T.C.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEHİŞTÎ DİVANI'NIN BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

HACER ARSLAN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK

KIRIKKALE-2023

T.C.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEHİŞTÎ DİVANI'NIN BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

HACER ARSLAN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK

KIRIKKALE-2023

Hacer ARSLAN tarafından hazırlanan BEHİŞTÎ DİVÂNI'NIN BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK

Türk Dili ve Edebiyatı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum. İmza

Üye: Prof. Dr. Aysun SUNGURHAN

Türk Dili ve Edebiyatı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum. İmza

Üye: Prof. Dr. İ. Hakkı AKSOYAK

Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum. İmza

Üye : Prof. Dr. Yakup ÇELİK

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum. İmza

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Işılay Pınar ÖZLÜK

Türk Dili ve Edebiyatı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum. İmza

Tez Savunma Tarihi: 10 Ocak 2023

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Doç. Dr. Abdussamed YEŞİLDAĞ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimibeyan ederim.

Hacer ARSLAN
02.12.2022.

ÖZET

BEHİŞTÎ DİVANI'NIN BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

Kırıkkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi
Danışman: Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK
OCAK 2023, 1729 sayfa

XVI. yüzyıl şairlerinden Behiştî'yi ve Behiştî'yle beraber tüm şairleri en iyi şekilde tanıyabileceğimiz en temel kaynak şüphesiz eserleridir. Bir şairin eseri, eserinde dile getirdiği duygu ve düşüncelerini yansıtan üslûbu, edası, tarzı, tavrı, ifade kabiliyeti, dili ve söyleyişindeki özgünlüğü şairin şairlik gücüyle doğru orantılıdır. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları şairin söz varlığına derinlemesine vakıf olmuş, şairin mana denizine gark olmuş, şairin dil alanındaki yetkinliğini ve üslûptaki özgünlüğünü gün yüzüne çıkarmış son derece önemli ve elzem çalışmalardır. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları şairin anlam dünyasına inerek şairin bilinmek isteyip de ulu orta sergilemediği, ayan beyan ifade etmediği, sedeflere sarıp sarmaladığı mana incisini, arka plana serdiklerini, sezdirerek hissettirdiği imaları deyim yerindeyse gün yüzüne çıkarır, haddeden geçirir, yüklenebileceği en doğru ve beliğ anlamıyla eşleştirerek TEBDİZ sözlüğünde en uygun köşeye oturtur. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları bir şairi, eserini, dilini, üslûbunu ve dönemini tanımak ve anlamak için hayata geçirilmiş en mühim çalışmalardandır.

Anahtar Kelimeler: Behiştî, Klasik Türk şairi, Bağlamlı Dizin, İşlevsel Sözlük, Dil ve Üslûp.

ABSTRACT

CONTEXTUAL INDEX AND FUNCTIONAL DICTIONARY OF BEHISTÎ'S DIVAN

Kırıkkale University

Social Sciences Institute
Turkish Language and Literature Doctorate's Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK

January, 2023 1729 pages

The most basic source from which we can best know Behişti, one of the 16th century poets, and all poets together with Behişti, is undoubtedly their works. The originality of a poet's words reflecting his work, style, manner, ability to express, language and his feelings and thoughts expressed in his work is directly proportional to the poet's power of poetry. Context index and functional dictionary studies formed the basis of the poet's vocabulary. It is an extremely important and concise performance that reveals the poet's competence in the field of language and his originality in style. Context index and functional dictionary studies reveal the poet's differences in meaning. Reveals the day of the implications that the poet wanted to be known but did not show to the public, did not express clearly, revealed the background and made it felt. It matches the most accurate and beautiful meaning that can be loaded and places it in the most appropriate corner in the TEBDİZ dictionary. Context index and functional dictionary studies are the most important studies to recognize and understand a poet, his work, style and period.

Key Words: Behiştî, Classical Turkish poet, Context Index, Functional Dictionary, Language and Style.

TEŞEKKÜR

Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları; Türkçe yazılmış eserlerdeki sözcüklerin, sözcük gruplarının, kavramların, kalıp ifadelerin bilinen sözlük ve bağlamda kazandığı anlamları ortaya çıkarmayı esas alan bağlamsal merkezli çalışmalardır. *Behiştî Divanı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü* tezimizle Klasik Türk edebiyatının XVI. asrında şöhret bulmuş şairlerinden Behiştî'nin *Divan*'ındaki söz varlığı ortaya konulmuş, bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışması hazırlanmıştır.

Metne bağlı anlamı verilmeye çalışılan sözcüklerin başta sözlük anlamları, bağlam içerisinde kazandığı anlam/anlamlar, sözcüklerin Eski Anadolu Türkçesi döneminden bugüne gelen kelime boyutu ve ek biçimindeki kullanımları, mahallî söylemleri, şaire ya da şairin yetiştiği bölgeye has edalar, anlamı sözlüklerde var olup dilde karşılığını koruyamayan, bazen de sözlüklerde anlamı olmayan (şairin kişiliği, edebî çevresi, yetiştiği ortam ve bölgesel bakış açıları göz önünde bulundurularak bilhassa da beyit içerisinde ihtiva ettiği anlam çerçevesinde) sözcüğe en doğru anlam tarafımızdan verilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalar çerçevesinde unutulmaya yüz tutmuş, günümüzde kullanım alanı daralmış ya da kaybolmuş pek çok sözcük gün yüzüne çıkarılmış, sisteme kaydedilerek alanda çalışma yapmak isteyen müstefitlerin hizmetine sunulmuştur.

Zorlu ve titizlikle yürütülmesi gereken tez sürecim boyunca bilgi ve tecrübelerinden istifade ettiğim, destekleriyle her zaman yanımda olan danışmanım Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK'a; tez konumun seçiminden savunma aşamasına gelinceye kadar bütün aşamalarında yanımda olan, tavsiyeleri ile tezimin ortaya çıkmasında büyük katkı sağlayan değerli hocam Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK'a; anlayışı ve destekleri için kıymetli hocam Prof. Dr. Aysun SUNGURHAN'a; her zaman destek olup yol açan, yol gösteren hocam Prof. Dr. Yakup ÇELİK'e; desteğini hep hissettiğim Dr. Öğretim Üyesi Işılay Pınar ÖZLÜK'e; tez sürecimde karşılaştığım sorunlarla baş etmemde yardımlarını esirgemeyen Mustafa KILIÇ'a; arkadaşım Ahmet Oğuz YILMAZ'a; engin bilgisiyle her zaman yoluma ışık tutan, şahsıma bu alanı sevdiren, desteğini üzerimden bir an olsun çekmeyen tevazu abidesi, değerli hocam, kıymetli büyüğüm Prof. Dr. Ahmet KARTAL'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca en büyük destekçim, varlığı şükür sebebim, ulu çınarım kıymetli babam Kemal ARSLAN'ın nezdinde tüm aileme duaları, destekleri, anlayışları ve her zaman yanımda oldukları için hassaten teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
TEŞEKKÜR iii
İÇİNDEKİLER iv
ÇİZELGELER DİZİNİ vi
ŞEKİLLER DİZİNİ vii
SİMGELER DİZİNİ (ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ) viii
KISALTMALAR DİZİNİ ix
1.GİRİŞ 1
2.BEHİŞTÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ 4
2.1. Behiştî'nin Hayatı 4
2.2. Behiştî'nin Eserleri 6
2.2.1. *Divan* 6
2.2.2. Cemşâh u Alemşâh 6
2.2.3. Heşt Behişt 7
2.2.4. Şehrengîz 7
2.2.5 Şerh-i Manzûme-i Muammâ 7
2.2.6. *Mevlid* 8
2.2.7 Haşiyetü'l-Hâşiye 'alâ Şerh-i 'Akâ'idi'n-Nesefiyye li'l-Hayâlî 8
2.2.8. Hâşiye Âdâb-ı Mes'ûdî 9
2.2.9. Ta'lîkât 'alâ-Şerhi'l-Miftâh 9
2.2.10. Ta'lîkât 'ala'l-Câmî 9
2.2.11. Hindî'nin Kafiye Şerhine Ta'lîka 9
2.2.12. Aşeretü'l-Kâmile ve Tefsîru âyeti "yevme ye'tî ba'zu âyâtı Rabbike" 9
2.3. Behiştî'nin Edebî Kişiliği 10
3.BEHİŞTÎ'DE DİL VE ÜSLUP 15
3.1. Behiştî'de Sade Dil 16
3.2. Deyimler 23
3.3. Atasözleri 36
3.4. Ayetler 41
3.5. Hadisler 42
3.6. Dua-Beddua İfadeleri 43
3.7.Kelâm-ı Kibâr 43
3.8 Kalıp İfadeler 44

3.9.Arkaik Kelimeler 102
4.BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK 104
A/Ā/ʿA 104
B 190
C 292
Ç 325
D/Ḍ 345
E 430
F 493
Ġ/G 509
H/Ḥ/Ḫ 621
I/‘I 702
İ/Ī/‘İ 705
J 753
Ḳ/K 753
L 850
M 867
N 1102
O/‘O 1202
Ö/‘Ö 1245
P 1252
R 1271
S/Ṣ/S 1298
Ş 1385
T/Ṭ 1473
U/Ū/ʿU/ʿŪ 1564
Ü 1574
V 1581
Y 1635
Z/Ż/Ẓ/Ẕ 1694
SONUÇ 1722
KAYNAKÇA 1725

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 1.3.4. Ayet Tespit Cetveli.....42

Tablo 2.3.5. Hadis Tespit Cetveli 42

Tablo 3.3.6. Dua-Beddua İfadesi Tespit Cetveli.....43

Tablo 4.3.7. Kelâm-ı Kibâr Tespit Cetveli.....43

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.3.2. Deyim, Atasözü, Ayet, Hadis, Dua-Beddua İfadesi, Kelâm-ı Kibâr İfadeleri Kullanım Oranı 44

SİMGELER DİZİNİ (ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ)

آ	a, ā, e
أ	a, e, ı, i, u, ü
ء	’
ب	b
پ	p
ت	t
ث	s ̲
ج	c
چ	ç
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	ẕ
ر	r
ز	z
س	s
ش	ṣ
ص	ṣ
ض	ḍ, ż
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	‘
غ	ġ
ف	f
ق	ḳ
ك	k ,g
ڭ	ñ
ل	l
م	m
ن	n
و	v; o, ō, ö, u, ü, ū
ه	h; a, e
ى	y; ı, i, ī

KISALTMALAR DİZİNİ

Ank. :Ankara

Bkz. :Bakınız

Böl. :Bölümü

C. c. :Cilt

DTCF :Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Ed. :Edebiyat

Fak. :Fakülte

Fen-Ed. :Fen-Edebiyat

G. :Gazel

Haz. :Hazırlayan

Hz. :Hazreti

HB. :Heşt Behişt

İst. :İstanbul

K. :Kaside

Ktp. :Kütüphane/Kitaplık

M. :Matla‘

MEB. :Milli Eğitim Bakanlığı

Mev. :Mevlid

Mh. :Muhammes

MK. :Milli Kütüphane

Mr. :Murabba

Ms. :Mısra

Mü. :Müfred

N. :Nazm

ölm. :ölümü

s. :Sayfa

S. :Sayı

Sad. :Sadeleştiren

SK. :Süleymaniye Kütüphanesi

Şh. :Şehrengiz

T. :Tahmis

Ty. :Yayın tarihi yok

Tb. :Terkib Bend

TDK :Türk Dil Kurumu

TDV :Türkiye Diyanet Vakfı

Ter. :Tercüme

TTK. :Türk Tarih Kurumu

Üni. :Üniversite

vd. :Ve diğerleri

vr. :varak

vs. :vesaire

Yy. :Yayın yeri yok

Yay. :Yayını

Yz. :Yazma

1.GİRİŞ

XVI. yüzyıl şairlerinden Behiştî'yi ve Behiştî genelinde tüm şairleri tanımlayabileceğimiz, anlayıp anlamlandırabileceğimiz en temel kaynak şüphesiz eserleridir. Bir şairin eseri, eserinde dile getirdiği duygu ve düşüncelerini yansıtan ifadeleri, edası, tarzı, üslûbu, dili ve söyleyişinde yatan özgünlüğü şairin gücüdür, aynı zamanda şairi şair yapan en muteber özelliğidir. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları şairin söz varlığını, anlam dünyasını, şairin dil yeterliliği ve üslûpta yatan özgünlüğünü derinlemesine ortaya koyması açısından son derece önemlidir. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları şairin anlam dünyasına inerek bilinmeyenleri ve farklı manaları gözler önüne sermesi deyim yerindeyse şairi gün yüzüne çıkarması yönüyle de ayrı bir öneme sahiptir.

Bu minvaldeki ilk çalışmalar Prof. Dr. Cem Dilçin danışmanlığında yürütülmeye başlanmış, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'ın danışmanlığında devam etmiş, yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarıyla ciddi bir gelişme kaydetmiştir.

Bir TEBDİZ projesi olan bu çalışmada XVI. yüzyıl şairlerinden Behiştî'nin *Divan*ı'ndaki Türkçe yazılmış şiirlerin kelime kadrosu incelenmiş kalıp ifadeler, deyimler, atasözleri, ayetler, hadisler, kelamıkibarlar, argo ifadeler, dua ifadeleri, edatlar, bağlaçlar, ünlemler tespit edilerek her birinin anlamı metin içerisinde, bağlamda da kazandığı manayla birlikte belirtilmiştir. Çalışmada Arapça ve Farsça terkipler, yardımcı fillerle kurulan kelime grupları, birleşik fiiller, edatlarla anlam birliğine gitmiş sözcükler bütün olarak ele alınmış; bu yöntemin bir getirisi olarak da şiirlerde işaret edilen hususların daha somut ve anlaşılır olması sağlanmıştır.

TEBDİZ projesi kapsamında tamamladığımız Behiştî *Divan*ı'nın *Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü*nün hazırlanmasında Yaşar Aydemir tarafından neşredilen Behiştî *Divan*ı[1] adlı çalışma esas alınmıştır. Akabinde *Divan*'ın transkripsiyonlu metni hazırlanarak, eser anlamlandırma işlemine hazır hâle getirilmiştir. Nazım şekli, vezin, başlık ve uyak düzenine göre TEBDİZ (http://www.tebdiz.com) veri tabanına aktarılan transkripsiyonlu metin, şerh edilmek suretiyle ele alınmış, kelime ve kelime gruplarının anlamları verilmeye hazır hâle getirilmiştir. Kelimede anlamın daha

[1] Yaşar Aydemir, *Behiştî Dîvânı: Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*, Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 2000.

somut ve anlaşılır olması için Arapça ve Farsça terkipler, Türkçe tamlamalar, yardımcı fiillerle oluşturulmuş (et-,ol-,kıl-,eyle-) birleşik fiiller, kalıp ifadeler ve anlam bütünlüğü taşıyan söz öbeklerinin (ikileme, edat grubu, bağlama grubu, ünlem grubu) birleştirilip varsa aldıkları ekleri ayrılarak söz öbekleri bir bütün olarak anlamlandırılmıştır. Yardımcı fiilin tek başına ayrı bir anlam kazandığı ve yanındaki sözcükle bir anlam bağı kurmadığı durumlarda etmek, olmak, eylemek ve kılmak sözcüklerine münferit sözcük olarak anlam verilmiştir. Behiştî *Divanı*'nın *Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü* alfabetik sıraya göre tertip edilmiştir. *Divan'ı*n sözlük bölümüne eserde sıklıkla geçen bazı zamir, edat ve bağlaçlar(ben, sen, o, biz, a, anlar, de, da, ile, gibi, ki) işlenmemiştir. *Divan*'da bulunan birden fazla manaya işaret edecek şekilde kullanılan kelime ve kelime gruplarının anlam sırası takip edilirken açık anlamdan kapalı anlama doğru, başka bir ifadeyle sözlük anlamından/gerçek anlamından bağlamdaki anlamına doğru bir yol izlenmiştir. Sözcüğün temel anlamının ardından verilen "II" simgesiyle mecaz anlamı ya da anlamları farklı muhteva içeren bağlamlar arka arkaya gelecek şekilde kullanılmıştır. Sözlükte kelime kök şekliyle anlamlandırılmış *Divan*'da geçtiği yeri, beyit ve mısra sayısı, varsa aldığı ekleri kelimenin geçtiği beyitten hemen sonra parantez içinde verilmiştir. Bir kelime ya da kelime grubunun birden fazla beyitte aynı anlamda kullanıldığı örnekler tek bir maddede toplanmış, ilgili maddenin altına diğer beyitlerin bulunduğu nazım şekli beyit ve mısra numarası kaydedilmiştir:

aġ: *Ağ, tuzak. II Sevgilinin saçı.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
   Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger **aġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [aġ,]*
2. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
   Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh **aġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [aġı, -ı]*

āb: *Su. II Gözyaşı.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
   Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ **āb** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [āb,]*
2. Sīnem vilāyetini ey dīde **āba** virdüñ
   Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [āba, -a]*

3. Ben ḥaḳīre ʿārızuñ **ābı** ne yüzden şuna cām
   Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [ābı, -ı]*
4. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
   Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn **ābdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [ābdan, -dan]*
5. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına
   Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı **ābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 2). [ābuñ, -uñ]*
6. Mecnūn giyāh-ı deşte şalardı gözünden **āb**
   İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [āb,]*

kızıl: *Al, kırmızı. II Yanmış, kor.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre **ḳızıl** dīvāneñ
   Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [ḳızıl,]*

kızıl: *Bakır.*

1. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın
   Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda **ḳızıl** altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [ḳızıl,]*
2. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāṣā bir degül
   Yolına döksem yanında bir **ḳızıl** mangır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [ḳızıl,]*

kızıl: *Kırmızı. II Kınalı.*

1. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
   Kendü **ḳızıl** eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [ḳızıl,]*

Behiştî *Divanı*'nın *Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük'*ten edinilen verileri doğrultusunda ve Behiştî'yi ele alan muhtelif kaynaklardan hareketle çalışmamızın birinci bölümünde giriş, ikinci bölümünde Behiştî'nin hayatı, eserleri, edebî kişiliği, şairlik yönü ve anlayışı üzerinde durulmuş; üçüncü bölümde ise bir şairi özgün ve yeterli kılacak en önemli gücü dili ve üslûbu üzerinde durularak Behiştî'nin dil ve üslûp özelliği ön plana çıkarılmaya çalışılmış, *Divan*'ında yer verdiği sade dil ve mahallî unsurlara, deyimlere, atasözlerine, kalıp ifadelere, arkaik söylemlere ve Behiştî'ye has kullanımlara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde Behiştî *Divanı*'nın *Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğüne* yer verilmiştir.

2.BEHİŞTÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ[2]

2.1. Behiştî'nin Hayatı

Asıl adı Ramazan olan Behiştî, Abdülmuhsin adında birinin oğludur. Vize'de dünyaya geldiği bilinen Behiştî'nin kaynaklarda hayatına ve doğum tarihine dair doğrudan bir bilgiye rastlanmamaktadır. İlk eğitimini nerede aldığı hakkında bilgi bulunmayan Behiştî'nin, İstanbul'da medrese eğitimi alarak Merhaba Efendi'den ders aldığı ve Muhaşşi Sa'dî Efendi'ye danişment olduğu bilinmektedir. Genç yaşta devrinin bütün ilimlerini tahsil eden, yaşadığı dönemde şair ve âlim kimliğiyle maruf ve meşhur olan Behiştî, Sa'dî Efendi'nin yanında iken bir dönem dünyevî zevklere temayül etmiş ve kendisini bu cenaha kaptırmış sonrasında verdiği kararla ilmiyye mesleğini bırakmış Halvetîliğe intisap etmiştir (Yeniterzi, 2001, s. 30).

Sa'dî Efendi'nin vefatından sonra devrin meşhur mutasavvıfı ve âlimi Merkez Efendi'ye[3] (ölm. 959/1551-52) intisap ederek tasavvuf yoluna girmiş, ondan ders almıştır. Şeyh Merkez Efendi'nin şairin üzerindeki etkisi son derece önemlidir. Bu etkinin tesiriyle Behiştî, dünya nimetlerinden elini eteğini çekerek nefsini terbiye etmek ve tasavvuf yolundaki gelişimini kemale erdirmek için inzivaya çekilmiştir. Halvetî tarikatinin Sünbüliyye koluna mensup olan Behiştî, seyr ü sülûkünü tamamladıktan sonra hilâfet alarak İstanbul'dan ayrılıp Merkez Efendi'nin halifesi olarak Çorlu'ya yerleşmiştir. *Haşiyetü'l-Hâşiye 'alâ Şerh-i 'Akâ'idi'n-Nesefiyye li'l-Hayâlî* adlı eserini 949/1542-43'te Çorlu'da telif eden Behiştî'nin hangi tarihte Çorlu'ya yerleştiği bilinmemekle birlikte zikredilen eserin telif tarihi itibariyle vefatına kadar en az otuz yıl çok sevdiği ve şehr-i güşâde dediği Çorlu'da (Yeniterzi, 2001, s.31) yaşadığı bilinmektedir. Behiştî, mensubu olduğu tarikatı, îhâm-ı tenasüb ile kullandığı bir beytinde şu şekilde dile getirmektedir:

[2] Bu bölüm oluşturulurken Yaşar Aydemir'in *"Behiştî Dîvânı: Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*" (Ankara 2000) adlı eserinden istifade edilmiştir.

[3] Şeyh Merkez Efendi'nin asıl adı Muslihü'd-dîn Mûsâ'dır.

Biz hayâl-i yâri tenhâ görmege
Ey Behiştî olmuşuzdur Halvetî (G.521/5)

Evliya Çelebi'nin Kanunî Sultan Süleyman döneminde yaşayan meşâyıh-ı kibarın isimleri arasında "eş-Şeyh Ramazan Efendi el-mülahhas bî-Behiştî" diye bahsettiği Behiştî, kendisinden önce yaşamış Karıştıranlı Süleyman Beyoğlu Sinan Behiştî ile karıştırılmamak için farklı isimlerde zikredilmiştir. Behiştî'nin adı kaynaklarda "Vizeli Behiştî", "Behiştî Ramazan bin Abdulmuhsin", "Behiştî-i Sânî", "Vâiz Behiştî", "Ramazan bin Abdulmuhsin er-Rûmî" ve "Mevlana Behiştî" olarak geçmektedir.

Cennetlik anlamına gelen Farsça "Behişt" kelimesine Arapça nisbet "î"si getirilerek oluşturulan Behiştî kelimesi, şair tarafından mahlas olarak kullanılmıştır. Şair *Heşt-behişt* adlı mesnevîsinde, mahlasının kendisine pak-meşrep olarak zikrettiği temiz yaradılışlı, temiz fıtratlı biri tarafından verildiğini dile getirmekte; *Divan*'ında ise ihâm-ı tenasüblü kullandığı mahlas ve Behiştî kavramları ile mahlasını da bizzat zikretmektedir:

Bana mahlas didi bir pâk-meşreb
Yalan itme anı mahşerde yâ Rab (HB. 287)

Anun yüzi suyına ber-murâd it
Mutahhar ruhını fazlunla şad it (HB. 288)

Nâr-ı gamdan tal'atun gülzâr-ı mahlasdur bana
Bil ki anun çün Behiştî didiler adum benüm (G.359/5)

Nazargâh-ı dil ü cân şimdiden Firdevs-i kûyundur
Anunçün ehl-i nâm içre Behiştî adum olmışdur (G. 117/5)

Çorlu'da imam-hatip ve vaizlik görevlerinde bulunan Behiştî, evinin etrafında oluşturduğu zaviyelerde öğrenci yetiştirmiş, irşat görevini ifa etmiştir. Vefatından altı gün önce tarih yazan Behiştî'nin: "Kad intekale'l-merhûm" tarihi, mezar taşındaki tarihin gösterdiği üzere ebced hesabıyla 979/1571 yılını göstermektedir.

Hayatı boyunca görevini Çorlu'da ifa eden Behiştî, 979/1571'de Çorlu'da vefat etmiş ve evinin de bulunduğu zaviyeye defnedilmiştir.

2.2. Behiştî'nin Eserleri

2.2.1. *Divan*

Behiştî'nin biri Kayseri Raşid Efendi Ktp. Nr. 1257'de, diğeri de son dönemde ilkinden kopya edilmiş Millî Kütüphane Yz. FB. 298'de kayıtlı iki yazması vardır. Raşid Efendi nüshası, 64 varak, 17 satır, 185x110 (128x77 mm) ebadında ta'lik kırması hatla, birinci hamur kâğıda yazılmış bir nüshadır. Millî Kütüphane nüshası da 66 varaktan oluşan rik'a hatla yazılmış, 199x136 (137x82)mm. ölçüsünde, beyaz yerli cedid kâğıda, kendinden desenli, parlak gül kurusu kırmızı kâğıt kaplı, mukavva bir cilt içinde bulunan bir nüshadır. İki *Divan* nüshasına ilaveten 1500 civarında mecmua taranarak tespit edilmiş şiirlerden tenkitli metni oluşturulan ve 668 manzumesi bulunan *Divan*, Yaşar Aydemir tarafından doktora tezi olarak çalışılmış ve 2000 yılında neşredilmiştir.[4]

Yaşar Aydemir tarafında yayımlanan *Divan* toplam 3071 beyitten oluşmaktadır. Eserde biri Farsça 4 kasîde, 1 terkîb-i bend, 561 gazel, biri Farsça 12 nazm[5], 7 kıt'a, 3 murabba, 8 muhammes, 3 tahmis, biri Farsça 38 matla, 30 müfred ve bir mısradan oluşan 1 tarih mevcuttur.

2.2.2. Cemşâh u Alemşâh

Tespit edilebilen üç nüshası bulunan *Cemşâh u Alemşâh*'ın nüshalarından birisi, Süleymaniye Ktp. Esad Efendi 2614 numarada "*Behiştî Dîvânı*" olarak kayıtlıdır. Toplam 118 varaktan oluşan bu nüshanın sonunda, 45 varaktan ibaret Behiştî'nin *Heşt-behişt* adlı diğer bir mesnevîsi vardır.

[4] Bkz. Yaşar Aydemir, Behiştî Dîvânı: Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni, (Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 2000).

[5] Emine Yeniterzi, Behiştî'nin *Heşt Behişt* Mesnevîsi'nde Paris nüshası ve Mısır nüshası da olmak üzere *Divan*'ın dört nüshası olduğundan, Paris nüshasındaki gazeller arasında yayımlanmamış yaklaşık yüz gazelin varlığından bahsetmekte ve yayınlanan *Divan*'da yer alan nazm başlığı altında verilen manzumelerden birkaçının gazel olduğunu ve tam metninin Paris nüshasında kayıtlı olduğunu ifade etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. (Yeniterzi, 2001, s. 35-36).

Eserin ikinci nüshası Antalya Elmalı Kütüphanesi 2596/1'de kayıtlıdır. Dîvânî yazı ile yazılmış nüshanın sonunda, 30 varak hacminde şairin diğer eseri *Heşt-behişt* mesnevisi yer almaktadır.

Bursa Genel Kitaplığı 2127 numarada kayıtlı üçüncü nüshanın Süleymaniye Ktp. mikrofilm arşivinde 2378 numara kayıtlı mikrofilmi bulunmaktadır. Kaynaklar tarafından orijinal bulunan *Cemşâh u Alemşâh* mesnevisi, âşıkane ve macera türünde yazılmış olup yaklaşık 2500 beyitten oluşmaktadır.

2.2.3. Heşt Behişt

Behiştî'nin tezkirelerde adına rastlanmayan diğer bir mesnevîsi de, *Heşt Behişt*'tir. Behiştî mesnevîsine *Behişt-i Heşt* adını vermiştir. Ancak eser müellifin verdiği isimle değil de *Heşt Behişt* adıyla bilinmektedir (Yeniterzi, 2001, s. 57). Dinî içerikli nasihatname türünde olan mesnevi, 1124 beyitten oluşmaktadır.

Mefâ'îlün/Mefâ'îlün/ Fe'ûlün vezniyle yazılan eserin asıl konusu, Tevhid, Na't, Medh-i Sahâbe-i Güzîn, Münacat, Matlâ-ı Dâstân ve Sebeb-i Te'lif bölümünden sonra başlamakta ve sekiz bölümden oluşmaktadır. *Heşt Behişt* mesnevisi, Emine Yeniterzi tarafından 2001 yılında yayınlanmıştır.[6]

2.2.4. Şehrengîz

Behiştî'nin kaynaklarda adı geçmeyen bir başka eseri de *Şehrengîz*'idir. Millî Kütüphane Yz. A. 827/1 no'lu mecmuada kayıtlı olan eser, Mesîhî'nin *Şehrengîzi* ile karıştırılmıştır.

2.2.5 Şerh-i Manzûme-i Muammâ

Kütüphane kataloglarında "*Şerh-i Manzûme-i Muammâ*", "*Şerh-i Manzûme-i Mu'ammiyât*", "*Şerh-i Mu'ammâ-i Câmî*", "*Şerh-i Manzûmetü'l-Câmî fi'l-Mu'ammâ*", "*Şerh-i Risâle-i Fenn-i Mu'ammâ*" gibi isimlerle geçen eser, Molla

[6] Emine Yeniterzi (2001). *Behiştî'nin Heşt Behişt Mesnevîsi.* İstanbul: Kitabevi Yay.

Câmî'nin "*Mu'ammâ-yı Sagîr*" adlı risalesinin şerhidir. Eserin başlığında "*Manzûme-i Mu'ammâ-i Mevlânâ Monla Câmî Rahmetüllâhi 'aleyh*" ibaresi bulunmaktadır. Hamd ü senâ ile başlayan eserde, Câmî'nin şiirdeki üstünlüğü dile getirilmiş ve bunu şerh edenin Behiştî olduğu zikredilmiştir. Eserin tespit edilebilmiş beş nüshası mevcuttur.

2.2.6. *Mevlid*

Behiştî'nin kaynaklarda adı zikredilmeyen bir başka eseri de *Mevlid*'dir. İstanbul Üniversitesi Türkçe Yazmalar Bölümü 7398 numarada bir nüshası tespit edilmiş eser, 42 varak, 13 satırdır. Eserin vezni; Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün kalıbıdır. Eser üzerine Aygül İpek tarafından 1971 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji bölümünde bitirme tezi hazırlanmıştır.[7]

2.2.7 Haşiyetü'l-Hâşiye 'alâ Şerh-i 'Akâ'idi'n-Nesefiyye li'l-Hayâlî

Kütüphane kayıtlarında "*Haşiye 'alâ Hayâlî 'ala'l-'Akâ'idü'n-nesefiyye*", "*Haşiye 'alâ Hâşiyeti'l-hayâlî 'alâ-Şerhi'l-'akâ'id*", "*Haşiye 'alâ-Hâşiyeti'l-hayâlî 'alâ-Şerhi'l-Taftazânî*", "*Haşiye 'alâ-Şerhi'l-'akâ'id*", "*Haşiye 'alâ-Şerhi'l-'akâ'idi'n-Nesefiyye li'l-Sad*", "*Haşiyetü'l-Behiştî 'alâ'l-Hayâlî*", "*Haşiyetü'l-hayâlî*", "*Kenzü'l-Ferâ'id 'alâ-Hâşiyeti'l-hayâlî 'alâ-Şerhi'l-'akâ'id*", "*Haşiye-i Şerhi'l-'akâ'id-i Ramazan Efendi*", "*Kenzü'l-ferâ'id*" gibi adlarla geçen eser, Taftazânî'nin Ömer en-Nesefî'nin el'Akâ'id'i üzerine yazdığı şerhe, Ahmed b. Mustafa el-Hayâlî künyesi ile anılan Hayâlî Ahmed Bey'in yaptığı haşiyeye, Behiştî'nin kaleme aldığı *Haşiye'*sidir. Hasan Çelebi, *Tezkiretü'ş-şu'arâ*'sında *Hayâlî Haşiyesi'nin* ilim ve fazilet sahibi kimselerin nazarında kabul gördüğünü, esere Behiştî'den daha güzel haşiye yazan olmadığını ifade etmiştir.

[7] Aygül İpek. *Behiştî, Mevlid, Metin-Transkripsiyon ve İndeks*, Mezuniyet Tezi, İst. Üni. Ed. Fak. Türkoloji Böl. , İst.
1971.

2.2.8. Hâşiye Âdâb-ı Mes'ûdî

Kütüphane kataloglarında "*Haşiye 'alâ-Mes'ûd Rûmî*" olarak kayıtlı olan eser, "*Mes'ûd-ı Rûmî'ye Hâşiyeler*" , "*Âdâb-ı bahisden Mes'ûd-ı Rûmî üzere hâşiyesi*", "*Âdâbdan bahseden Mes'ûd-ı Rûmî üzerine hâşiyeleri*", "*Ta'lîkât 'alâ-Şerhi'l-Âdâbi's-Semerkandî*" ve "*Ta'lîkât*" adlarıyla da nitelenmektedir.

2.2.9. Ta'lîkât 'alâ-Şerhi'l-Miftâh

Eser; "*Şürûh-ı Miftâha Ta'lîkâtı*", "*Miftâh şerhlerine Ta'lîkâtı*" ve "*Ta'lîkât 'alâ Şerhi'l-Miftâh*" olarak da zikredilmiştir.

2.2.10. Ta'lîkât 'ala'l-Câmî

Eser, farklı kaynaklarda "*Ta'lîkât 'ala'l-Câmî*" , "*Câmî kenarında bazı kelimâtı vardur*", "*Molla Câmî'nin Şiirleri Hakkında Bazı Açıklamaları*" şeklinde de zikredilmektedir. Eser, Süleymaniye Ktp. Düğümlü Baba 446'da "*Fevâidü'z-Ziyâ'ya Ta'lîka*" adıyla kayıtlıdır. Risale, kitabın 82b-83a varakları arasındadır.

2.2.11. Hindî'nin Kafiye Şerhine Ta'lîka

Kaynaklarda adına rastlanmayan bu eser, Süleymaniye Ktp. Düğümlü Baba 446 numara 102b varağında kayıtlıdır. Hamdele ve salveleden sonra "*'Ale'l-Hindî fi-Şerhi'l-Kâfiye*" şeklinde başlanmış ve 15 satırda tamamlanmıştır. Son iki satırda "Temmetü'r-risâletü'l-mesnevîye li Behiştî Efendi" kaydı yer almaktadır.

2.2.12. Aşeretü'l-Kâmile ve Tefsîru âyeti "yevme ye'tî ba'zu âyâtı Rabbike"

Süleymaniye Ktp. Raşid Efendi 1030'da kayıtlı bu risalelerden ilki, 184b-186b varakları arasındadır. 184b'de besmeleyle başlayan risalenin tamamı, 54 satırdır. İkinci risale de hemen arkasından gelen 187a-188a varakları arasında En'am suresi 158. ayetin tefsiridir.

2.3. Behiştî'nin Edebî Kişiliği

Kişiliği ile alakalı hakkı hukuku gözeten, makam ve mevkiye değer vermeyen, istiğna sahibi kanaatkar, samimi ve tasavvuf menşeli rind-meşrep bir şahsiyet olarak bilinen Behiştî'nin, ayrıca yaşadığı dönemde çevresi üzerindeki etkisi, etkisi nispetinde tesiri olduğu da bilinmektedir.

Kaynaklarda Behiştî'nin hem ilmî hem de edebî yönüne işaret edilmektedir. İlmî yönüyle; verdiği va'z ve nasihatlerle Çorlu'da büyük küçük herkesin gönlünde yer ettiği, sohbetlerinin halk üzerindeki tesiri, zahir ve batın ilimlerdeki derinliği, *Akâid-i Hayâlî*'ye yaptığı şerhi ile Rum ve Hıta ülkelerinin üstatlarını unutturduğu, Hayâlî haşiyesinin yankısının büyük olduğu, âlimler tarafından kabul gördüğü, bu haşiyeye daha güzel haşiye yazan bulunmadığı, esere yapılan önemli şerh, haşiye ve ta'likat arasında Behiştî'nin de adının zikredildiği kaydedilmiştir. Edebî yönüyle de; kendine has hayal gücüyle yeni söylemler ortaya koyabilen, nevişahsına münhasır olup kimseye benzemeyen, alışılmışın dışında kendine özgü hayal gücüyle nazma muktedir bir şair olduğu ifade edilmektedir. İlmî eserlerinden bilhassa *Hayâlî Hâşiyesi* takdir olunan Behiştî'nin, *Cemşâh u Alemşâh* mesnevisi de edebî eserleri arasında orijinalliği vesilesiyle zikredilmektedir.

Klasik Türk şiir zevki içerisinde en güzel ve yetkin şiiri yazma, daha önce söylenmemiş mana ve mazmunu söyleme gayretinde bulunan Klasik şairler, kendi şiirlerini, şairlik mahareti ve güçlerini değerlendirmişler; kendilerini diğer şairlerle mukayese etmişler; şiirlerinin niteliği ve kendi yetenekleri hakkında çeşitli tespitlerde bulunmuşlar, bu tespitlerini genelde gazellerinin makta beyitlerinde, mesnevi ve kasidelerinde ise birkaç beyitle de olsa dile getirmişler, özellikle mahlas beyitlerinde kendilerinden söz ederken üslûp bağlantılı bazı söylemlere de yer vermişlerdir.

Klasik Türk şiiri geleneğinde "sihir" veya "sihr-i helâl" kavramları, şiirle ilintili olarak kullanılmıştır. Şemseddin Sami, sihir kelimesini "şiir ve fesahat gibi insanı meftun eden hüner" anlamında tanımlamaktadır. Sihr-i helâl kavramında mana Hz.

Peygamber'in "İnne mine'l-beyâni sihren/le-sihren"[8] hadisinden kaynaklanmaktadır. Divan şairlerinin divanlarının dîbâcelerinde bu hadis, insana tesir eden ifadeye cevaz ve teşvik anlamlarında kullanılmıştır (Okay, 2009, s.172).

Behiştî'nin de pek çok Klasik Türk şâiri gibi, şiirleri ve şairliği hakkında tespitleri, değerlendirmeleri vardır. Şiirini, okuyucudaki tesiri vesilesiyle sihr-i helâl olarak niteleyen Behiştî, memleketin güzellerinin kendisine ram olmasında şaşılacak bir durum olmadığını belirtmiş; sihirli, büyüleyici şiiri ile ehl-i irfanın kendisiyle rağbet ettiğini ve onlara galip geldiğini ifade etmiştir:

Ey Behiştî gazelün sihr-i helâl oldı yine
N'ola râm olsa sana memleketün mahbûbı (G. 528/5)

Sihr ider sözleri üstine Behiştî gâlib
Ehl-i 'irfân hep anun şi'rine eyler rağbet (G. 49/5)

Kendisini diğer şairlerle kıyaslayan Behiştî, şiirinin muntazamlığından; sözününde de zarif, açık ve akıcı olmasından şöyle bahseder:

Degüldür gayri şâ'irler gibi nâ-muntazam şi'rün
Behiştî hem zerâfet hem selâset var kelâmunda (G. 489/5)

Şiirde manayı önemseyen Behiştî, şiirinde söylenmemiş güzel manaya haiz olduğunu söyler ve yeni şeyler söylediğinin altını çizer. Şair tabiatını gören herkes onu takdir etmiş ve övmüştür, zira Behiştî, daha önce söylenmemiş, gün yüzüne çıkmamış nükteleri ile şairliğini süslemiş bir nevi taçlandırmıştır:

Ey Behiştî ma'ni ebkârın ne ra'nâ beslemiş
Eyle billâhi ri'âyet lutf-ı tab'un dâyesin (G. 387/5)

Nükte ebkârını zeyn itse Behiştî tab'un
Hüsn sûretde görüp her kişi tahsîn eyler (G. 106/5)

Fasih şairler arasında kendisi gibi bir şair olmayacağına vurgu yapan Behiştî, sözlerinin lafız, mânâ, âhenk ve kurallara uygunluk bakımından yerinde, düzgün ve doğru olduğunu söylemiş, sözlerinin de fasih ifadesine delil olduğunu işaret etmiştir:

[8] "Şüphesiz ki bazı ifadelerde büyüleyici bir tesir vardır."

Olur mı Behiştî gibi bir şâ‘ir-i efsâh
Kim oldı fesâhatlerine sözleri bürhân (K. 3/78)

Behiştî, âlemde her şairin kendisine benzemeyeceğine vurgu yapar, çünkü onların kelime bilgisi, olgunlaşmamıştır. Bu yüzden de Behiştî'nin fasih diliyle boy ölçüşemezler:

Sanma her şâ‘iri ‘âlemde Behiştî'ye nazîr
Kelimâtında fasîhâ bedel olmaz keleği (G. 513/5)

Diğer şairlerin şiirleri ile kendi şiirini kıyaslayan Behiştî, kendi şiirinin "hazine", diğerlerininkini ise "virane" olduğunu söyler. Burada "beyt" kelimesini, "şiir" ve "ev" anlamlarına gelecek şekilde îhâm-ı tenasüplü kullanmıştır:

Şu‘arâ beyti arasında Behiştî şi‘rün
Benzer ol gence kim ola etrâfı vîrânlık (G. 258/5)

Behiştî, cahillerin nazmını ayıplamasının şiirine halel getirmeyeceğini vurgular, çünkü bu durum Kâbe'nin yıkılmasına çalışan şeytanın çabasının boşuna çıkması gibidir. Zira Behiştî, bu beyitle şiirini "Beyt-i Ma‘mûra" benzetmektedir. Bir diğer beytinde ise iham-ı tenâsüblü kullandığı "beyt" kelimesi ile şiiri her nerede okunsa evi harap olmayan bir şairin bile kalmayacağını zikreder:

Halel gelmez Behiştî nazmuna ta‘n eylese nâ-dân
Ne gam şeytân harâbına dürüşse Beyt-i Ma‘mûrun (G. 276/5)

Behişti her nereye inse beyt-i ma‘mûrun
Birin komaz şu‘arânun evün harâb olsun (G. 419/5)

Sözlükte fasih ve açık seçik olması anlamını taşıyan belâgat, sözün fasih olmakla beraber yer ve zamana uygunluğunu da gerektirir (Kılıç, 1992, s. 380). Belâgate vakıf olduğu dizelerinden anlaşılan Behiştî, şiirinde aşk dalgıcı olarak belâgat denizine daldığını, nazm ipine çeşit çeşit cevher dizdiğini; şiirinin belâgat pazarında Selman[9]'ın önüne geçtiğini; sevgilinin beyan-ı vasfında belâgat bülbülü olduğunu, yüzünün aklığını da *Gülistan*'ın sayfasına benzettiğini; bu dünyada kendisinden

[9] 14.asırda yaşamış ünlü Fars şairi.

sonra belâgat bahçesine bülbül bulunmayacağını; belâgat tahtında oturan sultanların yerini aldığını, bir nevi belâgat tahtına oturduğunu ifade etmiştir:

Behiştî dürlü cevherler getürdün rişte-i nazma
Meger gavvâs-ı ‘ışk olup belâgat bahrine taldun (G. 293/5)

Yine bâzâr-ı belâgatde Behiştî nazmun
Kıldı kıymetde dür-i güfte-i Selmân’ı şikest (G. 58/6)

Belâgat bülbüli olup okursın ol gülün vasfın
Gülistân safhası gibi Behiştî yüzün olsun ak (G. 250/5)

Şimdiden sonra Behiştî gibi bu dünyâda
Dahı bir bülbül-i gülzâr-ı belâgat mi kopar (G. 87/5)

Belâgat tahtınun sultânları bir bir sefer kıldı
Cülûs itdi Behiştî şimdi anlarun mekânına (G. 493/5)

Hâfız-ı Şîrâzî’den etkilenen ve Hâfız’ın himmetiyle aşk kitabını ezberlediğine dikkat çeken Behiştî, temiz ruhlu Hâfız’ın daha çocukken kendisine aşk ayetini ezberlettiğini ifade etmiştir. Behiştî’ye göre aşk mektebinin muallimi, Hâfız’dan başkası olamaz. Rum şairlerinin, Hâfız-ı Şîrâzî varken başka şairlerin esamesinin okunmayacağını bilmesi gerekmektedir:

Mushaf-ı ‘ışkı Behiştî ezber itmişsin tamâm
Himmet olmuş gibi sana Hâfız-ı Şîrâz’dan (G. 417/5)

Ey Behiştî rûh-ı pâk-i Hâfız-ı Şîrâz imiş
Tıfl iken ‘ışk âyetini itdüren ezber bana (G. 24/5)

Gayrden geçsün Behiştî şâ‘irân-ı Rûm’a di
Mekteb-i ‘ışka mu’allim Hâfız-ı Şîrâzidür (G. 115/5)

Behiştî şiir yeteneğine ve şairlik gücüne güvenmektedir. Bir beytinde zevk ehlinin tarzını beğendiğini, Arap ve Acem’in bu tarzı yakalayamadığını ifade ederken, zımnen de olsa şiire getirdiği tarz ile nazm-ı Türkî’de eşsiz olduğunu sezdirmiştir:

Nazm-ı Türkîde görüp şi‘rüni dir ehl-i mezâk
Ey Behiştî ne ‘Arab buldı bu tarzı ne ‘Acem (G. 349/5)

Başka bir beytinde sazendeye seslenen Behiştî, eğlence meclisine keyfiyet vermenin yolunu ezberden okunması gereken gazellerine bağlamıştır:

Mutribâ meclise hâlet vireyin dirsen eger
Dâ'imâ dilde Behiştî gazelin ezber tut (G. 51/5)

Başka bir beytinde de ele aldığı *Divan*'ı ile kendisinden önceki şairlerin defterini dürdüğünü, zımnen de selefi şairlerden üstünlüğünü vurgulamıştır:

Ele alup Behiştî dîvânın
Selefün defterini dürsem olur (G. 128/5)

3.BEHİŞTÎ'DE DİL VE ÜSLUP

Üslûp, sözlükte izlenen yol, benimsenen tarz; dil ve edebiyatta ise duygu, düşünce ve heyecanların dile getirilme şekli, dili kullanma biçimi olarak tanımlanır. Üslûp aynı zamanda yazarın kelimeleri konuya uygun tarzda seçme ve kullanma tarzı; yazarın diliyle, kullandığı dilin kuralları arasındaki sapmaların toplamı ve bu sapmaların eserin konusu ve amacı bakımından yerinde ve özgün olması demektir (Durmuş, 2012, s.383).

Farsça'da üslûp kelimesi için Arapçada eritip kalıba dökmek anlamındaki "sebk" kavramı kullanılmıştır (Karaismailoğlu, 2012, s. 385). Batı edebiyatında ise kalem anlamına gelen Latince stylus kökenli "style" terimiyle ifade edilen üslûp insanın kendini yazıyla dile getirme biçimi olarak tanımlanır (Durmuş, 2012, s. 383).

Dilimizde üslûp bir eleştiri kavramı olarak Fransızca style (stil) karşılığında kullanılmış ayrıca Türkçede kullanılan "eda, tarz, anlatış yolu" kelimeleriyle üslûp kastedilmiş, biçem kelimesi de üslûbu karşılamak için türetilmiştir (Kahraman, 2012, s. 387). Tanım çizgisinden hareketle kişiyi diğerlerinden ayıran tarz, eda ve davranış olarak nitelendirilen üslûp, edebiyat için bir yazarın dili kendine has kullanma tarzına, duygu ve düşüncelerini ifade biçimine, kelime seçiminden kelimelerin terkipli ve metin içi kullanımına, bağlamda kullanımına değin günlük dilin dışında kendine özgü dili kullanma biçimi aslında yazarın dil gücü, dil tarzı olarak tanımlanabilir.

Klasik Türk edebiyatında şuara tezkirelerinde tezkire yazarları ve şiirlerinde bizzat şairler tarafından şiirde tutulan yol anlamında üslûp, tarz, eda, vadi, şive kelimeleri kullanılmıştır. Tezkirelerde şairin şairlik gücü, şiirdeki tarzı, şiire yaklaşımı, söyleyişteki orijinalliği ifade için kullanılan "tarz-ı şi'r, tarz-ı hâs, tarz-ı Necâtî, Nevâyî tarzı, tarz-ı dilfirîb, üslûb-ı nazm, üslûb-ı makâl, üslûb-ı Acem, üslûb-ı acîb, vâdî-i sühan, tarîk-i şiâr, güzel edâ" gibi kalıplaşmış ifadelere rastlanmaktadır (Kahraman, 2012, s. 387). "Üslûpla ilgili en eski veriler kadîm Yunan belâgat eserlerinde görülür. Kalabalıkları ikna etme vasıtalarından biri sayılan üslûp, hitabet

(belâgat/retorik) ilmi içinde özellikle duruma ve konuma uygun kelime ve tabir seçimiyle ilgili bölüm altında ele alınmıştır." (Durmuş, 2012, s. 383).

İbn Haldûn'a göre üslûp zihinde ve hayalde beliren sûretleri kelime ve terkip kalıplarına dökme tarzı, dokuma biçimi, onlardan özgün bir yapı oluşturma yöntemidir (Durmuş, 2012, s. 383). O halde üslûp bireyseldir. Özgün olma çabasıdır. Üslûp bir yazar veya şairin duygu ve düşüncelerini aktarırken dili kullanma biçimi, mizacı, yeteneği, tarzı, eğilimi ve donanımı ile yakından ilgilidir. Buffon'un tabiriyle "Üslûp insanın ta kendisi"dir, Recâizâde Mahmud Ekrem'in ifadesinde de " Üslûb-ı beyân ayniyle insan"dır (Kahraman, 2012, s.387). O halde üslûp bizzat insanın kendisidir.

Klasik Türk şiiri, belli bir estetik anlayışa ve zevke sahip, geçmişe giden geleneği ve bu geleneğin oluşturduğu kendisine has kuralları ile çizgisi olan ve yaklaşık altı asır hayatta kalmış sarsılmaz bir güçtür. Klasik şairler, bu gelenek içerisinde yazmış oldukları eserlerle kendilerini gösterme, en güzel şiiri en özgün biçimde söyleme gayreti ve çabası içerisinde bulunmuşlardır. Bunu gerçekleştirebilecekleri tek yol, geleneğin kendilerine sunmuş olduğu imkânları en uygun şekilde kullanarak kendilerine özgü bir söylem geliştirip üslûp oluşturmalarında gizlidir. Bu bilince sahip olan Klasik şair, şiirini bu anlayışa uygun şekilde oluşturmaya çalışmış ve oluşturduğu özgün üslûbu ile de gelenek yelpazesinin en başarılı ve yetkin parçası olma gayreti içerisinde bulunmuştur. Şiire bir nevi bu perspektiften yaklaşan Behiştî de bu şiir geleneği içerisinde oluşturduğu üslûbuyla kendisini göstermeyi başarmış, hatta özgün bir şair olarak kaynaklarda hak ettiği yeri almıştır.

3.1. Behiştî'de Sade Dil

Klasik Türk şiirinde Arapça ve Farsça kelime ve terkiplere fazla yer vermeden sade bir Türkçe ile şiir yazma akımı için kullanılan Türkî-i basît tabiri, Köprülü'ye göre XVI. yy.da İran şiirinin gittikçe artan etkisiyle Arapça ve Farsça kelime ve terkiplerin çoğalmasına bir tepki şeklinde doğmuştur. Tatavlalı Mahremî ardından Edirneli Nazmî aruz vezniyle sade, terkipsiz bir Türkçe ile yazmaya başlamıştır.

Türkî-i basit metinlerin sanat değerinden ziyade dili üzerinde durmuş, bunu şiirde sade bir dil akımı gibi görmüştür. Türkî-i basît, Arapça ve Farsça'ya karşı divan şiirinde mahallîleşme eğiliminin bir yanıması özelliğini taşımaktadır (Aynur, 2012, s. 555). XV. yy. da Necatî ile başlayan ve XVI. yy. da da pek çok şairde rağbet gören sade bir dil tercih etme temayülü, Behiştî Divanı'nda da görülür.

Behiştî'nin Divan'ındaki söylemlerinde hâle uygun kelime seçimine titizlikle yaklaşması, dildeki kıvrak söyleyişi, oldukça sade bir dil tercih etmesi bilhassa bazı beyitlerinde konuşma dilini kullanıyormuşçasına sade bir dil tercih etmesi, halk söylemlerine yer vermesi, atasözlerini kullanması, deyimlere sıklıkla ve yerli yerinde kullanması, Eski Anadolu Türkçesinden gelen arkaik kelimelerin kullanımı, terkip kullanımına çok yer vermemesi, sözcüklere bağlamda farklı anlamlar yükleyebilmesi, Türkçede kullanılan yardımcı eylemlere sık sık başvurması ve bu yardımcı eylemlerin Arapça ve Farsça kelimelerle terkip oluşturabilmesi, kullandığı Arapça ve Farsça kelimelerin büyük bir kısmının neredeyse Arapça ve Farsçadan çıkmış dilimize yerleşmiş gündelik hayatta kullanılagelen kelimelerden seçilmesi, redif unsurlarını ağırlıklı Türkçe kelime ve eklerden seçmesi, mahallî söylemleri kullanarak bu unsurlara yer vermesi ve zaman zaman Rumeli ağzını da şiirlerine taşıması dikkat çekici niteliktedir, bu özellikler Behiştî'nin üslûpta dilde sadelikten ve halk söyleyişinden yana olduğunu gösterir ki bu da şairi nevi şahsına münhasır kılmaktadır.

Behiştî Divanı'na terkipler noktasından bakıldığında terkiplerin azlığı, genellikle terkipsiz söyleyişin tercih edildiği, terkipli söyleyişlerin de çoğunlukla iki kelimeyi geçmediği görülmektedir. "Rediflerin %94. 32'si Türkçe rediflerden oluşmuştur." (Aydemir, 2000, s.33).

Klasik Türk şiiri geleneğinde, bir şairin tamamen Türkçe kelimelerden oluşan, sade bir dil ve üslûba sahip olan bir şiir yazması beklenemez. Çünkü buna bağlı olduğu şiir geleneği izin vermez. Diğer taraftan şiirin estetik anlayışı ve çerçevesi içinde şair, geleneğin kendisine sunmuş olduğu birikim ve tecrübeden istifade ederken bazı tasarruflarda bulunur ki bu durum doğrudan şairin yetkinliği, becerisi ve üslûbuyla alakalıdır. Bu noktadan bakıldığında Behiştî'nin üslûbunun, dilde sadelikten ve halk söyleyişinden yana olduğu rahatlıkla söylenebilir. Behiştî'nin sade diline ve mahallî

unsurları kullanımına örnek oluşturmak için *Divan'*ında yer alan bazı örnek beyitler şu şekildedir:

N'ola döksem gam eyyâmında eşküm
Ag akça kara gün içün dimişler (G.135/29)

Sûfî be illerün ne alursın günâhını
Tek kendü cürmüni getüre pehlevân ola (G.28/4)

Dime kaddin görüp yârun visâli şehrine irdüm
Sögütcük'den öte Çorlu Behiştî hayli menzildür (G.102/5)

Her ne denlü aglasam önünde bakmaz yüzüme
Ol gözüm nûrı bileydüm bâri nemden incinür (G.103/3)

Derdini seyridüp oh oh dimege
Varup agyârı ben de görsem olur (G.128/3)

Ele alup Behiştî dîvânın
Selefün defterini dürsem olur (G.128/5)

Hâr-ı cevrün tatlu câna acılar virmek neden
Suç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum sana (G.3/4)

Ey Behiştî Vâmık u Ferhâd u Mecnûn kıssasın
Dinle kim ma'lûm ola akrân u emsâlüm sana (G.3/5)

Cihân ırmagınun suyın içersin dahı kanmazsın
Ne âteşdür ki olmışdur vücûdunda senün peydâ (G.18/3)

Gösterüp halka riyâ bagruna taş baglarsın
Seni âdem sanur ey sûfî bakanlar taşuna (G.20/2)

Gönlüm senünle ben yalınuz kaldum ey habîb
Düşmenlerüm de bencileyin olmasun garîb (G.39/1)

Sensüz varup içersem eger bir kadeh şarâb
Nâr-ı gamuñdan eyle benüm bagrumı kebâb (G.43/1)

Ey habîbüm sen tururken gayra meyl itmez gönül
Âdeme Yûsuf gerekdür sevmege Ya‘kûb olup (G.44/3)

Sûfî diyen mürâ’îye virmek degül zekât
Ben kâdir olsam andan alurdum hele harâc (G. 64/3)

Olmış çemende lâle siyeh saçlu bir gedâ
Şâhâne gerçi başına ol giyeridi tâc (G. 64/4)

Gökde uçarsa düşmenün itme i‘timâd
Cennetde olsa eyleme şeytâna i‘tikâd (G.76/1)

Dirler ki haste dillere la‘lün devâ olur
Hey ne devâ ki anı gören mübtelâ olur (G.93/1)

Cevr itme bana sen de seversin birin sakın
Bugün n’ola banayise yarın sana olur (G.93/2)

Sevsem Behişti bir güzeli yâd olur hemân
Gönlüm alınca bir iki gün âşinâ olur (G.93/5)

Her kaçan yârün yüzin görsem gözüm giryân olur
Yılda bir bayram olur anda dahı bârân olur (G.94/1)

Sanma ruhsârun öpen nefsâni hâlet gösterür
Agzına âteş alup halka kerâmet gösterür (G.96/1)

Cevrüne göre vefâ itmen gerek sen ‘âşıka
Pâdişâh oldur ki kullara ‘adâlet gösterür (G.96/3)

Ey Behiştî ‘ışk-ı dil-bersiz geçen ‘ömre gönül
Bir büyük cürm eylemiş gibi nedâmet gösterür (G.96/5)

Ok gibi togrıyam ger da‘vâ-yı ‘ışk idersem
Ana nişân Behiştî sînemde yârelerdür (G.99/1)

Ehl-i ‘ışk âteşe düşdiler oda yanmadılar
Bahre gark oldılar ammâ suya ıslanmadılar (G.101/1)

Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Gönül tenhâ bulup nâ-dân rakîbe kendüni bildür (G.102/4)

Âh kim şol salınan bâd ile cânânumdur
Beni fürkatde helâk eyleyen ol cânumdur (G.108/1)

Cân virürken şu ki terk eyle didi ‘ışkı bana
Benüm îmânuma kasd eyledi şeytânumdur (G.108/2)

Yüzi mushaflarun evsâfı benüm ey hâce
‘Işk Cibrîl’inün ögretdügi Kur‘ân’umdur (G.108/3)

Benem ol pîr ki Ferhâd ile Mecnûn ezelî
Hıdmetüm eyleyügelmiş iki oglanumdur (G.108/4)

Gerçi ‘âşık olalı ey dil enîsün gamdur
Hâlüne şükr idegör bu dahı bir ‘âlemdür (G.109/1)

Her ne tan eylerse vâ‘iz ‘âşıka ‘ayb eylemen
Kim delü olan kişinün her sözi ma‘zûrdur (G.112/4)

Sûret-i hâlin ko ‘uşşâkun sözin dinle hemân
Bülbülün şekli degüldür hûb olan âvâzıdur (G.115/4)

Gayrdan geçsün Behiştî şâ‘irân-ı Rûm’a di
Mekteb-i ‘ışka mu‘allim Hâfız-ı Şîrâzi’dür (G.115/5)

Ey gönül âhir olınca gele eyyâm-ı bahâr
Sebzeveş eyleyelüm bir su kenârında karâr (G.119/1)

Görmedüm bâd-ı sabâ gibi mülâyim mahbûb
Kim ola anunile eylemeye seyr-i kenâr (G.119/2)

Enîs olmakdanise ma‘rifetsüz şahsa ‘âlemde
Gülistân okıyan bülbüllerile sohbetüm yegdür (G.120/4)

Behiştî’yem bana dünyâ serây-ı dâr-ı gurbetdür
Bu yâd elde karâr itmekdenise rıhletüm yegdür (G.120/5)

Olımaz Yûsuf berâber sana benden al haber
Ey habîbüm bu hayâlün gözlerüm mîzânıdur (G.123/3)

Bir gayrı gül-‘izâra kılsam nazar Behiştî
Cân gözlerine anun her gamzesi dikendür (G.129/5)

‘Âşıklarundan alma ko sen intikâmlar
Eksüklik eyleyenleri ‘ışkun tamâmlar (G.132/1)

Zâhidler ehl-i ‘ışka yakîn gelmesün kovun
Kim sıhhat ehli içre yaraşmaz cüzâmlar (G.132/3)

Düşnâmlar işitdi lebünden sevindi cân
Hasretden irdi hasrete gûyâ selâmlar (G.132/4)

Kapunda berâtun yazan âvâre Behişti'ne
Lâyıkdur ehl-i cennete 'âlî makâmlar (G.132/5)

İrişmiş bâg-ı hüsnünde yemişler
İşitdüm niceler andan yimişler (G.135/1)

Kemân ebrûna ta'n itmiş anunçün
Bogarlar boynına takup kirişler (G.135/3)

Uyuriken olup gülşende şeb-nem
Behiştî goncanun agzını dişler (G.135/5)

Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd
Ana minnet itmeden kurtuldum oldum nâ-murâd (M.2)

Hınnâlarını her kişiye gösterür yürür
Kendü kızıl eliyle bizi bir gün öldürür (M.3)

Cihân bir kahbedür anun hilâl altında kaşıdur
Şafak sanma görinen dâmeninde ay başıdur (M.6)

Zâlimi sanma ki ber-hudâr olur
Ya bogılur suya ya ber-dâr olur (M.8)

Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarh-ı felekde kimseye nevbet degirmenem (M.18)

Yâr anarsa ben kulını nâme aglar diyesin
Gözlerinün yaşı ırmag oldı çaglar diyesin (M.20)

Tâze tâze urup agyâra cefâ oklarını
İkide birde benüm sen kurıdursun kanum (G.338/2)

Ey Behiştî diyesin bezm-i visâl itdükce
Beni unutmasun Allâh'ı seven yârânum (G.338/5)

3.2. Deyimler

Türk Dil Kurumu sözlüğünde deyimin tanımı genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir olarak geçmektedir.[10] Klasik Türk şiirinde XV.yy.da Necati Bey dizelerinde bu kalıplaşmış söz öbeklerine, deyimlere yer vermeye başlamış, XVI. yy.da pek çok şairin şiirinde deyimlere ve atasözlerine rastlanmıştır. Şiirde deyimlere, atasözlerine yer verme temayülü Behiştî'nin şiirinde de görülür. *Divan'*ında deyimlere sıkça yer veren Behiştî kelimelerin anlam inceliklerine vakıf, kelimelerle istediği şekilde hareket edebilen, doğal bir söylem içinde deyimleri yerli yerince kullanmış, hatta bazı deyimlerde kelimeleri eski kullanım biçimleriyle arkaik de diyebileceğimiz şekilde, tercih etmiştir.

Deyimler her ne kadar kalıplaşmış ifadeler olarak bilinse de kaynaklarda zaman zaman deyimlerde özellikle fiil kısmında eş ya da yakın anlamlı kelimelerin tercih edildiği halk dilinde de her iki söylemin de vücut bulduğu bilinen bir gerçektir. Bu kullanım Behiştî'de de görülüp bazı deyimlerde sözcüğün eş ya da yakın anlamlısı tercih edilmiştir. Bazı deyimlerde kelimelerin yer değiştirdiği, deyimi oluşturan sözcükler arasına farklı kelimelerin de girdiği tespit edilmiştir. Bu durum şairin bir üslûp özelliği olarak değerlendirilebilirse de şairin şiirdeki manaya göre tercih sebebi ya da aruz ölçüsü kaygısı olarak da düşünülebilir. Behiştî bazı deyimlerinde de deyimi oluşturan kelimelerin Arapça ve Farsçadaki karşılığını tercih etmiş, Arapça ve Farsça sözcüklerle Türkçedeki manaya bire bir uygun deyim oluşturmuştur.

Şairlerin şiirlerinde kullandıkları deyimler ve atasözleri, şairlerin şiirlerindeki dil ve üslûp özelliği içinde büyük öneme haizdir. Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği olan olan deyim ve atasözlerine, XVI. yy.da birçok şairin şiirlerinde rastlanmaktadır. Nitekim şiirde deyim ve atasözlerine yer verme temayülü, diğer şairler gibi Behiştî'nin şiirinde de sıkça görülmektedir.

[10] TDK Güncel Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/ Erişim tarihi: 25.11.2022.

Savurmak, boşa harcamak anlamlarında kullanılan "yele vermek" ve saygı ve sevgi göstermek anlamlarında kullanılan "el üstünde tutmak" deyimlerini, aynı beyitte kullanan şair, sevgilinin işret meclisinde kadeh gibi el üstünde tutulacağını, güzelliğini de lale gibi rüzgâra karşı savurmaması gerektiğini vurgulamıştır ve deyimin aslında varolan "yel" kelimesi yerine Farsça rüzgâr ve yel anlamına gelen "bâd" sözcüğünü beyitteki şekliyle tercih etmiştir:

Bezme gel *el üzre tutsunlar* seni sâgar gibi
Bâda virme lâle gibi hüsnünün devrânını (G.543/3)

Yüzü sararmak anlamına gelen "benzi uçmak" deyimi de sevgilinin haramiye benzeyen gözlerinin bakışı ile âşığın yüzünün sararıp solduğu, benzinin uçtuğu anlamıyla kullanılmıştır. Behiştî'nin bir üslûp özelliği olarak da değerlendirebileceğimiz deyimlerdeki kelimelerin yer değiştirmesi şairin şiirdeki mana ve vurguya göre tercih sebebi olmakla birlikte aruz ölçüsü kaygısı olarak da düşünülebilir:

Uçurdı benzümi dün yolda gamze-zen çeşmün
San iki merd-i harâmî havâle kıldı silâh (G.71/4)

İyi günler göresin anlamında bir temenni olarak kullanılan "berhudar ol" deyimi de şairin dizelerinde vücut bulmaktadır:

Dehr bâgında Behiştî'yi *iden ber-hurdâr*
Zâhidüñ pendi degül pîr-i mugân alkışıdur (G.155/5)

Bir başka beyitte de "derdini deşmek" deyimi, hem sözcüklerin yer değiştirmesi hem de sözcüğün eş anlama gelebilecek şekilde derdini tazelemek şekliyle kullanılmıştır:

Benüm sen *tâzelersin derdümi* ey nâle-i bülbül
Ki bâlîn-i belâdan itdügüm feryâda benzersin (G.391/4)

Ölümü göze alacak kadar sıkıntı içinde olmak anlamlarındaki "canından bezmek, bıkmak, usanmak" deyimi de bu dünyanın zehri karşısında, dünya zehrine gark olmuş şairin tatlı canından bezdiğine karşı bir serzeniş olarak karşımıza çıkmaktadır:

İçüp zehrini bu dehrün *usandum* tatlu *cânumdan*
Behiştî'yem velî gülzâr-ı Rıdvân'dan dahı geçdüm (G.358/5)

Yok olmak, ölmek; mecazen de yorulmak, bitkin duruma gelmek anlamlarında kullanılan "helak olmak" deyimini Behiştî ekser manada perişan olmak, mahvolmak anlamlarında farklı beyitlerde kullanmıştır:

Kâküllerün ucından dil murgı *helâk oldı*
Zehr-âba mı taldurdun yohsa bu siyeh agı (G 241/4)

Helâk olur ol âfet haste oldugına agyârun
Velî şefkat göziyle bir nazar itmez biz ölürsek (G 270/2)

Firâk demlerin anma meded *helâk olduk*
Bizi döyer mi sanursın bunun gibi habere (G 469/3)

Haste yatur gam bucagında seni özler gönül
İntizâr ile *helâk oldum* meded cânum yetiş (Mü /11)

Gereksiz davranışta bulunmak, yersiz söz söylemek manalarını içeren "herze yemek" deyimi de şairin dizelerinde anlam bulmuştur:

Be vâ'iz kendüñi muhkem yine çekmiş çevirmişsin
Mürâ'îler libâsıyla 'acâ'ib şekle girmişsin
İşitdüm ta'n idüp 'uşşâka hayli *herze yir*mişsin
Nazar kılmak kişi şer'î degül mahbûba dirmişsin
Nazar kılmak degül körlügüñe bil ki severlerde (Mh 7/4)

Yüzüne memnun olmadığını belirten bir anlam vermek manasında kullanılan "suratını ekşitmek" deyimi Behiştî'de surat sözcüğü yerine sözcüğün Arapça karşılığı olan sûret kelimesi tercih edilerek verilmiştir. Behiştî Arapça ve Türkçe sözcüğü birleştirmiş beyitte aynı anlama gelen Türkçe bir deyim karşılığında kullanmıştır:

Riyânun dadın almışsın didükce zâhid-i şehre
Behiştî *sûretin ekşitmesün* mi hak sühan-verdür (G 152/5)

Gözleri sürme ile boyamak anlamındaki "sürme çekmek" deyimi beyitte sevgilinin güzelliğine zerre miktar benzemek için feleğin güneşin aynına ay gibi sürme çekmesi anlamında kullanılmıştır:

Hüsn-i yâre zerre mikdârı müşâbih olmaya
Sürme çekse meh gibi çarh âftâbun 'aynına (G 450/2)

TDK Deyimler Sözlüğünde 1) Şaşırmak, korkmak 2) Çok beğenmek, bayılmak anlamlarını karşılayan "aklı gitmek" deyimi Behiştî'de üç farklı beyitte kullanılmıştır. Musa Peygamber, Tûr Dağı, temaşa eylemek kavramlarıyla birlikte kullanılarak Hz. Musa'nın kıssasına telmihte bulunulmuş; sevgiliyi gören rakibin sevgilinin yüzünün parlaklığından kendinden geçip bayılması ve ayıltmak için yüzüne su dökülmesi manalarıyla da deyim beyitlerde bayılmak, aklı gitmek anlamlarında verilmiştir. Behiştî'de akıl sözcüğü şairin tercihini Eski Anadolu Türkçesindeki karşılığı olan us kelimesi ile kullanmasıyla ifade edilmiştir:

Ruh-ı yâri görince karşudan *ussum gidüp* düşdüm
Temâşâ eyledüm Mûsî gibi san âteş-i Tûr'ı (G 505/2)

Nâgehân *ussı gider* olsa seni görüp rakîb
Üstüne üşüp cihân halkı yüzine su döker (G 145/2)

Deyimler her ne kadar kalıplaşmış ifadeler olarak bilinse de kullanımda deyimlerin özellikle fiil kısmında eş ya da yakın anlamlı kelimelerin tercih edildiği, kelimelerin yer değiştirdiği, sözcükler arasına farklı kelimelerin girdiği olmuştur.

Behiştî'nin şiirinde deyimi oluşturan kelimelerin Arapça, Farsça ve Eski Anadolu Türkçesindeki karşılığını zaman zaman tercih ettiği, deyimleri manasına uygun başarılı bir şekilde kullandığı görülmüştür. Beyitlerdeki deyim kullanım biçimi şairin bir üslûp özelliği olarak değerlendirilebilirse de şairin şiirdeki manaya göre tercih sebebi ya da aruz ölçüsü kaygısı olarak da düşünülebilir. Deyimler aşağıda şairin bizzat beyit içerisinde kullandığı şekilde verilmiştir. Behiştî Divanı'nda tespit edebildiğimiz kadarıyla deyimler 918 kez kullanmıştır. Deyimlerin kalıp ifadeler içerisindeki oranı ise % 9'dur.[11]

[11] Deyimlerin açıklamalarına çalışmanın sözlük kısmında yer verilmiştir.

acı sözle 1 G281/0
acılar virmek 1 G3/0
ad itsün 1 G423/0
ādem yerine ḳomazam 1 G439/0
adı ḳalan 1 G182/0
adı ḳalmaya 1 G310/0
adını ḳodılar 1 G436/0
adını ḳodın 1 G353/0
Āfāḳı ṭutdı 1 K2/0
aġ u ḳaradan geçelüm 1 G318/0
aġır ol 1 K4/0
aġız açup ḳalmışsın 1 G403/0
aġzı açuḳ 1 G474/0
aġzı ḳızıl 1 G497/0
aġzına almasa 1 K2/0
aġzına baḳdum ḳaldum 1 G79/0
Aġzınuñ ṣuyı aḳar 1 G445/0
aġzum baġlar 1 G171/0
aġzum dilüm ṭutulup 1 G79/0
aġzuma alsam 1 G83/0
aġzumı açdurma 1 M8/0
aġzuña düşer 1 G64/0
āh alma 1 G485/0
āh idüp 1 G141/0
āh itdigüm 1 G328/0
āh itsem 1 M2/0
āḫir olur 1 G561/0
aḥvāli açma 1 G552/0
aḥvālin ṣorarsañ 1 G123/0
alnı açıḳdur yüzi aġ 1 G288/0
altında ḳalmasun 1 G222/0
altında olan 1 G29/0
Alur gözile naẓar itmez 1 G183/0
araya girmese 1 G523/0
āteş ṣaça 1 K4/0
āteş salmağa 1 G401/0
Āteş uram 1 G427/0
āteş-i ʿışḳa atdum 1 G316/0
āteşe atmaduḳ 1 G256/0
āteşe ur 1 G203/0
āteşlere ṣalduñ 1 G293/0
ayaġ başmadum 1 G171/0
ayaġa bandurmadın 1 G36/0
ayaġına düş 1 G195/0
ayaġına düşdügüm 1 G64/0
ayaġına düşsünler 1 G459/0
ayaġına geldi 1 G465/0
ayaġına gelmiş 1 G466/0
ayaġını aldum 1 G506/0
ayaġını çeker 1 G294/0
ayaġuna yüz sürer 1 G434/0
ayaḳ baġı bilürlerken 1 G250/0
ayaḳ baṣdum 1 G537/0
ayaḳ başmaġa 1 G499/0
ayaḳda ḳalur 1 G546/0
ayaḳda ḳoma 1 K4/0, M8/0
ayrı oldum 1 G453/0
Az ḳaldı 1 G35/0
Bāda virme 1 G543/0
baġrı delik 1 G189/0
baġrı yarasuz ḳalmadı 1 G201/0
baġrına baṣdı 1 G311/0
baġrına ṭoḳunmadı 1 M2/0
baġrını dağlar 1 G389/0
baġrum kebāb eyler 1 G40/0
baġrum yanar 1 G18/0
baġrumı deldüñ 1 M8/0
baġruña ṭaş bağlarsın 1 G20/0
bahā yetüreydi 1 G297/0
baḫîe girmese 1 K2/0
baḫîe ṭurmış 1 G199/0
bār-ı ġamuñ altunda ḳalup 1 G389/0
baş açıḳ dīvāne olmaḳ 1 G13/0
baş açuḳ 1 G209/0, G210/0
Baş egdi 1 G465/0
baş eger 1 G159/0
baş egme 1 G200/0, G264/0
baş egmez 1 G460/0, G488/0
baş eğse 1 M5/0, G312/0
baş ḳurtarasın 1 G414/0
Baş üzre yer bulasın 1 G254/0
baş vire 1 G35/0
baş virsem 1 G15/0
başa murġ-ı devlet kona 1 G55/0
başdan ṣavar 1 G343/0
Başı devletlü 1 G535/0
başı ucına 1 G360/0
Başı üstinde yer itmiş 1 G171/0
başı üzre yer bulasın 1 G522/0
başın ezerdüm 1 G266/0
Başın ezmeye mi 1 G43/0
başına eylesün 1 G344/0
başına giyeridi 1 G64/0
başına odlar yaḳaruz 1 G274/0
başına üşüp 1 T1/0
başından alup 1 G362/0
başını dele 1 G473/0
Başum alup gidem 1 G337/0
Başum alup giderdüm 1 G287/0
başuma belādur 1 G36/0
başuma belāyı ṣatun aldum 1 G412/0
başuma devlet ḳondı 1 G507/0
Başuma gelmiş 1 G11/0
Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı 1 M31/0
başuma üşse 1 G481/0
Başumı alup giderdüm 1 G184/0
başumızda yazıdur 1 G115/0
Başumuz üzre sāye-i devlet gördük 1 G289/0
başuñ ṣoḳacaḳ āṣiyānuñ var 1 G495/0
başuñda sevdā olmasa 1 G18/0
belā çeker 1 G233/0

belā çıḳmaġa 1 M4/0
belāyı çeker 1 G428/0
bendesi olmağa 1 G133/0
beñzi kül olup 1 G461/0
beñzi şarardı 1 T1/0
beñzi sāz olur 1 G189/0
beñzinüñ ḳanı ṭammaġa 1 G551/0
beñzümi uçurdı 1 G71/0
ber-ḫurdār iden 1 G155/0
biḫ ural'dan 1 G73/0
biñ kez 1 G313/0, G449/0
biñi bir puladur 1 G286/0
Bir araya geldi 1 G44/0
bir avuç ṣuda boğarlardı 1 G5/0
bir dırnaġını virmezem 1 G506/0
bir görme 1 G341/0
bir görmek 1 G35/0
bir içim ṣu 1 G84/0
bir itse 1 G59/0, G60/0
Bir kemik ḳaldı 1 G390/0
bir ḳıla almaz 1 G335/0
bir mi olur 1 G513/0
bir pula ḳādir olmasun mı 1 G306/0
boy çekmiş 1 G227/0
boynuñ bezin şişirme 1 G129/0
Boynuñda borcu 1 G77/0
Boynuñda borcu ṭururken 1 G77/0
boynunı bükdi 1 T1/0
boyun eğmiş 1 G553/0
bühtān eylerüz 1 G204/0
burnı dibinde 1 G46/0, G504/0
burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa 1 G10/0
burnun ḳanatmaduḳ 1 G256/0
cān atdı 1 G258/0
Cān atduġum 1 G309/0
cān idem 1 G530/0
cān olmaz 1 G222/0
cān olur 1 G195/0
cān virdügi 1 G114/0
Cān virelden 1 M5/0
cān virmeyem 1 T2/0
cān virse 1 G31/0
cān virür 1 G488/0
Cān virürken 1 G108/0, G404/0
cān yaḳıcı 1 G406/0
cān yitürdi 1 G542/0
Cān-ı şīrīne ḳıyduġını 1 G286/0
cāna ḳıya 1 T1/0
cāna ḳıyalar 1 G474/0
cāna ḳıyayum mı 1 G441/0
cānı çekerler 1 M33/0
cānı virürdüm 1 G491/0
cānından ayrılmaḳ 1 G7/0
cānından el yumaya 1 G383/0
cānlar virür 1 G269/0
cānlar virürken 1 K2/0
cānum alur 1 G301/0
cānum çıḳmaġa 1 G84/0, G86/0
cānum çıḳsun 1 G396/0
cānuma ṣu sepildi 1 G468/0
cānumdan uṣandum 1 G358/0
cānumdan uṣandurduñ 1 G290/0
cānumı acıtdı 1 G83/0, G338/0
çāresiz ḳaldum 1 G276/0
çāresüz ḳaldı 1 G191/0
cefā çekdigi 1 G283/0
çekmiş çevirmişsin 1 M7/0
çeşmeyi başdan bulandurduñ 1 G290/0
Çeşmüñ ḳarardı 1 G520/0
cigerden ḳan idüp 1 T1/0
cihān başına şām olsun 1 G382/0
cihānı ṭutdı 1 G514/0
Çihre gösterse 1 G561/0
çil yavrusı 1 G219/0
gibi ṭaġıdur
cilā vir 1 G174/0
çillesini çekemezken 1 M17/0
cününa düşmese 1 G490/0
dadın almışsın 1 G152/0
dāmenin öpdi 1 G433/0
dāmenlerin başlarına bürür 1 G2/0
defter-i ḳalem çeker 1 G163/0
defterini dürsem 1 G128/0
Dek ṭururken 1 G476/0
dem ursa 1 G158/0, G340/0
der-miyān itdüm 1 G290/0
derd ü ġamı çekdigüm 1 G338/0
derd ü ġamı çekesin 1 G474/0
Derd ü miḥnet çekmede 1 G3/0
derd-i firāḳa düşeli 1 G286/0
derdi aldı 1 G439/0
derdümi tazelersin 1 G391/0
derdüñe dermān idem 1 G530/0
derdüñi çekeyin 1 G396/0
dermānı ḳalmadı 1 G280/0
derūnı yanar 1 T1/0
derūnum sūznāk itdüm 1 T1/0
Derūnuñ yaḳdı 1 T1/0
dest açdı 1 G50/0
dest-res olmazken 1 T1/0
dịdesin yummaz 1 T1/0
dil ü cānlar virsek 1 G1/0
dil ummaz 1 G559/0
dil uzadan 1 G131/0
dil uzatduġınuñ 1 G546/0
dil uzatma 1 G522/0
dil uzatmasun 1 G288/0
dil vir 1 G124/0

dil virdi	1	G441/0
dil virdüm ise	1	K7/0
dil virenlerüñ	1	G428/0
dil virmegüñ	1	G516/0
dil virmekde	1	M5/0
dil yıḳıldı	1	G542/0
Dilin çekmez	1	M2/0
Diller deler	1	G157/0
dilleri deldigüñ	1	G294/0
dilüm varmaz	1	G365/0
dir dir ditremege	1	M28/0
Diş bilermiş	1	G483/0
diḫvān baġladı	1	G244/0
diḫvān ṭura	1	K4/0
dügün bayrām ola	1	G4/0
dügün bayram olur	1	G130/0
dünki oġlandur	1	G178/0
dünki oğlansın	1	G403/0
dünyā ḳarañu	1	G513/0
dünyādan el çekmiş	1	G185/0
Dünyāya gelen	1	G459/0
dūr ḳaldı	1	G334/0
düşüp durur	1	G35/0
duʿā itdüñ	1	G284/0
duʿāsın alagör	1	G262/0
Duʿāsın almağa	1	G277/0
duʿāsın almalıyın	1	G183/0
efġān eylemiş	1	G221/0
efġān itdiler	1	G168/0
El açup	1	G392/0
el al	1	G67/0
el aldum	1	G420/0
el almaḳ	1	G67/0
el çek	1	G270/0, G452/0
el çekdi	1	G46/0
el çekdüm	1	M10/0
El çekelden	1	G384/0
el çekelüm	1	G318/0
el değmez	1	G397/0
el irmez	1	G160/0, G325/0
el ṣunup	1	G409/0
el ursa	1	G145/0
el ursan	1	G210/0
El uzatmasun	1	G442/0
el uzatsa	1	G116/0
el üzre ṭuta	1	G545/0
el üzre tutsunlar	1	G543/0
el virdi	1	M11/0, G499/0, G506/0
el virse	1	G34/0, G412/0
el yudum	1	G358/0
elden çıḳaram	1	G504/0
elden geldügince	1	G355/0
elden koma	1	G40/0
elden ḳomaduñ	1	G246/0
elden ḳomazuz	1	G441/0
ele almış	1	G19/0
ele gelür	1	G473/0
ele girme	1	G281/0
ele girse	1	G516/0
elemüñ çekmek	1	G208/0
elin alup	1	G180/0
elin çekmedi	1	G530/0
elin çeksün	1	G36/0, G547/0
elinde geçdi	1	G221/0
Eline girmişdür	1	G276/0
eline yüz alup gelse	1	G496/0
elüm çekdüm	1	G375/0
Elümde olsa	1	G351/0
elüme girse	1	G351/0
elüñ açuḳ ṭut	1	G98/0
Elüñ altında olsun	1	G339/0
Elüñi çek	1	G51/0
emān virmeyüp	1	G275/0
emān virmez	1	G194/0, G222/0, G390/0
emrüñ başumuñ üstine	1	G394/0
enmūzec idin	1	G555/0
esdüñ ṣavurduñ	1	G57/0
esen ḳal	1	G302/0
eŝer ḳalmadı	1	M27/0
eṭrāfın aldı	1	T1/0
eṭrāfını almış	1	G142/0
eṭrāfuñ almış	1	G1/0, G417/0
Ey oġul balı	1	G434/0
farḳ itmez	1	G505/0
ferdāya ṣaldı	1	G405/0
feryād idersin	1	M23/0
fikrüme gelse	1	G286/0
furṣat bulınca	1	M1/0
furṣatı fevt itme	1	G207/0
ġam çekmesün	1	G432/0
ġam çeküp	1	G226/0
Ġam yime	1	G25/0
ġam yimezüz	1	N3/0
ġamda çeker	1	G389/0
ġamın çekme	1	G111/0
Ġarḳ olmış	1	G238/0
Gel berü	1	G15/0, G24/0
geldi geçdi	1	G149/0
gerden bıraġup ağların	1	G379/0
giriḫbānından yapışup	1	G383/0
Gizlü ḳapaklı	1	G191/0
göge çıḳarur	1	G30/0
göge çıḳdı	1	G52/0
göge uçurduñ	1	G57/0
göge uçurur	1	G2/0
gögsüm gererem	1	G425/0
Göklere çıḳmaz mı	1	G359/0
göklere çıḳmış	1	G492/0
göñli isterse	1	G402/0
göñlin açar	1	M3/0
Göñline gelmez	1	G443/0
göñlini almağa	1	G558/0
Göñlü büyük olursa	1	G268/0
göñlücek olup	1	G229/0
göñlüm açmazdı	1	G424/0
Göñlüm alınca	1	G93/0
göñlüm düşdi	1	G376/0
göñlüm gözüm rūşen iden	1	G261/0
göñlüme getürdüm	1	G408/0
göñlümi düşürür	1	G457/0

Göñlün egler	1	M1/0
göñlüñ virdüñ	1	G291/0
göñlüñ yapdı	1	G331/0
göñlüne girdi	1	G367/0
göñlüne ṭokunduñ	1	G277/0
göñlüne yol bulmaya	1	K1/0
Göñlüñi yıḳsa	1	G139/0
göñlüni yumışdur	1	G501/0
göñül bağlama	1	K4/0
göñül şımazuz	1	N3/0
göñül yap	1	G111/0
göñülcügi düşmiş	1	G524/0
görinmez ḳażāya uġradum	1	G345/0
görüp bilmezlige urma	1	G250/0
Göz açdurmaz	1	G280/0
göz göre	1	G321/0, G401/0
göz revzenin açup	1	G534/0
göz ṭutma	1	G267/0
Göz uruyor	1	G42/0
Göz yumup	1	G48/0
göz yumup açınca	1	G47/0, G110/0
Göz yuyup	1	G316/0
gözden geçürse	1	G29/0
göze diken olsa	1	G332/0
Göze ṭoḳunmaġa	1	G542/0
gözi açıḳlara	1	G539/0
Gözi dört göricek	1	G298/0
gözin açmayam	1	G31/0
göziyle yerdi	1	G510/0
gözlerin açdı	1	G290/0
gözlerini yumdı	1	K1/0
Gözlerüm dönmişdür	1	G450/0
gözüm aydın	1	G195/0
gözüm nūrı	1	G495/0
gözüm ṭolagelür	1	G76/0
gözüm ṭoldı	1	G461/0
gözüm ṭutdı	1	G52/0
gözüm yaşın dökdüm	1	G72/0
gözüme görinür	1	G28/0, G32/0
gözümüz ṭoymadı	1	G304/0
gözüñ aç	1	G52/0
gözüñ yaşın dökersin	1	G268/0
Gözüñe görinmezdi	1	G314/0
Gözüñi aç	1	G447/0
gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün	1	G260/0
Güç gelmesün	1	G249/0
gücün yeter	1	M6/0
gülüp oynamaḳda	1	N8/0
Gün dutılsa	1	G492/0
Gün ṭoġunca	1	G124/0
günāhını alursın	1	G28/0
güreş ṭutarsın	1	G228/0
gūş ṭutmazsa	1	G273/0
Gūş urma	1	M36/0
Gūş ururсañ	1	G442/0
gūş-ı cāna	1	G41/0
ḫaber açma	1	G411/0
ḫaber al	1	G123/0
ḫaber aldum	1	G86/0
ḫaber bilmek	1	M6/0
ḫaber ṭuydı	1	G202/0
ḫaber uçursa	1	G347/0
ḫaberin virme	1	G193/0
ḫaddini bilmezleri	1	G490/0
haddüñi ḳoyup	1	M4/0
ḫāk ile yeksān olmaduñ	1	T1/0
ḫāke düşdi	1	T1/0
ḫāke ṣalmaġa	1	K4/0
ḫākile yeksān ideyin	1	G244/0
ḫākile yeksānlıḳ	1	G253/0
Ḫākister olmasun	1	G81/0
ḫākister urdum	1	G481/0
ḫaḳḳum olmışdur	1	G117/0
Ḫalel gelmez	1	G276/0
ḫalel gelür	1	G409/0
ḫalel virmezse	1	G61/0
ḫāli bilürdi	1	G302/0
ḫālin bilür	1	G287/0
Ḫālini yandı	1	G524/0
ḫālüm ṣorarsañ	1	G287/0
ḫalvet bulup	1	G298/0
ḫarāb olursa	1	G37/0
ḫarāc aldurmaz mı	1	G69/0
ḫarāc almaġıçün	1	G68/0
ḫarāc almaḳ	1	G63/0
ḫarāc alur	1	G63/0
ḫarāc alurdum	1	G64/0
ḫarām oldı	1	G235/0
ḫarām olsun	1	G196/0, G382/0
ḫarf atarmış	1	G452/0
ḫaşm ola	1	G189/0
Ḫaṭ çeküp	1	G61/0
ḫāṭırumdan gitmez	1	G279/0
ḫavf aldı	1	G341/0
ḫayāline irmezdi	1	G523/0
ḫayrān eylemiş	1	G221/0
ḫayrān itdiler	1	G90/0
ḫayrān olup	1	G493/0
helāk eyleme	1	G190/0
helāk idende	1	G233/0
helāk itmek	1	K4/0, G472/0
helāk itmiş	1	G229/0
helāk oldı	1	G241/0
helāk olduḳ	1	G469/0
helāk oldum	1	M11/0
Helāk olur	1	G270/0
herze yirmişsin	1	M7/0
hevāya uyduñ	1	G291/0
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş	1	G108/0
ḥişşe-dār ol	1	G203/0
Ḫor baḳma	1	G360/0
Ḫor baḳsa	1	G332/0
ḫūna ġarḳ ider	1	G446/0
ḫūy idindi	1	G399/0
ḫużūr virmedi	1	G215/0
ḫużūr virmez	1	G77/0, G292/0
Ḫużūrını uçurman	1	N4/0

iḥrāmumdan çıḳmazam 1 G380/0
iḥtiyāc göstermeyesin 1 G63/0
iki yüzlüdür 1 K2/0
i̱māna gelen 1 G272/0
i̱māna gelür 1 G363/0
intiḳām alam 1 G357/0
intiḳāmlar alma 1 G132/0
ḳadem başdı 1 K4/0
ḳadem başduḳları 1 G431/0
ḳadem çeker 1 G163/0
ḳadrüñ bildürüp 1 M1/0
ḳafa ṭutabilmekdür 1 G13/0
ḳahrını çekdürme 1 G274/0
ḳahrını çekersin 1 G272/0
ḳalem çeker 1 G163/0
ḳan ağladı 1 M7/0
ḳan aġladup 1 G382/0
ḳan ağlar 1 G99/0
ḳan aġlasa 1 G259/0
ḳan aġlayup 1 T1/0, G421/0
ḳan idem 1 G530/0
ḳan itmek 1 G12/0
ḳan ṭutdı 1 G534/0
ḳan yudarken 1 G180/0
ḳana girer 1 G464/0
ḳana yuma 1 M8/0
ḳanāʿat eyle 1 T1/0
ḳanın ḳurudup 1 G85/0
ḳanına girdüñ 1 G277/0
ḳanına girmek 1 G483/0
ḳanına girmesün mi 1 G483/0
ḳanlar aġladup 1 G57/0
ḳanlar dökmeğe 1 G90/0
ḳanum dökersin 1 G356/0
ḳanum kurıdursun 1 G338/0
ḳapu ḳulıdur 1 G552/0
ḳapuñdan sürmezsen 1 G28/0
ḳara bağrını 1 G264/0
ḳara çullara girdüm 1 G429/0
Ḳara ṭonlar 1 G408/0
giyüp
ḳarār eyledi 1 G364/0
Ḳarār itmez 1 G452/0
ḳarār itse 1 G207/0
ḳarār ḳılmazdı 1 G536/0
ḳarār ḳılsa 1 M1/0
ḳarār ḳılur 1 G490/0
ḳarār ḳomaz 1 G538/0
ḳarşu virür 1 G84/0
ḳaşuñ ḳarşusında 1 G158/0
keder ḳondurduñ 1 G264/0
kef-endāz olmayan 1 G511/0
kelām açılsa 1 G148/0
kemm u keyf aḥvālümizden ṣorarsañ 1 M6/0
kendi hevāsına ḳomayup 1 G262/0
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āṣiyānuñ 1 G495/0
Kendü eliyle başına belā ṣatun alur 1 G14/0
kendü hevāsında uçar 1 G47/0
kendü ʿāleminde 1 G418/0
kendüden geçer 1 G490/0
kendüden geçsün 1 G547/0
kendümizi uralum 1 G440/0
kendüñ ṭut 1 K4/0
kendüñi bildür 1 G102/0
Kendüye gelmek 1 G369/0
kendüyi bilmez 1 G50/0
kerāmet gösterür 1 G96/0
Kesmiş atmışdur 1 M18/0
kim bilür 1 G18/0
ḳıyāmet ḳopdı 1 G416/0
ḳıyāmet mi ḳopar 1 G87/0
ḳıymet yetişmezken 1 G110/0
ḳıymetin bildüm 1 G361/0
ḳıymetin bilmez 1 G199/0
ḳıymetini bilmese 1 K2/0
Ḳoynuma girdi 1 G229/0
ḳoynuma girdügini 1 G421/0
Ḳul ider 1 G456/0
kül itdi 1 G435/0
ḳul olavuz 1 G376/0
ḳul olmış 1 G391/0
Kül olsun 1 T1/0
kül olur 1 M5/0
ḳulaġı çıñlar idi 1 G275/0
ḳulaġı güş itmez 1 G395/0
ḳulaġında götürür 1 M7/0
ḳulaġum burdı 1 G170/0
ḳulaġum çiniler 1 G173/0
külin göge ṣavurdı 1 G510/0
ḳurbān ola 1 K4/0
ḳurbān olduġuñ 1 G261/0
ḳurşūn aḳıtdı 1 G395/0
lāf urdı 1 G339/0
lāf urmaġı 1 G501/0
lāf urmasun 1 G2/0
lāfın urur 1 G495/0
laṭi̱fe geçdi 1 G2/0
lāyıḳ gördüm 1 G443/0
lāzım gelür 1 G252/0
Lāzım oldı 1 G362/0
lerze ṭutar 1 G155/0
Māt ider 1 G417/0
maʿẕūr ṭut 1 G11/0
maʿẕūr ṭutmazlar 1 M13/0
maʿẕūr ṭutsunlar 1 G324/0
meclis ḳurasın 1 G79/0
mekān ṭutmaġıçün 1 G507/0
menfaʿatin gör 1 G403/0
merāḥil ḳatʿ idüp 1 G303/0
mesken idinen 1 M7/0

Mevlā bilür	1	G144/0
meydāna çekmek	1	G470/0
mezāda ḳoyup	1	G183/0
mi̱l çekerdüm	1	G301/0
mū aġardı	1	M37/0
Muḥtāc olup	1	G418/0
Mümkin olmaz	1	G193/0
mümkin olursa	1	G252/0
Mümkün olduġınca	1	G25/0
Mūmlar yaḳup	1	G300/0
mūmlar yaḳup arar	1	G545/0
mūmlar yaḳup ararsañ	1	G464/0
murād alur	1	M3/0
Murāda irmeğe	1	G270/0
murādum alam	1	G252/0
muʿallaḳ atar	1	G209/0
nāle vü feryād eylersem	1	M7/0
Nāmumı aġzına alaldan	1	G380/0
naṣi̱b almaḳ	1	G147/0
naẓar deymeye	1	G183/0
ne çare	1	G322/0
nedāmet gösterür	1	G96/0
nefsine uyup	1	M4/0
Nereye baṣduġını bilmez	1	G538/0
Nereye baṣduġını bilmezimiş	1	G79/0
nergis-i bi̱māruña uyḫu gelmez	1	G445/0
nev-ḥayāt virdi	1	G526/0
nifāḳ itmezse	1	G485/0
nişān dikmek	1	G425/0
nisbet eylesen	1	K7/0
nisbet idersüz	1	G505/0
ocaġına düşer	1	G465/0
od ṣaldı	1	G230/0, G510/0
odlara yandurduñ	1	G290/0
öksürük ṭutar	1	G283/0
olan oldı	1	K1/0, G318/0
Olur olmaz	1	G552/0
öñine gelse	1	G22/0
öpüp başına ḳomazsa	1	G494/0
ortaya almış	1	G276/0
pā-bendin alup	1	M3/0
Pāk dāmānlarla	1	G431/0
Pāk dāmānuz	1	G2/0
Pāk dāmen ol	1	G540/0
pençe ṣalaldan	1	G463/0
pervāne oldı	1	G134/0
peymāna ṭurmadı	1	G484/0
peymānına ṭurmadı	1	G483/0
pinhān ḳılmasa	1	G123/0
raġbet bulmağa	1	G451/0
raġbet eyledi	1	G499/0
raġbet eyler	1	G49/0
raġbet mi bulurdı	1	K4/0
rāh virmeñ	1	G435/0
rāhı düşerse	1	G538/0
rāhını ṭutmaz	1	G437/0
rāst gelem	1	G191/0
rāst gelmez	1	G86/0
rāst gelsem	1	G342/0
rāst gelüp	1	G405/0
rāz-ı ḫüsnüñ ṣaḳlaya	1	G65/0
rāżı olmaduñ	1	M8/0
reh-i viṣāl ṭutarsañ	1	G85/0
reh-i viṣālüñi ṭutdum	1	G444/0
rehn itmiş	1	G211/0
reng aldı	1	G399/0
reng alur	1	G174/0
revā görme	1	G401/0
revān gitdi	1	G161/0
riʿāyetini eyler	1	G129/0
rū sürdüm	1	T2/0
rüsvā idem	1	G362/0
rūyını sürsem	1	G179/0
sācid itdi	1	G81/0
ṣaçın yoldı	1	G535/0
ṣaçını yolsa	1	G259/0
ṣadā viren	1	G215/0
ṣadr-ı meclisde otursa	1	G505/0
ṣadra geçeydüm	1	G404/0
ṣadra geçüp	1	G464/0
ṣadra geçürmez	1	G178/0
ṣadrına geçmeye	1	G307/0, G307/0
ṣaġ ḳaldı	1	G483/0
ṣağı ḳalmaz idi	1	G241/0
ṣalāyı virem	1	G412/0
Sāye ṣal	1	G42/0
sāye ṣala	1	K4/0
sebük-rūḥ itmeğe	1	G217/0
secde eylemeyem	1	G251/0
secde itmeden	1	G191/0
sefer eylerdüm	1	G316/0
şekk gelmez	1	G208/0
selām itse	1	G71/0
selām vire	1	G347/0, G357/0
selām virmeyesin	1	G347/0
selām virmez idi	1	G347/0
selāmı virmez	1	G464/0
selāmumı almaz	1	G353/0
sengine çalup	1	G326/0
ser virmeyen	1	G279/0
ser-figende olmış	1	G239/0
sere ḳonar	1	K2/0
şerḥa çek	1	T1/0
Şerḥalar açsa	1	G142/0
şerḥalar çek	1	T1/0
seri virem sır virmeyem	1	G327/0
sermāyesin yolına ḫarc eyle	1	G387/0
sevgend virürse	1	G79/0
şevḳa gelüp	1	K4/0
seyre çıḳar	1	G191/0
seyre çıḳdılar	1	G166/0
ṣıḥḥat görmesün	1	G11/0
si̱ne ṭutdı	1	G252/0

Sịne ṭutduġı	1	G445/0
sịnemi yaḳa yaḳa	1	G540/0
sịnesin ṭutar	1	G84/0
sịneye çeksem	1	G34/0
siper virdi	1	K2/0
Sözümi diñle	1	G246/0
ṣu gibi aḳıtduñ	1	G408/0
sücūd ḳılmaya	1	G528/0
sücūd ḳılsun	1	G430/0
ṣūret ṣatmasun	1	G24/0
ṣūret viremez	1	G353/0
ṣūretin ekşitmesün	1	G152/0
Sürme çekse	1	G450/0
ṭaġlar aḳdarsam	1	G45/0
ṭaġlara düşdi	1	G34/0
taḥassür eyler	1	G521/0
Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma	1	G54/0
ṭāḳat ḳalmadı	1	G175/0
ṭaş atdurdın	1	G476/0
ṭaş atmaġile	1	G294/0
ṭaşra atar	1	G383/0
tehị görme	1	G10/0
tenden geçüp	1	G365/0
tenhā düşüp	1	G415/0
tesellị virmez	1	G308/0
ṭoġrı elif bilmezsin	1	G407/0
ümịd ṭutup	1	G511/0
urġanını çekerdüm	1	G543/0
ussı gider	1	G145/0
Uṣṣum gider	1	G532/0
uṣṣum gidüp	1	G505/0
üstine varam	1	G349/0
üstine yürür	1	G266/0
üstüñe ditrer	1	G491/0
uydı gitdi	1	G55/0
uyur ejder uyandurduñ	1	G290/0
Var ol	1	G284/0
var olasın	1	G376/0
varın virüp	1	G417/0
yabana atma	1	T1/0
yād getürse	1	G500/0
yāda geldükce	1	G120/0
yāduma gelse	1	G270/0
yaḳı uragör	1	G112/0
yaḳup yıḳmaḳdadur	1	G526/0
Yaḳup yıḳsam	1	G329/0
yalımı alcaġuz	1	G193/0
Yandı ṭutuşdı	1	G364/0
yanına almaḳ	1	G483/0
yanına ḳalursa	1	G483/0
yār olasın	1	G376/0
yara açduñ	1	T1/0
yarasın tazelersin	1	G414/0
yaş dökdügin	1	G355/0
yaşı beñzemesin	1	M20/0
yasın ṭutar	1	G408/0
yaşum aḳar	1	G18/0
yele virdi	1	G512/0
yer açmazsa	1	G304/0
yer bulursam	1	G448/0
yer eylemedin	1	G8/0
yer eylesem	1	G394/0
yer itdüm	1	G348/0
yer ṭut	1	G51/0
yerden göge	1	T2/0
yerden göge dek	1	G538/0
yere çalduñ	1	G293/0
yeri geldükce	1	G2/0
yeri yoḳ	1	G35/0
yerinde yeller eser	1	G159/0
yerine geçmez	1	G367/0
yıldız ṣayar	1	G62/0
yoḳ yere	1	G403/0
yol buldı	1	M1/0
yol bulmaya	1	K4/0
yol düşe	1	G302/0
yol itmez	1	G206/0
Yola düşüp	1	G509/0
yoldan azmış	1	G231/0
yoldan çıḳarıdüşdi	1	G509/0
yoldan çıḳup	1	G442/0
yolı uġraya	1	G500/0
yolına baş u cān fedā itmek	1	G484/0
yolına virdüm	1	G306/0
yolını baġlar	1	G389/0
yolını ṭutdı	1	G282/0
yoluña cān vireni	1	M8/0
yoluñda ser virem	1	G271/0
yoluñdan çıḳma	1	K4/0
yufḳa baġrı	1	G281/0
yükin ururduḳ	1	G497/0
Yüregin delmeğe	1	G294/0
yüregüm döyemez	1	G322/0
yüregüm oynadı	1	G464/0
yüregüme ṣu sepüp	1	G454/0
yürek gelmez	1	G208/0
yürek oynar	1	G145/0
yürek yaġın eritdüm	1	G420/0
Yürek yanmayıcaḳ	1	G196/0
yuva yapdı	1	G150/0
yüz aġardumaz	1	G511/0
yüz bulan	1	G151/0, G151/0
yüz dönderem	1	G416/0
yüz ekşi gösterse	1	G460/0
yüz ḳızardup	1	G169/0, G169/0
Yüz süregeldüm	1	M8/0
Yüz sürelden	1	G247/0
Yüz sürer	1	G42/0
yüz sürerse	1	G297/0
yüz sürmedigüm	1	G375/0
yüz sürürlerse	1	G472/0
yüz ṭutar	1	G223/0
yüz ṭutdı	1	G499/0
yüz ṭutduġunca	1	G42/0
yüz ṭutmayam	1	G31/0
yüz ṭutupdur	1	G55/0
yüz urmaġa	1	K2/0
yüz urmış	1	G303/0
yüz urup	1	G175/0, G313/0, G328/0
yüz virme	1	G1/0
yüz yumaduġum	1	M13/0
yüz yüze gelse	1	G446/0

yüze gülmez	1	G517/0
Yüzi aġ ola	1	G280/0
yüzi gülse	1	G477/0
yüzi ḳararsa	1	K2/0
yüzi ḳarasıyla ḳaldı	1	G542/0
yüzi ṣuludur	1	G433/0
yüzi ṣuyına	1	K1/0
yüzi yerlere düşdi	1	G44/0
yüzin gülse	1	G247/0
yüzin yırtup	1	G74/0
yüzine baḳdı	1	G453/0
Yüzine direm	1	G346/0
Yüzine urup	1	K1/0
yüzine urur	1	G238/0
yüzini ḳara eyler	1	G436/0
yüzler ḳarasıdur	1	G295/0
Yüzüm ṣuyı ḫāke ṣaldum	1	G429/0
yüzüm üzre düşdügüm	1	G78/0, G78/0
yüzüm üzre düşdügüm	1	G78/0, G78/0
yüzüme baḳmaz	1	G103/0
yüzümi surḫ iden	1	G405/0
Yüzümüze baḳmadı	1	G82/0
yüzüñ aḳ olsun	1	G250/0
yüzüñ gösterürseñ	1	G386/0
Yüzüñe baḳdı ise	1	G557/0
zaḫm urayın	1	G470/0
zaḫmet çekmesün	1	N11/0, G550/0
zaḫmet çekmeyelüm	1	G49/0
Zaḫmlar urmışdur	1	G417/0
zamān virmez	1	G194/0
ẕevḳ itmez	1	G384/0
ẕevḳ itse	1	G204/0
ziyān idersin	1	G371/0
ziyāret iden	1	G158/0
ẓulmetde ḳaldum	1	G196/0
ʿaḳlı ṭut	1	G111/0
ʿaḳlın dirmeyüp	1	M5/0
ʿAḳlumı alup	1	G90/0
ʿār itme	1	G398/0
ʿĀṣnāsın bulmışa döndüm	1	G45/0
ʿaynına çöpce gelmez	1	G450/0
ʿaynına gelmez	1	K1/0
ʿaynumda degül	1	G492/0
ʿaẕāb-ı nārı	1	G386/0
ʿışḳa gel	1	G21/0
ʿışḳa gelmiş	1	G149/0
ʿışḳa ḳor	1	G555/0
ʿömr sürmek	1	G219/0
ʿÖmr sürmekden	1	G449/0
ʿömrüm geçdi	1	G195/0

3.3. Atasözleri

Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav ve darbımesele atasözü denir.[12] Az sözle çok şey ifade eden atasözlerinde bir olaya, duruma, kişiye ya da kavrama karşı toplumun kültürel yaklaşımı, bakış açısı, değer yargısı, dil ve ifade gücü yer almaktadır. Atasözleri özlü söylemlerdir ve kullanıldığında anlam yoğunluğuyla şiire zenginlik katar. Behiştî' de şiirlerinde atasözlerine yer vererek hem dizelerini anlam yönünden zenginleştirmiş hem de toplumun bir nevi bakış açısı addedilebilen halk söyleyişlerine yer vererek dilde sadelikten yana bir tavır sergilediğini ortaya koymuştur. Behiştî *Divanı*'nda tespit edebildiğimiz kadarıyla 34 yerde atasözü kullanmıştır. Şairin atasözlerini kullanırken vezin kaygısından olsa gerek bazı atasözlerinde sözcüklerin yerlerini değiştirme, kelime ekleme ve çıkarma inisiyatifinde bulunduğu görülmüş, bazı beyitlerinde de atasözlerini birebir orijinal şekline bağlı kalarak kullandığı bazen de tamamen farklı kelimelerle fakat manaya sadık atasözlerini kullandığı görülmüştür Behiştî dizelerinde "bu meseldür ki", "dimişler", "çünki", "diyesin", "kim", "zira", "budur temsil" tarzındaki ifadeleriyle de dize içindeki atasözü kullanımlarına dikkat çeker. Behiştî'nin *Divanı*'nda yer alan atasözleri şu şekildedir:

Ak akçe kara gün içindir.

N'ola döksem gam eyyâmında eşküm
Ag akça kara gün içün dimişler. (G.135/2)

Kötü söyleme eşine ağu katar aşına.

Eyledün kendüni hem-ser-zede gerdûna velî
Ey Behiştî *agu katmazsa* 'acebdür *aşuna* (G.20/5)

[12] TDK Güncel Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/ (Erişim tarihi: 25.11.2022).

Alan bir ḳıldan alur. **/Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az.**

Bu meseldür kim *alan bir kıldan alur* mutribâ
‘Ûdunı gördüm miyân-ı yârdan aldum haber (G.86/2)

İnsanın kendine ettiğini kimse etmez. / İnsan ne ederse kendine eder.

Visâle irmedin vardum el aldum tevbekâr oldum
Dirîgâ *kendüme kendü elümle* gör ki *n’itdüm* ben (G.420/3)

Göz yuyup vardum ben atdum âteş-i ‘ışka beni
Düşmenüm bir gayrı kimse sanma kendümdür benüm (G.316/3)

Böyle gelmişdür böyle gider. / Bu dünya böyle gelmiş böyle gider.

‘Andelîb âh idüp aglar gül ana hande ider
Böyle gelmişdür ezelden *bu cihân böyle gider* (G.141/1)

Bugün bana ise yarın sana.

Cevr itme baña sen de seversin birin sakın
Bugün n’ola banayise yarın sana olur (G.93/2)

Baykuş viran yerde yuva yapar.

Murg-ı cân tursa ‘aceb mi sîne-i sad-çâkde
Eylemez mi âşiyân vîrâne menzillerde bûm (G.331/04)

Mi‘mâr-ı ‘ışkun irmese nekbet konar sere
Vîrâne kalsa mesken olur bûm-ı şûma bâm (K.2/29)

Ölüye ilaç fayda etmez.

Senden ayru derd-i gam def‘ine meyden çâre yok
Cân bedende olmasa sâkî *müfîd olmaz ‘ilâc* (G.66/4)

Cennette de olsa şeytana güvenilmez. / Gökte bile uçsa düşmanın itimat etme.

Gökde uçarsa düşmenüñ itme i'timâd
Cennetde olsa eyleme şeytâna i'tikâd (G.76/ 1)

Sefere çıkan çeşme başında konaklar.

Ol hadd-i pâki kañlu gözümden kılur karâr
Ârâm idermiş ehl-i sefer çeşmesârda (G.490/ 4)

Evdeki hesap çarşıya uymaz.

Vuslat metâ'ın alımadın nakd-i cân ile
Bâzâr-ı gamda bâtıl imiş evdeki hisâb (G.43/ 2)

Denize düşmeyen sahilin kıymetini bilmez.

Sor kenâr-ı yâr zevkın eşk-i hasret garkına
Düşmeyen gird-âba bilmez kadrini sâhillerün (G.267/ 3)

Zaman sana uymazsa sen zamana uy.

Dem-sâz olup ferâgına itdüm terâne ben
Gördüm *zamân uymadı uydum zamâne ben* (G.381/ 1)

Hamama giren terler.

Bu zîr-i künbed-i gerdûnda harc it dirhem-i eşki
Behiştî çünki *hammâma giren derler* budur temsil (G.301/5)

Hastanın hâlinden sağlar bilmez.

Sorma agyâra Behiştî ne çeker gamda diyü
Bilimez hastelerün hâlini saglar diyesin (G.389/5)

İtin ürmesiyle deniz bulanmaz.

Gönül pâk olıcak ta‘n-ı ‘avâma i‘tibâr olmaz
Keder gelmez kilâbun herzesinden bahr u ‘ummâna (G.481/4)

Kutlu gün doğuşundan bellidir.

Merhametden yüzünde yok lem‘ân
Kutlu gün bellidür toguşundan (G.398/3)

Haram malla hasenat yapılmaz.

Hayr iden mâl-i harâm ile bulur sanma sevâb
Ki metâ‘ı alımaz ol kes ki ola akçası kem (G.349/4)

Kuşu daneyle avlarlar.

N’ola dil olsa giriftâr hâlini göricek
Şikâr kılmaga murgı Behiştî *dâne gerek* (G.278/5)

Ağaç yaşken eğilir.

Ol servi bezm-i gülşene tahrîk idem gibi
Kim tâzelikde her yana mâ’il olur nihâl (G.300/3)

Sabırla koruk helva olur, dut yaprağı atlas.

Vuslat isterseñ tahammül kıl Behiştî fürkate
Sabrile zîrâ koruk halvâ belâlar bal olur (G.148/5)

Çocuk çocukluğunu yapar.

Dil yetîmi zenahun topına cân atdı görüp
Tıfl olan kanda ise eyler imiş oğlanlık (G.258/3)

İyileşecek hastanın doktoru ayağına gelirmiş.

Çekme bâtıl yere gam kim kılıcak hakk yârî
Kişinün üstine ugrayu gelürmiş yâri (G.557/1)

Yılda bir bayram olur onda da yağmur olur.

Her kaçan yârün yüzin görsem gözüm giryân olur
Yılda bir bayram olur anda dahı bârân olur (G.94/1)

Ne ekersen onu biçersin.

Gözleri yaşın Behiştî'nün dökersin kan idüp
Yoluna gelmez kalur mı dökdügün kanlar sana (G.1/5)

Yüksekten uçan su çağlar.

Her kaçan sürsen kapundan nâleler eyler gönül
Vâdi-i 'âlemde *yüksekden uçan su çaglar* (G.171/4)

Eden bulur, inleyen ölür.

İtdügüm fikr-i visâlündür umaram ki bulam
Çünki 'âlemde *kişi itdügini bulsa gerek* (G.259/4)

Arife bir gül yeter.

Çekdüm el hercâ'ilerden bana câm-ı mül yeter
Kim bu 'âlem gülşeninde 'ârife bir gül yeter (M.10)

Boş tenekeden çok ses çıkar.

Pür şevk olan hurûşunı hazm eylemek gerek
Zîrâ *sadâ viren humun olur derûnı boş* (G.215/2)

Delidir ne yapsa yeridir.

Her ne tan eylerse vâ‘iz ‘âşıka ‘ayb eylemen
Kim *delü olan kişinün her sözi ma‘zûrdur* (G.112/4)

Gül dikensiz olmaz.

‘Âlemde ümîd itme ki râhat ola bî-renc
Gül virmez imiş hâr belâsuz bu gülistân (K. 3/39)

3.4. Ayetler

Behiştî, *Divan*’ında eğitimi, mesleği ve dünyaya bakış tarzından olsa gerek şiirlerinde ayet kullanımını önemsemiştir. Tespit edebildiğimiz kadarıyla eserinde 22 ayete yer veren Behiştî bazı beyitlerinde ayetlere tamamıyla yer vermiş hatta bir surenin tamamı şairin bir nazmında yer bulmuştur:

Ey hemîşe dest-gîrün *kul hüvallâhu ehad*
Vey nigehdârun gice vü gündüz *Allâhu’s-Samed*

Lem yelîd yârün *velemyûled* refî‘un dâ’imâ
Lem yekün her ma‘nide mûnis *lehu küfven ehad* (N/1)

Behiştî’nin bazı beyitlerinde ise ayetlerin bir kısmı lafzen alınarak “nakıs iktibas” yapılmıştır. Şair bazı beyitlerinde de alıntının ayet olduğunu evvelinde kullandığı ayet kelimesi ile açıkça belirtmektedir:

Sâki-i gamgîn bâde sun ki gül-bîn oldı bâd
Okıdı gülşende bülbül âyet-i *kul yâ ‘ibâd* (G 75/1)

İtdi firâk ile gice cismümi hûn-feşân
İcrâ-yı hükm âyete *‘aynân-i tecriyân* (M 29)

1	Aḥsen-i taḳvîm (Tîn: 4)	T 1/1
2	ʿurve-i vuŝḳâ (Bakara: 256)	K 2/30
3	Esra (İsrâ: 1)	K 2/34
4	ʿaynân-i tecriyân (Rahmân: 50)	M 29
5	Ve’s-selâm min-etbaʿu’l-hüdâ (Tâ-Hâ: 47)	G 17/1
6	Hâzihi’l-enhâr tecrî taḥtehâ (Zuhruf: 51)	G 17/ 2
7	el-iḥsân illâ (Rahmân: 60)	G 17/3
8	Velleyli (Duhâ: 2)	G 395/5
9	ḳul hüvallâhu ehad (İhlâs: 1)	N 1/1
10	Allâhu’ṣ-Ṣamed (İhlâs: 2)	N 1/1
11	Lem yelîd velemyûled (İhlâs: 3)	N 1/2
12	Lem yekün lehu küfven eḥad (İhlâs: 4)	N 1/2
13	Hâẕâ ṣırâṭun mustaḳîm(Âl-i İmrân:51; Zuhruf: 61,64)	G 328/1
14	İnne İbrâhîme evvāhun ḥalîm (Tevbe: 114)	G 328/3
15	rîḥun ʿakîm (Zâriyât: 41)	G 328/4
16	es-sulḫu ḫayr (Nisâ:128)	G 139/2
17	ʿAzb-i fûrât (Furkân: 53; Fâtır:12)	G 65/2
18	Milh-i ücâc (Furkân: 53; Fâtır:12)	G 65/2
19	Kerrem-nâ (İsrâ: 70)	T 1/1
20	Kul yâ ‘ibâd (Zümer:10, 53)	G 75/1
21	Tîn u zeytûn (Tîn:1)	G 118/4
22	ʿAzâbe’n-nâr (Âl-i İmrân: 16)	G 169/1

Tablo 1.3.4. Ayet Tespit Cetveli

3.5. Hadisler

1	Men ʿaref	G 486/2
2	Levlâke	K 2/37

Tablo 2.3.5. Hadis Tespit Cetveli

3.6. Dua-Beddua İfadeleri

1	Yavuz gözden seni Allah saklasın	G 485/2
2	Canumı bari alsan Allah'um	G 350/1
3	Bendeye hışm idici sultandan Allah saklasın	G 415/1
4	Çah-ı zillet içre kalsun dünya yüzin görmesün	G 372/2
5	Derd ü gam bîmârını dermandan Allah saklasın	G 415/2
6	Ehl-i ʿışkı şahid-i gazabdan Allah saklasın	G 415/1
7	Essalâtu ve's-selâm	G 334/2
8	Estağfuru'llāh el-ʿazîm	G 328/2
9	Ey Behiştî anı bir hayrandan Allah saklasın	G 415/5
10	Kurusun ey rakib elün	G 378/4
11	Gökde bulut yoğiken yıldırım insin başuna	G 20/4
12	Gözi çıksun	G 263/4
13	Tek sana virsün habîbüm Hak Teʿâla ʿömr-i Nuh	G 70/3
14	Hak Teʿâla sultanumun bir günün bin eylesün	G 288/2
15	Hay canuna laʿnet	G 543/2
16	Hemîşe baht u devlet yârun olsun	G 485/2
17	Hudâ hayrını vire	G 520/3
18	İlâhî görmesün iki gözümse rūy-ı maksûdı	G 560/3
19	La havle vela kuvvete illâ billâh	N 9/2
20	Tevekkeltü ʿalallah	N 9/1
21	Sen sakla dilde mihrini ya Rab zevâlden	K 2/31
22	ʿÎş iderken yâr ile yarandan Allah saklasın	G 415/4
23	Yâre irmiş ʿâşıkı hicrandan Allah saklasın	G 415/3

Tablo 3.3. 6. Dua-Beddua İfadesi Tespit Cetveli

3.7.Kelâm-ı Kibâr

1	İnne aʿzaru'l-verâ makbûletün ʿinde'l-kerîm	G 328/0
2	Taşı nerm itdi katı gönlüne kâr eylemedi	G 548/0

Tablo 4. 3. 7. Kelâm-ı Kibâr Tespit Cetveli

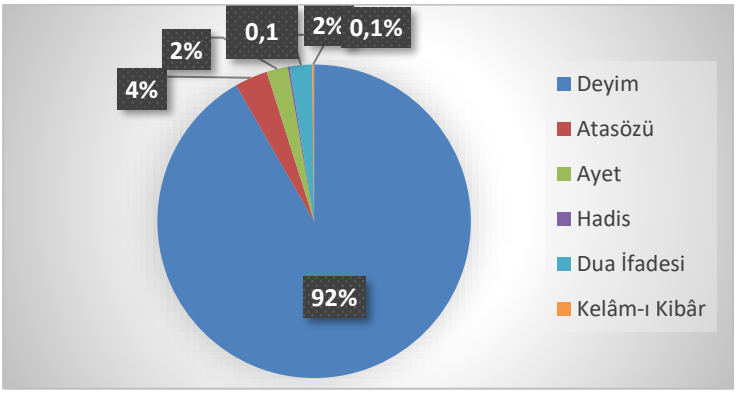

Şekil.1 3.2. Deyim, Atasözü, Ayet, Hadis, Dua İfadesi, Kelâm-ı Kibâr İfadeleri Kullanım Oranı

3.8 Kalıp İfadeler

Behiştî *Divanı*'nda yaklaşık 10.565 kalıp ifade tespit edilmiştir. Kalıp ifadelerin tasnifi konusunda hangi kaidelerin baz alındığı hususunda kesin hüküm vermek zordur. Çünkü bu bağlamda yapılmış açık ve net bir çalışma mevcut değildir. (Arslan Dinçer, 2017, s. 29). Behiştî *Divan*'ında kalıp ifadelerin içerisinde Arapça, Farsça ve Türkçe tamlamalar, "et-, ol-, kıl-, eyle-" yardımcı eylemleriyle kurulan birleşik fiil grupları, Arapça ve Farsça kelimelerin yardımcı eylemlerle birleştirilmesi ile yapılan kelime grupları, edatlarla oluşturulan edat grupları, birden fazla sözcükle oluşturulmuş bağlama grupları, seslenme sözcükleri, ek fiil ve şart kipi ile bağlanmış kelime grupları, anlamsal açıdan bütün olarak alınabilen sözcükler kalıp ifade başlığı altında tanımlanmıştır. Tebdiz Projesinde sözcüklerin anlamları girilirken eğer bir kalıp ifade deyim, atasözü, kelâm-ı kibâr, dua ifadesi, ayet ve hadisten ibâretse bu sözcük gruplarının anlamı verilirken deyimdir, atasözüdür, ayettir, hadistir eşleştirmesi ile belirtilirken anlamca kaynaşmış birleşik fiil grupları, "et-, ol-, kıl-, eyle-" yardımcı eylemleriyle kurulan birleşik fiil grupları, edat grupları, ünlem grupları, ek fiil ile bağlanmış söz öbekleri, Arapça, Farsça ve Türkçe tamlamalar, ikilemeler, birleşik edatlar kalıp ifade tanımlamasıyla adlandırılmıştır. *Divan*'da yer alan kalıp ifadeler aşağıda sıralanmıştır:

a ẕālim	1	G161/0
āb imiş	1	G218/0
āb u ḫāk-i bünyādum	1	G359/0
Āb-ı cibāli	1	G367/0
āb-ı eşküñle	1	G175/0
Āb-ı Ḥayāt	1	G133/0, G218/0
Āb-ı Ḥayāta	1	G138/0
Āb-ı Ḥayātı	1	G419/0
Āb-ı Ḥayātın	1	G478/0
Āb-ı Ḥayvān	1	G90/0, G114/0, G393/0
Āb-ı Ḥayvān ile	1	G401/0
Āb-ı Ḥayvāna	1	K3/0
Āb-ı Ḥayvāndan	1	G75/0
Āb-ı Ḥayvānı	1	M2/0, G551/0
āb-ı kūyuñuñ	1	G324/0
āb-ı Nįl	1	G301/0
āb-ı revān	1	G74/0, G247/0
āb-ı revāna	1	G23/0
āb-ı revānuñ	1	G98/0
Āb-ı sāfį	1	G100/0
āb-ı ṣalāḥ	1	G46/0
āb-ı ṣūr	1	G531/0
āb-ı zindegį	1	G511/0
āb-ı zülal	1	G305/0, G314/0
āb-ı zülālle	1	G131/0
āb-ı ʿayn-ı dįdemi	1	G364/0
āb-ı ʿineb	1	M4/0
āb-ı ʿizārındaki	1	G548/0
ābād itsün	1	G423/0
abdāl idüm	1	G298/0
Abdāl-ı ʿışḳam	1	G503/0
Aç ṭutdı	1	G357/0
aça mı	1	G118/0
acı ise	1	G434/0
açıcı olma	1	G522/0
açmış idi	1	T1/0
ādem ṣanur	1	G20/0
adın anar	1	G347/0
adını añup	1	G284/0
adum olmışdur	1	G117/0
Āfāḳ-ı dil	1	G218/0
Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār	1	G311/0
āfāḳ-ı ʿademden	1	G250/0
āferįn dirüm	1	G381/0
Āferįn olsun	1	G484/0
āfet ile	1	G462/0
āfet-i cāndur	1	G178/0
āfet-i devran	1	K4/0
āfetüm oldı	1	G29/0
āftāb oldı	1	G34/0
āftāb-ı ʿālem	1	G329/0
āftāb-ı ʿālem-ārāsın	1	G366/0, G408/0
Āftāb-ı ʿışḳ	1	G31/0
āftāb-ı ʿışḳa	1	G361/0, G363/0
āgāhı ḳıl	1	G307/0
aġız açmağa	1	G137/0
Aġız açup	1	G114/0
Aġızdan söyledüm	1	G542/0
Aġladur oldı	1	G517/0
Aġlamaḳ ṭutar	1	T2/0
Aġlamaḳ ṭutdı	1	G5/0
aġlar imiş	1	G224/0
aġlayı aġlayı	1	N8/0, G550/0
aġyār ile	1	N8/0, G429/0, G536/0, G548/0
aġzın yummayan	1	G265/0
āh eyle	1	G368/0
āh idem	1	G427/0
āh ider	1	G457/0
Āh idüp	1	M8/0
Āh ile	1	G274/0
āh it	1	G95/0
āh itdügüm	1	G133/0
āh itse	1	G220/0, G428/0
āh u fiġān ile	1	G500/0
Āh-ı āhestem	1	G60/0, G61/0
āh-ı āteşįn	1	G222/0
āh-ı āteşnākden	1	T2/0, G422/0
āh-ı āteşnākümi	1	G489/0
āh-ı āteşnāküñi	1	G368/0
āh-ı bülendümden	1	G284/0
Āh-ı dil-sūzile	1	G262/0
Āh-ı ġam-sūzını	1	G402/0
āh-ı muṭrib	1	G130/0
āh-ı nedāmet	1	G164/0
āh-ı seḥer-ḫįz	1	G187/0
āh-ı ser-tįze	1	G458/0
āh-ı sūzdan	1	G163/0
āh-ı sūznāk itmiş	1	M7/0, G487/0
Āh-ı ʿāşıḳdan	1	G506/0
āhen-dil olursın	1	G548/0
āḫir ḳılur	1	G341/0
Āḫir ol	1	G12/0
āḫir olınca	1	G119/0
āḫir-i kār	1	G281/0, G436/0
Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı	1	G311/0
aḫlāṭ-ı ġamı	1	G456/0
Aḥsen-i vechile	1	G136/0
aḥvāl-i ḥāl	1	G314/0
aḳar ṣu	1	G102/0, G555/0
aḳar ṣuyın	1	G354/0
aḳça aḳça	1	G121/0
āl-i abānuñ	1	T1/0
āl-i ʿOŝmān	1	G59/0
ala mı	1	M2/0
Ālāyiş-i ġuṣṣadan	1	G8/0
ālet-i bezmin	1	M3/0
Allāh Teʿālā	1	G402/0
almaz imiş	1	G219/0
ālūde-i ḫāk itdi	1	G504/0
alup gelür	1	G226/0
alup ṭurur	1	G78/0
ammā ki	1	M8/0, G119/0, G375/0
an ki	1	G374/0
aña göre	1	G214/0
andan ṣoñra	1	G307/0
anlar ile	1	M8/0
Añlar mı	1	G283/0
Anuñ içün	1	G26/0, G38/0
Ara yerde	1	G178/0
ārām itmedi	1	G319/0
Arayu arayu bulduḳ mı	1	G544/0

Arḳası üzre 1 G384/0
armaġān ile 1 G500/0
arż itmege 1 G130/0
Ārzū eylemez 1 G554/0
ārzū eyler 1 G426/0, G552/0
ārzū ider 1 G285/0
Ārzū itmeyelüm 1 G318/0
ārzū-yı cū 1 M3/0
ārzū-yı sḭb 1 G39/0
Aşaḳ olmaḳda imiş 1 G67/0
Āsān gelürse 1 G529/0
āsān ola 1 G7/0
Āŝār-ı ḥaşmetüñde 1 K2/0
āşikār olsun 1 G6/0
āşikāre ḳılam 1 G322/0
āşinā olam 1 G552/0
āşinā olmayan 1 G17/0
āşinā olsa 1 G183/0
āşinā olur 1 G93/0
āşinā-yı seg 1 G272/0
āşinālar imiş 1 G337/0
āşinālıḳlar iderler 1 G140/0
āşiyān eyle 1 T3/0
āşiyān eyler 1 G110/0
āşiyān ile 1 G498/0
āşiyān itdi 1 G373/0
āşiyān ḳılma 1 G371/0
āşiyān olmış 1 G397/0
Āşiyān-ı murġı 1 G362/0
āşiyān-ı sḭneden 1 G48/0
āşiyāne eylemedüm 1 G381/0
āşiyāne eylersin 1 G378/0
āşiyāne idem 1 G427/0
aŝḳāl-ı mihnetden 1 G363/0
āşkār itmez 1 G205/0
āşkāre eyler idüm 1 G351/0
Āstān-ı deyr 1 G211/0
Āstān-ı şāha 1 G26/0
āstān-ı yārda 1 G94/0, G313/0
Āstān-ı yārda 1 G94/0, G313/0
āstān-ı yāri 1 G110/0
āsūde ider 1 K1/0
āsūde-ḥāl iken 1 G514/0
āşüfte olursun 1 M25/0
ata biner 1 G370/0
āteş-bāz-ı āhumla 1 G368/0
Āteş-i āhum 1 G107/0, G387/0
Āteş-i āhumdan 1 G100/0
āteş-i āhumla 1 G326/0
āteş-i bālā 1 G10/0, G516/0
āteş-i derūnumdan 1 G410/0
Āteş-i dūzaḫda 1 G27/0
Āteş-i ġam 1 G31/0
āteş-i ġamda 1 G328/0
Āteş-i ġamdan 1 G320/0, G321/0
āteş-i gülden 1 G551/0
āteş-i hicrānı 1 G405/0
Āteş-i ḥışmı 1 G349/0
āteş-i mātem 1 T1/0
āteş-i ruḫsār 1 G19/0
āteş-i ruḫsāruñ 1 G457/0
āteş-i sūzāna ḳarşu ṭutma 1 G506/0
āteş-i Ṭūrı 1 G505/0
āteş-i ʿışḳa 1 M17/0
āteş-i ʿışḳıle 1 G182/0
āteş-i ʿışḳuñ 1 G435/0
āteşe düşdiler 1 G101/0
Āvāze-i viṣāl 1 G524/0
ay başıdur 1 M6/0
Ay efendi 1 G1/0
ayaġ altına 1 G328/0
ayaġ altında 1 G416/0
Ayaġ üzre 1 G542/0
Ayaġ üzre ṭurup 1 G176/0
ayaġı ṭopraġını 1 G273/0
ayaḳ ayaḳ 1 G88/0, G169/0
ayaḳda isem 1 G327/0
ayaḳdaş ol 1 G15/0
āyāt-ı beyyināt 1 K2/0
āyāt-ı ẓaferdür 1 K4/0
āyet indi 1 G468/0
Āyet-i ḥüsne 1 T1/0
Āyet-i ḥüsnüñüñ 1 G347/0
āyet-i ḳul yā ʿibād 1 G75/0
āyet-i raḥmet 1 G499/0
āyet-i tevbḭḫ 1 G73/0
āyiṉ eyler 1 G106/0
āyine ḳılmış 1 G508/0
āyiṉe-i çarḫı 1 G192/0
Āyiṉe-i ġayb-nümā 1 G198/0
āyine-i ḥüsnüñ 1 G496/0
āyiṉe-i maḳṣūdum 1 G31/0
āyiṉe-i ruḫsāra 1 G38/0
āyiṉe-i ṭabʿum 1 G9/0
āyiṉe-i vech-i ḥaseni 1 G548/0
āyiṉeye baḳmaġı 1 G106/0
ayrı olduġı 1 G277/0
ayrılur mı 1 G424/0
az imiş 1 G219/0
Az mıdur 1 G544/0
az olup 1 G47/0
az olur 1 G189/0
āzād itsün 1 G423/0
āzād olmaġa 1 G192/0
āzād olup 1 G45/0
āzād olur 1 G184/0
āzāde ḳıl 1 G154/0
āzār eyleyüp 1 G224/0
āzürde olduñsa 1 G416/0
Aʿdā-yı ḫarmizāca 1 M16/0, G283/0
aʿlā ḳılursın 1 K1/0
aʿmā oldı 1 G38/0
aʿvān-ı Süleymāniyye 1 G456/0
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca 1 G329/0
Bāb-ı dūzaḫ 1 G422/0
bāb-ı Ḫayberi 1 K2/0
bāc alursa 1 G68/0
bād oldı 1 G75/0

bād olup	1	G45/0
Bād-ı āh-ı serdümüzden	1	M6/0
bād-ı āhum	1	G199/0
bād-ı āhumla	1	G433/0
bād-ı ecel	1	G150/0
Bād-ı gül-biz-i cinān	1	G457/0
bād-ı gül-bize	1	G458/0
bād-ı ḫışmuñla	1	G550/0
bād-ı mātem	1	T1/0
bād-ı ṣabā	1	T1/0, M1/0, G119/0, G216/0, G238/0, G461/0, G520/0
bād-ı ṣabādan	1	G237/0
bād-ı ṣabāya	1	T2/0
bād-ı ṣabāyı	1	K3/0
bād-ı semūm	1	G331/0
bād-ı şimāl	1	G176/0
Bād-pāy-ı fikret	1	G299/0
bāde eylerdin	1	G429/0
Bāde nūş it	1	G80/0
bāde-i bāḳi	1	G537/0
bāde-i bezm-i nihāni	1	G402/0
Bāde-i cān-perver imiş	1	G88/0, G169/0
bāde-i fenā	1	G535/0
bāde-i gül-gūn	1	G296/0
bāde-i ḫamrā	1	G24/0, G502/0
bāde-i ḫoş-bū	1	G36/0
bāde-i nābuñ	1	G453/0
Bāde-i vaḥdetden	1	G53/0
Bāde-i ʿışḳ	1	G360/0
Bāde-i ʿışḳuñdur	1	G369/0
bāġ oldı	1	G242/0
bāġ-ı Behişti̱ye	1	G558/0
Bāġ-ı belāya	1	G430/0
bāġ-ı cennet	1	G22/0
Bāġ-ı cennetden	1	M3/0, G458/0
bāġ-ı cennetden	1	M3/0, G458/0
bāġ-ı cennetdür	1	M1/0, G17/0
Bāġ-ı cennetdür	1	M1/0, G17/0
Bāġ-ı cihānda	1	G157/0
bāġ-ı cihāndan	1	G12/0
bāġ-ı ḥüsne	1	G175/0
Bāġ-ı ḥüsnüm	1	M1/0
bāġ-ı ḥüsnümden	1	M1/0
bāġ-ı ḥüsnüñ	1	G519/0
bāġ-ı ḥüsnüñde	1	G135/0
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki	1	G58/0
bāġ-ı İrem	1	G502/0
bāġ-ı İremlendi	1	G549/0
bāġ-ı kūyuñsuz	1	G452/0
Bāġ-ı leṭāfet	1	G105/0
bāġ-ı pür-şükūfeye	1	G524/0
bāġ-ı Rıżvān ile	1	N4/0
Bāġ-ı ruḫuñda	1	G479/0
Bāġ-ı vaṣl	1	G88/0, G169/0
bāġ-ı ʿālemde	1	K1/0
bāġ-ı ʿārıża	1	G534/0
bāġbān ḳıldı	1	G430/0
Bāġbān-ı ʿışḳ	1	G451/0
Baġdād iken	1	K3/0
bāġı ile	1	K6/0
Baġrum başına	1	G39/0
bahā eylerüz	1	G198/0
baḥā-ı ʿışḳıle	1	G152/0
bahā-yı leb-i laʿlüñ	1	G544/0
bahādırlıḳ mıdur	1	G333/0
bahāne buldum	1	G381/0
bahāne eylersin	1	G378/0
bahāne ile	1	G405/0
bahāne olsa	1	G443/0
Bahār oldı	1	G549/0
bahār olsa	1	G455/0
bahār-ı ḥüsnüñi	1	G34/0
baḥr-ı āhı	1	G368/0
baḥr-ı bi-gerān	1	M2/0
baḥr-ı hesti̱de	1	G13/0
baḥr-ı ḫūn	1	G464/0
baḥr-ı ʿummān	1	G443/0
baḥŝ eyle	1	G61/0
baḥŝ eylemez mi	1	G62/0
baḥŝ eylemişdür	1	G61/0
baḥŝ eyler	1	G59/0, G60/0, G61/0
baḥŝ eyler mi	1	G61/0
baḥŝ eylese	1	G60/0
baḥŝ eylesün	1	G61/0
baḥŝ ide	1	G506/0
baḥŝ ider	1	G60/0, G61/0, G62/0, G62/0
baḥŝ idersem	1	G62/0
baḥŝ idicek	1	G483/0
baḥŝ itdi	1	G426/0
baḥŝ itmege	1	G59/0
baḥŝ itmek	1	G59/0, G505/0
baḥŝ itse	1	G60/0
baḥş itsün	1	G62/0
baḥŝ ḳıla	1	G396/0
baḥŝ kılsa	1	G62/0
baḥŝ ḳılur	1	G59/0
baḥş olduġın	1	G354/0
baḫt-ı serāyı	1	T2/0
baḳmayalum mı	1	G124/0
baḳmaz mı	1	G253/0
bāl açduḳça	1	G298/0
Bāl açup	1	G119/0, G406/0
bālā-yı bāmuñda	1	G489/0
Bālā-yı ḫumda	1	G502/0
bāli̱n olsa	1	G55/0
bāli̱n-i belādan	1	G391/0
Bāliş-i di̱bā-yı pür-güldür	1	G15/0
Bāliş-i rāḥatdur	1	G279/0
bām-ı si̱nemde	1	G41/0
bām-sās eyledi	1	G212/0
Bāmdād-ı	1	G50/0

ḥaşre dek		
bār ola	1	G12/0
Bār-giyeh-i dehre	1	G307/0
bār-ı cevrüñi	1	G78/0
bār-ı ʿıyālle	1	G131/0
bārān eyleyen	1	G34/0
Bārān-ı eşküme	1	G218/0
bārān-ı ġam	1	G134/0
bārān-ı ġamı	1	G315/0
Bārān-ı ḥasret	1	G223/0
bārān-ı raḥmet	1	G205/0, G288/0
bārān-ı raḥmetden	1	G220/0
baş eri	1	G363/0
baş ol	1	G15/0
baş virmiş	1	G231/0
başı üzre	1	G397/0
başını ṭaşrın ide	1	K2/0
başıṯ-i ʿarż	1	G344/0
başum dider	1	G141/0
bāṭıl olmazam	1	G323/0
bāṭıl yere	1	G557/0
bāṭınuñ olsun	1	K4/0
bayram gün	1	G4/0
bāz olur	1	G189/0
bāz-i sepi̱düm	1	M3/0
Bāz-ı ṭabʿumla	1	G119/0
bāzār-ı belāġatde	1	G58/0
Bāzār-ı fenada	1	K4/0
Bāzār-ı ġamda	1	G256/0, G503/0
bāzār-ı ġamuñda	1	G248/0
bāzār-ı gülistanda	1	G230/0
bāzār-ı ḥüsn	1	G297/0, G412/0
bāzār-ı kāmında	1	G420/0
Bāzār-ı merḥametde	1	G268/0
Bāzār-ı vuṣlatuñdan	1	G238/0
Bāzār-ı ʿışḳ	1	G95/0
bāzāra gelen	1	G470/0
Bāzi̱çe-i ʿışḳuñda	1	G8/0
baʿi̱d olmaḳ	1	G80/0
baʿi̱d olmaya	1	K2/0
baʿi̱d olmaz	1	G506/0
bāʿîs-i ʿizz ü saʿādetdür	1	T1/0
Be-hey ẓālim	1	G290/0, G293/0
be-nām olduğum	1	G138/0
Bebr-i ebri	1	G494/0
Bed-duʿā itmek	1	G1/0
bed-gümān ile	1	G498/0
bedel olmaz	1	G513/0
bedr-i cemale	1	K1/0
bedr-i tām	1	K2/0
beg olmağa	1	G419/0
begi olur idüm	1	G513/0
behre-mend eyler	1	G489/0
behre-mend itdük	1	G211/0
behre-mend ḳıldum	1	G45/0
behre-mend olur	1	G134/0
beḳā olmaz	1	G57/0
belā bezminde	1	G460/0
beli̱ dimeyen	1	G56/0
beline daḳmış	1	K4/0
Ben dimek	1	G195/0
bend eyle	1	G392/0
bend ola	1	G109/0
bend olmadıysa	1	G153/0
bend olmasa	1	G312/0
bend olsa	1	G269/0
bend-i muḥkemden	1	G234/0
bend-i nā-bedi̱d	1	G77/0
Bend-i zülfüñden	1	G355/0
bende eyledüñ	1	G292/0
Bende ḳılur	1	K2/0
bende olmasa	1	G238/0, G239/0
bende olsa	1	G184/0
bende olup	1	G233/0
bende ṭāliʿ mi var	1	G463/0
bende-i kemi̱neyüz	1	G210/0
Bende-i kemter	1	G24/0, G24/0
bendegān-ı si̱m ü zere	1	G469/0
benden yaña gelmek	1	G362/0
beni̱ Ādem	1	G508/0
beni̱ ādemde	1	G440/0
beni mi	1	G512/0
Ber-bād-ı ṣabā	1	G133/0
ber-dār olmayı	1	G112/0
ber-dār olsa	1	G236/0
ber-dār olur	1	M8/0
ber-ḫudār olur	1	M8/0
ber-ḫurdār olup	1	G46/0
ber-ḳarār olsa	1	G477/0
ber-murād itsem	1	G186/0
ber-murād ola	1	K2/0
ber-murād olınca	1	G69/0
berāber olımaz	1	G123/0
berāber olur mıydı	1	G73/0
berāber olursa	1	G238/0
berd-i bi̱-emān	1	G388/0
berf-i fenā	1	M37/0
Berf-i şeyb	1	G264/0
berg-i çenār	1	G417/0
berg-i dıraḫt	1	G294/0
berg-i giyāhem	1	G420/0
berg-i gül	1	G76/0, G216/0, G551/0
berg-i gül-i surḫa	1	G286/0
Berg-i gülden	1	G265/0, G297/0, G329/0
Berg-i güldür	1	G13/0
Berg-i güle	1	G409/0
berg-i güllerle	1	G458/0
berg-i gülüñ	1	G2/0

berg-i ḥazāndur	1	G150/0
berg-i ḥazi̯n	1	M1/0
Berg-i kāha	1	G197/0
beri gel	1	N11/0
beri̯ oldum	1	G361/0, G363/0
berk it	1	G255/0
berḳ urur	1	G270/0, G505/0
berü gel	1	G197/0, G443/0, G454/0, G474/0, G495/0
beş beş	1	M33/0
beş beter	1	G86/0
beş beterdür	1	G417/0
beş vaḳti ḳılmazsın	1	G407/0
beyān eyle	1	T3/0
beyān ide	1	N6/0
beyān ider	1	G311/0
beyān itdügümi	1	G246/0
Beyān itdüm	1	G354/0
beyt-i maʿmūruñ	1	G276/0, G419/0
Bezl eyledüñ	1	G534/0
bezm ḳursam	1	G128/0
Bezm-i bāġa	1	G36/0
bezm-i belāda	1	G196/0, G277/0
bezm-i belādur	1	G97/0
Bezm-i cān-baḫşuña	1	M8/0
Bezm-i çemende	1	G153/0, G181/0, G238/0, G239/0, G541/0
Bezm-i cihānda	1	G163/0
Bezm-i ezelde	1	K2/0, G209/0, G250/0
Bezm-i ezelüñ	1	G541/0
Bezm-i fenāda	1	G163/0
Bezm-i ġamda	1	G130/0
Bezm-i ġamuñda	1	G215/0
bezm-i gülde	1	G40/0, G168/0
Bezm-i gülşende	1	M27/0, G461/0
bezm-i gülşene	1	G300/0
Bezm-i gülzār	1	G454/0
Bezm-i gülzāra	1	G87/0
bezm-i ḫāṣda	1	G414/0
Bezm-i ḫavāṣ	1	G156/0
bezm-i ḫüsnüñ	1	G240/0
bezm-i maḥabbet	1	G559/0
bezm-i maḥabbetde	1	G22/0, G270/0
bezm-i peymān	1	G164/0
bezm-i raḳi̯be	1	M7/0
bezm-i ṣafādan	1	G30/0
Bezm-i ṣarāb	1	G223/0
Bezm-i ṣecāʿatüñde	1	K2/0
bezm-i ṣevḳuñda	1	G225/0, G226/0
bezm-i ṣevḳuñde	1	G19/0
Bezm-i süḫanda	1	G427/0
bezm-i viṣāl	1	G338/0, G395/0
bezm-i viṣālüñde	1	G152/0, G420/0
bezm-i vücuda	1	G74/0, G508/0
Bezm-i vuṣlatda	1	G377/0
Bezm-i ʿışḳuñ	1	G50/0
Bezm-i ʿışḳuñda	1	G22/0, G50/0, G53/0, G146/0
Bezm-i ʿişretde	1	G349/0
bezm-i ʿuṣṣāḳa	1	G537/0
bezmgāh itmekden	1	G358/0
Bezmgāh-ı cāna	1	G235/0
Bezmgāh-ı luṭfuña	1	T2/0
bi̯-ḫod ide	1	K1/0
bi̯-ḫod olup	1	G250/0
bi̯-renc ola	1	K4/0
bi̯-ser ü bi̯-pā eyleyesin	1	K1/0
Bi̯-ṭāḳat itmiş	1	G529/0
bi̯-vefā olur	1	G93/0
Bi̯dār kon ez-ḫ∨āb-ı hevā di̯de-i mā-rā	1	K1/0
Biḥamdillāh ki	1	G374/0
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan	1	G549/0
Biḥār-ı ʿışḳuña	1	G71/0
bikr besleyem	1	K3/0
Bikr-i ḫayāle	1	G212/0
bikr-i maʿnālar	1	G416/0
Bikr-i mey	1	G353/0
bikr-i meyden	1	G336/0
bildüñ mi	1	G391/0
Bildüñüz mi	1	K1/0, K1/0, K1/0, K1/0
bilmez idüm	1	G229/0
bilmez iken	1	G486/0
Bilmez misin	1	G240/0
bilür mi	1	G283/0
bi̯mār olup	1	G46/0
bi̯mār u dil-teng olmasun	1	G482/0
bi̯mār-ı ʿışḳ	1	G179/0
biñ başludan	1	G127/0
Biñ biñ	1	K2/0
Biñ kerre	1	G496/0
bi̯nā eyleyen	1	G10/0
bi̯nā ḳıl	1	K1/0
binā ḳılmazıken	1	G213/0
binā-yı zühdi	1	G90/0
bi̯nā-yı ʿışḳ	1	G214/0
Biñde birin	1	K3/0
bir bir	1	G171/0, G304/0, G307/0, G354/0, G457/0, G470/0, G493/0
bir cürʿa	1	G380/0
Bir daḫı	1	M1/0, G54/0, G323/0, G323/0, G491/0, G491/0
bir dānedür	1	G471/0
bir degil mi	1	G314/0
bir degül	1	G341/0
bir degül iki	1	G536/0

degül		
bir dem	1	G373/0, G497/0
Bir dem ola	1	G388/0
bir ḥāl olur	1	G148/0
Bir içim ṣuyın	1	G538/0
bir iken	1	G461/0
bir iki	1	N4/0, M5/0, G38/0, G183/0, G281/0, G337/0, G418/0, G456/0, G474/0, G505/0, G545/0
bir iki gün	1	G93/0
bir iki üç	1	K2/0
Bir ḳaç	1	G248/0
bir kez	1	G299/0
bir laḥẓa	1	G383/0, G386/0
bir midür	1	G37/0
bir olma	1	G270/0
Bir yaña gitmez	1	G191/0
Bir yañadan	1	G360/0
bir ẕerrece	1	M2/0, G335/0
biri birine	1	M20/0
birūn olalı	1	G45/0
biryān iderseñ	1	G515/0
biryān itdi	1	G41/0
bitürmez mi	1	G436/0
bi̱zār ise	1	G365/0
bi̱zār olur	1	M1/0
bönlüge urup	1	G252/0
boş olur	1	G215/0
bostān-ı ʿālemde	1	G460/0
Bostān-ı ʿışḳa	1	G138/0
böyle mi	1	G243/0
böyle olur	1	G471/0
boynına ṭaḳup	1	G135/0
boynuña zenci̱r ṭaḳılsun	1	T1/0
bu deñlü	1	G49/0, G302/0, G381/0
Bu güncek	1	T1/0
Bu idi	1	G271/0
bu ki	1	G362/0
bu mıdur	1	G347/0
bu yüzden	1	G192/0
Bū-Alį̱ Sį̱nā	1	G19/0
būd-ı mevzūna	1	G17/0
bugün āḫir	1	G129/0
bühtān ider	1	G186/0
bühtān itme	1	M12/0
bükā idüp	1	T1/0
buḳʿa-i imkān	1	K4/0
bülbül igen	1	G202/0
bülbül olup	1	G512/0
bülbül olur	1	G40/0
bülbül olurum	1	G148/0
bülbül-i bāġ-ı melekūt	1	G52/0
Bülbül-i dil	1	G297/0
bülbül-i ġarį̱b	1	G524/0
Bülbül-i gülşen	1	M9/0, G11/0
bülbül-i gülzār-ı belagat	1	G87/0
Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ	1	G288/0
bülbül-i gūyā	1	G195/0
bülbül-i gūyālar	1	G168/0
bülbül-i gūyāları	1	G525/0
bülbül-i gūyāsıyuz	1	G200/0
bülbül-i sāzende	1	G384/0
Bülbül-i şeydā	1	G519/0
bülbül-i şi̱ri̱n-maḳāl	1	G203/0
bülbül-i vaḳt	1	G294/0
bülend eyle	1	G307/0
bülend olmış	1	G227/0
bülend olur	1	G473/0
būm-ı melāl	1	G305/0
Bundan özge	1	G25/0, G414/0
bünyād eyleyem	1	K3/0
bünyān iderse	1	K4/0
Bünyesin yıḳsa	1	G306/0
Burāḳ-ı āh-ı dil	1	G227/0
Burāḳ-ı saʿādetüñ	1	K2/0
Burc-ı dilden	1	G400/0
Burc-ı eflāk-ı belāġatde	1	G504/0
burc-ı felekde	1	K4/0
Burc-ı hevāda	1	K2/0
burc-ı şerefde	1	G363/0
burc-ı tecerrüdde	1	G131/0
bürehne ḳalurdı	1	M8/0
bürhān oldı	1	K4/0
būs idem	1	G350/0
Būs-ı kenāra	1	G35/0
būse alsa	1	G80/0
būse-i laʿli	1	G419/0
Būse-i laʿlüñ almaḳ	1	G195/0
būseñ almaġa	1	G386/0
būseñi alsam	1	G285/0
būsesin alduñ	1	G382/0
būstān-ı belā	1	G171/0
büt-i Çi̱nüñ	1	G466/0
Büt-perest olmaḳ	1	G516/0
Būy-ı cān	1	G380/0
Būy-ı cānāndan	1	G123/0
Būy-ı cismüñ	1	G242/0
būy-ı cürʿadan	1	G428/0
Būy-ı gül-i vaṣluñda	1	G284/0
Būy-ı ḫoş	1	K4/0
būy-ı kebāb	1	G41/0
Būy-ı pi̱rāhen	1	G195/0
būy-ı teraḥḥum	1	G424/0
cādūlıġ ider	1	G548/0
çāh idi	1	G533/0
çāh-ı belādan	1	K1/0
cāh-ı cihān	1	G484/0
çāh-ı cünūndan	1	G27/0
çāh-ı ʿalāyıḳdan	1	G45/0
çaḳ başlu	1	G189/0
çāk eyler misin	1	G401/0, G401/0
çāk eyleyem	1	G279/0
çāk ide	1	G340/0
Çāk itdi	1	M5/0, G465/0

çāk itmege	1	G437/0
çāk olan	1	G431/0
Çāk olmaz idi	1	K2/0
çāk-i girı̣bān	1	G168/0
cām eyler	1	G16/0
cām içdi	1	K2/0
cām ile	1	G459/0, G557/0
cām olsa	1	G66/0
cām ṣuna	1	G334/0
cām-ı bāde ile	1	G418/0
cām-ı bādeyi	1	G313/0
cām-ı cefāyı	1	G270/0
cām-ı Cem	1	G163/0
cām-ı Cemden	1	M27/0
cām-ı Ceme	1	G207/0
Cām-ı cünūn	1	G317/0
cām-ı elest	1	G50/0
cām-ı felek-reftārdur	1	G97/0
cām-ı gerdānı	1	G508/0
Cām-ı gül	1	G535/0
cām-ı ġurūru	1	G227/0
cām-ı irfānı	1	G508/0
cām-ı Kevŝer	1	G80/0
cām-ı lāle	1	G509/0
cām-ı laʿlüñ	1	G62/0
cām-ı lebüm	1	G369/0
cām-ı leẕı̄z	1	G83/0
cām-ı mey	1	G25/0, G31/0, G53/0, G219/0, G267/0, G310/0, G452/0, G453/0, G547/0
cām-ı mey-i gül-reng	1	G174/0
cām-ı mey-i nābı	1	G545/0
cām-ı mey-i rūşendür	1	G124/0
Cām-ı meyden	1	G128/0, G455/0
cām-ı meyi	1	G119/0
cām-ı meysüz	1	G525/0
cām-ı meyüñ	1	G442/0
cām-ı muġāne	1	G337/0
cām-ı mül	1	T1/0, M10/0, G180/0
Cām-ı nuṭḳından	1	G451/0
cām-ı raḫşānı	1	G508/0
cām-ı ṣafā çekdi	1	G349/0
cām-ı ṣafā-baḫşa	1	G235/0
cām-ı ṣafāyı	1	K4/0
cām-ı ṣāfile	1	G174/0
cām-ı ṣarāb-ı ḫoş-güvār	1	G477/0
cām-ı zeneḫdānuñ	1	G466/0
Cām-ı zer	1	G514/0
Cām-ı ʿışḳı	1	G11/0
cāme-i rengı̣ne	1	G453/0
Cāme-i sebz	1	G155/0
cāme-i ṭaḳvā	1	K4/0
Cāme-i zer-bāft-ı şāhı	1	G148/0
Cāme-i zer-bāft-ı şāle	1	G147/0
Cāme-i ʿışḳ ile	1	G414/0
cān ile	1	G333/0
cān u göñül naḳdin virüp	1	G539/0
cān u göñülden	1	M19/0, G548/0
cān-güdāz olur	1	G189/0
cān-ı Şı̣rı̣nden	1	G470/0
cān-ı ʿazı̣z	1	G526/0
cāna geçüpdür	1	G82/0
cānib-i eflāke	1	G206/0
Cānib-i gülşene	1	G141/0
çāre eyleñ	1	G484/0
çāre eyler idüm	1	G351/0
çāre ḳıl	1	G399/0
Çāre yoḳ	1	G22/0
çāremiz ḳıl	1	G9/0
çarḫ idinmiş	1	G228/0
çarḫ itmege	1	G492/0
çarḫ urur	1	G137/0
çarḫ-ı çārümde	1	G514/0
çarḫ-ı ceng-cūnuñ	1	G531/0
Çarḫ-ı deni-cibillet	1	G129/0
çarḫ-ı dūn	1	G126/0
Çarḫ-ı felekde	1	M18/0, G344/0
Çarḫ-ı hidāyet	1	K2/0
Çarḫ-ı ḫūnı̣	1	M1/0, G19/0
çarḫ-ı ḫūnı̣den	1	G222/0
Çarḫ-ı merdüm-ḫor	1	G126/0
çarḫ-ı mı̣nādan	1	G31/0
çarḫ-ı nı̣zeden	1	G551/0
çarḫ-ı siyehde	1	G417/0
çarḫ-ı ẕālimden	1	G329/0
çarḫı baturdı	1	G156/0
cārı̣ midür	1	G353/0
Çārsū-yı derūnuma	1	G159/0
Cāy oldı	1	G99/0
Cāy-ı ṣafādur	1	N5/0
cāẕibe-i zülf-i dil-āvı̣z	1	G187/0
cāʿiz degül	1	G305/0, G487/0
cāʿiz midür	1	G357/0
cebhe-çı̣n olsa	1	G480/0
cedd-i pākinden	1	T1/0
cefā itmesün	1	G483/0
cefā itsün	1	G21/0, G424/0
cefākār olasın	1	G376/0
çekmez oldı	1	G68/0
çekmiş iken	1	G544/0
çekmiş ola	1	G365/0
celı̣s-i bāde	1	G337/0
cemāl-i bā-kemāl ile	1	G290/0
cemāl-i Ḥaḳ	1	T1/0
Cemāl-i nūrına	1	N2/0
Cemāl-i yāri	1	G410/0
çemenzār-ı felek	1	G242/0
cemʿ eyleyüp	1	G22/0
cemʿ iden	1	G508/0
cemʿ ḳılduḳ	1	G282/0
cemʿ oldı	1	G151/0, G493/0
Cemʿ olsa	1	N4/0, G66/0,

		G223/0
cemʿ oluban	1	K4/0
Cemʿ olup	1	G94/0, G342/0
cemʿiyyet eyleyüp	1	G285/0
Cenāb-ı ḳūyuña	1	G71/0
Cenāb-ı maʿrifetde	1	G481/0
ceng iderüz	1	G498/0
çeng-i bezm	1	G267/0
cenge gele	1	G129/0
Cennet-i aʿlādaki	1	G526/0
Cennet-i kūyuñda	1	G536/0
ceres-i nāḳa-i Leylį	1	G275/0
Cerrāḥ-ı ġamzeñ	1	G191/0
Çeşm-i aġyāra	1	G401/0
çeşm-i başįretüñ	1	G257/0
çeşm-i Behiştįden	1	G261/0
Çeşm-i cāna	1	G139/0
çeşm-i eşk-bār	1	M5/0
çeşm-i gevher-bārı	1	G88/0, G169/0
çeşm-i giryānda	1	G497/0
Çeşm-i giryānumı	1	G247/0
Çeşm-i ḥasūd	1	G473/0
çeşm-i ḥükm-endāzıdur	1	G115/0
çeşm-i inṣāfıyla	1	M7/0
çeşm-i pür-fiten	1	G355/0
çeşm-i pür-ḫumāruñla	1	M7/0
çeşm-i pür-ḫūn	1	G130/0
çeşm-i pür-ḫūn-ābdan	1	G421/0
çeşm-i pür-nemüñ	1	G268/0
Çeşm-i ruḫsāruñı	1	G352/0
çeşm-i şįvekārı	1	G321/0
çeşm-i şūḫ u şeng	1	G174/0
çeşm-i tengüm	1	G99/0
çeşm-i yār	1	G450/0
çeşm-i ʿadū	1	G312/0
Çeşm-i ʿāşıḳ	1	G119/0, G135/0
Çeşm-i ʿāşıḳdan	1	G216/0
çeşm-i ʿişve-sāzuñ	1	G153/0
çeşm-i ʿuḳūle	1	K1/0
Çeşme-i çeşmüm	1	G171/0
Çeşme-i eşki	1	G46/0
Çeşme-i Ḥayvān	1	K4/0, G65/0, G66/0
Çeşme-i Ḥayvāna	1	G348/0
Çeşme-i Ḥayvānı	1	G301/0
Çeşme-i Ḥayvānsın	1	G403/0
Çeşme-i Ḥayvānuma	1	G482/0
çeşme-i ḫūndan	1	G406/0
çeşme-i ḫurşįd	1	G504/0
çeşme-i ḫurşįdden	1	G334/0
çeşme-i laʿlüñ	1	G131/0
çeşmesār-ı eşkümi	1	G74/0
Çeşmesār-ı eşkümüñ	1	G84/0
çeşmi siyāh	1	G407/0
cevāb virmedi	1	G43/0
cevāb-ı şāfį	1	G555/0
çevgān-ı zülf-i yara	1	G35/0
Cevher-i cān	1	G198/0
cevher-i cānuñ	1	G493/0
Cevher-i ferde	1	G315/0
cevher-i pendüñ	1	G269/0
cevlān eyledi	1	K4/0
cevlān ḳılmaġa	1	G279/0
cevr idenüñ	1	G436/0
Cevr ider	1	G204/0
Cevr itme	1	G93/0
cevr ü cefā eyle	1	G25/0
cevr ü cefā	1	G224/0
ḳıldıġuñ		
cevr-i yāre	1	G552/0
Cevri eyleme	1	G474/0
cevşen giyer	1	G458/0
Cezālar eyleyicek	1	G419/0
ceẕb ider	1	G306/0
cidāl itmezler	1	G362/0
cidāl itsün	1	G37/0
cidāl-ı medrese	1	G444/0
Cįfe-i dehre	1	G370/0
çifte çifte	1	G270/0
Cihān-sūz-ı derūnından	1	T1/0
çihre-i gül-gūn	1	G492/0
Çihre-i maḳṣūdı	1	K2/0, G400/0
Çihre-i zerd-i Behiştįye	1	G275/0
Çıḳmaya mı	1	G554/0
çıḳup durur	1	G68/0
cilā vir	1	K1/0
cilve-i naḳḳāş	1	G113/0
Cilvegāh-ı dehr	1	G197/0
cinān-ı kūyuñdan	1	G254/0
cināne girdi	1	G510/0
Cism-i Behiştį	1	G97/0, G377/0
cism-i beşerde	1	G289/0
cism-i figārumdan	1	G390/0
Cism-i laṭįfüñ	1	G129/0
Cism-i mecrūḥumda	1	G69/0
cism-i pür-dāġum	1	G3/0
çoġ olmaz	1	M1/0
çoġ olur	1	G270/0
çoḫ ise	1	G47/0
çoḳ mı	1	G544/0, G544/0
Çoḳ mıdur	1	G36/0
Çoḳdan berü	1	G153/0, G172/0
cüdā itdüñ	1	T1/0
cüdā ḳıldı	1	G360/0
cüdā ola	1	G30/0
cüdā olmadı	1	G373/0
Çūḫa-yı	1	G181/0

tevḥīde		
çul ḳıldı	1	G303/0
Cüllāb-ı şiʿri	1	G28/0
cülūs eyleyen	1	G464/0
Cülūs itdi	1	G493/0
Cumʿadan ṣoñra	1	G412/0
Çün eyledür ya	1	G337/0
çün ki	1	T1/0
çün kim	1	T1/0, G203/0, G228/0
cünbiş ider	1	K4/0
cünbişin itmek	1	G508/0
cünūn-ı ʿışḳ	1	G335/0
cürm eylemiş	1	G96/0
cürm-i bisyārum	1	G164/0
cürm-i vebāl	1	G33/0
cürʿa ile	1	K1/0
cürʿa-i cām-ı lebüñ	1	G458/0
Cürʿa-i cāmum	1	G467/0
Cürʿa-i laʿlüñle	1	G387/0
cürʿa-i pīr-i muġāndan	1	G253/0
cūş eylemişdür	1	G537/0
cūş eylesün	1	G540/0
Cūş idüp	1	G389/0
cūş itdüren	1	G29/0
cūş itmesün	1	G320/0, G321/0
cūş u ḫurūşuñdan	1	G18/0
cūşa gelür mi	1	G196/0
cüst u çālāki	1	G515/0
cüst u cūyumdan	1	G399/0
cūst-cū ḳıldı	1	T2/0
Cūy-bār-ı mey-i nāb ile	1	G557/0
cūy-ı āba	1	G257/0
cūybār-ı feyż-i raḥmetdür	1	T1/0
Dād-ı Ḥaḳdur	1	G353/0
dāġ ur	1	G182/0
dāġ-ı ġam	1	G531/0
Dāġ-ı ġamuñla	1	G393/0
Dāġ-ı ʿışḳıle	1	G147/0
Dāġlar urdı	1	G538/0
Dāġlar yaḳdı	1	G475/0
daḫl itme	1	G463/0
dām eyler	1	G16/0
dām ola	1	G4/0
dām olur	1	G130/0
dām olur mı	1	K2/0
dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ	1	G156/0
dām-ı riyā	1	T1/0
dām-ı sīnemden	1	G234/0
dām-ı viṣāle çekmeğe	1	G346/0
dām-ı ʿalāyıḳdān	1	G167/0
dāmān-ı luṭfuñda	1	M28/0
dāmānı mıdur	1	M5/0
dāmen-i saʿyile	1	M6/0
Dāmgāh-ı dile	1	G507/0
dāne dāne	1	G378/0
Dāne-i eşküñ	1	G476/0
dāne-i ḫāli	1	G332/0
dāne-i ḫālin	1	G311/0
Dāne-i ḫālüñ	1	G89/0, G336/0
dāne-i ḫaşḫāş	1	G113/0, G315/0, G553/0
dāne-i nār	1	G119/0
dār olmaḳ	1	G165/0
Dār-ı dünyāda	1	G336/0, G382/0
Dār-ı dünyādan	1	M5/0
dār-ı dünyāya	1	G518/0
dār-ı fenāda	1	G304/0
Dār-ı ġurbetde	1	G45/0, G217/0
dār-ı miḥnetde	1	G326/0, G368/0
dār-ı şifāsıdur	1	G474/0
dāstān eyle	1	T3/0
dāstān-ı Kerbelā	1	T1/0
dāʾir ola	1	K4/0
dāʾire ṭutar	1	G174/0
dāʾire-i ruḫsāruñ	1	G512/0
daʿvā-yı cān-baḫşı	1	G126/0
daʿvā-yı ʿışḳ	1	G99/0, G202/0
daʿvā-yı ʿışḳa	1	G81/0, G495/0
daʿvāsını itmiş	1	G293/0
daʿvet eylemeñ	1	G358/0
daʿvet eyler	1	G36/0
daʿvet ider	1	K2/0
daʿvet idüp	1	G317/0
daʿvet itdi	1	G498/0
Daʿvī-i ʿışḳı	1	G262/0
Defn eyler	1	G500/0
Defter-i dünyā	1	G369/0
defter-i ṭabʿum	1	G537/0
defter-i ʿışḳa	1	G82/0
defter-i ʿışḳı	1	G209/0
defter-i ʿömre	1	G163/0
Defter-i ʿuşşāḳuñ	1	G413/0
defʿ ider	1	G83/0
defʿ ola	1	M6/0
Defʿ olınmaz	1	G525/0
defʿ olınur	1	M8/0
defʿ olur	1	G338/0
defʿ-i ġam	1	M2/0, M2/0
Defʿ-i ġam ḳılmaġa	1	G299/0
Degil ise	1	G350/0
degil mi	1	G223/0
degül mi	1	M1/0, G2/0, K2/0, K2/0, G32/0, G56/0, G78/0, G81/0, G280/0, G369/0, G409/0, G409/0, G444/0, G556/0
degül midür	1	G64/0, G498/0, G545/0
dehān-ı dil-beri	1	G43/0
dehān-ı yārdur	1	G97/0
Dehān-ı yāre	1	G339/0, G386/0
dehen-i ejderde	1	G471/0
dehen-i	1	G457/0

ejdere		
Dehen-i telḫuñile	1	G79/0
dehen-i teng ü la’l-fām	1	K2/0
dehen-i tengüñden	1	G434/0
dehen-i yār	1	G315/0
Dehen-i yārdan	1	G114/0
dehr-i bi-ŝebātuñ	1	G57/0
dehr-i deniden	1	G164/0
dehr-i dūn	1	G337/0
dehr-i dūnuñ	1	G120/0
Dek tur	1	G210/0
delil olmadı	1	M19/0
delil olur	1	G137/0
Dellāl-ı bād	1	G76/0
dem olur	1	G58/0, G94/0, G130/0, G341/0, G474/0
dem urarsa	1	G322/0
Dem ursa	1	K4/0
dem-beste eyledi	1	G504/0
Dem-beste ḳaldı	1	G43/0
dem-beste ḳılur	1	N9/0
Dem-i ġayretde	1	M2/0
dem-i serdüm	1	G325/0
Dem-i ṭūfānda	1	G412/0
dem-i vuṣlat	1	G173/0
dem-i vuṣlata	1	G492/0
Dem-i ʿāṣūredür	1	T1/0
Dem-i ʿişiye	1	G179/0
dem-sāz eylesün	1	G413/0
Dem-sāz olup	1	G381/0
demren-i tiri	1	G454/0
demüñ sürer	1	G268/0
dendān-ı ṣafā-baḫşuña	1	G553/0
der u dīvār olur	1	M1/0
der-āġūş eyleyen	1	G369/0
der-bend-i hāyildür	1	G228/0
der-i derūnumdan	1	G494/0
der-i meykedede	1	G49/0
der-i nübüvvete	1	K2/0
Der-i süḫanda	1	G73/0
Der-i yāre	1	G175/0
Der-künc-i nā-murādi	1	M38/0
Der-miyān ḳıl	1	G495/0
Derd-i fürḳat	1	G457/0
derd-i ġam	1	G66/0, G86/0
derd-i ġam-ı ʿışḳa	1	G351/0
Derd-i ġamdan	1	G453/0
derd-i ġamzeñ	1	G179/0
derd-i ḥasretile	1	G364/0
derd-i hecri	1	T1/0
derd-i hicrānı	1	T1/0
Derd-i ser	1	G173/0
derd-i ser çekdüm	1	M17/0
Derd-i ʿışḳa	1	G11/0
Derd-i ʿışḳı	1	G159/0
Derd-i ʿışḳuñ	1	G414/0
Derd-i ʿışḳuñla	1	G468/0
derd-mend olmış	1	G227/0
dergāh-ı Süleymān’uñ	1	G48/0
dermān bulmaġa	1	G542/0
dermān eyle	1	G356/0
dermān eyleme	1	K4/0
Ders-i ʿışḳı	1	M3/0
Dersgāh-ı ʿışḳa	1	G144/0
Derūn-ı cāna	1	G435/0
derūn-ı dilde	1	G348/0
derūn-ı dilden	1	M7/0, G120/0
derūn-ı sinede	1	G285/0
Deryā-yı dide	1	G68/0
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ	1	G201/0
deryā-yı firāḳda	1	G544/0
deryā-yı ġamdan	1	M25/0
deryā-yı ḥayretden	1	G26/0
Deryā-yı ḥüsni	1	G291/0
deryā-yı maʿniünüñ	1	G425/0
Deryā-yı mey	1	G310/0
Deryā-yı muḥiṭ	1	K4/0
deryāya ṭaldum	1	G429/0
dest urısar	1	G222/0
dest urmaġa	1	G340/0
Dest-gir ol	1	M8/0
dest-gir olmaya	1	G33/0
dest-i Behişti	1	G332/0
dest-i belā	1	G10/0
Dest-i cevrile	1	G352/0
deşt-i cünūnda	1	G117/0
Dest-i dellāki	1	M31/0
Deşt-i ġam	1	G229/0
Deşt-i ġamda	1	G19/0, G139/0
Dest-i ġamdan	1	G173/0
deşt-i ḥüsn	1	G311/0, G329/0
dest-i ḳahr	1	G521/0
dest-i rengiüñ	1	G463/0
Dest-i şāha	1	G329/0
dest-i viṣāli	1	G523/0
deşt-i ʿademde	1	G246/0
deşt-i ʿālemde	1	G425/0
Dest-i ʿışḳuña	1	M5/0
deste ḳıl	1	G220/0
destūruñ olsa	1	G276/0
devā eylerüz	1	G198/0
devā olur	1	G93/0
Devā-yı ġam	1	G405/0
devlet ile	1	K4/0
devlet-i ḳurb	1	G485/0
devlet-i sermed	1	G91/0
devr itdüren	1	G185/0
Devr-i gül	1	G40/0
Devr-i güldür	1	G296/0
Devr-i ḥüsn-i yāre	1	G235/0

Devr-i ḥüsnüñde	1	G195/0
Deyr-i dehrüñ	1	G398/0
deyr-i felekde	1	G41/0
deyr-i fenāda	1	G308/0
Deyr-i ḥüsninde	1	G372/0
Deyr-i ṣadrında	1	G136/0
Deyr-i ʿālemde	1	G181/0, G466/0
deyr-i ʿışḳuñ	1	G515/0
Dḭdār-ı yāre	1	M4/0, G257/0
dḭde gūyḭm	1	G339/0
dḭde-i aʿmā	1	K1/0
Dḭde-i aʿyān-ı Mıṣra	1	G195/0
Dḭde-i bḭ-ferümüñ	1	G513/0
Dḭde-i cān ile	1	K3/0
dḭde-i ġamnākden	1	G422/0
dḭde-i gerdūn	1	G273/0
dḭde-i giryān	1	G244/0, G244/0
dḭde-i giryānıdur	1	G125/0
dḭde-i giryānumuz	1	G192/0
Dḭde-i himmetine	1	G91/0
dḭde-i ḫūn-bārumı	1	M13/0
dḭde-i iḳbāl	1	G148/0
dḭde-i ḳattāl	1	G230/0
dḭde-i Mecnūn	1	G296/0
Dḭde-i nā-dāna	1	G540/0
dḭde-i nemnākden	1	T2/0
Dḭde-i raḥmile	1	G324/0
Dḭde-i ʿibretle	1	T1/0
diger-gūn oldı	1	G352/0
dḭger-gūn olmasun	1	N7/0
dil ü cān ile	1	K2/0
Dil-ārām olmaġa	1	G480/0
dil-güşā olsun	1	G235/0
dil-i abdālumı	1	T2/0
dil-i āzürdesin	1	G413/0
Dil-i bḭ-çāresi	1	G389/0
Dil-i bḭ-ṭāḳatüm	1	G165/0
dil-i çālāke	1	G315/0
dil-i dḭvāne	1	G125/0, G369/0
Dil-i dḭvāneyi	1	G416/0
Dil-i ġam-ḫ∨ār	1	G480/0
dil-i ġamgḭnümi	1	G194/0
dil-i ġamnāküñ	1	G274/0
Dil-i ḫāṣṣından	1	G222/0
Dil-i ḫūnḭn-i Behişṭḭ	1	G454/0
dil-i ḫūnḭnile	1	K2/0
Dil-i Mecnūna	1	G54/0
dil-i mecrūḥumı	1	G497/0
Dil-i meyyālümi	1	G354/0
dil-i mühr-i Süleymānı	1	G58/0
dil-i nālānumuñ	1	G288/0
dil-i perḭşānum	1	G54/0
dil-i pür-dāġuma	1	G495/0
dil-i pür-ġam	1	G332/0
Dil-i pür-zaḫmumı	1	G407/0
dil-i sengḭn	1	G394/0
Dil-i ser-geşte	1	G225/0, G226/0
dil-i şeydā	1	K1/0
dil-i üftāde	1	G501/0
dil-i ʿāşıḳ	1	G213/0, G226/0
dil-i ʿāşıḳda	1	K1/0
dil-i ʿuşşāḳ	1	G541/0
dil-i ʿuşşāḳa	1	G134/0
Dil-i ʿuşşaḳı	1	M2/0
dil-nüvāz olsam	1	G480/0
Dimāġ-ı cān	1	G508/0
dimāġ-ı ḫār	1	G36/0
Dimedüm mi	1	G275/0
Dḭn-i cedḭdüñ	1	K2/0
dir imiş	1	G353/0
dir isem	1	G440/0
dir iseñ	1	G112/0
dıraḫt-ı bḭ-şebāt	1	G371/0
dıraḫt-ı çemenüñ	1	G247/0
dıraḫt-ı gülşene	1	G121/0
Dıraḫt-ı gūr	1	G432/0
dıraḫt-ı mḭve	1	G73/0
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen	1	G10/0
dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli	1	G552/0
dıraḫt-ı ʿömrüñe	1	G12/0
dirhem-i eşki	1	G301/0
dirḭġ eylemez	1	G248/0
dirḭġ idüp	1	T1/0
dirḭġ itme	1	G7/0, G36/0, G117/0
dirḭġ itmez	1	G147/0, G288/0
dirḭġ itmezse	1	G460/0
Dirḭġ ḳılma	1	G254/0
dḭv-i racḭm	1	G341/0
dḭvān-ı Şādḭden	1	G361/0
dḭvāne olmış	1	G169/0
dḭvāne olup	1	G438/0
Dḭvār-ı şerḭʿatde	1	K4/0
diyār-ı baʿḭdden	1	G520/0
Diyār-ı ġam-güsārumdan	1	G391/0
diyār-ı Rūmdan	1	G68/0
diyār-ı yār-ı baʿḭd	1	G83/0
diyār-ı yārde	1	G328/0
diyār-ı ʿadem	1	G336/0
Diyār-ı ʿışḳ	1	G269/0
Diyār-ı ʿışḳa	1	G438/0
dizin dizin	1	G535/0
döge söge	1	G256/0
döne döne	1	G59/0, G101/0
döyer mi	1	G469/0
dü-tā itdüñ	1	G284/0
Dūd-ı āh	1	G193/0
Dūd-ı āh ile	1	G431/0
dūd-ı āha	1	G410/0

Dūd-ı āhı	1	G114/0, G123/0
dūd-ı āhum	1	M3/0, G72/0, G118/0
dūd-ı āhumdan	1	G242/0, G272/0
dūd-ı āhumdur	1	G435/0
dūd-ı āhumı	1	G78/0
dūd-ı āhunı	1	G30/0
dūd-ı dilüm	1	M8/0
dūd-ı siyāh	1	G435/0
dūd-ı siyāha	1	G74/0
dūd-ı siyāhum	1	G467/0
dūd-ı siyāhumdan	1	G222/0
Dūn idi	1	G398/0
dūn olam	1	G335/0
dünyā deger	1	M3/0
dünyā-yı dūn	1	G25/0
dünyā-yı dūn u dānedür	1	G484/0
dünyā-yı zer-bāftı	1	G552/0
dūr eyleñ	1	G336/0
Dūr idüp	1	G483/0
dür mi olur	1	K4/0
dūr ola	1	G383/0
dūr oldı	1	G289/0
dūr olmasa	1	G185/0
dūr olmasun	1	G7/0
dūr olup	1	G386/0
Dūr olur mı	1	G380/0
dür-i güfte-i Selmānı	1	G58/0
dürc-i gevher-i ḥāl	1	K3/0
dürlü dürlü	1	G170/0, G378/0
dürr-i bi-ḥisābı	1	G74/0
Dürr-i eşküm	1	G305/0, G407/0
dürr-i feṙdüm	1	M3/0
dürr-i güher	1	G113/0
Dürr-i ḥabābı	1	G309/0
Dürr-i kelāmuñ	1	G255/0
Dürr-i nā-süfteye	1	G403/0
dürr-i naẓmuñ	1	M7/0, G555/0
Dürr-i yetiṃisin	1	K2/0
Düşde gördüm	1	G154/0, G224/0
Düşde görmezem	1	G386/0
Düşde görsem	1	G421/0
düşmen-i bed-gevher	1	G51/0
düşmen-i gül	1	G332/0
düşmenligi itdüñ	1	G284/0
düşmenlik idem	1	G284/0
düşnām-ı lebüñ	1	G241/0
Düşnām-ı yārdan	1	G81/0
Düzd-i çeşminden	1	G423/0
düzd-i hevā	1	K4/0
düzd-i siyehkār	1	G317/0
duʿā alsun	1	G412/0
duʿā eyler	1	G149/0
duʿā itmek	1	G67/0
duʿā itsün	1	G21/0
duʿā ḳıl	1	K4/0
duʿā ḳılmadı	1	G195/0
duʿā ḳılsañ	1	G9/0
duʿā-yı devlet	1	K3/0
duʿā-yı ḳadeḥdür	1	G209/0
duʿā-yı nūr	1	G24/0
e bāri	1	G340/0
Ebkār-ı perḭdür	1	G501/0
ebr-i bahār	1	M1/0
ebr-i bārāndur	1	G408/0
ebr-i bārānı	1	G266/0
ebr-i berf	1	G388/0
Ebr-i dürr-i āb-dār	1	G449/0
ebr-i ġabrāyı	1	G29/0
ebr-i kākülile	1	G409/0
ebr-i siyāhı	1	G303/0
ebr-i ẓulmet	1	G551/0
ebrū-yı yāre	1	G427/0
ebsem ol	1	G261/0
ebsem ṭuram	1	G332/0
ebyāt-ı nāzüki	1	G430/0
ecsād-ı ādem	1	G185/0
edā itmek	1	G67/0
edā ḳılduñ	1	G131/0
edā ḳıluram	1	G30/0
Eflāk-i āstānuña	1	G134/0
eflāk-i melāḥatde	1	G403/0
Eflāk-i saʿādetde	1	G284/0
Efser-i surḫile	1	G123/0
efser-i zer	1	G100/0
eglence eyler	1	M3/0
eglence gelür	1	G5/0
Eglence ola	1	G33/0
eglence olur	1	M3/0
egnüme alsam	1	G212/0
ehl-i belānuñ	1	G199/0
ehl-i beyti	1	T1/0
ehl-i beytin	1	T1/0
Ehl-i bezm	1	G42/0, G235/0
Ehl-i bezme	1	G147/0
ehl-i bezmi	1	G294/0
ehl-i cennete	1	G132/0, G190/0
ehl-i cennete	1	G132/0, G190/0
ehl-i derde	1	G527/0
ehl-i dilden	1	T1/0
ehl-i dile	1	G189/0, G292/0, G380/0, G420/0, G529/0
Ehl-i diller	1	G40/0, G324/0, G422/0
ehl-i dilüñ	1	G127/0, G210/0, G522/0
Ehl-i dünyā	1	G17/0, G162/0, G172/0
Ehl-i dünyāya	1	G370/0
ehl-i faẓla	1	G531/0
ehl-i fesād	1	G75/0
Ehl-i Ḥaḳ	1	G37/0
ehl-i ḥāl	1	G176/0, G308/0
Ehl-i ḥāle	1	G342/0, G494/0
ehl-i ḥālüñ	1	G203/0
Ehl-i ḥased	1	G393/0
ehl-i hevā olduġını	1	G406/0
ehl-i idrāk	1	G519/0

Ehl-i ʾimān	1	G521/0
ehl-i irtiyāb	1	G37/0
Ehl-i İslām	1	G236/0
ehl-i kemāl	1	G342/0
Ehl-i kibre	1	G369/0
ehl-i kibrüñ	1	G222/0
ehl-i ḳulūbı	1	T1/0
ehl-i mezāḳ	1	G187/0, G349/0, G534/0
ehl-i nām	1	G117/0
ehl-i naẕar	1	G287/0
Ehl-i naẕaruñ	1	K1/0
ehl-i rıḥletüz	1	G334/0
ehl-i ṣadāḳatsin	1	M7/0
ehl-i ṣafā	1	G511/0
ehl-i ṣafā itmek	1	G67/0
ehl-i şebābuz	1	G264/0
ehl-i şevḳ u zāhid	1	G319/0
Ehl-i ṭamaʿ	1	G240/0
Ehl-i velāyete	1	G215/0
Ehl-i vuṣlat	1	G236/0
Ehl-i ẕevḳ	1	G22/0
ehl-i ẕevḳe	1	G28/0
ehl-i ʿirfān	1	G26/0, G49/0, G333/0
Ehl-i ʿirfāna	1	G353/0
Ehl-i ʿışḳ	1	G101/0, G112/0, G182/0, G306/0, G500/0, G521/0, G526/0
Ehl-i ʿışḳa	1	T3/0, G55/0, G132/0, G145/0
Ehl-i ʿışḳı	1	G36/0, G547/0
Ehl-i ʿışḳuñ	1	G15/0, G118/0, G216/0, G431/0
ehli misin	1	G556/0
Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān	1	G37/0
ejder imiş	1	G208/0
ejder-i āteş-feşān	1	G368/0
ejder-i ṭırındeki peykān	1	K4/0
Ejder-i zülfüñi	1	G109/0
ekābir-i ʿışḳa	1	M4/0
eksük degüldür	1	G333/0
Eksük ider mi	1	G428/0
eksük itmesün	1	G222/0
eksük olmaz	1	G228/0, G303/0, G400/0
el arḳasın yere ḳodı	1	G297/0
el yüze ṭutup	1	G253/0
el-ḳatl-i minnā minteḳā	1	G139/0
el-merʿi yemūt	1	G52/0
elde iken	1	G166/0
Elden düşürme	1	G163/0
elden ḳomazam	1	G546/0
Ele al	1	M2/0, G168/0, G339/0
Ele alup	1	G128/0
ele alur	1	G174/0, G174/0
ele ʿāyine alup	1	G118/0
elem çeker	1	G163/0
elif ḳāmet	1	G506/0
eline alur	1	G174/0
emiṇ olsa	1	G480/0
emiṛ oldı	1	G13/0
emiṛ-i dil-peziṛ	1	G136/0
emr iderseñ	1	G27/0
Emr ideydüñ	1	G543/0
emr it	1	G190/0
emr itdügi	1	G468/0
emr itse	1	G346/0
Enār-ı ġabġabuñ	1	G140/0
encüm-i āhı	1	T1/0
encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā	1	T1/0
endişe-i ferdā	1	K1/0
enfās-i ricālle	1	G131/0
engüşt-nümā itdüñ	1	G284/0
enhār-ı cennet	1	G452/0
Eniṣ olmakdanise	1	G120/0
eniṣ olsam	1	G374/0
Ente'l-leẕi taḥaṣṣuʿu fī bābihi'l-iẕām	1	K2/0
envār-ı eşyā	1	K1/0
envār-ı şevḳ	1	G373/0
envāʿ-ı ibtiḥāc	1	G68/0
envāʿı nuḳūş	1	G220/0
er çerāġı	1	G503/0
erbāb-ı başiret	1	K1/0
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete	1	G327/0
Erbāb-ı cehl	1	G223/0
erbāb-ı dil	1	G307/0
erbāb-ı fażlı	1	G408/0
erbāb-ı ġam	1	M7/0
erbāb-ı ġamuñ	1	G361/0
Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate	1	M21/0
erbāb-ı ḥamiyyet olursa	1	G55/0
erbāb-ı himmetden	1	G205/0
Erbāb-ı şevḳı	1	G215/0
erbāb-ı şöhret	1	G211/0
erbāb-ı yaḳine	1	G37/0
erbāb-ı ʿaḳl	1	G144/0
erbāb-ı ʿişe	1	G237/0
erbāb-ı ʿışḳ	1	G271/0, G342/0
Erbāb-ı ʿışḳı	1	G214/0
erbāb-ı ʿışḳuñ	1	G164/0
Ervāḥ-ı enbıyāya	1	K2/0
esās-ı ʿömre	1	G75/0
esb-i himmetüñ	1	M3/0
esb-i nefs	1	G437/0
esb-i şabā-reftārile	1	G551/0
esb-i ʿanberiṇ-ziṇi	1	G118/0
esbāb-ı cihāndan	1	G265/0
esbāb-ı dünyāya	1	G176/0
Esbāb-ı ḥüsni	1	G105/0
esbāb-ı	1	G542/0

vücūdumdan
eşcār-ı gülistānı 1 G551/0
eşcār-ı gülsitān 1 G388/0
eşedd-i ġam 1 T1/0
eŝer idemez 1 G78/0
eŝer komayup 1 G313/0
eŝer-i faḳr u fenā 1 G52/0
eŝer-i naʿlidür 1 K4/0
esi̱r ḳılduñ 1 G61/0
esi̱r olan 1 G234/0
esi̱r oldum 1 G136/0
esi̱r olmaḳ 1 G418/0
esi̱r-i pister ü bāli̱n olam 1 G46/0
esi̱rüñ olmaġa 1 G93/0
eşk ile 1 G343/0
eşk-i Behişti̱ 1 G282/0
eşk-i çeşmüm 1 G47/0, G59/0, G60/0
Eşk-i çeşmümden 1 G94/0
eşk-i çeşmümi 1 G479/0
Eşk-i çeşmüñ 1 G443/0
Eşk-i di̱de dökmeyince 1 G540/0
Eşk-i giryānlarumuñ 1 G546/0
eşk-i gül-gūnum 1 G98/0
eşk-i ḥasret 1 G267/0, G433/0
eşk-i ḫūn-ālūd 1 G9/0
eşk-i ḫūni̱nüm 1 G399/0
eşk-i Mecnūn 1 G367/0
eşk-i revān 1 G146/0, G373/0
eşk-i revānum 1 G396/0
eşk-i surḫile 1 G74/0
Eşk-i surḫum 1 G320/0, G321/0
eşküm döksem 1 G135/0
Esrār ile 1 M4/0
esrār-ı nihāna 1 M2/0
esrār-ı rūḥāni̱ 1 G206/0
esrār-ı 1 G61/0
ʿışḳuñdan
esrāʿ olupdur 1 G237/0
Eşʿār-ı sūznāküñe 1 G14/0
Eṭrāf-ı dili 1 K1/0
eṭrāf-ı gülistānı 1 G46/0
eṭrāf-ı kūyuñ 1 G185/0
eṭrāfın ṭutar 1 G145/0
evc-i felekde 1 G531/0
Evc-i gerdūn 1 G92/0
evc-i irādetden 1 G26/0
Evc-i ʿizzetde 1 G273/0
evrāḳ-ı di̱vānuñ 1 G297/0
evtār-ı ʿūdumı 1 M4/0
ey abdāl 1 T1/0
ey aḳbel-i nās 1 K2/0
ey bād-ı seḥer 1 G391/0
Ey baṣi̱retsüz 1 G37/0
Ey Behişti̱ 1 M1/0, G2/0, T2/0, G3/0, G4/0, M6/0, G12/0, G15/0, G19/0, G20/0, G21/0, G22/0, G24/0, G25/0, G40/0, G42/0, G44/0, G45/0, G47/0, G56/0, …
Ey Behişti̱nüñ 1 G34/0
Ey Behişti̱ye 1 G476/0
Ey benüm rūḥ-ı revānum 1 G548/0
ey bi̱-vefā 1 G25/0
Ey bu dünyānuñ esi̱ri 1 G262/0
ey bülbül 1 M23/0, G280/0
ey büt-i Çi̱n 1 K7/0
ey cām-ı mey-i gül-gūn 1 G382/0
ey cān 1 G58/0, G58/0
Ey cān ṭabi̱bi 1 G39/0
ey cānumuñ cānı 1 T1/0
ey çarḫ 1 G129/0, G523/0
ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmi̱z olan devrān 1 T1/0
Ey cefā-ḫū 1 G103/0
ey çenār 1 G270/0
ey çeşmüm 1 M22/0
ey cevre ṣabr itmez ṣanan 1 G277/0
ey deryā 1 G18/0
ey di̱de 1 G291/0
ey dil 1 G1/0, T1/0, T1/0, T1/0, K2/0, M2/0, K4/0, G12/0, G12/0, G37/0, G48/0, G48/0, G52/0, G55/0, G57/0, G64/0, G88/0, G95/0, G109/0, G169/0, G170/0, G195/0, G237/0, G255/0, G261/0, G263/0, G263/0, G268/0, G272/0, G275/0, G290/0, G291/0, G309/0, G313/0, G313/0, G357/0, G368/0, G373/0, G399/0, G438/0, G459/0, G491/0, G501/0, G508/0
ey dil-i di̱vāne 1 K4/0
Ey dil-i teşne 1 G101/0
Ey diri̱ġā 1 G25/0
ey dişleri dürr 1 G84/0
ey dost 1 K1/0, G284/0
ey dostlar 1 G322/0

ey düşmen	1	G425/0
ey ebr	1	G42/0
Ey felek	1	T1/0, T1/0, G46/0, G286/0, G463/0
ey ġam	1	M6/0, G284/0, G313/0, G556/0
ey genc-i ḥüsn	1	G204/0, G253/0
ey gerdūn	1	T1/0
ey ġonca	1	G409/0
ey ġonca-dehen	1	G259/0, G541/0
ey ġonca-dehen	1	G259/0, G541/0
ey ġonca-leb	1	G445/0
ey göñül	1	T1/0, G21/0, G119/0, G203/0, G228/0, G246/0, G293/0, G352/0, G371/0, G387/0, G435/0, G462/0, G476/0, G522/0, G526/0
Ey göñül murġı	1	G378/0, G443/0
ey gözleri nergis	1	G497/0
ey gözlerüm	1	G386/0
Ey gözüm	1	G261/0
Ey gözüm nūrı	1	G86/0
ey gül	1	M7/0, G487/0
ey gül-çihre	1	G123/0
Ey gül-i ḫandān	1	G47/0
ey gül-i ter	1	M12/0, G457/0
ey gül-i ter	1	M12/0, G457/0
ey gün	1	G503/0
ey güneş	1	G77/0, G305/0, G335/0, G397/0, G495/0
ey güneş yüzli	1	M2/0, G227/0, G325/0
ey güẕergāh-ı	1	G295/0, ġam-ı fürḳat G295/0
ey ḥabiḭb	1	G39/0
Ey ḥabiḭbüm	1	G38/0, G44/0, G123/0
Ey Ḫaliḭlüm	1	G328/0
ey ḫāme	1	T1/0
Ey ḫaṭṭ-ı yār	1	G321/0
Ey ḫayāl-i yār	1	G547/0
ey hilāl-ebrū	1	G80/0
Ey Ḫıżr-ı mübārek	1	G133/0
ey hümām	1	K2/0
ey ḫūr-likā	1	G91/0
ey ḫusrev-i cemāl	1	G300/0
ey ḫ∨āce	1	G108/0, G163/0, G257/0, G291/0, G459/0
ey kāfir raḳiḭb	1	G264/0
ey ḳara düşmenüm	1	G321/0
ey ḳaşı kemān	1	G38/0, G106/0, G394/0, G439/0
ey ḳaşı kemānum	1	G86/0
Ey ḳaşı yā	1	G436/0, G482/0
ey kemān ḳaş	1	M2/0
ey kemān-ebrū	1	G365/0, G373/0, G404/0
ey ḳıblegāh-ı Ḳuds	1	G132/0, G190/0
ey kibr-i çarḫ	1	G387/0
ey künbed-i gerdūn	1	G489/0
Ey laʿl-i yār	1	G364/0
Ey lebi Kevŝer	1	G144/0
ey lebi şiriṉ	1	N10/0, G167/0
ey Leylā-ṣıfat	1	G242/0
ey Leyliḭ-ḫırām	1	G182/0, G360/0
ey Leyliḭ-ṣıfat	1	G125/0, G165/0, G372/0
ey māh	1	N9/0, G78/0
Ey meh	1	G33/0, G153/0, G379/0, G446/0
ey meh-pāre	1	G373/0
ey meh-rū	1	G4/0, G426/0
ey mehliḳā	1	G134/0, G196/0, G301/0, G408/0
ey melek	1	G359/0, G484/0
ey merdüm	1	G391/0
ey Mesiḥā-dem	1	G114/0, G175/0
Ey metāʿ-ı vaṣl	1	G297/0
ey mey-fürūş	1	G316/0
ey müddeʿiḭ	1	G122/0
ey muġ-beçe	1	G547/0
ey murġ-ı çemen	1	G15/0
ey murġ-ı dil	1	G48/0
ey nāle-i bülbül	1	G391/0
ey nāvek-i yār	1	G407/0
ey nāzük-beden	1	G177/0, G252/0
ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ	1	G410/0
ey nisbet iden	1	G403/0
ey nūr-ı diḍe	1	G240/0
ey periḭ	1	G534/0
ey periḭ sürūş	1	G215/0
Ey periḭ-peyker	1	G144/0
Ey periḭ-ruḫ	1	G4/0, G221/0, G528/0
Ey periḭ-siḭret	1	G61/0
ey piṙ-i mey-ḫāne	1	G9/0
Ey piṙ-i muġān	1	G332/0, G453/0
ey raḳiḭb	1	G402/0
ey rūḥ-ı revān	1	M28/0, G60/0, G222/0
ey rūḥ-ı revānum	1	G58/0
ey ruḫı zerd	1	G410/0
ey ṣabā	1	K4/0, G88/0, G169/0, G176/0, G470/0
Ey ṣaçı Leylām	1	G547/0
ey ṣaçı Leyliḭ	1	G225/0
ey şāh-ı cihān	1	G370/0

Ey şāh-ı cihān-baḫş	1	K1/0
ey şāh-ı gül-çihre	1	G266/0
Ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt	1	K4/0
ey şāh-ı zamān	1	G294/0
ey şāh-ı ʿālem-tāb	1	G326/0
ey şaḥne-i mey	1	G111/0
ey sāḳī	1	G159/0, G537/0
Ey şanem	1	G41/0, G184/0, G225/0, G466/0
ey şefīʿ	1	K2/0
ey şeh	1	K2/0, K2/0, G251/0, G333/0, G413/0, G547/0
Ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm	1	K3/0
Ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḥtirām	1	K2/0
Ey sehī	1	G19/0
Ey sehī-ḳad	1	M8/0, G417/0
ey sehī-servüm	1	G10/0
Ey semend-i devlet-i dehre	1	G96/0
ey şemʿ-i rūşenüm	1	G321/0
ey seng-dil	1	G401/0
ey seng-i ṭaʿnile	1	G50/0
ey serv-i hevā-baḫş	1	G96/0
ey serv-i ḫırāmānum	1	G539/0
ey serv-i mevzūnum	1	G374/0
ey serv-i revān	1	G200/0
ey serv-i semen-ber	1	G491/0
Ey serv-i sīm	1	G502/0
ey serv-ḳad	1	G489/0
ey sīm-i sāʿid	1	G325/0
ey sipihr-i	1	G410/0
berīn		
ey sipihr-i ceng-cū	1	G414/0
ey ṣubḥ-ruḫ	1	G525/0
ey ṣūfī	1	G20/0, G276/0, G407/0, G472/0
ey ṭabīb	1	G482/0
ey ṭabīb-i cān	1	G28/0
Ey ṭabībüm	1	G65/0, G169/0
ey Tañrı ḳulı	1	G262/0
Ey tīġ-i yār	1	G233/0
ey tīr-i ġam	1	G277/0
ey uġru gözlüler	1	G191/0
ey vāʿiẓ	1	G329/0
ey yār	1	G83/0
ey Yūsuf-cemāl	1	G27/0, G443/0
ey Yūsuf-cemālüm	1	G42/0
ey Yūsuf-ı gül-çihre	1	G188/0
ey Yūsuf-ı ḫüsn	1	G20/0
ey Yūsuf-liḳā	1	G100/0
ey yüzi Firdevs	1	G505/0
ey yüzi gün	1	M16/0, G73/0
ey yüzi māhum	1	G319/0
ey yüzi muṣḥaf	1	G73/0
ey zāhid-i ġamgīn	1	G20/0
ey zinde-dil	1	M6/0
ey ʿālem-i ḫüsnüñ māhı	1	G538/0
ey ʿandelīb-i nāvek-i yār	1	G280/0
ey ʿāşıḳ	1	G203/0, G411/0
Ey ʿazīzüm	1	G186/0
ey ʿīsi-nefes	1	G403/0
Ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden	1	G256/0
eyā cān	1	G370/0
eyā şāh-ı cihān-dār	1	K4/0
eyā ṭayyibü'l-ḫıtām	1	K2/0
eyler idüm	1	G351/0
eyler mi	1	G355/0
eyyām-ı bahār	1	G119/0
eyyām-ı firāḳuñ	1	G546/0
eyyām-ı ḫazān	1	G98/0
eyyām-ı melāletdür	1	T1/0
eyyām-ı Muḥarrem	1	T1/0
Eyyām-ı şebāb	1	K4/0
ez-cān u dil	1	T1/0
ezān oḳur	1	G430/0
ezber çalaruz	1	G275/0
ezber iderler	1	G173/0
ezber itdüren	1	G24/0
ezber itmişsin	1	G417/0
Ezel bāġında	1	G550/0
Ezel bezminde	1	G537/0
ezel bezmine	1	M4/0
ezhār-ı çemen	1	T1/0, T1/0
faḫr eylemişdür	1	T1/0
faḳīh-ı fużūl	1	G302/0
Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan	1	G365/0
faḳir olmaḳ	1	G418/0
Faḳr ile	1	T1/0
fānūs-ı ḫayālem	1	G385/0
fāriġ ol	1	G206/0, G488/0
fāriġ olmışdum	1	G358/0
farḳ eylemem	1	M5/0
farḳın itmişdür	1	G202/0
farż idelüm	1	G67/0
fāş eylemiş	1	G47/0
fāş ider	1	G561/0
fāş olacak	1	G229/0
Faṣl-ı bahār	1	G237/0
faṣl-ı ḫazānıdur	1	G165/0
fāʾide itmez	1	G62/0
fehm eyler	1	T2/0
fehm itmez iken	1	G486/0
felek-i salṭanata	1	K4/0

fenā bulsa	1	G203/0
Fenāya virdi	1	G497/0
Fenn-i ʿışḳ	1	G359/0
Fer virür	1	G288/0
fer-i güftār-ı ricāl	1	G308/0
Ferāġat eyledüm	1	G358/0
Ferāġat it	1	G411/0
feraḥ-baḫş ol	1	G303/0
Ferāmūş eyleyelden	1	G120/0
ferāmūş eyleyen	1	G369/0
ferd-i vaḥid	1	G356/0
Ferhād ise	1	G241/0
Ferhād olup	1	G45/0
Ferhād-ı ʿışḳı	1	T1/0
feryād idüp	1	T1/0
feryād itsün	1	G423/0
Feryād u nāle eyleyü	1	G524/0
Feryād-ı şūfinüñ	1	G56/0
Fetḥ eyler idi	1	G248/0
Fetḥ idem	1	G275/0
fetḥ idemez	1	G486/0
fetḥ itmege	1	G38/0
fetḥ ola	1	K4/0
fetḫ-i bāb	1	G419/0
fetḥin itmekden	1	G252/0
fettānlıḳ idersin	1	G253/0
feyż olur	1	G235/0
feyż-i Rabbāniḍ	1	G508/0
Fezā-yı himmet	1	G343/0
feżā-yı ḳuds	1	T3/0
fiġān eyle	1	T1/0, T1/0, T3/0
fiġān ideyin	1	G20/0
Fiġān itsem	1	G560/0
fiġān itsün	1	N4/0
fiġān ola	1	G28/0
fiġān u āh idi	1	G533/0
fiġān-ı āha	1	T1/0
fikr eyleme	1	G453/0
fikr ideyin	1	G257/0
fikr ü ḫayāl eyler	1	G480/0
fikr-i daḳīḳ	1	G160/0, G479/0
fikr-i ġabġabuñ	1	G92/0
fikr-i ḫālüñden	1	G438/0
Fikr-i laʿlüñ	1	G274/0
fikr-i lebüñsüz	1	G426/0
fikr-i mediḍüm	1	M3/0
fikr-i nihān	1	G110/0
fikr-i viṣālüñdür	1	G259/0
fikrin eylerken	1	G270/0
fırāḳ ile	1	M29/0
fırāḳ-ı gül-i terden	1	G379/0
fırār eylerse	1	G478/0
Firdevs-i aʿlāsın	1	G408/0
Firdevs-i bālā	1	G144/0
Firdevs-i kūyuñdur	1	G117/0
Firdevs-i ʿiẕāruñdaki	1	G332/0
Fıṭrat-ı insānda	1	M5/0
Fülk-i dil	1	M1/0
Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile	1	G535/0
fürḳat-i telḫ ile	1	M6/0
ġabġab-ı yārüñ	1	G538/0
Ġabġab-ı ʿışḳında	1	G533/0
ġaddār olup	1	G46/0
ġāfil olma	1	T1/0, G9/0, G13/0, G36/0, G37/0, G72/0, G96/0, G111/0, G112/0, G163/0, G290/0
ġāfil olmasun	1	G228/0, G320/0, G321/0
gāh gāh	1	G415/0
Gāh olur	1	G383/0
ġālib oldı	1	G295/0, G295/0
ġālib olduḳca	1	G374/0
ġālib olıcaḳ	1	G213/0
ġālib olınca	1	G110/0
ġālib olsa	1	G142/0
ġālib olur	1	G60/0,
ġālib-i Mecnūn	1	G335/0
ġam çeker	1	G163/0
ġam çekme	1	G557/0
ġam çekmek	1	G557/0
ġam gelse	1	G177/0
Ġam ile	1	G356/0
ġam ḳalʿasını	1	G315/0
ġam yime	1	G139/0
ġam yimek	1	G298/0
ġam yimez	1	G177/0
ġam yimezem	1	M1/0
Ġam-ḫāne-i derūnuñ	1	G503/0
ġam-ḫāne-i gerdūn	1	G185/0
Ġam-ı cānān	1	G272/0
ġam-ı dünyā	1	M3/0
ġam-ı endūh-ı miḥnetden	1	T1/0
ġam-ı ferdā	1	M6/0
ġam-ı hecrüñden	1	G396/0
Ġam-ı Leylādan	1	G54/0
Ġam-ı Leylāyı	1	G149/0
Ġam-ı sīnem	1	G478/0
Ġam-ı telḫ ile	1	G432/0
ġam-ı telḫe	1	G268/0
ġam-ı telḫı	1	G83/0
ġam-ı ʿadīlüm	1	G432/0
ġam-ı ʿışḳ	1	K1/0, T3/0, G108/0
Ġam-ı ʿışḳa	1	G326/0
ġam-ı ʿışḳı	1	M3/0, G222/0
ġam-ı ʿışḳuñ	1	N4/0, G218/0, G241/0
Ġam-ı ʿışḳuñdan	1	G347/0
ġamgīn ider	1	G297/0
Ġamgīn olup	1	G33/0
ġamgīn olur	1	G392/0
ġamze-i ḫūn-rīzile	1	G59/0
Ġamze-i yāre	1	G84/0
Ġamze-i yāri	1	G90/0
ġāret-i īmān	1	G126/0
ġarīb olmasun	1	G39/0
ġarīm ola	1	G341/0
ġarḳ ider	1	G384/0

Ġarḳ iderse	1	G70/0
ġarḳ idi	1	G71/0
ġarḳ idüben	1	G388/0
ġarḳ ola	1	G142/0
ġarḳ oldılar	1	G101/0
ġarḳ olmak	1	G445/0
ġarḳ olmışam	1	G66/0
ġarḳ olsa	1	G74/0
ġarḳ-ı çirk-āb eylese	1	G451/0
ġarḳ-ı niʿmetdür	1	G306/0
ġarḳa viren	1	G411/0
ġarḳa-i ʿummān ola	1	G7/0
ġavġā idem	1	G362/0
ġavġā-yı bülbülden	1	G41/0
ġavġā-yı ḫān-ḳāh	1	G444/0
ġavġā-yı ʿabiḏüm	1	M3/0
ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı	1	G307/0
ġavvāṣ-ı ḫayālüñ	1	G305/0
Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa	1	G8/0
ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup	1	G293/0
ġāyet de	1	G549/0
ġayret-i Ḥaḳvār	1	G336/0
Ġazāl-ı ḫāmı	1	G522/0
ġazel-serāyı idüm	1	G82/0
ġāzi imiş	1	G229/0
geçer mi	1	G383/0
geçer midi	1	G302/0
geçer ṣanma	1	G268/0
gedā itmek	1	G67/0
gedā olmış	1	G64/0
gedā-yı bi-kesi	1	T1/0
gedā-yı ḫāksār	1	G499/0
gedā-yı kūyuña	1	G148/0
Gedā-yı lāʿubāliyem	1	M3/0
Gedā-yı meykede	1	G464/0
geh geh	1	G422/0, G533/0
Gehi̱ geh	1	M3/0
Gel berü	1	G109/0
Geldi geçdi	1	M35/0
gele idüm	1	G532/0
gele mi	1	G439/0
gelmez ise	1	N3/0
gelmez mi	1	G360/0
gelür olmış	1	G66/0
genc-i dürr-i maḳāl	1	K3/0
genc-i ferāġ	1	G27/0, G242/0
genc-i ḫafi̱	1	G108/0
genc-i ḫarāb	1	G296/0
Genc-i ḫüsn	1	G90/0
genc-i ḫüsnüñ	1	G127/0
genc-i lā-yefnā	1	T1/0
Genc-i maḫfi̱	1	M5/0
genc-i nihānuñ	1	K4/0, G495/0
genc-i nihānuñ	1	K4/0, G495/0
genc-i pür-güher	1	T1/0
Genc-i viṣāl-i yāre	1	G153/0
genc-i ʿışḳuñ	1	G313/0
gerçi kim	1	K2/0, G13/0, G215/0
gerçi k'ac	1	G63/0
Gird-bād-ı çarḫ	1	G308/0
gird-bād-ı deşt u hāmūnı	1	N10/0
Gerd-i felekde	1	G300/0
gerd-i melālin	1	G10/0
gerd-i zevāl	1	G308/0
gerden bıraġup	1	G379/0
Gerden-i şeyṭāna	1	G521/0
gerdūn-ı dūn-perver	1	G27/0
gerdūn-ı gerdān	1	G59/0
Gerek gerek	1	K5/0, M26/0, G149/0, G419/0
gerek gerekse	1	G233/0
germ olup	1	M3/0
geşt eyledüm	1	G372/0
geşt itdüm	1	M3/0, G540/0
geşt ḳılsa	1	G520/0
geşt-i bāġa	1	G156/0
geşt-i deşt-i dünyāyı	1	G550/0
gevher-i düşnāmuña	1	G517/0
gevher-i maḳṣūd	1	K4/0
gevher-i tevḥi̱d	1	K4/0
gevher-i ʿaḳlum	1	G117/0
Gice gündüz	1	G125/0, G192/0, G228/0, G298/0
ġıdā idinmez	1	G30/0
ġıdā-yı ruḥ	1	G95/0
ġılāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
ġırbāl ile	1	G449/0
Gird-i çeşmüñ	1	G366/0
girelden berü	1	G436/0
Giri̱bān-çāk idüp	1	T1/0
giri̱bānı mı	1	M5/0
giriftār eyleyen	1	G102/0, G386/0
Giriftār eyleyüp	1	G293/0
giriftār ola	1	G286/0
giriftār oldular	1	G181/0
giriftār olsa	1	G278/0
giriftār-ı caḥi̱mem	1	G374/0
giriftār-ı melāl	1	G202/0
giriftār-ı melālem	1	G385/0
Ġırre olma	1	G262/0, G495/0
giryān oldı	1	M29/0
giryān olduġuñ	1	G261/0
giryān olmasun	1	N7/0
giryān olur	1	G94/0
girye ile	1	G390/0
girye ḳılsam	1	G288/0
Girye-i ḫūni̱nümüz	1	G204/0
gi̱sū-yı şeb-rengi	1	G382/0
gi̱sū-yı yāra	1	G313/0
giyāh-ı deşte	1	G479/0
giyāh-ı ḫuşkveş	1	T1/0

ġıybet eylerem	1	G346/0
göge aġan	1	G431/0
göġe çıḳmaḳ	1	G279/0
gögüs ṭutana	1	G394/0
gökden inermiş	1	G561/0
gömgök itdi	1	T1/0
gömgök olduġı	1	G140/0
ġonca mıdur	1	G231/0
ġonca-i bi-ḫār	1	G376/0
ġonca-i gül	1	G274/0
ġonca-i ḫandānı	1	G58/0
ġonca-i ḫandānuma	1	G482/0
ġonca-i ḫandānumuñ	1	G288/0
ġonca-i ḫoş-bū	1	G46/0
ġonca-i zi-bā	1	G463/0
Ġonce-i gülşen	1	G12/0
göñli ḳara	1	K3/0
göñli murġın	1	G299/0
Göñlüm alan	1	G160/0
göñül yoḫsa	1	G264/0
gör e	1	G405/0
gördüm göreli	1	G471/0
Gördüm ki	1	G292/0
gördüñ mi	1	G545/0
görelden beri	1	G410/0, G434/0
görem mi	1	G261/0
görmek ile	1	G441/0
görmek istemez	1	G372/0
görmez mi	1	G539/0
görmez misin	1	G158/0, G438/0
görür mi	1	G232/0
götürmez iken	1	G128/0
göz göre	1	G377/0
Göz nūrı	1	K1/0
göz yumup	1	G225/0, G226/0
göz yumup açınca	1	G140/0
gözcüsi olduk	1	G277/0
Gözi āhūlara	1	G301/0
gözi yaşın	1	G241/0
alma		
gözi yaşını	1	G34/0
gözin kör itmeġe	1	G418/0
Gözleri yaşın	1	G1/0
gözleri yaşını	1	G216/0
gözüm göñlüm rūşen olupdur	1	M2/0
gözüm gören	1	G152/0
gözüm nūrı	1	G185/0
Gözüm öñünde	1	G382/0
gözüm öñünden	1	G373/0
gözüm yaşı	1	G77/0
gözüm yaşına	1	G253/0
Gözüm yaşını	1	G107/0, G518/0
gözüm yaşıyla	1	M3/0, M18/0, G344/0
gözümden dökilsün	1	G373/0
gözümüñ yaşı	1	G341/0, G500/0
gözüñ kūr eylemek	1	G425/0
gözüñ yaşın	1	G522/0
Gözüñ yaşını	1	G290/0
ġubār almaḳ	1	G252/0
ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş	1	G450/0
ġubār-ı ḫaṭ	1	G32/0
Ġubār-ı pāyine	1	G304/0
ġubār-ı pāyüñi	1	G65/0
güft u gūyumdan	1	G399/0
güft u gūyuñdan	1	G508/0
Gül berg-i teri	1	K4/0
gül gibi	1	G265/0
Gül ġoncasında	1	G292/0
gül gül idüp	1	G445/0
gül ile	1	M1/0
gül yüzlüye	1	G443/0
gül-berg-i ḫandānuñ	1	G297/0
Gül-berg-i tāze	1	G166/0
gül-bün-i cennet	1	G87/0
gül-bün-i	1	G517/0
si-m-i sirişk		
gül-bün-i ʿışḳuñ	1	G463/0
Gül-fām-ı ḫarābātı	1	G375/0
gül-gūn iden	1	G426/0
gül-i aḥmer	1	G51/0, G518/0
gül-i aḥmerden	1	G51/0
gül-i bāġ-ı Behişti	1	G88/0
gül-i bāġ-ı leṭāfet	1	G87/0, G169/0
ġūl-i beyābāni	1	T1/0
gül-i bi-ḫārı	1	G539/0
gül-i gülzārı	1	G386/0
gül-i ḫandān	1	T1/0, G337/0, G558/0
gül-i ḫandāna	1	G354/0
gül-i ḫandāndan	1	G424/0
gül-i ḫandānıdur	1	K4/0
gül-i ḫandānum	1	G356/0
Gül-i ḫoş-bū iken	1	G442/0
Gül-i ḫoş-būya ise	1	G504/0
gül-i leṭāfet	1	G260/0
gül-i maḳṣūd	1	G550/0
gül-i nāzük-bedeni	1	M8/0
Gül-i nev	1	G194/0
gül-i pejmürdesin	1	G413/0
gül-i raʿnāyı	1	G376/0
gül-i reyḫān	1	K4/0
gül-i rūyuñ	1	G344/0
gül-i si-r-āba	1	G433/0
gül-i si-r-ābdan	1	G140/0
Gül-i surḫ	1	G117/0, G454/0
gül-i ter	1	G457/0
gül-i terden	1	G151/0
Gülāc-ı vaṣluñ	1	G559/0
ġulām eyler	1	G16/0
ġulām olmayınca	1	G353/0
ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ	1	K2/0

Güldeste-i ẕātuñ 1 K1/0
güller ile 1 G454/0
gülşen-i cānuñ 1 G48/0
Gülşen-i cennet 1 G92/0, G499/0
gülşen-i dehre 1 G260/0
gülşen-i ḥüsninde 1 G151/0
Gülşen-i ḥüsnüm 1 M1/0
Gülşen-i kūyuñda 1 G45/0, G231/0, G397/0
Gülşen-i Rāz 1 G15/0
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ 1 G324/0
gülşen-i ṭabʿumda 1 G458/0
gülşen-i ʿālemde 1 G216/0, G453/0
gülşen-i ʿirfāna 1 G451/0
gülüm balum 1 G3/0
gülzār-ı fenāda 1 K4/0
gülzār-ı kūyuñsuz 1 G550/0
gülzār-ı maḫlaṣdur 1 G359/0
gülzār-ı Rıżvāndan 1 G358/0
gülzār-ı ṣādiḳden 1 G171/0
gülzār-ı viṣāl 1 G203/0
Gülzār-ı vücūduñ 1 K4/0
gülzār-ı ʿālemde 1 G494/0
güm güm 1 K4/0, G454/0
güm güm ötse 1 G211/0
Güm itdügince 1 G446/0
güm itdüm 1 M3/0
Güm itdüñ 1 T1/0
güm itmeñ 1 G281/0
Güm itse 1 G238/0
güm oldı 1 G309/0
güm olmışdur 1 G117/0
güm-rāh-ı viṣāl 1 G24/0
gün gibi 1 G390/0
gün yüzlüler 1 G432/0
günden güne 1 G335/0
güne güne 1 G74/0
gürisne ḳalduḳ 1 G256/0
gürḳız ider 1 G390/0
Ġurūr itme 1 G552/0
Ġurūr-ı ḥüsn 1 G10/0
güş eyledükçe 1 G215/0
güş eylese 1 G60/0
güş eyleyen 1 G369/0
güş eyleyenler 1 G288/0
güş idemez 1 G273/0
güş iden 1 T3/0, G365/0
Güş idüp 1 G449/0
Güş itse 1 K4/0
güş ḳıl 1 G255/0
güş-ı Behişti 1 G517/0
güş-ı dürlerde 1 M7/0
güşāde oldum 1 G509/0
Güşāde olmaya 1 G550/0
Güsfend-i cānumı 1 G21/0
güşumda güşvārum 1 G153/0
güy-ı meydān 1 G168/0
güyā ki 1 M3/0, G30/0, G113/0, G232/0, G429/0
güyā kim 1 G62/0
güyiyā kim 1 G112/0
güzāre ḳılam 1 G322/0
güzel güzel 1 G311/0,
güzeller ile 1 G477/0
güzer eyle 1 G21/0
güzer eylemeyüp 1 G558/0
güzer eyler ise 1 G548/0
güzer iderdi 1 G30/0
güzer ḳıl 1 G88/0, G169/0
güzer kılmadı 1 G282/0
ḥabāb olmaz 1 G42/0
ḥabāb-ı ḥaymeñi 1 G57/0
ḫaber bilmez 1 G545/0
ḫaber eyleñ 1 G266/0
ḫaber ṣorarsa 1 G98/0
ḥabs ola 1 G154/0, G533/0
Ḥabsgāh-ı cisme 1 G192/0
ḥācet-i ibrām ola 1 G4/0
ḥadd-i nev-tirāşuñ 1 G411/0
ḫadd-i pāki 1 G490/0
ḫadeng urmaġıçün 1 G282/0
ḫadeng-i ġadre 1 G404/0
ḥadīŝ-i ʿışḳı 1 G547/0
Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan 1 G417/0
Ḥāfıż-ı Şīrāzidür 1 G115/0
ḫāk eyler misin 1 G401/0
Ḥaḳ içün 1 G319/0
ḫāk itme 1 M8/0
ḫāk olduġın 1 G30/0
ḫāk olduġum 1 G425/0
ḫāk olmaḳ 1 K5/0, M26/0
ḫāk olursam 1 G325/0
Ḥaḳ Teʿālā 1 G510/0
Ḥaḳ Teʿālādan 1 G404/0
Ḫāk-i dergāhuñ 1 G115/0
ḫāk-i dil 1 T1/0
ḫāk-i fenā 1 G259/0
Ḫāk-i kūy-ı yār 1 G516/0
ḫāk-i Mecnūn 1 G205/0
ḫāk-i Mecnūnı 1 N10/0
ḫāk-i mezārumdan 1 G41/0, G425/0
ḫāk-ı nā-çīze 1 G458/0
Ḫāk-i pāk 1 G553/0
Ḫāk-i pāyüñ 1 G50/0, G333/0
ḫāk-i pāyüñi 1 G183/0
ḫāk-i rāha 1 G410/0
Ḫāk-i rehüñ 1 G107/0
ḫāk-i rehüñden 1 G470/0
Ḫāk-i rehüñle 1 G500/0
ḫāk-i siyeh 1 G113/0
Ḫāk-ı tażarruʿa 1 K2/0
Ḫāk-i teşne 1 G334/0
ḫāk-i ṭīb 1 G428/0

ḫāk-ı türbetüm	1	G360/0
ḫāk-i yek olsun	1	G3/0
ḫāk-ı ẕillet	1	G206/0
ḫāḳān-ı Faġfūrı	1	G505/0
ḫāke ṣala	1	G286/0
ḫākister itdi	1	G516/0
ḥakk eyledüm	1	G361/0
ḫāksār itdüm	1	G326/0
Ḫāl ehli	1	K4/0
ḥāl ehlini	1	G451/0
ḫāl ile	1	G449/0
ḥāl olmış	1	G230/0
ḥāl olur	1	G105/0
ḫāl-baḫş eyle	1	G21/0
Ḫāl-i dehānı	1	G105/0
Ḫāl-i durūġ-ı sözümi	1	G189/0
Ḫāl-i ruḫsāruña	1	G561/0
Ḫāl-i ruḫuñ	1	G95/0, G99/0
ḫāl-i siyeh	1	G492/0
Ḫāl-i yāri	1	G16/0
ḫāl-i ẓi̱netdür	1	M3/0
ḫāl-i ʿārıż-ı yār	1	G462/0
ḫalās eyle	1	G416/0
ḫalāṣ eyleseñ	1	G233/0
ḫalās it	1	G167/0
ḫalāṣ itmege	1	G383/0
Ḫalāṣ olam	1	G435/0
ḫalāṣ olmadı	1	G234/0
ḫalāṣ olmaḳ	1	G234/0
ḫalāṣ olmamış	1	G234/0
ḫalāṣ olmayınca	1	G234/0
ḫāle irmişem	1	G84/0
hāle olmış	1	G1/0
ḫālet idi	1	M35/0
ḫālet virdi	1	G62/0
ḫālet vireyin	1	G51/0
Ḫālet-i nezʿde	1	G84/0
ḫālet-i nezʿımde	1	G459/0
Ḫālet-i ʿışḳı	1	G131/0
ḫālı̱ degül	1	G424/0
ḫālı̱ ḳoma	1	G547/0
Ḫāline göre	1	G434/0
ḫalḳ itdi	1	G187/0
ḫalḳ-ı cihān	1	G371/0
Ḫalḳ-ı ʿālem	1	G21/0, M22/0, G323/0
ḫalḳ-ı ʿālemden	1	G373/0, G495/0
Ḫalḳa-i ḫamdur	1	G308/0
Ḫalḳa-i ḫumdan	1	G220/0, G371/0
ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve	1	K2/0
ḫallin eyler	1	G267/0
ḫallü olurdı	1	G432/0
ḫālüñi gör	1	G15/0
ḫam itdüm	1	G348/0
ḫamd u ŝenā eylerüz	1	G198/0
Ḫamr-ı ʿışḳuñ	1	G404/0
ḫāmūş olavuz	1	G200/0
ḫamūş olur	1	G427/0
ḫançer-i bürrān	1	K4/0
Ḫançer-i ḳahruñ	1	G217/0
ḫandān eyledüñ	1	G271/0
ḫandān eylemiş	1	G216/0
ḫandān ider	1	G186/0, G519/0
ḫandān iken	1	G413/0
ḫandān olma	1	G194/0
ḫande eyledüñ	1	G292/0
ḫande itdi	1	G239/0
ḫāne ḳıl	1	G313/0
ḫāne-i cismüñde	1	G507/0
ḫāne-i dil	1	G424/0
Ḫāne-i di̱ni	1	G162/0
Ḫāne-i nekbetüñüñ	1	G20/0
ḫāne-i si̱nemde	1	G231/0
Ḫāne-i si̱neme	1	G383/0
ḫāne-i si̱neñdeki	1	G467/0
ḫāne-i tābende	1	M6/0
ḫāne-i vi̱rāna	1	G526/0
Ḫāne-i ʿışḳ	1	G106/0
ḫāne-i ʿuṣṣāḳa	1	G401/0
ḫānedān-ı	1	T1/0
Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd		
Ḫānkāh-ı ʿışḳda	1	G66/0
ḫār imiş	1	G224/0
ḫār u belā olmış	1	G550/0
ḫār u ḫasa	1	G457/0
Ḫār-ı cevrüñ	1	G3/0
Ḫār-ı ġam oldum	1	G45/0
Ḫār-ı ġamda	1	G400/0, G424/0
ḫār-ı ġamdan	1	G40/0
Ḫar-ı pā-der-gil	1	G131/0
ḫār-ı zaḫmın	1	M23/0
ḫarāb eyler	1	G127/0, G547/0
ḫarāb idüp	1	G239/0
ḫarāb imiş	1	G218/0
ḫarāb itmege	1	G162/0
ḫarāb itmek	1	G197/0
ḫarāb olduġına	1	K2/0
ḫarāb olsun	1	G419/0
ḫarāb-ābād olur	1	G184/0
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde	1	G185/0
Ḫarāb-ı ʿışḳ olan	1	G253/0
ḫarāba varmasun	1	G496/0
ḫarāba virdüñ	1	G291/0
Ḫarābāt ehli	1	G549/0
Ḫarābāt ehlinüñ	1	G559/0
ḫarābāt olmıyam	1	G111/0
Ḫarābāt-ı cihān	1	M3/0
ḫarābe-i kevn ü mekāna	1	G427/0
ḫarām degil midür	1	G334/0
Ḫarām olmaz	1	G435/0
ḫarāret virdi	1	G525/0
Ḫarc eyle	1	G85/0
Ḫarc eyledi	1	G527/0
ḫarc eyleyem	1	G3/0
ḫarc ider misin	1	G401/0
ḫarc idüp	1	G499/0
ḫarc it	1	G75/0,

		G275/0, G301/0
ḫarc itdügüm	1	G144/0
ḫarc itdüm	1	G542/0
ḫarc itmedüñ	1	G291/0
ḫarc itse	1	G367/0
ḫarc ḳılmazısam	1	G502/0
ḫarc ola	1	G248/0
ḫarc olmaġıle	1	G173/0
ḫarem-i ʿışḳa	1	G187/0
ḫarf itme	1	G407/0
Ḫarf-i mi̱m	1	G130/0
Ḫargāh-ı ʿışḳ	1	G292/0
ḫari̱f u hem-rāz ol	1	T3/0
Ḫari̱f-i fāri̱ġu'l-bālem	1	M3/0
ḫari̱m-i ḥüsni	1	G534/0
Ḫari̱m-i vaṣl	1	G170/0
ḫari̱ṣ olduñsa	1	G370/0
ḫari̱ṣ olma	1	G453/0
ḫari̱ṣ olsa	1	G100/0
ḫari̱ṣ olsam	1	G386/0
ḫari̱ṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin	1	M7/0, G487/0
ḫari̱ṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin	1	M7/0, G487/0
ḫāṣ eyle	1	G232/0
ḫāṣ ola	1	K2/0
ḫasb-i ḥālüm	1	G342/0
Ḫased ḳılup	1	G469/0
ḫāṣıl oldı	1	G485/0
ḫāṣıl olmazam	1	G323/0
Ḫaṣm-ı bi̱-fāʾideñe	1	G51/0
ḫaṣr eyle	1	G431/0
ḫaṣr olınca	1	G325/0
ḫaṣre dek	1	T1/0, T1/0, G421/0, G467/0, G494/0
Ḫasret eylemiş	1	G77/0
ḫasret ile	1	M8/0
ḫasret-i di̱dāruñla	1	K1/0
ḫasret-i dil-dār ile	1	M24/0
Ḫasret-i ḫaddüñle	1	G264/0
ḫasret-i ḳadüñle	1	G427/0
ḫasret-i Kevŝerden	1	G379/0
ḫasret-i laʿlüñle	1	G52/0, G90/0
Ḫasret-i ti̱ġuñ	1	G103/0
Ḫasret-i ti̱ġuñile	1	G377/0
Haṣṣaṣte bi'l-mekārümi min-zümreti'r-rusul	1	K2/0
ḫaste olduġına	1	G270/0
ḫaste oldum	1	K4/0
ḫaste olur	1	M8/0
ḫaste-dil olmaya	1	G500/0
Ḫaste-ḫāl olmış	1	G169/0
Ḫaste-i hecrüñi	1	G544/0
Ḫaste-i zār u zebūnem	1	G356/0
ḫaṭ oldı	1	K2/0
ḫaṭ-ı lebüñde	1	G105/0
ḫaṭ-ı nev	1	G38/0, G318/0
Ḫaṭā-yı maḥż iken	1	T1/0
Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm	1	M1/0
ḫātem-i laʿl-i lebine	1	G553/0
ḫātem-i laʿlüñ	1	M30/0
Ḫātem-i laʿlüñi	1	G58/0
ḫātem-i lebüñle	1	M34/0
ḫāṭır-ı aġyāra	1	M6/0
ḫāṭır-ı ġamnākden	1	G422/0
ḫāṭır-ı huşyārdan	1	G265/0
Ḫatm oldı	1	K2/0
ḫaṭṭ-ı ġubār	1	G90/0
ḫaṭṭ-ı ġubāruñ	1	G259/0
Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri	1	G264/0
ḫaṭṭ-ı laʿlüñ	1	G61/0, G77/0
ḫaṭṭ-ı laʿlüñde	1	G139/0
Ḫaṭṭ-ı nev	1	G258/0, G441/0
ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ	1	G297/0
ḫaṭṭ-ı reyḥānuña	1	G422/0
Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ	1	G34/0
ḫaṭṭ-ı ser-sebzin	1	G348/0
ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū	1	G145/0
Ḫaṭṭ-ı ʿi̱ẕāruña	1	G300/0
ḫavāle eyle	1	G467/0
Ḫavāle eyleme	1	G127/0
ḫavāle itdi	1	G488/0
ḫavāle ḳıldı	1	G71/0
Ḫavāle olduġıçün	1	G326/0
ḫavāle olsa	1	G427/0
ḫavāle olursa	1	G39/0
ḫavf ide	1	G365/0
ḫavf ider	1	G194/0
ḫavf itme	1	M1/0
Ḫavż-ı çeşmümden	1	G451/0
ḫayāl idüp	1	G165/0
ḫayāl itme	1	G9/0
ḫayāl meyāl	1	G304/0
Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ	1	G232/0
ḫayāl-i dil-rübālarla	1	G94/0
Ḫayāl-ı ḫāl-i miski̱nüñ	1	G117/0
ḫayāl-i ḫālüñi	1	G276/0
Ḫayāl-i ḫançerüñ	1	G98/0
ḫayāl-i ḫāṣ	1	K3/0, G233/0
ḫayāl-i ruḫuñdan	1	G496/0
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ	1	G140/0
ḫayāl-i rūy-ı yār	1	G404/0
Ḫayāl-i si̱m-tenüm	1	G340/0
ḫayāl-i si̱neñ	1	G246/0
ḫayāl-i yār	1	G525/0
ḫayāl-i yār imiş	1	G224/0
ḫayāl-i yāri	1	G52/0, G391/0, G521/0
ḫayālin eylerüz	1	G192/0
ḫayāt-ı bünyesi	1	K2/0
ḫayāt-ı	1	G165/0

cāvidānịdür		
ḫayf oldı	1	G396/0
Ḥayfā ki	1	G367/0
ḫayl-i ḫod-bịni	1	G118/0
ḫayme ḳurar	1	G246/0
Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd	1	K1/0
ḫaymeler ḳurdı	1	G551/0
ḫayr olsun	1	G154/0
ḫayy-i lā-yenām	1	K2/0
ḫayyāṭ-ı ḳudret	1	G414/0
ḫaẕer eyle	1	G94/0, G129/0
ḫaẕer it	1	G101/0
ḫaẕer ḳıl	1	T1/0, G222/0, G253/0
ḫaẕer olursa	1	G38/0
haẓm eylemek	1	G215/0
haẓm eyliyemez	1	T1/0
Ḥażret-i Ḥaḳ	1	G183/0, G286/0
ḫażreti ʿÖmer	1	K4/0
ḫaẕẕ ider	1	G70/0, G102/0, G236/0, G236/0
ḫaẕẕ ḳıla	1	G236/0
ḫaẕẕ ḳılmasun	1	G236/0
ḫaẕẕ ḳılur	1	G236/0
ḫāʾil ola	1	G341/0
ḫāʾil olsa	1	G22/0
hecr-i bị-pāyān	1	G265/0
hedef ḳılduñ	1	G373/0
hedef-i tịr-i belā oldı	1	G461/0
helāk eyler misin	1	G401/0
helāk eyleyen	1	G108/0
ḫelāl olmaz	1	G202/0
hem hem	1	G179/0, G375/0, G489/0
hem-dem olan	1	G431/0, G546/0
Hem-dem olmış	1	G118/0
hem-dem-i aġyār olup	1	G46/0
hem-ḳadem olmaz	1	G513/0
hem-nişịn oldum	1	G481/0
Hem-nişịn olma	1	G106/0
hem-pervāz ola	1	G37/0
hem-rāz imiş	1	G219/0
hem-rāz ḳılmaduñ	1	N6/0
hem-rāz olup	1	G47/0
hem-reh-i saʿādet	1	G260/0
Hem-reh-i ʿuṣṣāḳ olaldan	1	G126/0
hem-reng-i bāde olam	1	G511/0
Hem-ser-i aġyārı	1	G359/0
hengām-ı gülde	1	G195/0
her ān	1	G370/0
her bir	1	G18/0, G194/0, G293/0, G296/0, G309/0, G491/0, G543/0
her biri	1	K2/0, G5/0, G146/0, G149/0, G164/0, G181/0, G266/0
Her birimüz	1	G210/0
Her birisi	1	G150/0, G436/0
her birisi	1	G150/0, G436/0
her birümüz	1	M4/0
Her dem	1	G193/0, G285/0, G285/0, G312/0, G384/0, G395/0, G425/0
her demde	1	G294/0, G307/0
Her denị	1	G486/0
her gāh	1	G473/0
Her gice	1	G503/0
Her gün	1	G158/0, G463/0
Her ki	1	G199/0, G202/0, G442/0
her kim	1	K1/0, G14/0, G22/0, G46/0, G116/0, G163/0, G437/0, G438/0, G468/0, G494/0, G560/0
Her kim ki	1	G381/0
Her kimin	1	G271/0
Her kimüñ	1	G538/0
her kişi	1	G40/0, G46/0, G63/0, G177/0, G457/0, G465/0, G541/0
her kişiye	1	G522/0
her ne	1	G91/0, G113/0, G194/0, G204/0, G265/0, G346/0, G423/0
her ne dem	1	G480/0
her ne ise	1	G259/0
Her ne ʿaded	1	G39/0
her nereye	1	G419/0
Her neye olsa	1	T1/0
Her nice	1	G482/0
her şeyde	1	K1/0
Her ṭaraf	1	G373/0
her ṭarafdan	1	G270/0
her vaḳt	1	G430/0
her yaña	1	G2/0, M4/0, G389/0, G546/0
Her yerde	1	K4/0
her yerin	1	G275/0
her yıl	1	T1/0
her zamān	1	G400/0
her zamānda	1	G218/0
Her [gün]	1	G373/0
hevā ile	1	G501/0
hevā vü hevese düşeli	1	G457/0
hevā-dār oldular	1	G181/0
hevā-dār-ı leb-i mey-gūn	1	G335/0

Hevā-yı ḫūbile	1	G121/0
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan	1	G232/0
Hevā-yı nefsi	1	G82/0
Hevā-yı ʿışḳa	1	G194/0
Hey begüm	1	G114/0
Hey meded	1	G279/0, G338/0
Hiç bir kerre	1	G352/0
Hiç kim	1	N7/0
hicāb eyler	1	N2/0, G127/0
ḥicāb itdi	1	G518/0
ḫıdmet eyler	1	G147/0
ḫıdmet-i erbāb-ı devlet	1	G346/0
ḫıdmet-i vildān	1	K4/0
ḥikmet-i şeyṭāniyye	1	G456/0
hilāl idi	1	K2/0
hilāl-i çarḫ	1	G167/0
hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden	1	G379/0
hilāl-i çarḫa	1	G506/0
hilāl-i ʿide	1	G470/0
hilāl-i ʿidi	1	G371/0
ḫile ḳatmaduḳ	1	G256/0
ḫılʿat giyerler	1	G143/0
himmet iden	1	K4/0
Himmet it	1	G453/0
himmet itdüginüñ	1	G64/0
himmet itmek	1	G55/0
himmet itse	1	G92/0
Himmet olmış	1	G417/0
himmet-i pīrān	1	K4/0
himmeti eylesün	1	G172/0
Hindū-yı ḫāl-i yār	1	G68/0
ḫırām it	1	G366/0
ḫırām itse	1	G87/0
ḫırām itseñ	1	G44/0
ḫırām ḳılsa	1	G91/0
ḫırḳa-i cisme	1	G250/0
ḫırḳa-i peşmīne	1	G459/0
ḫırmen sūḫte	1	G344/0
Ḫırmen-i gül	1	G512/0
ḥisāb eyle	1	G162/0
hisāb eyler	1	G127/0
hisāb itdi	1	G518/0
ḥisāb olmaz	1	G42/0
ḥisāb olsun	1	G419/0
ḥisāb-ı cürmden	1	G34/0
ḥisāba almaġıçün	1	G240/0
ḫışām iden	1	K2/0
ḥişār almaḳ	1	G252/0
ḥişār itdi	1	M1/0
ḫışm eyler	1	G274/0
Ḫışm ide	1	G271/0
ḫışm itme	1	G557/0
ḫışm-ı şeyṭāna	1	G481/0
ḥişşe mi alduñ	1	G293/0
ḥişşe-dār olsun	1	G342/0
ḫısset eyleme	1	G85/0
ḫıtām olmaz	1	K2/0
ḫıyām oldı	1	K2/0
Ḫızmet eyle	1	T1/0
ḫizmetkār-ı sulṭānem	1	M3/0
Ḫıżr-ı cān	1	G66/0
Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur	1	G559/0
Ḫıżr-ı saʿādetdür	1	G551/0
ḫod-bīn eyler	1	G106/0
Ḫod-pesend olma	1	G521/0
ḫoḳḳa-i dürr	1	G339/0
Ḫoros-ı ʿarşa	1	M3/0
Ḫoş gelür	1	G5/0
ḫoş gör	1	G170/0
ḫoş görindi	1	G398/0
ḫūb olan	1	G115/0
Ḫubb-ı dünyā	1	G398/0
Ḫubb-ı vaṭanuñ	1	K4/0
ḫüccet-i temām	1	K2/0
hücūm eyler	1	G331/0
hücūm eyler ise	1	G162/0
hücūm eylerse	1	G315/0
hücūm ider	1	G104/0
hücūm idicek	1	K3/0
hücūm itdükce	1	G362/0
hücūm itse	1	G219/0, G435/0
hücūm ḳıldı	1	G136/0
hücūm ḳılsa	1	G384/0
Ḫudā ḥaḳḳı	1	G266/0
ḥükm eyleyen	1	G25/0
ḥükm ider	1	G462/0
ḥükm itdiyse	1	K2/0
ḥükm itme	1	G144/0
ḫuld ise	1	K4/0
ḫuld-i berīn	1	G207/0
ḫulḳ-ı ḥasen	1	K4/0
ḥulūl itmez	1	G206/0
ḫum-ḫāne-i vaḥdetde	1	G8/0, G211/0
ḫum-ı ḫusrevānīdür	1	G167/0
hümā-yı evc-i tecerrüd	1	G157/0
hümā-yı şeref	1	G309/0
hümā-yı ʿışḳam	1	G95/0
hümā-yı ʿizzet	1	G289/0
Ḫummā-yı hevāñıle	1	K1/0
ḫūn itdi	1	G364/0
ḫūn-āb eyleyen	1	G290/0
ḫūn-ı cigerle	1	G329/0
ḫūn-ı dil	1	G196/0
ḫūn-ı puḫte	1	K2/0
ḫūn-ı siyeh	1	G76/0
ḫünkār olasın	1	G376/0
ḫūr ide	1	G505/0
ḥūr-i cinān	1	G122/0
ḫūr-ı cinān ile	1	G500/0
ḥūrī misüñ	1	G484/0
ḫurrem eylemek	1	T1/0
ḫurşīd-i cihān-bānuñ	1	T1/0
ḫurşīd-i ḫāver	1	M14/0
ḫurşīd-i raḫşānuñ	1	G48/0
ḫurşīd-i zerrīn	1	G552/0
ḫurūş ḳılur	1	G220/0
ḫūşe-i ʿinebdür	1	G105/0
ḥüsn ile	1	N9/0
ḥüsn-i bī-ḥaddüñ	1	G42/0
Ḥüsn-i cān-	1	G333/0

efrūzuñı		
ḥüsn-i edā	1	G486/0
ḥüsn-i kelām	1	G204/0, G353/0
ḥüsn-i meʾāl	1	G33/0
Ḥüsn-i yāre	1	G450/0
ḥüsn-i ʿālem-ārāyı	1	G104/0
ḫusrev-i ḫūbānuñ	1	G501/0
ḫusrev-i Şīrīn-zebān	1	G391/0
hüşyār olımaz	1	G185/0
Ḥużūr itmek	1	G152/0
ḥużūra varam	1	G337/0
Ḫ∨āb alduġınca	1	N8/0
ḫ∨āb iden	1	G279/0
ḫ∨āb-ı belāda	1	G231/0
ḫ∨āb-ı ecelden	1	K4/0
ḫ∨āb-ı ḥużūr	1	G174/0
ḫ∨ābdan uyanduġum	1	G421/0
ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi	1	G83/0
ḫ∨ān-ı hüsnüñile	1	G554/0
Ḫ∨ān-ı memāta	1	G116/0
Ḫ∨ān-ı vişāl	1	G64/0
Ḫ∨ān-ı vişāl-i yārde	1	G256/0
ḫ∨āş ider	1	G232/0
İbn-i Zübeyr	1	G139/0
ibrām eyler	1	G67/0
ibtilā-yı Kerbelā	1	T1/0
icrā idüp	1	T1/0
İcrā-yı ḥükm	1	M29/0
idām eylerdi	1	K2/0
idüp durur	1	G83/0
İfāḳat bulmaġa	1	G438/0
ifāḳat bulmaya	1	G329/0
ifnāʿ itdi	1	T1/0
iftiḫār itsem	1	G329/0
İḥāṭā eyledi	1	T1/0
iḥāṭa eyler	1	G357/0
iḥāṭa eylese	1	K2/0
iḥāṭa eyleyen	1	G149/0, G408/0
iḥāṭā itsün	1	G6/0
iḥāṭa ḳıldı	1	G373/0
iḥāṭa ḳılmaya	1	K3/0
iḥāṭa ḳılmışdur	1	G139/0
iḥṣā ide	1	K1/0
iḥsān itdiler	1	G168/0
iḥsān ḳıl	1	K4/0
iḥsān-ı vaṣlum	1	G480/0
iḥsānlar idersin	1	G377/0
İḫtilāf eyleme	1	G20/0
iḫtilāṭ itmez	1	G304/0
iḫtimām eylerdüm	1	K2/0
iḫtirāz it	1	G447/0
iḫtişāş itdi	1	G233/0
iḫtiyāc gösterür mi	1	G65/0
iḫtiyār itdüm	1	G206/0, G326/0, G400/0
iḫtiyār olsa	1	G477/0
ihyā eylemiş	1	G126/0
iḥyā idem	1	G139/0
iḥyā itmege	1	G348/0
iḥyā itse	1	G516/0
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke	1	G393/0
iḳdām idüp	1	N3/0
iḳdām itsem	1	G275/0
iḳdām olur	1	G130/0
iki bükilmiş	1	G226/0
iki bükilüp	1	G141/0
iki cellāduñ	1	G286/0
iki gözlerüm	1	K2/0
iki gözüm	1	G298/0, G500/0
iki küşt-giīr	1	G464/0
İkide bir	1	M2/0, G382/0, G442/0
İkide birde	1	G338/0
iḳlīm-i cünūn	1	G125/0
ikrām iderler	1	G438/0
İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile	1	G479/0
iḳtibās idüben	1	K2/0
il ʿālem	1	G550/0
ilāc eylemeñ	1	G159/0
ilāc olmaz	1	G447/0
ile ṭuyurmasun	1	M34/0
ilḥām ile	1	K3/0
illā ki	1	G241/0
İltifāt itmez	1	G17/0
iltiḳām eyler	1	G37/0
İltimās-ı sāye	1	G31/0
iltizām itdüñ	1	K2/0
ilzām eyleyem	1	G62/0
imām olasın	1	K2/0
imām olduġum	1	G138/0
imām oldum	1	G334/0
İmāmı oldı	1	G55/0
imāret ḳılasın	1	G553/0
imāret ḳıldı	1	K4/0
imlā eyleyüp	1	T1/0
imtizāc itdi	1	G68/0
imtizāc itmiş	1	G66/0
ināyetler idesin	1	K2/0
İncinmek eyleme	1	G268/0
inhidām bulsun	1	K2/0
inkār ider	1	G86/0
inkār idersin	1	G489/0
inkār idicek	1	G403/0
inkār itdügüñden	1	G144/0
inḳırāż gelmekden	1	G235/0
inkisār olsa	1	G455/0
inṣāf eyle	1	M7/0
inṣāf eyledüñ	1	G2/0
inṣāf eyleyüp	1	G297/0
inṣāf ide	1	K4/0, G60/0, G87/0
inṣāf it	1	G59/0, G118/0
intiḫāb eyler	1	G515/0
intihāz eyler	1	G235/0
intisāb itdi	1	G518/0
İntiẓār ile	1	M11/0
intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem	1	G346/0
inʿām olur	1	G130/0
inʿām-ı ʿām	1	M21/0
ıraġ eyleme	1	K1/0, G259/0
ıraġ olup	1	G428/0
İrem bāġı	1	G167/0
irgürmez misin	1	G84/0
ırılmaz oldı	1	G426/0
irŝ ile	1	G469/0
irtisām	1	K2/0

eylememiş		
ıs ıs	1	G213/0
iş mi idi	1	K4/0
işāret itmegiçün	1	G50/0
işāret ḳılmaġa	1	G130/0
işāretler eyler	1	G449/0
işi yoḳ	1	G267/0
İslāma gelmek	1	G78/0
İsm-i Aʿẕam	1	G467/0
işrāb eylese	1	G451/0
işrāḳ ḳılmadan	1	G250/0
Issı olmış	1	G526/0
istemez misin	1	G327/0
ister imiş	1	G35/0
ister ise	1	G357/0
ister iseñ	1	G157/0
istiḫāre eyler idüm	1	G351/0
istiḫāre ḳılam	1	G322/0
istiḳāmet gösterür	1	G96/0
istiḳbāl ider	1	G438/0
istilām itdi	1	K2/0
İstimāʿ itdükce	1	G21/0
istimāʿ itmek	1	G416/0
istimdād-ı himmet	1	G346/0
istinād itmegile	1	G220/0
iştiyāḳ ider	1	G223/0
iştiyāḳ ḳalmaz	1	G556/0
iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden	1	G379/0
istiʿdād bulmadan	1	G144/0
iṭāʿat eylerem	1	G346/0
ıṭlāḳ itdüm	1	M3/0
İy ṣabā	1	G389/0
iy tīr-i ṭaʿn uran	1	G495/0
iẓhār eylemekdür	1	G359/0
iẓhār idicek	1	K1/0
izi tozına	1	G42/0
ızṭırāb itdi	1	G518/0
iʿlām idem	1	G468/0
iʿlām itmek	1	T2/0
iʿrāż ide	1	G208/0
iʿtibār itmez	1	G205/0
iʿtibār olmaz	1	G481/0
iʿtibāre almazlar	1	G448/0
iʿtiḳād idemezseñ	1	G419/0
İʿtiḳād itmeñ	1	G186/0
İʿtimād itme	1	G20/0, G65/0, G75/0, G371/0
İʿtimād itmek	1	G494/0
iʿtirāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
iʿtiẕār it	1	G328/0
Jeng-i efkārı	1	M6/0
ḳabā-i sebzile	1	G136/0
ḳabā-yı āl ile	1	G449/0
Ḳabā-yı cismümi	1	G322/0
ḳabā-yı sebz	1	G220/0
Ḳabā-yı sebz ile	1	M27/0
Ḳabā-yı sebzile	1	G10/0
ḳabāçe-i ālin	1	G311/0
ḳabāçe-i zer-bāfta	1	G527/0
ḳābil midür	1	G212/0, G365/0
ḳābil olmayan	1	G342/0
ḳābil olup	1	G101/0, G352/0
ḳābil-i dermān	1	G325/0
ḳabḍle-i Mecnūn	1	G350/0
ḳabr-i Mecnūndan	1	G16/0
ḳabr-i Seyyid Ġāzidür	1	G115/0
ḳabre girem	1	G390/0
ḳabūl eylemeyüp	1	G423/0
ḳabūl eyler mi	1	G515/0
ḳabūl eylerisen	1	G394/0
ḳabūl eyleyem	1	G327/0
ḳabūl itmez	1	G206/0
ḳabūl itse	1	G491/0
ḳabūl ḳıl	1	G303/0
Ḳabūl olmaġa	1	G9/0
ḳaç gün	1	G357/0
Ḳaçan ki	1	G351/0
Ḳaçan kim	1	T1/0, M2/0
Ḳad-ı bālāñı	1	G286/0
ḳad-i mevzūnuñı	1	G194/0
ḳad-i sḭm	1	M9/0
Ḳadd-i bālā ile	1	G491/0
ḳadd-i bülendüñ	1	G10/0
Ḳadd-i dil-cūña	1	G171/0
Ḳadd-i dil-cūyuñ	1	G235/0
ḳadd-i ḫırāmānuñ	1	G297/0
ḳadd-i şimşādum	1	G359/0
Ḳadd-i Şḭrḭn	1	G100/0
Ḳadd-i yār	1	G516/0
Ḳadd-i yārüñ	1	G86/0
Ḳadeḥ ṭut	1	G537/0
ḳadem-rence ḳıl	1	G475/0
ḳādir mi	1	G332/0
Ḳādir midür	1	G157/0
Ḳādir olmaduġını	1	G67/0
ḳādir olmadum	1	G552/0
ḳādir olsam	1	G64/0
ḳadr-i bülendüñ	1	K4/0
ḳadre irişmek	1	G32/0
Ḳadre irdüm	1	G172/0
ḳadre irerdüm	1	G404/0
ḳadre ireydüm	1	G404/0
ḳadrüm olmasun	1	G335/0
Ḳāf-ı ḳalbümden	1	G298/0
Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ	1	G532/0
Ḳāf-ı ʿademde	1	G381/0
ḳāfdan ḳafa	1	G25/0
kāfır olmadum	1	K7/0
kāfir-i bḭ-dīn	1	G106/0
Kāfir-i bḭ-raḥmı	1	G103/0
kāfir-i ġam	1	G400/0
kāh-ı ḫırmenem	1	G344/0
ḳahḳaha eyler	1	G252/0, G361/0

ḳahr itdüġine 1 G274/0
kākül ṣalsa 1 G417/0
kākül-i ḫoş-būyuña 1 K2/0
kākül-i Leylį̄ye 1 G501/0
Kākül-i şeb-rengi 1 G288/0
Kākül-i yār 1 G128/0
Kākül-i yāre 1 G378/0
kāküller ile 1 G454/0
ḳala mı 1 M2/0
ḳalb-i müʾminden 1 T1/0
ḳalb-i pür-ḫūn 1 G112/0
ḳalb-i ʿāşıḳa 1 G78/0
Ḳalb-i ʿuşşāḳa 1 G264/0
Ḳāle yā men fį̄-bevādį̄ ḥayretį̄ 1 G521/0
ḳālıb-ı bį̄-rūḥ 1 G499/0
Ḳālıb-ı fersūdeme 1 G526/0
Ḳālü belāda 1 M4/0
ḳalur mı 1 G497/0
ḳalʿa aldum 1 G429/0
Ḳalʿa-i çarḫı 1 G350/0
Ḳalʿa-i kūhsārı 1 M1/0
ḳalʿasın almaġa 1 G44/0
kām alur mı 1 G334/0
kām bula 1 K2/0
kām-ı leẕį̄ẕ 1 G83/0
ḳāmet-i bālā 1 G32/0
ḳāmet-i bālāsı 1 G91/0
ḳāmet-i bālāyile 1 G87/0
ḳāmet-i mevzūn 1 G492/0
ḳāmet-i rifʿat 1 G450/0
Ḳāmet-i yār 1 G442/0
Ḳāmet-i yāre 1 G79/0
ḳan eyledüñ 1 G271/0
Ḳan iden 1 G294/0
ḳan ile 1 G500/0
ḳan ola 1 G28/0
ḳan ṭamlarsa 1 G373/0
Kān-ı tafṣį̄lį̄ 1 G11/0
ḳand-ı nebāt 1 G38/0
Ḳanda imiş 1 G305/0
Ḳandį̄l-i zį̄net 1 G357/0
ḳandį̄l-i ʿarşı 1 G110/0
Ḳanını dökmek 1 G103/0
ḳāniʿ olaldan 1 G466/0
ḳāniʿ olalum 1 G318/0
Ḳāniʿ olur mı 1 K3/0
ḳanlu itmişdi 1 G367/0
ḳānūn olmaya 1 G395/0
ḳapuñdan sürseñ 1 G171/0
kār eylesün 1 G458/0
kār eyleye 1 G425/0
kār ide 1 G521/0
kār itdi 1 G468/0
kār itdügince 1 T3/0
kār itmez 1 G205/0
kār itsün 1 G280/0
ḳar yaġsa 1 G121/0
kār-ı hem-vārını 1 T1/0
ḳara şallu 1 G432/0
Ḳaraman baḫşişidür 1 G155/0
ḳaranfüller ile 1 G454/0
Karañularda ḳoyup 1 G558/0
ḳarār eyleyelüm 1 G119/0, G318/0
ḳarār itmekdenise 1 G120/0
ḳarār itmez 1 G29/0, G94/0
ḳarār itsün 1 G180/0
ḳarār ol 1 G174/0
Ḳarį̄n olduḳca 1 G374/0
ḳaṣd eyledi 1 G108/0
ḳaṣd eyledüñ 1 G321/0
ḳaṣd eyler 1 G47/0
ḳaṣd eylesem 1 G171/0
ḳaṣd iden 1 G466/0
Ḳaṣd ider 1 G103/0, G350/0, G443/0
Ḳaṣd idermiş 1 G169/0, G506/0
ḳaṣd iderseñ 1 G470/0
ḳaṣd ile 1 G271/0
ḳaṣd itdi 1 G213/0, G474/0
ḳaṣd itdügümce 1 T2/0
ḳaṣd itdüm 1 G142/0
ḳaṣd itdüñ 1 G414/0
ḳaṣd itme 1 G482/0
ḳaṣd itse 1 K4/0, G317/0
Ḳaṣd-ı gerdūn 1 G298/0
ḳaṣd-ı ḫayāl itse 1 G523/0
Kāse kāse 1 G180/0
kāse-i çeşmüm 1 G460/0
kāse-i Faġfūrdur 1 G112/0
kāse-i faġfūrını 1 G50/0
kāse-i gerdūnı 1 M6/0
Kāse-i mey 1 G22/0
kāse-i mül 1 M8/0
kāse-i nā-puḫteye 1 G222/0
kāse-i pür-ḫūn 1 G492/0
Kāse-i zehr 1 G65/0
ḳaşı kemānum 1 G217/0
ḳaṣįde-i raʿnā 1 K3/0
Ḳaṣr-ı cennet 1 G94/0, G511/0
ḳaṣr-ı cennetdür 1 T1/0
Ḳaṣr-ı felege 1 K4/0, G133/0
ḳaṣr-ı gül-bünde 1 G266/0
ḳaṣr-ı ḫüsnüñde 1 G295/0, G295/0
ḳaṣr-ı vuṣlat 1 G402/0
ḳaṣrı durur 1 K5/0
ḳaṣṣāb-ı felek 1 G21/0
Ḳassām-ı Ezel 1 G426/0
ḳat ḳalup 1 N8/0
ḳaṭar ḳaṭar 1 G121/0
ḳaṭār-ı ebrüñ 1 G511/0
kātib-i ecel 1 G163/0
ḳātil-i küffār 1 G317/0
ḳatl eylemege 1 G394/0
Ḳaṭl oldı 1 M1/0
ḳaṭre-i āb 1 K4/0
Ḳaṭre-i eşküm 1 G400/0
ḳaṭre-i ḫūnį̄n-i sirişküñ 1 K4/0
ḳaṭre-i nį̄sān 1 K4/0
ḳaṭre-i zaḳḳūmdan 1 G305/0
ḳaṭʿ itmege 1 G559/0

ḳaṭʿ itsün 1 G165/0
Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde 1 G284/0
ḳavm-i bed-fiʿālün 1 T1/0
ḳavs-ı felekde 1 G282/0
ḳavs-ı ḳażā 1 G262/0
ḳavs-ı ḳażādan 1 G476/0
ḳavs-ı ḳażādur 1 K4/0
ḳavs-i ḳuzaḥ 1 G300/0, G464/0
Ḳavs-i ḳuzaḥı 1 K4/0
ḳayd olur 1 G136/0
ḳayd-ı ʿālemden 1 G361/0
Ḳaydı olan 1 G334/0
Ḳays-ı mecnūnı 1 T1/0
ḳażā-dāruñ ola 1 K4/0
ḳazā-yı āsmāniḏür 1 G167/0
kāʾil olmaya 1 G199/0
ḳāʾil olmazam 1 G323/0
Kaʿbe-i kūy-ı yâre 1 G462/0
Ḳaʿbe-i kūyuñ 1 M19/0
Kaʿbe-i kūyuñda 1 G312/0
Kaʿbe-i vuṣlat 1 G54/0
Kaʿbe-i ʿışḳa 1 G334/0
Kaʿbeye varmayıcaḳ 1 G380/0
kebāb eyle 1 G43/0
kebāb eyler 1 N2/0
kebāb itsem 1 G288/0
kebāb olsa 1 G555/0
Kebāb-ı bezmüñi 1 G446/0
kebg-i deriḏ 1 G361/0
kebg-i ḫandānın 1 G545/0
keder virür 1 G43/0
keff-i terāzūda 1 K6/0
keff-i yed-i cūdına 1 K4/0
kelām itmezem 1 G61/0
kelām-ı 1 K3/0
bülend
kelām-ı cān-fezā 1 G6/0
kelām-ı leẕiẕ 1 G83/0
kelām-ı ṣādıḳı 1 M6/0
kem ola 1 G349/0
kemālāt-ı enbiyā 1 K2/0
kemān eyledi 1 K4/0
kemān ḳıl 1 G373/0
kemān ṭut 1 K4/0
kemend itmegiçün 1 G141/0
kenār itmek 1 G10/0
kenār-ı ābda 1 G299/0
Kenār-ı āteşi 1 G121/0
kenār-ı yār 1 G267/0
kendin uran 1 G185/0
kendü kendin 1 G142/0
kendü kendiyle 1 G125/0
kendü kendüñden 1 G416/0
Kenz-i maḫfį 1 G197/0
Kenʿān-ı ḥüsn 1 G35/0
kerāhatle naẓar 1 G384/0
kerāmet ile 1 G462/0
kerem eyle 1 K1/0
Kerem it 1 M12/0
kesb ider 1 G102/0
Kesb idüpdür 1 G398/0
kesb itmegiçün 1 G307/0
kesb-i iḥtişām ide 1 K2/0
Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa 1 G291/0
Keşf ider 1 G94/0
keşf itme 1 G15/0
keşf olduġın 1 G331/0
kesret-i aḥbāb 1 K4/0
kevn ü mekān 1 M2/0
Kevŝer-i Meʾvā 1 M6/0
keyfiyyet-i aḥvālini 1 G335/0
keyfiyyet-i mey 1 G130/0
ḳıbāb-ı çarḫ 1 G214/0
ḳıble-i ḥācet 1 G54/0
ḳıblegāh-ı 1 K2/0
Ḳuds
Ḳįl u ḳāl 1 T2/0
kįl u ḳāl-i medrese 1 G308/0
ḳıla mı 1 G251/0
Kilāb-ı kūy-ı yār 1 G178/0
Kilābuñ mıdur 1 G405/0
Kilk-i ġamzeñ 1 G70/0
Kilk-i tįrüñ 1 G333/0
ḳılmadı gitdi 1 G83/0
kim bile 1 G453/0
kim ki 1 G304/0
Kimüñ kim 1 G205/0, G206/0
Kirāmen Kātibįn 1 G164/0
kirās virür 1 G214/0
ḳıs ḳıs güle 1 G213/0
kısmet itse 1 G283/0
ḳıṣṣa-i ḥüsnini 1 G411/0
kişt-zār-ı dehrüñ 1 G95/0
kitāb itsem 1 G11/0
Kitāb-ı ḥüsnüñe 1 G560/0
kitāb-ı uṣūl 1 G302/0
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur 1 G315/0
ḳıṭʿası mıdur 1 G544/0
ḳıyām eyler 1 G16/0
ḳıyāmet oluñ 1 G260/0
ḳıyās eyle 1 G214/0, G404/0
ḳıyās eylemeñ 1 G137/0
Ḳıyduñ mı 1 G321/0
Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna 1 G210/0
Ḳonaḳ ṭutmaġa 1 G429/0
kör eyledi 1 G246/0
ḳor iseñ 1 G294/0
Ḳosun mı 1 G201/0
ḳoyup gide 1 G232/0
ḳubbe-i gerdūn 1 K4/0, G211/0
ḳubbe-i ʿarż 1 G515/0
küçükden beri 1 G359/0
ḳudretüm ḳalmaz 1 T2/0
ḳudūm eylese 1 G331/0

küffār-ı bi-dįn	1	G392/0
Küffār-ı ġam	1	G201/0
ḳüfr-i ṭamsdan	1	G409/0
kūh-ı belāda	1	G294/0
kūh-ı Bįsütūn	1	G226/0, G452/0
Kūh-ı cünūna	1	G77/0, G556/0
kūh-ı cünūnda	1	G278/0
kūh-ı fenā	1	G155/0
Kūh-ı ġamda	1	G275/0
kūh-ı girān	1	M2/0
Ḳūh-ı ḥasretden	1	G359/0
Kūh-ı vücūduma	1	G364/0
kūh-ı yārdan	1	G556/0
Kuḥl idindi	1	G273/0
Kuḥl itmese	1	G183/0
kuḥl-ı başįretle	1	K1/0
kuḥl-ı cilā itmek	1	G252/0
kuḥl-i cilāyı	1	G401/0
Kuḥl-ı erbāb-ı başįret	1	G360/0
kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ	1	G287/0
kuḥl-ı şühūd ile	1	K1/0
Ḳüḥl-ı turābi riclike fį uʿyūni'l-enām	1	K2/0
Kuḥl-ı ʿışḳıle	1	G383/0
kūhsār-ı fürḳatde	1	G559/0
kūhsār-ı ḥasret	1	G98/0
kūhsār-ı maḥabbet	1	G242/0
kūhsār-ı miḥnetde	1	G111/0
Kūhsār-ı sįne	1	G151/0
kül eylerdi	1	G329/0
kül idüp	1	G512/0
ḳul itmez	1	G206/0
kül oldı	1	G23/0
Külāh-ı gülleyi	1	G343/0
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna	1	G533/0
ḳulle-i şehr-i Bedūn	1	G226/0
Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle	1	T1/0
ḳuluñ oldı	1	G356/0
Ḳum fe-zürnį dāḫilen fį raḥmetį	1	G521/0
ḳumāş-ı tevbeye	1	M4/0
Künbed-i çarḫı	1	G204/0
künbed-i devrān	1	K4/0
Künbed-i gerdūn	1	G467/0
künbed-i gerdūnda	1	G196/0
künbed-i ḫażrā	1	M6/0
künbed-i kebūd	1	G78/0
künbed-i mįnā	1	G19/0
künbed-i muraṣṣaʿ	1	G237/0
künc-i belāda	1	G47/0
Künc-i belāñı	1	G344/0
künc-i ġamda	1	T3/0, G440/0
künc-i külḫanum	1	G321/0
künc-i medresede	1	G257/0
künc-i mescide	1	N8/0
künc-i meykede	1	G223/0
Künc-i nisyānda	1	G456/0
Künc-i ʿuzletde	1	G27/0
küngüre-i çarḫda	1	G230/0
ḳurbān idem	1	G530/0
ḳurbān ider	1	G21/0, G186/0
ḳurbān olduġum	1	G42/0
ḳurbān olur mı	1	G553/0
kūşe-i Firdevse	1	G344/0
Kūşe-i fürḳatde	1	G219/0
kūşe-i ġam	1	G349/0
kūşe-i ġamda	1	G206/0, G235/0, G356/0, G463/0
Kūşe-i ḥasretde	1	G4/0
Kūşe-i hicrānda	1	G499/0
Kūşe-i meykededе	1	M10/0
kūşe-i sįnemde	1	G274/0
kūşe-i tenhāda	1	N8/0, G558/0
kūşe-i vįrān	1	K4/0
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur	1	M6/0
kūşe-i ʿuzletde	1	M3/0, G198/0
Küşt-gįr-i ʿışḳ	1	G384/0
Küsūf-ı ebrveş ṭutdı	1	T1/0
kuvvet olsa	1	G400/0
Ḳuvvet olsun	1	G475/0
kūy-ı Behişţį	1	G345/0
Kūy-ı dil-i Mecnūnda	1	G8/0
kūy-ı felekde	1	G168/0
Kūy-ı ġam	1	G24/0
kūy-ı keŠretden	1	G26/0
kūy-ı küfr-ābād-ı Ād	1	G328/0
kūy-ı Leylįden	1	G302/0
kūy-ı mücāza	1	G303/0
Kūy-ı riyāya	1	G30/0
kūy-ı vuṣlata	1	G350/0
kūy-ı yārda	1	G33/0
kūy-ı yārdan	1	G386/0
kūy-ı yāre	1	M5/0, G86/0, G263/0
Kūy-ı yāri	1	G320/0, G321/0, G555/0
kūy-ı yārümi	1	G321/0
kūy-ı ʿışḳda	1	G444/0
kūyuna varmaḳ	1	G163/0
lā-naẓįr olmış	1	G276/0
Lā-yaʿḳıl eyleyen	1	M4/0
lā-yaʿḳıl itmişdür	1	G50/0
lā-yaʿḳıl oldı	1	G542/0
lāf uçurmasun	1	M3/0
lāf-ı bürūt	1	G52/0
lāf-ı ʿışḳ	1	M4/0

lāfın urduḳda	1	G149/0
lāl olur	1	G148/0
lāle mi	1	M2/0
lāle-i bi̱-berg	1	K4/0
lāle-i deşt-i belānuñ	1	G147/0
lāle-i ḫandān	1	G265/0
lāle-i ḫandānıdur	1	G125/0
lāle-i kūhsārı	1	G169/0, G224/0
lāle-i pür-dāġuz	1	G193/0
lāle-i si̱r-ābı	1	G549/0
lām itdi	1	G352/0
lām olsun	1	G382/0
lāşe-i dünyāya	1	G343/0
laṭi̱f olur	1	G409/0
lāyıḳ degül	1	G333/0
lāyıḳ mı	1	G377/0
lāyıḳ mıdur	1	G4/0, G77/0
lāyıḳ olmadı	1	G385/0
lāzım gelür	1	G78/0
Lāzım mıdur	1	G285/0
lāzım oldı	1	G491/0
Lāzım olupdur	1	K2/0
laʿl olur	1	G64/0
laʿl-i Bedaḫşān	1	G90/0
laʿl-i bi̱-ḥad	1	G400/0
Laʿl-i cān-sūz	1	G451/0
Laʿl-i cānān	1	G31/0
Laʿl-i cānānı	1	G58/0
laʿl-i cānānum	1	G340/0
Laʿl-i dil-ber	1	G415/0
Laʿl-i dil-berden	1	G6/0
laʿl-i leb-i cānāne	1	G474/0
Laʿl-i lebi	1	G459/0
Laʿl-i lebin	1	G166/0
Laʿl-i lebinüñ	1	G541/0
laʿl-i mey-gūn ile	1	G375/0
Laʿl-i mey-gūnuñ	1	G329/0
laʿl-i müẕāb	1	G518/0
laʿl-i nāb	1	G40/0
Laʿl-i nābı	1	G482/0
laʿl-i rūḥ-efzā	1	G372/0, G516/0
laʿl-i şeker-feşāna	1	G99/0
laʿl-i şeker-güftāruña	1	G445/0
laʿl-i şeker-ḫandi	1	G517/0
laʿl-i şeker-ḫandüñ	1	G269/0
Laʿl-i senbūsesine	1	G403/0
laʿl-i şi̱ri̱n-ter	1	G24/0
laʿl-i Şi̱ri̱ne	1	G45/0
Laʿl-i şi̱ri̱nüñe	1	G159/0
Laʿl-i yār	1	G437/0
laʿl-i yāre	1	G169/0
laʿl-i yāri	1	G272/0
laʿnet eyle	1	T1/0
leb-ā-leb eylerdi	1	G373/0
Leb-i āb-ı revān u sāye-i bi̱d	1	M1/0
leb-i cān-baḫşuñ	1	G471/0
leb-i cānān	1	G126/0
leb-i cānānda	1	G38/0
leb-i cānāndaki ise	1	G218/0
leb-i cānāndan	1	G424/0
leb-i cānānı	1	G501/0
leb-i cānānum	1	G338/0
leb-i Çeşme-i Ḥayvānı	1	G58/0
Leb-i Kevŝer	1	T1/0
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan	1	G236/0
Leb-i mey-gūnda	1	G259/0
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ	1	G478/0
Leb-i rengi̱ni	1	G488/0
leb-i yār	1	G281/0, G379/0
Leb-i ʿi̱si̱-nefesüñ	1	G561/0
lebüñ mi	1	G505/0
lehce-i aġyār	1	G91/0
lerzān olmayam	1	G536/0
leşker-i ecel	1	G556/0
Leşker-i eşkile	1	G188/0
Leşker-i ġamdan	1	G6/0
Leşker-i mūr	1	G59/0
leşker-i şāhuñ	1	G295/0, G295/0
leşker-i şeyṭān	1	K4/0
leṭāfet virdi	1	G478/0
Levend-i ʿışḳ	1	G32/0
Levḥ-i cān	1	G264/0
levḥ-i feṣāḥate	1	K2/0
levḥ-i si̱nemde	1	G333/0
Levḥ-i ufuḳda	1	G33/0
Leyle-i rıḥletde	1	G404/0
libās-ı ġınādan	1	G418/0
Libās-ı salṭanat	1	G329/0
Lücce-i tevḥi̱düñüñ	1	G307/0
lūle-i di̱de	1	G196/0
luṭf eyle	1	G88/0, G169/0, G424/0
luṭf idermiş	1	G532/0
luṭf idüben	1	G423/0
luṭf idüp	1	G483/0
luṭf it	1	G114/0, G416/0
luṭf-ı ṭabʿuñ	1	G387/0
mā-i bārid	1	G81/0
maġbūn eyledi	1	G367/0
maġbūn olam	1	G335/0
maġlūb olur	1	G60/0
maġrūr olan	1	G185/0
maġrūr olma	1	M21/0, G507/0
māh u sāl	1	G176/0
Māh ürd-i behişt u rūz saʿi̱d	1	M1/0
māh-ı felek-maḳām	1	K2/0
māh-ı Muḥarrem	1	T1/0
māh-ı nev	1	G130/0, G146/0, G147/0, G197/0, G230/0
māh-ı nevden	1	M1/0, G19/0, G72/0
Māh-ı nevi	1	G81/0

māh-ı şebistān-ı tecellāsın	1	G366/0
māh-ı siyeh-çerdem	1	G325/0
māh-ı siyeh-dil	1	G167/0
māh-ı tābān	1	G60/0, G61/0, G261/0
māh-ı tābānlar	1	G1/0
māh-ı tamām	1	G382/0
māh-ı ʿālem	1	G503/0
Māh-ı ʿālem-tāba	1	G44/0
Maḥabbet ehli	1	G552/0
maḥall-i ġavġādur	1	G104/0
Maḥbūb-ı bülend	1	K4/0
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ	1	G531/0
maḥcūb olup	1	G44/0
mahfį idüp	1	G354/0
māhir-i ʿışḳam	1	G359/0
maḥmūr olsa	1	G355/0
maḫmūr-ı ġamdur	1	G387/0
maḥrūm olına	1	G453/0
Maḥv eyledüñ	1	K2/0
maḫv it	1	M14/0
maḫv itdi	1	G503/0
Maḫv olmaya mı	1	G43/0
maḫż-ı ḳabāḥatdur	1	T1/0
maḫż-ı niʿmetdür	1	T1/0
Maḫzen-i dįdede	1	G475/0
maḫzen-i dilden	1	G385/0
Maḥzūn idem	1	M4/0
maḥzūn iden	1	G489/0
maḥzūn idesin	1	G376/0
maḥzūn olam	1	G335/0
maḥzūn olmasun	1	N7/0
makām eyler	1	G16/0
Maḳām-ı istirāḥatden	1	M3/0
maḳām-ı ḳurb	1	K2/0
Maḳām-ı ʿuzletüñ	1	M3/0
maḳdem-i yār	1	M1/0
Maḳṣūduñ ise	1	K4/0
māl-i Ḳārūn	1	G367/0
Mālik oldı	1	G154/0
Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise	1	G51/0
Mālik-i mülk-i ġamam	1	G333/0
mānend-i āyine	1	G496/0
mānend-i Behişti	1	M2/0
mānend-i caḥįm	1	G499/0
mānend-i çeng	1	G271/0
mānend-i Efrįdūn	1	G57/0
mānend-i ḫar	1	M6/0
Mānend-i mey	1	G327/0
mānend-i Nūh	1	M25/0
mānend-i pervāne	1	G460/0, G481/0
mānend-i rebāb	1	G34/0
mānend-i ṣabā	1	G186/0, G284/0
mānend-i şeb	1	G222/0
Mānend-i şemʿ	1	G116/0
mānend-i şeyḫ	1	G237/0
mānend-i zebān	1	G494/0
mānende-i heyzüm	1	T1/0
mānіʿ olan	1	G317/0
Mānіʿ olma	1	G21/0
mānіʿ olmaġa	1	G329/0
mānіʿ olmaḳ	1	G357/0
Mānіʿ olmañ	1	G402/0
manṣıb-ı dünyā	1	G516/0
Mār-ı nefsi	1	G242/0
māt olan	1	G189/0
mātem-gįr eyle	1	T1/0
maṭlaʿ-ı	1	K4/0
ḥikmet maẓhar olmış	1	G478/0
māʾide-i ʿışḳuñda	1	G555/0
māʾil ola	1	G204/0
māʾil olaldan	1	G343/0
māʾil olmazam	1	G323/0
māʾil olmazdı	1	G470/0
māʾil olmazuz	1	G210/0
māʾil olsa	1	G78/0
māʾil olsam	1	G81/0
māʾil olur	1	G355/0
maʿden-i laʿl olduġın	1	G151/0
māʿil olma	1	G48/0
māʿil-i mülk ola mı	1	M4/0
maʿlūm ider	1	G174/0
maʿlūm ola	1	G3/0
maʿlūm olmasun	1	G424/0
maʿlūmuñ olsa	1	G314/0
maʿlūmuñ olsun	1	G277/0
maʿmūr eyledi	1	G139/0, G331/0
maʿmūr idelden	1	G227/0
maʿmūr olan	1	G197/0
maʿmūr olmayandan	1	T1/0
maʿmūr olsun	1	G37/0
Maʿmūre-i vücūdum	1	G291/0
maʿnį-i zįbā-ter	1	G501/0
maʿreke-i rezmi	1	K4/0
maʿzūl oldular	1	G57/0
meclis-i meyden	1	G53/0
meclis-i nā-maḥremde	1	G440/0
Meclis-i rūḥāniyān	1	G211/0
Meclis-i ṣūfį-i şeyṭān-ṣıfatuñ	1	G109/0
Meclis-i yārāna	1	G499/0
Meclis-i	1	G431/0

ʿışḳuñda		
mecmaʿ olsa	1	G237/0
mecmūʿ-ı cihān	1	G53/0
Mecnūn idüp	1	G299/0
Mecnūn ile	1	G532/0, G547/0
Mecnūn ise	1	G241/0
Mecnūn-ı ŝāniḍür	1	G165/0
Mecnūn-ı zamān	1	G75/0
mecrān-ı dost	1	N7/0
mecrūḥ itdi	1	G266/0
mecrūḥ itdüm	1	G323/0
mecrūḥ olupdur	1	G374/0
Meded ḳıl	1	G280/0
medḥ ider	1	G472/0
medḥ itdügüñ	1	G472/0
medḥ ü ŝenā itmek	1	G67/0
medḥ ü ŝenā itsün	1	G21/0
meftūl idüñ	1	G302/0
meftūn olduḳ	1	G395/0
Meger ki	1	G104/0, G399/0, G433/0, G479/0
Meger kim	1	G225/0, G226/0, G226/0, G266/0, G426/0, G426/0, G452/0, G508/0, G559/0
meh-i nevden	1	K4/0
meh-i tābān	1	K4/0
meh-i tābānumuñ	1	G288/0
meh-rū ḫayāl	1	G305/0
meḥāsin-i Leylā	1	G32/0
Mekteb-i ʿışḳa	1	G115/0
mekteb-i ʿışḳuñ	1	G213/0
mektūb yazmaġa	1	G38/0
melāmet eylese	1	M36/0
melāmet olam	1	G249/0
melāʾike-i ḳurbete	1	K2/0
mellāḥ-ı ḫ∨āba	1	G291/0
melūl idiler	1	G172/0
melūl iken	1	G84/0
melūl itmez	1	G206/0
melūl olmışuzdı	1	G303/0
Melūl olursa	1	G322/0
memleket-i şevket-i sulṭān	1	K4/0
menām-ı rüʾyetiñe irişenlere	1	K2/0
Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda	1	G486/0
Menfaʿat umma	1	G398/0
mensi̧ idi	1	G260/0
menŝūr-ı taḳri̧rüm	1	M1/0
menzil olup	1	G227/0
Menzil-i maḳṣūda	1	G88/0, G169/0, G303/0
menzil-i maḳṣūda irmek	1	G295/0, G295/0
menzil-i vildān	1	G94/0
menʿ eyle	1	G242/0
menʿ eylerdi	1	G217/0
menʿ idersem	1	G552/0
Menʿ idüp	1	G371/0
menʿ itmesünler mi	1	G334/0
Merd iseñ	1	G164/0
merd-i bahādırdur	1	G312/0
Merd-i bi̧-derd	1	G398/0
merd-i ḥarāmi̧	1	G71/0
merd-i ḳalender	1	G52/0
merd-i meydān	1	G59/0, G60/0
merd-i mürde	1	G532/0
Merd-i rāh-ı ʿışḳa	1	G137/0
merd-i żaʿi̧fe	1	G234/0
merd-i ʿışḳ-ı pāküz	1	G365/0
merdān-ı ʿışḳ içinde	1	G264/0
merdüm	1	G117/0
olmışdur		
merdüm-i çeşmüm	1	G146/0, G312/0, G494/0
merdüm-i di̧de	1	M20/0
Merdüm-i di̧delere	1	G230/0
merdüm-i maḥrem	1	G332/0
merdüm-i muḥtācuñ	1	G284/0
merdüm-i ʿayyāş	1	G113/0
merḥabā itmez	1	G25/0
Merḥabā-yı lebüñe	1	G347/0
merḥamet itmez	1	M2/0
Merḥamet itmez misin	1	G181/0
merḥamet ḳıl	1	G355/0
merḳad-ı Mecnūnda	1	G258/0
mertaʿ-ı luṭfa	1	K1/0
Merve-i baḫtum	1	M19/0
meṣāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
Mescid-i Aḳṣādur	1	G545/0
meşgūl iken	1	G176/0
meşhūr iken	1	M6/0
meşhūr-ı cihān	1	G390/0
mesken idinmiş	1	G487/0
Mesken itmezsem	1	G323/0
mesken olalı	1	G194/0
Mesken olursa	1	G22/0
meskenet ḳıl	1	T1/0
Meslek-i ʿazmüm	1	G307/0
mesned duta	1	K1/0
mesned olmasa	1	G408/0
meşşāṭa-i bād-ı sabā	1	G449/0
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ	1	K1/0
mest iderdi	1	G50/0
Mest itdi	1	G509/0
mest midür	1	G10/0
mest ol	1	T1/0
mest olanlar	1	G466/0

mest oldı	1	G53/0, G56/0, G537/0
mest olıban	1	K2/0
mest olıcaḳ	1	G53/0
mest olmayınca	1	G56/0
mest olmış	1	G53/0
mest olmışdum	1	G53/0
mest olup	1	G277/0
mest olur mı	1	G53/0
mest ü ḫarāb imiş	1	G218/0
mest ü ḫarāb olduġın	1	G317/0
mest u medhūş eyleyen	1	G369/0
mest-i bį-bāki	1	G515/0
Mest-i cām-ı ġaflet	1	G139/0
Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ	1	G439/0
Mest-i dünyā	1	G53/0
mest-i elestem	1	G375/0
mest-i girį̄bān-çāküñ	1	G274/0
mest-i ġurūr	1	G489/0
mest-i ḫāb-ālūdlar	1	G431/0
mest-i ḫarābuñ	1	G450/0
mest-i melāleti	1	M36/0
mest-i mey	1	G515/0
mest-i şarāb-ı nāz	1	G47/0
Mest-i ʿışḳ olup	1	G511/0
mesti olmışdur	1	G53/0
mesʿūd olup	1	G404/0
metāʿ-ı miḥnet	1	G539/0
metāʿ-ı vuṣlata	1	G154/0, G205/0
metāʿ-ı ʿışḳa	1	G504/0
mevc uran	1	G287/0
mevc urduḳca	1	M2/0
mevc urur	1	G511/0
Mevc-i eşküm	1	G60/0, G142/0
Mevc-i eşkümde	1	G52/0
mevc-i ḥüsnüñ	1	G429/0
mevhibe-i Ḥaḳdur	1	G469/0
mevsim-i gül	1	G89/0
mevsimi geçdi	1	G318/0
mey içmekden	1	G322/0
mey-i gül-gūnuñ	1	G294/0
mey-i maḥabbete	1	G138/0
mey-i nāb	1	G146/0, G196/0, G440/0, G447/0
mey-i ṣāfį̄	1	G235/0
mey-i ʿışḳuñdur	1	G375/0
mey-i ʿışḳuñla	1	G69/0
Meydān-ı daʿvetüñde	1	K2/0
Meydān-ı felekde	1	G107/0
Meydān-ı güft u gūyā	1	G327/0
meydān-ı meclisde	1	G506/0
Meydān-ı naẓm	1	G344/0
meydān-ı vuṣlata	1	G381/0
Meydān-ı ʿışḳ	1	G35/0
meydān-ı ʿışḳa	1	G228/0
meyl eylemeye	1	G557/0
meyl eyler	1	G492/0
meyl eylerse	1	G381/0
meyl ider	1	G132/0, G190/0
meyl iderse	1	N5/0
meyl itme	1	G101/0
meyl itmedi	1	G187/0
meyl itmesün	1	G96/0, G212/0
meyl itmez	1	G44/0, G488/0
meyl itse	1	G454/0
meyl ḳılma	1	G212/0
meyl-i Behişt̤	1	G89/0
Meyl-i ḥüsn itmekde	1	M5/0
meyl-i mey-i nāb eylese	1	G451/0
meyl-i şāḫ-ı bį̄düm	1	M3/0
mezād eyledi	1	G76/0
mezār itmez	1	G205/0
mezār-ı Mecnūna	1	G446/0
meze idinmişler	1	G42/0
meẕheb-i Manṣūra	1	G323/0
meẕheb-i Manṣūrdur	1	G112/0
Meẕmūm idi	1	G292/0
meʾvā ṭuta mı	1	G555/0
midād-ı ḫūnile	1	G333/0
mihmān ḳılur	1	G126/0
mihmān olalı	1	K4/0
mihmān olur	1	G94/0
mihmānum olmaz ise	1	G356/0
Miḥnet-i ġamdan	1	G535/0
miḥnetin çeker	1	G149/0
mihr-i cihān-ārā	1	G514/0
mihr-i cihān-tāba	1	G382/0
mihr-i cihān-tābı	1	G269/0
mihr-i dıraḫşān	1	K4/0
mihr-i envārına	1	G66/0
mihr-i münevver	1	T1/0
Mihr-i raḫşān	1	G141/0
mihr-i ruḫuñ	1	M24/0
Mihr-i sipihri	1	G381/0
Miḥrāb-ı āstānuñ	1	G191/0
Mihrāb-ı mescid	1	G153/0
mihrbān olmaz	1	G222/0
milḥ-ı ücāc	1	G65/0
Milket-i naẓmuñ	1	G184/0
milket-i ʿOs̱mān	1	K4/0
milket-i ʿOs̱māniyye	1	G456/0
mį̄m-i Mesį̄ḥ-	1	G367/0

i cān-baḫş		
miṇnā-yı çarḫ	1	G510/0
minḳār-ı cevri	1	T1/0
minnet eylemesün	1	G500/0
minnet itmeden	1	M2/0
minnet itmeyem	1	G179/0
miṛ-i bezme	1	G518/0
miṛ-i çarḫ	1	G130/0
Miṛ-i ḥasret	1	G540/0
Miṛ-i Ḫucend	1	G133/0
miṛ-i kelām	1	G353/0
Miṛ-i meclis	1	G16/0, G220/0
mirʿāt-ı mehi	1	K1/0
miŝāl olmaz	1	G202/0
misk-i ḥabdur	1	G105/0
misk-i Ḫuten	1	K2/0
miŝli yoḳ	1	M5/0
Mıṣr-ı cāmiʿ	1	G197/0
Mıṣr-ı çeşmüñde	1	G491/0
Mıṣr-ı ḫüsnüñ	1	G324/0
miṿe-i ḫām	1	G138/0
miṿe-i ṣafā	1	G157/0
Miṿe-i tāzedür	1	G471/0
miyān-ı siṃ-berlerde	1	M7/0
miyān-ı yārdan	1	G86/0
miyāna çekdüñ	1	G490/0
Mizāc-ı yāri	1	G302/0
miʿmār-ı ezel	1	K5/0
Miʿmār-ı tedābiṛüñ	1	K4/0
Miʿmār-ı ʿışḳuñ	1	K2/0
Molla Ḫayāliṭ	1	G523/0
Molla Siyāh	1	G436/0
mollā-yı mükerrem	1	G332/0
mū-tāb-ı felek	1	G303/0
muaẕẕeb olmazam	1	G34/0
mübārek olsun	1	G393/0, G394/0
mübāşir ol	1	G176/0
mübtelā olalı	1	G227/0
mübtelā olmasun	1	G25/0
mübtelā olmayanlar	1	G11/0
mübtelā olmışdı	1	M4/0
mübtelā olur	1	G93/0
Mübtelā-yı derd ü ġam	1	G342/0
Mübtelā-yı derd ü ġam olan	1	G447/0
mücellā ḳıldı	1	K1/0
müddeʿį kelāmını	1	G156/0
müdįr olmasa	1	G156/0
müdre müdre	1	G404/0
müfāż olsa	1	G235/0
müfti-i Māçįndür	1	G150/0
muḥārįb-i mesācidden	1	G373/0
muḥįb olam	1	G528/0
Muḥibb-i ḫānedān iseñ	1	T1/0
Muḥibb-i ḫānedāna	1	T1/0
Muḥibb-i ḫānedānuñ	1	T1/0
Mühr ursa	1	M30/0
mühr-i iḫtitām	1	K2/0
mühr-i Süleymān	1	K4/0, G61/0, G221/0
muḫtāc olıcaḳ	1	M13/0
muḫtāc olmışuz	1	G453/0
muḫtāc olur	1	G63/0
Muḫtaṣar eyle	1	M32/0
muḫtesib-i bād-ı biٕ-emān	1	G56/0
müje-i biٕ-bāküñ	1	G274/0
muḳābele idermiş	1	G473/0
Muḳābil olmaġa	1	G295/0, G295/0
muḳābil olmazam	1	G323/0
muḳadder ise	1	M16/0
muḳįm olmaḳ	1	G328/0
muḳįm-ı maḳām	1	G138/0
mül ile	1	M1/0
mülemmā olan	1	M4/0
mülevveŝ eyleyimez	1	G43/0
Mülevveŝ itme	1	G470/0
mülk-i belāġatde	1	G429/0
Mülk-i fenā	1	G251/0
mülk-i ferāġatde	1	G410/0
Mülk-i ḫarāba	1	G393/0
mülk-i Ḫıtāyı	1	G117/0
Mülk-i ḫüsnüñ	1	G7/0, G402/0
mülk-i ḳanāʿatde	1	G52/0
mülk-i Şeddādįٕ	1	G111/0
mülk-i vücūd	1	G355/0
Mülk-i vücūdı	1	G556/0
mülk-i vücūdum	1	G98/0
mülk-i yemįn	1	M26/0
mülk-i ʿadem	1	G6/0, G349/0, G542/0
mülk-i ʿademde	1	G435/0
mülk-i ʿademe	1	G406/0
Mülk-i ʿışḳuñ	1	G320/0, G321/0
mülket-i vįrāneye	1	G558/0
müller ile	1	G454/0
mümtāz ol	1	T3/0
mümtāz-ı ʿāḳıl	1	G323/0
münkesir olur	1	G397/0
münkesirü'l-bāl olmış	1	G230/0
münkir ola	1	G441/0
münkir olan	1	G302/0
münkir olmadum	1	K7/0
Münkirler ile	1	M4/0
münʿaḳis olmış	1	M14/0
münʿaḳs olur	1	G425/0
murād isteme	1	G164/0
murāda irmeyüp	1	M5/0
murādını	1	G370/0

virme		
murakḳaʿ girdi	1	G237/0
mürde olup	1	G206/0
Mürdeye döndüm	1	G139/0
müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm	1	M22/0
Murġ-ı āhum	1	G307/0
murġ-ı cān	1	G196/0, G331/0, G427/0, G457/0
murġ-ı cān-ı aġyārı	1	G71/0
murġ-ı cāna	1	G554/0
murġ-ı cānı	1	G475/0
Murġ-ı cānum	1	G234/0
murġ-ı cānumuñ	1	G288/0
murġ-ı cānuñ	1	G12/0
murġ-ı çemen	1	G517/0
Murġ-ı dil	1	T3/0
murġ-ı dil ü cāne	1	G311/0
murġ-ı dilin	1	G52/0
murġ-ı ġam	1	G343/0, G353/0
murġ-ı ġamı	1	G406/0
murġ-ı ḫadengüñ	1	G104/0
murġ-ı Ḥaremden	1	G103/0
murġ-ı ḫoş-elḥān	1	K4/0
murġ-ı ḫoş-elḥāndan	1	G358/0
murġ-ı idrāki	1	G515/0
murġ-ı iḥlās	1	G373/0
murġ-ı ḳafes	1	G89/0
Murġ-ı maʿnį	1	G320/0, G321/0
murġ-ı vişāl	1	G540/0
murġ-ı zįreksin	1	G371/0
mürşid-i kāmil	1	G486/0
Mürşid-i kūyuñ	1	G17/0
mürūr-ı gerdiş-i gerdūn	1	M1/0
müşābih olmaġın	1	G171/0
müşābih olmaya	1	G450/0
müsaḫḫar ide	1	G534/0
Müsaḫḫar olmaduḳ	1	G497/0
muşāḥib olmasun	1	G48/0
müsāʿid olmadı	1	G542/0
müsellem oldı	1	G393/0
müsellem olduñ	1	G81/0
müŝelleŝ-i şürbümden	1	G56/0
müselmān eylerüz	1	G204/0
müselmān idem	1	G530/0
müselmān olıcı	1	G558/0
müselmān olmaġa	1	G443/0
müşerref ḳılsa	1	M8/0
muşḥaf-ı ḥüsne	1	G478/0
muşḥaf-ı Ḳur’ān	1	K4/0
muşḥaf-ı mecįd	1	G77/0
Muşḥaf-ı ruḫsāruña	1	G148/0
muşḥaf-ı ʿışḳa	1	G232/0
Muşḥaf-ı ʿışḳı	1	G139/0, G417/0
muşḥaf-ı ʿışḳuñla	1	G363/0
Müşk-i ḳıymet-dāra	1	G65/0
müşkil ise	1	G254/0
müşkil-i derd	1	G82/0
Müşkilāt-ı ʿışḳı	1	G144/0
müştāḳ olmışdı	1	G250/0
Müşterek olalı	1	G286/0
müşterį oldum	1	G361/0, G363/0
müṭālaʿ idemez	1	G554/0
muṭįʿ olmaz idi	1	G356/0
muṭrib-i gül-ruḫ	1	G174/0
muvāfıḳ olsa	1	G71/0
Mūy-ı sepįde	1	G473/0
müyesser eyleye mi	1	G556/0
müyesser iken	1	G166/0
müyesser ola mı	1	G261/0
Müyesser olmamaḳ	1	M16/0
müyesser olsa	1	G31/0
müyesser olur mi	1	G242/0
müzeyyen olan	1	G257/0
müzeyyen oldı	1	G202/0
müzeyyen olmışdur	1	G414/0
muẓḥiklik idüp	1	G519/0
muẓṭarįb olsalar	1	G445/0
muẓṭarįb olur	1	G366/0
muʿāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
muʿaṭṭar oldı	1	G508/0
muʿtād olup	1	M7/0
muʿtād olupdur	1	G443/0
muʿteber olur	1	G34/0
nā-bedįd idüp	1	G381/0
Nā-bedįd oldı	1	G441/0
Nā-bedįd olmış	1	G450/0
nā-çār imiş	1	G224/0
nā-dānlıġ eylersin	1	G463/0
nā-ḫaḳ-ı zehr ile	1	T1/0
nā-kām ola	1	G4/0
nā-merd-i dünyādan	1	G397/0
nā-merd-i pįr-zendür	1	G129/0
Nā-murād oldı	1	G26/0
nā-sāz imiş	1	G219/0
naġme-i bezm-i ṣabūḥ	1	G70/0
naġme-i çeng-i ḫama	1	G207/0
Naġme-i şiʿrüñ	1	G186/0
naḥįf eylemiş	1	G302/0
naḥįf olup	1	G402/0
naḫl-bend-i bād	1	G388/0

Naḫl-ı ġazel 1 G327/0
Naḫl-i ḳāmetinüñ 1 G356/0
naḫl-ı kārbān-ı ġam 1 G231/0
naḫl-ı ʿālem-ārānuñ 1 N2/0
nāḳa-i Leylā 1 G298/0, G511/0
Naḳd idüp 1 G181/0
naḳd-i cān 1 G43/0, G125/0, G420/0
Naḳd-i cāna 1 G386/0
Naḳd-i cānı 1 G63/0, G85/0, G290/0, G484/0
naḳd-i cānın 1 G69/0
Naḳd-i cānum 1 G336/0
Naḳd-i dil 1 G377/0
naḳd-i dili 1 G150/0, G504/0
naḳd-i eşkümden 1 G371/0
naḳd-i maʿārif 1 K4/0
Naḳd-i vaḳti 1 G75/0
naḳd-ı veraʿa 1 K4/0
naḳd-i viṣāl-i yārden 1 G168/0
Naḳd-i ʿışḳ 1 G88/0, G169/0
naḳd-i ʿışḳı 1 G385/0
naḳd-i ʿömri 1 G291/0
Naḳd-i ʿömrüñ 1 T1/0, G162/0
naḳd-i ʿömrüñ 1 T1/0, G162/0
naḳd-i ʿömrüñüñ 1 G387/0
Naḳḳāş-ı Ezel 1 G8/0, G372/0
naḳl idüp 1 G216/0
nakş eylemedin 1 G8/0
nakş eyler iseñ 1 K4/0
nakş eyleyen 1 G52/0
nakş ider 1 G391/0
Nakş iderler 1 G447/0
Nakş idüp 1 G553/0
nakş ile 1 K2/0
Nakş it 1 G496/0
nakş itdügi 1 G394/0
nakş itmiş 1 G372/0
nakş ḳıldum 1 G374/0
nakş olınupdur 1 G300/0
nakş-ı cemālüñ 1 G113/0
nakş-ı dı̇vār 1 G41/0, G181/0
nakş-i fenā 1 G447/0
Nakş-ı mı̇m-i dehenüñde 1 G507/0
Nakş-ı mül 1 G130/0
nakş-ı naʿlçeñ 1 G15/0
nakş-ı rengı̇n 1 G421/0
nāl-i gülistāndan 1 G358/0
nālān eyledüñ 1 G271/0
nālān ider 1 G297/0
nālān olan 1 G219/0
nālān olmaġa 1 G443/0
nālān u giryān idüp 1 G450/0
nāle eyledükçe 1 G275/0
nāle ḳılam 1 M8/0
nāle ḳılmaḳ 1 G395/0
nāle ḳılmaḳdan 1 G358/0
nāle mi 1 M2/0
nāle vü efġān ider 1 K4/0
nāle vü efġān ḳılur 1 G126/0
nāle-i bülbül 1 G207/0
nāle-i bülbüller ile 1 G454/0
Nāle-i bülbüllerile 1 G180/0
nāle-i bülbülsüz 1 G278/0
Nāle-i dilden 1 G94/0
nāle-i ḥazı̇n itsem 1 M23/0
Nāle-i lāzım 1 G445/0
nāle-i sāz u sürūdumı 1 M4/0
nāle-i sāzı 1 G156/0
nāle-i ser-tı̇z 1 G187/0
nāle-i ʿāşıḳdur 1 G182/0
Nāle-sāz oldum 1 G34/0
nāleler eyler 1 G42/0, G171/0
nāleler itsem 1 G512/0
nām-ı leżı̇ż 1 G83/0
Nām-ı mübāreküñ 1 K2/0
nām-ı şerı̇fi 1 K3/0
nām-ı şerı̇fin 1 G369/0
Namāz-ı giryeye 1 T1/0
namāzı ḳılsun 1 G159/0
namāzın ḳılmaġıçün 1 G99/0
nāme yazarsañ 1 M32/0
nāme yazmaduñ 1 N6/0
nāme yazmaġa 1 G542/0
nāme-i aʿmāl 1 G148/0
nāme-i aʿmālüme 1 G7/0
nāme-i ecel 1 G76/0
Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ 1 G115/0
nāme-i şevḳ 1 G347/0
nāme-i ʿuşşāḳa 1 G369/0
nān ile 1 G498/0
nār-ı āhı 1 G206/0
Nār-ı āhum 1 G15/0
Nār-ı dūzaḫ 1 G415/0
nār-ı fürḳatüm 1 T2/0
nār-ı ġam 1 G41/0, G286/0
Nār-ı ġamdan 1 G359/0, G546/0
Nār-ı ġamuñdan 1 G43/0
Nār-ı ġamuñla 1 G344/0
nār-ı ḫaddüñe 1 G185/0
nār-ı ḥasretde 1 G420/0, G450/0
nār-ı hecrüñle 1 T1/0
nār-ı ḫışmuñ 1 G127/0
nār-ı saḳar 1 G29/0
Nār-ı şevḳuñ 1 G512/0
Nār-ı ẓulm 1 G12/0
Nār-ı ʿışḳıle 1 G128/0
nāriyāne idem 1 G427/0
naṣı̇b ola 1 G285/0
naṣı̇b oldı 1 G404/0
naṣı̇b olmaz 1 G559/0
naṣı̇b olup 1 G351/0,

		G404/0
naṣḭb olurdı	1	G400/0
naṣḭb umma	1	G516/0
nāṣıḥ-ı nā-dānı	1	G70/0
Naṣḭḥat eyleyigördüm	1	G32/0
Naṣḭḥat itmege	1	G73/0
naṣḭḥat ola	1	K3/0
naṭʿ-ı sipihrüñ	1	G417/0
nāvek-i ṭaʿne	1	G560/0
nāz ide	1	G414/0
nāz ile	1	M1/0, M8/0
naẓar eylemez	1	G141/0
naẓar eyler	1	G183/0
naẓar eyleyen	1	G20/0
naẓar itdükce	1	G473/0
naẓar itme	1	T1/0, G246/0
naẓar itmege	1	G471/0
Naẓar itmek	1	G487/0,
naẓar itmez	1	K4/0, G270/0
naẓar itseñ	1	K1/0, G544/0
naẓar itseñ	1	K1/0, G544/0
naẓar ḳıl	1	T1/0, G255/0, G424/0, G485/0
naẓar ḳıldı	1	G491/0
naẓar ḳılma	1	K1/0
Naẓar ḳılmaḳ	1	M7/0, M7/0
Naẓar ḳılmaḳ	1	M7/0, M7/0
naẓar ḳılmazsın	1	G275/0
naẓar ḳılsam	1	G129/0
naẓar-ı ḳāmet-i bālā	1	K1/0
Naẓarda ola	1	G121/0
Naẓargāh-ı dil ü cān	1	G117/0
naẓargāhum olsa	1	G319/0
nāzı imiş	1	G229/0
naẓḭr olmaz	1	G520/0
naẓm eylese	1	G86/0
Naẓm idem	1	K3/0
naẓm iden	1	K4/0
naẓm itdüñ	1	G264/0
naẓm-ı Behiştḭ	1	G134/0, G255/0
Naẓm-ı Behiştinüñ	1	G122/0
Naẓm-ı ġarrā	1	G422/0
mı		
naẓm-ı ḥārını	1	G54/0
Naẓm-ı Türkḭde	1	G349/0
naʿra eyleye	1	G56/0
naʿra-i āh u fiġān ile	1	G498/0
Naʿṭ-ı devrānda	1	G128/0
ne bāk	1	G327/0
ne bilsün	1	G296/0
ne deñlü	1	G94/0, G103/0, G254/0, G304/0, G552/0
ne ġam	1	K1/0, M3/0, G138/0, G276/0, G325/0, G492/0
ne ḥāṣıl kim	1	G371/0
Ne içün	1	G548/0
Ne idi	1	G263/0
Ne imişsin	1	M8/0
ne ḳadar	1	G119/0, G282/0, G434/0, G517/0
ne kim	1	G475/0
ne lāzım	1	M1/0, N11/0, G477/0, G488/0
ne ne	1	M1/0, K3/0, M3/0, M3/0, M5/0, M7/0, G29/0, G104/0, G161/0, G251/0, G287/0, G287/0, G318/0, G337/0, G341/0, G347/0, G349/0, G395/0, G410/0, G433/0, G542/0
Ne ne ne	1	N2/0, M3/0, G162/0
Ne revādur ki	1	G376/0
ne vaḳt	1	K2/0
ne var	1	G400/0, G455/0
ne var idi	1	G163/0
ne ʿaceb	1	G189/0
nefese uġrar	1	G457/0
nefḥa-ı ʿiṣā	1	K1/0
Nefʿ ise	1	G207/0
nem ḳaldı	1	G542/0
nemüz ḳaldı	1	G497/0
nergis-i maḥmūrı	1	G89/0
nergis-i maḫmūrına	1	G352/0
nergis-i şehlā	1	G174/0
nerm idem	1	G283/0
nerm idüp	1	G178/0
nerm olma	1	G489/0
nesḭm-i kākül-i yārı	1	G470/0
Nesḭm-i kūyuñ	1	G365/0
neşv ü nemā bulan	1	G557/0
Nev-bahār oldı	1	G50/0
nev-bahār-ı ʿömrüme	1	G288/0
nev-cevān ile	1	G500/0
nev-mḭd ider	1	G175/0
nev-rūz-ı sulṭānḭ	1	G551/0
nev-rūz-ı ʿuşşāḳa	1	G549/0
Nev-ʿarūs-ı lāle	1	G449/0
nevvār-ı şevḳ	1	G235/0
nevʿ-i insāna	1	G481/0
neyledüñse eyledüñ	1	G271/0
neyyḭr-i aʿẓām	1	K4/0
neẓāre ḳılam	1	G322/0
Ne’ylerseñ eyledüñ	1	G534/0
ne’ylerseñ idersin	1	G377/0
niçe bir	1	G335/0, G376/0, G396/0, G546/0
nice ise	1	K1/0
nice kerre	1	G399/0
Nice kez	1	G372/0
nice kim	1	K4/0, K4/0
nice ola	1	G376/0
nidā geldi	1	G30/0
Nifāḳ itmiş	1	G23/0
nigāh itseñ	1	G436/0
nigerān olmaduñ	1	G268/0
nihāl-i	1	G194/0

ergavān		
nihāl-i ergavāna	1	G23/0
nihāl-i ergavānumdan	1	G426/0
Nihāl-i gül	1	G226/0
Nihāl-i ḳaddüñi	1	G466/0
nihāl-i luṭf-ı yār	1	G145/0
Nihāl-i tāzenüñ	1	G539/0
nihāl-i ṯi̱ri	1	G214/0
Nihāl-i ʿışḳuñ	1	G73/0
nihān eyle	1	T3/0
nihān eyledi	1	G349/0
nihān eyleyimez	1	G561/0
nihān ider	1	G351/0
Nihān idi	1	M15/0
nihān itdükce	1	G409/0
nihān ola	1	G28/0
nihān oldı	1	M10/0
nḭk-nām olanlara	1	G138/0
Niḳāb-ı kākülüñden	1	G539/0
nḭl-gūn olmış	1	G225/0, G226/0
Nḭm-ḫurd-ı laʿlüñ	1	G60/0
nḭm-i bār-ı kḭn	1	G314/0
nḭm-mest olup	1	G418/0
nḭş-i ʿibreti	1	K2/0
nişān ile	1	G498/0
nişān oldum	1	G404/0
nişān urduñ	1	G373/0
nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ	1	G147/0
nişān-ı nāvek-i kḭn	1	G392/0
nişān-ı naʿlçeñe	1	G379/0
Nişān-ı sḭb-i sinānem	1	G73/0
nişāne eylersin	1	G378/0
nişāne urdum	1	G381/0
niŝār eylemege	1	K4/0
niŝār ideyin	1	G475/0
niŝār itmege	1	G151/0
niŝār itsem	1	G329/0
niŝār ḳılmaġa	1	G88/0, G169/0, G491/0
niŝār ola	1	G12/0
niŝār olsa	1	G467/0
niŝār-ı sḭm ider	1	G388/0
Niŝār-ı zer	1	G98/0
Nisbet ḳılalı	1	G282/0
nisbet olınalı	1	G300/0
nite ki	1	G77/0
nite kim	1	G52/0
Niyyet itsem	1	G86/0
niyyet-i cürmin	1	M3/0
niyyetümüz var	1	G304/0
noḳsān gelmeye	1	K4/0
Noḳṣān gelür mi	1	K2/0
noḳṣān ola	1	G7/0
noḳṭa idi	1	K2/0
noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ	1	G505/0
noḳta-i sürḫa	1	G478/0
noḳṭa-i surḫile	1	G507/0
noḳṭa-i vaḥdet	1	G507/0
nücūm oldı	1	K2/0
nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr	1	G113/0
nūn-ı ebrūñı	1	G382/0
nūr alan	1	G361/0
Nūr ider	1	T2/0
nūr vire	1	G273/0
Nūr-ı Aḥmed	1	G100/0
nūr-ı çihre-i yāre	1	G295/0,
nūr-ı İlāha	1	G410/0
nūr-ı Muḥammed	1	G91/0
nūr-ı ṣāḥib	1	K2/0
nūr-ı siyāh	1	G145/0
nūr-ı siyeh	1	G485/0
nūr-ı ʿışḳıle	1	M2/0, M6/0
nūr-ı ʿizzet	1	G33/0
Nūş eyler	1	G122/0
nūş eylesem	1	G525/0
nūş eyleyen	1	G369/0
nūş ide	1	G322/0
nūş ide ide	1	G534/0
nūş idenüñ	1	K1/0
nūş ider	1	G80/0
nūş iderse	1	G311/0
nūş iderüz	1	G198/0
nūş idüben	1	G317/0
nūş itdürüp	1	G196/0
nūş itmedise	1	G153/0
nūş-ı maḥabbetüñ	1	K2/0
nuṭḳ-ı İlāhı	1	K4/0
nutḳ-ı ṣafā-baḫşa	1	G340/0
nüzūl itmez	1	G206/0
n’itseñ gerek	1	G46/0
n’olsa gerek	1	G440/0
o deñlü	1	G254/0
odlara yaḳmaġa	1	G117/0
oġlan idi	1	G227/0
oḫ cānum	1	G338/0
oḫ oḫ	1	G128/0, G461/0
oḫşar imiş	1	G224/0
oḳ atılsa	1	M2/0
oḳ mı	1	G544/0
oḳı peykānını	1	G296/0
oḳını ṣaldum	1	G427/0
Oḳuñ atılmasun	1	G497/0
ol daḫı	1	G390/0
ol dem	1	T1/0, G397/0
ol deñlü	1	G366/0
Ol günki	1	G357/0
ol ḳadar	1	G476/0
ol ki	1	G372/0
ol kim	1	G395/0
ol vaḳt	1	M1/0, M1/0, M1/0, M1/0, M1/0, M1/0
ola ki	1	G546/0
ola kim	1	G300/0
ölem gidem	1	G137/0
olmaḳ gerek	1	G266/0
olmaz idi	1	K2/0, G71/0
olmaz idi	1	K2/0, G71/0
olmaz imiş	1	G78/0, G229/0, G353/0
olmaz ise	1	K1/0
olmaz mı	1	G7/0, G240/0, G392/0, G539/0,
olmaz mı ki	1	G298/0

ölmez isem	1	G502/0
ölsün mü	1	M8/0
Ölüm erine	1	K4/0
olur mı	1	M2/0, K4/0, G9/0, G196/0, G232/0, G250/0, G332/0, G350/0
olur mu ki	1	G414/0
Olur olmaz	1	G433/0
öñ varam	1	G142/0
öñüñce vara	1	G448/0
örnek olsun	1	G394/0
ortada gezer	1	G474/0
ortaya almışlar	1	G42/0
öte yanına	1	G287/0
pā-māl itmedi	1	G63/0
pā-māl-i segān	1	G390/0
pādişāh iken	1	G292/0
Pādişāh olduñ ise	1	G162/0
Pādişāh-ı cihān	1	G350/0
Pādişāh-ı dehr	1	G24/0
pādişāh-ı ḥüsne	1	G418/0
pādişāh-ı kāmrānı	1	G402/0
pādişāh-ı mülk-i fenādur	1	G215/0
Pādişāh-ı mülk-i ʿişem	1	G449/0
Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı	1	G413/0
pāḳ eyle	1	K1/0
Pāk eyledüm	1	M4/0
pāk eyler misin	1	G401/0
pāk eyleseñ	1	G522/0
pāk itmege	1	G152/0
pāk ḳılam	1	G337/0
pāk olıcaḳ	1	G481/0
Pāk-dāmān ol	1	G451/0
pāre pāre	1	G322/0
pāre pāre eyler idüm	1	G351/0
pāre pāre iderdüm	1	G448/0
Pāy-dār olsun	1	G2/0
pāy-ı semendüñden	1	G416/0
pāy-māl itme	1	G253/0
pāye-i vaṣl	1	G246/0
pehlevān ola	1	G28/0
pejmürde-ḥāl olup	1	M1/0
Pelās-ı faḳrile	1	G329/0
penbe-i zaḫm	1	G246/0
pençe urur	1	M7/0
Pençe-i bāz-ı himmetüñde	1	G336/0
Pençe-i ġam	1	M5/0
pençe-i şeh-bāzdan	1	G417/0
pend eyleme	1	G79/0
pend eylemekden	1	G70/0
pend-i nāṣiḥ	1	G205/0
per-i murġ ile	1	G411/0
per-i ʿanḳā	1	G362/0
perākende eyledüñ	1	G292/0
perde ardında ṭurup	1	G176/0
perde-i ebri	1	G290/0
perde-i ġaflet	1	K1/0
perde-i nisyān	1	K4/0
perdesin aç	1	G383/0
perhiz eyleyem	1	G130/0
perį peyker	1	G261/0
perį ruḫsārile	1	G460/0
perişān eyledi	1	G75/0
perişān eyledüñ	1	G271/0
perişān eylemiş	1	G216/0
perişān eylerüz	1	G204/0
perişān ḳıl	1	G299/0
perişān oldular	1	G41/0
perişān olıcı	1	G558/0
perişān olmaġa	1	G44/0, G443/0
perişān-ḥāl olur	1	G304/0
perrān olmaḳ	1	K4/0
pervāne itdi	1	M24/0
pervāne ḳılmaġa	1	G551/0
pervāne olmaġa	1	G545/0
pervāneñ olmaġa	1	G552/0
Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat	1	G473/0
perverde iden	1	G484/0
perveriş bulmış	1	M6/0
perveriş olmış	1	G551/0
peşimān eylerüz	1	G204/0
peşimān olıcı	1	G558/0
peşmine-i erbāb-ı ʿışḳuñ	1	G199/0
pest olmaḳ	1	G50/0
peyām-ı leziz	1	G83/0
peydā eyledükce	1	M2/0
peydā eylemek	1	G417/0
peydā eyler	1	G225/0, G226/0, G559/0
peydā eyleyen	1	M6/0
peydā idem	1	G362/0
peydā iderdi	1	G244/0
peydā idüp	1	G130/0, G220/0
peydā idüpdür	1	G456/0
peydā ḳıla	1	K1/0
peydā ḳıldı	1	G560/0
peydā ḳılmaya	1	G29/0
peydā ḳılup	1	G149/0
peydā ola	1	K4/0
peydā olan	1	G487/0
peydā oldı	1	G29/0
peydā olmasa	1	G10/0
peydā olmış	1	G29/0
peydā olmış idi	1	T1/0
peydā olmışdur	1	G18/0
peydā olsa	1	G32/0
peydā olur	1	G121/0, G176/0, G489/0
peydā olurdı	1	G458/0
peyġām-ı mātemde	1	T1/0
peyġamber oyunı	1	G556/0
peyk-i āhum	1	T2/0

peykān-ı belā 1 G373/0
Peykān-ı ḫadengüñ 1 G150/0
peykān-ı ḥasret 1 G307/0
peykān-ı ṯ̱rümdür 1 G142/0
peykānlar imiş 1 G294/0
peyker-i Leylā 1 G514/0
peymāne olupdur 1 G460/0
peymāne-i ʿışḳa 1 G537/0
pinhān eyledüm 1 G354/0
pinhān eyledüñ 1 T1/0, G271/0
pinhān eylemek 1 G65/0
pinhān eylemiş 1 G216/0
pinhān ḳılayın 1 G396/0
pinhān olan 1 M7/0
pinhān olduġuñ 1 G261/0
pinhān olur 1 G448/0
Pi̱r itdi 1 G248/0
pi̱r olmaḳ 1 G418/0
Pi̱r-i dehrüñ 1 K1/0
pi̱r-i deyrden 1 G195/0
pi̱r-i felek 1 M15/0
pi̱r-i mey-fürūş 1 G233/0
pi̱r-i mey-fürūşa 1 G387/0
Pi̱r-i mey-ḫāneye 1 G352/0
pi̱r-i muġān 1 M2/0, G109/0, G153/0, G155/0, G156/0, G255/0, G317/0, G321/0, G338/0, G403/0, G434/0, G505/0, G516/0, G532/0
pi̱r-i muġāna 1 G23/0, G183/0, G346/0
pi̱r-i muġandan 1 G213/0
Pi̱r-i muġānuñ 1 G64/0, G111/0
pi̱r-i ṣad sālile 1 G62/0
pi̱r-i sālike 1 G500/0
pi̱r-i ʿışḳ 1 G362/0
pi̱re-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ 1 K1/0
pi̱rehen-i cismi 1 G340/0
pister-i nerm 1 G461/0
pister-i nermi̱ni 1 G411/0
puḫte-i zühd 1 G138/0
pür iderseñ 1 M6/0
pür ḳıldı 1 G151/0
pür ḳılmasa 1 G510/0
Pür oldı 1 G481/0
pür olmış 1 G197/0, G519/0
pür olsa 1 G368/0
pür olupdur 1 M6/0
pür-Āb-ı Ḫıżrdur 1 G350/0
Pür-güher eyle 1 G54/0
pür-güher ḳıldı 1 G366/0
pür-revnāḳ iden 1 G182/0
pür-ṣafaḳ olsun 1 G537/0
Pür-ṣevḳ olur 1 G364/0, G547/0
püser-i ġam 1 G165/0
Raġbet ider mi 1 G122/0
raġbet ḳomadı 1 M8/0
rāh idi 1 G533/0
rāh-ı dalāletde 1 G146/0
rāh-ı dırāzın 1 G165/0
rāh-ı felāket 1 G96/0
Rāh-ı ġam 1 G15/0
Rāh-ı ġamda 1 G187/0, G267/0
Rāh-ı ġamuñda 1 G240/0
rāh-ı ḥasret 1 G373/0
rāh-ı ḫayālüñde 1 G69/0
Rāh-ı kūyuñda 1 G331/0
rāh-ı maḥabbetde 1 G229/0
rāh-ı ṣafā 1 G198/0
rāh-ı ümi̱de 1 G295/0
rāh-ı ümi̱de virmek 1 G295/0
rāh-ı ʿadem 1 M3/0
rāh-ı ʿademden 1 G383/0
rāh-ı ʿadl 1 M7/0
rāh-ı ʿışḳ 1 G472/0
rāh-ı ʿışḳa 1 G14/0, G291/0, G500/0
rāḥat idi 1 M35/0
rāḥat olurdum 1 G55/0
rāhat-ı dendān 1 G126/0
raḥm eyledüm 1 G530/0
raḥm eylemek 1 G443/0
raḥm eylemeye 1 G440/0
raḥm eyleyen 1 G125/0
raḥm eyleyüp 1 M2/0
Raḥm ider 1 G161/0
raḥm idüp 1 G482/0
raḥm itdi 1 G213/0, G453/0
raḥm itmez 1 G19/0
raḫ̱şān eyleyeli 1 K4/0
raḫ̱şān olmış iken 1 T1/0
raḫ̱t-ı ġamı 1 G481/0
rāhum çıḳmadı 1 G350/0
raḳi̱b olmaz 1 G62/0
raḳi̱b-i bed-güher 1 G483/0
Raḳi̱b-i bed-liḳā 1 G382/0
Raḳi̱b-ı di̱v 1 G460/0
raḳi̱b-i di̱vi 1 G61/0
Raḳi̱b-i gāvı 1 N11/0
Raḳi̱b-i seg 1 G385/0
rāḳiʿ itdi 1 G81/0
raḳs eylemekde 1 G335/0
raḳṣ itdürse 1 G45/0
raḳs ura 1 G325/0
raḳṣ urur 1 G76/0
raḳṣ ururken 1 N10/0
rām eyledi 1 G561/0
rām ḳılduñ 1 K2/0
rām olsa 1 G528/0

rāst itdüm	1	G427/0
Rasūle iṭāʿatdür	1	T1/0
ravża-i cennet-misāl	1	G385/0
Ravża-ı Firdevsi	1	G512/0
Ravża-i ḥüsnüm	1	M1/0
ravża-i Rıżvān	1	K4/0
Ravża-i ʿāṣıḳ	1	G115/0
Ravża-i ʿömrine	1	G46/0
rāy-ı ebrūña	1	G304/0
rāygān virmez	1	G194/0
rāyiḥa-i bāde-i elest	1	G56/0
rāz-ı dü ʿālem	1	G6/0
rāz-ı nihānumı	1	M34/0
rāżı idüm	1	G529/0
rāzı imiş	1	G229/0
rāżı olmaḳ	1	G35/0
Raʿd-ı āhum	1	G60/0
raʿduñ mı	1	G425/0
Rāʿį ḳılalı	1	K4/0
redd itme	1	G303/0
reftār itse	1	M5/0
Reftār-ı ʿömr	1	G237/0
Refʿ it	1	K4/0
refʿ itdi	1	G237/0
refʿ itmese	1	G290/0
refʿ ḳılsa	1	G334/0
refʿ-i ġam	1	G250/0
reh-ber-i hiyām	1	K2/0
reh-i kūyunda	1	G500/0
Reh-i ʿışḳuñda	1	G513/0
Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat	1	G92/0
reh-nümūn oldı	1	G364/0
reh-rev-i ezmān	1	K4/0
reh-zen olmaḳ	1	G167/0
rehne ḳonılmış	1	G164/0
remād ḳılsa	1	G31/0
remįde olur	1	G479/0
remįde olursa	1	G502/0
reng-āmįz olaldan	1	G460/0
reng-i bādeyle	1	G559/0
reng-i eşkümle	1	G45/0
Reng-i ruḫuñla	1	G292/0
reng-i rūyuñla	1	G194/0
rengįn eyle	1	G547/0
Rengin eylerdi	1	G451/0
reṣāṣ eritdi	1	G232/0
resen-i cezbe	1	K1/0
resįd eylemiş	1	G77/0
reşk eyler	1	G466/0
Reşk ider	1	G445/0
reşk ile	1	T3/0
Reşk itme	1	G531/0
Reşk itmezem	1	G138/0
reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur	1	G489/0
reşk-i ḫayretden	1	G429/0
Reşk-i rūyuñdan	1	M29/0
reşk-i şafaḳ	1	G426/0
resm eylesün	1	G22/0
resm-i pāy-i esb-i yār	1	G279/0
revā görme	1	K2/0
reva mı	1	T1/0, T1/0, G540/0
revā mıdur	1	G1/0, G222/0, G266/0, G340/0, G357/0
revāc ḳılmazdı	1	G213/0
revān edilse	1	K4/0
revān eyle	1	G368/0
revān eyler	1	G145/0
revān eylerdüm	1	G484/0
revān it	1	T1/0
revān itdük	1	G256/0
revān itse	1	G107/0
revān ḳıldum	1	G74/0
revān ola	1	G390/0
Revān oldı	1	G170/0
revān	1	G46/0
olduḳça		
revān olınur	1	G156/0
revān olmış iken	1	K3/0
revān olsa	1	G301/0, G388/0, G390/0
revān olsañ	1	G397/0
revān olur	1	G78/0
revān olurdum	1	G77/0
revān olursa	1	G428/0
reʾįs-i ʿaḳla	1	G13/0
Reʾįsi oldıġum	1	G425/0
rifʿat gelür	1	M5/0
rifʿat virüpdür	1	G366/0
rifʿat-i dünyā	1	G374/0
rıḥlet idersem	1	G273/0
rıḥlet ḳılmaġa	1	G518/0
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür	1	G355/0
rimāḥ-ı ġam	1	G514/0
Rind-i dürd-āşāma	1	G195/0
Rind-i ḫarābı	1	G510/0
rind-i meste	1	G519/0
rind-i mey-āşāmem	1	G380/0
rişte-i cān	1	G316/0, G390/0
rişte-i cānı	1	G128/0, G250/0
rişte-i cānum	1	G69/0, G227/0
rişte-i ḫayretle	1	G171/0
rişte-i naẓma	1	G293/0
rişte-i yek-tādur	1	G109/0
Rişte-i ʿömrine	1	G228/0
rıṭl-ı girānum	1	G217/0
rivāyet eyleye	1	G177/0
riyāż-ı dilde	1	G285/0
Riyāż-ı himmetümle	1	G481/0
riyāżet ola	1	G52/0
rıżā virmedügi	1	G229/0
rıżā-yı Ḫālıḳı	1	M6/0
riʿāyet eyle	1	G387/0
Riʿāyet	1	G343/0

ḳılmaġa		
Rū-be-rū ol	1	G48/0
rubʿ-ı meskūnı	1	G542/0
ruḫ-ı Leylāyı	1	G383/0
rūḥ-ı Muḥammed	1	G561/0
rūḥ-ı muṣavver	1	G100/0
rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş	1	G24/0
rūḥ-ı pākine	1	K2/0
rūḥ-ı revān	1	G110/0
ruḫ-ı sāde	1	G318/0
rūḥ-ı Selmān	1	G61/0
Ruḫ-ı yāri	1	M2/0, G505/0
ruḫ-ı zerd u āh u eşk	1	G527/0
ruḫ-ı zībā	1	K1/0
Ruḫsār-ı āteşīnüñe	1	G116/0
ruḫsār-ı rengīn	1	G265/0
Ruḫsār-ı yāre	1	G76/0
Rūşen Çelebi	1	G561/0
rūşen eyler	1	G137/0
rūşen ider	1	G325/0
rūşen iderse	1	G503/0
rūşen ḳılmaġa	1	G140/0
rüsvā eyleme	1	K1/0
rūy-ı Behiştīyi	1	G294/0
Rūy-ı cānāndan	1	G36/0
rūy-ı ḫalāṣ	1	G232/0, G524/0
rūy-ı iḳbāli	1	G272/0
rūy-ı iltiyām	1	K2/0
rūy-ı lāle	1	G509/0
Rūy-ı şarḫa	1	M14/0
Rūy-ı yār	1	G319/0
rūy-ı yāri	1	G239/0, G257/0
rūy-ı Yūsufı	1	G430/0
rūy-ı zemīne	1	G510/0
Rūz u şeb	1	G422/0
rūz-ı bahār	1	G259/0
rūz-ı ecel	1	G165/0
rūz-ı ezel	1	M4/0, M6/0
rūz-ı ezelde	1	G90/0
Rūz-ı hicrān	1	G130/0
rūz-ı ḳıyāmet	1	M3/0
Rūz-ı maḥşer	1	G7/0
Rūz-ı maḥşerde	1	T2/0, G162/0
rūz-ı müjdedür	1	M4/0
rūz-ı viṣāl	1	G188/0
rūz-ı viṣālüñde	1	G412/0
rūz-ı viṣālüñden	1	G202/0
rūz-ı vuṣlatda	1	G549/0
rūz-ı ʿīd	1	G80/0, G357/0
rūze-i faḳr u fenāda	1	M3/0
rūze-i firāḳı	1	G311/0
rūze-i ġamda	1	G256/0
rūzgār içre	1	G425/0
rūzgār ile	1	M25/0
rūzgār-ı furṣatum	1	G120/0
Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña	1	K2/0
ṣabā-i midḥat	1	G200/0
Ṣabā-yı luṭfuñ	1	G322/0
ṣabā-yı ʿömr	1	G57/0
ṣabāḥa deñlü	1	T2/0
ŝābit ḳıl	1	T1/0
ṣabr eyle	1	G271/0, G497/0
ṣabr eyledüñ	1	G201/0
Ṣabr itmege	1	G332/0
ṣabr itmek	1	G369/0
ṣabr itmez	1	G202/0, G552/0
ṣabr-ı Ḥaḳ	1	G246/0
ṣabūn sürüp	1	G367/0
ṣād iderdüñ	1	G25/0
ṣād oluban	1	G558/0
ṣād olup	1	G45/0
ṣād olur	1	G184/0
ṣād-kām olsun	1	G382/0
ṣadā irdi	1	G30/0
ṣadā olmışdur	1	G41/0
ṣadā-yı bülbül ile	1	M1/0
ṣadā-yı çengden	1	G413/0
ṣadā-yı raʿd	1	G151/0
Ṣadā-yı sāz	1	G322/0
ṣadāḳat ile	1	G462/0
ṣādān olup	1	T1/0
ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ	1	K2/0
ṣādır olan	1	G410/0
ṣādmān eyle	1	T3/0
ṣādmān olur	1	G371/0, G430/0
ṣadr-ı defter-i ʿizzetde	1	K2/0
ṣadr-ı meclisde	1	G549/0
ṣadra geçse	1	G73/0
ṣadra geçürmişken	1	G222/0
ṣāf it	1	G515/0
Ṣāf ḳılup	1	G198/0
ṣāf ṣaf	1	G244/0,
ṣafā alur	1	G81/0
Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ	1	G232/0
Ṣafā-yı vaṣla	1	M19/0
ṣafāda ol	1	G163/0
ṣafāda olalı	1	G496/0
ṣafāda olam	1	G337/0
ṣafḥa-i cān	1	G374/0
ṣafḥa-i dilde	1	G455/0
Ṣafḥa-i laʿlüñdeki	1	G44/0
ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe	1	G233/0
Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ	1	G258/0
ṣafḥa-ı sīnemde	1	G70/0
ṣāfī olur	1	G548/0
ṣāfī-derūn olanlar	1	G531/0
Ṣaġ iken	1	G130/0
saġ olsun	1	G47/0
Ṣaġ u sālim	1	G46/0
Sāġar-ı bī-bāde	1	G397/0
sāġar-ı mīnā	1	G511/0
sāġar-ı pür-bādenüñ	1	G75/0
Sāġar-ı pür-meyi	1	G546/0
ṣaġına ṣolına	1	G475/0
Ṣaġlu ṣollu	1	G1/0, G445/0
Şāh beyti	1	G244/0
şāh olalı	1	K4/0
Şāh olan	1	G63/0
şāh olanlar	1	G57/0
şāh olupdur	1	G65/0
şāh-bāz olanlar	1	G296/0
Şāh-bāzī idük	1	G193/0

Şāh-ı cihāndan 1 G444/0
Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ 1 G163/0
Şāḫ-ı gülde 1 M3/0
şāh-ı güle 1 G237/0
şāh-ı ḫayāl 1 G384/0
şāh-ı ḫayālüñ 1 G512/0
şāh-ı Ḫorasān 1 K4/0
şāh-ı ḫūbānum 1 G480/0
şāh-ı ḥüsne 1 G184/0, G238/0
şāḫ-ı ḳahrı 1 G145/0
şāh-ı kerem 1 T1/0
Şāḫ-ı maḳṣūd 1 G305/0
şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm 1 G412/0
şāh-ı pür-ḳıni 1 G118/0
şāh-ı süḫandān 1 K4/0
şāh-ı zamāne 1 K2/0
Şāh-ı ʿālemsin 1 G1/0, T1/0, G303/0
şāh-ı ʿanḳānuñ 1 T1/0
şāh-ı ʿışḳ 1 G24/0
şāh-ı ʿışḳa 1 G233/0, G391/0
Şāḫ-ı ʿuzletde 1 G318/0
şāhid-i ʿadl 1 G262/0
şāhidi olmış idi 1 G533/0
Ṣaḥḥü'l-bāl olan 1 G199/0
Şāhın-i ḳażā 1 K4/0
ṣaḥn-ı çemen 1 G461/0
ṣaḥn-ı çemende 1 G176/0, G449/0
ṣaḥn-ı çemeni 1 M8/0
ṣaḥn-ı felekde 1 G146/0, G534/0
Ṣaḥn-ı gülşende 1 G266/0, G286/0
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde 1 G46/0
Ṣaḥrā-yı Çıni 1 G428/0
ṣaḥrā-yı cünūn 1 G8/0, G274/0
ṣaḥrā-yı ebedde 1 K1/0
ṣaḥrā-yı selāmetden 1 G26/0
ṣaḫṣ imiş 1 G535/0
ṣaḫṣ-ı beyābānem 1 G270/0
ṣaḫṣ-ı eblehden 1 G447/0
saḳf-ı āsmān 1 G222/0
Saḳf-ı çarḫ 1 K5/0
saḳf-ı eflāki 1 G515/0
Saḳf-ı sipihre 1 G509/0
Sāḳi-i ġamgın 1 G75/0
Sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā 1 G11/0
sāḳi-i Kevŝer 1 G311/0, G481/0
ŝaḳil-i ṣayḳal-ı himmet 1 K2/0
Sākin ol 1 G1/0
sākin-i ṣaff-ı niʿāl 1 G308/0
Sākin-i şehr-i viṣāl eyle 1 G274/0
sākin-i ʿarş-ı muallāsın 1 G366/0
şākird iken 1 G544/0
şākird olurdı 1 G19/0
ṣāl-i fenāya 1 G466/0
ṣāl-i melāmet 1 G230/0
ṣāl-i siyāhumla 1 G472/0
ṣalā olmış idi 1 M4/0
ṣalā virmez 1 G11/0
ṣalāt ola 1 K2/0
ṣalb iden 1 M5/0
ṣaldum idi 1 G356/0
ṣalıncaġı ile 1 K6/0
salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa 1 K4/0
şām ola 1 G4/0
şām-ı firāḳuñ 1 N6/0
Ṣām-ı ġamda 1 G561/0
Ṣan ki 1 G270/0
sancaḳ çekse 1 G247/0
Ṣanma kim 1 G275/0
şarāb içmedüm 1 G40/0
Ṣarāb-ı nāb ile 1 M2/0
şarāb-ı şeb-nemüñ 1 G225/0, G226/0
ṣarf itmez 1 G560/0
ṣarf oldı 1 G162/0
Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı 1 G122/0
şarṣar-ı ḳaḥruñ 1 K4/0
Saṭr-ı evvel 1 K3/0
Saṭr-ı ŝānį 1 K3/0
ṣaṭranc-i ḥüsn 1 G65/0
şaṭranc-ı ʿışḳda 1 G189/0
Ṣavḳ-ı dįdāruñ 1 G273/0
ṣavt-ı bülbül 1 G70/0
ṣavt-ı Dāvūdı 1 G560/0
ṣayd eyleye 1 M25/0
ṣayd idermiş 1 G545/0
ṣayd itdürme 1 G299/0
ṣayd itmek 1 G339/0
ṣayd itse 1 G343/0
ṣayd oldı 1 G450/0
ṣayd olmaġa 1 G540/0
ṣayd-ı maḳṣūda 1 G26/0, G329/0
ṣayd-ı maḳṣūduñ 1 M3/0
Ṣayd-ı meges 1 M4/0
Ṣayd-ı murādum almaġa 1 G418/0
Ṣayd-ı rızḳ 1 T1/0
Ṣayd-ı ümįdüm 1 G427/0
ṣaydın eyle 1 T3/0
ṣayduñ eyle 1 G37/0
sāye-i ebrūsını 1 G553/0
sāye-i Raḥmān 1 K4/0
sāye-i serv-i çemende 1 G175/0
sāye-i serv-i ḫırāmāndan 1 G358/0
sāye-i Ṭūbā 1 G511/0
Sāye-i yāri 1 G434/0
sāyebān ola 1 G222/0
Ṣāyed ki 1 G285/0, G357/0
ṣayyād-ı ʿışḳ 1 G16/0
şāẕ iken 1 G305/0
şāẕ olup 1 G526/0
sāʾil-i eşküñ 1 G313/0
saʿādet ile 1 G462/0
Ṣāʿir olmadın 1 G61/0
ṣāʿir-i efṣaḥ 1 K4/0
ṣāʿirān-ı Rūma 1 G115/0
Ṣaʿy eyle 1 K4/0
saʿy eyledüm 1 M19/0
saʿy eyleyen 1 G468/0
ṣaʿy ile 1 T1/0
Ṣaʿy it 1 K4/0
saʿy itme 1 G212/0
ṣaʿy itmek 1 G488/0
şeb-dįz-i āhum 1 G279/0
şeb-i baḫtumda 1 G24/0

şeb-i ġamda	1	G140/0, G261/0, G321/0
Şeb-i hecr	1	G29/0
şeb-i hecrüñde	1	G542/0
Şeb-i hecrüñdeki	1	G426/0
Şeb-i ḳadrüñ	1	G539/0
şeb-i yeldā	1	G525/0
şeb-i yeldāları	1	G525/0
Şeb-revān-ı mesālik-i himmet	1	G54/0
Şeb-zinde-dār olalıdan	1	G237/0
sebaḳ virse	1	G213/0
sebaḳ-ı nāz	1	G173/0
sêbāt ḳılmayan	1	G131/0
sebb ü laʿn itmek	1	T1/0
sebeb olurdı	1	G435/0
sebekdaş ol	1	G15/0
Şebistān-ı melāmetde	1	M3/0
sêbt itdürür	1	G369/0
sebze-i būstān	1	K4/0
sebze-i ezhārına	1	M1/0
secde ḳılduġum	1	G7/0
sedd ider	1	G22/0
sedd oldı	1	M1/0
sefer itmege	1	G86/0
sefer ḳıldı	1	G493/0
seg mi	1	G359/0
seg-i kūy-ı ḥabīb	1	G36/0
seg-i kūyuñ	1	G140/0, G201/0, G343/0, G377/0, G426/0, G433/0, G465/0
seg-i kūyuña	1	G173/0
seg-i kūyuñla	1	G362/0
Seg-i kūyuñladur	1	M8/0
Şeh Süleymān	1	G538/0
şeh-bāz imiş	1	G219/0, G493/0
şeh-bāz ol	1	T3/0
şeh-bāz-ı āhum	1	G71/0
şeh-bāz-ı dil	1	G26/0
şeh-bāz-ı evcile	1	G37/0
şeh-bāz-ı firāḳuñla	1	G326/0
şeh-bāz-ı hümā	1	G194/0
şeh-bāz-ı hümā-ṣayd	1	K4/0
şeh-bāz-ı maḥabbet	1	G507/0
şeh-bāz-ı ṣayd-āver	1	G476/0
şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm	1	G329/0
Şeh-bāz-ı zülf	1	G473/0
şeh-bāz-ı ʿışḳam	1	G178/0
şeh-bāzı imiş	1	G229/0
şeh-i dehrüñ	1	K1/0
şeh-i ḫayālüñe	1	K2/0
şeh-i ḫūbān	1	G63/0
şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ	1	G200/0
şeh-i Mervān	1	K4/0
Şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ	1	G82/0
şeh-i Yūsuf-likāya	1	G460/0
Şeh-i ʿışḳam	1	G505/0
Şeh-per-i kibri	1	G318/0
şeh-per-i ṭāvūs	1	G435/0
seḫāb imiş	1	G218/0
seḫāb-ı ẓulm ile	1	T1/0
şehādet itdi	1	K2/0
seḥḥār imiş	1	G306/0
Sehį servüm	1	G175/0
şehįd itdüñ	1	T1/0
şehįd ḳılmaya	1	G80/0
Şehįd olmayanuñ	1	G203/0
Şehįd-i Kerbelānuñ	1	T1/0
şehr-i küşāde	1	M3/0
şehr-i müstesnāları	1	G195/0
şehr-i viṣāle	1	G228/0
şekerüñ çıḳarurlar	1	G281/0
şekk olınup	1	G507/0
şekki götür	1	G164/0
Şekl-i bahār	1	G388/0
şekl-i çārebru	1	G84/0
şekl-i gedāya	1	G350/0
şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ	1	K1/0
şekl-i insāna	1	G4/0
şekl-i kefen gireydi	1	G224/0
Şekl-i Mecnūnı	1	G246/0
selām eyler	1	G16/0
selām iletmez mi	1	G347/0
selām irerdi	1	G347/0
selām olsun	1	G382/0
selām virmiş	1	G353/0
selāmet oluñ	1	G260/0
selb iden	1	M5/0
semāʿ itse	1	G176/0
Semāʿ-ı ʿāşıḳa	1	G302/0
semend-i çāpüke	1	G279/0
Semend-i devlet-i dehre	1	G185/0
semend-i himmete	1	G228/0
Semend-i ʿömr-i ādem	1	G287/0
şems-i dülbendüñ	1	G269/0
şems-i felek	1	K4/0
şems-i tābāna	1	G323/0
Şems-i Tebrįze	1	G458/0
Şemse-i dāġ	1	G455/0
şemse-i ruyuñ	1	G41/0
Şemşįr-i āha	1	M4/0
Şemşįr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa	1	K2/0
semt-i kūyuñdan	1	G176/0
Semt-i ṣafāya	1	G327/0
şemʿ ise	1	G444/0
şemʿ olmış	1	G167/0
şemʿ ṭutdı	1	G239/0
şemʿ-i bārān	1	G60/0
şemʿ-i bezm-ārāya	1	G313/0, G525/0
şemʿ-i bezm-i ġam	1	G542/0
şemʿ-i cemāli	1	G523/0
şemʿ-i cemʿ-ārā	1	G178/0
şemʿ-i cemʿiyyet	1	G54/0
şemʿ-i ḫalvetsin	1	M7/0
şemʿ-i hidāyetde	1	G478/0
şemʿ-i kāfūrı	1	G147/0, G505/0
Şemʿ-i	1	G145/0

kāfūrı̇nüñ		
Şemʿ-i meh-tābuñ	1	G320/0, G321/0
şemʿ-i münevver	1	K1/0
şemʿ-i reh-nümādur	1	M12/0
Şemʿ-i ruḫsārın	1	G21/0
Şemʿ-i ruḫuñ	1	G240/0, G503/0
Şemʿ-i ruḫuñla	1	G473/0
şemʿ-i rūşensüz	1	G196/0
şemʿ-i şādmānı̇	1	G402/0
şemʿ-i şādmānı̇den	1	G29/0
şemʿ-i şeb-ārā	1	K1/0
Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür	1	G241/0
şemʿ-i şebistān	1	K4/0, G38/0, G60/0, G61/0, G558/0
şemʿ-i şebistāndan	1	G452/0
şemʿ-i şebistāndur	1	G196/0
şemʿ-i şebistānı	1	G141/0, G551/0
şemʿ-i siyeh-derūn	1	G364/0
şemʿ-i tābān	1	G59/0
şemʿ-i tābāna	1	T2/0
şemʿ-i ʿışḳa	1	G385/0
Şemʿ-i ʿiẕārı	1	G153/0
şemʿ-i ʿiẕāruñ	1	G137/0
Sen iseñ	1	G377/0
senden ise	1	G434/0
Seng urdıġınca	1	G498/0
seng urma	1	G336/0
seng-i bed-duʿām	1	G43/0
seng-i ġam	1	G420/0
seng-i ġamdan	1	G103/0
seng-i ḫāreler	1	G137/0
seng-i melāmetden	1	G26/0
seng-i mıḳnāṭı̇s	1	N11/0, G550/0
seng-i rakı̇b	1	G36/0
seng-i taʿna	1	G13/0
seng-i ṭaʿnına	1	G149/0
seni mi	1	G512/0, G512/0
şenlik idi	1	G180/0
ser ʿalemüñ	1	K4/0
ser-bāz imiş	1	G219/0
ser-bülend itseñ	1	G552/0
Ser-bülend oldı	1	G289/0
ser-bülend-i ʿālem	1	G50/0
ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum	1	G117/0
ser-çeşme-i ġamdur	1	G315/0
ser-efrāz ḳılmaduñ	1	N6/0
ser-gerdān eylemeklik	1	T1/0
ser-gerdān ider	1	G186/0
ser-gerdān ola	1	G7/0
ser-geşte-i deşt-i ʿadem	1	G245/0
ser-hadd-i vaḥdet	1	G307/0
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde	1	G95/0
ser-i aʿdā	1	G514/0
ser-i bı̇-devletüm	1	G333/0
Ser-i bülend-i āhumı	1	G430/0
ser-i Ferhāda	1	G155/0
ser-i kūyı	1	G124/0
ser-i kūyında	1	K4/0
ser-i kūyuñ	1	G140/0, G472/0
ser-i kūyuña	1	M2/0
ser-i kūyunda	1	G72/0, G112/0, G246/0, G266/0, G407/0
ser-i māh	1	G305/0
Ser-i serv	1	G269/0
ser-i zülfüñde	1	G457/0
Ser-i ʿāşıḳda	1	G229/0
Ser-kūçe-i belāda	1	G209/0
Ser-kūşe-i muġandaki	1	G218/0
ser-leşker-i ʿArabdur	1	G105/0
Ser-menzil-i şūretde	1	G375/0
ser-mest iden	1	G508/0
ser-mest ider	1	G451/0
ser-mest idüpdür	1	G537/0
ser-mest olıcaḳ	1	G130/0
ser-mest olup	1	G168/0
ser-mest-i şāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
ser-nigūn oldı	1	T1/0
Ser-nigūn olmasa	1	G373/0
ser-nigūn olmış	1	G225/0, G226/0
ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan	1	G225/0, G226/0
ser-zenişlerin çekmek	1	G39/0
serāb imiş	1	G218/0
şerār-ı āhdan	1	G97/0
serāy-ı dār-ı ġurbetdür	1	G120/0
serāy-ı kākülüñden	1	G65/0
serāy-ı kāʾināt	1	G447/0
serāy-ı ḳurba	1	M14/0
Serāy-ı sı̇nede	1	G559/0
serāy-ı sı̇nem	1	G153/0
Şerbet-i bāde	1	G338/0
şerbet-i cām	1	G353/0
şerbet-i ecel	1	G166/0
şerbet-i laʿlüñ	1	G107/0
şerbet-i laʿlüñle	1	G65/0
şerbet-i mülden	1	G207/0
şerbet-i şāfı̇	1	G40/0
şerbet-i şekker	1	G27/0
şerbet-i sulṭāniyye	1	G456/0
Şerbet-i ṭıbdan	1	M6/0
şerbet-i vaṣl	1	G83/0
Şerbet-i vaṣluñ	1	M8/0
serd oldı	1	M37/0
serdār-ı pāy-ı ḫum	1	M3/0
şeref buldı	1	K2/0
şeref bulsa	1	K2/0
şeref-i ḥüsnüñde	1	G29/0
şerḥ itsün	1	G494/0
serheng-i meye	1	G152/0
şerı̇f-i nābuñı	1	G83/0
şerm ü ḥayā ḳılmaduñ	1	T1/0

şermende eyledüñ	1	G292/0
şermende olmasun	1	G168/0
Şermsār itdi	1	G548/0
serv-i bāġuñ	1	G102/0
serv-i bālādan	1	G31/0
serv-i bülend	1	G79/0, G133/0, G449/0, G492/0
serv-i bülendise	1	G286/0
serv-i bülendüm	1	G19/0
serv-i bülendümle	1	G506/0
serv-i bülendümüñ	1	G56/0
serv-i çemānum	1	G396/0
serv-i gül	1	M9/0
Serv-i gülşen	1	G450/0
serv-i gülsitānı	1	G155/0
Serv-i gülzāra	1	M1/0
serv-i hevā-baḫşa	1	G102/0
serv-i ḫırāmān	1	K4/0, G117/0
serv-i ḫırāmāna	1	G481/0
serv-i ḫırāmāne	1	G460/0
serv-i ḫırāmānuñ	1	G48/0
serv-i ḫoş-ḫırām	1	K2/0
serv-i ḫoş-reftār	1	G53/0
serv-i ḫoş-reftār olup	1	G46/0
serv-i ḫoş-reftārıyem	1	G324/0
serv-i ḳadd-i bālā	1	T1/0
Serv-i raʿnā	1	G557/0
serv-i revān	1	G87/0, G98/0, G136/0, G193/0, G370/0
serv-i revāna	1	G270/0
serv-i revāncuḳ	1	G248/0
Serv-i revānı	1	G218/0
Serv-i sehį	1	G122/0
Serv-i sehįde	1	G190/0
serv-i sehįler	1	G445/0
serv-i ser-bülendümdür	1	G316/0
serv-i ser-efrāzından	1	G406/0
serv-i ser-fırāzuñ	1	G99/0
serv-i ser-keşüñ	1	G433/0
setr idesin	1	G522/0
Setr-i Ḥaḳ iden	1	G323/0
Şevāba girerdük	1	G329/0
şevḳ eyleñ	1	G255/0
şevḳ ider	1	G204/0
şevḳ ile	1	G540/0
sevḳ itdi	1	G364/0
şevḳ olan	1	G215/0
şevḳ uram	1	G460/0
şevḳ-ı laʿlüñle	1	G222/0
şevḳ-ı peykānuñ	1	N11/0, G550/0
Şevḳ-ı ruḫsāruñile	1	G193/0
şevḳ-ı vişālle	1	G131/0
Şevḳ-ı yārānda	1	G54/0
Şevḳ-ı zülfüñle	1	G236/0
şevḳ-ı ʿiẕāruñ	1	G97/0
şevḳ-ı ʿiẕāruñla	1	G389/0
şevḳı ile	1	G504/0
sevr-i gerdūnı	1	G452/0
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm	1	G156/0
şeydā ider	1	G18/0
şeydā oldı	1	M5/0
şeydā-yı gül-i bāġuz	1	G193/0
Şeyḫ-i şehr	1	G79/0
Şeyḫ-ı şehre	1	G403/0
seyl idüp	1	G3/0
Seyl olur	1	G547/0
seyl-i belā	1	G389/0
seyl-i eşki	1	G530/0
seyl-i eşkinden	1	M22/0
Seyl-i eşküm	1	G22/0
seyl-i ḥavādiŝ	1	G306/0
seyr eyle	1	G88/0, G276/0
seyr eyledüm	1	G416/0
seyr eylerüz	1	G139/0
seyr eyleyen	1	G479/0
seyr ide	1	G46/0, G484/0
seyr idelüm	1	G454/0
seyr iden	1	G316/0, G332/0
seyr ider	1	M5/0
Seyr iderdi	1	G383/0
seyr idüben	1	G268/0
seyr idüp	1	G494/0, G533/0
seyr it	1	N11/0, G97/0
seyr itdügüm	1	G70/0
Seyr itdürür	1	G311/0
seyr itmedüñ	1	G291/0
seyr itmege	1	M8/0, G133/0, G502/0
seyr itmek	1	G114/0
seyr itse	1	K2/0, G110/0
seyr ḳıldum	1	G375/0
seyr ola	1	G188/0
seyr ü güẕer itse	1	M2/0
seyr ü sülūk	1	K1/0
seyr-i çemen ḳılmaġa	1	G396/0
seyr-i güẕer itse	1	M2/0
seyr-i kenār eylemeye	1	G119/0
seyr-i Süleymānı	1	G551/0
seyrān ḳılsa	1	K4/0
seyrāna çıḳduḳca	1	G476/0
seyrāne çıḳup	1	G477/0
seyre çıḳduġın	1	G449/0
seyrin itmezsin	1	M7/0
seyrin itmezsüñ	1	G487/0
seyrin kılmayam	1	G31/0
seyrine gelmiş	1	G123/0
şeyṭān olur	1	G213/0
şeyṭān-ı merįd	1	G80/0
Şeyṭānlıḳ itmez	1	M4/0
sezā olur	1	G116/0
sį-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
Sį̄b-i nābile	1	G519/0
şiddet-i bād-ı semūm-āsā	1	T1/0
şifā-i bedr-i ḫüsnüm	1	M1/0

sḫ-i āha	1	G452/0
sḫ-i kebābveş	1	G223/0
ṣıḥḥat oluñ	1	G260/0
ṣıḥḥat-i cān	1	G345/0
sıḥḥat-ı mizāc	1	G64/0
Siḥr ider	1	G49/0
Siḫr-i çeşmüñ	1	G171/0
siḫr-i ḥelāl	1	G528/0
şikāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
şikār almaḳ	1	G252/0
şikār eyledüñ	1	G370/0
şikār eylemege	1	G244/0
şikār eylerdüm	1	G329/0
şikār iderem	1	G119/0
şikār itdi	1	G229/0
şikār itdüm	1	G147/0, G326/0
şikār itmege	1	G373/0
şikār itmek	1	G475/0
şikār itsem	1	G329/0
şikār ḳılursın	1	G522/0
şikār olmaḳ	1	G301/0
Şikār-ı būse-i laʿlüñ	1	G165/0
şikārın igen	1	G191/0
Şikāristān-ı ser-sebzüñ	1	M3/0
Şikāyet eyleme	1	G411/0
şikāyet ider	1	G544/0
şikāyet it	1	G416/0
Şikāyet itme	1	G411/0
şikāyet itmege	1	G365/0
şikest eyledi	1	G58/0
şikest eyler	1	G552/0
şikest eyleseler	1	G58/0
şikest iden	1	G58/0
şikest itdüñ	1	G50/0
şikest kıldı	1	G58/0
şikest kılmasun	1	G58/0
şikest kılmış	1	G56/0
şikest kılur	1	G58/0
şikest k’eyledi	1	G58/0
sikke imiş	1	G294/0
Sḫm-i eşke	1	G384/0
sḫm-i eşkile	1	G472/0
sḫm-i eşküm	1	G3/0, G240/0
sḫm-i eşkümi	1	G78/0
sḫm-i jāleyi	1	G465/0
şimāl-i zemistān	1	G82/0
Simāʿ-ı çengile	1	G343/0
şimden gerü	1	G423/0
şimden girü	1	M37/0, M37/0
şimden girü	1	M37/0, M37/0
şimdi mi	1	G560/0
Şimdiden soñra	1	G109/0, G130/0, G146/0, G318/0, G335/0, G557/0
şimdiye dek	1	G204/0, G356/0
Sinān-ı āh ile	1	G470/0
sḫne-i ḫāke	1	T1/0
Sḫne-i ḫūnḫnümi	1	G401/0
sḫne-i maẓlūma	1	G12/0
sḫne-i mecrūḥumuñ	1	G439/0
sḫne-i mesrūr	1	G199/0
sḫne-i pür-mūy-ı Behişṯde	1	G141/0
sḫne-i pür-şevḳ	1	G110/0
sḫne-i pür-zaḫma	1	G103/0
sḫne-i ṣad-çākde	1	G331/0
Sḫne-i ṣad-çākümi	1	G422/0
sḫne-i ṣad-pāre	1	G452/0
sḫne-i vṛānumuz	1	G94/0
sḫne-i yāre	1	G152/0
sḫne-i zerdümde	1	G212/0
sḫne-i ʿāşıḳ	1	G104/0
ṣınır ṭaşı	1	G490/0
Sipāh-ı eşkümi	1	G446/0
sipāh-ı ġam	1	G163/0
Siper ḳıl	1	G203/0
sipihr-i āstānuñdan	1	G550/0
Sipihr-i bed-fiʿāle	1	G227/0
sipihr-i fānḫde	1	K1/0
şṛ olmaḳ	1	G418/0
şṛ-i jiyān	1	G370/0
şṛ-i jiyāndur	1	G107/0
Şṛ-i ḳahruñ	1	G109/0
şṛ-i mihre	1	G227/0
şṛ-i nerlerde	1	M7/0, G487/0
sirāyet eyleye	1	G33/0
sirāyet itdür	1	G482/0
şṛṇ ise	1	M7/0, G487/0
Sirişk ile	1	T1/0
sirişk-i dḫdelerin	1	G77/0
ṣırma-keş-i ġam	1	M4/0
sırr-ı nihān	1	G289/0
Şḫşe-i dilde	1	G455/0
şḫşe-i pür-bāde	1	G375/0
şḫt-ı şöhretüñ	1	G514/0
şitāb eyler	1	G194/0
şitāb imiş	1	G218/0
şitāb ḳılsam	1	G92/0
sitāre olur	1	G130/0
sitāyişler ider	1	G141/0
sited ḳıl	1	M1/0
şṿe-i ġılmānına	1	K4/0
şṿe-i reftāruña	1	G445/0
şṿen eyleyüp	1	G224/0
şṿenüm eylemesüñ	1	G321/0
Şṿeʿi nāzükāne	1	G378/0
şiʿr-i āb-dārumdan	1	G425/0
Şiʿr-i Behişti	1	G503/0
Şiʿr-i Behişṯiye	1	G317/0
şiʿr-i dil-pesendümdür	1	G316/0
şiʿr-i ġurbet-ālūdı	1	G560/0
Şiʿr-i nermüm	1	G553/0
Şiʿr-i pür-sūzuñla	1	G42/0
şiʿr-i rūḥ-baḫşı	1	G348/0
şiʿr-i şeker-rṛz	1	G187/0
şiʿr-i ter	1	G422/0
şiʿr-i zülālin	1	G311/0
şiʿrüm evrāḳın	1	M3/0
Şoḫbet-i pṛr-i meykede	1	G398/0
Şoḫbet-i sāḥib-dilüñ	1	G333/0
şohbet-i şaḥrāya	1	G358/0

Şöhret-perest olana	1	G129/0
Şol dem ki	1	M4/0
şol deñlü	1	K4/0, G457/0, G537/0
şol ḳadar	1	K1/0, M5/0, M19/0, G443/0, G464/0, G468/0
Şol kim	1	K2/0, G122/0
şovuḳ baḳsa	1	G155/0
şöyle ki	1	G249/0, G383/0, G390/0, G392/0, G403/0, G455/0
şöyle kim	1	M10/0, G125/0, G184/0, G334/0, G400/0, G404/0, G422/0, G450/0, G525/0, G525/0, G549/0, G554/0
şöyleyem ki	1	G214/0
söz isteme	1	G240/0
söz midür	1	G359/0
söz söylense	1	G148/0
söz ṭut	1	G327/0
sözin diñle	1	G115/0
sözin ṭut	1	G559/0
sözüm ṭut	1	K4/0, G261/0
şu denlü	1	M29/0
şu ki	1	M1/0, G528/0
şu kim	1	K2/0, G185/0, G206/0, G231/0, G392/0
Şu sepüp	1	G329/0
Ṣubḥ irişdi	1	G445/0
Ṣubḥ olıcaġuz	1	K1/0
ṣubḥ olsa	1	G390/0
ṣubḥ u şām	1	K2/0
Ṣubḥ-ı devlet	1	G4/0
Ṣubḥ-ı saʿādet	1	G473/0
ṣubḥ-ı vaṣla	1	K2/0
ṣubḥ-ı viṣāl	1	G561/0
ṣubḥa deñlü	1	G429/0
ṣubḥa ḳalmış	1	G66/0
sübḥa-i mercān	1	K4/0
Sübḥāneke yā men-caʿalen nevme sübātā	1	K1/0
Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ	1	G431/0
ŝübūt buldı	1	G52/0
Ṣuç mı itdüm	1	G3/0
ṣuffe-i deyr	1	G154/0
ṣūḥ-ı cefā-pişelerüñ	1	G281/0
ṣūḥ-ı cefā-¬pişe	1	G79/0
ṣūḥ-ı cihān	1	G390/0
sükkān-ı kūh-ı zühd	1	G283/0
sükker-i senbūsedür	1	G415/0
şükr idegör	1	G109/0
şükr it	1	G438/0
Şükr ḳıl	1	G554/0
şükūfe-i çengāl	1	G304/0
sükūn gelmedi	1	G364/0
Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm	1	G316/0
Süleymānlıḳ itmişdür	1	T2/0
sulṭān olayın	1	G313/0
sulṭān olduġuñ	1	G261/0
sulṭān olıcı	1	G558/0
sulṭān olmaġa	1	G443/0
Sulṭān-ı cihān	1	K4/0
sulṭān-ı dehre	1	G493/0
sulṭān-ı Hind	1	G303/0
Sulṭān-ı mülk-i ʿişret	1	G256/0
sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ	1	G307/0
sulṭān-ı Rūm	1	G331/0
sulṭān-ı şehḫdān	1	T1/0
sulṭān-ı zerüñ	1	G281/0
Sulṭān-ı ʿāleme	1	G138/0
sulṭān-ı ʿaẓḫmem	1	G374/0
sulṭān-ı ʿışḳdur	1	G364/0
sulṭānı oldum	1	G45/0
şümār itse	1	G207/0
sümm-i semendüñ	1	G385/0
sünbül ile	1	M1/0
Sünbülistān-ı āsmān	1	K1/0
sünbüller ile	1	G454/0
ṣundı mı	1	G11/0
şūr-engḫiz olur	1	G111/0
sūr-ı ṣayf	1	M6/0
sūre-i İḫlāṣ	1	G232/0
ṣūret düzme	1	G105/0
ṣūret-i cāmūsa	1	G332/0
Ṣūret-i ḥāli	1	N7/0
Ṣūret-i ḥālin	1	G115/0
Ṣūret-i ẓāhiri	1	G486/0
sūrete ḳoysa	1	G214/0
sürūd eyler	1	G126/0
sürūd eylese	1	G78/0
sürūd itseñ	1	M28/0
Sürūr-ı meclise	1	G177/0
şürūʿ ḳılmaz	1	G191/0
sütūn-ı āhum	1	G308/0
süvār olan	1	G96/0
süvār olma	1	G185/0
süvār olsun	1	G348/0
ṣuya ṣalmış	1	G548/0
ṣuyın içersin	1	G18/0
sūz-ı derūnum	1	M8/0
Sūz-ı dilden	1	G468/0
sūz-ı ġam	1	G549/0
sūz-ı ġamda	1	G503/0
sūz-ı ġamdan	1	G204/0, G468/0, G559/0
Sūz-ı Leylḫden	1	G500/0
Sūz-ı şevḳüñde	1	G307/0
sūz-ı şevḳuñle	1	G98/0
sūz-ı sḫnemde	1	G325/0
Sūz-ı ʿışḳa	1	G264/0
sūz-ı ʿışḳıle	1	G529/0
sūzān ider	1	T1/0
Sūzen-i cevre	1	G394/0
sūznāk eyler misin	1	G401/0
ṣuʿā-ı çeşmümi	1	G427/0
ṣuʿā-ı mihr-i raḫşānı	1	T1/0
Ṣuʿā-ı şemse	1	G410/0
ṣuʿā-ı ʿışḳı	1	G196/0
Ṣuʿāʿ-ı şems	1	G446/0
ṣuʿle-i māh	1	G436/0
tā ki	1	G183/0
tā kim	1	K1/0, G361/0,

		G363/0, G534/0
Tā-ḥaşre dek	1	G284/0
Tā-naḳş-ı cāmına	1	M4/0
Tā-rūz-ı liḳāya degin	1	K1/0
tā-şubḥa dek	1	M7/0
tāb eyler	1	G127/0
tāb-ı kemter	1	G95/0
tābende eyledüñ	1	G292/0
tābende ḳılmaġıçün	1	G503/0
ṭabįb eyler	1	G40/0
ṭabįb-i cān	1	G324/0
ṭabįb-i cāna	1	G348/0
tābiş-i ḥasretde	1	K4/0
tābiʿ olan	1	G410/0
ṭabʿ-ı mirʿātın	1	G361/0
ṭabʿ-ı pāküñden	1	G176/0
tāc-ı ser ḳılmaġa	1	G333/0
tāc-ı zer	1	G222/0, G238/0
tāc-ı ʿışḳı	1	G14/0
Ṭaġa düşdigi	1	G224/0
ṭaġılmasun mı	1	G496/0
Taḥammül eylemez	1	T1/0
taḥammül eyler	1	M23/0
taḥammül eylerse	1	G458/0
taḥammül eyleye	1	G250/0
taḥammül ider	1	G257/0
taḥammül itmegi	1	G326/0
taḥammül itmez	1	M30/0
taḥammül ḳıl	1	G148/0
taḥarrük eylese	1	G76/0
taḫlįl-i insān itmegiçün	1	G126/0
taḫmįr eylemişler	1	G360/0
taḥrįḳ idem	1	G300/0
taḥrįr it	1	T1/0
Taḥṣįl ideni	1	K4/0
taḥṣįl itmege	1	M6/0
Taḥṣįl-i kemāl ile	1	K4/0
taḥṣįl-i mizāc	1	G69/0
taḥsįn eyler	1	G106/0
Taḥsįn ide	1	K4/0
taḫt-ı cihān	1	G464/0
taḫt-ı dergāhum	1	G92/0
taḫtuñ idi	1	K2/0
taḥvįl itdi	1	G301/0
Tāḳ-ı gerdūnuñ	1	G422/0
ṭāḳ-ı muʿallāsın	1	G408/0
Ṭāḳat ḳılur mı	1	K3/0
taḳāżā-yı sefer ḳıldı	1	G29/0
taḳdįr itmiş	1	G319/0
taḳdįr-i ezel	1	G259/0
Taḳlįd ḳıldı	1	G255/0
ṭaḳrįr ide	1	T1/0
tālān eylemiş	1	G221/0
tālān itmeye	1	K4/0
Ṭaleb itme	1	G508/0
ṭaleb itmege	1	G326/0
ṭālib eyleme	1	G307/0
ṭālib olaldan	1	G541/0
ṭālib olup	1	G541/0
ṭālib-i dünyā	1	G306/0
ṭālib-i dürr-i ḥaḳįḳatem	1	G251/0
Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ	1	G331/0
Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı	1	G113/0
ṭālib-i Ḥaḳ	1	G486/0
Ṭālib-i maʿrifet	1	K2/0
ṭālib-i rifʿat	1	G412/0
ṭalʿat-ı yār	1	G243/0
tamām eyledüm	1	G311/0
Ṭamaʿ itme	1	G438/0
ṭañ eylerse	1	G112/0
ṭañ eylese	1	G62/0
ṭañ mı	1	G74/0, G297/0, G503/0
tār olupdur	1	M7/0
tār-mār itdüm	1	G326/0
tār-mār itsem	1	G329/0
Ṭarāḳa düşsün	1	G368/0
tārįḫ ola	1	G73/0
ṭarįḳ-ı ḥaḳda	1	K2/0
Ṭarįḳ-ı ḫalvete	1	G469/0
tarįḳ-ı ḫidmeti	1	G321/0
ṭarįḳ-ı Kaʿbeden	1	G331/0
tarįḳ-ı vuṣlata	1	M1/0
ṭarįḳ-ı ʿışḳa	1	G328/0
ṭarįḳ-ı ʿışḳa girdüm	1	G529/0
ṭaş ile	1	G473/0
ṭās ṭās	1	G212/0
ṭās-ı āsmān	1	G373/0
ṭaşdan pek	1	T1/0
ṭaşra bulınma	1	K4/0
tastįr eylesen	1	T1/0
taşvįr eyledüñ	1	G391/0
taşvįr ḳılmaġıçün	1	G225/0
taşvįr-i ḫayālüñdür	1	G373/0
ṭatlu iden	1	G187/0
ṭavāf eylerem	1	G30/0
ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem	1	G329/0
ṭavḳ-ı laʿnetį	1	G521/0
Ṭavr-ı insānı	1	G370/0
ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür	1	K1/0
Ṭāvūs-ı felek	1	K4/0
Ṭāyir-i evc-i şeref	1	G289/0
ṭāyir-i ḥayret	1	G507/0
ṭayy-ı mekān eyler	1	G110/0
tażarruʿ ḳıl	1	G420/0
tāze tāze	1	G23/0, G338/0, G413/0
Taʿaccüb itme	1	G269/0
Taʿaccüb ḳılmañ	1	G458/0
ṭaʿām eyledi	1	K2/0
ṭaʿām-ı leẕiẕ	1	G83/0
ṭaʿayyün buldı	1	G392/0
taʿlįm eyledi	1	G45/0
Taʿlįm iderdüm	1	G532/0
taʿlįm itdi	1	G339/0
Taʿlįm ḳıla	1	G496/0
Taʿlįm-i şįve itdi	1	G39/0
ṭaʿn eyle	1	G476/0
ṭaʿn eyledügiyçün	1	G42/0
ṭaʿn eyleme	1	G188/0
Taʿn eylemek	1	M4/0
ṭaʿn eylese	1	G276/0
ṭaʿn ide	1	G157/0,

		G317/0
ṭaʿn ide	1	G157/0, G317/0
ṭaʿn iden	1	G317/0, G459/0, G519/0
ṭaʿn ider	1	K2/0
ṭaʿn iderse	1	G498/0
ṭaʿn idersin	1	G81/0
ṭaʿn idüp	1	M7/0
ṭaʿn itme	1	M1/0, G210/0
ṭaʿn itmiş	1	G135/0
ṭaʿñ mı	1	G54/0
Ṭaʿn-ı aʿdādan	1	M5/0
ṭaʿn-ı yetim	1	G341/0
Ṭaʿn-ı ʿadū	1	G43/0
ṭaʿn-ı ʿavāma	1	G481/0
ṭaʿne iderse	1	G199/0
ṭaʿne ṭaşın atsañ	1	G208/0
taʿyin eyler	1	G106/0
Tebdil-i zemāʿim	1	K4/0
tebessümler ider	1	G343/0
tebşir eyle	1	T1/0
tecdid idüp	1	T1/0
tecdid olur	1	T1/0
tecellā-yı cemāl	1	G202/0, G203/0
tecribe itdüm	1	G207/0
tecribe ḳılmaduġum	1	G542/0
Tedārük itsün	1	G266/0
tedbir eylese	1	K4/0
tefsir idüp	1	T1/0
tefsir itdükde	1	G160/0
tekāsül itme	1	G357/0
Tekellüf olmamaġ	1	G477/0
teklif-i cām	1	G480/0
tekrār ider degül	1	G479/0
tekrār idüp	1	T1/0
tekrār ḳıl	1	T3/0
tekrār ola	1	G480/0
Tekye-i çarḫ-ı lāciverd	1	K1/0
Tekye-i ḫayretde	1	G526/0
tekye-i ʿışḳ	1	G552/0
Tekye-i ʿışḳa	1	G230/0
Tekyegāh-ı ʿışḳa	1	G298/0
Tekyegāh-ı ʿışḳuñ	1	G125/0
Tel tel yolardı	1	G527/0
telḫ idüp	1	G290/0
telḫ itdi	1	G305/0
telḳine gelseñ	1	G459/0
telvine düşer	1	G459/0
Telvişî-i riyādan	1	K1/0
temāşā eyle	1	G542/0
Temāşā eyledüm	1	G505/0
temāşā eyleyüp	1	G184/0
temāşā itmege	1	G102/0
temāşā ḳıl	1	K3/0
temāşā ḳıldum	1	G509/0
temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzinüñ	1	G254/0
temāşā-yı riyāż	1	G235/0
temāşāgāh idi	1	G533/0
temennį eylerken	1	G392/0
temennį idersin	1	G508/0
Temevvüc eyleyüp	1	G176/0
ten ḫırḳasın	1	G279/0
Ten-i bį-rūḥuñ	1	G390/0
ten-i eflāke	1	G142/0
Ten-i Mecnūnı	1	G149/0
ten-i żaʿifüm	1	G344/0
ten-i zerdüm	1	G325/0
Ten-i ʿuryān	1	G354/0
ten-perver olduġını	1	G288/0
tenāvül ḳıl	1	G206/0
teng oldı	1	G349/0
tenhā bulup	1	G102/0
tenhā idem	1	G362/0
tenhā ḳıldı	1	G1/0
tenhā mı	1	G336/0
ter virür	1	G297/0
Ter-i maḫfel	1	G363/0
Teraḥḥum eyle	1	G222/0
Teraḥḥum eyleyüp	1	G304/0
terāne itdüm	1	G381/0
terāne itsem	1	G427/0
terbiyet it	1	G262/0, G370/0
terbiyet	1	G430/0
ḳılmaġa		
tercįḥ ider	1	G447/0
Tercįḥ iderler	1	G531/0
tereddüd eyleme	1	G234/0
tereddüd itme	1	G93/0, G195/0
terk eyle	1	G108/0, G399/0
terk eylemek	1	G413/0
terk eylemezem	1	G380/0
terk iderseñ	1	G254/0
terk idüp	1	K4/0, G93/0
terk idüp	1	K4/0, G93/0
terk it	1	G21/0, G291/0
terk itmek	1	G399/0
terk ḳılmaya	1	G494/0
terk-i bezm idem	1	G340/0
terk-i cān it	1	G400/0
terk-i diyār itdüm	1	G326/0
terk-i diyār itmek	1	G477/0
terk-i edeb eyler imiş	1	G341/0
terk-i edeb idüp	1	K2/0
Terk-i māl	1	G484/0
terkįb olınmaz	1	G73/0
terkin uram	1	G302/0
terkin uran	1	G441/0
terkini urup	1	G295/0
Tertįb-i bezm-i meyde	1	G156/0
teşbįḥ eylese	1	G506/0
Teşbįḥ ideli	1	G282/0
Teşbįḥ ider	1	G448/0, G479/0
teşbįḥ iderdüm	1	G466/0
teşbįḥ idersin	1	G266/0
teşbįḥ ideyin	1	G421/0, G474/0
teşbįḥ itmiş	1	G365/0
teşbįḥ itsün	1	G286/0
Tesḫįr idüp	1	G237/0
tesḫįr itmek	1	G467/0
Tesḫįr-i memālik-i cihan	1	K4/0
teslįm eylerdi	1	G339/0
teslįm iderken	1	G149/0
teslįm itdi	1	G526/0

tevbe eylersem	1	G27/0
tevbe itmiş	1	G23/0
tevbe itmişüz	1	G249/0
tevbekār olanlar	1	G180/0
tevbekār oldum	1	G420/0
tevbekār olmış	1	G27/0
tevbeler ḳılsun	1	G70/0
Tevbeler olsun	1	G328/0
Teveccüh eyledük	1	G295/0, G295/0
teveccüh eylemez	1	G465/0
teveccüh eylese	1	G175/0
teveccüh eyleyem	1	G478/0
teveccüh ider	1	G520/0
teveccüh itmiş	1	G105/0
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḥāl	1	G314/0
Tevḳıʿ-i hümāyūnı	1	K4/0
Tevsen-i ʿışḳa	1	G141/0
Teẕekkür eyleme	1	G411/0
tezyīn itdi	1	G551/0
Teʾdīb-i bed-güherlere	1	G212/0
teʾsîr ider	1	G395/0
teʾsīr-i mu	1	G399/0
teʿsîr-i Teʿālle	1	G131/0
ṭīb olmaz	1	G36/0
ticāret idegeldüñ	1	K4/0
ṭıfl-ı cān	1	G414/0
Ṭıfl-ı dil	1	G50/0, G70/0, G87/0, G281/0, G356/0
ṭıfl-ı dile	1	G32/0
ṭıfl-ı Ḥabeş	1	M20/0
ṭıfl-ı merdüm	1	G99/0
ṭıfl-ı meyyāli	1	G552/0
Ṭıfl-ı nā-bāliġā	1	G454/0
ṭıfl-ı nev-res	1	G480/0
ṭıflı iken	1	G213/0
Ṭīġ-ı āhum	1	G298/0
Ṭīġ-i āhumdan	1	G414/0
ṭīġ-ı bürrān	1	G59/0
Ṭīġ-ı bürrānuñ	1	G401/0
ṭīg-ı cedel	1	M18/0
Ṭīġ-ı cefāyı	1	G531/0
ṭīġ-ı fırāḳa	1	G203/0
Ṭīġ-i ġamzeñ	1	G161/0
Ṭīġ-i hecrüñle	1	G356/0
Ṭīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal	1	M18/0
ṭīġ-i müjeñ	1	G352/0
Ṭīġ-i müjeñle	1	G190/0
Ṭīġ-i müjgānile	1	G229/0
Ṭīġ-ı müjgānına	1	G553/0
ṭīġ-ı yār	1	G142/0, G351/0
Ṭīġ-ı zebān	1	G317/0
Ṭīġ-i zebān-ı ṭīzile	1	G327/0
ṭīġ-i zebānuñ	1	G344/0
Ṭīġ-i ʿışḳa	1	G219/0
ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ	1	G123/0
ṭīmār ideyin	1	G423/0
ṭīr olmaḳ	1	G418/0
ṭīr-i āh	1	G192/0
Ṭīr-i āha	1	G373/0
ṭīr-i āhum	1	G129/0, G216/0
ṭīr-i cefāñ	1	G544/0
ṭīr-i cefāña	1	G259/0
ṭīr-i ġam	1	G223/0
Ṭīr-i ġamzeñ	1	G49/0
Ṭīr-i ġamzeñde	1	G139/0
ṭīr-i ḳudret	1	G476/0
Ṭīr-i miḥnet	1	M5/0
ṭīr-i müjeñ	1	G378/0
Ṭīr-i müjgān	1	G217/0
ṭīr-i müjġānile	1	G402/0
Ṭīr-i ümīdümi	1	G381/0
ṭīr-i yār	1	G33/0
tirāş itmiş	1	G329/0
tirāş itsem	1	G298/0
tirāş olınsa	1	G409/0
tiryāk-ı intiḳām	1	K2/0
ṭīşe-i hicrānile	1	G452/0
Ṭīz geçer	1	M1/0
ṭīz ola	1	G531/0
ṭop-ı āh	1	G78/0
Ṭop-ı āhumla	1	G275/0
Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm	1	G510/0
Ṭūfān-ı eşki	1	G256/0
ṭūfān-ı eşküm	1	G70/0
Ṭūfān-ı Nūhı	1	G411/0
tüfeng atsa	1	G400/0
ṭūl-ı emelcikdür	1	G160/0
Tūl-ı emelde	1	G479/0
Ṭūl-ı ḫıdmet	1	G475/0
tünd olma	1	G6/0
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ	1	G328/0
Ṭūr-ı dili	1	G364/0
tūşe-i rāh-ı sürūd	1	G169/0
tūşe-i rāh-ı sürūr	1	G88/0
ṭut ki	1	K4/0, G301/0, G345/0, G440/0, G450/0, G464/0, G538/0
Ṭut kim	1	G291/0
ṭūṭī-i şeker-ḫā	1	M2/0
ṭuz etmek bilmeyen	1	G140/0
üff diyicek	1	G43/0
Umaram kim	1	G390/0
ümīd itme	1	K4/0, G397/0
ümīd-i çeşme-i Kevŝer	1	G27/0
ümīd-i vuṣlatum	1	G120/0
ümīd-i vuṣlatuñ	1	G536/0
ümīdi idüpdür	1	G121/0
ümīdini itme	1	G64/0
ummaz mı	1	G192/0
urduḳ mı	1	G544/0
uṣlu mı	1	G269/0
uṣṣāḳ-ı mey-perest	1	G56/0
üstād olup	1	G45/0
üstād-ı ḫayāl	1	G16/0
üstād-ı ḫayālüñ	1	G133/0
üstād-ı maḥabbetden	1	G553/0
üstād-ı ṣafā-baḫşı	1	G9/0
üstād-ı zūrkārdur	1	G152/0
üstine düşe	1	G389/0
üstine gelüp	1	G299/0

üstine giydi	1	G531/0
üstine ṣalduñ	1	G151/0
Üstine üṣüp	1	G145/0
Üstüh∨ān-ı cismin	1	G402/0
üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle	1	G12/0
Üstüh∨ān-ı serde	1	G221/0
üṣtür-i ebri	1	G121/0
Üṣtür-i terlerle	1	G513/0
utanmaz idüm	1	G351/0
üzre mū	1	G145/0
vādi-i Eymen	1	G19/0, G515/0
Vādi-i ġamdandur	1	G359/0
Vādi-i ḥayret	1	G54/0
Vādi-i hicrānı	1	G169/0
vādi-i ḫūn-efşān	1	G133/0
vādi-i nisyānda	1	M6/0
Vādi-i ṣiʿrüñ	1	G536/0
vādi-i ṭabʿuñ	1	G111/0
Vādi-i ʿālemde	1	G171/0
Vādi-yi hicrānı	1	G88/0
vādi-yi zaḥmetde	1	G231/0
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa	1	K7/0
vaḥṣet itmez idi	1	G215/0
vāḳıf oldum	1	M2/0
vaḳt ola	1	G7/0, G434/0
vaḳt olur	1	G175/0, G447/0
vaḳt-i mātemdür	1	T1/0
vālih-i ḳaṣr-ı dilde	1	G447/0
Var durur	1	T2/0
var idi	1	G66/0, G347/0, G461/0
var idügin	1	G471/0
var iken	1	K1/0, G166/0, G166/0
var imiş	1	G2/0, , G224/0, G267/0, G295/0, G295/0, G440/0
var ise	1	G2/0, K4/0, K4/0, G39/0, G111/0, G155/0, G164/0, G236/0, G263/0, G265/0, G282/0, G456/0, G459/0, G495/0,
var it	1	G253/0
var mı	1	K2/0, G14/0, G78/0, G294/0, G484/0, G490/0
var mıdur	1	G157/0, G234/0, G235/0, G451/0, G491/0
var olsun	1	G267/0
var yoḳ	1	G249/0
Varaḳ-ı mihr ü vefāyı	1	G173/0
varuñ yürüñ	1	G260/0, G266/0
vaṣf ide	1	G257/0
Vaṣf-ı cemāli	1	G496/0
Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan	1	G200/0
vaṣf-ı ruḫın	1	G116/0
Vaṣf-ı yārile	1	G436/0
vaṣf-ı ẕātuñı	1	K3/0
vaṣfın eyle	1	G29/0
vaṣfın eyler	1	G267/0
vaṣl-ı yār	1	G195/0
vāveylā ḳıldı	1	T1/0
Vāveyla ḳoyup	1	G282/0
vāz gel	1	G477/0
Vażʿ itdi	1	G213/0
vażʿ itse	1	G124/0
vażʿ-ı derviṣāne	1	G313/0
vaʿd-i vuṣlat	1	G480/0
vaʿde itdi	1	G412/0
Vaʿde-i vaṣl-ı yār	1	G236/0
Vāʿiẓ-i bāde-perestin	1	G346/0
vāʿiẓ-i bi-zevḳı	1	G308/0
vaʿẓ itdi	1	G534/0
vediʿat ḳondı	1	G507/0
vefā gördüm	1	G186/0
vefā ider	1	G172/0, G539/0
Vefā itmek	1	G102/0
vefā itmeñ	1	G96/0
vefā itmez	1	G371/0
vefā itse	1	G436/0
vefā itsün	1	G21/0
vefā ḳıl	1	M1/0
vefā ḳılmamaġa	1	G378/0
Vefā-dār olmasun	1	G185/0
vefālar eyler	1	G53/0
verd-i ḫandān ile	1	N4/0
verd-i ruḫsārını	1	G216/0
verd-i ter	1	G480/0
vezīr olmaḳ	1	G418/0
vilāyet-i faḳr	1	G469/0
vīrān eylemiş	1	G221/0
vīrān eylerüz	1	G204/0
vīrān itdiler	1	G90/0
vīrān ola	1	G7/0
vīrān olmaġa	1	G443/0
vīrāne ḳıl	1	G313/0
vīrānlıḳ ola	1	G258/0
virdile	1	T1/0
Virdi-i ḥadīṣ-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā	1	K2/0
virdi-i zebān eyle	1	T1/0
vire mi	1	G555/0
virmez imiş	1	K4/0
virüp almaḳdadur	1	G125/0
Virür mi	1	G493/0
viṣāl-i yār	1	G69/0, G295/0, G493/0
Viṣāl-i yār içün	1	G295/0
Viṣāl-i yārdan	1	G205/0
viṣāl-i yāre	1	G325/0, G438/0
viṣāl-i yāri	1	G172/0
Viṣāl-i ʿahdini	1	G405/0
viṣāle irdi	1	G510/0
viṣāle irmedin	1	G420/0, G472/0
viṣāle irmeyem	1	T2/0
viṣālüñi irmek	1	G33/0
Vücūd-ı nā-tüvānem	1	G222/0

vücūd-ı vi̯rānum	1	G340/0
Vücūd-ı zārumı	1	G351/0
Vücūdı ḫānesin	1	G276/0
Vuṣlat-ı cānāne	1	G279/0
vuṣlat-ı yārüñ	1	G248/0
vuṣlata irerdi	1	G530/0
Vuṣlata irmeyicek	1	G380/0
Vuṣlata irmez	1	G279/0
vuṣlatdan ise	1	G265/0
vużūʿ-ı mātemi	1	T1/0
Yā eyyühe's-sāḳi̯ edir keʿsen ve nāvilhā ileyye	1	G537/0
Yā ḫāteme'n-nübüvvete yā eşrefe'l-enām	1	K2/0
Yā İlāhi̯	1	T3/0, G335/0, G431/0, G482/0
Yā men-lehü'ş-şefāʿatü fi̯-sāʿati'l-ḳıyām	1	K2/0
yā peri̯	1	G484/0
Yā Rab	1	K4/0, K4/0, N7/0, G308/0, G339/0, G445/0, G508/0, G537/0, G539/0
yā yā	1	M1/0, M8/0, G19/0, G74/0, G105/0, G150/0, G272/0, G542/0, G547/0, G559/0
yā ʿazi̯z	1	G195/0
yād elde	1	G120/0
yād eylemeñ	1	G505/0
yād eyleye	1	K1/0
yād idicek	1	G131/0
yād idüp	1	G84/0
Yād itdi	1	G498/0
yād itdüm	1	G509/0
yād itdüñ	1	G461/0
yād itsün	1	G423/0
yād olsam	1	G345/0
yād olup	1	G45/0
yād olur	1	G93/0, G184/0
yādgār olsun	1	G6/0
yāduma geldükce	1	G374/0
Yāduñ ile	1	G431/0
yaġlu ballu	1	G432/0
yaġmur yaġar	1	G270/0
yaḳi̯n gelmesün	1	G132/0
yaḳup kül itmek	1	G515/0
Yāḳūt-ı dehr	1	G233/0
yalan eyledüñ	1	G271/0
yalıñuz ḳaldum	1	G39/0
yaña olur	1	G93/0
yana yana	1	G23/0
Yār ile	1	G492/0, G546/0
yār işigin	1	G285/0
yār olmış	1	G545/0
yār olsun	1	G6/0
Yār-ı muvāfiḳ	1	G448/0
Yār-ı peri̯-ruḫum	1	G28/0
Yār-i ṣāfi̯-dilden	1	G41/0
Yār-ı ʿāli̯-naẕarum	1	G229/0
yār-ı ʿazi̯züm	1	G218/0
yārān ile	1	N4/0
yārān-ı ṣafā	1	G75/0
yāre eyler idüm	1	G351/0
yaş yaş	1	G143/0
yaşlar çıḳsa	1	G298/0
yaşlar döker	1	G421/0
yaşum aḳduġı	1	G218/0
yavı ḳılınsa	1	G7/0
yaylaġ imiş	1	G267/0
yaza başladı	1	G233/0
yazı imiş	1	G229/0, G229/0
Yazı yazmaġa	1	G436/0
Yaʿḳūb-ı nā-tüvān	1	G430/0
yed-i ḳudretiñüñ	1	K1/0
yeg degül mi	1	G253/0
yeg gelür	1	G235/0, G265/0, G449/0, G546/0
yeg idi	1	G247/0
yel eser	1	G270/0
Yele alup	1	G470/0
yemege içmege	1	K4/0
yer bildür	1	G149/0
yer yer	1	T1/0, T1/0, G42/0, G137/0, G142/0, G171/0, G222/0, G227/0, G417/0, G509/0, G531/0
yer yüzi	1	M1/0
yer yüzine	1	K4/0
yer yüzini	1	G51/0
Yer yüzünde	1	M3/0
yere urup	1	G223/0
yeter ki	1	G210/0
yeter ḳıl	1	M1/0
yetmez mi	1	G36/0, G42/0, G49/0, G110/0, G482/0
yeʾs itdüm	1	G25/0
Yıḳıl git	1	G272/0
yıḳmaya mı	1	G556/0
yimek içmek	1	G235/0
yitmez mi	1	G16/0
yoġ idi	1	G535/0
yoġ iken	1	G244/0, G545/0
yoġ imiş	1	G295/0, G295/0
yoġ olayın	1	G406/0
yoḳ mı	1	G425/0, G467/0, G539/0, G544/0
yoḳ mıdur	1	T2/0, G84/0,G158/0, G360/0
yoḳ yere	1	G287/0
Yoḳ yerlere mi	1	G523/0
yol bulmaya	1	K2/0
Yol mıdur	1	G347/0
yoldaş ol	1	G15/0
yoldaş olurdı	1	G24/0
Yoldaş olursa	1	G14/0
yuḳaru gelmek	1	G199/0
yürek yaġı	1	M33/0

Yüri var	1	G175/0
Yūsuf hikāyetin	1	G210/0
Yūsuf-ı cānın	1	G186/0
Yūsuf-ı dil	1	G45/0
Yūsuf-ı Kenʿān	1	K4/0, G540/0
Yūsuf-ı Kenʿāna	1	G526/0
Yūsuf-ı Mıṣr-ı nübüvvet	1	G478/0
Yūsuf-ı Mıṣruñ	1	G411/0
Yūsuf-ı ṣiṟiṉ-dehensin	1	G324/0
Yūsuf-ı zi̱bā	1	G195/0
Yūsuf-ı zi̱bāyı	1	G372/0
yüz biñ	1	M4/0, G299/0
yüz ursaḳ	1	G211/0
yüze sürdük	1	G209/0
Yüze yüz	1	G345/0
yüzi ṣuyı	1	K3/0
yüzin görsem	1	G94/0
yüzini ḫāke urmaya	1	G189/0
żabṭ eyle	1	K4/0, G150/0, G502/0
żabṭ it	1	G208/0, G547/0
ẓabt itmeye	1	G66/0
żabṭ ḳıldı	1	G434/0
żabṭ olınmaz	1	G225/0, G465/0
zād-ı rāhum	1	G393/0
ẓafer bulımaz	1	G17/0
ẓafer bulmaġıçün	1	G26/0
Zāġ-ı ġamlar	1	G41/0
zāhib oluram	1	G323/0
zāhid-i ġamnākden	1	G177/0
zāhid-i ḫalvet-niṣi̱nüñ	1	G186/0
zāhid-i ḫuṣk	1	G432/0
zāhid-i ḫuṣki	1	G187/0
zāhid-i ṣad sāl ile	1	G449/0
zāhid-i şehre	1	G152/0
ẓāhir olmış	1	G221/0
ẓāhir olur	1	G270/0, G380/0
zaḫm uralı	1	G465/0
zaḫm uram	1	G317/0
zaḫm-ı ġam	1	G521/0
zaḫm-ı ġamzeñ	1	G6/0
Zaḫm-ı ḫūni̱nüñi	1	G51/0
zaḫm-ı müjeñ	1	G230/0
zaḫm-ı pür-ḫūnı	1	N10/0
Zaḫm-ı şemṣi̱r	1	G475/0
Zaḫm-ı şemṣi̱re	1	G440/0
zaḫm-ı sengüñ	1	G143/0
zaḫm-ı si̱neden	1	G400/0
zaḫm-ı si̱neñ	1	G112/0
zaḫm-ı ti̱ġuñ	1	G97/0
Zaḫm-ı ti̱ġuñla	1	G113/0
Zaḫm-ı ti̱re	1	G373/0
Zāl-i sipihri	1	G430/0
ẓālim olursa	1	G126/0
ẓālim-i bi̱-dād	1	M7/0
zamān ile	1	G500/0
zamān ola	1	G28/0
zamān-ı furṣatın	1	M3/0
Zamān-ı lālede	1	G322/0
Zamān-ı tābiş-i ḥasretde	1	G435/0
zamān-ı ʿömr	1	K4/0
ẓan gelmiş iken	1	G270/0
ẓann itmesün	1	G509/0
zānū-yı cānān	1	G118/0
zār itme	1	G6/0
zār ola	1	G12/0
zār olasın	1	G376/0
zār olup	1	G46/0
Zār u ser-gerdān olup	1	G421/0
zār zār iñlese	1	G72/0
zār-ı nihānum	1	G396/0
ẓarāfet ile	1	G462/0
żarb-ı sengüñden	1	G140/0
żarb-zen-i naʿra-i şevḳ	1	G315/0
zārı eyler	1	G504/0
zārılıḳ ḳılup	1	G482/0
Żayf-ı ḫayālüñ	1	M5/0
zāyil olmaz	1	G235/0
żāyiʿ eyler	1	G397/0
Zāyiʿ itdük	1	M6/0
żāyiʿ itme	1	G442/0
żāyiʿ ola	1	G354/0, G377/0
żāyiʿ olmışken	1	G139/0
zāʾil olur	1	G421/0
żaʿf-ı rūze	1	G80/0
żaʿfum görüp	1	G426/0
żaʿi̱f oldum	1	M2/0, G249/0
zāʿil olsun	1	G80/0
zebān-ı ḫāl	1	G126/0, G210/0
zebān-ı ḫāl ile	1	G449/0
zeber-i serüñde	1	G411/0
zebūn eyledi	1	N9/0, G457/0
zebūn eyledi	1	N9/0, G457/0
zebūn olam	1	G364/0
zebūn olan	1	G82/0
zebūn olmış	1	G225/0, G225/0, G226/0, G226/0
zebūn olsa	1	G452/0
Zebūn-ı derd u ġam	1	G348/0
zehr içmekden	1	G298/0
Zehr olurmış	1	G305/0
zehr yiyüp	1	G107/0
zehr-i ġam	1	G113/0
Zehr-i ġamuñı	1	K1/0
zehr-i ḥasret	1	G74/0
Zehr-i ḳātilden	1	G27/0
zekāt virmek	1	G64/0
zekāt-ı laʿlüñden	1	G469/0
zemi̱n-i si̱nede	1	G463/0
zemi̱n-i si̱neye	1	G73/0
ẕemm ider	1	G124/0
Ẕemm itseler	1	G81/0
zen-i ābistendür	1	G124/0
zen-i çarḫuñ	1	G164/0
Zen-i dünyā	1	G492/0
Zen-i felekde	1	G302/0
Zen-i fertūtken	1	G258/0
zen-i gerdūn	1	M13/0, G247/0, G439/0
Zen-i mekkāreye	1	G101/0
Zen-perest olduġıçün	1	G155/0
Zenb-i vücūdı	1	M14/0
zenci̱r-i cünūn	1	G225/0, G452/0

zencḭr-i fenādur	1	G141/0
Zencḭr-i zülf-i yāre	1	G153/0
Zencḭr-i ʿışḳuñ	1	G77/0
zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ	1	M4/0
zer-dest-i leşkeri	1	G388/0
zer-i ruḫsārıdur	1	G472/0
zer-i surḫ	1	G306/0, G531/0
zerd ider	1	G335/0
zerd ise	1	G73/0
zerd itdi	1	G281/0, G341/0
Ẕerre deñlü	1	G288/0
ẕerre ḳadar	1	G465/0
ẕerre miḳdārı	1	G450/0
ẕerre ẕerre	1	G232/0
ẕerre-i nā-çḭzde	1	G197/0
zerrḭn olmaduḳ	1	G165/0
zevāl olmaz	1	M16/0, G203/0
ẕevḳ eyler	1	M5/0, G529/0
ẕevḳ ider mi	1	G75/0
ẕevḳ itmeyem	1	G53/0
ẕevḳ olına	1	G475/0
ẕevḳ u ṣafālar sürdügi	1	G431/0
ẕevḳ-ı erzānḭ	1	M2/0
Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ	1	G409/0
Zevraḳ-ı zerrḭni	1	G299/0
zeyn ide	1	G556/0
zeyn ider	1	G192/0, G449/0
zeyn itdi	1	G454/0
zeyn itmiş	1	G449/0
zeyn itse	1	G106/0, G118/0
zeyn oldı	1	G121/0
ẕikr iden	1	K2/0
ẕikr itmek	1	M6/0
ẓıll-i ḫayāl	1	G176/0
ẓıll-i sulṭān	1	G393/0
zindān ider	1	G5/0
zinde ḳılur	1	K1/0
Zinde olup	1	G467/0
ziḭnet ola	1	G496/0
ziḭnet viren	1	N10/0
ziḭnet vireyin	1	G119/0
ziḭnet virmiş	1	G155/0
ziḭnet-i dünyā	1	G195/0
ziḭnet-i lāle	1	G295/0, G295/0
ziḭnet-i meydān	1	K4/0
ziṛ-i künbed-i gerdūnda	1	G301/0
Ziṛā ki	1	K1/0, G249/0, G268/0, G323/0
żiyā ṣalsa	1	K1/0, K4/0
żiyā ṣalsa	1	K1/0, K4/0
żiyā viren	1	G446/0
ziyā virür	1	T1/0
żiyā-yı şemse	1	G32/0
ziyād eyler	1	G34/0
ziyāde ḳıl	1	G255/0
ziyān eyler	1	G110/0
ziyān itmez	1	M1/0
ziyān ḳılmaz	1	G222/0
Zücāc-ı çarḫ	1	G325/0
zücāc-ı Ḥalebḭ	1	G561/0
zühd-i kelāmuñdan	1	G79/0
Zühre-i zehrā	1	M6/0
ẓuhūr eylese	1	G388/0
ẓuhūr eyleyimez	1	K4/0
ẓuhūr itdi	1	G289/0
ẓuhūr itse	1	G426/0
zülf-i dil-ber	1	G25/0
zülf-i perḭşānuñ	1	G297/0
zülf-i şebāsāsın	1	N2/0
zülf-i semen-sā	1	K1/0
zülf-i şikeni	1	G548/0
zülf-i siyāha	1	G89/0
Zülf-i siyāhı	1	G311/0
zülf-i yār	1	M4/0
zülf-i yāre	1	G231/0
zülf-i yāri	1	G16/0
zülf-i ʿanber-fāmda	1	M31/0
ẓulm iden	1	G319/0
ẓulm ider	1	G1/0
Ẓulm idüp	1	G371/0
ẓulm-i dürüştün	1	G413/0
ẓulm-i	1	T1/0
fırāvānı		
ẓulm-i ʿaẓḭm	1	G341/0
Ẓulmet mi	1	K4/0
ẓulmet-ḫāne-i dilde	1	G196/0
ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda	1	G117/0
Ẓulmet-i ġamda	1	G24/0
ẓulmet-i şebde	1	G270/0
ẓulmetde ḳalduñ	1	G21/0
zümre-i fürsān	1	K4/0
zümre-i kirām	1	K2/0
zümre-i ṭuġyān	1	K4/0
zūr-ı ʿḭd	1	G77/0
ʿabdāl-ı ʿışḳ olup	1	G475/0
ʿabes yere	1	G290/0
ʿAça mı	1	G426/0
ʿAceb degül	1	G127/0, G212/0, G428/0
ʿaceb mi	1	M7/0, M7/0, M23/0, G78/0, G81/0, G82/0, G221/0, G251/0, G278/0, G331/0, G345/0, G400/0, G405/0, G445/0, G451/0, G452/0, G534/0
ʿAceb midür	1	G185/0
ʿAceb olmaya	1	G247/0
ʿaceb olmaz	1	G175/0, G329/0
ʿAcḭb olmaya	1	G178/0
ʿāciz olmışdur	1	G253/0
ʿāciz-i ġamdan	1	G206/0
ʿadd olınur	1	G409/0
ʿĀdem olmaḳ	1	G46/0
ʿādet itdüm	1	G420/0
ʿadḭl oldı	1	K4/0
ʿadl ider	1	G539/0
ʿAdl u dād eyle	1	G338/0
ʿAdne gir	1	G88/0
ʿadū-yı bḭ-şümār	1	G197/0

ʿāfiyet olsun 1 K1/0
ʿafv olınmazsaḳ 1 M6/0
ʿahd it 1 G394/0
ʿahd itdi 1 G483/0
ʿahd-ı sābıḳı 1 M6/0
ʿahd-i viṣāli 1 G149/0
ʿahde durmaz 1 G164/0
ʿahde ḫılāf itmek 1 G155/0
ʿahde vefā itmek 1 G67/0
ʿāḳıl olan 1 G493/0
ʿaḳl-ı evveldür 1 G165/0
ʿaḳl-ı selįmüm 1 G179/0
ʿaḳlı olan 1 G287/0
ʿaks düşe 1 G38/0
ʿaḳs-ı cemālüñ 1 K1/0
ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur 1 G23/0
ʿaḳs-ı ʿiẕārı 1 G509/0
ʿalāmet ile 1 G462/0
ʿalāmet ḳondı 1 G507/0
ʿalem çeker 1 G163/0
ʿālem iden 1 G209/0
ʿālem itmişdür 1 G250/0
ʿalem oldı 1 G390/0
ʿAlem-i āhile 1 G246/0
ʿĀlem-i bāḳįyi 1 G370/0
ʿālem-i ekvān 1 K4/0
ʿalem-i emn ü emān 1 G289/0
ʿālem-i ervāḥ 1 G71/0
ʿālem-i ervāḥa 1 K4/0
ʿālem-i ervāḥda 1 G61/0
ʿālem-i ervāḥdan 1 G30/0, G44/0
ʿalem-i eşʿārı 1 G504/0
ʿĀlem-i hecrüñ igen 1 G525/0
ʿĀlem-i įcāda 1 G197/0
ʿālem-i ḳalbe 1 K1/0
ʿālem-i maʿnā 1 K4/0
ʿĀlem-i maʿnįde 1 G211/0
ʿĀlem-i maʿrifet 1 G398/0
ʿĀlem-i rüʿyāda 1 G139/0
ʿĀlem-i ünse 1 G431/0
ʿĀlem-i vuṣlatda 1 G219/0
ʿālį ṭutup 1 G299/0
ʿālūde-i gerd 1 G264/0
ʿamel itmezse 1 G458/0
ʿAmūd-ı āhum 1 G408/0
ʿanber ise 1 K2/0
ʿAndelįb-i çemenüñ 1 G406/0
ʿAndelįb-i şūḫdan 1 G216/0
ʿandelįb-i zārıyem 1 G324/0
ʿandelįb-i zāruña 1 G445/0
ʿankebūt idi 1 K2/0
ʿār eylemeyüp 1 G558/0
ʿār eyler 1 G331/0
ʿār itmesün mi 1 G342/0
ʿār itmeyüp 1 G466/0
ʿārif olanlar 1 G163/0
ʿārif olur 1 G205/0
ʿārıż olsa 1 G482/0
ʿārıż-ı cānāna 1 G354/0
ʿārıż-ı gül-gūnuña 1 G299/0
ʿārıż-ı gül-zārınuñ 1 G451/0
ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını 1 G329/0
ʿārıż-ı pür-mevcüñ 1 G241/0
ʿārıż-ı reng-ā-renk 1 G459/0
ʿārıż-ı yār 1 G121/0
ʿārıż-ı yāra 1 G100/0
ʿārıż-ı yāri 1 G277/0
ʿārıż-ı yāruñ 1 G545/0
ʿarş-ı Ḫudā 1 G273/0
ʿarş-ı muʿallā 1 K1/0
ʿArşa çıḳ 1 T3/0
ʿArşa-i ḫayretde 1 G186/0
ʿarşa-i maḥabbet 1 G327/0
ʿArşa-i maḥşerde 1 G12/0
ʿarsa-i ʿarża 1 G167/0
ʿArşa-i ʿışkuñ 1 G16/0
ʿArşagāh-ı ʿįd 1 G80/0
ʿarż eyle 1 K4/0, G333/0
ʿarẓ eylesem 1 T2/0
ʿarż eyleyem 1 G179/0
ʿarż iderken 1 G153/0
ʿarż ideyüm 1 G3/0
ʿarż idüp 1 G499/0
ʿArż it 1 G97/0
ʿarż itdükce 1 G514/0
ʿarż itse 1 G198/0
ʿarż-ı cemāl 1 G305/0
ʿarż-ı cünūn eylerem 1 G342/0
ʿarż-ı ḥācet itmege 1 G175/0
ʿarż-ı ḥācet itmez 1 G55/0
ʿarż-ı ḫüsn itdi 1 G44/0
ʿarż-ı şefḳat iderler 1 G532/0
ʿarẓa ḳılma 1 G540/0
ʿAṣā-yı āhı 1 G225/0, G226/0
ʿaṣā-yı ʿışḳ 1 G242/0
ʿĀşıḳ iseñ 1 G69/0
ʿāşıḳ ol 1 G531/0
ʿāşıḳ olalı 1 G109/0
ʿĀşıḳ olan 1 G421/0
ʿĀşıḳ olduġı 1 G461/0
ʿĀşıḳ oldum 1 G484/0
ʿĀşıḳ oldumsa 1 K7/0
ʿāşıḳ olmayan 1 G215/0
ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ 1 G413/0
ʿāşıḳ-ı bį-dillerüñ 1 G267/0
ʿāşıḳ-ı dįdārıyem 1 G324/0
ʿāşıḳ-ı dįvāneye 1 G484/0
ʿĀşıḳ-ı gül 1 G369/0
ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi 1 G541/0
ʿāşıḳ-ı merdāneye 1 G484/0
ʿāşıḳ-ı miskįn 1 G173/0
ʿĀşıḳ-ı mürdeye 1 G403/0
ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabįb 1 G428/0
ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ 1 G528/0
ʿāşıḳ-ı ser-mesti 1 G517/0
ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz 1 G200/0
ʿāşıḳ-ı zār 1 M1/0
ʿāşıḳ-ı zerdi 1 G277/0
ʿāşıḳ-perest ola 1 G50/0
ʿāşıḳuñ olmaḳda 1 G101/0
ʿĀşiyāngāh-ı sere 1 G507/0
ʿasker-i ḫaṭṭuñ 1 G446/0
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi 1 G264/0

ʿāteş düşse	1	G177/0
ʿaṭṭār-ı ṣabā	1	G514/0
ʿAvām-ı bed-güheri	1	G232/0
ʿAvn-ı İlāh	1	G502/0
ʿayb eylemeñ	1	G112/0
ʿayb itme	1	G298/0, G346/0, G510/0
ʿAyn-ı gülzār-ı cinān	1	G247/0
ʿayn-ı rāḥat	1	G260/0
ʿayn-ı ṣıḥḥat	1	G49/0, G85/0
ʿAyn-ı uşşāḳa	1	G113/0
ʿaynına almaz	1	G30/0
ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur	1	M4/0
ʿaẕāb eylersin	1	G42/0
ʿaẕāb ḳılmaġa	1	G230/0
ʿaẕāb ola	1	G34/0
ʿaẕāb olsun	1	G419/0
ʿAẕāb-ı nār	1	G408/0
ʿaẕāb-ı rūḥdur	1	G103/0
ʿaẕb-i furāt	1	G65/0
ʿaziz görmeyen	1	G372/0
ʿazm eyle	1	G291/0
ʿazm eylesem	1	G134/0
ʿazm ide	1	G500/0
ʿazm idem	1	G93/0
ʿAzm iden	1	G316/0
ʿazm idüp	1	M5/0
ʿazm itdi	1	G499/0
ʿazm itdüm	1	G253/0, G322/0, G363/0
ʿazm itdüñ	1	G462/0
ʿazm itmeyem	1	G137/0
ʿazm itmez	1	G26/0
ʿAzm itsen	1	K4/0
ʿazm-i āsmān	1	G110/0
ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā	1	G362/0
ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ	1	G426/0
ʿAzm-i kūhsār	1	G51/0
ʿazm-i mülk-i ʿadem	1	G393/0
ʿAzm-i ṣaḥrā-yı lā-mekān	1	T3/0
ʿazm-i sefer ḳıldı	1	G435/0
ʿazm-i şehenşāha	1	K3/0
ʿazmin eylersem	1	M3/0
ʿid olduġına	1	G208/0
ʿid-i ażḥāda	1	G121/0
ʿid-i cemāl-i yâre	1	G77/0
ʿid-i ḫazānı	1	G388/0
ʿid-i saʿādet	1	G304/0
ʿid-i viṣāl-i yâre	1	G261/0
ʿid-i viṣālüñe	1	G530/0
ʿıḳd-ı silem	1	G336/0
ʿiḳlim-i riyānuñ	1	G118/0
ʿilāc eyle	1	G107/0
ʿilāc eyleñ	1	G322/0
ʿilāc eylerler	1	G69/0
ʿilāc itme	1	G109/0
ʿilāc ḳıl	1	G65/0
ʿİlm-i aḥfāda	1	M5/0, G312/0
ʿilm-i şeriʿfi	1	K4/0
ʿinād eyleme	1	G403/0
ʿinād eylerse	1	G362/0
ʿināyet-i Allāh	1	G469/0
ʿināyet-i ezeli	1	M4/0
ʿiş eyledüm	1	G47/0
ʿiş itme	1	G548/0
ʿiş ü işret ḳıl	1	G449/0
ʿiş-ı lezizüm	1	G460/0
ʿisi-dem olduġumı	1	G273/0
ʿışḳ olsun	1	G3/0
ʿIşḳ-ı cān-efrūzı	1	G112/0
ʿışḳ-ı dil-bersiz	1	G96/0
ʿIşḳ-ı ebed	1	G531/0
ʿışḳ-ı Ferhāda	1	G398/0
ʿışḳ-ı Leylā	1	M12/0
ʿışḳ-ı mecāzı	1	G533/0
ʿışḳ-ı Şirin	1	M12/0
ʿIşḳ-ı Tebriz	1	G538/0
ʿışḳ-ı yār	1	G447/0
ʿışḳ-ı yāre	1	G393/0
ʿışḳa iren	1	G141/0
ʿışḳa vir	1	G152/0
ʿişret eylese	1	G238/0
ʿıyān eyle	1	T3/0
ʿIyān it	1	G382/0
ʿıyān itdi	1	M15/0
ʿıyān ola	1	G28/0
ʿıyān oldı	1	G289/0
ʿıyān olsa	1	G501/0
ʿiẕār-ı Leyliye	1	G224/0
ʿiẕār-ı zerdümi	1	G446/0
ʿizzet ḳılan	1	G148/0
ʿizzet olur	1	G262/0
ʿİzzetde olasın	1	K4/0
ʿizzete irmek	1	K4/0
ʿömr-i cāvidāna	1	G23/0
ʿÖmr-i hezār-sāleden	1	K2/0
ʿömr-i nāzeniñ	1	M23/0
ʿömr-i nāzeniñüñ	1	G170/0
ʿÖmr-i nevʿ	1	G188/0
ʿÖmr-i raḳibden	1	G444/0
ʿÖmr-i sermedden	1	G147/0
ʿömri güninde	1	K4/0
ʿömrüm geçerse	1	M3/0
ʿömrüñ olduḳca	1	M1/0
ʿöẕr eyleyüp	1	G27/0
ʿunvān ola	1	G7/0
ʿunvān olup	1	M4/0
ʿunvān-ı sūre-i Nūn	1	G367/0
ʿuryān olduġuñ	1	G261/0
ʿUryān olup	1	G418/0
ʿuzlet it	1	G495/0
… …	1	G118/0

3.9.Arkaik Kelimeler

Sözlükte konuşulan ve yazılan dilde, kullanımdan düşmüş olan (eski söz veya deyim), güzel sanatlarda klasik çağ öncesinden kalan manalarına gelen arkaik (archaique) kelimesi bugün yazı dilinde kullanımdan düşmüş ancak bazı Anadolu ağızlarında kısmen de olsa varlığını hâlâ sürdürmekte olan eski sözcüklerdir. Arkaik olarak değerlendirilen sözcüklerin kullanımı, kullanım sıklığı şairin üslûp özelliği açısından aslında son derece önemlidir. Behiştî Divan'ında Eski Anadolu Türkçesinden gelen arkaik kelime ve ekleri kullanmış, bu eklere fiil çekimlerinde de başvurmuştur.

Tarama sözlüğünde gökçek, (göğçek, gökçek): güzel, sevimli, hoş anlamları verilen gökçek sözcüğü Behiştî'de aynı anlamı ifade için kullanılmıştır:

Câme-i sebz giyüp kendüye zînet virmiş
Gör ki serv-i gülsitânı o ne gökcek kişidür (G 155/2)

Soğuk anlamında kullanılan "sovuk" kelimesi Behiştî'de bakmak fiili ile anlam ilgisi kurarak kalıp ifade olarak kullanılmıştır. Beyittte şair şayet sevgili yüzüne soğuk bakarsa kendisini bir titreme tutacağını, aslında âşık tarafından istenmeyen böyle zamanların da âşıkın kışı, kış mevsimi olduğunu ifade eder. Aslında burada soğuk bakmak kalıp ifadesi kelime tercihi yönünden uymasa da Türkçede bir deyim olan soğuk durmak deyimini anlam açısından ihtiva etmektedir. Bu ve benzeri örnekler deyim olarak alınmamakla birlikte şairin nevi şahsına münhasır bir üslüp özelliği olarak değerlendirilebilir:

Yüzüme yâr sovuk baksa beni lerze tutar
'Âşıkun var ise bunun gibi demler kışıdur (G 155/3)

Sözlükte kirli, pis, murdar; pislik; bataklık manalarına gelen "çepel" (cipil) ve deyyus, kaltaban anlamlarına gelen "gidi" kelimeleri beyitte sözlük anlamlarıyla kullanılmıştır:

Bir çepel kahbenün zebûnlarıdur
Ehl-i dünyâ diyen çörek gidiler (G 172/4)

Behiştî kul olmak deyimini Eski Anadolu Türkçesi çekimi ile kul olavuz şeklinde; hünkâr olasın, yâr olasın kalıp ifadesinde ise olmak fiilini günümüz Türkçesi ile çekimlemiştir.

Biz sana kul olavuz sen bize hünkâr olasın
Bizi öldürmege a'dâya niçün yâr olasın (G 376/1)

Vasf-ı hüsn-i yârdan hâmûş olavuz sanmanuz
Biz bu gülzârın ezelden bülbül-i gûyâsıyuz (G 200/3)

Yini, yinilemek, denlü, yitmek, diyü, barmak, turmak, kanlu, yalun, tolu, giçmek, yohsa, irmek, sunmaga, dimek, kanda, tatlu, iden, başlu, gizlü, eksiklük, yog, ugru gözlü, igen, urmak, degül, dürlü, ivdürmek, edebsüz, olavuz, sanmanuz, ol, ad itmek, komak, adlu, turmak, akça, ahşam, artuk, ayruk, ayrıksı, azgun, bağlamalu, idmek, virmek, şol, kanı, kangı, eylerüz, çalkanmak, aydur, bınar, döymek, eyü, eyledün, irte, irtesi, ırılmak, dirgür, irgürmek, ırak, kimesne, tınmak, tabşırmak, eğin, söyündürmek, onmak, öyke, göyündürmek, göğertmek, işbu, kapu, sencileyin, bencileyin, benümçün, çokdan berü, irgüren, ana, anda, andan, anunçün, şom, nicesüz, öyün, segirdmek, sekdürmek, semirmek, garralanmak, eg, nene, nini, atışduravuz, yumak, tagıtmak, togmak, togramak, togrı, togrılık, togırmak, bun, gidi, yitmek, gökçek, sovuk, çepel, uragör, tolagelmek kelimeleri Behiştî Divan'ında kullanılmış arkaik kelimelerdir[13].

[13] Arkaik sözcüklerin anlamı ve beyit içi kullanımına sözlük bölümünde yer verilmiştir.

4.BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

A/Ā/ʿA

a: *A, seslenme ünlemi.*

1. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
   Kimse elümden alımaz **a** künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 8). [a,]*
2. Baḳ **a** ey gözleri nergis ne gülşensin ki ṣevḳuñden
   Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [a,]*
3. Baḳ **a** pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
   Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [a,]*
4. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
   Vaḥdet-i Ḥaḳḳa münkir olmadum **a** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [a,]*
5. Beni aġyāra nisbet eylesen ʿĀṣıḳ oldumsa kāfir olmadum **a** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 4). [a,]*
6. Günde biñ kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
   A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 2). [a,]*
7. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it ,Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer (Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [a,]

a ẓālim: *Ey zalim.*

1. Tīġ-i ġamzeñ elinden **a ẓālim**
   Ne girībān ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 3). [a ẓālim,]*

āb: *Su.*

1. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
   Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse **āb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [āb,]*
2. Ey dil-i teşne viṣāl **ābına** meyl itme k'anı
   Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [ābına, -ı, -n, -a]*
3. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
   Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm **āb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [āb,]*
4. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli mānendi
   İgen bārid degül midür aña beñzer dimek **ābı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 6). [ābı, -ı]*

āb: *Su. II Yağmur.*

1. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
   Āblar aḳup ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [āblar, -lar]*
2. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
   Her dem ol nigehle eşk **ābına** ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [ābına, -ı, -n, -a]*
3. Ey felek nār-ı ġam oldı baña **āb** u bāduñ
   Göreyin ḫażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyādуñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [āb,]*

āb: *Su. II Gözyaşı.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
   Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ **āb** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [āb,]*
2. Sīnem vilāyetini ey dīde **āba** virdüñ
   Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [āba, -a]*
3. Ben ḫaḳīre ʿārızuñ **ābı** ne yüzden ṣuna cām
   Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [ābı, -ı]*
4. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
   Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn **ābdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [ābdan, -dan]*
5. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına
   Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı **ābuñ**

ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 2). [ābuñ, -uñ]*

6. Mecnūn giyāh-ı deşte şalardı gözünden **āb**
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [āb,]*

āb: *Sivilce, uçuk.*

1. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ leb üzre Ḥummā-yı hevāñıle olur **ābile** gūyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 36). [ābile, -ile]*

āb imiş: *Su imiş.*

1. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki **āb imiş**
Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 1). [āb imiş,]*

āb u ḫāk-i bünyād: *Hamurun su ve toprağı.*

1. Vādi-i ġamdandur **āb u ḫāk-i bünyādum** benüm
Kūh-ı ḥasretden gelüpdür āteş ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 1). [āb u ḫāk-i bünyādum, -um]*

ʿabā: *Aba, hırka.*

1. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti zevḳ
Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış **ʿabā** yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [ʿabā,]*

ābād it: *Yüzünü güldürmek, mesut etmek.*

1. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten ḥişārını Behiştī tīri **ābād itsün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [ābād itsün, -sün]*

ʿabā-pūş: *Aba giyen, derviş, kalender.*

1. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi **ʿabā-pūş** eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 10). [ʿabā-pūş,]*

ʿabd: *Kul. II Kulun.*

1. Ben **ʿabdüñi** bilmez mollāları dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [ʿabdüñi, -üñ, -i]*

abdāl: *Kalender, gezgin derviş. Abdal, melameti düşünceye uzanan, hükümdarlık tacı, iktidar tahtı terk ve reddeden, boyun ve bileklerine halkalar takarak başı kabak yalın ayak gezen kalenderi dervişlerin adı.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
Cāmi bir **abdāl** aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [abdāl,]*

2. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
Gör e billāhi Behiştī nice **abdāl** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [abdāl,]*

3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme **abdāla** müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [abdāla, -a]*

4. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm **abdālı** olupdur meger anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [abdālı, -ı]*

abdāl: *Abdal, derviş. II Âşık.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice **abdāla** mālikdür Behiştī anuñ emsāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [abdāla, -a]*

abdāl idüm: *Kalender, derviş.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş **abdāl idüm**
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [abdāl idüm, -i, -dü, -m]*

ʿabdāl-ı ʿışḳ ol: *Aşk dervişi olmak, aşka kul olmak.*

1. Yine ʿ**abdāl-ı ʿışḳ olup** sīnem
Dāġlar yaḳdı ṣaġına ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 7). [ʿabdāl-ı ʿışḳ olup, -up]*

abdāl-ı ʿışḳ: *Aşk dervişi.*

1. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 4). [abdāl-ı ʿışḳam, -am]*

abdāl-şekl: *Kalender, derviş şekilli.*

1. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler **abdāl-şekl**
Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [abdāl-şekl,]*

āb-dest: *Abdest.*

1. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī kim
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 8). [āb-destüñ, -üñ]*

ʿabes: *Boş, anlamsız, gereksiz.*

1. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿ**abes**

ḫayāl
Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 1). [ʿabes,]*

ʿabes yere: *Boş yere.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ **ʿabes yere** ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [ʿabes yere,]*

āb-ı ʿayn-ı dīde: *Gözün gözyaşı. II Gözyaşı.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der melāletüm
Ġam **āb-ı ʿayn-ı dīdemi** siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 6). [āb-ı ʿayn-ı dīdemi, -m, -i]*

āb-ı cibāl: *Dağların suyu.*

1. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 1). [āb-ı cibāli, -i]*

āb-ı eşk: *Gözyaşı suyu.*

1. Yüri var **āb-ı eşküñle** Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḫüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 9). [āb-ı eşküñle, -üñ, -le]*

āb-ı ḥayāt: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.*

1. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
Ḫıżruñ cihānda behresi ancaḳ serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 5). [āb-ı ḥayāt,]*

āb-ı ḥayāt: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu, can veren su.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār **Āb-ı Ḥayāt** irgür
Ṣiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 9). [āb-ı ḥayāt,]*

āb-ı ḥayāt: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.*

1. Olmadumise **Āb-ı Ḥayāta** sebū ne ġam
Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 3). [āb-ı ḥayāta, -a]*
2. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez **Āb-ı Ḥayātı** hemān şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [āb-ı ḥayātı, -ı]*
3. Eger Ḫıżr içdügi **Āb-ı Ḥayātın** maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [āb-ı ḥayātın, -ın]*

āb-ı ḥayvān: *İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu, ab-ı hayat.*

1. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān itdiler
Bir ʿaraḳ aldılar andan **Āb-ı Ḥayvān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 2). [āb-ı ḥayvān,]*
2. Āb-ı Ḥayvān ki bir rivāyetdür
Dehen-i yārdan kināyetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 1). [āb-ı ḥayvān,]*
3. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra **Āb-ı Ḥayvān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [āb-ı ḥayvān,]*
4. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 8). [āb-ı ḥayvān ile, -ile]*
5. N'eyleyem teşne kim ṣusuz yana
Ḳāniʿ olur mı **Āb-ı Ḥayvāna** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 10). [āb-ı ḥayvāna, -a]*
6. Ḳadrüni zāhid ne bilsün sāġar-ı pürbādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi **Āb-ı Ḥayvāndan** cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 10). [āb-ı ḥayvāndan, -dan]*
7. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde sebze içdi **Āb-ı Ḥayvānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 4). [āb-ı ḥayvānı, -ı]*
8. ʿAcebdür kim murādınca içerken **Āb-ı Ḥayvānı**
Niçün sāḳī ża ʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [āb-ı ḥayvānı, -ı]*

āb-ı ʿineb: *Üzüm suyu. II Şarap.*

1. Ḳālü belāda eylemişüz iʿtirāf-ı ʿışḳ
Lā-yaʿḳıl eyleyen bizi **āb-ı ʿineb** degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 6). [āb-ı ʿineb,]*

āb-ı ʿizār: *Yanağındaki su. II Yanağındaki gözyaşı.*

1. Dil baġıyla ṣuya ṣalmış gözi cādūlıġ ider
Gūyiyā **āb-ı ʿiẕārındaki** zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 10). [āb-ı ʿiẕārındaki, -ın, -da, -ki]*

āb-ı kūy: *Sevgilinin semtinin suyu.*

1. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi **āb-ı kūyuñuñ** ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 6). [āb-ı kūyuñuñ, -uñ, -uñ]*

āb-ı nīl: *Nil suyu. II Nil nehri.*

1. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse **āb-ı Nīl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [āb-ı nīl,]*

āb-ı revān: *Akarsu.*

1. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol **āb-ı revān** ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [āb-ı revān,]*
2. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene **āb-ı revān** virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [āb-ı revān,]*
3. Çemen şaḥnında ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur
Leṭāfetler viren **āb-ı revāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 6). [āb-ı revāna, -a]*
4. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara **āb-ı revānuñ** ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 2). [āb-ı revānuñ, -uñ]*

āb-ı sāfī: *Saf su.*

1. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīş olsa n'ola Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevşer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 10). [āb-ı sāfī,]*

āb-ı ṣalāḥ: *İyilik suyu.*

1. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya **āb-ı ṣalāḥ**
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 7). [āb-ı ṣalāḥ,]*

āb-ı şūr: *Tuzlu su.*

1. Zühde degişmez ʿışḳı şāfī-derūn olanlar Tercīḥ iderler **āb-ı şūr** üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 6). [āb-ı şūr,]*

āb-ı zindegī: *Zindelik, canlılık suyu.*

1. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı **āb-ı zindegī** Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 7). [āb-ı zindegī,]*

āb-ı zülāl: *Saf su.*

1. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan **āb-ı zülāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 8). [āb-ı zülāl,]*

āb-ı zülāl: *Saf, berrak su.*

1. ʿAcebdür içersin nīm-i bār-ı kīn Ṭururken kenāruñda **āb-ı zülāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 8). [āb-ı zülāl,]*
2. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ eyüdür Neşʾe ḥadden geçicek **āb-ı zülālle** ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 4). [āb-ı zülālle, -le]*

ābveş: *Su misali.*

1. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas altında **ābveş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [ābveş,]*

aç: *Açık hale getirmek.*

1. Ḳāżī meger müşelleş-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını **açdurdı** żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [açdurdı, -dur, -dı]*
2. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde **açup** şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [açup, -up]*
3. Ḳandan **açar** ḫayālüñ aña der melāletüm Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḫrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [açar, -ar]*

aç: *Açmak. II Göstermek, kullanmak.*

1. Ḥ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı **aç** Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 1). [aç,]*

aç: *Açmak. II Açılmak.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 5). [açaldan, -al, -dan]*

aç: *Söylemek.*

1. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek Bu rāyı kimseye **açma** ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [açma, -ma]*

aç: *Taşı kaptırmak. II Göstermek.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını **açmazdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [açmazdan, -maz, -dan]*

aç: *Açmak. II Çırpmak.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
Açdı himmet bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 6). [açdı, -dı]*

2. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum **açdı** cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 4). [açdı, -dı]*

ʿāc: *Fil dişi.*

1. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi **ʿāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [ʿāc,]*

aç tut: *Aç bırakmak.*

1. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 9). [aç ṭutdı, -dı]*

ʿaça mı: *Açmak.*

1. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [ʿaça mı, -a, -mı]*

aça mı: *Açmak, görmek.*

1. Hīç gözin var a Behiştī **aça mı** inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [aça mı,]*

ʿacā'ib: *Tuhaf, şaşırtıcı.*

1. Mürāʿīler libāsıyla **ʿacā'ib** şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [ʿacā'ib,]*

2. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre reʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [ʿacāʿib,]*

3. Aldı dil naḳdini ḥarāmi gözi
Ne ʿ**acāʿib** belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 4). [ʿacāʿib,]*

ʿaceb: *Acaba.*

1. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz **ʿaceb**
Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [ʿaceb,]*

2. Ḳaşlaruñ gibi **ʿaceb** gül-bün-i cennet mi ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 1). [ʿaceb,]*

3. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī **ʿaceb** nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [ʿaceb,]*

4. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān ġamları
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi **ʿaceb** şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 4). [ʿaceb,]*

5. Mecnūn diyen sefīh **ʿaceb** ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āşiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [ʿaceb,]*

ʿaceb: *Acayip, tuhaf, şaşırtıcı.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [ʿacebdür, -dür]*

2. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ **ʿaceb** temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [ʿaceb,]*

3. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā **ʿacebdür**
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [ʿacebdür, -dür]*

4. Serv-i sehī ṣalınsa yolına **ʿaceb** degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 7). [ʿaceb,]*

5. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı **ʿaceb** sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 10). [ʿaceb,]*

6. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında **ʿacebdür**
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [ʿacebdür, -dür]*

7. Ser-kūçe-i belāda **ʿaceb** pādişālaruz
Dīvānumuzda defter-i ʿışḳı ḳaralaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 1). [ʿaceb,]*

8. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm **ʿaceb** degül
Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 7). [ʿaceb,]*

9. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde **ʿaceb** yazı imiş
Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara yazı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 1). [ʿaceb,]*

10. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir **ʿaceb** semdür ki

hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [ʿaceb,]*

11. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
Bir ʿ**aceb** gülşendür ammā bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [ʿaceb,]*
12. ʿAcebdür içersin nīm-i bār-ı kīn
Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 7). [ʿacebdür, -dür]*
13. Ne ʿ**acebdür** ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Şu içinde ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 7). [ʿacebdür, -dür]*
14. Maḥabbet murġ-zārında ʿ**aceb** şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [ʿaceb,]*
15. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿ**aceb** degül
Zaḥmet degüldür ehl-i dile āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 5). [ʿaceb,]*
16. Şiʿr-i nermüm ne ʿ**acebdür** ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [ʿacebdür, -dür]*
17. Bir ʿ**aceb** ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola nām-ı şerīfi Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 17). [ʿaceb,]*
18. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿ**aceb** ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [ʿaceb,]*
19. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [ʿacebdür, -dür]*
20. Her yaña şalınup bilinürseñ ʿ**aceb** degül
Sāḳī kim eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 9). [ʿaceb,]*
21. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿ**aceb** sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz mi<u>s</u>li yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [ʿaceb,]*

ʿ**aceb degül:** *Şaşılacak bir şey değil. II Garip değil.*

1. ʿAceb degül ḳızarursa yürekde peykānuñ
Ki her kimesne bu biñ başludan ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 3). [ʿaceb degül,]*
2. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿ**aceb degül**
Evvelden eski ʿādetidür ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 7). [ʿaceb degül,]*
3. Yaşum revān olursa gözümden ʿ**aceb degül**
Aġlar diyārın añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 9). [ʿaceb degül,]*

ʿ**aceb mi:** *Şaşılır mı? II Şaşılmaz.*

1. Ḥüsnüñ görüp ʿ**aceb mi** yüzüm üzre düşdügüm
Miḫrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*
2. Ẕemm itseler ʿ**aceb mi** ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 1). [ʿaceb mi,]*
3. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [ʿaceb mi,]*
4. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ
Ḳılsam ʿ**aceb mi** raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 2). [ʿaceb mi,]*
5. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*
6. Cān u dilden ʿ**aceb mi** yād olsam
Ezelī āşināya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 5). [ʿaceb mi,]*
7. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿ**aceb mi** sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 5). [ʿaceb mi,]*
8. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 1). [ʿaceb mi,]*
9. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿ**aceb mi** mużṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [ʿaceb mi,]*
10. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb eylese
Gözyaşı gelse ʿ**aceb mi** anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 2). [ʿaceb mi,]*
11. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 8). [ʿaceb mi,]*
12. Zāhid ʿ**aceb mi** baḳmasa göz revzenin

açup
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni götürmez ḥavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*

13. İtsem ʿ**aceb mi** ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 1). [ʿaceb mi,]*
14. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 3). [ʿaceb mi,]*
15. Derūn-ı dilden eylersem ʿ**aceb mi** nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*
16. Murġ-ı cān ṭursa ʿ**aceb mi** sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*
17. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿ**aceb mi** ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı ḥayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 7). [ʿaceb mi,]*
18. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 9). [ʿaceb midür, -dür]*

ʿ**aceb ol:** *Şaşırmak, hayret etmek, tuhaf karşılanmak.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [ʿaceb olmaya,]*
2. Der-i yāre ʿ**aceb olmaz** teveccüh eylese göñlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 7). [ʿaceb olmaz, -maz]*

ʿ**aceb ol:** *Şaşırtmak, hayrette bırakmak.*

1. Bahār oldı ʿ**aceb olmaz** yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünün ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [ʿaceb olmaz, -maz]*

acebā: *Acaba.*

1. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [acebā,]*
2. Gül-ʿiẕārum ʿ**acebā** niçe dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 7). [ʿacebā,]*
3. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿ**acebā** Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [ʿacebā,]*

ʿ**acem:** *Acem, İranlı.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿ**Acem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ʿacem,]*
2. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [ʿacem,]*
3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿ**Acem** ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [ʿacem,]*

ʿ**acem:** *Musikide acem makamı.*

1. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuşşāḳa ʿ**acemlendi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 2). [ʿacemlendi,]*

ʿ**acem:** *İran.*

1. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿ**Acem** mülkinüñ Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [ʿacem,]*

acı: *Elem, sıkıntı.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam şerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum **acılığın** defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 8). [acılığın, -lığ, -ın]*
2. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 5). [acı,]*
3. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī **acı** ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [acı,]*

acı: *Acımak, üzülmek.*

1. Mevc-i eşküm ġālib olsa **acırum** merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [acırum, -r, -um]*
2. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam

yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz **acımazuz** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 2). [acımazuz, -maz, -uz]*

acı: *Acı, fena.*

1. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 10). [acı,]*

acı: *Acı. II Kanlı.*

1. Dökersem **acı** yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [acı,]*

acı ise: *Acı, kötü, kem.*

1. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar **acı ise** baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [acı ise, -i, -se]*

acı söz: *Onura dokunan, gönül inciten kırıcı söz.*

1. Umma **acı sözle** ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 5). [acı sözle, -le]*

ʿacīb ol: *Tuhaf olmak, garip olmak.*

1. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 9). [ʿacīb olmaya, -ma, -y, -a]*

açıcı ol: *Söylemek, ortaya çıkarmak.*

1. Ṣabā gibi **açıcı olma** gördügüñ ʿaybı
Düriş ki setr idesin dāmenüñle cāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 5). [açıcı olma, -ma]*

açıl: *Açılmak. II Çiçeklenmek.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi **açıl** ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [açıl,]*
2. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde **açıldı** ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [açıldı, -dı]*
3. Gülistānuñ yüzi gülse **açılsa** nev-bahār olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [açılsa, -sa]*

açıl: *Açılmak. II Zuhur etmek, ortaya çıkmak.*

1. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb **açılur** birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [açılur, -ur]*
2. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola şeb-nem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [açılsun, -sun]*

açıl: *Açılmak. II Kanamak.*

1. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ **açılmış** zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 4). [açılmış, -mış]*

açıl: *Açılmak. II Ferahlamak.*

1. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem **açılur** pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 5). [açılur, -ur]*

acılar vir: *Acı vermek, acı çektirmek.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna **acılar virmek** neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [acılar virmek,]*

acılar vir: *Acı vermek, acı çektirmek.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna **acılar virmek** neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [acılar virmek, -mek]*

açılu: *Açık, açılmış.*

1. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli üzre **açılu** ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [açılu,]*

ʿāciz ol: *Aciz kalmak, çaresiz bir duruma düşmek.*

1. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
Elüñden ʿ**āciz olmışdur** be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [ʿāciz olmışdur, -mış, -dur]*

ʿāciz-i ġam: *Gam acizi.*

1. Dime ʿ**āciz-i ġamdan** ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 3). [ʿāciz-i ġamdan, -dan]*

açmış idi: *Çiçek açmak.*

1. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
   Bahār olmışdı ezhār-ı çemen **açmış idi** bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 30). [açmış idi, -mış, -i, -di]*

ʿacz: *Acizlik, zayıflık.*

1. Vaṣfuñda ṣenā bülbüli ʿ**acz** idicek iẓhār
   Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [ʿacz,]*

ad: *İsim, ad. II Nam, şan.*

1. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
   Bir güzel maḥbūb olurdı kim **adı** Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [adı, -ı]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
   Nice ḳan itmek gerek sen kim **aduñ** ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [aduñ, -uñ]*
3. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
   Nice ḳan itmek gerek sen kim **aduñ** ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [aduñ, -uñ]*
4. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḥużūr
   Ey Behiştī kişi **adını** gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [adını, -ı, -n, -ı]*
5. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür
   ʿIşḳ meydānınuñ **ad** ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [ad,]*
6. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
   Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [aduñı, -uñ, -ı]*
7. Bir ḳaravaşdur benefşe **adile** gülzārda
   Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 7). [adile, -ile]*
8. Neyler raḳībüñ **adı** dilüm ḫāmesinde kim
   Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [adı, -i]*
9. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
   Ḫāme dirler **adına** bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [adına, -ı, -n, -a]*
10. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaşdur baña
    Bil ki anuñçün Behiştī didiler **adum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 10). [adum, -um]*
11. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
    Pür-cefādur **adı** gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [adı, -ı]*
12. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin Ṭaş dögen bir ḳulıyam **adumı** Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [adumı, -um, -ı]*
13. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
    Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [adına, -ı, -n, -a]*
14. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
    ʿĀlemde ʿamel **adını** yād eyleye ḫāṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 44). [adını, -ı, -n, -ı]*
15. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
    Yeridür şehr-i küşāde olsa **adı** Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [adı, -ı]*

ad it: *Adını anmak, ismini zikretmek.*

1. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
   Eylemezse hele el yüzine bir **ad itsün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 2). [ad itsün, -sün]*

aʿdā: *Düşman, hasım. II Rakip.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi **aʿdā** baña ḥużūr
   Mecnūna vaḫşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 7). [aʿdā,]*
2. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde
   Aʿdāya ḥadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 4). [aʿdāya, -y, -a]*
3. Biz saña ḳul olavuz sen bize ḫünkār olasın
   Bizi öldürmege **aʿdāya** niçün yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 2). [aʿdāya, -y, -a]*
4. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
   Vaḳt olur tercīḥ ider **aʿdāyı** aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [aʿdāyı, -y, -ı]*
5. Ey Behiştīye yüri **aʿdāya** ṭaʿn eyle diyen
   Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [aʿdāya, -y, -a]*
6. Cān murġını **aʿdā** nice ḳurtarsa gerek kim
   Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [aʿdā,]*
7. Aʿdāñı helāk itmek içün burc-ı felekde
   Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi Keyvān

(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 107). [aʿdāñı, -ñ, -ı]

aʿdā: *Düşmanlar. II Kâfirler, müşrikler.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [aʿdā,]

ʿadālet: *Adalet, hak ve hukuku gözetme.*

1. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāşıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿ**adālet** gösterür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 6). [ʿadālet,]
2. Ġayra luṭf it sen Behiştīye ḳahr
Hey begüm bu niçe ʿ**adāletdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 10). [ʿadāletdür, -dür]*

ʿadāvet: *Düşmanlık, kin, husûmet.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere
(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [ʿadāvetin, -in]

aʿdā-yı ḫar-mizāc: *Eşek mizaçlı düşmanlar.*

1. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 4). [aʿdā-yı ḫar-mizāca, -a]*
2. Ahbāb böyle çekdügi yerde cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 2). [aʿdā-yı ḫar-mizāca, -a]*

ʿadd olın: *Sayılmak, yerine geçmek.*

1. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān
Āhum yanında ʿ**add olınur** raʿd hemsden
(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 4). [ʿadd olınur, -ur]

ʿaddid: *Saymak, kabul etmek.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿ**addider**
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [ʿaddider, -er]*

ʿaded: *Sayı, hesap.*

1. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿ**adedi**
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı şudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 1). [ʿadedi, -i]*

ādem: *İnsan, varlık.*

1. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [ādeme, -e]*
2. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ **ādem** öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [ādem,]*
3. Biz saña bir dil ile medḥ ü ṣenā itmek güç
Ḳādir olmadugını **ādem** edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 2). [ādem,]*
4. Sen şu **ādemsin** ki ey Yūsuf-liḳā nāzük tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḫaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [ādemsin, -sin]*
5. Meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña göre pīr-i muġān **ādemdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 8). [ādemdür, -dür]*
6. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa **ādem** dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 3). [ādem,]*
7. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḫayāt
Ḥüsni gülzārında güller var ki **ādem** cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [ādem,]*
8. Şeklen gören aġyārın **ādem** diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [ādem,]*
9. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı **ādem** elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 10). [ādem,]*
10. Cünün mey-ḫānesinde olmayan **ādem** Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [ādem,]*
11. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür **ādeme** āsān vaṭandan ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 10). [ādeme, -e]*
12. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü **ādemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 6). [ādemden, -den]*
13. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi kim **ādemdür** ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [ādemdür, -dür]*
14. Firdevs-i ʿiẓāruñdaki ol dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi olur seyr iden **ādem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 8).*

[ādem,]

15. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli Ḳanda gördüñ ki vire **ādeme** dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 8). [ādeme, -e]*

16. Manġır yerine geçmez bir **ādem** ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [ādem,]*

17. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi Beñzer Behişti **ādem** şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [ādem,]*

18. Cihānda ādemem **ādem** ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḫullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 1). [ādem,]*

19. Cihānda **ādemem** ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḫullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 1). [ādemem, -em]*

20. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese **ādem** senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 6). [ādem,]*

21. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṯḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek **ādem** gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [ādem,]*

22. Felekde **ādeme** hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [ādeme, -e]*

23. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden **ādem**
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [ādem,]*

24. İller āhumdan niye incindi didüm didiler Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı **ādem** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 6). [ādem,]*

25. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli **ādemdür**
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [ādemdür, -dür]*

26. Ey perī-ruḫ şu ki sen **ādeme** ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 5). [ādeme, -e]*

27. Kūy-ı yāri vire mi **ādem** olan Firdevse Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [ādem,]*

28. Biñ ecniḥası olsa melek **ādeme** irmez Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [ādeme, -e]*

29. Şeyṭānlıḳ itmez **ādem** olan nefsine uyup Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [ādem,]*

30. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem olur mı Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol **ādem** olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2). [ādem,]*

31. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 3). [ādemün, -ün]*

32. Felek bu kār-ı hem-vārını hażm eyliyemez **ādem**
Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 71). [ādem,]*

ādem: *İnsan, insanoğlu. II Âdem Peygamber.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek mestler Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 8). [ādem,]*

ādem: *Âdem Peygamber.*

1. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ İblīse çıḳar silsilesi **Ādeme** irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 4). [ādeme, -e]*

ādem: *İnsan. II Âşık.*

1. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile **ādem** ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 2). [ādem,]*

ʿadem: *İnsan.*

1. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿ**adem** ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [ʿadem,]*

2. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña Ben seni gördüm raḳībā ʿ**ādemüñ** şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 4). [ʿādemüñ, -üñ]*

ʿadem: *İnsan. II Adem Peygamber.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [ʿademden, -den]*

ʿ**adem:** *Yokluk.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
   Seni her laḥẓa ʿ**adem** maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [ʿadem,]*
2. Görinmezsin baña gördüm ʿ**adem** mülkine ʿazm itdüm
   Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [ʿadem,]*
3. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
   Unutmasun duʿādan kim ʿ**adem** mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [ʿadem,]*
4. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
   Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿ**adem** deştine şaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 4). [ʿadem,]*
5. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
   ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [ʿadem,]*

ʿ**ādem ol:** *İnsan olmak.*

1. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
   ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 8). [ʿādem olmaḳ, -maḳ]*

ādem ṣan: *İnsan sanmak, insan yerine koymak.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş baġlarsın
   Seni **ādem ṣanur** ey ṣūfī baḳanlar ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 4). [ādem ṣanur, -ur]*

ādem yerine ko: *İnsan yerine koymak, değer vermek.*

1. Her ki Firdevse vire kūyını ol ḫūrveşüñ
   Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 10). [ādem yerine ḳomazam, -maz, -am]*

ʿ**ades:** *Mercimek.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
   Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿ**adesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 6). [ʿadesdür, -dür]*

ʿ**ādet:** *Alışkanlık haline getirilen davranış, âdet.*

1. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
   Kimseye vīrāneden ʿ**ādet** degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 4). [ʿādet,]*
2. Ol nigār āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
   Ḳorḳaram kim anı bu ʿ**ādeti** ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 2). [ʿādeti, -i]*
3. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
   Evvelden eski ʿ**ādetidür** ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 8). [ʿādetidür, -i, -dür]*
4. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
   Çün her zamānda ʿ**ādeti** ʿömrüñ şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 8). [ʿādeti, -i]*
5. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
   Kim sefer ehline ʿ**ādetdür** Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [ʿādetdür, -dür]*

ʿ**ādet it:** *Gelenek haline getirmek.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
   Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿ**ādet itdüm** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 8). [ʿādet itdüm, -dü, -m]*

adı ḳal: *Adı kalmak, bir kimse veya bir şey öldükten, ortadan çekildikten sonra dillerde yalnız adı dolaşmak.*

1. ʿIşḳ deştinde ölüp **adı ḳalan** Mecnūnuñ
   Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḫaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [adı ḳalan, -an]*
2. ʿIşḳuñ şerārı düşse aña aḫkeri degül
   Ṣūfīnüñ **adı ḳalmaya** ḫākisteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 2). [adı ḳalmaya, -ma, -y, -a]*

ʿ**adīl ol:** *Eşit, denk olmak.*

1. Ḫulḳında ʿ**adīl oldı** ḫabībine Ḫudānuñ
   Ḥüsnüñde bedel ḫulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 65). [ʿadīl oldı, -dı]*

adın añ: *Adını anmak, zikretmek.*

1. Ne ʿaleyk **adın añar** var idi ḳaṭʿā ne selām
   Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [adın añar, -ar]*
2. Pejmürde Behiştīnüñ **adını añup** sövdüñ
   Ol merdüm-i muḥtācuñ rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 9). [adını añup, -up]*

adını ko: *Ad koymak, adlandırmak.*

1. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
   Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 2). [adını ḳodılar, -dı, -lar]*
2. Bikr-i mey cārī midür sāḳī

Ki ḳodın adını anuñ gül-fām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 6). [adını ḳodın, -dı, -n]*

ʿadl: *Adalet.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ
ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 84). [ʿadliyle, -i, -y, -le]
2. Rāʿī ḳılalı ʿ**adlini** aġnām u enāma
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 79). [ʿadlini, -i, -n, -i]
3. Ẕātuñ felek-i salṭanata neyyīr-i aʿẓām
ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿālemi raḥṣān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 86). [ʿadlüñ, -üñ]

ʿadl: *Adalet. II Kanuni Sultan Süleyman'ın adaleti.*

1. Güş itse ʿÖmer ḥażreti inṣāf ide ʿ**adlin**
Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 77). [ʿadlin, -in]

ʿadl id: *Adalet göstermek.*

1. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿ**adl ider** ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [ʿadl ider, -er]*

ʿadl u dād eyle: *Doğru ve adil davranmak.*

1. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ serhengi
ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile sulṭānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 6). [ʿadl u dād eyle,]

adlu: *İsimli, şöhretli.*

1. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne **adlu** ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [adlu,]*
2. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī **adlu** bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [adlu,]*

ʿadlu: *Adında, adlı. II Adaletli.*

1. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿ**adlu** ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [ʿadlu,]*

ʿadnʿ: *Cennet.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿ**Adnʿe** gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [ʿadnʿe, -e]*
2. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿ**Adnʿinüñ** Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [ʿadnʿinüñ, -i, -n, -üñ]*
3. Gerçi ʿ**Adn** itdi Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada Kevşere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [ʿadn,]*

ʿadne gir: *Cennete girmek.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿ**Adne gir** dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [ʿadne gir,]*

ʿadū: *Düşman, yağı.*

1. Behiştī bendeñi öldür efendi tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿ**adū** cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 10). [ʿadū,]*
2. Acı sözinden ʿ**adūnuñ** ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 5). [ʿadūnuñ, -n, -uñ]*
3. Şerḥalar açsa ʿ**adūnuñ** sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [ʿadūnuñ, -n, -uñ]*
4. Geçüp ol yāre ʿ**adū** ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [ʿadū,]*
5. Gül-i ḫoş-bū iken aḥibbāya
Dikenüz biz ʿ**adūmuzuñ** gözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 6). [ʿadūmuzuñ, -muz, -uñ]*

ʿadū: *Düşman. II Rakip.*

1. Ben gedāñıçün ʿ**adū** ʿāşıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [ʿadū,]*
2. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿ**adū**
Kim yüzi aġ alnı açıḳdur meh-i tābānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 7). [ʿadū,]*
3. Sır virmeyem ʿ**adūya** yoluñda virem seri
Ben ʿarṣa-i maḥabbet içinde şu serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 5). [ʿadūya, -y, -a]*
4. Her şeb ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn

Pür-şevḳ olur ʿ**adū** gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 2). [ʿadū,]*

5. Şemşīrüñi ʿ**adūya** şalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 7). [ʿadūya, -y, -a]*

6. Muḥtāc olup ʿ**adū** baña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [ʿadū,]*

7. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿ**adū** gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [ʿadū,]*

8. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum meleklerle
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [ʿadūlar, -lar]*

adum ol: *Adını almak, anılmak, bilinmek.*

1. Naẓargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī **adum olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 10). [adum olmışdur, -mış, -dur]*

ʿadū-yı bī-şümār: *Sayısız düşman.*

1. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿ**adū-yı bī-şümār**
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 9). [ʿadū-yı bī-şümār,]*

āfāḳ: *Ufuklar. II Etraf.*

1. Ey Behiştī ġam seḫābı alsa dil **āfāḳını** Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [āfāḳını, -ı, -n, -ı]*

2. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-şafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ **āfāḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 2). [āfāḳı, -ı]*

3. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm **āfāḳın** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 22). [āfāḳın, -ın]*

āfāḳ-ı ʿadem: *Yokluk ufukları. II Yokluk çevresi, tarafı.*

1. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı **āfāḳ-ı** ʿ**ademden** ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 2). [āfāḳ-ı ʿademden, -den]*

āfāk-ı dil: *Gönül ufukları.*

1. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum boşanur hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 3). [āfāḳ-ı dil,]*

āfāḳ-ı ḥüsn-i yār: *Sevgilinin güzellik alanı. II Sevgilinin güzelliği.*

1. Ben rūze-i firāḳı tamām eyledüm görüp
Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 8). [āfāḳ-ı ḥüsn-i yār,]*

āfākı ṭut: *Göğü tutmak, kaplamak, sarmak.*

1. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı şāḥib
Senden urınmaġıle edeb tācın ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 85). [āfāḳı ṭutdı, -dı]*

āferīn: *Aferin, bravo.*

1. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil
Ṣad **āferīn** aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [āferīn,]*

āferīn di: *Aferin demek. II Takdir etmek.*

1. Her kim ki ṣoyuna gire meydān-ı vuṣlata
ʿĀlemde **āferīn dirüm** ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 4). [āferīn dirüm, -üm]*

āferīn ol: *Beğenmek, takdir etmek, övmek. II Tebrikler.*

1. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde var mı yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 10). [āferīn olsun, -sun]*

āfet: *Felaket, bela. II Son.*

1. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı **āfetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [āfetüm, -üm]*

āfet: *Afet. II Güzel, sevgili.*

1. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum yeri oldur kim
Göñlüm alan **āfetcik** bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 8). [āfetcik, -cik]*

2. Helāk olur ol **āfet** ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 3). [āfet,]*

3. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
Be-hey **āfet** biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [āfet,]*

āfet ile: *Afet, aklı başdan alan güzel.*

1. Bulışursam yine ol **āfet ile**
   Alayın būsesin ẕarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 1). [āfet ile, -ile]*

āfet-i cān: *Can belası.*

1. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum **āfet-i cāndur**
   Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [āfet-i cāndur, -dur]*

āfet-i devrān: *Dünya güzeli, bütün herkesi kendine hayran bırakan Padişah.*

1. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
   Maḥbūb-ı bülend olmasa bu **āfet-i devrān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 72). [āfet-i devrān,]*

āfetüm ol: *Felaketi olmak.*

1. Şeb-i hecr **āfetüm oldı** ne ḥ∨āb u ne seher peydā
   Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [āfetüm oldı, -dı]*

ʿāfiyet: *Sağlık, esenlik.*

1. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
   Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 3). [ʿāfiyet,]*
2. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
   Ger feminde kāse pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 7). [ʿāfiyet,]*

ʿāfiyet ol: *Sağlık, esenlik olmak.*

1. Derdüñile yatan ḫastelere ʿ**āfiyet olsun**
   Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına şıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 39). [ʿāfiyet olsun, -sun]*

āftāb: *Güneş.*

1. Ey şanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
   Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḫayretinden **āftāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [āftāb,]*
2. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
   Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ **āftāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 8). [āftāb,]*
3. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
   Bir iki günde felek anı **āftāb** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 2). [āftāb,]*
4. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāşıḳlaruñ
   Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [āftābuñ, -uñ]*
5. Āftābuz kim nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
   Bizi ġāfil çaġlama kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 5). [āftābuz, -uz]*
6. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
   Ger sözüme inanmaziseñ **āftāba** baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 4). [āftāba, -a]*
7. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye ṣal
   Fitne çevgānını māhum **āftāb** u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [āftāb,]*
8. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
   Esed burcına itdi **āftāb** ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [āftāb,]*
9. Yā Rab ol ḥüsn **āftābın** ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
   Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [āftābın, -ın]*
10. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
    Āftābuñ eseri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 8). [āftābuñ, -uñ]*

āftāb: *Güneş. II Sevgili.*

1. Olmışam bir **āftābuñ** mihr-i envārına ġarḳ
   Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 3). [āftābuñ, -uñ]*
2. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
   Uyduñ hevāya göñlüñ bir **āftāba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 10). [āftāba, -a]*
3. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
   Sürme çekse meh gibi çarḫ **āftābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [āftābuñ, -uñ]*
4. Āftābum bunı bilsün kim felekde ben bugün
   Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 5). [āftābum, -um]*

āftāb: *Güneş, şems. II Sevgilinin yüzü.*

1. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
   Ḥüsn elinde **āftāb** üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [āftāb,]*

āftāb ol: *Güneş olmak.*

1. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 4). [āftāb oldı, -dı]*

āftāb-ı ʿālem: *Dünyanın güneşi.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine Ḥamdülillāh **āftāb-ı ʿālem** olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [āftāb-ı ʿālem,]*

āftāb-ı ʿālem-ārā: *Dünyayı süsleyen güneş. II Sevgili.*

1. Saʿādet ṣubḥına sen **āftāb-ı ʿālem-ārāsın** Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 1). [āftāb-ı ʿālem-ārāsın, -sın]*
2. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ **āftāb-ı ʿālem-ārāsın**
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 1). [āftāb-ı ʿālem-ārāsın, -sın]*

āftāb-ı ʿışḳ: *Aşk güneşi.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram ṣanmañuz İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 7). [āftāb-ı ʿışḳ,]*

āftāb-ı ʿışḳ: *Aşk güneşi. II Sevgili.*

1. Felekde **āftāb-ı ʿışḳa** tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [āftāb-ı ʿışḳa, -a]*
2. Felekde **āftāb-ı ʿışḳa** tā kim müşterī oldum
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [āftāb-ı ʿışḳa, -a]*

āftābveş: *Güneş gibi.*

1. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve **āftābveş** Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 1). [āftābveş,]*

ʿafv olın: *Affedilmek.*

1. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu kelām-ı ṣādıḳı
Ey Behiştī ʿ**afv olınmazsaḳ** siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 24). [ʿafv olınmazsaḳ, -maz, -sa, -ḳ]*

aġ: *Ağ, tuzak. II Sevgilinin saçı.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger **aġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [aġ,]*
2. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh **aġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [aġı, -ı]*

aġ: *Ak. II Nur.*

1. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne **aġ** olup Ṣalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [aġ,]*

aġ akça ḳara gün içün: *Ak akçe kara gün içindir.*

1. N'ola döksem ġam eyyāmında eşküm Aġ akça ḳara gün içün dimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 4). [aġ akça ḳara gün içün,]*

aġ u ḳaradan geç: *Ak ve karadan geçmek, her şeyden vazgeçmek.*

1. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev añalum Defteri oda urup **aġ u ḳaradan geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 10). [aġ u ḳaradan geçelüm, -elüm]*

āgāhı kıl: *Haberdar etmek, haberli kılmak.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ **āgāhı ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 2). [āgāhı ḳıl,]*

aġar: *Ağarmak, beyazlaşmak.*

1. Eşkümüñ mevci ḫayālinde **aġarmış** gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [aġarmış, -mış]*

aġır ol: *Ağırbaşlı davranmak.*

1. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo **aġır ol** ey dil ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [aġır ol,]*

aġız: *Ağız.*

1. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 4). [aġızdan, -dan]*
2. Cān virelden laʿlüñe yatur dil **aġız** virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḫāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [aġız,]*

aġız aç: *Yaraların kabuklarını kaldırması.*

1. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān Sīneden yer yer **aġız açmaġa** başlar

yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 4). [aġız açmaġa, -maġ, -a]*

2. Aġız açup yürekde yārelerüñ
İşleri ḳatlüme şehādetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 3). [aġız açup, -up]*

aġız açup ḳal: *Aġız açıp kalmak. II Aġzı açık kalmak, şaşırmak.*

1. Laʿl-i senbūsesine **aġız açup ḳalmışsın**
Şöyle beñzer ki Behiştī yine ḥayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 9). [aġız açup ḳalmışsın, -mış, -sın]*

aġızdan söyle: *Aġızdan söylemek. II Doğaçlama söylemek.*

1. Behiştī nāme yazmaġa müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 10). [aġızdan söyledüm, -dü, -m]*

aġla: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

1. Ṭaşlaruñdan **aġlasam** maʿzūr ṭut
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [aġlasam, -sa, -m]*

2. Her ne deñlü **aġlasam** öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 5). [aġlasam, -sa, -m]*

3. ʿAndelīb āh idüp **aġlar** gül aña ḫande ider
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [aġlar, -r]*

4. Baṣmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz **aġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [aġlar, -r]*

5. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi **aġlarsın**
Felekdür bu kime her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 7). [aġlarsın, -r, -sın]*

6. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından **aġlayıncaya** dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [aġlayıncaya, -y, -ınca, -y, -a]*

7. Bu merdümler niye **aġlar** revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [aġlar, -r]*

8. Bir gülsitān ki anda gül-i rūyuñ olmaya Bülbül hezār **aġlasa** ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 8). [aġlasa, -sa]*

9. Ḥasret-i tīġuñile **aġların** öldürmezsin Ġayra iḥsānlar idersin beni güldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 1). [aġların, -r, -ın]*

10. Ben iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden **aġların**
Bir bülbülin firāḳ-ı gül-i terden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 1). [aġların, -r, -ın]*

11. Ben iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden **aġların**
Bir bülbülin firāḳ-ı gül-i terden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 2). [aġların, -r, -ın]*

12. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [aġların, -r, -ın]*

13. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe öykünür diyü
Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 6). [aġların, -r, -ın]*

14. Şemşīrüñi ʿadūya şalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 8). [aġların, -r, -ın]*

15. Ben ol Behiştiyin ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevs̲erden **aġların** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 10). [aġların, -r, -ın]*

16. İy ṣabā yāre benümçün yavuz **aġlar** diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [aġlar, -r]*

17. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [aġlar, -r]*

18. Gel e baḳdı yüzine **aġladuġın** gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [aġladuġın, -duġ, -ın]*

19. Ben beni **aġlar** ṣanurdum sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde jāle gördüm ṣu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 3). [aġlar, -r]*

20. Ben anı isterem diyü yalvara **aġlaya**
Gösterme leblerüñ şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 11). [aġlaya, -y, -a]*

21. Behiştī **aġlamazdı** yoluña dürler niṣ̲ārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [aġlamazdı, -maz, -dı]*

22. Ehl-i ʿışḳ **aġlar** Behiştī sen gülersin ṣāẕ olup
Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9).*

[ağlar, -r]

23. Ḳanı ol demler ki **ağlardum** sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [ağlardum, -r, -du, -m]

24. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
Ağlarken işitdi anı bülbül güle düşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 2). [ağlarken, -r, -ken]

25. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu şevḳıle **ağlaya** ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [ağlaya, -y, -a]*

26. Yār añarsa ben ḳulını nāme **ağlar** diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin
(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [ağlar, -r]

27. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir **ağlarsın** ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [ağlarsın, -r, -sın]*

28. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp **ağlayıcaḳ** yaşumı luṭfuñla silem
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 18). [ağlayıcaḳ, -y, -ıcaḳ]

29. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde **ağların**
Deyr içre aldıġumca ele bāde **ağların**
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 1). [ağların, -r, -ın]

30. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde **ağların**
Deyr içre aldıġumca ele bāde **ağların**
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [ağların, -r, -ın]

31. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı ḳat ḳalup
Ḥ∨āb alduġınca çeşmümi rüʾyāda **ağların**
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 4). [ağların, -r, -ın]

32. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda yār
Ben nā-murād kūşe-i tenhāda **ağların**
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 6). [ağların, -r, -ın]

ağlad: *Gözyaşı döktürmek, ağlatmak.*

1. Baġrı yufḳa kişidür ṣūfiyi **ağladursız**
Dest-māliyle pilavını güm itmeñ çıḳaruñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 7). [ağladursız, -ur, -sız]

ağladur ol: *Ağlatmak.*

1. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Ağladur oldı beni murġ-ı çemen kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 2). [ağladur oldı, -dı]*

ağlamaḳ ṭut: *Ağlayası gelmek, ağlamak.*

1. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke ser-ā-ser peyk-i āhum cūst-cū
(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 5). [aġlamaḳ ṭutar, -ar]

2. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
Bülbülüñ ḥāleti zindān ider ol bāġı baña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 1). [aġlamaḳ ṭutdı, -dı]

ağlar imiş: *Ağlar imiş.*

1. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp **ağlar imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 6). [ağlar imiş,]*

ağlat: *Gözyaşı döktürmek, ağlatmak.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden **ağlatma** beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [ağlatma, -ma]*

ağlayı ağlayı: *Ağlaya ağlaya.*

1. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam gidem **ağlayı ağlayı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [ağlayı ağlayı, -y, -ı]*

2. Bīdārlıġda **ağlayı ağlayı** ḳat ḳalup
Ḥ∨āb alduġınca çeşmümi rüʾyāda aġların
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 3). [ağlayı ağlayı, -y, -ı]

aġnām: *Koyunlar.*

1. Rāʿī ḳılalı ʿadlini **aġnām** u enāma
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 79). [aġnām,]

aġniyā: *Zenginler.*

1. Ehl-i dünyā bizden ummasun ḫużūʿ
İltifāt itmez gedāya **aġniyā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 8). [aġniyā,]*

aġrı: *Ağrımak, sızlamak.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm **aġrısın** virem gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 4). [aġrısın, -sın]

aġu katmazsa ʿacebdür aşuña: *Ağu katar aşına.*

1. Eyledüñ kendüñi hem-ser-zede gerdūna velī
Ey Behiştī **aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra*

10). [aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña, -maz, -sa]

aġyār: *Başka, gayr. II Rakip.*

1. Bir laṭîfe geçdi **aġyāra** hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 5). [aġyāra, -a]*
2. İḫtilāf eyleme **aġyār** ile ey Yūsuf-ı ḥüsn
İʿtimād itme eger ʿāḳılıseñ ḳardaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 5). [aġyār,]*
3. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün **aġyāra**
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [aġyāra, -a]*
4. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp **aġyārı** didüm
Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 5). [aġyārı, -ı]*
5. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup **aġyārı** ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [aġyārı, -ı]*
6. Ṣaġ iken **aġyār** irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [aġyār,]*
7. Şeklen gören **aġyārın** ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yakındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [aġyārın, -ın]*
8. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 10). [aġyār,]*
9. Sen var iken iki gözüm **aġyāra** kim baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [aġyāra, -a]*
10. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış **aġyāra**
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [aġyāra, -a]*
11. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa **aġyāra**
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 9). [aġyāra, -a]*
12. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese **aġyār**
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 5). [aġyār,]*
13. Tīġ-i müjgānile itmiş nice **aġyārı** helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [aġyārı, -ı]*
14. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 3). [aġyāra, -a]*
15. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ **aġyārı**
Ki ʿaynı ḳapudadur gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 5). [aġyārı, -ı]*
16. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına **aġyāruñ**
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 3). [aġyāruñ, -uñ]*
17. Tā-ḥaşre dek **aġyāra** düşmenlik idem dirdüñ
Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 7). [aġyāra, -a]*
18. Seni **aġyār** ile bir kez görüp terk-i diyār itdüm
Eger bir daḫı görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 1). [aġyār,]*
19. Tāze tāze urup **aġyāra** cefā oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [aġyāra, -a]*
20. Görüp **aġyārı** ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [aġyārı, -ı]*
21. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [aġyār,]*
22. Ṣorma **aġyāra** Behiştī ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [aġyāra, -a]*
23. İşigüñ çevresinde neyler **aġyār**
Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 5). [aġyār,]*
24. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi **aġyāra** naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [aġyāra, -a]*
25. Ne umar yārdan **aġyār** …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 5). [aġyār,]*
26. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 1). [aġyāra, -a]*
27. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş **aġyār**
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa kızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 3). [aġyār,]*

28. Gösterüp göz göre **aġyāra** vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [aġyāra, -a]

29. Beni **aġyāra** nisbet eylesen
ʿĀşıḳ oldumsa kāfir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 3). [aġyāra, -a]*

aġyār ile: *Rakip, gayr.*

1. Gice **aġyār ile** sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 7). [aġyār ile, -ile]*

2. Yārı **aġyār ile** görsem niçe lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [aġyār ile, -ile]*

3. Varup **aġyār ile** ʿīş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [aġyār ile, -ile]*

4. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda yār
Ben nā-murād kūşe-i tenhāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 5). [aġyār ile, -ile]*

aġz: *Ağız, dudak.*

1. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde **aġzuñ** öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [aġzuñ, -uñ]*

2. Şanma ruḥsāruñ öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḥalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 2). [aġzına, -ı, -n, -a]*

3. Uyuriken olup gülşende şeb-nem
Behiştī ġoncanuñ **aġzını** dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 10). [aġzını, -ı, -n, -ı]*

4. Aġzumda zebānumı görmez misin
ʿIşḳ odınuñ zebānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 3). [aġzumda, -um, -da]*

5. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun diyü
Jālelerden ġoncanuñ **aġzına** dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 6). [aġzına, -ı, -n, -a]*

6. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [aġzını, -ı, -n, -ı]*

7. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḥandesi
Ḥoḳḳa **aġzı** Leylinüñ Mecnūnı ḥayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [aġzı, -ı]*

8. Dürr-i nā-süfteye yār **aġzını** ey nisbet iden
Yüri yoḳ yere ʿinād eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 3). [aġzını, -ı, -n, -ı]*

9. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
Be-hey āfet biricük söyle e **aġzuñ** yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [aġzuñ, -uñ]*

aġz: *Ağız. II Dil.*

1. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [aġzı, -ı]*

aġzı açuk: *Ağzı açık, hayrette, şaşkın.*

1. Gülşenüñ beñzeri yoḳ laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir **aġzı açuḳ** baġlamalu dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 2). [aġzı açuḳ,]*

aġzı kızıl: *Ağzı kızıl. II Ağzı yanmış.*

1. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi **aġzı ḳızıl** vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [aġzı ḳızıl,]*

aġzın yum: *Ağzını yummak, ağzını kapatmak, susmak.*

1. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi **aġzın yummayan** ḫayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 6). [aġzın yummayan, -ma, -y, -an]*

aġzına al: *Ağzına almamak.*

1. Dünyā kelāmını n'ola **aġzına almasa**
Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 33). [aġzına almasa, -sa]*

aġzına baḳdum ḳal: *Ağzına bakakalmak.*

1. Dilüm aġzum ṭutulup **aġzına baḳdum ḳaldum**
Ḥaḳ bu ol şūḫ-ı cefā--pīşe ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 5). [aġzına baḳdum ḳaldum, -du, -m]*

aġzınuñ şuyı ak: *Ağzının suyu akmak, çok beğenmek, imrenmek.*

1. Ġoncada şeb-nem degüldür görinen her ṣubḥ-dem
Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña

(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 8). [aġzınuñ ṣuyı aḳar, -ar]

aġzum bağla: *Ağzını bağlamak, bir kimseyi herhangi bir sebeple söz söyleyemez duruma getirmek.*

1. Ḥālümi bir bir öñüñde söylemek ḳaṣd eylesem
   Siḥr-i çeşmüñ rişte-i ḥayretle **aġzum bağlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 6). [aġzum bağlar, -r]*

aġzum dilüm ṭutul: *Ağzı dili tutulmak, konuşamamak.*

1. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
   Ḥaḳ bu ol ṣūḥ-ı cefā--pīşe ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 5). [aġzum dilüm ṭutulup, -up]*

aġzuma al: *Anmak, sözünü etmek.*

1. Ne vaḳtin **aġzuma alsam** şerīf-i nābuñı oḥ
   Dehānum acılığın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [aġzuma alsam, -sa, -m]*

aġzumı aç: *Ağzını açmak, ileri geri konuşmak.*

1. Çıḳmasun āhum odı **aġzumı açdurma** benüm
   Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 9). [aġzumı açdurma, -dur, -ma]*

aġzuña düş: *Dile düşmek. II Nasip olmak.*

1. Ḥ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç
   Zīrā ne **aġzuña düşer** ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [aġzuña düşer, -er]*

āh: *Ah, feryat, figan.*

1. Bir āteş urdı **āhum** āsmāna
   Ki kül oldı vücūdı yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 1). [āhum, -um]*
2. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
   Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 8). [āh,]*
3. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
   Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse **āhum** bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 6). [āhum, -um]*
4. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı yine
   Ṣanma ʿīsī-nefes olduġumuz buldı sübūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 7). [āhumuz, -u, -muz]*
5. Döne döne āstānuñ rifʿatin añlatmaġa
   Çıġırup **āhum** ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 4). [āhum, -um]*
6. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār çarḫ
   Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [āhumı, -um, -ı]*
7. Āhum revān olur felek-āstānuña
   Bālāya māʾil olsa gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 5). [āhum, -um]*
8. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum olur
   Hem-dem eşküm hem-nefes **āhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 2). [āhum, -um]*
9. Ḳadd-i Şīrīn yādına her **āhı** ġam Ferhādınuñ
   Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 3). [āhı, -ı]*
10. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
    Sirişk ü **āha** Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 10). [āha, -a]*
11. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden **āhum** var
    Mürāʾī şūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [āhum, -um]*
12. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend olur
    Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 2). [āhum, -um]*
13. Āhum felekde Zühreye āvāz ögredür
    Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 7). [āhum, -um]*
14. Boyuñ yādına **āhumdan** ḳaçan bād-ı şimāl oynar
    Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 1). [āhumdan, -um, -dan]*
15. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
    Kārımuz gülşende **āh** u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [āh,]*
16. Leşker-i eşkile **āhum** ʿalemin gördüñse
    Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 3). [āhum, -um]*
17. Sīme māʾil ola yoḫsa **āhile** ey genc-i ḥüsn
    Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [āhile, -ile]*
18. Kimüñ kim ebrveş **āhı** sipihre reh-güẕār itmez
    Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [āhı, -ı]*

19. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar Cemʿ olsa başum üstine **āhum** seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 4). [āhum, -um]*

20. Bir oġlan idi **āhum** şimdi boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [āhum, -um]*

21. Şehre od ṣaldı diyü **āhuma** ḳılmaġa ʿaẕāb Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [āhuma, -um, -a]*

22. Āhum āvāzesin sever ʿuṣṣāḳ Ehl-i İslām ider eẕāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 5). [āhum, -um]*

23. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ Bāṭıluñ çeşmine **āh** oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [āh,]*

24. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde ḫānum
Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 9). [āhdan, -dan]*

25. Ḳoyup **āhum** ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 1). [āhum, -um]*

26. Ṭut Behiştī sipihri **āh** oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [āh,]*

27. Maḥabbet ehline her gāh **āh** kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [āh,]*

28. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [āhumla, -um, -la]*

29. Felekde görinen seyyāre ṣanma gözlerin açdı
Fiġān u **āhile** ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 8). [āhile, -ile]*

30. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup **āhum** benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 5). [āhum, -um]*

31. Uġrayaldan kūyuña rāhum benüm
Bir dem ārām itmedi **āhum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 2). [āhum, -um]*

32. Rāh-ı kūyuñda baña **āhum** şol işler itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [āhum, -um]*

33. Dün gice **āhumı** gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [āhumı, -um, -ı]*

34. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
Bilmezem ne burnaġıdur **āhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 4). [āhum, -um]*

35. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [āhum, -um]*

36. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı **āhlar** peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 2). [āhlar, -lar]*

37. Ey Behiştī ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur **āh** u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 10). [āh,]*

38. Maʿnīde maḳāmātum **āhum** gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [āhum, -um]*

39. Mihr-i sipihri **āhumile** nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [āhumile, -um, -ile]*

40. El çekelden bülbül-i sāzende **āh** u zārdan
Göñlümüz eglenmez uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 1). [āh,]*

41. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 5). [āhumuñ, -um, -uñ]*

42. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫş
Hele ḳatlan felege **āh** u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [āh,]*

43. İtme ʿār **āhumuñ** ḫurūşundan
Ki n'olur bülbülüñ ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 1). [āhumuñ, -um, -uñ]*

44. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān
Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 4). [āhum, -um]*

45. Yüzüm ṣuyı gibi varum yolında ḫāke ṣaldum ben
Semendüñ gibi **āhumla** ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 2). [āhumla, -um, -la]*

46. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur
Bülend-hevādur **āhum** evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 4). [āhum, -um]*

47. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü melāʾike
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 8). [āhum, -um]

48. Dokunsa ʿarʿara **āhum** şimāli
Olurdı kūhsāruñ başı ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 3). [āhum, -um]*

49. Görsem yüzüñ görinmez **āhumda** bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre
(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [āhumda, -um, -da]

50. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan bādeveş **āhum**
Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 7). [āhum, -um]*

51. İller **āhumdan** niye incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [āhumdan, -um, -dan]*

52. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [āh,]*

53. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam **āhum** sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 4). [āhum, -um]*

54. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer **āhum** şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [āhum, -um]*

55. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [āhum, -um]*

56. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp **āhum** seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [āhum, -um]*

57. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes **āhum**
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [āhum, -um]*

58. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle mühürle dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 1). [āhum, -um]*

59. N'ola **āhum** felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 15). [āhum, -um]*

60. Çıḳmasun **āhum** odı aġzumı açdurma benüm
Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 9). [āhum, -um]*

āh: *Ah. II Beddua.*

1. Ḳara yer itmek olur eflāki **āhumla** didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [āhumla, -um, -la]*

2. Od ṣaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Maẓlūmuñ **āhı** anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 8). [āhı, -ı]*

āh: *Ah. II Dert.*

1. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur meger anuñ **āhı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [āhı, -ı]*

āh: *Ünlem, âşığın aşk ateşiyle ortaya çıkan keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figan etmesi.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre virem
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 10). [āh,]*

2. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ **āh** vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [āh,]*

3. Āh kim şol ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [āh,]*

4. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse **āh**
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [āh,]*

5. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend **āh**
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [āh,]*

6. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [āh,]*

7. Giderseñ **āh** ne çeksem gerek ben üftāde
Saña ḳolay görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 3). [āh,]*

8. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse **āh**
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 9). [āh,]*

9. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [āh,]*

10. Ṣūretā sūḫte vaż'ına girelden berü **āh**
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [āh,]

11. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ **āh**
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 5). [āh,]*

12. Sensüz kimüñle eglene āvāre gönlüm **āh**
Mey bir uçuġlu ṣem' ise bir baldırı siyāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 1). [āh,]

13. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz **āh**
Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 3). [āh,]

14. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ
Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 5). [āh,]

15. Āh kim 'ahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi 'āşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 1). [āh,]*

āh al: *Ah, beddua almak.*

1. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 8). [āh alma, -ma]*

āh eyle: *Ah etmek.*

1. Göñül bir āteşīn **āh eyle** kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [āh eyle,]*

āh id: *Ah etmek, inlemek.*

1. Bir **āh idem** derūndan eger 'āşıḳāne ben
Āteş uram ḫarābe-i kevn ü mekāna ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 1). [āh idem, -em]

2. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese
(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 3). [āh ider, -er]

3. 'Andelīb **āh idüp** aġlar gül aña ḫande ider
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [āh idüp, -üp]*

4. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla silem
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 18). [āh idüp, -üp]

āh ile: *Ahla, ah ile.*

1. Bize ḳahr itdüġine göre hele biz daḫı
Āh ile başına odlar yaḳaruz eflāküñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 6). [āh ile,]

āh it: *Ah etmek, inlemek, feryat etmek.*

1. Derdile ṭurma ey dil **āh it** ki 'andelībüñ
Bāzār-ı 'ışḳ içinde sermāyesi nefesdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [āh it,]

2. Ey Ḫalīlüm āteş-i ġamda benüm **āh itdigüm**
Dir görenler İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 5). [āh itdigüm, -dig, -üm]*

3. Derdile **āh itse** bir 'āşıḳ gözüm gönlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş
(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [āh itse, -se]

4. Āh itse n'ola 'āşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi nālesini 'andelīb olan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 1). [āh itse, -se]

5. Beni gör kim bir **āh itsem** zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [āh itsem, -se, -m]*

6. Gün ruḫlaruña beñzer **āh itdügüm** oldur kim
Ḳaṣr-ı felege 'āşıḳ çıḳmaġa kemend ister
(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [āh itdügüm, -düg, -üm]

āh u fiġān ile: *Ah ve figan ile.*

1. Yuyup cenāzemi gözümüñ yaşı ḳan ile
Götürsün ehl-i 'ışḳ anı **āh u fiġān ile**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 2). [āh u fiġān ile, -ile]

ahbāb: *Dost, bildik, tanıdık.*

1. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen **aḥbābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 4). [aḥbābdan, -dan]*

2. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā yükin
A'dā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 3). [aḥbāb,]*

3. Ahbāb böyle çekdügi yerde cefā yükin
A'dā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [ahbāb,]*

ahbāb: *Dost. II Âşık.*

1. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider a'dāyı **aḥbāb** üstine

(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [aḥbāb,]

2. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski **aḥbābı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [aḥbābı, -ı]*

ʿahd: *Söz, kavil, yemin, ant.*

1. Bu idi ʿ**ahdüm** yoluñda ser virem öldürmedüñ
Sen beni erbāb-ı ʿışḳ içinde yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 7). [ʿahdüm, -üm]*
2. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 1). [ʿahdi, -i]*
3. Yüri hey ḳavli yalan ʿ**ahde** peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [ʿahde, -e]*

ʿahd it: *Söz vermek, yemin etmek.*

1. Cürʿa ʿ**ahd it** n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [ʿahd it,]*
2. Āh kim ʿ**ahd itdi** dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 1). [ʿahd itdi, -di]*

ʿahde dur: *Sözünde durmak, sözünü tutmak.*

1. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm ey ʿ**ahde durmaz** ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 6). [ʿahde durmaz, -maz]*

ʿahde ḫılāf it: *Sözünde durmamak, sözünü tutmamak.*

1. Felegüñ ʿ**ahde ḫılāf itmek** ezelden işidür
Cümle cünbişleri anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 1). [ʿahde ḫılāf itmek, -mek]*

ʿahde vefā it: *Verdiği sözü tutmak.*

1. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
Ḳolay el almaḳ evet ʿ**ahde vefā itmek** güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 6). [ʿahde vefā itmek, -mek]*

ʿahd-ı sābıḳ: *Geçmişte verilen söz. II Kâlü Belâ.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük rıżā-yı Ḫālıḳı
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿ**ahd-ı sābıḳı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 22). [ʿahd-ı sābıḳı, -ı]*

ʿahd-i viṣāl: *Kavuşma sözü, ahdi.*

1. Nefes peydā ḳılup ʿ**ahd-i viṣāli** lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 5). [ʿahd-i viṣāli, -i]*

āhen: *Demir.*

1. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [āhen,]*

āhen: *Demir. II Zincir.*

1. Āhumla göñlüñ **āhenini** nerm idem diyü
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [āhenini, -i, -n, -i]*

āhen-dil ol: *Gönlü demir gibi katı olmak, katı yürekli olmak.*

1. Ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi
Nice **āhen-dil olursın** begüm Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 4). [āhen-dil olursın, -ur, -sın]*

āhen-hiṣār: *Bir yerin korunması için yapılan yüksek duvarlı,kuleli, bazen etrafı hendeklerle çevrili küçük demirden kale, demir kerman.*

1. Çevreden itsün iḥāṭa cismümi peykānlaruñ
Leşker-i ġamdan şehā **āhen-ḥiṣār** olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 6). [āhen-ḥiṣār,]*

āh-ı āheste: *Aheste feryat.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḫs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [āh-ı āhestem, -m]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḫs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 1). [āh-ı āhestem, -m]*

āh-ı ʿalev-feşān: *Alev saçan ah.*

1. Rāh-ı ġamuñda her şeb **āh-ı ʿalev-feşānum**
Yel mumı gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 5). [āh-ı ʿalev-feşānum, -um]*

āh-ı ʿāşık: *Âşığın ahı.*

1. Āh-ı ʿāşıḳdan şaḳın cānā ʿiẕāruñ bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını

(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 1). [āh-ı ʿāşıḳdan, -dan]

āh-ı āteşīn: *Ateşten ah.*

1. Teraḥḥum eyle **āh-ı āteşīn** altında ḳalmasun
   Behiştîye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 13). [āh-ı āteşīn, -īn]*

āh-ı āteşnāk: *Ateşli ah.*

1. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı **āh-ı āteşnākden** Ger meded irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 1). [āh-ı āteşnākden, -den]*

āh-ı āteşnākden: *Ateşli ah.*

1. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü ġayretüm
   İḥtiyācum yoḳ livāya **āh-ı āteşnākden** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 16). [āh-ı āteşnākden, -den]*
2. Yaraşur **āh-ı āteşnākümi** ey künbed-i gerdūn
   İderlerse eger zerrīn ʿalem bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 7). [āh-ı āteşnākümi, -üm, -i]*
3. Behiştī **āh-ı āteşnāküñi** dünyāya bir dem şal
   Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 9). [āh-ı āteşnāküñi, -üñ, -i]*

āh-ı bülend: *Yüksek sesli ah, inilti.*

1. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
   Kim **āh-ı bülendümden** ol pīre ʿaşā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [āh-ı bülendümden, -üm, -den]*

āh-ı dil-sūz: *Gönül yakan ah.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 7). [āh-ı dil-sūzile, -ile]*

āh-ı ġam-sūz: *Gam yakan, gam yakıcı ah.*

1. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī eylesün Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 2). [āh-ı ġam-sūzını, -ı, -n, -ı]*

āh-ı muṭrib: *Sazendenin ahı.*

1. Bezm-i ġamda **āh-ı muṭrib** çeşm-i pür-ḫūn cām olur
   Rūz-ı hicrān dem olur baña dügün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 1). [āh-ı muṭrib,]*

āh-ı nedāmet: *Pişmanlık ahı.*

1. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen Kātibīn
   Ġam degül **āh-ı nedāmet** ol daḫı defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 8). [āh-ı nedāmet,]*

āh-ı seher-hīz: *Seher vaktinde edilen ah.*

1. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz midür Yoldaşum [yoḳsa] benüm **āh-ı seḥer-ḫīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 2). [āh-ı seḥer-ḫīz,]*

āh-ı ser-tīz: *Keskin, yoğun ah.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
   Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül **āh-ı ser-tīze** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 2). [āh-ı ser-tīze, -e]*

āh-ı sūz: *Yakıcı ah.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı **āh-ı sūzdan** Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 5). [āh-ı sūzdan, -dan]*

āh-ı sūznāk it: *Yakıcı ah etmek, canı yanarak beddua etmek.*

1. Bir **āh-ı sūznāk itmiş** ezel kūhsārda Ferhād
   Anuñ teʾsīridür peydā olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 5). [āh-ı sūznāk itmiş, -miş]*
2. Bir **āh-ı sūznāk itmiş** ezel kūhsārda Ferhād
   Anuñ teʾsīridür pinhān olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 9). [āh-ı sūznāk itmiş, -miş]*

aḥibbā: *Ahbaplar, dostlar.*

1. Gül-i ḫoş-bū iken **aḥibbāya** Dikenüz biz ʿadūmuzuñ gözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 5). [aḥibbāya, -y, -a]*
2. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
   Eser yel şimdi mi oldı **aḥibbāna** ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [aḥibbāna, -n, -a]*

āh ile: *Ahla, ah ile.*

1. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
   Benüm eşk ile hem-dem **āhile** dem-sāzdur gönlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 8). [āhile,]*

āhir: *Son.*

1. Behiştī çün teneffüsden ḳalur **āḫir** şabā-

yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ
ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [āḫir,]*

2. Bilmezem **āḫir** ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 5). [āḫir,]*
3. Elden düşürme ayaġı dāʾim ṣafāda ol
Bezm-i cihānda **āḫiri** her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 8). [āḫiri, -i]*
4. Ecel düzdi irüp **āḫirle** reh-zen olmaḳ yoḳdur
Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [āḫirle, -le]*
5. Her şāẕlıgın **āḫiri** ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [āḫiri, -i]*
6. İrmedi **āḫire** eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı ṣudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 1). [āḫire, -e]*
7. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaṣıldur ḳabūle **āḫir** red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [āḫir,]*

āḫir: *Sonsuza kadar, ebediyen.*

1. Behiştīyem baña muḫliṣ yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem **āḫir** ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 10). [āḫir,]*

āḫir: *Sonunda, nihayet.*

1. Göresin **āḫir** ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [āḫir,]*
2. Didiler **āḫir** ıraḳdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [āḫir,]*
3. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer **āḫir** ben bu āteşden ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [āḫir,]*
4. Çünki sīnemdür beni derde giriftār eyleyen
Āḫir anuñ üstine yaḳsam gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 6). [āḫir,]*
5. Cefāsına göre **āḫir** vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [āḫir,]*
6. Vuṣlatuñ dürrini deryā-yı firāḳda senüñ
Arayu arayu **āḫirle** hele bulduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 6). [āḫirle, -le]*
7. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye mānend-i Nūh **āḫir**
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [āḫir,]*

āḫir ḳıl: *Son vermek.*

1. Ecele ṣanma Behiştī ola ḥikmet ḥāʾil
Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 10). [āḫir ḳılur, -ur]*

āḫir ol: *Bitmek, sona ermek.*

1. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [āḫir ol,]*
2. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl **āḫir olur** ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [āḫir olur, -ur]*

āḫir ol: *Sonra.*

1. Ey göñül **āḫir olınca** gele eyyām-ı bahār
Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 1). [āḫir olınca, -ınca]*

āḫir-i kār: *İşin sonu.*

1. Ṣūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ **āḫir-i kār**
Ḫuyun ögretdi meger ṣūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [āḫir-i kār,]*
2. ʿĀşıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı gelür **āḫir-i kār**
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 3). [āḫir-i kār, -ı]*

ʿāḫirü'l-emr: *İşin sonu, akıbet.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 6). [ʿāḫirü'l-emr,]*

ahker: *Ateş koru.*

1. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
Ay u gün ḫākister içre ḳalmış **aḫker** gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [aḫker,]*
2. Şāhlar zīnet içün tācına gevher ḳorlar
Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege **aḫker** ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 2). [aḫker,]*
3. ʿIşḳuñ şerārı düşse aña **aḫkeri** degül

Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 1). [aḫkeri, -i]*

4. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam **aḫkeri** üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [aḫkeri, -i]*

ahlāk: *Ahlak, fazilet.*

1. Kesb idüpdür Behiştī **aḫlāḳı**
ʿĀlem-i maʿrifet sürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 13). [aḫlāḳı, -ı]*

ahlāḳ-ı ehl-i faḳr: *Yokluk ehlinin ahlakı.*

1. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp pīrehen daḫı
Her gördügüñ ḳabāçe-i ālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 11). [aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı, -ı]*

ahlāt-ı ġam: *Gam unsurları.*

1. Sīnede sürmege **aḫlāṭ-ı ġamı** olmaz hīç
Bir yiyüm bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 7). [aḫlāṭ-ı ġamı, -ı]*

ahmak: *Ahmak, akılsız.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün **aḫmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [aḫmaḳ,]*

2. Şanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu **aḫmaḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 2). [aḫmaḳı, -ı]*

ahşam: *Akşam vakti.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba **aḫşam** ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [aḫşam,]*

2. Ḳalḳup giderseñ **aḫşam** eve āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 1). [aḫşam,]*

3. Gelmedüñ gülşene **aḫşam** ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 3). [aḫşam,]*

4. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden **aḫşamdur** diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [aḫşamdur, -dur]*

5. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin **aḫşam** ḳoşar birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 4). [aḫşam,]*

6. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri **aḫşam** uçar birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 8). [aḫşam,]*

7. İki ḥassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri **aḫşam** gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 12). [aḫşam,]*

aḥsen: *Daha güzel.*

1. Şanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ **aḥsendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [aḥsendür, -dür]*

aḥsen-i taḳvīm: *En güzel biçim. II "Biz insanı en güzel biçimde yaratmışızdır." 95/4.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [aḥsen-i taḳvīmi, -i]*

aḥsen-i vech ile: *Güzel tarz ile.*

1. Dil metāʿın kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 2). [aḥsen-i vechile, -ile]*

ahter: *Yıldız, kevkeb.*

1. Her ḳaçan olsam şeb-i baḫtumda gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu **aḫter** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 6). [aḫter,]*

2. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī **aḫteri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 10). [aḫteri, -i]*

3. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Murādum evcinün burc-ı şerefde **aḫteri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [aḫteri, -i]*

āhū: *Ceylan. II Dilber, güzel.*

1. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deşt-i ḥüsn **āhūsını** bir gün şikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 4). [āhūsını, -s, -ı, -n, -ı]*

2. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [āhū,]*

āhū-sīret: *Ceylan yaratılışlı. II Sevgili.*

1. Ol **āhū-sīrete** vaḥşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [āhū-sīrete, -e]*

ahvāl: *Durum, vaziyet, hal.*

1. Ger şikār **aḥvālin** añsa cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [aḥvālin, -in]*
2. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā **aḥvāli** ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [aḥvāli, -i]*
3. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk **aḥvāli** it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [aḥvāli, -i]*

ahvāli aç: *Durumu anlatmak, durumdan bahsetmek.*

1. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 6). [aḥvāli açma, -ma]*

ahvāl-i hāl: *Vaziyet halleri.*

1. Gözüñe görinmezdi māl u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ **aḥvāl-i ḥāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 2). [aḥvāl-i ḥāl,]*

ahvālin şor: *Hal hatır sormak.*

1. Sensüz ey gül-çihre **aḥvālin ṣorarsañ** gülşenüñ
Serv dūd-ı āhı bülbül nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 3). [aḥvālin ṣorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

āhveş: *Ah gibi.*

1. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
Āhveş āsmānda mümtāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 12). [āhveş,]*

ahżar: *Yeşil.*

1. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār
Silker öñine **aḥżari** bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 2). [aḥżari,]*

ak: *Ak, beyaz.*

1. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 6). [aḳ,]*

aḳ: *Akmak, çağlamak.*

1. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
Āblar **aḳup** ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [aḳup, -up]*
2. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti yanında **aḳar** ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [aḳar, -ar]*

aḳ: *Akmak, süzülmek.*

1. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur **aḳan** yaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 2). [aḳan, -an]*
2. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden **aḳan** mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [aḳan, -an]*
3. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm ger **aḳar** bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 4). [aḳar, -ar]*

aḳ: *Işık, parlaklık.*

1. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin **aḳ**
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [aḳ,]*
2. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi ʿĀleme nūr **aḳıdur** dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [aḳıdur, -ı, -dur]*

akar ṣu: *Akarsu, nehir.*

1. Zühdi ḳor ʿışḳa **aḳar ṣu** gibi göñlüm ṣāfī
Ki ṣafā ehli olan derde degişmez ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 1). [aḳar ṣu,]*
2. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa **aḳar ṣu** gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 2). [aḳar ṣu,]*
3. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabşırdum
Belā vādīsinüñ **aḳar ṣuyın** ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [aḳar ṣuyın, -n]*

akça: *Akçe, nakit.*

1. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc **aḳçaya** ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [aḳçaya, -y, -a]*

2. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma
ṣevāb
Ki metāʿı alımaz ol kes ki ola **aḳçası** kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [aḳçası, -s, -ı]*

akça akça: *Beyaz beyaz.*

1. Bu **aḳça aḳça** düşen yeryüzine berf degül
Bahār ümīdi idüpdür sipihri sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 5). [akça aḳça,]*

ʿāḳıbet: *Son, nihayet.*

1. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳahbe nehār
Şemʿveş **ʿāḳıbet** enfās-i ricālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 6). [ʿāḳıbet,]*
2. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 8). [ʿāḳıbet,]*
3. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur **ʿāḳıbet** mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [ʿāḳıbet,]*
4. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı **ʿāḳıbet** baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 9). [ʿāḳıbet,]*
5. ʿĀşıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı gelür āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 4). [ʿāḳıbet,]*
6. Eyyām-ı şebāb oldı bahār zamān-ı ʿömr
Ṣaʿy it ki ola **ʿāḳibeti** ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 54). [ʿāḳibeti, -i]*

ʿāḳıbet: *Gelecek.*

1. Gūsfend-i cānumı ʿālemde ḳaṣṣāb-ı felek
ʿĀḳıbet ḳurbān ider bārī saña itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 6). [ʿāḳıbet,]*
2. ʿĀḳıbet maṭlabına yol buldı
Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 13). [ʿāḳıbet,]*

ʿāḳıbet: *Gelecek, istikbal. II Kader.*

1. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [ʿāḳıbet,]*

ʿaḳīḳ: *Kırmızı renkte değerli bir taş.*

1. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿ**aḳīḳ**
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [ʿaḳīḳ,]*

ʿakīk: *Akik, kırmızı renkte değerli bir taş. II Kanlı gözyaşı.*

1. Çeşmüm ʿ**aḳīḳına** nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [ʿaḳīḳına, -ı, -n, -a]*

ʿāḳıl: *Akıllı, akıl sahibi.*

1. İḫtilāf eyleme aġyār ile ey Yūsuf-ı ḥüsn
İʿtimād itme eger ʿ**āḳılıseñ** ḳardaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 6). [ʿāḳılıseñ, -ı, -se, -ñ]*
2. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḫayrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 8). [ʿāḳıl,]*
3. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿ**āḳıl** kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [ʿāḳıl,]*
4. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿ**āḳılı** Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [ʿāḳılı, -ı]*
5. Cām-ı cünūn nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿ**āḳıl** u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [ʿāḳıl,]*
6. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿ**āḳıl** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10). [ʿāḳıl,]*
7. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿ**āḳılı** Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [ʿāḳılı, -ı]*
8. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 2). [ʿāḳılıseñ, -ı, -se, -ñ]*
9. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel feṭḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [ʿāḳıl,]*
10. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿ**ākıl** degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [ʿākıl,]*

11. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẕar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 9). [ʿāḳıliseñ, -i, -se, -ñ]*

ʿāḳıl ol: *Akıllı olmak.*

1. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel **ʿāḳıl olan** anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [ʿāḳıl olan, -an]*

akıt: *Akıtmak, dökmek.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan **aḳıt** kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 56). [aḳıt,]*

ʿaḳl: *Akıl, us.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde **ʿaḳl**
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [ʿaḳl,]*
2. Zāhidā olmaġa **ʿaḳl** ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḥayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [ʿaḳl,]*
3. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa **ʿaḳl** u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [ʿaḳl,]*
4. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş **ʿaḳl**
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [ʿaḳl,]*
5. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür nedendür
ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 2). [ʿaḳl,]*
6. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa **ʿaḳl** u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [ʿaḳl,]*
7. Derūn-ı cāna hücūm itse **ʿaḳla** virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 1). [ʿaḳla, -a]*
8. ʿAḳl murġın uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [ʿaḳl,]*
9. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür **ʿaḳlum** evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [ʿaḳlum, -um]*
10. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz **ʿaḳla** ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 3). [ʿaḳla, -a]*
11. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin **ʿaḳl** oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 7). [ʿaḳl,]*
12. Rūşen bu ki **ʿaḳl** añladuġı ẕātuña nisbet Ḫurşīde naẕar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [ʿaḳl,]*
13. Künhüñ gözeden **aḳlı** n'ola ḥayret alursa Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [aḳlı, -ı]*

aḳlām: *Kalemler. II Kalem.*

1. Yazsam altunile bir nükte serencāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre olur **aḳlāmumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [aḳlāmumdan, -um, -dan]*

ʿaḳl-ı evvel: *İlk akıl, ilk düşünen.*

1. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat şanʿat ḥayāl idüp
Behiştī **ʿaḳl-ı evveldür** diyen Mecnūn-ı sānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [ʿaḳl-ı evveldür, -dür]*

ʿaḳlı ol: *Akıllı olmak.*

1. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur **ʿaḳlı olan** ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 2). [ʿaḳlı olan, -an]*

ʿaḳl-ı selīm: *Selim, sağlam akıl.*

1. Cünün mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki **ʿaḳl-ı selīmüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [ʿaḳl-ı selīmüm, -üm]*

ʿaḳlı ṭut: *Aklında tutmak.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḥne-i mey **ʿaḳlı ṭut**
Ġāfil olma her fesāda bāʾiş ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 3). [ʿaḳlı ṭut,]*

ʿaklın dir: *Aklını başına almak.*

1. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur göñül

Bir ṣaçı Leylāya şeydā oldı ʿ**aḳlın dirmeyüp** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 16). [ʿaḳlın dirmeyüp, -me, -y, -üp]*

ʿ**aḳlumı al:** *Aklını başından almak.*

1. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol nakṣa ḥayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 10). [ʿaḳlumı alup, -up]*

akrān: *Denk, eş, benzer.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola **aḳrān** u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [aḳrān,]*
2. Ḳılsa merdümler n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḫṣ
Eylemez mi noḳṭalar **aḳrān** u emṣālile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 2). [aḳrān,]*
3. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi İncinmemek gerek kişi **aḳrānı** lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 8). [aḳrānı, -ı]*

ʿ**aḳs:** *Akis, yansıma.*

1. Her gice āyīne-i çarḫı Behiştī zeyn ider
ʿAḳsdür kim gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 8). [ʿaḳsdür, -dür]*
2. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿ**aksi** var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [ʿaksi, -i]*
3. Ḫam ḳaddümizüñ ʿ**aḳsidür** ol ḳavs-ı felekde
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 3). [ʿaḳsidür, -i, -dür]*
4. Dür dişüñ ʿ**aḳsini** deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [ʿaḳsini, -i, -n, -i]*
5. ʿĀrıżuñ ʿ**aḳsi** düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [ʿaḳsi, -i]*
6. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ ṣanma
Leṭāfet ʿ**aḳsi** düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 6). [ʿaḳsi, -i]*

ʿ**aks düş:** *Yansımak, aks etmek.*

1. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 5). [ʿaks düşe, -e]*

ʿ**aks-ı ʿārıż:** *Yanak aksi. II Sevgilinin yanağının yansıması.*

1. Çemen ṣaḥnında ʿ**aḳs-ı ʿārıżuñdur**
Leṭāfetler viren āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 5). [ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur, -uñ, -dur]*

ʿ**aks-ı cemāl:** *Allah'ın cemâl sıfatlarının yansıması.*

1. Tā ʿ**aḳs-ı cemālüñ** göre erbāb-ı başīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 23). [ʿaḳs-ı cemālüñ, -üñ]*

ʿ**aḳs-ı ʿiẕār:** *Sevgilinin yanağının yansıması.*

1. Kūhsāra çünki yāruñ ʿ**aḳs-ı ʿiẕārı** düşdi
Eşkinden aña rūy-ı lāle ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 1). [ʿaḳs-ı ʿiẕārı, -ı]*

aḳvāl: *Sözler, laflar.*

1. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm **aḳvālümi**
Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer ḫālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 23). [aḳvālümi, -üm, -i]*

al: *Almak, bastırmak.*

1. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye **alup** kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [alup, -up]*

al: *Almak. II Kapmak.*

1. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan **alduġın** bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [alduġın, -duġ, -ın]*
2. Bir niçe dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca **alursın** anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 4). [alursın, -ur, -sın]*
3. Naḳd-i ʿışḳ **alduñsa** ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [alduñsa, -du, -ñ, -sa]*
4. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḥużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng **alur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 8). [alur, -ur]*
5. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup

Büse **almaġa** rıżā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 10). [almaġa, -maġ, -a]*

6. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup Terbiyet it ki şikārın **alasın** ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [alasın, -a, -sın]*
7. Aldı dil naḳdini ḥarāmi gözi Neʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [aldı, -dı]*
8. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek Neñ **aldum** ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [aldum, -du, -m]*
9. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā **aldı** çemende Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [aldı, -dı]*

al: *Almak, ele geçirmek.*

1. Ġam göñül ḳalʿasın **alduḳça** budur kim üslūb Anı fetḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [alduḳça, -duḳça]*
2. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ naḳd-i cānın **alayın** Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [alayın, -ayın]*
3. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler Niyyetleri budur ki gelüp şehri **alalar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [alalar, -a, -lar]*
4. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam **aldı** beni Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 3). [aldı, -dı]*

al: *Almak, fethetmek.*

1. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa **alınmaz** Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [alınmaz, -maz]*

al: *İçmek.*

1. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān itdiler Bir ʿaraḳ **aldılar** andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 2). [aldılar, -dı, -lar]*

al: *Aldanmak, kanmak, inanmak.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna **aldandum** dime Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [aldandum, -da, -n, -du, -m]*
2. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna **aldandum** dime Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [aldandum, -da, -n, -du, -m]*

al: *Almak. II Özelliğini yitirmek, işlevini kaybetmek.*

1. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng **alur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [alur, -ur]*

al: *Almak.II Kaldırmak.*

1. Öpe ser-mūzeñi ṣāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar İzüñ tozın çeke **ala** diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [ala, -a]*

al: *Almak. II Çalmak.*

1. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāşıḳa Meclisde Zühre çengin **alup** eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [alup, -up]*
2. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā Onsuz evüñ ḫamīrini **alur** gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 10). [alur, -ur]*

al: *Almak, kavramak.*

1. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 2). [aldı, -dı]*

al: *Almak. II Edinmek, elde etmek.*

1. Vuṣlat metāʿın **alımadın** naḳd-i cān ile Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [alımadın, -ı, -ma, -dı, -n]*
2. Cān naḳdin **alup** nāzük-püserler Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [alup, -up]*
3. Naḳd-i ʿışḳ **alduñsa** ʿaḳl u cāna aldandum dime Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [alduñsa, -du, -ñ, -sa]*
4. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād Ey Behiştī acı ġamdan dādı **aldı** bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [aldı, -dı]*
5. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār **almaḳ** Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār **almaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [almaḳ, -mak]*
6. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār

almaḳ
Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār
almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [almaḳ, -maḳ]*

7. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār
almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [almaḳ, -maḳ]*
8. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur şanma ṣevāb
Ki metāʿı **alımaz** ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [alımaz, -ı, -maz]*
9. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḥzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne **alam** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 4). [alam, -am]*
10. Bulışursam yine ol āfet ile
Alayın būsesin ẓarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 2). [alayın, -ayın]*
11. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [alsun, -sun]*
12. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin **aldı**
Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 7). [aldı, -dı]*
13. Ṣayd-ı meges mi eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı Zühreden evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 16). [aldum, -du, -m]*
14. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat **aldum** şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [aldum, -du, -m]*

al: *Almak. II Kesmek.*

1. Egerçi bunca zamandan Behiştī mensī idi
Selāmdan hele **almışsuñuz** selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 10). [almışsuñuz, -mış, -suñuz]*

al: *Yok etmek.*

1. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı **alduñ**
Be-hey ẓālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 1). [alduñ, -du, -ñ]*

al: *Almak. II Gücü yetmek.*

1. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
Kimse elümden **alımaz** a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 8). [alımaz, -ı, -maz]*

al: *Almak. II Ödeşmek.*

1. Behiştī kīnümi **alurdum** ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tārmār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 9). [alurdum, -ur, -du, -m]*

al: *Al, kırmızı.*

1. Yanında sāyesi şanup … diyü bulsam
Tenümde şālumı **āl** ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [āl,]*

al: *Ah almak.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp **alma** idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 4). [alma, -ma]*

al: *Maruz kalmak, hedef olmak.*

1. Müjeñ tīġından **almayup** vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar şanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [almayup, -ma, -y, -up]*

al: *Kırmızı. II Kanlı.*

1. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege
Aşdı eşküm gözümüñ ḫānesine **al** perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [al,]*
2. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [āl,]*

al: *Kırmızı, al. II Hile.*

1. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı **ālile** bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 8). [ālile, -ile]*
2. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ yabanlarda arar
Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ **ālıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 8). [ālıdur, -ı, -dur]*
3. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp **āl** içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [āl,]*
4. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum **ālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 6). [ālini, -i, -n, -i]*

al: *Almak.*

1. Ḫasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden ḳaṭreler
Anı kudsīler **alup** laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 4).*

[alup, -up]

2. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş **alup** ḥalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 2). [alup, -up]*

3. Dil metāʿın kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile **aldı** bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 2). [aldı, -dı]*

4. Çün bād-ı ecel **aldı** ḥarcanmadıġuñ emvāl
Yā berg-i ḥazāndur yā zer ṭolu ḥazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 3). [aldı, -dı]*

5. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür hemān bizüm
Yoluñ ḳolayın **alucı** pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 6). [alucı, -ucı]*

6. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp olur
Alur o deşt-i ḥüsn ġazālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 6). [alur, -ur]*

7. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḥavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden **aldum** cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [aldum, -du, -m]*

8. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ
Nīzeye **aldı** rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 6). [aldı, -dı]*

9. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ **aldum** ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 6). [aldum, -du, -m]*

10. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḥnet **almaġa**
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 9). [almaġa, -maġ, -a]*

al: *Almak, meydana gelmek.*

1. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [aldı, -dı]*

al: *Almak, kapılmak.*

1. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret **alursa**
Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [alursa, -ur, -sa]*

al: *Aile, soy.*

1. ʿĀlī menāḳıbın eger **āl** u ṣaḥābeñüñ
Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḫtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [āl,]*

2. Yezīdüñ **āline** enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 69). [āline, -i, -n, -e]*

al: *Eline almak.*

1. Kāġıẕ **alsam** yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 1). [alsam, -sa, -m]*

al: *Canını almak.*

1. Günde biñ kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
A begüm **almaġıle** ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 2). [almaġıle, -maġ, -ıle]*

al: *Almak, temin etmek.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil **alsa** dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [alsa, -sa]*

2. Ey Behiştī ġam seḥābı **alsa** dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [alsa, -sa]*

3. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir manġıra **almazsa** ne noḳṣān anı nā-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [almazsa, -maz, -sa]*

4. Sünbülī būyını **alduñ** diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 1). [alduñ, -du, -ñ]*

al: *Almak. II Tutmak.*

1. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın **alup** ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [alup, -up]*

2. Leb-i rengīni sırrın ṣorduġuma
Eline seng **alup** itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 4). [alup, -up]*

3. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām **aldı** şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [aldı, -dı]*

4. Ele āyīne **alup** gün yüzüñe baḳma ṣaḳın
Sen de āşüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [alup, -up]*

5. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir kemān **almış** ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [almış, -mış]*

6. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr içre **aldığumca** ele bāde aġların
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [aldığumca, -dığ, -um, -ca]

aʿlā: *Yüce, ulu.*

1. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevṣer seni bu teşne-dil **aʿlā** bilür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 2). [aʿlā,]
2. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz göñül
Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden **aʿlā** ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 6). [aʿlā,]*
3. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger
Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ **aʿlāsıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 4). [aʿlāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*
4. Ḥalḳa-i ḫumdan bir **aʿlā** ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 7). [aʿlā,]*
5. Bir **aʿlā** tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 9). [aʿlā,]*
6. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı **aʿlāya** ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [aʿlāya, -y, -a]*
7. Ey Behiştī yine bir dānedür **aʿlā** ġazelüñ
Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir alçaḳ zerde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 7). [aʿlā,]

aʿlā: *Yüce. II İyi.*

1. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem **aʿlā** bilürem üslūbı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [aʿlā,]

aʿlā: *Daha yüksek, daha yüce.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl naḳşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi **aʿlā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [aʿlā,]*

ālā: *İhsanlar, lütuflar.*

1. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp **ālāya** ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 10). [ālāya, -y, -a]*

aʿlā kıl: *Yüce kılmak, yüceltmek.*

1. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ
Ednā ḳuluñuñ yerini eflākden aʿlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 18). [aʿlā ḳılursın, -ur, -sın]*

ala mı: *Ala, karışık.*

1. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü mecāzı **ala mı** ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [ala mı, -mı]*

aʿlāca: *Alaca, karışık renkli.*

1. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ **aʿlācasıdur** Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 5). [aʿlācasıdur, -s, -ı, -dur]*

ʿalāmet: *Belirti, işaret, iz.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden nihān ola
Dīvānelik ʿ**alāmeti** benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 2). [ʿalāmeti, -i]*
2. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿ**alāmet** mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [ʿalāmet,]*
3. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿ**alāmet** gördük
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 1). [ʿalāmet,]*
4. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿ**alāmetdür** baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 10). [ʿalāmetdür, -dür]*
5. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿ**alāmet** var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [ʿalāmet,]*
6. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe şemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿ**alāmetsin** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 12). [ʿalāmetsin, -sin]*

ʿalāmet ile: *İşaret, emare. II Mucize.*

1. Dehenüñ varlıġın sözüñle bilen
Gāʾibe ḥükm ider ʿ**alāmet ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 4). [ʿalāmet ile, -ile]*

ʿalāmet kon: *İşaret koymak, iz bırakmak.*

1. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup
Yerine noḳṭa-i surḫile ʿ**alāmet ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 6).*

[ʿalāmet ḳondı, -dı]

alan bir ḳıldan al: *Alan bir kıldan alır.*

1. Bu meṣeldür kim **alan bir ḳıldan alur** muṭribā
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [alan bir ḳıldan alur, -dan-ur]*

alay: *Alay, topluluk, hepsi.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine **alayı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [alayı, -ı]*
2. ʿĀṣıḳlaruñ **alayı** yanuñdan kesilmesün Ṣāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 5). [alayı, -ı]*
3. Bir **alay** mücrimlerüz zindānumuz dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [alay,]*
4. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem kānı Üşüp eṭrāfın aldı bir **alay** ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 44). [alay,]*

alay: *Sürü.*

1. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Ṣeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ **alayına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 6). [alayına, -ı, -n, -a]*

alay: *İçimizde, aramızda.*

1. Küffār-ı ġam silāḥına ṣabr eyledüñ velī Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 8). [ālāyumuzda, -u, -muz, -da]*

ʿalāyıḳ: *İnsanı Hakk'a erişmekten alıkoyan ilişkiler, bağlar.*

1. Cānı āzāde ḳıl ʿ**alāyıḳdan**
Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 7). [ʿalāyıḳdan, -dan]*
2. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 3). [ʿalāyıḳ,]*

ālāyiş: *Gösteriş.*

1. Zāhidā olmaġa ʿaḳl **ālāyişinden** pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḥayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [ālāyişinden, -i, -n, -den]*

ālāyiş-i ġuṣṣa: *Kederin gösterişi, debdebesi.*

1. Ālāyiş-i ġuṣṣadan ṣāfī-dilidüm cānā
Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa bī-sāḥilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 1). [ālāyiş-i ġuṣṣadan, -dan]*

alçaġ: *Alçak, aşağıda olan. II Belagatsiz, değersiz.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre virem
Āh eger dirse gerekmez bunuñ **alçaġı** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 10). [alçaġı, -ı]*
2. Gör e billāhi Behiştī ol yaban **alçaġını** Ḳaṣd idermiş baḫs ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [alçaġını, -ı, -n, -ı]*

alçaḳ: *Alçak. II Tevazu, kibirli olmamak.*

1. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat buldum Āstānuñda ezel yeg idi benden **alçaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 4). [alçaḳ,]*

alçak: *Alçak, yere yakın.*

1. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir **alçaḳ** zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [alçaḳ,]*
2. Her kim uzada vuṣlatuña himmet elini Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 28). [alçaḳ,]*
3. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 14). [alçaḳ,]*

aldan: *Aldanmak, kanmak, inanmak.*

1. Virme dünyāya Behiştī ḥaẓer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye merdāneler **aldanmadılar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 10). [aldanmadılar, -ma, -dı, -lar]*
2. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña **aldanma** ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 6). [aldanma, -ma]*
3. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın **aldanma** ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [aldanma, -ma]*
4. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān
Ey Behiştī key ṣaḳın **aldanma** dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [aldanma, -ma]*
5. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre iltifātum yoḳ
Ne segdür ol ki **aldanur** anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra*

8). [aldanur, -ur]

6. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun **aldanma** ḫāyına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 8). [aldanma, -ma]

7. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 41). [aldanma, -ma]

aldar: *Aldatmak.*

1. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ **aldar** seni ḫāʿindür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 10). [aldar,]

ʿalef: *Otlak.*

1. Mecnūn giyāh-ı deşte şalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿ**alef** ola Leylā ḫilāline
(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [ʿalef,]

ʿalef: *Yem.*

1. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
Olmaz ʿ**alef** melāʾike-i ḳurbete ḫıtām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 34). [ʿalef,]

ālem: *Dünya, evren.*

1. Bunı bildüm kim Behiştī ʿāşıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā **ālemde** ancaḳ dīde-i giryānıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 10). [ālemde, -de]

ʿālem: *Bayrak, sancak.*

1. Dil ḳalʿası güşādına zer-dest-i leşkeri
Zerrīn ʿ**alemlerile** ẓuhūr eylese hemān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 8). [ʿalemlerile, -ler, -ile]

2. Yaraşur āh-ı āteşnākümi ey künbed-i gerdūn
İderlerse eger zerrīn ʿ**alem** bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 8). [ʿalem,]*

ʿālem: *Eğlence.*

1. Bundan özge ʿ**ālem** olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 3). [ʿālem,]*

ʿālem: *Dünya, cihan.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [ʿālemüñ, -üñ]

2. Şād u ḫurrem her kişi ʿ**ālem** dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün nā-kām ola
(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [ʿālem,]

3. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿ**ālem** nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [ʿālem,]*

4. Gūsfend-i cānumı ʿ**ālemde** ḳaṣṣāb-ı felek
ʿĀḳıbet ḳurbān ider bārī saña itsün saña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 5). [ʿālemde, -de]

5. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿ**ālemde** kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

6. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde cām-ı mey
Bundan özge olmaya ʿ**ālemde** billāhi ṣafā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 8). [ʿālemde, -de]

7. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿ**ālemde** deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

8. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn
ʿĀlemüñ sulṭānı oldum ġuṣṣadan āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 4). [ʿālemüñ, -üñ]*

9. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿ**ālemde** ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 8). [ʿālemde, -de]*

10. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿ**ālemde** saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

11. Göñül ʿ**ālemde** erbāb-ı ḥamiyyet
Olursa ġayra itmez ʿarż-ı ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 1). [ʿālemde, -de]*

12. Ġarḳ iderse eylesün ṭūfān-ı eşküm ʿ**ālemi**
Tek saña virsün ḥabībüm Ḥaḳ Teʿālā
ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 5). [ʿālemi, -i]*

13. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿ**ālemdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 2). [ʿālemdür, -dür]*

14. Ġam derūnum ʿ**ālemīnüñ** şāh-ı pür-kīni geçer
Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [ʿālemīnüñ, -ī, -n, -üñ]*

15. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḥṣa ʿ**ālemde**
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [ʿālemde, -de]*

16. Reşk itmezem olanlara ʿ**ālemde** nīk-nām Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 7). [ʿālemde, -de]*

17. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ ʿĀlemde āşiyānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

18. Bir naẕarda ʿ**ālemüñ** keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [ʿālemüñ, -üñ]*

19. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿ**ālemde** ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

20. Cünün mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿ**ālemde** Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

21. Leşker-i eşkile āhum ʿ**alemin** gördüñse Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 3). [ʿalemin, -iñ]*

22. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ gülşenini seyrāndur Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 1). [ʿālemüñ, -üñ]*

23. ʿĀlemde sīnem olmadı bir laḥẓa yāresüz Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 1). [ʿālemde, -de]*

24. Ḳarañu oldı ʿ**ālem** gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 1). [ʿālem,]*

25. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿ**ālemde** ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 8). [ʿālemde, -de]*

26. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿ**ālem** fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 4). [ʿālem,]*

27. Göñül şeh-bāzı ʿ**ālem** ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [ʿālem,]*

28. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī Dīdār temāşāsı gibi ʿ**āleme** irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 10). [ʿāleme, -e]*

29. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿ**ālemde** emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

30. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

31. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿ**ālemi**
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 9). [ʿālemi, -i]*

32. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miṣāldür Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [ʿālemde, -de]*

33. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
Bu ʿ**ālem** câme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 2). [ʿālem,]*

34. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı Var tereddüd eyleme ol iki ʿ**ālemden** ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [ʿālemden, -den]*

35. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿ**ālemde** zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

36. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice olur ʿ**ālemde** pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

37. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçirüñ Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 1). [ʿālemi, -i]*

38. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿ**ālemde** gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

39. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül ṣaḳın Sen leẕẕetini ṣoñra bilürsin bu ʿ**ālemüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 8). [ʿālemüñ, -üñ]*

40. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿ**ālemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 10). [ʿālemden, -den]*

41. Behiştī gel bir özge ʿ**āleme** ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272,*

Mısra 9). [ʿāleme, -e]

42. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā gelür ʿ**ālemde** bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

43. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿ**āleme** ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 6). [ʿāleme, -e]*

44. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿ**ālemde** melāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

45. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿ**ālem** deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [ʿālem,]*

46. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm
Gün gibi ʿ**ālemde** bir rūşen çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

47. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e virmezem
Bir bülbülem Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 9). [ʿālemde, -de]*

48. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿ**ālemi** rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [ʿālemi, -i]*

49. Bu ʿ**ālem** ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün şikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 3). [ʿālem,]*

50. Pençe-i bāz-ı himmetüñde yine
Ey Behiştī kuşuñ durur ʿ**ālem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 10). [ʿālem,]*

51. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿ**ālemde**
Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 7). [ʿālemde, -de]*

52. Her kim ki ṣoyuna gire meydān-ı vuṣlata
ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 4). [ʿālemde, -de]*

53. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿ**ālemde** ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

54. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿ**ālemde** budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

55. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿ**ālemde**
ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 10). [ʿālemde, -de]*

56. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿ**ālemde** kim Behiştī
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 9). [ʿālemde, -de]*

57. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş
ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [ʿālem,]*

58. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿ**ālemi** ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 3). [ʿālemi, -i]*

59. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek ṭīne
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 2). [ʿālemde, -de]*

60. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger Cem üstine
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿ**ālem** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 2). [ʿālem,]*

61. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 8). [ʿālem,]*

62. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿ**āleme** bir āşiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 4). [ʿāleme, -e]*

63. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [ʿālemde, -de]*

64. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi
ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [ʿāleme, -e]*

65. Bu ʿ**ālem** ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 9). [ʿālem,]*

66. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿ**ālemde**
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 7). [ʿālemde, -de]*

67. Ṣanma her şāʿiri ʿ**ālemde** Behiştīye naẓīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [ʿālemde, -de]*

68. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme baḳsa segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi

(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 2). [ʿālemüñ, -üñ]

69. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli
ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli
(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 2). [ʿālemde, -de]

70. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿ**ālemine** rāh idi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [ʿālemine, -i, -n, -e]

71. Bulmadum ʿ**ālemde** ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri
(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [ʿālemde, -de]

72. Ne ḫoş ʿ**ālemdür** ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-şafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ʿālemdür, -dür]*

73. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 6). [ʿālemlere, -ler, -e]

74. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿ**ālemlere** fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [ʿālemlere, -ler, -e]

75. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [ʿālemde, -de]

76. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḫāṣā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 44). [ʿālemde, -de]

77. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [ʿālemde, -de]*

78. ʿĀlemde senden istedigüm budur ey şefīʿ
Ḫāk-ı taẕarruʿa ḳoyuban rūy-ı iltiyām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 95). [ʿālemde, -de]

79. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿ**ālemi** bir dāne mühre rām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [ʿālemi, -i]

80. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu gülistān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 51). [ʿālemde, -de]

81. Ẕātuñ felek-i salṭanata neyyīr-i aʿẓām
ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿ**ālemi** raḫşān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 86). [ʿālemi, -i]

82. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül yeter
Kim bu ʿ**ālem** gülşeninde ʿārife bir gül yeter *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 2). [ʿālem,]*

83. Bezm-i gülşende eşer ḳalmadı cām-ı Cemden
Götürüldi dükeli zevḳ ü ṣafā ʿ**ālemden** *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 2). [ʿālemden, -den]*

84. Şu ki ʿışḳıle ʿ**āleme** ṭoldı
Yüzi berg-i ḥazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [ʿāleme, -e]*

85. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿ**ālem** olur mı
Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem olur mı
(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 1). [ʿālem,]

86. Her gülşen mānend-i Behiştī seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿ**ālemi** seyr ü güẕer itse
(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 6). [ʿālemi, -i]

87. Yoḳ mıdur ʿ**ālemde** bir pervāne deñlü ġayretüm
İḥtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden
(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 15). [ʿālemde, -de]

88. ʿIşḳı ʿ**ālemde** dāstān eyle
Āşnālıḳ ṭarīḳına eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 5). [ʿālemde, -de]*

89. Ney-zenüñ beñzi reşk ile şolsun
Şeh-perüñ şıytı ʿ**āleme** ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [ʿāleme, -e]*

90. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu beyti
İki ʿ**ālemde** bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 68). [ʿālemde, -de]*

ʿ**alem çek:** *Bayrak çekmek. II Padişahlığını ilan etmek.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿ**alem çeker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 6). [ʿalem çeker, -er]*

ʿ**ālem id:** *Eğlenmek, gönül eğlendirmek.*

1. Bilmez geçinme şimdi bizi kim senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿ**ālem iden** āşināların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 4). [ʿālem iden, -en]*

ʿ**ālem it:** *Âlem yapmak, eğlenmek.*

1. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿ**ālem itmişdür** ecel cāmın çeken zevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [ʿālem itmişdür, -miş, -dür]*

ʿ**alem ol:** *Sembol olmak, bilinmek.*

1. Şanma şehr içre ʿ**alem oldı** Behiştī ancaḳ
   Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [ʿalem oldı, -dı]*

ʿ**alemdār:** *Bayrak taşıyan, sancaktar.*

1. Muṭribüm bülbül ʿ**alemdārum** sehī serv-i bülend
   Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [ʿalemdārum, -um]*

ʿ**ālemde kişi itdügini bulsa gerek:** *Dünyada kişi ettiğini bulur. II Herkes ektiğini biçer.*

1. İtdügüm fikr-i viṣālüñdür umaram ki bulam
   Çünki ʿ**ālemde kişi itdügini bulsa gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 8). [ʿālemde kişi itdügini bulsa gerek,]*

ʿ**alem-i āh ile:** *Ah âlemi ile.*

1. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın elden ḳomaduñ
   Ey göñül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [ʿalem-i āhile, -ile]*

ʿ**ālem-i bākī:** *Ebedî âlem. II Ahiret hayatı.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren bī-idrāk
   ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güẕerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 4). [ʿālem-i bāḳīyi, -y, -i]*

ʿ**ālem-i ekvān:** *Varlıklar âlemi.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
   Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿ**ālem-i ekvān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 64). [ʿālem-i ekvān,]*

ʿ**alem-i emn ü emān:** *Güvenilen ve emin âlem.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿ**alem-i emn ü emān**
   Ẓuleme cinsini ʿālemde melāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 9). [ʿalem-i emn ü emān,]*

ʿ**ālem-i ervāḥ:** *Ruhlar âlemi.*

1. Vücūd āyinesinde görinmeden eşbāḥ
   Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿ**ālem-i ervāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 2). [ʿālem-i ervāḥ,]*
2. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
   Ol ʿ**ālem-i ervāḥa** revān terk idüp evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [ʿālem-i ervāḥa, -a]*
3. Ṣāʿir olmadın Behiştī ʿ**ālem-i ervāḥda** Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 9). [ʿālem-i ervāḥda, -da]*
4. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā
   Gūyā ki geldi ʿ**ālem-i ervāḥdan** nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 2). [ʿālem-i ervāḥdan, -dan]*
5. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
   ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [ʿālem-i ervāḥdan, -dan]*

ʿ**alem-i eşʿār:** *Şiir bayrağı.*

1. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup menzilini
   Ser-bülend itdi Behiştī ʿ**alem-i eşʿārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 10). [ʿalem-i eşʿārı, -ı]*

ʿ**ālem-i hecrüñ igen:** *Ayrılık vakti iken.*

1. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḫ
   ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 8). [ʿālem-i hecrüñ igen, -üñ , -i, -gen]*

ʿ**ālem-i īcād:** *İcat âlemi. II Dünya.*

1. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile gelmiş cānlaruz
   Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 1). [ʿālem-i īcāda, -a]*

ʿ**ālem-i ḳalb:** *Kalp dünyası. II Gönül.*

1. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿ**ālem-i ḳalbe** Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [ʿālem-i ḳalbe, -a]*

ʿ**ālem-i maʿnā:** *Mana, anlam dünyası.*

1. Her beyti anuñ ʿ**ālem-i maʿnā** güheridür
   Bir manġıra almazsa ne noḳṣān anı nā-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 131). [ʿālem-i maʿnā,]*

ʿ**ālem-i maʿnī:** *Mana âlemi.*

1. Ḫāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
   ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [ʿālem-i maʿnīde, -de]*

ʿ**ālem-i maʿrifet:** *İlim, hüner âlemi.*

1. Kesb idüpdür Behiştī aḫlāḳı
   ʿĀlem-i maʿrifet sürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 14). [ʿālem-i maʿrifet,]*

ʿ**ālem-i rüʿyā:** *Rüya âlemi.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr

Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 1). [ʿālem-i rüʿyāda, -da]*

ālemi tut: *Dünyayı tutmak, çok yayılmak.*

1. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum **ālemi tutduḳca** her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 2). [ālemi tutduḳca, -duḳca]*

ʿālem-i ünse: *Üns âlemi. Allah'ın cemâl tecellîlerine mazhar olan sûfîlerin, kalplerinde cemâl-i ilâhîyi müşahede etmeleri ve hiçbir korku halinin kalmadığı recâ ve bast halinden de öte sahv (uyanıklık) içinde sadece Hak ile huzurda bulunmaları durumu.*

1. ʿĀlem-i ünse ḳadem başduḳları eyyāmda
Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi zevḳ u ṣafālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 7). [ʿālem-i ünse, -e]*

ʿālem-i vuṣlat: *Kavuşma âlemi. II Sevgilinin yanı.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 8). [ʿālem-i vuṣlatda, -da]*

ʿaleniyen: *Aleni, açıkça.*

1. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp
ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 6). [ʿaleniyen,]*

ālet: *Alet.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḥużūr
Bezm **āletin** Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 10). [āletin, -in]*

ālet-i bezm: *Meclis vasıtası.*

1. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm **ālet-i bezmin**
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [ālet-i bezmin, -in]*

ʿalev: *Alev, kıvılcım.*

1. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿ**alev** olup
Pür-āteş olsa meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 5). [ʿalev,]*

ʿalevī: *Alevilik itikadına mensup olan.*

1. ʿAlevī ṭutdı ḳamu milket-i ʿOs̱māniyye
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [ʿalevī,]*

ʿaleyk: *Üzerine olsun.*

1. Ne ʿ**aleyk** adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [ʿaleyk,]*

ʿālī: *Hz. Ali.*

1. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿ**Ali** Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 10). [ʿali,]*
2. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿ**Ali** sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [ʿali,]*

ʿālī: *Yüce, ulu.*

1. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿ**ālī** maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [ʿālī,]*
2. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿ**ālī** maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [ʿālī,]*
3. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿ**ālī** maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [ʿālī,]*
4. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿ**āli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [ʿāli,]*
5. ʿĀlī menāḳıbın eger āl u ṣaḥābeñüñ
Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḥtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [ʿālī,]*

āl-i abā: *Abâ ehli. Hz. Muhammet'in kendisiyle birlikte kızı Fatma, damadı Ali torunları Hasan ve Hüseyin'den oluşan ailesi.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp **āl-i abānuñ** mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [āl-i abānuñ, -n, -uñ]*

āl-i ʿosmān: *Osmanlı devleti, hanedanı.*

1. Cengde itmek ḳızılbaş **āl-i ʿOs̱mān** ile baḥs̱
Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḥs̱ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 1). [āl-i ʿos̱mān,]*

ʿālī tut: *Yüce tutmak.*

1. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿ**ālī ṭutup** şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [ʿālī ṭutup, -up]*

ʿalīm: *Bilen, bilgisi dâhilinde olan.*

1. Ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm
Oldum ilḥām ile bu reʾye ʿ**alīm** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 2). [ʿalīm,]*

ʿālī-makām: *Yüce makam.*

1. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿ**ālī-maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [ʿālī-maḳām,]*

alın: *Alın, yüzün üst kısmı.*

1. Bir ḳamer **alınlu** gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [alınlu, -lu]*

alış: *Alışmak, müptela olmak.*

1. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar **alışdı** kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [alışdı, -dı]*
2. Ġamuñla şöyle **alışmış** göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [alışmış, -mış]*
3. Şöyle **alışdı** dil cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 5). [alışdı, -dı]*

alışdır: *Alışmak, müptela olmak.*

1. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Şanmañ mizāc **alışdıra** ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [alışdıra, -a]*

alḳış: *Alkış. II Takdir.*

1. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār
Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān **alḳışıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 10). [alḳışıdur, -ı, -dur]*

Allāh: *Yüce yaratıcı, Allah.*

1. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ **Allāh** olıcaḳ
Ḥaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [allāh,]*
2. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ ʿÖtesin **Allāh** oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [allāh,]*
3. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek **Allāhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 2). [allāhuñ, -uñ]*
4. ʿĀşıḳ ehl-i şevḳ u zāhid pür-riyā
Böyle taḳdīr itmiş **Allāhum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 8). [allāhum, -um]*
5. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl itdükce
Beni unutmasun **Allāhı** seven yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 10). [allāhı, -ı]*
6. Niçün **Allāhı** severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [allāhı, -ı]*
7. Efendüm devletüm şāhum Memi şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ **Allāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 2). [allāh,]*
8. Ṭaşı nerm itdi ḳatı göñlüñe kār eylemedi
Nice āhen-dil olursın begüm **Allāh** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 4). [allāh,]*
9. Allāh müyesser eyleye mi baña ol güni
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [allāh,]*
10. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 60). [allāh,]*

Allāh seni yavuz gözden ṣaklasın: *Allah seni kem gözden korusun.*

1. Hemīşe baḫt u devlet yāruñ olsun
Yavuz gözden seni ṣaḳlasın Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 4). [allāh seni yavuz gözden ṣaḳlasın,]*

Allāh teʿālā: *Yüce Allah.*

1. Bed-ḫışālüñle seni **Allāh Teʿālā** ey raḳīb
Yüri var bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 7). [allāh teʿālā,]*

Allāhum bāri cānumı alsañ: *Allah'ım keşke canımı alsan.*

1. Çıḳmadı kūy-ı vuṣlata rāhum
Cānumı bāri alsañ Allāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 2). [allāhum bāri cānumı alsañ, -um]*

Allāhu'ṣ-ṣamed: *" Allah sameddir. " 112/2.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü gündüz **Allāhu'ṣ-Ṣamed** *(Behiştî Dîvânı, Nazm*

1, Mısra 2). [allāhu'ṣ-ṣamed,]

almaz imiş: *Almak. II Sürmek.*

1. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
   Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına **almaz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [almaz imiş,]*

aln: *Alın. II Baş, ön söz.*

1. Kitābuñ **alnına** yazdurdıġumçün nāmda nāmem
   Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [alnına, -ı, -n, -a]*

aln: *Alın, yüzün üst kısmı.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
   Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12). [alnuña, -uñ, -a]*
2. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre tāb-ı kemter
   Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [alnuñ, -uñ]*

alnı açıḳdur yüzi aḳ: *Çekinecek hiçbir durumu ve ayıbı olmayan.*

1. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū
   Kim yüzi aḳ alnı açıḳdur meh-i tābānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 8). [alnı açıḳdur yüzi aḳ,]*

alt: *Alt, alt kısım.*

1. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar
   Lehebī dūzaḫın **altına** zehebler ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 10). [altına, -ı, -n, -a]*
2. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
   Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas **altında** ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [altında, -ı, -n, -da]*
3. ʿAmūd-ı āhum **altından** sipihre olmasa mesned
   Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [altından, -ı, -n, -dan]*
4. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl **altında** ḳaşıdur
   Şafaḳ şanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 1). [altında, -ı, -n, -da]*

altında kal: *Altında kalmak, ezilmek.*

1. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn **altında ḳalmasun**
   Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 13). [altında ḳalmasun, -ma, -sun]*

altında ol: *Tesirinde olmak.*

1. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
   Ḳarār itmez çün **altında olan** nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 8). [altında olan, -an]*

altun: *Altın.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
   Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir **altuna** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [altuna, -a]*
2. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
   Ḳābil midür ki żarb ile **altun** ola nuḫās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [altun,]*
3. Başına **altun** üsküf urınmazidi şehā
   Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [altun,]*
4. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın
   Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda ḳızıl **altunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [altunuñ, -uñ]*
5. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi gören
   Dir ki sermāyesi bir sikke imiş **altunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 10). [altunuñ, -uñ]*
6. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
   Beñzer āḫir ben bu āteşden şızam **altun** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [altun,]*
7. Yazsam **altunile** bir nükte ser-encāmumdan
   Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 1). [altunile, -ile]*
8. Güm itdügince Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi eşk
   Ben anı beñzedürem baḥre düşmiş **altuna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 10). [altuna, -a]*
9. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn dökile
   Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege **altun** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 2). [altun,]*

ālū: *Erik.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
   Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze **ālū** döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [ālū,]*

ʿālūde-i gerd: *Toza toprağa karışmış.*

1. Ḳalb-i ʿuṣṣāḳa keder ḳondurduñ ey kāfir raḳīb
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿ**ālūde-i gerd** eyledüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 6). [ʿālūde-i gerd,]

<u>ālūde-i hāk it:</u> *Toprağa bulaştırmak.*

1. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
Servi **ālūde-i ḫāk itdi** boyuñ reftārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 2). [ālūde-i ḫāk itdi, -di]

<u>alup gel:</u> *Alıp gelmek.*

1. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin **alup gelür** her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [alup gelür, -ür]*

<u>alup ṭur:</u> *Almak, sürekli olmak.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
Üstüm **alup ṭurur** gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [alup ṭurur, -ur]*

<u>alur gözile naẓar it:</u> *Alıcı gözüyle bakmak, inceden inceye gözden geçirmek.*

1. Ḳuldur diyü mezāda ḳoyup ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 8). [alur gözile naẓar itmez, -mez]

<u>ʿam:</u> *Herkese ait, umuma mahsus.*

1. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [ʿam,]

<u>aʿmā:</u> *Kör, gözleri görmeyen.*

1. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [aʿmā,]

<u>aʿmā ol:</u> *Kör olmak.*

1. Yūsufı görmegile giryeden **aʿmā oldı**
Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi Yaʿḳūb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 7). [aʿmā oldı, -dı]

<u>ʿamel:</u> *Dini emirleri yerine getirmek için yapılan iş, ibadet.*

1. Zāhid gibi Behiştī ʿ**amel** fikrin itmezüz
ʿĀṣıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 9). [ʿamel,]
2. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿ**amelden** sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [ʿamelden, -den]*
3. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿ**amel** adını yād eyleye ḫāṣā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 44). [ʿamel,]

<u>ʿamel it:</u> *Amel etmek, kabul etmek.*

1. N'ola rūşen kelāmumla ʿ**amel itmezse** Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [ʿamel itmezse, -mez, -se]*

<u>ʿāmil:</u> *Amel eden.*

1. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿ**āmillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [ʿāmillerüñ, -ler, -üñ]*

<u>āmīn:</u> *Amin.*

1. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye diseñ olmaz mı **āmīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 10). [āmīn,]*

<u>ammā:</u> *Ancak, lakin.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi **ammā** Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [ammā,]
2. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz **ammā** bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [ammā,]
3. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem **ammā** derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [ammā,]*
4. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar Baḥre ġarḳ oldılar **ammā** ṣuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 2). [ammā,]*
5. Çeker ne'ylerse eyler dil fırāḳuñ miḥnetin **ammā**
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [ammā,]*
6. ʿĀṣıḳ bilür el irmez kāküllerüñe **ammā** Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 5). [ammā,]
7. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [ammā,]

8. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü Begenmezler dil-i ġamgīnümi **ammā** elān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [ammā,]*

9. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān laʿlüñ añlaruz Bir bende-i kemīneyüz **ammā** bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 6). [ammā,]*

10. Yāḳūt-ı dehr ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe Bir ferd yaza başladı **ammā** ḥayāl-i ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 6). [ammā,]*

11. Gülşen hevā yeridür **ammā** ne çāre ey dil Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [ammā,]*

12. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek Bir ʿaceb gülşendür **ammā** bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [ammā,]*

13. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [ammā,]*

14. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi **ammā** ben Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [ammā,]*

15. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm **ammā** Būy-ı gül-i vaṣluñda mānend-i ṣabā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 3). [ammā,]*

16. Ḥāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler Didi kim ādemdür **ammā** çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [ammā,]*

17. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde Sen öġretdüñ baña **ammā** seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 8). [ammā,]*

18. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm Şikār ehli çoġ **ammā** cümleden şehbāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [ammā,]*

19. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ **ammā** bu deñlü var Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [ammā,]*

20. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam **ammā** Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 3). [ammā,]*

21. Ḥār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre mesken gülsitān Ben cehennem içre **ammā** cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [ammā,]*

22. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ **ammā** ey sipihr-i ceng-cū Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 5). [ammā,]*

23. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün Ey Behiştī yanduġ **ammā** cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 10). [ammā,]*

24. Yaramaz ḥāli var ḳaddüñle serv-i serkeşüñ **ammā** Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [ammā,]*

25. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oġlana Kendü **ammā** bu yaña ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [ammā,]*

26. Ṭutdum reh-i viṣālüñi **ammā** ne fāʿide ʿÖmr-i raḳībden uzun oldı baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 3). [ammā,]*

27. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ Mīve-i tāzedür **ammā** dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 6). [ammā,]*

28. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider **ammā** Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [ammā,]*

29. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi fetḥ idemez Ṣūret-i ẓāhiri **ammā** ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 8). [ammā,]*

30. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [ammā,]*

31. Od ṣaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne **ammā** Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [ammā,]*

32. İbādetgāha gelse bī-mecālem mest-i mey gibi Benem **ammā** çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 4). [ammā,]*

33. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler **ammā** Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [ammā,]*

34. Behiştī nāme yazmaġa müsāʿid olmadı **ammā** Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra*

9). [ammā,]

35. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül **ammā**
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [ammā,]*

36. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur **ammā** himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [ammā,]*

37. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye yok ḳābiliyyetüm
Ammā ʿināyet-i ezelī rūz-ı müjdedür *(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 2). [ammā,]*

ammā ki: *Ama, ne var ki.*

1. Sībdür ġabġabuñ **ammā ki** ṭoḳunsa rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [ammā ki,]*

2. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde **ammā ki** şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 8). [ammā ki,]*

3. Cilve eyyāmıdur **ammā ki** bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 3). [ammā ki,]*

amrā: *Ey Amr. II Amr, eski fetva metinlerinde erkeği temsil etmek için kullanılan isimlerden biridir.*

1. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye **Amrā** ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [amrā,]*

ʿamri': *Amrî. II Divan şairi.*

1. ʿAmri'yem zār u nā-tüvān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 25). [ʿamri'yem, -y, -em]*

ʿamūd: *Direk, sütun.*

1. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege diyü
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿ**amūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 4). [ʿamūd,]*

ʿamūd-ı āh: *Ahın direği.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [ʿamūd-ı āhum, -um]*

añ: *Vakit, zaman, an.*

1. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir **andur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 10). [andur, -dur]*

2. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir **āna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [āna, -a]*

3. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her **ān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [ān,]*

4. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir **anı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [anı, -ı]*

añ: *Adını söylemek, zikretmek. II Hatırlamak, akla getirmek.*

1. Elüñi çek gül-i aḥmerden **añup** ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 3). [añup, -up]*

2. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [añıcaḳ, -ı, -caḳ]*

3. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl **añsam** eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2). [añsam, -sa, -m]*

4. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra māʾil olmazuz Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 9). [añma, -ma]*

5. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb **añma** bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [añma, -ma]*

6. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev **añalum**
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 9). [añalum, -alum]*

7. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb **añmañ** baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [añmañ, -ma, -ñ]*

8. Ger şikār aḥvālin **añsa** cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [añsa, -sa]*

9. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i

ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [añma, -ma]*

10. Gider **añma** baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [añma, -ma]*
11. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme **andum** ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 1). [andum, -du, -m]*
12. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ **añmaḳdan**
Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 5). [añmaḳdan, -maḳ, -dan]*
13. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm **añma** ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [añma, -ma]*
14. Ġamzesin **añma** Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 9). [añma, -ma]*
15. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın **añsa** Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [añsa, -sa]*
16. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi **añup**
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [añup, -up]*
17. Firāḳ demlerin **añma** meded helāk olduḳ
Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [añma, -ma]*
18. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın **añdum** göñlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [añdum, -du, -m]*
19. Yār **añarsa** ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [añarsa, -ar, -sa]*
20. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Şafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [añup, -up]*

an ki: *An ki, de ki.*

1. Cihānda ādemem ādem ne **an ki** bir leʿīmem ben
Kerāmet ḫullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 1). [an ki,]*

ʿanā: *Güçlük, zahmet, meşakkat.*

1. Zaḥmet ü renc ü ʿ**anāsı** ey Behiştī cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 9). [ʿanāsı, -s, -ı]*

aña: *Anne, ana.*

1. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim **anasın** emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [anasın, -sın]*
2. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde var mı yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden **anaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 10). [anaya, -y, -a]*
3. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana beş beş ṭoġıra sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [ana,]*

aña göre: *Ona göre.*

1. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḥrını **aña göre** ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [aña göre,]*

ʿanber ise: *Güzel koku ise.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḥoş-būyuña naẓīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿ**anber ise** ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [ʿanber ise, -i, -se]*

ʿanber-bū: *Anber kokulu.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿ**anber-bū** hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [ʿanber-bū,]*

anca: *Sadece, tek.*

1. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā **anca** diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [anca,]*

ancaḳ: *Sadece, tek.*

1. Ḳatı güc **ancaḳ** ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [ancaḳ,]*
2. Bir dem **ancaḳ** sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden

incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [ancaḳ,]*

3. Bunı bildüm kim Behiştī ʿāşıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde **ancaḳ** dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 10). [ancaḳ,]*
4. Ḳamu ʿuşşāḳ cān virür viṣāle
Velī ben ḳāʾilem **ancaḳ** ḥayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 2). [ancaḳ,]*
5. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẓaruñ ḥāşılı **ancaḳ** ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 10). [ancaḳ,]*
6. Bir kez cihānda ḥāṭır-ı aġyāra irmedüñ
Ey ġam hemān senüñ gücün **ancaḳ** baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 2). [ancaḳ,]*
7. Kim dilümi ol bilür **ancaḳ** ol añlar
ḥāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [ancaḳ,]*
8. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend **ancaḳ**
Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [ancaḳ,]*
9. Ḳullaruñ içre nā-murād hemān
Begüm **ancaḳ** kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 6). [ancaḳ,]*
10. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
Ḥıżruñ cihānda behresi **ancaḳ** serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 6). [ancaḳ,]*
11. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi **ancaḳ** bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [ancaḳ,]*
12. Bu oldı fāʾidem **ancaḳ** maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [ancaḳ,]*
13. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı **ancaḳ** Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [ancaḳ,]*
14. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür **ancaḳ**
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 9). [ancaḳ,]*

ancaḳ: *Ancak, lakin.*

1. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī **ancaḳ**
Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [ancaḳ,]*
2. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ **ancaḳ** vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [ancaḳ,]*

anda: *Orada.*

1. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ **anda** tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḥaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [anda,]*

andan şoñra: *Ondan sonra.*

1. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
Anı **andan şoñra** ḥayret deştinüñ gümrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 14). [andan ṣoñra,]*

andelīb: *Bülbül.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 10). [andelībe, -e]*

ʿandelīb: *Bülbül.*

1. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿ**andelīb**
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [ʿandelīb,]*
2. Ṣāḥ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿ**andelīb** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ʿandelīb,]*

ʿandelīb: *Bülbül. II Âşık.*

1. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿ**andelībüñ**
Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [ʿandelībüñ, -üñ]*
2. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña ḥande ider
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [ʿandelīb,]*
3. Gülşen-i ʿālemde nice ʿ**andelībüñ** rūzgār
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 5). [ʿandelībüñ, -üñ]*
4. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 6). [ʿandelīb,]*
5. Dirīġ ḳılma temāşā-yı ḥaṭṭ-ı sebzīnüñ
Ki ʿ**andelībe** ölümdür çemenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 8). [ʿandelībe, -e]*
6. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā
ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 6).*

[ʿandelīb,]

7. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi nālesini ʿ**andelīb** olan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 2). [ʿandelīb,]

ʿ**andelībāne:** *Bülbül misali.*

1. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı görüp
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın
(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 10). [ʿandelībāne,]

ʿ**andelīb-i çemen:** *Çimenliğin bülbülü. II Âşık.*

1. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice bilmek yüzini görmeden āvāzından
(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 3). [ʿandelīb-i çemenüñ, -üñ]

ʿ**andelīb-i şūh:** *İşveli, neşeli bülbül. II Âşık.*

1. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük leṭāʾif naḳl idüp
Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [ʿandelīb-i şūḫdan, -dan]*

ʿ**andelīb-i zār:** *Ağlayan, inleyen bülbül. II İnleyen âşık.*

1. Ehl-i diller nālemi maʿẕūr ṭutsunlar ki
ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿ**andelīb-i zārıyem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 4). [ʿandelīb-i zārıyem, -ı, -y, -em]*

2. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller dizüp gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿ**andelīb-i zāruña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 2). [ʿandelīb-i zāruña, -uñ, -a]*

añıl: *Anılmak, zikredilmek, adı geçmek.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb **añılmaḳ** meḥāsin-i Leylā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [añılmaḳ, -maḳ]

2. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ **añılduḳca**
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [añılduḳca, -duḳca]*

3. Ḳāmet-i yār **añılsa** gülşende
Serv boy sāyesi ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 7). [añılsa, -sa]*

ʿ**anḳā:** *Kaf dağında bulunduğuna inanılan efsanevi kuş, zümrüdüanka, simurg.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ gerek ʿ**anḳā** şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [ʿanḳā,]*

2. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum
āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿ**anḳā** ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [ʿanḳā,]*

3. Cihān ʿ**anḳāların** ednā megesce ṭutmayan gönlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [ʿanḳāların, -lar, -ın]*

4. Cihān ʿ**anḳāların** ednā megesce ṭutmayan gönlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [ʿanḳāların, -lar, -ın]*

5. Şāḥ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿ**anḳāveş** Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u şadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 7). [ʿanḳāveş, -veş]*

6. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā bu deñlü var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [ʿanḳālıġumda, -lıġ, -um, -da]*

7. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı ṣīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿ**anḳā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 10). [ʿanḳā,]*

8. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim oldı nice ʿ**anḳā** ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [ʿanḳā,]*

9. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 32). [ʿanḳāya, -y, -a]*

10. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿ**anḳā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [ʿanḳā,]*

ʿ**anḳāveş:** *Anka kuşu gibi.*

1. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿ**anḳāveş** şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 6). [ʿanḳāveş,]*

ʿ**ankebūt:** *Örümcek.*

1. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende
ʿ**ankebūt**
Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 5). [ʿankebūt,]*

ʿ**ankebūt idi:** *Örümcek.*

1. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā
ʿAnḳāya ʿ**ankebūt idi** ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 32). [ʿankebūt idi, -i, -di]*

añla: *Anlamak, idrak etmek, kavramak.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın **añlamaġıçün** temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur ṣürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [añlamaġıçün, -maġ, -ıçün]*

2. Ḥaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel Ṣanma Behiştīyi güzelüm **añlamaz** sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 10). [añlamaz, -maz]*

3. Bir ḥāl olur güzelde kim ehli **añlar** anı Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 7). [añlar, -r]*

4. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı faḳīh
Ne bilür oḳıduġın **añlayımaz** gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 4). [añlayımaz, -y, -ı, -maz]*

5. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān laʿlüñ **añlaruz**
Bir bende-i kemīneyüz ammā bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 5). [añlaruz, -r, -uz]*

6. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba baḳ Çarḫuñ fenāsın **añlamaziseñ** ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 2). [añlamaziseñ, -maz, -i, -se, -ñ]*

7. Sāḳī-i Kevṣer olduġın **añlar** Behiştīnüñ Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 13). [añlar, -r]*

8. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi Ḳandīl-i zīnet **añlar** anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 8). [añlar, -r]*

9. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk **añlama** bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 2). [añlama, -ma]*

10. Rūşen bu ki ʿaḳl **añladuġı** ẕātuña nisbet Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [añladuġı, -duġ, -ı]*

11. Anuñçün nice esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş **añlamazsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 8). [añlamazsın, -maz, -sın]*

12. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān **añlayup**
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān **añlayup** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 11). [añlayup, -y, -up]*

13. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān **añlayup**
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān **añlayup** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 12). [añlayup, -y, -up]*

14. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān **añlayup**
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān **añlayup** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 13). [añlayup, -y, -up]*

15. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān **añlayup**
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān **añlayup** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [añlayup, -y, -up]*

16. Kim dilümi ol bilür ancaḳ ol **añlar** ḥāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [añlar, -r]*

añlan: *Anlaşılmak, idrak edilmek.*

1. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından **añlanur**
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [añlanur, -ur]*

2. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından **añlanur** ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 9). [añlanur, -ur]*

añlar mı: *Bilir mi, anlar mı?*

1. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 8). [añlar mı,]*

anlaruñçün: *Onlar için.*

1. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler müşābih olmaġın
Başı üstinde yer itmiş **anlaruñçün** ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 4). [anlaruñçün,]*

añlat: *İfade etmek, açıklamak.*

1. Döne döne āstānuñ rifʿatin **añlatmaġa**
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 3). [añlatmaġa, -maġ, -a]*

añma: *Hatırlamak, bahsetmek.*

1. Aġlamaḳ ṭutdı beni **añmañuz** uçmaġı baña
Bülbülüñ ḥāleti zindān ider ol bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 1). [añmañuz, -ñuz]*

añsızın: *Ansızın, birden bire.*

1. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 8). [añsızın,]*

anuñ içün: *Onun için. II Bu yüzden.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
   Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [anuñ içün,]*
2. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḥsāra
   Ḳorḳaram **anuñ içün** yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [anuñ içün,]*

anuñçün kim: *Bundan dolayı ki.*

1. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
   Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 8). [anuñçün kim,]*

ʿār: *Utanma, utanç, hayâ, hicap.*

1. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi
   Zīrā ki sende raḥm eşeri bende **ʿār** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 8). [ʿār,]*

ʿār eylemeyüp: *Utanmak.*

1. Almaġa irdüginüñ göñlini **ʿār eylemeyüp** Bulduġı mülket-i vīrāneye sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 5). [ʿār eylemeyüp, -me, -y, -üp]*

ʿār eyle: *Utanmak.*

1. Almaġa irdüginüñ göñlini **ʿār eylemeyüp** Bulduġı mülket-i vīrāneye sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 5). [ʿār eylemeyüp, -me, -y, -üp]*

ʿār eyle: *Utanmak.*

1. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa **ʿār eyler** faḳīḥ Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 3). [ʿār eyler, -r]*

ʿār it: *Utanmak.*

1. İtme ʿār āhumuñ ḫurūşundan
   Ki n'olur bülbülüñ ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 1). [ʿār itme, -me]*

ʿār itmesün mi: *Utanmak, hicap etmek. II Utanmasın mı?*

1. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
   Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 7). [ʿār itmesün mi, -me, -sün, -mi]*

ʿār it: *Utanmak.*

1. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī bugün bāde
   Ki gelmiş ṣūfīnüñ **ʿār itmeyüp** bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 8). [ʿār itmeyüp, -me, -y, -üp]*

ara: *Aramak, bulmaya çalışmak.*

1. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı Sirişk ü āha Behiştī cihānı **aradur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 10). [aradur, -dur]*
2. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḥsāruñ yabanlarda **arar** Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 7). [arar, -r]*
3. Ter düşer cāmiʿ içinde seni **arar** bu diyü Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [arar, -r]*

ara: *Vakit.*

1. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña Ey mehliḳā bir **ara** maḥabbet semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [ara,]*

ara: *İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mesafe, ara.*

1. Var ise dīdāra meylüñ **aradan** şekki götür
   Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [aradan, -dan]*
2. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
   Kim zamān giçe **aradan** āşinālar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [aradan, -dan]*
3. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki hilāl Görinse göz **arasından** eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 2). [arasından, -sı, -n, -dan]*
4. Ezelde cān ile cānāne āşinālar imiş Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben **arada** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 8). [arada, -da]*

ara: *Ara, iç.*

1. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān Mecnūn ile olurdı **aramızda** iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [aramızda, -mız, -da]*
2. Ṣuʿarā beyti **arasında** Behiştī şiʿrüñ Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [arasında, -s, -ı, -n, -da]*
3. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
   Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 6).*

[ara,]

ara: *Ara sıra, biraz.*

1. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ **ara** uymış **ara** ḳaçmış **ara** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [ara,]*
2. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ **ara** uymış **ara** ḳaçmış **ara** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [ara,]*
3. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ **ara** uymış **ara** ḳaçmış **ara** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [ara,]*

ara: *Gezmek, bulunmak.*

1. İşigüñ çevresinde neyler aġyār
Ḥaremde ne **arar** küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 6). [arar, -r]*

ara: *Mahal, mevki, yer.*

1. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen Behiştī bu **aralarda** tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 10). [aralarda, -lar, -da]*

ara: *Aramak. II Arzulamak, istemek.*

1. Ġam-ı ʿışḳuñ **arar** dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [arar, -r]*

ara yer: *Ara yerde, arada.*

1. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [ara yerde, -de]*

ʿ**Arab:** *Arap. II Esmer, kara.*

1. Ey Behiştī ruḥlaruñda ḫālini kim görse dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿ**Arab** oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [ʿarab,]*

ʿ**Arab:** *Arap.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿ**Arab** buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ʿarab,]*
2. Āhumuñ dūdı ʿ**Arab** ḳullaruñ aʿlācasıdur Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 5). [ʿarab,]*
3. Leb-i ʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed ḥaḳıçün
Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi Rūm u ʿ**Arabı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 4). [ʿarabı, -ı]*

Aʿrabī: *Arap milletinden olan, esmer kişi.*

1. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki **Aʿrabī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 2). [aʿrabī,]*

ʿ**Arablar:** *Araplar.*

1. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [ʿarablar,]*

Aʿrāf: *Araf, cennet ile cehennem arasındaki mahal.*

1. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger **aʿrāf** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 10). [aʿrāf,]*
2. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı **aʿrāfı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [aʿrāfı, -ı]*

ʿ**arak:** *Yudum.*

1. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān itdiler
Bir ʿ**araḳ** aldılar andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 2). [ʿaraḳ,]*

ārām: *Bir yerde kalma, karar kılma.*

1. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḫużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden **ārām** u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 8). [ārām,]*

ārām it: *Dinlenmek, rahat ve huzur içinde olmak.*

1. Uġrayaldan kūyuña rāhum benüm
Bir dem **ārām itmedi** āhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 2). [ārām itmedi, -me, -di]*

ʿ**arʿar:** *Ardıç ağacı, dağ servisi. II Endamlı sevgili.*

1. Dokunsa ʿ**arʿara** āhum şimāli
Olurdı kūhsāruñ başı ḫallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 3). [ʿarʿara, -a]*

ʿarʿar: *Servi, dağ servisi, dikenli ardıç.*

1. Yandıġum bu sāye ṣalduġına **ʿarʿar** üstüñe
   Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 1). [ʿarʿar,]*

arasında: *Ara, iç.*

1. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān ʿĀşıḳlar **arasında** ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 6). [arasında,]*
2. ʿĀşıḳlar **arasında** faḫrum yeri oldur kim Göñlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [arasında,]*
3. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā ʿAndelīb itdi dikenler **arasında** āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 6). [arasında,]*
4. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim ʿĀşıklar **arasında** sevilmez raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 6). [arasında,]*
5. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
   Zihī ʿizzet ki ʿāşıḳlar **arasında** uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 10). [arasında,]*

araya gir: *Araya girmek, engellemek.*

1. Dün ebr **araya girmese** yār üzre düşerdi Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [araya girmese, -me, -se]*

arayu arayu bulduk mı: *Araya araya bulmak.*

1. Vuṣlatuñ dürrini deryā-yı firāḳda senüñ Arayu arayu āḫirle hele bulduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 6). [arayu arayu bulduḳ mı, -du, -ḳ , -mı-y, -u]*

ardınca: *Peşinde, ardında.*

1. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā **ardıncayam** ammā
   Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 3). [ardıncayam, -y, -am]*

ardınca: *Peşi sıra, ardından.*

1. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
   Ne meydānda bir oḳ aṭılsa **ardınca** kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [ardınca,]*

ʿārif: *Arif, irfan sahibi.*

1. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 15). [ʿārifiseñ, -i, -se, -ñ]*

ʿārif olanlar: *Ma'rifet ehli, irfan sahibi, bilen.*

1. Bezm-i fenāda ʿ**ārif olanlar** ne ġam çeker
   Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 1). [ʿārif olanlar, -lar]*

ʿārif ol: *Arif olmak, irfan sahibi olmak.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿ**ārif olur** ʿāḳıbet mālik Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [ʿārif olur, -ur]*

ʿārife bir gül yeter: *Arife bir gül yeter.*

1. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül yeter
   Kim bu ʿālem gülşeninde ʿ**ārife bir gül yeter** *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 2). [ʿārife bir gül yeter,]*

ʿārıż: *Yanak. II Sevgilinin yanağı.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿ**ārıżuñ** mevcinde ʿaḳl
   Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [ʿārıżuñ, -uñ]*
2. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük Gül ḫod yanında ʿ**ārıżıñuñ** bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [ʿārıżıñuñ, -ıñ, -uñ]*
3. Göreli ʿ**ārıżuñı** gelmedi benden yaña dil Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 3). [ʿārıżuñı, -uñ, -ı]*

ʿārıż: *Yanak.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
   Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 3). [ʿārıż,]*
2. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet mi ḳopar
   ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 2). [ʿārıżuñ, -uñ]*
3. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [ʿārıż,]*
4. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
   ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [ʿārıżı, -ı]*

5. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān
ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [ʿārıżuñ, -uñ]*

6. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem
(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [ʿārıżuñ, -uñ]

7. Ben ḥaḳīre ʿ**ārızuñ** ābı ne yüzden ṣuna cām
Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [ʿārızuñ, -uñ]*

8. ʿĀrıżuñ ṣevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi
ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm enhārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 3). [ʿārıżuñ, -uñ]

9. Yaşlı gözüm ʿ**ārıżuñ** dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 5). [ʿārıżuñ, -uñ]*

10. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında zenaḫdānuñ senüñ
Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 5). [ʿārıżuñ, -uñ]*

11. Ravża-i ḫüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür hemān
ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ ḥazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 10). [ʿārıż,]*

ʿārıż: *Yanak. II Yeryüzü.*

1. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [ʿārıżuñ, -uñ]*

ʿārıż ol: *Gelip çatmak, musallat olmak.*

1. Her nice zaḥmet ki ʿ**ārıż olsa** ol cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 1). [ʿārıż olsa, -sa]*

ʿārıż-ı cānān: *Sevgilinin yüzü.*

1. Dil-i meyyālümi sen ʿ**ārıż-ı cānāna** ṭabşırdum
Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 1). [ʿārıż-ı cānāna, -a]*

ʿārıż-ı gül-gūnuñ: *Gül renkli yanak.*

1. Sünbülüñden ʿ**ārıż-ı gül-gūnuña** pīrāye ṣal
Fitne çevgānını māhum āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 1). [ʿārıż-ı gül-gūnuña, -uñ, -a]*

ʿārıż-ı gül-zār: *Gül bahçesinin yanağı. II Sevgilinin yanağı.*

1. Rengin eylerdi ziyāde ʿ**ārıż-ı gül-zārınuñ**
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña mīzāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 5). [ʿārıż-ı gül-zārınuñ, -ı, -n, -uñ]*

ʿārıż-ı nev-ḫaṭṭ: *Yanakta yeni çıkmış ayva tüyü.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
Ḫamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 3). [ʿārıż-ı nev-ḫaṭṭını, -ı, -n, -ı]*

ʿārıż-ı pür-mevc: *Dalgalarla dolu yanak.*

1. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
Bu ʿ**ārıż-ı pür-mevcüñ** ṣu gibi geçer çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 10). [ʿārıż-ı pür-mevcüñ, -üñ]*

ʿārıż-ı reng-ā-renk: *Rengarenk yanak.*

1. Görinse niḳābuñdan ol ʿ**ārıż-ı reng-ā-renk**
Şevḳuñle düşer şehrüñ ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 7). [ʿārıż-ı reng-ā-renk,]*

ʿārıż-ı yār: *Sevgilinin yanağı.*

1. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẓarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿ**ārıż-ı yār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [ʿārıż-ı yār,]*

2. Ger Behiştī ʿ**ārıż-ı yāra** ḥarīş olsa n'ola
Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevşer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [ʿārıż-ı yāra, -a]*

3. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿ**ārıż-ı yāri**
Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 9). [ʿārıż-ı yāri, -i]*

4. Cihānda ʿ**ārıż-ı yāruñ** yoġ iken mişli mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [ʿārıż-ı yāruñ, -uñ]*

arḳası üzre: *Sırt üstü.*

1. Küşt-gīr-i ʿışḳ Mecnūn baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 8). [arḳası üzre,]*

armaġān ile: *Armağan, hediye ile.*

1. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek cān getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm **armaġān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 8). [armaġān ile, -ile]*

ʿ**arş:** *Gök, sema.*

1. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile Şöyle kim yarın virilse ʿ**arşdan** ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [ʿarşdan, -dan]*
2. Ey göñül murġı sen bu himmetile ʿArşda āşiyāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 6). [ʿarşda, -da]*
3. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān Beñzer aña kim ʿ**arşda** āteş ṣaça suʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 116). [ʿarşda, -da]*

ʿ**arşa:** *Beden, toprak.*

1. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez
   Vücūdı ʿ**arşasın** bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [ʿarşasın, -s, -ı, -n]*

ʿ**arşa çık:** *Çok yükselmek, göklere kadar çıkmak.*

1. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
   Nāleñi gūş iden ṣafā bulsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 15). [ʿarşa çıḳ,]*

ʿ**arşagāh-ı ʿīd:** *Bayram yeri. II Dünya.*

1. ʿArşagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 5). [ʿarşagāh-ı ʿīd,]*

ʿ**arşa-i ʿarż:** *Geniş arsa, toprak. II Dünya malı.*

1. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
   Ḳonanlar ʿ**arsa-i ʿarża** felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 8). [ʿarsa-i ʿarża, -a]*

ʿ**arşa-i ḥayret:** *Şaşkınlık vadisi.*

1. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
   ʿArşa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 2). [ʿarşa-i ḥayretde, -de]*

ʿ**arşa-i ʿışk:** *Aşk arsası. II Aşk meydanı.*

1. ʿArşa-i ʿışḳuñ ser-āmed pehlevānısın diyü Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan selām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 7). [ʿarşa-i ʿışḳuñ, -uñ]*

ʿ**arşa-i maḥabbet:** *Muhabbet arsası.*

1. Sır virmeyem ʿadūya yoluñda virem seri Ben ʿ**arşa-i maḥabbet** içinde şu serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 6). [ʿarşa-i maḥabbet,]*

ʿ**arşa-i maḥşer:** *Mahşer yeri, mahşer.*

1. ʿArşa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
   Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 8). [ʿarşa-i maḥşerde, -de]*

ʿ**arş-ı hudā:** *Allah'ın arşı.*

1. Ben şūre sālikiyem kim ayaġı toprağını Kuḥl idindi gözine ʿ**arş-ı Ḫudā** reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 6). [ʿarş-ı ḫudā,]*

ʿ**arş-ı muʿallā:** *Yüce, yüksek arş.*

1. Bir kemteridür baḥr u muḥīt içre ḥabābuñ Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿ**arş-ı muʿallā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 20). [ʿarş-ı muʿallā,]*

artuḳ: *Başka.*

1. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
   Ṭaşdan **artuḳ** nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [artuḳ,]*

artuḳ: *Fazla, fazlaca.*

1. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
   Acı zehr içmekden **artuḳdur** Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 10). [artuḳdur, -dur]*
2. Sevāba ḳanġımuz **artuḳ** girerdük ola ey vāʿiẓ
   Ḥicāza gitse şūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 5). [artuḳ,]*
3. Cezālar eyleyicek cürmise seni sevmek Efendi cümleden **artuḳ** baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 4). [artuḳ,]*
4. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ **artuḳ** ellerden
   Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 7). [artuḳ,]*
5. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye Meyden **artuḳdur** neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [artuḳdur, -dur]*
6. Yegdür göñül cefāya taḥammül ıraġ olup Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [artuḳ,]*
7. N'ola yüzüm gören yārān firār eylerse yanumdan
   Ġam-ı sīnem benüm āteşden **artuḳdur** sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 8). [artuḳdur, -dur]*
8. Senden **artuḳ** baña ölüm yeg gelür görinür

Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 7). [artuḳ,]*

9. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice Biñ yıldan **artuḳ** eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 4). [artuḳ,]*

artur: *Artırmak, çoğaltmak.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
   Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre **arturur** şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [arturur, -ur]*
2. ʿAceb mi ġafletin **artursa** sāmiʿüñ vāʿiẓ
   Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [artursa, -sa]*

arż: *Yeryüzü, dünya.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
   Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [arżı, -ı]*

ʿarż eyle: *Sunmak, göstermek.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
   Ḥüsn-i cān-efrūzuñı **ʿarż eyle** seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 4). [ʿarż eyle,]*

ʿarż eyle: *Sunmak, göstermek.*

1. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
   ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [ʿarż eyle,]*

ʿarẓ eyle: *Arz etmek, söylemek.*

1. Varup oñmazın niçe **ʿarẓ eylesem** kim ḥācetüm
   Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [ʿarẓ eylesem, -se, -m]*

ʿarż eyle: *Sunmak, göstermek, anlatmak.*

1. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
   Kime **ʿarż eyleyem** ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [ʿarż eyleyem, -y, -em]*

ʿarż id: *Sunmak, takdim etmek.*

1. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı **ʿarż iderken**
   Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [ʿarż iderken, -er, -ken]*
2. Ey ṣabā yāre nice **ʿarż ideyüm** ḥālüm saña
   Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [ʿarż ideyüm, -eyüm]*
3. İşiginden ḳopdı ol meh **ʿarż idüp** ṭalʿat yine
   ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [ʿarż idüp, -üp]*

ʿarż it: *Arz etmek, sunmak.*

1. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
   Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [ʿarż it,]*
2. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
   Cilve **ʿarż itdükce** çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 8). [ʿarż itdükce, -dükce]*
3. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
   Dilde yāre ḥālümi **arż itmege** iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 8). [arż itmege, -meg, -e]*
4. Vaṣlı metāʿın bize **ʿarż itse** yār
   Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [ʿarż itse, -se]*

ʿarẓa kıl: *Sunmak, takdim etmek.*

1. Dīde-i nā-dāna ḥüsnüñ **ʿarẓa ḳılma** zen gibi
   Pāk dāmen ol ḥabībüm Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 1). [ʿarẓa ḳılma, -ma]*

ʿarż-ı cemāl: *Güzel yüzünü göstermek.*

1. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş **ʿarż-ı cemāl**
   Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 1). [ʿarż-ı cemāl,]*

ʿarż-ı cünūn eyle: *Divanelik sergilemek, divaneleşmek.*

1. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
   Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 3). [ʿarż-ı cünūn eylerem, -r, -em]*

ʿarż-ı ḥācet it: *İhtiyaç bildirmek, istekte bulunmak.*

1. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese göñlüm
   Yüz urup **ʿarż-ı ḥācet itmege** bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 8). [ʿarż-ı ḥācet itmege, -meg, -e]*

2. Göñül ʿālemde erbāb-ı ḥamiyyet
Olursa ġayra itmez ʿarż-ı ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 2). [ʿarż-ı ḥācet itmez, -mez]*

ʿarż-ı ḥüsn it: *Güzelliğini sergilemek.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam **ʿarż-ı ḥüsn itdi** o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [ʿarż-ı ḥüsn itdi, -di]*

ʿarż-ı şefkat id: *Şefkat, sevgi göstermek.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe **ʿarż-ı şefḳat iderler** ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [ʿarż-ı şefḳat iderler, -er, -ler]*

ārzū eyle: *Heves etmek, arzulamak, istemek.*

1. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 6). [ārzū eylemez, -mez]*
2. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle **ārzū eyler** meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [ārzū eyler, -r]*
3. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ **ārzū eyler**
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [ārzū eyler, -r]*
4. Ser-pā bürehne yār işigin **ārzū ider**
Başı yine Behiştinüñ ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 9). [ārzū ider, -er]*
5. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 5). [ārzū itmeyelüm, -me, -y, -elüm]*

ārzū-yı cū: *Bitmek bilmeyen arzular.*

1. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde **ārzū-yı cū** ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [ārzū-yı cū,]*

ārzū-yı sīb: *Elma arzusu. II Sevgilinin elmaya benzeyen güzel çenesinin arzusu.*

1. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli gözüm
Bir ḥastedür ki göñlüm ider **ārzū-yı sīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 4). [ārzū-yı sīb,]*

aş: *İdam etmek, asmak.*

1. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtiṣāṣ
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse **aş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 2). [aş,]*
2. Ger bulursam ayaġından **aşmaġa** dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḥāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [aşmaġa, -maġ, -a]*
3. Emr ideydüñ ʿāṣıḳı **aşmaġa** zülfüñ dārına
Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 7). [aşmaġa, -maġ, -a]*

aş: *Asmak, koymak.*

1. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege
Aşdı eşküm gözümüñ ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [aşdı, -dı]*

as: *Yemek.*

1. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir **aşıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [aşıdur, -ı, -dur]*

ʿaşā: *Asa, değnek, baston.*

1. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı **ʿaşā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 6). [ʿaşā,]*
2. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre **ʿaşā** itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [ʿaşā,]*

ʿaşābe: *Sülale. II Tamamı.*

1. Eski derdüñ **ʿaşābesin** şeşelüm
Bağrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 7). [ʿaşābesin, -si, -n]*

āṣaf: *Hz. Süleyman'ın veziri.*

1. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
Ey dil **Āṣaf** gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 8). [āṣaf,]*

aşaġa: *Aşağı, aşağı taraf.*

1. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum **aşaġa** yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [aşaġa,]*

aşak: *Aşağı. II Alçak.*

1. Dünyā bir **aşaḳ** dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri ġūle virüpdür bu beyābān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 27). [aşaḳ,]

aşaḳ: *Mütevazılık..*

1. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḫużūr
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç
(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 9). [aşaḳ olmaḳda imiş,]

ʿasākir: *Askerler.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce **ʿasākir**
Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 109). [ʿasākir,]*

āsān: *Kolay, zahmetsiz.*

1. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme **āsān** vaṭandan ayrılmaḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 10). [āsān,]
2. Ger luṭfuñ elinden resen-i ceẕbe irerse
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 50). [āsān,]

āsān gel: *Kolay gelmek, kolay görünmek.*

1. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā yüki
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki
(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [āsān gelürse, -ür, -se]

āsān ol: *Kolay, zahmetsiz olmak.*

1. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā dūr olmasun
ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı **āsān ola**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 10). [āsān ola, -a]

āsār-ı ḥaşmet: *Haşmet, heybet eserleri.*

1. Bende ḳılur cihānı şu şāh-ı zamāne kim
Āsār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḫtişām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 50). [āsār-ı ḥaşmetüñde,]

ʿaşā-yı āh: *Ah asası.*

1. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [ʿaṣā-yı āhı, -ı]*
2. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [ʿaṣā-yı āhı, -ı]*

ʿaşā-yı ʿışḳ: *Aşk asası.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger **ʿaşā-yı ʿışḳ** ile
Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [ʿaṣā-yı ʿışḳ,]

ʿasel: *Bal.*

1. Hecrüñde ölüm vaḳti leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿ**aselcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [ʿaselcikdür, -cik, -dür]*
2. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿ**aselden** yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [ʿaselden, -den]*

aṣḥāb: *Sahabeler.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu **aṣḥāb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [aṣḥāb,]*

ʿāşık: *Âşık. II Derviş.*

1. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
Evvelden eski ʿādetidür ʿ**āşıḳuñ** pelās
(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 8). [ʿāşıḳuñ, -uñ]

ʿāşık: *Âşık, tutkun, meftun.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür ṣabā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 3). [ʿāşıḳa, -a]
2. Didi bir ʿ**āşıḳ** baña bu cism-i pür-dāġum görüp
Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 3). [ʿāşıḳ,]*
3. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿ**āşıḳlar** niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [ʿāşıḳlar, -lar]*
4. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā dūr olmasun
ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 10). [ʿāşıḳa, -a]*
5. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿ**āşıḳları** şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 2). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*
6. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān
ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 6). [ʿāşıḳlar, -lar]*

7. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿ**āşıḳa** bir dāne sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 10). [ʿāşıḳa, -a]*

8. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [ʿāşıḳa, -a]*

9. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿ**āşıḳum** ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 6). [ʿāşıḳum, -um]*

10. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim
ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 10). [ʿāşıḳa, -a]*

11. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿ**āşıḳ** bu günlerde ıraġ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 2). [ʿāşıḳ,]*

12. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2). [ʿāşıḳı, -ı]*

13. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿ**āşıḳa** cān itdiler
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 1). [ʿāşıḳa, -a]*

14. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿ**āşıḳa**
Ġam şebinde ol yüzi māhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 7). [ʿāşıḳa, -a]*

15. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿ**āşıḳa**
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [ʿāşıḳa, -a]*

16. ʿĀşıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 5). [ʿāşıḳlaruñ, -lar, -uñ]*

17. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [ʿāşık,]*

18. Yollarda ṣabā şām u seher ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿ**āşıḳa** ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 2). [ʿāşıḳa, -a]*

19. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿ**āşıḳa** ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [ʿāşıḳa, -a]*

20. Her ne ʿ**āşıḳ** ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 9). [ʿāşık,]*

21. Dūd-ı āhı felekde seyr itmek
ʿĀşıḳa başġa bir kerāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 8). [ʿāşıḳa, -a]*

22. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿ**āşıḳa** ādem dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 3). [ʿāşıḳa, -a]*

23. Zāhidā āyineye baḳmayalum mı yoḫsa
ʿĀşıḳuñ āyinesi cām-ı mey-i rūşendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 6). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

24. Bunı bildüm kim Behiştī ʿ**āşıḳa** raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 9). [ʿāşıḳa, -a]*

25. Ġanī göñüllü şu ʿ**āşıḳ** durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

26. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 1). [ʿāşıḳlaruñdan, -lar, -uñ, -dan]*

27. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿ**āşıḳ** çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 8). [ʿāşıḳ,]*

28. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿ**āşıḳ** Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 10). [ʿāşıḳ,]*

29. Cān naḳdin alup nāzük-püserler
Nāzükligile ʿ**āşıḳ** umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 2). [ʿāşıḳ,]*

30. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan
ʿ**āşıḳlaruñ**
Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 5). [ʿāşıḳlaruñ, -lar, -uñ]*

31. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar
ʿĀşıḳuñ var ise bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 6). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

32. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿ**āşıḳuñ**
Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 7). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

33. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

34. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum yeri oldur kim
Göñlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [ʿāşıḳlar, -lar]*

35. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden
ġam yimez ʿ**āşıḳ**

Hemān ʿālemde ey nāzük-beden
dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [ʿāşıḳ,]*

36. Tīġ-i müjeñle ʿ**āşıḳları** eyleme helāk
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 5). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]

37. Şarḳ u ġarba şalmaġıçün ʿ**āşıḳa** tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [ʿāşıḳa, -a]*

38. Anuñçün vuṣlata ʿ**āşıḳ** şitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 1). [ʿāşıḳ,]*

39. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿ**āşıḳa**
Aña şabritmez Behiştī cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 13). [ʿāşıḳa, -a]*

40. Devr-i ḫüsnüñde güzeldür ʿ**āşıḳuñ** hengāmesi
Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 11). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

41. Ne ʿ**āşıḳ** kim bugün rūz-ı vişālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

42. Kuḫlveş ʿ**āşıḳ** Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [ʿāşıḳ,]*

43. Derdile āh itse bir ʿ**āşıḳ** gözüm göñlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

44. Ḫānmānın ʿ**āşıḳuñ** ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

45. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿ**āşıḳ** ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]*

46. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 8). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

47. Ben gedāñıçün ʿadū ʿ**āşıḳ** degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

48. Gördügi dem didi ʿ**āşıḳları** cānān şāf şaf
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān şāf şaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*

49. Zāhid gibi Behiştī ʿamel fikrin itmezüz
ʿĀşıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 10). [ʿāşıḳlaruz, -lar, -uz]*

50. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿ**āşıḳa**
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 7). [ʿāşıḳa, -a]*

51. Egerçi ʿ**āşıḳı** sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
Velī görseñ nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 1). [ʿāşıḳı, -ı]*

52. Ey Behiştī ḫüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿ**āşıḳ** u şādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [ʿāşıḳ,]*

53. Bünyesin seyl-i ḫavādiş yıḳsa ʿ**āşıḳ** yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]*

54. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā küyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 9). [ʿāşıḳa, -a]*

55. ʿĀşıḳ ehl-i şevḳ u zāhid pür-riyā
Böyle taḳdīr itmiş Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]*

56. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḫabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿ**āşıḳ** şafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 4). [ʿāşıḳ,]*

57. Vuṣlat deminde ʿ**āşıḳa** rūze revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [ʿāşıḳa, -a]*

58. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿ**āşıḳ**
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]*

59. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿ**āşıḳ** didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [ʿāşıḳ,]*

60. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿ**āşıḳ** şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 2). [ʿāşıḳ,]*

61. Gösterürseñ ʿ**āşıḳa** kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386,*

Mısra 3). [ʿāşıḳa, -a]

62. Ehl-i ḥased senüñçün ʿ**āşıḳ** degül dimişler
Yine Behişti tāze bühtān mübārek olsun
(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 9). [ʿāşıḳ,]

63. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl içinde
Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]

64. Ġaraż bahāne ile ʿ**āşıḳı** pişürmegise
Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 3). [ʿāşıḳı, -ı]*

65. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿ**āşıḳı** ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [ʿāşıḳı, -ı]*

66. Ger nüvāzişler irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿ**āşıḳ** dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 6). [ʿāşıḳ,]*

67. Bir nev-cevāna ʿ**āşıḳ** pīr olmaḳ isterin
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ isterin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 1). [ʿāşıḳ,]

68. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben de ʿ**āşıḳam**
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [ʿāşıḳam, -am]*

69. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim
ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 6). [ʿāşıklar, -lar]

70. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
Zihī ʿizzet ki ʿ**āşıḳlar** arasında uludur bu
(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 10). [ʿāşıḳlar, -lar]

71. ʿĀşıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı gelür āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 3). [ʿāşıḳa, -a]

72. Gönline gelmez raḳībüñ ʿ**āşıḳa** raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aşlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 7). [ʿāşıḳa, -a]*

73. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün
Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 5). [ʿāşıḳlaruñ, -lar, -uñ]*

74. ʿīş ü işret ḳıl diyü ṣaḥn-ı çemende her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 6). [ʿāşıḳa, -a]

75. Bir cām ile bir rāhib ḳurtardı beni ġamdan
ʿĀşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 6). [ʿāşıḳlara, -lar, -a]

76. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ gönlünde eger kīne
(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 9). [ʿāşıḳlara, -lar, -a]

77. Ne güzeldür Behişti bir ʿ**āşıḳ**
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 9). [ʿāşıḳ,]*

78. Āh kim ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿ**āşıḳınuñ** ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 2). [ʿāşıḳınuñ, -ın, -uñ]*

79. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cününa düşmese olmaz bahārda
(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 10). [ʿāşıḳ,]

80. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 5). [ʿāşıḳ,]*

81. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 2). [ʿāşıḳa, -a]

82. ʿIşḳ işleri ʿ**āşıḳdan** şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [ʿāşıḳdan, -dan]*

83. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [ʿāşıḳa, -a]

84. Zāhidā ʿ**āşıḳ** ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]*

85. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿ**āşıḳ** dir
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [ʿāşıḳ,]

86. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 9). [ʿāşıḳ,]

87. Gördüm belāda ʿ**āşıḳı** raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 3). [ʿāşıḳı, -ı]

88. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam ṣanma bu ḫayāli
ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi şālı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 2). [ʿāşıḳlaruñ, -lar, -uñ]

89. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿ**āşıḳ** evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 2). [ʿāşıḳ,]*

90. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿ**āşıḳlar**
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 7). [ʿāşıḳlar, -lar]*

91. Cihānda ʿ**āşıḳuñ** yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [ʿāşıḳuñ, -uñ]*

92. Emr ideydüñ ʿ**āşıḳı** aşmaġa zülfüñ dārına
Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 7). [ʿāşıḳı, -ı]*

93. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿ**āşıḳa** vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [ʿāşıḳa, -a]*

94. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿ**āşıḳa** bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [ʿāşıḳa, -a]*

95. Belālar ne biter ʿ**āşıḳ** taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [ʿāşıḳ,]*

96. Maḥabbet ʿ**āşıḳı** rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir zerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [ʿāşıḳı, -ı]*

97. Zülfüñ niçe ʿ**āşıḳları** dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [ʿāşıḳları, -lar, -ı]*

ʿ**āşıḳ iseñ:** *Âşık, seven kişi.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [ʿāşıḳ iseñ, -ñ]*

ʿ**āşıḳ ol:** *Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.*

1. Gerçi ʿ**āşıḳ olalı** ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 1). [ʿāşıḳ olalı, -alı]*

2. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
ʿĀşıḳ olan ʿışḳ ögrenmek gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 4). [ʿāşıḳ olan, -an]*

3. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm var idi
Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [ʿāşıḳ olduġı, -duġ, -ı]*

4. ʿĀşıḳ oldum bir cefā vü cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāşıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [ʿāşıḳ oldum, -du, -m]*

5. Beni aġyāra nisbet eylesen ʿĀşıḳ oldumsa kāfir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 4). [ʿāşıḳ oldumsa, -du, -m, -sa]*

6. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne bilür ʿ**āşıḳ olmayan** Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [ʿāşıḳ olmayan, -ma, -y, -an]*

7. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿ**āşıḳ ol** kim Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 7). [ʿāşıḳ ol,]*

ʿ**āşıḳāne:** *Âşıka yaraşır şekilde.*

1. Bir āh idem derūndan eger ʿ**āşıḳāne** ben Āteş uram ḫarābe-i kevn ü mekāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 1). [ʿāşıḳāne,]*

āşikār ol: *Belli olmak, görünmek. ll Bilmek, bilinmek.*

1. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir kelām-ı cān-fezā
Söyle kim rāz-ı dü ʿālem **āşikār olsun** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 10). [āşikār olsun,]*

āşikāre kıl: *Ortaya çıkarmak.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden Ṣadā-yı sāz ile rāzını **āşikāre ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 10). [āşikāre ḳılam, -am]*

ʿ**āşıḳ-ı āvāre:** *Perişan âşık.*

1. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı āvārenüñ, -n, -üñ]*

ʿ**āşıḳ-ı bī-dil:** *Gönülsüz âşık.*

1. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿ**āşıḳ-ı bī-dillerüñ**
Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ, -ler, -üñ]*

ʿ**āşık-ı dīdār:** *Güzel yüzünün âşıkı.*

1. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿ**āşıḳ-ı**

dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 6). [ʿāşıḳ-ı dīdārıyem, -ı, -y, -em]*

ʿāşık-ı dīvāne: *Aklını yitirmiş, divâne âşık.*

1. ʿĀşıḳ oldum bir cefā vü cevri çoḳ cānāneye
   Dimişüz bir çāre eyleñ ʿ**āşıḳ-ı dīvāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 2). [ʿāşıḳ-ı dīvāneye, -y, -e]*

ʿāşık-ı gül: *Gülün âşığı, güle âşık olan.*

1. ʿĀşıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi ġāyetī
   Sen gül içün ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 3). [ʿāşıḳ-ı gül,]*

ʿāşık-ı maḥrūm idi: *Nasipsiz âşık.*

1. Bir ʿ**āşıḳ-ı maḥrūm idi** bezmüñde Behiştī
   Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 9). [ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi, -i, -di]*

ʿāşık-ı merdāne: *Mert, yiğit âşık.*

1. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
   Farżdur baş oynamaḳ çün ʿ**āşıḳ-ı merdāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 4). [ʿāşıḳ-ı merdāneye, -y, -]*

ʿāşık-ı miskīn: *Zavallı âşık.*

1. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿ**āşıḳ-ı miskīn** iñiler
   Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı miskīn,]*

ʿāşık-ı mürde: *Ölmüş âşık.*

1. ʿĀşıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes cānsın sen
   Öpen ölmez lebüñi Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı mürdeye, -y, -e]*

ʿāşık-ı rūy-ı ḥabīb: *Sevgilinin yüzüne âşık.*

1. Āh itse n'ola ʿ**āşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb** olan
   Eksük ider mi nālesini ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb,]*

ʿāşık-ı ṣādık: *Gerçek âşık.*

1. Ḳanı bir ʿ**āşıḳ-ı ṣādıḳ** ki olam aña muḥīb
   Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 3). [ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ,]*

ʿāşık-ı ser-mest: *Sarhoş, kendinden geçmiş âşık.*

1. Ṭurumadı göricek ʿ**āşıḳ-ı ser-mesti** faḳīh
   Bir ḳabāçe silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 5). [ʿāşıḳ-ı ser-mesti, -i]*

ʿāşık-ı şeydā: *Çılgın âşık.*

1. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿ**āşıḳ-ı şeydāsıyuz**
   Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 1). [ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

ʿāşık-ı zār: *Ağlayan, inleyen âşık.*

1. Ney ne lāzım ṣadā-yı bülbül ile
   Göñlün egler çemende ʿ**āşıḳ-ı zār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 10). [ʿāşıḳ-ı zār,]*

ʿāşık-ı zerd: *Sararıp solmuş âşık.*

1. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿ**āşıḳ-ı zerdi**
   Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mümuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 3). [ʿāşıḳ-ı zerdi, -i]*

ʿāşıklıġ: *Âşıklık, âşık olma durumu.*

1. ʿĀşıḳlıġum görür ḳomaz inkārını ḥasūd İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 1). [ʿāşıḳlıġum, -um]*
2. Her kimin ʿ**āşıḳlıġın** ṭuysa şalar hicrāna yār
   Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [ʿāşıḳlıġın, -ın]*
3. Ezel ʿ**āşıḳlıġum** bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
   Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [ʿāşıḳlıġum, -um]*

ʿāşıklık: *Âşık olmak, aşka tutulmak.*

1. Didi ʿ**āşıḳlıḳ** senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
   Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [ʿāşıḳlıḳ,]*

ʿāşık-perest ol: *Aşk tutkunu olmak.*

1. Bezm-i ʿışkuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [ʿāşıḳ-perest ola, -a]*

ʿāşıkuñ ol: *Sevmek, âşık olmak, bağlanmak.*

1. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
   Dil ü cān ʿ**āşıḳuñ olmaḳda** iki şanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101,*

Mısra 6). [ʿāşıḳuñ olmaḳda, -maḳ, -da]

aşıl: *Asılmak, tutunmak.*

1. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa miskīn
   Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān
   (Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 26). [aşıldı, -dı]

āşinā: *Tanıdık kimse, dost, enîs.*

1. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
   Kim zamān giçe aradan **āşinālar** yād olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [āşinālar, -lar]
2. Bilmez geçinme şimdi bizi kim senüñle biz
   Bezm-i ezelde ʿālem iden **āşinālaruz**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 4). [āşinālaruz, -lar, -uz]
3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
   Çünki bīgāne melekden **āşinā** şeyṭān yeg
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [āşinā,]
4. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḥużūra varam
   Ne yād serzenişinde ne **āşināda** olam
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 6). [āşināda, -da]
5. Cān u dilden ʿaceb mi yād olsam
   Ezelī **āşināya** uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 6). [āşināya, -y, -a]*
6. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar ḥaḳḳıçün
   Yāduñ ile hem-dem olan **āşinālar** ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 2). [āşinālar, -lar]*
7. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
   Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [āşinādan, -dan]*
8. Bir ġam ki şehre gelse diyār-ı baʿīdden
   Benden yaña teveccüh ider **āşinā** gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 8). [āşinā,]
9. Biñ dürlü sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
   Ḥālini yandı geldi baña **āşinā** gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 4). [āşinā,]

āşinā: *Bildik, tanıdık, dost. II Sevgili, yâr.*

1. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿaceb degül
   Zaḥmet degüldür ehl-i dile **āşinā** yüki
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 6). [āşinā,]
2. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
   Yeñi bir **āşinā** bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [āşinā,]*

āşinā ol: *Bildik, tanıdık olmak. II Alışık olmak.*

1. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda **āşinā olam**
   Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [āşinā olam, -am]*
2. Bulımaz būd-ı mevzūna ẓafer
   Baḫre olmayan Behiştī āşinā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 10). [āşinā olmayan, -ma, -y, -an]*
3. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
   Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [āşinā olsa, -sa]*
4. Sevsem Behişti bir güzeli yād olur hemān
   Göñlüm alınca bir iki gün **āşinā olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 10). [āşinā olur, -ur]*

āşinālar imiş: *Tanıdık.*

1. Ezelde cān ile cānāne **āşinālar imiş**
   Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 7). [āşinālar imiş, -lar, -i, -miş]*

āşinālıḳlar id: *Bilmek, tanımak, yakın davranmak.*

1. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
   Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen aḥbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 3). [āşinālıḳlar iderler, -er, -ler]*

āşinā-yı seg: *Köpeğin aşinalığı. II Rakibin bilinmesi, aşinalığı.*

1. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
   Olayın **āşinā-yı seg** diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 6). [āşinā-yı seg,]*

āşiyān: *Kuş yuvası. II Yuva, ev.*

1. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
   İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī **āşiyānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 10). [āşiyānıdur, -ı, -dur]*
2. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
   Ki bülbül sāye-i serv-i çemende **āşiyān** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 2). [āşiyān,]*
3. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse **āşiyān** Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 3). [āşiyān,]*
4. Senüñ ey ʿandelīb-i nāvek-i yār
   Benüm zaḥmum degül mi **āşiyānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 4). [āşiyānuñ, -uñ]*

5. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī **āşiyānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [āşiyānumdan, -um, -dan]*

6. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş **āşiyānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 6). [āşiyānına, -ı, -n, -a]*

āşiyān eyle: *Mesken tutmak, yerleşmek.*

1. ʿArşa çıḳ anda **āşiyān eyle**
Nāleñi gūş iden ṣafā bulsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 15). [āşiyān eyle,]*

2. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı **āşiyān eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 4). [āşiyān eyler, -r]*

āşiyān ile: *Kuş yuvası ile. II Yuva, mesken.*

1. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir **āşiyān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 4). [āşiyān ile, -ile]*

āşiyān it: *Yuva yapmak, yerleşmek.*

1. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 6). [āşiyān itdi, -di]*

āşiyān kıl: *Yuva yapmak, yerleşmek.*

1. İʿtimād itme cihāna murġ-ı zīreksin göñül
Bu dıraḫt-ı bī-s̲ebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 8). [āşiyān ḳılma, -ma]*

āşiyān ol: *Yuva, mesken olmak.*

1. Şemʿ Leylīdür şürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 4). [āşiyān olmış, -mış]*

āşiyāne: *Kuş yuvası. II Yuva, ev.*

1. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ ʿĀlemde **āşiyānesi** yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 4). [āşiyānesi, -s, -i]*

āşiyāne eyle: *Yuva yapmak. II Yerleşmek.*

1. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā bu deñlü var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 8). [āşiyāne eylemedüm, -me, -dü, -m]*

2. Ey göñül murġı sen bu himmetile ʿArşda **āşiyāne eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 6). [āşiyāne eylersin, -r, -sin]*

āşiyāne id: *Yuva yapmak, mesken tutmak.*

1. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 4). [āşiyāne idem, -em]*

ʿāşiyāngāh-ı ser: *Baştaki kuş yuvası.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 4). [ʿāşiyāngāh-ı sere, -e]*

āşiyān-ı murġı: *Kuş yuvası.*

1. Ger ʿinād eylerse Mecnūn pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 6). [āşiyān-ı murġı, -ı]*

āşiyān-ı sīne: *Göğsün kuş yuvası. II Gönül yuvası.*

1. Çünki uçduñ **āşiyān-ı sīneden** ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḥa ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 3). [āşiyān-ı sīneden, -den]*

ʿaşk: *Aşk.*

1. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [ʿaşḳ,]*

aşḳāl-ı mihnet: *Sıkıntının ağırlığı.*

1. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi **aşḳāl-ı mihnetden** berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 4). [aşḳāl-ı mihnetden, -den]*

āşkār it: *Aşikâr etmek, meydana çıkarmak, belli etmek, ortaya koymak.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar **āşkār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [āşkār itmez, -mez]*

āşkāra: *Aşikâr, açık, ayan beyan.*

1. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa kūy-ı yārdan
Āşkāra dünyede gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 10).*

[āşkāra,]

āşkāre: *Aşikâr, açık, ayan beyan.*

1. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda dil şikārın igen **āşkāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 8). [āşkāresüz, -süz]*

āşkāre eyler idüm: *Aşikâr etmek, belli etmek.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm **āşkāre eyler idüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 4). [āşkāre eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

ʿ**asker:** *Asker, leşker.*

1. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿ**asker** ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [ʿasker,]*
2. Kūhveş ʿ**asker** olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 9). [ʿasker,]*
3. Behiştī nice ṣafʿ **asker** çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [ʿasker,]*
4. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarṣda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [ʿasker,]*
5. ʿAsker irmez himmet-āṣār
Ḳalʿa-i kūhsārı itdi ḥişār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 1). [ʿasker,]*
6. Çıḳdı ʿ**asker** mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [ʿasker,]*

ʿ**asker-i ḫaṭṭ:** *Ayva tüylerinin askeri.*

1. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿ**asker-i ḫaṭṭuñ**
Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 5). [ʿasker-i ḫaṭṭuñ, -uñ]*

aṣl: *Kaynak, kök, soy, köken.*

1. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām **aṣlı** bizüm ḥaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 4). [aṣlı, -ı]*

aṣl: *Hüküm, geçerlilik.*

1. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne **aṣlı** var
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [aṣlı, -ı]*
2. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç **aṣlı** yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [aṣlı, -ı]*

aṣ'l: *Asılmak, hayatına son verilmek.*

1. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫṣar menem
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [aṣ'lacaḳ, -acaḳ]*

aṣlā: *Asla, hiçbir vakit.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḥużūrum ḳalmadı **aṣlā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [aṣlā,]*
2. Geçmişem bādeden **aṣlā** dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [aṣlā,]*
3. Ġoncaveş göñlümden **aṣlā** zāyil olmaz inḳıbāż
Baña niçe dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 1). [aṣlā,]*
4. Aġyāra dirīġ eylemez **aṣlā** ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 3). [aṣlā,]*
5. Kākülüñ zencīri **aṣlā** bir ḳıla almaz beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 3). [aṣlā,]*
6. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ **aṣlā** müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [aṣlā,]*
7. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya **aṣlā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 62). [aṣlā,]*
8. Ger firāḳuñla ḳalup **aṣlā** viṣāle irmeyem
Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [aṣlā,]*

āsmān: *Gökyüzü, sema.*

1. Bir āteş urdı āhum **āsmāna**
Ki kül oldı vücūdı yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 1). [āsmāna, -a]*
2. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil **āsmānınuñ** Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 10). [āsmānınuñ, -ı, -n, -uñ]*
3. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān

yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u **āsmān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [āsmān,]*

4. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde ḥabīb
Şanuram kim **āsmāndan** āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 6). [āsmāndan, -dan]*

5. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft **āsmānı** gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [āsmānı, -ı]*

6. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü **āsmān** iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [āsmān,]*

7. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
Āhveş **āsmānda** mümtāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 12). [āsmānda, -da]*

āsmān: *Gökyüzü, sema. II Felek.*

1. Yaḳdı cihānı naʿra-i āh u fiġān ile
Fülānlaruz ki ceng iderüz **āsmānile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 2). [āsmānile, -ile]*

āsmānī: *Yıldırım.*

1. Felekden baña ey dil **āsmānīler** revān eyle
Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 3). [āsmānīler, -ler]*

āşnālık: *Aşinalık, tanışıklık, tanıma.*

1. ʿIşḳı ʿālemde dāstān eyle
Āşnālıḳ ṭarīḳına eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 6). [āşnālıḳ,]*

ʿāşnāsın bulmışa dön: *Aşina, dost, tanıdık bulmak.*

1. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 2). [ʿāşnāsın bulmışa döndüm, -dü, -m]*

ʿaşr: *Devir, zaman, çağ.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿ**aşrda** gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [ʿaşrda, -da]*

assı: *Fayda, yarar.*

1. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne **aşşı** iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [aşşı,]*

āstān: *Eşik, dergâh. II Huzur.*

1. Döne döne **āstānuñ** rifʿatin añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 3). [āstānuñ, -uñ]*

2. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 7). [āstānuñ, -uñ]*

3. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese göñlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir **āstān** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 8). [āstān,]*

4. Āstānuñda beni şol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 3). [āstānuñda, -uñ, -da]*

5. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat buldum
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 4). [āstānuñda, -uñ, -da]*

6. Meslek-i ʿazmüm İlāhī **āstānuñ** rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [āstānuñ, -uñ]*

7. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 2). [āstānuñ, -uñ]*

8. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet **āstānına**
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [āstānına, -ı, -n, -a]*

9. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda neyler ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 7). [āstānuñda, -uñ, -da]*

āstān-ı deyr: *Meyhane eşiği.*

1. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 3). [āstān-ı deyr,]*

ʿāstān-ı kaʿbeyi: *Kabe'nin eşiği.*

1. Ḳalb-i ʿuşşāḳa keder ḳondurduñ ey kāfir raḳīb
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿālūde-i gerd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 6). [ʿāstān-ı kaʿbeyi, -y, -i]*

āstān-ı şāh: *Şahın eşiği. II Dergâh.*

1. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden

yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [āstān-ı şāha, -a]*

āstān-ı yār: *Sevgilinin eşiği.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
ʿĀḫirü'l-emr **āstān-ı yārda** mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 6). [āstān-ı yārda, -da]*
2. Ḫāke yüz urup Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi Āstān-ı yārda bir vaż̇ʿ-ı dervīşāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 10). [āstān-ı yārda, -da]*
3. Behiştī **āstān-ı yāri** özler sīne-i pür-şevḳ Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 9). [āstān-ı yāri, -i]*

āsūde: *Rahat, huzurlu.*

1. Āsūdelik degül mi bu kim kūy-ı ʿışḳda Olmaz cidāl-ı medrese ġavġā-yı ḫān-ḳāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 7). [āsūdelik, -lik]*

āsūde id: *Mutlu etmek, huzura kavuşturmak.*

1. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ Ṣan mürdeleri zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 15). [āsūde ider, -er]*

āsūde-ḥāl iken: *Rahat, sakin, dinlenmiş iken.*

1. Sīnem içre dostum **āsūde-ḥāl iken** yüzüñ Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 5). [āsūde-ḥāl iken, -i, -ken]*

āşüfte ol: *Yoldan çıkmak. II Perişan olmak, düşkün olmak.*

1. Ele āyīne alup gün yüzüñe baḳma ṣaḳın Sen de **āşüfte olursun** güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 2). [āşüfte olursun, -ur, -sun]*

āşüfte-ḥāl: *Perişanlık, dağınıklık, düşkünlük.*

1. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil **āşüfte-ḥāl** āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 20). [āşüfte-ḥāl,]*

āşüftelig: *Perişanlık, dağınıklık, düşkünlük.*

1. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ **āşüfteligi** Sevdügi burnı dibinde niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 5). [āşüfteligi, -i]*

āsyāb: *Su değirmeni.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek **āsyābınuñ** Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 3). [āsyābınuñ, -ı, -n, -uñ]*
2. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ **āsyābını** Ṣu nār-ı ḫaddüñe kendin uran bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 7). [āsyābını, -ı, -n, -ı]*

at: *Atmak, fırlatmak.*

1. Deñiz mevci gibi her bir kenāre kendüñ **atmazduñ**
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [atmazduñ, -maz, -duñ]*
2. Ġam reh-zeni ḫużūruñ rāhından **atsun** ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [atsun, -sun]*
3. Küşt-gīr-i ʿışḳ Mecnūn baña ḳılsa hücūm Arḳası üzre **atardum** ben anı kūhsārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 8). [atardum, -ar, -du, -m]*

at: *Atmak. II Yazmak, takdir etmek.*

1. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret **atıcaḳ** Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [atıcaḳ, -ıcaḳ]*

at: *At, binek hayvanı.*

1. Rifʿat **atın** kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi ṣol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [atın, -ın]*

ata bin: *Ata binmek.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde Buncadan **ata biner** ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [ata biner, -er]*

āteş: *Ateş. II Kor.*

1. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni ḫālet gösterür
Aġzına **āteş** alup ḫalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 2). [āteş,]*

āteş: *Ateş. II Yangın, aşk ateşi.*

1. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne **āteşdür** ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [āteşdür, -dür]*
2. Bir **āteş** urdı āhum āsmāna
Ki kül oldı vücūdı yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 1). [āteş,]*

3. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
Āh kim ġam **āteşi** eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 8). [āteşi, -i]*

4. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk **āteşiyle** ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [āteşiyle, -i, -y, -le]*

5. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre tāb-ı kemter
Ruḥsāruñ **āteşinden** ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 4). [āteşinden, -i, -n, -den]*

6. ʿArż it ʿiẕāruñ **āteşin** seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [āteşin, -in]*

7. Meger kim **āteşe** ḳarşu kebābuñ raḳṣını görmez
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [āteşe, -e]*

8. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ **āteş** ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 8). [āteş,]*

9. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ **āteşīn** ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [āteşīn, -īn]*

10. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān **āteş**
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 1). [āteş,]*

11. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān **āteş**
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [āteş,]*

12. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [āteş,]*

13. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [āteş,]*

14. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāṣıḳ ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 8). [āteş,]*

15. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [āteş,]*

16. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 12). [āteş,]*

17. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān **āteş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 14). [āteş,]*

18. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp Dönderdi aña kim ṣala **āteş** şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [āteş,]*

19. Ṣuʿle ṣalalı sīneme ruḥsāruñ **āteşi** Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [āteşi, -i]*

20. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş **āteşüm**
Ṣu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 1). [āteşüm, -üm]*

21. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu **āteşden** ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [āteşden, -den]*

22. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
Kūh-ı ḥasretden gelüpdür **āteş** ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 2). [āteş,]*

23. Yanar ġam **āteşinden** dil ża ʿīf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [āteşinden, -i, -n, -den]*

24. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl ḳana yunup Ḳara baġrını ġamuñ **āteşi** daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 4). [āteşi, -i]*

25. Olurken rāygān **āteş** fırāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [āteş,]*

26. Şeb-i hecrüñdeki ḫālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş **āteş** ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [āteş,]*

27. İnanma **āteşe** el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [āteşe, -e]*

28. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā

ne
Uram şevḳ **āteşine** kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [āteşine, -i, -n, -e]*

29. N'ola yüzüm gören yārān firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm **āteşden** artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 8). [āteşden, -den]*

30. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür peydā olan **āteş** ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 6). [āteş,]*

31. Derūnum **āteşinden** ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 5). [āteşinden, -i, -n, -den]*

32. Gülleri **āteş** ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [āteş,]*

33. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim ʿIşḳuñ dil ocaġında bir **āteş** ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 42). [āteş,]*

34. Beñzer ġam-ı ʿışḳ **āteşinüñ** ḥarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 13). [āteşinüñ, -i, -n, -üñ]*

35. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür pinhān olan **āteş** ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 10). [āteş,]*

36. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne **āteşdür** maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [āteşdür, -dür]*

37. Taḥammül eylemez sūzān ider **āteş** gibi ḥarfi
Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen tasṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 5). [āteş,]*

ʿāteş düş: *Ateş düşmek, yangın çıkmak.*

1. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki **ʿāteş düşse** şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [ʿāteş düşse, -se]*

āteş saç: *Ateş saçmak. II Ağzından ateş çıkarmak.*

1. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān Beñzer aña kim ʿarşda **āteş şaça** suʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 116). [āteş şaça, -a]*

āteş sal: *Gönlüne ateş düşürmek, âşık etmek.*

1. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa **āteş salmaġa** Ruḫları vaşfında şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 9). [āteş salmaġa, -maġ, -a]*

āteş ur: *Ateş düşürmek.*

1. Bir āh idem derūndan eger ʿāşıḳāne ben Āteş uram ḫarābe-i kevn ü mekāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 2). [āteş uram, -am]*

āteş-bāz-ı āh: *Ahın ateş oyuncusu.*

1. Çemen şaḥnında **āteş-bāz-ı āhumla** ḫazān mānend
Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [āteş-bāz-ı āhumla, -um, -la]*

āteş-dān: *Ateşlik, ocak, mangal.*

1. Ecel nārınuñ **āteş-dānıdur** ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 5). [āteş-dānıdur, -ı, -dur]*

āteşe at: *Ateşe atmak, bile bile bir işe başlamak.*

1. Ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden Biz kendümüz bu āteşe bīhūde atmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 8). [āteşe atmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

āteşe düş: *Ateşe düşmek, yanmak. II Âşık olup aşkın tesiriyle yanıp tutuşmak.*

1. Ehl-i ʿışḳ **āteşe düşdiler** oda yanmadılar Baḫre ġarḳ oldılar ammā ṣuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 1). [āteşe düşdiler, -di, -ler]*

āteşe ur: *Ateşe vermek.*

1. Vücūduñ ḫırḳasın var **āteşe ur** ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [āteşe ur,]*

āteş-i āh: *Ah ateşi.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm **āteş-i āhum** Meydān-ı felekde yüriyen sevri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 5). [āteş-i āhum, -um]*

āteş-i āhum: *Ah ateşi.*

1. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [āteş-i āhum, -um]*

2. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
Ay u gün ḫākister içre ḳalmış aḫker
gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 7). [āteş-i āhumdan, -um, -dan]*

3. Ḥavāle olduġıçün ḳaṣduña ey şāh-ı ʿālem-tāb
Sipihri **āteş-i āhumla** yaḳdum ḫāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 4). [āteş-i āhumla, -um, -la]*

āteş-i bālā: *Yüksek ateş, üst seviye ateş.*

1. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ yine
Varını ḫākister itdi **āteş-i bālā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 10). [āteş-i bālā,]*

2. Ḳabā-yı sebzile ḳadd-i bülendüñ ey sehī-servüm
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen ʿiẕāruñ **āteş-i bālā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 4). [āteş-i bālā,]*

āteş-i derūn: *Gönül ateşi.*

1. Sen ey sipihr-i berīn **āteş-i derūnumdan**
Ezelde ṣādır olan dūd-ı āha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 3). [āteş-i derūnumdan, -um, -dan]*

āteş-i dūzah: *Cehennem ateşi.*

1. Āteş-i dūzaḫda yanmaḳ emr iderseñ ger baña
Bī-edeblikdür ümīd-i çeşme-i Kevṣer baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 1). [āteş-i dūzaḫda, -da]*

āteş-i ġam: *Gam ateşi.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [āteş-i ġam,]*

2. Ey Ḫalīlüm **āteş-i ġamda** benüm āh itdigüm
Dir görenler İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 5). [āteş-i ġamda, -da]*

3. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [āteş-i ġamdan, -dan]*

āteş-i gül: *Gül ateşi. II Sevgilinin ateşi.*

1. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı **āteş-i gülden** niçe şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [āteş-i gülden, -den]*

āteş-i hicrān: *Ayrılık ateşi.*

1. Ġaraż bahāne ile ʿāşıḳı pişürmegise
Söyündür **āteş-i hicrānı** yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 4). [āteş-i hicrānı, -ı]*

āteş-i ḫışm: *Öfke ateşi.*

1. Āteş-i ḫışmı raḳībüñ söyünür nesne degül
Aña ḳaldı ki hemān üstine varam şu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 3). [āteş-i ḫışmı, -ı]*

āteş-i ʿışḳa at: *Aşk ateşine atmak. II Kendini ateşe atmak.*

1. Göz yuyup vardum ben atdum āteş-i ʿışḳa beni
Düşmenüm bir ġayrı kimse şanma kendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 5). [āteş-i ʿışḳa atdum, -du, -m]*

āteş-i ʿışḳ: *Aşk ateşi.*

1. Sīneñe **āteş-i ʿışḳıle** Behiştī ur dāġ
Çāresüz ḫasteye dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 9). [āteş-i ʿışḳıle, -ıle]*

2. Vücūdum **āteş-i ʿışḳuñ** yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [āteş-i ʿışḳuñ, -uñ]*

3. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan **āteş-i ʿışḳa** neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [āteş-i ʿışḳa, -a]*

āteş-i mātem: *Matem ateşi.*

1. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu **āteş-i mātem** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 82). [āteş-i mātem,]*

āteş-i ruḥsār: *Sevgilinin yanağının ateşi.*

1. Ey sehī serv-i bülendüm **āteş-i ruḫsār** ile
Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 3). [āteş-i ruḫsār,]*

2. Her kişi **āteş-i ruḫsāruñ** ucından ider āh
Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 3). [āteş-i ruḫsāruñ, -uñ]*

āteş-i sūzāna ḳarşu ṭut: *Yakıcı ateşe karşı tutmak.*

1. Āh-ı ʿāşıḳdan şaḳın cānā ʿiẕāruñ bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 2). [āteş-i sūzāna ḳarşu ṭutma, -a-ma]*

āteş-i ṭūr: *Tûr Dağı'nın ateşi.*

1. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uṣṣum gidüp düşdüm
   Temāşā eyledüm Mūsī gibi ṣan **āteş-i Ṭūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [āteş-i ṭūrı, -ı]*

āteşīn: *Ateş gibi yakıcı.*

1. Göñül bir **āteşīn** āh eyle kim küllī cihān yansun
   Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [āteşīn,]*
2. Ṣaġlu ṣollu **āteşīn** güller dizüp gülzāruña
   Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 1). [āteşīn,]*
3. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya beñzer bāġda
   Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [āteşīn,]*

āteşīn-gül: *Yakıcı gül.*

1. Sīne kūhsār-ı maḥabbet **āteşīn-gül** tāze dāġ
   Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [āteşīn-gül,]*

āteşlere ṣal: *Ateşe atmak, âşık etmek.*

1. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
   Be-hey ẓālim beni niçün yanar **āteşlere ṣalduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 2). [āteşlere ṣalduñ, -du, -ñ]*

āteş-perest: *Ateşe tapan.*

1. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
   Didi **āteş-pereste** daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [āteş-pereste, -e]*

atıl: *Atılmak, kendini suya atmak.*

1. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse **atılur** Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [atılur, -ur]*

atıl: *Başıboş, dağınık. II Perişan.*

1. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur Velī baña hilāl-i çarḫ **atılmış** oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 2). [atılmış, -mış]*

atışdur: *Atmak. II Top atmak.*

1. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
   Anı feṯḥ itmege **atışduravuz** bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 2). [atışduravuz, -avuz]*

ʿaṭşān: *Susuz, teşne.*

1. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
   Bir içim ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı **ʿaṭşān** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [ʿaṭşān,]*

ʿaṭṭār-ı ṣabā: *Saba aktarı.*

1. Gül ṣuyı ẓarfın ṣımış gülşende **ʿaṭṭār-ı ṣabā**
   Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [ʿaṭṭār-ı ṣabā,]*

ʿavām: *Sıradan, basit, alt seviye.*

1. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm Behiştiyā Virdüñ **ʿavāmı** anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 10). [ʿavāmı, -ı]*

ʿavām: *Halk, umum.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
   Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi **ʿavām** bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [ʿavām,]*
2. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim **ʿavām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 8). [ʿavām,]*

ʿavām: *Alt tabaka. II Kâfirler.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese **ʿavām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 24). [ʿavām,]*

ʿavām-gīr: *Halka yayılan. II Herkesçe okunan.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā Ḳo müddeʿī kelāmını itsün **ʿavām-gīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [ʿavām-gīr,]*

ʿavām-ı bed-güher: *Aslı kötü olan avam, alt tabaka.*

1. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 2). [ʿavām-ı bed-güheri, -i]*

aʿvān: *Arka çıkanlar.*

1. Yezīdüñ āline enṣārına **aʿvānına** dāʾim Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 69). [aʿvānına, -ı, -n, -a]*

aʿvān-ı süleymāniyye: *Süleyman'ın yardımcıları. II Padişahın yakınındakiler, yanındakiler.*

1. ʿAlevī ṭutdı ḳamu milket-i ʿOs̱māniyye
Dīvler oldılar **aʿvān-ı Süleymāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 2). [aʿvān-ı süleymāniyye,]*

āvāre: *Başıboş, dağınık. II Perişan.*

1. Ḳapuñda berātuñ yazan **āvāre** Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 9). [āvāre,]*
2. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ **āvāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 4). [āvāreler, -ler]*
3. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ ṣu gibi geçer çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 9). [āvāre,]*
4. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan **āvāresin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 8). [āvāresin, -sin]*
5. Sensüz kimüñle eglene **āvāre** göñlüm āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 1). [āvāre,]*

āvāz: *Ses, seda. II Feryat, inleme.*

1. Ṣūret-i ḫālin ḳo ʿuşşāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan **āvāzıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 8). [āvāzıdur, -ı, -dur]*
2. Āhum felekde Zühreye **āvāz** ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 7). [āvāz,]*
3. Nāleden ṭoldı ceres **āvāzile** mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [āvāzile, -ile]*
4. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice bilmek yüzini görmeden **āvāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [āvāzından, -ı, -n, -dan]*

āvāze: *Ses, seda. II Feryat, inleme.*

1. Āhum **āvāzesin** sever ʿuşşāḳ
Ehl-i İslām ider ez̤āndan ḥaz̤z̤ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 5). [āvāzesin, -s, -i, -n]*
2. Gelen **āvāzeler** raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [āvāzeler, -ler]*

āvāze-i viṣāl: *Kavuşmanın avazı.*

1. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aṣlı yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 9). [āvāze-i viṣāl,]*

ʿavk: *Alı koymak, engel olmak.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun
ʿavḳ
Mā-taḫtuña naz̤ar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [ʿavḳ,]*

ʿavn-ı ilāh: *Allah'ın yardımı.*

1. Seyr itmege ʿiz̤āruñı bāġ-ı İrem gibi
ʿAvn-ı İlāh remīde olursa irem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 2). [ʿavn-ı ilāh,]*

ʿavret: *Kadın, zevce.*

1. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
Bir ʿ**avret** ere ḫīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 8). [ʿavret,]*

ay: *Yaklaşık otuz günlük zaman parçası.*

1. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
Ay u gün ḫākister içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [ay,]*
2. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda **ay** u ne ḫod bunda gün var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [ay,]*

ay: *Aymak, ayıltmak.*

1. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün **ayasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 8). [ayasın, -asın]*

ay: *Ay, mah, kamer.*

1. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 5). [ay,]*
2. Ey devr içinde bezm-i ḫüsnüñ yanar çerāġı
Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 2). [ay,]*
3. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye ṣal
Fitne çevgānını māhum āftāb u **aya** ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [aya, -a]*

4. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 6). [ay,]*

5. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [ay,]*

ay: *Ay. II Parlaklık.*

1. Biñ kerre gelse ḳaçan yüz eline alup
Beñzemezüz bir āyine-i ḥüsnüñ **ayına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 4). [ayına, -ı, -n, -a]*

ay: *Mâh, kamer. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol **ay**
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 11). [ay,]*

ay başı: *Ay başı, âdet.*

1. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Şafaḳ ṣanma görinen dāmeninde **ay başıdur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [ay başıdur, -dur]*

ay efendi: *Ay için kullanılan hitap.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 4). [ay efendi,]*

ayaġ: *Ayak. II Kadeh.*

1. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
Bir **ayaġıyla** elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 6). [ayaġıyla, -ı, -y, -la]*

2. Geldügüm gördi götürdi **ayaġı** Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [ayaġı, -ı]*

3. Geldigüm görüp götürdi **ayaġı** Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [ayaġı, -ı]*

4. Elden düşürme **ayaġı** dāʾim ṣafāda ol
Bezm-i cihānda āḫiri her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 7). [ayaġı, -ı]*

5. Sāḳıyā gel bir **ayaġ** ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 5). [ayaġ,]*

6. Ben ol destüñdeki laʿlīn **ayāġuñ** ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [ayāġuñ, -uñ]*

7. Behiştīnüñ sözin ṭut **ayaġı** bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 9). [ayaġı, -ı]*

ayaġ: *Ayak.*

1. İrmez **ayaġın** öpmege serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 5). [ayaġın, -ın]*

2. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm **ayaġında** bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 4). [ayaġında, -ı, -n, -da]*

3. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ **ayaġına** sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [ayaġına, -ı, -n, -a]*

4. Yüz sürelden **ayaġın** tozına rifʿat buldum
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [ayaġın, -ın]*

5. Ger bulursam **ayaġından** aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḥāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [ayaġından, -ı, -n, -dan]*

6. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
El uzatmasun **ayaġuñ** tozına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 4). [ayaġuñ, -uñ]*

ayaġ: *Ayak. II Huzur.*

1. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
Āblar aḳup **ayaġına** didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [ayaġına, -ı, -n, -a]*

ayaġ: *Ayak. II Bir şeyin kaynağı, çıktığı yer.*

1. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin baş degül
Dīdeden anuñ **ayaġıdur** aḳan yaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 2). [ayaġıdur, -ı, -dur]*

ayaġ altı: *Kadehin alt kısmı. II Ayak altı, ayakla basılan yer.*

1. Tevbeler olsun **ayaġ altına** cürʿa dökmeyem
Bu günāhı itmeyem estaġfuru'llāh el-ʿaẕīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 3). [ayaġ altına, -ı, -n, -a-n, -a]*

ayaġ altı: *Ayak altı, yerlerde.*

1. Yüzüm miḥrābdan dönsün **ayaġ altında** yaturken
   Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [ayaġ altında, -ı, -n, -da]*

ayaġ baş: *Ayak basmak, uğramak.*

1. Başmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
   Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 9). [ayaġ başmadum, -ma, -du, -m]*

ayaġ üzre: *Ayak üstü.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
   Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [ayaġ üzre,]*

ayaġ üzre ṭur: *Ayak üstünde durmak. II Emre amade olmak, hizmete hazır olmak.*

1. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
   Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 2). [ayaġ üzre ṭurup, -up]*

ayaġa bandur: *Ayağa bulaştırmak. II Ayak altı etmek.*

1. Ehl-i ʿışḳı **ayaġa bandurmadın**
   Rūy-ı cānāndan elin çeksün edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 7). [ayaġa bandurmadın, -ma, -dı, -n]*

ayaġı ṭoprağı: *Ayağının toprağı.*

1. Ben şūre sālikiyem kim **ayaġı ṭoprağını** Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 5). [ayaġı ṭoprağını, -ı, -n, -ı]*

ayaġına düş: *Ayağına düşmek, çok yalvarmak.*

1. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz göñül
   Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [ayaġına düş,]*

ayaġına düş: *Yalvarmak.*

1. Pīr-i muġānuñ **ayaġına düşdügüm** bu kim
   Destinde himmet itdüginüñ laʿl olur zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 3). [ayaġına düşdügüm, -düg, -üm]*

ayaġına düş: *Ayağına düşmek, yalvarmak. II Kadehe düşmek.*

1. Bir cām ile bir rāhib ḳurtardı beni ġamdan
   ʿĀşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 6). [ayaġına düşsünler, -sün, -ler]*

ayaġına gel: *Ayağına gelmek, huzuruna gelmek.*

1. Şāhāne zaḥm uralı kilābuñ Behiştiye
   Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 10). [ayaġına geldi, -di]*
2. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī bugün bāde
   Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 8). [ayaġına gelmiş, -miş]*

ayaġını al: *Sakinin elindeki kadehi almak. II Aşk şarabını içmek.*

1. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
   Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [ayaġını aldum, -du, -m]*

ayaġını çek: *Ayağını çekmek, ilgiyi kesmek.*

1. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
   Bir **ayaġını çeker** var mı mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [ayaġını çeker, -er]*

ayaġına yüz sür: *Ayağına yüz sürmek, sevgi göstermek için yere eğilmek.*

1. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm yatlu
   Yüz sürer ayaġına vāy bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 2). [ayaġına yüz sürer, -er]*

ayaḳ: *Ayak. II Kadeh.*

1. Bir **ayaḳ** sāḳī belā rāhında yoldaş ol baña
   Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 1). [ayaḳ,]*

ayak: *Ayak. II Uğramak.*

1. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
   Ḳılmayam hergiz **ayaḳ** seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 10). [ayaḳ,]*

ayak: *Ayak. II Huzur.*

1. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
   Efendisinden **ayaḳda** ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 6). [ayaḳda, -da]*

ayak: *Ayak. II Ayak altı.*

1. Gögerdüp cismümi seng-i ġam
ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 1). [ayaḳlarda, -lar, -da]*

ayak ayak: *Adım adım.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
Menzil-i maḳṣūda ey dil **ayaḳ ayaḳ** varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [ayaḳ ayaḳ,]*

ayak ayak: *Adım adım. II Kadeh kadeh.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda ey dil **ayaḳ ayaḳ** varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [ayaḳ ayaḳ,]*

ayak bağı bil: *Ayak bağı görmek, engel olmak.*

1. Yoluñda rişte-i cānı **ayaḳ bağı bilürlerken**
Olur mı ḫırḳa-i cisme taḥammül eyleye ʿuṣṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 7). [ayaḳ bağı bilürlerken, -ür, -ler, -ken]*

ayaḳ baṣ: *Ayak basmak, adım atmak, yer edinmek.*

1. Biḥamdillāh Behiştī bezm-i ʿuṣṣāḳa **ayaḳ başdum**
Edir keʿsen ve nāvilhā ileyye yā eyyühe's-sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 9). [ayaḳ başdum, -du, -m]*

ayak baş: *Ayak basmak, gelmek, uğramak.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi **ayaḳ başmaġa** yār
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [ayaḳ başmaġa, -maġ, -a]*

ayaḳda ise: *Ayak. II Kadeh.*

1. Mānend-i mey **ayaḳda isem** ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [ayaḳda isem, -da, -i, -se, -m]*

ayaḳda ḳal: *Ayakta kalmak, yıkılmamak, çökmemek.*

1. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
Kişi **ayaḳda ḳalur** olmasa şāfī senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 4). [ayaḳda ḳalur, -ur]*

ayakda ko: *Ayakta bırakmak. II Bekletmek.*

1. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim ṣuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 123). [ayaḳda ḳoma, -ma]*

2. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña himmet uma
Dest-gīr ol beni sāyem gibi **ayaḳda ḳoma** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 14). [ayaḳda ḳoma, -ma]*

ayakdaş: *Yol arkadaşı, yoldaş.*

1. Çemenüñ gerçi ṣabā bir yaluñuz yügrügidür
Ṭalebüñde dil-i çālāke **ayaḳdaş** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 8). [ayaḳdaş,]*

ayakdaş ol: *Yoldaş olmak. II Ayak uyduran.*

1. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin velī
Gel berü gör ḥālüñi bir dem **ayaḳdaş ol** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 4). [ayaḳdaş ol,]*

ayard: *Baştan çıkarmak.II Dökülmek.*

1. ʿĀṣıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı **ayardup** her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [ayardup, -up]*

āyāt: *Ayetler.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem **āyātını** tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [āyātını, -ı, -n, -ı]*

āyāt-ı beyyināt: *Delillerinin ayetleri.*

1. Ḳur'ān senüñ kemālüñe **āyāt-ı beyyināt** Zīrā beşer dimiş degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 15). [āyāt-ı beyyināt,]*

āyāt-ı ẓafer: *Zafer ayetleri.*

1. Rāyetlerüñi dir gören **āyāt-ı ẓaferdür** Ẕātuñ olalı memleket-i şevket-i sulṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 93). [āyāt-ı ẓaferdür, -dür]*

ʿayb: *Ayıp, kusur, hata.*

1. İllerüñ ʿ**aybın** çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [ʿaybın, -ın]*

2. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿ**aybı**
Düriş ki setr idesin dāmenüñle câme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 5). [ʿaybı, -ı]*

ʿayb eyle: *Ayıplamak.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāṣıḳa ʿ**ayb**

eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [ʿayb eylemeñ, -me, -ñ]*

ʿayb it: *Ayıplamak, kınamak.*

1. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿ**ayb itme** kim
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 9). [ʿayb itme, -me]*
2. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿ**ayb itme** kim
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [ʿayb itme, -me]*
3. Rind-i ḫarābı zāhid ʿ**ayb itme** Ḥaḳ Teʿālā Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 5). [ʿayb itme, -me]*

aydın: *Aydın, parlak.*

1. Aẕher degül mi meh yüzünüñ nūrı şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 2). [aydın,]*

aydur: *Demek, söylemek.*

1. Görenler yaşumı **aydur** ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [aydur,]*

āyet: *Kur'ân-ı Kerim'deki sureleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.*

1. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş Ṭıflıken ʿışḳ **āyetini** itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 10). [āyetini, -i, -n, -i]*
2. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa Beş **āyet** ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 10). [āyet,]*
3. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı **āyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 2). [āyetde, -de]*
4. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña Sābitdür **āyetiyle** enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 14). [āyetiyle, -i, -y, -le]*
5. İtdi firāḳ ile gice cismümi ḫūn-feşān İcrā-yı ḥükm **āyete** ʿaynān-i tecriyān *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 2). [āyete, -e]*

āyet in: *Ayet inmek.*

1. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde ḥabīb
Ṣanuram kim āsmāndan **āyet indi** şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 6). [āyet indi, -di]*

āyet-i hüsn: *Güzelliğin ayeti.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl naḳşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [āyet-i ḥüsne, -e]*
2. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur maẓmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 5). [āyet-i ḥüsnüñüñ, -üñ, -üñ]*

āyet-i kul yā ʿibād: *"De ki ey ibadet eden kullarım." ayeti.*

1. Sāḳi-i ġamgīn bāde şun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül **āyet-i ḳul yā ʿibād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 2). [āyet-i ḳul yā ʿibād,]*

āyet-i raḥmet: *Rahmet ayeti.*

1. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi felekden **āyet-i raḥmet** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 2). [āyet-i raḥmet,]*

āyet-i tevbīh: *Azarlama, paylama ayeti.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf Müjeñ saṭırları olmışdur **āyet-i tevbīḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [āyet-i tevbīḫ,]*

ayıl: *Ayılmak, kendine gelmek, aklını başına almak.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından **ayılmaz** mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [ayılmaz, -maz]*
2. Bir riyā mestisin ey ṣūfi ki **ayılmazsın** İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [ayılmazsın, -maz, -sın]*

āyīn eyle: *Dini merasim yapmak. II Farz görmek.*

1. Ol nigār āyīneye baḳmaġı **āyīn eyler** Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 1). [āyīn eyler, -r]*

āyīne: *Ayna.*

1. Vücūd **āyinesinde** görinmeden eşbāḥ Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 1). [āyinesinde, -s, -i, -n, -de]

2. Zāhidā āyineye baḳmayalum mı yoḫsa
ʿĀṣıḳuñ **āyinesi** cām-ı mey-i rūşendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 6). [āyinesi, -s, -i]

3. Zāhidā **āyineye** baḳmayalum mı yoḫsa
ʿĀṣıḳuñ āyinesi cām-ı mey-i rūşendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 5). [āyineye, -y, -e]

4. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın **āyīneyi** kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [āyīneyi, -y, -i]*

5. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ **āyīnedür** diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 9). [āyīnedür, -dür]*

6. Ufuk **āyīnesin** gül-gün iden reşk-i şafaḳ ṣanma
Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 5). [āyīnesin, -sin]*

7. Her ki sevsün gören diyü düzine
Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 2). [āyine,]*

8. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
Birgün ol **āyineler** ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [āyineler, -ler]*

9. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī **āyīnelerdür** gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [āyīnelerdür, -ler, -dür]*

10. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṡbāt
Ḳılmaz bu işi kimse meger **āyīne** devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [āyīne,]*

11. Ele **āyīne** alup gün yüzüñe baḳma ṣaḳın
Sen de āşüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [āyīne,]*

āyine kıl: *Ayna kılmak, tecelli etmek, yansımak.*

1. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḫayrete varmış
Meger kim **āyine ḳılmış** elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 6). [āyine ḳılmış, -mış]*

āyīne-i çarḫ: *Feleğin aynası. II Gökyüzü.*

1. Her gice **āyīne-i çarḫı** Behiştī zeyn ider
ʿAḳsdür kim gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 7). [āyīne-i çarḫı, -ı]*

āyīne-i ġayb-nümā: *Gaybı, bilinmeyeni gösteren ayna.*

1. Ṣāf ḳılup ḳalbümizi ʿışḳıle
Āyīne-i ġayb-nümā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 4). [āyīne-i ġayb-nümā,]*

āyine-i ḥüsn: *Güzellik aynası.*

1. Biñ kerre gelse ḳaçan yüz eline alup
Beñzemezüz bir **āyine-i ḥüsnüñ** ayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 4). [āyine-i ḥüsnüñ, -üñ]*

āyīne-i maḳṣūd: *Hedef aynası.*

1. Ay u gün **āyīne-i maḳṣūdum** olursa daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 5). [āyīne-i maḳṣūdum, -um]*

āyīne-i ruḫsār: *Yüz aynası.*

1. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks **āyīne-i ruḫsāra**
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 5). [āyīne-i ruḫsāra, -a]*

āyīne-i ṭabʿ: *Yaratılış aynası.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı şafā-baḫşı
Görüp **āyīne-i ṭabʿum** dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [āyīne-i ṭabʿum, -um]*

āyīne-i vech-i ḥasen: *Güzel yüzünün aynası.*

1. Hemi ṣāfī olur **āyīne-i vech-i ḥaseni** Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 1). [āyīne-i vech-i ḥaseni, -i]*

āyīnevār: *Ayna gibi, ayna misali.*

1. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun elüme **āyīnevār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 6). [āyīnevār,]*

āyīneye bak: *Aynaya bakmak.*

1. Ol nigār **āyīneye baḳmaġı** āyīn eyler
Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 1). [āyīneye baḳmaġı, -maġ, -ı]*

ayır: *Koparmak, ayırmak.*

1. Yārümi benden **ayırduñ** hāy laʿnet cānuña
Ben seni gördüm raḳībā ʿādemüñ şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 3). [ayırduñ, -du, -ñ]*

2. Ser bedenden **ayıram** dil ışḳdan ayırmayam
Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2,*

Mısra 13). [ayıram, -am]

3. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan
ayırmayam
Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 13). [ayırmayam, -ma, -y, -am]*

ʿ**ayn:** *Göz. II Aynı, benzer.*

1. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*

ʿ**ayn:** *Göz.*

1. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿ**aynına** almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*
2. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿ**aynına**
Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 1). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*
3. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*
4. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 6). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*
5. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*
6. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿ**aynına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [ʿaynına, -ı, -n, -a]*

ʿ**aynān-i tecriyān:** *"İkisinde de akıp giden iki kaynak vardır." 55/50.*

1. İtdi firāḳ ile gice cismümi ḫūn-feşān
İcrā-yı ḥükm āyete ʿ**aynān-i tecriyān** *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 2). [ʿaynān-i tecriyān,]*

aynı: *Ayrılmak, vazgeçmek, terk etmek.*

1. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki āb imiş
Kūyuñda yaşum aḳduġı **aynı** ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 2). [aynı,]*

ʿ**aynı:** *Tıpkı, aynısı.*

1. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫvāce ʿömrüñ ʿ**aynıdur** ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [ʿaynıdur, -dur]*
2. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı
Ki ʿ**aynı** ḳapudadur gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 6). [ʿaynı,]*

ʿ**ayn-ı gülzār-ı cinān:** *Cennetler gülşeninin pınarı.*

1. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rūz
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 5). [ʿayn-ı gülzār-ı cinān,]*

ʿ**ayn-ı rāḥat:** *Rahatlığın kendisi.*

1. Bizi ḥarāretüñizle igende çoḳ yaḳmañ
Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿ**ayn-ı rāḥat** oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 8). [ʿayn-ı rāḥat,]*

ʿ**ayn-ı sıhhat:** *Sağlığın kendisi.*

1. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşkuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿ**ayn-ı ṣıḥḥat** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 4). [ʿayn-ı ṣıḥḥat,]*
2. Her dāġı ʿ**ayn-ı ṣıḥḥat** ola ḫaste cismüñe
Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 5). [ʿayn-ı ṣıḥḥat,]*

ʿ**ayn-ı uşşāk:** *Âşıkların gözü.*

1. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile ḳaş gelür
ʿAyn-ı uşşāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 2). [ʿayn-ı uşşāḳa, -a]*

ʿ**aynına al:** *İtibar etmek, ciddiye almak.*

1. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī
Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 9). [ʿaynına almaz, -maz]*

ʿ**aynına çöpce gel:** *Çöp kadar gözünde değeri olmamak, itibarı bulunmamak.*

1. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 2). [ʿaynına çöpce gelmez, -mez]*

ʿ**aynına gel:** *Gözüne görünmemek, itibar etmemek.*

1. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [ʿaynına gelmez, -mez]*

ʿ**aynumda değil:** *Gözümde değil. II Gözünde olmamak.*

1. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿ**aynumda degül**
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 3). [ʿaynumda degül,]*

ayrı: *Ayrı, uzak.*

1. Yārdan **ayrı** ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [ayrı,]*

ayrı ol: *Ayrı olmak, uzak kalmak.*

1. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür **ayrı olduġı** mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [ayrı olduġı, -duġ, -ı]*
2. Derd-i ġamdan **ayrı oldum** baña ey pīr-i muġān
Himmet it kim bir içim bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 7). [ayrı oldum, -du, -m]*

ayrıksı: *Başka, başka türlü.*

1. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm **ayrıḳsı**
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [ayrıḳsı,]*

ayrıl: *Ayrılmak, çıkmak, ruhu teslim etmek.*

1. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden **ayrılmaḳ**
Hezār o deñlü gelür baña senden **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [ayrılmaḳ, -maḳ]*

ayrıl: *Ayrılmak, vazgeçmek, terk etmek.*

1. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden **ayrılmaḳ**
Hezār o deñlü gelür baña senden **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 2). [ayrılmaḳ, -maḳ]*
2. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben üftāde
Saña ḳolay görinür gerçi benden **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 4). [ayrılmaḳ, -maḳ]*
3. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı
Ki ʿaynı ḳapudadur gül dikenden **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 6). [ayrılmaḳ, -maḳ]*
4. Dirīġ ḳılma temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ
Ki ʿandelībe ölümdür çemenden **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 8). [ayrılmaḳ, -maḳ]*
5. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān vaṭandan **ayrılmaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 10). [ayrılmaḳ, -maḳ]*
6. Ġamuñla şöyle meʾnūsem ki göñlüm
Olur andan eger **ayrılsa** ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 8). [ayrılsa, -sa]*
7. Gözümden **ayrılan** kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem mūzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [ayrılan, -an]*
8. Senden **ayrılsam** olur gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 3). [ayrılsam, -sa, -m]*
9. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan **ayrıldum** diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [ayrıldum, -du, -m]*

ayrılıġ: *Ayrılık, fırkat, firak, hicran.*

1. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār **ayrılığı**
Bülbüli böyle mi eylerdi bahār **ayrılığı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 1). [ayrılığı, -ı]*
2. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār **ayrılığı**
Bülbüli böyle mi eylerdi bahār **ayrılığı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 2). [ayrılığı, -ı]*

ayrılur mı: *Ayrılmak, uzak düşmek.*

1. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem **ayrılur mı** cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 2). [ayrılur mı, -ur, -mı]*

ayru: *Ayrı, uzak.*

1. Senden **ayru** derd-i ġam defʿine meyden çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [ayru,]*
2. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün Şāh-ı cihāndan **ayru** yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [ayru,]*

ayruġ: *Başka, gayri.*

1. Senden **ayruġa** şu günler Ḥaḳ içün Raġbetüm yoḳ ey yüzi māhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 5). [ayruġa, -a]*

ayruḳ: *Başka, gayri.*

1. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke şalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm **ayruḳ** daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [ayruḳ,]*

ayyār: *Hileci, düzenbaz.*

1. Görinen meh ṣanma bir ṣāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
   Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur **ayyār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [ayyār,]*

ʿayyār u ṭarrār-ı cihān: *Âlemin hilekârı ve hırsızı.*

1. Gör nice ʿ**ayyār u ṭarrār-ı cihāndur** zülf-i yār
   Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 1). [ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur, -dur]*

ʿayyāş: *Şaraba düşkün olan, çok şarap içen.*

1. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿ**ayyāşıdur** sāḳī
   Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 1). [ʿayyāşıdur, -ı, -dur]*

az: *Az, yetersiz.*

1. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü **azise**
   Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 7). [azise, -ise]*
2. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde **azdur** göñlüm
   Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [azdur, -dur]*

az: *Az. II Basit.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın keşret-i aḥbāb
   Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 46). [az,]*

az imiş: *Az imiş.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
   ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek **az imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 8). [az imiş,]*

az ḳal: *Az kalmak.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
   Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [az ḳaldı, -dı]*

az mı: *Az mı.*

1. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
   Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 1). [az mıdur, -mı, -dur]*

az ol: *Az olmak, az miktarda olmak.*

1. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
   Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı **az olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [az olup, -up]*
2. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi bildi yār kim
   Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu **az olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 8). [az olur, -ur]*

ʿazāb: *Azap.*

1. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
   Görme revā ki ḳaldı ʿ**aẕāb** içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [ʿaẕāb,]*

ʿazāb eyle: *Acı çektirmek, üzmek.*

1. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḥasūda sen daḫı
   Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 14). [ʿaẕāb eylersin, -r, -sin]*

ʿazāb ḳıl: *Azap kılmak, acı çektirmek.*

1. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
   Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [ʿaẕāb ḳılmaġa, -maġ, -a]*

ʿazāb ol: *Azap görmek.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
   Ben muaẕẕeb olmazam zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 1). [ʿaẕāb ola, -a]*

ʿazāb ol: *Acı, azap, sıkıntı olmak.*

1. Cezālar eyleyicek cürmise seni sevmek
   Efendi cümleden artuḳ baña ʿ**aẕāb olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 4). [ʿaẕāb olsun, -sun]*

ʿazābeʿn-nār: *Ateşin azabı.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
   Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿ**aẕābeʿn-nārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 2). [ʿaẕābeʿn-nārı, -i]*

ʿazāb-ı nār: *Cehennem azabı.*

1. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
   Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [ʿaẕāb-ı nār,]*

ʿazāb-ı nār: *Cehennem azabı.*

1. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa kūy-ı yārdan

Āşkāra dünyede gördüm ʿ**aẕāb-ı nārı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 10). [ʿaẕāb-ı nārı, -ı]*

ʿazāb-ı rūḥ: *Can azabı.*

1. Ḥasret-i tīġuñ Behiştīye ʿ**aẕāb-ı rūḥdur**
   Sen anı şanma ki cismānī elemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 9). [ʿaẕāb-ı rūḥdur, -dur]*

ʿazābveş: *Azap gibi.*

1. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miṣāldür
   Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿ**aẕābveş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 10). [ʿaẕābveş,]*

āzād: *Özgür, serbest, kurtulmuş.*

1. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye teşbīh itsün
   Ravżada serv-i bülendise senüñ **āzāduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 10). [āzāduñ, -uñ]*
2. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
   Cihānuñ kār u bārından velī **āzāda** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [āzāda, -a]*

āzād it: *Azat etmek, kurtarmak.*

1. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
   Çevirüp başına pervāneyi **āzād itsün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 6). [āzād itsün, -sün]*

āzād olmaġa: *Serbest kalmak, kurtulmak.*

1. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
   Ġamdan **āzād olmaġa** ummaz mı şanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 4). [āzād olmaġa, -maġ, -a]*

āzād ol: *Serbest kalmak, kurtulmak.*

1. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn
   ʿĀlemüñ sulṭānı oldum ġuṣṣadan **āzād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 4). [āzād olup, -up]*
2. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
   Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā **āzād olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [āzād olur, -ur]*

āzāde: *Özgür, tutsak olmayan.*

1. Āzādelik vilāyetine pādişāh iken
   Bir ẓālime göñül beni sen bende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 7). [āzādelik, -lik]*
2. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
   Bir boyı **āzāde** şāhuñ ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [āzāde,]*
3. Ey şeh ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ olmasa Āzādelerden olmaz idi serv-i ḫoş-ḫırām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 48). [āzādelerden, -ler, -den]*
4. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür vecd
   Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [āzādelere, -ler, -e]*
5. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı **āzāde** ḳoma
   Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [āzāde,]*

āzāde: *Hür, özgür. II Güzel, dilber.*

1. Ṣaġ u sālim her kişi **āzādelerle** seyr ide
   Ben esīr-i pister ü bālīn olam bīmār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 3). [āzādelerle, -ler, -le]*

āzāde ḳıl: *Serbest bırakmak.*

1. Cānı **āzāde ḳıl** ʿalāyıḳdan
   Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 7). [āzāde ḳıl,]*

āzāde-ḳad: *Salınan servi. II Salınarak gezen servi boylu güzel.*

1. ʿAzm iden gülzāra serv-i ser-bülendümdür benüm
   Seyr iden **āzāde-ḳadlerle** efendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 2). [āzāde-ḳadlerle, -ler, -le]*

āzār eyle: *Azarlamak.*

1. Āstānuñda beni şol itden **āzār eyleyüp** Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 3). [āzār eyleyüp, -y, -üp]*

ʿazb-i furāt: *Suyu lezzetli ve tatlı. II Milh-i ücac karşıtlığında "O, birinin suyu lezzetli ve tatlı, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi salıverip aralarına da görünmez bir perde ve karışmalarını önleyici bir engel koyandır." 25/53. "İki deniz birbirine eşit olmaz. Bu tatlıdır, susuzluğu keser, içilmesi kolaydır. Şu da tuzludur, acıdır." 35/12.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿ**aẕb-i furāt**
   Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 3). [ʿaẕb-i furāt,]*

azġun: *Azgın, yoldan çıkmış.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
   Ferhād ise bir **azġun** Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [azġun,]*

aẕher: *Apaçık, besbelli.*

1. Aẕher degül mi meh yüzünüñ nūrı şemsden
   Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [aẕher,]

ʿazīm: *Büyük, ulu.*

1. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
   Göreyin aña ʿ**azīm** ola Behiştī er eḥaḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [ʿazīm,]

ʿazīm: *Büyük, ulu. II Allah.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
   ʿİnāyet umageldüm hem ʿ**azīmüm** hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [ʿazīmüm, -üm]*

ʿazīz: *Saygı duyulan, hürmet edilen, sevgili, dost. II Azizim.*

1. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿ**azīz**
   Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [ʿazīz,]*
2. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿ**azīz**
   Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 2). [ʿazīz,]*
3. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
   Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [ʿazīz,]*
4. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz göñül
   Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 6). [ʿazīz,]*
5. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
   Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 12). [ʿazīz,]*
6. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāşıḳa
   Aña ṣabritmez Behiştī cān olur zīrā ʿ**azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 14). [ʿazīz,]*

ʿazīz: *Aziz. II Yusuf kıssasındaki Mısır Azizi.*

1. Rāġıbuñdur şehr-i müsteşnāları kim görinür
   Dīde-i aʿyān-ı Mışra Yūsuf-ı zībā ʿ**Azīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 10). [ʿazīz,]*

ʿazīz: *Değerli, kıymetli.*

1. Yanumda ḳışṣa-i ḥüsnini Yūsuf-ı Mışruñ
   Şikāyet itme ḥabībüm ʿ**azīz** başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 4). [ʿazīz,]*

ʿazīz gör: *Yüce, değerli görmek.*

1. Görmeyen sen Yūsuf-ı zībāyı dünyādan ʿazīz
   Çah-ı ẕillet içre ḳalsun görmesün dünyā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 3). [ʿazīz görmeyen, -me, -y, -en]*

ʿazm: *Yola koyulma, gitme.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿ**azmi** zamānıdur
   Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [ʿazmi, -i]*

ʿazm eyle: *Çabalamak, gayret göstermek.*

1. Terk it tecemmülātı ʿ**azm eyle** rāh-ı ʿışḳa
   Ṭut kim olancasını ṣatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [ʿazm eyle,]*

ʿazm eyle: *Niyet etmek, yönelmek, çaba sarfetmek.*

1. Eflāk-i āstānuña ʿ**azm eylesem** baña
   Ey mehliḳā bir ara maḥabbet semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 3). [ʿazm eylesem, -se, -m]*

ʿazm id: *Niyet etmek, yola çıkmak.*

1. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
   Kim rāh-ı ʿışḳa ʿ**azm ide** bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 10). [ʿazm ide, -e]*
2. Kūy-ı yāre ʿ**azm idüp** mey-ḫāneden mestānece
   Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [ʿazm idüp, -üp]*
3. ʿAzm iden gülzāra serv-i ser-bülendümdür benüm
   Seyr iden āzāde-ḳadlerle efendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 1). [ʿazm iden, -en]*

ʿazm id: *Gayret göstermek, gereğini yapmak.*

1. ʿUḳbāya ʿ**azm idem** gibi dünyāyı terk idüp
   Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 5). [ʿazm idem, -em]*

ʿazm it: *Niyet etmek, yönelmek, meyletmek.*

1. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿ**azm itdüñ**
   Yüri var ey göñül saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 5). [ʿazm itdüñ, -dü, -ñ]*

2. Āstānuñ terkine ʿ**azm itmeyem** ölem gidem
Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 7). [ʿazm itmeyem, -me, -y, -em]*

3. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [ʿazm itseñ, -se, -ñ]*

4. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿ**azm itdüm**
Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [ʿazm itdüm, -dü, -m]*

5. Seherde tevbeye ʿ**azm itdüm** istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 1). [ʿazm itdüm, -dü, -m]*

6. Meclis-i yārāna ʿ**azm itdi** ayaḳ baṣmaġa yār
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [ʿazm itdi, -di]*

7. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿ**azm itdüm**
Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [ʿazm itdüm, -dü, -m]*

8. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿ**azm itmez** saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [ʿazm itmez, -mez]*

ʿ**azm-i āsmān:** *Göğün azmi.*

1. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ
Hevā ġālib olınca ḫāke ʿ**azm-i āsmān** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 10). [ʿazm-i āsmān,]*

ʿ**azm-i cānib-i şaḥrā:** *Çöl cihetinin gayreti. II Çöle yönelmek.*

1. Şimdi fikrüm bu ki ʿ**azm-i cānib-i şaḥrā** idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 1). [ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā,]*

ʿ**azm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ:** *Gülistan bağının kıyısının gayreti.*

1. N'ola kevkebveş ʿ**azm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ** itme
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 9). [ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ,]*

ʿ**azm-i kūhsār:** *Dağa çıkmak, dağa gitmek.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 1). [ʿazm-i kūhsār,]*

ʿ**azm-i mülk-i ʿadem:** *Yokluk mülkünün gayreti.*

1. Dāġ-ı ġamuñla ʿ**azm-i mülk-i ʿadem** kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 3). [ʿazm-i mülk-i ʿadem,]*

ʿ**azm-i şaḥrā-yı lā-mekān:** *Büyük sahranın, dünyanın yersiz, yurtsuzu.*

1. Cilvegāhuñ feżā-yı ḳuds olsun
ʿAzm-i şaḥrā-yı lā-mekān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 20). [ʿazm-i şaḥrā-yı lā-mekān,]*

ʿ**azm-i sefer ḳıl:** *Sefere çıkmak, yol almak.*

1. Ḫalāṣ olam diyü mülk-i ʿademde hecrüñden
Behiştī ʿ**azm-i sefer ḳıldı** fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 10). [ʿazm-i sefer ḳıldı, -dı]*

ʿ**azm-i şehenşāh:** *Sultanlar Sultanının hizmeti. II Kanuni Sultan Süleyman'ın hizmeti.*

1. N'itsün Celāli ʿ**azm-i şehenşāha** sürḫ-ser Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 5). [ʿazm-i şehenşāha, -a]*

ʿ**azmin eyle:** *Azmetmek, gayret göstermek.*

1. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 14). [ʿazmin eylersem, -r, -se, -m]*

ʿ**azrāʿīl:** *Dört büyük melekten, Allah'ın emriyle insanların canını almakla görevlendirilmiş olanı, ölüm meleği.*

1. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿ**Azrāʿīl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [ʿazrāʿīl,]*

āzürde ol: *İncinmek, gücenmek.*

1. Eger **āzürde olduñsa** ḥabībüm derd-mendüñden
Dil-i dīvāneyi luṭf it ḫalās eyle kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 1). [āzürde olduñsa, -du, -ñ, -sa]*

āzürde-hātır: *Gönlü, kalbi kırık.*

1. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl **āzürde-ḫātırdur** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 20). [āzürde-ḫātırdur, -dur]*

B

bāb: Kapı.

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne **bābından** bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [bābından, -ı, -n, -dan]*
2. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenāʿunvānını **bāb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [bāb,]*

baba: *Baba, peder.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana beş beş ṭoġıra sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 1). [babanuñ, -n, -uñ]*

bāb-ı dūzaḫ: *Cehennem kapısı.*

1. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 6). [bāb-ı dūzaḫ,]*

bāb-ı ḫayberi: *Hayber kalesinin kapısı.*

1. Ḫayder götürdi mest olıban **bāb-ı Ḫayberi**
Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [bāb-ı ḫayberi, -i]*

bāc: *Vergi.*

1. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḫüsn içre **bāc** ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 2). [bāc,]*

bāc al: *Vergi almak. ‖ Haraç almak.*

1. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün şehā ḫayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [bāc alursa, -ur, -sa]*

bād: *Rüzgâr, yel.*

1. Āh kim şol ṣalınan **bād** ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [bād,]*
2. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [bād,]*
3. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u **bāduñ**
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [bāduñ, -uñ]*
4. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
Kūh-ı ḥasretden gelüpdür āteş ü **bādum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 2). [bādum, -um]*
5. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek **bāda** beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [bāda, -a]*
6. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem **bād** gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 2). [bād,]*
7. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi **bād**
Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 9). [bād,]*
8. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki **bādı** Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 2). [bādı, -ı]*

bād ol: *Savrulmak, dağılmak.*

1. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 1). [bād oldı, -dı]*
2. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum **bād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 6). [bād olup, -up]*

bāda vir: *Yele vermek, savurmak, boşuna harcamak.*

1. Bezme gel el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme lāle gibi ḫüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 6). [bāda virme, -me]*

bāde: *Şarap, mey.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin **bāde** anuñ lālesini ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [bāde,]*

2. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
Yā ümīdüm **bādesin** yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 6). [bādesin, -sin]*

3. Sāḳi-i ġamgīn **bāde** ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 1). [bāde,]*

4. Geçmişem **bādeden** aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [bādeden, -den]*

5. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet **bādeye** yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 6). [bādeye, -y, -e]*

6. Her ne ʿāṣıḳ ki anuñ **bādesi** zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 9). [bādesi, -s, -i]*

7. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 2). [bādeye, -y, -e]*

8. Ġonca gibi **bādeden** pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [bādeden, -den]*

9. Maḥbūb u **bādeye** ṭutalum tevbe itmişüz
Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [bādeye, -y, -e]*

10. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim **bādeye** bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [bādeye, -y, -e]*

11. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ **bādesin**
Ḫalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 3). [bādesin, -si, -n]*

12. Ṣoḥbeti **bāde** virüp ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
Şimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [bāde,]*

13. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki **bāde** nūş ide yārān u ben neẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [bāde,]*

14. Bādeden menʿ itmesünler mi ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 7). [bādeden, -den]*

15. Bādeden geçdüm bilüp keyfiyyet-i aḥvālini
Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 5). [bādeden, -den]*

16. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [bādenüñ, -n, -üñ]*

17. ʿAceb mi **bādeye** ṣūfī ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 1). [bādeye, -y, -e]*

18. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī bugün **bāde**
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [bāde,]*

19. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner **bāde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [bāde,]*

20. Çün elinde **bādesi** var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 1). [bādesi, -s, -i]*

21. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr içre aldıġumca ele **bāde** aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [bāde,]*

bāde eyle: *Şarap içmek.*

1. Gice aġyār ile sen kim içerde **bāde eylerdin**
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 7). [bāde eylerdin, -r, -di, -n]*

bāde nūş it: *Şarap içmek.*

1. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 7). [bāde nūş it,]*

bāde-āşām-sāz: *Şarap hazırlayan, şarap içen.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm **bāde-āşām-sāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [bāde-āşām-sāz,]*

bād-efrāh: *Ferahlatıcı rüzgâr.*

1. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
   Murġ-ı āhum şeh-perin her demde **bād-efrāhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [bād-efrāhı, -ı]*
2. Cihānda şeh-per-i ṭāvūs dūd-ı āhumdur
   Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña **bād-efrāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 8). [bād-efrāḥ,]*

bāde-h∨ār: *Şarap içen.*

1. Bāde-ḫ∨ārlar her ne emr itse iṭāʿat eylerem
   Bir gedāyam ḫıdmet-i erbāb-ı devlet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 1). [bāde-ḫ∨ārlar, -lar]*

bāde-i bāḳī: *Ebedî şarap.*

1. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı **bāde-i bāḳī**
   Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [bāde-i bāḳī,]*

bāde-i bezm-i nihānī: *Gizlilik bezminin şarabı.*

1. Eşkini dil **bāde-i bezm-i nihānī** eylesün
   Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 1). [bāde-i bezm-i nihānī,]*

bāde-i cān-perver imiş: *Can veren şarap imiş.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
   Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 5). [bāde-i cān-perver imiş, -miş]*
2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
   Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 5). [bāde-i cān-perver imiş,]*

bāde-i fenā: *Aşk şarabı.*

1. Cām-ı gül **bāde-i fenā** ṭoldı
   Sünbül anı görüp ṣaçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 1). [bāde-i fenā,]*

bāde-i gül-gūn: *Gül renkli şarap.*

1. Devr-i güldür elde dāʾim **bāde-i gül-gūn** gerek
   Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 1). [bāde-i gül-gūn,]*

bāde-i ḥamrā: *Kırmızı şarap.*

1. Bālā-yı ḫumda **bāde-i ḫamrā** ʿalev olup
   Pür-āteş olsa meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 5). [bāde-i ḫamrā,]*

bāde-i ḫamrā: *Şarap kadehi.*

1. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç **bāde-i ḫamrā** baña
   Gel berü sāḳī yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 1). [bāde-i ḫamrā,]*

bāde-i ḫoş-bū: *Güzel kokulu şarap.*

1. Ġāfil olma **bāde-i ḫoş-bū** gibi
   Sāḳıyā olmaz dimāġ-ı ḫār ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 3). [bāde-i ḫoş-bū,]*

bāde-i ʿışḳ: *Aşk şarabı.*

1. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
   Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 2). [bāde-i ʿışḳ,]*
2. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dīvāne kim
   Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 6). [bāde-i ʿışḳuñdur, -uñ, -dur]*

bāde-i nābuñ: *Halis, saf şarap.*

1. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
   Himmet it kim bir içim **bāde-i nābuñ** bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 8). [bāde-i nābuñ, -uñ]*

bāde-i vaḥdet: *Birlik, vahdet şarabı.*

1. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanżīl serv-i ḫoş-reftār mest
   Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [bāde-i vaḥdetden, -den]*

bāde-nūş: *Şarap içenler.*

1. Mīr-i meclis işigine itmegile istināد
   Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı **bāde-nūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [bāde-nūş,]*

bādeveş: *Şarap gibi.*

1. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan **bādeveş** āhum
   Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 7). [bādeveş,]*
2. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
   Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [bādeveş,]*

bādī: *Sebep olan şey, sebep.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut
Ġāfil olma her fesāda bāʾiṣ ü **bādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 4). [bādī,]*

bād-ı āh-ı serd: *Ahın şiddetinin rüzgârı.*

1. Dildeki buḥrānumuzdan bir eserdür sūr-ı ṣayf
Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 10). [bād-ı āh-ı serdümüzden, -ü, -miz, -den]*

bād-ı āh: *Ah rüzgârı.*

1. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḥse ṭurmış **bād-ı āhum** ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 8). [bād-ı āhum, -um]*

bād-ı āh: *Ah rüzgârı. II Beddua.*

1. Yaramaz ḥāli var ḳaddüñle serv-i serkeşüñ ammā
Yaḳında **bād-ı āhumla** yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 4). [bād-ı āhumla, -um, -la]*

bād-ı ecel: *Ecel rüzgârı.*

1. Çün **bād-ı ecel** aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl
Yā berg-i ḫazāndur yā zer ṭolu ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 3). [bād-ı ecel,]*

bād-ı gül-bīz: *Gül serpen rüzgâr.*

1. Uşanmaz ṣubḥ u ṣām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu **bād-ı gül-bīze** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [bād-ı gül-bīze, -e]*

bād-ı gül-bīz-i cinān: *Cennetin gül eleyen rüzgârı.*

1. Bulmaya ruḥları mānendi Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 10). [bād-ı gül-bīz-i cinān,]*

bād-ı hışm: *Öfke, hışım rüzgârı.*

1. Sürerseñ **bād-ı ḫışmuñla** sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 7). [bād-ı ḫışmuñla, -uñ, -la]*

bād-ı mātem: *Matem rüzgârı.*

1. Gülistānuñ ṣanevber ḳadleri hep sernigūn oldı
Esince **bād-ı mātem** şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkîb-bend 1, Mısra 38). [bād-ı mātem,]*

bād-ı ṣabā: *Saba rüzgârı.*

1. Görmedüm **bād-ı ṣabā** gibi mülāyim maḥbūb
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [bād-ı ṣabā,]*
2. ʿAndelīb-i ṣūḫdan nāzük leṭāʾif naḳl idüp Gülleri **bād-ı ṣabā** gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 4). [bād-ı ṣabā,]*
3. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
Güllerüñ yapraġını **bād-ı ṣabā** yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 8). [bād-ı ṣabā,]*
4. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
Güm itse gül-ʿizārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 7). [bād-ı ṣabā,]*
5. Yoluñda yelmeyen kişi **bād-ı ṣabā** gibi
Görmez izüñ tozından eser kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 1). [bād-ı ṣabā,]*
6. İrişdi gülşene **bād-ı ṣabā** peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkîb-bend 1, Mısra 31). [bād-ı ṣabā,]*
7. Oldı **bād-ı ṣabā** şükūfe-nisār
Ravżalarda ḳurıldı ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 3). [bād-ı ṣabā,]*
8. Gülşen hevā yeridür ammā ne çāre ey dil
Reftār-ı ʿömr olupdur **bād-ı ṣabādan** esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 6). [bād-ı ṣabādan, -dan]*
9. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge **bād-ı ṣabāya** minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [bād-ı ṣabāya, -y, -a]*
10. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da **bād-ı ṣabāyı** vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 2). [bād-ı ṣabāyı, -y, -ı]*

bād-ı semūm: *Sam yeli rüzgârı.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden **bād-ı semūm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 6). [bād-ı semūm,]*

bād-ı şimāl: *Kuzey rüzgârı.*

1. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan **bād-ı şimāl** oynar
Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra*

1). [bād-ı şimāl,]

bād-pāy-ı fikret: *Birden beliren düşünce.*

1. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
   Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya şal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 10). [bād-pāy-ı fikret, -e]*

bādveş: *Sabah rüzgârı gibi.*

1. Bādveş her kim seḫer-ḫīz olmaya
   Maʿrifet bağında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 1). [bādveş,]*

bāġ: *Bahçe. II Gönül.*

1. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
   Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 1). [bāġum, -um]*

bāġ: *Bağ, bahçe. II Güzellik.*

1. Āh-ı ʿāşıḳdan şaḳın cānā ʿiẕāruñ **bāġını**
   Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 1). [bāġını, -ı, -n, -ı]*

bāġ: *Bağ, ilişki.*

1. Dil **bağıyla** şuya şalmış gözi cādūlıġ ider
   Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 9). [bağıyla, -ı, -y, -la]*

bāġ: *Bağ, çemen, bahçe.*

1. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
   Bülbülüñ ḥāleti zindān ider ol **bāġı** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 2). [bāġı, -ı]*
2. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
   İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes **bāġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [bāġ,]*
3. Dehr **bāġında** Behiştīyi iden ber-ḫurdār
   Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 9). [bāġında, -ı, -n, -da]*
4. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
   Vücūdum gülsitānına cinān **bāġı** miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [bāġı, -ı]*
5. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
   Fenā **bāġında** şanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 10). [bāġında, -ı, -n, -da]*
6. Lāle ṣaḥrā-yı cünün içre ḳızıl dīvāneñ
   Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 4). [bāġda, -da]*
7. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
   Cemālüñ **bāġı** üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [bāġı, -ı]*
8. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
   Cān u dil eglencesi bir ḥüsni **bāġum** var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [bāġum, -um]*
9. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
   Çemende **bāġdan** murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [bāġdan, -dan]*
10. Bādveş her kim seḫer-ḫīz olmaya
    Maʿrifet **bağında** gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [bağında, -ı, -n, -da]*
11. Bulmaya ruḫları mānendi Behiştī gül-i ter
    Bād-ı gül-bīz-i cinān **bāġını** bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 10). [bāġını, -ı, -n, -ı]*
12. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budağına
    Göñlüm teveccüh eylemez dehr **bāġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 2). [bāġına, -ı, -n, -a]*
13. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
    Güzellense cihān **bāġı** çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [bāġı, -ı]*
14. Bāġda mużḥiklik idüp ġoncayı ḫandān ider
    Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [bāġda, -da]*
15. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya beñzer **bāġda**
    Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [bāġda, -da]*
16. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
    Esb üzre gelüp ḳılsa cihān **bāġını** seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [bāġını, -ı, -n, -ı]*
17. Bāġa varduḳca yer yüzi gül ile
    Bir lebi ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 7). [bāġa, -a]*
18. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān **bāġını** gül
    Ravżada Kevşere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [bāġını, -ı, -n, -ı]*

bāġ ol: *Bağ haline gelmek, bahçe olmak.*

1. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [bāġ oldı, -dı]*

bāġbān: *Bahçıvan. II Âşık.*

1. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne **bāġbān** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 10). [bāġbān,]*

bāġbān: *Bahçıvan.*

1. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 1). [bāġbānā, -ā]*

bāġbān ḳıl: *Bahçıvan kılmak, bekçi etmek.*

1. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet
Bāġ-ı belāya ʿışḳ beni ḳıldı bāġbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 6). [bāġbān ḳıldı, -dı]*

bāġbān-ı ʿışḳ: *Aşk bahçıvanı.*

1. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 3). [bāġbān-ı ʿışḳ,]*

Baġdād: *Bağdat şehri.*

1. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim **Baġdādı** maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [baġdādı, -ı]*

Baġdād iken: *Bağdat şehri iken.*

1. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [baġdād iken, -i, -ken]*

bāġ-ı ʿālem: *Dünya bahçesi.*

1. İki güldür bu **bāġ-ı ʿālemde**
Biri şeb açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 15). [bāġ-ı ʿālemde, -de]*

bāġ-ı ʿārıż: *Sevgilinin yanağının bağı.*

1. Şarḳardı gül uġurlamaġa **bāġ-ı ʿārıża** Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 3). [bāġ-ı ʿārıża, -a]*

bāġ-ı behiştīye: *Behiştî'nin bahçesi. II Cennet bahçesi.*

1. Ebedī **bāġ-ı Behiştīye** güẕer eylemeyüp Ġayrı gülşenlere her-dem gül-i ḫandān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 9). [bāġ-ı behiştīye, -y, -e-ye]*

bāġ-ı belā: *Bela bahçesi.*

1. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet
Bāġ-ı belāya ʿışḳ beni ḳıldı bāġbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 6). [bāġ-ı belāya, -y, -a]*

bāġ-ı cennet: *Cennet bahçesi.*

1. Ey Behiştī ʿörf esīri **bāġ-ı cennet** ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 9). [bāġ-ı cennet,]*
2. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī **bāġ-ı cennetden** ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 10). [bāġ-ı cennetden, -den]*
3. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 2). [bāġ-ı cennetden, -den]*
4. Bāġ-ı cennetdür ḫayālüñle gözüm Hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 3). [bāġ-ı cennetdür, -dür]*
5. Ravża-i ḫüsnüm benüm bil **bāġ-ı cennetdür** hemān
ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ ḫazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 9). [bāġ-ı cennetdür, -dür]*

bāġ-ı cihān: *Dünya bahçesi.*

1. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā
Anuñ burada dānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 5). [bāġ-ı cihānda, -da]*
2. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
Ẓulmile **bāġ-ı cihāndan** alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [bāġ-ı cihāndan, -dan]*

bāġ-ı ḫüsn: *Güzellik bahçesi.*

1. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm **bāġ-ı ḫüsne** bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 10). [bāġ-ı ḫüsne, -e]*
2. Bāġ-ı ḫüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 19). [bāġ-ı ḫüsnüm, -üm]*
3. Kim ola kim **bāġ-ı ḫüsnümden** benüm

bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 15). [bāġ-ı ḥüsnümden, -üm, -den]*

4. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ Gülşene raġbet ḳomadı **bāġ-ı ḥüsnüñ** revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 4). [bāġ-ı ḥüsnüñ, -üñ]*
5. İrişmiş **bāġ-ı ḥüsnüñde** yemişler İşitdüm niceler andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 1). [bāġ-ı ḥüsnüñde, -üñ, -de]*
6. Gül-ʿiẕārum ʿacebā niçe dikendür iden Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 8). [bāġ-ı ḥüsnüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

bāġı ile: *Bağ, ip, bent ile.*

1. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler Yine şeh-bāzın uçurmış birisi **bāġı ile** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [bāġı ile, -ı, -ile]*

bāġ-ı irem: *Cennet bağı, İrem bağı.*

1. Seyr itmege ʿiẕāruñı **bāġ-ı İrem** gibi ʿAvn-ı İlāh remīde olursa irem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 1). [bāġ-ı irem,]*

bāġ-ı iremlen: *Cennet bağı hâlini almak.*

1. Bahār oldı yine Rūm illeri **bāġ-ı İremlendi**
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuṣṣāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 1). [bāġ-ı iremlendi, -di]*

bāġ-ı kūy: *Sevgilinin bulunduğu bahçe.*

1. Ḳarār itmez Behiştī **bāġ-ı kūyuñsuz** maʿāẕallāh
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9). [bāġ-ı kūyuñsuz, -uñ, -suz]*

bāġ-ı leṭāfet: *Güzellik bahçesi.*

1. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ gören dir Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 6). [bāġ-ı leṭāfet,]*

bāġ-ı pür-şükūfe: *Çiçek dolu bahçe.*

1. Feryād u nāle eyleyü destān-serā gibi Bir **bāġ-ı pür-şükūfeye** vardum hümā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 2). [bāġ-ı pür-şükūfeye, -y, -e]*

bāġ-ı rıżvān ile: *Cennet ile.*

1. Göñül dīdāruñ özler **bāġ-ı Rıżvān ile** eglenmez
Senüñ şīveñ görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 1). [bāġ-ı rıżvān ile, -ile]*

bāġ-ı ruh: *Yanak bahçesi.*

1. Sīnemde cāna remīde olur nigāh eger Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 4). [bāġ-ı ruḫuñda, -uñ, -da]*

bāġ-ı vaṣl: *Kavuşma bahçesi.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [bāġ-ı vaṣl,]*
2. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [bāġ-ı vaṣl,]*

baġla: *Bağlamak. II Meftun etmek.*

1. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ Şol dem ki dilde **baġladı** bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [baġladı, -dı]*
2. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün **baġlamışdur** ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [baġlamışdur, -mış, -dur]*

baġla: *Bağlamak.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
Şekl-i bahār **bağladı** eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 4). [bağladı, -dı]*
2. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḫumret **bağlamış** bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [baġlamış, -mış]*

baġlamalu: *Bağlanması gereken, zincirlik.*

1. Gülşenüñ beñzeri yoḳ laʿl-i leb-i cānāne Ġonca bir aġzı açuḳ **bağlamalu** dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 2). [baġlamalu,]*

baġlan: *Bağlanmak, tutulmak.*

1. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı şaçuña Beñzer ol lāleye kim **baġlana** sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [baġlana, -a]*

baġr: *Bağır, göğüs, sine. II Gönül.*

1. Nār-ı ġam **bağrum** Behiştī şöyle biryān itdi kim

Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [baġrum, -um]*

2. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [baġrumuñ, -um, -uñ]*
3. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ şarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm **baġrumı** kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 2). [baġrumı, -um, -ı]*
4. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından **baġrı** ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [baġrı, -ı]*
5. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından **baġrı** ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [baġrı, -ı]*
6. Ġamzesin añma Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 10). [baġruma, -um, -a]*
7. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam çeker iderdüm **baġrını** pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 6). [baġrını, -ı, -n, -ı]*
8. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan **baġrumı**
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [baġrumı, -um, -ı]*
9. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara **baġrı** şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [baġrı, -ı]*
10. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim **baġrum** kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [baġrum, -um]*
11. Eski derdüñ ʿaṣābesin şeşelüm
Baġrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 8). [baġrumuz, -u, -muz]*

baġrı delik: *Bağrı delik, büyük acı çekmiş.*

1. ʿIşḳ ehli neyki **baġrı delik** beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [baġrı delik,]*

baġrı yarasuz kal: *Acı çekmek, bağrı yanmak.*

1. Küffār-ı ġam silāḥına ṣabr eyledüñ velī
Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 8). [baġrı yarasuz ḳalmadı, -ma, -dı]*

baġrına baş: *Sarılmak. kucaklamak.*

1. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [baġrına başdı, -dı]*

baġrına ṭoḳun: *Gönlüne dokunmak, üzülmek.*

1. Raḳībüñ **baġrına ṭoḳunmadı** diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ atılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 9). [baġrına ṭoḳunmadı, -ma, -dı]*

baġrını dağla: *Bağrını dağlamak.*

1. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl ḳana yunup
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi dağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 4). [baġrını dağlar, -r]*

baġrum başı: *Bağır yarası.*

1. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [baġrum başına, -ı, -n, -a]*

baġrum kebāb eyle: *Bağrını yakmak, derinden acı çekmek.*

1. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 8). [baġrum kebāb eyler, -r]*

baġrum yan: *Üzüntü çekmek, çok acı duymak.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḫużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 7). [baġrum yanar, -ar]*

baġrumı del: *Bağrını delmek, çok dokunmak, içine işlemek.*

1. Ney gibi **baġrumı deldüñ** ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [baġrumı deldüñ, -dü, -ñ]*

baġruña taş baġla: *Acısını kimseye göstermeden her türlü acıya dayanmak.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā **baġruña ṭaş baġlarsın**
Seni ādem şanur ey ṣūfī baḳanlar ṭaşuña

(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 3). [baġruña ṭaş baġlarsın, -r, -sın]

bahā: *Eder, değer, kıymet.*

1. Viṣāl-i yār naḳdidür **bahāsı** cevher-i cānuñ
   Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [bahāsı, -s, -ı]*

bahā eyle: *Değer kılmak, kıymet eylemek.*

1. Vaṣlı metāʿın bize ʿarż itse yār
   Cevher-i cān aña **bahā eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 6). [bahā eylerüz, -r, -üz]*

bahā yetür: *Paha biçmek, değerini belirlemek.*

1. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn içre bahā
   Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa hicrānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 5). [bahā yetüreydi, -e, -y, -di]*

bahādır: *Yiğit, cesur, kahraman.*

1. Bir dil-āver baş u cān oynar **bahādırdur** göñül
   Bir ṣaçı Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [bahādırdur, -dur]*

bahādırlık mı: *Yiğitlik, kahramanlık mı?.*

1. Ṣemʿe düşmek çoḳ **bahādırlıḳ mıdur** pervāneden
   Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [bahādırlıḳ mıdur, -mı, -dur]*

bahā-ı ʿışḳ: *Aşk mecrası.*

1. Egerçi **baḥā-ı ʿışḳıle** ḳalbüm kāsesi pürdür
   Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 1). [baḥā-ı ʿışḳıle, -ile]*

bahālu: *Pahalı. II Kıymetli.*

1. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān laʿlüñ añlaruz
   Bir bende-i kemīneyüz ammā **bahālıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 6). [bahālıyuz, -y, -uz]*

bahāne: *Bahane, sebep.*

1. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
   Bu sözlerüñ **bahānesi** yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 10). [bahānesi, -s, -i]*
2. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
   Elbetde bir **bahānesi** vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 10). [bahānesi, -s, -i]*
3. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek
   Bu rāyı kimseye açma ele **bahāne** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [bahāne,]*
4. Zaḫm-ı tīre ḥalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
   Ey kemān-ebrū **bahāneyle** hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 8). [bahāneyle, -y, -le]*

bahāne bul: *Bahane, sebep bulmak.*

1. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
   Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 10). [bahāne buldum, -du, -m]*

bahāne eyle: *Bahane uydurmak.*

1. Ḳılmamaġa vefā Behiştīye
   Dürlü dürlü **bahāne eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 10). [bahāne eylersin, -r, -sin]*

bahāne ile: *Bahane ile, bahaneyle.*

1. Ġaraż **bahāne ile** ʿāşıḳı pişürmegise
   Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 3). [bahāne ile,]*

bahāne ol: *Bahanesi olmak, sebebi olmak.*

1. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
   Ḳaṣd ider anı **bahāne olsa** vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 2). [bahāne olsa, -sa]*

bahār: *Bahar mevsimi.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it **bahār** eyyāmıdur
   Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [bahār,]*
2. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
   Baṣīret ehline peydā olur şitāda **bahār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2). [bahār,]*
3. Bu aḳça aḳça düşen yeryüzine berf degül
   Bahār ümīdi idüpdür sipihri sīm-nişār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 6). [bahār,]*
4. Kāse kāse ḳan yudarken lāleveş
   Cām-ı mül şundı bize gülden **bahār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 4). [bahār,]*
5. Çün **bahārıdur** Behiştī Vizenüñ
   Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 9). [bahārıdur, -ı, -dur]*
6. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār ayrılıġı

Bülbüli böyle mi eylerdi **bahār** ayrılığı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 2). [bahār,]*

7. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī **bahār** iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [bahār,]*
8. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünūn ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [bahār,]*
9. Bir dem ola Behiştī ki evvel **bahār** irüp
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [bahār,]*
10. Sāḳī **bahār** irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [bahār,]*
11. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş **bahār**
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 5). [bahār,]*
12. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cünūna düşmese olmaz **bahārda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 10). [bahārda, -da]*
13. Eyyām-ı şebāb oldı **bahār** zamān-ı ʿömr
Ṣaʿy it ki ola ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 53). [bahār,]*
14. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
Bahār olmışdı ezhār-ı çemen açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 30). [bahār,]*

bahār ol: *Baharın gelmesi. II Bahar mevsimi.*

1. Olıcaḳ şöyle **bahār olsa**
Ki gülistānda gül hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 1). [bahār olsa, -sa]*
2. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuşşāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 1). [bahār oldı, -dı]*

bahār-ı ḥüsn: *Güzellik baharı.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler **bahār-ı ḥüsnüñi**
Ḥāşiye yazıldugınca muʿteber olur kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 5). [bahār-ı ḥüsnüñi, -üñ, -i]*

bahāristān: *Bahar bahçesi.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz **bahāristānını** Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [bahāristānını, -ı, -n, -ı]*

bahā-yı leb-i laʿl: *Lal dudağının değeri.*

1. Az mıdur yoḫsa **bahā-yı leb-i laʿlüñ** çoḳ mı
Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 1). [bahā-yı leb-i laʿlüñ, -üñ]*

bahr: *Aruzda en küçük kalıp olan tef'ilelerin belli bir düzen içinde yan yana dizilmesinden meydana gelen kalıp, hecelerin uzunluk ve kısalığına dayanan aruz kalıbı.*

1. Bulımaz būd-ı mevzūna ẓafer
Baḥre olmayan Behiştī āşinā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 10). [baḥre, -e]*

bahr: *Deniz, derya.*

1. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm **baḥra** peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 2). [baḥra, -a]*
2. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye şanma keder virür
Baḥrı mülevves eyleyimez her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [baḥrı, -i]*
3. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar
Baḥre ġarḳ oldılar ammā şuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 2). [baḥre, -e]*
4. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ **baḥrını** aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [baḥrını, -ı, -n, -ı]*
5. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat **baḥrına** ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [baḥrına, -ı, -n, -a]*
6. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum **baḥrını** telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [baḥrını, -ı, -n, -ı]*
7. Güm itdüginçe Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi eşk
Ben anı beñzedürem **baḥre** düşmiş altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 10). [baḥre, -e]*
8. Bir kemteridür **baḥr** u muḥīt içre ḥabābuñ
Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [baḥr,]*
9. Ṭabʿı bir **baḥre** eyleyem ġavvāṣ
Ḳ'ola cevherleri ḥayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 15). [baḥre, -e]*

baḥr: *Deniz. II Âşığın gözyaşları.*

1. ʿĀrıżuñ **baḥrı** kenārında zenaḫdānuñ senüñ
Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 5). [baḥrı, -ı]*

baḥr-ı āh: *Ah denizi.*

1. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın **baḥr-ı āhı** ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [baḥr-ı āhı, -ı]*

baḥr-ı bī-gerān: *Uçsuz bucaksız deniz.*

1. Yaşum deryāsı mevc urduḳca **baḥr-ı bī-gerān** iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [baḥr-ı bī-gerān,]*

baḥr-ı hestīde: *Varlık denizi.*

1. Ġāfil olma **baḥr-ı hestīde** reʾīs-i ʿaḳla uy
Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 7). [baḥr-ı hestīde, -de]*

baḥr-ı hūn: *Kan denizi.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān **baḥr-ı ḫūn** sefīnesidür
Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 7). [baḥr-ı ḫūn,]*

baḥr-ı ʿummān: *Umman denizi.*

1. Ey Behiştī muṭṭaşıl her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan **baḥr-ı ʿummān** olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 10). [baḥr-ı ʿummān,]*

baḥs: *Bahis, mevzu, konu.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile **baḥs** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [baḥs,]*
2. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile **baḥs** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [baḥs,]*
3. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile **baḥs** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 10). [baḥs,]*
4. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ **baḥsi**
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [baḥsi, -i]*

baḥs eyle: *Konuşmak.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḥalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın ḥūr u ġılmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [baḥs eyle,]*

baḥs eylemez mi: *Karşılaştırmak, kıyaslamak. II Uygun değil mi?*

1. Ḳılsa merdümler n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḥs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 2). [baḥs eylemez mi,]*

bahs eyle: *İddialaşmak. II Konuşmak.*

1. Ṣāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 10). [baḥs eylemişdür, -miş, -dür]*

baḥs eyle: *Konuşmak.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [baḥs eyler,]*

baḥs eyle: *İddialaşmak, bahse girmek.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
Ḳankı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 8). [baḥs eyler, -r]*

baḥs eyle: *Konuşmak, sohbet etmek.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [baḥs eyler, -r]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 1). [baḥs eyler, -r]*

baḥs eyler mi: *Konuşur, sohbet eder mi?*

1. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḫayrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 8). [baḥs eyler mi,]*

baḥs eyle: *İddialaşmak, bahse girmek. II Söz söylemek.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı

revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 8). [baḥs eylese, -se]*

baḥs eyle: *İddialaşmak, bahse girmek.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
Ḥaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün mühr-i Süleymān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 4). [baḥs eylesün, -sün]*

baḥs id: *Söz etmek, konuşmak.*

1. Gör e billāhi Behiştī ol yaban alçaġını
Ḳaṣd idermiş **baḥs ide** serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 9). [baḥs ide, -e]*
2. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [baḥs ider, -er]*
3. Vaṣldan ben **baḥs idicek** ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [baḥs idicek, -icek]*

baḥs id: *Konuşmak, sohbet etmek.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Bir ṣabādur kim ider ṣemʿ-i ṣebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 2). [baḥs ider, -er]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Ol ṣabādur kim ider ṣemʿ-i ṣebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [baḥs ider, -er]*
3. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḥālet baña
Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 8). [baḥs idersem, -er, -se, -m]*

baḥs id: *Didişmek.*

1. Ṣāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā görse anı ḳoyup ider ṣālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [baḥs ider, -er]*

baḥs it: *İddialaşmak, bahse girmek. II Karşılaştırmak.*

1. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOsmān ile baḥs
Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 2). [baḥs itmege, -meg, -e]*
2. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOsmān ile baḥs
Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 1). [baḥs itmek, -mek]*

baḥs it: *Bahsetmek, söz etmek.*

1. Eger ḥüsnüñle **baḥs itmek** dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ ḫūr ide ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 5). [baḥs itmek, -mek]*
2. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [baḥs itmez,]*
3. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel **baḥs itdi** cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 8). [baḥs itdi, -di]*

baḥs it: *İddialaşmak, bahse girmek.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [baḥs itmez, -mez]*
2. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [baḥs itse, -se]*
3. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [baḥs itmez, -mez]*

baḥş it: *Bağışlamak.*

1. Ḥāl **baḫş itsün** Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [baḫş itsün, -sün]*

baḥs kıl: *Söylemek, bahsetmek.*

1. Mihr ü meh ḥadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḥs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [baḥs ḳıla, -a]*
2. Ḳılsa merdümler n'ola ḥaddüñdeki ḫālile baḥs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [baḥs kılsa, -sa]*

baḥs ḳıl: *İddialaşmak, bahse girmek.*

1. Döne döne āstānuñ rifʿatin añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile

baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 4). [baḫş ḳılur, -ur]*

baḫş ol: *İhsan edilmek, bağışlanmak.*

1. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet **baḫş olduġın** gördüm
   Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 9). [baḫş olduġın, -duġ, -ın]*

bahse gir: *Bahse girmek, iddiada bulumak.*

1. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp Ḥüsnüñle **baḫse girmese** māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 44). [baḫse girmese, -me, -se]*

baḫse ṭur: *Bahse girmek, tutuşmak.*

1. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
   Boyuñla **baḫse ṭurmış** bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 8). [baḫse ṭurmış, -mış]*

baht-ı serāy: *Saray kısmeti.*

1. Vardı eşküm yoḳladı **baḫt-ı serāyı** sū-be-sū
   Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [baḫt-ı serāyı, -ı]*

bahtlu: *Talihli.*

1. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 8). [baḫtlu,]*

baʿīd ol: *Uzak olmak.*

1. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd Yārdan ʿāşıḳ bu günlerde ıraġ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 2). [baʿīd olmaḳ, -maḳ]*
2. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd Heft āsmānı gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 73). [baʿīd olmaya, -ma, -y, -a]*
3. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [baʿīd olmaz, -maz]*

bāʾis: *Neden, sebep.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut Ġāfil olma her fesāda **bāʾiş** ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 4). [bāʾiş,]*

bāʿis-i ʿizz ü saʿādet: *Saadet ve şeref vesilesi.*

1. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu beyti
   İki ʿālemde bī-şekk **bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 68). [bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür, -dür]*

bak: *Bakmak. II İlgi göstermek.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş bağlarsın Seni ādem ṣanur ey ṣūfī **baḳanlar** ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 4). [baḳanlar, -an, -lar]*
2. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [baḳmayam, -ma, -y, -am]*
3. Ṭūlına **baḳma** ki zencīr-i fenādur ömrüñ Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 3). [baḳma, -ma]*
4. Sen var iken iki gözüm aġyāra kim **baḳar** Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [baḳar, -ar]*
5. Sen var iken iki gözüm aġyāra kim **baḳar** Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 2). [baḳar, -ar]*
6. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [baḳar, -ar]*
7. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [baḳar, -ar]*
8. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi Dünyā zeni didükleri murdāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [baḳar, -ar]*
9. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim **baḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [baḳar, -ar]*

bak: *Bakmak, nazar etmek.*

1. Yüzüñe **baḳup** dehānuñ gördügümce ṣanuram Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 3). [baḳup, -up]*
2. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike Gelmez erbāb-ı yaḳīne **baḳan** ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 8). [baḳan, -an]*
3. Her ne maḥbūba gözüm kim **baḳa** senden ġayrı Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7).*

[baḳa, -a]

4. Yüzüñe **baḳsa** Behiştī senüñ ey ḫūr-likā
Dīde-i himmetine devlet-i sermed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 9). [baḳsa, -sa]*

5. Ḥāle **baḳsañ** ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [baḳsañ, -sa, -ñ]*

6. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü **baḳsa** alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [baḳsa, -sa]*

7. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
Sözümi diñle yabana naẓar itme baña **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 4). [baḳ,]*

8. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba **baḳ**
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [baḳ,]*

9. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba **baḳ**
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 2). [baḳ,]*

10. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
Ger sözüme inanmaziseñ āftāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 4). [baḳ,]*

11. Şeb-ḫvābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [baḳ,]*

12. Ey ḫvāce künc-i medresede ṣubḥa dek bu şeb
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 8). [baḳ,]*

13. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba **baḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [baḳ,]*

14. Yüzüñe **baḳdum** cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [baḳdum, -du, -m]*

15. Dīde-i raḥmile **baḳmaz** ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 7). [baḳmaz, -maz]*

16. Şöyle ḥayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim **baḳarsa** yüzüme geçmiş ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [baḳarsa, -ar, -sa]*

17. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle kim **baḳar** serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 4). [baḳar, -ar]*

18. Yār naḳşın seyr idüp **baḳsam** gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [baḳsam, -sa, -m]*

19. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
Yüzüñe **baḳmaġa** ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [baḳmaġa, -maġ, -a]*

20. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [baḳ,]*

21. Bulduġın meydān-ı meclisde **baḳarken** sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [baḳarken, -ar, -ken]*

22. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme **baḳsa** segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [baḳsa, -sa]*

23. Zāhid ʿaceb mi **baḳmasa** göz revzenin açup
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni götürmez ḥavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 7). [baḳmasa, -ma, -sa]*

24. Niçe **baḳa** bu fānī cenābına ol hümā
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [baḳa, -a]*

bak: *Aldırış etmek, ciddiye almak, dikkate almak.*

1. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye **baḳma** hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [baḳma, -ma]*

2. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [baḳar, -ar]*

bak: *Bakmak, aldırmak.*

1. Cürmüne **baḳup** irte ceybüñ naẓarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [baḳup, -up]*

2. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 103). [baḳma, -ma]*

bak: *Bakmak, bakınmak.*

1. Görmedüm ol māhı çoḳ **baḳdum** aşaġa yuḳaru
   Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [baḳdum, -du, -m]*

bak: *Bakmak, temaşa etmek.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol müje-i bī-bāküñ
   Saña göz **baḳdı** günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 2). [baḳdı, -dı]*
2. Şekline **baḳar** olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
   Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [baḳar, -ar]*
3. Her ki sevsün gören diyü düzine
   Āyine olsa **baḳmazam** yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 2). [baḳmazam, -maz, -am]*
4. Şöyle **baḳma** efendi biz de ḳuluz
   Bize de bir naẓar ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 5). [baḳma, -ma]*
5. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki şevḳuñden
   Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [baḳ,]*
6. Ele āyīne alup gün yüzüñe **baḳma** şaḳın
   Sen de āşüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [baḳma, -ma]*
7. Ḥıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
   Merdiseñ merdāne **baḳ** mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [baḳ,]*

bakakal: *Ne yapacağını bilememek.*

1. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
   Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen **baḳaḳalduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 6). [baḳaḳalduñ, -du, -ñ]*

bākī: *Ebedî, sonsuz.*

1. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān **bāḳī** degül
   Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [bāḳī,]*
2. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
   Maḥabbet ẕevḳı **bāḳīdür** degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [bāḳīdür, -dür]*

baḳmayalum mı: *Bakmak.*

1. Zāhidā āyineye **baḳmayalum mı** yoḫsa
   ʿĀşıḳuñ āyinesi cām-ı mey-i rūşendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 5). [baḳmayalum mı,]*

baḳmaz mı: *Bakmaz mı? II Baksın.*

1. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına **baḳmaz mı**
   Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 5). [baḳmaz mı,]*

bāl: *Kanat.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
   Açdı himmet **bālini** evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 6). [bālini, -i, -n, -i]*
2. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
   Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü **bāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [bāl,]*
3. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ rūzgār
   Perr ü **bālin** berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 6). [bālin, -in]*
4. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
   Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü **bāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [bāli, -i]*
5. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
   Mirvaḥa itdi aña **bāl** ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [bāl,]*

bāl: *Kanat. II Kol.*

1. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it
   Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi **bālīni** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [bālīni, -ī, -n, -i]*
2. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür
   Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü **bālidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 2). [bālidür, -i, -dür]*

bāl: *Arının yaptığı tatlı madde. II Sevgilinin dudağı.*

1. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
   Behiştīyem gülüm **balı** ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [balı, -ı]*

bāl: *Gönül, kalp.*

1. İlāhī **bālini** dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
   İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 9).*

[bālini, -i, -n, -i]

2. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki **bāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [bāl,]*
3. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki **bāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [bāl,]*

bāl açdukça: *Kanat açmak.*

1. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açdukça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 5). [bāl açduḳça, -duḳça]*
2. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [bāl açup, -up]*
3. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [bāl açup, -up]*

bālā: *Yüce, âlî.*

1. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi **bālādur**
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [bālādur, -dur]*
2. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe **bālā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [bālā,]*

bālā: *Boy, endam, kamet. II Uzun boylu sevgili.*

1. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḫsār ile Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol **bālā** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [bālā,]*
2. Āhum revān olur felek-āstānuña Bālāya māʾil olsa gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [bālāya, -y, -a]*

bālā-ḳadd: *Uzun boylu. II Sevgili.*

1. Ṣalınup nāz ile o **bālā-ḳadd** Serv-i gülzāra ögredür reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 19). [bālā-ḳadd,]*

bālā-yı bām: *Kubbenin çatısı.*

1. Yaraşur āh-ı āteşnākümi ey künbed-i gerdūn İderlerse eger zerrīn ʿalem **bālā-yı bāmuñda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 8). [bālā-yı bāmuñda, -uñ, -da]*

bālā-yı hum: *Şarap küpünün boyu.*

1. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup Pür-āteş olsa meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 5). [bālā-yı ḫumda, -da]*

balçıġ: *Balçık, çamur.*

1. Dergāhı **balçıġın** yüze sürdük Behiştiyā Onsuz evüñ ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 9). [balçıġın, -ın]*

baldır: *Bacak. II Ayak.*

1. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir **baldırı** siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [baldırı, -ı]*

bālin: *Yastık.*

1. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [bālin,]*

bālīn ol: *Yastık olmak.*

1. İşigüñ ṭaşı **bālīn olsa** bir şeb Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [bālīn olsa, -sa]*

bālīn-i belā: *Bela yastığı.*

1. Benüm sen tāzelersin derdümi ey nāle-i bülbül
Ki **bālīn-i belādan** itdügüm feryāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 8). [bālīn-i belādan, -dan]*

bāliş-i dībā-yı pür-gül: *Deseni gül dolu, ipek dokuma kumaşlı yastık.*

1. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem n'ola Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 10). [bāliş-i dībā-yı pür-güldür,]*

bāliş-i rāḥat: *Rahat yastığı.*

1. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın çāk eyleyem Bāliş-i rāḥatdur anda ḫvāb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 4). [bāliş-i rāḥatdur, -dur]*

bām: *Çatı, dam.*

1. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş

Dūr olur mı göre billāh der u **bāmumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 6). [bāmumdan, -um, -dan]*

bāmdād-ı ḥaşre dek: *Kıyamet sabahına kadar. II Mahşer vaktine kadar.*

1. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 9). [bāmdād-ı ḥaşre dek,]*

bām-ı sīne: *Sine üstü.*

1. Zāġ-ı ġamlar **bām-ı sīnemde** perīşān oldular
Nāle tīrin ṣalduġı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 7). [bām-ı sīnemde, -m, -de]*

bām-sās eyle: *Güzel çatı eylemek, çatı kılmak.*

1. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā
Bir ince mūya eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [bām-sās eyledi, -di]*

bā-murād-ı rūz-ı maḥşer ol: *Mahşer gününün muradında olmak.*

1. Laʿl-i mey-gūnuñ dimiş hergiz ifāḳat bulmaya
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca ser-ḫoşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 8). [bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

bār: *Yük, ağırlık.*

1. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her **bār** çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [bār,]*
2. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u **bārın** tār-mār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [bārın, -ın]*
3. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa **bārı** āb-ı zindegī Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 7). [bārı, -ı]*

bār: *Ürün, kazanç, fayda.*

1. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u **bārını**
Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 3). [bārını, -ı, -n, -ı]*
2. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü **bār** almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [bār,]*
3. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u **bārından** velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [bārından, -ı, -n, -dan]*

bār: *Yemiş, meyve, mahsul. II Güzellik.*

1. Dil meyl iderse dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol **bāra** lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 2). [bāra, -a]*

bār ol: *Yük olmak.*

1. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün **bār ola**
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 8). [bār ola, -a]*

bārān: *Yağmur.*

1. Āhumı raʿd eşkümi **bārān** ider her bār çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [bārān,]*
2. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḥużūr nite ki **bārān** zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 4). [bārān,]*
3. Ey Behiştī verd-i ruḥsārını sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını **bārān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 10). [bārān,]*
4. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān mübārek olsun
İḥyā-yı ḫāk-i ḥuşke **bārān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 2). [bārān,]*
5. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını ey nisbet iden
Yüri yoḳ yere ʿinād eyleme **bārānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 4). [bārānsın, -sın]*
6. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını **bārān** eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [bārān,]*
7. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın **bārān**
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 3). [bārān,]*
8. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı **bārān** gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 9). [bārān,]*
9. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa

bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 10). [bārān,]*

bārān eyle: *Yağmur kılmak, eylemek.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını **bārān eyleyen**
Zülfüñ ucından delürdi ṭaġlara düşdi seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 9). [bārān eyleyen, -y, -en]*

bārān-ı eşk: *Gözyaşı yağmuru.*

1. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum boşanur hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḥāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 4). [bārān-ı eşküme, -üm, -e]*

bārān-ı ġam: *Keder yağmuru.*

1. Her ḳanda ḳılsa eşkümi **bārān-ı ġam** lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 7). [bārān-ı ġam,]*
2. Sīne ṣaḥrāsına yaġdırmaġa **bārān-ı ġamı** Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 3). [bārān-ı ġamı, -ı]*

bārān-ı ḥasret: *Hasret yağmuru.*

1. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar Cemʿ olsa başum üstine āhum seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 3). [bārān-ı ḥasret,]*

bārān-ı raḥmet: *Rahmet yağmuru.*

1. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez
Vücūdı ʿarṣasın **bārān-ı raḥmet** sebzezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [bārān-ı raḥmet,]*
2. Fer virür **bārān-ı raḥmet** nev-bahār-ı ʿömrüme
Ḳarşısında girye ḳılsam ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 5). [bārān-ı raḥmet,]*
3. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş
Aldı deste ḳıl ḳalem **bārān-ı raḥmetden** sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 2). [bārān-ı raḥmetden, -den]*

bārek: *Şefaatçi.*

1. Efendüm devletüm şāhum Memi şāh Saʿādet **bārek** u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 2). [bārek,]*

bārgāh: *Makam, huzur, yüksek divan.*

1. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ **bārgāhında** geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 2). [bārgāhında, -ı, -n, -da]*

bār-giyeh-i dehr: *Dünyanın nimeti.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme murġābveş
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫᵛāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [bār-giyeh-i dehre, -e]*

bāri: *Keşke, bari.*

1. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm **bāri** nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [bāri,]*
2. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẕīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum **bāri** nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [bāri,]*

bāri: *Hiç olmazsa, en azından, bari.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye **bārī**
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [bārī,]*
2. Gūsfend-i cānumı ʿālemde ḳaṣṣāb-ı felek ʿĀḳıbet ḳurbān ider **bārī** saña itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 6). [bārī,]*
3. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derdmend
Ey ṭabībüm bir naẕar **bāri** gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [bāri,]*
4. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa **bārī** olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 6). [bārī,]*
5. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ bī-ġam
Bāri tenhā mı ki diyār-ı ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 2). [bāri,]*
6. Benüm almaz selāmumı dir imiş
Bāri ʿömrinde virmiş olsa selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 8). [bāri,]*
7. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam **bāri** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 2). [bāri,]*
8. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün **bāri** şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [bāri,]*
9. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri var **bāri** cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8).*

[bāri,]

10. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm
Tügme olupdı **bārī** cevānuñ ḫilāline
(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [bārī,]

11. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz **bāri** hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [bāri,]*

12. Senüñ cefāña rāżı idüm **bāri** olmasa
Üstümde dil zücācı dinen ol belā yüki
(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 3). [bāri,]

13. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ **bāri** gerek ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 4). [bāri,]*

14. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa **bāri** ḫātem-i laʿlüñ dehānuma
(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [bāri,]

bār-ı cevr: *Eziyet yükü.*

1. Eflāk **bār-ı cevrüñi** götürmege diyü
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿamūd
(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 3). [bār-ı cevrüñi, -üñ, -i]

bār-ı ġamuñ altunda kal: *Gam yükünün altında kalmak, ezilmek.*

1. Dil-i bī-çāresi **bār-ı ġamuñ altunda ḳalup**
Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 7). [bār-ı ġamuñ altunda ḳalup, -up]

bār-ı ʿıyāl: *Yârin yükü, derdi.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde Mesīḥāne sebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup **bār-ı ʿıyālle** ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 8). [bār-ı ʿıyālle, -le]

bārid: *Soğuk. II Tatsız, nahoş.*

1. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken misli mānendi
İgen **bārid** degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 6). [bārid,]*

barmaġ: *Parmak.*

1. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni **barmaġıla** taʿyīn eyler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 4). [barmaġıla, -ıla]

2. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ **barmaġı** yanmaḳ sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [barmaġı, -ı]*

3. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş **barmaġuñ** tefāvüti ellerdedür hemān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [barmaġuñ, -uñ]

barmak: *Parmak.*

1. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ gören dir
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [barmaḳlaruñ, -lar, -uñ]

baş: *Baş. II Lider.*

1. Bir ayaḳ sāḳī belā rāhında yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ **başı** ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 2). [başı, -ı]*

2. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin **baş** degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan yaş degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 1). [baş,]

3. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu **başıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [başıdur, -ı, -dur]*

baş: *Baş, ser.*

1. İl şeker yerken lebüñ ḳaşdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet **başuma** lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 8). [başuma, -um, -a]*

2. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış **başuña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 2). [başuña, -uñ, -a]*

3. Ol şeh-i ḫūbān giyelden **başına** zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [başına, -ı, -n, -a]*

4. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken **başında** tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [başında, -ı, -n, -da]*

5. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend olur
Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 1). [başum, -um]

6. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
Yaġsa gökden **başuma** kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 8). [başuma, -um, -a]*

7. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḫsārı üzre mū

döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 9). [başına, -ı, -n, -a]*

8. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar **başdan** hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 12). [başdan, -dan]*

9. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [başında, -ı, -n, -da]*

10. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar Cemʿ olsa **başum** üstine āhum seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 4). [başum, -um]*

11. Başum degül görinen kim gözüm gümüşlerini
Ḥayāl-i āteş-i ḥaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 3). [başum, -um]*

12. Başum bu ḫaste cismüm elinden belā çeker
Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 3). [başum, -um]*

13. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [başına, -ı, -n, -a]*

14. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı yine Behiştinüñ ister ḫacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [başı, -ı]*

15. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil **baş** üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [baş,]*

16. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup **başın** tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [başın, -ın]*

17. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 7). [başuña, -uñ, -a]*

18. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [başum, -um]*

19. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın **başuña** taḳınduġı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [başuña, -uñ, -a]*

20. Ḳatı teng oldı benüm **başuma** bu kūşe-i ġam
Añma ḫāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 1). [başuma, -um, -a]*

21. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
Ey Behiştī yoḳ mıdur **başumda** yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 10). [başumda, -um, -da]*

22. Yanumda ḳıṣṣa-i ḫüsnini Yūsuf-ı Mıṣruñ Şikāyet itme ḫabībüm ʿazīz **başuñiçün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 4). [başuñiçün, -uñ, -içün]*

23. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
Çevirüp **başına** pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 6). [başına, -ı, -n, -a]*

24. Ḳabā dülbendini görmez misin **başında** mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür şanma semāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [başında, -ı, -n, -da]*

25. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin **başını** kesme
Cefā yāyın alup şal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [başını, -ı, -n, -ı]*

26. Terk-i māl itmek nedür yolına **baş** u cān fedā
Farżdur **baş** oynamaḳ çün ʿāşıḳ-ı merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 4). [baş,]*

27. Cismüm nedür şorarsañ eger diñle evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 24). [başum, -um]*

28. Bir dil-āver **baş** u cān oynar bahādırdur göñül
Bir şaçı Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [baş,]*

baş: *Baş, insan. II Sayı, adet.*

1. Bir **baş** esīrüñ olmaġa bir būse vir baña
Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 7). [baş,]*

2. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme şaçuñ zencīri biñ **baş** ḫaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [baş,]*

baş: *Baş, uç kısım.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ **başına** şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [başına, -, -n, -a]*

2. Şuʿle kim şemʿüñ **başında** efser-i zer gibidür

Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [başında, -ı, -n, -da]*

3. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi **başına** bir ṭaş gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [başına, -ı, -n, -a]

4. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih **başında** anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [başında, -ı, -n, -da]*

baş: *Basmak, tabetmek.*

1. Bu gice **başdum** ten-i eflāke yer yer yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [başdum, -du, -m]*

baş: *Gelmek, çökmek.*

1. Göz açdurmaz **başar** ġam küştigīrin
Yüzi aġ ola ḳara pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 7). [başar, -ar]*

baş: *Kaynak, çıkış noktası.*

1. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür **başı**
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Şıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [başı, -ı]*

baş: *Ansızın gelmek.*

1. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [basup, -up]*

baş: *Baş. II Alın.*

1. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi **başumda** yazlıdur
Cān atduġum vişāle benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 7). [başumda, -um, -da]*

baş: *Baş. II Doruk.*

1. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
Tecerrüd kūhınuñ **başında** bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 4). [başında, -ı, -n, -da]*

2. Dokunsa ʿarʿara āhum şimāli
Olurdı kūhsāruñ **başı** ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 4). [başı, -ı]*

baş: *Baş. II Akıl, zihin.*

1. Ġarḳ olmış eşke dīdesi **başında** od-niṣār
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 9). [başında, -ı, -n, -da]*

2. ʿAm tarīḳın **başa** ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [başa, -a]*

baş: *Baş, ser. II Selamet.*

1. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel **başuñ** içün alma şaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 8). [başuñ, -uñ]*

2. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel **başuñ** içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [başuñ, -uñ]*

3. Güftārı güzel **başuñiçün** ḳoma ayaḳda
Dāʾim şuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 123). [başuñiçün, -uñ, -içün]*

baş: *Baş. II Beden.*

1. Seng urdıġınca yār ḳapusında **başumuza**
Yād itdi ṣanuram beni bir pāre nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 7). [başumuza, -u, -muz, -a]*

baş: *Baş. II Sağlık.*

1. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam **başum** içün
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 3). [başum, -um]*

baş: *Baş, ser. II Üst, üzeri.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet **başına** yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [başına, -ı, -n, -a]*

2. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı **başında** cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [başında, -ı, -n, -da]*

baş: *Baş. II Can, gönül.*

1. Eski derdüñ ʿaṣābesin şeşelüm
Baġrumuz **başını** birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 8). [başını, -ı, -n, -ı]*

baş: *Baş. II Rakip.*

1. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ **baş** var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [baş,]*

baş açık dīvāne ol: *Dervişlerin dünyadan el etek çekme ve arınma hâli, baş açık yalın ayak hâli.*

1. Çoḳ hünerdür **baş açıḳ dīvāne olmaḳ** gerçi kim
   Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 3). [baş açıḳ dīvāne olmaḳ, -mak]*

baş açuḳ: *Dervişlerin dünyadan el etek çekme ve arınma hali, baş açık yalın ayak hali.*

1. Mey-ḫāne küncinüñ **baş açuḳ** kāse-bāzıyuz
   Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [baş açuḳ,]*
2. Ṣūrīde-meşrebüz **baş açuḳ** lāʿubāliyüz
   Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 1). [baş açuḳ,]*

baş eg: *Baş eğmek, itaat etmek. II Üstat kabul etmek.*

1. Ḳanda görse bu lezzet ile şeker
   Laʿl-i şīrīnüñe senüñ **baş eger** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 2). [baş eger, -er]*

baş eg: *Bağ eğmek, boyun eğmek, buyruğuna uymayı kabul etmek.*

1. Şāhāne zaḥm uralı kilābuñ Behiştiye
   Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 10). [baş egdi, -di]*
2. Kimseye **baş egme** ey serv-i revān didüm didi
   Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 9). [baş egme, -me]*
3. Pīre-zen dünyāya **baş egme** göñül yoḫsa hemān
   Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 7). [baş egme, -me]*
4. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
   Ki bendeñ olalı göñlüm **baş egmez** degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [baş egmez, -mez]*
5. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid **baş egmez**
   Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [baş egmez, -mez]*
6. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
   Ger bu ʿālem deyrine **baş egse** kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [baş egse, -se]*

baş eg: *Baş eğmek, saygı göstermek. II Gönül vermek.*

1. Sen ṣanemden ġayrıya **baş egse** kāfirdür göñül
   Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 5). [baş egse, -se]*

baş eri: *Lider, reis, baş.*

1. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u Mecnūn
   Ben anlara cünūn bāzīçesinde **baş eri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 8). [baş eri,]*

baş kurtar: *Başını, canını kurtarmak.*

1. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā ey sipihr-i ceng-cū
   Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda **baş ḳurtarasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 6). [baş ḳurtarasın, -asın]*

baş ol: *Yol gösteren, rehber.*

1. Bir ayaḳ sāḳī belā rāhında yoldaş ol baña
   Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen **baş ol** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 2). [baş ol,]*

baş üzre yer bul: *Baş üstünde yeri olmak.*

1. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı
   Ki ʿaynı ḳapudadur gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 5). [baş üzre yer bulasın, -a, -sın]*

baş vir: *Bir amaç uğruna ölmek, canını feda etmek.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
   Az ḳaldı kim Behiştī **baş vire** hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [baş vire, -e]*
2. Ey Behiştī kūyı taşı üzre **baş virsem** n'ola
   Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [baş virsem, -se, -m]*

baş vir: *Başını koymak, başını dayamak.*

1. Felek ṣūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
   Velī **baş virmiş** ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [baş virmiş, -miş]*

başa murġ-ı devlet kon: *Başına devlet kuşu konmak. II Beklemediği büyük bir nimeti ele geçirmek.*

1. Bülend itmek gerek himmet dıraḫtın
   Ḳona başa ey dil murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 8). [başa murġ-ı devlet kona, -a]*

başdaġ: *Baş yarası.*

1. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir ḳabāçe silimiş **başdaġı** dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 6). [başdaġı,]*

başdan: *Baştan, yeniden.*

1. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān **başdan** yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [başdan,]*

başdan şav: *Başından savmak, uzaklaştırmak.*

1. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün sengin
Külāh-ı gülleyi **başdan şavar** kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 6). [başdan şavar, -ar]*

başġa: *Başka.*

1. Dūd-ı āhı felekde seyr itmek
ʿĀşıḳa **başġa** bir kerāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 8). [başġa,]*

başı devletlü: *Uğurlu, talihli, bahtı açık kimse.*

1. Başı devletlü şaḫş imiş Mecnūn
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [başı devletlü,]*

başı ucı: *Baş ucu, yanı başı.*

1. Görmege ben ḫastesin gelmez mi **başı ucına**
Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 9). [başı ucına, -n, -a]*

başı üstinde yer it: *Başı üstünde yeri olmak.*

1. Ḳadd-i dil-cūña şanavberler müşābih olmaġın
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 4). [başı üstinde yer itmiş, -miş]*

başı üzre: *Başının üzeri.*

1. Şemʿ Leylīdür şürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış **başı üzre** āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 4). [başı üzre,]*

başı üzre yer bul: *Başı üstünde yeri olmak, değeri olmak.*

1. Cihānda ehl-i dilüñ **başı üzre yer bulasın**
Yuyup derūnuñı pāk eyleseñ ʿimāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 7). [başı üzre yer bulasın, -a, -sın]*

başın ez: *Bir daha kötülük edemeyecek duruma getirmek.*

1. Raḳībi şaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [başın ezerdüm, -er, -dü, -m]*
2. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 5). [başın ezmeye mi,]*

başına eyle: *Başına çalmak.*

1. Vāʿiẓ naṣīḥatin **başına eylesün** ki men
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [başına eylesün, -sün]*

başına giy: *Başına giymek, başına takmak.*

1. Olmış çemende lāle siyeh şaçlu bir gedā
Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [başına giyeridi, -er, -i, -di]*

başına odlar yaḳ: *Başına iş açmak, ateşe vermek.*

1. Bize ḳahr itdüġine göre hele biz daḫı
Āh ile **başına odlar yaḳaruz** eflāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 6). [başına odlar yaḳaruz, -ar, -uz]*

başına üş: *Başına üşüşmek, toplanmak.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [başına üşüp, -üp]*

başından al: *Elinden almak.*

1. Ger ʿinād eylerse Mecnūn pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı **başından alup** rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 6). [başından alup, -up]*

başını del: *Başını yarmak.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh şāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ **başını dele** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 8). [başını dele, -e]*

başını ṭaşrın id: *Başını dışarı çıkarmak. II Uzak durmak.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 51). [başını ṭaşrın ide, -e]*

başīret: *Kalp gözüyle gören.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Başīret ehline peydā olur şitāda bahār
(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2). [başīret,]

2. Her **başīretsüz** ne bilsün ḥadd ü ḥālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [başīretsüz, -süz]*

basīṭ-i ʿarż: *Alelade sunum, gösterme.*

1. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen **başīṭ-i ʿarż**
Ben bu ten-i żaʿīfüm ile kāh-ı ḫırmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 3). [başīṭ-i ʿarż,]*

başka: *Farklı, diğer. II Görevinin dışında.*

1. Ḳāżılar **başḳa** birer meẕhep idüpdür peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [başḳa,]*

başla: *Başlamak.*

1. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb olup
Ġam perīşān olmaġa **başlar** ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 2). [başlar, -r]*

2. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa **başlar** yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 4). [başlar, -r]*

3. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 2). [başlar, -r]*

başla: *Başlamak, harekete geçmek.*

1. Gördüñ ki göñül yāra varup güle **başladı**
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [başladı, -dı]*

2. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān **başlar** zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [başlar, -r]*

başla: *Akmaya başlamak.*

1. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ **başlayaldan** baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 10). [başlayaldan, -y, -al, -dan]*

başum alup gid: *Başın alıp gitmek, bulunduğu yeri terk etmek.*

1. Behiştīyem baña muḫliş yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 10). [başum alup gidem, -em]*

2. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 10). [başum alup giderdüm, -er, -dü, -m]*

başum did: *Saçlarını yolmak.*

1. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde oḳuñ
Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün **başum dider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 10). [başum dider, -er]*

başuma belā: *Başına bela olmak.*

1. Baña yetmez mi seg-i kūy-ı ḥabīb
Ne belādur başuma seng-i rakīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 2). [başuma belādur, -dur]*

başuma belāyı ṣatun al: *Başına belayı satın almak, başına bela açmak.*

1. Görüp bāzār-ı ḥüsn içinde bir Yūsuf-liḳāyı ben
Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 2). [başuma belāyı ṣatun aldum, -du, -m]*

başuma devlet kon: *Beklemediği büyük bir nimete sahip olmak.*

1. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet ḳondı
Ṣāẕmānem ki yine **başuma devlet ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 2). [başuma devlet ḳondı, -dı]*

başuma gel: *Karşılaşmak, yaşamak, tecrübe edinmek.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam maʿzūr ṭut
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 4). [başuma gelmiş, -miş]*

başuma ḳaynar ṣular ḳoy: *Başına çok sıcak su dökmek. II Başından aşağı kaynar sular dökülmek; üzüntülü veya kötü bir olay karşısında birdenbire büyük bir sıkıntı duymak.*

1. Dest-i dellāki görüp ol zülf-i ʿanber-fāmda
Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı duşa ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 2). [başuma ḳaynar ṣular ḳoydı, -dı-lar]*

başuma üş: *Başına üşüşmek, başına toplanmak.*

1. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna

Perīler **başuma üşse** n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [başuma üşse, -se]*

başumçün: *Başım için.*

1. Bre dimiş **başumçün** ḥürmetin sāḳī bugün bāde
   Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [başumçün,]*

başumı alup gid: *Başını alıp gitmek, gideceği yeri bildirmeden gitmek.*

1. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
   Kim zamān giçe aradan āşinālar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 5). [başumı alup giderdüm, -er, -dü, -m]*

başumızda yazı: *Alın yazısı.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde tūtiyā
   Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ **başumızda yazıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 4). [başumızda yazıdur, -dur]*

başumuz üzre sāye-i devlet gör: *Başına devlet kuşu konmak, beklemediği büyük bir nimeti ele geçirmek.*

1. Ṭāyir-i evc-i şeref oldı hümā-yı ʿizzet
   Başumuz üzre yine sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 8). [başumuz üzre sāye-i devlet gördük, -dü, -k]*

başuñda sevdā ol: *Âşık olmak.*

1. Deñiz mevci gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
   Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 10). [başuñda sevdā olmasa, -ma, -sa]*

bat: *Batmak, içine dalmak.*

1. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
   Deryānuñ üstine yüridük ṣuya **batmaduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 4). [batmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

bāṭıl: *Hak ve hakikat olmayan şey, boş şey, yalan, yanlış.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
   Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil söyleme **bāṭıl** cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [bāṭıl,]*
2. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
   Līk sen meh-pāreye Leylā dimek **bāṭıl** ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [bāṭıl,]*
3. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
   Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [bāṭıluñ, -uñ]*
4. Olur ṣanma maḥkūmı her **bāṭıluñ**
   O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [bāṭıluñ, -uñ]*
5. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
   Göreyin dostlar ol **bāṭıla** ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [bāṭıla, -a]*

bāṭıl ol: *Hak ve hakikatten uzaklaşmak.*

1. Her maḥalde meẕheb-i Manṣūra zāhib oluram
   Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi **bāṭıl olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 6). [bāṭıl olmazam, -maz, -am]*

bātıl yere: *Boş yere, boşuna.*

1. Çekme **bāṭıl yere** ġam kim ḳılıcaḳ ḥaḳḳ yārī
   Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [bāṭıl yere, -e]*

bātınuñ ol: *Sırrı olmak, gizlisi olmak.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör **bāṭınuñ olsun** Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 57). [bāṭınuñ olsun, -sun]*

bā-vefā: *Vefa ile, vefayla.*

1. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı māʾil olmazam
   Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [bā-veḍālar, -lar]*

bāy: *Zengin.*

1. Ġurūr itme şehā **bāy** u gedā bir ḳapu ḳulıdur
   Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [bāy,]*

bayrām: *Bayram. II Bayram vakti.*

1. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
   Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı **Bayrām** ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [bayrām,]*
2. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm
   Ḳurtulurmış ḥabsden **bayramda** şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 6). [bayramda, -da]*
3. Göñül **bayram** güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse

Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [bayram,]*

4. Didi **bayram** girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 3). [bayram,]*

bayrām: *Bayramlık, bayramlık elbise.*

1. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aẕḥāda
Ṣalınmaġa yeñi **bayrami** giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [bayrami, -i]*

bayram gün: *Bayram günü, bayram zamanı.*

1. Ey Behiştī yāra **bayram gün** ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem kim ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 9). [bayram gün,]*

bāz: *Doğan kuşu. II Avcı.*

1. Sensüzin göñlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
Sekdürür bülbüli **bāz** ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 6). [bāz,]*

bāz ol: *Avcı olmak.*

1. Mecnūn ki ḥaşm ola baña şaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol günde **bāz olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [bāz olur, -ur]*

bāzār: *Pazar, çarşı.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ **bāzārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [bāzārı, -ı]*

2. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam n'ola
Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi **bāzārı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 8). [bāzārı, -ı]*

3. Virürem naḳd-i dili ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın **bāzārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 8). [bāzārı, -i]*

4. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḫnet almaġa
Behiştī ġam bilādında belā **bāzārı** olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [bāzārı, -ı]*

bāzār: *Meydan, alan.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār **bāzārında** anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 2). [bāzārında, -ı, -n, -da]*

bāzār: *Pazarlık.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ **bāzārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [bāzārı, -ı]*

bāzāra gel: *Pazara gelmek. II Dünyaya gelmek, doğmak.*

1. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu **bāzāra gelen** rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [bāzāra gelen, -en]*

bāzārgāh: *Pazar, çarşı.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḫzen-i dilden
Cihān **bāzārgāhında** virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 4). [bāzārgāhında, -ı, -n, -da]*

bāzār-ı belāġat: *Belagat pazarı. II Etkili ve yerinde söz söyleme mecrası.*

1. Yine **bāzār-ı belāġatde** Behiştī naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 11). [bāzār-ı belāġatde, -de]*

bāzār-ı fenā: *Yokluk pazarı. II Mahşer günü.*

1. Ġāfil yürüme bunda ticāret idegeldüñ
Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 24). [bāzār-ı fenāda, -da]*

bāzār-ı ġam: *Gam pazarı.*

1. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḥīle ḳatmaduḳ
Ṣūfī gibi riyāyı hüner diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 1). [bāzār-ı ġamda, -da]*

2. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [bāzār-ı ġamda, -da]*

bāzār-ı ġam: *Gam pazarı.*

1. Ger ḫarc ola cān cevheri **bāzār-ı ġamuñda**
Yegdür baña çün fāʾidelerden bu ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 7). [bāzār-ı ġamuñda, -uñ, -da]*

bāzār-ı gülistān: *Gülistan sahnı, alanı.*

1. Gezdirür şevḳıle **bāzār-ı gülistānda**

müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [bāzār-ı gülistānda, -da]*

bāzār-ı ḫüsn: *Güzellik pazarı.*

1. Kim yetüreydi saña **bāzār-ı ḫüsn** içre bahā
Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa hicrānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 5). [bāzār-ı ḫüsn,]*
2. Görüp **bāzār-ı ḫüsn** içinde bir Yūsuf-liḳāyı ben
Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 1). [bāzār-ı ḫüsn,]*

bāzār-ı ʿışk: *Aşk pazarı.*

1. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ
Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 8). [bāzār-ı ʿışḳ,]*

bāzār-ı kām: *Maksat, meram pazarı.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā **bāzār-ı kāmında** bu narḫ ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 8). [bāzār-ı kāmında, -ı, -n, -da]*

bāzār-ı merḥamet: *Merhamet pazarı.*

1. Zāhid riyā ile ne dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 4). [bāzār-ı merḥametde, -de]*

bāzār-ı vuṣlat: *Kavuşmanın pazarı.*

1. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
Olursa ṣeb-çerāġı berāber semende ṣemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 3). [bāzār-ı vuṣlatuñdan, -uñ, -dan]*

bāz-i sepīd: *Beyaz doğan kuşu. II Avcı.*

1. Ḫoros-ı ʿarṣa ser-pençe urur **bāz-i sepīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [bāz-i sepīdüm, -üm]*

bāz-ı ṭabʿ: *Yaratılışındaki avcılıkla. II Mizacı gereği.*

1. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 10). [bāz-ı ṭabʿumla, -um, -la]*

bāzīçe: *Oyuncak. II Oyun.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın **bāzīçeye** meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [bāzīçeye, -y, -e]*
2. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u Mecnūn
Ben anlara cünūn **bāzīçesinde** baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 8). [bāzīçesinde, -si, -n, -de]*

bāzīçe-i ʿışḳ: *Aşk oyuncağı, aşk oyunu. II Aşk.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [bāzīçe-i ʿışḳuñda,]*

be: *Be, hey, ünlem.*

1. Ṣūfī **be** illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [be,]*
2. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi ġayr
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 2). [be,]*
3. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 4). [be,]*
4. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüñi muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [be,]*

bebeg: *Göz bebeği.*

1. Senden ayrılsam olur gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin **bebegi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 4). [bebegi, -i]*

bebr: *Hindistan ve Afrika'da yaşayan, kaplana benzer, üstü benekli, derisi çok makbul, çok yırtıcı memeli hayvan.*

1. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür **bebre**
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [bebre, -e]*

bebr-i ebr: *Vahşi, ürkütücü bulut. II Zorluk, meşakkat.*

1. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [bebr-i ebri, -i]*

be-cūş: *Coşkuyla, coşku içinde.*

1. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş

Erbāb-ı şevḳı her yañadan çaġırur **be-cūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 2). [be-cūş,]*

bed: *Kötülük, fenalık.*

1. Yetişdi **bedlige** dil-berle sözi
   Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 9). [bedlige, -e]*

bed: *Kötü, çirkin.*

1. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden ġayrı
   Çihresi lehce-i aġyār gibi **bed** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 8). [bed,]*

bed-duʿā: *Beddua, birinin kötü duruma düşmesini gönülden isteme, ilenme, ilenç.*

1. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
   Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 1). [bed-duʿāmile, -m, -ile]*

bed-duʿā it: *Bir kimsenin kötülüğü için aleyhinde dua etmek, ilenmek.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
   Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 6). [bed-duʿā itmek, -mek]*

bedel: *Karşılık, denk.*

1. Ḥulḳında ʿadīl oldı ḥabībine Ḥudānuñ
   Ḥüsnüñde **bedel** ḫulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 66). [bedel,]*

bedel ol: *Yerini tutmak, karşılık olmak, değerinde olmak.*

1. Ṣanma her şāʿiri ʿālemde Behiştīye naẓīr
   Kelimātında faṣīḥa **bedel olmaz** kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 10). [bedel olmaz, -maz]*

beden: *Beden, vücut. II Ten.*

1. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
   Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [bedenden, -den]*
2. Ne deñlü müşkil ise cān **bedenden** ayrılmaḳ
   Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [bedenden, -den]*

beden: *Gövde, cisim, beden.*

1. Ṣol cān ki bu vücūdum terkībi aña tendür
   Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña **bedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 2). [bedendür, -dür]*
2. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül **beden**
   Ṣānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [beden,]*
3. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne **bedenüm**
   Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 7). [bedenüm, -üm]*
4. Ser **bedenden** ayıram dil ışḳdan ayırmayam
   Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 13). [bedenden, -den]*
5. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
   Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ **bedenden** sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [bedenden, -den]*

bedenlü: *Beden, vücut. II Ten.*

1. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
   Aḳ **bedenlüye** yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 6). [bedenlüye, -y, -e]*

bed-gümān ile: *Kötü zanlı, kötü niyetli.*

1. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
   Vardur semāʿa girmezüz ol **bed-gümān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [bed-gümān ile, -ile]*

bed-hışāl: *Kötü hasletler, huylar.*

1. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
   Yüri var bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 7). [bed-ḫışālüñle, -üñ, -le]*

bed-hū: *Kötü huylu, kötü yaratılışlı.*

1. Ṣāluma ṭañ eylese **bed-ḫū** raḳīb olmaz ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider ṣālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [bed-ḫū,]*
2. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp olur
   Alur o deşt-i ḫusn ġazālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 5). [bed-ḫū,]*
3. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
   Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [bed-ḫū,]*

bed-ḫūm: *Kötü görülen şarap küpü.*

1. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā gelür ʿālemde **bed-ḫūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 2). [bed-ḫūmuñ, -uñ]*

bed-h∨āh: *Başkasının kötülüğünü isteyen. II Rakip, düşman.*

1. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger ṣoñra nifāḳ itmezse **bed-ḫ∨āh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 10). [bed-ḫ∨āh,]*

bed-lehce: *Kötü lehçe. II Kötü söz.*

1. Ṣeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 2). [bed-lehcesi, -s, -i]*

bed-nām: *Kötü namlı, şöhretli.*

1. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām
Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 8). [bed-nāmlar, -lar]*

bedr: *Dolunay. II Sevgili.*

1. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī **bedre** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [bedre, -e]*

bedr-i cemāl: *Cemalinin nuru.*

1. Çün ġayra naẓar … **bedr-i cemāle** Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 37). [bedr-i cemāle, -e]*

bedr-i tām: *Dolunay.*

1. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı **bedr-i tām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 30). [bedr-i tām,]*

beg: *Efendi, ağa, paşa, Rumeli şairleri arasında yaygın kullanılan bir hitap.*

1. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri yüri
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 4). [begler, -ler]*
2. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz **begler** ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 4). [begler, -ler]*
3. Āsān gelürse **beglere** tāc u ḳabā yüki
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [beglere, -ler, -e]*
4. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar **begleri** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 2). [begleri, -ler, -i]*
5. Zen-i gerdūn **bege** ser-keşlik ider
Gücenmiş bir kişi muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 1). [bege, -e]*
6. Ne **beg** yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [beg,]*

beg ol: *Bey, efendi olmak.*

1. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṭḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 1). [beg olmaġa, -maġ, -a]*

be-ġāyet: *Ziyadesiyle, son derece.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn ṣarāb
Bu melālinden **be-ġāyet** dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [be-ġāyet,]*
2. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış **be-ġāyet** ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 6). [be-ġāyet,]*

be-ġāyet: *Ziyadesiyle, haylice, oldukça.*

1. ʿİlm-i aḫfāda **be-ġāyet** siḥre māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [be-ġāyet,]*

begen: *Beğenmek. II Kabul etmek.*

1. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī **begenmezsin** velī
Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 3). [begenmezsin, -mez, -sin]*

begen: *Beğenmek, güzel bulmak.*

1. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [begenmezler, -mez, -ler]*

begi olur idüm: *Bey olmak.*

1. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme baḳsa segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 2). [begi olur idüm, -ur, -i, -dü, -m]*

beglig: *Beylik, efendilik.*

1. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere
   Benüm vilāyet-i faḳr içre **begligüm** yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [begligüm, -üm]*

begüm: *Beyim, efendim.*

1. Günde biñ kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
   A **begüm** almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 2). [begüm,]*
2. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz **begüm** sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [begüm]*
3. Ḳullaruñ içre nā-murād hemān
   Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 6). [begüm]*
4. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ ʿAceb olmaya **begüm** külli taʿvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [begüm]*
5. Ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi Nice āhen-dil olursın **begüm** Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 4). [begüm,]*

be-hey: *Behey, kızgınlık, öfke, azarlama belirten seslenme ünlemi.*

1. Baña yetmez mi **be-hey** ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
   Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [be-hey,]*
2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur **be-hey** kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [be-hey,]*
3. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
   Bir müselmānı **be-hey** kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [be-hey,]*
4. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
   Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [be-hey,]*

be-hey ẓālim: *Ey zalim sevgili.*

1. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum dili odlara yandurduñ
   Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uṣandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 2). [be-hey ẓālim,]*
2. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
   Be-hey ẓālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 2). [be-hey ẓālim,]*

Behiştī: *Behiştî, Ramazan b. Abdülmuhsin (d.?/?-ö.979/1571-72). Divan şairi.*

1. Gözleri yaşın **Behiştīnüñ** dökersin ḳan idüp
   Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*
2. Dil metāʿını **Behiştī** dilerem yāre virem Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [behiştī,]*
3. Laʿl-i dil-berden **Behiştī** bir kelām-ı cān-fezā
   Söyle kim rāz-ı dü ʿālem āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 9). [behiştī,]*
4. Dil-rübāsından **Behiştī** ġālibā dūr olmasun
   ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 9). [behiştī,]*
5. Bezmüñde **Behiştīnüñ** destine sebū virseñ
   Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*
6. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [behiştī,]*
7. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
   Ġurūr-ı ḫüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [behiştī,]*
8. Biñ kitāb itsem **Behiştī** derdümi
   Kān-ı tafṣīlī maḳāmā mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 9). [behiştī,]*
9. Nār-ı ẓulm ile urursañ sīne-i maẓlūma dāġ
   Ey **Behiştī** tünd ü ser-tīz olduġından añlanur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [behiştī,]*
10. Bir emīr oldı **Behiştī** milket-i naẓm içre kim
    Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [behiştī,]*
11. Yanmaġa ot **Behiştī** gerekdür hevā velī
    Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [behiştī,]*
12. Ol hümāyam kim **Behiştī** ṣayd içün

ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [behiştī,]*

13. Bulımaz būd-ı mevzūna ẓafer
Baḥre olmayan **Behiştī** āşinā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 10). [behiştī,]*

14. Deñiz mevci gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 10). [behiştī,]*

15. Ecel cāmın elüñden içse itmez
Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 10). [behiştī,]*

16. Āstān-ı şāha mesnedsüz **Behiştī** çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [behiştī,]*

17. Künc-i ʿuzletde **Behiştī** bulmışam genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 9). [behiştī,]*

18. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle **Behiştī** kim
Ṣāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [behiştī,]*

19. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [behiştīnüñ, -nüñ]*

20. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

21. Almaz **Behiştī** ʿaynına ḫāk olduġın velī
Ḳorḳar ḥayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 9). [behiştī,]*

22. Laʿl-i cānān gibi cān virse **Behiştī** cām-ı mey
Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 9). [behiştī,]*

23. Behiştī bendeñi öldür efendi tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [behiştī,]*

24. Hergiz **Behiştiyi** boġdı merḥamet nūrı
Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [behiştiyi, -y, -i]*

25. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı kim **Behiştī** baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [behiştī,]*

26. Ġabġabuñ itme **Behiştīden** dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿāşıḳa bir dāne sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 9). [behiştīden, -den]*

27. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde **Behiştī** ḳo cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [behiştī,]*

28. Ḫat-ı nev olsa **Behiştī** leb-i cānānda ne var
Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [behiştī,]*

29. Her ne ʿaded ḥavāle olursa **Behiştiye**
Cānān cefāsı deñlü biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 9). [behiştiye, -y, -e]*

30. Nār-ı ġam baġrum **Behiştī** şöyle biryān itdi kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [behiştī,]*

31. Ṭaʿn-ı ʿadū **Behiştīye** ṣanma keder virür
Baḥrı mülevves eyleyimez her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

32. Çeşme-i eşki **Behiştīnüñ** revān olduḳça yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun serv-i ḫoş-reftār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

33. Virme dünyāya **Behiştī** söz bahāristānını
Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [behiştī,]*

34. Siḥr ider sözleri üstine **Behiştī** ġālib
Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 9). [behiştī,]*

35. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez **Behiştī** kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 9). [behiştī,]*

36. Muṭribā meclise ḫālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde **Behiştī** ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [behiştī,]*

37. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḥayāl-i yāri
Yutdı deryāda **Behiştī** nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [behiştī,]*

38. Bir şarābuñ mesti olmışdur **Behiştī** kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [behiştī,]*

39. Pür-güher eyle naẓm-ı ḫārını
Ḳo **Behiştī** cihānda bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 10). [behiştī,]*

40. Behiştī ehl-i ʿışḳa uydı gitdi

İmāmı oldı anuñ ol cemāʿat *(Behişt Dîvânı, Gazel 55, Mısra 9). [behişt,]*

41. Behişt çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behişt Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [behişt,]*

42. Yine bāzār-ı belāġatde **Behişt** naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behişt Dîvânı, Gazel 58, Mısra 11). [behişt,]*

43. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez **Behişt** merd-i meydān ile baḥŠ *(Behişt Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [behişt,]*

44. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez **Behişt** merd-i meydān ile baḥs *(Behişt Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [behişt,]*

45. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez **Behişt** merd-i meydān ile baḥŠ *(Behişt Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [behişt,]*

46. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez **Behişt** merd-i meydān ile baḥs *(Behişt Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [behişt,]*

47. Ṣāʿir olmadın **Behişt** ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḥs *(Behişt Dîvânı, Gazel 61, Mısra 9). [behişt,]*

48. Ḥāl baḫş itsün **Behişt** gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḥs *(Behişt Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [behişt,]*

49. Devlet degül midür ki **Behişt** saña Ḥudā
Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 64, Mısra 9). [behişt,]*

50. Devlet degül midür ki **Behişt** saña Ḥudā
Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 64, Mısra 9). [behişt,]*

51. Pādişehlerden **Behişt** manṣıb u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [behişt,]*

52. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
Daḫı Mecnūnuñ **Behişt** yoġiken başında tāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [behişt,]*

53. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḥużūr
Ey **Behişt** kişi adını gedā itmek güç *(Behişt Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [behişt,]*

54. Bezmüñde ḫandesini işitse şurāḥinüñ
Ṭutar **Behişti** bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 68, Mısra 10). [behişti,]*

55. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi **Behişt** ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḥşīl-i mizāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [behişt,]*

56. Şeb olmaz idi nehārı **Behiştinüñ** ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behişt Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [behiştinüñ, -n, -üñ]*

57. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey **Behişt** māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behişt Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [behişt,]*

58. Ġazel didüñ ki **Behişt** yine ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behişt Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [behişt,]*

59. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile **Behişt** yuna çarḫ *(Behişt Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [behişt,]*

60. Ḫaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel
Ṣanma **Behiştiyi** güzelüm añlamaz sevād *(Behişt Dîvânı, Gazel 76, Mısra 10). [behiştiyi, -y, -i]*

61. Boynuñda būse borcu ṭururken **Behiştiye**
Ôulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd *(Behişt Dîvânı, Gazel 77, Mısra 9). [behiştiye, -ye]*

62. Boynuñda būse borcu ṭururken **Behiştiye**
Ẓulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd *(Behişt Dîvânı, Gazel 77, Mısra 9). [behiştiye, -y, -e]*

63. Dökdüñ **Behişti** her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behişt Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [behişti,]*

64. Dökdüñ **Behişti** her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behişt Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [behişti,]*

65. Ḳāmet-i yāre **Behişt** beni beñzetdi diyü
Nereye baṣduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behişt Dîvânı, Gazel 79, Mısra 9). [behişt,]*

66. Ey **Behişt** ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behişt Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [behişt,]*

67. Eşʿārda **Behişt** olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḫāsid *(Behişt Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [behişt,]*

68. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [behişti,]*

69. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür **Behiştiye** ey yār bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 10). [behiştiye, -ye]*

70. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür **Behiştiye** ey yār bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 10). [behiştiye, -y, -e]*

71. Ġamze-i yāre ṭutar her dem **Behiştī** sīnesin
Bir dil-āverdür ki şemşīre siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 9). [behiştī,]*

72. Şimdi **Behişti** Rūmda eñ muʿteber kemāl
Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [behişti,]*

73. Ey gözüm nūrı **Behiştī** nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [behiştī,]*

74. Ey gözüm nūrı **Behiştī** nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [behiştī,]*

75. Şimdiden soñra **Behiştī** gibi bu dünyāda
Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 9). [behiştī,]*

76. Ol gül-i bāġ-ı **Behiştī** ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [behiştī,]*

77. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i **Behiştī** gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [behiştī,]*

78. Yüzüñe baḳsa **Behiştī** senüñ ey ḫūr-likā
Dīde-i himmetine devlet-i sermed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 9). [behiştī,]*

79. Yüzini görsem **Behiştī** ṣanuram
Gülşen-i cennet naẓargāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 9). [behiştī,]*

80. Sevsem **Behişti** bir güzeli yād olur hemān
Göñlüm alınca bir iki gün āşinā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 9). [behişti,]*

81. Nāle-i dilden **Behiştī** sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 9). [behiştī,]*

82. Bir gül-ruḫuñ **Behişti** ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 9). [behiştī,]*

83. Bir gül-ruḫuñ **Behiştī** ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 9). [behiştī,]*

84. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña nişān **Behiştī** sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 10). [behiştī,]*

85. Ger **Behiştī** ʿārıż-ı yāra ḫarīṣ olsa n'ola
Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevs̱er gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [behiştī,]*

86. Virme dünyāya **Behiştī** ḫaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [behiştī,]*

87. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu **Behiştī** ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [behiştī,]*

88. Ḥasret-i tīġuñ **Behiştīye** ʿaẕāb-ı rūḥdur
Sen anı ṣanma ki cismānī elemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

89. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
Sirişk ü āha **Behiştī** cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 10). [behiştī,]*

90. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez **Behişti** ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [behişti,]*

91. Nükte ebkārını zeyn itse **Behiştī** ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [behiştī,]*

92. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫ∨ār
Sen ṣanma **Behiştī** ki ḫarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 10). [behiştī,]*

93. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey **Behiştī** ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 10). [behiştī,]*

94. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ
Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 9). [behiştī,]*

95. Ey **Behiştī** vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [behiştī,]*

96. Ey **Behiştī** zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [behiştī,]*

97. Ġayra luṭf it sen **Behiştīye** ḳahr
Hey begüm bu niçe ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

98. Ġayrdan geçsün **Behiştī** şāʿirān-ı Rūma di
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [behiştī,]*

99. Yāruñ **Behişti** vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir yaṣṣı yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [behişti,]*

100. Naẓargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre **Behiştī** adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 10). [behiştī,]*

101. Hīç gözin var a **Behiştī** açа mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [behiştī,]*

102. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla **Behiştī** iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 10). [behiştī,]*

103. Behiştīyem baña dünyā serāy-ı dār-ı ġurbetdür
Bu yād elde ḳarār itmekdenise rıḥletüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 9). [behiştīyem, -y, -em]*

104. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẓarda ola ḫuṣūṣā **Behiştī** ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [behiştī,]*

105. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẓarda ola ḫuṣūṣā **Behiştī** ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [behiştī,]*

106. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı **Behiştinüñ** ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [behiştinüñ, -nüñ]*

107. Būy-ı cānāndan **Behiştīye** gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

108. Bunı bildüm kim **Behiştī** ʿāṣıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 9). [behiştī,]*

109. Görüp **Behişti** didi genc-i ḥüsnüñ ejderini
Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 9). [behişti,]*

110. Ele alup **Behiştī** dīvānın
Seleflüñ defterini dürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 9). [behiştī,]*

111. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar **Behiştī**
Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 9). [behiştī,]*

112. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra **Behiştī** virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [behiştī,]*

113. Ḥālet-i ʿışḳı **Behiştī** ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿs̱īr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [behiştī,]*

114. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre **Behiştine**
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 9). [behiştine, -n, -e]*

115. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini **Behiştīnüñ** tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [behiştīnüñ, -nüñ]*

116. Uyuriken olup gülşende şeb-nem
Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 10). [behiştī,]*

117. Deyr-i ṣadrında **Behiştī** pīş-taḫta istemez
Bir velāyet mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 9). [behiştī,]*

118. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı **Behiştīye** ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

119. Göñlüñi yıḳsa **Behiştī** ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [behiştī,]*

120. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı **Behiştī** ḫ ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [behiştī,]*

121. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı **Behiştī** ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [behiştī,]*

122. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ **Behiştī** kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 10). [behiştī,]*

123. Yeg sever ṣanma seni bendeñ **Behiştīden** raḳīb

Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [behiştīden, -den]*

124. Yeg sever ṣanma seni bendeñ **Behiştīden** raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [behiştīden, -den]*

125. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
Ṣimdiden soñra **Behiştī** sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 10). [behiştī,]*

126. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ **Behiştī** ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 10). [behiştī,]*

127. Vuṣlat isterseñ taḥammül ḳıl **Behiştī** fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [behiştī,]*

128. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür **Behiştī** aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 10). [behiştī,]*

129. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle **Behiştī** kim
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [behiştī,]*

130. Yārüñ **Behişti** gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 9). [behişti,]*

131. Yārüñ **Behişti** gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 9). [behişti,]*

132. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī şūretin ekşitmesün mi ḥaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 10). [behiştī,]*

133. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
Çoḳdan berü **Behiştī** divānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 14). [behiştī,]*

134. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur **Behişti** ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 10). [behişti,]*

135. Dehr bāġında **Behiştīyi** iden ber-ḫurdār
Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 9). [behiştīyi, -y, -i]*

136. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān **Behiştiye**
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 9). [behiştiye, -y, -e]*

137. Her gün **Behişti** kūyuma niçün gelür dime
Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [behişti,]*

138. Ḳoñ ilāc eylemeñ **Behiştīye**
Derd-i ʿışḳı anuñ mizācı sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

139. Çendānca degül gerçi bu şiʿri **Behiştīnüñ**
Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

140. Ehl-i dünyā gibi olma ki **Behiştī** anlar
Lehebī dūzaḫın altına zehebler ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 9). [behiştī,]*

141. Yārüñ **Behişti** kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [behişti,]*

142. Yārüñ **Behişti** kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [behişti,]*

143. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ **Behiştī** himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [behiştī,]*

144. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı Šānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [behiştī,]*

145. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı ṣānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [behiştī,]*

146. Her kūşeden gelür **Behişti** şerbet-i ecel
Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 9). [behişti,]*

147. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
İrem bāġı **Behiştīnüñ** ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 10). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

148. Yazmaġa bulduḳları yerde **Behiştī** şiʿrini
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [behiştī,]*

149. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde **Behiştī** derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [behiştī,]*

150. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde **Behiştī** derd-mend

Ey ṭabîbüm bir naẓar bāri gel ol bîmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [behiştī,]*

151. Başmadum gülzār-ı şādîden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm **Behiştī** gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [behiştī,]*

152. Cevrüñe rāżıdur **Behiştī** velī
Seni ġayra vefā ider didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 9). [behiştī,]*

153. Ey **Behiştī** cām-ı şāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 9). [behiştī,]*

154. Yüri var āb-ı eşküñle **Behiştī** perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 9). [behiştī,]*

155. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḥāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [behiştī,]*

156. Sürür-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 8). [behiştī,]*

157. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile **Behiştī** şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 10). [behiştī,]*

158. Cünūn mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde **Behiştī** dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [behiştī,]*

159. Çün bahārıdur **Behiştī** Vizenüñ
Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 9). [behiştī,]*

160. Ger baña uşmaz **Behiştī** şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [behiştī,]*

161. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle **Behiştī** ur dāġ
Çāresüz ḫasteye dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 9). [behiştī,]*

162. Kuḥl itmese şehā gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı **Behiştī** ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 10). [behiştī,]*

163. ʿAceb midür **Behiştī** dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 9). [behiştī,]*

164. Naġme-i şiʿrüñ **Behiştī** irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [behiştī,]*

165. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa **Behiştī** anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 9). [behiştī,]*

166. Nice seyr ola **Behiştī** saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [behiştī,]*

167. Bir luʿbile dehānuña virmiş **Behişti** dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [behişti,]*

168. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it **Behiştiye**
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 9). [behiştiye, -y, -e]*

169. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden
Ḳılmaz **Behişti** kāra şürūʿ istiḫāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 10). [behişti,]*

170. Her gice āyīne-i çarḫı **Behiştī** zeyn ider
ʿAḳsdür kim gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 7). [behiştī,]*

171. Şāh-bāzī idük gerçi **Behiştī** biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 9). [behiştī,]*

172. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 9). [behiştī,]*

173. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāṣıḳa
Aña ṣabritmez **Behiştī** cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 14). [behiştī,]*

174. Kūşe-i ʿuzletde **Behiştī** gibi
Rabbümüze ḥamd u Ṡenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 9). [behiştī,]*

175. Kūşe-i ʿuzletde **Behiştī** gibi
Rabbümüze ḥamd u s̱enā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 9). [behiştī,]*

176. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʿil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 9). [behiştī,]*

177. Nālān gezer **Behiştī** seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [behiştī,]*

178. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [behiştī,]*

179. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol ehl-i

ḥālüñ
Fenā bāġında ṣanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 9). [behiştī,]*

180. N'ola ẕevḳ itse **Behiştī** şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [behiştī,]*

181. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [behiştī,]*

182. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 9). [behiştī,]*

183. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse **Behiştī**
Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 9). [behiştī,]*

184. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde **Behiştī** hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 10). [behiştī,]*

185. Añma **Behişti** sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra māʾil olmazuz Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 9). [behişti,]*

186. Cürʿamuzdan behre-mend itdük **Behiştī** ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 9). [behiştī,]*

187. Meyl itmesün **Behiştī** gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [behiştī,]*

188. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde **Behiştī**
Şu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [behiştī,]*

189. Yārüñ nihāl-i tīri **Behiştī** ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [behiştī,]*

190. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur **Behişti** kim
Ḫıdmetde nice şāhı ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 9). [behişti,]*

191. Ey **Behiştī** cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 9). [behiştī,]*

192. Kimdür **Behişti** dirseñ eger sāḳıyā dün ol
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [behişti,]*

193. Kuḫlveş ʿāşıḳ **Behiştī** olsa yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [behiştī,]*

194. Bikriken gülşende ḥamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı **Behiştī** bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 10). [behiştī,]*

195. Bikriken gülşende ḥamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı **Behiştī** bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 10). [behiştī,]*

196. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 14). [behiştīye, -y, -e]*

197. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miŠāldür
Hūşyārlık **Behiştī** degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 10). [behiştī,]*

198. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miṣāldür
Hūşyārlık **Behiştī** degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 10). [behiştī,]*

199. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa Mecnūnuñ **Behiştī** düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [behiştī,]*

200. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 13). [behiştī,]*

201. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ **Behiştī** ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 14). [behiştī,]*

202. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa **Behiştī** derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [behiştī,]*

203. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār servleri
Ġāfil olmasun **Behiştī** eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 10). [behiştī,]*

204. Ḳoynuma girdi **Behiştī** gice göñlücek olup
Būse almaġa rıżā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 9). [behiştī,]*

205. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
Gör e billāhi **Behiştī** nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [behiştī,]*

206. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice

yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [behiştī,]*

207. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa
Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]

208. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz **Behiştī** kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [behiştī,]*

209. Baña ömrüm sübḥasınuñ inḳıtāʿı yeg gelür
Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden **Behiştī** inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 10). [behiştī,]*

210. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey **Behiştī**
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [behiştī,]*

211. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
Beñzer **Behiştī** bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [behiştī,]*

212. Şiʿrüñ **Behişti** beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [behişti,]*

213. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme **Behiştī**
Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 9). [behiştī,]*

214. Āvāre **Behiştīnüñ** alma gözi yaşın kim
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ ṣu gibi geçer çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

215. Behiştī şimdiden ser-geşte-i deşt-i ʿadem olduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 245, Mısra 1). [behiştī,]*

216. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde ḫānum
Ser-i kūyuñda **Behiştīye** bulınmazsa ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 10). [behiştīye, -y, -e]*

217. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola **Behiştī** er eḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [behiştī,]*

218. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel virse **Behiştīye** emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [behiştīye, -y, -e]*

219. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi **Behiştī** yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 10). [behiştī,]*

220. Zāhid gibi **Behiştī** ʿamel fikrin itmezüz
ʿĀṣıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 9). [behiştī,]*

221. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle **Behiştī** yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [behiştī,]*

222. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 9). [behiştī,]*

223. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān vaṭandan ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 9). [behiştī,]*

224. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda **Behiştiyā**
Ḥ ān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 9). [behiştiyā, -yā]*

225. Şuʿarā beyti arasında **Behiştī** şiʿrüñ
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [behiştī,]*

226. Egerçi bunca zamandan **Behiştī** mensī idi
Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [behiştī,]*

227. Nefsüñi kendi hevāsına **Behiştī** ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 9). [behiştī,]*

228. Ṭut **Behiştī** sipihri āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [behiştī,]*

229. Ḫatṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre **Behiştī** bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [behiştī,]*

230. Öz vücūdumdan **Behiştī** yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [behiştī,]*

231. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 9). [behiştī,]*

232. Göñlü büyük olursa ḳıramaz **Behiştinüñ**
Zīrā ki degme yerlere ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 9). [behiştinüñ, -n, -üñ]*

233. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne **Behiştī** uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [behiştī,]*

234. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun

Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 9). [behiştī,]*

235. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [behiştī,]*

236. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa **Behiştī** n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [behiştī,]*

237. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle **Behiştī** ḳuluñı
Ḳaryede ḳahrını çekdürme şehā etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 9). [behiştī,]*

238. Ḥalel gelmez **Behiştī** naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [behiştī,]*

239. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde **Behiştī** gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [behiştī,]*

240. N'ola dil olsa giriftār ḥālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı **Behiştī** dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 10). [behiştī,]*

241. N'ola dil olsa giriftār ḥālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı **Behiştī** dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 10). [behiştī,]*

242. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür **Behiştī** nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [behiştī,]*

243. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür **Behiştī** nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [behiştī,]*

244. Behiştī ḫaste cān-efzā lebüñden
İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 9). [behiştī,]*

245. Ṣūḫ-tabʿ itdi **Behiştī** seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger ṣūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [behiştī,]*

246. Ṣūḫ-tabʿ itdi **Behiştī** seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger ṣūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [behiştī,]*

247. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān **Behiştīyi** ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 10). [behiştīyi, -y, -i]*

248. Pejmürde **Behiştīnüñ** adını añup sövdüñ
Ol merdüm-i muḥtācuñ rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

249. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı yine **Behiştinüñ** ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [behiştinüñ, -n, -üñ]*

250. Ḳad-ı bālāñı **Behiştī** neye teşbīh itsün
Ravżada serv-i bülendise senüñ āzāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 9). [behiştī,]*

251. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [behiştī,]*

252. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış **Behiştī** dirler
Naġmesin gūş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 9). [behiştī,]*

253. Ser-bülend oldı **Behiştī** ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde melāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 9). [behiştī,]*

254. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen göñlüñdeki ġamdur
Behiştī ġāfil olma çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 10). [behiştī,]*

255. Tek ṭurmaduñ **Behiştī** bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [behiştī,]*

256. Tek ṭurmaduñ **Behiştī** bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [behiştī,]*

257. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḫużūr
Bezm āletin **Behiştī** perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 10). [behiştī,]*

258. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 9). [behiştī,]*

259. Murādı ḳaṣr-ı ḫüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur **Behiştī** bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [behiştī,]*

260. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın **Behiştī** yazma kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [behiştī,]*

261. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
Acı zehr içmekden artuḳdur **Behiştī** ġam

yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 10). [behiştī,]*

262. Müddeʿīler bir yere gelmiş **Behiştī** sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya şal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [behiştī,]*

263. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda ḫarc it dirhem-i eşki
Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur temsīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 10). [behiştī,]*

264. Ḫāke yüz urmış işigüñde **Behiştī** dirler
Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 9). [behiştī,]*

265. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
Behiştī niyyetümüz var ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 10). [behiştī,]*

266. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı **Behiştī** şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [behiştī,]*

267. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol **Behiştī** didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [behiştī,]*

268. İrgürüp rāhın **Behiştīnüñ** kemāl eṭvārına
Anı andan şoñra ḫayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [behiştīnüñ, -nüñ]*

269. İrgürüp rāhın **Behiştīnüñ** kemāl eṭvārına
Anı andan şoñra ḫayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

270. Sāyem ḳadar **Behiştī** beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 9). [behiştī,]*

271. Sāḳī-i Kevṣer olduġın añlar **Behiştīnüñ**
Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 13). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

272. Ḫāke yüz urup **Behiştī** sāʾil-i eşküñ gibi
Āstān-ı yārda bir vaż̇ʿ-ı dervīşāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 9). [behiştī,]*

273. Ḥużūr isteriseñ **Behiştī** gibi
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 9). [behiştī,]*

274. Ḫurdeden ḫurde **Behiştī** dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḫaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 9). [behiştī,]*

275. Ne ruḫ-ı sāde **Behiştī** ne ḫat-ı nev añalum
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 9). [behiştī,]*

276. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür **Behiştī** dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [behiştī,]*

277. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e virmezem
Bir bülbülem **Behiştī** yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 10). [behiştī,]*

278. Melūl olursa **Behiştī** nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [behiştī,]*

279. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ **Behiştī** Mıṣr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [behiştī,]*

280. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 10). [behiştī,]*

281. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup **Behiştī** tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [behiştī,]*

282. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā **Behişti** şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 10). [behişti,]*

283. Ḫāke yüz urup **Behiştī** iʿtiẕār it cürmüñe
İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 9). [behiştī,]*

284. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẕālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tār-mār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 9). [behiştī,]*

285. Şoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur **Behiştī** ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 10). [behiştī,]*

286. Yārdan ayrı ḳarār olmaz **Behiştī** bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [behiştī,]*

287. Beñzümi ḫasret **Behiştī** zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu āteşden ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 9). [behiştī,]*

288. Behiştīyem baña muḫliş yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [behiştīyem, -y, -em]*

289. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi

Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [behiştī,]*

290. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
Didi **Behişti** neden düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [behişti,]*

291. Ecele şanma **Behiştī** ola ḥikmet ḫāʾil
Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 9). [behiştī,]*

292. Ey **Behiştī** ḥişşe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳıṣṣa-ḫ ān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 9). [behiştī,]*

293. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan mānend
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [behiştī,]*

294. Herkes **Behişti** tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 9). [behişti,]*

295. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey **Behiştī** gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [behiştī,]*

296. Merḥabā-yı lebüñe irse **Behiştī** biricük
Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [behiştī,]*

297. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [behiştī,]*

298. Beni öldür ḳabīle-i Mecnūn
Degil ise **Behişti** nigāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 10). [behişti,]*

299. Hemān piyāle gelürdi **Behiştī** ḫāṭırına
Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 9). [behiştī,]*

300. Ben müselmāna **Behiştī** göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [behiştī,]*

301. Viremez saʿyi ile kişi ṣūret
Dād-ı Ḥaḳdur **Behiştī** ḥüsn-i kelām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 10). [behiştī,]*

302. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña **Behiştī** adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [behiştī,]*

303. Bend-i zülfüñden çekinürmiş **Behiştī** bī-sebeb
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 9). [behiştī,]*

304. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ **Behiştī** aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 10). [behiştī,]*

305. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim **Behiştī** ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [behiştī,]*

306. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [behiştī,]*

307. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [behiştī,]*

308. Geldi **Behişti** kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 9). [behişti,]*

309. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [behiştī,]*

310. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ **Behiştī** pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [behiştī,]*

311. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer **Behişti** ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [behişti,]*

312. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 9). [behiştī,]*

313. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür **Behiştīyi** ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 10). [behiştīyi, -y, -i]*

314. Cīfe-i dehre **Behiştī** eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 9). [behiştī,]*

315. Ey **Behiştī** ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [behiştī,]*

316. Bir ṣanem sevdüm **Behiştī** ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra*

9). [behiştī,]

317. Cihān bezminde ʿuşşāḳa enīs olsam **Behiştīyem**
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [behiştīyem, -ye]*

318. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü **Behiştī** seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 9). [behiştī,]*

319. Ḳılmamaġa vefā **Behiştīye**
Dürlü dürlü bahāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

320. Ben ol **Behiştiyin** ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i KevŠerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [behiştiyin, -yin]*

321. Ben ol **Behiştiyin** ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevs̲erden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [behiştiyin, -y, -in]*

322. Ben **Behiştī** bugün ol rind-i [mey-āşāmem] ki
Unıdur KevŠeri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 9). [behiştī,]*

323. Ben **Behiştī** bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur Kevs̲eri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 9). [behiştī,]*

324. Segler **Behişti** eylerse üstüḫ̲ ̄āne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [behişti,]*

325. Segler **Behişti** eylerse üstüḫ̲∨āne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [behişti,]*

326. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [behiştī,]*

327. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa **Behiştī** ola dūr
Döner ol şaḫṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [behiştī,]*

328. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse z̲evḳ itmez **Behiştī** ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [behiştī,]*

329. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miŠālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 10). [behiştī,]*

330. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miş̲ālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 10). [behiştī,]*

331. Bir dem ola **Behiştī** ki evvel bahār irüp
Cennet miŠāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [behiştī,]*

332. Bir dem ola **Behiştī** ki evvel bahār irüp
Cennet miş̲āl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [behiştī,]*

333. Ṣorma aġyāra **Behiştī** ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [behiştī,]*

334. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı **Behiştī** ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [behiştī,]*

335. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [behiştī,]*

336. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 10). [behiştīye, -y, -e]*

337. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine **Behişti** tāze bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [behişti,]*

338. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyl sin sarındı ancaḳ **Behişti** Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [behişti,]*

339. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ **Behişti** Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [behişti,]*

340. Kesb idüpdür **Behiştī** aḫlāḳı
ʿĀlem-i maʿrifet sürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 13). [behiştī,]*

341. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾŠīr-i müdkir güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [behiştīye, -ye]*

342. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾs̲īr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

343. Ey **Behiştī** ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḫīf
Üstüḫ̲ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [behiştī,]*

344. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle beñzer ki **Behiştī** yine ḫayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [behiştī,]*

345. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde muḥtācum **Behiştī** bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [behiştī,]*

346. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı **Behiştī** göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [behiştī,]*

347. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen **Behiştī** bu aralarda tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 10). [behiştī,]*

348. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı fażlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur **Behiştī** özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [behiştī,]*

349. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı laṭīf olur
īmān **Behişti** tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 10). [behişti,]*

350. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin
Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 9). [behişti,]*

351. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 10). [behişti,]*

352. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi
Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [behiştī,]*

353. Niçe biñ yıldur **Behiştī** cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [behiştī,]*

354. Ġamzesin añma **Behiştī** yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 9). [behiştī,]*

355. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür **Behiştī** merd ṣāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [behiştī,]*

356. Muṣḥaf-ı ʿışḳı **Behiştī** ezber itmişsin tamām
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [behiştī,]*

357. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz şuʿarānuñ evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 9). [behişti,]*

358. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 9). [behiştī,]*

359. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten ḥiṣārını **Behiştī** tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [behiştī,]*

360. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi **Behiştī** rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 10). [behiştī,]*

361. Hele deryā-yı maʿnīnüñ **Behiştī** rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum bes şiʿr-i āb-dārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 9). [behiştī,]*

362. N'ola [kevkebveş] ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı **Behiştī** āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [behiştī,]*

363. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı **Behiştī** āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [behiştī,]*

364. Cümle belāġat ehli **Behiştī** ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda şevḳıle itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 9). [behiştī,]*

365. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa **Behiştī** ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [behiştī,]*

366. Behiştī nice ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [behiştī,]*

367. Hemvāredür **Behiştīnüñ** ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ tefāvüti ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

368. Pāk dāmānlarla ḫaşr eyle **Behiştī** bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 9). [behiştī,]*

369. Seg-i kūyuñ **Behiştīnüñ** segirdüp dāmenin öpdi
Zihī ʿizzet ki ʿāşıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

370. Diye bir vaḳt ola ol şāh **Behiştīyi** añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü
(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [behiştīyi, -y, -i]

371. Ḫalāṣ olam diyü mülk-i ʿademde hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 10). [behiştī,]

372. Vaṣf-ı yārile **Behiştī** uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger ṣuʿle-i māh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [behiştī,]

373. Vaṣf-ı yārile **Behiştī** uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger ṣuʿle-i māh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [behiştī,]

374. Yazma ol şiʿri **Behiştī** çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [behiştī,]*

375. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma Šemāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 10). [behiştī,]*

376. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma ṣemāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 10). [behiştī,]*

377. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine **Behiştī** yine pervāne-miṣāl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9). [behiştī,]

378. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de **Behiştī** elden
Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı şeyṭāna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 9). [behiştī,]

379. Ḥürmetin żāyiʿ itme cām-ı meyüñ
Gūş urursañ **Behiştī'nin** sözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 10). [behiştī'nin, -nin]*

380. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī ḳurıldı **Behiştī** bu kārgāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [behiştī,]

381. Zīnete ġarḳ olmak ister cismini gül gül idüp
Sīne ṭutduġı anuñçündür **Behiştī** ḫāruña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 10). [behiştī,]

382. Güm itdügince **Behiştī** ʿiẕār-ı zerdümi eşk
Ben anı beñzedürem baḥre düşmiş altuna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 9). [behiştī,]

383. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim **Behiştī**
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara
(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 9). [behiştī,]

384. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden **Behiştī** zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 10). [behiştī,]*

385. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın **Behiştī** çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [behiştī,]*

386. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından **Behiştī** cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 10). [behiştī,]*

387. Ḳarār itmez **Behiştī** bāġ-ı kūyuñsuz maʿāẕallāh
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9). [behiştī,]*

388. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi **Behiştī** ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 10). [behiştī,]*

389. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi **Behiştī** görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [behiştī,]*

390. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi **Behiştī** görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [behiştī,]*

391. Bulmaya ruḥları mānendi **Behiştī** gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [behiştī,]*

392. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 10). [behiştī,]*

393. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise **Behiştīnüñ** göñlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 10). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

394. Murādum mīvesin ol dem görem elde **Behiştī** kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [behiştī,]*

395. Ne güzeldür **Behişti** bir ʿāşıḳ
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 9). [behişti,]*

396. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [behiştī,]*

397. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger

Ḳuluñ **Behişti** gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 10). [behişti,]*

398. Şāhāne zaḫm uralı kilābuñ **Behiştiye**
Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 9). [behiştiye, -y, -e]*

399. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler **Behiştīnüñ** ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

400. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irŠ ile kim
Ezelden mevhibe-i ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [behişti,]*

401. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs̲ ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [behişti,]*

402. Behiştī ʿışḳ için Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [behiştī,]*

403. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez **Behiştī** öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 10). [behiştī,]*

404. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim **Behişti** yār Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [behişti,]*

405. Pes ne lāzım ki **Behiştī** çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 9). [behiştī,]*

406. Ey **Behiştī** bizüm belāġatümüz
Ṭūl-ı ḫıdmet gerek ki z̲evḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 9). [behiştī,]*

407. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña **Behiştī** bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [behiştī,]*

408. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki fażla maẓhar olmış bir **Behiştīyüz** vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [behiştīyüz, -y, -üz]*

409. Sözde **Behiştī** ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 15). [behiştī,]*

410. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki fażla maẓhar olmış bir **Behiştīyüz** vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [behiştīyüz, -yüz]*

411. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i KevŠer olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [behiştī,]*

412. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kev̲ser olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [behiştī,]*

413. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger ṣoñra nifāḳ itmezse bed-ḫ∨āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 9). [behiştī,]*

414. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [behiştī,]*

415. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 9). [behiştī,]*

416. Degüldür ġayrı ṣāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [behiştī,]*

417. Görse yüzüñ **Behiştī** geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cünūna düşmese olmaz bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 9). [behiştī,]*

418. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi **Behiştī** şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [behiştī,]*

419. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm **Behiştī** girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [behiştī,]*

420. Ḥalḳ-ı ʿālemden **Behiştī** ʿuzlet it maḥbūb-miş̲āl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [behiştī,]*

421. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niş̲ārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [behiştī,]*

422. Gül-bergile **Behiştī** gülzāra çekdi bād
Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 9). [behiştī,]*

423. Ṭabʿında **Behiştīnüñ** her maʿnī-i zībā-ter
Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda

(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]

424. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā **Behişti** ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [behişti,]*

425. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup menzilini
Ser-bülend itdi **Behiştī** ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 10). [behiştī,]*

426. Bu ʿālem ʿışgāhından **Behişti** hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 9). [behiştī,]*

427. Gör e billāhi **Behiştī** ol yaban alçaġını
Ḳaṣd idermiş baḫṣ ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [behiştī,]*

428. Cān metāʿına igen olma **Behiştī** maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [behiştī,]*

429. Yola düşüp giderken kuhsārda **Behiştī**
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 9). [behiştī,]*

430. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem **Behiştī**
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [behiştī,]*

431. Şanma her şāʿiri ʿālemde **Behiştīye** naẕīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [behiştīye, -y, -e]*

432. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı ṣīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın **Behiştī** dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 10). [behiştī,]*

433. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [behiştī,]*

434. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar **Behiştīnüñ** yine
Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

435. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [behiştī,]*

436. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim **Behiştī** ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [behiştī,]*

437. Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa **Behişti** geşt
Ôannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [behişti,]*

438. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa **Behişti** geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [behişti,]*

439. Behiştī yārile kuhsārı bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 9). [behiştī,]*

440. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında **Behiştī**
İrmezdi ḫayāline anuñ Molla Ḫayālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 9). [behiştī,]*

441. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aṣlı yoḳ **Behiştī** hemān bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [behiştī,]*

442. Ehl-i ʿışḳ aġlar **Behiştī** sen gülersin ṣāẕ olup
Tekye-i ḫayretde ben ḫayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9). [behiştī,]*

443. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi **Behiştī** bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [behiştī,]*

444. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi **Behiştī** bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [behiştī,]*

445. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler **Behişti** ẕevḳ
Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 9). [behişti,]*

446. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
Ṭınma **Behişti** derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 10). [behişti,]*

447. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faẕla ṣalar **Behiştī**
Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 9). [behiştī,]*

448. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam **Behiştī**
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 9). [behiştī,]*

449. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam **Behiştī**
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 9). [behiştī,]*

450. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu gice düşde **Behiştī** menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [behiştī,]*

451. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan

Alsun **Behişti** māʾide sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [behişti,]*

452. Nesnesi yoġ idi **Behiştīnüñ**
Seni gördükde bilmezem n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

453. Biḥamdillāh **Behiştī** bezm-i ʿuşşāḳa ayaḳ baṣdum
Edir keʿsen ve nāvilhā ileyye yā eyyühe's-sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 9). [behiştī,]*

454. Dāġlar urdı **Behiştī** felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur meger anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 9). [behiştī,]*

455. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḥnet almaġa
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [behiştī,]*

456. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde **Behiştī**
Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 9). [behiştī,]*

457. Behiştī nāme yazmaġa müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [behiştī,]*

458. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [behiştī,]*

459. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [behiştī,]*

460. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki **Behiştī** çıḳasın
Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [behiştī,]*

461. Gel ḥadīŠ-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey **Behiştī** kendüden geçsün içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 10). [behiştī,]*

462. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [behiştī,]*

463. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış **Behiştī** bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 10). [behiştī,]*

464. Demidür sāde-ʿārızlar **Behiştī** berg-i gül gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile seyr-i Süleymānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 9). [behiştī,]*

465. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür **Behiştī** anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [behiştī,]*

466. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki **Behiştī** ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [behiştī,]*

467. Şükr ḳıl kim **Behişti** her fende
İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [behişti,]*

468. Şükr ḳıl kim **Behişti** her fende
İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [behişti,]*

469. Var **Behiştī** ġazelin ögrenüp enmūzec idin
Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [behiştī,]*

470. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
Bizden yaña degül mi **Behiştī** anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 10). [behiştī,]*

471. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı **Behiştī** ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [behiştī,]*

472. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 9). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

473. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [behiştī,]*

474. Yār işiginde görüp baña **Behiştī** didiler
Bu meṣeldür kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 9). [behiştī,]*

475. Adına naẓar ḳılma **Behiştī** ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [behiştī,]*

476. Unutma buñ deminde **Behiştī** ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 97). [behiştī,]*

477. Olur mı **Behiştī** gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 129). [behiştī,]*

478. Gördi kūyında **Behiştī** düşmanı ḳan

aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 1). [behiştī,]*

479. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [behiştī,]*

480. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
Kebūter ṣanma destümde **Behiştī** ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [behiştī,]*

481. Cismüm nedür ṣorarsañ eger diñle evvelā
Başum **Behişti** bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 24). [behişti,]*

482. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
Kendü kendüyle **Behiştī** söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 22). [behiştī,]*

483. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 24). [behiştī,]*

484. Gerçi ʿAdn itdi **Behiştīye** cinān bāġını gül
Ravżada Kevşere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [behiştīye, -y, -e]*

485. Diñle bu pendi **Behiştī** kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [behiştī,]*

486. Bu duʿāyı **Behiştī** ḳıl tekrār
Yā İlāhī beni de bülbülvār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 23). [behiştī,]*

487. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı **Behiştīnüñ**
Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı **Behiştīnüñ** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

488. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı **Behiştīnüñ**
Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı **Behiştīnüñ** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 84). [behiştīnüñ, -n, -üñ]*

Behiştī: *Behiştî. II Cennetlik.*

1. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 10). [behiştīyem, -y, -em]*

2. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [behiştīyem, -y, -em]*

3. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme Ẓannum budur **Behiştī** diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [behiştī,]*

4. İçüp zehrini bu dehrüñ uşandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 10). [behiştīyem, -y, -em]*

5. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaṣdur baña
Bil ki anuñçün **Behiştī** didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 10). [behiştī,]*

6. Cihān bezminde ʿuṣṣāḳa enīs olsam **Behiştīyem**
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [behiştīyem, -y, -em]*

7. Behiştī'yem Behiştī'yem **Behiştī**
Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 1). [behiştī,]*

8. Behiştī'yem **Behiştī'yem** Behiştī
Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 1). [behiştī'yem, -y, -em]*

9. Behiştī'yem **Behiştī'yem** Behiştī
Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 1). [behiştī'yem, -y, -em]*

Behiştī-sıfat: *Behiştî hâlli.*

1. Laʿlüñ diler **Behiştī-şıfat** vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [behiştī-şıfat,]*

Behiştiyā: *Ey Behiştî.*

1. Sulṭān-ı ʿāleme ḫasedüm yoḳ **Behiştiyā**
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 9). [behiştiyā,]*

2. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün **Behiştiyā**
Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 9). [behiştiyā,]*

3. Dergāhı balçıġın yüze sürdük **Behiştiyā**
Onsuz evüñ ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 9). [behiştiyā,]*

4. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm **Behiştiyā**
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [behiştiyā,]*

5. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda **Behiştiyā**
Ḫvān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 9). [behiştiyā,]*

6. Gerd-i felekde şanma şafaḳdur **Behiştiyā**
Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 9). [behiştiyā,]*
7. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 10). [behiştiyā,]*
8. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün **Behiştiyā**
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 9). [behiştiyā,]*
9. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün
Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 10). [behiştiyā,]*
10. ʿUryān olup libās-ı ġınādan **Behiştiyā**
Bir kendü ʿāleminde faḳīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 9). [behiştiyā,]*
11. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ **Behiştiyā**
Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 9). [behiştiyā,]*
12. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
Otururken **Behiştiyā** nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 24). [behiştiyā,]*

behrām: *Merih, Mirrih, Mars yıldızı, beşinci feleğin yıldızıdır. Yunanlılarda savaş tanrısı Ares, Romalılarda Mars olarak bilinen bu yıldız İran'da Behram olarak bilinir ve adının manası uzun ok demektir.*

1. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile **Behrām** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 4). [behrām,]*

behre: *Pay, hisse. II Kısmet.*

1. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
Ḫıżruñ cihānda **behresi** ancaḳ serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 6). [behresi, -s, -i]*
2. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan **behre** isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 9). [behre,]*

behre-mend eyle: *Nasiplenmiş kılmak.*

1. Beni maḥzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı **behre-mend eyler** ne cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [behre-mend eyler, -r]*

behre-mend it: *Nimete erişmek. II Hissedar etmek.*

1. Cürʿamuzdan **behre-mend itdük** Behiştī ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 9). [behre-mend itdük, -dü, -k]*

behre-mend ḳıl: *Nasiplenmiş kılmak.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behre-mend
Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 7). [behre-mend ḳıldum, -du, -m]*

behre-mend ol: *Nasibini almak, nasiplenmiş olmak.*

1. Başum gibi ḳapuñda ḳalan **behre-mend olur**
Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 1). [behre-mend olur, -ur]*

bekā: *Ebedî, sonsuz.*

1. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 9). [beḳāsuz, -suz]*
2. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı żillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ **beḳāsuz** rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 4). [beḳāsuz, -suz]*
3. ʿÖmrüñ **beḳāsı** var diriseñ cūy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [beḳāsı, -s, -ı]*
4. Şol deñlü **beḳā** vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [beḳā,]*

bekā ol: *Ölümsüz olmak.*

1. Bu dehr-i bī-s̱ebātuñ niʿmetinde çün **beḳā olmaz**
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 3). [beḳā olmaz, -maz]*

bekle: *Beklemek.*

1. İsterüz Ḫıżr ḥaṭuñ **beklesün** ey cān gelsün
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [beklesün, -sün]*
2. Sāyem ḳadar Behiştī beni **beklemezse** āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 9). [beklemezse, -mez, -se]*

bekle: *Beklemek, kararlı durmak.*

1. Kūy-ı yāri **beklesün** ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 7). [beklesün, -sün]*

bel: *Bel, miyân.*

1. Kemer gibi **belüm** dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [belüm, -üm]*
2. Kemerüñ gibi ḥarīsem **belüñe** didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 5). [belüñe, -üñ, -e]*
3. Ben dehānın ṣoranum sen **belini** yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 9). [belini, -in, -i]*

belā: *Bela, sıkıntı. II Aşk.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum **belā** bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [belā,]*
2. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp
ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 5). [belā,]*
3. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim **belā** yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [belā,]*
4. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 8). [belā,]*
5. Bildüm ki bir **belāya** giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 7). [belāya, -y, -a]*
6. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḫnet almaġa
Behiştī ġam bilādında **belā** bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [belā,]*
7. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i reh-nümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ **belādur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 2). [belādur, -dur]*
8. Ruḫ-ı yāri **belā** deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu ḫüsn ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [belā,]*
9. Ḳaldı Mecnūnveş **belā** deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [belā,]*
10. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [belā,]*

belā: *Dert, sıkıntı, mihnet.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ **belāsından** n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḫüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [belāsından, -sı, -, -n, -dan]*
2. Ṭaşlaruñdan aġlasam maʿzūr ṭut
Başuma gelmiş degüldür bu **belā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 4). [belā,]*
3. Bir ayaḳ sāḳī **belā** rāhında yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 1). [belā,]*
4. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri **belā** oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 8). [belā,]*
5. Beni ḳaddüñ **belāsına** giriftār eyleyen dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar ṣu gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 1). [belāsına, -s, -ı, -n, -a]*
6. Müjeñ **belā** oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [belā,]*
7. Dil ü cāndan senüñ derd ü **belāña** her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [belāña, -ñ, -a]*
8. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam **belāsuz** çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [belāsuz, -suz]*
9. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam **belāsız** çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [belāsız, -sız]*
10. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü **belā** defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 4). [belā,]*
11. Aldı dil naḳdini ḥarāmi gözi
Ne ʿacāʿib **belāya** uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 4). [belāya, -y, -a]*

12. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabşırdum
Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [belā,]*

13. İḥāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar **belā** Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 4). [belā,]*

14. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 4). [belā,]*

15. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm var idi
Göricek anı **belālarda** gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 6). [belālarda, -lar, -da]*

16. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [belā,]*

17. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ **belā** bu ki ḫışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 6). [belā,]*

18. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı dinen ol **belā** yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [belā,]*

19. Gördüm **belāda** ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 3). [belāda, -da]*

20. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [belālar, -lar]*

21. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [belā,]*

22. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü **belāda** geçdi ḫayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [belāda, -da]*

23. Ben yarın gelen **belā** için bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [belā,]*

belā bezmi: *Bezm-i Elest.*

1. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan bādeveş āhum
Olupdur kāse-i çeşmüm **belā bezminde** peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 8). [belā bezminde, -i, -n, -de]*

belā çek: *Sıkıntı çekmek, zorluk yaşamak.*

1. Başum bu ḫaste cismüm elinden **belā çeker**
Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 3). [belā çeker, -er]*

belā çık: *Belaya uğramak, belaya maruz kalmak.*

1. Cismüm nedür ṣorarsañ eger diñle evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 24). [belā çıḳmaġa, -maġ, -a]*

belāgat: *Belagat, etkili, güzel ve yerinde söz söyleme.*

1. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [belāġat,]*

2. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup **belāġat** baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [belāġat,]*

3. Cümle **belāġat** ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda şevḳıle itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 9). [belāġat,]*

4. Ey Behiştī bizüm **belāġatümüz**
Ṭūl-ı ḥıdmet gerek ki ẕevḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 9). [belāġatümüz, -ü, -müz]*

5. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [belāġat,]*

6. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [belāġat,]*

7. Belāgat bīşesin mesken idinen şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [belāgat,]*

belāsuz: *Sıkıntısız, dertsiz, belasız.*

1. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül virmez imiş ḫār **belāsuz** bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [belāsuz,]*

belāyı çek: *Dert ve sıkıntıya katlanmak.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül ırāġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan

(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [belāyı çeker, -er]

belī di: *Kabul etmek, tasdik etmek.*

1. Kimdür saña **belī dimeyen** ey Behişti kim
   Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 9). [belī dimeyen, -me, -y, -en]

belīġ: *Etkili, güzel ve yerinde söylenmiş.*

1. Ey Behiştī ḥāl-baḫş eyle **belīġ** eşʿāruñı
   İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli duʿā itsün saña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 9). [belīġ,]

beline daḳ: *Beline takmak.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi ṣalmaġa ḫāke
   Daḳmış meh-i nevden beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 106). [beline daḳmış, -mış]*

ben: *Ben, yüzde ve vücutta bulunan ufak ve siyah noktalar, hâl.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına ḳalmışdur
   Fitnelük **beñlerine** ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 2). [beñlerine, -ler, -i, -n, -e]*
2. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
   Ḥarem ḫādimleridür **beñlerüñ** bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 2). [beñlerüñ, -ler, -üñ]*
3. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
   Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şebtābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [benüñ, -üñ]*

ben: *Birinci teklik şahıs zamiri. II Ben, hal, kara benek.*

1. Ben saña cān u göñülden bendeyem
   Saña maʿlūmdur ne lāzım **ben** diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [ben,]*

ben di-: *Ben demek, kendini ön plana çıkarmak.*

1. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
   Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [ben dimek, -mek]*

ben kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm: *Kişinin kendine ettiğini kimse edemez.*

1. Viṣāle irmedin vardum el aldum tevbekār oldum
   Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 6). [ben kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm,]*

be-nām ol: *Namlı, şöhretli olmak.*

1. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām
   Bed-nāmlar içinde **be-nām olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 8). [be-nām olduġum, -duġ, -um]*

bencileyin: *Benim gibi.*

1. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
   Yoḳdur felekde **bencileyin** bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 4). [bencileyin,]*
2. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
   Biñ **bencileyin** bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [bencileyin,]*
3. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
   Beñzer Behiştī **bencileyin** derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [bencileyin,]*
4. Ele āyīne alup gün yüzüñe baḳma ṣaḳın
   Sen de āṣüfte olursun güzelüm **bencileyin** *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 2). [bencileyin,]*

bend: *Bölüm, bent. II Söz.*

1. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
   Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi **bend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [bend,]*

bend: *Boğum, halka. II Kıvrım.*

1. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuşşāḳa kākülüñ
   Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda **bend** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 6). [bend,]*

bend eyle: *Bağlamak. II Zincirlemek, tutsak etmek.*

1. Didüm Mecnūnuñam **bend eyle** zülfe
   Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [bend eyle,]*

bend ol: *Engel olmak.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram **bend ola** sīnemdeki cān
   Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [bend ola, -a]*

bend ol: *Bağlanmak, bağlı bulunmak.*

1. Zencīr-i zülf-i yāre **bend olmadıysa** göñli
   Çoḳdan berü Behiştī divānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 13).*

[bend olmadıysa, -ma, -dı, -y, -sa]

2. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına **bend olmasa**
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 9). [bend olmasa, -ma, -sa]*

bend ol: *Dolanmak, bağlanmak.*

1. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre **bend olsa**
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uṣlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [bend olsa, -sa]*

bende: *Kul, köle. II Âşık.*

1. Behiştī **bendeñi** öldür efendi tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [bendeñi, -ñ, -i]*
2. Şāh olan her **bendeye** ẓāhir budur muḥtāc olur
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [bendeye, -y, -e]*
3. Bezmüñde ḫandesini işitse ṣurāḥinüñ
Ṭutar Behişti **bendeñi** envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 10). [bendeñi, -ñ, -i]*
4. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
Ḫıdmetümde **bendeler** Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 4). [bendeler, -ler]*
5. Ey Behiştī yoġ iken **bende** ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣaf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [bende,]*
6. Behiştī **bendeñe** cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 9). [bendeñe, -ñ, -e]*
7. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz manṣıb
Ḫāṣılı **bendesiyüz** bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 4). [bendesiyüz, -si, -y, -üz]*
8. Ẕerre deñlü luṭfını ben **bendeden** itmez dirīġ
Ḥaḳ Teʿālā bir günüñ biñ eylesün sulṭānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 3). [bendeden, -den]*
9. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [bendeyem, -y, -em]*
10. Maḥabbet ṣāḥıyam Ferhād ü Mecnūn iki **bendemdür**
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [bendemdür, -m, -dür]*
11. Pāk dāmānlarla ḫaṣr eyle Behiştī **bendeñi**
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 9). [bendeñi, -ñ, -i]*
12. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki **bendeñ** olalı göñlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [bendeñ, -ñ]*
13. Emr ideydüñ ʿāṣıḳı aṣmaġa zülfüñ dārına
Ben hele kendüm çekerdüm **bendeñüñ** urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 8). [bendeñüñ, -ñ, -üñ]*
14. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh **bendeden**
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [bendeden, -den]*
15. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī **bendenüñ** pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 10). [bendenüñ, -n, -üñ]*
16. Yüzüñe baḳdı ise **bendeñe** ḫışm itme şehā
Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 3). [bendeñe, -ñ, -e]*
17. Ben saña cān u göñülden **bendeyem**
Saña maʿlūmdur ne lāzım ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 1). [bendeyem, -y, -em]*
18. Ey Behiştī **bende** kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum ṣālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 21). [bende,]*

bende eyle: *Kul, köle etmek.*

1. Āzādelik vilāyetine pādişāh iken
Bir ẓālime göñül beni sen **bende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 8). [bende eyledüñ, -dü, -ñ]*

bende ḳıl: *Kul, köle etmek.*

1. Bende ḳılur cihānı şu şāh-ı zamāne kim
Āṣār-ı ḫaşmetüñde ide kesb-i iḥtişām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 49). [bende ḳılur, -ur]*

bende ol: *Kul, köle olmak.*

1. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [bende olmasa, -ma, -sa]*
2. Başına altun üsküf urınmazidi şehā

Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [bende olmasa, -ma, -sa]*

3. Dil şāh-ı ʿışḳa **bende olup** itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 1). [bende olup, -up]*

bende ol: *Kul, köle olmak. II Bağlanmak, gönül vermek.*

1. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne **bende olsa** şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [bende olsa, -sa]*

bende ṭāliʿ mi var: *Bende şans mı var. II Şans yok.*

1. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 8). [bende ṭāliʿ mi var,]*

bendegān-ı sīm ü zer: *Gümüş ve altın köleleri.*

1. Ḥased ḳılup n'ideyin **bendegān-ı sīm ü zere**
Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 1). [bendegān-ı sīm ü zere, -e]*

bende-i kemīne: *Zavallı köle.*

1. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān laʿlüñ añlaruz
Bir **bende-i kemīneyüz** ammā bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 6). [bende-i kemīneyüz, -y, -üz]*

bende-i kemter: *Aciz, fakir kul.*

1. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı şāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr olanlar **bende-i kemter** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 4). [bende-i kemter,]*

2. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı şāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 3). [bende-i kemter,]*

benden yaña gel: *Yanına gelmek, uğramak.*

1. Bu gice **benden yaña gelmek** diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 9). [benden yaña gelmek, -mek]*

bendesi ol: *Kul köle olmak, bütün isteklerini yerine getirmeye hazır olmak.*

1. Cān **bendesi olmaġa** bir şāh-levend ister
Gönlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 1). [bendesi olmaġa, -maġ, -a]*

bendeye ḥışm idici sulṭāndan Allāh ṣaḳlasın: *Kuluna, âşığına kızgınlık gösteren sultandan, sevgiliden Allah esirgesin.*

1. Ehl-i ʿışḳı şāhid-i ġażābdan Allāh ṣaḳlasın
Bendeye ḫışm idici sulṭāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 2). [bendeye ḫışm idici sulṭāndan allāh ṣaḳlasın,]*

bend-i muḥkem: *Güçlü bent, set.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe **bend-i muḥkemden** ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [bend-i muḥkemden, -den]*

bend-i nā-bedīd: *Belirsiz bağ, kıvrım. II Sevgilinin saçındaki dağınık kıvrım.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir **bend-i nā-bedīd**
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 1). [bend-i nā-bedīd,]*

bend-i nā-bedīd: *Belirsiz bağ, kıvrım. II Sevgilinin saçındaki dağınık kıvrım.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir **bend-i nā-bedīd**
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 1). [bend-i nā-bedīd,]*

bend-i zülf: *Saç bağı, saç örgüsü.*

1. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 9). [bend-i zülfüñden, -üñ, -den]*

benefşe: *Menekşe.*

1. Bir ḳaravaşdur **benefşe** adile gülzārda
Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 7). [benefşe,]*

2. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
Ṣararsın nergis-āsā gül **benefşe** erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [benefşe,]*

3. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [benefşe,]*

4. Ṣarardı nergisüñ beñzi **benefşe** boynunı bükdi

Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 33). [benefşe,]*

bengi: *Esrarkeş..*

1. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış **bengi**
   Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [bengi,]*

benī ādem: *Ademoğulları, insanlar.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her **benī Ādem**
   Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [benī ādem,]*
2. Ben melekdür dir isem n'ola perī-peykerüme
   Bu leṭāfetleri kim gördi **benī ādemde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 6). [benī ādemde, -de]*

beni mi: *Birinci teklik şahıs zamiri.*

1. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine tīġından
   Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa **beni mi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 10). [beni mi, -i, -mi]*

bennā: *Mimar.*

1. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā **bennāları** ebrūları
   Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 5). [bennāları, -lar, -ı]*

benüm düşmenüm bir ġayrı kimse şanma kendümdür: *Benim düşmanım başkası değil kendimdir. II Herkes ne ederse kendine eder.*

1. Göz yuyup vardum ben atdum āteş-i ʿışḳa beni
   Düşmenüm bir ġayrı kimse şanma kendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 6). [benüm düşmenüm bir ġayrı kimse şanma kendümdür,]*

benümçün: *Benim için.*

1. İy ṣabā yāre **benümçün** yavuz aġlar diyesin
   Cüş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [benümçün,]*
2. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
   Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 4). [benümçün,]*

beñz: *Beniz, yüz.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u **beñzüm** zerd
   Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [beñzüm, -üm]*
2. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
   Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [beñzüm, -üm]*
3. Ḥasret-i ḥaddüñle mihrüñ **beñzini** zerd eyledüñ
   Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [beñzini, -i, -n, -i]*
4. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
   Beñzer āḫir ben bu āteşden ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 9). [beñzümi, -üm, -i]*
5. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
   Tāzelik demde **beñzümüz** ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 4). [beñzümüz, -ü, -müz]*
6. Ney-zenüñ **beñzi** reşk ile ṣolsun
   Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 17). [beñzi, -i]*

beñze: *Benzemek, andırmak.*

1. Ḫaddüñe **beñzer** ne yeri var imiş berg-i gülüñ
   Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [beñzer, -r]*
2. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
   Ḫıżr elinden içmege **beñzer** kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [beñzer, -r]*
3. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
   Sīneye alup kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 3). [beñzedügiyçün, -düg, -i, -y, -çün]*
4. Bezm-i ʿışkuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil ṣol ḫūba **beñzer** kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [beñzer, -r]*
5. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOs̱mān ile baḥs̱
   Leşker-i mūr itmege **beñzer** Süleymān ile baḥs̱ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 2). [beñzer, -r]*
6. Dem-be-dem yaşum döker **beñzer** cenābet ehlidür
   İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [beñzer, -r]*
7. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
   Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan

olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [beñzedi, -di]*

8. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ **beñzer** ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 6). [beñzer, -r]*

9. Gün ruḫlaruña **beñzer** āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāṣıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [beñzer, -r]*

10. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [beñzer, -r]*

11. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
Yine **beñzer** benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 4). [beñzer, -r]*

12. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle **beñzer** ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [beñzer, -r]*

13. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle **beñzer** ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [beñzer, -r]*

14. Behiştī şöyle **beñzer** kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [beñzer, -r]*

15. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [beñzer, -r]*

16. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [beñzer, -r]*

17. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra **beñzer** her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [beñzer, -r]*

18. Görmedük fürḳate **beñzer** döşeliksüz manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [beñzer, -r]*

19. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir **beñzerimiş** ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 2). [beñzerimiş, -r, -i, -miş]*

20. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu āteşden ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [beñzer, -r]*

21. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña **beñzerse** eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [beñzerse, -r, -se]*

22. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [beñzer, -r]*

23. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde **beñzer** ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [beñzer, -r]*

24. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle **beñzer** görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [beñzer, -r]*

25. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre **beñzer** ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 2). [beñzer, -r]*

26. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek bāda **beñzersin**
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [beñzersin, -r, -sin]*

27. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek bāda **beñzersin**
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 2). [beñzersin, -r, -sin]*

28. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 4). [beñzersin, -r, -sin]*

29. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider üstāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [beñzersin, -r, -sin]*

30. Benüm sen tāzelersin derdümi ey nāle-i bülbül
Ki bālīn-i belādan itdügüm feryāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 8). [beñzersin, -r, -sin]*

31. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [beñzersin, -r, -sin]*

32. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [beñzer, -r]*

33. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle **beñzer** kim yine yāruñ ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400,*

Mısra 10). [beñzer, -r]

34. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle **beñzer** ki Behiştī yine ḫayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [beñzer, -r]*

35. Felekde sen ne meleksin ne māha **beñzersin**
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [beñzersin, -r, -sin]*

36. Felekde sen ne meleksin ne māha **beñzersin**
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 2). [beñzersin, -r, -sin]*

37. Sen ey sipihr-i berīn āteş-i derūnumdan
Ezelde ṣādır olan dūd-ı āha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 4). [beñzersin, -r, -sin]*

38. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [beñzersin, -r, -sin]*

39. Sen ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ
Hevāya tābiʿ olan ḫāk-i rāha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 8). [beñzersin, -r, -sin]*

40. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin
Gedā libāsı giyer pādişāha **beñzersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 10). [beñzersin, -r, -sin]*

41. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [beñzer, -r]*

42. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda **beñzer** ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [beñzer, -r]*

43. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı ṣaçuña
Beñzer ol lāleye kim bağlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [beñzer, -r]*

44. Biñ kerre gelse ḳaçan yüz eline alup
Beñzemezüz bir āyine-i ḫüsnüñ ayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 4). [beñzemezüz, -mez, -üz]*

45. Meclisde ezel **beñzer** görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [beñzer, -r]*

46. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya **beñzer**
bāġda
Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [beñzer, -r]*

47. Ey Behiştī şöyle **beñzer** kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [beñzer, -r]*

48. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli mānendi
İgen bārid degül midür aña **beñzer** dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 6). [beñzer, -r]*

49. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ ḫarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 13). [beñzer, -r]*

50. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ eṣer-i naʿlidür anda meh-i ṭābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 103). [beñzer, -r]*

51. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 116). [beñzer, -r]*

beñze: *Görünmek.*

1. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle **beñzer** ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [beñzer, -r]*

beñze: *Benzemek. II Değerinde olmak.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña **beñzer** melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [beñzer, -r]*

2. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña **beñzer** şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [beñzer, -r]*

beñzed: *Benzetmek.*

1. Seni kim **beñzedürdi** ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa muṣāḥabetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 5). [beñzedürdi, -ür, -di]*

2. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim **beñzedem** diyü
Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 7). [beñzedem, -em]*

3. Güm itdügince Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi eşk
Ben anı **beñzedürem** baḫre düşmiş altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 10). [beñzedürem, -ür, -em]*

4. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
Müy-ı sepīde **beñzedürem** yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [beñzedürem, -ür, -em]*

beñzer: *Eş, denk, benzer.*

1. Gülşenüñ **beñzeri** yoḳ laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 1). [beñzeri, -i]*

beñzet: *Benzetmek.*

1. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni **beñzetdi** diyü
Nereye başduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 9). [beñzetdi, -di]*
2. Lāle-i kuhsārı **beñzetmiş** ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 9). [beñzetmiş, -miş]*
3. Dehān-ı yāre **beñzetmek** yoġidi
Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 9). [beñzetmek, -mek]*
4. Yār işiginde göñül derbāna **beñzetdüm** seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 1). [beñzetdüm, -dü, -m]*
5. Yār işiginde göñül derbāna **beñzetdüm** seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 2). [beñzetdüm, -dü, -m]*
6. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey ḳıyāmet bir muṣavver cāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [beñzetdüm, -dü, -m]*
7. Saña teslīm itdi sīnem Mıṣrını cān-ı ʿazīz
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 6). [beñzetdüm, -dü, -m]*
8. Ey göñül her kūşeñi ġamlar yaḳup yıḳmaḳdadur
Issı olmış ḫāne-i vīrāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 8). [beñzetdüm, -dü, -m]*
9. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin ṣāẕ olup
Tekye-i ḫayretde ben ḫayrāna **beñzetdüm** seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 10). [beñzetdüm, -dü, -m]*

beñzi kül ol: *Benzi sararmak, yüzünün rengi solmak.*

1. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 2). [beñzi kül olup, -up]*

beñzi şarar: *Benzi sararmak, solmak.*

1. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 33). [beñzi ṣarardı, -dı]*

beñzi sāz ol: *Benzi solmak.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik **beñzi sāz olur**
Muḥrik ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [beñzi sāz olur, -ur]*

beñzinüñ ḳanı ṭammaġa: *Yüzünden kan damlamak.*

1. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 6). [beñzinüñ ḳanı ṭammaġa, -maġ, -a]*

beñzümi uçur: *Yüzü sararmak.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 7). [beñzümi uçurdı, -dı]*

ber: *Meyve, ürün.*

1. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan aldugın bir dāne **ber** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [ber,]*

berāber: *Birlikte, beraber.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın
Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaṣmı **berāber** ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [berāber,]*
2. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur **berāberce** yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 6). [berāberce, -ce]*

berāber ol: *Bir olmak, denk olmak.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 5). [berāber olımaz, -ı, -maz]*

berāber olur mı: *Berabere kalma.*

1. Baña **berāber olur mıydı** ṣadra geçse raḳīb
Ne deñlü zerd ise terkīb olınmaz zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 3). [berāber olur mıydı, -y, -dı]*

berāber ol: *Beraber, birlikte olmak.*

1. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür

Olursa şeb-çerāġı berāber semende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [berāber olursa, -ur, -sa]*

berāt: *İmtiyaz, rütbe bildiren ferman.*

1. Ḳapuñda **berātuñ** yazan āvāre Behiştine
   Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 9). [berātuñ, -uñ]*

ber-bād-ı ṣabā: *Saba rüzgârının yele verilmişi.*

1. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
   Ber-bād-ı ṣabā gibi ṣāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 6). [ber-bād-ı ṣabā,]*

berbaṭ: *Şeklen kaz göğsü, kopuz ve lavtaya benzer mızraplı çalgı.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
   Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol **berbaṭa** evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [berbaṭa, -a]*
2. Cism-i Behiştī **berbaṭı** bezm-i belādur ṭurma çal
   Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [berbaṭı, -ı]*

ber-dār ol: *Darağacına çekilmiş, asılmış olmak.*

1. Var ser-i kūyunda **ber-dār olmayı** miʿrāc bil
   Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [ber-dār olmayı, -ma, -y, -ı]*
2. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
   Ḳıla cānıyle rismāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 7). [ber-dār olsa, -sa]*
3. Ẓālimi ṣanma ki ber-ḫudār olur
   Ya boġılur ṣuya ya **ber-dār olur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 2). [ber-dār olur, -ur]*

berd-i bī-emān: *Amansız soğuk.*

1. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ elin zamān
   ʿīd-i ḫazānı bozdı velī **berd-i bī-emān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 2). [berd-i bī-emān,]*

berf: *Kar.*

1. Dimeñ ki **berf** ile zeyn oldı ʿīd-i ażḥāda
   Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 3). [berf,]*
2. Bu aḳça aḳça düşen yeryüzine **berf** degül
   Bahār ümīdi idüpdür sipihri sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 5). [berf,]*
3. Gül-bergi **berfe** ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
   Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 3). [berfe, -e]*

berf-i fenā: *Yokluk karı, soğuğu.*

1. Serde mū aġardı serd oldı hevā şimden girü
   Düşdi sīnem deştine **berf-i fenā** şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [berf-i fenā,]*

berf-i şeyb: *İhtiyarlık karı. II Saçın sakalın ağarması, yaşlanma.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
   Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [berf-i şeyb,]*

berg: *Yaprak.*

1. Ḫār-ı ġam gül **bergi** oldum reng-i eşkümle n'ola
   Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [bergi, -i]*
2. Gül **bergidür** ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
   Ber-bād-ı ṣabā gibi ṣāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [bergidür, -i, -dür]*
3. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ **bergi**
   Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 7). [bergi, -i]*
4. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
   Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür **berg** ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [berg,]*
5. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
   Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül **bergi** ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [bergi, -i]*
6. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
   Kim gözüm öñünde her bir **bergi** ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [bergi, -i]*

berg: *Yaprak. II Aile, evlat.*

1. O gülzāruñ felek bir **bergine** dest-res olmazken
   Ḳoparduñ nā-ḫaḳ-ı zehr ile andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 21). [bergine, -i, -n, -e]*

berg-i çenār: *Çınar yaprağı.*

1. Cān u dil murġını sensüz ravżada **berg-i**

çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [berg-i çenār,]*

berg-i dıraḫt: *Ağaç yaprağı.*

1. Leyliye kūh-ı belāda görinen **berg-i dıraḫt**
Yüregin delmege peykānlar imiş Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 3). [berg-i dıraḫt,]*

berg-i giyāh: *Ot yaprağı.*

1. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Şan ol **berg-i giyāhem** kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [berg-i giyāhem, -em]*

berg-i gül: *Gül yaprağı.*

1. Ruḫsār-ı yāre irmedi ḳıymetde **berg-i gül** Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 5). [berg-i gül,]*
2. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ rūzgār Perr ü bālin **berg-i gül** gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 6). [berg-i gül,]*
3. Demidür sāde-ʿārıżlar Behiştī **berg-i gül** gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile seyr-i Süleymānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 9). [berg-i gül,]*
4. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 10). [berg-i gülden, -den]*
5. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [berg-i gülden, -den]*
6. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 7). [berg-i gülden, -den]*
7. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 2). [berg-i güldür, -dür]*
8. Ḫaddüñe beñzer ne yeri var imiş **berg-i gülüñ**
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [berg-i gülüñ,]*

berg-i gül: *Gül yaprağı. II Sevgilinin yanağı.*

1. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 8). [berg-i güle, -e]*
2. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende **berg-i güllerle**
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [berg-i güllerle, -ler, -le]*

berg-i gül-i surh: *Kırmızı gülün yaprağı.*

1. Müşterek olalı **berg-i gül-i surḫa** bülbül Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 5). [berg-i gül-i surḫa, -a]*

berg-i ḥazān: *Sonbahar yaprağı.*

1. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl Yā **berg-i ḥazāndur** yā zer ṭolu ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 4). [berg-i ḥazāndur, -dur]*

berg-i ḥazīn: *Hüzün yaprağı.*

1. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme ṭoldı
Yüzi **berg-i ḥazīn** gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 12). [berg-i ḥazīn,]*

berg-i kāh: *Saman yaprağı. II Saman çöpü.*

1. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 10). [berg-i kāha, -a]*

ber-hudār ol: *Muradına ermek, mesut olmak.*

1. Ẓālimi ṣanma ki **ber-ḫudār olur**
Ya boġılur ṣuya ya ber-dār olur *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 1). [ber-ḫudār olur, -ur]*

ber-hurdār id: *Mutlu, mesut etmek.*

1. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 9). [ber-ḫurdār iden, -en]*

ber-hurdār ol: *Mesut, mutlu olmak.*

1. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde **ber-ḫurdār olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 8). [ber-ḫurdār olup, -up]*

berī: *Bu yana, yakın.*

1. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur **berī**
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [berī,]

2. Dünyā esīr beriyyedür ey dil **beri** yüri
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [beri,]*
3. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan **beri** yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 3). [beri,]*
4. Ögrenelden **beri** üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil ġamuñla dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 9). [beri,]*

beri gel: *Yaklaş.*

1. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [beri gel,]*

berī ol: *Uzak durmak.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden **berī oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 2). [berī oldum, -du, -m]*
2. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden **berī oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 4). [berī oldum, -du, -m]*

beriyye: *Çöl, sahra. II Yaratılmış olanlar, yaratılanlar.*

1. Dünyā esīr **beriyyedür** ey dil beri yüri
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [beriyyedür, -dür]*

berk it: *Sağlamlaştırmak.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [berk it,]*

berk ur: *Şimşek çakmak.*

1. Ṣan ol şaḥṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan **berḳ urur** şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [berḳ urur, -ur]*

berk ur: *Şimşek gibi çakmak. II Sağlam, kuvvetli, sert bir şekilde vurmak.*

1. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ **berḳ urur** nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 8). [berḳ urur, -ur]*

ber-ḳarār ol: *Kararlı, sabit, devamlı olmak.*

1. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller **ber-ḳarār olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 2). [ber-ḳarār olsa, -sa]*

ber-murād it: *İsteğine, arzusuna kavuşturmak.*

1. Didi bayram girdi seni **ber-murād itsem** gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 3). [ber-murād itsem, -se, -m]*

ber-murād ol: *Muradına ermek, isteğine kavuşmak.*

1. Ġayrı ḳapudan istemez ol **ber-murād ola**
İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 101). [ber-murād ola, -a]*
2. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin **ber-murād olınca** ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [ber-murād olınca, -ınca]*

ber-rīḫte: *Dökülmüş, akıtılmış.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
Tīġuñı **ber-rīḫte** ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [ber-rīḫte,]*

berş: *Keten yaprağı ve afyon ruhu ile yapılan, keyif verici, afyonlu şurup.*

1. Esrār ile mülemmā olan **berş** ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [berş,]*

ber-şaʿ: *Ağırlığınca.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca **ber-şa**ʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿışḳa mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 1). [ber-şaʿ,]*

berü gel: *Beri gel, yaklaş.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 11). [berü gel,]*
2. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül Mışrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 3). [berü gel,]*

3. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 5). [berü gel,]*

4. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 10). [berü gel,]*

5. Ḥ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [berü gel,]*

beş: *Beş, sayı sıfatı.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa
Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 10). [beş,]*

2. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa
Beş āyet ile bu **beş** beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 10). [beş,]*

3. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ tefāvüti ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [beş,]*

beş: *Kâfi, yeter, yetişir.*

1. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize **bes**
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 5). [bes,]*

2. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum **bes** şiʿr-i āb-dārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 10). [bes,]*

beş beş: *Beş beş, beşer beşer.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana **beş beş** ṭoġıra sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [beş beş,]*

beş beter: *Daha kötü.*

1. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum **beş beter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 8). [beş beter,]*

beş beter: *Çok daha kötü.*

1. Cān u dil murġını sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad **beş beterdür** pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 4). [beş beterdür, -dür]*

beş vaḳti ḳıl: *Beş vakit namaz kılmak.*

1. Bir riyā mestisin ey ṣūfi ki ayılmazsın
İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 2). [beş vaḳti ḳılmazsın, -maz, -sın]*

beşer: *İnsan.*

1. Ḳur'ān senüñ kemālüñe āyāt-ı beyyināt
Zīrā **beşer** dimiş degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 16). [beşer,]*

besle: *Yüzünü gözlemek.*

1. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān **beslersin**
Sāyesinde ne görürsin ki her ān **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 2). [beslersin, -r, -sin]*

besle: *Büyütmek, yetiştirmek.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren bī-idrāk
ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güzerān **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 4). [beslersin, -r, -sin]*

2. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6). [beslersin, -r, -sin]*

3. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde
Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [beslersin, -r, -sin]*

4. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīş
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [beslersin, -r, -sin]*

besle: *Oluşturmak, barındırmak.*

1. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān **beslersin**
Sāyesinde ne görürsin ki her ān **beslersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 1). [beslersin, -r, -sin]*

2. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā **beslemiş**
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [beslemiş, -miş]*

beter: *Daha kötü.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mışrında ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden **beterdür** şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 6). [beterdür, -dür]*

beyābān: *Sahra, çöl.*

1. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī **beyābān** kūy u

kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [beyābān,]*

2. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim Mecnūn
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı **beyābānından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 8). [beyābānından, -ı, -n, -dan]*

beyābān: *Sahra, çöl. II Dünya.*

1. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan Çoḳ kimseleri ġūle virüpdür bu **beyābān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [beyābān,]*

beyān: *Anlatma, söyleme. II Belagat.*

1. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [beyānda, -da]*

beyān eyle: *Beyan etmek, açıklamak, anlatmak.*

1. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm Niyedür nālişüñ **beyān eyle** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 10). [beyān eyle,]*

beyān id: *İzah etmek, anlatmak, açıklamak.*

1. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ **beyān ide** Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [beyān ide, -e]*

2. Bülbül **beyān ider** güle ḫālin güzel güzel Seyr itdürür gül aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 1). [beyān ider, -er]*

3. Şekl-i Mecnūnı **beyān itdügümi** isteriseñ Sözümi diñle yabana naẓar itme baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 3). [beyān itdügümi, -düg, -üm, -i]*

4. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 5). [beyān itdüm, -dü, -m]*

beyt: *Beyit, iki dizeden oluşan nazım birimi.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa Beş āyet ile bu beş **beyti** sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 10). [beyti, -i]*

2. Şiʿrüñ Behişti **beytini** ġayruñ ḫarāb idüp Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [beytini, -i, -n, -i]*

3. Şuʿarā **beyti** arasında Behiştī şiʿrüñ Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [beyti, -i]*

4. Vaṣf-ı cemāli **beytini** yārüñ Behiştiyā Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 9). [beytini, -i, -n, -i]*

5. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā Ola her **beyti** daḫı ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 14). [beyti, -i]*

6. Her **beyti** anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür Bir manġıra almazsa ne noḳṣān anı nā-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 131). [beyti, -i]*

7. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu **beyti**
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [beyti, -i]*

beyt-i maʿmūr: *Hz. Âdem ile yeryüzüne indirilip Tufan'dan sonra tekrar Kâbe'nin hizasında yedinci kat göge çıkarıldığına inanılan köşk. II Kâbe.*

1. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse **beyt-i maʿmūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [beyt-i maʿmūruñ, -uñ]*

beyt-i maʿmūr: *Hz. Âdem ile yeryüzüne indirilip Tufan'dan sonra tekrar Kâbe'nin hizasında yedinci kat göge çıkarıldığına inanılan köşk.II Beyit, şiir. II Divan.*

1. Behişti her nereye inse **beyt-i maʿmūruñ** Birin ḳomaz şuʿarānuñ evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 9). [beyt-i maʿmūruñ, -uñ]*

bezl eyle: *Harcamak, sarfetmek, saçmak.*

1. Bezl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 9). [beẕl eyledüñ, -dü, -ñ]*

bezm: *Meclis, eğlence, yâran meclisi.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [bezmüñde, -üñ, -de]*

2. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [bezme, -e]*

3. Saltanat yitmez mi **bezm** ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 1). [bezm,]*

4. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā **bezminde** mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8).*

[bezminde, -i, -n, -de]

5. Zāhid didüklerinüñ **bezme** yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 5). [bezme, -e]

6. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [bezme, -e]*

7. Bezmüñde ḥandesini işitse şurāḥinüñ
Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 9). [bezmüñde, -üñ, -de]

8. Olıcaḳ **bezme** muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [bezme, -e]*

9. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü
Behiştī **bezme** gelse zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 8). [bezme, -e]*

10. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin **bezme** nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [bezme, -e]*

11. Çemen **bezminde** göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından şarāb-ı şeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [bezminde, -i, -n, -de]*

12. Çemen **bezminde** göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [bezminde, -i, -n, -de]*

13. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ **bezm** içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [bezm,]*

14. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür **bezmine** cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 2). [bezmine, -i, -n, -e]*

15. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḫużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 10). [bezm,]*

16. Cihān **bezminde** ʿuṣṣāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [bezminde, -i, -n, -de]*

17. Cürʿa ʿahd it n'ola **bezmüñde** sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [bezmüñde, -üñ, -de]*

18. Behiştī **bezme** gelmek vaʿde itdi Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [bezme, -e]*

19. Ḳıldı **bezm** ehlini zencīre dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 7). [bezm,]*

20. Yoḳdur ol **bezmüñ** cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [bezmüñ, -üñ]*

21. Ṭut ki ḳanum ḳarışur **bezmde** bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [bezmde, -de]*

22. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿaynumda degül Yār ile **bezmümüze** kāse-i pür-ḫūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 4). [bezmümüze, -ü, -müz, -e]*

23. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā Ey Behiştī ḳıldı **bezmi** gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 10). [bezmi, -i]*

24. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı Daḫı o hevā ile **bezm** olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [bezm,]*

25. Ṣafā **bezmin** dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [bezmin, -in]*

26. Behiştī yārile kuhsārı **bezmin** eyleriseñ Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 9). [bezmin, -in]*

27. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḫüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 1). [bezme, -e]*

28. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi **bezmüñde** Behiştī Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 9). [bezmüñde, -üñ, -de]*

29. Bezme gel el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme lāle gibi ḫüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 5). [bezme, -e]*

30. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege **bezme**
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [bezme, -e]*

31. Maḳṣūdı budur **bezmüñe** ʿışḳuña irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā

(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [bezmüñe, -üñ, -e]

32. Fenā **bezmi** bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [bezmi, -i]*

33. Sīnemüzde zāhidā neyler ġam-ı ferdā bizüm
Bezmümüz peymānesidür Kevşer-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 4). [bezmümüz, -ü, -müz]*

34. Ne sāḳīdür lebüñ ġam **bezmine** yaşum ṣarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [bezmine, -i, -n, -e]*

35. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā **bezminde** göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [bezminde, -i, -n, -de]*

bezm kur: *Meclis kurmak, meclis oluşturmak.*

1. Naʿṭ-ı devrānda **bezm ḳursam** olur
Cām-ı meyden piyāde sürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 1). [bezm ḳursam, -sa, -m]*

bezmgāh: *Sohbet, işret meclisi.*

1. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
Lā-mekānlar **bezmgāhında** mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [bezmgāhında, -ı, -n, -da]*

2. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu **bezmgāha** ṭarab virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [bezmgāha, -a]*

3. Cām-ı zer ṣunsañ baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 2). [bezmgāhum, -um]*

bezmgāh it: *İşret âlemi yapmak.*

1. Varup bir ṣu kenārın **bezmgāh itmekden** el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [bezmgāh itmekden, -mek, -den]*

bezmgāh-ı cāna: *Can meclisinin kurulduğu yer.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 5). [bezmgāh-ı cāna, -a]*

bezmgāh-ı luṭf: *Lütuf meclisi.*

1. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 12). [bezmgāh-ı luṭfuña, -uñ, -a]*

bezm-i bāġ: *Bağ meclisi. II Gülistan.*

1. Bezm-i bāġa daʿvet eyler ṣanuram
Eyyühe ʿl-ḫullān didügince ḫaṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 5). [bezm-i bāġa, -a]*

bezm-i belā: *Belâ meclisi. II Âşıklar meclisi.*

1. Baña **bezm-i belāda** ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 3). [bezm-i belāda, -da]*

2. Biri derd ehlinüñ **bezm-i belāda** mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [bezm-i belāda, -da]*

3. Cism-i Behiştī berbaṭı **bezm-i belādur** ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [bezm-i belādur, -dur]*

bezm-i cān-bahş: *Can veren, hayat bahşeden meclis.*

1. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 17). [bezm-i cān-baḫşuña, -uñ, -a]*

bezm-i çemen: *Çimenlik meclisi. II Âşıklar meclisi.*

1. Lāleler **bezm-i çemende** kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿişret ehline hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 1). [bezm-i çemende, -de]*

2. Çün tāze ruḫuñ **bezm-i çemende** güle düşdi
Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [bezm-i çemende, -de]*

3. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
Güm itse gül-ʿiẕārını **bezm-i çemende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 8). [bezm-i çemende, -de]*

4. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice **bezm-i çemende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [bezm-i çemende, -de]*

5. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 8). [bezm-i çemende, -de]*

bezm-i cihān: *Dünya meclisi.*

1. Elden düşürme ayaġı dāʾim ṣafāda ol
   Bezm-i cihānda āḫiri her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 8). [bezm-i cihānda, -da]*

bezm-i ezel: *Ezel meclisi. II Elest meclisi.*

1. Bilmez geçinme şimdi bizi kim senüñle biz
   Bezm-i ezelde ʿālem iden āşinālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 4). [bezm-i ezelde, -de]*
2. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
   Senüñle ḳanı ol **bezm-i ezelde** olınan mīs̱āḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [bezm-i ezelde, -de]*
3. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
   Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [bezm-i ezelde, -de]*
4. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı
   Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 7). [bezm-i ezelüñ, -üñ]*

bezm-i fenā: *Fena meclisi.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
   Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 1). [bezm-i fenāda, -da]*

bezm-i ġam: *Gam meclisi.*

1. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn cām olur
   Rūz-ı hicrān dem olur baña dügün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 1). [bezm-i ġamda, -da]*
2. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş
   Erbāb-ı şevḳı her yañadan çaġırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 1). [bezm-i ġamuñda, -uñ, -da]*

bezm-i gül: *Gül meclisi.*

1. Ehl-i diller **bezm-i gülde** mey içün bülbül olur
   Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [bezm-i gülde, -de]*
2. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān itdiler
   Ġoncalar ser-mest olup çāk-i girībān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 1). [bezm-i gülde, -de]*

bezm-i gülşen: *Gülşen meclisi.*

1. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
   Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 7). [bezm-i gülşende, -de]*
2. Bezm-i gülşende e̱ser ḳalmadı cām-ı Cemden
   Götürüldi dükeli ẕevḳ ü ṣafā ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 1). [bezm-i gülşende, -de]*
3. Ol servi **bezm-i gülşene** taḥrīḳ idem gibi
   Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 5). [bezm-i gülşene, -e]*

bezm-i gülzār: *Gülistan meclisi.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
   Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 5). [bezm-i gülzār,]*
2. Biricük ḳāmet-i bālāyile ol serv-i revān
   Bezm-i gülzāra ḫırām itse ḳıyāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 4). [bezm-i gülzāra, -a]*

bezm-i hāṣ: *Hususi, özel meclis. II Aşk meclisi.*

1. Bundan özge ʿālem olur mu ki **bezm-i ḫāṣda**
   Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 3). [bezm-i ḫāṣda, -da]*

bezm-i havāṣ: *Seçkin, ileri gelenler meclisi.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā
   Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 9). [bezm-i ḫavāṣ,]*

bezm-i ḥüsn: *Güzellik meclisi.*

1. Ey devr içinde **bezm-i ḥüsnüñ** yanar çerāġı
   Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [bezm-i ḥüsnüñ, -üñ]*

bezm-i ʿışk: *Aşk meclisi.*

1. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
   Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 6). [bezm-i ʿışḳuñ, -uñ]*
2. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḫalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [bezm-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*
3. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
   Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ

ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 6) [bezm-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

4. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [bezm-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*
5. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
Kāse-i mey naḳşını resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 7). [bezm-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

bezm-i ʿişret: *İçki meclisi. II Eğlence meclisi.*

1. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [bezm-i ʿişretde, -de]*

bezm-i maḥabbet: *Aşk meclisi.*

1. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol **bezm-i maḥabbet** içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [bezm-i maḥabbet,]*
2. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ **bezm-i maḥabbetde** ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 6). [bezm-i maḥabbetde, -de]*
3. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Ṣehā **bezm-i maḥabbetde** raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [bezm-i maḥabbetde, -de]*

bezm-i peymān: *Yemin, ant meclisi.*

1. Ol zamāndan kim bizümle **bezm-i peymān** eyledüñ
Gözlerüm eyʿahde durmaz ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 5). [bezm-i peymān,]*

bezm-i raḳīb: *Rakip meclisi.*

1. Gice tā-ṣubḥa dek **bezm-i raḳībe** ṣemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [bezm-i raḳībe, -e]*

bezm-i ṣafā: *Safa, eğlence meclisi.*

1. Ṣūfī iderdi **bezm-i ṣafādan** yaña güẕer
Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı ridāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 7). [bezm-i ṣafādan, -dan]*

bezm-i ṣarāb: *Şarap meclisi.*

1. Bezm-i ṣarāb ḳanlu yürek iştiyāḳ ider
Ṣancılsa tīr-i ġam aña sīḫ-i kebābveş
(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 5). [bezm-i ṣarāb,]

bezm-i ṣecāʿat: *Cesaret meclisi.*

1. Ḫayder götürdi mest olıban bāb-ı Ḫayberi
Bezm-i ṣecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 88). [bezm-i ṣecāʿatüñde, -üñ, -de]*

bezm-i ṣevḳ: *Zevk, eğlence meclisi.*

1. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim **bezm-i ṣevḳuñda** vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [bezm-i ṣevḳuñda, -uñ, -da]*
2. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim **bezm-i ṣevḳuñda** vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [bezm-i ṣevḳuñda, -uñ, -da]*
3. Gāh olur kim **bezm-i ṣevḳuñde** maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [bezm-i ṣevḳuñde, -uñ, -de]*

bezm-i sühan: *Söz meclisi.*

1. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda ṣevḳıle itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 10). [bezm-i süḫanda, -sa]*

bezm-i ʿuṣṣāk: *Âşıklar meclisi.*

1. Biḥamdillāh Behiştī **bezm-i ʿuṣṣāḳa** ayaḳ baṣdum
Edir keʿsen ve nāvilhā ileyye yā eyyühe's-sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 9). [bezm-i ʿuṣṣāḳa, -a]*

bezm-i viṣāl: *Kavuşma meclisi.*

1. Ey Behiştī diyesin **bezm-i viṣāl** itdükce
Beni unutmasun Allāhı seven yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 9). [bezm-i viṣāl,]*
2. ʿĀşıḳ degüldür ol kim **bezm-i viṣāl** içinde
Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 7). [bezm-i viṣāl,]*

bezm-i viṣāl: *Kavuşma meclisi.*

1. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi pürdür
Velī **bezm-i viṣālüñde** naṣībüm bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [bezm-i viṣālüñde, -üñ, -de]*
2. Ümīẕüm ṣemʿini **bezm-i viṣālüñde** uyarmaġa
Niçe ṣeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın

eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 3). [bezm-i viṣālüñde, -üñ, -de]*

bezm-i vücūd: *Varlık meclisi.*

1. Gelmişem **bezm-i vücūda** ikiden ḫālī degül
   Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 5). [bezm-i vücūda, -a]*
2. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
   Didi **bezm-i vücūda** cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [bezm-i vücūda, -a]*

bezm-i vuṣlat: *Kavuşma meclisi.*

1. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini Bezm-i vuṣlatda meyi ṣevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [bezm-i vuṣlatda, -da]*

bī-ʿaded: *Sayısız. II Had safha, pek çok.*

1. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
   Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [bī-ʿaded,]*

bī-bahā: *Değersiz.*

1. Eger gözüm gören şefḳat düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir **bī-bahā** dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 4). [bī-bahā,]*

bī-bāk: *Korkusuzca, çekinmeden.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola **bī-bāk**
   Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [bī-bāk,]*

bī-bār: *Yüksüz, dertsiz.*

1. ʿUryān görüp Işıḳları **bī-bār** ṣanma kim Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [bī-bār,]*

bī-bedel: *Eşsiz, bedelsiz.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış **bī-bedel** maḥbūblar Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [bī-bedel,]*

bī-bekā: *Ölümlülük, ebedi olmayan, sonlu.*

1. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg Çünki bīgāne melekden āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 1). [bī-beḳā,]*

bī-çāre: *Çaresiz, düşkün, zavallı.*

1. Dehānuñ öpmege **bī-çāre** dil fikr-i nihān eyler
   Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [bī-çāre,]*
2. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
   Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol **bī-çāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 8). [bī-çāreler, -ler]*
3. Ṣāḥ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī ṣāẕ iken
   Ḳanda imiş ḳapdı ol **bī-çāreyi** būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 10). [bī-çāreyi, -y, -i]*
4. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
   Gider **bī-çāre** bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [bī-çāre,]*

bī-ceng: *Savaşsız, harpsiz.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr Bī-ceng ü cedel feṭḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 84). [bī-ceng,]*

bī-dār: *Uyanık.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek **bī-dār** Āb-ı Ḥayāt irgür
   Şiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 9). [bī-dār,]*

bīdār kon ez-ḥ∨āb-ı hevā dīde-i mā-rā: *Bizim gözümüzü hevâ uykusundan uyanık tut.*

1. Sübḥāneke yā men-caʿalen nevme sübātā Bīdār kon ez-ḫ∨āb-ı hevā dīde-i mā-rā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 2). [bīdār kon ez-ḫ∨āb-ı hevā dīde-i mā-rā,]*

bīdārlıġ: *Uyanıklık, uyanık olma durumu.*

1. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı ḳat ḳalup Ḫ∨āb alduġınca çeşmümi rüʾyāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 3). [bīdārlıġda, -da]*

bī-dil: *Gönlünü kaybeden. II Âşık.*

1. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün Biñ bencileyin **bī-dil** sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [bī-dil,]*
2. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī **bī-dile** Şöyle kim yarın virilse ʿarṣdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [bī-dile, -e]*

bī-dil-ber: *Gönlü kendine çeken güzelsiz, dilbersiz.*

1. Bir ḫāne ki **bī-dil-ber** ola ʿālem olur mı
   Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem olur mı
   (Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 1). [bī-dil-ber,]

bī-edeblik: *Edepsizlik.*

1. Āteş-i dūzaḫda yanmaḳ emr iderseñ ger baña
   Bī-edeblikdür ümīd-i çeşme-i Kevs̱er baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 2). [bī-edeblikdür, -dür]*

bī-gāh: *Vakitsiz, zamansız.*

1. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
   Naẓar ḳıl ben ḳuluña gāh u **bī-gāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 6). [bī-gāh,]*

bī-ġam: *Dertsiz, kaygısız.*

1. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ **bī-ġam**
   Bāri tenhā mı ki diyār-ı ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 1). [bī-ġam,]*

bīgāne: *Kayıtsız, umursamaz.*

1. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür nedendür
   ʿAḳl anlara ḳarışmaz **bīgānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 2). [bīgānedür, -dür]*

bīgāne: *Yabancı.*

1. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
   Çünki **bīgāne** melekden āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [bīgāne,]*
2. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
   Ṭaleb itme göñül **bīgāneden** kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [bīgāneden, -den]*

bīh: *Ayva.*

1. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür
   Enār-ı ġabġabuñ **bīhden** lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 2). [bīhden, -den]*

bīh ur: *Kök vurmak, kök salmak, yayılmak.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
   Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 6). [bīḫ ural'dan, -al, -dan]*

bī-haber: *Habersiz.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut
   Ġāfil olma her fesāda bāʾis̱ ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 3). [bī-ḫaberdür, -dür]*

bī-ḥad: *Sınırsız, sonsuz.*

1. Deryā-yı dīde doldı **bī-ḥad** çıḳup durur
   Gelsün şehā ḫayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 7). [bī-ḥad,]*

biḥamdillāh: *Allah'a şükürler olsun ki.*

1. Biḥamdillāh Behiştī bezm-i ʿuşşāḳa ayaḳ başdum
   Edir keʿsen ve nāvilhā ileyye yā eyyühe's-sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 9). [biḥamdillāh,]*

biḥamdillāh ki: *Allah'a şükürler olsun ki.*

1. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
   Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 4). [biḥamdillāh ki,]*

biḫār-ı eşk-i ʿāşık: *Âşığın gözyaşı denizleri.*

1. N'ola görinse naḳşı merḥametden şu gibi sāde
   Biḫār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 8). [biḫār-ı eşk-i ʿāşıḳdan, -dan]*

biḫār-ı ʿışk: *Aşk denizi.*

1. Vücūd āyinesinde görinmeden eşbāḥ
   Biḫār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 2). [biḫār-ı ʿışḳuña, -uñ, -a]*

bihīn: *Beğenilen, takdir edilen.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
   Melek-ḫū verd-i ter ruḥsār u eṭvārı **bihīn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [bihīn,]*

bī-ḥisāb: *Hesapsız, sayısız, pek çok.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaz̲āb
   Ben muaz̲z̲eb olmazam zīrā günāhum **bī-ḥisāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [bī-ḥisāb,]*

bī-ḫod id: *Kendinden geçirmek.*

1. Ol cürʿa bugün şol ḳadar ide bī-ḫod
   Kim göñlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [bī-ḫod ide, -e]*

bī-ḫod ol: *Kendinden geçmek.*

1. Hemān **bī-ḫod olup** geçmekden ʿöz̲re

refʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken
ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [bī-ḫod olup, -up]*

bīhūde: *Boş, gereksiz.*

1. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ **bīhūde** pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 6). [bīhūde,]*
2. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun **bīhūde** lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 1). [bīhūde,]*

bīhūde: *Beyhude, boş yere.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [bīhūde,]*
2. Ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden
Biz kendümüz bu āteşe **bīhūde** atmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 8). [bīhūde,]*

bī-idrāk: *Anlayışsız.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren **bī-idrāk**
ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güẕerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 3). [bī-idrāk,]*

bī-iḫtiyār: *Elinde olmayarak, istemsizce.*

1. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [bī-iḫtiyār,]*

bī-ḳıyās: *Kıyasa gelmez, ölçüsüz.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme **bī-ḳıyās** Ḳābil midür ki żarb ile altun ola nuḫās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 1). [bī-ḳıyās,]*

bikr: *El değmemiş, dokunulmamış. II Körpe, genç.*

1. Bikriken gülşende ḫamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı Behiştī bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 9). [bikriken, -iken]*
2. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir **bikrdür** ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [bikrdür, -dür]*
3. Ġonca **bikre** zeyn ider meşşāṭa-i bād-ı sabā
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [bikre, -e]*

bikr besle: *Daha önce kimsenin ifade etmediği, yeni ve taze söz, şiir yazmak.*

1. Ol sebebden gelür ḫayāle bu fikr
Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 12). [bikr besleyem, -y, -em]*

bikr-i ḫayāl: *Taze hayal.*

1. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 10). [bikr-i ḫayāle, -e]*

bikr-i maʿnālar: *Daha önce söylenmemiş söz, özgün mana.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd şāʿirsin
Fikirsiz **bikr-i maʿnālar** düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 10). [bikr-i maʿnālar, -lar]*

bikr-i mey: *El değmemiş mey.*

1. Bikr-i mey cārī midür sāḳī
Ki ḳodın adını anuñ gül-fām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 5). [bikr-i mey,]*
2. Zāhidi **bikr-i meyden** eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında nā-maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 7). [bikr-i meyden, -den]*

bil: *İdrak etmek, kavramak.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı intihā
Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 2). [bilmezin, -mez, -in]*
2. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb söyleme yüri
Ben ḫūb **bilürin** anı ögretme sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 8). [bilürin, -ür, -in]*
3. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [bilse, -se]*
4. Derdüñden öldügüm **bilesin** ey ṭabīb-i cān
ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 5). [bilesin, -e, -sin]*
5. Şöyle **bil** ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [bil,]*

6. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 5). [bilmezem, -mez, -em]*

7. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra **bildüm** Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [bildüm, -dü, -m]*

8. Ḳadrüni zāhid ne **bilsün** sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [bilsün, -sün]*

9. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi **bilmezem**
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [bilmezem, -mez, -em]*

10. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı **bileydüm** bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [bileydüm, -e, -y, -dü, -m]*

11. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı faḳīh
Ne **bilür** oḳıduġın añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 4). [bilür, -ür]*

12. Gün ṭoġunca ne **bilürsin** ki ne vaż ʿ itse gerek
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 9). [bilürsin, -ür, -sin]*

13. Bunı **bildüm** kim Behiştī ʿāşıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 9). [bildüm, -dü, -m]*

14. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā **bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [bilür, -ür]*

15. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın **bilüp**
Nāvekleriñden üstine ṣaldıñ ḥavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 5). [bilüp, -üp]*

16. ʿĀşıḳ **bilür** el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 5). [bilür, -ür]*

17. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān
Bilmezem cān nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 10). [bilmezem, -mez, -em]*

18. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi **bilmezem**
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 7). [bilmezem, -mez, -em]*

19. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi **bildi** yār kim
Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 7). [bildi, -di]*

20. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin **bilmez**
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [bilmez, -mez]*

21. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [bilmez, -mez]*

22. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḥmetin **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 6). [bilmez, -mez]*

23. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḥṣe ṭurmış bād-ı āhum ġayretin **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 8). [bilmez, -mez]*

24. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [bilmez, -mez]*

25. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne **bilsün** sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḥmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [bilsün, -sün]*

26. Bilmez geçinme şimdi bizi kim senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿālem iden āşināların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 3). [bilmez, -mez]*

27. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne **bilür** ʿāşıḳ olmayan
Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [bilür, -ür]*

28. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi **bildüm** tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [bildüm, -dü, -m]*

29. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi **bilmezdüm** velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [bilmezdüm, -mez, -dü, -m]*

30. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı **bildüm** kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 2). [bildüm, -dü, -m]*

31. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ **bildüm**

Dîde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 5). [bildüm, -dü, -m]*

32. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül ṣaḳın
Sen lezzetini ṣoñra **bilürsin** buʿālemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 8). [bilürsin, -ür, -sin]*

33. Ṣanma kim derde şifā neydügini **bilmeyevüz**
Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [bilmeyevüz, -me, -y, -evüz]*

34. Ḫusrevā derd-i firāḳa düşeli ben **bildüm**
Cān-ı şīrīne niçün ḳıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 3). [bildüm, -dü, -m]*

35. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 8). [bildüñ, -dü, -ñ]*

36. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi kim ādemdür ammā çoḳ **bilür** şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [bilür, -ür]*

37. Dilde ser-çeşme-i ġamdur **bilürin** baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan yaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 1). [bilürin, -ür, -in]*

38. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek **bilmezem** ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [bilmezem, -mez, -em]*

39. Bādeden geçdüm **bilüp** keyfiyyet-i aḥvālini
Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 5). [bilüp, -üp]*

40. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne **bilür**
Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 7). [bilür, -ür]*

41. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 4). [bilmezem, -mez, -em]*

42. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes **bilmiş**
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [bilmiş, -miş]*

43. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün bağlamışdur ḫıżmete **bil** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [bil,]*

44. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 10). [bilmem, -me, -m]*

45. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaṣdur baña
Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 10). [bil,]*

46. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi **bilmediler** müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [bilmediler, -me, -di, -ler]*

47. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [bilsem, -se, -m]*

48. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne **bilmezmiş** bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [bilmezmiş, -mez, -miş]*

49. Ezel ʿāşıḳlıġum **bilmezdi** ḥumret baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [bilmezdi, -mez, -di]*

50. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen Behiştī bu aralarda tehī **bilmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 10). [bilmezsin, -mez, -sin]*

51. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 4). [bilmezem, -mez, -em]*

52. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez ṣaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 2). [bilür, -ür]*

53. Bilmezin ṣaḫn-ı çemen bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [bilmezin, -mez, -in]*

54. Dehenüñ varlıġın sözüñle **bilen**
Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 3). [bilen, -en]*

55. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḫr-ı ḫūn sefīnesidür
Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 7). [bilüñ, -üñ]*

56. Ṣafā var idügin **bilmedi** cān laʿlüñde
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [bilmedi, -me, -di]*

57. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne **bil** vücūduñı devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [bil,]*

58. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki

şevḳuñden
Fenāya virdi dünyāyı **bilenler** bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 6). [bilenler, -en, -ler]*

59. Āftābum bunı **bilsün** kim felekde ben bugün
Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 5). [bilsün, -sün]*

60. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 7). [bildüm, -dü, -m]*

61. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem aʿlā **bilürem** üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [bilürem, -ür, -em]*

62. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel **bileydi** bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 2). [bileydi, -e, -y, -di]*

63. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ
Seni gördükde **bilmezem** n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 10). [bilmezem, -mez, -em]*

64. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ **bilsek**
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [bilsek, -se, -k]*

65. Ben **bildigüm** budur ki kemālāt-ı enbiyā
Ḫatm oldı cümle sende eyā ṭayyibü'l-ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 9). [bildigüm, -dig, -üm]*

66. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı **bilür** tercemesüz şāh-ı süḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [bilür, -ür]*

67. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle **bil** ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [bil,]*

68. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı **bilmezler** *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 2). [bilmezler, -mez, -ler]*

69. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem ṭaşların niye fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [bilmezem, -mez, -em]*

70. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam **bilmez** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [bilmez, -mez]*

71. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḫālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle **bil** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [bil,]*

72. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe **bil** ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 20). [bil,]*

73. Ravża-i ḫüsnüm benüm **bil** bāġ-ı cennetdür hemān
ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ ḫazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 9). [bil,]*

74. Eyle **bilgil** varıcaḳ menşūr-ı taḳrīrüm saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [bilgil, -gil]*

75. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de **bilürüz** ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 18). [bilürüz, -ür, -üz]*

76. Kim dilümi ol **bilür** ancaḳ ol añlar ḫāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [bilür, -ür]*

77. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya **bil** riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [bil,]*

78. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin **bileydüm** ey gerdūn
Bir içim ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı
ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [bileydüm, -e, -y, -dü, -m]*

79. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı **bilsem** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [bilsem, -se, -m]*

80. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine her yıl ḳıyāmetdür **bilüñ** anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 48). [bilüñ, -üñ]*

bil: *Vücudun orta yeri, bel.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
Velī ortada ḫāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [bilüñ, -üñ]*

bil: *Bilmek. II Tanımak, kabul etmek.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi **bil** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 6). [bil,]*

2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc **bil**
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [bil,]*

3. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā **bilür**
Ey lebi Kevs̱er seni bu teşne-dil aʿlā **bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [bilür, -ür]*

4. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā **bilür**
Ey lebi Kevs̱er seni bu teşne-dil aʿlā **bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 2). [bilür, -ür]*

5. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā **bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [bilür, -ür]*

6. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük mollā **bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [bilür, -ür]*

bil: *Bilmek, kestirememek.*

1. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [bilmezem, -mez, -em]*

bil: *Bilmek, sanmak.*

1. Ey şaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda **bil** dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [bil,]*

bil: *İdrak etmek. II Kendini bilmek.*

1. Miḳdāruñı **bil** ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [bil,]*

bil: *Bilmek. II Tutmak.*

1. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher **bil** ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [bil,]*

bil: *Bilmek. II Tanımak.*

1. Ben anı **bilmezem** kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 7). [bilmezem, -mez, -em]*

2. Ben ʿabdüñi **bilmez** mollāları dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [bilmez, -mez]*

3. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice **bilmek** yüzini görmeden āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [bilmek, -mek]*

4. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [bildigüñ, -dig, -üñ]*

5. Bildigüñ **bilmedigüñ** şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [bilmedigüñ, -me, -dig, -üñ]*

6. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları **bilem**
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 17). [bilem, -em]*

bilād: *Beldeler, şehirler.*

1. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḥnet almaġa
Behiştī ġam **bilādında** belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [bilādında, -ı, -n, -da]*

bildüñ mi: *Bilmek, tanımak.*

1. Didüm **bildüñ mi** ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 3). [bildüñ mi, -dü, -ñ , -mi]*

bildüñüz mi: *İdrak etmek.*

1. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 2). [bildüñüz mi, -dü, -ñüz , -mi]*

2. Çölde gāh sipihr-i fānīde
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 6). [bildüñüz mi, -dü, -ñüz, -mi]*

3. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 10). [bildüñüz mi, -dü, -ñüz, -mi]*

4. Sünbülistān-ı āsmān içre
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 14). [bildüñüz mi, -dü, -ñüz, -mi]*

bile: *Dahi, de.*

1. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
Ne ḥaz̲er ḳand-ı nebāt ile olursa **bile** çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [bile,]*

2. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle oldum reşk-i ḫayretden
Libāsumla **bile** gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 6). [bile,]*

3. Ḫırḳa vü tācı **bile** ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9).*

[bile,]

bile: *Bile isteye.*

1. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
   Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [bile,]*

bī-lenger: *Denizsiz.*

1. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger meded
   Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki **bī-lenger** meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [bī-lenger,]*

bilin: *Bilinmek, tanınmak.*

1. Her yaña şalınup **bilinürseñ** ʿaceb degül Sāḳī kim eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 9). [bilinürseñ, -ür, -se, -ñ]*

billāh: *Allah için.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
   Berg-i gülden nerm olur **billāh** baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [billāh,]*
2. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş
   Dūr olur mı göre **billāh** der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 6). [billāh,]*
3. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi **billāh** ey ṭabīb
   Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḫayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [billāh,]*

billāhi: *Allah için.*

1. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde cām-ı mey
   Bundan özge olmaya ʿālemde **billāhi** ṣafā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 8). [billāhi,]*
2. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
   Ey ṣabā **billāhi** luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [billāhi,]*
3. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından Gider **billāhi** kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [billāhi,]*
4. Tekye-i ʿışḳa girüp ṣāl-i melāmet giymiş Gör e **billāhi** Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [billāhi,]*
5. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā beslemiş
   Eyle **billāhi** riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 10). [billāhi,]*
6. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme **billāhi** revā Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [billāhi,]*
7. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
   Gizle **billāhi** Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 10). [billāhi,]*
8. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [billāhi,]*
9. Gör e **billāhi** Behiştī ol yaban alçaġını Ḳaṣd idermiş baḥş ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [billāhi,]*

bilmez idüm: *Bilmek.*

1. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk Ol cevān-baḫtumı ben **bilmez idüm** ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 6). [bilmez idüm, -i, -dü, -m]*

bilmez iken: *Bilmek, tanımak, görmek.*

1. Daḫı ʿömründe nedür **bilmez iken** ḥüsn-i edā
   Her denī Türki görürsin ẓurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 5). [bilmez iken, -mez, -i, -ken]*

bilmez misin: *Bilmek, idrak etmek.*

1. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 10). [bilmez misin, -sin]*

bilür mi: *Bilir mi?*

1. ʿIşḳuñ **bilür mi** ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
   Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 7). [bilür mi,]*

bīm: *Korku.*

1. Eger zāhidden olsa çekdigüm **bīm**
   Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 1). [bīm,]*

bīmār: *Hasta. II Âşık.*

1. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel Ġurbetde sen ṣaḳın dime **bīmāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [bīmāra, -a]*
2. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend

Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol **bīmārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [bīmārı, -ı]*

3. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur
bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 8). [bīmārıyem, -ı, -y, -em]*

4. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
Ben ol ölümlü **bīmārı** ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [bīmārı, -ı]*

bīmār ol: *Hasta olmak.*

1. Ṣaġ u sālim her kişi āzādelerle seyr ide
Ben esīr-i pister ü bālīn olam **bīmār olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 4). [bīmār olup, -up]*

bīmār u dil-teng ol: *Hastalanmak ve kederlenmek.*

1. Ṣararup nergisleyin **bīmār u dil-teng olmasun**
Gül gibi gülmek yaraşur ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 3). [bīmār u dil-teng olmasun, -ma, -sun]*

bīmār-ı ʿışḳ: *Aşk hastası.*

1. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm **bīmār-ı ʿışḳ** olanlara ḥāẕıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [bīmār-ı ʿışḳ,]*

bī-mecāl: *Mecalsiz, kuvvetsiz, dermansız.*

1. Yanar ġam āteşinden dil ża'īf u **bī-mecālem** ben
Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [bī-mecālem, -em]*

2. İbādetgāha gelse **bī-mecālem** mest-i mey gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [bī-mecālem, -em]*

bī-menzil: *Menzilsiz. II Yer edinememiş.*

1. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin Leylā
Ṣaḥrā-yı cünūn içre **bī-menzilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 8). [bī-menzilidüm, -i, -dü, -m]*

bī-meze: *Tatsız, lezzetsiz.*

1. Meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ **bī-mezedür**
Gel berü aña göre pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 7). [bī-mezedür, -dür]*

2. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa ṣāḥ-ı ḳahrı **bī-meze** ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [bī-meze,]*

biñ: *Bin kez, binlerce.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī maḳāmā mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 9). [biñ,]*

2. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri **biñ** baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [biñ,]*

3. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [biñ,]*

4. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde **biñ** ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [biñ,]*

5. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [biñ,]*

6. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [biñ,]*

7. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma **biñ** muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [biñ,]*

8. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda **biñ** yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 8). [biñ,]*

9. Bā-vefālar ḫüsnine bir daḫı māʾil olmazam
Günde **biñ** kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [biñ,]*

10. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ **biñ** cān ile müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [biñ,]*

11. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice **biñ** ẓulm-i dürüştün gördüm añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [biñ,]*

12. Niçe **biñ** yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuṣṣāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413,*

Mısra 9). [biñ,]

13. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ **biñ** artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 7). [biñ,]*
14. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 1). [biñ,]*
15. Sāḳıyā bir demde **biñ** ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 9). [biñ,]*
16. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm var
Raḳīb-ı dīv eger **biñ** ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 4). [biñ,]*
17. Biñ dürlü sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
Ḥālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 3). [biñ,]*
18. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4). [biñ,]*
19. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice
Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 4). [biñ,]*
20. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḫüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [biñ,]*
21. Ki vücūdumda **biñ** dehān olsa
Her dehānumda **biñ** zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 3). [biñ,]*
22. Ki vücūdumda **biñ** dehān olsa
Her dehānumda **biñ** zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 4). [biñ,]*
23. Eylesem vaṣf-ı ẕātuñı **biñ** sāl
Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 5). [biñ,]*
24. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [biñ,]*
25. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
Biñ kerre çevirseñ ne virür sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [biñ,]*
26. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [biñ,]*
27. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta ṣarṣar-ı ḳaḥruñ
Bir lāle-i bī-berg ola **biñ** ṣāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 118). [biñ,]*
28. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [biñ,]*
29. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati **biñ** gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [biñ,]*
30. Günde **biñ** kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 1). [biñ,]*
31. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur **biñ** yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [biñ,]*
32. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ **biñ** kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [biñ,]*
33. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden **biñ** mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [biñ,]*

biñ: *Ben, hâl.*

1. Dāne gösterse murġ-ı cāna **biñi**
Ḫasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [biñi, -i]*

biñ: *Binmek.*

1. Gülzāra döner zīnine **bindükce** ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 109). [bindükce, -dükce]*
2. Ḳabā-yı sebz ile dollāba **binseñ** ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 1). [binseñ, -se, -ñ]*

biñ başlu: *Bin başı olan.*

1. ʿAceb degül ḳızarursa yürekde peykānuñ
Ki her kimesne bu **biñ başludan** ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 4). [biñ başludan, -dan]*

biñ biñ: *Binlerce.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḫ-ı pākine
Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [biñ biñ,]*

biñ kerre: *Bin kez, defalarca.*

1. Biñ kerre gelse ḳaçan yüz eline alup

Beñzemezüz bir āyine-i ḥüsnüñ ayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 3). [biñ kerre,]*

biñ kez: *Bin kez, binlerce defa.*

1. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
   Sen gerekse günde **biñ kez** ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [biñ kez,]*
2. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür **biñ kez** baña
   ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [biñ kez,]*

bīnā: *Yapı, inşa edilmiş. II Beden.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ **bināsını** bülend eylemege Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 7). [bināsını, -s, -ı, -n, -ı]*
2. Faḫrdur ṣūret **bināsını** ḫarāb ıtmek bize Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 7). [bināsını, -sı, -nı]*
3. Bünyādını devirdi vücūdum **bīnāsınuñ** Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 5). [bīnāsınuñ, -s, -ı, -n, -uñ]*
4. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
   Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ **bināsına** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [bināsına, -sı, -n, -a]*

bīnā: *Bina, yapı. II Tabiat.*

1. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
   Bahār olmışdı ezhār-ı çemen açmış idi **bīnā** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 30). [bīnā,]*

bīnā eyle: *Basiretli, gören eylemek.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
   Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [bīnā eyleyen, -y, -en]*

bīnā ḳıl: *Yapmak, inşa etmek.*

1. Eṭrāf-ı dili perde-i ġaflet bürümişdür Ḳıl kuḫl-ı başīretle İlāhī anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 4). [bīnā ḳıl,]*
2. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī Şu üzre **binā ḳılmazıken** degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [binā ḳılmazıken, -maz, -ıken]*

bī-namāz: *Namazsız olmak, namazı terk etmek.*

1. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ **bī-namāz** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [bī-namāz,]*
2. Kūyuñda secde eylemeyem mi ḳapusına Şūfī ḳıla mı Kaʿbede ben **bī-namāzlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 6). [bī-namāzlıḳ, -lıḳ]*

bıñar: *Pınar.*

1. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün Gözlerüm ger aḳar **bıñar** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 4). [bıñar,]*

bīnā-yı ʿışḳ: *Aşk binası.*

1. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ Şol dem ki dilde baġladı **bīnā-yı ʿışḳ** esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [bīnā-yı ʿışḳ, -de]*

binā-yı zühdi: *Züht, takva binası.*

1. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp **binā-yı zühdi** vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [binā-yı zühdi, -i]*

biñde birin: *Binde biri.*

1. Eylesem vaṣf-ı ẕātuñı biñ sāl Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 6). [biñde birin, -n]*

bī-nevā: *Sessiz sedasız.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
   Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī **bī-nevā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [bī-nevā,]*
2. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
   Bir cāma biñ muʿallaḳ atar **bī-nevālaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [bī-nevālaruz, -lar, -uz]*

biñi bir pula: *Çok ucuz. II Değersiz.*

1. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül Ṣaḥn-ı gülşende **biñi bir puladur** feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 6). [biñi bir puladur, -dur]*

bī-nihāye: *Nihayetsiz, sonsuz.*

1. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāşıḳ Cihānı ġarḳa viren **bī-nihāye** yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 8). [bī-nihāye,]*

bī-niyāz: *Niyazsız, yalvarıp yakarmasız, ricasız.*

1. Zāhid gibi Behiştī ʿamel fikrin itmezüz

ʿĀşıḳlaruz ʿibādetümüz **bī-niyāzlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 10). [bī-niyāzlıḳ, -lıḳ]*

bir: *Öyle bir.*

1. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla **bir** ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [bir,]*
2. Bir āh idem derūndan eger ʿāşıḳāne ben
Āteş uram ḥarābe-i kevn ü mekāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 1). [bir,]*
3. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice **bir** aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi **bir** zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [bir,]*
4. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup **bir** nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [bir,]*
5. Beni gör kim **bir** āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [bir,]*
6. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ **birdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [birdür, -dür]*
7. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda **bir** miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda **bir** miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [bir,]*

bir: *Biri, bir tanesi.*

1. İtlerüñden **birinüñ** şālını isterdüm velī
Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḥarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [birinüñ, -i, -n, -üñ]*
2. Ḳızıl gül jālesin itmiş **birisi** eşküme teşbīh
Behiştī güş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [birisi, -i, -s, -i]*
3. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri aḫşam uçar birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 8). [biri, -i]*
4. İki ḥassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri aḫşam gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 12). [biri, -i]*
5. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [biri, -i]*
6. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin aḫşam ḳoşar birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 4). [birin, -in]*
7. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin aḫşam ḳoşar **birini** seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 4). [birini, -i, -n, -i]*
8. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri aḫşam uçar **birisi** seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 8). [birisi, -i, -s, -i]*
9. İki ḥassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri aḫşam gezer **birisi** seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 12). [birisi, -i, -s, -i]*
10. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb açılur **birisi** seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [birisi, -i, -s, -i]*
11. Görinmezsin ser-i kūyında yārin
Yeler oñmazlaruñ sen de **birisin** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 4). [birisin, -i, -sin]*

bir: *Bir, aynı, beraber.*

1. Birlik isterseñ eger yārile **birdür** ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [birdür, -dür]*

bir: *Eşit, denk, aynı.*

1. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā **bir** degül
Yolına döksem yanında **bir** ḳızıl mangır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [bir,]*
2. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda **bir** miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda **bir** miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [bir,]*

bir: *Sadece, tek, yalnız.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden şorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi ol fenni cihānda **bir** benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [bir,]*
2. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst **bir** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [bir,]*
3. ʿUryān olup libās-ı ġınādan Behiştiyā
Bir kendü ʿāleminde faḳīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 10). [bir,]*

bir: *Aynı.*

1. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām **bir**

Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [bir,]*

2. Mecnūn ile eger ben **bir** ʿaşrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [bir,]*

bir araya gel: *Bir yerde toplanmak, buluşmak.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [bir araya geldi, -di]*

bir avuç şuda boġ: *Sonunu getirmek, yok etmek.*

1. Bulsalardı **bir avuç şuda boġarlardı** beni
Eşkümüñ ḳaṭresinüñ her biri ḳan yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 3). [bir avuç şuda boġarlardı, -ar, -lar, -dı]*

bir bir: *Tek tek, birer birer.*

1. Ḥālümi **bir bir** öñüñde söylemek ḳaṣd eylesem
Siḫr-i çeşmüñ rişte-i ḥayretle aġzum baġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 5). [bir bir,]*
2. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm **bir bir** Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [bir bir,]*
3. Cismümi **bir bir** felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [bir bir,]*
4. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin **bir bir** gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 6). [bir bir,]*
5. Bulmaya ruḫları mānendi Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını **bir bir** elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 10). [bir bir,]*
6. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup şal ol ḫınzīra **bir bir** kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [bir bir,]*
7. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları **bir bir** sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [bir bir,]*

bir cürʿa: *Bir yudum.*

1. Ben Behiştī bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur Kevseri **bir cürʿa** çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 10). [bir cürʿa,]*

bir dahı: *Bir daha, bundan sonra.*

1. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma kim yoḳdur
Baña **bir daḫı** ḳible-i ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 8). [bir daḫı,]*
2. Bā-vefālar ḥüsnine **bir daḫı** māʾil olmazam
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [bir daḫı,]*
3. Ḳadd-i bālā ile **bir daḫı** saña kim öykünür
Var mıdur **bir daḫı** ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 5). [bir daḫı,]*
4. Ḳadd-i bālā ile **bir daḫı** saña kim öykünür
Var mıdur **bir daḫı** ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 6). [bir daḫı,]*
5. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic'olur ḫālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [bir daḫı,]*

bir dahı: *Bir de.*

1. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳarāġu **bir daḫı**
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [bir daḫı,]*

bir dāne: *Bir, tane. II Eşsiz, yegâne.*

1. Ey Behiştī yine **bir dānedür** aʿlā ġazelüñ
Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 7). [bir dānedür, -dür]*

bir degil mi: *Aynı değil mi.*

1. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
Şeb-efrūz ile **bir degil mi** sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 4). [bir degil mi,]*

bir degül: *Aynı olmamak, eşit olmamak.*

1. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 4). [bir degül,]*

bir degül iki degül: *Bir değil iki değil. II Sürekli, daima.*

1. Āstānuñda raḳībüñ **bir degül iki degül**
Cennet-i kūyuñda neyler ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 7). [bir degül iki degül,]*

bir dem: *Bir an.*

1. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün **bir dem** eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [bir dem,]*

bir dem: *Bir zaman, bir vakit.*

1. Hele **bir dem** şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [bir dem,]*

bir dem ol: *Bir vakit gele.*

1. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [bir dem ola, -a]*

bir dırnaġını virme: *Bir tırnağını bile vermemek.*

1. Āftābum bunı bilsün kim felekde ben bugün
Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 6). [bir dırnaġını virmezem, -mez, -em]*

bir gör: *Eşit saymak, eşit görmek.*

1. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
Anı **bir görme** benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 4). [bir görme, -me]*
2. Şīrīn lebüñle kendin **bir görmek** ister imiş
Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [bir görmek, -mek]*

bir ḥāl ol: *Bir şeyler olmak, farklı bir hale dönüşmek.*

1. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña **bir ḥāl olur**
Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 1). [bir ḥāl olur, -ur]*

bir içim şu: *Bir yudum su.*

1. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda **bir içim şu** virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [bir içim şu,]*
2. Bir içim şuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 5). [bir içim şuyın, -y, -ın]*

bir iken: *Bir tane iken.*

1. Ben dehānın şoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī **bir iken** şübhe iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [bir iken,]*

bir iki: *Birkaç.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz **bir iki** mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [bir iki,]*
2. Olsa kimüñle **bir iki** göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [bir iki,]*
3. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz manşıb
Ḥāşılı bendesiyüz **bir iki** sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 4). [bir iki,]*
4. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḫużūra varam
Ne yād serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 5). [bir iki,]*
5. Bir iki cām-ı bāde ile nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa şīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 3). [bir iki,]*
6. Ḳudretüñ var ise her mīre ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña **bir iki** sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 6). [bir iki,]*
7. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
Ay u gün **bir iki** ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 6). [bir iki,]*
8. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ **bir iki** Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 2). [bir iki,]*
9. Ḥużūrını uçurmañ **bir iki** gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 5). [bir iki,]*
10. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār
Silker öñine aḥżari **bir iki** enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 2). [bir iki,]*
11. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
Anı feṯḥ itmege atışduravuz **bir iki** ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 2). [bir iki,]*

bir iki gün: *Birkaç gün, bir müddet.*

1. Sevsem Behişti bir güzeli yād olur hemān
Gönlüm alınca **bir iki gün** āşinā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 10). [bir iki gün,]

bir iki üç: *Bir, iki, üç derken, zamanla.*

1. Bu iki gözlerüm dil-i ḫūnīnile benüm
Oldı şeh-i ḫayālüñe **bir iki üç** ḫıyām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 56). [bir iki üç,]

bir it: *Bir tutmak, eşit saymak, eşit görmek.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf it
Niçe **bir itse** gerek bir şemʿ-i tābān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [bir itse, -se]*
2. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice **bir itse** gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [bir itse,]*
3. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice **bir itse** gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [bir itse, -se]*

bir kaç: *Birkaç.*

1. Feth eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye emāncuḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [bir ḳaç,]

bir kemik kal: *Bir deri bir kemik kalmak.*

1. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
Uş göresin olısar ol daḫı pā-māl-i segān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 5). [bir kemik ḳaldı, -dı]

bir kez: *Bir defa.*

1. Ol iki zencīrüñi **bir kez** perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [bir kez,]*

bir ḳıla al: *Değer vermemek, bir pula saymamak.*

1. Kākülüñ zencīri aṣlā **bir ḳıla almaz** beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 3). [bir ḳıla almaz, -maz]*

bir laḥẓa: *Bir an.*

1. Ey Behiştī dūr olup **bir laḥẓa** kūy-ı yārdan
Āşkāra dünyede gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 9). [bir laḥẓa,]
2. ʿIşḳdan şöyle ki **bir laḥẓa** Behiştī ola dūr
Döner ol ṣaḥṣa ki maḥbūbı gide yanından
(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [bir laḥẓa,]

bir mi ol: *Eşit, denk olmak.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz Mecnūn
Üştür-i terlerle **bir mi olur** yund eşegi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 6). [bir mi olur, -ur]

bir mi: *Denk mi, eş mi?.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān **bir midür**
Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 5). [bir midür, -dür]*

bir ol: *Beraber olmak.*

1. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile **bir olma** tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [bir olma, -ma]*

bir pula ḳādir olmasun mı: *Bir pul değerinde olmak, bir pul etmemek.*

1. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā olupdur ehl-i ʿışḳ
Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 4). [bir pula ḳādir olmasun mı, -ma, -sun, -mı]*

bir yaña git: *Bir yere gitmek.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden
Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ istiḫāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 9). [bir yaña gitmez, -mez]

bir yañadan: *Bir taraftan.*

1. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm
(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [bir yañadan,]

bir zerrece: *Zerre kadar, azıcık bile.*

1. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun **bir zerrece**
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dün olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 7). [bir zerrece,]*
2. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti **bir zerrece** cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 22). [bir zerrece,]*

bıraġ: *Bırakmak, akıtmak, dökmek.*

1. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña öyküṇdi senüñ
   Dürri gözden **bıraġursam** yeridür yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 6). [bıraġursam, -ur, -sa, -m]*

bırak: *Bırakmak, terk etmek.*

1. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın elden ḳomaduñ
   Ey göñül pāye-i vaṣl isteriseñ anı **bıraḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 6). [bıraḳ,]*

biraz: *Biraz, azıcık.*

1. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña **biraz**
   Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [biraz,]*
2. Yāreye ebrişīm götürmez iken
   İnce meyden **biraz** götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [biraz,]*
3. Yürüñ varuñ gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün
   Biraz bu gülşen-i dehre gül-i leṭāfet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 4). [biraz,]*

birbiri: *Birbirlerine.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular **birbirine** maʿzūl
   İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [birbirine, -n, -e]*

birebir: *İyi gelmek, deva olmak.*

1. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle ṭabībüm
   Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ **birebirdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 4). [birebirdür, -dür]*

bī-renc ol: *Zahmetsiz, sıkıntısız olmak.*

1. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
   Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 51). [bī-renc ola, -a]*

bī-resm: *Tasvirsiz, şekilsiz.*

1. Sen şu **bī-resm** ḫarāmīsin eyā çeşmi siyāh
   Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 7). [bī-resm,]*

birez: *Biraz, azıcık.*

1. Eski derdüñ ʿaṣābesin şeşelüm
   Baġrumuz başını **birez** deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 8). [birez,]*

birgün: *Bir gün, bir vakit.*

1. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
   Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [birgün,]*

biri: *Biri, bir tanesi.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
   Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [birisi, -s, -i]*
2. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
   Birisi bir mürāʿī **birisi** bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [birisi, -s, -i]*
3. Cevr itme baña sen de seversin **birin** ṣaḳın
   Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 3). [birin, -n]*
4. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
   Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [biri,]*
5. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
   Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [biri,]*
6. Biri olmazsa dimişler **birine** yer degmez
   Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [birine, -n, -e]*
7. Ola bir saṭrı genc-i dürr-i maḳāl
   Birisi daḫı dürc-i gevher-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 22). [birisi, -s, -i]*
8. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler
   Yine şeh-bāzın uçurmış **birisi** bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [birisi, -s, -i]*

biri birine: *Birbirine, biri diğerine.*

1. Gözümde merdüm-i dīde ruḫuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
   İkisinüñ **biri birine** yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 2). [biri birine, -n, -e]*

biricük: *Biricik, bir tane.*

1. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī **biricük**
   Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [biricük,]*

biricük: *Bir kere, bir kez.*

1. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ

mı
Be-hey āfet **biricük** söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [biricük,]*

birin: *Biri, bir tanesi.*

1. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz şuʿarānuñ evüñ ḥarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [birin,]*

birkaç: *Birkaç, belgisiz sıfat.*

1. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḥrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 7). [birḳaç,]*
2. Tāze tāze lāle-ḥadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ **birḳaç** gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 4). [birḳaç,]*
3. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ ṭolanur
Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 6). [birḳaç,]*
4. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende **birḳaç** üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [birḳaç,]*

birle: *İle.*

1. Faḫrdur ṣūret bināsını ḥarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī **birle** biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [birle,]*
2. Sāde-rūlar **birle** yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [birle,]*
3. Ḳalemi kāġıẕ üzre füsūn-sāz ḳılmaduñ
Bir ruḳʿa **birle** bizi ser-efrāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 2). [birle,]*
4. Vaṣluñ günide ṣām-ı firāḳuñ beyān ide
Kāfūr **birle** müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [birle,]*

birlek: *Birlik, birlikte olma durumu, beraberlik.*

1. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı **birlek** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [birlek,]*

birlig: *Birlik, birlikte olma durumu, beraberlik.*

1. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 1). [birlige, -e]*

birlik: *Birlik, birlikte olma durumu, beraberlik.*

1. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [birlik,]*

birlikde: *Birlik, birlikte olma durumu, beraberlik.*

1. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar iki ḫüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [birlikde,]*

birūn ol: *Hariç olmak.*

1. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn
ʿĀlemüñ sulṭānı oldum ġuṣṣadan āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 3). [birūn olalı, -alı]*

biryān: *Kebap.*

1. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ **biryānına** ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [biryānına, -ı, -n, -a]*

biryān id: *Kebap etmek. II Yakıp kavurmak, acı vermek.*

1. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş **biryān iderseñ** murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 8). [biryān iderseñ, -er, -se, -ñ]*

biryān it: *Kebap etmek. II Aşk ateşiyle ıztırap çektirecek biçimde yakmak.*

1. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle **biryān itdi** kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [biryān itdi, -di]*

bī-sāhil: *Sahili olmayan.*

1. Ālāyiş-i ġuṣṣadan ṣāfī-dilidüm cānā
Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa **bī-sāḥilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 2). [bī-sāḥilidüm, -i, -dü, -m]*

bīşe: *Orman. II Mecra, saha.*

1. Belāgat **bīşesin** mesken idinen şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [bīşesin, -sin]*

bī-sebeb: *Sebepsiz.*

1. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī **bī-sebeb**
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿāḳıl dostum

(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 9). [bī-sebeb,]

bī-şekk: *Şüphesiz, kesinlikle.*

1. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu beyti
İki ʿālemde **bī-şekk** bāʿiṣ-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 68). [bī-şekk,]*

bī-ser: *Başsız.*

1. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben **bī-serüñ** ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 6). [bī-serüñ, -üñ]*

bī-ser ü bī-pā eyle: *Perişan ve darmadağın eylemek.*

1. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 58). [bī-ser ü bī-pā eyleyesin, -y, -e, -sin]*

bister: *Yatak, döşek.*

1. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü **bister** derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [bister,]*

bīsütūn: *Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.*

1. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dūn idi **Bīsütūn** vuḥūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 10). [bīsütūn,]*

bīsütūn: *Sütunsuz, direksiz.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [bīsütūn,]*
2. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 6). [bīsütūn,]*

bīsütūn: *Dağ. II Gökyüzü.*

1. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam **bīsütūnında**
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 3). [bīsütūnında, -ı, -n, -da]*

bit: *Yetişmek, büyümek.*

1. Ruḫ-ı yāri belā deştinde **bitmiş** lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [bitmiş, -miş]*

bit: *Yok olmak, tükenmek.*

1. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda **bitdüm** ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 1). [bitdüm, -dü, -m]*
2. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme keşret
Nihāyetsüz **biter** zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [biter, -er]*
3. Belālar ne **biter** ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [biter, -er]*

bī-ṭāḳat: *Takatsiz, güçsüz.*

1. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde **bī-ṭāḳatidüm** ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda mānend-i ṣabā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 3). [bī-ṭāḳatidüm, -i, -dü, -m]*

bī-ṭāḳat it: *Takatsiz, güçsüz bırakmak.*

1. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār ṣanma kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 8). [bī-ṭāḳat itmiş, -miş]*

bi't-tamām: *Karşılık.*

1. Çünki el-iḥsān illā **bi't-tamām**
Sāġarı ʿuşşāḳa pür ṣun sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 5). [bi't-tamām,]*

bitürmez mi: *Bitirmek, yeşertmek.*

1. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde **bitürmez mi** giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 8). [bitürmez mi, -mez, -mi]*

bī-vefā: *Vefasız.*

1. Bunı bildüm kim Behiştī ʿāşıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 10). [bī-vefā,]*

bī-vefā: *Vefasız. II Sevgili.*

1. Ẓannum budur ki bulmaya sen **bī-vefā** gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 10). [bī-vefā,]*

bī-vefā ol: *Vefasız olmak.*

1. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
Zīrā ḳoyun güzelleri hep **bī-vefā olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 6). [bī-vefā olur, -ur]*

bīzār: *Rahatsız, bıkkın.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan **bīzār** mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [bīzār,]*

bīzār ise: *Usanmış, bıkmış.*

1. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola **bīzār ise** ʿāṣıḳ
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 7). [bīzār ise, -ise]*

bīzār ol: *Bıkmak, usanmak, rahatsız olmak.*

1. Kim ola kim bāġ-ı ḥüsnümden benüm **bīzār olur**
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 15). [bīzār olur, -ur]*

bī-zevḳ: *Zevksiz.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām **bī-ẕevḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [bī-ẕevḳ,]*

bī-żiyā: *Işıksız.*

1. Güneş maġribde kim olup ḳılursa **bī-żiyā** merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [bī-żiyā,]*

boġ: *Fazla miktarda tesir etmek.*

1. Hergiz Behiştiyi **boġdı** merḥamet nūrı
Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [boġdı, -dı]*

boġ: *Boğmak, daraltmak.*

1. Kemān ebrūña ṭaʿn itmiş anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 6). [boġarlar, -ar, -lar]*

boġıl: *Boğulmak, batmak.*

1. Ẓālimi şanma ki ber-ḫudār olur
Ya **boġılur** ṣuya ya ber-dār olur *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 2). [boġılur, -ur]*

bögür: *Böğürmek, bağırmak.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen ṣevri **bögürdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [bögürdür, -dür]*

bol: *Bol, çok.*

1. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı **bol** ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [bol,]*

böldür: *Parçalatmak.*

1. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
Sen iseñ anı müjeñ tīġına **böldürmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [böldürmezsin, -mez, -sin]*

bölük: *Bölük, kısım.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan zendür
Bizüm **bölükde** gerekmez anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 6). [bölükde, -de]*
2. İvdürürsen bizi dermān ḫaberin virme bize
Bir **bölük** ḫastelerüz derdüñile ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 6). [bölük,]*

bönlüge ur: *Bönlüğe vurmak, saflığa bağlamak.*

1. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı **bönlüge urup**
Nicesinden ẕarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 9). [bönlüge urup, -up]*

boş ol: *Boş olmak, dolu olmamak.*

1. Pür şevḳ olan ḫurūşunı hażm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 4). [boş olur, -ur]*

boşan: *Akmak.*

1. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum **boşanur** hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 3). [boşanur, -ur]*

bostān-ı ʿālem: *Dünya bahçesi. II Dünya.*

1. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
İrem **bostān-ı ʿālemde** ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 10). [bostān-ı ʿālemde, -de]*

bostān-ı ʿışḳ: *Aşk bostanı, bahçesi.*

1. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez

Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [bostān-ı ʿışḳa, -a]*

boy: *Boy, kamet, endam. II Sevgilinin boyu.*

1. Servlerde ne **boyuñ** gibi baña ḳad görinür
   Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 1). [boyuñ, -uñ]*
2. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
   Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 1). [boyuñ, -uñ]*
3. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
   Boyuñla baḥse ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 8). [boyuñla, -uñ, -la]*
4. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
   Serv **boy** sāyesi ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 8). [boy,]*
5. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
   Servi ālūde-i ḫāk itdi **boyuñ** reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 2). [boyuñ, -uñ]*

boy: *Boy, kabile.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
   Bir **boyı** āzāde şāhuñ ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [boyı, -ı]*

boy çek: *Boya çekmek, uzamak.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi **boy çekmiş** bülend olmış
   Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [boy çekmiş, -miş]*

böyle: *Böyle, bu şekilde.*

1. Niçün **böyle** ḳarār üzre degüldür ḫālüñ ey deryā
   Senüñ ḫāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [böyle,]*
2. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür **böyle** Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 9). [böyle,]*
3. Aḥbāb **böyle** çekdigi yerde cefā yükin Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 3). [böyle,]*
4. ʿĀşıḳ ehl-i şevḳ u zāhid pür-riyā
   Böyle taḳdīr itmiş Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 8). [böyle,]*
5. Ḳaşuña ḫarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
   Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur **böyle** ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [böyle,]*
6. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki **böyle** ḫayrete varmış
   Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [böyle,]*
7. Yoġiken **böyle** vaṣfuña pāyān
   Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 7). [böyle,]*
8. Ahbāb **böyle** çekdügi yerde cefā yükin Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [böyle,]*
9. Böyle ḫāk itme efendi yoluña cān vireni Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 15). [böyle,]*
10. Dirīġ ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān
    Revā mı ehl-i beyti eylemeklik **böyle** sergerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 16). [böyle,]*

böyle: *Bu kadar.*

1. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ **böyle** ṭatludur ḫaberlerde
   Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bīdād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [böyle,]*

böyle gelmişdür böyle gider: *Böyle gelmiş böyle gider.*

1. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña ḫande ider
   Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 2). [böyle gelmişdür böyle gider,]*

böyle mi: *Böyle mi, bu şekilde mi.*

1. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār ayrılıġı
   Bülbüli **böyle mi** eylerdi bahār ayrılıġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 2). [böyle mi,]*

böyle ol: *Bu şekilde olmak.*

1. Ṣafā var idügin bilmedi cān laʿlüñde
   Ḳābiliyyet olıcaḳ **böyle olur** gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 2). [böyle olur, -ur]*

boyn: *Boyun.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
   Şeyṭān miṣāl nāmūs **boynunda** olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [boynunda, -u, -n, -da]*
2. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḫummā

Gelüñ benüm ḳolumı **boynına** idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [boynına, -ı, -n, -a]*

3. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum **boynuma** ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [boynuma, -um, -a]*

4. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola **boynuñ** şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [boynuñ, -uñ]*

boynına ṭaḳ: *Boynuna takmak.*

1. Kemān ebrūña ṭaʿn itmiş anuñçün
Boġarlar **boynına ṭaḳup** kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 6). [boynına ṭaḳup, -up]*

boynuñ bezin şişir: *Boyun bezini şişirmek. II Kibirlenmek, insanlara tepeden bakmak.*

1. Dünyā nefāʿisiyle **boynuñ bezin şişirme**
Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 7). [boynuñ bezin şişirme, -me]*

boynuña zencīr ṭaḳıl: *Boynuna zincir vurulmak.*

1. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 10). [boynuña zencīr ṭaḳılsun, -sun]*

boynuñda borcu ṭur: *Boynunun borcu olmak, vazifesi olmak.*

1. Boynuñda būse borcu ṭururken Behiştiye
Ẓulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 9). [boynuñda borcu ṭururken, -u-ur, -ken]*

boynunı bük: *Boynunu bükmek.*

1. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe **boynunı bükdi**
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 33). [boynunı bükdi, -di]*

boyun eg: *Boyun eğmek, teslim olmak.*

1. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu **boyun egmiş** aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 3). [boyun egmiş, -miş]*

boz: *Bozmak, tahrip etmek.*

1. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin añа biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi şun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [bozdı, -dı]*

2. Ḥınnālamışdı gerçi çenāruñ elin zamān ʿīd-i ḫazānı **bozdı** velī berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 2). [bozdı, -dı]*

bre: *Bre, hey.*

1. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī bugün bāde
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [bre,]*

2. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ **bre** zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [bre,]*

bu: *Burada, dünyada.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük rıżā-yı Ḫālıḳı
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 21). [bunda, -n, -da]*

bu deñlü: *Bu kadar, bu derece.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī **bu deñlü** ṭāʿat
Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [bu deñlü,]*

2. Zen-i felekde vefādan eser olaydı eger
Bu deñlü ḫüsnile ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [bu deñlü,]*

3. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā **bu deñlü** var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [bu deñlü,]*

bu güncek: *Bugünde.*

1. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [bu güncek,]*

bu idi: *Bu, işaret zamiri.*

1. Bu idi ʿahdüm yoluña ser virem öldürmedüñ
Sen beni erbāb-ı ʿışḳ içinde yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 7). [bu idi, -idi]*

bu ki: *Bu ki.*

1. Şimdi fikrüm **bu ki** ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā

idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 1). [bu ki,]*

bu mı: *Bu mu.*

1. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan **bu mıdur** maẕmūnı
   Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 5). [bu mıdur, -dur]*

bu yüzden: *Bu sebepten.*

1. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
   Var bizüm daḫı **bu yüzden** ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [bu yüzden,]*

bū-alī sīnā: *İbn-i Sînâ, meşhur Türk tabip, filozof ve âlimi olup, Şark edebiyatında ilim ve irfanın, hikmet ve felsefenin timsali.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
   Niçe yıl şākird olurdı **Bū-Alī Sīnā** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [bū-alī sīnā,]*

bucaġ: *Bucak, köşe.*

1. Ḫaste yatur ġam **bucaġında** seni özler göñül
   İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [bucaġında, -ı, -n, -da]*

budaġ: *Fidan, dal.*

1. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
   Ṭūbā **budaġı** üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 4). [budaġı, -ı]*
2. Gül-bünler öykünür diyü sen gül **budaġına**
   Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 1). [budaġına, -ı, -n, -a]*
3. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül **budaġına**
   Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [budaġına, -ı, -n, -a]*

büdalā: *Saf gönüllü.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
   Şimdi bir mürşid-i kāmil **büdalā** şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [büdalā,]*

būd-ı mevzūn: *Vezinli varlık. II Vezinli şiir.*

1. Bulımaz **būd-ı mevzūna** ẓafer
   Baḥre olmayan Behiştī āşinā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 9). [būd-ı mevzūna, -a]*

bugün: *Bugün.*

1. Neʿāşıḳ kim **bugün** rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
   Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 5). [bugün,]*
2. Yine gülşende **bugün** bülbüle bir ḥāl olmış
   Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 1). [bugün,]*
3. Sāḳī benümle itdi **bugün** kār-sāzlıḳ
   Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 1). [bugün,]*
4. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış **bugün** bir mār
   Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [bugün,]*
5. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
   Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk **bugün** Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [bugün,]*
6. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
   İşigüñde **bugün** her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 8). [bugün,]*
7. Sākıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
   Devr elinden olmışuzdı biz **bugün** ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [bugün,]*
8. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
   Tīġ-ı zebān ile **bugün** ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [bugün,]*
9. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
   Meydān-ı güft u gūyā **bugün** bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 2). [bugün,]*
10. Ben Behiştī **bugün** ol rind-i mey-āşāmem ki
    Unıdur Kevşeri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 9). [bugün,]*
11. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
    Gel **bugün** bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [bugün, -dı]*
12. Bādenüñ menfaʿatin gör ki **bugün** pīr-i muġān
    Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [bugün,]*

13. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār **bugün**
Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 9). [bugün,]*

14. Behiştī nice ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde **bugün** bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [bugün,]*

15. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī **bugün** bāde
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp **bugün** ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [bugün,]*

16. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī **bugün** bāde
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp **bugün** ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 8). [bugün,]*

17. Āftābum bunı bilsün kim felekde ben **bugün**
Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 5). [bugün,]*

18. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde
Ebrūlaruñuñ reşki **bugün** bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 8). [bugün,]*

19. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi Behiştī **bugün** var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [bugün,]*

20. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [bugün,]*

21. Ol cürʿa **bugün** ṣol ḳadar ide bī-ḫod
Kim göñlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [bugün,]*

22. Aldanma **bugün** şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 41). [bugün,]*

23. Ẕikrüñle **bugün** güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 89). [bugün,]*

24. Sāzumuz diñler felekde Zühre-i zehrā bizüm
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur **bugün** dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 2). [bugün,]*

25. Ben yarın gelen belā içün **bugün** ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [bugün,]*

bugün: *Bugün. II Bundan böyle, artık.*

1. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı **bugün** andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [bugün,]*

bugün āhir: *Bugün yarın. II Er geç.*

1. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [bugün āḫir,]*

bugün bañayise yarın saña olur: *Bugün bana ise yarın sanadır.*

1. Cevr itme baña sen de seversin birin ṣaḳın
Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 4). [bugün bañayise yarın saña olur,]*

buġż: *Kin, nefret.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Faẓl ehline taʿaṣṣub u **buġż** u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [buġż,]*

buḫrān: *Sıkıntı, bunalım.*

1. Dildeki **buḫrānumuzdan** bir eserdür sūr-ı ṣayf
Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 9). [buḫrānumuzdan, -u, -muz, -dan]*

bühtān: *İftira.*

1. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña **bühtāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [bühtāndur, -dur]*

2. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti tāze **bühtān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [bühtān,]*

bühtān eyle: *İftira atmak.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya **bühtān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [bühtān eylerüz, -r, -üz]*

bühtān id: *İftira atmak, kara çalmak.*

1. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña **bühtān ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 6).*

[bühtān ider, -er]

2. Sünbülī būyını alduñ diyü **bühtān itme**
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış
(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 1). [bühtān itme, -me]

bük: *Bükmek, iki büklüm etmek, eğmek.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā **bükmez** diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [bükmez, -mez]*
2. Peykān-ı ḥadengüñ kim per **bükdü** kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 5). [bükdü, -dü]*
3. Nāzile **büküp** ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 1). [büküp, -üp]*
4. Ḳapuñda **büküp** ḳaddüm meh gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [büküp, -üp]*
5. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde
Ebrūlaruñuñ reşki bugün **bükdi** hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 8). [bükdi, -di]*
6. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ **bükmegiçün** bār ola
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 8). [bükmegiçün, -meg, -içün]*

bükā: *Ağlama, girye.*

1. Buñ deminde yolına virdüm **bükā** göñlüm velī
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [bükā,]*

bükā id: *Ağlamak.*

1. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ **bükā idüp** Hüseyn içün
Leb-i Kevs̱er ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [bükā idüp, -üp]*

buḳʿa-i imkān: *İmkânlar ülkesi.*

1. Ẕikrüñle bugün güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür nāmuñile **buḳʿa-i imkān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 90). [buḳʿa-i imkān,]*

bükil: *Eğilmek, bükülmek.*

1. Nigārā gül yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 6). [bükildi, -di]*

bul: *Olmak, hâlini almak.*

1. Beñzüm **bulmışdur** evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [bulmışdur, -mış, -dur]*

bul: *Bulmak, elde etmek.*

1. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni
Eşkümüñ ḳaṭresinüñ her biri ḳan yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 3). [bulsalardı, -sa, -lar, -dı]*
2. Künc-i ʿuzletde Behiştī **bulmışam** genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 9). [bulmışam, -mış, -am]*
3. Bezm-i ʿışkuñda cihān ḥalḳın iderdi **bulsa** mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim olaʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [bulsa, -sa]*
4. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar ṭaʿñ mı Kaʿbe-i vuṣlat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 2). [bulsalar, -sa, -lar]*
5. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne bābından **bulur** sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [bulur, -ur]*
6. Düşnām-ı yārdan dil şöyle şafā alur kim
Pür-teşne **buldı** gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [buldı, -dı]*
7. Yazmaġa **bulduḳları** yerde Behiştī şiʿrini
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [bulduḳları, -duḳ, -lar, -ı]*
8. Çār-sūmuzda ne isterseñ **bulursuñ** gel berü
Mıṣr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 11). [bulursuñ, -ur, -su, -ñ]*
9. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ
ʿÖtesin Allāh oñara hele **bulduḳ** ṣabr-ı Ḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [bulduḳ, -du, -ḳ]*
10. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat **buldum**
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [buldum, -du, -m]*
11. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
Kim didi **bulduġuñuz** eyleñ bu cāna şevḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [bulduġuñuz, -duġ, -uñuz]

12. İtdügüm fikr-i vişālüñdür umaram ki **bulam**
Çünki ʿālemde kişi itdügini bulsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 7). [bulam, -am]*

13. Raḳībi ṣaḫn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger **bulsam** ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [bulsam, -sa, -m]*

14. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye **bulsam** virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [bulsam, -sa, -m]*

15. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı **bulsam** gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [bulsam, -sa, -m]*

16. Ger **bulursam** ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḥāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [bulursam, -ur, -sa, -m]*

17. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı meykedede
Ki ṣaḫne **bulmaya** dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 6). [bulmaya, -ma, -y, -a]*

18. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [bulduġum, -duġ, -um]*

19. Mübtelā-yı derd ü ġam **bulsam** melālüm söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [bulsam, -sa, -m]*

20. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab **buldı** bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [buldı, -dı]*

21. Yanında sāyesi ṣanup … diyü **bulsam**
Tenümde şālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 7). [bulsam, -sa, -m]*

22. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca **bulsam** bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 2). [bulsam, -sa, -m]*

23. Behiştī **bulduġuñ** ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 9). [bulduġuñ, -duġ, -uñ]*

24. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam çeker iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 6). [bulsam, -sa, -m]*

25. Bulmaya ruḫları mānendi Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [bulmaya, -ma, -y, -a]*

26. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre **bulam** yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [bulam, -am]*

27. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar **bulurlarsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [bulurlarsa, -ur, -lar, -sa]*

28. Ẓannum budur ki **bulmaya** sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 10). [bulmaya, -ma, -y, -a]*

29. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 2). [bulmaz, -maz]*

30. Almaġa irdüginüñ göñlini ʿār eylemeyüp
Bulduġı mülket-i vīrāneye sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 6). [bulduġı, -duġ, -ı]*

31. Giy şerʿ libāsın **bulasın** cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [bulasın, -a, -sın]*

32. Ḥāl ehli küdüretde **bulur** cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 19). [bulur, -ur]*

33. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda **bulur** merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [bulur, -ur]*

34. Bir daḫı Caʿfer **bulursam** nic'olur ḥālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [bulursam, -ur, -sa, -m]*

35. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
Nāleñi gūş iden ṣafā **bulsun** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 16). [bulsun, -sun]*

36. Bulduġı pārtālı yüklense n'ola ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [bulduġı, -duġ, -ı]*

37. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin **buldı** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [buldı, -dı]*

38. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı **bulsa** göziyle yerdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 10). [bulsa, -sa]

bul: *Bulmak, görmek.*

1. Ḳanda bir dīvāne **bulsam** eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 3). [bulsam, -sa, -m]*
2. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 7). [bulmadum, -ma, -du, -m]*
3. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ **bulmadum** ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 2). [bulmadum, -ma, -du, -m]*
4. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [bulduġın, -duġ, -ın]*
5. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [bulmadum, -ma, -du, -m]*

bul: *Bulmak. II Gönül vermek, meyletmek.*

1. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā **bulmış** unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [bulmış, -mış]*

bul: *Bulmak, kazanmak.*

1. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet **bulupdur** cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 18). [bulupdur, -up, -dur]*

bulan: *Duruluğunu, berraklığını yitirmek, bulanmak.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki **bulanmaz** ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḫūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 2). [bulanmaz, -maz]*

bulaş: *Değmek, bulaşmak.*

1. ʿĀlemi gezse **bulaşmaz** pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 7). [bulaşmaz, -maz]*

bülbül: *Güzel sesiyle bilinen kuş.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni **bülbül** gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [bülbül,]*
2. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde **bülbül** gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı göñlüm ıżṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 5). [bülbül,]*
3. Ṣūret-i ḫālin ḳo ʿuşşāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 8). [bülbülüñ, -üñ]*
4. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
Serv dūd-ı āhı **bülbül** nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [bülbül,]*
5. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
Bir ʿaceb gülşendür ammā **bülbüli** bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [bülbüli, -i]*
6. Ey Behiştī beni **bülbül** gibi giryān göricek
Ġonca gibi yüzini virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 9). [bülbül,]*
7. Ferāġat eyledüm **bülbül** gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice **bülbül** gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 3). [bülbül,]*
8. Muṭribüm **bülbül** ʿalemdārum sehī serv-i bülend
Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [bülbül,]*
9. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı **bülbülüñ** nev-rūz-ı ʿuşşāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 2). [bülbülüñ, -üñ]*

bülbül: *Bülbül. II Âşık, meftun, tutkun.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek neden
Ṣuç mı itdüm **bülbül** oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 8). [bülbül,]*
2. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 5). [bülbülüñ, -üñ]*
3. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende **bülbül** āyet-i ḳul yā ʿibād

(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 2). [bülbül,]

4. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi **bülbül** murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [bülbül,]*

5. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḥṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan **bülbüllerile** ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 8). [bülbüllerile, -ler, -ile]*

6. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
Bezm-i çemende **bülbül** pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 8). [bülbül,]*

7. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
Ki **bülbül** sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 2). [bülbül,]*

8. Şanma **bülbül** gibi şeydā-yı gül-i bāġuz biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 1). [bülbül,]*

9. Gül-i nev gibi ḫandān olma **bülbül** gibi aġlarsın
Felekdür bu kime her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 7). [bülbül,]*

10. Bikriken gülşende ḥamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı Behiştī **bülbül** efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 10). [bülbül,]*

11. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Şanuram **bülbül** ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 6). [bülbül,]*

12. Yine gülşende bugün **bülbüle** bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 1). [bülbüle, -e]*

13. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ **bülbül**
Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [bülbül,]*

14. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār ayrılığı
Bülbüli böyle mi eylerdi bahār ayrılığı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 2). [bülbüli, -i]*

15. Belāġat **bülbüli** olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [bülbüli, -i]*

16. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki **bülbülsüz** ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 10). [bülbülsüz, -süz]*

17. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa **bülbül**
Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 5). [bülbül,]*

18. Bülbüli nālān ider gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
Sünbüli ġamgīn ider zülf-i perīşānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 1). [bülbüli, -i]*

19. Bülbül beyān ider güle ḫālin güzel güzel
Seyr itdürür gül aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 1). [bülbül,]*

20. Ruḫları lāle dili **bülbül** yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [bülbül,]*

21. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e virmezem
Bir **bülbülem** Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 10). [bülbülem, -em]*

22. Bir gülsitān ki anda gül-i rūyuñ olmaya
Bülbül hezār aġlasa ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 8). [bülbül,]*

23. Ferāġat eyledüm **bülbül** gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice **bülbül** gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [bülbül,]*

24. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin
Ġayri **bülbülleriñe** ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 8). [bülbülleriñe, -ler, -iñ, -e]*

25. Ben iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden aġların
Bir **bülbülin** firāḳ-ı gül-i terden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 2). [bülbülin, -in]*

26. Dil ü cān **bülbülüm** sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [bülbülüm, -üm]*

27. Bülbül taẕarruʿun güş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 5). [bülbül,]*

28. İtme ʿār āhumuñ ḫurūşundan
Ki n'olur **bülbülüñ** ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 2). [bülbülüñ, -üñ]*

29. Benefşe istemez **bülbül** gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433,*

Mısra 7). [bülbül,]

30. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 5). [bülbül,]*

31. Sensüzin göñlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
Sekdürür **bülbüli** bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 6). [bülbüli, -i]*

32. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen **bülbüline** n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [bülbüline, -i, -n, -e]*

33. Gül-i ḫoş-būya ise **bülbülüñ** āşüfteligi
Sevdügi burnı dibinde niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 5). [bülbülüñ, -üñ]*

34. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
Aġlarken işitdi anı **bülbül** güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 2). [bülbül,]*

35. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı
Yaġmāda bizüm destümüze **bülbüle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 8). [bülbüle, -e]*

36. Bu çarḫ-ı nīzeden **bülbülleri** pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden niçe şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 7). [bülbülleri, -ler, -i]*

37. Vaṣfuñda s̱enā **bülbüli** ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i z̤ātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [bülbüli, -i]*

38. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı nice **bülbüli** giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [bülbüli, -i]*

39. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [bülbülüñ, -üñ]*

40. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı **bülbülüñ** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 18). [bülbülüñ, -üñ]*

41. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma **bülbül** ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 4). [bülbül,]*

42. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre **bülbül** verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [bülbül,]*

43. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
Bülbülüñ ḫāleti zindān ider ol bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 2). [bülbülüñ,]*

bülbül igen: *Bülbülken. II Âşıkken.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen **bülbül igen** şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [bülbül igen,]*

bülbül ol: *Bülbül olmak. II Âşık olmak.*

1. Zāhidā **bülbül olup** nāleler itsem n'ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [bülbül olup, -up]*

2. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün **bülbül olur**
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [bülbül olur, -ur]*

bülbül ol: *Bülbül olmak. II Konuşmak, şakımak.*

1. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa **bülbül olurum**
Ġayri söz söylense meclisde zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 7). [bülbül olurum, -ur, -um]*

bülbül-i bāġ-ı melekūt: *Mülk bağının bülbülü.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin **bülbül-i bāġ-ı melekūt** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [bülbül-i bāġ-ı melekūt,]*

bülbül-i dil: *Gönül kuşu. II Âşık.*

1. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [bülbül-i dil,]*

bülbül-i ġarīb: *Garip bülbül. II Biçare âşık.*

1. Biñ dürlü sūz u sāzile bir **bülbül-i ġarīb** Ḥālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 3). [bülbül-i ġarīb,]*

bülbül-i gülşen: *Gül bahçesinin bülbülü. II Âşık.*

1. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur berī
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 8). [bülbül-i gülşen,]*

2. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur

Beni bunda ṭutan ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 1). [bülbül-i gülşen,]*

bülbül-i gülzār-ı belāġat: *Belagat gülşeninin bülbülü. II Yerinde söz söyleme ustası.*

1. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda
Daḫı bir **bülbül-i gülzār-ı belāġat** mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 10). [bülbül-i gülzār-ı belāġat,]*

bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ: *Aşk gülşeninin bülbülü.*

1. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī dirler
Naġmesin güş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 9). [bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ,]*

bülbül-i gūyā: *Şakıyan bülbül.*

1. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim olur hengām-ı gülde **bülbül-i gūyā** ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 12). [bülbül-i gūyā,]*

bülbül-i gūyālar: *Şakıyan bülbül.*

1. Bezm-i gülde **bülbül-i gūyālar** efġān itdiler
Ġoncalar ser-mest olup çāk-i girībān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 1). [bülbül-i gūyālar, -lar]*
2. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya beñzer bāġda
Sen aña pervāneler ṭut **bülbül-i gūyāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 4). [bülbül-i gūyāları, -lar, -ı]*

bülbül-i gūyā: *Şakıyan bülbül. II Âşık.*

1. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz ṣanmañuz
Biz bu gülzārın ezelden **bülbül-i gūyāsıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 6). [bülbül-i gūyāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

bülbül-i sāzende: *Sâzende, çalgıcı bülbül.*

1. El çekelden **bülbül-i sāzende** āh u zārdan
Gönlümüz eglenmez uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 1). [bülbül-i sāzende,]*

bülbül-i şeydā: *Çılgın bülbül. II Çılgın âşık.*

1. Bāġda mużḥiklik idüp ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 8). [bülbül-i şeydā,]*

bülbül-i şīrīn-maḳāl: *Tatlı sözlü bülbül.*

1. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
Fenā bāġında ṣanma **bülbül-i şīrīn-maḳāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 10). [bülbül-i şīrīn-maḳāl,]*

bülbül-i vaḳt: *Zamanın bülbülü.*

1. Sāḳıye **bülbül-i vaḳt** itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 5). [bülbül-i vaḳt,]*

bülbülvār: *Bülbül gibi.*

1. Bu duʿāyı Behiştī ḳıl tekrār
Yā İlāhī beni de **bülbülvār** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 24). [bülbülvār,]*

büldān: *Beldeler, şehirler.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel feṯḥ ola her kūşede **büldān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 84). [büldān,]*

buldur: *Buldurmak.*

1. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere **buldurmazsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [buldurmazsın, -maz, -sın]*

bülend: *Yüksek, yüce, ulu.*

1. Bülend itmek gerek himmet dıraḫtın
Ḳona başa ey dil murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 7). [bülend,]*
2. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını **bülend** eylemege
Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 7). [bülend,]*
3. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa **bülend**
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [bülend,]*
4. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı **bülend** āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [bülend,]*
5. Naḫl-ı ġazel **bülend** gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 9). [bülend,]*

bülend eyle: *Yükseltmek, kuvvetlendirmek.*

1. Pāyemi rifʿat sipihrinde **bülend eyle** velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [bülend eyle,]*

bülend ol: *Yükselmek.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş
bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [bülend olmış, -mış]*

2. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi **bülend olur**
Şeh-bāz-ı zülf iderse piyāle gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 5). [bülend olur, -ur]*

bülend-āyīn: *Yüce ayin.*

1. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
Niṣār-ı zer **bülend-āyīnlerüñ** bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 8). [bülend-āyīnlerüñ, -ler, -üñ]*

bülend-hevā: *Hevesi yüksek.*

1. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur
Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 4). [bülend-hevādur, -dur]*

bülend-pervāz: *Yüksekte uçan.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol
Alçaḳ uçma **bülend-pervāz** ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 14). [bülend-pervāz,]*

bulın: *Bulunmak, var olmak.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa **bulınmasun** üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [bulınmasun, -ma, -sın]*

2. Ey Behiştī ġam seḫābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde **bulınur** āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 10). [bulınur, -ur]*

3. Şehā **bulınmaya** mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [bulınmaya, -ma, -y, -a]*

4. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede ne kim **bulına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [bulına, -a]*

5. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir **bulınur**
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [bulınur, -ur]*

6. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur **bulınmaz** gerçi zerlerde
Ne aşşı iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 1). [bulınmaz, -maz]*

bulın: *Sağlanmak, temin edilmek.*

1. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde ḫānum
Ser-i kūyuñda Behiştīye **bulınmazsa** ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 10). [bulınmazsa, -maz, -sa]*

2. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
Himmet it kim bir içim bāde-i nābuñ **bulına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 8). [bulına, -a]*

bulış: *Buluşmak, bir araya gelmek.*

1. Bulışursam yine ol āfet ile
Alayın būsesin ẕarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 1). [bulışursam, -ur, -sa, -m]*

būm vīrāne menzillerde āşiyān eylemez mi:
Baykuş viran yerde yuva yapar.

1. Murġ-ı cān ṭursa ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 8). [būm vīrāne menzillerde āşiyān eylemez mi,]*

būm-ı melāl: *Hüzün baykuşu.*

1. Ṣāḥ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi **būm-ı melāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 10). [būm-ı melāl,]*

būm-ı şūma vīrāne kalsa bām mesken olur:
Baykuş viran yerde yuva yapar.

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 58). [būm-ı şūma vīrāne ḳalsa bām mesken olur, -a-sa-ur]*

bun: *Sıkıntı, darlık.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ **bunı** senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 3). [bunı, -ı]*

2. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [buñ,]*

bun: *Sıkıntı, darlık. II Mahşer günü.*

1. Unutma **buñ** deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 97). [buñ,]*

bunca: *Bu kadar, çok.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥiṣābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [bunca,]*
2. Egerçi **bunca** zamandan Behiştī mensī idi Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [bunca,]*
3. Bunca peykānuñ yaturken sīnede ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 3). [bunca,]*
4. Ġam-ı telḫ ile **bunca** demden inṣāf Dirildüñ ey Behiştī yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 9). [bunca,]*
5. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım **bunca** ṣaʿy itmek muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [bunca,]*
6. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda geçdi ḥayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [bunca,]*

buncadan: *Bunca zamandır.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [buncadan,]*

buncılayın: *Bunca, bu kadar.*

1. Virürem naḳd-i dili şūfī metāʿ-ı ʿışḳa Niçün elden çıḳaram **buncılayın** bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 8). [buncılayın,]*

bundan özge: *Bundan başka.*

1. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde cām-ı mey
Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi ṣafā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 8). [bundan özge,]*
2. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 3). [bundan özge,]*

bünyād: *Esas, temel.*

1. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 5). [bünyādını, -ı, -n, -ı]*

bünyād: *Yapı, bina.*

1. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u bāduñ Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala **bünyāduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 2). [bünyāduñ, -uñ]*

bünyād eyle: *İnşa etmek, kurmak.*

1. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola nām-ı şerīfi Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 17). [bünyād eyleyem, -y, -em]*

bünyān id: *Bina etmek.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye ṣala ḳadr-i bülendüñ Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 48). [bünyān iderse, -er, -se]*

bünyesin yık: *Varlığını ortadan kaldırmak, yok etmek.*

1. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 7). [bünyesin yıḳsa, -sa]*

bur: *Bükmek, çevirmek.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne **burduñ** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [burduñ, -du, -ñ]*

bura: *Bu yer, burası.*

1. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā Anuñ **burada** dānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 6). [burada, -da]*
2. Tīġi ṣuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden ṣemerātı Ġāfildür egerçi **buradan** zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 74). [buradan, -dan]*

burāḳ-ı āh-ı dil: *Gönül ahının Burak'ı. II Burak, Hz. Muhammed'in, üzerine binerek miraca çıkması için emrine verilen semavi binek.*

1. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm ṣuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [burāḳ-ı āh-ı dil,]*

burāḳ-ı saʿādet: *Saadet Burak'ı. II Hz. Muhammed'in, üzerine binerek miraca yükselmesi için emrine verilen binek.*

1. Destüñdedür ʿinānı **Burāḳ-ı saʿādetüñ**
Ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḫtirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 69). [burāḳ-ı saʿādetüñ, -üñ]*

burc: *Burç, Zodyak üzerinde bulunan on iki takım yıldızına verilen ad.*

1. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
   Esed **burcına** itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [burcına, -ı, -n, -a]*
2. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
   Melāḥat **burcına** māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [burcına, -ı, -n, -a]*

burc-ı dil: *Gönül kalesi.*

1. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi sīneme
   Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 6). [burc-ı dilden, -den]*

burc-ı eflāk-ı belāġat: *Belagat semasının kulesi.*

1. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup menzilini
   Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 9). [burc-ı eflāk-ı belāġatde, -de]*

burc-ı felek: *Felek burcu.*

1. Aʿdāñı helāk itmek içün **burc-ı felekde**
   Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 107). [burc-ı felekde, -de]*

burc-ı hevā: *Heves burcu.*

1. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim
   Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 30). [burc-ı hevāda, -da]*

burc-ı şeref: *Şeref burcu. II Yücelik burcu, en yüksek burç.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
   Murādum evcinün **burc-ı şerefde** aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [burc-ı şerefde, -de]*

burc-ı tecerrüd: *Uzak, ulaşılmayan burç.*

1. Ḳılmayan **burc-ı tecerrüdde** Mesīḥāne ṣebāt
   Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 7). [burc-ı tecerrüdde, -de]*

bürde: *Hırka, abâ.*

1. ʿĀṣıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet **bürdesin**
   Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [bürdesin, -sin]*

bürehne: *Çıplak.*

1. Ser-pā **bürehne** yār işigin ārzū ider
   Başı yine Behiştinüñ ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 9). [bürehne,]*

bürehne: *Çıplak. II Yalın, tek.*

1. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı meykedede
   Ki ṣaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [bürehne,]*

bürehne ḳal: *Çıplak kalmak, üryan olmak.*

1. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
   Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 7). [bürehne ḳalurdı, -ur, -dı]*

bürhān: *Delil, ispat.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü **bürhāna** naẓar
   Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 5). [bürhāna, -a]*

bürhān ol: *Kanıt, delil olmak.*

1. Olur mı Behiştī gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
   Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 130). [bürhān oldı, -dı]*

bürkaʿ: *Kadınların yüzlerini gizlemek için kullandıkları örtü, peçe, nikap.*

1. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
   Dir gören ʿāṣıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [bürḳaʿı,]*

burnaġ: *Barınak.*

1. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
   Bilmezem ne **burnaġıdur** āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 4). [burnaġıdur, -ı, -dur]*

burnı dibi: *Çok yakınında, gözünün önünde.*

1. Bülbülüñ **burnı dibinde** ġonca-i ḫoş-bū velī
   Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 5). [burnı dibinde, -n, -de]*
2. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşūfteligi
   Sevdügi **burnı dibinde** niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 6). [burnı dibinde, -n, -de]*

burnuma ṭuzlu şular ḳoy: *Burna tuzlu su kaçması.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler tenhā
Dirīġā **burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa** gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 2). [burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa, -sa]*

burnun kanat: *Burnun kanatmak, kimseye zarar vermemek.*

1. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret olaldan ṣurāḥīveş
Bir kimsenüñ döge söge **burnun ḳanatmaduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 6). [burnun ḳanatmaduḳ, -ma, -du, -k]*

bürü: *Bürümek, kaplamak.*

1. Zaḫm-ı tīġuñla **bürür** sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 3). [bürür, -r]*
2. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 3). [bürüse, -se]*
3. Beni öldükde bu ṣāl-i siyāhumla **bürürlerse**
Yeridür ḫāküme gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 1). [bürürlerse, -r, -ler, -se]*
4. Eṭrāf-ı dili perde-i ġaflet **bürümişdür**
Ḳıl kuḫl-ı başīretle İlāhī anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 3). [bürümişdür, -miş, -dür]*

būs id: *Öpmek.*

1. Zenaḫuñ **būs idem** olur mı didüm
Didi pür-Āb-ı Ḫıżrdur çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 7). [būs idem, -em]*

büsbütün: *Tamamen.*

1. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [büsbütün,]*

būse: *Öpücük.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem kim ḫācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 10). [būseye, -y, -e]*
2. Boynuñda **būse** borcu ṭururken Behiştiye
Ẓulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 9). [būse,]*
3. Bir baş esīrüñ olmaġa bir **būse** vir baña
Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 7). [būse,]*
4. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup
Būse almaġa rıżā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 10). [būse,]*
5. Meclisde **būse** gül-şekerin kısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [būse,]*
6. Būseñi yā Rab nice uġurlayam ey ġoncaleb
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 5). [būseñi, -ñ, -i]*
7. Bulışursam yine ol āfet ile
Alayın **būsesin** ẕarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 2). [būsesin, -sin]*
8. Olur iḥsān-ı vaṣlum **būseye** teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [būseye, -y, -e]*
9. ʿĀlemde kimse **būseye** cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [būseye, -y, -e]*

būse al: *Öpmek.*

1. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevşer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden **būse alsa** bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 4). [būse alsa, -sa]*

būse-i laʿl: *Lal gibi kırmızı dudağın öpücüğü.*

1. Nedür ḳo **būse-i laʿli** yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 5). [būse-i laʿli, -i]*

būse-i laʿlüñ al: *Dudak öpücüğü almak. II Dudaktan öpücük almak.*

1. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāşıḳa
Aña ṣabritmez Behiştī cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 13). [būse-i laʿlüñ almaḳ,]*

būseñ al: *Öpücük almak.*

1. Naḳd-i cāna **būseñ almaġa** ḥarīṣ olsam n'ola
Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [būseñ almaġa, -maġ, -a]*
2. Üç kerre günde **būseñi alsam** didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 3). [būseñi alsam, -sa, -m]*

3. Beni ḳan aġladup meclisde ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde yārüñ **būsesin alduñ** ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 4). [būsesin alduñ, -du, -ñ]*

būs-ı kenār: *Kenar öpen. II Sevgilinin dudağının kenarını öpen.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek mestler
Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [būs-ı kenāra, -a]*

būstān: *Bahçe.*

1. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle **būstān** oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 2). [būstān,]*

būstān-ı belā: *Bela tarlası.*

1. Sīne **būstān-ı belā** yer yer ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 1). [būstān-ı belā,]*

büt-i çīnüñ: *Çin putu. II Çin güzeli.*

1. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde **büt-i Çīnüñ** çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 6). [büt-i çīnüñ, -üñ]*

büt-perest ol: *Puta tapmak.*

1. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [büt-perest olmaḳ, -maḳ]*

bütün: *Bütün, tüm.*

1. Gel ey ʿāṣıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 4). [bütün,]*
2. Ki ḳoynumda **bütün** dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [bütün,]*

būy: *Koku.*

1. Kākülüñ **būyın** meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḫālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [būyın, -ın]*
2. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden cefā **būyı** irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [būyı, -ı]*
3. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek
Būy olmasa raġbet mi bulurdı gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 6). [būy,]*
4. Sünbülī **būyını** alduñ diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 1). [būyını, -ı, -n, -ı]*

būy al: *Koku almak, koku algılamak.*

1. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne **būy alduñ** ola
Sen Behiştī bu aralarda tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 9). [būy alduñ, -du, -ñ]*

būy-ı cān: *Can kokusu.*

1. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 4). [būy-ı cān,]*

būy-ı cānān: *Sevgilinin kokusu.*

1. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 9). [būy-ı cānāndan, -dan]*

būy-ı cism: *Vücudunun kokusu.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 6). [būy-ı cismüñ, -üñ]*

būy-ı cürʿa: *Bade, şarap kokusu.*

1. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem **būy-ı cürʿadan** Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 3). [būy-ı cürʿadan, -dan]*

būy-ı gül-i vaṣl: *Vuslat gülünün kokusu.*

1. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda mānend-i ṣabā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 4). [būy-ı gül-i vaṣluñda, -uñ, -da]*

būy-ı ḫoş: *Hoş koku.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur insān
Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen reng aña ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 2). [būy-ı ḫoş,]*

būy-ı kebāb: *Kebap kokusu. II Yanma.*

1. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele **būy-ı kebāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 10). [būy-ı kebāb,]*

būy-ı pīrāhen: *Gömlek kokusu. II Yusuf Peygamberin gömleğinin kokusu.*

1. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 7). [būy-ı pīrāhen,]*

būy-ı teraḥḥum: *Rahmet, merhamet kokusu.*

1. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi göñlüm açmazdı ṣabā
İrmese **būy-ı teraḥḥum** sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 8). [būy-ı teraḥḥum,]*

būyın al: *Kokusunu almak.*

1. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 3). [būyın alaldan, -aldan]*

büyü: *Büyümek, parlamak.*

1. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl Ebrūña nisbet olınalı **büyüdi** hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 2). [büyüdi, -di]*
2. Dün doġdı dünle **büyüdi** ol meh didükleri Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [büyüdi, -di]*

büyü: *Büyümek, artmak.*

1. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa **büyür** hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [büyür, -r]*

büyük: *Büyük, telafisi zor.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre göñül
Bir **büyük** cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 10). [büyük,]*

büyük: *Yüce, muteber.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir **büyük** mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [büyük,]*

büyük: *Büyük, fazla, yüce.*

1. Nā-bedīd olmış kenārı bir **büyük** ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [büyük,]*

buyur: *Söylemek, demek.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manşıba sen daḫı ḳulluḳlar **buyurduñ** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [buyurduñ, -du, -ñ]*
2. Her ne ḫıdmet **buyurursa** daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [buyurursa, -ur, -sa]*

buyur: *Şereflendirmek, onurlandırmak.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
Gel **buyur** diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 8). [buyur,]*

buyur: *Buyurmak.*

1. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ **buyur** ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 8). [buyur,]*

büyüt: *Yetiştirmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı **büyütdük** Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [büyütdük, -dü, -k]*

büyüt: *Geliştirmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı **büyütdük** Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [büyütdük, -dü, -k]*

büyüt: *Büyütmek.*

1. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 4). [büyütdük, -dü, -k]*

büyüt: *Büyütmek, arttırmak.*

1. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 6). [büyütdük, -dü, -k]*

büyüt: *Büyütmek, genişletmek.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ

Dil maʿrekesinde yine alayı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [büyütdük, -dü, -k]*

2. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām eşk-i Behiştī
İmkān güẕer kılmadı deryāyı **büyütdük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 10). [büyütdük, -dü, -k]*

C

cā-be-cā: *Yer yer.*

1. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rūz
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 6). [cā-be-cā,]*

cādū: *Cadı. II Büyücü.*

1. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 5). [cādū,]*

cādūlıġ id: *Cadılık yapmak. II Büyü, sihir yapmak.*

1. Dil bağıyla ṣuya ṣalmış gözi **cādūlıġ ider**
Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 9). [cādūlıġ ider, -er]*

caʿfer: *Cafer.*

1. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna **Caʿfer** ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [caʿfer,]*

caʿfer: *Cafer. II Küçük akarsu.*

1. Bir daḫı **Caʿfer** bulursam nic'olur ḥālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [caʿfer,]*

cāh: *Kuyu, çukur. II Tuzak.*

1. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ **çāhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 4). [çāhum, -um]*

2. Zenaḫuñ būs idem olur mı didüm
Didi pür-Āb-ı Ḫıżrdur **çāhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 8). [çāhum, -um]*

3. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol **çāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 6). [çāh,]*

4. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ **çāhı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [çāhı, -ı]*

cāh: *Mevki, makam.*

1. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u **cāh** istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [cāh,]*

2. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü **cāhuñ**
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [cāhuñ, -uñ]*

cāh-ı cihān: *Dünya makamı.*

1. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür **cāh-ı cihān**
Ey Behiştī key ṣaḳın aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 11). [cāh-ı cihān, -dür]*

cāhil: *Cahil, bilinçsiz.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne **cāhildür** ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [cāhildür, -dür]*

2. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş **cāhillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [cāhillerüñ, -ler, -üñ]*

3. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [cāhili, -i]*

4. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā **cāhil** ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 10). [cāhil,]*

5. Görüp ḫüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī **cāhil** ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [cāhil,]*

cāʿiz degül: *Uygun değil.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek **cāʿiz degül**
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 5). [cāʿiz degül,]*

2. Naẓar itmek kişi **cāʿiz degül** maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487,*

Mısra 7). [cāʿiz degül,]

cāʿiz mi: *Caiz mi, uygun mu.*

1. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa rūze revā mıdur
   Ol günki rūz-ı ʿīd ola **cāʿiz midür** ṣıyām
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 4). [cāʿiz midür, -dür]

cām: *Kadeh. II Şarap.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
   Ġurūr-ı ḥüsn **cāmından** ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [cāmından, -ı, -n, -dan]*
2. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet **cāmına**
   Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [cāmına, -ı, -n, -a]*
3. Ecel **cāmın** elüñden içse itmez
   Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 9). [cāmın, -ın]*
4. Cem kim cihāna **cāmı** ile ṭoldı nāmı var
   Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [cāmı, -ı]*
5. Serv-i sehī şalınsa yolına ʿaceb degül
   Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde **cāmı** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [cāmı, -ı]*
6. Naḳd-i cān virmez vişālüñ **cāmına** zāhid meger
   Şöyle şanmış fürḳatüñ nakşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [cāmına, -ı, -n, -a]*
7. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn **cām** olur
   Rūz-ı hicrān dem olur baña dügün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 1). [cām,]*
8. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
   Sāḳī mey-i maḥabbete **cām** olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [cām,]*
9. Muraṣṣaʿ **cāmlardur** her şükūfe ey lebi şīrīn
   Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [cāmlardur, -lar, -dur]*
10. Güller çemende olmasa pür-bāde **cāmlar**
    Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 1). [cāmlar, -lar]*
11. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
    Bir **cāma** biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [cāma, -a]*
12. Şanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt ehliyüz
    Ḫırḳasın bir **cāma** rehn itmiş ḫarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 2). [cāma, -a]*
13. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
    Ṣad-pāre ḳıl urup yere **cāmı** ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 2). [cāmı, -ı]*
14. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
    ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel **cāmın** çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [cāmın, -ın]*
15. Ben Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm ey mey-fürūş
    Ḫātemüm **cām** ü hevā çāpük-semendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 4). [cām,]*
16. Ele **cām** al ki Cem gibi cihānda
    Elüñ altında olsun heft-iḳlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 7). [cām,]*
17. Ben Behiştī bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
    Unıdur Kevs̱eri bir cürʿa çeken **cāmumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 10). [cāmumdan, -um, -dan]*
18. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
    Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [cāmlardur, -lar, -dur]*
19. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevs̱er olup şundum
    Behiştī perveriş **cāmın** niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [cāmın, -ın]*
20. Beni maḥzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
    Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa ḳalsa **cāmuñda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [cāmuñda, -uñ, -da]*
21. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki **cām** bir
    Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [cām,]*
22. Ezel bezminde bir **cāmın** çeken şol deñlü mest oldı
    Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [cāmın, -ın]*
23. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele **cām** aldı şāhāne
    Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [cām,]*
24. Maḥabbet **cāmın** içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
    Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [cāmın, -ın]*
25. Ele al **cāmı** isterseñ fenā derdine dermānı

Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [cāmı, -ı]*

cām eyle: *Kadeh etmek.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
   Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı **cām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [cām eyler, -le, -r]*

cām iç: *Şarap içmek.*

1. Ḫayder götürdi mest olıban bāb-ı Ḫayberi
   Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 88). [cām içdi, -di]*

cām ile: *Kadeh ile. II Şarap ile.*

1. Bir **cām ile** bir rāhib ḳurtardı beni ġamdan
   ʿĀşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 5). [cām ile, -ile]*

cām ile: *Kadeh ile.*

1. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
   İki **cām ile** Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 6). [cām ile, -ile]*

cām ol: *Kadeh olmak.*

1. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın ẓabt itmeye
   Bir yere cemʿ olsa bir **cām olsa** yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 6). [cām olsa, -sa]*

cām şun: *Kadeh sunmak, takdim etmek.*

1. Ben ḥaḳīre ʿārızuñ ābı ne yüzden ṣuna cām
   Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [cām ṣuna, -a]*

cāme: *Libas, elbise.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
   Vücūduñ **cāmesin** pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 8). [cāmesin, -sin]*
2. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿaybı
   Düriş ki setr idesin dāmenüñle **cāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 6). [cāme,]*

cāme-ḫ∨āb: *Uyku elbisesi, gecelik.*

1. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
   Bu ʿālem **cāme-ḫ∨ābında** yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 2). [cāme-ḫ∨ābında, -ı, -n, -da]*
2. Dirüm bu tāzelikde **cāme-ḫ∨āb** içre bulam yāri
   Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [cāme-ḫ∨āb,]*

cāme-i ʿışḳ ile: *Aşk elbisesi.*

1. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
   Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [cāme-i ʿışḳ ile, -ile]*

cāme-i rengīn: *Renkli elbise.*

1. Ḳoyma gel **cāme-i rengīne** oġulcuḳlaruñı
   Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 3). [cāme-i rengīne, -e]*

cāme-i sebz: *Yeşil elbise.*

1. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
   Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 3). [cāme-i sebz,]*

cāme-i ṭaḳvā: *Takva elbisesi.*

1. Giy şerʿ libāsın bulasın **cāme-i ṭaḳvā**
   Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [cāme-i ṭaḳvā,]*

cāme-i zer-bāft-ı şāh: *Şahın altın işlemeli kıyafeti.*

1. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḥāl olur
   Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 2). [cāme-i zer-bāft-ı şāhı, -ı]*

cāme-i zer-bāft-ı şāl: *Omuzu altın işlemeli elbise.*

1. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
   Ṣayda geldük de şikār itdüm kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 3). [cāme-i zer-bāft-ı şāle, -e]*

cāmi: *Molla Câmî veya tam adıyla Nureddin Abdurrahman Câmî, İranlı İslam âlimi ve şair. 15. yüzyılın en iyi Fars şairlerinden ve en son önemli Sufi şairlerinden biridir.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
   Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [cāmi,]*

cāmiʿ: *Cami, mescit.*

1. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize **cāmiʿi** gibi minäresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [cāmiʿi, -i]

2. Ġam **cāmiʿi** olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz minäresiz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [cāmiʿi, -i]

3. Ter düşer **cāmi**ʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf
(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [cāmiʿ,]

cām-ı bāde ile: *Şarap kadehi ile.*

1. Bir iki **cām-ı bāde ile** nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa ṣīr olmaḳ isterin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 3). [cām-ı bāde ile, -ile]

cām-ı bāde: *Şarap kadehi.*

1. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya **cām-ı bādeyi** pervāne ḳıl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 2). [cām-ı bādeyi, -y, -i]

cām-ı cefā: *Dert kadehi.*

1. Behiştī bendeñe **cām-ı cefāyı** çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 9). [cām-ı cefāyı, -y, -ı]*

cām-ı cem: *Cem'in kadehi. II Cem, İran padişahlarından ve şarabın mucidi.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
Gül gibi elde ṭurmayup ol **cām-ı Cem** çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [cām-ı cem,]*

2. Bezm-i gülşende e̱ser ḳalmadı **cām-ı Cemden**
Götürüldi dükeli ẕevḳ ü ṣafā ʿālemden
(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 1). [cām-ı cemden, -den]

3. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı **cām-ı Ceme** irmez
(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 6). [cām-ı ceme, -e]

cām-ı cünūn: *Delilik kadehi. II Aşk şarabı.*

1. Cām-ı cünūn nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [cām-ı cünūn,]*

cām-ı elest: *Elest kadehi. II Kur'an-ı Kerim'de bildirildiği üzere Allah'ın ruhları yarattıktan sonra sorduğu, "Elestü bi-rabbiküm" Ben sizin Rabbiniz değil miyim? sorusunun kısaltılmış şekli.*

1. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı **cām-ı elest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 10). [cām-ı elest,]*

cām-ı felek-reftār: *Gökte gezinen kadeh.*

1. Mey bir güneşdür menzili **cām-ı felek-reftārdur**
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [cām-ı felek-reftārdur, -dur]*

cām-ı gerdān: *Dönen kadeh. II Baş döndüren kadeh.*

1. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh **cām-ı gerdānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [cām-ı gerdānı, -ı]*

cām-ı gül: *Gül kadehi.*

1. Cām-ı gül bāde-i fenā ṭoldı
Sünbül anı görüp ṣaçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 1). [cām-ı gül,]*

cām-ı ġurūr: *Kibir, gurur kadehi.*

1. Ṣımış **cām-ı ġurūru** geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [cām-ı ġurūru, -u]*

cām-ı irfān: *İrfan şarabı.*

1. Niçün benden idersin sen temennī **cām-ı irfānı**
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 1). [cām-ı irfānı, -ı]*

cām-ı ʿışḳ: *Aşk kadehi.*

1. Sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā
Cām-ı ʿışḳı baña ṣundı mı ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 2). [cām-ı ʿışḳı, -ı]*

cām-ı kevser: *Kevser kadehi. II Kevser şarabı.*

1. Ṣanuram maḥşer yerinde **cām-ı Kevs̱er** nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [cām-ı kevs̱er,]*

cām-ı lāle: *Lale renkli kadeh, kırmızı şarapla dolu kadeh.*

1. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
Mest itdi **cām-ı lāle** yoldan çıḳarıdüşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 10). [cām-ı lāle,]

cām-ı laʿl: *Dudağının kadehi.*

1. Nev-cevānum **cām-ı laʿlüñ** virdi bir ḥālet baña
   Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 7). [cām-ı laʿlüñ, -üñ]*

cām-ı leb: *Dudak kadehi.*

1. Dime kim olmaz benüm **cām-ı lebüm** nūş eyleyen
   Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [cām-ı lebüm, -üm]*

cām-ı leẕīz: *Zevk veren kadeh.*

1. Beni çekerdi lebüñden gelen kelām-ı leẕīẕ
   Ecel şarābını şundı baña bu **cām-ı leẕīẕ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 2). [cām-ı leẕīẕ,]*

cām-ı mey: *Şarap kadehi.*

1. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde **cām-ı mey**
   Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi ṣafā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 7). [cām-ı mey,]*
2. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī **cām-ı mey**
   Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 9). [cām-ı mey,]*
3. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna **cām-ı mey**
   Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 5). [cām-ı mey,]*
4. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān ġamları
   Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 3). [cām-ı mey,]*
5. Deryā-yı mey sefīnesidür **cām-ı mey** gibi
   Dīvānuñ ey Behiştī ġazel defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 9). [cām-ı mey,]*
6. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
   Kişinüñ yārı **cām-ı mey** gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 4). [cām-ı mey,]*
7. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
   Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [cām-ı mey,]*
8. Gel ḥadīṣ-i ʿışḳı rengīn eyle **cām-ı mey** gibi
   Ey Behiştī kendüden geçsün içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 9). [cām-ı mey,]*
9. Cām-ı meyden ṣun ey Behiştī devā
   Şīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 9). [cām-ı meyden, -den]*
10. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam olur
    Cām-ı meyden piyāde sürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 2). [cām-ı meyden, -den]*
11. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña biraz
    Sāḳıyā **cām-ı meyi** ṣun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 6). [cām-ı meyi, -i]*
12. Bir ḥarāret virdi ġam kim **cām-ı meysüz** çāre yoḳ
    Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [cām-ı meysüz, -süz]*
13. Ḥürmetin żāyiʿ itme **cām-ı meyüñ**
    Gūş urursañ Behiştī'nin sözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 9). [cām-ı meyüñ, -üñ]*

cām-ı mey: *Şarap kadehi. II Şarap, mey.*

1. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāṣıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [cām-ı mey,]*

cām-ı mey-i gül-reng: *Gül renkli şarabın kadehi.*

1. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
   Cem gibi ol kim ele **cām-ı mey-i gül-reng** alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 4). [cām-ı mey-i gül-reng,]*

cām-ı mey-i nāb: *Halis şarabın kadehi.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
   Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş **cām-ı mey-i nābı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 8). [cām-ı mey-i nābı, -ı]*

cām-ı mey-i rūşen: *Parlak şarabın kadehi.*

1. Zāhidā āyineye baḳmayalum mı yoḫsa ʿĀṣıḳuñ āyinesi **cām-ı mey-i rūşendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 6). [cām-ı mey-i rūşendür, -dür]*

cām-ı muġān: *Meyhane kadehi, içkisi.*

1. Bir iki **cām-ı muġāne** çeküp ḫużūra varam
   Ne yād serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 5). [cām-ı muġāne, -e]*

cām-ı mül: *Şarap kadehi.*

1. Kāse kāse ḳan yudarken lāleveş
Cām-ı mül ṣundı bize gülden bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 4). [cām-ı mül,]*

cām-ı mül: *Şarap kadehi.*

1. Ḥārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur **cām-ı mül** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 18). [cām-ı mül,]*

cām-ı mül: *Şarap kadehi. II Şarap, mey.*

1. Çekdüm el hercāʾilerden baña **cām-ı mül** yeter
Kim bu ʿālem gülşeninde ʿārife bir gül yeter *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 1). [cām-ı mül,]*

cām-ı nuṭḳ: *Nutuk, öğüt kadehi.*

1. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 10). [cām-ı nuṭḳından, -ı, -n, -dan]*

cām-ı raḥşān: *Parlak kadeh.*

1. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden **cām-ı raḥşānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 6). [cām-ı raḥşānı, -ı]*

cām-ı ṣafā çek: *Keyif kadehi çekmek. II Şarap içmek.*

1. Bezm-i ʿişretde niçe **cām-ı ṣafā çekdi** velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [cām-ı ṣafā çekdi, -di]*

cām-ı ṣafā-baḫş: *Gönlü hoş eden, sefa veren kadeh.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı ṣevḳ
Olsa bir **cām-ı ṣafā-baḫşa** mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [cām-ı ṣafā-baḫşa, -a]*

cām-ı ṣafā: *Huzur şarabı.*

1. Ḥāl ehli küdūretde bulur **cām-ı ṣafāyı** Zīrā ẓulemāt içre olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 19). [cām-ı ṣafāyı, -y, -ı]*

cām-ı ṣāf: *Halis kadeh. II Halis şarap.*

1. Ey Behiştī **cām-ı ṣāfile** cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 9). [cām-ı ṣāfile, -ile]*

cām-ı şarāb-ı hoş-güvār: *Tatlı, hoş şarabın kadehi.*

1. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
Ara yerden bize **cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 6). [cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār,]*

cām-ı zenehdān: *Çenenin kadehi.*

1. Olanlar ey şanem **cām-ı zeneḫdānuñ** meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [cām-ı zeneḫdānuñ, -uñ]*

cām-ı zer: *Altın kadeh.*

1. Cām-ı zer ṣunsañ baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 1). [cām-ı zer,]*

cān: *Can, ruh. II Gönül.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [cān,]*
2. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı **cānā** nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān gönlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [cānā, -ā]*
3. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün **cāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 2). [cāna, -a]*
4. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi **cānā** didüm
Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 3). [cānā, -ā]*
5. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi **cān** mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [cān,]*

cān: *Can, ruh.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu **cāna** acılar virmek neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [cāna, -a]*
2. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür velī
Yoldaş olursa ger baña **cānum** aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 6). [cānum, -um]*
3. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi **cānum** ḫużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [cānum, -um]*

4. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ ey bī-vefā
Mümkün olduġınca eyle **cānuma** cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 2). [cānuma, -um, -a]*

5. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [cānā, -ā]*

6. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [cāna, -a]*

7. Ḫātem-i laʿlüñi **cānā** kim idüpdür böyle
Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 9). [cānā, -ā]*

8. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur **cānı** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 4). [cānı, -ı]*

9. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire **cāna** gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 2). [cāna, -a]*

10. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u **cāna** aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [cāna, -a]*

11. Göricek **cān** yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [cān,]*

12. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa **cān** itdiler
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 1). [cān,]*

13. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
Dil ü **cān** ʿāşıḳuñ olmaḳda iki şanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 6). [cān,]*

14. Ḫāl-i dehānı yārüñ **cān** ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [cān,]*

15. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki **cān**
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [cān,]*

16. Bī-ḫaberdür **cān** u dil ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut
Ġāfil olma her fesāda bāʾiṣ ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 3). [cān,]*

17. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem **cānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [cānıdur, -ı, -dur]*

18. Şol **cān** ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña **cān** ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [cān,]*

19. Şol **cān** ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña **cān** ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 2). [cān,]*

20. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī
Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 10). [cān,]*

21. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi **cān**
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 7). [cān,]*

22. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend ister
Göñlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 1). [cān,]*

23. Dil metāʿın kendü **cānum** gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [cānum, -um]*

24. Cān naḳdin alup nāzük-püserler
Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [cān,]*

25. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [cān,]*

26. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 7). [cānı, -ı]*

27. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān
Bilmezem **cān** nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 10). [cān,]*

28. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u **cāna** aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [cāna, -a]*

29. Sevdügüñle sevindi **cān** u göñül
Gerçi çoḳdan berü melūl idiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 5). [cān,]*

30. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde **cān** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [cān,]*

31. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek **cān** perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 6). [cān,]*

32. Sürūr-ı meclise **cānā** rivāyet eyleye diyü
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden

ḳorḳar *(Behişt Dîvânı, Gazel 177, Mısra 7). [cānā, -ā]*

33. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behişt Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [cān,]*

34. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi **cān**
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behişt Dîvânı, Gazel 190, Mısra 7). [cān,]*

35. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile gelmiş **cānlaruz**
Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü cānānlaruz *(Behişt Dîvânı, Gazel 197, Mısra 1). [cānlaruz, -lar, -uz]*

36. Dil ü **cāndan** senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behişt Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [cāndan, -dan]*

37. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden **cān** ḥulūl itmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [cān,]*

38. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 208, Mısra 2). [cāna, -a]*

39. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide **cān**
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḥalāṣ *(Behişt Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [cān,]*

40. Cānı var ise ḳılmasun ṣūfī
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥaẕẕ *(Behişt Dîvânı, Gazel 236, Mısra 3). [cānı, -ı]*

41. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
Ḳıla **cānıyle** rismāndan ḥaẕẕ *(Behişt Dîvânı, Gazel 236, Mısra 8). [cānıyle, -ı, -y, -le]*

42. Ger ḥarc ola **cān** cevheri bāzār-ı ġamuñda
Yegdür baña çün fāʾidelerden bu ziyāncuḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 248, Mısra 7). [cān,]*

43. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eser didükleri cismümde var yoḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [cāndan, -dan]*

44. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı gönlüm **cānile** müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [cānile, -ile]*

45. Ne deñlü müşkil ise **cān** bedenden ayrılmaḳ
Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [cān,]*

46. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste **cāna** ṣıḥḥat oluñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 260, Mısra 6). [cāna, -a]*

47. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 261, Mısra 2). [cān,]*

48. Öz vücūdumdan Behişt yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan **cān** yeg *(Behişt Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [cān,]*

49. Ġam-ı cānān baña senden degül **cāndan** muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 272, Mısra 3). [cāndan, -dan]*

50. Dil ü **cān** ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki müruñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 276, Mısra 3). [cān,]*

51. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim **cān** gerek
Hey meded **cān** bir cihān iki baña cānān gerek *(Behişt Dîvânı, Gazel 279, Mısra 1). [cān,]*

52. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim **cān** gerek
Hey meded **cān** bir cihān iki baña cānān gerek *(Behişt Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [cān,]*

53. Lebüñsüz ḥāli yatlu ḫaste **cānuñ**
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 280, Mısra 1). [cānuñ, -uñ]*

54. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü **cānuñ** *(Behişt Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [cānuñ, -uñ]*

55. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda **cān** fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behişt Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [cān,]*

56. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behişt didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behişt Dîvânı, Gazel 306, Mısra 9). [cān,]*

57. Sūz-ı şevḳüñde şafā kesb itmegiçün **cānumuñ**
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behişt Dîvânı, Gazel 307, Mısra 11). [cānumuñ, -um, -uñ]*

58. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behişt Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5).*

[cān,]

59. Sīneden **cān** gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [cān,]*

60. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [cān,]*

61. Ey Behiştī **cān** murādı ṣaydın eylerdüm ṣikār
Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [cān,]*

62. Ezelde **cān** ile cānāne āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 7). [cān,]*

63. Eger zāhidden olsa çekdigüm bīm
Eñ ednāsında **cān** eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 2). [cān,]*

64. Dem ursa nutḳ-ı ṣafā-baḫşa laʿl-i cānānum
Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide **cānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 2). [cānum, -um]*

65. Cān u dilden ʿaceb mi yād olsam
Ezelī āşināya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 5). [cān,]*

66. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin özler **cānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [cānum, -um]*

67. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü **cāndan** daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [cāndan, -dan]*

68. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler **cānum** uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [cānum, -um]*

69. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi **cān** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [cān,]*

70. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa **cānı** peykān-ı belā
ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 5). [cānı, -ı]*

71. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ serhengi
Yapışup ṭaşra atar **cānı** girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 4). [cānı, -ı]*

72. Dil ü **cān** bülbülüm sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [cān,]*

73. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb yāre mesken gülsitān
Ben cehennem içre ammā **cānuma** cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [cānuma, -um, -a]*

74. ʿĀşıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes **cānsın** sen
Öpen ölmez lebüñi Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 1). [cānsın, -sın]*

75. Cān u dil murġını sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [cān,]*

76. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz **cān** raḫtın
Ten ḥiṣārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 9). [cān,]*

77. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi **cānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 8). [cānumdan, -um, -dan]*

78. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim **cān** firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [cān,]*

79. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse **cān** dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [cān,]*

80. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet **cānuma**
Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [cānuma, -um, -a]*

81. Ṣafā var idügin bilmedi **cān** laʿlüñde
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [cān,]*

82. Sīnemde **cāna** remīde olur nigāh eger
Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 3). [cāna, -a]*

83. Āh oḳıyla **cān** ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [cān,]*

84. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa ol cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı **cānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 2). [cānuma, -um, -a]*

85. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca **cānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 8). [cānuma, -um, -a]*

86. Zaḥmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī **cānuma**
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 9). [cānuma, -u, -m, -a]*

87. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise **cānā** şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [cānā, -ā]*

88. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister **cān** u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [cān,]*

89. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna **cānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [cānuñ, -uñ]*

90. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān mürdelerden **cānına** raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [cānına, -ı, -n, -a]*

91. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek **cān** getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm armaġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 7). [cān,]*

92. ʿĀlemde kimse būseye **cān** naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [cān,]*

93. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [cān,]*

94. Cānuma kār ide gibi zaḫm-ı ġam
İşleye gibi raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 7). [cānuma, -um, -a]*

95. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi
Bir **cān** ḳomadı dāʾirede şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 6). [cān,]*

96. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [cān,]*

97. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [cānı, -ı]*

98. ʿīd-i viṣālüñe irene bir ḳoyun nedür
Ben saña kendü **cānumı** ḳurbān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 6). [cānumı, -um, -ı]*

99. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü **cāndan** ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [cāndan, -dan]*

100. Ḫaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile **canā**
Çıḳmaya mı faḳīre ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 3). [canā, -ā]*

101. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 5). [cān,]*

102. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta **cāna**
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḫāṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [cāna, -a]*

103. Derdüñile yatan ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ **cānına** şıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 40). [cānına, -ı, -n, -a]*

104. ʿUşşāḳuñ ider **cānını** āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri zinde ḳılur nefḫa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 15). [cānını, -ı, -n, -ı]*

105. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi **cān** u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [cān,]*

106. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe **cān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [cān,]*

107. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [cān,]*

108. Zenb-i vücūdı maḫv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [cān,]*

109. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dīdār-ı yāre **cān** u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [cān,]*

110. Bir dil-āver baş u **cān** oynar bahādırdur göñül
Bir ṣaçı Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [cān,]*

111. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [cānı, -ı]*

112. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise **cānā** şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [cānā, -ā]*

113. Cānsuz tenüm ḫayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [cānsuz, -suz]*

114. Ġam-ı ʿışḳ itdügince **cānuña** kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 21). [cānuña, -uñ, -a]*

115. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle **cānına** dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [cānına, -ı, -n, -a]*

cān: *Can. II Canan, sevgili.*

1. Āh kim ṣol ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol **cānumdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 2). [cānumdur, -um, -dur]*

2. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum **cāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [cāna, -a]*

3. Nice yerden ḳuşanup **cānā** ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [cānā, -ā]*

4. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem ayrılur mı **cāndan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 2). [cāndan, -dan]*

5. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey kıyāmet bir muṣavver **cāna** beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [cāna, -a]*

6. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum meded **cānum** yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [cānum, -um]*

7. Döyemez cevrüñe **cānum** seven ölsün mü seni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 25). [cānum, -um]*

cān: *Cin taifesi, cinler.*

1. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü **cān** iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [cān,]*

cān at: *Can atmak, şiddetle arzu etmek, çok istemek.*

1. Dil yetīmi zenaḫuñ ṭopına **cān atdı** görüp Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [cān atdı, -dı]*

2. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda yazlıdur Cān atduġum viṣāle benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 8). [cān atduġum, -duġ, -um]*

cān bedende olmasa ʿilāc müfīd olmaz: *Ölüye ilaç fayda etmez.*

1. Senden ayru derd-i ġam defʿine meyden çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 8). [cān bedende olmasa ʿilāc müfīd olmaz, -de-ma, -sa-maz]*

cān id: *Hayat vermek, canlandırmak, can katmak.*

1. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi **cān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [cān idem, -em]*

cān ile: *Canla, can ile.*

1. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ **cān ile** müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [cān ile,]*

cān ol: *Can olmak, hayat bulmak.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye **cān olmaz** ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [cān olmaz, -maz]*

2. Büse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāşıḳa Aña ṣabritmez Behiştī **cān olur** zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 14). [cān olur, -ur]*

cān u göñül nakdin vir: *Can ve gönül sermayesini vermek, feda etmek.*

1. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḥnet almaġa
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 9). [cān u göñül naḳdin virüp, -üp]*

cān u göñülden: *Canı gönül, içten, tüm samimiyetle.*

1. Hele ben **cān u göñülden** seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 5). [cān u göñülden, -den]*

2. Ben saña **cān u göñülden** bendeyem
Saña maʿlūmdur ne lāzım ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 1). [cān u göñülden, -den]*

cān vir: *Canlanmasını sağlamak.*

1. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze **cān virdügi** ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 6). [cān virdügi,]*

cān vir: *Can vermek.*

1. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız virmeyüp
   Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [cān virelden, -el, -den]*
2. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
   Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān **cān virmeyem** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [cān virmeyem, -me, -y, -em]*
3. Laʿl-i cānān gibi **cān virse** Behiştī cām-ı mey
   Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 9). [cān virse, -se]*
4. Ḳamu ʿuşşāḳ **cān virür** viṣāle
   Velī ben ḳāʾilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 1). [cān virür, -ür]*
5. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿışḳı baña
   Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [cān virürken, -ür, -ken]*
6. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
   Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 9). [cān virürken, -ür, -ken]*

cān yaḳ: *Can yakmak.*

1. Destilerle şu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
   Muṭribüñ **cān yaḳıcı** nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [cān yaḳıcı, -ıcı]*

cān yitür: *Can yitirmek.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
   Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 7). [cān yitürdi, -di]*

cānā: *Ey can, ey gönül.*

1. Ālāyiş-i ġuṣṣadan ṣāfī-dilidüm **cānā**
   Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa bī-sāḥilidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 1). [cānā,]*
2. Ālāyiş-i ġuṣṣadan ṣāfī-dilidüm **cānā**
   Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa bī-sāḥilidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 2). [cānā,]*
3. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
   Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [cānā,]*
4. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin deyrüñ
   Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanẕīlidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 6). [cānā,]*
5. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin Leylā
   Ṣaḥrā-yı cünūn içre bī-menzilidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 8). [cānā,]*
6. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
   Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm **cānā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [cānā,]*
7. Āh-ı ʿāşıḳdan ṣaḳın **cānā** ʿiẕāruñ bāġını
   Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 1). [cānā,]*

cānā: *Can. II Sevgili.*

1. Celālüñ görmeyen **cāna** tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [cāna,]*
2. Celālüñden ḳaçan **cānā** tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [cānā,]*
3. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ şerbet
   Dil-ḫastelerüñ **cānā** ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 4). [cānā,]*
4. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
   Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu **cāna** ṣevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [cāna,]*
5. Sīm ü zer ne nesnedür **cānā** yoluñda cān fedā
   Ger ne ṣāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [cānā,]*

cāna geç: *Cana geçmek, içine işlemek, tesir etmek.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
   Ġamuñ ki **cāna geçüpdür** ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [cāna geçüpdür, -üp, -dür]*

cāna kıy: *Cana kıymak, öldürmek.*

1. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
   Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün **cāna ḳıya** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [cāna ḳıya, -a]*
2. Cevri çoḳ eyleme ʿuşşāḳa öperler lebüñi
   Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 4). [cāna ḳıyalar, -a, -lar]*

3. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [cāna ḳıyayum mı, -a, -y, -um, -mı]*

cānān: *Sevgili. II Dost.*

1. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile gelmiş cānlaruz
Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü **cānānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 2). [cānānlaruz, -lar, -uz]*

cānān: *Sevgili, yâr.*

1. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā
Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 1). [cānān,]*
2. Her neʿaded ḥavāle olursa Behiştiye
Cānān cefāsı deñlü biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [cānān,]*
3. Göz yumup ey dil cihāndan kendü **cānānuñ** gözet
Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [cānānuñ, -uñ]*
4. Āh kim ṣol ṣalınan bād ile **cānānumdur**
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [cānānumdur, -um, -dur]*
5. Gördügi dem didi ʿāṣıḳları **cānān** ṣāf ṣaf
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [cānān,]*
6. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür **cānān** baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [cānān,]*
7. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña **cānān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [cānān,]*
8. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine **cānānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 2). [cānānumuñ, -um, -uñ]*
9. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili **cānāna** ṭabşırdum
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [cānāna, -a]*
10. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [cānān,]*
11. Düşde görsem ḳoynuma girdügini **cānānumuñ**
İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek ol ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 7). [cānānumuñ, -um, -uñ]*
12. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa ol **cānānuma**
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 1). [cānānuma, -um, -a]*
13. Bir tāze ḫūbı kendüme **cānān** idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [cānān,]*

cānāne: *Sevgili, yâr.*

1. Ezelde cān ile **cānāne** āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 7). [cānāne,]*
2. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp **cānāneye**
Ey göñül şeh-bāz-ı ṣayd-āver irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 1). [cānāneye, -y, -e]*
3. ʿĀşıḳ oldum bir cefā vü cevri çoḳ **cānāneye**
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāşıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [cānāneye, -y, -e]*
4. Zenb-i vücūdı maḫv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı **cānāne** hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [cānāne,]*

cāndan: *Yürekten, candan.*

1. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni **cāndan** seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 6). [cāndan,]*

cān-efzā: *Cana can katan.*

1. Behiştī ḫaste **cān-efzā** lebüñden
İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 9). [cān-efzā,]*

cān-güdāz ol: *Can eritici olmak.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile **cān-güdāz olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [cān-güdāz olur, -ur]*

cān-ı ʿazīz: *Değerli gönül.*

1. Saña teslīm itdi sīnem Mışrını **cān-ı ʿazīz**
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [cān-ı ʿazīz,]*

cānı çek: *Canı çekmek, istemek, arzulamak.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana beş beş ṭoġıra sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 1). [cānı*

çekerler, -er, -ler]

cān-ı şīrīn: *Tatlı can. II Şirin'in canı.*

1. Behiştī ʿışḳ için Ferhād geçmiş **cān-ı Şīrīnden**
   Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [cān-ı şīrīnden, -den]*

cān-ı şīrīne ḳıy: *Şirin cana kıymak, can almak.*

1. Ḫusrevā derd-i firāḳa düşeli ben bildüm
   Cān-ı şīrīne niçün ḳıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 4). [cān-ı şīrīne ḳıyduġını, -duġ, -ı, -n, -ı]*

cānı vir: *Can vermek, ölmek.*

1. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs yazayın
   Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 8). [cānı virürdüm, -ür, -dü, -m]*

cānib: *Taraf, cihet, yön.*

1. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
   Ḳanlumı ālile bir **cānibe** ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 8). [cānibe, -e]*
2. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
   Ol **cānibüñ** nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [cānibüñ, -üñ]*
3. N'ola bizden yaña ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
   Nihāl-i tāzenüñ her **cānibe** reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 4). [cānibe, -e]*

cānib-i eflāk: *Feleğin yönü.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı **cānib-i eflāke** yol itmez
   Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 1). [cānib-i eflāke, -e]*

cānib-i gülşen: *Gül bahçesi yönü.*

1. Cānib-i gülşene geldükce ṣabā kūyuñdan
   Çemen iki bükilüp aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 7). [cānib-i gülşene, -e]*

cānından ayrıl: *Kişinin kendi canından vazgeçmesi.*

1. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā dūr olmasun
   ʿĀşıḳa **cānından ayrılmaḳ** daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 10). [cānından ayrılmaḳ,]*

cānından el yuma: *Canından geçmek.*

1. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından
   Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [cānından el yumaya, -ma, -y, -a]*

cānlar vir: *Bir şeyi çok istemek, can atmak.*

1. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
   Velī görseñ nice **cānlar virür** laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [cānlar virür, -ür]*
2. Şīrīn şeker gıdālıġa **cānlar virürken** ol
   Eylerdi ḫall-i ḫāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [cānlar virürken, -ür, -ken]*

canlu: *Kuvvetli, güçlü.*

1. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
   Ġāfil olma **canlu** yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [canlu,]*

canlu: *Canlı, yaşayan.*

1. Ṣanemā **cānlu** ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [cānlu,]*

cān-sūz: *Can yakan, can yakıcı.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
   Ḳanḳı **cān-sūzdur** ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 8). [cān-sūzdur, -dur]*

cānsuz: *Cansız, ruhsuz. II Ölü insan.*

1. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
   Ḳangı **cānsuzdur** ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 2). [cānsuzdur, -dur]*
2. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
   Niçe bir sürüyeyüm her yaña **cānsuz** cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [cānsuz,]*

cānum al: *Canını almak.*

1. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
   Basup **cānum alur** ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [cānum alur, -ur]*

cānum çık: *Canı çıkmak, ölmek.*

1. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem yād

idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 8). [cānum çıḳmaġa, -maġ, -a]*

2. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 2). [cānum çıḳmaġa, -maġ, -a]*

3. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi **cānum çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 6). [cānum çıḳsun, -sun]*

cānuma şu sepil: *Yüreğine su serpmek, ferahlamak.*

1. Ben beni aġlar ṣanurdum sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde jāle gördüm ṣu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 4). [cānuma ṣu sepildi, -di]*

cānumdan uşan: *Canından bezmek.*

1. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [cānumdan uṣandum, -du, -m]*

cānumdan uşandur: *Candan usandırmak, bıktırmak, bezdirmek.*

1. Ġamuñla telḫ idüp ʿīṣum dili odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu **cānumdan uşandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 2). [cānumdan uṣandurduñ, -du, -ñ]*

cānumı acıt: *Acı vermek, canını acıtmak.*

1. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür Behiştiye ey yār bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 9). [cānumı acıtdı, -dı]*

2. Hey meded **cānumı acıtdı** ġamuñ serhengi
ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 5). [cānumı acıtdı, -dı]*

cārī: *Etkin, yürürlükte.*

1. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi **cārīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 2). [cārīdür, -dür]*

cārī midür: *Akan, akışkan mı.*

1. Bikr-i mey **cārī midür** sāḳī
Ki ḳodın adını anuñ gül-fām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 5). [cārī midür, -mi, -dür]*

cārūb: *Süpürge.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine **cārūb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [cārūb,]*

2. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ **cārūb** olup
Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 1). [cārūb,]*

3. Dergāhuñı süpürmege **cārūbı** ne'ylerem Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 5). [cārūbı, -ı]*

4. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola **cārūbı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 8). [cārūbı, -ı]*

cāy ol: *Yer, mahal olmak.*

1. Cāy oldı çeşm-i tengüm laʿl-i şeker-feşāna
Eşküm degül bu andan ṭamlar ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 3). [cāy oldı, -dı]*

cāy-ı şafā: *Mutluluk yeri.*

1. Dil meyl iderse dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 2). [cāy-ı ṣafādur, -dur]*

cāzibe-i zülf-i dil-āvīz: *Gönlü cezbeden saçın cazibesi.*

1. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
Didi kim **cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 8). [cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz,]*

cāzū: *Sihirbaz, büyücü. II Sevgili, güzel.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi **cāẕū** kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [cāẕū,]*

ceb: *Zırh, zırhlı elbise.*

1. Her şeb **cebüñle** cenge gele benümle ey çarḫ
Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 3). [cebüñle, -üñ, -le]*

cebe: *Zırh, zırhlı elbise.*

1. Her şeb cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ

Eyle ḥaẕer ki tīr-i āhum **cebe** sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 4). [cebe,]*

cebel: *Dağ.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile **cebelüñ** başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 8). [cebelüñ, -üñ]*

cebhe: *Yüz, alın.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 4). [cebhesinde, -s, -i, -n, -de]*

cebhe-çīn olsa: *Yüzü buruşmak.*

1. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuṣṣāḳı ol meh **cebhe-çīn olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [cebhe-çīn olsa, -sa]*

cebīn: *Yüz, alın.*

1. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü **cebīnüñ** göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 2). [cebīnüñ, -üñ]*
2. Mihr ü meh ḫadd u **cebīnüñle** dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [cebīnüñle, -üñ, -le]*

cebr: *Zorlama, zor kullanma, zor.*

1. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece **cebre** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 22). [cebre, -e]*

cebreʾīl: *Cebrail, dört büyük melekten peygamberlere vahiy tebliğine memur olan melek.*

1. Esrāʿ düninde muştuladı saña **Cebreʾīl**
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [cebreʾīl,]*

cedd-i pāk: *Temiz soy. II Hz. Muhammet'in soyu.*

1. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ **cedd-i pākinden**
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 17). [cedd-i pākinden, -i, -n, -den]*

cedel: *Tartışma, münakaşa.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü **cedel** feṯḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 84). [cedel,]*

cefā: *Eziyet, sıkıntı, dert.*

1. Her ne ʿaded ḥavāle olursa Behiştiye
Cānān **cefāsı** deñlü biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [cefāsı, -s, -ı]*
2. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider **cefāyile** ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 6). [cefāyile, -y, -ile]*
3. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [cefāña, -ñ, -a]*
4. Tāze tāze urup aġyāra **cefā** oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [cefā,]*
5. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 1). [cefāñı, -ñ, -ı]*
6. Yegdür göñül **cefāya** taḥammül ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [cefāya, -y, -a]*
7. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden **cefā** būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [cefā,]*
8. Mülevveṣ itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [cefā,]*
9. Zaḥmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm **cefāsı** … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 10). [cefāsı, -s, -ı]*
10. ʿĀşıḳ oldum bir **cefā** vü cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāşıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [cefā,]*
11. Senüñ **cefāña** rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı dinen ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 3). [cefāña, -ñ, -a]*
12. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [cefāsına, -sı, -n, -a]*

13. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab **cefāsuz** yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [cefāsuz, -suz]*

14. Şöyle alışdı dil **cefāñula** kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 5). [cefāñula, -ñ, -u, -la]*

15. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü **cefānuñ** sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [cefānuñ, -n, -uñ]*

16. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo **cefā** ḳışşasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [cefā,]*

17. Ahbāb böyle çekdügi yerde **cefā** yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [cefā,]*

cefā çek: *Zulüm görmek, sıkıntı çekmek.*

1. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 3). [cefā çekdigi, -dig, -i]*

cefā it: *Üzmek, eziyet etmek, azap vermek.*

1. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 7). [cefā itmesün, -me, -sün]*

2. Biñ **cefā itsün** göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 1). [cefā itsün, -sün]*

3. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Mānīʿ olma ḳo murādınca **cefā itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [cefā itsün, -sün]*

cefā-ḫū: *Cefayı ve eziyeti huy edinen. II Zalim sevgili.*

1. Ol **cefā-ḫūdan** vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [cefā-ḫūdan, -dan]*

cefā-hūy: *Kötü huylu. II Rakip.*

1. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz **cefā-ḫūya** ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 6). [cefā-ḫūya, -a]*

cefākār: *Eziyet veren.*

1. Meẕmūm idi yanuñda **cefākārlar** ezel
ʿUşşāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [cefākārlar, -lar]*

cefākār: *Cefa eden, eziyet veren. II Sevgili.*

1. Ey göñül dirseñ **cefākār** ki vefā itsün saña
Mānīʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 1). [cefākār,]*

cefākār ol: *Cefa, eziyet vermek.*

1. Düşdi göñlüm saña dil-ber içinde nice ola
Ġāyetī ġamzelerüñ gibi **cefākār olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 4). [cefākār olasın, -asın]*

cehennem: *Cehennem, tamu.*

1. Ben firāḳuñdan melūl iken **cehennem** yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [cehennem,]*

2. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşkī ʿacebā
Şöyle beñzer ki **cehennem** odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [cehennem,]*

3. ʿAşḳ odına yanan kişi girse **cehenneme**
Ẕannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [cehenneme, -e]*

4. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa **cehennem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 2). [cehennem,]*

5. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre mesken gülsitān
Ben **cehennem** içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [cehennem,]*

6. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri var bāri **cehennemde** zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [cehennemde, -de]*

7. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
Müʾmin **cehennem** içre kāfır cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [cehennem,]*

8. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda neyler ol **cehennem** segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [cehennem,]*

9. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki müselmānı **cehennemde** ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [cehennemde, -de]*

cehennem-rā: *Cehennemi.*

1. Behiştī bendeñi öldür efendi tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿadū **cehennem-rā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 10). [cehennem-rā,]*

cehennem-şıfat: *Cehennem görünümlü.*

1. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet miṣāl ola bu **cehennem-şıfat** cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [cehennem-şıfat,]*

cehūd: *Yahudi.*

1. ʿĀṣıḳlıġum görür ḳomaz inkārını ḥasūd
İslāma gelmek olmaz imiş degmede **cehūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 2). [cehūd,]*

celāl: *Yücelik, ululuk.*

1. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [celālüñ, -üñ]*
2. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [celālüñden, -üñ, -den]*

celāli: *Devlete baş kaldıran kimse, eşkıya.*

1. N'itsün **Celāli** ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 5). [celāli,]*

celīs: *Sohbet arkadaşı, hemdem, refik.*

1. Benüm sāḳī müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 2). [celīsüm, -üm]*

celīs-i bāde: *Şarap hemdemi, sohbet arkadaşı.*

1. Dem irdi kim yine sāḳī **celīs-i bāde** olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [celīs-i bāde,]*

Cem: *Cem, İran hükümdar sülalelerinden Pişdadiyan'a mensup ve şarabı bulduğuna inanılan Cemşid adlı hükümdar.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [cem,]*
2. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 4). [cem,]*
3. Ele cām al ki **Cem** gibi cihānda
Elüñ altında olsun heft-iḳlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 7). [cem,]*
4. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi **Cem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [cem,]*
5. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp **Cem** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [cem,]*
6. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger **Cem** üstine
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 1). [cem,]*

Cem: *Cem, İran'ın Pişdadiyan sülâsinden gelen ve şarabı icat eden şah. II Toplanmak, bir araya gelmek.*

1. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre **Cemlendi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [cemlendi, -le, -n, -di]*

cemʿ: *Herkes, hepsi.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā **cemʿin** perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 3). [cemʿin, -in]*

cemʿ eyle: *Toplamak, birleştirmek.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi **cemʿ eyleyüp**
Kāse-i mey naḳşını resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 7). [cemʿ eyleyüp, -y, -üp]*

cemʿ id: *Toplamak, birleştirmek.*

1. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda **cemʿ iden** nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [cemʿ iden, -en]*

cemʿ ḳıl: *Toplamak, bir araya getirmek.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [cemʿ ḳılduḳ, -du, -ḳ]*

cemʿ ol: *Toplanmak, bir araya gelmek.*

1. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi **cemʿ oldı** lāleler
Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 1).*

[cemʿ oldı, -dı]

2. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar
Cemʿ olsa başum üstine āhum seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 4). [cemʿ olsa, -sa]*
3. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın ẓabt itmeye
Bir yere **cemʿ olsa** bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 6). [cemʿ olsa, -sa]*
4. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında **cemʿ olsa**
Belā bezminde gönlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [cemʿ olsa, -sa]*
5. ʿĀḳıl vüzerā **cemʿ oluban** eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel fetḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [cemʿ oluban, -uban]*
6. Ger şikār aḥvālin añsa **cemʿ olup** ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [cemʿ olup, -up]*
7. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [cemʿ olup, -up]*

cemʿ ol: *Toplanmak, etrafını sarmak, çevrelemek.*

1. Ṣaḳın pervāneler **cemʿ oldı** ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup şemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [cemʿ oldı, -dı]*

cemāʿat: *Topluluk. II Âşıklar grubu..*

1. Behiştī ehl-i ʿışḳa uydı gitdi
İmāmı oldı anuñ ol **cemāʿat** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 10). [cemāʿat,]*
2. Ben irişdüm menzile Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol **cemāʿatden** ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 6). [cemāʿatden, -den]*
3. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 2). [cemāʿat,]*

cemād: *Cansız varlıklar.*

1. Ḳadrüni zāhid ne bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan **cemād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 10). [cemād,]*

cemāl: *Güzellik, sevgilinin yüzü.*

1. Ṣaçuñ küfrin **cemālüñ** muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [cemālüñ, -üñ]*
2. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [cemāli, -i]*
3. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [cemālüñ, -üñ]*
4. Her başīretsüz ne bilsün ḫadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā **cemālin** dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 4). [cemālin, -in]*
5. Bülbül beyān ider güle ḫālin güzel güzel
Seyr itdürür gül aña **cemālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 2). [cemālin, -in]*
6. Bürḳaʿı nāgeh **cemālinden** ḫabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāşıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [cemālinden, -i, -n, -den]*
7. Görüp ḫüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez **cemāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [cemāle, -e]*
8. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [cemālüñ, -üñ]*
9. Ol cevān-baḫtuñ **cemālini** kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 1). [cemālini, -i, -n, -i]*

cemāl-i bā-kemāl ile: *Olgunluğun güzelliği.*

1. Yüzinden perde-i ebri n'ola refʿ itmese ḫurşīd
Anı sen bu **cemāl-i bā-kemāl ile** uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 4). [cemāl-i bā-kemāl ile, -ile]*

cemāl-i ḥak: *Allah'ın cemâli.*

1. Eger şādān olup yarın **cemāl-i Ḥaḳ** görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [cemāl-i ḥaḳ,]*

cemāl-i nūr: *Parlayan güzel yüz.*

1. Ne ser-keş servdür ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ

Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 4). [cemāl-i nūrına, -ı, -n, -a]*

cemāl-i yāri: *Sevgilinin güzel yüzü.*

1. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 5). [cemāl-i yāri, -i]*

cemīl: *Güzel.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sürete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad yekūnu **cemīlen** meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [cemīlen, -en]*

cemʿiyyet: *Meclis, topluluk.*

1. Ne **cemʿiyyetde** göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [cemʿiyyetde, -de]*
2. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
Biz perīşān-dillere el virdi **cemʿiyyet** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 4). [cemʿiyyet,]*

cemʿiyyet eyle: *Toplanmak, bir araya gelmek.*

1. Ġamlar derūn-ı sīnede **cemʿiyyet eyleyüp**
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 5). [cemʿiyyet eyleyüp, -y, -üp]*

cenāb: *Çevre, etraf.*

1. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ **cenābından** ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [cenābından, -ı, -n, -dan]*

cenāb: *Şeref, haysiyet. II Varlık, değer.*

1. Niçe baḳa bu fānī **cenābına** ol hümā
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [cenābına, -ı, -n, -a]*

cenābet: *Cünüp, üzerine gusül abdesti almak vacip olan kimse.*

1. Dem-be-dem yaşum döker beñzer **cenābet** ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [cenābet,]*

cenāb-ı ḳūy: *Mahalle çevresi.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 4). [cenāb-ı ḳūyuña, -uñ, -a]*

cenāb-ı maʿrifet: *Hüner yönü.*

1. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 9). [cenāb-ı maʿrifetde, -de]*

cenāḥ: *Kanat.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı **cenāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 4). [cenāḥ,]*

cenāze: *Cenaze, cansız beden.*

1. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter **cenāzem** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [cenāzem, -m]*
2. Yuyup **cenāzemi** gözümüñ yaşı ḳan ile
Götürsün ehl-i ʿışḳ anı āh u fiġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 1). [cenāzemi, -m, -i]*

ceng iderüz: *Savaşmak, mücadele etmek.*

1. Yaḳdı cihānı naʿra-i āh u fiġān ile
Fülānlaruz ki **ceng iderüz** āsmānile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 2). [ceng iderüz, -er, -üz]*

cenge gel: *Savaşa gelmek.*

1. Her şeb cebüñle **cenge gele** benümle ey çarḫ
Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 3). [cenge gele, -e]*

cennet: *Cennet.*

1. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīṣ olsa n'ola
Āb-ı sāfī teşneye **cennetde** Kevşer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 10). [cennetde, -de]*
2. ʿĀlemde künc-i meykede **cennet** miṣāldür
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [cennet,]*
3. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter **cennet** saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 7). [cennet,]*
4. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [cennet,]*
5. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre mesken

gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma **cennet** mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [cennet,]*

6. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ dil Teşbīh ider ḥabībüm **cennetde** çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 8). [cennetde, -de]*
7. Behişti **cennete** biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [cennete, -e]*
8. Ölüm olmaz diyü **cennetde** vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [cennetde, -de]*
9. Zāhidā ʿāşıḳ ṭururken umma **cennetden** naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [cennetden, -den]*
10. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ Ehl-i īmān özler elbet **cenneti** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 4). [cenneti, -i]*
11. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [cennet,]*
12. Ruḫlarum **cennet** gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [cennet,]*

cennetde olsa şeyṭāna iʿtikād eyleme: *Cennette de olsa şeytana itikat edilmez.*

1. Gökde uçarsa düşmenüñ itme iʿtimād Cennetde olsa eyleme şeyṭāna iʿtiḳād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 2). [cennetde olsa şeyṭāna iʿtiḳād eyleme, -a-me-sa]*

cennet-i aʿlā: *Yüce cennet.*

1. Yār işiginde göñül derbāna beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 2). [cennet-i aʿlādaki, -da, -ki]*

cennet-i kūy: *Sevgilinin cennet gibi olan semti, bulunduğu yer.*

1. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül Cennet-i kūyuñda neyler ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [cennet-i kūyuñda, -uñ, -da]*

cennetü'l-meʾvā: *Meva cenneti.*

1. Behiştī'yem Behiştī'yem Behiştī Mekānum **cennetü'l-meʾvā** olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 2). [cennetü'l-meʾvā,]*

cer: *Uçurum, yar, çukur, car.*

1. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı **cer** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 10). [cer,]*

ceres: *Hayvanların boynuna takılan çıngırak.*

1. Nāleden ṭoldı **ceres** āvāzile mülk-i vücūd Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [ceres,]*

ceres-i nāḳa-i leylī: *Leyla'nın devesinin çıngırağı.*

1. Eyledükçe **ceres-i nāḳa-i Leylī** nāle Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 5). [ceres-i nāḳa-i leylī,]*

cerrāḥ-ı ġamze: *Gamze tabibi.*

1. ʿĀlemde sīnem olmadı bir laḥẓa yāresüz Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 2). [cerrāḥ-ı ġamzeñ, -ñ]*

cerrār: *Dilenci.*

1. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe Şimdiden soñra meger ola ḳadeḥ **cerrārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [cerrārı, -ı]*

cesed: *Vücut, beden.*

1. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 7). [cesed,]*
2. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz **cesedi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [cesedi, -i]*

cevāb: *Cevap, yanıt, karşılık.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil söyleme bāṭıl **cevāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [cevāb,]*
2. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir **cevāb**
Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 1). [cevāb,]*
3. Göñül sāfī **cevāb** ister lebüñden
Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî*

Dîvânı, Müfret 2, Mısra 1). [cevāb,]

cevāb vir: *Cevaplamak, karşılık vermek.*

1. Şordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
   Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 8). [cevāb virmedi, -me, -di]*

cevāb-ı şāfī: *Doğru cevap.*

1. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
   Virmez ol mesʾeleye kimse **cevāb-ı şāfī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [cevāb-ı ṣāfī,]*

cevāhir: *Cevher.*

1. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
   Ey Behiştī biz **cevāhirle** pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 14). [cevāhirle, -le]*
2. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
   Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [cevāhir,]*

cevān: *Genç, körpe.*

1. Yazma pīrāneler evrāḳa **cevānlar** vaṣfın Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [cevānlar, -lar]*
2. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
   Pīr itdi beni cevrile bir tāze **cevāncuḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 2). [cevāncuḳ, -cuḳ]*
3. Bu pīre-zen felekde **cevānuz** dimiş bahār Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 5). [cevānuz, -uz]*
4. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm Tügme olupdı bārī **cevānuñ** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [cevānuñ, -uñ]*
5. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum **cevānlarla**
   Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 3). [cevānlarla, -lar, -la]*
6. Pīr-i dehrüñ iki **cevānıdur**
   Birin aḫşam ḳoşar birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 3). [cevānıdur, -ı, -dur]*

cevān-baḫt: *Talihi uygun, talihli, bahtiyar.*

1. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk Ol **cevān-baḫtumı** ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 6). [cevān-baḫtumı, -um, -ı]*
2. Ol **cevān-baḫtuñ** cemālini kemāhī görmege
   Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 1). [cevān-baḫtuñ, -uñ]*

cevher: *Cevher, gevher, güher.*

1. Ger ḫarc ola cān **cevheri** bāzār-ı ġamuñda
   Yegdür baña çün fāʾidelerden bu ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 7). [cevheri, -i]*
2. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
   Añlar mı ḳıymetin göricek **cevherüñ** yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 8). [cevherüñ, -üñ]*
3. Behiştī dürlü **cevherler** getürdüñ rişte-i naẓma
   Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 9). [cevherler, -ler]*
4. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
   Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed **cevheri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [cevheri, -i]*
5. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
   Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [cevherī,]*

cevher: *Cevher, öz, maya.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña **cevher** ki ḫāṣ ola Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [cevher,]*
2. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem ġavvāṣ
   Ḳ'ola **cevherleri** ḫayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 16). [cevherleri, -ler, -i]*

cevherī: *Cevherle ilgili.*

1. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül Dürr-i ḫabābı ṣormañ aña **cevherī** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 2). [cevherī,]*

cevher-i cān: *Can mücevheri. II Gönül.*

1. Vaṣlı metāʿın bize ʿarż itse yār Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 6). [cevher-i cān,]*
2. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı **cevher-i cānuñ**
   Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [cevher-i cānuñ, -uñ]*

cevher-i ferd: *Kişinin cevheri, insanın özü.*

1. Ḫurdeden ḫurde Behiştī dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḫaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 10). [cevher-i ferde, -e]*

cevher-i pend: *Öğüt cevheri.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında **cevher-i pendüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 8). [cevher-i pendüñ, -üñ]*

cevlān eyle: *Dolaşmak, gezinmek.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 100). [cevlān eyledi, -di]*

cevlān kıl: *Dolaşmak, gezinmek.*

1. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [cevlān ḳılmaġa, -maġ, -a]*

cevr: *Eza, sıkıntı, sitem.*

1. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele **cevri** çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [cevri, -i]*
2. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [cevrüñe, -üñ, -e]*
3. Cevrüñe rāżıdur Behiştī velī
Seni ġayra vefā ider didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 9). [cevrüñe, -üñ, -e]*
4. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān eylerüz
Şimdiye dek itdügi **cevre** peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 2). [cevre, -e]*
5. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni **cevrile** bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 2). [cevrile, -ile]*
6. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [cevre, -e]*
7. Ne revādur ki beni **cevrile** maḥzūn idesin
Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [cevrile, -iile]*
8. Niçe biñ yıldur Behiştī **cevrile** ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [cevrile, -ile]*
9. Ḳıyāmetüm baña **cevrüñ** biñ artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 7). [cevrüñ, -üñ]*
10. ʿĀṣıḳ oldum bir cefā vü **cevri** çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāṣıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [cevri, -i]*
11. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāṣıḳa bu **cevr** ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [cevr,]*
12. Döyemez **cevrüñe** cānum seven ölsün mü seni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 25). [cevrüñe, -üñ, -e]*

cevr id: *Cevretmek, eziyet etmek.*

1. ʿĀṣıḳa **cevr idenüñ** ḫaṭṭı gelür āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 3). [cevr idenüñ, -en, -üñ]*
2. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür şevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [cevr ider, -er]*
3. Cevr itme baña sen de seversin birin ṣaḳın
Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 3). [cevr itme, -me]*

cevr ü cefā eyle: *Üzmek, sıkıntı vermek.*

1. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ ey bī-vefā
Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 2). [cevr ü cefā eyle,]*

cevr ü cefā ḳıl: *Eziyet ve sıkıntı vermek.*

1. Āstānuñda beni şol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [cevr ü cefā ḳıldıġuñ, -dıġ, -uñ]*

cevri eyle: *Eziyet etmek, zulmetmek.*

1. Cevri çoḳ eyleme ʿuşşāḳa öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 3). [cevri eyleme, -me]*

cevr-i yār: *Sevgilinin eziyeti.*

1. Maḥabbet ehli **cevr-i yāre** ṣabr itmez

degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [cevr-i yāre, -e]*

cevşen: *Zırh, kalkan.*

1. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet **cevşenin** giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [cevşenin, -in]*

cevşen giy: *Zırh giymek.*

1. Felek **cevşen giyer** her şeb nice kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [cevşen giyer, -er]*

ceyb: *Yaka.*

1. Cürmüne baḳup irte **ceybüñ** naẕarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [ceybüñ, -üñ]*

ceyḥūn: *Ceyhun nehri.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz şuyı ṭaş atmaġile **Ceyḥūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 2). [ceyḥūnuñ, -uñ]*

cezālar eyle: *Ceza getirmek.*

1. Cezālar eyleyicek cürmise seni sevmek
Efendi cümleden artuḳ baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 3). [cezālar eyleyicek, -y, -icek]*

cezb id: *Cezbetmek, etkilemek.*

1. Cān u diller **ceẕb ider** efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 9). [ceẕb ider, -er]*

cibrīl: *Cebrail, Peygamberlere emir ve vahye vasıta ve memur olan dört büyük melekten biri.*

1. Oḳuñ **Cibrīli** ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [cibrīli, -i]*
2. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm ey ḫ∨āce ʿIşḳ **Cibrīlinüñ** ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 6). [cibrīlinüñ, -i, -n, -üñ]*

cidāl it: *Kavga etmek, mücadele etmek.*

1. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [cidāl itmezler, -mez, -ler]*

cidāl it: *Savaşmak. II Oyalanmak.*

1. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo **cidāl itsün** ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [cidāl itsün, -sün]*

cidāl-ı medrese: *Medrese kavgası.*

1. Āsūdelik degül mi bu kim kūy-ı ʿışḳda
Olmaz **cidāl-ı medrese** ġavġā-yı ḫān-ḳāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 8). [cidāl-ı medrese,]*

cīfe: *Leş.*

1. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [cīfe,]*

cīfe-i dehr: *Dünyanın leşi.*

1. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 9). [cīfe-i dehre, -e]*

ciger: *Ciğer. II Bağır, yürek.*

1. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [ciger,]*
2. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan **cigerde** tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [cigerde, -de]*

ciger: *Ciğer.*

1. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem **ciger** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 6). [ciger,]*

cigerden ḳan id: *Ciğerini yakmak.*

1. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ kim
Oñulmaz ḥaşre dek işler **cigerden ḳan idüp** iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 26). [cigerden ḳan idüp, -üp]*

cigergāh: *Gönül.*

1. Bu mātemden delinmişdür **cigergāhı** Behiştīnüñ
Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [cigergāhı, -ı]*

cihān: *Dünya, âlem.*

1. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
   Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 5). [cihān,]*
2. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
   Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 5). [cihānda, -da]*
3. ʿIşḳ-bāzīde **cihān** ḥalḳını ḳıldum behremend
   Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 7). [cihān,]*
4. Göz yumup ey dil **cihāndan** kendü cānānuñ gözet
   Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [cihāndan, -dan]*
5. İşigüñde göricek itlerüñi göñlüm dir
   Bunlaruñ devletidür insāna **cihānda** devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 6). [cihānda, -da]*
6. Bezm-i ʿışkuñda **cihān** ḥalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil ṣol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [cihān,]*
7. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
   Bu **cihān** ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [cihān,]*
8. Pür-güher eyle naẓm-ı ḫārını
   Ḳo Behiştī **cihānda** bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 10). [cihānda, -da]*
9. Cihāna ṣāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
   İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [cihāna, -a]*
10. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
    Muḥtesib gibi **cihānda** görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4). [cihānda, -da]*
11. Tīrüñ **cihānda** ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
    Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [cihānda, -da]*
12. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
    Var mı **cihānda** sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [cihānda, -da]*
13. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
    Kim **cihānda** aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [cihānda, -da]*
14. Dökersem acı yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
    Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 6). [cihānda, -da]*
15. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
    Sirişk ü āha Behiştī **cihānı** aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 10). [cihānı, -ı]*
16. Cem kim **cihāna** cāmı ile ṭoldı nāmı var
    Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [cihāna, -a]*
17. Göñül **cihānda** puḫte-i zühd olmaḳ istemez
    Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 5). [cihānda, -da]*
18. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña ḫande ider
    Böyle gelmişdür ezelden bu **cihān** böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 2). [cihān,]*
19. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
    Şimdi ol fenni **cihānda** bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [cihānda, -da]*
20. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
    Üstine üşüp **cihān** ḥalḳı yüzine ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [cihān,]*
21. Muṭriblerüñ **cihānda** bu ben nāle-keş gibi
    Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [cihānda, -da]*
22. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
    Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāẕıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [cihān,]*
23. Ey ṣanem sensüz **cihān** deyrin temāşā eyleyüp
    Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 3). [cihān,]*
24. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
    Ḫıżruñ **cihānda** behresi ancaḳ serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 6). [cihānda, -da]*
25. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
    Ḳalduk **cihānda** ḫār u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [cihānda, -da]*
26. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
    Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [cihān,]*
27. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
    Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan

zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [cihān,]*

28. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider **cihānda** ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 2). [cihānda, -da]*

29. Ehl-i vuṣlat ḳılur **cihāndan** ḥaẕẕ
Yoḫsa ʿummān … ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 1). [cihāndan, -dan]*

30. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi **cihānı** nev-rūz
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 5). [cihānı, -ı]*

31. Ey Behiştī bu **cihāndan** gidicek rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 9). [cihāndan, -dan]*

32. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uṣlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [cihān,]*

33. Gel ol serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu **cihānda** gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 2). [cihānda, -da]*

34. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 3). [cihānda, -da]*

35. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir **cihān** iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [cihān,]*

36. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [cihān,]*

37. Ey Behiştī bu **cihāndan** çoḳdan eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 9). [cihāndan, -dan]*

38. Yüzüñe baḳdum **cihān** oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [cihān,]*

39. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam **cihānuñ** kār u bārın tār-mār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [cihānuñ, -uñ]*

40. Ele cām al ki Cem gibi **cihānda**
Elüñ altında olsun heft-iḳlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 7). [cihānda, -da]*

41. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [cihāndan, -dan]*

42. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 2). [cihānı, -ı]*

43. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [cihāna, -a]*

44. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī **cihān** yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [cihān,]*

45. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın baḫr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [cihān,]*

46. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim **cihān** bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [cihān,]*

47. İʿtimād itme **cihāna** murġ-ı zīreksin göñül
Bu dıraḫt-ı bī-ṣebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7). [cihāna, -a]*

48. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden **cihān** mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [cihān,]*

49. Cihān bezminde ʿuşşāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [cihān,]*

50. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḥullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 1). [cihānda, -da]*

51. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḫzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 4). [cihān,]*

52. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat **cihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [cihān,]*

53. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen

Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behişţî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [cihānuñ, -uñ]*

54. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem **cihānda** Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behişţî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 9). [cihānda, -da]*

55. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāşıḳ Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behişţî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 8). [cihānı, -ı]*

56. Cihānda şeh-per-i ṭāvūs dūd-ı āhumdur Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña bād-efrāḥ *(Behişţî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 7). [cihānda, -da]*

57. Yoḳdur ol bezmüñ **cihānda** dadı kim Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behişţî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [cihānda, -da]*

58. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behişţî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [cihān,]*

59. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz **cihānda** ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behişţî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [cihānda, -da]*

60. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behişţî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [cihān,]*

61. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense **cihān** bāġı çemenler lālezār olsa *(Behişţî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [cihān,]*

62. Sen degül ey dil **cihānda** pāy-būs yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behişţî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 7). [cihānda, -da]*

63. Maḥabbet genci olmasa **cihānuñ** yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behişţî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [cihānuñ, -uñ]*

64. Yaḳdı **cihānı** naʿra-i āh u fiġān ile Fülānlaruz ki ceng iderüz āsmānile *(Behişţî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 1). [cihānı, -ı]*

65. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa **cihāna** Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ erirdi *(Behişţî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 3). [cihāna, -a]*

66. Bāġda muẓḥiklik idüp ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur **cihānda** bir şaḳī *(Behişţî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 8). [cihānda, -da]*

67. Olmaz **cihānda** ġayrı güzeller saña naẓīr Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behişţî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 3). [cihānda, -da]*

68. Cihānda ehl-i dilüñ başı üzre yer bulasın Yuyup derūnuñı pāk eyleseñ ʿimāme gibi *(Behişţî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 7). [cihānda, -da]*

69. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [cihānda, -da]*

70. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm **cihān** meydānını ḫırmen gibi *(Behişţî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [cihān,]*

71. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [cihān,]*

72. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [cihānda, -da]*

73. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde sebze içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 3). [cihāna, -a]*

74. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba **cihānda** Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behişţî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [cihānda, -da]*

75. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān **cihāna** ḥükm Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behişţî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 11). [cihāna, -a]*

76. Ol göz **cihānda** çihre-i maḳṣūdı görmedi Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behişţî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 53). [cihānda, -da]*

77. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola İster şefāʿatüñle bula dü **cihānda** kām *(Behişţî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [cihānda, -da]*

78. Bende ḳılur **cihānı** şu şāh-ı zamāne kim Āṣār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḥtişām *(Behişţî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 49). [cihānı, -ı]*

79. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende Esb üzre gelüp ḳılsa **cihān** bāġını seyrān *(Behişţî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [cihān,]*

80. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu **cihān** dāmumdur

Beni bunda ṭutan ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 1). [cihān,]*

81. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim **cihān** meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [cihān,]*

82. Bir kez **cihānda** ḫāṭır-ı aġyāra irmedüñ
Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 1). [cihānda, -da]*

83. Genc-i maḫfī olsa yanında degül vīrānece
Görmeyüp kimse **cihānı** seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 24). [cihānı, -ı]*

84. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [cihānda, -da]*

85. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan eşnaʿ ibtilā olmaz eşedd-i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 74). [cihānda, -da]*

cihān: *Dünya, felek.*

1. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Ṣafaḳ ṣanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 1). [cihān,]*

cihān başına şām olsun: *Dünya başına yıkılmak.*

1. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḥer şemʿi gibi anuñ **cihān başına şām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 6). [cihān başına şām olsun, -ı, -n, -a-sun]*

cihānı ṭut: *Yayılmak, her yere dağılmak.*

1. Ḳāfdan ḳāfa **cihānı ṭutdı** şīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 9). [cihānı ṭutdı, -dı]*

cihān-sūz-ı derūn: *Cihanı yakan ah.*

1. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 79). [cihān-sūz-ı derūnından, -ı, -n, -dan]*

cihān-tāb: *Cihanı aydınlatan.*

1. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün her bir **cihān-tābı** yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 8). [cihān-tābı, -ı]*

cilā vir: *Parlatmak, parlaklık vermek.*

1. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile **cilā vir** ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 9). [cilā vir,]*

2. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile **cilā vir**
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 5). [cilā vir,]*

cilv': *Cilve etmek.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [cilv'ide, -i, -de]*

cilve: *Naz, işve, eda.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi **cilve** eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [cilve,]*

2. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḫālveş zīnet içün **cilveñe** keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 8). [cilveñe, -ñ, -e]*

3. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 8). [cilve,]*

4. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 3). [cilve,]*

cilvegāh: *Görünme, tecelli ve zuhur etme yeri.*

1. Cilvegāhuñ feżā-yı ḳuds olsun
ʿAzm-i ṣaḥrā-yı lā-mekān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 19). [cilvegāhuñ, -uñ]*

cilvegāh-ı dehr: *Dünya cilvegâhı. II Dünya tecelli ve zuhur etme yeri, tecelli yeri.*

1. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile gelmiş cānlaruz
Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 2). [cilvegāh-ı dehr,]*

cilve-i nakkāş: *Nakkaş edâsı.*

1. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile ḳaş gelür
ʿAyn-ı uṣṣāḳa velī **cilve-i naḳḳāş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 2). [cilve-i naḳḳāş,]*

cinān: *Cennetler.*

1. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
   Vücūdum gülsitānına **cinān** bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [cinān,]*
2. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ añmaḳdan
   Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 5). [cinānda, -da]*
3. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye **cinān** bāġını gül
   Ravżada Kevṣere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [cinān,]*

cināne gir: *Cennete girmek.*

1. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
   Müʾmin cehennem içre kāfir **cināne girdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [cināne girdi, -di]*

cinān-ı kūy: *Sevgilinin semtinin cennetleri.*

1. Behiştī gitmez ölince **cinān-ı kūyuñdan** Degüldür ādeme āsān vaṭandan ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 9). [cinān-ı kūyuñdan, -uñ, -dan]*

cins: *Cins, tür.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
   Ẓuleme **cinsini** ʿālemde melāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [cinsini, -i, -n, -i]*

cirm: *Cisim, büyüklük.*

1. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
   Ẓerrenüñ yidi felekde oldı **cirmi** āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 4). [cirmi, -i]*

cism: *Beden, vücut, varlık.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā **cismümi** peykānlaruñ
   Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥiṣār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 5). [cismümi, -üm, -i]*
2. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste **cismüñe** Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 5). [cismüñe, -üñ, -e]*
3. Cismümde zīnet her zaḫm-ı sengüñ Şehden gedālar ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 7). [cismümde, -üm, -de]*
4. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
   Şu kim **cismine** bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [cismine, -i, -n, -e]*
5. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
   Tīr-i āhum ser-te-ser **cismini** peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [cismini, -i, -n, -i]*
6. Başum bu ḫaste **cismüm** elinden belā çeker
   Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 3). [cismüm, -üm]*
7. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
   Cāndan eṣer didükleri **cismümde** var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [cismümde, -üm, -de]*
8. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
   Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [cismümi, -üm, -i]*
9. Kūhdur **cismüm** olursa kūhda envār-ı şevḳ
   Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 9). [cismüm, -üm]*
10. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
    Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 8). [cismümüñ, -üm, -üñ]*
11. Gögerdüp **cismümi** seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
    Şan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 1). [cismümi, -üm, -i]*
12. Zīnete ġarḳ olmak ister **cismini** gül gül idüp
    Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 9). [cismini, -i, -n, -i]*
13. Kākülüñ sevdāsı **cismüm** ol ḳadar ḳurutdı kim
    Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [cismüm, -üm]*
14. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem gibi
    Bu köhne **cisme** ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [cisme, -e]*
15. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
    Her yañadan debreşür **cismümde** ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 6). [cismümde, -üm, -de]*
16. İtdi firāḳ ile gice **cismümi** ḫūn-feşān
    İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 1). [cismümi, -üm, -i]*

17. Cismüm nedür ṣorarsañ eger diñle evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [cismüm, -üm]

18. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿāḳıl degül kim **cismiçün** cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [cismiçün, -içün]*

19. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ **cismine** anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 27). [cismine, -i, -n, -e]*

20. Dögünüp gömgök itdi **cismini** sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [cismini, -i, -n, -i]*

cismānī: *Bedenle, vücutla ilgili.*

1. Ḫasret-i tīġuñ Behiştīye ʿaẕāb-ı rūḥdur
Sen anı ṣanma ki **cismānī** elemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 10). [cismānī,]*

cism-i Behiştī: *Behiştî'nin bedeni.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [cism-i behiştī,]*

2. Seg-i kūyuñ çekişür **cism-i Behiştī** üzre
Sen iseñ anı müjeñ tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 9). [cism-i behiştī,]*

cism-i beşer: *İnsan vücüdu. II İnsanlar arası.*

1. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi **cism-i beşerde** ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [cism-i beşerde, -de]*

cism-i figār: *Yaralı vücut, beden.*

1. Bir kemik ḳaldı benüm **cism-i figārumdan** evet
Uş göresin olısar ol daḫı pā-māl-i segān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 5). [cism-i figārumdan, -um, -dan]*

cism-i laṭīf: *Nazik beden.*

1. Şol cān ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 2). [cism-i laṭīfüñ, -üñ]*

cism-i mecrūḥ: *Yaralı vücut.*

1. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol fetīle kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 5). [cism-i mecrūḥumda, -um, -da]*

cism-i pür-dāġ: *Yaralarla dolu beden.*

1. Didi bir ʿāşıḳ baña bu **cism-i pür-dāġum** görüp
Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 3). [cism-i pür-dāġum, -um]*

cübbe: *Uzun ve geniş elbise, cüppe. II Kıyafet.*

1. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin **cübbe** vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [cübbe,]*

2. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [cübbeler, -ler]*

3. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum **cübbesi**
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [cübbesi, -s, -i]*

cūd: *Cömertlik.*

1. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü **cūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [cūd,]*

cüdā it: *Ayırmak.*

1. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [cüdā itdüñ, -dü, -ñ]*

cüdā ḳıl: *Ayırmak, uzak tutmak.*

1. Ġamzekārumdan **cüdā ḳıldı** meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [cüdā ḳıldı, -dı]*

cüdā ol: *Ayrı düşmek, uzak kalmak.*

1. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī
Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 10). [cüdā ola, -a]*

2. Olmadı rıḥlet şebinde gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 13). [cüdā olmadı, -ma, -dı]*

cühelā: *Bilgisizler, cahiller.*

1. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi feṭḥ

idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [cühelā,]*

cüllāb: *Gül suyu. II Gül şerbeti.*

1. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi **cüllāb** u meye
Meyden artuḳdur neşātı lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [cüllāb,]*
2. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşātı lezzeti **cüllābdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [cüllābdan, -dan]*

cüllāb-ı şiʿr: *Aslan şurubu. II Yiğit şerbeti.*

1. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Ṣāyed bir ehl-i zevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [cüllāb-ı şiʿri, -i]*

cülūs eyle: *Oturmak, binmek.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḥr-ı ḫūn sefīnesidür
Muḳarrer aña **cülūs eyleyen** girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 8). [cülūs eyleyen, -y, -en]*

cülūs it: *Oturmak. II Yerini almak.*

1. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [cülūs itdi, -di]*

cumʿadan soñra: *Cuma namazından sonra.*

1. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi
Cumʿadan soñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [cumʿadan soñra,]*

cümle: *Bütün, hep, tüm.*

1. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā **cümle** ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [cümle,]*
2. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek ezelden işidür
Cümle cünbişleri anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 2). [cümle,]*
3. Ey Behiştī **cümle** yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 9). [cümle,]*
4. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye **cümle** esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [cümle,]*
5. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör istemez keşf olduġın **cümle** ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [cümle,]*
6. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda şevḳile itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 9). [cümle,]*
7. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḫālveş zīnet içün cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [cümle,]*
8. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür **cümle** ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 4). [cümle,]*
9. Ben bildigüm budur ki kemālāt-ı enbiyā Ḫatm oldı **cümle** sende eyā ṭayyibü'l-ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 10). [cümle,]*
10. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster yolına **cümle** raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 80). [cümle,]*
11. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem gibi yine **cümle** ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [cümle,]*

cümle: *Herkes.*

1. Cezālar eyleyicek cürmise seni sevmek
Efendi **cümleden** artuḳ baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 4). [cümleden, -den]*

cümle: *Mahlukat.*

1. Tā-ḥaşr olınca **cümle** senüñ rūḫ-ı pākine
Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 93). [cümle,]*

cümleden: *Bütün, hep, tüm.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ **cümleden** öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 8). [cümleden,]*
2. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā **cümleden** şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [cümleden,]*

cünbiş: *Hareket.*

1. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm
cünbişlerüm

Bīsütün Ferhādınuñ beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 5). [cünbişlerüm, -ler, -üm]*

cünbiş: *Hareket. II Oyun.*

1. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek ezelden işidür
Cümle **cünbişleri** anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 2). [cünbişleri, -ler, -i]*

cünbiş id: *Hareket etmek. II Salınmak, eğlenmek.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür vecd
Dem ursa ṣabā **cünbiş ider** serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 14). [cünbiş ider, -er]*

cünbişin it: *Eğlenmek.*

1. Mesīḥā **cünbişin itmek** olurdı her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [cünbişin itmek, -mek]*

cünūn: *Delilik.*

1. Cünūn mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [cünūn,]*
2. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünūn ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 2). [cünūn,]*

cünūn: *Delilik. II Âşıklık.*

1. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u Mecnūn
Ben anlara **cünūn** bāzīçesinde baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 8). [cünūn,]*
2. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda **cünūnı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 6). [cünūnı, -ı]*

cünūna düş: *Aşka düşmek, âşık olmak.*

1. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ **cünūna düşmese** olmaz bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 10). [cünūna düşmese, -a-me, -se]*

cünūn-ı ʿışḳ: *Aşk deliliği, aşk coşkunluğu.*

1. Kākülüñ zencīri aṣlā bir ḳıla almaz beni
Ger **cünūn-ı ʿışḳ** içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 4). [cünūn-ı ʿışḳ,]*

cürʿa: *Kadehin dibinde kalan son yudum.*

1. Bir ṣarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [cürʿasından, -s, -ı, -n, -dan]*
2. Bir piyāle mestiyem kim **cürʿasın** ẓabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [cürʿasın, -sın]*
3. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 9). [cürʿamuzdan, -muz, -dan]*
4. Tevbeler olsun ayaġ altına **cürʿa** dökmeyem
Bu günāhı itmeyem estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 3). [cürʿa,]*
5. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [cürʿaveş, -veş]*
6. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [cürʿa,]*
7. Ḫamr-ı ʿışḳuñ **cürʿası** Ferhādı Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [cürʿası, -s, -ı]*
8. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī **cürʿa** işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 10). [cürʿa,]*
9. Beni maḥzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler ne **cürʿa** ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [cürʿa,]*
10. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā **cürʿası** ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 4). [cürʿası, -s, -ı]*
11. Ol **cürʿa** bugün şol ḳadar ide bī-ḫod
Kim göñlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [cürʿa,]*
12. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 5). [cürʿamuzdan, -muz, -dan]*

cürʿa ile: *Yudum, yudumla.*

1. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña irişüp
Bir **cürʿa ile** eyleyesin bī-ser ü bī-pā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 58). [cürʿa ile, -ile]

cürʿa-i cām-ı leb: *Dudağının kadehinin bir damlası.*

1. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda zîbā ġoncalar peydā
İrişse **cürʿa-i cām-ı lebüñ** ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 8). [cürʿa-i cām-ı lebüñ, -üñ]*

cürʿa-i cām: *Kadehin tortusu.*

1. Cürʿa-i cāmum niş̱ār olsa eger Cem üstine
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 1). [cürʿa-i cāmum, -um]*

cürʿa-i laʿl: *Sevgilinin dudağından bir öpücük. II Şarap kadehindeki son yudum.*

1. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 8). [cürʿa-i laʿlüñle, -üñ, -le]*

cürʿa-i pīr-i muġān: *Meyhanecilerin son yudum şarabı.*

1. Behiştī **cürʿa-i pīr-i muġāndan** behre isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 9). [cürʿa-i pīr-i muġāndan, -dan]*

cürʿet: *Cüret, cesaret.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān **cürʿetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 4). [cürʿetüm, -üm]*

cürʾetlü: *Cesaretli.*

1. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün didi yār
Ḥāline göre degül ġāyetile **cürʾetlü** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 6). [cürʾetlü,]*

cürm: *Suç, kabahat.*

1. Şūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü **cürmüñi** getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [cürmüñi, -üñ, -i]*

2. Ḫāke yüz urup Behiştī iʿtiẕār it **cürmüñe**
İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 9). [cürmüñe, -üñ, -e]*

3. Cezālar eyleyicek **cürmise** seni sevmek
Efendi cümleden artuḳ baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 3). [cürmise, -i, -se]*

4. Cürmüne baḳup irte ceybüñ naẕarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [cürmüne, -ü, -n, -e]*

cürm eyle: *Suç işlemek.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre göñül
Bir büyük **cürm eylemiş** gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 10). [cürm eylemiş, -miş]*

cürm-i bisyār: *Çok, fazla günah.*

1. Yazdılarsa **cürm-i bisyārum** Kirāmen Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet ol daḫı defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 7). [cürm-i bisyārum, -um]*

cürm-i vebāl: *Vebalin günahı.*

1. Elem degüldür ol ki ölem tīr-i yār ile
Elem budur ki yazıla **cürm-i vebāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 4). [cürm-i vebāl,]*

cūş: *Coşkunluk.*

1. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam derūnumı pāk
Ḫurūş u **cūş** ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 4). [cūş,]*

cūş eyle: *Coşmak.*

1. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden **cūş eylemişdür** kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [cūş eylemişdür, -miş, -dür]*

2. Bādeveş **cūş eylesün** dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [cūş eylesün, -sün]*

cūş id: *Coşmak, taşmak.*

1. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [cūş idüp, -üp]*

cūş itdür: *Coşturmak.*

1. Yaşum **cūş itdüren** göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar

peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 7). [cūş itdüren, -dür, -en]*

cūş it: *Coşmak.*

1. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice **cūş itmesün**
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 5). [cūş itmesün, -me, -sün]*

cūş u hurūş: *Coşmak, kendinden geçmek.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ **cūş u ḫurūşuñdan**
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḫużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 7). [cūş u ḫurūşuñdan, -uñ, -dan]*

cūşa gelür mi: *Coşar mı, kendinden geçer mi. II Coşmaz.*

1. Yürek yanmayıcaḳ **cūşa gelür mi** lūle-i dīde
Olur mı künbed-i gerdūnda bir germ-ābe külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 5). [cūşa gelür mi,]*

cüst u çālāk: *Çevik, tetik.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem mest-i mey gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş **cüst u çālāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 4). [cüst u çālāki, -i]*

cüst u cūy: *Aramak, araştırmak.*

1. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı **cüst u cūyumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [cüst u cūyumdan, -dan]*

cüst-cū ḳıl: *Aramak, araştırmak.*

1. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke ser-ā-ser peyk-i āhum cüst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 6). [cüst-cū ḳıldı, -dı]*

cüybār-ı feyż-i raḥmet: *Rahmet feyzinin ırmağı.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan aḳıt kim **cüybār-ı feyż-i raḥmetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 56). [cüybār-ı feyż-i raḥmetdür, -dür]*

cüy-bār-ı mey-i nāb ile: *Halis şarap ırmağı.*

1. Cüy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse n'ola reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 7). [cüy-bār-ı mey-i nāb ile, -ile]*

cüy-ı āba: *Akarsu.*

1. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ **cüy-ı āba** baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [cüy-ı āba, -a]*

cüzām: *Cüzzam hastalığı olanlar.*

1. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz **cüẕāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6). [cüẕāmlar, -lar]*

cüzʿī: *Az.*

1. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
Ne **cüzʿīdür** baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 6). [cüzʿīdür, -dür]*

Ç

çābük: *Çabuk, tez, hızlı.*

1. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir **çābük** ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [çābük,]*

çābük-semender: *Hızlı semender. II Semender, ateşte yanmadığına inanılan ve ağzından alevler saçan, büyük bir kertenkele şeklinde tasavvur edilen masal hayvanı.*

1. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir **çābük-semender** vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [çābük-semender,]*

çāġ: *Dönem, vakit, devir, zaman.*

1. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola yanuñda
Çāġ ezelden ṣanemā yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 4). [çāġ,]*
2. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ şu gibi geçer **çaġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 10). [çaġı, -ı]*

çaġır: *Çağırmak, eğlenmek.*

1. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş
   Erbāb-ı şevḳı her yañadan **çaġırur** be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 2). [çaġırur, -ur]*

çaġır: *Çağırmak.*

1. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
   Dil derūndan **çaġırur** kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [çaġırur, -ur]*

çaġla: *Çağlamak, çoşkun akmak.*

1. Āftābuz kim nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
   Bizi ġāfil **çaġlama** kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 6). [çaġlama, -ma]*
2. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin
   Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña **çaġlar** diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [çaġlar, -r]*
3. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
   Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı **çaġlar** diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [çaġlar, -r]*

çāh idi: *Kuyu. II Sevgilinin çene çukuru.*

1. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
   Bu gice düşde Behiştī menzilüm bir **çāh idi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [çāh idi, -i, -di]*

çāh-ı ʿalāyık: *İnsanı meşgul eden, Hakk'a erişmekten alıkoyan ilişkilerin çukuru.*

1. Yūsuf-ı dil olalı **çāh-ı ʿalāyıḳdan** birūn ʿĀlemüñ sulṭānı oldum ġuṣṣadan āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 3). [çāh-ı ʿalāyıḳdan, -dan]*

çāh-ı belā: *Bela kuyusu.*

1. Ger luṭfuñ elinden resen-i ceẕbe irerse
   Āsān çıḳa bu **çāh-ı belādan** dil-i şeydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 50). [çāh-ı belādan, -dan]*

çāh-ı cünūn: *Delilik çukuru. II Aşk girdabı.*

1. Çekmeye **çāh-ı cünūndan** ṭaşra ben üftādeyi
   Her ṭaraf olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 3). [çāh-ı cünūndan, -dan]*

çah-ı zillet içre ḳalsun dünyā yüzin görmesün: *Hakirlik kuyusunun içine düşsün, dünya yüzü görmesin.*

1. Görmeyen sen Yūsuf-ı zībāyı dünyādan ʿazīz
   Çah-ı ẕillet içre ḳalsun görmesün dünyā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 4). [çah-ı ẕillet içre ḳalsun dünyā yüzin görmesün,]*

çak: *Yarık. II Yara.*

1. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
   Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her **çākden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 6). [çākden, -den]*

çak: *Tam, saf, halis.*

1. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
   Viṣālüñ vaʿdesi **çaḳ** öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [çaḳ,]*
2. Viṣālüñ vaʿdesi **çaḳ** böyle ṭatludur ḫaberlerde
   Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẕālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [çaḳ,]*

çak: *Yırtık.*

1. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
   Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ **çāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [çāki, -i]*

çak başlu: *Saf, halis. II Dürüst insan.*

1. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi bildi yār kim
   Didi baña senüñ gibi **çaḳ başlu** az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 8). [çaḳ başlu,]*

çāk eyler misin: *Parçalamak, yırtmak.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle **çāk eyler misin**
   Bir müselmānı be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 1). [çāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*

çāk eyler mi: *Sertçe kullanmak, taşa vurmak.*

1. Bunca peykānuñ yaturken sīnede ey seng-dil
   Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı **çāk eyler misin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 4). [çāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*

çāk eyle: *Yırtmak. II Çıkarmak.*

1. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın **çāk eyleyem**
   Bāliş-i rāḥatdur anda ḫvāb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 3). [çāk eyleyem, -y, -em]*

çāk id: *Yırtmak.*

1. Dem ursa nutḳ-ı ṣafā-baḫşa laʿl-i cānānum
Diler ki pīrehen-i cismi **çāk ide** cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 2). [çāk ide, -e]*

çāk itdi: *Yırtmak, parçalamak.*

1. Pençe-i ġam şol kadar **çāk itdi** kim farḳ eylemem
Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [çāk itdi, -di]*
2. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi
İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 7). [çāk itdi, -di]*
3. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri Sīneler **çāk itmege** tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 4). [çāk itmege, -meg, -e]*

çāk ol: *Yırtılmak, parçalanmak.*

1. Pāk dāmānlarla ḫaşr eyle Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda **çāk olan** yaḳalar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [çāk olan, -an]*

çāk olmaz idi: *Yırtılmak, parçalanmak.*

1. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp
Ḥüsnüñle baḫse girmese māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 43). [çāk olmaz idi, -maz, -i, -di]*

çāk-i girībān: *Yaka parçalamak, yırtmak.*

1. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān itdiler
Ġoncalar ser-mest olup **çāk-i girībān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 2). [çāk-i girībān,]*
2. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān itdiler
Ġoncalar ser-mest olup **çāk-i girībān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 2). [çāk-i girībān,]*

çal: *Çalmak, yoklamak.*

1. Şu ḳatresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her **çalar** na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [çalar, -ar]*

çal: *Çalmak, enstrüman çalmak.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma **çal**
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [çal,]*
2. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān şubḥa deñlü çeng **çaldum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [çaldum, -du, -m]*

Çaldıran: *Çaldıran Savaşı. II Çaldıran.*

1. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 4). [çaldıran,]*

çalış: *Savaşmak, mücadele etmek.*

1. Olup şaḳīl-i şayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim **çalışdılar** iki ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [çalışdılar, -dı, -lar]*

çalkan: *Çalkalanmak. II Yerinde durmamak.*

1. Senüñ bu deñlü **çalḳanmañ** degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 3). [çalḳanmañ, -ma, -ñ]*
2. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her yaña **çalḳanmadasın**
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [çalḳanmadasın, -ma, -da, -sın]*

çanaġ: *Çanak, tas. II Şarap kadehi.*

1. Olanlar ey şanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ **çanaġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 6). [çanaġına, -ı, -n, -a]*

çāpük-semend: *Süratli at. II Hızlı yolculuk.*

1. Ben Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm ey mey-fürūş
Ḫātemüm cām ü hevā **çāpük-semendümdür** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 4). [çāpük-semendümdür, -üm, -dür]*

çāre: *Çare, çözüm, çıkar yol.*

1. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī **çāre** yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [çāre,]*
2. Senden ayru derd-i ġam defʿine meyden **çāre** yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [çāre,]*
3. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Vişāle **çāre** yoḳ olursa daḥı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [çāre,]*

4. Behiştī żabṭ olınmaz **çāre** yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 13). [çāre,]*

5. Başum yaṣdıḳda **çārem** yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [çārem, -m]*

6. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge **çāresin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 2). [çāresin, -sin]*

7. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz **çāre** yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [çāre,]*

çāre: *Çare, deva, derman.*

1. Gülşen hevā yeridür ammā ne **çāre** ey dil
Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [çāre,]*

2. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat **çāresi**
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [çāresi, -s, -i]*

3. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [çāresi, -s, -i]*

çāre eyle: *Çare bulmak, çözüm yolu bulmak.*

1. ʿĀṣıḳ oldum bir cefā vü cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir **çāre eyleñ** ʿāṣıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 2). [çāre eyleñ, -ñ]*

çāre eyler idüm: *Çare bulmak, çözüm yolu bulmak.*

1. Elümde olsa dili pāre pāre eyler idüm
Anuñla derd-i ġam-ı ʿışḳa **çāre eyler idüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 2). [çāre eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

çāre ḳıl: *Çare olmak, çare bulmak.*

1. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir **çāre ḳıl** ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [çāre ḳıl,]*

çāre yok: *Çaresiz, imkânsız.*

1. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 6). [çāre yoḳ,]*

çār-ebrū: *Dört kaşlı. II Bıyığı yeni terlemiş, civan.*

1. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini
Çār-ebrū oluyor ḳaşı kemānum giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 2). [çār-ebrū,]*

çāremiz ḳıl: *Çare olmak. II Derman olmak.*

1. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā
Bizi öldürmedin ġam ġāfil olma **çāremiz ḳıl** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 2). [çāremiz ḳıl,]*

çāresiz: *Çaresiz, mecburen.*

1. Giryem dükenmez iki gözüm ḳıldı **çāresiz**
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [çāresiz,]*

çāresiz ḳal: *Çıkar yol bulamamak.*

1. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez **çāresiz ḳaldum**
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 5). [çāresiz ḳaldum, -du, -m]*

çāresüz: *Çaresiz, çaresi olmayan.*

1. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
Çāresüz ḫasteye dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 10). [çāresüz,]*

çāresüz ḳal: *Çaresiz kalmak, çözüm yolu bulamamak.*

1. ʿĀlemde sīnem olmadı bir laḥẓa yāresüz
Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 2). [çāresüz ḳaldı, -dı]*

çarḫ: *Dünya, felek.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh **çarḫı** cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [çarḫı, -ı]*

2. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār **çarḫ**
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [çarḫ,]*

3. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār **çarḫ**
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār **çarḫ**

(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 2). [çarḫ,]

4. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 4). [çarḫ,]*
5. İḫtiyār ile döner şanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürūrından urur nā-çār **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [çarḫ,]*
6. Görinen meh şanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [çarḫ,]*
7. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [çarḫ,]*
8. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna **çarḫ**
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [çarḫ,]*
9. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna **çarḫ**
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [çarḫ,]*
10. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [çarḫ,]*
11. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 6). [çarḫ,]*
12. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿuṣṣāḳa gūne gūne **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [çarḫ,]*
13. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna **çarḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [çarḫ,]*
14. Gözüm yaşını **çarḫ** revān itse gören dir
Bir ʿavret ere ḫīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 7). [çarḫ,]*
15. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī şiʿrini
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 10). [çarḫuñ, -uñ]*
16. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [çarḫa, -a]*
17. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri **çarḫ** ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [çarḫ,]*
18. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde **çarḫdan** ger dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [çarḫdan, -dan]*
19. Görüp ḫāk üzre **çarḫuñ** āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 1). [çarḫuñ, -uñ]*
20. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse meh gibi **çarḫ** āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [çarḫ,]*
21. Dil bir naẕargeh eylese **çarḫuñ** ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semenduñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [çarḫuñ, -uñ]*
22. Rifʿat atın kime ki **çarḫ** eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [çarḫ,]*

çarh: *Kader, talih.*

1. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḫabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 2). [çarḫuñ, -uñ]*
2. Tīġ-ı āhum gice gündüz **çarḫa** ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [çarḫa, -a]*

çarh idin: *Dönmek, devretmek.*

1. Mihr ü māhı **çarḫ idinmiş** gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [çarḫ idinmiş, -miş]*

çarh it: *Daireler çizerek dönmek, devretmek.*

1. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn dökile
Yā dem-i vuṣlata **çarḫ itmege** altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 2). [çarḫ itmege, -meg, -e]*

çarh ur: *Dönmek, devretmek.*

1. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ

şevḳıne
Her gice pervāne gibi **çarḫ urur**
seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 6). [çarḫ urur, -ur]*

çarḫı batur: *Çarhı batmak, feleği şaşmak.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 3). [çarḫı baturdı, -ur, -dı]*

çarh-ı çār: *Dördüncü felek. II Hz İsa'nın göğe yükseldiğinde kaldığı kat.*

1. Cām-ı zer şunsañ baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum **çarḫ-ı çārümde** idem ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 2). [çarḫ-ı çārümde, -üm, -de]*

çarh-ı ceng-cūnuñ: *Kavgaya hazır felek.*

1. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faẕla ṣalar Behiştī
Bu **çarḫ-ı ceng-cūnuñ** kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 10). [çarḫ-ı ceng-cūnuñ,]*

çarh-ı denī-cibillet: *Aşağılık tıynetin bahtı.*

1. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet nā-merd-i pīr-zendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 6). [çarḫ-ı denī-cibillet,]*

çarh-ı dūn: *Alçak felek.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan **çarḫ-ı dūn** perverini
Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 5). [çarḫ-ı dūn,]*

çarh-ı felekde: *Feleğin çarkı.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 2). [çarḫ-ı felekde, -de]*
2. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 2). [çarḫ-ı felekde, -de]*

çarh-ı hidāyet: *Hidayet çarhı.*

1. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 79). [çarḫ-ı hidāyet,]*

çarḫ-ı hūnī: *Kan feleği. II Kan döken felek.*

1. Çarḫ-ı ḫūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [çarḫ-ı ḫūnī, -i]*

çarh-ı hūnī: *Kanlı felek.*

1. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [çarḫ-ı hūnī,]*
2. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl **çarḫ-ı ḫūnīden**
Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [çarḫ-ı ḫūnīden, -den]*

çarh-ı merdüm-ḫor: *İnsan yiyen felek, yamyam felek.*

1. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 4). [çarḫ-ı merdüm-ḫor,]*

çarh-ı mīnā: *Dünya limanı.*

1. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu **çarḫ-ı mīnādan** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 6). [çarḫ-ı mīnādan, -dan]*

çarh-ı nīze: *Mızrak, süngü zamanı.*

1. Bu **çarḫ-ı nīzeden** bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden niçe şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 7). [çarḫ-ı nīzeden, -den]*

çarh-ı siyeh: *Kara gökyüzü. II Kötü talih.*

1. Şanma bu **çarḫ-ı siyehde** görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [çarḫ-ı siyehde, -de]*

çarh-ı ẓālim: *Zalim felek.*

1. Behiştī kīnümi alurdum ola **çarḫ-ı ẓālimden**
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tār-mār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 9). [çarḫ-ı ẓālimden, -den]*

çār-sū: *Dört taraf, dört tarafı olan şey. II Çarşı.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 11). [çār-sūmuzda, -muz, -da]*

çārsū-yı derūn: *Gönlün dört bir yanı.*

1. Çārsū-yı derūnuma gönder
Anda tīrüñ senüñ ziyāde geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 3). [çārsū-yı derūnuma, -um, -a]*

çār-yār: *Dört dost, sevgili. II Dört halife.*

1. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
Teşbīh ider ḥabībüm cennetde **çār-yāre** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 8). [çār-yāre, -e]*

çat: *Parçaları birbirine bağlayarak kurmak, hazırlayıp yapılmış duruma getirmek.*

1. Câme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret **çatmadan** āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 8). [çatmadan, -madan]*

çek: *Çekmek. II Kınamak.*

1. İllerüñ ʿaybın **çekerdüm** tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [çekerdüm, -er, -dü, -m]*

çek: *Çekmek, çıkarmak.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 3). [çekmeye, -me, -y, -e]*
2. Şūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güẕer
Kūy-ı riyāya **çekmese** yanındaġı ridāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 8). [çekmese, -me, -se]*

çek: *Çekmek. II Dizmek.*

1. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile **çekdiler** gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 4). [çekdiler, -di, -ler]*

çek: *Çekmek, etkilemek, cezbetmek.*

1. Beni **çekerdi** lebüñden gelen kelām-ı leẕīẕ
Ecel şarābını şundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 1). [çekerdi, -er, -di]*

çek: *Çekmek, yazmak.*

1. Ey Behiştī sāde ruḫsāra **çeküp** ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol naḳşa ḥayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 9). [çeküp, -üp]*

çek: *Çekmek. II Gizlemek.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye **çek** gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 9). [çek,]*

çek: *Yukarıya çıkarmak.*

1. Öpe ser-mūzeñi ṣāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın **çeke** ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [çeke, -e]*

çek: *Çekmek. II Kadeh çekmek, bade içmek.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam **çeker**
Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem **çeker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [çeker, -er]*
2. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın **çeken** ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [çeken, -en]*
3. Bir iki cām-ı muġāne **çeküp** ḫuẓūra varam
Ne yād serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 5). [çeküp, -üp]*
4. Ben Behiştī bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur Kevṯeri bir cürʿa **çeken** cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 10). [çeken, -en]*
5. Ezel bezminde bir cāmın **çeken** şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [çeken, -en]*

çek: *Çekmek. II Acı çekmek.*

1. Giderseñ āh ne **çeksem** gerek ben üftāde
Saña ḳolay görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 3). [çeksem, -se, -m]*
2. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan **çeker** yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [çeker, -er]*

çek: *Çekmek, hizalamak.*

1. Behiştī nice ṣafʿasker **çeküp** ṣıʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [çeküp, -üp]*

çek: *Çekmek, çalmak.*

1. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam **çeker** iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 6).*

[çeker, -er]

<u>çek:</u> *Çekmek, söylemek, dile getirmek.*

1. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim Behiştī
   Her ḳanda **çekseñ** eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 10). [çekseñ, -se]*

<u>çek:</u> *Çekmek, yönlendirmek.*

1. Gül-bergile Behiştī gülzāra **çekdi** bād
   Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 9). [çekdi, -di]*

<u>çek:</u> *Çekmek. II Bağlamak, âşık etmek.*

1. Pervāne gibi kendüsine **çekdi** getürdi
   Bir cān ḳomadı dāʾirede şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 5). [çekdi, -di]*

<u>çek:</u> *Geri durmak.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ **çekerek** ṭut
   Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 49). [çekerek, -erek]*

<u>çek:</u> *Çevirmek.*

1. Fenā meyḥānesinüñ naḳde **çekdüm** ālet-i bezmin
   Ne ġamʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [çekdüm, -dü, -m]*

<u>çek:</u> *Çekmek, yanaşmak.*

1. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger meded
   Fülk-i dil **çekdir** bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [çekdir, -dir]*

<u>çek:</u> *Çekmek, katlanmak.*

1. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
   Ki fürḳat ḫavfı **çekmekden** ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 2). [çekmekden, -mek, -den]*
2. Eger zāhidden olsa **çekdigüm** bīm
   Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 1). [çekdigüm, -dig, -üm]*
3. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser **çekdüm**
   Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler **çekdüm** neler **çekdüm** *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [çekdüm, -dü, -m]*
4. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser **çekdüm**
   Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler **çekdüm** neler **çekdüm** *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [çekdüm, -dü, -m]*
5. Ahbāb böyle **çekdügi** yerde cefā yükin
   Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [çekdügi, -düg, -i]*
6. Ey Behiştī bende kim **çekdi** dil-i abdālumı
   Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum ṣālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 21). [çekdi, -di]*

<u>çekin:</u> *Çekinmek, sakınmak.*

1. Bend-i zülfüñden **çekinürmiş** Behiştī bī-sebeb
   Dünyede bu ṣīveyi eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 9). [çekinürmiş, -ür, -miş]*

<u>çekiş:</u> *Çekişmek, mücadele etmek.*

1. Seg-i kūyuñ **çekişür** cism-i Behiştī üzre
   Sen iseñ anı müjeñ tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 9). [çekişür, -ür]*

<u>çekmez ol:</u> *Canı çekmek. II İstemek.*

1. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
   Kim **çekmez oldı** ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [çekmez oldı, -dı]*

<u>çekmiş çevir:</u> *Çekip çevirmek, hâle yola koymak.*

1. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
   Be vāʿiẓ kendüñi muḥkem yine **çekmiş çevirmişsin** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [çekmiş çevirmişsin, -miş, -sin]*

<u>çekmiş iken:</u> *Çekmek.*

1. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
   Biñ yıla **çekmiş iken** bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4). [çekmiş iken, -miş, -i, -ken]*

<u>çekmiş ol:</u> *Katlanmak, tahammül etmek.*

1. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ **çekmiş ola** benden
   Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 1). [çekmiş ola, -a]*

<u>çemen:</u> *Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.*

1. Çemen ṣaḥnında ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur Leṭāfetler viren āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 5). [çemen,]*
2. Sen ḫırām itseñ **çemende** dāmenüñ cārūb olup

Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 1). [çemende, -de]*

3. Ẓālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān Ḳılmış **çemende** kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 4). [çemende, -de]*

4. Olmış **çemende** lāle siyeh şaçlu bir gedā Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 7). [çemende, -de]*

5. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 7). [çemende, -de]*

6. Gül gülistān seyrine gelmiş **çemen** sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 1). [çemen,]*

7. Cānib-i gülşene geldükce ṣabā kūyuñdan Çemen iki bükilüp aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 8). [çemen,]*

8. Güller **çemende** olmasa pür-bāde cāmlar Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 1). [çemende, -de]*

9. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü **çemen** Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [çemen,]*

10. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile **çemende** ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 6). [çemende, -de]*

11. Jāleden ḳandīl uyarmaġa **çemende** ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 5). [çemende, -de]*

12. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından şarāb-ı şeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [çemen,]*

13. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [çemen,]*

14. Dirīġ ḳılma temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ Ki ʿandelībe ölümdür **çemenden** ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 8). [çemenden, -den]*

15. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [çemen,]*

16. Çemenüñ gerçi ṣabā bir yaluñuz yügrügidür
Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 7). [çemenüñ, -üñ]*

17. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḥı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [çemende, -de]*

18. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [çemen,]*

19. Sāḳī bahār irelden olduḳ ṣarāba meftūn Beñzer **çemende** her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [çemende, -de]*

20. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar **çemende** berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [çemende, -de]*

21. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı **çemenler** lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [çemenler, -ler]*

22. Gül **çemen** sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 1). [çemen,]*

23. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her **çemeni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [çemeni, -i]*

24. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 2). [çemende, -de]*

25. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı **çemende** Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [çemende, -de]*

26. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 2). [çemende, -de]*

27. Ney ne lāzım ṣadā-yı bülbül ile Göñlün egler **çemende** ʿāşıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 10). [çemende, -de]*

28. Aġyār ile **çemende** gülüp oynamaḳda yār Ben nā-murād kūşe-i tenhāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 5). [çemende, -de]*

çemenzār: *Çimenlik, bahçe.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem mest-i mey gibi
   Benem ammā **çemenzāruñ** ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 4). [çemenzāruñ, -uñ]*

çemenzār-ı felek: *Dünyanın çimenliği.*

1. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan **çemenzār-ı felek**
   Bir ʿaceb gülşendür ammā bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 9). [çemenzār-ı felek,]*

çenār: *Çınar ağacı.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde **çenār**
   Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [çenār,]*
2. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
   Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 7). [çenārı, -ı]*
3. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aẕḥāda Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü **çenār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [çenār,]*
4. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın **çenār** Gör diyü ṣīveyle çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 3). [çenār,]*
5. Ḫınnālamışdı gerçi **çenāruñ** elin zamān ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 1). [çenāruñ, -uñ]*

çenār: *Çınar ağacı. II Rakip.*

1. Gör e billāhi Behiştī ol yaban alçaġını Ḳaṣd idermiş baḫs ide serv-i bülendümle **çenār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 9). [çenār,]*

çendān: *O derecede, o kadar.*

1. Çendānca degül gerçi bu ṣiʿri Behiştīnüñ Ammā ne ḫoş-āmedce ṣīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 9). [çendānca, -ca]*

ceng: *Savaş, muharebe.*

1. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOsmān ile baḫs
   Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 1). [cengde, -de]*

ceng: *Cenk, savaş, harp, muharebe. II Cenk gibi.*

1. Tīġ-i ʿışḳa **cengveş** gerden ṭopın ser-bāz imiş
   Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [cengveş, -veş]*

ceng: *Savaş. II Fetih.*

1. Mehterlerüñüñ zemzemesi **ceng** güninde Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [ceng,]*

çeng: *Çeng, harba benzeyen bir çeşit telli çalgı.*

1. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāṣıḳa Meclisde Zühre **çengin** alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [çengin, -in]*
2. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
   Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün **çeng** alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [çeng,]*
3. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
   Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [çeng,]*
4. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
   Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü **çeng** çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [çeng,]*
5. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
   Ney ü **çeng** ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [çeng,]*

çeng: *Harp, cenk. II Kavga, mücadele.*

1. Seg-i kūyuñladur benüm **cengüm**
   Bilmezem ṭaşların niye fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 1). [cengüm, -üm]*

çengāl: *Bir yere takılmaya, geçirilmeye yarayan eğri ve ucu sivri demir.*

1. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿazāb Māh-ı nev küngüre-i çarḫda **çengāl** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [çengāl,]*

çengel: *Bir yere takılmaya, geçirilmeye yarayan eğri ve ucu sivri demir.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller **çengeli**
   Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [çengeli, -i]*

çeng-i bezm: *Eğlence meclisinin çalgısı.*

1. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler
çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [çeng-i bezm,]*

<u>çepel:</u> *Kirli, pis, murdar.*

1. Bir **çepel** ḳaḥbenüñ zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā diyen çörek gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 7). [çepel,]*

<u>çerāġ:</u> *Mum, kandil.*

1. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi olur baña sefer **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [çerāġı, -ı]*
2. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī
Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 10). [çerāġı, -ı]*
3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn **çerāġ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [çerāġ,]*
4. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her **çerāġı**
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [çerāġı, -ı]*
5. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [çerāġı, -ı]*
6. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 10). [çerāġı, -ı]*

<u>çerāġ:</u> *Mum, kandil. II Işık, nur, parlaklık.*

1. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar **çerāġı**
Ay u güneş felekde senden yaḳar **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [çerāġı, -ı]*
2. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar **çerāġı**
Ay u güneş felekde senden yaḳar **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 2). [çerāġı, -ı]*
3. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [çerāġı, -ı]*
4. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez şeb tā-seher **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [çerāġı, -ı]*
5. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen **çerāġum** var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [çerāġum, -um]*
6. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis **çerāġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [çerāġına, -ı, -n, -a]*

<u>çerāġ:</u> *Mum, kandil, ışık. II Sevgili.*

1. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice **çerāġa** geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 2). [çerāġa, -a]*

<u>çerāġ:</u> *Mum, kandil. II Âşık.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her **çerāġı**
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [çerāġı, -ı]*
2. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 7). [çerāġı, -ı]*

<u>çerāġ:</u> *Kaynak.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser **çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 8). [çerāġı, -ı]*

<u>çeşm:</u> *Göz, dîde, ayn.*

1. Ḫaste **çeşmüñ** gibi ṣıḥḥat görmesün
Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 5). [çeşmüñ, -üñ]*
2. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [çeşmüñ, -üñ]*
3. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen **çeşmüñ**
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 7). [çeşmüñ, -üñ]*
4. Her seḥer **çeşmine** şeb-nem ṣu seper gülşende
Ḫvābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [çeşmine, -i, -n, -e]*
5. Dem olur ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi **çeşmüm** menzil-i vildān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [çeşmüm, -üm]*
6. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
Ḫāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 7). [çeşmümde, -üm, -de]*

7. Bir ḥāl olur güzelde kim ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ **çeşm** üʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 8). [çeşm,]*

8. Benem ol mest ki nüh künbed-i ḫumḫāne-i devr
Himmetüm **çeşmine** bir dāne-i ḥaşḥāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 6). [çeşmine, -i, -n, -e]*

9. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 2). [çeşmüm, -üm]*

10. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḥaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ naẓmında **çeşmüm** dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [çeşmüm, -üm]*

11. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 10). [çeşmine, -i, -n, -e]*

12. Ger baña uṣmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi **çeşmüñ** gibi seḥḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 10). [çeşmüñ, -üñ]*

13. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ **çeşmüm** nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [çeşmüm, -üm]*

14. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi **çeşmüm** kāsesinde lāle-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [çeşmüm, -üm]*

15. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil **çeşmüm** ṣuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [çeşmüm, -üm]*

16. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
Bāṭıluñ **çeşmine** āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [çeşmine, -i, -n, -e]*

17. Melāʾik **çeşmine** kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [çeşmine, -i, -n, -e]*

18. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [çeşmüm, -üm]*

19. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki **çeşm** merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [çeşm,]*

20. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḫ∨āba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [çeşmüñ, -üñ]*

21. Her denīnüñ göñli murġın **çeşmüñe** itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 3). [çeşmüñe, -üñ, -e]*

22. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 4). [çeşmüm, -üm]*

23. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [çeşmüm, -üm]*

24. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür **çeşmüm** dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 10). [çeşmüm, -üm]*

25. Ḫūn ṣanma bu **çeşmümden** aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [çeşmümden, -üm, -den]*

26. Ey ḫayāl-i yār **çeşmüm** ḳaṣrını ḫālī ḳoma
Seyl olur ṣaḳın ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 3). [çeşmüm, -üm]*

27. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 29). [çeşmüñ, -üñ]*

28. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı **çeşmine** gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [çeşmine, -i, -n, -e]*

29. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı ḳat ḳalup
Ḫ∨āb aldugınca **çeşmümi** rüʾyāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 4). [çeşmümi, -üm, -i]*

<u>çeşme:</u> *Pınar.*

1. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki **çeşme** revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [çeşme,]*

<u>çeşme-i çeşm:</u> *Göz pınarı.*

1. Başmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [çeşme-i çeşmüm, -üm]*

çeşme-i eşki: *Gözyaşı çeşmesi.*

1. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ revān olduḳça yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun serv-i ḫoş-reftār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 9). [çeşme-i eşki, -i]*

çeşme-i ḥayvān: *Hayat çeşmesi, âbıhayat, içeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan suyun kaynağı.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [çeşme-i ḥayvān,]*
2. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2). [çeşme-i ḥayvān,]*
3. Ḥāl ehli küdüretde bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre olur **Çeşme-i Ḥayvān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 20). [çeşme-i ḥayvān,]*
4. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
Sikender gibi Ḫıżrı **Çeşme-i Ḥayvāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 6). [çeşme-i ḥayvāna, -a]*
5. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm **Çeşme-i Ḥayvānı** bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [çeşme-i ḥayvānı, -ı]*
6. ʿĀşıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes cānsın sen
Öpen ölmez lebüñi **Çeşme-i Ḥayvānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 2). [çeşme-i ḥayvānsın, -sın]*
7. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut ṣarābından ne ışşı **Çeşme-i Ḥayvānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [çeşme-i ḥayvānuma, -um, -a]*

çeşme-i ḫūn: *Kan çeşmesi.*

1. Destilerle şu virüñ **çeşme-i ḫūndan** baña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [çeşme-i ḫūndan, -dan]*

çeşme-i ḫurşīd: *Güneş çeşmesi.*

1. ʿĀrıżuñ şevḳı ile **çeşme-i ḫurşīd** gibi ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 3). [çeşme-i ḫurşīd,]*
2. Ben ḥaḳīre ʿārızuñ ābı ne yüzden ṣuna cām
Ḫāk-i teşne **çeşme-i ḫurşīdden** alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 2). [çeşme-i ḫurşīdden, -den]*

çeşme-i laʿl: *Dudağının pınarı.*

1. Beni öldürmezise **çeşme-i laʿlüñ** eyüdür
Neşʾe ḥadden geçicek āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 3). [çeşme-i laʿlüñ, -üñ]*

çeşmesār: *Çeşmesi çok olan yer.*

1. Ṣol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 4). [çeşmesārı, -ı]*

çeşmesār-ı eşk: *Gözyaşı çeşmesi.*

1. Bir uġurdan **çeşmesār-ı eşkümi** ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 3). [çeşmesār-ı eşkümi, -üm, -i]*
2. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 4). [çeşmesār-ı eşkümüñ, -ü, -m, -üñ]*

çeşmeyi başdan bulandur: *Suyu baştan bulandırmak.*

1. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen göñlüñdeki ġamdur
Behiştī ġāfil olma **çeşmeyi başdan bulandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 10). [çeşmeyi başdan bulandurduñ, -du, -ñ]*

çeşm-i ʿadū: *Düşmanın gözü. II Rakip.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola **çeşm-i ʿadū**
ʿİlm-i aḥfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [çeşm-i ʿadū,]*

çeşm-i aġyār: *Rakibin gözü.*

1. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 5). [çeşm-i aġyāra, -a]*

çeşm-i ʿāşıḳ: *Âşığın gözü.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki ṭoḳunsa rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 8). [çeşm-i ʿāşıḳ,]*
2. Müjeñ tīrin görelden **çeşm-i ʿāşıḳ**
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [çeşm-i ʿāşıḳ,]*

çeşm-i ʿāşık: *Âşığın gözü.*

1. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan şaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 2). [çeşm-i ʿāşıḳdan, -dan]*

<u>çeşm-i başīret:</u> *Gönül gözü, kalp gözü.*

1. Şeb-ḥ∨ābe varma varise **çeşm-i başīretüñ**
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [çeşm-i başīretüñ, -üñ]*

<u>çeşm-i Behiştī:</u> *Behiştî'nin gözü.*

1. Çün baña incinmek istersin perī peyker disem
Yā nedür **çeşm-i Behiştīden** bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 10). [çeşm-i behiştīden, -den]*

<u>çeşm-i cān:</u> *Can gözü. II Gönül gözü. insanda gözle görünmeyeni sezen, hisseden manevi güç.*

1. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 4). [çeşm-i cāna, -a]*

<u>çeşm-i eşk-bār:</u> *Yağmur gibi göz yaşı döken göz.*

1. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem **çeşm-i eşk-bār**
Silker öñine aḫżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 1). [çeşm-i eşk-bār,]*

<u>çeşm-i gevher-bār:</u> *Cevher saçan göz. II Gözyaşı döken göz.*

1. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur **çeşm-i gevher-bārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [çeşm-i gevher-bārı, -ı]*
2. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur **çeşm-i gevher-bārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 10). [çeşm-i gevher-bārı, -ı]*

<u>çeşm-i giryān:</u> *Ağlayan göz.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür **çeşm-i giryānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [çeşm-i giryānda, -da]*
2. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 7). [çeşm-i giryānumı, -um, -ı]*

<u>çeşm-i ḥasūd:</u> *Hasetçinin, kıskancın gözü. II Rakip.*

1. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti yār
Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 10). [çeşm-i ḥasūd,]*

<u>çeşm-i ḥükm-endāz:</u> *Hükmeden, hüküm veren göz.*

1. Ġamze oḳların ki ṣalan **çeşm-i ḥükm-endāzıdur**
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 1). [çeşm-i ḥükm-endāzıdur, -ı, -dur]*

<u>çeşm-i inṣāf:</u> *İnsaf gözü, adalet.*

1. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ **çeşm-i inṣāfıyla** görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 22). [çeşm-i inṣāfıyla, -ı, -y, -la]*

<u>çeşm-i ʿişve-sāz:</u> *İşveli göz.*

1. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
Ol **çeşm-i ʿişve-sāzuñ** mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [çeşm-i ʿişve-sāzuñ, -uñ]*

<u>çeşm-i pür-fiten:</u> *Fitne dolu göz. II Kötü bakışlı kişi, rakip.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o **çeşm-i pür-fiten**
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 3). [çeşm-i pür-fiten,]*

<u>çeşm-i pür-humār:</u> *Baygın, süzgün göz.*

1. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe şemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm ṣıdḳına **çeşm-i pür-ḫumāruñla** ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 12). [çeşm-i pür-ḫumāruñla, -uñ, -la]*

<u>çeşm-i pür-ḫūn:</u> *Kan dolu gözleri.*

1. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib **çeşm-i pür-ḫūn** cām olur
Rūz-ı hicrān dem olur baña dügün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 1). [çeşm-i pür-ḫūn,]*

<u>çeşm-i pür-ḫūn-āb:</u> *Kanlı gözyaşı dolu göz.*

1. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli **çeşm-i pür-ḫūn-ābdan**
Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 1). [çeşm-i pür-ḫūn-ābdan, -dan]*

<u>çeşm-i pür-nem:</u> *Gözyaşı dolu göz.*

1. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ **çeşm-i pür-nemüñ**

Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 1). [çeşm-i pür-nemüñ, -üñ]*

çeşm-i ruḥsār: *Yüzündeki gözü.*

1. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 1). [çeşm-i ruḫsāruñı, -uñ, -ı]*

çeşm-i şīvekār: *Nazlı, şiveli göz. II Sevgilinin bakışı.*

1. Ol **çeşm-i şīvekārı** siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 3). [çeşm-i şīvekārı, -ı]*

çeşmi siyāh: *Siyah, kara göz. II Sevgilinin haydut gözleri.*

1. Sen şu bī-resm ḥarāmīsin eyā **çeşmi siyāh**
Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 7). [çeşmi siyāh,]*

çeşm-i şūh u şeng: *Neşeli ve canlı göz.*

1. Dīdeden ḫvāb-ı ḥużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol **çeşm-i şūḫ u şeng** alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 8). [çeşm-i şūḫ u şeng,]*

çeşm-i teng: *Küçük göz.*

1. Cāy oldı **çeşm-i tengüm** laʿl-i şeker-feşāna
Eşküm degül bu andan ṭamlar ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 3). [çeşm-i tengüm, -üm]*

çeşm-i ʿukūle: *Akılların, idrak edenlerin gözü.*

1. Göstermegiçün ḳudretüñi **çeşm-i ʿuḳūle**
Bir şemʿ-i münevver gibidür her ruḫ-ı zībā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 25). [çeşm-i ʿuḳūle, -e]*

çeşm-i yār: *Sevgilinin gözleri.*

1. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī **çeşm-i yār**
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [çeşm-i yār,]*

çeşmüñ ḳarar: *Gözü kararmak.*

1. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḥudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ belā bu ki ḥışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 5). [çeşmüñ ḳarardı, -dı]*

çevġān: *Cirit oyununda kullanılan ucu eğri değnek.*

1. Şeh-suvārum al ele **çevġānuñı** kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [çevġānuñı, -uñ, -ı]*
2. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin **çevgān** ider
ʿArṣa-i ḫayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [çevgān,]*
3. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz **çevgānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [çevgānumuz, -u, -muz]*
4. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev **çevgānumuz**
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [çevgānumuz, -u, -muz]*
5. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-gūnuña pīrāye ṣal
Fitne **çevgānını** māhum āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [çevgānını, -ı, -n, -ı]*

çevgān-ı zülf-i yār: *Sevgilinin saçının değneği.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde **çevgān-ı zülf-i yāra** Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 9). [çevgān-ı zülf-i yāra, -a]*

çevir: *Çevirmek, döndürmek.*

1. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 6). [çevirüp, -üp]*
2. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 5). [çevirdür, -dür]*
3. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ Biñ kerre **çevirseñ** ne virür sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [çevirseñ, -se, -ñ]*

çevre: *Etraf, muhit.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā cismümi peykānlaruñ
Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥışār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 5). [çevreden, -den]*
2. İşigüñ **çevresinde** neyler aġyār
Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 5). [çevresinde, -si, -n, -de]*
3. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma **çevre**

yanına
Saña ḥayrān olup şemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [çevre,]*

çifte çifte: *Çifter çifter.*

1. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı **çifte çifte** ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 9). [çifte çifte, -e]*

cıġır: *Çağırmak.*

1. Döne döne āstānuñ rifʿatin añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 4). [çıġırup, -up]*

çihre: *Çehre, yüz.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol **çihre**
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [çihre,]*
2. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 8). [çihresi, -s, -i]*
3. Görmek senüñ müyesser iken pāk **çihreñi**
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [çihreñi, -ñ, -i]*
4. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce **çihreñ** peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 8). [çihreñ, -ñ]*
5. Çāk olmaz idi **çihresi** terk-i edeb idüp
Ḥüsnüñle baḥse girmese māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 43). [çihresi, -s, -i]*

çihre göster: *Yüz göstermek, yüzünü göstermek, ortaya çıkmak.*

1. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 2). [çihre gösterse, -se]*

çihre-i gül-gūn: *Gül renkli yüz.*

1. Gün dutılsa ne ġam ol **çihre-i gül-gūn** dökile
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [çihre-i gül-gūn,]*

çihre-i maḳṣūd: *Sevgilinin yüzünün muradı.*

1. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 7). [çihre-i maḳṣūdı, -ı]*

çihre-i maḳṣūd: *Hz. Muhammet'in nur yüzü.*

1. Ol göz cihānda **çihre-i maḳṣūdı** görmedi
K'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 53). [çihre-i maḳṣūdı, -ı]*

çihre-i zerd-i behiştī: *Behişti'nin sararmış yüzü.*

1. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın
Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 9). [çihre-i zerd-i behiştīye, -y, -e-ye]*

çık: *Ulaşmak.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
Andelībe **çıḳa** zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 10). [çıḳa, -a]*
2. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña **çıḳmaġa** bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [çıḳmaġa, -maġ, -a]*

çık: *Çıkıntı olmak.*

1. Her nesne **çıḳtısa** nʾola maʿnīde ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [çıḳtısa, -tı, -sa]*

çık: *Çıkmak, yükselmek.*

1. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāṣıḳ **çıḳmaġa** kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 8). [çıḳmaġa, -maġ, -a]*

çık: *Çıkmak. II Gitmek, dayanmak.*

1. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ
İblīse **çıḳar** silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 4). [çıḳar, -ar]*

çık: *Çıkmak, ayrılmak.*

1. Sīneden cān gibi **çıḳmaz** genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [çıḳmaz, -maz]*
2. Yāruñ nisār-ı sīm ider üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 6). [çıḳsa, -sa]*

çık: *Unutmak, gitmek.*

1. Her şeb lebüñ göñülden **çıḳmaz** didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [çıḳmaz, -maz]*

çık: *Salınmak, gezinmek.*

1. Ḳılmaġa seyr-i çemen serv-i çemānum **çıḳsun**
Anı ḳarşılamaga eşk-i revānum **çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 1). [çıḳsun, -sun]*

çık: *Çıkmak, akmak.*

1. Ḳılmaġa seyr-i çemen serv-i çemānum **çıḳsun**
Anı ḳarşılamaga eşk-i revānum **çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 2). [çıḳsun, -sun]*
2. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad **çıḳdı** zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 9). [çıḳdı, -dı]*

çık: *Gitmek, yok olmak.*

1. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum **çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [çıḳsun, -sun]*
2. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum **çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [çıḳsun, -sun]*

çık: *Aşikâr olmak, peyda olmak.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum **çıḳsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [çıḳsun, -sun]*

çık: *Karşısına çıkmak.*

1. Kendü **çıḳmazsa** ḫavāle eyle mey serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [çıḳmazsa, -maz, -sa]*

çık: *Yolu çıkmak, gönlü düşmek.*

1. Bir kākül-i Leylīye **çıḳdı** dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi Mecnūn ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 1). [çıḳdı, -dı]*

çık: *Çıkmak, görünmek.*

1. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [çıḳsa, -sa]*
2. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ **çıḳmadı** ṣudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 2). [çıḳmadı, -ma, -dı]*

çık: *Çıkmak, kurtulmak.*

1. Felekden baña ey dil āsmānīler revān eyle
Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 4). [çıḳup, -up]*
2. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī **çıḳasın**
Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [çıḳasın, -a, -sın]*
3. Ger luṭfuñ elinden resen-i ceẕbe irerse
Āsān **çıḳa** bu çāh-ı belādan dil-i şeydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 50). [çıḳa, -a]*

çık: *Eksilmek, yok olmak.*

1. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni **çıḳmaz** ḳalb-i müʾminden
Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 81). [çıḳmaz, -maz]*

çık: *Çıkmak.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ **çıḳup** geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 22). [çıḳup, -up]*
2. Çıḳdı ʿasker mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [çıḳdı, -dı]*

çık: *Göğe çıkmak, yükselmek.*

1. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar **çıḳar** her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 6). [çıḳar, -ar]*
2. Ḳılsun sücūd ḥusnüñe diyü melāʾike
Āhum **çıḳup** feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 8). [çıḳup, -up]*
3. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden **çıḳmaya** dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [çıḳmaya, -ma, -y, -a]*
4. Çıḳmasun āhum odı aġzumı açdurma benüm
Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra*

9). [çıḳmasun, -ma, -sun]

<u>cık:</u> *Çıkmak, kenara vurmak.*

1. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 2). [çıḳar, -ar]*

<u>çıḳagel:</u> *Habersizce, haber vermeden gelmek.*

1. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti yār Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken **çıḳagele** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 10). [çıḳagele, -e]*

<u>çıkar:</u> *Ortaya koymak.*

1. Baġrı yufḳa kişidür ṣūfiyi aġladursız Dest-māliyle pilavını güm itmeñ **çıḳaruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 8). [çıḳaruñ, -uñ]*
2. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan Aldı yürek **çıḳarması** gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [çıḳarması, -ma, -s, -ı]*

<u>çıkar:</u> *Kovmak, uzaklaştırmak.*

1. Sürüp **çıḳarmaġıçün** murġ-ı cān-ı aġyārı Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 3). [çıḳarmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

<u>çıkar:</u> *Çıkarmak, bırakmak.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḫzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [çıḳarmayam, -ma, -y, -am]*

<u>çıkar:</u> *Çıkarmak, görünür kılmak.*

1. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli ʿĀlemde **çıḳarmaya** meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 2). [çıḳarmaya, -ma, -y, -a]*

<u>çıkar:</u> *Çıkarmak, göndermek. II Savaşta yenmek.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān **çıḳarur** ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [çıḳarur, -ur]*

<u>çıḳmaya mı:</u> *Çıkmak, denk gelmek.*

1. Ḥaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā Çıḳmaya mı faḳīre ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 4). [çıḳmaya mı, -ma, -y, -a, -mı]*

<u>çıkup dur:</u> *Ağlamak.*

1. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad **çıḳup durur** Gelsün şehā ḫayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 7). [çıḳup durur, -ur]*

<u>çil yavrusı gibi ṭağıd:</u> *Çil yavrusu gibi dağıtmak, her biri bir yana dağılmak.*

1. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān ġamları
Ṭağıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 4). [çil yavrusı gibi ṭağıdur, -ur]*

<u>çillesini çekemezken:</u> *Çile çekmek, sıkıntıya katlanmak.*

1. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini Çār-ebrū oluyor ḳaşı kemānum giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 1). [çillesini çekemezken, -e, -mez, -ken]*

<u>çīn:</u> *Çin ülkesi.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm **Çīn'de** yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [çīn'de, -de]*

<u>çīn:</u> *Cin, cân.*

1. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez **cindür**
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [cindür, -dür]*

<u>çingān:</u> *Çingene.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle **çingān** bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 5). [çingān,]*

<u>çoġ:</u> *Hayli, çok.*

1. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli **çoġ** ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [çoġ,]*

<u>çoġ ol:</u> *Çok, fazla olmak.*

1. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki **çoġ olmaz** biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 18). [çoġ olmaz, -maz]*
2. Gel ol serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi **çoġ olur** bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 2). [çoġ olur, -ur]*

<u>çoġal:</u> *Çoğalmak, artmak, fazlalaşmak.*

1. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse zevāl
Ḥaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 3). [çoġalsa, -sa]
2. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde şeklinde
Ṣūret uġrısı **çoġaldı** fuḳarā şeklinde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [çoġaldı, -dı]

<u>çoḫ ise:</u> *Çok, fazla.*

1. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri **çoḫ ise**
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [çoḫ ise,]*

<u>çok:</u> *Çoktan, şimdiye kadar.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr
(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 3). [çoḳdan, -dan]

<u>çoḳ:</u> *Hayli, çok.*

1. Çoḳ hünerdür baş açıḳ dīvāne olmaḳ gerçi kim
Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 3). [çoḳ,]*
2. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu **çoḳ** eyle Behiştī kim
Ṣāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [çoḳ,]*
3. Derd ü ġamdan **çoḳdan** ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [çoḳdan, -dan]*
4. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna **çoḳdan** olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 2). [çoḳdan, -dan]*
5. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫ<u>ş</u>i
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [çoḳ,]*
6. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı **çoḳ** zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [çoḳ,]*
7. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken **çoḳ** māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [çoḳ,]*
8. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr **çoḳ** miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [çoḳ,]*
9. Bizi ḥarāretüñizle igende **çoḳ** yaḳmañ
Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 7). [çoḳ,]*
10. Rāh-ı ġamda müşkili **çoḳ** ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [çoḳ,]*
11. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi kim ādemdür ammā **çoḳ** bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [çoḳ,]*
12. Şemʿe düşmek **çoḳ** bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [çoḳ,]*
13. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki **çoḳ** çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 1). [çoḳ,]*
14. Bī-ʿaded zerden ne ḫāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [çoḳ,]*
15. Ṭālibi **çoḳ** vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [çoḳ,]*
16. Cevri **çoḳ** eyleme ʿuşşāḳa öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 3). [çoḳ,]*
17. ʿĀşıḳ oldum bir cefā vü cevri **çoḳ** cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāşıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [çoḳ,]*
18. Cühelā **çoḳ** saña bir mesʾeleyi feth idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [çoḳ,]*
19. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen **çoḳdur** şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 8). [çoḳdur, -dur]*
20. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri ġüle virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [çoḳ,]*
21. Görmedüm ol māhı **çoḳ** baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [çoḳ,]*

22. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ yanınca **çoḳ** ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 23). [çoḳ,]*

<u>çoḳ mı:</u> *Çok mu, fazla mı?.*

1. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ **çoḳ mı**
Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 1). [çoḳ mı, -mı]*
2. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir naẓar itseñ **çoḳ mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4). [çoḳ mı, -mı]*
3. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿāşıḳa bir dāne sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 10). [çoḳ mıdur, -dur]*

<u>çoḳdan:</u> *Çok zaman önce.*

1. Ey Behiştī bu cihāndan **çoḳdan** eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 9). [çoḳdan,]*

<u>coḳdan berü:</u> *Uzun zamandan beri.*

1. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
Çoḳdan berü Behiştī divānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 14). [çoḳdan berü,]*
2. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi **çoḳdan berü** melūl idiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 6). [çoḳdan berü,]*

<u>çöl:</u> *Çöl, sahra.*

1. Çölde gāh sipihr-i fānīde
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 5). [çölde, -de]*

<u>çörek:</u> *Hamur, maya.*

1. Bir çepel ḳaḥbenüñ zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā diyen **çörek** gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 8). [çörek,]*

<u>Çorlu:</u> *Çorlu, Osmanlı'da Edirne eyaletine bağlı sancak merkezi, günümüzde Tekirdağ'ın bir ilçesi.*

1. Dime ḳaddin görüp yāruñ vişāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte **Çorlu** Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [çorlu,]*
2. Çün bahārıdur Behiştī Vizenüñ
Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 10). [çorluda, -da]*
3. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı **Çorlunuñ**
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı **Çorlunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 1). [çorlunuñ, -n, -uñ]*
4. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı **Çorlunuñ**
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı **Çorlunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 2). [çorlunuñ, -n, -uñ]*
5. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı **Çorlunuñ**
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı **Çorlunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 3). [çorlunuñ, -n, -uñ]*
6. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı **Çorlunuñ**
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı **Çorlunuñ** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [çorlunuñ, -n, -uñ]*

<u>çöz:</u> *Açmak, örülmüş saçı açmak.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl **çözüp**
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [çözüp, -üp]*

<u>çü:</u> *Çünkü.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e **çü** künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [çü,]*
2. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn idüp durur Rezzāḳ
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [çü,]*
3. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelün
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [çü,]*
4. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum **çü** Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 9). [çü, -dan]*

<u>çūb:</u> *Tahta parçası, değnek.*

1. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
Ne ḫaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile **çūb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [çūb,]*

<u>çūb:</u> *Ağaç parçası, kıymık. II Cub diye.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur **çūb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [çūb,]*

çūha-yı tevḥīd: *Tevhit kumaşı. II Tevhit libası.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 8). [çūḫa-yı tevḥīde, -e]*

çul ḳıl: *Çul yapmak.*

1. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı mū-tāb-ı felek ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 4). [çul ḳıldı, -dı]*

çün: *Nasıl ki.*

1. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [çün,]*
2. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [çün,]*
3. Çün ġayra naẓar … bedr-i cemāle
Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 37). [çün,]*

çün: *Gibi.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī **çün** laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [çün,]*

çün eyledür ya: *Hani öyledir ya.*

1. Ezelde cān ile cānāne āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 8). [çün eyledür ya,]*

çürü: *Çürümek, bozulmak, özelliğini yitirmek.*

1. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḥālüm vişāle irmedin anlar **çürürlerse** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [çürürlerse, -r, -ler, -se]*

çürük: *Çürük, taze olmayan.*

1. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer **çürük**
Gül ḫod yanında ʿārızıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [çürük,]*

D/Ḍ

dād: *Adalet, doğruluk.*

1. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan **dādı** aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [dādı, -ı]*

dād: *Tat, lezzet.*

1. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda **dadı** kim
Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [dadı, -ı]*

dād-ı ḥak: *Allah'ın adaleti.*

1. Viremez saʿyi ile kişi ṣūret
Dād-ı Ḥaḳdur Behiştī ḥüsn-i kelām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 10). [dād-ı ḥaḳdur, -dur]*

dadın al: *Tadını almak.*

1. Riyānuñ **dadın almışsın** didükce zāhid-i şehre
Behiştī ṣūretin ekşitmesün mi ḥaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 9). [dadın almışsın, -mış, -sın]*

dāġ: *Yara. II Dağ, abdal ve dervişlerin baş ve göğüslerine dağ vurmaları.*

1. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden **dāġlar** yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [dāġlar, -lar]*

dāġ: *Lale ve gelincik türü çiçeklerin göbek kısmındaki siyahlık. II Yara, dert, aşk.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın nā-dān
Bu pek eglence gelür lālelerüñ **dāġı** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 6). [dāġı, -ı]*
2. Nār-ı ẓulm ile urursañ sīne-i maẓlūma **dāġ**
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 5). [dāġ,]*
3. Ġamuñdan tāze tāze **dāġlarla**
Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 3). [dāġlarla, -lar, -la]*
4. Her **dāġı** ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 5). [dāġı, -ı]*
5. Tāze **dāġıyla** ḳaçan ʿāşıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1).*

[dāġıyla, -ı, -y, -la]

6. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ **dāġı**
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 1). [dāġı, -ı]*
7. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze **dāġ**
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [dāġ,]*
8. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze **dāġum** var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [dāġum, -um]*
9. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem **dāġını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [dāġını, -ı, -n, -ı]*

dāġ ur: *Dağlamak.*

1. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
Çāresüz ḫasteye dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 9). [dāġ ur,]*

dāġ-ı ġam: *Gam yarası.*

1. Yer yer tenümde **dāġ-ı ġam** ṣanma bu ḫayāli
ʿĀṣıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi ṣālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [dāġ-ı ġam,]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 3). [dāġ-ı ġamuñla, -uñ, -la]*

dāġ-ı ʿışḳ: *Aşk yarası.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [dāġ-ı ʿışḳıle, -ıle]*

dāġla: *Dağlamak, yaralamak, yakmak.*

1. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı **dāġlar**
İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 1). [dāġlar, -r]*

dāġlar ur: *Dâğ vurmak, dağlamak.*

1. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur meger anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 9). [dāġlar urdı, -dı]*

dāġlar yak: *Dağlamak, ateşle yara açmak.*

1. Yine ʿabdāl-ı ʿışḳ olup sīnem
Dāġlar yaḳdı ṣağına ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 8). [dāġlar yaḳdı, -dı]*

ḍaḥḥāk: *Dahhak, Cemşid'den sonra İran tahtına oturan zalimliği ve gaddarlığıyla nam salmış hükümdar.*

1. Nice **Ḍaḥḥāka** ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [ḍaḥḥāka, -a]*

dahı: *Dahi, bile.II Yine de.*

1. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin **daḫı** ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 5). [daḫı,]*

dahı: *Daha, başka.*

1. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
Ey felek **daḫı** baña n'itseñ gerek ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 2). [daḫı,]*

dahı: *Bile, dahi, de.*

1. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā dūr olmasun
ʿĀṣıḳa cānından ayrılmaḳ **daḫı** āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 10). [daḫı,]*
2. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa **daḫı** Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 5). [daḫı,]*
3. İrmedi irmek **daḫı** yoḳ ġayrı sālik sālike Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [daḫı,]*
4. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḫasūda sen **daḫı**
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 13). [daḫı,]*
5. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen **daḫı** ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [daḫı,]*
6. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [daḫı,]*
7. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun Gerekmez ikisi **daḫı** maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8).*

[daḥı,]

8. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu **daḫı** bir ʿālemdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 2). [daḥı,]

9. Şanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden **daḫı** ʿışḳ aḥsendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [daḥı,]

10. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet ol **daḫı** defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 8). [daḥı,]*

11. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa **daḫı** çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [daḥı,]*

12. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā **daḫı** bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 8). [daḥı,]*

13. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm **daḫı** bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [daḥı,]*

14. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste **daḫı** olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [daḥı,]*

15. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum **daḫı** muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [daḥı,]*

16. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler **daḫı** olmamış durur ẕemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 6). [daḥı,]*

17. Sidre şeh-bāzı **daḫı** gūş idemez olmışdur
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [daḥı,]*

18. Bize ḳahr itdüġine göre hele biz **daḫı**
Āh ile başına odlar yaḳaruz eflāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 5). [daḥı,]*

19. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan **daḫı** köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [daḥı,]*

20. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen **daḫı**
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [daḥı,]*

21. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp pīrehen **daḫı**
Her gördügüñ ḳabāçe-i ālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 11). [daḥı,]*

22. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ **daḫı** ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [daḥı,]*

23. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin
Yüzine **daḫı** direm ṣanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 6). [daḥı,]*

24. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan **daḫı** geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [daḥı,]*

25. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan **daḫı** geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [daḥı,]*

26. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [daḥı,]*

27. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [daḥı,]*

28. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [daḥı,]*

29. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan **daḫı** geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 10). [daḥı,]*

30. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol **daḫı** oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [daḥı,]*

31. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan **daḫı** raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 6). [daḥı,]*

32. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam n'ola
Düşde **daḫı** görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 8). [daḥı,]*

33. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān

Dil derūndan çaġırur kim **daḫı** birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [daḫı,]*

34. Bir riyā mestisin ey ṣūfi ki ayılmazsın
İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti **daḫı** ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 2). [daḫı,]*

35. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende **daḫı** sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 4). [daḫı,]*

36. Her ne ḫıdmet buyurursa **daḫı** Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [daḫı,]*

37. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim **daḫı** eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 4). [daḫı,]*

38. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa **daḫı** ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [daḫı,]*

39. Sen **daḫı** iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 7). [daḫı,]*

40. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde **daḫı** istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [daḫı,]*

41. Fārūḳı **daḫı** terbiyetüñdür ḳılan senüñ
ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 83). [daḫı,]*

42. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā
Ola her beyti **daḫı** ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 14). [daḫı,]*

43. Ola bir saṭrı genc-i dürr-i maḳāl
Birisi **daḫı** dürc-i gevher-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 22). [daḫı,]*

44. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ
Yaġmurı seḥābını **daḫı** görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 134). [daḫı,]*

45. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı **daḫı** ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [daḫı,]*

46. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm ol **daḫı** bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 2). [daḫı,]*

dahı: *Daha.*

1. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda
Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 10). [daḫı,]*

2. Seni aġyār ile bir kez görüp terk-i diyār itdüm
Eger bir **daḫı** görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 2). [daḫı,]*

3. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḥüsn-i edā
Her denī Türki görürsin ẓurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 5). [daḫı,]*

dahı: *Üstelik, hatta.*

1. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [daḫı,]*

2. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl **daḫı** sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [daḫı,]*

3. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [daḫı,]*

dahl it: *Dahletmek, karıştırmak.*

1. Behiştī şiʿrine **daḫl itme** kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [daḫl itme, -me]*

dāʾim: *Daima, her zaman.*

1. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿuşşāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 7). [dāʾim,]*

2. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña **dāʾim** duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 9). [dāʾim,]*

3. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 6). [dāʾim,]*

4. Elden düşürme ayaġı **dāʾim** ṣafāda ol
Bezm-i cihānda āḫiri her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 7). [dāʾim,]*

5. Devr-i güldür elde **dāʾim** bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 1). [dāʾim,]*

6. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda

Dāʾim şuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [dāʾim,]*

7. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına **dāʾim** Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına **dāʾim** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 69). [dāʾim,]*
8. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına **dāʾim** Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına **dāʾim** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [dāʾim,]*

dāʾimā: *Daima, her zaman.*

1. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [dāʾimā,]*
2. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [dāʾimā,]*
3. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ **dāʾimā** Lem yekün her maʿnide mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 3). [dāʾimā,]*

dāʾir ol: *Dönmek.*

1. Yā Rab nice kim **dāʾir ola** künbed-i devrān Yā Rab nice kim sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 137). [dāʾir ola, -a]*

dāʾire: *Halka, çember. II Çevre, meclis.*

1. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi Bir cān ḳomadı **dāʾirede** şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 6). [dāʾirede, -de]*
2. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī ḳamer Ṣaḥn-ı felekde **dāʾire** vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 6). [dāʾire,]*
3. Dünyā bir aşaḳ **dāʾiredür** çıḳma yoluñdan Çoḳ kimseleri ġūle virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 27). [dāʾiredür, -dür]*

dāʾire ṭut: *Çember tutmak.*

1. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [dāʾire ṭutar, -ar]*

dāʾire-i ruhsār: *Yanağının çevresi.*

1. Ḫırmen-i gül olalı **dāʾire-i ruḫsāruñ** Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 7). [dāʾire-i ruḫsāruñ, -uñ]*

dakıl: *Takılmak, düşmek.*

1. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki **daḳıldı** şaçuña Beñzer ol lāleye kim bağlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 9). [daḳıldı, -dı]*

dallu: *Dal, nihal.*

1. Riyā vādīlerinde zāhid-i ḫuşk Dıraḫt-ı gūr gibidür nice **dallu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 8). [dallu,]*

dām: *Tuzak, ağ.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede **dāmum** tehī İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [dāmum, -um]*
2. Murġ-ı maʿnī şaydına yegdür Behiştī **dāmda** Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [dāmda, -da]*
3. ʿAlāyıḳ **dāmınuñ** giryānlarına ḳahḳahā eyler Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 3). [dāmınuñ, -ı, -n, -uñ]*
4. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān Ey Behiştī key şaḳın aldanma **dām** u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [dām,]*
5. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān Ey Behiştī key şaḳın aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 11). [dāmdur, -dur]*
6. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān **dāmumdur** Beni bunda ṭutan ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 1). [dāmumdur, -um, -dur]*

dām eyle: *Tuzak haline getirmek.*

1. Ol hümāyam kim Behiştī şayd içün şayyād-ı ʿışḳ Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri **dām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 10). [dām eyler, -le, -r]*

dām ol: *Tuzak olmak.*

1. ʿīdgāh içre şalıncaġı gören dolāb ile Didi kim bunlar hümā şaydına ġālib **dām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [dām ola, -a]*
2. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret

ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir **dām olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [dām olur, -ur]*

dām olur mı: *Tuzak olur mu?*

1. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 32). [dām olur mı, -ur, -mı]*

dāmān: *Etek.*

1. Gönlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ Ḳanlu yaşum ki zeyn ide **dāmānum** üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 6). [dāmānum, -um]*

dāmān-ı luṭf: *Lütfunun eteği.*

1. Ger elüm kesseñ ḳalur **dāmān-ı luṭfuñda** elüm
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [dāmān-ı lutfuñda, -uñ, -da]*

dāmānı mı: *Etek.*

1. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi kim farḳ eylemem
Dest-i ʿışḳuña girībānı mı **dāmānı mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 2). [dāmānı mıdur, -ı, -mı, -dur]*

dāmen: *Etek.*

1. Sen ḫırām itseñ çemende **dāmenüñ** cārūb olup
Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 1). [dāmenüñ, -üñ]*
2. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 5). [dāmeninden, -i, -n, -den]*
3. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge ḳoymışdur
Şanurduñ **dāmenüm** kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 4). [dāmenüm, -üm]*
4. Gelince sīneme laʿliyle **dāmenüm** pür ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [dāmenüm, -üm]*
5. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [dāmenüm, -üm]*
6. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿaybı Düriş ki setr idesin **dāmenüñle** cāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 6). [dāmenüñle, -üñ, -le]*
7. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Ṣafaḳ ṣanma görinen **dāmeninde** ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [dāmeninde, -i, -n, -de]*
8. Ger elüm kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ **dāmeni** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [dāmeni, -i]*

dāmen-i saʿy: *Gayret eteği.*

1. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden **dāmen-i saʿyile** sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 16). [dāmen-i saʿyile, -ile]*

dāmenin öp: *El etek öpmek, yalvarmak, yaltaklanmak.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp **dāmenin öpdi**
Zihī ʿizzet ki ʿāşıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 9). [dāmenin öpdi, -di]*

dāmenlerin başlarına bürü: *Eteklerini başlarına geçirmek. II Al aşağı etmek.*

1. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler lāf urmasun Yoḫsa hep **dāmenlerin başlarına bürür** ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 8). [dāmenlerin başlarına bürür, -ür]*

dāmgāh-ı dil: *Gönül tuzağı.*

1. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet ḳondı Ṣāẕmānem ki yine başuma devlet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 1). [dāmgāh-ı dile, -e]*

dām-ı ʿalāyık: *Tuzak.*

1. İlāhī bālini **dām-ı ʿalāyıḳdān** ḫalās it kim İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 9). [dām-ı ʿalāyıḳdān, -dān]*

dām-ı ḥalḳa-i bezm: *Meclis halkasının tuzağı.*

1. Dil murġı **dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ** şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña şafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ, -üñ]*

dām-ı riyā: *İkiyüzlülük tuzağı.*

1. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi **dām-ı riyā** Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 21). [dām-ı riyā,]*

dām-ı sīne: *Gönül tuzağı.*

1. Murġ-ı cānum olmayınca **dām-ı sīnemden** ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 1). [dām-ı sīnemden, -m, -den]*

dām-ı vişāle çek: *Kavuşma tuzağına çekmek.*

1. Çekmege dām-ı viṣāle bir kebūter sīneyi
Ṭurmışamdur intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 3). [dām-ı viṣāle çekmege, -meg, -e]*

dāne: *Tane, adet, miktar.*

1. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir **dāne** ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [dāne,]*
2. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir **dāne** sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [dāne,]*
3. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri **dāne** zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 10). [dāne,]*
4. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
İki **dāne** hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [dāne,]*
5. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿāṣıḳa bir **dāne** sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 10). [dāne,]*
6. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir **dāne** görüp
Dil ü cān ʿāṣıḳuñ olmaḳda iki ṣanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 5). [dāne,]*
7. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir **dāne** misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [dāne,]*
8. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki **dāne** hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [dāne,]*
9. Ġanī göñüllü şu ʿāṣıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir **dāne** dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [dāne,]*
10. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā
Anuñ burada **dānesi** yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 6). [dānesi, -s, -i]*
11. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
Ṣu nār-ı ḫaddüñe kendin uran bir **dāne** gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [dāne,]*
12. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
Dürr-i eşküm **dānesinden** ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 4). [dānesinden, -si, -n, -den]*
13. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir **dāne** ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 10). [dāne,]*
14. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir **dāne** mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [dāne,]*

dāne: *Tane. II Ben, kara benek.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir **dāne** girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [dāne,]*

dāne: *Tane. II Damla.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme keşret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir **dāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [dāne,]*

dāne: *Kuş yemi. II Makam, şan.*

1. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān
Ey Behiştī key ṣaḳın aldanma dām u **dāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [dāneye, -y, -e]*

dāne: *Tane. II Ben tanesi.*

1. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir **dānesin**
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [dānesin, -si, -n]*

dāne: *Tane. II Yem.*

1. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey göñül şeh-bāz-ı ṣayd-āver irimez **dāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 2). [dāneye, -y, -e]*
2. Dāne gösterse murġ-ı cāna biñi
Ḫasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [dāne,]*

dāne dāne: *Tek tek.*

1. Ḫālüñi **dāne dāne** eylersin
Ṣīveʿi nāzükāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 1). [dāne dāne,]*

dāne-i eşk: *Gözyaşı damlası.*

1. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey göñül şeh-bāz-ı şayd-āver irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 1). [dāne-i eşküñ, -üñ]*

dāne-i ḫāl: *Ben tanesi.*

1. Firdevs-i ʿiẕāruñdaki ol **dāne-i ḫāli**
Ṣabr itmege ḳādir mi olur seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 7). [dāne-i ḫāli, -i]*
2. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ olup
Ṣalmış yüzine **dāne-i ḫālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 10). [dāne-i ḫālin, -in]*
3. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 5). [dāne-i ḫālüñ, -üñ]*
4. Naḳd-i cānum yoluña eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ üzre ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 6). [dāne-i ḫālüñ, -üñ]*

dāne-i haşḫāş: *Haşhaş tanesi.*

1. Benem ol mest ki nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir **dāne-i ḫaşḫāş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 6). [dāne-i ḫaşḫāş,]*
2. Ḫurdeden ḫurde Behiştī dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde yazam **dāne-i ḫaşḫāş** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 10). [dāne-i ḫaşḫāş,]*
3. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne göremez
Ḫāk-i pāk içre düşen **dāne-i ḫaşḫāş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 8). [dāne-i ḫaşḫāş,]*

dāne-i nār: *Ateş tanesi.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki ṭoḳunsa rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür **dāne-i nār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 8). [dāne-i nār,]*

dār: *Ev, konak. II Mesken.*

1. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña **dār** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [dār,]*

dār: *Dar ağacı.*

1. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa zülfüñ **dārına**
Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 7). [dārına, -ı, -n, -a]*

dār ol: *Dar olmak, asılmak.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde **dār olmaḳ**
Baña ol merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 3). [dār olmaḳ, -maḳ]*

dārā: *Hükümdar, melik.*

1. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi **Dārā** gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 15). [dārā,]*

dārāt: *Tantana, gösteriş, heybet.*

1. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi **dārāt** ehliyüz
Ḥırḳasın bir cāma rehn itmiş ḫarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 1). [dārāt,]*

darb: *Darbe, vurma, vuruş.*

1. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [ḍarbda, -da]*

dār-gīr: *Savaş, mücadele.*

1. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ
Ḥaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [dār-gīrüñde, -üñ, -de]*

dār-ı dünyāda: *Dünya evi. II Dünya, yeryüzü.*

1. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ bī-ġam
Bāri tenhā mı ki diyār-ı ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 1). [dār-ı dünyāda, -da]*
2. Behiştī degmedi bir merḥabāña **dār-ı dünyāda**
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [dār-ı dünyāda, -da]*
3. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [dār-ı dünyādan, -dan]*
4. Ḥabībüm **dār-ı dünyāya** gelen maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel şaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [dār-ı dünyāya, -y, -a]*

dār-ı fenā: *Yokluk meskeni. II Dünya.*

1. Göñülde kim ki yer açmazsa rāy-ı ebrūña
Ola bu **dār-ı fenāda** şükūfe-i çengāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 8). [dār-ı fenāda, -da]*

dār-ı ġurbet: *Gurbet yurdu. II Gurbet.*

1. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 1). [dār-ı ġurbetde, -de]*

2. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [dār-ı ġurbetde, -de]*

dār-ı miḥnet: *Dert kapısı. II Dünya, âlem.*

1. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu **dār-ı miḥnetde**
Sen öġretdüñ baña ammā seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 7). [dār-ı miḥnetde, -de]*

2. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu **dār-ı miḥnetde** fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [dār-ı miḥnetde, -de]*

dār-ı şifās: *Şifa kapısı.*

1. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü **dār-ı şifāsıdur** anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 10). [dār-ı şifāsıdur, -s, -ı, -dur]*

dārū: *İlaç. II Şarap, mey.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol **dārūyı** sen elden ki eyler şeyḫ u ṣāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [dārūyı, -y, -ı]*

2. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile **dārū** virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2). [dārū,]*

dārü'l-beḳā: *Sonsuzluk âlemi.*

1. Bir türbedür vücūda gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 8). [dārü'l-beḳā,]*

dārü's-selām: *Selamet evi, cennet.*

1. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān merḥabāsına
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi **dārü's-selāmı** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [dārü's-selāmı, -ı]*

dārü'ş-şifā: *Şifahane.*

1. Cihān **dārü'ş-şifāsından** ne ḳaygu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāzıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [dārü'ş-şifāsından, -s, -ı, -n, -dan]*

2. Oldı kūy-ı Behiştī ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki **dāru'ş-şifāya** uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 10). [dāru'ş-şifāya, -y, -a]*

3. Ḳapuñ **dārü'ş-şifāsı** ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 9). [dārü'ş-şifāsı, -sı]*

dāstān: *Destan, hikaye.*

1. Ṣunmadın güller hezārān **dāstāna** cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 5). [dāstāna, -a]*

dāstān eyle: *Dillere destan etmek, anlatmak.*

1. ʿIşḳı ʿālemde **dāstān eyle**
Āşnālıḳ ṭarīḳına eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 5). [dāstān eyle,]*

dāstān-ı kerbelā: *Kerbelâ destanı.*

1. Hemīşe **dāstān-ı Kerbelā** yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 13). [dāstān-ı kerbelā,]*

daʿvā: *Dava, iddia, uğruna.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ **daʿvāsında** kāẕibdür şu kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [daʿvāsında, -s, -ı, -n, -da]*

2. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı **daʿvāsınuñ** eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 2). [daʿvāsınuñ, -sı, -n, -uñ]*

daʿvāsını it: *İddia etmek.*

1. Senüñle ḫūbluḳ **daʿvāsını itmiş** ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 7). [daʿvāsını itmiş, -miş]*

daʿvā-yı cān-baḫş: *Can verme, diriltme durumu.*

1. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu **daʿvā-yı cān-baḫşı** leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 10). [daʿvā-yı cān-baḫşı, -ı]*

daʿvā-yı ʿışḳ: *Aşk davası, aşk iddiası.*

1. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez

Aña **daʿvā-yı ʿışḳ** itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 8). [daʿvā-yı ʿışḳ,]*

2. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger **daʿvā-yı ʿışḳ** idersem
Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [daʿvā-yı ʿışḳ,]*
3. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa **daʿvā-yı ʿışḳa** şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 4). [daʿvā-yı ʿışḳa, -a]*
4. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
Göster e **daʿvā-yı ʿışḳa** bir nişānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [daʿvā-yı ʿışḳa, -a]*

daʿvet eyle: *Davet etmek, çağırmak.*

1. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya **daʿvet eylemeñ** kim ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 5). [daʿvet eylemeñ, -me, -ñ]*
2. Bezm-i bāġa **daʿvet eyler** ṣanuram
Eyyüheʿl-ḫullān didügince ḫaṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 5). [daʿvet eyler, -r]*

daʿvet id: *Çağırmak.*

1. Esrāʿ düninde muştuladı saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla **daʿvet ider** ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 68). [daʿvet ider, -er]*
2. Hīç meni **daʿvet idüp** yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [daʿvet idüp, -üp]*
3. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād
Ṣan **daʿvet itdi** ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 10). [daʿvet itdi, -di]*

daʿvī-i ʿışḳ: *Aşk davası.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [daʿvī-i ʿışḳı, -ı]*

dāye: *Kişi.*

1. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ **dāyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 10). [dāyesin, -sin]*

dāyim: *Daima, sürekli.*

1. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni **dāyim** Ḫudā
Mülk-i ḥüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 3). [dāyim,]*

de: *Bağlaç, dahi, bile.*

1. Göñlüm senüñle ben yalıñuz ḳaldum ey ḥabīb
Düşmenlerüm **de** bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 2). [de,]*
2. Cevr itme baña sen **de** seversin birin ṣaḳın
Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 3). [de,]*
3. Hem-nişīn olma raḳībe ṣanemā kendü gibi
Ol münāfıḳ seni **de** kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [de,]*
4. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben **de** görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [de,]*
5. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUṣṣāḳa anlar itdügini sen **de** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 4). [de,]*
6. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen **de** şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [de,]*
7. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben **de** ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [de,]*
8. Ḳodı derdile ṭabībüm beni künc-i ġamda
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem **de** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 2). [de,]*
9. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek **de** Behiştī elden
Virmezüz ḥāşılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 9). [de,]*

de: *Demek, söylemek.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni **de** tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [de,]*
2. Ol **deme** irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [deme, -me]*
3. Ḳandan açar ḫayālüñ aña **der** melāletüm
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5).*

[der, -r]

debreş: *Depreşmek, harekete geçmek.*

1. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
Her yañadan **debreşür** cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 6). [debreşür, -ür]*

defʿ: *Savma, savuşturma, kovma.*

1. Senden ayru derd-i ġam **defʿine** meyden çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfîd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [defʿine, -i, -n, -e]*
2. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [defʿine, -i, -n, -e]*

defʿ id: *Yok etmek, gidermek.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam şerîf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılığın **defʿ ider** o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 8). [defʿ ider, -er]*

defʿ ol: *Defolmak, uzak durmak.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden **defʿ ola** mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [defʿ ola, -a]*

defʿ olın: *Uzaklaştırmak, ortadan kaldırmak.*

1. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [defʿ olınmaz, -ın, -maz]*
2. Derd u ġam anlar ile **defʿ olınur** nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 23). [defʿ olınur, -ur]*

defʿ ol: *Defolmak, uzaklaşmak.*

1. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
Şerbet-i bāde ile **defʿ olur** ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 8). [defʿ olur, -ur]*

deff: *Def, parmakla çalınan, bir tarafına ince bir deri gerilmiş ve etrafına birkaç çift zil konmuş, yuvarlak bir kasnaktan ibaret musiki aleti, tef.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [deff,]*
2. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup **deff** gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [deff,]*

defʿ-i ġam: *Gam, dert savma.*

1. Meclisde şarāb olmasa **defʿ-i ġam** olur mı
Maḥbūbile mey olmasa **defʿ-i ġam** olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [defʿ-i ġam,]*
2. Meclisde şarāb olmasa **defʿ-i ġam** olur mı
Maḥbūbile mey olmasa **defʿ-i ġam** olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [defʿ-i ġam,]*

defʿ-i ġam kıl: *Gamı defetmek.*

1. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 5). [defʿ-i ġam ḳılmaġa, -maġ, -a]*

defn eyle: *Defnetmek, gömmek.*

1. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim ṣāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 3). [defn eyler, -r]*

defter: *Defter.II Amel defteri.*

1. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe **defter** ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [defter,]*
2. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her varaḳı **defterümüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [defterümüñ, -üm, -üñ]*

defter: *Defter.*

1. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā **defteri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 4). [defteri, -i]*
2. Deryā-yı mey sefīnesidür cām-ı mey gibi
Dīvānuñ ey Behiştī ġazel **defteri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 10). [defteri, -i]*
3. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı **defter** ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [defter,]*
4. Biz ḥaḳīḳat **defterinde** mürdeyüz ey

zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [defterinde, -i, -n, -de]*

defter: *Defter. II Divan, şiir kitabı.*

1. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
Şimdiden soñra Behiştī sen o **defterleri** dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 10). [defterleri, -ler, -i]*
2. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev añalum
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 10). [defteri, -i]*

defter: *Kayıt altı, yazılı.*

1. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet ol daḫı **defterdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 8). [defterdedür, -de, -dür]*

defter-i dünyā: *Dünya defteri.*

1. İtdürür nām-ı şerīfin nāme-i ʿuṣṣāḳa ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 8). [defter-i dünyā,]*

defter-i ʿışk: *Aşk defteri.*

1. Şeh-i vilāyet-i ḫüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde **defter-i ʿışḳa** yazılmadan bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 4). [defter-i ʿışḳa, -a]*
2. Ser-kūçe-i belāda ʿaceb pādişālaruz
Dīvānumuzda **defter-i ʿışḳı** ḳaralaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 2). [defter-i ʿışḳı, -ı]*

defter-i ʿömr: *Ömür defteri, amel defteri. II Yaşam.*

1. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın kātib-i ecel
Bir gün olur ki **defter-i ʿömre** ḳalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 4). [defter-i ʿömre, -e]*

defter-i ṭabʿ: *Yaratılış hamuru. II Mizaç, huy.*

1. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür **defter-i ṭabʿum**
Naṣīḥat nakşına ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 7). [defter-i ṭabʿum, -um]*

defter-i ʿuşşāḳ: *Âşıkların defteri. II Divan.*

1. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [defter-i ʿuşşāḳuñ, -uñ]*

defterini dür: *İşini bitirmek, yok etmek, ortadan kaldırmak.*

1. Ele alup Behiştī dīvānın
Selefüñ **defterini dürsem** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 10). [defterini dürsem, -se, -m]*

deg: *Değmek, dokunmak.*

1. ʿĀṣıḳlıġum görür ḳomaz inkārını ḫasūd
İslāma gelmek olmaz imiş **degmede** cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 2). [degmede, -me , -de]*

deg: *Değmek, erişmek.*

1. Behiştī **degmedi** bir merḥabāña dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [degmedi, -me, -di]*
2. Biri olmazsa dimişler birine yer **degmez**
Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [degmez, -mez]*

degil: *Değil.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni **degilse** ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [degilse, -se]*
2. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde **degildür** ʿabes ḫayāl
Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 1). [degildür, -dür]*

degil ise: *Değilse.*

1. Beni öldür ḳabīle-i Mecnūn
Degil ise Behişti nigāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 10). [degil ise,]*

degil mi: *Değil mi.*

1. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miṣāldür
Hūşyārlık Behiştī **degil mi** ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 10). [degil mi,]*

degin: *Dek, değin, kadar.*

1. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler şubḥa **degin** durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [degin,]*
2. İtsem ʿaceb mi şubḥa **degin** nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 1). [degin,]*

degir: *Değmek, dokunmak.*

1. Yollarda ṣabā ṣām u seher ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāṣıḳa ol ḳanda **degirdür**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 2). [degirdür, -dür]

degir: *Düşürmek, sıra vermek.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir **degirmenem**
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet **degirmenem** *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 2). [degirmenem, -men, -em]*

degirmen: *Değirmen.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir **degirmenem**
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet **degirmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 1). [degirmenem, -em]*
2. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir **degirmenem**
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet **degirmenem** *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 1). [degirmenem, -em]*

degirmen: *Düşürmek, sıra vermek.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir **degirmenem**
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet **degirmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 2). [degirmenem, -em]*

degiş: *Değişmek, tercih etmek, kıyaslamak.*

1. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür **degişme** anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [degişme, -me]*
2. Zühde **degişmez** ʿışḳı şāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 5). [degişmez, -mez]*
3. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar ṣu gibi gönlüm ṣāfī
Ki ṣafā ehli olan derde **degişmez** ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [degişmez, -mez]*
4. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [degişdüm, -dü, -m]*

degme: *Değmek, dokunmak, yetişmek.*

1. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa **degmede** olmaz minâresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [degmede, -de]*

degme: *Olur olmaz, rastgele, sıradan, herhangi bir.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [degme,]*
2. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Ṣu üzre binā ḳılmazıken **degme** mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [degme,]*
3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [degme,]*
4. Göñlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ
Zīrā ki **degme** yerlere ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 10). [degme,]*
5. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur mażmūnı
Yol mıdur virmeyesin **degme** müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [degme,]*
6. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 2). [degme,]*
7. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı göñlüm baş egmez **degme** sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [degme,]*
8. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ ṣīveñ görenler **degme** yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [degme,]*

degme: *Herhangi bir. II Üstün, çok rağbet görmüş.*

1. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm **degme** bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [degme,]*

dehān: *Ağız.*

1. Yüzüñe baḳup **dehānuñ** gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 3). [dehānuñ, -uñ]*
2. Ne vaḳtin aġzuma alsam ṣerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 8). [dehānum, -um]*
3. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [dehānuñ, -uñ]*

4. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ dimez dirdüm **dehānuñ** dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [dehānuñ, -uñ]*

5. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 1). [dehānuñ, -uñ]*

6. Ḳoynuña ḳoyma **dehāna** ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [dehāna, -a]*

7. Bir luʿbile **dehānuña** virmiş Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [dehānuña, -uñ, -a]*

8. Ḥaḳ **dehānuñ** ḫoḳḳasın bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāṣıḳdan ṣaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [dehānuñ, -uñ]*

9. Ḳuş dilince söyleşürlermiş **dehānuñ** sırrını
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 5). [dehānuñ, -uñ]*

10. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca **dehāncuḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [dehāncuḳ, -cuḳ]*

11. Viṣālüñ fikrin eylerken **dehānuñ** yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur ṣekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 7). [dehānuñ, -uñ]*

12. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 7). [dehānum, -um]*

13. Ben **dehānın** ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 9). [dehānın, -ın]*

14. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḫayrān olup şemʿüñ meges üşmiş **dehānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [dehānına, -ı, -n, -a]*

15. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [dehānuñdan, -uñ, -dan]*

16. Ki vücūdumda biñ **dehān** olsa
Her dehānumda biñ zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 3). [dehān,]*

17. Ki vücūdumda biñ dehān olsa
Her **dehānumda** biñ zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 4). [dehānumda, -um, -da]*

18. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ **dehānuma** *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [dehānuma, -um, -a]*

19. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle mühürle **dehānumı** *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [dehānumı, -um, -ı]*

dehān-ı dil-ber: *Gönül alan, gönül çalan ağız.*

1. Ṣordum **dehān-ı dil-beri** gülşende ġoncaya
Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 7). [dehān-ı dil-beri, -i]*

dehān-ı yār: *Sevgilinin ağzı.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib **dehān-ı yārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [dehān-ı yārdur, -dur]*

2. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī ḫoḳḳa-i dürr olmasa mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 9). [dehān-ı yāre, -e]*

3. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir **dehān-ı yāre** beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 2). [dehān-ı yāre, -e]*

dehen: *Ağız.*

1. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem **dehenüñ** rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [dehenüñ, -üñ]*

2. Dehenüñ varlıġın sözüñle bilen
Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 3). [dehenüñ, -üñ]*

3. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne göremez
Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 7). [dehenüñ, -üñ]*

dehen: *Ağız. II Dil.*

1. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [dehenüñ, -üñ]*

dehen-i ejder: *Yılanın ağzı.*

1. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ
Mīve-i tāzedür ammā **dehen-i ejderde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 6). [dehen-i ejderde, -de]*

2. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn **dehen-i ejdere** gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [dehen-i ejdere, -e]*

dehen-i telhuñ: *Acı ağız. II Acı söz eden ağız.*

1. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 1). [dehen-i telḫuñile, -uñ, -ile]*

dehen-i teng ü la'l-fām: *Parlak kırmızı renkli ve küçük ağız.*

1. Ḳonmışdı şanki surḫile levḥ-i feṣāḥate
Bir noḳṭa idi ol **dehen-i teng ü la'l-fām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 38). [dehen-i teng ü la'l-fām,]*

dehen-i teng: *Küçük ağız.*

1. Ey oġul balı gelen söz **dehen-i tengüñden**
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 3). [dehen-i tengüñden, -üñ, -den]*

dehen-i yār: *Sevgilinin ağzı.*

1. Ḫurdeden ḫurde Behiştī **dehen-i yār** sözin
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḥaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 9). [dehen-i yār,]*

2. Āb-ı Ḥayvān ki bir rivāyetdür
Dehen-i yārdan kināyetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 2). [dehen-i yārdan, -dan]*

dehr: *Dünya, cihan, âlem.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 6). [dehr,]*

2. Beḳāsuz devleti **dehrüñ** geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫvābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 9). [dehrüñ, -üñ]*

3. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār
Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 9). [dehr,]*

4. Vey ḫoş gör ki **dehrüñ** luʿbeti var
Bu **dehrüñ** dürlü dürlü ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [dehrüñ, -üñ]*

5. Vey ḫoş gör ki **dehrüñ** luʿbeti var
Bu **dehrüñ** dürlü dürlü ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 2). [dehrüñ, -üñ]*

6. İçüp zehrini bu **dehrüñ** uşandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [dehrüñ, -üñ]*

7. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budaġına
Göñlüm teveccüh eylemez **dehr** bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 2). [dehr,]*

8. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [dehr,]*

9. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 3). [dehr,]*

10. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına **dehrüñ**
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 41). [dehrüñ, -üñ]*

11. Diñle bu pendi Behiştī kim virür **dehre** ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ
Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [dehre, -e]*

dehr-i bī-sebāt: *Sabit olmayan dünya. II Dönen felek.*

1. Bu **dehr-i bī-ṣebātuñ** niʿmetinde çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 3). [dehr-i bī-ṣebātuñ, -uñ]*

dehr-i denī: *Alçak dünya.*

1. Merd iseñ **dehr-i denīden** isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [dehr-i denīden, -den]*

dehr-i dūn: *Alçak dünya.*

1. Bu **dehr-i dūn** kederinden ḳılam derūnumı pāk
Ḫurūş u cūş ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 3). [dehr-i dūn,]*

2. Ferāmūş eyleyelden **dehr-i dūnuñ** kār u bārını
Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 3). [dehr-i dūnuñ, -uñ]*

deh-zebān: *On dilli, lisanlı.*

1. ʿArṣa-i ʿışkuñ ser-āmed pehlevānısın diyü
   Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan selām
   eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 8). [deh-zebānlar, -lar]*

dek: *Dek, değin, kadar.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
   Ḥaşre **dek** yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber
   baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 8). [dek,]*
2. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
   Ḥaşre **dek** ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 10). [dek,]*
3. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa **dek** ʿīş eyledüm
   Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [dek,]*
4. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete **dek**
   Der-i süḫanda bu mıṣrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [dek,]*
5. Māh-tābum ṣubḥa **dek** şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳına
   Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [dek,]*
6. Ḳuşluġa **dek** şenlik idi bu gice
   Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 7). [dek,]*
7. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
   Şevḳından aġlayıncaya **dek** itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [dek,]*
8. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
   Ṭutdı ṣabāḥa **dek** gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [dek,]*
9. Ey ḫ∨āce künc-i medresede ṣubḥa **dek** bu şeb
   Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [dek,]*

dek tur: *Uslu, sessiz, sakin durmak.*

1. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme zāhidā
   Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 4). [dek tur,]*
2. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
   Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [dek ṭururken, -ur, -ken]*

del: *Yara açmak.*

1. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
   Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḫadengi **deldi** kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [deldi, -di]*

delīl: *Delil, işaret, kanıt.*

1. İş ıssınuñ ululuġuna bir **delīldür**
   Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 9). [delīldür, -dür]*

delīl ol: *Delil olmak, rehber olmak.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
   Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 2). [delīl olmadı, -ma, -dı]*

delīl ol: *Bir durumun işareti, alameti olmak.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
   Muṣṭafāya ṣan **delīl olur** iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [delīl olur, -ur]*

delin: *Delinmek, yaralanmak.*

1. Bu mātemden **delinmişdür** cigergāhı Behiştīnüñ
   Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [delinmişdür, -miş, -dür]*

dellāk: *Hamamda müşterileri yıkayan, tellak.*

1. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
   Hemān ʿālemde ey nāzük-beden **dellākden** ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 4). [dellākden, -den]*
2. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir **dellāk**
   Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 3). [dellāk,]*
3. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
   Varup **dellāk** ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [dellāk,]*

dellāl: *Tellal, yüksek sesle bağıran kişi.*

1. Gezdirür şevḳile bāzār-ı gülistānda müdām
   Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa **dellāl** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [dellāl,]*

dellāl-ı bād: *Rüzgar tellalı.*

1. Ruḫsār-ı yāre irmedi ḳıymetde berg-i gül

Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 6). [dellāl-ı bād,]*

delü: *Deli.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiż ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
   Kim **delü** olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [delü,]*
2. Cām-ı cünün nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
   Ṭaʿn iden ebleh **delüdür** ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [delüdür, -dür]*

delür: *Çıldırmak, aklını kaybetmek.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
   Zülfüñ ucından **delürdi** ṭaġlara düşdi seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [delürdi, -di]*

dem: *Kan.*

1. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
   Ḳanını dökmek gerek her kim bu **demden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 8). [demden, -den]*
2. Ḳomayup tende **dem** ü laḥmumdan ey ġam bir eser
   Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [dem,]*

dem: *An, vakit.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
   İrişdi cilve eyyāmı göñül **demdür** gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [demdür, -dür]*
2. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
   Ġonce-i gülşen bize bir **dem** ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [dem,]*
3. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin velī
   Gel berü gör ḫālüñi bir **dem** ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 4). [dem,]*
4. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḫālüñ ey deryā
   Senüñ ḫāletlerüñ her **dem** ider ʿāṣıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 2). [dem,]*
5. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
   Rū-be-rū ol bir **dem** ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 6). [dem,]*
6. Zāhid el al diyü her **dem** baña ibrām eyler
   Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 5). [dem,]*
7. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
   Ola kim bir **dem** murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [dem,]*
8. Ġamze-i yāre ṭutar her **dem** Behiştī sīnesin
   Bir dil-āverdür ki şemşīre siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 9). [dem,]*
9. Her **dem** ġam odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
   Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 3). [dem,]*
10. Geldügi **demler** ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
    Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [demler, -ler]*
11. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
    Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu **demde** kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 8). [demde, -de]*
12. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
    Behiştīyem bu **demlerde** yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 10). [demlerde, -ler, -de]*
13. Bir **dem** ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
    Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [dem,]*
14. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her **dem** ḫayāt
    Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 9). [dem,]*
15. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḫāl olur
    Câme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 1). [dem, -ı]*
16. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar ʿĀṣıḳuñ var ise bunuñ gibi **demler** ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 6). [demler, -ler]*
17. Bir **dem** ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 7). [dem,]*
18. Geldüġi **demler** ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
    Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-

bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [demler, -ler]*

19. Başmadum gülzār-ı şādîden yaña bir **dem** ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 9). [dem,]*

20. ʿAdemden bir **dem** içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [dem,]*

21. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir **dem**
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 9). [dem,]*

22. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki **demdür**
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña maġrūr olan kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 1). [demdür, -dür]*

23. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her **dem**
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 3). [dem,]*

24. Her ṣāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim **dem** deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [dem,]*

25. Her ṣāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem **deme** irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [deme, -e]*

26. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ
Ṣol **dem** ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [dem,]*

27. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol **dem** virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [dem,]*

28. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol **demde** hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [demde, -de]*

29. Gördügi **dem** didi ʿāşıḳları cānān ṣāf ṣaf
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [dem,]*

30. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol **demde** öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 10). [demde, -de]*

31. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir **dem** ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [dem,]*

32. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir **dem** gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 5). [dem,]*

33. Benümle sīm-tenüm bir **dem** iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 3). [dem,]*

34. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir **dem** ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [dem,]*

35. Buñ **deminde** yolına virdüm bükā göñlüm velī
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [deminde, -i, -n, -de]*

36. Olur ṣanma maḥkūmı her bāṭıluñ
O **demde** ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 6). [demde, -de]*

37. Uġrayaldan kūyuña rāhum benüm
Bir **dem** ārām itmedi āhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 2). [dem,]*

38. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem **deminde** eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [deminde, -i, -n, -de]*

39. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm
Ṣu sepüp her **dem** eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 2). [dem,]*

40. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña taḳınduġı **dem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [dem,]*

41. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [dem,]*

42. Meger ol **dem** irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 3). [dem,]*

43. Vuṣlat **deminde** ʿāşıḳa rūze revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [deminde, -i, -n, -de]*

44. Ġam-ı telḫ ile bunca **demden** inṣāf
Dirildüñ ey Behiştī yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 9). [demden, -den]*

45. Hīç **dem** geçmez ki ġamzeñ ḫançeri
Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 3). [dem,]*

46. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḫaṭṭuñ
Sipāh-ı eşkümi bir **demde** ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 6).*

[demde, -de]

47. Sāḳıyā bir **demde** biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 9). [demde, -de]*

48. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi **dem**
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [dem,]*

49. Murādum mīvesin ol **dem** görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [dem,]*

50. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi **demde** ḥabīb
Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 5). [demde, -de]*

51. Firāḳ **demlerin** añma meded helāk olduḳ
Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [demlerin, -ler, -in]*

52. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir **dem** feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 4). [dem,]*

53. Ḳanı ol **demler** ki aġlardum sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [demler, -ler]*

54. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
Tāzelik **demde** beñzümüz şoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 4). [demde, -de]*

55. Sīneme ṭoġrulduġı **dem** tīr-i cefāñ bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [dem,]*

56. Ehl-i ʿışḳı gördügi **dem** açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 5). [dem,]*

57. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir **dem**
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [dem,]*

58. Demidür sāde-ʿārıżlar Behiştī berg-i gül gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile seyr-i Süleymānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 9). [demidür, -i, -dür]*

59. İrişür yol **deminde** sūz-ı ġamdan teşne ʿuşşāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [deminde, -i, -n, -de]*

60. Ol **dem** ışınam tāʿatüñe varise ben kim ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [dem,]*

61. Unutma buñ **deminde** Behiştī ḥaḳīrüñi Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 97). [deminde, -i, -n, -de]*

62. ʿUnṣur evine girdügi **dem** nāṭıḳa miskīn Aṣıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [dem,]*

63. Żayf-ı ḥayālüñ irdügi **dem** çeşm-i eşk-bār Silker öñine aḫżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 1). [dem,]*

64. Ḳanı ol **dem** ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [dem,]*

65. ʿīşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür Ġam **deminde** dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳatredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [deminde, -i, -n, -de]*

66. Añup ol **demleri** encüm giceler dīdesin yummaz
Şafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [demleri, -ler, -i]*

dem: *Zaman, vakit. II Nefes.*

1. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir **dem** ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 9). [dem,]*

dem: *Zaman. II Kan.*

1. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından Merdümüm **dem** mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [dem,]*

dem: *An, kere.*

1. Bir **dem** menām-ı rüʾyetiñe irişenlere ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol menām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 63). [dem,]*

dem ol: *Gün gelmek, zaman olmak.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān Ḳılur ey rūḥ-ı revānum **dem olur** cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 4). [dem olur, -ur]*

2. Dem olur ṣūfī ḥayāl-i dil-rübālarla benüm Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm menzil-i vildān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 3). [dem olur, -ur]*

3. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn cām olur
Rūz-ı hicrān **dem olur** baña dügün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 2). [dem olur, -ur]*

4. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm ṣaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 6). [dem olur, -ur]*

5. Cevri çoḳ eyleme ʿuṣṣāḳa öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 4). [dem olur, -ur]*

dem ur: *Nefes vermek, ferahlatmak.*

1. Ṣabā-yı luṭfuñ eger **dem urarsa** şevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 7). [dem urarsa, -ar, -sa]*

dem ur: *Dem vurmak, bir şeyden söz etmek, konu açmak.*

1. Dil nāleye **dem ursa** ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [dem ursa, -sa]*

2. Dem ursa nutḳ-ı ṣafā-baḫşa laʿl-i cānānum
Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 1). [dem ursa, -sa]*

dem ur: *Nefes savurmak, esmek.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür vecd
Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 14). [dem ursa, -sa]*

dem-ā-dem: *Her zaman, daima.*

1. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm **dem-ā-dem** lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 10). [dem-ā-dem,]*

2. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [dem-ā-dem,]*

dem-be-dem: *An be an, her zaman.*

1. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [dem-be-dem,]*

2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm **dem-be-dem** lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [dem-be-dem,]*

dem-beste eyle: *Nefesini kesmek, susturmak.*

1. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 1). [dem-beste eyledi, -di]*

dem-beste ḳal: *Suskun hale gelmek, sessiz kalmak.*

1. Ṣordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 8). [dem-beste ḳaldı, -dı]*

dem-beste ḳıl: *Nefesini kesmek.*

1. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları **dem-beste ḳılur** ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [dem-beste ḳılur, -ur]*

dem-i ʿāşūre: *Aşure zamanı.*

1. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [dem-i ʿāşūredür, -dür]*

dem-i ġayret: *Gayret zamanı.*

1. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 22). [dem-i ġayretde, -de]*

dem-i ʿīsī: *İsa'nın nefesi.*

1. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [dem-i ʿīsīye, -y, -e]*

dem-i serd: *Soğuk nefes.*

1. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña **dem-i serdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 10). [dem-i serdüm, -üm]*

dem-i ṭūfān: *Tufan zamanı.*

1. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür Merve ḫaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [dem-i ṭūfānda, -da]*

dem-i vuṣlat: *Kavuşma zamanı.*

1. Ey Behiştī **dem-i vuṣlat** didigüñ pür-demdür
Ki irilmez aña ḫarc olmaġıle yüzbiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 9). [dem-i vuṣlat,]*

2. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn dökile
Yā **dem-i vuşlata** çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 2). [dem-i vuşlata, -a]*

demīd: *Çıkmış, sürmüş.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān **demīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 2). [demīd,]*

demlen: *Olgunlaşmak.*

1. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine **demlendi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 4). [demlendi, -di]*

demren-i tīr: *Ok temreni. II Sevgilinin bakışı.*

1. Şu sepüp yüregüme **demren-i tīri** ġamuñuñ
Ol sifāli yine zeyn itdi ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 3). [demren-i tīri, -i]*

dem-sāz: *Vakit geçiren, arkadaş.*

1. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile **dem-sāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 8). [dem-sāzdur, -dur]*

dem-sāz eyle: *Sırdaşlık etmek.*

1. Ger nüvāzişler irişmezse şadā-yı çengden
Neyle **dem-sāz eylesün** ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 6). [dem-sāz eylesün, -sün]*

dem-sāz ol: *Sırdaş olmak.*

1. Dem-sāz olup ferāġına itdüm terāne ben
Gördüm zamān uymadı uydum zamāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 1). [dem-sāz olup, -up]*

demüñ sür: *Vakit geçirmek.*

1. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [demüñ sürer, -er]*

demür: *Demir.*

1. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [demür,]*

deñ: *Türlü, çeşit.*

1. Senüñ bu **deñlü** çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 3). [deñlü, -lü]*

dendān: *Diş.*

1. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına **dendānı** urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [dendānı, -ı]*

2. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi **dendānı** şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 1). [dendānı, -ı]*

3. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına **dendān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 6). [dendān,]*

4. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi **dendānumdan**
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 7). [dendānumdan, -um, -dan]*

5. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī **dendānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [dendānına, -ı, -n, -a]*

dendān-ı şafā-baḫşuña: *Safa bağışlayan dişler.*

1. Çünki **dendān-ı şafā-baḫşuña** öyküdi senüñ
Dürri gözden bıraġursam yeridür yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 5). [dendān-ı şafā-baḫşuña, -uñ, -a]*

denī: *Alçak, soysuz.*

1. Ġam yime dünyā-yı dūn içün **denīler** gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḥükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 9). [denīler, -ler]*

2. Ḳılma **denīlerüñ** bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḫarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [denīlerüñ, -ler, -üñ]*

3. Her **denīnüñ** göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal

(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 3). [denīnüñ, -n, -üñ]

4. Denī felek n'ola dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [denī,]

deñiz: *Deniz, bahr.*

1. Deñiz mevci gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [deñiz,]*
2. Düşde gördüm bir **deñizde** māh ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [deñizde, -de]*

deñlü: *Gibi.*

1. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne **deñlü** ġayretüm
İḥtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 15). [deñlü,]*

deñlü: *Derece, kadar.*

1. Naṣīḥat eyleyigördüm şu **deñlü** ṭıfl-ı dile
Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 7). [deñlü,]*
2. Her ne ʿaded ḥavāle olursa Behiştiye
Cānān cefāsı **deñlü** biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [deñlü,]*
3. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā ṣabāḥa **deñlü** rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 6). [deñlü,]*
4. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse raḳīb
Ne **deñlü** zerd ise terkīb olınmaz zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 4). [deñlü,]*

deñlü: *Türlü, çeşit.*

1. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol **deñlü** urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [deñlü,]*
2. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol **deñlü** urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [deñlü,]*
3. Çeküp ġam kāfiri leşker ne **deñlü** baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [deñlü,]*

depe: *Tepe, baş.*

1. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ **depemden** çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [depemden, -m, -den]*
2. Cismüm nedür ṣorarsañ eger diñle evvelā
Başum Behişti bir **depedür** çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 24). [depedür, -dür]*

der: *Kapı.*

1. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş
Dūr olur mı göre billāh **der** u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 6). [der,]*

der: *Ter.*

1. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel **derleridür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 4). [derleridür, -ler, -i, -dür]*

der u dīvār ol: *Kapı duvar olmak. II İlgisiz, sert, soğuk davranmak.*

1. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne **der u dīvār olur** anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [der u dīvār olur, -ur]*

der-āġūş eyle: *Kucaklamak, sarmak.*

1. ʿĀşıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi ġāyetī
Sen gül içün ben ölem ḫārı **der-āġūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 4). [der-āġūş eyleyen, -y, -en]*

derbān: *Kapıcı, kapı bekleyen.*

1. Yār işiginde göñül **derbāna** beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 1). [derbāna, -a]*

der-bend: *Geçit, dar boğaz.*

1. Ġamuñ **der-bendini** ḳatʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 5). [der-bendini, -i, -n, -i]*

der-bend-i hāyil: *Korkunç dar geçit, boğaz.*

1. ʿIşḳ bir **der-bend-i hāyildür** menār servleri
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda

leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [der-bend-i hāyildür, -dür]*

derd: *Dert, sıkıntı, gam.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī **derdümi**
   Kān-ı tafṣīlī maḳāmā mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 9). [derdümi, -üm, -i]*
2. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
   Ṭuyaldan **derdüñi** cānum ḫużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [derdüñi, -üñ, -i]*
3. Ey Behiştī **derdi** yetmez mi ḥasūda sen daḫı
   Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 13). [derdi, -i]*
4. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
   ʿIşkuñuñ **derdi** ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 4). [derdi, -i]*
5. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
   Degme **derdile** olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [derdile, -ile]*
6. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḥaste-dil
   İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḫṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [derd,]*
7. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ
   Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [derdile, -ile]*
8. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
   Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [derd,]*
9. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
   Şimdiden ṣoñra bizüm **derdümüze** em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 4). [derdümüze, -ü, -müz, -e]*
10. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
    Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 5). [derdini, -i, -n, -i]*
11. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
    Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḫalḳa gibi **derdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 6). [derdedür, -e, -dür]*
12. İvdürürsen bizi dermān ḫaberin virme bize
    Bir bölük ḫastelerüz **derdüñile** ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 6). [derdüñile, -üñ, -ile]*
13. Ġam gelicek nūş iderüz şerbetin
    Neyleyem **derde** devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 8). [derde, -e]*
14. Ġam oḳı zaḫmınuñ **derdin** ne bilsün sīne-i mesrūr
    Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [derdin, -in]*
15. Dil ü cāndan senüñ **derd** ü belāña her ki ṣabr itmez
    Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [derd,]*
16. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
    Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [derdile, -ile]*
17. Ṣanma kim **derde** şifā neydügini bilmeyevüz
    Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [derde, -e]*
18. Biri **derd** ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
    Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [derd,]*
19. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
    Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 2). [derd,]*
20. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
    Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 8). [derd,]*
21. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
    Biḥamdillāh ki **derdüm** yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 4). [derdüm, -üm]*
22. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña rıḥlet-dāram
    Derdüñi dilde ḫalāṣ itmege dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 6). [derdüñi, -üñ, -i]*
23. Çünki sīnemdür beni **derde** giriftār eyleyen
    Āḫir anuñ üstine yaḳsam gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 5). [derde, -e]*
24. Biñ cefā itsün göñül geçmez leb-i cānāndan
    Degme bir **derdile** ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 2). [derdile, -ile]*
25. Ḳodı **derdile** ṭabībüm beni künc-i ġamda
    İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 1). [derdile, -ile]*
26. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna

yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [derdile, -ile]*

27. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil **derdine** dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [derdine, -i, -n, -e]*

28. Ele al cāmı isterseñ fenā **derdine** dermānı
Ṣarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [derdine, -i, -n, -e]*

29. Bunca yıllar ʿömrümüz **derd** ü belāda geçdi ḥayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [derd,]*

30. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 23). [derd,]*

31. Göñlünce ġam u **derd** olana ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [derd,]*

32. Göñlünce ġam u derd olana ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [derd,]*

33. Eski **derdüñ** ʿaṣābesin şeşelüm
Baġrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 7). [derdüñ, -üñ]*

34. Dök evrāḳ üzre **derdüñ** hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [derdüñ, -üñ]*

derd: *Dert. II Aşk.*

1. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān
ʿĀṣıḳlar arasında ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 5). [derdüñden, -üñ, -den]*

2. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar şu gibi göñlüm ṣāfī
Ki ṣafā ehli olan **derde** degişmez ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [derde, -e]*

3. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı ṣāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [derdini, -i, -n, -i]*

4. Derdüñile yatan ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına ṣıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 39). [derdüñile, -üñ, -ile]*

derd: *Dert.II Hastalık.*

1. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül **derdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [derdüm, -üm]*

derd: *Dert, niyet.*

1. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḫācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra **derd** ü ḫasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 4). [derd,]*

derd ü ġam bīmārını dermāndan allāh ṣaḳlasın: *Dert ve gam hastası âşığı, derman bulmaktan Allah esirgesin.*

1. Derd-mendin ṣoradururken ṭabībi gāh gāh
Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 4). [derd ü ġam bīmārını dermāndan allāh ṣaḳlasın,]*

derd ü ġamı çek: *Sıkıntı ve dert çekmek.*

1. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
Şerbet-i bāde ile defʿ olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 7). [derd ü ġamı çekdigüm, -dig, -üm]*

derd ü ġamı çek: *Dert ve sıkıntıya katlanmak.*

1. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 9). [derd ü ġamı çekesin, -e, -din-e, -sin]*

derd ü miḥnet çek: *Sıkıntı çekmek.*

1. Didi bir ʿāṣıḳ baña bu cism-i pür-dāġum görüp
Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 4). [derd ü miḥnet çekmede, -me, -de]*

derdi al: *Dert almak, derde uğramak.*

1. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 5). [derdi aldı, -dı]*

derd-i firāḳa düş: *Ayrılık derdine düşmek.*

1. Ḫusrevā **derd-i firāḳa düşeli** ben bildüm
Cān-ı şīrīne niçün kıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 3). [derd-i fırāḳa düşeli, -eli]*

derd-i fürkat: *Ayrılık derdi.*

1. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi

kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 7). [derd-i fürḳat,]*

derd-i ġam: *Gam derdi.*

1. Senden ayru **derd-i ġam** defʿine meyden çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfîd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [derd-i ġam,]*
2. Sīne ḫūnīn eylemekde **derd-i ġam** nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [derd-i ġam,]*
3. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
Himmet it kim bir içim bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 7). [derd-i ġamdan, -dan]*

derd-i ġam-ı ʿışḳ: *Aşk gamının derdi.*

1. Elümde olsa dili pāre pāre eyler idüm
Anuñla **derd-i ġam-ı ʿışḳa** çāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 2). [derd-i ġam-ı ʿışḳa, -a]*

derd-i ġamze: *Gamzenin, gözünü süzerek yan bakışının derdi.*

1. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu **derd-i ġamzeñ** kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḥāzıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [derd-i ġamzeñ, -ñ]*

derd-i ḥasret: *Hasret derdi.*

1. Her şeb ki **derd-i ḥasretile** ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 1). [derd-i ḥasretile, -ile]*

derd-i hecr: *Ayrılık acısı.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ **derd-i hecri** maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [derd-i hecri, -i]*

derd-i hicrān: *Ayrılık derdi, acısı.*

1. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi **derd-i hicrānı** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [derd-i hicrānı, -ı]*

derd-i ʿışḳ: *Aşk derdi.*

1. Ḫaste çeşmüñ gibi ṣıḥḥat görmesün Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 6). [derd-i ʿışḳa, -a]*
2. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştīye
Derd-i ʿışḳı anuñ mizācı sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 10). [derd-i ʿışḳı, -ı]*
3. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 2). [derd-i ʿışḳuñ, -uñ]*
4. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [derd-i ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

derd-i ser: *Baş ağrısı.*

1. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 7). [derd-i ser,]*

derd-i ser çek: *Baş ağrısı çekmek.*

1. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben **derd-i ser çekdüm**
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [derd-i ser çekdüm, -dü, -m]*

derd-mend: *Dertli. II Âşık.*

1. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī **derd-mend**
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [derd-mend,]*
2. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār Beñzer Behiştī bencileyin **derd-mende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [derd-mende, -e]*
3. Derd-mendin ṣoradururken ṭabībi gāh gāh
Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 3). [derd-mendin, -in]*
4. Eger āzürde olduñsa ḥabībüm **derd-mendüñden**
Dil-i dīvāneyi luṭf it ḫalās eyle kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 1). [derd-mendüñden, -üñ, -den]*

derd-mend ol: *Dertli olmak.*

1. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī **derd-mend olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [derd-mend olmış, -mış]*

derdümi tāzele: *Derdini deşmek.*

1. Benüm sen tāzelersin derdümi ey nāle-i bülbül
Ki bālīn-i belādan itdügüm feryāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 7). [derdümi tāzelersin, -r, -sin]*

derdüñe dermān id: *Derdine derman olmak.*

1. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş Ṭınma Behişti **derdüñe dermān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 10). [derdüñe dermān idem, -em]*

derdüñi çek: *Derdini çekmek, üzüntüsüne katlanmak.*

1. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 6). [derdüñi çekeyin, -eyin]*

dergāh: *Dergâh, tekke.*

1. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil **dergāhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 6). [dergāhı, -ı]*

dergāh: *Dergâh. II Eşik, kapı.*

1. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā Onsuz evüñ ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 9). [dergāhı, -ı]*
2. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 5). [dergāhuñı, -uñ, -ı]*

dergāh-ı süleymān: *Süleyman'ın dergâhı. II Hem sultan hem peygamber olan Süleyman'ın kapısı.*

1. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ Ey dil Āṣaf gibi **dergāh-ı Süleymān'uñ** gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 8). [dergāh-ı süleymān'uñ, -uñ]*

der-i derūn: *Gönül kapısı, aralığı.*

1. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz **der-i derūnumdan** mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [der-i derūnumdan, -um, -dan]*

der-i meykede: *Meyhane kapısı.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
Ki **der-i meykedede** muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 2). [der-i meykedede, -de]*

der-i nübüvvet: *Peygamberlik kapısı.*

1. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ Urdı **der-i nübüvvete** ḫoş mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [der-i nübüvvete, -e]*

der-i sühan: *Söz kapısı. II Şiir mecrası.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10). [der-i süḫanda, -da]*

der-i yār: *Sevgilinin kapısı. II Sevgilinin eşiği.*

1. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese göñlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 7). [der-i yāre, -e]*

dermān: *Deva, derman, çare.*

1. İvdürürsen bizi **dermān** ḫaberin virme bize
Bir bölük ḫastelerüz derdüñile ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 5). [dermān,]*
2. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña rıḥlet-dāram
Derdüñi dilde ḫalāṣ itmege **dermānından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 6). [dermānından, -ı, -n, -dan]*
3. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen **dermānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 8). [dermānuma, -um, -a]*
4. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine **dermānı**
Ṣarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [dermānı, -ı]*

dermān bul: *Derman bulmak, çare bulmak.*

1. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [dermān bulmaġa, -maġ, -a]*

dermān eyle: *Şifa vermek, iyileştirmek.*

1. Ḫaste-i zār u zebūnem baña **dermān eyle** Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 3). [dermān eyle,]*

dermān eyle: *İyileştirmek, sıkıntısını gidermek, derdine çare bulmak.*

1. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına Mesīḥā Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 88). [dermān eyleme, -me]*

dermānı kalma: *Gücü, sabrı kalmamak.*

1. Lebüñsüz ḫāli yatlu ḫaste cānuñ
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 2). [dermānı ḳalmadı, -dı]*

der-miyān it: *Ortaya koymak.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı **der-miyān itdüm**
Velī ortada ḫāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [der-miyān itdüm, -dü, -m]*

der-miyān ḳıl: *Ortaya dökmek, ortaya koymak.*

1. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [der-miyān ḳıl,]*

dersgāh-ı ʿışḳ: *Aşkın öğrenildiği yer.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 7). [dersgāh-ı ʿışḳa, -a]*

ders-i ʿışḳı: *Aşk dersi.*

1. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ders-i ʿışḳı, -ı]*

derūn: *İç. II Kalp.*

1. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḫüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur **derūnunda** zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [derūnunda, -u, -n, -da]*
2. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā **derūnum** nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [derūnum, -um]*
3. Ol ṭılısmam ki **derūnumda** yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [derūnumda, -um, -da]*
4. Ġam **derūnum** ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni geçer
Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [derūnum, -um, -]*
5. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan **derūnum** şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [derūnum, -um]*
6. Pür şevḳ olan ḫurūşunı hażm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur **derūnı** boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 4). [derūnı, -ı]*
7. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde nihān
Bir güherdür ki **derūnunda** ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 8). [derūnunda, -u, -n, -da]*
8. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam **derūnumı** pāk
Ḫurūş u cūş ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 3). [derūnumı, -um, -ı]*
9. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister **derūnın** pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [derūnın, -ın]*
10. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil **derūndan** çağırur kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [derūndan, -dan]*
11. Bir āh idem **derūndan** eger ʿāşıḳāne ben
Āteş uram ḫarābe-i kevn ü mekāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 1). [derūndan, -dan]*
12. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 5). [derūnum, -um]*
13. Cihānda ehl-i dilüñ başı üzre yer bulasın
Yuyup **derūnuñı** pāk eyleseñ ʿimāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 8). [derūnuñı, -uñ, -ı]*
14. Bādeveş cūş eylesün dirseñ **derūnuñ** şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [derūnuñ, -uñ]*
15. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [derūnum, -um]*
16. Nūr-ı ʿışḳıle **derūnuñ** ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 17). [derūnuñ, -uñ]*
17. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim şu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [derūnuñ, -uñ]*

derūn: *İç, yürek. II Samimiyet.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm **derūndan** niyyet-i cürmin
Degişdüm şulḥa ser-cümle ḫased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [derūndan, -*

dan]

derūnī: *İçten, dürüst.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān **derūnī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [derūnī,]*

derūn-ı cān: *Canın içi. II Gönül.*

1. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 1). [derūn-ı cāna, -a]*

derūn-ı dil: *Gönlün derinlikleri. II Canıgönülden.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ **derūn-ı dilde** yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 3). [derūn-ı dilde, -de]*
2. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 7). [derūn-ı dilden, -den]*
3. Günāhum yāda geldükce **derūn-ı dilden** āhum var
Mürāʿī ṣūfīnüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [derūn-ı dilden, -den]*

derūn-ı sīne: *Göğsün derinliği, gönlün içi.*

1. Ġamlar **derūn-ı sīnede** cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 5). [derūn-ı sīnede, -de]*

derūnı yan: *Yüreği yanmak, acı çekmek.*

1. Dem-i ʿāṣūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [derūnı yanar, -ar-ı]*

derūnum sūznāk it: *Yüreği yanmak, çok acı çekmek.*

1. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle **derūnum sūznāk itdüm**
Beni mihrinde sābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 53). [derūnum sūznāk itdüm, -dü, -m]*

derūnuñ yak: *Gönlünü yakmak, sarsmak, acı vermek.*

1. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [derūnuñ yaḳdı, -dı]*

dervīş: *Derviş, tarikata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.*

1. Ḫıẕmet eyle gördügüñ **dervīşe** sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 13). [dervīşe, -e]*

dervīş-sıfat: *Derviş vasıflı.*

1. Dervīş-ṣıfatlarda olur gevher-i tevḥīd
Kim genc-i nihānuñ yeridür kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 17). [dervīş-ṣıfatlarda, -lar, -da]*

deryā: *Deniz. II Gözyaşı bolluğu.*

1. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm **deryāsına**
Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 3). [deryāsına, -sı, -n, -a]*

deryā: *Deniz. II Okyanus.*

1. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne **deryāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [deryāsın, -sın]*

deryā: *Deniz, derya. II Söz söyleme sahası, mecrası.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya **deryāda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 10). [deryāda, -da]*

deryā: *Bahr, deniz.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek **deryā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 2). [deryā,]*
2. Deñiz mevci gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa **deryāleyin** başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 10). [deryāleyin, -leyin]*
3. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki **deryālar**
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 7). [deryālar, -lar]*
4. Felek **deryāsını** gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 3). [deryāsını, -s, -ı, -n, -ı]*

5. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde **deryādan** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [deryādan, -dan]*

6. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı **deryāda** Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [deryāda, -da]*

7. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu **deryāda** ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 8). [deryāda, -da]*

8. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp **deryā** yaşum **deryā** şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [deryā,]*

9. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp **deryā** yaşum **deryā** şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [deryā,]*

10. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
Ḳanlu **deryā** içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 6). [deryā,]*

11. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ **deryāsıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 8). [deryāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

12. Derdile āh itse bir ʿāṣıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde **deryālar** ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 6). [deryālar, -lar]*

13. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi **deryāya** düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 6). [deryāya, -y, -a]*

14. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 4). [deryānuñ, -n, -uñ]*

15. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām eşk-i Behiştī
İmkān güẕer kılmadı **deryāyı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 10). [deryāyı, -y, -ı]*

16. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri **deryāya** dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 6). [deryāya, -y, -a]*

17. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn **deryāya** ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 6). [deryāya, -y, -a]*

18. Dür dişüñ ʿaḳsini **deryālarda** görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [deryālarda, -lar, -da]*

19. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam derūnumı pāk
Ḫurūş u cūş ile **deryā** gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 4). [deryā,]*

20. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş **deryā** yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [deryā,]*

21. Aḳıtduñ ṣu gibi erbāb-ı faẕlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge **deryāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [deryāsın, -sın]*

22. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen didi
Deryā bu ḫavẕuñ öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 6). [deryā,]*

23. Yaşlı gözüm ʿārıẕuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur **deryā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [deryā,]*

24. Bir ḫarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem **deryāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [deryāları, -lar, -ı]*

25. Yaşum **deryāsı** mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [deryāsı, -s, -ı]*

26. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen **deryā** bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [deryā,]*

27. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi **deryā** gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [deryā,]*

deryāya ṭal: *Denize dalmak, girmek.*

1. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle oldum reşk-i ḫayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir **deryāya ṭaldum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 6). [deryāya ṭaldum, -du, -m]*

deryā-yı dīde: *Göz deryası.*

1. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün şehā ḫayālüñ eger kim alursa bāc

(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 7). [deryā-yı dīde,]

deryā-yı eşk-i ʿāşık: *Âşığın gözyaşı denizi.*

1. Giryem dükenmez iki gözüm ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış kenāresiz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 2). [deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ,]

deryā-yı firāḳ: *Ayrılık denizi.*

1. Vuṣlatuñ dürrini **deryā-yı firāḳda** senüñ
Arayu arayu āḫirle hele bulduḳ mı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 5). [deryā-yı firāḳda, -da]

deryā-yı ġam: *Gam, keder denizi.*

1. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar **deryā-yı ġamdan** bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 2). [deryā-yı ġamdan, -dan]*

deryā-yı ḥayret: *Hayret denizi.*

1. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem **deryā-yı ḥayretden** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 8). [deryā-yı ḥayretden, -den]*

deryā-yı ḥüsn: *Güzellik deryası.*

1. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḥ∨āba virdüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 7). [deryā-yı ḥüsni, -i]

deryā-yı maʿnī: *Mana deryası.*

1. Hele **deryā-yı maʿnīnüñ** Behiştī rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum bes şiʿr-i āb-dārumdan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 9). [deryā-yı maʿnīnüñ, -n, -üñ]

deryā-yı mey: *Şarap denizi.*

1. Deryā-yı mey sefīnesidür cām-ı mey gibi
Dīvānuñ ey Behiştī ġazel defteri degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 9). [deryā-yı mey,]

deryā-yı muḥīt: *Büyük bir umman.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 63). [deryā-yı muḥīṭ,]

der-zemīn: *Zeminde. II Dünyada, bu dünyada.*

1. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler **der-zemīn** *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [der-zemīn,]*

deş: *Deşmek. II Sohbet etmek.*

1. Eski derdüñ ʿaṣābesin şeşelüm
Baġrumuz başını birez **deşelüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 8). [deşelüm, -elüm]*

deşt: *El, yed. II Nasip, rızık.*

1. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı
Yaġmāda bizüm **destümüze** bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 8). [destümüze, -ü, -müz, -e]*

deşt: *Çöl, sahra.*

1. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim maḥabbet **deştinüñ** ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [deştinüñ, -i, -nüñ]*
2. Firāḳuñ **deştinüñ** rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [deştinüñ, -i, -n, -üñ]*
3. ʿIşḳ **deştinde** ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḫaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [deştinde, -i, -n, -de]*
4. Dükenmez **deştimişsin** ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz menzil-i maḳṣūda irmek yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 3). [deştimişsin, -i, -miş, -sin]*
5. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
Anı andan ṣoñra ḫayret **deştinüñ** gümrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 14). [deştinüñ, -i, -n, -üñ]*
6. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem **deştine** ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 4). [deştine, -i, -n, -e]*
7. Ruḫ-ı yāri belā **deştinde** bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [deştinde, -i, -n, -de]*
8. Ḳaldı Mecnūnveş belā **deştinde** şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [deştinde, -i, -n, -de]*
9. İrince Kerbelā **deştine** ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [deştine, -i, -n, -e]*

deşt: *Sahra, çöl. II Avlu.*

1. Serde mū aġardı serd oldı hevā şimden girü
   Düşdi sīnem **deştine** berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [deştine, -i, -n, -e]*

deşt: *El, avuç.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ **destine** sebū virseñ
   Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [destine, -i, -n, -e]*
2. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu kim
   Destinde himmet itdüginüñ laʿl olur zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 4). [destinde, -i, -n, -de]*
3. Kāse-i zehr olsa **destüñden** baña ʿaẕb-i furāt
   Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 3). [destüñden, -üñ, -den]*
4. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden **destüm**
   Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 3). [destüm, -üm]*
5. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol mücrime dil
   Ki giriftār ola **destinde** iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 8). [destinde, -in, -de]*
6. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eşer
   Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [destümi, -üm, -i]*
7. Ben ol **destüñdeki** laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
   Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [destüñdeki, -üñ, -de, -ki]*
8. Destüñdedür ʿinānı Burāḳ-ı saʿādetüñ
   Ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḫtirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 69). [destüñdedür, -üñ, -de, -dür]*
9. Destinde kemān ṭut ki hemān ḳavs-ı ḳażādur
   Sem ḳaṭresidür ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 75). [destinde, -i, -n, -de]*
10. Ger elüm kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
    Luṭfuñu kesseñ ḳalur **destümde** luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [destümde, -üm, -de]*
11. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
    Kebūter ṣanma **destümde** Behiştī şiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [destümde, -üm, -de]*

deşt: *Sahra, çöl. II Ova.*

1. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
   Çaldıran **deştine** gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 4). [deştine, -i, -n, -e]*

dest açdı: *El açmak.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
   Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 8). [dest açdı, -dı]*

dest ur: *El vurmak, dokunmak.*

1. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
   Ḳıyāmetde aña **dest urısar** başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 12). [dest urısar, -ı, -sar]*
2. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı meykededе
   Ki şaḫne bulmaya **dest urmaġa** girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 6). [dest urmaġa, -maġ, -a]*

destān-serā: *Destan okuyan.*

1. Feryād u nāle eyleyü **destān-serā** gibi
   Bir bāġ-ı pür-şükūfeye vardum hümā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 1). [destān-serā,]*

destār: *Sarık.*

1. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
   Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü **destāra** ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [destāra, -a]*
2. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
   Cübbeler **destārlar** mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [destārlar, -lar]*

dest-būs: *El öpme.*

1. Dest-būs feraḥ-fezā görinür
   Devlet el virdi Merḥabā görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 1). [dest-būs,]*

deste: *Demet.*

1. Şu kim bir **deste** sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
   Bu ʿālem cāme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [deste,]*

deste kıl: *Deste kılmak, toplamak, bir arada tutmak.*

1. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş
   Aldı **deste ḳıl** ḳalem bārān-ı raḥmetden

sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 2). [deste ḳıl,]*

dest-gīr: *Elden tutan, yardım eden.*

1. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil dostum
   Aña elden geldügince merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [dest-gīr,]*
2. Ey hemīşe **dest-gīrüñ** ḳul hüvallāhu ehad
   Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 1). [dest-gīrüñ, -üñ]*

dest-gīr ol: *Elden tutmak, yardımcı olmak.*

1. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña himmet uma
   Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 14). [dest-gīr ol,]*
2. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet nūrı
   Ger **dest-gīr olmaya** ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 10). [dest-gīr olmaya, -y, -a]*

desti: *Testi, su kabı.*

1. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
   Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [destilerle, -ler, -le]*

deşt-i ʿadem: *Yokluk çölü.*

1. Āhdan ḫayme ḳurar **deşt-i ʿademde** ḫānum
   Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 9). [deşt-i ʿademde, -de]*

deşt-i ʿālem: *Dünya çölü.*

1. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem **deşt-i ʿālemde**
   Beni tīre nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 7). [deşt-i ʿālemde, -de]*

dest-i behiştī: *Behiştî'nin eli.*

1. Ey pīr-i muġān **dest-i Behiştīde** gerek mey
   Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [dest-i behiştīde, -de]*

dest-i belā: *Bela eli.*

1. Kemer gibi belüm **dest-i belā** bükmez diye bārī
   Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [dest-i belā,]*

dest-i cevr: *Cefa eli.*

1. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi velī
   Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 5). [dest-i cevrile, -ile]*

deşt-i cünūn: *Delilik çölü.*

1. Benüm **deşt-i cünūnda** gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
   Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri biñ baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 1). [deşt-i cünūnda, -da]*

dest-i dellāk: *Tellağın eli.*

1. Dest-i dellāki görüp ol zülf-i ʿanber-fāmda
   Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı duşa ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 1). [dest-i dellāki, -i]*

deşt-i ġam: *Gam çölü.*

1. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb yazı imiş
   Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara yazı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 1). [deşt-i ġam,]*
2. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
   Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 1). [deşt-i ġamda, -da]*
3. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
   Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḥş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 5). [deşt-i ġamda, -da]*

dest-i ġam: *Gam eli.*

1. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
   Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çıñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [dest-i ġamdan, -dan]*

deşt-i ḥüsn: *Güzellik çölü.*

1. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp olur
   Alur o **deşt-i ḥüsn** ġazālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 6). [deşt-i ḥüsn,]*
2. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
   Eger ol **deşt-i ḥüsn** āhūsını bir gün şikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 4). [deşt-i ḥüsn,]*

dest-i ʿışḳ: *Aşkın eli.*

1. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi kim farḳ eylemem
   Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur

(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 2). [dest-i ʿışḳuña, -uñ, -a]

dest-i ḳahr: *Kahır eli.*

1. Ḫod-pesend olma ki urdı **dest-i ḳahr**
   Gerden-i şeyṭāna ṭavḳ-ı laʿnetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 5). [dest-i ḳahr,]*

dest-i rengīn: *Renkli el.*

1. Baña bir ġonca-i zībā gelür her **dest-i rengīnüñ**
   Ṣalaldan gül-bün-i ʿışḳuñ zemīn-i sīnede pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 5). [dest-i rengīnüñ, -üñ]*

dest-i şāh: *Padişah eli.*

1. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
   Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 10). [dest-i şāha, -a]*

dest-i viṣāl: *Kavuşma eli.*

1. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli ʿĀlemde çıḳarmaya meger **dest-i viṣāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 2). [dest-i viṣāli, -i]*

dest-māl: *Mendil.*

1. Baġrı yufḳa kişidür ṣūfiyi aġladursız
   Dest-māliyle pilavını güm itmeñ çıḳaruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 8). [dest-māliyle, -i, -y, -le]*
2. Gerd-i felekde ṣanma ṣafaḳdur Behiştiyā
   Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu **dest-māl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 10). [dest-māl,]*
3. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
   Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir **dest-māl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 4). [dest-māl,]*
4. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
   Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [dest-mālüm, -üm]*
5. Āl **dest-māle** māʾilimiş ol iki gözüm
   Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [dest-māle, -e]*

dest-res ol: *El uzatmak.*

1. O gülzāruñ felek bir bergine **dest-res olmazken**
   Ḳoparduñ nā-ḥaḳ-ı zehr ile andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 21). [dest-res olmazken, -maz, -ken]*

destūruñ ol: *İzni, müsadesi olmak.*

1. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum
   Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 6). [destūruñ olsa, -sa]*

devā: *Deva, çare, derman.*

1. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ **devā** olur
   Hey ne **devā** ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [devā,]*
2. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
   Çāresüz ḫasteye dirler ki **devā** keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 10). [devā,]*
3. Cām-ı meyden ṣun ey Behiştī **devā**
   Şīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 9). [devā,]*

devā eyle: *Deva kılmak, şifa vermek, iyileştirmek.*

1. Ġam gelicek nūş iderüz şerbetin
   Neyleyem derde **devā eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 8). [devā eylerüz, -r, -üz]*

devā ol: *Şifa olmak.*

1. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ **devā olur**
   Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 1). [devā olur, -ur]*

devām: *Sürekli.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim
   Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ **devām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [devām,]*

devāt: *Divit.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
   Zaḫmum **devāt** içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [devāt,]*

devāt-āsā: *Divit gibi.*

1. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
   Ḳalem mānendi ḫayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [devāt-āsā,]*

devā-yı ġam: *Derdin devası.*

1. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
   Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 2).*

[devā-yı ġam,]

devir: *Devirmek, yıkmak.*

1. Bünyādını **devirdi** vücūdum bīnāsınuñ
   Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 5). [devirdi, -di]

devlet: *Devlet. II Makam, mevki.*

1. İşigüñde göricek itlerüñi göñlüm dir
   Bunlaruñ **devletidür** insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 6). [devletidür, -i, -dür]*
2. İşigüñde göricek itlerüñi göñlüm dir
   Bunlaruñ devletidür insāna cihānda **devlet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 6). [devlet,]*
3. Viṣāl-i yār içün terkini urup **devlet** ü cāhuñ
   Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [devlet,]*
4. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
   Ol **devlete** özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [devlete, -e]*

devlet: *Devlet.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā
   Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 9). [devlet,]*
2. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
   Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 3). [devletüñde, -üñ, -de]*

devlet: *Devlet. II Padişah.*

1. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
   Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa **devletüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 10). [devletüm, -üm]*
2. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
   Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize **devlet** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [devlet,*

devlet: *Devlet. II Baht, talih.*

1. Beḳāsuz **devleti** dehrüñ geçer göz yumup açınca
   Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 9). [devleti, -i]*
2. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
   Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem **devlet** ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 8). [devlet,]*
3. Efendüm **devletüm** şāhum Memi şāh
   Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [devletüm, -üm]*
4. Cānuma kār ide gibi zaḫm-ı ġam
   İşleye gibi raḳībüñ **devleti** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 8). [devleti, -i]*
5. Dest-būs feraḥ-fezā görinür
   Devlet el virdi Merḥabā görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [devlet,]*
6. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
   Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür **devletüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [devletüm, -üm]*

devlet ile: *Devletle.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
   Sulṭān-ı cihān **devlet ile** olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 56). [devlet ile,]*

devlet-i ḳurb: *Yakın talih.*

1. Behiştī **devlet-i ḳurb** oldı ḥāṣıl
   Eger ṣoñra nifāḳ itmezse bed-ḫ∨āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 9). [devlet-i ḳurb,]*

devlet-i sermed: *Ebedi mutluluk.*

1. Yüzüñe baḳsa Behiştī senüñ ey ḫūr-likā
   Dīde-i himmetine **devlet-i sermed** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 10). [devlet-i sermed,]*

devr: *Dünya, felek. II Zaman.*

1. Ey **devr** içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
   Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [devr,]*
2. Pür oldı pīrlik **devrinde** eṭrāfum cevānlarla
   Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 3). [devrinde, -i, -n, -de]*
3. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
   Ebed **devrinde** ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [devrinde, -i, -n, -de]*

devr: *Felek, dünya.*

1. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
   Ey Behiştī **devr** elinden her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [devr, -an]*
2. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
   Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra*

6). [devr,]

devr itdür: *Döndürmek.*

1. Baña **devr itdüren** eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
Ṣu nār-ı ḥaddüñe kendin uran bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 7). [devr itdüren, -en]*

devrān: *Felek, dünya.*

1. Kimseyi bencileyin **devrān** pā-māl itmedi
Ey Behiştī devr elinden her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 9). [devrān,]*

devrān: *Dönmek.*

1. Dilerseñ itmeye **devrān** gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 3). [devrān,]*

devrān: *Devran, dem.*

1. Bezme gel el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme lāle gibi ḥüsnünüñ **devrānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 6). [devrānını, -ı, -n, -ı]*

devrān: *Felek. II Zaman.*

1. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne bil vücūduñı **devrān** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [devrān,]*
2. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne **devrān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [devrān,]*

devr-i gül: *Gül devri. II İlkbahar.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [devr-i gül,]*
2. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 1). [devr-i güldür, -dür]*

devr-i ḥüsn-i yār: *Sevgilinin güzellik devri.*

1. Baña ömrüm sübḥasınuñ inḳıtāʿı yeg gelür
Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 10). [devr-i ḥüsn-i yāre, -e]*

devr-i ḥüsn: *Güzellik çağı.*

1. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 11). [devr-i ḥüsnüñde, -üñ, -de]*

devşür: *Değiştirmek.*

1. Bir laṭīfe geçdi aġyāra hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce **devşürür** ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 6). [devşürür, -ür]*

devvār: *Durmadan dönen, devreden.*

1. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir **devvār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 4). [devvār,]*

dey: *Kış mevsimi.*

1. Ṣanmaʿuryān tenümüñ lerzesini **deydendür**
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [deydendür, -den, -dür]*

deyr: *Kilise, manastır. II Meyhane.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin **deyrüñ**
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanzīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [deyrüñ, -üñ]*
2. Ben **deyrde** muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [deyrde, -de]*
3. Ey ṣanem sensüz cihān **deyrin** temāşā eyleyüp
Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 3). [deyrin, -in]*
4. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini **deyr** öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [deyr,]*
5. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem **deyrine** baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [deyrine, -i, -n, -e]*
6. Deyr öñünde ḫalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [deyr,]*
7. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr içre aldıġumca ele bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [deyr,*

]

deyr: *Kilise, manastır. II Dünya.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne **deyr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [deyr,]*
2. Göñül **deyrinde** ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lālegūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [deyrinde, -i, -n, -de]*

deyr-i ʿālem: *Dünya manastırı, kilisesi.*

1. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
Her biri ḥayretlerinden naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 3). [deyr-i ʿālemde, -de]*

deyr-i ʿālem: *Dünya kilisesi. II Meyhane.*

1. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler **deyr-i ʿālemde** büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 6). [deyr-i ʿālemde, -de]*

deyr-i dehr: *Dünya kilisesi. II Meyhane.*

1. Ḥüsn taṣvīri ḫoş görindi baña
Deyr-i dehrüñ ḳamu nuḳūṣundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 4). [deyr-i dehrüñ, -üñ]*

deyr-i felek: *Felek kilisesi. II Meyhane.*

1. Ey ṣanem **deyr-i felekde** ṣemse-i ruyuñ görüp
Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḫayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 5). [deyr-i felekde, -de]*

deyr-i fenā: *Yokluk dünyası.*

1. Ṣatmaġa **deyr-i fenāda** ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 3). [deyr-i fenāda, -da]*

deyr-i ḥüsn: *Güzellik âlemi.*

1. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 10). [deyr-i ḥüsninde, -i, -n, -de]*

deyr-i ʿışk: *Aşk meyhanesi.*

1. Ben ol rindem ki oldum **deyr-i ʿışḳuñ** mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [deyr-i ʿışḳuñ, -uñ]*

deyr-i ṣadr: *Gönül dünyası.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir velāyet mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 9). [deyr-i ṣadrında, -ı, -n, -da]*

di: *Demek, adlandırmak.*

1. Zāhid **didüklerinüñ** bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 5). [didüklerinüñ, -dük, -leri, -n, -üñ]*

di: *Demek. II Düşünmek.*

1. Muṭribā meclise ḫālet vireyin **dirseñ** eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di: *Söylemek. II Yazmak.*

1. Ġazel **didüñ** ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [didüñ, -dü, -ñ]*

di: *Söylemek. II Anmak, kabul etmek.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān **didükleri** Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

di: *Demek. II Anılmak.*

1. Ḥāke yüz urmış işigüñde Behiştī **dirler**
Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür ṣeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 9). [dirler, -r, -ler]*

di: *Demek. II İstemek.*

1. Eger ṣādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem **dirseñ**
Bu güncek it sürūrı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di: *Demek, söylemek. II Fetva vermek.*

1. Naẓar ḳılmaḳ kişi ṣerʿī degül maḥbūba **dirmişsin**
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [dirmişsin, -r, -miş, -sin]*

di: *Demek. II Bilmek.*

1. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar **diyesin**
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1).*

[diyesin, -y, -e, -sin]

2. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar **diyesin**
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar **diyesin**
(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [diyesin, -y, -e, -sin]

di: *Demek. II İşaret etmek.*

1. Tene **dir** nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege **dir** dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [dir, -r]*

di: *Diye, diyerek.*

1. ʿArṣa-i ʿışkuñ ser-āmed pehlevānısın **diyü**
Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan selām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
2. Şarāba tevbe itmiş **diyü** ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
3. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış **diyü**
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
4. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
Gel buyur **diyü** işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 8). [diyü, -y, -ü]*
5. Zāhid el al **diyü** her dem baña ibrām eyler
Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*
6. Şevḳuñla raḳṣ urur **diyü** gözüm ṭolagelür
Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 3). [diyü, -y, -e]*
7. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege **diyü**
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 3). [diyü, -y, -ü]*
8. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme **diyü** baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 4). [diyü, -y, -ü]*
9. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni beñzetdi **diyü**
Nereye başduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*
10. Ben anı bilmezem kimdür **diyü** her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
11. Ḫünkār şehre geldi **diyü** seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [diyü, -y, -ü]*
12. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun **diyü**
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*
13. Ḳadre irdüm **diyü** işigüñde
Her gice dil viṣāl-i yāri diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 3). [diyü, -y, -ü]*
14. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye **diyü**
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
15. Ġamuñ ṣadra geçürmez **diyü** geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*
16. Yaluñ yüzli **diyü** kükürdveş üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
17. Ḳuldur **diyü** mezāda ḳoyup ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
18. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür **diyü**
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*
19. Görse beni ister ki **diye** anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 1). [diye, -y, -e]*
20. Şehre od ṣaldı **diyü** āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*
21. Şu kim bir deste sünbül **diyü** zülf-i yāre yaṣdanmış
Bu ʿālem cāme-ḫvābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*
22. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı **diyü** yüzine urur
Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
23. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu **diyü**
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*
24. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī **diye** bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [diye, -y, -e]*
25. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḥīle ḳatmaduḳ
Ṣūfī gibi riyāyı hüner **diyü** ṣatmaduḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 2). [diyü, -y, -ü]

di: *Demek, söylemek.*

1. Didi bir ʿāşıḳ baña bu cism-i pür-dāġum görüp
   Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 3). [didi, -di]*
2. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña Ṭurreler ḥażırlamışdur **dirler** ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [dirler, -r, -ler]*
3. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile Didi kim bunlar hümā ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [didi, -di]*
4. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre virem Āh eger **dirse** gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 10). [dirse, -r, -se]*
5. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı ṣafā-baḫşı
   Görüp āyīne-i ṭabʿum **dimiş** bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [dimiş, -miş]*
6. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez **diye** bārī
   Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [diye, -y, -e]*
7. Ey baña rāh-ı ʿışḳa **diyen** var mı intihā Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [diyen, -y, -en]*
8. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
   Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 1). [dir, -r]*
9. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
   Şimdi kendüm tevbe eylersem ne **dir** iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [dir, -r]*
10. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī Ḳorḳar ḫayālüñ ola **diyü** dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 10). [diyü, -y, -ü]*
11. Bezm-i bāġa daʿvet eyler ṣanuram Eyyüheʾl-ḫullān **didügince** ḫaṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 6). [didügince, -düg, -in, -ce]*
12. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
    Ey gül-i ḫandān ne **dirdüñ** sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 6). [dirdüñ, -r, -dü, -ñ]*
13. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib **diriseñ**
    Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [diriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*
14. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem **dirseñ** eger
    Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 5). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*
15. İşigüñde göricek itleriüñi göñlüm **dir**
    Bunlaruñ devletidür insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 5). [dir, -r]*
16. Ṣūfī **diyen** mürāʿīye virmek degül zekāt
    Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [diyen, -y, -en]*
17. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḫaḳ nüktedür
    Līk sen meh-pāreye Leylā **dimek** bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [dimek, -mek]*
18. Ḫaṭṭuñ görince **didi** budur nāme-i ecel Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 9). [didi, -di]*
19. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı **didüm** Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 5). [didüm, -dü, -m]*
20. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun **diriseñ** Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 7). [diriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*
21. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile inkār ider Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın **dirse** eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [dirse, -r, -se]*
22. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür **diseñ**
    Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [diseñ, -se, -ñ]*
23. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum **dime**
    Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [dime, -me]*
24. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
    Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 1). [dirler, -r, -ler]*
25. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḫālet gösterür
    Dil murġı **dirler** bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [dirler, -r, -ler]*
26. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
    Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 6). [diyenler, -y, -en, -ler]*

27. Vefā itmek diler yārüñ **didükce** ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [didükce, -dükce, -]*

28. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [dime, -me]*

29. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ gören **dir**
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [dir, -r]*

30. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören **dir**
Bir ʿavret ere ḥīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 7). [dir, -r]*

31. Cān virürken şu ki terk eyle **didi** ʿışḳı baña
Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [didi, -di]*

32. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 5). [dir, -r]*

33. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma **di**
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [di,]*

34. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem **dimez**
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 3). [dimez, -mez]*

35. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aż̧ḥāda
Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 3). [dimeñ, -me, -ñ]*

36. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ **dimez** dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [dimez, -mez]*

37. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ dimez **dirdüm** dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [dirdüm, -r, -dü, -m]*

38. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [didiler, -di, -ler]*

39. Görüp Behişti **didi** genc-i ḫüsnüñ ejderini
Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 9). [didi, -di]*

40. Derdini seyridüp oḫ oḫ **dimege**
Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 5). [dimege, -meg, -e]*

41. N'ola döksem ġam eyyāmında eşküm
Aġ aḳça ḳara gün içün **dimişler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 4). [dimişler, -miş, -ler]*

42. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
Āblar aḳup ayaġına **didiler** gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [didiler, -di, -ler]*

43. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür **diyen** anı Behiştī ḥ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [diyen, -y, -en]*

44. Gerdenüñde **dir** gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 5). [dir, -r]*

45. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [dime, -me]*

46. Cāme-i zer-bāft-ı şāle **dirmezem** ki giydigüm
Ṣayda geldük de şikār itdüm kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 3). [dirmezem, -r, -mez, -em]*

47. Şeklen gören aġyārın ādem **diyemez** cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [diyemez, -y, -e, -mez]*

48. Riyānuñ dadın almışsın **didükce** zāhid-i şehre
Behiştī ṣūretin ekşitmesün mi ḫaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 9). [didükce, -dükce]*

49. Bu gice ṭāliʿümde sen māhı
Düşde gördüm didüm **didi** ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 6). [didi, -di]*

50. Bu gice ṭāliʿümde sen māhı
Düşde gördüm **didüm** didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 6). [didüm, -dü, -m]*

51. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür **dime**
Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [dime, -me]*

52. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında **dir**
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [dir, -r]*

53. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür **diyen** Mecnūn-ı ṣānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [diyen, -y, -en]*

54. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni **didükleri** murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

55. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel
Ġurbetde sen ṣaḳın **dime** bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [dime, -me]*

56. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum **dime**
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [dime, -me]*

57. Cevrüñe rāżıdur Behiştī velī
Seni ġayra vefā ider **didiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 10). [didiler, -di, -ler]*

58. Bir çepel ḳaḥbenüñ zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā **diyen** çörek gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 8). [diyen, -y, -en]*

59. Ey Behiştī dem-i vuṣlat **didigüñ** pür-demdür
Ki irilmez aña ḫarc olmaġıle yüzbiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 9). [didigüñ, -dig, -üñ]*

60. Gül **disem** ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1). [disem, -se, -m]*

61. Cünūn mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī **dime** ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [dime, -me]*

62. Didiler āḫir ıraḳdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [didiler, -di, -ler]*

63. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
Çāresüz ḫasteye **dirler** ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 10). [dirler, -r, -ler]*

64. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 6). [didi, -di]*

65. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz **didüm**
Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 5). [didüm, -dü, -m]*

66. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [didi, -di]*

67. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek **didükleri** çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

68. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 3). [didi, -di]*

69. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm **dimiş** kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [dimiş, -miş]*

70. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 8). [didi, -di]*

71. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma **didüm**
Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [didüm, -dü, -m]*

72. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi bildi yār kim
Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 8). [didi, -di]*

73. Gören **dir** reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 5). [dir, -r]*

74. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [didi, -di]*

75. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm **didüm**
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 7). [didüm, -dü, -m]*

76. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca **diyesin** yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [diyesin, -y, -e, -sin]*

77. Görenler **dir** ṣuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne ṣemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 7). [dir, -r]*

78. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm **didi**
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 9). [didi, -di]*

79. Kimseye baş egme ey serv-i revān **didüm** didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 9). [didüm, -dü, -m]*

80. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür

şevḳ ider
Cevr ider **dirsek** biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [dirsek, -r, -se, -k]*

81. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 3). [dime, -me]*

82. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı **diyelüm** naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [diyelüm, -y, -elüm]*

83. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile **dir** lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [dir, -r]*

84. Kimdür Behişti **dirseñ** eger sāḳıyā dün ol
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

85. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [didi, -di]*

86. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 5). [didüm, -dü, -m]*

87. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler **dir** ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [dir, -r]*

88. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül **dirse** n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [dirse, -r, -se]*

89. Gördügi dem **didi** ʿāşıḳları cānān ṣāf ṣaf
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [didi, -di]*

90. Oldum ża'īf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eṣer **didükleri** cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

91. Ḳabā giysün **diyen** baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 5). [diyen, -y, -en]*

92. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
Kim **didi** bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [didi, -di]*

93. Çün baña incinmek istersin perī peyker **disem**
Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 9). [disem, -se, -m]*

94. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var **diyen** ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [diyen, -y, -en]*

95. Lebine lāleyi teṣbīh idersin **diyü** ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*

96. İşitdüm ḳandi sen yegdür **dimişsin** ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [dimişsin, -miş, -sin]*

97. Ḫışm ide şāyed **diyü** sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

98. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg **diyü** ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 6). [diyü, -y, -ü]*

99. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı **diyü** Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [diyü, -y, -ü]*

100. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [didi, -di]*

101. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

102. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [didüñ, -dü, -ñ]*

103. Vuṣlata irmez **dimişsin** tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [dimişsin, -miş, -sin]*

104. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem **diyü**
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*

105. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem **dirdüñ**
Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 7). [dirdüñ, -r, -dü, -ñ]*

106. Üç kerre günde büseñi alsam didüm **didi**
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra*

3). [didi, -di]

107. Üç kerre günde būseñi alsam **didüm** didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

108. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī **dirler**
Naġmesin gūş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 9). [dirler, -r, -ler]*

109. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi gören
Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 10). [dir, -r]*

110. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör **diyü** şīveyle çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 4). [diyü, -y, -ü]*

111. Mihr ü māha iki gözüm **didügi** yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḥadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [didügi, -düg, -i]*

112. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese **dimezdi** sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 6). [dimezdi, -mez, -di]*

113. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem **diyü**
Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

114. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [didi, -di]*

115. Ṣabā varup **didigince** ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [didigince, -dig, -i, -n, -ce]*

116. Biz viṣālüñden senüñ dūruz **dimek** cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 5). [dimek, -mek]*

117. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī **didügüñ** seḥḥār imiş ṣāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [didügüñ, -düg, -üñ]*

118. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ **dimez**
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 7). [dimez, -mez]*

119. Başuña sulṭān olayın **dirseñ** ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 7). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

120. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme **dirler** adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [dirler, -r, -ler]*

121. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm **didi**
Yoḳ Behiştī Mıṣr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 9). [didi, -di]*

122. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā **didüm** didi
Yoḳ Behiştī Mıṣr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 9). [didüm, -dü, -m]*

123. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid **diyü**
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāṣıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*

124. Cefāña kīmyā **dirsem** n'ola ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [dirsem, -r, -se, -m]*

125. Ey Ḫalīlüm āteş-i ġamda benüm āh itdigüm
Dir görenler İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 6). [dir, -r]*

126. Laʿl-i mey-gūnuñ **dimiş** hergiz ifāḳat bulmaya
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca ser-ḫoşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 7). [dimiş, -miş]*

127. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 2). [dir, -r]*

128. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāṣıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 4). [dir, -r]*

129. Çekdigüm derd ü ġamı gördi **didi** pīr-i muġān
Şerbet-i bāde ile defʿ olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 7). [didi, -di]*

130. Gözüme görinügeldükde leb-i cānānum
İştiyāḳıyla göñülden **dimişem** oḫ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 2). [dimişem, -miş, -em]*

131. Ey Behiştī **diyesin** bezm-i viṣāl itdükce
Beni unutmasun Allāhı seven yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 9). [diyesin, -y, -esin]*

132. Gözüñe öykünüp lāf urdı nergis
İşidüp ġonca **didi** dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 6). [didi, -di]*

133. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
Didi Behişti neden düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [didi, -di]*

134. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
Didi Behişti neden düşdi anda peykānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 9). [didüm, -dü, -m]

135. Ey Behiştī ḥişşe-dār olsun **diyü** erbāb-ı ʿışḳ
Ḳıssa-ḫ∨ān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

136. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun **diyü** gāhī
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

137. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi **dir** ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [dir, -r]*

138. Zenaḫuñ būs idem olur mı didüm
Didi pür-Āb-ı Ḫıżrdur çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 8). [didi, -di]*

139. Zenaḫuñ būs idem olur mı **didüm**
Didi pür-Āb-ı Ḫıżrdur çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 7). [didüm, -dü, -m]*

140. Yanında sāyesi ṣanup … **diyü** bulsam
Tenümde şālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

141. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā **dimedüm**
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 1). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

142. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā **dimedüm**
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

143. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

144. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi velī
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 6). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

145. Niçe dīvānelerüñ ḫāli diger-gūn oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni uşla **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 8). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

146. Ben müselmāna Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā **dimedüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 10). [dimedüm, -me, -dü, -m]*

147. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola **diyü** ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

148. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaşdur baña
Bil ki anuñçün Behiştī **didiler** adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 10). [didiler, -di, -ler]*

149. Ben işitmedüm **dimişsin** ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 5). [dimişsin, -miş, -sin]*

150. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ **didi** bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [didi, -di]*

151. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḥüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören **dir** bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 4). [dir, -r]*

152. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi **dirler**
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [dirler, -r, -ler]*

153. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [dime, -me]*

154. Cihān eşkümle pür olsa ne **dirsin** bu temāşāya
Ṣalayın baḫr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [dirsin, -r, -sin]*

155. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [dime, -me]*

156. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe **didükce**
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 5). [didükce, -dükce]*

157. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ **dimedüñ** var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [dimedüñ, -me, -dü, -ñ]*

158. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe öykünür **diyü**
Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*

159. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm **didi**
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [didi, -di]*

160. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez **didüm** didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra*

9). [didüm, -dü, -m]

161. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
Varup dellāk ola **diyü** giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [diyü, -y, -ü]*

162. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar **diyesin**
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [diyesin, -y, -esin]*

163. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar **diyesin**
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [diyesin, -y, -esin]*

164. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruña ḳızıl ḳana yunup
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 4). [diyesin, -y, -esin]*

165. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını baġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 6). [diyesin, -y, -esin]*

166. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [diyesin, -y, -esin]*

167. Ṣorma aġyāra Behiştī ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar **diyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 10). [diyesin, -y, -esin]*

168. Ṣorma aġyāra Behiştī ne çeker ġamda **diyü**
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

169. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 4). [didi, -di]*

170. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 3). [didüm, -dü, -]*

171. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [didi, -di]*

172. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

173. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye **diseñ** olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 10). [diseñ, -se, -ñ]*

174. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm **didi** yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [didi, -di]*

175. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz **didüm** didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [didüm, -dü, -m]*

176. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül **dimişler**
Yine Behişti tāze bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 9). [dimişler, -miş, -ler]*

177. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ **didigüm** tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 4). [didigüm, -dig, -üm]*

178. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur **diyü** olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [diyü, -y, -ü]*

179. Behiştīye nice kerre **didüm** gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾs̲īr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [didüm, -dü, -m]*

180. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [didi, -di]*

181. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā **didüm**
Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

182. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre **didi** kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 8). [didi, -di]*

183. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı **dimezsem** dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [dimezsem, -mez, -se, -m]*

184. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür **diyü** yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

185. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [didiler, -di, -ler]*

186. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa **disün** diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [disün, -sün]*

187. Muḥtāc olup ʿadū bańa paşa disün **diyü**
Bir pādişāh-ı ḫüsne vezīr olmaḳ isterin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]

188. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi **dirler** zāʾil olur nakş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [dirler, -r, -ler]*

189. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā **didüm**
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

190. Yāre **diñ** luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 1). [diñ, -ñ]

191. Nāleñi kes saña tīmār ideyin **dirse** ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [dirse, -r, -se]

192. Sevdigüñ kimdür **dime** nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [dime, -me]

193. Ḳılsun sücūd ḫüsnüñe **diyü** melāʾike
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]

194. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün **didi** yār
Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü
(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [didi, -di]

195. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü
(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [diye, -y, -e]

196. Ḥalāş olam **diyü** mülk-i ʿademde hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]

197. Biri olmazsa **dimişler** birine yer degmez
Acebā sīnede şāẕī gele mi ġam yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [dimişler, -miş, -ler]

198. Ṣūfi sevmez beni dil virdi **diyü** oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]

199. Her ki sevsün gören **diyü** düzine
Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*

200. ʿīş ü işret ḳıl **diyü** ṣaḥn-ı çemende her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]

201. Bir cām ile bir rāhib ḳurtardı beni ġamdan
ʿĀşıḳlara **diñ** anuñ düşsünler ayaġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 6). [diñ, -ñ]

202. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul **diyen** kimdür
Ki bendeñ olalı gönlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [diyen, -y, -en]*

203. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [dirüm, -r, -üm]*

204. Dil ehline **dimek** ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [dimek, -mek]

205. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm **didi**
İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 7). [didi, -di]

206. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ **didüm** didi
İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 7). [didüm, -dü, -m]

207. Bu pīre-zen felekde cevānuz **dimiş** bahār
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 5). [dimiş, -miş]

208. Gül-bünler öykünür **diyü** sen gül budaġına
Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]

209. Bre **dimiş** başumçün ḫürmetin sāḳī bugün bāde
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [dimiş, -miş]*

210. İller āhumdan niye incindi didüm **didiler**
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [didiler, -di, -ler]*

211. İller āhumdan niye incindi **didüm** didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [didüm, -dü, -m]*

212. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür **dirler** ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [dirler, -r, -ler]*

213. Ölüm olmaz **diyü** cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

214. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh **didükleri**
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [didükleri, -dük, -ler, -i]*

215. Ferhādı neyledüñ **diyü** her gāh ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

216. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle **diyen**
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [diyen, -y, -en]*

217. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel **diyü** meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

218. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen **didi**
Deryā bu ḥavżuñ öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 5). [didi, -di]*

219. Ben anı isterem **diyü** yalvara aġlaya
Gösterme leblerüñ şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 11). [diyü, -y, -ü]*

220. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [dimiş, -miş]*

221. Ne gūne dil-nüvāz olsam **diyü** fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuṣṣāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

222. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar sulṭānı **dimişüz** televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [dimişüz, -miş, -üz]*

223. ʿĀṣıḳ oldum bir cefā vü cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāṣıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 2). [dimişüz, -miş, -üz]*

224. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba **dirmişsüñ**
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [dirmişsüñ, -r, -miş, -sü, -ñ]*

225. N'olduñ **dimez** görür beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [dimez, -mez]*

226. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü **didi** düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [didi, -di]*

227. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla **didüm**
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [didüm, -dü, -m]*

228. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [didüm, -dü, -m]*

229. Mecnūn **diyen** sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āṣiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [diyen, -y, -en]*

230. ʿĀṣıḳ degül **diyü** baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 5). [diyü, -y, -ü]*

231. Żabṭ eyle göñlüñi **diyü** emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [diyü, -y, -ü]*

232. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [didi, -di]*

233. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 7). [didüm, -dü, -m]*

234. Bed-ḫū raḳībe nice seg **dimeyem** Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [dimeyem, -me, -y, -em]*

235. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāṣıḳ **dir**
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [dir, -r]*

236. Didi ʿāṣıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [didi, -di]*

237. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı **dinen** ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [dinen, -n, -en]*

238. Gördüm belāda ʿāṣıḳı raḥm eyledüm **dimiş**
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 3). [dimiş, -miş]*

239. ʿĀṣıḳ irerdi söylemese vuṣlata **dimiş**
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 9). [dimiş, -miş]*

240. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin **dime**
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5).*

[dime, -me]

241. Bādeveş cūş eylesün **dirseñ** derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

242. Ya ṣabr u yā sefer **diyü** ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*

243. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse **dir**
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [dir, -r]*

244. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer **dimek** ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 6). [dimek, -mek]*

245. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre **dirsin** gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 8). [dirsin, -r, -sin]*

246. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum **diyü** ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [diyü, -y, -ü]*

247. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
Dürr-i naẓmuñ olayın **dirsen** eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 10). [dirsen, -r, -se, -n]*

248. Yār işiginde görüp baña Behiştī **didiler**
Bu meṣeldür kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 9). [didiler, -di, -ler]*

249. Ḳur'ān senüñ kemālüñe āyāt-ı beyyināt
Zīrā beşer **dimiş** degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 16). [dimiş, -miş]*

250. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören **dir**
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [dir, -r]*

251. Rāyetlerüñi **dir** gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı memleket-i şevket-i sulṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 93). [dir, -r]*

252. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf ʿīdgāh içre gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 3). [didiler, -di, -ler]*

253. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler **dirler**
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 1). [dirler, -r, -ler]*

254. Ben saña cān u göñülden bendeyem
Saña maʿlūmdur ne lāzım ben **diyem** *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [diyem, -y, -em]*

255. Tene dir nā **diyü** meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*

256. Sünbülī būyını alduñ **diyü** bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 1). [diyü, -y, -ü]*

257. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı **diyü** teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 9). [diyü, -y, -ü]*

258. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum **diyü** pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [diyü, -y, -ü]*

259. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre **di** işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [di,]*

260. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl **diriseñ** biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [diriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

261. Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā **dirler** baña
Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 25). [dirler, -r, -ler]*

262. Tīz geçer **diyü** igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [diyü, -y, -ü]*

263. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme **dimezüz** gelmez ise gel **dimezüz** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [dimezüz, -mez, -üz]*

264. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme **dimezüz** gelmez ise gel **dimezüz** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [dimezüz, -mez, -üz]*

265. Gören **dir** raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 1). [dir, -r]*

266. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde **diyem** Mecnūna Caʿfer ḫālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [diyem, -y, -em]*

di: *Demek, söylemek. II Dilemek.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun **dirüm**
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 5). [dirüm, -r, -üm]*
2. Ey göñül **dirseñ** cefākār ki vefā itsün saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 1). [dirseñ, -r, -se, -ñ]*

di-: *Demek, söylemek.*

1. ʿÖmrüñ beḳāsı var **diriseñ** cüy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [diriseñ, -r, -isen]*

dībā: *Makbul tutulan genellikle desenli, ağır dokuma ipekli kumaş.*

1. Gelmez ey dil ġam palāsından baña **dībā** ʿazīz
Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [dībā,]*

dīdār: *Güzel yüz, çehre.*

1. Olur mı dīdeden **dīdāra** perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 7). [dīdāra, -a]*
2. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı göreydi Yūsuf ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 2). [dīdāruñı, -uñ, -ı]*
3. Var ise **dīdāra** meylüñ aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [dīdāra, -a]*
4. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir **dīdārı** gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [dīdārı, -ı]*
5. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī
Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 10). [dīdār,]*
6. Zāhidā **dīdāra** göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 7). [dīdāra, -a]*
7. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ **dīdārına** ṭutup ümīd
Nice yıldur kim şafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 5). [dīdārına, -ı, -n, -a]*
8. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre **dīdāruñı** her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [dīdāruñı, -uñ, -ı]*
9. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [dīdāruñuñ, -uñ, -uñ]*
10. Göñül **dīdāruñ** özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ ṣīveñ görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 1). [dīdāruñ, -uñ]*

dīdār: *Güzel yüz. || İlahi güzelliği temaşa.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir **dīdārı** gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [dīdārı, -ı]*

dīdār-ı yār: *Sevgilinin yüzü.*

1. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
Ger sözüme inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 3). [dīdār-ı yāre, -e]*
2. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [dīdār-ı yāre, -e]*

dīde: *Göz, ayn çeşm.*

1. Olur mı **dīdeden** dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 7). [dīdeden, -den]*
2. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī
Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü **dīdeden** cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 10). [dīdeden, -den]*
3. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa **dīdeden**
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [dīdeden, -den]*
4. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ **dīdesine** perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 4). [dīdesine, -s, -i, -n, -e]*
5. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḫużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [dīdeden, -den]*
6. Merḥamet itmez misin **dīdemdeki** merdümlere
Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [dīdemdeki, -m, -de, -ki]*
7. ʿAceb midür Behiştī **dīdeden** dūr olmasa bir dem

Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki
merdümdür *(Behişt Dîvânı, Gazel 185, Mısra 9). [dīdeden, -den]*

8. Ġarḳ olmış eşke **dīdesi** başında od-niṣār
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behişt Dîvânı, Gazel 238, Mısra 9). [dīdesi, -s, -i]*

9. Ṭūfān-ı eşki **dīdeden** itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük şuya batmaduḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3). [dīdeden, -den]*

10. Dīdār-ı yāre **dīde** taḥammül ider degül
Ger sözüme inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 257, Mısra 3). [dīde,]*

11. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behişt Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [dīde,]*

12. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behişt Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [dīdeden, -den]*

13. Cismümi bir bir felek mānendi idüp **dīdeler**
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behişt Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [dīdeler, -ler]*

14. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her **dīdenüñ** her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behişt Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [dīdenüñ, -n, -üñ]*

15. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan yaş degül *(Behişt Dîvânı, Gazel 315, Mısra 2). [dīdeden, -den]*

16. Eşk-i surḫum ḳanlu **dīdemden** nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behişt Dîvânı, Gazel 320, Mısra 5). [dīdemden, -m, -den]*

17. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behişt Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [dīde,]*

18. Ḫayāl-i yāri **dīdemde** ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm şu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behişt Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [dīdemde, -m, -de]*

19. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi
ʿĀleme nūr aḳıdur **dīdelerüm** enhārı *(Behişt Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [dīdelerüm, -ler, -üm]*

20. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı şīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī **dīdeden** ʿanḳā gibi *(Behişt Dîvânı, Gazel 514, Mısra 10). [dīdeden, -den]*

21. Ey Behiştī **dīdeden** ġāʾib perīler gibidür
Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behişt Dîvânı, Gazel 536, Mısra 9). [dīdeden, -den]*

22. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir **dīde** kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behişt Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [dīde,]*

23. ʿīşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde **dīdemüzden** ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behişt Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [dīdemüzden, -müz, -den]*

24. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u **dīde** giryān olmasun *(Behişt Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [dīde,]*

dīde: *Göz. II Gözünün önü.*

1. Cān virürken **dīdede** olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī bedre ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 404, Mısra 9). [dīdede, -de]*

dīde gūyīm: *Göz yuvarlağı.*

1. Gözüñe öykünüp lāf urdı nergis
İşidüp ġonca didi **dīde gūyīm** *(Behişt Dîvânı, Gazel 339, Mısra 6). [dīde gūyīm, -īm]*

dīde-i aʿmā: *Âmânın gözleri.*

1. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet
Ḫurşīde naẓar nice ise **dīde-i aʿmā** *(Behişt Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [dīde-i aʿmā,]*

dīde-i aʿyān-ı mışra: *Mısır'ın görünen gözü.*

1. Rāġıbuñdur şehr-i müsteşnāları kim görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mışra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz *(Behişt Dîvânı, Gazel 195, Mısra 10). [dīde-i aʿyān-ı mışra,]*

dīde-i bī-fer: *Cansız, nursuz göz.*

1. Senden ayrılsam olur gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin bebegi *(Behişt Dîvânı, Gazel 513, Mısra 4). [dīde-i bī-ferümüñ, -üm, -üñ]*

dīde-i cān ile: *Gönül gözü.*

1. Budur ol ḫūb naġme işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behişt Dîvânı, Kaside 3, Mısra 26). [dīde-i cān ile, -ile]*

dīde-i ġamnāk: *Gamlı, kederli göz.*

1. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger meded irişmeseydi **dīde-i ġamnākden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [dīde-i ġamnākden, -den]*

dīde-i gerdūn: *Feleğin gözü.*

1. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez **dīde-i gerdūn** yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 2). [dīde-i gerdūn,]*

dīde-i giryān: *Ağlayan göz. II Yaşlı göz.*

1. Bu ḫayālile yataġuñda şikār eylemege
Sen ġazālı gözedür **dīde-i giryān** ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 6). [dīde-i giryān,]*
2. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer **dīde-i giryān** ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 8). [dīde-i giryān,]*
3. Bunı bildüm kim Behiştī ʿāşıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ **dīde-i giryānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 10). [dīde-i giryānıdur, -ı, -dur]*
4. Her gice āyīne-i çarḫı Behiştī zeyn ider
ʿAḳsdür kim gösterür bu **dīde-i giryānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 8). [dīde-i giryānumuz, -u, -muz]*

dīde-i himmet: *İyilik, lütuf gözü.*

1. Yüzüñe baḳsa Behiştī senüñ ey ḫūr-likā
Dīde-i himmetine devlet-i sermed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 10). [dīde-i himmetine, -i, -n, -e]*

dīde-i hūn-bār: *Kan saçan göz.*

1. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat varsa bu **dīde-i ḫūn-bārumı** bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 2). [dīde-i ḫūn-bārumı, -um, -ı]*

dīde-i ʿibret: *İbret gözü.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [dīde-i ʿibretle, -le]*

dīde-i iḳbāl: *Saadet gözü.*

1. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre **dīde-i iḳbāl** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 4). [dīde-i iḳbāl,]*

dīde-i ḳattāl: *Öldürücü göz. II Katledici bakış.*

1. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere **dīde-i ḳattāl** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 4). [dīde-i ḳattāl,]*

dīde-i mecnūn: *Mecnun'un gözü.*

1. Her başīretsüz ne bilsün ḥadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin **dīde-i Mecnūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 4). [dīde-i mecnūn,]*

dīde-i nā-dān: *Anlamayan göz.*

1. Dīde-i nā-dāna ḫüsnüñ ʿarẓa ḳılma zen gibi
Pāk dāmen ol ḥabībüm Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 1). [dīde-i nā-dāna, -a]*

dīde-i nemnāk: *Nemli, ıslak göz.*

1. Çıḳdı ʿasker mācerāsı **dīde-i nemnākden** Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [dīde-i nemnākden, -den]*

dīde-i raḥm: *Rahmet gözü. II Merhamet bakışı.*

1. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur işigin yaşdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 7). [dīde-i raḥmile, -ile]*

dīdesin yum: *Gözünü yummak. II Uyumak.*

1. Añup ol demleri encüm giceler **dīdesin yummaz**
Şafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [dīdesin yummaz, -maz]*

diger: *Başkası, ağyar.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde **diger** nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [diger,]*

diger-gūn ol: *Değişmek, başka bir şekil almak.*

1. Niçe dīvānelerüñ ḥāli **diger-gūn oldı**
Ey göñül ḳābil olup ben seni uşla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 7). [diger-gūn oldı, -dı]*
2. Hīç kim yā Rab baña mānend maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden **dīger-gūn olmasun** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 2). [dīger-gūn olmasun, -ma, -sun]*

dik: *Dikmek, yetiştirmek.*

1. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
Şāyed ki bir zamānda naşīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7).*

[dikdüm, -dü, -m]

dik: *Dikmek.*

1. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [dikdigüm, -dig, -üm]*

dik gel: *Dik duruma gelmek. II Birine karşı ters tutum içine girmek, karşı durmak.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle **dik gelür** maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [dik gelür, -ür]*

diken: *Diken, hâr.*

1. Gül-ʿiẕārum ʿacebā niçe **dikendür** iden Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 7). [dikendür, -dür]*
2. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī Cān gözlerine anuñ her ġamzesi **dikendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 10). [dikendür, -dür]*
3. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı Ki ʿaynı ḳapudadur gül **dikenden** ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 6). [dikenden, -den]*
4. Gül-i ḫoş-bū iken aḥibbāya Dikenüz biz ʿadūmuzuñ gözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 6). [dikenüz, -üz]*

diken: *Diken. II Rakip.*

1. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā ʿAndelīb itdi **dikenler** arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 6). [dikenler, -ler]*
2. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca heyhāt
Gülşen-i ḥüsnüm **dikenlerle** ṭolınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 2). [dikenlerle, -ler, -le]*

dikil: *Dikilmek. II Saplanmak.*

1. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl Gelse **dikilse** sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [dikilse, -se]*

dil: *Dil, ağız.*

1. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger Dāʾimā **dilde** Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [dilde, -de]*

dil: *Dil, lisan.*

1. Ḳuş **dilince** söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 5). [dilince, -i, -n, -ce]*

dil: *Gönül.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre virem Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [dil,]*
2. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk **dil** Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḫayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [dil,]*
3. Almaġa **dil** ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [dil,]*
4. Bir niçe **dil** murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [dil,]*
5. Naḳd-i cānı isteme dīvāne **dilden** dil-berā Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [dilden, -den]*
6. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī mizāc Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [dil,]*
7. Biz saña bir **dil** ile medḥ ü ṣenā itmek güç Ḳādir olmadıġını ādem edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 1). [dil,]*
8. Rūyuñ ḫayālini n'ola **dil** alsa dīdeden Lāyıḳ mıdur ki şuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [dil,]*
9. Düşnām-ı yārdan **dil** şöyle şafā alur kim Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5). [dil,]*
10. Dirler ki ḫaste **dillere** laʿlüñ devā olur Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 1). [dillere, -ler, -e]*
11. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [dil,]*
12. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ **dildedür**
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [dildedür, -de, -dür]*
13. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne

görüp
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki şanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 6). [dil,]*

14. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen **dildür**
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar şu gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 1). [dildür, -dür]*

15. Dehānuñ öpmege bī-çāre **dil** fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [dil,]*

16. Bī-ḫaberdür cān u **dil** ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut
Ġāfil olma her fesāda bāʾiş ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 3). [dil,]*

17. Ġamze oḳların ki şalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ **diller** şaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [diller, -ler]*

18. Her ne şāhı kim göñül **dil** taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [dil,]*

19. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 8). [dilde, -de]*

20. Dil metāʿın kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [dil,]*

21. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ yabanlarda arar
Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 7). [dil,]*

22. Çeker ne'ylerse eyler **dil** firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [dil,]*

23. Ten-i Mecnūnı sen şanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir **dildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [dildür, -dür]*

24. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña şafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [dil,]*

25. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [dil,]*

26. Gitdi **dil** ey Behiştī yāre revān
Bilmezem cān nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 9). [dil,]*

27. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her gice **dil** viṣāl-i yāri diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 4). [dil,]*

28. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḥużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 8). [dilden, -den]*

29. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü **dil** ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [dil,]*

30. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [dile, -e]*

31. Cān u **dil** bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [dil,]*

32. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti **dil**
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [dil,]*

33. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda **dil** şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 8). [dil,]*

34. Hevā-yı ʿışḳa **dil** mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā şayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [dil,]*

35. Ġam cāmiʿi olalı **dil** oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [dil,]*

36. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [dil,]*

37. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ
Şol dem ki **dilde** baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [dilde, -de]*

38. Tīr-i müjgān ile **dil** murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [dil,]*

39. Pāy-mālem itmezdi **dil** murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [dil,]*

40. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 1). [dil,]*

41. Şevḳ-ı zülfüñle olsa **dil** ber-dār
Ḳıla cānıyle rismāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 7). [dil,]*

42. Kāküllerüñ ucından **dil** murġı helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [dil,]*

43. Dil yetīmi zenaḫuñ ṭopına cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [dil,]*

44. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 8). [dil,]*

45. Ya **dilde** dūd-ı āhumdan ya gözde nemden incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya nemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [dilde, -de]*

46. Niçün eyler **dili** ḫışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [dili, -i]*

47. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 3). [dil,]*

48. Niçün ey tīr-i ġam **dil** ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [dil,]*

49. N'ola **dil** olsa giriftār ḫālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9). [dil,]*

50. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [dil,]*

51. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol mücrime **dil**
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [dil,]*

52. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ **dil** ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [dil,]*

53. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā **dildedür** başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [dildedür, -de, -dür]*

54. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum **dili** odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uşandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [dili, -i]*

55. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını **dilde** n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [dilde, -de]*

56. Ṣāḫ-ı maḳṣūd üzre **dil** murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [dil,]*

57. Cān u **diller** ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḫḫār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 9). [diller, -ler]*

58. Neyler raḳībüñ adı **dilüm** ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [dilüm, -üm]*

59. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan yaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 1). [dilde, -de]*

60. Ger bulursam ayaġından aşmaġa **dil** ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḫāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [dil,]*

61. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u **dil** eglencesi bir ḫüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [dil,]*

62. Ruḫları lāle **dili** bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḫüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [dili, -i]*

63. Aldı **dil** naḳdini ḫarāmi gözi
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [dil,]*

64. Cān u **dilden** ʿaceb mi yād olsam
Ezelī āşināya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 5). [dilden, -den]*

65. Zebūn-ı derd u ġam olmış **dili** cānāna ṭabşırdum
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [dili, -i]*

66. Elümde olsa **dili** pāre pāre eyler idüm
Anuñla derd-i ġam-ı ʿışḳa çāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 1). [dili, -i]*

67. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür **dil** dostum

Aña elden geldügince merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [dil,]*

68. Cihāndan fāriġ olmışdum **dil** ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [dil,]*

69. Deyr öñünde ḥalḳa-i ḫumdan olur **dil** şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [dil,]*

70. Ey Behiştī ġam seḫābı alsa **dil** āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [dil,]*

71. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña rıḥlet-dāram
Derdüñi **dilde** ḫalāṣ itmege dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 6). [dilde, -de]*

72. Yanar ġam āteşinden **dil** żaʿīf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [dil,]*

73. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [dil,]*

74. Dil ḳalʿası güşādına zer-dest-i leşkeri
Zerrīn ʿalemlerile ẕuhūr eylese hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 7). [dil,]*

75. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [dil,]*

76. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [dil,]*

77. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi **dil**
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [dil,]*

78. Eşkini **dil** bāde-i bezm-i nihānī eylesün
Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 1). [dil,]*

79. Nice gelmek uma **dil** serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [dil,]*

80. Cān u **dil** murġını sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [dil,]*

81. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
İstemez uyanduġum **dil** ḫaşre dek ol ḫvābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 8). [dil,]*

82. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 8). [dil,]*

83. Görse sinānuñı **dil** olur şöyle şādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [dil,]*

84. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña **dil**
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 3). [dil,]*

85. Şol ḳadar muʿtād olupdur **dil** perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [dil,]*

86. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ **dil**
Teşbīh ider ḥabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [dil,]*

87. Düşeli **dil** ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 1). [dil,]*

88. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [dil,]*

89. Dil bir naẓargeh eylese çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [dil,]*

90. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya
Gösterme leblerüñ şekerin **dil** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [dil,]*

91. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u **dil** taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [dil,]*

92. Dehānuñdan eser yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa **dil** ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [dil,]*

93. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül **dil** şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [dil,]*

94. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm **dilden**

Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [dilden, -den]*

95. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde **dil** zücācı dinen ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [dil,]*

96. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 3). [dil,]*

97. Cihān şerbetlerinden bulmaġa **dil** derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [dil,]*

98. Behiştī ʿışḳa yār olmış **dil** ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [dil,]*

99. Dil bağıyla ṣuya ṣalmış gözi cādūlıġ ider
Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 9). [dil,]*

100. Güşāde olmaya **dil** ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 5). [dil,]*

101. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 3). [dili, -i]*

102. Lebüñden menʿ idersem **dil** ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [dil,]*

103. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil ġamuñla dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 10). [dil,]*

104. Şöyle alışdı **dil** cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 5). [dil,]*

105. Bir megesdür **dil** evet māʾide-i ʿışḳuñda
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [dil,]*

106. Derdini **dil** kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı ṣāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [dil,]*

107. Ṣām-ı ġamda **dil** ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [dil,]*

108. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim
ʿIşḳuñ **dil** ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 42). [dil,]*

109. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 45). [dil,]*

110. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi cān u **dilden** olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [dilden, -den]*

111. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı
ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39). [dil,]*

112. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı **dil** aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 6). [dil,]*

113. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne **dilde** ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [dilde, -de]*

114. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 14). [dil,]*

115. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dīdār-ı yāre cān u **dil** olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [dil,]*

116. Cān virelden laʿlüñe yatur **dil** aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [dil,]*

117. Dildeki buḥrānumuzdan bir eserdür sūr-ı ṣayf
Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 9). [dildeki, -de, -ki]*

118. Dil meyl iderse dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [dil,]*

119. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe **dil** pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [dil,]*

120. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 3). [dili, -i]*

121. Ser bedenden ayıram **dil** ışḳdan ayırmayam

Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān
virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 13). [dil,]*

122. Kim **dilümi** ol bilür ancaḳ ol añlar
ḥāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [dilümi, -üm, -i]*

dil: *İstemek, arzu etmek.*

1. ʿIşḳ-ı ebed **dilerseñ** bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 7). [dilerseñ, -er, -se, -ñ]
2. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek **dilerseñ**
şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [dilerseñ, -er, -se, -ñ]*

dil: *Dil, lisan.*

1. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını şorsañ **dile** inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse
eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 5). [dile, -e]*

dil ü cān ile: *Gönülden ve candan.*

1. Nām-ı mübāreküñ **dil ü cān ile** ẕikr iden
Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde nīk-nām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 77). [dil ü cān ile,]

dil ü cānlar vir: *Gönül ve can vermek. II Uğrunda feda olmak.*

1. Ṣāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 1). [dil ü cānlar virsek, -se, -k-sek]

dil um: *Gönül ummak, beklemek.*

1. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 1). [dil ummaz, -maz]

dil uzad: *Dil uzatmak, kötü söylemek.*

1. ʿIşḳ pervānesine **dil uzadan** ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [dil uzadan, -an]

dil uzat: *Kötü söz söylemek, kötülemek.*

1. Vāʿiẓüñ ʿışḳa **dil uzatduġınuñ** ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa vardur ḥasedi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 5). [dil uzatduġınuñ, -duġ, -ı, -n, -uñ]
2. Dilā gel irdügüñe **dil uzatma** ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 1). [dil uzatma, -ma]*
3. Kākül-i şeb-rengi gibi **dil uzatmasun** ʿadū
Kim yüzi aġ alnı açıḳdur meh-i tābānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 7). [dil uzatmasun, -ma, -sun]*

dil vir: *Gönül vermek, meyletmek.*

1. Ṣanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa **dil vir** ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [dil vir,]
2. Ṣūfi sevmez beni **dil virdi** diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 1). [dil virdi, -di]
3. Dünyāya **dil virenlerüñ** üstine doġma kim
ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 5). [dil virenlerüñ, -en, -ler, -üñ]
4. Ṣūretin görüp zere **dil virmegüñ** maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [dil virmegüñ, -meg, -üñ]*
5. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür gönül
Gerçi her meh-rūya **dil virmekde** māhirdür gönül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [dil virmekde, -mek, -de]*

dil virdüm ise: *Gönül vermek, âşık olmak.*

1. Saña **dil virdüm ise** ey büt-i Çīn
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa münkir olmadum a
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 1). [dil virdüm ise, -dü, -m, -ise]

dil yıḳıl: *Gönül yıkmak, gönül kırmak.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 7). [dil yıḳıldı, -ıl, -dı]*

dilā: *Ey gönül.*

1. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 1). [dilā,]*
2. Maḥabbet cāmın içelden **dilā** ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [dilā,]*
3. Muḫtaṣar eyle **dilā** yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā kıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme
(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [dilā,]

4. Muḥibb-i ḫānedān iseñ **dilā** ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [dilā,]*

dil-ārām ol: *Gönle rahatlık, huzur vermek.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [dil-ārām olmaġa, -maġ, -a]*

dil-āver: *Yürekli, cesur, yiğit.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir **dil-āverdür** ki şemşīre siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 10). [dil-āverdür, -dür]*
2. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür ʿIşḳ meydānınuñ ad ile **dil-āverleridür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [dil-āverleridür, -ler, -i, -dür]*
3. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir **dil-āverem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 2). [dil-āverem, -em]*
4. Bir **dil-āver** baş u cān oynar bahādırdur göñül
Bir ṣaçı Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [dil-āver,]*

dil-āzür: *Gönlü kırılmış.*

1. Senüñ sözüñle nice terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki **dil-āzürde** ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 4). [dil-āzürde, -de]*

dil-bend: *Gönül bağlayan.*

1. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
Ḥaḳ bu ol ṣūḥ-ı cefā--pīşe ziyāde **dil-bend** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [dil-bend,]*

dil-ber: *Gönül alan, gönül çeken, güzel.*

1. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben **dil-berüm** nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 6). [dil-berüm, -üm]*
2. Yetişdi bedlige **dil-berle** sözi
Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 9). [dil-berle, -le]*
3. Gül disem ruḫsārına **dil-ber** sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1). [dil-ber,]*
4. Ḥışm ide şāyed diyü sevmez geçindüñ **dil-beri**
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [dil-beri, -i]*
5. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni **dil-berümüñ**
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [dil-berümüñ, -üm, -üñ]*
6. Düşdi göñlüm saña **dil-ber** içinde nice ola
Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 3). [dil-ber,]*
7. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile **dil-berinüñ** terkin uran
Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 5). [dil-berinüñ, -in, -üñ]*
8. Ne güzeldür Behişti bir ʿāşıḳ
Seve bir **dil-beri** ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 10). [dil-beri, -i]*
9. Çıḳup seyrāne **dil-berler** ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 3). [dil-berler, -ler]*
10. Āh kim ʿahd itdi **dil-ber** ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 1). [dil-ber,]*

dil-berā: *Ey gönül alan. II Sevgili.*

1. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden **dil-berā**
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [dil-berā,]*

dil-cū: *Gönül çeken, cezbeden.*

1. Perī-rū ḳaddi **dil-cū** zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [dil-cū,]*

dil-dār: *Gönlü kendine bağlamış olan güzel.*

1. Sīneñe bir sāde-rū **dil-dārı** muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [dil-dārı, -ı]*
2. Dūr idüp **dil-dārı** benden yanına almaḳ diler
Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 3). [dil-dārı, -ı]*

3. Dil meyl iderse **dil-dāra** lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [dil-dāra, -a]*

dile: *İstemek, arzu etmek, dilemek.*

1. Dil metāʿını Behiştī **dilerem** yāre virem
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [dilerem, -r, -em]*
2. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek **diler** tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [diler, -r]*
3. Eşkümi rāha düşürmek **dilese** n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [dilese, -se]*
4. Vefā itmek **diler** yārüñ didükce ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [diler, -r]*
5. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥużūr itmek **dilerseñ** anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 6). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*
6. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her gice dil viṣāl-i yāri **diler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 4). [diler, -r]*
7. Kevs̱eri ger bize ṣatmaḳ **dileseñ** vāʿiẓ it
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [dileseñ, -se, -ñ]*
8. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ **diler** kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [diler, -r]*
9. Ḫançer-i ḳahruñ **dilermiş** ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 3). [dilermiş, -r, -miş]*
10. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne **dilerse**
Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 3). [dilerse, -r, -se]*
11. Laʿlüñ **diler** Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [diler, -r]*
12. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [dilerem, -r, -em]*
13. Göñül **diler** ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [diler, -r]*
14. Cān riştesin müjeñde **dilerdüm** görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [dilerdüm, -r, -dü, -m]*
15. Dem ursa nutḳ-ı ṣafā-baḫṣa laʿl-i cānānum
Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 2). [diler, -r]*
16. Bu gice benden yaña gelmek **diler** żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 9). [diler, -r]*
17. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [diler, -r]*
18. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle **dilermiş** ḳıla baḥs̱
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [dilermiş, -r, -miş]*
19. Vuṣlatuñ ʿīdin **dilerdüm** Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [dilerdüm, -r, -dü, -m]*
20. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ **diler**
Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 3). [diler, -r]*
21. Eger ḥüsnüñle baḥs̱ itmek **dilerse** ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ ḫūr ide ḫūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 5). [dilerse, -r, -se]*
22. Ṣafā bezmin **dilerseñ** ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*
23. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 3). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*
24. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ **dilese** ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [dilese, -se]*
25. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek **dilerseñ** z̤evḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*

26. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā **dilerseñ**
Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 24). [dilerseñ, -r, -se, -ñ]*

dil-güşā ol: *Gönül açmak, kalbe ferahlık vermek.*

1. Ġoncaveş göñlümden aṣlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña niçe **dil-güşā olsun** temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 2). [dil-güşā olsun, -sun]*

dil-ḫaste: *Gönlü hasta, hasta gönüllü. II Âşık.*

1. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ şerbet
Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 4). [dil-ḫastelerüñ, -ler, -üñ]*
2. Zār u **dil-ḫaste** olup gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 1). [dil-ḫaste,]*
3. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u **dil-ḫaste** olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [dil-ḫaste,]*

dil-i abdāl: *Perişan gönül.*

1. Ey Behiştī bende kim çekdi **dil-i abdālumı**
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum ṣālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 21). [dil-i abdālumı, -um, -ı]*

dil-i ʿāşık: *Âşığın gönlü.*

1. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 14). [dil-i ʿāşıḳ,]*
2. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ **dil-i ʿāşıḳ**
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [dil-i ʿāşıḳ,]*
3. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ ḥarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür **dil-i ʿāşıḳda** süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 14). [dil-i ʿāşıḳda, -sa]*

dil-i āzürde: *İncinmiş, kırılmış gönül.*

1. Ger nüvāzişler irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ **dil-i āzürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 6). [dil-i āzürdesin, -sin]*

dil-i bī-çāre: *Çaresiz, zavallı gönül.*

1. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 7). [dil-i bī-çāresi, -s, -i]*

dil-i bī-ṭāḳat: *Takatsiz, mecalsiz gönül.*

1. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 6). [dil-i bī-ṭāḳatüm, -üm]*

dil-i çālāk: *Tez canlı gönül.*

1. Çemenüñ gerçi ṣabā bir yaluñuz yügrügidür
Ṭalebüñde **dil-i çālāke** ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 8). [dil-i çālāke, -e]*

dil-i dīvāne: *Deli gönül.*

1. Gice gündüz kendü kendiyle virüp almaḳdadur
Bu **dil-i dīvāne** iḳlīm-i cünün sulṭānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 8). [dil-i dīvāne,]*
2. Kendüye gelmek mi vardur bu **dil-i dīvāne** kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [dil-i dīvāne,]*
3. Eger āzürde olduñsa ḥabībüm derd-mendüñden
Dil-i dīvāneyi luṭf it ḫalās eyle kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 2). [dil-i dīvāneyi, -y, -i]*

dil-i ġamgīn: *Gamlı gönül.*

1. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü Begenmezler **dil-i ġamgīnümi** ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [dil-i ġamgīnümi, -üm, -i]*

dil-i ġam-ḫ∨ār: *Üzüntülü gönül.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 10). [dil-i ġam-ḫ∨ār,]*

dil-i ġamnāk: *Dertli gönül.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol müje-i bī-bāküñ Saña göz baḳdı günāhı ne **dil-i ġamnāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 2). [dil-i ġamnāküñ, -üñ]*

dil-i ḫāṣṣ: *Kendine özgü, kendine has gönül.*

1. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāşıḳ ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān

āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 7). [dil-i ḫāṣṣından, -ı, -n, -dan]*

dil-i hūnīn-i behiştī: *Behiştî'nin kana bulaşmış, yaralı gönlü.*

1. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı ṣaçuña
Beñzer ol lāleye kim baġlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 9). [dil-i ḫūnīn-i behiştī,]*

dil-i hūnīn: *Kanlı gönül. II Yaralı gönül.*

1. Bu iki gözlerüm **dil-i ḫūnīnile** benüm
Oldı şeh-i ḫayālüñe bir iki üç ḫıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 55). [dil-i ḫūnīnile, -ile]*

dil-i mecnūn: *Mecnun'un gönlü.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş teferrücdür
Dil-i Mecnūna Vādi-i ḫayret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 6). [dil-i mecnūna, -a]*

dil-i mecrūḥ: *Yaralı gönül.*

1. Oḳuñ atılmasun görüp **dil-i mecrūḥumı** ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 1). [dil-i mecrūḥumı, -um, -ı]*

dil-i meyyāl: *Meyilli, hevesli gönül.*

1. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabşırdum
Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 1). [dil-i meyyālümi, -üm, -i]*

dil-i mühr-i süleymān: *Süleyman mührünün gönlü.*

1. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür böyle
Ḳanḳı eyledi **dil-i mühr-i Süleymānı** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 10). [dil-i mühr-i süleymānı, -ı]*

dil-i nālān: *İnleyen gönül.*

1. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī dirler
Naġmesin gūş eyleyenler bu **dil-i nālānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 10). [dil-i nālānumuñ, -um, -uñ]*

dil-i perīşān: *Perişan gönül.*

1. Muẓlim odur **dil-i perīşānum**
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 3). [dil-i perīşānum, -um]*

dil-i pür-dāġ: *Yara dolu, yaralı gönül.*

1. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran **dil-i pür-dāġuma**
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 7). [dil-i pür-dāġuma, -um, -a]*

dil-i pür-ġam: *Gam dolu gönül.*

1. Şekline baḳar olsa raḳībüñ **dil-i pür-ġam**
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [dil-i pür-ġam,]*

dil-i pür-zahm: *Yara dolu gönül.*

1. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi ey nāvek-i yār
Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 6). [dil-i pür-zaḫmumı, -um, -ı]*

dil-i seng: *Katı kalpli, taştan yürekli.*

1. ʿAhdi yārüñ **dil-i sengīn** gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 1). [dil-i sengīn,]*

dil-i ser-geşte: *Başı dönmüş, kafası karışmış gönül.*

1. Dil-i ser-geşte her zaḫmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 7). [dil-i ser-geşte,]*
2. Dil-i ser-geşte her zaḫmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 7). [dil-i ser-geşte,]*

dil-i şeydā: *Çılgın gönül. II Âşık gönül.*

1. Ger luṭfuñ elinden resen-i cezbe irerse
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan **dil-i şeydā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 50). [dil-i şeydā,]*

dil-i üftāde: *Düşkün gönül.*

1. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı **dil-i üftāde**
Seyrāncı düşem gibi Mecnūn ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 1). [dil-i üftāde,]*

dil-i ʿuşşāḳ: *Âşıkların gönlü.*

1. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan **dil-i ʿuşşāḳ**
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 5). [dil-i ʿuşşāḳ,]*
2. Ḥayret kemendidür **dil-i ʿuşşāḳa** kākülüñ
Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 5). [dil-i ʿuşşāḳa, -a]*
3. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı

ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [dil-iʿuşşaḳı, -ı]*

dilin çek: *Gönlü çekmek, imrenip istemek.*

1. Göñül sāfī cevāb ister lebüñden
   Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 2). [dilin çekmez, -mez]*

diller del: *Gönül delmek, gönül yakmak, gönül kırmak.*

1. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
   Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [diller deler, -er]*
2. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
   Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 7). [dilleri deldigüñ, -dig, -üñ]*

dilleş: *Karşılıklı söyleşmek, dertleşmek, hasbihâl etmek.*

1. Ḳaçma bizden senüñle **dilleşelüm**
   Niyedür nālişüñ beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 9). [dilleşelüm, -elüm]*

dil-nüvāz ol: *Gönül okşamak.*

1. Ne güne **dil-nüvāz olsam** diyü fikr ü ḫayāl eyler
   Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 7). [dil-nüvāz olsam, -sa, -m]*

dil-pesend: *Gönüle hoş gelen, gönülün beğendiği olmak.*

1. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
   Eşʿār sūznāk olıcaḳ **dil-pesend** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 10). [dil-pesend,]*

dil-rübā: *Gönül çalan, gönül çelen. II Sevgili.*

1. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā dūr olmasun
   ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 9). [dil-rübāsından, -sı, -n, -dan]*
2. Perī-rū **dil-rübālarda** saña beñzer melek yoḳdur
   Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [dil-rübālarda, -lar, -da]*
3. Behiştī **dil-rübālarla** mülāḳāta duʿā ḳılsañ
   Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [dil-rübālarla, -lar, -la]*
4. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc Dil-rübālardan alur ḫüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 2). [dil-rübālardan, -lar, -dan]*
5. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḫüsn
   Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 7). [dil-rübālarda, -lar, -da]*
6. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
   Bir yaşşı yüzli nakşı güzel **dil-rübā** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [dil-rübā,]*
7. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi ġayr
   Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [dil-rübāmuñ, -m, -uñ]*
8. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
   Her kūşe **dil-rübā** ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [dil-rübā,]*
9. Dil-rübālar sebaḳ-ı nāz iderler ezber
   Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 3). [dil-rübālar, -lar]*
10. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
    Vefāsuz **dil-rübālardan** hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 10). [dil-rübālardan, -lar, -dan]*

dil-şād: *Gönlü hoş, mutlu, sevinmiş.*

1. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek bāda beñzersin
   Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür **dil-şāda** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 2). [dil-şāda, -a]*

dilüm var: *Bir sözü söylemeye gönlü razı olmamak.*

1. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
   Velī şāhum **dilüm varmaz** şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [dilüm varmaz, -maz]*

dimāġ: *Beyin. II Akıl, zihin.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
   Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her **dimāġ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 6). [dimāġ,]*
2. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
   Zamān-ı lālede meyden eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 5). [dimāġuma, -um, -a]*
3. Nesīm-i kūyuñ irdükce **dimāġa** ey kemān-ebrū
   Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra*

3). [dimāġa, -a]

4. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse cān
dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [dimāġına, -ı, -n, -a]*

dimāġ-ı cān: *İnsanın şuuru, zihni.*

1. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 9). [dimāġ-ı cān,]*

dimāġ-ı ḫār: *Diken fikri. II Rakip.*

1. Ġāfil olma bāde-i ḫoş-bū gibi
Sāḳıyā olmaz **dimāġ-ı ḫār** ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 4). [dimāġ-ı ḫār,]*

dimedüm mi: *Demedim mi, söylemedim mi.*

1. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil şoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 2). [dimedüm mi, -me, -dü, -m, -mi]*

dīn: *Din. II İnanç, iman.*

1. Şaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim **dīn** ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [dīn,]*

2. Ḫaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā
Çıḳmaya mı faḳīre şoñı **diñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 4). [diñi, -i]*

3. Dīvār-ı şerīʿatde otur ṭaşra bulınma
Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 30). [dīn,]*

dīnār: *Çeyrek lira kıymetinde eski bir altın sikke.*

1. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış **dīnār** u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 8). [dīnār,]*

dīn-i cedīd: *Yeni din. II İslamiyet.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim
Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [dīn-i cedīdüñ, -üñ]*

diñle: *Kulak vermek, dinlemek.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emsālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [diñle,]*

2. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı faḳīh
Ne bilür oḳıduġın añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 3). [diñlemeñ, -me, -ñ]*

3. Ḫālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿsīr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [diñleyen, -y, -en]*

4. Cismüm nedür şorarsañ eger **diñle** evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [diñle,]*

5. Sāzumuz **diñler** felekde Zühre-i zehrā bizüm
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur bugün dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 1). [diñler, -r]*

6. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ
Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [diñle,]*

dir dir ditre: *Tir tir titremek.*

1. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 2). [dir dir ditremege, -meg, -e]*

dir imiş: *Demek, söylemek.*

1. Benüm almaz selāmumı **dir imiş**
Bāri ʿömrinde virmiş olsa selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 7). [dir imiş, -r, -i, -miş]*

dir ise: *Demek, söylemek.*

1. Ben melekdür **dir isem** n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [dir isem, -r, -i, -se, -m]*

2. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun **dir iseñ**
Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [dir iseñ, -se, -ñ]*

dıraht: *Ağaç, şecer.*

1. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḥsār ile
Vādi-i Eymen **dıraḫtı** oldı ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [dıraḫtı, -ı]*

2. Bülend itmek gerek himmet **dıraḫtın**
Ḳona başa ey dil murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 7). [dıraḫtın, -ın]*

3. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her **dıraḫt**
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3).*

[dıraḫt,]

4. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez **dıraḫta** ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [dıraḫta, -a]*

dıraht-ı bī-sebāt: *Sabit, sağlam olmayan ağaç. II Dünya.*

1. İʿtimād itme cihāna murġ-ı zīreksin göñül
Bu **dıraḫt-ı bī-ṣebāt** üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 8). [dıraḫt-ı bī-ṣebāt,]*

dıraht-ı çemen: *Çimenlik ağacı.*

1. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rūz
Cā-be-cā oldı **dıraḫt-ı çemenüñ** istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 6). [dıraḫt-ı çemenüñ, -üñ]*

dıraht-ı gülşen: *Gül bahçesinin ağacı.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa **dıraḫt-ı gülşene** ḳar
Başīret ehline peydā olur şitāda bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 1). [dıraḫt-ı gülşene, -e]*

dıraht-ı gūr: *Kabir ağacı. II Kuru ağaç.*

1. Riyā vādīlerinde zāhid-i ḫuşk
Dıraḫt-ı gūr gibidür nice dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 8). [dıraḫt-ı gūr,]*

dıraht-ı ʿizz ü ʿikbāl: *İtibar ve ikbal ağacı.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ **dıraḫt-ı ʿizz ü ʿikbāli**
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 1). [dıraḫt-ı ʿizz ü ʿikbāli, -i]*

dıraḫt-ı mīve: *Meyveli ağaç.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem **dıraḫt-ı mīve** gibi
Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 5). [dıraḫt-ı mīve,]*

dıraht-ı ʿömr: *Ömür ağacı.*

1. Ol senüñ şāyed **dıraḫt-ı ʿömrüñe** niṣār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [dıraḫt-ı ʿömrüñe, -üñ, -e]*

dıraḫt-ı vādi-yi eymen: *Eymen vadisinin ağacı.*

1. Ḳabā-yı sebzile ḳadd-i bülendüñ ey sehī-servüm
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen ʿizāruñ āteş-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 4). [dıraḫt-ı vādi-yi eymen,]*

dırāz: *Uzun. II Ebedî, sonsuz.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim
Oldı ṭırāz kim **dırāzı** anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [dırāzı, -ı]*

direm: *Akçe, para, dirhem.*

1. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum **diremin** ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [diremin, -in]*
2. Çün düketdüñ **diremi** eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil şoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 1). [diremi, -i]*

dirgür: *Diriltmek, canlandırmak, can katmak.*

1. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʿim duʿā eyler
Gerek öldür gerek **dirgür** Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 10). [dirgür,]*

dirhem: *Gümüş para.*

1. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u **dirhem** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 8). [dirhem,]*

dirhem: *Gümüş sikke. II Gözyaşı damlası.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum **dirhemini** ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 3). [dirhemini, -i, -n, -i]*

dirhem: *Gümüş sikke, para. II Ad, isim.*

1. Zāhid riyā ile ne dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer şanma **dirhemüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 4). [dirhemüñ, -üñ]*

dirhem-i eşki: *Gözyaşı dirhemi. II Gözyaşının bir .damlası.*

1. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda ḫarc it **dirhem-i eşki**
Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur temsīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 9). [dirhem-i eşki, -i]*

diri: *Canlı, zinde. II Sağlıklı.*

1. Ölümlü ḫaste oldum ey ṣabā ben
Hele bir pāre sen benden **dirisin** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 2). [dirisin, -sin]*

dirīġ: *Ne yazık ki.*

1. Dirīġ ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān
Revā mı ehl-i beyti eylemeklik böyle sergerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 15). [dirīġ,]*

dirīġ: *Yazık, eyvah.*

1. Ṣol kim ḳapuñda başını ṭaşrın **dirīġ** ide
Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 51). [dirīġ,]*

dirīġ eyle: *Esirgemek, sakınmak.*

1. Aġyāra **dirīġ eylemez** aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 3). [dirīġ eylemez, -mez]*

dirīġ id: *Esirgemek.*

1. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim ṣu **dirīġ idüp** şehīd itdüñ anı
ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [dirīġ idüp, -üp]*

dirīġ it: *Esirgemek, sakınmak.*

1. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿāṣıḳa bir dāne sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 9). [dirīġ itme, -me]*
2. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri biñ baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [dirīġ itme, -me]*
3. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin **dirīġ itme** şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola gönlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [dirīġ itme, -me]*
4. Kākülüñ būyın meşāmumdan **dirīġ itmez** ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [dirīġ itmez, -mez]*
5. Ẕerre deñlü luṭfını ben bendeden itmez dirīġ
Ḥaḳ Teʿālā bir günüñ biñ eylesün sulṭānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 3). [dirīġ itmez, -mez]*
6. ʿİẕārı şemʿini benden **dirīġ itmezse** pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 1). [dirīġ itmezse, -mez, -se]*

dirīġ kıl: *Esirgemek, kıyamamak.*

1. Dirīġ ḳılma temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ
Ki ʿandelībe ölümdür çemenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 7). [dirīġ ḳılma, -ma]*

dirīġā: *Yazık, eyvah.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 2). [dirīġā,]*
2. Devr-i gül geçdi **dirīġā** içmedüm gül-gūn ṣarāb
Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [dirīġā,]*
3. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş **dirīġā** Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 4). [dirīġā,]*
4. Kūşe-i ġamda **dirīġā** ḳalurın ferd-i vahīd
Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 7). [dirīġā,]*
5. Görüp bāzār-ı ḥüsn içinde bir Yūsuf-liḳāyı ben
Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 2). [dirīġā,]*
6. Viṣāle irmedin vardum el aldum tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 6). [dirīġā,]*

diril: *Canlanmak, hayat bulmak.*

1. Ġam-ı telḫ ile bunca demden inṣāf
Dirildüñ ey Behiştī yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 10). [dirildüñ, -dü, -ñ]*

dirlig: *Dirlik, varlık.*

1. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına **dirligümüz** acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 2). [dirligümüz, -ü, -müz]*

dirlik: *Dirlik, huzur, rahat.*

1. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi ġayr
Be bu **dirlikden** ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 2). [dirlikden, -den]*
2. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne **dirlik** bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [dirlik,]*
3. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña **dirlik** yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫş itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426,*

Mısra 7). [dirlik,]

dirlik: *Maaş, tımar, ulûfe, dirlik.*

1. Faḳīre **dirlik** umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
   Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 3). [dirlik,]

diş: *Diş.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
   Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [dişlerüñ, -ler, -üñ]*
2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
   Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [dişlerüñ, -ler, -üñ]*
3. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda Ḫusrevā kūh-ı fenā Şīrīninüñ **dişidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 8). [dişidür, -i, -dür]*
4. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun diyü
   Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [dişlerüñ, -ler, -üñ]*
5. Dür **dişüñ** ʿaḳsini deryālarda görse atılur
   Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [dişüñ, -üñ]*

diş bile: *Diş bilemek.*

1. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
   Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 5). [diş bilermiş, -r, -miş]*

dişle: *Isırmak, öpmek.*

1. Uyuriken olup gülşende şeb-nem
   Behiştī ġoncanuñ aġzını **dişler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 10). [dişler, -r]*

ditre: *Titremek.*

1. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz **ditrer** ellerüm
   Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [ditrer, -r]*

dīv: *Şeytan, dev.*

1. Ol perī her **dīve** olmasun muṣāḥib diriseñ
   Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [dīve, -e]*
2. ʿAlevī ṭutdı ḳamu milket-i ʿOṣmāniyye
   Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 2). [dīvler, -ler]*

dīvān: *Büyük meclis, devlet işlerinin görüşüldüğü ve halkın talep ve şikayetlerini dile getirdiği padişah huzuru. II Şiir kitabı.*

1. Ser-kūçe-i belāda ʿaceb pādişālaruz
   Dīvānumuzda defter-i ʿışḳı ḳaralaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 2). [dīvānumuzda, -u, -muz, -da]*

dīvān: *Divan, şiir kitabı.*

1. Ele alup Behiştī **dīvānın**
   Selefüñ defterini dürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 9). [dīvānın, -ın]*
2. Deryā-yı mey sefīnesidür cām-ı mey gibi
   Dīvānuñ ey Behiştī ġazel defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 10). [dīvānuñ, -uñ]*
3. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
   Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü **dīvāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [dīvāna, -a]*

dīvān: *Kanuni Sultan Süleyman'ın meclisi, huzuru. II Kaside.*

1. Dīvānuñ ol evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār
   Ḳıymetlü güherlerden ola ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 81). [dīvānuñ, -uñ]*

dīvān bağla: *Divan bağlamak, divan oluşturmak.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
   Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 10). [dīvān baġladı, -dı]*

dīvān ṭur: *El pençe divan durmak.*

1. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
   Ḳullar gibi ḳarşuñda melikler ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [dīvān ṭura, -a]*

dīvāne: *Deli, mecnun.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden nihān ola
   Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 2). [dīvānelik, -lik]*
2. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
   Çoḳdan berü Behiştī **divānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 14). [divānedür, -dür]*
3. Güç gelmesün göñül saña şeydā geçindügi
   Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 6). [dīvānedür, -dür]*

4. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla **dīvāne** Behiştī uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [dīvāne,]*

5. Ḳanda bir **dīvāne** bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 3). [dīvāne,]*

6. Gülşenüñ beñzeri yoḳ laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu **dīvāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 2). [dīvāne,]*

7. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür **dīvānece** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 22). [dīvānece, -ce]*

dīvāne: *Çılgın, deli.*

1. Naḳd-i cānı isteme **dīvāne** dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [dīvāne,]*

2. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme **dīvāne** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 8). [dīvāne,]*

dīvāne: *Divâne, deli. II Âşık.*

1. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede **dīvāneleri** Ṣerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [dīvāneleri, -ler, -i]*

2. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre ḳızıl **dīvāneñ**
Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [dīvāneñ, -ñ]*

3. Niçe **dīvānelerüñ** ḥāli diger-gūn oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni uşla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 7). [dīvānelerüñ, -ler, -üñ]*

4. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī adlu bir **dīvāne** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [dīvāne,]*

5. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki **dīvāneler**
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [dīvāneler, -ler]*

6. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol **dīvāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [dīvāneye, -y, -e]*

7. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil **dīvāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [dīvāneñi, -ñ, -i]*

dīvāne ol: *Delirmek, deli divane olmak.*

1. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl **dīvāne olmış** lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 12). [dīvāne olmış, -mış]*

2. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [dīvāne olup, -up]*

dīvān-ı şādī: *Şâdî'nin Divanı. II Mutluluk Divanı.*

1. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm **dīvān-ı Şādīden**
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 5). [dīvān-ı şādīden, -den]*

dīvār: *Duvar.*

1. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni **dīvāra** yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 2). [dīvāra, -a]*

dīvār-ı şerīʿat: *Allah'a vâsıl olabilmek için uyulması gereken kulluk hükümlerinin sınırı.*

1. Dīvār-ı şerīʿatde otur ṭaşra bulınma
Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 29). [dīvār-ı şerīʿatde, -de]*

dīv-i racīm: *Kovulmuş, taşlanmış, lanetlenmiş dev. II Şeytan.*

1. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir **dīv-i racīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 8). [dīv-i racīm,]*

diyār: *Diyar, memleket.*

1. Ṣanma her dem bir **diyār** özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [diyār,]*

2. Ol āhū-sīrete vaḥşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet **diyārı** yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [diyārı, -ı]*

3. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar **diyārın** añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [diyārın, -ın]*

4. Ḥaḳḳā bu **diyārı** ne ʿaceb ḳıldı imāret

Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [diyārı, -ı]

diyār: *Mülk, varlık.*

1. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ **diyārını**
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [diyārını, -ı, -n, -ı]

diyār-ı ʿadem: *Yokluk diyarı. II Ahiret hayatı.*

1. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ bī-ġam
Bāri tenhā mı ki **diyār-ı ʿadem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 2). [diyār-ı ʿadem,]*

diyār-ı baʿīd: *Uzak diyar.*

1. Bir ġam ki şehre gelse **diyār-ı baʿīdden**
Benden yaña teveccüh ider āşinā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 7). [diyār-ı baʿīdden, -den]

diyār-ı ġam-güsār: *Gam gideren diyar.*

1. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 2). [diyār-ı ġam-güsārumdan, -um, -dan]*

diyār-ı ʿışḳ: *Aşk diyarı.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 8). [diyār-ı ʿışḳ,]*
2. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 3). [diyār-ı ʿışḳa, -a]*

diyār-ı rūm: *Rum diyarı. II Anadolu.*

1. Ḳonmış ʿiẕār ṣaḥnına Hindū-yı ḫāl-i yār
Gelmiş **diyār-ı Rūmdan** almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 6). [diyār-ı rūmdan, -dan]*

diyār-ı yār: *Sevgilinin diyarı.*

1. Ger murāduñsa **diyār-ı yārde** olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [diyār-ı yārde, -de]*

diyār-ı yār-ı baʿīd: *Sevgilinin uzak beldesi.*

1. Acıtdı cānumı fürḳat **diyār-ı yār-ı baʿīd**
Getür Behiştiye ey yār bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 9). [diyār-ı yār-ı baʿīd,]*

diyü: *Diye, diyerek.*

1. Pāk dāmānuz **diyü** hercāʾiler lāf urmasun
Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 7). [diyü,]*
2. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem **diyü**
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 7). [diyü,]*
3. ʿĀrıż olmışdur **diyü** ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 3). [diyü,]*
4. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle **diyü**
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 5). [diyü,]*
5. Öpe ser-mūzeñi şāyed **diyü** dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala **diyü** eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [diyü,]*
6. Öpe ser-mūzeñi şāyed **diyü** dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala **diyü** eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [diyü,]*

diz: *Dizmek, sıralamak.*

1. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller **dizüp** gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 1). [dizüp, -üp]*

diz: *Dizmek, yerleştirmek.*

1. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
Kim **dizdi** sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [dizdi, -di]*

dīẕār: *Yüz, cemal.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri **dīẕār** görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [dīẕār,]*
2. Göñül şöyle müzeyyen oldı **dīẕāruñ** görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṯāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [dīẕāruñ, -uñ]*

dizdār: *Kale muhafızı.*

1. Ne mühimm rind olan manşıb içün ġam çekmek

İki cām ile Ḳalatanuñ olur **dizdārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 6). [dizdārı, -ı]*

dizil: *Dizilmek, sıralanmak.*

1. Ḳıldı bezm ehlini zencīre **dizilmiş** gibi żabṭ
   Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 7). [dizilmiş, -miş]*

dizin dizin: *Sıra sıra.*

1. Yine eşküm sipāhı irdükce
   Pādişāhum **dizin dizin** oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 8). [dizin dizin,]*

dög: *Ufalamak, kırmak, delmek.*

1. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
   Ṭaş **dögen** bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [dögen, -en]*

dög: *Doğmak. II Rahmet, muhabbet göstermek.*

1. Dünyāya dil virenlerüñ üstine **doġma** kim
   ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 5). [doġma, -ma]*

dög: *Doğmak, dünyaya gelmek.*

1. Dün **doġdı** dünle büyüdi ol meh didükleri
   Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [doġdı, -dı]*

dög: *Doğmak, ortaya çıkmak, semada belirmek.*

1. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim **doġmışlar**
   Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [doġmışlar, -mış, -lar]*

döge söge: *Dövüp söverek.*

1. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret olaldan şurāḥīveş
   Bir kimsenüñ **döge söge** burnun ḳanatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 6). [döge söge,]*

doġru: *Dürüst, yalansız.*

1. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
   Eger baña Behiştī bir münāsib **doġru** yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [doġru,]*

dögün: *Dövünmek.*

1. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
   Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [dögünüp, -üp]*

dök: *Akıtmak, dökmek.*

1. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin ḳan idüp
   Yoluña gelmez ḳalur mı **dökdügüñ** ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 10). [dökdügüñ, -dük, -üñ]*
2. Gözleri yaşın Behiştīnüñ **dökersin** ḳan idüp
   Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 9). [dökersin, -er, -sin]*
3. Dem-be-dem yaşum **döker** beñzer cenābet ehlidür
   İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [döker, -er]*
4. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
   Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [dökdüñ, -dü, -ñ]*
5. Dökersem acı yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
   Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [dökersem, -er, -se, -m]*
6. Ḥasret-i laʿlüñle **dökdüm** ḳanlu gözden ḳaṭreler
   Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 3). [dökdüm, -dü, -m]*
7. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
   Dökdügi eşk-i revān şanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 4). [dökdügi, -düg, -i]*
8. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
   Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [dökdi, -di]*
9. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
   Yüri deryāya **dökme** yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 6). [dökme, -me]*
10. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
    Yolına **döksem** yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [döksem, -se, -m]*
11. Āteş-i ḫışmı raḳībüñ söyünür nesne degül
    Aña ḳaldı ki hemān üstine varam şu **dökem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 4). [dökem, -em]*
12. Eger bir ḳaṭre nem **dökseñ** bükā idüp Hüseyn içün
    Leb-i Kevşer ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı

cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [dökseñ, -se, -ñ]*

dök: *Dökmek, çalmak, serpmek.*

1. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine ṣu **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [döker, -er]*
2. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḥsārı üzre mū **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 10). [döker, -er]*

dök: *Dökmek, sunmak.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [döker, -er]*
2. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir **dökdi** miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [dökdi, -di]*

dök: *Dökmek, saçmak.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [döker, -er]*
2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū **döker**
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [döker, -er]*
3. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū **döker**
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [döker, -er]*
4. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū **döker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [döker, -er]*
5. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa **dökmeyem**
Bu günāhı itmeyem estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 3). [dökmeyem, -me, -y, -em]*
6. Ne umar yārdan aġyār …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh efyūn **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 6). [dökile, -ile]*

dök: *Salınmak, salınarak yürümek.*

1. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 10). [dökile, -ile]*

dök: *Ardı sıra gitmek, peşinden gitmek.*

1. Zen-i dünyā ṭutalum ḫüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [dökile, -ile]*

dök: *Yazmak, aktarmak.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [dök,]*

dökil: *Yazılmak, aktarılmak.*

1. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [dökilen, -en]*

dökil: *Görünmek, ortaya çıkmak, parlamak.*

1. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn **dökile**
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [dökile, -e]*

dökil: *Dökülmek, saçılmak.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki ṭoḳunsa rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan **dökilür** dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 8). [dökilür, -ür]*
2. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn **dökile**
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 2). [dökile, -e]*
3. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn **dökile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 4). [dökile, -e]*
4. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 3). [dökilüp, -üp]*
5. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
Biñ kerre çevirseñ ne virür sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 11). [dökilmeyicek, -me, -y, -icek]*

doḳun: *Dokunmak, değmek.*

1. Dokunsa ʿarʿara āhum şimāli
Olurdı kūhsāruñ başı ḫallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 3). [dokunsa, -sa]*
2. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen **doḳunmaḳ** cismine anuñ

Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o
sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 27). [doḳunmaḳ, -maḳ]*

dol: *Dolmak, birikmek.*

1. Deryā-yı dīde **doldı** bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün şehā ḥayālüñ eger kim alursa bāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 7). [doldı, -dı]

dolāb: *Dönme dolap.*

1. ʿīdgāh içre şalıncaġı gören **dolāb** ile
Didi kim bunlar hümā şaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 5). [dolāb,]*

dolāb: *Dolap. II Dünya.*

1. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
ʿĀşıḳ olan ʿışḳ ögrenmek gerek **dolābdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 4). [dolābdan, -dan]*
2. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna **dolāb** eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [dolāb,]*

dolandur: *Dolaştırmak.*

1. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ yanınca çoḳ ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 24). [dolandurduñ, -du, -ñ]*

dolaş: *Düşmek, yakışmak.*

1. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize **dolaşdı** tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 2). [dolaşdı, -dı]*

dollāb: *Dönme dolap.*

1. Ḳabā-yı sebz ile **dollāba** binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 1). [dollāba, -a]*

dollāb: *Dönme dolap. II Dünya.*

1. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme **dollāb** k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [dollāb,]*

dolu: *Dolu. II Üstün.*

1. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre **dolu** başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [dolu,]*

dön: *Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.*

1. Cism-i mecrūḥumda **döndi** rişte-i cānum benüm
Ol fetīle kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 5). [döndi, -di]*
2. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre **döne** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [döne, -e]*

dön: *Dönmek. II Renk değiştirmek.*

1. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
Tenüm **döndi** nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 4). [döndi, -di]*

dön: *Dönmek, yönelmek.*

1. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez **dönüp** vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [dönüp, -üp]*
2. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña **dönüp** nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [dönüp, -üp]*

dön: *Dönmek, kendi etrafında hareket etmek. II Gitmek.*

1. İḫtiyār ile **döner** şanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürūrından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 5). [döner, -er]*

dön: *Geri dönmek.*

1. Geçmişem bādeden aşlā **dönüşüm** yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [dönüşüm, -üş, -ü, -m]*

dön: *Dönmek, çevirmek.*

1. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma **dönmişdür** ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 8). [dönmişdür, -miş, -dür]*
2. Kendüm gözüm yaşıyla **döner** bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 1). [döner, -er]*

dön: *Dönmek, fikir değiştirmek, fikrinden caymak.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem

dirdüñ
Düşmenligi sen **döndüñ** ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 8). [döndüñ, -dü, -ñ]*

dön: *Dönmek, dönüşmek.*

1. Gözlerüñ fikrüme gelse **döner** ol mücrime dil
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [döner, -er]*
2. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḫṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [döner, -er]*

dön: *Geri çevrilmek.*

1. Yüzüm miḥrābdan **dönsün** ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [dönsün, -sün]*
2. Siper-āsā ebedī **dönmedi** müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [dönmedi, -me, -di]*

dön: *Benzemek, andırmak.*

1. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra **döndi** ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [döndi, -di]*
2. Pādişāhum gör neye **döndüm** naẓar ḳıl ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [döndüm, -dü, -m]*
3. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān **döndüm** kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [döndüm, -dü, -m]*
4. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [döndi, -di]*
5. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm **döndi** kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [döndi, -di]*
6. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [döndi, -di]*
7. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 2). [dönüpdür, -üp, -dür]*
8. Nigārā gül yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi ḳāmetüm **döndi** hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 6). [döndi, -di]*
9. Köhne şālum **dönüpdür** ol kefene
Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [dönüpdür, -üp, -dür]*
10. Gülzāra **döner** zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 109). [döner, -er]*
11. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [döner, -er]*
12. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [döndi, -di]*

dön: *Dönmek, raks etmek.*

1. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa **döner** bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [döner, -er]*

dön: *Dönmek, değişmek. II Benzemek.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte **döndi** kim
Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [döndi, -di]*

dön: *Dönmek, çalışmak, devretmek.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla **döner** bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 1). [döner, -er]*

dönder: *Döndürmek, dönüştürmek.*

1. Neye **dönderdi** beni ṭalʿat-ı yār ayrılıġı
Bülbüli böyle mi eylerdi bahār ayrılıġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 1). [dönderdi, -di]*

dönder: *Benzetmek, çevirmek.*

1. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz **dönderür**
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [dönderür, -ür]*
2. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim şala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [dönderdi, -di]*
3. Denī felek n'ola dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne fāʾide **döndermeyince** Ḳārūna

(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 2). [döndermeyince, -me, -y, -ince]

4. Şarardup şīre **dönderdi** ġamuñ ben zerd-sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [dönderdi, -di]*

5. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa **dönderür** bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [dönderür, -ür]*

6. Şarardup şīre **dönderdi** ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [dönderdi, -di]*

döne döne: *Durmadan dönen.*

1. Döne döne āstānuñ rifʿatin añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 3). [döne döne,]*

döne döne: *Döne döne, dönerek.*

1. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin **döne döne** içdiler uṣlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 4). [döne döne,]*

döş: *Döşemek, sermek.*

1. Zer-bāft **döşer** şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [döşer, -er]*

döşelik: *Hasılat, kazanç, hisse.*

1. Görmedük fürḳate beñzer **döşeliksüz** manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [döşeliksüz, -süz]*

döşen: *Örtünmek, kaplanmak.*

1. Yārüñ Behişti gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister **döşendiler** gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 10). [döşendiler, -di, -ler]*

dost: *Dost, yâren.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
Bu melālinden be-ġāyet **dostlar** ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [dostlar, -lar]*

2. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise **dost** ne ġam
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [dost,]*

3. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
Göreyin **dostlar** ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [dostlar, -lar]*

4. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil **dostum**
Aña elden geldügince merḥamet ḳıl **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [dostum, -um]*

5. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil **dostum**
Aña elden geldügince merḥamet ḳıl **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 2). [dostum, -um]*

6. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [dostum, -um]*

7. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [dostum, -um]*

8. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 8). [dostum, -um]*

9. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿāḳıl **dostum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10). [dostum, -um]*

10. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan **dostlar** ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [dostlar, -lar]*

11. Şemşīrüñi ʿadūya şalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda **dostum** bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 8). [dostum, -um]*

12. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür **dostum** saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 8). [dostum, -um]*

dost: *Dost. II Sevgili.*

1. Sīnem içre **dostum** āsūde-ḥāl iken yüzüñ
Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 5). [dostum, -um]*

doy: *Dayanmak, tahammül etmek.*

1. Niçe **döysün** eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [döysün, -sün]*

2. Nice **döysün** eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf

ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [döysün, -sün]*

3. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
Zehre **döymez** gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 6). [döymez, -mez]*

4. Döyemez cevrüñe cānum seven ölsün mü seni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 25). [döyemez, -e, -mez]*

doy: *Doya doya, doyasıya.*

1. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice **doyunca** görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 4). [doyunca, -unca]*

döyer mi: *Dayanmak, tahammül etmek.*

1. Firāḳ demlerin añma meded helāk olduḳ
Bizi **döyer mi** ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 6). [döyer mi, -er, -mi]*

döyin: *Dayanmak, tahammül etmek.*

1. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
Firāḳ ile **döyinen** ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 6). [döyinen, -en]*

dü: *İki.*

1. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola
İster ṣefāʿatüñle bula **dü** cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [dü,]*

duʿā: *Dua, niyaz, temenni.*

1. Ḳullaruz budur **duʿāmuz** kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḫüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 3). [duʿāmuz, -muz]*

2. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden taẖarruʿ ḳıl
Unutmasun **duʿādan** kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [duʿādan, -dan]*

3. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ ṣevḳıne her ṣeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan **duʿālar** ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 4). [duʿālar, -lar]*

4. Ḫūb teshīr itmek içün bir **duʿāsı** müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [duʿāsı, -s, -ı]*

5. İki saṭr ola ol kelām-ı bülend
Biri şāha **duʿā** ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 20). [duʿā,]*

6. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne **duʿāña** ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [duʿāña, -ñ, -a]*

7. Bu **duʿāyı** Behiştī ḳıl tekrār
Yā İlāhī beni de bülbülvār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 23). [duʿāyı, -y, -ı]*

duʿā al: *Hayır dua almak.*

1. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden **duʿā alsun**
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 7). [duʿā alsun, -sun]*

duʿā eyle: *Dua etmek.*

1. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim **duʿā eyler**
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 9). [duʿā eyler, -r]*

duʿā it: *Dua etmek.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
Ol merdüm-i muḥtācuñ rūḥına **duʿā itdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [duʿā itdüñ, -dü, -ñ]*

2. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi **duʿā itmek** güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 8). [duʿā itmek, -mek]*

3. Ey Behiştī ḫāl-baḫş eyle belīġ eşʿāruñı
İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli **duʿā itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 10). [duʿā itsün, -sün]*

duʿā ḳıl: *Dua etmek, niyazda bulunmak.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne **duʿā ḳıl**
Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [duʿā ḳıl,]*

2. Geçdi ʿömrüm bir **duʿā ḳılmadı** vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 3). [duʿā ḳılmadı, -ma, -dı]*

3. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta **duʿā ḳılsañ**
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [duʿā ḳılsañ, -sa, -ñ]*

duʿāsın al: *Duasını, hayır duasını almak.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda **duʿāsın alagör** bir pīrüñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 6). [duʿāsın alagör,]

2. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [duʿāsın almaġa, -maġ, -a]*

3. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz didüm
Didi **duʿāsın almalıyın** ben aña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 6). [duʿāsın almalıyın, -malı, -y, -ım]*

duʿā-yı devlet: *Padişah için dua.*

1. Saṭr-ı evvel ki var naṣīḥat ola
Saṭr-ı s̲ānī **duʿā-yı devlet** ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 24). [duʿā-yı devlet,]*

duʿā-yı ḳadeh: *Kadeh duası.*

1. Evrādumuz **duʿā-yı ḳadeḥdür** hemān bizüm
Yoluñ ḳolayın alucı pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 5). [duʿā-yı ḳadeḥdür, -dür]*

duʿā-yı nūr: *Nur duası.*

1. Ẓulmet-i ġamda **duʿā-yı nūr** idinsem ḫaṭṭuñı
Ḫaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 7). [duʿā-yı nūr,]*

dūd: *Duman.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḥalel virmezse **dūd**
Hīç unutma eyle yarın ḥūr u ġılmān ile baḫs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 5). [dūd,]*

2. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya māʾil olsa gerek ḳanda olsa **dūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [dūd,]*

3. Āhumuñ **dūdı** ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 5). [dūdı, -ı]*

4. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya **dūdı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [dūdı, -ı]*

dūd-ı āh ile: *Ah dumanı.*

1. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳıne her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 4). [dūd-ı āh ile, -ile]*

dūd-ı āh: *Ah dumanı.*

1. Sen ey sipihr-i berīn āteş-i derūnumdan
Ezelde ṣādır olan **dūd-ı āha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 4). [dūd-ı āha, -a]*

2. Dūd-ı āhı felekde seyr itmek
ʿĀṣıḳa başġa bir kerāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 7). [dūd-ı āhı, -ı]*

3. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
Serv **dūd-ı āhı** bülbül nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [dūd-ı āhı, -ı]*

4. Ġam derūnum ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni geçer
Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 2). [dūd-ı āhum, -um]*

5. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [dūd-ı āhum, -um]*

6. Geh olur kūşe-i ʿuzletde z̲ikru'llāhum eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla **dūd-ı āhum** eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 8). [dūd-ı āhum, -um]*

7. Ey Behiştī **dūd-ı āhumdan** çemenzār-ı felek
Bir ʿaceb gülşendür ammā bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 9). [dūd-ı āhumdan, -um, -dan]*

8. Ya dilde **dūd-ı āhumdan** ya gözde nemden incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya nemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [dūd-ı āhumdan, -um, -dan]*

9. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege diyü
Ey māh **dūd-ı āhumı** ḳıldum saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 4). [dūd-ı āhumı, -um, -ı]*

dūd-ı āh: *Ah dumanı. II Beddua.*

1. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [dūd-ı āh,]*

2. Cihānda şeh-per-i ṭāvūs **dūd-ı āhumdur**
Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña bād-efrāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 7). [dūd-ı āhumdur, -um, -dur]*

3. Düşmen niçün göge çıḳarur **dūd-ı āhunı**
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 3). [dūd-ı āhunı, -u, -n, -ı]*

dūd-ı dil: *Gönül dumanı, yürek yangını.*

1. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp **dūd-ı dilüm** olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 6). [dūd-ı dilüm, -üm]*

dūd-ı siyāh: *Kara duman.*

1. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı eksük degül bu **dūd-ı siyāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 4). [dūd-ı siyāh,]*

dūd-ı siyāh: *Kara duman. II Ah dumanı.*

1. Dāʾim eşk-i surḫile **dūd-ı siyāha** hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿuşşāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 7). [dūd-ı siyāha, -a]*
2. Bürüse **dūd-ı siyāhum** ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 3). [dūd-ı siyāhum, -um]*
3. Eger **dūd-ı siyāhumdan** ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 1). [dūd-ı siyāhumdan, -um, -dan]*

düğün bayrām ol: *Düğün bayram etmek, çok sevinmek, mutlu olmak.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem **dügün bayrām ola**
Küşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [dügün bayrām ola, -a]*
2. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn cām olur
Rūz-ı hicrān dem olur baña **dügün bayram olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 2). [dügün bayram olur, -ur]*

duḫter: *Kız. II Üzüm asması.*

1. Mey **duḫterini** zāhide virmeñ eri degül
Dürr-i ḥabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [duḫterini, -i, -n, -i]*

duḫter: *Kız. II Şarap.*

1. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey
Anuñ gibi yoḳ **duḫterüñe** merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 10). [duḫterüñe, -üñ, -e]*

duḫter: *Kız.*

1. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze **duḫter** gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [duḫter,]*

dükeli: *Hepsi, tamamı. II Dökmek.*

1. Bezm-i gülşende eşer ḳalmadı cām-ı Cemden
Götürüldi **dükeli** zevḳ ü ṣafā ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 2). [dükeli,]*

düken: *Tükenmek, bitmek, sona ermek.*

1. Giryem **dükenmez** iki gözüm ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [dükenmez, -mez]*
2. Dükenmez deştimişsin ey güzergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz menzil-i maḳṣūda irmek yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 3). [dükenmez, -mez]*

düket: *Tüketmek, bitirmek.*

1. Çün **düketdüñ** diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil ṣoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 1). [düketdüñ, -dü, -ñ]*

dülbend: *İnce ve seyrek dokunmuş bez. II Sarık.*

1. Ḳabā **dülbendini** görmez misin başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma semāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [dülbendini, -i, -n, -i]*

dülbend: *Tülbent, başa örtülen ince ve seyrek dokunmuş bez.*

1. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir ḳabāçe silimiş başdaġı **dülbendi** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 6). [dülbendi, -i]*

dün: *Tün, gece.*

1. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi **dün** u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 2). [dün,]*
2. Bāġbānā **dün** ü gün serv-i revān beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 1). [dün,]*
3. Esrāʿ **düninde** muştuladı saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [düninde, -i, -n, -de]*

dün: *Alçak, soysuz.*

1. Denī felek n'ola dünyā varursa her **dūna**
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna

(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [dūna, -a]

dün: *Gün, bir günlük zaman.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [dün,]
2. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [dün,]*
3. Uçurdı beñzümi **dün** yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 7). [dün,]*
4. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā **dün** ol
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [dün,]*
5. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [dün,]*
6. Bir aʿlā tīrüñe **dün** sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 9). [dün,]*
7. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil **dün**
Ne idi ol ṭarafda maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 3). [dün,]*
8. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [dün,]*
9. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [dün,]*
10. Dün doġdı **dünle** büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [dünle, -le]*
11. Dün ebr araya girmese yār üzre düşerdi
Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḫāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [dün,]*
12. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa **dün** gice
Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [dün,]*
13. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice
Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir **düni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 4). [düni, -i]*

dūn idi: *Alçak, aşağı.*

1. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dūn idi Bīsütūn vuḥūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 10). [dūn idi, -i, -di]*

dūn ol: *Alçak, soysuz olmak.*

1. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger **dūn olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [dūn olam, -am]*

dünbek: *Bekçi davulu, dümbelek.*

1. Dünbekīler eṣer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim merd-i ḳalender idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 5). [dünbekīler, -ī, -ler]*

dünki: *Dünkü.*

1. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā **dünki** ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [dünki,]*

dünki oġlan: *Dünkü çocuk, tecrübesiz, toy.*

1. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir **dünki oġlandur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 8). [dünki oġlandur, -dur]*
2. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 8). [dünki oġlansın, -sın]*

dünyā: *Dünya, felek.*

1. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi **dünyādan** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [dünyādan, -dan]*
2. Virme **dünyāya** Behiştī söz bahāristānını
Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [dünyāya, -y, -a]*
3. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri ġūle virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 27). [dünyā,]*
4. Gördüm ey dil minnet ister virmege **dünyā** murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [dünyā,]*

dünyā: *Dünya. II Herkes.*

1. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
   Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm **dünyā** bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [dünyā,]*

dünyā: *Dünya, âlem.*

1. Ẕerrece **dünyā** yüzini görmesem dirseñ eger
   Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 5). [dünyā,]*
2. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu **dünyāda**
   Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 9). [dünyāda, -da]*
3. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi **dünyāyı** terk idüp
   Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 5). [dünyāyı, -y, -ı]*
4. Keşf ider **dünyāyı** bir yerde ḳarār itmez göñül
   ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 5). [dünyāyı, -y, -ı]*
5. Virme **dünyāya** Behiştī ḫaẕer it göñlüñi kim
   Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [dünyāya, -y, -a]*
6. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı **dünyāda** baña
   Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 7). [dünyāda, -da]*
7. Behiştīyem baña **dünyā** serāy-ı dār-ı ġurbetdür
   Bu yād elde ḳarār itmekdenise rıḥletüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 9). [dünyā,]*
8. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
   Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 7). [dünyā,]*
9. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz **dünyāyı** seyr
   Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 1). [dünyāyı, -y, -ı]*
10. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları **dünyānuñ**
    Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [dünyānuñ, -n, -uñ]*
11. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
    Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [dünyā,]*
12. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo **dünyāyı**
    Şaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [dünyāyı, -y, -ı]*
13. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
    Künbed-i çarḫı yaḳup **dünyāyı** vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 6). [dünyāyı, -y, -ı]*
14. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
    Gerçi **dünyāyı** şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [dünyāyı, -y, -ı]*
15. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ **dünyā**
    Dil serāyında ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 7). [dünyā,]*
16. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
    Büsbütün **dünyāya** ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [dünyāya, -y, -a]*
17. Pīre-zen **dünyāya** baş egme göñül yoḫsa hemān
    Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 7). [dünyāya, -y, -a]*
18. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
    Başum alup giderdüm ben öte yanına **dünyānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 10). [dünyānuñ, -n, -uñ]*
19. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri yüri
    Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [dünyā, -dür]*
20. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline **dünyā** ehli
    Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [dünyā,]*
21. Behiştī āh-ı āteşnāküñi **dünyāya** bir dem ṣal
    Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 9). [dünyāya, -y, -a]*
22. Görmeyen sen Yūsuf-ı zībāyı **dünyādan** ʿazīz
    Çah-ı ẕillet içre ḳalsun görmesün dünyā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 3). [dünyādan, -dan]*
23. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 5). [dünyāya, -y, -a]*
24. Denī felek n'ola **dünyā** varursa her dūna
    Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [dünyā,]*
25. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā
    Naḳş it ki zīnet ola bu **dünyā** serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 10). [dünyā,]*

26. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki şevḳuñden
Fenāya virdi **dünyāyı** bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 6). [dünyāyı, -y, -ı]*

27. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [dünyāya, -y, -a]*

28. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [dünyāyı, -y, -ı]*

29. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 33). [dünyā,]*

30. Sāzumuz diñler felekde Zühre-i zehrā bizüm
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur bugün **dünyā** bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 2). [dünyā,]*

31. Bir alay mücrimlerüz zindānumuz **dünyā** bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [dünyā,]*

32. Ġam-ı ʿışḳuñ arar **dünyā** ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [dünyā,]*

33. Bu ḫüsn ile **dünyāyı** zebūn eyledi ʿışḳuñ
Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 3). [dünyāyı, -y, -ı]*

dünyā: *Dünya. II Müslümanlar.*

1. Dem-i ʿāṣūredür tecdīd olur **dünyā** bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [dünyā,]*

dünyā deger: *Dünyaya değer, çok kıymetli.*

1. Ki ḳoynumda bütün **dünyā deger** dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [dünyā deger,]*

dünyā ḳarañu: *Dünyası kararmak.*

1. Senden ayrılsam olur gözüme **dünyā ḳarañu**
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 3). [dünyā ḳarañu,]*

dünyādan el çek: *Dünyadan el çekmek, bir kenara çekilip topluma karışmamak.*

1. Şu kim **dünyādan el çekmiş** degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 3). [dünyādan el çekmiş, -miş]*

dünyāya gel: *Doğmak, yaşamaya başlamak.*

1. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek ṭīne
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [dünyāya gelen, -en]*

dünyā-yı dūn: *Alçak dünya.*

1. Ġam yime **dünyā-yı dūn** içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḫükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 9). [dünyā-yı dūn,]*

dünyā-yı dūn u dāne: *Basit ve aşağılık dünya.*

1. Dāmdur **dünyā-yı dūn u dānedür** cāh-ı cihān
Ey Behiştī key ṣaḳın aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 11). [dünyā-yı dūn u dānedür, -dür]*

dünyā-yı zer-bāft: *Sırmalı, altın işlemeli dünya.*

1. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña **dünyā-yı zer-bāftı** viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [dünyā-yı zer-bāftı, -ı]*

dünye: *Dünya, âlem.*

1. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu şīveyi eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10). [dünyede, -de]*

2. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī **dünyede** bir ravża-i cennet-misāl ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 10). [dünyede, -de]*

3. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa kūy-ı yārdan Āşkāra **dünyede** gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 10). [dünyede, -de]*

dünyede: *Hayatta, asla, kesinlikle.*

1. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi **dünyede** sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 10). [dünyede,]*

dur: *İnci.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese **dürler**

döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [dürler, -ler]*

2. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
   Ne ḳaṭre kim gele bir dāne **dür** hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [dür,]*
3. Eger gözüm gören şefḳat düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā **dürdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 4). [dürdür, -dür]*
4. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül şūfī velī
   Gel bizi gör ki bu zībā **dürlerüñ** deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 8). [dürlerüñ, -ler, -üñ]*
5. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
   Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [dür,]*
6. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı fażlı her ṭarafdan sen
   Sefīneñ **dürle** memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [dürle, -le]*

dur: *Dürmek, kapatmak.*

1. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
   Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri **dür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 10). [dür,]*

dur: *Durmak, susmak.*

1. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
   Giceler ṣubḥa degin **durmaz** o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [durmaz, -maz]*

dur: *Durmak, kalmak, beklemek.*

1. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ **durur** ki gözünden
   Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 5). [durur, -ur]*
2. Birḳaç ḥabāblar **durur** anda ḳıbāb-ı çarḫ
   Var eyle ʿışḳ baḫrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 7). [durur, -ur]*
3. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse n'ola
   Pādişehler daḫı olmamış **durur** ẕemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 6). [durur, -ur]*
4. Pençe-i bāz-ı himmetüñde yine
   Ey Behiştī kuşuñ **durur** ʿālem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 10). [durur, -ur]*
5. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş **durur**
   Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [durur, -ur]*

dur: *Uzak.*

1. Biz viṣālüñden senüñ **dūruz** dimek cāʿiz degül
   Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 5). [dūruz, -uz]*

dur: *Yer almak.*

1. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
   Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri **durur** ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [durur, -ur]*

dur: *İnci. II Gözyaşı.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña **dürler** niṣārından
   Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [dürler, -ler]*

dur: *Gözyaşı.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
   Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı **dür** çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [dür,]*

dur: *Dürmek, katlamak. II Gizlemek.*

1. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
   Yüzüñ **dürüp** āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [dürüp, -üp]*

dur: *Durmak, dikilmek.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış **durur** Ṭūbā bizüm
   İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 5). [durur, -ur]*

dūr eyle: *Uzak tutmak, uzaklaştırmak.*

1. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
   Neyler anuñ yanında nā-maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 7). [dūr eyleñ, -ñ]*

dūr id: *Uzak tutmak, uzaklaştırmak.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ diler
   Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 3). [dūr idüp, -üp]*

dūr kal: *Uzak kalmak, ulaşamamak.*

1. Ben irişdüm menzile Ferhād u Mecnūn

ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [dūr ḳaldı, -dı]*

dür mi ol: *İnci olur mu?*

1. Şāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya ṣadef **dür mi olur** ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 126). [dür mi olur, -ur]*

dūr ol: *Uzaklaşmak, uzak durmak.*

1. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḥṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [dūr ola, -a]*
2. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [dūr oldı, -dı]*
3. ʿAceb midür Behiştī dīdeden **dūr olmasa** bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 9). [dūr olmasa, -ma, -sa]*
4. Dil-rübāsından Behiştī ġālibā **dūr olmasun**
ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 9). [dūr olmasun, -ma, -sun]*
5. Ey Behiştī **dūr olup** bir laḥẓa kūy-ı yārdan
Āşkāra dünyede gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 9). [dūr olup, -up]*
6. Ḥalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 6). [dūr olur mı, -ur, -mı]*

dürc-i gevher-i ḥāl: *Hal cevherinin mücevher kutusu.*

1. Ola bir saṭrı genc-i dürr-i maḳāl
Birisi daḫı **dürc-i gevher-i ḥāl** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 22). [dürc-i gevher-i ḥāl,]*

dürd-āşām: *Şarabın tortusunu içen, kalender-meşrep.*

1. Niçe yıllar itmese her kim ki **dürd-āşāmlıḳ**
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [dürd-āşāmlıḳ, -lıḳ]*

dürdī-keş: *Şarabın tortusunu içen.*

1. Ṣūfiyem mescidde vü **dürdī-keşem** meyḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [dürdī-keşem, -em]*

dür-i güfte-i selmān: *Selman'ın sözünün incisi. II Selman (14.asırda yaşamış ünlü Fars şairi)'ın şiiri.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde **dür-i güfte-i Selmānı** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 12). [dür-i güfte-i selmānı, -ı]*

düril: *Dürülmek, kapanmak.*

1. Ġoncaveş ġamdan **dürilmiş** ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḥayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 5). [dürilmiş, -miş]*

düriş: *Çalışmak, çabalamak.*

1. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿaybı
Düriş ki setr idesin dāmenüñle câme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 6). [düriş,]*

düriş: *Çarpışmak, mücadele etmek.*

1. Ḫalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına **dürişse** beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [dürişse, -se]*

dürli: *Türlü, çeşitli.*

1. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil ġamuñla **dürli** rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 10). [dürli,]*

dürlü: *Türlü, çeşitli.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi **dürlü** leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 7). [dürlü,]*
2. Behiştī **dürlü** cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 9). [dürlü,]*
3. Biñ **dürlü** sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
Ḫālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 3). [dürlü,]*

dürlü dürlü: *Türlü türlü.*

1. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti var
Bu dehrüñ **dürlü dürlü** ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 2). [dürlü dürlü,]*
2. Ḳılmamaġa vefā Behiştīye
Dürlü dürlü bahāne eylersin *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 378, Mısra 10). [dürlü dürlü,]

dürr: *İnci.*

1. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
   Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ **dürr** ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [dürr,]*
2. Gülzāra geldükce niṣār itmege saña
   Gül kāsesini **dürrile** pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 4). [dürrile, -ile]*
3. Dişlerüñ **dürrin** görüp şermende olmasun diyü
   Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [dürrin, -in]*
4. Ḫaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir **dürr** ü mercān eylemiş
   Çeşm-i ʿāṣıḳdan ṣaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [dürr,]*
5. Mıṣr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
   Ey Behiştī lāzım oldı **dürr** ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 10). [dürr,]*
6. Vuṣlatuñ **dürrini** deryā-yı firāḳda senüñ
   Arayu arayu āḫirle hele bulduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 5). [dürrini, -i, -n, -i]*

dürr: *İnci. II Gözyaşı.*

1. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña öykündi senüñ
   Dürri gözden bıraġursam yeridür yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 6). [dürri, -i]*

dürr-i bī-ḥisāb: *Sayısız inci.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
   Bunca **dürr-i bī-ḥisābı** virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [dürr-i bī-ḥisābı, -ı]*

dürr-i eşk: *Gözyaşı incisi.*

1. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
   Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 4). [dürr-i eşküm, -üm]*
2. Sen şu bī-resm ḥarāmīsin eyā çeşmi siyāh
   Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 8). [dürr-i eşküm, -üm]*

dürr-i ferīd: *Eşsiz, eşi benzeri olmayan inci. II Sevgili.*

1. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger **dürr-i ferīdüm** var
   Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [dürr-i ferīdüm, -üm]*

dürr-i güher: *İnci.*

1. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
   Kīmyā ḫāk-i siyeh **dürr-i güher** ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [dürr-i güher,]*

dürr-i ḥabāb: *İri inci.*

1. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül
   Dürr-i ḥabābı şormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 2). [dürr-i ḥabābı, -ı]*

dürr-i kelām: *Söz incisi.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
   Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 9). [dürr-i kelāmuñ, -uñ]*

dürr-i nā-süfte: *Delinmemiş inci.*

1. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını ey nisbet iden
   Yüri yoḳ yere ʿinād eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 3). [dürr-i nā-süfteye, -y, -e]*

dürr-i naẓm: *İnci gibi şiir.*

1. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
   Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 10). [dürr-i naẓmuñ, -uñ]*
2. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
   Ṣafāsın **dürr-i naẓmuñ** çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 22). [dürr-i naẓmuñ, -uñ]*

dürr-i yetīm: *Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci. II Hz. Muhammet.*

1. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
   N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 21). [dürr-i yetīmisin, -i, -sin]*

dürük: *Dürük, kapalı.*

1. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
   Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi **dürük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [dürük,]*

düş: *Düşmek, sendelemek.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim

Yorulmış vādi-yi zaḥmetde **düşmiş** yāre
yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [düşmiş, -miş]*

2. Ger ṣunmasa **düşdükce** düşnām-ı lebüñ şerbet
Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [düşdükce, -dükce]

3. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uṣṣum gidüp **düşdüm**
Temāşā eyledüm Mūsī gibi ṣan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 3). [düşdüm, -dü, -m]*

düş: *Düşmek. II Yağmak.*

1. Bu aḳça aḳça **düşen** yeryüzine berf degül
Bahār ümīdi idüpdür sipihri sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 5). [düşen, -en]*

düş: *Düşmek. II Uğramak.*

1. Eger gözüm gören şefḳat **düşerse** sīne-i yāre
Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 3). [düşerse, -er, -se]*

düş: *Düşmek. II Eğilmek, secde etmek.*

1. Ṣol mest kim **düşüp** yüzini ḫāke urmaya
ʿUṣṣāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [düşüp, -üp]*

düş: *Düşmek, içine dalmak.*

1. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya **düşse** yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 6). [düşse, -se]*

2. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı **düşüp** gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [düşüp, -üp]*

3. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz **düşerdi** ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 2). [düşerdi, -er, -di]*

düş: *Rüya, hayal.*

1. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ **düşüñde**
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḫ∨āba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 7). [düşüñde, -üñ, -de]*

düş: *Yansımak, aksetmek.*

1. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi **düşüpdür** üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [düşüpdür, -üp, -dür]*

2. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ şanma
Leṭāfet ʿaḳsi **düşmişdür** nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 6). [düşmişdür, -miş, -dür]*

3. Kūhsāra çünki yāruñ ʿaḳs-ı ʿiẕārı **düşdi**
Eşkinden aña rūy-ı lāle ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 1). [düşdi, -di]*

düş: *Girmek, bulaşmak, gark olmak.*

1. Dünyāya gelen ey dil çün **düşse** gerek ṭīne
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [düşse, -se]*

2. Benüm peymāne-i ʿışḳa **düşüpdür** defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 7). [düşüpdür, -üp, -dür]*

düş: *Düşmek, yıkılmak, çökmek.*

1. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẕar ḳıldı baña vü didi **düşer** üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [düşer, -er]*

düş: *Yola düşmek.*

1. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı **düşem** gibi Mecnūn ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [düşem, -em]*

düş: *Denk gelmek, rast gelmek.*

1. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Şāyed bir ehl-i ẕevḳe **düşe** bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 10). [düşe, -e]*

2. ʿIşḳuñ şerārı **düşse** aña aḫkeri degül
Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 1). [düşse, -se]*

3. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
Dest-i şāha **düşse** ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 10). [düşse, -se]*

4. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ eline **düşdi** ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [düşdi, -di]*

5. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine **düşdi** ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [düşdi, -di]*

6. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre

Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [düşdi, -di]*

7. Dün ebr araya girmese yār üzre **düşerdi** Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [düşerdi, -er, -di]*

düş: *Yayılmak, kaplamak.*

1. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında midād Ḳaṣr-ı cennet üzre **düşmiş** sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 10). [düşmiş, -miş]*

düş: *Üstüne düşmek, ilgi göstermek.*

1. Uṣṣum gider önüñde **düşdükce** baña sevgüñ
Bir merd-i mürde gūyā yek fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 3). [düşdükce, -dükce]*

düş: *Düş, rüya.*

1. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu gice **düşde** Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [düşde, -de]*

düş: *Meyletmek, gönül vermek.*

1. Şemʿe **düşmek** çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [düşmek, -mek]*

2. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle **düşdi**
Aġlarken işitdi anı bülbül güle **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [düşdi, -di]*

3. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle **düşdi**
Aġlarken işitdi anı bülbül güle **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 2). [düşdi, -di]*

4. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [düşdi, -di]*

5. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan müle **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [düşdi, -di]*

6. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 49). [düşme, -me]*

düş: *Düşmek, nasip olmak.*

1. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı
Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 8). [düşdi, -di]*

düş: *Düşmek, inmek.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya **düşe** muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [düşe, -e]*

2. Ter **düşer** cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [düşer, -er]*

3. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
Didi Behişti neden **düşdi** anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [düşdi, -di]*

4. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme keşret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba **düşse** bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [düşse, -se]*

5. Güm itdügince Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi eşk
Ben anı beñzedürem baḥre **düşmiş** altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 10). [düşmiş, -miş]*

6. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [düşdi, -di]*

7. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm ḳararı **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [düşdi, -di]*

8. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule **düşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 6). [düşdi, -di]*

9. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne göremez
Ḫāk-i pāk içre **düşen** dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 8). [düşen, -en]*

10. ʿīşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke **düşmiş** ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [düşmiş, -miş]*

düş: *Düşmek, kendini atmak.*

1. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [düşüpdür, -üp, -dür]*

düş: *Duş, yıkanma.*

1. Dest-i dellāki görüp ol zülf-i ʿanber-fāmda

Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı **duşa** ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 2). [duşa, -a]*

düş: *Düşmek, uğramak, yer bulmak.*

1. Serde mū aġardı serd oldı hevā şimden girü
   Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [düşdi, -di]*

düşde gör: *Rüyada görmek.*

1. Bu gice ṭāliʿümde sen māhı
   Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 6). [düşde gördüm, -dü, -m]*
2. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
   Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [düşde gördüm, -dü, -m]*
3. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam n'ola
   Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 8). [düşde görmezem, -mez, -em]*
4. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
   İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek ol ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 7). [düşde görsem, -se, -m]*

düşman: *Düşman. II Rakip.*

1. Gördi kūyında Behiştī **düşmanı** ḳan aġladı
   Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 1). [düşmanı, -ı]*

düşmen: *Hasım, rakip, dost olmayan.*

1. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı **düşmen** görsen
   ʿIşkuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [düşmen,]*
2. Çün bahārıdur Behiştī Vizenüñ
   Çorluda **düşmenlerüm** itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 10). [düşmenlerüm, -ler, -üm]*

düşmen: *Düşman. II Rakip.*

1. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
   Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 3). [düşmen,]*
2. Göñlüm senüñle ben yalıñuz ḳaldum ey ḥabīb
   Düşmenlerüm de bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 2). [düşmenlerüm, -ler, -üm]*
3. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
   Rū-be-rū **düşmenine** kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 8). [düşmenine, -i, -n, -e]*
4. Ḫayālüñ żīḳı **düşmenden** kesilmez çāresiz ḳaldum
   Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 5). [düşmenden, -den]*
5. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
   Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [düşmenüñ, -üñ]*
6. Her ḳaçan **düşmen** seferden eylese şehre ḳudūm
   Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [düşmen,]*
7. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded **düşmen** beni
   Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [düşmen,]*
8. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı kim
   Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 8). [düşmenümdür, -üm, -dür]*
9. Ben fürḳatüñde yandum **düşmen** viṣāle irdi
   Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 1). [düşmen,]*
10. Eflāk senüñ **düşmenüñi** ṣalmaġa ḫāke Daḳmış meh-i nevden beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 105). [düşmenüñi, -üñ, -i]*

düşmen-i bed-gevher: *Kötü cevherli düşman. II Tabiatı, mayası kötü insan.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
   Bu cihān ḥalḳını hep **düşmen-i bed-gevher** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [düşmen-i bed-gevher,]*

düşmen-i gül: *Gül düşmanı. II Sofu.*

1. Ġavġālar olur **düşmen-i gül** yanuma gelse
   Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 5). [düşmen-i gül,]*

düşmenligi it: *Düşmanlık etmek.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem dirdüñ
   Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 8). [düşmenligi itdüñ, -dü, -ñ]*

düşmenlik id: *Düşmanlık etmek, kötü davranmak.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra **düşmenlik idem** dirdüñ
   Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 7). [düşmenlik idem, -em]*

düşnām: *Sövme, ayıplama, tan.*

1. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
   Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 7). [düşnāmlar, -lar]*
2. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
   Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 7). [düşnāmlar, -lar]*

düşnām-ı leb: *Dudağının ayıplaması.*

1. Ger ṣunmasa düşdükce **düşnām-ı lebüñ** şerbet
   Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [düşnām-ı lebüñ, -üñ]*

düşnām-ı yār: *Sevgilinin sövmesi, ayıplaması.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim
   Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5). [düşnām-ı yārdan, -dan]*

düşüp dur: *Düşmek, girmek.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
   Cānā meger gözine ḳandüñ **düşüp durur** çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [düşüp durur, -ur]*

düşür-: *Düşürmek.*

1. Eşkümi rāha **düşürmek** dilese n'ola gözüm
   Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [düşürmek, -mek]*

dü-tā it: *İki büklüm etmek.*

1. Ḳapuñda büküp ḳaddüm meh gibi **dü-tā itdüñ**
   Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [dü-tā itdüñ, -dü, -ñ]*

düz: *Düzmek, biriktirmek.*

1. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam **düzdi** vīrān eylemiş
   Gönli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [düzdi, -di]*

düz: *Söylemek, ortaya koymak.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd şāʿirsin
   Fikirsiz bikr-i maʿnālar **düzersin** kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 10). [düzersin, -er, -sin]*

dūzah: *Cehennem.*

1. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar
   Lehebī **dūzaḫın** altına zehebler ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 10). [dūzaḫın, -ın]*

düzd: *Hırsız.*

1. Ecel **düzdi** irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
   Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [düzdi, -i]*

düzd-i çeşm: *Göz hırsızı.*

1. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
   Ten ḥiṣārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 9). [düzd-i çeşminden, -i, -n, -den]*

düzd-i hevā: *Heves hırsızı.*

1. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile muḥkem
   Tā-varın anuñ **düzd-i hevā** itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 32). [düzd-i hevā,]*

düzd-i siyehkār: *Siyahlı hırsız.*

1. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar menem
   Aṣ'lacaḳ işler ider **düzd-i siyehkār** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [düzd-i siyehkār,]*

düzed: *Düzenlemek, tertip etmek.*

1. Her şeb yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
   Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ **düzedür** zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 22). [düzedür, -ür]*

düzine: *Çok sayıda, fazlaca kişi.*

1. Her ki sevsün gören diyü **düzine**
   Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 1). [düzine,]*

E

e: *Ey.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
   Üstüm alup ṭurur gör **e** çü künbed-i kebūd
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [e,]
2. Yüzümüze gel **e** baḳmadı ġoncamuz hergiz
   Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 9). [e,]
3. Gel **e** inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
   Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [e,]*
4. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör **e**
   Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 9). [e,]
5. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
   Gör **e** eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [e,]*
6. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
   Gör **e** billāhi Behiştī nice abdāl olmış
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [e,]
7. Gel **e** baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
   Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [e,]
8. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere
   Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm yeter **e** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [e,]*
9. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
   Göster **e** daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ var ise
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [e,]
10. Gör **e** billāhi Behiştī ol yaban alçaġını
    Ḳaṣd idermiş baḫş ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [e,]*
11. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
    Be-hey āfet biricük söyle **e** aġzuñ yoḳ mı
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [e,]

e: *Hadi.*

1. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
   Ey benüm rūḥ-ı revānum gel **e** incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 8). [e,]*

e bāri: *Hadi artık.*

1. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel **e bāri**
   Didi Behişti neden düşdi anda peykānum
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 9). [e bāri,]

ebed: *Ebedî, sonsuz.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
   Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [ebed,]*

ebedī: *Ebedî, sonsuz.*

1. Siper-āsā **ebedī** dönmedi müjġānuñdan
   Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [ebedī,]*
2. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş ölmez **ebedī**
   Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 5). [ebedī,]*
3. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
   Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar **ebedī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [ebedī,]*
4. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp
   Ġayrı gülşenlere her-dem gül-i ḫandān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 9). [ebedī,]*

ebkār: *Söylenmemiş söz.*

1. Nükte **ebkārını** zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
   Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [ebkārını, -ı, -n, -ı]*
2. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
   Māʿnā **ebkārını** nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [ebkārını, -ı, -n, -ı]*
3. Ey Behiştī maʿni **ebkārın** ne raʿnā beslemiş
   Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [ebkārın, -ın]*

ebkār-ı perī: *El değmemiş peri.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
   Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 10). [ebkār-ı perīdür, -dür]*

ebleh: *Akılsız, ahmak.*

1. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
   Gör e **eblehligin** ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [eblehligin, -lig, -in]*
2. Cām-ı cünün nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
   Ṭaʿn iden **ebleh** delüdür ʿāḳıl u hūşyār

menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [ebleh,]*

eblehlig: *Eblehlik, saflık.*

1. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün
Behiştiyā gör e **eblehligüm** inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 10). [eblehligüm, -üm]*

ebr: *Bulut, sehâb.*

1. Maḥbūb sanma ḥaddüñle **ebrūñ**
Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [ebrūñ, -ūñ]*
2. Dün **ebr** araya girmese yār üzre düşerdi
Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [ebr,]*
3. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre **ebr** olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [ebr,]*
4. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün **ebre** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [ebre, -e]*

ebr-i bahār: *Bahar bulutu.*

1. Oldı bād-ı ṣabā şükūfe-niṣār
Ravżalarda ḳurıldı **ebr-i bahār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 4). [ebr-i bahār,]*

ebr-i bārān: *Yağmur bulutu.*

1. İḥāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma **ebr-i bārāndur**
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 3). [ebr-i bārāndur, -dur]*

ebr-i bārān: *Yağmur bulutu. II Âşığın yaş dolu gözü.*

1. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol yārüñ
Ḳararup **ebr-i bārānı** yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 2). [ebr-i bārānı, -ı]*

ebr-i berf: *Kar bulutu.*

1. Yāruñ niṣār-ı sīm ider üstine **ebr-i berf**
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 5). [ebr-i berf,]*

ebr-i dürr-i āb-dār: *Parlak, güzel, zarif inci bulutu.*

1. Ġonca bikre zeyn ider meşşāṭa-i bād-ı sabā
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 4). [ebr-i dürr-i āb-dār,]*

ebr-i ġabrā: *Yeryüzü bulutu.*

1. Felek deryāsını gözden geçürse **ebr-i ġabrāyı**
Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 3). [ebr-i ġabrāyı, -y, -ı]*

ebr-i kākül: *Saç bulutu.*

1. İtdükce **ebr-i kākülile** gün yüzin nihān
Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 3). [ebr-i kākülile, -ile]*

ebr-i siyāh: *Kara bulut.*

1. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı mū-tāb-ı felek **ebr-i siyāhı** aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 4). [ebr-i siyāhı, -ı]*

ebr-i ẓulmet: *Zulmet bulutu.*

1. Cihāna **ebr-i ẓulmet** ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde sebze içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 3). [ebr-i ẓulmet,]*

ebrişīm: *Bükülmüş ipekten iplik.*

1. Yāreye **ebrişīm** götürmez iken
İnce meyden biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 3). [ebrişīm,]*

ebrū: *Kaş.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde **ebrūlarla** ol çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [ebrūlarla, -lar, -la]*
2. Beñzedügiyçün hilāl **ebrūña** ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 3). [ebrūña, -ñ, -a]*
3. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār **ebrū** virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [ebrū,]*
4. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları **ebrūları** Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 5). [ebrūları, -lar, -ı]*
5. Kemān **ebrūña** ṭaʿn itmiş anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 5). [ebrūña, -ñ,*

-a]

6. Mihrāb-ı mescid ey meh **ebrūñı** ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [ebrūñı, -ñ, -ı]*
7. Ben rūze güni görsem **ebrūsı** hilālini ʿīd olduġına ol gün bir z̲errece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 7). [ebrūsı, -s, -ı]*
8. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 2). [ebrūña, -ñ, -a]*
9. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü ġam eyler beni **ebrūlaruñ** gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 2). [ebrūlaruñ, -lar, -uñ]*
10. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger **ebrūsına** ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 8). [ebrūsına, -s, -ı, -n, -a]*
11. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 8). [ebrūlaruñuñ, -lar, -uñ, -uñ]*
12. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur **ebrūñ** oldı miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [ebrūñ, -ñ]*
13. Çekemezken iki **ebrūlaruñuñ** çillesini Çār-ebrū oluyor ḳaşı kemānum giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 1). [ebrūlaruñuñ, -lar, -uñ, -uñ]*

ebrū-yı yār: *Sevgilinin kaşı.*

1. İtdüm şuʿā-ı çeşmümi **ebrū-yı yāre** rāst Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 5). [ebrū-yı yāre, -e]*

ebrveş: *Bulut gibi.*

1. Kimüñ kim **ebrveş** āhı sipihre reh-güz̲ār itmez
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [ebrveş,]*

ebsem: *Susmuş, sessiz.*

1. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi **ebsem** ʿaselden yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [ebsem,]*

ebsem ol: *Suskun olmak, sessiz kalmak.*

1. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut **ebsem ol**
Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 5). [ebsem ol,]*

ebsem tur: *Sessiz kalmak, sakin durmak.*

1. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 6). [ebsem ṭuram, -am]*

ebyāt: *Beyitler.*

1. Ey Behiştī olmış **ebyātuñ** süṭūrında midād
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [ebyātuñ, -uñ]*

ebyāt-ı nāzüki: *Latif, hoş beyitler.*

1. Hemvāredür Behiştīnüñ **ebyāt-ı nāzüki** Beş barmaġuñ tefāvüti ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 9). [ebyāt-ı nāzüki, -i]*

ecdād: *Cedler, atalar, dedeler.*

1. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 3). [ecdādını, -ı, -n, -ı]*

ecel: *Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.*

1. Ecel cāmın elüñden içse itmez Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 9). [ecel,]*
2. Beni çekerdi lebüñden gelen kelām-ı lez̲īz̲ Ecel şarābını ṣundı baña bu cām-ı lez̲īz̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 2). [ecel,]*
3. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān ṣanma **ecel** derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 4). [ecel,]*
4. Hecrüñde ölüm vaḳti lez̲z̲etlü **ecelcikdür** Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [ecelcikdür, -cik, -dür]*
5. Ger hücūm eyler ise bir gün **ecel** yaġıları Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 7). [ecel,]*
6. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [ecel, -a]*
7. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn

Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 5). [ecel,]*

8. Anuñçün vuṣlata ʿāṣıḳ ṣitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 2). [ecelden, -den]*
9. Feṯḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl **ecel** virse Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [ecel,]*
10. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür **ecel** cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [ecel,]*
11. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla **ecel** murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [ecel,]*
12. Ecele ṣanma Behiştī ola ḥikmet ḫāʾil
Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 9). [ecele, -e]*
13. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey **ecel** ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [ecel,]*
14. Nerd-bān oldı **ecel** ḳasrına żaʿfile tenüm
Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [ecel,]*
15. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün **ecel** Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [ecel,]*

ecl: *Sebep, neden.*

1. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek **eclīçün**
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [eclīçün, -īçün]*

ecniḥa: *Kanatlar.*

1. Biñ **ecniḥası** olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [ecniḥası, -s, -ı]*

ecsād-ı ādem: *İnsan bedenleri.*

1. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür **ecsād-ı ādem** yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 6). [ecsād-ı ādem,]*

eczā: *Cüz, parça, kısım. II Beden.*

1. Yaḳarsa şevḳuñ odı ẕerre ẕerre **eczāmı**
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [eczāmı, -m, -ı]*

edā it: *Yerine getirmek, yapmak.*

1. Biz saña bir dil ile medḥ ü ṯenā itmek güç
Ḳādir olmaduġını ādem **edā itmek** güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 2). [edā itmek, -mek]*

edā kıl: *İfa etmek, yerine getirmek, eda etmek, kılmak.*

1. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿṯīr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [edā ḳılduñ, -du, -ñ]*
2. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 6). [edā ḳıluram, -ur, -am]*

edeb: *Edep, terbiye.*

1. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden **edeb**
Dil ġamuñla dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 9). [edeb,]*
2. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı şāḥib
Senden urınmaġıle **edeb** tācın ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 86). [edeb,]*

edeb: *Edep, terbiye. II Yakışır.*

1. Esrār ile mülemmā olan berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa **edeb** degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 8). [edeb,]*

edebsüz: *Edepsiz, terbiyesiz.*

1. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [edebsüzdür, -dür]*

edīb: *Güzel ve sanatlı söz söyleyen.*

1. Ehl-i ʿışḳı ayaġa bandurmadın
Rūy-ı cānāndan elin çeksün **edīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 8). [edīb,]*
2. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise **edīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 6). [edīb,]*

ednā: *Aşağı, adi. II Fakir.*

1. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir **ednā** cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 4). [ednā,]*

ednā: *Aşağı, adi, basit.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ ʿIşḳ Ferhādını bir **ednā** ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 6). [ednā,]*
2. Ḥāle baḳsañ ṣūretā **ednādan** ednāyuz velī ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [ednādan, -dan]*
3. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan **ednāyuz** velī ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [ednāyuz, -y, -uz]*
4. Cihān ʿanḳāların **ednā** megesce ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [ednā,]*
5. Cihān ʿanḳāların **ednā** megesce ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [ednā,]*
6. Eger zāhidden olsa çekdigüm bīm
Eñ **ednāsında** cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 2). [ednāsında, -sı, -n, -da]*
7. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet **ednāyem**
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿazīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 5). [ednāyem, -y, -em]*
8. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem **ednādur** ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [ednādur, -dur]*

ednā: *Zayıf, aciz.*

1. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ Ednā ḳuluñuñ yerini eflākden aʿlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 18). [ednā,]*

efendi: *Efendi. II Sevgili.*

1. Şöyle baḳma **efendi** biz de ḳuluz
Bize de bir naẓar ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 5). [efendi,]*
2. Zaḫm-ı şemşīr ururs a ben ḳulına
Ḳuvvet olsun **efendimüñ** ḳolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 2). [efendimüñ, -m, -üñ]*
3. Böyle ḫāk itme **efendi** yoluña cān vireni
Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 15). [efendi,]*

efendi: *Efendi, bey.*

1. Behiştī bendeñi öldür **efendi** tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [efendi,]*
2. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 6). [efendisinden, -si, -n, -den]*
3. Cezālar eyleyicek cürmise seni sevmek
Efendi cümleden artuḳ baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 4). [efendi,]*
4. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı göñlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [efendi,]*
5. Baḳma **efendi** ẓāhiri olduġına ḥarāb
Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 103). [efendi,]*
6. Yüz süregeldüm **efendi** ḳapuña himmet uma
Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 13). [efendi,]*

efendü: *Efendi. II Sevgili.*

1. Ḳuldur diyü mezāda ḳoyup ṣatsalar beni
Alur gözile itmez **efendüm** baña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 8). [efendüm, -m]*
2. ʿAzm iden gülzāra serv-i ser-bülendümdür benüm
Seyr iden āzāde-ḳadlerle **efendümdür** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 2). [efendümdür, -m, -dür]*
3. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it **efendüñden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [efendüñden, -ñ, -den]*

efendü: *Efendi, bey.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār **efendüm** şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 10). [efendüm, -m]*
2. Efendüm devletüm şāhum Memi şāh Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [efendüm, -m]*

efġān: *Feryat, figan.*

1. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
Serv dūd-ı āhı bülbül nālesi **efġānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [efġānıdur, -ı, -dur]*

2. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu **efġāndan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 6). [efġāndan, -dan]*

efġān eyle: *Figan etmek, bağırarak ağlamak, inlemek.*

1. Bikriken gülşende ḥamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı Behiştī bülbül **efġān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 10). [efġān eylemiş, -miş]*

efġān it: *Figan etmek, inlemek.*

1. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar **efġān itdiler**
Ġoncalar ser-mest olup çāk-i girībān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 1). [efġān itdiler, -di, -ler]*

eflāk: *Felekler, gökyüzü.*

1. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege diyü
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 3). [eflāk,]*

2. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim **eflākde**
Ay u gün ḥākister içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 7). [eflākde, -de]*

3. ʿAṣā-yı āhı **eflāke** gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [eflāke, -e]*

4. ʿAṣā-yı āhı **eflāke** gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [eflāke, -e]*

5. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün **eflāke** zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [eflāke, -e]*

6. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ
Ednā ḳuluñuñ yerini **eflākden** aʿlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 18). [eflākden, -den]*

7. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
Yaḳar **eflāki** yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 84). [eflāki, -i]*

eflāk: *Baht, talih.*

1. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü **eflākden** ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [eflākden, -den]*

2. Eflāk senüñ düşmenüñi şalmaġa ḫāke Daḳmış meh-i nevden beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 105). [eflāk,]*

eflāk: *Felek.*

1. Bize ḳahr itdüġine göre hele biz daḫı
Āh ile başına odlar yaḳaruz **eflāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 6). [eflāküñ, -üñ]*

2. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem **eflākden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 8). [eflākden, -den]*

3. Ḳara yer itmek olur **eflāki** āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [eflāki, -i]*

4. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ **eflākden** biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [eflākden, -den]*

5. Çıḳdı ʿasker mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña **eflākden** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 18). [eflākden, -den]*

6. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı **eflāke** ser-ā-ser peyk-i āhum cūst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 6). [eflāke, -e]*

eflāk-i āstān: *Makamın feleği.*

1. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara maḥabbet semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 3). [eflāk-i āstānuña,]*

eflāk-i melāḥat: *Güzellik feleği.*

1. Yār **eflāk-i melāḥatde** melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [eflāk-i melāḥatde, -de]*

eflāk-i saʿādet: *Mutluluk felekleri.*

1. Ḳapuñda büküp ḳaddüm meh gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 2). [eflāk-i saʿādetde, -de]*

efsāne: *Efsane. II Asılsız söz, dedikodu.*

1. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
Vāʿiẓ sözi yanumda **efsānedür** nedendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [efsānedür, -dür]

efsāne: *Efsane, hikâye.*

1. Cān u diller ceẕb ider **efsānesi** efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 9). [efsānesi, -s, -i]*

efser-i surḫ: *Kırmızı taç.*

1. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 2). [efser-i surḫile, -ile]

efser-i zer: *Altın taç.*

1. Şuʿle kim şemʿüñ başında **efser-i zer** gibidür
Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [efser-i zer,]*

efsūn: *Sihir, büyü.*

1. Cān u diller ceẕb ider efsānesi **efsūn** gibi
Ol Behiştī didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 9). [efsūn,]*
2. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül **efsūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [efsūn,]*

efvāh: *Ağızlar. II Ağyar.*

1. Āvāze-i viṣāl ki **efvāhdan** gelür
Hīç aṣlı yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 9). [efvāhdan, -dan]

efyūn: *Afyon, haşhaştan çıkan uyutucu bir madde.*

1. Ne umar yārdan aġyār …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh **efyūn** dökile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 6). [efyūn,]

efżal: *Daha faziletli.*

1. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
ʿÖmr-i hezār-sāleden **efżaldür** ol menām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [efżaldür, -dür]

eg: *Eğleme, avutma.*

1. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ **egleri**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 4). [egleri, -ler, -i]

egir: *İğ ile bükerek iplik durumuna getirmek.*

1. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
Bir ʿavret ere ḫīle ile iplik **egirdür**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 8). [egirdür, -dür]

egle: *Eğlemek, avutmak.*

1. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 10). [egleyen, -y, -en]*
2. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm **egleri**
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri
(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [egleri, -r, -i]

eglen: *Oyalanmak, ağırdan almak.*

1. Çü gitdüñüz yine **eglenmeñ** anda tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [eglenmeñ, -me, -ñ]

eglen: *Eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.*

1. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan
Göñlümüz **eglenmez** uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 2). [eglenmez, -mez]*
2. Göñlüm **eglenmez** varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [eglenmez, -mez]*
3. Sensüz kimüñle **eglene** āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 1). [eglene, -e]

eglen: *Durmak, beklemek.*

1. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde **eglenmez** müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [eglenmez, -mez]*

eglen: *Oyalanmak, vakit geçirmek.*

1. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile **eglenmez**
Senüñ şīveñ görenler degme yārān ile **eglenmez** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 1). [eglenmez, -mez]*
2. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile **eglenmez**
Senüñ şīveñ görenler degme yārān ile

eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [eglenmez, -mez]*

3. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla **eglenmez** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [eglenmez, -mez]*

4. Ḫużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile **eglenmez** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [eglenmez, -mez]*

eglence: *Eğlence, eğlenme.*

1. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [eglencesi, -s, -i]*

2. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil **eglencesi** bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [eglencesi, -s, -i]*

3. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı **eglence**
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [eglence,]*

4. Geh olur kūşe-i ʿuzletde ẕikru'llāhum **eglence**
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum **eglence** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 8). [eglence,]*

5. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum **eglence**
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 9). [eglence,]*

eglence eyle: *Eğlendirmek.*

1. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 6). [eglence eyler, -r]*

eglence gel: *Gülünecek, gönül eğlendirecek duruma gelme.II Basit, anlaşılması kolay.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın nā-dān
Bu pek **eglence gelür** lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 6). [eglence gelür, -ür]*

eglence ol: *Eğlence olmak, gönlü şenlendirmek.*

1. Özler göñül viṣālüñi irmek muḥāl aña
Eglence ola gibi ölince bu ḥāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 2). [eglence ola, -a]*

2. Geh olur kūşe-i ʿuzletde ẕikru'llāhum eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 7). [eglence olur, -ur]*

egn: *Sırt.*

1. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa **egnümde** külāhum serdedür
Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [egnümde, -üm, -de]*

2. Fürḳat bu benüm **egnüme** giydürdügi şāli ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 1). [egnüme, -üm, -e]*

egnüme al: *Sırta almak, giyinmek.*

1. Ġam ḫırḳasını **egnüme alsam** ʿaceb degül
Evvelden eski ʿādetidür ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 7). [egnüme alsam, -sa, -m]*

ehak: *Layık, yakışır.*

1. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er **eḥaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [eḥaḳ,]*

ehl: *Bir işin ustası, o işte becerikli, maharetli, ehliyetli, muktedir, yeterli kimse.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl **ehlini** sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [ehlini, -i, -n, -i]*

2. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl Faẕl **ehline** taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [ehline, -i, -n, -e]*

3. Bir ḫāl olur güzelde kim **ehli** añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 7). [ehli, -i]*

4. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam **ehline** müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [ehline, -i, -n, -e]*

5. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḫāl **ehlinüñ** ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

6. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
Ḫarābāt **ehli** içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [ehli, -i]*

7. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Başīret **ehline** peydā olur şitāda bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2).*

[ehline, -i, -n, -e]

8. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ **ehli** melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [ehli, -i]*

9. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat **ehli** içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6). [ehli, -i]*

10. ʿIşḳ **ehlinüñ** mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

11. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿişret **ehline** hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 2). [ehline, -i, -n, -e]*

12. ʿIşḳ **ehli** neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [ehli, -i]*

13. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿazīz
Himmet **ehline** görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 2). [ehline, -i, -n, -e]*

14. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
Saʿādet **ehlidür** ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [ehlidür, -i, -dür]*

15. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger
Rāsti biz işbu ṣıfat **ehlinüñ** aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 4). [ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

16. Biri derd **ehlinüñ** bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

17. Maḥabbet **ehline** her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [ehline, -i, -n, -e]*

18. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer **ehline** ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [ehline, -i, -n, -e]*

19. Şiʿr-i Behiştīye ḥased **ehli** nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [ehli, -i]*

20. ʿIşḳ **ehli** olan göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 3). [ehli, -i]*

21. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār **ehli** çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [ehli, -i]*

22. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā **ehli**
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [ehli, -i]*

23. Ṣorudursa n'ola faḳr **ehline** dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [ehline, -i, -n, -e]*

24. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet **ehlinüñ** ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

25. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ
Zekā **ehli** olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [ehli, -i]*

26. Cümle belāġat **ehli** Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda şevḳile itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 9). [ehli, -i]*

27. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet **ehli** üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [ehli, -i]*

28. Ḳıldı bezm **ehlini** zencīre dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 7). [ehlini, -i, -n, -i]*

29. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā **ehli** olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [ehli, -i]*

30. Dil **ehline** dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [ehline, -i, -n, -e]*

31. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳānīʿ olaldan
Tecemmül **ehli** reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [ehli, -i]*

32. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet **ehli** ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [ehli, -i]*

33. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar **ehliyem** aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [ehliyem, -i, -y, -em]*

34. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar ṣu gibi göñlüm ṣāfī

Ki ṣafā **ehli** olan derde degişmez ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [ehli, -i]*

35. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
Cennet **ehli** vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [ehli, -i]*

36. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ **ehli** gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [ehli, -i]*

37. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt **ehli** ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [ehli, -i]*

38. Ḳāl u ḳīl **ehli** ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 23). [ehli, -i]*

39. Meclis **ehlini** şādmān eyle
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [ehlini, -i, -n, -i]*

40. Saltanat yitmez mi bezm **ehli** ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 1). [ehli,]*

41. Ey Behiştī ḥāl-baḫş eyle belīġ eşʿāruñı
İstimāʿ itdükce ẕevḳ **ehli** duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 10). [ehli,]*

42. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet **ehlidür**
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [ehlidür, -dür]*

43. Ṣanma ḥüsn **ehli** hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḥı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [ehli,]*

44. Göñül şehrindeki ġam bir fesād **ehli** levend ancaḳ
Ḫużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [ehli,]*

45. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt **ehliyüz**
Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş ḫarābāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 1). [ehliyüz, -y, -üz]*

46. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt **ehliyüz**
Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş ḫarābāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 2). [ehliyüz, -y, -üz]*

47. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola ḥācāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [ehliyüz, -y, -üz]*

48. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [ehliyüz, -y, -üz]*

49. Ḥāle baḳsañ şūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [ehliyüz, -y, -üz]*

50. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt **ehliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 10). [ehliyüz, -y, -üz]*

ehl: *Ehil, erbap. II Şair.*

1. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm **ehli**
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [ehli, -i]*

ehl: *Sakin, oturan.*

1. İtmez maḥalleñ **ehli** taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [ehli, -i]*

ehl-i belā: *Bela, sıkıntı ehli.*

1. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan **ehl-i belānuñ** zaḥmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 6). [ehl-i belānuñ, -n, -uñ]*

ehl-i beyt: *Ehlibeyt.*

1. Dirīġ ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān
Revā mı **ehl-i beyti** eylemeklik böyle sergerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 16). [ehl-i beyti, -i]*

ehl-i beyt: *Ehlibeyt. II Hz. Muhammed'in kızı Hz. Fatma, damadı Hz. Ali ve onların evlatlarının dahil olduğu ailesi.*

1. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun **ehl-i beytin** māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 10). [ehl-i beytin, -in]*

ehl-i bezm: *Meclis ehli.*

1. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 9). [ehl-i bezm,]*

2. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 2). [ehl-i bezme, -e]*

ehl-i bezm: *İşret meclisi ehli. II Âşıklar.*

1. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [ehl-i bezm,]*

2. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede **ehl-i bezmi**
Bir ayaġını çeker var mı mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 5). [ehl-i bezmi, -i]*

ehl-i cennet: *Cennet ehli.*

1. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur **ehl-i cennete** ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [ehl-i cennete, -e]*

ehl-i cennet: *Cennet ehli. II Behiştî.*

1. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur **ehl-i cennete** ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [ehl-i cennete, -e]*

ehl-i derd: *Dert ehli, âşık.*

1. Gösterdi **ehl-i derde** ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi Behiştī bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 9). [ehl-i derde, -e]*

ehl-i dil: *Gönül ehli.*

1. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her **ehl-i dilden** kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [ehl-i dilden, -den]*

ehl-i dil: *Gönül ehli. II Âşıklar.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı **ehl-i dile** cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [ehl-i dile, -e]*

2. Gördüm ki virmez **ehl-i dile** muḥtesib ḫużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [ehl-i dile, -e]*

3. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur **ehl-i dile** nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 4). [ehl-i dile, -e]*

4. Behiştī bulduġuñ **ehl-i dile** benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 9). [ehl-i dile, -e]*

5. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿaceb degül
Zaḫmet degüldür **ehl-i dile** āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 6). [ehl-i dile, -e]*

6. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [ehl-i diller, -ler]*

7. Ehl-i diller nālemi maʿẕūr ṭutsunlar ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [ehl-i diller, -ler]*

8. Ey Behiştī **ehl-i diller** benden ister şiʿr-i ter
Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 11). [ehl-i diller, -ler]*

9. Görüp Behişti didi genc-i ḫüsnüñ ejderini
Bu ḫānmānını **ehl-i dilüñ** ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 10). [ehl-i dilüñ, -üñ]*

10. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 2). [ehl-i dilüñ, -üñ]*

11. Cihānda **ehl-i dilüñ** başı üzre yer bulasın
Yuyup derūnuñı pāk eyleseñ ʿimāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 7). [ehl-i dilüñ, -üñ]*

ehl-i dünyā: *Dünya ehli. II Dünya düşkünü.*

1. Ehl-i dünyā bizden ummasun ḫużūʿ
İltifāt itmez gedāya aġniyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 7). [ehl-i dünyā,]*

2. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar
Lehebī dūzaḫın altına zehebler ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 9). [ehl-i dünyā,]*

3. Bir çepel ḳaḥbenüñ zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā diyen çörek gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 8). [ehl-i dünyā,]*

4. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren bī-idrāk
ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güẕerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 3). [ehl-i dünyāya, -y, -a]*

ehl-i fażla: *Fazilet, ilim ehli. II Zahit.*

1. Tīġ-ı cefāyı **ehl-i fażla** ṣalar Behiştī
Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 9). [ehl-i fażla, -a]*

ehl-i fesād: *Fesat ehli, fitneci.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm **ehl-i fesād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4).*

[ehl-i fesād,]

ehl-i ḥaḳ: *Allah dostları.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
   Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil söyleme bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [ehl-i ḥaḳ,]*

ehl-i ḥāl: *Hâl ehli, hakikat ehli.*

1. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḥāletler ḳonılmışdur
   Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan **ehl-i ḥāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [ehl-i ḥāl,]*

ehl-i ḥāl: *Hâl ehli. II Gönül ehli.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı ṣanmañ **ehl-i ḥāl**
   Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 1). [ehl-i ḥāl,]*
2. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
   Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 2). [ehl-i ḥāle, -e]*
3. Ḥaşre dek şerḥ itsün **ehl-i ḥāle** mānend-i zebān
   Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [ehl-i ḥāle, -e]*
4. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol **ehl-i ḥālüñ**
   Fenā bāġında ṣanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 9). [ehl-i ḥālüñ, -üñ]*

ehl-i ḥased: *Kıskançlık ehli.*

1. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
   Yine Behişti tāze bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 9). [ehl-i ḥased,]*

ehl-i hevā ol: *Heves, arzu ehli olmak.*

1. ʿAndelīb-i çemenüñ **ehl-i hevā olduġını**
   Nice bilmek yüzini görmeden āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 3). [ehl-i hevā olduġını, -duġ, -ı, -n, -ı]*

ehl-i idrāk: *Akıl, anlama ehli.*

1. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
   ʿĀḳılıseñ **ehl-i idrāk** añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 2). [ehl-i idrāk,]*

ehl-i īmān: *İman ehli, zahit.*

1. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ
   Ehl-i īmān özler elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 4). [ehl-i īmān,]*

ehl-i ʿirfān: *İrfan ehli. II Arifler.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
   Anuñ içün **ehl-i ʿirfān** ṣaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [ehl-i ʿirfān,]*
2. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile müştāḳıyam
   Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 10). [ehl-i ʿirfān,]*
3. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib
   Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 10). [ehl-i ʿirfān,]*
4. Kişi olmaz imiş mīr-i kelām
   Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 2). [ehl-i ʿirfāna, -a]*

ehl-i irtiyāb: *İrtiyab ehli, şüphelenen, tereddüt edenler.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike
   Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan **ehl-i irtiyāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 8). [ehl-i irtiyāb,]*

ehl-i ʿışḳ: *Aşk ehli, âşıklar.*

1. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar
   Baḥre ġarḳ oldılar ammā ṣuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 1). [ehl-i ʿışḳ,]*
2. Yuyup cenāzemi gözümüñ yaşı ḳan ile
   Götürsün **ehl-i ʿışḳ** anı āh u fiġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 2). [ehl-i ʿışḳ,]*
3. Ḳūyuña eyler taḥassür **ehl-i ʿışḳ**
   Ehl-i īmān özler elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 3). [ehl-i ʿışḳ,]*
4. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin şāẕ olup
   Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9). [ehl-i ʿışḳ,]*
5. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
   Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [ehl-i ʿışḳ,]*
6. Ṣanma ʿuryān tenümüñ lerzesini deydendür
   Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 2). [ehl-i ʿışḳ,]*
7. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā olupdur **ehl-i ʿışḳ**
   Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir

degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 3). [ehl-i ʿışḳ,]*

8. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [ehl-i ʿışḳa, -a]*

9. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
Āhveş āsmānda mümtāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 11). [ehl-i ʿışḳa, -a]*

10. Behiştī **ehl-i ʿışḳa** uydı gitdi
İmāmı oldı anuñ ol cemāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 9). [ehl-i ʿışḳa, -a]*

11. Zāhidler **ehl-i ʿışḳa** yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 5). [ehl-i ʿışḳa, -a]*

12. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 5). [ehl-i ʿışḳı, -ı]*

13. Ehl-i ʿışḳı ayaġa bandurmadın
Rūy-ı cānāndan elin çeksün edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 7). [ehl-i ʿışḳı, -ı]*

14. Bir ayaḳ sāḳī belā rāhında yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 2). [ehl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

15. ʿĀlem-i ünse ḳadem başduḳları eyyāmda
Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi ẕevḳ u ṣafālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 8). [ehl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

16. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ ḥāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [ehl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

17. Ey Behiştī verd-i ruḫsārını sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 10). [ehl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

ehl-i ʿışḳı şāhid-i ġażābdan allāh ṣaḳlasın: *Aşk ehlini, âşığı güzelin gazabından Allah esirgesin.*

1. Ehl-i ʿışḳı şāhid-i ġażābdan Allāh ṣaḳlasın
Bendeye ḫışm idici sulṭāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 1). [ehl-i ʿışḳı şāhid-i ġażābdan allāh ṣaḳlasın,]*

ehl-i islām: *İslam ehli, müslümanlar.*

1. Āhum āvāzesin sever ʿuşşāḳ
Ehl-i İslām ider eẕāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 6). [ehl-i islām,]*

ehl-i kemāl: *Kemal ehli, irfan ehli.*

1. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm **ehl-i kemāl** olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 4). [ehl-i kemāl,]*

ehl-i kibr: *Kibir ehli, büyüklenenler.*

1. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [ehl-i kibre, -e]*

2. Başında **ehl-i kibrüñ** tāc-ı zer aña nişāndur kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [ehl-i kibrüñ, -üñ]*

ehl-i ḳulūb: *Gönül ehli.*

1. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
Yaḳar **ehl-i ḳulūbı** ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 82). [ehl-i ḳulūbı, -ı]*

ehl-i mezāḳ: *Zevk ehli, erbabı.*

1. Ḳanda bir **ehl-i mezāḳ** olsa Behiştī anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 9). [ehl-i mezāḳ,]*

2. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir **ehl-i meẕāḳ**
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [ehl-i meẕāḳ,]*

3. Beẕl eyledüñ nefāʾisi **ehl-i meẕāḳ** olan
Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 9). [ehl-i meẕāḳ,]*

ehli mi: *Ehil, erbap.*

1. Ey ġam velāyet **ehli misin** yoḫsa dün gice
Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [ehli misin, -i, -mi, -sin]*

ehl-i nām: *Şöhret ehli.*

1. Naẓargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün **ehl-i nām** içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 10). [ehl-i nām,]*

ehl-i naẓar: *Nazar, bakış ehli.*

1. Cihān meydānını seyreyleyen **ehl-i naẓar** ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287,*

Mısra 3). [ehl-i naẕar,]

2. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẕaruñ ḥāşılı ancaḳ ḳurı ġavġā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 10). [ehl-i naẕaruñ, -uñ]

ehl-i rıḥlet: *Ölüm ehli, ölümlü.*

1. Bādeden menʿ itmesünler mi ki **ehl-i rıḥletüz**
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 7). [ehl-i rıḥletüz, -üz]*

ehl-i ṣadākat: *Sadakat ehli, vefalı.*

1. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün **ehl-i ṣadāḳatsin**
Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 13). [ehl-i ṣadāḳatsin, -sin]*

ehl-i ṣafā: *Zevk ehli.*

1. Ṣūfîyā **ehl-i ṣafā** ḳatında yüz aġardumaz
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 3). [ehl-i ṣafā,]*

ehl-i ṣafā it: *Huzur ehli etmek.*

1. Ṣūfilik ṣūreti bir ḥırḳa ile olur evet
Bir kişi kendözini **ehl-i ṣafā itmek** güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 4). [ehl-i ṣafā itmek, -mek]*

ehl-i şebāb: *Gençlik ehli.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz **ehl-i şebābuz** vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [ehl-i şebābuz, -uz]*

ehl-i sefer çeşmesārda ārām idermiş: *Sefere çıkan çeşme başında konaklar.*

1. Ol ḥadd-i pāki ḳañlu gözümden ḳılur ḳarār
Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 8). [ehl-i sefer çeşmesārda ārām idermiş,]*

ehl-i şevḳ u zāhid: *Takva ve heves ehli.*

1. ʿĀşıḳ **ehl-i şevḳ u zāhid** pür-riyā
Böyle taḳdīr itmiş Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 7). [ehl-i şevḳ u zāhid,]*

ehl-i ṭamaʿ: *Tamah ehli, açgözlüler.*

1. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī
Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 9). [ehl-i ṭamaʿ,]*

ehl-i velāyet: *Velayet ehli, Hakk'a yakın kimse, veliler.*

1. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne bilür ʿāşıḳ olmayan
Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 6). [ehl-i velāyete, -e]*

ehl-i vuṣlat: *Kavuşma ehli.*

1. Ehl-i vuṣlat ḳılur cihāndan ḥaẕẕ
Yoḫsa ʿummān … ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 1). [ehl-i vuṣlat,]*

ehl-i ẕevḳ: *Zevk sahibi, ehli.*

1. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 3). [ehl-i ẕevḳ,]*

2. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Ṣāyed bir **ehl-i ẕevḳe** düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 10). [ehl-i ẕevḳe, -e]*

ehrimen: *Şeytan.*

1. Beni yatursa oġsa **Ehrimen** ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 3). [ehrimen,]*

ejdehā: *Büyük yılan. II Sevgilinin saçları.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng **ejdehāyı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [ejdehāyı, -y, -ı]*

ejdehā-yı ḳahr-ı yezdān: *Allah'ın kahreden ejderhası.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil söyleme bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 3). [ejdehā-yı ḳahr-ı yezdān,]*

ejder: *Az çok yılana benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.*

1. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam
Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde **ejder** olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 6). [ejder,]*

2. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol **ejder** anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 4). [ejder,]*

3. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ **ejderi**
Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 10). [ejderi, -i]*

4. Görüp Behişti didi genc-i ḥüsnüñ **ejderini**
Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 9). [ejderini, -i, -n, -i]*

5. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḥaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn **ejder** yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [ejder,]*

ejder imiş: *Ejder, milletlerin hayal gücüne göre değişik şekillerde tasarlanan, genellikle kanatlı, gövdesi aslana, kuyruğu yılana benzeyen, ağzından ateş püsküren korkunç masal canavarı.*

1. Bir **ejder imiş** ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 3). [ejder imiş,]*

ejder-i āteş-feşān: *Ateş saçan ejder. II Âşıkın ah dumanı.*

1. Felekden baña ey dil āsmānīler revān eyle
Çıḳup yıldızlar andan **ejder-i āteş-feşān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 4). [ejder-i āteş-feşān,]*

ejder-i tīrindeki peykān: *Okunun ucundaki yılan.*

1. Destinde kemān ṭut ki hemān ḳavs-ı ḳażādur
Sem ḳaṭresidür **ejder-i tīrindeki peykān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 76). [ejder-i tīrindeki peykān,]*

ejder-i zülf: *Saç yılanı. II Sevgilinin kıvrık saçları.*

1. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden ṣoñra bizüm derdümüze em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 3). [ejder-i zülfüñi, -üñ, -i]*

ekābir: *Büyükler, ileri gelenler.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda **ekābir** giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 6). [ekābir,]*

2. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāṣıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz **ekābir** aṣıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [ekābir,]*

ekābir-i ʿışḳ: *Aşk büyükleri.*

1. Esrār ile mülemmā olan berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek **ekābir-i ʿışḳa** edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 8). [ekābir-i ʿışḳa, -a]*

ekşi: *Ekşi. II Yüzünü buruşturma, istememe.*

1. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña
Gel berü sāḳī yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 1). [ekşi,]*

eksük: *Eksik, noksan.*

1. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı **eksük** degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 4). [eksük,]*

eksük degül: *Eksik değil.*

1. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan **eksük degüldür** miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 8). [eksük degüldür, -dür]*

eksük ider mi: *Eksik bırakmak, eksilmek.*

1. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi nālesini ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 2). [eksük ider mi, -er, -mi]*

eksük it: *Eksik etmek, mahrum bırakmak.*

1. Dil-i ḫāṣṣından **eksük itmesün** ʿāşıḳ ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 7). [eksük itmesün, -me, -sün]*

eksük olmaz: *Her zaman bulunur olmak, her zaman bulunmak.*

1. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār servleri
Ġāfil olmasun Behiştī **eksük olmaz** anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 10). [eksük olmaz, -maz]*

2. Şāh-ı ʿālemsin egerçi **eksük olmaz** saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 1). [eksük olmaz,]*

eksük ol: *Eksilmek.*

1. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam **eksük olmaz** her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 6). [eksük olmaz, -maz]*

eksüklik: *Eksiklik, kusur.*

1. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 2). [eksüklik,]*

2. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar

(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 6). [eksüklik,]

el: *Yabancı. II Herkes.*

1. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm **elden** öñ varam
   Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [elden, -den]

el: *El. II Vesile, sebebiyet.*

1. Tīġ-i ġamzeñ **elinden** a ẓālim
   Ne girîbān ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 3). [elinden, -i, -n, -den]*
2. Başum bu ḫaste cismüm **elinden** belā çeker
   Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 3). [elinden, -i, -n, -den]
3. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [elüñden, -üñ, -den]*
4. Bed-ḫū raḳībüñ **elinden** ne gelüp olur
   Alur o deşt-i ḥüsn ġazālin güzel güzel
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 5). [elinden, -i, -n, -den]

el: *El. II Yaprak.*

1. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ **elin** zamān
   ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 1). [elin, -in]

el: *El. II Mülk.*

1. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
   Ḥüsn **elinde** āftāb üzre ṭutarlar sāyebān
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [elinde, -i, -n, -de]

el: *El. II Güç, irade.*

1. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
   Ey Behiştī devr **elinden** her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [elinden, -i, -n, -den]*
2. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
   Devr **elinden** olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [elinden, -i, -n, -den]*
3. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
   Kimse **elümden** alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 8). [elümden, -üm, -den]*
4. Bir nev-cevāna ʿāşıḳ pīr olmaḳ isterin
   Bir kāfirüñ **elinde** esīr olmaḳ isterin
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 2). [elinde, -i, -n, -de]
5. Ger luṭfuñ **elinden** resen-i ceẕbe irerse
   Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā
   (Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 49). [elinden, -i, -n, -den]

el: *El, yabancı. II Rakip.*

1. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek
   Bu rāyı kimseye açma **ele** bahāne gerek
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [ele, -e]
2. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ **ellerden**
   Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 7). [ellerden, -ler, -den]
3. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
   Eylemezse hele **el** yüzine bir ad itsün
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 2). [el,]

el: *El, yed. II Hayat, yaşam.*

1. Murādum mīvesin ol dem görem **elde** Behiştī kim
   İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [elde, -de]*

el: *El. II İmkân.*

1. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
   Seni ben söyledürmiyem **elümde** iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 8). [elümde, -üm, -de]*

el: *El, yed.*

1. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
   Bir ayaġıyla **elüñde** ejder olurdı ʿaṣā
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 6). [elüñde, -ü, -ñ, -de]
2. Ecel cāmın **elüñden** içse itmez Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 9). [elüñden, -üñ, -den]*
3. Bir **elümde** zülf-i dil-ber bir **elümde** cām-ı mey
   Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi ṣafā
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 7). [elümde, -üm, -de]
4. Bir **elümde** zülf-i dil-ber bir **elümde** cām-ı mey
   Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi ṣafā
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 7). [elümde, -üm, -de]
5. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
   Ḫıżr **elinden** içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [elinden, -i, -n, -den]*

6. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse **elüm**
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 9). [elüm, -üm]*

7. Hevā-yı nefsi **elinde** zebūn olan zendür
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 5). [elinde, -i, -n, -de]*

8. Gel e inşāf ide ṣūfī **elüñi** gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [elüñi, -üñ, -i]*

9. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar **ellerinden**
Ḥāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 7). [ellerinden, -ler, -i, -n, -den]*

10. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük **elüñ** gören dir
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [elüñ, -üñ]*

11. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun **elüme** āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 6). [elüme, -ü, -m, -e]*

12. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler **elde** gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [elde, -de]*

13. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn **elinde** tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [elinde, -i, -n, -de]*

14. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
Gül gibi **elde** ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [elde, -de]*

15. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden **eldeki** tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [eldeki, -de, -ki]*

16. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını
Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn **eli** şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 4). [eli, -i]*

17. Didüñ baña ki **elüñ** kākülüme şāne gerek
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [elüñ, -üñ]*

18. Devr-i güldür **elde** dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 1). [elde, -de]*

19. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān **elde** bir ḥāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 8). [elde, -de]*

20. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ tefāvüti **ellerdedür** hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [ellerdedür, -ler, -de, -dür]*

21. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [elinde, -i, -n, -de]*

22. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ **eline** düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [eline, -i, -n, -e]*

23. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki **ellerüm** iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [ellerüm, -ler, -üm]*

24. Leb-i rengīni sırrın ṣorduġuma
Eline seng alup itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 4). [eline, -i, -n, -e]*

25. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış **elinden** cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 6). [elinden, -i, -n, -den]*

26. Çün **elinde** bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 1). [elinde, -i, -n, -de]*

27. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer **ellerüm**
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [ellerüm, -ler, -üm]*

28. Behiştī ṣadr-ı meclisde **ele** cām aldı şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [ele, -e]*

29. Her kim uzada vuṣlatuña himmet **elini**
Alçaḳ gelür aña naẕar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [elini, -i, -n, -i]*

30. Oldı **elümde** ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [elümde, -üm, -de]*

31. Aʿdāñı helāk itmek içün burc-ı felekde
Ḳavs-i ḳuzaḥı **elde** kemān eyledi Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 108). [elde, -de]*

32. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü ḳızıl **eliyle** bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [eliyle, -i, -y, -le]*

33. Ele āyīne alup gün yüzüñe baḳma şaḳın
Sen de āṣüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [ele, -e]*

34. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir kemān almış **ele**
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [ele, -e]*

35. Ger **elüm** kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda **elüm**
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [elüm, -üm]*

36. Ger **elüm** kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda **elüm**
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [elüm, -üm]*

37. Mey müheyyā **elüñde** ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [elüñde, -üñ, -de]*

38. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr içre aldıġumca **ele** bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [ele, -e]*

39. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten **elümde** nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [elümde, -üm, -de]*

el aç: *El açmak, dua etmek.*

1. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 9). [el açup, -up]*

el al: *İzin, ruhsat, icazet almak.*

1. Zāhid **el al** diyü her dem baña ibrām eyler
Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 5). [el al,]*

2. Viṣāle irmedin vardum **el aldum** tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [el aldum, -du, -m]*

3. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
Ḳolay **el almaḳ** evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 6). [el almaḳ, -maḳ]*

el arḳasın yere ḳo: *Yapraklarını dökmek. II Pes etmek, mücadele edememek.*

1. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör diyü ṣīveyle çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 3). [el arḳasın yere ḳodı, -dı-n]*

el çek: *Vazgeçmek.*

1. Gel ol serv-i revāna ey çenār
öykünmeden **el çek**
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [el çek,]*

el çek: *El çekmek, geri durmak, ilgisini kesmek.*

1. İnanma āteşe **el çek** göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [el çek,]*

el çek: *İlgisini kesmek, vazgeçmek.*

1. Yārise **el çekdi** benden hem-dem-i aġyār olup
Ey felek daḫı baña n'itseñ gerek ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 1). [el çekdi, -di]*

el çek: *El çekmek, vazgeçmek.*

1. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül yeter
Kim bu ʿālem gülşeninde ʿārife bir gül yeter *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 1). [el çekdüm, -dü, -m]*

el çek: *İlgisini kesmek, vazgeçmek.*

1. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan
Göñlümüz eglenmez uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 1). [el çekelden, -el, -den]*

el çek: *İlgisini kesmek, vazgeçmek.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp **el çekelüm**
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [el çekelüm, -elüm]*

el deg: *Eli değmek, ilgi göstermek.*

1. Yoluña yelmekden **el degmez** yıḳıldı ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 1). [el degmez, -mez]*

el ir: *Eli ermek, ulaşmak.*

1. ʿĀşıḳ bilür **el irmez** kāküllerüñe ammā
Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 5). [el irmez, -mez]*

el ir: *Gücü yetmek, bir şeye ulaşacak kadar güçlü olmak.*

1. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre **el irmez**
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [el irmez, -mez]*

el ṣun: *El uzatmak, el sürmek, dokunmak.*

1. Nāzük ʿiẕāruñ oḫṣamasun **el ṣunup** raḳīb
   Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [el ṣunup, -up]

el ur: *El vurmak. II Bir işi yapmak, girişmek.*

1. Başına yārüñ yürek oynar **el ursa** sertirāş
   Ey Behiştī ḳorḳarın ruḫsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 9). [el ursa, -sa]*
2. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme zāhidā
   Dek tur ki yeter … **el ursañ** ḳażālıyuz
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 4). [el ursañ, -sa, -ñ]

el uzat: *El uzatmak, hak iddia etmek.*

1. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
   El uzatmasun ayaġuñ tozına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 4). [el uzatmasun, -ma, -sun]*

el uzat: *El uzatmak. II Dokunmak.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
   Mānend-i ṣemʿ barmaġı yanmaḳ sezā olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 5). [el uzatsa, -sa]

el üzre ṭut: *El üstünde tutulmak, yüceltmek, saygı göstermek.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
   Ki **el üzre ṭuta** ṣeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 8). [el üzre ṭuta, -a]*
2. Bezme gel **el üzre tutsunlar** seni sāġar gibi
   Bāda virme lāle gibi ḫüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 5). [el üzre tutsunlar, -sun, -lar]*

el vir: *El vermek, destek olmak.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
   Biz perīşān-dillere **el virdi** cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 4). [el virdi, -di]*
2. Dest-būs feraḥ-fezā görinür
   Devlet **el virdi** Merḥabā görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [el virdi, -di]*

el virse: *El vermek, destek olmak, yardım etmek.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki **el virse**
   Ṭolardum boynuma ol iki ṣeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 3). [el virse, -se]*
2. Furṣat **el virse** kemānuñ sīneye çeksem diyü
   Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 7). [el virse, -se]*
3. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
   Furṣat **el virdi** baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [el virdi, -di]*

el yu: *El çekmek, bırakmak, vazgeçmek.*

1. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden **el yudum**
   Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [el yudum, -du, -m]*

el yüze ṭut: *Elini yüzüne kapatmak.*

1. Geçersin **el yüze ṭutup** idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 1). [el yüze ṭutup, -up]*

elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā: *Ey Saki, kadehi döndür, meclistekilere ve bana sun.*

1. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā
   Bizi öldürmedin ġam ġāfil olma çāremiz ḳıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 1). [elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā,]*

el-ān: *Hâlâ, şu anda bile.*

1. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü
   Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā **el-ān** virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [el-ān,]*

elbet: *Şüphesiz, muhakkak, mutlaka.*

1. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
   Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [elbetde, -de]*
2. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
   Rūzgār esse ḳılur **elbetde** deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 6). [elbetde, -de]*
3. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ
   Ehl-i īmān özler **elbet** cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 4). [elbet,]*
4. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
   Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 10). [elbetde,]*
5. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
   Müʾminlere şeyṭān olur **elbetde** müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [elbetde,]*

elde iken: *Sahipken.*

1. Sen var iken iki gözüm aġyāra kim baḳar
Gül-berg-i tāze **elde iken** ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 2). [elde iken,]*

elden çıkar: *Elden çıkarmak, yitirmek.*

1. Virürem naḳd-i dili ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün **elden çıḳaram** buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 8). [elden çıḳaram, -am]*

elden düşür: *Elden düşürmek. II Muhafaza etmek, korumak.*

1. Elden düşürme ayaġı dāʾim ṣafāda ol
Bezm-i cihānda āḫiri her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 7). [elden düşürme, -me]*

elden gel: *Elden geldiği kadar, mümkün olduğunca.*

1. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil dostum
Aña **elden geldügince** merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 2). [elden geldügince, -düg, -ince]*

elden ko: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler ṣeyḫ u ṣāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [elden koma, -ma]*
2. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın **elden ḳomaduñ**
Ey gönül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [elden ḳomaduñ, -ma, -du, -ñ]*
3. Sāġar-ı pür-meyi **elden ḳomazam** başum içün
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 3). [elden ḳomazam, -maz, -am]*
4. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 9). [elden ḳomazuz, -maz, -uz]*

ele: *Elemek.*

1. Bulmaya ruḫları mānendi Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir **elese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 10). [elese, -se]*

ele al: *Elinde tutmak, eline almak.*

1. Ele cām al ki Cem gibi cihānda
Elüñ altında olsun heft-iḳlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 7). [ele al,]*
2. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [ele al,]*
3. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [ele al,*
4. Çarḫ-ı ḫūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [ele almış, -mış]*
5. Ele alup Behiştī dīvānın
Selefüñ defterini dürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 9). [ele alup, -up]*
6. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [ele alur, -ur]*
7. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 4). [ele alur, -ur]*

ele ʿāyine al: *Eline ayna almak, kendine bakmak.*

1. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi var
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [ele ʿāyine alup, -e-up]*

ele gel: *Ele geçirmek, tutmak, yakalamak.*

1. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Şeh-bāz-ı zülf iderse piyāle gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 6). [ele gelür, -ür]*

ele gir: *Ele geçmek, teslim olmak.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 6). [ele girme, -me]*
2. Ḫāk-i kūy-ı yār **ele girse** yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 3). [ele girse, -se]*

elem: *Iztırap, keder.*

1. Elem degüldür ol ki ölem tīr-i yār ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 3). [elem,]*
2. Elem degüldür ol ki ölem tīr-i yār ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 4). [elem,]*

3. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār **elemin**
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 3). [elemin, -in]*
4. Ḥasret-i tīġuñ Behiştīye ʿaẕāb-ı rūḥdur
Sen anı ṣanma ki cismānī **elemden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 10). [elemden, -den]*
5. Göñlünce ġam u derd olana ḫurrem olur mı
Derd u **elem** ü ġamda olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [elem,]*

elem çek: *Acı çekmek, üzülmek.*

1. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı ādem **elem çeker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 10). [elem çeker, -er]*

elemüñ çek: *Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.*

1. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek gelmez
Cāna **elemüñ çekmek** ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 2). [elemüñ çekmek, -mek]*

elfāẕ: *Kelimeler, sözler.*

1. ʿĀlī menāḳıbın eger āl u ṣaḥābeñüñ
Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḥtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 92). [elfāẕ,]*

elif: *Elif. II Elif gibi boyu olan ve tek olan sevgili.*

1. Sīnesi üzre **elifler** mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 3). [elifler, -ler]*
2. Dest-i cevrile **elif** ḳaddümi lām itdi velī
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 5). [elif,]*
3. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [elif,]*
4. Ṭoġrı **elif** ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [elif,]*

elif ḳāmet: *Elif gibi düzgün ve uzun boylu.*

1. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol **elif ḳāmet** bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [elif ḳāmet,]*

el-ihsān illā: *İyilik ancak. II "İyiliğin karşılığı yalnız iyiliktir." 55/60.*

1. Çünki **el-iḥsān illā** bi't-tamām
Sāġarı ʿuṣṣāḳa pür ṣun sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 5). [el-iḥsān illā,]*

elin al: *El almak, bir mürşidin terbiyesine girmek, dervişliğe intisap etmek.*

1. Didiler āḫir ırāḳdan merḥabā
Şeyḫ **elin alup** olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 6). [elin alup, -up]*

elin çek: *El çekmek, uzak durmak, vazgeçmek.*

1. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine seyl-i eşki ṣalup ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 7). [elin çekmedi, -me, -di]*
2. Ehl-i ʿışḳı ayaġa bandurmadın
Rūy-ı cānāndan **elin çeksün** edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 8). [elin çeksün, -sün]*
3. Ey ṣaçı Leylām **elin çeksün** ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 1). [elin çeksün, -sün]*

elinde geç: *Eline geçmek, elde etmek.*

1. Tīr **elinde geçdi** urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [elinde geçdi, -di]*

eline al: *Eline almak, tutmak.*

1. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2). [eline alur, -ur]*

eline gir: *Eline geçmek, elde etmek.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [eline girmişdür, -miş, -dür]*

eline yüz alup gel: *Elini yüzüne alıp gelmek.*

1. Biñ kerre gelse ḳaçan yüz eline alup
Beñzemezüz bir āyine-i ḫüsnüñ ayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 3). [eline yüz alup gelse, -se]*

el-ḳatl-i minnā minteḳā: *Bizim ölüm fermanımız, katlimiz senin bakışlarındadır.*

1. Tīr-i ġamzeñde nihān **el-ḳatl-i minnā**

minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 3). [el-ḳatl-i minnā minteḳā,]*

el-küll: *Bütün. II Tam olarak.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem **el-küll**
Ḥākister olmasun mı reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [el-küll,]*

el-merʿi yemūt: *Kişi ölür.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
Yazmış ol ḫāne ḫayātına ki **el-merʿi yemūt** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 4). [el-merʿi yemūt,]*

elüm çek: *El çekmek, ilgisini kesmek, vazgeçmek.*

1. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan **elüm çekdüm** maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [elüm çekdüm, -dü, -m]*

elümde ol: *Elinde olmak, gücü yetmek.*

1. Elümde olsa dili pāre pāre eyler idüm
Anuñla derd-i ġam-ı ʿışḳa çāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 1). [elümde olsa, -sa]*

elüme gir: *Eline geçmek, elde etmek.*

1. Naṣīb olup **elüme girse** tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 5). [elüme girse, -se]*

elüñ açuḳ ṭut: *Elini açık tutmak. II Cömert olmak.*

1. Çenārı gör **elüñ açuḳ ṭut** eyyām-ı ḫazān irdi
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 7). [elüñ açuḳ ṭut,]*

elüñ altında ol: *Elinin altında olmak.*

1. Ele cām al ki Cem gibi cihānda
Elüñ altında olsun heft-iḳlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 8). [elüñ altında olsun, -sun]*

elüñi çek: *El çekmek, vazgeçmek.*

1. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 3). [elüñi çek,]*

el-vakt: *O vakit. II Bezm-i Elest.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken **el-vaḳt** seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [el-vaḳt,]*

elzem: *Lazım, gerekli.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā **elzem**
Ḥavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [elzem,]*

em: *Emmek.*

1. Cānān lebinden **emsem** olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [emsem, -se, -m]*

em: *Emmek, süt içmek.*

1. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim anasın **emer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [emer, -er]*

em: *İlaç, deva, derman.*

1. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden ṣoñra bizüm derdümüze **em** semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 4). [em,]*
2. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek **em** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [em,]*

emān: *Eminlik, güven.*

1. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye **emāncuḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [emāncuḳ, -cuḳ]*

emān vir: *Fırsat vermek, göz açtırmak.*

1. Ṭop-ı āhumla **emān virmeyüp** iḳdām itsem
Feṭḥ idem gibi gelür ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 3). [emān virmeyüp, -me, -y, -üp]*
2. Didüm ṣadra geçürmişken **emān virmez** baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 5). [emān virmez, -mez]*
3. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 8). [emān virmez, -mez]*

emān vir: *Aman vermek. canını bağışlamak.*

1. Anuñçün vuṣlata ʿāṣıḳ şitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde **emān virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra*

2). [emān virmez, -mez]

emek: *Gayret, çaba.*

1. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek gelmez
   Cāna elemüñ çekmek ʿālemde **emek** gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 2). [emek,]*

emel: *İstek, arzu, ümit.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
   Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [emel,]*

emīn ol: *Emin olmak, güvenmek.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
   Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum **emīn olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 10). [emīn olsa, -sa]*

emīr: *Emir, bey, efendi.*

1. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
   Āblar aḳup ayaġına didiler gel **emīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [emīr,]*
2. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
   Naẓar ḳıl ben ḳuluña gāh u bī-gāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 5). [emīrüm, -üm]*

emīr ol: *Kesin hüküm vermek.*

1. Bir **emīr oldı** Behiştī milket-i naẓm içre kim
   Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [emīr oldı, -dı]*

emīrāne: *Emir verircesine.*

1. Otursa ṣadra geçüp sāḳıyā **emīrāne**
   Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 1). [emīrāne,]*

emīr-i dil-pezīr: *Gönüle hoş gelen emri.*

1. Dil metāʿın kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
   Aḥsen-i vechile aldı bir **emīr-i dil-pezīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 2). [emīr-i dil-pezīr,]*

emlāk: *Mülkler. II Mal, mülk.*

1. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
   Ki ʿāteş düşse şehre her kişi **emlākden** ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [emlākden, -den]*

emr: *Emir, buyruk.*

1. Olur ṣanma maḥkūmı her bāṭıluñ
   O demde ki Ḥaḳ **emrine** imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 6). [emrine, -i, -n, -e]*
2. Ṭıfl-ı dil **emre** muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
   Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [emre, -e]*
3. Żabṭ eyle göñlüñi diyü **emrüñ** ne aṣlı var
   Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [emrüñ, -üñ]*

emr id: *Emir etmek.*

1. Āteş-i dūzaḫda yanmaḳ **emr iderseñ** ger baña
   Bī-edeblikdür ümīd-i çeşme-i Kevs̱er baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 1). [emr iderseñ, -er, -señ]*
2. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa zülfüñ dārına
   Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 7). [emr ideydüñ, -e, -y, -dü, -ñ]*

emr it: *Emir etmek, buyurmak.*

1. Kūyuñda seglerüñ yerin **emr it** Behiştiye
   Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 9). [emr it,]*
2. İşigüñden ḳatlüme **emr itdügi** demde ḥabīb
   Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 5). [emr itdügi, -düg, -i]*
3. Bāde-ḫ∨ārlar her ne **emr itse** iṭāʿat eylerem
   Bir gedāyam ḫıdmet-i erbāb-ı devlet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 1). [emr itse, -se]*

emrüñ başumuñ üstine: *Emrin baş üstüne.*

1. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
   Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 4). [emrüñ başumuñ üstine, -i, -n, -e]*

ems: *Dünkü gece.*

1. Aẓher degül mi meh yüzünüñ nūrı şemsden
   Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi **emsden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 2). [emsden, -den]*

emsāl: *Benzer, denk, gibi.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn

ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u **emṣālüm** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [emṣālüm, -üm]*

2. Ḳılsa merdümler n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḫṣ
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u **emṣālile** baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 2). [emṣālile, -ile]*

3. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ **emṣāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [emṣāli, -i]*

emvāl: *Mal, mülk.*

1. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ **emvāl**
Yā berg-i ḫazāndur yā zer ṭolu ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 3). [emvāl,]*

eñ: *En üstünlük zarfı, en.*

1. Şimdi Behişti Rūmda **eñ** muʿteber kemāl
Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [eñ,]*

2. Ehl-i bezm gülşenüñ **eñ** sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [eñ,]*

3. Eger zāhidden olsa çekdigüm bīm
Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 2). [eñ,]*

enām: *Yaratılmış olan tüm mahlûkât.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña
Sābitdür āyetiyle **enām** içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 14). [enām,]*

2. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u **enāma**
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 79). [enāma, -a]*

enār: *Nar meyvesi.*

1. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 7). [enār,]*

2. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār
Silker öñine aḫżari bir iki **enār** *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 2). [enār,]*

enār-ı ġabġab: *Çenenin alt kısmının narı. II Çenenin gamzesi.*

1. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 2). [enār-ı ġabġabuñ, -uñ]*

encüm: *Yıldızlar.*

1. Hicrān şebinde **encüm** ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [encüm,]*

2. Añup ol demleri **encüm** giceler dīdesin yummaz
Şafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [encüm,]*

encümen: *Meclis, cemiyet, topluluk.*

1. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her **encümende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [encümende, -de]*

2. Dün gice rūy-ı yāri görüp **encümende** şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [encümende, -de]*

encüm-i āh: *Ahın, hüznün yıldızları.*

1. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
Yaḳar eflāki yer yer **encüm-i āhı** Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 84). [encüm-i āhı, -ı]*

encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā: *Düşman alayının yıldızları sayanları.*

1. İḫāṭā eyledi **encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā**
Küsūf-ı ebrveş ṭutdı şuʿā-ı mihr-i raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 45). [encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā,]*

endām: *Boy, kamet, boy bos.*

1. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram **endāmına** zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 7). [endāmına, -ı, -n, -a]*

2. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur
Beni bunda ṭutan ol serv-i gül **endāmumdur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 2). [endāmumdur, -um, -dur]*

endīşe-i ferdā: *Kıyamet endişesi.*

1. Ol cürʿa bugün şol ḳadar ide bī-ḫod Kim göñlüne yol bulmaya **endīşe-i ferdā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 60). [endīşe-i ferdā,]*

enfaʿ: *Faydalı. II Sağlıklı.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden **enfaʿ**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [enfaʿ,]

enfās-i ricāl: *İnsanın nefesleri. II İnsan nefesi.*

1. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet **enfās-i ricālle** ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 6). [enfās-i ricālle, -le]

enġūr: *Üzüm. II Şarap.*

1. Enār u sīb u **enġūruñ** yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 7). [enġūruñ, -uñ]*

engüşt: *Parmak.*

1. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 6). [engüştüñe, -üñ, -e]

engüşter: *Yüzük.*

1. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm **engüşteri** degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 6). [engüşteri, -i]

engüşt-nümā it: *Parmakla gösterilen kılmak, meşhur etmek.*

1. Ḳapuñda büküp ḳaddüm meh gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde **engüşt-nümā itdüñ**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 2). [engüşt-nümā itdüñ, -dü, -ñ]

enhār: *Irmaklar. II Gözyaşları.*

1. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi
ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm **enhārı**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [enhārı, -ı]

enhār-ı cennet: *Cennet ırmakları.*

1. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz
maʿāẕallāh
Eger **enhār-ı cennet** aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 10). [enhār-ı cennet,]*

enīs: *Arkadaş, dost, yâren.*

1. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil **enīsüñ** ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 1). [enīsüñ, -üñ]

enīs ol: *Arkadaş olmak.*

1. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḫṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [enīs olmakdanise, -mak, -dan, -i, -se]*
2. Cihān bezminde ʿuṣṣāḳa **enīs olsam** Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [enīs olsam, -sa, -m]*

enmūzec idin: *Örnek almak.*

1. Var Behiştī ġazelin ögrenüp **enmūzec idin**
Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [enmūzec idin,]*

en-nās: *İnsanlar.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās
(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [en-nāsu, -u]

enṣār: *Yardımcılar.*

1. Yezīdüñ āline **enṣārına** aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 69). [enṣārına, -ı, -n, -a]*

ente'l-lezī taḥaṣṣuʿu fī bābihi'l-iẕām: *Sen büyüklerin, ulların bile kapısında huşu bulduğu kişisin.*

1. Yā ḫāteme'n-nübüvvete yā eşrefe'l-enām
Ente'l-leẕī taḥaṣṣuʿu fī bābihi'l-iẕām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 2). [ente'l-leẕī taḥaṣṣuʿu fī bābihi'l-iẕām,]

envāʿ-ı ibtiḥāc: *Bolluk çeşidi.*

1. Bezmüñde ḫandesini işitse ṣurāḥinüñ
Ṭutar Behişti bendeñi **envāʿ-ı ibtiḥāc**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 10). [envāʿ-ı ibtiḥāc,]

envāʿı nuḳūş: *Nakışların türleri.*

1. Yazmaġıçün gülsitān levḥına **envāʿı nuḳūş**
Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 1). [envāʿı nuḳūş,]*

envār: *Nur, aydınlık.*

1. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her ṣeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz **envārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97,*

Mısra 4). [envārdur, -dur]

2. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd **envārı** āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 2). [envārı, -ı]*
3. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara **envārı** olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 8). [envārı, -ı]*

envār-ı eşyā: *Eşyanın parlaklığı.*

1. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi tīre ḳılur **envār-ı eşyā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [envār-ı eşyā,]*

envār-ı şevḳ: *Heves, arzu ışıkları.*

1. Kūhdur cismüm olursa kūhda **envār-ı şevḳ**
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 9). [envār-ı şevḳ,]*

er: *Er, adam.*

1. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
Bir ʿavret **ere** ḫīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 8). [ere, -e]*
2. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban **erleridür**
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [erleridür, -ler, -i, -dür]*
3. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin añа ʿazīm ola Behiştī **er** eḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [er,]*
4. Mey duḫterini zāhide virmeñ **eri** degül
Dürr-i ḥabābı ṣormañ añа cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [eri, -i]*
5. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen **erem**
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 1). [erem, -em]*

er çerāġı: *Seyyah dervişlerin, abdalların bir tepsi içine mum dikip yakarak para toplamaları geleneği.*

1. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde **er çerāġı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 4). [er çerāġı,]*

erāzil: *Reziller, alçak kimseler.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ **erāzil** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [erāzil,]*
2. Her maḥalde meẕheb-i Manṣūra zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden **erāzil** gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 6). [erāzil,]*

erbāb: *Ehil, erbap.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased **erbābınuñ** rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [erbābınuñ, -ı, -n, -uñ]*

erbāb-ı ʿaḳl: *Akıl erbabı, akıllılar.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne **erbāb-ı ʿaḳl**
Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 5). [erbāb-ı ʿaḳl,]*

erbāb-ı başīret: *Kalp gözüyle görenler, idrak edenler.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre **erbāb-ı başīret**
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 23). [erbāb-ı başīret,]*

erbāb-ı bezm-i maʿrifet: *Marifet bezminin ehli.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 4). [erbāb-ı bezm-i maʿrifete, -e]*

erbāb-ı cehl: *Cehalet erbabı, cahiller.*

1. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 7). [erbāb-ı cehl,]*

erbāb-ı dil: *Gönül erbabı.*

1. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi **erbāb-ı dil** dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 6). [erbāb-ı dil,]*

erbāb-ı faẕlı: *Kerem, lütuf ehli.*

1. Aḳıtduñ ṣu gibi **erbāb-ı faẕlı** her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 9). [erbāb-ı faẕlı, -ı]*

erbāb-ı ġam: *Gam ehli.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād

Fiġāne mā-teḳaddemden olup **erbāb-ı ġam** muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [erbāb-ı ġam,]*

erbāb-ı ġam: *Gam ehli. II Âşıklar.*

1. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Ṣādīden
   Bu ʿunvānile **erbāb-ı ġamuñ** ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 6). [erbāb-ı ġamuñ, -uñ]*

erbāb-ı ġurūr-ı rifʿat: *Mevkisiyle böbürlenen insanlar.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ṭayanma sen
   Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 1). [erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate, -e]*

erbāb-ı ḥamiyyet ol: *Fazilet sahibi olmak, hamiyet ehli olmak.*

1. Göñül ʿālemde erbāb-ı ḥamiyyet
   Olursa ġayra itmez ʿarż-ı ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 2). [erbāb-ı ḥamiyyet olursa, -ur, -sa]*

erbāb-ı himmet: *İhsan ehli.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi **erbāb-ı himmetden**
   Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 3). [erbāb-ı himmetden, -den]*

erbāb-ı ʿīşe: *Sefa, eğlence ehli. II Âşıklar.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-ṣaʿ
   Gülşen-revādur olsa **erbāb-ı ʿīşe** mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 2). [erbāb-ı ʿīşe, -e]*

erbāb-ı ʿışḳ: *Aşk ehli, âşıklar.*

1. Bu idi ʿahdüm yoluñda ser virem öldürmedüñ
   Sen beni **erbāb-ı ʿışḳ** içinde yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 8). [erbāb-ı ʿışḳ,]*
2. Ey Behiştī ḥişşe-dār olsun diyü **erbāb-ı ʿışḳ**
   Ḳıṣṣa-ḫ∨ān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 9). [erbāb-ı ʿışḳ,]*
3. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
   En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 1). [erbāb-ı ʿışḳı, -ı]*
4. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
   Kim ḥicāb **erbāb-ı ʿışḳuñ** dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 4). [erbāb-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

erbāb-ı şevk: *Şevk, keyif sahipleri.*

1. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş
   Erbāb-ı şevḳı her yañadan çaġırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 2). [erbāb-ı şevḳı, -ı]*

erbāb-ı şöhret: *Şöhret ehli.*

1. Ṣanma biz **erbāb-ı şöhret** gibi dārāt ehliyüz
   Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş ḥarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 1). [erbāb-ı şöhret,]*

erbāb-ı yaḳīn: *Yakin ehli, herhangi bir delile bağlı olmaksızın sadece iman kuvvetiyle aşikâr olarak gören, müşahede ederek bilenler.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike
   Gelmez **erbāb-ı yaḳīne** baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 8). [erbāb-ı yaḳīne, -e]*

erdşīr: *Erd-şîr, İran hükümdarlarından birkaçının ismi.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
   Hezārān **Erdşīrüñ** pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [erdşīrüñ, -üñ]*

erġanūn: *Org, çalgı aleti.*

1. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
   Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum **erġanūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [erġanūn,]*
2. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
   Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum **erġanūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [erġanūn,]*

erġavān: *Erguvan.*

1. Çemen şaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
   Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe **erġavān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [erġavān,]*

erḥamü'r-rāḥimīn: *Merhametlilerin en merhametlisi.*

1. Raḥm ider yoḳ baña benüm ḫālüm
   Erḥamü'r-rāḥimīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 8). [erḥamü'r-rāḥimīne, -e]*

eri: *Erimek, tükenmek, bitmek.*

1. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir **eriseñ** zāhidā
   Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7).*

[eriseñ, -se, -ñ]

2. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ **eridi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [erirdi, -r, -di]

erid: *Erimek, eritmek.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
Vücūdumı **eridür** nār-ı ḥışmuñ āb eyler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [eridür, -ür]

erit: *Tüketmek, yok etmek.*

1. Didüm laʿlüñ firāḳında **eritme** ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mümuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 3). [eritme, -me]*

erit: *Eritmek, yok etmek.*

1. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle **eritdi** kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [eritdi, -di]*

erkān: *Yol, yöntem. II Üslup.*

1. Dīvānuñ ol evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden ola ol eve **erkān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [erkān,]*

erkenden: *Erkenden, vakit geçmeden.*

1. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
Żabt it anı **erkenden** yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 6). [erkenden,]*

ervāḥ-ı enbiyā: *Nebilerin ruhları.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds
Ḫoş mekrümet degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 71). [ervāḥ-ı enbiyāya, -y, -a]*

erzāni: *Layık, uygun.*

1. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı **erzānidür**
Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 1). [erzānidür, -dür]*

erzen: *Darı.*

1. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül murġ-ı viṣāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine **erzen** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 8). [erzen,]*

es: *Esmek.*

1. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
Rūzgār **esse** ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 6). [esse, -se]*

2. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yārı
Bizüm olduġumuz yerde gerekmez ey ṣabā **esme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 6). [esme, -me]*

3. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [eser, -er]*

es: *Eşelemek, eşmek. II Sürmek.*

1. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı **eş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [eş,]*

es: *Esmek. II Cereyan etmek.*

1. Gülistānuñ ṣanevber ḳadleri hep ser-nigūn oldı
Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 38). [esince, -ince]*

es: *Koşmak, koşturmak.*

1. ʿIşḳı ʿālemde dāstān eyle
Āşnālıḳ ṭarīḳına **eşelüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 6). [eşelüm, -elüm]*

eşʿār: *Şiirler, manzum sözler.*

1. Ey Behiştī ḫāl-baḫş eyle belīġ **eşʿāruñı**
İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 9). [eşʿāruñı, -uñ, -ı]*

2. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḫāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [eşʿārda, -da]*

3. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [eşʿāra, -a]*

4. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 10). [eşʿār,]*

5. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḫāletler ḳonılmışdur
Ki **eşʿāruñ** semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḫāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [eşʿāruñ, -uñ]*

6. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ

Ġayri şāʿirlerüñ **eşʿārı** bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [eşʿārı, -ı]*

eşʿār-ı sūznāk: *Yakıcı, ateşli şiirler.*

1. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür hevā velī
Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 10). [eşʿār-ı sūznāküñe, -üñ, -e]*

esās: *Temel, asıl, hakikat.*

1. Bünyādını devirdi vücūdum bînāsınuñ
Ṣol dem ki dilde baġladı bînā-yı ʿışḳ **esās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [esās,]*

esās-ı ʿömr: *Ömrün esası. II Ömür rızkı, yaşam.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
Dehr fānīdür **esās-ı ʿömre** itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 6). [esās-ı ʿömre, -e]*

esb: *At, beygir.*

1. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [esb,]*

esbāb-ı cihān: *Dünya sebepleri.*

1. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle **esbāb-ı cihāndan** cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [esbāb-ı cihāndan, -dan]*

esbāb-ı dünyā: *Dünya sebepleri.*

1. Göñül **esbāb-ı dünyāya** mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [esbāb-ı dünyāya, -y, -a]*

esbāb-ı ḥüsn: *Güzellik elbisesi. II Güzellik unsuru.*

1. Bir ḥāl olur güzelde kim ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 8). [esbāb-ı ḥüsni, -i]*

esbāb-ı vücūd: *Bedenin esvapları.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm **esbāb-ı vücūdumdan**
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 3). [esbāb-ı vücūdumdan, -um, -dan]*

eşbāḥ: *Cisimler, vücutlar, gövdeler.*

1. Vücūd āyinesinde görinmeden **eşbāḥ** Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 1). [eşbāḥ,]*

esb-i ʿanberīn-zī: *Anber kokulu atı.*

1. Ġam derūnum ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni geçer
Dūd-ı āhum anuñ **esb-i ʿanberīn-zīni** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 2). [esb-i ʿanberīn-zīni, -n, -i]*

esb-i himmet: *Çalışma, gayret atı.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm **esb-i himmetüñ** sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 21). [esb-i himmetüñ, -üñ]*

esb-i nefs: *Nefis atı.*

1. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz **esb-i nefs**
Ger feminde kāse pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 7). [esb-i nefs,]*

esb-i ṣabā-reftār: *Saba rüzgârı gibi giden at.*

1. Demidür sāde-ʿārıżlar Behiştī berg-i gül gibi
İde **esb-i ṣabā-reftārile** seyr-i Süleymānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 10). [esb-i ṣabā-reftārile, -ile]*

eşcār-ı gülistān: *Gül bahçesinin ağaçları.*

1. Şükūfe şöyle tezyīn itdi **eşcār-ı gülistānı**
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [eşcār-ı gülistānı, -ı]*
2. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
Şekl-i bahār bağladı **eşcār-ı gülsitān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 4). [eşcār-ı gülsitān,]*

esdüñ ṣavur: *Esip gürlemek. II Hükmetmek.*

1. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl **esdüñ ṣavurduñ** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [esdüñ ṣavurduñ, -du, -ñ]*

esed: *Aslan.*

1. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [esed,]*

eşedd-i ġam: *Gam şiddeti.*

1. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan eşnaʿ ibtilā olmaz **eşedd-**

i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 74). [eşedd-i ġam,]*

eseg: *Eşek.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz Mecnūn
Üştür-i terlerle bir mi olur yund **eşegi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 6). [eşegi, -i]*

esen kal: *Esen kalmak, selamette kalmak.*

1. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen **esen ḳal** baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 10). [esen ḳal,]*

eser: *Eser, iz, nişan.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden **eser** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 2). [eser,]*
2. Feryād-ı şūfīnüñ **eseri** ḳalmaz anda kim Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 7). [eseri, -i]*
3. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ Cāndan **eser** didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [eser,]*
4. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi Zīrā ki sende raḥm **eseri** bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 8). [eseri, -i]*
5. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda Billāhi merḥamet **eseri** var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [eseri, -i]*
6. Dehānuñdan **eser** yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [eser,]*
7. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi Görmez izüñ tozından **eser** kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [eser,]*
8. Dildeki buḥrānumuzdan bir **eserdür** sūr-ı ṣayf
Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 9). [eserdür, -dür]*
9. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden **eser** gūyā ki bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 2). [eser,]*

eser: *Eser, iz, nişan. II Işık.*

1. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
Āftābuñ **eseri** yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 8). [eseri, -i]*

eser: *Eser.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ Yaḳdum anuñ gibi ben nice **eser** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 8). [eser,]*

eser id: *İz bırakmak, tesir etmek.*

1. Nālem gibi **eser idemez** ḳalb-i ʿāşıḳa Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 9). [eser idemez, -e, -mez]*

eser kal: *Hiçbir belirti, iz olmamak.*

1. Bezm-i gülşende **eser ḳalmadı** cām-ı Cemden
Götürüldi dükeli zevḳ ü ṣafā ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 1). [eser ḳalmadı, -dı]*

eser ko: *İz bırakmak.*

1. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eser
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [eser komayup, -ma, -y, -up]*

eser ol: *İz olmak.*

1. Zen-i felekde vefādan **eser olaydı** eger Bu deñlü ḥüsnile ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 7). [eser olaydı, -a, -y, -dı]*

eser-i fakr u fenā: *Fena ve eksiklik eseri.*

1. Dünbekīler eser-i faḳr u fenā gösteremez Nitekim merd-i ḳalender idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 5). [eser-i faḳr u fenā,]*

eser-i naʿli: *Padişahın atının ayak izi.*

1. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ **eser-i naʿlidür** anda meh-i tābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 104). [eser-i naʿlidür, -i, -dür]*

eşhāş: *İnsanlar.*

1. Şaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma **eşḫāşa** ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [eşḫāşa, -a]*

esīr: *Mahkum, tutsak.*

1. Dünyā **esīr** beriyyedür ey dil beri yüri
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [esīr,]*

esīr: *Esir, tutsak. II Zahit.*

1. Ey Behiştī ʿörf **esīri** bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 9). [esīri, -i]*

esīr kıl: *Esir almak, esir etmek.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün mühr-i Süleymān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 3). [esīr ḳılduñ, -du, -ñ]*

esīr olan: *Esir düşmek. II Gönül vermek.*

1. Ummasun ʿışḳa **esīr olan** göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [esīr olan, -an]*

esīr ol: *Esir düşmek, tutsak olmak.*

1. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [esīr oldum, -du, -m-maz]*
2. Bir nev-cevāna ʿāşıḳ pīr olmaḳ isterin
Bir kāfirüñ elinde **esīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 2). [esīr olmaḳ, -maḳ]*
3. Bir baş **esīrüñ olmaġa** bir būse vir baña
Ḳatʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 7). [esīrüñ olmaġa, -maġ, -a]*

esīr-i pister ü bālīn ol: *Köhnemiş ve yatağa düşmüş esiri olmak.*

1. Ṣaġ u sālim her kişi āzādelerle seyr ide
Ben **esīr-i pister ü bālīn olam** bīmār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 4). [esīr-i pister ü bālīn olam, -am]*

eşk: *Gözyaşı. II Aşk, sevgi.*

1. Āh-ı dil-sūzile **eşk** olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 7). [eşk,]*

eşk: *Gözyaşı.*

1. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni
Eşkümüñ ḳaṭresinüñ her biri ḳan yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 4). [eşkümüñ, -üm, -üñ]*
2. Felek deryāsını gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
Benüm bir ḳaṭre **eşküm** gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 4). [eşküm, -üm]*
3. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [eşk,]*
4. ʿĀşıḳ iseñ **eşk** naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [eşk,]*
5. Ṣol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı **eşküm** ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 4). [eşküm, -üm]*
6. Āhumı raʿd **eşkümi** bārān ider her bār çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [eşkümi, -üm, -i]*
7. Her dem ġam odıdur ḳurudup ḳanın **eşkümüñ**
Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 3). [eşkümüñ, -üm, -üñ]*
8. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [eşkümi, -üm, -i]*
9. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum olur
Hem-dem **eşküm** hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 2). [eşküm, -üm]*
10. Cāy oldı çeşm-i tengüm laʿl-i şeker-feşāna
Eşküm degül bu andan ṭamlar ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 4). [eşküm, -üm]*
11. Her ḳanda ḳılsa **eşkümi** bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 7). [eşkümi, -üm, -i]*
12. Eger gözüm gören şefḳat düşerse sīne-i yāre
Yanumda **eşkümüñ** her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 4). [eşkümüñ, -üm, -üñ]*
13. Beni **eşkümle** gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [eşkümle, -üm, -le]*
14. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol nigehle **eşk** ābına ırmaġuz biz

(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [eşk,]

15. Yüzümüz zer gözümüz sīm **eşkümüz** laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [eşkümüz, -ü, -müz]*

16. Ġarḳ olmış **eşke** dīdesi başında od-niṣār
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 9). [eşke, -e]*

17. Taʿaccüb itme **eşkinden** iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uşlu mı şanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [eşkinden, -i, -n, -den]*

18. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa şalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [eşküñe, -üñ, -e]*

19. Çün düketdüñ diremi **eşküñi** ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil ṣoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 1). [eşküñi, -üñ, -i]*

20. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi **eşküme** teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [eşküme, -üm, -e]*

21. Cihān **eşkümle** pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın baḫr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [eşkümle, -üm, -le]*

22. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [eşkümüñ, -üm, -üñ]*

23. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem **eşküm** gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [eşküm, -üm]*

24. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī eylesün
Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 1). [eşkini, -i, -n, -i]*

25. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür **eşküme** keşret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 5). [eşküme, -üm, -e]*

26. Güm itdügince Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi **eşk**
Ben anı beñzedürem baḫre düşmiş altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 9). [eşk,]*

27. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim Behiştī Her ḳanda çekseñ **eşküñ** gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 10). [eşküñ, -üñ]*

28. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh
Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 3). [eşküm, -üm]*

29. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege Aṣdı **eşküm** gözümüñ ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [eşküm, -üm]*

30. Dökilüp gitse **eşküm** gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 3). [eşküm, -üm]*

31. Kūhsāra çünki yāruñ ʿaḳs-ı ʿiẕārı düşdi
Eşkinden aña rūy-ı lāle ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 2). [eşkinden, -i, -n, -den]*

32. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ **eşküm** olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 2). [eşküm, -üm]*

33. Yine **eşküm** sipāhı irdükce
Pādişāhum dizin dizin oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 7). [eşküm, -üm]*

34. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı **eşküm** yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 4). [eşküm, -üm]*

35. Vardı **eşküm** yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [eşküm, -üm]*

eşk ile: *Gözyaşıyla.*

1. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
Benüm **eşk ile** hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 8). [eşk ile,]*

eski: *Eski, kadim.*

1. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
Evvelden **eski** ʿādetidür ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 8). [eski,]*

2. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış **eski** aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [eski,]*

3. Eski derdüñ ʿaṣābesin şeşelüm
Baġrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî*

Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 7). [eski,]

eşk-i behiştī: *Behiştî'nin gözyaşı.*

1. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām **eşk-i Behiştī**
İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 9). [eşk-i behiştī,]*

eşk-i çeşm: *Gözyaşı.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde **eşk-i çeşmüm** bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [eşk-i çeşmüm, -üm]*
2. Niçe döysün **eşk-i çeşmüm** ṣuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [eşk-i çeşmüm, -üm]*
3. Nice döysün **eşk-i çeşmüm** ṣuʿlesi inṣāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [eşk-i çeşmüm, -üm]*
4. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 7). [eşk-i çeşmümden, -üm, -den]*
5. Hecrüñde **eşk-i çeşmümi** seyr eyleyen didi
Deryā bu ḥavżuñ öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 5). [eşk-i çeşmümi, -üm, -i]*
6. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 10). [eşk-i çeşmüñ, -üñ]*

eşk-i dīde dök: *Gözyaşı dökmek.*

1. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül murġ-ı viṣāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 8). [eşk-i dīde dökmeyince, -me, -y, -ince]*

eşk-i giryān: *Ağlayan gözyaşı. II Ağlayan göz.*

1. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı ṣudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 2). [eşk-i giryānlarumuñ, -lar, -um, -uñ]*

eşk-i gül-gūn: *Gül renkli gözyaşı.*

1. Göreydüñ **eşk-i gül-gūnum** ne yüzden renge ḳoymışdur
Ṣanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 3). [eşk-i gül-gūnum, -um]*

eşk-i ḥasret: *Hasret gözyaşı.*

1. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki **eşk-i ḥasret** varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [eşk-i ḥasret,]*
2. Ṣor kenār-ı yār ẕevḳın **eşk-i ḥasret** ġarḳına
Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 5). [eşk-i ḥasret,]*

eşk-i hūn-ālūd: *Kana bulanmış, kanlı gözyaşı.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde **eşk-i ḫūn-ālūd**
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 7). [eşk-i ḫūn-ālūd,]*

eşk-i hūnīn: *Kanlı gözyaşı.*

1. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
Meger ki **eşk-i ḫūnīnüm** görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [eşk-i ḫūnīnüm, -üm]*

eşk-i mecnūn: *Mecnun'un gözyaşları.*

1. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi **eşk-i Mecnūn**
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 1). [eşk-i mecnūn,]*

eşk-i revān: *Akan gözyaşı.*

1. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
Dökdügi **eşk-i revān** ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 4). [eşk-i revān,]*
2. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre ṭās-ı āsmān
Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu **eşk-i revān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 2). [eşk-i revān,]*
3. Ḳılmaġa seyr-i çemen serv-i çemānum çıḳsun
Anı ḳarşılamaga **eşk-i revānum** çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 2). [eşk-i revānum, -um]*

eşk-i surh: *Kanlı gözyaşı.*

1. Dāʾim **eşk-i surḫile** dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿuşşāḳa gūne gūne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 7). [eşk-i surḫile, -ile]*
2. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra*

5). [eşk-i surḫum, -um]

eşküm dök: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

1. N'ola döksem ġam eyyāmında eşküm
Aġ akça ḳara gün içün dimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 3). [eşküm döksem, -se, -m]*

eşnaʿ: *Daha kötü, daha iğrenç.*

1. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan **eşnaʿ** ibtilā olmaz eşedd-i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 74). [eşnaʿ,]*

esrāʿ: *Götürdü, yürüttü. II "Kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya götüren Allah'ın şanı yücedir." 17/1.*

1. Esrāʿ düninde muştuladı saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [esrāʿ,]*

esrāʿ ol: *Seri, çabuk olmak.*

1. Gülşen hevā yeridür ammā ne çāre ey dil
Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 6). [esrāʿ olupdur, -up, -dur]*

esrār: *Sırlar, gizler.*

1. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice **esrārı** dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [esrārı, -ı]*

esrār: *Esrar, beng.*

1. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī ṣarāb var iken **esrāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [esrāra, -a]*
2. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş
ʿĀlem **esrār** içer mest-i ḫarābuñʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [esrār,]*

esrār ile: *Sırlar. II Esrar, beng.*

1. Esrār ile mülemmā olan berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [esrār ile, -ile]*

esrār-ı ʿışḳ: *Aşkın sırrı.*

1. İtmezem Mecnūna ben **esrār-ı ʿışḳuñdan** kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḫayrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 7). [esrār-ı ʿışḳuñdan, -uñ, -dan]*

esrār-ı nihān: *Gizli sır.*

1. Anuñçün nice **esrār-ı nihāna** vāḳıf oldum ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 7). [esrār-ı nihāna, -a]*

esrār-ı rūḥānī: *Manevi sırlar.*

1. Müferriḥ isteseñ **esrār-ı rūḥānī** tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḫayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [esrār-ı rūḥānī,]*

eṣṣalātu ve's-selām: *Salat ve selam.*

1. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḫabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāṣıḳ ṣafādan **eṣṣalātu ve's-selām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 4). [eṣṣalātu ve's-selām,]*

es-sulhu ḫayr: *Sulh daha hayırlıdır. 4/128.*

1. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān **es-sulḥu ḫayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 4). [es-sulḥu ḫayr,]*

estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm: *Yüce Allah'tan mağfiret dilerim.*

1. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa dökmeyem
Bu günāhı itmeyem **estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 4). [estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm,]*

eşyā: *Mevcudat.*

1. Cümle **eşyā** yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḥālveş zīnet için cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [eşyā,]*

etrāf: *Çevre, etraf, yakın.*

1. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan **eṭrāfumuz** envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 4). [eṭrāfumuz, -u, -muz]*
2. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege **eṭrāfı** Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [eṭrāfı, -ı]*
3. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ Beñzer ol gence ki **eṭrāfı** ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [eṭrāfı, -ı]*

4. Pür oldı pīrlik devrinde **eṭrāfum** cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 3). [eṭrāfum, -um]*

eṭrāf-ı dili: *Gönlün çevresi. II Gönül.*

1. Eṭrāf-ı dili perde-i ġaflet bürümişdür
Ḳıl kuḥl-ı baṣīretle İlāhī anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 3). [eṭrāf-ı dili, -i]*

eṭrāf-ı gülistān: *Gül bahçesinin çevresi.*

1. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
Virdi **eṭrāf-ı gülistānı** fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 6). [eṭrāf-ı gülistānı, -ı]*

eṭrāf-ı kūy: *Mahallenin çevresi.*

1. Baña devr itdüren **eṭrāf-ı kūyuñ** āsyābını
Ṣu nār-ı ḥaddüñe kendin uran bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 7). [eṭrāf-ı kūyuñ, -uñ]*

eṭrāfın al: *Etrafını sarmak, kuşatmak.*

1. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp **eṭrāfın aldı** bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 44). [eṭrāfın aldı, -dı]*
2. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm **eṭrāfını almış** sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 4). [eṭrāfını almış, -mış]*
3. Çeng u ney **eṭrāfuñ almış** varise varın virüp
Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [eṭrāfuñ almış, -mış]*
4. Oṭurur **eṭrāfuñ almış** bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [eṭrāfuñ almış, -mış]*

eṭrāfın ṭut: *Çevrelemek.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ **eṭrāfın ṭutar** nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 7). [eṭrāfın ṭutar, -ar]*

etrāk: *Türkler. II Ahali.*

1. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı
Ḳaryede ḳahrını çekdürme şehā **etrāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 10). [etrāküñ, -üñ]*

etvār: *Tavırlar, duruşlar.*

1. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl **eṭvārına** Anı andan ṣoñra ḥayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [eṭvārına, -ı, -n, -a]*
2. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u **eṭvārı** bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [eṭvārı, -ı]*

ev: *Ev, beyt, hane.*

1. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā
Onsuz **evüñ** ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 10). [evüñ, -üñ]*
2. Ḳalḳup giderseñ aḫşam **eve** āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 1). [eve, -e]*
3. Yāruñ niṣār-ı sīm ider üstine ebr-i berf
Çıḳsa **evinden** olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 6). [evinden, -i, -n, -den]*
4. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz şuʿarānuñ **evüñ** ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [evüñ, -üñ]*
5. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti yār
Çeşm-i ḥasūd **evinde** uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 10). [evinde, -i, -n, -de]*
6. ʿUnṣur **evine** girdügi dem nāṭıḳa miskīn
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [evine, -i, -n, -e]*

ev: *Mekân. II Beyit.*

1. Dīvānuñ ol **evdür** ki eyā şāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden ola ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 81). [evdür, -dür]*
2. Dīvānuñ ol evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden ola ol **eve** erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [eve, -a]*

evc: *Doruk, zirve.*

1. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan mānend
Fezā-yı himmet **evcinde** hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 10). [evcinde, -i, -n, -de]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Murādum **evcinün** burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [evcinün, -i, -n, -ün]*
3. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref **evcine** perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [evcine, -i, -n, -e]*

evc-i felek: *Feleğin doruğu. II Gökyüzü.*

1. Reşk itme rifʿatine **evc-i felekde** mihrüñ
   Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [evc-i felekde, -de]

evc-i gerdūn: *Dünyanın zirvesi.*

1. Bir gedāyam himmet itse mey-fürūş
   Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 6). [evc-i gerdūn,]

evc-i irādet: *İradenin doruğu.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
   Açdı himmet bālini **evc-i irādetden** yaña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 6). [evc-i irādetden, -den]

evc-i ʿizzet: *Yüceliğin zirvesi, itibarın doruğu.*

1. Sidre şeh-bāzı daḫı gūş idemez olmışdur
   Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 4). [evc-i ʿizzetde, -de]*

evdeki ḥisāb bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş: *Evdeki hesap çarşıya uymaz.*

1. Vuṣlat metāʿın alımadın naḳd-i cān ile
   Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 4). [evdeki ḥisāb bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş, -de, -ki]

evet: *Evet, doğru.*

1. Ṣūfilik ṣūreti bir ḫırḳa ile olur **evet**
   Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek güç
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 3). [evet,]
2. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
   Ḳolay el almaḳ **evet** ʿahde vefā itmek güç
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 6). [evet,]
3. Beñzüm bulmışdur **evet** şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
   Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [evet,]*
4. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv **evet**
   Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [evet,]*
5. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan **evet**
   Uş göresin olısar ol daḫı pā-māl-i segān
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 5). [evet,]
6. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur
   Bülend-hevādur āhum **evet** ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 4). [evet,]*
7. Bir megesdür dil **evet** māʾide-i ʿışḳuñda
   Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [evet,]

evlād: *Gençler.*

1. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
   Kim ḳıldı nice bülbüli giryān güli ḫandān
   (Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 43). [evlāda, -a]

evliyāu'l-lāh: *Allah'ın veli kulları.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
   Ġāfil olma **evliyāu'l-lāh** olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 2). [evliyāu'l-lāh,]*

evrād: *Her zaman edilen dua. II Duamız.*

1. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür hemān bizüm
   Yoluñ ḳolayın alucı pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 5). [evrādumuz, -u, -muz]*

evrāḳ: *Yapraklar.*

1. N'ola görinse naḳşı merḥametden ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek **evrāḳı** nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 8). [evrāḳı, -ı]*

evrāḳ: *Yapraklar, sayfalar.*

1. Yazma pīräneler **evrāḳa** cevānlar vaṣfın
   Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [evrāḳa, -a]*
2. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī şiʿrini
   Çarḫuñ **evrāḳını** ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 10). [evrāḳını, -ı, -n, -ı]*
3. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
   Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür ʿaḳlum **evrāḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [evrāḳı, -ı]*
4. Dök **evrāḳ** üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
   İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [evrāḳ,]*

evrāḳ-ı dīvān: *Divan yaprakları.*

1. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma kim
   Berg-i gülden ter virür **evrāḳ-ı dīvānuñ**

senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 10). [evrāḳ-ı dīvānuñ, -uñ]*

evṣāf: *Vasıflar, nitelikler, özellikler.*

1. Yüzi muṣḥaflaruñ **evṣāfı** benüm ey ḫ∨āce
ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [evṣāfı, -ı]

evṣāf: *Vasıf, nitelik. II Güzellik.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ **evṣāfını** naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [evṣāfını, -ı, -n, -ı]*

evṭān: *Vatanlar.*

1. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp **evṭān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [evṭān,]*

evtār: *Saz telleri.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa **evtārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [evtārdur, -dur]*

evtār-ı ʿūd: *Udun telleri.*

1. Ṣayd-ı meges mi eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı Zühreden **evtār-ı ʿūdumı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 16). [evtār-ı ʿūdumı, -um, -ı]*

evvel: *Önceden.*

1. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [evvel,]*
2. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
Evvelden eski ʿādetidür ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 8). [evvelden, -den]*
3. Sāḳıyā **evvel** benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [evvel,]*
4. Bir dem ola Behiştī ki **evvel** bahār irüp
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [evvel,]*
5. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan **evvel** ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 8). [evvel,]*
6. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ **evvel** bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 2). [evvel,]*
7. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol **evvel** ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [evvel,]*
8. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [evvel,]*

evvelā: *Önceden.*

1. Cismüm nedür ṣorarsañ eger diñle **evvelā**
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [evvelā,]*

ey: *Ey, ünlem.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı intihā
Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [ey,]*
2. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları **ey** şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [ey,]*
3. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm **ey** ʿahde durmaz ḥalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 6). [ey,]*
4. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle **ey** ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [ey,]*
5. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [ey,]*
6. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 7). [ey,]*
7. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa **ey** gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [ey,]*
8. Meger **ey** laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [ey,]*
9. Umma acı sözle ḳurtulasın **ey** leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 5). [ey,]

10. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [ey,]*
11. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem **ey** meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [ey,]*
12. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
Ḫāne peydā eylemek isterisen **ey** sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 8). [ey,]*
13. Cevri çoḳ eyleme ʿuṣṣāḳa öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile **ey** ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 4). [ey,]*
14. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi **ey** ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [ey,]*
15. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam **ey** vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [ey,]*
16. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 1). [ey,]*

ey abdāl: *Ey derviş.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde **ey abdāl**
İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [ey abdāl,]*

ey aḳbel-i nās: *Ey insanların gözdesi.*

1. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil **ey aḳbel-i nās** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [ey aḳbel-i nās,]*

ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı: *Ey güzellik âleminin ay yüzlüsü.*

1. Bezme gel bu gice **ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı**
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 1). [ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı, -ı]*

ey ʿandelīb-i nāvek-i yār: *Ey sevgilinin kirpiğinin bülbülü.*

1. Senüñ **ey ʿandelīb-i nāvek-i yār**
Benüm zaḫmum degül mi āşiyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 3). [ey ʿandelīb-i nāvek-i yār,]*

ey ʿāşık: *Ey âşık.*

1. Gel **ey ʿāşıḳ** maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [ey ʿāşıḳ,]*
2. Tezekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı **ey ʿāşıḳ**
Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 7). [ey ʿāşıḳ,]*

ey ʿazīz: *Ey saygın, muhterem.*

1. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 7). [ey ʿazīzüm, -üm]*

ey bād-ı seḥer: *Ey seher rüzgârı.*

1. Sen **ey bād-ı seḥer** ġāyet mübārek bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [ey bād-ı seḥer,]*

ey başīretsüz: *Ey sezgisi kuvvetli, kalp gözüyle gören.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 5). [ey başīretsüz, -süz]*

ey Behiştī: *Ey Behişti.*

1. Ḫaddüñe beñzer ne yeri var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 10). [ey behiştī,]*
2. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [ey behiştī,]*
3. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem kim ḫācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 9). [ey behiştī,]*
4. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [ey behiştī,]*
5. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [ey behiştī,]*

6. Çarḫ-ı ḫūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 10). [ey behiştī,]*

7. Eyledüñ kendüñi hem-ser-zede gerdūna velī
Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 10). [ey behiştī,]*

8. Ey Behiştī ḥāl-baḫş eyle belīġ eşʿāruñı
İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 9). [ey behiştī,]*

9. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 9). [ey behiştī,]*

10. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş
Ṭıflıken ʿışḳ āyetini itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 9). [ey behiştī,]*

11. Ġam yime dünyā-yı dūn içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḥükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 10). [ey behiştī,]*

12. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [ey behiştī,]*

13. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḥasūda sen daḫı
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 13). [ey behiştī,]*

14. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 10). [ey behiştī,]*

15. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 10). [ey behiştī,]*

16. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [ey behiştī,]*

17. Kimdür saña belī dimeyen **ey Behişti** kim
Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 9). [ey behişti,]*

18. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
Ey Behiştī devr elinden her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [ey behiştī,]*

19. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḥużūr
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [ey behiştī,]*

20. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim
ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [ey behiştī,]*

21. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [ey behiştī,]*

22. Ḳadrüni zāhid ne bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 10). [ey behiştī,]*

23. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [ey behiştī,]*

24. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol naḳşa ḥayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 9). [ey behiştī,]*

25. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre göñül
Bir büyük cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 9). [ey behiştī,]*

26. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 10). [ey behiştī,]*

27. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 9). [ey behiştī,]*

28. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [ey behiştī,]*

29. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [ey behiştī,]*

30. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [ey behiştī,]*

31. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne vaż ʿitse gerek
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 10). [ey behiştī,]*

32. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī

Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [ey behiştī,]*

33. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḥsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 10). [ey behiştī,]*

34. Gitdi dil **ey Behiştī** yāre revān
Bilmezem cān nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 9). [ey behiştī,]*

35. Ey Behiştī dem-i vuṣlat didigüñ pür-demdür
Ki irilmez aña ḫarc olmaġıle yüzbiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 9). [ey behiştī,]*

36. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 9). [ey behiştī,]*

37. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [ey behiştī,]*

38. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 14). [ey behiştī,]*

39. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [ey behiştī,]*

40. Ey Behiştī verd-i ruḥsārını sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 9). [ey behiştī,]*

41. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 9). [ey behiştī,]*

42. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [ey behiştī,]*

43. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün sürten
Ey Behiştī ider yalandan ḫaẓẓ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 10). [ey behiştī,]*

44. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
Bir ʿaceb gülşendür ammā bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 9). [ey behiştī,]*

45. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [ey behiştī,]*

46. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 9). [ey behiştī,]*

47. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [ey behiştī,]*

48. Ḥışm ide ṣāyed diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 10). [ey behiştī,]*

49. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [ey behiştī,]*

50. ʿĀṣıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [ey behiştī,]*

51. Deryā-yı mey sefīnesidür cām-ı mey gibi
Dīvānuñ **ey Behiştī** ġazel defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 10). [ey behiştī,]*

52. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 9). [ey behiştī,]*

53. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 9). [ey behiştī,]*

54. Ey Behiştī eylenürdi bu göñül
Rūy-ı yār olsa naẓargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 9). [ey behiştī,]*

55. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [ey behiştī,]*

56. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [ey behiştī,]*

57. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 9). [ey behiştī,]*

58. Pençe-i bāz-ı himmetüñde yine
Ey Behiştī kuşuñ durur ʿālem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 10). [ey behiştī,]*

59. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl itdükce
Beni unutmasun Allāhı seven yārānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 9). [ey behiştī,]

60. Ey Behiştī ḥiṣṣe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳıṣṣa-ḫ∨ān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 9). [ey behiştī,]*

61. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [ey behiştī,]*

62. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ey behiştī,]*

63. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek
Ġonca gibi yüzini virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 9). [ey behiştī,]*

64. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 10). [ey behiştī,]*

65. Ey Behiştī ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [ey behiştī,]*

66. Olmadı rıḥlet şebinde gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 14). [ey behiştī,]*

67. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı görüp
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 9). [ey behiştī,]*

68. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa kūy-ı yārdan
Āşkāra dünyede gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 9). [ey behiştī,]*

69. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [ey behiştī,]*

70. Ey Behiştī baña ol şūḫ-nigār itdügi naḳş
Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [ey behiştī,]*

71. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 9). [ey behiştī,]*

72. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 9). [ey behiştī,]*

73. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 9). [ey behiştī,]*

74. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa āteş salmaġa
Ruḫları vaṣfında şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 9). [ey behiştī,]*

75. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḥīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [ey behiştī,]*

76. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 10). [ey behiştī,]*

77. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister şiʿr-i ter
Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 11). [ey behiştī,]*

78. Ġam-ı telḫ ile bunca demden inşāf
Dirildüñ **ey Behiştī** yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 10). [ey behiştī,]*

79. Her ki Firdevse vire kūyını ol ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 10). [ey behiştī,]*

80. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḫr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [ey behiştī,]*

81. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 9). [ey behiştī,]*

82. Cām-ı meyden ṣun **ey Behiştī** devā
Ṣīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 9). [ey behiştī,]*

83. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [ey behiştī,]*

84. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 10). [ey behiştī,]*

85. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 10). [ey behiştī,]*

86. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ
Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir alçaḳ zerde

(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 7). [ey behiştī,]

87. Ey Behiştī bizüm belāġatümüz
Ṭūl-ı ḥıdmet gerek ki ẕevḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 9). [ey behiştī,]*

88. Zaḥmet ü renc ü ʿanāsı **ey Behiştī** cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 9). [ey behiştī,]*

89. Vaṣldan ben baḥs idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 10). [ey behiştī,]*

90. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān
Ey Behiştī key ṣaḳın aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [ey behiştī,]*

91. Mıṣr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 10). [ey behiştī,]*

92. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 10). [ey behiştī,]*

93. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 10). [ey behiştī,]*

94. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ **ey Behiştī** sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [ey behiştī,]*

95. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında midād
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [ey behiştī,]*

96. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 10). [ey behiştī,]*

97. Biz ḫayāl-i yāri tenhā görmege
Ey Behiştī olmışuzdur ḫalvetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 10). [ey behiştī,]*

98. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [ey behiştī,]*

99. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 9). [ey behiştī,]*

100. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 9). [ey behiştī,]*

101. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle **ey Behiştī** ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [ey behiştī,]*

102. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [ey behiştī,]*

103. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [ey behiştī,]*

104. Gel ḫadīṣ-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey Behiştī kendüden geçsün içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 10). [ey behiştī,]*

105. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 11). [ey behiştī,]*

106. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 2). [ey behiştī,]*

107. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu kelām-ı ṣādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 24). [ey behiştī,]*

108. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum ṣālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 21). [ey behiştī,]*

109. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
Zülfüñ ucından delürdi ṭaġlara düşdi seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 9). [ey behiştīnüñ, -n, -üñ-nüñ]*

110. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [ey behiştīye, -y, -e]*

ey behiştī anı bir ḫayrāndan allāh ṣaḳlasın: *Ey Behiştî sevgilinin la'lini ağyardan Allah esirgesin.*

1. Laʿl-i dil-ber sükker-i senbūsedür gūyā hemān
Ey Behiştī anı bir ḫayrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 10). [ey behiştī anı bir ḫayrāndan allāh ṣaḳlasın,]*

ey benüm rūḥ-ı revān: *Ey salınarak yürüyen can.*

1. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 8). [ey benüm rūḥ-ı revānum, -um]*

ey bī-vefā: *Ey vefasız. || Ey sevgili.*

1. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ **ey bī-vefā**
Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 1). [ey bī-vefā,]*

ey bu dünyānuñ esīri: *Ey bu dünyanın esiri.*

1. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña
Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [ey bu dünyānuñ esīri, -i]*

ey bülbül: *Ey bülbül.*

1. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
Nice kār itsün **ey bülbül** fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 6). [ey bülbül,]*

ey bülbül: *Ey bülbül. II Ey âşık.*

1. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler **ey bülbül**
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [ey bülbül,]*

ey büt-i çīn: *Ey Çin putu gibi olan güzel.*

1. Saña dil virdüm ise **ey büt-i Çīn**
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa münkir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 1). [ey büt-i çīn,]*

ey cām-ı mey-i gül-gūn: *Ey gül renkli şarabın kadehi.*

1. Beni ḳan aġladup meclisde **ey cām-ı mey-i gül-gūn**
Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 3). [ey cām-ı mey-i gül-gūn,]*

ey cān: *Ey can.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren **ey cān** hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [ey cān,]*
2. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün **ey cān** gelsün
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [ey cān,]*

ey cān ṭabībi: *Ey can doktoru. II Sevgili.*

1. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli gözüm
Bir ḫastedür ki göñlüm ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 3). [ey cān ṭabībi, -i]*

ey cānumuñ cānı: *Ey canımın canı. II Hz. Hüseyin.*

1. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde s̱ābit ḳıl meded **ey cānumuñ cānı** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [ey cānumuñ cānı,]*

ey çarḫ: *Ey Felek.*

1. Her şeb cebüñle cenge gele benümle **ey çarḫ**
Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 3). [ey çarḫ,]*
2. Dün ebr araya girmese yār üzre düşerdi
Ḫurşīdüñüñ **ey çarḫ** nedür ḫāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 4). [ey çarḫ,]*

ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān: *Ey bela saçan zalim felek adlı dünya.*

1. Dirīġ **ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān**
Revā mı ehl-i beyti eylemeklik böyle sergerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 15). [ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān,]*

ey cefā-hū: *Ey cefâ huylu. II Ey zalim sevgili.*

1. Ey cefā-ḫū sen beni şanma sitemden incinür
Gāh olur göñlüm zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 1). [ey cefā-ḫū,]*

ey çenār: *Ey çınar.*

1. Gel ol serv-i revāna **ey çenār** öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [ey çenār,]*

ey çeşm: *Ey göz.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın **ey çeşmüm** ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [ey çeşmüm, -üm]*

ey cevre ṣabr itmez ṣanan: *Ey sıkıntıya sabretmez sanan.*

1. Beni **ey cevre ṣabr itmez ṣanan** olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 1). [ey cevre ṣabr itmez ṣanan, -an]*

ey deryā: *Ey deniz.*

1. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḫālüñ **ey**

deryā
Senüñ ḫāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [ey deryā,]*

<u>ey dīde:</u> *Ey göz.*

1. Sīnem vilāyetini **ey dīde** āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [ey dīde,]*

<u>ey dil:</u> *Ey gönül.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol **ey dil** ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [ey dil,]*
2. Salṭanat özlersin **ey dil** ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ey dil,]*
3. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 8). [ey dil,]*
4. Bülend itmek gerek himmet dıraḫtın
Ḳona başa **ey dil** murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 8). [ey dil,]*
5. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
Menzil-i maḳṣūda **ey dil** ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [ey dil,]*
6. Gerçi ʿāşıḳ olalı **ey dil** enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 1). [ey dil,]*
7. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda **ey dil** ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [ey dil,]*
8. Revān oldı yetiş ol servi **ey dil**
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 7). [ey dil,]*
9. Ġam reh-zeni ḫużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl **ey dil** gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [ey dil,]*
10. Ol deme irmek müyesser ola mı **ey dil** baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [ey dil,]*
11. Kūy-ı yāre giderdüñ **ey dil** dün
Ne idi ol ṭarafda maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 3). [ey dil,]*
12. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 1). [ey dil,]*
13. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña **ey dil** ṣoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 2). [ey dil,]*
14. Deryā-yı ḥüsni **ey dil** seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḫ∨āba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 7). [ey dil,]*
15. Dünyā esīr beriyyedür **ey dil** beri yüri
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [ey dil,]*
16. Ġam şebistānında **ey dil** menzilüñ mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [ey dil,]*
17. Başuña sulṭān olayın dirseñ **ey dil** kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 7). [ey dil,]*
18. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [ey dil,]*
19. Felekden baña **ey dil** āsmānīler revān eyle
Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 3). [ey dil,]*
20. Ol āhū-sīrete vaḥşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür **ey dil** kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [ey dil,]*
21. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre **ey dil** ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [ey dil,]*
22. Dünyāya gelen **ey dil** çün düşse gerek ṭīne
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [ey dil,]*
23. Sen degül **ey dil** cihānda pāy-būs yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 7). [ey dil,]*
24. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
Gösterseñe **ey dil** ṭaş kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [ey dil,]*
25. Didüm **ey dil** seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde

Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 7). [ey dil,]*

26. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā ʿAnḳāya ʿankebūt idi **ey dil** olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 32). [ey dil,]*
27. Miḳdāruñı bil ḥıffeti ḳo aġır ol **ey dil** ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [ey dil,]*
28. Gördüm **ey dil** minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [ey dil,]*
29. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl naḳşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından **ey dil** herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [ey dil,]*
30. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp **ey dil**
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [ey dil,]*
31. Salṭanat özlersin **ey dil** ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ey dil,]*
32. Derdile ṭurma **ey dil** āh it ki ʿandelībüñ Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [ey dil,]*
33. Gelmez **ey dil** ġam palāsından baña dībā ʿazīz
Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [ey dil,]*
34. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ Budur **ey dil** felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 2). [ey dil,]*
35. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan **ey dil** çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [ey dil,]*
36. Felekde görinen seyyāre şanma gözlerin açdı
Fiġān u āhile **ey dil** uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 8). [ey dil,]*
37. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege **ey dil** şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [ey dil,]*
38. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar Sırçayı gevher bil **ey dil** serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [ey dil,]*
39. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
Ehl-i Ḥaḳ şānında **ey dil** söyleme bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [ey dil,]*
40. Göz yumup **ey dil** cihāndan kendü cānānuñ gözet
Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [ey dil,]*
41. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen **ey dil** gözüñ aç
Yazmış ol ḫāne ḥayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [ey dil,]*
42. Gel **ey dil** taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [ey dil,]*
43. Ḫ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç Zīrā ne aġzuña düşer **ey dil** senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [ey dil,]*
44. Gülşen hevā yeridür ammā ne çāre **ey dil** Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [ey dil,]*

ey dil-i dīvāne: *Ey divane gönül. II Ey Behiştî.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo **ey dil-i dīvāne** duʿā ḳıl Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [ey dil-i dīvāne,]*

ey dil-i teşne: *Ey susamış gönül. II Ey âşık.*

1. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [ey dil-i teşne,]*

ey dirīġā: *Ey yazıklar olsun.*

1. Göñlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [ey dirīġā,]*

ey dişleri dürr: *Ey inci dişli. II Ey sevgili.*

1. Şimdi ben **ey dişleri dürr** irmişem ol ḫāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [ey dişleri dürr,]*

ey dost: *Ey dost.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem dirdüñ

Düşmenligi sen döndüñ **ey dost** baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 8). [ey dost,]*

2. Vaṣluñdan ıraġ eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Gönlümde ezelden budur **ey dost** temennā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 48). [ey dost,]*

ey dostlar: *Ey dost.*

1. Dimāġuma benüm **ey dostlar** ʿilāc eyleñ
Zamān-ı lālede meyden eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 5). [ey dostlar, -lar]*

ey düşmen: *Ey düşman. II Ey rakip.*

1. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin **ey düşmen**
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [ey düşmen,]*

ey ebr: *Ey bulut.*

1. Sāye ṣal **ey ebr** yandum bu ḥarāretlerle kim
Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 7). [ey ebr,]*

ey felek: *Ey felek.*

1. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u bāduñ
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [ey felek,]*

2. Ḳulūb-ı ehl-i ḫāle **ey felek** bir yara açduñ kim
Oñulmaz ḥaşre dek işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 25). [ey felek,]*

3. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın **ey felek** ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [ey felek,]*

4. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
Ey felek daḫı baña n'itseñ gerek ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 2). [ey felek,]*

ey felek: *Ey felek. II Ey kader.*

1. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
Neñ aldum **ey felek** her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [ey felek,]*

ey ġam: *Ey gam, keder.*

1. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [ey ġam,]*

2. Bir kez cihānda ḫātır-ı aġyāra irmedüñ
Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 2). [ey ġam,]*

3. Var ol yine götürdüñ yerden felegi **ey ġam**
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [ey ġam,]*

4. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan **ey ġam** bir eṣer
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [ey ġam,]*

ey genc-i ḥüsn: *Ey güzellik hazinesi. II Ey güzel.*

1. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile **ey genc-i ḥüsn**
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [ey genc-i ḥüsn,]*

2. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḥaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın **ey genc-i ḥüsn** ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [ey genc-i ḥüsn,]*

ey gerdūn: *Ey felek.*

1. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm **ey gerdūn**
Bir içim ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [ey gerdūn,]*

ey ġonca: *Ey gonca. II Ey sevgili.*

1. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb
Berg-i güle ḫalel gelür **ey ġonca** lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 8). [ey ġonca,]*

ey ġonca-dehen: *Ey gonca ağızlı. II Ey gonca gibi küçük ağızlı sevgili.*

1. Tāzelikde beni ḥüsnüñden ıraġ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ **ey ġonca-dehen** ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 4). [ey ġonca-dehen,]*

2. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ ʿĀlemlere **ey ġonca-dehen** ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 6). [ey ġonca-dehen,]*

ey ġonca-leb: *Ey gonca dudaklı.*

1. Būseñi yā Rab nice uġurlayam **ey ġonca-leb**
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445,*

Mısra 5). [ey ġonca-leb,]

ey gönül: *Ey gönül.*

1. Ey gönül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 1). [ey gönül,]*
2. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur **ey gönül** çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [ey gönül,]*
3. Ey gönül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 5). [ey gönül,]*
4. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın elden ḳomaduñ
Ey gönül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 6). [ey gönül,]*
5. Bile uçup ḳonarduñ **ey gönül** niçe kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [ey gönül,]*
6. Niçe dīvānelerüñ ḥāli diger-gūn oldı
Ey gönül ḳābil olup ben seni uṣla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 8). [ey gönül,]*
7. Çünki pīr-i mey-fürūşa **ey gönül** hem-sāyesin
Yolına ḫarc eyle naḳd-i ʿömrüñüñ sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 1). [ey gönül,]*
8. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı **ey gönül** ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 6). [ey gönül,]*
9. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
Yüri var **ey gönül** saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 6). [ey gönül,]*
10. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey gönül şeh-bāz-ı ṣayd-āver irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 2). [ey gönül,]*
11. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye **ey gönül** ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 4). [ey gönül,]*
12. Ey gönül her küşeñi ġamlar yaḳup yıḳmaḳdadur
Issı olmış ḫāne-i vīrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 7). [ey gönül,]*
13. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl **ey gönül**
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [ey gönül,]*
14. Ey gönül āḫir olınca gele eyyām-ı bahār
Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 1). [ey gönül,]*
15. Bī-ʿaded zerden ne ḫāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta **ey gönül** bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [ey gönül,]*

ey gönül murġı: *Ey gönül kuşu.*

1. Ey gönül murġı sen bu himmetile
ʿArşda āşiyāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 5). [ey gönül murġı, -ı]*
2. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey gönül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 6). [ey gönül murġı, -ı]*

ey gözleri nergis: *Ey nergis gözlü.*

1. Baḳ a **ey gözleri nergis** ne gülşensin ki şevḳuñden
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [ey gözleri nergis,]*

ey göz: *Ey göz, çeşm.*

1. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye **ey gözlerüm** nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [ey gözlerüm, -ler, -üm]*
2. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 6). [ey gözüm, -üm]*

ey gözüm nūrı: *Ey gözümün nuru.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [ey gözüm nūrı, -ı]*

ey gül: *Ey gül.*

1. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi **ey gül** ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [ey gül,]*

ey gül: *Ey gül. II Ey sevgili.*

1. Niçün nergis gibi **ey gül** ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487,*

Mısra 3). [ey gül,]

ey gül-çihre: *Ey gül yüzlü.*

1. Sensüz **ey gül-çihre** aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
   Serv dūd-ı āhı bülbül nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 3). [ey gül-çihre,]*

ey gül-i ḫandān: *Ey gülen, neşeli gül.*

1. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
   Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 6). [ey gül-i ḫandān,]*

ey gül-i ter: *Ey taze gül. II Ey genç sevgili.*

1. Sensüzin göñlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
   Sekdürür bülbüli bāz **ey gül-i ter** ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 6). [ey gül-i ter,]*
2. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
   Kerem it **ey gül-i ter** ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 2). [ey gül-i ter,]*

ey gün: *Ey güneş. II Ey sevgili.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
   Kim māh-ı ʿālem **ey gün** senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [ey gün,]*

ey güneş: *Ey güneş. II Ey sevgili.*

1. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
   Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 7). [ey güneş,]*
2. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
   Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [ey güneş,]*
3. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup **ey güneş** felek
   Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [ey güneş,]*

ey güneş: *Ey güneş.*

1. Her ser-i māh eylemezseñ **ey güneş** ʿarż-ı cemāl
   Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 1). [ey güneş,]*
2. Ol gözüm nūrı yanında şubḥa ḳalmış necmsin
   Ġırre olma **ey güneş** gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [ey güneş,]*

ey güneş yüzli: *Ey güneş yüzlü. II Ey güneş yüzlü sevgili.*

1. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup **ey güneş yüzli**
   Aña bu riște-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [ey güneş yüzli,]*
2. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam **ey güneş yüzli**
   Ḳapuñda ẕerreveş raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 7). [ey güneş yüzli,]*
3. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
   Behiştī **ey güneş yüzli** niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [ey güneş yüzli,]*

ey güzergāh-ı ġam-ı fürkat: *Ey ayrılık gamının yolu.*

1. Dükenmez deştimişsin **ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat**
   Ki hergiz menzil-i maḳṣūda irmek yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 3). [ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat,]*

ey ḥabīb: *Ey sevgili.*

1. Göñlüm senüñle ben yalıñuz ḳaldum **ey ḥabīb**
   Düşmenlerüm de bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 1). [ey ḥabīb,]*
2. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
   Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 8). [ey ḥabībüm, -üm]*
3. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
   Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [ey ḥabībüm, -üm]*
4. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
   Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [ey ḥabībüm, -üm]*

ey ḫalīl: *Ey Allah dostu. II Hz. İbrahim.*

1. Ey Ḫalīlüm āteş-i ġamda benüm āh itdigüm
   Dir görenler İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 5). [ey ḫalīlüm, -üm]*

ey ḫāme: *Ey kalem.*

1. Gel **ey ḫāme** yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr

Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp
ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [ey ḫāme,]*

ey ḥaṭṭ-ı yār: *Ey sevgilinin yanağında yeni yeni çıkmaya başlamış ayva tüyleri.*

1. Ey ḥaṭṭ-ı yār ḳatlüme ḳaṣd eyledüñ benüm
Ḳıyduñ mı göz göre baña ey ḳara düşmenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 1). [ey ḫaṭṭ-ı yār,]*

ey hayāl-i yār: *Ey sevgilinin hayali.*

1. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını ḫālī ḳoma
Seyl olur ṣaḳın ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 3). [ey ḫayāl-i yār,]*

ey hilāl-ebrū: *Ey hilal kaşlı.*

1. Ḳandasın gel **ey hilāl-ebrū** irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāṣıḳ bu günlerde ırağ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 1). [ey hilāl-ebrū,]*

ey hıżr-ı mübārek: *Ey mübarek Hızır. II Hızır, abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe kavuşan peygamber ya da veli.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Ṣiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 9). [ey ḫıżr-ı mübārek,]*

ey hümām: *Ey himmetli. II Ey Nebi.*

1. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı ṣāḥib
Senden urınmaġıle edeb tācın **ey hümām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 86). [ey hümām,]*

ey ḫūr-likā: *Ey güneş yüzlü. II Ey sevgili.*

1. Yüzüñe baḳsa Behiştī senüñ **ey ḫūr-likā**
Dīde-i himmetine devlet-i sermed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 9). [ey ḫūr-likā,]*

ey husrev-i cemāl: *Ey güzellik padişahı.*

1. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña **ey ḫusrev-i cemāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 4). [ey ḫusrev-i cemāl,]*

ey ḥ∨āce: *Ey hoca.*

1. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm **ey ḫ∨āce**
ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [ey ḫ∨āce,]*
2. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın kātib-i ecel
Bir gün olur ki defter-i ʿömre ḳalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 3). [ey ḫ∨āce,]*
3. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [ey ḫ∨āce,]*
4. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir ṣiʿr oḳı **ey ḫ∨āce** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [ey ḫ∨āce,]*

ey ḥ∨āce: *Ey hoca.*

1. Ey ḫ∨āce künc-i medresede ṣubḥa dek bu ṣeb
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [ey ḫ∨āce,]*

ey ʿīsi-nefes: *Ey İsa nefesli. II Ey sevgili.*

1. ʿĀṣıḳ-ı mürdeye **ey ʿīsi-nefes** cānsın sen
Öpen ölmez lebüñi Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 1). [ey ʿīsi-nefes,]*

ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden: *Ey aşka düştüler diye âşıkları ayıplayan.*

1. Ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden
Biz kendümüz bu āteşe bīhūde atmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 7). [ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden,]*

ey kāfir rakīb: *Ey kafir rakip.*

1. Ḳalb-i ʿuşşāḳa keder ḳondurduñ **ey kāfir raḳīb**
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿālūde-i gerd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 5). [ey kāfir raḳīb,]*

ey kara düşmen: *Ey zalim düşman.*

1. Ey ḫaṭṭ-ı yār ḳatlüme ḳaṣd eyledüñ benüm
Ḳıyduñ mı göz göre baña **ey ḳara düşmenüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 2). [ey ḳara düşmenüm, -üm]*

ey ḳaşı kemān: *Ey keman kaşlı. II Ey sevgili.*

1. ʿĀṣık urdurmaġa meyleyleseñ **ey ḳaşı kemān**
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [ey ḳaşı kemān,]*
2. Sīnede tīrine yer eylesem **ey ḳaşı kemān**
Dil derūndan çaġırur kim daḥı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 7). [ey ḳaşı kemān,]*

ey ḳaşı kemān: *Ey keman kaşlı. II Ey sevgili.*

1. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış **ey ḳaşı kemān** şemʿ-i şebistān

ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 4). [ey ḳaşı kemān,]*

2. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder **ey ḳaşı kemān** tīrüñi merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [ey ḳaşı kemān,]*
3. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından **ey ḳaşı kemānum** beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 8). [ey ḳaşı kemānum, -um]*

ey kaşı yā: *Ey kaşı keman. II Ey keman kaşlı sevgili.*

1. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 6). [ey ḳaşı yā,]*
2. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 8). [ey ḳaşı yā,]*
3. Anuñçün nice esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu maʿnāyı egerçi **ey kemān ḳaş** añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 8). [ey kemān ḳaş,]*

ey kemān-ebrū: *Ey keman kaşlı. II Ey sevgili.*

1. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa **ey kemān-ebrū**
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 3). [ey kemān-ebrū,]*
2. Zaḫm-ı tīre ḫalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 8). [ey kemān-ebrū,]*
3. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 8). [ey kemān-ebrū,]*

ey ḳıblegāh-ı ḳuds: *Ey Kudüs kıblesi. II Ey kıblesi Kudüs olan.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ **ey ḳıblegāh-ı Ḳuds**
Bir günedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 3). [ey ḳıblegāh-ı ḳuds,]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ **ey ḳıblegāh-ı Ḳuds**
Bir kūşedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 3). [ey ḳıblegāh-ı ḳuds,]*

ey kibr-i çarḫ: *Ey dünya kibirlisi.*

1. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl **ey kibr-i çarḫ**
Göreyin şol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [ey kibr-i çarḫ,]*

ey künbed-i gerdūn: *Ey feleğin kubbesi.*

1. Yaraşur āh-ı āteşnākümi **ey künbed-i gerdūn**
İderlerse eger zerrīn ʿalem bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 7). [ey künbed-i gerdūn,]*

ey laʿl-i yār: *Ey sevgilinin dudağı.*

1. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 10). [ey laʿl-i yār,]*

ey lebi kevser: *Ey kevser dudaklı.*

1. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevser seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 2). [ey lebi kevser,]*

ey lebi şīrīn: *Ey dudağı tatlı olan. II Sevgili.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe **ey lebi şīrīn**
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [ey lebi şīrīn,]*
2. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma **ey lebi şīrīn**
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 3). [ey lebi şīrīn,]*

ey leylā-ṣıfat: *Ey Leyla yüzlü.*

1. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben Mecnūna **ey Leylā-ṣıfat** ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [ey leylā-ṣıfat,]*

ey leylī-ḫırām: *Ey Leyla salınışlı. II Ey Leyla gibi salına salına yürüyen sevgili.*

1. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ Ṣorsañ **ey Leylī-ḫırām** aṣlı bizüm ḫaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 4). [ey leylī-ḫırām,]*
2. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda **ey Leylī-ḫırām**
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 5). [ey leylī-ḫırām,]*

ey leylī-sıfat: *Ey Leyla yüzlü.*

1. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ **ey Leylī-ṣıfat** pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125,*

Mısra 5). [ey leylī-ṣıfat,]

2. Bu feyżullāhı **ey Leylī-ṣıfat** ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı ş̱ānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 9). [ey leylī-ṣıfat,]*
3. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle **ey Leylī-ṣıfat**
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 7). [ey leylī-ṣıfat,]*

ey māh: *Ey ay. II Ey ay yüzlü sevgili.*

1. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege diyü
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 4). [ey māh,]*
2. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur **ey māh**
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [ey māh,]*

ey meh: *Ey ay. II Ey ay yüzlü sevgili.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini **ey meh** görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḫāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [ey meh,]*
2. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe öykünür diyü
Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 5). [ey meh,]*
3. Mihrāb-ı mescid **ey meh** ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [ey meh,]*
4. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr iner **ey meh** mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [ey meh,]*

ey mehliḳā: *Ey ay yüzlü. II Ey sevgili.*

1. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara maḥabbet semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [ey mehliḳā,]*
2. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme **ey mehliḳā** sensüz
Şan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 1). [ey mehliḳā,]*
3. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme **ey mehliḳā** vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [ey mehliḳā,]*
4. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb **ey mehlikā** taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [ey mehlikā,]*

ey meh-pāre: *Ey ay parçası. II Ey sevgili.*

1. Ser-nigūn olmasa **ey meh-pāre** ṭāṣ-ı āsmān
Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 1). [ey meh-pāre,]*

ey meh-rū: *Ey ay yüzlü.*

1. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında **ey meh-rū** benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [ey meh-rū,]*
2. Şeb-i hecrüñdeki ḫālüm getürdüm ḳāle **ey meh-rū**
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [ey meh-rū,]*

ey melek: *Ey melek. II Ey sevgili.*

1. Ben işitmedüm dimişsin **ey melek** bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 5). [ey melek,]*
2. Ey melek ḫūrī misüñ neslüñde var mı yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [ey melek,]*

ey merdüm: *Ey göz bebeği.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen **ey merdüm** ṣu üzre nakş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [ey merdüm,]*

ey mesīḫā-dem: *Ey İsa nefesli. II Hz. İsa'nın nefesi, bir mûcize olarak ölüye hayat veren güçlü, etkili ve şifa verici nefes.*

1. Mürdeye laʿlüñ **ey Mesīḫā-dem**
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 5). [ey mesīḫā-dem,]*
2. Ḫayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi **ey Mesīḫā-dem** lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [ey mesīḫā-dem,]*

ey metāʿ-ı vaṣl: *Ey kavuşma varlığı.*

1. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn içre bahā
Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa hicrānuñ

senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 6). [ey metāʿ-ı vaṣl,]*

ey mey-fürūş: *Ey meyhaneci.*

1. Ben Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm **ey mey-fürūş**
Ḫātemüm cām ü hevā çāpük-semendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 3). [ey mey-fürūş,]*

ey müddeʿī: *Ey iddia eden kişi.*

1. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı **ey müddeʿī** gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 9). [ey müddeʿī,]*

ey muġ-beçe: *Ey saki.*

1. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā **ey muġ-beçe** şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [ey muġ-beçe,]*

ey murġ-ı çemen: *Ey çimen kuşu.*

1. Ḫāra sır keşf itme **ey murġ-ı çemen**
ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [ey murġ-ı çemen,]*

ey murġ-ı dil: *Ey gönül kuşu.*

1. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden **ey murġ-ı dil**
Ġayrı şāḫa ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 3). [ey murġ-ı dil,]*

ey nāle-i bülbül: *Ey bülbülün figanı.*

1. Benüm sen tāzelersin derdümi **ey nāle-i bülbül**
Ki bālīn-i belādan itdügüm feryāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 7). [ey nāle-i bülbül,]*

ey nāvek-i yār: *Ey sevgilinin oku. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi **ey nāvek-i yār**
Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 5). [ey nāvek-i yār,]*

ey nāzük-beden: *Ey nazik bedenli. II Ey zarif bedenli sevgili.*

1. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿālemde **ey nāzük-beden** dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 4). [ey nāzük-beden,]*
2. Nice alam murādum senden **ey nāzük-beden** ben kim
Viṣālüñ feṯḥin itmekden ḳolaydur bir ḥışār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [ey nāzük-beden,]*

ey ne yerde ne gökde karār iden ʿāşık: *Ey ne yerde ne gökte karar kılan âşık.*

1. Sen **ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ**
Hevāya tābiʿ olan ḫāk-i rāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 7). [ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ, -de-en]*

ey nisbet id: *Ey nispet eden kişi, kıyaslayan kişi.*

1. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını **ey nisbet iden**
Yüri yoḳ yere ʿināḍ eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 3). [ey nisbet iden, -en]*

ey nūr-ı dīde: *Ey göz nuru. II Sevgili.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş **ey nūr-ı dīde** yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 3). [ey nūr-ı dīde,]*

ey oġul balı: *Ey evlat.*

1. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 3). [ey oġul balı,]*

ey perī: *Ey peri. II Ey sevgili.*

1. Tā kim beni müsaḫḫar ide **ey perī** ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [ey perī,]*

ey perī sürūş: *Ey melek gibi güzel.*

1. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne bilür ʿāşıḳ olmayan
Ehl-i velāyete görinür **ey perī sürūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 6). [ey perī sürūş,]*

ey perī-peyker: *Ey peri yüzlü. II Ey sevgili.*

1. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 3). [ey perī-peyker,]*

ey perī-ruḥ: *Ey peri yüzlü. II Ey sevgili.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 5). [ey*

perī-ruḥ,]

2. Ey perī-ruḥ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 3). [ey perī-ruḥ,]*

3. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḥ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [ey perī-ruḥ,]*

ey perī-sīret: *Ey peri yaratılışlı.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
Ḥaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün mühr-i Süleymān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 3). [ey perī-sīret,]*

ey pīr-i mey-hāne: *Ey meyhane ihtiyarı.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi **ey pīr-i mey-ḫāne** hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 6). [ey pīr-i mey-ḫāne,]*

ey pīr-i muġān: *Ey meyhaneci.*

1. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey
Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [ey pīr-i muġān,]*

2. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña **ey pīr-i muġān**
Himmet it kim bir içim bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 7). [ey pīr-i muġān,]*

ey rakīb: *Ey rakip.*

1. Bed-ḫıṣālüñle seni Allāh Teʿālā **ey raḳīb**
Yüri var bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 7). [ey raḳīb,]*

ey raḳīb elüñ ḳurusun: *Ey rakip, elin kurusun.*

1. Ḳurusun ey raḳīb elüñ ki anı
Kākül-i yāre şāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 7). [ey raḳīb elüñ ḳurusun,]*

ey rūḥ-ı revān: *Ey salınan can. II Ey sevgili.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma **ey rūḥ-ı revān**
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 7). [ey rūḥ-ı revān,]*

2. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye cān olmaz **ey rūḥ-ı revān** āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [ey rūḥ-ı revān,]*

3. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar **ey rūḥ-ı revān** ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 2). [ey rūḥ-ı revān,]*

4. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur **ey rūḥ-ı revānum** dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 4). [ey rūḥ-ı revānum, -um]*

ey ruhı zerd: *Ey yüzü sararmış, solmuş.*

1. Cemāl-i yāri görelden beri sen **ey ruḫı zerd**
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 5). [ey ruḫı zerd,]*

ey ṣabā: *Ey saba rüzgârı.*

1. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [ey ṣabā,]*

2. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [ey ṣabā,]*

3. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [ey ṣabā,]*

4. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yārı
Bizüm olduġumuz yerde gerekmez **ey ṣabā** esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 6). [ey ṣabā,]*

5. Ölümlü ḫaste oldum **ey ṣabā** ben
Hele bir pāre sen benden dirisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 1). [ey ṣabā,]*

6. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [ey ṣabā,]*

ey ṣaçı leylā: *Ey Leyla saçlı. II Ey saçı kara sevgili.*

1. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 1). [ey ṣaçı leylām, -m]*

ey ṣaçı leylī: *Ey Leyla saçlı. II Ey Leyla saçlı sevgili.*

1. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur **ey ṣaçı Leylī**
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 13). [ey ṣaçı leylī,]*

ey şāh-ı ʿālem-tāb: *Ey âlemi aydınlatan sultan.*

1. Ḥavāle olduġıçün ḳaṣduña **ey şāh-ı ʿālem-tāb**
   Sipihri āteş-i āhumla yaḳdum ḫāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 3). [ey şāh-ı ʿālem-tāb,]*

ey şāh-ı cihān: *Ey cihan sultanı.*

1. Ne şikār eyledüñ **ey şāh-ı cihān** ʿālemde
   Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 7). [ey şāh-ı cihān,]*

ey şāh-ı cihān-baḫş: *Ey cihan bahşeden sultan. II Ey Rabbim.*

1. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ
   Ednā ḳuluñuñ yerini eflākden aʿlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 17). [ey şāh-ı cihān-baḫş,]*

ey şāh-ı gül-çihre: *Ey gül yüzlü sultan.*

1. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek **ey şāh-ı gül-çihre**
   Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 9). [ey şāh-ı gül-çihre,]*

ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baht: *Ey cihana hükmeden sultanların şahı. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt
   Her yerde ḳażā-dāruñ ola himmet-i pīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 121). [ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt,]*

ey şāh-ı zamān: *Ey zamanın sultanı.*

1. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
   Bildüñ **ey şāh-ı zamān** neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 8). [ey şāh-ı zamān,]*

ey şaḫne-i mey: *Ey şarap bekçisi.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil **ey şaḫne-i mey** ʿaḳlı ṭut
   Ġāfil olma her fesāda bāʾiş ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 3). [ey şaḫne-i mey,]*

ey sāḳī: *Ey saki.*

1. Ḫum yanında ṣurāḥı **ey sāḳī**
   Beñzer ol ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 5). [ey sāḳī,]*
2. Ne ḫoş ʿālemdür **ey sāḳī** ṣabūḥı bāde-i bāḳī
   Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ey sāḳī,]*

ey ṣanem: *Ey put gibi güzel olan sevgili.*

1. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün **ey ṣanem** taṣvīr
   Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lāle-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [ey ṣanem,]*
2. Olanlar **ey ṣanem** cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
   Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [ey ṣanem,]*
3. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
   Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḫayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 5). [ey ṣanem,]*
4. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
   Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 3). [ey ṣanem,]*

ey şefīʿ: *Ey şefaat eden .*

1. ʿĀlemde senden istedigüm budur **ey şefīʿ** Ḫāk-ı taẕarruʿa ḳoyuban rūy-ı iltiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 95). [ey şefīʿ,]*

ey şeh: *Ey padişah.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
   Baña ne ḳışlıḳ istedür **ey şeh** ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 4). [ey şeh,]*

ey şeh: *Ey padişah. II Ey sevgili.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam **ey şeh** midād-ı ḫūnile
   Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḫüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [ey şeh,]*
2. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
   Defter-i ʿuşşāḳuñ **ey şeh** yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [ey şeh,]*
3. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin **ey şeh** bendeden
   Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [ey şeh,]*

ey şeh: *Ey Sultan. II Hz. Muhammet.*

1. Ey şeh ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ olmasa Āzādelerden olmaz idi serv-i ḫoş-ḫırām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 47). [ey şeh,]*
2. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
   Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām

(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [ey şeh,]

ey sehī: *Ey fidan boylu.*

1. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḥsār ile
Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol bālā baña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 3). [ey sehī,]

ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm: *Ey yedi iklime hükmeden Sultan. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm
Oldum ilḥām ile bu reʾye ʿalīm *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 1). [ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm,]*

ey sehī-ḳad: *Ey fidan boylu.*

1. Cān u dil murġını sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 4). [ey sehī-ḳad,]*
2. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [ey sehī-ḳad,]*

ey sehī-serv: *Ey fidan boylu. II Sevgili.*

1. Ḳabā-yı sebzile ḳadd-i bülendüñ **ey sehī-servüm**
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen ʿiẕāruñ āteş-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 3). [ey sehī-servüm, -üm]*

ey şeh-suvār-ı ʿarşa-i erbāb-ı iḫtirām: *Ey hürmet ehlinin dünyadaki usta binicisi.*

1. Destüñdedür ʿinānı Burāḳ-ı saʿādetüñ
Ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḫtirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 70). [ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḫtirām,]*

ey semend-i devlet-i dehr: *Ey dünya devletinin çevik atı.*

1. Ey semend-i devlet-i dehre süvār olan saña
Ġāfil olma ki felek rāh-ı felāket gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 7). [ey semend-i devlet-i dehre, -e]*

ey şemʿ-i rūşen: *Ey parlak mum. II Ey sevgili.*

1. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda hemān baña
Göster tarīḳ-ı ḫidmeti **ey şemʿ-i rūşenüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 6). [ey şemʿ-i rūşenüm, -üm]*

ey seng-dil: *Ey taş kalpli. II Ey sevgili.*

1. Bunca peykānuñ yaturken sīnede **ey seng-dil**
Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 3). [ey seng-dil,]*

ey seng-i ṭaʿn: *Ey ayıplama taşı.*

1. Şöyle bil **ey seng-i ṭaʿnile** benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışkuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [ey seng-i ṭaʿnile, -ile]*

ey serv-i hevā-baḫş: *Ey heves veren servi boylu.*

1. Şu gibi göñlüm gözüm saña nice meyl itmesün
Ḳaddüñ **ey serv-i hevā-baḫş** istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 4). [ey serv-i hevā-baḫş,]*

ey serv-i hırāmān: *Ey salınan selvi, sevgili.*

1. N'ola bizden yaña ṣalınsañ **ey serv-i ḫırāmānum**
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 3). [ey serv-i ḫırāmānum, -um]*

ey serv-i mevzūn: *Ey düzgün boylu.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum nakş
İnan **ey serv-i mevzūnum** sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [ey serv-i mevzūnum, -um]*

ey serv-i revān: *Ey salınan servi. II Ey eda ile salınan sevgili.*

1. Kimseye baş egme **ey serv-i revān** didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 9). [ey serv-i revān,]*

ey serv-i semen-ber: *Ey yasemin tenli servi boylu.*

1. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim öykünür
Var mıdur bir daḫı **ey serv-i semen-ber** üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 6). [ey serv-i semen-ber,]*

ey serv-i sīm: *Ey gümüş servi. II Ey parlayan sevgili.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 4). [ey serv-i sīm,]*

ey serv-ḳad: *Ey servi boylu sevgili.*

1. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī **ey serv-ḳad** aña ʿalāmet var

ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [ey serv-ḳad,]*

ey sīm-i sāʿid: *Ey gümüş gibi, beyaz kol.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola **ey sīm-i sāʿid** ben
   Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [ey sīm-i sāʿid,]*

ey sipihr-i berīn: *Ey yüce, âlâ âsuman.*

1. Sen **ey sipihr-i berīn** āteş-i derūnumdan
   Ezelde ṣādır olan dūd-ı āha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 3). [ey sipihr-i berīn,]*

ey sipihr-i ceng-cū: *Ey kavgacı felek.*

1. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā **ey sipihr-i ceng-cū**
   Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 5). [ey sipihr-i ceng-cū,]*

ey ṣubḥ-ruḫ: *Ey sabah yüzlü.*

1. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī **ey ṣubḥ-ruḫ**
   ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [ey ṣubḥ-ruḫ,]*

ey ṣūfī: *Ey tasavvuf ehli, sofu.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş baġlarsın
   Seni ādem ṣanur **ey ṣūfī** baḳanlar ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 4). [ey ṣūfī,]*
2. Gel **ey ṣūfī** siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
   Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [ey ṣūfī,]*
3. Bir riyā mestisin **ey ṣūfi** ki ayılmazsın
   İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [ey ṣūfi,]*
4. Nice mescid ki **ey ṣūfī** helāk itmek muḳarrerdür
   Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [ey ṣūfī,]*

ey ṭabīb: *Ey tabip. II Ey sevgili.*

1. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh **ey ṭabīb**
   Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [ey ṭabīb,]*
2. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī mizāc
   Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl añaʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 2). [ey ṭabībüm, -üm]*
3. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
   Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [ey ṭabībüm,]*

ey ṭabīb-i cān: *Ey can doktoru. II Sevgili.*

1. Derdüñden öldügüm bilesin **ey ṭabīb-i cān**
   ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 5). [ey ṭabīb-i cān,]*

ey tañrı ḳulı: *Ey Allah kulu, insanoğlu.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi **ey Tañrı ḳulı**
   Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [ey tañrı ḳulı, -ı]*

ey tīġ-i yār: *Ey sevgilinin kılıcı.*

1. Başum bu ḫaste cismüm elinden belā çeker
   Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 4). [ey tīġ-i yār,]*

ey tīr-i ġam: *Ey gam oku. II Sevgilinin kirpiği, bakışı.*

1. Niçün **ey tīr-i ġam** dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
   Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [ey tīr-i ġam,]*

ey uġru gözlü: *Ey hırsız gözlü.*

1. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ **ey uġru gözlüler**
   Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 7). [ey uġru gözlüler, -ler]*

ey vāʿiẓ: *Ey vaiz. II Ey zahit.*

1. Sevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola **ey vāʿiẓ**
   Ḥicāza gitse ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 5). [ey vāʿiẓ,]*

ey yār: *Ey sevgili.*

1. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
   Getür Behiştiye **ey yār** bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 10). [ey yār,]*

ey yūsuf-cemāl: *Ey Yusuf yüzlü.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mışrında **ey Yūsuf-cemāl**
   Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5).*

[ey yūsuf-cemāl,]

2. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben **ey Yūsuf-cemāl**
Ḫūblar içre göñül Mışrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 3). [ey yūsuf-cemāl,]*

3. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz **ey Yūsuf-cemālüm** baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 2). [ey yūsuf-cemālüm, -üm]*

ey yūsuf-ı gül-çihre: *Ey gül yüzlü Yusuf.*

1. ʿĀlemüñ zevḳı ruḥuñ gülşenini seyrāndur Yoḫsa **ey Yūsuf-ı gül-çihre** bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 2). [ey yūsuf-ı gül-çihre,]*

ey yūsuf-ı ḥüsn: *Ey güzellik Yusuf'u.*

1. İḫtilāf eyleme aġyār ile **ey Yūsuf-ı ḥüsn** İʿtimād itme eger ʿāḳılıseñ ḳardaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 5). [ey yūsuf-ı ḥüsn,]*

ey yūsuf-liḳā: *Ey Yusuf yüzlü.*

1. Sen şu ādemsin ki **ey Yūsuf-liḳā** nāzük tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [ey yūsuf-liḳā,]*

ey yüzi firdevs: *Ey cennet yüzlü.*

1. Eger ḥüsnüñle baḫs itmek dilerse **ey yüzi Firdevs**
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ ḫūr ide ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 5). [ey yüzi firdevs,]*

ey yüzi gün: *Ey gün yüzlü. II Ey parlak yüzlü.*

1. Felekde **ey yüzi gün** māh-tābile Mirrīḫ Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [ey yüzi gün,]*

2. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz **ey yüzi gün** ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 2). [ey yüzi gün,]*

ey yüzi māh: *Ey ay yüzlü.*

1. Senden ayruġa şu günler Ḫaḳ içün Raġbetüm yoḳ **ey yüzi māhum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 6). [ey yüzi māhum, -um]*

ey yüzi muṣḥaf: *Ey yüzü Mushaf. II Ey kutsal yüzlü.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa **ey yüzi muṣḥaf** Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 7). [ey yüzi muṣḥaf,]*

ey zāhid-i ġamgīn: *Ey kaygılı, tasalı zahit.*

1. Dir naẓar eyleyen **ey zāhid-i ġamgīn** ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 1). [ey zāhid-i ġamgīn,]*

ey zinde-dil: *Ey gönlü diri.*

1. Biz ḥaḳīḳat defterinde mürdeyüz **ey zinde-dil**
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [ey zinde-dil,]*

eyā: *Acaba.*

1. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña **eyā** ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 65). [eyā,]*

eyā: *Ey, seslenme ünlemi.*

1. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur **eyā** Leylī-ṣıfat
Bir yaban Mecnūnı şanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [eyā,]*

2. Sen şu bī-resm ḫarāmīsin **eyā** çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 7). [eyā,]*

eyā: *Ancak.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya **eyā** ḳıblegāh-ı Ḳuds Ḫoş mekrümet degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 71). [eyā,]*

eyā cān: *Ey can.*

1. Ehl-i dünyāya **eyā cān** yidüren bī-idrāk ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güẕerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 3). [eyā cān,]*

eyā şāh-ı cihān-dār: *Ey cihana hükmeden padişah. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Dīvānuñ ol evdür ki **eyā şāh-ı cihān-dār** Ḳıymetlü güherlerden ola ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 81). [eyā şāh-ı cihān-dār,]*

eyā ṭayyibü'l-ḫıtām: *Ey sonların güzeli.*

1. Ben bildigüm budur ki kemālāt-ı enbiyā Ḫatm oldı cümle sende **eyā ṭayyibü'l-ḫıtām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 10). [eyā ṭayyibü'l-ḫıtām,]*

eyd: *Söylemek.*

1. Didi bir ʿāşıḳ baña bu cism-i pür-dāġum görüp
   Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun **eydelüm** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 4). [eydelüm, -elüm]*

eyeg: *Kaburga kemiği.*

1. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
   Pāyelerdür aña gūyā görinen her **eyegi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 8). [eyegi, -i]*

eyle: *Uyarmak.*

1. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle **eyle** kim
   ʿĀṣıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [eyle,]*

eyle: *Bırakmak.*

1. Her dem ġam odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
   Yıldızsuz **eyleyen** beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 4). [eyleyen, -y, -en]*

eyle: *Öyle bir.*

1. Ḥarāmī gözlerüñ **eyle** hücūm ider ki hemān
   Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 5). [eyle,]*

eyle: *Etmek, yapmak. II Hale getirmek.*

1. Neye dönderdi beni ṭalʿat-ı yār ayrılığı
   Bülbüli böyle mi **eylerdi** bahār ayrılığı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 2). [eylerdi, -r, -di]*

eyle: *Eylemek, etmek, kılmak.*

1. Eyledüñ kendüñi hem-ser-zede gerdūna velī
   Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 9). [eyledüñ, -dü, -ñ]*
2. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ **eyle** Behiştī kim
   Ṣāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [eyle,]*
3. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
   Ḳoma ol dārūyı sen elden ki **eyler** şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [eyler, -r]*
4. Ġarḳ iderse **eylesün** ṭūfān-ı eşküm ʿālemi
   Tek saña virsün ḥabībüm Ḥaḳ Teʿālā ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 5). [eylesün, -sün]*
5. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
   Ey Behiştī māh-ı nevden **eylemiş** minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [eylemiş, -miş]*
6. Sīne ḫūnīn **eylemekde** derd-i ġam nāḫūnları
   Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [eylemekde, -mek, -de]*
7. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend **eylemege**
   Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 7). [eylemege, -meg, -e]*
8. Hem-nişīn olma raḳībe ṣanemā kendü gibi
   Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [eyler, -r]*
9. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
   Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [eyler, -r]*
10. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān **eyler**
    Velī ortada ḫāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [eyler, -r]*
11. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
    Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 6). [eyler, -r]*
12. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ
    Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 10). [eyler, -r]*
13. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḫüsn elinde tāb **eyler**
    Bir iki günde felek anı āftāb **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 2). [eyler, -r]*
14. Ḫavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
    Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ āb **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [eyler, -r]*
15. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
    Eksüklik **eyleyenleri** ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 2). [eyleyenleri, -y, -en, -ler, -i]*
16. Çeker ne'ylerse **eyler** dil firāḳuñ miḥnetin ammā
    Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [eyler, -r]*
17. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān **eyledüñ**
    Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 5). [eyledüñ, -dü, -ñ]*
18. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
    Vaḳti iki **eyle** ey ġam yüri var *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [eyle,]

19. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
Eksüklik **eyleyenleri** ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 6). [eyleyenleri, -y, -en, -ler, -i]*

20. Meslegümüz rāh-ı ṣafā **eylerüz**
Maṭlabumuz faḳr u fenā **eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 1). [eylerüz, -r, -üz]*

21. Meslegümüz rāh-ı ṣafā **eylerüz**
Maṭlabumuz faḳr u fenā **eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [eylerüz, -r, -üz]*

22. Ṣāf ḳılup ḳalbümizi ʿışḳıle
Āyīne-i ġayb-nümā **eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 4). [eylerüz, -r, -üz]*

23. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan **eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [eylerüz, -r, -üz]*

24. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü mercān **eylemiş**
Çeşm-i ʿāşıḳdan ṣaḳınmış anı pinhān **eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [eylemiş, -miş]*

25. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tāb-dār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān **eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [eylemiş, -miş]*

26. Ey Behiştī verd-i ruḥsārını sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān **eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 10). [eylemiş, -miş]*

27. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān **eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [eylemiş, -miş]*

28. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān **eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [eylemiş, -miş]*

29. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd **eyledüñ**
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

30. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd **eyledüñ**
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

31. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

32. Ḳalb-i ʿuşşāḳa keder ḳondurduñ ey kāfir raḳīb
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿālūde-i gerd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 6). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

33. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

34. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

35. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUşşāḳa anlar itdügini sen de **eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 4). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

36. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn **eylese** dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 6). [eylese, -se]*

37. Her ser-i māh **eylemezseñ** ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 1). [eylemezseñ, -mez, -se, -ñ]*

38. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü ġam **eyler** beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 2). [eyler, -r]*

39. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 6). [eylemez, -mez]*

40. Naḳd-i cānum yoluña **eylerseñ**
Dāne-i ḫālüñ üzre ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 5). [eylerseñ, -r, -se, -ñ]*

41. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat **eylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [eylerem, -r, -em]*

42. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş **eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 10). [eyleyen, -y, -en]*

43. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn **eylemiş** deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [eylemiş, -miş]*

44. Ḫālüñi dāne dāne **eylersin**
Şīveʿi nāzükāne **eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 1). [eylersin, -r, -sin]*

45. Ḫālüñi dāne dāne **eylersin**
Şīveʿi nāzükāne **eylersin** *(Behiştî Dîvânı,*

Gazel 378, Mısra 2). [eylersin, -r, -sin]

46. Ḳurusun ey raḳīb elüñ ki anı
Kākül-i yāre şāne **eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 8). [eylersin, -r, -sin]*

47. Şanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [eyledi, -di]*

48. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī **eylesün**
Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 1). [eylesün, -sün]*

49. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī **eylesün**
Āh-ı ġam-sūzını şemʿ-i şādmānī **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 2). [eylesün, -sün]*

50. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḫüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 4). [eylesün, -sün]*

51. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri var bāri cehennemde zebānī **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [eylesün, -sün]*

52. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḥīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 10). [eylesün, -sün]*

53. Ḫamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn **eyledi**
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [eyledi, -di]*

54. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb **eylese**
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb **eylese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 2). [eylese, -se]*

55. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna dolāb **eylese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [eylese, -se]*

56. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña mīzāb **eylese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [eylese, -se]*

57. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm **eylemege**
Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 7). [eylemege, -meg, -e]*

58. Dil bir naẓargeh **eylese** çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [eylese, -se]*

59. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān **eyleyüp** āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [eyleyüp, -y, -üp]*

60. Behiştī yārile kuhsārı bezmin **eyleriseñ**
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 9). [eyleriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

61. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne **eyle** ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [eyle,]*

62. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını naḳḳāş gibi
Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 2). [eylemiş, -miş]*

63. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice
Biñ yıldan artuḳ **eyledüñ** baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 4). [eyledüñ, -dü, -ñ]*

64. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi **eylerse** n'ola reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 8). [eylerse, -r, -se]*

65. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına Mesīḥā
Ölüm erine **eylememek** eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 88). [eylememek, -me, -mek]*

66. Rifʿat atın kime ki çarḫ **eyledi** mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [eyledi, -di]*

67. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından **eyler** der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [eyler, -r]*

68. Ḫarāretden meded öldük Küşeyrī
Bize inʿām-ı ʿām **eyle** karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 2). [eyle, -den]*

69. Ḳālü belāda **eylemişüz** iʿtirāf-ı ʿışḳ
Lā-yaʿḳıl eyleyen bizi āb-ı ʿineb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 5). [eylemişüz, -miş, -üz]*

70. Ṣayd-ı meges mi **eyleye** sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı Zühreden evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 15). [eyleye, -y, -e]*

71. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb **eyler**
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb **eyler** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [eyler, -r]*

72. Ṣayd-ı rızḳ **eyleme** sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 21). [eyleme, -me]*

73. Cilvegāhuñ feżā-yı ḳuds olsun

ʿAzm-i ṣaḥrā-yı lā-mekān **eyle** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 20). [eyle,]*

74. ʿAmri'yem zār u nā-tüvān **eyle** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 25). [eyle,]*

eyle: *İstemek, ummak.*

1. Bāde-ḫ∨ārlar her ne emr itse iṭāʿat **eylerem**
   Bir gedāyam ḫıdmet-i erbāb-ı devlet **eylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 2). [eylerem, -r, -em]*
2. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
   Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet **eylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 8). [eylerem, -r, -em]*

eyle: *Yapmak, yerine getirmek.*

1. Tīġıle yā tīr-i müjġānile öldürsün beni
   Māniʿ olmañ gönli ne isterse anı **eylesün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 6). [eylesün, -sün]*

eyle: *Yâd eylemek.*

1. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
   Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 2). [eylemezse, -mez, -se]*

eyle: *Eylemek, kılmak. II Çevirmek.*

1. Ṣanemā cānlu ḳadīd **eyledi** ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀṣıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [eyledi, -di]*

eyle: *Anlatmak, dile getirmek.*

1. Eylesem vaṣf-ı z̲ātuñı biñ sāl
   Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 5). [eylesem, -se, -m]*

eyle: *Eylemek. II Daldırmak.*

1. Ṭabʿı bir baḥre **eyleyem** ġavvāṣ
   Ḳ'ola cevherleri ḫayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 15). [eyleyem, -y, -em]*

eyle: *Yapmak, etmek. II Kuyuya atmak.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın ke̲sret-i aḥbāb
   Az iş mi idi **eyledügi** Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 46). [eyledügi, -düg, -i]*

eyle: *Vesile olmak, yönlendirmek.*

1. Her yaña ṣalınup bilinürseñ ʿaceb degül
   Sāḳī kim **eyledi** bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 10). [eyledi, -di]*

eyle: *Öyle, o şekil.*

1. Eyle bilgil varıcaḳ men̲sūr-ı taḳrīrüm saña
   Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [eyle,]*

eylen: *Beklemek, kalmak. II Eğlenmek, keyif almak.*

1. Ey Behiştī **eylenürdi** bu göñül
   Rūy-ı yār olsa naẓargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 9). [eylenürdi, -ür, -di]*

eyler idüm: *Yapmak, eylemek.*

1. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
   Tenümde ṣālumı āl ile ḳare **eyler idüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

eyler mi: *Etmek, yapmak.*

1. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
   Dünyede bu şīveyi **eyler mi** ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10). [eyler mi, -r, -mi]*

eyü: *İyi.*

1. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ **eyüdür**
   Neşʾe ḥadden geçicek āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 3). [eyüdür, -dür]*
2. Yaramaz ḥāli var ḳaddüñle serv-i ser-keşüñ ammā
   Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa **eyüdür** bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 4). [eyüdür, -dür]*

eyvān: *Köşk.*

1. ʿÖmrüñ **eyvānını** naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
   Yazmış ol ḫāne ḥayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [eyvānını, -ı, -n, -ı]*

eyyām: *Günler. II Zaman.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
   İrişdi cilve **eyyāmı** göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [eyyāmı, -i]*
2. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār **eyyāmıdur**
   Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [eyyāmıdur, -ı, -dur]*
3. N'ola döksem ġam **eyyāmında** eşküm
   Aġ aḳça ḳara gün içün dimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 3). [eyyāmında,*

-ı, -n, -da]

4. ʿĀlem-i ünse ḳadem baṣduḳları **eyyāmda** Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi zevḳ u ṣafālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 7). [eyyāmda, -da]*
5. Cilve **eyyāmıdur** ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 3). [eyyāmıdur, -ı, -dur]*

eyyām: *Ay. II Muharrem ayı.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu **eyyām** içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [eyyām,]*

eyyām: *Günler, zaman. II Devir.*

1. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme **eyyāmı** gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [eyyāmı, -ı]*

eyyām-ı bahār: *Bahar günleri.*

1. Ey göñül āḫir olınca gele **eyyām-ı bahār** Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 1). [eyyām-ı bahār,]*

eyyām-ı firāḳ: *Ayrılık günleri.*

1. İrmedi āḫire **eyyām-ı firāḳuñ** ʿadedi Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı ṣudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 1). [eyyām-ı firāḳuñ, -uñ]*

eyyām-ı hazān: *Sonbahar günleri.*

1. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut **eyyām-ı ḫazān** irdi
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 7). [eyyām-ı ḫazān,]*

eyyām-ı melālet: *Usanç ayı.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi **eyyām-ı melāletdür**
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [eyyām-ı melāletdür, -dür]*

eyyām-ı muḥarrem: *Muharrem ayı.*

1. İrişdi çünki **eyyām-ı Muḥarrem** vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 51). [eyyām-ı muḥarrem,]*

eyyām-ı şebāb: *Gençlik günleri.*

1. Eyyām-ı şebāb oldı bahār zamān-ı ʿömr Ṣaʿy it ki ola ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 53). [eyyām-ı şebāb,]*

eyyühe<u>ʿ</u>l-ḫullān: *Ey dostlar.*

1. Bezm-i bāġa daʿvet eyler ṣanuram Eyyühe<u>ʿ</u>l-ḫullān didügince ḫaṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 6). [eyyühe<u>ʿ</u>l-ḫullān,]*

ezān: *Ezan, müslümanlara namaz vaktini bildirmek ve namaza çağırmak için müezzin tarafından genellikle minareden yüksek sesle yapılan davet.*

1. Āhum āvāzesin sever ʿuşşāḳ Ehl-i İslām ider **ezāndan** ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 6). [ezāndan, -dan]*

ezān oḳu: *Ezan okumak.*

1. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü melāʾike Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 8). [ezān oḳur, -ur]*

ezber: *Zihinde tutma, hıfz.*

1. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin **ezber** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [ezber,]*

ezber çal: *Çok iyi bilmek.*

1. Ṣanma kim derde şifā neydügini bilmeyevüz
Biz şehā her yerin **ezber çalaruz** ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 8). [ezber çalaruz, -ar, -uz]*

ezber id: *Ezberlemek.*

1. Dil-rübālar sebaḳ-ı nāz iderler ezber Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 3). [ezber iderler, -er, -ler]*

ezber it: *Ezberletmek.*

1. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş Ṭıflıken ʿışḳ āyetini itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 10). [ezber itdüren, -dür, -en]*

ezber it: *Ezberlemek, akılda tutmak. II İyi bilmek.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī **ezber itmişsin** tamām
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [ezber itmişsin, -miş, -sin]*

ezberden: *Ezberden.*

1. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup **ezberden** aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [ezberden,]*

ezberled: *Öğretmek, ezberletmek.*

1. Anuñiçün māhir-i ʿışḳam ki küçükden beri
Fenn-i ʿışḳ **ezberledürdi** baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 4). [ezberledürdi, -ür, -di]*

ez-cān u dil: *Canı gönülden.*

1. Hemān **ez-cān u dil** tekrār idüp vird ile bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [ez-cān u dil,]*

ezel: *Eskiden beri. II Ruhlar âleminin başlangıcı, bezm-i elest.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı ṣafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 3). [ezelden, -den]*
2. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [ezelde, -de]*
3. Ṣeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde defter-i ʿışḳa yazılmadan bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 4). [ezelde, -de]*
4. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz ṣanmañuz
Biz bu gülzārın **ezelden** bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 6). [ezelden, -den]*
5. Ezelde cān ile cānāne āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne ḥācet ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 7). [ezelde, -de]*
6. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 4). [ezel,]*
7. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [ezelden, -den]*
8. Vaṣluñdan ırağ eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Gönlümde **ezelden** budur ey dost temennā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 48). [ezelden, -den]*
9. Nihān idi **ezel** nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [ezel,]*

ezel: *Çok eskiden.*

1. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña ḫande ider
Böyle gelmişdür **ezelden** bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 2). [ezelden, -den]*
2. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek **ezelden** işidür
Cümle cünbişleri anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 1). [ezelden, -den]*
3. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz **ezel**
Dūd-ı āh içre gören şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 9). [ezel,]*
4. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat buldum
Āstānuñda **ezel** yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 4). [ezel,]*
5. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar **ezel**
ʿUṣṣāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [ezel,]*
6. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [ezel,]*
7. Sen ey sipihr-i berīn āteş-i derūnumdan
Ezelde ṣādır olan dūd-ı āha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 4). [ezelde, -de]*
8. Bir āh-ı sūznāk itmiş **ezel** kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür peydā olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 5). [ezel,]*
9. Meclisde **ezel** beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [ezel,]*
10. Bir āh-ı sūznāk itmiş **ezel** kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür pinhān olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 9). [ezel,]*

ezel bāġı: *Ezel bağı. II Ezel meclisi.*

1. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 9). [ezel bāġında, -n, -da]*

ezel bezmi: *Bezm-i Elest, ezel meclisi.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu

ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [ezel bezminde, -n, -de]*

2. Şol dem ki olmış idi **ezel bezmine** ṣalā
Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 21). [ezel bezmine, -n, -e]

ezelden: *Çok eskiden. II Ruhlar âleminin başlangıcı, ezel bezmi.*

1. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola yanuñda
Çāġ **ezelden** ṣanemā yalımı alcaġuz biz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 4). [ezelden,]

ezelī: *Çok eskiden beri, öteden beri.*

1. Benem ol pīr ki Ferhād ile Mecnūn **ezelī**
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [ezelī,]

2. Ṣanmaʿuryān tenümüñ lerzesini deydendür
Ehl-iʿışḳ içre bu ḥālet **ezelī** reydendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 2). [ezelī,]

ezelī: *Eskiden beri. II Ruhlar âleminin başlangıcı, bezm-i elest.*

1. Cān u dilden ʿaceb mi yād olsam
Ezelī āşināya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 6). [ezelī,]*

ezhār-ı çemen: *Çimenliğin çiçekleri.*

1. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla **ezhār-ı çemen** hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [ezhār-ı çemen,]*

2. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
Bahār olmışdı **ezhār-ı çemen** açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 30). [ezhār-ı çemen,]*

F

fahr: *Övünç, iftihar.*

1. ʿĀşıḳlar arasında **faḫrum** yeri oldur kim
Gönlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [faḫrum, -um]*

2. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 7). [faḫrdur, -dur]*

fahr eyle: *Övünmek, iftihar etmek.*

1. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile **faḫr eylemişdür** çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 6). [faḫr eylemişdür, -miş, -dür]*

fāʾide: *Fayda.*

1. Ger ḫarc ola cān cevheri bāzār-ı ġamuñda
Yegdür baña çün **fāʾidelerden** bu ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 8). [fāʾidelerden, -ler, -den]*

2. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz Ṣūfī ne **fāʾide** bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 4). [fāʾide,]*

3. Bu oldı **fāʾidem** ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [fāʾidem, -m]*

4. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne **fāʾide** ʿÖmr-i raḳībden uzun oldı baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 3). [fāʾide,]*

5. Denī felek n'ola dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne **fāʾide** döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 2). [fāʾide,]*

fāʾide it: *Fayda etmek, yarar sağlamak.*

1. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda **fāʾide itmez** igen ḳālile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 10). [fāʾide itmez, -mez]*

fāḳa: *İhtiyaç.*

1. Luṭfuñ nefesi **fāḳa** memātına Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [fāḳa,]*

faḳīh: *Fıkıh bilgini, âlimi. II Zahit.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı **faḳīh** ü zāhid
Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 1). [faḳīh,]*

2. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı **faḳīh**
Ne bilür oḳıduġın añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 3). [faḳīh,]*

3. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan **faḳīh**
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144,*

Mısra 7). [faḳīh,]

4. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler **faḳīḥ**
Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 3). [faḳīḥ,]*
5. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti **faḳīh**
Bir ḳabāçe silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 5). [faḳīh,]*
6. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden **faḳīḥi** muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [faḳīḥi, -i]*

faḳīh-ı fużūl: *Faziletli fıkıh âlimi.*

1. Semāʿ-ı ʿāşıḳa münkir olan **faḳīh-ı fużūl**
Bilürdi ḫāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 1). [faḳīh-ı fużūl,]*

faḳīh-i kec-ṭabīʿat: *Bozuk, kötü yaratılışlı fakih.*

1. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 7). [faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan, -dan]*

faḳīr: *Zavallı, âciz. II Âşık.*

1. Dil metāʿın kendü cānum gibi saḳlarken **faḳīr**
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [faḳīr,]*
2. Ṣāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme **faḳīri** ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [faḳīri, -i]*
3. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 3). [faḳīre, -e]*
4. Ḫaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā
Çıḳmaya mı **faḳīre** ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 4). [faḳīre, -e]*
5. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [faḳīre, -e]*
6. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [faḳīre, -e]*

faḳīr ol: *Fakir, yoksul olmak.*

1. ʿUryān olup libās-ı ġınādan Behiştiyā
Bir kendü ʿāleminde **faḳīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 10). [faḳīr olmaḳ, -maḳ]*

faḳr: *Yokluk.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
Maṭlabumuz **faḳr** u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [faḳr,]*
2. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [faḳr,]*
3. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 8). [faḳr,]*

faḳr: *Yoksulluk, ihtiyaç.*

1. Ṣorudursa n'ola **faḳr** ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [faḳr,]*

faḳr ile: *Fakirlikle.*

1. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 6). [faḳr ile, -ile]*

fānī: *Ölümlü, geçici. II Kul.*

1. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu **fānīnüñ** beḳāsuz rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 4). [fānīnüñ, -n, -üñ]*

fānī: *Gelip geçici.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
Dehr **fānīdür** esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 6). [fānīdür, -dür]*
2. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu **fānī** kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [fānī,]*
3. Niçe baḳa bu **fānī** cenābına ol hümā ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [fānī,]*

fānūs-ı hayāl: *Hayali fener.*

1. Yanar ġam āteşinden dil żaʿīf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa **fānūs-ı ḫayālem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385,*

Mısra 2). [fānūs-ı ḫayālem, -em]

fāriġ ol: *Feragat etmek, el çekmek, uzak durmak, vazgeçmek.*

1. Behiştī **fāriġ ol** ʿörf u izāfet iʿtibārından
   Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 9). [fāriġ ol,]*
2. Behiştī **fāriġ ol** vaṣlından anuñ
   Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 9). [fāriġ ol,]*
3. Cihāndan **fāriġ olmışdum** dil ü cāndan daḫı geçdüm
   Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [fāriġ olmışdum, -mış, -du, -m]*

fark eyle: *Farkına varmak, fark etmek.*

1. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi kim **farḳ eylemem**
   Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [farḳ eylemem, -me, -m]*

fark it: *Ayırt etmek, ayırmak.*

1. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç **farḳ itmez**
   Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 9). [farḳ itmez, -mez]*

farkın it: *Farkını göstermek.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī **farḳın itmişdür**
   Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [farḳın itmişdür, -miş, -dür]*

fārūḳ: *Hz. Ömer.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ
   ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 83). [fārūḳı, -ı]*

farż: *Gerekli, kaçınılmaz, şart.*

1. Vaṣldan ben baḫs idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
   Ey Behiştī **farżdur** girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 10). [farżdur, -dur]*
2. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
   Farżdur baş oynamaḳ çün ʿāşıḳ-ı merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 4). [farżdur, -dur]*

farż id: *Varsaymak, demek.*

1. Aşaḳ olmaḳda imiş **farż idelüm** şimdi ḥużūr
   Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 9). [farż idelüm, -elüm]*

fāş eyle: *Ortaya çıkarmak, ifşa etmek.*

1. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden ḫaber **fāş eylemiş**
   Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [fāş eylemiş, -miş]*

fāş id: *Açığa çıkarmak, meydana vurmak.*

1. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
   Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [fāş ider, -er]*

fāş ol: *Meydana çıkmak.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş
   ʿĀşıḳuñ cümleden öñ **fāş olacak** rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 8). [fāş olacak, -acak]*

faṣīḥ: *Güzel, âhenkli, açık ve anlaşılır şekilde düzgün ve yanlışsız söylenen, fesahatle söylenen söz.*

1. Ṣanma her ṣāʿiri ʿālemde Behiştīye naẓīr
   Kelimātında **faṣīḥa** bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 10). [faṣīḥa, -a]*

faṣl-ı bahār: *Bahar mevsimi.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-ṣaʿ
   Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 1). [faṣl-ı bahār,]*

faṣl-ı ḫazān: *Sonbahar zamanı.*

1. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
   Şebābum nev-bahārınuñ meger **faṣl-ı ḫazānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [faṣl-ı ḫazānıdur, -ı, -dur]*

fātiḥā-ḫ∨ān: *Fatiha okuyan.*

1. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
   Bir merd-i mürde gūyā yek **fātiḥā-ḫ∨ānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [fātiḥā-ḫ∨ānı, -ı]*

faż: *Kerem, lütuf.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
   Faż ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [faż,]*

fażla: *Fazlaca, ziyadesiyle.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
   Ki **fażla** maẓhar olmış bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [fażla,]*

fedā: *Feda olsun.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür velī
   Yoldaş olursa ger baña cānum aña **fedā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 6). [fedā,]*
2. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān **fedā**
   Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [fedā,]*

fehm eyle: *Anlamak.*

1. Ḳāl u ḳīl ehli ne **fehm eyler** benüm aḳvālümi
   Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 23). [fehm eyler, -r]*

fehm itmez iken: *Anlamak, idrak etmek.*

1. Men ʿaref sırrını **fehm itmez iken** şimdi
   Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [fehm itmez iken, -mez, -i, -ken]*

felāket: *Bela, musibet.*

1. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
   Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża **felāket** kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 8). [felāket,]*

feleg: *Felek. II Talih, baht.*

1. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek ezelden işidür
   Cümle cünbişleri anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 1). [felegüñ, -üñ]*
2. Var ol yine götürdüñ yerden **felegi** ey ġam
   Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [felegi, -i]*
3. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
   Hele ḳatlan **felege** āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [felege, -e]*

feleg: *Felek.*

1. Dāġlar urdı Behiştī **felegüñ** sīnesine
   Rūm abdālı olupdur meger anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 9). [felegüñ, -üñ]*

felek: *Felek. II Talih, baht.*

1. Felek deryāsını gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
   Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 3). [felek,]*
2. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp **felek**
   Levḥ-i ufuḳda ḫāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [felek,]*
3. Ey semend-i devlet-i dehre süvār olan saña
   Ġāfil olma ki **felek** rāh-ı felāket gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 8). [felek,]*
4. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
   Yine beñzer benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 3). [felek,]*
5. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
   Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 6). [felek,]*
6. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
   Felekdür bu kime her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [felekdür, -dür]*
7. Cismümi bir bir **felek** mānendi idüp dīdeler
   Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [felek,]*
8. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi **felekveş** āteşüm
   Ṣu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 1). [felekveş, -veş]*
9. Denī **felek** n'ola dünyā varursa her dūna
   Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [felek,]*
10. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
    Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [felek,]*
11. O gülzāruñ **felek** bir bergine dest-res olmazken
    Ḳoparduñ nā-ḫaḳ-ı zehr ile andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 21). [felek,]*
12. Felek bu kār-ı hem-vārını haẓm eyliyemez ādem
    Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 71). [felek,]*

felek: *Gök, gökyüzü, asuman.*

1. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi **felekde** oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 4). [felekde, -de]*

2. Göz uruyor seyrine yer yer **feleklerde** nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [feleklerde, -ler, -de]*

3. Ṣol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her **felek**
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [felek,]*

4. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [felekde, -de]*

5. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş **felek**
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [felek,]*

6. Māh-ı nevi **felekde** miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [felekde, -de]*

7. Sanmañ **felekde** mihr ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [felekde, -de]*

8. Dūd-ı āhı **felekde** seyr itmek
ʿĀṣıḳa başġa bir kerāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 7). [felekde, -de]*

9. Sefer zamānı degülken ġarīb ḥādiṣedür
Felekler üştür-i ebri sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 8). [felekler, -ler]*

10. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne vaż‘ itse gerek
Ey Behiştī bu **felek** bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 10). [felek,]*

11. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde **felek** anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 2). [felek,]*

12. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür **felek**
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [felek,]*

13. Āhum **felekde** Zühreye āvāz ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 7). [felekde, -de]*

14. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur **felek** meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [felek,]*

15. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur **felekde** bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 4). [felekde, -de]*

16. Necm ṣanmañ her gice olan **felekde** tābdār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [felekde, -de]*

17. Şerāre ṣanma sen māhı **felekde** görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [felekde, -de]*

18. Felek ṣūretde gerçi bir münaḳḳaş girdebālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [felek,]*

19. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
Ay u güneş **felekde** senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 2). [felekde, -de]*

20. Gözi çıḳsun **felekdeki** gün ile
Var diyen ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 7). [felekdeki, -de, -ki]*

21. Felekde görinen seyyāre ṣanma gözlerin açdı
Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 7). [felekde, -de]*

22. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde **felek**
Gözi dört olmaz mı ki ḥadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [felek,]*

23. Ḳavs-ı ḳuzaḥ **felekde** degildür ʿabes ḫayāl
Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 1). [felekde, -se]*

24. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
Mūmlar yaḳup **felekde** ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [felekde, -de]*

25. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [felekde, -de]*

26. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [felekde, -de]*

27. Felekden baña ey dil āsmānīler revān eyle
Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān

yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 3). [felekden, -den]*

28. Ey Behiştī ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi **felekde** bulınur āh u fiġān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 10). [felekde, -de]

29. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü melāʾike
Āhum çıḳup **feleklere** her vaḳt oḳur ezān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 8). [feleklere, -ler, -e]

30. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş **felekde** pinhān olur sitāre
(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [felekde, -de]

31. İşiginden ḳopdı ol mehʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi **felekden** āyet-i raḥmet yine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 2). [felekden, -den]

32. Sāzumuz diñler **felekde** Zühre-i zehrā bizüm
Kūşe-i z̲evḳ u ṣafāmuzdur bugün dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 1). [felekde, -de]*

felek: *Felek, dünya.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı **felek** āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr
(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 3). [felek,]

2. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [felek,]*

3. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil **felekde** maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 2). [felekde, -de]*

4. İtmesün mi ol güneş benden **felekde** ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 7). [felekde, -de]*

5. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa **felek** virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 8). [felek,]*

6. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [felekde, -de]*

7. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [felekde, -de]*

8. Dil ehline dimek ister **felekde** ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [felekde, -de]*

9. Bu pīre-zen **felekde** cevānuz dimiş bahār
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 5). [felekde, -de]*

10. Āftābum bunı bilsün kim **felekde** ben bugün
Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 5). [felekde, -de]*

11. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı **felekde** Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [felekde, -de]*

12. N'ola görinse naḳşı merḥametden ṣu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan **felek** evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 8). [felek,]*

13. Beñzer ki **felek** üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ e̲ser-i naʿlidür anda meh-i tābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 103). [felek,]*

14. N'ola āhum **felekde** ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 15). [felekde, -de]*

felek-āstān: *Gökyüzü eşiği.*

1. Āhum revān olur **felek-āstānuña** Bālāya māʾil olsa gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 5). [felek-āstānuña, -uñ, -a]*

felek-i salṭanat: *Saltanatının hükmettiği dünya.*

1. Z̲ātuñ **felek-i salṭanata** neyyīr-i aʿẓām
ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿālemi raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 85). [felek-i salṭanata, -a]*

fem: *Ağız, dehan.*

1. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde **femüñ** baḫs̲i
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [femüñ, -üñ]*

2. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
Ger **feminde** kāse pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 8). [feminde, -i, -n, -de]*

3. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [femüñ, -üñ]*

fen: *Hüner, sanat.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
   Şimdi ol **fenni** cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [fenni, -ni]*
2. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
   Be bu **fende** daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 4). [fende, -de]*
3. Şükr ḳıl kim Behişti her **fende**
   İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [fende, -de]*

fenā: *Fani, geçici, sonlu, ölümlü.*

1. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
   Virdi eṭrāf-ı gülistānı **fenāya** zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 6). [fenāya, -y, -a]*
2. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
   Maṭlabumuz faḳr u **fenā** eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [fenā,]*
3. Ne ʿāşıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
   Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 6). [fenā,]*
4. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
   Fenā bāġında ṣanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 10). [fenā,]*
5. Faḳr u **fenā** yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
   Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [fenā,]*
6. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba baḳ
   Çarḫuñ **fenāsın** añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 2). [fenāsın, -s, -ı, -n]*
7. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
   Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 6). [fenā,]*
8. Göñül diler ki **fenā** kūyınuñ uram terkin
   Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [fenā,]*
9. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
   Ey Behiştī nüzhet isterseñ **fenā** kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [fenā,]*
10. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
    Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [fenā,]*
11. Ele al cāmı isterseñ **fenā** derdine dermānı
    Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [fenā,]*
12. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
    Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [fenā,]*

fenā bul: *Yok olmak, ortadan kalkmak, sona ermek.*

1. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
   Bütün ʿālem **fenā bulsa** aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 4). [fenā bulsa, -sa]*

fenāya vir: *Yokluğa vermek. II Önem, değer vermemek.*

1. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki şevḳuñden
   Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 6). [fenāya virdi, -di]*

fenn-i ʿışḳ: *Aşk ilmi. II Aşk sanatı.*

1. Anuñiçün māhir-i ʿışḳam ki küçükden beri
   Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 4). [fenn-i ʿışḳ,]*

fer vir: *Aydınlık, ferahlık vermek.*

1. Fer virür bārān-ı raḥmet nev-bahār-ı ʿömrüme
   Ḳarşısında girye ḳılsam ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 5). [fer virür, -ür]*

ferāġ: *Huzur, rahat.*

1. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde **ferāġum** var
   Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [ferāġum, -um]*

ferāġ: *Vazgeçme, el çekme, çekilme.*

1. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden **ferāġuñ** var
   Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [ferāġuñ, -uñ]*
2. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından **ferāġum** var benüm
   Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [ferāġum, -um]*
3. Dem-sāz olup **ferāġına** itdüm terāne ben
   Gördüm zamān uymadı uydum zamāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 1).*

[ferāġına, -ı, -n, -a]

4. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ **ferāġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [ferāġına, -ı, -n, -a]*

ferāġat eyle: *İsteyerek çekilmek, el çekmek.*

1. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 3). [ferāġat eyledüm, -dü, -m]*

ferāġat it: *Vazgeçmek, bırakmak.*

1. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ añmaḳdan
Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 6). [ferāġat it,]*

feraḥ-baḫş ol: *Ferahlatıcı olmak.*

1. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile **feraḥ-baḫş ol** bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 5). [feraḥ-baḫş ol,]*

feraḥ-fezā: *Ferahı arttıran, ferahlık veren.*

1. Dest-būs **feraḥ-fezā** görinür
Devlet el virdi Merḥabā görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 1). [feraḥ-fezā,]*

ferāmūş eyle: *Unutmak.*

1. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 3). [ferāmūş eyleyelden, -y, -elden]*
2. İtdürür nām-ı şerīfin nāme-i ʿuşşāḳa ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını **ferāmūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 8). [ferāmūş eyleyen, -y, -en]*

ferd: *Fert, kişi.*

1. Şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde defter-i ʿışḳa yazılmadan bir **ferd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 4). [ferd,]*
2. Yāḳūt-ı dehr ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe
Bir **ferd** yaza başladı ammā ḫayāl-i ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 6). [ferd,]*

ferd: *Eşsiz, tek.*

1. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel **ferd** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [ferd,]*
2. Mey müheyyā elüñde **ferd** u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [ferd,]*

ferdāya şal: *Yarına bırakmak, ertelemek.*

1. Viṣāl-i ʿahdini **ferdāya şaldı** yār bugün
Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 9). [ferdāya ṣaldı, -dı]*

ferd-i vahīd: *Bir kişi. II Tek başına.*

1. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳalurın **ferd-i vahīd**
Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 7). [ferd-i vahīd,]*

ferhād: *Ferhad ile Şirin, Hüsrev ü Şirin adlı aşk hikâyelerinin erkek kahramanı. II Âşık.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ
ʿIşḳ **Ferhādını** bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 6). [ferhādını, -ı, -n, -ı]*
2. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda **Ferhād**
Anuñ teʾsīridür peydā olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 5). [ferhād,]*

ferhād: *Ferhat ile Şirin, Hüsrev ü Şirin adlı aşk hikâyelerinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u **Ferhād** u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emsālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [ferhād,]*
2. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam **Ferhādınuñ**
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 3). [ferhādınuñ, -ı, -n, -uñ]*
3. Benem ol pīr ki **Ferhād** ile Mecnūn ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [ferhād,]*
4. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise **Ferhād** u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [ferhād,]*
5. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn **Ferhādınuñ** beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 6). [ferhādınuñ, -ı, -n, -uñ]*
6. Eylemeñ **Ferhād** u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [ferhād,]*
7. Dime Mecnūn ile **Ferhādı** yaban erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür

(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [ferhādı, -ı]

8. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri **Ferhād** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [ferhād,]*

9. Oḳuñ **Ferhādı** peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [ferhādı, -ı]*

10. Sūzdan **Ferhād** u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḫużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [ferhād,]*

11. Ḫusrevā derd-i firāḳa düşeli ben bildüm
Cān-ı şīrīne niçün ḳıyduġını **Ferhāduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 4). [ferhāduñ, -uñ]*

12. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül **Ferhād** u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [ferhād,]*

13. Bir lebi şīrīne **Ferhād** olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [ferhād,]*

14. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm **Ferhāddan** eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 8). [ferhāddan, -dan]*

15. Ben irişdüm menzile **Ferhād** u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [ferhād,]*

16. Baña ögretmesün her lāf-zen **Ferhād** u Mecnūn
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [ferhād,]*

17. Gider añma baña ṣoḥbetlerin **Ferhād** u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [ferhād,]*

18. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān **Ferhāda** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 4). [ferhāda, -a]*

19. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası **Ferhādı** Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [ferhādı, -ı]*

20. İḥāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā **Ferhādınuñ** yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 4). [ferhādınuñ, -ı, -n, -uñ]*

21. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı **Ferhād** itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [ferhād,]*

22. Maḥabbet şāhıyam **Ferhād** ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [ferhād,]*

23. Elinde tīşe-i hicrānile **Ferhāda** beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [ferhāda, -a]*

24. Behiştī ʿışḳ içün **Ferhād** geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [ferhād,]*

25. Senüñ medḥ itdügüñ **Ferhād** u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [ferhād,]*

26. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh ṣāʿiḳa İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [ferhādı, -ı]*

27. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
Gösterseñe ey dil ṭaş kesmegi **Ferhāda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [ferhāda, -a]*

28. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [ferhādı, -ı]*

29. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 2). [ferhāda, -a]*

30. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda **Ferhād**
Anuñ teʾsīridür pinhān olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 9). [ferhād,]*

31. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde **Ferhāduñ** açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 4). [ferhāduñ, -uñ]*

ferhād ise: *Ferhat ile Şirin hikayesinin erkek kahramanı.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir ṭaġī

(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [ferhād ise,]

ferhād ol: *Ferhat olmak.*

1. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek **Ferhād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 10). [ferhād olup, -up]*

ferhād-ı ʿışḳ: *Aşk Ferhat'ı.*

1. İtmezem **Ferhād-ı ʿışḳı** nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 11). [ferhād-ı ʿışḳı, -ı]*

fer-i güftār-ı ricāl: *Alimin sözünün gücü.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı şanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur **fer-i güftār-ı ricāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [fer-i güftār-ı ricāl,]*

fermān: *Emir, irade, buyruk.*

1. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
Kūyuña şaldum idi oldı ḳuluñ **fermānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 6). [fermānum, -um]*

ferrāş: *Hizmetli.*

1. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı **ferrāş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [ferrāş,]*

feryād: *Feryat, inleme, inilti.*

1. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña **feryādumdan**
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 7). [feryādumdan, -um, -sun]*
2. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü **feryād** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [feryād,]*
3. Raʿd üzre şalup nāle vü **feryād** u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [feryād,]*
4. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül
Şaḥn-ı gülşende biñi bir puladur **feryāduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 6). [feryāduñ, -uñ]*
5. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi **feryādum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 6). [feryādum, -um]*
6. Benüm sen tāzelersin derdümi ey nāle-i bülbül
Ki bālīn-i belādan itdügüm **feryāda** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 8). [feryāda, -a]*
7. Gelen āvāzeler raʿduñ mı şanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs **feryād** u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [feryād,]*
8. N'olduñ dimez görür beni **feryād** u zārda
Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [feryād,]*
9. Anuñ **feryādına** raḥm eyleyüp kevn ü mekān iñler
Olupdur nūr-ı ʿışḳıle benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 5). [feryādına, -ı, -n, -a]*

feryād id: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin **feryād idersin** sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 2). [feryād idersin, -er, -sin]*
2. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını **feryād idüp** ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [feryād idüp, -üp]*
3. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini **feryād itsün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 8). [feryād itsün, -sün]*

feryād u nāle eyle: *Feryat ve figan etmek.*

1. Feryād u nāle eyleyü destān-serā gibi
Bir bāġ-ı pür-şükūfeye vardum hümā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 1). [feryād u nāle eyleyü, -y, -ü]*

feryād-ı şūfi: *Sofunun inlemesi.*

1. Feryād-ı ṣūfinüñ eşeri ḳalmaz anda kim
Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 7). [feryād-ı ṣūfinüñ, -n, -üñ]*

fesād: *Kargaşa, karışıklık.*

1. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḥne-i mey ʿaḳlı ṭut
Ġāfil olma her **fesāda** bāʾiş ü bādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 4). [fesāda, -a]*

fesād: *Fitne.*

1. Göñül şehrindeki ġam bir **fesād** ehli

levend ancaḳ
Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [fesād,]*

feṣāḥat: *Sözün düzgün, yerinde, kusursuz ve açık olması.*

1. Olur mı Behiştī gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
Kim oldı **feṣāḥatlerine** sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 130). [feṣāḥatlerine, -ler, -i, -n, -e]*

feṣāhatle: *Açık ve güzel ifadeli bir dille.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle **feṣāḥatle**
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [feṣāḥatle,]*

fesāne: *Efsane.*

1. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa **fesāne** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [fesāne,]*

feṯḥ eyler idi: *Fethetmek.*

1. Feṯḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 9). [feṯḥ eyler idi,]*

feṯḥ id: *Elde etmek, ele geçirmek, fethetmek.*

1. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
Feṯḥ idem gibi gelür ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 4). [feṯḥ idem, -em]*
2. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
Anı **feṯḥ itmege** atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 2). [feṯḥ itmege, -meg, -e]*

feṯḥ id: *Açıklamak, izah etmek, anlam vermek.*

1. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi **feṯḥ idemez**
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [feṯḥ idemez, -e, -mez]*

feṯḥ ola: *Fethetmek, ele geçirmek.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel **feṯḥ ola** her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 84). [feṯḥ ola, -a]*

feṯḥ-i bāb: *Açık kapı.*

1. Ḳapuñda olmaġa beg baña **feṯḥ-i bāb** olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 1). [feṯḥ-i bāb,]*

feṯḥin it: *Fethetmek. II Ele geçirmek, elde etmek.*

1. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ **feṯḥin itmekden** ḳolaydur bir ḥışār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 4). [feṯḥin itmekden, -mek, -den]*

fetīl: *Yaraların üzerine tedavi amaçlı konulan fitil.*

1. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol **fetīle** kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 6). [fetīle, -e]*

fettānlıḳ id: *Fitne ve fesatlık etmek. II Gönlü kendine çekmek, cilve yapmak.*

1. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 1). [fettānlıḳ idersin, -er, -sin]*

fevriyā: *Ey Fevrî.*

1. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ **Fevriyā** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 24). [fevriyā,]*

feyż ol: *Feyzlenmek, bereketlenmek.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī **feyż olur** nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 5). [feyż olur, -ur]*

feyż-i rabbānī: *Allah'ın feyzi, bereketi.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem **feyż-i Rabbānī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 4). [feyż-i rabbānī,]*

feyżullāh: *Allah'ın feyzi.*

1. Bu **feyżullāhı** ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı ṣānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 9). [feyżullāhı, -ı]*

feżāʾil: *Faziletler.*

1. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 10). [feżāʾil,]*

fezā-yı himmet: *İhsanın gökyüzü.*

1. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan mānend
   Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 10). [fezā-yı himmet,]*

feżā-yı ḳuds: *Mübarek, kutlu gökyüzü.*

1. Cilvegāhuñ **feżā-yı ḳuds** olsun
   ʿAzm-i ṣaḥrā-yı lā-mekān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 19). [feżā-yı ḳuds,]*

fī-emāni'llāh: *Allah'a emanet.*

1. Ḫalāṣ olam diyü mülk-i ʿademde hecrüñden
   Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı **fī-emāni'llāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 10). [fī-emāni'llāh,]*

fiġān: *Ağlama, inleme.*

1. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
   Derd ü **fiġānum** içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [fiġānum, -um]*
2. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
   Nice kār itsün ey bülbül **fiġānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 6). [fiġānuñ, -uñ]*
3. Raʿd üzre şalup nāle vü feryād u **fiġānı**
   Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [fiġānı, -ı]*
4. Felekde görinen seyyāre şanma gözlerin açdı
   Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 8). [fiġān,]*
5. Ey Behiştī ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
   Yıldırım gibi felekde bulınur āh u **fiġān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 10). [fiġān,]*
6. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫş
   Hele ḳatlan felege āh u **fiġānum** çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [fiġānum, -um]*
7. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül **fiġānuma**
   Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [fiġānuma, -um, -a]*
8. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān iñler
   Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 2). [fiġānum, -um]*
9. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı şanduñ
   Ney ü çeng ü rebābuñ sen **fiġānun** nāle mi şanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [fiġānun, -un]*
10. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
    Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [fiġāne, -e]*
11. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
    Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [fiġān,]*

fiġān eyle: *Feryat etmek, inlemek.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem **fiġān eyle** feṣāḥatle
   İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [fiġān eyle,]*
2. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup **fiġān eyle**
   Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 13). [fiġān eyle,]*
3. Meclis ehlini şādmān eyle
   Ḳoma bülbül ḳoma **fiġān eyle** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 4). [fiġān eyle,]*

fiġān id: *Feryat etmek.*

1. Yār işiginde raḳībā ideyin şöyle fiġān
   Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [fiġān ideyin, -e, -y, -in]*
2. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
   Üşermiş üstine ḳuşlar işitse şavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 7). [fiġān itsem, -se, -m]*
3. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ **fiġān itsün**
   Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 5). [fiġān itsün, -sün]*

fiġān ol: *Feryat, figan etmek.*

1. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān
   ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan kim **fiġān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 6). [fiġān ola, -a]*

fiġān u āh idi: *Feryat ve figan.*

1. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
   Bir zamān şeb tā-seher kārum **fiġān u āh idi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [fiġān u āh idi, -i, -di]*

fiġān-ı āh: *Ah, hüzün feryadı.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil

Namāz-ı giryeye ḳāmet **fiġān-ı āha** niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [fiġān-ı āha, -a]*

fikirsiz: *Örnek almadan, orijinal.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd ṣāʿirsin
   Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 10). [fikirsiz,]*

fikr: *Düşünce, endişe.*

1. Zāhid gibi Behiştī ʿamel **fikrin** itmezüz
   ʿĀṣıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 9). [fikrin, -in]*
2. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
   Vücūdum **fikri** ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [fikri, -i]*
3. Şimdi **fikrüm** bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
   Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 1). [fikrüm, -üm]*

fikr: *Hayal, tasavvur.*

1. Sünbülüñ **fikrini** ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
   Āftābuñ eseri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [fikrini, -i, -n, -i]*
2. Dehenüñ **fikrini** göñlümde kimesne göremez
   Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 7). [fikrini, -i, -n, -i]*

fikr: *Fikir, düşünce. II Methiye.*

1. Ol sebebden gelür ḫayāle bu **fikr**
   Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 11). [fikr,]*

fikr eyle: *Düşünmek.*

1. Her gice ol mehi **fikr eyleme** şāyed ṭolına
   Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [fikr eyleme, -me]*

fikr id: *Düşünmek.*

1. Ey ḫᵛāce künc-i medresede ṣubḥa dek bu şeb
   Ben rūy-ı yāri **fikr ideyin** sen kitāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 8). [fikr ideyin, -e, -y, -in]*

fikr ü ḫayāl eyle: *Düşünüp hayal etmek.*

1. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü **fikr ü ḫayāl eyler**
   Görince her ne dem ʿuṣṣāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 7). [fikr ü ḫayāl eyler, -r]*

fikr-i daḳīḳ: *İnce düşünce.*

1. Tūl-ı emelde irince **fikr-i daḳīḳ** idüp
   Pervāne bil vücūduñı devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 13). [fikr-i daḳīḳ,]*

fikr-i daḳīk: *İnce fikir. II Anlaşılması, fark edilmesi büyük dikkat ve titizlik isteyen.*

1. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫşi
   Çoḳ **fikr-i daḳīḳ** ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [fikr-i daḳīḳ,]*

fikr-i ġabġab: *Çenenin alt kısmının hayali.*

1. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
   Yolda **fikr-i ġabġabuñ** çāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 4). [fikr-i ġabġabuñ, -uñ]*

fikr-i ḫāl: *Sevgilinin beninin düşüncesi.*

1. Göñülde **fikr-i ḫālüñden** gelüpdür eşküme keşret
   Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 5). [fikr-i ḫālüñden, -üñ, -den]*

fikr-i laʿl: *Dudağının hayali.*

1. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde nihān
   Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 7). [fikr-i laʿlüñ, -üñ]*

fikr-i leb: *Sevgilinin dudağının düşüncesi.*

1. Ne ḥikmetdür bu kim **fikr-i lebüñsüz** baña dirlik yoḳ
   Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫş itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [fikr-i lebüñsüz, -üñ, -süz]*

fikr-i medīd: *Dünyalık düşünce.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm var
   Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu **fikr-i medīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [fikr-i medīdüm, -üm]*

fikr-i nihān: *Gizli düşünce, gizlenmiş fikir.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil **fikr-i nihān** eyler
   Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [fikr-i nihān,]*

fikr-i viṣāl: *Kavuşma düşüncesi.*

1. İtdügüm **fikr-i viṣālüñdür** umaram ki bulam
   Çünki ʿālemde kişi itdügini bulsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 7). [fikr-i viṣālüñdür, -üñ, -dür]*

fikrin eyle: *Düşünmek.*

1. Viṣālüñ **fikrin eylerken** dehānuñ yāduma gelse
   Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 7). [fikrin eylerken, -r, -ken]*

fikrüme gel: *Aklına gelmek, anımsamak.*

1. Gözlerüñ **fikrüme gelse** döner ol mücrime dil
   Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [fikrüme gelse, -se]*

fi'l-cümleten: *İyice, iyiden iyiye.*

1. Kāġıẓ alsam yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
   Nūr ider **fi'l-cümleten** elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [fi'l-cümleten,]*

firāḳ: *Ayrılık, hicran.*

1. Ben **firāḳuñdan** melūl iken cehennem yād idüp
   Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [firāḳuñdan, -uñ, -dan]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur
   Her vaṣluñ neticesi zīrā **firāḳdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [firāḳdur, -dur]*
3. Çeker ne'ylerse eyler dil **firāḳuñ** miḥnetin ammā
   Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [firāḳuñ, -uñ]*
4. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
   Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [firāḳuñ, -uñ]*
5. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
   Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [firāḳuñda, -uñ, -da]*
6. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [firāḳuñ, -uñ]*
7. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [firāḳuñ, -uñ]*
8. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
   Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 6). [firāḳ,]*
9. Didüm laʿlüñ **firāḳında** eritme ʿāṣıḳ-ı zerdi
   Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 3). [firāḳında, -ı, -n, -da]*
10. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet ednāyem
    Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẓīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 5). [firāḳın, -ın]*
11. Olurken rāygān āteş **firāḳa** naḳd-i cān virdüm
    Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [firāḳa, -a]*
12. Ruḫuñ şemʿi **firāḳında** olup ser-geşte dīvāne
    İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [firāḳında, -ı, -n, -da]*
13. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
    Kebāb özler meger kim cān **firāḳuñdan** zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [firāḳuñdan, -uñ, -dan]*
14. Firāḳ demlerin añma meded helāk olduḳ
    Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [firāḳ,]*
15. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
    Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 6). [firāḳ,]*
16. Ger **firāḳuñla** ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
    Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [firāḳuñla, -uñ, -la]*

firāḳ ile: *Ayrılık, hicran.*

1. İtdi **firāḳ ile** gice cismümi ḫūn-feşān
   İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 1). [firāḳ ile, -ile]*

firāḳ-ı gül-i ter: *Taze gülün ayrılığı. II Genç sevgilinin ayrılığı.*

1. Ben iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden aġların
   Bir bülbülin **firāḳ-ı gül-i terden** aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 2). [firāḳ-ı gül-i terden, -den]*

firāḳnāme: *Ayrılık mektubu.*

1. Ḫaṭṭuñ **firāḳnāmesi** başumda yazlıdur
Cān atduġum viṣāle benüm serserī degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 7). [firāḳnāmesi, -s, -i]

firār eyle: *Kaçmak, kaçıp gitmek.*

1. N'ola yüzüm gören yārān **firār eylerse** yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [firār eylerse, -r, -se]*

firʿavn: *Firavun, Hazret-i Musa'ya iman etmeyen Mısır hükümdarı.*

1. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam **Firʿavnını**
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [firʿavnını, -ı, -n, -ı]*

firdevs: *Cennet.*

1. ʿĀlemde kūy-ı yārümi **Firdevs'e** virmezem
Bir bülbülem Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 9). [firdevs'e,]*
2. Her ki **Firdevse** vire kūyını ol ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [firdevse, -e]*
3. Kūyuñda yer bulursam **Firdevse** raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 3). [firdevse, -e]*
4. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan **Firdevse**
Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [firdevse,]*

firdevs-i aʿlā: *Yüce Cennet.*

1. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā **Firdevs-i aʿlāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [firdevs-i aʿlāsın, -sın]*

firdevs-i bālā: *Yüce Firdevs cenneti.*

1. Yüzüñi **Firdevs-i bālā** ḳaddüñi Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevṣer seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [firdevs-i bālā,]*

firdevs-i ʿizār: *Yanağının cenneti.*

1. Firdevs-i ʿizāruñdaki ol dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi olur seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 7). [firdevs-i ʿizāruñdaki, -uñ, -da, -ki]*

firdevs-i kūy: *Sokağının cenneti.*

1. Naẓargāh-ı dil ü cān şimdiden **Firdevs-i kūyuñdur**
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 9). [firdevs-i kūyuñdur, -uñ, -dur]*

fırla: *Atılmak.*

1. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem ṭaşların niye **fırlar** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [fırlar, -r]*

fitne: *Fitne, fesat.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına ḳalmışdur
Fitnelük beñlerine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 2). [fitnelük, -lük]*
2. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-gūnuña pīrāye ṣal
Fitne çevgānını māhum āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [fitne,]*

fıṭrat-ı insān: *İnsan fıtratı, yaratılışı.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [fıṭrat-ı insānda, -da]*

fukarā: *Fakir, zavallı. II Âṣık, düşkün.*

1. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde şeklinde
Ṣūret uġrısı çoġaldı **fuḳarā** şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [fuḳarā,]*

fülān: *Falan kişi, birileri.*

1. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde **fülān** ḳalsun **fülān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [fülān,]*
2. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde **fülān** ḳalsun **fülān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [fülān,]*
3. Yaḳdı cihānı naʿra-i āh u fiġān ile
Fülānlaruz ki ceng iderüz āsmānile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 2). [fülānlaruz, -lar, -uz]*

fülk: *Kayık.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki **fülki** maḳṣada iltür muvāfiḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6).*

[fülki, -i]

fülk-i dil: *Gönül gemisi.*

1. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [fülk-i dil,]*

fürḫāt: *Mutluluk, müjde.*

1. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır **fürḥātini** ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [fürḥātini, -i, -n, -i]*

furḳān: *Kuran-ı Kerim.*

1. İncil içinde laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 8). [furḳān,]*

fürḳat: *Ayrılık, hicran.*

1. Leblerüñsüz **fürḳatüñ** Mışrında ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5). [fürḳatüñ, -üñ]*
2. Acıtdı cānumı **fürḳat** diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür Behiştiye ey yār bir peyām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 9). [fürḳat,]*
3. Āh kim şol ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni **fürḳatde** helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 2). [fürḳatde, -de]*
4. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki **fürḳat** ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 2). [fürḳat,]*
5. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış **fürḳatüñ** naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [fürḳatüñ, -üñ]*
6. Vuṣlat isterseñ taḥammül ḳıl Behiştī **fürḳate**
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [fürḳate, -e]*
7. Görmedük **fürḳate** beñzer döşeliksüz manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [fürḳate, -e]*
8. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı **fürḳat** bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 5). [fürḳat,]*
9. Ben **fürḳatüñde** yandum düşmen viṣāle irdi
Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 1). [fürḳatüñde, -üñ, -de]*
10. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli
ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 1). [fürḳat,]*
11. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı **fürḳat** tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 16). [fürḳat,]*
12. Ḳāniʿüz **fürḳate** biz vuṣlat içün ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [fürḳate, -e]*

fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile: *Şarap satan pîrin ayrılığı.*

1. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
Tāzelik demde beñzümüz şoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 3). [fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile, -ile]*

fürḳat-i telḫ ile: *Ayrılık acısı.*

1. ʿīşumuz şöyle olupdur **fürḳat-i telḫ ile** pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 13). [fürḳat-i telḫ ile, -ile]*

furṣat: *Fırsat, imkân.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 7). [furṣat,]*
2. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [furṣat,]*

furṣat bul: *Uygun, elverişli zaman bulmak.*

1. Sen benümle söyleşüp **furṣat bulınca** heyhāt
Gülşen-i ḥüsnüm dikenlerle ṭolınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 1). [furṣat bulınca, -ınca]*

furṣatı fevt it: *Fırsatı kaçırmak.*

1. Her şāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [furṣatı fevt itme, -me]*

fürūġ: *Işık, nur, parlaklık.*

1. Şemʿ-i meh-tābuñ **fürūġından** ferāġum var benüm
   Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [fürūġından, -ı, -n, -dan]*

füsūn: *Büyü, sihir, tılsım.*

1. Cādū gözüñ **füsūnı** ile ben zebūnuñam
   Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 5). [füsūnı, -ı]*

füsūn-sāz: *Büyüleyici.*

1. Ḳalemi kāġıẕ üzre **füsūn-sāz** ḳılmaduñ
   Bir ruḳʿa birle bizi ser-efrāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 1). [füsūn-sāz,]*

fütāde: *Düşkün, tutkun. II Âşık.*

1. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi **fütāde** şeklinde
   Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [fütāde,]*
2. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş **fütādenüñ**
   Gül ġoncası degül dil şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 5). [fütādenüñ, -n, -üñ]*

fütūḥ: *Ferahlama, gönül açılması.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
   Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī **fütūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [fütūḥ,]*

Ġ/G

ġabġab: *Çene altı. II Sevgilinin gerdanı.*

1. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
   Çoḳ mıdur bir ʿāşıḳa bir dāne sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 9). [ġabġabuñ, -uñ]*
2. Ey cān ṭabībi **ġabġabuñı** göreli gözüm
   Bir ḫastedür ki göñlüm ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 3). [ġabġabuñı, -uñ, -ı]*
3. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
   Bir araya geldi şāhum **ġabġabuñda** ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [ġabġabuñda, -uñ, -da]*
4. Sībdür **ġabġabuñ** ammā ki ṭoḳunsa rindān
   Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [ġabġabuñ, -uñ]*
5. Gice gündüz **ġabġab** u kākül ḫayālin eylerüz
   Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 5). [ġabġab,]*

ġabġab-ı ʿışḳ: *Aşk gerdan.*

1. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
   Bu gice düşde Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 9). [ġabġab-ı ʿışḳında, -ı, -n, -da]*

ġabġab-ı yār: *Sevgilinin çene altı.*

1. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
   Ne güzel nesne olur **ġabġab-ı yārüñ** çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [ġabġab-ı yārüñ, -üñ]*

ġaddār: *Zalim, merhametsiz.*

1. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār çarḫ
   Yeridür ger zār zār iñlese **ġaddār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 2). [ġaddār,]*

ġaddār ol: *Zalim olmak.*

1. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
   Ey felek daḫı baña n'itseñ gerek **ġaddār olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 2). [ġaddār olup, -up]*

ġāfil: *Basiretsiz.*

1. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
   Ne **ġāfildür** diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [ġāfildür, -dür]*
2. Āftābuz kim nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
   Bizi **ġāfil** çaġlama kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 6). [ġāfil,]*
3. Ġāfil yürüme bunda ticāret idegeldüñ
   Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 23). [ġāfil,]*
4. Tīġi ṣuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden s̲emerātı
   Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 74). [ġāfildür, -dür]*

ġāfil ol: *Gaflette bulunmak, tedbirsiz olmak.*

1. Ġāfil olma baḫr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
   Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur hevā
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 7). [ġāfil olma, -ma]
2. Ey semend-i devlet-i dehre süvār olan saña
   Ġāfil olma ki felek rāh-ı felāket gösterür
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 8). [ġāfil olma, -ma]
3. Bī-ḫaberdür cān u dil ey şaḫne-i mey ʿaḳlı ṭut
   Ġāfil olma her fesāda bāʾiş ü bādī budur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 4). [ġāfil olma, -ma]
4. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
   Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 2). [ġāfil olma, -ma]*
5. Ey ḫ∨āce **ġāfil olma** ṣaḳın kātib-i ecel
   Bir gün olur ki defter-i ʿömre ḳalem çeker
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 3). [ġāfil olma, -ma]
6. Kūy-ı yāri beklesün ʿuṣṣāḳ **ġāfil olmasun**
   Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 7). [ġāfil olmasun, -ma, -sun]*

ġāfil ol: *Gaflet içinde bulunmak, çevresinden ve gerçeklerden habersiz olmak.*

1. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā
   Bizi öldürmedin ġam **ġāfil olma** çāremiz ḳıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 2). [ġāfil olma, -ma]*

ġāfil ol: *Gafil avlanmak, boş bulunmak.*

1. Ġāfil olma bāde-i ḫoş-bū gibi
   Sāḳıyā olmaz dimāġ-ı ḫār ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 3). [ġāfil olma, -ma]*

ġāfil ol: *Gaflette bulunmak, basiretsiz olmak.*

1. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
   Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [ġāfil olma, -ma]*
2. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
   Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [ġāfil olma, -ma]*

ġāfil ol: *Gaflete düşmek, gaflette bulunmak.*

1. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen göñlüñdeki ġamdur
   Behiştī **ġāfil olma** çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 10). [ġāfil olma, -ma]*
2. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
   Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [ġāfil olma, -ma]*
3. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār servleri
   Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 10). [ġāfil olmasun, -ma, -sun]*

ġaflet: *Gaflet, basiretsizlik, bilinçsizlik.*

1. Mest-i dünyā **ġaflet** uyḫusundan uyanmaḳ mı var
   Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [ġaflet,]*
2. ʿAceb mi **ġafletin** artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
   Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [ġafletin, -in]*

gāh: *Bazen, zaman zaman.*

1. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
   Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [gāh,]*
2. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden incinür
   Gāh olur göñlüm zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [gāh,]*
3. Maḥabbet ehline her **gāh** āh kāfīdür
   Ṣeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [gāh,]*
4. Ben ḳulına luṭf idüp **gāh** itmesün gāhī cefā
   Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 7). [gāh,]*
5. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
   Naẕar ḳıl ben ḳuluña **gāh** u bī-gāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 6). [gāh,]*
6. Çölde **gāh** sipihr-i fānīde
   Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 5). [gāh,]*

gāh gāh: *Zaman zaman.*

1. Derd-mendin ṣoradururken ṭabībi **gāh gāh**
   Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 3). [gāh gāh,]*

gāh ol: *Bazen.*

1. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña rıḥlet-dāram
Derdüñi dilde ḫalāṣ itmege dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 5). [gāh olur, -ur]*

gāhī: *Bazen, zaman zaman.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine **gāhī** güẕer eyle şehā
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü şenā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [gāhī,]*
2. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü **gāhī**
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [gāhī,]*
3. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün **gāhī** cefā
Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 7). [gāhī,]*

gāʾib: *Gözle görünmeyen âlem, bilinmezlik.*

1. Dehenüñ varlığın sözüñle bilen
Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 4). [gāʾibe, -e]*
2. Ey Behiştī dīdeden **ġāʾib** perīler gibidür
Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 9). [ġāʾib,]*

ġālib: *Üstün olmak.*

1. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile
Didi kim bunlar hümā ṣaydına **ġālib** dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [ġālib,]*
2. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī **ġālib**
Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 9). [ġālib,]*
3. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ **ġālib** ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 10). [ġālib,]*
4. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 2). [ġālib,]*

ġālib ol: *Üstün gelmek.*

1. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş üzre **ġālib oldı** gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [ġālib oldı, -dı]*
2. Firāḳın **ġālib olduḳca** gedāyam ġāyet ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẕīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 5). [ġālib olduḳca, -duḳca]*
3. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi Ḳılmazdı revāc akçaya **ġālib olıcaḳ** mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [ġālib olıcaḳ, -ıcaḳ]*
4. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ
Hevā **ġālib olınca** ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 10). [ġālib olınca, -ınca]*
5. Mevc-i eşküm **ġālib olsa** acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [ġālib olsa, -sa]*
6. Raʿd-ı āhum naʿrasın güş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm **ġālib olur** itse melʾān ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [ġālib olur, -ur]*
7. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 8). [ġālib olur, -ur]*

ġālibā: *Sanki, ihtimal ki.*

1. Dil-rübāsından Behiştī **ġālibā** dūr olmasun
ʿĀşıḳa cānından ayrılmaḳ daḫı āsān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 9). [ġālibā,]*
2. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün **ġālibā**
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [ġālibā,]*
3. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā **ġālibā** ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [ġālibā,]*
4. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez **ġālibā** aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [ġālibā,]*

ġālib-i mecnūn: *Galip Mecnun.*

1. Kākülüñ zencīri aṣlā bir ḳıla almaz beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde **ġālib-i Mecnūn** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 4). [ġālib-i mecnūn,]*

ġam: *Dert, tasa, keder, üzüntü.*

1. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [ġamlaruñ, -lar, -uñ]*
2. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve

nāvilhā
Bizi öldürmedin **ġam** ġāfil olma çāremiz ḳıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 2). [ġam,]*

3. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa **ġam**
Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [ġam,]*

4. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa **ġam** degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [ġam,]*

5. Göresin āḫir **ġamı** ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [ġamı, -ı]*

6. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 3). [ġamuñdan, -uñ, -dan]*

7. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki **ġamdur** ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 7). [ġamdur, -dur]*

8. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
Anı feṯḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [ġam,]*

9. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
Āh kim **ġam** āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 8). [ġam,]*

10. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb olup
Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 2). [ġam,]*

11. Dār-ı ġurbetde **ġamuñ** gördüm gezerken yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

12. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne **ġam**
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [ġam,]*

13. Çün **ġamuñla** itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [ġamuñla, -uñ, -la]*

14. Derd ü **ġamdan** çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [ġamdan, -dan]*

15. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ **ġamdan** Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [ġamdan, -dan]*

16. Tīrüñ cihānda **ġam** raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [ġam,]*

17. Şeb-tā-seher **ġamuñda** ḳalup ey güneş felek
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [ġamuñda, -uñ, -da]*

18. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [ġamuñ, -uñ]*

19. Her dem **ġam** odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 3). [ġam,]*

20. Her ḳaçan **ġam** mülkine rāhum olur
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [ġam,]*

21. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāşıḳa
Ġam şebinde ol yüzi māhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [ġam,]*

22. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı **ġam** Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 3). [ġam,]*

23. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [ġam,]*

24. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ **ġamdur**
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 1). [ġamdur, -dur]*

25. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [ġamuñ, -uñ]*

26. Ġam derūnum ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni geçer
Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [ġam,]*

27. Bozdı **ġam** şeklümi zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [ġam,]*

28. N'ola döksem **ġam** eyyāmında eşküm
Aġ aḳça ḳara gün içün dimişler *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 135, Mısra 3). [ġam,]

29. Göñül şehrindeki **ġam** bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥuẕūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [ġam,]*

30. ʿIşḳ ile **ġam** göñülde hem-ḫānedür nedendür
ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [ġam,]*

31. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [ġamdan, -dan]*

32. Hecrüñde ölüm vaḳti leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek **ġamuña** nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [ġamuña, -uñ, -a]*

33. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet ol daḫı defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 8). [ġam,]*

34. Bize himmeti eylesün yidiler
Yoḫsa **ġamlar** beni üşüp yidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 2). [ġamlar, -lar]*

35. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [ġam,]*

36. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 5). [ġamuñ, -uñ]*

37. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey **ġam** yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [ġam,]*

38. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 4). [ġamdan, -dan]*

39. Gelmez ey dil **ġam** palāsından baña dībā ʿazīz
Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [ġam,]*

40. Ġam gelicek nūş iderüz şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [ġam,]*

41. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [ġam,]*

42. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [ġam,]*

43. Her şāẕlıgın āḫiri ṣanma **ġama** irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [ġama, -a]*

44. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
Evvelden eski ʿādetidür ʿāṣıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 7). [ġam,]*

45. Raḥmet **ġamuñda** virmedi aʿdā baña ḫuẕūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 7). [ġamuñda, -uñ, -da]*

46. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara **ġamdan** beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 3). [ġamdan, -dan]*

47. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān **ġamları**
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 3). [ġamları, -lar, -ı]*

48. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı **ġamdan** dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 10). [ġamdan, -dan]*

49. Ḫānmānın ʿāṣıḳuñ **ġam** düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [ġam,]*

50. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ **ġamından** baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḫayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [ġamından, -ı, -n, -dan]*

51. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş **ġamdan** ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 2). [ġamdan, -dan]*

52. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [ġam,]*

53. Şemʿ-i şeb-i ḫasretdür sīnemde **ġamuñ** dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

54. ʿAlem-i āhile **ġam** manṣıbın elden ḳomaduñ
Ey göñül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [ġam,]*

55. Ġam reh-zeni ḫuẕūruñ rāhından atsun ʿavḳ

Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [ġam,]*

56. Ġoncaveş **ġamdan** dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḫayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 5). [ġamdan, -dan]*

57. Gönlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ
Zīrā ki degme yerlere ṣıġmaz senüñ **ġamuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 10). [ġamuñ, -uñ]*

58. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol **ġamdan** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [ġamdan, -dan]*

59. Göz açdurmaz baṣar **ġam** küştigīrin
Yüzi aġ ola ḳara pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 7). [ġam,]*

60. Beni zerd itdi refīḳa **ġamı** bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḫādiṣeden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 1). [ġamı, -ı]*

61. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise **ġam** leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [ġam,]*

62. Her dem maḥabbetüñ baña **ġamdan** çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [ġamdan, -dan]*

63. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 5). [ġamlar, -lar]*

64. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen gönlüñdeki **ġamdur**
Behiştī ġāfil olma çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 9). [ġamdur, -dur]*

65. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum dili odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uṣandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [ġamuñla, -uñ, -la]*

66. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün **ġam** yime
Gönlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [ġam,]*

67. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü **ġam** eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 2). [ġam,]*

68. Ẕerrece **ġam** itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [ġam,]*

69. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [ġam,]*

70. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa **ġam** degül
Kimse elümden alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 7). [ġam,]*

71. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme **ġam** leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [ġam,]*

72. Yā İlāhī **ġam** şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [ġam,]*

73. Hey meded cānumı acıtdı **ġamuñ** serhengi
ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 5). [ġamuñ, -uñ]*

74. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [ġam,]*

75. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
Derd ü **ġamdan** öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 8). [ġamdan, -dan]*

76. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [ġam,]*

77. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 2). [ġam,]*

78. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der melāletüm
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 6). [ġam,]*

79. Ey Behiştī **ġam** seḫābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [ġam,]*

80. Ġayra tīr-i müjeñ ṣalup beni sen
Ġam oḳına nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 4). [ġam,]*

81. Ḫāne-i sīneme geldükce **ġamuñ** serhengi
Yapışup ṭaşra atar cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 3). [ġamuñ, -uñ]*

82. Yanar **ġam** āteşinden dil ża'īf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki şem'-i 'ışḳa fānūs-ı ḥayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [ġam,]*

83. Lāleveş şevḳ-ı 'iẕāruñla ḳızıl ḳana yunup
Ḳara bağrını **ġamuñ** āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 4). [ġamuñ, -uñ]*

84. Didüm bildüñ mi ben bende kimem **ġam** bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 3). [ġam,]*

85. Ġamuñla şöyle me'nūsem ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [ġamuñla, -uñ, -la]*

86. Diyār-ı 'ışḳa her kim gelse istiḳbāl ider **ġamlar**
Sa'ādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 3). [ġamlar, -lar]*

87. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede şāẕī gele mi **ġam** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [ġam,]*

88. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ 'aynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [ġam,]*

89. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer **ġam**
'Aceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [ġam,]*

90. Şu sepüp yüregüme demren-i tīri **ġamuñuñ**
Ol sifāli yine zeyn itdi ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 3). [ġamuñuñ, -uñ, -uñ]*

91. Sensüzin göñlümi **ġam** ġayra żarūrī düşürür
Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 5). [ġam,]*

92. Bir cām ile bir rāhib ḳurtardı beni **ġamdan**
'Āşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 5). [ġamdan, -dan]*

93. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 3). [ġamuñla, -uñ, -la]*

94. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki **ġam** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 10). [ġam,]*

95. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni **ġamlar** bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [ġamlar, -lar]*

96. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [ġamlar, -lar]*

97. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde **ġamuñ** özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [ġamuñ, -uñ]*

98. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün **ġam**
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [ġam,]*

99. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde ol **ġamdan**
'Adem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [ġamdan, -dan]*

100. Bir **ġam** ki şehre gelse diyār-ı ba'īdden
Benden yaña teveccüh ider āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 7). [ġam,]*

101. Bir ḫarāret virdi **ġam** kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Def' olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [ġam,]*

102. Ey göñül her kūşeñi **ġamlar** yaḳup yıḳmaḳdadur
Issı olmış ḫāne-i vīrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 7). [ġamlar, -lar]*

103. Virüp cān u göñül naḳdin metā'-ı miḥnet almaġa
Behiştī **ġam** bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [ġam,]*

104. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [ġamuñla, -uñ, -la]*

105. Ṣarardup şīre dönderdi **ġamuñ** ben zerd-sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

106. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil **ġamuñla** dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 10). [ġamuñla, -uñ, -la]*

107. Gördügünce **ġam** ü miḥnetde beni şād

oluban
Bir nefes şādlığum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [ġam,]*

108. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil **ġamuñ** ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

109. Ġamuñ der-bendini ḳatʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 5). [ġamuñ, -uñ]*

110. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde **ġamuñ** odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

111. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm **ġam** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [ġam,]*

112. Ḫaste yatur **ġam** bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [ġam,]*

113. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
Yumaġa **ġam** ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [ġam,]*

114. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda **ġam** degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 19). [ġam,]*

115. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne **ġam** ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [ġam,]*

116. ʿIşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [ġam,]*

117. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu **ġam** aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 3). [ġam,]*

118. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere **ġam** aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [ġam,]*

119. Derd u **ġam** anlar ile defʿ olınur nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 23). [ġam,]*

120. Göñlünce **ġam** u derd olana ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [ġam,]*

121. Göñlünce ġam u derd olana ḫurrem olur mı
Derd u elem ü **ġamda** olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [ġamda, -da]*

122. Ne sāḳīdür lebüñ **ġam** bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [ġam,]*

123. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā **ġamı** başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [ġamı, -ı]*

124. Bir yaña andan **ġamı** bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [ġamı, -ı]*

125. Ṣarardup şīre dönderdi **ġamuñ** men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [ġamuñ, -uñ]*

126. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [ġam,]*

127. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu **ġam** itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [ġam,]*

128. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp **ġam** resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [ġam,]*

129. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle **ġamla** mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [ġamla, -la]*

130. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü **ġamla** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [ġamla, -la]*

ġam çek: *Tasalanmak, üzülmek.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne **ġam çeker**
Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 1). [ġam çeker, -er]*

2. Çekme bāṭıl yere ġam kim ḳılıcaḳ ḥaḳḳ

yārī
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [ġam çekme, -me]

3. Ne mühimm rind olan manṣıb içün **ġam çekmek**
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [ġam çekmek, -mek]

4. Nice **ġam çekmesün** ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez ṣaḳallu
(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 1). [ġam çekmesün, -me, -sün]

5. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāṣıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [ġam çeküp, -üp]*

ġam gel: *Tasalanmak, üzülmek, dertlenmek.*

1. Dile **ġam gelse** merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [ġam gelse, -se]*

ġam ile: *Gam, keder ile.*

1. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳalurın ferd-i vahīd
Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 8). [ġam ile,]*

ġam kalʿası: *Gam kalesi. II Gönül.*

1. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa **ġam ḳalʿasını** ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [ġam ḳalʿasını, -sı, -n, -ı]*

ġam yi: *Tasalanmak, dert çekmek, dertlenmek.*

1. Ġam yime dünyā-yı dūn içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḥükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 9). [ġam yime, -me]*

2. Gönlüñi yıḳsa Behiştī **ġam yime** ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [ġam yime, -me]*

3. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī **ġam yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 10). [ġam yimek, -mek]*

4. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden **ġam yimez** ʿāṣıḳ
Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [ġam yimez, -mez]*

5. Ben yarın gelen belā içün bugün **ġam yimezem**
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [ġam yimezem, -mez, -em]*

6. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün **ġam yimezüz**
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [ġam yimezüz, -mez, -üz]*

ġamāme: *Bulut.*

1. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül **ġamāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 4). [ġamāme,]*

ġamda çek: *Gam çekmek, dert çekmek.*

1. Ṣorma aġyāra Behiştī ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [ġamda çeker, -er]*

ġamgīn: *Gamlı, kederli.*

1. Āstān-ı deyr **ġamgīnler** ziyāretgāhıdur
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 3). [ġamgīnler, -ler]*

ġamgīn id: *Kederlendirmek, üzmek.*

1. Bülbüli nālān ider gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
Sünbüli **ġamgīn ider** zülf-i perīşānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 2). [ġamgīn ider, -er]*

ġamgīn ol: *Kederlenmek, üzülmek.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Ṣāyed sirāyet eyleye bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 7). [ġamgīn olup, -up]*

2. Ġamuñla şöyle meʾnūsem ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 8). [ġamgīn olur, -ur]*

ġam-ḫāne: *Gam evi. II Gönül.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne **ġam-ḫānemde** şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 2). [ġam-ḫānemde, -m, -de]*

2. Ne ʿāṣıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā **ġam-ḫānesinde** ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 6). [ġam-ḫānesinde, -s, -i, -n, -de]*

ġam-hāne-i derūn: *Gönül gam hanesi.*

1. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 10). [ġam-ḫāne-i derūnuñ, -uñ]

ġam-ḫāne-i gerdūn: *Feleğin gam evi.*

1. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur **ġam-ḫāne-i gerdūn**
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 5). [ġam-ḫāne-i gerdūn,]*

ġam-ı ʿadīl: *Gamı denk, derdi eşit.*

1. Degül her ḫırḳa-pūş **ġam-ı ʿadīlüm**
Ki Mecnūn olımazam ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 5). [ġam-ı ʿadīlüm, -üm]*

ġam-ı cānān: *Sevgilinin gamı.*

1. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 3). [ġam-ı cānān,]*

ġam-ı dünyā: *Dünya derdi.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm var
Ne göñlümde **ġam-ı dünyā** ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [ġam-ı dünyā,]*

ġam-ı endūh-ı miḥnet: *Sıkıntı kederinin gamı.*

1. Hemān Mecnūnveş mest ol **ġam-ı endūh-ı miḥnetden**
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [ġam-ı endūh-ı miḥnetden, -den]*

ġam-ı ferdā: *Gelecek kaygısı, derdi.*

1. Sīnemüzde zāhidā neyler **ġam-ı ferdā** bizüm
Bezmümüz peymānesidür Kevs̲er-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 3). [ġam-ı ferdā,]*

ġam-ı hecr: *Ayrılık üzüntüsü.*

1. İrişürse **ġam-ı hecrüñden** olan vuṣlatuña
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 5). [ġam-ı hecrüñden, -üñ, -den]*

ġam-ı ʿışḳ: *Aşk derdi, gamı.*

1. Beñzer **ġam-ı ʿışḳ** āteşinüñ ḥarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 13). [ġam-ı ʿışḳ,]*

2. Ġam-ı ʿışḳ itdügince cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 21). [ġam-ı ʿışḳ,]*

3. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī **ġam-ı ʿışḳ** ejderi
Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 10). [ġam-ı ʿışḳ,]*

4. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde
Sen öġretdüñ baña ammā seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 7). [ġam-ı ʿışḳa, -a]*

5. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāṣıḳ **ġam-ı ʿışḳı**
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 7). [ġam-ı ʿışḳı, -ı]*

6. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler **ġam-ı ʿışḳı** dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 6). [ġam-ı ʿışḳı, -ı]*

7. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum boşanur hemān
Bārān-ı eşküme **ġam-ı ʿışḳuñ** seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 4). [ġam-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

8. Kim vardı **ġam-ı ʿışḳuñ** yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 5). [ġam-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

9. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 3). [ġam-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

10. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 2). [ġam-ı ʿışḳuñdan, -uñ, -dan]*

ġam-ı leylā: *Leyla'nın kederi.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş teferrücdür
Dil-i Mecnūna Vādi-i ḫayret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 5). [ġam-ı leylādan, -dan]*

2. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḫāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [ġam-ı leylāyı, -y, -ı]*

ġam-ı sīne: *Gönlünün kederi, gönül kederi.*

1. N'ola yüzüm gören yārān firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 8). [ġam-ı sīnem, -m]*

ġam-ı telh ile: *Gam acısıyla.*

1. Ġam-ı telḫ ile bunca demden inṣāf
Dirildüñ ey Behiştī yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 9). [ġam-ı telḫ ile, -ile]*

ġam-ı telh: *Acı keder.*

1. İncinmek eyleme **ġam-ı telḫe** göñül ṣaḳın
Sen lezzetini ṣoñra bilürsin bu ʿālemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 7). [ġam-ı telḫe, -e]*

ġam-ı telh: *Acı derdi.*

1. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi ṣīrīn idüp durur Rezzāḳ
Gelür baña **ġam-ı telḫı** anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 4). [ġam-ı telḫı, -ı]*

ġamın çek: *Derdini çekmek, üzüntüsüne katlanmak.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten **ġamın çekme** göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [ġamın çekme, -me]*

ġamlan: *Kederlenmek, dertlenmek.*

1. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de **ġamlandı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [ġamlandı, -dı]*

ġamnāk: *Gamlı, kederli.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā **ġamnāk** ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 2). [ġamnāk,]*

ġamze: *Göz süzerek göz ucu ile bakma.*

1. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 8). [ġamzeñ, -ñ]*
2. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 4). [ġamzeñ, -ñ]*
3. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 1). [ġamze,]*
4. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī Cān gözlerine anuñ her **ġamzesi** dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 10). [ġamzesi, -s, -i]*
5. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider **ġamzeñ**
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [ġamzeñ, -ñ]*
6. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [ġamzesi, -s, -i]*
7. Ṣaḳlasam **ġamzeñ** oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [ġamzeñ, -ñ]*
8. Ġamzeñ ḫadengi sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [ġamzeñ, -ñ]*
9. Düşdi göñlüm saña dil-ber içinde nice ola Ġāyetī **ġamzelerüñ** gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 4). [ġamzelerüñ, -ler, -üñ]*
10. Sīne-i ḫūnīnümi **ġamzeñle** çāk eyler misin
Bir müselmānı be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 1). [ġamzeñle, -ñ, -le]*
11. Ġamzesin añma Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 9). [ġamzesin, -sin]*
12. Hīç dem geçmez ki **ġamzeñ** ḫançeri Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 3). [ġamzeñ, -ñ]*
13. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne **ġamzeñile** Biñ yıla çekmiş iken bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 3). [ġamzeñile, -ñ, -ile]*

ġamze-i ḫūn-rīz: *Kan dökücü yan bakış, gamze.*

1. Ġamzekārum **ġamze-i ḫūn-rīzile** kim solmasun
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 7). [ġamze-i ḫūn-rīzile, -ile]*

ġamze-i yār: *Sevgilinin gamzesi. II Sevgilinin yan bakışı.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki şemşīre siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 9). [ġamze-i yāre, -e]*

ġamze-i yār: *Sevgilinin gamzesi.*

1. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 8). [ġamze-i yāri, -i]*

ġamzekār: *Gamzeli, süzgün bakışlı. II Sevgili.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 7). [ġamzekārum, -um]*
2. Ger baña uṣmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 10). [ġamzekārum, -um]*
3. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [ġamzekārumdan, -um, -dan]*
4. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek işitdüm **ġamzekārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [ġamzekārumdan, -um, -dan]*
5. Aġyāra luṭf idermiş ol **ġamzekār** ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 1). [ġamzekār,]*

ġamze-zen: *Gamze, yan bakış atan.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda **ġamze-zen** çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 7). [ġamze-zen,]*

ġanī: *Zengin.*

1. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 5). [ġanī,]*

ġār: *Mağara.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [ġār,]*

ġarāʿib: *Şaşılacak, tuhaf şeyler.*

1. Ey dil **ġarāʿib** oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 1). [ġarāʿib,]*

ġaraż: *Gaye, maksat, amaç.*

1. Nefʿ ise mizāca **ġarażuñ** şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [ġarażuñ, -uñ]*
2. Ġaraż bahāne ile ʿāşıḳı pişürmegise
Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 3). [ġaraż,]*

ġarb: *Batı.*

1. Şarḳ u **ġarba** ṣalmağıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [ġarba, -a]*
2. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Şarḳa **ġarba** ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [ġarba, -a]*

ġāret-i īmān: *İman talanı, iman yağması.*

1. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa **ġāret-i īmān** ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 2). [ġāret-i īmān,]*

ġarīb: *Tuhaf, acayip.*

1. Sefer zamānı degülken **ġarīb** ḥādiṣedür
Felekler üştür-i ebri sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 7). [ġarīb,]*

ġarīb: *Garip, gurbette bulunan.*

1. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa Behiştī **ġarīb** olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [ġarīb,]*

ġarīb: *Düşkün, zavallı. II Âşık.*

1. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi **ġarībüñ** kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 2). [ġarībüñ, -üñ]*
2. Dāne gösterse murġ-ı cāna biñi
Ḥasretinden ḳopar **ġarībüñ** iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 2). [ġarībüñ, -üñ]*

ġarīb ol: *Çaresiz olmak, zavallı olmak.*

1. Göñlüm senüñle ben yalıñuz ḳaldum ey ḥabīb
Düşmenlerüm de bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 2). [ġarīb olmasun, -ma, -sun]*

ġarībāne: *Garipçe, garip biçimde.*

1. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
   Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [ġarībāne,]*

ġarīm ol: *Haram olmak.*

1. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
   Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [ġarīm ola, -a]*

ġark: *Batma, boğulma.*

1. Şor kenār-ı yār ẕevḳın eşk-i ḥasret **ġarḳına**
   Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 5). [ġarḳına, -ı, -n, -a]*

ġark id: *Boğmak.*

1. Sīm-i eşke **ġarḳ ider** her dem beni şāh-ı ḫayāl
   Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 3). [ġarḳ ider, -er]*

ġarḳ id: *Sular altına almak.*

1. Ġarḳ iderse eylesün ṭūfān-ı eşküm ʿālemi
   Tek saña virsün ḥabībüm Ḥaḳ Teʿālā ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 5). [ġarḳ iderse, -er, -se]*

ġark idi: *Batmak, bulanmak.*

1. Vücūd āyinesinde görinmeden eşbāḥ
   Biḥār-ı ʿışḳuña **ġarḳ idi** ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 2). [ġarḳ idi,]*

ġarḳ id: *İçine almak, etrafını sarmak.*

1. Gül-bergi berfe **ġarḳ idüben** naḫl-bend-i bād
   Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 3). [ġarḳ idüben, -üben]*

ġarḳ ol: *Boğulmak, batmak.*

1. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
   Ḳorḳaram **ġarḳ ola** bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 8). [ġarḳ ola, -a]*
2. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar
   Baḥre **ġarḳ oldılar** ammā şuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 2). [ġarḳ oldılar, -dı, -lar]*
3. Zīnete **ġarḳ olmak** ister cismini gül gül idüp
   Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 9). [ġarḳ olmak, -mak]*
4. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
   Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 9). [ġarḳ olmış, -mış]*
5. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
   Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 3). [ġarḳ olmışam, -mış, -am]*

ġark ol: *Bulaşmak, kaplamak.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin **ġarḳ olsa** ṭañ mı ḫūna çarḫ
   Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [ġarḳ olsa, -sa]*

ġarḳa vir: *Boğmak. II Sular altında bırakmak.*

1. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāṣıḳ Cihānı **ġarḳa viren** bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 8). [ġarḳa viren, -en]*

ġarḳa-i ʿummān ol: *Büyük denizlerin içine batmak, boğulmak.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
   Nā-bedīd olmaz mı ol kim **ġarḳa-i ʿummān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [ġarḳa-i ʿummān ola, -a]*

ġark-ı çirk-āb eyle: *Çirkefe batırmak.*

1. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
   Kendüyi bir tāze mīve **ġarḳ-ı çirk-āb eylese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [ġarḳ-ı çirk-āb eylese, -se]*

ġark-ı gül-āb id: *Gül suyuna batırmak, boğmak.*

1. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 3). [ġarḳ-ı gül-āb iderdi, -er, -di]*

ġarḳ-ı niʿmet: *Nimete boğulmuş.*

1. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
   Zāhidi gör **ġarḳ-ı niʿmetdür** yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [ġarḳ-ı niʿmetdür, -dür]*

ġarrālan: *Çalım satmak, gösteriş yapmak.*

1. İkide bir ufuk levḥinde **ġarrālanmasun** ḫalḳa
   ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 7). [ġarrālanmasun, -ma, -sun]*

gāv: *Öküz.*

1. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
Raḳībe **gāv** gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [gāv,]*

ġavġā: *Kavga, gürültü.*

1. Ḥāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen **ġavġāyı** ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [ġavġāyı, -y, -ı]*
2. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme **ġavġāyı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 6). [ġavġāyı, -y, -ı]*
3. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse
Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 5). [ġavġālar, -lar]*
4. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẓaruñ ḥāşılı ancaḳ ḳurı **ġavġā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 10). [ġavġā,]*

ġavġā id: *Kavga etmek, dövüşmek.*

1. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir **ġavġā idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [ġavġā idem, -em]*

ġavġā-yı ʿabīd: *İbadet kavgası.*

1. Ne ḫiẓmetkār-ı sulṭānem ne **ġavġā-yı ʿabīdüm** var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 3). [ġavġā-yı ʿabīdüm, -üm]*

ġavġā-yı bülbül: *Bülbül kavgası. II Rakip mücadelesi.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü **ġavġā-yı bülbülden** ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 3). [ġavġā-yı bülbülden, -den]*

ġavġā-yı ḫān-ḳāh: *Tekke kavgası.*

1. Āsūdelik degül mi bu kim kūy-ı ʿışḳda
Olmaz cidāl-ı medrese **ġavġā-yı ḫān-ḳāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 8). [ġavġā-yı ḫān-ḳāh,]*

ġavvāṣ: *Dalgıç. II Şiirden anlayan kimse.*

1. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem **ġavvāṣ**
Ḳ'ola cevherleri ḫayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 15). [ġavvāṣ,]*

ġavvāṣ-ı gevher-h∨āh: *Cevher isteyen dalgıç.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme murġ-ābveş
Lücce-i tevḥīdüñüñ **ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 4). [ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı, -ı]*

ġavvāṣ-ı ḫayāl: *Hayal dalgıcı.*

1. Gelse **ġavvāṣ-ı ḫayālüñ** gözlerüm deryāsına
Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 3). [ġavvāṣ-ı ḫayālüñ, -üñ]*

ġavvāṣ-ı ʿışḳ ol: *Aşk dalgıcı olmak.*

1. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger **ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup** belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup, -up]*

ġavvās-ı yem-i ʿışḳ: *Aşk tuzağının dalgıcı.*

1. Ālāyiş-i ġuṣṣadan ṣāfī-dilidüm cānā
Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa bī-sāḫilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 2). [ġavvās-ı yem-i ʿışḳa, -a]*

ġayb: *Gizli olan, görünmeyen, belirsiz.*

1. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḫabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [ġayba, -a]*

ġāyet: *Oldukça, epey.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẓẓ ider **ġāyetde** rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [ġāyetde, -de]*
2. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse mizācda
Ḫ∨ān-ı memāta **ġāyetile** iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 8). [ġāyetile, -ile]*
3. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından ṣarāb-ı şeb-nemüñ **ġāyet** zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 10). [ġāyet,]*
4. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün **ġāyet** melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [ġāyet,]*
5. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam **ġāyet** ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẓīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 5). [ġāyet,]*

6. Sen ey bād-ı seḥer **ġāyet** mübārek bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [ġāyet,]*

7. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün didi yār
Ḥāline göre degül **ġāyetile** cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 6). [ġāyetile, -ile]*

8. Hele ben cān u göñülden seni **ġāyet** severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 5). [ġāyet,]*

ġāyet: *Gaye, amaç.*

1. ʿĀşıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi **ġāyetī**
Sen gül içün ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 3). [ġāyetī, -ī]*

ġāyet: *Encâm, son.*

1. Düşdi göñlüm saña dil-ber içinde nice ola Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 4). [ġāyetī, -ī]*

ġāyet de: *Oldukça.*

1. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü **ġāyet de** ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [ġāyet de,]*

ġāyetde: *Oldukça, epey.*

1. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi **ġāyetde**
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [ġāyetde,]*

ġayr: *Başkası, diğer. II Şair.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [ġayrdan, -dan]*

ġayr: *Özge, başkası. II Rakip.*

1. Ey ḥabībüm sen ṭururken **ġayra** meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [ġayra, -a]*

2. Göñül ʿālemde erbāb-ı ḥamiyyet
Olursa **ġayra** itmez ʿarż-ı ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 2). [ġayra, -a]*

3. Ġayra luṭf it sen Behiştīye ḳahr
Hey begüm bu niçe ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 9). [ġayra, -a]*

4. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 5). [ġayra, -a]*

5. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi **ġayr**
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [ġayr,]*

6. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata **ġayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [ġayr,]*

7. Cevrüñe rāżıdur Behiştī velī
Seni **ġayra** vefā ider didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 10). [ġayra, -a]*

8. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz **ġayra** māʾil olmazuz Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [ġayra, -a]*

9. Şiʿrüñ Behişti beytini **ġayruñ** ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim şala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [ġayruñ, -uñ]*

10. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd **ġayre** ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [ġayre, -e]*

11. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [ġayrler, -ler]*

12. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña taḳındıġı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 3). [ġayra, -a]*

13. Ḥasret-i tīġuñile aġların öldürmezsin
Ġayra iḥsānlar idersin beni güldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 2). [ġayra, -a]*

14. Ġayra tīr-i müjeñ şalup beni sen
Ġam oḳına nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 3). [ġayra, -a]*

15. Sensüzin göñlümi ġam **ġayra** żarūrī düşürür
Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 5). [ġayra, -a]*

16. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem **ġayra**
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [ġayra, -a]*

17. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp Ġayrı gülşenlere her-dem gül-i ḫandān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 10). [ġayrı, -ı]*

18. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup

Ġayrılar meclisine şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [ġayrılar, -ı, -lar]*

ġayr: *Allah'tan başka her şey, kesret.*

1. Çün **ġayra** naẓar … bedr-i cemāle
Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 37). [ġayra, -a]*

ġayret: *Gayret, çaba, azim.*

1. ʿĀşıḳa **ġayret** degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 3). [ġayret,]*
2. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn **ġayreti** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [ġayreti, -i]*
3. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḥse ṭurmış bād-ı āhum **ġayretin** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 8). [ġayretin, -in]*
4. Faḳr u fenā yolında **ġayret** ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [ġayret,]*
5. Gördükce **ġayretümden** ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam çeker iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 5). [ġayretümden, -üm, -den]*
6. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde **ġayret** regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 6). [ġayret,]*
7. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü **ġayretüm**
İḥtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 15). [ġayretüm, -üm]*

ġayret-i ḥaḳvār: *Hakk'ın gayreti.*

1. Ġayra seng urma **ġayret-i Ḥaḳvār**
Ṭuyasın başuña taḳınduġı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 3). [ġayret-i ḥaḳvār,]*

ġayrı: *Başka.*

1. Çekmek olurdı **ġayrılaruñ** ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 7). [ġayrılaruñ, -lar, -uñ]*
2. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḫa ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [ġayrı,]*
3. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden **ġayrı**
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [ġayrı,]*
4. Bir **ġayrı** gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī
Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 9). [ġayrı,]*
5. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri söz söylense meclisde zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [ġayri,]*
6. Ḳaçan ḥammāma girseñ **ġayrı** yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [ġayrı,]*
7. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan **ġayrı** kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [ġayrı,]*
8. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan **ġayrı** şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [ġayrı,]*
9. Uymazsa **ġayrı** şāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [ġayrı,]*
10. Seni gördüm göreli **ġayrı** naẓar itmege
Aṣdı eşküm gözümüñ ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 3). [ġayrı,]*
11. Degüldür **ġayrı** şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [ġayrı,]*
12. Olmaz cihānda **ġayrı** güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 3). [ġayrı,]*
13. Derdini dil kime şorsun ki lebüñden **ġayrı**
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [ġayrı,]*
14. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola
İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 101). [ġayrı,]*
15. Sen şanemden **ġayrıya** baş egse kāfirdür göñül
Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 5). [ġayrıya, -y, -a]*

ġayrı: *Artık, bundan böyle.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ **ġayrı** sālik sālike
   Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [ġayrı,]
2. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
   Kim çekmez oldı **ġayrı** ṭaʿāmı şehā mizāc
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [ġayrı,]
3. Ejder-i zülfüñi şal **ġayrı** ʿilāc itme bize
   Şimdiden şoñra bizüm derdümüze em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 3). [ġayrı,]*
4. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin
   Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 8). [ġayri,]

ġayrı: *Bundan böyle. II Başka, diğer.*

1. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ
   Ġayri şāʿirleriñ eşʿārı bir alçaḳ zerde
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [ġayri,]

ġazā: *Cenk, savaş.*

1. Yıḳmaḳ **gazā** degül mi şehā ṭop-ı āh ile
   Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [gazā,]

ġażab: *Hiddet, öfke.*

1. Refʿ it **ġażabı** taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
   Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [ġażabı, -ı]*

ġazāl: *Ahu, ceylan. II Sevgili.*

1. Bu ḫayālile yataġuñda şikār eylemege
   Sen **ġazālı** gözedür dīde-i giryān ṣāf ṣaf
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 6). [ġazālı, -ı]
2. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp olur
   Alur o deşt-i ḥüsn **ġazālin** güzel güzel
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 6). [ġazālin, -in]
3. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
   Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī **ġazālum** söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [ġazālum, -um]*
4. Ol **ġazāluñ** ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
   Sen Behiştī bu aralarda tehī bilmezsin
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 9). [ġazāluñ, -uñ]
5. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
   Gördükce ol **ġazālı** bulsa göziyle yerdi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 10). [ġazālı, -ı]

ġazāl-ı ḫām: *Yavru ceylan.*

1. Behiştī yārile kuhsārı bezmin eyleriseñ
   Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 10). [ġazāl-ı ḫāmı, -ı]

ġazel: *Gazel, şiir.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu **ġazel**
   Būseye hīç sezmezem kim ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 9). [ġazel,]*
2. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger
   Dāʾimā dilde Behiştī **ġazelin** ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [ġazelin, -in]*
3. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
   Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [ġazel,]*
4. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ
   Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce **ġazelcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [ġazelcikdür, -cik, -dür]*
5. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
   Şāh beyti **ġazelüñ** baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 10). [ġazelüñ, -üñ]*
6. Deryā-yı mey sefīnesidür cām-ı mey gibi
   Dīvānuñ ey Behiştī **ġazel** defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 10). [ġazel,]*
7. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā **ġazelüñ**
   Ġayri şāʿirleriñ eşʿārı bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 7). [ġazelüñ, -üñ]*
8. Ey Behiştī **ġazelüñ** siḥr-i ḥelāl oldı yine
   N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 9). [ġazelüñ, -üñ]*
9. Var Behiştī **ġazelin** ögrenüp enmūzec idin
   Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [ġazelin, -in]*

ġazel-serāyı idüm: *Gazel söyleyen.*

1. Şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ **ġazel-serāyı idüm**
   Ezelde defter-i ʿışḳa yazılmadan bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 3). [ġazel-serāyı idüm, -dü, -m]*

ġāzi imiş: *Gazi imiş.*

1. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk
   Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm **ġāzi imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra*

6). [ġāzi imiş,]

geber: *Gebermek, ölmek.*

1. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
   Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū **gebere**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [gebere, -e]

gebr: *Mecusi, ateşperest.*

1. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü **gebre**
   Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [gebre, -e]*

geç: *Gitmek, uzaklaşmak.*

1. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup **geçelden**
   Ḫarāba yüz ṭutupdur ol ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 3). [geçelden, -elden]*
2. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
   ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan **geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [geçelüm, -elüm]*
3. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
   Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan **geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [geçelüm, -elüm]*

geç: *Geçmek, bitmek.*

1. Devr-i gül **geçdi** dirīġā içmedüm gül-gün ṣarāb
   Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [geçdi, -di]*

geç: *Yaşanmak.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz **geçen** ʿömre göñül
   Bir büyük cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 9). [geçen, -en]*

geç: *Geçmek, aşmak, yenmek.*

1. Ġam derūnum ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni **geçer**
   Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [geçer, -er]*
2. Ġam derūnum ʿālemīnüñ şāh-ı pür-kīni **geçer**
   Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 2). [geçer, -er]*
3. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāṣıḳa ādem dimez
   Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [geçer, -er]*
4. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi var
   Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 6). [geçer, -er]*
5. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
   Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [geçer, -er]*
6. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it
   Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [geçer, -er]*

geç: *İşlemek, bahsetmek.*

1. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü **geçmişler** beni yāre
   Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 5). [geçmişler, -miş, -ler]*

geç: *Geçmek, tükenmek.*

1. Sürʿatle **geçse** yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
   Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 7). [geçse, -se]*

geç: *Solmak, tükenmek.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış **geçmiş** ol sünbül
   Ḫumārından ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [geçmiş, -miş]*
2. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış **geçmiş** ol nergis
   Ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [geçmiş, -miş]*
3. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
   Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ şu gibi **geçer** çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 10). [geçer, -er]*

geç: *Kendinden geçmek.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup **geçmiş**
   Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [geçmiş, -miş]*
2. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan **geçelüm**
   Şimdiden soñra olan oldı hevādan **geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [geçelüm, -elüm]*
3. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan **geçelüm**
   Şimdiden soñra olan oldı hevādan **geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 2). [geçelüm, -elüm]*

geç: *Vazgeçmek, bırakmak.*

1. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
   Ṣeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [geçmişem, -miş, -em]*
2. Ġayrdan **geçsün** Behiştī şāʿirān-ı Rūma di
   Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [geçsün, -sün]*
3. Ṣımış cām-ı ġurūru **geçmiş** ol mestāneliklerden
   Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [geçmiş, -miş]*
4. Bādeden **geçdüm** bilüp keyfiyyet-i aḥvālini
   Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 5). [geçdüm, -dü, -m]*
5. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı **geçdüm**
   Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 1). [geçdüm, -dü, -m]*
6. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı **geçdüm**
   Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [geçdüm, -dü, -m]*
7. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
   Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [geçdüm, -dü, -m]*
8. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
   Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [geçdüm, -dü, -m]*
9. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
   Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [geçdüm, -dü, -m]*
10. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
    Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı **geçdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 10). [geçdüm, -dü, -m]*
11. Biñ cefā itsün göñül **geçmez** leb-i cānāndan
    Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 1). [geçmez, -mez]*
12. Behiştī ʿışḳ için Ferhād **geçmiş** cān-ı Şīrīnden
    Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [geçmiş, -miş]*
13. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden **geçmesün** ol ṣāh
    Güẕergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [geçmesün, -me, -sün]*
14. Gerek **geçsün** gerek ser-keşliginden geçmesün ol ṣāh
    Güẕergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [geçsün, -sün]*
15. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden **geçmesün** ol ṣāh
    Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [geçmesün, -me, -sün]*
16. Gerek **geçsün** gerek ser-keşliginden geçmesün ol ṣāh
    Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [geçsün, -sün]*

geç: *Geçmek, karşısına geçmek.*

1. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
   Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [geçüp, -üp]*

geç: *Geçmek, bulunmak.*

1. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı görüp ʿAndelībāne **geçüp** ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 10). [geçüp, -üp]*

geç: *Geçip gitmek, uzaklaşmak.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
   Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [geçmeyen, -me, -y, -en]*
2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 1). [geçersin, -er, -sin]*
3. Şāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan **geçelüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [geçelüm, -elüm]*
4. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi ey nāvek-i yār
   Dil-i pür-zaḫmumı gördükce **geçer** ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 6). [geçer, -er]*
5. Şöyle ḥayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
   Kim baḳarsa yüzüme **geçmiş** ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [geçmiş, -miş]*

6. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem mūzesiz **geçme** benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [geçme, -me]*

7. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ ṭolanur
Birḳaç hevāyiler **geçerüz** rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 6). [geçerüz, -er, -üz]*

geç: *Geçmek, işlemek.*

1. Çārsū-yı derūnuma gönder
Anda tīrüñ senüñ ziyāde **geçer** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 4). [geçer, -er]*

2. Hemān bī-ḫod olup **geçmekden** ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [geçmekden, -mek, -den]*

3. Hīç dem **geçmez** ki ġamzeñ ḫançeri Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 3). [geçmez, -mez]*

geç: *Geçmek, yerini almak.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan ṣūrīde Pādişāh oldı gedālıḳda **geçüp** Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [geçüp, -üp]*

geç: *Başa geçmek, peygamber olmak.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim **geçüp** oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [geçüp, -üp]*

geç: *Geçmek, tükenmek.*

1. Beḳāsuz devleti dehrüñ **geçer** göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 9). [geçer, -er]*

2. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 2). [geçdi, -di]*

3. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki **geçdi** bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [geçdi, -di]*

4. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda **geçdi** ḥayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [geçdi, -di]*

geç: *Etmek, değer olmak.*

1. Manġıra **geçmedi** yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [geçmedi, -me, -di]*

2. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra **geçmez**
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [geçmez, -mez]*

geçer mi: *Geçmek. II İyileşmek.*

1. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [geçer mi, -er, -mi]*

geçer mi: *Geçer mi?.*

1. Zen-i felekde vefādan eser olaydı eger Bu deñlü ḫüsnile ʿömri anuñ **geçer midi** ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [geçer midi, -er, -mi, -di]*

geçer ṣan: *Geçeğini düşünmek, kabul göreceğini sanmak.*

1. Zāhid riyā ile ne dökersin gözüñ yaşın Bāzār-ı merḥametde **geçer ṣanma** dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 4). [geçer ṣanma, -ma]*

geçin: *Görünmek, öyle davranmak.*

1. Bilmez **geçinme** şimdi bizi kim senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿālem iden āşinālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 3). [geçinme, -me]*

2. Güç gelmesün göñül saña şeydā **geçindügi**
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 5). [geçindügi, -düg, -i]*

3. Ḫışm ide şāyed diyü sevmez **geçindüñ** dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [geçindüñ, -dü, -ñ]*

4. Ḫūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz **geçinüp**
Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [geçinüp, -üp]*

5. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi Niçe zāhid **geçinür** var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [geçinür, -ür]*

6. Zāhid **geçindügi** niyedür ṭuysa ḥālini Tel tel yolardı şāne raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [geçindügi, -düg, -i]*

gedā: *Kul, köle.*

1. Pādişehlerden Behiştī manşıb u cāh istemez
Hīç bir sulṭān **gedāya** gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 12). [gedāya, -y, -a]*

2. Cismümde zīnet her zaḫm-ı sengüñ
Şehden **gedālar** ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 8). [gedālar, -lar]*

3. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış **gedāsın** sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [gedāsın, -sın]*

gedā: *Dilenci, fakir, yoksul.*

1. Ehl-i dünyā bizden ummasun ḫużūʿ
İltifāt itmez **gedāya** aġniyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 8). [gedāya, -y, -a]*

2. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg **gedā** görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [gedā,]*

3. Bir **gedāyam** himmet itse mey-fürūş
Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 5). [gedāyam, -y, -am]*

4. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir **gedāyam** kim baña lāyıḳ degül kimde ḫarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 6). [gedāyam, -y, -am]*

5. Ben **gedāñıçün** ʿadūʿāşıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [gedāñıçün, -ñ, -ıçün]*

6. Bāde-ḫvārlar her ne emr itse iṭāʿat eylerem
Bir **gedāyam** ḫıdmet-i erbāb-ı devlet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 2). [gedāyam, -y, -am]*

7. Firāḳın ġālib olduḳca **gedāyam** ġāyet ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẕīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 5). [gedāyam, -y, -am]*

8. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin
Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 10). [gedā,]*

9. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla **gedālar** begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 2). [gedālar, -lar]*

10. Ġurūr itme şehā bāy u **gedā** bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [gedā,]*

gedā: *Kul, köle. II Âşık.*

1. Bende-i kemter ṣayaldan ben **gedāyı** şāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 3). [gedāyı, -y, -ı]*

2. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā
Onsuz evüñ ḫamīrini alur **gedālaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 10). [gedālaruz, -lar, -uz]*

3. Ben **gedānuñ** sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [gedānuñ, -n, -uñ]*

4. Gözüm öñünde raḳībi öldürüp
Ben **gedāya** ẓulm iden şāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 4). [gedāya, -y, -a]*

5. Libās-ı salṭanat kūyuñ **gedāsı** olmaġa mānīʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [gedāsı, -s, -ı]*

6. Bürehne ṣalıvirüñ ben **gedāyı** meykedede
Ki şaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [gedāyı, -y, -ı]*

7. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol **gedā** virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 10). [gedā,]*

8. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden duʿā alsun
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi **gedāyı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 8). [gedāyı, -y, -ı]*

9. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol **gedā** kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [gedā,]*

10. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
Virmez **gedā** ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [gedā,]*

11. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güẕergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben **gedāsına** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 4). [gedāsına, -sı, -n, -a]*

12. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben **gedāsına** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 2). [gedāsına, -sı, -n, -a]*

gedā it: *Dilenci kılmak.*

1. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḥużūr
Ey Behiştī kişi adını **gedā itmek** güç
(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [gedā itmek, -mek]

gedā ol: *Dilenci olmak, isteyen olmak.*

1. Olmış çemende lāle siyeh ṣaçlu bir gedā
Ṣāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 7). [gedā olmış, -mış]

gedālık: *Yoksulluk, dilencilik, fakirlik, düşkünlük.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
Pādişāh oldı **gedālıḳda** geçüp Cem yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [gedālıḳda, -da]
2. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme baḳsa segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu **gedālıḳda** begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 2). [gedālıḳda, -da]*

gedā-yı bī-kesi: *Kimsesiz dilenci.*

1. ʿĀrifiseñ her **gedā-yı bī-kesi** Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil
(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 15). [gedā-yı bī-kesi, -i]

gedā-yı hāksār: *Toz toprak içinde kalmış dilenci.*

1. Māluñı ḫarc idüp olmışdur **gedā-yı ḫāksār**
Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [gedā-yı ḫāksār,]*

gedā-yı kūy: *Mahallenin dilencisi.*

1. Dem gelür kim ben **gedā-yı kūyuña** bir ḥāl olur
Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 1). [gedā-yı kūyuña, -uñ, -a]

gedā-yı lāʿubāli: *Güldüren, eğlendiren köle.*

1. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 9). [gedā-yı lāʿubāliyem, -y, -em]*

gedā-yı meykede: *Meyhanenin fakiri, dilencisi.*

1. Otursa ṣadra geçüp sāḳıyā emīrāne
Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 2). [gedā-yı meykede,]

geh: *Bazen.*

1. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 2). [geh,]*

geh geh: *Bazı, ara sıra.*

1. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [geh geh,]*
2. Geh güneşde geh ḳamerde seyr idüp Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 3). [geh geh,]*

gehī geh: *Bazen, zaman zaman.*

1. Geh olur kūşe-i ʿuzletde ẕikru'llāhum eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 7). [gehī geh,]*

gel: *Bir araya gelmek.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike
Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 8). [gelmez, -mez]*

gel: *Gelmek, ulaşmak.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḫaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan **geldi** baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [geldi, -di]*
2. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek **gelmez**
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek **gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [gelmez, -mez]*

gel: *Gelmek. II Dökülmek.*

1. Beni çekerdi lebüñden **gelen** kelām-ı leẕīẕ
Ecel şarābını şundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 1). [gelen, -en]*

gel: *Gelmek, girmek.*

1. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 4). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, denk gelmek.*

1. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme **gelse** mizācda Ḫ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [gelse, -se]*

gel: *Buyurmak, şereflendirmek.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
   Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [gel,]
2. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
   Āblar aḳup ayaġına didiler **gel** emīr
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 8). [gel,]

gel: *Gelmek, vakit olmak.*

1. Dem **gelür** kim ben gedā-yı kūyuña bir ḫāl olur
   Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 1). [gelür, -ür]

gel: *Gelmek. II Nasip olmak.*

1. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿazīz
   Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [gelmez, -mez]*

gel: *Gelmek.*

1. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
   Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḫayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 8). [gel,]*
2. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
   Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan **gele** būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 10). [gele, -e]*
3. Ṣaʿyile **gelmişüñüz** ırma nişān yerinden
   Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḫmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [gelmişüñüz, -miş, -ü, -ñüz]*
4. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
   Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 8). [gel,]*
5. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
   Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [gel,]*
6. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
   Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [geldügüm, -düg, -üm]*
7. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
   Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [geldigüm, -dig, -üm]*
8. Ḳonmış ʿizār şaḥnına Hindū-yı ḫāl-i yār
   Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 6). [gelmiş, -miş]*
9. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
   Gelsün şehā ḫayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [gelsün, -sün]*
10. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
    Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 5). [gelmişem, -miş, -em]*
11. Ḳandasın **gel** ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
    Yārdan ʿāṣıḳ bu günlerde ıraġ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 1). [gel,]*
12. Yüzümüze **gel** e baḳmadı ġoncamuz hergiz
    Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 9). [gel,]*
13. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn idüp durur Rezzāḳ
    Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 4). [gelür, -ür]*
14. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
    Deff ü ney olmasa meclisde bu ḫālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [gel,]*
15. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
    Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [gel,]*
16. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
    Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [geldügi, -düg, -i]*
17. Gelüp ḳaddüñ temāşā itmege ḳādir degüllerdür
    Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-der-gildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 5). [gelüp, -üp]*
18. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ **geldüġi**
    Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [geldüġi, -düg, -i]*
19. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
    Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [gelince, -ince]*
20. Ey göñül āḫir olınca **gele** eyyām-ı bahār
    Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 1). [gele, -e]*
21. Būy-ı cānāndan Behiştīye **gelür** her dem ḫayāt
    Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra*

9). [gelür, -ür]

22. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 3). [gelsün, -sün]*

23. Câme-i zer-bâft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
Ṣayda **geldük** de şikār itdüm kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [geldük, -dü, -k]*

24. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
Niyyetleri budur ki **gelüp** şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [gelüp, -üp]*

25. Ḫünkār şehre **geldi** diyü seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [geldi, -di]*

26. Her kūşeden **gelür** Behişti şerbet-i ecel
Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 9). [gelür, -ür]*

27. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 10). [gel,]*

28. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa **geldükce**
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [geldükce, -dükce]*

29. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [gelür, -ür]*

30. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 6). [gelür, -ür]*

31. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile **gelmiş** cānlaruz
Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 1). [gelmiş, -miş]*

32. Kūhveş ʿasker olup **gelse** ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 9). [gelse, -se]*

33. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [gel,]*

34. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña yek **gelmez**
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek **gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 2). [gelmez, -mez]*

35. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [gelse, -se]*

36. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [gel,]*

37. Bir türbedür vücūda **gelmezden** öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [gelmezden, -mez, -den]*

38. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān **gelür**
Olursa şeb-çerāġı berāber semende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 3). [gelür, -ür]*

39. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan **gelür** ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [gelür, -ür]*

40. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden ayrılmaḳ
Hezār o deñlü **gelür** baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 2). [gelür, -ür]*

41. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce **gelüñ**
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [gelüñ, -üñ]*

42. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [gel,]*

43. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem **gel** kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 5). [gel,]*

44. Müddeʿīler bir yere **gelmiş** Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [gelmiş, -miş]*

45. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 3). [gelse, -se]*

46. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne **gelüp** olur
Alur o deşt-i ḫüsn ġazālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 5). [gelüp, -üp]*

47. Ey Behiştī **geldi** göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra*

9). [geldi, -di]

48. Didüm yürekdeki peyḳānuña **gel** e bāri
Didi Behişti neden düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 9). [gel,]*

49. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
Kūh-ı ḥasretden **gelüpdür** āteş ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 2). [gelüpdür, -üp, -dür]*

50. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet mübārek bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan **gelür** dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 2). [gelür, -ür]*

51. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ **gelmedi** şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 10). [gelmedi, -me, -di]*

52. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi Cumʿadan ṣoñra
Müezzin **gelmedin** kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [gelmedin, -me, -di, -n]*

53. Behiştī bezme **gelmek** vaʿde itdi Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [gelmek, -mek]*

54. Olanlar ṭālib-i rifʿat **gelüp** benden duʿā alsun
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 7). [gelüp, -üp]*

55. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [gelmez, -mez]*

56. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek cān getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm armaġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 8). [gelmiş, -miş]*

57. İbādetgāha **gelse** bī-mecālem mest-i mey gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [gelse, -se]*

58. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi **gelür** ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 4). [gelür, -ür]*

59. Ḥabībüm dār-ı dünyāya **gelen** maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [gelen, -en]*

60. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī mi **gelür** Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [gelür, -ür]*

61. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan **gelür**
Hīç aṣlı yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 9). [gelür, -ür]*

62. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı **gelse** urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 10). [gelse, -se]*

63. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum **gel** e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 8). [gel,]*

64. Ḫaṭ **gelüp** ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā
Çıḳmaya mı faḳīre ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 3). [gelüp, -üp]*

65. Fiġān itsem **gelür** her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş üstine ḳuşlar işitse ṣavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 7). [gelür, -üe]*

66. Her kim uzada vuṣlatuña himmet elini
Alçaḳ **gelür** aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 28). [gelür, -ür]*

67. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
Esb üzre **gelüp** ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [gelüp, -üp]*

68. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege **geldük** meṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [geldük, -dü, -k]*

69. Beni ḳo **gel** sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 13). [gel,]*

70. Yine māh-ı Muḥarrem **geldi** eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [geldi, -di]*

gel: *Hücum etmek, nişan almak.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze **geldi** kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 6). [geldi, -di]*

gel: *Gelmek, görünmek.*

1. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile ḳaş **gelür**
ʿAyn-ı uṣṣāḳa velī cilve-i naḳḳāş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [gelür, -ür]*

2. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile ḳaş **gelür**
ʿAyn-ı uṣṣāḳa velī cilve-i naḳḳāş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 2). [gelür, -ür]*

3. Benem ol mest ki nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 6). [gelür, -ür]*
4. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher ṭaş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [gelür, -ür]*
5. Her ne ʿāṣıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş **gelür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [gelür, -ür]*
6. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek **gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [gelmez, -mez]*
7. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
Feṯḥ idem gibi **gelür** ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 4). [gelür, -ür]*
8. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā **gelür** ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 2). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, anımsamak.*

1. Hemān piyāle **gelürdi** Behiştī ḫāṭırına Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 9). [gelürdi, -ür, -di]*

gel: *Gelmek, yetişmek.*

1. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri **gelmedi** dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [gelmedi, -me, -di]*

gel: *Gelmek, sesi çıkmak.*

1. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle **gelür** sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek. II Salınmak, salınarak yürümek.*

1. Nice **gelmek** uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [gelmek, -mek]*

gel: *Dile gelmek, kaleme almak.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister şiʿr-i ter
Naẓm-ı ġarrā mı **gelürmiş** ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 12). [gelürmiş, -ür, -miş]*

gel: *İşitilmek, duyulmak.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [gelen, -en]*

gel: *Gelmek. II Söylemek, dile getirmek.*

1. Ey oġul balı **gelen** söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 3). [gelen, -en]*

gel: *Gelmek, oluşmak.*

1. ʿĀṣıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı **gelür** āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 3). [gelür, -ür]*

gel: *Akmak.*

1. Ġanī göñüllü şu ʿāṣıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim **gele** bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [gele, -e]*
2. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde **gelse** āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [gelse, -se]*
3. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb eylese
Gözyaşı **gelse** ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 2). [gelse, -se]*

gel: *Gel, bak, gör.*

1. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum **gel** sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 8). [gel,]*
2. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 8). [gel,]*
3. Gel ol serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [gel,]*
4. Behiştī **gel** bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [gel,]*
5. Mizāc-ı yāri naḫīf eylemiş meded ḫummā

Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [gelüñ, -üñ]*

6. Sāḳıyā **gel** bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 5). [gel,]*
7. Behiştīye nice kerre didüm **gel** ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾsīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [gel,]*
8. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña **gel** sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [gel,]*
9. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [gel,]*
10. Ḳoyma **gel** cāme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 3). [gel,]*
11. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [gel,]*
12. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ **gel**
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [gel,]*
13. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 5). [gel,]*
14. Dilā **gel** irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 1). [gel,]*
15. Gel ḥadīṣ-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey Behiştī kendüden geçsün içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 9). [gel,]*
16. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle mühürle dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [gel,]*
17. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [gel,]*

gel: *Gelmek. II Çıkmak, uzamak.*

1. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ **gelse** gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [gelse, -se]*

gel: *Gelmek, tasarlamak.*

1. Ol sebebden **gelür** ḫayāle bu fikr
Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 11). [gelür, -ür]*

gel: *Gelmek, şereflendirmek. II Padişah olmak.*

1. Soñ **geldüñ** öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola Şaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 91). [geldüñ, -dü, -ñ]*

gel: *Dünyaya gelmek.*

1. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur **gelen** bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [gelen, -en]*
2. Bunda taḥṣīl itmege **geldük** rıżā-yı Ḫālıḳı
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 21). [geldük, -dü, -k]*

gel: *Gelmek. II Musibet olmak.*

1. Ben yarın **gelen** belā içün bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [gelen, -en]*

gel: *Yetişmek, gelmek.*

1. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [gelmedi, -me, -di]*
2. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir miṣlüm benüm
Gelmedi **gelmez** de şeydālıḳda bir miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [gelmez, -mez]*

gel: *Gelmek, uğramak.*

1. Bezme **gelseñ** zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [gelseñ, -se, -ñ]*
2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme **geldükce** ḳolayına köpürmezmiş ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [geldükce, -dük, -ce]*
3. Nev-bahār oldı gülistāna **gelen** rinde çenār
Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [gelen, -en]*

4. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün ey cān **gelsün**
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [gelsün, -sün]*

5. Nev-rūz şāhı gülşene **geldi** teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [geldi, -di]*

6. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 3). [geldi, -di]*

7. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān **gelsün**
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [gelsün, -sün]*

8. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle ṭabībüm
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [gel,]*

9. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile serv-i revān
Āblar aḳup ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 7). [geldi, -di]*

10. Cānib-i gülşene **geldükce** ṣabā kūyuñdan
Çemen iki bükilüp aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 7). [geldükce, -dükce]*

11. Gülzāra **geldükce** niṣār itmege saña
Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 3). [geldükce, -dükce]*

12. Her gün Behişti kūyuma niçün **gelür** dime
Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [gelür, -ür]*

13. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri **gel** ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [gel,]*

14. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [geldüġi, -düg, -i]*

15. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü
Behiştī bezme **gelse** zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 8). [gelse, -se]*

16. Mümkin olmaz ki kenāre **gele** ol serv-i revān
Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [gele, -e]*

17. Ġam **gelicek** nūş iderüz şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [gelicek, -icek]*

18. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [gelüp, -üp]*

19. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek **gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 6). [gelmez, -mez]*

20. Başum bu ḫaste cismüm elinden belā çeker
Ey tīġ-i yār **gelseñ** anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 4). [gelseñ, -se, -ñ]*

21. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma **gelse**
Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 5). [gelse, -se]*

22. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 9). [geldi, -di]*

23. Ḫāne-i sīneme **geldükce** ġamuñ serhengi
Yapışup ṭaşra atar cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 3). [geldükce, -dükce]*

24. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [gel,]*

25. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 3). [gelmedüñ, -me, -dü, -ñ]*

26. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa **geldi** pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 2). [geldi, -di]*

27. Diyār-ı ʿışḳa her kim **gelse** istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 3). [gelse, -se]*

28. Göñülde fikr-i ḫālüñden **gelüpdür** eşküme keşret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 5). [gelüpdür, -üp, -dür]*

29. Göreli ʿārıżuñı **gelmedi** benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 3). [gelmedi, -me, -di]*

30. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [gelüñüz, -üñ, -üz]*

31. Baña bir ġonca-i zībā **gelür** her dest-i

rengīnüñ
Ṣalaldan gül-bün-i ʿışḳuñ zemīn-i sīnede pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 5). [gelür, -ür]*

32. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
Ey Behiştī sāyeveş her kim **gelürse** yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 10). [gelürse, -ür, -se]*

33. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide **gelse** bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 8). [gelse, -se]*

34. Ḫāk-i rehüñle **gelmeyicek** cān getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm armaġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 7). [gelmeyicek, -me, -y, -icek]*

35. Bir ġam ki şehre **gelse** diyār-ı baʿīdden
Benden yaña teveccüh ider āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 7). [gelse, -se]*

36. Biñ dürlü sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
Ḥālini yandı **geldi** baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 4). [geldi, -di]*

37. Bezme **gel** bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 1). [gel,]*

38. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme **gel** sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [gel,]*

39. Bezme **gel** el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme lāle gibi ḥüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 5). [gel,]*

40. İkide bir ser-i kūyuña **geldükçe** hemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 25). [geldükçe, -dükçe]*

41. Bezm-i cān-baḫşuña kimler **gelür** anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 17). [gelür, -ür]*

42. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme dimezüz gelmez ise **gel** dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [gel,]*

43. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse **gelme** dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [gelme, -me]*

44. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [gelse, -se]*

gel berü: *Yaklaşmak, beri gelmek.*

1. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin velī
Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 4). [gel berü,]*

2. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña
Gel berü sāḳī yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 2). [gel berü,]*

3. Meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña göre pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 8). [gel berü,]*

geldi geç: *Gelip geçmek, sona ermek.*

1. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki **geldi geçdi** bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 6). [geldi geçdi, -di]*

2. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 2). [geldi geçdi,]*

gele idüm: *Dünyaya gelmek, yaşamak.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda **gele idüm**
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [gele idüm, -e, -i, -dü, -m]*

gele mi: *Gelmek, yer etmek.*

1. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede ṣāẕī **gele mi** ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [gele mi, -e, -mi]*

gelmez ise: *Gelmek, uğramak.*

1. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme dimezüz **gelmez ise** gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 4). [gelmez ise, -mez, -ise]*

2. Görmege ben ḫastesin **gelmez mi** başı ucına
Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 9). [gelmez mi, -mez, -mi]*

gelür ol: *Gelmek, uğramak.*

1. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc

Çeşme-i Ḥayvān **gelür olmış** mizācına
iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2). [gelür olmış, -mış]*

genc: *Hazine. II Sevgilinin yüzü.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ **gencin** dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [gencin, -in]*

genc: *Hazine, define, kenz. II Hazine gibi.*

1. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ **gencveş**
Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 7). [gencveş, -veş]*

genc: *Hazine, define, kenz.*

1. Ḫānmānın ʿāṣıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli **gencinde** ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [gencinde, -i, -n, -de]*
2. Ṣuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ Beñzer ol **gence** ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [gence, -e]*
3. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [gencdür, -dür]*
4. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür Ne **gence** maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [gence, -e]*
5. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif **gencini** mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [gencini, -i, -n, -i]*
6. Maḥabbet **genci** olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [genci, -i]*

genc: *Genç, körpe.*

1. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz Beñzedi ol ḫāneye kim anda **genc** oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [genc,]*
2. Dirüm bu tāzelikde câme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur **gence** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 8). [gence, -e]*

genc-i dürr-i maḳāl: *Söz incisinin hazinesi.*

1. Ola bir saṭrı **genc-i dürr-i maḳāl**
Birisi daḫı dürc-i gevher-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 21). [genc-i dürr-i maḳāl,]*

genc-i ferāġ: *Huzur hazinesi.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam **genc-i ferāġ**
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 9). [genc-i ferāġ,]*
2. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür **genc-i ferāġ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 8). [genc-i ferāġ,]*

genc-i ḫafī: *Gizli hazine.*

1. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur **genc-i ḫafī**
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [genc-i ḫafī,]*

genc-i harāb: *Meyhane hazinesi.*

1. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür **genc-i ḫarāb** içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [genc-i ḫarāb,]*

genc-i hüsn: *Güzellik hazinesi.*

1. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 5). [genc-i ḥüsn,]*
2. Görüp Behişti didi **genc-i ḫüsnüñ** ejderini
Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 9). [genc-i ḫüsnüñ, -üñ]*

genc-i ʿışḳ: *Aşk hazinesi.*

1. Sīneden cān gibi çıḳmaz **genc-i ʿışḳuñ** bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [genc-i ʿışḳuñ, -uñ]*

genc-i lā-yefnā: *Sonsuz hazine.*

1. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde **genc-i lā-yefnā** dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 24). [genc-i lā-yefnā,]*

genc-i maḫfī: *Gizli hazine.*

1. Genc-i maḫfī olsa yanında degül vīrānece Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5,*

Mısra 23). [genc-i maḫfī,]

genc-i nihān: *Gizli hazine. II Muhabbet, aşk.*

1. Sāde-rūlar birle yüz **genc-i nihānuñ** var ise
   Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [genc-i nihānuñ, -uñ]*
2. Dervīş-ṣıfatlarda olur gevher-i tevḥīd
   Kim **genc-i nihānuñ** yeridür kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 18). [genc-i nihānuñ, -uñ]*

genc-i pür-güher: *Cevher dolu hazine.*

1. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
   Gizlidür vīrānelerde nice **genc-i pür-güher** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [genc-i pür-güher,]*

genc-i viṣāl-i yâr: *Sevgiliye kavuşma hazinesi.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
   Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 5). [genc-i viṣāl-i yāre, -e]*

gendüm: *Buğday.*

1. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
   Ṣu nār-ı ḫaddüñe kendin uran bir dāne **gendümdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [gendümdür,]*

ger: *Eğer, şayet.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür velī
   Yoldaş olursa **ger** baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 6). [ger,]*
2. Āteş-i dūzaḫda yanmaḳ emr iderseñ **ger** baña
   Bī-edeblikdür ümīd-i çeşme-i Kevs̱er baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 1). [ger,]*
3. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
   Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [ger,]*
4. Āteş-i ġam **ger** vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
   Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [ger,]*
5. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet nūrı
   Ger dest-gīr olmaya ḫüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 10). [ger,]*
6. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
   Ben muaẕẕeb olmazam zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 1). [ger,]*
7. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
   İtmeseydi **ger** mey-i ʿışḳuñla taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [ger,]*
8. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār çarḫ
   Yeridür **ger** zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 2). [ger,]*
9. Oḳ gibi ṭoġrıyam **ger** daʿvā-yı ʿışḳ idersem
   Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [ger,]*
10. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīṣ olsa n'ola
    Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevs̱er gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [ger,]*
11. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ **ger** oñulsun dir iseñ
    Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [ger,]*
12. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
    Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 7). [ger,]*
13. Ger baña uşmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
    Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [ger,]*
14. Kevs̱eri **ger** bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
    Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [ger,]*
15. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī
    Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 9). [ger,]*
16. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
    Yarılsa **ger** ḫarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [ger,]*
17. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ şerbet
    Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [ger,]*
18. Mār-ı nefsi öldürürseñ **ger** ʿaṣā-yı ʿışḳ ile
    Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [ger,]*
19. Ger ḫarc ola cān cevheri bāzār-ı ġamuñda
    Yegdür baña çün faʾidelerden bu ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 7). [ger,]*
20. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
    Ger sözüme inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 4).*

[ger,]

21. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise **ger** baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [ger,]*

22. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [ger,]*

23. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [ger,]*

24. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 5). [ger, -dur]*

25. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḥāżır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [ger,]*

26. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī **ger** hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 10). [ger,]*

27. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [ger,]*

28. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 2). [ger,]*

29. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm ṣikār
Dest-i şāha düşse **ger** şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 10). [ger,]*

30. Kākülüñ zencīri aşlā bir ḳıla almaz beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 4). [ger,]*

31. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan **ger** dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [ger,]*

32. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [ger,]*

33. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [ger,]*

34. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [ger,]*

35. Ger ʿinād eylerse Mecnūn pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āṣiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [ger,]*

36. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 6). [ger,]*

37. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾsīr-i mu **ger** güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 10). [ger,]*

38. Ger nüvāzişler irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 5). [ger,]*

39. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 8). [ger,]*

40. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger meded irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [ger,]*

41. Olsa ḥavāle **ger** baña yoluñda mār u şīr
Ṣīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [ger,]*

42. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [ger,]*

43. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
Ger feminde kāse pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 8). [ger,]*

44. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm **ger** aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 4). [ger,]*

45. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir şiʿr oḳı ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 4). [ger,]*

46. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 8). [ger,]*

47. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse **ger** yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [ger,]*

48. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā

gibi
Ḥārikᵓāde gösterem ḫum-ḫānede ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 1). [ger,]*

49. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 7). [ger,]*

50. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında Behiştī
İrmezdi ḫayāline anuñ Molla Ḥayālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 9). [ger,]*

51. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 4). [ger,]*

52. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [ger,]*

53. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [ger,]*

54. Ger luṭfuñ elinden resen-i cezbe irerse
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 49). [ger,]*

55. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda melikler ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 15). [ger,]*

56. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ **ger** meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [ger,]*

57. Ger elüm kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [ger,]*

58. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda geçdi ḫayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 8). [ger,]*

59. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden **ger** ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [ger,]*

60. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa **ger** pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 6). [ger,]*

61. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [ger,]*

ger: *Gerçi, gerçekte.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa **ger** ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [ger,]*

gerçek: *Gerçi, her ne kadar.*

1. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi **gerçek** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 2). [gerçek,]*

gerçi: *Gerçi, ama.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī **gerçi**
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [gerçi,]*

gerçi: *Gerçi, gerçekte.*

1. Göremez ẕerre ḳadar **gerçi** ḳarasın nā-dān
Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [gerçi,]*

2. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden **gerçi** üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [gerçi,]*

3. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [gerçi,]*

4. Olmış çemende lāle siyeh ṣaçlu bir gedā
Ṣāhāne **gerçi** başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [gerçi,]*

5. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ ṣaṭranc-i ḫüsn
Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur **gerçi** ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [gerçi,]*

6. Gerçi ʿāṣıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 1). [gerçi,]*

7. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [gerçi,]*

8. Çendānca degül **gerçi** bu şiʿri Behiştīnüñ
Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 9). [gerçi,]*

9. Raḳībe **gerçi** vuṣlat ʿīdgāhınuñ

kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [gerçi,]*

10. Başmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī **gerçi** ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [gerçi,]*
11. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü melūl idiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 6). [gerçi,]*
12. Ger baña uṣmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum **gerçi** çeşmüñ gibi seḥḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 10). [gerçi,]*
13. Şāh-bāzī idük **gerçi** Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 9). [gerçi,]*
14. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [gerçi,]*
15. Felek ṣūretde **gerçi** bir münaḳḳaş girde-bālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [gerçi,]*
16. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben üftāde
Saña ḳolay görinür **gerçi** benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 4). [gerçi,]*
17. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd ġayre ḳıldı **gerçi** ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [gerçi,]*
18. Çemenüñ **gerçi** ṣabā bir yaluñuz yügrügidür
Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 7). [gerçi,]*
19. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 8). [gerçi,]*
20. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [gerçi,]*
21. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi
Ḳandīl-i zīnet añlar anı **gerçi** kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 8). [gerçi,]*
22. Cihāna Yūsufuñ **gerçi** naẓīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [gerçi,]*
23. Ḫınnālamışdı **gerçi** çenāruñ elin zamān
ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 1). [gerçi,]*
24. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 7). [gerçi,]*
25. Behiştī **gerçi** şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [gerçi,]*
26. Nār-ı dūzaḫ **gerçi** müşkil nesnedür zāhid velī
Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [gerçi,]*
27. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [gerçi,]*
28. Diş bilermiş laʿlüñe **gerçi** raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 5). [gerçi,]*
29. İdersin **gerçi** sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [gerçi,]*
30. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı ṣīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 10). [gerçi,]*
31. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [gerçi,]*
32. ʿIşḳ-perverlikde ʿuṣṣāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [gerçi,]*
33. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz **gerçi** zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 1). [gerçi,]*
34. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada Kevs̱ere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [gerçi,]*

gerçi: *Doğrusu, aslında.*

1. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye yok ḳābiliyyetüm

Ammā ʿināyet-i ezelī rūz-ı müjdedür
(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 1). [gerçi,]

gerçi k'ac: *Gerçi ki aç, muhtaç.*

1. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
Ey Behiştī devr elinden her kişi yer **gerçi k'ac** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [gerçi k'ac,]*

gerçi kim: *Her ne kadar, doğrusu, gerçi.*

1. Çoḳ hünerdür baş açıḳ dīvāne olmaḳ **gerçi kim**
Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 3). [gerçi kim,]*
2. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi **gerçi kim**
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 29). [gerçi kim,]*
3. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi **gerçi kim** vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [gerçi kim,]*

gerd: *Toz, toprak, gubar.*

1. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli
Ḳapuñda żerreveş raḳs ura ḥaşr olınca her **gerdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 8). [gerdüm, -üm]*
2. Māsivā **gerdini** zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [gerdini, -i, -n, -i]*

gird-bād: *Döne döne esen rüzgâr.*

1. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
Görsem taḥarrük eylese kūyuñda **gerd-bād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 4). [gerd-bād,]*

gird-bād-ı çarḫ: *Feleğin toz rüzgârı.*

1. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 8). [gerd-bād-ı çarḫ,]*

gird-bād-ı deşt u hāmūn: *Çölün tozlu rüzgârı.*

1. Gören dir raḳṣ ururken **gerd-bād-ı deşt u hāmūnı**
Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 1). [gerd-bād-ı deşt u hāmūnı, -ı]*

gerden: *Boyun, gerdan.*

1. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 5). [gerdenüñde, -üñ, -de]*
2. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [gerdeni, -i]*
3. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [gerdeninde, -i, -n, -de]*
4. Tīġ-i ʿışḳa cengveş **gerden** ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [gerden,]*

gerden: *Boyun. II Beden, varlık.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi **gerdenin**
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 25). [gerdenin, -in]*

gerden bıraġ: *Gerdan bırakmak.*

1. Şemşīrüñi ʿadūya şalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 8). [gerden bıraġup, -up]*

gerden-i şeyṭān: *Şeytanın boynu.*

1. Ḫod-pesend olma ki urdı dest-i ḳahr
Gerden-i şeyṭāna ṭavḳ-ı laʿnetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 6). [gerden-i şeyṭāna, -a]*

gerd-i felek: *Feleğin tozu.*

1. Gerd-i felekde şanma şafaḳdur Behiştiyā
Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 9). [gerd-i felekde, -de]*

gerd-i melāl: *Hüzün, keder tozu.*

1. Maḥabbet rāhınuñ **gerd-i melālin** kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [gerd-i melālin, -in]*

gerd-i zevāl: *Yokluk tozu.*

1. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun **gerd-i zevāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 8). [gerd-i zevāl,]*

gerdūn: *Dünya, felek.*

1. Eyledüñ kendüñi hem-ser-zede **gerdūna** velī
Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 9). [gerdūna, -a]*
2. Ben bir hümā-yı ʿışḳam **gerdūn** baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir megesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 1). [gerdūn,]*
3. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine **gerdūn** ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 4). [gerdūn,]*
4. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
Feṯḥ idem gibi gelür ḳalʿasını **gerdūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 4). [gerdūnuñ, -uñ]*
5. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı **gerdūnuñ** degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [gerdūnuñ, -uñ]*

gerdūn-ı dūn-perver: *Alçakları koruyan felek.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp **gerdūn-ı dūn-perver** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 10). [gerdūn-ı dūn-perver,]*

gerdūn-ı gerdān: *Dönen dünya, felek.*

1. Döne döne āstānuñ rifʿatin añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur **gerdūn-ı gerdān** ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 4). [gerdūn-ı gerdān,]*

gerek: *İster.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ **gerek** ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [gerek,]*

gerek: *İcap etmek, gerekmek.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan zendür
Bizüm bölükde **gerekmez** anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 6). [gerekmez, -mez]*
2. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8). [gerekmez, -mez]*
3. Giderseñ āh ne çeksem **gerek** ben üftāde
Saña ḳolay görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 3). [gerek,]*
4. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa **gerek** nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [gerek,]*

gerek: *Gerek, ihtimal.*

1. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya māʾil olsa **gerek** ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [gerek,]*
2. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne vaż ʿitse **gerek**
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 9). [gerek,]*
3. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Şaḳın aldanma ki sem şunsa **gerek** em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [gerek,]*
4. Gösterme ḥasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse **gerek** görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [gerek,]*
5. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa **gerek** kim Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [gerek,]*

gerek: *Lazım, olmalı.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre virem
Āh eger dirse **gerekmez** bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 10). [gerekmez, -mez]*
2. Şoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu şular ḳoysa **gerek** deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 2). [gerek,]*
3. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek **gerek** sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [gerek,]*
4. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek **gerek** sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [gerek,]*
5. Yanmaġa ot Behiştī **gerekdür** hevā velī
Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül şadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [gerekdür, -dür]*
6. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ **gerek** mestler
Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [gerek,]*
7. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf **gerekdür** sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [gerekdür, -dür]*

8. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam **gerek** Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 10). [gerek,]*

9. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ **gerek** ṣu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 4). [gerek,]*

10. Bülend itmek **gerek** himmet dıraḫtın
Ḳona başa ey dil murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 7). [gerek,]*

11. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf it
Niçe bir itse **gerek** bir şemʿ-i tābān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [gerek,]*

12. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice bir itse **gerekdür** şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [gerekdür, -dür]*

13. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse **gerek**
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 5). [gerek,]*

14. Cevrüñe göre vefā itmeñ **gerek** sen ʿāşıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [gerek,]*

15. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek **gerek** her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 8). [gerek,]*

16. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem **gerek**
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 3). [gerek,]*

17. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm **gerekse** āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [gerekse, -se]*

18. Pür şevḳ olan ḫurūşunı hażm eylemek **gerek**
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [gerek,]*

19. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa **gerek**
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n'olsa **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 1). [gerek,]*

20. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa **gerek**
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n'olsa **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [gerek,]*

21. Tāzelikde beni ḥüsnüñden ırağ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen ṣolsa **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 4). [gerek,]*

22. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [gerek,]*

23. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 10). [gerek,]*

24. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne **gerek**
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [gerek,]*

25. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne **gerek**
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [gerek,]*

26. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [gerek,]*

27. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [gerek,]*

28. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [gerek,]*

29. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān **gerek**
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 1). [gerek,]*

30. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān **gerek**
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [gerek,]*

31. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿuryān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 4). [gerek,]*

32. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [gerek,]*

33. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [gerek,]*

34. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī nān **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [gerek,]*

35. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem **gerekdür** bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 2). [gerekdür, -dür]*

36. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn **gerek**
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 1). [gerek,]*

37. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn **gerek**
Cübbeler destārlar mey-ḫānede merhūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [gerek,]*

38. Her baṣīretsüz ne bilsün ḫadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 4). [gerek,]*

39. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [gerek,]*

40. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [gerek,]*

41. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Gönlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [gerek,]*

42. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem **gerek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [gerek,]*

43. Naḫl-ı ġazel bülend **gerek** eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 9). [gerek,]*

44. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde **gerek** mey
Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe merdüm-i maḫrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [gerek,]*

45. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa **gerekdür**
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 3). [gerekdür, -dür]*

46. Çünki sīnemdür beni derde giriftār eyleyen
Āḫir anuñ üstine yaḳsam **gerekdür** yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 6). [gerekdür, -dür]*

47. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
ʿĀṣıḳ olan ʿışḳ ögrenmek **gerek** dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 4). [gerek,]*

48. Dünyāya gelen ey dil çün düşse **gerek** ṭīne
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [gerek,]*

49. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi
İncinmemek **gerek** kişi aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 8). [gerek,]*

50. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı **gerekdür** dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [gerekdür, -dür]*

51. Ey Behiştī bizüm belāġatümüz
Ṭūl-ı ḫıdmet **gerek** ki ẕevḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 10). [gerek,]*

52. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek **gerek** mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [gerek,]*

53. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse **gerek** ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [gerek,]*

54. Gözyaşı **gerek** maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze ẕuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [gerek,]*

55. Şeh luṭfı **gerek** şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāşılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [gerek,]*

56. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli **gerek**
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri **gerek** ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [gerek,]*

57. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli **gerek**
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri **gerek** ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 4). [gerek,]*

gerek: *Gerekmek, lazım olmak.*

1. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde **gerekmez** ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [gerekmez, -mez]*

2. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen **gerekse** günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [gerekse, -se]*

3. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [gerekmez, -mez]*

4. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i

yārı
Bizüm olduġumuz yerde **gerekmez** ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 6). [gerekmez, -mez]*

5. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek **gerekmezmiş** kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 8). [gerekmezmiş, -mez, -miş]*
6. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā yüki
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa **gerekmez** baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 2). [gerekmez, -mez]*
7. Gedā-yı lāʿubāliyem **gerekmez** şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i ṣāḥ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 9). [gerekmez, -mez]*

gerek…gerek: *Cümlede aynı görevi yapan kelimelerin her birinin başına ayrı ayrı getirildiğinde bunlardan birinin tercih edilebileceğini gösteren bağlaç.*

1. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 10). [gerek gerek,]*
2. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [gerek gerek,]*
3. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [gerek gerek,]*
4. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṭḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [gerek gerek,]*
5. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 2). [gerek gerekse, -se]*

gerin: *Gerinmek, açılmak.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ **gerinüp** üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 6). [gerinüp, -üp]*

germ ol: *Isınmak. II Hararetlenmek.*

1. Şāḥ-ı gülde **germ olup** uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 1). [germ olup, -up]*

germ-ābe: *Hamam, ılıca.*

1. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi lūle-i dīde
Olur mı künbed-i gerdūnda bir **germ-ābe** külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 6). [germ-ābe,]*

geşt eyle: *Dolaşmak, gezmek.*

1. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi **geşt eyledüm** ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [geşt eyledüm, -dü, -m]*

geşt it: *Dolaşmak, gezmek.*

1. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi **geşt itdüm** cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [geşt itdüm, -dü, -m]*

geşt it: *Seyretmek.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup **geşt itdüm** āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 22). [geşt itdüm, -dü, -m]*

geşt kıl: *Dolaşmak, gezmek.*

1. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [geşt ḳılsa, -sa]*

geşt-i bāġ: *Bağ gezintisi.*

1. Sensüz nice revān olınur **geşt-i bāġa** kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [geşt-i bāġa, -a]*

geşt-i deşt-i dünyā: *Dünya çölünün seyri.*

1. Güşāde olmaya dil ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer gül gibi **geşt-i deşt-i dünyāyı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 6). [geşt-i deşt-i dünyāyı, -y, -ı]*

getür: *Getirmek, nakletmek.*

1. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi **getüre** pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [getüre, -e]*
2. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür Behiştiye ey yār bir peyām-ı lezīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 10). [getür,]*

getür: *Getirmek.*

1. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [getüren, -en]
2. Pervāne gibi kendüsine çekdi **getürdi**
   Bir cān ḳomadı dāʾirede ṣemʿ-i cemāli
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 5). [getürdi, -di]
3. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
   Kebūter ṣanma destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 23). [getürdüm, -dü, -m]*

getür: *Getirmek, sunmak.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli **getürsün** Behiştiyā Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 9). [getürsün, -sün]*
2. Hilāli yāda **getüren** ol iki ḳaşuñ içün Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [getüren, -en]*
3. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm **getürdüm** ḳāle ey meh-rū
   ʿAça mı şemʿveş āteş ẕuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [getürdüm, -dü, -m]*

getür: *Getirmek, katmak.*

1. Behiştī dürlü cevherler **getürdüñ** rişte-i naẕma
   Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 9). [getürdüñ, -dü, -ñ]*

getür: *Getirmek, başlatmak.*

1. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller dizüp gülzāruña Nāle-i lāzım **getürdüñ** ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 2). [getürdüñ, -dü, -ñ]*

getür: *Getirmek, esmek.*

1. Yele alup **getürmezseñ** nesīm-i kākül-i yārı
   Bizüm olduġumuz yerde gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 5). [getürmezseñ, -mez, -se, -ñ]*

getür: *Getirmek, sokmak.*

1. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse dir
   Rūm iline kim **getürdi** bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [getürdi, -di]*

getür: *Vermek, hissettirmek.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı **getürür** vecd
   Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [getürür, -ür]*

gevden: *Ahmak, bön.*

1. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı faḳīh
   Ne bilür oḳıduġın añlayımaz **gevdendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 4). [gevdendür, -dür]*
2. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ
   Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide **gevdenden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [gevdenden, -den]*

gevher: *Cevher. II Değer.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
   Virdügüñ **gevherleri** ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [gevherleri, -ler, -i]*
2. Viṣālüñ **gevherine** sākıyā ḳıymet yetişmezken
   Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 5). [gevherine, -i, -n, -e]*

gevher: *Cevher.*

1. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
   Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü **gevher** kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [gevher,]*
2. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
   Virdügüñ **gevherleri** ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [gevherleri, -ler, -i]*
3. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik Maḥabbet **gevherin** ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [gevherin, -in]*
4. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
   Maḥabbet **gevherin** sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [gevherin, -in]*
5. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
   Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü **gevher** üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 10). [gevher,]*
6. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḫaḳāretle naẕar Sırçayı **gevher** bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [gevher,]*
7. Şāhlar zīnet içün tācına **gevher** ḳorlar Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar

(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [gevher,]

gevher: *Cevher, öz, yaratılış.*

1. Şafā var idügin bilmedi cān laʿlüñde
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur **gevherde**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 2). [gevherde, -de]

gevher-i ʿaḳl: *Akıl cevheri.*

1. Benüm deşt-i cünūnda **gevher-i ʿaḳlum** güm olmışdur
Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri biñ baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 1). [gevher-i ʿaḳlum, -um]*

gevher-i düşnām: *Sövmenin cevheri.*

1. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse lebüñ
Giderek **gevher-i düşnāmuña** ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 10). [gevher-i düşnāmuña, -uñ, -a]*

gevher-i maḳṣūd: *Niyetin özü.*

1. Mevc üzre nişār eylemege **gevher-i maḳṣūd**
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [gevher-i maḳṣūd,]*

gevher-i tevḥīd: *Tevhit mücevheri.*

1. Dervīş-ṣıfatlarda olur **gevher-i tevḥīd**
Kim genc-i nihānuñ yeridür kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 17). [gevher-i tevḥīd,]*

gez: *Gezmek, dolaşmak.*

1. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm **gezerken** yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 1). [gezerken, -er, -ken]*
2. Nālān **gezer** Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [gezer, -er]*
3. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı **gezer** dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 8). [gezer, -er]*
4. Güşāde olmaya dil ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla **gezer** gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 6). [gezer, -er]*
5. İki ḥassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri aḫşam **gezer** birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 12). [gezer, -er]*
6. ʿĀlemi **gezse** bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 7). [gezse, -se]*

gezdir: *Gezdirmek.*

1. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [gezdirür, -ür]*

gezend: *Zarar, ziyan, musibet.*

1. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire cāna **gezend** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 2). [gezend,]*

gibi: *Gibi, sanki.*

1. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın
Ḳıymeti yoḳ **gibi** yanuñda ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [gibi,]*
2. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
Himmet olmış **gibi** saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 10). [gibi,]*
3. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup
Pür-āteş olsa meykede aña girem **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [gibi,]*
4. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [gibi,]*
5. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 10). [gibi,]*
6. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ belā bu ki ḫışmı baña **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 6). [gibi,]*
7. Cānuma kār ide **gibi** zaḫm-ı ġam
İşleye **gibi** raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 7). [gibi,]*
8. Cānuma kār ide **gibi** zaḫm-ı ġam
İşleye **gibi** raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 8). [gibi,]*
9. Biñ dürlü sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
Ḥālini yandı geldi baña āşinā **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 4). [gibi,]*
10. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül dil şebinden saña **gibi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [gibi,]*

11. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [gibi,]

12. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aslı yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [gibi,]

13. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin **gibi** pervāneñi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 8). [gibi,]

14. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem **gibi** yine cümle ḥasūdumı
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [gibi,]

15. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide **gibi** murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [gibi,]*

gibi: *Gibi, eşdeğer, değerinde.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẕīr
Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [gibi,]

gibi: *Gibi. II İnşallah.*

1. Seyr itmege ʿiẕāruñı bāġ-ı İrem **gibi**
ʿAvn-ı İlāh remīde olursa irem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 2). [gibi,]

2. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda vāʿiẕā ben aña ḳādirem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 8). [gibi,]

3. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [gibi,]

4. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem **gibi**
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [gibi,]

5. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem **gibi**
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [gibi,]

6. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [gibi,]

7. ʿīd-i viṣālüñe irene bir ḳoyun nedür
Ben saña kendü cānumı ḳurbān idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 6). [gibi,]

8. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine seyl-i eşki ṣalup ḳan idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 8). [gibi,]

9. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem **gibi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 10). [gibi,]

ġıbṭa it: *Özenmek, imrenmek.*

1. Ecel cāmın elüñden içse itmez
Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 10). [ġıbṭa itmez, -mez]*

giç: *Geçmek, ilerlemek.*

1. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
Kim zamān **giçe** aradan āşinālar yād olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [giçe, -e]

gice: *Gece, gece vakti.*

1. Dün **gice** künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [gice,]*

2. Ne revādur **giceler** şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [giceler, -ler]*

3. Vuṣlat yolında **gice** ile ṣoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḥarāmi var
(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 3). [gice,]

4. Hem-reh-i ʿuṣṣāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her **gice** bir tāze nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [gice,]*

5. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳına
Her **gice** pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 6). [gice,]*

6. Bu **gice** başdum ten-i eflāke yer yer yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [gice,]*

7. Şemʿveş meclisde görsem bir **gice** meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [gice,]

8. Bu **gice** ṭāliʿümde sen māhı
Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [gice,]

9. Giderken kūyına yāruñ **gice** şemʿ olmış aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [gice,]*

10. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her **gice** dil viṣāl-i yāri diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 4). [gice,]*

11. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [giceler, -ler]*

12. Ḳuşluġa dek şenlik idi bu **gice**
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 7). [gice,]*

13. Her **gice** āyīne-i çarḫı Behiştī zeyn ider
ʿAḳsdür kim gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 7). [gice,]*

14. Necm ṣanmañ her **gice** olan felekde tāb-dār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [gice,]*

15. ʿAṣā-yı āhı eflāke **gice** şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [gice, -miş]*

16. ʿAṣā-yı āhı eflāke **gice** şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [gice,]*

17. Ḳoynuma girdi Behiştī **gice** göñlücek olup
Būse almaġa rıżā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 9). [gice,]*

18. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir **gice** yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [gice,]*

19. Dün **gice** rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [gice,]*

20. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek **gice** bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [gice,]*

21. Ben görem mi bir **gice** ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 1). [gice,]*

22. Gizlü varup kākülüñi her **gice** oḫṣar menem
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [gice,]*

23. Dün **gice** āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [gice,]*

24. Bu **gice** benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 9). [gice,]*

25. Gerçi ḳapuñdan ider her **gice** ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 7). [gice,]*

26. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 7). [gice,]*

27. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı **giceler**
Yazı yazmaġa vefā itse eger şuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [giceler, -ler]*

28. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa **gice** çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 2). [gice,]*

29. Her **gice** ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [gice,]*

30. Ṣubḥ-ı saʿādet ol **gicedür** kim Behişti yār
Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [gicedür, -dür]*

31. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde **gice** pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [gice,]*

32. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu **gice** kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 8). [gice,]*

33. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu **gice** düşde Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [gice,]*

34. Bezme gel bu **gice** ey ʿālem-i ḫüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 1). [gice,]*

35. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün **gice**

Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [gice,]

36. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün var
(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 1). [gicem, -m]

37. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu **gice** gibi ʿömr-i nāzenīn
(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 2). [gice,]

38. İtdi firāḳ ile **gice** cismümi ḫūn-feşān
İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān
(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 1). [gice,]

39. Reşk-i rüyuñdan şu denlü **gice** giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını
(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [gice,]

40. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe şemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [gice,]*

41. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ **gice** vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [gice,]*

gice: *Gece. II Geceler boyu.*

1. Añup ol demleri encüm **giceler** dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [giceler, -ler]*

gice gündüz: *Gece gündüz. II Sürekli.*

1. Gice gündüz kendü kendiyle virüp almaḳdadur
Bu dil-i dīvāne iḳlīm-i cünūn sulṭānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 7). [gice gündüz,]*

2. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 5). [gice gündüz,]*

3. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş **gice gündüz** dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [gice gündüz,]*

4. Tīġ-ı āhum **gice gündüz** çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [gice gündüz,]*

gid: *Dünyadan gitmek, ölmek.*

1. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan **gide** gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [gide, -e]*

gid: *Gitmek. II Kaybolmak.*

1. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı **gider** ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür şūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 3). [gider, -er]*

gid: *Yok etmek, kaldırmak, gidermek.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi **gider** kim yarın
Ḥaḳ ḫużūrunda iki ḫaṣmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 3). [gider, -er]*

gid: *Gitmek. II Yavaş yavaş.*

1. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa **giderek** gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 6). [giderek, -erek]*

gid: *Gitmek.*

1. Ḳalḳup **giderseñ** aḫşam eve āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḫabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 1). [giderseñ, -er, -se, -ñ]*

gid: *Gitmek, uzaklaşmak, terk etmek.*

1. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez **gidersüñ** āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [gidersüñ, -er, -süñ]*

2. Nā-murād oldı **gidenler** kūy-ı keŠretden yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 1). [gidenler, -en, -ler]*

3. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [giderken, -er, -ken]*

4. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [gider, -er]*

5. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben üftāde
Saña ḳolay görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 3). [giderseñ, -er, -se, -ñ]*

6. Ey Behiştī bu cihāndan **gidicek** rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 9). [gidicek, -icek]*

7. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet

oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 1). [giderseñüz, -er, -se, -ñüz]*

8. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḫṣa ki maḥbūbı **gide** yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [gide, -e]*
9. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam **gidem** aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [gidem, -em]*
10. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [gider, -er]*

gid: *Bir yol takip etmek, yolda ilerlemek.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı **gider** maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [gider, -er]*

gid: *Gitmek, uğramak.*

1. Kūy-ı yāre **giderdüñ** ey dil dün
Ne idi ol ṭarafda maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 3). [giderdüñ, -er, -dü, -ñ]*

gid: *Boş vermek.*

1. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [gider, -er]*

gid: *Kapatmak, gizlemek.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [gider, -er]*

gid: *Gitmek, yürümek.*

1. Yola düşüp **giderken** kuhsārda Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 9). [giderken, -er, -ken]*

gid: *Zamanla, zaman içinde.*

1. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 10). [giderek, -erek]*

gid: *Elden kaçmak.*

1. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur **gidüpdür** devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [gidüpdür, -üp, -dür]*

gid: *Birlikte gitmek, vakit geçirmek.*

1. Ol perī-yüzle şalıncaġa **gidenler** dirler
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 1). [gidenler, -en, -ler]*

gid: *Git gide. II Zamanla.*

1. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini
Çār-ebrū oluyor ḳaşı kemānum **giderek** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 2). [giderek, -erek]*

gıdā: *Gıda, besin, yemek.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ **ġıdāsı** yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [ġıdāsı, -s, -ı]*
2. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña **ġıdāyiçün** Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 3). [ġıdāyiçün, -y, -içün]*
3. Şīrīn şeker **gıdālıġa** cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḫāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [gıdālıġa, -lıġ, -a]*

ġıdā idin: *Beslenmek.*

1. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 4). [ġıdā idinmez, -mez]*

ġıdā-yı ruḥ: *Ruhun gıdası.*

1. Cān murġına **ġıdā-yı ruḫ** olmaya münāsib
Ḥāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [ġıdā-yı ruḫ,]*

gidi: *Ahlaksız kimse.*

1. Bir çepel ḳaḥbenüñ zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā diyen çörek **gidiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 8). [gidiler, -ler]*

gil: *Gizli kin, düşmanlık, garaz.*

1. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar **ġıl** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [ġıl,]*

gil: *Balçık, çamur.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi **gil**
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 7). [gil,]*

ġılāf-ı ʿışḳ: *Aşk kını, kılıfı.*

1. Şemşīr-i āha her birümüz bir **ġılāf-ı ʿışḳ**
Zāhid bizi güzāfa urur sanma lāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 3). [ġılāf-ı ʿışḳ,]*

ġıll: *Gizli kin, düşmanlık, garaz.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ **ġıll** u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [ġıll,]*

ġılmān: *Cennette hizmet edeceğine inanılan delikanlı, genç.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḥalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın ḥūr u **ġılmān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [ġılmān,]*
2. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize **ġılmāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [ġılmāna, -a]*

ġınā: *Zenginlik.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā
Virdi göñül **ġınāsı** ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 10). [ġınāsı, -s, -ı]*

gir: *Girmek, adım atmak.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe **gir** dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [gir,]*
2. Bir gülsitān ki anda gül-i rūyuñ olmaya Bülbül hezār aġlasa ben aña **girmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 8). [girmenem, -men, -em]*
3. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre **girmeyüp**
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [girmeyüp, -me, -y, -üp]*

gir: *Gelmek, olmak.*

1. Didi bayram **girdi** seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 3). [girdi, -di]*

gir: *Girmek, dahil olmak, katılmak.*

1. Çarḫa **girer** mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [girer, -er]*
2. Ḳaçan ḥammāma **girseñ** ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [girseñ, -se, -ñ]*
3. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa **gir** eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [gir,]*
4. Tekye-i ʿışḳa **girüp** şāl-i melāmet giymiş Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [girüp, -üp]*
5. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa **girüp** ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 2). [girüp, -üp]*
6. Her kim ki ṣoyuna **gire** meydān-ı vuṣlata ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [gire, -e]*

gir: *Girmek, düşmek.*

1. ʿAşḳ odına yanan kişi **girse** cehenneme Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [girse, -se]*

gir: *Öğretmek, yerleştirmek.*

1. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi **girermiş** ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 4). [girermiş, -er, -miş]*

gir: *Ele geçmek.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 6). [girme, -me]*

gir: *Girmek, basmak, yaş almak.*

1. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī **girse** ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [girse, -se]*

gir: *Yapmak, yer tutmak, birlikte bulunmak.*

1. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa **girmezüz** ol bed-gümān

ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [girmezüz, -mez, -üz]*

gir: *Girmek, içinde bulunmak.*

1. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḥamrā ʿalev olup
   Pür-āteş olsa meykede aña **girem** gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [girem, -em]
2. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḥammāma
   Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [girmege, -meg, -e]*
3. ʿUnṣur evine **girdügi** dem nāṭıḳa miskīn
   Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān
   (Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [girdügi, -düg, -i]

gir: *Girmek, bürünmek.*

1. N'ola şekl-i gedāya **girdükse**
   Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 5). [girdükse, -dük, -se]*
2. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle **girmişsin**
   İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [girmişsin, -miş, -sin]*

gir: *Girmek, yer tutmak.*

1. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
   Bezmgāh-ı luṭfuña iller **gire** ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 12). [gire, -e]*
2. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
   Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben **girmeyem** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 12). [girmeyem, -me, -y, -em]*

girān: *Kıymetli, değerli.*

1. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
   Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [girān,]*

ġırbāl ile: *Kalbur.*

1. Ġonca bikre zeyn ider meşşāṭa-i bād-ı sabā
   Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña **ġırbāl ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 4). [ġırbāl ile, -ile]*

gird-āb: *Girdap, denizlerde ve nehirlerde suların döndüğü tehlikeli yer.*

1. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
   Ḳanlu deryā içre **gird-āba** giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 6). [gird-āba, -a]*

gird-āba düşmeyen sāḥillerüñ ḳadrini bilmez: *Denize düşmeyen sahilin kıymetini bilmez.*

1. Ṣor kenār-ı yār ẕevḳın eşk-i ḥasret ġarḳına
   Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 6). [gird-āba düşmeyen sāḥillerüñ ḳadrini bilmez,]*

girde-bāliş: *Yuvarlak yastık.*

1. Felek şūretde gerçi bir münaḳḳaş **girde-bālişdür**
   Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [girde-bālişdür, -dür]*

gird-i çeşm: *Göz yuvarlağı. II Göz bebeği.*

1. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḫüsnüñe ol deñlü rifʿat
   Gören dir bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 3). [gird-i çeşmüñ, -üñ]*

girelden berü: *Girilen andan itibaren.*

1. Ṣūretā sūḫte vażʿına **girelden berü** āh
   Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [girelden berü,]*

girībān: *Elbise yakası.*

1. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẓālim
   Ne **girībān** ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 4). [girībān,]*
2. Bürehne şalıvirüñ ben gedāyı meykedede
   Ki şaḫne bulmaya dest urmaġa **girībānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 6). [girībānum, -um]*

girībān-çāk idüp: *Yakasını yırtmak.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
   İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [girībān-çāk idüp, -üp]*

girībānı mı: *Elbise yakası.*

1. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi kim farḳ eylemem
   Dest-i ʿışḳuña **girībānı mı** dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 2). [girībānı mı, -ı, -mı]*

girībānından yapış: *Yakasına yapışmak.*

1. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ serhengi
   Yapışup ṭaşra atar cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 4). [girībānından yapışup, -ı, -n, -dan-up]*

giriftār: *Tutulmuş, yakalanmış.*

1. Bildüm ki bir belāya **giriftārdur** ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 7). [giriftārdur, -dur]

giriftār eyle: *Bağlamak, esir etmek.*

1. Beni ḳaddüñ belāsına **giriftār eyleyen** dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar şu gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 1). [giriftār eyleyen, -y, -en]*
2. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
Be-hey ẓālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 1). [giriftār eyleyüp, -y, -üp]*

giriftār eyle: *Düşürmek, bağlamak.*

1. Çünki sīnemdür beni derde **giriftār eyleyen**
Āḫir anuñ üstine yaḳsam gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 5). [giriftār eyleyen, -y, -en]*

giriftār ol: *Esir olmak, kapılmak, tutsak olmak.*

1. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol mücrime dil
Ki **giriftār ola** destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 8). [giriftār ola, -a]*
2. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
Ḳanlu deryā içre gird-āba **giriftār oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 6). [giriftār oldular, -du, -lar]*
3. N'ola dil olsa giriftār ḥālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9). [giriftār olsa, -sa]*

giriftār-ı caḥīm: *Cehennem müptelası.*

1. Cihān bezminde ʿuṣṣāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse **giriftār-ı caḥīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 10). [giriftār-ı caḥīmem, -em]*

giriftār-ı melāl: *Hüzne tutulmuş, hüzne müptela.*

1. Ne ʿāşıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā ġam-ḫānesinde ol **giriftār-ı melāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 6). [giriftār-ı melāl,]*
2. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
Varup dellāk ola diyü **giriftār-ı melālem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [giriftār-ı melālem, -em]*

girih: *Düğüm. II Saç bağı.*

1. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her **girih** başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [girih,]*

ġırre ol: *Gururlanmak, mağrur olmak, kibirlenmek.*

1. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçīrüñ
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [ġırre olma, -ma]*
2. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [ġırre olma, -ma]*

giryān: *Gözyaşı döken, ağlayan.*

1. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem **giryānlıḳ**
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [giryānlıḳ, -lıḳ]*
2. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
Bu **giryān** gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [giryān,]*
3. Beyān itdüm gözüm **giryānlıġın** yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 5). [giryānlıġın, -lıġ, -ın]*
4. Ey Behiştī beni bülbül gibi **giryān** göricek
Ġonca gibi yüzini virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 9). [giryān,]*
5. ʿAlāyıḳ dāmınuñ **giryānlarına** ḳahḳahā eyler
Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 3). [giryānlarına, -lar, -ı, -n, -a]*
6. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı nice bülbüli **giryān** güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [giryān,]*

giryān ol: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

1. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice **giryān oldı** kim
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [giryān oldı, -dı]*
2. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur yine **giryān olduġuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 6). [giryān olduġuñ, -duġ, -uñ]*

3. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde **giryān olmasun** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [giryān olmasun, -ma, -sun]*

4. Her ḳaçan yārüñ yüzin görsem gözüm **giryān olur**
Yılda bir bayram olur anda daḥı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 1). [giryān olur, -ur]*

girye: *Gözyaşı. II Ağlama.*

1. Yūsufı görmegile **giryeden** aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 7). [giryeden, -den]*

2. Giryem dükenmez iki gözüm ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [giryem, -m]*

girye ile: *Gözyaşı ile.*

1. Ben ölüp şöyle ki bu **girye ile** ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 3). [girye ile, -ile]*

girye ḳıl: *Ağlamak.*

1. Fer virür bārān-ı raḥmet nev-bahār-ı ʿömrüme
Ḳarşısında **girye ḳılsam** ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 6). [girye ḳılsam, -sa, -m]*

girye-i hūnīn: *Kanlı gözyaşı.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [girye-i ḫūnīnümüz, -ü, -müz]*

ġış: *Aldatma, hile.*

1. Şafā bezmin dilerseñ ġıll u **ġışdan** ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [ġışdan, -dan]*

gīsū: *Omuz üstüne dökülen saç.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden **gīsū** döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [gīsū,]*

gīsū-yı şeb-reng: *Gece renkli, siyah saç.*

1. Gider **gīsū-yı şeb-rengi** yüzüñ māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [gīsū-yı şeb-rengi, -i]*

gīsū-yı yār: *Sevgilinin saçı.*

1. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eşer
Destümi **gīsū-yı yāra** üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [gīsū-yı yāra, -a]*

git: *Gitmek.*

1. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda **gitdi** bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [gitdi, -di]*

git: *Gitmek, yapmak.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn **gitdügi** vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [gitdügi, -düg, -i]*

git: *Gitmek, ayrılmak.*

1. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 2). [gitmez, -mez]*

2. Behiştī **gitmez** ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān vaṭandan ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 9). [gitmez, -mez]*

3. Çü **gitdüñüz** yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna şıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [gitdüñüz, -dü, -ñüz]*

4. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil **gitdi** senüñ ḫādiş̲eden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [gitdi, -di]*

5. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup **gitmez** Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 10). [gitmez, -mez]*

6. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [gitdi, -di]*

git: *Gitmek, varmak.*

1. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda **gitdi** bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 7). [gitdi, -di]*

2. Ş̲evāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey

vāʿiẓ
Ḥicāza **gitse** ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 6). [gitse, -se]*

3. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine **gitdüm** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [gitdüm, -dü, -m]*

git: *Girmek, kaçmak.*

1. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere **gitmiş** megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [gitmiş, -miş]*

git: *Uğramak, yolunu aşındırmak.*

1. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür **gitmek** gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [gitmek, -mek]*

git: *Gitmek, yok olmak.*

1. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 1). [gitmedi, -me, -di]*

2. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp **gitdi** hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [gitdi, -di]*

3. Dökilüp **gitse** eşküm gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 3). [gitse, -se]*

git: *Gitmek. II Tercih etmek.*

1. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn **gitdi** ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [gitdi, -di]*

2. Kūh-ı cünūna **gitme** göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 7). [gitme, -me]*

giy: *Giyilen giysi.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir **giydügi** sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 6). [giydügi, -düg, -i]*

giy: *Giymek, takmak.*

1. Her kim ki tāc-ı ʿışḳı **giye** iḫtiyār ile
Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 3). [giye, -e]*

2. Ol şeh-i ḫūbān **giyelden** başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [giyelden, -elden]*

3. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin **giydi**
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [giydi, -di]*

4. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [giymezdi, -mez, -di]*

giy: *Giymek. II Erişmek.*

1. Levlāke ḫılʿatin **giyene** olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 73). [giyene, -en, -e]*

giy: *Giymek, bürünmek.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ **giyüp** olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [giyüp, -üp]*

2. Çıḳsa kūyından semendile **giyüp** laʿlīn ḳabā
Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [giyüp, -üp]*

3. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aẓḥāda
Ṣalınmaġa yeñi bayrami **giydi** serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [giydi, -di]*

4. Câme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki **giydigüm**
Ṣayda geldük de şikār itdüm kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 3). [giydigüm, -dig, -üm]*

5. Câme-i sebz **giyüp** kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 3). [giyüp, -üp]*

6. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz **giydi** her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3). [giydi, -di]*

7. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet **giymiş**
Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [giymiş, -miş]*

8. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
Olmış siyāh kisve **giyüp** ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [giyüp, -üp]*

9. Ḳabā **giysün** diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 5). [giysün, -sün]*

10. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh **giydügi** yeter Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 3). [giydügi, -düg, -i]*

11. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḫullesin **giymiş** kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 2). [giymiş, -miş]*

12. ʿIşḳuñ imāmesini ben **giymişem** cihānda Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 9). [giymişem, -miş, -em]*

13. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin Gedā libāsı **giyer** pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 10). [giyer, -er]*

14. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ **giydüm** melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [giydüm, -dü, -m]*

15. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [giy,]*

giyāh: *Ot.*

1. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış **giyāha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [giyāha, -a]*

2. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi **giyāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 8). [giyāh,]*

3. ʿīş ü işret ḳıl diyü ṣaḥn-ı çemende her **giyāh**
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 5). [giyāh,]*

giyāh-ı deşt: *Çölün otu.*

1. Mecnūn **giyāh-ı deşte** ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [giyāh-ı deşte, -e]*

giyāh-ı ḫuşkveş: *Kuru ot.*

1. Cihān-sūz-ı derūnından **giyāh-ı ḫuşkveş** yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 79). [giyāh-ı ḫuşkveş, -veş]*

ġıybet eyle: *Gıybet etmek, arkasından konuşmak.*

1. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin Yüzine daḫı direm ṣanmañ ki **ġıybet eylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 6). [ġıybet eylerem, -r, -em]*

giydür: *Giydirmek.*

1. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz Bikr-i ḫayāle **giydürelüm** bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 10). [giydürelüm, -elüm]*

2. Fürḳat bu benüm egnüme **giydürdügi** şāli ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 1). [giydürdügi, -düg, -i]*

givür: *Giydirmek.*

1. Kebāb-ı bezmüñi ıṣlāḥa lāyıḳ oġlandur Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 8). [giyürseler, -se, -ler]*

gizle: *Gizlemek, sırlamak, saklamak.*

1. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 10). [gizle,]*

2. Ruḫlaruñ şemʿin niçün **gizlersin** ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [gizlersin, -r, -sin]*

gizli: *Gizli, saklı.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile Ḫāṭıruñ vīrānesinde **gizlidür** genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 8). [gizlidür, -dür]*

2. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [gizlidür, -dür]*

gizlü: *Gizli, saklı.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden **gizlüce** görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [gizlüce, -ce]*

2. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar menem
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra*

1). [gizlü,]

gizlü ḳapaklı: *Gizli kapaklı.*

1. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 7). [gizlü ḳapaklı,]

göge aġ: *Göğe yükselmek, göklere ulaşmak.*

1. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳına her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile **göge aġan** duʿālar ḥaḳḳıçün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 4). [göge aġan, -an]

göge çıkar: *Göğe çıkarmak. II Abartmak.*

1. Düşmen niçün **göge çıḳarur** dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 3). [göge çıḳarur, -ur]

göge çık: *Gökyüzüne çıkmak, yükselmek.*

1. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle **göge çıḳdı** yine
Ṣanma ʿīsī-nefes olduġumuz buldı s̲übūt
(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 7). [göge çıḳdı, -dı]
2. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum **göġe çıḳmaḳ** istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [göġe çıḳmaḳ, -maḳ]*

göge uçur: *Yükseltmek, havalandırmak.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi **göge uçurduñ** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 2). [göge uçurduñ,]*
2. Ḥaddüñe beñzer ne yeri var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini **göge uçurur** ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 10). [göge uçurur, -ur]*

gögerd: *Göğermek, morarmak, mavileşmek.*

1. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 1). [gögerdüp, -üp]*

gögs: *Göğüs, bağır.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi **gögsüñe** ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [gögsüñe, -üñ, -e]*

gögsüm ger: *Göğsünü germek. II Hedef olmak.*

1. Ġurūrumdan n'ola **gögsüm gerersem** deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 7). [gögsüm gerersem, -er, -se, -m]*

gögüs ṭut: *Göğüs tutmak.*

1. Ey Behiştī baña ol ṣūḥ-nigār itdügi nakş
Sūzen-i cevre **gögüs ṭutana** örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 10). [gögüs ṭutana, -an, -a]*

gök: *Gökyüzü, sema.*

1. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
Yaġsa **gökden** başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 8). [gökden, -den]*
2. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 4). [gökde, -de]*
3. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [gökler, -ler]*
4. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme **gökde** melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [gökde, -de]*
5. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş **gökde** mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [gökde, -de]*
6. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [göklerde, -ler, -de]*
7. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde **gökde** yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [gökde, -de]*

gökce: *Mavi, yeşil. II Taze. II Güzel, şirin, genç sevgili..*

1. Peykān-ı ḥadengüñ kim per bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir **gökce** gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 6). [gökce,]*

gökçek: *Güzel, hoş.*

1. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o ne **gökcek** kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra*

4). [gökcek,]

2. Gel ol serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi **gökcek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 2). [gökcek,]*

3. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün **gökcek**
Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 3). [gökcek,]*

gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña: *Beddua ifadesi. II Gökte bulut yok iken yıldırım insin başına.*

1. Yār işiginde raḳībā ideyin şöyle fiġān
Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 8). [gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña,]*

gökde uçarsa düşmenüñ iʿtimād itme: *Düşmanın gökte uçsa da itimat etme.*

1. Gökde uçarsa düşmenüñ itme iʿtimād
Cennetde olsa eyleme şeyṭāna iʿtiḳād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 1). [gökde uçarsa düşmenüñ iʿtimād itme, -ar, -sa-me-üñ]*

gökden in: *Gökten inmek, gökten gelmek.*

1. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
Bu meṣeldür kişinüñ **gökden inermiş** laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [gökden inermiş, -er, -miş]*

göklere çıḳmaz mı: *Yükselmek, yücelmek.*

1. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 6). [göklere çıḳmaz mı, -maz, -mı]*

göklere çık: *Yükselmek, yücelmek.*

1. Medḥile **göklere çıḳmış** ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [göklere çıḳmış, -mış]*

gölge: *Gölge. II Kudret.*

1. Gel ol serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda **gölgesi** gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 2). [gölgesi, -s, -i]*

gömgök it: *Çürütmek, morartmak.*

1. Dögünüp **gömgök itdi** cismini sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [gömgök itdi, -di]*

gömgök ol: *Mosmor olmak, çürümek.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum **gömgök olduġı**
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 5). [gömgök olduġı, -duġ, -ı]*

ġoncaveş: *Gonca gibi.*

1. Ġoncaveş göñlümden aṣlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña niçe dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 1). [ġoncaveş, -veş]*

ġonca: *Gülün açılmamış hali, tomurcuk.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [ġoncanuñ, -n, -uñ]*

2. Ṣordum dehān-ı dil-beri gülşende **ġoncaya**
Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 7). [ġoncaya, -y, -]*

3. Aġzı sırrın **ġonca** laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [ġonca,]*

4. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanzīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [ġonca,]*

5. Yüzümüze gel e baḳmadı **ġoncamuz** hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 9). [ġoncamuz, -muz]*

6. Hem-dem olmış **ġoncalarla** ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 3). [ġoncalarla, -lar, -la]*

7. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 7). [ġonca,]*

8. Dehānuñ **ġoncadan** ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 1). [ġoncadan, -dan]*

9. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān

itdiler
Ġoncalar ser-mest olup çāk-i girībān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 2). [ġoncalar, -lar]*

10. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun diyü
Jālelerden **ġoncanuñ** aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 6). [ġoncanuñ, -n, -uñ]*

11. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [ġonca,]*

12. Menem bir **ġoncanuñ** ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [ġoncanuñ, -n, -uñ]*

13. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi **ġonca** ber-ṣaʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 1). [ġonca,]*

14. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [ġonca,]*

15. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḫayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 5). [ġoncaveş, -veş]*

16. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür **ġonca**
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [ġonca,]*

17. Ġoncañı kim ḫārlar içinde ḫandān eyledüñ
Göñlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 1). [ġoncañı, -ñ, -ı]*

18. Gözüñe öykünüp lāf urdı nergis
İşidüp **ġonca** didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 6). [ġonca,]*

19. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek
Ġonca gibi yüzini virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 10). [ġonca,]*

20. Ḫār-ı ġamda **ġonca** gibi göñlüm açmazdı ṣabā
İrmese būy-ı teraḥḥum sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 7). [ġonca,]*

21. Gülşenüñ beñzeri yoḳ laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 2). [ġonca,]*

22. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 1). [ġoncayı, -y, -ı]*

23. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni murġ-ı çemen kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 1). [ġonca,]*

24. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül **ġoncası** degül dil şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [ġoncası, -s, -ı]*

25. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 2). [ġoncalar, -lar]*

ġonca: *Sevgilinin küçük, kapalı dudağı. II Öpücük.*

1. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne **ġonca** ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 10). [ġonca,]*

ġonca: *Gonca. II Sevgilinin ağzı.*

1. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür ol **ġonca** dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [ġonca,]*

2. Ġoncada şeb-nem degüldür görinen her ṣubḥ-dem
Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 7). [ġoncada, -da]*

3. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda zībā **ġoncalar** peydā
İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 7). [ġoncalar, -lar]*

4. Bāġa varduḳca yer yüzi gül ile
Bir lebi **ġonca** zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 8). [ġonca,]*

ġonca: *Gonca. II Genç sevgili.*

1. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile çemende **ġoncalar** hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 6). [ġoncalar, -lar]*

2. Bikriken gülşende ḫamli ẓāhir olmış **ġoncanuñ**
İşidüp anı Behiştī bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 9). [ġoncanuñ, -n, -uñ]*

3. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer **ġonca** bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 2). [ġonca,]*

4. Ġonca bikre zeyn ider meşşāṭa-i bād-ı sabā
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile

(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [ġonca,]

5. Bāġda muẕḥiklik idüp **ġoncayı** ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [ġoncayı, -y, -ı]*
6. Bir **ġoncaya** göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül dil şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 5). [ġoncaya, -y, -a]*
7. Güşāde olmaya dil **ġoncası** gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 5). [ġoncası, -s, -ı]*
8. Uyuriken olup gülşende şeb-nem
Behiştī **ġoncanuñ** aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 10). [ġoncanuñ, -n, -uñ]*

ġonca mı: *Gülün açılmamış hali, tomurcuk.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış **ġonca mıdur** kim
Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 3). [ġonca mıdur, -dur]*

ġonca-i bī-ḫār: *Dikensiz gonca.*

1. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin
Ġayri bülbülleriñe **ġonca-i bī-ḫār** olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 8). [ġonca-i bī-ḫār,]*

ġonca-i gül: *Gül goncası.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre ḳızıl dīvāneñ
Bāġda **ġonca-i gül** mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 4). [ġonca-i gül,]*

ġonca-i ḫandān: *Neşeli, mutlu gonca. II Açılmış gül. II Gülümseyen sevgili.*

1. Gül-ʿiẕārum ʿacebā niçe dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu **ġonca-i ḫandānı** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 8). [ġonca-i ḫandānı, -ı]*
2. Ṣararup nergisleyin bīmār u dil-teng olmasun
Gül gibi gülmek yaraşur **ġonca-i ḫandānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 4). [ġonca-i ḫandānuma, -um, -a]*
3. Fer virür bārān-ı raḥmet nev-bahār-ı ʿömrüme
Ḳarşısında girye ḳılsam **ġonca-i ḫandānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 6). [ġonca-i ḫandānumuñ, -um, -uñ]*

ġonca-i ḫoş-bū: *Güzel kokulu gonca.*

1. Bülbülüñ burnı dibinde **ġonca-i ḫoş-bū** velī
Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 5). [ġonca-i ḫoş-bū,]*

ġonca-i zībā: *Süslü gonca.*

1. Baña bir **ġonca-i zībā** gelür her dest-i rengīnüñ
Ṣalaldan gül-bün-i ʿışḳuñ zemīn-i sīnede pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 5). [ġonca-i zībā,]*

ġonce-i gülşen: *Gül bahçesinin goncası.*

1. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [ġonce-i gülşen,]*

gönder: *Yollamak, fırlatmak.*

1. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [gönder,]*

gönder: *Göndermek, yollamak.*

1. Çārsū-yı derūnuma **gönder**
Anda tīrüñ senüñ ziyāde geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 3). [gönder,]*
2. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 5). [gönderürseñ, -ür, -se, -ñ]*

gönder: *Göndermek. II İzin vermek.*

1. Ben ḳuluñ **gönder** raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [gönder,]*

göñl: *Gönül, kalp.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola **göñlüm** gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [göñlüm, -üm]*
2. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm **göñlüm** gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [göñlüm, -üm]*
3. Göñlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [göñlümüz, -ümüz, -]*

4. Yaşum cūş itdüren **gönlümdeki** ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 7). [gönlümdeki, -üm, -de, -ki]*

5. Gönlüm senüñle ben yalıñuz ḳaldum ey ḥabīb
Düşmenlerüm de bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 1). [gönlüm, -üm]*

6. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli gözüm
Bir ḥastedür ki **gönlüm** ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 4). [gönlüm, -üm]*

7. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı **gönlüm**
ıẕṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [gönlüm, -üm]*

8. İşigüñde göricek itlerüñi **gönlüm** dir
Bunlaruñ devletidür insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 5). [gönlüm, -üm]*

9. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm **gönlüm** ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [gönlüm, -üm]*

10. İʿtimād itme ki **gönlüm** rāz-ı ḫüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 9). [gönlüm, -üm]*

11. Ṣu gibi **gönlüm** gözüm saña nice meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [gönlüm, -üm]*

12. Virme dünyāya Behiştī ḫaẕer it **gönlüñi** kim
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [gönlüñi, -üñ, -i]*

13. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḫaẕẕ ider **gönlüm**
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḫmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [gönlüm, -üm]*

14. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden incinür
Gāh olur **gönlüm** zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [gönlüm, -üm]*

15. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān **gönlümüz**
maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [gönlümüz, -ü, -müz]*

16. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend ister
Gönlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 2). [gönlüm, -üm]*

17. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa **gönli** Çoḳdan berü Behiştī divānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 13). [gönli, -i]*

18. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese **gönlüm**
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 7). [gönlüm, -üm]*

19. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi **gönli** ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [gönli, -i]*

20. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin **gönlüm** ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 4). [gönlüm, -üm]*

21. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını **gönlinde** Behiştī
Ṣu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [gönlinde, -i, -n, -de]*

22. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm **gönlüm** ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [gönlüm, -üm]*

23. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Gönli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [gönli, -i]*

24. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan **gönlüm**
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [gönlüm, -üm]*

25. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan **gönlüm**
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [gönlüm, -üm]*

26. Ġoncaveş **gönlümden** aṣlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña niçe dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 1). [gönlümden, -üm, -den]*

27. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı **gönlüm** cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [gönlüm, -üm]*

28. Ġoncañı kim ḫārlar içinde ḫandān eyledüñ
Gönlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 2). [gönlümi, -üm, -i]*

29. Āhumla **gönlüñ** āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [gönlüñ, -üñ]*

30. Ne cemʿiyyetde **göñlüm** ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [göñlüm, -üm]*

31. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen **göñlüñdeki** ġamdur
Behiştī ġāfil olma çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 9). [göñlüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

32. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa **göñlünde** ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [göñlünde, -ü, -n, -de]*

33. Ey Behiştī ḫüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [göñlü, -ü]*

34. Buñ deminde yolına virdüm bükā **göñlüm** velī
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [göñlüm, -üm]*

35. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur **göñlüm**
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [göñlüm, -üm]*

36. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur **göñlüm**
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [göñlüm, -üm]*

37. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [göñlüm, -üm]*

38. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 6). [göñlüm, -üm]*

39. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 8). [göñlüm, -üm]*

40. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan mānend
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur **göñlüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 10). [göñlüm, -üm]*

41. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan
Göñlümüz eglenmez uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 2). [göñlümüz, -ü, -müz]*

42. Göñlüm eglenmez varup görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [göñlüm, -üm]*

43. Ġamuñla şöyle meʾnūsem ki **göñlüm**
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [göñlüm, -üm]*

44. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī **göñlüm**
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [göñlüm, -üm]*

45. Sensüz kimüñle eglene āvāre **göñlüm** āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 1). [göñlüm, -üm]*

46. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup **göñlüm** ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [göñlüm, -üm]*

47. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ **göñlünde** eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 10). [göñlünde, -ü, -n, -de]*

48. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı **göñlüm** baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [göñlüm, -üm]*

49. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ **göñlüm** oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [göñlüm, -üm]*

50. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budaġına
Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 2). [göñlüm, -üm]*

51. Göñlüm ṣafāda olalı mānend-i āyine
Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 1). [göñlüm, -üm]*

52. Żabṭ eyle **göñlüñi** diyü emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [göñlüñi, -üñ, -i]*

53. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum **göñlüm** ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [göñlüm, -üm]*

54. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi **göñlüm** egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [göñlüm, -üm]*

55. Dehenüñ fikrini **göñlümde** kimesne göremez
Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 7). [göñlümde, -üm, -de]*

56. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar şu gibi **gönlüm** ṣāfī
Ki ṣafā ehli olan derde degişmez ṣāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 1). [gönlüm, -üm]

57. Gönlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu yaşum ki zeyn ide dāmānum üstini
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 5). [gönlümde, -üm, -de]

58. Vaṣluñdan ıraġ eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Gönlümde ezelden budur ey dost temennā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 48). [gönlümde, -üm, -de]

59. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise **gönlüñde** sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 21). [gönlüñde, -üñ, -de]

60. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm var
Ne **gönlümde** ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [gönlümde, -üm, -de]*

61. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde **gönlüm** degme bir yārānla eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [gönlüm, -üm]*

gönl: *Gönlünce, gönlünün isteğince.*

1. Gönlünce ġam u derd olana ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [gönlünce, -ünce]*

gönli iste: *İstemek, arzulamak.*

1. Tīġile yā tīr-i müjġānile öldürsün beni
Mānīʿ olmañ gönli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 6). [gönli isterse, -r, -se]*

gönli kara: *Gönlü kara, sıkıntılı, darda.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara gönli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [gönli ḳara,]*

gönli murġ: *Kuşun gönlü.*

1. Her denīnüñ **gönli murġın** çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 3). [gönli murġın, -ın]*

gönlin aç: *Gönlünü açmak, ferahlatmak, huzur vermek.*

1. Ādemün **gönlin açar** ġurbetde yādı Çorlunuñ
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 3). [gönlin açar, -ar]*

gönline gel: *Hatırlamak.*

1. Gönline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 7). [gönline gelmez, -mez]*

gönlini al: *Gönlünü almak.*

1. Almaġa irdüginüñ gönlini ʿār eylemeyüp
Bulduġı mülket-i vīrāneye sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 5). [gönlini almaġa, -maġ, -a]*

gönlü büyük ol: *Gönlü geniş olmak.*

1. Gönlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ
Zīrā ki degme yerlere ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 9). [gönlü büyük olursa, -ur, -sa]*

gönlücek ol: *Gönlü olmak, razı olmak.*

1. Ḳoynuma girdi Behiştī gice **gönlücek olup**
Būse almaġa rıżā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 9). [gönlücek olup, -up]*

gönlüm aç: *Neşelendirmek, ferahlatmak.*

1. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi **gönlüm açmazdı** ṣabā
İrmese būy-ı teraḥḥum sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 7). [gönlüm açmazdı, -maz, -dı]*

gönlüm al: *Kendine âşık etmek, bağlamak, ilgi göstermek.*

1. ʿĀṣıḳlar arasında faḫrum yeri oldur kim
Gönlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 8). [gönlüm alan, -an]*

2. Sevsem Behişti bir güzeli yād olur hemān
Gönlüm alınca bir iki gün āşinā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 10). [gönlüm alınca, -ınca]*

gönlüm düş: *Sevdalanmak, âşık olmak.*

1. Düşdi gönlüm saña dil-ber içinde nice ola
Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 3). [gönlüm düşdi, -di]*

gönlüm gözüm rūşen id: *Gönlü gözü açmak.*

1. Ey şeb-i ġamda benüm **gönlüm gözüm rūşen iden**
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 7). [gönlüm gözüm rūşen iden, -en]*

gönlüme getür: *Gönülden geçirmek, istemek, dilemek.*

1. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
   Getürdüm gönlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [gönlüme getürdüm, -dü, -m]*

gönlümi düşür: *Gönlünü düşürmek, âşık olmak.*

1. Sensüzin gönlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
   Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 5). [gönlümi düşürür, -ür]*

gönlün egle: *Gönül eğlemek, gönlünü avutmak.*

1. Ney ne lāzım ṣadā-yı bülbül ile
   Gönlün egler çemende ʿāṣıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 10). [gönlün egler, -r]*

gönlüñ vir: *Gönül vermek, gönlünü kaptırmak.*

1. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
   Uyduñ hevāya gönlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 10). [gönlüñ virdüñ, -dü, -ñ]*

gönlüñ yap: *Gönül yapmak.*

1. Ey Behiştī geldi gönlüñ şehrini yapdı ḫayāl
   Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 9). [gönlüñ yapdı, -tı]*

gönlüne gir: *Kalbine girmek, kalbinde yer etmek.*

1. Bilsem raḳīb yārüñ gönlüne nice girdi
   Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [gönlüne girdi, -di]*

gönlüne ṭokun: *Âşık etmek, tesir etmek.*

1. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ **gönlüne ṭokunduñ**
   Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [gönlüne ṭokunduñ, -du, -ñ]*

gönlüne yol bul: *Gönlüne yol bulmak.*

1. Ol cürʿa bugün şol ḳadar ide bī-ḫod
   Kim **gönlüne yol bulmaya** endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 60). [gönlüne yol bulmaya, -ma, -y, -a]*

gönlüñi yık: *Üzmek, gücendirmek.*

1. Gönlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
   Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [gönlüñi yıḳsa, -sa]*

gönlüni yumışdur: *Gönlünü kaptırmak.*

1. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana gönlüni
   Gösterseñe ey dil ṭaş kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 3). [gönlüni yumışdur, -mış, -dur]*

gönül: *Ey gönül.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
   İrişdi cilve eyyāmı **gönül** demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [gönül,]*
2. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz **gönül**
   Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [gönül,]*

gönül: *Gönül, kalp.*

1. Özler **gönül** viṣālüñi irmek muḥāl aña
   Eglence ola gibi ölince bu ḥāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [gönül,]*
2. Ġam **gönül** ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
   Anı feṯḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [gönül,]*
3. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez **gönül**
   Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [gönül,]*
4. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā Virdi **gönül** ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 10). [gönül,]*
5. Çün ġamuñla itdi **gönül** şöyle imtizāc
   Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [gönül,]*
6. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
   Bu **gönül** murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [gönül,]*
7. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez **gönül**
   ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 5). [gönül,]*
8. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre **gönül**
   Bir büyük cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 9). [gönül,]*
9. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş

Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behişt Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [göñül,]*

10. Her ne şāhı kim **göñül** dil taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behişt Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [göñül,]*

11. Ġanī **göñüllü** şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behişt Dîvânı, Gazel 127, Mısra 5). [göñüllü, -lü]*

12. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez
Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behişt Dîvânı, Gazel 138, Mısra 5). [göñül,]*

13. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behişt Dîvânı, Gazel 149, Mısra 6). [göñül,]*

14. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behişt Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [göñül,]*

15. ʿIşḳ ile ġam **göñülde** hem-ḫānedür nedendür
ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür nedendür *(Behişt Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [göñülde, -de]*

16. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler **göñül**
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behişt Dîvânı, Gazel 171, Mısra 7). [göñül,]*

17. Sevdügüñle sevindi cān u **göñül**
Gerçi çoḳdan berü melūl idiler *(Behişt Dîvânı, Gazel 172, Mısra 5). [göñül,]*

18. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behişt Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [göñül,]*

19. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behişt Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [göñül,]*

20. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse
Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki **göñül** sulṭāndur *(Behişt Dîvânı, Gazel 188, Mısra 4). [göñül,]*

21. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behişt Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [göñül,]*

22. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [göñül,]*

23. Her şāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme **göñül** furṣatı kim dem deme irmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [göñül,]*

24. Gülşende **göñül** iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 207, Mısra 7). [göñül,]*

25. Gördüñ ki **göñül** yāra varup güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behişt Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [göñül,]*

26. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lāle-gūn olmış *(Behişt Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [göñül,]*

27. Ḳara gözlerle şikār itdi **göñüller** murġını
Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behişt Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [göñüller, -ler]*

28. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behişt Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [göñül,]*

29. Ummasun ʿışḳa esīr olan **göñül** ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behişt Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [göñül,]*

30. Güç gelmesün **göñül** saña şeydā geçindügi
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 249, Mısra 5). [göñül,]*

31. Hergün **göñülde** bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [göñülde, -de]*

32. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe **göñül** ṣaḳın
Sen leẕẕetini ṣoñra bilürsin bu ʿālemüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 268, Mısra 7). [göñül,]*

33. Ser-i serv üzre gördükce **göñül** mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [göñül,]*

34. Āzādelik vilāyetine pādişāh iken
Bir ẓālime **göñül** beni sen bende eyledüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 292, Mısra 8). [göñül,]*

35. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behişt Dîvânı, Gazel*

293, Mısra 4). [göñül,]

36. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol
(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [göñül,]

37. Göñülde kim ki yer açmazsa rāy-ı ebrūña
Ola bu dār-ı fenāda şükūfe-i çengāl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 7). [göñülde, -de]

38. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür **göñül**
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [göñül,]*

39. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür **göñül**
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [göñül,]*

40. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [göñül,]*

41. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [göñül,]*

42. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [göñül,]*

43. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [göñül,]*

44. Ey Behiştī eylenürdi bu **göñül**
Rūy-ı yār olsa naẓargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 9). [göñül,]*

45. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 3). [göñül,]*

46. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [göñül,]*

47. İʿtimād itme cihāna murġ-ı zīreksin **göñül**
Bu dıraḫt-ı bī-s̱ebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7). [göñül,]*

48. Variken ḫaddüñ **göñül** gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [göñül,]*

49. Her şeb lebüñ **göñülden** çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [göñülden, -den]*

50. Şikāyet eyleme ḳatı **göñüllüdür** diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [göñüllüdür, -lü, -dür]*

51. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden duʿā alsun
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm **göñül** gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 8). [göñül,]*

52. Tāze tāze lāle-ḫadlerle **göñül** ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 3). [göñül,]*

53. Biñ cefā itsün **göñül** geçmez leb-i cānāndan
Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 1). [göñül,]*

54. Yegdür **göñül** cefāya taḥammül ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [göñül,]*

55. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme ke̲ṣret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 5). [göñülde, -de]*

56. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre **göñül** Mışrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [göñül,]*

57. Şöyle ḳapdı kim **göñül** murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [göñül,]*

58. Laʿl-i cān-sūz **göñül** meyl-i mey-i nāb eylese
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 1). [göñül,]*

59. İnanma āteşe el çek **göñül** şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi şāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [göñül,]*

60. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīş olma **göñül** kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [göñül,]*

61. Ṭıfl-ı nā-bāliġā şorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse **göñül** saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [göñül,]*

62. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār

olsa
Ḳasāvetler perākende **gönüller** ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 2). [göñüller, -ler]*

63. Göñül pāk olıcaḳ ṭaʿn-ı ʿavāma iʿtibār olmaz
Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 7). [göñül,]*

64. İrmesün gülzār-ı ʿālemde **göñül** maḳṣūdına
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [göñül,]*

65. Ġamlar ṭaġılmasun mı **göñülden** ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [göñülden, -den]*

66. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme **göñül** bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [göñül,]*

67. Yār işiginde **göñül** derbāna beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 1). [göñül,]*

68. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi **göñül**
Bu gice düşde Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 9). [göñül,]*

69. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [göñüller, -ler]*

70. Ġamuñla şöyle alışmış **göñül** kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [göñül,]*

71. Kūh-ı cünūna gitme **göñül** kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 7). [göñül,]*

72. Żabṭ eyle **göñül** ḫānesini şerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [göñül,]*

73. Gitdi ser-gerdān **göñül** irmezse zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [göñül,]*

74. Göñül sāfī cevāb ister lebüñden
Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 1). [göñül,]*

75. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler **göñül**
İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [göñül,]*

76. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur **göñül**
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz mi<u>s</u>li yoḳ birdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [göñül,]*

77. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur **göñül**
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz mi<u>s</u>li yoḳ birdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [göñül,]*

78. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür **göñül**
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [göñül,]*

79. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür **göñül**
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [göñül,]*

80. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür **göñül**
Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 5). [göñül,]*

81. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [göñül,]*

82. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur **göñül**
Bir ṣaçı Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [göñül,]*

83. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 20). [göñül,]*

84. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet siḥre māhirdür **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [göñül,]*

85. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste **göñül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 24). [göñül,]*

86. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ ṣīveñ görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 1). [göñül,]*

<u>göñül:</u> *Gönül. II İnsan.*

1. Göñül ʿālemde erbāb-ı ḥamiyyet
Olursa ġayra itmez ʿarż-ı ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 1). [göñül,]*

gönül: *Gönül. II Âşık.*

1. Ḥarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki hemān
   Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 6). [göñüller, -ler]*
2. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse
   Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarṣı āṣiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [göñül,]*

gönül: *İçten.*

1. Gözüme görinügeldükde leb-i cānānum İştiyāḳıyla **gönülden** dimişem oḥ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 2). [göñülden, -den]*

gönül baġla: *Gönül vermek, gönlünü kaptırmak.*

1. Evlāda **gönül baġlama** gülzār-ı fenāda Kim ḳıldı nice bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 43). [göñül baġlama, -ma]*

gönül ṣı: *Gönül kırmak, gücendirmek.*

1. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi **gönül ṣımazuz**
   Gelse gelme dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 3). [göñül ṣımazuz, -maz, -uz]*

gönül yap: *Bir kimseyi hoşnut etmek, memnun etmek, sevindirmek.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
   Ten ġamın çekme **gönül yap** mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [göñül yap,]*

gönül yohsa: *Gönlü olmamak.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme **gönül yoḫsa** hemān
   Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 7). [göñül yoḫsa,]*

gönülcügi düş: *Gönlü düşmek, âşık olmak.*

1. Bir ġoncaya **gönülcügi düşmiş** fütādenüñ Gül ġoncası degül dil şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 5). [göñülcügi düşmiş, -miş]*

gör: *Görmek, idrak etmek.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın nā-dān Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [göremez, -e, -mez]*
2. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh **görüp** felek Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [görüp, -üp]*
3. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
   Meh-liḳālar **gördügümce** ḥaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [gördügümce, -düg, -üm, -ce]*
4. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile Üstüm alup ṭurur **gör** e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [gör,]*
5. ʿĀşıḳlıġum **görür** ḳomaz inkārını ḥasūd İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 1). [görür, -ür]*
6. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı **gör**
   Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 2). [gör,]*
7. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
   Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [gör,]*
8. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
   Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [gör,]*
9. Çenārı **gör** elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
   Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 7). [gör,]*
10. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ Ḥüsn ṣūretde **görüp** her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [görüp, -üp]*
11. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī **gör** e Naẕm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 9). [gör,]*
12. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*
13. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
    Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [gör,]*
14. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 3). [gördüler, -dü, -ler]*
15. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı **gör**
    Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 2).*

[gör,]

16. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [gör,]*

17. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 10). [gör,]*

18. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 12). [gör,]*

19. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ **göreler**
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [göreler, -e, -ler]*

20. Celālüñ **görmeyen** cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [görmeyen, -me, -y, -en]*

21. Görinmezsin baña **gördüm** ʿadem mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [gördüm, -dü, -m]*

22. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
Velī **görseñ** nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [görseñ, -se, -ñ]*

23. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın **göremez** dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 2). [göremez, -e, -mez]*

24. Her başīretsüz ne bilsün ḫadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 4). [görmege, -meg, -e]*

25. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 1). [görüp, -üp]*

26. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ **göre** erbāb-ı başīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 23). [göre, -e]*

27. Gösterme ḫasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek **görse** ḫarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [görse, -se]*

28. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [gördün, -dü, -n]*

29. Genc-i maḫfī olsa yanında degül vīrānece
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 24). [görmeyüp, -me, -y, -üp]*

30. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla **görür** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 22). [görür, -ür]*

gör: *Görmek, tanımak.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda **görmedüm** ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

2. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim maḥbūb
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

gör: *Görmek, temaşa etmek.*

1. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ **gören** dir
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [gören, -en]*

2. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳılʿAdnʿe gir dīdārı **gör**
Vādi-i hicrānı seyreyleʿaẕābeʿn-nār"ı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [gör,]*

3. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [gör,]*

4. Ser-i serv üzre **gördükce** göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [gördükce, -dükce]*

5. Meger ey laʿl-i yāri **görüp** īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [görüp, -üp]*

6. Gel ey ṣūfī siyāhın **görmek** isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [görmek, -mek]*

7. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki **gördüñ** ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 9). [gördüñ, -dü, -ñ]*

8. N'ola dil olsa giriftār ḫālini **göricek**
Ṣikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9).*

[göricek, -icek]

9. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle oldum reşk-i ḥayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [görelden, -elden]*
10. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [göricek, -icek]*
11. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀṣıḳ cününa düşmese olmaz bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 9). [görse, -se]*
12. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ
Seni **gördükde** bilmezem n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 10). [gördükde, -dükde]*
13. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola **görmege** meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [görmege, -meg, -e]*
14. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī **görmege**
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 1). [görmege, -meg, -e]*
15. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca **görem** sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 4). [görem, -em]*

gör: *Görmek. II Gönül vermek.*

1. Görmeyeydüm n'olaydı ol periyi
Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 7). [görmeyeydüm, -me, -y, -e, -y, -dü, -m]*

gör: *Görmek. II İşitmek.*

1. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda **gördüñ** ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 8). [gördüñ, -dü, -ñ]*

gör: *Görmek, tanık olmak.*

1. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [gör,]*
2. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile **görüp** münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [görüp, -üp]*
3. Ol deme irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim **görem** ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 4). [görem, -em]*
4. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek
Kim **görmedi** kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [görmedi, -me, -di]*
5. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet **gördük**
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet **gördük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 1). [gördük, -dü, -k]*
6. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān
Ḫāriku'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet **gördük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 4). [gördük, -dü, -k]*
7. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını **gördüm** tirāş itmiş yine
Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 3). [gördüm, -dü, -m]*
8. Dün gice āhumı **gördüm** beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [gördüm, -dü, -m]*
9. Ben müselmāna Behiştī **göreli** ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [göreli, -eli]*
10. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer **görmemişsindür** sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [görmemişsindür, -me, -miş, -sin, -dür]*
11. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin ṣol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [göreyin, -eyin]*
12. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [gördüm, -dü, -m]*

gör: *Görmek, ziyaret etmek.*

1. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 9). [görmege, -meg, -e]*

gör: *Görmek, yaşamak.*

1. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet **gördük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [gördük, -dü, -k]*
2. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān beslersin

Sāyesinde ne **görürsin** ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 2). [görürsin, -ür, -sin]*

3. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa kūy-ı yārdan Āşkāra dünyede **gördüm** ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 10). [gördüm, -dü, -m]*
4. Dem-i ṭūfānda şūfī görmemişdür Merve ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda **gördügüm** şafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [gördügüm, -düg, -üm]*

gör: *Görmek.*

1. Şubḥ-dem yol üzre **gördüm** gücile yürür şabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür şabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [gördüm, -dü , -m]*
2. Şubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür şabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce **görür** şabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [görür, -ür]*
3. Didi bir ʿāşıḳ baña bu cism-i pür-dāġum **görüp**
Derd ü miḥnet çekmede ʿışḳ olsun eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 3). [görüp, -üp]*
4. ʿīdgāh içre şalıncaġı **gören** dolāb ile
Didi kim bunlar hümā şaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 5). [gören, -en]*
5. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [görürseñ, -ür, -, -se, -ñ]*
6. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [göresin, -e, -sin]*
7. Gönlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
Ey dirīġā itmez olduñ **gördügüñce** merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [gördügüñce, -düg, -üñ, -ce]*
8. Ḫalḳ içinde **gördi** yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [gördi, -di]*
9. Yüzüñe baḳup dehānuñ **gördügümce** ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 3). [gördügümce, -düg, -üm, -ce]*
10. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı **göreydi** Yūsuf ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 2). [göreydi, -e, -y, -di]*
11. Yūsufı **görmegile** giryeden aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 7). [görmegile, -meg, -ile]*
12. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni **görse** nic'iderdi Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 8). [görse, -se]*
13. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı **göreli** gözüm
Bir ḥastedür ki göñlüm ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 3). [göreli, -eli]*
14. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ **görüp**
Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḫayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 5). [görüp, -üp]*
15. Dār-ı ġurbetde ġamuñ **gördüm** gezerken yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 1). [gördüm, -dü, -m]*
16. Ẕerrece dünyā yüzini **görmesem** dirseñ eger
Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 5). [görmesem, -me, -se, -m]*
17. İşigüñde **göricek** itlerüñi göñlüm dir
Bunlaruñ devletidür insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 5). [göricek, -icek]*
18. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen **görsen**
ʿIşkuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı şıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [görsen, -se, -n]*
19. Ṣāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā **görse** anı ḳoyup ider ṣālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [görse, -se]*
20. Ḫaṭṭuñ **görince** didi budur nāme-i ecel
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 9). [görince, -ince]*
21. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 4). [görsem, -se, -m]*
22. Ḫüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı **görenlere** lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [görenlere, -en, -ler, -e]*
23. Ḫüsnüñ **görüp** ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 7). [görüp, -üp]*

24. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde **görüp** aġyārı didüm
Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 5). [görüp, -üp]*

25. Bu meşeldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı **gördüm** miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*

26. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ **göricek**
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [göricek, -icek]*

27. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı **gör**
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [gör,]*

28. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [gör,]*

29. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [göricek, -icek]*

30. Yüzini **görsem** Behiştī ṣanuram
Gülşen-i cennet naẕargāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 9). [görsem, -se, -m]*

31. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
Hey ne devā ki anı **gören** mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [gören, -en]*

32. ʿÖmründe ṣūfī **göremez** bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [göremez, -e, -mez]*

33. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge ḳoymışdur
Ṣanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 3). [göreydüñ, -e, -y, -dü, -ñ]*

34. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳṣını **görmez**
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [görmez, -mez]*

35. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne **görüp**
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki ṣanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 5). [görüp, -üp]*

36. Dime ḳaddin **görüp** yāruñ vişāli şehrine irdüm
Söğütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [görüp, -üp]*

37. Ḳaṣd ider ʿuşşāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı **gör** murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [gör,]*

38. Ḳaçan ki **görmese** ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
Sirişk ü āha Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 9). [görmese, -me, -se]*

39. Gözüm yaşını çarḫ revān itse **gören** dir
Bir ʿavret ere ḫīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 7). [gören, -en]*

40. Dir **gören** kūhsār-ı miḫnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 5). [gören, -en]*

41. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār **görür**
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [görür, -ür]*

42. Görüp Behişti didi genc-i ḥüsnüñ ejderini
Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 9). [görüp, -üp]*

43. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben de **görsem** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [görsem, -se, -m]*

44. Gelsün gözümi **görsün** üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 3). [görsün, -sün]*

45. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuşşāḳa kākülüñ
Ḥüsnüñ **görenler** anuñiçün anda bend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 6). [görenler, -en, -ler]*

46. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 3). [göricek, -icek]*

47. Beni **gördükleri** yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen aḥbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 3). [gördükleri, -dük, -ler, -i]*

48. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*

49. Gerdenüñde dir **gören** sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 5). [gören, -en]*

50. Nāgehān ussı gider olsa seni **görüp** raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine şu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [görüp, -üp]*

51. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi **görmeyeli**
Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [görmeyeli, -me, -y, -eli]*

52. Ṣemʿveş meclisde **görsem** bir gice mehtābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [görsem, -se, -m]*

53. Ṣeklen **gören** aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [gören, -en]*

54. Ḳanda **görse** bu leẕẕet ile şeker
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 1). [görse, -se]*

55. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile **görüp** anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 10). [görüp, -üp]*

56. Laʿl-i lebin **gören** kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [gören, -en]*

57. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [görmek, -mek]*

58. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī **görme** ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [görme, -me]*

59. Dişlerüñ dürrin **görüp** şermende olmasun diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [görüp, -üp]*

60. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derdmend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı **gör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [gör,]*

61. Göñül ḳadüñ **görüp** kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [görüp, -üp]*

62. ʿAcīb olmaya **gördükce** ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 9). [gördükce, -dükce]*

63. Beni eşkümle **gördüñse** ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [gördüñse, -dü, -ñ, -se]*

64. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin **görüp**
Her biri ḥayretlerinden naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 3). [görüp, -üp]*

65. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin **gördüñse**
Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 3). [gördüñse, -dü, -ñ, -se]*

66. Ṣāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre **gören** şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [gören, -en]*

67. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 5). [gören, -en]*

68. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 7). [görenler, -en, -ler]*

69. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
Gel bizi **gör** ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 8). [gör,]*

70. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ **görelden** kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṯāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [görelden, -elden]*

71. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [gördüñ, -dü, -ñ]*

72. Ben rūze güni **görsem** ebrūsı hilālini
ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 7). [görsem, -se, -m]*

73. Meyl itmesün Behiştī **gören** iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [gören, -en]*

74. Ḳanlu **göricek** yaşumı raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc aḳçaya ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 7). [göricek, -icek]*

75. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 1). [görse, -se]*

76. Hilālile şihābı **gör** ḫaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [gör,]*

77. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede **gördüm** vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra*

12). [gördüm, -dü, -m]

78. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice ṣol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi **gördüm** vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [gördüm, -dü, -m]*

79. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [görenler, -en, -ler]*

80. Şerāre şanma sen māhı felekde **görmek** eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [görmek, -mek]*

81. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ **görse** eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 8). [görse, -se]*

82. Dün gice rūy-ı yāri **görüp** encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [görüp, -üp]*

83. Gördügi dem didi ʿāşıḳları cānān ṣāf ṣaf
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [gördügi, -düg, -i]*

84. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger **görmese** ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [görmese, -me, -se]*

85. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 8). [görse, -se]*

86. Çeşm-i giryānumı **gördükce** n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 7). [gördükce, -dükce]*

87. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er eḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [göreyin, -eyin]*

88. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ **görüp** üstinde ġubār
Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu ḫayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 3). [görüp, -üp]*

89. Dil yetīmi zenaḫuñ ṭopına cān atdı **görüp**
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oğlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [görüp, -üp]*

90. Leb-i mey-gūnda **görüp** ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 5). [görüp, -üp]*

91. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 5). [göremezsin, -emez, -sin]*

92. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende **görüp** ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [görüp, -üp]*

93. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī **gör** ḥużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [gör,]*

94. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [görmedük, -me, -dü, -k]*

95. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
Añlar mı ḳıymetin **göricek** cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 8). [göricek, -icek]*

96. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u bāduñ
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 2). [göreyin, -eyin]*

97. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet **gördük**
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet **gördük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [gördük, -dü, -k]*

98. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde melāmet **gördük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [gördük, -dü, -k]*

99. Gül ġoncasında jāle **görüp** ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi şermende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 1). [görüp, -üp]*

100. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi **gören**
Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 9). [gören, -en]*

101. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör diyü şīveyle çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 4). [gör,]*

102. Cān riştesin müjeñde dilerdüm **görem** velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [görem, -em]*

103. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp pīrehen daḥı
Her **gördügüñ** ḳabāçe-i ālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 12). [gördügüñ, -düg, -üñ]*

104. Ben rūze-i firāḳı tamām eyledüm **görüp**

Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin güzel güzel
(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 7). [görüp, -üp]

105. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [görmese, -me, -se]*

106. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda **görse** atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 5). [görse, -se]*

107. Seni aġyār ile bir kez **görüp** terk-i diyār itdüm
Eger bir daḫı görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 1). [görüp, -üp]*

108. Seni aġyār ile bir kez görüp terk-i diyār itdüm
Eger bir daḫı **görürsem** ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 2). [görürsem, -ür, -se, -m]*

109. Ey Ḫalīlüm āteş-i ġamda benüm āh itdigüm
Dir **görenler** İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 6). [görenler, -en, -ler]*

110. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir **gören** ʿāşıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 4). [gören, -en]*

111. Çekdigüm derd ü ġamı **gördi** didi pīr-i muġān
Ṣerbet-i bāde ile defʿ olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 7). [gördi, -di]*

112. Ecele şanma Behiştī ola ḥikmet ḫāʾil
Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 10). [göresin, -esin]*

113. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [göreyin, -eyin]*

114. Seg-i kūyuñ tebessümler ider **gördükce** ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuṣṣāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 3). [gördükce, -dükce]*

115. Yüze yüz Muṣṭafāya uġradum
Kaʿbe **gördüm** ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 2). [gördüm, -dü, -m]*

116. Çeşm-i ruḫsāruñı **gördüm** güle raʿnā dimedüm
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 1). [gördüm, -dü, -m]*

117. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın **gördüm**
Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 9). [gördüm, -dü, -m]*

118. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān **göricek**
Ġonca gibi yüzini virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 9). [göricek, -icek]*

119. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde **gören** ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [gören, -en]*

120. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [görüp, -üp]*

121. Gelür şīrāne sīmāsın **gören** kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [gören, -en]*

122. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve mużṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it **gör** temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [gör,]*

123. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḥüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 4). [gören, -en]*

124. Deyr öñünde ḥalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim **görse** hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 2). [görse, -se]*

125. Görmek istersem n'ola olaʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [görmek, -mek]*

126. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı **görüp**
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 9). [görüp, -üp]*

127. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [gördügüñ, -düg, -üñ]*

128. Göñlüm eglenmez varup **görsem** gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [görsem, -se, -m]*

129. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 6).*

[görmedi, -me, -di]

130. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
Uş **göresin** olısar ol daḫı pā-māl-i segān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 6). [göresin, -esin]*

131. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi **görmedüm** teʾsīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 10). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

132. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret bağlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm **görüp** reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [görüp, -üp]*

133. Çihre-i maḳṣūdı **görmek** baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 7). [görmek, -mek]*

134. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi **görsem** ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [görsem, -se, -m]*

135. Ḳapuñda ḳanlu yaşum ṣanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ululer **görüp** utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 8). [görüp, -üp]*

136. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını Nice bilmek yüzini **görmeden** āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [görmeden, -meden]*

137. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi ey nāvek-i yār
Dil-i pür-zaḫmumı **gördükce** geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 6). [gördükce, -dükce]*

138. Sen şu bī-resm ḥarāmīsin eyā çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm gözüm önünde **görür** silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 8). [görür, -ür]*

139. Dem-i ṭūfānda ṣūfī **görmemişdür** Merve ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [görmemişdür, -me, -miş, -dür]*

140. Görüp bāzār-ı ḥüsn içinde bir Yūsuf-liḳāyı ben
Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 1). [görüp, -üp]*

141. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün **gördüm** añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [gördüm, -dü, -m]*

142. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
Ṣan **gördi** rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 2). [gördi, -di]*

143. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [görse, -se]*

144. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [görenler, -en, -ler]*

145. Ḥamlemi **gördi** raḳīb üzre benümçün didi yār
Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [gördi, -di]*

146. Ben melekdür dir isem n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim **gördi** benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 6). [gördi, -di]*

147. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 3). [göreli, -eli]*

148. Her ki sevsün **gören** diyü düzine
Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 1). [gören, -en]*

149. Bülbül olmaġı severseñ **gördügüñ** gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 5). [gördügüñ, -düg, -üñ]*

150. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam çeker iderdüm bağrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 5). [gördükce, -dükce]*

151. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [görsem, -se, -m]*

152. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī **görseñ** Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [görseñ, -se, -ñ]*

153. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm var idi Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 6). [göricek, -icek]*

154. Ben beni aġlar ṣanurdum sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde jāle **gördüm** şu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*

155. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını **gördüm** ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*

156. N’ola yüzüm **gören** yārān fırār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [gören, -en]*

157. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [görince, -ince]*

158. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḥüsn-i edā
Her denī Türki **görürsin** ẕurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [görürsin, -ür, -sün]*

159. N’olduñ dimez **görür** beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [görür, -ür]*

160. Bebr-i ebri **görse** yanumdan ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [görse, -se]*

161. Ḫvābda **gördüm** maḥabbet lāfın urur Kühken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [gördüm, -dü, -m]*

162. Hele bir dem şehā ṣabr eyle **gör** ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [gör,]*

163. Oḳuñ atılmasun **görüp** dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 1). [görüp, -üp]*

164. Meclisde ezel beñzer **görmiş** leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [görmiş, -miş]*

165. Ruḫ-ı yāri **görince** ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 3). [görince, -ince]*

166. Ne **görmiş** muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḥşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [görmiş, -miş]*

167. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n’ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi **gören** gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 6). [gören, -en]*

168. Ṣūretin **görüp** zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [görüp, -üp]*

169. Ṭurumadı **göricek** ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir ḳabāçe silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 5). [göricek, -icek]*

170. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ tozından eşer kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [görmez, -mez]*

171. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [gördüm, -dü, -m]*

172. ʿUryān **görüp** Işıḳları bī-bār şanma kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [görüp, -üp]*

173. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 3). [gördüm, -dü, -m]*

174. Cām-ı gül bāde-i fenā ṭoldı
Sünbül anı **görüp** ṣaçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 2). [görüp, -üp]*

175. Yārı aġyār ile **görsem** niçe lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [görsem, -se, -m]*

176. Dehr ḥammāmında **gördüm** reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 3). [gördüm, -dü, -m]*

177. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

178. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña
Ben seni **gördüm** raḳībā ʿādemüñ şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 4). [gördüm, -dü, -m]*

179. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim **görse** dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [görse, -se]*

180. Ehl-i ʿışḳı **gördügi** dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 5). [gördügi, -düg, -i]*

181. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen **görelüm** mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [görelüm, -elüm]*

182. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 4). [görelden, -elden]*

183. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne **göremez**
Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 7). [göremez, -e, -mez]*

184. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād oluban
Bir nefes şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [gördügünce, -düg, -ünce]*

185. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād oluban
Bir nefes şādlıġum **görse** perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [görse, -se]*

186. Gösterüp göz **göre** aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [göre, -e]*

187. Yār işiginde **görüp** baña Behiştī didiler
Bu meṣeldür kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 9). [görüp, -üp]*

188. Ölmezden o **gördi** vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [gördi, -di]*

189. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim **göre** dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [göre, -e]*

190. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı **görmedi**
Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 53). [görmedi, -me, -di]*

191. Biñ zīnetile nīzesi şeklini **gören** dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [gören, -en]*

192. Rāyetleriüñi dir **gören** āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı memleket-i şevket-i sulṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 93). [gören, -en]*

193. Gūş itse ʿÖmer ḫażreti inṣāf ide ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını **görse** şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [görse, -se]*

194. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭoḳındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 1). [gördi, -di]*

195. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḥmın **görmedin** feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 2). [görmedin, -me, -di, -n]*

196. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ şīveñ **görenler** degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [görenler, -en, -ler]*

197. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 1). [gören, -en]*

198. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [görmedüm, -me, -dü, -m]*

gör: *Görmek, fark etmek.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı şafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [görüp, -üp]*

2. Geldügüm **gördi** götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [gördi, -di]*

3. Geldigüm **görüp** götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [görüp, -üp]*

4. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı **görmiş** sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [görmiş, -miş]*

5. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini **gördi** güneş
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 5). [gördi, -di]*

6. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş
Dūr olur mı **göre** billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 6). [göre, -e]*

7. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın **gördügi** dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [gördügi, -düg, -i]*

8. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [görüp, -üp]*

9. ʿİẕāruñ rengini **görüp** gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 1). [görüp, -üp]*

10. Ṣabā gibi açıcı olma **gördügüñ** ʿaybı
Düriş ki setr idesin dāmenüñle cāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 5). [gördügüñ, -düg, -üñ]*

11. Dest-i dellāki **görüp** ol zülf-i ʿanber-fāmda
Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı duşa ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 1). [görüp, -üp]*

gör: *Görmek, bir tutmak.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī **görmeñ**
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [görmeñ, -me, -ñ]*

gör: *Görmek, ermek.*

1. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḥalās **görmeye** ben mübtelā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [görmeye, -me, -y, -e]*

gör: *Görmek, bulmak.*

1. Naẓm-ı Türkīde **görüp** ṣiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [görüp, -üp]*

2. Biz ḫayāl-i yāri tenhā **görmege**
Ey Behiştī olmışuzdur ḫalvetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 9). [görmege, -meg, -e]*

3. Şimdi sākin **gördüñise** ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān ṣeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [gördüñise, -dü, -ñ, -i, -se]*

gör: *Görmek. II Sunulmak.*

1. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ
Yaġmurı seḥābını daḫı **görmedi** Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 134). [görmedi, -me, -di]*

gör: *Görmek, erişmek.*

1. Murādum mīvesin ol dem **görem** elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [görem, -em]*

2. Eger ṣādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ **görem** dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [görem, -em]*

gör: *Gör, bak.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [gör,]*

2. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 4). [gör,]*

3. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [gör,]*

4. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi **gör** ġarḳ-ı niʿmetdür yine ṣākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [gör,]*

5. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili **gör** istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [gör,]*

6. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī **gör** bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [gör,]*

7. Pādişāhum **gör** neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [gör,]*

8. Gör e billāhi Behiştī ol yaban alçaġını
Ḳaṣd idermiş baḫṣ ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [gör,]*

9. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 10). [gördükce, -dükce]*

10. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi **gör** sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [gör,]*

11. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması **gör** hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [gör,]*

12. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 1). [gör,]*

13. Beni **gör** kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [gör,]*

gör: *Görmek, karşılaşmak.*

1. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf
ʿīdgāh içre **gören** yārı ṣalıncaġı ile

(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 4). [gören, -en]

2. Ḥıẕmet eyle **gördüğüñ** dervîşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 13). [gördüğüñ, -düg, -üñ]*

gör e: *Gör bak.*

1. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün
Behiştiyā **gör e** eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 10). [gör e,]*

gördüm göreli: *Gördüğüm andan beri.*

1. Seni **gördüm göreli** ġayrı naẓar itmege
Aṣdı eşküm gözümüñ ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 3). [gördüm göreli,]*

gördüm ki: *Bir de ne göreyim.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḫużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [gördüm ki,]*

gördüm zamān uymadı ben zamāne uydum:
Zaman sana uymazsa sen zamana uy.

1. Dem-sāz olup ferāġına itdüm terāne ben
Gördüm zamān uymadı uydum zamāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 2). [gördüm zamān uymadı ben zamāne uydum,]*

gördüñ mi: *Görmek.*

1. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar **gördüñ mi** şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [gördüñ mi, -dü, -ñ, -mi]*

göre: *Edat, için.*

1. Meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña **göre** pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 8). [göre,]*

göre: *Edat, göre.*

1. Cevrüñe **göre** vefā itmeñ gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [göre,]*

2. Bize ḳahr itdüġine **göre** hele biz daḫı
Āh ile başına odlar yaḳaruz eflāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 5). [göre,]*

göre: *Nispetle.*

1. Cefāsına **göre** āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [göre,]*

görel: *Gördüğü andan bu yana.*

1. Müjeñ tīrin **görelden** çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [görelden, -den]*

görelden beri: *Gördüğüm andan beri.*

1. Cemāl-i yāri **görelden beri** sen ey ruḫı zerd
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 5). [görelden beri,]*

2. Sāye-i yāri **görelden beri** ḥālüm yatlu
Yüz sürer ayaġuna vāy bu zebān şūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 1). [görelden beri,]*

görem mi: *Görür müyüm, kısmet olur mu.*

1. Ben **görem mi** bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 1). [görem mi,]*

gören: *Gören kişi.*

1. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün **görenler**
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [görenler, -ler]*

görin: *Görünmek. II Şeklini almak.*

1. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī **görinür** bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 6). [görinür, -ür, -]*

görin: *Görünmek. II Önem arz etmek.*

1. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿazīz
Himmet ehline **görinmez** zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 2). [görinmez, -mez]*

görin: *Görünmek, gelmek.*

1. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben üftāde
Saña ḳolay **görinür** gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 4). [görinür, -ür]*

görin: *Görünmek, bulunmak.*

1. Felekde **görinen** seyyāre şanma gözlerin açdı

Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 7). [görinen, -en]*

görin: *Görünmek, belirmek.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
   Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 4). [görinür, -ür]*
2. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
   Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde **görindi** şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [görindi, -di]*
3. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki hilāl
   Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 2). [görinse, -se]*

görin: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

1. Vücūd āyinesinde **görinmeden** eşbāḥ
   Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 1). [görinmeden, -me, -den]*
2. Bu gice başdum ten-i eflāke yer yer yāreler
   Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 2). [görinen, -en]*
3. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
   Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [görinmezsin, -mez, -sin]*
4. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
   Şöyle ṣandum ki **görindi** baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 8). [görindi, -di]*
5. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
   Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [görinmez, -mez]*
6. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde **görinen** yer yer nücūm
   Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [görinen, -en]*
7. Ġoncada şeb-nem degüldür **görinen** her ṣubḥ-dem
   Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 7). [görinen, -en]*
8. Görinmezsin ser-i kūyında yārin
   Yeler oñmazlaruñ sen de birisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 3). [görinmezsin, -mez, -sin]*

görin: *Görünmek, gözükmek.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad **görinür**
   Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [görinür, -ür]*
2. Leyliye kūh-ı belāda **görinen** berg-i dıraḫt
   Yüregin delmege peykānlar imiş Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 3). [görinen, -en]*
3. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn **görin** Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [görin,]*
4. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā **görinür** N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [görinür, -ür]*

görin: *Görünmek, tezahür etmek.*

1. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
   Pāyelerdür aña gūyā **görinen** her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 8). [görinen, -en]*
2. Gül ṣuyı ẓarfın ṣımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
   Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [görinen, -en]*

görin: *Görünmek.*

1. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
   Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [görinen, -en]*
2. Rāġıbuñdur şehr-i müsteṉnāları kim **görinür**
   Dīde-i aʿyān-ı Mıṣra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 9). [görinür, -ür]*
3. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne bilür ʿāşıḳ olmayan Ehl-i velāyete **görinür** ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 6). [görinür, -ür]*
4. Üstüh∨ān-ı serde **görinse** ʿaceb mi ḫandesi
   Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı ḫayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 7). [görinse, -se]*
5. Başum degül **görinen** kim gözüm gümüşlerini
   Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 3). [görinen, -en]*
6. Zen-i gerdūn **görinürse** saña maḥrem yerine
   Ṣakın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra*

1). [görinürse, -ür, -se]

7. Görsem yüzüñ **görinmez** āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [görinmez, -mez]*
8. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 1). [görinelden, -el, -den]*
9. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk Şevḳuñle düşer şehrüñ şūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 7). [görinse, -se]*
10. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [görinür, -ür]*
11. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür **görinür**
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 7). [görinür, -ür]*
12. N'ola **görinse** naḳşı merḥametden ṣu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [görinse, -se]*
13. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Şafaḳ şanma **görinen** dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [görinen, -en]*
14. Dest-būs feraḥ-fezā **görinür**
Devlet el virdi Merḥabā **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 1). [görinür, -ür]*
15. Dest-būs feraḥ-fezā **görinür**
Devlet el virdi Merḥabā **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [görinür, -ür]*

görin: *Görünmek, fark edilmek.*

1. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 6). [görinür, -ür]*

görin: *Görünmek, gibi gelmek.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad **görinür**
Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 1). [görinür, -ür]*
2. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 8). [görinür, -ür]*
3. Yüzüñe baḳsa Behiştī senüñ ey ḫūr-likā
Dīde-i himmetine devlet-i sermed **görinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 10). [görinür, -ür]*
4. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp ʿAleniyen baña şeyṭān **görindi** ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 6). [görindi, -di]*

görinmez ḳażāya uġradum: *Görünmez kazaya uğramak.*

1. Görmeyeydüm n'olaydı ol periyi
Ne **görinmez ḳażāya uġradum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 8). [görinmez ḳażāya uġradum, -du, -m]*

görinügel: *Göründüğü andan beri.*

1. Gözüme **görinügeldükde** leb-i cānānum
İştiyāḳıyla göñülden dimişem oḫ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 1). [görinügeldükde, -dük, -de]*

görmek ile: *Görünce.*

1. Ḫaṭṭ-ı nev **görmek ile** dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 5). [görmek ile,]*

görmek iste: *Görmek istemek, görmeyi arzulamak.*

1. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki **görmek istemez** ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 2). [görmek istemez, -mez]*

görmez mi: *Görmez mi. II Elbet görür.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ **görmez mi** ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 7). [görmez mi, -mez, -mi]*
2. Ḳabā dülbendini **görmez misin** başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma semāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [görmez misin, -mez, -mi, -sin]*
3. Aġzumda zebānumı **görmez misin** ʿIşḳ odınuñ zebānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 3). [görmez misin, -sin]*

görüp bilmezlige urma: *Görüp de bilmezliğe vermek.*

1. Ḳadīmī bende kim şāhum **görüp bilmezlige urma**
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan mīṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 5). [görüp bilmezlige urma, -ma]*

görür mi: *Görür mü. II Görmez.*

1. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
   Demür ḳafesde olan ḳuş **görür mi** rūy-ı ḥalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [görür mi,]*

göster: *Göstermek. II Yaşatmak.*

1. Ey semend-i devlet-i dehre süvār olan saña
   Ġāfil olma ki felek rāh-ı felāket **gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 8). [gösterür, -ür]*

göster: *Göstermek, görülmesini sağlamak, görünmesine imkân tanımak.*

1. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni ḥālet **gösterür**
   Aġzına āteş alup ḥalḳa kerāmet **gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [gösterür, -ür]*
2. Gündüzin **göstermez** oldı ḥalḳa kendin māhveş
   Ṣīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [göstermez, -mez]*

göster: *Göstermek, yaymak.*

1. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāṣıḳa
   Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet **gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 6). [gösterür, -ür]*
2. Żiyā **göster** yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
   Seḥer şemʿi gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [göster,]*

göster: *Göstermek, öğretmek.*

1. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ **göstermege**
   Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [göstermege, -meg, -e]*
2. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
   Gösterseñe ey dil ṭaş kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [gösterseñe, -se, -ñ, -e]*

göster: *Göstermek, sunmak.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş baġlarsın
   Seni ādem ṣanur ey ṣūfī baḳanlar ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 3). [gösterüp, -üp]*
2. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā **gösteremez**
   Nitekim merd-i ḳalender idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 5). [gösteremez, -e, -mez]*
3. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet **gösterür**
   Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [gösterür, -ür]*
4. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek **gösterme**
   Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 9). [gösterme, -me]*
5. Her gice āyīne-i çarḫı Behiştī zeyn ider
   ʿAḳsdür kim **gösterür** bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 8). [gösterür, -ür]*
6. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
   Ki saña **gösterem** nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [gösterem, -em]*
7. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda hemān baña
   Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 6). [göster,]*
8. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
   İnanmazsañ baña var anı **göster** bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 10). [göster,]*
9. Raḳībüñ yüzini **gösterdügüñ** öldürmesün gökcek
   Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 3). [gösterdügüñ, -düg, -üñ]*
10. Dāne-i eşküñ yine sen **gösterüp** cānāneye
    Ey göñül şeh-bāz-ı şayd-āver irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 1). [gösterüp, -üp]*
11. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya
    Gösterme leblerüñ şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [gösterme, -me]*
12. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
    Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [göster,]*
13. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā gibi
    Ḥāriḳ-ʿāde **gösterem** ḫum-ḫānede ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 2). [gösterem, -em]*
14. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
    Ḫarc eyledi Behiştī bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 9). [gösterdi, -di]*
15. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
    Raḳībe gāv gösterseñ baña **göster** temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [göster,]*
16. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı

Raḳībe gāv **gösterseñ** baña göster
temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [gösterseñ, -se, -ñ]*

17. Dāne **gösterse** murġ-ı cāna biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [gösterse, -se]*
18. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [gösterüp, -üp]*
19. Göstermegiçün ḳudretüñi çeşm-i ʿuḳūle
Bir şemʿ-i münevver gibidür her ruḥ-ı zībā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 25). [göstermegiçün, -meg, -içün]*
20. Ḥınnālarını her kişiye **gösterür** yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 1). [gösterür, -ür]*
21. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı **göster** gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [göster,]*

göster: *Göstermek, görünmek.*

1. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine **göstermez** anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 2). [göstermez, -mez]*

göster: *Göstermek, açmak.*

1. Gösterme ḥasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [gösterme, -me]*

götür: *Taşımak, götürmek.*

1. Bāġum üstinde **götürsem** zaḥmuñı erzānidür
Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḥandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 1). [götürsem, -se, -m]*

götür: *Koparmak, uçurmak.*

1. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
Berg-i güldür kim **götürmüşdür** gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 2). [götürmüşdür, -müş, -dür]*

götür: *Uzaklaştırmak, kaldırmak.*

1. Geldügüm gördi **götürdi** ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [götürdi, -di]*
2. Geldigüm görüp **götürdi** ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [götürdi, -di]*

götür: *Götürmek.*

1. Eflāk bār-ı cevrüñi **götürmege** diyü
Ey māh dūd-ı āhumı ḳıldum saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 3). [götürmege, -meg, -e]*
2. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup **götürmege**
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [götürmege, -meg, -e]*
3. Kūyına iltüp **götürdi** ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 19). [götürdi, -di]*

götür: *İçmek. II Tüketmek.*

1. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce meyden biraz **götürsem** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [götürsem, -se, -m]*

götür: *Götürmek, uzaklaştırmak.*

1. Var ol yine **götürdüñ** yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [götürdüñ, -dü, -ñ]*
2. İlle biz meyi miyāndan **götürüp** el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [götürüp, -üp]*

götür: *Ortadan kaldırmak.*

1. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları **götürdi** sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 6). [götürdi, -di]*

götür: *Götürmek. II Yaklaştırmak.*

1. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı **götüri** ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 10). [götüri, -i]*

götür: *Kaldırmak, kabul etmek.*

1. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı **götürmez** ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 10). [götürmez, -mez]*
2. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse lebüñ

Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [götürür, -ür]*

3. Yārüñ süḫanlerin **götürürsem** ʿaceb degül
Zaḥmet degüldür ehl-i dile āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 5). [götürürsem, -ür, -se, -m]*

götür: *Götürmek, kaldırmak.*

1. Yuyup cenāzemi gözümüñ yaşı ḳan ile
Götürsün ehl-i ʿışḳ anı āh u fiġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 2). [götürsün, -sün]*
2. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa göz revzenin açup
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni **götürmez** ḥavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 8). [götürmez, -mez]*

götür: *Yönetmek, komutan olmak.*

1. Ḫayder **götürdi** mest olıban bāb-ı Ḫayberi
Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [götürdi, -di]*

götürd: *Götürtmek.*

1. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi **götürdür** öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [götürdür, -ür]*

götürmez iken: *Götürmek.*

1. Yāreye ebrişīm **götürmez iken**
İnce meyden biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 3). [götürmez iken,]*

götürül: *Uzaklaştırılmak.*

1. Bezm-i gülşende eser ḳalmadı cām-ı Cemden
Götürüldi dükeli zevḳ ü ṣafā ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 2). [götürüldi, -di]*

göyündür: *Yakmak.*

1. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın **göyündüre** dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 8). [göyündüre, -e]*

göz: *Göz. II Gözyaşı.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür **gözüñ** sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [gözüñ, -üñ]*

göz: *Göz. II Gönül.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur **gözümüzde** tūtiyā
Nāme-i ḥaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 3). [gözümüzde, -ü, -müz, -de]*

göz: *Göz, çeşm. II İnsan, kişi.*

1. Olsa kimüñle bir iki **göz** āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [göz,]*

göz: *Göz, çeşm, ayn.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [gözine, -i, -n, -e]*
2. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm **gözün** ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [gözün, -ün]*
3. Bāġ-ı cennetdür ḫayālüñle **gözüm**
Hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 3). [gözüm, -üm]*
4. Yār-ı perī-ruḫum ki **gözümden** nihān ola
Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 1). [gözümden, -üm, -den]*
5. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
Cānā meger **gözine** ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [gözine, -i, -n, -e]*
6. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli **gözüm**
Bir ḫastedür ki göñlüm ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 3). [gözüm, -üm]*
7. Cādū **gözüñ** füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 5). [gözüñ, -üñ]*
8. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 1). [göz,]*
9. Eşk ucından **gözlerüm** şeb tā-seher yıldız şayar
Ḥ∨āceler soḫbetde gūyā kim ider mālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [gözlerüm, -ler, -üm]*
10. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller
İki **gözüm** şanki olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [gözüm, -üm]*

11. Eşkümi rāha düşürmek dilese n’ola **gözüm**
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [gözüm, -üm]*

12. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu **gözden** ḳaṭreler
Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 3). [gözden, -den]*

13. Her ne maḥbūba **gözüm** kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [gözüm, -üm]*

14. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde **gözüme** nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 4). [gözüme, -üm, -e]*

15. Her ḳaçan yārüñ yüzin görsem **gözüm** giryān olur
Yılda bir bayram olur anda daḫı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 1). [gözüm, -üm]*

16. Şu gibi göñlüm **gözüm** saña nice meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [gözüm, -üm]*

17. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol **gözüm** nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [gözüm, -üm]*

18. Ḥarāmī **gözlerüñ** eyle hücūm ider ki hemān
Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 5). [gözlerüñ, -ler, -üñ]*

19. Şūfîye naḳş-ı cemālüñ **göz** ile ḳaş gelür
ʿAyn-ı uşşāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [göz,]*

20. Ḥaṭṭuñ ġubārı **gözüme** gelse mizācda Ḥ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [gözüme, -üm, -e]*

21. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ **gözümde** merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 6). [gözümde, -üm, -de]*

22. Hīç **gözin** var a Behiştī aça mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [gözin, -in]*

23. Vuṣlat yolında gice ile şoyma beni
Ḫūn-h∨āra **gözlerüñ** gibi iki ḥarāmi var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [gözlerüñ, -ler, -üñ]*

24. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ **gözlerüm** mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [gözlerüm, -ler, -üm]*

25. Ġanī göñüllü şu ʿāṣıḳ durur ki **gözünden** Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 5). [gözünden, -ün, -den]*

26. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī
Cān **gözlerine** anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 10). [gözlerine, -ler, -i, -n, -e]*

27. Gelsün **gözümi** görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 3). [gözümi, -üm, -i]*

28. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḥalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 6). [gözlerüm, -ler, -üm]*

29. Sen var iken iki **gözüm** aġyāra kim baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [gözüm, -üm]*

30. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
İki **gözüm** üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [gözüm, -üm]*

31. Kuḥl itmese şehā **gözine** ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 9). [gözine, -i, -n, -e]*

32. Ḳarañu oldı ʿālem **gözüme** ey mehliḳā sensüz
Şan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 1). [gözüme, -üm, -e]*

33. Yüzümüz zer **gözümüz** sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [gözümüz, -ü, -müz]*

34. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [gözde, -de]*

35. Giryem dükenmez iki **gözüm** ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāṣıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [gözüm, -üm]*

36. Derdile āh itse bir ʿāṣıḳ **gözüm** göñlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [gözüm, -üm]*

37. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var

imiş
Ol meger bu yaşla **gözümde** ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [gözümde, -üm, -de]*

38. Ḳara **gözlerle** şikār itdi göñüller murġını
Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [gözlerle, -ler, -le]*

39. Başum degül görinen kim **gözüm** gümüşlerini
Ḫayāl-i āteş-i ḥaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 3). [gözüm, -üm]*

40. Her kimin ʿāṣıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey **gözüm** ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [gözüm, -üm]*

41. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya **gözde** nemden incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya nemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [gözde, -de]*

42. Ben şūre sālikiyem kim ayaġı ṭopraġını
Kuḥl idindi **gözine** ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 6). [gözine, -i, -n, -e]*

43. Niçün eyler dili ḥışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña **göz** baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 2). [göz,]*

44. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol mücrime dil
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [gözlerüñ, -ler, -üñ]*

45. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 9). [gözlerümden, -ler, -üm, -den]*

46. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam **gözlerine** mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [gözlerine, -ler, -i, -n, -e]*

47. Bu merdümler niye aġlar revān olsa **gözümden** seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [gözümden, -üm, -den]*

48. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki hilāl
Görinse **göz** arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 2). [göz,]*

49. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ **gözlerüm** deryāsına
Dürr-i eşküm dānesinden ṭoldurur bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 3). [gözlerüm, -ler, -üm]*

50. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem velī
Ol süzenüñ bu **gözlerüm** engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 6). [gözlerüm, -ler, -üm]*

51. Gözüm öñünde raḳībi öldürüp
Ben gedāya ẓulm iden şāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 3). [gözüm, -üm]*

52. Gözüme görinügeldükde leb-i cānānum
İştiyāḳıyla göñülden dimişem oḫ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 1). [gözüme, -üm, -e]*

53. Gözüñe öykünüp lāf urdı nergis
İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 5). [gözüñe, -üñ, -e]*

54. Aldı dil naḳdini ḥarāmi **gözi**
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [gözi, -i]*

55. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
Bu giryān **gözümüñ** zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [gözümüñ, -üm, -üñ]*

56. Beyān itdüm **gözüm** giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 5). [gözüm, -üm]*

57. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 3). [gözlerüm, -ler, -üm]*

58. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış **gözlerüm**
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [gözlerüm, -ler, -üm]*

59. Zār u dil-ḫaste olup **gözlerümüñ** ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 1). [gözlerümüñ, -ler, -üm, -üñ]*

60. Kuḥl-ı ʿışḳıle **gözüñ** perdesin aç kim Mecnūn
Seyr iderdi ruḥ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [gözüñ, -üñ]*

61. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [gözde, -de]*

62. Sen şu bī-resm ḫarāmīsin eyā çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm **gözüm** önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 8). [gözüm, -üm]*

63. Dem-i ṭūfānda şūfī görmemişdür Merve ḫaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm

ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [gözüm, -üm]*

64. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem mūzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [gözümden, -üm, -den]*

65. Yaşum revān olursa **gözümden** ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 9). [gözümden, -üm, -den]*

66. Gül-i ḫoş-bū iken aḥibbāya
Dikenüz biz ʿadūmuzuñ **gözine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 6). [gözine, -i, -n, -e]*

67. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 4). [gözlerüm, -ler, -üm]*

68. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege
Aşdı eşküm **gözümüñ** ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [gözümüñ, -üm, -üñ]*

69. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [gözi, -i]*

70. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan **gözüm**
Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 9). [gözüm, -üm]*

71. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı **gözünden** āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [gözünden, -ü, -n, -den]*

72. Ol ḫadd-i pāki ḳañlu **gözümden** ḳılur ḳarār
Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 7). [gözümden, -üm, -den]*

73. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
Kim **gözüm** öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [gözüm, -üm]*

74. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam **gözine** ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [gözine, -i, -n, -e]*

75. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm **gözüm** aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 4). [gözüm, -üm]*

76. Āhū **gözüñ** temāşā ḳıldum murādum üzre
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [gözüñ, -üñ]*

77. Yaşlı **gözüm** ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 5). [gözüm, -üm]*

78. Ḳan ṭamar **gözde** müjem gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [gözde, -de]*

79. Senden ayrılsam olur **gözüme** dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 3). [gözüme, -üm, -e]*

80. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür **gözlerüm** mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [gözlerüm, -ler, -üm]*

81. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki **gözüm**
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [gözüm, -üm]*

82. Bulmadum ʿālemde ben mey gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 2). [gözine, -i, -n, -e]*

83. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña öykündi senüñ
Dürri **gözden** bıraġursam yeridür yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 6). [gözden, -den]*

84. Gösterüp **göz** göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [göz,]*

85. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki **gözi** tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [gözi, -i]*

86. Yaşlı **gözile** oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẓaruñ ḫāşılı ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [gözile, -ile]*

87. Cān **gözlerine** kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 5). [gözlerine, -ler, -i, -n, -e]*

88. Ol **göz** cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi
Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 53). [göz,]*

89. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [gözlerinüñ, -ler, -i, -n, -üñ]*

90. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden **gözüne** gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [gözüne, -ün, -e]*

91. Gözümde merdüm-i dīde ruḫuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [gözümde, -üm, -de]*

92. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm iki **gözümi** ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 12). [gözümi, -üm, -i]*

93. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı **gözüñden** dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 16). [gözüñden, -üñ, -den]*

94. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [gözlerüm, -ler, -üm]*

95. Kendü kirpigüm olupdur baña **gözüm** tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [gözüm, -üm]*

96. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 56). [gözinden, -i, -n, -den]*

göz: *Göz. II Gözümüzün önü.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz **gözümüzden** bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [gözümüzden, -ü, -müz, -den]*

göz: *Göz. II Yüz.*

1. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ **gözin** aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [gözin, -in]*

göz: *Göz. II Bakış.*

1. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat **göziyle** bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [göziyle, -i, -yle]*

2. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [gözümde, -üm, -de]*

3. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz Mecnūn **gözinde** nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [gözinde, -i, -n, -de]*

4. Dil bağıyla şuya şalmış **gözi** cādūlıġ ider
Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki zülf-i şikeni
(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 9). [gözi, -i]

5. Ḳomamışdı şebābuñı **gözümde** sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [gözümde, -üm, -de]*

göz açdur: *Göz açtırmamak, başka bir şey yapmasına fırsat vermemek.*

1. Göz açdurmaz başar ġam küştigīrin
Yüzi aġ ola ḳara pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 7). [göz açdurmaz, -maz]*

göz göre: *Göz göre göre.*

1. Naḳd-i dil **göz göre** żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [göz göre,]*

2. Ey ḫaṭṭ-ı yār ḳatlüme ḳaṣd eyledüñ benüm
Ḳıyduñ mı **göz göre** baña ey ḳara düşmenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 2). [göz göre,]*

3. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 6). [göz göre,]*

göz nūrı: *Göz nuru.*

1. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ ḥarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 14). [göz nūrı,]*

göz revzenin aç: *Göz penceresini açmak. II Göz açmak.*

1. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa **göz revzenin açup**
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni götürmez ḫavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 7). [göz revzenin açup, -up]*

göz ṭut: *Göz dikmek.*

1. Zāhidā dīdāra **göz ṭutma** yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 7). [göz ṭutma, -ma]*

göz ur: *Gözlemek, gözetlemek.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [göz uruyor, -u, -yor]*

göz yum: *Gözünü kapamak. II Yüz çevirmek, vazgeçmek.*

1. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
   Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [göz yumup, -up]*

göz yum: *Göz kısmak, kapanmak.*

1. Çemen bezminde **göz yumup** ṣararmış geçmiş ol sünbül
   Ḫumārından ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [göz yumup, -up]*
2. Çemen bezminde **göz yumup** ṣararmış geçmiş ol nergis
   Ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [göz yumup, -up]*

göz yumup aç: *Göz açıp kapayıncaya kadar, çok kısa zamanda.*

1. Bir niçe dil murġı kim kendü hevāsında uçar
   Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 4). [göz yumup açınca,]*
2. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer **göz yumup açınca**
   Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 9). [göz yumup açınca, -ınca]*
3. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
   İrer **göz yumup açınca** meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [göz yumup açınca, -ınca]*

göz yu: *Gözünü kapatmak, gözünü yummak.*

1. Göz yuyup vardum ben atdum āteş-i ʿışḳa beni
   Düşmenüm bir ġayrı kimse ṣanma kendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 5). [göz yuyup, -y, -up]*

gözcüsi ol: *Gözetlemek.*

1. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
   Vilāyetde Behiştī **gözcüsi olduk** bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [gözcüsi olduk, -du, -k]*

gözden geçür: *İncelemek, değerlendirmek.*

1. Felek deryāsını **gözden geçürse** ebr-i ġabrāyı
   Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 3). [gözden geçürse, -ür, -se]*

göze diken ol: *Göze batmak.*

1. ʿIşḳ ehli olan **göze diken olsa** gerekdür
   Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 3). [göze diken olsa, -sa]*

göze ṭoḳun: *Göze dokunmak, dikkat çekmek.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
   Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [göze ṭoḳunmaġa, -maġ, -a]*

gözed: *Gözetmek, takibe almak.*

1. Bu ḫayālile yataġuñda şikār eylemege
   Sen ġazālı **gözedür** dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 6). [gözedür, -ür]*

gözed: *Gözetmek, aramak.*

1. Künhüñ **gözeden** aḳlı n'ola ḫayret alursa
   Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [gözeden, -en]*

gözet: *Gözlemek, seyretmek.*

1. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
   Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 6). [gözet,]*

gözet: *İlgilenmek, ilgi göstermek.*

1. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ **gözet**
   Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [gözet,]*
2. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ **gözet**
   Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2). [gözet,]*
3. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
   Ġayrı şāḫa ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [gözet,]*
4. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
   Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 8). [gözet,]*
5. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
   Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 10). [gözet,]*

gözet: *Gözetmek, göz önünde bulundurmak.*

1. Ġam reh-zeni ḫużūruñ rāhından atsun

ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil **gözetme** mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [gözetme, -me]*

2. Her neye olsa ḳanāʿat eyle istignā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 25). [gözet,]*

gözet: *Riayet etmek, bağlı kalmak.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā **gözet**
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [gözet,]*

2. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl nakşı kerrem-nā **gözet**
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [gözet,]*

gözet: *Görmek, bilmek.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā **gözet**
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [gözet,]*

2. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl nakşı kerrem-nā **gözet**
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [gözet,]*

3. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā **gözet**
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [gözet,]*

4. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [gözet,]*

5. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā **gözet**
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 15). [gözet,]*

6. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā **gözet** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [gözet,]*

gözi açık: *Gözü açık olmak. II Uyanık.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ **gözi açıḳlara** envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 8). [gözi açıḳlara, -lar, -a]*

gözi āhū: *Ahu gözlü.*

1. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [gözi āhūlara, -lar, -a]*

gözi çık: *Gözü çıkmak, beddua.*

1. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 7). [gözi çıḳsun, -sun]*

gözi dört gör: *Gözünü dört açmak.*

1. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 2). [gözi dört göricek, -icek]*

gözi yaşın al: *Gözyaşını almak. II Ahını almak.*

1. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ şu gibi geçer çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 9). [gözi yaşın alma, -ma]*

gözi yaşın: *Gözyaşı.*

1. Ey Behiştīnüñ **gözi yaşını** bārān eyleyen
Zülfüñ ucından delürdi ṭaġlara düşdi seḫāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 9). [gözi yaşını,]*

gözin aç: *Açmak, aralamak.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [gözin açmayam, -ma, -y, -am]*

gözin kör it: *Gözünü kör etmek.*

1. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid **gözin kör itmeġe** tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 6). [gözin kör itmeġe, -meġ, -e]*

gözüyle ye: *Gözüyle yemek, kötü gözle bakmak.*

1. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa **göziyle yerdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 10). [göziyle yerdi, -r, -di]*

gözle: *Gözlemek, seyretmek.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi **gözler**
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 3). [gözler, -r]*

2. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi **gözler**
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [gözler, -r]*

gözleri yaşın: *Gözyaşı.*

1. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin ḳan idüp
   Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 9). [gözleri yaşın, -ı, -n]*
2. Ey Behiştī verd-i ruḫsārını sīr-āb itmege
   Ehl-i ʿışḳuñ **gözleri yaşını** bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 10). [gözleri yaşını, -ı, -n, -ı]*

gözlerin aç: *Gözlerini açmak, kendine gelmek, ayılmak.*

1. Felekde görinen seyyāre ṣanma **gözlerin açdı**
   Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 7). [gözlerin açdı, -dı]*

gözlerini yum: *Gözünü yummak.*

1. Çün ġayra naẓar … bedr-i cemāle
   Ṣubḥ olıcaġuz **gözlerini yumdı** Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 38). [gözlerini yumdı, -dı]*

gözlerüm dön: *Gözlerin renkli bölümü kapakların altında kalarak görünmemek.*

1. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
   Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 6). [gözlerüm dönmişdür, -miş, -dür]*

gözlük: *Gözlük.*

1. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
   Ay u günden gözüne **gözlük** ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [gözlük,]*

gözüm aydın: *Gözün aydın, sevinçli bir olay için kullanılan bir kutlama sözü.*

1. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
   Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 7). [gözüm aydın,]*

gözüm göñlüm rūşen ol: *Gözü gönlü aydınlanmak.*

1. Anuñ feryādına raḥm eyleyüp kevn ü mekān iñler
   Olupdur nūr-ı ʿışḳıle benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 6). [gözüm göñlüm rūşen olupdur, -up, -dur]*

gözüm gör: *Görmek.*

1. Eger **gözüm gören** şefḳat düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 3). [gözüm gören, -en]*

gözüm nūrı: *Göz nuru. II Sevgili.*

1. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
   Vefā-dār olmasun mı ol **gözüm nūrı** ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [gözüm nūrı, -ı]*
2. Ol **gözüm nūrı** yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
   Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [gözüm nūrı,]*

gözüm öñü: *Ulu orta.*

1. Beni ḳan aġladup meclisde ey cām-ı mey-i gül-gūn
   Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 4). [gözüm öñünde, -ü, -n, -de]*
2. Olmadı rıḥlet şebinde **gözüm öñünden** cüdā
   Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 13). [gözüm öñünden, -n, -den]*

gözüm ṭol: *Gözün yaşarması, duygulanmak.*

1. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü **gözüm ṭolagelür** Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 3). [gözüm ṭolagelür, -agel, -ür]*
2. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm var idi Göricek anı belālarda **gözüm ṭoldı** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 6). [gözüm ṭoldı, -dı]*

gözüm ṭut: *Beğenmek.*

1. Mevc-i eşkümde **gözüm ṭutdı** ḫayāl-i yāri
   Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 9). [gözüm ṭutdı, -dı]*

gözüm yaşı: *Gözyaşı.*

1. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem **gözüm yaşı** Virmez ḥużūr nite ki bārān zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 3). [gözüm yaşı, -ı]*
2. Ḳabā giysün diyen baña **gözüm yaşına** baḳmaz mı
   Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 5). [gözüm yaşına, -n, -a]*
3. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
   Bir ʿavret ere ḥīle ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 7). [gözüm yaşını, -ı, -n, -ı]*

4. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [gözüm yaşını, -n, -ı]*
5. Kendüm **gözüm yaşıyla** döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 1). [gözüm yaşıyla, -y, -la]*
6. Geh olur kūşe-i ʿuzletde ẕikru'llāhum eglence
Yeter baña **gözüm yaşıyla** dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 8). [gözüm yaşıyla, -y, -la]*
7. Kendüm **gözüm yaşıyla** döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 1). [gözüm yaşıyla, -y, -la]*
8. Yār öñünde **gözümüñ yaşı** segirdüm ṣaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 5). [gözümüñ yaşı,]*
9. Yuyup cenāzemi **gözümüñ yaşı** ḳan ile
Götürsün ehl-i ʿışḳ anı āh u fiġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 1). [gözümüñ yaşı,]*
10. Dilerseñ itmeye devrān **gözüñ yaşın** bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 3). [gözüñ yaşın,]*
11. Gözüñ yaşını ḫūn-āb eyleyen göñlüñdeki ġamdur
Behiştī ġāfil olma çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 9). [gözüñ yaşını, -ı]*

gözüm yaşın dök: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

1. Ṣol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [gözüm yaşın dökdüm, -dü, -m]*

gözümden dökil: *Gözden akmak, saçılmak.*

1. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [gözümden dökilsün, -sün]*

gözüme görin: *Göze görünmek, görmek.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki maḥallüñde ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 4). [gözüme görinür, -ür]*
2. Ḳaçan yanumca ṣalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 2). [gözüme görinür, -ür]*

gözümüz ṭoy: *Gözü doymak.*

1. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
Behiştī niyyetümüz var ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 9). [gözümüz ṭoymadı, -ma, -dı]*

gözüñ aç: *Uyanık olmak, dikkatli olmak.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil **gözüñ aç**
Yazmış ol ḫāne ḫayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [gözüñ aç,]*

gözüñ kūr eyle: *Gözünü kör etmek.*

1. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün **gözüñ kūr eylemek** yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 6). [gözüñ kūr eylemek, -mek]*

gözüñ yaşın dök: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

1. Zāhid riyā ile ne dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 3). [gözüñ yaşın dökersin, -er, -sin]*

gözüñe görin: *Gözüne görünmek, dikkate alınmak, önemi olmak.*

1. Gözüñe görinmezdi māl u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [gözüñe görinmezdi, -mez, -di]*

gözüñi aç: *Gözünü açmak, uyanık olmak.*

1. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 7). [gözüñi aç,]*

gözüñüz göñlüñüz açılmaġ: *Gözü gönlü açılmak, neşelenmek, ferahlamak.*

1. Yürüñ varuñ **gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün**
Biraz bu gülşen-i dehre gül-i leṭāfet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 3). [gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün, -maġ, -içün]*

gözyaşı: *Gözyaşı.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb

eylese
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 2). [gözyaşı,]*

2. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [gözyaşı,]*

ġubār: *Toz, ince toprak.*

1. Ḥaṭṭuñ **ġubārı** gözüme gelse mizācda
Ḥvān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [ġubārı, -ı]*

2. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam **ġubārından** ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [ġubārından, -ı, -n, -dan]*

3. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde **ġubār**
Ḥaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu ḥayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 3). [ġubār,]*

4. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı **ġubārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 6). [ġubārumdan, -um, -dan]*

5. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ **ġubārı** itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [ġubārı, -ı]*

6. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
Yumaġa ġam **ġubārını** mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [ġubārını, -ı, -n, -ı]*

ġubār: *Toz. II Sürme.*

1. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında **ġubār**
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [ġubār,]*

ġubār: *Toprak. II Mayası toprak olan insan.*

1. Kūyına iltüp götürdi ben **ġubārı** ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 19). [ġubārı, -ı]*

ġubār al: *Toz, toprak almak. II Toz süpürmek.*

1. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden **ġubār almaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 8). [ġubār almaḳ,]*

ġubār-ı āstān-ı mey-hurūş: *Coşturan şarabın eşiğinin tozu.*

1. Tūtyādur kim **ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş**
ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 7). [ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş,]*

ġubār-ı hat: *Ayva tüylerinin tozu.*

1. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla **ġubār-ı ḫaṭ** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 4). [ġubār-ı ḫaṭ,]*

ġubār-ı pāy: *Ayağın tozu.*

1. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
Behiştī niyyetümüz var ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 9). [ġubār-ı pāyine, -i, -n, -e]*

ġubār-ı pāy: *Ayağının tozu.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker **ġubār-ı pāyüñi**
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 5). [ġubār-ı pāyüñi, -üñ, -i]*

ġubār-üslūb: *Toz üsluplu. II Toz yollu.*

1. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb olup
Ġam perīşān olmaġa başlar **ġubār-üslūb** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 2). [ġubār-üslūb,]*

güc: *Güçlükle, zorlukla.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm **gücile** yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [gücile, -ile]*

güc: *Güç, zor.*

1. Biz saña bir dil ile medḥ ü ṣenā itmek **güç**
Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 1). [güç,]*

2. Biz saña bir dil ile medḥ ü ṣenā itmek **güç**
Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 2). [güç,]*

3. Ṣūfilik ṣūreti bir ḫırḳa ile olur evet
Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 4). [güç,]*

4. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 6). [güç,]*

5. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 8). [güç,*

]

6. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḥużūr
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek **güç** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [güç,]*
7. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫ̲si Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir **güçce** maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [güçce, -ce]*
8. Ḳatı **güc** ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [güc,]*

güç gel: *Zor gelmek, güç gelmek.*

1. Güç gelmesün göñül saña şeydā geçindügi
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 5). [güç gelmesün, -me, -sün]*

güççüg: *Küçük. II Çocuk.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā Tā **güççügüken** zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [güççügüken, -ü, -ken]*

gücen: *Gücenmek, darılmak.*

1. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider Gücenmiş bir kişi muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 2). [gücenmiş, -miş]*

gücün yeter: *Gücü yetmek.*

1. Bir kez cihānda ḫāṭır-ı aġyāra irmedüñ Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 2). [gücün yeter, -er]*

güft u gūy: *Dedikodu.*

1. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾs̲īr-i mu ger **güft u gūyumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 10). [güft u gūyumdan, -um, -dan]*
2. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu **güft u gūyuñdan**
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 9). [güft u gūyuñdan, -uñ, -dan]*

güftār: *Söz, kelam. II Şiir.*

1. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda Dāʾim ṣuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 123). [güftārı, -ı]*

güftār: *Söz, kelam.*

1. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ **güftārı** Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 1). [güftārı, -ı]*
2. Aġlamaḳ ṭutar beni **güftāra** ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke ser-ā-ser peyk-i āhum cūst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 5). [güftāra, -a]*

gügercin: *Güvercin.*

1. Peykān-ı ḫadengüñ kim per bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce **gügercindür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 6). [gügercindür, -dir]*

güher: *Mücevher. II Güzel söz.*

1. Dīvānuñ ol evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār Ḳıymetlü **güherlerden** ola ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [güherlerden, -ler, -den]*

güher: *İnci, cevher.*

1. Felek deryāsını gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya **güher** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 4). [güher,]*
2. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā Bir ince mūya eyledi bir **güher** bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [güher,]*
3. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde nihān
Bir **güherdür** ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 8). [güherdür, -dür]*
4. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā **güheridür** Bir manġıra almazsa ne noḳṣān anı nā-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 131). [güheridür, -i, -dür]*

güher-zā: *Cevher doğuran.*

1. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ **güher-zādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [güher-zādur, -dur]*

gül: *Gül. II Gül yüzlü.*

1. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād **gül** Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [gül,]*

gül: *Gül çiçeği. II Gülmek.*

1. ʿĀşıḳ-ı **gül** ḫāra ṣabr itmek degül mi

ġāyetī
Sen **gül** içün ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 4). [gül,]*

gül: *Gül. II Sevgili.*

1. Ṣunmadın **güller** hezārān dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 5). [güller, -ler]*
2. Dökersem acı yaşum yeridür **gül** şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [gül,]*
3. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 1). [gül,]*
4. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında **güller** var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [güller, -ler]*
5. ʿAndelīb āh idüp aġlar **gül** aña ḫande ider
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [gül,]*
6. Ṣalınur serv uyur nergis ider **gül** ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [gül,]*
7. Güller çemende olmasa pür-bāde cāmlar
Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 1). [güller, -ler]*
8. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem **gülüm** balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [gülüm, -üm]*
9. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [güli, -i]*
10. Gördüñ ki göñül yāra varup **güle** başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [güle, -e]*
11. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük leṭāʾif naḳl idüp
Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 4). [gülleri, -ler, -i]*
12. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol **güle** ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [güle, -e]*
13. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [güli, -i]*
14. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol **gülüñ** vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [gülüñ, -üñ]*
15. Bülbül beyān ider güle ḫālin güzel güzel
Seyr itdürür **gül** aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 2). [gül,]*
16. Bülbül beyān ider **güle** ḫālin güzel güzel
Seyr itdürür gül aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 1). [güle, -e]*
17. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük **gülün** sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [gülün, -ün]*
18. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḥmı **gülin** sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [gülin, -in]*
19. Variken ḫaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [gül,]*
20. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña **gül** efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [gül,]*
21. Bülbül tażarruʿun gūş itmez **gülün** ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 5). [gülün, -ün]*
22. Ey Behiştī ol **gül** üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 9). [gül,]*
23. Gūş idüp **gül** seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 1). [gül,]*
24. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger **gülden** cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [gülden, -den]*
25. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 1). [gül,]*
26. Āteşīn **gül** şemʿ-i bezm-ārāya beñzer

bāġda
Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [gül,]*

27. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende **güle** düşdi
Aġlarken işitdi anı bülbül **güle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [güle, -e]*

28. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende **güle** düşdi
Aġlarken işitdi anı bülbül **güle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 2). [güle, -e]*

29. Evlāda göñül bağlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı nice bülbüli giryān **güli** ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [güli, -i]*

30. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını **gül**
Ravżada Kevs̱ere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [gül,]*

31. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı **gülüñ**
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [gülüñ, -üñ]*

gül: *Gül, katmerli, kokulu ve renkli çiçek.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [gül,]*

2. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur berī
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [gül,]*

3. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān **güliçün** murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [güliçün, -içün]*

4. Ḫār-ı ġam **gül** bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [gül,]*

5. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 4). [güller, -ler]*

6. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür
Tāze **güllerde** ne ḫaddüñ gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [güllerde, -ler, -de]*

7. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde **gül** gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [gül,]*

8. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [gül,]*

9. Gülzāra geldükce niṣ̱ār itmege saña
Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 4). [gül,]*

10. Şemʿ-i ʿiẓārı yārüñ **gülde** degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 7). [gülde, -de]*

11. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [gül,]*

12. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1). [gül,]*

13. Kāse kāse ḳan yudarken lāleveş
Cām-ı mül ṣundı bize **gülden** bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 4). [gülden, -den]*

14. Yārsuz gülşen ölümdür baña **gül** şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [gül,]*

15. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun **gül** gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 6). [gül,]*

16. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı
Ki ʿaynı ḳapudadur **gül** dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 6). [gül,]*

17. Tāzelikde beni ḥüsnüñden ırağ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 4). [güli, -i]*

18. Girān itmiş **gülüñ** gūşını şeb-nem
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [gülüñ, -üñ]*

19. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [gül,]*

20. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi **gül** ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [gül,]*

21. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa şevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi **gül** gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 8).*

[gül,]

22. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm **güle** raʿnā dimedüm
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 1). [güle, -e]*

23. Ḳızıl **gül** jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [gül,]*

24. Çemen şaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
Şararsın nergis-āsā **gül** benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [gül,]*

25. Variken ḥaddüñ göñül **gül** istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [gül,]*

26. Ṣaġlu ṣollu āteşīn **güller** dizüp gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 1). [güller, -ler]*

27. Ḳoyma gel câme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o **güller** yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 4). [güller, -ler]*

28. Olıcaḳ şöyle bahār olsa
Ki gülistānda **gül** hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 2). [gül,]*

29. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 2). [gül,]*

30. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 8). [güllerüñ, -ler, -üñ]*

31. Gül-bünler öykünür diyü sen **gül** budaġına
Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 1). [gül,]*

32. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm **gül** budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [gül,]*

33. Ṣararup nergisleyin bīmār u dil-teng olmasun
Gül gibi gülmek yaraşur ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 4). [gül,]*

34. Nigārā **gül** yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 5). [gül,]*

35. Āh-ı ʿāşıḳdan ṣaḳın cānā ʿiẕāruñ bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna **gül** yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 2). [gül,]*

36. Gül ṣuyı ẓarfın şımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [gül,]*

37. Gül ṣuyı ẓarfın şımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir **gül** degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [gül,]*

38. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ
Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [gülleri, -ler, -i]*

39. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül dil şebinden saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [gül,]*

40. Ṣarḳardı **gül** uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 3). [gül,]*

41. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde **gül** ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [gül,]*

42. Güşāde olmaya dil ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer **gül** gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 6). [gül,]*

43. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [gül,]*

44. İki **güldür** bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 15). [güldür, -dür]*

45. Ruḫlarum cennet **gülidür** ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [gülidür, -i, -dür]*

46. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup ṣolınca heyhāt
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 3). [güllerüm, -ler, -üm]*

47. Nev-rūz irişdi **gül** gibi kīse
Gül-gūn ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 3). [gül,]*

48. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi **gül**
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 17). [gül,]*

49. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it

kim
Açılsun şerḥası **güller** gibi yüzi ola şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [güller, -ler]*

gül: *Gülmek, tebessüm etmek.*

1. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḥod **güler** oynar ziyāde gelse ābı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [güler, -er]*
2. Şararup nergisleyin bīmār u dil-teng olmasun
Gül gibi **gülmek** yaraşur ġonca-i ḥandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 4). [gülmek, -mek]*
3. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen **gülersin** şāẕ olup
Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9). [gülersin, -er, -sin]*

gül: *Gül. II Sevgilinin dudağı.*

1. Ḥüsnüñ **gülüñe** ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 5). [gülüñe, -üñ, -e]*

gül: *Gül. II Sevilen, Allah.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide murġı ḫoşāvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [gül,]*

gül: *Şeytan.*

1. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri **ġüle** virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [ġüle, -e]*

gül berg-i ter: *Taze gül yaprağı.*

1. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [gül berg-i teri, -i]*

gül gibi: *Gül misali.*

1. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden **gül gibi** aġzın yummayan ḥayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 6). [gül gibi,]*

gül ġonca: *Gonca, gülün açılmamış hali.*

1. Gül ġoncasında jāle görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi şermende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 1). [gül ġoncasında, -sı, -n, -da]*

gül gül id: *Pembe pembe, tomurcuk tomurcuk etmek.*

1. Zīnete ġarḳ olmak ister cismini **gül gül idüp**
Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 9). [gül gül idüp, -üp]*

gül ile: *Gül.*

1. Bāġa varduḳca yer yüzi **gül ile**
Bir lebi ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 7). [gül ile, -ile]*

gül yüzlü: *Gül yüzlü. II Güzel.*

1. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ **gül yüzlüye**
Ey göñül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 5). [gül yüzlüye, -y, -e]*

gül-āb: *Gül suyu.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende **gül-āb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [gül-āb,]*
2. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim **gül-āb** itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [gül-āb,]*

gülāc: *Güllaç, tatlı.*

1. Ḥ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç
Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ **gülāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [gülāc,]*
2. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler **gülāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 4). [gülāc,]*

gülāc-ı vaṣl: *Kavuşmanın güllacı. II Kavuşmanın lezzeti.*

1. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 1). [gülāc-ı vaṣluñ,]*

ġulām: *Kul, köle, bende.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice **ġulāmı** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [ġulāmı, -ı]*
2. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde **ġulām** olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10).*

[ġulām,]

3. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş **ġulāmı** ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 10). [ġulāmı, -ı]*
4. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḥarāb
Vallāhi cān u dilden olupdur saña **ġulām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [ġulām,]*

ġulām eyle: *Köle, esir etmek.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā **ġulām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 6). [ġulām eyler, -le, -r]*

ġulām ol: *Kul, köle olmak.*

1. Kişi olmaz imiş mīr-i kelām
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 2). [ġulām olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

ġulām-ı ḳāmet-i mevzūn: *Düzgün boyunun bendesi.*

1. Ey şeh **ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ** olmasa
Āzādelerden olmaz idi serv-i ḫoş-ḫırām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 47). [ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ,]*

gül-berg: *Gül yaprağı.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 3). [gül-bergi, -i]*
2. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād
Şan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 9). [gül-bergile, -ile]*

gül-berg-i ḫandān: *Gülen gül yaprağı.*

1. Bülbüli nālān ider **gül-berg-i ḫandānuñ** senüñ
Sünbüli ġamgīn ider zülf-i perīşānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 1). [gül-berg-i ḫandānuñ,]*

gül-berg-i tāze: *Taze gül yaprağı. II Genç sevgili.*

1. Sen var iken iki gözüm aġyāra kim baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 2). [gül-berg-i tāze,]*

gül-bīn: *Gül fidanı.*

1. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki **gül-bīn** oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 1). [gül-bīn,]*

gül-bīz: *Gül serpen.*

1. Bādveş her kim seḫer-ḫīz olmaya
Maʿrifet bağında **gül-bīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [gül-bīz,]*

gül-bün: *Gül fidanı.*

1. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budağına
Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 1). [gül-bünler, -ler]*

gül-bün-i cennet: *Cennetin gül kökü.*

1. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb **gül-bün-i cennet** mi ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 1). [gül-bün-i cennet,]*

gül-bün-i ʿışḳ: *Aşkın gül fidanı.*

1. Baña bir ġonca-i zībā gelür her dest-i rengīnüñ
Ṣalaldan **gül-bün-i ʿışḳuñ** zemīn-i sīnede pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 6). [gül-bün-i ʿışḳuñ, -uñ]*

gül-bün-i sīm-i sirişk: *Gözyaşı gümüşünün gül fidanı.*

1. Gülmez oldı yüze ol **gül-bün-i sīm-i sirişk**
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 3). [gül-bün-i sīm-i sirişk,]*

gül-çihre: *Gül yüzlü.*

1. Her kişi **gül-çihresiyle** ʿīşde bülbül gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı göñlüm ıẕṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 5). [gül-çihresiyle, -s, -i, -y, -le]*

güldeste-i zāt: *Varlığının gül demeti.*

1. Vaṣfuñda ṣenā bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 34). [güldeste-i ẕātuñ, -uñ]*

güldür: *Güldürmek. II Mutlu etmek.*

1. Ḥasret-i tīġuñile aġların öldürmezsin
Ġayra iḥsānlar idersin beni **güldürmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 2). [güldürmezsin, -mez, -sin]*

gül-fām: *Gül renkli.*

1. Bikr-i mey cārī midür sāḳī
Ki ḳodın adını anuñ **gül-fām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 6). [gül-fām,]*

gül-fām-ı ḥarābāt: *Meyhanenin gül renklisi.*

1. Gül-fām-ı ḥarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 9). [gül-fām-ı ḥarābātı, -ı]*

ġulġul: *Gürültü, velvele.*

1. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl **ġulġulüñ**
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 19). [ġulġulüñ, -üñ]*

ġulġule: *Gürültü, velvele.*

1. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen **ġulġule** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 6). [ġulġule,]*

gül-gūn: *Gül renkli.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm **gül-gūn** şarāb
Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [gül-gūn,]*
2. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
Gül-gūn ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 4). [gül-gūn,]*

gül-gūn id: *Gül renkli kılmak.*

1. Ufuk āyīnesin **gül-gūn iden** reşk-i şafaḳ şanma
Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 5). [gül-gūn iden, -en]*

gül-i aḥmer: *Kırmızı gül.*

1. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde **gül-i aḥmer** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 4). [gül-i aḥmer,]*
2. ʿİẕāruñ rengini görüp **gül-i aḥmer** ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 1). [gül-i aḥmer,]*
3. Elüñi çek **gül-i aḥmerden** añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 3). [gül-i aḥmerden, -den]*

gül-i bāġ-ı behiştī: *Behiştî bağının gülü. II Cennet bağının gülü.*

1. Ol **gül-i bāġ-ı Behiştī** ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [gül-i bāġ-ı behiştī,]*

gül-i bāġ-ı leṭāfet: *Güzellik bağının gülü.*

1. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet mi ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi **gül-i bāġ-ı leṭāfet** mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 2). [gül-i bāġ-ı leṭāfet,]*
2. Ol **gül-i bāġ-ı leṭāfet** ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 7). [gül-i bāġ-ı leṭāfet,]*

ġül-i beyābānī: *Çöl şeytanı.*

1. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay **ġül-i beyābānī** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 44). [ġül-i beyābānī,]*

gül-i bī-ḫār: *Dikensiz gül. II Zahmetsiz sevgili.*

1. Cihānda ʿāṣıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ **gül-i bī-ḫārı** olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [gül-i bī-ḫārı, -ı]*

gül-i gülzār: *Gül bahçesinin gülü.*

1. Göñlüm eglenmez varup görsem **gül-i gülzārı** ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [gül-i gülzārı, -ı]*

gül-i handān: *Açılmış gül.*

1. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup **gül-i ḫandān** gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [gül-i ḫandān,]*
2. O gülzāruñ felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ nā-ḫaḳ-ı zehr ile andan bir **gül-i ḫandān** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 22). [gül-i ḫandān,]*
3. O gülzāruñ felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ nā-ḫaḳ-ı zehr ile andan bir **gül-i ḫandān** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 22). [gül-i ḫandān,]*

gül-i ḫandān: *Mutlu gül. II Açılmış gül. II Gülen sevgili.*

1. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp Ġayrı gülşenlere her-dem **gül-i ḫandān** olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 10). [gül-i ḫandān,]*
2. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir **gül-i ḫandāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354,*

Mısra 6). [gül-i ḫandāna, -a]

3. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi göñlüm açmazdı ṣabā
İrmese būy-ı teraḥḥum sen **gül-i ḫandāndan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 8). [gül-i ḫandāndan, -dan]*

4. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek
Ġonca gibi yüzini virdi **gül-i ḫandānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 10). [gül-i ḫandānum, -um]*

gül-i ḫandān: *Açılmış gül. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Gülzār-ı vücūduñ **gül-i ḫandānıdur** insān
Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen reng aña ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 1). [gül-i ḫandānıdur, -ı, -dur]*

gül-i ḫoş-bū iken: *Güzel kokulu gül iken.*

1. Gül-i ḫoş-bū iken aḥibbāya
Dikenüz biz ʿadūmuzuñ gözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 5). [gül-i ḫoş-bū iken, -i, -ken]*

gül-i ḫoş-būya ise: *Hoş kokulu gül. II Sevgili.*

1. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşūfteligi
Sevdügi burnı dibinde niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 5). [gül-i ḫoş-būya ise, -a, -ise]*

gül-i leṭāfet: *Hoşa giden, latif gül.*

1. Yürüñ varuñ gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün
Biraz bu gülşen-i dehre **gül-i leṭāfet** oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 4). [gül-i leṭāfet,]*

gül-i maḳṣūd: *İsteklerinin arzusu.*

1. Ezel bāġında il ʿālem **gül-i maḳṣūd** üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 9). [gül-i maḳṣūd,]*

gül-i nāzük-beden: *Nazik bedenli gül. II Sevgili.*

1. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen **gül-i nāzük-bedeni** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 4). [gül-i nāzük-bedeni,]*

gül-i nev: *Goncagül, taze gül. II Genç sevgili.*

1. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu kime her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 7). [gül-i nev,]*

gül-i pejmürde: *Dağılmış, perişan gül.*

1. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç **gül-i pejmürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 4). [gül-i pejmürdesin, -sin]*

gül-i raʿnā: *İçi kırmızı, dışı sarı gülü.*

1. Ey Behiştī nice bir her **gül-i raʿnāyı** görüp
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 9). [gül-i raʿnāyı, -y, -ı]*

gül-i reyḥān: *Reyhan çiçeği.*

1. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek
Būy olmasa raġbet mi bulurdı **gül-i reyḫān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 6). [gül-i reyḫān,]*

gül-i rūy: *Sevgilinin gül yüzü.*

1. Bir gülsitān ki anda **gül-i rūyuñ** olmaya
Bülbül hezār aġlasa ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 7). [gül-i rūyuñ, -uñ]*

gül-i sīr-āba: *Suya kanmış gül. II Taze gül.*

1. Benefşe istemez bülbül **gül-i sīr-āba** māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [gül-i sīr-āba, -a]*

gül-i sīr-āb: *Suya kanmış gül. II Taze gül.*

1. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ **gül-i sīr-ābdan** yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 1). [gül-i sīr-ābdan, -dan]*

gül-i surḫ: *Kırmızı gül.*

1. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 8). [gül-i surḫ,]*

2. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her **gül-i surḫ**
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 5). [gül-i surḫ,]*

gül-i ter: *Taze gül.*

1. Bulmaya ruḫları mānendi Behiştī **gül-i ter**
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [gül-i ter,]*

2. Yārüñ Behişti gülşen-i ḫüsninde yüz bulan
Pister döşendiler **gül-i terden** külāleler

(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 10). [gül-i terden, -den]

gülistān: *Gülşen, gül bahçesi. II Gülistan, Sadi-i Şirazî'nin ahlaki ve didaktik mahiyetteki eseri.*

1. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḫṣa ʿālemde
   Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 8). [gülistān,]*
2. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
   Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 10). [gülistān,]*

gülistān: *Gül bahçesi, gülşen.*

1. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
   Berg-i güldür kim götürmüşdür **gülistāndan** ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 2). [gülistāndan, -dan]*
2. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
   Andelībe çıḳa zāġuñdur **gülistānuñ** gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 10). [gülistānuñ, -uñ]*
3. Nev-bahār oldı **gülistāna** gelen rinde çenār
   Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [gülistāna, -a]*
4. Kenār-ı āteşi kimdür viren **gülistāna**
   Naẓarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 9). [gülistāna, -a]*
5. Gül **gülistān** seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
   Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 1). [gülistān,]*
6. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve mużṭarīb olur
   İnanmazsañ **gülistāna** ḫırām it gör temāṣāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [gülistāna, -a]*
7. Olıcaḳ şöyle bahār olsa
   Ki **gülistānda** gül hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 2). [gülistānda, -da]*
8. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār olsa
   Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [gülistānuñ, -uñ]*
9. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
   Ṣabā gibi **gülistān** seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 4). [gülistān,]*
10. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki şevḳuñden
    Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu **gülistānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 6). [gülistānda, -da]*
11. Ṣabā gibi **gülistān** seyrin itmezsin seḥerlerde
    Be vāʿiẓ kendüñi muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 15). [gülistān,]*
12. Gülistānuñ ṣanevber ḳadleri hep sernigūn oldı
    Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 37). [gülistānuñ, -uñ]*

gülistān: *Gül bahçesi. II Dünya.*

1. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
   Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu **gülistān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [gülistān,]*

gül-ʿizār: *Gül yanaklı. II Sevgili.*

1. Gül-ʿiẕārum ʿacebā niçe dikendür iden
   Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 7). [gül-ʿiẕārum, -um]*
2. Bir ġayrı **gül-ʿiẕāra** ḳılsam naẓar Behiştī
   Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 9). [gül-ʿiẕāra, -a]*
3. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
   Ġayri söz söylense meclisde zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 7). [gül-ʿiẕārumdan, -um, -dan]*
4. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
   Güm itse **gül-ʿiẕārını** bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 8). [gül-ʿiẕārını, -ı, -n, -ı]*
5. Eger mümkin olursa yanuña bir **gül-ʿiẕār** almaḳ
   Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [gül-ʿiẕār,]*

güller ile: *Gül. II Güzel, dilber.*

1. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
   Gelüñüz kim varalum seyr idelüm **güller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [güller ile, -ler, -ile]*

gül-ruh: *Gül yanaklı.*

1. Bir **gül-ruḫuñ** Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
   Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 9). [gül-ruḫuñ, -uñ]*

gül-şeker: *Gül şekerli.*

1. Meclisde būse **gül-şekerin** ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [gül-şekerin, -in]*

gülşen: *Gül bahçesi, gülşen.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi **gülşende** gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [gülşende, -de]*
2. Ṣordum dehān-ı dil-beri **gülşende** ġoncaya
Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 7). [gülşende, -de]*
3. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ **gülşeninde** niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [gülşeninde, -i, -n, -de]*
4. Nev-rūz şāhı **gülşene** geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [gülşene, -e]*
5. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı **gülşende** bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 2). [gülşende, -de]*
6. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti **gülşenümüzde** açıldı ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [gülşenümüzde, -ü, -müz, -de]*
7. Her seḥer çeşmine şeb-nem ṣu seper **gülşende**
Ḥ∨ābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [gülşende, -de]*
8. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm **gülşen** kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 10). [gülşen,]*
9. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ **gülşenüñ**
Serv dūd-ı āhı bülbül nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 3). [gülşenüñ, -üñ]*
10. Uyuriken olup **gülşende** şeb-nem
Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 9). [gülşende, -de]*
11. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 4). [gülşende, -de]*
12. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz **gülşende** āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [gülşende, -de]*
13. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ **gülşenini** seyrāndur
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 1). [gülşenini, -i, -n, -i]*
14. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna **gülşensüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [gülşensüz, -süz]*
15. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 7). [gülşende, -de]*
16. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük leṭāʾif naḳl idüp
Gülleri bād-ı ṣabā **gülşende** ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 4). [gülşende, -de]*
17. Bikriken **gülşende** ḥamli ẓāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı Behiştī bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 9). [gülşende, -de]*
18. Yārsuz **gülşen** ölümdür baña gül şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [gülşen,]*
19. Yine **gülşende** bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 1). [gülşende, -de]*
20. Ehl-i bezm **gülşenüñ** eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [gülşenüñ, -üñ]*
21. Gülşen hevā yeridür ammā ne çāre ey dil
Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [gülşen,]*
22. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
Bir ʿaceb **gülşendür** ammā bülbüli bir ḳara zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [gülşendür, -dür]*
23. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [gülşene, -e]*
24. Tāzelikde beni ḫüsnüñden ıraġ eyleme kim
Güli bu **gülşenüñ** ey ġonca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 4). [gülşenüñ, -üñ]*
25. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl **gülşen**
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne gerek

(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 3). [gülşen,]

26. İstiḳāmet **gülşeninüñ** serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde şāhuñ ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 1). [gülşeninüñ, -i, -n, -üñ]*

27. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [gülşenüñ, -üñ]*

28. Bülbül taẕarruʿun gūş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı **gülşende** aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [gülşende, -de]*

29. Gelmedüñ **gülşene** aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 3). [gülşene, -e]*

30. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben **gülşenüñ** birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 4). [gülşenüñ, -üñ]*

31. Ḳāmet-i yār añılsa **gülşende**
Serv boy sāyesi ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 7). [gülşende, -de]*

32. Gülşenüñ beñzeri yoḳ laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 1). [gülşenüñ, -üñ]*

33. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze **gülşen**
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [gülşen,]*

34. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne **gülşende** ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [gülşende, -de]*

35. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n'ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören **gülşenümi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 6). [gülşenümi, -üm, -i]*

36. Gül ṣuyı ẓarfın ṣımış **gülşende** ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [gülşende, -de]*

37. Maḥabbet **gülşenin** ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [gülşenin, -in]*

38. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ
Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḫüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 4). [gülşene, -e]*

39. Kāküllerüñe ṭālib olup **gülşene** vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [gülşene, -e]*

40. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp
Ġayrı **gülşenlere** her-dem gül-i ḫandān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 10). [gülşenlere, -ler, -e]*

41. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol **gülşene** mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [gülşene, -e]*

42. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül yeter
Kim bu ʿālem **gülşeninde** ʿārife bir gül yeter *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 2). [gülşeninde, -i, -n, -de]*

43. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine **gülşende** ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [gülşende, -de]*

44. Her **gülşen** mānend-i Behiştī seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 5). [gülşen,]*

45. İrişdi **gülşene** bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 31). [gülşene, -e]*

gülşen: *Gül bahçesi. II Güzel.*

1. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e virmezem
Bir bülbülem Behiştī yeter baña **gülşenüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 10). [gülşenüm, -üm]*

2. Baḳ a ey gözleri nergis ne **gülşensin** ki şevḳuñden
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [gülşensin, -sin]*

gülşen-i ʿālem: *Dünyanın gül bahçesi. II Dünya.*

1. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ rūzgār
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 5). [gülşen-i ʿālemde, -de]*

2. Ḳoyma gel cāme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur **gülşen-i ʿālemde** o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 4). [gülşen-i ʿālemde, -de]*

gülşen-i cān: *Canın gül bahçesi.*

1. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
Olma ḫāristāna māʿil **gülşen-i cānuñ** gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2).*

[gülşen-i cānuñ, -uñ]

gülşen-i cennet: *Cennet bahçesi.*

1. Yüzini görsem Behiştī şanuram
   Gülşen-i cennet naẓargāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 10). [gülşen-i cennet,]*
2. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā
   Ey Behiştī ḳıldı bezmi **gülşen-i cennet** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 10). [gülşen-i cennet,]*

gülşen-i dehr: *Dünya bahçesi.*

1. Yürüñ varuñ gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün
   Biraz bu **gülşen-i dehre** gül-i leṭāfet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 4). [gülşen-i dehre, -e]*

gülşen-i ḫüsn: *Güzelliğin gül bahçesi.*

1. Yārüñ Behişti **gülşen-i ḫüsninde** yüz bulan
   Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 9). [gülşen-i ḫüsninde, -i, -n, -de]*

gülşen-i ḫüsn: *Güzelliğin gül bahçesi. II Sevgilinin yanı.*

1. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca heyhāt
   Gülşen-i ḫüsnüm dikenlerle ṭolınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 2). [gülşen-i ḫüsnüm, -üm]*

gülşen-i ʿirfān: *Anlayışın gül bahçesi.*

1. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
   Ḫam vücūdum **gülşen-i ʿirfāna** dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [gülşen-i ʿirfāna, -a]*

gülşen-i kūy: *Sevgilinin semtinin gül bahçesi.*

1. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
   Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 6). [gülşen-i kūyuñda, -uñ, -da]*
2. Behiştī **gülşen-i kūyuñda** varmış bir gice yā ṣubḥ
   İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [gülşen-i kūyuñda, -uñ, -da]*
3. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı ḫānmān
   Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 2). [gülşen-i kūyuñda, -uñ, -da]*

gülşen-i rāz: *Şeyh Mahmud Şebüsteri'nin tasavvuf alanında önemli yer tutan eseri.*

1. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
   Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 8). [gülşen-i rāz,]*

gülşen-i ruhsār-ı yār: *Sevgilinin yanaklarının gül bahçesi.*

1. Ehl-i diller nālemi maʿẕūr ṭutsunlar ki ben
   Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 4). [gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ, -üñ]*

gülşen-i ṭabʿ: *Mizacın, yaratılışın gül bahçesi.*

1. Olurdı **gülşen-i ṭabʿumda** zībā ġoncalar peydā
   İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 7). [gülşen-i ṭabʿumda, -um, -da]*

gülşen-revā: *Gülistana layık.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-ṣaʿ
   Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 2). [gülşen-revādur, -dur]*

gülsitān: *Gül bahçesi, gülşen.*

1. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
   Vücūdum **gülsitānına** cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [gülsitānına, -ı, -n, -a]*
2. Yazmaġıçün **gülsitān** levḥına envāʿı nuḳūş
   Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 1). [gülsitān,]*
3. Bir **gülsitān** ki anda gül-i rūyuñ olmaya Bülbül hezār aġlasa ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 7). [gülsitān,]*
4. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb yāre mesken **gülsitān**
   Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [gülsitān,]*
5. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
   Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 1). [gülsitān,]*
6. Cihānda ʿāṣıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
   Maḥabbet **gülsitānınuñ** gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [gülsitānınuñ, -ı, -n, -uñ]*

gülüm balum: *Gülüm balım.II Sevgili.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek

neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa **gülüm balum** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 8). [gülüm balum, -um]*

gülüp oyna: *Neşeli, sevinçli, güzel, eğlenceli vakit geçirmek.*

1. Aġyār ile çemende **gülüp oynamaḳda** yār
Ben nā-murād kūşe-i tenhāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 5). [gülüp oynamaḳda, -maḳ, -da]*

gülzār: *Gül bahçesi, gülşen.*

1. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser **gülzār** mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [gülzār,]*
2. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri **gülzārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [gülzārı, -ı]*
3. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni **gülzārında** güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [gülzārında, -ı, -n, -da]*
4. Geldi **gülzāra** ḳabā-i sebzile serv-i revān
Āblar aḳup ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 7). [gülzāra, -a]*
5. Gülzāra geldükce niṣār itmege saña
Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 3). [gülzāra, -a]*
6. Ruḥum **gülzārınuñ** ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 7). [gülzārınuñ, -ı, -n, -uñ]*
7. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri **gülzārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [gülzārı, -ı]*
8. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz ṣanmañuz
Biz bu **gülzārın** ezelden bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 6). [gülzārın, -ın]*
9. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde **gülzāruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 10). [gülzāruñ, -uñ]*
10. Bir ḳaravaşdur benefşe adile **gülzārda** Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 7). [gülzārda, -da]*
11. ʿAzm iden **gülzāra** serv-i ser-bülendümdür benüm
Seyr iden āzāde-ḳadlerle efendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 1). [gülzāra, -a]*
12. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan Göñlümüz eglenmez uçdı kuşumuz **gülzārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 2). [gülzārdan, -dan]*
13. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller dizüp **gülzāruña** Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 1). [gülzāruña, -uñ, -a]*
14. Gül-bergile Behiştī **gülzāra** çekdi bād Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 9). [gülzāra, -a]*
15. Ṣafā **gülzārınuñ** öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 7). [gülzārınuñ, -ı, -n, -uñ]*
16. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 109). [gülzāra, -a]*
17. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
Gül-gūn ḳabāsı **gülzāra** lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 4). [gülzāra, -a]*
18. O **gülzāruñ** felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ nā-ḫaḳ-ı zehr ile andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 21). [gülzāruñ, -uñ]*

gülzār-ı ʿālem: *Dünya bahçesi. II Dünya.*

1. İrmesün **gülzār-ı ʿālemde** göñül maḳṣūdına
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [gülzār-ı ʿālemde, -de]*

gülzār-ı fenā: *Fâni gülşen. II Dünya.*

1. Evlāda göñül baġlama **gülzār-ı fenāda** Kim ḳıldı nice bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 43). [gülzār-ı fenāda, -da]*

gülzār-ı kūy: *Sevgilinin semtinin gül bahçesi.*

1. Güşāde olmaya dil ġoncası **gülzār-ı kūyuñsuz** Hevāsıyla gezer gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 5). [gülzār-ı kūyuñsuz, -uñ, -suz]*

gülzār-ı mahlas: *Mahlas bahçesi. II Kurtuluş bahçesi.*

1. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ **gülzār-ı maḫlaşdur** baña
Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum

benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 9). [gülzār-ı maḫlaṣdur, -dur]*

gülzār-ı rıżvān: *Rızvan'ın cenneti. II Rızvan, cennetin kapısını bekleyen melek.*

1. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
   Behiştīyem velī **gülzār-ı Rıżvāndan** daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 10).[gülzār-ı rıżvāndan,-dan]*

gülzār-ı şādī: *Mutluluk bahçesi.*

1. Başmadum **gülzār-ı şādīden** yaña bir dem ayaġ
   Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 9). [gülzār-ı şādīden, -den]*

gülzār-ı viṣāl: *Kavuşma bahçesi.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
   Şehīd olmayanuñ meʾvāsı **gülzār-ı viṣāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [gülzār-ı viṣāl,]*

gülzār-ı vücūd: *Gül bahçesi gibi varlık.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur insān
   Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen reng aña ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 1). [gülzār-ı vücūduñ, -uñ]*

güm güm: *Gümbür gümbür.*

1. Gülsitān **güm güm** öter nāle-i bülbüller ile
   Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 1). [güm güm,]*
2. Ẕikrüñle bugün **güm güm** öter ḳubbe-i gerdūn
   Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 89). [güm güm,]*

güm güm öt: *Gürültü çıkarmak.*

1. Naʿramuzdan **güm güm ötse** ḳubbe-i gerdūn n'ola
   Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [güm güm ötse, -se]*

güm it: *Yok etmek, kaybetmek.*

1. Güm itdügince Behiştī ʿiẕār-ı zerdümi eşk
   Ben anı beñzedürem baḥre düşmiş altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 9). [güm itdügince, -düg, -ince]*
2. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
   Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [güm itdüm, -dü, -m]*
3. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
   Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 18). [güm itdüñ, -dü, -ñ]*
4. Baġrı yufḳa kişidür ṣūfiyi aġladursız
   Dest-māliyle pilavını **güm itmeñ** çıkaruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 8). [güm itmeñ, -me, -ñ]*
5. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
   Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 8). [güm itse, -se]*

güm ol: *Kaybolmak, yok olmak.*

1. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri yüri
   Begler **güm oldı** anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 4). [güm oldı, -dı]*
2. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum **güm olmışdur**
   Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri biñ baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 1). [güm olmışdur, -mış, -dur]*

güm-rāh: *Yolunu kaybetmiş, yolunu şaşırmış.*

1. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
   Anı andan şoñra ḥayret deştinüñ **güm-rāhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 14). [güm-rāhı, -ı]*

güm-rāh-ı viṣāl: *Kavuşmanın yolunu şaşırmış.*

1. Her ḳaçan olsam ṣeb-i baḫtumda **güm-rāh-ı viṣāl**
   Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 5). [güm-rāh-ı viṣāl,]*

gümüldürük: *Ekin demeti, yığını.*

1. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā yükin
   Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun **gümüldürük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 4). [gümüldürük,]*
2. Ahbāb böyle çekdügi yerde cefā yükin
   Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun **gümüldürük** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 2). [gümüldürük,]*

gümüş: *Gümüş.*

1. Ṣuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
   Bir **gümüş** serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 2). [gümüş,]*
2. Başum degül görinen kim gözüm **gümüşlerini**
   Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 3).*

[gümüşlerini, -ler, -i, -n, -i]

3. Nāzük miyānuña naẕar itdükce ben hele
Mūy-ı sepīde beñzedürem yā **gümüş** tele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [gümüş,]

gümüş: *Gümüş. II Parlak, beyaz.*

1. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller **gümüş** ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 4). [gümüş,]

gün: *Gün, yevm.*

1. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda **gün**
Nūruñı görmiş sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 5). [gün,]*
2. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāşıḳ bu **günlerde** ırag̈ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 2). [günlerde, -ler, -de]*
3. Göñül bayram **güni** yāri ṣalıncag̈ üzre seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarṣı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [güni, -i]*
4. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki **günde** felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 2). [günde, -de]*
5. Kūşe-i fürḳatde bir **gün** ṣabr çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [gün,]*
6. Ṣol deñlü beḳā vir añа kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ **gün** ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [gün,]*
7. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki **gün** bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [gün,]*

gün: *Gün, vakit.*

1. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir **gün** idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 4). [gün,]*
2. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir **gün** sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 1). [gün,]*
3. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir **gün** ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [gün,]*
4. Ger hücūm eyler ise bir **gün** ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 7). [gün,]*
5. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın kātib-i ecel
Bir **gün** olur ki defter-i ʿömre ḳalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 4). [gün,]*
6. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol **günde** bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [günde, -de]*
7. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini
ʿīd olduġına ol **gün** bir ẕerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 8). [gün,]*
8. Ben rūze **güni** görsem ebrūsı hilālini
ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 7). [güni, -i]*
9. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir **gün** revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 1). [gün,]*
10. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her **gün** işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 8). [gün,]*
11. Senden ayruġa şu **günler** Ḥaḳ içün
Raġbetüm yoḳ ey yüzi māhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 5). [günler, -ler]*
12. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deṣt-i ḥüsn āhūsını bir **gün** ṣikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 4). [gün,]*
13. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir **gün** ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 8). [gün,]*
14. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir **gün** yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [gün,]*
15. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin ey düşmen
Ṣabā bir **gün** gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 6). [gün,]*
16. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh
Bir **gün** düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 4). [gün,]*
17. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte **gün** bir seḥer çerāġı

(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [gün,]

18. Nār-ı ġamdan ola bir **gün** ki Behiştī çıḳasın
Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [gün,]*
19. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir **gün** ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [gün,]*
20. Allāh müyesser eyleye mi baña ol **güni**
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [güni, -i]*
21. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng **güninde**
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [güninde, -i, -n, -de]*
22. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir **gün** öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [gün,]*
23. Ḥuẓūrını uçurmañ bir iki **gün** ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 5). [gün,]*
24. Vaṣluñ **günide** şām-ı firāḳuñ beyān ide
Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [günide, -i, -de]*

gün: *Gün içinde.*

1. Üç kerre **günde** būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 3). [günde, -de]*
2. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse **günde** biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [günde, -de]*
3. Günde biñ kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 1). [günde, -de]*

gün: *Güneş, parlak.*

1. İtdükce ebr-i kākülile **gün** yüzin nihān
Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 3). [gün,]*
2. Bir ḳamer alınlu **gün** yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ için ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [gün,]*

gün: *Çeşit, tür.*

1. Ne **güne** dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 7). [gūne, -e]*

gün: *Gün, gündüz.*

1. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı **gün** gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [gün,]*

gün: *Güneş.*

1. Ay u **gün** āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 5). [gün,]*
2. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
Ay u **gün** ḫākister içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [gün,]*
3. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [gün,]*
4. Gözi çıḳsun felekdeki **gün** ile
Var diyen ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 7). [gün,]*
5. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [gün,]*
6. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum **gün** gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 6). [gün,]*
7. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [gün,]*
8. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u **gün** cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 2). [gün,]*
9. Bāġbānā dün ü **gün** serv-i revān beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 1). [gün,]*
10. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
Ay u **gün** bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 6). [gün,]*
11. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur **gün** gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eṣḥāṣa ṣabāḥuñda

selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [gün,]*

12. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse ḳaçan **gün** gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 2). [gün,]*
13. Āfāḳı ṭutdı **gün** gibi nūr-ı şāḥib
Senden urınmaġıle edeb tācın ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 85). [gün,]*
14. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda **gün** var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [gün,]*
15. Ele āyīne alup **gün** yüzüñe baḳma ṣaḳın
Sen de āṣüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [gün,]*
16. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u **günden** gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [günden, -den]*
17. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine **gün** gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 7). [gün,]*

gün dutıl: *Güneşin tutulması.*

1. Gün dutılsa ne ġam ol çihre-i gül-gūn dökile
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [gün dutılsa, -sa]*

gün gibi: *Aşikâr, ortada.*

1. Şanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı **gün gibi** meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [gün gibi,]*

gün toġ: *Güneşin doğması.*

1. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne vaż‘ itse gerek
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 9). [gün ṭoġunca, -unca]*

gün yüzlü: *Güneş yüzlü. II Parlak, temiz yüzlü.*

1. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür **gün yüzlüler** sevmez ṣaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 2). [gün yüzlüler, -ler]*

günāh: *Günah, suç, kusur.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
Ben muaẕẕeb olmazam zīrā **günāhum** bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [günāhum, -um]*
2. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [günāhum, -um]*
3. Niçün eyler dili ḥışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı **günāhı** ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 2). [günāhı, -ı]*
4. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [günāhı, -ı]*
5. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa dökmeyem
Bu **günāhı** itmeyem estaġfuru’llāh el-ʿaẕīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 4). [günāhı, -ı]*

günāhını al: *Günahını almak, haksız yere hakkında konuşmak.*

1. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [günāhını alursın, -ur, -sın]*

günde: *Gün içinde.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın **günde** biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [günde,]*
2. Bā-vefālar ḫüsnine bir daḫı māʾil olmazam
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [günde,]*
3. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse **günde** azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [günde,]*
4. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [günde,]*

günden güne: *Gün geçtikçe, git gide, her gün biraz daha.*

1. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider **günden güne**
Beñzer āḫir ben bu āteşden ṣızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 9). [günden güne,]*

gündüz: *Gündüz.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin

māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [gündüzin, -in]*

2. Gicem gibi olupdur **gündüzüm** tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün var
(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 1). [gündüzüm, -üm]

3. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü **gündüz**
Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [gündüz,]*

<u>güne:</u> *Tür, tarz.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir **günedür** ki meyl ider aña imāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 4). [günedür, -dür]

<u>güne güne:</u> *Rengârenk, türlü türlü.*

1. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿuşşāḳa **güne güne** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [güne güne,]*

<u>güneş:</u> *Mihr, hurşit, afitab.*

1. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
Kim **güneş** anuñ yanında şubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 4). [güneş,]*

2. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol **güneş** itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 10). [güneş,]*

3. Mey bir **güneşdür** menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [güneşdür, -dür]*

4. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden **güneş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [güneş,]*

5. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
Ay u **güneş** felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 2). [güneş,]*

6. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [güneş,]*

7. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [güneşden, -den]*

8. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi **güneş**
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 5). [güneş,]*

9. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim **güneş** ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [güneş,]*

10. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 2). [güneş,]*

<u>güneş:</u> *Güneş. II Sevgilinin yüzü.*

1. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir **güneş** toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [güneş,]*

2. İtmesün mi ol **güneş** benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 7). [güneş,]*

3. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 2). [güneş,]*

<u>güneş:</u> *Güneş, afitab, şems. II Sevgili.*

1. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa **güneş** felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [güneş,]*

<u>güneş:</u> *Güneş. II Gündüz vakti.*

1. Geh **güneşde** geh ḳamerde seyr idüp Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 3). [güneşde, -de]*

<u>güneş:</u> *Güneş. II Yansıma.*

1. Mihrüñ **güneşi** ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [güneşi, -i]*

<u>ġurāb:</u> *Karga.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile **ġurāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 6). [ġurāb,]*

2. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş

Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün **ġurāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [ġurāb,]*

ġurāb: *Karga. II Rakip.*

1. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister **ġurāba** baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [ġurāba, -a]*

gürbe: *Kedi.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı **gürbeye** şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [gürbeye, -y, -e]*

ġurbet: *Yabancı memleket, yad el.*

1. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel
Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [ġurbetde, -de]*
2. Ol āhū-sīrete vaḥşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña **ġurbet** diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [ġurbet,]*
3. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi **ġurbet** cānuma
Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [ġurbet,]*
4. Ādemün göñlin açar **ġurbetde** yādı Çorlunuñ
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 3). [ġurbetde, -de]*

ġurbet-ḫāne: *Gurbet evi. II Dünya.*

1. Dil bu **ġurbet-ḫānede** ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 3). [ġurbet-ḫānede, -de]*

güreş: *Güreşmek, mücadele etmek.*

1. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 4). [güreşdi, -di]*

güreş ṭut: *Güreşmek.*

1. Gel şoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [güreş ṭutarsın, -ar, -sın]*

gürisne ḳal: *Aç kalmak.*

1. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda Behiştiyā
Ḫ∨ān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 9). [gürisne ḳalduḳ, -du, -ḳ]*

gürīz id: *Çekilmek, kaybolmak.*

1. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 7). [gürīz ider, -er]*

ġurūr: *Gurur, iftihar.*

1. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 7). [ġurūrumdan, -um, -dan]*

ġurūr it: *Kendini beğenmek, kibirlenmek.*

1. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [ġurūr itme, -me]*

ġurūr-ı ḥüsn: *Güzellik gururu.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [ġurūr-ı ḥüsn,]*

gūş: *Kulak.*

1. Girān itmiş gülüñ **gūşını** şeb-nem
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [gūşını, -ı, -n, -ı]*
2. Ne **gūşumda** ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [gūşumda, -um, -da]*

gūş eyle: *İşitmek, kulak vermek.*

1. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş
Erbāb-ı şevḳı her yañadan çaġırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 1). [gūş eyledükçe, -dükçe]*
2. Raʿd-ı āhum naʿrasın **gūş eylese** maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [gūş eylese, -se]*
3. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi **gūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 2). [gūş eyleyen, -y, -en]*

4. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī dirler
Naġmesin **güş eyleyenler** bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 10). [güş eyleyenler, -y, -en, -ler]*

güş id: *Kulak vermek, dinlemek.*

1. Sidre şeh-bāzı daḥı **güş idemez** olmışdur
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [güş idemez, -e, -mez]*
2. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī **güş iden** ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [güş iden, -en]*
3. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
Nāleñi **güş iden** ṣafā bulsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 16). [güş iden, -en]*
4. Güş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 1). [güş idüp, -üp]*
5. Güş itse ʿÖmer ḥażreti inṣāf ide ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 77). [güş itse, -se]*

güş kıl: *Dinlemek, kulak vermek.*

1. Ḳıl güş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna ṣevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 5). [güş ḳıl,]*

güş tut: *Kulak vermek.*

1. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola güş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [güş ṭutmazsa, -maz, -sa]*

güş ur: *Kulak vermek.*

1. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Güş urma aña yañşaġı sāġar ḫikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 2). [güş urma, -ma]*
2. Ḥürmetin żāyiʿ itme cām-ı meyüñ
Güş ursañ Behiştī'nin sözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 10). [güş ursañ, -ur, -sa, -ñ]*

güşād: *Açma, açılma, açılış.*

1. Dil ḳalʿası **güşādına** zer-dest-i leşkeri
Zerrīn ʿalemlerile ẓuhūr eylese hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 7). [güşādına, -ı, -n, -a]*

güşāde: *Açık, açılmış.*

1. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi **güşāde** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [güşāde,]*

güşāde ol: *Açılmak, ferahlamak.*

1. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm **güşāde oldum**
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 7). [güşāde oldum, -du, -m]*
2. Güşāde olmaya dil ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 5). [güşāde olmaya, -ma, -y, -a]*

gūsfend-i cān: *Can koyunu.*

1. Gūsfend-i cānumı ʿālemde ḳaṣṣāb-ı felek
ʿĀḳıbet ḳurbān ider bārī saña itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 5). [gūsfend-i cānumı, -um, -ı]*

güş-ı behiştī: *Behiştî'nin kulağı.*

1. Götürür **güş-ı Behiştī** ne ḳadar sögse lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [güş-ı behiştī,]*

güş-ı cān: *Can kulağı.*

1. Yār-i ṣāfī-dilden irmek **güş-ı cāna** bir cevāb
Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 1). [güş-ı cāna, -a]*

güş-ı dür: *İnci kulağı.*

1. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm **güş-ı dürlerde**
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 3). [güş-ı dürlerde, -ler, -de]*

ġuṣṣa: *Gam, keder, hüzün, tasa.*

1. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn
ʿĀlemüñ sulṭānı oldum **ġuṣṣadan** āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 4). [ġuṣṣadan, -dan]*
2. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳalurın ferd-i vahīd
Ġam ile **ġuṣṣa** eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 8). [ġuṣṣa,]*
3. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil **ġuṣṣadan** ḫālī degül
Himmetüñde ṭopṭoludur ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 3). [ġuṣṣadan, -dan]*
4. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur **ġuṣṣa** şebi
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen

Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [ġuṣṣa,]*

5. Dem-i ʿāṣūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı **ġuṣṣa** vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [ġuṣṣa,]*
6. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u **ġuṣṣayla** ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [ġuṣṣayla, -y, -la]*

gūşumda gūşvār: *Kulağıma küpe.*

1. Pīr-i muġān kelāmı **gūşumda gūşvārum** Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 11). [gūşumda gūşvārum, -um]*

gūşvār: *Küpe.*

1. Maʿārif **gūşvārını** ḳulaġında götürür yoḳ Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [gūşvārını, -ı, -n, -ı]*

gūyā: *Sanki, âdeta.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim Pür-teşne buldı **gūyā** bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [gūyā,]*
2. Ḥarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki hemān
Göñüller anlara **gūyā** helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 6). [gūyā,]*
3. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete **gūyā** selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 8). [gūyā,]*
4. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān ṭūṭisine **gūyā** şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [gūyā,]*
5. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete **gūyā** selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 8). [gūyā,]*
6. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş üzre ġālib oldı **gūyā** leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [gūyā,]*
7. Laʿl-i dil-ber sükker-i senbūsedür **gūyā** hemān
Ey Behiştī anı bir ḥayrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 9). [gūyā,]*
8. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde **gūyā** ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [gūyā,]*
9. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
Pāyelerdür aña **gūyā** görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 8). [gūyā,]*
10. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir merd-i mürde **gūyā** yek fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [gūyā,]*
11. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ leb üzre Ḥummā-yı hevāñile olur ābile **gūyā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 36). [gūyā,]*
12. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ **gūyā** ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [gūyā,]*

gūyā ki: *Varsayalım ki, farzedelim ki.*

1. Behiştīnüñ yine **gūyā ki** muṣḥaf-ı ʿışḳa Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [gūyā ki,]*
2. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri Çaldıran deştine **gūyā ki** Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 4). [gūyā ki,]*

gūyā ki: *Sanki.*

1. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser **gūyā ki** bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 2). [gūyā ki,]*
2. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 2). [gūyā ki,]*
3. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle oldum reşk-i ḥayretden
Libāsumla bile **gūyā ki** bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 6). [gūyā ki,]*

gūyā kim: *Sanki.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde **gūyā kim** ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [gūyā kim, -ile]*

gūy-ı meydān: *Meydan dairesi. II Yuvarlak alan.*

1. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde **gūy-ı meydān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 8). [gūy-ı meydān,]*

gūyiyā: *Sanki, âdeta.*

1. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde oḳuñ
   Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 9). [gūyiyā,]*
2. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde **gūyiyā**
   Bir ince mūya eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 5). [gūyiyā,]*
3. Ḫadeñgüñ **gūyiyā** bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
   Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 3). [gūyiyā,]*
4. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
   Eline **gūyiyā** bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [gūyiyā,]*
5. Dil bağıyla ṣuya ṣalmış gözi cādūlıġ ider
   Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 10). [gūyiyā,]*

gūyiyā kim: *Sanki.*

1. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
   Zehre döymez **gūyiyā kim** kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 6). [gūyiyā kim,]*

güzāf: *Boş söz, manasız laf.*

1. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
   Zāhid bizi **güzāfa** urur sanma lāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 4). [güzāfa, -a]*

güẕāre ḳıl: *Rüya tabir ettirmek.*

1. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
   Zamān-ı lālede meyden eger **güẕāre ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 6). [güẕāre ḳılam, -am]*

güzel: *Güzel, dilber.*

1. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
   Bir **güzel** maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [güzel,]*
2. Ḫaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel
   Ṣanma Behiştīyi **güzelüm** añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 10). [güzelüm, -üm]*
3. Sevsem Behişti bir **güzeli** yād olur hemān
   Gönlüm alınca bir iki gün āşinā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 9). [güzeli, -i]*
4. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
   Zīrā ḳoyun **güzelleri** hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 6). [güzelleri, -ler, -i]*
5. Bir ḥāl olur **güzelde** kim ehli añlar anı
   Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 7). [güzelde, -de]*
6. Şīrīn lebile yaş yaş **güzeller**
   Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 3). [güzeller, -ler]*
7. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum yeri oldur kim
   Göñlüm alan āfetcik bir ḫoşca **güzelcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 8). [güzelcikdür, -cik, -dür]*
8. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü çemen
   Her birimüz birer **güzelüñ** ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 8). [güzelüñ, -üñ]*
9. Giderseñüz **güzelüm** hem-reh-i saʿādet oluñ
   Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 1). [güzelüm, -üm]*
10. Lebi Şīrīn saçı Leylā **güzellerden** ferāġuñ var
    Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [güzellerden, -ler, -den]*
11. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde **güzelüm** şekk olınup
    Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 5). [güzelüm, -üm]*
12. Olmaz cihānda ġayrı **güzeller** saña naẕīr
    Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 3). [güzeller, -ler]*
13. Cefāsına göre āḫir vefā ider **güzel** yoḳ mı
    Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [güzel,]*
14. Ele āyīne alup gün yüzüñe baḳma şaḳın
    Sen de āşüfte olursun **güzelüm** bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 2). [güzelüm, -üm]*
15. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
    Geldi geçdi **güzelüm** ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 2). [güzelüm, -üm]*

güzel: *Latif, hoş.*

1. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
   Bir yaşşı yüzli naḳşı **güzel** dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [güzel,]*
2. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
   Naẕm-ı Behiştinüñ ne **güzel** intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10).*

[güzel,]

3. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne **güzel** ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿsīr-i Teʿālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [güzel,]

4. Devr-i ḥüsnüñde **güzeldür** ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 11). [güzeldür, -dür]*

5. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir **güzel** libās
(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 10). [güzel,]

6. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir **güzel** ferd eledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [güzel,]*

7. Ne **güzeldür** Behişti bir ʿāşıḳ
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 9). [güzeldür, -dür]*

8. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma şaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 8). [güzel,]*

9. Bir içim şuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
Ne **güzel** nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [güzel,]*

10. Varup aġyār ile ʿīş itme **güzel** başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [güzel,]*

11. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı **güzeldür** kim ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [güzeldür, -dür]*

12. Güftārı **güzel** başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim şuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 123). [güzel,]*

güzel güzel: *Güzel bir şekilde.*

1. Bülbül beyān ider güle ḫālin **güzel güzel**
Seyr itdürür gül aña cemālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 1). [güzel güzel,]*

2. Bülbül beyān ider güle ḫālin **güzel güzel**
Seyr itdürür gül aña cemālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 2). [güzel güzel,]*

3. Ḫoş başdı ḳara bağrına merdümcügüm bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 4). [güzel güzel,]*

4. *Güzel bir şekilde.* Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp olur
Alur o deşt-i ḥüsn ġazālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 6). [güzel güzel,]*

5. Ben rūze-i firāḳı tamām eyledüm görüp
Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 8). [güzel güzel,]*

6. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ olup
Şalmış yüzine dāne-i ḫālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 10). [güzel güzel,]*

7. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp pīrehen daḫı
Her gördügüñ ḳabāçe-i ālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 12). [güzel güzel,]*

8. Sāḳī-i Kevşer olduġın añlar Behiştīnüñ
Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin **güzel güzel** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [güzel güzel,]*

güzellen: *Güzelleşmek, güzel bir hal almak.*

1. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [güzellense, -se]*

güzeller ile: *Güzel, dilber, sevgili.*

1. Tekellüf olmamaġ içün **güzeller ile** meclisde
Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [güzeller ile, -ler, -ile]*

güzellig: *Güzellik, hoşluk.*

1. Sāḳıyā ʿālemüñ **güzelligi** var
Yumaġa ġam ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 5). [güzelligi, -i]*

güzer eyle: *Geçmek. II Dolaşmak, aralarına katılmak.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī **güẕer eyle** şehā
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü senā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [güẕer eyle,]*

güzer eyle: *Geçmek, gitmek.*

1. Ebedī bāġ-ı Behiştīye **güẕer eylemeyüp** Ġayrı gülşenlere her-dem gül-i ḫandān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 9). [güẕer eylemeyüp, -me, -y, -üp]*

güzer eyler ise: *Geçmek, önünden geçmek.*

1. Ey Behiştī **güẕer eyler ise** ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 11). [güẕer eyler ise, -r, -i, -se]*

güzer id: *Geçmek.*

1. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güẕer
Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı ridāʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 7). [güẕer iderdi, -er, -di]

<u>güẕer ḳıl:</u> *Geçmek, ilerlemek.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre **güẕer ḳıl** ʿAdnʿe gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör
(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [güẕer ḳıl,]
2. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām eşk-i Behiştī
İmkān **güẕer kılmadı** deryāyı büyütdük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 10). [güẕer kılmadı, -ma, -dı]

<u>güzer ḳıl:</u> *Geçmek. II Dolaşmak.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre **güẕer ḳıl** ʿAdne gir dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [güẕer ḳıl,]*

<u>güzerān:</u> *Geçip giden. II Dünya.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren bī-idrāk
ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun **güẕerān** beslersin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 4). [güẕerān,]

<u>güzergāh:</u> *Yol, geçiş yolu.*

1. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güẕergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 4). [güẕergāhında, -ı, -n, -da]*

<u>güzergāh:</u> *Yol. II Uğrunda.*

1. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 2). [güzergāhında, -ı, -n, -da]*

H/Ḥ/Ḫ

<u>hā:</u> *Ünlem, onaylama bildiren ünlem.*

1. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā
Bizi öldürmedin ġam ġāfil olma çāremiz ḳıl **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 2). [hā,]*
2. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı şafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [hā,]*
3. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 6). [hā,]*
4. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [hā,]*
5. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [hā,]*
6. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl **hā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [hā,]*
7. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse **hā** vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [hā,]*

<u>hab:</u> *Tahıl tanesi. II İlaç.*

1. Esrār ile mülemmā olan berş ü **ḥab** degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [ḥab,]

<u>habāb:</u> *Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.*

1. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
Bir **ḥabābī** görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 6). [ḥabābī, -i]*
2. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı üff diyicek pür-hevā **ḥabāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [ḥabāb,]*
3. Birḳaç **ḥabāblar** durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḫrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 7). [ḥabāblar, -lar]*
4. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ **ḥabāba** baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 2). [ḥabāba, -a]*
5. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda **ḥabābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 6). [ḥabābuñ, -uñ]*

6. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde şaymaz bir **ḥabāba** bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [ḥabāba, -a]*

7. Bir kemteridür baḥr u muḥīt içre **ḥabābuñ**
Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [ḥabābuñ, -uñ]*

ḥabāb ol: *Su üzerinde oluşan hava kabarcığı olmak.*

1. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 2). [ḥabāb olmaz, -maz]*

habāb-ı hayme: *Çadır kabarcığı.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş **ḥabāb-ı ḫaymeñi** göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 2). [ḥabāb-ı ḫaymeñi, -ñ, -i]*

habābveş: *Hava kabarcığı gibi.*

1. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı **ḥabābveş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 2). [ḥabābveş,]*

haber: *Naklolunan söz.*

1. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur **ḫaberlerde**
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [ḫaberlerde, -ler, -de]*

haber: *Haber, bilgi.*

1. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden **ḫaber** fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [ḫaber,]*

2. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiseden yoḳ **ḫaberüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [ḫaberüñ, -üñ]*

3. Firāḳ demlerin añma meded helāk olduḳ Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi **ḫabere** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 6). [ḫabere, -e]*

haber: *Verilen, söylenilen söz.*

1. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur **ḫaberlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [ḫaberlerde, -ler, -de]*

haber aç: *Söz açmak, konuşmak, bahsetmek.*

1. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaşuñ içün Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 2). [ḫaber açma, -ma]*

haber al: *Haber almak, bilgi edinmek.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 5). [ḫaber al,]*

2. Bu meseldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [ḫaber aldum, -du, -m]*

haber bil: *Haber almak.*

1. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl Ḥālümüzden ger **ḫaber bilmek** dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [ḫaber bilmek, -mek]*

2. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan **ḫaber bilmez**
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [ḫaber bilmez, -mez]*

haber eyle: *Haber vermek, haber etmek.*

1. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre **ḫaber eyleñ** yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [ḫaber eyleñ, -ñ]*

haber sor: *Haber sormak, bilgi edinmek.*

1. Maḳāmumdan **ḫaber ṣorarsa** ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [ḫaber ṣorarsa, -ar, -sa]*

haber tuy: *Haber almak, öğrenmek.*

1. Ne ʿāşıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden **ḫaber ṭuydı**
Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 5). [ḫaber ṭuydı, -dı]*

haber uç: *Gizlice haber göndermek.*

1. Saña benden **ḫaber uçursa** n'ola nāme-i şevḳ
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 3). [ḫaber uçursa, -sa]*

haberin vir: *Haber vermek, bildirmek.*

1. İvdürürsen bizi dermān **ḫaberin virme** bize
   Bir bölük ḫastelerüz derdüñile ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 5). [ḫaberin virme, -me]*

habeş: *Habeşistan.*

1. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
   Her bir **Ḥabeş** ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 10). [ḫabeş,]*

habīb: *Sevilen, sevgili, dost.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
   Şemʿ-i ruḫsārın **ḫabībüm** reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 8). [ḫabībüm, -üm]*
2. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek mestler
   Ādem yaradılaldan budur **ḫabībüm** üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 8). [ḫabībüm, -üm]*
3. Ḥüsnüñi eyler **ḫabībüm** rūşen ol ruḫsāreler
   Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 1). [ḫabībüm, -üm]*
4. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
   Ġayba ḥükm itme **ḫabībüm** ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [ḫabībüm, -üm]*
5. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden **ḫabībüm** ḳılsa refʿ
   Dir gören ʿāṣıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [ḫabībüm, -üm]*
6. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi dirler
   Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 6). [ḫabībüm, -üm]*
7. Yanumda ḳıṣṣa-i ḥüsnini Yūsuf-ı Mıṣruñ
   Şikāyet itme **ḫabībüm** ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 4). [ḫabībüm, -üm]*
8. Eger āzürde olduñsa **ḫabībüm** derd-mendüñden
   Dil-i dīvāneyi luṭf it ḫalās eyle kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 1). [ḫabībüm, -üm]*
9. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
   Teşbīh ider **ḫabībüm** cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 8). [ḫabībüm, -üm]*
10. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde **ḫabīb**
    Şanuram kim āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 5). [ḫabīb,]*
11. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
    Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [ḫabībüm, -üm]*
12. Dīde-i nā-dāna ḥüsnüñ ʿarẓa ḳılma zen gibi
    Pāk dāmen ol **ḫabībüm** Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 2). [ḫabībüm, -üm]*
13. Allāh müyesser eyleye mi baña ol güni
    Oynayavuz **ḫabībile** peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 2). [ḫabībile, -ile]*

habībi: *Sevgili. II Hz. Muhammet.*

1. Ḥulḳında ʿadīl oldı **ḫabībine** Ḥudānuñ
   Ḥüsnüñde bedel ḥulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 65). [ḫabībine, -n, -e]*

habībüm ḫaḳ teʿālā tek saña ʿömr-i nūḥ virsün: *Sevgilim, Allah bir sana Hz. Nuh ömrü versin.*

1. Ġarḳ iderse eylesün ṭūfān-ı eşküm ʿālemi
   Tek saña virsün ḫabībüm Ḥaḳ Teʿālā ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 6). [ḫabībüm ḫaḳ teʿālā tek saña ʿömr-i nūḥ virsün, -a-sün-üm]*

habīr: *Haberdar, haberli.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan **ḫabīr**
   Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 1). [ḫabīr,]*

habs: *Hapis.*

1. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm
   Ḳurtulurmış **ḫabsden** bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 6). [ḫabsden, -den]*
2. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña
   Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [ḫabs,]*

habs ol: *Habsolmak, bir yerde dışarı çıkamayacak şekilde kapalı kalmak.*

1. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
   Nice bir **ḫabs ola** ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [ḫabs ola, -a]*
2. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ **ḫabs ola** gibi göñül
   Bu gice düşde Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 9). [ḫabs ola, -a]*

habsgāh-ı cism: *Vücut hapishanesi.*

1. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [ḥabsgāh-ı cisme, -e]*

hācāt: *İstekler, dilekler.*

1. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola **ḥācāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [ḥācāt,]*

hacer: *Taş.*

1. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı yine Behiştinüñ ister **ḥacer** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [ḥacer,]*
2. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür peydā olan āteş **ḥacerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 6). [ḥacerlerde, -ler, -de]*
3. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür pinhān olan āteş **ḥacerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 10). [ḥacerlerde, -ler, -de]*

hacerü'l-esved: *Kâbe'nin duvarında bulunan ve cennetten geldiğine inanılan meşhur kara taş.*

1. Kaʿbe yüzüñde kim **Ḥacerü'l-Esved** oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 39). [ḥacerü'l-esved,]*

hācet: *Lüzum.*

1. Ezelde cān ile cānāne āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne **ḥācet** ki ben arada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 8). [ḥācet,]*

hācet: *Dilek, arzu, istek.*

1. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim **ḥācetüm**
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [ḥācetüm, -üm]*

hācet-i ibrām ol: *Aşırı derecede ilgi gören olmak, üstüne düşülmek.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem kim **ḥācet-i ibrām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 10). [ḥācet-i ibrām ola, -a]*

had: *Yanak. II Sevgilinin yanağı.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür
Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir **ḫad** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [ḫad,]*

hadd: *Yanak. II Sevgilinin yanağı.*

1. Ḫaddüñe beñzer ne yeri var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [ḫaddüñe, -üñ, -e]*
2. Ḳılsa merdümler n'ola **ḫaddüñdeki** ḫālile baḫs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [ḫaddüñdeki, -üñ, -de, -ki]*
3. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür Tāze güllerde ne **ḫaddüñ** gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [ḫaddüñ, -üñ]*
4. Çemende **ḫadd** ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 7). [ḫadd,]*
5. Dehānuñ ġoncadan **ḫaddüñ** gül-i sīr-ābdan yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 1). [ḫaddüñ, -üñ]*
6. Göñül deyrinde **ḫaddüñ** ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lāle-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [ḫaddüñ, -üñ]*
7. Her başıretsüz ne bilsün **ḫadd** ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [ḫadd,]*
8. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki **ḫadd** ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 2). [ḫadd,]*
9. Bulmadum **ḫaddüñ** gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 7). [ḫaddüñ, -üñ]*
10. Variken **ḫaddüñ** göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse zevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [ḫaddüñ, -üñ]*
11. Mihr ü meh **ḫadd** u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [ḫadd,]*
12. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm ḳararı

düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 7). [ḥaddüñ, -üñ]*

hadd: *Derece, mertebe.*

1. Maḥbūb sanma **ḥaddüñle** ebrūñ
   Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [ḥaddüñle, -üñ, -le]*

hadd: *Sınır. II Kıyı.*

1. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
   Ben ölüm **ḥaddindeyem** yanumda ol ḥāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 6). [ḥaddindeyem, -i, -n, -de, -y, -em]*

hadden geç: *Haddini aşmak, ölçüyü kaçırmak, taşkınlık yapmak.*

1. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ eyüdür
   Neşʾe **ḥadden geçicek** āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 4). [ḥadden geçicek, -icek]*

hadd-i nev-tirāş: *Yeni tıraş olmuş yüz.*

1. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaşuñ içün
   Ḳamerden açma ḫaber **ḫadd-i nev-tirāşuñ** içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 2). [ḫadd-i nev-tirāşuñ, -uñ]*

hadd-i pāki: *Temiz, pak yanak.*

1. Ol **ḥadd-i pāki** ḳañlu gözümden ḳılur ḳarār
   Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 7). [ḫadd-i pāki, -i]*

haddini bil: *Haddini, sınırını bilmek.*

1. Çekdüñ miyāna **ḥaddini bilmezleri** velī
   Biz bir şınır ṭaşı gibi ḳalduḳ kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 3). [ḥaddini bilmezleri, -ler, -i]*

haddüñi ḳoy: *Haddini aşmak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
   Dil māʾil-i mülk ola mı **haddüñi ḳoyup** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 14). [haddüñi ḳoyup, -up]*

hadeñg: *Ok. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
   Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 3). [ḫadeñgüñ, -üñ]*
2. Ġamzeñ **ḫadengi** sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [ḫadengi, -i]*
3. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
   Şöyle beñzer kim yine yāruñ **ḫadengi** deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [ḫadengi, -i]*

hadeng urmaġ: *Ok atmak.*

1. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde
   Aʿdāya **ḫadeng urmaġıçün** yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 4). [ḫadeng urmaġıçün, -ıçün]*

hadeng-endāz: *Ok atan.*

1. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı **ḫadeng-endāz** olup
   Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [ḫadeng-endāz,]*

hadeng-i ġadre: *Haksızlık, zulüm oku.*

1. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
   Ey kemān-ebrū nişān oldum **ḫadeng-i ġadre** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 8). [ḫadeng-i ġadre, -e]*

hādī: *Doğru yolu gösteren, rehber.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña **hādī** budur
   Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [hādī,]*

hādim: *Hizmetçi.*

1. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
   Ḥarem **ḫādimleridür** beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 2). [ḫādimleridür, -ler, -i, -dür]*

hādise: *Olay. II Durum.*

1. Sefer zamānı degülken ġarīb **ḫādiṣedür** Felekler üştür-i ebri sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 7). [ḫādiṣedür, -dür]*
2. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ **ḫādiṣeden** yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [ḫādiṣeden, -den]*

hadīs-i ʿışḳ: *Aşk kıssası.*

1. Gel **ḥadīṣ-i ʿışḳı** rengīn eyle cām-ı mey gibi
   Ey Behiştī kendüden geçsün içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 9). [ḥadīṣ-i ʿışḳı, -ı]*

Hāfız-ı şīrāz: *Hâfîz-ı Şirâzî. II Şiraz'da doğmuş, 14. yüzyılda yaşamış İran'ın en güçlü şairlerinden.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
Himmet olmış gibi saña **Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 10). [ḥāfıẓ-ı şīrāzdan, -dan]*

Hāfıż-ı şīrāzi: *Hafîz Şirâzî. II Şiraz'da doğmuş, 14. yüzyılda yaşamış İran'ın en güçlü şairlerinden biri.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di Mekteb-i ʿışḳa muʿallim **Ḥāfıż-ı Şīrāzidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [ḥāfıż-ı şīrāzidür, -dür]*

hāʾil: *Korkunç. II Fena.*

1. Zenb-i vücūdı maḥv it iriş serāy-ı ḳurba Cān u tenüñ irādı cānāne **hāʾil** olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [hāʾil,]*

hāʾil ol: *Engel olmak, perde çekmek, araya girmek.*

1. Ecele şanma Behiştī ola ḥikmet ḥāʾil Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 9). [ḥāʾil ola, -a]*
2. Seyl-i eşküm kim yeñilmez **ḥāʾil olsa** ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 1). [ḥāʾil olsa, -sa]*

hāʿin: *İhanet eden, güveni kötüye kullanan.*

1. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ aldar seni **ḫāʿindür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 10). [ḫāʿindür, -dür]*

hāk: *Gerçek, doğru.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri **Ḥaḳ** nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [ḥaḳ,]*
2. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
Ḥaḳ bu ol şūḫ-ı cefā--pīşe ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [ḥaḳ,]*
3. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī şūretin ekşitmesün mi **ḥaḳ** süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 10). [ḥaḳ,]*
4. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẓīm
Göreyin dostlar ol bāṭıla **ḥaḳ** ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [ḥaḳ,]*

hāk: *Toprak. II Beden, vücut.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben **ḫāke** Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 7). [ḫāke, -e]*

hāk: *Dünya.*

1. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil **ḫākden** ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [ḫākden, -den]*
2. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı şafā çekdi velī Cürʿaveş kendüyi **ḫāk** içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [ḫāk,]*

hāk: *Allah.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaşmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [ḥaḳ,]*
2. Ḳoynuña ḳoyma dehāna şalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ **Ḥaḳ** yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 8). [ḥaḳ,]*
3. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan şaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [ḥaḳ,]*
4. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi **Ḥaḳ** Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum şabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 1). [ḥaḳ,]*
5. Olur şanma maḥkūmı her bāṭıluñ
O demde ki **Ḥaḳ** emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 6). [ḥaḳ,]*
6. Dem-i ṭūfānda şūfī görmemişdür Merve **ḥaḳīçün**
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm şafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [ḥaḳīçün, -içün]*
7. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi **Ḥaḳ** ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [ḥaḳ,]*
8. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle **Ḥaḳ** Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 7). [ḥaḳ,]*

hāk: *Toprak. II Yer, zemin.*

1. Görüp **ḫāk** üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 1). [ḫāk,]*
2. ʿīṣumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür

Ġam deminde dīdemüzden **ḫāke** düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [ḫāke, -e]*

hāk: *Toprak.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
   Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 1). [ḫākimüñ, -im, -üñ]*
2. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem **ḫākümi** cemʿ eyleyüp
   Kāse-i mey naḳşını resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 7). [ḫākümi, -üm, -i]*
3. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ
   Hevā ġālib olınca **ḫāke** ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 10). [ḫāke, -e]*
4. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ **ḫākine** incinme
   Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 3). [ḫākine, -i, -n, -e]*
5. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
   Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [ḫāke, -e]*
6. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde nihān
   Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur **ḫāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 8). [ḫāküñ, -üñ]*
7. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
   Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 9). [ḫāke, -e]*
8. Ḫāke yüz urup Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi
   Āstān-ı yārda bir vażʿ-ı dervīşāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 9). [ḫāke, -e]*
9. Ey Behiştī yār öñinde **ḫāke** ṣalup kendümi
   Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [ḫāke, -e]*
10. Ḫāke yüz urup Behiştī iʿtiẕār it cürmüñe
    İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 9). [ḫāke, -e]*
11. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ **ḫākine** pehlū ḳoyam
    Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [ḫākine, -i, -n, -e]*
12. Tīġ-i hecrüñle niçün **ḫāke** dökersin ḳanum
    Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [ḫāke, -e]*
13. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
    Yeridür **ḫāküme** gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [ḫāküme, -üm, -e]*
14. Gül ṣuyı ẓarfın ṣımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
    Görinen **ḫāk** üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [ḫāk,]*
15. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı **ḫākden** Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 19). [ḫākden, -den]*
16. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
    Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi **ḫākine** rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 8). [ḫākine, -i, -n, -e]*

hāk: *Hak, gerçek.*

1. Didi ʿāṣıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ **ḥaḳı**
   Ṣādmānam kim Behiştī ḥ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [ḥaḳı, -ı]*

hāk eyler mi: *Toprak etmek, öldürmek.*

1. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
   Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara **ḫāk eyler misin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 6). [ḫāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*

hak içün: *Allah için, yemin olsun ki.*

1. Senden ayruġa şu günler **Ḥaḳ içün**
   Raġbetüm yoḳ ey yüzi māhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 5). [ḥaḳ içün,]*

hāk ile yeksān ol: *Yerle bir olmak.*

1. Niçün **ḫāk ile yeksān olmaduñ** bu vaḳʿadan ol dem
   Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [ḫāk ile yeksān olmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

hāk it: *Toprak etmek. II Yok etmek.*

1. Böyle **ḫāk itme** efendi yoluña cān vireni Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 15). [ḫāk itme, -me]*

hāk ol: *Toprak olmak. II Ölmek.*

1. Almaz Behiştī ʿaynına **ḫāk olduġın** velī Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 9). [ḫāk olduġın, -duġ, -ın]*
2. Benüm **ḫāk olduġum** her dem niçün

istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [ḫāk olduġum, -duġ, -um]*

3. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında **ḫāk olmaḳ** yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 4). [ḫāk olmaḳ, -maḳ]*
4. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında **ḫāk olmaḳ** yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 2). [ḫāk olmaḳ, -maḳ]*
5. İşigüñ ḥasretinden **ḫāk olursam** ey güneş yüzli
Ḳapuñda ẕerreveş raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 7). [ḫāk olursam, -ur, -sa, -m]*

Haḳ teʿālā: *Yüce Allah.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme **Ḥaḳ Teʿālā** Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 5). [ḥaḳ teʿālā,]*
2. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm **Ḥaḳ Teʿālādan** hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [ḥaḳ teʿālādan, -dan]*

ḥaḳ teʿālā sulṭānumuñ bir günüñ biñ eylesün: *Yüce Allah sultanımın bir gününü bin eylesin, ömrünü bereketli kılsın.*

1. Ẕerre deñlü luṭfını ben bendeden itmez dirīġ
Ḥaḳ Teʿālā bir günüñ biñ eylesün sulṭānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 4). [ḥaḳ teʿālā sulṭānumuñ bir günüñ biñ eylesün,]*

ḫāḳān-ı faġfūrı: *Faġfūr, Çin hükümdarlarına genel itibariyle verilen lakaptır; bunun dışında Fağfur'un Nuh peygamberin soyundan gelen bir padişah olduğu rivayet edilir.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ **ḫāḳān-ı Faġfūrı**
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 1). [ḫāḳān-ı faġfūrı,]*

ḫaḳāret: *Küçük düşürme, horlama, aşağılama, küçük düşürücü söz veya davranış.*

1. ʿĀḳıliseñ kimseye itme **ḫaḳāretle** naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 9). [ḫaḳāretle, -le]*

ḫāke düş: *Toprağa düşmek. II Şehit olmak.*

1. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine her yıl ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 47). [ḫāke düşdi, -di]*

ḫāke şal: *Toprağa salmak. II Dünyaya salmak.*

1. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u bāduñ
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ **ḫāke ṣala** bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 2). [ḫāke ṣala, -a]*

ḫāke şal: *Toprağa salmak, yok etmek.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi ṣalmaġa ḫāke
Daḳmış meh-i nevden beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 105). [ḫāke ṣalmaġa, -maġ, -a]*

ḫākem: *Hakem.*

1. Ecele ṣanma Behiştī ola ḥikmet ḥāʿil
Göresin bunda ne **ḫākem** ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 10). [ḫākem,]*

ḫāki: *Toprak.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
Seylveş uġraduġı **ḫāki** yaşum ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [ḫāki,]*

ḫāk-i dergāh: *Eşiğin toprağı.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde tūtiyā
Nāme-i ḥaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 3). [ḫāk-i dergāhuñ, -uñ]*

ḫāk-i dil: *Gönül toprağı. II Sakinlik, tevazu.*

1. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ **ḫāk-i dil** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [ḫāk-i dil,]*

ḫāk-i fenā: *Yokluk toprağı. II Dünya.*

1. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine **ḫāk-i fenā** ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [ḫāk-i fenā,]*

ḫāk-i kūy-ı yār: *Sevgilinin semtinin toprağı.*

1. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 3). [ḫāk-i kūy-ı yār,]*

ḫāk-i mecnūn: *Mecnun'un toprağı.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin **ḫāk-i Mecnūn** gibi ʿuşşāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [ḫāk-i mecnūn,]*

2. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı **ḫāk-i Mecnūnı** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 2). [ḫāk-i mecnūnı, -ı]*

hāk-i mezār: *Mezar toprağı.*

1. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
Ḥaşre dek **ḫāk-i mezārumdan** gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 10). [ḫāk-i mezārumdan, -um, -dan]*

2. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem mūzesiz geçme benüm **ḫāk-i mezārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [ḫāk-i mezārumdan, -um, -dan]*

hāk-ı nā-çīz: *Değersiz toprak. II Değersiz beden.*

1. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda zībā ġoncalar peydā
İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben **ḫāk-ı nā-çīze** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 8). [ḫāk-ı nā-çīze, -e]*

hāk-i pāk: *Temiz toprak.*

1. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne göremez
Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḥaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 8). [ḫāk-i pāk,]*

hāk-i pāy: *Ayak toprağı.*

1. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur raġbetüm
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [ḫāk-i pāyüñ, -üñ]*

hāk-i pāy: *Ayak toprağı. II Ayağının tozu.*

1. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 4). [ḫāk-i pāyüñ, -üñ]*

2. Kuḥl itmese şehā gözine **ḫāk-i pāyüñi** Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 9). [ḫāk-i pāyüñi, -üñ, -i]*

hāk-i rāh: *Yol toprağı.*

1. Sen ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ Hevāya tābiʿ olan **ḫāk-i rāha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 8). [ḫāk-i rāha, -a]*

hāk-i reh: *Yolunun toprağı. II Sevgilinin yürüdüğü yer, eşik.*

1. Yollarda ṣabā şām u seher ṭurma segirdür Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 2). [ḫāk-i rehüñ, -üñ]*

2. Cihān ḥalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına **ḫāk-i rehüñden** itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 8). [ḫāk-i rehüñden, -üñ, -den]*

3. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek cān getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm armaġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 7). [ḫāk-i rehüñle, -üñ, -le]*

hāk-i siyeh: *Kara toprak.*

1. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña Kīmyā **ḫāk-i siyeh** dürr-i güher ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [ḫāk-i siyeh,]*

hāk-ı taẖarruʿ: *Yalvarma, yakarma toprağı.*

1. ʿĀlemde senden istedigüm budur ey şefīʿ Ḫāk-ı taẖarruʿa ḳoyuban rūy-ı iltiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 96). [ḫāk-ı taẖarruʿa,]*

2. ʿĀlemde senden istedigüm budur ey şefīʿ Ḫāk-ı taẖarruʿa ḳoyuban rūy-ı iltiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 96). [ḫāk-ı taẖarruʿa, -a]*

hāk-i teşne: *Susamış toprak.*

1. Ben ḥaḳīre ʿārızuñ ābı ne yüzden şuna cām
Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 2). [ḫāk-i teşne,]*

hāk-i ṭīb: *Toprak kokusu.*

1. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan Mey-ḫānedür meşāmumuza **ḫāk-i ṭīb** olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [ḫāk-i ṭīb,]*

hāk-ı türbet: *Türbenin toprağı.*

1. Ḫor baḳma baña yoluñda ölürsem umaram
Kuḥl-ı erbāb-ı baṣīret ola **ḫāk-ı türbetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 4). [ḫāk-ı türbetüm, -üm]*

hāk-i yek ol: *Toprakla birleşmek, toprakla bütünleşmek.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde **ḫāk-i yek olsun** dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3,*

Mısra 5). [ḫāk-i yek olsun, -sun]

ḫāk-ı ẕillet: *Aşağılık, hakirlik toprağı.*

1. Dimeʿāciz-i ġamdan **ḫāk-ı ẕillet** iḫtiyār itdüm
   Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 3). [ḫāk-ı ẕillet,]*

ḫaḳıçün: *Allah için, kesinlikle.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük tenüñ
   Nūr-ı Aḥmed **ḫaḳıçün** rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 6). [ḫaḳıçün,]*
2. Leb-iʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed **ḫaḳıçün**
   Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi Rūm uʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 3). [ḫaḳıçün,]*

ḫaḳīḳat: *Hakikat, gerçek.*

1. Neyledüñʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
   Ḳanı ol evvel **ḫaḳīḳat** ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [ḫaḳīḳat,]*
2. Biz **ḫaḳīḳat** defterinde mürdeyüz ey zinde-dil
   Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [ḫaḳīḳat,]*

ḫākile yeksān id: *Yerle yeksan etmek, yerle bir etmek.*

1. Gördügi dem didiʿāşıḳları cānān ṣāf ṣaf İdeyin bunları ben ḫākile yeksān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 2). [ḫākile yeksān ideyin, -e, -yin]*

ḫākile yeksānlıḳ: *Yerle yeksan etmek, yerle bir etmek.*

1. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
   Ḳoyup kibri işiginde var it **ḫākile yeksānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [ḫākile yeksānlıḳ, -lıḳ]*

ḫakīm: *Akıllı, sağ duyu sahibi.*

1. Ecele ṣanma Behiştī ola ḥikmet ḥāʾil Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne **ḫakīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 10). [ḫakīm,]*
2. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
   Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse **ḫakīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 4). [ḫakīmem, -em]*

ḫaḳīr: *Değersiz, aşağı.*

1. Ben **ḫaḳīre** ʿārızuñ ābı ne yüzden ṣuna cām
   Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [ḫaḳīre, -e]*
2. Unutma buñ deminde Behiştī **ḫaḳīrüñi** Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 97). [ḫaḳīrüñi, -üñ, -i]*

hākister: *Kül.*

1. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ıʿiẕāruñ dildedür
   Ṣūretde bir **ḫākisterem** ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [ḫākisterem, -em]*
2. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde Ay u gün **ḫākister** içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [ḫākister,]*
3. ʿIşḳuñ şerārı düşse aña aḫkeri degül Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya **ḫākisteri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 2). [ḫākisteri, -i]*
4. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
   Döndi **ḫākistere** ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [ḫākistere, -e]*

hākister it: *Kül etmek.*

1. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ yine
   Varını **ḫākister itdi** āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 10). [ḫākister itdi, -di]*

hākister ol: *Kül olmak, bütünüyle yanmak.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [ḫākister olmasun, -ma, -sun]*

hākister ur: *Kül etmek, küle çevirmek.*

1. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum meleklerle
   Yaḳup raḫt-ı ġamı **ḫākister urdum** ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 6). [ḫākister urdum, -du, -m]*

hakk: *Doğru, gerçek.*

1. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre Ḫaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [ḫaḳḳā, -ā]*

hakk: *Allah, Hak.*

1. Çekme bāṭıl yere ġam kim ḳılıcaḳ **ḫaḳḳ**

yārī
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [ḥakḳ,]

ḥakk eyle: *Bir şey üzerindeki yazıyı kazıyarak silmek, kazımak.*

1. Vücūdum ḥarfini **ḥakk eyledüm** dīvān-ı Şādīden
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 5). [ḥakk eyledüm, -dü, -m]*

ḥakḳā: *Doğrusu, gerçekte.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [ḥaḳḳā,]*

ḥaḳḳıçün: *Hakkı için.*

1. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar **ḥaḳḳıçün**
Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar
ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 1). [ḥaḳḳıçün,]*
2. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar **ḥaḳḳıçün**
Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar
ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 2). [ḥaḳḳıçün,]*
3. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳıne her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar **ḥaḳḳıçün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 4). [ḥaḳḳıçün,]*
4. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar
ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 6). [ḥaḳḳıçün,]*
5. ʿĀlem-i ünse ḳadem başduḳları eyyāmda
Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi ẕevḳ u şafālar
ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 8). [ḥaḳḳıçün,]*
6. Pāk dāmānlarla ḥaşr eyle Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar
ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [ḥaḳḳıçün,]*

ḥaḳḳum ol: *Hakkı olmak, alacağı olmak.*

1. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme ṣaçuñ zencīri biñ baş **ḥaḳḳum olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [ḥaḳḳum olmışdur, -mış, -dur]*

ḥāksār it: *Yerle bir etmek.*

1. Ḥavāle olduġıçün ḳaṣduña ey şāh-ı ʿālem-tāb
Sipihri āteş-i āhumla yaḳdum **ḥāksār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 4). [ḥāksār itdüm, -dü, -m]*

ḥāl: *Hal, durum, vaziyet.*

1. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm **ḥālüm** saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [ḥālüm, -üm]*
2. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür **ḥālüñ** ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [ḥālüñ, -üñ]*
3. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş **ḥāldür** ṣūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [ḥāldür, -dür]*
4. Özler göñül viṣālüñi irmek muḥāl aña
Eglence ola gibi ölince bu **ḥāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 2). [ḥāl,]*
5. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda **ḥāl** ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [ḥāl,]*
6. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
Bu melālinden be-ġāyet dostlar **ḥālüm** ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [ḥālüm, -üm]*
7. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [ḥāl,]*
8. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [ḥāl,]*
9. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe şükr idegör bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 2). [ḥālüñe, -üñ, -e]*
10. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre **ḥālümi** arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 8). [ḥālümi, -üm, -i]*
11. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī **ḥālidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 10). [ḥālidür, -i, -dür]*
12. Raḥm ider yoḳ baña benüm **ḥālüm**
Erḥamü'r-rāḥimīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 7). [ḥālüm, -üm]*
13. Ḥālümi bir bir öñüñde söylemek ḳaṣd eylesem
Siḥr-i çeşmüñ rişte-i ḥayretle aġzum baġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 5). [ḥālümi, -üm, -i]*

14. Firāḳuñda n’ola **ḥālüm** ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [ḥālüm, -üm]*

15. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kimeʿarż eyleyem **ḥālüm** ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [ḥālüm, -üm]*

16. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [ḥāle, -e]*

17. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān **ḥālüm** ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [ḥālüm, -üm]*

18. Lebüñsüz **ḥāli** yatlu ḫaste cānuñ
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 1). [ḥāli, -i]*

19. Bülbül beyān ider güle **ḥālin** güzel güzel
Seyr itdürür gül aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 1). [ḥālin, -in]*

20. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma **ḥāli** buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [ḥāli, -i]*

21. Niçe dīvānelerüñ **ḥāli** diger-gūn oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni uṣla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 7). [ḥāli, -i]*

22. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl **ḥālüme**
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [ḥālüme, -üm, -e]*

23. Şeb-i hecrüñdeki **ḥālüm** getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [ḥālüm, -üm]*

24. Yaramaz **ḥāli** var ḳaddüñle serv-i ser-keşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [ḥāli, -i]*

25. Sāye-i yāri görelden beri **ḥālüm** yatlu
Yüz sürer ayaġuna vāy bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 1). [ḥālüm, -üm]*

26. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil **ḫālüñe** şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [ḫālüñe, -üñ, -e]*

27. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem **ḥālüm** nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [ḥālüm, -üm]*

28. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N’ola **ḥālüm** viṣāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [ḥālüm, -üm]*

29. Dün ebr araya girmese yār üzre düşerdi Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür **ḥāli** zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 4). [ḥāli, -i]*

30. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa **ḥālini**
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [ḥālini, -i, -n, -i]*

31. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [ḥālümüzden, -ü, -müz, -den]*

32. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic’olur **ḥālüñ** senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [ḥālüñ, -üñ]*

33. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer **ḥālümi** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [ḥālümi, -üm, -i]*

34. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem **ḥālini** tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [ḥālini, -i, -n, -i]*

ḫāl: *Vücuttaki küçük kara benek, ben.*

1. Ḳılsa merdümler n’ola ḫaddüñdeki **ḫālile** baḫs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [ḫālile, -ile]*

2. Ḥüsn içinde seni **ḫālüñ** gibi bir dāne görüp
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki şanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 5). [ḫālüñ, -üñ]*

3. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış **ḫālüñ** şehā ʿacebdür
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [ḫālüñ, -üñ]*

4. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ **ḫāl** ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [ḫāl,]*

5. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u **ḫāliyüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 8). [ḫāliyüz, -i, -y, -üz]*

6. Her başīretsüz ne bilsün ḫadd ü **ḫālüñ** ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [ḫālüñ, -üñ]*
7. Ḫālüñi dāne dāne eylersin
Şīveʿi nāzükāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 1). [ḫālüñi, -üñ, -i]*
8. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ **ḫāli** sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [ḫāli, -i]*
9. Görmedüm mānendüñi **ḫālüñ** gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [ḫālüñ, -üñ]*
10. Ey Behiştī ruḫlaruñda **ḫālini** kim görse dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [ḫālini, -i, -n, -i]*

hāl: *Ben, yara. II Durum.*

1. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu **ḫālī** beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [ḫālī, -ī]*

hāl: *Hâl, durum. II Ben, kara benek.*

1. N'ola dil olsa giriftār **ḫālini** göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9). [ḫālini, -i, -n, -i]*

hāl ehli: *Hal ehli, gönül ehli.*

1. Ḫāl ehli küdūretde bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 19). [ḫāl ehli,]*

hāl ehli: *Hal ehlini, mutasavvıf.*

1. Sāḳıyā bir demde biñ **ḫāl ehlini** ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 9). [ḫāl ehlini, -n, -i]*

hāl ile: *Ben, kara benek.*

1. Güş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre **ḫāl ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 2). [ḫāl ile, -ile]*

hāl ol: *Hal olmak, durum ortaya çıkmak.*

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir **ḫāl olmış**
Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 1). [ḫāl olmış,]*
2. Bir **ḫāl olur** güzelde kim ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 7). [ḫāl olur, -ur]*

halāṣ: *Kurtulma, kurtuluş.*

1. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden **ḫalāṣ**
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [ḫalāṣ,]*
2. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden **ḫalāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [ḫalāṣ,]*
3. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden **ḫalāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [ḫalāṣ,]*
4. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin
Mücrimlerüñ **ḫalāṣını** çün itdüñ iltizām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 100). [ḫalāṣını, -ı, -n, -ı]*

halās eyle: *Kurtarmak.*

1. Eger āzürde olduñsa ḥabībüm derd-mendüñden
Dil-i dīvāneyi luṭf it **ḫalās eyle** kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 2). [ḫalās eyle,]*
2. Başum bu ḫaste cismüm elinden belā çeker
Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 4). [ḫalāṣ eyleseñ, -se, -ñ]*

halās it: *Kurtarmak.*

1. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān **ḫalās it** kim İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 9). [ḫalās it,]*
2. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña rıḥlet-dāram
Derdüñi dilde **ḫalāṣ itmege** dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 6). [ḫalāṣ itmege, -meg, -e]*

halāṣ ol: *Kurtulmak, sıyrılmak.*

1. Ḫalāṣ olam diyü mülk-i ʿademde hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [ḫalāṣ olam, -am]*
2. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden

ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [ḫalāṣ olmadı, -ma, -dı]*

3. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 2). [ḫalāṣ olmaḳ, -maḳ]*
4. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāṣıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 6). [ḫalāṣ olmamış, -ma, -mış]*
5. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 1). [ḫalāṣ olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

ḫālāt: *Haller, durumlar.*

1. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde **ḫālāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [ḥālāt,]*

ḫāl-baḫş: *Hal, keyfiyet ihsan eden.*

1. Yazma ol şiʿri Behiştī çünki kim
Ḫāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 10). [ḥāl-baḫş,]*

ḫāl-baḫş eyle: *Hâlini, durumunu ifade etmek.*

1. Ey Behiştī **ḫāl-baḫş eyle** belīġ eşʿāruñı İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 9). [ḥāl-baḫş eyle,]*

ḫāle: *Ay etrafında görülen parlak halka şeklindeki ışık, ay ağılı, ayla.*

1. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi **hāleyi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 6). [hāleyi, -y, -i]*

ḫāle ir: *Hale, duruma gelmek.*

1. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḫāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [ḫāle irmişem, -miş, -em]*

ḫāle ol: *Ayın etrafında görülen parlak daire, ay ağılı. II Etrafını aydınlatmak, ışık saçmak.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi **hāle olmış** māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 4). [hāle olmış, -mış]*

halel: *Eksiklik, fesat, noksan.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında **ḫalel** vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [ḫalel,]*

halel gel: *Zarar gelmek, zarara uğramak.*

1. Ḫalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [ḫalel gelmez, -mez]*
2. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb
Berg-i güle **ḫalel gelür** ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 8). [ḫalel gelür, -ür]*

halel vir: *Bozmak, sarsmak. II Zarar vermek.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına **ḫalel virmezse** dūd
Hīç unutma eyle yarın ḫūr u ġılmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 5). [ḫalel virmezse, -mez, -se]*

hālet: *Hâl, keyfiyet. II Sofilerin vecd hâli.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu **ḫālet** mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [ḫālet,]*

hālet: *Durum, hâl, keyfiyet.*

1. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
Bülbülüñ **ḫāleti** zindān ider ol bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 2). [ḫāleti, -i]*
2. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne **ḫālet** virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [ḫālet,]*
3. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḫālüñ ey deryā
Senüñ **ḫāletlerüñ** her dem ider ʿāṣıḳları ṣeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 2). [ḫāletlerüñ, -ler, -üñ]*
4. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni **ḫālet** gösterür
Aġzına āteş alup ḫalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [ḫālet,]*
5. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne **ḫālet** gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [ḫālet,]*
6. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḫāl ile
Murġı ol **ḫālet** ḳarīni nāle vü efġān ḳılur

(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [ḥālet,]

7. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne **ḥāletler** ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ḥāletler, -ler]*
8. Ṣanmaʿ uryān tenümüñ lerzesini deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu **ḥālet** ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 2). [ḥālet,]*
9. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ **ḥāletin** bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [ḥāletin, -in]*
10. Bu **ḥālete** yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde nūş ide yārān u ben neẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 3). [ḥālete, -e]*
11. Ġarībāne terennümlerle **ḥālet** virmege bezme
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [ḥālet,]*
12. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün **ḥāletüm**
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 1). [ḥāletüm, -üm]*
13. Kim dilümi ol bilür ancaḳ ol añlar **ḥāletüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [ḥāletüm, -üm]*

hālet idi: *Durum, keyfiyet.*

1. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir **ḥālet idi** *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 2). [ḥālet idi, -i, -di]*

hālet vir: *Durum, keyfiyyet vermek.*

1. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḥālet baña
Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 7). [ḥālet virdi, -di]*

hālet vir: *Hâl vermek, nitelik vermek.*

1. Muṭribā meclise **ḥālet vireyin** dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [ḥālet vireyin, -eyin]*

hālet-engīz: *Duyguları harekete geçiren, insanı çeşitli durumlara so-kan.*

1. Yazma ol şiʿri Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u **ḥālet-engīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 10). [ḥālet-engīz,]*

hālet-i ʿışḳ: *Aşkın hali.*

1. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿsīr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [ḥālet-i ʿışḳı, -ı]*

hālet-i nezʿ: *Can çekişme hali, ölüm anı.*

1. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 5). [ḥālet-i nezʿde, -de]*
2. Ger **ḥālet-i nezʿımde** gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir şiʿr oḳı ey ḫᵛāce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 4). [ḥālet-i nezʿımde, -ım, -de]*

halhāl: *Ayak bileziği.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān **ḫalḫālıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [ḫalḫālıdur, -ı, -dur]*

hālī: *Arınmış, uzak kalmış.*

1. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden **ḫālī** degül
Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 5). [ḫālī,]*
2. Göñlüm ṣafāda olalı mānend-i āyine
Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 2). [ḫālī,]*

hāl-i ʿārıż-ı yār: *Sevgilinin yanağının beni.*

1. Ne ʿacebdür ki **ḫāl-i ʿārıż-ı yār**
Ṣu içinde ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 7). [ḫāl-i ʿārıż-ı yār,]*

hāli bil: *Hali bilmek, durumu anlamak.*

1. Semāʿ-ı ʿāṣıḳa münkir olan faḳīh-ı fużūl
Bilürdi ḥāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 2). [ḥāli bilürdi, -ür, -di]*

hālī degül: *Boş, arınmış değil.*

1. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan **ḫālī degül**
Himmetüñde ṭoptoludur ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 3). [ḫālī degül,]*

hāl-i dehān: *Ağız beni. II Dudağın kenarındaki ben.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında

maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [ḫāl-i dehānı, -ı]*

ḫāl-i durūġ-ı söz: *Sözün yalan hali. II Yalan söz, yalan.*

1. Ḫāl-i durūġ-ı sözümi bildi yār kim
Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 7). [ḫāl-i durūġ-ı sözümi, -üm, -i]*

ḫālī ḳo: *Boş bırakmak, tenha eylemek.*

1. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını **ḫālī ḳoma**
Seyl olur ṣaḳın ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 3). [ḫālī ḳoma, -ma]*

ḫāl-i ruḫsār: *Sevgilinin yanağının beni.*

1. Leb-i ʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed ḥaḳıçün
Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi Rūm u ʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 4). [ḫāl-i ruḫsāruña, -uñ, -a]*

ḫāl-i ruḥ: *Yanak beni. II Yüzdeki ben.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 6). [ḫāl-i ruḫuñ, -uñ]*

ḫāl-i ruḥ: *Yanağının beni.*

1. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
Ḫāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 8). [ḫāl-i ruḫuñ, -uñ]*

ḫāl-i siyeh: *Siyah ben.*

1. Ne umar yārdan aġyār …
Lebi üstindeki **ḫāl-i siyeh** efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 6). [ḫāl-i siyeh,]*

ḫāl-i yār: *Sevgilinin beni.*

1. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 10). [ḫāl-i yāri, -i]*

ḫāl-i zīnet: *Süs beni.*

1. Yer yüzünde **ḫāl-i zīnetdür** sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 1). [ḫāl-i zīnetdür, -dür]*

ḫalīl: *Sadık dost.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḫāl-i ruḫuñ **ḫalīlüm** şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 6). [ḫalīlüm, -üm]*

ḫālin bil: *Halinden anlamak, halini bilmek.*

1. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan **ḫālin bilür** anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 2). [ḫālin bilür, -ür]*

ḫāline göre: *Sana göre.*

1. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün didi yār
Ḫāline göre degül ġāyetile cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 6). [ḫāline göre,]*

ḫālini yan: *Derdini yanmak, halini anlatmak.*

1. Biñ dürlü sūz u sāzile bir bülbül-i ġarīb
Ḫālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 4). [ḫālini yandı, -dı]*

ḫāliṣ: *Saf, halis kul.*

1. Ḫāliṣlerüñüñ yüzi ṣuyına kerem eyle
Telvīṣ-i riyādan anı pāḳ eyle Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 53). [ḫāliṣlerüñüñ, -ler, -üñ, -üñ]*

halḳ: *Halk, ahali, insanlar.*

1. Gösterüp **ḫalḳa** riyā baġruña ṭaş baġlarsın
Seni ādem ṣanur ey ṣūfī baḳanlar ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 3). [ḫalḳa, -a]*
2. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [ḫalḳ,]*
3. ʿIşḳ-bāzīde cihān **ḫalḳını** ḳıldum behremend
Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 7). [ḫalḳını, -ı, -n, -ı]*
4. Bezm-i ʿışḳuña cihān **ḫalḳın** iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāṣıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [ḫalḳın, -ın]*
5. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān **ḫalḳını** hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [ḫalḳını, -ı, -n, -ı]*
6. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup **ḫalḳa** kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 2). [ḫalḳa, -a]*

7. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı **ḫalḳ**
Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [ḫalḳ,]

8. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān **ḫalḳı** yüzine ṣu döker
(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [ḫalḳı, -ı]

9. Gündüzin göstermez oldı **ḫalḳa** kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [ḫalḳa, -a]*

10. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn **ḫalḳuñ** olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 4). [ḫalḳuñ, -uñ]*

11. Ṣatmaġa deyr-i fenāda **ḫalḳa** ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 3). [ḫalḳa, -a]*

12. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī gör bu **ḫalḳa** ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [ḫalḳa, -a]*

13. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun **ḫalḳa**
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 7). [ḫalḳa, -a]*

14. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir **ḫalḳ** içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [ḫalḳ,]*

15. Cihān **ḫalḳı** hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [ḫalḳı, -ı]*

16. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u **ḫalḳa** mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [ḫalḳa, -a]*

ḫalḳ it: *Yaratmak.*

1. Niye **ḫalḳ itdi** Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [ḫalḳ itdi, -di]*

ḫalḳa: *Halka, daire.*

1. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm ey ʿahde durmaz **ḫalḳa** gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 6). [ḫalḳa,]*

2. ʿAceb mi **ḫalḳa** olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 3). [ḫalḳa,]*

ḫalḳa-i ḫam: *Yay biçimli halka.*

1. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 4). [ḫalḳa-i ḫamdur, -dur]*

ḫalḳa-i ḫum: *Küpün halkası.*

1. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde meyfürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 7). [ḫalḳa-i ḫumdan, -dan]*

2. Deyr öñünde **ḫalḳa-i ḫumdan** olur dil şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḫalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [ḫalḳa-i ḫumdan, -dan]*

ḫalḳ-ı ʿālem: *Dünya halkı, herkes.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

ḫalḳ-ı ʿālem: *Dünya halkı.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 1). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

2. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle şehā
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü ṣenā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [ḫalḳ-ı ʿālem,]*

3. Zaḫm-ı tīre **ḫalḳ-ı ʿālemden** beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 7). [ḫalḳ-ı ʿālemden, -den]*

4. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [ḫalḳ-ı ʿālemden, -den]*

5. Deyr öñünde ḥalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu **ḫalḳ-ı cihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 2). [ḫalḳ-ı cihān,]*

ḫall-i ḫāmıż u nān-ı cev: *Arpa ekmeği ve ekşi sirke.*

1. Şīrīn şeker gıdālıġa cānlar virürken ol

Eylerdi **ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve** idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 36). [ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve, -e]*

hallin eyle: *Çözmek, gidermek, halletmek.*

1. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [ḫallin eyler, -r]*

ḥallü ol: *Takatli, mecalli olmak.*

1. Dokunsa ʿarʿara āhum şimāli
Olurdı kūhsāruñ başı ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 4). [ḫallü olurdı, -lü-ur, -dı]*

ḥālüm şor: *Halini, durumunu sormak.*

1. Behiştī şimdiki **ḥālüm şorarsañ** bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [ḫālüm ṣorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

ḥālüñi gör: *İçinde bulunduğu durumu idrak etmek.*

1. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin velī
Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 4). [ḫālüñi gör,]*

halvā: *Helva, tatlı.*

1. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege **ḫalvā** ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2). [ḫalvā,]*
2. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür **ḫalvā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 4). [ḫalvā,]*

hālveş: *Vücuttaki ben misali.*

1. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḫālveş zīnet içün cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 8). [ḫālveş,]*

halvet: *Yalnız kalma, tenhaya çekilme, tenhalık.*

1. Gel şoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile **ḫalvetde** ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [ḫalvetde, -de]*
2. Vāʿiẓ-i bāde-perestin **ḫalvetinde** itdügin
Yüzine daḫı direm ṣanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 5). [ḫalvetinde, -i, -n, -de]*
3. Ḫalvetümde yüzüñüñ pertevini gördi güneş
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 5). [ḫalvetümde, -üm, -de]*

halvet bul: *Yalnız bulmak, tek yakalamak.*

1. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ **ḫalvet bulup** başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [ḫalvet bulup, -up]*

halvet-hāne: *Dervişlerin inzivaya çekilip tek başlarına ibadet ettikleri yer. II Tekke.*

1. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn **ḫalvet-ḫānesinde** sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 6). [ḫalvet-ḫānesinde, -si, -n, -de]*

Halvetī: *Halvetî.*

1. Biz ḫayāl-i yāri tenhā görmege
Ey Behiştī olmışuzdur **ḫalvetī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 10). [ḫalvetī,]*

hām: *Olgunlaşmamış.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẓīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise **ḫām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [ḫām,]*

hām: *Eğri, bükük.*

1. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 3). [ḫam,]*
2. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam vücūdum gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [ḫam,]*
3. N'ola teşbīh eylese **ḫam** ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [ḫam,]*

ḫam it: *İki büklüm etmek.*

1. Beyānda ḫaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına **ḫam itdüm**
Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [ḫam itdüm, -dü, -m]*

ḫamd u senā eyle: *Hamdü sena eylemek, şükretmek.*

1. Kūşe-i ʿuzletde Behiştī gibi
Rabbümüze **ḫamd u şenā eylerüz**

(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 10). [ḥamd u s̲enā eylerüz, -r, -üz]

ḥamdulillāh: *Allah'a şükür, Allah'a hamd olsun.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür
   Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 8). [ḥamdulillāh,]*
2. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
   Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 1). [ḥamdülillāh,]*
3. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
   Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [ḥamdülillāh,]*
4. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
   Himmetüñde ṭoptoludur ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 3). [ḥamdülillāh,]*
5. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
   Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [ḥamdülillāh,]*

hāme: *Kalem.*

1. Kākülüñ vaṣfında **ḫāmem** ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
   Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [ḫāmem, -m]*
2. Neyler raḳībüñ adı dilüm **ḫāmesinde** kim
   Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [ḫāmesinde, -si, -n, -de]*
3. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
   Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [ḫāme,]*
4. Dilā gel irdügüñe dil uzatma **ḫāme** gibi
   Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 1). [ḫāme,]*

ḫamīr: *Hamur, maya.*

1. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā
   Onsuz evüñ **ḫamīrini** alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 10). [ḫamīrini, -i, -n, -i]*

ham-ḳadd: *Kambur.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
   Pīrlik vaḳtinde ben **ḫam-ḳaddi** nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 4). [ḫam-ḳaddi, -i]*

ḥaml: *Taşıma, yüklenme, yük.*

1. Bikriken gülşende **ḥamli** ẓāhir olmış ġoncanuñ
   İşidüp anı Behiştī bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 9). [ḥamli, -i]*

hamle: *Hamle, hareket, hücum.*

1. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün didi yār
   Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [ḥamlemi, -m, -i]*

ḥammām: *Hamam, sıcak kaplıca.*

1. Ḳaçan **ḥammāma** girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāṣıḳ
   Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [ḥammāma, -a]*
2. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
   Basup cānum alur **ḥammām** içinde ṭut ki ʿAzrāʾīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [ḥammām,]*
3. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa **ḥammāmda** tenhā
   Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 5). [ḥammāmda, -da]*
4. Girmege ṣāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol **ḥammāma**
   Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [ḥammāma, -a]*
5. Dehr **ḥammāmında** gördüm reva mı ʿuryān seni
   Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 3). [ḥammāmında, -ı, -n, -da]*
6. Dest-i dellāki görüp ol zülf-i ʿanber-fāmda
   Başuma ḳaynar ṣular ḳoydı duşa **ḥammāmda** *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 2). [ḥammāmda, -da]*

ḥammāma giren derler: *Hamama giren terler.*

1. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda ḫarc it dirhem-i eşki
   Behiştī çünki **ḥammāma giren derler** budur tems̲īl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 10). [ḥammāma giren derler,]*

ḫamr-ı ʿışḳ: *Aşk şarabı.*

1. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
   Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [ḫamr-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

hams: *Hams, dört günde bir gelen sıtma nöbeti.*

1. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
Oldur murād varise tende bu **ḫamsdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [ḫamsdan, -dan]*

ḫamūş: *Suskun.*

1. İtme ʿār āhumuñ ḫurūşundan
Ki n'olur bülbülüñ **ḫamūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 2). [ḫamūşundan, -u, -n, -dan]*

ḫāmūş ol: *Susmak, söz söylememek.*

1. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan **ḫāmūş olavuz** ṣanmañuz
Biz bu gülzārın ezelden bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 5). [ḫāmūş olavuz, -avuz]*
2. Cümle belāġat ehli Behiştī **ḫamūş olur**
Bezm-i süḫanda şevḳıle itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 9). [ḫamūş olur, -ur]*

han: *Han, padişah, hükümdar.*

1. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ **hānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 4). [hānumuz, -umuz]*
2. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde **ḫānum**
Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 9). [ḫānum, -um]*

han: *Bey, efendi.*

1. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānīʿ
Pelās-ı faḳrile **ḫānum** yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 8). [ḫānum, -um]*

hançer: *Hançer.*

1. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 27). [ḫançer,]*
2. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür **ḫançere** sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [ḫançere, -e]*

hançer: *Hançer, kılıç. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ **ḫançeri** Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 3). [ḫançeri, -i]*

hançer-i bürrān: *Keskin kılıç, hançer.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi ṣalmaġa ḫāke Daḳmış meh-i nevden beline **ḫançer-i bürrān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 106). [ḫançer-i bürrān,]*

hançer-i ḳahr: *Kahır hançeri.*

1. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 3). [ḫançer-i ḳahruñ, -uñ]*

handān: *Gülen, şen, neşeli.*

1. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol **ḫandān** güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [ḫandān,]*
2. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı nice bülbüli giryān güli **ḫandān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [ḫandān,]*

handān eyle: *Güldürmek, sevindirmek.*

1. Ġoncañı kim ḫārlar içinde **ḫandān eyledüñ**
Göñlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 1). [ḫandān eyledüñ, -dü, -ñ]*
2. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük leṭāʾif naḳl idüp
Gülleri bād-ı ṣabā gülşende **ḫandān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 4). [ḫandān eylemiş, -miş]*

handān id: *Güldürmek, hoşnut etmek, sevindirmek.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları **ḫandān ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [ḫandān ider, -er]*
2. Bāġda mużḥiklik idüp ġoncayı **ḫandān ider**
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [ḫandān ider, -er]*

handān iken: *Neşeli, gülen, mutlu.*

1. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül **ḫandān iken**
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 3). [ḫandān iken, -i, -ken]*

handān ol: *Mutlu olmak.*

1. Gül-i nev gibi **ḫandān olma** bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu kime her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 7). [ḫandān olma, -ma]*

hande: *Gülme, gülüş.*

1. Bezmüñde **ḫandesini** işitse ṣurāḥinüñ
Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 9). [ḫandesini, -s, -i, -n, -i]
2. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña **ḫande** ider
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [ḫande,]*
3. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül **ḫande**
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [ḫande,]*
4. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi **ḫandesi**
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı ḫayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 7). [ḫandesi, -s, -i]*
5. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḫayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 6). [ḫandeden, -den]*

hande eyle: *Gülmek.*

1. Gül ġoncasında jāle görüp **ḫande eyledüñ**
Reng-i ruḫuñla lāleyi şermende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 1). [ḫande eyledüñ, -dü, -ñ]*

hande it: *Gülmek, gülümsemek.*

1. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [ḫande itdi, -di]*

hāne: *Ev. II Dünya.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
Yazmış ol **ḫāne** ḫayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 4). [ḫāne,]*

hāne: *Ev, mesken, yer.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum **ḫānesin** ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [ḫānesin, -sin]*
2. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol **ḫāneye** kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [ḫāneye, -y, -e]*
3. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu **ḫānesi** vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [ḫānesi, -s, -i]*
4. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne **ḫāne** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [ḫāne,]*
5. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī **ḫānemi** tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [ḫānemi, -m, -i]*
6. Yāruñ niṣār-ı sīm ider üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm **ḫāneye** revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 6). [ḫāneye, -y, -e]*
7. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege
Aşdı eşküm gözümüñ **ḫānesine** al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [ḫānesine, -s, -i, -n, -e]*
8. Żabṭ eyle göñül **ḫānesini** şerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [ḫānesini, -si, -n, -i]*

hāne: *Hane, ev. II Gönül.*

1. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 8). [ḫāne,]*
2. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu **ḫāne** ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 8). [ḫāne,]*
3. Ger imāret ḳılasın **ḫānemi** mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [ḫānemi, -m, -i]*
4. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [ḫānemde, -m, -de]*
5. Bir **ḫāne** ki bī-dil-ber ola ʿālem olur mı
Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 1). [ḫāne,]*

hāne ḳıl: *Mesken tutmak.*

1. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini **ḫāne ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 8). [ḫāne ḳıl,]*

hānedān-ı muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd: *Hz. Muhammet'in soyunun ayakları altında kana bulaşmış.*

1. Olalar **ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd**
Cihānda bundan eşnaʿ ibtilā olmaz eşedd-

i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 73). [ḫānedān-ı muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd,]*

hāne-i cism: *Cisim evi. II Beden.*

1. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
   Ol senüñ **ḫāne-i cismüñde** vedīʿat ḳondı
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 10). [ḫāne-i cismüñde, -üñ, -de]

hāne-i dil: *Gönül evi.*

1. Ḥamdülillāh **ḫāne-i dil** ġuṣṣadan ḫālī degül
   Himmetüñde ṭopṭoludur ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 3). [ḫāne-i dil,]*

hāne-i dīn: *Din hanesi.*

1. Ṣāhlar zīnet içün tācına gevher ḳorlar
   Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 2). [ḫāne-i dīni, -i]

hāne-i ʿışḳ: *Aşk hanesi.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
   Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn eyler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 7). [ḫāne-i ʿışḳ,]

hāne-i nekbet: *Bahtsızlık evi.*

1. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
   Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 2). [ḫāne-i nekbetüñüñ, -üñ, -üñ]

hāne-i sīne: *Göğüs hanesi. II Gönül.*

1. Açaldan **ḫāne-i sīnemde** naḫl-ı kārbān-ı ġam
   Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 5). [ḫāne-i sīnemde, -m, -de]*
2. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ serhengi
   Yapışup ṭaşra atar cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 3). [ḫāne-i sīneme, -m, -e]*
3. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey serhengini
   Ey Behiştī **ḫāne-i sīneñdeki** ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 10). [ḫāne-i sīneñdeki, -ñ, -de, -ki]*

ḫāne-i tābende: *Parlayan hane. II Parlayan gönül.*

1. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ **ḫāne-i tābende** ḳıl
   Ḫālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 17). [ḫāne-i tābende,]*

hāne-i ʿuşşāḳ: *Âşıkların hanesi. II Gönül.*

1. Ey Behiştī **ḫāne-i ʿuşşāḳa** āteş salmaġa
   Ruḫları vaṣfında şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 9). [ḫāne-i ʿuşşāḳa, -a]*

hāne-i vīrān: *Yıkık dökük ev. II Harap gönül.*

1. Ey göñül her kūşeñi ġamlar yaḳup yıḳmaḳdadur
   Issı olmış **ḫāne-i vīrāna** beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 8). [ḫāne-i vīrāna, -a]*

hānkāh: *Bir tarîkatın, diğer tekkelerinin kendisine bağlı bulunduğu merkez durumundaki tekkesi.*

1. Baña ne medrese olsun ne **ḫānḳāh** olsun
   Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [ḫānḳāh,]*

hān-kāh: *Tekke.*

1. Ṣoḥbet-i pīr-i meykede yegdür
   Ḫān-ḳāhuñ riyā-fürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 12). [ḫān-ḳāhuñ, -uñ]*

hānkāh-ı ʿışḳ: *Aşk tekkesi.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
   Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [ḫānkāh-ı ʿışḳda, -da]*

hānmān: *Ev bark, aile.*

1. Görüp Behişti didi genc-i ḥüsnüñ ejderini
   Bu **ḫānmānını** ehl-i dilüñ ḫarāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 10). [ḫānmānını, -ı, -n, -ı]*
2. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
   Göñli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [ḫānmānın, -ın]*
3. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı **ḫānmān**
   Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 1). [ḫānmān,]*

hār: *Diken.*

1. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
   Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim **ḫār** ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [ḫār,]*
2. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
   Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [ḫāra, -a]*
3. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup **ḫār**

elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 3). [ḫār,]*

4. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli **ḫār** u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [ḫār,]*
5. Buldugı pārtālı yüklense n'ola ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā **ḫarlarıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 8). [ḫarlarıdur, -lar, -ı, -dur]*
6. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
Ḳalduk cihānda **ḫār** u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [ḫār,]*
7. Menem bir ġoncanuñ **ḫārı** ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [ḫārı, -ı]*
8. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri **ḫāruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [ḫāruñ, -uñ]*
9. Ġoncañı kim **ḫārlar** içinde ḫandān eyledüñ
Gönlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 1). [ḫārlar, -lar]*
10. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī **ḫārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [ḫārdan, -dan]*
11. Zīnete ġarḳ olmak ister cismini gül gül idüp
Sīne ṭutdugı anuñçündür Behiştī **ḫāruña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 10). [ḫāruña, -uñ, -a]*
12. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül virmez imiş **ḫār** belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [ḫār,]*
13. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 17). [ḫārile, -ile]*

hār: *Dikenlik. II Dünya, cihan.*

1. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
N'ola senüñle bulsa şeref **ḫār** intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22). [ḫār,]*

hār: *Diken. II Kötülük, fenalık.*

1. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda **ḫār** olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [ḫār,]*

hār: *Diken. II Rakip.*

1. Sen var iken iki gözüm aġyāra kim baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken **ḫāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 2). [ḫāra, -a]*
2. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli **ḫārile** görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [ḫārile, -ile]*
3. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 8). [ḫārdan, -dan]*
4. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan **ḫār** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [ḫār,]*
5. ʿĀşıḳ-ı gül **ḫāra** ṣabr itmek degül mi ġāyetī
Sen gül içün ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 3). [ḫāra, -a]*
6. ʿĀşıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi ġāyetī
Sen gül içün ben ölem **ḫārı** der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 4). [ḫārı, -i]*
7. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende **ḫār** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [ḫār,]*

hār imiş: *Diken imiş.*

1. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol **ḫār imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [ḫār imiş,]*

hār u belā ol: *Diken ve bela olmak. II Sıkıntı ve eziyet olmak.*

1. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān **ḫār u belā olmış** Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 10). [ḫār u belā olmış, -mış]*

hār u has: *Çalı çırpı.*

1. Sensüzin gönlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter **ḫār u ḫasa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 6). [ḫār u ḫasa, -a]*

harāb: *Harap, yıkık dökük.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
   Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm **ḫarāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [ḫarāb,]*
2. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup geçelden
   Ḫarāba yüz ṭutupdur olʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 4). [ḫarāba, -a]*
3. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
   Ne ġam şeyṭān **ḫarābına** dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [ḫarābına, -ı, -n, -a]*

harāb eyle: *Harap etmek, virâneye çevirmek.*

1. Görüp Behişti didi genc-i ḥüsnüñ ejderini
   Bu ḫānmānını ehl-i dilüñ **ḫarāb eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 10). [ḫarāb eyler, -r]*
2. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını ḫālī ḳoma
   Seyl olur ṣaḳın **ḫarāb eyler** saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 4). [ḫarāb eyler, -r]*

harāb id: *Harap etmek, bozmak.*

1. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ **ḫarāb idüp** Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [ḫarāb idüp, -üp]*

harāb imiş: *Yıkık, dökük, viran, harap imiş.*

1. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki āb imiş
   Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı **ḫarāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 2). [ḫarāb imiş,]*

harāb it: *Yıkmak, mahvetmek.*

1. Şāhlar zīnet içün tācına gevher ḳorlar
   Ḫāne-i dīni **ḫarāb itmege** aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 2). [ḫarāb itmege, -meg, -e]*
2. Faḫrdur ṣūret bināsını **ḫarāb itmek** bize
   Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 7). [ḫarāb itmek, -mek]*

harāb ol: *Yıkılmak, perişan olmak.*

1. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
   Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 103). [ḫarāb olduġına, -duġ, -ı, -n, -a]*
2. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
   Birin ḳomaz ṣuʿarānuñ evüñ **ḫarāb olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [ḫarāb olsun, -sun]*
3. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
   Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [ḫarāb olursa, -ur, -sa]*

harāba var: *Harap olmaya yüz tutmak, harap duruma gelmek.*

1. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
   ʿĀlem **ḫarāba varmasun** aldanma ḫāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 8). [ḫarāba varmasun, -ma, -sun]*

harāba vir: *Harap etmek, perişan etmek.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ
   Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ **ḫarāba virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 2). [ḫarāba virdüñ, -dü, -ñ]*

harāb-ābād ol: *Harabeye, yıkıntıya dönmek.*

1. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
   Didi merdümler ne ṣūretsüz **ḫarāb-ābād olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [ḫarāb-ābād olur, -ur]*

harāb-ābād-ı ʿālem: *Dünyanın harabesi, yıkık dökük yeri.*

1. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
   Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña maġrūr olan kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 2). [ḫarāb-ābād-ı ʿālemde, -de]*

harābāt: *Meyhane. II Tekke.*

1. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
   Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [ḫarābāt,]*
2. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt ehliyüz
   Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş **ḫarābāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 2). [ḫarābāt,]*
3. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
   Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [ḫarābāt,]*

harābāt ehli: *Meyhane ehli. II Rint, âşık.*

1. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
   Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [ḫarābāt ehli, -i]*
2. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
   Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [ḫarābāt ehlinüñ, -i, -n, -üñ]*

harābāt ol: *Harâbe, vîrâne olmak.*

1. Ben nice mey-ḫāne yolında **ḫarābāt olmıyam**
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [ḫarābāt olmıyam, -mı, -y, -am]*

harābāt-ı cihān: *Dünya meyhanesi.*

1. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 16). [ḫarābāt-ı cihān,]*

harābe-i kevn ü mekān: *Varlık ve mekân harabeleri. II Âşıkların harap gönlü.*

1. Bir āh idem derūndan eger ʿāşıḳāne ben
Āteş uram **ḫarābe-i kevn ü mekāna** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 2). [ḫarābe-i kevn ü mekāna, -a]*

harāb-ı ʿışḳ ol: *Aşktan harap olmak.*

1. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḫaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḫüsn ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 7). [ḫarāb-ı ʿışḳ olan, -an]*

harāc aldurmaz mı: *Haraç almak.*

1. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 4). [ḫarāc aldurmaz mı,]*

harāc al: *Haraç almak, başkasının sırtından geçinmek.*

1. Ḳonmış ʿiẕār ṣaḥnına Hindū-yı ḫāl-i yār
Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 6). [ḫarāc almaġıçün, -maġ, -ıçün]*
2. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 4). [ḫarāc almaḳ, -maḳ]*
3. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḫüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 2). [ḫarāc alur, -ur]*
4. Şūfī diyen mürāʿīye virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 6). [ḫarāc alurdum, -ur, -dı, -m]*

ḫarām: *Din kurallarına aykırı olan, dini bakımdan yasak olan, helal olmayan yasak.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫ∨ār
Sen şanma Behiştī ki **ḫarām** anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 10). [ḫarām,]*

ḫarām degil mi: *Haram değil mi?.*

1. Bādeden menʿ itmesünler mi ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 8). [ḫarām degil midür, -dür]*

ḫarām ol: *Haram olmak.*

1. Kūşe-i ġamda yimek içmek **ḫarām oldı** baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 3). [ḫarām oldı, -dı]*
2. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḫarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [ḫarām olmaz, -maz]*
3. Beni ḳan aġladup meclisde ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ **ḫarām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 4). [ḫarām olsun, -sun]*
4. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḫarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [ḫarām olsun, -sun]*

harāmī: *Haydut.*

1. Ḫarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki hemān
Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 5). [ḫarāmī,]*
2. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki **ḫarāmi** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [ḫarāmi,]*
3. Aldı dil naḳdini **ḫarāmi** gözi
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [ḫarāmi,]*
4. Sen şu bī-resm **ḫarāmīsin** eyā çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 7). [ḫarāmīsin, -sin]*
5. Gösterme ḫasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse **ḫarāmī** ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [ḫarāmī,]*

ḫarāmī: *Haydut. II Sevgilinin gözleri.*

1. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki **ḫarāmīlere** buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [ḫarāmīlere, -ler, -e]*

harāret: *Sıcaklık. II Susuzluk.*

1. Sāye ṣal ey ebr yandum bu **ḥarāretlerle** kim
   Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 7). [ḥarāretlerle, -ler, -le]*
2. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
   Yarılsa ger **ḥarāretile** sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [ḥarāretile, -ile]*

harāret: *Ateş.*

1. Bizi **ḥarāretüñizle** igende çoḳ yaḳmañ
   Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 7). [ḥarāretüñizle, -ü, -ñiz, -le]*
2. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
   Āhum **ḥarāretinden** mīnā-yı çarḫ erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [ḥarāretinden, -i, -n, -den]*

harāret: *Sıcak.*

1. Ḥarāretden meded öldük Küşeyrī
   Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [ḥarāretden, -den]*

harāret: *Sıcaklık, ateş. II Zevk, şevk, arzu.*

1. Şemʿe meclisde **ḥarāret** viricek mihr-i ruḫuñ
   Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [ḥarāret,]*

harāret vir: *Ateş, dert vermek.*

1. Bir **ḥarāret virdi** ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
   Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [ḥarāret virdi, -di]*

ḫarc eyle: *Harcamak, sarf etmek.*

1. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
   Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [ḫarc eyle,]*
2. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
   Ḫarc eyledi Behiştī bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [ḫarc eyledi, -di]*
3. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
   İsterem kim seyl idüp **ḫarc eyleyem** mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [ḫarc eyleyem, -y, -em]*

harc ider mi: *Sarf etmek, göndermek. II Uygun görmek.*

1. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
   Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 5). [ḫarc ider misin, -er, -mi, -sin]*

harc id: *Harcamak, sarfetmek, tüketmek.*

1. Māluñı **ḫarc idüp** olmışdur gedā-yı ḫāksār
   Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [ḫarc idüp, -üp]*

harc it: *Harcamak, sarf etmek.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿışrete **ḫarc it** bahār eyyāmıdur
   Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [ḫarc it,]*
2. Çün düketdüñ diremi eşküñi **ḫarc it** ḫūnuñ
   Dimedüm mi saña ey dil ṣoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 1). [ḫarc it,]*
3. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda **ḫarc it** dirhem-i eşki
   Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur temsīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 9). [ḫarc it,]*
4. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
   Yoluña ben mālumuñ **ḫarc itdügüm** dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [ḫarc itdügüm, -düg, -üm]*
5. Yoluñda varumı **ḫarc itdüm** esbāb-ı vücūdumdan
   Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 3). [ḫarc itdüm, -dü, -m]*
6. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa **ḫarc itmedüñ** yazuḳlar
   Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 5). [ḫarc itmedüñ, -me, -dü, -ñ]*
7. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
   Çeşmüm gibi yolında **ḫarc itse** māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [ḫarc itse, -se]*

ḫarc ḳıl: *Harcamak, tüketmek.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
   Ey serv-i sīm gözüm aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 3). [ḫarc ḳılmazısam, -maz, -i, -se, -m]*

harc ol: *Harcanmak, yitip tükenmek.*

1. Ger **ḫarc ola** cān cevheri bāzār-ı ġamuñda
   Yegdür baña çün fāʾidelerden bu

ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 7). [ḫarc ola, -a]*

harc ol: *Harcamak, feda etmek.*

1. Ey Behiştī dem-i vuṣlat didigüñ pür-demdür
   Ki irilmez aña **ḫarc olmaġıle** yüzbiñiler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 10). [ḫarc olmaġıle, -maġ, -ıle]

harcan: *Harcamak, sarf etmek.*

1. Çün bād-ı ecel aldı **ḫarcanmadıġuñ** emvāl
   Yā berg-i ḥazāndur yā zer ṭolu ḫazāʿindür
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 3). [ḫarcanmadıġuñ, -ma, -dıġ, -uñ]
2. Şehā çünki **ḫarcanmayup** saḳladuñ
   Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 3). [ḫarcanmayup, -ma, -y, -up]*

harcan: *Harcanmak, tükenmek.*

1. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
   Merdümüm mā-melekin yoluña **ḫarcandı** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [ḫarcandı, -dı]*

harem: *Kâbe ve civarı.*

1. İşigüñ çevresinde neyler aġyār
   Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 6). [ḫaremde, -de]*

harem: *Harem, mahrem.*

1. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı miḥrābı
   Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 2). [ḫarem,]*

ḫarem-i ʿışḳ: *Aşk haremi.*

1. Şūfinüñ süfresine ṣunmaġa meyl itmedi
   Beni ilten **ḫarem-i ʿışḳa** bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 6). [ḫarem-i ʿışḳa, -a]*

harf: *Her bir harf.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi **ḫarfī**
   Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen taṣṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 5). [ḫarfi, -i]*

harf: *Harf. II Zerre.*

1. Vücūdum **ḫarfini** ḥakk eyledüm dīvān-ı Ṣādīden
   Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 5). [ḫarfini, -i, -n, -i]*

harf at: *Laf atmak.*

1. Ḳaşuña **ḫarf atarmış** meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
   Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [ḫarf atarmış, -ar, -mış]*

ḫarf it: *Harf kılmak. II Harfe benzetmek.*

1. Ḥūblar ḳaddine **ḫarf itme** mümeyyiz geçinüp
   Be bu fende daḥı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [ḫarf itme, -me]*

ḫarf-i mīm: *Mim harfi.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
   Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [ḫarf-i mīm,]*

hargāh: *Otağ.*

1. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi sīnem ṣadrına
   Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ **ḫargāhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 10). [ḫargāhı, -ı]*

hargāh-ı ʿışḳ: *Aşk otağı.*

1. Ṣuʿle ṣalalı sīneme ruḫṣāruñ āteşi
   Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 6). [ḫargāh-ı ʿışḳ,]*

hār-ı cevr: *Cefa, eziyet dikeni. II Sıkıntı.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek neden
   Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [ḫār-ı cevrüñ, -üñ]*

hār-ı ġam ol: *Gam dikeni olmak.*

1. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
   Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [ḫār-ı ġam oldum, -du, -m]*

hār-ı ġam: *Gam dikeni.*

1. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb yāre mesken gülsitān
   Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [ḫār-ı ġamda, -da]*
2. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi göñlüm açmazdı ṣabā
   İrmese būy-ı teraḥḥum sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424,*

Mısra 7). [ḫār-ı ġamda, -da]

3. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi İñlerem ben **ḫār-ı ġamdan** ṭoldı göñlüm ızṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [ḫār-ı ġamdan, -dan]*

ḫar-ı pā-der-gil: *Sıkıntının dikeni.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde Mesīḥāne ṣebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 8). [ḫar-ı pā-der-gil,]*

ḫār-ı zahm: *Aşk yarasının dikeni.*

1. Belālar ne biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende **ḫār-ı zaḫmın** görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 2). [ḫār-ı zaḫmın, -ın]*

ḫarīf u hem-rāz ol: *Dost ve sırdaş olmak.*

1. Ehl-i ʿışḳa **ḫarīf u hem-rāz ol**
Āhveş āsmānda mümtāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 11). [ḫarīf u hem-rāz ol,]*

ḫarīf-i fāriġu'l-bāl: *Başı dinç, huzuru yerinde, gönlü rahat insan.*

1. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḫarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [ḫarīf-i fāriġu'l-bālem, -em]*

ḫārik-ʿāde: *Olağanüstü. II Mucize.*

1. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā gibi
Ḫāriḳ-ʿāde gösterem ḫum-ḫānede ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 2). [ḫāriḳ-ʿāde,]*

ḫāriku'l-āde: *Eşi görülmemiş, olağanüstü.*

1. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān
Ḫāriḳu'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 4). [ḫāriḳu'l-āde,]*

ḫarīm: *Mukaddes yer. II Meyhane.*

1. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu **ḫarīmüñ** ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [ḫarīmüñ, -üñ]*

ḫarīm-i ḥüsn: *Güzellik haremi.*

1. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa göz revzenin açup
Yārüñ **ḫarīm-i ḥüsni** götürmez ḫavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 8). [ḫarīm-i ḥüsni, -i]*

ḫarīm-i vaṣl: *Kavuşma haremi. II Kavuşma evi.*

1. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḫarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [ḫarīm-i vaṣl,]*

ḫarīr: *Durum, hâl, keyfiyet.*

1. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḫarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [ḫarīrüñ, -üñ]*

ḫarīr: *İpek, ipekli kumaş.*

1. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde **ḫarīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 6). [ḫarīr,]*

ḫarīs: *İstekli, hırslı.*

1. Kemerüñ gibi **ḫarīsem** belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 5). [ḫarīsem, -em]*

ḫarīş ol: *Hırslı olmak, çok istekli olmak.*

1. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḫarīş
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 9). [ḫarīş olduñsa, -du, -ñ, -sa]*

2. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel **ḫarīş olma** göñül kim bile maḫrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [ḫarīş olma, -ma]*

3. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra **ḫarīş olsa** n'ola
Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevṣer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [ḫarīş olsa, -sa]*

ḫarīş ol: *Arzulu olmak.*

1. Naḳd-i cāna būseñ almaġa **ḫarīş olsam** n'ola
Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [ḫarīş olsam, -sa, -m]*

ḫarīş-i ḫ∨āb-ı ġaflet: *Gaflet uykusunun isteklisi.*

1. Niçün nergis gibi ey gül **ḫarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin**
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 3). [ḫarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin, -sin]*

2. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül **ḫarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [ḫarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin, -sin*

]

ḫāristān: *Dikenlik, çalılık.*

1. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
Olma **ḫāristāna** māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2). [ḫāristāna, -a]*

ḫarḳ: *Yakma, ihrak.*

1. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ **ḫarḳatıdur** kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 13). [ḫarḳatıdur, -at, -ı, -dur]*

ḫas: *Çöp, döküntü.*

1. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u **ḫasdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [ḫasdur, -dur]*
2. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
Ḳalduk cihānda ḫār u **ḫas** altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [ḫas,]*

has: *Özel, hususi, seçkin, üst seviye.*

1. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña **ḫāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 10). [ḫāṣ,]*

hās eyle: *Bir şeye veya bir kimseye has, mahsus olmak.*

1. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ
ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 1). [ḫāṣ eyle,]*

hāṣ ol: *Mahsus, özgü olmak.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki **ḫāṣ ola**
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [ḫāṣ ola, -a]*

hāṣā: *Allah korusun.*

1. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye **ḫāṣā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 44). [ḫāṣā,]*

hāṣā: *Haşa, asla, hiçbir zaman.*

1. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile **ḫāṣā** bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [ḫāṣā,]*

hasan: *Hz. Peygamberin torunu Hz. Hasan.*

1. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet **Ḥasan** Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar iki ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 89). [ḥasan,]*

hasb-i ḥāl: *Halleşme, sohbet.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem **ḥasb-i ḥālüm** söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 2). [ḥasb-i ḥālüm, -üm]*

ḥased: *Kıskançlık, çekememezlik.*

1. Behiştī bendeñi öldür efendi tīġuñile
Eger **ḥasedden** ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 10). [ḥasedden, -den]*
2. Sulṭān-ı ʿāleme **ḥasedüm** yoḳ Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 9). [ḥasedüm, -üm]*
3. Şiʿr-i Behiştīye **ḥased** ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [ḥased,]*
4. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa vardur **ḥasedi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [ḥasedi, -i]*
5. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle **ḥased** erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [ḥased,]*

ḥased kıl: *Kıskanmak, çekememek.*

1. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere
Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 1). [ḥased ḳılup, -up]*

hāsid: *Kıskanç.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle **ḥāsid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [ḥāsid,]*
2. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 6). [ḥāsid,]*

hāṣıl: *Elde edilen, netice.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler

Velī ortada **ḥāṣıl** yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [ḥāṣıl,]*

2. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
Velī ortada **ḥāṣıl** yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [ḥāṣıl,]*

ḥāṣıl ol: *Meydana gelmek, doğmak.*

1. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger ṣoñra nifāḳ itmezse bed-ḫ∨āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 9). [ḥāṣıl oldı, -dı]*

2. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḥı **ḥāṣıl olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [ḥāṣıl olmazam, -maz, -am]*

ḥāṣılı: *Doğrusu, sözün kısası, kısacası.*

1. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 4). [ḥāṣılı,]*

2. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
Virmezüz **ḥāṣılı** īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [ḥāṣılı,]*

3. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẓaruñ **ḥāṣılı** ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 10). [ḥāṣılı,]*

4. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 128). [ḥāṣılı,]*

ḥāşiye: *Bir sayfanın kenarlarına veya altına, metnin herhangi bir noktasıyle ilgili olarak yazılan açıklama ve ekleme. II Açıklama.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
Ḥāşiye yazıldugınca muʿteber olur kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [ḥāşiye,]*

ḥaşm: *Düşman.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın
Ḥaḳ ḥużūrunda iki **ḫaşmı** berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [ḫaşmı, -ı]*

ḫaşm ol: *Düşman olmak, kin beslemeye başlamak.*

1. Mecnūn ki **ḫaşm ola** baña şaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 3). [ḫaşm ola, -a]*

ḫaşmāne: *Hasımca, düşmanca.*

1. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr **ḫaşmāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 4). [ḫaşmāne,]*

ḫaşm-ı bī-fāʾide: *Faydasız düşman.*

1. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ
Ḫaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 8). [ḫaşm-ı bī-fāʾideñe, -ñ, -e]*

ḫaşr: *Mahşer.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
Ḫaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 8). [ḫaşre, -e]*

2. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
Ḫaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 10). [ḫaşre, -e]*

ḫaşr eyle: *Haşr etmek, bir araya getirmek.*

1. Pāk dāmānlarla **ḫaşr eyle** Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 9). [ḫaşr eyle,]*

ḫaşr ol: *Haşr olmak, yeniden dirilmek.*

1. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli
Ḳapuñda ẕerreveş raḳs ura **ḫaşr olınca** her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 8). [ḫaşr olınca, -ınca]*

ḫaşre dek: *Kıyamete kadar.*

1. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
İstemez uyanduġum dil **ḫaşre dek** ol ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 8). [ḫaşre dek,]*

2. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger Cem üstine
Zinde olup **ḫaşre dek** olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 2). [ḫaşre dek,]*

3. Ḫaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [ḫaşre dek,]*

4. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ kim
Oñulmaz **ḫaşre dek** işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 26). [ḫaşre dek,]*

5. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
Yaḳar ehl-i ḳulūbı **ḥaşre dek** bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 82). [ḥaşre dek,]*

ḥasret: *Özlem, iştiyak.*

1. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 8). [ḥasretden, -den]*
2. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi **ḥasrete** gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 8). [ḥasrete, -e]*
3. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 8). [ḥasretden, -den]*
4. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi **ḥasrete** gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 8). [ḥasrete, -e]*
5. İşigüñ **ḥasretinden** ḫāk olursam ey güneş yüzli
Ḳapuñda z̲erreveş raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 7). [ḥasretinden, -i, -n, -den]*
6. Beñzümi **ḥasret** Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu āteşden şızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 9). [ḥasret,]*
7. Nigārā gül yüzinüñ **ḥasretinden**
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 5). [ḥasretinden, -i, -n, -den]*
8. Dāne gösterse murġ-ı cāna biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 2). [ḥasretinden, -i, -n, -den]*
9. Varup oñmazın niçe ʿarz̲ eylesem kim ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü **ḥasretüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 4). [ḥasretüm, -üm]*

ḥasret eyle: *Hasret çekmek, özlemek.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş felek
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 6). [ḥasret eylemiş, -miş]*

hasret ile: *Hasretle, özlemle.*

1. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini **ḥasret ile** ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [ḥasret ile, -ile]*

hasret-i dīdār: *Cemâlinin hasreti.*

1. Dil **ḥasret-i dīdāruñla** iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 45). [ḥasret-i dīdāruñla, -uñ, -la]*

hasret-i dil-dār ile: *Sevgilinin hasreti.*

1. Günde biñ kez ölürem **ḥasret-i dil-dār ile** ben
A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 1). [ḥasret-i dil-dār ile, -ile]*

hasret-i hadd: *Yanağının hasreti.*

1. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [ḥasret-i ḫaddüñle, -üñ, -le]*

hasret-i ḳad: *Sevgilinin boyunun hasreti.*

1. Tenden uçarsa **ḥasret-i ḳadüñle** murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3). [ḥasret-i ḳadüñle, -üñ, -le]*

hasret-i kevser: *Kevser havuzunun hasreti.*

1. Ben ol Behiştiyin ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki **ḥasret-i Kevs̲erden** aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 10). [ḥasret-i kevs̲erden, -den]*

hasret-i laʿl: *Dudağının hasreti.*

1. Āhumuz **ḥasret-i laʿlüñle** göge çıḳdı yine
Ṣanma ʿīsī-nefes olduġumuz buldı s̲übūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 7). [ḥasret-i laʿlüñle, -üñ, -le]*
2. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden ḳaṭreler
Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 3). [ḥasret-i laʿlüñle,]*

hasret-i tīġ: *Yan bakışının hasreti.*

1. Ḥasret-i tīġuñ Behiştīye ʿaz̲āb-ı rūḥdur
Sen anı ṣanma ki cismānī elemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 9). [ḥasret-i tīġuñ, -uñ]*
2. Ḥasret-i tīġuñile aġların öldürmezsin
Ġayra iḥsānlar idersin beni güldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 1). [ḥasret-i tīġuñile, -uñ, -ile]*

hāss: *Mahsus, özel.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī **ḫāṣṣı**
Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-z̲evḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 9). [ḫāṣṣı, -ı]

hassās: *Hassas, hisli.*

1. İki **ḫassāsıdur** şeh-i dehrüñ
   Biri aḫşam gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 11). [ḫassāsıdur, -ı, -dur]*

haṣṣaṣte bi'l-mekārümi min-zümreti'r-rusul: *Sen Resuller zümresinin içinde kerim olarak bilindin.*

1. Haṣṣaṣte bi'l-mekārümi min-zümreti'r-rusul
   Yā men-lehü'ş-şefāʿatü fī-sāʿati'l-ḳıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 5). [haṣṣaṣte bi'l-mekārümi min-zümreti'r-rusul,]*

haste: *Hasta. II Âşık.*

1. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
   Çāresüz **ḫasteye** dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 10). [ḫasteye, -y, -e]*
2. İvdürürsen bizi dermān ḫaberin virme bize
   Bir bölük **ḫastelerüz** derdüñile ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 6). [ḫastelerüz, -ler, -üz]*
3. Görmege ben **ḫastesin** gelmez mi başı ucına
   Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 9). [ḫastesin, -sin]*
4. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
   Ben **ḫasteye** ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [ḫasteye, -y, -e]*
5. Derdüñile yatan **ḫastelere** ʿāfiyet olsun
   Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına ṣıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 39). [ḫastelere, -ler, -e]*

haste: *Hasta, yorgun, takatsiz.*

1. Ḫaste çeşmüñ gibi ṣıḥḥat görmesün
   Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 5). [ḫaste,]*
2. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli gözüm
   Bir **ḫastedür** ki gönlüm ider ārzū-yı sīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 4). [ḫastedür, -dür]*
3. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola **ḫaste** cismüñe
   Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 5). [ḫaste,]*
4. Dirler ki **ḫaste** dillere laʿlüñ devā olur
   Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 1). [ḫaste,]*
5. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
   Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [ḫastedür, -dür]*
6. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden **ḫaste** ʿāṣıḳuñ
   Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 7). [ḫaste,]*
7. Başum bu **ḫaste** cismüm elinden belā çeker
   Ey tīġ-i yār gelseñ anı eyleseñ ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 3). [ḫaste,]*
8. Ġam **ḫastesi** olana bir kāse mey Behiştī
   Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [ḫastesi, -s, -i]*
9. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
   Firāḳ ile döyinen **ḫaste** cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 6). [ḫaste,]*
10. Lebüñsüz ḥāli yatlu **ḫaste** cānuñ
    Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 1). [ḫaste,]*
11. Behiştī **ḫaste** cān-efzā lebüñden
    İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 9). [ḫaste,]*
12. Bürüse dūd-ı siyāhum **ḫaste** yaturken beni
    Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 3). [ḫaste,]*
13. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler gönül
    İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [ḫaste,]*

haste ol: *Hasta olmak, hastalanmak.*

1. Helāk olur ol āfet **ḫaste olduġına** aġyāruñ
   Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 3). [ḫaste olduġına, -duġ, -ı, -n, -a]*
2. Ölümlü **ḫaste oldum** ey ṣabā ben
   Hele bir pāre sen benden dirisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 1). [ḫaste oldum, -du, -m]*
3. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur nesne degül
   Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste gönül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 24). [ḫaste olur, -ur]*

haste-dil: *Gönlü yaralı, kederli, üzgün.*

1. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī **ḫaste-dil**
   İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḫṣīl-i

mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [ḫaste-dil,]*

2. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle ṭabībüm
Ben **ḫaste-dile** şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 4). [ḫaste-dile, -e]*
3. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [ḫaste-dil,]*
4. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 20). [ḫaste-dil,]*

haste-dil ol: *Hasta gönüllü olmak. II Gönlü yaralı.*

1. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 5). [ḫaste-dil olmaya, -ma, -y, -a]*

haste-ḥāl ol: *Hasta düşmek. II Perişan olmak.*

1. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [ḫaste-ḥāl olmış, -mış]*

haste-i hecr: *Ayrılık hastası.*

1. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 3). [ḫaste-i hecrüñi, -üñ, -i]*

haste-i zār u zebūn: *İnleyen ve aciz hasta.*

1. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 3). [ḫaste-i zār u zebūnem, -em]*

hastelerüñ ḥālini saġlar bilimez: *Hastanın halinden sağlar anlamaz.*

1. Ṣorma aġyāra Behiştī ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 10). [ḫastelerüñ ḥālini saġlar bilimez,]*

hasūd: *Haset eden, kıskanç. II Rakip.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda **ḥasūd**
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ḥasūd,]*
2. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem gibi yine cümle **ḥasūdumı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [ḥasūdumı, -um, -ı]*

hasūd: *Haset eden, kıskanç.*

1. Ey Behiştī derdi yetmez mi **ḥasūda** sen daḫı
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 13). [ḥasūda, -a]*
2. ʿĀşıḳlıġum görür ḳomaz inkārını **ḥasūd** İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 1). [ḥasūd,]*
3. Gösterme **ḥasūda** var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [ḥasūda, -a]*

hat: *Sevgilinin yüzündeki ince ayva tüyleri.*

1. İsterüz Ḫıżr **ḫaṭuñ** beklesün ey cān gelsün
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [ḫaṭuñ, -uñ]*
2. Ḫaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā
Çıḳmaya mı faḳīre ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 3). [ḫaṭ,]*

hat: *Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri. II Yazı.*

1. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı **ḫaṭ** yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [ḫaṭ,]*

hat: *Yazı. II Yüz çizgisi.*

1. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 5). [ḫaṭ,]*
2. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun **ḫaṭ** māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [ḫaṭ,]*

ḫaṭ çek: *Çizgi çekmek. II Silmek.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḫalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın ḫūr u ġılmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 5). [ḫaṭ çeküp, -üp]*

ḫaṭ ol: *Çizgi olmak.*

1. Kaʿbe yüzüñde kim Ḫacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 39). [ḫaṭ oldı, -dı]*

haṭā: *Yanlış, kusur.*

1. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḥuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 4). [ḫaṭā,]

haṭā-yı maḥż iken: *Saf, katıksız hata. II Büyük yanlış.*

1. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 27). [ḫaṭā-yı maḥż iken, -i, -kez-iken]*

hātem: *Üzerinde mühür bulunan yüzük.*

1. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu **ḫātemüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 6). [ḫātemüñ, -üñ]*
2. İtdiyse **ḫātemiyle** Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 11). [ḫātemiyle, -i, -y, -le]*
3. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol **ḫāteme** dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [ḫāteme, -e]*

hātem: *Yüzük, üzerinde mühür bulunan yüzük. II Son, akıbet.*

1. Ben Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm ey mey-fürūş
Ḫātemüm cām ü hevā çāpük-semendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 4). [ḫātemüm, -üm]*

hātem: *Mühür, peygamber. II Son.*

1. Sen ol ḥızāne **ḫātemisin** kim senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 7). [ḫātemisin, -i, -sin]*

ḫātem-i ḥüsn-i cemāl: *Yüz güzelliğinin mührü.*

1. Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 25). [ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm, -üm]*

ḫātem-i laʿl-i leb: *Kırmızı dudağın mührü.*

1. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını naḳḳāş gibi
Eylemiş **ḫātem-i laʿl-i lebine** ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 2). [ḫātem-i laʿl-i lebine, -i, -n, -e]*

hātem-i laʿl: *Kırmızı mühür. II Sevgilinin dudağının mührü.*

1. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri **ḫātem-i laʿlüñ** dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [ḫātem-i laʿlüñ, -üñ]*

hātem-i laʿl: *Dudak mührü.*

1. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür böyle
Ḳankı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 9). [ḫātem-i laʿlüñi, -üñ, -i]*

ḫātem-i leb: *Dudağının mührü.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel **ḫātem-i lebüñle** mühürle dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [ḫātem-i lebüñle, -üñ, -le]*

hat-ı leb: *Dudağın üstünde çıkan ayva tüyü.*

1. Nev **ḫat-ı lebüñde** ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [ḫat-ı lebüñde, -üñ, -de]*

hat-ı nev: *Yeni tüy. II Yeni bitmeye başlayan ayva tüyü.*

1. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [ḫat-ı nev,]*

hat-ı nev: *Yeni belirmeye başlamış ayva tüyü.*

1. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne **ḫat-ı nev** añalum
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 9). [ḫat-ı nev,]*

hatīb: *Hitabet eden.*

1. Bezm-i bāġa daʿvet eyler şanuram
Eyyühe'l-ḫullān didügince **ḫaṭīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 6). [ḫaṭīb,]*

hātır: *Gönül, gönülde olan his.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile
Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 8). [ḫāṭıruñ, -uñ]*
2. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez **ḫātırum** vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [ḫātırum, -um]*
3. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān **ḫāṭırını** ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [ḫāṭırını, -ı, -n, -ı]*

4. Hemān piyāle gelürdi Behiştī **ḫātırına**
Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 9). [ḫātırına, -ı, -n, -a]*

ḫāṭır-ı aġyār: *Rakibin gönlü.*

1. Bir kez cihānda **ḫāṭır-ı aġyāra** irmedüñ
Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 1). [ḫāṭır-ı aġyāra, -a]*

hātır-ı ġamnāk: *Hüzünlü, kederli gönül.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister şiʿr-i ter
Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş **ḫātır-ı ġamnākden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 12). [ḫātır-ı ġamnākden, -den]*

ḫāṭır-ı huşyār: *Akıllının zihni.*

1. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş **ḫāṭır-ı huşyārdan**
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḫayrān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 5). [ḫātır-ı huşyārdan, -dan]*

ḫāṭırumdan git: *Aklından çıkmak.*

1. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 9). [ḫātırumdan gitmez, -mez]*

hatm ol: *Tamamlanmak.*

1. Ben bildigüm budur ki kemālāt-ı enbiyā
Ḫatm oldı cümle sende eyā ṭayyibü'l-ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 10). [ḫatm oldı, -dı]*

ḫaṭṭ: *Çizgi. II Ayva tüyü.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki **ḫaṭṭuñ** maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 7). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*

ḫaṭṭ: *Ayva tüyü. II Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri.*

1. Ḫaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 9). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*
2. Bir gül-ruḫuñ Behiştī **ḫaṭṭından** añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 9). [ḫaṭṭından, -ı, -n, -dan]*
3. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse mizācda Ḫvān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*
4. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ **ḫaṭṭ** u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 8). [ḫaṭṭ,]*
5. Devāt-āsā menem **ḫaṭṭuñ** ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*
6. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*

ḫaṭṭ: *Kader çizgisi.*

1. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda yazlıdur
Cān atduġum viṣāle benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 7). [ḫaṭṭuñ, -uñ]*
2. ʿĀşıḳa cevr idenüñ **ḫaṭṭı** gelür āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 3). [ḫaṭṭı, -ı]*
3. Ḳorḳudup **ḫaṭṭıle** benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [ḫaṭṭıle, -ıle]*

ḫaṭṭ: *Sevgilinin yüzündeki ayva tüyü. II Yüzde yeni beliren sakal ve bıyık.*

1. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẓārı laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 9). [ḫaṭṭı, -ı]*

ḫaṭṭ: *Çizgi. II Yol.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem **ḫaṭṭuñı**
Ḫaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 7). [ḫaṭṭuñı, -uñ, -ı]*

ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū: *Anber kokulu ayva tüyü.*

1. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem **ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū** döker
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū,]*

ḫaṭṭ-ı ġubār: *Gubarî çizgisi, yazısı.*

1. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp **ḫaṭṭ-ı ġubār**
ʿAḳlumı alup beni ol naḳşa ḥayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 9). [ḫaṭṭ-ı ġubār,]*

ḫaṭṭ-ı ġubār: *Gubarî yazısı. II Sevgilinin yüzündeki*

toz kadar ince ayva tüyleri.

1. Leb-i mey-gūnda görüp **ḫaṭṭ-ı ġubāruñ** bildüm
   Dīde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 5). [ḫaṭṭ-ı ġubāruñ, -uñ]*

haṭṭ-ı ʿizār: *Yârin yanağındaki ayva tüyleri.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 7). [ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña, -uñ, -a]*

haṭṭ-ı laʿl-i yār: *Sevgilinin dudağındaki ayva tüyü.*

1. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri, -i]*

haṭṭ-ı laʿl: *Sevgilinin dudağının ayva tüyü.II Sevgilinin dudağı.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün mühr-i Süleymān ile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 4). [ḫaṭṭ-ı laʿlüñ, -üñ]*
2. Boynuñda būse borcu ṭururken Behiştiye Ẓulmile **ḫaṭṭ-ı laʿlüñ** anı eylemiş resīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 10). [ḫaṭṭ-ı laʿlüñ, -üñ]*
3. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
   Çeşm-i cāna **ḫaṭṭ-ı laʿlüñde** ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 4). [ḫaṭṭ-ı laʿlüñde, -üñ, -de]*

haṭṭ-ı nev: *Yeni çıkmış ayva tüyü.*

1. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu ḫayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 4). [ḫaṭṭ-ı nev,]*
2. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
   Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 5). [ḫaṭṭ-ı nev,]*

haṭṭ-ı reyḥān: *Fesleğenin ayva tüyleri.*

1. Bir ḳaravaşdur benefşe adile gülzārda Ṭañ mı yüz sürerse aña **ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 8). [ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ, -uñ]*
2. Şöyle ḫayrānam lebinde **ḫaṭṭ-ı reyḥānuña** kim
   Kim baḳarsa yüzüme geçmiş ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 9). [ḫaṭṭ-ı reyḥānuña, -uñ, -a]*

haṭṭ-ı ruhsār: *Yüz çizgisi.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḫüsnüñi
   Ḥāşiye yazıldugınca muʿteber olur kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 5). [ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ, -uñ]*

haṭṭ-ı ser-sebz: *Yeşil başlı ayva tüyleri. II Sevgilinin yanağında, yüzünde yeni çıkmaya başlamış, taze ayva tüyleri.*

1. Beyānda **ḫaṭṭ-ı ser-sebzin** lebi vaṣfına ḫam itdüm
   Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [ḫaṭṭ-ı ser-sebzin, -in]*

ḫavādis: *Hadiseler, olaylar.*

1. Hīç kim yā Rab baña mānend maḥzūn olmasun
   Ṣūret-i ḥāli **ḫavādiṣden** dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 2). [ḫavādiṣden, -den]*

havāle: *Bir işi, bir şeyi başkasına devretme, başkasının sorumluluğuna bırakma.*

1. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın bilüp Nāveklerüñden üstine ṣalduñ **ḫavāleler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 6). [ḫavāleler, -ler]*
2. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa göz revzenin açup
   Yārüñ ḫarīm-i ḫüsni götürmez **ḫavāleyi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 8). [ḫavāleyi, -y, -i]*

havāle eyle: *Göndermek, sevk etmek, yönlendirmek.*

1. Kendü çıḳmazsa **ḫavāle eyle** mey serhengini
   Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [ḫavāle eyle,]*

havāle eyle: *Havale etmek, göndermek.*

1. Ḫavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 7). [ḫavāle eyleme, -me]*

havāle it: *Yollamak, göndermek.*

1. Leb-i rengīni sırrın ṣorduġuma Eline seng alup itdi ḫavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 4). [ḫavāle itdi, -di]*

havāle ḳıl: *Göndermek. II Ateş almak.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
   Ṣan iki merd-i ḫarāmī **ḫavāle ḳıldı** silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [ḫavāle ḳıldı, -dı]*

havāle ol: *Gönderilmek, yöneltmek.*

1. Ḥavāle olduġıçün ḳaṣduña ey şāh-ı ʿālem-tāb
   Sipihri āteş-i āhumla yaḳdum ḫāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 3). [ḥavāle olduġıçün, -duġ, -ıçün]*

ḥavāle ol: *Görüşe engel olmak.*

1. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
   Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [ḥavāle olsa, -sa]*

havāle ol: *Bir işi başkasına devretme, başkasının sorumluluğuna bırakma.*

1. Her ne ʿaded **ḥavāle olursa** Behiştiye
   Cānān cefāsı deñlü biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 9). [ḥavāle olursa, -ur, -sa]*

havāric: *Hz. Ali döneminde ortaya çikan siyasî ve itikadî mezhep.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
   Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 66). [ḫavāric,]*

havf: *Korku.*

1. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü **ḫavfumdan**
   Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 7). [ḫavfumdan, -um, -dan]*

havf al: *Korku almak, korkuya düşmek.*

1. Dün gice āhumı gördüm beni **ḫavf aldı** hemān
   Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [ḫavf aldı, -dı]*

havf id: *Korkmak.*

1. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāṣıḳ
   Zekā ehli olan ḳābil midür **ḫavf ide** gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [ḫavf ide, -e]*
2. Anuñçün vuṣlata ʿāṣıḳ şitāb eyler zamān virmez
   Ecelden **ḫavf ider** zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 2). [ḫavf ider, -er]*
3. Yüri **ḫavf itme** ḳıl bu pendi sited
   Muṭṭaṣıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 17). [ḫavf itme, -me]*

havf: *Korku.*

1. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
   Ki fürḳat **ḫavfı** çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 2). [ḫavfı,]*

havż: *Havuz. II Âşığın gözyaşı havuzu.*

1. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen didi
   Deryā bu **ḫavżuñ** öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 6). [ḫavżuñ, -uñ]*

havż-ı çeşm: *Göz çukuru.*

1. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
   Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña mīzāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [ḫavż-ı çeşmümden, -üm, -den]*

hay: *Bütün varlıkların hayat kaynağı, hayat. II Hayy, Allah'ın adı.*

1. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ
   Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm **ḫaydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 4). [ḫaydendür, -den, -dür]*

hay: *Kabul.*

1. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
   İşte ben **hāy** ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [hāy,]*

hay: *Hıyanet.*

1. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
   ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma **ḫāyına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 8). [ḫāyına, -ı, -n, -a]*

hāy cānuña laʿnet: *Hay ömrüne lanet osun.*

1. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña
   Ben seni gördüm raḳībā ʿādemüñ şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 3). [hāy cānuña laʿnet, -uñ, -a]*

hayāl: *Hayal, düş.*

1. Bāġ-ı cennetdür **ḫayālüñle** gözüm
   Hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 3). [ḫayālüñle, -üñ, -le]*
2. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī
   Ḳorḳar **ḫayālüñ** ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 10). [ḫayālüñ, -üñ]*
3. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
   Gelsün şehā **ḫayālüñ** eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [ḫayālüñ, -üñ]*

4. Rūyuñ **ḫayālini** n'ola dil alsa dīdeden Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [ḫayālini, -i, -n, -i]*
5. Geldügi demler **ḫayālüñ** üzre ḳılmaġa niṣār Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [ḫayālüñ, -üñ]*
6. Geldüġi demler **ḫayālüñ** üzre ḳılmaġa niṣār Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [ḫayālüñ, -üñ]*
7. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 5). [ḫayālüñ, -üñ]*
8. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [ḫayālüñ, -üñ]*
9. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u **ḫayāl** Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 9). [ḫayāl,]*
10. Mey u maḥbūbu terk itmek **ḫayālin** ḫūy idindi dil Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [ḫayālin, -in]*
11. Ḳamu ʿuşşāḳ cān virür viṣāle Velī ben ḳāʾilem ancaḳ **ḫayāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 2). [ḫayāle, -e]*
12. Mıṣr-ı çeşmüñde **ḫayāl** üstine ḳılmaġa niṣār Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [ḫayāl,]*
13. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi **ḫayālüñ** nev-ḥayāt Hey ḳıyāmet bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 3). [ḫayālüñ, -üñ]*
14. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam ṣanma bu **ḫayāli** ʿĀṣıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi ṣālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [ḫayāli, -i]*

hayāl: *Hayal, tasvir.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū ʿİlm-i aḫfāda **ḫayālüñ** gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [ḫayālüñ, -üñ]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı **ḫayāl** Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 9). [ḫayāl,]*
3. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi Ḳ'anda **ḫayālüñ** eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 54). [ḫayālüñ, -üñ]*

hayāl: *Hayal, düşünce.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber Ey ḥabībüm bu **ḫayālüñ** gözlerüm mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [ḫayālüñ, -üñ]*
2. Bilüñ **ḫayāli** sīne-i zerdümde gūyiyā Bir ince mūya eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 5). [ḫayāli, -i]*
3. Bu **ḫayālile** yataġuñda şikār eylemege Sen ġazālı gözedür dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 5). [ḫayālile, -ile]*
4. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes **ḫayāl** Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 1). [ḫayāl,]*
5. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu şeb Çeşmüm sirācesinde **ḫayālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 4). [ḫayālin, -in]*
6. Ḳandan açar **ḫayālüñ** aña der melāletüm Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [ḫayālüñ, -üñ]*
7. Eşkümüñ mevci **ḫayālinde** aġarmış gözlerüm Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [ḫayālinde, -i, -n, -de]*
8. Gitmedi laʿlüñ **ḫayāli** çeşm-i pür-ḫūn-ābdan Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 1). [ḫayāli, -i]*
9. Ol sebebden gelür **ḫayāle** bu fikr Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 11). [ḫayāle, -e]*

hayāl id: *Hayal etmek, düşlemek.*

1. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat **ḫayāl idüp** Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı ṣānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 9). [ḫayāl idüp, -üp]*

hayāl it: *Zannetmek, düşünmek.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış **ḫayāl itme** Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi

bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [ḫayāl itme, -me]*

ḫayāl meyāl: *Hayal meyal, belli belirsiz.*

1. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki hilāl
Görinse göz arasından eger **ḫayāl meyāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 2). [ḫayāl meyāl,]*

ḫayāl-i āteş-i ḫadd: *Yanağının ateşinin hayali.*

1. Başum degül görinen kim gözüm gümüşlerini
Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 4). [ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ, -üñ]*

ḫayāl-i dil-rübā: *Gönül kapanın hayali.*

1. Dem olur ṣūfī **ḫayāl-i dil-rübālarla** benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm menzil-i vildān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 3). [ḫayāl-i dil-rübālarla, -lar, -la]*

ḫayāl-ı ḥāl-i miskīn: *Misk beninin hayali.*

1. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḥāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 6). [ḫayāl-ı ḥāl-i miskīnüñ, -ī, -n, -üñ]*

ḫayāl-i hāl: *Kara benek, beninin hayali.*

1. Dil ü cān ortaya almış **ḫayāl-i ḫālüñi** gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 3). [ḫayāl-i ḫālüñi, -üñ, -i]*

ḫayāl-i ḫançer: *Hançerin hayali.*

1. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [ḫayāl-i ḫançerüñ, -üñ]*

ḫayāl-i ḫās: *Seçkin, özel hayal. II Sevgiliye has hayal.*

1. Yāḳūt-ı dehr ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe
Bir ferd yaza başladı ammā **ḫayāl-i ḫāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 6). [ḫayāl-i ḫāṣ,]*

ḫayāl-i ḫās: *Seçkin, özel hayal.*

1. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem ġavvāṣ
Ḳ'ola cevherleri **ḫayāl-i ḫās** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 16). [ḫayāl-i ḫās,]*

ḫayāl-i ruḥ: *Sevgilinin yanağının hayali.*

1. Göñlüm ṣafāda olalı mānend-i āyine
Ḫālī degül **ḫayāl-i ruḫuñdan** herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 2). [ḫayāl-i ruḫuñdan, -uñ, -dan]*

ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ: *Parlayan yüzünün hayali.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 8). [ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ, -ñ]*

ḫayāl-i rūy-ı yār: *Sevgilinin yüzünün hayali.*

1. Cān virürken dīdede olsun **ḫayāl-i rūy-ı yār**
Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 9). [ḫayāl-i rūy-ı yār,]*

ḫayāl-i sīm-tenüm: *Beyaz tenli sevgilinin hayali.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 7). [ḫayāl-i sīm-tenüm, -üm]*

ḫayāl-i sīne: *Sine, göğsünün hayali.*

1. Sīneme penbe-i zaḫm oldı **ḫayāl-i sīneñ** ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 7). [ḫayāl-i sīneñ, -ñ]*

ḫayāl-i yār: *Sevgilinin hayali.*

1. Ey Behiştī şöyle beñzer kim **ḫayāl-i yār** içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [ḫayāl-i yār,]*

ḫayāl-i yār imiş: *Sevgilinin hayali imiş.*

1. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde **ḫayāl-i yār imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [ḫayāl-i yār imiş,]*

ḫayāl-i yār: *Sevgilinin hayali.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm şu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [ḫayāl-i yāri, -i]*
2. Biz **ḫayāl-i yāri** tenhā görmege
Ey Behiştī olmışuzdur ḫalvetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 9). [ḫayāl-i yāri, -i]*
3. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı **ḫayāl-i yāri**
Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı

ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 9). [ḫayāl-i yāri, -i]*

ḫayālin eyle: *Hayal etmek. II Arzulamak.*

1. Gice gündüz ġabġab u kākül **ḫayālin eylerüz**
   Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 5). [ḫayālin eylerüz, -r, -üz]*

ḫayāline ir: *Hayaline yetişmek. II Hayaliyle boy ölçüşmek.*

1. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında Behiştī İrmezdi ḫayāline anuñ Molla Ḫayālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 10). [ḫayāline irmezdi, -mez, -di]*

ḫayāt: *Hayat, yaşam.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
   Yazmış ol ḫāne **ḫayātına** ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 4). [ḫayātına, -ı, -n, -a]*
2. Ḫayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
   Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [ḫayātından, -ı, -n, -dan]*
3. Cānsuz tenüm **ḫayātı** için nāme yazmaduñ
   Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [ḫayātı, -ı]*

ḫayāt: *Hayat. II Yaşama gücü, yaşama şevki, canlılık.*

1. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem **ḫayāt**
   Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 9). [ḫayāt,]*

ḫayāt-ı bünye: *Hayat, ömür.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
   Bulsun **ḫayāt-ı bünyesi** pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 52). [ḫayāt-ı bünyesi, -s, -i]*

ḫayāt-ı cāvidānī: *Ebedî hayat. II Ölümden sonraki gerçek hayat.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
   Baña ol merg degül ʿömrüm **ḫayāt-ı cāvidānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [ḫayāt-ı cāvidānīdür, -dür]*

ḫayder: *Hz. Ali.*

1. Ḫayder götürdi mest olıban bāb-ı Ḫayberi
   Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [ḫayder,]*

ḫayf: *Heyhat, eyvah.*

1. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda geçdi **ḫayf**
   Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [ḫayf,]*

ḫayf ol: *Yazık olmak, ziyan olmak.*

1. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı **ḫayf oldı** baña
   Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 3). [ḫayf oldı, -dı]*

ḫayfā ki: *Yazık ki.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār Ḫayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [ḫayfā ki,]*

ḫayl: *Zümre, topluluk.*

1. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda Dāʾim ṣuʿarā **ḫayline** şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [ḫayline, -i, -n, -e]*

ḫayli: *Epey, oldukça.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı ṣafā-baḫşı
   Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu **ḫayli** ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [ḫayli,]*
2. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
   Söġütcükden öte Çorlu Behiştī **ḫayli** menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [ḫayli,]*
3. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur Bülend-hevādur āhum evet **ḫayli** pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 4). [ḫayli,]*
4. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa **ḫayli** herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [ḫayli,]*

ḫayl-i ḫod-bīn: *Mağrur sürüsü, gürûhu.*

1. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi var Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ **ḫayl-i ḫod-bīni** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 6). [ḫayl-i ḫod-bīni, -i]*

ḫayme kur: *Çadır kurmak.*

1. Āhdan **ḫayme ḳurar** deşt-i ʿademde ḫānum
   Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa

ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 9). [ḫayme ḳurar, -ar]*

<u>ḫayme-i çarh-ı lāciverd:</u> *Mavi göğün çadırı. II Gökyüzü.*

1. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer
   (Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 9). [ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd,]

<u>ḫaymeler kur:</u> *Çadırlar kurmak. II Çiçek açmak.*

1. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
   Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 2). [ḫaymeler ḳurdı, -dı]*

<u>ḫayr:</u> *İyilik, lütuf.*

1. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
   Vuṣlatuñ ʿīdine bir **ḫayr** ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [ḫayr,]*

<u>ḫayr:</u> *Hayr. II Hayrolsun.*

1. Bu gice ṭāliʿümde sen māhı
   Düşde gördüm didüm didi **ḫayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 6). [ḫayr,]*

<u>ḫayr:</u> *Hayırlı, yararlı.*

1. Ḥamdülillāh yine bir **ḫayr** ʿalāmet gördük
   Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 1). [ḫayr,]*

<u>ḫayr ol:</u> *Hayırlı olmak, sonucu iyi, güzel olmak.*

1. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi ġayr
   Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 2). [ḫayr olsun, -sun]*

<u>ḫayrān:</u> *Beğenen, hayran olan, takdir eden.*

1. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
   ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi **ḫayrān** ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 8). [ḫayrān,]*
2. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
   Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi **ḫayrāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [ḫayrāndur, -dur]*
3. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
   Bu bir terkībdür **ḫayrānını** ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [ḫayrānını, -ı, -n, -ı]*
4. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
   Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan **ḫayrān** yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 6). [ḫayrān,]*
5. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
   Temāşāsında **ḫayrāndur** Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [ḫayrāndur, -dur]*
6. Şöyle **ḫayrānam** lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
   Kim baḳarsa yüzüme geçmiş ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 9). [ḫayrānam, -am]*
7. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin şāẕ olup
   Tekye-i ḫayretde ben **ḫayrāna** beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 10). [ḫayrāna, -a]*

<u>ḫayrān:</u> *Hayran, tutkun. II Âşık.*

1. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
   Şöyle beñzer ki Behiştī yine **ḫayrānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [ḫayrānsın, -sın]*

<u>ḫayrān eyle:</u> *Hayran etmek, hayranlık duygusu uyandırmak, çok beğenilmek.*

1. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
   Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı **ḫayrān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [ḫayrān eylemiş, -miş]*

<u>ḫayrān it:</u> *Hayran bırakmak.*

1. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
   ʿAḳlumı alup beni ol naḳşa **ḫayrān itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 10). [ḫayrān itdiler, -di, -ler]*

<u>ḫayrān ol:</u> *Hayran olmak, çok beğenmek.*

1. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
   Saña **ḫayrān olup** şemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [ḫayrān olup, -up]*

<u>ḫayrānlıḳ:</u> *Etkilenme, hayran olma.*

1. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār
   Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu **ḫayrānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 4). [ḫayrānlıḳ,]*

<u>ḫayrāt:</u> *Hayırlar, iyilikler.*

1. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
   Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde **ḫayrāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 10). [ḫayrāt,]*

<u>ḫayret:</u> *Dervişin Allah'ın tecellîleri karşısında*

kendinde meydana gelen şaşkınlık ve hareketsizlik durumu.

1. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
   Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı **ḥayretinden** āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [ḥayretinden, -i, -n, -den]*
2. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuṣṣāḳa kākülüñ
   Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 5). [ḥayret,]*
3. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
   Her biri **ḥayretlerinden** naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 4). [ḥayretlerinden, -ler, -i, -n, -den]*
4. Devāt-āsā menem ḥaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
   Ḳalem mānendi **ḥayret** yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [ḥayret,]*
5. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
   Anı andan ṣoñra **ḥayret** deştinüñ gümrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 14). [ḥayret,]*
6. Ḥayretümden ḳadduñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
   Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [ḥayretümden, -üm, -den]*
7. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle **ḥayrete** varmış
   Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [ḥayrete, -e]*
8. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola **ḥayret** alursa
   Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [ḥayret,]*

<u>ḥayrü'l-beşer:</u> *İnsanların en hayırlısı.*

1. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet
   Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol **ḥayrü'l-beşer** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 6). [ḥayrü'l-beşer,]*

<u>ḥayyāṭ-ı kudret:</u> *Kudret terzisi. II Allah.*

1. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
   Cismümüñ **ḥayyāṭ-ı ḳudret** çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 8). [ḥayyāṭ-ı ḳudret,]*

<u>ḥayy-i lā-yenām:</u> *Daima diri ve uyanık olan Allah.*

1. Esrāʿ düninde muṣṭuladı saña Cebreʾīl
   Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider **ḥayy-i lā-yenām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 68). [ḥayy-i lā-yenām,]*

<u>hāzā ṣırāṭun mustaḳīm:</u> *"İşte bu, doğru yoldur."* *3/51, 43/61, 43/64.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
   Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim **hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 2). [hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm,]*

<u>ḥazāʿin:</u> *Hazineler.*

1. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl
   Yā berg-i ḥazāndur yā zer ṭolu **ḫazāʿindür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 4). [ḫazāʿindür, -dür]*

<u>ḫazān:</u> *Sonbahar, güz.*

1. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla **ḫazān** mānend
   Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [ḫazān,]*
2. Ravża-i ḥüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür hemān
   ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ **ḫazān** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 10). [ḫazān,]*

<u>hazer eyle:</u> *Sakınmak, çekinmek.*

1. Eşk-i çeşmümden **ḫaẕer eyle** ne deñlü azise
   Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 7). [ḫaẕer eyle, -le]*
2. Her şeb cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
   Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 4). [ḫaẕer eyle,]*

<u>ḫazer it:</u> *Sakınmak, korunmak.*

1. Virme dünyāya Behiştī **ḫaẕer it** göñlüñi kim
   Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [ḫaẕer it,]*

<u>ḫazer ḳıl:</u> *Sakınmak, çekinmek.*

1. Hilālile şihābı gör **ḫaẕer ḳıl** çarḫ-ı ḫūnīden
   Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [ḫaẕer ḳıl,]*
2. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi **ḫaẕer ḳıl** pāy-māl itme
   Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 7). [ḫaẕer ḳıl,]*
3. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḫaẕer
   Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [ḫaẕer ḳıl,]*

hazer ol: *Sakınmak, çekinmek.*

1. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
   Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [ḥaẕer olursa, -ur, -sa]*

hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā: *Şu altından nehirler akan.*

1. Bāġ-ı cennetdür ḫayālüñle gözüm
   Hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 4). [hāzihi'l-enhār tecrī taḥtehā,]*

ḫāẕık: *Usta, mahir, işinin ehli.*

1. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
   Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara **ḫāẕıḳ** ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [ḫāẕıḳ,]*

hazīne: *Hazine, servet.*

1. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
   Ne **ḫazīne** ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [ḫazīne,]*

ḥāżır: *Hazır, mevcut.*

1. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
   İşte ben hāy **ḥāżıram** senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [ḥāżıram, -am]*
2. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
   Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol **ḥāżır** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 6). [ḥāżır,]*
3. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
   Rişte-i cān elde bir **ḥāżır** kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 8). [ḥāżır,]*

hażırla: *Hazırlamak, hazır hale getirmek.*

1. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
   Ṭurreler **ḥażırlamışdur** dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [ḥażırlamışdur, -mış, -dur]*
2. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
   Gel neler **ḥażırlamışdur** çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [ḥażırlamışdur, -mış, -dur]*
3. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
   Gel neler **ḥażırlamışdur** çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 10). [ḥażırlamışdur, -mış, -dur]*

hażm eyle: *Hazmetmek, sindirmek.*

1. Pür şevḳ olan ḫurūşunı **hażm eylemek** gerek
   Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [hażm eylemek, -mek]*
2. Felek bu kār-ı hem-vārını **hażm eyliyemez** ādem
   Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 71). [hażm eyliyemez, -y, -e, -mez]*

hazne: *Hazne, bir şeyin toplandığı alan.*

1. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
   Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal **ḫaznesine** ṣāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [ḫaznesine, -si, -n, -e]*

hażreti: *Huzur, makam.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
   Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ **ḥażretinüñ** maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [ḥażretinüñ, -n, -üñ]*

hażret-i ḥaḳ: *Yüce Allah.*

1. Aʿmā yaratdı **Ḥażret-i Ḥaḳ** çeşmüm nergisin
   Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [ḥażret-i ḥaḳ,]*
2. Ey felek nār-ı ġam oldı baña āb u bāduñ
   Göreyin **ḥażret-i Ḥaḳ** ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 2). [ḥażret-i ḥaḳ,]*

hażreti ʿömer: *Hz. Ömer.*

1. Güş itse ʿÖmer ḥażreti inṣāf ide ʿadlin
   Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 77). [ḥażreti ʿömer,]*

hazz: *Hoşa gitme, hoşlanma.*

1. Ehl-i vuṣlat ḳılur cihāndan **ḫaẓẓ** Yoḫsa ʿummān … **ḫaẓẓ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 2). [ḫaẓẓ,]*

hazz id: *Hoşlanmak, zevk almak.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
   Meh-liḳālar gördügümce **ḫaẓẓ ider** ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [ḫaẓẓ ider, -er]*
2. Vefā itmek diler yārüñ didükce **ḫaẓẓ ider** göñlüm
   Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [ḫaẓẓ ider, -er]*

3. Āhum āvāzesin sever ʿuşşāḳ
Ehl-i İslām ider eẕāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 6). [ḥaẕẕ ider, -er]*

4. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün sürten
Ey Behiştī ider yalandan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 10). [ḥaẕẕ ider, -er]*

ḥazz kıl: *Zevk almak.*

1. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
Ḳıla cānıyle rismāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 8). [ḥaẕẕ ḳıla, -a]*

2. Cānı var ise ḳılmasun şūfī
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 4). [ḥaẕẕ ḳılmasun, -ma, -sun]*

3. Ehl-i vuṣlat ḳılur cihāndan ḥaẕẕ
Yoḫsa ʿummān … ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 1). [ḥaẕẕ ḳılur, -ur]*

ḥazzāf: *Çanak çömlek yapan. II Usta.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
Kāse-i mey naḳşını resm eylesün **ḫazzāf** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 8). [ḫazzāf,]*

hecr: *Ayrılık.*

1. Hecrüñde ölüm vaḳti lezzetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [hecrüñde, -üñ, -de]*

2. Sīne-i ṣad-çākümi **hecr** odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [hecr,]*

3. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
Himmetüñde ṭopṭoludur **ḥecrümüz** yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 4). [ḥecrümüz, -ü, -müz]*

4. Ḫalāṣ olam diyü mülk-i ʿademde **hecrüñden**
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [hecrüñden, -üñ, -den]*

5. Lebüñ **hecrinde** reng-āmīz olaldan bādeveş āhum
Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 7). [hecrinde, -i, -n, -de]*

6. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen didi
Deryā bu ḥavżuñ öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 5). [hecrüñde, -üñ, -de]*

hecr-i bī-pāyān: *Sonsuz ayrılık.*

1. Bī-beḳā vuṣlatdan ise **hecr-i bī-pāyān** yeg
Çünki bīgāne melekden āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 1). [hecr-i bī-pāyān,]*

hedef kıl: *Hedef yapmak, seçmek.*

1. Zaḫm-ı tīre ḥalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 7). [hedef ḳılduñ,]*

hedef-i tīr-i belā ol: *Bela okına hedef olmak.*

1. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 3). [hedef-i tīr-i belā oldı, -dı]*

heft: *Yedi, seb'a.*

1. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [heft,]*

heft-iḳlīm: *Yedi iklim. II Yeryüzü.*

1. Ele cām al ki Cem gibi cihānda
Elüñ altında olsun **heft-iḳlīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 8). [heft-iḳlīm,]*

ḥekīm: *Hekim, doktor.*

1. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāẕıḳ **ḥekīmüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [ḥekīmüm, -üm]*

helāk: *Mahvolma, perişan olma.*

1. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 6). [helāküñe, -üñ, -e]*

helāk eyle: *Helak etmek, öldürmek, ortadan kaldırmak.*

1. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 5). [helāk eyleme, -me]*

helāk eyler mi: *Mahvetmek, yok etmek.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
Bir müselmānı be-hey kāfir **helāk eyler misin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [helāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*

helāk eyle: *Perişan etmek.*

1. Āh kim şol ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde **helāk eyleyen** ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 2). [helāk eyleyen, -y, -en]*

helāk id: *Helak etmek, öldürmek.*

1. İncinmeñ urdurursa beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın **helāk idende** lāzım degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 8). [helāk idende, -en, -de]*

helāk it: *Mahvetmek, yok etmek, helak etmek.*

1. Nice mescid ki ey ṣūfī **helāk itmek** muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [helāk itmek, -mek]*
2. Aʿdāñı **helāk itmek** içün burc-ı felekde Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 107). [helāk itmek, -mek]*
3. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [helāk itmiş, -miş]*

helāk ol: *Helak olmak. II Mahvolmak, perişan olmak.*

1. Kāküllerüñ ucından dil murġı **helāk oldı**
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [helāk oldı, -dı]*
2. Firāḳ demlerin añma meded **helāk olduḳ**
Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [helāk olduḳ, -du, -ḳ]*
3. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile **helāk oldum** meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [helāk oldum, -du, -m]*
4. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 3). [helāk olur, -ur]*

helāl: *Helal, mübah.*

1. Ḥarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki hemān
Göñüller anlara gūyā **helālī** yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 6). [helālī, -i]*

helāl ol: *Helal olmak, uygun olmak.*

1. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde **ḥelāl olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 8). [ḥelāl olmaz, -maz]*

hele: *Doğrusu.*

1. Bed-duʿāmile raḳībi **hele** kör eyledi Ḥaḳ
Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 1). [hele,]*
2. Ölümlü ḫaste oldum ey ṣabā ben
Hele bir pāre sen benden dirisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 2). [hele,]*

hele: *Hele, madem.*

1. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ **hele** cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [hele,]*
2. Egerçi bunca zamandan Behiştī mensī idi Selāmdan **hele** almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 10). [hele,]*

hele: *Hele, bekle.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [hele,]*

hele: *Hele, özellikle.*

1. Ṣūfī diyen mürāʿīye virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum **hele** ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 6). [hele,]*
2. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan **hele** saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 10). [hele,]*
3. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum bes şiʿr-i āb-dārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 9). [hele,]*
4. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben **hele** Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [hele,]*
5. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa zülfüñ dārına
Ben **hele** kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 8). [hele,]*

hele: *Üstelik, bir de.*

1. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ
ʿÖtesin Allāh oñara **hele** bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [hele,]*
2. Bize ḳahr itdüġine göre **hele** biz daḫı

Āh ile başına odlar yaḳaruz eflāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 5). [hele,]*

3. Zaḫm-ı tīre ḥalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle **hele** urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 8). [hele,]*
4. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi **hele** yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [hele,]*
5. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḫmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 5). [hele,]*
6. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi **hele** urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 6). [hele,]*
7. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [hele,]*
8. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
Eylemezse **hele** el yüzine bir ad itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 2). [hele,]*
9. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī **hele** ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 10). [hele,]*
10. Ṣarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ **hele** kesdüñ külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 4). [hele,]*
11. Vuṣlatuñ dürrini deryā-yı firāḳda senüñ
Arayu arayu āḫirle **hele** bulduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 6). [hele,]*
12. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 5). [hele,]*
13. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 12). [hele,]*

hem: *Üstelik, bir de.*

1. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña **hem** anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [hem,]*
2. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 1). [hemi, -i]*
3. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña **hem** eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 6). [hem,]*
4. Dök evrāḳ üzre derdüñ **hem** fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [hem,]*

hem… hem: *Her ikisi de geçerli olan iki durumu anlatan bağlaç.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [hem hem,]*
2. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile mestem ben
Hem anuñile mestem hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [hem hem,]*
3. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [hem hem,]*

hemān: *Sürekli, daima.*

1. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür **hemān** bizüm
Yoluñ ḳolayın alucı pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 5). [hemān,]*
2. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan **hemān**
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [hemān,]*
3. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ tefāvüti ellerdedür **hemān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [hemān,]*
4. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür **hemān**
Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [hemān,]*
5. İkide bir ser-i kūyuña geldükçe **hemān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 25). [hemān,]*
6. Ravża-i ḫüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür **hemān**
ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ ḫazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 9). [hemān,]*

hemān: *Sanki.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
   Bu eyyām içre ḫurremlik **hemān** maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [hemān,]*

hemān: *Hemen. II İlk zaman, başlarda.*

1. Sevsem Behişti bir güzeli yād olur **hemān**
   Göñlüm alınca bir iki gün āşinā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 9). [hemān,]*

hemān: *Aman ha.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa **hemān**
   Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 7). [hemān,]*
2. Laʿl-i dil-ber sükker-i senbūsedür gūyā **hemān**
   Ey Behiştī anı bir ḫayrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 9). [hemān,]*
3. Destinde kemān ṭut ki **hemān** ḳavs-ı ḳażādur
   Sem ḳaṭresidür ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 75). [hemān,]*

hemān: *Tıpkı, aynı.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
   Bizi ey pīr-i mey-ḫāne **hemān** oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 6). [hemān,]*
2. Ṣanma ḥüsn ehli **hemān** sāde püser yazandur
   ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [hemān,]*
3. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi **hemān**
   Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 3). [hemān,]*
4. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
   Kimseye baḳma **hemān** şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [hemān,]*
5. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
   ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [hemān,]*

hemān: *Hemen, o anda.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
   Az ḳaldı kim Behiştī baş vire **hemān** ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [hemān,]*
2. Ḥarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki **hemān**
   Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 5). [hemān,]*
3. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
   Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 8). [hemān,]*
4. Ḳullaruñ içre nā-murād **hemān**
   Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 5). [hemān,]*
5. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
   Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 4). [hemān,]*
6. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ **hemān**
   Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [hemān,]*
7. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna **hemān** laʿlüñ añlaruz
   Bir bende-i kemīneyüz ammā bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 5). [hemān,]*
8. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum boşanur **hemān**
   Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 3). [hemān,]*
9. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
   Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan **hemān** āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 12). [hemān,]*
10. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
    İşte ben hāy ḫāżıram senden **hemān** iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [hemān,]*
11. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
    Ṭutar **hemān** Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 10). [hemān,]*
12. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri yüri
    Begler güm oldı anda **hemān** leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 4). [hemān,]*
13. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda **hemān** baña
    Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 5). [hemān,]*
14. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı **hemān**

Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 7). [hemān,]*

15. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde **hemān** başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [hemān,]*

16 Āteş-i ḥışmı raḳībüñ söyünür nesne degül
Aña ḳaldı ki **hemān** üstine varam ṣu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 4). [hemān,]*

17. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 9). [hemān,]*

18. Ṣanmañ ki **hemān** laʿl-i mey-gūn ile mestem ben
Hem anuñile mestem hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [hemān,]*

19. Dil ḳalʿası güşādına zer-dest-i leşkeri
Zerrīn ʿalemlerile ẓuhūr eylese **hemān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 8). [hemān,]*

20. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi **hemān** ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [hemān,]*

21. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde **hemān** döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [hemān,]*

22. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi **hemān**
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [hemān,]*

23. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden **hemān**
ʿĀşıḳ cünūna düşmese olmaz bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 9). [hemān,]*

24. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem **hemān**
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [hemān,]*

25. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā **hemān** Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [hemān,]*

26. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa miskīn
Aşıldı **hemān** ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 26). [hemān,]*

27. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [hemān,]*

28. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [hemān,]*

29. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar **hemān** mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [hemān,]*

hemān: *Sadece.*

1. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aṣlı yoḳ Behiştī **hemān** bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [hemān,]*

2. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 10). [hemān,]*

hemān: *Sürekli, daima. II Sadece.*

1. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı **hemān** şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [hemān,]*

2. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı **hemān** mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [hemān,]*

3. Bir kez cihānda ḫāṭır-ı aġyāra irmedüñ
Ey ġam **hemān** senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 2). [hemān,]*

hemāna: *Güya, sanki.*

1. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler abdāl-şekl
Ravża-i ʿāşıḳ **hemānā** ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 6). [hemānā,]*

hem-ʿayār: *Seviye, denk, eşit.*

1. ʿİẕārum **hem-ʿayārıdur** bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 1). [hem-ʿayārıdur, -ı, -dur]*

hem-dem: *Dost, aşina.*

1. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha **hem-demüz**
Rengler virmekdedür ʿuṣṣāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 7). [hem-demüz, -üz]*

2. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum olur

Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 2). [hem-dem,]*

3. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 4). [hem-demüm, -üm]*
4. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile **hem-dem** āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 8). [hem-dem,]*
5. Benüm sāḳī müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm sensin
Celīsüm hem-enīsüm **hem-demüm** hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 2). [hem-demüm, -üm]*

hem-dem ol: *Dost olmak.*

1. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar ḥaḳḳıçün
Yāduñ ile **hem-dem olan** āşinālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 2). [hem-dem olan, -an]*
2. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile **hem-dem olan** ʿāşıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [hem-dem olan, -an]*
3. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 3). [hem-dem olmış, -mış]*

hem-dem-i aġyār ol: *Başkası ile dost olmak. II Sevgilinin rakiple birlikte olması.*

1. Yārise el çekdi benden **hem-dem-i aġyār olup**
Ey felek daḫı baña n'itseñ gerek ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 1). [hem-dem-i aġyār olup, -up]*

hem-enīs: *Sıkı dost.*

1. Benüm sāḳī müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm sensin
Celīsüm **hem-enīsüm** hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 2). [hem-enīsüm, -üm]*

hem-hāne: *Dost, arkadaş.*

1. ʿIşḳ ile ġam göñülde **hem-ḫānedür** nedendür
ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [hem-ḫānedür, -dür]*

hemīn: *Hemen, birden.*

1. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri **hemīn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [hemīn,]*

hemīşe: *Daima, her zaman.*

1. Ey **hemīşe** dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 1). [hemīşe,]*
2. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 13). [hemīşe,]*
3. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [hemīşe,]*

hemīşe baḫt u devlet yāruñ olsun: *Her zaman şans ve talih dostun olsun.*

1. Hemīşe baḫt u devlet yāruñ olsun
Yavuz gözden seni ṣaḳlasın Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 3). [hemīşe baḫt u devlet yāruñ olsun, -sun-uñ]*

hem-ḳadem: *Ayak uydurmak. II Arkadaş.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz **hem-ḳadem** zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [hem-ḳadem,]*

hem-ḳadem ol: *Ayak uydurmak.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña **hem-ḳadem olmaz** Mecnūn
Üştür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 5). [hem-ḳadem olmaz, -maz]*

hem-nefes: *Hiç ayrılmayan dost.*

1. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum olur
Hem-dem eşküm **hem-nefes** āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 2). [hem-nefes,]*

hem-nişīn: *Beraber oturup kalkan, yakın arkadaş.*

1. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile **hem-nişīn** iki dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [hem-nişīn,]*
2. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [hem-nişīni, -i]*

hem-nişīn ol: *Birlikte oturup kalkmak, dost olmak.*

1. ʿAdūlar körlügüne **hem-nişīn oldum** meleklerle
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı

şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [hem-nişīn oldum, -du, -m]*

2. Hem-nişīn olma raḳībe ṣanemā kendü gibi
Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 5). [hem-nişīn olma, -ma]*

hem-pā: *Ayaktaş. II Arkadaş, dost.*

1. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde **hem-pā** ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [hem-pā,]*

hem-pervāz ol: *Birlikte, beraber uçmak.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür Ḳanda **hem-pervāz ola** şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 6). [hem-pervāz ola, -a]*

hem-rāh: *Yol arkadaşı, yoldaş.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür velī
Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [hem-rāh,]*

hem-rāz imiş: *Sırdaş imiş.*

1. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar **hem-rāz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 6). [hem-rāz imiş,]*

hem-rāz kıl: *Sırdaş kılmak. II Sarıp sarmalamak.*

1. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ beyān ide Kāfūr birle müşkini **hem-rāz ḳılmaduñ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [hem-rāz ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

hem-rāz ol: *Sırdaş olmak.*

1. Aġzı sırrın ġonca laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña **hem-rāz olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 6). [hem-rāz olup, -up]*

hem-reh-i saʿādet: *Mutluluk yoldaşı.*

1. Giderseñüz güzelüm **hem-reh-i saʿādet** oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 1). [hem-reh-i saʿādet,]*

hem-reh-i ʿuşşāk ol: *Âşıkların yoldaşı olmak.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 5). [hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan, -al, -dan]*

hem-reng-i bāde ol: *Şarapla aynı renkte olmak.*

1. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā gibi
Ḫārīḳ-ʿāde gösterem ḫum-ḫānede ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 1). [hem-reng-i bāde olam, -am]*

hems: *Gizli olma, gizli.*

1. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān Āhum yanında ʿadd olınur raʿd **hemsden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 4). [hemsden, -den]*

hem-sāye: *Komşu.*

1. Çünki pīr-i mey-fürūşa ey göñül **hem-sāyesin**
Yolına ḫarc eyle naḳd-i ʿömrüñüñ sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 1). [hem-sāyesin, -sin]*

hem-sāyelik: *Gölgelik.*

1. Ḫārile **hem-sāyeliḳden** ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 17). [hem-sāyeliḳden, -den]*

hem-ser: *Benzer, eş, denk.*

1. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe **hem-ser** Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [hem-ser,]*

hem-ser-i aġyār: *Rakibin benzeri, eşi.*

1. Yāre ser-keşlikler iẓhār eylemekdür işlerüñ
Hem-ser-i aġyārı seg mi ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 8). [hem-ser-i aġyārı, -ı]*

hem-ser-zede: *Eş, hayat arkadaşı.*

1. Eyledüñ kendüñi **hem-ser-zede** gerdūna velī
Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 9). [hem-ser-zede,]*

hem-ṣoḥbet: *Sohbet arkadaşı, dost.*

1. Benüm sāḳī müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm **hem-ṣoḥbetüm** sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 2). [hem-ṣoḥbetüm, -üm]*

hem-vār: *Her vakit.*

1. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim

anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān **hem-vār** mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [hem-vār,]*

2. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ tefāvüti ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 9). [hemvāredür, -dür]*

hemyān: *Kese, torba.*

1. Gösterme ḥasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu **hemyān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [hemyān,]*

hengāme: *Gürültü, şamata.*

1. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ **hengāmesinden** ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [hengāmesinden, -s, -i, -n, -den]*

2. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ **hengāmesi**
Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 11). [hengāmesi, -s, -i]*

3. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür **hengāme** *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [hengāme,]*

hengām-ı gül: *Gül devri.*

1. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim olur **hengām-ı gülde** bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 12). [hengām-ı gülde, -de]*

hep: *Her zaman, tamamen.*

1. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
Zīrā ḳoyun güzelleri **hep** bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 6). [hep,]*

hep: *Sürekli, her zaman.*

1. Bir laṭīfe geçdi aġyāra **hep** inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 5). [hep,]*

2. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler lāf urmasun
Yoḫsa **hep** dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 8). [hep,]*

3. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib
Ehl-i ʿirfān **hep** anuñ ṣiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 10). [hep,]*

4. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān ḥalḳını **hep** düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [hep,]*

5. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ yabanlarda arar
Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 8). [hep,]*

hep: *Hep birden.*

1. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen **hep** ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [hep,]*

2. Gülistānuñ ṣanevber ḳadleri **hep** ser-nigūn oldı
Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 37). [hep,]*

her: *Hep.*

1. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 1). [her,]*

her ān: *Her zaman.*

1. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki **her ān** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 2). [her ān,]*

her bir: *Her, her bir.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki **her bir** murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [her bir,]*

2. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 10). [her bir,]*

3. Urma **her bir** senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [her bir,]*

4. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün **her bir** cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 8). [her bir,]*

5. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü **her bir** ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [her bir,]*

6. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe

Kim gözüm öñünde **her bir** bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [her bir,]*

7. Deñiz mevci gibi **her bir** kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [her bir,]*

8. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
Bādeye rehne ḳonılmış **her biri** bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 2). [her biri,]*

9. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı **her biri**
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 79). [her biri,]*

10. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer **her biri** ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [her biri, -i]*

11. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni
Eşkümüñ ḳaṭresinüñ **her biri** ḳan yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 4). [her biri,]*

12. Bulduġı pārtālı yüklense n'ola ṣūfîler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 8). [her biri,]*

13. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı ṣerḥ içün anuñ **her biri** bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [her biri,]*

14. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
Her biri ḥayretlerinden naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 4). [her biri,]*

15. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 8). [her birimüz, -müz]*

16. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 8). [her birisi, -s, -i]*

17. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ **her birisi**
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [her birisi, -s, -i]*

her birü: *Her biri, hepsi. II Âşıklar.*

1. Şemşīr-i āha **her birümüz** bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur sanma lāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 3). [her birümüz, -müz]*

her dem: *Her zaman.*

1. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [her dem,]*

2. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri **her dem** ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 6). [her dem,]*

3. Sīm-i eşke ġarḳ ider **her dem** beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 3). [her dem,]*

4. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende **her dem** oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [her dem,]*

5. Benüm ḫāk olduġum **her dem** niçün istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [her dem,]*

6. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [her dem,]*

7. Ṣanma **her dem** bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [her dem,]*

8. Deldigüñ dilleri **her demde** şifāsuz ḳor iseñ
Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 7). [her demde, -de]*

9. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin **her demde** bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [her demde, -de]*

her denī: *Her dene, tane. II Her bir.*

1. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḥüsn-i edā
Her denī Türki görürsin ẓurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [her denī,]*

her gāh: *Her zaman.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü **her gāh** ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [her gāh,]*

her gice: *Her gece.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar

çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [her gice,]*

her gün: *Her gün.*

1. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
   Neñ aldum ey felek **her gün** nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [her gün,]*
2. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
   Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [her gün,]*
3. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre ṭās-ı āsmān
   Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 2). [her [gün],]*

her ki: *Her kim ki.*

1. Behiştī **her ki** bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
   Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī lezzetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 9). [her ki,]*
2. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña **her ki** ṣabr itmez
   Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḫelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [her ki,]*
3. Her ki sevsün gören diyü düzine
   Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 1). [her ki,]*

her kim: *Herkes, her kimse.*

1. Her kim ki tāc-ı ʿışḳı giye iḫtiyār ile
   Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 3). [her kim,]*
2. Bādveş **her kim** seḫer-ḫīz olmaya
   Maʿrifet baġında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 1). [her kim,]*
3. Diyār-ı ʿışḳa **her kim** gelse istiḳbāl ider ġamlar
   Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 3). [her kim,]*
4. Ruḫsār-ı āteşīnüñe **her kim** uzatsa el
   Mānend-i şemʿ barmağı yanmaḳ sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 5). [her kim,]*
5. Elden düşürme ayaġı dāʾim ṣafāda ol
   Bezm-i cihānda āḫiri **her kim** ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 8). [her kim,]*
6. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
   Ey Behiştī sāyeveş **her kim** gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 10). [her kim,]*
7. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül maḳṣūdına
   İtlerüñ izin öpüp **her kim** ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 4). [her kim,]*
8. Kitāb-ı ḥüsnüñe **her kim** ki itmez yaşı naḳdin ṣarf
   İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [her kim,]*
9. Her kim uzada vuṣlatuña himmet elini
   Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [her kim,]*
10. Niçe yıllar itmese **her kim** ki dürd-āṣāmlıḳ
    Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [her kim,]*
11. Ravża-i ʿömrine **her kim** ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
    ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde berḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 7). [her kim,]*
12. Her kimin ʿāṣıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
    Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [her kimin, -in]*
13. Nereye başduġını bilmez olur ẕevḳından
    Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [her kimüñ, -üñ]*

her kim ki: *Her kim ki.*

1. Her kim ki ṣoyuna gire meydān-ı vuṣlata ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [her kim ki,]*

her kişi: *Herkes.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
   İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı göñlüm ıẕṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 5). [her kişi,]*
2. Ṣaġ u sālim **her kişi** āzādelerle seyr ide
   Ben esīr-i pister ü bālīn olam bīmār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 3). [her kişi,]*
3. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
   Ey Behiştī devr elinden **her kişi** yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [her kişi,]*
4. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
   Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 3). [her kişi,]*
5. Şāhāne zaḫm uralı kilābuñ Behiştiye
   Baş egdi geldi **her kişi** anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 10).*

[her kişi,]

6. Bezm-i ezelüñ **her kişi** bir nesnesin aldı
Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 7). [her kişi,]*
7. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre **her kişi** emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [her kişi,]*
8. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma **her kişiye** ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 4). [her kişiye, -y, -e]*

her ne: *Her kim.*

1. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 9). [her ne,]*

her ne: *Her ne.*

1. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu kime **her ne** virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [her ne,]*
2. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür şevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [her ne,]*
3. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [her ne,]*
4. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [her ne,]*
5. Bāde-ḫ∨ārlar **her ne** emr itse iṭāʿat eylerem
Bir gedāyam ḫıdmet-i erbāb-ı devlet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 1). [her ne,]*
6. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [her ne,]*

her ne ʿaded: *Her ne kadar.*

1. Her ne ʿaded ḫavāle olursa Behiştiye
Cānān cefāsı deñlü biri olımaz mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 9). [her ne ʿaded,]*

her ne dem: *Her ne zaman.*

1. Ne gūne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince **her ne dem** ʿuşşāḳı ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [her ne dem,]*

her ne ise: *Her ne ise, her neyse.*

1. Çünki taḳdīr-i ezel **her ne ise** olsa gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 1). [her ne ise,]*

her nereye: *Her nereye, hangi yere.*

1. Behişti **her nereye** inse beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz şuʿarānuñ evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 9). [her nereye,]*

her neye ol: *Her ne olsa, her şeye.*

1. Her neye olsa ḳanāʿat eyle istignā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 25). [her neye olsa, -sa-y, -e]*

her nice: *Her ne kadar.*

1. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa ol cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 1). [her nice,]*

her şey: *Her şey.*

1. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı **her şeyde** hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [her şeyde, -de]*

her ṭaraf: *Her taraf, tüm vücut.*

1. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā
ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 5). [her ṭaraf,]*

her ṭaraf: *Dört taraf, her yer.*

1. Ṣan ol ṣaḥṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel **her ṭarafdan** berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [her ṭarafdan, -dan]*

her vaḳt: *Her zaman.*

1. Ḳılsun sücūd ḫüsnüñe diyü melāʾike
Āhum çıḳup feleklere **her vaḳt** oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 8). [her vaḳt,]*

her yañ: *Her yan, her taraf.*

1. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı **her yaña** çaġlar

diyesin *(Behişt Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [her yaña, -a]*

2. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
Niçe bir sürüyeyüm **her yaña** cānsuz cesedi *(Behişt Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [her yaña, -a]*
3. Her yaña ṣalınup bilinürseñ ʿaceb degül
Sāḳī kim eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behişt Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 9). [her yaña, -a]*
4. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup **her yaña** sürür ṣabā *(Behişt Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [her yaña, -a]*

her yer: *Her yeri her taraf.*

1. Ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt
Her yerde ḳażā-dāruñ ola himmet-i pīrān *(Behişt Dîvânı, Kaside 4, Mısra 122). [her yerde, -de]*

2. Ṣanma kim derde şifā neydügini bilmeyevüz
Biz şehā **her yerin** ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 275, Mısra 8). [her yerin, -in]*

her yıl: *Her sene.*

1. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine **her yıl** ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behişt Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 48). [her yıl,]*

her zamān: *Her zaman.*

1. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz **her zamān** *(Behişt Dîvânı, Gazel 400, Mısra 6). [her zamān,]*

2. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
Çün **her zamānda** ʿādeti ʿömrüñ şitāb imiş *(Behişt Dîvânı, Gazel 218, Mısra 8). [her zamānda, -da]*

herāyine: *Elbette, kesinlikle.*

1. Gönlüm ṣafāda olalı mānend-i āyine
Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan **herāyine** *(Behişt Dîvânı, Gazel 496, Mısra 2). [herāyine,]*

herbiri: *Her bir tanesi, hepsi.*

1. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behişt Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [herbirinüñ, -n, -üñ]*

hercāʾi: *Sözünde durmayan, sebatsız.*

1. Pāk dāmānuz diyü **hercāʾiler** lāf urmasun
Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behişt Dîvânı, Gazel 2, Mısra 7). [hercāʾiler, -ler]*

2. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ **hercāʾīye**
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behişt Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [hercāʾīye, -y, -e]*

3. Şaḳın **hercāʾilik** peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behişt Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [hercāʾilik, -lik]*

hercāʾi: *Kararsız, sözünde durmayan. II Sevgili.*

1. Çekdüm el **hercāʾilerden** baña cām-ı mül yeter
Kim bu ʿālem gülşeninde ʿārife bir gül yeter *(Behişt Dîvânı, Matla 10, Mısra 1). [hercāʾilerden, -ler, -den]*

her-dem: *Her zaman.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür nedendür *(Behişt Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [her-dem,]*

2. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür **her-dem**
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behişt Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [her-dem,]*

3. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe öykünür diyü Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behişt Dîvânı, Gazel 379, Mısra 6). [her-dem,]*

4. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp Ġayrı gülşenlere **her-dem** gül-i ḫandān olıcı *(Behişt Dîvânı, Gazel 558, Mısra 10). [her-dem,]*

hergiz: *Ömrübillah.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet nūrı Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behişt Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [hergiz,]*

hergiz: *Asla, hiçbir vakit.*

1. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
Ḳılmayam **hergiz** ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behişt Dîvânı, Gazel 31, Mısra 10). [hergiz,]*

2. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz **hergiz**
Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd *(Behişt Dîvânı, Gazel 82, Mısra 9).*

[hergiz,]

3. Merd iseñ dehr-i denīden isteme **hergiz** murād
   Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [hergiz,]*
4. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
   Bütün ʿālem fenā bulsa aña **hergiz** zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 4). [hergiz,]*
5. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāşıḳ ġam-ı ʿışḳı
   Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye **hergiz** ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 8). [hergiz,]*
6. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
   Ki **hergiz** menzil-i maḳṣūda irmek yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [hergiz,]*
7. Laʿl-i mey-günuñ dimiş **hergiz** ifāḳat bulmaya
   Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca ser-ḫoşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 7). [hergiz,]*
8. Felekde ādeme **hergiz** vaṭandan özge yer olmaz
   Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [hergiz,]*
9. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate **hergiz** ṭayanma sen Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 1). [hergiz,]*
10. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
    Meyl-i ḥüsn itmekde **hergiz** miṣli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [hergiz,]*

hergün: *Her gün, daima, sürekli.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
   Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [hergün,]*

herkes: *Herkes.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 9). [herkes,]*
2. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını **herkes** bilmiş Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [herkes,]*

herkes: *Herkes. II Mahlukat.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl naḳşı kerrem-nā gözet
   Kendü miḳdārından ey dil **herkesi** aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [herkesi, -i]*

herze yi-: *Yersiz söz söylemek, gereksiz davranışta bulunmak.*

1. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli **herze yirmişsin** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [herze yirmişsin, -r, -miş, -sin]*

hevā: *Heves, arzu, istek.*

1. Ġāfil olma baḫr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur **hevā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [hevā,]*
2. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür **hevā** velī Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [hevā,]*
3. İrişdürür beni ʿışḳuñ **hevāları** ḳapuña Ki fülki maḳṣada iltür muvāfıḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 5). [hevāları, -lar, -ı]*
4. Behiştī āstān-ı yāri özler sīne-i pür-şevḳ Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 10). [hevā,]*
5. Gülşen **hevā** yeridür ammā ne çāre ey dil Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [hevā,]*
6. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
   Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [hevā,]*
7. Ben Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm ey mey-fürūş
   Ḫātemüm cām ü **hevā** çāpük-semendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 4). [hevā,]*
8. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
   Şimdiden soñra olan oldı **hevādan** geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 2). [hevādan, -dan]*
9. Sen ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ Hevāya tābiʿ olan ḫāk-i rāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 8). [hevāya, -y, -a]*
10. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
    Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [hevā,]*
11. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle

Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [hevā,]*

12. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi **hevālarda** uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [hevālarda, -lar, -da]*
13. Güşāde olmaya dil ġoncası gülzār-ı kūyuñsuz
Hevāsıyla gezer gül gibi geşt-i deşt-i dünyāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 6). [hevāsıyla, -sı, -y, -la]*
14. Āzādelere ʿışḳ **hevāsı** getürür vecd
Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [hevāsı, -s, -ı]*
15. Serde mū aġardı serd oldı **hevā** şimden girü
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [hevā,]*

hevā ile: *Heves, istek, arzu.*

1. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o **hevā ile** bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [hevā ile, -ile]*

hevā vü hevese düş: *Arzu ve hevese düşmek, kapılmak.*

1. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 1). [hevā vü hevese düşeli, -eli]*

hevā-bahş: *Heves bahşeden, veren.*

1. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger **hevā-baḫş** olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 10). [hevā-baḫş,]*

hevā-dār ol: *İstekli, meyilli, hevesli olmak.*

1. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿişret ehline **hevā-dār oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 2). [hevā-dār oldular, -du, -lar]*

hevā-dār-ı leb-i mey-gūn: *Şarap renkli dudağının heveslisi.*

1. Bādeden geçdüm bilüp keyfiyyet-i aḥvālini
Şimdiden ṣoñra **hevā-dār-ı leb-i mey-gūn** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 6). [hevā-dār-ı leb-i mey-gūn,]*

hevās: *Heves, arzu.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm **hevāsiçün** degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [hevāsiçün, -içün]*
2. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek **hevāsına**
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [hevāsına, -ı, -n, -a]*
3. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ **hevāsı** ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 2). [hevāsı, -ı]*

hevāya uy: *Nefsine uymak.*

1. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 10). [hevāya uyduñ, -du, -ñ]*

hevāyi: *Nefsine düşkün, uçarı.*

1. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ ṭolanur
Birḳaç **hevāyiler** geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 6). [hevāyiler, -ler]*

hevā-yı hūb: *Güzelin hevesi.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Başīret ehline peydā olur şitāda bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 1). [hevā-yı ḫūbile, -ile]*

hevā-yı ʿışk: *Aşk hevesi.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [hevā-yı ʿışḳa, -a]*

hevā-yı mihr-i ruḥ: *Yanağının güneşinin hevesi.*

1. Yaḳarsa şevḳuñ odı ẕerre ẕerre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 6). [hevā-yı mihr-i ruḫuñdan, -uñ, -dan]*

hevā-yı nefs: *Nefsin arzusu.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan zendür
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 5). [hevā-yı nefsi, -i]*

heves: *Heves, istek, arzu.*

1. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı **hevessin** gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 6). [hevessin, -sin]*

hey: *Seslenme ünlemi, hey, ey.*

1. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [hey,]

2. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḫayāt
Hey ḳıyāmet bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [hey,]*

3. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör **hey** yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [hey,]*

4. Yüri **hey** ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [hey,]*

5. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [hey,]*

hey begüm: *Hey efendi.*

1. Ġayra luṭf it sen Behiştīye ḳahr
Hey begüm bu niçe ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 10). [hey begüm, -üm]*

hey meded: *Yetiş.*

1. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [hey meded,]*

hey meded: *Hey medet, yardım.*

1. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ serhengi
ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 5). [hey meded,]*

heybetlü: *Heybetli, yapılı.*

1. Ḳıldı bezm ehlini zencīre dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise pīr-i muġān **heybetlü** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 8). [heybetlü,]*

heyhāt: *Heyhat, elden gitmiş bir şeye karşı duyulan hasret, üzüntü ve esef.*

1. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca **heyhāt**
Gülşen-i ḫüsnüm dikenlerle ṭolınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 1). [heyhāt,]*

2. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca **heyhāt**
Gülşen-i ḫüsnüm dikenlerle ṭolınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 2). [heyhāt,]*

3. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup ṣolınca **heyhāt**
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 3). [heyhāt,]*

4. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup ṣolınca **heyhāt**
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 4). [heyhāt,]*

5. Ben yarın gelen belā içün bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 8). [heyhāt,]*

6. Bu mürūr-ı gerdiş-i gerdūn aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 12). [heyhāt,]*

7. Kim ola kim bāġ-ı ḫüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 16). [heyhāt,]*

8. Bāġ-ı ḫüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 20). [heyhāt,]*

9. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic'olur ḫālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 24). [heyhāt,]*

10. Eyle bilgil varıcaḳ menṣūr-ı taḳrīrüm saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca **heyhāt** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 28). [heyhāt,]*

heyzüm: *Kuru odun.*

1. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān **heyzüm** olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 8). [heyzüm,]*

2. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña **heyzümdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 6). [heyzümdür, -dür]*

hezār: *Bülbül. II Binlerce kez..*

1. Bir gülsitān ki anda gül-i rūyuñ olmaya
Bülbül **hezār** aġlasa ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 8).*

[hezār,]

2. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden ayrılmaḳ
Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 2). [hezār,]*

hezār: *Bülbül.*

1. Olıcaḳ şöyle bahār olsa
Ki gülistānda gül **hezār** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 2). [hezār,]*

hezārān: *Binlerce, bin kere.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [hezārān,]*
2. Cām-ı mey bir kez hücūm itse **hezārān** ġamları
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 3). [hezārān,]*
3. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad **hezārān** laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [hezārān,]*

hezārān: *Bülbüller. II Binlerce.*

1. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [hezārān,]*

hezārān dâstân: Âşık.

1. Ṣunmadın güller **hezārān** dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 5). [hezārān,]*

hīç: *Katiyen, asla.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye **hīç** sezmezem kim ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 10). [hīç,]*
2. Ekşi ṣūret ṣatmasun **hīç** bāde-i ḫamrā baña
Gel berü sāḳī yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 1). [hīç,]*
3. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm **hīç** zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 8). [hīç,]*
4. Ḫaṭ çeküp ḫüsnüñ kitābına ḫalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın ḥūr u ġılmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [hīç,]*
5. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 12). [hīç,]*
6. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī **hīç** ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 10). [hīç,]*
7. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki **hīç**
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [hīç,]*
8. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [hīç,]*
9. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 10). [hīç,]*
10. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı olmaz **hīç**
Bir yiyüm bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 7). [hīç,]*
11. Bu ʿālem ʿışgāhından Behiştī **hīç** farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 9). [hīç,]*
12. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki **hīç**
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 7). [hīç,]*

hīç: *Hiç, zerre kadar.*

1. Oldum żaʿīf şöyle ki **hīç** iḳtidār yoḳ
Cāndan eser didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [hīç,]*
2. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aṣlı yoḳ Behiştī hemān bir ṣadā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [hīç,]*
3. Hīç gözin var a Behiştī açа mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [hīç,]*

hīç: *Hiç, bedava.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı **hīçe** ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 2). [hīçe, -e]*

hīç: *Hiçbir.*

1. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi **hīç** nesne bilmezmiş bu miskīn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [hīç,]
2. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri
Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 3). [hīç,]*

hīç bir kerre: *Bir kere bile.*

1. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi velī
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm
(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 6). [hīç bir kerre,]

hīç kim: *Bir kişi bile, hiç kimse.*

1. Hīç kim yā Rab baña mānend maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṩden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [hīç kim,]*

hicāb: *Utanma.*

1. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
Kim **ḥicāb** erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 4). [ḥicāb,]*

hicāb eyle: *Utanmak, ar etmek, sıkılmak.*

1. ʿAceb degül ḳızarursa yürekde peykānuñ
Ki her kimesne bu biñ başludan **ḥicāb eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 4). [ḥicāb eyler, -r]*
2. Ne ser-keş servdür ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın **hicāb eyler** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 4). [hicāb eyler, -r]*

hicāb it: *Utanmak, mahcup olmak.*

1. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer **ḥicāb itdi**
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 1). [ḥicāb itdi, -di]*

hicāz: *Hicaz, Mekke ile Medine şehirlerinin bulunduğu bölge. II Hac.*

1. Ṩevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 6). [ḥicāza, -a]*

hicrān: *Ayrılık, ayrılık acısı.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān **hicrān** Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [hicrān,]*
2. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle şanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ **hicrānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [hicrānıdur, -ı, -dur]*
3. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi **hicrān** ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [hicrān,]*
4. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa şalar **hicrāna** yār
Eşküñe şabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [hicrāna, -a]*
5. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn içre bahā
Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa **hicrānuñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 6). [hicrānuñ, -uñ]*
6. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [hicrān,]*

hidāyet: *Doğru yol, doğruluk, hak yolu.*

1. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [hidāyet,]*
2. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda **hidāyet** meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [hidāyet,]*

ḫıdmet: *Hizmet.*

1. Şāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu **ḫıdmete** lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 2). [ḫıdmete, -e]*
2. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
Ol **ḫıdmete** ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [ḫıdmete, -e]*
3. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 4). [ḫıdmetümde, -üm, -de]*
4. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol şāh **ḫıdmetinde** ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [ḫıdmetinde, -i, -n, -de]*
5. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
Ḫıdmetde nice şāhı ḳılupdur pelās-püş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [ḫıdmetde, -de]*

6. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
Olmasa **ḫıdmetüñde** yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [ḫıdmetüñde, -üñ, -de]*

7. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [ḫıdmetin, -in]*

8. Her ne **ḫıdmet** buyurursa daḥı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [ḫıdmet,]*

9. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi **ḫıdmetüm** ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 10). [ḫıdmetüm, -üm]*

10. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi **ḫıdmetüñde** pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 10). [ḫıdmetüñde, -üñ, -de]*

hıdmet eyle: *Hizmet etmek.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür
Ehl-i bezme **ḫıdmet eyler** bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 2). [ḫıdmet eyler, -r]*

hıdmet-i erbāb-ı devlet: *Devlet erbabının hizmeti.*

1. Bāde-ḫvārlar her ne emr itse iṭāʿat eylerem
Bir gedāyam **ḫıdmet-i erbāb-ı devlet** eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 2). [ḫıdmet-i erbāb-ı devlet,]*

hıdmet-i vildān: *Cennet yardımcısının hizmeti.*

1. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger **ḫıdmet-i vildān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 42). [ḫıdmet-i vildān,]*

hıdmetkār: *Hizmetçi.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde şāhuñ ṭoġrı **ḫıdmetkārıyem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [ḫıdmetkārıyem, -ı, -y, -em]*

hıdmetüm eyleyügel: *Hizmet etmek, hizmette bulunmak, İş görmek, işini yapmak.*

1. Benem ol pīr ki Ferhād ile Mecnūn ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 8). [ḫıdmetüm eyleyügelmiş, -miş]*

hıffet: *Hafiflik, yenceklik.*

1. Miḳdāruñı bil **ḫıffeti** ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [ḫıffeti, -i]*

hikāyet: *Hikâye, kıssa.*

1. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn **ḥikāyetin**
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [ḥikāyetin, -in]*

2. Ṣabā varup didigince **ḥikāyetüm** bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīṣān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [ḥikāyetüm, -üm]*

3. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Güş urma aña yañṣaġı sāġar **ḥikāyeti** *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 2). [ḥikāyeti, -i]*

hikmet: *Hikmet, sır.*

1. Bilse laʿlüñ **ḥikmetinden** ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [ḥikmetinden, -i, -, -den]*

2. Ey Behiştī **ḥikmet** ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler ṣeyḫ u ṣāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [ḥikmet,]*

3. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne **ḥikmetdür**
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [ḥikmetdür, -dür]*

4. Behiştī ḫaste cān-efzā lebüñden
İrişmez ṣıḥḥate **ḥikmet** Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 10). [ḥikmet,]*

5. Her başīretsüz ne bilsün ḫadd ü ḫālüñ **ḥikmetin**
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [ḥikmetin, -in]*

6. Ecele ṣanma Behiştī ola **ḥikmet** ḥāʾil
Göresin bunda ne ḫākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 9). [ḥikmet,]*

7. Ne **ḥikmetdür** bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [ḥikmetdür, -dür]*

8. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ **ḥikmeti** bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 5). [ḥikmeti, -i]*

hikmet-i şeyṭāniyye: *Şeytanın hikmeti.*

1. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri **ḥikmet-i şeyṭāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 10). [ḥikmet-i şeyṭāniyye,]*

hilāl: *Ayın ilk günlerinde aldığı yay şekli. II Kaş.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
İki dāne **hilāl** üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [hilāl,]*
2. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa **hilālüñ** göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [hilālüñ, -üñ]*
3. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor **hilāli** rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 4). [hilāli, -i]*
4. Ben rūze güni görsem ebrūsı **hilālini** ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 7). [hilālini, -i, -n, -i]*
5. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki **hilāl** Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 1). [hilāl,]*
6. Ben rūze-i firāḳı tamām eyledüm görüp Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār **hilālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 8). [hilālin, -in]*
7. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Nal, at nalı.*

1. Dil bir naẕargeh eylese çarḫuñ **ḫilāline** Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 2). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Hilal. II Yılan, zehirli yılan.*

1. Sīnemde cāna remīde olur nigāh eger Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa zülfüñ **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 4). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Hilal. II Kıyı, gözyaşı havuzunun kenarı.*

1. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen didi
Deryā bu ḥavżuñ öykünibilmez **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 6). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Elbise, harîr, kıyafet.*

1. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm Tügme olupdı bārī cevānuñ **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Tıfıl, çocuk.*

1. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya Gösterme leblerüñ şekerin dil **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Mum.*

1. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp Pervāne bil vücūduñı devrān **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [ḫilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Söz, söylem, şiir.*

1. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül Vardur meger ki nisbeti Saḥbān **hilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [hilāline, -i, -n, -e]*

hilāl: *Hilal, yeni ay.*

1. Beñzedügiyçün **hilāl** ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 3). [hilāl,]*
2. Hilālile şihābı gör ḫaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [hilālile, -ile]*
3. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl Ebrūña nisbet olınalı büyüdi **hilāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 2). [hilāl,]*
4. Her ser-i māh eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi **hilāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 2). [hilāl,]*
5. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde **hilāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 4). [hilāl,]*
6. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḫalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı **hilālüñ** ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [hilālüñ, -üñ]*
7. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaşuñ içün Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [hilāli, -i]*
8. Dil bir naẕargeh eylese çarḫuñ **ḫilāline** Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ **ḫilāline** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [ḫilāline, -i, -n, -e]*
9. Nigārā gül yüzinüñ ḫasretinden Bükildi ḳāmetüm döndi **hilāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 6). [hilāle, -e]*

10. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde
Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi **hilāli**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 8). [hilāli, -i]

11. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ **hilāl** altında ḳaşıdur
Şafaḳ şanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 1). [hilāl,]*

hilāl idi: *Hilal.*

1. Çeşmüñ riyāżetiyle **hilāl idi** gerçi kim
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı bedr-i tām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 29). [hilāl idi, -i, -di]

hilāl-ebrū: *Hilal kaşlı. II Sevgili.*

1. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol **hilāl-ebrū** beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [hilāl-ebrū,]*

hilāl-ebrū: *Hilal kaşlı.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū **hilāl-ebrū**
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [hilāl-ebrū,]*

hilāl-i çarh: *Feleğin ayı.*

1. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña **hilāl-i çarḫ** atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 2). [hilāl-i çarḫ,]*

hilāl-i çarh: *Feleğin kaşına.*

1. Āftābum bunı bilsün kim felekde ben bugün
Virmezem anuñ **hilāl-i çarḫa** bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 6). [hilāl-i çarḫa, -a]*

hilāl-i çarh-ı sitemger: *Zalim feleğin hilali.*

1. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe öykünür diyü
Her-dem **hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden** aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 6). [hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden, -den]*

hilāl-i ʿīd: *Bayram hilali.*

1. Cihān ḫalḳı **hilāl-i ʿīde** şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [hilāl-i ʿīde, -e]*

hilāl-i ʿīd: *Bayram hilali.*

1. Deyr öñünde ḫalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim görse **hilāl-i ʿīdi** bu ḫalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 2). [hilāl-i ʿīdi, -i]*

ḫılʿat: *Padişah ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü, işlemeli kıymetli kaftan.*

1. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet **ḫılʿatin** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [ḫılʿatin,]*

2. Ehl-i kibre **ḫılʿat** olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [ḫılʿat,]*

3. Levlāke **ḫılʿatin** giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 73). [ḫılʿatin, -in]*

4. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan **ḫılʿat** aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [ḫılʿat,]*

ḫılʿat giy: *Padişah ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftanı giymek. II Bir mevkiye, makama atanarak ödüllendirilmek.*

1. Cismümde zīnet her zaḫm-ı sengüñ
Şehden gedālar **ḫılʿat giyerler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 8). [ḫılʿat giyerler, -er, -ler]*

hīle: *Hile, düzen.*

1. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
Bir ʿavret ere **ḫīle** ile iplik egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 8). [ḫīle,]*

hīle ḳat: *Hile katmak, hile karıştırmak.*

1. Bāzār-ı ġamda kārumıza **ḫīle ḳatmaduḳ**
Ṣūfī gibi riyāyı hüner diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 1). [ḫīle ḳatmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

himmet: *Lütuf, kerem, ihsan.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
Açdı **himmet** bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 6). [himmet,]*

2. Benem ol mest ki nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 6). [himmetüm, -üm]*

3. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz

murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī **himmeti** nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [himmeti, -i]*

4. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿazīz
Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 2). [himmet,]*
5. Behiştī ʿışḳ meydānında **himmet** cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [himmet,]*
6. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [himmetüñ, -üñ]*
7. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [himmetüm, -üm]*
8. Ey göñül murġı sen bu **himmetile** ʿArşda āşiyāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 5). [himmetile, -ile]*
9. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
Himmetüñde ṭopṭoludur ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 4). [himmetüñde, -üñde]*
10. Her kim uzada vuṣlatuña **himmet** elini Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [himmet,]*
11. ʿĀḳıbet maṭlabına yol buldı
Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 14). [himmetüñde, -üñ, -de]*
12. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña **himmet** uma
Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 13). [himmet,]*

himmet: *Gayret, emek.*

1. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā **himmetüm** ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [himmetüm, -üm]*

himmet id: *Emek vermek, gayret etmek.*

1. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata **himmet iden** olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 38). [himmet iden, -en]*

himmet it: *Yardım etmek, ihsan etmek.*

1. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
Himmet it kim bir içim bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 8). [himmet it,]*
2. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu kim Destinde **himmet itdüginüñ** laʿl olur zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 4). [himmet itdüginüñ, -düg, -ü, -n, -üñ]*
3. Bir gedāyam **himmet itse** mey-fürūş Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 5). [himmet itse, -se]*

himmet it: *Gayret etmek, emek vermek.*

1. Bülend itmek gerek himmet dıraḫtın Ḳona başa ey dil murġ-ı devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 7). [himmet itmek, -mek]*

himmet ol: *Lütuf olmak, lütfedilmek.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 10). [himmet olmış, -mış]*

himmet-āsār: *Himmet eserleri.*

1. ʿAsker irmez **himmet-āṣār**
Ḳalʿa-i kūhsārı itdi ḥiṣār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 1). [himmet-āṣār,]*

himmeti eyle: *Yardım etmek, ihsan etmek.*

1. Bize **himmeti eylesün** yidiler
Yoḫsa ġamlar beni üşüp yidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 1). [himmeti eylesün, -sün]*

himmet-i pīrān: *Pîrlerin himmeti.*

1. Ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt
Her yerde ḳażā-dāruñ ola **himmet-i pīrān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 122). [himmet-i pīrān,]*

hindū-yı ḫāl-i yār: *Sevgilinin küçük kara beni.*

1. Ḳonmış ʿiẕār ṣaḥnına **Hindū-yı ḫāl-i yār**
Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 5). [hindū-yı ḫāl-i yār,]*

ḫınnā: *Kına.*

1. Ḫınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 1). [ḫınnālarını, -lar, -ı, -n, -ı]*

ḫınnāla: *Kına yakmak, kınalamak.*

1. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ elin zamān

ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 1). [ḫınnālamışdı, -mış, -dı]

ḫınzīr: *Hınzır, domuz. II Rakip.*

1. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
   Cefā yāyın alup ṣal ol **ḫınzīra** bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [ḫınzīra, -a]*

ḫırām: *Nazlı, edalı yürüyüş.*

1. Güller çemende olmasa pür-bāde cāmlar
   Serv-i sehīde olmazdı bu **ḫırāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 2). [ḫırāmlar, -lar]*
2. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
   Velī ey serv-ḳad añaʿalāmet var **ḫırāmuñda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [ḫırāmuñda, -uñ, -da]*

ḫırām it: *Salınmak. II Gitmek.*

1. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve muẕṭarīb olur
   İnanmazsañ gülistāna **ḫırām it** gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [ḫırām it,]*

ḫırām it: *Salınarak yürümek.*

1. Biricük ḳāmet-i bālāyile ol serv-i revān
   Bezm-i gülzāra **ḫırām itse** ḳıyāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 4). [ḫırām itse, -se]*
2. Sen **ḫırām itseñ** çemende dāmenüñ cārūb olup
   Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 1). [ḫırām itseñ, -se, -ñ]*

ḫırām ḳıl: *Salınarak yürümek.*

1. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
   Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [ḫırām ḳılsa, -sa]*

ḫırḳa: *Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarîkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

1. Ṣūfilik ṣūreti bir **ḫırḳa** ile olur evet
   Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 3). [ḫırḳa,]*
2. Ṣanma ṣūfī **ḫırḳa** egnümde külāhum serdedür
   Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [ḫırḳa,]*
3. Vücūduñ **ḫırḳasın** var āteşe ur ey göñül çün kim
   Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [ḫırḳasın, -sın]*
4. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt ehliyüz
   Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş ḫarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 2). [ḫırḳasın, -sın]*
5. Ġam **ḫırḳasını** egnüme alsam ʿaceb degül
   Evvelden eski ʿādetidür ʿāşıḳuñ pelās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 7). [ḫırḳasını, -s, -ı, -n, -ı]*
6. Çāk itdi **ḫırḳamı** seg-i kūyuñ didüm didi
   İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 7). [ḫırḳamı, -m, -ı]*

ḫırka: *Hırka, aba. II Dervişlik.*

1. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
   Ṣimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [ḫırḳa,]*

ḫırka: *Hırka. II Gömlek.*

1. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
   Görinür köhne **ḫırḳamdan** ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [ḫırḳamdan, -m, -dan]*

ḫırka-bāz: *Hırka oynayan.*

1. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ
   Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp **ḫırḳa-bāzlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 2). [ḫırḳa-bāzlıḳ, -lıḳ]*

ḫırḳa-i cism: *Beden hırkası. II Dervişlerin üstlerine giydikleri hırka.*

1. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ bağı bilürlerken
   Olur mı **ḫırḳa-i cisme** taḥammül eyleye ʿuşşāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 8). [ḫırḳa-i cisme, -e]*

ḫırḳa-i peşmîne: *Yünden yapılmış gösterişsiz ve süssüz hırka.*

1. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek ṭīne
   ʿĀlemde neñe yetmez bir **ḫırḳa-i peşmîne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 2). [ḫırḳa-i peşmîne,]*

ḫırka-pūş: *Hırka giyen, derviş.*

1. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
   Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir **ḫırḳa-pūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [ḫırḳa-pūş,]*

2. Degül her **ḫırḳa-pūş** ġam-ı ʿadīlüm
Ki Mecnūn olımazam ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 5). [ḫırḳa-pūş,]*

hırmen: *Harman.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele
ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 8). [ḫırmenümi, -üm, -i]*
2. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını
ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [ḫırmen,]*

hırmen sūḫte: *Harmanı yanmış.*

1. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen başīṭ-i ʿarż
Ben bu ten-i żaʿīfüm ile kāh-ı ḫırmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 3). [ḫırmen sūḫte,]*

hırmen-i gül: *Gül harmanı.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele
ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 7). [ḫırmen-i gül,]*

hisāb eyle: *Hesap etmek.*

1. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı **ḥisāb eyle** diyü
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 5). [ḥisāb eyle,]*
2. Ġanī göñüllü şu ʿāṣıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür **hisāb eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [hisāb eyler, -r]*

hisāb it: *Hesaplamak. II Düşünmek.*

1. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış **hisāb itdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 8). [hisāb itdi, -di]*

ḥisāb ol: *Hesaplanmak, hesap edilmek.*

1. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 1). [ḥisāb olmaz, -maz]*
2. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur **ḥisāb olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 8). [ḥisāb olsun, -sun]*

hisāba al: *Hesaba almak, dikkate almak.*

1. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez şeb tā-seher çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 7). [ḥisāba almaġıçün, -maġ, -ıçün]*

ḥisāb-ı cürm: *Günah hesabı. II Ruz-ı mahşer.*

1. Ger **ḥisāb-ı cürmden** soñra ola yarın ʿaẕāb
Ben muaẕẕeb olmazam zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 1). [ḥisāb-ı cürmden, -den]*

ḥışām id: *Düşmanlık, husumet etmek.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 26). [ḫışām iden, -en]*

hişār: *Kale. II Beden.*

1. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten **ḥişārını** Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [ḥişārını, -ı, -n, -ı]*

hişār al: *Kale almak, kale fethetmek.*

1. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ feṯḥin itmekden ḳolaydur bir **ḥişār almaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 4). [ḥişār almaḳ, -maḳ]*

hişār it: *Kale kılmak.*

1. ʿAsker irmez himmet-āşār
Ḳalʿa-i kūhsārı itdi ḥişār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 2). [ḥişār itdi, -di]*

ḫışm: *Öfke, kızgınlık, gazap.*

1. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña **ḫışmile** nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 6). [ḫışmile, -ile]*
2. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ belā bu ki **ḫışmı** baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 6). [ḫışmı, -ı]*

ḫışm eyle: *Öfkelenmek.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [ḫışm eyler, -r]*

ḫışm id: *Kızmak, öfkelenmek.*

1. Ḫışm ide şāyed diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271,*

Mısra 9). [ḫışm ide, -e]

ḫışm it: *Öfkelenmek, kızmak.*

1. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe **ḫışm itme** şehā
   Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 3). [ḫışm itme, -me]

ḫışm-ı şeyṭān: *Şeytan öfkesi, hışmı.*

1. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum meleklerle
   Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum **ḫışm-ı şeyṭāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 6). [ḫışm-ı şeyṭāna, -a]*

ḫişşe mi al: *Pay çıkarmak.*

1. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
   Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından **ḫişşe mi alduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [ḫişşe mi alduñ, -du, -ñ]*

ḫişşe-dār ol: *Hissedar olmak, ortak olmak, nasiplenmek.*

1. Behiştī nāmesinden **ḫişşe-dār ol** ehl-i ḥālüñ
   Fenā bāġında şanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 9). [ḫişşe-dār ol,]*

ḫişşe-dār ol: *Nasiplenmek.*

1. Ey Behiştī **ḫişşe-dār olsun** diyü erbāb-ı ʿışḳ
   Ḳıṣṣa-ḫvān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 9). [ḫişşe-dār olsun, -sun]*

ḫısset eyle: *Cimrilik etmek.*

1. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
   Zāduñda **ḫısset eyleme** maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [ḫısset eyleme, -me]*

ḫıtā: *Çin.*

1. Getüren müşki **Ḫıtādan** neyiki Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [ḫıtādan, -dan]*

ḫıtām ol: *Sona ermek.*

1. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
   Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 34). [ḫıtām olmaz, -maz]*

ḫıyām ol: *Çadır olmak. II Mesken olmak, yerleşmek.*

1. Bu iki gözlerüm dil-i ḫūnīnile benüm
   Oldı şeh-i ḫayālüñe bir iki üç ḫıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 56). [ḫıyām oldı, -dı]*

ḫīz: *İbne oğlan, puşt.*

1. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
   Şöyle beñzer ki cehennem odı ol **ḫīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [ḫīz,]*

ḫızāne: *Hazine.*

1. Sen ol **ḫızāne** ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
   Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 7). [ḫızāne,]*

ḫızmet: *Hizmet, başkalarının işini yapma.*

1. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
   Laʿlüñ içün baġlamışdur **ḫızmete** bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [ḫızmete, -e]*

ḫızmet eyle: *Hizmet etmek.*

1. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
   Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 13). [ḫıẕmet eyle,]*

ḫizmetkār-ı sulṭān: *Sultan hizmetkârı.*

1. Ne **ḫizmetkār-ı sulṭānem** ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
   Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 3). [ḫizmetkār-ı sulṭānem, -em]*

ḫıżr: *Hızır Aleyhisselam, âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zât.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
   Ḫaşre dek yoldaş olurdı **Ḫıżr** peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 8). [ḫıżr,]*
2. Yār-i ṣāfī-dilden irmek güş-ı cāna bir cevāb
   Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [ḫıżr,]*
3. İsterüz **Ḫıẕr** ḫaṭuñ beklesün ey cān gelsün
   Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [ḫıẕr,]*
4. Ben ol **Ḫıżram** ki ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda sāḳī

Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir ḫum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 3). [ḫıżram, -am]*

5. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
Ḫıżruñ cihānda behresi ancaḳ serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 6). [ḫıżruñ, -uñ]*
6. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
Sikender gibi **Ḫıżrı** Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 6). [ḫıżrı, -ı]*
7. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde **Ḫıżra** Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [ḫıżra, -a]*
8. Eger **Ḫıżr** içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [ḫıżr,]*

ḫıżr-ı cān: *Can Hızr'ı. II Zor anlarda Hızır gibi yardıma yetişen sevgili.*

1. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [ḫıżr-ı cān,]*

ḫıżr-ı ḫoş-likā: *Hoş yüzlü Hızır.*

1. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿuşşāḳa
Ya **Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur** ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 8). [ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur, -dur]*

ḫıżr-ı saʿādet: *Huzurun Hızır'ı.*

1. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz **Ḫıżr-ı saʿādetdür**
Ki anuñ sāyesinde sebze içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 3). [ḫıżr-ı saʿādetdür, -dür]*

ḫıżrveş: *Hızır gibi.*

1. Bir içim ṣuyın içen **Ḫıżrveş** ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 5). [ḫıżrveş,]*

ḫod: *Kendi.*

1. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar **ḫod** güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [ḫod,]*

ḫod: *Bile, dahi, de.*

1. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül **ḫod** yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [ḫod,]*
2. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne **ḫod** bunda gün var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [ḫod,]*
3. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne **ḫod** mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [ḫod,]*

ḫod-bīn eyle: *Mağrur, kibirli kılmak.*

1. Ol nigār āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti **ḫod-bīn eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 2). [ḫod-bīn eyler, -r]*

ḫod-pesend ol: *Kendini beğenmek.*

1. Ḫod-pesend olma ki urdı dest-i ḳahr
Gerden-i şeyṭāna ṭavḳ-ı laʿnetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 5). [ḫod-pesend olma, -ma]*

ḫoḳḳa: *Mücevher saklamak için yapılmış ufak kutu.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān **ḫoḳḳasında** maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [ḫoḳḳasında, -s, -ı, -n, -da]*
2. Ḫaḳ dehānuñ **ḫoḳḳasın** bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan şaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [ḫoḳḳasın, -sın]*

ḫoḳḳa: *Cam, maden veya seramikten yapılan genellikle kapaklı olan ve içine yazı mürekkep konulan küçük kap, kutu. II Sevgilinin küçük ağzı.*

1. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı ḥayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [ḫoḳḳa,]*

ḫoḳḳa-bāz: *Hokkabaz, el çabukluğu ile hünerler gösteren kimse.*

1. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb **ḫoḳḳa-bāz** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [ḫoḳḳa-bāz,]*

ḫoḳḳa-i dürr: *İnci hokkası.*

1. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī **ḫoḳḳa-i dürr** olmasa mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [ḫoḳḳa-i dürr,]*

hor bak: *Küçümsemek, aşağı görmek, değersiz saymak.*

1. Ḫor baḳma baña yoluñda ölürsem umaram
   Kuḥl-ı erbāb-ı baṣīret ola ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 3). [ḫor baḳma, -ma]*
2. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür
   Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 4). [ḫor baḳsa, -sa]*

horos-ı ʿarşa: *Göğün horozu. II Rakip.*

1. Ḫoros-ı ʿarşa ser-pençe urur bāz-i sepīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [ḫoros-ı ʿarşa, -a]*

hoş: *Hoş, güzel.*

1. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḫāʾil olsa ḳāf aña
   Yār gelse öñine **ḫoş** sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 2). [ḫoş,]*
2. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
   ʿIşḳ bir **ḫoş** ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [ḫoş,]*
3. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir **ḫoş** yer ṭut
   Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 1). [ḫoş,]*
4. Ġam-ı Leylādan **ḫoş** teferrücdür
   Dil-i Mecnūna Vādi-i ḫayret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 5). [ḫoş,]*
5. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
   Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā **ḫoş** nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [ḫoş,]*
6. Sāḳıyā evvel benüm bir **ḫoş** nihālüm var imiş
   Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [ḫoş,]*
7. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
   Merdümler anı seyr idüben **ḫoş** sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [ḫoş,]*
8. Ne **ḫoş** ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
   Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ḫoş,]*
9. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
   Urdı der-i nübüvvete **ḫoş** mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [ḫoş,]*
10. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds
    Ḫoş mekrümet degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 72). [ḫoş,]*
11. Ḫoş ṣaʿādet degül mi maḳdem-i yār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 25). [ḫoş,]*

hoş: *Hoş. II Gerçi.*

1. Ṭıfl-ı dil **ḫoş** sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
   Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [ḫoş,]*

hoş: *Huzurlu, mutlu.*

1. Ne cemʿiyyetde göñlüm **ḫoş** ne ʿuzletde ferāġum var
   Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [ḫoş,]*

hoş: *Aslında, gerçi.*

1. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu şeb
   Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [ḫoş,]*

hoş gel: *Hoşa gitmek, güzel gelmek. II Tercih etmek.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
   Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [ḫoş gelür, -ür]*

hoş gör: *Hoşgörmek.*

1. Vey **ḫoş gör** ki dehrüñ luʿbeti var
   Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣüreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [ḫoş gör,]*

hoş gör: *Hoş görünmek, güzel görünmek.*

1. Ḥüsn taṣvīri **ḫoş görindi** baña
   Deyr-i dehrüñ ḳamu nuḳūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 3). [ḫoş görindi, -di]*

hoş-āmed: *Hoş gelen.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḫaẕẕ ider göñlüm
   Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḫmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [ḫoş-āmedden, -den]*
2. Çendānca degül gerçi bu ṣiʿri Behiştīnüñ
   Ammā ne **ḫoş-āmedce** ṣīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [ḫoş-āmedce, -ce]*

hoş-āvā: *Güzel sesli.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide murġı **ḥoş-āvā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [ḥoş-āvā,]*

hoşca: *Hoşça, güzelce.*

1. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum yeri oldur kim
Göñlüm alan āfetcik bir **ḥoşca** güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 8). [ḥoşca,]*

hūb: *Güzel.*

1. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb söyleme yüri
Ben **ḫūb** bilürin anı ögretme sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 8). [ḫūb,]*
2. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol **ḫūba** beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [ḫūba, -a]*
3. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [ḫūblar, -lar]*
4. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 2). [ḫūblar, -lar]*
5. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül Mıṣrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [ḫūblar, -lar]*
6. Ḫūb teshīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [ḫūb,]*
7. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [ḫūblar, -lar]*
8. Budur ol **ḫūb** naġme işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 25). [ḫūb,]*

hūb: *Güzel. II Sevgili.*

1. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi **ḫūb**
Dīdāruñı göreydi Yūsuf ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 1). [ḫūb,]*
2. Ḫūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende daḥı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [ḫūblar, -lar]*
3. Bir tāze **ḫūbı** kendüme cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [ḫūbı, -ı]*

hūb ol: *Güzel, hoş olmak.*

1. Ṣūret-i ḥālin ḳo ʿuşşāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür **ḫūb olan** āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 8). [ḫūb olan, -an]*

ḥubb-ı dünyā: *Dünya sevgisi.*

1. Ḥubb-ı dünyā şarābını içme
Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 7). [ḥubb-ı dünyā,]*

ḥubb-ı vaṭan: *Vatan sevgisi.*

1. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 21). [ḥubb-ı vaṭanuñ, -uñ]*

hūbluḳ: *Güzellik.*

1. Senüñle **ḫūbluḳ** daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 7). [ḫūbluḳ,]*

hüccet: *Belge, delil.*

1. Eylemez ʿışḳa iren **hüccet** ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 5). [hüccet,]*
2. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur **ḥüccetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 6). [ḥüccetüm, -üm]*

hüccet-i temām: *Noksansızlık delîli.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı ümmetüñe **ḥüccet-i temām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [ḥüccet-i temām,]*

hücūm: *Saldırı.*

1. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim **hücūmum** āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [hücūmum, -um]*

hücūm eyle: *Hücum etmek, saldırmak.*

1. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm

Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler
hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [hücūm eyler, -r]*

2. Ger **hücūm eyler ise** bir gün ecel yaġıları
Ne ḥazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 7). [hücūm eyler ise,]

3. Ger **hücūm eylerse** żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını ṭaş degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 5). [hücūm eylerse, -r, -se]

hücūm id: *Saldırmak.*

1. Ḥarāmī gözlerüñ eyle **hücūm ider** ki hemān
Göñüller anlara gūyā helālī yaġmādur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 5). [hücūm ider, -er]

2. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [hücūm idicek, -icek]

hücūm it: *Hücum etmek, saldırmak.*

1. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam **hücūm itdükce** yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 2). [hücūm itdükce, -dükce]*

2. Derūn-ı cāna **hücūm itse** ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḥaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 1). [hücūm itse, -se]*

3. Cām-ı mey bir kez **hücūm itse** hezārān ġamları
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 3). [hücūm itse, -se]*

hücūm kıl: *Hücum etmek.*

1. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 3). [hücūm ḳıldı, -dı]*

2. Küşt-gīr-i ʿışḳ Mecnūn baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 7). [hücūm ḳılsa, -sa]*

ḫudā: *Allah.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña **Ḫudā** Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 9). [ḫudā,]*

2. Niye ḫalḳ itdi **Ḫudā** zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [ḫudā,]*

3. Behiştī ḫaste cān-efzā lebüñden
İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet **Ḫudānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 10). [ḫudānuñ, -n, -uñ]*

4. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim **Ḫudā**
Mülk-i ḫüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 3). [ḫudā,]*

5. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāşıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez **Ḫudā** Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [ḫudā,]*

6. Kendü şehādet itdi **Ḫudā** muʿcizātuña
Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [ḫudā,]*

7. Ḫulḳında ʿadīl oldı ḫabībine **Ḫudānuñ**
Ḥüsnüñde bedel ḫulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 65). [ḫudānuñ, -n, -uñ]*

hudā ḥakkı: *Allah hakkı için.*

1. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [ḫudā ḥaḳḳı,]*

hudā ḫayrını vir: *Allah iyiliğini versin.*

1. Çeşmüñ yavuz ḳarardı **Ḫudā ḫayrını vire**
Ol ẓālimüñ belā bu ki ḫışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 5). [ḫudā ḫayrını vire, -e]*

hudāvend: *Efendi, sahip.*

1. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāşıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi **ḫudāvendi** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8). [ḫudāvendi, -i]*

hudāyā: *Ey Rabbim.*

1. Ḫālişlerüñüñ yüzi şuyına kerem eyle
Telvīş-i riyādan anı pāḳ eyle **Ḫudāyā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 54). [ḫudāyā,]*

hüdhüd: *Çavuşkuşu, ibibik, Süleyman Peygamber ile Sebâ Melikesi Belkıs arasında haber getirip götüren kuş.*

1. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
Mürdan **Hüdhüd** iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [hüdhüd,]*

2. Ġamzeñ ḫadengi sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı
Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna rehnümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra*

4). [hüdhüd,]

ḥükm: *Hüküm, karar.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese **ḥükminde** Luḳmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 8). [ḥükminde, -i, -n, -de]*
2. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ **ḥükmi** cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 2). [ḥükmi, -i]*

hükm eyle: *Hükmetmek. II Söz söylemek.*

1. Ġam yime dünyā-yı dūn içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur **ḥükm eyleyen** ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 10). [ḥükm eyleyen, -y, -en]*

hükm id: *Hükmetmek, yönetmek.*

1. Dehenüñ varlıġın sözüñle bilen
Gāʾibe **ḥükm ider** ʿālāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 4). [ḥükm ider, -er]*

hükm it: *Hükmetmek.*

1. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 11). [ḥükm itdiyse, -di, -y, -se]*
2. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba **ḥükm itme** ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [ḥükm itme, -me]*

hulāṣa: *Hasılı, kısacası.*

1. Ger olmasa ẕeḳanında **ḫulāṣa** zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [ḫulāṣa,]*

huld ise: *Ebedîlik, sonsuzluk.*

1. Refʿ it ġażabı taḫtuña **ḫuld ise** maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [ḫuld ise, -ise]*

huld-āsā: *Cennet gibi.*

1. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā
Ola her beyti daḫı **ḫuld-āsā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 14). [ḫuld-āsā,]*

huld-i berīn: *En yüksek, en yüce cennet.*

1. Ger **ḫuld-i berīn** içre ḳarār itse Behiştī
Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 9). [ḫuld-i berīn,]*

hulḳ: *Yaratılış, mizaç. II Ahlak.*

1. Ḫulḳında ʿadīl oldı ḥabībine Ḫudānuñ
Ḥüsnüñde bedel **ḫulḳına** çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 66). [ḫulḳına, -ı, -n, -da]*
2. Ḫulḳında ʿadīl oldı ḥabībine Ḫudānuñ
Ḥüsnüñde bedel ḫulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 65). [ḫulḳında, -ı, -n, -da]*

hulḳ-ı ḥasen: *Güzel ahlak.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur insān
Būy-ı ḫoş aña **ḫulḳ-ı ḥasen** reng aña ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 2). [ḫulḳ-ı ḥasen,]*

ḫulle: *Cennet elbisesi. II Hırka.*

1. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet **ḫullesin** giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 2). [ḫullesin, -sin]*

hulūl it: *Kabul etmek.*

1. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān **ḫulūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [ḫulūl itmez, -mez]*

ḫum: *Küp. II Şarap küpü.*

1. Ben ol Ḫıżram ki ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda sāḳī
Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir **ḫum** olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 4). [ḫum,]*
2. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 5). [ḫum,]*

hum: *Küp.*

1. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu **ḫumdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [ḫumdur, -dur]*
2. Pür şevḳ olan ḫurūşunı hażm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren **ḫumuñ** olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 4). [ḫumuñ, -un]*

hümā: *Talih kuşu.*

1. Ol **hümāyam** kim Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña

(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [hümāyam, -y, -am]

2. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne **hümā** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [hümā,]*

3. Bāl açup nükte **hümāsı** ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [hümāsı, -s, -ı]*

4. Feryād u nāle eyleyü destān-serā gibi
Bir bāġ-ı pür-şükūfeye vardum **hümā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 2). [hümā,]*

hümā: *Devlet kuşu, talih kuşu. II Sevgili.*

1. Göñül ṣayd itmek ister ol **hümāyı**
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 3). [hümāyı, -y, -ı]*

hümā: *Devlet kuşu, talih kuşu. II Hz. Muhammet.*

1. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol **hümā**
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [hümā,]*

hümā: *Talih kuşu. II Baht, talih.*

1. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile
Didi kim bunlar **hümā** ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [hümā,]*

hümā-pervāz: *Hüma uçuşlu. II Hüma gibi yükseklerde uçan.*

1. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan mānend
Fezā-yı himmet evcinde **hümā-pervāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 10). [hümā-pervāzdur, -dur]*

humār: *İçkiden sonra gelen baş ağrısı ve sersemlik.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından şarāb-ı şeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 10). [ḫumārından, -ı, -n, -dan]*

2. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib **ḫumārından** zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 10). [ḫumārından, -ı, -n, -dan]*

hümā-yı evc-i tecerrüd: *Arınma zirvesinin kuşu.*

1. Zāhid **hümā-yı evc-i tecerrüd** olanlaruñ
ʿĀlemde āşiyānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 3). [hümā-yı evc-i tecerrüd,]*

hümā-yı ʿışḳ: *Aşk kuşu.*

1. Ben bir **hümā-yı ʿışḳam** gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir megesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 1). [hümā-yı ʿışḳam, -am]*

hümā-yı ʿizzet: *Yüce Hüma kuşu.*

1. Ṭāyir-i evc-i şeref oldı **hümā-yı ʿizzet**
Başumuz üzre yine sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 7). [hümā-yı ʿizzet,]*

hümā-yı şeref: *Şeref Hüma'sı.*

1. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem
Müjġānlarum **hümā-yı şeref** şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [hümā-yı şeref,]*

hum-hāne: *Meyhane.*

1. ʿIşḳınuñ **ḫum-ḫānesinde** mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 5). [ḫum-ḫānesinde, -si, -n, -de]*

2. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā gibi
Ḥārik-ʿāde gösterem **ḫum-ḫānede** ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 2). [ḫum-ḫānede, -de]*

3. Bu mey yā Rab nice **ḫum-ḫāneden** cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [ḫum-ḫāneden, -den]*

4. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ **ḫum-ḫāne** eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [ḫum-ḫāne,]*

hum-hāne-i vaḥdet: *Vahdet meyhanesi: II Tekke.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin deyrüñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanżīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 6). [ḫum-ḫāne-i vaḥdetde, -de]*

2. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
Şimdi biz **ḫum-ḫāne-i vaḥdetde** ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 10). [ḫum-ḫāne-i vaḥdetde, -de]*

hum-ı husrevānī: *Hükümdara layık şarap.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn

Zemīni de tehī görme ki **ḫum-ı ḫusrevānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [ḫum-ı ḫusrevānīdür, -dür]*

ḫummā: *Şiddetli ateş, nöbet.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded **ḫummā**
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [ḫummā,]*

ḫummā-yı hevā: *Hevesinin ateşi.*

1. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ leb üzre Ḫummā-yı hevāñıle olur ābile gūyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 36). [ḫummā-yı hevāñıle, -ñ, -ıle]*

ḫumret: *Kızıllık, kırmızılık.*

1. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi **ḫumret** bağlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 7). [ḫumret,]*
2. Daḫı yāre n'ola **ḫumret** virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [ḫumret,]*

ḫūn: *Kan, kanlı.*

1. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara bağrı şafaḳ gibi yaraşur böyle **ḫūn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [ḫūn,]*

ḫūn: *Kan, dem.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı **ḫūna** çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [ḫūna, -a]*
2. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi **ḫūn** ḳaṭreleri Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 3). [ḫūn,]*
3. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ **ḫūnīn** ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [ḫūnīn, -īn]*
4. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından bağrı **ḫūn** olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [ḫūn,]*
5. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından bağrı **ḫūn** olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [ḫūn,]*
6. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it **ḫūnuñ**
Dimedüm mi saña ey dil şoñı vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 1). [ḫūnuñ, -uñ]*
7. Ḫūn şanma bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [ḫūn,]*
8. Aġyāra luṭf idermiş ol ġamzekār **ḫūnī**
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 1). [ḫūnī, -ī]*

hūn it: *Kan içinde bırakmak, kanlı hale getirmek.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der melāletüm Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḫrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 6). [ḫūn itdi, -di]*

hūna ġark id: *Kana bulamak.*

1. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḫaṭṭuñ Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 6). [ḫūna ġarḳ ider, -er]*

hūn-āb: *Kanlı gözyaşı.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb eylese
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı **ḫūn-āb** eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 2). [ḫūn-āb,]*

hūn-āb eyle: *Kanlı gözyaşı kılmak.*

1. Gözüñ yaşını **ḫūn-āb eyleyen** göñlüñdeki ġamdur
Behiştī ġāfil olma çeşmeyi başdan bulandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 9). [ḫūn-āb eyleyen, -y, -en]*

hüner: *Marifet, sanat, ustalık.*

1. Çoḳ **hünerdür** baş açıḳ dīvāne olmaḳ gerçi kim
Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 3). [hünerdür, -dür]*
2. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḫīle ḳatmaduḳ Ṣūfī gibi riyāyı **hüner** diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 2). [hüner,]*
3. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu **hüner** bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 10). [hüner,]*

hūn-feşān: *Kan saçan.*

1. İtdi firāḳ ile gice cismümi **ḫūn-feşān**
İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān
(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 1). [ḫūn-feşān,]

hūn-h∨ār: *Kana susamış, gaddar.*

1. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḥarāmi var
(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [ḫūn-h∨āra, -a]

hunī: *Kanlı. II Kan dökücü. II Sevgili.*

1. Ey Behiştī ol **ḫunīnüñ** hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [ḫunīnüñ, -n, -üñ]*

hunī: *Kanlı, kan bulaşmış.*

1. Sīne **ḫūnīn** eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [ḫūnīn, -n]*
2. Cevri çoḳ eyleme ʿuşşāḳa öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile ey **ḫūnī** ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 4). [ḫūnī,]*

hūn-ı ciger: *Ciğer kanı.*

1. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünün ṣaḥrāsını **ḫūn-ı cigerle** lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 2). [ḫūn-ı cigerle, -le]*

hūn-ı dil: *Gönül kanı.*

1. Baña bezm-i belāda **ḫūn-ı dil** nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 3). [ḫūn-ı dil,]*

hūn-ı puhte: *Pişmiş, işlem görmüş kan.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr
Bir **ḫūn-ı puḫte** misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [ḫūn-ı puḫte,]*

hūn-ı siyeh: *Siyah kan. II Mürekkep.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki **ḫūn-ı siyeh** midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [ḫūn-ı siyeh,]*

hünkār: *Hükümdar, sultan.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ **ḫünkār** ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ḫünkār,]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ **ḫünkār** ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ḫünkār,]*
3. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [ḫünkār,]*
4. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā ṭolu **ḫünkāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [ḫünkāra, -a]*

hünkār: *Sultan. II Sevgili.*

1. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm **ḫünkārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 4). [ḫünkārdan, -dan]*
2. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider **ḫünkārı** olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [ḫünkārı, -ı]*
3. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola görmege meyl eylemeye **ḫünkārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [ḫünkārı, -ı]*

hünkār ol: *Sultan olmak.*

1. Biz saña ḳul olavuz sen bize **ḫünkār olasın**
Bizi öldürmege aʿdāya niçün yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 1). [ḫünkār olasın, -asın]*

hūr: *Güneş. II Sevgilinin güneş gibi parlak yüzü.*

1. Cinānda pister-i nermīni **ḫūruñ** añmaḳdan
Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 5). [ḫūruñ, -uñ]*

hūr: *Güneş. II Sevgili.*

1. Her ki Firdevse vire kūyını ol **ḫūrveşüñ**
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [ḫūrveşüñ, -veş, -üñ]*

hūr: *Cennet kızı, güzeli.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḫalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın **ḫūr** u ġılmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [ḫūr,]*

2. Eger ḥüsnüñle baḫs itmek dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ ḫūr ide **ḥūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 6). [ḥūrı, -ı]*

hūr id: *Parlatmak, nurlandırmak.*

1. Eger ḥüsnüñle baḫs itmek dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ **ḫūr ide** ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 6). [ḫūr ide,]*

hurde: *Ufak, küçük. II Az, kısa.*

1. Ḫurdeden **ḫurde** Behiştī dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḥaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 9). [ḫurde,]*
2. Ḫurdeden ḫurde Behiştī dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḥaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 9). [ḫurdeden, -den]*

hurde: *Parça, kırıntı.*

1. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm añma **ḫurdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [ḫurdesin, -sin]*

hūr-i cinān: *Cennetler hurisi.*

1. Raġbet ider mi **ḥūr-i cinān** merḥabāsına
Ṣol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 5). [ḥūr-i cinān,]*

hūr-ı cinān ile: *Cennet güneşi. II Sevgili.*

1. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra **ḫūr-ı cinān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [ḫūr-ı cinān ile, -ile]*

hūrī mi: *Cennet güzeli.*

1. Ey melek **ḥūrī misüñ** neslüñde var mı yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [ḥūrī misüñ, -mi, -süñ]*

hūr-liḳā: *Güneş yüzlü. II Güzel, sevgili.*

1. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol **ḫūr-liḳā**
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [ḫūr-liḳā,]*

ḫürmet: *Saygınlık, saygı.*

1. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
Ḫarābāt ehli içre pādişehden **ḥürmetüm** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [ḥürmetüm, -üm]*
2. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ **ḥürmetin** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [ḥürmetin, -in]*
3. Ben müselmāna Behiştī göreli **ḥürmetini** Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [ḥürmetini, -i, -n, -i]*
4. Ḥürmetin żāyiʿ itme cām-ı meyüñ
Güş urursañ Behiştī'nin sözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 9). [ḥürmetin, -in]*
5. Bre dimiş başumçün **ḥürmetin** sāḳī bugün bāde
Ki gelmiş ṣūfīnüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [ḥürmetin, -in]*
6. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile **ḥürmet** bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 18). [ḥürmet,]*

hurrem: *Sevinç, mutluluk, huzur.*

1. Şād u **ḫurrem** her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [ḫurrem,]*
2. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez **ḫurremüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 10). [ḫurremüñ, -üñ]*
3. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü **ḫurrem** ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [ḫurrem,]*
4. Göñlünce ġam u derd olana **ḫurrem** olur mı
Derd u elem ü ġamda olana **ḫurrem** olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [ḫurrem,]*
5. Göñlünce ġam u derd olana **ḫurrem** olur mı
Derd u elem ü ġamda olana **ḫurrem** olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [ḫurrem,]*

ḫurrem eyle: *Sevindirmek.*

1. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [ḫurrem eylemek,]*
2. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm

eyliyemez ādem
Revā mı ẕālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [ḫurrem eylemek, -mek]*

ḫurremlik: *Mutluluk, sevinme.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre **ḫurremlik** hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [ḫurremlik,]*

hurşīd: *Güneş.*

1. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 8). [ḫurşīd,]*
2. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden **ḫurşīd** bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 4). [ḫurşīd,]*
3. Yüzinden perde-i ebri n'ola refʿ itmese **ḫurşīd**
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [ḫurşīd,]*
4. Gerçi ḳapuñdan ider her gice **ḫurşīd** gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 7). [ḫurşīd,]*
5. Dün ebr araya girmese yār üzre düşerdi Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 4). [ḫurşīdüñüñ, -üñ, -üñ]*
6. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [ḫurşīde, -e]*

hurşīd-i cihān-bān: *Cihanı koruyan güneş. II Hz. Hüseyin.*

1. O **ḫurşīd-i cihān-bānuñ** yanınca çoḳ ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 23). [ḫurşīd-i cihān-bānuñ, -uñ]*

hurşīd-i hāver: *Doğunun güneşi.*

1. Ne ola **ḫurşīd-i ḫāver** kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [ḫurşīd-i ḫāver,]*

hurşīd-i rahşān: *Parlak güneş. II Sevgilinin yüzü.*

1. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
Rū-be-rū ol bir dem ol **ḫurşīd-i raḫşānuñ** gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 6). [ḫurşīd-i raḫşānuñ, -uñ]*

hurşīd-i zerrīn: *Altın gibi güneş.*

1. ʿİẕāruñ şemʿinüñ **ḫurşīd-i zerrīn** şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [ḫurşīd-i zerrīn,]*

hurūş: *Coşma, coşku.*

1. Pür şevḳ olan **ḫurūşunı** haẓm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [ḫurūşunı, -un, -ı]*
2. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam derūnumı pāk
Ḫurūş u cūş ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 4). [ḫurūş,]*
3. İtme ʿār āhumuñ **ḫurūşundan**
Ki n'olur bülbülüñ ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 1). [ḫurūşundan, -u, -n, -dan]*

hurūş ḳıl: *Coşmak, kendinden geçmek.*

1. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 6). [ḫurūş ḳılur, -ur]*

hüsām: *Keskin kılıç.*

1. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar iki **ḥüsām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [ḥüsām,]*

hūşe-i ʿineb: *Üzüm salkımı.*

1. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ gören dir Bāġ-ı leṭāfet içre bir **ḫūşe-i ʿinebdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 6). [ḫūşe-i ʿinebdür, -dür]*

Hüseyn: *Kerbelâ şehidi Hz. Hüseyin.*

1. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan **Ḥüseyn**
Birlikde nitekim çalışdılar iki ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 89). [ḥüseyn,]*
2. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp **Hüseyn** içün
Leb-i Kevṣer ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [hüseyn,]*

hüsn: *Güzellik.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın **ḥüsn** ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [ḥüsn,]*

2. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş **ḥüsnüñi**
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 3). [ḥüsnüñi, -üñ, -i]*

3. Ḫaṭ çeküp **ḥüsnüñ** kitābına ḥalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle yarın ḥūr u ġılmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 5). [ḥüsnüñ, -üñ]*

4. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur **ḥüsn** içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 2). [ḥüsn,]*

5. Ṭıfl-ı dil **ḥüsnüñ** kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur şürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [ḥüsnüñ, -üñ]*

6. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 7). [ḥüsnüñ, -üñ]*

7. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [ḥüsnüñe, -üñ, -e]*

8. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki ṣanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 5). [ḥüsn,]*

9. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [ḥüsn,]*

10. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında güller var ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [ḥüsni, -i]*

11. Ṣanma **ḥüsn** ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [ḥüsn,]*

12. Ne mehliḳā ki ṭoġup **ḥüsn** elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [ḥüsn,]*

13. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuşşāḳa kākülüñ
Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 6). [ḥüsnüñ, -üñ]*

14. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 1). [ḥüsnüñi, -üñ, -i]*

15. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ **ḥüsnin** görüp
Her biri ḥayretlerinden nakş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 3). [ḥüsnin, -in]*

16. Ḥüsnüñ leṭāfetin ne bilür ʿāşıḳ olmayan
Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [ḥüsnüñ, -üñ]*

17. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını
Yār-ı ʿālī-naẓarum **ḥüsn** eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 4). [ḥüsn,]*

18. Tāzelikde beni **ḥüsnüñden** ıraġ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 3). [ḥüsnüñden, -üñ, -den]*

19. Zen-i felekde vefādan eşer olaydı eger
Bu deñlü **ḥüsnile** ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [ḥüsnile, -ile]*

20. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 6). [ḥüsn,]*

21. Yā Rab ol **ḥüsn** āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [ḥüsn,]*

22. Bā-vefālar **ḥüsnine** bir daḫı māʾil olmazam
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [ḥüsnine, -in, -e]*

23. Gird-i çeşmüñ virüpdür **ḥüsnüñe** ol deñlü rifʿat
Gören dir bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 3). [ḥüsnüñe, -üñ, -e]*

24. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [ḥüsn,]*

25. Ḥüsn taṣvīri ḫoş görindi baña
Deyr-i dehrüñ ḳamu nuḳūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 3). [ḥüsn,]*

26. Ḳılsun sücūd **ḥüsnüñe** diyü melāʾike
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [ḥüsnüñe, -üñ, -e]*

27. Görüp **ḥüsnüñ** niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [ḥüsnüñ, -üñ]

28. Zen-i dünyā ṭutalum **ḥüsnile** Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [ḥüsnile, -ile]*
29. Eger **ḥüsnüñle** baḥs itmek dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿizāruñ ḫūr ide ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 5). [ḥüsnüñle, -üñ, -le]*
30. Dīde-i nā-dāna **ḥüsnüñ** ʿarża ḳılma zen gibi
Pāk dāmen ol ḥabībüm Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 1). [ḥüsnüñ, -üñ]*
31. Ḥüsnüñ gülüñe ṭālib olaldan dil-i ʿuşşāḳ ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 5). [ḥüsnüñ, -üñ]*
32. Bezme gel el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme lāle gibi **ḥüsnünüñ** devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 6). [ḥüsnünüñ, -ü, -n, -üñ]*
33. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp Ḥüsnüñle baḥse girmese māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 44). [ḥüsnüñle, -üñ, -le]*
34. Ḫulḳında ʿadīl oldı ḥabībine Ḫudānuñ Ḥüsnüñde bedel ḫulḳına çün Yūsuf-ı Kenʿān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 66). [ḥüsnüñde, -üñ, -de]*

ḥüsn: *Güzel.*

1. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir **ḥüsni** bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [ḥüsni, -i]*

ḥüsn: *Güzel ifade.*

1. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu **ḥüsn** ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [ḥüsn,]*

ḥüsn ile: *Güzellik.*

1. Bu **ḥüsn ile** dünyāyı zebūn eyledi ʿışḳuñ
Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 3). [ḥüsn ile, -ile]*

ḥüsn-i ʿālem-ārā: *Dünyayı süsleyen güzellik.*

1. Ḳaçan ki görmese ol **ḥüsn-i ʿālem-ārāyı** Sirişk ü āha Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 9). [ḥüsn-i ʿālem-ārāyı, -y, -ı]*

ḥüsn-i bī-ḥadd: *Sınırsız güzellik.*

1. Göz terāzūsıyla olmaz **ḥüsn-i bī-ḥaddüñ** ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 1). [ḥüsn-i bī-ḥaddüñ, -üñ]*

ḥüsn-i cān-efrūz: *Can yakan güzellik.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 4). [ḥüsn-i cān-efrūzuñı, -uñ, -ı]*

ḥüsn-i edā: *İşve, cilve, naz. II Tarz, davranış, üslup.*

1. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken **ḥüsn-i edā**
Her denī Türki görürsin ẓurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 5). [ḥüsn-i edā,]*

ḥüsn-i kelām: *Sözün güzelliği. II Güzel şiir.*

1. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri **ḥüsn-i kelām** ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 10). [ḥüsn-i kelām,]*

ḥüsn-i kelām: *Sözün güzelliği. II Güzel şiir.*

1. Viremez saʿyi ile kişi ṣūret
Dād-ı Ḥaḳdur Behiştī **ḥüsn-i kelām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 10). [ḥüsn-i kelām,]*

ḥüsn-i meʾāl: *Mana güzelliği.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet nūrı
Ger dest-gīr olmaya **ḥüsn-i meʾāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 10). [ḥüsn-i meʾāl,]*

ḥüsn-i yār: *Sevgilinin güzelliği.*

1. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 3). [ḥüsn-i yāre, -e]*

husrev: *Padişah, hükümdar. II Hüsrev, Hüsrev ü Şirin öyküsünün erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña **ḫusrevleri** Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [ḫusrevleri, -ler, -i]*

husrevā: *Padişah, hükümdar. II Hüsrev, Hüsrev ü Şirin öyküsünün erkek kahramanı.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda

Ḫusrevā kūh-ı fenā Şīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 8). [ḫusrevā,]*

2. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin **ḫusrevā** didüm didi
Yoḳ Behiştī Mışr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 9). [ḫusrevā,]*

husrevā: *Ey hükümdar.*

1. Ḫusrevā derd-i firāḳa düşeli ben bildüm
Cān-ı şīrīne niçün ḳıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 3). [ḫusrevā,]*

husrevi: *Hüsrev ü Şîrîn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Göresin āḫir ġamı ol **Ḫusrevi** şīrīn lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [ḫusrevi,]*

husrev-i ḫūbān: *Güzeller sultanı.*

1. Ol **ḫusrev-i ḫūbānuñ** yumışdur sana göñlüni
Göstersene ey dil ṭaş kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 3). [ḫusrev-i ḫūbānuñ, -uñ]*

husrev-i şīrīn-zebān: *Tatlı dilli sultan. II Şirin dilli sevgili.*

1. Didüm bilduñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi ol **ḫusrev-i Şīrīn-zebān** Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 4). [ḫusrev-i şīrīn-zebān,]*

huşūşā: *Özellikle.*

1. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẕarda ola **ḫuşūşā** Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [ḫuşūşā,]*

hūşyār: *Aklı başında, ayık.*

1. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u **hūşyār** olan eyler mi ḥayrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 8). [hūşyār,]*

2. ʿĀlemde künc-i meykede cennet miṣāldür
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 10). [hūşyārlık, -lık]*

3. Cām-ı cünūn nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u **hūşyār** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [hūşyār,]*

4. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile **hūşyārem** ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [hūşyārem, -em]*

hüşyār ol: *Aklı başına gelmek, ayılmak, uyanmak.*

1. Şu kim dünyādan el çekmiş degül **hüşyār olımaz** kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 3). [hüşyār olımaz, -ı, -maz]*

hūt: *Büyük balık, balina.*

1. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı **ḥūt** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [ḥūt,]*

hüveydā: *Belli, besbelli, apaçık, aşikâr.*

1. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde **hüveydā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [hüveydā,]*

huy: *Huy, davranış.*

1. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [ḫuyun, -un]*

2. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu **ḫūyumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [ḫūyumdan, -um, -dan]*

huy: *Teessüf, vay, ah, diriğa.*

1. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse hā vü **hūyumdan**
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [hūyumdan, -um, -dan]*

ḫūy idin: *Huy edinmek.*

1. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin **ḫūy idindi** dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [ḫūy idindi, -di]*

ḫüzn: *Üzüntü, keder.*

1. Ey Behiştī **ḫüznler** muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [ḫüznler, -ler]*

ḫużūʿ: *Alçakgönüllülük, tevazu.*

1. Ehl-i dünyā bizden ummasun **ḫużūʿ**
İltifāt itmez gedāya aġniyā *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 17, Mısra 7). [ḥużūʿ,]

ḥużūr: *Huzur, rahat.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum **ḥużūrum** ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [ḥużūrum, -um]*
2. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi **ḥużūr**
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 9). [ḥużūr,]*
3. Ġam reh-zeni **ḥużūruñ** rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [ḥużūruñ, -uñ]*
4. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör **ḥużūrı** var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [ḥużūrı, -ı]*
5. Ḥużūr isteriseñ Behiştī gibi
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 9). [ḥużūr,]*

ḥużūr: *Huzur, kat, yan.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın
Ḥaḳ **ḥużūrunda** iki ḫaşmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [ḥużūrunda, -u, -n, -da]*

ḥużūr it: *Rahata kavuşmak.*

1. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 6). [ḥużūr itmek, -mek]*

ḥużūr vir: *Huzur vermek, dirlik vermek, rahatlık vermek.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 7). [ḥużūr virmedi, -me, -di]*
2. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḥużūr nite ki bārān zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 4). [ḥużūr virmez, -mez]*
3. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḥużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [ḥużūr virmez, -mez]*

ḥużūra var: *Huzura çıkmak.*

1. Bir iki cām-ı muġāne çeküp **ḥużūra varam**
Ne yād serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 5). [ḥużūra varam, -am]*

ḥużūrını uçur: *Huzurunu kaçırmak.*

1. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 5). [ḥużūrını uçurmañ, -ma, -ñ]*

ḥ∨āb: *Uyku.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne **ḫ∨āb** u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [ḫ∨āb,]*
2. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı **ḫ∨ābdan** bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [ḫ∨ābdan, -dan]*
3. Her seḥer çeşmine şeb-nem şu seper gülşende
Ḫ∨ābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 4). [ḫ∨ābdan, -dan]*
4. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī **ḫ∨ābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [ḫ∨ābdan, -dan]*
5. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi **ḫ∨āb** olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [ḫ∨āb,]*
6. Ölmezden o gördi vire bir **ḫ∨āba** cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [ḫ∨āba, -a]*

ḥ∨āb: *Uyku. II Rüya.*

1. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı **ḫ∨ābumda**
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 3). [ḫ∨ābumda, -um, -da]*
2. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [ḫ∨ābda, -da]*
3. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Şādmānam kim Behiştī **ḫ∨ābda** Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [ḫ∨ābda, -da]*

ḥ∨āb al: *Birden uyku bastırmak.*

1. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı ḳat ḳalup
Ḫ∨āb aldugınca çeşmümi rüʾyāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 4). [ḫ∨āb aldugınca, -dug, -ınca]*

<u>ḫ∨āb id:</u> *Uyumak.*

1. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda **ḫ∨āb iden** ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 4). [ḫ∨āb iden, -en]*

<u>ḫ∨ābdan uyan:</u> *Uykudan uyanmak.*

1. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek ol ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 8). [ḫ∨ābdan uyanduġum, -duġ, -um]*

<u>ḫ∨āb-ı belā:</u> *Bela uykusu.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül tācir gibi **ḫ∨āb-ı belāda** yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [ḫ∨āb-ı belāda, -da]*

<u>ḫ∨āb-ı ecel:</u> *Ölüm uykusu.*

1. Tīġi ṣuyunuñ **ḫ∨āb-ı ecelden** <u>s</u>emerātı
Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 73). [ḫ∨āb-ı ecelden, -den]*

<u>ḫ∨āb-ı ḥużūr:</u> *Huzur uykusu.*

1. Dīdeden **ḫ∨āb-ı ḥużūr** ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [ḫ∨āb-ı ḥużūr,]*

<u>ḫ∨āce:</u> *Hoca, müderris.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḫ∨āceler soḫbetde gūyā kim ider mālile baḥṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [ḫ∨āceler, -ler]*
2. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma **ḫ∨āce** ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [ḫ∨āce,]*

<u>ḫ∨ān:</u> *Sofra. II Lütuf.*

1. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ
ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [ḫ∨ānıdur, -ı, -dur]*

<u>ḫ∨ān-ı hüsnüñi:</u> *Güzellik sofrası.*

1. Çü **ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi** şīrīn idüp durur Rezzāḳ
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi, -üñ, -i]*

<u>ḫ∨ān-ı hüsn:</u> *Güzellik sofrası.*

1. Ḫaṭ gelüp **ḫ∨ān-ı hüsnüñile** canā
Çıḳmaya mı faḳīre ṣoñı diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 3). [ḫ∨ān-ı hüsnüñile, -üñ, -ile]*

<u>ḫ∨ān-ı memāt:</u> *Ölüm sofrası.*

1. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse mizācda
Ḫ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 8). [ḫ∨ān-ı memāta, -a]*

<u>ḫ∨ān-ı viṣāl:</u> *Vuslat sofrası.*

1. Ḫ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç
Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 1). [ḫ∨ān-ı viṣāl,]*

<u>ḫ∨ān-ı viṣāl-i yār:</u> *Yâre kavuşma sofrası.*

1. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda Behiştiyā
Ḫ∨ān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 10). [ḫ∨ān-ı viṣāl-i yārde, -de]*

<u>ḫ∨āṣ id:</u> *Hükmetmek.*

1. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ
ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 2). [ḫ∨āṣ ider, -er]*

I/ʻI

<u>ʿıḳd-ı sil:</u> *Verem dizisi.*

1. Naḳd-i cānum yoluña eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ üzre **ʿıḳd-ı silem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 6). [ʿıḳd-ı silem, -em]*

<u>ırag:</u> *Uzak.*

1. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāşıḳ bu günlerde **ırağ** olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 2). [ırağ,]*

ırağ eyle: *Uzak tutmak, uzaklaştırmak.*

1. Tāzelikde beni ḥüsnüñden **ırağ eyleme** kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 3). [ırağ eyleme, -me]*
2. Vaṣluñdan **ırağ eyleme** ṣaḥrā-yı ebedde
Gönlümde ezelden budur ey dost temennā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 47). [ırağ eyleme, -me]*

ırağ ol: *Uzak olmak.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül **ırağ olup**
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [ırağ olup, -up]*

ırak: *Uzak.*

1. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad **ıraḳdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [ıraḳdur, -dur]*
2. Didiler āḫir **ıraḳdan** merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [ıraḳdan, -dan]*

ırıl: *Uzak kalmak, ayrı düşmek.*

1. İşigüñden **ırılmaḳ** yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 9). [ırılmaḳ, -maḳ]*
2. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa **ırılmaz** ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [ırılmaz, -maz]*

ırılmaz ol: *Ayrılmamak.*

1. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ **ırılmaz oldı** yanumdan
Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 1). [ırılmaz oldı, -dı]*

ırmaġ: *Irmak, nehir.*

1. Cihān **ırmaġınuñ** ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 5). [ırmaġınuñ, -ı, -n, -uñ]*
2. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti yanında aḳar **ırmaġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [ırmaġlar, -lar]*
3. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol nigehle eşk ābına **ırmaġuz** biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [ırmaġuz, -uz]*

ırmaġ: *Irmak. II Sel.*

1. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı **ırmaġ** oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [ırmaġ,]*

ıs ıs: *Sahip.*

1. Görse beni ister ki diye anlara **ıs ıs**
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 1). [ıs ıs,]*

ışık: *Işık, aydınlık, nur.*

1. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī
Bilmez misin **ışıḳsuz** olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 10). [ışıḳsuz, -suz]*

ışık: *Işık, nur . II Derviş.*

1. ʿUryān görüp **Işıḳları** bī-bār ṣanma kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [işıḳları, -lar, -ı]*

ışın: *Isınmak. II Başlamak.*

1. Ol dem **ışınam** tāʿatüñe varise ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [ışınam, -am]*

ışk: *Aşk.*

1. Ser bedenden ayıram dil **ışḳdan** ayırmayam
Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 13). [ışḳdan, -dan]*

ʿışk ol: *Aşk olsun. II Helal olsun.*

1. Didi bir ʿāşıḳ baña bu cism-i pür-dāġum görüp
Derd ü miḥnet çekmede **ʿışḳ olsun** eydelüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 4). [ʿışḳ olsun, -sun]*

ʿışka gel: *Aşka gelmek.*

1. Zāhidā ẕulmetde ḳalduñ zühdi terk it **ʿışḳa gel**
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [ʿışḳa gel,]*

2. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿ**ışḳa gelmiş** ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [ʿışḳa gelmiş, -miş]*

ʿışka ir: *Aşka ulaşmak. II Âşık olmak.*

1. Eylemez ʿ**ışḳa iren** hüccet ü bürhāna naẕar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 5). [ʿışḳa iren, -en]*

ʿışka ḳor: *Aşka düşürmek.*

1. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar şu gibi gönlüm şāfī
Ki şafā ehli olan derde degişmez şāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 1). [ʿışḳa ḳor,]*

ʿışka vir: *Aşka vermek, aşka bırakmak.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿ**ışḳa vir** kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [ʿışḳa vir,]*

ʿışḳ-ı dil-ber: *Sevgilinin aşkı.*

1. Ey Behiştī ʿ**ışḳ-ı dil-bersiz** geçen ʿömre göñül
Bir büyük cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 9). [ʿışḳ-ı dil-bersiz, -siz]*

ʿışḳ-ı ferhād: *Ferhat'ın aşkı.*

1. Merd-i bī-derd ʿ**ışḳ-ı Ferhāda**
Dūn idi Bīsütūn vuḥūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 9). [ʿışḳ-ı ferhāda, -a]*

ʿışḳ-ı leylā: *Leyla'nın aşkı.*

1. Mecnūnʿa ʿ**ışḳ-ı Leylā** bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [ʿışḳ-ı leylā,]*

ʿışḳ-ı mecāz: *Mecazî aşk, beşerî aşk.*

1. Neyledüñ ʿ**ışḳ-ı mecāzı** yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [ʿışḳ-ı mecāzı, -ı]*

ʿışḳ-ı şīrīn: *Şîrîn'in aşkı.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿ**ışḳ-ı Şīrīn** bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 2). [ʿışḳ-ı şīrīn,]*

ʿışḳ-ı yār: *Sevgilinin aşkı.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿ**ışḳ-ı yār**
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [ʿışḳ-ı yār,]*

ʿışḳ-ı yār: *Sevgilinin aşkı.*

1. Dil taḫtgāhı ʿ**ışḳ-ı yāre** müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [ʿışḳ-ı yāre, -e]*

ışlāh: *İyi duruma koyma, düzeltme, iyileştirme.*

1. Kebāb-ı bezmüñi **ışlāḥa** lāyıḳ oġlandur
Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 7). [ışlāḥa, -a]*

ışlan: *Islanmak.*

1. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar
Baḥre ġarḳ oldılar ammā ṣuya **ışlanmadılar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 2). [ışlanmadılar, -ma, -dı, -lar]*

ışş: *Sıcaklık, sıcak, ateş.*

1. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne **ışşı** Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [ışşı, -ı]*

ışsı: *Sahip.*

1. İş **ışsınuñ** ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 9). [ışsınuñ, -n, -uñ]*

ıṭlāḳ it: *Salıvermek.*

1. Alup pā-bendin **ıṭlāḳ itdüm** esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 21). [ıṭlāḳ itdüm, -dü, -m]*

ʿıṭr: *Güzel koku.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿ**ıṭr** her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 6). [ʿıṭr,]*

ʿıyān: *Açık, belli şekilde, aşikâr.*

1. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿ**ıyān** es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 4). [ʿıyān,]*

2. Aġyār oḳur naẕarda yüzüñ muṣḥafın ʿ**ıyān**
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [ʿıyān,]*

3. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿ**ıyān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [ʿıyān,]*

ʿıyān eyle: *Ortaya çıkarmak, göstermek, belli etmek.*

1. Sūz u sāzı yeter nihān eyle
Vaḳtidür kendüñi ʿ**ıyān eyle** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 2). [ʿıyān eyle,]*

ʿıyān it: *Göstermek, belli etmek.*

1. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿ**ıyān itdi** anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 2). [ʿıyān itdi, -di]*

ʿıyān ol: *Açık, aşikâr, zahir olmak.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden nihān ola
Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿ**ıyān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 2). [ʿıyān ola, -a]*

2. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān Ḫāriḳu'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 3). [ʿıyān oldı, -dı]*

3. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿ**ıyān olsa**
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [ʿıyān olsa, -sa]*

ıẕṭırāb: *Acı, keder.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı göñlüm **ıẕṭırāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [ıẕṭırāb,]*

ıẕtırāb it: *Acı çekmek, sıkıntı çekmek.*

1. Dehānuñdan eser yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil **ıẕtırāb itdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [ıẕtırāb itdi, -di]*

ʿızz: *Kıymet, itibar, yücelik.*

1. Şu kim peşmîne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
Saʿādet ehlidür ʿ**izz** ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [ʿizz,]*

2. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿ**ızz** ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [ʿızz,]*

İ/Ī/ʻİ

ʿibādet: *İbadet.*

1. Zāhid gibi Behiştī ʿamel fikrin itmezüz
ʿĀşıḳlaruz ʿ**ibādetümüz** bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 10). [ʿibādetümüz, -ü, -müz]*

2. Her ne var ise ʿ**ibādet** saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [ʿibādet,]*

3. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿ**ibādetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 66). [ʿibādetdür, -dür]*

ibādetgāh: *Mescit, ibadet yeri.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem mest-i mey gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [ibādetgāha, -a]*

ʿibārāt: *İbareler, cümleler.*

1. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿ**ibārātı** gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḫāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 3). [ʿibārātı, -ı]*

iblīs: *Şeytan.*

1. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi **iblīse** her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 2). [iblīse, -e]*

2. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ
İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 4). [iblīse, -e]*

ibn-i zübeyr: *Zübeyir'in oğlu.*

1. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi **İbn-i Zübeyr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [ibn-i zübeyr,]*

ibrām eyle: *Zorlamak, ısrar etmek.*

1. Zāhid el al diyü her dem baña **ibrām eyler**
Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 5). [ibrām eyler, -r]*

ibtidā: *Evvel, başlangıç.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı intihā
Bilmezin ötesin aña ölmekdür **ibtidā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 2). [ibtidā,]*
2. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim **ibtidā** āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [ibtidā,]*

ibtilā: *İmtihan.*

1. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan eşnaʿ **ibtilā** olmaz eşedd-i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 74). [ibtilā,]*

ibtilā-yı kerbelā: *Kerbelâ imtihanı.*

1. Ḳaçan kim olmış idi **ibtilā-yı Kerbelā** peydā
Bahār olmışdı ezhār-ı çemen açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 29). [ibtilā-yı kerbelā,]*

iç: *İçinde, içerisinde.*

1. Kenʿān-ı ḥüsn **içinde** yoḳdur senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı göreydi Yūsuf ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 1). [içinde, -in, -de]*
2. Meydān-ı ʿışḳ **içinde** çevgān-ı zülf-i yāra Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 9). [içinde, -in, -de]*
3. Tāze peykān ile ḳandīlüñ **içinde** tīrüñ Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [içinde, -i, -n, -de]*
4. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt **içindeki** ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [içindeki, -i, -n, -de, -ki]*
5. ʿArṣagāh-ı ʿīd **içinde** görüp aġyārı didüm Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 5). [içinde, -i, -n, -de]*
6. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ Bāzār-ı ʿışḳ **içinde** sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 8). [içinde, -i, -n, -de]*
7. Ḥüsn **içinde** seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki ṣanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 5). [içinde, -i, -n, -de]*
8. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām Bed-nāmlar **içinde** be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 8). [içinde, -i, -n, -de]*
9. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña Ḥabs **içinde** ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [içinde, -i, -n, -de]*
10. Ġoncañı kim ḫārlar **içinde** ḫandān eyledüñ
Göñlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 1). [içinde, -i, -n, -de]*
11. Bu idi ʿahdüm yoluñda ser virem öldürmedüñ
Sen beni erbāb-ı ʿışḳ **içinde** yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 8). [içinde, -i, -n, -de]*
12. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb **içinde** ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [içinde, -i, -n, -de]*
13. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām **içinde** ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [içinde, -i, -n, -de]*

iç: *İçmek, yudumlamak.*

1. Ecel cāmın elüñden **içse** itmez Behiştī ġıbṭa ʿömr-i cāvidāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 9). [içse, -se]*
2. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
Ḫıżr elinden **içmege** beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [içmege, -meg, -e]*
3. Sensüz varup **içersem** eger bir ḳadeḥ ṣarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [içersem, -er, -se, -m]*
4. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ **içerem**
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [içerem, -er, -em]*
5. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr **içme** diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 4). [içme, -me]*
6. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı Niceler **içdi** velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [içdi, -di]*

7. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne **içdiler** uṣlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 4). [içdiler, -di, -ler]*

8. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb **içmegiçün**
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [içmegiçün, -meg, -içün]*

9. Kevs̱eri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol meykedede **içdügüñüz** meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [içdügüñüz, -dügüñ, -üz]*

10. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb **içdigüñ** bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [içdigüñ, -dig, -üñ]*

11. ʿAcebdür **içersin** nīm-i bār-ı kīn
Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 7). [içersin, -er, -sin]*

12. Simāʿ-ı çengile mey **içmege** sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [içmege, -meg, -e]*

13. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [içüp, -üp]*

14. Ḥubb-ı dünyā ṣarābını **içme** Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 7). [içme, -me]*

15. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki **içdüm** anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [içdüm, -dü, -m]*

16. Eger Ḫıżr **içdügi** Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [içdügi, -düg, -i]*

17. Dem-ā-dem ṣu yerine **içdügi** laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī ṣol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [içdügi, -düg, -i]*

18. Bir içim ṣuyın **içen** Ḫıżrveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 5). [içen, -en]*

19. Gel ḥadīs̱-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey Behiştī kendüden geçsün **içen** peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 10). [içen, -en]*

20. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde sebze **içdi** Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 4). [içdi, -di]*

21. Maḥabbet cāmın **içelden** dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [içelden, -elden]*

22. ʿAcebdür kim murādınca **içerken** Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [içerken, -er, -ken]*

iç: *İçmek, çekmek.*

1. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş ʿĀlem esrār **içer** mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [içer, -er]*

iʿcāc: *Rüzgâr sonucu oluşan toz.*

1. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına **iʿcāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2). [iʿcāc,]*

içer: *İçeri, yer, mahal.*

1. Gice aġyār ile sen kim **içerde** bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 7). [içerde, -de]*

içim: *İçim, yudum. II İçimlik.*

1. Ḳılma denīlerüñ bir **içim** şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [içim,]*

2. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir **içim** bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [içim,]*

3. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
Himmet it kim bir **içim** bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 8). [içim,]*

4. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir **içim** ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [içim,]*

için: *Edat, için.*

1. Şehr **için** seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẓẓ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [için,]*

içinde: *İçinde, içerisinde.*

1. Ḥalḳ **içinde** gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
   Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [içinde,]*
2. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
   Ḥarīm-i vaṣl **içinde** vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [içinde,]*
3. ʿAdemden bir dem **içinde** niçe mevcūd olur peydā
   Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [içinde,]*
4. Ṣol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
   ʿUṣṣāḳ **içinde** nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [içinde,]*
5. ʿĀlem-i īcāda biz iẕnile gelmiş cānlaruz
   Cilvegāh-ı dehr **içinde** sevgilü cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 2). [içinde,]*
6. Degüldür ʿışḳ **içinde** ol kişi erbāb-ı himmetden
   Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuṣṣāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 3). [içinde,]*
7. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
   Meclis-i rūḥāniyān **içinde** ḫālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [içinde,]*
8. Ey devr **içinde** bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
   Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [içinde,]*
9. Ter düşer cāmiʿ **içinde** seni arar bu diyü
   Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [içinde,]*
10. Sır virmeyem ʿadūya yoluñda virem seri
    Ben ʿarṣa-i maḥabbet **içinde** şu serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 6). [içinde,]*
11. Kākülüñ zencīri aṣlā bir ḳıla almaz beni
    Ger cünūn-ı ʿışḳ **içinde** ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 4). [içinde,]*
12. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
    Meydān-ı naẓm **içinde** diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [içinde,]*
13. İncil **içinde** laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
    Furḳān **içinde** ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [içinde,]*
14. İncil **içinde** laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
    Furḳān **içinde** ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 8). [içinde,]*
15. Düşdi göñlüm saña dil-ber **içinde** nice ola
    Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 3). [içinde,]*
16. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl **içinde**
    Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 7). [içinde,]*
17. Görüp bāzār-ı ḥüsn **içinde** bir Yūsuf-liḳāyı ben
    Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 1). [içinde,]*
18. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
    Şu **içinde** ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 8). [içinde,]*
19. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
    Yüzüñ dürüp āl **içinde** nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [içinde,]*
20. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
    Ḫarābāt ehli **içinde** murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [içinde,]*
21. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
    ʿIşḳ **içinde** genc-i lā-yefnā dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 24). [içinde,]*

içinde: *İçinde. II Üzerinde.*

1. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl **içinde** ṭoġrı yürür yoḳ
   Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [içinde,]*

içine: *Arasına, içine.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
   Nice bir ḫalḳ **içine** zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [içine,]*

icrā id: *Yapmak, icra etmek.*

1. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
   Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [icrā idüp, -üp]*

icrā-yı ḥükm: *Hükmün icrası.*

1. İtdi firāḳ ile gice cismümi ḫūn-feşān
   İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 2). [icrā-yı ḥükm,]*

<u>içre:</u> *İçinde.*

1. ʿīdgāh **içre** ṣalıncaġı gören dolāb ile
   Didi kim bunlar hümā ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 5). [içre,]*
2. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin Leylā
   Ṣaḥrā-yı cünūn **içre** bī-menzilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 8). [içre,]*
3. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẕm **içre** kim
   Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [içre,]*
4. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc
   Dil-rübālardan alur ḥüsn **içre** bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 2). [içre,]*
5. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kev<u>ş</u>er nūş ider
   ʿīdgāh **içre** lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 4). [içre,]*
6. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
   Derd ü fiġānum **içre** iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [içre,]*
7. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
   Ay u gün ḫākister **içre** ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [içre,]*
8. Barmaḳlaruñ ucıyla nāzük elüñ gören dir
   Bāġ-ı leṭāfet **içre** bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 6). [içre,]*
9. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
   Ehl-i ʿışḳ **içre** bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [içre,]*
10. Naẕargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
    Anuñçün ehl-i nām **içre** Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 10). [içre,]*
11. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
    Ḫarābāt ehli **içre** pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [içre,]*
12. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
    Kim ṣıḥḥat ehli **içre** yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6). [içre,]*
13. Ḳullaruñ **içre** nā-murād hemān
    Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 5). [içre,]*
14. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
    Ḳanlu deryā **içre** gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 6). [içre,]*
15. Ṣanma ʿuryān tenümüñ lerzesini deydendür
    Ehl-i ʿışḳ **içre** bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 2). [içre,]*
16. Ṣāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
    Dūd-ı āh **içre** gören şimdi ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [içre,]*
17. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ **içre** kim
    Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [içre,]*
18. Ger ḫuld-i berīn **içre** ḳarār itse Behiştī
    Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 9). [içre,]*
19. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
    Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm **içre** arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [içre,]*
20. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn **içre** ḳızıl dīvāneñ
    Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [içre,]*
21. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn **içre** bahā
    Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa hicrānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 5). [içre,]*
22. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-mi<u>s</u>āl
    Ḫalḳ-ı ʿālem **içre** bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [içre,]*
23. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
    Anuñla şimdi ʿuşşāḳ **içre** uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [içre,]*
24. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
    Cürʿaveş kendüyi ḫāk **içre** nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [içre,]*
25. Ten-i ʿuryān bir peşmīne **içre** eyledüm pinhān
    Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 3). [içre,]*
26. Elif ḳaddüñ mi<u>s</u>ālin ṣafḥa-i cān **içre** ḳıldum naḳş
    İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [içre,]*
27. Ṣanma şehr **içre** ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
    Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı

cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [içre,]*

28. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb yāre mesken gülsitān
Ben cehennem **içre** ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [içre,]*

29. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar **içre** göñül Mıṣrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [içre,]*

30. Dirüm bu tāzelikde câme-ḫ∨āb **içre** bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [içre,]*

31. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere
Benüm vilāyet-i faḳr **içre** begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [içre,]*

32. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr **içre** ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [içre,]*

33. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
Müʾmin cehennem **içre** kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [içre,]*

34. Sīnem **içre** dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ
Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 5). [içre,]*

35. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar **içre**
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [içre,]*

36. Dehenüñ fikrini göñlümde kimesne göremez
Ḫāk-i pāk **içre** düşen dāne-i ḫaşḫāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 8). [içre,]*

37. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet **içre** dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [içre,]*

38. Bir kemteridür baḥr u muḥīt **içre** ḥabābuñ
Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [içre,]*

39. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña
S̱ābitdür āyetiyle enām **içre** bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 14). [içre,]*

40. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār **içre** eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [içre,]*

41. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb **içre** müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [içre,]*

42. Ḫāl ehli küdüretde bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt **içre** olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 20). [içre,]*

43. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd **içre**
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 1). [içre,]*

44. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd **içre**
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 9). [içre,]*

45. Sünbülistān-ı āsmān **içre**
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 13). [içre,]*

46. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf ʿīdgāh **içre** gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 4). [içre,]*

47. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh **içre**
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 1). [içre,]*

48. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān **içre** olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 16). [içre,]*

49. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ **içre** nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [içre,]*

50. Ṣalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr **içre** aldıġumca ele bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 2). [içre,]*

51. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām **içre** ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [içre,]*

içre: *Üzerinde, içinde.*

1. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ **içre**
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [içre,]*

içün: *Edat, için.*

1. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd **içün** ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [içün,]*

2. Ġam yime dünyā-yı dūn **içün** denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḥükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 9). [içün,]*

3. Ehl-i diller bezm-i gülde mey **içün** bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [içün,]*

4. Ben nice yalvarayın vaṣluñ **içün** aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [içün,]*

5. Dāne-i ḫālüñ **içün** zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 5). [içün,]*

6. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı ṣerḥ **içün** anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [içün,]*

7. ʿĀṣıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi ġāyetī
Sen gül **içün** ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 4). [içün,]*

8. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ **içün** ṣīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6). [içün,]*

9. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaṣuñ **içün**
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāṣuñ **içün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 2). [içün,]*

10. ʿĀṣıḳ olduġı **içün** sīneme kīnüm var idi
Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [içün,]*

11. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel başuñ **içün** alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 8). [içün,]*

12. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ **içün**
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [içün,]*

13. Aʿdāñı helāk itmek **içün** burc-ı felekde
Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 107). [içün,]*

14. Ben yarın gelen belā **içün** bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [içün,]*

15. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn **içün**
Leb-i Kevṣer ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [içün,]*

içün: *İçin, amacıyla, maksadıyla.*

1. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki tevbe **içün** istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 10). [içün,]*

2. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc **içün**
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [içün,]*

3. Ḫūb tesḫīr itmek **içün** bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [içün,]*

4. Tekellüf olmamaġ **içün** güzeller ile meclisde
Ara yerden bize cām-ı ṣarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [içün,]*

5. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm **içün** naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [içün,]*

6. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek **içün** ḫāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 1). [içün,]*

içün: *İçin, uğruna.*

1. Şāhlar zīnet **içün** tācına gevher ḳorlar
Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [içün,]*

2. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār **içün**
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 3). [içün,]*

3. Vaʿde-i vaṣl-ı yār **içün** sürten
Ey Behiştī ider yalandan ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 9). [içün,]*

4. Viṣāl-i yār **içün** terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [içün,]*

5. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ **içün** baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [içün,]*

6. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaşuñ **içün**
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ **içün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [içün,]*

7. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ añmaḳdan
Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ **içün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 6).*

[içün,]

8. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāṣıḳ
Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ **içün**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 8). [içün,]

9. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ **içün** ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 8). [içün,]*

10. Behiştī ʿışḳ **içün** Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [içün,]*

11. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḥālveş zīnet **içün** cilveñe keşretde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 8). [içün,]

12. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār **içün**
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları
(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [içün,]

13. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum **içün**
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī senedi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 3). [içün,]

14. Ne mühimm rind olan manşıb **içün** ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [içün,]

15. Teshīr-i memālik-i cihān **içün** olupdur
Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 61). [içün,]*

16. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat **içün** ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz
(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [içün,]

17. Cānsuz tenüm ḫayātı **içün** nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ
(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [içün,]

id: *Arzu etmek.*

1. Ey cān ṭabībi ġabġabuñı göreli gözüm
Bir ḫastedür ki göñlüm **ider** ārzū-yı sīb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 4). [ider, -er]

id: *Eylemek, kılmak.*

1. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin ḳan **idüp**
Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 9). [idüp, -üp]*

2. Mürşid-i kūyuñ olup **ider** ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [ider, -er]

3. ʿAzm-i kūhsār **idüp** anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut
(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 1). [idüp, -üp]

4. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim merd-i ḳalender **idemez** lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [idemez, -e, -mez]*

5. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim **idüpdür** böyle
Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 9). [idüpdür, -üp, -dür]*

6. Āhumı raʿd eşkümi bārān **ider** her bār çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [ider, -er]

7. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları
Ṭāḳlar **idüp** binā-yı zühdi vīrān itdiler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [idüp, -üp]

8. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ **idersem**
Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [idersem, -er, -se, -m]

9. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür **ider**
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güherzādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [ider, -er]*

10. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ **idüp** beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [idüp, -üp]*

11. ʿAndelīb āh idüp aġlar gül aña ḫande **ider**
Böyle gelmişdür ezelden bu cihān böyle gider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 1). [ider, -er]*

12. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin **ider** baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [ider, -er]*

13. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm
Dāmenüm pür-sīm **idüp** merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [idüp, -üp]*

14. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuşşāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ **ider** ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [ider, -er]*

15. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān **ider**
ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān **ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [ider, -er]*

16. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin zindān **ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [ider, -er]*

17. Şalınur serv uyur nergis **ider** gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [ider, -er]*

18. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın **ider** gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 7). [ider, -er]*

19. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur **ide** sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 8). [ide, -e]*

20. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda **idem** giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [idem, -em]*

21. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar **ider**
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [ider, -er]*

22. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda **ider** cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 6). [ider, -er]*

23. Cismümi bir bir felek mānendi **idüp** dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [idüp, -üp]*

24. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı **idüp** pīrehen daḥı
Her gördügüñ ḳabāçe-i ālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 11). [idüp, -üp]*

25. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar menem
Aş'lacaḳ işler **ider** düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [ider, -er]*

26. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i şaḥrā **idem**
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā **idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 1). [idem, -em]*

27. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum ḲāfınaBālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā **idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [idem, -em]*

28. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ **idüp**
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [idüp, -üp]*

29. Bezm-i gülzār **idelüm** gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 5). [idelüm, -elüm]*

30. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Şeh-bāz-ı zülf **iderse** piyāle gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 6). [iderse, -er, -se]*

31. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ **idüp**
Pervāne bil vücūduñı devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 13). [idüp, -üp]*

32. Yaraşur āh-ı āteşnākümi ey künbed-i gerdūn
İderlerse eger zerrīn ʿalem bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 8). [iderlerse, -er, -ler, -se]*

33. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ **idüp**
Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 7). [idüp, -üp]*

34. Cām-ı zer ṣunsañ baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde **idem** ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 2). [idem, -em]*

35. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn **ider**
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [ider, -er]*

36. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān **idem** gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān **idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [idem, -em]*

37. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs **idüpdür** şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 3). [idüpdür, -üp, -dür]*

38. Demidür sāde-ʿārıżlar Behiştī berg-i gül gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile seyr-i Süleymānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 10). [ide, -e]*

39. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim **ide** murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [ide, -e]*

40. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik **ider**
Gücenmiş bir kişi muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 1). [ider, -er]*

41. Faḳīre merḥamet itmez **ider** tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün

ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [ider, -er]*

42. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs **idüpdür** şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 3). [idüpdür, -üp, -dür]*

43. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin **iderseñ** taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [iderseñ, -er, -se, -ñ]*

44. Derūnuñ ṭaşdan pek **idügin** bileydüm ey gerdūn
Bir içim şu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [idügin, -ügin]*

ʿīd: *Bayram.*

1. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿ**īdine** bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [ʿīdine, -i, -n, -e]*

2. Vuṣlatuñ ʿ**īdin** dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [ʿīdin, -in]*

3. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿ**īdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [ʿīdüm, -üm]*

ʿīd ol: *Bayram olmak. II Bayram vakti.*

1. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 8). [ʿīd olduġına, -duġ, -ı, -n, -a]*

idām eyle: *Devam etmek.*

1. Şīrīn şeker gıdālıġa cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 36). [idām eylerdi, -r, -di]*

idegör: *Etmek, eylemek.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim **idegör** bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOṩmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 57). [idegör,]*

ʿīdgāh: *Bayram yeri.*

1. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile
Didi kim bunlar hümā ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 5). [ʿīdgāh,]*

2. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevṩer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 4). [ʿīdgāh,]*

3. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿ**īdgāhınuñ** kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [ʿīdgāhınuñ, -ı, -n, -uñ]*

4. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf ʿīdgāh içre gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 4). [ʿīdgāh,]*

5. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿ**īdgāh** içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 1). [ʿīdgāh,]*

ʿīd-i ażḥā: *Kurban Bayramı.*

1. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿ**īd-i ażḥāda** Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 3). [ʿīd-i ażḥāda, -da]*

ʿīd-i cemāl-i yār: *Sevgilinin güzelliğinin bayramı.*

1. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḫużūr nite ki bārān zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 3). [ʿīd-i cemāl-i yāre, -e]*

ʿīd-i hazān: *Sonbaharın bayramı, şenliği.*

1. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ elin zamān
ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 2). [ʿīd-i ḫazānı, -ı]*

ʿīd-i saʿādet: *Saadet bayramı.*

1. İrerdi ʿ**īd-i saʿādet** eger ol iki hilāl
Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 1). [ʿīd-i saʿādet,]*

ʿīd-i viṣāl-i yār: *Sevgiliye kavuşma bayramı.*

1. Ol deme irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿ**īd-i viṣāl-i yāre** ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 4). [ʿīd-i viṣāl-i yāre, -e]*

ʿīd-i viṣāl: *Sevgiliye kavuşma bayramı.*

1. ʿīd-i viṣālüñe irene bir ḳoyun nedür
Ben saña kendü cānumı ḳurbān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 5). [ʿīd-i viṣālüñe, -üñ, -e]*

idin: *Edinmek.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr **idinsem** ḫaṭṭuñı
Ḥaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber

baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 7). [idinsem, -se, -m]*

2. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa **idinmişdür** per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [idinmişdür, -miş, -dür]*

idrāk: *Anlayış, anlama.*

1. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam **idrākden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 4). [idrākden, -den]*

idüp dur: *Etmek, kılmak.*

1. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn **idüp durur** Rezzāḳ
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [idüp durur, -ur]*

ifāḳat: *İyileşme, derman bulma.*

1. Ḥaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ **ifāḳat** çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [ifāḳat,]*

ifākat bul: *İyileşmek, derman bulmak.*

1. Ruḫuñ şemʿi fırāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 2). [ifāḳat bulmaġa, -maġ, -a]*

2. Laʿl-i mey-gūnuñ dimiş hergiz **ifāḳat bulmaya**
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca ser-ḫoşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 7). [ifāḳat bulmaya, -ma, -y, -a]*

ifnāʿ it: *Yok etmek.*

1. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [ifnāʿ itdi, -di]*

iftiḫār it: *Övünmek, kıvanç duymak.*

1. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānīʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur **iftiḫār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 8). [iftiḫār itsem, -se, -m]*

igen: *Çok fazla.*

1. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 6). [igen,]*

2. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ṭayanma sen Maġrūr olma raġbetine anlaruñ **igen** *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 2). [igen,]*

igen: *Bu kadar.*

1. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī Yoḫsa bunda fāʾide itmez **igen** ḳālile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 10). [igen,]*

2. Bizi ḥarāretüñizle **igende** çoḳ yaḳmañ Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 7). [igende, -de]*

3. Cān metāʿına **igen** olma Behiştī maġrūr Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [igen,]*

4. Tīz geçer diyü **igen** ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [igen,]*

iḫāṭā eyle: *İhata etmek, çevirmek, kuşatmak, sarmak.*

1. İḫāṭā eyledi encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā Küsūf-ı ebrveş ṭutdı şuʿā-ı mihr-i raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 45). [iḫāṭā eyledi, -di]*

2. Āhum şerārı eyler iḫāṭa mināreyi Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [iḫāṭa eyler, -r]*

3. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma **iḫāṭa eyleyen** ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 1). [iḫāṭa eyleyen, -y, -en]*

4. İḫāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 3). [iḫāṭa eyleyen, -y, -en]*

iḫāṭa eyle: *Kuşatmak. II Etraflıca bahsetmek.*

1. ʿĀlī menāḳıbın eger āl u ṣaḥābeñüñ Elfāẕ **iḫāṭa eylese** eylerdüm iḥtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 92). [iḫāṭa eylese, -se]*

iḫāṭā it: *Sarmak, etrafını çevirmek, çevrelemek.*

1. Çevreden itsün iḫāṭā cismümi peykānlaruñ
Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥişār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 5). [iḫāṭā itsün, -sün]*

ihāṭa kıl: *Etrafını sarmak, çevrelemek, kuşatmak.*

1. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı peykān-ı belā
ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 5). [iḥāṭa ḳıldı, -dı]
2. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḫş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [iḥāṭa ḳılmışdur, -mış, -dur]*

ihāṭa kıl: *Tamamıyla anlatmak.*

1. Eylesem vaṣf-ı z̄ātuñı biñ sāl
Biñde birin **iḥāṭa ḳılmaya** ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 6). [iḥāṭa ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

ihlās: *Doğruluk, samimiyet.*

1. Erbāb-ı cehl ṣadrda **iḫlāsumızla** biz
Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 7). [iḫlāsumızla, -u, -muz, -la]*

ihrām: *Dikişsiz, beyaz ve kefeni andıran kıyafet.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen **iḥrāmı** tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [iḥrāmı, -ı]*

ihrāmumdan çık: *İhramdan çıkmak.*

1. Vuṣlata irmeyicek eylemezem ṣālumı terk
Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 8). [iḥrāmumdan çıḳmazam, -maz, -am]*

iḥṣā id: *Saymak.*

1. Vaṣfuñda s̲enā bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i z̄ātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 34). [iḥṣā ide, -e]*

iḥsān: *Lütuf, kerem.*

1. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḥāżıram senden hemān **iḥsān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [iḥsān,]*

iḥsān it: *Lütfetmek, bağışlamak.*

1. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm
Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler **iḥsān itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [iḥsān itdiler, -di, -ler]*

ihsān kıl: *Lütfetmek, kerem etmek.*

1. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim ṣuʿarā ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [iḥsān ḳıl,]*

ihsān-ı vaṣl: *Kavuşma ihsanı.*

1. Olur **iḥsān-ı vaṣlum** būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [iḥsān-ı vaṣlum, -um]*

ihsānlar id: *İyilik yapmak, lütfetmek.*

1. Ḥasret-i tīġuñile aġların öldürmezsin
Ġayra **iḥsānlar idersin** beni güldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 2). [iḥsānlar idersin, -er, -sin]*

ihtilāf eyle: *Anlaşmazlığa düşmek.*

1. İḫtilāf eyleme aġyār ile ey Yūsuf-ı ḥüsn
İʿtimād itme eger ʿāḳılıseñ ḳardaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 5). [iḫtilāf eyleme, -me]*

ihtilāṭ it: *Karşılaşıp görüşme, görüşüp temas etme.*

1. Benümle sīm-tenüm bir dem **iḫtilāṭ itmez** Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 3). [iḫtilāṭ itmez, -mez]*

ihtimām eyle: *Özen göstermek.*

1. ʿĀlī menāḳıbın eger āl u ṣaḥābeñüñ
Elfāẓ iḥāṭa eylese eylerdüm iḫtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 92). [iḫtimām eylerdüm, -r, -dü, -m]*

ihtirāk: *Tutuşma, yanma.*

1. Her dem ġam odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
Yıldızsuz eyleyen beni bu **iḫtirāḳdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 4). [iḫtirāḳdür, -dür]*

ihtirāz it: *Çekinmek, sakınmak.*

1. Ey Behiştī **iḫtirāz it** ṣaḥṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 9). [iḫtirāz it,]*

ihtişāş it: *Tecrübe edinmek, uzmanlaşmak.*

1. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 1). [iḫtişāş itdi, -di]*

ihtiyāc: *İhtiyaç, muhtaçlık.*

1. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü ġayretüm
İḫtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden

(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 16). [iḫtiyācum, -um]

<u>iḫtiyāc göster:</u> *İhtiyaç duymak.*

1. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
   Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 8). [iḫtiyāc göstermeyesin, -me, -y, -e, -sin]*

<u>iḫtiyāc gösterür mi:</u> *İhtiyaç duymak. II İhtiyaç duymak.*

1. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u cāh istemez
   Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 12). [iḫtiyāc gösterür mi,]*

<u>ihtiyār:</u> *İrade, istek.*

1. Her kim ki tāc-ı ʿışḳı giye **iḫtiyār** ile Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 3). [iḫtiyār,]*
2. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün Nūruñı görmiş sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 5). [iḫtiyār,]*
3. Meyl itmesün Behiştī gören **iḫtiyārsuz** Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [iḫtiyārsuz, -suz]*
4. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu yaña **iḫtiyār** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 4). [iḫtiyār,]*

<u>ihtiyār:</u> *Yaşlı, ihtiyar. II Tecrübeli.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ **iḫtiyārıdur**
   Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [iḫtiyārıdur, -ı, -dur]*

<u>ihtiyār it:</u> *Seçmek.*

1. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet **iḫtiyār itdüm**
   Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 3). [iḫtiyār itdüm, -dü, -m]*
2. Seni aġyār ile bir kez görüp terk-i diyār itdüm
   Eger bir daḫı görürsem ölümüm **iḫtiyār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 2). [iḫtiyār itdüm, -dü, -m]*
3. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 3). [iḫtiyār itdüm, -dü, -m]*

<u>ihtiyār ol:</u> *Seçmek, tercih etmek.*

1. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
   Seni ben söyledürmiyem elümde **iḫtiyār olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 8). [iḫtiyār olsa, -sa]*

<u>ihtiyārī:</u> *İsteğe, iradeye bağlı.*

1. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
   Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum **iḫtiyārīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 6). [iḫtiyārīdür, -dür]*

<u>iḫvān:</u> *Kardeşler.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın keşret-i aḥbāb Az iş mi idi eyledügi Yūsufa **iḫvān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 46). [iḫvān,]*

<u>ihyā eyle:</u> *Diriltmek, canlandırmak.*

1. Ey Behiştī mürde **ihyā eylemiş** ʿīsī velī Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [ihyā eylemiş, -miş]*

<u>iḥyā id:</u> *Diriltmek, canlandırmak.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine **iḥyā idem**
   Nitekim Tevrātı yazdı ẓāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [iḥyā idem, -em]*

<u>iḥyā it:</u> *Diriltmek, canlandırmak.*

1. Behiştī mürde **iḥyā itmege** merdüm Mesīḥāveş
   Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [iḥyā itmege, -meg, -e]*
2. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi Mürde **iḥyā itse** ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [iḥyā itse, -se]*

<u>ihyā-yı hāk-i huşk:</u> *Kuru toprağın ihyası.*

1. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān mübārek olsun
   İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 2). [iḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke,]*

<u>iḳbāl:</u> *Talih, baht açıklığı.*

1. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
   Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü **iḳbāl** ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 8). [iḳbāl,]*

ikdām: *Gayret, çaba, çalışma.*

1. Güş itse ʿÖmer ḥażreti inṣāf ide ʿadlin Taḥsīn ide **iḳdāmını** görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [iḳdāmını, -ı, -n, -ı]*

iḳdām id: *Gayret etmek, çabalamak, çalışmak.*

1. Yārüñ **iḳdām idüp** iller gibi göñül ṣımazuz
   Gelse gelme dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 3). [iḳdām idüp, -üp]*
2. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp **iḳdām itsem**
   Feṭḥ idem gibi gelür ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 3). [iḳdām itsem, -se, -m]*

iḳdām ol: *Gayretle çalışmak, çaba göstermek.*

1. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
   Dilde yāre ḥālümi arż itmege **iḳdām olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 8). [iḳdām olur, -ur]*

iki: *İki, sayı sıfatı.*

1. Ol **iki** kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
   Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [iki,]*
2. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
   İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [iki,]*
3. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller
   İki gözüm ṣanki olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [iki,]*
4. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller
   İki gözüm ṣanki olmışdur benüm **iki** zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [iki,]*
5. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
   Ṣan **iki** merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [iki,]*
6. Gelmişem bezm-i vücūda **ikiden** ḫālī degül
   Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 5). [ikiden, -den]*
7. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
   Derd ü fiġānum içre **iki** ṣerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [iki,]*
8. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
   Ḫāl-i ruḫuñ bir **iki** üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 8). [iki,]*
9. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
   Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda **iki** ṣanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 6). [iki,]*
10. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun Gerekmez **ikisi** daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8). [ikisi, -s, -i]*
11. Benem ol pīr ki Ferhād ile Mecnūn ezelī Ḫıdmetüm eyleyügelmiş **iki** oğlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 8). [iki,]*
12. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler Māhile hem-nişīn **iki** dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [iki,]*
13. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi **iki** ḥarāmi var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [iki,]*
14. Ṣanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
    ʿIşḳa dil vir **ikisinden** daḫı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [ikisinden, -s, -i, -n, -den]*
15. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler Bir **iki** günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 2). [iki,]*
16. Bir uġurdan **iki** kāfir üstüme ḳıldı hücūm Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 3). [iki,]*
17. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm Gördüm olmaz **ikisine** müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [ikisine, -s, -i, -n, -e]*
18. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
    Muṣṭafāya ṣan delīl olur **iki** meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [iki,]*
19. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın Ḫaḳ ḥużūrunda **iki** ḫaṣmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [iki,]*
20. Sen var iken **iki** gözüm aġyāra kim baḳar Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [iki,]*
21. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [iki,]*
22. Birlige yetdi bizümle şimdi yār Vaḳti **iki** eyle ey ġam yüri var *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [iki,]

23. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol **iki** ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [iki,]*

24. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh **iki** nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [iki,]*

25. Giryem dükenmez **iki** gözüm ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāṣıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [iki,]*

26. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol **iki** ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [iki,]*

27. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ **iki** mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [iki,]*

28. Taʿaccüb itme eşkinden **iki** zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uṣlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [iki,]*

29. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür **iki** mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [iki,]*

30. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān **iki** baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 2). [iki,]*

31. Ol **iki** zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [iki,]*

32. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol **iki** hilāl
Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 1). [iki,]*

33. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol **iki** ḫarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [iki,]*

34. ʿAm tarīḳın başa ilten şol **iki** dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [iki,]*

35. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden **iki** çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [iki,]*

36. Hilāli yāda getüren ol **iki** ḳaşuñ içün
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [iki,]*

37. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol **iki** şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [iki,]*

38. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn **iki** bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [iki,]*

39. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe **iki** oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [iki,]*

40. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi **iki** ellerüm **iki** kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [iki,]*

41. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi **iki** ellerüm **iki** kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [iki,]*

42. Āl dest-māle māʾilimiş ol **iki** gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [iki,]*

43. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 6). [iki,]*

44. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ **iki** ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [iki,]*

45. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar **iki** ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [iki,]*

46. İki saṭr ola ol kelām-ı bülend
Biri şāha duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 19). [iki,]*

47. Pīr-i dehrüñ **iki** cevānıdur
Birin aḫşam ḳoşar birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 3). [iki,]*

48. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri aḫşam uçar birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 7). [iki,]*

49. İki ḫassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri aḫşam gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 11). [iki,]*

50. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 15). [iki,]*

51. Çekemezken **iki** ebrūlaruñuñ çillesini

Çār-ebrū oluyor ḳaşı kemānum giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 1). [iki,]*

52. Gözümde merdüm-i dīde ruḫuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 2). [ikisinüñ, -si, -n, -üñ]*

53. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm **iki** gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 12). [iki,]*

54. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [iki,]*

55. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp vird ile bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 68). [iki,]*

iki bükil: *İki büklüm, iki büklüm olma, eğilme.*

1. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi **iki bükilmiş** ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 2). [iki bükilmiş, -miş]*

2. Cānib-i gülşene geldükce ṣabā kūyuñdan
Çemen **iki bükilüp** aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 8). [iki bükilüp, -üp]*

iki cellād: *İki cellat. II Sevgilinin gözleri.*

1. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol mücrime dil
Ki giriftār ola destinde **iki cellāduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 8). [iki cellāduñ, -uñ]*

iki göz: *Gözler.*

1. Bu **iki gözlerüm** dil-i ḫūnīnile benüm
Oldı şeh-i ḫayālüñe bir iki üç ḫıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 55). [iki gözlerüm, -ler, -üm]*

iki gözüm: *İki gözüm, kıymetlim.*

1. Mihr ü māha **iki gözüm** didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [iki gözüm,]*

2. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek cān getürse yād
Gelmiş degüldür **iki gözüm** armaġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 8). [iki gözüm,]*

iki küşt-gīr: *İki güreşçi, pehlivan. II Gam ve yürek.*

1. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki **iki küşt-gīr** ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 4). [iki küşt-gīr,]*

iki yüzlü: *İkiyüzlü. II Münafık.*

1. Ḫançer gibi yanuñda şu kim **iki yüzlüdür**
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 27). [iki yüzlüdür, -dür]*

ikide bir: *Habire, sık sık, sürekli.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḥalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 7). [ikide bir,]*

2. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
El uzatmasun ayaġuñ tozına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 3). [ikide bir,]*

3. İkide bir ser-i kūyuña geldükçe hemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 25). [ikide bir,]*

4. Tāze tāze urup aġyāra cefā oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 4). [ikide birde, -de]*

iklīm: *Memleket, diyar.*

1. ʿĀfiyet **iḳlīmine** ḳılsam şitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 3). [iḳlīmine, -i, -n, -e]*

2. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam **iḳlīminde** sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [iḳlīminde, -i, -n, -de]*

iklīm-i cünūn: *Delilik ülkesi.*

1. Gice gündüz kendü kendiyle virüp almaḳdadur
Bu dil-i dīvāne **iḳlīm-i cünūn** sulṭānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 8). [iḳlīm-i cünūn,]*

ʿiḳlīm-i riyā: *Riya iklimi, ikiyüzlülük ülkesi.*

1. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi var
Ṣūfī ʿ**iḳlīm-i riyānuñ** ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 6). [ʿiḳlīm-i riyānuñ, -n, -uñ]*

ikrām id: *İkramda bulunmak, hürmet göstermek.*

1. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet mülkidür **ikrām iderler** anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438,*

Mısra 4). [ikrām iderler, -er, -ler]

iksīr-i ʿışḳ-ı yār ile: *Sevgilinin aşk iksiri.*

1. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm
Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 9). [iksīr-i ʿışḳ-ı yār ile, -ile]*

iktibās id: *Faydalanmak.*

1. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı her biri
Nūruñdan **iḳtibās idüben** zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 80). [iḳtibās idüben, -üben]*

iktidār: *Güç, takat, kudret.*

1. Oldum ża ʿīf şöyle ki hīç **iḳtidār** yoḳ
Cāndan eser didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [iḳtidār,]*

il: *El, başkası, yabancı.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta **iller** çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [iller, -ler]*
2. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [il,]*
3. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir **iller** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [iller, -ler]*
4. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [illerüñ, -ler, -üñ]*
5. Ṣūfī be **illerüñ** ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [illerüñ, -ler, -üñ]*
6. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Şanma bu meydānda **iller** gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [iller, -ler]*
7. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol **illere** ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [illere, -ler, -e]*
8. İller āhumdan niye incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [iller, -ler]*

il: *Değmek, dokunmak, ilişmek.*

1. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi ey nāvek-i yār
Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer **ilmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 6). [ilmezsin, -mez, -sin]*

il: *İl, belde.*

1. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse dir
Rūm **iline** kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [iline, -i, -n, -e]*
2. Bahār oldı yine Rūm **illeri** bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuṣṣāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 1). [illeri, -ler, -i]*

il: *El, rakip, ağyar.*

1. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna **ilüñ** odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [ilüñ, -üñ]*
2. Yārüñ iḳdām idüp **iller** gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 3). [iller, -ler]*
3. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā viṣāle irmeyem
Bezmgāh-ı luṭfuña **iller** gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 12). [iller, -ler]*

il ʿālem: *El âlem, herkes.*

1. Ezel bāġında **il ʿālem** gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 9). [il ʿālem,]*

ilāc: *İlaç, derman.*

1. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam **ilācı** şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [ilācı, -ı]*

ʿilāc eyle: *Derman olmak, şifa vermek. II Öpmek.*

1. Gel baña mizācumca ʿ**ilāc eyle** ṭabībüm
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [ʿilāc eyle,]*

ilāc eyle: *Çare bulmak, şifa vermek, derman olmak.*

1. Ḳoñ **ilāc eylemeñ** Behiştīye
Derd-i ʿışḳı anuñ mizācı sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 9). [ilāc eylemeñ, -me, -ñ]*

2. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿ**ilāc eyleñ**
Zamān-ı lālede meyden eger güẕāre ḳılam
(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 5). [ʿilāc eyleñ, -ñ]

3. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol fetīle kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 6). [ʿilāc eylerler, -r, -ler]

ʿilāc it: *İlaç kılmak, şifa vermek, derman olmak.*

1. Ejder-i zülfüñi şal ġayrı ʿ**ilāc itme** bize
Şimdiden soñra bizüm derdümüze em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 3). [ʿilāc itme, -me]*

ʿilāc kıl: *İlaç olmak, derman olmak.*

1. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī mizāc
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 2). [ʿilāc ḳıl,]

ilāc ol: *Çare, derman olmak.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ **ilāc olmaz** mey-i nāb üstine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [ilāc olmaz, -maz]

ilāhī: *Allah'ım.*

1. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 9). [ilāhī,]

2. Zen-i fertūtken **ilāhī** severseñ dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 7). [ilāhī,]

3. Meslek-i ʿazmüm **İlāhī** āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [ilāhī,]

4. Eṭrāf-ı dili perde-i ġaflet bürümişdür
Ḳıl kuḫl-ı başīretle **İlāhī** anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 4). [ilāhī,]*

ilāhī iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı görmesün: *Allah'ım iki gözüm bile olsa sevgilinin yüzünü görmesin.*

1. Kitāb-ı ḫüsnüñe her kim ki itmez yaşı naḳdin ṣarf
İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 6). [ilāhī iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı görmesün,]*

iʿlām id: *Bildirmek, belli etmek, anlatmak.*

1. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm nice **iʿlām idem** yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [iʿlām idem, -em]*

2. Kāġıẕ alsam yazup **iʿlām itmek** içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 1). [iʿlām itmek, -mek]*

ile ṭuyur: *Ele duyurmak, başkasına söylemek.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle mühürle dehānumı
(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 1). [ile ṭuyurmasun, -ma, -sun]

ilet: *Ulaştırmak, iletmek.*

1. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını **iletmiş** āşiyānına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 6). [iletmiş, -miş]

ilḥām ile: *Coşku.*

1. Ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm
Oldum **ilḥām ile** bu reʾye ʿalīm *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 2). [ilḥām ile, -ile]*

illā ki: *İlla ki, kesinlikle.*

1. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende **illā ki** yürek yaġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [illā ki,]

ille: *İlla, mutlaka.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [ille,]*

ʿilm-i aḫfā: *Gizli ilim.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [ʿilm-i aḫfāda, -da]*

ʿilm-i aḫfā: *Gizli ilim.*

1. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet siḫre māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [ʿilm-i aḫfāda, -da]*

ʿilm-i şerīf: *Mübarek ilim. II Kanuni Sultan Süleyman'ın ilmi, bilgisi.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿ**ilm-i şerīfi**
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 63).

[ʿilm-i şerīfi, -i]

ilt: *Ulaştırmak, iletmek.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram ṣanmañuz
İltimās-ı sāye **iltem** serv-i bālādan yaña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 8). [iltem, -em]
2. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada **iltür** muvāfıḳ olsa riyāḥ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [iltür, -ür]
3. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [iltem, -em]
4. ʿAm tarīḳın başa **ilten** şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [ilten, -en]
5. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine **iltür** anı ṣubḥ olsa felek virmez emān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 8). [iltür, -ür]
6. Ġonca bikre zeyn ider meşşāṭa-i bād-ı sabā
Ebr-i dürr-i āb-dār **iltür** aña ġırbāl ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 4). [iltür, -ür]
7. Ger seyr ü sülūk **ilte** bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [ilte, -e]
8. Kūyına **iltüp** götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm
(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 19). [iltüp, -üp]

ilt: *Almak, götürmek, yöneltmek.*

1. Ṣūfīnüñ süfresine ṣunmaġa meyl itmedi
Beni **ilten** ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 6). [ilten, -en]

iltibās: *Şüphe, tereddüt.*

1. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
Mecnūn ile olurdı aramızda **iltibās**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [iltibās,]

iltifāt: *Meyil, teveccüh, ilgi.*

1. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre **ilṭifātum** yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [ilṭifātum, -um]*

iltifāt it: *İlgi, teveccüh göstermek.*

1. Ehl-i dünyā bizden ummasun ḫużūʿ İltifāt itmez gedāya aġniyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 8). [iltifāt itmez, -mez]*

iltiḳām eyle: *Yutma, yutulma, yenme.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān **iltiḳām eyler** seni
Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil söyleme bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 3). [iltiḳām eyler, -r]*

iltimās-ı sāye: *Arka çıkılmak, himaye edilmek.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram ṣanmañuz
İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 8). [iltimās-ı sāye,]

iltizām it: *Sağlamak.*

1. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin
Mücrimlerüñ ḫalāṣını çün itdüñ iltizām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 100). [iltizām itdüñ, -dü, -ñ]

ilzām eyle: *Karşısındakini cevap veremez hale getirmek, susturmak.*

1. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḫālet baña
Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 8). [ilzām eyleyem, -y, -em]*

imām: *Cemaatle kılınan namazlarda en önde duran ve namaz kılınırken kendisine uyulan kimse.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki meyl ider aña **imāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 4). [imāmlar, -lar]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir kūşedür ki meyl ider aña **imāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 4). [imāmlar, -lar]*

imām ol: *İmam olmak, kılavuz olmak, önderlik etmek.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds
Ḫoş mekrümet degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 72). [imām olasın, -a, -sın]*
2. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda **imām olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [imām olduġum, -duġ, -um]*
3. Ben irişdüm menzile Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 6). [imām oldum, -du, -m]*

4. Behiştī ehl-i ʿışḳa uydı gitdi
İmāmı oldı anuñ ol cemāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 10). [imāmı oldı, -dı]*

ʿimāme: *Sarık.*

1. Cihānda ehl-i dilüñ başı üzre yer bulasın
Yuyup derūnuñı pāk eyleseñ ʿ**imāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 8). [ʿimāme,]*

imāme: *İmame, başlık. II Sarık.*

1. ʿIşḳuñ **imāmesini** ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 9). [imāmesini, -si, -n, -i]*

īmān: *Allah'a inanma, inanç.*

1. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿışḳı baña
Benüm **īmānuma** ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 4). [īmānuma, -um, -a]*
2. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece **īmān** yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [īmān,]*
3. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid **īmānsuz** ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [īmānsuz, -suz]*
4. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 10). [īmān,]*
5. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
Virmezüz ḫāṣılı **īmānumızı** şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [īmānumızı, -u, -muz, -ı]*
6. Ġāfil yürüme bunda ticāret idegeldüñ
Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür **īmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 24). [īmān,]*

īmāna gel: *Müslümanlığı kabul etmek, sonradan bir şeyi kabul edip uymak.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp **īmāna gelen** tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [īmāna gelen, -en]*
2. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [īmāna gelür, -ür]*

ʿimāret: *Ev, mesken. II Sine.*

1. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup geçelden
Ḫarāba yüz ṭutupdur ol ʿ**imāret** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 4). [ʿimāret,]*

imāret kıl: *Yoluna koymak, mamur etmek, bayındır kılmak.*

1. Ger **imāret ḳılasın** ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [imāret ḳılasın, -a, -sın]*
2. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [imāret ḳıldı, -dı]*

imkān: *İmkân, olanak.*

1. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām eşk-i Behiştī
İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 10). [imkān,]*

imlā eyle: *Yazmak, yazıya dökmek.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
Ki **imlā eyleyüp** pür-āhen üzre eylesen tasṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 6). [imlā eyleyüp, -y, -üp]*

imtisāl: *İtaat etme, uyma.*

1. Olur ṣanma maḥkūmı her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine **imtisāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 6). [imtisāl,]*

imtizāc it: *Uyuşmak, anlaşmak, uyum sağlamak.*

1. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [imtizāc itdi, -di]*
2. Ḫızr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [imtizāc itmiş, -miş]*

in: *İnmek, yayılmak.*

1. Behişti her nereye **inse** beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz şuʿarānuñ evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 9). [inse, -se]*
2. Şuʿāʿ-ı şems degüldür ziyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr **iner** ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [iner, -er]*

in: *İnmek, nazil olmak.*

1. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp ṭalʿat

yine
ʿĀşıḳa **indi** felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 2). [indi, -di]*

in: *İn, mağara. II Öd.*

1. Dāne gösterse murġ-ı cāna biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ **iñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 2). [iñi, -i]*

ʿināād: *Ayak direme, direnme.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl
ʿ**ināād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [ʿinād,]*

ʿināād eyle: *Direnmek, inat etmek.*

1. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını ey nisbet iden
Yüri yoḳ yere ʿ**ināād eyleme** bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 4). [ʿinād eyleme, -me]*
2. Ger ʿ**ināād eylerse** Mecnūn pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [ʿinād eylerse, -r, -se]*

inʿām: *Lütuf, ihsan.*

1. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün vişāl
inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [inʿāmına, -ı, -n, -a]*

inʿām ol: *İyilik etmek, ihsanda bulunmak.*

1. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün vişāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz **inʿām olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [inʿām olur, -ur]*

inʿām-ı ʿām: *Halkın lütfu.*

1. Ḥarāretden meded öldük Küşeyrī
Bize **inʿām-ı ʿām** eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 2). [inʿām-ı ʿām,]*

inan: *İnanmak. II Kanmak, aldanmak.*

1. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine **inanursañ** aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 10). [inanursañ, -ur, -sa, -ñ]*
2. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh **inanmañuz** bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [inanmañuz, -ma, -ñuz]*
3. Vişāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün
Behiştiyā gör e eblehligüm **inandum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 10). [inandum, -du, -m]*

inan: *İnanmak, güvenmek.*

1. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
Ger sözüme **inanmaziseñ** āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 4). [inanmaziseñ, -maz, -i, -se, -ñ]*
2. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve muẕṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [inanmazsañ, -maz, -sa, -ñ]*
3. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [inan,]*
4. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [inanma, -ma]*
5. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 10). [inanmazsañ, -maz, -sa, -ñ]*

ʿinān: *Dizgin, kontrol.*

1. Destüñdedür ʿ**inānı** Burāḳ-ı saʿādetüñ
Ey şeh-suvār-ı ʿarṣa-i erbāb-ı iḫtirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 69). [ʿinānı, -ı]*

ʿināyet: *Lütuf, ihsan, iyilik.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [ʿināyet,]*

ʿināyet-i allāh: *Allah'ın lütfu.*

1. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿ**ināyet-i Allāh** olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [ʿināyet-i allāh,]*

ʿināyet-i ezelī: *Ezelî yardım. II Allah'ın yardımı.*

1. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye yok ḳābiliyyetüm
Ammā ʿ**ināyet-i ezelī** rūz-ı müjdedür *(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 2). [ʿināyet-i ezelī,]*

ināyetler id: *Lütuf, ihsanda bulunmak.*

1. Lāzım olupdur aña **ināyetler idesin**
Mücrimlerüñ ḫalāṣını çün itdüñ iltizām

(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 99). [ināyetler idesin, -e, -sin]

ince: *İnce, zarif.*

1. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā
Bir **ince** mūya eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [ince,]*

ince: *İnce. II Akıcılığı iyi olan, katı olmayan.*

1. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce meyden biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [ince,]*

İncil: *İncil, Hazreti İsâ'ya nazil olan kitap.*

1. İncil içinde laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [incil,]*

incin: *Gücenmek, gönül koymak.*

1. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden **incinür**
Gāh olur gönlüm zücācı seng-i ġamdan **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 1). [incinür, -ür]*
2. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden **incinür**
Gāh olur gönlüm zücācı seng-i ġamdan **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [incinür, -ür]*
3. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa rakīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [incinür, -ür]*
4. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [incinür, -ür]*
5. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 8). [incinür, -ür]*
6. Ḥasret-i tīġuñ Behiştīye ʿaẕāb-ı rūḥdur
Sen anı ṣanma ki cismānī elemden **incinür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 10). [incinür, -ür]*
7. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine **incinme**
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 3). [incinme, -me]*
8. İncinmeñ urdursa beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın helāk idende lāzım degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 7). [incinmeñ, -me, -ñ]*
9. Çün baña **incinmek** istersin perī peyker disem
Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 9). [incinmek, -mek]*
10. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde nemden incindüñ
Çün **incindüklerüñ** bunlar degül ya nemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 2). [incindüklerüñ, -dük, -ler, -üñ]*
11. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde nemden **incindüñ**
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya nemden **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [incindüñ, -dü, -ñ]*
12. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde nemden **incindüñ**
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya nemden **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 2). [incindüñ, -dü, -ñ]*
13. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [incindüñ, -dü, -ñ]*
14. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 6). [incindüñ, -dü, -ñ]*
15. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [incindüñ, -dü, -ñ]*
16. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden **incindüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 10). [incindüñ, -dü, -ñ]*
17. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger **incinmese** ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 6). [incinmese, -me, -se]*
18. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi
İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 8). [incinmemek, -me, -mek]*
19. İller āhumdan niye **incindi** didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [incindi, -di]*
20. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek **incinirüz** vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 2). [incinirüz, -ir, -üz]*
21. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün **incinmesün**

ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [incinmesün, -me, -sün]*

incinmek eyle: *Gücenmek, gönül koymak.*

1. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül ṣaḳın
   Sen lezzetini ṣoñra bilürsin bu ʿālemüñ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 7). [incinmek eyleme, -me]

incit: *Kırmak, gücendirmek.*

1. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
   Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e **incitme** beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 8). [incitme, -me]*

infiṣām: *Kırılma, kopma.*

1. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
   Allāh oñara bulmaya yol aña **infiṣām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 60). [infiṣām,]*

inhidām bul: *Harap olmak, beter olmak.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
   Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 52). [inhidām bulsun, -sun]*

iñile: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāṣıḳ-ı miskīn **iñiler**
   Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1). [iñiler, -r]*

inkār: *Reddetmek, kabul etmemek.*

1. ʿĀṣıḳlıġum görür ḳomaz **inkārını** ḥasūd
   İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 1). [inkārını, -ı, -n, -ı]*

inkār id: *Reddetmek, yalanlamak.*

1. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile **inkār ider**
   Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 5). [inkār ider, -er]*
2. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
   Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [inkār idersin, -er, -sin]*
3. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
   Aña **inkār idicek** nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [inkār idicek, -icek]*
4. Ey perī-peyker sen **inkār itdügüñden** n'oldı kim
   Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 3). [inkār itdügüñden, -düg, -üñ, -den]*

inḳıbāż: *Sıkıntı, gönül darlığı.*

1. Ġoncaveş göñlümden aṣlā zāyil olmaz **inḳıbāż**
   Baña niçe dil-güṣā olsun temāṣā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 1). [inḳıbāż,]*

inḳırāż gel: *Bitip tükenip yok olmak, sonu gelmek, son bulmak.*

1. Baña ömrüm sübḥasınuñ inḳıtāʿı yeg gelür
   Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 10). [inḳırāż gelmekden, -mek, -den]*

inkisār ol: *Kırılmak.*

1. Cām-ı meyden ṣun ey Behiştī devā
   Ṣīşe-i dilde **inkisār olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 10). [inkisār olsa, -sa]*

inḳıtāʿ: *Kesilme, kesintiye uğrama.*

1. Baña ömrüm sübḥasınuñ **inḳıtāʿı** yeg gelür
   Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 9). [inḳıtāʿı, -ı]*

iñle: *İnlemek, acı çekmek.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
   İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı göñlüm ıżṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [iñlerem, -r, -em]*
2. Gülşende göñül **iñlemede** nāle-i bülbül
   Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 7). [iñlemede, -mede]*
3. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān **iñler**
   Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [iñler, -r]*
4. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān **iñler**
   Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 2). [iñler, -r]*
5. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān **iñler**
   Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [iñler, -r]*
6. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān **iñler**
   Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [iñler, -r]*
7. Anuñ feryādına raḥm eyleyüp kevn ü

mekān **iñler**
Olupdur nūr-ı ʿışḳıle benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 5). [iñler, -r]*

8. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [iñler, -r]*
9. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān **iñler**
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [iñler, -r]*
10. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [iñler, -r]*
11. İkide bir ser-i kūyuña geldükçe hemān **iñler** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 25). [iñler, -r]*

iñleyiṭur: *Sürekli inlemek.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla **iñleyiṭursun**
Gül şevḳı güzeldür kim ide murġı ḥoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 45). [iñleyiṭursun, -sun]*

inne aʿzaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm: *Şüphesiz ki insanların özürleri cömert insan tarafından kabul edilir.*

1. Ḫāke yüz urup Behiştī iʿtiẕār it cürmüñe
İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 10). [inne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm,]*

inne ibrāhīme evvāhun ḥalīm: *"İbrahim gerçekten çok duyarlı, yumuşak huylu biriydi." 9/114.*

1. Ey Ḫalīlüm āteş-i ġamda benüm āh itdigüm
Dir görenler **İnne İbrāhīme evvāhun ḥalīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 6). [inne ibrāhīme evvāhun ḥalīm,]*

innehu: *O şüphesiz ki.*

1. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ **innehu** rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 8). [innehu,]*

ins: *İnsan.*

1. Derūnum nāle peydā eyledükce **ins** ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [ins,]*

inṣāf: *İnsaf, merhamet.*

1. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḥāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider **inṣāf** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 2). [inṣāf,]*
2. Ġam-ı telḫ ile bunca demden **inṣāf**
Dirildüñ ey Behiştī yaġlu ballu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 9). [inṣāf,]*

inṣāf eyle: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Beni ḳo gel sen **inṣāf eyle** çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 13). [inṣāf eyle,]*
2. Bir laṭīfe geçdi aġyāra hep **inṣāf eyledüñ**
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 5). [inṣāf eyledüñ, -dü, -n]*
3. Ḳodı **inṣāf eyleyüp** yere el arḳasın çenār
Gör diyü şīveyle çün ḳadd-i ḥırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 3). [inṣāf eyleyüp, -y, -üp]*

inṣāf id: *Merhamet etmek.*

1. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi **inṣāf ide**
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [inṣāf ide, -e]*
2. Gel e **inṣāf ide** ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [inṣāf ide, -e]*
3. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi **inṣāf ide**
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [inṣāf ide, -e]*

inṣāf id: *Adalet göstermek.*

1. Gūş itse ʿÖmer ḫażreti **inṣāf ide** ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 77). [inṣāf ide, -e]*

inṣāf it: *Merhamet etmek.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi **inṣāf it**
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [inṣāf it,]*
2. Hīç gözin var a Behiştī açа mı **inṣāf it**
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [inṣāf it,]*

insān: *İnsan, şahıs.*

1. İşigüñde göricek itlerüñi göñlüm dir
Bunlaruñ devletidür **insāna** cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 6). [insāna, -a]*

2. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur **insānuñ**
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [insānuñ, -uñ]*

3. Dīde-i ʿibretle **insānı** melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḥalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [insānı, -ı]*

insān: *İnsan, şahıs. II Göz bebeği.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur **insān**
Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen reng aña ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 1). [insān,]*

intihā: *Son, nihayet.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı **intihā**
Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [intihā,]*

intihāb eyle: *Seçmek.*

1. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż **intiḫāb eyler**
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 5). [intiḫāb eyler, -r]*

intihāz eyle: *Ganimet bilmek, fırsattan faydalanmak. II Şükretmek.*

1. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 8). [intihāz eyler, -r]*

intikām al: *Öç almak.*

1. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 10). [intiḳām alam, -am]*

2. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 1). [intiḳāmlar alma, -ma]*

intisāb it: *İntisap etmek, katılmak, bağlanmak.*

1. Dem-ā-dem şu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim mīr-i bezme **intisāb itdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [intisāb itdi, -di]*

intizām: *Düzen, tertip.*

1. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel **intiẓāmı** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [intiẓāmı, -ı]*

2. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
N'ola senüñle bulsa şeref ḫār **intiẓām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22). [intiẓām,]*

intizār ile: *Beddua.*

1. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [intiẓār ile, -ile]*

intizār-ı vakt-i furṣat eyle: *Fırsat vaktini beklemek. II Fırsat kollamak.*

1. Çekmege dām-ı vişāle bir kebūter sīneyi
Ṭurmışamdur **intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 4). [intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem, -r, -em]*

iplik: *İplik.*

1. Gözüm yaşını çarḫ revān itse gören dir
Bir ʿavret ere ḫīle ile **iplik** egirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 8). [iplik,]*

ir: *Ulaşmak, yetişmek.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 5). [irmez, -mez]*

2. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [irüp, -üp]*

3. Her şāẕlıgın āḫiri şanma ġama **irmez**
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [irmez, -mez]*

ir: *Uzaklaştırmak, cüda kılmak.*

1. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe **ırmaġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 8). [ırmaġ, -maġ]*

ir: *Kavuşmak, ulaşmak, ermek.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike
Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [irmedi, -me, -di]*

2. İrmedi **irmek** daḫı yoḳ ġayrı sālik sālike
Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb

(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [irmek, -mek]

3. Yār-i ṣāfī-dilden **irmek** gūş-ı cāna bir cevāb
Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 1). [irmek, -mek]*

4. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye **irse** gerek
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 5). [irse, -se]*

5. Ruḫsār-ı yāre **irmedi** ḳıymetde berg-i gül
Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 5). [irmedi, -me, -di]*

6. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan **ire** cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 2). [ire, -e]*

7. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [iricek, -icek]*

8. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān **irdi**
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 7). [irdi, -di]*

9. Dime ḳaddin görüp yāruñ vişāli şehrine **irdüm**
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [irdüm, -dü, -m]*

10. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [irer, -er]*

11. Ṣaġ iken aġyār **irilmez** çün vişāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [irilmez, -il, -mez]*

12. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden **irdi** ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 8). [irdi, -di]*

13. Ecel düzdi **irüp** āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [irüp, -üp]*

14. Derd-i ser **irdi** seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 7). [irdi, -di]*

15. Ey Behiştī dem-i vuṣlat didigüñ pür-demdür
Ki **irilmez** aña ḫarc olmaġıle yüzbiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 10). [irilmez, -i, -l, -mez]*

16. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī **irse** mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [irse, -se]*

17. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden **irdi** ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 8). [irdi, -di]*

18. ʿĀlemde sīnem olmadı bir laḥża yāresüz
Cerrāḥ-ı ġamzeñ **irmezise** ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 2). [irmezise, -mez, -ise]*

19. Her şāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama **irmez**
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [irmez, -mez]*

20. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ
İblīse çıḳar silsilesi Ādeme **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 4). [irmez, -mez]*

21. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 6). [irmez, -mez]*

22. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [irmez, -mez]*

23. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī
Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme **irmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 10). [irmez, -mez]*

24. Ol deme **irmek** müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [irmek, -mek]*

25. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb **irse** kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [irse, -se]*

26. Vuṣlat-ı cānāne **irmezmiş** aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 1). [irmezmiş, -mez, -miş]*

27. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger ol iki hilāl
Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 1). [irerdi, -er, -di]*

28. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār **iricek** bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [iricek, -icek]*

29. Bu ʿālem ṣaydgāhında **irerdüm** ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün şikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 3). [irerdüm, -er, -di, -m]*

30. Dem **irdi** kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [irdi, -di]*

31. Merḥabā-yı lebüñe **irse** Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [irse, -se]*

32. Nesīm-i kūyuñ **irdükce** dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 3). [irdükce, -dükce]*

33. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār **irüp**
Cennet miṣāl ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 9). [irüp, -üp]*

34. Sāḳī bahār **irelden** olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [irelden, -elden]*

35. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi göñlüm açmazdı ṣabā
İrmese būy-ı teraḥḥum sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 8). [irmese, -me, -se]*

36. Olur olmaz kişi **irmez** maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [irmez, -mez]*

37. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
Bir yiyüm bir şeh **irer** şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [irer, -er]*

38. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 10). [irem, -em]*

39. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey göñül şeh-bāz-ı şayd-āver **irimez** dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 2). [irimez, -i, -mez]*

40. Tūl-ı emelde **irince** fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne bil vücūduñı devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 13). [irince, -ince]*

41. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül maḳṣūdına
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [irmesün, -me, -sün]*

42. Seyr itmege ʿiẕāruñı bāġ-ı İrem gibi
ʿAvn-ı İlāh remīde olursa **irem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 2). [irem, -em]*

43. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden **irse** bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 4). [irse, -se]*

44. Zāhidā ʿāşıḳ ṭururken umma cennetden naşīb
İrmez aña nā-maḥaller manşıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [irmez, -mez]*

45. Dilā gel **irdügüñe** dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 1). [irdügüñe, -düg, -üñ, -e]*

46. ʿīd-i viṣālüñe **irene** bir ḳoyun nedür
Ben saña kendü cānumı ḳurbān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 5). [irene, -en, -e]*

47. Yine eşküm sipāhı **irdükce**
Pādişāhum dizin dizin oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 7). [irdükce, -dükce]*

48. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı ṣudan nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 1). [irmedi, -me, -di]*

49. Almaġa **irdüginüñ** göñlini ʿār eylemeyüp
Bulduġı mülket-i vīrāneye sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 5). [irdüginüñ, -düg, -in, -üñ]*

50. Ger luṭfuñ elinden resen-i ceẕbe **irerse**
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 49). [irerse, -er, -se]*

51. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt **ire**
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 65). [ire, -e]*

52. Miʿmār-ı ʿışḳuñ **irmese** nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [irmese, -me, -se]*

53. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi **irer** zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 114). [irer, -er]*

54. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa **irerseñ**
Ḳullar gibi ḳarşuñda melikler ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 15). [irerseñ, -er, -se, -ñ]*

55. Gitdi ser-gerdān göñül **irmezse** zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [irmezse, -mez, -se]*

56. Żayf-ı ḫayālüñ **irdügi** dem çeşm-i eşk-bār
Silker öñine aḫżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 1). [irdügi, -düg, -i]*

57. Bir kez cihānda ḫāṭır-ı aġyāra **irmedüñ**
Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ baña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 1). [irmedüñ, -me, -dü, -ñ]*

58. ʿAsker **irmez** himmet-āsār
Ḳalʿa-i kūhsārı itdi ḫışār *(Behiştî Dîvânı,*

Muhammes 1, Mısra 1). [irmez, -mez]

59. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [irmedi, -me, -di]*

60. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [irince, -ince]*

ir: *Ulaşmak, denk olmak.*

1. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme **irmez**
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [irmez, -mez]*

ir: *Dokunmak, değmek.*

1. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Ṣarḳa ġarba ṭoġru reftār itse **irmez** aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [irmez, -mez]*

ir: *Ayrılmak, uzaklaşmak.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz **ırma** nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [ırma, -ma]*

irād: *Kazanç.*

1. Zenb-i vücūdı maḥv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ **irādı** cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [irādı, -ı]*

ʿirak: *Uzak.*

1. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [ʿiraḳdan, -dan]*

iʿrāż id: *Yüz çevirmek, uzaklaşmak.*

1. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [iʿrāż ide,]*

2. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [iʿrāż ide, -e]*

irem bāġı: *Cennet bağı, Âd'ın oğlu Şeddad'ın yaptırdığı yalancı cennet.*

1. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 10). [irem bāġı,]*

ʿirfān: *Bilme, anlama, kavrama, sezgi.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur insān
Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen reng aña ʿ**irfān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 2). [ʿirfān,]*

irgür: *Ulaştırmak, eriştirmek.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe **irgüren** ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [irgüren, -en]*

2. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt **irgür**
Şiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 9). [irgür,]*

3. ʿIşḳı bir menzile **irgürdi** beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [irgürdi, -di]*

4. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
Anı andan ṣoñra ḥayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [irgürüp, -üp]*

irgürmez mi: *Ulaştırmak, eriştirmek.*

1. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın **irgürmez misin**
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 5). [irgürmez misin, -sin]*

iriş: *Kavuşmak, ulaşmak.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [irişdi, -di]*

2. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne **irişmezse** elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 9). [irişmezse, -mez, -se]*

3. ʿīd-i cemāl-i yāre **irişsem** gözüm yaşı
Virmez ḫużūr nite ki bārān zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 3). [irişsem, -se, -m]*

4. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū **irişdi** rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāşıḳ bu günlerde ırağ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 1). [irişdi, -di]*

5. Faṣl-ı bahār **irişdi** refʿ itdi ġonca ber-şaʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 1). [irişdi, -di]*

6. Behiştī ḫaste cān-efzā lebüñden
İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 10). [irişmez, -mez]*

7. Ben **irişdüm** menzile Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [irişdüm, -dü, -m]*

8. Meger ol dem **irişmezise**
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 3). [irişmezise, -mez, -i, -se]*

9. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 5). [irişürse, -ür, -se]*

10. Ger nüvāzişler **irişmezse** ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 5). [irişmezse, -mez, -se]*

11. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden cefā būyı **irişse** cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 2). [irişse, -se]*

12. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿuşşāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [irişür, -ür]*

13. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [irişüp, -üp]*

14. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña **irişüp**
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [irişüp, -üp]*

15. Zenb-i vücūdı maḫv it **iriş** serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [iriş,]*

16. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ **irişmezse** olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 24). [irişmezse, -mez, -se]*

17. Nev-rūz **irişdi** gül gibi kīse
Gül-gūn ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 3). [irişdi, -di]*

18. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete **irişdi** gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 17). [irişdi, -di]*

19. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 31). [irişdi, -di]*

20. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 51). [irişdi, -di]*

iriş: *Erişmek. II Ecel vakti gelmek.*

1. Anuñçün vuṣlata ʿāşıḳ şitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā **irişdükde** emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 2). [irişdükde, -dük, -de]*

iriş: *Erişmek, yetişmek.*

1. İrişmiş bāġ-ı ḫüsnüñde yemişler
İşitdüm niceler andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 1). [irişmiş, -miş]*

2. Devletüñde **irişüp** zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 3). [irişüp, -üp]*

3. Bizi ḥarāretüñizle igende çoḳ yaḳmañ
Ṣabā gibi **irişüñ** rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 8). [irişüñ, -üñ]*

4. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger meded **irişmeseydi** dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [irişmeseydi, -me, -se, -y, -di]*

iriş: *Ulaşmak, yayılmak.*

1. Çoġalsa z̲erre **irişmez** żiyā-yı şemse zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 3). [irişmez, -mez]*

2. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda zībā ġoncalar peydā
İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 8). [irişse, -se]*

3. Ḫātem-i ḫüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
Kim şifā-i bedr-i ḫüsnüm **irişüpdür** her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 26). [irişüpdür, -üp, -dür]*

irişdür: *Eriştirmek, ulaştırmak.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada iltür muvāfıḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 5). [irişdürür, -ür]*

irs ile: *Miras, kalıtım.*

1. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz **irs ile** kim
Ezelden mevhibe-i Ḫaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [irs ile, -ile]*

irşād: *Doğru yolu gösterme, hak yolu gösterme.*

1. Ben nice mey-ḫāne yolında ḫarābāt

olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña **irşādı** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 8). [irşādı, -ı]*

irte: *Ertesi, gelecek sabah.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 6). [irte,]*
2. Cürmüne baḳup **irte** ceybüñ naẓarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [irte,]*

irte: *Ertesi. II Ertesi gün.*

1. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser **irtede** gördüm vücūdı nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [irtede, -de]*

irtesi: *Ertesi. II Ertesi gün.*

1. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser **irtesi** gördüm vücūdı nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [irtesi,]*

irtisām eyle: *Şekillenmek.*

1. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi
Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 54). [irtisām eylememiş, -me, -miş]*

irtiyāż: *Ravza. II Köşe.*

1. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge **irtiyāż** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [irtiyāż,]*

ʿīş: *Eğlence, zevk ü sefa.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿ**īşde** bülbül gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan ṭoldı gönlüm ıẕṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 5). [ʿīşde, -de]*

ʿīş: *Yaşam, hayat.*

1. Ġamuñla telḫ idüp ʿ**īşum** dili odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uşandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [ʿīşum, -um]*
2. ʿīşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 13). [ʿīşumuz, -u, -muz]*

iş: *İş, uğraş, eylem.*

1. Aġız açup yürekde yārelerüñ
İşleri ḳatlüme şehādetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 4). [işleri, -ler, -i]*
2. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki **işler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 8). [işler, -ler]*
3. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek ezelden **işidür**
Cümle cünbişleri anuñ Ḳaraman baḫşişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 1). [işidür, -i, -dür]*
4. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde **işleri** her dem ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 6). [işleri, -leri]*
5. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar menem
Aṣ'lacaḳ **işler** ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [işler, -ler]*
6. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol **işler** itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [işler, -ler]*
7. Yāre ser-keşlikler iẓhār eylemekdür **işlerüñ**
Hem-ser-i aġyārı seg mi ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 7). [işlerüñ, -ler, -üñ]*
8. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 9). [iş,]*
9. ʿIşḳ **işleri** ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [işleri, -ler, -i]*
10. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu **işi** kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [işi, -i]*

iş: *İş. II Akıbet.*

1. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
Küffāruñ ider **işlerini** nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 112). [işlerini, -ler, -i, -n, -i]*

ʿīş eyle: *Eğlenmek, zevk ü sefa eylemek.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿ**īş eyledüm**
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [ʿīş eyledüm, -dü, -m]*

ʿīş iderken yār ile yārāndan allāh ṣaklasın: *Yâr ile zevk ü safa ederken eş dosttan Allah esirgesin.*

1. Bir saʿādet-ḫānede tenhā düşüp bir nīk-baḫt
ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 8). [ʿīş iderken yār ile yārāndan allāh ṣaḳlasın,]*

ʿīş it: *Eğlenmek, zevk ü sefa etmek.*

1. Varup aġyār ile **ʿīş itme** güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [ʿīş itme, -me]*

iş mi idi: *İş, olay.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın keşret-i aḥbāb
Az **iş mi idi** eyledügi Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 46). [iş mi idi, -mi, -i, -di]*

ʿīş ü işret ḳıl: *Yiyip içmek, içki içmek.*

1. ʿīş ü işret ḳıl diyü ṣaḥn-ı çemende her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 5). [ʿīş ü işret ḳıl,]*

ʿīsā: *İsa Peygamber.*

1. Seni kim beñzedürdi **ʿīsāya**
Rūḥ-baḫş olmasa muṣāḥabetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 5). [ʿīsāya, -y, -a]*
2. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı **ʿīsāyı** diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [ʿīsāyı, -y, -ı]*
3. Ger olam hem-reng-i bāde sāġar-ı mīnā gibi
Ḥārīḳ-ʿāde gösterem ḫum-ḫānede **ʿīsā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 2). [ʿīsā,]*
4. Cām-ı zer ṣunsañ baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem **ʿīsā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 2). [ʿīsā,]*
5. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān **ʿīsā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [ʿīsā,]*

ʿīsā: *Hz. İsa. II Hayat veren.*

1. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez **ʿīsā** yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 2). [ʿīsā,]*

işāret it: *İşaret etmek. II Çağırmak, göstermek.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
Gel buyur diyü **işāret itmegiçün** açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 8). [işāret itmegiçün, -meg, -içün]*

işāret ḳıl: *İşaret etmek, göstermek.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret **işāret ḳılmaġa**
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 5). [işāret ḳılmaġa, -maġ, -a]*

işāretler eyle: *İşaret etmek.*

1. ʿīş ü işret ḳıl diyü ṣaḥn-ı çemende her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 6). [işāretler eyler, -r]*

isbāt: *İspat.*

1. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi **işbāt** Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [işbāt,]*

işbu: *Bu.*

1. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger Rāsti biz **işbu** ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 4). [işbu,]*

işġāʿ ḳıl: *Kulak vermek, dinlemek. II Değer vermek, önemsemek.*

1. Budur ol ḫūb naġme **işġāʿ ḳıl** Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 25). [işġāʿ ḳıl,]*

ʿīşgāh: *Eğlence köşesi.*

1. Bu ʿālem **ʿīşgāhından** Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 9). [ʿīşgāhından, -ı, -n, -dan]*

ʿīsī: *İsa Peygamber.*

1. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş **ʿīsī** velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [ʿīsī,]*

ʿīş-ı lezīz: *Hoşa giden eğlenme, zevk.*

1. Benüm çün ol perī ruḫsārile **ʿīş-ı lezīzüm** var
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 3). [ʿīş-ı lezīzüm, -üm]*

işi yok: *İşi yok.*

1. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde **işi yoḳ** ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [işi yoḳ,]*

işid: *İşitmek, duymak.*

1. Bikriken gülşende ḥamli ẕāhir olmış ġoncanuñ
İşidüp anı Behiştī bülbül efġān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 10). [işidüp, -üp]*
2. Gözüñe öykünüp lāf urdı nergis
İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 6). [işidüp, -üp]*
3. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın **işiden** ʿāṣıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [işiden, -en]*

ʿīsi-dem ol: *İsa nefesli olmak. II Hz. İsa gibi nefesiyle hayat vermek.*

1. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 10). [ʿīsi-dem olduġumı, -duġ, -um, -ı]*

işig: *Eşik.*

1. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [işigüñ, -üñ]*
2. Ḳangı şeb kim ṭaş **işigüñ** ḥākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [işigüñ, -üñ]*
3. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm **işigi** ḥākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 8). [işigi, -i]*

işig: *Eşik. II Huzur.*

1. Yār **işiginde** raḳībā ideyin şöyle fiġān
Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [işiginde, -i, -n, -de]*
2. Dün yarısında yarar **işigin** eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳılıram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [işigin, -in]*
3. İşigüñde göricek itlerüñi göñlüm dir
Bunlaruñ devletidür insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 5). [işigüñde, -üñ, -de]*
4. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd **işigüñde** ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 8). [işigüñde, -üñ, -de]*
5. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 9). [işigüñden, -üñ, -den]*
6. Ḳadre irdüm diyü **işigüñde**
Her gice dil viṣāl-i yāri diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 3). [işigüñde, -üñ, -de]*
7. Bir yaña gitmez **işigüñe** secde itmeden
Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ istiḫāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 9). [işigüñe, -üñ, -e]*
8. Mīr-i meclis **işigine** itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 9). [işigine, -i, -n, -e]*
9. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [işigüñ, -üñ]*
10. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün **işigüñden** ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 8). [işigüñden, -üñ, -den]*
11. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
Ḳoyup kibri **işiginde** var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [işiginde, -i, -n, -de]*
12. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 3). [işigüñde, -üñ, -de]*
13. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 8). [işigüñde, -üñ, -de]*
14. Ḫāke yüz urmış **işigüñde** Behiştī dirler
Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 9). [işigüñde, -üñ, -de]*
15. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur **işigin** yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 8). [işigin, -in]*
16. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli
Ḳapuñda ẕerreveş raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 7). [işigüñ, -üñ]*
17. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
Yār **işigine** varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 10). [işigine, -i, -n, -e]*

18. İşigüñ çevresinde neyler aġyār
Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 5). [işigüñ, -üñ]*

19. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde ḥabīb
Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi ṣānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 5). [işigüñden, -üñ, -den]*

20. İşiginden ḳopdı ol meḥ ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀṣıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [işiginden, -i, -n, -den]*

21. Yār **işiginde** göñül derbāna beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 1). [işiginde, -i, -n, -de]*

22. Yār **işiginde** görüp baña Behiştī didiler
Bu meṣeldür kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 9). [işiginde, -i, -n, -de]*

ʿīsī-nefes: *İsa nefesli.*

1. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı yine
Ṣanma **ʿīsī-nefes** olduġumuz buldı ṣübūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 8). [ʿīsī-nefes,]*

2. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir **ʿīsī-nefesden** cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [ʿīsī-nefesden, -den]*

işit: *İşitmek, duymak.*

1. Bezmüñde ḥandesini **işitse** ṣurāḥinüñ
Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 9). [işitse, -se]*

2. Düşnāmlar **işitdi** lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 7). [işitdi, -di]*

3. Düşnāmlar **işitdi** lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 7). [işitdi, -di]*

4. Ben **işitmedüm** dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 5). [işitmedüm, -me, -dü, -m]*

5. Çün tāze ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
Aġlarken **işitdi** anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 2). [işitdi, -di]*

6. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş üstine ḳuşlar **işitse** ṣavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 8). [işitse, -se]*

işit: *Duymak, haber almak.*

1. İrişmiş bāġ-ı ḥüsnüñde yemişler
İşitdüm niceler andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 2). [işitdüm, -dü, -m]*

2. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm **işitdüm** bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 10). [işitdüm, -dü, -m]*

3. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [işitdüm, -dü, -m]*

4. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek **işitdüm** ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [işitdüm, -dü, -m]*

5. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuṣṣāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [işitdüm, -dü, -m]*

işit: *Duymak, işitmek. II Kulak asmak.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di **işitmezem** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [işitmezem, -mez, -em]*

ʿişḳ: *Aşk, ilahî aşk.*

1. Maḳṣūdı budur bezmüñe **ʿışḳuña** irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [ʿışḳuña, -uñ, -a]*

ʿişḳ: *Aşk.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi şīrīn lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 6). [ʿişḳ,]*

2. Ehl-i zevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāfʿaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [ʿişḳ,]*

3. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşḳuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 4). [ʿişḳuñuñ, -uñ, -uñ]*

4. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [ʿişḳ,]*

5. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm ey ḫ∨āce
ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur’ān’umdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 6). [ʿişḳ,]

6. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Ṣeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [ʿişḳa, -a]*

7. Ṣanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [ʿişḳa, -a]

8. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe nehār
Ṣemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [ʿişḳ,]

9. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [ʿişḳ,]

10. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür nedendür
ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür nedendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [ʿişḳ,]

11. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [ʿişḳ,]*

12. Aġzumda zebānumı görmez misin
ʿIşḳ odınuñ zebānesi vardur ya yoḳ mıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [ʿişḳ,]

13. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḥaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [ʿişḳ,]*

14. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ oldugı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 7). [ʿişḳı, -ı]*

15. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [ʿişḳ,]

16. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār servleri
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [ʿişḳ,]*

17. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 7). [ʿişḳuñ, -uñ]*

18. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [ʿişḳı, -ı]*

19. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 7). [ʿişḳuñ, -uñ]*

20. ʿIşḳuñ şerārı düşse aña aḫkeri degül
Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 1). [ʿişḳuñ, -uñ]

21. ʿIşḳınuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [ʿişḳınuñ, -ın, -uñ]*

22. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 3). [ʿişḳ,]*

23. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol ṣaḫṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [ʿişḳdan, -dan]*

24. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 9). [ʿişḳuñ, -uñ]*

25. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 5). [ʿişḳınuñ, -ı, -n, -uñ]*

26. Uralum kendümizi n’olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9). [ʿişḳ,]*

27. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [ʿişḳ,]*

28. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir ṣāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 2). [ʿişḳı, -ı]

29. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 42). [ʿişḳuñ, -uñ]

30. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [ʿişḳ,]*

31. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 24). [ʿişḳ,]*

32. ʿIşḳı ʿālemde dāstān eyle
Āşnālıḳ ṭarīḳına eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 5). [ʿişḳı, -ı]*

ʿişḳ: *Aşk.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿ**ışḳ** öldürür velī
   Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [ʿışḳ,]

2. Ṣūfī yanumda ʿ**ışḳa** sebeb söyleme yüri
   Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [ʿışḳa, -a]

3. Ḳanmazam ʿ**ışḳuñ** meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
   Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [ʿışḳuñ, -uñ]*

4. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş
   Ṭıflıken ʿ**ışḳ** āyetini itdüren ezber baña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 10). [ʿışḳ,]

5. İrişdürür beni ʿ**ışḳuñ** hevāları ḳapuña
   Ki fülki maḳṣada iltür muvāfıḳ olsa riyāḥ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 5). [ʿışḳuñ, -uñ]

6. Ey Behiştī ʿ**ışḳ** daʿvāsında kāẕibdür şu kim
   Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [ʿışḳ,]

7. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿ**ışḳı** faḳīh ü zāhid
   Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 1). [ʿışḳı, -ı]

8. Ḳadd-i yārüñ ʿ**ışḳını** ṣorsañ dile inkār ider
   Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 5). [ʿışḳını, -ı, -n, -ı]*

9. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿ**ışḳı** baña
   Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [ʿışḳı, -ı]*

10. Ṣanma ḫüsn ehli hemān sāde püser yazandur
    ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿ**ışḳ** aḥsendür
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 2). [ʿışḳ,]

11. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿ**ışḳı** faḳīh
    Ne bilür oḳıduġın añlayımaz gevdendür
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 3). [ʿışḳı, -ı]

12. Añıcaḳ ḳahruñı ʿ**ışḳ** ehli melālle ölür
    Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [ʿışḳ,]

13. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
    Eksüklik eyleyenleri ʿ**ışḳuñ** tamāmlar
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 2). [ʿışḳuñ, -uñ]

14. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
    Eksüklik eyleyenleri ʿ**ışḳuñ** tamāmlar
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 6). [ʿışḳuñ, -uñ]

15. Ṣāf ḳılup ḳalbümizi ʿ**ışḳıle**
    Āyīne-i ġayb-nümā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 3). [ʿışḳıle, -ile]*

16. Degüldür ʿ**ışḳ** içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
    Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 3). [ʿışḳ,]*

17. Behiştī ʿ**ışḳ** meydānında himmet cevşenin giydi
    Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [ʿışḳ,]*

18. Bir ejder imiş ʿ**ışḳuñ** kim aña ġıdāyiçün
    Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 3). [ʿışḳuñ, -uñ]*

19. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
    Var eyle ʿ**ışḳ** baḥrını aña göre ḳıyās
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [ʿışḳ,]

20. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿ**ışḳuñ**
    Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 5). [ʿışḳuñ, -uñ]

21. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
    Olalı mübtelā ʿ**ışḳa** Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [ʿışḳa, -a]*

22. Ṣafā-yı cevher-i ʿ**ışḳ** ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ
    ʿAvām-ı bed-güheri ʿ**ışḳ** ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 2). [ʿışḳ,]*

23. Ummasun ʿ**ışḳa** esīr olan göñül ḳatʿā necāt
    Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [ʿışḳa, -a]*

24. Her ne var ise ʿibādet saña ʿ**ışḳ** olsun baña
    Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [ʿışḳ,]*

25. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
    Cihān ʿ**ışḳuñla** dīvāne Behiştī uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

26. Kerāmet bu yeter ʿ**ışḳa** ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
    Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 9). [ʿışḳa, -a]*

27. Ṣūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿ**ışḳ** āḫir-i kār

Ḫuyun ögretdi meger ṣūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [ʿışḳ,]*

28. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿ**ışḳ** odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [ʿışḳ,]*

29. Giriftār eyleyüp ʿ**ışḳa** ḳarār u ṣabrumı alduñ
Be-hey ẕālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 1). [ʿışḳa, -a]*

30. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿ**ışḳuñ** bādesin
Ḫalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 3). [ʿışḳuñ, -uñ]*

31. Melūlem aña ki ʿ**ışḳı** nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [ʿışḳı, -ı]*

32. Şöyle oldum ben senüñ ʿ**ışḳuñda** ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẕāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 5). [ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

33. Ġamzeñ ḫadengi sīneme sevḳ itdi ʿ**ışḳuñı** Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [ʿışḳuñı, -uñ, -ı]*

34. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿ**ışḳuñda** ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 6). [ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

35. Ey Behiştī ḳılayın ʿ**ışḳını** yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 9). [ʿışḳını, -ı, -n, -ı]*

36. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿ**ışḳı** terk eyle
Egerçi görmedüm teʾsīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [ʿışḳı, -ı]*

37. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿ**ışḳuñ**
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 5). [ʿışḳuñ, -uñ]*

38. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
ʿĀşıḳ olan ʿ**ışḳ** ögrenmek gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 4). [ʿışḳ,]*

39. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet
Bāġ-ı belāya ʿ**ışḳ** beni ḳıldı bāġbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 6). [ʿışḳ,]*

40. Sünbülüñ fikrini ʿ**ışḳuñ** n'ola sīnemde ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [ʿışḳuñ, -uñ]*

41. Ḳomazuz ʿ**ışḳı** ölürsek de Behiştī elden
Virmezüz ḫāşılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 9). [ʿışḳı, -ı]*

42. Behiştī ʿ**ışḳ** içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 9). [ʿışḳ,]*

43. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿ**ışḳuñ** tenümi
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [ʿışḳuñ, -uñ]*

44. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿ**ışḳı** yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [ʿışḳı, -ı]*

45. Zühde degişmez ʿ**ışḳı** ṣāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı ṣūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 5). [ʿışḳı, -ı]*

46. Şimdi sākin gördüñise ʿ**ışḳa** münkirsin dime
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [ʿışḳa, -a]*

47. Behiştī ʿ**ışḳa** yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [ʿışḳa, -a]*

48. Vāʿiẓüñ ʿ**ışḳa** dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 5). [ʿışḳa, -a]*

49. Şām-ı ġamda dil ider ʿ**ışḳuñı** ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [ʿışḳuñı, -uñ, -ı]*

50. Āzādelere ʿ**ışḳ** hevāsı getürür vecd
Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [ʿışḳ,]*

51. Şu ki ʿ**ışḳıle** ʿāleme ṭoldı
Yüzi berg-i ḫazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [ʿışḳıle, -ile]*

52. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿ**ışḳuñla** eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 14). [ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

53. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm iki gözümi ʿ**ışḳuñla** yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 12). [ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

54. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem olur mı
Bir serde ki ʿ**ışḳ** olmaya ol ādem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2).*

[ʿışḳ,]

55. Bu ḥüsn ile dünyāyı zebūn eyledi ʿ**ışḳuñ** Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 3). [ʿışḳuñ, -uñ]*

ʿişḳ-bāz: *Aşk oyunu.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
   Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 7). [ʿişḳ-bāzīde, -ī, -de]*

ʿişḳ-bāzī: *Aşk oyunu.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [ʿişḳ-bāzīde, -de]*

işkence: *Eziyet, azap.*

1. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
   Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu **işkence** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [işkence,]*

ʿişḳ-ı cān-efrūz: *Can aydınlatan aşk.*

1. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [ʿişḳ-ı cān-efrūzı, -ı]*

ʿişḳ-ı ebed: *Sonsuz, ebedi aşk.*

1. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 7). [ʿişḳ-ı ebed,]*

ʿişḳ-ı tebrīz: *Tebriz aşkı.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
   Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 3). [ʿişḳ-ı tebrīz,]*

ʿişḳ-perver: *Âşık.*

1. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
   Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [ʿişḳ-perverlikde, -lik, -de]*

islām: *İslam dini.*

1. Ṭarīḳ-ı ḥalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
   ʿAdāvetin ḳomaz **İslāma** nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [islāma, -a]*

islāma gel: *Müslüman olmak.*

1. ʿĀşıḳlıġum görür ḳomaz inkārını ḥasūd İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 2). [islāma gelmek, -mek]*

işle: *İşlemek, yolunda gitmek.*

1. Cānuma kār ide gibi zaḫm-ı ġam İşleye gibi raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 8). [işleye, -y, -e]*

işle: *İşlemek, tesir etmek.*

1. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ kim
   Oñulmaz ḥaşre dek **işler** cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 26). [işler, -r]*

işlek: *İşleyen, hareketli.*

1. İşlek yol aña sīnedeki her şikāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 25). [işlek,]*

ism-i aʿẓam: *Allah'ın tüm isimlerini içine alan isim, en büyük isim.*

1. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 8). [ism-i aʿẓam,]*

işrāb eyle: *İçirmek.*

1. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
   Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa **işrāb eylese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 10). [işrāb eylese, -se]*

işrāk kıl: *Aydınlatmak, parlatmak.*

1. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
   Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 2). [işrāḳ ḳılmadan, -madan]*

ʿişret: *İçki.*

1. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
   Dökdi ʿ**işret** rāyetini deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [ʿişret,]*

ʿişret: *İçki içme, içki. II Eğlenme, eğlence.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿ**işrete** ḫarc it bahār eyyāmıdur
   Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [ʿişrete, -e]*

2. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿ**işret** işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 5). [ʿişret,]*

3. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿ**işret** ehline hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 2). [ʿişret,]*

ʿ**işret:** *Eğlenme.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [ʿişretüñ, -üñ]*

ʿ**işret eyle:** *Eğlenmek, yemek içmek.*

1. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿ**işret eylese**
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [ʿişret eylese, -se]*

issı ol: *Sahibi olmak.*

1. Ey gönül her kūşeñi ġamlar yaḳup yıḳmaḳdadur
Issı olmış ḫāne-i vīrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 8). [issı olmış, -mış]*

iste: *İstemek, gerekmek.*

1. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [ister, -r]*

2. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫṣi
Çoḳ fikr-i daḳīḳ **ister** bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [ister, -r]*

3. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [isterem, -r, -em]*

4. Dil ehline dimek **ister** felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [ister, -r]*

iste: *İstemek, aramak.*

1. Çār-sūmuzda ne **isterseñ** bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 11). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

iste: *Temenni etmek.*

1. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün **istersin** ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [istersin, -r, -sin]*

iste: *İşte, artık.*

1. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 6). [işte,]*

2. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken **işte** ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [işte,]*

iste: *İstemek. II Beklemek.*

1. Göñül sāfī cevāb **ister** lebüñden
Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 1). [ister, -r]*

iste: *Almak.*

1. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Vişāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [ister, -r]*

iste: *İstemek, dilemek.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [isterem, -r]*

2. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat **isterseñ** müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

3. N'ideyin **istemezin** ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşkuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [istemezin, -mez, -in]*

4. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün ey cān gelsün
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 5). [isterüz, -r, -üz]*

5. Naḳd-i cānı **isteme** dīvāne dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [isteme, -me]*

6. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u cāh **istemez**
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [istemez, -mez]*

7. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ **ister**
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ

ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [ister, -r]*

8. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ **ister**
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [ister, -r]*

9. Her seḥer çeşmine şeb-nem şu seper gülşende
Ḫvābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 4). [ister, -r]*

10. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [ister, -r]*

11. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 8). [ister, -r]*

12. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi ṣubaşılıġ **ister** kimi ṣancaġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [ister, -r]*

13. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi ṣubaşılıġ **ister** kimi ṣancaġ **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [ister, -r]*

14. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend **ister**
Göñlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 1). [ister, -r]*

15. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend **ister**
Göñlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 2). [ister, -r]*

16. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [ister, -r]*

17. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 6). [ister, -r]*

18. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa kemend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 8). [ister, -r]*

19. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [ister, -r]*

20. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta **istemez**
Bir velāyet mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 9). [istemez, -mez]*

21. İtlerüñden birinüñ şālını **isterdüm** velī
Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḥarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [isterdüm, -r, -dü, -m]*

22. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ **istemez**
Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 5). [istemez, -mez]*

23. Vuṣlat **isterseñ** taḥammül ḳıl Behiştī fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

24. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān **ister**
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [ister, -r]*

25. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān **ister**
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 2). [ister, -r]*

26. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [ister, -r]*

27. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese göñlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 8). [ister, -r]*

28. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān **ister** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 10). [ister, -r]*

29. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek **ister** kim
Boyuñla baḫşe ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [ister, -r]*

30. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat **isterseñ** eger
Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 3). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

31. Müferriḥ **isteseñ** esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [isteseñ, -se, -ñ]*

32. Görse beni **ister** ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 1). [ister, -r]*

33. Birlik **isterseñ** eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

34. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi **isteriseñ**

Sözümi diñle yabana naẕar itme baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 3). [isteriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

35. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın elden ḳomaduñ
Ey göñül pāye-i vaṣl **isteriseñ** anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 6). [isteriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

36. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre **isterseñ**
Ḳoyup kibri işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 9). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

37. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek **ister** ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [ister, -r]*

38. Çün baña incinmek **istersin** perī peyker disem
Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 9). [istersin, -r, -sin]*

39. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek **isterseñ** eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

40. İşigüñde **isterem** ten ḫırḳasın çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 3). [isterem, -r, -em]*

41. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ **istese**
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [istese, -se]*

42. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı yine Behiştinüñ **ister** ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [ister, -r]*

43. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [isterem, -r, -em]*

44. ʿĀṣıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī nüzhet **isterseñ** fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

45. Ḥużūr **isteriseñ** Behiştī gibi
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 9). [isteriseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

46. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör **istemez** keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [istemez, -mez]*

47. Göñül ṣayd itmek **ister** ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 3). [ister, -r]*

48. Gözlerüm yaş dökdügin **ister** o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 3). [ister, -r]*

49. Görmek **istersem** n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [istersem, -r, -se, -m]*

50. Variken ḥaddüñ göñül gül **istemez** didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [istemez, -mez]*

51. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat **isteyen** olup naḫīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [isteyen, -y, -en]*

52. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
Ḫāne peydā eylemek **isterisen** ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 8). [isterisen, -r, -i, -se, -n]*

53. Bir nev-cevāna ʿāşıḳ pīr olmaḳ **isterin**
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 1). [isterin, -r, -in]*

54. Bir nev-cevāna ʿāşıḳ pīr olmaḳ **isterin**
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 2). [isterin, -r, -in]*

55. Bir iki cām-ı bāde ile nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa şīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 4). [isterin, -r, -in]*

56. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 6). [isterin, -r, -in]*

57. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 8). [isterin, -r, -in]*

58. ʿUryān olup libās-ı ġınādan Behiştiyā
Bir kendü ʿāleminde faḳīr olmaḳ **isterin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 10). [isterin, -r, -in]*

59. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek ol ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 8). [istemez, -mez]*

60. Ey Behiştī ehl-i diller benden **ister** şiʿr-i ter
Naẕm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 11). [ister, -r]*

61. Benefşe **istemez** bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi şuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [istemez, -mez]*

62. Zīnete ġarḳ olmak **ister** cismini gül gül idüp
Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 9). [ister, -r]*

63. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ **istedügin** buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [istedügin, -düg, -in]*

64. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 8). [ister, -r]*

65. İtmek **isterse** murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [isterse, -r, -se]*

66. Mecnūn giyāh-ı deşte şalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [isterdi, -r, -di]*

67. Ben anı **isterem** diyü yalvara aġlaya
Gösterme leblerüñ şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 11). [isterem, -r, -em]*

68. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek **ister** cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [ister, -r]*

69. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme **isterseñ** oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

70. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı **istemezüz** özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [istemezüz, -mez, -üz]*

71. ʿĀlemde senden **istedigüm** budur ey şefīʿ
Ḫāk-ı tażarruʿa ḳoyuban rūy-ı iltiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 95). [istedigüm, -dig, -üm]*

72. Ġayrı ḳapudan **istemez** ol ber-murād ola
İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 101). [istemez, -mez]*

73. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola
İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [ister, -r]*

74. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 80). [ister, -r]*

75. Gördüm ey dil minnet **ister** virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [ister, -r]*

76. Ele al cāmı **isterseñ** fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 17). [isterseñ, -r, -se, -ñ]*

77. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam **ister** ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [ister, -r]*

istebrak: *Sırma işlemeli kumaş.*

1. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rūz
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ **istebraḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 6). [istebraḳ,]*

isted: *İstetmek, aratmak, ihtiyaç duyurmak.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
Baña ne ḳışlıḳ **istedür** ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 4). [istedür, -ür]*

istemez mi: *İstemek.*

1. Semt-i ṣafāya ṣūfī ṭarīḳ **istemez misin**
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 7). [istemez misin, -mez, -mi, -sin]*

ister imiş: *İstemek, dilemek.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek **ister imiş**
Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [ister imiş,]*

ister ise: *İstemek, dilemek.*

1. Ger mānīʿ olmaḳ **ister ise** vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [ister ise, -r, -i, -se]*

2. Bāġ-ı cihānda **ister iseñ** mīve-i ṣafā
Anuñ burada dānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 5). [ister iseñ, -ñ]*

istiʿdād bul: *Yetenek, kabiliyet edinmek.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa **istiʿdād bulmadan** faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 7). [istiʿdād bulmadan, -madan]*

istignā: *Muhtaç olmayacak şekilde. II Fazlasıyla, en güzel şekilde.*

1. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-

ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş **istiġnā** yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 10). [istiġnā,]*

istiġnā: *Tokgözlülük, aza kanaat etme.*

1. Her neye olsa ḳanāʿat eyle **istiġnā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 25). [istiġnā,]*

iştihā: *Arzu, istek, heves.*

1. Ḥaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse mizācda Ḥ∨ān-ı memāta ġāyetile **iştihā** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 8). [iştihā,]*
2. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār ṣanma kim Bī-ṭāḳat itmiş anları da **iştihā** yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 8). [iştihā,]*

istihāre: *İstihare, bir işin hayırlı olup olmadığını anlamak için iki rekât namaz kıldıktan dua okuyarak, o işle ilgili rüya görmek üzere uykuya yatma. II İstihare namazı.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ **istiḫāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 10). [istiḫāresüz, -süz]*

istihāre eyler idüm: *İstihare namazı kılmak.*

1. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına Ḳaçan ki tevbe içün **istiḫāre eyler idüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 10). [istiḫāre eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

istihāre ḳıl: *İstihare namazı kılmak.*

1. Seherde tevbeye ʿazm itdüm **istiḫāre ḳılam**
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 1). [istiḫāre ḳılam, -am]*

istiḳāmet: *Doğruluk, dürüstlük.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde şāhuñ ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 1). [istiḳāmet,]*

istiḳāmet göster: *Doğru yolu göstermek.*

1. Şu gibi göñlüm gözüm saña nice meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş **istiḳāmet gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 4). [istiḳāmet gösterür, -ür]*

istiḳbāl id: *Karşılamak.*

1. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse **istiḳbāl ider** ġamlar
Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 3). [istiḳbāl ider, -er]*

istilām it: *Hacerü'l-Esved'i selamlamak, el sürüp öperek ziyaret etmek.*

1. Kaʿbe yüzüñde kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 40). [istilām itdi, -di]*

istimāʿ it: *İşitmek, dinlemek.*

1. Ey Behiştī ḫāl-baḫş eyle belīġ eşʿāruñı İstimāʿ itdükce ẕevḳ ehli duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 10). [istimāʿ itdükce, -dükce]*
2. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ **istimāʿ itmek**
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [istimāʿ itmek, -mek]*

istimdād-ı himmet: *İhsan yardımı.*

1. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
Derd ü ġamdan öldüm **istimdād-ı himmet** eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 8). [istimdād-ı himmet,]*

istinād it: *Dayanmak, güvenmek. II Huzura çıkmak.*

1. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 9). [istinād itmegile, -meg, -ile]*

iştiyāḳ: *Hasret, özlem.*

1. Gözüme görinügeldükde leb-i cānānum İştiyāḳıyla göñülden dimişem oḫ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 2). [iştiyāḳıyla, -ı, -y, -la]*
2. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 4). [iştiyāḳumdan, -um, -dan]*

iştiyāḳ id: *Özlemek.*

1. Bezm-i şarāb ḳanlu yürek **iştiyāḳ ider**
Ṣancılsa tīr-i ġam aña sīḫ-i kebābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 5). [iştiyāḳ ider, -er]*

iştiyāk kal: *Özlem duymak, heves etmek.*

1. Göñlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu yaşum ki zeyn ide dāmānum üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 5). [iştiyāḳ ḳalmaz, -maz]*

<u>iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-ber:</u> *Sevgiliye kavuşma özlemi.*

1. Ben **iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden** aġların
Bir bülbülin firāḳ-ı gül-i terden aġların
(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 1). [iştiyāḳ-ı viṣāl-i dil-berden, -den]

<u>işüg:</u> *Eşik. II Sevgilinin kapı eşiği.*

1. Sīm-i eşküm **işügüñde** ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 5). [işügüñde, -üñ, -de]*

<u>it:</u> *Köpek. II Rakip.*

1. Sürmezseñ **it** raḳībi ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki maḥallüñde ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 3). [it,]*
2. İşigüñde göricek **itleriüñi** göñlüm dir
Bunlaruñ devletidür insāna cihānda devlet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 5). [itleriüñi, -ler, -üñ, -i]*
3. İtleriüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḫarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [itleriüñden, -ler, -üñ, -den]*
4. Āstānuñda beni şol **itden** āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḷşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 3). [itden, -den]*
5. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḫarīş
Ṭavr-ı insānı ḳoyup **it** gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [it,]*
6. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül maḳṣūdına
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 4). [itlerüñ, -ler, -üñ]*

<u>it:</u> *İşlemek.*

1. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa dökmeyem
Bu günāhı **itmeyem** estaġfuru'llāh el-ʿaẕīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 4). [itmeyem, -me, -y, -em]*

<u>it:</u> *Devam etmek.*

1. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl **itdükce** Beni unutmasun Allāhı seven yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 9). [itdükce, -dükce]*

<u>it:</u> *Etmek, eylemek, kılmak.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl **itdügüm**
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [itdügüm, -düg, -üm]*
2. Gūsfend-i cānumı ʿālemde ḳaṣṣāb-ı felek ʿĀḳıbet ḳurbān ider bārī saña **itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 6). [itsün, -sün]*
3. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā **itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 8). [itsün, -sün]*
4. Niçe yıllar **itmese** her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [itmese, -me, -se]*
5. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem **itmiş** ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 3). [itmiş, -miş]*
6. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [itmeseydi, -me, -se, -y, -di]*
7. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo **itdügüñ** bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [itdügüñ, -düg, -üñ]*
8. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān **itdiler**
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān **itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 1). [itdiler, -di, -ler]*
9. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān **itdiler**
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān **itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 2). [itdiler, -di, -ler]*
10. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden ḳaṭreler
Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān **itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 4). [itdiler, -di, -ler]*
11. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān **itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 8). [itdiler, -di, -ler]*
12. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
Mest-i cām-ı ġaflet **itmişdür** bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [itmişdür, -miş, -dür]*
13. Bezm-i ḥavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā
Ḳo müddeʿī kelāmını **itsün** ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [itsün, -sün]*
14. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān **itdiler**
Ġoncalar ser-mest olup çāk-i girībān **itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 2). [itdiler, -di, -ler]*
15. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun

diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān
itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 6). [itdiler, -di, -ler]*

16. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān
itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 8). [itdiler, -di, -ler]*

17. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī ṣiʿrini
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān **itdiler**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 10). [itdiler, -di, -ler]

18. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo **itdügüñ** bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [itdügüñ, -düg, -üñ]*

19. Kevs̲eri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ **it**
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [it,]*

20. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki ṣabr itmez
Aña daʿvā-yı ʿışḳ **itmek** bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 8). [itmek, -mek]*

21. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān eylerüz
Şimdiye dek **itdügi** cevre peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 2). [itdügi, -düg, -i]*

22. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār **itmez**
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār **itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [itmez, -mez]*

23. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār **itmez**
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār **itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [itmez, -mez]*

24. Ey Behiştī verd-i ruḫsārını sīr-āb **itmege**
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 9). [itmege, -meg, -e]*

25. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā **itmişidi** bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [itmişidi, -miş, -i, -di]*

26. Pāy-mālem **itmezdi** dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [itmezdi, -mez, -di]*

27. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān **itdi** cihānı nev-rūz
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 5). [itdi, -di]*

28. Kime **itdi** zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er eḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 9). [itdi, -di]*

29. Kime itdi zen-i gerdūn baña **itdüklerini**
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er eḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 9). [itdüklerini, -dük, -ler, -i, -n, -i]*

30. Müjġānuñ oḳı sīnemizi **itdi** nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [itdi, -di]*

31. Sāḳī benümle **itdi** bugün kār-sāzlıḳ
Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 1). [itdi, -di]*

32. Zāhid gibi Behiştī ʿamel fikrin **itmezüz**
ʿĀṣıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 9). [itmezüz, -mez, -üz]*

33. İtdügüm fikr-i viṣālüñdür umaram ki bulam
Çünki ʿālemde kişi itdügini bulsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 7). [itdügüm, -düg, -üm]*

34. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā **itse** senüñ naḫçīrüñ
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 1). [itse, -se]*

35. Girān **itmiş** gülüñ gūşını şeb-nem
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [itmiş, -miş]*

36. Şūḫ-tabʿ **itdi** Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [itdi, -di]*

37. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda mānend-i ṣabā **itdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 4). [itdüñ, -dü, -ñ]*

38. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā **itdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [itdüñ, -dü, -ñ]*

39. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUṣṣāḳa anlar **itdügini** sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 4). [itdügini, -düg, -i, -n, -i]*

40. Sāḳıye bülbül-i vaḳt **itmede** ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 5). [itmede, -me, -de]*

41. Çemen rengin kim **itdi** her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [itdi, -di]*

42. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde

Sen öġretdüñ baña ammā seni ben şīvekār **itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 8). [itdüm, -dü, -m]*

43. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār **itsem**
Cünūn şaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār **itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 2). [itsem, -se, -m]*

44. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler **itdi** kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [itdi, -di]*

45. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde **itdügin**
Yüzine daḫı direm şanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 5). [itdügin, -düg, -in]*

46. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata şıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle **itmeyüp** şıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [itmeyüp, -me, -y, -üp]*

47. Benüm sen tāzelersin derdümi ey nāle-i bülbül
Ki bālīn-i belādan **itdügüm** feryāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 8). [itdügüm, -düg, -üm]*

48. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlisʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili **itmez** Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [itmez, -mez]*

49. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād **itsün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [itsün, -sün]*

50. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ **itme**
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 9). [itme, -me]*

51. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı **itmese** şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [itmese, -me, -se]*

52. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʿil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden **itmese** vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 8). [itmese, -me, -se]*

53. Ḳara yer **itmek** olur eflāki āhumla didüm
Bir naẕar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [itmek, -mek]*

54. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup menzilini
Ser-bülend **itdi** Behiştīʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 10). [itdi, -di]*

55. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb **itdi**
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb **itdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [itdi, -di]*

56. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb **itdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [itdi, -di]*

57. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi **itdi** ruḫlaruñ
Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḫüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [itdi, -di]*

58. Dilerseñ **itmeye** devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 3). [itmeye, -me, -y, -e]*

59. İtdi firāḳ ile gice cismümi ḫūn-feşān
İcrā-yı ḥükm āyete ʿaynān-i tecriyān *(Behiştî Dîvânı, Matla 29, Mısra 1). [itdi, -di]*

60. Maḳām-ı ʿuzletüñ **itdüm** derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḫased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [itdüm, -dü, -m]*

61. Zerrīn tel **itdi** şırma-keş-i ġam vücūdumı
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [itdi, -di]*

62. Gerçi ʿAdn **itdi** Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada Kevşere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 21). [itdi, -di]*

63. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ **itmezem**
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [itmezem, -mez, -em]*

64. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 11). [itmezem, -mez, -em]*

65. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek **it** sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [it,]*

66. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri **itdiler** ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [itdiler, -di, -ler]*

it: *Etmek, yapmak. II Ayıp, kabahat.*

1. Cürmüne baḳup irte ceybüñ naẕarında
Yüzine urup **itdügini** eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 56). [itdügini, -düg, -i, -n, -i]*

it: *Yapmak. II Savaşmak.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
   Münkirler ile **itmege** geldük meṣāf-ı ʿışḳ
   (Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [itmege, -meg, -e]

iṭāʿat eyle: *Söz dinlemek, boyun eğmek, verilen buyruğa uymak.*

1. Bāde-ḫ∨ārlar her ne emr itse **iṭāʿat eylerem**
   Bir gedāyam ḫıdmet-i erbāb-ı devlet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 1). [iṭāʿat eylerem, -r, -em]*

iʿtibār: *Saygı görme, değerli ve güvenilir olma durumu, saygınlık.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
   İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [iʿtibārum, -um]*
2. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet **iʿtibārından**
   Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 9). [iʿtibārından, -ı, -n, -dan]*
3. Güç gelmesün göñül saña şeydā geçindügi
   Dīvānedür anuñ sözine **iʿtibār** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 6). [iʿtibār,]*

iʿtibār it: *İtibar etmek, değer vermek, ilgi göstermek.*

1. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
   Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra **iʿtibār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [iʿtibār itmez, -mez]*

iʿtibār ol: *İtibar etmek, dikkate almak, ciddiye almak.*

1. Göñül pāk olıcaḳ ṭaʿn-ı ʿavāma **iʿtibār olmaz**
   Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 7). [iʿtibār olmaz, -maz]*

iʿtibārāt: *İtibar, nitelik.*

1. Ehl-i ẕevḳ ol **iʿtibārāt** u ʿibārātı gider ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 3). [iʿtibārāt,]*

iʿtibāre al: *Önem vermek, dikkate almak.*

1. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
   Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [iʿtibāre almazlar, -maz, -lar]*

iʿtiḳād: *İnanç, itikat.*

1. Ḳodı derdile ṭabībüm beni künc-i ġamda
   İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 2). [iʿtiḳādum, -um]*
2. Behiştī **iʿtiḳādum** bu senüñle niçe urur yoḳ
   Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [iʿtiḳādum, -um]*
3. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
   Behiştī **iʿtiḳādum** bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 24). [iʿtiḳādum, -um]*

iʿtikād: *İnanma, inanç. II Fikir.*

1. Bir riyā mestisin ey ṣūfi ki ayılmazsın
   İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 2). [iʿtiḳādum, -um]*

iʿtikād id: *İtikat etmek, inanmak.*

1. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ ellerden
   Ger **iʿtiḳād idemezseñ** buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 8). [iʿtiḳād idemezseñ, -e, -mez, -se, -ñ]*

iʿtikād it: *İnanmak. II Güvenmek.*

1. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
   İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 6). [iʿtiḳād itmeñ, -me, -ñ]*

iʿtimād it: *Güvenmek, inanmak.*

1. İḫtilāf eyleme aġyār ile ey Yūsuf-ı ḥüsn
   İʿtimād itme eger ʿāḳılıseñ ḳardaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 6). [iʿtimād itme, -me]*
2. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḥüsnüñ ṣaḳlaya
   Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 9). [iʿtimād itme, -me]*
3. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
   Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 6). [iʿtimād itme, -me]*
4. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem hemān
   İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 8). [iʿtimād itmek, -mek]*

iʿtimād itme: *Güvenmek. II Aldanmak, kanmak.*

1. İʿtimād itme cihāna murġ-ı zīreksin göñül
   Bu dıraḫt-ı bī-şebāt üstinde ḳılma āşiyān

(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7). [iʿtimād itme, -me]

iʿtirāf-ı ʿışḳ: *Aşk itirafı. II Aşkın kabulü, onayı.*

1. Ḳālü belāda eylemişüz **iʿtirāf-ı ʿışḳ**
Lā-yaʿḳıl eyleyen bizi āb-ı ʿineb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 5). [iʿtirāf-ı ʿışḳ,]*

iʿtiyād: *Alışkanlık, âdet.*

1. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı **iʿtiyādum** yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [iʿtiyādum, -um]*

iʿtiẕār it: *Özür dilemek.*

1. Ḫāke yüz urup Behiştī **iʿtiẕār it** cürmüñe
İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 9). [iʿtiẕār it,]*

iv: *Acele etmesi için sıkıştırmak.*

1. İvdürürsen bizi dermān ḫaberin virme bize
Bir bölük ḫastelerüz derdüñile ṣaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 5). [ivdürürsen, -ür, -se, -n]*

iver: *Acele etmek.*

1. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum **iver** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 8). [iver,]*
2. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum **iver** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 2). [iver,]*

iy ṣabā: *Ey saba rüzgârı.*

1. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [iy ṣabā,]*

iy tīr-i ṭaʿn uran: *Ey ayıplama okunu vuran. II Ey ayıplayan, söz söyleyen.*

1. Sen daḫı **iy tīr-i ṭaʿn uran** dil-i pür-dāġuma
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 7). [iy tīr-i ṭaʿn uran, -an]*

ʿiyān it: *Açığa vurmak, göstermek.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḫalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [ʿiyān it,]*

iz: *Ayak izi.*

1. Öpe ser-mūzeñi ṣāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [izüñ, -üñ]*
2. Çeşm-i aġyāra ider misin **izüñ** tozını ḫarc
Göz göre kuḫl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 5). [izüñ, -üñ]*
3. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
Serv boy sāyesi ḳomaz **izine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 8). [izine, -i, -n, -e]*
4. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül maḳṣūdına
İtlerüñ **izin** öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 4). [izin, -in]*
5. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez **izüñ** tozından eşer kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [izüñ, -üñ]*

izāfet: *Bağ, ilgi, yakınlık.*

1. Behiştī fāriġ ol ʿörf u **izāfet** iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 9). [izāfet,]*

iz'ān: *Anlayış, kavrayış, ferâset.*

1. Ḳulūb-ı ehl-i ḫāle ey felek bir yara açduñ kim
Oñulmaz ḫaşre dek işler cigerden ḳan idüp **iẕʿān** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 26). [iẕʿān,]*

ʿizār: *Yanak.*

1. Ḳabā-yı sebzile ḳadd-i bülendüñ ey sehī-servüm
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen **ʿiẕāruñ** āteş-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 4). [ʿiẕāruñ, -uñ]*
2. Ḳonmış **ʿiẕār** ṣaḥnına Hindū-yı ḫāl-i yār
Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 5). [ʿiẕār,]*
3. ʿArż it **ʿiẕāruñ** āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [ʿiẕāruñ, -uñ]*
4. Bir ḫāl olur güzelde kim ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni ṣanmañ çeşm ü **ʿiẕār** u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 8). [ʿiẕār,]*

5. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

6. Nāzük ʿ**iẕāruñ** oḫşamasun el şunup raḳīb
Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

7. Güş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿ**iẕāre** ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 2). [ʿiẕāre, -e]*

8. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 1). [ʿiẕārı, -ı]*

9. Āh-ı ʿāşıḳdan şaḳın cānā ʿ**iẕāruñ** bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 1). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

10. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 1). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

11. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

12. Lebüñden menʿ idersem dil ʿ**iẕāruñ** ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

13. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 1). [ʿiẕārum, -um]*

ʿizār: *Yanak. II Yüz.*

1. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿ**iẕārı** laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 9). [ʿiẕārı, -ı]*

2. Seyr itmege ʿ**iẕāruñı** bāġ-ı İrem gibi
ʿAvn-ı İlāh remīde olursa irem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 1). [ʿiẕāruñı, -uñ, -ı]*

3. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿ**iẕāruñ** nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [ʿiẕāruñ, -uñ]*

ʿizār-ı leyli: *Leyla'nın yanağı.*

1. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿ**iẕār-ı Leyliye** Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 9). [ʿiẕār-ı leyliye, -y, -e]*

ʿizār-ı zerd: *Sararmış yanak.*

1. Güm itdügince Behiştī ʿ**iẕār-ı zerdümi** eşk
Ben anı beñzedürem baḥre düşmiş altuna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 9). [ʿiẕār-ı zerdümi, -üm, -i]*

izhār eyle: *Ortaya çıkarmak, görünmesini sağlamak.*

1. Yāre ser-keşlikler **iẓhār eylemekdür** işlerüñ
Hem-ser-i aġyārı seg mi ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 7). [iẓhār eylemekdür, -mek, -dür]*

izhār id: *Göstermek, ortaya koymak.*

1. Vaṣfuñda ṣenā bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [iẓhār idicek, -icek]*

izi tozına: *Ayağının izine. II Sevgilinin uğradığı mekanlara.*

1. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
Yüz sürer yürür **izi tozına** yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 8). [izi tozına, -n, -a]*

izn: *İzin, müsaade, icazet.*

1. ʿĀlem-i īcāda biz **iẓnile** gelmiş cānlaruz
Cilvegāh-ı dehr içinde sevgilü cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 1). [iẓnile, -ile]*

ʿizzet: *Kıymet, değer, yücelik.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
Zihī ʿ**izzet** ki ʿāşıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 10). [ʿizzet,]*

2. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿ**izzete** irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 17). [ʿizzete, -e]*

ʿizzet kıl: *Değerli kılmak, yüceltmek.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿ**izzet ḳılan** ʿāşıḳlaruñ
Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 5). [ʿizzet ḳılan, -an]*

ʿizzet ol: *Değerli, kıymetli olmak, şerefte, yücelikte bulunmak.*

1. Ḫıdmetin ʿ**izzet olur** mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [ʿizzet olur, -ur]

2. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı
ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [ʿizzetde olasın, -a, -sın]

ʿizzete ir: *Saygınlık kazanmak.*

1. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿ**izzete irmek**
Būy olmasa raġbet mi bulurdı gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 5). [ʿizzete irmek, -mek]*

J

jāle: *Çiy tanesi, şebnem.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut
(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [jālesin, -sin]

2. Gülzāra geldükce niṣār itmege saña
Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı **jāleler**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 4). [jāleler, -ler]

3. Dişlerüñ dürrin görüp şermende olmasun diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 6). [jālelerden, -ler, -den]

4. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 5). [jāleden, -den]*

5. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre **jāle** gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [jāle,]

6. Gül ġoncasında **jāle** görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi şermende eyledüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 1). [jāle,]

7. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm **jālesin** bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 6). [jālesin, -sin]*

8. Ḳızıl gül **jālesin** itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [jālesin, -sin]*

jāle: *Çiy tanesi, şebnem. II Gözyaşı.*

1. Ben beni aġlar ṣanurdum sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde **jāle** gördüm ṣu sepildi cānuma
(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 4). [jāle,]

jeng: *Pas, küf.*

1. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim **jeng** alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [jeng,]*

jeng-i efkār: *Düşüncelerin pası, küfü.*

1. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 16). [jeng-i efkārı, -ı]*

Ḳ/K

kabā: *Üste giyilen elbise, önü daima açık duran kaftan, cübbe.*

1. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn **ḳabā**
Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [ḳabā,]*

2. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn **ḳabālar** miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [ḳabālar, -lar]*

3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn **ḳabā**
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [ḳabā,]*

4. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 5). [ḳabā,]*

5. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn **ḳabālar** ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 6). [ḳabālar, -lar]*

6. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ oġlandur
Giyürseler yaraşur zer **ḳabāçe** leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 8). [ḳabāçe, -çe]*

7. Āsān gelürse beglere tāc u **ḳabā** yüki

Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [ḳabā,]*

8. Giy şerʿ libāsın bulasın câme-i ṭaḳvā
Zer-bâft **ḳabā** ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [ḳabā,]*

9. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
Gül-gūn **ḳabāsı** gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 4). [ḳabāsı, -s, -ı]*

ḳabā: *Kaba, şık olmayan, yakışmayan.*

1. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür şanma şemāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [ḳabā,]*

kabāçe: *Kaftan.*

1. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir **ḳabāçe** silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 6). [ḳabāçe,]*

2. Sulṭān **ḳabāçesini** pelāsa virür velī
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [ḳabāçesini, -si, -n, -i]*

kabāçe-i ālin: *Hileli gömlek, aldatma gömleği.*

1. Aḥlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp pīrehen daḫı
Her gördügüñ **ḳabāçe-i ālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 12). [ḳabāçe-i ālin, -in]*

kabāçe-i zer-bāfta: *Sırmalı kumaştan kaftan.*

1. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
Virmez gedā **ḳabāçe-i zer-bāfta** şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [ḳabāçe-i zer-bāfta,]*

ḳabāhat: *Kabahat, kusur.*

1. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol **ḳabāhatdür** Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 10). [ḳabāhatdür, -dür]*

ḳabā-i sebz: *Yeşil kaftan.*

1. Geldi gülzāra **ḳabā-i sebzile** serv-i revān
Āblar aḳup ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 7). [ḳabā-i sebzile, -ile]*

2. Nev-cevān olup **ḳabā-yı sebz** giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3). [ḳabā-yı sebz,]*

kabā-yı āl ile: *Kırmızı kaftan.*

1. Gūş idüp gül seyre çıḳduġın **ḳabā-yı āl ile**
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 1). [ḳabā-yı āl ile, -ile]*

kabā-yı cism: *Vücut elbisesi, kaftan.*

1. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa şevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 8). [ḳabā-yı cismümi, -üm, -i]*

kabā-yı sebz ile: *Yeşil cübbe, kaftan.*

1. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 1). [ḳabā-yı sebz ile, -ile]*

2. Ḳabā-yı sebzile ḳadd-i bülendüñ ey sehī-servüm
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen ʿiẕāruñ āteş-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 3). [ḳabā-yı sebzile,]*

Kaʿbe: *Müslümanların kıblesi, Beytullah.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳılıram **Kaʿbede** edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 6). [kaʿbede, -de]*

2. Didiler **Kaʿbe** mücāvirleri dīẕār görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [kaʿbe,]*

3. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [kaʿbei, -i]*

4. Viṣālüñ **Kaʿbedür** rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [kaʿbedür, -dür]*

5. Kūyuñda secde eylemeyem mi ḳapusına Ṣūfī ḳıla mı **Kaʿbede** ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 6). [kaʿbede, -de]*

6. Yüze yüz Muṣṭafāya uġradum
Kaʿbe gördüm ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 2). [kaʿbe,]*

7. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [kaʿbeye, -y, -e]*

8. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki **Kaʿbe** örtüsi örter cenāzem üstine

(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [kaʿbe,]

9. Kaʿbe yüzüñde kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 39). [kaʿbe,]*

Kaʿbe: *Kâbe. II Kâbe gibi.*

1. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [kaʿbeveş, -veş]*

Kaʿbe: *Kâbe. ll Sevgilinin yanağı.*

1. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli **Kaʿbesinde** kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [kaʿbesinde, -s, -i, -n, -de]*

Kaʿbe: *Kâbe. II Sevgilinin gönlü.*

1. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [kaʿbe,]*

Kaʿbe: *Kâbe. II Kıble, yön.*

1. Viṣālüñ **Kaʿbesine** muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [kaʿbesine, -si, -n, -e]*

Kaʿbe-i ʿışk: *Aşk Kâbe'si. II Sevgilinin menzili.*

1. Ben irişdüm menzile Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum **Kaʿbe-i ʿışḳa** imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 6). [kaʿbe-i ʿışḳa, -a]*

Kaʿbe-i kūy-ı yār: *Sevgilinin semtinin kutsalı.*

1. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
Yüri var ey göñül saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 5). [kaʿbe-i kūy-ı yāre, -e]*

Kaʿbe-i kūy: *Sevgilinin Kâbe'ye benzeyen mahallesi.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [ḳaʿbe-i kūyuñ, -uñ]*

2. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [kaʿbe-i kūyuñda, -uñ, -da]*

Kaʿbe-i vuṣlat: *Kavuşma Kabe'si.*

1. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar ṭaʿñ mı **Kaʿbe-i vuṣlat** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 2). [kaʿbe-i vuṣlat,]*

kabes: *Ateş közü.*

1. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir **ḳabesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 4). [ḳabesdür, -dür]*

Kaʿbeye var: *Kâbe'ye varmak. II Sevgiliye ulaşmak.*

1. Vuṣlata irmeyicek eylemezem şālumı terk
Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḫrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 8). [kaʿbeye varmayıcaḳ, -ma, -y, -ıcaḳ]*

kābil: *Alan, alıcı, alabilen.*

1. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine **ḳābillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 4). [ḳābillerüñ, -ler, -üñ]*

kābil: *Münasip, uygun.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir üstād-ı şafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli **ḳābil** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 4). [ḳābil,]*

2. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat naḳşına **ḳābil** degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [ḳābil,]*

3. Vaḥşidür ṣayd olmaġa **ḳābil** degül murġ-ı viṣāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [ḳābil,]*

4. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa **ḳābil** temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [ḳābil,]*

kābil mi: *Mümkün müdür. II Mümkün değil.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola nuḥās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [ḳābil midür, -dür]*

2. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ

Zekā ehli olan **ḳābil midür** ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [ḳābil midür, -dür]*

ḳābil ol: *İmkân dahilinde olmak.*

1. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup şayyādlar
Şayda **ḳābil olmayan** vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [ḳābil olmayan, -ma, -y, -an]*
2. Niçe dīvānelerüñ ḥāli diger-gün oldı
Ey göñül **ḳābil olup** ben seni uşla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 8). [ḳābil olup, -up]*
3. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme kʾanı
Niceler içdi velī **ḳābil olup** ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [ḳābil olup, -up]*

ḳabīle-i mecnūn: *Mecnun'un kabilesi.*

1. Beni öldür **ḳabīle-i Mecnūn**
Degil ise Behişti nigāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 9). [ḳabīle-i mecnūn,]*

ḳābil-i dermān: *Çaresi mümkün.*

1. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim **ḳābil-i dermān** degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [ḳābil-i dermān,]*

ḳābiliyyet: *Yetenek, beceri.*

1. Ṣafā var idügin bilmedi cān laʿlüñde
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 2). [ḳābiliyyet,]*
2. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye yok **ḳābiliyyetüm**
Ammā ʿināyet-i ezelī rūz-ı müjdedür *(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 1). [ḳābiliyyetüm, -üm]*

ḳabr: *Kabir, mezar.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki **ḳabrin** ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [ḳabrin, -in]*
2. Ey Behiştī güẕer eyler ise **ḳabrümden** ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 11). [ḳabrümden, -üm, -den]*

kabre gir: *Mezara girmek, ölmek.*

1. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile **ḳabre girem**
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 3). [ḳabre girem, -em]*

ḳabr-i mecnūn: *Mecnun'un kabri.*

1. ʿArṣa-i ʿışḳuñ ser-āmed pehlevānısın diyü
Deh-zebānlar **ḳabr-i Mecnūndan** selām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 8). [ḳabr-i mecnūndan, -dan]*

ḳabr-i seyyid ġāzi: *Seyyid Gazi'nin kabri.*

1. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler abdāl-şekl
Ravża-i ʿāşıḳ hemānā **ḳabr-i Seyyid Ġāzidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 6). [ḳabr-i seyyid ġāzidür, -dür]*

ḳabūl: *Kabul etme, onaylama.*

1. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaşıldur **ḳabūle** āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [ḳabūle, -e]*

ḳabūl eyle: *Kabul etmek, razı olmak.*

1. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil **ḳabūl eylemeyüp** sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 8). [ḳabūl eylemeyüp, -me, -y, -üp]*
2. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler **ḳabūl eyler mi** nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [ḳabūl eyler mi, -r, -mi]*
3. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger **ḳabūl eylerisen** saña mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 6). [ḳabūl eylerisen, -r, -i, -se, -n]*
4. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 9). [ḳabūl eyleyem, -y, -em]*

ḳabūl it: *Kabul etmek, onaylamak, razı gelmek.*

1. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ beḳāsuz rifʿatin göñlüm **ḳabūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 4). [ḳabūl itmez, -mez]*
2. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs yazayın
Ger **ḳabūl itse** virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 8). [ḳabūl itse, -se]*

ḳabūl ḳıl: *Kabul etmek.*

1. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [ḳabūl ḳıl,]*

ḳabūl ol: *Kabul edilmek.*

1. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [ḳabūl olmaġa, -a]*

ḳabż: *Tutulacak yer, tutak, sap.*

1. Gördükce ġayretümden **ḳabżuñdaki** kemānı
Bulsam çeker iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 5). [ḳabżuñdaki, -uñ, -da, -ki]*

ḳaç: *Kaçmak, sığınmak.*

1. Her **ḳaçan** ġam mülkine rāhum olur
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*

ḳaç: *Dökülmek.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre **ḳaçan** kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [ḳaçan, -an]*
2. ʿĀrıżı üzre **ḳaçan** kim kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*

ḳaç: *Kaçmak, gitmek.*

1. Ḳaçan yanumca şalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*
2. Her **ḳaçan** yārüñ yüzin görsem gözüm giryān olur
Yılda bir bayram olur anda daḫı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*
3. Her **ḳaçan** sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler göñül
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 7). [ḳaçan, -an]*
4. Tāze dāġıyla **ḳaçan** ʿāşıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*
5. Boyuñ yādına āhumdan **ḳaçan** bād-ı şimāl oynar
Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*
6. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse **ḳaçan** gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 2). [ḳaçan, -an]*

ḳaç: *Kaçmak, sakınmak.*

1. Celālüñden **ḳaçan** cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*
2. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben **ḳaçam** anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [ḳaçam, -am]*
3. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara **ḳaçmış** ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [ḳaçmış, -mış]*

ḳaç: *Kaçmak, çıkmak.*

1. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [ḳaçarsa, -ar, -sa]*

ḳaç: *Kaçmak, terk etmek.*

1. Her **ḳaçan** düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [ḳaçan, -an]*

ḳaç: *Çekinmek, kaçınmak, uzak durmak.*

1. Her **ḳaçan** olsam şeb-i baḫtumda güm-rāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 5). [ḳaçan, -an]*
2. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān
ʿĀşıḳlar arasında **ḳaçan** kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 6). [ḳaçan, -an]*
3. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
Sirişk ü āha Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 9). [ḳaçan, -an]*
4. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp **ḳaçmış** bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [ḳaçmış, -mış]*
5. Bebr-i ebri görse yanumdan **ḳaçar** sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [ḳaçar, -ar]*
6. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm
Niyedür nālişüñ beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 9). [ḳaçma, -ma]*

ḳaç gün: *Günlerce.*

1. Aç ṭutdı nāzenīnümi **ḳaç gün** Behiştiyā

Bilmem niçe alam Ramażāndan ben
intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 9). [ḳaç gün,]*

kaçan: *Ne zaman.*

1. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [ḳaçan,]*
2. Būy-ı pīrāhen **ḳaçan** aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 7). [ḳaçan,]*
3. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā **ḳaçan** itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 6). [ḳaçan,]*
4. Şehā **ḳaçan** yüze yüz gelse ʿasker-i ḥaṭṭuñ
Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 5). [ḳaçan,]*

kaçan: *Nasıl.*

1. Biñ kerre gelse **ḳaçan** yüz eline alup
Beñzemezüz bir āyine-i ḥüsnüñ ayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 3). [ḳaçan,]*

kaçan ki: *Ne zaman ki.*

1. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 10). [ḳaçan ki,]*

kaçan kim: *Ne zaman ki.*

1. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [ḳaçan kim,]*
2. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
Bahār olmışdı ezhār-ı çemen açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 29). [ḳaçan kim,]*

kad: *Boy, kamet, endam.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña **ḳad** görinür
Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 1). [ḳad,]*
2. Göñül **ḳadüñ** görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [ḳadüñ, -üñ]*
3. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu **ḳad** yekūnu cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [ḳad,]*
4. Gülistānuñ şanevber **ḳadleri** hep ser-nigūn oldı
Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 37). [ḳadleri, -ler, -i]*

kadar: *Edat, ölçüsünde, derecesinde, gibi.*

1. Göremez ẕerre **ḳadar** gerçi ḳarasın nā-dān
Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [ḳadar,]*
2. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl **ḳadar** ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [ḳadar,]*
3. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol **ḳadar** lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 10). [ḳadar,]*
4. Şol **ḳadar** dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [ḳadar,]*
5. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāşıḳuñ
Biñ yıl **ḳadar** zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [ḳadar,]*
6. Ey Behiştī yoġ iken bende **ḳadar** mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [ḳadar,]*
7. Sāyem **ḳadar** Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 9). [ḳadar,]*

kadd: *Boy, kamet, endam. II Sevgilinin boyu.*

1. ʿArṣa-i maḥşerde **ḳaddüñ** bükmegiçün bār ola
Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 8). [ḳaddüñ, -üñ]*
2. Serv **ḳaddüñ** ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 3). [ḳaddüñ, -üñ]*
3. ʿĀrıż u **ḳaddüñedür** meyl-i Behiştī gerçi
Kimi şubaşılıġ ister kimi şancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [ḳaddüñedür, -üñ, -e, -dür]*
4. Şu gibi göñlüm gözüm saña nice meyl

itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 4). [ḳaddüñ, -üñ]*

5. ʿĀşıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ **ḳaddi** minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 6). [ḳaddi, -i]*

6. Dime **ḳaddin** görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [ḳaddin, -in]*

7. Beni **ḳaddüñ** belāsına giriftār eyleyen dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar ṣu gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 1). [ḳaddüñ, -üñ]*

8. Gelüp **ḳaddüñ** temāşā itmege ḳādir degüllerdür
Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-der-gildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 5). [ḳaddüñ, -üñ]*

9. Çemende ḫadd ü **ḳaddüñsüz** beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 7). [ḳaddüñsüz, -üñ, -süz]*

10. Yüzüñi Firdevs-i bālā **ḳaddüñi** Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevs̱er seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [ḳaddüñi, -üñ, -i]*

11. Miḥrāb-ı āstānuñ eger **ḳaddüñ** olmasa
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi mināresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 5). [ḳaddüñ, -üñ]*

12. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger
Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 3). [ḳaddüñe, -üñ, -e]*

13. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme zāhidā
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 3). [ḳaddi, -i]*

14. Nāzile büküp **ḳaddümi** bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 1). [ḳaddümi, -üm, -i]*

15. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu **ḳaddile** ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [ḳaddile, -ile]*

16. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim **ḳaddüñ** üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [ḳaddüñ, -üñ]*

17. Ḫam **ḳaddümizüñ** ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 3). [ḳaddümizüñ, -ü, -miz, -üñ]*

18. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli **ḳaddüñe** Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [ḳaddüñe, -üñ, -e]*

19. Ḳapuñda büküp **ḳaddüm** meh gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [ḳaddüm, -üm]*

20. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül **ḳaddi** serv
Cān u dil eglencesi bir ḫüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [ḳaddi, -i]*

21. Dest-i cevrile elif **ḳaddümi** lām itdi velī
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 5). [ḳaddümi, -üm, -i]*

22. Ṣabā **ḳaddüñ** ṭoḳundurduḳca serve
mużṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [ḳaddüñ, -üñ]*

23. Elif **ḳaddüñ** mis̱ālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [ḳaddüñ, -üñ]*

24. Ḥūblar **ḳaddine** ḫarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [ḳaddine, -i, -n, -e]*

25. Ḫayretümden **ḳaddüñe** geh serv ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [ḳaddüñe, -üñ, -e]*

26. Yaramaz ḫāli var **ḳaddüñle** serv-i ser-keşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [ḳaddüñle, -üñ, -le]*

27. Perī-rū **ḳaddi** dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [ḳaddi, -i]*

28. N'ola teşbīh eylese ḫam **ḳaddümi** olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [ḳaddümi, -üm, -i]*

29. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı **ḳaddüñ** mis̱ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [ḳaddüñ, -üñ]*

30. Cānı yoḳdur ki ola **ḳaddüñe** hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [ḳaddüñe, -üñ, -e]*

31. Ne ser-keş servdür **ḳaddi** o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [ḳaddi, -i]*

kadd: *Boy, kâmet, endâm. II Sevgilinin boyu.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḥalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ **ḳaddi** lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [ḳaddi, -i]*

kadd-i bālā ile: *Yüksek boy.*

1. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim öykünür
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 5). [ḳadd-i bālā ile, -ile]*

kadd-i bülend: *Yüksek boy. II Uzun boy.*

1. Ḳabā-yı sebzile **ḳadd-i bülendüñ** ey sehī-servüm
Dıraḫt-ı vādi-yi Eymen ʿiẕāruñ āteş-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 3). [ḳadd-i bülendüñ,]*

kadd-i dil-cū: *Gönül cezbeden boy, endam.*

1. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler müşābih olmaġın
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 3). [ḳadd-i dil-cūña, -ñ, -a]*

ḳadd-i dil-cūy: *Gönül çeken sevgilinin boyu.*

1. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 8). [ḳadd-i dil-cūyuñ, -uñ]*

ḳadd-i ḫırāmān: *Salınan boy. II Salına salına yürüyen sevgilinin boyu.*

1. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör diyü şīveyle çün **ḳadd-i ḫırāmānuñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 4). [ḳadd-i ḫırāmānuñ, -uñ]*

ḳadd-i şimşād: *Şimşir ağacının boyu.*

1. Yāre ser-keşlikler iẓhār eylemekdür işlerüñ
Hem-ser-i aġyārı seg mi **ḳadd-i şimşādum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 8). [ḳadd-i şimşādum, -um]*

kadd-i şīrīn: *Şirin'in boyu, endamı.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 3). [ḳadd-i şīrīn,]*

kadd-i yār: *Sevgilinin boyu, endamı.*

1. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ yine
Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 9). [ḳadd-i yār,]*

2. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 5). [ḳadd-i yārüñ, -üñ]*

kadeḥ: *Kadeh, câm.*

1. Ḳatı güc ancaḳ **ḳadeḥ** meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [ḳadeḥ,]*

2. Sensüz varup içersem eger bir **ḳadeḥ** şarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [ḳadeḥ,]*

3. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [ḳadeḥ,]*

4. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola **ḳadeḥ** cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [ḳadeḥ,]*

ḳadeḥ: *Kadeh. II Şarap.*

1. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī **ḳadeḥe** Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [ḳadeḥe, -e]*

ḳadeḥ ṭut: *Şarap sunmak, ikram etmek.*

1. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-şafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 2). [ḳadeḥ ṭut,]*

kadem: *Adım.*

1. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir **ḳadem** deryā-yı ḥayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 8). [ḳadem,]*

kadem: *Ayak, adım. II Teşrif.*

1. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni

Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [ḳademüñ, -üñ]*

kadem baṣ: *Ayak basmak.*

1. Beñzer ki felek üzre **ḳadem başdı** semendüñ
   Anuñ eşer-i naʿlidür anda meh-i tābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 103). [ḳadem başdı, -dı]*
2. ʿĀlem-i ünse **ḳadem başduḳları** eyyāmda
   Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi zevḳ u ṣafālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 7). [ḳadem başduḳları, -duḳ, -ları]*

kadem çek: *Ayak çekmek, kandırmaya çalışmak.*

1. Elden düşürme ayaġı dāʾim ṣafāda ol
   Bezm-i cihānda āḫiri her kim **ḳadem çeker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 8). [ḳadem çeker, -er]*

kadem-rence kıl: *Tenezzül etmek, icabet etmek.*

1. Gel **ḳadem-rence ḳıl** niṣār ideyin
   Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 5). [ḳadem-rence ḳıl,]*

kad-ı bālā: *Uzun boy.*

1. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye teşbīh itsün
   Ravżada serv-i bülendise senüñ āzāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 9). [ḳad-ı bālāñı, -ñı]*

kad-i mevzūn: *Düzgün, ölçülü boy.*

1. Gören dir reng-i rūyuñla **ḳad-i mevzūnuñı** sāḳī
   Bu naḫluñ ḥāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 5). [ḳad-i mevzūnuñı, -uñ, -ı]*

kad-i sīm: *Gümüş kağıt.*

1. Bülbül-i gülşen **ḳad-i sīm** bu cihān dāmumdur
   Beni bunda ṭutan ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 1). [ḳad-i sīm,]*

kadīd: *Bir deri bir kemik. II İskelet.*

1. Ṣanemā cānlu **ḳadīd** eyledi ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [ḳadīd,]*

kadīm: *Eski.*

1. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it kim
   İrem bāġı Behiştīnüñ **ḳadīmī** āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 10). [ḳadīmī, -ī]*

kadīmī: *Eski, öncesi bilinmeyen.*

1. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
   Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan mīṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 5). [ḳadīmī,]*

kādir: *Muktedir, gücü yetme.*

1. Gelüp ḳaddüñ temāşā itmege **ḳādir** degüllerdür
   Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-dergildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 5). [ḳādir,]*
2. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
   Bir yaban Mecnūnı şanma kesbe **ḳādirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [ḳādirdür, -dür]*
3. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
   Didi ölmekde ne var it **ḳādiriseñ** terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [ḳādiriseñ, -i, -se, -ñ]*
4. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
   Behiştī sen anı **ḳādir** degüldür ṣanma şemāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 10). [ḳādir,]*
5. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aşlı var
   Raġmuñda vāʿiẓā ben aña **ḳādirem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 8). [ḳādirem, -em]*

kādir mi: *Gücü, kudreti var mı, muktedir mi.*

1. Firdevs-i ʿiẓāruñdaki ol dāne-i ḫāli
   Ṣabr itmege **ḳādir mi** olur seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 8). [ḳādir mi,]*
2. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
   Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 9). [ḳādir midür, -dür]*

kādir ol: *Gücü yetmek, muktedir olmak.*

1. Biz saña bir dil ile medḥ ü şenā itmek güç
   Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 2). [ḳādir olmaduġını, -ma, -duġ, -ı, -n, -ı]*
2. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẓāruñ ārzū eyler
   Hele ben ẓabṭa **ḳādir olmadum** bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 12). [ḳādir olmadum, -ma, -du, -m]*
3. Ṣūfī diyen mürāʿīye virmek degül zekāt
   Ben **ḳādir olsam** andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 6). [ḳādir olsam, -sa, -m]*

kadr: *Kıymet, değer, itibar.*

1. Ḳadrüni zāhid ne bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [ḳadrüni, -ü, -n, -i]*

2. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola yanuñda
Çāġ ezelden şanemā yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [ḳadrümüz, -ü, -müz]*

3. ʿIşḳuñ bilür mi **ḳadrini** sükkān-ı kūh-ı zühd
Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 7). [ḳadrini, -i, -n, -i]*

kadre ir: *Kıymete binmek, değerli olmak.*

1. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her gice dil viṣāl-i yāri diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 3). [ḳadre irdüm, -dü, -m]*

2. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [ḳadre irerdüm, -er, -dü, -m]*

3. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [ḳadre ireydüm, -e, -y, -dü, -m]*

kadre iriş: *Değere ulaşmak. II Şeref.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 5). [ḳadre irişmek, -mek]*

kadr-i bülend: *Yüce kudret. II Kanuni Sultan Süleyman'ın hükmü.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye ṣala **ḳadr-i bülendüñ**
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 47). [ḳadr-i bülendüñ, -üñ]*

ḳādr-şināṣ: *Kadir, kıymet bilme.*

1. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek **ḳādr-şināṣ** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 4). [ḳādr-şināṣ,]*

kadrüm ol: *Değeri olmak.*

1. Ey güneş yanuñda **ḳadrüm olmasun** bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 7). [ḳadrüm olmasun, -ma, -sun]*

kadrüñ bildür: *Kadrini, değerini bilmek.*

1. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup ṣolınca heyhāt
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 4). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

2. Ben yarın gelen belā içün bugün ġam yimezem
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 8). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

3. Bu mürūr-ı gerdiş-i gerdūn aña itmez ziyān
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 12). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

4. Kim ola kim bāġ-ı ḥüsnümden benüm bīzār olur
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 16). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

5. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 20). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

6. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic'olur ḥālüñ senüñ
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 24). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

7. Eyle bilgil varıcaḳ menşūr-ı taḳrīrüm saña
Baña **ḳadrüñ bildürüp** ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 28). [ḳadrüñ bildürüp, -dür, -üp]*

kāf: *Anka kuşunun yaşadığı ve yeryüzünü çepçevre kuşattığı kabul edilen efsanevi dağ.*

1. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḥāʾil olsa **ḳāf** aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inşāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 1). [ḳāf,]*

2. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem **ḳāfında** pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [ḳāfında, -ı, -n, -da]*

3. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum **Ḳāfına**
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [ḳāfına, -ı, -n, -a]*

4. Ḳāfdan **ḳāfa** cihānı ṭutdı şīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 9). [ḳāfa, -a]*

5. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı şīt-ı şöhretüñ
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 9). [ḳāfdan, -dan]*

6. Bir megesdür dil evet māʾide-i ʿışḳuñda

Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 4). [kāf,]

kafa ṭutabilmek: *Karşı gelmek, direnmek, boyun eğmemek.*

1. Çoḳ hünerdür baş açıḳ dīvāne olmaḳ gerçi kim
Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 4). [ḳafa ṭutabilmekdür, -abil, -mek, -dür]*

ḳāfdan ḳafa: *Kaf Dağ'ından Kaf Dağ'ına. II Yücelerden, gökyüzü, sema.*

1. Ġam yime dünyā-yı dūn içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün olur ḥükm eyleyen **ḳāfdan ḳafa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 10). [ḳāfdan ḳafa,]*

ḳafes: *Kafes. II Beden, vücut.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña **ḳafesdür**
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir megesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 1). [ḳafesdür, -dür]*
2. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
Nice bir ḥabs ola **ḳafesde** bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [ḳafesde, -de]*
3. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür **ḳafesde** olan ḳuş görür mi rūy-ı ḥalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [ḳafesde, -de]*
4. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden **ḳafese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [ḳafese, -e]*

ḳāfī: *Yeterli, yeter.*

1. Maḥabbet ehline her gāh āh **ḳāfīdür**
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [ḳāfīdür, -dür]*
2. Bir megesdür dil evet māʾide-i ʿışḳuñda
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür **ḳāfī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 4). [ḳāfī,]*

ḳāf-ı ʿadem: *Yokluk dağı. II Kaf dağı.*

1. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā bu deñlü var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 8). [ḳāf-ı ʿademde, -de]*

ḳāf-ı ḳalb: *Kalbin Kaf dağı. II Kalbin yüceliği, yüksekliği.*

1. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 5). [ḳāf-ı ḳalbümden, -üm, -den]*

ḳāf-ı kanāʿat: *Kanaat Kâf'ı. II Kanaat dağı.*

1. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 9). [ḳāf-ı ḳanāʿatüñ, -üñ]*

kāfir: *Kâfir, küfrü seçen.*

1. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş **kāfir** raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [kāfir,]*
2. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 10). [ḳāfiri, -i]*
3. Tīr elinde geçdi urmadı baña **kāfir** raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [kāfir,]*
4. Çeküp ġam **kāfiri** leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [kāfiri, -i]*
5. Ey Behiştī bir ṣanem zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse **kāfirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 10). [kāfirdür, -dür]*
6. Meskeni **kāfir** raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [kāfir,]*
7. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol **kāfire** kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [kāfire, -e]*
8. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [kāfir,]*
9. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [kāfir,]*
10. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse **kāfirdür** göñül
Ṣarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 5). [kāfirdür, -dür]*

kāfir: *Kâfir. II Rakip.*

1. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
   Pādişāh olanlar aldurmaz mı **kāfirden** ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 4). [kāfirden, -den]*
2. Gelür şīrāne sīmāsın gören **kāfirler** īmāna
   Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [kāfirler, -ler]*
3. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
   Müʾmin cehennem içre **kāfir** cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [kāfir,]*

kāfir: *Kâfir. II Sevgili.*

1. Ḳadrümüz yoġise **kāfire** n'ola yanuñda
   Çāġ ezelden ṣanemā yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [kāfire, -e]*
2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey **kāfir** müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [kāfir,]*
3. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
   Bir müselmānı be-hey **kāfir** helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [kāfir,]*
4. Bir nev-cevāna ʿāṣıḳ pīr olmaḳ isterin
   Bir **kāfirüñ** elinde esīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 2). [kāfirüñ, -üñ]*

kāfir: *Kâfir. II Zalim.*

1. Bir uġurdan iki **kāfir** üstüme ḳıldı hücūm
   Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 3). [kāfir,]*
2. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
   Meyli yoḳ ol **kāfirüñ** aṣlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [kāfirüñ, -üñ]*

kāfir: *Kâfir. II Zulmet.*

1. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
   Maʿnide **kāfīr** ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [kāfīr,]*

kāfir: *Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgilinin saçı.*

1. Ol iki **kāfirlere** yüz virme şāhum ẓulm ider
   Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [kāfirlere, -ler, -e]*

kāfir ol: *Kâfir olmak, münkir gelmek.*

1. Beni aġyāra nisbet eylesen ʿĀṣıḳ oldumsa **kāfir olmadum** a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 4). [kāfir olmadum, -ma, -du, -m]*

kāfirce: *Kâfir gibi, zalimane.*

1. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faẓla ṣalar Behiştī
   Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ **kāfircedür** ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 10). [kāfircedür, -dür]*

kāfir-i bī-dīn: *Dinsiz kâfir.*

1. Hem-nişīn olma raḳībe ṣanemā kendü gibi
   Ol münāfıḳ seni de **kāfir-i bī-dīn** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [kāfir-i bī-dīn,]*

kāfir-i bī-raḥm: *Acımasız kâfir.*

1. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
   Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [kāfir-i bī-raḥmı, -ı]*

kāfir-i ġam: *Gam kâfiri.*

1. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi sīneme
   Burc-ı dilden **kāfir-i ġam** eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 6). [kāfir-i ġam,]*

kāfiye: *Kafiye, uyak.*

1. Sözde Behiştī **ḳāfiye** tekrār ider degül
   Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 15). [ḳāfiye,]*

kāfūr: *Kâfûr ağacından elde edilen, hekimlikte kullanılan beyaz ve yarı saydam ıtırlı bir madde. II Sevgilinin gerdanı.*

1. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ beyān ide
   Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [kāfūr,]*

kāġıẕ: *Kağıt.*

1. Ḳalemi **kāġıẕ** üzre füsūn-sāz ḳılmaduñ
   Bir ruḳʿa birle bizi ser-efrāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 1). [kāġıẕ,]*
2. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün ḫāletüm
   Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2,*

Mısra 1). [kāġız,]

ḳaḥbe: *Kahpe, dönek.*

1. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan **ḳaḥbe** nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [ḳaḥbe,]*
2. Bir çepel **ḳaḥbenüñ** zebūnlarıdur
Ehl-i dünyā diyen çörek gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 7). [ḳaḥbenüñ, -n, -üñ]*
3. Cihān bir **ḳaḥbedür** anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Şafaḳ şanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 1). [ḳaḥbedür, -dür]*

ḳahbe-zen: *Kahpelik.*

1. Uġurluḳ **ḳahbe-zenlikdür** Behiştī merd şāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [ḳahbe-zenlikdür, -lik, -dür]*

kāh-ı ḥırmen: *Harman yeri.*

1. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḥırmen başīṭ-i ʿarż
Ben bu ten-i żaʿīfüm ile **kāh-ı ḥırmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 4). [kāh-ı ḥırmenem, -em]*

kahkaha eyle: *Kahkaha atmak, gülmek.*

1. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī **ḳahḳaha eyler**
Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [ḳahḳaha eyler, -r]*
2. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına **ḳahḳahā eyler**
Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 3). [ḳahḳahā eyler, -r]*

ḳahr: *Kahır, üzüntü, keder.*

1. Ġayra luṭf it sen Behiştīye **ḳahr**
Hey begüm bu niçe ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 9). [ḳahr,]*
2. Ḥavāle eyleme **ḳahruñ** yelini ben ḫāke
Vücūdumı eridür nār-ı ḥışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 7). [ḳahruñ, -uñ]*
3. Añıcaḳ **ḳahruñı** ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [ḳahruñı, -uñ, -ı]*
4. Cevri çoḳ eyleme ʿuṣṣāḳa öperler lebüñi
Dem olur **ḳahrile** ey ḫūnī kıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 4). [ḳahrile, -iile]*
5. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḥāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [ḳahruñdan, -uñ, -dan]*

kahr it: *Kahretmek.*

1. Bize **ḳahr itdüġine** göre hele biz daḫı
Āh ile başına odlar yaḳaruz eflāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 5). [ḳahr itdüġine, -düġ, -in, -e]*

kahrını çekdür: *Derdini çekmek.*

1. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı
Ḳaryede **ḳahrını çekdürme** şehā etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 10). [ḳahrını çekdürme, -dür, -me]*

kahrını çek: *Sıkıntıya katlanmak.*

1. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne **ḳahrını çekersin** çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 10). [ḳahrını çekersin, -er, -sin]*

kāʾil: *Razı, rıza gösteren.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa **ḳāʾildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [ḳāʾildür, -dür]*
2. Ḳamu ʿuṣṣāḳ cān virür viṣāle
Velī ben **ḳāʾilem** ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 2). [ḳāʾilem, -em]*

kāʾil ol: *Kabul etmek, rıza göstermek.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 9). [kāʾil olmaya, -ma, -y, -a]*
2. Bā-vefālar ḫüsnine bir daḫı māʾil olmazam
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki **ḳāʾil olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [ḳāʾil olmazam, -maz, -am]*

kākül: *Alna düşen kısa saç demeti, perçem.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi **kākülüñ** bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 3). [kākülüñ, -üñ]*
2. Dāmeninden **kākülüñ** silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 5). [kākülüñ, -üñ]*
3. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuṣṣāḳa **kākülüñ**
Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend olur

(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 5). [kākülüñ, -üñ]

4. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [kākülüñ, -üñ]*

5. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḫālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [kākülüñ, -üñ]*

6. ʿĀşıḳ bilür el irmez **kāküllerüñe** ammā
Eglencesi miskīnüñ bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 5). [kāküllerüñe, -ler, -üñ, -e]*

7. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim **kākülin** çevgān ider
ʿArṣa-i ḫayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [kākülin, -in]*

8. Gice gündüz ġabġab u **kākül** ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 5). [kākül,]*

9. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [kāküllerüñ, -ler, -üñ]*

10. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde **kākülin** seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [kākülin, -in]*

11. Didüñ baña ki elüñ **kākülüme** ṣāne gerek
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [kākülüme, -üm, -e]*

12. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı mū-tāb-ı felek ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 3). [kākülüñ, -üñ]*

13. Gizlü varup **kākülüñi** her gice oḫṣar menem
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [kākülüñi, -üñ, -i]*

14. Kākülüñ zencīri aṣlā bir ḳıla almaz beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 3). [kākülüñ, -üñ]*

15. Alaldan **kākülüñ** būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 3). [kākülüñ, -üñ]*

16. Aẓher degül mi meh yüzünüñ nūrı şemsden
Aydın degül mi **kākülüñüñ** ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 2). [kākülüñüñ, -üñ, -üñ]*

17. Āh kim **kākülüñ** ucında leb-i cān-baḫşuñ
Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 5). [kākülüñ, -üñ]*

18. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden ṣāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [kākülüñ, -üñ]*

19. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [kāküllerüñe, -ler, -üñ, -e]*

kākül şal: *Kakül, perçem bırakmak.*

1. Ruḫlaruñ üstine **kākül şalsa** ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [kākül şalsa, -sa]*

kākül-i hoş-būy: *Hoş kokulu saç.*

1. ʿĀlemde var mı **kākül-i ḫoş-būyuña** naẓīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [kākül-i ḫoş-būyuña, -uñ, -a]*

kākül-i leylī: *Leyla saçlı. II Sevgili.*

1. Bir **kākül-i Leylīye** çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi Mecnūn ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 1). [kākül-i leylīye, -y, -e]*

kākül-i şeb-reng: *Gece renkli kakül, siyah perçem.*

1. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū
Kim yüzi aġ alnı açıḳdur meh-i tābānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 7). [kākül-i şeb-rengi, -i]*

kākül-i yār: *Sevgilinin saçı.*

1. Nār-ı ʿışḳıle rişte-i cānı
Kākül-i yār gibi örsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 8). [kākül-i yār,]*

2. Ḳurusun ey raḳīb elüñ ki anı
Kākül-i yāre şāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 8). [kākül-i yāre, -e]*

kāküller ile: *Saç, perçem.*

1. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu **kāküller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [kāküller ile, -ler, -ile]*

kal: *Kalmak. II Donakalmak.*

1. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
Naḳş-ı dīvār oldı **ḳaldı** ḫayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Kalmak, eksik olmak.*

1. Behiştī çün teneffüsden **ḳalur** āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [ḳalur, -ur]*

kal: *Kalmak, beklemek.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda **ḳalup** ey güneş felek
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [ḳalup, -up]*
2. Başum gibi ḳapuñda **ḳalan** behre-mend olur
Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 1). [ḳalan, -an]*
3. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [ḳalur, -ur]*
4. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā kūyında **ḳal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [ḳal,]*
5. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri velī
Biz bir ṣınır ṭaşı gibi **ḳalduḳ** kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 4). [ḳalduḳ, -du, -ḳ]*
6. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa **ḳalmış** necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [ḳalmış, -mış]*

kal: *Kalmak, durumuna düşmek.*

1. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi minäresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [ḳalurdı, -ur, -dı]*

kal: *Kalmak, düşmek, uygun olmak.*

1. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara **ḳaldı** baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 10). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Söz, kâl, laf.*

1. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen **ḳālile** baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 10). [ḳālile, -ile]*
2. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam **ḳāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [ḳāl,]*
3. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm **ḳāle** ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẕuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [ḳāle, -e]*
4. Eylesem vaṣf-ı ẕātuñı biñ sāl
Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya **ḳāl** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 6). [ḳāl,]*

kal: *Kalmak, haline gelmek.*

1. Ḳāżılar başḳa birer meẕhep idüpdür peydā
Künc-i nisyānda **ḳalupdur** kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 4). [ḳalupdur, -up, -dur]*

kal: *Kalmak, bulunmak.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḥużūrum **ḳalmadı** aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [ḳalmadı, -ma, -dı]*
2. Feryād-ı ṣūfinüñ eşeri **ḳalmaz** anda kim
Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 7). [ḳalmaz, -maz]*
3. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem yād idüp
Ẕerrece **ḳalmaz** ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 8). [ḳalmaz, -maz]*
4. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece **ḳalmaz** ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 2). [ḳalmaz, -maz]*
5. Āteş-i āhumdan olmışdur bu kim eflākde
Ay u gün ḫākister içre **ḳalmış** aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 8). [ḳalmış, -mış]*
6. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẕālim
Ne girībān ne sīne **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 4). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*
7. Ḳullaruñ içre nā-murād hemān
Begüm ancaḳ kemīne **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 6). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*
8. Raḥm ider yoḳ baña benüm ḥālüm
Erḥamü'r-rāḥimīne **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 8). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*
9. Ruḫum gülzārınuñ **ḳalmadı** zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165,*

Mısra 7). [ḳalmadı, -ma, -dı]

10. Erbāb-ı cehl ṣadrda iḫlāsumızla biz
Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 8). [ḳalduk, -du, -k]*

11. Ṣan ol ṣaḫṣ-ı beyābānem ki **ḳaldum** ẓulmet-i ṣebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [ḳaldum, -du, -m]*

12. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde nihān
Bir güherdür ki derūnunda **ḳalıpdur** ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 8). [ḳalıpdur, -ıp, -dur]*

13. Āteş-i ḫışmı raḳībüñ söyünür nesne degül Aña **ḳaldı** ki hemān üstine varam ṣu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 4). [ḳaldı, -dı]*

14. Kūşe-i ġamda dirīġā **ḳalurın** ferd-i vahīd Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 7). [ḳalurın, -ur, -ın]*

15. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri **ḳalmışdı** bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [ḳalmışdı, -mış, -dı]*

16. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
Dime bu dār-ı miḥnetde fülān **ḳalsun** fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [ḳalsun, -sun]*

17. Beni maḥzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa **ḳalsa** cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [ḳalsa, -sa]*

18. Kūşe-i hicrānda **ḳalmış** ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 7). [ḳalmış, -mış]*

19. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem **ḳaldı**
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem **ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [ḳaldı, -dı]*

20. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm **ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [ḳaldı, -dı]*

21. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam **ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [ḳaldı, -dı]*

22. Unutma buñ deminde Behiştī ḫaḳīrüñi Görme revā ki **ḳaldı** ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [ḳaldı, -dı]*

23. Kāfir neyimiş kim **ḳala** yanuñda vücūdı Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [ḳala, -a]*

24. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde **ḳalupdur**
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [ḳalupdur, -up, -dur]*

25. Ger elüm kesseñ **ḳalur** dāmān-ı luṭfuñda elüm
Luṭfuñu kesseñ **ḳalur** destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [ḳalur, -ur]*

26. Ger elüm kesseñ **ḳalur** dāmān-ı luṭfuñda elüm
Luṭfuñu kesseñ **ḳalur** destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [ḳalur, -ur]*

27. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde **ḳalmaz** ḳudreti bir zerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 22). [ḳalmaz, -maz]*

28. Dildeki buḥrānumuzdan bir eserdür sūr-ı ṣayf
Bād-ı āh-ı serdümüzden **ḳalmadur** sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 10). [ḳalmadur, -ma, -dur]*

kal: *Tükenmek, bitmek.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa ger **ḳalmadı** dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [ḳalmadı, -ma, -dı]*

kal: *Eksik kalmak.*

1. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm **ḳalmışam** idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 4). [ḳalmışam, -mış, -am]*

2. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem **ḳaldı**
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem **ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Kalmak, yerleşmek.*

1. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı Ẓulmet mi **ḳalur** ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [ḳalur, -ur]*

2. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [ḳaldı, -dı]*

kal: *Baş başa kalmak.*

1. Ger firāḳuñla **ḳalup** aṣlā viṣāle irmeyem
   Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [ḳalup, -up]*

kal: *Payına düşmek, anılmak.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına **ḳalmışdur**
   Fitnelük beñlerine **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 1). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*
2. Müşg-būluḳ ṣaçına **ḳalmışdur**
   Fitnelük beñlerine **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 2). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*

kal: *Kalmak. II Meyletmek.*

1. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān
   Bilmezem cān nesine **ḳalmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 10). [ḳalmışdur, -mış, -dur]*

kalʿa: *Kale.*

1. Ġam göñül **ḳalʿasın** aldukça budur kim üslūb
   Anı fetḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [ḳalʿasın, -sı, -n]*
2. Fetḥ eyler idi **ḳalʿasını** vuṣlat-ı yārüñ
   Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 9). [ḳalʿasını, -ṣı, -nı]*
3. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
   Fetḥ idem gibi gelür **ḳalʿasını** gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 4). [ḳalʿasını, -s, -ı, -n, -ı]*
4. Dil **ḳalʿası** güṣādına zer-dest-i leşkeri
   Zerrīn ʿalemlerile ẓuhūr eylese hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 7). [ḳalʿası, -s, -ı]*
5. Bir ʿaceb **ḳalʿa** eyleyem bünyād
   Ḳ'ola nām-ı şerīfi Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 17). [ḳalʿa,]*
6. Dīvār-ı şerīʿatde otur ṭaşra bulınma
   Dīn **ḳalʿasına** bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 30). [ḳalʿasına, -sı, -n, -a]*

kalʿa al: *Kale almak. II Yer edinmek.*

1. Behiştī nice ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
   Yine mülk-i belāġatde bugün bir **ḳalʿa aldum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [ḳalʿa aldum, -du, -m]*

kala mı: *Kale.*

1. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed **ḳala mı** ṣanduñ
   Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [ḳala mı, -mı]*

kalʿa-i çarḫ: *Feleğin kalesi.*

1. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
   Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 3). [ḳalʿa-i çarḫı, -ı]*

kalʿa-i kūhsār: *Dağ kalesi.*

1. ʿAsker irmez himmet-āsār
   Ḳalʿa-i kūhsārı itdi ḥışār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 2). [ḳalʿa-i kūhsārı, -ı]*

kalʿasın al: *Kale almak, fethetmek.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
   Bir araya geldi ṣāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [ḳalʿasın almaġa, -maġ, -a-sı, -n]*

kalata: *Galata, İstanbul'un semti.*

1. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
   Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin **Ḳalatadan** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 10). [ḳalatadan, -dan]*
2. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
   ʿİşretüñ mevsimi geçdi **Ḳalatadan** geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [ḳalatadan, -dan]*
3. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
   İki cām ile **Ḳalatanuñ** olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 6). [ḳalatanuñ, -n, -uñ]*

kalb: *Kalp, gönül.*

1. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle **ḳalbüm** kāsesi pürdür
   Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 1). [ḳalbüm, -üm]*
2. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir **ḳalbüñe** Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 9). [ḳalbüñe, -üñ, -e]*
3. Ṣāf ḳılup **ḳalbümizi** ʿışḳıle
   Āyīne-i ġayb-nümā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 3). [ḳalbümizi, -ü, -müz, -i]*
4. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle **ḳalbüñi** ḫāṣ
   ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 1). [ḳalbüñi, -üñ, -i]*

5. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan **ḳalbi** ḥaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 7). [ḳalbi, -i]*

6. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş **ḳalbine** ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 4). [ḳalbine, -i, -n, -e]*

7. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi sīnem ṣadrına
Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ ḫargāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 10). [ḳalbümi, -üm, -i]*

8. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her ṭarafdan **ḳalbüme** ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [ḳalbüme, -üm, -e]*

9. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan **ḳalbüñi** ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [ḳalbüñi, -üñ, -i]*

10. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı **ḳalbüñ** eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [ḳalbüñ, -üñ]*

kalb-i ʿāşık: *Âşığın kalbi.*

1. Nālem gibi eşer idemez **ḳalb-i ʿāşıḳa**
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 9). [ḳalb-i ʿāşıḳa, -a]*

kalb-i müʾmin: *Müslümanın kalbi.*

1. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni çıḳmaz **ḳalb-i müʾminden**
Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 81). [ḳalb-i müʾminden, -den]*

kalb-i pür-hūn: *Kanla dolu kalbi.*

1. Acı sözinden ʿadūnuñ **ḳalb-i pür-ḫūn** yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 5). [ḳalb-i pür-ḫūn,]*

kalb-i ʿuşşāk: *Âşıkların kalbi.*

1. Ḳalb-i ʿuşşāḳa keder ḳondurduñ ey kāfir raḳīb
ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿālūde-i gerd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 5). [ḳalb-i ʿuşşāḳa, -a]*

kāle yā men fī-bevādī ḥayretī: *Dedi ey kimse hayretimin çöllerinde.*

1. Ḳum fe-zürnī dāḫilen fī raḥmetī
Ḳāle yā men fī-bevādī ḥayretī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 1). [ḳāle yā men fī-bevādī ḥayretī,]*

kalem: *Kalem, hâme.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa **ḳalem**
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [ḳalem,]*

2. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş
Aldı deste ḳıl **ḳalem** bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 2). [ḳalem,]*

3. Devāt-āsā menem ḥaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [ḳalem,]*

4. Behiştī nāme yazmaġa müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla **ḳalem** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 10). [ḳalem,]*

5. Ḳalemi kāġıẕ üzre füsūn-sāz ḳılmaduñ
Bir ruḳʿa birle bizi ser-efrāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 1). [ḳalemi, -i]*

kalem çek: *Kalem çekmek. II Kapatmak, sona erdirmek.*

1. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın kātib-i ecel
Bir gün olur ki defter-i ʿömre **ḳalem çeker** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 4). [ḳalem çeker, -er]*

kalender: *Kalender, dünya işlerini bir kenara bırakmış kendince başı boş dolaşan derviş.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir **ḳalenderdür** felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [ḳalenderdür, -dür]*

2. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [ḳalenderler, -ler]*

3. Lāʿubālī bir **ḳalenderdür** mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [ḳalenderdür, -dür]*

kalenderi: *Kalenderiye tarikatına mensup kimse.*

1. Mülk-i fenā **ḳalenderiyem** nemed ki var
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3).*

[ḳalenderiyem, -y, -em]

ḳālıb-ı bī-rūḥ: *Ruhsuz, fersiz beden.*

1. Kūşe-i hicrānda ḳalmış **ḳālıb-ı bī-rūḥ** idüp
   Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 7). [ḳālıb-ı bī-rūḥ,]*

ḳālıb-ı fersūde: *Yıpranmış beden.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
   Hey ḳıyāmet bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 3). [ḳālıb-ı fersūdeme, -m, -e]*

ḳalḳ: *Kalkmak, ayaklanmak.*

1. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
   Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 1). [ḳalḳup, -up]*

kallāb: *Kalıptan kalıba giren, düzenbaz.*

1. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
   Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü **ḳallābdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 10). [ḳallābdan, -dan]*

ḳālü belā: *Ruhların, yaratıldıktan sonra, Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sorusuna verdikleri "Evet" cevabı.*

1. Ḳālü belāda eylemişüz iʿtirāf-ı ʿışḳ
   Lā-yaʿḳıl eyleyen bizi āb-ı ʿineb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 5). [ḳālü belāda, -da]*

ḳalur mı: *Kalmak, bulunmak.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
   Müsaḫḫar olmaduḳ kimse **ḳalur mı** ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [ḳalur mı, -ur, -mı]*

kām: *Murat, arzu, istek.*

1. Dökersem acı yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
   Cihānda **kāmumı** ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 6). [kāmumı, -u, -m, -ı]*

kām alur mı: *Umduğuna ve istediğine erişmek.*

1. Ben ḥaḳīre ʿārızuñ ābı ne yüzden ṣuna cām
   Ḫāk-i teşne çeşme-i ḥurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 2). [kām alur mı, -ur, -mı]*

kām bul: *Umduğuna ve istediğine erişmek.*

1. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola
   İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [kām bula, -a]*

kamer: *Ay. II Sevgilinin yüzü.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
   İki dāne hilāl üstinde olmış bir **ḳamer** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [ḳamer,]*
2. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol **ḳamer**
   Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [ḳamer,]*

kamer: *Ay, mah.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü Mūmlar yaḳup felekde **ḳamer** ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [ḳamer,]*
2. Hilāli yāda getüren ol iki ḳaşuñ içün Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 2). [ḳamerden, -den]*
3. Bir **ḳamer** alınlu gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
   Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [ḳamer,]*
4. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī **ḳamer** Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [ḳamer,]*
5. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u **ḳamer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 2). [ḳamer,]*
6. Çölde gāh sipihr-i fānīde
   Bildüñüz mi nedür bu şems u **ḳamer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 6). [ḳamer,]*
7. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u **ḳamer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 10). [ḳamer,]*
8. Sünbülistān-ı āsmān içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u **ḳamer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 14). [ḳamer,]*

ḳamer: *Ay. II Gece vakti.*

1. Geh güneşde geh **ḳamerde** seyr idüp Leylāsını
   Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 3). [ḳamerde, -de]*

kamer-ṭalʿat: *Ay yüzlü.*

1. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ yanınca çoḳ
ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 23). [ḳamer-ṭalʿat,]*

kāmet: *Boy, endam.*

1. Nigārā gül yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi **ḳāmetüm** döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 6). [ḳāmetüm, -üm]*

kāmet: *Kamet getirmek, namaza başlamak.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye **ḳāmet** fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [ḳāmet,]*

kāmet-i bālā: *Uzun boy. II Sevgili.*

1. Ḳaçan yanumca şalınsa o **ḳāmet-i bālā**
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 1). [ḳāmet-i bālā,]*
2. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden **ḳāmet-i bālāsı** ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 6). [ḳāmet-i bālāsı, -s, -ı]*
3. Biricük **ḳāmet-i bālāyile** ol serv-i revān
Bezm-i gülzāra ḫırām itse ḳıyāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 3). [ḳāmet-i bālāyile, -y, -ile]*

kāmet-i mevzūn: *Düzgün boy. II Sevgili.*

1. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol **ḳāmet-i mevzūn** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 10). [ḳāmet-i mevzūn,]*

kāmet-i rifʿat: *Yüce, yüksek boy.*

1. Görinelden **ḳāmet-i rifʿat** niḳābuñ ʿaynına
Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 1). [ḳāmet-i rifʿat,]*

kāmet-i yār: *Sevgilinin boyu, endamı.*

1. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
Serv boy sāyesi ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 7). [ḳāmet-i yār,]*
2. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni beñzetdi diyü
Nereye başduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 9). [ḳāmet-i yāre, -e]*

kām-ı lezīz: *Hoş muradı.*

1. Dökersem acı yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi **kām-ı leẕīẕ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 6). [kām-ı leẕīẕ,]*

kamu: *Tüm, bütün.*

1. Her ḳaçan olsam şeb-i baḫtumda gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar **ḳamu** aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 6). [ḳamu,]*
2. Ḥüsn taṣvīri ḫoş görindi baña
Deyr-i dehrüñ **ḳamu** nuḳūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 4). [ḳamu,]*
3. ʿAlevī ṭutdı **ḳamu** milket-i ʿOṩmāniyye
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [ḳamu,]*
4. Ḳamu ʿuṣṣāḳ cān virür viṣāle
Velī ben ḳāʾilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 1). [ḳamu,]*

kan: *Kanmak, doymak.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [ḳanmazam, -ma, -zam]*
2. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı **ḳanmazsın**
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 5). [ḳanmazsın, -maz, -sın]*

kan: *Aldanmak.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
Cānā meger gözine **ḳandüñ** düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [ḳandüñ, -dü, -ñ]*

kan: *Maden yatağı.*

1. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher **kānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [kānıdur, -ı, -dur]*

kan: *Kan. II Yaratılmış.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi **ḳanı** bir maʿrifetlü pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [ḳanı, -ı]*
2. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış **kānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 14). [kānlaruz, -lar, -uz]*

kan: *Kan, dem, hûn.*

1. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni
Eşkümüñ ḳaṭresinüñ her biri **ḳan** yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 4). [ḳan,]*

2. Meclisde mey yerine nūş itmedise **ḳanum**
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [ḳanum, -um]*

3. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ **ḳan** eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [ḳan,]*

4. Cesed **ḳanıdur** anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 7). [ḳanıdur, -ı, -dur]*

5. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der melāletüm
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [ḳandan, -dan]*

6. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu **ḳandan** ol **ḳandan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [ḳandan, -dan]*

7. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ **ḳanından**
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 1). [ḳanından, -ı, -n, -dan]*

8. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl **ḳana** yunup
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [ḳana, -a]*

9. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḫadengi deldi **kān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [kān,]*

10. Ḳan yalaşmaġı unutduñ gibi ey nāvek-i yār
Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 5). [ḳan,]*

11. Görenler yaşumı aydur ne şāfī **ḳan** ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [ḳan,]*

12. Ṭut ki **ḳanum** ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [ḳanum, -um]*

13. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [ḳan,]*

kan: *Kanlı gözyaşı.*

1. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin **ḳan** idüp
Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 9). [ḳan,]*

2. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin ḳan idüp
Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ **ḳanlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 10). [ḳanlar, -lar]*

3. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden **ḳan** aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 56). [ḳan,]*

kan aġlad: *Kan ağlatmak, çok üzmek.*

1. Beni **ḳan aġladup** meclisde ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 3). [ḳan aġladup, -up]*

kan aġla: *Kanlı gözyaşı dökmek. II Çok üzülmek.*

1. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm **ḳan aġlar** ellerinden
Ḥāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 7). [ḳan aġlar, -r]*

2. Gördi kūyında Behiştī düşmanı **ḳan aġladı**
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 1). [ḳan aġladı, -dı]*

3. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār
Lāle **ḳan aġlasa** sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 10). [ḳan aġlasa, -sa]*

4. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker **ḳan aġlayup**
ʿĀşıḳ olan ʿışḳ ögrenmek gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 3). [ḳan aġlayup, -y, -up]*

5. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Şafaḳ **ḳan aġlayup** şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [ḳan aġlayup, -y, -up]*

kan eyle: *Kanlar içinde bırakmak.*

1. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm **ḳan eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [ḳan eyledüñ, -dü, -ñ]*

ḳan id: *Kana bulamak.*

1. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine seyl-i eşki şalup **ḳan idem** gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 8). [ḳan idem, -em]

ḳan id: *Kanlandırmak.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [ḳan iden, -en]

ḳan ile: *Kan, dem.*

1. Yuyup cenāzemi gözümüñ yaşı **ḳan ile**
Götürsün ehl-i ʿışḳ anı āh u fiġān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 1). [ḳan ile, -ile]

ḳan it: *Kan dökmek, öldürmek.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice **ḳan itmek** gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ḳan itmek, -mek]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice **ḳan itmek** gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ḳan itmek, -mek]*

ḳan ol: *Kan dökmek.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki maḥallüñde **ḳan ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 4). [ḳan ola, -a]*

ḳan ṭamla: *Kan damlamak.*

1. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 10). [ḳan ṭamlarsa, -r, -sa]*

ḳan ṭut: *Kan tutmak.*

1. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir vechile semirdi ki **ḳan ṭutdı** lāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 2). [ḳan ṭutdı, -dı]

ḳan yud: *Çok sıkıntı, azap, ıztırap çekmek, derdini kendi içinde saklamak. II Şarap içmek.*

1. Kāse kāse **ḳan yudarken** lāleveş
Cām-ı mül ṣundı bize gülden bahār
(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 3). [ḳan yudarken, -ar, -ken]

ḳana gir: *Kana batmak, kana bulaşmak.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḥr-ı ḫūn sefīnesidür
Muḳarrer añа cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 8). [ḳana girer, -er]*

ḳana yu: *Kan içinde bırakmak.*

1. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile **ḳana yuma** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [ḳana yuma, -ma]*

ḳanāʿat: *Kanaat, rıza.*

1. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda **ḳanāʿat** külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 8). [ḳanāʿat,]*
2. Mesken itmezsem **ḳanāʿat** mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [ḳanāʿat,]*
3. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [ḳanāʿat,]*

ḳanāʿat eyle: *Kanaat getirmek.*

1. Her neye olsa **ḳanāʿat eyle** istiġnā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 25). [ḳanāʿat eyle,]*

kanad: *Kanat.*

1. Bir **ḳanadı** yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [ḳanadı, -ı]*

kanberi: *Hz. Ali'nin kölesi.*

1. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli **Ḳanberi** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 10). [ḳanberi,]*
2. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ **Ḳanberi** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [ḳanberi,]*

kand: *Şeker. II Tat, lezzet.*

1. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle **ḳand** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [ḳand, -ı]*
2. İşitdüm **ḳandi** sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben

Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [ḳandi, -i]*

3. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin **ḳandüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [ḳandüñ, -üñ]*
4. Lebüñ **ḳandi** niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [ḳandi, -i]*
5. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ **ḳandi** nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [ḳandi, -i]*

k'anda: *Ki onda.*

1. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi
Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş ola irtisām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 54). [ḳ'anda,]*

kanda: *Nerede.*

1. Ey baṣīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 6). [ḳanda,]*
2. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya māʾil olsa gerek **ḳanda** olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [ḳanda,]*
3. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāşıḳ bu günlerde ırağ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 1). [ḳandasın, -sın]*
4. Yollarda ṣabā şām u seher ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol **ḳanda** degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 2). [ḳanda,]*
5. Her **ḳanda** ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 7). [ḳanda,]*
6. Ḳanda görse bu lezzet ile şeker
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 1). [ḳanda,]*
7. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 9). [ḳanda,]*
8. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 3). [ḳanda,]*
9. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 8). [ḳanda,]*
10. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā ey sipihr-i ceng-cū
Tīġ-i āhumdan benüm sen **ḳanda** baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 6). [ḳanda,]*
11. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim Behiştī
Her **ḳanda** çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 10). [ḳanda,]*
12. Giy şerʿ libāsın bulasın câme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā **ḳanda** bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [ḳanda,]*

kanda: *Nereye.*

1. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī **ḳanda** gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [ḳanda,]*
2. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet **ḳanda** gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 7). [ḳanda,]*

kanda: *Kanlar içinde.*

1. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı **ḳanda**
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 1). [ḳanda,]*

kanda imiş: *Neredeymiş.*

1. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 10). [ḳanda imiş, -i, -miş]*

kandan: *Kandan oluşmuş.*

1. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu **ḳandan** ol **ḳandan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [ḳandan,]*

kandelig: *Nerede olduğun, nerede.*

1. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim Sāḳīyā **ḳandeligin** şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [ḳandeligin, -in]*

kand-ı nebāt: *Bitki şekeri.*

1. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var

Ne ḥaẕer **ḳand-ı nebāt** ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [ḳand-ı nebāt,]*

ḳandīl: *Kandil, çerağ, meşale.*

1. Tāze peykān ile **ḳandīlüñ** içinde tīrüñ
   Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [ḳandīlüñ, -üñ]*
2. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ **ḳandīller**
   İki gözüm şanki olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 7). [ḳandīller, -ler]*
3. Jāleden **ḳandīl** uyarmaġa çemende ʿankebūt
   Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 5). [ḳandīl,]*
4. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
   Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [ḳandīlile, -ile]*

kandīl-i ʿarş: *Arşın kandili.*

1. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse
   Ṣanur rūḥ-ı revān **ḳandīl-i ʿarşı** āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 4). [ḳandīl-i ʿarşı, -ı]*

kandīl-i zīnet: *Süs kandili.*

1. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi
   Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 8). [ḳandīl-i zīnet,]*

ḳangı: *Hangi.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
   Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [ḳangı,]*
2. Sevāba **ḳanġımuz** artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
   Ḥicāza gitse ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 5). [ḳanġımuz, -muz]*
3. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
   Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 2). [ḳangı,]*

ḳāniʿ: *Kanaat eden, razı olan.*

1. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
   Dimiş ol luṭfa daḫı **ḳāniʿüz** bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [ḳāniʿüz, -üz]*
2. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam yimezüz
   Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [ḳāniʿüz, -üz]*

kānı: *Hani, nerede.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
   Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [ḳanı,]*
2. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
   Senüñle **ḳanı** ol bezm-i ezelde olınan mīṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [ḳanı,]*
3. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde şeklinde
   Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [ḳanı,]*
4. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḫīb
   Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 3). [ḳanı,]*
5. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
   ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [ḳanı,]*
6. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
   Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [ḳanı,]*
7. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler **ḳanı**
   Ana beş beş ṭoġıra sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 1). [ḳanı,]*
8. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
   Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [ḳanı,]*
9. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem **kānı**
   Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [kānı,]*

k'anı: *Hani, nerede.*

1. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme **k'anı**
   Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [k'anı,]*

kāniʿ ol: *Kanaat etmek, yetinmek.*

1. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya **ḳāniʿ olaldan**
   Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466,*

Mısra 9). [ḳāniʿ olaldan, -aldan]

2. N'eyleyem teşne kim ṣusuz yana
Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 10). [ḳāniʿ olur mı,]*

3. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre **ḳāniʿ olalum** mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [ḳāniʿ olalum, -alum]*

kān-ı tafṣīlī: *Bir şeyi bütün ayrıntıları ile açıklayan kaynak.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī maḳāmā mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [kān-ı tafṣīlī, -i]*

ḳanın ḳurud: *Canından bezdirmek.*

1. Her dem ġam odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 3). [ḳanın ḳurudup, -up]*

ḳanına gir: *Kandırmak, aldatmak, kendine âşık etmek.*

1. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim **ḳanına girdüñ** sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [ḳanına girdüñ, -dü, -ñ]*

ḳanına gir: *Öldürmek, yok etmek.*

1. Vaṣldan ben baḫs idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 10). [ḳanına girmek, -mek]*

ḳanına girmesün mi: *Kandırmak, aldatmak. II Kendine âşık etmek.*

1. Āh kim ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 2). [ḳanına girmesün mi, -me, -sün, -mi]*

ḳanını dök: *Canını almak, öldürmek.*

1. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 8). [ḳanını dökmek, -mek]*

ḳankı: *Hangi.*

1. Ḥātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür böyle
Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı ṣikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 10). [ḳanḳı,]*

2. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 8). [ḳanḳı,]*

ḳanlar aġlad: *Acı yaşatmak, sıkıntıya sokmak.*

1. Nice Ḍaḥḥāka **ḳanlar aġladup** mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [ḳanlar aġladup, -up]*

ḳanlar dök: *Ölüme yol açmak.*

1. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere **ḳanlar dökmege**
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [ḳanlar dökmege, -meg, -e]*

ḳanlu: *Kanlı, kana bulanmış.*

1. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm **ḳanlu** gözden ḳaṭreler
Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 3). [ḳanlu,]*

2. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 6). [ḳanlu,]*

3. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc akçaya ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 7). [ḳanlu,]*

4. Bezm-i şarāb **ḳanlu** yürek iştiyāḳ ider
Şancılsa tīr-i ġam aña sīḫ-i kebābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 5). [ḳanlu,]*

5. Gerd-i felekde ṣanma şafaḳdur Behiştiyā
Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 10). [ḳanlu,]*

6. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [ḳanlu,]*

7. Eşk-i surḫum **ḳanlu** dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 5). [ḳanlu,]*

8. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm
Şu sepüp her dem eger ḳurtarmasa **ḳanlu** yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 2). [ḳanlu,]*

9. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin

Cūş idüp **ḳanlu** yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [ḳanlu,]*

10. Ḳapuñda **ḳanlu** yaşum şanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 7). [ḳanlu,]*
11. Ol ḫadd-i pāki **ḳañlu** gözümden ḳılur ḳarār
Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 7). [ḳañlu,]*
12. Gönlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu yaşum ki zeyn ide dāmānum üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 6). [ḳanlu,]*

kanlu: *Arasında kan davası bulunan kişi. II Rakip.*

1. Eşkümi rāha düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 8). [ḳanlumı, -m, -ı]*

kanlu it: *Kanlandırmak, kana bulamak.*

1. Āb-ı cibāli **ḳanlu itmişdi** eşk-i Mecnūn
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 1). [ḳanlu itmişdi, -miş, -di]*

kanma: *Doymak, kana kana içmek.*

1. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup **ḳanmadılar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [ḳanmadılar, -dı, -lar]*

kanum dök: *Kan dökmek.*

1. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [ḳanum dökersin, -er, -sin]*

kanum kurıd: *Kanını kurutmak, canından bezdirmek.*

1. Tāze tāze urup aġyāra cefā oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 4). [ḳanum kurıdursun, -ur, -sun]*

kānūn: *Kanun, çalgı aleti.*

1. Şanma kim derde şifā neydügini bilmeyevüz
Biz şehā her yerin ezber çalaruz **ḳānūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 8). [ḳānūnuñ, -uñ]*
2. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini **ḳānūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 8). [ḳānūnuñ, -uñ]*

kānūn ol: *Geçerli olmak, şart olmak.*

1. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl içinde
Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 8). [ḳānūn olmaya, -ma, -y, -a]*

kanzīl: *Kendinden geçmiş, sarhoş olmuş.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin deyrüñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben **ḳanzīlidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 6). [ḳanzīlidüm, -i, -dü, -m]*
2. Ġonca ser-ḫoş lāle **ḳanzīl** serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [ḳanzīl,]*

kap: *Kapmak, ele geçirmek.*

1. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḥużūr ol nergis-i şehlā **ḳapar**
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [ḳapar, -ar]*
2. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş **ḳapdı** ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 10). [ḳapdı, -dı]*
3. Bāl açup murġ-ı ġamı **ḳapdı** Behiştī gönlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [ḳapdı, -dı]*
4. Şöyle **ḳapdı** kim gönül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [ḳapdı, -dı]*

kapḳara: *Kapkara, simsiyah.*

1. Sūz-ı dilden **ḳapḳara** yanmaḳ muḳarrerdür hemān
Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [ḳapḳara,]*

kapu: *Kapı, giriş.*

1. Ḳāżī meger müs̲elles̲-i şürbümden oldı mest
Kim meykede **ḳapusını** açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [ḳapusını, -s, -ı, -n, -ı]*
2. Başum gibi **ḳapuñda** ḳalan behre-mend olur
Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend olur

(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 1). [ḳapuñda, -ñ, -da]

3. Ḳoyup āhum **ḳapuñı** çekse sipihre sancaḳ ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 1). [ḳapuñı, -ñ, -ı]*

kapu: *Kapı. II Eş değer.*

1. Baş üzre yer bulasın terk iderseñ aġyārı Ki ʿaynı **ḳapudadur** gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 6). [ḳapudadur, -da, -dur]*

kapu: *Kapı. II Huzur, eşik.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları **ḳapuña** Ki fülki maḳṣada iltür muvāfiḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 5). [ḳapuña, -ñ, -a]*
2. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān merḥabāsına Şol kim anuñ **ḳapuñ** gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [ḳapuñ, -ñ]*
3. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine Lāyiḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 9). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
4. Bir dem **ḳapuñ** ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 7). [ḳapuñ, -ñ]*
5. Ümīdüm rüyını sürsem **ḳapuñ** ḫākine incinme Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 3). [ḳapuñ, -ñ]*
6. Beni eşkümle gördüñse **ḳapuñda** ṣatma sīmüm var ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
7. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāṣ Gitmez bu **ḳapudan** gerek öldür gerekse aṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 2). [ḳapudan, -dan]*
8. Kūyuñda secde eylemeyem mi **ḳapusına** Ṣūfī ḳıla mı Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 5). [ḳapusına, -s, -ı, -n, -a]*
9. Ḳapuñda büküp ḳaddüm meh gibi dü-tā itdüñ Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
10. Ṣu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz **ḳapuñ** tozın Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [ḳapuñ, -ñ]*
11. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli Ḳapuñda ẕerreveş raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 8). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
12. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce **ḳapuñda** Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 3). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
13. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 9). [ḳapuñ, -ñ]*
14. Görüp aġyārı **ḳapuñda** niçün itmezler cidāl İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
15. Gerçi **ḳapuñdan** ider her gice ḫurşīd gürīz Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 7). [ḳapuñdan, -ñ, -dan]*
16. Ḳapuñda ḳanlu yaşum ṣanma surḫ iden yüzümi Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 7). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
17. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṭḥ-i bāb olsun Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 1). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
18. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [ḳapuñdan, -ñ, -dan]*
19. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu **ḳapudur** bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [ḳapudur, -dur]*
20. Dil bir naẓargeh eylese çarḫuñ ḫilāline Teşbīh ider **ḳapuñda** semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 2). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
21. Seng urdıġınca yār **ḳapusında** başumuza Yād itdi ṣanuram beni bir pāre nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 7). [ḳapusında, -s, -ı, -n, -da]*
22. Ümīdüm var kilābuñla **ḳapuñda** āşinā olam Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [ḳapuñda, -ñ, -da]*
23. Ġayrı **ḳapudan** istemez ol ber-murād ola İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 101). [ḳapudan, -dan]*
24. Şol kim **ḳapuñda** başını ṭaşrın dirīġ ide Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 51).*

[ḳapuñda, -ñ, -da]

25. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa miskīn
Aşıldı hemān **ḳapusına** perde-i nisyān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 26). [ḳapusına, -sı, -n, -a]

26. Yüz süregeldüm efendi **ḳapuña** himmet uma
Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 13). [ḳapuña, -ñ, -a]

kapu kulı: *Kapı kulu.*

1. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir **ḳapu ḳulıdur**
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [ḳapu ḳulıdur, -dur]*

kapuñdan sür: *Kovmak, uzaklaştırmak.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki maḥallüñde ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 3). [ḳapuñdan sürmezseñ, -mez, -señ]*

2. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler göñül
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan ṣu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 7). [ḳapuñdan sürseñ, -se, -ñ]*

kar: *İş, fiil, amel.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden
Ḳılmaz Behişti **kāra** şürūʿ istiḫāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 10). [kāra, -a]*

kar: *Fayda, kazanç.*

1. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde **kārıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 8). [kārıdur, -ı, -dur]*

2. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ **kār** u bārını
Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 3). [kār,]*

3. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [kārımuz, -ımuz]*

4. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ **kārıdur** her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 8). [kārıdur, -ı, -dur]*

5. Bāzār-ı ġamda **kārumıza** ḥīle ḳatmaduḳ
Ṣūfī gibi riyāyı hüner diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 1). [kārumıza, -u, -mız, -a]*

6. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ **kār** u bārın tārmār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [kār,]*

7. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ **kār** u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [kār,]*

8. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān şeb tā-seher **kārum** fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [kārum, -um]*

kar: *Kar. II Serinlik.*

1. Ḥarāretden meded öldük Küşeyrī
Bize inʿām-ı ʿām eyle **karuñdan** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 2). [karuñdan, -uñ, -dan]*

kār eyle: *İşlemek, etki etmek.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice **kār eylesün** nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [kār eylesün, -sün]*

2. Gözümden ayrılan kirpiklerüm **kār eyleye** şāyed
Ölürsem müzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [kār eyleye, -y, -e]*

kār id: *İyi gelmek, etkisi olmak.*

1. Cānuma **kār ide** gibi zaḫm-ı ġam
İşleye gibi raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 7). [kār ide, -e]*

kār it: *Tesir etmek, müessir olmak.*

1. Āşinādan kimse yoḳ **kār itdi** ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [kār itdi, -di]*

2. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña **kār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 10). [kār itmez, -mez]*

3. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
Nice **kār itsün** ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 6). [kār itsün, -sün]*

kār it: *Kâr etmek, edinmek.*

1. Ġam-ı ʿışḳ itdüginçe cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 21).*

[kār itdügince, -düg, -ince]

ḳar yaġ: *Kar yağmak.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
   Başīret ehline peydā olur şitāda bahār
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 1). [ḳar yaġsa, -sa]

kara: *Kara, siyah. II Lalenin içi, aşkı, yarası.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi **ḳarasın** nādān
   Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [ḳarasın, -sın]

kara: *Kara, kötü.*

1. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb yazı imiş
   Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı **ḳara** yazı imiş
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 2). [ḳara,]

kara: *Kara, siyah.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
   Cilv'ide yüzüñe ol bir **ḳara** taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [ḳara,]*
2. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını
   Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [ḳara,]
3. ʿIşḳ-bāzīde nihān **kāra** mecāl olmaz imiş
   ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [kāra,]
4. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
   Bir ʿaceb gülşendür ammā bülbüli bir **ḳara** zāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [ḳara,]*
5. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ
   Geh **ḳarasın** göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 2). [ḳarasın, -sın]*
6. Ḫoş başdı **ḳara** baġrına merdümcügüm bu şeb
   Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [ḳara,]*
7. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
   Ḫāme dirler adına bir **ḳara** zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [ḳara,]*
8. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
   Göz göre kuḥl-i cilāyı **ḳara** ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 6). [ḳara,]*

kara: *Kara, yağız.*

1. Göz açdurmaz başar ġam küştigīrin
   Yüzi aġ ola **ḳara** pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 8). [ḳara,]*

kara: *Karanlık, gece.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
   Mūmlar yaḳup felekde ḳamer **ḳaralar** miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [ḳaralar, -lar]*
2. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
   Bir naẕar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [ḳara,]*

kara: *Kara. II Bahtsız.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
   Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben **ḳara** maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [ḳara,]*
2. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
   Ḫayfā ki eyledi bu miskīni **ḳara** maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [ḳara,]*
3. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl ḳana yunup
   Ḳara baġrını ġamuñ āteşi dağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 4). [ḳara,]*

kara: *Kara. II Dertli, sıkıntılı.*

1. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
   Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [ḳara,]*

kara baġr: *Dertli yürek.*

1. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
   Reşkile māhuñ **ḳara baġrını** pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [ḳara baġrını, -ı, -n, -ı]*

kara çullara gir: *Kara çullara girmek, karalar giymek.*

1. Yüzüm ṣuyı gibi varum yolında ḫāke ṣaldum ben
   Semendüñ gibi āhumla **ḳara çullara girdüm** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 2). [ḳara çullara girdüm, -dü, -m]*

kara şallu: *Kara şallı. II Karalar giyinmiş.*

1. Degül her ḫırḳa-pūş ġam-ı ʿadīlüm
   Ki Mecnūn olımazam **ḳara şallu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 6). [ḳara şallu,]*

kara ṭonlar giy: *Karalar bağlamak.*

1. İḥāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 4). [ḳara ṭonlar giyüp,]*
2. İḥāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 4). [ḳara ṭonlar giyüp, -üp]*

karaġu: *Karanlık.*

1. Yüzüñe baḳdum cihān oldı **ḳaraġu** bir daḫı
Dīde açup ṣems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [ḳaraġu,]*

karala: *Karalamak. II Yazmak.*

1. Ser-kūçe-i belāda ʿaceb pādişālaruz
Dīvānumuzda defter-i ʿışḳı **ḳaralaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 2). [ḳaralaruz, -r, -uz]*

karalı: *Karalamak, çizmek.*

1. Ṭoġrı elif **ḳaralıyamaz** ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [ḳaralıyamaz, -y, -a, -maz]*

karaman bahşişi: *Sözünde durmamak, sözünü tutmamak.*

1. Felegüñ ʿahde ḫılāf itmek ezelden işidür
Cümle cünbişleri anuñ **Ḳaraman baḫşişidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 2). [ḳaraman baḫşişidür, -dür-i, -dür]*

karanfüller ile: *Karanfil. II Sevgilinin yüzündeki ben.*

1. Ṣu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
Ol sifāli yine zeyn itdi **ḳaranfüller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 4). [ḳaranfüller ile, -ler, -ile]*

karañu: *Karanlık.*

1. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 1). [ḳarañu,]*
2. ʿIraḳdan bir **ḳarañu** yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [ḳarañu,]*
3. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi **ḳarañu** gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 2). [ḳarañu,]*

karañularda ḳoy: *Karanlıkta bırakmak. II Darda, sıkıntıda bırakmak.*

1. Ḳarañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar meclisine şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 3). [karañularda ḳoyup, -up]*

karār: *Kararmak, kara renge bürünmek.*

1. Āfāḳ-ı dil **ḳararsa** yaşum boşanur hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 3). [ḳararsa, -sa]*
2. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 2). [ḳararup, -up]*
3. Sīne ṣaḥrāsına yaġdırmaġa bārān-ı ġamı
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur **ḳararan** ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 4). [ḳararan, -an]*

karār: *Karar, sebat, hüküm.*

1. Niçün böyle **ḳarār** üzre degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [ḳarār,]*
2. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz **ḳarārum** çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 8). [ḳarārum, -um]*
3. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz **ḳarārum** çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 2). [ḳarārum, -um]*
4. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem **ḳarārı** yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [ḳarārı, -ı]*
5. Giriftār eyleyüp ʿışḳa **ḳarār** u ṣabrumı alduñ
Be-hey ẓālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 1). [ḳarār,]*
6. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm **ḳararı** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [ḳararı, -ı]*
7. Ġam-ı ʿışḳ itdügince cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u **ḳarār** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 22). [ḳarār,]*

karār: *Rahat, huzur.*

1. Yārdan ayrı **ḳarār** olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [ḳarār,]*

karār: *Kararmak. II Surat asmak.*

1. Dilerseñ itmeye devrān gözüñ yaşın bārān
Ḳararma her kişiye ey göñül ġamāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 4). [ḳararma, -ma]*

ḳarār eyle: *Karar kılmak.*

1. Yandı ṭutuşdı Ṭūr-ı dili eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 7). [ḳarār eyledi, -di]*
2. Şāḫ-ı ʿuzletde **ḳarār eyleyelüm** ʿanḳāveş
Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 7). [ḳarār eyleyelüm, -y, -elüm]*

karār eyle: *Kalmak, bulunmak, yerleşmek.*

1. Ey göñül āḫir olınca gele eyyām-ı bahār
Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 2). [ḳarār eyleyelüm, -y, -elüm]*

karār it: *Yaşamak, yerleşmek.*

1. Behiştīyem baña dünyā serāy-ı dār-ı ġurbetdür
Bu yād elde **ḳarār itmekdenise** rıḥletüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 10). [ḳarār itmekdenise, -mek, -den, -i, -se]*
2. Keşf ider dünyāyı bir yerde **ḳarār itmez** göñül
ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 5). [ḳarār itmez, -mez]*
3. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz maʿāẕallāh
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9). [ḳarār itmez, -mez]*
4. Çün bahārıdur Behiştī Vizenüñ
Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 10). [ḳarār itsün, -sün]*

karār it: *Sabit durmak.*

1. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 8). [ḳarār itmez, -mez]*

karār it: *Karar kılmak, seçmek.*

1. Ger ḫuld-i berīn içre **ḳarār itse** Behiştī
Dīdār temāşāsı gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 9). [ḳarār itse, -se]*

karār ḳıl: *Karar kılmak, eğlenmek.*

1. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 3). [ḳarār ḳılmazdı, -maz, -dı]*
2. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 15). [ḳarār ḳılsa, -sa]*

karār kıl: *Karar kılmak, sabit kalmak.*

1. Ol ḫadd-i pāki ḳañlu gözümden ḳılur ḳarār
Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 7). [ḳarār ḳılur, -ur]*

karār ko: *Karar kılmak, sebât bırakmak.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 3). [ḳarār ḳomaz, -maz]*

karār ol: *Sebat ve devam üzere olmak.*

1. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḫużūr ol nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u **ḳarār ol** çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 8). [ḳarār ol,]*

karārgāh: *Mahal, konaklama yeri.*

1. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevs̱er **ḳarārgāhuñ** maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [ḳarārgāhuñ, -uñ]*

karavaş: *Cariye, halayık.*

1. Bir **ḳaravaşdur** benefşe adile gülzārda
Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 7). [ḳaravaşdur, -dur]*

kārbān: *Kervan.*

1. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket
kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 8). [kārbānıdur, -ı, -dur]*

kardaş: *Kardeş, dost.*

1. İḫtilāf eyleme aġyār ile ey Yūsuf-ı ḫüsn
İʿtimād itme eger ʿāḳılıseñ **ḳardaşuña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 6). [ḳardaşuña, -uñ, -a]*

2. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿuşşāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ **ḳardaşıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 8). [ḳardaşıdur, -ı, -dur]*

kardaşlık: *Kardeşlik.*

1. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi **ḳardaşlıḳ** ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [ḳardaşlıḳ,]*

kare: *Kara, kara benek.*

1. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
Ḫāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz **ḳarelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 8). [ḳarelerdür, -ler, -dür]*

kare: *Kara. II Siyah zülüf.*

1. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet **ḳareler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 6). [ḳareler, -ler]*

kare: *Kara.*

1. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
Tenümde ṣālumı āl ile **ḳare** eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [ḳare,]*

kārgāh: *İş yeri. II Dünya.*

1. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu **kārgāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [kārgāh,]*

kār-ı hem-vār: *Muntazam kazanç.*

1. Felek bu **kār-ı hem-vārını** haźm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 71). [kār-ı hem-vārını, -ı, -n, -ı]*

ḳarīb: *Yakın.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül ırağ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka **ḳarīb** olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [ḳarīb,]*

ḳarīn: *Yakın, arkadaş.*

1. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet **ḳarīni** nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [ḳarīni, -i]*

ḳarīn ol: *Yakın olmak, yaklaşmak.*

1. Cihān bezminde ʿuşşāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 10). [ḳarīn olduḳca, -duḳca]*

ḳarındaş: *Kardeş.*

1. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil ġamuñla dürli rāyuña **ḳarındaş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 10). [ḳarındaş,]*

ḳarış: *Karışmak, müdahale etmek.*

1. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür nedendür
ʿAḳl anlara **ḳarışmaz** bīgānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 2). [ḳarışmaz, -maz]*

ḳarış: *Karışmak, bulaşmak.*

1. Ṭut ki ḳanum **ḳarışur** bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [ḳarışur, -ur]*

kār-sāz: *İş yapma.*

1. Sāḳī benümle itdi bugün **kār-sāzlıḳ**
Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 1). [kār-sāzlıḳ, -lıḳ]*

karşı: *Edat, karşı, -e doğru.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine **ḳarşı** ayardup her yaña sürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [ḳarşı,]*

karşı: *Karşı, ön. II Huzur.*

1. Fer virür bārān-ı raḥmet nev-bahār-ı ʿömrüme
Ḳarşısında girye ḳılsam ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 6). [ḳarşısında, -sı, -n, -da]*

karşıla: *Karşılamak, selamlamak.*

1. Ḳılmaġa seyr-i çemen serv-i çemānum çıḳsun
Anı **ḳarşılamaga** eşk-i revānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 2). [ḳarşılamaga, -mag, -a]*

karşu: *Edat, karşı, -e doğru.*

1. Meger kim āteşe **ḳarşu** kebābuñ raḳşını görmez
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum

iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [ḳarşu,]*

2. Tīġ-ı müjgānına **ḳarşu** boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 3). [ḳarşu,]*

<u>karşu:</u> *Karşı, ön. II Huzur.*

1. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı görüp ʿAndelībāne geçüp **ḳarşusına** zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 10). [ḳarşusına, -sı, -n, -a]*
2. Şemşīrüñi ʿadūya şalarsın bu yaña ben Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 8). [ḳarşuñda, -ñ, -da]*
3. Yanaram **ḳarşuña** ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [ḳarşuña, -ñ, -a]*
4. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ Ḳullar gibi **ḳarşuñda** melikler ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [ḳarşuñda, -ñ, -da]*

<u>karşu:</u> *Karşı taraf.*

1. Gönlümüz bir merḥabā ile iderdüñ **ḳarşu** şād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügünce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [ḳarşu,]*
2. Ruḫ-ı yāri görince **ḳarşudan** uşşum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 3). [ḳarşudan, -dan]*

<u>karşu vir:</u> *Karşılık vermek, cevap vermek.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki şemşīre siper **ḳarşu virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 10). [ḳarşu virür, -ür]*

<u>kārūn:</u> *Çok zengin. II Kârûn, Musa Peygamber zamanında yaşamış, malının ve servetinin çokluğuyla ün salmış sonra da malı ile birlikte helak olmuş kişi.*

1. Denī felek n'ola dünyā varursa her dūna Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince **Ḳārūna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 2). [ḳārūna, -a]*

<u>karye:</u> *Köy.*

1. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı Ḳaryede ḳahrını çekdürme şehā etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 10). [ḳaryede, -de]*

<u>kaş:</u> *Kaş, ebrû.*

1. Ḳılduġum secde umaram **ḳaşlaruñ** mihrābına
Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [ḳaşlaruñ, -lar, -uñ]*
2. Nār-ı āhum bende **ḳaş** kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter **ḳaş** ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [ḳaş,]*
3. Nār-ı āhum bende **ḳaş** kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter **ḳaş** ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [ḳaş,]*
4. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn **ḳaşuña**
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 1). [ḳaşuña, -uñ, -a]*
5. Cāna ḳaṣd eyler **ḳaşuñ** yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [ḳaşuñ, -uñ]*
6. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet mi ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 1). [ḳaşlaruñ, -lar, -luñ]*
7. Müjeñ belā oḳıdur **ḳaşlaruñ** aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [ḳaşlaruñ, -lar, -uñ]*
8. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile **ḳaş** gelür ʿAyn-ı uşşāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [ḳaş,]*
9. Miḥrāblarda meyl **ḳaşuñdan** yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [ḳaşuñdan, -uñ, -dan]*
10. Miḥrābveş **ḳaşuñ** senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 3). [ḳaşuñ, -uñ]*
11. Miḥrābveş **ḳaşuñ** senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir küşedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 3). [ḳaşuñ, -uñ]*
12. Vażʿ itdi **ḳaşuñ** ṭāḳını gönlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [ḳaşuñ, -uñ]*
13. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 6).*

[ḳaşuñ, -uñ]

14. Sīne ṣaḥrāsına yaġdırmaġa bārān-ı ġamı
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan **ḳaş** degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 4). [ḳaş,]
15. İncil içinde laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
Furḳān içinde **ḳaşuñ** ʿunvān-ı sūre-i Nūn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 8). [ḳaşuñ, -uñ]
16. Hilāli yāda getüren ol iki **ḳaşuñ** içün
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [ḳaşuñ, -uñ]*
17. Ol **ḳaşı** yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [ḳaşı, -ı]*
18. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara bağrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [ḳaşuña, -uñ, -a]*
19. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine **ḳaşına**
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [ḳaşına, -ı, -n, -a]*
20. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım **ḳaşlaruñ** yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 4). [ḳaşlaruñ, -lar, -uñ]*
21. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını naḳḳāş gibi
Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine **ḳaş** gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 2). [ḳaş,]
22. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında **ḳaşıdur**
Şafaḳ şanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 1). [ḳaşıdur, -ı, -dur]*
23. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini
Çār-ebrū oluyor **ḳaşı** kemānum giderek
(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 2). [ḳaşı, -ı]
24. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün **ḳaşlaruñ** yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 4). [ḳaşlaruñ, -lar, -uñ]*

kaş: *Kaş. II Yüzük kaşı, nakışı.*

1. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola **ḳaşı** pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [ḳaşı, -ı]*

kāşāne: *Köşk, saray. II Gönül sarayı.*

1. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice **kāşāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 8). [kāşāneye, -y, -e]*

kasāvet: *Gönül darlığı, üzüntü, tasa.*

1. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 2). [ḳasāvetler, -ler]*

kaṣd: *Amaç, niyet. II Uğruna.*

1. İl şeker yerken lebüñ **ḳaṣdında** ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [ḳaṣdında, -ı, -n, -da]*

kaṣd: *Birine karşı bilerek kötü davranma, kötü niyet.*

1. Ḥavāle olduġıçün **ḳaṣduña** ey şāh-ı ʿālem-tāb
Sipihri āteş-i āhumla yaḳdum ḫāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 3). [ḳaṣduña, -uñ, -a]*

kaṣd: *Niyet, saldırma.*

1. Çarḫ-ı ḫūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī **ḳaṣdı** anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 10). [ḳaṣdı, -ı]*
2. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde **ḳaṣdı** var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [ḳaṣdı, -ı]*
3. Şāhuñ Revāna **ḳaṣdına** olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 3). [ḳaṣdına, -ı, -n, -a]*
4. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir kemān almış ele
Ey Behiştī **ḳaṣdı** anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 2). [ḳaṣdı, -ı]*

kaṣd eyle: *Kastetmek. II Kötü bir niyetle davranmak.*

1. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿışḳı baña
Benüm īmānuma **ḳaṣd eyledi** şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 4). [ḳaṣd eyledi, -di]*

kaṣd eyle: *Niyetlenmek, çaba göstermek.*

1. Ey ḫaṭṭ-ı yār ḳatlüme **ḳaṣd eyledüñ** benüm

Ḳıyduñ mı göz göre baña ey ḳara
düşmenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 1). [ḳaṣd eyledüñ, -dü, -ñ]*

2. Cāna **ḳaṣd eyler** ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [ḳaṣd eyler, -r]*
3. Ḫālümi bir bir öñüñde söylemek **ḳaṣd eylesem**
Siḥr-i çeşmüñ rişte-i ḫayretle aġzum bağlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 5). [ḳaṣd eylesem, -se, -m]*

ḳaṣd id: *Niyet etmek, yönelmek.*

1. Müjeñ tīġından almayup viṣāle **ḳaṣd iden** ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [ḳaṣd iden, -en]*
2. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 3). [ḳaṣd ider, -er]*
3. Ḳalʿa-i çarḫı **ḳaṣd ider** yıḳa ṭop
Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 3). [ḳaṣd ider, -er]*
4. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 2). [ḳaṣd ider, -er]*
5. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 11). [ḳaṣd idermiş, -er, -miş]*

ḳaṣd idermiş: *Amaçlamak, niyet etmek; istemek, arzu etmek.*

1. Gör e billāhi Behiştī ol yaban alçaġını
Ḳaṣd idermiş baḫṣ ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 9). [ḳaṣd idermiş, -er, -miş]*
2. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek **ḳaṣd iderseñ** gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [ḳaṣd iderseñ, -er, -se, -ñ]*

ḳaṣd ile: *Kasten, bilerek.*

1. Ḥışm ide şāyed diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe **ḳaṣd ile** pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 10). [ḳaṣd ile,]*

ḳaṣd it: *Yönelmek, niyet etmek.*

1. Dikdigüm şemʿi söyündürmege **ḳaṣd itdi** hemān
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [ḳaṣd itdi, -di]*
2. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 5). [ḳaṣd itdi, -di]*
3. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḥācetüm
Söylemek **ḳaṣd itdügümce** yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 4). [ḳaṣd itdügümce, -düg, -üm, -ce]*
4. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye **ḳaṣd itdüm** elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [ḳaṣd itdüm, -dü, -m]*
5. Ḳatlüme **ḳaṣd itdüñ** ammā ey sipihr-i ceng-cū
Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 5). [ḳaṣd itdüñ, -dü, -ñ]*
6. Kūyuña **ḳaṣd itse** raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña mānīʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 7). [ḳaṣd itse, -se]*
7. Gösterme ḥasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḫarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [ḳaṣd itse, -se]*

ḳaṣd it: *Saldırmak, zarar vermek.*

1. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp **ḳaṣd itme** ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 8). [ḳaṣd itme, -me]*

ḳaṣd-ı gerdūn: *Feleğin kastı.*

1. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 6). [ḳaṣd-ı gerdūn,]*

ḳaṣd-ı ḫayāl it: *Hayaline, tasvirine niyetlenmek.*

1. Ger **ḳaṣd-ı ḫayāl itse** kelāmında Behiştī İrmezdi ḫayāline anuñ Molla Ḫayālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 9). [ḳaṣd-ı ḫayāl itse, -se]*

kāse: *Kase. II Yaprak.*

1. Ẓālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān Ḳılmış çemende **kāsecügin** lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 4). [kāsecügin, -cüg, -in]*

kāse: *Göz çukuru.*

1. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm **kāsesinde** lāle-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [kāsesinde, -s, -i, -n, -de]*

kāse: *Kâse, kap. II Kadeh.*

1. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir **kāse** āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [kāse,]*
2. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir **kāse** mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [kāse,]*
3. Gülzāra geldükce niṣār itmege saña
Gül **kāsesini** dürrile pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 4). [kāsesini, -s, -i, -n, -i]*
4. Egerçi baḥā-ı ʿışḳıle ḳalbüm **kāsesi** pürdür
Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 1). [kāsesi, -s, -i]*
5. Hecrüñde ölüm vaḳti lezzetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir **kāse** ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [kāse,]*
6. Ġam ḫastesi olana bir **kāse** mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [kāse,]*
7. Niçün Allāhı severseñ yüregüm **kāsesini**
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [kāsesini, -si, -n, -i]*
8. Kendüyi mey żāyiʿ eyler **kāse** olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [kāse,]*
9. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
Ger feminde **kāse** pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 8). [kāse,]*
10. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir **kāse** semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [kāse,]*

kāse kāse: *Kase kase. II Bol bol.*

1. Kāse kāse ḳan yudarken lāleveş
Cām-ı mül ṣundı bize gülden bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 3). [kāse kāse,]*

kāse-bāz: *Şenliklerde kâselerle tabaklarla hüner gösteren oyuncu.*

1. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ **kāse-bāzıyuz**
Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [kāse-bāzıyuz, -ı, -y, -uz]*

kāse-i çeşm: *Göz çukuru.*

1. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan bādeveş āhum
Olupdur **kāse-i çeşmüm** belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 8). [kāse-i çeşmüm, -üm]*

kāse-i faġfūr: *Çin porseleninden yapılan kâse. II Faġfūr, Çin hükümdarlarına genel itibariyle verilen lakaptır; bunun dışında Fağfur'un Nuh peygamberin soyundan gelen bir padişah olduğu rivayet edilir.*

1. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim **kāse-i Faġfūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 6). [kāse-i faġfūrdur, -dur]*
2. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ **kāse-i faġfūrını** itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 6). [kāse-i faġfūrını, -ı, -n, -ı]*

kāse-i gerdūn: *Felek kâsesi.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ **kāse-i gerdūnı** pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 11). [kāse-i gerdūnı, -ı]*

kāse-i mey: *Şarap kâsesi.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
Kāse-i mey naḳşını resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 8). [kāse-i mey,]*

kāse-i mül: *Şarap kadehi.*

1. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada Kevsere raġbet ḳomadı **kāse-i mül** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 22). [kāse-i mül,]*

kāse-i nā-puhte: *Olgunlaşmamış saz.*

1. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāşıḳ ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz **kāse-i nā-puḫteye** hergiz ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 8). [kāse-i nā-puḫteye, -y, -e]*

kāse-i pür-hūn: *Kan dolu kadeh.*

1. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze **kāse-i pür-ḫūn** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 4). [kāse-i pür-ḫūn,]*

kāse-i zehr: *Zehir kâsesi.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 3). [kāse-i zehr,]*

kāseler-dār: *Kâse tutan. II Kadeh tutan.*

1. Lāleler bezm-i çemende **kāseler-dār** oldular
Serv-bünler ʿişret ehline hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 1). [kāseler-dār,]*

ḳaşı kemān: *Keman kaşlı. II Sevgili.*

1. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḥūblar şeh-bāzı bir **ḳaşı kemānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [ḳaşı kemānum,]*

kaṣīde-i raʿnā: *Güzel, hoş kaside.*

1. Naẓm idem bir **ḳaṣīde-i raʿnā**
Ola her beyti daḫı ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 13). [ḳaṣīde-i raʿnā,]*

kasr: *Saray, köşk.*

1. Nerd-bān oldı ecel **ḳasrına** żaʿfile tenüm
Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [ḳasrına, -ı, -n, -a]*
2. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm **ḳaşrını** ḫālī ḳoma
Seyl olur ṣaḳın ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 3). [ḳaşrını, -ı, -n, -ı]*
3. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet **ḳaşrı durur** köşk
Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 1). [ḳaşrı durur, -ur]*

kaṣr-ı cennet: *Cennet köşkü.*

1. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında midād
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 10). [ḳaṣr-ı cennet,]*
2. Dem olur ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm menzil-i vildān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [ḳaṣr-ı cennet,]*
3. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevṣer ḳarārgāhuñ maḳāmın **ḳaṣr-ı cennetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [ḳaṣr-ı cennetdür, -dür]*

kaṣr-ı feleg: *Feleğin köşkü.*

1. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 8). [ḳaṣr-ı felege, -e]*

kaṣr-ı feleg: *Feleğin köşkü. II Dünya.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye ṣala ḳadr-i bülendüñ
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 47). [ḳaṣr-ı felege, -e]*

kaṣr-ı gül-bün: *Gül fidanlı köşk.*

1. Meger kim **ḳaṣr-ı gül-bünde** yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [ḳaṣr-ı gül-bünde, -de]*

kaṣr-ı ḥüsn: *Güzellik köşkü.*

1. Murādı **ḳaṣr-ı ḥüsnüñde** viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [ḳaṣr-ı ḥüsnüñde, -üñ, -de]*

kaṣr-ı vuṣlat: *Kavuşma köşkü.*

1. Ey Behiştī **ḳaṣr-ı vuṣlat** isteyen olup naḫīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [ḳaṣr-ı vuṣlat,]*

kaṣṣāb-ı felek: *Felek kasabı.*

1. Gūsfend-i cānumı ʿālemde **ḳaṣṣāb-ı felek** ʿĀḳıbet ḳurbān ider bārī saña itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 5). [ḳaṣṣāb-ı felek,]*

kassām-ı ezel: *Ezelde her şeyin taksimini gerçekleştiren. II Allah.*

1. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı **Ḳassām-ı Ezel** baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 8). [ḳassām-ı ezel,]*

kaşuñ ḳarşusı: *Yüzüne karşı.*

1. Dil nāleye dem ursa **ḳaşuñ ḳarşusında** dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [ḳaşuñ ḳarşusında, -s, -ı, -n, -da]*

kat: *Huzur, makam.*

1. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri **ḳatında** laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2).*

[ḳatında, -ı, -n, -da]

2. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā **ḳatında** yüz aġardumaz
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā
gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 3). [ḳatında, -ı, -n, -da]*

ḳaṭʿ: *Son, akıbet.*

1. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb yazı imiş
Ser-i ʿāşıḳda anuñ **ḳaṭʿı** ḳara yazı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 2). [ḳaṭʿı, -ı]*

ḳaṭʿ it: *Kesmek.*

1. Ġamuñ der-bendini **ḳaṭʿ itmege** kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 5). [ḳaṭʿ itmege, -meg, -e]*

ḳaṭʿ it: *Katetmek, yürümek.*

1. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice **ḳaṭʿ itsün**
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [ḳaṭʿ itsün, -sün]*

ḳat ḳal: *Tam bir acizlik içinde olmak, umutsuz, çaresiz kalmak.*

1. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı **ḳat ḳalup**
Ḫvāb alduġınca çeşmümi rüʾyāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 3). [ḳat ḳalup, -up]*

ḳaṭʿā: *Asla, hiçbir zaman.*

1. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü ṭıfl-ı dile
Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi **ḳaṭʿā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 8). [ḳaṭʿā,]*

2. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse vir baña
Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 8). [ḳaṭʿā,]*

3. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül **ḳaṭʿā** necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [ḳaṭʿā,]*

4. Ne ʿaleyk adın añar var idi **ḳaṭʿā** ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [ḳaṭʿā,]*

5. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye **ḳaṭʿā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [ḳaṭʿā,]*

ḳaṭar ḳaṭar: *Dizi dizi.*

1. Sefer zamānı degülken ġarīb ḥādiṣedür
Felekler üştür-i ebri sürer **ḳaṭar ḳaṭar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 8). [ḳaṭar ḳaṭar,]*

ḳaṭār-ı ebr: *Bulut katarı.*

1. Ger **ḳaṭār-ı ebrüñ** olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 7). [ḳaṭār-ı ebrüñ, -üñ]*

katı: *Çok, pek çok. II Kötü, fena.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül **ḳatı** müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [ḳatı,]*

2. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḫāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 1). [ḳatı,]*

3. Dest-gīr ol kim **ḳatı** üftādedür dil dostum
Aña elden geldüginice merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [ḳatı,]*

4. Gelmedüñ gülşene aḫşam **ḳatı** ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 3). [ḳatı,]*

5. Ṭıfl-ı nā-bāliġā şorġuç **ḳatı** zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [ḳatı,]*

6. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda **ḳatı** nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [ḳatı,]*

7. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḫuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [ḳatı,]*

katı: *Sert, gaddar. II Merhametsiz.*

1. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḫ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [ḳatı,]*

2. Şikāyet eyleme **ḳatı** göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [ḳatı,]*

ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳat: *Ayrılık yolunun sonu.*

1. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda mānend-i ṣabā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 3).*

[ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde, -de]

kātib-i ecel: *Ecel kâtibi, ölüm meleği.*

1. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın **kātib-i ecel**
   Bir gün olur ki defter-i ʿömre ḳalem çeker
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 3). [kātib-i ecel,]

kātil-i küffār: *Kâfirlerin katili.*

1. Ṣiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
   Tīġ-ı zebān ile bugün **ḳātil-i küffār** menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [ḳātil-i küffār,]*

katl: *Öldürme, öldürülme.*

1. Aġız açup yürekde yārelerüñ
   İşleri **ḳatlüme** şehādetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 4). [ḳatlüme, -üm, -e]*
2. Ey ḫaṭṭ-ı yār **ḳatlüme** ḳaṣd eyledüñ benüm
   Ḳıyduñ mı göz göre baña ey ḳara düşmenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 1). [ḳatlüme, -üm, -e]*
3. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā ey sipihr-i ceng-cū
   Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 5). [ḳatlüme, -üm, -e]*
4. İşigüñden **ḳatlüme** emr itdügi demde ḥabīb
   Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 5). [ḳatlüme, -üm, -e]*

katl eyle: *Katletmek, öldürmek.*

1. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek olsun
   Beni **ḳatl eylemege** vaʿdesi gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 2). [ḳatl eylemege, -meg, -e]*

ḳaṭl ol: *Katledilmek.*

1. Ḳaṭl oldı sulṭan Muṣṭafā *(Behiştî Dîvânı, Mısra 1, Mısra 1). [ḳaṭl oldı, -dı]*

katlan: *Dayanmak, sabretmek.*

1. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
   Hele **ḳatlan** felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 8). [ḳatlan,]*
2. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
   Ne vaḳta **ḳatlanursın** ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [ḳatlanursın, -ur, -sın]*

katre: *Damla. II Gözyaşı.*

1. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden **ḳaṭreler**
   Anı kudsīler alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 3). [ḳaṭreler, -ler]*
2. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
   Cemʿ olup o **ḳaṭreler** bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [ḳaṭreler, -ler]*

katre: *Damla.*

1. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni
   Eşkümüñ **ḳaṭresinüñ** her biri ḳan yaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 4). [ḳaṭresinüñ, -si, -nüñ]*
2. Felek deryāsını gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
   Benüm bir **ḳaṭre** eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 4). [ḳaṭre,]*
3. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn **ḳaṭreleri**
   Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 3). [ḳaṭreleri, -ler, -i]*
4. Ġanī göñüllü şu ʿāṣıḳ durur ki gözünden
   Ne **ḳaṭre** kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [ḳaṭre,]*
5. Eger gözüm gören şefḳat düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her **ḳaṭresi** bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 4). [ḳaṭresi, -s, -i]*
6. Āftābuz kim nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
   Bizi ġāfil çaġlama kim **ḳaṭrede** ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 6). [ḳaṭrede, -de]*
7. Gözde bir kem **ḳaṭreye** lāyıḳ degül ṣūfī velī
   Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [ḳaṭreye, -y, -e]*
8. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir **ḳaṭre** jāle gibi
   Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [ḳaṭre,]*
9. Ṣu **ḳaṭresi** yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
   Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [ḳaṭresi, -s, -i]*
10. Destinde kemān ṭut ki hemān ḳavs-ı ḳaẓādur
    Sem **ḳaṭresidür** ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 76). [ḳaṭresidür, -s, -i, -dür]*
11. ʿīşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
    Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş **ḳaṭredür** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 14). [ḳaṭredür, -dür]*

12. Ẕerreyi mihr-i münevver **ḳaṭreyi** deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [ḳaṭreyi, -y, -i]*

13. Eger bir **ḳaṭre** nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevs̱er ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [ḳaṭre,]*

ḳaṭre-i āb: *Su damlası. II Hayat veren mana.*

1. Her nüktesi bir **ḳaṭre-i āb** ola ki anuñ
Yaġmurı seḥābını daḥı görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 133). [ḳaṭre-i āb,]*

ḳaṭre-i eşk: *Gözyaşı damlası.*

1. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 5). [ḳaṭre-i eşküm, -üm]*

ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişk: *Kanlı gözyaşının damlası.*

1. Dökilmeyicek **ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ**
Biñ kerre çevirseñ ne virür sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 11). [ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ, -üñ]*

ḳaṭre-i nīsān: *Nisan damlası, yağmuru.*

1. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur **ḳaṭre-i nīsān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 126). [ḳaṭre-i nīsān,]*

ḳaṭre-i zaḳḳūm: *Zakkumun damlası, zerresi.*

1. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış **ḳaṭre-i zaḳḳūmdan** āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 8). [ḳaṭre-i zaḳḳūmdan, -dan]*

ḳavl: *Söz, kelam.*

1. Yüri hey **ḳavli** yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [ḳavli, -i]*

ḳavm-i bed-fiʿāl: *Kötü eylemler yapan kavmi.*

1. O **ḳavm-i bed-fiʿālün** kīni çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 81). [ḳavm-i bed-fiʿālün, -ün]*

ḳavs-ı felek: *Felek yayı.*

1. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol **ḳavs-ı felekde**
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 3). [ḳavs-ı felekde, -de]*

ḳavs-ı ḳażā: *Kaza yayı.*

1. ʿĀlemi **ḳavs-ı ḳażā** itse senüñ naḫçīrüñ
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 1). [ḳavs-ı ḳażā,]*

2. Tīrveş **ḳavs-ı ḳażādan** tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben meyḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [ḳavs-ı ḳażādan, -dan]*

3. Destinde kemān ṭut ki hemān **ḳavs-ı ḳażādur**
Sem ḳaṭresidür ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 75). [ḳavs-ı ḳażādur, -dur]*

ḳavs-ı ḳuzaḥ: *Gökkuşağı.*

1. Dil ehline dimek ister felekde **ḳavs-i ḳuzaḥ**
Belā oḳına nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 5). [ḳavs-i ḳuzaḥ,]*

2. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl
Ebrūña nisbet olınalı büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 1). [ḳavs-ı ḳuzaḥ,]*

3. Aʿdāñı helāk itmek içün burc-ı felekde
Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 108). [ḳavs-i ḳuzaḥı, -ı]*

ḳayd ol: *Kaydolmak, yazılmak.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir velāyet mīriyüz kim **ḳayd olur** bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [ḳayd olur, -ur]*

ḳayd-ı ʿālem: *Dünya ilişkisi, bağı.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum **ḳayd-ı ʿālemden** berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 2). [ḳayd-ı ʿālemden, -den]*

ḳaydı ol: *Kaydı olmak, bağlılığı olmak.*

1. Bādeden menʿ itmesünler mi ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 8). [ḳaydı olan, -an]*

ḳayġu: *Kaygı, dert, endişe.*

1. Cihān dārü'ş-şifāsından ne **ḳayġu** derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāẕıḳ

ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [ḳayġu,]*

2. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne **ḳayġu** Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [ḳayġu,]*

ḳāyil: *Razı, rıza gösteren.*

1. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña **ḳāyildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 10). [ḳāyildür, -dür]*

ḳayır: *Korumak, gözetmek, himaye etmek.*

1. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür Ḫor baḳsa **ḳayırmaz** bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 4). [ḳayırmaz, -maz]*

ḳaysı: *Kayısı, meyve.*

1. Ġayra **ḳaysılar** revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 5). [ḳaysılar, -lar]*

ḳays-ı mecnūn: *Mecnun olan Kays'ı.*

1. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 12). [ḳays-ı mecnūnı, -ı]*

ḳażā: *Allah'ın takdirinin oluşması, kader, alın yazısı.*

1. Genc-i ḥüsn üzre **ḳażā** bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 5). [ḳażā,]*

2. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme zāhidā Dek tur ki yeter … el ursañ **ḳażālıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 4). [ḳażālıyuz, -lı, -y, -uz]*

3. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh
Bir gün düşer **ḳażāyile** sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 4). [ḳażāyile, -y, -ile]*

ḳażā-dāruñ ol: *Kaderi sahiplenmek.*

1. Ey şāh-ı selāṭīn-i cihān mīr-cevān-baḫt Her yerde **ḳażā-dāruñ ola** himmet-i pīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 122). [ḳażā-dāruñ ola, -a]*

kazan: *Kazanmak, elde etmek.*

1. ʿIşḳıñuñ naḳdin **ḳazanmışdur** eyā Leylī-şıfat
Bir yaban Mecnūnı şanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [ḳazanmışdur, -mış, -dur]*

ḳazā-yı āsmānī: *Göklerden gelen kaza. II Ansızın ölüm.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir **ḳazā-yı āsmānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 4). [ḳazā-yı āsmānīdür, -dür]*

ḳāżī: *Kadı.*

1. Ḳāżī meger müşelleş-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [ḳāżī,]*

2. Ḳāżılar başḳa birer meẕhep idüpdür peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [ḳāżılar, -lar]*

3. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād Ṣan daʿvet itdi **ḳāżīye** anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 10). [ḳāżīye, -y, -e]*

kāzib: *Yalancı.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında **kāẕibdür** şu kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [kāẕibdür, -dür]*

kebāb: *Kebap. II Yanmış gönül.*

1. Meger kim āteşe ḳarşu **kebābuñ** raḳşını görmez
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [kebābuñ, -uñ]*

2. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm **kebābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [kebābuñ, -uñ]*

3. Çevirdür baña şancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim cān fırāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [kebāb,]*

kebāb eyle: *Kebap etmek. II Yakmak.*

1. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ şarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 2). [kebāb eyle,]*

kebāb eyle: *Yakmak, içini acıtmak.*

1. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
   Ne āteşdür maḥabbet odı kim bağrum **kebāb eyler** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [kebāb eyler,]*

kebāb it: *Yakmak.*

1. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
   Kim **kebāb itsem** gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 2). [kebāb itsem, -se, -m]*

kebāb ol: *Yanmak.*

1. Bir megesdür dil evet māʾide-i ʿışḳuñda
   Kāf Sī-murġı **kebāb olsa** degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 4). [kebāb olsa, -sa]*

kebāb-ı bezmi: *Meclisin yanmışı.*

1. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ oġlandur
   Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 7). [kebāb-ı bezmüñi, -üñ, -i]*

kebg: *Keklik. II Keklik gibi.*

1. Öñümde **kebgveş** ṭurmaz şurāḥī ḳahḳaha eyler
   Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [kebgveş, -veş]*

kebg-i derī: *İri ve güzel sesli keklik.*

1. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
   Tecerrüd kūhınuñ başında bir **kebg-i derī** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 4). [kebg-i derī,]*

kebg-i ḫandān: *Mutlu, neşeli keklik. II Sevgili.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ şayd idermiş **kebg-i ḫandānın**
   Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 7). [kebg-i ḫandānın, -ın]*

kebkeb: *Takunya.*

1. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi gören
   Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 9). [kebkebüñ, -üñ]*

kebūter: *Güvercin.*

1. Çünki oldı ol **kebūter** sīnede dāmum tehī
   İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [kebūter,]*
2. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe **kebūterle**
   Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [kebūterle, -le]*
3. Çekmege dām-ı vişāle bir **kebūter** sīneyi
   Ṭurmışamdur intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 3). [kebūter,]*
4. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
   Kebūter ṣanma destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [kebūter,]*

keder: *Üzüntü.*

1. Bu dehr-i dūn **kederinden** ḳılam derūnumı pāk
   Ḫurūş u cūş ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 3). [kederinden, -i, -n, -den]*

keder ḳondur: *Acı vermek, üzüntü vermek.*

1. Ḳalb-i ʿuşşāḳa **keder ḳondurduñ** ey kāfir raḳīb
   ʿĀstān-ı Kaʿbeyi ʿālūde-i gerd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 5). [keder ḳondurduñ, -du, -ñ]*

keder vir: *Üzüntü vermek, can sıkmak, derde düşürmek.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye ṣanma **keder virür** Baḫrı mülevves eyleyimez her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 9). [keder virür, -ür]*

kef: *Avuç, elin iç tarafı.*

1. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme **kef**
   Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [kef,]*

kefen: *Kefen.*

1. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
   Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün **kefendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [kefendür, -dür]*
2. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
   Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [kefen,]*
3. Köhne şālum dönüpdür ol **kefene**
   Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [kefene, -e]*

kef-endāz ol: *El atmak.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz

Mest-i ʿışḳ olup **kef-endāz olmayan** ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 4). [kef-endāz olmayan, -ma, -y, -an]*

kefere: *Kâfir, dinsiz.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim **kefere** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [kefere,]*

keff: *El, avuç. II Kudret, hakimiyet.*

1. Bir kemteridür baḥr u muḥīt içre ḫabābuñ Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 20). [keffinde,]*

keff-i terāzū: *Terazi kefesi.*

1. Didiler **keff-i terāzūda** oturmış Yūsuf ʿīdgāh içre gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 3). [keff-i terāzūda, -da]*

keff-i yed-i cūd: *Cömertlik elinin içi.*

1. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ **keff-i yed-i cūdına** ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 68). [keff-i yed-i cūdına, -ı, -n, -a]*

kehkeşān: *Samanyolu.*

1. Olmadı rıḥlet şebinde gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña **kehkeşān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 14). [kehkeşān,]*

kelāb: *Kudurma. II Su ürküntüsü.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye şanma keder virür Baḥrı mülevves eyleyimez her zerre **kelāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [kelāb,]*

kelām: *Söz, söylem. II Şiir.*

1. Pīr-i muġān **kelāmı** gūşumda gūşvārum Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 11). [kelāmı, -ı]*
2. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn **kelāmuñ** göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [kelāmuñ, -uñ]*
3. Behiştī her ki bu şīrīn **kelāma** olmaya kāʾil
Mezāḳında ḫalel vardur maʿānī lezzetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 9). [kelāma, -a]*
4. Olurdı vāʿiẓā varup **kelāmuñ** istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [kelāmuñ, -uñ]*
5. N'ola rūşen **kelāmumla** ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem mezhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [kelāmumla, -um, -la]*
6. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var **kelāmuñda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [kelāmuñda, -uñ, -da]*
7. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse **kelāmında** Behiştī İrmezdi ḫayāline anuñ Molla Ḫayālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 9). [kelāmında, -ı, -n, -da]*
8. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde **kelāmuñ** Ṣan mürdeleri zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 15). [kelāmuñ, -uñ]*
9. Ḳur'ān senüñ kemālüñe āyāt-ı beyyināt Zīrā beşer dimiş degül anuñ gibi **kelām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 16). [kelām,]*
10. Dünyā **kelāmını** n'ola aġzına almasa Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 33). [kelāmını, -ı, -n, -ı]*

kelām: *Söz. II Kabul, inanç.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña Sābitdür āyetiyle enām içre bu **kelām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 14). [kelām,]*

kelām açıl: *Söz açılmak, bahsi geçmek.*

1. Gül-ʿiẓārumdan **kelām açılsa** bülbül olurum
Ġayri söz söylense meclisde zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 7). [kelām açılsa, -sa]*

kelām it: *Söz etmek, konuşmak.*

1. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḫayrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 7). [kelām itmezem, -mez , -em]*

kelām-ı bülend: *Yüce, değerli söz.*

1. İki saṭr ola ol **kelām-ı bülend** Biri şāha duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 19). [kelām-ı bülend,]*

kelām-ı cān-fezā: *Can arttıran, cana can katan söz, ifade.*

1. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir **kelām-ı cān-fezā**
Söyle kim rāz-ı dü ʿālem āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 9). [kelām-ı cān-fezā,]*

kelām-ı lezīz: *Güzel söz.*

1. Beni çekerdi lebüñden gelen **kelām-ı leẕīẕ**
Ecel şarābını şundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 1). [kelām-ı leẕīẕ,]*

kelām-ı şādıḳ: *Doğru söz. II Kâlü Belâ.*

1. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu **kelām-ı şādıḳı**
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 23). [kelām-ı ṣādıḳı, -ı]*

keleg: *Olmamış, ham sözleri.*

1. Şanma her şāʿiri ʿālemde Behiştīye naẕīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz **kelegi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 10). [kelegi, -i]*

kelimāt: *Kelimeler, sözler. II Şiirler.*

1. Şanma her şāʿiri ʿālemde Behiştīye naẕīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 10). [kelimātında, -ı, -n, -da]*

kem: *Değersiz, kötü.*

1. Gözde bir **kem** ḳatreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [kem,]*

kem ol: *Kötü, adi olmak.*

1. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur şanma ṣevāb
Ki metāʿı alımaz ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [kem ola, -a]*

kemāhī: *Olduğu gibi, hakkıyla.*

1. Ol cevān-baḫtuñ cemālini **kemāhī** görmege
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 1). [kemāhī,]*

kemāl: *Erginlik, olgunluk. II Kusursuzluk.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber **kemāl**
Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [kemāl,]*
2. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ **kemāl** eṭvārına
Anı andan ṣoñra ḥayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [kemāl,]*
3. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa **kemālüm** söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 4). [kemālüm, -üm]*
4. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi Behiştī bugün var **kemālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [kemālini, -i, -n, -i]*

kemāl: *Olgunluk, yetkinlik, eksiksizlik, mükemmellik. II Peygamberlik.*

1. Ḳur'ān senüñ **kemālüñe** āyāt-ı beyyināt
Zīrā beşer dimiş degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 15). [kemālüñe, -üñ, -e]*

kemāl: *Olgunluk, mükemmellik, tamlık. II Âşık.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [kemāl,]*

kemālāt-ı enbiyā: *Peygamberlerin olgunluğu, kemali.*

1. Ben bildigüm budur ki **kemālāt-ı enbiyā** Ḫatm oldı cümle sende eyā ṭayyibü'l-ḥıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 9). [kemālāt-ı enbiyā,]*

kemān: *Yay. II Sevgilinin kaşı, yüzü.*

1. Furṣat el virse **kemānuñ** sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 7). [kemānuñ, -uñ]*

kemān: *Yay, kavis.*

1. Çarḫ-ı ḫūnī māh-ı nevden bir **kemān** almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [kemān,]*
2. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin ṣaldıġı gibi **kemānından** rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [kemānından, -ı, -n, -dan]*
3. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup **kemānı** nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [kemānı, -ı]*
4. Kemān ebrūña ṭaʿn itmiş anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 5). [kemān,]*

5. Peykān-ı ḫadengüñ kim per bükdü **kemānuñdan**
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 5). [kemānuñdan, -uñ, -dan]*

6. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ **kemānıdur**
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [kemānıdur, -ı, -dur]*

7. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü **kemān** āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [kemān,]*

kemān: *Keman.*

1. Ḳaddi **kemānlaruz** bize ṭaʿn itme zāhidā
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 3). [kemānlaruz, -lar, -uz]*

2. İtdüm şuʿā-ı çeşmümi ebrū-yı yāre rāst
Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum **kemāne** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 6). [kemāne, -e]*

3. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki **kemānı**
Bulsam çeker iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 5). [kemānı, -ı]*

kemān: *Yay, kavs. II Sevgilinin kaşı.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi **kemāncuḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 6). [kemāncuḳ, -cuḳ]*

kemān: *Keman. II Yay.*

1. Çarḫ-ı hūnī māh-ı nevden bir **kemān** almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [kemān,]*

2. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini
Çār-ebrū oluyor ḳaşı **kemānum** giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 2). [kemānum, -um]*

3. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca **kemān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [kemān,]*

kemān eyle: *Yay gibi eğmek. II İki büklüm etmek.*

1. Aʿdāñı helāk itmek içün burc-ı felekde
Ḳavs-i ḳuzaḥı elde **kemān eyledi** Keyvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 108). [kemān eyledi, -di]*

kemān kıl: *İki büklüm olmak.*

1. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [kemān ḳıl,]*

kemān ṭut: *Keman tutmak.*

1. Destinde **kemān ṭut** ki hemān ḳavs-ı ḳażādur
Sem ḳaṭresidür ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 75). [kemān ṭut,]*

kemāne: *Keman.*

1. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ **kemānesi** vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [kemānesi, -s, -i]*

kemān-ebrū: *Keman kaş.*

1. Ġamzesin añma Behiştī yā **kemān-ebrūsunı**
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 9). [kemān-ebrūsunı, -su, -n, -ı]*

kemend: *Bir cismi çekmek amacıyla atılan ucu ilmikli kalın ip. II Sevgilinin kıvrımlı saçı.*

1. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa **kemend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 8). [kemend,]*

2. Ḥayret **kemendidür** dil-i ʿuşşāḳa kākülüñ
Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 5). [kemendidür, -i, -dür]*

3. Eger āzürde olduñsa ḥabībüm derd-mendüñden
Dil-i dīvāneyi luṭf it ḫalās eyle **kemendüñden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 2). [kemendüñden, -üñ, -den]*

kemend: *Kement, yağlı ip, urgan.*

1. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem **kemend** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [kemend,]*

2. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḫāżır **kemendümdür** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 8). [kemendümdür, -üm, -dür]*

kemend it: *Kement etmek, bağlamak.*

1. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde oḳuñ
Tevsen-i ʿışḳa **kemend itmegiçün** başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 10). [kemend itmegiçün, -meg, -içün]*

kemer: *Kemer, kuşak.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
   Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 7). [kemer,]*
2. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
   Laʿlīn ḳabālar miskīn **kemerler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [kemerler, -ler]*
3. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
   Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ var olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 5). [kemerüñ, -üñ]*

kemik: *Kemik.*

1. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
   Murġ-ı cān üzre tenüm döndi **kemikden** ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [kemikden, -den]*
2. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
   Döndi iki ellerüm iki **kemikden** şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [kemikden, -den]*

kemīne: *Hakir, zavallı.*

1. Ḳullaruñ içre nā-murād hemān
   Begüm ancaḳ **kemīne** ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 6). [kemīne,]*

kemm u keyf aḥvālümizden şorarsañ: *Hâl hatır sormak.*

1. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda geçdi ḥayf
   Ger şorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 8). [kemm u keyf aḥvālümizden şorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

kemter: *Değersiz, itibarsız, küçük.*

1. Bir **kemteridür** baḥr u muḫīt içre ḥabābuñ
   Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [kemteridür, -i, -dür]*

kenʿān-ı ḥüsn: *Güzellik şehri. II Güzellik mülkü.*

1. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḫūb
   Dīdāruñı göreydi Yūsuf şanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 1). [kenʿān-ı ḥüsn,]*

kenār: *Kıyı, civar.*

1. Deñiz mevci gibi her bir **kenāre** kendüñ atmazduñ
   Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [kenāre, -e]*
2. Maḳāmumdan ḫaber şorarsa ol serv-i revān gelsün
   Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen **kenārıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 10). [kenārıdur, -ı, -dur]*
3. Ey göñül āḫir olınca gele eyyām-ı bahār
   Sebzeveş eyleyelüm bir şu **kenārında** ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 2). [kenārında, -ı, -n, -da]*
4. Mümkin olmaz ki **kenāre** gele ol serv-i revān
   Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [kenāre, -e]*
5. ʿAcebdür içersin nīm-i bār-ı kīn
   Ṭururken **kenāruñda** āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 8). [kenāruñda, -uñ, -da]*
6. Varup bir şu **kenārın** bezmgāh itmekden el yudum
   Nice şu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [kenārın, -ın]*
7. Nā-bedīd olmış **kenārı** bir büyük şudur yaşum
   Gözlerüm dönmişdür ol şuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [kenārı, -ı]*
8. ʿĀrıżuñ baḫrı **kenārında** zenaḫdānuñ senüñ
   Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 5). [kenārında, -ı, -n, -da]*
9. Belā ṭūfānına şayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
   Çıḳar deryā-yı ġamdan bir **kenāra** rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 2). [kenāra, -a]*

kenār: *Kıyı, köşe. II Uzak, mesafe.*

1. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri velī
   Biz bir şınır ṭaşı gibi ḳalduḳ **kenārda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 4). [kenārda, -da]*

kenār it: *Kucaklamak.*

1. Şoyup bir luʿb ile yāri **kenār itmek** diler tenhā
   Dirīġā burnuma ṭuzlu şular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [kenār itmek, -mek]*

kenāre: *Kenar, kıyı, sahil.*

1. Giryem dükenmez iki gözüm ḳıldı çāresiz
   Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış **kenāresiz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 2). [kenāresiz, -siz]*

kenār-ı āb: *Su kenarı.*

1. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel **kenār-ı ābda**
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 5). [kenār-ı ābda, -da]*

kenār-ı āteş: *Ateşin kuytusu.*

1. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẕarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 9). [kenār-ı āteşi, -i]*

kenār-ı yār: *Sevgilinin yanı.*

1. Ṣor **kenār-ı yār** ẕevḳın eşk-i ḥasret ġarḳına
Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 5). [kenār-ı yār,]*

kend: *Kent, şehir.*

1. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u **kend** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [kend,]*

kendi: *Kendi, dönüşlülük zamiri.*

1. Şīrīn lebüñle **kendin** bir görmek ister imiş
Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [kendin, -n]*
2. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki **kendin** bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [kendin, -n]*
3. Pervānesini öldürüben **kendi** şeyḫvār
Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 5). [kendi,]*
4. Ol ḳaşı yā o **kendine** ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [kendine, -n, -e]*
5. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni murġ-ı çemen **kendi** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 2). [kendi,]*

kendi hevāsına ḳo: *Kendi hevesinde bırakmak.*

1. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 9). [kendi hevāsına ḳomayup, -ma, -y, -up]*

kendin: *Kendi, dönüşlülük zamiri.*

1. Behiştī fārigˇ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse **kendin** cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [kendin,]*
2. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa **kendin** māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [kendin,]*

kendin ur: *Kendini atmak, kendini bir yere atmak.*

1. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
Şu nār-ı ḥaddüñe **kendin uran** bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [kendin uran, -an]*

kendözi: *Kendi özü, kendisi.*

1. Ṣūfilik ṣüreti bir ḫırḳa ile olur evet
Bir kişi **kendözini** ehl-i ṣafā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 4). [kendözini, -n, -i]*

kendü: *Kendi, kendisi.*

1. Hem-rāh olanı **kendüye** ʿışḳ öldürür velī
Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [kendüye, -y, -e]*
2. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis **kendü** yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [kendü,]*
3. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür **kendü** reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 3). [kendü,]*
4. Deñiz mevci gibi her bir kenāre **kendüñ** atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [kendüñ, -ñ]*
5. Eyledüñ **kendüñi** hem-ser-zede gerdūna velī
Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 9). [kendüñi, -ñ, -i]*
6. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi **kendüm** tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [kendüm, -m]*
7. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek **kendü** cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [kendü,]*
8. Göz yumup ey dil cihāndan **kendü** cānānuñ gözet
Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 1). [kendü,]*
9. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu

kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [kendüsini, -s, -i, -n, -i]*

10. Hem-nişīn olma raḳībe şanemā **kendü** gibi
Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 5). [kendü,]*

11. Dil metāʿın **kendü** cānum gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [kendü,]*

12. Naḳd-i dili sen **kendüñ** żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [kendüñ, -ñ]*

13. Cāme-i sebz giyüp **kendüye** zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 3). [kendüye, -y, -e]*

14. Ey ʿışḳa düşdiler diyü ʿuşşāḳa ṭaʿn iden
Biz **kendümüz** bu āteşe bīhūde atmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 8). [kendümüz, -müz]*

15. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin sevdigüm **kendüñ**
Velī görseñ nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 1). [kendüñ, -ñ]*

16. Ḫışm ide şāyed diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī **kendüñe** ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 10). [kendüñe, -ñ, -e]*

17. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil **kendüñe**
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 7). [kendüñe, -ñ, -e]*

18. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup **kendümi**
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [kendümi, -m, -i]*

19. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 1). [kendüm, -m]*

20. Bezm-i ʿışretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş **kendüyi** ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [kendüyi, -y, -i]*

21. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın **kendüñ** içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6). [kendüñ, -ñ]*

22. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur
münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [kendüyi, -y, -i]*

23. Ol āhū-sīrete vaḥşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil **kendü** kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [kendü,]*

24. Görüp bāzār-ı ḥüsn içinde bir Yūsuf-liḳāyı ben
Dirīġā başuma **kendüm** ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 2). [kendüm, -m]*

25. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin **kendüm** virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [kendüm, -m]*

26. Ṣūfī sevmez beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [kendü,]*

27. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [kendüyi, -y, -i]*

28. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine **kendümi** mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [kendümi, -m, -i]*

29. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [kendü,]*

30. ʿAḳl murġın uçurup **kendü** mekān ṭutmaġıçün
ʿĀṣiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [kendü,]*

31. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden **kendüñde** olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [kendüñde, -ñ, -de]*

32. Pervāne gibi **kendüsine** çekdi getürdi
Bir cān ḳomadı dāʾirede şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 5). [kendüsine, -si, -n, -e]*

33. ʿīd-i viṣālüñe irene bir ḳoyun nedür
Ben saña **kendü** cānumı ḳurbān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 6). [kendü,]*

34. Bir tāze ḫūbı **kendüme** cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [kendüme, -m, -e]*

35. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa zülfüñ dārına

Ben hele **kendüm** çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 8). [kendüm, -m]*

36. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña
Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [kendü,]

37. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün öldürür
(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [kendü,]

38. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 1). [kendüm, -m]*

39. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 22). [kendü,]*

40. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
Kendü **kendüyle** Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 22). [kendüyle, -y, -le]*

41. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ **kendüñi** muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [kendüñi, -ñ, -i]*

42. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [kendü,]*

43. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl nakşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [kendü,]*

44. Sūz u sāzı yeter nihān eyle
Vaḳtidür **kendüñi** ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 2). [kendüñi, -ñ, -i]*

kendü ʿālemi: *Kendi dünyasında, kendi halinde.*

1. ʿUryān olup libās-ı ġınādan Behiştiyā
Bir **kendü ʿāleminde** faḳīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 10). [kendü ʿāleminde, -i, -n, -de]*

kendü başuñ şoḳacaḳ bir āşiyān: *Başını sokacak yeri olmak.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 10). [kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ, -uñ]*

kendü eliyle başına belā ṣatun alur: *Kişinin belaya kendisinin bulaşması, bir sorunla karşılaşması ya da kötü bir duruma düşmesi.*

1. Her kim ki tāc-ı ʿışḳı giye iḫtiyār ile
Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 4). [kendü eliyle başına belā ṣatun alur, -ur]*

kendü hevāsında uçar: *Kendi havasında olmak, başkalarıyla ilgilenmeyip kendi istediği şeyleri yapmak.*

1. Bir niçe dil murġı kim **kendü hevāsında uçar**
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [kendü hevāsında uçar, -ar]*

kendü kendin: *Kendi kendisini.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī **kendü kendin** yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 10). [kendü kendin, -n]*

kendü kendi: *Tek başına, yalnız başına.*

1. Gice gündüz **kendü kendiyle** virüp almaḳdadur
Bu dil-i dīvāne iḳlīm-i cünūn sulṭānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 7). [kendü kendiyle, -y, -le]*

kendü kendüñden: *Kendi kendine.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd ṣāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin **kendü kendüñden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 10). [kendü kendüñden, -ñ, -den]*

kendüden geç: *Kendinden geçmek, coşkuya kapılmak.*

1. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cünūna düşmese olmaz bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 9). [kendüden geçer, -er]*

2. Gel ḥadīṣ-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey Behiştī **kendüden geçsün** içen peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 10). [kendüden geçsün, -sün]*

kendümizi ur: *Kendini kaybetmek.*

1. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 10). [kendümizi uralum, -alum]*

kendüñ ṭut: *Kendine hâkim olmak.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut

Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 49). [kendüñ ṭut,]*

kendüñi bildür: *Haddini bildirmek.*

1. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup nā-dān raḳîbe
kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [kendüñi bildür, -dür]*

kendüye gel: *Kendine gelmek, aklı başına gelmek.*

1. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dîvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [kendüye gelmek, -mek]*

kendüyi bil: *Kendini bilmek, kendisi ve çevresinin bilincine varmak.*

1. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 9). [kendüyi bilmez, -mez]*

kenz-i maḫfī: *Gizli hazine.*

1. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [kenz-i maḫfī,]*

kerāhatle nazar: *Tiksinerek bakmak.*

1. Gördügüñ meste neden zāhid **kerāhatle naẓar**
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [kerāhatle naẓar,]*

kerāmet: *Keramet, lütuf.*

1. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 6). [kerāmet,]*
2. Dūd-ı āhı felekde seyr itmek
ʿĀşıḳa başġa bir **kerāmetdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 8). [kerāmetdür, -dür]*
3. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 9). [kerāmet,]*
4. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān
Ḫāriḳu'l-āde ẓuhūr itdi **kerāmet** gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 4). [kerāmet,]*
5. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḥullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 2). [kerāmet,]*
6. Baḳ a pīr-i muġān niçe **kerāmet** ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [kerāmet,]*

kerāmet göster: *Doğaüstü olaylar ortaya koymak.*

1. Ṣanma ruḥsāruñ öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḥalḳa **kerāmet gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 2). [kerāmet gösterür, -ür]*

kerāmet ile: *Mucize.*

1. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Ṣu içinde ṭurur **kerāmet ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 8). [kerāmet ile, -ile]*

kerbelā: *Kerbelâ. II Irak'ta Hz. Hüseyin'in şehit edildiği yer.*

1. İrince **Kerbelā** deştine ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [kerbelā,]*
2. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ **Kerbelāda** naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 18). [kerbelāda, -da]*

kerem eyle: *Cömertlik etmek, lütfetmek.*

1. Ḫālişlerüñüñ yüzi ṣuyına **kerem eyle**
Telvīş-i riyādan anı pāḳ eyle Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 53). [kerem eyle,]*

kerem it: *Lütfetmek.*

1. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 2). [kerem it,]*

kerīm: *Kerem sahibi, aziz.*

1. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḥullesin giymiş **kerīmem** ben **kerīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 2). [kerīmem, -em]*
2. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir leʿīmem ben
Kerāmet ḥullesin giymiş **kerīmem** ben **kerīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 2). [kerīmem, -em]*

kerre: *Defa, kere, kez.*

1. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir **kerre** yüz ammā bizüm
   Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [kerre,]*
2. Üç **kerre** günde būseñi alsam didüm didi
   Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 3). [kerre,]*
3. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
   Biñ **kerre** çevirseñ ne virür sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [kerre,]*
4. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
   Hey vefā ḳıl diriseñ biñ **kerre** di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [kerre,]*

kerrem-nā: *Biz şan, şeref ve nimetler verdik. II "Andolsun biz insanoğluna şan, şeref ve nimetler verdik; onları karada ve denizde taşıdık, kendilerine güzel güzel rızıklar verdik ve onları yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık." 17/70.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl nakşı **kerrem-nā** gözet
   Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [kerrem-nā,]*

kerūbī: *Meleklerin büyüğü, büyük melek.*

1. Ey başīretsüz **kerūbīlerle** çingān bir midür
   Ḳanda hem-pervāz ola şeh-bāz-ı evcile ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 5). [kerūbīlerle, -ler, -le]*

kes: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Nāleñi **kes** saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
   Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [kes,]*
2. Ger elüm **kesseñ** ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
   Luṭfuñu **kesseñ** ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [kesseñ, -se, -ñ]*

kes: *Kopmak, vazgeçmek.*

1. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü ṭıfl-ı dile
   Levend-i ʿışḳ o da senden **kesilmedi** ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 8). [kesilmedi, -il, -me, -di]*

kes: *Kesmek, bağlantıyı koparmak.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan **kese** aġyār
   Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 5). [kese, -e]*

kes: *Kişi.*

1. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
   Ki metāʿı alımaz ol **kes** ki ola akçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [kes,]*

kes: *Kesmek, kısaltmak.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini **kesdi** ol yār
   Ḫayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [kesdi, -di]*

kes: *Kesmek, ayırmak, koparmak.*

1. Mülevveṣ itme şemşīrüñ raḳībin başını **kesme**
   Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir **kesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [kesme, -me]*

kes: *Kesmek.*

1. Mülevveṣ itme şemşīrüñ raḳībin başını **kesme**
   Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir **kesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [kesme, -me]*
2. Ṣarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
   Ne'ylerseñ eyledüñ hele **kesdüñ** külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 4). [kesdüñ, -dü, -ñ]*
3. Ger elüm **kesseñ** ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
   Luṭfuñu **kesseñ** ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 1). [kesseñ, -se, -ñ]*

kes: *Kesmek, delmek, oymak.*

1. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
   Göstersеñe ey dil ṭaş **kesmegi** Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [kesmegi, -meg, -i]*

kesb: *Kazanma, elde etme.*

1. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
   Bir yaban Mecnūnı ṣanma **kesbe** ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [kesbe, -e]*

kesb id: *Edinmek, elde etmek, kazanmak*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḫaẕẕ ider göñlüm
   Ḫoş-āmedden ṣafālar **kesb ider** taḫmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [kesb ider, -er*
2. Kesb idüpdür Behiştī aḫlāḳı

ʿĀlem-i maʿrifet sürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 13). [kesb idüpdür, -üp, -dür]*

kesb it: *Edinmek, elde etmek, kazanmak.*

1. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā **kesb itmegiçün** cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 11). [kesb itmegiçün, -meg, -içün]*

kesb-i iḥtişām id: *İhtişam, görkem kazandırmak.*

1. Bende ḳılur cihānı şu şāh-ı zamāne kim
Āsār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḥtişām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 50). [kesb-i iḥtişām ide, -e]*

kesb-i rumūz-ı ʿışḳ: *Aşk sembolünün kazancı.*

1. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫᵛāce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 5). [kesb-i rumūz-ı ʿışḳa, -a]*

keşf id: *Keşfetmek. II Gezinmek.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 5). [keşf ider, -er]*

keşf it: *Açmak, göstermek, ortaya çıkarmak.*

1. Ḫāra sır **keşf itme** ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [keşf itme, -me]*

keşf ol: *Anlaşılmak, bilinmek.*

1. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör istemez **keşf olduġın** cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [keşf olduġın, -duġ, -ın]*

kesil: *Eksilmek.*

1. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden **kesilmez** çāresiz ḳaldum
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 5). [kesilmez, -mez]*
2. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan **kesilmesün** Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 5). [kesilmesün, -me, -sün]*

kesmiş at: *Kesip atmak. II Kesin olarak çözmek, bitirmek.*

1. Kesmiş atmışdur anı tīġ-ı cedel
Tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal *(Behiştî Dîvânı, Müfret 18, Mısra 1). [kesmiş atmışdur, -mış, -dur]*

kesret: *Çokluk.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme **keşret**
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 5). [keşret,]*
2. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḫālveş zīnet içün cilveñe **keşretde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 8). [keşretde, -de]*

kesret-i aḥbāb: *Yakınların çokluğu.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın **keşret-i aḥbāb**
Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 45). [keşret-i aḥbāb,]*

kevkebveş: *Yıldız gibi.*

1. N'ola **kevkebveş** ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 9). [kevkebveş,]*

kevn: *Varlık, mevcudiyet.*

1. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine **kevn** ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [kevn,]*

kevn ü mekān: *Varlık, kâinat.*

1. Anuñ feryādına raḥm eyleyüp **kevn ü mekān** iñler
Olupdur nūr-ı ʿışḳıle benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 5). [kevn ü mekān,]*

kevser: *Kevser. II Kevser şarabı.*

1. Ben Behiştī bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur **Kevşeri** bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 10). [kevşeri, -i]*

kevser: *Cennette bulunan nehir.*

1. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīş olsa n'ola Āb-ı sāfī teşneye cennetde **Kevşer** gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 10). [kevşer,]*
2. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiż it
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [kevşeri, -i]*
3. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada **Kevşere** raġbet ḳomadı kāse-i

mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 22). [kevs̲ere, -e]*

kevser-i meʾvā: *Meva cennetinin ırmağı.*

1. Sīnemüzde zāhidā neyler ġam-ı ferdā bizüm
   Bezmümüz peymānesidür **Kevs̲er-i Meʾvā** bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 4). [kevs̲er-i meʾvā,]*

key: *Ki ey.*

1. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān
   Ey Behiştī **key** ṣaḳın aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [key,]*

key: *Yarayı kızgın demirle yakma, dağlama.*

1. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
   Çāresüz ḫasteye dirler ki devā **keydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 10). [keydendür, -den, -dür]*

keyfiyyet: *Nitelik, durum, hal.*

1. Bir naẓarda ʿālemüñ **keyfiyyetin** maʿlūm ider
   Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [keyfiyyetin, -in]*
2. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin **keyfiyyetüm**
   Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [keyfiyyetüm, -üm]*

keyfiyyet-i aḥvāl: *Durum, vaziyet.*

1. Bādeden geçdüm bilüp **keyfiyyet-i aḥvālini**
   Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 5). [keyfiyyet-i aḥvālini, -i, -n, -i]*

keyfiyyet-i mey: *Şarabın keyfi, zevki.*

1. Sāḳıyā **keyfiyyet-i mey** mīr-i çarḫ idüp beni
   Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [keyfiyyet-i mey,]*

keyvān: *Zuhal gezegeni, Satürn.*

1. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
   Ḫıdmetümde bendeler **Keyvān** ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 4). [keyvān,]*
2. Aʿdāñı helāk itmek içün burc-ı felekde Ḳavs-i ḳuzaḥı elde kemān eyledi **Keyvān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 108). [keyvān,]*

kez: *Defa, kere.*

1. Ger bāña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yāña
   Baḳmayam bir **kez** dönüp vallāhi dünyādan yāña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [kez,]*
2. Cām-ı mey bir **kez** hücūm itse hezārān ġamları
   Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb şeh-bāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 3). [kez,]*
3. Bā-vefālar ḫüsnine bir daḫı māʾil olmazam
   Günde biñ **kez** ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [kez,]*
4. Seni aġyār ile bir **kez** görüp terk-i diyār itdüm
   Eger bir daḫı görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 1). [kez,]*
5. Kūyuñuñ raḥmile bir **kez** yüzüme baḳsa segi
   ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [kez,]*
6. Günde biñ **kez** ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
   A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 1). [kez,]*
7. Bir **kez** cihānda ḫāṭır-ı aġyāra irmedüñ
   Ey ġam hemān senüñ gücün ancaḳ bāña yeter *(Behiştî Dîvânı, Müfret 6, Mısra 1). [kez,]*

kıbāb: *Kubbeler.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
   Ḳandīlile müzeyyen olan nüh **ḳıbāba** baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [ḳıbāba, -a]*

kıbāb-ı çarḫ: *Feleğin kubbesi.*

1. Birḳaç ḥabāblar durur anda **ḳıbāb-ı çarḫ**
   Var eyle ʿışḳ baḥrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 7). [ḳıbāb-ı çarḫ,]*

kıblegāh-ı ḳuds: *Kudüs kıblesi.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā **ḳıblegāh-ı Ḳuds**
   Ḫoş mekrümet degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 71). [ḳıblegāh-ı ḳuds,]*

kıble-i hācet: *İhtiyaç kıblesi.*

1. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma kim yoḳdur

Baña bir daḫı **ḳible-i ḥācet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 8). [ḳible-i ḥācet,]*

ḳible-nümā: *Kıbleyi gösteren alet, pusula.*

1. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
   Çeşmüm zücācesi baña **ḳible-nümā** olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 2). [ḳible-nümā,]

kibr: *Büyüklenme, büyüklük satma, gurur, kibir.*

1. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
   Ḳoyup **kibri** işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [kibri, -i]*

kıl: *Kıl, tüy.*

1. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
   Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez **ḳıl** ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [ḳıl,]*
2. Ten-i Mecnūnı sen şanma iḥāṭa eyleyen **ḳıldur**
   Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 1). [ḳıldur, -dur]*

kıl: *Yapmak, üstlenmek.*

1. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī
   Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān **ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 10). [ḳılur, -ur]*

kıl: *Etmek, eylemek, yapmak.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
   Tīġuñı ber-rīḫte **ḳılma** üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [ḳılma, -ma]*
2. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
   Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān **ḳılup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 4). [ḳılup, -up]*
3. Eflāk bār-ı cevrüñi götürmege diyü
   Ey māh dūd-ı āhumı **ḳıldum** saña ʿamūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 4). [ḳıldum, -du, -m]*
4. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına sulṭān **ḳılur**
   Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān **ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [ḳılur, -ur]*
5. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına sulṭān **ḳılur**
   Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān **ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 2). [ḳılur, -ur]*
6. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
   Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān **ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 4). [ḳılur, --ur]*
7. Her ḳanda **ḳılsa** eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
   Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 7). [ḳılsa, -sa]*
8. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
   Muṭrib **ḳılalı** nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [ḳılalı, -alı]*
9. Şikār-ı būse-i laʿlüñ **ḳılup** zülfüñde dār olmaḳ
   Baña ol merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 3). [ḳılup, -up]*
10. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
    Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 8). [ḳılmaḳda, -maḳ, -da]*
11. Giryem dükenmez iki gözüm **ḳıldı** çāresiz
    Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ olurmış kenāresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 1). [ḳıldı, -dı]*
12. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
    Ḫıdmetde nice şāhı **ḳılupdur** pelās-püş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [ḳılupdur, -up, -dur]*
13. Eger dūd-ı siyāhumdan **ḳılam** bir gün revān āteş
    Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 1). [ḳılam, -am]*
14. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
    Ṣad-pāre **ḳıl** urup yere cāmı ḥabābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 2). [ḳıl,]*
15. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
    Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [ḳılmaz, -maz]*
16. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ
    Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 2). [ḳılsam, -sa, -m]*
17. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
    Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [ḳıldum, -du, -m]*
18. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı **ḳıl**
    Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [ḳıl,]*
19. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme murġ-ābveş
    Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 4). [ḳıl,]*

20. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı
ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 6). [ḳıl,]*

21. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [ḳıl,]*

22. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi sīnem ṣadrına
Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ ḥargāhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 10). [ḳıl,]*

23. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [ḳıl,]*

24. İrgürüp rāhın Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
Anı andan ṣoñra ḥayret deştinüñ güm-rāhı **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 14). [ḳıl,]*

25. Yā Rab ol ḥüsn āftābın **ḳılmasun** ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [ḳılmasun, -ma, -sun]*

26. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ mey-ḫāne **ḳıl**
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [ḳıl,]*

27. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ mey-ḫāne **ḳıl**
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 2). [ḳıl,]*

28. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eṣer
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [ḳıl,]*

29. Ḫāke yüz urup Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi
Āstān-ı yārda bir vaż̇ʿ-ı dervīşāne **ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 10). [ḳıl,]*

30. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre **ḳılam**
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre **ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [ḳılam, -am]*

31. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa şevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre **ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 8). [ḳılam, -am]*

32. Güneş maġribde kim olup **ḳılursa** bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [ḳılursa, -ur, -sa]*

33. Geçüp ol yāre ʿadū **ḳıldı** baña ẓulm-i ʿaẓīm
Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [ḳıldı, -dı]*

34. Sefīne **ḳılmadı** naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [ḳılmadı, -ma, -dı]*

35. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem **kılursam**
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 3). [kılursam, -ur, -sa, -m]*

36. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden **ḳılduġı** laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 6). [ḳılduġı, -duġ, -ı]*

37. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī **ḳıldı** bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 10). [ḳıldı, -dı]*

38. Burc-ı eflāk-ı belāġatde **ḳılup** menzilini
Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 9). [ḳılup, -up]*

39. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem **ḳılmaġıçün** ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

40. Çekme bāṭıl yere ġam kim **ḳılıcaḳ** ḥaḳḳ yārī
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [ḳılıcaḳ, -ıcaḳ]*

41. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi tīre **ḳılur** envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [ḳılur, -ur]*

42. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim **ḳıldı** nice bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [ḳıldı, -dı]*

43. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [ḳılmaz, -maz]*

44. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende **ḳıl**
Ḫālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 17). [ḳıl,]*

45. Ḳalemi kāġıẕ üzre füsūn-sāz **ḳılmaduñ**
Bir ruḳʿa birle bizi ser-efrāz **ḳılmaduñ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 1). [ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

46. Cānsuz tenüm ḥayātı içün nāme

yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz **ḳılmaduñ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

ḳıl: *Müslüman kılmak, müslüman etmek.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür **ḳılan** senüñ
ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 83). [ḳılan, -an]*

ḳīl u ḳāl: *Dedikodu.*

1. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 23). [ḳīl u ḳāl,]*

ḳīl u ḳāl-i medrese: *Medrese dedikodusu.*

1. ʿĀşıḳa virmez tesellī **ḳīl u ḳāl-i medrese**
Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 9). [kīl u ḳāl-i medrese,]*

ḳıla mı: *Kılmak, eylemek.*

1. Kūyuñda secde eylemeyem mi ḳapusına
Ṣūfī **ḳıla mı** Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 6). [ḳıla mı,]*

kilāb: *Köpekler. II Rakipler.*

1. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
Ṣayda geldük de ṣikār itdüm **kilābuñ** şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [kilābuñ, -uñ]*
2. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṯḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek **kilāb** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [kilāb,]*
3. Ṣāhāne zaḫm uralı **kilābuñ** Behiştiye
Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 9). [kilābuñ, -uñ]*
4. Ümīdüm var **kilābuñla** ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [kilābuñla, -uñ, -la]*

kilāb-ı kūy-ı yār: *Sevgilinin mahallesinin köpekleri.*

1. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 10). [kilāb-ı kūy-ı yār,]*

kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna keder gelmez: *İt ürmekle deniz bulanmaz.*

1. Göñül pāk olıcaḳ ṭaʿn-ı ʿavāma iʿtibār olmaz
Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 8). [kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna keder gelmez,]*

kilābuñ mı: *Köpekler.*

1. Ḳapuñda ḳanlu yaşum şanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 8). [kilābuñ mıdur, -uñ , -mı, -dur]*

ḳılavuz: *Rehber, yol gösteren.*

1. Her ḳaçan olsam şeb-i baḫtumda güm-rāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin **ḳılavuzlar** ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 6). [ḳılavuzlar, -lar]*
2. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger **ḳılavuz** meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [ḳılavuz,]*

kilk: *Kalem, kamış kalem.*

1. Cānsuz tenüm ḥayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [kilküñ, -üñ]*

kilk-i ġamze: *Yan bakışın kalemi.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur ṣürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 8). [kilk-i ġamzeñ, -ñ]*

kilk-i tīr: *Ok kalemi. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḥüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 6). [kilk-i tīrüñ, -üñ]*

ḳılmadı git: *Yapmak, etmek.*

1. Dökersem acı yaşum yeridür gül şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı **ḳılmadı gitdi** kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 6). [ḳılmadı gitdi, -di]*

kim: *Ki bağlacı.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem **kim** seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3,*

Mısra 6). [kim,]

2. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle **kim** maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [kim,]*

3. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
Bir güzel maḥbūb olurdı **kim** adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [kim,]*

4. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile
Didi **kim** bunlar hümā ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [kim,]*

5. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem **kim** ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 10). [kim,]*

6. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir kelām-ı cān-fezā
Söyle **kim** rāz-ı dü ʿālem āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 10). [kim,]*

7. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin **kim** tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [kim,]*

8. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen **kim** aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [kim,]*

9. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen **kim** aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [kim,]*

10. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola **kim** ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [kim,]*

11. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
Berg-i güldür **kim** götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 2). [kim,]*

12. Ol hümāyam **kim** Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [kim,]*

13. Gāh olur **kim** bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [kim,]*

14. Seyl-i eşküm **kim** yeñilmez ḫāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 1). [kim,]*

15. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī **kim** Şāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [kim,]*

16. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı **kim** oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [kim,]*

17. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı **kim** Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [kim,]*

18. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur **kim** üslūb
Anı feṯḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [kim,]*

19. Ehl-i diller bezm-i gülde mey içün bülbül olur
Āh **kim** ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 8). [kim,]*

20. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi **kim**
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [kim,]*

21. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle **kim**
Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 7). [kim,]*

22. Bir niçe dil murġı **kim** kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [kim,]*

23. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma **kim** yoḳdur
Baña bir daḫı ḳıble-i ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 7). [kim,]*

24. Feryād-ı şūfînüñ eṣeri ḳalmaz anda **kim**
Mestāne naʿra eyleye uṣṣāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 7). [kim,]*

25. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile **kim** solmasun
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḥṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 7). [kim,]*

26. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥṣ
Bir ṣabādur **kim** ider şemʿ-i şebistān ile baḥṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 2). [kim,]*

27. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥṣ
Ol ṣabādur **kim** ider şemʿ-i şebistān ile

baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [kim,]*

28. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu **kim**
Destinde himmet itdüginüñ laʿl olur zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 3). [kim,]*

29. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
Kim güneş anuñ yanında şubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 4). [kim,]*

30. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [kim,]*

31. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 2). [kim,]*

32. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol fetīle **kim** anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 6). [kim,]*

33. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle **kim** ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [kim,]*

34. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola **kim** bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [kim,]*

35. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [kim,]*

36. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu **kim**
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [kim,]*

37. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur **kim**
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5). [kim,]*

38. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ **kim** şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [kim,]*

39. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle **kim**
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [kim,]*

40. Bu meṣeldür **kim** alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [kim,]*

41. Her ne maḥbūba gözüm **kim** baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [kim,]*

42. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye **kim** anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [kim,]*

43. Şuʿle **kim** şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [kim,]*

44. Virme dünyāya Behiştī ḫaẕer it göñlüñi **kim**
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [kim,]*

45. Ol nigār āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
Ḳorḳaram **kim** anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 2). [kim,]*

46. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi **kim** saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [kim,]*

47. Her ne ṭañ eylerse vāʿiż ʿāşıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [kim,]*

48. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben **kim**
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [kim,]*

49. Cem **kim** cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [kim,]*

50. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [kim,]*

51. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre **kim** gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [kim,]*

52. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm oldur **kim**
Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [kim,]*

53. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir gedāyam **kim** baña lāyıḳ degül kimde ḫarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 6). [kim,]*

54. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden

n'oldı **kim**
Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 3). [kim,]*

55. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan **kim** şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [kim,]*

56. Dem gelür **kim** ben gedā-yı kūyuña bir ḫāl olur
Câme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 1). [kim,]*

57. Peykān-ı ḫadengüñ **kim** per bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 5). [kim,]*

58. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa **kim**
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [kim,]*

59. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla **kim** anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [kim,]*

60. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum yeri oldur **kim**
Gönlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [kim,]*

61. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider **kim** yarın
Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaşmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 3). [kim,]*

62. Ol zamāndan **kim** bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 5). [kim,]*

63. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm **kim** püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 6). [kim,]*

64. İlāhī bālini dām-ı ʿalāyıḳdān ḫalās it **kim**
İrem bāġı Behiştīnüñ ḳadīmī āşiyānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 9). [kim,]*

65. Şaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi **kim** dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [kim,]*

66. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından ṣaḳın āyīneyi **kim** jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [kim,]*

67. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam **kim** hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [kim,]*

68. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur **kim**
Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 7). [kim,]*

69. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
Didi **kim** cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 8). [kim,]*

70. Nice seyr ola Behiştī saña **kim** rūz-ı viṣāl
ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [kim,]*

71. Şol mest **kim** düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [kim,]*

72. Her gice āyīne-i çarḫı Behiştī zeyn ider
ʿAḳsdür **kim** gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 8). [kim,]*

73. Rāġıbuñdur şehr-i müsteşnāları **kim**
görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mışra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 9). [kim,]*

74. Devr-i ḫüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim olur hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 12). [kim,]*

75. Āftābuz **kim** nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
Bizi ġāfil çaġlama **kim** ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 5). [kim,]*

76. Āftābuz **kim** nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
Bizi ġāfil çaġlama **kim** ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 6). [kim,]*

77. Şu **kim** peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 1). [kim,]*

78. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre **kim**
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [kim,]*

79. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden **kim**
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [kim,]*

80. Ne ʿāşıḳ **kim** bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 5). [kim,]*

81. Behiştī şöyle beñzer **kim** tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra*

9). [kim,]

82. Bir ejder imiş ʿışḳuñ **kim** aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 3). [kim,]*

83. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh **kim** ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [kim,]*

84. Başum degül görinen **kim** gözüm gümüşlerini
Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi sanki reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 3). [kim,]*

85. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm **kim** ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 2). [kim,]*

86. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña **kim** ṣala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [kim,]*

87. Ḳadīmī bende **kim** şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan mīs̱āḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 5). [kim,]*

88. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben **kim**
Viṣālüñ feṭḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [kim,]*

89. Ol deme irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 4). [kim,]*

90. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize **kim** meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [kim,]*

91. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur **kim** lāle-i ḫandān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 8). [kim,]*

92. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [kim,]*

93. Ġoncañı **kim** ḫārlar içinde ḫandān eyledüñ
Gönlümi sünbüllerüñ gibi perīşān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 1). [kim,]*

94. Ben şūre sālikiyem **kim** ayaġı ṭoprāġını
Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 5). [kim,]*

95. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi **kim** ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [kim,]*

96. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [kim,]*

97. İsterem ten-perver olduġını murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 2). [kim,]*

98. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū
Kim yüzi aġ alnı açıḳdur meh-i tābānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 8). [kim,]*

99. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi **kim** ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [kim,]*

100. Ḳanlu yaşum **kim** zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [kim,]*

101. Bendeyem bir şeh-süvāra **kim** olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [kim,]*

102. Güneş maġribde **kim** olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [kim,]*

103. Ḳangı şeb **kim** ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [kim,]*

104. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi **kim**
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [kim,]*

105. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse
Olur mı bu **kim** ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 6). [kim,]*

106. Dem irdi **kim** yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [kim,]*

107. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı **kim** Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [kim,]*

108. Göñül bir āteşīn āh eyle **kim** küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [kim,]*

109. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [kim,]*

110. Ḳullaruz budur duʿāmuz **kim** seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḫüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 3). [kim,]*

111. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi **kim** dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 8). [kim,]*

112. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim vişālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 2). [kim,]*

113. Āh **kim** oldı vişālüñ sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [kim,]*

114. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem **kim** belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [kim,]*

115. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan **kim** ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [kim,]*

116. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar **kim** olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [kim,]*

117. Ne ḥikmetdür bu **kim** fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger **kim** anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [kim,]*

118. Gice aġyār ile sen **kim** içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 7). [kim,]*

119. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı **kim**
Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [kim,]*

120. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol kāfire **kim** münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [kim,]*

121. Āsūdelik degül mi bu **kim** kūy-ı ʿışḳda
Olmaz cidāl-ı medrese ġavġā-yı ḫān-ḳāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 7). [kim,]*

122. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur **kim** geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [kim,]*

123. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde **kim** Behiştī
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 9). [kim,]*

124. Tūtyādur **kim** ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 7). [kim,]*

125. Derd-i ġamdan ayrı oldum baña ey pīr-i muġān
Himmet it **kim** bir içim bāde-i nābuñ bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 8). [kim,]*

126. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz **kim** varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [kim,]*

127. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı şaçuña
Beñzer ol lāleye **kim** baġlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [kim,]*

128. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi **kim**
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 7). [kim,]*

129. Behiştī şiʿrine daḫl itme **kim** nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [kim,]*

130. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde ḥabīb
Ṣanuram **kim** āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 6). [kim,]*

131. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı **kim**
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [kim,]*

132. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña **kim** sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 4). [kim,]*

133. Āh **kim** kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 5). [kim,]*

134. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür **kim** Behişti yār
Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [kim,]

135. Niçe teşbīh ideyin ben saña **kim**
doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana
(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [kim,]

136. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı **kim**
Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye
(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [kim,]

137. Femüñ **kim** muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [kim,]*

138. Mecnūn giyāh-ı deşte şalardı gözünden āb
İsterdi **kim** ʿalef ola Leylā ḫilāline
(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [kim,]

139. Āh **kim** ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 1). [kim,]*

140. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim şāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [kim,]

141. Ṣol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 10). [kim,]

142. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
Ebkār-ı perīdür **kim** oynar ṣuya deryāda
(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 10). [kim,]

143. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur **kim** şafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [kim,]*

144. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi **kim** gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [kim,]*

145. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī ṣol gedā **kim** mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [kim,]*

146. Bir ḥarāret virdi ġam **kim** cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle **kim** nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [kim,]*

147. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār şanma **kim**
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki
(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [kim,]

148. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete özenme **kim** tīz ola zevāli
(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [kim,]

149. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [kim,]

150. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür **kim**
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [kim,]*

151. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [kim,]*

152. Ḳahruñdan o **kim** luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḥāşā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [kim,]

153. Sen ol ḫızāne ḫātemisin **kim** senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 7). [kim,]

154. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi **kim**
Oldı ṭırāz **kim** dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [kim,]*

155. Kaʿbe yüzüñde **kim** Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 39). [kim,]

156. Bende ḳılur cihānı şu şāh-ı zamāne **kim**
Āṯār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḫtişām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 49). [kim,]

157. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde **kim** bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [kim,]*

158. Esrāʿ düninde muştuladı saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 68). [kim,]*

159. Şol deñlü beḳā vir aña **kim** ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [kim,]

160. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül yeter
Kim bu ʿālem gülşeninde ʿārife bir gül yeter *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 2). [kim,]*

161. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver **kim** cihān

meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [kim,]*

162. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi **kim** farḳ eylemem
Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [kim,]*

163. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı **kim**
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [kim,]*

164. Beni gör **kim** bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [kim,]*

165. ʿAcebdür **kim** murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [kim,]*

166. Her yaña ṣalınup bilinürseñ ʿaceb degül Sāḳī **kim** eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 10). [kim,]*

167. Kim ola **kim** bāġ-ı ḥüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 15). [kim,]*

168. Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 26). [kim,]*

169. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum ṣarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı **kim** baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [kim,]*

170. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem **kim** ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [kim,]*

171. Ey Behiştī bende **kim** çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 21). [kim,]*

172. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ **kim**
Oñulmaz ḥaşre dek işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 25). [kim,]*

173. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it **kim**
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola şeb-nem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 77). [kim,]*

kim: *Soru zamiri, kim.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol **kim** ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [kim,]*

2. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre **kim**
Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [kim,]*

3. Derdüñden öldügüm bilesin ey ṭabīb-i cān ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan **kim** fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 6). [kim,]*

4. Gerçi **kim** şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [kim,]*

5. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behre-mend
Ḳanı Mecnūn **kime** taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [kime, -e]*

6. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer **kim** ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [kim,]*

7. Kime **kim** mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [kim,]*

8. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [kime, -e]*

9. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī **kim** anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [kim,]*

10. Ḳāżī meger müselleş-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [kim,]*

11. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti **kim**
Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 9). [kim,]*

12. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti kim
Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 9). [kimdür, -dür]*

13. Ḫātem-i laʿlüñi cānā **kim** idüpdür böyle
Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 9). [kim,]*

14. Laʿl-i cānānı **kimüñ** k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 1). [kimüñ, -üñ]*

15. Bir piyāle mestiyem **kim** cürʿasın ẓabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [kim,]*

16. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün şehā ḫayālüñ eger **kim** alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [kim,]*

17. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını şorsañ dile inkār ider
Neylesün **kim** rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [kim,]*

18. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [kim,]*

19. Meger **kim** āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [kim,]*

20. Āteş-i āhumdan olmışdur bu **kim** eflākde
Ay u gün ḫākister içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 7). [kim,]*

21. Ben anı bilmezem **kimdür** diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 7). [kimdür, -dür]*

22. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her **kim** bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 8). [kim,]*

23. Bir ḥāl olur güzelde **kim** ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni şanmañ çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 7). [kim,]*

24. Āh **kim** şol şalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [kim,]*

25. Hīç gözin var a Behiştī açа mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [kim,]*

26. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim maḥbūb
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 4). [kim,]*

27. Kenār-ı āteşi **kimdür** viren gülistāna
Naẓarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 9). [kimdür, -dür]*

28. Bunı bildüm **kim** Behiştī ʿāṣıḳa raḥm eyleyen
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 9). [kim,]*

29. Her ne şāhı **kim** göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [kim,]*

30. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ **kim**
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 3). [kim,]*

31. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir velāyet mīriyüz **kim** ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [kim,]*

32. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül **kimde** ḫarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 6). [kimde, -de]*

33. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir **kim** ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zürkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [kim,]*

34. Sen var iken iki gözüm aġyāra **kim** baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [kim,]*

35. Sen var iken iki gözüm aġyāra **kim** baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 2). [kim,]*

36. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [kim,]*

37. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [kim,]*

38. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [kim,]*

39. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel
Ġurbetde sen şaḳın dime bīmāra **kim** baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [kim,]*

40. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider

Cem gibi ol **kim** ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 4). [kim,]*

41. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳaygu derd-i ġamzeñ **kim**
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḥāżıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [kim,]*

42. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [kime, -e]*

43. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı **kimüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [kimüm, -üm]*

44. Olsa **kimüñle** bir iki göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [kimüñle, -ün, -le]*

45. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi **kim** ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [kim,]*

46. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña maġrūr olan **kimdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 2). [kimdür, -dür]*

47. ʿĀrıżı üzre ḳaçan **kim** kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [kim,]*

48. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu **kime** her ne virürse rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [kime, -e]*

49. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün ol
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [kimdür, -dür]*

50. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne **kim** varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [kim,]*

51. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azgun Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 5). [kim,]*

52. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er eḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 9). [kime, -e]*

53. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [kim,]*

54. Seni **kim** beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa muṣāḥabetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 5). [kim,]*

55. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Şanur **kim** ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [kim,]*

56. Çemen rengin **kim** itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [kim,]*

57. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn içre bahā
Ey metāʿ-ı vaṣl eger olmasa hicrānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 5). [kim,]*

58. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu **kim**
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [kim,]*

59. Sāḳī-i Kevşer olduġın añlar Behiştīnüñ
Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [kim,]*

60. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [kim,]*

61. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde **kim** ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 7). [kim,]*

62. Dest-gīr ol **kim** ḳatı üftādedür dil dostum
Aña elden geldüginee merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [kim,]*

63. Āhum şerārı eyler iḥāṭa mināreyi
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi **kim** ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 8). [kim,]*

64. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [kim,]*

65. Dime **kim** olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [kim,]*

66. Didüm bildüñ mi ben bende **kimem** ġam bīsütūnında
Didi ol ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 3). [kimem, -em]*

67. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur **kim** daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [kim,]*

68. Şöyle ḫayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş şanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [kim,]*

69. Sevdigüñ **kimdür** dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [kimdür, -dür]*

70. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu **kim** daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 4). [kim,]*

71. Yazma ol şiʿri Behiştī çünki **kim**
Ḥāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [kim,]*

72. Ben melekdür dir isem n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri **kim** gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 6). [kim,]*

73. Sensüz **kimüñle** eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 1). [kimüñle, -üñ, -le]*

74. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen **kimdür**
Ki bendeñ olalı göñlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [kimdür, -dür]*

75. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [kim,]*

76. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle **kim** baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 4). [kim,]*

77. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña **kim** öykünür
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 5). [kim,]*

78. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū **kim**
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [kim,]*

79. Didüm ey dil seni ser-mest iden **kimdür** bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 7). [kimdür, -dür]*

80. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini **kim** görse dir
Rūm iline **kim** getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [kim,]*

81. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini **kim** görse dir
Rūm iline **kim** getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [kim,]*

82. Derdini dil **kime** ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [kime, -e]*

83. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [kim,]*

84. Vaṣfuñda ṣenā bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın **kim** ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 34). [kim,]*

85. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür **kim** ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [kim,]*

86. N'eyleyem teşne **kim** ṣusuz yana
Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [kim,]*

87. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña **kim** ʿarşda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 116). [kim,]*

88. Kāfir neyimiş **kim** ḳala yanuñda vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [kim,]*

89. Rifʿat atın **kime** ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [kime, -e]*

90. Bezm-i cān-baḫşuña **kimler** gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 17). [kimler, -ler]*

91. Kim ola kim bāġ-ı ḫüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 15). [kim,]*

92. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden **kim** derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [kim,]*

kim: *Çünkü, zira.*

1. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6).*

[kim,]

2. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī **kim**
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [kim,]*

3. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī **kim**
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [kim,]*

4. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 4). [kim,]*

5. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [kim,]*

6. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı **kim** mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [kim,]*

7. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür **kim**
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 9). [kim,]*

8. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
Kim zamān giçe aradan āşinālar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [kim,]*

9. Şu **kim** dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz **kim**
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 3). [kim,]*

10. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı **kim**
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [kim,]*

11. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi bildi yār **kim**
Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 7). [kim,]*

12. Düş ayaġına tereddüd itme **kim** olmaz göñül
Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [kim,]*

13. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister **kim**
Boyuñla baḫşe ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [kim,]*

14. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa **kim** bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [kim,]*

15. Her şāẕlıgın āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı **kim** dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 2). [kim,]*

16. Bilmez geçinme şimdi bizi **kim** senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿālem iden āşināla ruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 3). [kim,]*

17. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti **kim**
Ḫıdmetde nice şāhı ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 9). [kim,]*

18. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur **kim**
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [kim,]*

19. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum **kim**
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [kim,]*

20. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum **kim**
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [kim,]*

21. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur **kim**
Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 3). [kim,]*

22. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde **kim**
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [kim,]*

23. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın **kim**
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ şu gibi geçer çaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 9). [kim,]*

24. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle **kim**
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [kim,]*

25. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl **kim**
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [kim,]*

26. Tāzelikde beni ḥüsnüñden ıraġ eyleme **kim**
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen şolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 3). [kim,]*

27. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña **kim** cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra*

1). [kim,]

28. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [kim,]*

29. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [kim,]*

30. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma **kim**
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [kim,]*

31. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme **kim**
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 9). [kim,]*

32. Ol servi bezm-i gülşene taḥrīḳ idem gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 6). [kim,]*

33. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [kim,]*

34. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde **kim**
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [kim,]*

35. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide **kim**
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [kim,]*

36. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña **kim** ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [kim,]*

37. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa **kim** hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 2). [kim,]*

38. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār **kim**
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 7). [kim,]*

39. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme **kim**
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [kim,]*

40. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ **kim** ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 5). [kim,]*

41. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dīvāne **kim**
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [kim,]*

42. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç **kim** Mecnūn
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [kim,]*

43. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña **kim**
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [kim,]*

44. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma **kim** ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 5). [kim,]*

45. Gözüñi aç **kim** yapılduḳda serāy-ı kāʾināt Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 7). [kim,]*

46. Bezm-i gülzār idelüm gel berü **kim** her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 5). [kim,]*

47. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī **kim**
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [kim,]*

48. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile **kim**
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [kim,]*

49. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [kim,]*

50. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [kim,]*

51. Āftābum bunı bilsün **kim** felekde ben bugün
Virmezem anuñ hilāl-i çarḫa bir dırnaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 5). [kim,]*

52. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n'ola **kim**
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [kim,]*

53. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ

ḥaḳı
Ṣādmānam **kim** Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [kim,]*

54. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol **kim**
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 7). [kim,]*

55. Şükr ḳıl **kim** Behişti her fende
İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [kim,]*

56. Çekme bāṭıl yere ġam **kim** ḳılıcaḳ ḥaḳḳ yārī
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [kim,]*

57. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ ḥarḳatıdur **kim**
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāşıḳda süveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 13). [kim,]*

58. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben **kim**
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [kim,]*

59. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ **kim**
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [kim,]*

60. Ol cürʿa bugün şol ḳadar ide bī-ḫod
Kim göñlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 60). [kim,]*

61. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi **kim**
Oldı ṭırāz **kim** dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [kim,]*

62. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 10). [kim,]*

63. Dervīş-ṣıfatlarda olur gevher-i tevḥīd
Kim genc-i nihānuñ yeridür kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 18). [kim,]*

64. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 38). [kim,]*

65. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı nice bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [kim,]*

66. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz **kim**
Rıḥlet şebine serʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [kim,]*

67. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek **kim**
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [kim,]*

68. Olur mı Behiştī gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 130). [kim,]*

69. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [kim,]*

70. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿākıl degül **kim** cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [kim,]*

71. Diñle bu pendi Behiştī **kim** virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ
Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [kim,]*

72. Kim dilümi ol bilür ancaḳ ol añlar ḥāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [kim,]*

73. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan aḳıt **kim** cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 56). [kim,]*

kim bile: *Kim bilir, belki de.*

1. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīş olma göñül **kim bile** maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [kim bile, -e]*

kim bilür: *Belirsizlik, bilinmezlik.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde **kim bilür** saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [kim bilür, -ür]*

kim ki: *Her kim ki.*

1. Göñülde **kim ki** yer açmazsa rāy-ı ebrūña
Ola bu dār-ı fenāda şükūfe-i çengāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 7). [kim ki,]*

kim oḳur kim diñiler: *Kim okur kim dinler.*

1. Dil-rübālar sebaḳ-ı nāz iderler ezber
Varaḳ-ı mihr ü vefāyı **kim oḳur kim diñiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 4). [kim oḳur kim diñiler,]*

kimesne: *Kimse, hiç kimse.*

1. ʿAceb degül ḳızarursa yürekde peykānuñ
Ki her **kimesne** bu biñ başludan ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 4). [kimesne,]*
2. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek

Kim görmedi **kimesne** anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [kimesne, -er]*

3. Dehenüñ fikrini göñlümde **kimesne** göremez
Ḫāk-i pāk içre düşen dāne-i ḥaşḥāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 7). [kimesne,]*

kimi: *Bazısı.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [kimi,]*
2. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister **kimi** ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [kimi,]*
3. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [kimi,]*
4. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş **kimi** tiryāki **kimi** ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [kimi,]*
5. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş **kimi** tiryāki **kimi** ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [kimi,]*

kimse: *Hiç kimse.*

1. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde **kimse** bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 4). [kimse,]*
2. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün ey cān gelsün
Ḳılmasun **kimse** leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 6). [kimse,]*
3. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 4). [kimseye, -y, -e]*
4. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
Şehlik oldur **kimseye** göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 8). [kimseye, -y, -e]*
5. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
Ey Behiştī devr elinden her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 9). [kimseyi, -y, -i]*
6. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 9). [kimseye, -y, -e]*
7. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [kimseye, -y, -e]*
8. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī **kimse** ol semden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [kimse,]*
9. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek
Bu rāyı **kimseye** açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [kimseye, -y, -e]*
10. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ **kimse** şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [kimse,]*
11. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
Kimse elümden alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 8). [kimse,]*
12. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde **kimseye** nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 2). [kimseye, -y, -e]*
13. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā **kimseye** ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [kimseye, -y, -e]*
14. Variken ḫaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken **kimse** ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [kimse,]*
15. Āşinādan **kimse** yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḫālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [kimse,]*
16. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḫḫar olmaduḳ **kimse** ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [kimse,]*
17. ʿĀlemde **kimse** būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [kimse,]*
18. Şükr ḳıl kim Behişti her fende
İdemez **kimseler** müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 10). [kimseler, -ler]*
19. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye **kimse** cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [kimse,]*
20. Ol şeh ki naẕar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi **kimse** meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60).*

[kimse,]

21. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde **kimseye** nevbet degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 2). [kimseye, -y, -e]*
22. Genc-i maḫfî olsa yanında degül vîrânece
Görmeyüp **kimse** cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 24). [kimse,]*
23. ʿĀḳıliseñ **kimseye** itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 9). [kimseye, -y, -e]*

kimse: *Kimse, kişi, insan.*

1. Behiştī fāriġ olʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl **kimse** kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [kimse,]*
2. Ecdādını bir **kimse** şümār itse raḳībüñ
İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 3). [kimse,]*
3. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret olaldan şurāḥīveş
Bir **kimsenüñ** döge söge burnun ḳanatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 6). [kimsenüñ, -n, -üñ]*
4. Bādeden menʿ itmesünler mi ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan **kimseye** şoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 8). [kimseye, -y, -e]*
5. Şol **kimse** minnet eylemesün pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [kimse,]*
6. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ **kimseleri** ġüle virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [kimseleri, -ler, -i]*

kimüñ kim: *Her kimin ki.*

1. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [kimüñ kim,]*
2. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 1). [kimüñ kim,]*

kīmyā: *İksir, ilaç.*

1. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [kīmyā,]*
2. Cefāña **kīmyā** dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid
ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [kīmyā,]*
3. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ **kīmyādur** naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [kīmyādur, -dur]*
4. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ tozından eşer **kīmyā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [kīmyā,]*

kīmyā-naẓar: *İksirli, tesirli, özü gören bakışa sahip.*

1. Kuḥl itmese şehā gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ **kīmyā-naẓar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 10). [kīmyā-naẓar,]*

kīn: *Kin, nefret.*

1. Behiştī **kīnümi** alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tārmār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 9). [kīnümi, -üm, -i]*
2. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger **kīne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 10). [kīne, -e]*
3. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme **kīnüm** var idi
Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [kīnüm, -üm]*
4. O ḳavm-i bed-fiʿālün **kīni** çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 81). [kīni, -i]*

kināyet: *Kinayeler. II Kinaye, söylenmek isteneni doğrudan doğruya değil dolaylı olarak anlatan söz.*

1. Āb-ı Ḥayvān ki bir rivāyetdür
Dehen-i yārdan **kināyetdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 2). [kināyetdür, -dür]*

kıpkızıl: *Kıpkırmızı.*

1. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 12). [kıpḳızıl,]*

kır: *İncitmek, üzmek.*

1. Göñlü büyük olursa **ḳıramaz** Behiştinüñ
Zīrā ki degme yerlere ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 9). [ḳıramaz, -a, -maz]*

kirāmen kātib: *İnsanların sağ ve sol tarafında bulunan, onların sevaplarını ve günahlarını yazmakla görevli olan yazıcı melekler.*

1. Yazdılarsa cürm-i bisyārum **Kirāmen Kātibīn**
Ġam degül āh-ı nedāmet ol daḫı defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 7). [kirāmen kātibīn,]*

kırān: *Kenar, kıyı.*

1. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi **ḳırān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [ḳırān,]*

kirās vir: *Kiraz vermek. II Sevgilinin kiraz gibi kırmızı dudakları.*

1. Yārüñ nihāl-i tūri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [kirās virür, -ür]*

kiriş: *Ok yayının iki ucu arasına gerilen esnek bağ.*

1. Kemān ebrūña ṭaʿn itmiş anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup **kirişler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 6). [kirişler, -ler]*

kirpig: *Kirpik.*

1. Kendü **kirpigüm** olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [kirpigüm, -üm]*

kirpik: *Kirpik, müjgân.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş **kirpik** ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [kirpik,]*
2. Gözümden ayrılan **kirpiklerüm** kār eyleye şāyed
Ölürsem müzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [kirpiklerüm, -ler, -üm]*

kış: *Kış mevsimi. II İstenmeyen zamanı.*

1. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar ʿĀşıḳuñ var ise bunuñ gibi demler **ḳışıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 6). [ḳışıdur, -ı, -dur]*

kıs kıs gül: *Kıs kıs gülmek, sessiz gülmek.*

1. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [ḳıs ḳıs güle, -e]*

kışāş: *Kısas, eski hukukta öldürme ve yaralama suçlarını işleyen bir kimseyi bu fiilleri aynen kendisine uygulamak suretiyle cezalandırma, misilleme yapma.*

1. İncinmeñ urdursa beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın helāk idende lāzım degül **ḳışāş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 8). [ḳışāş,]*

kīse: *Kese.*

1. Ol meh yüzinde **kīse** pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [kīse,]*
2. Nev-rūz irişdi gül gibi **kīse**
Gül-gün ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 3). [kīse,]*

kişi: *İnsan, şahıs.*

1. Şād u ḫurrem her **kişi** ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [kişi,]*
2. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle şehā
Her ṭarafdan her **kişi** medḥ ü s̱enā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [kişi,]*
3. Yār-i ṣāfī-dilden irmek gūş-ı cāna bir cevāb
Ḫıżr elinden içmege beñzer **kişi** bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 2). [kişi,]*
4. Ṣūfilik ṣüreti bir ḫırḳa ile olur evet
Bir **kişi** kendözini ehl-i ṣafā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 4). [kişi,]*
5. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine **kişi** duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 8). [kişi,]*
6. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm şimdi ḫuẕūr
Ey Behiştī **kişi** adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 10). [kişi,]*
7. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣüretde görüp her **kişi** taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [kişi,]*
8. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāşıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan **kişinüñ** her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [kişinüñ, -n, -üñ]*
9. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek **kişidür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra*

4). [kişidür, -dür]

10. Laʿl-i lebin gören **kişi** nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [kişi,]*

11. Ḥayātından **kişiyi** vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [kişiyi, -y, -i]*

12. Degüldür ʿışḳ içinde ol **kişi** erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 3). [kişi,]*

13. Felek şūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
Velī baş virmiş ol **kişi** aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [kişi,]*

14. ʿAşḳ odına yanan **kişi** girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [kişi,]*

15. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 6). [kişi,]*

16. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim **kişiye** cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [kişiye, -y, -e]*

17. Baġrı yufḳa **kişidür** ṣūfiyi aġladursız
Dest-māliyle pilavını güm itmeñ çıḳaruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 7). [kişidür, -dür]*

18. Kişi olmaz imiş mīr-i kelām
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 1). [kişi,]*

19. Viremez saʿyi ile **kişi** ṣūret
Dād-ı Ḥaḳdur Behiştī ḥüsn-i kelām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 9). [kişi,]*

20. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [kişi,]*

21. Cefāñı bir **kişi** yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 1). [kişi,]*

22. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir **kişinüñ** gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 10). [kişinüñ, -n, -üñ]*

23. Olur olmaz **kişi** irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [kişi,]*

24. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi
İncinmemek gerek **kişi** aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 8). [kişi,]*

25. Naẓar itmek **kişi** cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [kişi,]*

26. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir **kişi** Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [kişi,]*

27. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş **kişi** yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 8). [kişi,]*

28. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb
Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 4). [kişi,]*

29. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 4). [kişi,]*

30. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
Bu meṣeldür **kişinüñ** gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [kişinüñ, -n, -üñ]*

31. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir **kişi** iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [kişi,]*

32. Bildigüñ bilmedigüñ şaḥṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni **kişinüñ** şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [kişinüñ, -n, -üñ]*

33. Ḥınnālarını her **kişiye** gösterür yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 1). [kişiye, -y, -e]*

34. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider
Gücenmiş bir **kişi** muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 2). [kişi,]*

35. Naẓar ḳılmaḳ **kişi** şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [kişi,]*

36. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol **kişi** ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [kişi,]*

kişi: *İnsan, kişi. II Âşık.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
   Yolında olmayınca **kişi** sāye gibi mest
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [kişi,]
2. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
   Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 4). [kişinüñ, -n, -üñ]*
3. Yoluñda yelmeyen **kişi** bād-ı ṣabā gibi
   Görmez izüñ tozından eşer kīmyā gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 1). [kişi,]

ḳışlıḳ: *Kışlık. II Kışlık kıyafet.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
   Baña ne **ḳışlıḳ** istedür ey şeh ne yazlıḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 4). [ḳışlıḳ,]

kısm: *Bölüm, kısım.*

1. Bu dehr-i bī-ş̲ebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
   Murāduñca nefāʾis **ḳısmına** dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [ḳısmına, -ı, -n, -a]*

kısmet it: *Nasip etmek, lütfetmek.*

1. Meclisde būse gül-şekerin **ḳısmet itse** yār
   Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [ḳısmet itse, -se]*

kıssa: *Olay, hikâye.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn **ḳıṣṣasın**
   Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u em̲sālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [ḳıṣṣasın, -sı, -n]*
2. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
   Göñül Ferhād u Mecnūn **ḳıṣṣasından** ḥişşe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [ḳıṣṣasından, -sı, -n, -dan]*
3. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
   Ḳo cefā **ḳıṣṣasını** yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [ḳıṣṣasını, -sı, -n, -ı]*

kıṣṣa-h∨ān: *Kıssa söyleyen, hikâye anlatan kimse.*

1. Ey Behiştī ḥişşe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
   Ḳıṣṣa-ḫ∨ān olup raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 10). [kıṣṣa-ḫ∨ān,]*

kıṣṣa-i ḥüsn: *Güzellik kıssası, hikâyesi.*

1. Yanumda **ḳıṣṣa-i ḥüsnini** Yūsuf-ı Mıṣruñ
   Şikāyet itme ḥabībüm ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 3). [ḳıṣṣa-i ḥüsnini, -i, -n, -i]*

kişt-zār-ı dehr: *Dünya tarlası.*

1. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
   Bu **kişt-zār-ı dehrüñ** maḥṣūli ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [kişt-zār-ı dehrüñ, -üñ]*

kisve: *Elbise, kıyafet.*

1. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
   Olmış siyāh **kisve** giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [kisve,]*

kitāb: *Kitap. II Şiir kitabı, divan.*

1. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
   Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [kitābuñ, -uñ]*

kitāb: *Kitap. II Methiye.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ **kitābına** ḥalel virmezse dūd
   Hīç unutma eyle yarın ḫūr u ġılmān ile baḥs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 5). [kitābına, -ı, -n, -a]*
2. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ **kitābın** añlamaġıçün temām
   Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur şürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [kitābın, -ın]*

kitāb: *Kitap. II İlim.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
   Ḫāşiye yazıldugınca muʿteber olur **kitāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [kitāb,]*
2. Ey ḫ∨āce künc-i medresede ṣubḥa dek bu şeb
   Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen **kitāba** baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 8). [kitāba, -a]*
3. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
   Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ **kitāba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [kitāba, -a]*

kitāb it: *Kitap yazmak.*

1. Biñ **kitāb itsem** Behiştī derdümi
   Kān-ı tafṣīlī maḳāmā mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 9). [kitāb itsem, -se, -m]*

kitāb-ı ḥüsn: *Güzelliğinin kitabı.*

1. Kitāb-ı ḥüsnüñe her kim ki itmez yaşı naḳdin ṣarf
İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [kitāb-ı ḥüsnüñe, -üñ, -e]*

kitāb-ı uṣūl: *Kaide kitabı.*

1. Semāʿ-ı ʿāṣıḳa münkir olan faḳīh-ı fużūl
Bilürdi ḥāli eger oḳısa **kitāb-ı uṣūl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 2). [kitāb-ı uṣūl,]*

kıtʿa-i ebr-i belā: *Bela bulutunun diyarı.*

1. Sīne ṣaḥrāsına yaġdırmaġa bārān-ı ġamı
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 4). [ḳıtʿa-i ebr-i belādur, -dur]*

kıtāl: *Savaş, cenk, kavga.*

1. Ey Behiştī ḥişşe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳışşa-ḫ∨ān olup raḳīb ile **ḳıtālum** söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 10). [ḳıtālum, -um]*
2. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faźla ṣalar Behiştī
Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür **ḳıtālı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 10). [ḳıtālı, -ı]*

kıtʿası mı: *Parçası mı?*

1. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney şeker **ḳıṭʿası mıdur** ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [ḳıṭʿası mıdur, -sı, -mı, -dur]*

kıy: *Geri çevirmek, yazık etmek.*

1. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam **ḳıyma** baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 2). [ḳıyma, -ma]*

kıyām: *Ayakta durma, ayağa kalma.*

1. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ **ḳıyāmuñ** görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 8). [ḳıyāmuñ, -uñ]*

kıyām eyle: *Saygı göstermek için ayağa kalkmak.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli **ḳıyām eyler** baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 1). [ḳıyām eyler, -le, -r]*

kıyāmet: *Kıyamet, son, akıbet.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine **ḳıyāmete** dek
Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [ḳıyāmete, -e]*
2. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi **ḳıyāmetdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 6). [ḳıyāmetdür, -dür]*
3. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña nişāndur kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 12). [ḳıyāmetde, -de]*
4. Ḳıyāmetüm baña cevrüñ biñ artuḳ ellerden
Ger iʿtiḳād idemezseñ buyur ḥisāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 7). [ḳıyāmetüm, -üm]*
5. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey **ḳıyāmet** bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [ḳıyāmet,]*
6. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine her yıl ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 48). [ḳıyāmet,]*
7. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine her yıl **ḳıyāmetdür** bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 48). [ḳıyāmetdür, -dür]*

kıyāmet kop: *Kıyamet kopmak, ortalık karışmak.*

1. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ **ḳıyāmet ḳopdı** ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 3). [ḳıyāmet ḳopdı, -dı]*

kıyāmet mi kopar: *Yer yerinden oynamak.*

1. Biricük ḳāmet-i bālāyile ol serv-i revān
Bezm-i gülzāra ḫırām itse **ḳıyāmet mi ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 4). [ḳıyāmet mi ḳopar, -ar]*

kıyāmet ol: *Kıyamet olmak. ll Büyük sıkıntı, bela olmak.*

1. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol illere **ḳıyāmet oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [ḳıyāmet oluñ, -uñ]*

kıyās eyle: *Mukayese etmek, karşılaştırmak.*

1. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḥrını aña göre kıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [ḳıyās eyle,]*
2. Ḫamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi

Var **ḳıyās eyle** ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [ḳıyās eyle,]*

3. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [ḳıyās eylemeñ, -me, -ñ]*

ḳıyduñ mı: *Kıymak, gözden çıkarmak, acımayıp öldürmek.*

1. Ey ḫaṭṭ-ı yār ḳatlüme ḳaṣd eyledüñ benüm
Ḳıyduñ mı göz göre baña ey ḳara düşmenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 2). [ḳıyduñ mı, -du, -ñ , -mı]*

ḳıymet: *Değer, kıymet, paha.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī naẓmuñ Ḳıldı **ḳıymetde** dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 12). [ḳıymetde, -de]*
2. Ruḫsār-ı yāre irmedi **ḳıymetde** berg-i gül Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 5). [ḳıymetde, -de]*
3. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [ḳıymeti, -i]*
4. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
Añlar mı **ḳıymetin** göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 8). [ḳıymetin, -in]*

ḳıymet yetiş: *Değerli olmak, kıymetine değer biçilmemek.*

1. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā **ḳıymet yetişmezken**
Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 5). [ḳıymet yetişmezken, -mez, -ken]*

ḳıymet-i metaʿ-ı cān: *Can varlığının kıymeti.*

1. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān laʿlüñ añlaruz
Bir bende-i kemīneyüz ammā bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 5). [ḳıymet-i metaʿ-ı cāna, -a]*

ḳıymetin bil: *Kıymet bilmek, değerini anlamak.*

1. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ **ḳıymetin bildüm**
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [ḳıymetin bildüm,]*
2. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ **ḳıymetin bildüm**
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [ḳıymetin bildüm, -dü, -m]*
3. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ **ḳıymetin bilmez**
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 1). [ḳıymetin bilmez, -mez]*
4. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola Noḳṣān gelür mi **ḳıymetini bilmese** ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 24). [ḳıymetini bilmese, -me, -se]*

ḳıymetlü: *Kıymetli, değerli.*

1. Dīvānuñ ol evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār Ḳıymetlü güherlerden ola ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [ḳıymetlü,]*

ḳızar: *Kızarmak, kırmızı veya ona yakın bir renk almak.*

1. ʿAceb degül **ḳızarursa** yürekde peykānuñ
Ki her kimesne bu biñ başludan ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 3). [ḳızarursa, -ur, -sa]*

ḳızarıdüş: *Kızarıvermek, perişan düşmek.*

1. Kūhsāra çünki yāruñ ʿaḳs-ı ʿiẕārı düşdi Eşkinden aña rūy-ı lāle **ḳızarıdüşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 2). [ḳızarıdüşdi, -di]*

ḳızıl: *Al, kırmızı. II Yanmış, kor.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünün içre **ḳızıl** dīvāneñ Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [ḳızıl,]*

ḳızıl: *Bakır.*

1. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda **ḳızıl** altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [ḳızıl,]*
2. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir **ḳızıl** manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [ḳızıl,]*
3. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [ḳızıl,]*
4. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla **ḳızıl** ḳana yunup Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [ḳızıl,]*

ḳızıl: *Kırmızı. II Kınalı.*

1. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü **ḳızıl** eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [ḳızıl,]*

kızılbaş: *Şah İsmail'in bir sınıf askeri.*

1. Cengde itmek **ḳızılbaş** āl-i ʿOs̱mān ile baḥs̱
Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḥs̱ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 1). [ḳızılbaş,]*

kızılbaş: *Şii ve Alevileri nitelendirmek için kullanılmış olan genel bir tanım.*

1. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki **Ḳızılbaş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 4). [ḳızılbaş,]*
2. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa **ḳızılbaş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 4). [ḳızılbaş,]*

ko: *Yapmak, bırakmak.*

1. Pür-güher eyle naẓm-ı ḥārını
Ḳo Behiştī cihānda bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 10). [ḳo,]*

ko: *Unutmak, bir tarafa bırakmak.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān yidüren bī-idrāk
ʿĀlem-i bāḳīyi **ḳorsun** güẕerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 4). [ḳorsun, -r, -sun]*

ko: *Bırakmak, terk etmek.*

1. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı **ḳo**
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [ḳo,]*
2. ʿĀşıḳlıġum görür **ḳomaz** inkārını ḥasūd
İslāma gelmek olmaz imiş degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 1). [ḳomaz, -maz]*
3. ʿIşḳa uy zāhid **ḳo** zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [ḳo,]*
4. Bād-ı ṣabā **ḳo** lāfı diyü yüzine urur
Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 7). [ḳo,]*
5. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın **ḳomaz** cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin **ḳomaz** İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ḳomaz, -maz]*
6. Miḳdāruñı bil ḫıffeti **ḳo** aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [ḳo,]*
7. Şiʿr ögmegi **ḳo** ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [ḳo,]*

ko: *Etmek, eylemek.*

1. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde **ḳoma**
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [ḳoma, -ma]*

ko: *Rahat bırakmak.*

1. Ney gibi baġrumı deldüñ **ḳomaduñ** nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [ḳomaduñ, -ma, -du, -ñ]*

ko: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın **ḳomaz** cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin **ḳomaz** İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [ḳomaz, -maz]*
2. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [ḳo,]*
3. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 4). [ḳoma, -ma]*
4. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma bülbül **ḳoma** fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 4). [ḳoma, -ma]*

ko: *Koymak, yaymak.*

1. Şāhlar zīnet içün tācına gevher **ḳorlar**
Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 2). [ḳorlar, -r, -lar]*

ko: *Koymak, bırakmak.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik **ḳomazsa** ġam degül
Yüzde naḫş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [ḳomazsa, -maz, -sa]*
2. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Mānīʿ olma **ḳo** murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [ḳo,]*
3. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī **ḳo** cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [ḳo,]*
4. Dil-rübālarda **ḳomaz** zībā ruḫuñ ṣaṭranc-i

ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 7). [ḳomaz, -maz]*

5. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri **ḳo** itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [ḳo,]*

6. Ṣūret-i ḥālin **ḳo** ʿuşşāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 7). [ḳo,]*

7. ʿĀşıḳlaruñdan alma **ḳo** sen intiḳāmlar
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 1). [ḳo,]*

8. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā
Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [ḳo,]*

9. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [ḳorlar, -r, -lar]*

10. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [ḳorlar, -r, -lar]*

11. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri **ḳo** itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [ḳo,]*

12. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol **ḳo** dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [ḳo,]*

13. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [ḳomaduñ, -ma, -du, -ñ]*

14. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 6). [ḳo,]*

15. Nedür **ḳo** būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān şarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 5). [ḳo,]*

16. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
Birin **ḳomaz** şuʿarānuñ evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [ḳomaz, -maz]*

17. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde **ḳosa**
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [ḳosa, -sa]*

18. Ḳodı derdile ṭabībüm beni künc-i ġamda
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 1). [ḳodı, -dı]*

19. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
Serv boy sāyesi **ḳomaz** izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 8). [ḳomaz, -maz]*

20. Denī felek n'ola dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 2). [ḳomaz, -maz]*

21. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki **ḳorlar** anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 2). [ḳorlar, -r, -lar]*

22. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda **ḳoñ** beni
Kim şāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 3). [ḳoñ, -ñ]*

23. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ
Gülşene raġbet **ḳomadı** bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 4). [ḳomadı, -ma, -dı]*

24. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi
Bir cān **ḳomadı** dāʾirede şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 6). [ḳomadı, -ma, -dı]*

25. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki müselmānı cehennemde **ḳomazlar** ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [ḳomazlar, -maz, -lar]*

26. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [ḳomamışdı, -ma, -mış, -dı]*

27. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter **ḳo** beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 2). [ḳo,]*

28. Beni **ḳo** gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül ḫarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 13). [ḳo,]*

ko: *Koymak, yerleştirmek.*

1. Şāhlar zīnet içün tācına gevher **ḳorlar**
Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [ḳorlar, -r, -lar]*

2. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın
Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaṣmı berāber **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 4). [ḳorlar, -r, -lar]*

3. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar

Lehebī dūzaḫın altına zehebler **ḳorlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 10). [ḳorlar, -r, -lar]*

köçek: *Müzik eşliğinde oynayan. II Genç derviş, yeni katılan derviş.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
   Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı **köçek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [köçek,]*

koc: *Kucaklamak, sarılmak, bağrına basmak.*

1. Bilüñ **ḳocmaḳ** ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
   Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [ḳocmaḳ,]*

köhne: *Yıpranmış, eskimiş.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
   Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu **köhne** deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [köhne,]*
2. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāṣıḳ-ı miskīn iñiler
   Sīnede yārelerüñ **köhnelerini** yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 2). [köhnelerini, -ler, -i, -n, -i]*
3. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
   Görinür **köhne** ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [köhne,]*
4. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem gibi
   Bu **köhne** cisme ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [köhne,]*
5. Köhne şālum dönüpdür ol kefene
   Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [köhne,]*

kök: *Kök.*

1. Köki Ṭūbā gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
   Boyuñla baḫşe ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [köki, -i]*

ḳ'ol: *Ki ola.*

1. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
   Ḳ'ol nūrdur bu merḥalede reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [ḳ'ol,]*

kol: *Kol.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḥummā
   Gelüñ benüm **ḳolumı** boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [ḳolumı, -um, -ı]*
2. Zaḫm-ı şemşīr ururs a ben ḳulına
   Ḳuvvet olsun efendimüñ **ḳolına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 2). [ḳolına, -ı, -n, -a]*

k'ol: *Ki olmak..*

1. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem ġavvāṣ
   Ḳ'ola cevherleri ḥayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 16). [ḳ'ola,]*
2. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
   Ḳ'ola nām-ı şerīfi Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 18). [ḳ'ola,]*
3. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
   Döner ol ḫāteme dollāb **k'ola** ḳaşı pīrūze *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [k'ola,]*

kolayına: *Kolaylıkla. II Boşuna.*

1. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
   Bezme geldükce **ḳolayına** köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [ḳolayına,]*

kolay: *Kolay, basit.*

1. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
   Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 6). [ḳolay,]*
2. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür hemān bizüm
   Yoluñ **ḳolayın** alucı pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 6). [ḳolayın, -ın]*
3. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
   Viṣālüñ feṭḥin itmekden **ḳolaydur** bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 4). [ḳolaydur, -dur]*
4. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben üftāde
   Saña **ḳolay** görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 4). [ḳolay,]*

ḳon: *Konmak, yerleşmek.*

1. Oḳuñ sīnemde **ḳonmayup** geçelden
   Ḫarāba yüz ṭutupdur ol ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 3). [ḳonmayup, -ma, -y, -up]*
2. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştīye
   Derd-i ʿışḳı anuñ mizācı sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 9). [ḳoñ,]*
3. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ yoḳdur
   Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 8). [ḳonanlar, -an, -lar]*
4. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda **ḳonmaġa**

mekān ister
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [ḳonmaġa, -maġ, -a]*

5. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet **ḳondı**
Şāẕmānem ki yine başuma devlet **ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 1). [ḳondı, -dı]*

6. ʿAḳl murġın uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret **ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 4). [ḳondı, -dı]*

7. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet **ḳondı**
Ḥālveş zīnet içün cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [ḳondı, -dı]*

8. Fıṭrat-ı insānda **ḳonmış** bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [ḳonmış, -mış]*

kon: *Konmak, belirmek.*

1. Ḳonmış ʿiẕār şaḥnına Hindū-yı ḫāl-i yār
Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 5). [ḳonmış, -mış]*

kon: *Konmak, oturmak.*

1. Şuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
Bir gümüş serv üstine **ḳonmış** semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 2). [ḳonmış, -mış]*

kon: *Konmak, bulunmak.*

1. Nev ḫat-ı lebüñde **ḳonmış** ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [ḳonmış, -mış]*

kon: *Rağbet etmek, konmak.*

1. Behiştī lāşe-i dünyāya **ḳonmazam** zaġan mānend
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [ḳonmazam, -maz, -am]*

kon: *Bırakmak.*

1. Beni **ḳoñ** ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 5). [ḳoñ,]*

kon: *Konmak, kullanmak.*

1. Ḳonmışdı ṣanki surḫile levḥ-i feṣāḥate
Bir noḳṭa idi ol dehen-i teng ü la'l-fām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 37). [ḳonmışdı, -mış, -dı]*

kon: *Eğlenmek, beklemek.*

1. Ḥużūrını uçurmañ bir iki gün **ḳoñ** fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül verd-i ḫandān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 5). [ḳoñ,]*

kon: *Konmak. II Gönül vermek, sevmek.*

1. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḫa **ḳonma** ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [ḳonma, -ma]*

2. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend ister
Göñlüm ḳuşı **ḳonmaġa** bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 2). [ḳonmaġa, -ma, -ġa]*

3. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña **ḳon**
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 7). [ḳon,]*

4. Bile uçup **ḳonarduñ** ey göñül niçe kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [ḳonarduñ, -ar, -du, -ñ]*

5. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler **ḳonup** bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [ḳonup, -up]*

konak: *Ev, mahal. II Kalacak yer.*

1. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde ḫānum
Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa **ḳonaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 10). [ḳonaḳ,]*

konaḳ ṭut: *Yer edinmek, mesken tutmak.*

1. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 4). [ḳonaḳ ṭutmaġa, -maġ, -a]*

kondur: *Getirmek, değdirmek.*

1. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña **ḳondurmasun** gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 8). [ḳondurmasun, -ma, -sun]*

konıl: *Konulmak, yerleştirilmek.*

1. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḥāletler **ḳonılmışdur**
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ḳonılmışdur, -mış, -dur]*

konuş: *Konuşmak, söylenmek.*

1. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse Olur mı bu kim ol **ḳonuşa** ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 6). [ḳonuşa, -a]*

kop: *Ortaya çıkmak, zuhur etmek.*

1. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet mi **ḳopar**
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi **ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 1). [ḳopar, -ar]*
2. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet mi **ḳopar**
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet mi **ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 2). [ḳopar, -ar]*
3. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi **ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [ḳopar, -ar]*

kop: *Kopmak. II Söylemek.*

1. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi **ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 10). [ḳopar, -ar]*

kop: *Kopmak, ayrılmak, vazgeçmek.*

1. İşiginden **ḳopdı** ol meh ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀṣıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [ḳopdı, -dı]*

kop: *Kopmak, korkmak.*

1. Dāne gösterse murġ-ı cāna biñi Ḥasretinden **ḳopar** ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 2). [ḳopar, -ar]*

kop: *Kopmak, olmak.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi **ḳopar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [ḳopar, -ar]*

kopar: *Koparmak.*

1. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende **ḳoparduñ** ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [ḳoparduñ, -du, -ñ]*
2. O gülzāruñ felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ nā-ḥaḳ-ı zehr ile andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 22). [ḳoparduñ, -du, -ñ]*

köpük: *Köpük.*

1. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn Ṭaşlar yumasa anı sürüp **köpüklü** ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 2). [köpüklü, -lü]*

köpür: *Köpük yapmak,köpük çıkararak kabarmak.*

1. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına **köpürmezmiş** ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [köpürmezmiş, -mez, -miş]*

kör eyle: *Kör etmek.*

1. Bed-duʿāmile raḳībi hele **kör eyledi** Ḥaḳ Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 1). [kör eyledi, -di]*

kor ise: *Koymak, bırakmak.*

1. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz **ḳor iseñ**
Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 7). [ḳor iseñ, -r, -i, -se, -ñ]*
2. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider **ḳorsañ** müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [ḳorsañ,]*

……

kork: *Kaygılanmak, endişelenmek.*

1. Ol nigār āyīneye baḳmaġı āyīn eyler Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 2). [ḳorḳaram, -ar, -am]*
2. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 8). [ḳorḳaram, -ar, -am]*
3. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş Ey Behiştī **ḳorḳarın** ruḫsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 10). [ḳorḳarın, -ar, -ın]*
4. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil ḫākden **ḳorḳar**
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden **ḳorḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [ḳorḳar, -ar]*
5. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil ḫākden **ḳorḳar**

İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden **ḳorḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [ḳorḳar, -ar]*

6. Başumı alup giderdüm seglerinden **ḳorḳaram**
Kim zamān giçe aradan āşināлar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 5). [ḳorḳaram, -ar, -am]*

7. Her kişi āteş-i ruḥsāruñ ucından ider āh
Birgün ol āyineler **ḳorḳaram** uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [ḳorḳaram, -ar, -am]*

<u>kork:</u> *Korkmak, çekinmek.*

1. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın velī
Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 10). [ḳorḳar, -ar]*

2. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḥsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [ḳorḳaram, -ar, -am]*

3. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 2). [ḳorḳaram, -ar, -am]*

4. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı yerden ġam yimez ʿāşıḳ
Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden **ḳorḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 4). [ḳorḳar, -ar]*

5. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden **ḳorḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [ḳorḳar, -ar]*

6. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden **ḳorḳar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 8). [ḳorḳar, -ar]*

7. Yārüñ ki yürek **ḳorḳup** tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [ḳorḳup, -up]*

8. Yüzüm miḥrābdan dönsün ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem **ḳorḳup** senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 8). [ḳorḳup, -up]*

<u>ḳorḳud:</u> *Kaygıya düşürmek, endîşelendirmek.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [ḳorḳudup, -up]*

<u>korḳud:</u> *Korkutmak, tehdit etmek.*

1. Günde biñ kez ölürem ḥasret-i dil-dār ile ben
A begüm almaġıle **ḳorḳudamazsın** beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 2). [ḳorḳudamazsın, -a, -maz, -sın]*

<u>korḳut:</u> *Korkutmak, tehdit etmek.*

1. ʿAẕāb-ı nār ile **ḳorḳutma** muḫlis ʿāşıḳı şūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [ḳorḳutma, -ma]*

<u>körlüg:</u> *Körlük.*

1. ʿAdūlar **körlügüne** hem-nişīn oldum meleklerle
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [körlügüne, -ü, -n, -e]*

<u>körlüg:</u> *Körlük, kuru kuruya.*

1. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül **körlügüñe** zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 8). [körlügüñe, -üñ, -e]*

2. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül **körlügüñe** bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 20). [körlügüñe, -üñ, -e]*

<u>körük:</u> *Ateşi havalandırmak için yapılmış bir alet.*

1. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına **körük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [körük,]*

<u>koş:</u> *Hareket etmek, yerini almak.*

1. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin aḫşam **ḳoşar** birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 4). [ḳoşar, -ar]*

<u>ḳoşıl:</u> *Katılmak.*

1. Uşanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm **ḳoşıldu** bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [ḳoşıldu, -du]*

<u>köşk:</u> *Büyük süslü saray, köşk.*

1. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur **köşk**
Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 1). [köşk,]*

<u>koşma:</u> *Halk edebiyatının kendine has bir bestesi olan hece vezninin 6+5 veya 4+4+3 kalıbıyla söylenen,çok yaygın bir nazım şekli.*

1. Eşʿāra düzme **ḳoşma** virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [ḳoşma,]

ḳosun mı: *Koymak, bırakmak.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [ḳosun mı,]

ḳov: *Kovmak, uzaklaştırmak.*

1. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün **ḳovuñ**
Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 5). [ḳovuñ, -uñ]
2. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuşşāḳa
Edebsüzdür **ḳovuñ** ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [ḳovuñ, -uñ]*

kovala: *Kovalamak.*

1. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar **ḳovalar** ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [ḳovalar, -r]*

ḳov: *Kenara bırakmak, uygulamamak.*

1. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı **ḳoyup** it gibi cān beslersin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [ḳoyup, -up]

ḳoy: *Yüz sürmek.*

1. ʿĀlemde senden istedigüm budur ey şefīʿ
Ḫāk-ı taẕarruʿa **ḳoyuban** rūy-ı iltiyām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 96). [ḳoyuban, -uban]

ḳoy: *Olmak, yetişmek.*

1. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir mişlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir mişlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [ḳoymadı, -ma, -dı]*
2. Ḳoymadı **ḳoymaz** da raʿnālıḳda bir mişlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir mişlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [ḳoymaz, -maz]*

ḳoy: *Koymak, bırakmak.*

1. Ṣāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā görse anı **ḳoyup** ider ṣālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [ḳoyup, -up]*
2. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge **ḳoymışdur**
Ṣanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 3). [ḳoymışdur, -mış, -dur]*
3. Ḳoynuña **ḳoyma** dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [ḳoyma, -ma]*
4. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 1). [ḳoyup, -up]*
5. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde var it ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [ḳoyup, -up]*
6. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını **ḳoyup** aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [ḳoyup, -up]*
7. Şāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş
Şeh-per-i kibri **ḳoyup** ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [ḳoyup, -up]*
8. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū **ḳoyam**
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [ḳoyam, -am]*
9. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām **ḳoymaġa** olmaz maḥal ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [ḳoymaġa, -maġ, -a]*
10. Ḳoyma gel cāme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 3). [ḳoyma, -ma]*
11. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ **ḳoyup** gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 10). [ḳoyup, -up]*
12. Senüñ rūyuñ **ḳoyup** nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [ḳoyup, -up]*
13. Ḫırḳa vü tācı bile **ḳoydı** Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [ḳoydı, -dı]*
14. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa **ḳoydı** Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 2). [ḳoydı, -dı]*

koyn: *Koyun, kucak, bağır.*

1. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [ḳoynuña, -uñ, -a]*
2. Ben görem mi bir gice **ḳoynumda** ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 1). [ḳoynumda, -um, -da]*
3. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [ḳoynumda, -um, -da]*
4. Ki **ḳoynumda** bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [ḳoynumda, -um, -da]*

<u>koynuma gir:</u> *Koynuna girmek.*

1. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup
Būse almaġa rızā virmedügi nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 9). [ḳoynuma girdi, -di]*
2. Düşde görsem **ḳoynuma girdügini** cānānumuñ
İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek ol ḫvābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 7). [ḳoynuma girdügini, -düg, -i, -n, -i]*

<u>koyun:</u> *Kucak, bağır.*

1. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
Zīrā **ḳoyun** güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 6). [ḳoyun,]*

<u>koyun:</u> *Koyun. II Kurban.*

1. ʿīd-i viṣālüñe irene bir **ḳoyun** nedür
Ben saña kendü cānumı ḳurbān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 5). [ḳoyun,]*

<u>ḳoyup gid:</u> *Bırakıp gitmek, terk etmek.*

1. Olur mı tebdeki peykānlaruñ **ḳoyup gide** cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [ḳoyup gide, -e]*

<u>kubbe-i ʿarż:</u> *Arz kubbesi.*

1. Derūnum āteşinden **ḳubbe-i ʿarż** intiḫāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 5). [ḳubbe-i ʿarż,]*

<u>kubbe-i gerdūn:</u> *Feleğin kubbesi. II Gökkubbe.*

1. Naʿramuzdan güm güm ötse **ḳubbe-i gerdūn** n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [ḳubbe-i gerdūn,]*

<u>kubbe-i gerdūn:</u> *Feleğin kubbesi. II Gök kubbe.*

1. Ẕikrüñle bugün güm güm öter **ḳubbe-i gerdūn**
Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 89). [ḳubbe-i gerdūn,]*

<u>küçükden beri:</u> *Küçüklükten bu yana.*

1. Anuñiçün māhir-i ʿışḳam ki **küçükden beri**
Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 3). [küçükden beri,]*

<u>kudret:</u> *Güç, kuvvet, takat.*

1. Ḳudretüñ var ise her mīre ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [ḳudretüñ, -üñ]*
2. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz **ḳudreti** bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 22). [ḳudreti, -i]*

<u>kudret:</u> *Allah'ın ezelî gücü, kudreti.*

1. Göstermegiçün **ḳudretüñi** çeşm-i ʿuḳūle
Bir şemʿ-i münevver gibidür her ruḫ-ı zībā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 25). [ḳudretüñi, -üñ, -i]*

<u>ḳudretüm ḳal:</u> *Gücü, dermanı kalmamak.*

1. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke ser-ā-ser peyk-i āhum cūst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 5). [ḳudretüm ḳalmaz, -maz]*

<u>kudsī:</u> *Kutsal, mukaddes.*

1. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden ḳaṭreler
Anı **kudsīler** alup laʿl-i Bedaḫşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 4). [kudsīler, -ler]*
2. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī şiʿrini Çarḫuñ evrāḳını **ḳudsīler** zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 10). [ḳudsīler, -ler]*

<u>kudūm eyle:</u> *Ayak basmak.*

1. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre

ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [ḳudūm eylese, -se]*

küdüret: *Üzüntü, kaygı, gam.*

1. Ḥāl ehli **küdüretde** bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 19). [küdüretde, -de]*

küffār: *Kâfirler.*

1. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 112). [küffāruñ, -uñ]*

küffār-ı bī-dīn: *Dinsiz kâfir.*

1. İşigüñ çevresinde neyler aġyār
Ḥaremde ne arar **küffār-ı bī-dīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 6). [küffār-ı bī-dīn,]*

küffār-ı ġam: *Gam kafirleri.*

1. Küffār-ı ġam silāḥına ṣabr eyledüñ velī
Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 7). [küffār-ı ġam,]*

küfr: *Siyah, karalık. II Küfür.*

1. Ṣaçuñ **küfrin** cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [küfrin, -in]*

küfr-i ṭams: *Yok etmenin, ortadan kalkmanın küfrü.*

1. Ḥaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür **ḳüfr-i ṭamsdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 10). [ḳüfr-i ṭamsdan, -dan]*

kūh: *Dağ. II Toprak.*

1. Kūhdur cismüm olursa **kūhda** envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 9). [kūhda, -da]*
2. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 9). [kūhdur, -dur]*

kūh: *Dağ, cebel.*

1. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
Tecerrüd **kūhınuñ** başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 4). [kūhınuñ, -ı, -n, -uñ]*
2. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun **kūh** u ṣaḥrālar hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [kūh,]*

kühen: *Eski, köhne. II Eski ev.*

1. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur **kühende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [kühende, -de]*

kūh-ı belā: *Bela dağı.*

1. Leyliye **kūh-ı belāda** görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 3). [kūh-ı belāda, -da]*

kūh-ı bīsütūn: *Bîsütûn dağı. II Ferhad'ın aşkı uğruna deldiği dağ.*

1. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña **kūh-ı Bīsütūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [kūh-ı bīsütūn,]*
2. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre **kūh-ı Bīsütūn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 8). [kūh-ı bīsütūn,]*

kūh-ı cünūn: *Âşıklık, delilik dağı.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 2). [kūh-ı cünūna, -a]*
2. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 7). [kūh-ı cünūna, -a]*
3. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse **kūh-ı cünūnda** baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [kūh-ı cünūnda, -da]*

kūh-ı fenā: *Fena dağı.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda
Ḫusrevā **kūh-ı fenā** Şīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 8). [kūh-ı fenā,]*

kūh-ı ġam: *Gam dağı.*

1. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 6). [kūh-ı ġamda, -da]*

kūh-ı girān: *Gam dağı.*

1. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her **kūh-ı girān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 2). [kūh-ı girān,]*

kūh-ı ḥasret: *Hasret dağı.*

1. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
Kūh-ı ḥasretden gelüpdür āteş ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 2). [kūh-ı ḥasretden, -den]*

kūh-ı vücūd: *Vücut dağı.*

1. Yandı ṭutuşdı Ṭūr-ı dili eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 8). [kūh-ı vücūduma, -um, -a]*

kūh-ı yār: *Sevgilinin yanı.*

1. Kūh-ı cünūna gitme göñül **kūh-ı yārdan**
Aldı yürek çıḳarması gör hey yaban bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 7). [kūh-ı yārdan, -dan]*

kūhken: *Dağ delen. II Ferhat.*

1. Ḫvābda gördüm maḥabbet lāfın urur **Kūhken**
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [kūhken,]*

kuḥl: *Sürme. II Sürme misali.*

1. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [kuḥlveş, -veş]*

kuḥl idin: *Sürme çekmek.*

1. Ben şūre sālikiyem kim ayaġı ṭoprağını
Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 6). [kuḥl idindi, -in, -mek]*

kuḥl it: *Sürme çekmek.*

1. Kuḥl itmese şehā gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 9). [kuḥl itmese, -me, -se]*

kuḥl-ı baṣīret: *Kalp gözü, idrak sürmesi.*

1. Eṭrāf-ı dili perde-i ġaflet bürümişdür
Ḳıl **kuḥl-ı baṣīretle** İlāhī anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 4). [kuḥl-ı baṣīretle, -le]*

kuhl-ı cilā it: *Parlak, parıltılı sürme çekmek.*

1. Melāʾik çeşmine **kuḥl-ı cilā itmek** hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [kuḥl-ı cilā itmek, -mek]*

kuhl-i cilā: *Parlak göz sürmesi.*

1. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ tozını ḫarc
Göz göre **kuḥl-i cilāyı** ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 6). [kuḥl-i cilāyı, -y, -ı]*

kuhl-ı erbāb-ı başīret: *Kalp gözüyle görenlerin göz sürmesi.*

1. Ḫor baḳma baña yoluñda ölürsem umaram
Kuḥl-ı erbāb-ı başīret ola ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 4). [kuḥl-ı erbāb-ı başīret,]*

kuhl-ı ʿışḳ: *Aşkın göz sürmesi.*

1. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim Mecnūn
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [kuḥl-ı ʿışḳıle, -ıle]*

kuhl-ı şıfāhān *Isfahan sürmesi. II Isfahan, en güzel ve kaliteli sürmenin çıkarıldığı yer.*

1. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere **kuḥl-ı Şıfāhānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 6). [kuḥl-ı şıfāhānuñ, -uñ]*

kuhl-ı şühūd ile: *Şahitlerin sürmesi.*

1. Cān gözlerine **kuḥl-ı şühūd ile** cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 5). [kuḥl-ı şühūd ile, -ile]*

kühl-ı turābi riclike fī uʿyūni'l-enām: *Senin ayağının toprağı mahlukatın gözüne sürmedir.*

1. Vird-i ḥadīṣ-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā
Ḳühl-ı turābi riclike fī uʿyūni'l-enām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 4). [ḳühl-ı turābi riclike fī uʿyūni'l-enām,]*

kūhsār: *Dağ, dağ zirvesi.*

1. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine **kuhsāruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 2). [kuhsāruñ, -uñ]*
2. Küşt-gīr-i ʿışḳ Mecnūn baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı **kūhsārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 8). [kūhsārdan, -dan]*
3. İḫāṭa eyleyen **kūhsārı** şanma ebr-i bārāndur

Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 3). [kūhsārı, -ı]*

4. Dokunsa ʿarʿara āhum şimāli
Olurdı **kūhsāruñ** başı ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 4). [kūhsāruñ, -uñ]*
5. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel **kūhsārda** Ferhād
Anuñ teʾsīridür peydā olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 5). [kūhsārda, -da]*
6. Kūhsāra çünki yāruñ ʿaḳs-ı ʿiẕārı düşdi
Eşkinden aña rūy-ı lāle ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 1). [kūhsāra, -a]*
7. Behiştī yārile **kuhsārı** bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 9). [kuhsārı, -ı]*
8. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel **kūhsārda** Ferhād
Anuñ teʾsīridür pinhān olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 9). [kūhsārda, -da]*
9. Viren **kūhsāra** zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 3). [kūhsāra, -a]*

kūhsār: *Dağ. II Çöl.*

1. Yola düşüp giderken **kuhsārda** Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 9). [kuhsārda, -da]*
2. Mecnūn ile eger ben bir ʿaşrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña **kūhsārda** cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 6). [kūhsārda, -da]*

kūhsār-ı fürḳat: *Ayrılık dağı.*

1. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege **kūhsār-ı fürḳatde**
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 5). [kūhsār-ı fürḳatde, -de]*

kūhsār-ı ḥasret: *Hasretin zirvesi.*

1. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge ḳoymışdur
Ṣanurduñ dāmenüm **kūhsār-ı ḥasret** lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 4). [kūhsār-ı ḥasret,]*

kūhsār-ı maḥabbet: *Aşk dağı.*

1. Sīne **kūhsār-ı maḥabbet** āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [kūhsār-ı maḥabbet,]*

kūhsār-ı miḥnet: *Sıkıntı, elem dağı.*

1. Dir gören **kūhsār-ı miḥnetde** benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ beñzer ki üstādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 5). [kūhsār-ı miḥnetde, -de]*

kūhsār-ı sīne: *Gönül meskeni.*

1. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın bilüp
Nāveklerüñden üstine şalduñ ḥavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 5). [kūhsār-ı sīne,]*

kūhveş: *Dağ gibi.*

1. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 9). [kūhveş,]*

kükürd: *Kibrit. II Ateş.*

1. Yaluñ yüzli diyü **kükürdveş** üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [kükürdveş,]*

kul: *Yanan şeylerden artakalan toz hâlindeki madde.*

1. Yaḳarsa şevḳuñ odı ẕerre ẕerre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan **külüm** olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 6). [külüm, -üm]*

kul: *Tebaa, halk.*

1. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh oldur ki **ḳullara** ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 6). [ḳullara, -lar, -a]*
2. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḫḫar olmaduḳ kimse ḳalur mı **ḳulda** sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [ḳulda, -da]*

ḳul: *Kul, köle, bende.*

1. Ben **ḳuluñ** gönder raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [ḳuluñ, -uñ]*
2. Ḳullaruñ içre nā-murād hemān
Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 5). [ḳullaruñ, -lar, -uñ]*
3. Ḳuldur diyü mezāda ḳoyup ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẕar

(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [ḳuldur, -dur]

4. Kuḥl itmese şehā gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī **ḳuluñ** kīmyā-naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 10). [ḳuluñ, -uñ]

5. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki **ḳullar** gibi kim ibtidā āzād olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [ḳullar, -lar]

6. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī **ḳuluñı**
Ḳaryede ḳahrını çekdürme şehā etrāküñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 9). [ḳuluñı, -uñ, -ı]

7. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş **ḳuluña** ḳon
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı yere çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 7). [ḳuluña, -uñ, -a]*

8. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile **ḳul**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 6). [ḳul,]

9. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ **ḳulıyam** ḳıyma baña sulṭānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 2). [ḳulıyam, -ı, -y, -am]

10. Āhumuñ dūdı ʿArab **ḳullaruñ** aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña mübārek olsun
(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 5). [ḳullaruñ, -lar, -uñ]

11. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḥüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 3). [ḳullaruz, -lar, -uz]

12. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
Naẓar ḳıl ben **ḳuluña** gāh u bī-gāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 6). [ḳuluña, -uñ, -a]

13. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ
Ednā **ḳuluñuñ** yerini eflākden aʿlā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 18). [ḳuluñuñ, -uñ, -uñ]

14. Adına naẓar ḳılma Behiştī **ḳuluñuñ** kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [ḳuluñuñ, -uñ, -uñ]*

15. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda melikler ṭura dīvān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [ḳullar, -lar]

ḳul: *Kul, bende. II Âşık.*

1. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña **ḳul**
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 1). [ḳul,]*

2. Yāre diñ luṭf idüben ben **ḳulını** yād itsün
Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 1). [ḳulını, -ı, -n, -ı]

3. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir **ḳulıyam** adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [ḳulıyam, -ı, -y, -am]*

4. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī **ḳulına**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 10). [ḳulına, -ı, -n, -a]

5. Şöyle baḳma efendi biz de **ḳuluz**
Bize de bir naẓar ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 5). [ḳuluz, -uz]*

6. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya **ḳul** diyen kimdür
Ki bendeñ olalı göñlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [ḳul,]*

7. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 10). [ḳuluñ, -uñ]*

8. Zaḫm-ı şemşīr ururs a ben **ḳulına**
Ḳuvvet olsun efendimüñ ḳolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 1). [ḳulına, -ı, -n, -a]*

9. Ben **ḳulına** luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 7). [ḳulına, -ı, -n, -a]

10. Yār añarsa ben **ḳulını** nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin
(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [ḳulını, -ı, -n, -ı]

11. Ey sehī-ḳad **ḳuluñam** nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [ḳuluñam, -uñ, -am]*

ḳul: *Kul. II Âşık.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [ḳullaruñdan, -lar, -uñ, -dan]*

kül eyle: *Yakmak, kül etmek, küle dönüştürmek .*

1. Yeryüzin yaḳup **kül eylerdi** felekveş āteşüm
Şu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 1). [kül eylerdi, -r, -di]*

kul hüvallāhu ehad: *" De ki: O Allah birdir." 112/1.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ **ḳul hüvallāhu ehad**
   Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 1). [ḳul hüvallāhu ehad,]*

kul id: *Kul, köle etmek, boyun eğdirmek.*

1. Ḳudretüñ var ise her mīre ne yalvarursın
   Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 6). [ḳul ider, -er]*
2. Behiştī fārig̱ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
   Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra **ḳul itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [ḳul itmez, -mez]*

kül id: *Kül etmek, yakıp kavurmak.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
   Nār-ı şevḳuñ **kül idüp** virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 8). [kül idüp, -üp]*
2. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup **kül itdi** velī
   Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [kül itdi, -di]*

kul ol: *Kul olmak, boyun eğmek.*

1. Biz saña **ḳul olavuz** sen bize ḫünkār olasın
   Bizi öldürmege aʿdāya niçün yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 1). [ḳul olavuz, -avuz]*
2. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa **ḳul olmış** gedāsın sen
   Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [ḳul olmış, -mış]*

kül ol: *Yanmak, kül olmak.*

1. Bir āteş urdı āhum āsmāna
   Ki **kül oldı** vücūdı yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 2). [kül oldı, -dı]*
2. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
   Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [kül olsun, -sun]*
3. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
   Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [kül olur, -ur]*

kulaġ: *Kulak.*

1. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ
   ḳulaġına
   Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 5). [ḳulaġına, -ı, -n, -a]*
2. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme
   Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 6). [ḳulaġum, -um]*

kulaġı çıñlar idi: *Kulağı çınlamak.*

1. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
   Kūh-ı ġamda **ḳulaġı çıñlar idi** Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 6). [ḳulaġı çıñlar idi, -r, -idi]*

kulaġı güş it: *Kulak asmamak.*

1. Bülbül taẓarruʿun güş itmez gülün ḳulaġı
   Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 5). [ḳulaġı güş itmez, -mez]*

kulaġında götür: *Kulağına gitmek, duymak.*

1. Maʿārif güşvārını **ḳulaġında götürür** yoḳ
   Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [ḳulaġında götürür, -ür]*

kulaġum bur: *Akort etmek. II Kulağını bükmek, dikkatli davranması için uyarıda bulunmak.*

1. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
   Yine beñzer benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 3). [ḳulaġum burdı, -dı]*

kulaġum çiñile: *Kulağı çınlamak.*

1. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
   Ṭurmayup deff gibi meclisde **ḳulaġum çiñiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [ḳulaġum çiñiler, -r]*

külāh: *Tepesi sivri, dikişsiz, tek parça keçeden baş giyeceği.*

1. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde **külāhum** serdedür
   Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [külāhum, -um]*

külāh-ı gülle: *Gülle külahı, başlığı.*

1. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün sengin
   Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 6). [külāh-ı gülleyi, -y, -i]*

külāle: *Kıvırcık saç.*

1. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan **külāleler**
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 3). [külāleler, -ler]

2. Yārüñ Behişti gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister döşendiler gül-i terden **külāleler**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 10). [külāleler, -ler]

3. Şarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ **külāleyi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 4). [külāleyi, -y, -i]

ḳulbe: *Kulübe.*

1. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat **külbesini** ḫāne ḳıl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 8). [külbesini, -si, -n, -i]

ḳulbe: *Kulübe. II Gönül.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz **ḳulbeden** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [ḳulbeden, -den]*

külehlü: *Külahlı. II Tepesi sivri, dikişsiz, tek parça keçeden şapkalı.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir **külehlü** bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 2). [külehlü,]*

külḫān: *Hamamlarda döşeme altında bulunan ve ısınmayı sağlayan kapalı büyük ocak.*

1. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi lūle-i dīde
Olur mı künbed-i gerdūnda bir germ-ābe **külḫānsuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 6). [külḫānsuz, -suz]*

2. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine **külḫānumı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [külḫānumı, -um, -ı]*

3. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi **külḫan** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 4). [külḫan,]*

külin göge şavur: *Külünü göğe savurmak.*

1. Od şaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Mazlūmuñ āhı anuñ **külin göge şavurdı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 8). [külin göge şavurdı, -dı]*

kulle: *Kule, kubbe. II Zirve.*

1. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat **ḳullesin** mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [ḳullesin, -sin]*

kulle-i kūhsār-ı mecnūn: *Mecnun'un dağının kulesi.*

1. Geh güneşde geh ḳamerde seyr idüp Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 4). [ḳulle-i kūhsār-ı mecnūna, -a]*

ḳulle-i şehr-i bedūn: *Budin şehrinin kulesi.*

1. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī **ḳulle-i şehr-i Bedūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 14). [ḳulle-i şehr-i bedūn,]*

külli: *Tüm.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm **külli** taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [külli,]*

2. Göñül bir āteşīn āh eyle kim **küllī** cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [küllī,]*

kulluk: *Hizmet.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manşıba sen daḫı **ḳulluḳlar** buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [ḳulluḳlar, -lar]*

kulūb-ı ehl-i ḥāl: *Hâl ehlinin kalbi.*

1. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ kim
Oñulmaz ḥaşre dek işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 25). [ḳulūb-ı ehl-i ḥāle, -e]*

kuluñ ol: *Kulu olmak, emrine girmek.*

1. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
Kūyuña şaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 6). [ḳuluñ oldı, -dı]*

kum fe-zürnī dāḫilen fī raḥmetī: *Kalk, beni ziyaret et rahmetim sana uğrasın.*

1. Ḳum fe-zürnī dāḫilen fī raḥmetī
Ḳāle yā men fī-bevādī ḫayretī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 2). [ḳum fe-zürnī dāḫilen fī raḥmetī,]*

kumāş-ı tevbe: *Tövbe kumaşı. II Tövbe etmek.*

1. Gerçi **ḳumāş-ı tevbeye** yok ḳābiliyyetüm
Ammā ʿināyet-i ezelī rūz-ı müjdedür
(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 1). [ḳumāş-ı tevbeye, -y, -e]

künbed-i çarḫ: *Feleğin kubbesi.*

1. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 6). [künbed-i çarḫı, -ı]*

künbed-i devrān: *Feleğin kubbesi, gökyüzü.*

1. Yā Rab nice kim dāʾir ola **künbed-i devrān**
Yā Rab nice kim sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 137). [künbed-i devrān,]*

künbed-i gerdūn: *Feleğin kubbesi.*

1. İller āhumdan niye incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 6). [künbed-i gerdūn,]*

künbed-i gerdūn: *Dönen kubbe.*

1. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi lūle-i dīde
Olur mı **künbed-i gerdūnda** bir germ-ābe külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 6). [künbed-i gerdūnda, -da]*

künbed-i ḫażrā: *Yeşil gökyüzü.*

1. Biz ḥaḳīḳat defterinde mürdeyüz ey zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür **künbed-i ḫażrā** bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 20). [künbed-i ḫażrā,]*

künbed-i kebūd: *Mavi kubbe.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü **künbed-i kebūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [künbed-i kebūd,]*

künbed-i mīnā: *Gökyüzü kubbesi.*

1. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī görinür bu **künbed-i mīnā** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 6). [künbed-i mīnā,]*

künbed-i muraṣṣaʿ: *Mücevherlerle süslenmiş kubbe.*

1. Bir türbedür vücūda gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu **künbed-i muraṣṣaʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 8). [künbed-i muraṣṣaʿ,]*

künc: *Köşe, bucak.*

1. Mey-ḫāne **küncinüñ** baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [küncinüñ, -i, -n, -üñ]*

künc-i belā: *Bela köşesi.*

1. Dün gice **künc-i belāda** ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [künc-i belāda, -da]*
2. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 6). [künc-i belāñı, -ñ, -ı]*

künc-i ġam: *Gam köşesi.*

1. Ġam-ı ʿışḳ itdüginçe cānuña kār
Niçe bir **künc-i ġamda** ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 22). [künc-i ġamda, -da]*
2. Ḳodı derdile ṭabībüm beni **künc-i ġamda**
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 1). [künc-i ġamda, -da]*

künc-i külhan: *Külhan köşesi.*

1. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
Kimse elümden alımaz a **künc-i külḫanum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 8). [künc-i külḫanum, -um]*

künc-i medresede: *Medrese köşesi.*

1. Ey ḫ∨āce **künc-i medresede** ṣubḥa dek bu şeb
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [künc-i medresede, -de]*

künc-i mescid: *Mescit köşesi.*

1. Ṣalduḳça **künc-i mescide** seccāde aġların
Deyr içre aldıġumca ele bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 1). [künc-i mescide, -e]*

künc-i meykede: *Meyhane köşesi.*

1. ʿĀlemde **künc-i meykede** cennet miṣāldür
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [künc-i meykede,]*

künc-i nisyān: *Gaflet köşesi. II Unutulan mecra.*

1. Ḳāżılar başḳa birer meẕhep idüpdür

peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 4). [künc-i nisyānda, -da]*

künc-i ʿuzlet: *Yalnızlık köşesi.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 9). [künc-i ʿuzletde, -de]*

küngüre-i çarḫ: *Göğün en yüksek yeri.*

1. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb Māh-ı nev **küngüre-i çarḫda** çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [küngüre-i çarḫda, -da]*

künh: *Öz, asıl.*

1. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [künhüñ, -üñ]*

kur: *Yerleşmek, tesis etmek.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre **ḳurduñ** ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [ḳurduñ, -du, -ñ]*

Kur'ān: *Kur'an-ı Kerim.*

1. Ḥaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol kāfire kim münkir ola **Ḳur'āna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [ḳur'āna, -a]*
2. Ḳur'ān senüñ kemālüñe āyāt-ı beyyināt
Zīrā beşer dimiş degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 15). [ḳur'ān,]*
3. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm ey ḫ∨āce ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi **Ḳur'ān'umdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 6). [ḳur'ān'umdur, -um, -dur]*

ḳurbān: *Bir uğurda feda olma.*

1. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına **ḳurbāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 8). [ḳurbāndur, -dur]*

ḳurbān id: *Feda etmek, kurban etmek.*

1. ʿīd-i viṣālüñe irene bir ḳoyun nedür
Ben saña kendü cānumı **ḳurbān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 6). [ḳurbān idem, -em]*
2. Gūsfend-i cānumı ʿālemde ḳaṣṣāb-ı felek ʿĀḳıbet **ḳurbān ider** bārī saña itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 6). [ḳurbān ider, -er]*
3. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni **ḳurbān ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [ḳurbān ider, -er]*

kurbān ol: *Canını feda etmek.*

1. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 80). [ḳurbān ola, -a]*

ḳurbān ol: *Feda olmak, kurban olmak.*

1. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña **ḳurbān olduġum**
Sīneye alup kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 3). [ḳurbān olduġum, -duġ, -um]*
2. Ol deme irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre **ḳurbān olduġuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 4). [ḳurbān olduġuñ, -duġ, -uñ]*

kurbān olur mı: *Kurban olmak, canını feda etmek.*

1. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa kızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 4). [ḳurbān olur mı, -ur, -mı]*

kurbānlıḳ: *Kurbanlık.*

1. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin **ḳurbānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [ḳurbānlıḳ,]*

kurı: *Kuru. II Boş, gereksiz.*

1. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẓaruñ ḥāṣılı ancaḳ **ḳurı** ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 10). [ḳurı,]*

ḳurıl: *Kurulmak, yerini almak.*

1. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī **ḳurıldı** Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [ḳurıldı, -dı]*
2. Oldı bād-ı ṣabā şükūfe-niṣār
Ravżalarda **ḳurıldı** ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 4). [ḳurıldı, -dı]*

kurnāz: *Kurnaz, uyanık.*

1. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün sengin

Külāh-ı gülleyi başdan şavar **kurnāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 6). [kurnāzdur, -dur]*

kurşūn aḳıt: *Kurşun dökmek.*

1. Bülbül taẕarruʿun gūş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende añа ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [ḳurşūn aḳıtdı, -dı]*

kurtar: *Kurtarmak, içinde bulunduğu güç durumdan çıkarmak.*

1. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş **ḳurtara** ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 3). [ḳurtara, -a]*
2. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm
Şu sepüp her dem eger **ḳurtarmasa** ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 2). [ḳurtarmasa, -ma, -sa]*
3. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl **ḳurtar** beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [ḳurtar,]*
4. Düzd-i çeşminden anuñ **ḳurtarımaz** cān raḫtın
Ten ḥişārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 9). [ḳurtarımaz, -ı, -maz]*
5. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme
Ḳulaġum **ḳurtar** beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 6). [ḳurtar,]*
6. Bir cām ile bir rāhib **ḳurtardı** beni ġamdan
ʿĀşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 5). [ḳurtardı, -dı]*
7. Cān murġını aʿdā nice **ḳurtarsa** gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [ḳurtarsa, -sa]*

kurtul: *Kurtulmak. II Azat olmak, serbest kalmak.*

1. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm
Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda şeyṭān-ı merīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 6). [ḳurtulurmış, -ur, -mış]*

kurtul: *Kurtulmak, huzura ermek.*

1. Umma acı sözle **ḳurtulasın** ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 5). [ḳurtulasın, -a, -sın]*
2. Başı devletlü şaḫṣ imiş Mecnūn Miḥnet-i ġamdan öldi **ḳurtuldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 6). [ḳurtuldı, -dı]*
3. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden **ḳurtuldum** oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [ḳurtuldum, -du, -m]*

kurut: *Kurutmak, zayıflatmak, aciz düşürmek.*

1. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar **ḳurutdı** kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [ḳurutdı, -dı]*

kuş: *Kuş.*

1. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend ister
Göñlüm **ḳuşı** ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 2). [ḳuşı, -ı]*
2. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ sırrını
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 5). [ḳuş,]*
3. Pençe-i bāz-ı himmetüñde yine
Ey Behiştī **kuşuñ** durur ʿālem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 10). [kuşuñ, -uñ]*
4. Āh oḳıyla cān **ḳuşını** urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [ḳuşını, -ı, -n, -ı]*
5. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb **ḳuş** degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āṣiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [ḳuş,]*
6. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş üstine **ḳuşlar** işitse şavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 8). [ḳuşlar, -lar]*
7. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne **ḳuşdur** ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ḳuşdur, -dur]*

kuş: *Kuş. II Âşık.*

1. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan **ḳuş** görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [ḳuş,]*
2. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan
Göñlümüz eglenmez uçdı **kuşumuz** gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 2). [kuşumuz, -u, -muz]*

kuşaġ: *Kuşak, kemer.*

1. Nice yerden ḳuşanup cānā **ḳuşaġını** şekker
   Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [ḳuşaġını, -ı, -n, -ı]*

kuşak: *Kuşak, kemer.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret **ḳuşaḳın** it berk
   Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [ḳuşaḳın, -ın]*

kuşan: *Kuşanmak, giyinmek.*

1. Nice yerden **ḳuşanup** cānā ḳuşaġını şekker
   Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [ḳuşanup, -up]*

kuşca: *Kuş kadar.*

1. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
   Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme **ḳuşca** cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 8). [ḳuşca,]*

küşe: *Köşe, bucak.*

1. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
   Her **küşe** dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [küşe,]*
2. Her **küşeden** gelür Behişti şerbet-i ecel
   Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 9). [küşeden, -den]*
3. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
   Bir **küşedür** ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 4). [küşedür, -dür]*
4. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
   Bu fānī **küşede** bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [küşede, -de]*
5. Dār-ı dünyāda **küşe** yoḳ bī-ġam
   Bāri tenhā mı ki diyār-ı ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 1). [küşe,]*
6. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
   Ṣūfi mescid **küşesine** düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [küşesine, -si, -n, -e]*
7. Ey göñül her **küşeñi** ġamlar yaḳup yıḳmaḳdadur
   Issı olmış ḫāne-i vīrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 7). [küşeñi, -ñ, -i]*
8. Fiġān itsem gelür her **küşeden** bir nāvek-i ṭaʿne
   Üşermiş üstine ḳuşlar işitse ṣavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 7). [küşeden, -den]*
9. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
   Bī-ceng ü cedel feṯḥ ola her **küşede** büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 84). [küşede, -de]*

küşe-i firdevs: *Cennet köşesi.*

1. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
   Künc-i belāñı **küşe-i Firdevse** virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 6). [küşe-i firdevse, -e]*

küşe-i fürḳat: *Ayrılık köşesi.*

1. Küşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
   ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [küşe-i fürḳatde, -de]*

küşe-i ġam: *Gam köşesi.*

1. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu **küşe-i ġam**
   Añma ḫāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 1). [küşe-i ġam,]*
2. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu **küşe-i ġamda**
   Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [küşe-i ġamda, -da]*
3. Küşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
   Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 3). [küşe-i ġamda, -da]*
4. Küşe-i ġamda dirīġā ḳalurın ferd-i vahīd
   Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 7). [küşe-i ġamda, -da]*
5. Baña bu **küşe-i ġamda** ne seyr olurdı eglence
   Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [küşe-i ġamda, -da]*

küşe-i ḥasret: *Hasret köşesi. II Gönül.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
   Küşe-i ḥasretde ʿāṣıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [küşe-i ḥasretde, -de]*

küşe-i hicrān: *Ayrılık köşesi.*

1. Küşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
   Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 7).*

[kūşe-i hicrānda, -da]

kūşe-i meykede: *Meyhane köşesi.*

1. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 1). [kūşe-i meykedede, -de]*

kūşe-i sīne: *Göğüs köşesi.*

1. Fikr-i laʿlüñ ki yatur **kūşe-i sīnemde** nihān
Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 7). [kūşe-i sīnemde, -m, -de]*

kūşe-i tenhā: *Tenha, yalnızlık köşesi.*

1. Karañularda bizi **kūşe-i tenhāda** ḳoyup Ġayrılar meclisine şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 3). [kūşe-i tenhāda, -da]*
2. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda yār
Ben nā-murād **kūşe-i tenhāda** aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 6). [kūşe-i tenhāda, -da]*

kūşe-i ʿuzlet: *Yalnızlık, uzlet köşesi.*

1. Kūşe-i ʿuzletde Behiştī gibi
Rabbümüze ḥamd u ṣenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 9). [kūşe-i ʿuzletde, -de]*
2. Geh olur **kūşe-i ʿuzletde** ẕikru'llāhum eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 7). [kūşe-i ʿuzletde, -de]*

kūşe-i vīrān: *Harap köşe. II Harap gönül.*

1. Dervīş-ṣıfatlarda olur gevher-i tevḥīd
Kim genc-i nihānuñ yeridür **kūşe-i vīrān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 18). [kūşe-i vīrān,]*

kūşe-i zevḳ u ṣafā: *Eğlence ve huzur köşesi.*

1. Sāzumuz diñler felekde Zühre-i zehrā bizüm
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur bugün dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 2). [kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur, -muz, -dur]*

Küşeyrī: *Küşeyrî.*

1. Ḥarāretden meded öldük **Küşeyrī**
Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [küşeyrī,]*

kuskun: *Hayvanın kuyruğunun altından geçirilerek eyere bağlanan kayış.*

1. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne **ḳusḳun** gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 4). [ḳusḳun,]*
2. Ahbāb böyle çekdügi yerde cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne **ḳusḳun** gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 2). [ḳusḳun,]*

kuşluġ: *Kuşluk vakti, günün sabahla öğle arasındaki saatleri.*

1. Ḳuşluġa dek şenlik idi bu gice
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 7). [ḳuşluġa, -a]*

küşt-gīr-i ʿışḳ: *Aşk pehlivanı.*

1. Küşt-gīr-i ʿışḳ Mecnūn baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 7). [küşt-gīr-i ʿışḳ,]*

küştigīr: *Güreşçi, pehlivan.*

1. Göz açdurmaz başar ġam **küştigīrin**
Yüzi aġ ola ḳara pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 7). [küştigīrin, -in]*

küsūf-ı ebrveş ṭut: *Bulutların güneşi tuttuğu gibi, güneş tutulması gibi.*

1. İḫāṭā eyledi encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā
Küsūf-ı ebrveş ṭutdı şuʿā-ı mihr-i raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 46). [küsūf-ı ebrveş ṭutdı, -dı]*

kūt: *Azık, yiyecek.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola **ḳūt**
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [ḳūt,]*

ḳuṭb: *Eksen.*

1. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum **ḳuṭbı** üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [ḳuṭbı, -ı]*

ḳutlu: *Mübarek, aziz.*

1. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu **ḳutlu** ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [ḳutlu,]*

ḳutlu gün toġuşundan bellidür: *Kutlu gün doğuşundan bellidir.*

1. Merḥametden yüzüñde yoḳ lemʿān
Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 6). [ḳutlu gün toġuşundan bellidür,]*

kütüb-hāniyye: *Kütüphaneler.*

1. Ḳāżılar başḳa birer meẕhep idüpdür peydā
   Künc-i nisyānda ḳalupdur **kütüb-ḫāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 4). [kütüb-ḫāniyye,]*

kuvvet ol: *Fer olmak, canlanmak.*

1. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
   Gözde **kuvvet olsa** bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [kuvvet olsa, -sa]*

ḳuvvet ol: *Kuvvetli, güçlü olmak. II Fer olmak, canlanmak.*

1. Zaḫm-ı şemşīr ursa ben ḳulına
   Ḳuvvet olsun efendimüñ ḳolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 2). [ḳuvvet olsun, -sun]*

kūy: *Mahalle, köy. II Sevgilinin semti.*

1. Çıḳsa **kūyından** semendile giyüp laʿlīn ḳabā
   Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [kūyından, -ın, -dan]*
2. Ey Behiştī **kūyı** taşı üzre baş virsem n'ola Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [kūyı, -ı]*
3. Ṣevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür Görsem taḥarrük eylese **kūyuñda** gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 4). [kūyuñda, -uñ, -da]*
4. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı **ḳūyuñdan** uçurmaġa raḳīb
   Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 3). [ḳūyuñdan, -uñ, -dan]*
5. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
   Yaġsa gökden başuma **kūyuñda** seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 8). [kūyuñda, -uñ, -da]*
6. Cānib-i gülşene geldükce ṣabā **kūyuñdan** Çemen iki bükilüp aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 7). [kūyuñdan, -uñ, -dan]*
7. Her gün Behişti **kūyuma** niçün gelür dime
   Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [kūyuma, -um, -a]*
8. Giderken **kūyına** yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
   Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [kūyına, -ı, -n, -a]*
9. Göñül ḳadüñ görüp **kūyuñda** ḳonmaġa mekān ister
   Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [kūyuñda, -uñ, -da]*
10. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
    Gelür **kūyuñ** cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [kūyuñ, -uñ]*
11. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 9). [kūyuñda, -uñ, -da]*
12. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler **kūyuñ** añılduḳca
    Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [kūyuñ, -uñ]*
13. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki āb imiş Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 2). [kūyuñda, -uñ, -da]*
14. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
    Görenler dir ki bu ḫālī beyābān **kūy** u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [kūy,]*
15. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi Zīrā ki sende raḥm eṣeri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [kūyuñda, -u, -ñ, -da]*
16. Kūyuñda secde eylemeyem mi ḳapusına Ṣūfī ḳıla mı Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 5). [kūyuñda, -uñ, -da]*
17. Kūyuñ yolını ṭutdı tamām eşk-i Behiştī İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 9). [kūyuñ, -uñ]*
18. Nisbet ḳılalı **kūyuña** meʿvāyı büyütdük Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [kūyuña, -uñ, -a]*
19. Göñül diler ki fenā **kūyınuñ** uram terkin Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [kūyınuñ, -ı, -n, -uñ]*
20. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā **kūyında** ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [kūyında, -ı, -n, -da]*
21. Görmese **kūyuñ** ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
    ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [kūyuñ, -uñ]*
22. Başuña sulṭān olayın dirseñ ey dil kendüñe
    Faḳr **kūyuñda** ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 8).*

[kūyuñda, -uñ, -da]

23. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 7). [kūyuña, -uñ, -a]*

24. Uġrayaldan **kūyuña** rāhum benüm
Bir dem ārām itmedi āhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 1). [kūyuña, -uñ, -a]*

25. Libās-ı salṭanat **kūyuñ** gedāsı olmaġa māniʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [kūyuñ, -uñ]*

26. Behiştīyem baña muḫliş yaḳası **kūyuñdur**
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [kūyuñdur, -uñ, -dur]*

27. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 6). [kūyuña, -uñ, -a]*

28. Geldi Behişti **kūyuña** sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 9). [kūyuña, -uñ, -a]*

29. Gösterürseñ ʿāşıḳa **kūyuñ** ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 3). [kūyuñ, -uñ]*

30. Bir ḳanadı yoġ uçup **kūyuña** varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını baġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [kūyuña, -uñ, -a]*

31. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü **kūyumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [kūyumdan, -um, -dan]*

32. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür Merve ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ **kūyuñda** gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [kūyuñda, -uñ, -da]*

33. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 2). [kūyuñı, -uñ, -ı]*

34. Her ki Firdevse vire **kūyını** ol ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [kūyını, -ı, -n, -ı]*

35. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 3).*
[kūyuñda, -uñ, -da]

36. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger merdümleri **kūyuñ** ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [kūyuñ, -uñ]*

37. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile **kūyuñ** ṭolanur
Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 5). [kūyuñ, -uñ]*

38. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme baḳsa segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [kūyuñuñ, -uñ, -uñ]*

39. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāṣıḳ dir
Bu riyā **kūyunuñ** ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8). [kūyunuñ, -u, -n, -uñ]*

40. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ
Ehl-i īmān özler elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 3). [ḳūyuña, -uñ, -a]*

41. Gördi **kūyında** Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā ṭokındı çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 1). [kūyında, -ı, -n, -da]*

42. Böyle ḫāk itme efendi yoluña cān vireni
Olmaduñ rāżı ki **kūyuñda** ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 16). [kūyuñda, -uñ, -da]*

43. Meskenüñ ṣaʿy ile **kūyı** meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [kūyı, -ı]*

44. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 19). [kūyına, -ı, -n, -a]*

kūy-ı behiştī: *Behiştî'nin yanı.*

1. Oldı **kūy-ı Behiştī** ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki dāru'ş-şifāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 9). [kūy-ı behiştī,]*

kūy-ı dil-i mecnūn: *Mecnun'un gönül sokağı. II Mecnun'un gönül köşesi.*

1. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin Leylā
Ṣaḥrā-yı cünūn içre bī-menzilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 7). [kūy-ı dil-i mecnūnda, -da]*

kūy-ı felek: *Feleğin köşesi.*

1. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin **kūy-ı felekde** gūy-ı meydān

itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 8). [kūy-ı ḟelekde, -de]*

kūy-ı ġam: *Gam köşesi.*

1. Her ḳaçan olsam şeb-i baḫtumda güm-rāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 6). [kūy-ı ġam,]*

kūy-ı ʿışḳ: *Aşk mecrası, mahali.*

1. Āsūdelik degül mi bu kim **kūy-ı ʿışḳda** Olmaz cidāl-ı medrese ġavġā-yı ḫān-ḳāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 7). [kūy-ı ʿışḳda, -da]*

kūy-ı kešret: *Çokluk köşesi. II Dünya.*

1. Nā-murād oldı gidenler **kūy-ı keŠretden** yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 1). [kūy-ı kešretden, -den]*

kūy-ı küfr-ābād-ı ād: *Ad kavminin küfür mülkündeki yer.*

1. Meskeni kāfir raḳībüñ **kūy-ı küfr-ābād-ı Ād**
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [kūy-ı küfr-ābād-ı ād,]*

kūy-ı leylī: *Leyla'nın mahallesi.*

1. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola **kūy-ı Leylīden** Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [kūy-ı leylīden, -den]*

kūy-ı mücāz: *Caiz, uygun mahalle.*

1. Ey merāḥil ḳatʿ idüp **kūy-ı mücāza** uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [kūy-ı mücāza, -a]*

kūy-ı riyā: *Riya, ikiyüzlülük köşesi.*

1. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güẕer Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı ridāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 8). [kūy-ı riyāya, -y, -a]*

kūy-ı vuṣlat: *Kavuşma mahallesi.*

1. Çıḳmadı **kūy-ı vuṣlata** rāhum Cānumı bāri alsañ Allāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 1). [kūy-ı vuṣlata, -a]*

kūy-ı yār: *Sevgilinin semti.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum **kūy-ı yārda** Şāyed sirāyet eyleye bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 7). [kūy-ı yārda, -da]*
2. Ey Behiştī dūr olup bir laḥẓa **kūy-ı yārdan** Āşkāra dünyede gördüm ʿaẕāb-ı nārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 9). [kūy-ı yārdan, -dan]*
3. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün Ne idi ol ṭarafda maşlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 3). [kūy-ı yāre, -e]*
4. Niyyet itsem **kūy-ı yāre** itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 1). [kūy-ı yāre, -e]*
5. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [kūy-ı yāre, -e]*
6. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 7). [kūy-ı yāri, -i]*
7. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [kūy-ı yāri, -i]*
8. ʿĀlemde **kūy-ı yārümi** Firdevs'e virmezem
Bir bülbülem Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 9). [kūy-ı yārümi, -üm, -i]*

kūyuna var: *Semtine gitmek, uğramak.*

1. Yārüñ Behişti **kūyuna varmaḳ** ne var idi Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [kūyuna varmaḳ, -maḳ]*

L

lā: *Hayır, olmaz.*

1. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi velī Hīç bir kerre ben anuñ sözine **lā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 6). [lā,]*

lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh: *Güç ve kuvvet ancak Allah'a mahsustur.*

1. Bu ḥüsn ile dünyāyı zebūn eyledi ʿışḳuñ
Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 4). [lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh,]*

lāf: *Söz, lakırdı.*

1. Ehl-i ẕevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz **lāf** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [lāf,]*
2. Bād-ı ṣabā ḳo **lāfı** diyü yüzine urur
Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 7). [lāfı, -ı]*

lāf uçur: *Laf söylemek.*

1. Ṣāḥ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 1). [lāf uçurmasun, -ma, -sun]*

lāf ur: *Laf vurmak, laf çarpıtmak, üstü kapalı bir biçimde karşısındakine bir şeyler ima etmek.*

1. Gözüñe öykünüp **lāf urdı** nergis
İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 5). [lāf urdı, -dı]*
2. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin **lāf urmaġı** tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [lāf urmaġı, -maġ, -ı]*
3. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler **lāf urmasun**
Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 7). [lāf urmasun, -ma, -sun]*

lāf-ı bürūt: *Soğuk lafı.*

1. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim merd-i ḳalender idemez **lāf-ı bürūt** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [lāf-ı bürūt,]*

lāf-ı ʿışḳ: *Aşk lafı, sözü.*

1. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur sanma **lāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 4). [lāf-ı ʿışḳ,]*

lāfın ur: *Bahsetmek, lafını etmek.*

1. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli **lāfın urduḳda**
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 5). [lāfın urduḳda, -duḳ, -da]*
2. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet **lāfın urur**
Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [lāfın urur, -ur]*

lāf-zen: *Geveze. II Konuşan.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 1). [lāf-zendür, -dür]*
2. Baña ögretmesün her **lāf-zen** Ferhād u Mecnūn
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [lāf-zen,]*
3. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir **lāf-zen** velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [lāf-zen,]*

lāġ: *Şaka, lâtife.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ **lāġı** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [lāġı, -ı]*
2. Çāk itdi ḫırḳamı seg-i kūyuñ didüm didi
İncinmemek gerek kişi aḳrānı **lāġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 8). [lāġına,]*

lahm: *Et.*

1. Ḳomayup tende dem ü **laḥmumdan** ey ġam bir eşer
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [laḥmumdan, -um, -dan]*

laḥza: *An, vakit.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her **laḥza** ʿadem maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [laḥza,]*
2. ʿĀlemde sīnem olmadı bir **laḥza** yāresüz
Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 1). [laḥza,]*
3. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir **laḥẓadur** ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 2). [laḥẓadur, -dur]*
4. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir **laḥza** ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 3). [laḥza,]*

lakab: *Lakap, mahlas.*

1. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
Bu meşeldür kişinüñ gökden inermiş
laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [laḳabı, -ı]*

laʿl: *Parlak kırmızı renkli kıymetli taş. II Sevgilinin dudağı.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise **laʿlüñ** meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [laʿlüñ, -üñ]*
2. Çıḳsa kūyından semendile giyüp **laʿlīn** ḳabā
Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [laʿlīn, -in]*
3. Bilse **laʿlüñ** ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [laʿlüñ, -üñ]*
4. Aġzı sırrın ġonca **laʿlüñden** ḫaber fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [laʿlüñden, -üñ, -den]*
5. Laʿlüñi rūz-ı ezelde ʿāşıḳa cān itdiler
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 1). [laʿlüñi, -üñ, -i]*
6. Dirler ki ḫaste dillere **laʿlüñ** devā olur
Hey ne devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 1). [laʿlüñ, -üñ]*
7. Gelince sīneme **laʿliyle** dāmenüm pür ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [laʿliyle, -i, -y, -le]*
8. Mürdeye **laʿlüñ** ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 5). [laʿlüñ, -üñ]*
9. Ġonca **laʿlüñden** sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 7). [laʿlüñden, -üñ, -den]*
10. Maḥbūb sanma ḫaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [laʿlīn, -īn]*
11. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında **laʿl** añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2). [laʿl,]*
12. Ḳıymet-i metaʿ-ı cāna hemān **laʿlüñ** añlaruz
Bir bende-i kemīneyüz ammā bahālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 5). [laʿlüñ, -üñ]*
13. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [laʿlüñ, -üñ]*
14. Didüm **laʿlüñ** firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 3). [laʿlüñ, -üñ]*
15. Her tāze mīve **laʿlüñe** nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [laʿlüñe, -üñ, -e]*
16. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış **laʿlüñi** gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [laʿlüñi, -üñ, -i]*
17. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum **laʿlin** niṣār itsem
Cünün ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [laʿlin, -in]*
18. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 6). [laʿlüñ, -üñ]*
19. Ben ol destüñdeki **laʿlīn** ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [laʿlīn, -īn]*
20. İncil içinde **laʿlüñ** mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [laʿlüñ, -üñ]*
21. Gitmedi **laʿlüñ** ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi dirler zāʾil olur naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 1). [laʿlüñ, -üñ]*
22. Niçe teşbīh ideyin **laʿlüñi** cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [laʿlüñi, -üñ, -i]*
23. Nice ṣaḳınmayayın **laʿlüñi** dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 7). [laʿlüñi, -üñ, -i]*
24. Ṣafā var idügin bilmedi cān **laʿlüñde**
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [laʿlüñde, -üñ, -de]*
25. Diş bilermiş **laʿlüñe** gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 5). [laʿlüñe, -üñ, -e]*

26. Cān virelden **laʿlüñe** yatur dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [laʿlüñe, -üñ, -e]*

laʿl: *Parlak kırmızı renkli kıymetli taş.*

1. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz **laʿl** u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [laʿl,]*

laʿl: *Dudak. II Şarap.*

1. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı **laʿlīn** ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 6). [laʿlīn, -īn]*

lāl ol: *Dilsiz olmak.*

1. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri söz söylense meclisde zebānum **lāl olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [lāl olur, -ur]*

laʿl ol: *Kıymetli taş olmak.*

1. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu kim
Destinde himmet itdüginüñ **laʿl olur** zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 4). [laʿl olur, -ur]*

lala: *Mürebbiye.*

1. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler **lalaları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 2). [lalaları, -lar, -ı]*

lāle: *Lale. II Sevgilinin yanağı.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ **lālesini** ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [lālesini, -s, -i, -n, -i]*
2. Gül ġoncasında jāle görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla **lāleyi** şermende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 2). [lāleyi, -y, -i]*
3. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem **lāleden** ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 10). [lāleden, -den]*
4. Ben beni aġlar ṣanurdum sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde jāle gördüm şu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 4). [lālelerde, -ler, -de]*

lāle: *Lale. II Kadeh.*

1. Kāse kāse ḳan yudarken **lāleveş**
Cām-ı mül ṣundı bize gülden bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 3). [lāleveş, -veş]*
2. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı **lāleyi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 2). [lāleyi, -y, -i]*
3. Mizācı **lālenüñ** raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [lālenüñ, -n, -üñ]*

lāle: *Lale, çiçekleri kadeh biçiminde ve türlü renkleri olan çiçek.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın nā-dān
Bu pek eglence gelür **lālelerüñ** dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 6). [lālelerüñ, -ler, -üñ]*
2. Ġonca ser-ḫoş **lāle** ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [lāle,]*
3. Ẓālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān
Ḳılmış çemende kāsecügin **lālenüñ** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 4). [lālenüñ, -n, -üñ]*
4. Olmış çemende **lāle** siyeh ṣaçlu bir gedā
Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 7). [lāle,]*
5. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile **lāle** būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 2). [lāle,]*
6. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı **lāleler**
Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 1). [lāleler, -ler]*
7. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿişret ehline hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 1). [lāleler, -ler]*
8. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir **lāle** vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [lāle,]*
9. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 10). [lāle,]*
10. Lebine **lāleyi** teşbīh idersin diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine

kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [lāleyi, -y, -i]*

11. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre ḳızıl dīvāneñ
Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [lāle,]*

12. Ruḫları **lāle** dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [lāle,]*

13. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir **lāle** ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 7). [lāle,]*

14. Kūhdur cismüm olursa kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 10). [lāledür, -dür]*

15. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı ṣaçuña
Beñzer ol **lāleye** kim bağlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [lāleye, -y, -e]*

16. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür **lāleler** lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 2). [lāleler, -ler]*

17. Bezme gel el üzre tutsunlar seni sāġar gibi
Bāda virme **lāle** gibi ḥüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 6). [lāle,]*

18. Viren kūhsāra zīnet **lāle** ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 3). [lāle,]*

19. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ **lālenüñ** yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [lālenüñ, -n, -üñ]*

lāle mi: *Lale.*

1. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş **lāle mi** ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [lāle mi, -mi]*

lāle-gūn: *Lale renkli, kırmızı.*

1. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmağıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde **lāle-gūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [lāle-gūn,]*

lāle-had: *Lale yanaklı. II Sevgili.*

1. Tāze tāze **lāle-ḫadlerle** göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 3). [lāle-ḫadlerle, -ler, -le]*

lāle-i bī-berg: *Yapraksız lale. II Ordusuz Şah.*

1. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta şarşar-ı ḳaḫruñ
Bir **lāle-i bī-berg** ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 118). [lāle-i bī-berg,]*

lāle-i deşt-i belā: *Bela çölünün lalesi.*

1. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ yabanlarda arar
Hep aña bu **lāle-i deşt-i belānuñ** ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 8). [lāle-i deşt-i belānuñ, -n, -uñ]*

lāle-i ḫandān: *Gülen, neşeli lale.*

1. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim **lāle-i ḫandān** yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 8). [lāle-i ḫandān,]*

2. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim maḥabbet deştinüñ ol **lāle-i ḫandānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [lāle-i ḫandānıdur, -ı, -dur]*

lāle-i kūhsār: *Dağ lalesi, gelincik.*

1. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış **lāle-i kūhsārı** gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 12). [lāle-i kūhsārı, -ı]*

2. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 9). [lāle-i kuhsārı, -ı]*

lāle-i pür-dāġ: *Yarası çok, yara dolu lale.*

1. Ṣanma bülbül gibi şeydā-yı gül-i bāġuz biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile **lāle-i pür-dāġuz** biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 2). [lāle-i pür-dāġuz, -uz]*

lāle-i sīr-āb: *Suya kanmış lale.*

1. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden **lāle-i sīr-ābı** eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 4). [lāle-i sīr-ābı, -ı]*

lāleveş: *Lale gibi.*

1. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād

olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 9). [lāleveş,]*

2. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl ḳana yunup
Ḳara bağrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [lāleveş,]*

lālezār: *Lâle bahçesi.*

1. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge ḳoymışdur
Şanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret **lālezārıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 4). [lālezārıdur, -ı, -dur]*
2. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler **lālezār** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [lālezār,]*
3. Göñlümde **lālezāra** benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu yaşum ki zeyn ide dāmānum üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 5). [lālezāra, -a]*

lālezār: *Lale bahçesi. II Kan gölü.*

1. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünün ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle **lālezār** itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 2). [lālezār,]*

laʿl-gūn: *Kırmızı renkli.*

1. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī **laʿl-gūn** deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 6). [laʿl-gūn,]*

laʿl-i bedaḫşān: *Bedahşan taşı. II Değerli taşlarıyla ünlü olan Bedahşan yakutu.*

1. Ḥasret-i laʿlüñle dökdüm ḳanlu gözden ḳaṭreler
Anı kudsīler alup **laʿl-i Bedaḫşān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 4). [laʿl-i bedaḫşān,]*

laʿl-i bī-ḥad: *Sonsuz, epey kan.*

1. Ey Behiştī **laʿl-i bī-ḥad** çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḥadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 9). [laʿl-i bī-ḥad,]*

laʿl-i cānān: *Sevgilinin lal gibi kırmızı ve değerli dudağı.*

1. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 9). [laʿl-i cānān,]*
2. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 1). [laʿl-i cānānı, -ı]*
3. Dem ursa nutḳ-ı şafā-baḫşa **laʿl-i cānānum**
Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 1). [laʿl-i cānānum, -um]*

laʿl-i cān-sūz: *Can yakan dudak.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül meyl-i mey-i nāb eylese
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 1). [laʿl-i cān-sūz,]*

laʿl-i dil-ber: *Sevgilinin dudağı.*

1. Laʿl-i dil-ber sükker-i senbūsedür gūyā hemān
Ey Behiştī anı bir ḫayrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 9). [laʿl-i dil-ber,]*

laʿl-i dil-ber: *Sevgilinin dudağı.*

1. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir kelām-ı cān-fezā
Söyle kim rāz-ı dü ʿālem āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 9). [laʿl-i dil-berden, -den]*

laʿl-i leb: *Dudağın kıymeti, parlaklığı.*

1. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir şiʿr oḳı ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [laʿl-i lebi, -i]*

laʿl-i leb-i cānān: *Sevgilinin dudağının kırmızısı.*

1. Gülşenüñ beñzeri yoḳ **laʿl-i leb-i cānāne**
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu dīvāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 1). [laʿl-i leb-i cānāne, -e]*

laʿl-i leb: *Dudağın kırmızı rengi..*

1. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [laʿl-i lebin, -in]*
2. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [laʿl-i lebin, -in]*
3. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [laʿl-i lebinüñ, -i, -n, -üñ]*

laʿl-i mey-gūn ile: *Şarap renkli dudak.*

1. Ṣanmañ ki hemān **laʿl-i mey-gūn ile** mestem ben
Hem anuñile mestem hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [laʿl-i mey-gūn ile, -ile]*

laʿl-i mey-gūn: *Şarap renkli dudak.*

1. Laʿl-i mey-gūnuñ dimiş hergiz ifāḳat bulmaya
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca ser-ḫoşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 7). [laʿl-i mey-gūnuñ, -uñ]*

laʿl-i müzāb: *Yakıcı şarap.*

1. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi **laʿl-i müẕāb** oldı
Behiştī ṣol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [laʿl-i müẕāb,]*

laʿl-i nāb: *Saf dudak. II Sevgilinin saf kırmızı dudağı.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün **laʿl-i nāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [laʿl-i nāb,]*
2. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne ışṣı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [laʿl-i nābı, -ı]*

laʿl-i rūḥ-efzā: *Sevgilinin cana can katan dudağı.*

1. Görmek istersem n'ola ol **laʿl-i rūḥ-efzā** yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [laʿl-i rūḥ-efzā,]*

laʿl-i rūḥ-efzā: *Cana can katan dudak.*

1. Çün elinde bādesi var **laʿl-i rūḥ-efzā** gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 1). [laʿl-i rūḥ-efzā,]*

laʿl-i şeker-feşān: *Şeker saçan dudak.*

1. Cāy oldı çeşm-i tengüm **laʿl-i şeker-feşāna**
Eşküm degül bu andan ṭamlar ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 3). [laʿl-i şeker-feşāna, -a]*

laʿl-i şeker-güftār: *Sevgilinin tatlı sözler söyleyen dudağı.*

1. Ġoncada şeb-nem degüldür görinen her ṣubḥ-dem
Aġzınuñ ṣuyı aḳar **laʿl-i şeker-güftāruña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 8). [laʿl-i şeker-güftāruña, -uñ, -a]*

laʿl-i şeker-hand: *Tatlı gülüşlü dudak.*

1. Ġonca yārüñ olalı **laʿl-i şeker-ḫandi** gibi
Aġladur oldı beni murġ-ı çemen kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 1). [laʿl-i şeker-ḫandi,]*
2. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
Velī görseñ nice cānlar virür **laʿl-i şeker-ḫandüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [laʿl-i şeker-ḫandüñ, -üñ]*

laʿl-i senbūse: *Sevgilinin senbuse tatlısı dudağı.*

1. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle beñzer ki Behiştī yine ḫayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 9). [laʿl-i senbūsesine, -si, -n, -i]*

laʿl-i şīrīn: *Şirin'in dudağı.*

1. Lāleveş ol **laʿl-i Şīrīne** irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 9). [laʿl-i şīrīne, -e]*

laʿl-i şīrīn-ter: *Taze, şirin dudak. II Sevgilinin dudağı.*

1. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña
Gel berü sāḳī yeter ol **laʿl-i şīrīn-ter** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 2). [laʿl-i şīrīn-ter,]*

laʿl-i şīrīn: *Tatlı dudak.*

1. Ḳanda görse bu leẕẕet ile şeker
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 2). [laʿl-i şīrīnüñe, -üñ, -e]*

laʿl-i yār: *Sevgilinin lal gibi kırmızı dudakları.*

1. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 6). [laʿl-i yār,]*
2. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup **laʿl-i yāre** öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 11). [laʿl-i yāre, -e]*
3. Meger ey **laʿl-i yāri** görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [laʿl-i yāri, -i]*

lām it: *Bükmek, eğmek, eğilmesini sağlamak.*

1. Dest-i cevrile elif ḳaddümi **lām itdi** velī
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 5). [lām itdi, -di]*

lām ol: *Bükülmek.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḥalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi **lām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [lām olsun, -sun]*

lā-mekān: *Mekânsızlık, sonsuzluk. II Allah'ın huzuru.*

1. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [lā-mekānlar, -lar]*

lā-mekān: *Mekânsız.*

1. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi **lā-mekān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 2). [lā-mekān,]*

lā-naẓīr ol: *Eşsiz, benzersiz olmak.*

1. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş **lā-naẓīr olmış**
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 7). [lā-naẓīr olmış, -mış]*

laʿnet eyle: *Lanet etmek.*

1. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān **laʿnet eyle** cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [laʿnet eyle,]*

lāşe-i dünyā: *Dünya leşi.*

1. Behiştī **lāşe-i dünyāya** ḳonmazam zaġan mānend
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [lāşe-i dünyāya, -y, -a]*

laṭīf ol: *Hoş olmak.*

1. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı **laṭīf olur**
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 9). [laṭīf olur, -ur]*

laṭīfe geç: *Şaka niteliğinde bir şey yapmak veya söylemek.*

1. Bir **laṭīfe geçdi** aġyāra hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 5). [laṭīfe geçdi, -di]*

lāʿubālī: *Kayıtsız, umursamaz.*

1. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāṣıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 6). [lāʿubāli,]*

2. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ **lāʿubāliyüz**
Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 1). [lāʿubāliyüz, -y, -üz]*

3. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [lāʿubālī,]*

lā-yaʿḳıl eyle: *Aklı başdan almak, aklı başdan gidermek.*

1. Ḳālü belāda eylemişüz iʿtirāf-ı ʿışḳ
Lā-yaʿḳıl eyleyen bizi āb-ı ʿineb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 6). [lā-yaʿḳıl eyleyen, -y, -en]*

lā-yaʿḳıl it: *Aklı başında olmamak. II Sarhoş etmek.*

1. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar **lā-yaʿḳıl itmişdür** anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 10). [lā-yaʿḳıl itmişdür, -miş, -dür]*

lā-yaʿḳıl ol: *Aklı başından gitmek, kendinden geçmek.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 7). [lā-yaʿḳıl oldı, -dı]*

lāyık: *Layık, yaraşır, uygun.*

1. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [lāyıḳdur, -dur]*

2. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm velī
Bir gedāyam kim baña **lāyıḳ** degül kimde ḥarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 6). [lāyıḳ,]*

3. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [lāyıḳdur, -dur]*

4. Ḳaddüñe **lāyıḳ** ṣabā-i midḥat isterseñ eger
Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 3). [lāyıḳ,]*

5. Gözde bir kem ḳaṭreye **lāyıḳ** degül ṣūfī velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [lāyıḳ,]*

6. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil serāyında ne **lāyıḳdur** ide sulṭānlıḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 8). [lāyıḳdur, -dur]

7. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa **lāyıḳ** oġlandur
Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe leymūna
(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 7). [lāyıḳ,]

8. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu kelām-ı şādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset **lāyıḳı**
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 24). [lāyıḳı, -ı]

9. Dil meyl iderse dil-dāra **lāyıḳ**
Cāy-ı ṣafādur ol bāra **lāyıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [lāyıḳ,]*

10. Dil meyl iderse dil-dāra **lāyıḳ**
Cāy-ı ṣafādur ol bāra **lāyıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 2). [lāyıḳ,]*

11. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
Gül-gūn ḳabāsı gülzāra **lāyıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 4). [lāyıḳ,]*

lāyıḳ degül: *Layık değil.*

1. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur raġbetüm
Neyleyem **lāyıḳ degül** aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 2). [lāyıḳ degül,]*

lāyıḳ gör: *Yakıştırmak, uygun görmek.*

1. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül Mışrına sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 3). [lāyıḳ gördüm, -dü, -m]*

lāyıḳ mı: *Hak mı, reva mı, münasip mi?*

1. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola **lāyıḳ mı** şehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [lāyıḳ mı,]*

2. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma **lāyıḳ mıdur** ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 8). [lāyıḳ mıdur, -dur]*

3. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [lāyıḳ mıdur, -dur]*

lāyıḳ ol: *Layık olmak, hak etmek.*

1. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 7). [lāyıḳ olmadı, -ma, -dı]*

lāzım: *Gerek, gerekli.*

1. Şāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete **lāzımdur** oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 2). [lāzımdur, -dur]*

2. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür hevā velī
Eşʿār-ı sūznāküñe **lāzım** degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 10). [lāzım,]*

3. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 4). [lāzım,]*

4. İncinmeñ urdursa beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın helāk idende **lāzım** degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 8). [lāzım,]*

5. Pes ne **lāzım** ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 9). [lāzım,]*

6. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḥmet ne **lāzım** ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 4). [lāzım,]*

7. Ben saña cān u göñülden bendeyem
Saña maʿlūmdur ne **lāzım** ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [lāzım,]*

lāzım gel: *Gerekmek, elzem olmak.*

1. Ḫüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere **lāzım gelür** sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [lāzım gelür, -ür]*

2. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
Hevā şeh-bāzıyam **lāzım gelür** baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [lāzım gelür, -ür]*

lāzım mı: *Gerekir mi.*

1. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 4). [lāzım mıdur, -dur]*

lāzım ol: *Gerekmek.*

1. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [lāzım oldı, -dı]*

2. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa nişār
Ey Behiştī **lāzım oldı** dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra*

10). [lāzım oldı, -dı]

3. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin Mücrimlerüñ ḫalāṣını çün itdüñ iltizām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 99). [lāzım olupdur, -up, -dur]*

leb: *Dudak. II Ağız.*

1. Düşnāmlar işitdi **lebüñden** sevindi cān Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 7). [lebüñden, -üñ, -den]*
2. Düşnāmlar işitdi **lebüñden** sevindi cān Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 7). [lebüñden, -üñ, -den]*
3. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen Ölmemek yoḳdur **lebüñden** bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 2). [lebüñden, -üñ, -den]*
4. Ġoncayı eyledi dem-beste **lebüñ** güftārı Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 1). [lebüñ, -üñ]*
5. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse **lebüñ** Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [lebüñ, -üñ]*

leb: *Dudak.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḥusrevi şīrīn **lebüñ** ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [lebüñ, -üñ]*
2. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mışrında ey Yūsuf-cemāl Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5). [leblerüñsüz, -ler, -üñ, -süz]*
3. Cānān **lebinden** irdi benüm semʿüme ṣadā Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 1). [lebinden, -i, -n, -den]*
4. Şīrīn **lebüñle** kendin bir görmek ister imiş Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [lebüñle, -üñ, -le]*
5. Vuṣlatuñda **lebüñe** irgüren ey cān hicrān Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [lebüñe, -üñ, -e]*
6. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt Çeşme-i Ḥayvān **lebüñsüz** olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [lebüñsüz, -üñ, -süz]*
7. Ḫıżr-ı cān şīrīn **lebüñle** şöyle itmiş imtizāc Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [lebüñle, -üñ, -le]*
8. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevṯer nūş ider ʿīdgāh içre **lebüñden** būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 4). [lebüñden, -üñ, -den]*
9. Beni çekerdi **lebüñden** gelen kelām-ı leẕīẕ Ecel şarābını şundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 1). [lebüñden, -üñ, -den]*
10. Ḫüsnüñe nev-ḫaṭ **lebüñ** kim şekl-i çār ebrū virür ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [lebüñ, -üñ]*
11. Bir Mesīḥā **lebüñ** ölümlisiyem şimdi ki ben Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [lebüñ, -üñ]*
12. Bir ḫāl olur güzelde kim ehli añlar anı Esbāb-ı ḥüsni şanmañ çeşm ü ʿiẕār u **lebdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 8). [lebdür, -dür]*
13. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü **leb** zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [leb,]*
14. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam **lebüñ** Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 7). [lebüñ, -üñ]*
15. Şīrīn **lebile** yaş yaş güzeller Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 3). [lebile, -ile]*
16. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2). [lebleri, -ler, -i]*
17. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ Egerçi ey Mesīḥā-dem **lebüñden** mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [lebüñden, -üñ, -den]*
18. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol yārüñ Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [lebine, -i, -n, -e]*
19. Behiştī ḫaste cān-efzā **lebüñden** İrişmez ṣıḥḥate ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 9). [lebüñden, -üñ, -den]*
20. Lebüñsüz ḫāli yatlu ḫaste cānuñ Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 1). [lebüñsüz, -*

üñ, -süz]

21. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳışşasından ḥişşe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [lebi, -i]*

22. Şeker **lebüñ** maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [lebüñ, -üñ]*

23. Bir **lebi** şīrīne Ferhād oldugından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [lebi, -i]*

24. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin **lebi** vaṣfına ḫam itdüm
Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [lebi, -i]*

25. Her şeb **lebüñ** göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [lebüñ, -üñ]*

26. Cānān **lebinden** emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [lebinden, -i, -n, -den]*

27. ʿĀşıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes cānsın sen
Öpen ölmez **lebüñi** Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 2). [lebüñi, -üñ, -i]*

28. Eger rūz-ı viṣālüñde **lebüñ** tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 3). [lebüñ, -üñ]*

29. Şöyle ḫayrānam **lebinde** ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş şanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 9). [lebinde, -i, -n, -de]*

30. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni **leblerüñ** dil
Teşbīh ider ḫabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [leblerüñ, -ler, -üñ]*

31. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan bādeveş āhum
Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 7). [lebüñ, -üñ]*

32. Cevri çoḳ eyleme ʿuşşāḳa öperler **lebüñi**
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 3). [lebüñi, -üñ, -i]*

33. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya
Gösterme **leblerüñ** şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [leblerüñ, -ler, -üñ]*

34. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [lebüñ, -üñ]*

35. Ne umar yārdan aġyār …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 6). [lebi, -i]*

36. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [lebüñden, -üñ, -den]*

37. Derdini dil kime şorsun ki **lebüñden** ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [lebüñden, -üñ, -den]*

38. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ **leb** üzre
Ḥummā-yı hevāñile olur ābile gūyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 35). [leb, -ile]*

39. Göñül sāfī cevāb ister **lebüñden**
Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 1). [lebüñden, -üñ, -den]*

40. Bāġa varduḳca yer yüzi gül ile
Bir **lebi** ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 8). [lebi, -i]*

41. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [lebüñ, -üñ]*

42. Ne sāḳīdür **lebüñ** ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [lebüñ, -üñ]*

leb: *Dudak. II Sevgilinin dudağı.*

1. İl şeker yerken **lebüñ** ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [lebüñ, -üñ]*

2. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür
Enār-ı ġabġabuñ bīhden **lebüñ** ʿunnābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 2). [lebüñ, -üñ]*

leb-ā-leb eyle: *Ağzına kadar doldurmak.*

1. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre ṭās-ı āsmān
Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 2). [leb-ā-leb eylerdi, -r, -di]*

leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd: *Söğüt ağacı gölgesi ve akarsuyun kenarında.*

1. Leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd
Māh ürd-i behişt u rūz saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 21). [leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd,]*

leb-i cānān: *Sevgilinin dudağı.*

1. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı **leb-i cānān** ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 10). [leb-i cānān,]*
2. Ḫat-ı nev olsa Behiştī **leb-i cānānda** ne var
Ne ḫaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [leb-i cānānda, -da]*
3. Āb-ı ḥayāt eger **leb-i cānāndaki ise**
Ḫıżruñ cihānda behresi ancaḳ serāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 5). [leb-i cānāndaki ise,]*
4. Biñ cefā itsün göñül geçmez **leb-i cānāndan**
Degme bir derdile ādem ayrılur mı cāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 1). [leb-i cānāndan, -dan]*
5. Meclisde ezel beñzer görmiş **leb-i cānānı**
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [leb-i cānānı, -ı]*
6. Gözüme görinügeldükde **leb-i cānānum**
İştiyāḳıyla göñülden dimişem oḫ cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 1). [leb-i cānānum, -um]*

leb-i cān-baḫş: *Can bahşeden dudak.*

1. Āh kim kākülüñ ucında **leb-i cān-baḫşuñ**
Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 5). [leb-i cān-baḫşuñ, -uñ]*

leb-i çeşme-i ḥayvān: *Hızır'ın dudağı. II Abıhayat, hayat suyu çeşmesi.*

1. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün ey cān gelsün
Ḳılmasun kimse **leb-i Çeşme-i Ḥayvānı** şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 6). [leb-i çeşme-i ḥayvānı, -ı]*

leb-i ʿīsī-nefes: *İsa nefeslinin dudağı.*

1. Leb-i ʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed ḥaḳıçün
Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi Rūm u ʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 3). [leb-i ʿīsī-nefesüñ, -üñ]*

leb-i kevser: *Kevser ırmağının kıyısı.*

1. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevser ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [leb-i kevser,]*

leb-i laʿl-i şeker-feşān: *Şeker saçan lal dudağı.*

1. Cānı var ise ḳılmasun ṣūfī
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 4). [leb-i laʿl-i şeker-feşāndan, -dan]*

leb-i mey-gūn: *Şarap renkli dudak. II Sevgilinin şarap renkli dudağı.*

1. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 5). [leb-i mey-gūnda, -da]*

leb-i nev-ḫaṭṭ: *Dudağının yeni çıkmış ayva tüyleri.*

1. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [leb-i nev-ḫaṭṭınuñ, -ın, -uñ]*

leb-i rengīn: *Renkli dudak.*

1. Leb-i rengīni sırrın ṣorduġuma
Eline seng alup itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 3). [leb-i rengīni, -i]*

leb-i yār: *Sevgilinin dudağı.*

1. Ben ol Behiştiyin ki **leb-i yār** teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevşerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [leb-i yār,]*

leb-i yār: *Yârin ağzı.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey **leb-i yār**
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 5). [leb-i yār,]*

lebüñ mi: *Dudak.*

1. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda **lebüñ mi** ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [lebüñ mi, -üñ , -mi]*

lehce-i aġyār: *Başkasının lehçesi.*

1. Her ne maḥbūba gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi **lehce-i aġyār** gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 8). [lehce-i aġyār,]*

leheb: *Alev. II Ebu Leheb, Hz. Muhammed'in amcası olmakla birlikte İslamın ve Hz. Muhammed'in en büyük düşmanlarından biridir. Tebbet suresinde " O, alevli bir ateşte yanacak." şeklinde dile getirildiği üzere, yanacağı cehennem*

ateşine gönderme yapmaktadır.

1. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar
Lehebī dūzaḫın altına zehebler ḳorlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 10). [lehebī, -ī]

leʿīm: *Alçak, aşağılık.*

1. Cihānda ādemem ādem ne an ki bir **leʿīmem** ben
Kerāmet ḫullesin giymiş kerīmem ben kerīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 1). [leʿīmem, -em]*

lem yekün lehu küfven eḥad: *"Hiçbir şey O'nun dengi olmamıştır." 112/4.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her maʿnide mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [lem yekün lehu küfven eḥad,]*

lem yelīd velemyūled: *"O, doğurmamış ve doğrulmamıştır." 112/3.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her maʿnide mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 3). [lem yelīd velemyūled,]*

lemʿā: *Parıltı, parlaklık.*

1. Merḥametden yüzüñde yoḳ **lemʿān**
Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [lemʿān, -n]*

lems: *Elleme, dokunma.*

1. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb
Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca **lemsden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 8). [lemsden, -den]*

lerzān: *Titreyerek.*

1. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra **lerzān** ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [lerzān,]*

lerzān ol: *Titremek, endişelenmek.*

1. Yārı aġyār ile görsem niçe **lerzān olmayam**
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [lerzān olmayam, -ma, -y, -am]*

lerze: *Titreme.*

1. Ṣanma ʿuryān tenümüñ **lerzesini** deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [lerzesini, -s, -i, -n, -i]*

lerze ṭut: *Titreme tutmak.*

1. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni **lerze ṭutar**
ʿĀṣıḳuñ var ise bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 5). [lerze ṭutar, -ar]*

leş: *Leş, ölü.*

1. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār servleri
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda **leş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 10). [leş,]*

leşker: *Asker.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat **leşkeri**
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [leşkeri, -i]*
2. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ Ḫaṣm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini **leşker** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 8). [leşker,]*
3. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim Ḳosun mı ol bu **leşkeri** ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [leşkeri, -i]*
4. Çeküp ġam kāfiri **leşker** ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 13). [leşker,]*
5. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam **leşkerini** cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [leşkerini, -i, -n, -i]*
6. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri yüri
Begler güm oldı anda hemān **leşkeri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 4). [leşkeri, -i]*
7. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme ġam **leşkeri** eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [leşkeri, -i]*

leşker-i ecel: *Ölüm askeri.*

1. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı **leşker-i ecel**
Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 9). [leşker-i ecel,]*

leşker-i eşk: *Gözyaşı askeri.*

1. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse
Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki göñül

sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 3). [leşker-i eşkile, -ile]*

leşker-i ġam: *Gam, keder askeri.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā cismümi peykānlaruñ
   Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥiṣār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 6). [leşker-i ġamdan, -dan]*

leşker-i mūr: *Karınca askeri. II Karınca ordusu.*

1. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOs̱mān ile baḥs̱
   Leşker-i mūr itmege beñzer Süleymān ile baḥs̱ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 2). [leşker-i mūr,]*

leşker-i şāh: *Padişahın askeri.*

1. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
   Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā **leşker-i şāhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [leşker-i şāhuñ, -uñ]*

leşker-i şeyṭān: *Şeytanın askeri.*

1. Dīvār-ı şerīʿatde otur ṭaşra bulınma
   Dīn ḳalʿasına bulmaya yol **leşker-i şeyṭān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 30). [leşker-i şeyṭān,]*

leṭāfet: *İncelik, güzellik, hoşluk.*

1. Çemen şaḥnında ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur
   Leṭāfetler viren āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 6). [leṭāfetler, -ler]*
2. Ḥüsnüñ **leṭāfetin** ne bilür ʿāşıḳ olmayan
   Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [leṭāfetin, -in]*
3. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
   Gör bizi cism-i beşerde ne **leṭāfet** gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [leṭāfet,]*
4. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ ṣanma
   Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 6). [leṭāfet,]*
5. Ben melekdür dir isem n'ola perī-peykerüme
   Bu **leṭāfetleri** kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 6). [leṭāfetleri, -ler, -i]*
6. Ḥaddüñ **leṭāfetin** yād itdüm güşāde oldum
   Ḥaṭṭuñ zamānın añdum gönlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 7). [leṭāfetin, -in]*
7. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında zenaḫdānuñ senüñ
   Sīb-i nābile pür olmış bir **leṭāfet** zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 6). [leṭāfet,]*
8. Ṣadefden yapılupdur bir **leṭāfet** ḳaṣrı durur köşk
   Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 1). [leṭāfet,]*

leṭāfet vir: *Hoşluk, güzellik vermek.*

1. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne **leṭāfet virdi** ġāyetde
   Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [leṭāfet virdi, -di]*

leṭāʾif: *Latifeler, şakalar. II Sözler.*

1. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük **leṭāʾif** naḳl idüp
   Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [leṭāʾif,]*

leṭāʾif: *Latife, şaka.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü **leṭāʾifdenise**
   Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 7). [leṭāʾifdenise, -den, -i, -se]*

levāmiʿ: *Parlamalar, nurlar.*

1. Alnuñ **levāmiʿinden** meh-pāre tāb-ı kemter
   Ruḥsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [levāmiʿinden, -in, -den]*

levend: *İri yapılı, boylu poslu, kuvvetli, yakışıklı deniz askeri. II İnsan, kişi.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
   Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu **levend** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [levend,]*
2. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli **levend** ancaḳ
   Ḫużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [levend,]*
3. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış
   Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem **levend** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [levend,]*

levend-i ʿışḳ: *Aşk yiğidi.*

1. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü ṭıfl-ı dile
   Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 8). [levend-i ʿışḳ,]*

levḥ: *Levha, sayfa.*

1. Muṣḥaf-ı ruḥsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ
Āftābuñ sāde **levḥi** nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [levḥi, -i]*
2. İkide bir ufuk **levḥinde** ġarrālanmasun ḥalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 7). [levḥinde, -i, -n, -de]*
3. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ **levḥinde** nūn olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [levḥinde, -i, -n, -de]*
4. Dil **levḥına** naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı
ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39). [levḥına, -ı, -n, -a]*

levḥ: *Sayfa. II Levh-i mahfūz.*

1. Yazmaġıçün gülsitān **levḥına** envāʿı nuḳūş
Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 1). [levḥına, -ı, -n, -a]*

levḥ-i cān: *Can levhası. II Gönül sayfası.*

1. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [levḥ-i cān,]*

levḥ-i feṣāḥat: *Fâsih söz, söylem.*

1. Ḳonmışdı ṣanki surḫile **levḥ-i feṣāḥate**
Bir noḳṭa idi ol dehen-i teng ü la'l-fām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 37). [levḥ-i feṣāḥate, -e]*

levḥ-i sīne: *Gönül sayfası.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ **levḥ-i sīnemde** yazupdur ḥüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 6). [levḥ-i sīnemde, -m, -de]*

levḥ-i ufuḳ: *Ufuk levhası.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḫāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [levḥ-i ufuḳda, -da]*

levlāke: *Sen olmasaydın. II "Sen olmasaydın, felekleri yaratmazdım.".*

1. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi seyr itse şād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 73). [levlāke,]*

leylā: *Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.*

1. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin **Leylā**
Ṣaḥrā-yı cünūn içre bī-menzilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 7). [leylā,]*
2. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye **Leylā** dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [leylā,]*
3. Lebi Şīrīn saçı **Leylā** güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳışṣasından ḫiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [leylā,]*
4. Her başīretsüz ne bilsün ḫadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege **Leylā** cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 4). [leylā,]*
5. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola **Leylā** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [leylā,]*
6. Zen-i dünyā ṭutalum ḫüsnile **Leylā** olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [leylā,]*

leylā: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı. II Sevgili, maşuk.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḫüsn cāmından ayılmaz mest midür **Leylā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [leylā,]*
2. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen **Leylā** baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 1). [leylā,]*
3. Geh güneşde geh ḳamerde seyr idüp **Leylāsını**
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 3). [leylāsını, -s, -ı, -n, -ı]*

leylā: *Leyla. II Zulmet. II Kara.*

1. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur göñül
Bir şaçı **Leylāya** şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 16). [leylāya, -y, -a]*

leyle-i rıhlet: *Ölüm gecesi, sefer vakti.*

1. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı

yār
Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [leyle-i rıḥletde, -de]*

leylī: *Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.*

1. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı **Leylinüñ** Mecnūnı ḫayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [leylinüñ, -n, -üñ]*
2. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 3). [leyliye, -y, -e]*
3. Şemʿ **Leylīdür** ṣürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [leylīdür, -dür]*
4. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
Semāʿa ḳoydı **Leylīnüñ** hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 2). [leylīnüñ, -n, -üñ]*

leylī-şıfat: *Leyla yüzlü. II Sevgili.*

1. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā **Leylī-şıfat**
Bir yaban Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [leylī-şıfat,]*
2. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe **Leylī-şıfatdan** ḫılʿat aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [leylī-şıfatdan, -dan]*

leymūn: *Limon. II Behiştî.*

1. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ oġlandur
Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe **leymūna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 8). [leymūna, -a]*

lezzet: *Lezzet, tat, zevk.*

1. Ḳanda görse bu **lezzet** ile şeker
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 1). [lezzet,]*
2. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Mezāḳında ḫalel vardur maʿānī **lezzetin** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [lezzetin, -in]*
3. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül ṣaḳın
Sen **lezzetini** ṣoñra bilürsin bu ʿālemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 8). [lezzetini, -i, -n, -i]*
4. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı **lezzeti** cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [lezzeti, -i]*

lezzetlü: *Lezzetli.*

1. Hecrüñde ölüm vaḳti **lezzetlü** ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [lezzetlü,]*

libās: *Elbise, giysi.*

1. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
Nāzük tenüñ **libāsı** āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [libāsı, -ı]*
2. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel **libās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 10). [libās,]*
3. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin
Gedā **libāsı** giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 10). [libāsı, -ı]*
4. Görelden mevc-i ḫüsnüñ şöyle oldum reşk-i ḫayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 6). [libāsumla, -um, -la]*
5. Mürāʿīler **libāsıyla** ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [libāsıyla, -ı, -y, -la]*

libās: *Elbise, giysi. II Hırka.*

1. Giy şerʿ **libāsın** bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [libāsın, -ın]*

libās-ı ġınā: *Zenginlik elbisesi.*

1. ʿUryān olup **libās-ı ġınādan** Behiştiyā
Bir kendü ʿāleminde faḳīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 9). [libās-ı ġınādan, -dan]*

libās-ı salṭanat: *Saltanat elbisesi.*

1. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānıʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [libās-ı salṭanat,]*

līk: *Ama, lakin.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿınād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [līk,]*

livā: *Sancak, bayrak.*

1. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü ġayretüm
İḫtiyācum yoḳ **livāya** āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 16). [livāya, -y, -a]*

liyākat: *Uygunluk, yeterlilik.*

1. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe **liyāḳatı** yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 6). [liyāḳatı, -ı]*

luʿb: *Oyun. II Hile.*

1. Şoyup bir **luʿb** ile yāri kenār itmek diler tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu şular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [luʿb,]*
2. Bir **luʿbile** dehānuña virmiş Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [luʿbile, -ile]*

luʿbet: *Oyun. II Hile.*

1. Vey ḫoş gör ki dehrüñ **luʿbeti** var
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [luʿbeti, -i]*

lücce-i tevḥīd: *Birleştirmenin engin denizi.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme murġ-ābveş
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 4). [lücce-i tevḥīdüñüñ, -üñ, -üñ]*

lukma: *Lokma, parça.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan **luḳma** ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 7). [luḳma,]*
2. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda Behiştiyā
Ḥ∨ān-ı viṣāl-i yārde bir **luḳma** ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 10). [luḳma,]*

luḳmān: *Lokman, büyük bir hekim.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde **Luḳmān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 8). [luḳmān,]*

lūle: *Çeşme, musluk ve emsaline su akıtması için takılan küçük boru. II Kısım, bölüm.*

1. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḫāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her **lūlesi** lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 4). [lūlesi, -s, -i]*

lūle-i dīde: *Göz pınarı.*

1. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi **lūle-i dīde**
Olur mı künbed-i gerdūnda bir germ-ābe külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 5). [lūle-i dīde,]*

lüʿlü: *İnci.*

1. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḫāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi **lüʿlü** virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 4). [lüʿlü,]*
2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem **lüʿlü** döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [lüʿlü,]*

luṭf: *Kerem, lütuf, ihsan.*

1. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [luṭfuñı, -uñ, -ı]*
2. Ẕerre deñlü **luṭfını** ben bendeden itmez dirīġ
Ḥaḳ Teʿālā bir günüñ biñ eylesün sulṭānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 3). [luṭfını, -ı, -n, -ı]*
3. Nāmumı **luṭfile** aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 3). [luṭfile, -ile]*
4. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol **luṭfa** daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [luṭfa, -a]*
5. Ger **luṭfuñ** elinden resen-i ceẕbe irerse
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 49). [luṭfuñ, -uñ]*
6. Ḳahruñdan o kim **luṭfuñı** mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḫāṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [luṭfuñı, -uñ, -ı]*
7. Şeh **luṭfı** gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḫāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [luṭfi, -ı]*
8. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına Mesīḫā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [luṭfuñ, -uñ]*
9. Ger elüm kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm

Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde **luṭfuñ** dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [luṭfuñ, -uñ]*

10. Ger elüm kesseñ ḳalur dāmān-ı luṭfuñda elüm
Luṭfuñu kesseñ ḳalur destümde luṭfuñ dāmeni *(Behiştî Dîvânı, Müfret 28, Mısra 2). [luṭfuñu, -uñ, -u]*
11. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı **luṭfuñla** silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 18). [luṭfuñla, -uñ, -la]*
12. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi **luṭf** u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [luṭf,]*

luṭf eyle: *Lütfetmek, güzellik etmek.*

1. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi **luṭf eyle** yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [luṭf eyle,]*

luṭf eyle: *Lütfetmek, ihsanda bulunmak.*

1. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni **luṭf eyle** bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 6). [luṭf eyle,]*

luṭf eyle: *İhsan etmek, lütfetmek.*

1. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma **luṭf eyle** yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [luṭf eyle,]*

luṭf id: *Lütfetmek, ihsanda bulunmak.*

1. Aġyāra **luṭf idermiş** ol ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 1). [luṭf idermiş, -er, -miş]*
2. Yāre diñ **luṭf idüben** ben ḳulını yād itsün
Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 1). [luṭf idüben, -üben]*
3. Ben ḳulına **luṭf idüp** gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar sulṭānı dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 7). [luṭf idüp, -üp]*

luṭf it: *İhsanda, iyilikte bulunmak.*

1. Ġayra **luṭf it** sen Behiştīye ḳahr
Hey begüm bu niçe ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 9). [luṭf it,]*
2. Eger āzürde olduñsa ḥabībüm derd-mendüñden
Dil-i dīvāneyi **luṭf it** ḫalās eyle kemendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 2). [luṭf it,]*

luṭfen: *Lütuf olarak.*

1. Ḫaṭā-yı maḥż iken **luṭfen** doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 27). [luṭfen,]*

luṭf-ı ṭabʿ: *Yaratılıştan lütuf, ihsan.*

1. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet **luṭf-ı ṭabʿuñ** dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 10). [luṭf-ı ṭabʿuñ, -uñ]*

M

maʿānī: *Anlamlar, manalar.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur **maʿānī** leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [maʿānī,]*

maʿārif: *Bilgi, marifet.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [maʿārif,]*
2. Maʿārif güşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [maʿārif,]*

maʿāzallāh: *Allah korusun.*

1. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [maʿāẕallāh,]*
2. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz **maʿāẕallāh**
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9).*

[maʿāẕallāh,]

mācerā: *Macera, başţan geçen olay.*

1. Çıḳdı ʿasker **mācerāsı** dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behişţî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [mācerāsı, -s, -ı]*

maʿcūn: *Macun, ilaç.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise ţabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne **maʿcūn** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [maʿcūn,]*

maʿdelet: *Adalet, hakkaniyet.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet menbāʿını şaġ u selāmet gördük *(Behişţî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [maʿdelet,]*

maʿden-i laʿl ol: *Lal madeni olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Kūhsār-ı sīne **maʿden-i laʿl olduġın** bilüp
Nāveklerüñden üstine şalduñ ḫavāleler *(Behişţî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 5). [maʿden-i laʿl olduġın, -duġ, -ın]*

mā-fevḳ: *Üst, yukarı.*

1. Ġam reh-zeni ḫużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḥtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme **mā-fevḳ** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-fevḳ,]*

maġbūn eyle: *Aldatmak, kandırmak.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behişţî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [maġbūn eyledi, -di]*

maġbūn ol: *Aldanmak, kandırılmak.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara **maġbūn olam** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maġbūn olam, -am]*

maġlūb ol: *Yenilmek.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese **maġlūb olur**
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behişţî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [maġlūb olur, -ur]*

maġrib: *Güneşin gurup ettiği yer, batı, garp ciheti.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña **maġrib** dehān-ı yārdur *(Behişţî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maġrib,]*
2. Ġamuñ **maġribde** ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ţayy-ı mekān eyler *(Behişţî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maġribde, -de]*
3. Güneş **maġribde** kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behişţî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [maġribde, -de]*

maġrūr ol: *Böbürlenmek, gururlanmak, aldanmak.*

1. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña **maġrūr olan** kimdür *(Behişţî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 2). [maġrūr olan, -an]*
2. Cān metāʿına igen olma Behişţī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [maġrūr olma, -ma]*

maġrūr ol: *Aldanmak.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ţayanma sen
Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behişţî Dîvânı, Matla 21, Mısra 2). [maġrūr olma, -ma]*

maġżūb: *Gazap.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyţān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ **maġżūbı** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [maġżūbı, -ı]*

māh: *Ay, ay ışığı.*

1. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāşıḳa
Ġam şebinde ol yüzi **māhum** olur *(Behişţî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [māhum, -um]*

māh: *Ay, kamer.*

1. Sanmañ felekde mihr ü **māhı** sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behişţî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [māhı, -ı]*
2. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur *(Behişţî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [māhile, -ile]*
3. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü **māh**
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behişţî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [māh,]*
4. Şarḳ u ġarba şalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü **māh** iki nişānlardur felek

meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [māh,]*

5. Düşde gördüm bir deñizde **māh** ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [māh,]*

6. Şerāre ṣanma sen **māhı** felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm ṣuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [māhı, -ı]*

7. Mihr ü **māhı** çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [māhı, -ı]*

8. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
Reşkile **māhuñ** ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [māhuñ, -uñ]*

9. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş **māhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [māhuñ, -uñ]*

10. Mihr ü **māha** iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [māha, -a]*

11. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī **māhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [māhı, -ı]*

12. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü **māh**
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [māh,]*

13. Felekde sen ne meleksin ne **māha** beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [māha, -a]*

14. Şemʿ-i ruḫuñ ziyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [māh,]*

māh: *Ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o **māh**
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh,]*

2. Bu gice ṭāliʿümde sen **māhı**
Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [māhı, -ı]*

3. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye ṣal
Fitne çevgānını **māhum** āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [māhum, -um]*

4. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek **māhumı** meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [māhumı, -um, -ı]*

5. Görmedüm ol **māhı** çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [māhı, -ı]*

māh u sāl: *Ay ve yıl.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ **māh u sāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [māh u sāl,]*

māh ürd-i behişt u rūz saʿīd: *Mübarek gün ve nisan ayı.*

1. Leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd
Māh ürd-i behişt u rūz saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 22). [māh ürd-i behişt u rūz saʿīd,]*

maḥabbet: *Muhabbet, aşk, sevgi.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [maḥabbet,]*

2. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde **maḥabbet** cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [maḥabbet,]*

3. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim **maḥabbet** deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [maḥabbet,]*

4. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara **maḥabbet** semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [maḥabbet,]*

5. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuşşāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [maḥabbet,]*

6. Gel ey ʿāşıḳ **maḥabbet** maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maḥabbet,]*

7. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [maḥabbet,]*

8. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [maḥabbet,]*

9. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfîdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [maḥabbet,]*

10. Dikdüm riyāż-ı dilde **maḥabbet** nihālini
Şāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [maḥabbet,]*

11. Her dem **maḥabbetüñ** baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [maḥabbetüñ, -üñ]*

12. Bu oldı fāʾidem ancaḳ **maḥabbet** ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [maḥabbet,]*

13. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [maḥabbet,]*

14. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [maḥabbet,]*

15. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [maḥabbet,]*

16. Olur olmaz kişi irmez **maḥabbet** āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [maḥabbet,]*

17. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [maḥabbet,]*

18. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [maḥabbet,]*

19. Ḫvābda gördüm **maḥabbet** lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [maḥabbet,]*

20. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [maḥabbet,]*

21. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [maḥabbet,]*

22. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [maḥabbet,]*

23. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā **maḥabbetüñ** Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [maḥabbetüñ, -üñ]*

24. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [maḥabbet,]*

25. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [maḥabbet,]*

26. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür **maḥabbet** odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [maḥabbet,]*

maḥabbet ehli: *Muhabbet ehli, âşıklar.*

1. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [maḥabbet ehli, -i]*

maḥabbet-nāme: *Sevgi mektubu.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḫaṭṭuñ **maḥabbet-nāmedür**
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 7). [maḥabbet-nāmedür, -dür]*

maḫal: *Yer, mekân, mevki.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim **maḥal** degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 5). [maḫal,]*

2. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫṣi Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce **maḥalcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [maḥalcikdür, -cik, -dür]*

3. Her **maḥalde** meẕheb-i Manṣūra zāhib

oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [maḥalde, -de]*

4. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz **maḥal** ḥaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [maḥal,]*
5. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol **maḥalde** eylemek ḥurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [maḥalde, -de]*

maḥall: *Yer, mekân, mevki.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki **maḥallüñde** ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 4). [maḥallüñde, -üñ, -de]*
2. Ḥaste-ḥāl olmış **maḥallüñde** Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [maḥallüñde, -üñ, -de]*

maḥalle: *Yer, mekân, mevki.*

1. İtmez **maḥalleñ** ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḥātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [maḥalleñ, -ñ]*

mahall-i ġavġā: *Kavga yeri.*

1. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun
Gerekmez ikisi daḥı **maḥall-i ġavġādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8). [maḥall-i ġavġādur, -dur]*

mahbes: *Hapishane.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem **maḥbesine** ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [maḥbesine, -i, -n, -e]*

maḥbūb: *Sevilen, sevgili, yâr.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel **maḥbūblar**
Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [maḥbūblar, -lar]*
2. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
Bir güzel **maḥbūb** olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [maḥbūb,]*
3. Maḥbūba māʾil olsam şūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [maḥbūba, -a]*
4. Her ne **maḥbūba** gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*
5. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim **maḥbūb**
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [maḥbūb,]*
6. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [maḥbūb, -, -]*
7. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [maḥbūb,]*
8. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm **maḥbūba** perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [maḥbūba, -a]*
9. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḫṣa ki **maḥbūbı** gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*
10. Mey u **maḥbūbu** terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [maḥbūbu, -u]*
11. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül **maḥbūba** dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*
12. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen **maḥbūblar** içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [maḥbūblar, -lar]*
13. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ **maḥbūbı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*
14. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül **maḥbūba** dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [maḥbūba, -a]*
15. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [maḥbūbile, -ile]*

mahbūb-ı bülend: *Yüce, yüksek sevgili. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 72). [maḥbūb-ı bülend,]*

maḥbūb-ı sāde-rū: *Yüzünde ayva tüyleri çıkmamış sevgili.*

1. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [maḥbūb-ı sāde-rūnuñ, -n, -uñ]*

maḥbūb-misāl: *Sevgili misali.*

1. Ḥalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it
maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [maḥbūb-miṣāl,]*

maḥcūb ol: *Utanmak, sıkılmak.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi **maḥcūb olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 10). [maḥcūb olup, -up]*

mahfī id: *Gizlemek.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini **mahfī idüp** vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [mahfī idüp, -üp]*

mahfūẓ: *Saklanmış, korunmuş.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında **maḫfūẓ**
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [maḫfūẓ,]*

māh-ı ʿālem: *Dünyadaki ay.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim **māh-ı ʿālem** ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [māh-ı ʿālem,]*

māh-ı ʿālem-tāba: *Dünyayı aydınlatan ay.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh-ı ʿālem-tāba, -a]*

māh-ı felek-maḳām: *Felek makamındaki ay.*

1. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp
Ḥüsnüñle baḫşe girmese **māh-ı felek-maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 44). [māh-ı felek-maḳām,]*

māh-ı muḥarrem: *Muharrem ayı.*

1. Yine **māh-ı Muḥarrem** geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḥurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [māh-ı muḥarrem,]*

māh-ı nev: *Hilâl, yeni ay.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre **māh-ı nev** bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Hilal.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde **māh-ı nev** bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [māh-ı nev,]*
2. Mihr zerrīn ṭopumuzdur **māh-ı nev** çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [māh-ı nev,]*
3. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [māh-ı nev,]*
4. Çarḫ-ı ḫūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [māh-ı nevden, -den]*
5. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī **māh-ı nevden** eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [māh-ı nevden, -den]*
6. Çarḫ-ı hūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [māh-ı nevden, -den]*
7. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [māh-ı nevi, -i]*

māh-ı şebistān-ı tecellā: *Tecelli mülkünün mehtabı.*

1. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına **māh-ı şebistān-ı tecellāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [māh-ı şebistān-ı tecellāsın, -sın]*

māh-ı siyeh-çerde: *Kara yağız ay.*

1. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdem

Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider **māh-ı siyeh-çerdem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [māh-ı siyeh-çerdüm, -üm]*

māh-ı siyeh-dil: *Kara gönüllü ay.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
Baña **māh-ı siyeh-dil** bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 4). [māh-ı siyeh-dil,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay, dolunay.*

1. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı **māh-ı tābān** olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [māh-ı tābān,]*
2. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi hāle olmış **māh-ı tābānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 4). [māh-ı tābānlar, -lar]*

māh-ı tamām: *Dolunay.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ **māh-ı tamām** olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [māh-ı tamām,]*

māhir: *Hünerli, usta, becerikli.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [māhirdür, -dür]*
2. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [māhirdür, -dür]*
3. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet siḥre **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [māhirdür, -dür]*

māhir-i ʿışḳ: *Aşk mahiri, ünlüsü.*

1. Anuñiçün **māhir-i ʿışḳam** ki küçükden beri
Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 3). [māhir-i ʿışḳam, -am]*

maḥkūm: *Mahkum.*

1. Olur şanma **maḥkūmı** her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [maḥkūmı, -ı]*

maḥmil: *Deve, fil gibi hayvanların sırtına konan veya insanların omuzlarında taşınan, karşılıklı oturulacak şekilde yapılmış bir çeşit kapalı sepet, tahtırevan.*

1. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña **maḥmil** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 8). [maḥmil,]*

maḥmūr ol: *Sersem, baygın olmak, ağır olmak.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi **maḥmūr olsa** olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [maḥmūr olsa, -sa]*

maḥmūr-ı ġam: *Gam sarhoşu.*

1. Ḫaste-dil **maḫmūr-ı ġamdur** yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [maḫmūr-ı ġamdur, -dur]*

maḥrem: *Yakın, dost.*

1. Zen-i gerdün görinürse saña **maḥrem** yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 1). [maḥrem,]*

maḥrūm ol: *Kavuşamama, elde edememe, ulaşamama.*

1. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīş olma göñül kim bile **maḥrūm olına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [maḥrūm olına, -a]*

maḥşer: *Mahşer, kıyamet yeri.*

1. Ṣanuram **maḥşer** yerinde cām-ı Kevşer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [maḥşer,]*

maḥṣūl: *Ürün.*

1. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ **maḥṣūli** ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [maḥṣūli, -i]*

maḥsūr: *Cansız, gücünü kaybetmiş, yorgun.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi **maḥsūruz**
Ki faẕla maẕhar olmış bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 9). [maḥsūruz, -uz]*

mah-tāb: *Mehtap, dolunay.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca **mah-tāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12). [mah-tāb,]*
2. Felekde ey yüzi gün **māh-tābile** Mirrīḫ Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [māh-tābile, -ile]*
3. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳıne
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [māh-tābum, -um]*
4. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ **māh-tāb**
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [māh-tāb,]*

maḥv eyle: *Yok etmek, ortadan kaldırmak.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʾilin Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [maḥv eyledüñ, -dü, -ñ]*

maḥv it: *Mahvetmek.*

1. Zenb-i vücūdı **maḫv it** iriş serāy-ı ḳurba Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [maḫv it,]*

maḥv it: *Mahvetmek, harap etmek.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı **maḫv itdi** her çerāġı Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [maḫv itdi, -di]*

maḥv olmaya mı: *Yok olmak, harap olmak.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [maḥv olmaya mı,]*

māhveş: *Ay gibi.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin **māhveş**
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [māhveş,]*

maḫzen: *Mahzen, ambar.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür Ne gence **maḫzen** olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [maḫzen,]*

maḫzen-i dīde: *Göz mahzeni.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [maḫzen-i dīdede, -de]*

maḫzen-i dil: *Gönül mahzeni.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı **maḫzen-i dilden**
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [maḫzen-i dilden, -den]*

maḫż-ı ḳabāḥat: *Kabahatin aslı, kendisi.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān **maḫż-ı ḳabāḥatdur** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [maḫż-ı ḳabāḥatdur, -dur]*

maḫż-ı niʿmet: *Nimetin aslı, kendisi.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri **maḫż-ı niʿmetdür**
Gözinden ḳan akıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [maḫż-ı niʿmetdür, -dür]*

maḥzūn: *Hüzünlü, kederli.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben **maḥzūnuñ**
Ki bulanmaz ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [maḥzūnuñ, -uñ]*
2. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ **maḥzūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [maḥzūn,]*

maḫzūn id: *Hüzünlendirmek, üzmek.*

1. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı Maḫzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [maḫzūn idem, -em]*
2. Beni **maḫzūn iden** reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 5). [maḫzūn iden, -en]*
3. Ne revādur ki beni cevrile **maḫzūn idesin**

Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [maḥzūn idesin, -esin]*

maḥzūn ol: *Kederlenmek, üzülmek, hüzünlenmek.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir **maḥzūn olam**
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [maḥzūn olam, -am]*
2. Hīç kim yā Rab baña mānend **maḥzūn olmasun**
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [maḥzūn olmasun, -ma, -sun]*

mā-i bārid: *Soğuk su.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse **mā-i bārid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [mā-i bārid,]*

māʾide: *Sofra.*

1. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
Alsun Behişti **māʾide** sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [māʾide,]*

māʾide-i ʿışḳ: *Aşk sofrası.*

1. Bir megesdür dil evet **māʾide-i ʿışḳuñda**
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [māʾide-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

māʾil: *Meyilli, istekli, hevesli.*

1. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar ṣu gibi **māʾildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 2). [māʾildür, -dür]*
2. Sūz-ı ʿışḳa **māʾilüz** ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [māʾilüz, -üz]*
3. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba **māʾildür**
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [māʾildür, -dür]*
4. Āl dest-māle **māʾilimiş** ol iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [māʾilimiş, -i, -miş]*

māʾil ol: *Meyletmek, ilgi göstermek, yönelmek.*

1. Sīme **māʾil ola** yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [māʾil ola, -a]*
2. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen **māʾil olaldan**
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur gönlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [māʾil olaldan, -al, -dan]*
3. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2). [māʿil olma, -ma]*
4. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı **māʾil olmazam**
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [māʾil olmazam, -maz, -am]*
5. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle **māʾil olmazdı**
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [māʾil olmazdı, -maz, -dı]*
6. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra **māʾil olmazuz** Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [māʾil olmazuz, -maz, -uz]*
7. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya **māʾil olsa** gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [māʾil olsa, -sa]*
8. Maḥbūba **māʾil olsam** ṣūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [māʾil olsam, -sa, -m]*
9. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māʾil olur, -ur]*

māʿil-i mülk ola mı: *Mal mülk heveslisi olmak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
Dil **māʿil-i mülk ola mı** haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 14). [māʿil-i mülk ola mı, -a, -mı]*

maḳālāt: *Sözler.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı şanmañ ehl-i ḥāl
Kim **maḳālātında** yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [maḳālātında, -ı, -n, -da]*

maḳāle: *Söz.*

1. Şeker lebüñ **maḳālesi** Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [maḳālesi, -si]*

maḳām: *Makam, mevki, rütbe.*

1. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [maḳāmumdan, -um, -dan]*

2. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*

3. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*

4. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol **maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [maḳām,]*

5. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevs̱er ḳarārgāhuñ **maḳāmın** ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [maḳāmın, -ın]*

maḳām eyle: *Makam vermek, konum yükseltmek.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında **makām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [makām eyler, -r]*

makāmā: *Ey makam, mertebe.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī **maḳāmā** mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [maḳāmā,]*

makāmāt: *Makamlar, mevkiler.*

1. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī **maḳāmāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [maḳāmāt,]*

2. Maʿnīde **maḳāmātum** āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maḳāmātum, -um]*

maḳām-ı istirāḥat: *İstirahat, dinlenme odası.*

1. Ṣebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [maḳām-ı istirāḥatden, -den]*

maḳām-ı ḳurb: *Allah'a yakın olma makamı.*

1. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün **maḳām-ı ḳurb**
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [maḳām-ı ḳurb,]*

maḳām-ı ʿuzlet: *Yalnızlık makamı.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [maḳām-ı ʿuzletüñ, -üñ]*

maḳdem: *Gelme, ayak basma.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür **maḳdem** levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [maḳdem,]*

maḳdem-i yār: *Sevgilinin teşrifi.*

1. Ḥoş ṣaʿādet degül mi **maḳdem-i yār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 25). [maḳdem-i yār,]*

maḳṣad: *Gaye, amaç, niyet.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki **maḳṣada** iltür muvāfiḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [maḳṣada, -a]*

2. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme **maḳṣad** ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [maḳṣad,]*

maḳṣūd: *Amaç, niyet, gaye, hedef.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler **maḳṣūda** vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maḳṣūda, -a]*

2. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül **maḳṣūdına**
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [maḳṣūdına, -ı, -n, -a]*

3. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [maḳṣūdı, -ı]*

4. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise **maḳṣūd**
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [maḳṣūd,]*

5. Ne beg yanında **maḳṣūdum** ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [maḳṣūdum, -um]*

6. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 42). [maḳṣūduñ ise, -uñ , -i, -se]*

māl: *Varlık, servet.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız şayar
   Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider **mālile** baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [mālile, -ile]*
2. Ḳoynuña ḳoyma dehāna şalagör **māluñı** kim
   ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [māluñı, -uñ, -ı]*
3. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür **mālı** saña
   Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [mālı, -ı]*
4. Gözüñe görinmezdi **māl** u menāl
   Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [māl,]*
5. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
   Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [māluñı, -uñ, -ı]*

māl-i ḥarām ile ḥayr iden sevāb bulur şan: *Haram malla hayır yapılmaz.*

1. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur şanma sevāb
   Ki metāʿı alımaz ol kes ki ola akçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 7). [māl-i ḥarām ile ḫayr iden sevāb bulur şanma,]*

māl-i ḳārūn: *Karun'un hazinesi.*

1. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
   Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse **māl-i Ḳārūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [māl-i ḳārūn,]*

mālik: *Sahip.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet **mālik** Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [mālik,]*

mālik: *Sahip. II Daha üstün.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
   Nice abdāla **mālikdür** Behiştī anuñ emsāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [mālikdür, -dür]*

mālik ol: *Sahip olmak.*

1. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
   Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [mālik oldı, -dı]*

mālik-i dürr-i viṣāl eyle: *Vuslat incisinin sahibi kılmak.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
   Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [mālik-i dürr-i viṣāl eylerise, -r, -ise]*

mālik-i mülk-i ġam: *Gam mülkünün sahibi.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
   Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḥüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [mālik-i mülk-i ġamam, -am]*

mālum: *Bilinen, belli.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
   İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem **mālum** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [mālum,]*
2. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
   Yoluña ben **mālumuñ** ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [mālumuñ, -uñ]*

maʿlūm: *Bilinen, belli.*

1. Ben saña cān u göñülden bendeyem
   Saña **maʿlūmdur** ne lāzım ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [maʿlūmdur, -dur]*

maʿlūm id: *Bildirmek, haber vermek.*

1. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin **maʿlūm ider**
   Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [maʿlūm ider, -er]*

maʿlūm ol: *Haberdar olmak, bilgilenmek.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
   Diñle kim **maʿlūm ola** aḳrān u emsālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [maʿlūm ola, -a]*

maʿlūm ol: *Bilinmek, anlaşılmak.*

1. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle **maʿlūm olmasun**
   Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [maʿlūm olmasun, -ma, -sun]*
2. Gözüñe görinmezdi māl u menāl
   Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 2). [maʿlūmuñ olsa, -sa-uñ]*

maʿlūmuñ ol: *Bilgisi, haberi olmak.*

1. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 1). [maʿlūmuñ olsun, -sun]*

mā-melek: *Varı yoğu, tüm varlığı.*

1. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm **mā-melekin** yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [mā-melekin, -in]*

maʿmūr: *Bayındır, imar edilmiş, gelişip güzelleşmiş.*

1. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz **maʿmūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [maʿmūrdur, -dur]*
2. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOṩmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [maʿmūr,]*

maʿmūr eyle: *İmar etmek, bayındır hale getirmek.*

1. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa **maʿmūr eyledi** İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı **maʿmūr eyledi** sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*

maʿmūr id: *Mamur etmek, gelişip güzelleştirmek.*

1. Bu vīrān sīnemi **maʿmūr idelden** dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [maʿmūr idelden, -el, -den]*

maʿmūr ol: *Bayındır olmak, imar edilmek.*

1. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz **maʿmūr olan** vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [maʿmūr olan, -an]*

maʿmūr ol: *Güzel, bakımlı olmak.*

1. Ġāfil olma şekli **maʿmūr olmayandan** ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [maʿmūr olmayandan, -ma, -y, -an, -dan]*

maʿmūr ol: *İmar edilmek, onarılmak. II Tam olmak.*

1. Maʿni **maʿmūr olsun** olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿmūr olsun, -sun]*

maʿmūre: *İnsan bulunan bayındır yer, şehir. II Şen, cıvıltılı kalabalık.*

1. ʿĀlemüñ **maʿmūresin** ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [maʿmūresin, -sin]*

maʿmūre-i vücūd: *Vücut varlığı, beden.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 2). [maʿmūre-i vücūdum, -um]*

maʿnā: *Mana, anlam.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [māʿnā,]*
2. Anuñçün nice esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu **maʿnāyı** egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 8). [maʿnāyı, -y, -ı]*

mānend: *Benzer, eş, gibi.*

1. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem **mānendi** ḫayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [mānendi, -i]*
2. Cismümi bir bir felek **mānendi** idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [mānendi, -i]*
3. Zücāc-ı çarḫ nice **mānend** urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa añа dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [mānend,]*
4. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan **mānend**
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [mānend,]*
5. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān **mānend**
Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [mānend,]*
6. Bulmaya ruḫları **mānendi** Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9).*

[mānendi, -i]

7. Görmedüm **mānendüñi** ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [mānendüñi, -üñ, -i]*
8. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken miṣli **mānendi**
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [mānendi, -i]*
9. Hīç kim yā Rab baña **mānend** maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḫāli ḫavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [mānend,]*

mānende-i heyzüm: *Kuru odun misali.*

1. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān **mānende-i heyzüm** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [mānende-i heyzüm,]*

mānend-i āyine: *Ayna misali.*

1. Gönlüm ṣafāda olalı **mānend-i āyine**
Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 1). [mānend-i āyine,]*

mānend-i behiştī: *Behiştî misali.*

1. Her gülşen **mānend-i Behiştī** seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 5). [mānend-i behiştī,]*

mānend-i caḥīm: *Cehennem gibi.*

1. Dehr **mānend-i caḥīm** olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [mānend-i caḥīm, -īm]*

mānend-i çeng: *Telli çalgı misali.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ **mānend-i çeng**
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [mānend-i çeng,]*

mānend-i efrīdūn: *Efrîdûn'un benzeri. II Efrîdûn, Cemşid soyundan anlayış ve zekâsıyla meşhur olan İran hükümdarı.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup **mānend-i Efrīdūn**
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [mānend-i efrīdūn,]*

mānend-i har: *Eşek misali.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola **mānend-i ḫar** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [mānend-i ḫar,]*

mānend-i mey: *Şarap misali.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [mānend-i mey,]*

mānend-i nūh: *Hz. Nuh misali.*

1. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye **mānend-i Nūh** āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [mānend-i nūh,]*

mānend-i pervāne: *Pervane misali.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*
2. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*

mānend-i rebāb: *Saz misali.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde **mānend-i rebāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [mānend-i rebāb,]*

mānend-i ṣabā: *Saba rüzgârı misali.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse **mānend-i ṣabā**
Ġonca gibi gönli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [mānend-i ṣabā,]*
2. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda **mānend-i ṣabā** itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 4). [mānend-i ṣabā,]*

mānend-i şeb: *Gece gibi.*

1. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta **mānend-i şeb** yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [mānend-i şeb,]*

mānend-i şemʿ: *Mum gibi, mum benzeri.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ barmaġı yanmaḳ sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [mānend-i şemʿ,]*

mānend-i şeyḫ: *Şeyh misali.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan **mānend-i şeyḫ** bülbül
Teshīr idüp girdi şāh-ı güle murāḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [mānend-i şeyḫ,]*

mānend-i zebān: *Akıcı ve düzgün söz söyleyen gibi.*

1. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle **mānend-i zebān**
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [mānend-i zebān,]*

manġır: *Mangır, para. II Kuruş.*

1. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl **manġır** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [manġır,]*
2. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [manġır,]*
3. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [manġıra, -a]*
4. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir **manġıra** almazsa ne noḳṣān anı nādān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [manġıra, -a]*

maʿni: *Mana, anlam.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḥte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿni,]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola **maʿnide** ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [maʿnide, -de]*
3. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider **maʿnisi** yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [maʿnisi, -si]*
4. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete **maʿnide** serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 4). [maʿnide, -de]*
5. Maʿnide maḳāmātum āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maʿnide, -de]*
6. Ey Behiştī **maʿni** ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [maʿni,]*
7. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın **maʿnisin** ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [maʿnisin, -sin]*
8. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ **maʿnīsi** yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [maʿnīsi, -s, -i]*
9. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [maʿnide, -de]*
10. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʿimā
Lem yekün her **maʿnide** mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [maʿnide, -de]*

māniʿ ol: *Engel olmak, önlemek.*

1. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña **māniʿ olan** ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [māniʿ olan, -an]*
2. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [māniʿ olma, -ma]*
3. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa māniʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [māniʿ olmaġa, -maġ, -a]*
4. Ger **māniʿ olmaḳ** ister ise vuṣlata şıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp şıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [māniʿ olmaḳ, -maḳ]*
5. Tīġile yā tīr-i müjġānile öldürsün beni
Māniʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 6). [māniʿ olmañ, -ma, -ñ]*

maʿnī-i zībā-ter: *En güzel mana. II Daha önce söylenmemiş şiir.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her **maʿnī-i zībā-ter** Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [maʿnī-i zībā-ter,]*

mankır: *Mangır, para. II Bozuk para.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir **manḳıra**

geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [manḳıra, -a]*

manṣıb: *Makam, rütbe.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol **manṣıba** sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [manṣıba, -a]*
2. Pādişehlerden Behiştī **manṣıb** u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [manṣıb,]*
3. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [manṣıb,]*
4. ʿAlem-i āhile ġam **manṣıbın** elden ḳomaduñ
Ey gönül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [manṣıbın, -ın]*
5. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz **manṣıb**
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [manṣıb,]*
6. Ne mühimm rind olan **manṣıb** içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [manṣıb,]*

manṣıb-ı dünyā: *Dünya makamı.*

1. Zāhidā ʿāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller **manṣıb-ı dünyā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [manṣıb-ı dünyā,]*

manṣūr: *Hallâc-ı Mansûr.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür **Manṣūr** gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [manṣūr,]*

manẓar: *Görünüş.*

1. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [manẓarın, -ın]*

mār: *Yılan.*

1. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir **mār**
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [mār,]*
2. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol **māruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [māruñ, -uñ]*
3. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda **mār** u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [mār,]*
4. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü **māra** idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [māra, -a]*

maʿreke: *Savaş alanı.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil **maʿrekesinde** yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [maʿrekesinde, -si, -n, -de]*

maʿreke-i rezm: *Savaş meydanı.*

1. Çün **maʿreke-i rezmi** ṭuta şarṣar-ı ḳaḥruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [maʿreke-i rezmi, -i]*

mār-ı nefs: *Nefis yılanı.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [mār-ı nefsi, -i]*

maʿrifet: *Marifet, hüner.*

1. Enīs olmakdanise **maʿrifetsüz** ṣaḫṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [maʿrifetsüz, -süz]*
2. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde **maʿrifetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 2). [maʿrifetüñ, -üñ]*
3. Bādveş her kim seḫer-ḫīz olmaya
Maʿrifet bağında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [maʿrifet,]*

maʿrifetlü: *Hüner sahibi, becerikli.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi ḳanı bir **maʿrifetlü** pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [maʿrifetlü,]*

maʿrifetu'llāh: *Allah'ı bilme, tanıma.*

1. Gözyaşı gerek **maʿrifetu'llāh** ola peydā

Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa
bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [maʿrifetu'llāh,]*

māsivā: *Allah dışındaki her şey, kesret.*

1. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [māsivā,]

maṣlahat: *İyi olan ve iyiliğe yol açan, hayır getiren, fayda sağlayan şey. II İş.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne **maṣlaḥatum** var
mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [maṣlaḥatum, -um]*
2. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol ṭarafda **maṣlaḥatuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [maṣlaḥatuñ, -uñ]*

maşrık: *Güneşin doğduğu yer, doğu. II Yön.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maşrıḳ,]*
2. Ġamuñ maġribde ben **maşrıḳda** olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maşrıḳda, -da]*
3. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet **maşrıḳında** bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maşrıḳında, -ı, -n, -da]*

maʿṣūm: *Suçsuz, günahsız. II Çocuk.*

1. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu **maʿṣūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [maʿṣūmuñ, -uñ]*

māt id: *Satranç oyununda yenmek. II Yenmek.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [māt ider, -er]*

māt ol: *Yenilmek.*

1. Mecnūn ki ḥaşm ola baña şaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda **māt olan** ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [māt olan, -an]*

mā-taht: *Tahtına.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-taḫtuña, -uñ, -a]*

mā-tekaddem: *Eskiden, ezelden beri.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne **mā-teḳaddemden** olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [mā-teḳaddemden, -den]*

mātem: *Matem, yas.*

1. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [mātem,]*
2. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide **mātem** sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [mātem,]*
3. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ **mātem** āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [mātem,]*
4. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle **mātem** ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [mātem,]*
5. Bu **mātemden** delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [mātemden, -den]*
6. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān **mātemin** vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [mātemin, -in]*
7. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin **māteminde** boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 10). [māteminde, -i, -n, -de]*
8. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu **mātemle**
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [mātemle, -le]*

mātem-gīr eyle: *Matem tutmak.*

1. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürūrı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [mātem-gīr eyle,]*

maṭlab: *Murad, istek.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [maṭlabumuz, -u, -muz]*

2. ʿĀḳıbet **maṭlabına** yol buldı
Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 13). [maṭlabına, -ı, -n, -a]*

maṭlaʿ-ı ḥikmet: *Hikmetli matla. II Hikmetli doğum. II Şairin yetişmesi.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola **maṭlaʿ-ı ḥikmet**
Ḥāşılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [maṭlaʿ-ı ḥikmet,]*

māya: *Cevher, özü, maya.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur **māya** māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māya,]*

maẕhar ol: *Erişmek, ulaşmak, nail olmak.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mıṣr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki faẕla **maẕhar olmış** bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [maẕhar olmış, -mış]*

māżī: *Geçmiş.*

1. Ne müstaḳbel ne **māżī** mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [māżī,]*

maẕlūm: *Zulüm görmüş, zulme uğramış.*

1. Od ṣaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Maẕlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 8). [maẕlūmuñ, -uñ]*

mażmūn: *Mazmun, gizlenen mana.*

1. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur **mażmūnı**
Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 5). [maẓmūnı, -ı]*

maʿẕūl ol: *Azledilmek, el çektirilmek.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿẕūl
İrüp ol manṣıba sen daḥı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [maʿẕūl oldular, -du, -lar]*

maʿẕūr: *Mazereti olan, özrü bulunan.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi **maʿẕūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [maʿẕūrdur, -dur]*

maʿẕūr ṭut: *Hoş görmek, kusuruna bakmamak.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam **maʿẕūr ṭut**
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [maʿẕūr ṭut,]*

2. Namāza yüz yumaduġum benüm **maʿẕūr ṭutmazlar**
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [maʿẕūr ṭutmazlar, -maz, -lar]*

3. Ehl-i diller nālemi **maʿẕūr ṭutsunlar** ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [maʿẕūr ṭutsunlar, -sun, -lar]*

meʿal-libās: *Elbise ile. II Elbiseleriyle.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen **meʿal-libās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [meʿal-libās,]*

mecāl: *Güç, kuvvet, derman, takat.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra **mecāl** olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [mecāl,]*

2. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı **mecāle** itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [mecāle, -e]*

mecāz: *Mecaz.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var **mecāzlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [mecāzlıḳ, -lıḳ]*

2. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü **mecāzı** ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [mecāzı, -ı]*

meclis: *Ortam, topluluk, meclis.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz **meclis** yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [meclis,]*

2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ **meclisde** aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [meclisde, -de]*

3. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi **meclisde** ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [meclisde, -de]*

4. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim **meclisi** serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [meclisi, -i]*

5. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler **meclisinde** işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [meclisinde, -i, -n, -de]*

meclis: *Eğlence, yâren meclisi.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [meclisümde, -üm, -de]*

2. Muṭribā **meclise** ḥālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [meclise, -e]*

3. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [meclisde, -de]*

4. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa **meclisde** bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [meclisde, -de]*

5. Ṣemʿveş **meclisde** görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meclisde, -de]*

6. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri söz söylense **meclisde** zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [meclisde, -de]*

7. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [meclisde, -de]*

8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey **meclisinüñ** neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [meclisinüñ, -i, -n, -üñ]*

9. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [meclisde, -de]*

10. Beni ḳan aġladup **meclisde** ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḥarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 3). [meclisde, -de]*

11. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş **meclisden** aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [meclisden, -den]*

12. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı **meclisde** gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [meclisde, -de]*

13. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile **meclisde**
Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [meclisde, -de]*

14. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [meclisde, -de]*

15. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar **meclisine** şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [meclisine, -i, -n, -e]*

16. Tene dir nā diyü **meclisde** sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [meclisde, -de]*

17. Şemʿe **meclisde** ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [meclisde, -de]*

18. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [meclisde, -de]*

19. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [meclis,]*

meclis ḳur: *Eğlenmek veya konuşup görüşmek üzere bir araya gelmek, toplanmak.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile **meclis ḳurasın**
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [meclis ḳurasın, -a, -sın]*

meclis-i ʿışḳ: *Aşk meclisi.*

1. Pāk dāmānlarla ḥaşr eyle Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [meclis-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

meclis-i mey: *Şarap meclisi.*

1. Zāhidā ben **meclis-i meyden** nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [meclis-i meyden, -den]*

meclis-i nā-maḥrem: *Namahrem, yabancı topluluk.*

1. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
   Tāze duḫter gibidür **meclis-i nā-maḥremde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [meclis-i nā-maḥremde, -de]*

meclis-i rūḥāniyān: *Melekler meclisi.*

1. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
   Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [meclis-i rūḥāniyān,]*

meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfat: *Şeytan sıfatlı sofunun meclisi.*

1. Meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
   Gel berü aña göre pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 7). [meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ, -uñ]*

meclis-i yārān: *Dostlar meclisi.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
   Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [meclis-i yārāna, -a]*

mecmaʿ ol: *Toplanma yeri olmak.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-ṣaʿ
   Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 2). [mecmaʿ olsa, -sa]*

mecmūʿ-ı cihān: *Dünyanın tamamı.*

1. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
   Cürʿasından oldı **mecmūʿ-ı cihān** hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mecmūʿ-ı cihān,]*

mecnūnʿ: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
   Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [mecnūnʿa, -a]*

mecnūn: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasın
   Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [mecnūn,]*
2. Behiştī olsa **Mecnūnuñ** belāsından n'ola bī-bāk
   Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*
3. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
   Vardı **Mecnūn** gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [mecnūn,]*
4. Cihānda ḳadre irişmek degül mi **Mecnūna**
   Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 5). [mecnūna, -a]*
5. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḫalḳını ḳıldum behremend
   Ḳanı **Mecnūn** kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [mecnūn,]*
6. İtmezem **Mecnūna** ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
   ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḫayrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 7). [mecnūna, -a]*
7. Benem ol pīr ki Ferhād ile **Mecnūn** ezelī Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [mecnūn,]*
8. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne ṣūr-engīz olur
   Var ise Ferhād u **Mecnūn** gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [mecnūn,]*
9. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
   Şöyle kim **Mecnūn** yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [mecnūn,]*
10. Eylemeñ Ferhād u **Mecnūnı** Behiştīye ḳıyās
    Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*
11. Dime **Mecnūn** ile Ferhādı yaban erleridür
    ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [mecnūn,]*
12. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan **Mecnūnuñ**
    Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aşlı bizüm ḫaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [mecnūnuñ, -uñ]*
13. Mecnūn ki ḫaşm ola baña şaṭranc-ı ʿışḳda
    Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 3). [mecnūn,]*
14. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
    Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [mecnūn,]*
15. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḫużūr
    Mecnūna vaḫşet itmez idi gerçi kim

vuḥūş *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [mecnūna, -a]*

16. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ **Mecnūnı** ḫayrān eylemiş *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [mecnūnı, -ı]*

17. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa **Mecnūnuñ** Behişt̂ düşdigi nā-çār imiş *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

18. Sūzdan Ferhād u **Mecnūnuñ** yeri yaylaġ imiş
Ey Behişt̂ gör ḫużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*

19. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çınlar idi **Mecnūnuñ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 275, Mısra 6). [mecnūnuñ, -uñ]*

20. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasından ḫiṣṣe mi alduñ *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [mecnūn,]*

21. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş **Mecnūnuñ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 294, Mısra 4). [mecnūnuñ, -uñ]*

22. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden **Mecnūn**
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [mecnūn,]*

23. Ben irişdüm menzile Ferhād u **Mecnūn** ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [mecnūn,]*

24. Ger ʿinād eylerse **Mecnūn** pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [mecnūn,]*

25. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u **Mecnūn**
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri oldum *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [mecnūn,]*

26. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u **Mecnūnuñ**
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [mecnūnuñ, -uñ]*

27. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez **Mecnūn** gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [mecnūn,]*

28. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim **Mecnūn**
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [mecnūn,]*

29. Küşt-gīr-i ʿışḳ **Mecnūn** baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 384, Mısra 7). [mecnūn,]*

30. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti **Mecnūn** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [mecnūn,]*

31. Şemʿ Leylīdür ṣürāḥīmüz anuñ **Mecnūnıdur**
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [mecnūnıdur, -ı, -dur]*

32. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü **Mecnūn** iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [mecnūn,]*

33. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u **Mecnūn** rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [mecnūn,]*

34. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [mecnūn,]*

35. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş **Mecnūn**
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [mecnūn,]*

36. Sūz-ı Leylīden ki olmaya **Mecnūn** ḫaste-dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 500, Mısra 5). [mecnūn,]*

37. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi **Mecnūn** ile ṣaḥrāda *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [mecnūn,]*

38. Bāzār-ı ġamda **Mecnūn** bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [mecnūn,]*

39. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz **Mecnūn** gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [mecnūn,]*

40. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz **Mecnūn**
Üştür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 513, Mısra 5). [mecnūn,]*

41. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı

Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda **Mecnūn** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [mecnūn,]*

42. Başı devletlü ṣaḫṣ imiş **Mecnūn**
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [mecnūn,]*

43. Ṣaḳın **Mecnūnı** ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [mecnūnı, -ı]*

44. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem **Mecnūna** Caʿfer ḫālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [mecnūna, -a]*

mecnūn: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı. II Âşık, şeydâ.*

1. Deşt-i ġamda ben saña **Mecnūn** u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 1). [mecnūn,]*

2. Geldigüm görüp götürdi ayaġı **Mecnūnı** mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*

3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
Daḫı **Mecnūnuñ** Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben **Mecnūna** ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [mecnūna, -a]*

5. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa **Mecnūn** olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [mecnūn,]*

6. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban **Mecnūnı** ṣanma kesbe ḳādirdür gönül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [mecnūnı, -ı]*

7. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni **Mecnūn** ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [mecnūn,]*

8. Didüm **Mecnūnuñam** bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [mecnūnuñam, -uñ, -am]*

9. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı **Mecnūn** eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [mecnūn,]*

10. Degül her ḫırḳa-pūş ġam-ı ʿadīlüm
Ki **Mecnūn** olımazam ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 6). [mecnūn,]*

11. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi **Mecnūn** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [mecnūn,]*

12. Mecnūn diyen sefîh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āṣiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [mecnūn,]*

13. ʿIşḳ işleri ʿāṣıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [mecnūn,]*

14. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı **Mecnūn** ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [mecnūn,]*

mecnūn id: *Mecnun kılmak. II Aşktan deliye döndürmek.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp,]*

2. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp, -üp]*

mecnūn ile: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [mecnūn ile, -ile]*

2. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it ṣāneñi
Yā hemān **Mecnūn ile** ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [mecnūn ile, -ile]*

mecnūn ise: *Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun **Mecnūn ise** bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [mecnūn ise, -ise]*

mecnūn-ı sānī: *İkinci Mecnun.*

1. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen **Mecnūn-ı sānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [mecnūn-ı sānīdür, -dür]*

mecnūn-ı zamān: *Devrin Mecnun'ı.*

1. Baña **Mecnūn-ı zamān** didükleri Ḥaḳ nüktedür
   Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [mecnūn-ı zamān,]*

mecnūn-misāl: *Mecnun gibi.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini **Mecnūn-miṣāl**
   Ḥalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mecnūn-miṣāl,]*

mecnūn-ṣıfat: *Mecnun gibi, Mecnun misali.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı **Mecnūn-ṣıfat**
   Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [mecnūn-ṣıfat,]*

mecnūnveş: *Mecnun gibi.*

1. Ḳaldı **Mecnūnveş** belā deştinde şehre girmeyüp
   Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [mecnūnveş,]*
2. Hemān **Mecnūnveş** mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
   Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mecnūnveş,]*

mecrān-ı dost: *Dost yolu.*

1. Bir yaña andan ġamı bir yaña **mecrān-ı dost**
   Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [mecrān-ı dost,]*

mecrūḥ it: *Yaralamak.*

1. Ser-i kūyunda **mecrūḥ itdi** hicrān ḥālüm ayrıḳsı
   Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [mecrūḥ itdi, -di]*
2. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
   Şöyle **mecrūḥ itdüm** ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [mecrūḥ itdüm, -dü, -m]*

mecrūḥ ol: *Yaralanmak, incinmek.*

1. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
   Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [mecrūḥ olupdur, -up, -dur]*

meded: *Medet, aman.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş **meded** ḥummā
   Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [meded,]*
2. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı **meded** düşmen beni
   Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [meded,]*
3. Firāḳ demlerin añma **meded** helāk olduḳ
   Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [meded,]*

meded: *Medet, lütuf.*

1. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
   Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [meded,]*
2. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
   Ger **meded** irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [meded,]*
3. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
   Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [meded,]*
4. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
   Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [meded,]*
5. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
   İntiẓār ile helāk oldum **meded** cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [meded,]*
6. Ḥarāretden **meded** öldük Küşeyrī
   Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [meded,]*
7. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
   Beni mihrinde sābit ḳıl **meded** ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [meded,]*

meded ḳıl: *Yardım etmek, ihsanda bulunmak.*

1. Lebüñsüz ḥāli yatlu ḫaste cānuñ
   Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 2). [meded ḳıl,]*

medfūn: *Toprağa gömülmüş, defnedilmiş.*

1. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola

Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol **medfūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [medfūn,]*

medḥ: *Övgü, övme.*

1. Ḳomaduñ **medḥin** ol melek-ṣıfatuñ
   Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [medḥin, -in]*
2. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
   Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [medḥile, -ile]*
3. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
   Ne duʿāña ṭoyar ne **medḥüñe** cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [medḥüñe, -üñ, -e]*

medḥ id: *Methetmek, övmek.*

1. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ **medḥ ider** ammā
   Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [medḥ ider, -er]*

medḥ it: *Methetmek, övmek.*

1. Senüñ **medḥ itdügüñ** Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
   Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [medḥ itdügüñ, -düg, -üñ]*

medḥ ü senā it: *Methetmek, övmek.*

1. Biz saña bir dil ile **medḥ ü ṣenā itmek** güç
   Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 1). [medḥ ü ṣenā itmek, -mek]*
2. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle şehā
   Her ṭarafdan her kişi **medḥ ü ṣenā itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [medḥ ü ṣenā itsün, -sün]*

medrese: *Medrese, okul.*

1. Baña ne **medrese** olsun ne ḫānḳāh olsun
   Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [medrese,]*

medyūn: *Borçlu.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
   Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü **medyūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [medyūn,]*

mefreş: *Göç zamanı yatak taşımaya yarayan meşinden yapılmış çuval.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
   Berg-i gülden nerm olur billāh baña **mefreşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [mefreşüm, -üm]*

meftūl id: *Bükülerek fitil haline getirmek.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḥummā
   Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [meftūl idüñ, -üñ]*

meftūn: *Büyülenmişçesine tutkun, vurgun, âşık.*

1. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
   ʿArṣa-i ḥayretde ben **meftūnı** ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 2). [meftūnı, -ı]*

meftūn ol: *Gönül vermek, vurulmak.*

1. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
   Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [meftūn olduḳ, -du, -ḳ]*

meger: *Meğer, oysa.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
   Cānā **meger** gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [meger,]*
2. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
   Rīşin **meger** ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [meger,]*
3. Ḳāżī **meger** müṣelleṣ-i şürbümden oldı mest
   Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [meger,]*
4. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
   Bu göñül murġı ṭutılmaġa **meger** aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [meger,]*
5. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
   Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [meger,]*
6. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
   İrer göz yumup açınca **meger** ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [meger,]*
7. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid **meger**
   Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [meger,]*
8. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi

Şebābum nev-bahārınuñ **meger** faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [meger,]*

9. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
Ol **meger** bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [meger,]*

10. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda **meger** senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [meger,]*

11. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ **meger**
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [meger,]*

12. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [meger,]*

13. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi **meger** şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [meger,]*

14. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [meger,]*

15. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 3). [meger,]*

16. Dest-mālüm nakşı taṣvīr-i ḫayālüñdür **meger**
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [meger,]*

17. Bülbül tażarruʿun güş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem **meger** aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [meger,]*

18. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [meger,]*

19. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [meger,]*

20. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli
ʿĀlemde çıḳarmaya **meger** dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 2). [meger,]*

21. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur **meger** anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [meger,]*

22. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra **meger** ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [meger,]*

23. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse **meger** āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [meger,]*

24. Deryā-yı muḥīṭ oldı **meger** ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 63). [meger,]*

meger ki: *Meğer ki, oysa ki.*

1. Ezel ʿāṣıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [meger ki,]*

2. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [meger ki,]*

3. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [meger ki,]*

4. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur **meger ki** nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [meger ki,]*

meger kim: *Meğer ki.*

1. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [meger kim,]*

2. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı **meger kim** aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [meger kim,]*

3. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [meger kim,]*

4. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [meger kim,]*

5. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle ārzū eyler **meger kim** üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [meger kim,]*

6. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña

dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 8). [meger kim,]*

7. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler **meger kim** cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [meger kim,]*
8. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḥṣānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 6). [meger kim,]*
9. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [meger kim,]*

meges: *Sinek.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir **megesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 2). [megesdür, -dür, -]*
2. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [megesce, -ce]*
3. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [megesce, -ce]*
4. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş **megese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [megese, -e]*
5. Bir **megesdür** dil evet māʾide-i ʿışḳuñda
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [megesdür, -dür]*

meges: *Sinek. II Rakip.*

1. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup şemʿüñ **meges** üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [meges,]*

meh: *Ay. II Dolunay.*

1. Çarḫa girer mihr ü **meh** ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [meh,]*

meh: *Ay, mah. II Parlak.*

1. Ol **meh** yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [meh,]*

meh: *Mah, ay, kamer.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma **meh** gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [meh,]*
2. Görinen **meh** ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [meh,]*
3. Hergün göñülde bir **meh** mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [meh,]*
4. Ḳapuñda büküp ḳaddüm **meh** gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [meh,]*
5. Mihr ü **meh** ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [meh,]*
6. Aẕher degül mi **meh** yüzünüñ nūrı şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [meh,]*
7. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse **meh** gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [meh,]*
8. Ḳaşuña ḫarf atarmış **meh** ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol **meh** nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [meh,]*
2. Her gice ol **mehi** fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīş olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [mehi, -i]*
3. Dün doġdı dünle büyüdi ol **meh** didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3).*

[meh,]

4. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol **meh** cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [meh,]*
5. İşiginden ḳopdı ol **meh** ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, kamer, ay. II Gece.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü **mehüñ** itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mehüñ, -üñ]*

mehāsin-i leylā: *Leyla'nın güzelliği.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb añılmaḳ **meḥāsin-i Leylā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [meḥāsin-i leylā,]*

meh-be-meh: *Aydan aya.*

1. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [meh-be-meh,]*

meh-cebīn: *Açık alınlı, alnı açık, temiz.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u **meh-cebīn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [meh-cebīn,]*

meh-i nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi şalmaġa ḫāke
Daḳmış **meh-i nevden** beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 106). [meh-i nevden, -den]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Güç, kuvvet.*

1. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ eşer-i naʿlidür anda **meh-i tābān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 104). [meh-i tābān,]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū
Kim yüzi aġ alnı açıḳdur **meh-i tābānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 8). [meh-i tābānumuñ, -um, -uñ]*

mehīb: *Heybetli, azametli.*

1. Her ne ʿaded ḥavāle olursa Behiştiye
Cānān cefāsı deñlü biri olımaz **mehīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [mehīb,]*

mehliḳā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Ne **mehliḳā** ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [mehliḳā,]*

meh-liḳā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥażż ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [meh-liḳālar, -lar]*

meh-pāre: *Ay parçası. II Sevgili, güzel.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen **meh-pāreye** Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [meh-pāreye, -y, -e]*

meh-pāre: *Ay parçası.*

1. Alnuñ levāmiʿinden **meh-pāre** tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [meh-pāre,]*
2. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
Muṣṭafāya şan delīl olur iki **meh-pāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [meh-pāreler, -ler]*

meh-rū: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her **meh-rūya** dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [meh-rūya, -y, -a]*

meh-rū ḫayāl: *Ay yüzlünün hayali.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey **meh-rū ḫayāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [meh-rū ḫayāl,]*

meh-rūy: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem şaḥnını pür şevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol **meh-rūya** bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [meh-rūya, -a]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Dolunay.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
   Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña **meh-tābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 8). [meh-tābdan, -dan]*
2. Güneşden nūr alan **meh-tāba** ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
   Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [meh-tāba, -a]*
3. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça **meh-tāb** üstine
   Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [meh-tāb,]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. Şemʿveş meclisde görsem bir gice **meh-tābumı**
   Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meh-tābumı, -um, -ı]*

mehter: *Osmanlıda askerî mızıka takımı, mehterhâne.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
   Ol gülşene **mehterler** olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [mehterler, -ler]*
2. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
   Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [mehterlerüñüñ, -ler, -üñ, -üñ]*

mehveş: *Ay gibi. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
   Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış **mehveşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [mehveşüm, -üm]*

mekān: *Mekân. II Dünya.*

1. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
   Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü **mekān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [mekān,]*

mekān: *Yer. II Taht, makam.*

1. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
   Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ **mekānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [mekānına, -ı, -n, -a]*

mekān: *Yer, yurt, mekân.*

1. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa **mekān** ister
   Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [mekān,]*
2. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
   Lā-mekānlar bezmgāhında **mekānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [mekānum, -um]*
3. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre mesken gülsitān
   Ben cehennem içre ammā cānuma cennet **mekān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [mekān,]*
4. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
   Ġırre olma ey güneş gökde **mekānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [mekānuñ, -uñ]*
5. Behiştī'yem Behiştī'yem Behiştī Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 2). [mekānum, -um]*

mekān ṭut: *Yerleşmek, yer edinmek.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü **mekān ṭutmaġıçün**
   ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḫayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [mekān ṭutmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

mekāne: *Mekân, mesken.*

1. ʿIşḳ ehlinüñ **mekānesi** vardur ya yoḳ mıdur
   Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [mekānesi, -s, -i]*

mekrümet: *Lütuf, cömertlik.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds Ḫoş **mekrümet** degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 72). [mekrümet,]*

mekteb: *Okul.*

1. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
   Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [mekteb,]*

mekteb-i ʿışḳ: *Aşk mektebi.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [mekteb-i ʿışḳa, -a]*
2. Ezelden **mekteb-i ʿışḳuñ** bir üstād-ı ṣafā-baḫşı
   Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]*

3. Bir ṭıflı iken **mekteb-i ʿışḳuñ** dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris
(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]

mektūb: *Yazılmış, yazılı, name.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña **mektūb** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [mektūb,]*

mektūb yaz: *Mektup yazmak.*

1. Ḥaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḥsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [mektūb yazmaġa, -a]*

melāḥat: *Güzellik.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü **melāḥat** leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [melāḥat,]*
2. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [melāḥat,]*

melāʾik: *Melekler.*

1. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [melāʾik,]*
2. Dīdeden niçe zamān oldı **melāʾik** gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [melāʾik,]*

melāʾike: *Melekler.*

1. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü **melāʾike**
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [melāʾike,]*

melāʾike-i ḳurbet: *Allah'a yakın melekler.*

1. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
Olmaz ʿalef **melāʾike-i ḳurbete** ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 34). [melāʾike-i ḳurbete, -e]*

melāl: *Keder, gam, hüzün.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Ṣāyed sirāyet eyleye bizden **melāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [melāl,]*
2. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
Bu **melālinden** be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [melālinden, -i, -n, -den]*
3. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli **melālle** ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [melālle, -le]*
4. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam **melālüm** söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [melālüm, -üm]*

melālet: *Melal, usanma, sıkıntı.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der **melāletüm**
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḫrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [melāletüm, -üm]*

melāmet: *Ayıplanmış, kınanmış.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde **melāmet** gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [melāmet,]*
2. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [melāmet,]*
3. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm **melāmet** bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [melāmet,]*

melāmet eyle: *Ayıplamak, kınamak, yermek.*

1. Vāʿiẓ **melāmet eylese** mest-i melāleti
Gūş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [melāmet eylese, -se]*

melāmet ol: *Ayıplanmak, kınanmak.*

1. Kūyuñda tā-ölince **melāmet olam** gibi
Zīrā ki sende raḥm eṣeri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [melāmet olam, -am]*

melʾān: *Dolu. II Taşkın.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse **melʾān** ile baḥṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [melʾān,]*

melek: *Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri. II Sevgili.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer **melek** yoḳdur

Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [melek,]*

melek: *Melek, Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda **melekler** mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [melekler, -ler]*
2. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar **melekler** dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [melekler, -ler]*
3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
Çünki bīgāne **melekden** āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [melekden, -den]*
4. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü **meleksin** sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [meleksin, -sin]*
5. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḫüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir **meleksin** sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 4). [meleksin, -sin]*
6. Yār eflāk-i melāḥatde **melekdür** ṣūfī
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [melekdür, -dür]*
7. Felekde sen ne **meleksin** ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [meleksin, -sin]*
8. Ben **melekdür** dir isem n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [melekdür, -dür]*
9. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme gökde **melekler** yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [melekler, -ler]*
10. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum **meleklerle**
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [meleklerle, -ler, -le]*
11. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [melek,]*
12. Biñ ecniḥası olsa **melek** ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [melek,]*
13. Göklerde **melek** tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [melek,]*

melek-hū: *Melek huylu.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [melek-ḫū,]*

melek-şıfat: *Melek sıfatlı.*

1. Ḳomaduñ medḥin ol **melek-şıfatuñ**
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [melek-şıfatuñ, -uñ]*

melek-sīmā: *Melek yüzlü.*

1. Bir **melek-sīmā** perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir şeh-i iḳlīm-i ḫüsnüñ muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 1). [melek-sīmā,]*
2. Dīde-i ʿibretle insānı **melek-sīmā** gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [melek-sīmā,]*

melik: *Hükümdar, padişah, hakan.*

1. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda **melikler** ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [melikler, -ler]*

mellāh-ı h∨āb: *Uyku kaptanı.*

1. Deryā-yı ḫüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini **mellāḫ-ı ḫ∨āba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [mellāḫ-ı ḫ∨āba, -a]*

melūl: *Boynu bükük, üzgün, mahzun.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [melūlem, -em]*

melūl idi: *Boynu bükük, üzgün.*

1. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü **melūl idiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 6). [melūl idiler, -ler]*

melūl iken: *Mahzun, boynu bükük.*

1. Ben firāḳuñdan **melūl iken** cehennem

yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [melūl iken, -ken]*

melūl it: *Üzmek, mahzun etmek, hüzünlendirmek.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren **melūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [melūl itmez, -mez]*

melūl ol: *Boynu bükük, üzgün olmak.*

1. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [melūl olmışuzdı, -mış, -uz, -dı]*
2. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [melūl olursa, -ur, -sa]*

melʿūn: *Lanetlenmiş, lanetli. II Rakip.*

1. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu **melʿūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [melʿūn,]*

memāt: *Ölüm, mevt.*

1. Luṭfuñ nefesi fāḳa **memātına** Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [memātına, -ı, -n, -a]*

memi: *Memi. II Memicigüm, Rumeli'ye has bir söyleyiş.*

1. Efendüm devletüm şāhum **Memi** şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [memi,]*

memleket: *Ülke, diyar.*

1. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña **memleketüñ** maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [memleketüñ, -üñ]*

memleket-i şevket-i sulṭān: *Memleketin ulu sultanı.*

1. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı **memleket-i şevket-i sulṭān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 94). [memleket-i şevket-i sulṭān,]*

memlū: *Dolu, dopdolu.*

1. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı faẓlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle **memlūdur** Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [memlūdur, -dur]*

men: *Ben, birinci teklik şahıs zamiri.*

1. Devāt-āsā **menem** ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [menem, -em]*
2. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [menem, -em]*
3. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [menem, -em]*
4. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [menem, -em]*
5. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [menem, -em]*
6. Cām-ı cünün nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [menem, -em]*
7. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña mānīʿ olan ḫār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [menem, -em]*
8. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [menem, -em]*
9. Hīç **meni** daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [meni, -i]*
10. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki **men**
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [men,]*
11. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [menem, -em]*
12. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ **men** zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [men,]*

menʿaref: *Bilen kimse. II Menʿarefe nefsehu fegad*

ʿarefe Rabbehu. II Nefsini bilen, Rabb'ini bilir.

1. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
   Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [men ʿaref,]

menʿ eyle: *Engellemek, alıkoymak, men etmek.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ **menʿ eyle** kim
   Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [menʿ eyle,]*
2. Tīġuñı benden ne **menʿ eylerdi** bilmezdüm velī
   Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [menʿ eylerdi, -r, -di]*
3. Lebüñden **menʿ idersem** dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
   Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [menʿ idersem, -er, -se, -m]*

menʿ id: *Menetmek, yasaklamak.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
   Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [menʿ idüp, -üp]*
2. Bādeden **menʿ itmesünler mi** ki ehl-i rıḥletüz
   Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 7). [menʿ itmesünler mi, -me, -sün, -ler, -mi]*

menākıb: *Menkıbeler, övünülecek vasıflar.*

1. ʿĀlī **menāḳıbın** eger āl u ṣaḥābeñüñ
   Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḫtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [menāḳıbın, -ın]*

menāl: *Mülk.*

1. Gözüñe görinmezdi māl u **menāl**
   Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [menāl,]*

menām: *Uyku, rüya.*

1. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
   ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol **menām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [menām,]*

menām-ı rüʾyetiñe iriş: *İlahi suretine rüyada erişmek.*

1. Bir dem **menām-ı rüʾyetiñe irişenlere**
   ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol menām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 63). [menām-ı rüʾyetiñe irişenlere, -en, -ler, -e-iñ, -e]*

menār: *Minare. II Yol gösteren işaret, nişan.*

1. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür **menār** servleri
   Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [menār,]*

menbāʿ: *Kaynak.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
   Maʿdelet **menbāʿını** ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [menbāʿını, -ı, -n, -ı]*

menbaʿ-ı sırr-ı fenā: *Yokluk sırrının kaynağı.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
   Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [menbaʿ-ı sırr-ı fenāda, -da]*

menfaʿat um: *Menfaat beklemek.*

1. Ḥubb-ı dünyā şarābını içme
   Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 8). [menfaʿat umma, -ma]*

menfaʿatin gör: *Faydasını görmek.*

1. Bādenüñ **menfaʿatin gör** ki bugün pīr-i muġān
   Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [menfaʿatin gör,]*

mensī idi: *Unutulmuş, hatırdan çıkmış.*

1. Egerçi bunca zamandan Behiştī **mensī idi** Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [mensī idi,]*

mensūr-ı takrīr: *Dağınık ifade, anlatım.*

1. Eyle bilgil varıcaḳ **menṣūr-ı taḳrīrüm** saña
   Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [menṣūr-ı taḳrīrüm, -üm]*

meʾnūs: *Alışkın, alışık.*

1. Ġamuñla şöyle **meʾnūsem** ki göñlüm
   Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [meʾnūsem, -em]*

menzil: *Menzil, mesken, hedef.*

1. Mey bir güneşdür **menzili** cām-ı felek-reftārdur
   Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı

yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [menzili, -i]*

2. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli **menzildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [menzildür, -dür]*

3. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde **menzil** yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āṣiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [menzil,]*

4. ʿIşḳı bir **menzile** irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [menzile, -e]*

5. Ġam şebistānında ey dil **menzilüñ** mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [menzilüñ, -üñ]*

6. Ben irişdüm **menzile** Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [menzile, -e]*

7. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī **menzili** itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [menzili, -i]*

8. Her gice nice **menzil** rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [menzil,]*

9. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup **menzilini**
Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 9). [menzilini, -i, -n, -i]*

10. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu gice düşde Behiştī **menzilüm** bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [menzilüm, -üm]*

11. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [menzilüñ, -üñ]*

menzil ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Vücūdum şīr-i mihre **menzil olup** ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [menzil olup, -up]*

menzil-i maḳṣūd: *Varılmak istenilen yer. II Hedef, menzil.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

3. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

menzil-i maḳṣūda ir: *Varılmak istenen menzile ulaşmak.*

1. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz **menzil-i maḳṣūda irmek** yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [menzil-i maḳṣūda irmek, -mek]*

menzil-i vildān: *Kulların konağı.*

1. Dem olur ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm **menzil-i vildān** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [menzil-i vildān,]*

merāḥil ḳatʿ id: *Mesafe katetmek, ilerlemek.*

1. Ey **merāḥil ḳatʿ idüp** kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [merāḥil ḳatʿ idüp, -üp]*

mercān: *Kırmızı renkli cevher.*

1. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü **mercān** eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan şaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [mercān,]*

merd: *Yiğit, cesur. II Eşsiz, benzersiz.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī **merd** ṣāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [merd,]*

merd: *Yiğit, cesur. II İnsan.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege **merdüm** Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [merdüm, -üm]*

2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*

3. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur **merdüñ** ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [merdüñ, -üñ]*

4. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül **merdüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [merdüm, -üm]*

5. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*

6. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [merd iseñ,]*

merdāne: *Mertler, yiğitler.*

1. Virme dünyāya Behiştī ḥaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye **merdāneler** aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 10). [merdāneler, -ler]*

merdāne: *Mertçe, yiğitçe.*

1. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ **merdāne** baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdāne,]*

merdān-ı ʿışḳ içinde: *Aşk erenleri arasında.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı **merdān-ı ʿışḳ içinde** nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [merdān-ı ʿışḳ içinde, -n, -de]*

merd-i bahādır: *Kahraman yiğit.*

1. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi **merd-i bahādırdur** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merd-i bahādırdur, -dur]*

merd-i bī-derd: *Dertsiz insan.*

1. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dün idi Bīsütün vuḫūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 9). [merd-i bī-derd,]*

merd-i ḥarāmī: *Haydut kişisi.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Şan iki **merd-i ḥarāmī** ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [merd-i ḥarāmī,]*

merd-i ʿışḳ-ı pāk: *Saf aşkın insanı.*

1. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki **merd-i ʿışḳ-ı pāküz** biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [merd-i ʿışḳ-ı pāküz, -üz]*

merd-i ḳalender: *Kalender kimse. II Kalender derviş.*

1. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim **merd-i ḳalender** idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [merd-i ḳalender,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldigüm görüp götürdi ayağı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayağı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i mürde: *Ölü kişi.*

1. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir **merd-i mürde** gūyā yek fātiḥā-ḫvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [merd-i mürde,]*

merd-i rāh-ı ʿışḳ: *Aşk yolundaki insan.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [merd-i rāh-ı ʿışḳa, -a]*

merd-i ża ʿīfe: *Zayıf, güçsüz insan.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur **merd-i żaʿīfe** bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [merd-i żaʿīfe, -e]*

merdüm: *Göz bebeği.*

1. Ḳılsa **merdümler** n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḥş
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emṣālile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [merdümler, -ler]*

2. Ey gözüm nūrı Behiştī nice **merdümdür** diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler

döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [merdümdür, -dür]*

3. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm
Dāmenüm pür-sīm idüp **merdümler** iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [merdümler, -ler]*

4. Merḥamet itmez misin dīdemdeki **merdümlere**
Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merdümlere, -ler, -e]*

5. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki **merdümdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [merdümdür, -dür]*

6. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm **merdümi** ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [merdümi, -i]*

7. Bu **merdümler** niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [merdümler, -ler]*

8. Ḫoş başdı ḳara baġrına **merdümcügüm** bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [merdümcügüm, -cüg, -üm]*

9. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [merdümüm, -üm]*

10. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın **merdümlerüm** āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [merdümlerüm, -ler, -üm]*

11. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [merdümüm, -üm]*

12. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm **merdümini** ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [merdümini, -i, -n, -i]*

merdüm: *Göz bebeği. II İnsan.*

1. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum **merdümlere**
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [merdümlere, -ler, -e]*

2. Dile ġam gelse **merdümler** ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [merdümler, -ler]*

3. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi **merdümler** ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [merdümler, -ler]*

4. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [merdümler, -ler]*

5. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā **merdüm**
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [merdüm,]*

6. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger **merdümleri** kūyuñ ġubārı itmese ṣence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [merdümleri, -ler, -i]*

merdüm ol: *Gözbebeği olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde **merdüm olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 6). [merdüm olmışdur, -mış, -dur]*

merdüm-i ʿayyāş: *Ayyaş adam.*

1. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol **merdüm-i ʿayyāş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [merdüm-i ʿayyāş,]*

merdüm-i çeşm: *Göz bebeği.*

1. Ḫastedür **merdüm-i çeşmüm** yüzüñi görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

2. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

3. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

merdüm-i dīde: *Göz bebeği.*

1. Gözümde **merdüm-i dīde** ruḫuñda ṭıfl-ı Ḫabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [merdüm-i dīde,]*

2. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm

Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 4). [merdüm-i dīdelere, -ler, -e]*

merdüm-i maḫrem: *Gizli göz bebeği.*

1. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey
   Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe **merdüm-i maḫrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 10). [merdüm-i maḫrem,]*

merdüm-i muḥtāc: *İhtiyaç sahibi insan.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
   Ol **merdüm-i muḥtācuñ** rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [merdüm-i muḥtācuñ, -uñ]*

merg: *Ölüm, vefat, mevt.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
   Baña ol **merg** degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [merg,]*

merḥabā: *Selam.*

1. Gönlümüz bir **merḥabā** ile iderdüñ ḳarşu şād
   Ey dirīġā itmez olduñ gördügünce **merḥabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [merḥabā,]*
2. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān **merḥabāsına**
   Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 5). [merḥabāsına, -s, -ı, -n, -a]*
3. Didiler āḫir ıraḳdan **merḥabā**
   Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [merḥabā,]*
4. Behiştī degmedi bir **merḥabāña** dār-ı dünyāda
   Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [merḥabāña, -ñ, -a]*
5. Dest-būs feraḫ-fezā görinür
   Devlet el virdi **Merḥabā** görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [merḥabā,]*

merḥabā it: *Selam vermek.*

1. Gönlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
   Ey dirīġā itmez olduñ gördügünce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [merḥabā itmez, -mez]*

merḥabā-yı leb: *Dudağının selamı.*

1. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
   Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [merḥabā-yı lebüñe, -üñ, -e]*

merḥale: *Menzil, yer. II Dünya.*

1. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
   Ḳ'ol nūrdur bu **merḥalede** reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [merḥalede, -de]*

merḥamet: *Acıma, merhamet etme, şefkat gösterme.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı **merḥamet** nūrı
   Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [merḥamet,]*
2. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
   Āh kim ol **merḥametsüz** ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [merḥametsüz, -süz]*
3. Merḥametden yüzüñde yoḳ lemʿān
   Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [merḥametden, -den]*
4. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
   Billāhi **merḥamet** eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [merḥamet,]*
5. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi ʿĀşıḳa **merḥametüñ** yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [merḥametüñ, -üñ]*
6. N'ola görinse naḳşı **merḥametden** ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [merḥametden, -den]*

merḥamet it: *Acımak, merhamet göstermek.*

1. Faḳīre **merḥamet itmez** ider tersāya vü gebre
   Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [merḥamet itmez, -mez*
2. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
   Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merḥamet itmez misin, -sin]*

merḥamet ḳıl: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil dostum
   Aña elden geldügince **merḥamet ḳıl** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 2). [merḥamet ḳıl,]*

merḥem: *Merhem, ilaç, derman.*

1. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
   Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi **merḥem** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [merḥem,]*

merḥūm: *Merhum, rahmetli.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde **merḥūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [merḥūmuñ, -uñ]*

merhūn: *Rehin edilmiş.*

1. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede **merhūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [merhūn,]*

merḳad-ı mecnūn: *Mecnun'un kabri.*

1. Dilerem **merḳad-ı Mecnūnda** idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [merḳad-ı mecnūnda, -da]*

mertaʿ-ı luṭf: *Lütfun sahası, makamı.*

1. Ger seyr ü sülūk ilte bizi **mertaʿ-ı luṭfa** ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [mertaʿ-ı luṭfa, -a]*

mertebe: *Derece, rütbe, değer.*

1. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi **mertebem** ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [mertebem, -m]*
2. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ **mertebe** bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebe,]*
3. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebeñ, -ñ]*

merve: *Merve, Mekke'de bir dağ.*

1. Dem-i ṭūfānda şūfī görmemişdür **Merve** ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [merve,]*

merve-i baht: *Talihin, bahtın Merve'si.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 2). [merve-i baḫtum, -um]*

meryem: *Hz. İsâ'nın annesi.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü **Meryemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [meryemden, -den]*

mesā: *Akşam.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u **mesā** elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [mesā,]*

meşāf-ı ʿışḳ: *Aşk harbi.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük **meşāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [meşāf-ı ʿışḳ,]*

meşāʿil: *Meşaleler.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet **meşāʿilin**
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [meşāʿilin, -in]*

meşʿale-sūz: *Meşale yakan, tutuşturan.*

1. ʿAzm itseñ olur her sefere **meşʿale-sūz** kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [meşʿale-sūz,]*

meşām: *Burun.*

1. Kākülüñ būyın **meşāmumdan** dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḫālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [meşāmumdan, -um, -dan]*
2. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür **meşāmumuza** ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [meşāmumuza, -u, -muz, -a]*

mescid: *Mescit, namaz kılınan yer.*

1. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [mescid,]*
2. Ṣūfiyem **mescidde** vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mescidde, -de]*
3. Mey-ḫānede **mescidde** yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mescidde, -de]*
4. Nice **mescid** ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür

Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [mescid,]*

5. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi **mescid** kūşesine düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mescid,]*

mescid-i aḳṣā: *Mescid-i Aksa, Kudüs'te bulunan kutsal mabed, Hz. Peygamberin miraca çıktığı mekân.*

1. Cemālüñ **Mescid-i Aḳṣādur** ebrūñ oldı miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [mescid-i aḳṣādur, -dur]*

mesel: *Örnek, misal.*

1. Bu **meseldür** kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [meseldür, -dür]*

2. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
Bu **meseldür** kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [meseldür, -dür]*

mesʾele: *Mesele, sual.*

1. Cühelā çoḳ saña bir **mesʾeleyi** feṭḥ idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [mesʾeleyi, -y, -i]*

2. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol **mesʾeleye** kimse cevāb-ı ṣāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [mesʾeleye, -y, -e]*

meserret: *Sevinç, mutluluk.*

1. Serāy-ı sīnede eyler **meserret** naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [meserret,]*

meşgūl iken: *Meşgul durumdayken.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye **meşgūl iken** çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [meşgūl iken,]*

meşhed: *Şehitlik.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi **meşhedimüñ** her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [meşhedimüñ, -im, -üñ]*

meşhūr: *Meşhur, bilinen.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
Gel sīneme üşenme ki **meşhūr** ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [meşhūr,]*

2. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
Ġāfil olma canlu yaḳı uragör **meşhūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [meşhūrdur, -dur]*

3. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān **meşhūrıdur**
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [meşhūrıdur, -ı, -dur]*

meşhūr iken: *Şöhretli, ünlü.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel **meşhūr iken** el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [meşhūr iken, -i, -ken]*

meşhūr-ı cihān: *Dünya meşhuru. II Herkes tarafından bilinen.*

1. Şanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı gün gibi **meşhūr-ı cihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [meşhūr-ı cihān,]*

mesīḥā: *Ey mesih. II Hz. İsa.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [mesīḥā,]*

mesīḫā: *Hz. İsa. II Ölümsüz.*

1. Bir **Mesīḫā** lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [mesīḫā,]*

2. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına **Mesīḫā**
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [mesīḫā,]*

mesīḫāne: *İsa Peygamber gibi.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde **Mesīḫāne** ṣebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 7). [mesīḫāne,]*

mesīḫāveş: *Ölüleri canlandırma özelliğine sahip Hz.İsa gibi.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm

Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mesīḥāveş,]*

mesken: *Mesken, yurt.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı bańa **meskendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 8). [meskendür, -dür]*
2. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [meskeni, -i]*
3. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre **mesken** gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [mesken,]*
4. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenüñ, -üñ]*

mesken idin: *Mesken tutmak, yerleşmek.*

1. Belāgat bīşesin **mesken idinen** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [mesken idinen, -en]*
2. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin **mesken idinmiş** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [mesken idinmiş, -miş]*

mesken it: *Yerleşmek, yurt tutmak.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mesken itmezsem, -mez, -se, -m]*

mesken ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil **mesken olalı** zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [mesken olalı, -alı]*
2. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf añа *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 10). [mesken olursa, -ur, -sa]*

meskenet kıl: *Alçak gönüllü olmak.*

1. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı **meskenet ḳıl** ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenet ḳıl,]*

mesleg: *Meslek, uğraş, iş.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 1). [meslegümüz, -ü, -müz]*

meslek-i ʿazm: *Gayret yolu.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [meslek-i ʿazmüm, -üm]*

mesned: *Dayanak.*

1. Āstān-ı şāha **mesnedsüz** Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [mesnedsüz, -süz]*

mesned dut: *Dayanak kılmak.*

1. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı **mesned duta** cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḥāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [mesned duta, -a]*

mesned ol: *Dayanak olmak.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [mesned olmasa, -ma, -sa]*

meşreb: *Yaratılış, huy, tabiat.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk **meşrebler** ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [meşrebler, -ler]*
2. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük **meşrebi** ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [meşrebi, -i]*

meşşāṭa-i bād-ı sabā: *Saba rüzgârının mâşitası, süsleyeni.*

1. Ġonca bikre zeyn ider **meşşāṭa-i bād-ı sabā**
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [meşşāṭa-i bād-ı sabā,]*

meşşāṭa-ı ṣunʿ: *Kudretin süsleyicisi. II Allah.*

1. Her şeb yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 22).*

[meşşāṭa-ı ṣunʿuñ, -uñ]

mest: *Mest, kendinden geçmiş.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek **mestler**
   Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [mestler, -ler]
2. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanz̲īl serv-i ḫoş-reftār **mest**
   Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār **mest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [mest,]*
3. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı **mest**
   Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mest,]*
4. Bir piyāle **mestiyem** kim cürʿasın z̲abt itmeye
   Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [mestiyem, -iyem]*
5. Benem ol **mest** ki nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr
   Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [mest,]*
6. Şol **mest** kim düşüp yüzini ḫāke urmaya ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [mest,]*
7. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
   Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [mestem, -em]*
8. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
   Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mestem, -em]*
9. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
   Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile **mestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [mestem, -em]*
10. Gördügüñ **meste** neden zāhid kerāhatle naẓar
    Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [meste, -e]*
11. Bir riyā **mestisin** ey ṣūfi ki ayılmazsın İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [mestisin, -i, -sin]*
12. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī Laʿl-i lebinüñ **mesti** olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [mesti, -i]*

mest id: *Sarhoş etmek, kendinden geçirmek.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil ṣol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [mest iderdi, -er, -di]*
2. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
   Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 10). [mest itdi, -di]*

mest mi: *Sarhoş, kendinden geçmiş.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
   Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz **mest midür** Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [mest midür,]*

mest ol: *Kendinden geçmek, sarhoş olmak.*

1. Hemān Mecnūnveş **mest ol** ġam-ı endūh-ı miḥnetden
   Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mest ol,]*
2. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
   Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [mest olanlar, -an, -lar]*
3. Ḳāżī meger müs̲elles̲-i ṣürbümden oldı mest
   Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [mest oldı, -dı]*
4. Ezel bezminde bir cāmın çeken ṣol deñlü **mest oldı**
   Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [mest oldı, -dı]*
5. Bir ṣarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
   Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mest oldı, -dı]*
6. Zāhidā ben meclis-i meyden nice z̲evḳ itmeyem
   ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [mest olıcaḳ, -ıcaḳ]*
7. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanz̲īl serv-i ḫoş-reftār mest
   Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [mest olmış, -mış]*
8. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
   Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 6). [mest olmışdum, -mış, -du, -m]*
9. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda **mest**

olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [mest olup, -up]*

10. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [mest olur mı,]*

mest ol: *Coşmak. II Aslan kesilmek.*

1. Ḥayder götürdi **mest olıban** bāb-ı Ḫayberi
Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [mest olıban, -ıban]*

mest olmayınca: *Kendinden geçmek. II Hemhâl olmak.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [mest olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

mest ü harāb imiş: *Sarhoş ve perişan imiş.*

1. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün ol Ser-kūşe-i muġandaki **mest ü ḫarāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 10). [mest ü ḫarāb imiş,]*

mest ü harāb ol: *Kendinden geçip viran olmak.*

1. Cām-ı cünūn nūş idüben **mest ü ḫarāb olduġın**
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [mest ü ḫarāb olduġın, -duġ, -ın]*

mest u medhūş eyle: *Kendinden geçmiş ve dehşete düşmüş kılmak.*

1. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dīvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı **mest u medhūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 6). [mest u medhūş eyleyen, -y, -en]*

mestāne: *Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.*

1. Feryād-ı şūfīnüñ eşeri ḳalmaz anda kim Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [mestāne,]*
2. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ **mestānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [mestānedür, -dür]*
3. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden **mestānece**
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mestānece,]*

mestānelik: *Sarhoşluk.*

1. Şımış cām-ı ġurūru geçmiş ol **mestāneliklerden**
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [mestāneliklerden, -ler, -den]*

mest-i bī-bāki: *Fani sarhoş.*

1. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ **mest-i bī-bāki**
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [mest-i bī-bāki,]*

mest-i cām-ı ġaflet: *Gaflet şarabının sarhoşu.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [mest-i cām-ı ġaflet,]*

mest-i cām-ı leb-i mey-gūn: *Şarap renkli dudağın kadehinin sarhoşu.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ, -uñ]*

mest-i dünyā: *Dünyanın kendinden geçenleri.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [mest-i dünyā,]*

mest-i elest: *Elest meclisinin sarhoşu, ezelden sarhoş.*

1. Şanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile mestem ben
Hem anuñile mestem hem **mest-i elestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mest-i elestem, -em]*

mest-i girībān-çāk: *Yakası yırtılmış sarhoş. II Perişan âşık.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre ḳızıl dīvāneñ Bāġda ġonca-i gül **mest-i girībān-çāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 4). [mest-i girībān-çāküñ, -üñ]*

mest-i ġurūr: *Gurur sarhoşu.*

1. İdersin gerçi sen **mest-i ġurūr** olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad añа ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [mest-i ġurūr,]*

mest-i hāb-ālūd: *Uykuya bulaşmış sarhoş.*

1. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde **mest-i ḫāb-**

ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 5). [mest-i ḫāb-ālūdlar, -lar]*

mest-i ḫarāb: *Aşkla kendinden geçmiş, aşk sarhoşu.*

1. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş ʿĀlem esrār içer **mest-i ḫarābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [mest-i ḫarābuñ, -uñ]*

mest-i ʿışḳ ol: *Aşk sarhoşu olmak.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 4). [mest-i ʿışḳ olup, -up]*

mest-i melāleti: *Hüzün sarhoşu. II Aşk sarhoşu.*

1. Vāʿiẓ melāmet eylese **mest-i melāleti** Gūş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [mest-i melāleti, -i]*

mest-i mey: *Şarap sarhoşu.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem **mest-i mey** gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [mest-i mey,]*

mesti ol: *Hayran olmak. II Düşkün olmak.*

1. Bir şarābuñ **mesti olmışdur** Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [mesti olmışdur, -mış, -dur]*

mest-i şarāb-ı nāz: *Naz şarabının sarhoşu.*

1. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür **mest-i şarāb-ı nāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [mest-i şarāb-ı nāz,]*

mesʿūd ol: *Saadete ermek, bahtiyar olmak.*

1. Ṭāliʿüm **mesʿūd olup** ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [mesʿūd olup, -up]*

metāʿ: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Vuṣlat **metāʿın** alımadın naḳd-i cān ile Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
2. Dil **metāʿın** kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [metāʿın, -ın]*
3. Vaṣlı **metāʿın** bize ʿarż itse yār Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [metāʿın, -ın]*
4. Menʿ idüp vaṣluñ **metāʿın** benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
5. Cān **metāʿına** igen olma Behiştī maġrūr Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [metāʿına, -ı, -n, -a]*

metāʿı: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Dil **metāʿını** Behiştī dilerem yāre virem Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [metāʿını, -n, -ı]*
2. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
Ki **metāʿı** alımaz ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [metāʿı,]*

metāʿ-ı ʿışḳ: *Aşk varlığı.*

1. Virürem naḳd-i dili ṣūfī **metāʿ-ı ʿışḳa** Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [metāʿ-ı ʿışḳa, -a]*

metāʿ-ı miḥnet: *Sıkıntı varlığı.*

1. Virüp cān u göñül naḳdin **metāʿ-ı miḥnet** almaġa
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 9). [metāʿ-ı miḥnet,]*

metāʿ-ı vuṣlat: *Kavuşma varlığı.*

1. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı **metāʿ-ı vuṣlata** ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*
2. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*

meʾvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ **meʾvāsı** gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [meʾvāsı, -s, -ı]*

meʾvā: *Makam, yurt, mesken. II Dünya nimeti.*

1. Adına naẕar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına
meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [meʾvā,]*

meʿvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña **meʿvāyı** büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [meʿvāyı, -y, -ı]

meʾvā ṭuta mı: *Mesken tutmak, yer edinmek.*

1. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
Cennet ehli vara **meʾvā ṭuta mı** aʿrāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [meʾvā ṭuta mı, -a, -mı]

mevc: *Dalga.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ **mevcinde**
ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i
ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [mevcinde, -i, -n, -de]*
2. Deñiz **mevci** gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [mevci, -i]*
3. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ **mevcin** eger görmese ʿummān
ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [mevcin, -in]*
4. Eşkümüñ **mevci** ḥayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [mevci, -i]*
5. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına
ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [mevc,]*
6. Ṭaġlarca **mevc** peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [mevc,]

mevc ur: *Dalgalanmak.*

1. Gözümde **mevc uran** yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [mevc uran, -an]*
2. Yaşum deryāsı **mevc urduḳca** baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [mevc urduḳca, -duḳca]*
3. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan **mevc urur** deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [mevc urur, -ur]*

mevc-i eşk: *Gözyaşı dalgası.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm, -üm]*
2. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [mevc-i eşküm, -üm]*
3. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm,]*
4. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 9). [mevc-i eşkümde, -üm, -de]*

mevc-i ḥüsn: *Güzellik dalgası.*

1. Görelden **mevc-i ḥüsnüñ** şöyle oldum reşk-i ḫayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [mevc-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mevcūd: *Var olan, varlık. II İnsan.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe **mevcūd** olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [mevcūd,]*

mevhibe-i ḥaḳ: *Allah'ın lütfu, ihsanı.*

1. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden **mevhibe-i Ḥaḳdur** ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [mevhibe-i ḥaḳdur, -dur]*

mevlā: *Allah.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol **Mevlā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [mevlā,]*

mevlā bil: *Allah'ın bilmesi. II Allah bilir.*

1. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin **Mevlā bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [mevlā bilür, -ür]*

mevsimi geç: *Mevsimi geçmek, zamanı bitmek.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ **mevsimi geçdi** Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [mevsimi geçdi, -di]*

mevsim-i gül: *Gül mevsimi.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek **mevsim-i gül** murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [mevsim-i gül,]*

mevzūn: *Ahenkli, düzgün, biçimli.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir **mevzūn** ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [mevzūn,]*

mey: *Şarap. II Aşk.*

1. Ehl-i diller bezm-i gülde **mey** içün bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [mey,]*

mey: *Şarap, bâde.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ **meyinden** gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [meyinden, -i, -n, -den]*
2. Ḳanmazam ʿışḳuñ **meyinden** gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [meyinden, -i, -n, -den]*
3. Senden ayru derd-i ġam defʿine **meyden** çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [meyden, -den]*
4. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [mey,]*
5. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce **meyden** biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [meyden, -den]*
6. Nice perhīz eyleyem **meyden** ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [meyden, -den]*
7. Meclisde **mey** yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [mey,]*
8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı **mey** meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [mey,]*
9. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiż it
Bu da ol meykedede içdügüñüz **meydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meydendür, -den, -dür]*
10. Ġam ḫastesi olana bir kāse **mey** Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [mey,]*
11. Neyleyem ben zāhidā **mey** vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [mey,]*
12. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül
Dürr-i ḫabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [mey,]*
13. İlle biz **meyi** miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [meyi, -i]*
14. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
Zamān-ı lālede **meyden** eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 6). [meyden, -den]*
15. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek **mey**
Anuñ gibi yoḳ duḫteriüñe merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [mey,]*
16. Simāʿ-ı çengile **mey** içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [mey,]*
17. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda **meyi** şevḳile toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [meyi, -i]*
18. Kendüyi **mey** żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [mey,]*
19. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [mey,]*
20. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [meyden, -den]*

21. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u **meye**
Meyden artuḳdur neşāṭı lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [meye, -e]*

22. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [mey,]*

23. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ **meyiyle** mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [meyiyle, -i, -y, -le]*

24. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle **mey** serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [mey,]*

25. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü **meyden**
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [meyden, -den]*

26. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum **meyüñ** ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [meyüñ, -üñ]*

27. Bulmadum ʿālemde ben **mey** gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [mey,]*

28. Bu **mey** yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuṣṣāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [mey,]*

29. Mizācı lālenüñ raḥmet **meyinden** perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [meyinden, -i, -n, -den]*

30. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [mey,]*

31. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile **mey** olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [mey,]*

mey iç: *Şarap içmek.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān **mey içmekden**
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [mey içmekden, -mek, -den]*

meydān: *Saha, mecra, meydan.*

1. ʿIşḳ **meydānında** nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [meydānında, -ı, -n, -da]*

2. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür ʿIşḳ **meydānınuñ** ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [meydānınuñ, -ı, -n, -uñ]*

3. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek **meydānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [meydānumuz, -u, -muz]*

4. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu **meydānda** iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [meydānda, -da]*

5. Behiştī ʿışḳ **meydānında** himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [meydānında, -ı, -n, -da]*

6. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke **meydān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [meydān,]*

7. Cihān **meydānını** seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

8. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu **meydānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [meydānuñ, -uñ]*

9. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu **meydānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [meydānda, -da]*

10. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān **meydānını** ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [meydānını, -ı, -n, -a]*

11. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ **meydānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

12. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne **meydānda** bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [meydānda, -da]*

13. ʿIşḳ **meydānına** zevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5,*

Mısra 13). [meydānına, -ı, -n, -a]

meydān: *Saha, alan. II Dünya.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu **meydānda**
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [meydānda, -sa]*
2. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu **meydāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [meydāna, -a]*

meydān: *Meydan, saha. II Er meydanı.*

1. Ḥ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü **meydāna** cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [meydāna, -a]*

meydāna çek: *Meydana çekmek, sahaya almak.*

1. Raḳībā sen bizi **meydāna çekmek** ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [meydāna çekmek, -mek]*

meydān-ı daʿvet: *Davet meydanı. II İslam dinine davet.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 26). [meydān-ı daʿvetüñde, -üñ, -de]*

meydān-ı felek: *Yeryüzü, dünya.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen ş̲evri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [meydān-ı felekde, -de]*

meydān-ı güft u gūyā: *Dedikodu meydanı.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 2). [meydān-ı güft u gūyā, -ā]*

meydān-ı ʿışḳ: *Aşk meydanı.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 9). [meydān-ı ʿışḳ,]*
2. Gel ṣoyun **meydān-ı ʿışḳa** gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [meydān-ı ʿışḳa, -a]*

meydān-ı meclis: *Meclisin ortası.*

1. Bulduġın **meydān-ı meclisde** baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [meydān-ı meclisde, -de]*

meydān-ı naẓm: *Şiir meydanı.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [meydān-ı naẓm,]*

meydān-ı vuṣlat: *Kavuşma meydanı.*

1. Her kim ki ṣoyuna gire **meydān-ı vuṣlata**
ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [meydān-ı vuṣlata, -a]*

mey-fürūş: *Mey satan. II Meyhaneci.*

1. Bir gedāyam himmet itse **mey-fürūş**
Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 5). [mey-fürūş,]*
2. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [mey-fürūş,]*
3. Ḫalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde **mey-fürūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [mey-fürūş,]*

mey-ḫāne: *Meyhane, içki içilen yer.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen **mey-ḫāne** bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*
2. Ben nice **mey-ḫāne** yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [mey-ḫāne,]*
3. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum **mey-ḫānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [mey-ḫānedür, -dür]*
4. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*
5. Cünün **mey-ḫānesinde** olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [mey-ḫānesinde, -s, -i, -n, -de]*

6. Gelüp **mey-ḫāneye** ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

7. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [mey-ḫāne,]*

8. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar **mey-ḫānede** merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [mey-ḫānede, -de]*

9. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ **mey-ḫāne** ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [mey-ḫāne,]*

10. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [mey-ḫāneden, -den]*

11. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem **mey-ḫānede**
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mey-ḫānede, -de]*

12. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuṣṣāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mey-ḫānede, -de]*

13. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [mey-ḫānedür, -dür]*

14. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger **mey-ḫāneden** ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [mey-ḫāneden, -den]*

15. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ **mey-ḫāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 10). [mey-ḫāne,]*

16. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

17. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

18. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm **mey-ḫāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [mey-ḫāneñi, -ñ, -i]*

19. Kūy-ı yāre ʿazm idüp **mey-ḫāneden** mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mey-ḫāneden, -den]*

mey-hāne: *Meyhane. II Tekke, dergâh.*

1. Ṣubḥ-dem **mey-ḫāneye** ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

meyḫāne: *Meyhane.*

1. Fenā **meyḫānesinüñ** naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [meyḫānesinüñ, -si, -n, -üñ]*

mey-i gül-gūn: *Gül renkli şarap. II Kırmızı şarap.*

1. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı **mey-i gül-gūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [mey-i gül-gūnuñ, -uñ]*

mey-i ʿışḳ: *Aşk şarabı.*

1. Ḫūn şanma bu çeşmümden aḳan **mey-i ʿışḳuñdur**
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [mey-i ʿışḳuñdur, -uñ, -dur]*

2. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger **mey-i ʿışḳuñla** taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [mey-i ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

mey-i maḥabbet: *Aşk şarabı.*

1. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī **mey-i maḥabbete** cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [mey-i maḥabbete, -e]*

mey-i nāb: *Halis, saf şarap.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler **mey-i nāb** içmegiçün
Māh-ı nev şaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [mey-i nāb,]*

2. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā **mey-i nāb** içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [mey-i nāb,]*

3. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz **mey-i nāb**

Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [mey-i nāb,]*

4. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz **mey-i nāb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [mey-i nāb,]*

5. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa **mey-i ṣāfī** müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [mey-i ṣāfī, -ī]*

meykede: *Meyhane.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür **meykedede** muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [meykedede, -de]*

2. Ḳāżī meger müselleş-i şürbümden oldı mest
Kim **meykede** ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [meykede,]*

3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ **meykede** dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [meykede,]*

4. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol **meykedede** içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meykedede, -de]*

5. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı **meykedede**
Ki ṣaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [meykedede, -de]*

6. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup
Pür-āteş olsa **meykede** aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [meykede,]*

7. Nereye başduġını bilmez olur ẕevḳından
Her kimüñ **meykede** semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [meykede,]*

meyl: *Meyil, ilgi, eğilim.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*

2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*

3. Miḥrāblarda **meyl** ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [meyl,]*

4. Var ise dīdāra **meylüñ** aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [meylüñ, -üñ]*

5. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aşlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [meyli, -i]*

meyl eyle: *Yönelmek, eğilimli olmak.*

1. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola görmege **meyl eylemeye** ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [meyl eylemeye, -me, -y, -e]*

2. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine **meyl eyler** aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [meyl eyler, -r]*

3. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [meyl eylerse, -r, -se]*

4. ʿĀşık urdurmaġa **meyleyleseñ** ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [meyleyleseñ, -se, -ñ]*

meyl ider: *Gönül vermek, meyletmek, eğilim göstermek.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 4). [meyl ider, -er]*

2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir kūşedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 4). [meyl ider, -er]*

3. Dil **meyl iderse** dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [meyl iderse, -er, -se]*

4. Ey dil-i teşne viṣāl ābına **meyl itme** k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [meyl itme, -me]*

5. Ṣūfinüñ süfresine ṣunmaġa **meyl itmedi**
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [meyl itmedi, -me, -di]*

6. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [meyl itmesün, -me, -sün]*

7. Ṣu gibi göñlüm gözüm saña nice **meyl itmesün**
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet

gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [meyl itmesün, -me, -sün]*

8. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra **meyl itmez** göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [meyl itmez, -mez]*
9. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki **meyl itmez** cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [meyl itmez, -mez]*
10. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola **meyl itse** göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [meyl itse, -se]*
11. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [meyl ḳılma, -ma]*

meyl-i behiştī: *Behiştî'nin meyli.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür **meyl-i Behiştī** gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [meyl-i behiştī,]*

meyl-i ḥüsn it: *Güzele meyletmek.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz mişli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [meyl-i ḥüsn itmekde, -mek, -de]*

meyl-i mey-i nāb eyle: *Saf şaraba meyletmek.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül **meyl-i mey-i nāb eylese**
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 1). [meyl-i mey-i nāb eylese, -se]*

meyl-i şāh-ı bīdüm: *Aşk sultanına meyletme.*

1. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne **meyl-i şāḫ-ı bīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [meyl-i şāḫ-ı bīdüm, -üm]*

meyyāl: *Meyilli, istekli.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ **meyyālidür**
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [meyyālidür, -i, -dür]*

mezād eyle: *Satmak, satışa çıkarmak.*

1. Ruḫsār-ı yāre irmedi ḳıymetde berg-i gül
Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 6). [mezād eyledi, -di]*

mezāda ḳoy: *Mezada koymak, açık artırma yoluyla bir malı satışa çıkarmak.*

1. Ḳuldur diyü **mezāda ḳoyup** ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [mezāda ḳoyup, -up]*

meẕāḳ: *Damak.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [meẕāḳında, -ı, -n, -da]*

mezār: *Mezar, kabir.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [mezārı, -ı]*
2. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan **mezārum** ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [mezārum, -um]*

mezār it: *Mezar etmek.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa **mezār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [mezār itmez, -mez]*

mezār-ı mecnūn: *Mecnun'un mezarı.*

1. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr iner ey meh **mezār-ı Mecnūna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [mezār-ı mecnūna, -a]*

meze idin: *Meze etmek, meze yapmak.*

1. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 9). [meze idinmişler, -in, -miş, -ler]*

mezheb: *Gidilen yol, mezhep. II Tarz, yöntem.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu **meẕheb** meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb,]*
2. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem **meẕhebsüz** olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [meẕhebsüz, -süz]*

mezheb-i manṣūr: *Mansur'un yolu. II Hallâc-ı Mansûr'un yolu.*

1. Her maḥalde **meẕheb-i Manṣūra** zāhib oluram
   Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [meẕheb-i manṣūra, -a]*
2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
   Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb **meẕheb-i Manṣūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb-i manṣūrdur, -dur]*

meẕhep: *Yol, yöntem.*

1. Ḳāżılar başḳa birer **meẕhep** idüpdür peydā
   Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [meẕhep,]*

mezmūm idi: *Kınanmış, kötülenmiş.*

1. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
   ʿUşşāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [meẕmūm idi, -idi]*

mı: *Soru edatı, mı.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ **mı** var
   Degme derdile olur **mı** ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [mı,]*
2. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
   Ḫākister olmasun **mı** reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [mı,]*
3. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
   Vefā-dār olmasun **mı** ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [mı,]*
4. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
   Zehr-āba **mı** ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [mı,]*

midād: *Mürekkep, yazı mürekkebi.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
   Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh **midād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [midād,]*
2. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında **midād**
   Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [midād,]*

midād-ı hūn: *Kanlı mürekkep.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh **midād-ı ḫūnile**
   Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḥüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [midād-ı ḫūnile, -ile]*

midhat: *Medhetme, övme.*

1. Şāʿirdür iden **midḥatüñüñ** nüktelerin naẓm
   Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [midḥatüñüñ, -üñ, -üñ]*

mīh: *Çivi.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
   Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn **mīḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [mīḫ,]*

mihmān: *Konuk, misafir.*

1. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
   Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda **mihmāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mihmāne, -e]*
2. Ger imāret ḳılasın ḫānemi **mihmānum** olup
   Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [mihmānum, -um]*

mihmān kıl: *Misafir etmek.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
   Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye **mihmān ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [mihmān ḳılur, -ur]*

mihmān ol: *Teşrif etmek. II Anılmak.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
   Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 56). [mihmān olalı, -alı]*

mihmān ol: *Misafir olmak.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
   ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda **mihmān olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 6). [mihmān olur, -ur]*
2. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳalurın ferd-i vahīd
   Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 8). [mihmānum olmaz ise, -maz, -i, -se]*

miḫnet: *Eziyet, sıkıntı.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ **miḫnet** velī

ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [miḥnet,]*

2. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür **miḫnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 8). [miḫnetüm, -üm]*

3. Gördügünce ġam ü **miḥnetde** beni şād oluban
Bir nefes şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [miḥnetde, -de]*

4. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu **miḥnetle**
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [miḥnetle, -le]*

miḥnet-i ġam: *Gam sıkıntısı, derdi.*

1. Başı devletlü şaḫṣ imiş Mecnūn
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 6). [miḥnet-i ġamdan, -dan]*

miḥnetin çek: *Sıkıntı çekmek.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [miḥnetin çeker, -er-r]*

mihr: *Güneş, şems.*

1. Sanmañ felekde **mihr** ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [mihr,]*

2. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim **mihr** ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [mihr,]*

3. Çarḫa girer **mihr** ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [mihr,]*

4. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [mihr,]*

5. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Şanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [mihr,]*

6. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [mihr,]*

7. Hergün göñülde bir meh **mihrin** ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [mihrin, -in]*

8. Ḥasret-i ḫaddüñle **mihrüñ** beñzini zerd eyledüñ
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [mihrüñ, -üñ]*

9. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [mihr,]*

10. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur **mihr** ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [mihr,]*

11. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi **mihrüñ** anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [mihrüñ, -üñ]*

12. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [mihr,]*

13. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde **mihrüñ**
Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [mihrüñ, -üñ]*

mihr: *Güneş. II Şefkat.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [mihrüñe, -ü, -ñ, -e]*

2. Āstānuñda beni ṣol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā **mihr** ü vefā oḫṣar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [mihr,]*

3. ʿİẕāruñ **mihrine** olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [mihrine, -i, -n, -e]*

4. Ẕerrece ġam itdi **mihrüñde** yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [mihrüñde, -üñ, -de]*

5. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳānīʿ olalum **mihr** ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [mihr,]*

6. Mühr **mihr** vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı

yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mihr,]*

7. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḥānemde ne ġam olmaz ise ṣemʿ-i ṣeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [mihrüñ, -üñ]*

8. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni **mihrinde** sābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [mihrinde, -i, -n, -de]*

mihr: *Güneş, şems. II Gündüz.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden **mihr** ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mihr,]*

miḥrāb: *Mihrap. II Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.*

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ **mihrābına**
Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [mihrābına, -ı, -n, -a]*

2. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [miḥrābuñı, -uñ, -ı]*

3. Māh-ı nevi felekde **miḥrābuñ** itdi rākiʿ
Ḥurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [miḥrābuñ, -uñ]*

4. Yüzüm **miḥrābdan** dönsün ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [miḥrābdan, -dan]*

miḥrāb: *Cami ve mescitlerin kıble tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer.*

1. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [miḥrāblarda, -lar, -da]*

2. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı **miḥrābı**
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [miḥrābı, -ı]*

miḥrāb: *Câmi, mescit gibi ibadet yerlerinde kıble duvarında bulunan yer. II Secde.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḫüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [miḥrābuñ, -uñ]*

miḥrāb-ı āstān: *Eşiğinin mihrabı.*

1. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi minäresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 5). [miḥrāb-ı āstānuñ, -uñ]*

mihrāb-ı mescid: *Mescidin mihrabı.*

1. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [mihrāb-ı mescid,]*

miḥrābveş: *Mihrap gibi.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 3). [miḥrābveş,]*

2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir küşedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 3). [miḥrābveş,]*

mihrbān: *Şefkatli, merhametli.*

1. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de **mihrbānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [mihrbānum, -um]*

2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür **mihrbān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [mihrbān,]*

mihrbān ol: *Şefkatli, merhametli olmak.*

1. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [mihrbān olmaz, -maz]*

mihr-i cihān-ārā: *Cihanı süsleyen güneş.*

1. Cām-ı zer ṣunsañ baña **mihr-i cihān-ārā** gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 1). [mihr-i cihān-ārā,]*

mihr-i cihān-tāb: *Cihanı aydınlatan güneş.*

1. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece **mihr-i cihān-tāba**
Seḥer ṣemʿi gibi anuñ cihān başına ṣām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [mihr-i cihān-tāba, -a]*

2. Ser-i serv üzre gördükce göñül **mihr-i cihān-tābı**
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [mihr-i cihān-tābı, -ı]*

mihr-i dıraḫşān: *Parlak güneş. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā **mihr-i dıraḫşān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [mihr-i dıraḫşān,]*

mihr-i envār: *Nurunun şefkatine.*

1. Olmışam bir āftābuñ **mihr-i envārına** ġarḳ
Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 3). [mihr-i envārına, -ı, -n, -a]*

mihr-i münevver: *Parlak güneş.*

1. Ẕerreyi **mihr-i münevver** ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [mihr-i münevver,]*

mihr-i raḥşān: *Parlak güneş.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [mihr-i raḫşān,]*

mihr-i ruḥ: *Yanağının güneşi.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek **mihr-i ruḫuñ**
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [mihr-i ruḫuñ, -uñ]*

mihr-i sipihr: *Gökteki güneş.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [mihr-i sipihri, -i]*

miḳdār: *Değer, kıymet, derece.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar **mikdāruñ**
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [mikdāruñ, -uñ]*
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [miḳdāruñı, -uñ, -ı]*
3. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl nakşı kerrem-nā gözet
Kendü **miḳdārından** ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [miḳdārından, -ı, -n, -dan]*

mīl çek: *Bir kimsenin gözlerini kızgın bir demirle kör etmek.*

1. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [mīl çekerdüm, -er, -dü, -m]*

milḥ-ı ücāc: *Tuzlu ve acı. II Azb-i furat karşıtlığında "O, birinin suyu lezzetli ve tatlı, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi salıverip aralarına da görünmez bir perde ve karışmalarını önleyici bir engel koyandır." 25/53. "İki deniz birbirine eşit olmaz. Bu tatlıdır, susuzluğu keser, içilmesi kolaydır. Şu da tuzludur, acıdır." 35/12.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak **milḥ-ı ücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [milḥ-ı ücāc,]*

milket-i naẓm: *Nazım, şiir ülkesi.*

1. Bir emīr oldı Behiştī **milket-i naẓm** içre kim
Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [milket-i naẓm,]*
2. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [milket-i naẓmuñ, -uñ]*

milket-i ʿosmān: *Osmanlı ülkesi.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim **milket-i ʿOsmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [milket-i ʿosmān,]*

milket-i ʿosmāniyye: *Osmanlı mülkü, ülkesi.*

1. ʿAlevī ṭutdı ḳamu **milket-i ʿOsmāniyye**
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [milket-i ʿosmāniyye,]*

mīm: *Küçük. II Kapalı.*

1. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa **mīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [mīm,]*

miʿmār-ı ezel: *Ezelî mimar. II Allah.*

1. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir dökdi **miʿmār-ı ezel** anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [miʿmār-ı ezel,]*

miʿmār-ı ʿışḳ: *Aşk mimarı. II Hz. Muhammet.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [miʿmār-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

miʿmār-ı tedābīr: *Tedbirlerinin mimarı.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye ṣala ḳadr-i bülendüñ
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 48). [miʿmār-ı tedābīrüñ, -üñ]*

mīm-i mesīh-i cān-bahş: *Can veren Mesih'in mim şeklindeki dudağı.*

1. İncil içinde laʿlüñ **mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş**
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [mīm-i mesīḥ-i cān-baḫş,]*

mīnā: *Şişe, sırça.*

1. Gül ṣuyı ẓarfın ṣımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül **mīnā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [mīnā,]*
2. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm **mīnāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [mīnāları, -lar, -ı]*

mināre: *Minare, ezan okunan yer.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi **minārelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 6). [minārelerdür, -ler, -dür]*
2. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi **mināresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [mināresüz, -süz]*
3. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz **mināresiz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [mināresiz, -siz]*
4. Āhum şerārı eyler iḥāṭa **mināreyi**
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [mināreyi, -y, -i]*

mīnā-yı çarh: *Felek şişesi. II Felek.*

1. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden **mīnā-yı çarḫ** erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [mīnā-yı çarḫ,]*

minber: *Minber, camilerde hutbe okunan merdivenli, yüksekçe yer.*

1. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā **minberdeki** vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [minberdeki, -de, -ki]*

minkār: *Kuş gagası.*

1. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş **minḳār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [minḳār,]*

minkār-ı cevr: *Eziyet oku.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup **minḳār-ı cevri** itdiler ẓulm-i fırāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [minḳār-ı cevri, -i]*

minnet: *Minnet, şükür.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam **minnet** gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [minnet,]*
2. Gördüm ey dil **minnet** ister virmege dünyā murād
Aña **minnet** itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [minnet,]*
3. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya **minnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [minnetüm, -üm]*

minnet eyle: *Minnet etmek.*

1. Şol kimse **minnet eylemesün** pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [minnet eylemesün, -me, -sün]*

minnet it: *Minnet etmek, boyun eğmek.*

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña **minnet itmeden** ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [minnet itmeden, -meden]*
2. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [minnet itmeyem, -me, -y, -em]*

mīr: *Bey, komutan.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir velāyet **mīriyüz** kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [mīriyüz, -i, -y, -üz]*

2. Ḳudretüñ var ise her **mīre** ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye
(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [mīre, -e]

miʿrāc: *Yükseliş, yüceliz.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı **miʿrāc** bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [miʿrāc,]*

mirʿāt-ı meh: *Ay'ın aynası. II Cemâlin yansıması.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı başīret
Şeb ṣayḳalı **mirʿāt-ı mehi** ḳıldı mücellā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mirʿāt-ı mehi, -i]

mīr-i bezm: *Meclisin başkanı, beyi.*

1. Demʿā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim **mīr-i bezme** intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [mīr-i bezme, -e]*

mīr-i çarḫ: *Feleğin hükümdarı.*

1. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey **mīr-i çarḫ** idüp beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [mīr-i çarḫ,]*

mīr-i ḥasret: *Hasret komutanı. II Hasret, özlem ateşi.*

1. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 4). [mīr-i ḥasret,]*

mīr-i ḫucend: *Hucend'in komutanı.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā **Mīr-i Ḫucend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [mīr-i ḫucend,]*

mīr-i kelām: *Sözün efendisi, sahibi.*

1. Kişi olmaz imiş **mīr-i kelām**
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 1). [mīr-i kelām,]*

mīr-i meclis: *Meclisin başı, yöneticisi.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [mīr-i meclis,]*

2. Mīr-i meclis işigine itmegile istināḍ
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 9). [mīr-i meclis,]*

mirrīḫ: *Merih, Mars gezegeni.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile **Mirrīḫ**
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [mirrīḫ,]*

mirvaḥa: *Yelpaze.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [mirvaḥa,]*

mis: *Mis, ne âla.*

1. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc aḳçaya ġālib olıcaḳ **mis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [mis,]*

mīsāḳ: *Sözleşme, anlaşma, ahd, söz, yemin.*

1. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan **mīs̱āḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [mīs̱āḳ,]*

mišāl: *Benzer, örnek, gibi.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış **miŠāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [mišāl,]*

2. ʿĀlemde künc-i meykede cennet **mis̱āldür**
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaẕābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [mis̱āldür, -dür]*

3. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān **mis̱āl** nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [mis̱āl,]*

4. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar **mis̱āl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mis̱āl ,]*

5. Elif ḳaddüñ **mis̱ālin** ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [mis̱ālin, -in]*

6. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet **mis̱āl** ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [mis̱āl,]*

7. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm

Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ **miṣālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [miṣālini, -i, -n, -i]*

misāl ol: *Benzer olmak.*

1. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı **miṣāl olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [miṣāl olmaz, -maz]*

misk-i ḥab: *İlacın miski.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne **misk-i ḥabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [misk-i ḥabdur, -dur]*

misk-i huten: *Hoten miski. II Doğu Türkistan'da yaşayan bir ceylanın göbeğindeki urdan elde edilen nâfe, güzel koku.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẓīr
Bir ḫūn-ı puḫte **misk-i Ḫuten** ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [misk-i ḫuten,]*

miskīn: *Zavallı, âciz. II Âşık.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu **miskīni** ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [miskīni, -i]*

miskīn: *Miskin, zavallı.*

1. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar **miskīn** kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [miskīn,]*
2. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi **miskīnüñ** bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [miskīnüñ, -üñ]*
3. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o **miskīn** siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [miskīn,]*
4. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu **miskīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [miskīn,]*
5. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi **miskīn** dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [miskīn,]*
6. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa **miskīn**
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [miskīn,]*

misl: *Eş, denk.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda **miŠlüm** yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [mišlüm, -üm]*
2. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken **miṣli** mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [miṣli, -i]*
3. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir **miṣlüm** benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [miṣlüm, -üm]*
4. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir **miṣlüñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [miṣlüñ, -üñ]*

misli yok: *Eşi benzeri yok.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz **miṣli yoḳ** birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [miṣli yoḳ,]*

mismār: *Çivi.*

1. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir **mismāra** beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [mismāra, -a]*
2. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḥod **mismār** olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [mismār,]*

mıṣr: *Mısır ülkesi, Hz. Yusuf'un yaşadığı ülke.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ **Mıṣrında** ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5). [mıṣrında, -ın, -da]*
2. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül **Mıṣrına** sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [mıṣrına, -ı, -n, -a]*

mıṣr: *Mısır. II Sevgili.*

1. Saña teslīm itdi sīnem **Mıṣrını** cān-ı ʿazīz
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [mıṣrını, -ı, -n, -ı]*

mısrāʿ: *Mısra, dize. II Şiir.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu **mıṣrāʿlar** ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10).*

[mışrāʿlar, -lar]

2. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki **mışra**ʿ ile Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [mışraʿ,]*

mışr-ı cāmiʿ: *Toplayan, birleştiren şehir.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [mışr-ı cāmiʿ,]*

mışr-ı çeşm: *Göz Mısr'ı. II Göz mülkü.*

1. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [mışr-ı çeşmüñde, -üñ, -de]*

mışr-ı ḥüsn: *Güzellik Mısr'ı, güzellik diyarı.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī **Mışr-ı ḥüsnüñ** bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [mışr-ı ḥüsnüñ, -üñ]*

mīve: *Meyve. II Sonuç, nihayet.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur **mīvesi** ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [mīvesi, -si]*

mīve: *Meyve, yemiş.*

1. Her tāze **mīve** laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārızıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [mīve,]*

2. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
Naḫl-i ḳāmetinüñ **mīvesin** özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [mīvesin, -sin]*

mīve: *Meyve. II Ürün, sonuç.*

1. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
Kendüyi bir tāze **mīve** ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [mīve,]*

2. Murādum **mīvesin** ol dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [mīvesin, -sin]*

mīve-i ḫām: *Ham meyve.*

1. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez
Bostān-ı ʿışḳa **mīve-i ḫām** olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [mīve-i ḫām,]*

mīve-i ṣafā: *Safa, eğlence meyvesi.*

1. Bāġ-ı cihānda ister iseñ **mīve-i ṣafā** Anuñ burada dānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 5). [mīve-i ṣafā,]*

mīve-i tāze: *Taze meyve.*

1. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 6). [mīve-i tāzedür, -dür]*

miyān: *Bel. II Beden.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [miyānuñ, -uñ]*

2. İlle biz meyi **miyāndan** götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [miyāndan, -dan]*

3. Nāzük **miyānuña** naẓar itdükce ben hele Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [miyānuña, -uñ, -a]*

miyān: *Orta, ara.*

1. Ṣaldı **miyāne** sofra ki bir ʿışret eylese Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [miyāne, -e]*

miyāna çek: *Yakınına almak, yakınında tutmak.*

1. Çekdüñ miyāna ḫaddini bilmezleri velī
Biz bir ṣınır ṭaşı gibi ḳalduḳ kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 3). [miyāna çekdüñ, -dü, -ñ]*

miyān-ı sīm-ber: *Beli göğsü gümüş gibi.*

1. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ **miyān-ı sīm-berlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [miyān-ı sīm-berlerde, -ler, -de]*

miyān-ı yār: *Sevgilinin beli.*

1. Bu meṣeldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm **miyān-ı yārdan** aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [miyān-ı yārdan, -dan]*

mīzāb: *Su yolu, su oluğu.*

1. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña **mīzāb** eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [mīzāb,]*

mizāc: *Tabiat, yaratılış. II Tavır.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi **mizācuñ** serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [mizācuñ, -uñ]*

mizāc: *Tıynet, yapı. II Hayat, yaşam.*

1. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse **mizācda**
Ḫ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [mizācda, -da]*

mizāc: *Tabiat, huy, tıynet, yaratılış.*

1. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī **mizāc**
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [mizāc,]*
2. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış **mizācına** iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2). [mizācına, -ı, -n, -a]*
3. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā **mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [mizāc,]*
4. Gel baña **mizācumca** ʿilāc eyle ṭabībüm
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [mizācumca, -um, -ca]*
5. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştīye
Derd-i ʿışḳı anuñ **mizācı** sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 10). [mizācı, -ı]*
6. Nefʿ ise **mizāca** ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [mizāca, -a]*
7. Derd-i ʿışḳuñla **mizācum** şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [mizācum, -um]*
8. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Şanmañ **mizāc** alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [mizāc,]*
9. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [mizācı, -ı]*
10. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī **mizācı** muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [mizācı, -ı]*

mizāc-ı yār: *Sevgilinin huyu.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḫummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [mizāc-ı yāri, -i]*

mīzān: *Terazi.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm **mīzānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [mīzānıdur, -ı, -dur]*
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña **mīzān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [mīzān,]*

mollā: *Molla. II Sofu.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük **mollā** bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [mollā,]*
2. Ben ʿabdüñi bilmez **mollāları** dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [mollāları, -lar, -ı]*
3. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [mollāya, -y, -a]*
4. Ḳabā dülbendini görmez misin başında **mollānuñ**
Behiştī sen anı ḳādir degüldür şanma şemāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [mollānuñ, -n, -uñ]*

molla ḫayālī: *Molla Hayâlî, Hayâlî Ahmet Efendi, Hayâlî.*

1. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında Behiştī
İrmezdi ḫayāline anuñ **Molla Ḫayālī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 10). [molla ḫayālī,]*

molla siyāh: *Kara Molla.*

1. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar **Molla Siyāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 2). [molla siyāh,]*

mollā-yı mükerrem: *Muhterem, aziz molla.*

1. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize **mollā-yı mükerrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 4). [mollā-yı mükerrem,]*

mū: *Kıl, saç teli.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
   Her ṭaraf olsa selāsil tendeki **mūlar** baña *(Behişţî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [mūlar, -lar]*
2. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā
   Bir ince **mūya** eyledi bir güher bām-sās *(Behişţî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [mūya, -y, -a]*

mū aġar: *Saçı başı ağarmak, yaşlanmak.*

1. Serde **mū aġardı** serd oldı hevā şimden girü
   Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behişţî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [mū aġardı, -dı]*

muʿāf-ı ʿışḳ: *Bağışlanmış aşk.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān **muʿāf-ı ʿışḳ** Münkirler ile itmege geldük meşāf-ı ʿışḳ *(Behişţî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 1). [muʿāf-ı ʿışḳ,]*

muʿallaḳ at: *Takla attırmak.*

1. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
   Bir cāma biñ **muʿallaḳ atar** bī-nevālaruz *(Behişţî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [muʿallaḳ atar, -ar]*

muʿallim: *Hoca, üstat.*

1. Ġayrdan geçsün Behişţī şāʿirān-ı Rūma di Mekteb-i ʿışḳa **muʿallim** Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behişţî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [muʿallim,]*

muʿānid: *İnatlaşan, inat eden.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid Birisi bir mürāʿī birisi bir **muʿānid** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [muʿānid,]*

muʿaṭṭar ol: *Güzel kokulu, ıtırlı olmak.*

1. Dimāġ-ı cān **muʿaṭṭar oldı** bu güft u gūyuñdan
   Ne gülşende ḳoparduñ ey Behişţī sen bu reyḥānı *(Behişţî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 9). [muʿaṭṭar oldı, -dı]*

muʿāvenet: *Yardım.*

1. Ṭut Behişţī sipihri āh oḳına
   Var ise ger baña **muʿāvenetüñ** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [muʿāvenetüñ, -üñ]*

muʿazzeb: *Acı, eziyet ve sıkıntı içinde kıvranan, azap çeken.*

1. Ḫār-ı ġamda ben **muʿazzeb** yāre mesken gülsitān
   Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behişţî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [muʿazzeb,]*

muazzeb ol: *Azap çekmek.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb Ben **muazzeb olmazam** zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behişţî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [muazzeb olmazam, -maz, -am]*

mübārek: *Mübarek, değerli.*

1. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet **mübārek** bāda beñzersin
   Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behişţî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [mübārek,]*

mübārek ol: *Hayırlı, bereketli olmak.*

1. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
   İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [mübārek olsun, -sun]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
   Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [mübārek olsun, -sun]*
3. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
   İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 2). [mübārek olsun, -sun]*
4. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
   Ẕulmetde Ḥıżra Āb-ı Ḥayvān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*
5. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
   Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mübārek olsun, -sun]*
6. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
   Yine Behişti tāze bühtān **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [mübārek olsun,]*
7. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
   Ger ḳabūl eylerisen saña **mübārek olsun** *(Behişţî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*

mübāşir ol: *Bir işe başlamak, girişmek.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya **mübāşir ol** ḳo dünyāyı
   Şaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behişţî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [mübāşir ol,]*

mübtelā: *Tutkun, düşkün.*

1. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
   Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [mübtelāyam, -y, -am]*
2. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
   Rūy-ı ḥalās görmeye ben **mübtelā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [mübtelā,]*

mübtelā ol: *Müptela olmak, tutulmak.*

1. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
   Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [mübtelā olalı, -alı]*
2. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
   Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 4). [mübtelā olmasun,]*
3. Ḫaste çeşmüñ gibi ṣıḥḥat görmesün
   Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 6). [mübtelā olmayanlar, -ma, -y, -an, -lar]*
4. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
   Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [mübtelā olmışdı, -mış, -dı]*
5. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
   Hey ne devā ki anı gören **mübtelā olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [mübtelā olur, -ur]*

mübtelā-yı derd ü ġam: *Dert ve gam müptelası.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
   Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḫasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [mübtelā-yı derd ü ġam,]*

mübtelā-yı derd ü ġam ol: *Dert ve sıkıntıya müptela olmak.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
   Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [mübtelā-yı derd ü ġam olan, -an]*

mücāvir: *Yurdundan uzaklaşıp bir yerde yerleşen.*

1. Didiler Kaʿbe **mücāvirleri** dīẕār görür
   Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [mücāvirleri, -ler, -i]*
2. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
   Kaʿbe-i kūyuñda ölince **mücāvirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [mücāvirdür, -dür]*

mücellā: *Parlak, cilalı.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
   Aḥsen-i taḳvīmi luṭfʿu ḫalḳa **mücellā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [mücellā,]*

mücellā kıl: *Parlatmak, cilalamak.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
   Ṣeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mücellā ḳıldı, -dı]*

mücerred: *Katıksız, saf, halis.*

1. Lāʿubālī bir ḳalenderdür **mücerred** pāk-dil
   İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [mücerred,]*

muʿcizāt: *Mucizeler.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā **muʿcizātuña** Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [muʿcizātuña, -uñ, -a]*

muʿcize-perdāz: *Mucize gösteren, düzenleyen.*

1. Cānsuz tenüm ḫayātı içün nāme yazmaduñ
   Kilküñ ucını **muʿcize-perdāz** ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [muʿcize-perdāz,]*

mücmelā: *Kısa ve az sözle anlatılmış, özet.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
   Kān-ı tafṣīlī maḳāmā **mücmelā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [mücmelā,]*

mücrim: *Suç işlemiş, suçlu.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle **mücrim** ʿaddider
   Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [mücrim,]*
2. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol **mücrime** dil
   Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [mücrime, -e]*
3. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin
   Mücrimlerüñ ḫalāṣını çün itdüñ iltizām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 100). [mücrimlerüñ, -ler, -üñ]*
4. Bir alay **mücrimlerüz** zindānumuz dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [mücrimlerüz, -ler, -üz]*

müdām: *Sürekli. II Şarap, mey.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ
müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [müdām,]*

müdām: *Devamlı, sürekli.*

1. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda
müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [müdām,]*

müddeʿī: *Söz söyleyen, iddia eden.*

1. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin **müddeʿī**
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [müddeʿī,]*
2. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden **müddeʿī**
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [müddeʿī,]*
3. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [müddeʿī,]*
4. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [müddeʿīler, -ler]*
5. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler **müddeʿīler** sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [müddeʿīler, -ler]*

müddeʿī: *İddiacı. II Rakip, ağyar.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [müddeʿīnüñ, -n, -üñ]*

müddeʿī kelām: *İddialı söz, etkili söz.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā
Ḳo **müddeʿī kelāmını** itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [müddeʿī kelāmını, -ı, -n, -ı]*

müderris: *Hoca.*

1. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice **müderris** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [müderris,]*

müdīr ol: *Müdür olmak.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 4). [müdīr olmasa, -ma, -sa]*

müdre müdre: *Fazla fazla.*

1. Ḫamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı **müdre müdre** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [müdre müdre,]*

müʾebbed: *Ebedî.*

1. Fenā bezmi bu ʿālemde **müʾebbed** ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [müʾebbed,]*

müezzin: *Ezan okuyan.*

1. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi
Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [müezzin,]*

müfāż ol: *Bereketli olmak, bereketlenmek.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [müfāż olsa, -sa]*

müferrih: *İç açıcı, serinletici.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline **müferriḥ** bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [müferriḥ,]*
2. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [müferriḥ,]*

müfīd: *Faydalı, yararlı.*

1. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış **müfīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [müfīd,]*

müflis: *Müflis,, iflas etmiş.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar **müflis** ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [müflis,]*

müfti-i māçīn: *Güney Çin'in müftüsü.*

1. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları dünyānuñ

Her birisi yanumda bir **müfti-i Māçīndür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 8). [müfti-i māçīndür, -dür]*

muġ-beçe: *Şarap dağıtan kimse, meyhaneci çırağı. II Saki.*

1. Görürseñ **muġ-beçe** yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [muġ-beçe,]*
2. Sāḳıyā **muġ-beçenüñ** meykede dīvāneleri Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*
3. Olıcaḳ bezme **muġ-beçe** sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [muġ-beçe,]*
4. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [muġ-beçe,]*
5. Ne görmiş **muġ-beçe** yā Rab ki böyle ḫayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [muġ-beçe,]*
6. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise Ḫoş gelür meykedede **muġ-beçenüñ** lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*

muḫāl: *Olması, gerçekleşmesi, yapılması mümkün olmayan, imkânsız.*

1. Özler göñül viṣālüñi irmek **muḫāl** aña
Eglence ola gibi ölince bu ḫāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [muḫāl,]*
2. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek **muḫāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [muḫāle, -e]*

muḫālif: *Muhalefet eden. II Ters.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
Zevraḳ-ı cismüñ **muḫālif** rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [muḫālif,]*

muḫārīb-i mesācid: *Mescitlerin cengâveri.*

1. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḫlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl **muḫārīb-i mesācidden** kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [muḫārīb-i mesācidden, -den]*

muḫāt: *Kuşatma.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle **muḫāṭıdur** anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 64). [muḫāṭıdur, -ı, -dur]*

mühendis: *Mühendis.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme **mühendis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [mühendis,]*

müheyyā: *Hazır, amade.*

1. Mey **müheyyā** elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [müheyyā,]*

muḫīb ol: *Yâr, dost olmak.*

1. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḫīb
Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 3). [muḫīb olam, -am]*

muḫibbe: *Sevgili.*

1. Ṣādıḳ **muḫibbe** ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [muḫibbe,]*

muḫibb-i ḫānedān iseñ: *Ehlibeyti seven.*

1. Muḫibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [muḫibb-i ḫānedān iseñ, -i, -se, -ñ]*

muḫibb-i ḫānedān: *Ehlibeyt sevgisi.*

1. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḫibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [muḫibb-i ḫānedāna, -a]*
2. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḫibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [muḫibb-i ḫānedānuñ, -uñ]*

mühimm: *Önemli.*

1. Ne **mühimm** rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [mühimm,]*

muḫīt: *Çevre.*

1. Bir kemteridür baḥr u **muḫīt** içre ḥabābuñ

Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [muḥīt,]*

muḥkem: *Sağlam, sert.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
   Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam **muḥkem** yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [muḥkem,]*

muḥkem: *Sağlam, güçlü.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
   Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda **muḥkemdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [muḥkemdür, -dür]*
2. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
   Aña bu rişte-i cānum daḫı **muḥkem** kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [muḥkem,]*
3. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı **muḥkem** ṣarasın
   Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [muḥkem,]*
4. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile **muḥkem**
   Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [muḥkem,]*
5. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
   Be vāʿiẓ kendüñi **muḥkem** yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [muḥkem,]*

muhliṣ: *Halis, gönülden, samimi.*

1. Behiştīyem baña **muḫliṣ** yaḳası kūyuñdur
   Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [muḫliṣ,]*
2. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma **muḫlis** ʿāṣıḳı ṣūfī
   Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [muḫlis,]*

mühr: *Mühür, damga.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mühr,]*

mühr: *Mühür. II Peygamberlik mührü.*

1. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
   Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne **mühre** rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [mühre, -e]*

mühr ur: *Mühür vurmak, kilitlemek.*

1. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
   Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [mühr ursa, -sa]*

mühr-i ihtitām: *Son mühür.*

1. Sen ol ḥızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
   Urdı der-i nübüvvete ḫoş **mühr-i iḫtitām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [mühr-i iḫtitām,]*

mühr-i süleymān: *Süleyman'ın mührü. II Hz. Süleyman'ın yüzüğü, bu yüzüğün üstünde ism-i Âzâm yazar ve Hz. Süleyman bu yüzükle tüm varlıklara hükmedermiş.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
   Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün **mühr-i Süleymān** ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 4). [mühr-i süleymān,]*
2. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
   Ey perī-ruḫ tārdan **mühr-i Süleymān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [mühr-i süleymān,]*
3. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur
   Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ **mühr-i Süleymān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 62). [mühr-i süleymān,]*

muhrik: *Yakan, yakıcı.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
   Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [muḥriḳ,]*

muḥtāc: *İhtiyacı olan, muhtaç.*

1. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
   Leyle-i rıḥletde **muḥtācum** Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [muḥtācum, -um]*

muḥtāc ol: *Muhtaç olmak.*

1. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider
   Gücenmiş bir kişi **muḥtāc olıcaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 2). [muḥtāc olıcaḳ, -ıcaḳ]*
2. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
   Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 5). [muḥtāc olmışuz, -mış, -uz]*
3. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
   Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [muḥtāc olup, -up]*
4. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur

muḥtāc olur
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [muḥtāc olur, -ur]*

muḥtaṣar eyle: *Kısa tutmak, öz anlatmak.*

1. Muḥtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [muḥtaṣar eyle,]*

muḥtesib: *İslam hukukunda şehir halkının şer'i emir ve yasaklara uymasını sağlamakla görevli, çarşı ve pazarı kontrol eden, ticari davalara ve bazı amme davalarına bakan belediye zabıta memuru.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile **muḥtesib** ḫużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [muḥtesib,]*

muḥtesib: *Çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen görevli.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4). [muḥtesib,]*

muḥtesib-i bād-ı bī-emān: *İstikrarsız rüzgarın hesabı.*

1. Ẓālim degül mi **muḥtesib-i bād-ı bī-emān**
Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 3). [muḥtesib-i bād-ı bī-emān,]*

mühürle: *Mühürlemek.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle **mühürle** dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [mühürle,]*

müje: *Kirpik.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [müjeñ, -ñ]*
2. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [müjeñ, -ñ]*
3. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [müjeñ, -ñ]*
4. Cān riştesin **müjeñde** dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [müjeñde, -ñ, -de]*
5. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
Sen iseñ anı **müjeñ** tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [müjeñ, -ñ]*
6. Yüregümde bir oḳ olur **müjeñüñ** her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [müjeñüñ, -ñ, -üñ]*
7. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [müjeñ, -ñ]*
8. Ḳan ṭamar gözde **müjem** gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [müjem, -m]*
9. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [müjelerle, -ler, -le]*

müje-i bī-bāk: *Korkusuz kirpik.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol **müje-i bī-bāküñ**
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [müje-i bī-bāküñ, -üñ]*

müjgān: *Kirpik.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [müjġānuñ, -uñ]*
2. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem
Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [müjġānlarum, -lar, -um]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi **müjġānuñdan**
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [müjġānuñdan, -uñ, -dan]*

muḳābele id: *Yüz yüze gelmek.*

1. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [muḳābele idermiş, -er, -miş]*

muḳābil ol: *Karşısına çıkmak, karşı karşıya gelmek.*

1. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [muḳābil olmaġa, -maġ, -a]*
2. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı

Dîde açup şems-i tābāna **muḳābil olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [muḳābil olmazam, -maz, -am]*

muḳaddem: *Önce, evvel.*

1. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan **muḳaddemdür**
   Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 3). [muḳaddemdür, -dür]*
2. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
   Olsa Ramażān üzre **muḳaddem** n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [muḳaddem,]*

muḳadder ise: *Allah tarafından ezelde belirlenip takdir edilen, alın yazısında bulunan.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz **muḳadder ise** viṣāl
   Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [muḳadder ise, -ise]*

muḳarrer: *Kararlaştırılmış, kesin, şüphesiz.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḥr-ı ḫūn sefīnesidür
   Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 8). [muḳarrer,]*
2. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ **muḳarrerdür** hemān
   Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*
3. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek **muḳarrerdür**
   Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [muḳarrerdür, -dür]*
4. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek **muḳarrerdür**
   Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*

muḳīm ol: *Kalıcı olmak, sabit olmak.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
   Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [muḳīm olmaḳ, -maḳ]*

muḳīm-ı maḳām: *Makam sahibi.*

1. Ben deyrde **muḳīm-ı maḳām** olduġum yeter
   Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [muḳīm-ı maḳām,]*

mül: *Şarap, mey.*

1. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan **müle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [müle, -e]*
2. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
   Yumaġa ġam ġubārını **mül ile** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [mül ile, -ile]*

mülākāt: *Karşılıklı konuşma, görüşme. II Buluşma.*

1. Behiştī dil-rübālarla **mülāḳāta** duʿā ḳılsañ
   Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [mülāḳāta, -a]*

mülāyim: *Yumuşak huylu, uysal.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi **mülāyimsin** sen
   Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [mülāyimsin, -sin]*
2. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi **mülāyim** maḥbūb
   Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [mülāyim,]*

mülemmā ol: *Karışmak, birbirine bulaşmak.*

1. Esrār ile **mülemmā olan** berş ü ḥab degül Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [mülemmā olan, -an]*

mülevven: *Boyanmış, boyalı.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
   Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [mülevven,]*

mülevves eyle: *Pisletmek, kirletmek.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye şanma keder virür Baḥrı **mülevves eyleyimez** her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [mülevves eyleyimez, -y, -i, -mez]*

mülevves it: *Kirletmek.*

1. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
   Cefā yāyın alup şal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [mülevves itme, -me]*

mülk: *Memleket, ülke.*

1. Her ḳaçan ġam **mülkine** rāhum olur
   Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [mülkine, -i, -n, -e]*
2. Görinmezsin baña gördüm ʿadem

mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [mülkine, -i, -n, -e]*

3. Ne müstaḳbel ne māżī **mülki** olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [mülki, -i]*
4. Mesken itmezsem ḳanāʿat **mülkini** Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*
5. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem **mülkine** gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [mülkine, -i, -n, -e]*
6. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet **mülkidür** ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mülkidür, -i, -dür]*
7. Cihān **mülkinde** bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [mülkinde, -i, -n, -de]*
8. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem **mülkine** rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [mülkine, -i, -n, -e]*
9. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı Göñüller **mülkinüñ** bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*
10. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem **mülkinüñ** Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*

mülk: *Varlık. II Ruh.*

1. Vücūdum **mülkini** teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*

mülket-i vīrāne: *Harap, yıkık mülk.*

1. Almaġa irdüginüñ göñlini ʿār eylemeyüp Bulduġı **mülket-i vīrāneye** sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 6). [mülket-i vīrāneye, -y, -e]*

mülk-i ʿadem: *Yokluk ülkesi.*

1. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger **mülk-i ʿadem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*
2. Ġamlaruñ **mülk-i ʿadem** rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [mülk-i ʿadem,]*
3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān **mülk-i ʿadem** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*
4. Ḫalāṣ olam diyü **mülk-i ʿademde** hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [mülk-i ʿademde, -de]*
5. Gönderürseñ beni **mülk-i ʿademe** yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 5). [mülk-i ʿademe, -e]*

mülk-i belāġat: *Belagat mülkü.*

1. Behiştī nice ṣafʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine **mülk-i belāġatde** bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [mülk-i belāġatde, -de]*

mülk-i fenā: *Yokluk mülkü. II Dünya.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [mülk-i fenā,]*

mülk-i ferāġat: *El çekme, vazgeçme mülkü.*

1. Behişti **mülk-i ferāġatde** rübāyilesin
Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 9). [mülk-i ferāġatde, -de]*

mülk-i ḫarāb: *Harap mülkü. II Meyhane.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mülk-i ḫarāba, -a]*

mülk-i ḫıtā: *Çin toprakları.*

1. Olur seyreylesem **mülk-i Ḫıtāyı** Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [mülk-i ḫıtāyı, -ı]*

mülk-i ḫüsn: *Güzellik ülkesi.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḫüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān

ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*

2. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḥudā
Mülk-i ḥüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 4). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mülk-i ʿışḳ: *Aşk mülkü.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [mülk-i ʿışḳuñ, -uñ]*

mülk-i kanāʿat: *Kanaat yurdu.*

1. Kime kim **mülk-i ḳanāʿatde** riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [mülk-i ḳanāʿatde, -de]*

mülk-i şeddādī: *Şeddâdî'nin mülkü. II Şeddâd Yemen'de Ad kavminin hükümdarı, Şeddâdî hükümdarın yeryüzünde bir cennet kurmak iddiasıyla yaptırdığı çok büyük ve sağlam İrem bağı.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap **mülk-i Şeddādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [mülk-i şeddādī,]*

mülk-i vücūd: *Vücut mülkü. II Beden, vücut.*

1. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 9). [mülk-i vücūdı, -ı]*

2. Ḫayāl-i ḫançerüñ **mülk-i vücūdum** şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [mülk-i vücūdum, -um]*

3. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile **mülk-i vücūd**
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [mülk-i vücūd,]*

mülk-i yemīn: *İslam adına galip gelme veya satın alma suretiyle sahip olunan köle, cariye.*

1. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi **mülk-i yemīn**
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [mülk-i yemīn,]*

müller ile: *Şarap, mey.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur **müller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [müller ile, -ler, -ile]*

mülūk: *Melikler, hükümdarlar.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül ırağ olup
Artuḳ çeker belāyı **mülūka** ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [mülūka, -a]*

mūm: *Mum.*

1. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına **mūmam** belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [mūmam, -am]*

2. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına **mūmam** belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [mūmam, -am]*

3. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel **mumı** gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [mumı, -ı]*

4. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı **mūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [mūmuñ, -uñ]*

mümeyyiz: *Temyiz yeteneğine, ayırt edebilme gücüne sahip olan.*

1. Ḫūblar ḳaddine ḥarf itme **mümeyyiz** geçinüp
Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [mümeyyiz,]*

müʾmin: *İnanan, inançlı, imanlı.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müʾminlere, -ler, -e]*

2. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [müʾmin,]*

mū-miyān: *İnce belli, beli kıl kadar ince.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid **mū-miyān** u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [mū-miyān,]*

mümkin: *Mümkün, imkân dahilinde.*

1. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer

Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 4). [mümkin,]*

mümkin ol: *İmkân bulunmak.*

1. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
   Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [mümkin olmaz, -maz]*
2. Eger **mümkin olursa** yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
   Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [mümkin olursa, -ur, -sa]*
3. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ ey bī-vefā
   Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 2). [mümkün olduġınca,]*

mūmlar yak: *Aydınlatmak, parlamak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
   Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mūmlar yaḳup, -up]*

mūmlar yakup ara: *Mumla aramak, çok isteyerek ve özlemle aramak.*

1. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
   Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [mūmlar yaḳup arar, -ar]*
2. Şehā bulınmaya **mūmlar yaḳup ararsañ** eger
   Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [mūmlar yaḳup ararsañ, -r, -sa, -ñ]*

mümtāz: *Seçilmiş, üstün.*

1. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
   Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş **mümtāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [mümtāzdur, -dur]*

mümtāz ol: *Üstün tutulmak, tercih edilen olmak.*

1. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
   Āhveş āsmānda **mümtāz ol** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 12). [mümtāz ol,]*

mümtāz-ı ʿāḳıl: *Akıllı insan.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
   Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir **mümtāz-ı ʿāḳıl** olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [mümtāz-ı ʿāḳıl,]*

münāfıḳ: *İman esaslarına inanmadığı halde inanmış gibi görünen ve öyle davranan kimse, iki yüzlü.*

1. Hem-nişīn olma raḳībe şanemā kendü gibi
   Ol **münāfıḳ** seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [münāfıḳ,]*

münāfıḳāne: *Münâfıkçasına.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā Zāhid **münāfıḳāne** pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [münāfıḳāne,]*

münʿakis ol: *Yansımak.*

1. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
   Rūy-ı şarḫa **münʿaḳis olmış** ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [münʿaḳis olmış, -mış]*

münaḳḳaş: *Nakışlı, işlemeli, süslü.*

1. Felek ṣūretde gerçi bir **münaḳḳaş** girde-bālişdür
   Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [münaḳḳaş,]*

münʿaks ol: *Aksetmek.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
   Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [münʿaḳs olur, -ur]*

münāsebet: *Münasebet, bağ, ilişki.*

1. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
   Var diyen ẕerrece **münāsebetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [münāsebetüñ, -üñ]*
2. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
   Anuñla ben **münāsebetüñ** aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 6). [münāsebetüñ, -üñ]*

münāsib: *Yaraşır, uygun.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya **münāsib**
   Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [münāsib,]*
2. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ **münāsibdür**
   Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [münāsibdür, -dür]*
3. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek

muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir **münāsib** doğru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [münāsib,]*

münis: *Sıcakkanlı, cana yakın.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her maʿnide **münis** lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [münis,]*

münkesir ol: *Kırılmak.*

1. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [münkesir olur, -ur]*

münkesirü'l-bāl ol: *Kanadı kırılmış olmak. II Bir şey yapamayacak duruma gelmek, çaresiz kalmak.*

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp **münkesirü'l-bāl olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [münkesirü'l-bāl olmış, -mış]*

münkir: *İnkar eden, kabul etmeyen.*

1. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa **münkirsin** dime
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [münkirsin, -sin]*

münkir ol: *İnkar etmek. II Karşı olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer ol kāfire kim **münkir ola** Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [münkir ola, -a]*
2. Semāʿ-ı ʿāşıḳa **münkir olan** faḳīh-ı fużūl
Bilürdi ḥāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 1). [münkir olan, -an]*
3. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa **münkir olmadum** a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [münkir olmadum, -ma, -du, -m]*

münkirler ile: *İnkâr eden, kabul etmeyen. II Rakip.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük meşāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [münkirler ile, -ler, -ile]*

mūr: *Karınca.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki **mūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [mūruñ, -uñ]*
2. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [mūrdan, -dan]*
3. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [mūra, -a]*
4. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki **mūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [mūrı, -ı]*
5. Ḫızmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ **mūra** Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [mūra, -a]*

murād: *Murat, arzu, istek.*

1. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Mānīʿ olma ḳo **murādınca** cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [murādınca, -ı, -n, -ca]*
2. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [murāduñ, -uñ]*
3. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [murāduñca, -uñ, -ca]*
4. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem **murādum** ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [murādum, -um]*
5. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [murādı, -ı]*
6. Ger **murāduñsa** diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẓā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [murāduñsa, -uñ, -sa]*
7. Ey Behiştī cān **murādı** ṣaydın eylerdüm şikār
Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [murādı, -ı]*
8. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam **murādum** Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra*

3). [murādum, -um]

9. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [murādum, -um]*
10. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ nice yüzden şühūdı var
Oldur **murād** varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [murād,]*
11. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [murādum, -um]*
12. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [murādum, -um]*
13. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum **murādum** üzre
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [murādum, -um]*
14. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde **murādı** üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [murādı, -ı]*
15. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā **murād**
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [murād,]*

murād al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Ṣebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden **murād alur** degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [murād alur, -ur]*

murād iste: *Murat istemek, dilekte bulunmak.*

1. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [murād isteme, -me]*

murāda ir: *İsteğine ulaşmak, arzusu yerine gelmek.*

1. Vişālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [murāda irmege, -meg, -e]*
2. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi **murāda irmeyüp** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [murāda irmeyüp, -y, -üp]*

murādınca: *İstek, arzu, heves.*

1. ʿAcebdür kim **murādınca** içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī ża'īf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [murādınca,]*

murādını vir: *İsteğini yerine getirmek.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [murādını virme, -me]*

murādum al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Vişālüñ feṯḥin itmekden ḳolaydur bir ḥişār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [murādum alam, -am]*

mürāʿī: *Riyakâr, ikiyüzlü.*

1. Ṣūfī diyen **mürāʿīye** virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [mürāʿīye, -y, -e]*
2. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir **mürāʿī** birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [mürāʿī,]*
3. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [mürāʿī,]*
4. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur **mürāʿī** ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [mürāʿī,]*
5. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [mürāʿī,]*
6. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm **mürāʿī** ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [mürāʿī,]*
7. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuṣṣāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [mürāʿīler, -ler]*

murakkaʿ gir: *Yamalı hırkaya bürünmek, giymek.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül

Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [muraḳḳaʿ girdi, -di]*

muraṣṣaʿ: *Mücevherlerle süslü.*

1. Görinen meh şanma bir şāhuñ **muraṣṣaʿ** tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [muraṣṣaʿ,]*
2. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [muraṣṣaʿ,]*

murdār: *Kirli, pis.*

1. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri **murdāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [murdāra, -a]*
2. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol **murdārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [murdārdan, -dan]*
3. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
Āb-ı Ḥayvān ile bir **murdārı** pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 8). [murdārı, -ı]*

mürde: *Ölü, ölmüş.*

1. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 5). [mürdeye, -y, -e]*
2. Ey Behiştī **mürde** ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [mürde,]*
3. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden **mürde** cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [mürde,]*
4. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi **mürdeye** cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [mürdeye, -y, -e]*
5. Behiştī **mürde** iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mürde,]*
6. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun **mürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [mürdesin, -sin]*
7. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [mürde,]*
8. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan **mürdeleri** zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [mürdeleri, -ler, -i]*
9. Biz ḥaḳīḳat defterinde **mürdeyüz** ey zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [mürdeyüz, -y, -üz]*

mürde: *Ölü, ölmüş. II Perişan.*

1. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān **mürdelerden** cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [mürdelerden, -ler, -den]*

mürde ol: *Ölmek.*

1. Ḳalur bir zindeveş **mürde olup** bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [mürde olup, -up]*

mürdeye dön: *Ölüye dönmek, ölüye benzemek.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḫş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [mürdeye döndüm, -dü, -m-y, -e]*

müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişret: *Eğlence meclisinin yâren.*

1. Benüm sāḳī **müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm** sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 1). [müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm, -üm]*

murġ: *Kuş.*

1. Bir niçe dil **murġı** kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [murġı, -ı]*
2. Dūd-ı āhum **murġına** şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [murġına, -ı, -n, -a]*
3. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül **murġı** ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [murġı, -ı]*
4. Cān **murġına** ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib

Ḫāl-i ruḫuñ ḥalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [murġına, -ı, -n, -a]*

5. ʿArż it ʿizāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil **murġı** dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [murġı, -ı]*

6. Ġamze oḳların ki şalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol **murġ** diller şaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [murġ,]*

7. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [murġı, -ı]*

8. Dil **murġı** dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña şafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [murġı, -ı]*

9. Tīr-i müjgān ile dil **murġın** urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [murġın, -ın]*

10. Pāy-mālem itmezdi dil **murġın** raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [murġın, -ın]*

11. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller **murġını**
Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

12. Kāküllerüñ ucından dil **murġı** helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [murġı, -ı]*

13. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil **murġı** Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [murġı, -ı]*

14. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet şaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel **murġın** şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [murġın, -ın]*

15. Cān u dil **murġını** sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

16. Şöyle ḳapdı kim göñül **murġın** Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir şayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [murġın, -ın]*

17. ʿAḳl **murġın** uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [murġın, -ın]*

18. Cān **murġını** aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [murġını, -ı, -n, -ı]*

murġ: *Kuş. II Mürşit.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir **murġa** şeh-bāz-ı hümā şayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [murġa, -a]*

murġ: *Kuş. II Âşık kulun gönlü.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide **murġı** ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [murġı, -ı]*

murġ-āb: *Su kuşu.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme **murġ-ābveş**
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫvāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [murġ-ābveş, -veş]*

murġ-ı āh: *Ah kuşu.*

1. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [murġ-ı āhum, -um]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cān ṭursa ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [murġ-ı cān,]*

2. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle **murġ-ı cān**
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3). [murġ-ı cān,]*

3. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [murġ-ı cān,]*

4. Bedenden **murġ-ı cān** uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [murġ-ı cān,]*

5. Dāne gösterse **murġ-ı cāna** biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [murġ-ı cāna, -a]

6. İtmek isterse **murġ-ı cānı** şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [murġ-ı cānı, -ı]*

murġ-ı cān-ı aġyār: *Başka ruhun kuşu.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün **murġ-ı cān-ı aġyārı**
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 3). [murġ-ı cān-ı aġyārı, -ı]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 1). [murġ-ı cānum, -um]*
2. İsterem ten-perver olduġını **murġ-ı cānumuñ**
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [murġ-ı cānumuñ, -um, -uñ]*
3. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün **murġ-ı cānuñ** zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [murġ-ı cānuñ, -uñ]*

murġ-ı çemen: *Çemen kuşu. II Bülbül.*

1. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni **murġ-ı çemen** kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 2). [murġ-ı çemen,]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [murġ-ı dil,]*

murġ-ı dil ü cān: *Can ve gönül kuşu.*

1. Zülf-i siyāhı **murġ-ı dil ü cāne** aġ olup
Ṣalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [murġ-ı dil ü cāne, -e]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol **murġ-ı dilin** bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [murġ-ı dilin, -in]*

murġ-ı ġam: *Keder kuşu.*

1. Hezārān **murġ-ı ġam** ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [murġ-ı ġam,]*
2. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [murġ-ı ġam,]*

murġ-ı ġam: *Gam kuşu. II Aşk.*

1. Bāl açup **murġ-ı ġamı** ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [murġ-ı ġamı, -ı]*

murġ-ı hadeng: *Okun kuşu.*

1. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki **murġ-ı ḫadengüñ** senüñ güherzādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [murġ-ı ḫadengüñ, -üñ]*

murġ-ı ḥarem: *Harem kuşu. II Harem, Kâbe ve Ravza-i Mutahhara ile bunların bulunduğu Mekke ve Medîne şehirleri.*

1. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör **murġ-ı Ḥaremden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [murġ-ı ḥaremden, -den]*

murġ-ı hoş-elhān: *Hoş nağmeli kuş. II Bülbül.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur **murġ-ı ḫoş-elḥān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [murġ-ı ḫoş-elḥān,]*
2. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan **murġ-ı ḫoş-elḥāndan** daḥı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [murġ-ı ḫoş-elḥāndan, -dan]*

murġ-ı idrāki: *İdrak, akıl kuşu.*

1. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş biryān iderseñ **murġ-ı idrāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 8). [murġ-ı idrāki, -i]*

murġ-ı iḫlās: *Samimiyet kuşu.*

1. Ṭāʿatüñde **murġ-ı iḫlās** itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [murġ-ı iḫlās,]*

murġ-ı ḳafes: *Kafes kuşu. II Gönül.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül **murġ-ı ḳafes** bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [murġ-ı ḳafes,]*

murġ-ı maʿnī: *Anlam, mana kuşu.*

1. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [murġ-ı maʿnī,]*

murġı şikār kılmaġa dāne gerek: *Kuşu dane ile avlarlar.*

1. N'ola dil olsa giriftār ḫālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 10). [murġı şikār ḳılmaġa dāne gerek,]*

murġ-ı viṣāl: *Kavuşma kuşu.*

1. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül **murġ-ı viṣāl**
Eşk-i dîde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [murġ-ı viṣāl,]*

murġ-ı zīrek: *Akıllı kuş.*

1. İʿtimād itme cihāna **murġ-ı zīreksin** göñül
Bu dıraḫt-ı bī-s̲ebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7). [murġ-ı zīreksin, -sin]*

murġ-zār: *Kuş bahçesi, çayırlık.*

1. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül **murġ-zāruñ** … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [murġ-zāruñ, -uñ]*
2. Maḥabbet **murġ-zārında** ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [murġ-zārında, -ı, -n, -da]*

mürīd: *Mürit, derviş.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice **mürīdüm** var idi
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [mürīdüm, -üm]*
2. Ne ḫiz̲metkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarîf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne **mürīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [mürīdüm, -üm]*

mürşid-i kāmil: *Tasavvufta seyr-i sülûkunu tamamlamış, irşat faaliyetleri yürüten kamil mürşit, şeyh.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir **mürşid-i kāmil** büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [mürşid-i kāmil,]*

mürşid-i kūy: *Semtinin, sokağının kılavuzu.*

1. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [mürşid-i kūyuñ, -uñ]*

murtażā: *Hz. Ali.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle **Murtażāya** bil
riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [murtażāya, -y, -a]*

mürūr-ı gerdiş-i gerdūn: *Dönen feleğin geçişi. II Zaman.*

1. Bu **mürūr-ı gerdiş-i gerdūn** aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 11). [mürūr-ı gerdiş-i gerdūn,]*

müşābih ol: *Benzeyen, benzer olmak.*

1. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler **müşābih olmaġın**
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 3). [müşābih olmaġın, -maġ, -ın]*

müşābih ol: *Benzemek.*

1. Ḥüsn-i yāre z̲erre miḳdārı **müşābih olmaya**
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 3). [müşābih olmaya, -ma, -y, -a]*

müsāfir: *Konuk, misafir.*

1. Şanma her dem bir diyār özler **müsāfirdür** göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [müsāfirdür, -dür]*
2. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez **müsāfirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [müsāfirdür, -dür]*

muṣāḥabet: *Sohbet etme, konuşma, görüşme.*

1. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ **muṣāḥabetinden** ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 2). [muṣāḥabetinden, -i, -n, -den]*
2. Seni kim beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa **muṣāḥabetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 6). [muṣāḥabetüñ, -üñ]*

müşāhade: *Seyretme, temaşa etme.*

1. Dīdāruñuñ **müşāhadesi** z̲evḳını ṭuyup

Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [müşāhadesi, -s, -i]*

müsaḥḥar id: *Ele geçirmek, boyun eğdirmek.*

1. Tā kim beni **müsaḥḥar ide** ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [müsaḥḥar ide, -e]

müsaḥḥar ol: *Büyülenmek, etkisinde kalmak.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [müsaḥḥar olmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

muṣāḥib: *Sohbet arkadaşı.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin **muṣāḥibüñ** erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [muṣāḥibüñ, -üñ]*
2. Dil-rübāmuñ ola **muṣāḥibi** ġayr
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [muṣāḥibi, -i]*
3. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṯḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [muṣāḥibüm, -üm]*
4. Bildigüñ bilmedigüñ ṣaḫṣa **muṣāḥib** olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [muṣāḥib,]*

muṣāḥib ol: *Sohbette bulunmak, bir araya gelmek.*

1. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [muṣāḥib olmasun, -ma, -sun]*

müsāʿid ol: *Uygun, elverişli olmak.*

1. Behiştī nāme yazmaġa **müsāʿid olmadı** ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [müsāʿid olmadı, -ma, -dı]*

müsāvī: *Denk, eşit.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña **müsāvī** görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [müsāvī,]*

muṣavver: *Zihinde tasarlanmış, düşünülmüş, canlandırılmış.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḫayāt
Hey ḳıyāmet bir **muṣavver** cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [muṣavver,]*

müsellem ol: *Verilmek, teslim edilmek.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre **müsellem oldı**
Mülk-i ḫarāba ẕıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [müsellem oldı, -dı]*

müsellem ol: *Kabul edilmek, ispatlanmak. II Herkes tarafından kabul edilmiş olmak.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [müsellem olduñ, -du, -ñ]*

müselles-i şürb: *Şurup şarabı. II Müselles, üzüm şırasının üçte biri kalacak şekilde kaynatılmasıyle elde edilen ve haram sayılmayan bir nevi şarap.*

1. Ḳāżī meger **müselleṣ-i şürbümden** oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [müselleṣ-i şürbümden, -üm, -den]*

müselmān: *Müslüman.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur **müselmānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*
2. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ **müselmāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmāndur, -dur]*
3. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ **müselmānlar** aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*
4. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı **müselmān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [müselmān,]*
5. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur maẕmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme **müselmāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [müselmāna, -a]*
6. Ben **müselmāna** Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [müselmāna, -a]*
7. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī

Aña inkār idicek nice **müselmānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [müselmānsın, -sın]*

8. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki **müselmānı** cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [müselmānı, -ı]*

müselmān: *Müslüman. II Âşık.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
Bir **müselmānı** be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [müselmānı, -ı]*

müselmān eyle: *Müslüman etmek.*

1. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile **müselmān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 10). [müselmān eylerüz, -r, -üz]*

müselmān id: *Müslüman etmek.*

1. Gördüm belāda ʿāṣıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi ṭınma **müselmān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [müselmān idem, -em]*

müselmān ol: *Müslüman olmak. II Aydınlık olmak.*

1. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẕāhirde **müselmān olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [müselmān olıcı, -ıcı]*

müselmān ol: *Müslüman olmak, imana gelmek.*

1. Gönline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā **müselmān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [müselmān olmaġa, -maġ, -a]*

müselmānlıḳ: *Müslümanlık.*

1. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde **müselmānlıḳ** ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmānlıḳ,]*

2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir **müselmānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [müselmānlıḳ,]*

3. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ **müselmānlıḳ** degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [müselmānlıḳ,]*

müşerref ḳıl: *Şereflendirmek.*

1. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [müşerref ḳılsa, -sa]*

müşg-bū: *Misk kokulu.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına ḳalmışdur
Fitnelük beñlerine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 1). [müşg-būluḳ, -luḳ]*

muṣḥaf: *Kur'ân-ı Kerim.*

1. Yüzi **muṣḥaflaruñ** evṣāfı benüm ey ḫᵛāce
ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [muṣḥaflaruñ, -lar, -uñ]*

muṣḥaf: *Kitap.*

1. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫşi
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [muṣḥaf,]*

2. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ **muṣḥafından**
Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [muṣḥafından, -ın, -dan]*

muṣḥaf: *Kitap. II Güzellik.*

1. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ **muṣḥafın** ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [muṣḥafın, -ın]*

muṣḥaf-ı ḥüsn: *Güzellik kitabı.*

1. Femüñ kim **muṣḥaf-ı ḥüsne** leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [muṣḥaf-ı ḥüsne, -e]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı. II Divan.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki **muṣḥaf-ı ʿışḳa** Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳa, -a]*

2. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*

3. Viṣālüñ Kaʿbesine **muṣḥaf-ı ʿışḳuñla** ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [muṣḥaf-ı ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı.II Kur'an Kerîm.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
   Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*

muṣḥaf-ı ḳur'ān: *Kur'an'ın sayfaları. II Kur'an-ı Kerîm.*

1. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı ʿİzzetde olasın nitekim **muṣḥaf-ı Ḳur'ān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [muṣḥaf-ı ḳur'ān,]*

muṣḥaf-ı mecīd: *Yüce Kur'ân-ı Kerim.*

1. Rūyuñ ḥayālini n'ola dil alsa dīdeden
   Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe **muṣḥaf-ı mecīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [muṣḥaf-ı mecīd,]*

muṣḥaf-ı ruḥsār: *Yüz kitabı.*

1. Muṣḥaf-ı ruḥsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ
   Āftābuñ sāde levḥı nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 5). [muṣḥaf-ı ruḥsāruña, -uñ, -a]*

mūsī: *Hz. Musa.*

1. Ruḥ-ı yāri görince ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
   Temāşā eyledüm **Mūsī** gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [mūsī,]*

müşk: *Misk.*

1. Getüren **müşki** Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [müşki, -i]*
2. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ beyān ide Kāfūr birle **müşkini** hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [müşkini, -i, -n, -i]*

müşk-i kıymet-dāra: *Kıymetli misk.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
   Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [müşk-i ḳıymet-dāra, -a]*

müşkil: *Güçlük, zorluk, sıkıntı.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
   Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı **müşkildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [müşkildür, -dür]*
2. Rāh-ı ġamda **müşkili** çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [müşkili, -i]*
3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol **müşkillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [müşkillerüñ, -ler, -üñ]*
4. Nār-ı dūzaḫ gerçi **müşkil** nesnedür zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [müşkil,]*
5. Ne deñlü **müşkil ise** cān bedenden ayrılmaḳ
   Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [müşkil ise,]*

müşkilāt-ı ʿışḳ: *Aşkın zorlukları.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
   Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 5). [müşkilāt-ı ʿışḳı, -ı]*

müşkil-i derd: *Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç dert.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
   Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde **müşkil-i derd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [müşkil-i derd,]*

müstaʿcil: *Sabırsız, acele eden.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
   Ol ḫıdmete ʿömrümce **müstaʿcilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [müstaʿcilidüm, -i, -dü, -m]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. II Hz. Muhammed'in adı.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḥsāreler
   Muṣṭafāya şan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Mustafa.*

1. Yüze yüz **Muṣṭafāya** uġradum
   Kaʿbe gördüm ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 1). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. ll Hz. Muhammet.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [muṣṭafādur, -dur]*

muṣṭafā: *Hazreti Muhammet.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī mi gelür **Muṣṭafā** gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [muṣṭafā,]

muṣṭafā: *Mustafa. II Seçilmiş, güzide.*

1. Ḥātem-i ḥüsn-i cemālüm **Muṣṭafā** dirler baña
Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 25). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Mustafa.*

1. Ḳatl oldı sulṭan **Muṣṭafā** *(Behiştî Dîvânı, Mısra 1, Mısra 1). [muṣṭafā,]*

muṣṭafālı: *Hazreti Muhammet Peygamberli. II Hazreti Muhammet'in kıssaları.*

1. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra māʾil olmazuz **Muṣṭafālıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [muṣṭafālıyuz, -y, -uz]*

müştāḳ: *Arzu eden, özleyen.*

1. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile **müştāḳıyam**
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [müştāḳıyam, -ı, -y, -am]*

müştāḳ ol: *Âşık olmak.*

1. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [müştāḳ olmışdı, -mış, -dı]*

müstaḳbel: *Gelecek.*

1. Ne **müstaḳbel** ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [müstaḳbel,]*

müstaḳīm: *Doğru.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde **müstaḳīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [müstaḳīmem, -em]*

müstecāb: *Kabul olunmuş, hoş görülmüş.*

1. Ḥūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı **müstecāb**
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [müstecāb,]*

müstedām: *Sürekli, devamlı.*

1. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre **müstedām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [müstedām,]*

müstehakk: *Hak etmiş, hak kazanmış, lâyık.*

1. Behişti cennete biz **müsteḥaḳḳuz** irs ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [müsteḥaḳḳuz, -uz]*

müşterek: *Ortak, beraber, ikisi birden.*

1. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine **müşterek** oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [müşterek,]*

müşterek ol: *Ortak olmak.*

1. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül
Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 5). [müşterek olalı, -alı]*

müşterī: *Müşteri, alıcı. II Müşteri gezegeni.*

1. Şu ḳatresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na **Müşterī** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [müşterī,]*

müşterī ol: *Alıcı olmak, talip olmak. II Bağlanmak, tutulmak.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*

muştula: *Müjdelemek.*

1. Esrāʿ düninde **muştuladı** saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [muştuladı, -dı]*

mū-tāb-ı felek: *Feleğin kıldan çul dokuyanı.*

1. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı **mū-tāb-ı felek** ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 4). [mū-tāb-ı felek,]*

muʿtād: *Alışmış, alışkın.*

1. Ey Behişti ḥüznler **muʿtādısın** çün ġam yime
   Göñlü her bir ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [muʿtādısın, -ı, -sın]*

muʿtād ol: *Alışmak, alışkanlık haline gelmek.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
   Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [muʿtād olup, -up]*
2. Şol ḳadar **muʿtād olupdur** dil perīşān olmaġa
   Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [muʿtād olupdur, -up, -dur]*

müṭālaʿ id: *Okumak. II Üzerinde konuşmak.*

1. Şükr ḳıl kim Behişti her fende
   İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 10). [müṭālaʿ idemez, -e, -mez]*

muʿteber: *İtibarlı, sayılır, hatırlı.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ **muʿteber** kemāl
   Faẕl ehline taʿaşşub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [muʿteber,]*
2. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
   Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ **muʿteber** paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [muʿteber,]*
3. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
   Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir **muʿteber** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 10). [muʿteber,]*

muʿteber ol: *İtibar görmek, değerli olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
   Ḥāşiye yazıldugınca **muʿteber olur** kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [muʿteber olur, -ur]*

muʿtedil: *Ilımlı, itidalli.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
   Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı **muʿtedil** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [muʿtedil,]*

muʿtekif: *İtikafa çekilmiş, kendisini ibadete vermiş. II Kendini adamış.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
   Ki der-i meykedede **muʿtekifem** her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 2). [muʿtekifem, -em]*

muṭīʿ olmaz idi: *Boyun eğmek, itaat etmek.*

1. Ṭıfl-ı dil emre **muṭīʿ olmaz idi** şimdiye dek
   Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [muṭīʿ olmaz idi, -maz, -i, -di]*

muṭrib: *Sazende, çalgıcı.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
   Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [muṭrib,]*
2. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
   Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [muṭriblerüñ, -ler, -üñ]*
3. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
   Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [muṭriblerüñ, -ler, -üñ]*
4. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
   Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [muṭribüñ, -üñ]*
5. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
   Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [muṭribüm, -üm]*
6. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
   Behişti **muṭribe** ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [muṭribe, -e]*

muṭribā: *Ey çalgıcı.*

1. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger
   Dāʾimā dilde Behişti ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [muṭribā,]*
2. Bu meseldür kim alan bir ḳıldan alur **muṭribā**
   ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [muṭribā,]*

muṭrib-i gül-ruḫ: *Gül yanaklı sazende.*

1. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
   Zühreveş ol **muṭrib-i gül-ruḫ** ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [muṭrib-i gül-ruḫ,]*

muttaḳī: *Sakınan, çekinen. II Zahit.*

1. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi

muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [muttaḳī,]*

muṭṭaşıl: *Sürekli, aralıksız.*

1. Āteş-i āhum yaḳarsın **muttaşıl** ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [muttaşıl,]*
2. Ey Behiştī **muṭṭaşıl** her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [muṭṭaşıl,]*

muṭṭaşıl: *Daima. II Alışık.*

1. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaşıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [muṭṭaşıldur, -dur]*

muvāfık ol: *Münasip, uygun olmak.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada iltür **muvāfıḳ olsa** riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [muvāfıḳ olsa, -sa]*

müvesvis: *Vesveseli, evhamlı kişi.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde **müvesvis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müvesvis,]*

müy: *Saç teli. II Saç.*

1. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her **müyı** zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [müyı, -ı]*

müyesser eyleye mi: *Nasip etmek.*

1. Allāh **müyesser eyleye mi** baña ol güni
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [müyesser eyleye mi, -y, -e, -mi]*

müyesser iken: *Kolayken, nasipken.*

1. Görmek senüñ **müyesser iken** pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [müyesser iken,]*

müyesser ol: *Nasip olmak.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [müyesser olmamaḳ, -ma, -maḳ]*
2. Ger baña rıḥlet **müyesser olsa** ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [müyesser olsa, -sa]*
3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [müyesser olur mi,]*
4. Ol deme irmek **müyesser ola mı** ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [müyesser ola mı,]*

müy-ı sepīde: *Beyaz saç teli.*

1. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
Müy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [müy-ı sepīde,]*

müze: *Çizme. II Ayakkabı.*

1. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem **müzesiz** geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [müzesiz, -siz]*

müzeyyen: *Bezenmiş, süslenmiş.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle **müzeyyen** bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [müzeyyen,]*

müzeyyen ol: *Süslenmek, bezenmek.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile **müzeyyen olan** nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [müzeyyen olan, -an]*
2. Göñül şöyle **müzeyyen oldı** dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [müzeyyen oldı,]*
3. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [müzeyyen olmışdur, -mış, -dur]*

mużhiklik id: *Güldürmek, eğlendirmek.*

1. Bāġda **mużḥiklik idüp** ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir

şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [muẕḥiklik idüp, -üp]*

muẕlim: *Karanlık.*

1. Muẕlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 3). [muẕlim, -da]*

muẕṭarīb ol: *Sıkıntı duymak.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi muẕṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [muẕṭarīb olsalar, -sa, -lar]*
2. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve **muẕṭarīb olur**
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [muẕṭarīb olur, -ur]*

maʿānī: *Anlamlar, manalar.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur **maʿānī** leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [maʿānī,]*

maʿārif: *Bilgi, marifet.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [maʿārif,]*
2. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [maʿārif,]*

maʿāẕallāh: *Allah korusun.*

1. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [maʿāẕallāh,]*
2. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz **maʿāẕallāh**
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9). [maʿāẕallāh,]*

mācerā: *Macera, baştan geçen olay.*

1. Çıḳdı ʿasker **mācerāsı** dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [mācerāsı, -s, -ı]*

maʿcūn: *Macun, ilaç.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne **maʿcūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [maʿcūn,]*

maʿdelet: *Adalet, hakkaniyet.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [maʿdelet,]*

maʿden-i laʿl ol: *Lal madeni olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Kūhsār-ı sīne **maʿden-i laʿl olduġın** bilüp
Nāveklerüñden üstine ṣalduñ ḫavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 5). [maʿden-i laʿl olduġın, -duġ, -ın]*

mā-fevḳ: *Üst, yukarı.*

1. Ġam reh-zeni ḫużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme **mā-fevḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-fevḳ,]*

maġbūn eyle: *Aldatmak, kandırmak.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [maġbūn eyledi, -di]*

maġbūn ol: *Aldanmak, kandırılmak.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara **maġbūn olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maġbūn olam, -am]*

maġlūb ol: *Yenilmek.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese **maġlūb olur**
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [maġlūb olur, -ur]*

maġrib: *Güneşin gurup ettiği yer, batı, garp ciheti.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña **maġrib** dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maġrib,]*
2. Ġamuñ **maġribde** ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maġribde, -de]*
3. Güneş **maġribde** kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325,*

Mısra 1). [maġribde, -de]

maġrūr ol: *Böbürlenmek, gururlanmak, aldanmak.*

1. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
Ḥarāb-ābād-ı ʿālemde aña **maġrūr olan** kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 2). [maġrūr olan, -an]*
2. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [maġrūr olma, -ma]*

maġrūr ol: *Aldanmak.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ṭayanma sen
Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 2). [maġrūr olma, -ma]*

maġżūb: *Gazap.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ **maġżūbı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [maġżūbı, -ı]*

māh: *Ay, ay ışığı.*

1. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāşıḳa
Ġam şebinde ol yüzi **māhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [māhum, -um]*

māh: *Ay, kamer.*

1. Sanmañ felekde mihr ü **māhı** sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [māhı, -ı]*
2. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [māhile, -ile]*
3. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü **māh**
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [māh,]*
4. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü **māh** iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [māh,]*
5. Düşde gördüm bir deñizde **māh** ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [māh,]*
6. Şerāre ṣanma sen **māhı** felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [māhı, -ı]*
7. Mihr ü **māhı** çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [māhı, -ı]*
8. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
Reşkile **māhuñ** ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [māhuñ, -uñ]*
9. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş **māhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [māhuñ, -uñ]*
10. Mihr ü **māha** iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [māha, -a]*
11. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī **māhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [māhı, -ı]*
12. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü **māh**
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [māh,]*
13. Felekde sen ne meleksin ne **māha** beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [māha, -a]*
14. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [māh,]*

māh: *Ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o **māh**
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh,]*
2. Bu gice ṭāliʿümde sen **māhı**
Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [māhı, -ı]*
3. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye ṣal
Fitne çevgānını **māhum** āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [māhum, -um]*
4. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek **māhumı** meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [māhumı, -um, -ı]*

5. Görmedüm ol **māhı** çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [māhı, -ı]*

māh u sāl: *Ay ve yıl.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ **māh u sāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [māh u sāl,]*

māh ürd-i behişt u rūz saʿīd: *Mübarek gün ve nisan ayı.*

1. Leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd
Māh ürd-i behişt u rūz saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 22). [māh ürd-i behişt u rūz saʿīd,]*

maḥabbet: *Muhabbet, aşk, sevgi.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [maḥabbet,]*
2. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde **maḥabbet** cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [maḥabbet,]*
3. Bāġum üstinde götürsem zaḥmuñı erzānidür
Kim **maḥabbet** deştinüñ ol lāle-i ḥandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [maḥabbet,]*
4. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara **maḥabbet** semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [maḥabbet,]*
5. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [maḥabbet,]*
6. Gel ey ʿāşıḳ **maḥabbet** maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maḥabbet,]*
7. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [maḥabbet,]*
8. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [maḥabbet,]*
9. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [maḥabbet,]*
10. Dikdüm riyāż-ı dilde **maḥabbet** nihālini
Ṣāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [maḥabbet,]*
11. Her dem **maḥabbetüñ** baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [maḥabbetüñ, -üñ]*
12. Bu oldı fāʾidem ancaḳ **maḥabbet** ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [maḥabbet,]*
13. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [maḥabbet,]*
14. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [maḥabbet,]*
15. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [maḥabbet,]*
16. Olur olmaz kişi irmez **maḥabbet** āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [maḥabbet,]*
17. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [maḥabbet,]*
18. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [maḥabbet,]*
19. Ḫ∨ābda gördüm **maḥabbet** lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [maḥabbet,]*
20. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [maḥabbet,]*
21. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [maḥabbet,]*

22. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [maḥabbet,]*

23. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā **maḥabbetüñ**
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [maḥabbetüñ, -üñ]*

24. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [maḥabbet,]*

25. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [maḥabbet,]*

26. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür **maḥabbet** odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [maḥabbet,]*

maḥabbet ehli: *Muhabbet ehli, âşıklar.*

1. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [maḥabbet ehli, -i]*

mahabbet-nāme: *Sevgi mektubu.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ **maḥabbet-nāmedür**
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 7). [maḥabbet-nāmedür, -dür]*

mahal: *Yer, mekân, mevki.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim **maḥal** degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 5). [maḥal,]*

2. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫṣi Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce **maḥalcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [maḥalcikdür, -cik, -dür]*

3. Her **maḥalde** meẕheb-i Manṣūra zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [maḥalde, -de]*

4. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh Ḥarām ḳoymaġa olmaz **maḥal** ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [maḥal,]*

5. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol **maḥalde** eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [maḥalde, -de]*

maḥall: *Yer, mekân, mevki.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi Gözüme görinür ki **maḥallüñde** ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 4). [maḥallüñde, -üñ, -de]*

2. Ḫaste-ḥāl olmış **maḥallüñde** Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [maḥallüñde, -üñ, -de]*

maḥalle: *Yer, mekân, mevki.*

1. İtmez **maḥalleñ** ehli taḥammül fiġānuma Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [maḥalleñ, -ñ]*

maḥall-i ġavġā: *Kavga yeri.*

1. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun Gerekmez ikisi daḥı **maḥall-i ġavġādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8). [maḥall-i ġavġādur, -dur]*

maḥbes: *Hapishane.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ Seni her laḥẓa ʿadem **maḥbesine** ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [maḥbesine, -i, -n, -e]*

maḥbūb: *Sevilen, sevgili, yâr.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel **maḥbūblar** Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [maḥbūblar, -lar]*

2. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ Bir güzel **maḥbūb** olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [maḥbūb,]*

3. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [maḥbūba, -a]*

4. Her ne **maḥbūba** gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*

5. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim **maḥbūb**
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [maḥbūb,]*

6. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [maḥbūb, -,*

-]

7. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz
Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [maḥbūb,]*

8. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm **maḥbūba**
perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [maḥbūba, -a]*

9. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḥṣa ki **maḥbūbı** gide
yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*

10. Mey u **maḥbūbu** terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu
ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [maḥbūbu, -u]*

11. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül **maḥbūba**
dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid
severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*

12. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen
maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış
hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [maḥbūblar, -lar]*

13. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ
maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*

14. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül **maḥbūba**
dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki
severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [maḥbūba, -a]*

15. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur
mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [maḥbūbile, -ile]*

maḥbūb-ı bülend: *Yüce, yüksek sevgili. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 72). [maḥbūb-ı bülend,]

maḥbūb-ı sāde-rū: *Yüzünde ayva tüyleri çıkmamış sevgili.*

1. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [maḥbūb-ı sāde-rūnuñ, -n, -uñ]

maḥbūb-misāl: *Sevgili misali.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it
maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise
(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [maḥbūb-miṣāl,]

maḥcūb ol: *Utanmak, sıkılmak.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi **maḥcūb olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 10). [maḥcūb olup, -up]*

mahfī id: *Gizlemek.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini **mahfī idüp** vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [mahfī idüp, -üp]*

maḫfūẓ: *Saklanmış, korunmuş.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında
maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i
ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [maḫfūẓ,]*

māh-ı ʿālem: *Dünyadaki ay.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim **māh-ı ʿālem** ey gün senden yaḳar
çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [māh-ı ʿālem,]*

māh-ı ʿālem-tāba: *Dünyayı aydınlatan ay.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh-ı ʿālem-tāba, -a]*

māh-ı felek-makām: *Felek makamındaki ay.*

1. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp
Ḥüsnüñle baḫşe girmese **māh-ı felek-maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 44). [māh-ı felek-maḳām,]*

māh-ı muḥarrem: *Muharrem ayı.*

1. Yine **māh-ı Muḥarrem** geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [māh-ı muḥarrem,]*

māh-ı nev: *Hilâl, yeni ay.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre **māh-ı nev** bir dām
olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb

içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Hilal.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde **māh-ı nev** bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [māh-ı nev,]*
2. Mihr zerrīn ṭopumuzdur **māh-ı nev** çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [māh-ı nev,]*
3. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [māh-ı nev,]*
4. Çarḫ-ı ḫūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [māh-ı nevden, -den]*
5. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī **māh-ı nevden** eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [māh-ı nevden, -den]*
6. Çarḫ-ı hūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [māh-ı nevden, -den]*
7. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [māh-ı nevi, -i]*

māh-ı şebistān-ı tecellā: *Tecelli mülkünün mehtabı.*

1. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına **māh-ı şebistān-ı tecellāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [māh-ı şebistān-ı tecellāsın, -sın]*

māh-ı siyeh-çerde: *Kara yağız ay.*

1. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdem
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider **māh-ı siyeh-çerdem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [māh-ı siyeh-çerdüm, -üm]*

māh-ı siyeh-dil: *Kara gönüllü ay.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
Baña **māh-ı siyeh-dil** bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 4). [māh-ı siyeh-dil,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay, dolunay.*

1. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı **māh-ı tābān** olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [māh-ı tābān,]*
2. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi hāle olmış **māh-ı tābānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 4). [māh-ı tābānlar, -lar]*

māh-ı tamām: *Dolunay.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ **māh-ı tamām** olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [māh-ı tamām,]*

māhir: *Hünerli, usta, becerikli.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [māhirdür, -dür]*
2. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [māhirdür, -dür]*
3. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet siḥre **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [māhirdür, -dür]*

māhir-i ʿışḳ: *Aşk mahiri, ünlüsü.*

1. Anuñiçün **māhir-i ʿışḳam** ki küçükden beri
Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 3). [māhir-i ʿışḳam, -am]*

maḥkūm: *Mahkum.*

1. Olur ṣanma **maḥkūmı** her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [maḥkūmı, -ı]*

maḥmil: *Deve, fil gibi hayvanların sırtına konan veya insanların omuzlarında taşınan, karşılıklı oturulacak şekilde yapılmış bir çeşit kapalı sepet, tahtırevan.*

1. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña **maḥmil**
dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 8). [maḥmil,]*

maḥmūr ol: *Sersem, baygın olmak, ağır olmak.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi **maḥmūr olsa** olur māya māʾil
dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [maḥmūr olsa, -sa]*

maḥmūr-ı ġam: *Gam sarhoşu.*

1. Ḫaste-dil **maḥmūr-ı ġamdur** yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [maḥmūr-ı ġamdur, -dur]*

maḥrem: *Yakın, dost.*

1. Zen-i gerdūn görinürse saña **maḥrem** yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 1). [maḥrem,]*

maḥrūm ol: *Kavuşamama, elde edememe, ulaşamama.*

1. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile **maḥrūm olına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [maḥrūm olına, -a]*

maḥşer: *Mahşer, kıyamet yeri.*

1. Ṣanuram **maḥşer** yerinde cām-ı Kevşer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [maḥşer,]*

maḥṣūl: *Ürün.*

1. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ **maḥṣūli** ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [maḥṣūli, -i]*

maḥsūr: *Cansız, gücünü kaybetmiş, yorgun.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi **maḥsūruz**
Ki faẓla maẓhar olmış bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 9). [maḥsūruz, -uz]*

mah-tāb: *Mehtap, dolunay.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca **mah-tāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12). [mah-tāb,]*

2. Felekde ey yüzi gün **māh-tābile** Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [māh-tābile, -ile]*

3. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳına
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [māh-tābum, -um]*

4. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ **māh-tāb**
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [māh-tāb,]*

maḫv eyle: *Yok etmek, ortadan kaldırmak.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḫv eyledüñ ẕalāli nitekim güneş ẕalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [maḫv eyledüñ, -dü, -ñ]*

mahv it: *Mahvetmek.*

1. Zenb-i vücūdı **maḫv it** iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [maḫv it,]*

maḫv it: *Mahvetmek, harap etmek.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı **maḫv itdi** her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [maḫv itdi, -di]*

maḫv olmaya mı: *Yok olmak, harap olmak.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḫv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [maḫv olmaya mı,]*

māhveş: *Ay gibi.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin **māhveş**
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [māhveş,]*

maḫzen: *Mahzen, ambar.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence **maḫzen** olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [maḫzen,]*

mahzen-i dīde: *Göz mahzeni.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [maḫzen-i dīdede, -de]*

maḫzen-i dil: *Gönül mahzeni.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı **maḫzen-i dilden**
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [maḫzen-i dilden, -den]*

mahż-ı kabāḥat: *Kabahatin aslı, kendisi.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān **maḫż-ı ḳabāḥatdur** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [maḫż-ı ḳabāḥatdur, -dur]*

mahż-ı niʿmet: *Nimetin aslı, kendisi.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri **maḫż-ı niʿmetdür**
Gözinden ḳan aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [maḫż-ı niʿmetdür, -dür]*

maḥzūn: *Hüzünlü, kederli.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben **maḥzūnuñ**
Ki bulanmaz şuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [maḥzūnuñ, -uñ]*
2. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāşıḳ u şādıḳlaruñ **maḥzūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [maḥzūn,]*

maḥzūn id: *Hüzünlendirmek, üzmek.*

1. Şaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [maḥzūn idem, -em]*
2. Beni **maḥzūn iden** reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 5). [maḥzūn iden, -en]*
3. Ne revādur ki beni cevrile **maḥzūn idesin**
Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [maḥzūn idesin, -esin]*

maḥzūn ol: *Kederlenmek, üzülmek, hüzünlenmek.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir **maḥzūn olam**
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [maḥzūn olam, -am]*
2. Hīç kim yā Rab baña mānend **maḥzūn olmasun**
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [maḥzūn olmasun, -ma, -sun]*

mā-i bārid: *Soğuk su.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle şafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse **mā-i bārid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [mā-i bārid,]*

māʾide: *Sofra.*

1. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
Alsun Behişti **māʾide** sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [māʾide,]*

māʾide-i ʿışḳ: *Aşk sofrası.*

1. Bir megesdür dil evet **māʾide-i ʿışḳuñda**
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [māʾide-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

māʾil: *Meyilli, istekli, hevesli.*

1. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen dildür
Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar şu gibi **māʾildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 2). [māʾildür, -dür]*
2. Sūz-ı ʿışḳa **māʾilüz** ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [māʾilüz, -üz]*
3. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba **māʾildür**
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi şuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [māʾildür, -dür]*
4. Āl dest-māle **māʾilimiş** ol iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [māʾilimiş, -i, -miş]*

māʾil ol: *Meyletmek, ilgi göstermek, yönelmek.*

1. Sīme **māʾil ola** yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [māʾil ola, -a]*
2. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen **māʾil olaldan**
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [māʾil olaldan, -al, -dan]*
3. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2). [māʿil olma, -ma]*

4. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı **māʾil olmazam**
Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [māʾil olmazam, -maz, -am]*

5. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle **māʾil olmazdı**
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [māʾil olmazdı, -maz, -dı]*

6. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra **māʾil olmazuz** Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [māʾil olmazuz, -maz, -uz]*

7. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya **māʾil olsa** gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [māʾil olsa, -sa]*

8. Maḥbūba **māʾil olsam** şūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [māʾil olsam, -sa, -m]*

9. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māʾil olur, -ur]*

māʿil-i mülk ola mı: *Mal mülk heveslisi olmak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
Dil **māʿil-i mülk ola mı** haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 14). [māʿil-i mülk ola mı, -a, -mı]*

makālāt: *Sözler.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı şanmañ ehl-i ḥāl
Kim **maḳālātında** yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [maḳālātında, -ı, -n, -da]*

makāle: *Söz.*

1. Şeker lebüñ **maḳālesi** Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [maḳālesi, -si]*

makām: *Makam, mevki, rütbe.*

1. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [maḳāmumdan, -um, -dan]*

2. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*

3. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*

4. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol **maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [maḳām,]*

5. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevs̱er ḳarārgāhuñ **maḳāmın** ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [maḳāmın, -ın]*

makām eyle: *Makam vermek, konum yükseltmek.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında **makām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [makām eyler, -r]*

maḳāmā: *Ey makam, mertebe.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī **maḳāmā** mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [maḳāmā,]*

maḳāmāt: *Makamlar, mevkiler.*

1. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī **maḳāmāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [maḳāmāt,]*

2. Maʿnīde **maḳāmātum** āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maḳāmātum, -um]*

maḳām-ı istirāḥat: *İstirahat, dinlenme odası.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [maḳām-ı istirāḥatden, -den]*

maḳām-ı ḳurb: *Allah'a yakın olma makamı.*

1. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün **maḳām-ı ḳurb**
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [maḳām-ı ḳurb,]*

maḳām-ı ʿuzlet: *Yalnızlık makamı.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [maḳām-ı ʿuzletüñ, -üñ]*

maḳdem: *Gelme, ayak basma.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış

Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür **maḳdem** levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [maḳdem,]*

maḳdem-i yār: *Sevgilinin teşrifi.*

1. Ḫoş ṣaʿādet degül mi **maḳdem-i yār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 25). [maḳdem-i yār,]*

maḳṣad: *Gaye, amaç, niyet.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki **maḳṣada** iltür muvāfıḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [maḳṣada, -a]*
2. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme **maḳṣad** ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [maḳṣad,]*

maḳṣūd: *Amaç, niyet, gaye, hedef.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler **maḳsūda** vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maḳsūda, -a]*
2. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül **maḳṣūdına**
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [maḳṣūdına, -ı, -n, -a]*
3. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [maḳṣūdı, -ı]*
4. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise **maḳṣūd**
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [maḳṣūd,]*
5. Ne beg yanında **maḳsūdum** ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [maḳsūdum, -um]*
6. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 42). [maḳṣūduñ ise, -uñ , -i, -se]*

māl: *Varlık, servet.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider **mālile** baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [mālile, -ile]*
2. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör **māluñı** kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [māluñı, -uñ, -ı]*
3. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür **mālı** saña
Ḫabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [mālı, -ı]*
4. Gözüñe görinmezdi **māl** u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [māl,]*
5. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [māluñı, -uñ, -ı]*

māl-i ḥarām ile ḫayr iden sevāb bulur ṣan: *Haram malla hayır yapılmaz.*

1. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
Ki metāʿı alımaz ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 7). [māl-i ḥarām ile ḫayr iden ṣevāb bulur ṣanma,]*

māl-i ḳārūn: *Karun'un hazinesi.*

1. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse **māl-i Ḳārūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [māl-i ḳārūn,]*

mālik: *Sahip.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet **mālik**
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [mālik,]*

mālik: *Sahip. II Daha üstün.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla **mālikdür** Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [mālikdür, -dür]*

mālik ol: *Sahip olmak.*

1. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [mālik oldı, -dı]*

mālik-i dürr-i viṣāl eyle: *Vuslat incisinin sahibi kılmak.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [mālik-i dürr-i viṣāl eylerise, -r, -ise]*

mālik-i mülk-i ġam: *Gam mülkünün sahibi.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur

ḫüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [mālik-i mülk-i ġamam, -am]*

mālum: *Bilinen, belli.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem **mālum** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [mālum,]*
2. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
Yoluña ben **mālumuñ** ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [mālumuñ, -uñ]*

maʿlūm: *Bilinen, belli.*

1. Ben saña cān u göñülden bendeyem
Saña **maʿlūmdur** ne lāzım ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [maʿlūmdur, -dur]*

maʿlūm id: *Bildirmek, haber vermek.*

1. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin **maʿlūm ider**
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [maʿlūm ider, -er]*

maʿlūm ol: *Haberdar olmak, bilgilenmek.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim **maʿlūm ola** aḳrān u emsālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [maʿlūm ola, -a]*

maʿlūm ol: *Bilinmek, anlaşılmak.*

1. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle **maʿlūm olmasun**
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [maʿlūm olmasun, -ma, -sun]*
2. Gözüñe görinmezdi māl u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 2). [maʿlūmuñ olsa, -sa-uñ]*

maʿlūmuñ ol: *Bilgisi, haberi olmak.*

1. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zîbā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 1). [maʿlūmuñ olsun, -sun]*

mā-melek: *Varı yoğu, tüm varlığı.*

1. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm **mā-melekin** yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [mā-melekin, -in]*

maʿmūr: *Bayındır, imar edilmiş, gelişip güzelleşmiş.*

1. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz **maʿmūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [maʿmūrdur, -dur]*
2. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [maʿmūr,]*

maʿmūr eyle: *İmar etmek, bayındır hale getirmek.*

1. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa **maʿmūr eyledi** İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı **maʿmūr eyledi** sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*

maʿmūr id: *Mamur etmek, gelişip güzelleştirmek.*

1. Bu vīrān sīnemi **maʿmūr idelden** dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [maʿmūr idelden, -el, -den]*

maʿmūr ol: *Bayındır olmak, imar edilmek.*

1. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz **maʿmūr olan** vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [maʿmūr olan, -an]*

maʿmūr ol: *Güzel, bakımlı olmak.*

1. Ġāfil olma şekli **maʿmūr olmayandan** ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [maʿmūr olmayandan, -ma, -y, -an, -dan]*

maʿmūr ol: *İmar edilmek, onarılmak. II Tam olmak.*

1. Maʿni **maʿmūr olsun** olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿmūr olsun, -sun]*

maʿmūre: *İnsan bulunan bayındır yer, şehir. II Şen, cıvıltılı kalabalık.*

1. ʿĀlemüñ **maʿmūresin** ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [maʿmūresin, -sin]*

maʿmūre-i vücūd: *Vücut varlığı, beden.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 2). [maʿmūre-i vücūdum, -um]*

maʿnā: *Mana, anlam.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [māʿnā,]*
2. Anuñçün nice esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu **maʿnāyı** egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 8). [maʿnāyı, -y, -ı]*

mānend: *Benzer, eş, gibi.*

1. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem **mānendi** ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [mānendi, -i]*
2. Cismümi bir bir felek **mānendi** idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [mānendi, -i]*
3. Zücāc-ı çarḫ nice **mānend** urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [mānend,]*
4. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan **mānend**
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [mānend,]*
5. Çemen şaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān **mānend**
Şararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [mānend,]*
6. Bulmaya ruḥları **mānendi** Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [mānendi, -i]*
7. Görmedüm **mānendüñi** ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [mānendüñi, -üñ, -i]*
8. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoḫ iken miṣli **mānendi**
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [mānendi, -i]*
9. Hīç kim yā Rab baña **mānend** maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [mānend,]*

mānende-i heyzüm: *Kuru odun misali.*

1. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān **mānende-i heyzüm** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [mānende-i heyzüm,]*

mānend-i āyine: *Ayna misali.*

1. Göñlüm ṣafāda olalı **mānend-i āyine** Ḥālī degül ḥayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 1). [mānend-i āyine,]*

mānend-i behiştī: *Behiştî misali.*

1. Her gülşen **mānend-i Behiştī** seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 5). [mānend-i behiştī,]*

mānend-i caḥīm: *Cehennem gibi.*

1. Dehr **mānend-i caḥīm** olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [mānend-i caḥīm, -īm]*

mānend-i çeng: *Telli çalgı misali.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ **mānend-i çeng**
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [mānend-i çeng,]*

mānend-i efrīdūn: *Efrîdûn'un benzeri. II Efrîdûn, Cemşid soyundan anlayış ve zekâsıyla meşhur olan İran hükümdarı.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup **mānend-i Efrīdūn**
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [mānend-i efrīdūn,]*

mānend-i ḫar: *Eşek misali.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola **mānend-i ḫar** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [mānend-i ḫar,]*

mānend-i mey: *Şarap misali.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3).*

[mānend-i mey,]

mānend-i nūh: *Hz. Nuh misali.*

1. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye **mānend-i Nūh** āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [mānend-i nūh,]*

mānend-i pervāne: *Pervane misali.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*
2. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*

mānend-i rebāb: *Saz misali.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde **mānend-i rebāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [mānend-i rebāb,]*

mānend-i ṣabā: *Saba rüzgârı misali.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse **mānend-i ṣabā**
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [mānend-i ṣabā,]*
2. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda **mānend-i ṣabā** itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 4). [mānend-i ṣabā,]*

mānend-i şeb: *Gece gibi.*

1. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta **mānend-i şeb** yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [mānend-i şeb,]*

mānend-i şemʿ: *Mum gibi, mum benzeri.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ barmaġı yanmaḳ sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [mānend-i şemʿ,]*

mānend-i şeyḫ: *Şeyh misali.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan **mānend-i şeyḫ** bülbül
Teshīr idüp girdi şāh-ı güle murāḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [mānend-i şeyḫ,]*

mānend-i zebān: *Akıcı ve düzgün söz söyleyen gibi.*

1. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle **mānend-i zebān**
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [mānend-i zebān,]*

manġır: *Mangır, para. II Kuruş.*

1. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl **manġır** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [manġır,]*
2. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [manġır,]*
3. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [manġıra, -a]*
4. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir **manġıra** almazsa ne noḳṣān anı nādān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [manġıra, -a]*

maʿni: *Mana, anlam.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿni,]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola **maʿnīde** ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [maʿnīde, -de]*
3. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider **maʿnīsi** yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [maʿnīsi, -si]*
4. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete **maʿnīde** serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 4). [maʿnīde, -de]*
5. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maʿnīde, -de]*
6. Ey Behiştī **maʿni** ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [maʿni,]*
7. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın **maʿnisin** ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [maʿnisin, -sin]*

8. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ **maʿnīsi** yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [maʿnīsi, -s, -i]*

9. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẕāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [maʿnide, -de]*

10. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her **maʿnide** mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [maʿnide, -de]*

māniʿ ol: *Engel olmak, önlemek.*

1. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña **māniʿ olan** ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [māniʿ olan, -an]*

2. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [māniʿ olma, -ma]*

3. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa māniʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [māniʿ olmaġa, -maġ, -a]*

4. Ger **māniʿ olmaḳ** ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [māniʿ olmaḳ, -maḳ]*

5. Tīġile yā tīr-i müjġānile öldürsün beni
Māniʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 6). [māniʿ olmañ, -ma, -ñ]*

maʿnī-i zībā-ter: *En güzel mana. II Daha önce söylenmemiş şiir.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her **maʿnī-i zībā-ter** Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [maʿnī-i zībā-ter,]*

manḳır: *Mangır, para. II Bozuk para.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir **manḳıra** geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [manḳıra, -a]*

manṣıb: *Makam, rütbe.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol **manṣıba** sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [manṣıba, -a]*

2. Pādişehlerden Behiştī **manṣıb** u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [manṣıb,]*

3. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [manṣıb,]*

4. ʿAlem-i āhile ġam **manṣıbın** elden ḳomaduñ
Ey göñül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [manṣıbın, -ın]*

5. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz **manṣıb**
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [manṣıb,]*

6. Ne mühimm rind olan **manṣıb** içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [manṣıb,]*

manṣıb-ı dünyā: *Dünya makamı.*

1. Zāhidā ʿāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller **manṣıb-ı dünyā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [manṣıb-ı dünyā,]*

manṣūr: *Hallâc-ı Mansûr.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür **Manṣūr** gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [manṣūr,]*

manẓar: *Görünüş.*

1. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [manẓarın, -ın]*

mār: *Yılan.*

1. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir **mār**
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [mār,]*

2. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol **māruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [māruñ, -uñ]*

3. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda **mār** u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7).*

[mār,]

4. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü **māra** idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [māra, -a]*

maʿreke: *Savaş alanı.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil **maʿrekesinde** yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [maʿrekesinde, -si, -n, -de]*

maʿreke-i rezm: *Savaş meydanı.*

1. Çün **maʿreke-i rezmi** ṭuta şarşar-ı ḳahruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [maʿreke-i rezmi, -i]*

mār-ı nefs: *Nefis yılanı.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile
Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [mār-ı nefsi, -i]*

maʿrifet: *Marifet, hüner.*

1. Enīs olmakdanise **maʿrifetsüz** şaḫṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [maʿrifetsüz, -süz]*
2. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde **maʿrifetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 2). [maʿrifetüñ, -üñ]*
3. Bādveş her kim seḫer-ḫīz olmaya
Maʿrifet baġında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [maʿrifet,]*

maʿrifetlü: *Hüner sahibi, becerikli.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi ḳanı bir **maʿrifetlü** pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [maʿrifetlü,]*

maʿrifetu'llāh: *Allah'ı bilme, tanıma.*

1. Gözyaşı gerek **maʿrifetu'llāh** ola peydā
Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [maʿrifetu'llāh,]*

māsivā: *Allah dışındaki her şey, kesret.*

1. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [māsivā,]*

maslahat: *İyi olan ve iyiliğe yol açan, hayır getiren, fayda sağlayan şey. II İş.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne **maṣlaḥatum** var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [maṣlaḥatum, -um]*
2. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol ṭarafda **maṣlaḥatuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [maṣlaḥatuñ, -uñ]*

maşrık: *Güneşin doğduğu yer, doğu. II Yön.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maşrıḳ,]*
2. Ġamuñ maġribde ben **maşrıḳda** olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maşrıḳda, -da]*
3. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet **maşrıḳında** bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maşrıḳında, -ı, -n, -da]*

maʿṣūm: *Suçsuz, günahsız. II Çocuk.*

1. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu **maʿṣūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [maʿṣūmuñ, -uñ]*

māt id: *Satranç oyununda yenmek. II Yenmek.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [māt ider, -er]*

māt ol: *Yenilmek.*

1. Mecnūn ki ḥaşm ola baña şaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda **māt olan** ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [māt olan, -an]*

mā-taht: *Tahtına.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-taḫtuña, -uñ, -a]*

mā-tekaddem: *Eskiden, ezelden beri.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Figāne **mā-teḳaddemden** olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes*

7, Mısra 8). [mā-teḳaddemden, -den]

mātem: *Matem, yas.*

1. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
   Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [mātem,]*
2. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
   Ḥarīrüñ ide **mātem** sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [mātem,]*
3. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
   İdüp āl-i abānuñ **mātem** āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [mātem,]*
4. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
   Muḥibb-i ḫānedāna eyle **mātem** ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [mātem,]*
5. Bu **mātemden** delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
   Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [mātemden, -den]*
6. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
   Ki sulṭān-ı şehīdān **mātemin** vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [mātemin, -in]*
7. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
   Ṭaḳılsun ehl-i beytin **māteminde** boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 10). [māteminde, -i, -n, -de]*
8. Dem-i ʿāṣūredür tecdīd olur dünyā bu **mātemle**
   Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [mātemle, -le]*

mātem-gīr eyle: *Matem tutmak.*

1. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
   Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [mātem-gīr eyle,]*

maṭlab: *Murad, istek.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
   Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [maṭlabumuz, -u, -muz]*
2. ʿĀḳıbet **maṭlabına** yol buldı
   Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 13). [maṭlabına, -ı, -n, -a]*

maṭlaʿ-ı ḥikmet: *Hikmetli matla. II Hikmetli doğum. II Şairin yetişmesi.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola **maṭlaʿ-ı ḥikmet**
   Ḥāşılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [maṭlaʿ-ı ḥikmet,]*

māya: *Cevher, özü, maya.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
   Kişi maḥmūr olsa olur **māya** māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māya,]*

maẓhar ol: *Erişmek, ulaşmak, nail olmak.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
   Ki faẓla **maẓhar olmış** bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [maẓhar olmış, -mış]*

māżī: *Geçmiş.*

1. Ne müstaḳbel ne **māżī** mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
   ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [māżī,]*

maẓlūm: *Zulüm görmüş, zulme uğramış.*

1. Od şaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
   Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge şavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 8). [maẓlūmuñ, -uñ]*

mażmūn: *Mazmun, gizlenen mana.*

1. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur **mażmūnı**
   Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 5). [mażmūnı, -ı]*

maʿẓūl ol: *Azledilmek, el çektirilmek.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿẓūl
   İrüp ol manşıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [maʿẓūl oldular, -du, -lar]*

maʿẓūr: *Mazereti olan, özrü bulunan.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
   Kim delü olan kişinüñ her sözi **maʿẓūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [maʿẓūrdur, -dur]*

maʿẓūr ṭut: *Hoş görmek, kusuruna bakmamak.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam **maʿẓūr ṭut**
   Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [maʿẓūr ṭut,]*

2. Namāza yüz yumaduġum benüm **maʿ<u>ẕ</u>ūr ṭutmazlar**
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [maʿẕūr ṭutmazlar, -maz, -lar]*

3. Ehl-i diller nālemi **maʿ<u>ẕ</u>ūr ṭutsunlar** ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [maʿẕūr ṭutsunlar, -sun, -lar]*

meʿal-libās: *Elbise ile. II Elbiseleriyle.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sürete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen **meʿal-libās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [meʿal-libās,]*

mecāl: *Güç, kuvvet, derman, takat.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra **mecāl** olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [mecāl,]*

2. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı **mecāle** itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [mecāle, -e]*

mecāz: *Mecaz.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var **mecāzlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [mecāzlıḳ, -lıḳ]*

2. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü **mecāzı** ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [mecāzı, -ı]*

meclis: *Ortam, topluluk, meclis.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz **meclis** yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [meclis,]*

2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ **meclisde** aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [meclisde, -de]*

3. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi **meclisde** ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [meclisde, -de]*

4. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim **meclisi** serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [meclisi, -i]*

5. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler **meclisinde** işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [meclisinde, -i, -n, -de]*

meclis: *Eğlence, yâren meclisi.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [meclisümde, -üm, -de]*

2. Muṭribā **meclise** ḥālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [meclise, -e]*

3. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [meclisde, -de]*

4. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa **meclisde** bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [meclisde, -de]*

5. Şemʿveş **meclisde** görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meclisde, -de]*

6. Gül-ʿi<u>ẕ</u>ārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri söz söylense **meclisde** zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [meclisde, -de]*

7. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [meclisde, -de]*

8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey **meclisinüñ** neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [meclisinüñ, -i, -n, -üñ]*

9. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [meclisde, -de]*

10. Beni ḳan aġladup **meclisde** ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 3). [meclisde, -de]*

11. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş **meclisden** aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [meclisden, -den]*

12. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı **meclisde** gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [meclisde, -de]*

13. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile **meclisde**

Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [meclisde, -de]*

14. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [meclisde, -de]*
15. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar **meclisine** şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [meclisine, -i, -n, -e]*
16. Tene dir nā diyü **meclisde** sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [meclisde, -de]*
17. Şemʿe **meclisde** ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [meclisde, -de]*
18. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [meclisde, -de]*
19. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [meclis,]*

meclis kur: *Eğlenmek veya konuşup görüşmek üzere bir araya gelmek, toplanmak.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile **meclis ḳurasın**
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [meclis ḳurasın, -a, -sın]*

meclis-i ʿışḳ: *Aşk meclisi.*

1. Pāk dāmānlarla ḫaşr eyle Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [meclis-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

meclis-i mey: *Şarap meclisi.*

1. Zāhidā ben **meclis-i meyden** nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [meclis-i meyden, -den]*

meclis-i nā-maḥrem: *Namahrem, yabancı topluluk.*

1. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür **meclis-i nā-maḥremde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [meclis-i nā-maḥremde, -de]*

meclis-i rūḥāniyān: *Melekler meclisi.*

1. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [meclis-i rūḥāniyān,]*

meclis-i şūfī-i şeyṭān-ṣıfat: *Şeytan sıfatlı sofunun meclisi.*

1. Meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña göre pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 7). [meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ, -uñ]*

meclis-i yārān: *Dostlar meclisi.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [meclis-i yārāna, -a]*

mecmaʿ ol: *Toplanma yeri olmak.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-ṣaʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 2). [mecmaʿ olsa, -sa]*

mecmūʿ-ı cihān: *Dünyanın tamamı.*

1. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı **mecmūʿ-ı cihān** hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mecmūʿ-ı cihān,]*

mecnūnʿ: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i reh-nümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [mecnūnʿa, -a]*

mecnūn: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [mecnūn,]*
2. Behiştī olsa **Mecnūnuñ** belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*
3. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı **Mecnūn** gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [mecnūn,]*
4. Cihānda ḳadre irişmek degül mi **Mecnūna**
Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā

(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 5). [mecnūna, -a]

5. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
Ḳanı **Mecnūn** kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [mecnūn,]*

6. İtmezem **Mecnūna** ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḥayrān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 7). [mecnūna, -a]*

7. Benem ol pīr ki Ferhād ile **Mecnūn** ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [mecnūn,]*

8. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u **Mecnūn** gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [mecnūn,]*

9. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim **Mecnūn** yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [mecnūn,]*

10. Eylemeñ Ferhād u **Mecnūnı** Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*

11. Dime **Mecnūn** ile Ferhādı yaban erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [mecnūn,]*

12. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan **Mecnūnuñ**
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḥaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [mecnūnuñ, -uñ]*

13. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 3). [mecnūn,]*

14. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [mecnūn,]*

15. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [mecnūna, -a]*

16. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ **Mecnūnı** ḥayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [mecnūnı, -ı]*

17. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa **Mecnūnuñ** Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

18. Sūzdan Ferhād u **Mecnūnuñ** yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*

19. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi **Mecnūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 6). [mecnūnuñ, -uñ]*

20. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [mecnūn,]*

21. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş **Mecnūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 4). [mecnūnuñ, -uñ]*

22. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden **Mecnūn**
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [mecnūn,]*

23. Ben irişdüm menzile Ferhād u **Mecnūn** ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [mecnūn,]*

24. Ger ʿinād eylerse **Mecnūn** pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [mecnūn,]*

25. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u **Mecnūn**
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [mecnūn,]*

26. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u **Mecnūnuñ**
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [mecnūnuñ, -uñ]*

27. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez **Mecnūn** gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [mecnūn,]*

28. Kuḫl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim **Mecnūn**
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [mecnūn,]*

29. Küşt-gīr-i ʿışḳ **Mecnūn** baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 7). [mecnūn,]*

30. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti **Mecnūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [mecnūn,]*

31. Şemʿ Leylīdür ṣürāḫīmüz anuñ **Mecnūnıdur**
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [mecnūnıdur, -ı, -dur]*

32. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü **Mecnūn** iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [mecnūn,]*

33. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u **Mecnūn** rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [mecnūn,]*

34. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [mecnūn,]*

35. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş **Mecnūn**
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [mecnūn,]*

36. Sūz-ı Leylīden ki olmaya **Mecnūn** ḫaste-dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 5). [mecnūn,]*

37. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi **Mecnūn** ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [mecnūn,]*

38. Bāzār-ı ġamda **Mecnūn** bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [mecnūn,]*

39. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz **Mecnūn** gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [mecnūn,]*

40. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz **Mecnūn**
Üştür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 5). [mecnūn,]*

41. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda **Mecnūn** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [mecnūn,]*

42. Başı devletlü ṣaḫş imiş **Mecnūn**
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [mecnūn,]*

43. Ṣaḳın **Mecnūnı** ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [mecnūnı, -ı]*

44. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem **Mecnūna** Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [mecnūna, -a]*

mecnūn: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı. II Âşık, şeydâ.*

1. Deşt-i ġamda ben saña **Mecnūn** u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 1). [mecnūn,]*

2. Geldigüm görüp götürdi ayaġı **Mecnūnı** mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*

3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi Daḫı **Mecnūnuñ** Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben **Mecnūna** ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [mecnūna, -a]*

5. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa **Mecnūn** olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [mecnūn,]*

6. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban **Mecnūnı** ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [mecnūnı, -ı]*

7. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni **Mecnūn** ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [mecnūn,]*

8. Didüm **Mecnūnuñam** bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [mecnūnuñam, -uñ, -am]*

9. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı **Mecnūn** eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [mecnūn,]*

10. Degül her ḫırḳa-pūş ġam-ı ʿadīlüm
Ki **Mecnūn** olımazam ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 6). [mecnūn,]*

11. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi **Mecnūn** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [mecnūn,]*

12. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āşiyān ile

(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [mecnūn,]

13. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [mecnūn,]*

14. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı **Mecnūn** ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [mecnūn,]*

mecnūn id: *Mecnun kılmak. II Aşktan deliye döndürmek.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp,]*

2. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp, -üp]*

mecnūn ile: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [mecnūn ile, -ile]*

2. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān **Mecnūn ile** ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [mecnūn ile, -ile]*

mecnūn ise: *Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun **Mecnūn ise** bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [mecnūn ise, -ise]*

mecnūn-ı sānī: *İkinci Mecnun.*

1. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen **Mecnūn-ı sānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [mecnūn-ı sānīdür, -dür]*

mecnūn-ı zamān: *Devrin Mecnun'ı.*

1. Baña **Mecnūn-ı zamān** didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [mecnūn-ı zamān,]*

mecnūn-miṣāl: *Mecnun gibi.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini **Mecnūn-miṣāl** Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mecnūn-miṣāl,]*

mecnūn-ṣıfat: *Mecnun gibi, Mecnun misali.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı **Mecnūn-ṣıfat**
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [mecnūn-ṣıfat,]*

mecnūnveş: *Mecnun gibi.*

1. Ḳaldı **Mecnūnveş** belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [mecnūnveş,]*

2. Hemān **Mecnūnveş** mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mecnūnveş,]*

mecrān-ı dost: *Dost yolu.*

1. Bir yaña andan ġamı bir yaña **mecrān-ı dost**
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [mecrān-ı dost,]*

mecrūh it: *Yaralamak.*

1. Ser-i kūyunda **mecrūḥ itdi** hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [mecrūḥ itdi, -di]*

2. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle **mecrūḥ itdüm** ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [mecrūḥ itdüm, -dü, -m]*

mecrūh ol: *Yaralanmak, incinmek.*

1. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [mecrūḥ olupdur, -up, -dur]*

meded: *Medet, aman.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş **meded** ḥummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [meded,]*

2. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı **meded** düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [meded,]*

3. Firāḳ demlerin añma **meded** helāk olduḳ
Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [meded,]*

meded: *Medet, lütuf.*

1. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [meded,]*
2. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger **meded** irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [meded,]*
3. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [meded,]*
4. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [meded,]*
5. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum **meded** cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [meded,]*
6. Ḫarāretden **meded** öldük Küşeyrī
Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [meded,]*
7. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde ṣābit ḳıl **meded** ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [meded,]*

meded ḳıl: *Yardım etmek, ihsanda bulunmak.*

1. Lebüñsüz ḫāli yatlu ḫaste cānuñ
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 2). [meded ḳıl,]*

medfūn: *Toprağa gömülmüş, defnedilmiş.*

1. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol **medfūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [medfūn,]*

medḥ: *Övgü, övme.*

1. Ḳomaduñ **medḥin** ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [medḥin, -in]*
2. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [medḥile, -ile]*
3. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña ṭoyar ne **medḥüñe** cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [medḥüñe, -üñ, -e]*

medḥ id: *Methetmek, övmek.*

1. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ **medḥ ider** ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [medḥ ider, -er]*

medḥ it: *Methetmek, övmek.*

1. Senüñ **medḥ itdügüñ** Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [medḥ itdügüñ, -düg, -üñ]*

medḥ ü senā it: *Methetmek, övmek.*

1. Biz saña bir dil ile **medḥ ü senā itmek** güç
Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 1). [medḥ ü senā itmek, -mek]*
2. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle şehā
Her ṭarafdan her kişi **medḥ ü senā itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [medḥ ü senā itsün, -sün]*

medrese: *Medrese, okul.*

1. Baña ne **medrese** olsun ne ḫānḳāh olsun
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [medrese,]*

medyūn: *Borçlu.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü **medyūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [medyūn,]*

mefreş: *Göç zamanı yatak taşımaya yarayan meşinden yapılmış çuval.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña **mefreşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [mefreşüm, -üm]*

meftūl id: *Bükülerek fitil haline getirmek.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḫummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [meftūl idüñ, -üñ]*

meftūn: *Büyülenmişçesine tutkun, vurgun, âşık.*

1. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben **meftūnı** ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 2). [meftūnı, -ı]*

meftūn ol: *Gönül vermek, vurulmak.*

1. Sāḳī bahār irelden olduḳ ṣarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [meftūn olduḳ, -du, -ḳ]*

meges: *Sinek.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir **megesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 2). [megesdür, -dür, -]*
2. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [megesce, -ce]*
3. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [megesce, -ce]*
4. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş **megese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [megese, -e]*
5. Bir **megesdür** dil evet māʾide-i ʿışḳuñda
Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [megesdür, -dür]*

meges: *Sinek. II Rakip.*

1. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup şemʿüñ **meges** üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [meges,]*

meh: *Ay. II Dolunay.*

1. Çarḫa girer mihr ü **meh** ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [meh,]*

meh: *Ay, mah. II Parlak.*

1. Ol **meh** yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [meh,]*

meh: *Mah, ay, kamer.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma **meh** gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [meh,]*
2. Görinen **meh** ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [meh,]*
3. Hergün göñülde bir **meh** mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [meh,]*
4. Ḳapuñda büküp ḳaddüm **meh** gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [meh,]*
5. Mihr ü **meh** ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [meh,]*
6. Aẕher degül mi **meh** yüzünüñ nūrı şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [meh,]*
7. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse **meh** gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [meh,]*
8. Ḳaşuña ḫarf atarmış **meh** ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol **meh** nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [meh,]*
2. Her gice ol **mehi** fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḫarīş olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [mehi, -i]*
3. Dün doġdı dünle büyüdi ol **meh** didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [meh,]*
4. Ne gūne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol **meh** cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [meh,]*

5. İşiginden ḳopdı ol **meh** ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀṣıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, kamer, ay. II Gece.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü **mehüñ** itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mehüñ, -üñ]*

mehāsin-i leylā: *Leyla'nın güzelliği.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb añılmaḳ **meḥāsin-i Leylā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [meḥāsin-i leylā,]*

meh-be-meh: *Aydan aya.*

1. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [meh-be-meh,]*

meh-cebīn: *Açık alınlı, alnı açık, temiz.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u **meh-cebīn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [meh-cebīn,]*

meh-i nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi şalmaġa ḫāke Daḳmış **meh-i nevden** beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 106). [meh-i nevden, -den]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Güç, kuvvet.*

1. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ eşer-i naʿlidür anda **meh-i tābān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 104). [meh-i tābān,]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū Kim yüzi aġ alnı açıḳdur **meh-i tābānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 8). [meh-i tābānumuñ, -um, -uñ]*

mehīb: *Heybetli, azametli.*

1. Her ne ʿaded ḫavāle olursa Behiştiye Cānān cefāsı deñlü biri olımaz **mehīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [mehīb,]*

mehliḳā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Ne **mehliḳā** ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [mehliḳā,]*

meh-liḳā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḫaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [meh-liḳālar, -lar]*

meh-pāre: *Ay parçası. II Sevgili, güzel.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen **meh-pāreye** Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [meh-pāreye, -y, -e]*

meh-pāre: *Ay parçası.*

1. Alnuñ levāmiʿinden **meh-pāre** tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [meh-pāre,]*
2. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
Muṣṭafāya şan delīl olur iki **meh-pāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [meh-pāreler, -ler]*

meh-rū: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her **meh-rūya** dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [meh-rūya, -y, -a]*

meh-rū ḫayāl: *Ay yüzlünün hayali.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey **meh-rū ḫayāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [meh-rū ḫayāl,]*

meh-rūy: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol **meh-rūya** bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [meh-rūya, -a]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Dolunay.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña **meh-tābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 8). [meh-tābdan, -dan]*

2. Güneşden nūr alan **meh-tāba** ṭutdum
ṭabʿ-ı mirʾātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [meh-tāba, -a]*

3. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça **meh-tāb** üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [meh-tāb,]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. Şemʿveş meclisde görsem bir gice **meh-tābumı**
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meh-tābumı, -um, -ı]*

mehter: *Osmanlıda askerî mızıka takımı, mehterhâne.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene **mehterler** olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [mehterler, -ler]*

2. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [mehterlerüñüñ, -ler, -üñ, -üñ]*

mehveş: *Ay gibi. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış **mehveşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [mehveşüm, -üm]*

mekān: *Mekân. II Dünya.*

1. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü **mekān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [mekān,]*

mekān: *Yer. II Taht, makam.*

1. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ **mekānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [mekānına, -ı, -n, -a]*

mekān: *Yer, yurt, mekân.*

1. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa **mekān** ister
Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [mekān,]*

2. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
Lā-mekānlar bezmgāhında **mekānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [mekānum, -um]*

3. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre mesken gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet **mekān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [mekān,]*

4. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde **mekānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [mekānuñ, -uñ]*

5. Behiştī'yem Behiştī'yem Behiştī
Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 2). [mekānum, -um]*

mekān ṭut: *Yerleşmek, yer edinmek.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü **mekān ṭutmaġıçün**
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḫayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [mekān ṭutmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

mekāne: *Mekân, mesken.*

1. ʿIşḳ ehlinüñ **mekānesi** vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [mekānesi, -s, -i]*

mekrümet: *Lütuf, cömertlik.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds
Ḫoş **mekrümet** degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 72). [mekrümet,]*

mekteb: *Okul.*

1. Aġyār oḳur naẕarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [mekteb,]*

mekteb-i ʿışḳ: *Aşk mektebi.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [mekteb-i ʿışḳa, -a]*

2. Ezelden **mekteb-i ʿışḳuñ** bir üstād-ı ṣafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]*

3. Bir ṭıflı iken **mekteb-i ʿışḳuñ** dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]*

mektūb: *Yazılmış, yazılı, name.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḫaṭṭuñ maḥabbet-

nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña **mektūb**
olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [mektūb,]*

mektūb yaz: *Mektup yazmak.*

1. Ḥaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre
mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [mektūb yazmaġa, -a]*

melāḥat: *Güzellik.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü **melāḥat**
leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop
olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [melāḥat,]*
2. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı
tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [melāḥat,]*

melāʾik: *Melekler.*

1. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek
hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār
almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [melāʾik,]*
2. Dīdeden niçe zamān oldı **melāʾik** gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [melāʾik,]

melāʾike: *Melekler.*

1. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü **melāʾike**
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [melāʾike,]

melāʾike-i ḳurbet: *Allah'a yakın melekler.*

1. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
Olmaz ʿalef **melāʾike-i ḳurbete** ḫıtām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 34). [melāʾike-i ḳurbete, -e]

melāl: *Keder, gam, hüzün.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Ṣāyed sirāyet eyleye bizden **melāl** aña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [melāl,]
2. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn
şarāb
Bu **melālinden** be-ġāyet dostlar ḥālüm
ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [melālinden, -i, -n, -den]*
3. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli **melālle** ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [melālle, -le]
4. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam **melālüm**
söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm
söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [melālüm, -üm]*

melālet: *Melal, usanma, sıkıntı.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der **melāletüm**
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḫrile itdi ḫūn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [melāletüm, -üm]

melāmet: *Ayıplanmış, kınanmış.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü
emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde **melāmet** gördük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [melāmet,]
2. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben
anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār
itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [melāmet,]*
3. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm **melāmet**
bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger
öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [melāmet,]*

melāmet eyle: *Ayıplamak, kınamak, yermek.*

1. Vāʿiẓ **melāmet eylese** mest-i melāleti
Gūş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti
(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [melāmet eylese, -se]

melāmet ol: *Ayıplanmak, kınanmak.*

1. Kūyuñda tā-ölince **melāmet olam** gibi
Zīrā ki sende raḥm eşeri bende ʿār yoḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [melāmet olam, -am]

melʾān: *Dolu. II Taşkın.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb
olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse **melʾān** ile
baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [melʾān,]*

melek: *Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri. II Sevgili.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer **melek**
yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil
hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [melek,]*

melek: *Melek, Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda **melekler** mey-i nāb

içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [melekler, -ler]*

2. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar **melekler** dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [melekler, -ler]*

3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
Çünki bīgāne **melekden** āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [melekden, -den]*

4. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü **meleksin** sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [meleksin, -sin]*

5. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḫüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir **meleksin** sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 4). [meleksin, -sin]*

6. Yār eflāk-i melāḥatde **melekdür** ṣūfī
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [melekdür, -dür]*

7. Felekde sen ne **meleksin** ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [meleksin, -sin]*

8. Ben **melekdür** dir isem n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [melekdür, -dür]*

9. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme gökde **melekler** yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [melekler, -ler]*

10. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum **meleklerle**
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [meleklerle, -ler, -le]*

11. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [melek,]*

12. Biñ ecniḥası olsa **melek** ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [melek,]*

13. Göklerde **melek** tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [melek,]*

melek-hū: *Melek huylu.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [melek-ḫū,]*

melek-şıfat: *Melek sıfatlı.*

1. Ḳomaduñ medḥin ol **melek-şıfatuñ**
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [melek-şıfatuñ, -uñ]*

melek-sīmā: *Melek yüzlü.*

1. Bir **melek-sīmā** perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir şeh-i iḳlīm-i ḫüsnüñ muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 1). [melek-sīmā,]*

2. Dīde-i ʿibretle insānı **melek-sīmā** gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [melek-sīmā,]*

melik: *Hükümdar, padişah, hakan.*

1. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda **melikler** ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [melikler, -ler]*

mellāh-ı h∨āb: *Uyku kaptanı.*

1. Deryā-yı ḫüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini **mellāḫ-ı ḫ∨āba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [mellāḫ-ı ḫ∨āba, -a]*

melūl: *Boynu bükük, üzgün, mahzun.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [melūlem, -em]*

melūl idi: *Boynu bükük, üzgün.*

1. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü **melūl idiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 6). [melūl idiler, -ler]*

melūl iken: *Mahzun, boynu bükük.*

1. Ben firāḳuñdan **melūl iken** cehennem yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [melūl iken, -ken]*

melūl it: *Üzmek, mahzun etmek, hüzünlendirmek.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl

Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren **melūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [melūl itmez, -mez]*

melūl ol: *Boynu bükük, üzgün olmak.*

1. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [melūl olmışuzdı, -mış, -uz, -dı]*
2. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [melūl olursa, -ur, -sa]*

melʿūn: *Lanetlenmiş, lanetli. II Rakip.*

1. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu **melʿūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [melʿūn,]*

memāt: *Ölüm, mevt.*

1. Luṭfuñ nefesi fāḳa **memātına** Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [memātına, -ı, -n, -a]*

memi: *Memi. II Memicigüm, Rumeli'ye has bir söyleyiş.*

1. Efendüm devletüm şāhum **Memi** şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [memi,]*

memleket: *Ülke, diyar.*

1. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña **memleketüñ** maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [memleketüñ, -üñ]*

memleket-i şevket-i sulṭān: *Memleketin ulu sultanı.*

1. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı **memleket-i şevket-i sulṭān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 94). [memleket-i şevket-i sulṭān,]*

memlū: *Dolu, dopdolu.*

1. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı faẕlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle **memlūdur** Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [memlūdur, -dur]*

men: *Ben, birinci teklik şahıs zamiri.*

1. Devāt-āsā **menem** ḥaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [menem, -em]*
2. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [menem, -em]*
3. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [menem, -em]*
4. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [menem, -em]*
5. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [menem, -em]*
6. Cām-ı cünün nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [menem, -em]*
7. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña mānīʿ olan ḫār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [menem, -em]*
8. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [menem, -em]*
9. Hīç **meni** daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [meni, -i]*
10. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki **men**
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [men,]*
11. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [menem, -em]*
12. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ **men** zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [men,]*

menʿaref: *Bilen kimse. II Menʿarefe nefsehu fegadʿarefe Rabbehu. II Nefsini bilen, Rabb'ini bilir.*

1. Menʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür varʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [menʿaref,]*

menʿeyle: *Engellemek, alıkoymak, men etmek.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ **menʿ eyle** kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [menʿ eyle,]*

2. Tīġuñı benden ne **menʿ eylerdi** bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [menʿ eylerdi, -r, -di]*

3. Lebüñden **menʿ idersem** dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [menʿ idersem, -er, -se, -m]*

menʿ id: *Menetmek, yasaklamak.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [menʿ idüp, -üp]*

2. Bādeden **menʿ itmesünler mi** ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 7). [menʿ itmesünler mi, -me, -sün, -ler, -mi]*

menākıb: *Menkıbeler, övünülecek vasıflar.*

1. ʿĀlī **menāḳıbın** eger āl u ṣaḥābeñüñ
Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḥtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [menāḳıbın, -ın]*

menāl: *Mülk.*

1. Gözüñe görinmezdi māl u **menāl**
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [menāl,]*

menām: *Uyku, rüya.*

1. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol **menām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [menām,]*

menām-ı rüʾyetiñe iriş: *İlahi suretine rüyada erişmek.*

1. Bir dem **menām-ı rüʾyetiñe irişenlere** ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol menām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 63). [menām-ı rüʾyetiñe irişenlere, -en, -ler, -e-iñ, -e]*

menār: *Minare. II Yol gösteren işaret, nişan.*

1. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür **menār** servleri
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [menār,]*

menbāʿ: *Kaynak.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet **menbāʿını** ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [menbāʿını, -ı, -n, -ı]*

menbaʿ-ı sırr-ı fenā: *Yokluk sırrının kaynağı.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [menbaʿ-ı sırr-ı fenāda, -da]*

menfaʿat um: *Menfaat beklemek.*

1. Ḥubb-ı dünyā şarābını içme
Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 8). [menfaʿat umma, -ma]*

menfaʿatin gör: *Faydasını görmek.*

1. Bādenüñ **menfaʿatin gör** ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [menfaʿatin gör,]*

mensī idi: *Unutulmuş, hatırdan çıkmış.*

1. Egerçi bunca zamandan Behiştī **mensī idi** Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [mensī idi,]*

mensūr-ı taḳrīr: *Dağınık ifade, anlatım.*

1. Eyle bilgil varıcaḳ **menṣūr-ı taḳrīrüm** saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [menṣūr-ı taḳrīrüm, -üm]*

meʾnūs: *Alışkın, alışık.*

1. Ġamuñla şöyle **meʾnūsem** ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [meʾnūsem, -em]*

menzil: *Menzil, mesken, hedef.*

1. Mey bir güneşdür **menzili** cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [menzili, -i]*

2. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli **menzildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [menzildür, -dür]*

3. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde

menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [menzil,]*

4. ʿIşḳı bir **menzile** irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dîde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [menzile, -e]*

5. Ġam şebistānında ey dil **menzilüñ** mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [menzilüñ, -üñ]*

6. Ben irişdüm **menzile** Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [menzile, -e]*

7. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāşıḳı ṣūfī
Mürāʿī **menzili** itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [menzili, -i]*

8. Her gice nice **menzil** rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [menzil,]*

9. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup **menzilini**
Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 9). [menzilini, -i, -n, -i]*

10. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu gice düşde Behiştī **menzilüm** bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [menzilüm, -üm]*

11. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [menzilüñ, -üñ]*

menzil ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Vücūdum şīr-i mihre **menzil olup** ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [menzil olup, -up]*

menzil-i maḳṣūd: *Varılmak istenilen yer. II Hedef, menzil.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

3. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

menzil-i maḳṣūda ir: *Varılmak istenen menzile ulaşmak.*

1. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz **menzil-i maḳṣūda irmek** yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [menzil-i maḳṣūda irmek, -mek]*

menzil-i vildān: *Kulların konağı.*

1. Dem olur ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm **menzil-i vildān** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [menzil-i vildān,]*

merāḥil ḳatʿ id: *Mesafe katetmek, ilerlemek.*

1. Ey **merāḥil ḳatʿ idüp** kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [merāḥil ḳatʿ idüp, -üp]*

mercān: *Kırmızı renkli cevher.*

1. Ḥaḳ dehānuñ ḫoḳḳasın bir dürr ü **mercān** eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan şaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [mercān,]*

merd: *Yiğit, cesur. II Eşsiz, benzersiz.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī **merd** ṣāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [merd,]*

merd: *Yiğit, cesur. II İnsan.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege **merdüm** Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [merdüm, -üm]*

2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*

3. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur **merdüñ** ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [merdüñ, -üñ]*

4. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül **merdüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3,*

Mısra 18). [merdüm, -üm]

5. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*
6. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [merd iseñ,]*

merdāne: *Mertler, yiğitler.*

1. Virme dünyāya Behiştī ḥaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye **merdāneler** aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 10). [merdāneler, -ler]*

merdāne: *Mertçe, yiğitçe.*

1. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ **merdāne** baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdāne,]*

merdān-ı ʿışḳ içinde: *Aşk erenleri arasında.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı **merdān-ı ʿışḳ içinde** nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [merdān-ı ʿışḳ içinde, -n, -de]*

merd-i bahādır: *Kahraman yiğit.*

1. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi **merd-i bahādırdur** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merd-i bahādırdur, -dur]*

merd-i bī-derd: *Dertsiz insan.*

1. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dūn idi Bīsütūn vuḫūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 9). [merd-i bī-derd,]*

merd-i ḥarāmī: *Haydut kişisi.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki **merd-i ḥarāmī** ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [merd-i ḥarāmī,]*

merd-i ʿışḳ-ı pāk: *Saf aşkın insanı.*

1. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki **merd-i ʿışḳ-ı pāküz** biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [merd-i ʿışḳ-ı pāküz, -üz]*

merd-i ḳalender: *Kalender kimse. II Kalender derviş.*

1. Dünbekīler eser-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim **merd-i ḳalender** idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [merd-i ḳalender,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i mürde: *Ölü kişi.*

1. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir **merd-i mürde** gūyā yek fātiḥā-ḫvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [merd-i mürde,]*

merd-i rāh-ı ʿışḳ: *Aşk yolundaki insan.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [merd-i rāh-ı ʿışḳa, -a]*

merd-i ża ʿīfe: *Zayıf, güçsüz insan.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur **merd-i ża ʿīfe** bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [merd-i ża ʿīfe, -e]*

merdüm: *Göz bebeği.*

1. Ḳılsa **merdümler** n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḫş
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [merdümler, -ler]*
2. Ey gözüm nūrı Behiştī nice **merdümdür** diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [merdümdür, -dür]*
3. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm
Dāmenüm pür-sīm idüp **merdümler** iḫsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [merdümler, -ler]*
4. Merḥamet itmez misin dīdemdeki **merdümlere**

Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merdümlere, -ler, -e]*

5. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki **merdümdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [merdümdür, -dür]*
6. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm **merdümi** ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [merdümi, -i]*
7. Bu **merdümler** niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [merdümler, -ler]*
8. Ḫoş başdı ḳara bağrına **merdümcügüm** bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [merdümcügüm, -cüg, -üm]*
9. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [merdümüm, -üm]*
10. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın **merdümlerüm** āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [merdümlerüm, -ler, -üm]*
11. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [merdümüm, -üm]*
12. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm **merdümini** ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [merdümini, -i, -n, -i]*

merdüm: *Göz bebeği. II İnsan.*

1. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum **merdümlere**
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [merdümlere, -ler, -e]*
2. Dile ġam gelse **merdümler** ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [merdümler, -ler]*
3. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi **merdümler** ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [merdümler, -ler]*
4. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [merdümler, -ler]*
5. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā **merdüm**
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [merdüm,]*
6. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger **merdümleri** kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [merdümleri, -ler, -i]*

merdüm ol: *Gözbebeği olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde **merdüm olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 6). [merdüm olmışdur, -mış, -dur]*

merdüm-i ʿayyāş: *Ayyaş adam.*

1. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol **merdüm-i ʿayyāş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [merdüm-i ʿayyāş,]*

merdüm-i çeşm: *Göz bebeği.*

1. Ḫastedür **merdüm-i çeşmüm** yüzüñi görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*
2. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur gönül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*
3. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

merdüm-i dīde: *Göz bebeği.*

1. Gözümde **merdüm-i dīde** ruḫuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [merdüm-i dīde,]*
2. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 4). [merdüm-i dīdelere, -ler, -e]*

merdüm-i maḥrem: *Gizli göz bebeği.*

1. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey
Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe **merdüm-i maḥrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332,*

Mısra 10). [merdüm-i maḥrem,]

merdüm-i muḥtāc: *İhtiyaç sahibi insan.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
   Ol **merdüm-i muḥtācuñ** rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [merdüm-i muḥtācuñ, -uñ]*

merg: *Ölüm, vefat, mevt.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
   Baña ol **merg** degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [merg,]*

merḥabā: *Selam.*

1. Göñlümüz bir **merḥabā** ile iderdüñ ḳarşu şād
   Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce **merḥabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [merḥabā,]*
2. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān **merḥabāsına** Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 5). [merḥabāsına, -s, -ı, -n, -a]*
3. Didiler āḫir ıraḳdan **merḥabā** Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [merḥabā,]*
4. Behiştī degmedi bir **merḥabāña** dār-ı dünyāda
   Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [merḥabāña, -ñ, -a]*
5. Dest-būs feraḥ-fezā görinür
   Devlet el virdi **Merḥabā** görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [merḥabā,]*

merḥabā it: *Selam vermek.*

1. Göñlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
   Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [merḥabā itmez, -mez]*

merḥabā-yı leb: *Dudağının selamı.*

1. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
   Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [merḥabā-yı lebüñe, -üñ, -e]*

merḥale: *Menzil, yer. II Dünya.*

1. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
   Ḳ'ol nūrdur bu **merḥalede** reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [merḥalede, -de]*

merḥamet: *Acıma, merhamet etme, şefkat gösterme.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı **merḥamet** nūrı
   Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [merḥamet,]*
2. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
   Āh kim ol **merḥametsüz** ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [merḥametsüz, -süz]*
3. Merḥametden yüzüñde yoḳ lemʿān
   Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [merḥametden, -den]*
4. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
   Billāhi **merḥamet** eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [merḥamet,]*
5. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀşıḳa **merḥametüñ** yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [merḥametüñ, -üñ]*
6. N'ola görinse naḳşı **merḥametden** ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [merḥametden, -den]*

merḥamet it: *Acımak, merhamet göstermek.*

1. Faḳīre **merḥamet itmez** ider tersāya vü gebre
   Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [merḥamet itmez, -mez*
2. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
   Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merḥamet itmez misin, -sin]*

merḥamet ḳıl: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil dostum
   Aña elden geldügince **merḥamet ḳıl** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 2). [merḥamet ḳıl,]*

merhem: *Merhem, ilaç, derman.*

1. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
   Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi **merhem** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [merhem,]*

merḥūm: *Merhum, rahmetli.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
   Duʿāsın almaġa bulınmasun üstünde **merḥūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [merḥūmuñ, -uñ]*

merhūn: *Rehin edilmiş.*

1. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn

gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede **merhūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [merhūn,]*

merḳad-ı mecnūn: *Mecnun'un kabri.*

1. Dilerem **merḳad-ı Mecnūnda** idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [merḳad-ı mecnūnda, -da]*

mertaʿ-ı luṭf: *Lütfun sahası, makamı.*

1. Ger seyr ü sülūk ilte bizi **mertaʿ-ı luṭfa** ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [mertaʿ-ı luṭfa, -a]*

mertebe: *Derece, rütbe, değer.*

1. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi **mertebem** ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [mertebem, -m]*
2. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ **mertebe** bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebe,]*
3. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebeñ, -ñ]*

merve: *Merve, Mekke'de bir dağ.*

1. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür **Merve** ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [merve,]*

merve-i baḥt: *Talihin, bahtın Merve'si.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 2). [merve-i baḫtum, -um]*

meryem: *Hz. İsâ'nın annesi.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü **Meryemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [meryemden, -den]*

mesā: *Akşam.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u **mesā** elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [mesā,]*

meşāf-ı ʿışḳ: *Aşk harbi.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük **meşāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [meşāf-ı ʿışḳ,]*

meşāʿil: *Meşaleler.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet **meşāʿilin** Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [meşāʿilin, -in]*

meşʿale-sūz: *Meşale yakan, tutuşturan.*

1. ʿAzm itseñ olur her sefere **meşʿale-sūz** kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [meşʿale-sūz,]*

meşām: *Burun.*

1. Kākülüñ būyın **meşāmumdan** dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [meşāmumdan, -um, -dan]*
2. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan Mey-ḫānedür **meşāmumuza** ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [meşāmumuza, -u, -muz, -a]*

mescid: *Mescit, namaz kılınan yer.*

1. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [mescid,]*
2. Ṣūfiyem **mescidde** vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mescidde, -de]*
3. Mey-ḫānede **mescidde** yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mescidde, -de]*
4. Nice **mescid** ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [mescid,]*
5. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ Ṣūfi **mescid** kūşesine düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mescid,]*

mescid-i aḳṣā: *Mescid-i Aksa, Kudüs'te bulunan kutsal mabed, Hz. Peygamberin miraca çıktığı mekân.*

1. Cemālüñ **Mescid-i Aḳṣādur** ebrūñ oldı miḥrābı
   Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [mescid-i aḳṣādur, -dur]*

mesel: *Örnek, misal.*

1. Bu **meseldür** kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
   ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [meseldür, -dür]*
2. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler Bu **meseldür** kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [meseldür, -dür]*

mesʾele: *Mesele, sual.*

1. Cühelā çoḳ saña bir **mesʾeleyi** feṯḥ idemez
   Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [mesʾeleyi, -y, -i]*
2. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı Virmez ol **mesʾeleye** kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [mesʾeleye, -y, -e]*

meserret: *Sevinç, mutluluk.*

1. Serāy-ı sīnede eyler **meserret** naḳşını peydā
   Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [meserret,]*

meşgūl iken: *Meşgul durumdayken.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
   Şaḳın bāzīçeye **meşgūl iken** çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [meşgūl iken,]*

meşhed: *Şehitlik.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
   Ṭutuşa şemʿi gibi **meşhedimüñ** her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [meşhedimüñ, -im, -üñ]*

meşhūr: *Meşhur, bilinen.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe Gel sīneme üşenme ki **meşhūr** ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [meşhūr,]*
2. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ Ġāfil olma canlu yaḳı uragör **meşhūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [meşhūrdur, -dur]*
3. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān **meşhūrıdur** Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [meşhūrıdur, -ı, -dur]*

meşhūr iken: *Şöhretli, ünlü.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
   İrmedi rūz-ı ezel **meşhūr iken** el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [meşhūr iken, -i, -ken]*

meşhūr-ı cihān: *Dünya meşhuru. II Herkes tarafından bilinen.*

1. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ Eyledi mihrüñ anı gün gibi **meşhūr-ı cihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [meşhūr-ı cihān,]*

mesīḥā: *Ey mesih. II Hz. İsa.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
   Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [mesīḥā,]*

mesīhā: *Hz. İsa. II Ölümsüz.*

1. Bir **Mesīḥā** lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
   Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [mesīḥā,]*
2. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına **Mesīḥā** Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [mesīḥā,]*

mesīḥāne: *İsa Peygamber gibi.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde **Mesīḥāne** ṣebāt
   Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 7). [mesīḥāne,]*

mesīḥāveş: *Ölüleri canlandırma özelliğine sahip Hz.İsa gibi.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm **Mesīḥāveş** Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mesīḥāveş,]*

mesken: *Mesken, yurt.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña

meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 8). [meskendür, -dür]*

2. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [meskeni, -i]*
3. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre **mesken** gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [mesken,]*
4. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenüñ, -üñ]*

mesken idin: *Mesken tutmak, yerleşmek.*

1. Belāgat bīşesin **mesken idinen** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [mesken idinen, -en]*
2. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin **mesken idinmiş** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [mesken idinmiş, -miş]*

mesken it: *Yerleşmek, yurt tutmak.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mesken itmezsem, -mez, -se, -m]*

mesken ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil **mesken olalı** zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [mesken olalı, -alı]*
2. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 10). [mesken olursa, -ur, -sa]*

meskenet ḳıl: *Alçak gönüllü olmak.*

1. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı **meskenet ḳıl** ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenet ḳıl,]*

mesleg: *Meslek, uğraş, iş.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 1). [meslegümüz, -ü, -müz]*

meslek-i ʿazm: *Gayret yolu.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [meslek-i ʿazmüm, -üm]*

mesned: *Dayanak.*

1. Āstān-ı şāha **mesnedsüz** Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [mesnedsüz, -süz]*

mesned dut: *Dayanak kılmak.*

1. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı **mesned duta** cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḥāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [mesned duta, -a]*

mesned ol: *Dayanak olmak.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [mesned olmasa, -ma, -sa]*

meşreb: *Yaratılış, huy, tabiat.*

1. Şafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk **meşrebler** ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [meşrebler, -ler]*
2. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük **meşrebi** şāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [meşrebi, -i]*

meşşāṭa-i bād-ı sabā: *Saba rüzgârının mâşitası, süsleyeni.*

1. Ġonca bikre zeyn ider **meşşāṭa-i bād-ı sabā**
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [meşşāṭa-i bād-ı sabā,]*

meşşāṭa-ı ṣunʿ: *Kudretin süsleyicisi. II Allah.*

1. Her şeb yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 22). [meşşāṭa-ı ṣunʿuñ, -uñ]*

mest: *Mest, kendinden geçmiş.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek **mestler**
Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [mestler, -ler]*
2. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār

mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār **mest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [mest,]*

3. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı **mest**
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mest,]*

4. Bir piyāle **mestiyem** kim cürʿasın ẓabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [mestiyem, -iyem]*

5. Benem ol **mest** ki nüh künbed-i ḫumḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [mest,]*

6. Şol **mest** kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [mest,]*

7. Şanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [mestem, -em]*

8. Şanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mestem, -em]*

9. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile **mestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [mestem, -em]*

10. Gördügüñ **meste** neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [meste, -e]*

11. Bir riyā **mestisin** ey ṣūfi ki ayılmazsın
İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [mestisin, -i, -sin]*

12. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ **mesti** olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [mesti, -i]*

mest id: *Sarhoş etmek, kendinden geçirmek.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [mest iderdi, -er, -di]*

2. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 10). [mest itdi, -di]*

mest mi: *Sarhoş, kendinden geçmiş.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz **mest midür** Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [mest midür,]*

mest ol: *Kendinden geçmek, sarhoş olmak.*

1. Hemān Mecnūnveş **mest ol** ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mest ol,]*

2. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [mest olanlar, -an, -lar]*

3. Ḳāżī meger müselleş-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [mest oldı, -dı]*

4. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü **mest oldı**
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [mest oldı, -dı]*

5. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mest oldı, -dı]*

6. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [mest olıcaḳ, -ıcaḳ]*

7. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [mest olmış, -mış]*

8. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 6). [mest olmışdum, -mış, -du, -m]*

9. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda **mest olup** geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [mest olup, -up]*

10. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [mest olur mı,]*

mest ol: *Coşmak. II Aslan kesilmek.*

1. Ḫayder götürdi **mest olıban** bāb-ı Ḫayberi
   Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [mest olıban, -ıban]*

mest olmayınca: *Kendinden geçmek. II Hemhâl olmak.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
   Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [mest olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

mest ü harāb imiş: *Sarhoş ve perişan imiş.*

1. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün ol
   Ser-kūşe-i muġandaki **mest ü ḫarāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 10). [mest ü ḫarāb imiş,]*

mest ü harāb ol: *Kendinden geçip viran olmak.*

1. Cām-ı cünün nūş idüben **mest ü ḫarāb olduġın**
   Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [mest ü ḫarāb olduġın, -duġ, -ın]*

mest u medhūş eyle: *Kendinden geçmiş ve dehşete düşmüş kılmak.*

1. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dīvāne kim
   Bāde-i ʿışḳuñdur anı **mest u medhūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 6). [mest u medhūş eyleyen, -y, -en]*

mestāne: *Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.*

1. Feryād-ı şūfinüñ eşeri ḳalmaz anda kim
   Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [mestāne,]*
2. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
   Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ **mestānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [mestānedür, -dür]*
3. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden **mestānece**
   Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mestānece,]*

mestānelik: *Sarhoşluk.*

1. Şımış cām-ı ġurūru geçmiş ol **mestāneliklerden**
   Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [mestāneliklerden, -ler, -den]*

mest-i bī-bāki: *Fani sarhoş.*

1. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ **mest-i bī-bāki**
   Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [mest-i bī-bāki,]*

mest-i cām-ı ġaflet: *Gaflet şarabının sarhoşu.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
   Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [mest-i cām-ı ġaflet,]*

mest-i cām-ı leb-i mey-gūn: *Şarap renkli dudağın kadehinin sarhoşu.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
   Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ, -uñ]*

mest-i dünyā: *Dünyanın kendinden geçenleri.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
   Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [mest-i dünyā,]*

mest-i elest: *Elest meclisinin sarhoşu, ezelden sarhoş.*

1. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile mestem ben
   Hem anuñile mestem hem **mest-i elestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mest-i elestem, -em]*

mest-i girībān-çāk: *Yakası yırtılmış sarhoş. II Perişan âşık.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünün içre ḳızıl dīvāneñ
   Bāġda ġonca-i gül **mest-i girībān-çāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 4). [mest-i girībān-çāküñ, -üñ]*

mest-i ġurūr: *Gurur sarhoşu.*

1. İdersin gerçi sen **mest-i ġurūr** olduġuña inkār
   Velī ey serv-ḳad añа ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [mest-i ġurūr,]*

mest-i ḫāb-ālūd: *Uykuya bulaşmış sarhoş.*

1. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde **mest-i ḫāb-ālūdlar**
   Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 5). [mest-i ḫāb-ālūdlar, -lar]*

mest-i ḫarāb: *Aşkla kendinden geçmiş, aşk sarhoşu.*

1. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş

ʿĀlem esrār içer **mest-i ḫarābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [mest-i ḫarābuñ, -uñ]*

mest-i ʿışḳ ol: *Aşk sarhoşu olmak.*

1. Ṣūfîyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz
   Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 4). [mest-i ʿışḳ olup, -up]*

mest-i melāleti: *Hüzün sarhoşu. II Aşk sarhoşu.*

1. Vāʿiẓ melāmet eylese **mest-i melāleti**
   Gūş urma aña yañṣaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [mest-i melāleti, -i]*

mest-i mey: *Şarap sarhoşu.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem **mest-i mey** gibi
   Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [mest-i mey,]*

mesti ol: *Hayran olmak. II Düşkün olmak.*

1. Bir şarābuñ **mesti olmışdur** Behiştī kim anuñ
   Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [mesti olmışdur, -mış, -dur]*

mest-i şarāb-ı nāz: *Naz şarabının sarhoşu.*

1. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
   Çeşmüñ ādem öldürür **mest-i şarāb-ı nāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [mest-i şarāb-ı nāz,]*

mesʿūd ol: *Saadete ermek, bahtiyar olmak.*

1. Ṭāliʿüm **mesʿūd olup** ol şeb irerdüm ḳadre ben
   Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [mesʿūd olup, -up]*

metāʿ: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Vuṣlat **metāʿın** alımadın naḳd-i cān ile
   Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
2. Dil **metāʿın** kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
   Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [metāʿın, -ın]*
3. Vaṣlı **metāʿın** bize ʿarż itse yār
   Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [metāʿın, -ın]*
4. Menʿ idüp vaṣluñ **metāʿın** benden aġlatma beni
   Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
5. Cān **metāʿına** igen olma Behiştī maġrūr
   Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [metāʿına, -ı, -n, -a]*

metāʿı: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Dil **metāʿını** Behiştī dilerem yāre virem
   Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [metāʿını, -n, -ı]*
2. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
   Ki **metāʿı** alımaz ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [metāʿı,]*

metāʿ-ı ʿışḳ: *Aşk varlığı.*

1. Virürem naḳd-i dili ṣūfī **metāʿ-ı ʿışḳa**
   Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [metāʿ-ı ʿışḳa, -a]*

metāʿ-ı miḥnet: *Sıkıntı varlığı.*

1. Virüp cān u göñül naḳdin **metāʿ-ı miḥnet** almaġa
   Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 9). [metāʿ-ı miḥnet,]*

metāʿ-ı vuṣlat: *Kavuşma varlığı.*

1. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
   Mālik oldı **metāʿ-ı vuṣlata** ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*
2. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
   Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*

meʾvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
   Şehīd olmayanuñ **meʾvāsı** gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [meʾvāsı, -s, -ı]*

meʾvā: *Makam, yurt, mesken. II Dünya nimeti.*

1. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
   Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına **meʾvā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [meʾvā,]*

meʿvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña **meʿvāyı** büyütdük
   Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük

(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [meʿvāyı, -y, -ı]

meʾvā ṭuta mı: *Mesken tutmak, yer edinmek.*

1. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
   Cennet ehli vara **meʾvā ṭuta mı** aʿrāfı
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [meʾvā ṭuta mı, -a, -mı]

mevc: *Dalga.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ **mevcinde** ʿaḳl
   Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [mevcinde, -i, -n, -de]*
2. Deñiz **mevci** gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
   Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [mevci, -i]*
3. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā ʿĀrıżuñ **mevcin** eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [mevcin, -in]*
4. Eşkümüñ **mevci** ḫayālinde aġarmış gözlerüm
   Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [mevci, -i]*
5. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
   Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [mevc,]*
6. Ṭaġlarca **mevc** peydā eyleyen deryā bizüm
   Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [mevc,]*

mevc ur: *Dalgalanmak.*

1. Gözümde **mevc uran** yaşuñ ṭabībā dildedür başı
   Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [mevc uran, -an]*
2. Yaşum deryāsı **mevc urduḳca** baḥr-ı bī-gerān iñler
   Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [mevc urduḳca, -duḳca]*
3. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
   Nice yıldur kim ṣafādan **mevc urur** deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [mevc urur, -ur]*

mevc-i eşk: *Gözyaşı dalgası.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
   Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm, -üm]*
2. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
   Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [mevc-i eşküm, -üm]*
3. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
   Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm,]*
4. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
   Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 9). [mevc-i eşkümde, -üm, -de]*

mevc-i ḥüsn: *Güzellik dalgası.*

1. Görelden **mevc-i ḥüsnüñ** şöyle oldum reşk-i ḫayretden
   Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [mevc-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mevcūd: *Var olan, varlık. II İnsan.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe **mevcūd** olur peydā
   Felek cān perde ardında ṭurup ẕıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [mevcūd,]*

mevhibe-i ḥaḳ: *Allah'ın lütfu, ihsanı.*

1. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
   Ezelden **mevhibe-i Ḥaḳdur** ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [mevhibe-i ḥaḳdur, -dur]*

mevlā: *Allah.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
   Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol **Mevlā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [mevlā,]*

mevlā bil: *Allah'ın bilmesi. II Allah bilir.*

1. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
   Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin **Mevlā bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [mevlā bilür, -ür]*

mevsimi geç: *Mevsimi geçmek, zamanı bitmek.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
   ʿİşretüñ **mevsimi geçdi** Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [mevsimi geçdi, -di]*

mevsim-i gül: *Gül mevsimi.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek **mevsim-i gül** murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [mevsim-i gül,]*

mevzūn: *Ahenkli, düzgün, biçimli.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir **mevzūn** ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [mevzūn,]*

mey: *Şarap. II Aşk.*

1. Ehl-i diller bezm-i gülde **mey** içün bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [mey,]*

mey: *Şarap, bâde.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ **meyinden** gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [meyinden, -i, -n, -den]*
2. Ḳanmazam ʿışḳuñ **meyinden** gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [meyinden, -i, -n, -den]*
3. Senden ayru derd-i ġam defʿine **meyden** çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [meyden, -den]*
4. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [mey,]*
5. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce **meyden** biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [meyden, -den]*
6. Nice perhīz eyleyem **meyden** ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [meyden, -den]*
7. Meclisde **mey** yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [mey,]*
8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı **mey** meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [mey,]*
9. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol meykedede içdügüñüz **meydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meydendür, -den, -dür]*
10. Ġam ḫastesi olana bir kāse **mey** Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [mey,]*
11. Neyleyem ben zāhidā **mey** vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [mey,]*
12. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül
Dürr-i ḫabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [mey,]*
13. İlle biz **meyi** miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [meyi, -i]*
14. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
Zamān-ı lālede **meyden** eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 6). [meyden, -den]*
15. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek **mey**
Anuñ gibi yoḳ duḫteriüñe merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [mey,]*
16. Simāʿ-ı çengile **mey** içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [mey,]*
17. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda **meyi** ṣevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [meyi, -i]*
18. Kendüyi **mey** żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [mey,]*
19. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [mey,]*
20. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [meyden, -den]*
21. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u **meye**
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [meye, -e]*
22. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [mey,]*

23. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ **meyiyle** mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [meyiyle, -i, -y, -le]*

24. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle **mey** serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [mey,]*

25. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü **meyden**
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [meyden, -den]*

26. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum **meyüñ** ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [meyüñ, -üñ]*

27. Bulmadum ʿālemde ben **mey** gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [mey,]*

28. Bu **mey** yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuṣṣāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [mey,]*

29. Mizācı lālenüñ raḥmet **meyinden** perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [meyinden, -i, -n, -den]*

30. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [mey,]*

31. Meclisde ṣarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile **mey** olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [mey,]*

mey iç: *Şarap içmek.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān **mey içmekden**
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [mey içmekden, -mek, -den]*

meydān: *Saha, mecra, meydan.*

1. ʿIşḳ **meydānında** nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [meydānında, -ı, -n, -da]*

2. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür ʿIşḳ **meydānınuñ** ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [meydānınuñ, -ı, -n, -uñ]*

3. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek **meydānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [meydānumuz, -u, -muz]*

4. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu **meydānda** iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [meydānda, -da]*

5. Behiştī ʿışḳ **meydānında** himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [meydānında, -ı, -n, -da]*

6. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke **meydān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [meydān,]*

7. Cihān **meydānını** seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

8. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu **meydānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [meydānuñ, -uñ]*

9. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu **meydānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [meydānda, -da]*

10. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān **meydānını** ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [meydānını, -ı, -n, -a]*

11. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ **meydānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

12. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne **meydānda** bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [meydānda, -da]*

13. ʿIşḳ **meydānına** ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [meydānına, -ı, -n, -a]*

meydān: *Saha, alan. II Dünya.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu **meydānda**
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [meydānda, -sa]*

2. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu **meydāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [meydāna, -a]*

meydān: *Meydan, saha. II Er meydanı.*

1. Ḥ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü **meydāna** cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [meydāna, -a]*

meydāna çek: *Meydana çekmek, sahaya almak.*

1. Raḳībā sen bizi **meydāna çekmek** ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [meydāna çekmek, -mek]*

meydān-ı daʿvet: *Davet meydanı. II İslam dinine davet.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 26). [meydān-ı daʿvetüñde, -üñ, -de]*

meydān-ı felek: *Yeryüzü, dünya.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen ş̧evri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [meydān-ı felekde, -de]*

meydān-ı güft u gūyā: *Dedikodu meydanı.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 2). [meydān-ı güft u gūyā, -ā]*

meydān-ı ʿışḳ: *Aşk meydanı.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 9). [meydān-ı ʿışḳ,]*

2. Gel şoyun **meydān-ı ʿışḳa** gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [meydān-ı ʿışḳa, -a]*

meydān-ı meclis: *Meclisin ortası.*

1. Bulduġın **meydān-ı meclisde** baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [meydān-ı meclisde, -de]*

meydān-ı naẓm: *Şiir meydanı.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [meydān-ı naẓm,]*

meydān-ı vuṣlat: *Kavuşma meydanı.*

1. Her kim ki şoyuna gire **meydān-ı vuṣlata** ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [meydān-ı vuṣlata, -a]*

mey-fürūş: *Mey satan. II Meyhaneci.*

1. Bir gedāyam himmet itse **mey-fürūş** Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 5). [mey-fürūş,]*

2. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [mey-fürūş,]*

3. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde **mey-fürūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [mey-fürūş,]*

mey-ḫāne: *Meyhane, içki içilen yer.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen **mey-ḫāne** bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*

2. Ben nice **mey-ḫāne** yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [mey-ḫāne,]*

3. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum **mey-ḫānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [mey-ḫānedür, -dür]*

4. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*

5. Cünūn **mey-ḫānesinde** olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [mey-ḫānesinde, -s, -i, -n, -de]*

6. Gelüp **mey-ḫāneye** ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuşşāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḫürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

7. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz

(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [mey-ḫāne,]

8. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar **mey-ḫānede** merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [mey-ḫānede, -de]*

9. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ **mey-ḫāne** ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [mey-ḫāne,]*

10. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [mey-ḫāneden, -den]*

11. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem **mey-ḫānede**
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mey-ḫānede, -de]*

12. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mey-ḫānede, -de]*

13. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [mey-ḫānedür, -dür]*

14. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger **mey-ḫāneden** ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [mey-ḫāneden, -den]*

15. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ **mey-ḫāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 10). [mey-ḫāne,]*

16. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

17. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

18. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm **mey-ḫāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [mey-ḫāneñi, -ñ, -i]*

19. Kūy-ı yāre ʿazm idüp **mey-ḫāneden** mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mey-ḫāneden, -den]*

mey-hāne: *Meyhane. II Tekke, dergâh.*

1. Ṣubḥ-dem **mey-ḫāneye** ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

meyḫāne: *Meyhane.*

1. Fenā **meyḫānesinüñ** naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [meyḫānesinüñ, -si, -n, -üñ]*

mey-i gül-gūn: *Gül renkli şarap. II Kırmızı şarap.*

1. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı **mey-i gül-gūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [mey-i gül-gūnuñ, -uñ]*

mey-i ʿışḳ: *Aşk şarabı.*

1. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan **mey-i ʿışḳuñdur**
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [mey-i ʿışḳuñdur, -uñ, -dur]*

2. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger **mey-i ʿışḳuñla** taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [mey-i ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

mey-i maḥabbet: *Aşk şarabı.*

1. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī **mey-i maḥabbete** cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [mey-i maḥabbete, -e]*

mey-i nāb: *Halis, saf şarap.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler **mey-i nāb** içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [mey-i nāb,]*

2. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā **mey-i nāb** içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [mey-i nāb,]*

3. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz **mey-i nāb**
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [mey-i nāb,]*

4. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz **mey-i nāb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [mey-i nāb,]*

5. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı

şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa **mey-i ṣāfī** müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [mey-i ṣāfī, -ī]*

meykede: *Meyhane.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise Ḫoş gelür **meykedede** muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [meykedede, -de]*
2. Ḳāżī meger müşelleş-i şürbümden oldı mest
Kim **meykede** ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [meykede,]*
3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ **meykede** dīvāneleri Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [meykede,]*
4. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol **meykedede** içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meykedede, -de]*
5. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı **meykedede** Ki ṣaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [meykedede, -de]*
6. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup Pür-āteş olsa **meykede** aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [meykede,]*
7. Nereye başduġını bilmez olur żevḳından Her kimüñ **meykede** semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [meykede,]*

meyl: *Meyil, ilgi, eğilim.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*
3. Miḥrāblarda **meyl** ḳaşuñdan yaña olur Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [meyl,]*
4. Var ise dīdāra **meylüñ** aradan şekki götür Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [meylüñ, -üñ]*
5. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [meyli, -i]*

meyl eyle: *Yönelmek, eğilimli olmak.*

1. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā Kim ola görmege **meyl eylemeye** ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [meyl eylemeye, -me, -y, -e]*
2. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış Yine **meyl eyler** aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [meyl eyler, -r]*
3. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [meyl eylerse, -r, -se]*
4. ʿĀşık urdurmaġa **meyleyleseñ** ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [meyleyleseñ, -se, -ñ]*

meyl ider: *Gönül vermek, meyletmek, eğilim göstermek.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 4). [meyl ider, -er]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir kūşedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 4). [meyl ider, -er]*
3. Dil **meyl iderse** dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [meyl iderse, -er, -se]*
4. Ey dil-i teşne viṣāl ābına **meyl itme** k'anı Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [meyl itme, -me]*
5. Ṣūfīnüñ süfresine ṣunmaġa **meyl itmedi** Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [meyl itmedi, -me, -di]*
6. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [meyl itmesün, -me, -sün]*
7. Ṣu gibi göñlüm gözüm saña nice **meyl itmesün**
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [meyl itmesün, -me, -sün]*
8. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra **meyl itmez** göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [meyl itmez, -mez]*
9. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki **meyl itmez** cemāle *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [meyl itmez, -mez]

10. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola **meyl itse** göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [meyl itse, -se]*

11. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [meyl ḳılma, -ma]*

meyl-i behiştī: *Behiştî'nin meyli.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür **meyl-i Behiştī** gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [meyl-i behiştī,]*

meyl-i hüsn it: *Güzele meyletmek.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [meyl-i ḥüsn itmekde, -mek, -de]*

meyl-i mey-i nāb eyle: *Saf şaraba meyletmek.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül **meyl-i mey-i nāb eylese**
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 1). [meyl-i mey-i nāb eylese, -se]*

meyl-i şāh-ı bīdüm: *Aşk sultanına meyletme.*

1. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne **meyl-i şāḫ-ı bīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [meyl-i şāḫ-ı bīdüm, -üm]*

meyyāl: *Meyilli, istekli.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ **meyyālidür**
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [meyyālidür, -i, -dür]*

mezād eyle: *Satmak, satışa çıkarmak.*

1. Ruḫsār-ı yāre irmedi ḳıymetde berg-i gül
Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 6). [mezād eyledi, -di]*

mezāda ḳoy: *Mezada koymak, açık artırma yoluyla bir malı satışa çıkarmak.*

1. Ḳuldur diyü **mezāda ḳoyup** ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [mezāda ḳoyup, -up]*

mezāk: *Damak.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [meẕāḳında, -ı, -n, -da]*

mezār: *Mezar, kabir.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [mezārı, -ı]*

2. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan **mezārum** ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [mezārum, -um]*

mezār it: *Mezar etmek.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa **mezār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [mezār itmez, -mez]*

mezār-ı mecnūn: *Mecnun'un mezarı.*

1. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr iner ey meh **mezār-ı Mecnūna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [mezār-ı mecnūna, -a]*

meze idin: *Meze etmek, meze yapmak.*

1. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 9). [meze idinmişler, -in, -miş, -ler]*

meẕheb: *Gidilen yol, mezhep. II Tarz, yöntem.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu **meẕheb** meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb,]*

2. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem **meẕhebsüz** olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [meẕhebsüz, -süz]*

mezheb-i manṣūr: *Mansur'un yolu. II Hallâc-ı Mansûr'un yolu.*

1. Her maḥalde **meẕheb-i Manṣūra** zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [meẕheb-i manṣūra, -a]*

2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc

bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb **meẕheb-i Manṣūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb-i manṣūrdur, -dur]*

meẕhep: *Yol, yöntem.*

1. Ḳāżılar başḳa birer **meẕhep** idüpdür peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [meẕhep,]*

mezmūm idi: *Kınanmış, kötülenmiş.*

1. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUṣṣāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [meẕmūm idi, -idi]*

midād: *Mürekkep, yazı mürekkebi.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh **midād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [midād,]*
2. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında **midād**
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [midād,]*

midād-ı hūn: *Kanlı mürekkep.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh **midād-ı ḫūnile**
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḫüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [midād-ı ḫūnile, -ile]*

midḥat: *Medhetme, övme.*

1. Şāʿirdür iden **midḥatüñüñ** nüktelerin naẕm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [midḥatüñüñ, -üñ, -üñ]*

mīḫ: *Çivi.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn **mīḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [mīḫ,]*

mihmān: *Konuk, misafir.*

1. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda **mihmāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mihmāne, -e]*
2. Ger imāret ḳılasın ḫānemi **mihmānum** olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [mihmānum, -um]*

mihmān ḳıl: *Misafir etmek.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye **mihmān ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [mihmān ḳılur, -ur]*

mihmān ol: *Teşrif etmek. II Anılmak.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 56). [mihmān olalı, -alı]*

mihmān ol: *Misafir olmak.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda **mihmān olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 6). [mihmān olur, -ur]*
2. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳalurın ferd-i vahīd
Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 8). [mihmānum olmaz ise, -maz, -i, -se]*

miḫnet: *Eziyet, sıkıntı.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ **miḫnet** velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [miḫnet,]*
2. Bir lebi şīrīne Ferhād oldūġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür **miḫnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 8). [miḫnetüm, -üm]*
3. Gördügünce ġam ü **miḫnetde** beni şād oluban
Bir nefes şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [miḫnetde, -de]*
4. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu **miḫnetle**
Düşüpdür ḫançere süsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [miḫnetle, -le]*

miḫnet-i ġam: *Gam sıkıntısı, derdi.*

1. Başı devletlü şaḫṣ imiş Mecnūn
Miḫnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 6). [miḫnet-i ġamdan, -dan]*

miḫnetin çek: *Sıkıntı çekmek.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḫnetin ammā

Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [miḥnetin çeker, -er-r]*

mihr: *Güneş, şems.*

1. Sanmañ felekde **mihr** ü māhı sitārelerdür
   Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [mihr,]*
2. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim **mihr** ü māh
   Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [mihr,]*
3. Çarḫa girer **mihr** ü meh ṭutar melekler dāʾire
   Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [mihr,]*
4. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
   Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [mihr,]*
5. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
   Şanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [mihr,]*
6. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
   Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [mihr,]*
7. Hergün göñülde bir meh **mihrin** ziyāde ḳıl kim
   Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [mihrin, -in]*
8. Ḥasret-i ḫaddüñle **mihrüñ** beñzini zerd eyledüñ
   Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [mihrüñ, -üñ]*
9. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
   Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [mihr,]*
10. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur **mihr** ü māh
    Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [mihr,]*
11. Şanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
    Eyledi **mihrüñ** anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [mihrüñ, -üñ]*
12. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
    Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [mihr,]*
13. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde **mihrüñ**
    Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [mihrüñ, -üñ]*

mihr: *Güneş. II Şefkat.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
   Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [mihrüñe, -ü, -ñ, -e]*
2. Āstānuñda beni ṣol itden āzār eyleyüp
   Ḳıldıġuñ cevr ü cefā **mihr** ü vefā oḫṣar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [mihr,]*
3. ʿİẕāruñ **mihrine** olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
   Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [mihrine, -i, -n, -e]*
4. Ẕerrece ġam itdi **mihrüñde** yaşum baḥrını telḫ
   Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [mihrüñde, -üñ, -de]*
5. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
   Cevre ḳānīʿ olalum **mihr** ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [mihr,]*
6. Mühr **mihr** vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mihr,]*
7. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
   Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [mihrüñ, -üñ]*
8. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
   Beni **mihrinde** sābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [mihrinde, -i, -n, -de]*

mihr: *Güneş, şems. II Gündüz.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden **mihr** ü mehüñ itmezem
   Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mihr,]*

mihrāb: *Mihrap. II Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.*

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ **mihrābına**
   Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [mihrābına, -ı, -n, -a]*
2. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre

düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [miḥrābuñı, -uñ, -ı]*

3. Māh-ı nevi felekde **miḥrābuñ** itdi rāki‘
Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [miḥrābuñ, -uñ]*
4. Yüzüm **miḥrābdan** dönsün ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [miḥrābdan, -dan]*

miḥrāb: *Cami ve mescitlerin kıble tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer.*

1. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [miḥrāblarda, -lar, -da]*
2. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı **miḥrābı**
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki A‘rabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [miḥrābı, -ı]*

miḥrāb: *Câmi, mescit gibi ibadet yerlerinde kıble duvarında bulunan yer. II Secde.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḥüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [miḥrābuñ, -uñ]*

miḥrāb-ı āstān: *Eşiğinin mihrabı.*

1. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize cāmi‘i gibi mināresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 5). [miḥrāb-ı āstānuñ, -uñ]*

miḥrāb-ı mescid: *Mescidin mihrabı.*

1. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ‘arż iderken
Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [mihrāb-ı mescid,]*

miḥrābveş: *Mihrap gibi.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 3). [miḥrābveş,]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir küşedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 3). [miḥrābveş,]*

mihrbān: *Şefkatli, merhametli.*

1. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de **mihrbānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [mihrbānum, -um]*
2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür **mihrbān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [mihrbān,]*

mihrbān ol: *Şefkatli, merhametli olmak.*

1. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ‘ışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [mihrbān olmaz, -maz]*

mihr-i cihān-ārā: *Cihanı süsleyen güneş.*

1. Cām-ı zer ṣunsañ baña **mihr-i cihān-ārā** gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ‘īsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 1). [mihr-i cihān-ārā,]*

mihr-i cihān-tāb: *Cihanı aydınlatan güneş.*

1. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece **mihr-i cihān-tāba**
Seḥer şem‘i gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [mihr-i cihān-tāba, -a]*
2. Ser-i serv üzre gördükce göñül **mihr-i cihān-tābı**
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [mihr-i cihān-tābı, -ı]*

mihr-i dırahşān: *Parlak güneş. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā **mihr-i dıraḫşān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [mihr-i dıraḫşān,]*

mihr-i envār: *Nurunun şefkatine.*

1. Olmışam bir āftābuñ **mihr-i envārına** ġarḳ
Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 3). [mihr-i envārına, -ı, -n, -a]*

mihr-i münevver: *Parlak güneş.*

1. Ẕerreyi **mihr-i münevver** ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü’l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [mihr-i münevver,]*

mihr-i raḥşān: *Parlak güneş.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẕar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [mihr-i raḫşān,]*

mihr-i ruḥ: *Yanağının güneşi.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek **mihr-i ruḥuñ**
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [mihr-i ruḥuñ, -uñ]*

mihr-i sipihr: *Gökteki güneş.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [mihr-i sipihri, -i]*

miḳdār: *Değer, kıymet, derece.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar **mikdāruñ**
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [mikdāruñ, -uñ]*
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [miḳdāruñı, -uñ, -ı]*
3. Āyet-i ḥüsne naẕar ḳıl nakşı kerrem-nā gözet
Kendü **miḳdārından** ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [miḳdārından, -ı, -n, -dan]*

mīl çek: *Bir kimsenin gözlerini kızgın bir demirle kör etmek.*

1. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [mīl çekerdüm, -er, -dü, -m]*

milḥ-ı ücāc: *Tuzlu ve acı. II Azb-i furat karşıtlığında "O, birinin suyu lezzetli ve tatlı, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi salıverip aralarına da görünmez bir perde ve karışmalarını önleyici bir engel koyandır." 25/53. "İki deniz birbirine eşit olmaz. Bu tatlıdır, susuzluğu keser, içilmesi kolaydır. Şu da tuzludur, acıdır." 35/12.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak **milḥ-ı ücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [milḥ-ı ücāc,]*

milket-i naẕm: *Nazım, şiir ülkesi.*

1. Bir emīr oldı Behiştī **milket-i naẕm** içre kim
Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [milket-i naẕm,]*
2. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẕmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [milket-i naẕmuñ, -uñ]*

milket-i ʿosmān: *Osmanlı ülkesi.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim **milket-i ʿOs̲mān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [milket-i ʿos̲mān,]*

milket-i ʿosmāniyye: *Osmanlı mülkü, ülkesi.*

1. ʿAlevī ṭutdı ḳamu **milket-i ʿOs̲māniyye**
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [milket-i ʿos̲māniyye,]*

mīm: *Küçük. II Kapalı.*

1. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa **mīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [mīm,]*

miʿmār-ı ezel: *Ezelî mimar. II Allah.*

1. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir dökdi **miʿmār-ı ezel** anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [miʿmār-ı ezel,]*

miʿmār-ı ʿışḳ: *Aşk mimarı. II Hz. Muhammet.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [miʿmār-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

miʿmār-ı tedābīr: *Tedbirlerinin mimarı.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye şala ḳadr-i bülendüñ
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 48). [miʿmār-ı tedābīrüñ, -üñ]*

mīm-i mesīḥ-i cān-baḫş: *Can veren Mesih'in mim şeklindeki dudağı.*

1. İncil içinde laʿlüñ **mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş**
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [mīm-i mesīḥ-i cān-baḫş,]*

mīnā: *Şişe, sırça.*

1. Gül ṣuyı ẕarfın şımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül **mīnā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [mīnā,]*

2. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm **mīnāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [mīnāları, -lar, -ı]*

minâre: *Minare, ezan okunan yer.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi **minârelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 6). [minârelerdür, -ler, -dür]*
2. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi **minâresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [minâresüz, -süz]*
3. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz **minâresiz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [minâresiz, -siz]*
4. Āhum şerārı eyler iḥāṭa **minâreyi**
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [minâreyi, -y, -i]*

mînâ-yı çarh: *Felek şişesi. II Felek.*

1. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden **mînâ-yı çarḫ** erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [mînâ-yı çarḫ,]*

minber: *Minber, camilerde hutbe okunan merdivenli, yüksekçe yer.*

1. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā **minberdeki** vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [minberdeki, -de, -ki]*

minkâr: *Kuş gagası.*

1. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş **minḳār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [minḳār,]*

minḳâr-ı cevr: *Eziyet oku.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup **minḳār-ı cevri** itdiler ẓulm-i fırāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [minḳār-ı cevri, -i]*

minnet: *Minnet, şükür.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam **minnet** gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [minnet,]*
2. Gördüm ey dil **minnet** ister virmege dünyā murād
Aña **minnet** itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [minnet,]*
3. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya **minnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [minnetüm, -üm]*

minnet eyle: *Minnet etmek.*

1. Şol kimse **minnet eylemesün** pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [minnet eylemesün, -me, -sün]*

minnet it: *Minnet etmek, boyun eğmek.*

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña **minnet itmeden** ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [minnet itmeden, -meden]*
2. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [minnet itmeyem, -me, -y, -em]*

mîr: *Bey, komutan.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir velāyet **mîriyüz** kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [mîriyüz, -i, -y, -üz]*
2. Ḳudretüñ var ise her **mîre** ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [mîre, -e]*

miʿrâc: *Yükseliş, yücelme.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı **miʿrâc** bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [miʿrāc,]*

mirʿât-ı meh: *Ay'ın aynası. II Cemâlin yansıması.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
Şeb ṣayḳalı **mirʿât-ı mehi** ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mirʿât-ı mehi, -i]*

mîr-i bezm: *Meclisin başkanı, beyi.*

1. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim **mîr-i bezme** intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [mîr-i bezme, -e]*

mîr-i çarh: *Feleğin hükümdarı.*

1. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey **mîr-i çarḫ** idüp

beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [mīr-i çarḫ,]*

mīr-i ḥasret: *Hasret komutanı. II Hasret, özlem ateşi.*

1. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 4). [mīr-i ḥasret,]*

mīr-i hucend: *Hucend'in komutanı.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā **Mīr-i Ḫucend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [mīr-i ḫucend,]*

mīr-i kelām: *Sözün efendisi, sahibi.*

1. Kişi olmaz imiş **mīr-i kelām**
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 1). [mīr-i kelām,]*

mīr-i meclis: *Meclisin başı, yöneticisi.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [mīr-i meclis,]*
2. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 9). [mīr-i meclis,]*

mirrīh: *Merih, Mars gezegeni.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile **Mirrīḫ**
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [mirrīḫ,]*

mirvaha: *Yelpaze.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [mirvaḥa,]*

mis: *Mis, ne âla.*

1. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi Ḳılmazdı revāc aḳçaya ġālib olıcaḳ **mis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [mis,]*

mīsāḳ: *Sözleşme, anlaşma, ahd, söz, yemin.*

1. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan **mīs̱āḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [mīs̱āḳ,]*

mišāl: *Benzer, örnek, gibi.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış **miŠāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [mišāl,]*
2. ʿĀlemde künc-i meykede cennet **mis̱āldür**
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaz̤ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [mis̱āldür, -dür]*
3. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk Şeyṭān **mis̱āl** nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [mis̱āl,]*
4. Ḫaṭṭ-ı ʿiz̤āruña ola kim beñzedem diyü Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar **mis̱āl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mis̱āl ,]*
5. Elif ḳaddüñ **mis̱ālin** ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [mis̱ālin, -in]*
6. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp Cennet **mis̱āl** ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [mis̱āl,]*
7. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ **mis̱ālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [mis̱ālini, -i, -n, -i]*

misāl ol: *Benzer olmak.*

1. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīz̤āruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı **mis̱āl olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [mis̱āl olmaz, -maz]*

misk-i ḥab: *İlacın miski.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūz̤
Ġam ehline müferriḥ bir dāne **misk-i ḥabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [misk-i ḥabdur, -dur]*

misk-i huten: *Hoten miski. II Doğu Türkistan'da yaşayan bir ceylanın göbeğindeki urdan elde edilen nâfe, güzel koku.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr Bir ḫūn-ı puḫte **misk-i Ḫuten** ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [misk-i ḫuten,]*

miskīn: *Zavallı, âciz. II Âşık.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu **miskīni** ḳara maġbūn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [miskīni, -i]

miskīn: *Miskin, zavallı.*

1. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar **miskīn** kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [miskīn,]*
2. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi **miskīnüñ** bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [miskīnüñ, -üñ]*
3. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o **miskīn** siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [miskīn,]*
4. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu **miskīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [miskīn,]*
5. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi **miskīn** dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [miskīn,]*
6. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa **miskīn**
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [miskīn,]*

misl: *Eş, denk.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda **miŠlüm** yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [mišlüm, -üm]*
2. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken **miṣli** mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [miṣli, -i]*
3. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir **miṣlüm** benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [miṣlüm, -üm]*
4. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir **miṣlüñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [miṣlüñ, -üñ]*

misli yoḳ: *Eşi benzeri yok.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz **miṣli yoḳ** birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [miṣli yoḳ,]*

mismār: *Çivi.*

1. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir **mismāra** beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [mismāra, -a]*
2. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod **mismār** olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [mismār,]*

mıṣr: *Mısır ülkesi, Hz. Yusuf'un yaşadığı ülke.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ **Mışrında** ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5). [mışrında, -ın, -da]*
2. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül **Mışrına** sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [mışrına, -ı, -n, -a]*

mısr: *Mısır. II Sevgili.*

1. Saña teslīm itdi sīnem **Mışrını** cān-ı ʿazīz
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [mışrını, -ı, -n, -ı]*

mıṣrāʿ: *Mısra, dize. II Şiir.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu **mışrāʿlar** ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10). [mışrāʿlar, -lar]*
2. Ḫatṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki **mışraʿ** ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [mışraʿ,]*

mıṣr-ı cāmiʿ: *Toplayan, birleştiren şehir.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [mışr-ı cāmiʿ,]*

mısr-ı çeşm: *Göz Mısr'ı. II Göz mülkü.*

1. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [mışr-ı çeşmüñde, -üñ, -de]*

mısr-ı ḥüsn: *Güzellik Mısr'ı, güzellik diyarı.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī **Mışr-ı ḥüsnüñ** bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [mışr-ı ḥüsnüñ, -üñ]*

mīve: *Meyve. II Sonuç, nihayet.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur **mīvesi** ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [mīvesi, -si]

mīve: *Meyve, yemiş.*

1. Her tāze **mīve** laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [mīve,]
2. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
Naḫl-i ḳāmetinüñ **mīvesin** özler cānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [mīvesin, -sin]

mīve: *Meyve. II Ürün, sonuç.*

1. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
Kendüyi bir tāze **mīve** ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [mīve,]*
2. Murādum **mīvesin** ol dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [mīvesin, -sin]*

mīve-i hām: *Ham meyve.*

1. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez
Bostān-ı ʿışḳa **mīve-i ḫām** olduġum yeter
(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [mīve-i ḫām,]

mīve-i şafā: *Safa, eğlence meyvesi.*

1. Bāġ-ı cihānda ister iseñ **mīve-i şafā**
Anuñ burada dānesi yoḳdur ya var mıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 5). [mīve-i şafā,]

mīve-i tāze: *Taze meyve.*

1. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ
Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 6). [mīve-i tāzedür, -dür]

miyān: *Bel. II Beden.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [miyānuñ, -uñ]*
2. İlle biz meyi **miyāndan** götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [miyāndan, -dan]*
3. Nāzük **miyānuña** naẓar itdükce ben hele
Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [miyānuña, -uñ, -a]

miyān: *Orta, ara.*

1. Ṣaldı **miyāne** sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [miyāne, -e]

miyāna çek: *Yakınına almak, yakınında tutmak.*

1. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri velī
Biz bir ṣınır ṭaşı gibi ḳalduḳ kenārda
(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 3). [miyāna çekdüñ, -dü, -ñ]

miyān-ı sīm-ber: *Beli göğsü gümüş gibi.*

1. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ **miyān-ı sīm-berlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [miyān-ı sīm-berlerde, -ler, -de]*

miyān-ı yār: *Sevgilinin beli.*

1. Bu meṣeldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm **miyān-ı yārdan** aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [miyān-ı yārdan, -dan]*

mīzāb: *Su yolu, su oluğu.*

1. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña **mīzāb** eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [mīzāb,]*

mizāc: *Tabiat, yaratılış. II Tavır.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi **mizācuñ** serd
(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [mizācuñ, -uñ]

mizāc: *Tıynet, yapı. II Hayat, yaşam.*

1. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse **mizācda**
Ḫvān-ı memāta ġāyetile iştihā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [mizācda, -da]

mizāc: *Tabiat, huy, tıynet, yaratılış.*

1. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī **mizāc**
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [mizāc,]
2. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış **mizācına** iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2).*

[mizācına, -ı, -n, -a]

3. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā **mizāc**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [mizāc,]

4. Gel baña **mizācumca** ʿilāc eyle ṭabībüm
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [mizācumca, -um, -ca]

5. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştīye
Derd-i ʿışḳı anuñ **mizācı** sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 10). [mizācı, -ı]*

6. Nefʿ ise **mizāca** ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez
(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [mizāca, -a]

7. Derd-i ʿışḳuñla **mizācum** şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [mizācum, -um]*

8. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Ṣanmañ **mizāc** alışdıra ḫūr-ı cinān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [mizāc,]

9. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [mizācı, -ı]*

10. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī **mizācı** muʿtedil
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [mizācı, -ı]

mizāc-ı yār: *Sevgilinin huyu.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḫummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [mizāc-ı yāri, -i]

mīzān: *Terazi.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḫabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm **mīzānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [mīzānıdur, -ı, -dur]*

2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo ağır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña **mīzān**
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [mīzān,]

mollā: *Molla. II Sofu.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük **mollā** bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [mollā,]*

2. Ben ʿabdüñi bilmez **mollāları** dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [mollāları, -lar, -ı]

3. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris
(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [mollāya, -y, -a]

4. Ḳabā dülbendini görmez misin başında **mollānuñ**
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma semāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [mollānuñ, -n, -uñ]*

molla ḫayālī: *Molla Hayâlî, Hayâlî Ahmet Efendi, Hayâlî.*

1. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında Behiştī
İrmezdi ḫayāline anuñ **Molla Ḫayālī**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 10). [molla ḫayālī,]

molla siyāh: *Kara Molla.*

1. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar **Molla Siyāh**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 2). [molla siyāh,]

mollā-yı mükerrem: *Muhterem, aziz molla.*

1. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize **mollā-yı mükerrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 4). [mollā-yı mükerrem,]*

mū: *Kıl, saç teli.*

1. Çekmeye çāh-ı cünündan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa selāsil tendeki **mūlar** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [mūlar, -lar]*

2. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā
Bir ince **mūya** eyledi bir güher bām-sās
(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [mūya, -y, -a]

mū aġar: *Saçı başı ağarmak, yaşlanmak.*

1. Serde **mū aġardı** serd oldı hevā şimden girü
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [mū aġardı, -dı]*

muʿāf-ı ʿışḳ: *Bağışlanmış aşk.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān **muʿāf-ı ʿışḳ**
Münkirler ile itmege geldük meşāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 1). [muʿāf-ı ʿışḳ,]*

muʿallak at: *Takla attırmak.*

1. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-

bāzıyuz
Bir cāma biñ **muʿallaḳ atar** bī-nevālaruz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [muʿallaḳ atar, -ar]

muʿallim: *Hoca, üstat.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di
Mekteb-i ʿışḳa **muʿallim** Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [muʿallim,]*

muʿānid: *İnatlaşan, inat eden.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir mürāʿī birisi bir **muʿānid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [muʿānid,]*

muʿaṭṭar ol: *Güzel kokulu, ıtırlı olmak.*

1. Dimāġ-ı cān **muʿaṭṭar oldı** bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 9). [muʿaṭṭar oldı, -dı]*

muʿāvenet: *Yardım.*

1. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña **muʿāvenetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [muʿāvenetüñ, -üñ]*

muʿazzeb: *Acı, eziyet ve sıkıntı içinde kıvranan, azap çeken.*

1. Ḥār-ı ġamda ben **muʿaẕẕeb** yāre mesken gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [muʿaẕẕeb,]*

muazzeb ol: *Azap çekmek.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
Ben **muaẕẕeb olmazam** zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [muaẕẕeb olmazam, -maz, -am]*

mübārek: *Mübarek, değerli.*

1. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet **mübārek** bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [mübārek,]*

mübārek ol: *Hayırlı, bereketli olmak.*

1. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
İḥyā-yı ḫāk-i ḥuşke bārān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [mübārek olsun, -sun]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [mübārek olsun, -sun]*
3. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
İḥyā-yı ḫāk-i ḥuşke bārān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 2). [mübārek olsun, -sun]*
4. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẕulmetde Ḥıżra Āb-ı Ḥayvān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*
5. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mübārek olsun, -sun]*
6. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti tāze bühtān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [mübārek olsun,]*
7. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*

mübāşir ol: *Bir işe başlamak, girişmek.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya **mübāşir ol** ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [mübāşir ol,]*

mübtelā: *Tutkun, düşkün.*

1. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [mübtelāyam, -y, -am]*
2. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben **mübtelā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [mübtelā,]*

mübtelā ol: *Müptela olmak, tutulmak.*

1. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [mübtelā olalı, -alı]*
2. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 4). [mübtelā olmasun,]*
3. Ḫaste çeşmüñ gibi ṣıḥḥat görmesün
Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 6). [mübtelā olmayanlar, -ma, -y, -an, -lar]*
4. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā

Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [mübtelā olmışdı, -mış, -dı]

5. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
Hey ne devā ki anı gören **mübtelā olur**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [mübtelā olur, -ur]

mübtelā-yı derd ü ġam: *Dert ve gam müptelası.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [mübtelā-yı derd ü ġam,]*

mübtelā-yı derd ü ġam ol: *Dert ve sıkıntıya müptela olmak.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [mübtelā-yı derd ü ġam olan, -an]*

mücāvir: *Yurdundan uzaklaşıp bir yerde yerleşen.*

1. Didiler Kaʿbe **mücāvirleri** dīẕār görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [mücāvirleri, -ler, -i]*

2. Şanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince **mücāvirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [mücāvirdür, -dür]*

mücellā: *Parlak, cilalı.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa **mücellā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [mücellā,]*

mücellā kıl: *Parlatmak, cilalamak.*

1. Tāʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mücellā ḳıldı, -dı]*

mücerred: *Katıksız, saf, halis.*

1. Lāʿubālī bir ḳalenderdür **mücerred** pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [mücerred,]*

muʿcizāt: *Mucizeler.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā **muʿcizātuña** Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [muʿcizātuña, -uñ, -a]*

muʿcize-perdāz: *Mucize gösteren, düzenleyen.*

1. Cānsuz tenüm ḫayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını **muʿcize-perdāz** ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [muʿcize-perdāz,]*

mücmelā: *Kısa ve az sözle anlatılmış, özet.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī maḳāmā **mücmelā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [mücmelā,]*

mücrim: *Suç işlemiş, suçlu.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle **mücrim** ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [mücrim,]*

2. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol **mücrime** dil
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [mücrime, -e]*

3. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin
Mücrimlerüñ ḫalāṣını çün itdüñ iltizām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 100). [mücrimlerüñ, -ler, -üñ]*

4. Bir alay **mücrimlerüz** zindānumuz dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [mücrimlerüz, -ler, -üz]*

müdām: *Sürekli. II Şarap, mey.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ **müdām**
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler ṣeyḫ u ṣāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [müdām,]*

müdām: *Devamlı, sürekli.*

1. Gezdirür ṣevḳıle bāzār-ı gülistānda **müdām**
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [müdām,]*

müddeʿī: *Söz söyleyen, iddia eden.*

1. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin **müddeʿī** Yoḫsa bunda fāʿide itmez igen ḳālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [müddeʿī,]*

2. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden **müddeʿī** Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [müddeʿī,]*

3. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273,*

Mısra 9). [müddeʿī,]

4. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
   Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya ṣal
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [müddeʿīler, -ler]
5. Sefīne ḳılmadı naẕmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
   Egerçi bilmediler **müddeʿīler** sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [müddeʿīler, -ler]*

müddeʿī: *İddiacı. II Rakip, ağyar.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
   Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [müddeʿīnüñ, -n, -üñ]*

müddeʿī kelām: *İddialı söz, etkili söz.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā Ḳo **müddeʿī kelāmını** itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [müddeʿī kelāmını, -ı, -n, -ı]*

müderris: *Hoca.*

1. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ Mollāya sebaḳ virse olur nice **müderris** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [müderris,]*

müdīr ol: *Müdür olmak.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 4). [müdīr olmasa, -ma, -sa]*

müdre müdre: *Fazla fazla.*

1. Ḫamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
   Var ḳıyās eyle ki içdüm anı **müdre müdre** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [müdre müdre,]*

müʾebbed: *Ebedî.*

1. Fenā bezmi bu ʿālemde **müʾebbed** ḳala mı ṣanduñ
   Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [müʾebbed,]*

müezzin: *Ezan okuyan.*

1. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi Cumʿadan ṣoñra
   Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [müezzin,]*

müfāż ol: *Bereketli olmak, bereketlenmek.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı ṣevḳ
   Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [müfāż olsa, -sa]*

müferrih: *İç açıcı, serinletici.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
   Ġam ehline **müferriḥ** bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [müferriḥ,]*
2. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [müferriḥ,]*

müfīd: *Faydalı, yararlı.*

1. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış **müfīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [müfīd,]*

müflis: *Müflis,, iflas etmiş.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
   Ger ne şāh-bāz olanlar **müflis** ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [müflis,]*

müfti-i māçīn: *Güney Çin'in müftüsü.*

1. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları dünyānuñ Her birisi yanumda bir **müfti-i Māçīndür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 8). [müfti-i māçīndür, -dür]*

muġ-beçe: *Şarap dağıtan kimse, meyhaneci çırağı. II Saki.*

1. Görürseñ **muġ-beçe** yanında bir yañlış ḫayāl itme
   Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [muġ-beçe,]*
2. Sāḳıyā **muġ-beçenüñ** meykede dīvāneleri Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*
3. Olıcaḳ bezme **muġ-beçe** sāḳī Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [muġ-beçe,]*
4. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ kez baña
   ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [muġ-beçe,]*
5. Ne görmiş **muġ-beçe** yā Rab ki böyle ḫayrete varmış
   Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra*

5). [muġ-beçe,]

6. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḥoş gelür meykedede **muġ-beçenüñ** lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*

muḥāl: *Olması, gerçekleşmesi, yapılması mümkün olmayan, imkânsız.*

1. Özler göñül vişālüñi irmek **muḥāl** aña
Eglence ola gibi ölince bu ḥāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [muḥāl,]*
2. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek **muḥāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [muḥāle, -e]*

muhālif: *Muhalefet eden. II Ters.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
Zevraḳ-ı cismüñ **muḫālif** rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [muḫālif,]*

muḥārīb-i mesācid: *Mescitlerin cengâveri.*

1. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl **muḥārīb-i mesācidden** kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [muḥārīb-i mesācidden, -den]*

muhāt: *Kuşatma.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle **muḥāṭıdur** anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 64). [muḥāṭıdur, -ı, -dur]*

mühendis: *Mühendis.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme **mühendis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [mühendis,]*

müheyyā: *Hazır, amade.*

1. Mey **müheyyā** elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [müheyyā,]*

muḥīb ol: *Yâr, dost olmak.*

1. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb
Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 3). [muḥīb olam, -am]*

muhibbe: *Sevgili.*

1. Ṣādıḳ **muḥibbe** ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [muḥibbe,]*

muḥibb-i ḫānedān iseñ: *Ehlibeyti seven.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [muḥibb-i ḫānedān iseñ, -i, -se, -ñ]*

muhibb-i hānedān: *Ehlibeyt sevgisi.*

1. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [muḥibb-i ḫānedāna, -a]*
2. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [muḥibb-i ḫānedānuñ, -uñ]*

mühimm: *Önemli.*

1. Ne **mühimm** rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [mühimm,]*

muhīt: *Çevre.*

1. Bir kemteridür baḥr u **muḫīt** içre ḥabābuñ
Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [muḫīt,]*

muḥkem: *Sağlam, sert.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam **muḥkem** yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [muḥkem,]*

muḫkem: *Sağlam, güçlü.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda **muḫkemdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [muḫkemdür, -dür]*
2. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı **muḫkem** kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [muḫkem,]*
3. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı **muḫkem** şarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [muḫkem,]*
4. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile **muḫkem**

Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [muḥkem,]*

5. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüñi **muḥkem** yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [muḥkem,]*

muhlis: *Halis, gönülden, samimi.*

1. Behiştīyem baña **muḫliṣ** yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [muḫliṣ,]*

2. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma **muḫlis** ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [muḫlis,]*

mühr: *Mühür, damga.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mühr,]*

mühr: *Mühür. II Peygamberlik mührü.*

1. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne **mühre** rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [mühre, -e]*

mühr ur: *Mühür vurmak, kilitlemek.*

1. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [mühr ursa, -sa]*

mühr-i iḫtitām: *Son mühür.*

1. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş **mühr-i iḫtitām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [mühr-i iḫtitām,]*

mühr-i süleymān: *Süleyman'ın mührü. II Hz. Süleyman'ın yüzüğü, bu yüzüğün üstünde ism-i Âzâm yazar ve Hz. Süleyman bu yüzükle tüm varlıklara hükmedermiş.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün **mühr-i Süleymān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 4). [mühr-i süleymān,]*

2. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan **mühr-i Süleymān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [mühr-i süleymān,]*

3. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ **mühr-i Süleymān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 62). [mühr-i süleymān,]*

muhrik: *Yakan, yakıcı.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [muḥriḳ,]*

muhtāc: *İhtiyacı olan, muhtaç.*

1. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde **muḥtācum** Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [muḥtācum, -um]*

muhtāc ol: *Muhtaç olmak.*

1. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider
Gücenmiş bir kişi **muḥtāc olıcaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 2). [muḥtāc olıcaḳ, -ıcaḳ]*

2. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 5). [muḥtāc olmışuz, -mış, -uz]*

3. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [muḥtāc olup, -up]*

4. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur **muḥtāc olur**
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [muḥtāc olur, -ur]*

muhtaṣar eyle: *Kısa tutmak, öz anlatmak.*

1. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [muḫtaṣar eyle,]*

muhtesib: *İslam hukukunda şehir halkının şer'i emir ve yasaklara uymasını sağlamakla görevli, çarşı ve pazarı kontrol eden, ticari davalara ve bazı amme davalarına bakan belediye zabıta memuru.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile **muḥtesib** ḥużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [muḥtesib,]*

muhtesib: *Çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen görevli.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4). [muḥtesib,]*

muḥtesib-i bād-ı bī-emān: *İstikrarsız rüzgarın hesabı.*

1. Ẓālim degül mi **muḥtesib-i bād-ı bī-emān**
   Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 3). [muḥtesib-i bād-ı bī-emān,]

mühürle: *Mühürlemek.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
   Gel ḫātem-i lebüñle **mühürle** dehānumı
   (Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [mühürle,]

müje: *Kirpik.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
   Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [müjeñ, -ñ]
2. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
   Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [müjeñ, -ñ]
3. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
   Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [müjeñ, -ñ]
4. Cān riştesin **müjeñde** dilerdüm görem velī
   Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [müjeñde, -ñ, -de]
5. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
   Sen iseñ anı **müjeñ** tīġına böldürmezsin
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [müjeñ, -ñ]
6. Yüregümde bir oḳ olur **müjeñüñ** her birisi
   Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [müjeñüñ, -ñ, -üñ]
7. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
   Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [müjeñ, -ñ]*
8. Ḳan ṭamar gözde **müjem** gibi yine tīġından
   Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [müjem, -m]
9. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
   Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [müjelerle, -ler, -le]

müje-i bī-bāk: *Korkusuz kirpik.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol **müje-i bī-bāküñ** Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [müje-i bī-bāküñ, -üñ]

müjgān: *Kirpik.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
   Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [müjġānuñ, -uñ]
2. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [müjġānlarum, -lar, -um]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi **müjġānuñdan** Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [müjġānuñdan, -uñ, -dan]*

muḳābele id: *Yüz yüze gelmek.*

1. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [muḳābele idermiş, -er, -miş]

muḳābil ol: *Karşısına çıkmak, karşı karşıya gelmek.*

1. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
   Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [muḳābil olmaġa, -maġ, -a]*
2. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
   Dīde açup şems-i tābāna **muḳābil olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [muḳābil olmazam, -maz, -am]*

muḳaddem: *Önce, evvel.*

1. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan **muḳaddemdür**
   Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 3). [muḳaddemdür, -dür]*
2. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin Olsa Ramażān üzre **muḳaddem** n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [muḳaddem,]*

muḳadder ise: *Allah tarafından ezelde belirlenip takdir edilen, alın yazısında bulunan.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz **muḳadder ise** vişāl
   Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece vişāle zevāl
   (Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [muḳadder ise, -ise]

mukarrer: *Kararlaştırılmış, kesin, şüphesiz.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḫr-ı ḫūn sefīnesidür

Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 8). [muḳarrer,]*

2. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ **muḳarrerdür** hemān
Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*
3. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek **muḳarrerdür**
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [muḳarrerdür, -dür]*
4. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek **muḳarrerdür**
Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*

mukīm ol: *Kalıcı olmak, sabit olmak.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [muḳīm olmaḳ, -maḳ]*

muḳīm-ı maḳām: *Makam sahibi.*

1. Ben deyrde **muḳīm-ı maḳām** olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [muḳīm-ı maḳām,]*

mül: *Şarap, mey.*

1. Bir ʿāṣıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan **müle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [müle, -e]*
2. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
Yumaġa ġam ġubārını **mül ile** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [mül ile, -ile]*

mülāḳāt: *Karşılıklı konuşma, görüşme. II Buluşma.*

1. Behiştī dil-rübālarla **mülāḳāta** duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [mülāḳāta, -a]*

mülāyim: *Yumuşak huylu, uysal.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi **mülāyimsin** sen
Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [mülāyimsin, -sin]*
2. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi **mülāyim** maḥbūb
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [mülāyim,]*

mülemmā ol: *Karışmak, birbirine bulaşmak.*

1. Esrār ile **mülemmā olan** berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [mülemmā olan, -an]*

mülevven: *Boyanmış, boyalı.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [mülevven,]*

mülevves eyle: *Pisletmek, kirletmek.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye şanma keder virür Baḥrı **mülevveş eyleyimez** her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [mülevveş eyleyimez, -y, -i, -mez]*

mülevves it: *Kirletmek.*

1. Mülevveş itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [mülevveş itme, -me]*

mülk: *Memleket, ülke.*

1. Her ḳaçan ġam **mülkine** rāhum olur
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [mülkine, -i, -n, -e]*
2. Görinmezsin baña gördüm ʿadem **mülkine** ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [mülkine, -i, -n, -e]*
3. Ne müstaḳbel ne māżī **mülki** olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḫālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [mülki, -i]*
4. Mesken itmezsem ḳanāʿat **mülkini** Mecnūn-miş̲āl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*
5. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden taẕarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem **mülkine** gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [mülkine, -i, -n, -e]*
6. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet **mülkidür** ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mülkidür, -i, -dür]*
7. Cihān **mülkinde** bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ

ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [mülkinde, -i, -n, -de]*

8. Dehānuñdan eser yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem **mülkine** rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [mülkine, -i, -n, -e]*
9. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı Göñüller **mülkinüñ** bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*
10. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem **mülkinüñ** Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*

mülk: *Varlık. II Ruh.*

1. Vücūdum **mülkini** teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*

mülket-i vīrāne: *Harap, yıkık mülk.*

1. Almaġa irdüginüñ göñlini ʿār eylemeyüp Bulduġı **mülket-i vīrāneye** sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 6). [mülket-i vīrāneye, -y, -e]*

mülk-i ʿadem: *Yokluk ülkesi.*

1. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger **mülk-i ʿadem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*
2. Ġamlaruñ **mülk-i ʿadem** rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [mülk-i ʿadem,]*
3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān **mülk-i ʿadem** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*
4. Ḫalāṣ olam diyü **mülk-i ʿademde** hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [mülk-i ʿademde, -de]*
5. Gönderürseñ beni **mülk-i ʿademe** yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 5). [mülk-i ʿademe, -e]*

mülk-i belāġat: *Belagat mülkü.*

1. Behiştī nice ṣafʿasker çeküp ṣiʿrüm süṭūrından
Yine **mülk-i belāġatde** bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [mülk-i belāġatde, -de]*

mülk-i fenā: *Yokluk mülkü. II Dünya.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [mülk-i fenā,]*

mülk-i ferāġat: *El çekme, vazgeçme mülkü.*

1. Behişti **mülk-i ferāġatde** rūbāyilesin Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 9). [mülk-i ferāġatde, -de]*

mülk-i ḫarāb: *Harap mülkü. II Meyhane.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mülk-i ḫarāba, -a]*

mülk-i ḥıtā: *Çin toprakları.*

1. Olur seyreylesem **mülk-i Ḫıtāyı** Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [mülk-i ḥıtāyı, -ı]*

mülk-i ḥüsn: *Güzellik ülkesi.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*
2. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḥüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 4). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mülk-i ʿışḳ: *Aşk mülkü.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [mülk-i ʿışḳuñ, -uñ]*

mülk-i ḳanāʿat: *Kanaat yurdu.*

1. Kime kim **mülk-i ḳanāʿatde** riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [mülk-i ḳanāʿatde, -de]*

mülk-i şeddādī: *Şeddâdî'nin mülkü. II Şeddâd Yemen'de Ad kavminin hükümdarı, Şeddâdî hükümdarın yeryüzünde bir cennet kurmak iddiasıyla yaptırdığı çok büyük ve sağlam İrem bağı.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī

budur
Ten ġamın çekme göñül yap **mülk-i Şeddādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [mülk-i şeddādī,]*

mülk-i vücūd: *Vücut mülkü. II Beden, vücut.*

1. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 9). [mülk-i vücūdı, -ı]*
2. Ḥayāl-i ḥançerüñ **mülk-i vücūdum** şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [mülk-i vücūdum, -um]*
3. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile **mülk-i vücūd** Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [mülk-i vücūd,]*

mülk-i yemīn: *İslam adına galip gelme veya satın alma suretiyle sahip olunan köle, cariye.*

1. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi **mülk-i yemīn**
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [mülk-i yemīn,]*

müller ile: *Şarap, mey.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur **müller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [müller ile, -ler, -ile]*

mülūk: *Melikler, hükümdarlar.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı **mülūka** ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [mülūka, -a]*

mūm: *Mum.*

1. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına **mūmam** belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [mūmam, -am]*
2. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
Firāḳuñ odına **mūmam** belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [mūmam, -am]*
3. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel **mumı** gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [mumı, -ı]*
4. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı **mūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [mūmuñ, -uñ]*

mümeyyiz: *Temyiz yeteneğine, ayırt edebilme gücüne sahip olan.*

1. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme **mümeyyiz** geçinüp
Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [mümeyyiz,]*

müʾmin: *İnanan, inançlı, imanlı.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müʾminlere, -ler, -e]*
2. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [müʾmin,]*

mū-miyān: *İnce belli, beli kıl kadar ince.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid **mū-miyān** u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [mū-miyān,]*

mümkin: *Mümkün, imkân dahilinde.*

1. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 4). [mümkin,]*

mümkin ol: *İmkân bulunmak.*

1. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [mümkin olmaz, -maz]*
2. Eger **mümkin olursa** yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [mümkin olursa, -ur, -sa]*
3. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ ey bī-vefā
Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 2). [mümkün olduġınca,]*

mümlar yaḳ: *Aydınlatmak, parlamak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
Mümlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mümlar yaḳup, -up]*

mūmlar yaḳup ara: *Mumla aramak, çok isteyerek ve özlemle aramak.*

1. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şebtābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [mūmlar yaḳup arar, -ar]*
2. Şehā bulınmaya **mūmlar yaḳup ararsañ** eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [mūmlar yaḳup ararsañ, -r, -sa, -ñ]*

mümtāz: *Seçilmiş, üstün.*

1. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş **mümtāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [mümtāzdur, -dur]*

mümtāz ol: *Üstün tutulmak, tercih edilen olmak.*

1. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
Āhveş āsmānda **mümtāz ol** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 12). [mümtāz ol,]*

mümtāz-ı ʿāḳıl: *Akıllı insan.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir **mümtāz-ı ʿāḳıl** olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [mümtāz-ı ʿāḳıl,]*

münāfık: *İman esaslarına inanmadığı halde inanmış gibi görünen ve öyle davranan kimse, iki yüzlü.*

1. Hem-nişīn olma raḳībe şanemā kendü gibi
Ol **münāfıḳ** seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [münāfıḳ,]*

münāfıḳāne: *Münâfıkçasına.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid **münāfıḳāne** pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [münāfıḳāne,]*

münʿaḳis ol: *Yansımak.*

1. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa **münʿaḳis olmış** ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [münʿaḳis olmış, -mış]*

münaḳḳaş: *Nakışlı, işlemeli, süslü.*

1. Felek ṣūretde gerçi bir **münaḳḳaş** girdebālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [münaḳḳaş,]*

münʿaḳs ol: *Aksetmek.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [münʿaḳs olur, -ur]*

münāsebet: *Münasebet, bağ, ilişki.*

1. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen ẕerrece **münāsebetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [münāsebetüñ, -üñ]*
2. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
Anuñla ben **münāsebetüñ** aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 6). [münāsebetüñ, -üñ]*

münāsib: *Yaraşır, uygun.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya **münāsib**
Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [münāsib,]*
2. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ **münāsibdür**
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [münāsibdür, -dür]*
3. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir **münāsib** doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [münāsib,]*

mūnis: *Sıcakkanlı, cana yakın.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her maʿnide **mūnis** lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [mūnis,]*

münkesir ol: *Kırılmak.*

1. Kendüyi mey ẕāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [münkesir olur, -ur]*

münkesirü'l-bāl ol: *Kanadı kırılmış olmak. II Bir şey yapamayacak duruma gelmek, çaresiz kalmak.*

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp **münkesirü'l-bāl olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [münkesirü'l-bāl olmış, -mış]*

münkir: *İnkar eden, kabul etmeyen.*

1. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa **münkirsin** dime
   Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [münkirsin, -sin]*

münkir ol: *İnkar etmek. II Karşı olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
   Beñzer ol kāfire kim **münkir ola** Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [münkir ola, -a]*
2. Semāʿ-ı ʿāşıḳa **münkir olan** faḳīh-ı fużūl
   Bilürdi ḥāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 1). [münkir olan, -an]*
3. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
   Vaḥdet-i Ḥaḳḳa **münkir olmadum** a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [münkir olmadum, -ma, -du, -m]*

münkirler ile: *İnkâr eden, kabul etmeyen. II Rakip.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
   Münkirler ile itmege geldük meṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [münkirler ile, -ler, -ile]*

mūr: *Karınca.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḥayāl-i ḫālüñi gözler
   Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki **mūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [mūruñ, -uñ]*
2. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
   Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [mūrdan, -dan]*
3. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
   Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [mūra, -a]*
4. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
   Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki **mūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [mūrı, -ı]*
5. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
   Merdiseñ merdāne baḳ **mūra** Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [mūra, -a]*

murād: *Murat, arzu, istek.*

1. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
   Māniʿ olma ḳo **murādınca** cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [murādınca, -ı, -n, -ca]*
2. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir şabā-yı ʿömr
   Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [murāduñ, -uñ]*
3. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
   Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [murāduñca, -uñ, -ca]*
4. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
   Ola kim bir dem **murādum** ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [murādum, -um]*
5. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
   Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [murādı, -ı]*
6. Ger **murāduñsa** diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
   Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẓā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [murāduñsa, -uñ, -sa]*
7. Ey Behiştī cān **murādı** ṣaydın eylerdüm şikār
   Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [murādı, -ı]*
8. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam **murādum** Ḳāfına
   Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [murādum, -um]*
9. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
   Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [murādum, -um]*
10. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
    Oldur **murād** varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [murād,]*
11. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
    İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫıramāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [murādum, -um]*
12. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
    Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [murādum, -um]*
13. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum **murādum** üzre
    Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [murādum, -um]*
14. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne

Ḫarābāt ehli içinde **murādı** üzre
Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [murādı, -ı]*

15. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā **murād**
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [murād,]*

murād al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden **murād alur** degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [murād alur, -ur]*

murād iste: *Murat istemek, dilekte bulunmak.*

1. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [murād isteme, -me]*

murāda ir: *İsteğine ulaşmak, arzusu yerine gelmek.*

1. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [murāda irmege, -meg, -e]*

2. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi **murāda irmeyüp** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [murāda irmeyüp, -y, -üp]*

murādınca: *İstek, arzu, heves.*

1. ʿAcebdür kim **murādınca** içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [murādınca,]*

murādını vir: *İsteğini yerine getirmek.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün ṣīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [murādını virme, -me]*

murādum al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ feṭḥin itmekden ḳolaydur bir ḫışār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [murādum alam, -am]*

mürāʿī: *Riyakâr, ikiyüzlü.*

1. Ṣūfī diyen **mürāʿīye** virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [mürāʿīye, -y, -e]*

2. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir **mürāʿī** birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [mürāʿī,]*

3. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [mürāʿī,]*

4. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur **mürāʿī** ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [mürāʿī,]*

5. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [mürāʿī,]*

6. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm **mürāʿī** ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [mürāʿī,]*

7. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuṣṣāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [mürāʿīler, -ler]*

murakkaʿ gir: *Yamalı hırkaya bürünmek, giymek.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle murakkaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [murakkaʿ girdi, -di]*

muraṣṣaʿ: *Mücevherlerle süslü.*

1. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ **muraṣṣaʿ** tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [muraṣṣaʿ,]*

2. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [muraṣṣaʿ,]*

murdār: *Kirli, pis.*

1. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri **murdāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [murdāra, -a]*

2. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol **murdārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [murdārdan, -dan]*

3. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā

Āb-ı Ḥayvān ile bir **murdārı** pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 8). [murdārı, -ı]*

mürde: *Ölü, ölmüş.*

1. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 5). [mürdeye, -y, -e]*
2. Ey Behiştī **mürde** ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [mürde,]*
3. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden **mürde** cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [mürde,]*
4. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi **mürdeye** cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [mürdeye, -y, -e]*
5. Behiştī **mürde** iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mürde,]*
6. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun **mürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [mürdesin, -sin]*
7. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [mürde,]*
8. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan **mürdeleri** zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [mürdeleri, -ler, -i]*
9. Biz ḥaḳīḳat defterinde **mürdeyüz** ey zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [mürdeyüz, -y, -üz]*

mürde: *Ölü, ölmüş. II Perişan.*

1. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān **mürdelerden** cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [mürdelerden, -ler, -den]*

mürde ol: *Ölmek.*

1. Ḳalur bir zindeveş **mürde olup** bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [mürde olup, -up]*

mürdeye dön: *Ölüye dönmek, ölüye benzemek.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḫş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [mürdeye döndüm, -dü, -m-y, -e]*

müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişret: *Eğlence meclisinin yâren.*

1. Benüm sāḳī **müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm** sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 1). [müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm, -üm]*

murġ: *Kuş.*

1. Bir niçe dil **murġı** kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [murġı, -ı]*
2. Dūd-ı āhum **murġına** şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [murġına, -ı, -n, -a]*
3. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül **murġı** ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [murġı, -ı]*
4. Cān **murġına** ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḥāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [murġına, -ı, -n, -a]*
5. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḫālet gösterür
Dil **murġı** dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [murġı, -ı]*
6. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol **murġ** diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [murġ,]*
7. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḫāl ile
Murġı ol ḫālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [murġı, -ı]*
8. Dil **murġı** dām-ı ḫalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [murġı, -ı]*
9. Tīr-i müjgān ile dil **murġın** urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [murġın, -ın]*

10. Pāy-mālem itmezdi dil **murġın** raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [murġın, -ın]*

11. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller **murġını**
Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

12. Kāküllerüñ ucından dil **murġı** helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [murġı, -ı]*

13. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil **murġı** Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [murġı, -ı]*

14. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel **murġın** şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [murġın, -ın]*

15. Cān u dil **murġını** sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

16. Şöyle ḳapdı kim göñül **murġın** Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [murġın, -ın]*

17. ʿAḳl **murġın** uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀṣiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [murġın, -ın]*

18. Cān **murġını** aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [murġını, -ı, -n, -ı]*

murġ: *Kuş. II Mürşit.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir **murġa** şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āṣiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [murġa, -a]*

murġ: *Kuş. II Âşık kulun gönlü.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide **murġı** ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [murġı, -ı]*

murġ-āb: *Su kuşu.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme **murġ-ābveş**
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫvāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [murġ-ābveş, -veş]*

murġ-ı āh: *Ah kuşu.*

1. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [murġ-ı āhum, -um]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cān ṭursa ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [murġ-ı cān,]*

2. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle **murġ-ı cān**
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3). [murġ-ı cān,]*

3. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [murġ-ı cān,]*

4. Bedenden **murġ-ı cān** uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [murġ-ı cān,]*

5. Dāne gösterse **murġ-ı cāna** biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [murġ-ı cāna, -a]*

6. İtmek isterse **murġ-ı cānı** şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [murġ-ı cānı, -ı]*

murġ-ı cān-ı aġyār: *Başka ruhun kuşu.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün **murġ-ı cān-ı aġyārı**
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 3). [murġ-ı cān-ı aġyārı, -ı]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 1). [murġ-ı cānum, -um]*

2. İsterem ten-perver olduġını **murġ-ı cānumuñ**
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [murġ-ı cānumuñ, -um, -uñ]*

3. Nār-ı ẓulm ile ururṣañ sīne-i maẕlūma dāġ

Āḫir ol ḫandān güliçün **murġ-ı cānuñ** zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [murġ-ı cānuñ, -uñ]*

murġ-ı çemen: *Çemen kuşu. II Bülbül.*

1. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni **murġ-ı çemen** kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 2). [murġ-ı çemen,]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [murġ-ı dil,]*

murġ-ı dil ü cān: *Can ve gönül kuşu.*

1. Zülf-i siyāhı **murġ-ı dil ü cāne** aġ olup
Ṣalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [murġ-ı dil ü cāne, -e]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol **murġ-ı dilin** bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [murġ-ı dilin, -in]*

murġ-ı ġam: *Keder kuşu.*

1. Hezārān **murġ-ı ġam** ṣayd itse günde azdur göñlüm
Ṣikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [murġ-ı ġam,]*
2. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [murġ-ı ġam,]*

murġ-ı ġam: *Gam kuşu. II Aşk.*

1. Bāl açup **murġ-ı ġamı** ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [murġ-ı ġamı, -ı]*

murġ-ı ḫadeng: *Okun kuşu.*

1. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki **murġ-ı ḫadengüñ** senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [murġ-ı ḫadengüñ, -üñ]*

murġ-ı ḥarem: *Harem kuşu. II Harem, Kâbe ve Ravza-i Mutahhara ile bunların bulunduğu Mekke ve Medîne şehirleri.*

1. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör **murġ-ı Ḥaremden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [murġ-ı ḥaremden, -den]*

murġ-ı hoş-elḥān: *Hoş nağmeli kuş. II Bülbül.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur **murġ-ı ḫoş-elḥān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [murġ-ı ḫoş-elḥān,]*
2. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan **murġ-ı ḫoş-elḥāndan** daḥı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [murġ-ı ḫoş-elḥāndan, -dan]*

murġ-ı idrāki: *İdrak, akıl kuşu.*

1. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş biryān iderseñ **murġ-ı idrāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 8). [murġ-ı idrāki, -i]*

murġ-ı iḫlās: *Samimiyet kuşu.*

1. Ṭāʿatüñde **murġ-ı iḫlās** itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [murġ-ı iḫlās,]*

murġ-ı kafes: *Kafes kuşu. II Gönül.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül **murġ-ı ḳafes** bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [murġ-ı ḳafes,]*

murġ-ı maʿnī: *Anlam, mana kuşu.*

1. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [murġ-ı maʿnī,]*

murġı şikār ḳılmaġa dāne gerek: *Kuşu dane ile avlarlar.*

1. N'ola dil olsa giriftār ḥālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 10). [murġı şikār ḳılmaġa dāne gerek,]*

murġ-ı viṣāl: *Kavuşma kuşu.*

1. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül **murġ-ı viṣāl**
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [murġ-ı viṣāl,]*

murġ-ı zīrek: *Akıllı kuş.*

1. İʿtimād itme cihāna **murġ-ı zīreksin** göñül
Bu dıraḫt-ı bī-ṣebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7).*

[murġ-ı zīreksin, -sin]

murġ-zār: *Kuş bahçesi, çayırlık.*

1. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül **murġ-zāruñ** … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [murġ-zāruñ, -uñ]*
2. Maḥabbet **murġ-zārında** ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [murġ-zārında, -ı, -n, -da]*

mürīd: *Mürit, derviş.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice **mürīdüm** var idi
Daḥı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [mürīdüm, -üm]*
2. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne **mürīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [mürīdüm, -üm]*

mürşid-i kāmil: *Tasavvufta seyr-i sülûkunu tamamlamış, irşat faaliyetleri yürüten kamil mürşit, şeyh.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir **mürşid-i kāmil** büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [mürşid-i kāmil,]*

mürşid-i kūy: *Semtinin, sokağının kılavuzu.*

1. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [mürşid-i kūyuñ, -uñ]*

murtażā: *Hz. Ali.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle **Murtażāya** bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [murtażāya, -y, -a]*

mürūr-ı gerdiş-i gerdūn: *Dönen feleğin geçişi. II Zaman.*

1. Bu **mürūr-ı gerdiş-i gerdūn** aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 11). [mürūr-ı gerdiş-i gerdūn,]*

müşābih ol: *Benzeyen, benzer olmak.*

1. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler **müşābih olmaġın**
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 3).*

[müşābih olmaġın, -maġ, -ın]

müşābih ol: *Benzemek.*

1. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı **müşābih olmaya**
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 3). [müşābih olmaya, -ma, -y, -a]*

müsāfir: *Konuk, misafir.*

1. Şanma her dem bir diyār özler **müsāfirdür** göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [müsāfirdür, -dür]*
2. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez **müsāfirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [müsāfirdür, -dür]*

muṣāhabet: *Sohbet etme, konuşma, görüşme.*

1. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ **muṣāḥabetinden** ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 2). [muṣāḥabetinden, -i, -n, -den]*
2. Seni kim beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa **muṣāḥabetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 6). [muṣāḥabetüñ, -üñ]*

müşāhade: *Seyretme, temaşa etme.*

1. Dīdāruñuñ **müşāhadesi** ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [müşāhadesi, -s, -i]*

müsahhar id: *Ele geçirmek, boyun eğdirmek.*

1. Tā kim beni **müsaḫḫar ide** ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [müsaḫḫar ide, -e]*

müsahhar ol: *Büyülenmek, etkisinde kalmak.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḫḫar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [müsaḫḫar olmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

muṣāḥib: *Sohbet arkadaşı.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin **muṣāḥibüñ** erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [muṣāḥibüñ, -üñ]*
2. Dil-rübāmuñ ola **muṣāḥibi** ġayr
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [muṣāḥibi, -i]

3. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṯḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [muṣāḥibüm, -üm]*
4. Bildigüñ bilmedigüñ şaḥṣa **muṣāḥib** olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [muṣāḥib,]*

muṣāḥib ol: *Sohbette bulunmak, bir araya gelmek.*

1. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [muṣāḥib olmasun, -ma, -sun]*

müsāʿid ol: *Uygun, elverişli olmak.*

1. Behiştī nāme yazmaġa **müsāʿid olmadı** ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [müsāʿid olmadı, -ma, -dı]*

müsāvī: *Denk, eşit.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña **müsāvī** görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [müsāvī,]*

muṣavver: *Zihinde tasarlanmış, düşünülmüş, canlandırılmış.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey ḳıyāmet bir **muṣavver** cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [muṣavver,]*

müsellem ol: *Verilmek, teslim edilmek.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre **müsellem oldı**
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [müsellem oldı, -dı]*

müsellem ol: *Kabul edilmek, ispatlanmak. II Herkes tarafından kabul edilmiş olmak.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [müsellem olduñ, -du, -ñ]*

müselles-i şürb: *Şurup şarabı. II Müselles, üzüm şırasının üçte biri kalacak şekilde kaynatılmasıyle elde edilen ve haram sayılmayan bir nevi şarap.*

1. Ḳāżī meger **müselleş-i şürbümden** oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [müselleş-i şürbümden, -üm, -den]*

müselmān: *Müslüman.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur **müselmānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*
2. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ **müselmāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmāndur, -dur]*
3. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ **müselmānlar** aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*
4. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı **müselmān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [müselmān,]*
5. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur mażmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme **müselmāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [müselmāna, -a]*
6. Ben **müselmāna** Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye şūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [müselmāna, -a]*
7. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek nice **müselmānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [müselmānsın, -sın]*
8. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki **müselmānı** cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [müselmānı, -ı]*

müselmān: *Müslüman. II Âşık.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
Bir **müselmānı** be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [müselmānı, -ı]*

müselmān eyle: *Müslüman etmek.*

1. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile **müselmān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 10). [müselmān eylerüz, -r, -üz]*

müselmān id: *Müslüman etmek.*

1. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş

Kāfir raḳībi ṭınma **müselmān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [müselmān idem, -em]*

müselmān ol: *Müslüman olmak. II Aydınlık olmak.*

1. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẕāhirde **müselmān olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [müselmān olıcı, -ıcı]*

müselmān ol: *Müslüman olmak, imana gelmek.*

1. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā **müselmān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [müselmān olmaġa, -maġ, -a]*

müselmānlıḳ: *Müslümanlık.*

1. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde **müselmānlıḳ** ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmānlıḳ,]*
2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir **müselmānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [müselmānlıḳ,]*
3. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ **müselmānlıḳ** degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [müselmānlıḳ,]*

müşerref ḳıl: *Şereflendirmek.*

1. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [müşerref ḳılsa, -sa]*

müşg-bū: *Misk kokulu.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına ḳalmışdur
Fitnelük beñlerine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 1). [müşg-būluḳ, -luḳ]*

muṣḥaf: *Kur'ân-ı Kerim.*

1. Yüzi **muṣḥaflaruñ** evṣāfı benüm ey ḫ∨āce
ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [muṣḥaflaruñ, -lar, -uñ]*

muṣḥaf: *Kitap.*

1. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫ̲si
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [muṣḥaf,]*
2. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ **muṣḥafından** Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [muṣḥafından, -ın, -dan]*

muṣḥaf: *Kitap. II Güzellik.*

1. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ **muṣḥafın** ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [muṣḥafın, -ın]*

muṣḥaf-ı ḥüsn: *Güzellik kitabı.*

1. Femüñ kim **muṣḥaf-ı ḥüsne** leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [muṣḥaf-ı ḥüsne, -e]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı. II Divan.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki **muṣḥaf-ı ʿışḳa** Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳa, -a]*
2. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*
3. Viṣālüñ Kaʿbesine **muṣḥaf-ı ʿışḳuñla** ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aṣ̲kāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [muṣḥaf-ı ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı.II Kur'an Kerîm.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*

muṣḥaf-ı ḳur'ān: *Kur'an'ın sayfaları. II Kur'an-ı Kerîm.*

1. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı ʿİzzetde olasın nitekim **muṣḥaf-ı Ḳur'ān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [muṣḥaf-ı ḳur'ān,]*

muṣḥaf-ı mecīd: *Yüce Kur'ân-ı Kerim.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe **muṣḥaf-ı mecīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [muṣḥaf-ı mecīd,]*

muṣḥaf-ı ruḥsār: *Yüz kitabı.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ
Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 5). [muṣḥaf-ı ruḫsāruña, -uñ, -a]*

mūsī: *Hz. Musa.*

1. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
   Temāşā eyledüm **Mūsī** gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [mūsī,]*

müşk: *Misk.*

1. Getüren **müşki** Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [müşki, -i]*
2. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ beyān ide Kāfūr birle **müşkini** hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [müşkini, -i, -n, -i]*

müşk-i kıymet-dāra: *Kıymetli misk.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
   Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [müşk-i ḳıymet-dāra, -a]*

müşkil: *Güçlük, zorluk, sıkıntı.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
   Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı **müşkildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [müşkildür, -dür]*
2. Rāh-ı ġamda **müşkili** çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [müşkili, -i]*
3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol **müşkillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [müşkillerüñ, -ler, -üñ]*
4. Nār-ı dūzaḫ gerçi **müşkil** nesnedür zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [müşkil,]*
5. Ne deñlü **müşkil ise** cān bedenden ayrılmaḳ
   Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [müşkil ise,]*

müşkilāt-ı ʿışḳ: *Aşkın zorlukları.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
   Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 5). [müşkilāt-ı ʿışḳı, -ı]*

müşkil-i derd: *Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç dert.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
   Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde **müşkil-i derd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [müşkil-i derd,]*

müstaʿcil: *Sabırsız, acele eden.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ Ol ḫıdmete ʿömrümce **müstaʿcilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [müstaʿcilidüm, -i, -dü, -m]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. II Hz. Muhammed'in adı.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
   Muṣṭafāya şan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Mustafa.*

1. Yüze yüz **Muṣṭafāya** uġradum
   Kaʿbe gördüm ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 1). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. ll Hz. Muhammet.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [muṣṭafādur, -dur]*

muṣṭafā: *Hazreti Muhammet.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẕīr Dünyāya bir nebī mi gelür **Muṣṭafā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Mustafa. II Seçilmiş, güzide.*

1. Ḥātem-i ḥüsn-i cemālüm **Muṣṭafā** dirler baña
   Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 25). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Mustafa.*

1. Ḳatl oldı sulṭan **Muṣṭafā** *(Behiştî Dîvânı, Mısra 1, Mısra 1). [muṣṭafā,]*

muṣṭafālı: *Hazreti Muhammet Peygamberli. II Hazreti Muhammet'in kıssaları.*

1. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin Biz ġayra māʾil olmazuz **Muṣṭafālıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [muṣṭafālıyuz, -y, -uz]*

müştāḳ: *Arzu eden, özleyen.*

1. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile
müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [müştāḳıyam, -ı, -y, -am]*

müştāḳ ol: *Âşık olmak.*

1. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [müştāḳ olmışdı, -mış, -dı]*

müstaḳbel: *Gelecek.*

1. Ne **müstaḳbel** ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [müstaḳbel,]*

müstaḳīm: *Doğru.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde **müstaḳīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [müstaḳīmem, -em]*

müstecāb: *Kabul olunmuş, hoş görülmüş.*

1. Ḫūb teshīr itmek içün bir duʿāsı **müstecāb**
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [müstecāb,]*

müstedām: *Sürekli, devamlı.*

1. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre **müstedām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [müstedām,]*

müsteḥaḳḳ: *Hak etmiş, hak kazanmış, lâyık.*

1. Behişti cennete biz **müsteḥaḳḳuz** irṣ ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [müsteḥaḳḳuz, -uz]*

müşterek: *Ortak, beraber, ikisi birden.*

1. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine **müşterek** oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [müşterek,]*

müşterek ol: *Ortak olmak.*

1. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül
Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 5). [müşterek olalı, -alı]*

müşterī: *Müşteri, alıcı. II Müşteri gezegeni.*

1. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na **Müşterī** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [müşterī,]*

müşterī ol: *Alıcı olmak, talip olmak. II Bağlanmak, tutulmak.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*

muştula: *Müjdelemek.*

1. Esrāʿ düninde **muştuladı** saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [muştuladı, -dı]*

mū-tāb-ı felek: *Feleğin kıldan çul dokuyanı.*

1. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı **mū-tāb-ı felek** ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 4). [mū-tāb-ı felek,]*

muʿtād: *Alışmış, alışkın.*

1. Ey Behiştī ḥüznler **muʿtādısın** çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [muʿtādısın, -ı, -sın]*

muʿtād ol: *Alışmak, alışkanlık haline gelmek.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [muʿtād olup, -up]*
2. Şol ḳadar **muʿtād olupdur** dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [muʿtād olupdur, -up, -dur]*

müṭālaʿ id: *Okumak. II Üzerinde konuşmak.*

1. Şükr ḳıl kim Behişti her fende
İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 10). [müṭālaʿ idemez, -e, -mez]*

muʿteber: *İtibarlı, sayılır, hatırlı.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ **muʿteber** kemāl
Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [muʿteber,]

2. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ **muʿteber** paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [muʿteber,]*

3. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir **muʿteber** çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 10). [muʿteber,]

muʿteber ol: *İtibar görmek, değerli olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
Ḥāşiye yazıldugınca **muʿteber olur** kitāb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [muʿteber olur, -ur]

muʿtedil: *Ilımlı, itidalli.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı **muʿtedil** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [muʿtedil,]*

muʿtekif: *İtikafa çekilmiş, kendisini ibadete vermiş. II Kendini adamış.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
Ki der-i meykedede **muʿtekifem** her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 2). [muʿtekifem, -em]*

muṭīʿ olmaz idi: *Boyun eğmek, itaat etmek.*

1. Ṭıfl-ı dil emre **muṭīʿ olmaz idi** şimdiye dek
Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [muṭīʿ olmaz idi, -maz, -i, -di]*

mutrib: *Sazende, çalgıcı.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Mutrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [mutrib,]*

2. Mutriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [mutriblerüñ, -ler, -üñ]*

3. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Mutriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [mutriblerüñ, -ler, -üñ]*

4. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
Mutribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [mutribüñ, -üñ]*

5. Mutribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [mutribüm, -üm]*

6. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
Behiştī **mutribe** ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [mutribe, -e]*

mutribā: *Ey çalgıcı.*

1. Mutribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [mutribā,]*

2. Bu meseldür kim alan bir ḳıldan alur **mutribā**
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [mutribā,]*

mutrib-i gül-ruh: *Gül yanaklı sazende.*

1. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol **mutrib-i gül-ruḫ** ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [mutrib-i gül-ruḫ,]*

muttakī: *Sakınan, çekinen. II Zahit.*

1. Şanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi **muttaḳī**
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [muttaḳī,]*

mutṭaşıl: *Sürekli, aralıksız.*

1. Āteş-i āhum yaḳarsın **muttaşıl** ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [muttaşıl,]*

2. Ey Behiştī **mutṭaşıl** her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [mutṭaşıl,]*

mutṭaşıl: *Daima. II Alışık.*

1. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Mutṭaşıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [mutṭaşıldur, -dur]*

muvāfık ol: *Münasip, uygun olmak.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada iltür **muvāfıḳ olsa** riyāḥ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [muvāfıḳ olsa, -sa]

müvesvis: *Vesveseli, evhamlı kişi.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde **müvesvis**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müvesvis,]

müy: *Saç teli. II Saç.*

1. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her **müyı** zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [müyı, -ı]*

müyesser eyleye mi: *Nasip etmek.*

1. Allāh **müyesser eyleye mi** baña ol güni
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [müyesser eyleye mi, -y, -e, -mi]

müyesser iken: *Kolayken, nasipken.*

1. Görmek senüñ **müyesser iken** pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [müyesser iken,]

müyesser ol: *Nasip olmak.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl
(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [müyesser olmamaḳ, -ma, -maḳ]
2. Ger baña rıḥlet **müyesser olsa** ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [müyesser olsa, -sa]*
3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [müyesser olur mi,]*
4. Ol deme ırmek **müyesser ola mı** ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [müyesser ola mı,]*

müy-ı sepīde: *Beyaz saç teli.*

1. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
Müy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [müy-ı sepīde,]

müze: *Çizme. II Ayakkabı.*

1. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye ṣāyed
Ölürsem **müzesiz** geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [müzesiz, -siz]*

müzeyyen: *Bezenmiş, süslenmiş.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle **müzeyyen** bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [müzeyyen,]*

müzeyyen ol: *Süslenmek, bezenmek.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile **müzeyyen olan** nüh ḳıbāba baḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [müzeyyen olan, -an]
2. Göñül şöyle **müzeyyen oldı** dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [müzeyyen oldı,]*
3. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [müzeyyen olmışdur, -mış, -dur]*

mużḥiklik id: *Güldürmek, eğlendirmek.*

1. Bāġda **mużḥiklik idüp** ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [mużḥiklik idüp, -üp]*

muzlim: *Karanlık.*

1. Muẓlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 3). [muẓlim, -da]*

mużṭarīb ol: *Sıkıntı duymak.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [mużṭarīb olsalar, -sa, -lar]*
2. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve **mużṭarīb olur**
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [mużṭarīb olur, -ur]*

maʿānī: *Anlamlar, manalar.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẓāḳında ḫalel vardur **maʿānī** leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra*

10). [maʿānī,]

maʿārif: *Bilgi, marifet.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
   Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [maʿārif,]*
2. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
   Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [maʿārif,]*

maʿāzallāh: *Allah korusun.*

1. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
   Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [maʿāẕallāh,]*
2. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz **maʿāẕallāh**
   Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 9). [maʿāẕallāh,]*

mācerā: *Macera, baştan geçen olay.*

1. Çıḳdı ʿasker **mācerāsı** dīde-i nemnākden
   Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 17). [mācerāsı, -s, -ı]*

maʿcūn: *Macun, ilaç.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
   Ben ḥasteye ne şerbet teʾsīr ider ne **maʿcūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [maʿcūn,]*

maʿdelet: *Adalet, hakkaniyet.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
   Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [maʿdelet,]*

maʿden-i laʿl ol: *Lal madeni olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Kūhsār-ı sīne **maʿden-i laʿl olduġın** bilüp
   Nāveklerüñden üstine ṣalduñ ḥavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 5). [maʿden-i laʿl olduġın, -duġ, -ın]*

mā-fevḳ: *Üst, yukarı.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
   Mā-taḥtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme **mā-fevḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-fevḳ,]*

maġbūn eyle: *Aldatmak, kandırmak.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
   Ḫayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [maġbūn eyledi, -di]*

maġbūn ol: *Aldanmak, kandırılmak.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
   Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara **maġbūn olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maġbūn olam, -am]*

maġlūb ol: *Yenilmek.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın güş eylese **maġlūb olur**
   Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [maġlūb olur, -ur]*

maġrib: *Güneşin gurup ettiği yer, batı, garp ciheti.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
   Maşrıḳ yedi sāḳī aña **maġrib** dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maġrib,]*
2. Ġamuñ **maġribde** ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
   İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maġribde, -de]*
3. Güneş **maġribde** kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
   Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [maġribde, -de]*

maġrūr ol: *Böbürlenmek, gururlanmak, aldanmak.*

1. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
   Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña **maġrūr olan** kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 2). [maġrūr olan, -an]*
2. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
   Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [maġrūr olma, -ma]*

maġrūr ol: *Aldanmak.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ṭayanma sen
   Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 2). [maġrūr olma, -ma]*

maġżūb: *Gazap.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
   Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ **maġżūbı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [maġżūbı, -ı]*

māh: *Ay, ay ışığı.*

1. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāṣıḳa
Ġam şebinde ol yüzi **māhum** olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [māhum, -um]

māh: *Ay, kamer.*

1. Sanmañ felekde mihr ü **māhı** sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [māhı, -ı]
2. Rūşen-żamīr olana ruḥuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [māhile, -ile]
3. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü **māh**
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [māh,]*
4. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
Mihr ü **māh** iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [māh,]*
5. Düşde gördüm bir deñizde **māh** ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [māh,]*
6. Şerāre ṣanma sen **māhı** felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [māhı, -ı]*
7. Mihr ü **māhı** çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [māhı, -ı]*
8. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
Reşkile **māhuñ** ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [māhuñ, -uñ]*
9. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa gönlünde ḳaṣdı var imiş **māhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [māhuñ, -uñ]*
10. Mihr ü **māha** iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [māha, -a]*
11. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī **māhı** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [māhı, -ı]*
12. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü **māh**
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [māh,]*
13. Felekde sen ne meleksin ne **māha** beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [māha, -a]*
14. Şemʿ-i ruḥuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [māh,]*

māh: *Ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o **māh**
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh,]*
2. Bu gice ṭāliʿümde sen **māhı**
Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [māhı, -ı]*
3. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye ṣal
Fitne çevgānını **māhum** āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [māhum, -um]*
4. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek **māhumı** meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [māhumı, -um, -ı]*
5. Görmedüm ol **māhı** çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [māhı, -ı]*

māh u sāl: *Ay ve yıl.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ **māh u sāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [māh u sāl,]*

māh ürd-i behişt u rūz saʿīd: *Mübarek gün ve nisan ayı.*

1. Leb-i āb-ı revān u sāye-i bīd
Māh ürd-i behişt u rūz saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 22). [māh ürd-i behişt u rūz saʿīd,]*

maḥabbet: *Muhabbet, aşk, sevgi.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [maḥabbet,]*

2. Gāh olur kim bezm-i şevḳuñde
maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [maḥabbet,]*

3. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim **maḥabbet** deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [maḥabbet,]*

4. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara **maḥabbet** semend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [maḥabbet,]*

5. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [maḥabbet,]*

6. Gel ey ʿāṣıḳ **maḥabbet** maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maḥabbet,]*

7. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [maḥabbet,]*

8. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [maḥabbet,]*

9. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cününda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 5). [maḥabbet,]*

10. Dikdüm riyāż-ı dilde **maḥabbet** nihālini
Şāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [maḥabbet,]*

11. Her dem **maḥabbetüñ** baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [maḥabbetüñ, -üñ]*

12. Bu oldı fāʾidem ancaḳ **maḥabbet** ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [maḥabbet,]*

13. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [maḥabbet,]*

14. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [maḥabbet,]*

15. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [maḥabbet,]*

16. Olur olmaz kişi irmez **maḥabbet** āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [maḥabbet,]*

17. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [maḥabbet,]*

18. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [maḥabbet,]*

19. Ḫvābda gördüm **maḥabbet** lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 3). [maḥabbet,]*

20. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [maḥabbet,]*

21. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [maḥabbet,]*

22. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [maḥabbet,]*

23. Oldı elümde ʿurve-i vuṯḳā **maḥabbetüñ**
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [maḥabbetüñ, -üñ]*

24. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 1). [maḥabbet,]*

25. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [maḥabbet,]*

26. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür **maḥabbet** odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [maḥabbet,]*

maḥabbet ehli: *Muhabbet ehli, âşıklar.*

1. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez

degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [maḥabbet ehli, -i]*

maḥabbet-nāme: *Sevgi mektubu.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ **maḥabbet-nāmedür**
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 7). [maḥabbet-nāmedür, -dür]*

mahal: *Yer, mekân, mevki.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim **maḥal** degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 5). [maḥal,]*
2. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫ̱si Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce **maḥalcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 4). [maḥalcikdür, -cik, -dür]*
3. Her **maḥalde** meẕheb-i Manṣūra zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [maḥalde, -de]*
4. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh Ḥarām ḳoymaġa olmaz **maḥal** ḫaznesine ṣāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [maḥal,]*
5. Felek bu kār-ı hem-vārını haẕm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol **maḥalde** eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [maḥalde, -de]*

mahall: *Yer, mekân, mevki.*

1. Sürmezseñ it raḳībi ḳapuñdan benüm gibi Gözüme görinür ki **maḥallüñde** ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 4). [maḥallüñde, -üñ, -de]*
2. Ḥaste-ḥāl olmış **maḥallüñde** Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 13). [maḥallüñde, -üñ, -de]*

mahalle: *Yer, mekân, mevki.*

1. İtmez **maḥalleñ** ehli taḥammül fiġānuma Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [maḥalleñ, -ñ]*

maḥall-i ġavġā: *Kavga yeri.*

1. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun Gerekmez ikisi daḫı **maḥall-i ġavġādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 8). [maḥall-i ġavġādur, -dur]*

maḥbes: *Hapishane.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ Seni her laḥẓa ʿadem **maḥbesine** ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [maḥbesine, -i, -n, -e]*

maḥbūb: *Sevilen, sevgili, yâr.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel **maḥbūblar** Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [maḥbūblar, -lar]*
2. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ Bir güzel **maḥbūb** olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [maḥbūb,]*
3. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [maḥbūba, -a]*
4. Her ne **maḥbūba** gözüm kim baḳa senden ġayrı
Çihresi lehce-i aġyār gibi bed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*
5. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim **maḥbūb**
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [maḥbūb,]*
6. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [maḥbūb, -, -]*
7. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [maḥbūb,]*
8. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr Vildāndan elüm çekdüm **maḥbūba** perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [maḥbūba, -a]*
9. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr Döner ol şaḫṣa ki **maḥbūbı** gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*
10. Mey u **maḥbūbu** terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [maḥbūbu, -u]*
11. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül **maḥbūba** dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [maḥbūba, -a]*
12. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen **maḥbūblar** içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 7). [maḥbūblar, -lar]*

13. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ
maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [maḥbūbı, -ı]*

14. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül **maḥbūba** dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [maḥbūba, -a]*

15. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [maḥbūbile, -ile]*

maḥbūb-ı bülend: *Yüce, yüksek sevgili. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 72). [maḥbūb-ı bülend,]*

maḥbūb-ı sāde-rū: *Yüzünde ayva tüyleri çıkmamış sevgili.*

1. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [maḥbūb-ı sāde-rūnuñ, -n, -uñ]*

maḥbūb-misāl: *Sevgili misali.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it **maḥbūb-miṣāl**
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [maḥbūb-miṣāl,]*

mahcūb ol: *Utanmak, sıkılmak.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi **maḥcūb olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 10). [maḥcūb olup, -up]*

mahfī id: *Gizlemek.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini **mahfī idüp** vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [mahfī idüp, -üp]*

mahfūẓ: *Saklanmış, korunmuş.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında **maḫfūẓ**
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [maḫfūẓ,]*

māh-ı ʿālem: *Dünyadaki ay.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim **māh-ı ʿālem** ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [māh-ı ʿālem,]*

māh-ı ʿālem-tāba: *Dünyayı aydınlatan ay.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 9). [māh-ı ʿālem-tāba, -a]*

māh-ı felek-makām: *Felek makamındaki ay.*

1. Çāk olmaz idi çihresi terk-i edeb idüp
Ḥüsnüñle baḫşe girmese **māh-ı felek-maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 44). [māh-ı felek-maḳām,]*

māh-ı muḥarrem: *Muharrem ayı.*

1. Yine **māh-ı Muḥarrem** geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [māh-ı muḥarrem,]*

māh-ı nev: *Hilâl, yeni ay.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre **māh-ı nev** bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

māh-ı nev: *Hilal.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde **māh-ı nev** bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

2. Mihr zerrīn ṭopumuzdur **māh-ı nev** çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [māh-ı nev,]*

3. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [māh-ı nev,]*

4. Çarḫ-ı ḫūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 9). [māh-ı nevden, -den]*

5. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege

Ey Behiştī **māh-ı nevden** eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [māh-ı nevden, -den]*

6. Çarḫ-ı hūnī **māh-ı nevden** bir kemān almış ele
Ey Behiştī ḳaṣdı anuñ yā sañadur yā baña *(Behiştî Dîvânı, Müfret 1, Mısra 1). [māh-ı nevden, -den]*
7. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [māh-ı nevi, -i]*

māh-ı şebistān-ı tecellā: *Tecelli mülkünün mehtabı.*

1. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın Melāḥat burcına **māh-ı şebistān-ı tecellāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [māh-ı şebistān-ı tecellāsın, -sın]*

māh-ı siyeh-çerd: *Kara yağız ay.*

1. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider **māh-ı siyeh-çerdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [māh-ı siyeh-çerdüm, -üm]*

māh-ı siyeh-dil: *Kara gönüllü ay.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice şemʿ olmış aġyāra
Baña **māh-ı siyeh-dil** bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 4). [māh-ı siyeh-dil,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Bir ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler **māh-ı tābān** ile baḫs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 1). [māh-ı tābān,]*

māh-ı tābān: *Parlak ay, dolunay.*

1. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı **māh-ı tābān** olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [māh-ı tābān,]*
2. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
Ay efendi hāle olmış **māh-ı tābānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 4). [māh-ı tābānlar, -lar]*

māh-ı tamām: *Dolunay.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ **māh-ı tamām** olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [māh-ı tamām,]*

māhir: *Hünerli, usta, becerikli.*

1. Görmese kūyuñ ṭolanurken n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 8). [māhirdür, -dür]*
2. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [māhirdür, -dür]*
3. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet siḥre **māhirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [māhirdür, -dür]*

māhir-i ʿışḳ: *Aşk mahiri, ünlüsü.*

1. Anuñiçün **māhir-i ʿışḳam** ki küçükden beri
Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña üstādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 3). [māhir-i ʿışḳam, -am]*

maḥkūm: *Mahkum.*

1. Olur ṣanma **maḥkūmı** her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [maḥkūmı, -ı]*

maḥmil: *Deve, fil gibi hayvanların sırtına konan veya insanların omuzlarında taşınan, karşılıklı oturulacak şekilde yapılmış bir çeşit kapalı sepet, tahtırevan.*

1. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña **maḥmil** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 8). [maḥmil,]*

maḥmūr ol: *Sersem, baygın olmak, ağır olmak.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi **maḥmūr olsa** olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [maḥmūr olsa, -sa]*

maḥmūr-ı ġam: *Gam sarhoşu.*

1. Ḫaste-dil **maḫmūr-ı ġamdur** yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [maḫmūr-ı ġamdur, -dur]*

maḥrem: *Yakın, dost.*

1. Zen-i gerdūn görinürse saña **maḥrem**

yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 1). [maḥrem,]*

maḥrūm ol: *Kavuşamama, elde edememe, ulaşamama.*

1. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile **maḥrūm olına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 2). [maḥrūm olına, -a]*

maḥşer: *Mahşer, kıyamet yeri.*

1. Ṣanuram **maḥşer** yerinde cām-ı Kevşer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [maḥşer,]*

maḥṣūl: *Ürün.*

1. Bir gül-ruḫuñ Behiştī ḫaṭṭından añlanur ki
Bu kişt-zār-ı dehrüñ **maḥṣūli** ḫār u ḫasdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 10). [maḥṣūli, -i]*

maḥsūr: *Cansız, gücünü kaybetmiş, yorgun.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mıṣr-ı nübüvvet gibi **maḥsūruz**
Ki faẓla maẓhar olmış bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 9). [maḥsūruz, -uz]*

mah-tāb: *Mehtap, dolunay.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca **mah-tāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12). [mah-tāb,]*
2. Felekde ey yüzi gün **māh-tābile** Mirrīḫ Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [māh-tābile, -ile]*
3. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳına
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [māh-tābum, -um]*
4. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ **māh-tāb**
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [māh-tāb,]*

maḥv eyle: *Yok etmek, ortadan kaldırmak.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [maḥv eyledüñ, -dü, -ñ]*

maḥv it: *Mahvetmek.*

1. Zenb-i vücūdı **maḫv it** iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [maḫv it,]*

maḥv it: *Mahvetmek, harap etmek.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı **maḥv itdi** her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [maḥv itdi, -di]*

maḫv olmaya mı: *Yok olmak, harap olmak.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḫv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [maḫv olmaya mı,]*

māhveş: *Ay gibi.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin **māhveş**
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [māhveş,]*

mahzen: *Mahzen, ambar.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence **maḫzen** olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [maḫzen,]*

mahzen-i dīde: *Göz mahzeni.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [maḫzen-i dīdede, -de]*

maḫzen-i dil: *Gönül mahzeni.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı **maḫzen-i dilden**
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [maḫzen-i dilden, -den]*

maḫż-ı ḳabāḥat: *Kabahatin aslı, kendisi.*

1. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān **maḫż-ı ḳabāḥatdur** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 58). [maḫż-ı ḳabāḥatdur, -dur]*

maḫż-ı niʿmet: *Nimetin aslı, kendisi.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri **maḫż-ı niʿmetdür**
Gözinden ḳan akıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [maḫż-ı niʿmetdür, -dür]*

maḥzūn: *Hüzünlü, kederli.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben **maḥzūnuñ**
   Ki bulanmaz şuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [maḥzūnuñ, -uñ]*
2. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
   Göñlü her bir ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ **maḥzūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [maḥzūn,]*

maḥzūn id: *Hüzünlendirmek, üzmek.*

1. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [maḥzūn idem, -em]*
2. Beni **maḥzūn iden** reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
   Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 5). [maḥzūn iden, -en]*
3. Ne revādur ki beni cevrile **maḥzūn idesin**
   Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [maḥzūn idesin, -esin]*

maḥzūn ol: *Kederlenmek, üzülmek, hüzünlenmek.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir **maḥzūn olam**
   Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [maḥzūn olam, -am]*
2. Hīç kim yā Rab baña mānend **maḥzūn olmasun**
   Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [maḥzūn olmasun, -ma, -sun]*

mā-i bārid: *Soğuk su.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim Pür-teşne buldı gūyā bir kāse **mā-i bārid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [mā-i bārid,]*

māʾide: *Sofra.*

1. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan Alsun Behişti **māʾide** sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [māʾide,]*

māʾide-i ʿışḳ: *Aşk sofrası.*

1. Bir megesdür dil evet **māʾide-i ʿışḳuñda** Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [māʾide-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

māʾil: *Meyilli, istekli, hevesli.*

1. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen dildür
   Ki her serv-i hevā-baḫşa aḳar ṣu gibi **māʾildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 2). [māʾildür, -dür]*
2. Sūz-ı ʿışḳa **māʾilüz** ehl-i şebābuz vāʿiẓā Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [māʾilüz, -üz]*
3. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba **māʾildür**
   Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol yüzi şuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 7). [māʾildür, -dür]*
4. Āl dest-māle **māʾilimiş** ol iki gözüm Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [māʾilimiş, -i, -miş]*

māʾil ol: *Meyletmek, ilgi göstermek, yönelmek.*

1. Sīme **māʾil ola** yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
   Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [māʾil ola, -a]*
2. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen **māʾil olaldan**
   Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [māʾil olaldan, -al, -dan]*
3. Göz yumup ey dil cihāndan kendü cānānuñ gözet
   Olma ḫāristāna māʿil gülşen-i cānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 2). [māʿil olma, -ma]*
4. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı **māʾil olmazam**
   Günde biñ kez ölmeñe zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 1). [māʾil olmazam, -maz, -am]*
5. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle **māʾil olmazdı**
   Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [māʾil olmazdı, -maz, -dı]*
6. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin Biz ġayra **māʾil olmazuz** Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [māʾil olmazuz, -maz, -uz]*
7. Āhum revān olur felek-āstānuña Bālāya **māʾil olsa** gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [māʾil olsa, -sa]*
8. Maḥbūba **māʾil olsam** ṣūfī ne ṭaʿn idersin Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [māʾil olsam, -sa, -m]*
9. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten

Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil
dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māʾil olur, -ur]*

māʾil-i mülk ola mı: *Mal mülk heveslisi olmak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
Dil **māʾil-i mülk ola mı** haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 14). [māʾil-i mülk ola mı, -a, -mı]*

makālāt: *Sözler.*

1. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim **maḳālātında** yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [maḳālātında, -ı, -n, -da]*

makāle: *Söz.*

1. Şeker lebüñ **maḳālesi** Şīrīn ḥikāyetin
Ağızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [maḳālesi, -si]*

makām: *Makam, mevki, rütbe.*

1. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [maḳāmumdan, -um, -dan]*
2. Ḳapuñda berātuñ yazan āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*
3. Kūyuñda seglerüñ yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī **maḳāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 10). [maḳāmlar, -lar]*
4. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol **maḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [maḳām,]*
5. Eger bir ḳaṭre nem dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevşer ḳarārgāhuñ **maḳāmın** ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 60). [maḳāmın, -ın]*

makām eyle: *Makam vermek, konum yükseltmek.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında **makām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [makām eyler, -r]*

maḳāmā: *Ey makam, mertebe.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī **maḳāmā** mücmelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [maḳāmā,]*

maḳāmāt: *Makamlar, mevkiler.*

1. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz velī
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī **maḳāmāt** ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 8). [maḳāmāt,]*
2. Maʿnīde **maḳāmātum** āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maḳāmātum, -um]*

maḳām-ı istirāḥat: *İstirahat, dinlenme odası.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [maḳām-ı istirāḥatden, -den]*

maḳām-ı ḳurb: *Allah'a yakın olma makamı.*

1. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün **maḳām-ı ḳurb**
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [maḳām-ı ḳurb,]*

maḳām-ı ʿuzlet: *Yalnızlık makamı.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [maḳām-ı ʿuzletüñ, -üñ]*

maḳdem: *Gelme, ayak basma.*

1. Bir oğlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür **maḳdem** levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [maḳdem,]*

maḳdem-i yār: *Sevgilinin teşrifi.*

1. Ḫoş ṣaʿādet degül mi **maḳdem-i yār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 25). [maḳdem-i yār,]*

maḳṣad: *Gaye, amaç, niyet.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki **maḳṣada** iltür muvāfıḳ olsa riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [maḳṣada, -a]*
2. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme **maḳṣad** ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [maḳṣad,]*

maḳṣūd: *Amaç, niyet, gaye, hedef.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler **maḳṣūda** vāṣıl ben ḳara maġbūn

olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [maḳsūda, -a]*

2. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül **maḳṣūdına**
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 3). [maḳṣūdına, -ı, -n, -a]*
3. Maḳṣūdı budur bezmüñe ʿışḳuña irişüp
Bir cürʿa ile eyleyesin bī-ser ü bī-pā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 57). [maḳṣūdı, -ı]*
4. Refʿ it ġażabı taḥtuña ḥuld ise **maḳṣūd**
Kim salṭanata himmet iden olmaya segbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [maḳṣūd,]*
5. Ne beg yanında **maḳsūdum** ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [maḳsūdum, -um]*
6. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḥıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 42). [maḳṣūduñ ise, -uñ , -i, -se]*

māl: *Varlık, servet.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız şayar
Ḥvāceler soḥbetde gūyā kim ider **mālile** baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [mālile, -ile]*
2. Ḳoynuña ḳoyma dehāna şalagör **māluñı** kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [māluñı, -uñ, -ı]*
3. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür **mālı** saña
Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [mālı, -ı]*
4. Gözüñe görinmezdi **māl** u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [māl,]*
5. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [māluñı, -uñ, -ı]*

māl-i ḥarām ile ḥayr iden sevāb bulur şan: *Haram malla hayır yapılmaz.*

1. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur şanma sevāb
Ki metāʿı alımaz ol kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 7). [māl-i ḥarām ile ḫayr iden sevāb bulur şanma,]*

māl-i ḳārūn: *Karun'un hazinesi.*

1. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse **māl-i Ḳārūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [māl-i ḳārūn,]*

mālik: *Sahip.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet **mālik**
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [mālik,]*

mālik: *Sahip. II Daha üstün.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla **mālikdür** Behiştī anuñ emsāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [mālikdür, -dür]*

mālik ol: *Sahip olmak.*

1. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [mālik oldı, -dı]*

mālik-i dürr-i viṣāl eyle: *Vuslat incisinin sahibi kılmak.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [mālik-i dürr-i viṣāl eylerise, -r, -ise]*

mālik-i mülk-i ġam: *Gam mülkünün sahibi.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḫüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [mālik-i mülk-i ġamam, -am]*

mālum: *Bilinen, belli.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem **mālum** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [mālum,]*
2. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n'oldı kim
Yoluña ben **mālumuñ** ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [mālumuñ, -uñ]*

maʿlūm: *Bilinen, belli.*

1. Ben saña cān u göñülden bendeyem
Saña **maʿlūmdur** ne lāzım ben diyem *(Behiştî Dîvânı, Matla 19, Mısra 2). [maʿlūmdur, -dur]*

maʿlūm id: *Bildirmek, haber vermek.*

1. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin **maʿlūm ider**

Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [maʿlūm ider, -er]*

maʿlūm ol: *Haberdar olmak, bilgilenmek.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim **maʿlūm ola** aḳrān u emsālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 10). [maʿlūm ola, -a]*

maʿlūm ol: *Bilinmek, anlaşılmak.*

1. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle **maʿlūm olmasun**
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [maʿlūm olmasun, -ma, -sun]*
2. Gözüñe görinmezdi māl u menāl
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 2). [maʿlūmuñ olsa, -sa-uñ]*

maʿlūmuñ ol: *Bilgisi, haberi olmak.*

1. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her vaṣfı baña zībā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 1). [maʿlūmuñ olsun, -sun]*

mā-melek: *Varı yoğu, tüm varlığı.*

1. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm **mā-melekin** yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [mā-melekin, -in]*

maʿmūr: *Bayındır, imar edilmiş, gelişip güzelleşmiş.*

1. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz **maʿmūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [maʿmūrdur, -dur]*
2. Tebdīl-i zemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [maʿmūr,]*

maʿmūr eyle: *İmar etmek, bayındır hale getirmek.*

1. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa **maʿmūr eyledi** İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı **maʿmūr eyledi** sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [maʿmūr eyledi, -di]*

maʿmūr id: *Mamur etmek, gelişip güzelleştirmek.*

1. Bu vīrān sīnemi **maʿmūr idelden** dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [maʿmūr idelden, -el, -den]*

maʿmūr ol: *Bayındır olmak, imar edilmek.*

1. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz **maʿmūr olan** vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [maʿmūr olan, -an]*

maʿmūr ol: *Güzel, bakımlı olmak.*

1. Ġāfil olma şekli **maʿmūr olmayandan** ḳıl ḫaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [maʿmūr olmayandan, -ma, -y, -an, -dan]*

maʿmūr ol: *İmar edilmek, onarılmak. II Tam olmak.*

1. Maʿni **maʿmūr olsun** olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿmūr olsun, -sun]*

maʿmūre: *İnsan bulunan bayındır yer, şehir. II Şen, cıvıltılı kalabalık.*

1. ʿĀlemüñ **maʿmūresin** ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [maʿmūresin, -sin]*

maʿmūre-i vücūd: *Vücut varlığı, beden.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 2). [maʿmūre-i vücūdum, -um]*

maʿnā: *Mana, anlam.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḫremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [māʿnā,]*
2. Anuñçün nice esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu **maʿnāyı** egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 8). [maʿnāyı, -y, -ı]*

mānend: *Benzer, eş, gibi.*

1. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem **mānendi** ḫayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [mānendi, -i]*

2. Cismümi bir bir felek **mānendi** idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 7). [mānendi, -i]*

3. Zücāc-ı çarḫ nice **mānend** urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [mānend,]*

4. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam zaġan **mānend**
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [mānend,]*

5. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān **mānend**
Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [mānend,]*

6. Bulmaya ruḫları **mānendi** Behiştī gül-i ter
Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [mānendi, -i]*

7. Görmedüm **mānendüñi** ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān meydānını ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 5). [mānendüñi, -üñ, -i]*

8. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken mi̱sli **mānendi**
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [mānendi, -i]*

9. Hīç kim yā Rab baña **mānend** maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḫāli ḫavādi̱sden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [mānend,]*

mānende-i heyzüm: *Kuru odun misali.*

1. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān **mānende-i heyzüm** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [mānende-i heyzüm,]*

mānend-i āyine: *Ayna misali.*

1. Göñlüm ṣafāda olalı **mānend-i āyine** Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 1). [mānend-i āyine,]*

mānend-i behiştī: *Behiştî misali.*

1. Her gülşen **mānend-i Behiştī** seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 5). [mānend-i behiştī,]*

mānend-i caḥīm: *Cehennem gibi.*

1. Dehr **mānend-i caḥīm** olmışdı ol ḫūr-liḳā Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [mānend-i caḥīm, -īm]*

mānend-i çeng: *Telli çalgı misali.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ **mānend-i çeng**
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [mānend-i çeng,]*

mānend-i efrīdūn: *Efrîdûn'un benzeri. II Efrîdûn, Cemşid soyundan anlayış ve zekâsıyla meşhur olan İran hükümdarı.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup **mānend-i Efrīdūn**
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [mānend-i efrīdūn,]*

mānend-i ḫar: *Eşek misali.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür Cānı yoḳdur sīnemüzden defʾ ola **mānend-i ḫar** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [mānend-i ḫar,]*

mānend-i mey: *Şarap misali.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [mānend-i mey,]*

mānend-i nūh: *Hz. Nuh misali.*

1. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye **mānend-i Nūh** āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [mānend-i nūh,]*

mānend-i pervāne: *Pervane misali.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*

2. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola **mānend-i pervāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [mānend-i pervāne,]*

mānend-i rebāb: *Saz misali.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde **mānend-i**

rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [mānend-i rebāb,]*

mānend-i ṣabā: *Saba rüzgârı misali.*

1. Naġme-i ṣiʿrüñ Behiştī irse **mānend-i ṣabā**
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [mānend-i ṣabā,]*
2. Ḳaṭʿ-ı reh-i fürḳatde bī-ṭāḳatidüm ammā
Būy-ı gül-i vaṣluñda **mānend-i ṣabā** itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 4). [mānend-i ṣabā,]*

mānend-i ṣeb: *Gece gibi.*

1. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta **mānend-i ṣeb** yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [mānend-i ṣeb,]*

mānend-i ṣemʿ: *Mum gibi, mum benzeri.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i ṣemʿ barmaġı yanmaḳ sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [mānend-i ṣemʿ,]*

mānend-i ṣeyḫ: *Şeyh misali.*

1. Ṣeb-zinde-dār olalıdan **mānend-i ṣeyḫ** bülbül
Teshīr idüp girdi ṣāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [mānend-i ṣeyḫ,]*

mānend-i zebān: *Akıcı ve düzgün söz söyleyen gibi.*

1. Ḥaşre dek ṣerḥ itsün ehl-i ḥāle **mānend-i zebān**
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [mānend-i zebān,]*

manġır: *Mangır, para. II Kuruş.*

1. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāṣā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl **manġır** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [manġır,]*
2. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [manġır,]*
3. Manġıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [manġıra, -a]*
4. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir **manġıra** almazsa ne noḳṣān anı nādān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [manġıra, -a]*

maʿni: *Mana, anlam.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḥte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [maʿni,]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola **maʿnīde** ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [maʿnīde, -de]*
3. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider **maʿnīsi** yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [maʿnīsi, -si]*
4. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete **maʿnīde** serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 4). [maʿnīde, -de]*
5. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 5). [maʿnīde, -de]*
6. Ey Behiştī **maʿni** ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [maʿni,]*
7. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın **maʿnisin** ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [maʿnisin, -sin]*
8. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ **maʿnīsi** yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [maʿnīsi, -s, -i]*
9. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [maʿnide, -de]*
10. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʿimā
Lem yekün her **maʿnide** mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [maʿnide, -de]*

mānīʿ ol: *Engel olmak, önlemek.*

1. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña **mānīʿ olan** ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [mānīʿ olan, -an]*
2. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
Mānīʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [mānīʿ olma, -ma]*

3. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānisi
Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 7). [mānisi olmaġa, -maġ, -a]*

4. Ger **mānisi olmaḳ** ister ise vuṣlata ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [mānisi olmaḳ, -maḳ]*

5. Tīġile yā tīr-i müjġānile öldürsün beni
Mānisi olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 6). [mānisi olmañ, -ma, -ñ]*

<u>masnī-i zībā-ter:</u> *En güzel mana. II Daha önce söylenmemiş şiir.*

1. Ṭabsında Behiştīnüñ her **masnī-i zībā-ter**
Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [masnī-i zībā-ter,]*

<u>mankır:</u> *Mangır, para. II Bozuk para.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāsiẕ yeñi bir **manḳıra** geçmez
Diyār-ı sışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [manḳıra, -a]*

<u>manṣıb:</u> *Makam, rütbe.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maszūl
İrüp ol **manṣıba** sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [manṣıba, -a]*

2. Pādişehlerden Behiştī **manṣıb** u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [manṣıb,]*

3. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum yeter
Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [manṣıb,]*

4. sAlem-i āhile ġam **manṣıbın** elden ḳomaduñ
Ey göñül pāye-i vaṣl isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 5). [manṣıbın, -ın]*

5. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz **manṣıb**
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki sulṭān-ı zerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 3). [manṣıb,]*

6. Ne mühimm rind olan **manṣıb** içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [manṣıb,]*

<u>manṣıb-ı dünyā:</u> *Dünya makamı.*

1. Zāhidā sāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller **manṣıb-ı dünyā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [manṣıb-ı dünyā,]*

<u>manṣūr:</u> *Hallâc-ı Mansûr.*

1. Ṭasn-ı asdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Ṣānına rifsat gelür **Manṣūr** gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [manṣūr,]*

<u>manzar:</u> *Görünüş.*

1. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẕarın her dīdenüñ her şeb tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [manẕarın, -ın]*

<u>mār:</u> *Yılan.*

1. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir **mār**
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [mār,]*

2. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol **māruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [māruñ, -uñ]*

3. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda **mār** u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [mār,]*

4. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü **māra** idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [māra, -a]*

<u>marreke:</u> *Savaş alanı.*

1. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemi
Dil **marekesinde** yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [marekesinde, -si, -n, -de]*

<u>marreke-i rezm:</u> *Savaş meydanı.*

1. Çün **marreke-i rezmi** ṭuta şarṣar-ı ḳahruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [mareke-i rezmi, -i]*

<u>mār-ı nefs:</u> *Nefis yılanı.*

1. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger aṣā-yı sışḳ ile
Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [mār-ı nefsi, -i]*

maʿrifet: *Marifet, hüner.*

1. Enīs olmakdanise **maʿrifetsüz** ṣaḫṣa ʿālemde
   Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [maʿrifetsüz, -süz]*
2. Ḳomaduñ medḥin ol melek-ṣıfatuñ
   Budur ey dil felekde **maʿrifetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 2). [maʿrifetüñ, -üñ]*
3. Bādveş her kim seḥer-ḫīz olmaya
   Maʿrifet baġında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [maʿrifet,]*

maʿrifetlü: *Hüner sahibi, becerikli.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
   Pīr-i muġān gibi ḳanı bir **maʿrifetlü** pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [maʿrifetlü,]*

maʿrifetu'llāh: *Allah'ı bilme, tanıma.*

1. Gözyaşı gerek **maʿrifetu'llāh** ola peydā
   Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [maʿrifetuʾllāh,]*

māsivā: *Allah dışındaki her şey, kesret.*

1. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
   Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [māsivā,]*

maṣlaḥat: *İyi olan ve iyiliğe yol açan, hayır getiren, fayda sağlayan şey. II İş.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
   Yoḫsa benüm ne **maṣlaḥatum** var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [maṣlaḥatum, -um]*
2. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
   Ne idi ol ṭarafda **maṣlaḥatuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [maṣlaḥatuñ, -uñ]*

maşrık: *Güneşin doğduğu yer, doğu. II Yön.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
   Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [maşrıḳ,]*
2. Ġamuñ maġribde ben **maşrıḳda** olsam bu ne ḥikmetdür
   İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [maşrıḳda, -da]*
3. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet **maşrıḳında** bir güneş toġdı
   Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [maşrıḳında, -ı, -n, -da]*

maʿṣūm: *Suçsuz, günahsız. II Çocuk.*

1. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
   Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu **maʿṣūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 8). [maʿṣūmuñ, -uñ]*

māt id: *Satranç oyununda yenmek. II Yenmek.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
   Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ ṣāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [māt ider, -er]*

māt ol: *Yenilmek.*

1. Mecnūn ki ḥaşm ola baña şaṭranc-ı ʿışḳda
   Evvel oyunda **māt olan** ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [māt olan, -an]*

mā-taht: *Tahtına.*

1. Ġam reh-zeni ḥuẓūruñ rāhından atsun ʿavḳ
   Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [mā-taḫtuña, -uñ, -a]*

mā-tekaddem: *Eskiden, ezelden beri.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
   Fiġāne **mā-teḳaddemden** olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [mā-teḳaddemden, -den]*

mātem: *Matem, yas.*

1. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
   Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [mātem,]*
2. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
   Ḥarīrüñ ide **mātem** sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [mātem,]*
3. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
   İdüp āl-i abānuñ **mātem** āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [mātem,]*
4. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
   Muḥibb-i ḫānedāna eyle **mātem** ḫālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [mātem,]*
5. Bu **mātemden** delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
   Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı

Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 83). [mātemden, -den]*

6. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān **mātemin** vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [mātemin, -in]*
7. Hemān Mecnūnveş mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin **māteminde** boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 10). [māteminde, -i, -n, -de]*
8. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu **mātemle**
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [mātemle, -le]*

mātem-gīr eyle: *Matem tutmak.*

1. Eger şādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [mātem-gīr eyle,]*

maṭlab: *Murad, istek.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz
Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 2). [maṭlabumuz, -u, -muz]*
2. ʿĀḳıbet **maṭlabına** yol buldı
Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 13). [maṭlabına, -ı, -n, -a]*

maṭlaʿ-ı ḥikmet: *Hikmetli matla. II Hikmetli doğum. II Şairin yetişmesi.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola **maṭlaʿ-ı ḥikmet**
Ḥāşılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [maṭlaʿ-ı ḥikmet,]*

māya: *Cevher, özü, maya.*

1. Gözlerüm yaş dökdügin ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur **māya** māʿil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 4). [māya,]*

mazhar ol: *Erişmek, ulaşmak, nail olmak.*

1. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki faẓla **maẓhar olmış** bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [maẓhar olmış, -mış]*

māżī: *Geçmiş.*

1. Ne müstaḳbel ne **māżī** mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [māżī,]*

maẓlūm: *Zulüm görmüş, zulme uğramış.*

1. Od şaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge şavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 8). [maẓlūmuñ, -uñ]*

mażmūn: *Mazmun, gizlenen mana.*

1. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur **mażmūnı**
Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 5). [mażmūnı, -ı]*

maʿzūl ol: *Azledilmek, el çektirilmek.*

1. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol mansıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [maʿzūl oldular, -du, -lar]*

maʿzūr: *Mazereti olan, özrü bulunan.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāşıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi **maʿẕūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [maʿẕūrdur, -dur]*

maʿzūr ṭut: *Hoş görmek, kusuruna bakmamak.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam **maʿzūr ṭut**
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [maʿzūr ṭut,]*
2. Namāza yüz yumaduġum benüm **maʿẕūr ṭutmazlar**
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [maʿẕūr ṭutmazlar, -maz, -lar]*
3. Ehl-i diller nālemi **maʿẕūr ṭutsunlar** ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [maʿẕūr ṭutsunlar, -sun, -lar]*

meʿal-libās: *Elbise ile. II Elbiseleriyle.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen **meʿal-libās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [meʿal-libās,]*

mecāl: *Güç, kuvvet, derman, takat.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra **mecāl** olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [mecāl,]*
2. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata şıyām
Bī-iḫtiyār anı **mecāle** itmeyüp şıyam

(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [mecāle, -e]

mecāz: *Mecaz.*

1. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
   Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var
   mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [mecāzlıḳ, -lıḳ]*
2. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
   Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü **mecāzı** ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [mecāzı, -ı]*

meclis: *Ortam, topluluk, meclis.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
   Rīşin meger ḳılavuz **meclis** yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [meclis,]*
2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ **meclisde** aġzuñ öpdügi
   Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş ṣarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [meclisde, -de]*
3. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
   Ṭurmayup deff gibi **meclisde** ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [meclisde, -de]*
4. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
   Berf-i şeyb añma bize kim **meclisi** serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [meclisi, -i]*
5. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
   Pādişehler **meclisinde** işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [meclisinde, -i, -n, -de]*

meclis: *Eğlence, yâren meclisi.*

1. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
   Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [meclisümde, -üm, -de]*
2. Muṭribā **meclise** ḥālet vireyin dirseñ eger
   Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [meclise, -e]*
3. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
   Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [meclisde, -de]*
4. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
   Deff ü ney olmasa **meclisde** bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [meclisde, -de]*
5. Şemʿveş **meclisde** görsem bir gice meh-tābumı
   Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meclisde, -de]*
6. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
   Ġayri söz söylense **meclisde** zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [meclisde, -de]*
7. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
   Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [meclisde, -de]*
8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
   Ṭolu şevḳ olduġı mey **meclisinüñ** neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [meclisinüñ, -i, -n, -üñ]*
9. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
   Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [meclisde, -de]*
10. Beni ḳan aġladup **meclisde** ey cām-ı mey-i gül-gūn
    Gözüm öñünde yārüñ būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 3). [meclisde, -de]*
11. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
    Ey güneş **meclisden** aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [meclisden, -den]*
12. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
    Göricek māhumı **meclisde** gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [meclisde, -de]*
13. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile **meclisde**
    Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [meclisde, -de]*
14. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı
    Daḫı o hevā ile bezm olsa döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 7). [meclisde, -de]*
15. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
    Ġayrılar **meclisine** şemʿ-i şebistān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [meclisine, -i, -n, -e]*
16. Tene dir nā diyü **meclisde** sürūd itseñ sen
    Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [meclisde, -de]*
17. Şemʿe **meclisde** ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
    Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [meclisde, -de]*
18. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı
    Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [meclisde, -de]*

19. Meclis ehlini şādmān eyle
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [meclis,]*

meclis ḳur: *Eğlenmek veya konuşup görüşmek üzere bir araya gelmek, toplanmak.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile **meclis ḳurasın**
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [meclis ḳurasın, -a, -sın]*

meclis-i ʿışḳ: *Aşk meclisi.*

1. Pāk dāmānlarla ḥaşr eyle Behiştī bendeñi
Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [meclis-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

meclis-i mey: *Şarap meclisi.*

1. Zāhidā ben **meclis-i meyden** nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [meclis-i meyden, -den]*

meclis-i nā-maḥrem: *Namahrem, yabancı topluluk.*

1. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür **meclis-i nā-maḥremde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [meclis-i nā-maḥremde, -de]*

meclis-i rūḥāniyān: *Melekler meclisi.*

1. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 6). [meclis-i rūḥāniyān,]*

meclis-i şūfī-i şeyṭān-sıfat: *Şeytan sıfatlı sofunun meclisi.*

1. Meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña göre pīr-i muġān ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 7). [meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ, -uñ]*

meclis-i yārān: *Dostlar meclisi.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [meclis-i yārāna, -a]*

mecmaʿ ol: *Toplanma yeri olmak.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi refʿ itdi ġonca ber-şaʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 2). [mecmaʿ olsa, -sa]*

mecmūʿ-ı cihān: *Dünyanın tamamı.*

1. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı **mecmūʿ-ı cihān** hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mecmūʿ-ı cihān,]*

mecnūnʿ: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [mecnūnʿa, -a]*

mecnūn: *Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī Vāmıḳ u Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [mecnūn,]*
2. Behiştī olsa **Mecnūnuñ** belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*
3. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı **Mecnūn** gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [mecnūn,]*
4. Cihānda ḳadre irişmek degül mi **Mecnūna**
Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 5). [mecnūna, -a]*
5. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
Ḳanı **Mecnūn** kime taʿlīm eyledi üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [mecnūn,]*
6. İtmezem **Mecnūna** ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār olan eyler mi ḥayrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 7). [mecnūna, -a]*
7. Benem ol pīr ki Ferhād ile **Mecnūn** ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [mecnūn,]*
8. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u **Mecnūn** gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [mecnūn,]*
9. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim **Mecnūn** yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [mecnūn,]*

10. Eylemeñ Ferhād u **Mecnūnı** Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behişt Dîvânı, Gazel 137, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*

11. Dime **Mecnūn** ile Ferhādı yaban erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behişt Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [mecnūn,]*

12. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan **Mecnūnuñ**
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḥaydendür *(Behişt Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [mecnūnuñ, -uñ]*

13. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behişt Dîvânı, Gazel 189, Mısra 3). [mecnūn,]*

14. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behişt Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [mecnūn,]*

15. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behişt Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [mecnūna, -a]*

16. Üstüh∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḫandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ **Mecnūnı** ḫayrān eylemiş *(Behişt Dîvânı, Gazel 221, Mısra 8). [mecnūnı, -ı]*

17. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa **Mecnūnuñ** Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behişt Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

18. Sūzdan Ferhād u **Mecnūnuñ** yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [mecnūnuñ, -uñ]*

19. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi **Mecnūnuñ** *(Behişt Dîvânı, Gazel 275, Mısra 6). [mecnūnuñ, -uñ]*

20. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u **Mecnūn** ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 293, Mısra 4). [mecnūn,]*

21. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş **Mecnūnuñ** *(Behişt Dîvânı, Gazel 294, Mısra 4). [mecnūnuñ, -uñ]*

22. Ḳaçarsa ṭaġa n'ola kūy-ı Leylīden **Mecnūn**
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behişt Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [mecnūn,]*

23. Ben irişdüm menzile Ferhād u **Mecnūn** ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behişt Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [mecnūn,]*

24. Ger ʿinād eylerse **Mecnūn** pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behişt Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [mecnūn,]*

25. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u **Mecnūn**
Ben anlara cünün bāzīçesinde baş eri oldum *(Behişt Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [mecnūn,]*

26. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u **Mecnūnuñ**
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behişt Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [mecnūnuñ, -uñ]*

27. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez **Mecnūn** gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behişt Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [mecnūn,]*

28. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim **Mecnūn**
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behişt Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [mecnūn,]*

29. Küşt-gīr-i ʿışḳ **Mecnūn** baña ḳılsa hücūm
Arḳası üzre atardum ben anı kūhsārdan *(Behişt Dîvânı, Gazel 384, Mısra 7). [mecnūn,]*

30. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti **Mecnūn** *(Behişt Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [mecnūn,]*

31. Şemʿ Leylīdür ṣürāḥīmüz anuñ **Mecnūnıdur**
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behişt Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [mecnūnıdur, -ı, -dur]*

32. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü **Mecnūn** iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [mecnūn,]*

33. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u **Mecnūn** rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behişt Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [mecnūn,]*

34. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behişt Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [mecnūn,]*

35. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş **Mecnūn**
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behişt Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [mecnūn,]*

36. Sūz-ı Leylīden ki olmaya **Mecnūn** ḫaste-

dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 5). [mecnūn,]*

37. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi **Mecnūn** ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [mecnūn,]*

38. Bāzār-ı ġamda **Mecnūn** bir lāf-zen velī ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [mecnūn,]*

39. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz **Mecnūn** gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [mecnūn,]*

40. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz **Mecnūn**
Üşẗür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 5). [mecnūn,]*

41. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Şādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda **Mecnūn** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [mecnūn,]*

42. Başı devletlü şaḫṣ imiş **Mecnūn**
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [mecnūn,]*

43. Şaḳın **Mecnūnı** ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [mecnūnı, -ı]*

44. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
Rūz-ı maḥşerde diyem **Mecnūna** Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [mecnūna, -a]*

mecnūn: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı. II Âşık, şeydâ.*

1. Deşt-i ġamda ben saña **Mecnūn** u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 1). [mecnūn,]*

2. Geldigüm görüp götürdi ayaġı **Mecnūnı** mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mecnūnı, -ı]*

3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
Daḫı **Mecnūnuñ** Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [mecnūnuñ, -uñ]*

4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben **Mecnūna** ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [mecnūna, -a]*

5. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa **Mecnūn** olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [mecnūn,]*

6. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban **Mecnūnı** ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [mecnūnı, -ı]*

7. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni **Mecnūn** ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [mecnūn,]*

8. Didüm **Mecnūnuñam** bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [mecnūnuñam, -uñ, -am]*

9. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı **Mecnūn** eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 5). [mecnūn,]*

10. Degül her ḫırḳa-pūş ġam-ı ʿadīlüm
Ki **Mecnūn** olımazam ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 6). [mecnūn,]*

11. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi **Mecnūn** dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [mecnūn,]*

12. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āşiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [mecnūn,]*

13. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [mecnūn,]*

14. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı **Mecnūn** ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [mecnūn,]*

mecnūn id: *Mecnun kılmak. II Aşktan deliye döndürmek.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp,]*

2. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı **Mecnūn idüp** ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [mecnūn idüp, -üp]*

mecnūn ile: *Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 5). [mecnūn ile, -ile]

2. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it ṣāneñi
Yā hemān **Mecnūn ile** ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [mecnūn ile, -ile]*

mecnūn ise: *Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun **Mecnūn ise** bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [mecnūn ise, -ise]*

mecnūn-ı ṡānī: *İkinci Mecnun.*

1. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat ṣanʿat ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen **Mecnūn-ı ṡānīdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 10). [mecnūn-ı ṡānīdür, -dür]*

mecnūn-ı zamān: *Devrin Mecnun'ı.*

1. Baña **Mecnūn-ı zamān** didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [mecnūn-ı zamān,]*

mecnūn-misāl: *Mecnun gibi.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini **Mecnūn-miṡāl**
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mecnūn-miṡāl,]*

mecnūn-ṣıfat: *Mecnun gibi, Mecnun misali.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı **Mecnūn-ṣıfat**
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥṡ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 9). [mecnūn-ṣıfat,]*

mecnūnveṣ: *Mecnun gibi.*

1. Ḳaldı **Mecnūnveṣ** belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [mecnūnveṣ,]*

2. Hemān **Mecnūnveṣ** mest ol ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mecnūnveṣ,]*

mecrān-ı dost: *Dost yolu.*

1. Bir yaña andan ġamı bir yaña **mecrān-ı dost**
Niçe dil pür-iżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [mecrān-ı dost,]*

mecrūḥ it: *Yaralamak.*

1. Ser-i kūyunda **mecrūḥ itdi** hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [mecrūḥ itdi, -di]*

2. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle **mecrūḥ itdüm** ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [mecrūḥ itdüm, -dü, -m]*

mecrūḥ ol: *Yaralanmak, incinmek.*

1. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [mecrūḥ olupdur, -up, -dur]*

meded: *Medet, aman.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş **meded** ḫummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [meded,]*

2. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı **meded** düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 7). [meded,]*

3. Firāḳ demlerin añma **meded** helāk olduḳ
Bizi döyer mi ṣanursın bunuñ gibi ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 5). [meded,]*

meded: *Medet, lütuf.*

1. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [meded,]*

2. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger **meded** irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 2). [meded,]*

3. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [meded,]*

4. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger **meded**
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger **meded** *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [meded,]*

5. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum **meded** cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [meded,]*
6. Ḫarāretden **meded** öldük Küşeyrī
Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [meded,]*
7. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde s̱ābit ḳıl **meded** ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [meded,]*

meded ḳıl: *Yardım etmek, ihsanda bulunmak.*

1. Lebüñsüz ḥāli yatlu ḫaste cānuñ
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 2). [meded ḳıl,]*

medfūn: *Toprağa gömülmüş, defnedilmiş.*

1. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol **medfūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [medfūn,]*

medḥ: *Övgü, övme.*

1. Ḳomaduñ **medḥin** ol melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [medḥin, -in]*
2. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [medḥile, -ile]*
3. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña ṭoyar ne **medḥüñe** cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [medḥüñe, -üñ, -e]*

medḥ id: *Methetmek, övmek.*

1. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ **medḥ ider** ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [medḥ ider, -er]*

medḥ it: *Methetmek, övmek.*

1. Senüñ **medḥ itdüğüñ** Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [medḥ itdüğüñ, -düg, -üñ]*

medḥ ü senā it: *Methetmek, övmek.*

1. Biz saña bir dil ile **medḥ ü s̱enā itmek** güç
Ḳādir olmaduġını ādem edā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 1). [medḥ ü s̱enā itmek, -mek]*
2. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẓer eyle şehā
Her ṭarafdan her kişi **medḥ ü s̱enā itsün** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [medḥ ü s̱enā itsün, -sün]*

medrese: *Medrese, okul.*

1. Baña ne **medrese** olsun ne ḫānḳāh olsun
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [medrese,]*

medyūn: *Borçlu.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü **medyūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [medyūn,]*

mefreş: *Göç zamanı yatak taşımaya yarayan meşinden yapılmış çuval.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña **mefreşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [mefreşüm, -üm]*

meftūl id: *Bükülerek fitil haline getirmek.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḥummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 4). [meftūl idüñ, -üñ]*

meftūn: *Büyülenmişçesine tutkun, vurgun, âşık.*

1. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben **meftūnı** ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 2). [meftūnı, -ı]*

meftūn ol: *Gönül vermek, vurulmak.*

1. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [meftūn olduḳ, -du, -ḳ]*

meger: *Meğer, oysa.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
Cānā **meger** gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 4). [meger,]*
2. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin **meger** ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [meger,]*
3. Ḳāżī **meger** müs̱elles̱-i şürbümden oldı mest

Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [meger,]*

4. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı ṭutılmaġa **meger** aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [meger,]*

5. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [meger,]*

6. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca **meger** ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [meger,]*

7. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid **meger**
Şöyle şanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [meger,]*

8. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum nev-bahārınuñ **meger** faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [meger,]*

9. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
Ol **meger** bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [meger,]*

10. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda **meger** senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [meger,]*

11. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ **meger**
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [meger,]*

12. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [meger,]*

13. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi **meger** şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [meger,]*

14. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [meger,]*

15. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 3). [meger,]*

16. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür **meger**
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [meger,]*

17. Bülbül tażarruʿun güş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem **meger** aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [meger,]*

18. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [meger,]*

19. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [meger,]*

20. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi şāli
ʿĀlemde çıḳarmaya **meger** dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 2). [meger,]*

21. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur **meger** anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [meger,]*

22. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra **meger** ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [meger,]*

23. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse **meger** āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 60). [meger,]*

24. Deryā-yı muḫīṭ oldı **meger** ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 63). [meger,]*

meger ki: *Meğer ki, oysa ki.*

1. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [meger ki,]*

2. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [meger ki,]*

3. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [meger ki,]*

4. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur **meger ki** nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [meger ki,]*

meger kim: *Meğer ki.*

1. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā

Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [meger kim,]*

2. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı **meger kim** aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [meger kim,]*
3. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [meger kim,]*
4. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [meger kim,]*
5. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle ārzū eyler **meger kim** üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [meger kim,]*
6. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 8). [meger kim,]*
7. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler **meger kim** cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [meger kim,]*
8. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḥşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 6). [meger kim,]*
9. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [meger kim,]*

meges: *Sinek.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir **megesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 2). [megesdür, -dür, -]*
2. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [megesce, -ce]*
3. Cihān ʿanḳāların ednā **megesce** ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [megesce, -ce]*
4. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş **megese** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [megese, -e]*
5. Bir **megesdür** dil evet māʾide-i ʿışḳuñda Kāf Sī-murġı kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 3). [megesdür, -dür]*

meges: *Sinek. II Rakip.*

1. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup şemʿüñ **meges** üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [meges,]*

meh: *Ay. II Dolunay.*

1. Çarḫa girer mihr ü **meh** ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [meh,]*

meh: *Ay, mah. II Parlak.*

1. Ol **meh** yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [meh,]*

meh: *Mah, ay, kamer.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma **meh** gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [meh,]*
2. Görinen **meh** ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [meh,]*
3. Hergün göñülde bir **meh** mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [meh,]*
4. Ḳapuñda büküp ḳaddüm **meh** gibi dü-tā itdüñ
Eflāk-i saʿādetde engüşt-nümā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 1). [meh,]*
5. Mihr ü **meh** ḥadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [meh,]*
6. Aẕher degül mi **meh** yüzünüñ nūrı şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [meh,]*

7. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse **meh** gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [meh,]*

8. Ḳaşuña ḥarf atarmış **meh** ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara bağrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, ay. II Ay yüzlü sevgili.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol **meh** nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [meh,]*

2. Her gice ol **mehi** fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [mehi, -i]*

3. Dün doġdı dünle büyüdi ol **meh** didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [meh,]*

4. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı ol **meh** cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [meh,]*

5. İşiginden ḳopdı ol **meh** ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [meh,]*

meh: *Mah, kamer, ay. II Gece.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü **mehüñ** itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mehüñ, -üñ]*

meḥāsin-i leylā: *Leyla'nın güzelliği.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb añılmaḳ **meḥāsin-i Leylā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [meḥāsin-i leylā,]*

meh-be-meh: *Aydan aya.*

1. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [meh-be-meh,]*

meh-cebīn: *Açık alınlı, alnı açık, temiz.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u **meh-cebīn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [meh-cebīn,]*

meh-i nev: *Yeni ay, hilal.*

1. Eflāk senüñ düşmenüñi ṣalmaġa ḫāke Daḳmış **meh-i nevden** beline ḫançer-i bürrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 106). [meh-i nevden, -den]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Güç, kuvvet.*

1. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı semendüñ
Anuñ eşer-i naʿlidür anda **meh-i tābān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 104). [meh-i tābān,]*

meh-i tābān: *Parlak ay. II Sevgili.*

1. Kākül-i şeb-rengi gibi dil uzatmasun ʿadū Kim yüzi aġ alnı açıḳdur **meh-i tābānumuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 8). [meh-i tābānumuñ, -um, -uñ]*

mehīb: *Heybetli, azametli.*

1. Her ne ʿaded ḫavāle olursa Behiştiye Cānān cefāsı deñlü biri olımaz **mehīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [mehīb,]*

mehlikā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Ne **mehliḳā** ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [mehliḳā,]*

meh-likā: *Ay yüzlü güzel.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḫaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [meh-liḳālar, -lar]*

meh-pāre: *Ay parçası. II Sevgili, güzel.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ nüktedür
Līk sen **meh-pāreye** Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 8). [meh-pāreye, -y, -e]*

meh-pāre: *Ay parçası.*

1. Alnuñ levāmiʿinden **meh-pāre** tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [meh-pāre,]*

2. Ḥüsnüñi eyler ḫabībüm rūşen ol ruḫsāreler
Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki **meh-pāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [meh-pāreler, -ler]*

meh-rū: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre nādirdür göñül
   Gerçi her **meh-rūya** dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 4). [meh-rūya, -y, -a]*

meh-rū ḫayāl: *Ay yüzlünün hayali.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
   Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey **meh-rū ḫayāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [meh-rū ḫayāl,]*

meh-rūy: *Ay yüzlü güzel, sevgili.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
   Cevr ider dirsek biz ol **meh-rūya** bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [meh-rūya, -a]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Dolunay.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
   Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña **meh-tābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 8). [meh-tābdan, -dan]*
2. Güneşden nūr alan **meh-tāba** ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
   Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [meh-tāba, -a]*
3. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça **meh-tāb** üstine
   Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [meh-tāb,]*

meh-tāb: *Ay ışığı. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. Şemʿveş meclisde görsem bir gice **meh-tābumı**
   Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [meh-tābumı, -um, -ı]*

mehter: *Osmanlıda askerî mızıka takımı, mehterhâne.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
   Ol gülşene **mehterler** olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [mehterler, -ler]*
2. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
   Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [mehterlerüñüñ, -ler, -üñ, -üñ]*

mehveş: *Ay gibi. II Ay gibi parlak yüzlü sevgili.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
   Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış **mehveşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [mehveşüm, -üm]*

mekān: *Mekân. II Dünya.*

1. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
   Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü **mekān** yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [mekān,]*

mekān: *Yer. II Taht, makam.*

1. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
   Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ **mekānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [mekānına, -ı, -n, -a]*

mekān: *Yer, yurt, mekân.*

1. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa **mekān** ister
   Ki bülbül sāye-i serv-i çemende āşiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 1). [mekān,]*
2. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
   Lā-mekānlar bezmgāhında **mekānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [mekānum, -um]*
3. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb yāre mesken gülsitān
   Ben cehennem içre ammā cānuma cennet **mekān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 2). [mekān,]*
4. Ol gözüm nūrı yanında şubḥa ḳalmış necmsin
   Ġırre olma ey güneş gökde **mekānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [mekānuñ, -uñ]*
5. Behiştī'yem Behiştī'yem Behiştī Mekānum cennetü'l-meʾvā olupdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 2). [mekānum, -um]*

mekān ṭut: *Yerleşmek, yer edinmek.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü **mekān ṭutmaġıçün**
   ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḫayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [mekān ṭutmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

mekāne: *Mekân, mesken.*

1. ʿIşḳ ehlinüñ **mekānesi** vardur ya yoḳ mıdur
   Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [mekānesi, -s, -i]*

mekrümet: *Lütuf, cömertlik.*

1. Ervāḥ-ı enbiyāya eyā ḳıblegāh-ı Ḳuds
Ḫoş **mekrümet** degül mi ki sen olasın imām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 72). [mekrümet,]*

mekteb: *Okul.*

1. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [mekteb,]*

mekteb-i ʿışḳ: *Aşk mektebi.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [mekteb-i ʿışḳa, -a]*
2. Ezelden **mekteb-i ʿışḳuñ** bir üstād-ı şafā-baḫşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]*
3. Bir ṭıflı iken **mekteb-i ʿışḳuñ** dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [mekteb-i ʿışḳuñ, -uñ]*

mektūb: *Yazılmış, yazılı, name.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña **mektūb** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [mektūb,]*

mektūb yaz: *Mektup yazmak.*

1. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [mektūb yazmaġa, -a]*

melāḥat: *Güzellik.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü **melāḥat** leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 3). [melāḥat,]*
2. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 2). [melāḥat,]*

melāʾik: *Melekler.*

1. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 7). [melāʾik,]*
2. Dīdeden niçe zamān oldı **melāʾik** gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [melāʾik,]*

melāʾike: *Melekler.*

1. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü **melāʾike**
Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [melāʾike,]*

melāʾike-i ḳurbet: *Allah'a yakın melekler.*

1. Dünyā kelāmını n'ola aġzına almasa
Olmaz ʿalef **melāʾike-i ḳurbete** ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 34). [melāʾike-i ḳurbete, -e]*

melāl: *Keder, gam, hüzün.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Şāyed sirāyet eyleye bizden **melāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [melāl,]*
2. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gūn şarāb
Bu **melālinden** be-ġāyet dostlar ḫālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 2). [melālinden, -i, -n, -den]*
3. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli **melālle** ölür
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı vişālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [melālle, -le]*
4. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam **melālüm** söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [melālüm, -üm]*

melālet: *Melal, usanma, sıkıntı.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der **melāletüm**
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi siḥrile itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 5). [melāletüm, -üm]*

melāmet: *Ayıplanmış, kınanmış.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde **melāmet** gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [melāmet,]*
2. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [melāmet,]*
3. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm **melāmet** bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 1). [melāmet,]*

melāmet eyle: *Ayıplamak, kınamak, yermek.*

1. Vāʿiẓ **melāmet eylese** mest-i melāleti
Güş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti
(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [melāmet eylese, -se]

melāmet ol: *Ayıplanmak, kınanmak.*

1. Kūyuñda tā-ölince **melāmet olam** gibi
Zīrā ki sende raḥm eşeri bende ʿār yoḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [melāmet olam, -am]

melʾān: *Dolu. II Taşkın.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse **melʾān** ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [melʾān,]*

melek: *Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri. II Sevgili.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer **melek** yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [melek,]*

melek: *Melek, Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda **melekler** mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [melekler, -ler]*
2. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar **melekler** dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [melekler, -ler]*
3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
Çünki bīgāne **melekden** āşinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [melekden, -den]*
4. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü **meleksin** sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [meleksin, -sin]*
5. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḥüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir **meleksin** sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 4). [meleksin, -sin]*
6. Yār eflāk-i melāḥatde **melekdür** ṣūfī
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [melekdür, -dür]*
7. Felekde sen ne **meleksin** ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [meleksin, -sin]*
8. Ben **melekdür** dir isem n'ola perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [melekdür, -dür]*
9. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme gökde **melekler** yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [melekler, -ler]*
10. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum **meleklerle**
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 5). [meleklerle, -ler, -le]*
11. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [melek,]*
12. Biñ ecniḥası olsa **melek** ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [melek,]*
13. Göklerde **melek** tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [melek,]*

melek-hū: *Melek huylu.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḥsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [melek-ḫū,]*

melek-şıfat: *Melek sıfatlı.*

1. Ḳomaduñ medḥin ol **melek-şıfatuñ**
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [melek-şıfatuñ, -uñ]*

melek-sīmā: *Melek yüzlü.*

1. Bir **melek-sīmā** perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 1). [melek-sīmā,]*
2. Dīde-i ʿibretle insānı **melek-sīmā** gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa mücellā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 1). [melek-sīmā,]*

melik: *Hükümdar, padişah, hakan.*

1. Ger salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda **melikler** ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 16). [melikler, -ler]*

mellāḥ-ı ḥ∨āb: *Uyku kaptanı.*

1. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini **mellāḥ-ı ḥ∨āba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [mellāḥ-ı ḥ∨āba, -a]*

melūl: *Boynu bükük, üzgün, mahzun.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [melūlem, -em]*

melūl idi: *Boynu bükük, üzgün.*

1. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü **melūl idiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 6). [melūl idiler, -ler]*

melūl iken: *Mahzun, boynu bükük.*

1. Ben firāḳuñdan **melūl iken** cehennem yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [melūl iken, -ken]*

melūl it: *Üzmek, mahzun etmek, hüzünlendirmek.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren **melūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [melūl itmez, -mez]*

melūl ol: *Boynu bükük, üzgün olmak.*

1. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 6). [melūl olmışuzdı, -mış, -uz, -dı]*
2. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [melūl olursa, -ur, -sa]*

melʿūn: *Lanetlenmiş, lanetli. II Rakip.*

1. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu **melʿūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [melʿūn,]*

memāt: *Ölüm, mevt.*

1. Luṭfuñ nefesi fāḳa **memātına** Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [memātına, -ı, -n, -a]*

memi: *Memi. II Memicigüm, Rumeli'ye has bir söyleyiş.*

1. Efendüm devletüm şāhum **Memi** şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [memi,]*

memleket: *Ülke, diyar.*

1. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña **memleketüñ** maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [memleketüñ, -üñ]*

memleket-i şevket-i sulṭān: *Memleketin ulu sultanı.*

1. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı **memleket-i şevket-i sulṭān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 94). [memleket-i şevket-i sulṭān,]*

memlū: *Dolu, dopdolu.*

1. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı faẓlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle **memlūdur** Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [memlūdur, -dur]*

men: *Ben, birinci teklik şahıs zamiri.*

1. Devāt-āsā **menem** ḥaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [menem, -em]*
2. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [menem, -em]*
3. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [menem, -em]*
4. Gizlü varup kākülüñi her gice oḫşar **menem**
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 2). [menem, -em]*
5. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [menem, -em]*
6. Cām-ı cünūn nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [menem, -em]*
7. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [menem, -em]*
8. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim

Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār
menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [menem, -em]*

9. Hīç **meni** daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [meni, -i]*
10. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki **men**
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [men,]*
11. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir **menem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [menem, -em]*
12. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ **men** zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāṣāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [men,]*

men ʿaref: *Bilen kimse. II Menʿarefe nefsehu fegad ʿarefe Rabbehu. II Nefsini bilen, Rabb'ini bilir.*

1. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [men ʿaref,]*

menʿ eyle: *Engellemek, alıkoymak, men etmek.*

1. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ **menʿ eyle** kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [menʿ eyle,]*
2. Tīġuñı benden ne **menʿ eylerdi** bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [menʿ eylerdi, -r, -di]*
3. Lebüñden **menʿ idersem** dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 11). [menʿ idersem, -er, -se, -m]*

menʿ id: *Menetmek, yasaklamak.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [menʿ idüp, -üp]*
2. Bādeden **menʿ itmesünler mi** ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye ṣoḥbet degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 7). [menʿ itmesünler mi, -me, -sün, -ler, -mi]*

menāḳıb: *Menkıbeler, övünülecek vasıflar.*

1. ʿĀlī **menāḳıbın** eger āl u ṣaḥābeñüñ
Elfāẕ iḥāṭa eylese eylerdüm iḥtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [menāḳıbın, -ın]*

menāl: *Mülk.*

1. Gözüñe görinmezdi māl u **menāl**
Eger olsa maʿlūmuñ aḥvāl-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 1). [menāl,]*

menām: *Uyku, rüya.*

1. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol **menām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [menām,]*

menām-ı rüʾyetiñe iriş: *İlahi suretine rüyada erişmek.*

1. Bir dem **menām-ı rüʾyetiñe irişenlere** ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol menām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 63). [menām-ı rüʾyetiñe irişenlere, -en, -ler, -e-iñ, -e]*

menār: *Minare. II Yol gösteren işaret, nişan.*

1. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür **menār** servleri
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [menār,]*

menbāʿ: *Kaynak.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet **menbāʿını** ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [menbāʿını, -ı, -n, -ı]*

menbaʿ-ı sırr-ı fenā: *Yokluk sırrının kaynağı.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [menbaʿ-ı sırr-ı fenāda, -da]*

menfaʿat um: *Menfaat beklemek.*

1. Ḥubb-ı dünyā şarābını içme
Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 8). [menfaʿat umma, -ma]*

menfaʿatin gör: *Faydasını görmek.*

1. Bādenüñ **menfaʿatin gör** ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [menfaʿatin gör,]*

mensī idi: *Unutulmuş, hatırdan çıkmış.*

1. Egerçi bunca zamandan Behiştī **mensī idi**
Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [mensī idi,]*

mensūr-ı taḳrīr: *Dağınık ifade, anlatım.*

1. Eyle bilgil varıcaḳ **menṣūr-ı taḳrīrüm** saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [menṣūr-ı taḳrīrüm, -üm]*

meʾnūs: *Alışkın, alışık.*

1. Ġamuñla şöyle **meʾnūsem** ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [meʾnūsem, -em]*

menzil: *Menzil, mesken, hedef.*

1. Mey bir güneşdür **menzili** cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [menzili, -i]*
2. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli **menzildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [menzildür, -dür]*
3. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde **menzil** yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āṣiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [menzil,]*
4. ʿIşḳı bir **menzile** irgürdi beni dil-berümüñ
Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn yerümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 1). [menzile, -e]*
5. Ġam şebistānında ey dil **menzilüñ** mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [menzilüñ, -üñ]*
6. Ben irişdüm **menzile** Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 5). [menzile, -e]*
7. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī **menzili** itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [menzili, -i]*
8. Her gice nice **menzil** rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [menzil,]*
9. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup **menzilini**
Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 9). [menzilini, -i, -n, -i]*
10. Ġabġab-ı ʿışḳında yārüñ ḥabs ola gibi göñül
Bu gice düşde Behiştī **menzilüm** bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 10). [menzilüm, -üm]*
11. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ şevḳ ile
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 10). [menzilüñ, -üñ]*

menzil ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Vücūdum şīr-i mihre **menzil olup** ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [menzil olup, -up]*

menzil-i maḳṣūd: *Varılmak istenilen yer. II Hedef, menzil.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*
2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [menzil-i maḳṣūda, -a]*
3. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [menzil-i maḳṣūda, -a]*

menzil-i maḳṣūda ir: *Varılmak istenen menzile ulaşmak.*

1. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz **menzil-i maḳṣūda irmek** yoġ imiş rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [menzil-i maḳṣūda irmek, -mek]*

menzil-i vildān: *Kulların konağı.*

1. Dem olur ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm **menzil-i vildān** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [menzil-i vildān,]*

merāḥil ḳatʿ id: *Mesafe katetmek, ilerlemek.*

1. Ey **merāḥil ḳatʿ idüp** kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [merāḥil ḳatʿ idüp, -üp]*

mercān: *Kırmızı renkli cevher.*

1. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü **mercān**

eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan ṣaḳınmış anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 1). [mercān,]*

merd: *Yiğit, cesur. II Eşsiz, benzersiz.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī **merd** ṣāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [merd,]*

merd: *Yiğit, cesur. II İnsan.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege **merdüm** Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [merdüm, -üm]*
2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*
3. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur **merdüñ** ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [merdüñ, -üñ]*
4. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül **merdüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [merdüm, -üm]*
5. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdiseñ, -i, -se, -ñ]*
6. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [merd iseñ,]*

merdāne: *Mertler, yiğitler.*

1. Virme dünyāya Behiştī ḥaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye **merdāneler** aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 10). [merdāneler, -ler]*

merdāne: *Mertçe, yiğitçe.*

1. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ **merdāne** baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [merdāne,]*

merdān-ı ʿışḳ içinde: *Aşk erenleri arasında.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı **merdān-ı ʿışḳ içinde** nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [merdān-ı ʿışḳ içinde, -n, -de]*

merd-i bahādır: *Kahraman yiğit.*

1. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi **merd-i bahādırdur** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merd-i bahādırdur, -dur]*

merd-i bī-derd: *Dertsiz insan.*

1. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dün idi Bīsütūn vuḥūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 9). [merd-i bī-derd,]*

merd-i ḥarāmī: *Haydut kişisi.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki **merd-i ḥarāmī** ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [merd-i ḥarāmī,]*

merd-i ʿışḳ-ı pāk: *Saf aşkın insanı.*

1. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki **merd-i ʿışḳ-ı pāküz** biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [merd-i ʿışḳ-ı pāküz, -üz]*

merd-i ḳalender: *Kalender kimse. II Kalender derviş.*

1. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez Nitekim **merd-i ḳalender** idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [merd-i ḳalender,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i meydān: *Meydanın yiğidi. II Âşık.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī **merd-i meydān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [merd-i meydān,]*

merd-i mürde: *Ölü kişi.*

1. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir **merd-i mürde** gūyā yek fātiḥā-ḫvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [merd-i mürde,]*

merd-i rāh-ı ʿışḳ: *Aşk yolundaki insan.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [merd-i rāh-ı ʿışḳa, -a]*

merd-i żaʿīfe: *Zayıf, güçsüz insan.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur **merd-i żaʿīfe** bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [merd-i żaʿīfe, -e]*

merdüm: *Göz bebeği.*

1. Ḳılsa **merdümler** n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḫs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [merdümler, -ler]*
2. Ey gözüm nūrı Behiştī nice **merdümdür** diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [merdümdür, -dür]*
3. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm
Dāmenüm pür-sīm idüp **merdümler** iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [merdümler, -ler]*
4. Merḥamet itmez misin dīdemdeki **merdümlere**
Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merdümlere, -ler, -e]*
5. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki **merdümdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [merdümdür, -dür]*
6. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm **merdümi** ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [merdümi, -i]*
7. Bu **merdümler** niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [merdümler, -ler]*
8. Ḫoş başdı ḳara baġrına **merdümcügüm** bu şeb
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [merdümcügüm, -cüg, -üm]*
9. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 2). [merdümüm, -üm]*
10. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın **merdümlerüm** āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [merdümlerüm, -ler, -üm]*
11. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [merdümüm, -üm]*
12. Ey sehī-ḳad ḳuluñam nāmumı āzāde ḳoma
Gözlerüm **merdümini** ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 12). [merdümini, -i, -n, -i]*

merdüm: *Göz bebeği. II İnsan.*

1. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum **merdümlere**
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [merdümlere, -ler, -e]*
2. Dile ġam gelse **merdümler** ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [merdümler, -ler]*
3. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi **merdümler** ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [merdümler, -ler]*
4. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [merdümler, -ler]*
5. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā **merdüm**
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [merdüm,]*
6. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger **merdümleri** kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [merdümleri, -ler, -i]*

merdüm ol: *Gözbebeği olmak. II Kıymetli olmak.*

1. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde **merdüm olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 6). [merdüm olmışdur, -mış, -dur]*

merdüm-i ʿayyāş: *Ayyaş adam.*

1. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña ol **merdüm-i ʿayyāş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [merdüm-i ʿayyāş,]*

merdüm-i çeşm: *Göz bebeği.*

1. Ḫastedür **merdüm-i çeşmüm** yüzüñi görmeyeli

Dökdügi eşk-i revān şanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

2. Dür dişüñ ʿaḳsini deryālarda görse atılur
Merdüm-i çeşmüm gibi merd-i bahādırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 6). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

3. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [merdüm-i çeşmüm, -üm]*

merdüm-i dīde: *Göz bebeği.*

1. Gözümde **merdüm-i dīde** ruḫuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [merdüm-i dīde,]*

2. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 4). [merdüm-i dīdelere, -ler, -e]*

merdüm-i maḥrem: *Gizli göz bebeği.*

1. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey
Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe **merdüm-i maḥrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 10). [merdüm-i maḥrem,]*

merdüm-i muḥtāc: *İhtiyaç sahibi insan.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
Ol **merdüm-i muḥtācuñ** rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [merdüm-i muḥtācuñ, -uñ]*

merg: *Ölüm, vefat, mevt.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
Baña ol **merg** degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [merg,]*

merḥabā: *Selam.*

1. Göñlümüz bir **merḥabā** ile iderdüñ ḳarşu şād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce **merḥabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [merḥabā,]*

2. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān **merḥabāsına**
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 5). [merḥabāsına, -s, -ı, -n, -a]*

3. Didiler āḫir ıraḳdan **merḥabā**
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 5). [merḥabā,]*

4. Behiştī degmedi bir **merḥabāña** dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 9). [merḥabāña, -ñ, -a]*

5. Dest-būs feraḥ-fezā görinür
Devlet el virdi **Merḥabā** görinür *(Behiştî Dîvânı, Matla 11, Mısra 2). [merḥabā,]*

merḥabā it: *Selam vermek.*

1. Göñlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [merḥabā itmez, -mez]*

merḥabā-yı leb: *Dudağının selamı.*

1. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 9). [merḥabā-yı lebüñe, -üñ, -e]*

merḥale: *Menzil, yer. II Dünya.*

1. Sen şaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
Ḳ'ol nūrdur bu **merḥalede** reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [merḥalede, -de]*

merḥamet: *Acıma, merhamet etme, şefkat gösterme.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı **merḥamet** nūrı
Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [merḥamet,]*

2. Kuḫlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim ol **merḥametsüz** ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [merḥametsüz, -süz]*

3. Merḥametden yüzüñde yoḳ lemʿān
Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [merḥametden, -den]*

4. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
Billāhi **merḥamet** eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [merḥamet,]*

5. Şanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi ʿĀşıḳa **merḥametüñ** yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [merḥametüñ, -üñ]*

6. N'ola görinse naḳşı **merḥametden** şu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [merḥametden, -den]*

merḥamet it: *Acımak, merhamet göstermek.*

1. Faḳīre **merḥamet itmez** ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün

ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [merḥamet itmez, -mez*

2. Merḥamet itmez misin dīdemdeki merdümlere
Ḳanlu deryā içre gird-āba giriftār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 5). [merḥamet itmez misin, -sin]*

merḥamet ḳıl: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Dest-gīr ol kim ḳatı üftādedür dil dostum
Aña elden geldügince **merḥamet ḳıl** dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 2). [merḥamet ḳıl,]*

merhem: *Merhem, ilaç, derman.*

1. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi **merhem** yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [merhem,]*

merḥūm: *Merhum, rahmetli.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde **merḥūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [merḥūmuñ, -uñ]*

merhūn: *Rehin edilmiş.*

1. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar mey-ḫānede **merhūn** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [merhūn,]*

merḳad-ı mecnūn: *Mecnun'un kabri.*

1. Dilerem **merḳad-ı Mecnūnda** idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 1). [merḳad-ı mecnūnda, -da]*

mertaʿ-ı luṭf: *Lütfun sahası, makamı.*

1. Ger seyr ü sülūk ilte bizi **mertaʿ-ı luṭfa** ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [mertaʿ-ı luṭfa, -a]*

mertebe: *Derece, rütbe, değer.*

1. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi **mertebem** ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 8). [mertebem, -m]*

2. Meskenüñ şaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ **mertebe** bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebe,]*

3. Meskenüñ şaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 20). [mertebeñ, -ñ]*

merve: *Merve, Mekke'de bir dağ.*

1. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür **Merve** ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [merve,]*

merve-i baht: *Talihin, bahtın Merve'si.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 2). [merve-i baḫtum, -um]*

meryem: *Hz. İsâ'nın annesi.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü **Meryemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [meryemden, -den]*

mesā: *Akşam.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u **mesā** elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [mesā,]*

meşāf-ı ʿışḳ: *Aşk harbi.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük **meşāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [meşāf-ı ʿışḳ,]*

meşāʿil: *Meşaleler.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet **meşāʿilin** Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [meşāʿilin, -in]*

meşʿale-sūz: *Meşale yakan, tutuşturan.*

1. ʿAzm itseñ olur her sefere **meşʿale-sūz** kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿi-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [meşʿale-sūz,]*

meşām: *Burun.*

1. Kākülüñ būyın **meşāmumdan** dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [meşāmumdan, -um, -dan]*

2. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan

Mey-ḫānedür **meşāmumuza** ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [meşāmumuza, -u, -muz, -a]*

mescid: *Mescit, namaz kılınan yer.*

1. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
   Mescid yapılsa degmede olmaz minâresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [mescid,]*
2. Ṣūfiyem **mescidde** vü dürdī-keşem mey-ḫānede
   Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mescidde, -de]*
3. Mey-ḫānede **mescidde** yüz sürmedigüm yer yoḳ
   Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mescidde, -de]*
4. Nice **mescid** ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
   Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [mescid,]*
5. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
   Ṣūfi **mescid** kūşesine düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mescid,]*

mescid-i aḳṣā: *Mescid-i Aksa, Kudüs'te bulunan kutsal mabed, Hz. Peygamberin miraca çıktığı mekân.*

1. Cemālüñ **Mescid-i Aḳṣādur** ebrūñ oldı miḥrābı
   Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [mescid-i aḳṣādur, -dur]*

mesel: *Örnek, misal.*

1. Bu **meseldür** kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
   ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [meseldür, -dür]*
2. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
   Bu **meseldür** kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 10). [meseldür, -dür]*

mesʾele: *Mesele, sual.*

1. Cühelā çoḳ saña bir **mesʾeleyi** feṭḥ idemez
   Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 7). [mesʾeleyi, -y, -i]*
2. Derdini dil kime şorsun ki lebüñden ġayrı
   Virmez ol **mesʾeleye** kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [mesʾeleye, -y, -e]*

meserret: *Sevinç, mutluluk.*

1. Serāy-ı sīnede eyler **meserret** naḳşını peydā
   Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [meserret,]*

meşgūl iken: *Meşgul durumdayken.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
   Ṣaḳın bāzīçeye **meşgūl iken** çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [meşgūl iken,]*

meşhed: *Şehitlik.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
   Ṭutuşa şemʿi gibi **meşhedimüñ** her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [meşhedimüñ, -im, -üñ]*

meşhūr: *Meşhur, bilinen.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
   Gel sīneme üşenme ki **meşhūr** ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [meşhūr,]*
2. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
   Ġāfil olma canlu yaḳı uragör **meşhūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [meşhūrdur, -dur]*
3. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān **meşhūrıdur**
   Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [meşhūrıdur, -ı, -dur]*

meşhūr iken: *Şöhretli, ünlü.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
   İrmedi rūz-ı ezel **meşhūr iken** el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [meşhūr iken, -i, -ken]*

meşhūr-ı cihān: *Dünya meşhuru. II Herkes tarafından bilinen.*

1. Şanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
   Eyledi mihrüñ anı gün gibi **meşhūr-ı cihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [meşhūr-ı cihān,]*

mesīḥā: *Ey mesih. II Hz. İsa.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
   Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [mesīḥā,]*

mesīḥā: *Hz. İsa. II Ölümsüz.*

1. Bir **Mesīḥā** lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [mesīḥā,]*

2. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına **Mesīḥā** Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [mesīḥā,]*

mesīḥāne: *İsa Peygamber gibi.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde **Mesīḥāne** şebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 7). [mesīḥāne,]*

mesīḥāveş: *Ölüleri canlandırma özelliğine sahip Hz.İsa gibi.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm **Mesīḥāveş**
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mesīḥāveş,]*

mesken: *Mesken, yurt.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña **meskendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 8). [meskendür, -dür]*

2. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [meskeni, -i]*

3. Ḫār-ı ġamda ben muʿaẕẕeb yāre **mesken** gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [mesken,]*

4. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenüñ, -üñ]*

mesken idin: *Mesken tutmak, yerleşmek.*

1. Belāgat bīşesin **mesken idinen** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [mesken idinen, -en]*

2. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin **mesken idinmiş** şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [mesken idinmiş, -miş]*

mesken it: *Yerleşmek, yurt tutmak.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mesken itmezsem, -mez, -se, -m]*

mesken ol: *Mesken olmak, mekân olmak.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil **mesken olalı** zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā şayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [mesken olalı, -alı]*

2. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 10). [mesken olursa, -ur, -sa]*

meskenet ḳıl: *Alçak gönüllü olmak.*

1. Meskenüñ ṣaʿy ile kūyı **meskenet ḳıl** ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [meskenet ḳıl,]*

mesleg: *Meslek, uğraş, iş.*

1. Meslegümüz rāh-ı ṣafā eylerüz Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 1). [meslegümüz, -ü, -müz]*

meslek-i ʿazm: *Gayret yolu.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [meslek-i ʿazmüm, -üm]*

mesned: *Dayanak.*

1. Āstān-ı şāha **mesnedsüz** Behiştī çāre yoḳ Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [mesnedsüz, -süz]*

mesned dut: *Dayanak kılmak.*

1. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı **mesned duta** cāna
ʿĀlemde ʿamel adını yād eyleye ḫāṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 43). [mesned duta, -a]*

mesned ol: *Dayanak olmak.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [mesned olmasa, -ma, -sa]*

meşreb: *Yaratılış, huy, tabiat.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk **meşrebler** ḳabūl eyler mi nā-

pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [meşrebler, -ler]*

2. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük **meşrebi** ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [meşrebi, -i]*

meşşāṭa-i bād-ı sabā: *Saba rüzgârının mâşitası, süsleyeni.*

1. Ġonca bikre zeyn ider **meşşāṭa-i bād-ı sabā**
Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [meşşāṭa-i bād-ı sabā,]*

meşşāṭa-ı ṣunʿ: *Kudretin süsleyicisi. II Allah.*

1. Her şeb yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 22). [meşşāṭa-ı ṣunʿuñ, -uñ]*

mest: *Mest, kendinden geçmiş.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek **mestler**
Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [mestler, -ler]*

2. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanz̲īl serv-i ḫoş-reftār **mest**
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār **mest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [mest,]*

3. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı **mest**
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 9). [mest,]*

4. Bir piyāle **mestiyem** kim cürʿasın ẕabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [mestiyem, -iyem]*

5. Benem ol **mest** ki nüh künbed-i ḫumḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [mest,]*

6. Şol **mest** kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [mest,]*

7. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [mestem, -em]*

8. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile **mestem** ben
Hem anuñile **mestem** hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mestem, -em]*

9. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile **mestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [mestem, -em]*

10. Gördügüñ **meste** neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [meste, -e]*

11. Bir riyā **mestisin** ey ṣūfi ki ayılmazsın
İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [mestisin, -i, -sin]*

12. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ **mesti** olaldan müle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [mesti, -i]*

mest id: *Sarhoş etmek, kendinden geçirmek.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 1). [mest iderdi, -er, -di]*

2. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 10). [mest itdi, -di]*

mest mi: *Sarhoş, kendinden geçmiş.*

1. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz **mest midür** Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 10). [mest midür,]*

mest ol: *Kendinden geçmek, sarhoş olmak.*

1. Hemān Mecnūnveş **mest ol** ġam-ı endūh-ı miḥnetden
Ṭaḳılsun ehl-i beytin māteminde boynuña zencīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 9). [mest ol,]*

2. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [mest olanlar, -an, -lar]*

3. Ḳāżī meger müs̲elles̲-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [mest oldı, -dı]*

4. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü **mest oldı**
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [mest oldı, -dı]*

5. Bir şarābuñ mesti olmışdur Behiştī kim

anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 10). [mest oldı, -dı]*

6. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [mest olıcaḳ, -ıcaḳ]*
7. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [mest olmış, -mış]*
8. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 6). [mest olmışdum, -mış, -du, -m]*
9. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda **mest olup** geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun üstinde merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 5). [mest olup, -up]*
10. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 8). [mest olur mı,]*

mest ol: *Coşmak. II Aslan kesilmek.*

1. Ḥayder götürdi **mest olıban** bāb-ı Ḫayberi
Bezm-i şecāʿatüñde senüñ çünki içdi cām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 87). [mest olıban, -ıban]*

mest olmayınca: *Kendinden geçmek. II Hemhâl olmak.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [mest olmayınca, -ma, -y, -ınca]*

mest ü harāb imiş: *Sarhoş ve perişan imiş.*

1. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün ol
Ser-kūşe-i muġandaki **mest ü ḫarāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 10). [mest ü ḫarāb imiş,]*

mest ü harāb ol: *Kendinden geçip viran olmak.*

1. Cām-ı cünün nūş idüben **mest ü ḫarāb olduġın**
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [mest ü ḫarāb olduġın, -duġ, -ın]*

mest u medhūş eyle: *Kendinden geçmiş ve dehşete düşmüş kılmak.*

1. Kendüye gelmek mi vardur bu dil-i dīvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı **mest u medhūş eyleyen** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 6). [mest u medhūş eyleyen, -y, -en]*

mestāne: *Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.*

1. Feryād-ı ṣūfinüñ eşeri ḳalmaz anda kim
Mestāne naʿra eyleye uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [mestāne,]*
2. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ **mestānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [mestānedür, -dür]*
3. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden **mestānece**
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mestānece,]*

mestānelik: *Sarhoşluk.*

1. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol **mestāneliklerden**
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [mestāneliklerden, -ler, -den]*

mest-i bī-bāki: *Fani sarhoş.*

1. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ **mest-i bī-bāki**
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [mest-i bī-bāki,]*

mest-i cām-ı ġaflet: *Gaflet şarabının sarhoşu.*

1. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 2). [mest-i cām-ı ġaflet,]*

mest-i cām-ı leb-i mey-gūn: *Şarap renkli dudağın kadehinin sarhoşu.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ, -uñ]*

mest-i dünyā: *Dünyanın kendinden geçenleri.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [mest-i dünyā,]*

mest-i elest: *Elest meclisinin sarhoşu, ezelden sarhoş.*

1. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile mestem ben

Hem anuñile mestem hem **mest-i elestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 2). [mest-i elestem, -em]*

mest-i girībān-çāk: *Yakası yırtılmış sarhoş. II Perişan âşık.*

1. Lāle ṣaḥrā-yı cünūn içre ḳızıl dīvāneñ
Bāġda ġonca-i gül **mest-i girībān-çāküñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 4). [mest-i girībān-çāküñ, -üñ]*

mest-i ġurūr: *Gurur sarhoşu.*

1. İdersin gerçi sen **mest-i ġurūr** olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet var ḥırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [mest-i ġurūr,]*

mest-i ḫāb-ālūd: *Uykuya bulaşmış sarhoş.*

1. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde **mest-i ḫāb-ālūdlar**
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 5). [mest-i ḫāb-ālūdlar, -lar]*

mest-i harāb: *Aşkla kendinden geçmiş, aşk sarhoşu.*

1. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş
ʿĀlem esrār içer **mest-i ḫarābuñ** ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 8). [mest-i ḫarābuñ, -uñ]*

mest-i ʿışḳ ol: *Aşk sarhoşu olmak.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 4). [mest-i ʿışḳ olup, -up]*

mest-i melāleti: *Hüzün sarhoşu. II Aşk sarhoşu.*

1. Vāʿiẓ melāmet eylese **mest-i melāleti**
Gūş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [mest-i melāleti, -i]*

mest-i mey: *Şarap sarhoşu.*

1. İbādetgāha gelse bī-mecālem **mest-i mey** gibi
Benem ammā çemenzāruñ ṣabāveş cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 3). [mest-i mey,]*

mesti ol: *Hayran olmak. II Düşkün olmak.*

1. Bir şarābuñ **mesti olmışdur** Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [mesti olmışdur, -mış, -dur]*

mest-i şarāb-ı nāz: *Naz şarabının sarhoşu.*

1. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür **mest-i şarāb-ı nāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [mest-i şarāb-ı nāz,]*

mesʿūd ol: *Saadete ermek, bahtiyar olmak.*

1. Ṭāliʿüm **mesʿūd olup** ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [mesʿūd olup, -up]*

metāʿ: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Vuṣlat **metāʿın** alımadın naḳd-i cān ile
Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
2. Dil **metāʿın** kendü cānum gibi saḳlarken faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [metāʿın, -ın]*
3. Vaṣlı **metāʿın** bize ʿarż itse yār
Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [metāʿın, -ın]*
4. Menʿ idüp vaṣluñ **metāʿın** benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [metāʿın, -ın]*
5. Cān **metāʿına** igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 9). [metāʿına, -ı, -n, -a]*

metāʿı: *Varlık, sermaye, servet.*

1. Dil **metāʿını** Behiştī dilerem yāre virem
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [metāʿını, -n, -ı]*
2. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
Ki **metāʿı** alımaz ol kes ki ola akçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [metāʿı,]*

metāʿ-ı ʿışḳ: *Aşk varlığı.*

1. Virürem naḳd-i dili ṣūfī **metāʿ-ı ʿışḳa**
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [metāʿ-ı ʿışḳa, -a]*

metāʿ-ı miḥnet: *Sıkıntı varlığı.*

1. Virüp cān u göñül naḳdin **metāʿ-ı miḥnet** almaġa
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 9). [metāʿ-ı miḥnet,]*

metāʿ-ı vuṣlat: *Kavuşma varlığı.*

1. Mangıra geçmedi yaşum sīmi
Mālik oldı **metāʿ-ı vuṣlata** ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 4). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*

2. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [metāʿ-ı vuṣlata, -a]*

meʾvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ **meʾvāsı** gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [meʾvāsı, -s, -ı]*

meʾvā: *Makam, yurt, mesken. II Dünya nimeti.*

1. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına **meʾvā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [meʾvā,]*

meʿvā: *Yurt, mesken, makam.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña **meʿvāyı** büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [meʿvāyı, -y, -ı]*

meʾvā ṭuta mı: *Mesken tutmak, yer edinmek.*

1. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
Cennet ehli vara **meʾvā ṭuta mı** aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [meʾvā ṭuta mı, -a, -mı]*

mevc: *Dalga.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ **mevcinde** ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [mevcinde, -i, -n, -de]*

2. Deñiz **mevci** gibi her bir kenāre kendüñ atmazduñ
Behiştī olmasa deryāleyin başuñda bir sevdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 9). [mevci, -i]*

3. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ **mevcin** eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [mevcin, -in]*

4. Eşkümüñ **mevci** ḥayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 5). [mevci, -i]*

5. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [mevc,]*

6. Ṭaġlarca **mevc** peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [mevc,]*

mevc ur: *Dalgalanmak.*

1. Gözümde **mevc uran** yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [mevc uran, -an]*

2. Yaşum deryāsı **mevc urduḳca** baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [mevc urduḳca, -duḳca]*

3. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan **mevc urur** deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [mevc urur, -ur]*

mevc-i eşk: *Gözyaşı dalgası.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm, -üm]*

2. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda ol bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 7). [mevc-i eşküm, -üm]*

3. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 4). [mevc-i eşküm,]*

4. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḥayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 9). [mevc-i eşkümde, -üm, -de]*

mevc-i ḥüsn: *Güzellik dalgası.*

1. Görelden **mevc-i ḥüsnüñ** şöyle oldum reşk-i ḥayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [mevc-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mevcūd: *Var olan, varlık. II İnsan.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe **mevcūd** olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẕıll-i ḥayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [mevcūd,]*

mevhibe-i ḥak: *Allah'ın lütfu, ihsanı.*

1. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden **mevhibe-i Ḥaḳdur** ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [mevhibe-i ḥaḳdur, -dur]*

mevlā: *Allah.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol **Mevlā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [mevlā,]*

mevlā bil: *Allah'ın bilmesi. II Allah bilir.*

1. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin **Mevlā bilür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [mevlā bilür, -ür]*

mevsimi geç: *Mevsimi geçmek, zamanı bitmek.*

1. İlle biz meyi miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ **mevsimi geçdi** Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 4). [mevsimi geçdi, -di]*

mevsim-i gül: *Gül mevsimi.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek **mevsim-i gül** murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [mevsim-i gül,]*

mevzūn: *Ahenkli, düzgün, biçimli.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir **mevzūn** ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [mevzūn,]*

mey: *Şarap. II Aşk.*

1. Ehl-i diller bezm-i gülde **mey** içün bülbül olur
Āh kim ġam āteşi eyler benüm baġrum kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 7). [mey,]*

mey: *Şarap, bâde.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ **meyinden** gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [meyinden, -i, -n, -den]*
2. Ḳanmazam ʿışḳuñ **meyinden** gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [meyinden, -i, -n, -den]*
3. Senden ayru derd-i ġam defʿine **meyden** çāre yoḳ
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [meyden, -den]*
4. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 1). [mey,]*
5. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce **meyden** biraz götürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [meyden, -den]*
6. Nice perhīz eyleyem **meyden** ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [meyden, -den]*
7. Meclisde **mey** yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [mey,]*
8. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı **mey** meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [mey,]*
9. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol meykedede içdügüñüz **meydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meydendür, -den, -dür]*
10. Ġam ḥastesi olana bir kāse **mey** Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [mey,]*
11. Neyleyem ben zāhidā **mey** vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [mey,]*
12. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül
Dürr-i ḥabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [mey,]*
13. İlle biz **meyi** miyāndan götürüp el çekelüm
ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [meyi, -i]*
14. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
Zamān-ı lālede **meyden** eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 6). [meyden, -den]*
15. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek **mey**
Anuñ gibi yoḳ duḫterüñe merdüm-i maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 9). [mey,]*
16. Simāʿ-ı çengile **mey** içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur gönlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra*

7). [mey,]

17. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini Bezm-i vuṣlatda **meyi** ṣevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [meyi, -i]*

18. Kendüyi **mey** żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫṣamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [mey,]*

19. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [mey,]*

20. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye Meyden artuḳdur neşātı lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [meyden, -den]*

21. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u **meye** Meyden artuḳdur neşātı lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [meye, -e]*

22. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [mey,]*

23. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ **meyiyle** mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 5). [meyiyle, -i, -y, -le]*

24. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle **mey** serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [mey,]*

25. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü **meyden**
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [meyden, -den]*

26. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum **meyüñ** ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 8). [meyüñ, -üñ]*

27. Bulmadum ʿālemde ben **mey** gibi göñlüm egleri
Gözine göstermez anuñla gedālar begleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 1). [mey,]*

28. Bu **mey** yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuṣṣāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [mey,]*

29. Mizācı lālenüñ raḥmet **meyinden** perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [meyinden, -i, -n, -den]*

30. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [mey,]*

31. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam olur mı Maḥbūbile **mey** olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [mey,]*

mey iç: *Şarap içmek.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān **mey içmekden**
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [mey içmekden, -mek, -den]*

meydān: *Saha, mecra, meydan.*

1. ʿIşḳ **meydānında** nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [meydānında, -ı, -n, -da]*

2. Dime Mecnūn ile Ferhādı yaban erleridür ʿIşḳ **meydānınuñ** ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 2). [meydānınuñ, -ı, -n, -uñ]*

3. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh Mihr ü māh iki nişānlardur felek **meydānumuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [meydānumuz, -u, -muz]*

4. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu **meydānda** iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [meydānda, -da]*

5. Behiştī ʿışḳ **meydānında** himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 9). [meydānında, -ı, -n, -da]*

6. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke **meydān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [meydān,]*

7. Cihān **meydānını** seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

8. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu **meydānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [meydānuñ, -uñ]*

9. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu **meydānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [meydānda, -da]*

10. Görmedüm mānendüñi ḫālüñ gibi bir dānesin
Gerçi geşt itdüm cihān **meydānını** ḫırmen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 6). [meydānını, -ı, -n, -a]*

11. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ **meydānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [meydānını, -ı, -n, -ı]*

12. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne **meydānda** bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [meydānda, -da]*

13. ʿIşḳ **meydānına** ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [meydānına, -ı, -n, -a]*

meydān: *Saha, alan. II Dünya.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu **meydānda**
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [meydānda, -sa]*

2. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına nişāndur gelen bu **meydāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [meydāna, -a]*

meydān: *Meydan, saha. II Er meydanı.*

1. Ḥvābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü **meydāna** cānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [meydāna, -a]*

meydāna çek: *Meydana çekmek, sahaya almak.*

1. Raḳībā sen bizi **meydāna çekmek** ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [meydāna çekmek, -mek]*

meydān-ı daʿvet: *Davet meydanı. II İslam dinine davet.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 26). [meydān-ı daʿvetüñde, -üñ, -de]*

meydān-ı felek: *Yeryüzü, dünya.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen şevri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [meydān-ı felekde, -de]*

meydān-ı güft u gūyā: *Dedikodu meydanı.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 2). [meydān-ı güft u gūyā, -ā]*

meydān-ı ʿışḳ: *Aşk meydanı.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān ṭob *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 9). [meydān-ı ʿışḳ,]*

2. Gel ṣoyun **meydān-ı ʿışḳa** gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [meydān-ı ʿışḳa, -a]*

meydān-ı meclis: *Meclisin ortası.*

1. Bulduġın **meydān-ı meclisde** baḳarken sāḳıyā
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [meydān-ı meclisde, -de]*

meydān-ı naẓm: *Şiir meydanı.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [meydān-ı naẓm,]*

meydān-ı vuṣlat: *Kavuşma meydanı.*

1. Her kim ki ṣoyuna gire **meydān-ı vuṣlata**
ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [meydān-ı vuṣlata, -a]*

mey-fürūş: *Mey satan. II Meyhaneci.*

1. Bir gedāyam himmet itse **mey-fürūş**
Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 5). [mey-fürūş,]*

2. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [mey-fürūş,]*

3. Ḫalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde **mey-fürūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [mey-fürūş,]*

mey-ḫāne: *Meyhane, içki içilen yer.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen **mey-ḫāne** bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*

2. Ben nice **mey-ḫāne** yolında ḫarābāt

olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [mey-ḫāne,]*

3. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
Ġamdan penāhgāhum **mey-ḫānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [mey-ḫānedür, -dür]*

4. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [mey-ḫāne,]*

5. Cünün **mey-ḫānesinde** olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [mey-ḫānesinde, -s, -i, -n, -de]*

6. Gelüp **mey-ḫāneye** ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

7. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma biñ muʿallaḳ atar bī-nevālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 7). [mey-ḫāne,]*

8. Devr-i güldür elde dāʾim bāde-i gül-gūn gerek
Cübbeler destārlar **mey-ḫānede** merhūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 2). [mey-ḫānede, -de]*

9. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ **mey-ḫāne** ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [mey-ḫāne,]*

10. Semt-i ṣafāya ṣūfī ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [mey-ḫāneden, -den]*

11. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem **mey-ḫānede**
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [mey-ḫānede, -de]*

12. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuṣṣāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [mey-ḫānede, -de]*

13. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [mey-ḫānedür, -dür]*

14. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger **mey-ḫāneden** ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [mey-ḫāneden, -den]*

15. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ **mey-ḫāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 10). [mey-ḫāne,]*

16. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

17. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek **mey-ḫāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

18. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm **mey-ḫāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [mey-ḫāneñi, -ñ, -i]*

19. Kūy-ı yāre ʿazm idüp **mey-ḫāneden** mestānece
Kendü kendüyle Behiştī söyleşür dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 21). [mey-ḫāneden, -den]*

mey-hāne: *Meyhane. II Tekke, dergâh.*

1. Ṣubḥ-dem **mey-ḫāneye** ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [mey-ḫāneye, -y, -e]*

meyhāne: *Meyhane.*

1. Fenā **meyḫānesinüñ** naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [meyḫānesinüñ, -si, -n, -üñ]*

mey-i gül-gūn: *Gül renkli şarap. II Kırmızı şarap.*

1. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı **mey-i gül-gūnuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [mey-i gül-gūnuñ, -uñ]*

mey-i ʿışḳ: *Aşk şarabı.*

1. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan **mey-i ʿışḳuñdur**
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [mey-i ʿışḳuñdur, -uñ, -dur]*

2. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḥaste-dil
İtmeseydi ger **mey-i ʿışḳuñla** taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [mey-i ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

mey-i maḥabbet: *Aşk şarabı.*

1. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī **mey-i maḥabbete** cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [mey-i maḥabbete, -e]*

mey-i nāb: *Halis, saf şarap.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler **mey-i nāb** içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 5). [mey-i nāb,]*
2. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā **mey-i nāb** içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [mey-i nāb,]*
3. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz **mey-i nāb**
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [mey-i nāb,]*
4. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabîbe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz **mey-i nāb** üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [mey-i nāb,]*
5. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa **mey-i ṣāfī** müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [mey-i ṣāfī, -ī]*

meykede: *Meyhane.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür **meykedede** muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [meykedede, -de]*
2. Ḳāżī meger müşelleş-i şürbümden oldı mest
Kim **meykede** ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [meykede,]*
3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ **meykede** dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [meykede,]*
4. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol **meykedede** içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [meykedede, -de]*
5. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı **meykedede**
Ki ṣaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [meykedede, -de]*
6. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup
Pür-āteş olsa **meykede** aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [meykede,]*
7. Nereye başduġını bilmez olur żevḳından
Her kimüñ **meykede** semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [meykede,]*

meyl: *Meyil, ilgi, eğilim.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫūnkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme **meylüñ** var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫūnkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [meylüñ, -üñ]*
3. Miḥrāblarda **meyl** ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [meyl,]*
4. Var ise dīdāra **meylüñ** aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [meylüñ, -üñ]*
5. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [meyli, -i]*

meyl eyle: *Yönelmek, eğilimli olmak.*

1. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola görmege **meyl eylemeye** ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [meyl eylemeye, -me, -y, -e]*
2. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine **meyl eyler** aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [meyl eyler, -r]*
3. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [meyl eylerse, -r, -se]*
4. ʿĀşık urdurmaġa **meyleyleseñ** ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [meyleyleseñ, -se, -ñ]*

meyl ider: *Gönül vermek, meyletmek, eğilim göstermek.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir günedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 4). [meyl ider, -er]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
Bir kūşedür ki **meyl ider** aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 4). [meyl ider, -er]*
3. Dil **meyl iderse** dil-dāra lāyıḳ

Cāy-ı ṣafādur ol bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 1). [meyl iderse, -er, -se]*

4. Ey dil-i teşne viṣāl ābına **meyl itme** k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [meyl itme, -me]*

5. Ṣūfinüñ süfresine ṣunmaġa **meyl itmedi**
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [meyl itmedi, -me, -di]*

6. Meyl itmesün Behiştī gören iḫtiyārsuz
Bikr-i ḫayāle giydürelüm bir güzel libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 9). [meyl itmesün, -me, -sün]*

7. Ṣu gibi göñlüm gözüm saña nice **meyl itmesün**
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [meyl itmesün, -me, -sün]*

8. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra **meyl itmez** göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [meyl itmez, -mez]*

9. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki **meyl itmez** cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [meyl itmez, -mez]*

10. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola **meyl itse** göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [meyl itse, -se]*

11. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [meyl ḳılma, -ma]*

meyl-i behiştī: *Behiştî'nin meyli.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür **meyl-i Behiştī** gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 9). [meyl-i behiştī,]*

meyl-i ḥüsn it: *Güzele meyletmek.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [meyl-i ḥüsn itmekde, -mek, -de]*

meyl-i mey-i nāb eyle: *Saf şaraba meyletmek.*

1. Laʿl-i cān-sūz göñül **meyl-i mey-i nāb eylese**
Gözyaşı gelse ʿaceb mi anı ḫūn-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 1). [meyl-i mey-i nāb eylese, -se]*

meyl-i şāh-ı bīdüm: *Aşk sultanına meyletme.*

1. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne **meyl-i şāḫ-ı bīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [meyl-i şāḫ-ı bīdüm, -üm]*

meyyāl: *Meyilli, istekli.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ **meyyālidür**
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [meyyālidür, -i, -dür]*

mezād eyle: *Satmak, satışa çıkarmak.*

1. Ruḫsār-ı yāre irmedi ḳıymetde berg-i gül
Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 6). [mezād eyledi, -di]*

mezāda ḳoy: *Mezada koymak, açık artırma yoluyla bir malı satışa çıkarmak.*

1. Ḳuldur diyü **mezāda ḳoyup** ṣatsalar beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [mezāda ḳoyup, -up]*

mezāk: *Damak.*

1. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḥalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [meẕāḳında, -ı, -n, -da]*

mezār: *Mezar, kabir.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [mezārı, -ı]*

2. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan **mezārum** ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [mezārum, -um]*

mezār it: *Mezar etmek.*

1. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuşşāḳa **mezār itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [mezār itmez, -mez]*

mezār-ı mecnūn: *Mecnun'un mezarı.*

1. Ṣuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr iner ey meh **mezār-ı Mecnūna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [mezār-ı mecnūna, -a]*

meze idin: *Meze etmek, meze yapmak.*

1. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 9). [meze idinmişler, -in, -miş, -ler]*

mezheb: *Gidilen yol, mezhep. II Tarz, yöntem.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu **meẕheb** meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb,]*
2. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem **meẕhebsüz** olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [meẕhebsüz, -süz]*

mezheb-i manṣūr: *Mansur'un yolu. II Hallâc-ı Mansûr'un yolu.*

1. Her maḥalde **meẕheb-i Manṣūra** zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [meẕheb-i manṣūra, -a]*
2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb **meẕheb-i Manṣūrdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 4). [meẕheb-i manṣūrdur, -dur]*

mezhep: *Yol, yöntem.*

1. Ḳāżılar başḳa birer **meẕhep** idüpdür peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [meẕhep,]*

mezmūm idi: *Kınanmış, kötülenmiş.*

1. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUṣṣāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [meẕmūm idi, -idi]*

mı: *Soru edatı, mı.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ **mı** var
Degme derdile olur **mı** ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [mı,]*
2. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll Ḫākister olmasun **mı** reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [mı,]*
3. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun **mı** ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [mı,]*
4. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı Zehr-āba **mı** ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [mı,]*

mi: *Soru edatı, mi.*

1. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet **mi** ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet **mi** ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 1). [mi,]*
2. Ḳaşlaruñ gibi ʿaceb gül-bün-i cennet **mi** ḳopar
ʿĀrıżuñ gibi gül-i bāġ-ı leṭāfet **mi** ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 2). [mi,]*
3. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet **mi** ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [mi,]*
4. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet **mi** ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [mi,]*
5. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat **mi** ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 10). [mi,]*
6. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī ṣūretin ekşitmesün **mi** ḥaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 10). [mi,]*
7. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz **midür**
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 1). [midür, -dür]*
8. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz **midür**
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 2). [midür, -dür]*
9. Niye ḫalḳ itdi Ḥudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḫīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [midür, -dür]*
10. Ṣūfinüñ süfresine ṣunmaġa meyl itmedi
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 6). [midür, -dür]*
11. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 8). [midür, -dür]*
12. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz **midür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [midür, -dür]*

13. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde **mi** ṭolanur pervāne her çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [mi,]

14. Sīnesi üzre elifler **mi** iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān
ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 3). [mi,]*

15. Kūyuñda secde eylemeyem **mi** ḳapusına
Ṣūfī ḳıla mı Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 5). [mi,]

16. Kendüye gelmek **mi** vardur bu dil-i dīvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [mi,]*

17. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī **mi** gelür Muṣṭafā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [mi,]

18. Ṣayd-ı meges **mi** eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı Zühreden evtār-ı ʿūdumı
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 15). [mi,]

midād: *Mürekkep, yazı mürekkebi.*

1. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh **midād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [midād,]*

2. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında **midād**
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [midād,]*

midād-ı hūn: *Kanlı mürekkep.*

1. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh **midād-ı ḫūnile**
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde yazupdur ḥüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 5). [midād-ı ḫūnile, -ile]*

midḥat: *Medhetme, övme.*

1. Ṣāʿirdür iden **midḥatüñüñ** nüktelerin naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [midḥatüñüñ, -üñ, -üñ]*

mīḫ: *Çivi.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn **mīḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [mīḫ,]*

mihmān: *Konuk, misafir.*

1. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda **mihmāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mihmāne, -e]*

2. Ger imāret ḳılasın ḫānemi **mihmānum** olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [mihmānum, -um]*

mihmān kıl: *Misafir etmek.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye **mihmān ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [mihmān ḳılur, -ur]*

mihmān ol: *Teşrif etmek. II Anılmak.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 56). [mihmān olalı, -alı]*

mihmān ol: *Misafir olmak.*

1. Keşf ider dünyāyı bir yerde ḳarār itmez göñül
ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda **mihmān olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 6). [mihmān olur, -ur]*

2. Kūşe-i ġamda dirīġā ḳaluın ferd-i vahīd
Ġam ile ġuṣṣa eger olmaz ise mihmānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 8). [mihmānum olmaz ise, -maz, -i, -se]*

miḫnet: *Eziyet, sıkıntı.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ **miḫnet** velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [miḫnet,]*

2. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür **miḫnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 8). [miḫnetüm, -üm]*

3. Gördügünce ġam ü **miḫnetde** beni şād oluban
Bir nefes şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [miḫnetde, -de]*

4. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu **miḫnetle**
Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [miḫnetle, -le]*

miḫnet-i ġam: *Gam sıkıntısı, derdi.*

1. Başı devletlü şaḫş imiş Mecnūn
Miḫnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî*

Dîvânı, Gazel 535, Mısra 6). [miḥnet-i ġamdan, -dan]

miḥnetin çek: *Sıkıntı çekmek.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [miḥnetin çeker, -er-r]*

mihr: *Güneş, şems.*

1. Sanmañ felekde **mihr** ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [mihr,]*
2. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim **mihr** ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [mihr,]*
3. Çarḫa girer **mihr** ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 5). [mihr,]*
4. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [mihr,]*
5. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [mihr,]*
6. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 3). [mihr,]*
7. Hergün göñülde bir meh **mihrin** ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [mihrin, -in]*
8. Ḥasret-i ḫaddüñle **mihrüñ** beñzini zerd eyledüñ
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [mihrüñ, -üñ]*
9. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [mihr,]*
10. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur **mihr** ü māh
Ḥusn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [mihr,]*
11. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ Eyledi **mihrüñ** anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 10). [mihrüñ, -üñ]*
12. Mihr ü meh ḫadd u cebīnüñle dilermiş ḳıla baḫs
Hele ḳatlan felege āh u fiġānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 7). [mihr,]*
13. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde **mihrüñ** Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [mihrüñ, -üñ]*

mihr: *Güneş. II Şefkat.*

1. Ḫākimüñ her zerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [mihrüñe, -ü, -ñ, -e]*
2. Āstānuñda beni şol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā **mihr** ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [mihr,]*
3. ʿİzāruñ **mihrine** olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [mihrine, -i, -n, -e]*
4. Zerrece ġam itdi **mihrüñde** yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [mihrüñde, -üñ, -de]*
5. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳānīʿ olalum **mihr** ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [mihr,]*
6. Mühr **mihr** vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mihr,]*
7. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [mihrüñ, -üñ]*
8. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni **mihrinde** sābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [mihrinde, -i, -n, -de]*

mihr: *Güneş, şems. II Gündüz.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden **mihr** ü mehüñ itmezem
Hey vefā ḳıl diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 5). [mihr,]*

miḥrāb: *Mihrap. II Sevgilinin kemer şeklindeki*

kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ **mihrābına**
   Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [mihrābına, -ı, -n, -a]*
2. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
   Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [miḥrābuñı, -uñ, -ı]*
3. Māh-ı nevi felekde **miḥrābuñ** itdi rākiʿ
   Ḥurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [miḥrābuñ, -uñ]*
4. Yüzüm **miḥrābdan** dönsün ayaġ altında yaturken
   Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [miḥrābdan, -dan]*

miḥrāb: *Cami ve mescitlerin kıble tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer.*

1. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
   Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [miḥrāblarda, -lar, -da]*
2. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ oldı **miḥrābı**
   Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [miḥrābı, -ı]*

miḥrāb: *Câmi, mescit gibi ibadet yerlerinde kıble duvarında bulunan yer. II Secde.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḥüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [miḥrābuñ, -uñ]*

miḥrāb-ı āstān: *Eşiğinin mihrabı.*

1. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi mināresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 5). [miḥrāb-ı āstānuñ, -uñ]*

miḥrāb-ı mescid: *Mescidin mihrabı.*

1. Miḥrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
   Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 9). [miḥrāb-ı mescid,]*

miḥrābveş: *Mihrap gibi.*

1. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
   Bir günedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 3). [miḥrābveş,]*
2. Miḥrābveş ḳaşuñ senüñ ey ḳıblegāh-ı Ḳuds
   Bir kūşedür ki meyl ider aña imāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 3). [miḥrābveş,]*

mihrbān: *Şefkatli, merhametli.*

1. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
   Dār-ı ġurbetde benüm de **mihrbānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [mihrbānum, -um]*
2. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
   Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür **mihrbān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [mihrbān,]*

mihrbān ol: *Şefkatli, merhametli olmak.*

1. Didüm ṣadra geçürmişken emān virmez baña ʿışḳuñ
   Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 6). [mihrbān olmaz, -maz]*

mihr-i cihān-ārā: *Cihanı süsleyen güneş.*

1. Cām-ı zer ṣunsañ baña **mihr-i cihān-ārā** gibi
   Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 1). [mihr-i cihān-ārā,]*

mihr-i cihān-tāb: *Cihanı aydınlatan güneş.*

1. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece **mihr-i cihān-tāba**
   Seḥer şemʿi gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [mihr-i cihān-tāba, -a]*
2. Ser-i serv üzre gördükce göñül **mihr-i cihān-tābı**
   Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [mihr-i cihān-tābı, -ı]*

mihr-i dıraḫşān: *Parlak güneş. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā **mihr-i dıraḫşān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [mihr-i dıraḫşān,]*

mihr-i envār: *Nurunun şefkatine.*

1. Olmışam bir āftābuñ **mihr-i envārına** ġarḳ
   Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 3). [mihr-i envārına, -ı, -n, -a]*

mihr-i münevver: *Parlak güneş.*

1. Ẕerreyi **mihr-i münevver** ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [mihr-i münevver,]*

mihr-i raḥşān: *Parlak güneş.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḥşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [mihr-i raḥşān,]*

mihr-i ruḥ: *Yanağının güneşi.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek **mihr-i ruḫuñ**
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [mihr-i ruḫuñ, -uñ]*

mihr-i sipihr: *Gökteki güneş.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [mihr-i sipihri, -i]*

miḳdār: *Değer, kıymet, derece.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar **mikdāruñ**
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣaf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [mikdāruñ, -uñ]*
2. Miḳdāruñı bil ḥıffeti ko aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 35). [miḳdāruñı, -uñ, -ı]*
3. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl naḳşı kerrem-nā gözet
Kendü **miḳdārından** ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 4). [miḳdārından, -ı, -n, -dan]*

mīl çek: *Bir kimsenin gözlerini kızgın bir demirle kör etmek.*

1. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde ṭurmış laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 8). [mīl çekerdüm, -er, -dü, -m]*

milḥ-ı ücāc: *Tuzlu ve acı. II Azb-i furat karşıtlığında "O, birinin suyu lezzetli ve tatlı, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi salıverip aralarına da görünmez bir perde ve karışmalarını önleyici bir engel koyandır." 25/53. "İki deniz birbirine eşit olmaz. Bu tatlıdır, susuzluğu keser, içilmesi kolaydır. Şu da tuzludur, acıdır." 35/12.*

1. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaẕb-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak **milḥ-ı ücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [milḥ-ı ücāc,]*

milket-i naẓm: *Nazım, şiir ülkesi.*

1. Bir emīr oldı Behiştī **milket-i naẓm** içre kim
Cāmi bir abdāl aña nisbet Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 9). [milket-i naẓm,]*
2. Ey Behiştī şöyle kim şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [milket-i naẓmuñ, -uñ]*

milket-i ʿosmān: *Osmanlı ülkesi.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim **milket-i ʿOsmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [milket-i ʿosmān,]*

milket-i ʿosmāniyye: *Osmanlı mülkü, ülkesi.*

1. ʿAlevī ṭutdı ḳamu **milket-i ʿOsmāniyye** Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [milket-i ʿosmāniyye,]*

mīm: *Küçük. II Kapalı.*

1. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa **mīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [mīm,]*

miʿmār-ı ezel: *Ezelî mimar. II Allah.*

1. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir dökdi **miʿmār-ı ezel** anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 2). [miʿmār-ı ezel,]*

miʿmār-ı ʿışḳ: *Aşk mimarı. II Hz. Muhammet.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [miʿmār-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

miʿmār-ı tedābīr: *Tedbirlerinin mimarı.*

1. Ḳaṣr-ı felege sāye ṣala ḳadr-i bülendüñ
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 48). [miʿmār-ı tedābīrüñ, -üñ]*

mīm-i mesīḥ-i cān-baḫş: *Can veren Mesih'in mim şeklindeki dudağı.*

1. İncil içinde laʿlüñ **mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş**
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿunvān-ı sūre-i Nūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 7). [mīm-i mesīḥ-i cān-baḫş,]*

mīnā: *Şişe, sırça.*

1. Gül şuyı ẕarfın şımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
   Görinen ḫāk üzere bir gül degül **mīnā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [mīnā,]*
2. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
   Cevherī āyīnelerdür gözlerüm **mīnāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 10). [mīnāları, -lar, -ı]*

mināre: *Minare, ezan okunan yer.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
   Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi **minārelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 6). [minārelerdür, -ler, -dür]*
2. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
   Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi **mināresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [mināresüz, -süz]*
3. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
   Mescid yapılsa degmede olmaz **mināresiz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [mināresiz, -siz]*
4. Āhum şerārı eyler iḥāṭa **mināreyi**
   Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [mināreyi, -y, -i]*

mīnā-yı çarh: *Felek şişesi. II Felek.*

1. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
   Āhum ḥarāretinden **mīnā-yı çarḫ** erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 4). [mīnā-yı çarḫ,]*

minber: *Minber, camilerde hutbe okunan merdivenli, yüksekçe yer.*

1. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
   Baḳar ṣanma şehā **minberdeki** vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [minberdeki, -de, -ki]*

minkār: *Kuş gagası.*

1. Dūd-ı āhum murġına şeh-bāzlıḳ göstermege
   Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş **minḳār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 10). [minḳār,]*

minḳār-ı cevr: *Eziyet oku.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
   Urup **minḳār-ı cevri** itdiler ẓulm-i fīrāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [minḳār-ı cevri, -i]*

minnet: *Minnet, şükür.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
   Açmayam **minnet** gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [minnet,]*
2. Gördüm ey dil **minnet** ister virmege dünyā murād
   Aña **minnet** itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [minnet,]*
3. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
   Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya **minnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [minnetüm, -üm]*

minnet eyle: *Minnet etmek.*

1. Şol kimse **minnet eylemesün** pīr-i sālike
   Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [minnet eylemesün, -me, -sün]*

minnet it: *Minnet etmek, boyun eğmek.*

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
   Aña **minnet itmeden** ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [minnet itmeden, -meden]*
2. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
   Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [minnet itmeyem, -me, -y, -em]*

mīr: *Bey, komutan.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
   Bir velāyet **mīriyüz** kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [mīriyüz, -i, -y, -üz]*
2. Ḳudretüñ var ise her **mīre** ne yalvarursın
   Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [mīre, -e]*

miʿrāc: *Yükseliş, yücelme.*

1. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı **miʿrāc** bil
   Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [miʿrāc,]*

mirʿāt-ı meh: *Ay'ın aynası. II Cemâlin yansıması.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
   Şeb ṣayḳalı **mirʿāt-ı mehi** ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mirʿāt-ı mehi, -i]*

mīr-i bezm: *Meclisin başkanı, beyi.*

1. Dem-ā-dem şu yerine içdügi laʿl-i müẕāb

oldı
Behiştī şol gedā kim **mīr-i bezme** intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [mīr-i bezme, -e]*

mīr-i çarḫ: *Feleğin hükümdarı.*

1. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey **mīr-i çarḫ** idüp beni
Ḥıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [mīr-i çarḫ,]*

mīr-i ḥasret: *Hasret komutanı. II Hasret, özlem ateşi.*

1. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 4). [mīr-i ḥasret,]*

mīr-i hucend: *Hucend'in komutanı.*

1. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā **Mīr-i Ḫucend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [mīr-i ḫucend,]*

mīr-i kelām: *Sözün efendisi, sahibi.*

1. Kişi olmaz imiş **mīr-i kelām**
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 1). [mīr-i kelām,]*

mīr-i meclis: *Meclisin başı, yöneticisi.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [mīr-i meclis,]*
2. Mīr-i meclis işigine itmegile istinād
Ey Behiştī acı ġamdan dādı aldı bāde-nūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 9). [mīr-i meclis,]*

mirrīh: *Merih, Mars gezegeni.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile **Mirrīḫ**
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 1). [mirrīḫ,]*

mirvaḥa: *Yelpaze.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [mirvaḥa,]*

mis: *Mis, ne âla.*

1. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi Ḳılmazdı revāc akçaya ġālib olıcaḳ **mis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [mis,]*

mīsāḳ: *Sözleşme, anlaşma, ahd, söz, yemin.*

1. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan **mīs̱āḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [mīs̱āḳ,]*

mišāl: *Benzer, örnek, gibi.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış **miŠāl** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [mišāl,]*
2. ʿĀlemde künc-i meykede cennet **mis̱āldür**
Hūşyārlık Behiştī degil mi ʿaz̲ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 9). [mis̱āldür, -dür]*
3. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān **mis̱āl** nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [mis̱āl,]*
4. Ḫaṭṭ-ı ʿiz̲āruña ola kim beñzedem diyü
Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar **mis̱āl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mis̱āl ,]*
5. Elif ḳaddüñ **mis̱ālin** ṣafḥa-i cān içre ḳıldum nakş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [mis̱ālin, -in]*
6. Bir dem ola Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet **mis̱āl** ola bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [mis̱āl,]*
7. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ **mis̱ālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [mis̱ālini, -i, -n, -i]*

misāl ol: *Benzer olmak.*

1. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīz̲āruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı **mis̱āl olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [mis̱āl olmaz, -maz]*

misk-i ḥab: *İlacın miski.*

1. Ḫāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne **misk-i ḥabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [misk-i ḥabdur, -dur]*

misk-i huten: *Hoten miski. II Doğu Türkistan'da yaşayan bir ceylanın göbeğindeki urdan elde edilen nâfe, güzel koku.*

1. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr
Bir ḫūn-ı puḫte **misk-i Ḫuten** ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 46). [misk-i ḫuten,]*

miskīn: *Zavallı, âciz. II Âşık.*

1. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu **miskīni** ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 4). [miskīni, -i]*

miskīn: *Miskin, zavallı.*

1. Maḥbūb sanma ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar **miskīn** kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 6). [miskīn,]*
2. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
Eglencesi **miskīnüñ** bir ṭūl-ı emelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [miskīnüñ, -üñ]*
3. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o **miskīn** siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [miskīn,]*
4. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
Didi hīç nesne bilmezmiş bu **miskīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [miskīn,]*
5. Düşeli dil ser-i zülfüñde hevā vü hevese
Döndi **miskīn** dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 2). [miskīn,]*
6. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa **miskīn**
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [miskīn,]*

misl: *Eş, denk.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda **miŠlüm** yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [mišlüm, -üm]*
2. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ yoġ iken **mişli** mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [mişli, -i]*
3. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir **mişlüm** benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir mişlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [mişlüm, -üm]*
4. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir mişlüm benüm
Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir **mişlüñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [mişlüñ, -üñ]*

misli yok: *Eşi benzeri yok.*

1. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb sırdur
göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz **mişli yoḳ** birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 2). [mişli yoḳ,]*

mismār: *Çivi.*

1. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde yatur bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir **mismāra** beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 6). [mismāra, -a]*
2. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod **mismār** olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [mismār,]*

mışr: *Mısır ülkesi, Hz. Yusuf'un yaşadığı ülke.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ **Mışrında** ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 5). [mışrında, -ın, -da]*
2. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül **Mışrına** sulṭān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [mışrına, -ı, -n, -a]*

mışr: *Mısır. II Sevgili.*

1. Saña teslīm itdi sīnem **Mışrını** cān-ı ʿazīz
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [mışrını, -ı, -n, -ı]*

mışrāʿ: *Mısra, dize. II Şiir.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu **mışrāʿlar** ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10). [mışrāʿlar, -lar]*
2. Ḫatṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki **mışraʿ** ile
Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [mışraʿ,]*

mışr-ı cāmiʿ: *Toplayan, birleştiren şehir.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [mışr-ı cāmiʿ,]*

mışr-ı çeşm: *Göz Mısr'ı. II Göz mülkü.*

1. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa nişār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [mışr-ı çeşmüñde, -üñ, -de]*

mıṣr-ı ḥüsn: *Güzellik Mısr'ı, güzellik diyarı.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
   Yoḳ Behiştī **Mıṣr-ı ḥüsnüñ** bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [mıṣr-ı ḥüsnüñ, -üñ]*

mīve: *Meyve. II Sonuç, nihayet.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur **mīvesi** ey Tañrı ḳulı
   Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 5). [mīvesi, -si]*

mīve: *Meyve, yemiş.*

1. Her tāze **mīve** laʿlüñe nisbet birer çürük
   Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [mīve,]*
2. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
   Naḫl-i ḳāmetinüñ **mīvesin** özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [mīvesin, -sin]*

mīve: *Meyve. II Ürün, sonuç.*

1. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
   Kendüyi bir tāze **mīve** ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [mīve,]*
2. Murādum **mīvesin** ol dem görem elde Behiştī kim
   İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [mīvesin, -sin]*

mīve-i ḫām: *Ham meyve.*

1. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez
   Bostān-ı ʿışḳa **mīve-i ḫām** olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [mīve-i ḫām,]*

mīve-i ṣafā: *Safa, eğlence meyvesi.*

1. Bāġ-ı cihānda ister iseñ **mīve-i ṣafā**
   Anuñ burada dānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 5). [mīve-i ṣafā,]*

mīve-i tāze: *Taze meyve.*

1. Āh kim kākülüñ ucında leb-i cān-baḫşuñ
   Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 6). [mīve-i tāzedür, -dür]*

miyān: *Bel. II Beden.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
   Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [miyānuñ, -uñ]*
2. İlle biz meyi **miyāndan** götürüp el çekelüm
   ʿİşretüñ mevsimi geçdi Ḳalatadan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 3). [miyāndan, -dan]*
3. Nāzük **miyānuña** naẓar itdükce ben hele
   Müy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [miyānuña, -uñ, -a]*

miyān: *Orta, ara.*

1. Ṣaldı **miyāne** sofra ki bir ʿışret eylese
   Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [miyāne, -e]*

miyāna çek: *Yakınına almak, yakınında tutmak.*

1. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri velī
   Biz bir ṣınır ṭaşı gibi ḳalduḳ kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 3). [miyāna çekdüñ, -dü, -ñ]*

miyān-ı sīm-ber: *Beli göğsü gümüş gibi.*

1. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
   Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ **miyān-ı sīm-berlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [miyān-ı sīm-berlerde, -ler, -de]*

miyān-ı yār: *Sevgilinin beli.*

1. Bu meṣeldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
   ʿŪduñı gördüm **miyān-ı yārdan** aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [miyān-ı yārdan, -dan]*

mīzāb: *Su yolu, su oluğu.*

1. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
   Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña **mīzāb** eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [mīzāb,]*

mizāc: *Tabiat, yaratılış. II Tavır.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
   Bize şimāl-i zemistān gibi **mizācuñ** serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [mizācuñ, -uñ]*

mizāc: *Tıynet, yapı. II Hayat, yaşam.*

1. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse **mizācda** Ḫ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 7). [mizācda, -da]*

mizāc: *Tabiat, huy, tıynet, yaratılış.*

1. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī **mizāc**

Ey ṭabîbüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc
(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [mizāc,]

2. Ḫıżr-ı cān şîrîn lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış **mizācına** iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 2). [mizācına, -ı, -n, -a]*
3. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā **mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [mizāc,]*
4. Gel baña **mizācumca** ʿilāc eyle ṭabîbüm
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [mizācumca, -um, -ca]*
5. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştîye
Derd-i ʿışḳı anuñ **mizācı** sever *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 10). [mizācı, -ı]*
6. Nefʿ ise **mizāca** ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [mizāca, -a]*
7. Derd-i ʿışḳuñla **mizācum** şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [mizācum, -um]*
8. Sūz-ı Leylîden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Ṣanmañ **mizāc** alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [mizāc,]*
9. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [mizācı, -ı]*
10. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī **mizācı** muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [mizācı, -ı]*

mizāc-ı yār: *Sevgilinin huyu.*

1. Mizāc-ı yāri naḥīf eylemiş meded ḫummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [mizāc-ı yāri, -i]*

mīzān: *Terazi.*

1. Olımaz Yūsuf berāber saña benden al ḫaber
Ey ḫabîbüm bu ḫayālüñ gözlerüm **mīzānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 6). [mīzānıdur, -ı, -dur]*
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki oldur saña **mīzān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [mīzān,]*

mollā: *Molla. II Sofu.*

1. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör ne cāhildür ki kendin bir büyük **mollā** bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [mollā,]*
2. Ben ʿabdüñi bilmez **mollāları** dünyānuñ
Her birisi yanumda bir müfti-i Māçīndür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 7). [mollāları, -lar, -ı]*
3. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [mollāya, -y, -a]*
4. Ḳabā dülbendini görmez misin başında **mollānuñ**
Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma semāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 9). [mollānuñ, -n, -uñ]*

molla ḫayālī: *Molla Hayâlî, Hayâlî Ahmet Efendi, Hayâlî.*

1. Ger ḳaṣd-ı ḫayāl itse kelāmında Behiştī
İrmezdi ḫayāline anuñ **Molla Ḫayālī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 10). [molla ḫayālī,]*

molla siyāh: *Kara Molla.*

1. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar **Molla Siyāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 2). [molla siyāh,]*

mollā-yı mükerrem: *Muhterem, aziz molla.*

1. ʿIşḳ ehli olan göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize **mollā-yı mükerrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 4). [mollā-yı mükerrem,]*

mū: *Kıl, saç teli.*

1. Çekmeye çāh-ı cünündan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa selāsil tendeki **mūlar** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [mūlar, -lar]*
2. Bilüñ ḫayāli sīne-i zerdümde gūyiyā
Bir ince **mūya** eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 6). [mūya, -y, -a]*

mū aġar: *Saçı başı ağarmak, yaşlanmak.*

1. Serde **mū aġardı** serd oldı hevā şimden girü
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [mū aġardı, -dı]*

muʿāf-ı ʿışḳ: *Bağışlanmış aşk.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān **muʿāf-ı ʿışḳ**
Münkirler ile itmege geldük meṣāf-ı ʿışḳ
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 1). [muʿāf-ı ʿışḳ,]

muʿallaḳ at: *Takla attırmak.*

1. Mey-ḫāne küncinüñ baş açuḳ kāse-bāzıyuz
Bir cāma biñ **muʿallaḳ atar** bī-nevālaruz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 8). [muʿallaḳ atar, -ar]

muʿallim: *Hoca, üstat.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī şāʿirān-ı Rūma di
Mekteb-i ʿışḳa **muʿallim** Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 10). [muʿallim,]*

muʿānid: *İnatlaşan, inat eden.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir mürāʿī birisi bir **muʿānid**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [muʿānid,]

muʿaṭṭar ol: *Güzel kokulu, ıtırlı olmak.*

1. Dimāġ-ı cān **muʿaṭṭar oldı** bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 9). [muʿaṭṭar oldı, -dı]*

muʿāvenet: *Yardım.*

1. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña **muʿāvenetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [muʿāvenetüñ, -üñ]*

muʿazzeb: *Acı, eziyet ve sıkıntı içinde kıvranan, azap çeken.*

1. Ḫār-ı ġamda ben **muʿazzeb** yāre mesken gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [muʿazzeb,]*

muazzeb ol: *Azap çekmek.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
Ben **muazzeb olmazam** zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [muazzeb olmazam, -maz, -am]*

mübārek: *Mübarek, değerli.*

1. Sen ey bād-ı seḥer ġāyet **mübārek** bāda beñzersin
Diyār-ı ġam-güsārumdan gelür dil-şāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 1). [mübārek,]*

mübārek ol: *Hayırlı, bereketli olmak.*

1. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [mübārek olsun, -sun]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir nān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [mübārek olsun, -sun]*
3. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān **mübārek olsun**
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 2). [mübārek olsun, -sun]*
4. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*
5. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mübārek olsun, -sun]*
6. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti tāze bühtān **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [mübārek olsun,]*
7. Āhumuñ dūdı ʿArab ḳullaruñ aʿlācasıdur
Ger ḳabūl eylerisen saña **mübārek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 6). [mübārek olsun, -sun]*

mübāşir ol: *Bir işe başlamak, girişmek.*

1. Göñül esbāb-ı dünyāya **mübāşir ol** ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 7). [mübāşir ol,]*

mübtelā: *Tutkun, düşkün.*

1. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [mübtelāyam, -y, -am]*
2. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben **mübtelā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [mübtelā,]*

mübtelā ol: *Müptela olmak, tutulmak.*

1. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 10). [mübtelā olalı, -alı]*
2. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin

mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 4). [mübtelā olmasun,]*

3. Ḫaste çeşmüñ gibi ṣıḥḥat görmesün
Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 6). [mübtelā olmayanlar, -ma, -y, -an, -lar]*
4. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dîdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 22). [mübtelā olmışdı, -mış, -dı]*
5. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
Hey ne devā ki anı gören **mübtelā olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [mübtelā olur, -ur]*

mübtelā-yı derd ü ġam: *Dert ve gam müptelası.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [mübtelā-yı derd ü ġam,]*

mübtelā-yı derd ü ġam ol: *Dert ve sıkıntıya müptela olmak.*

1. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [mübtelā-yı derd ü ġam olan, -an]*

mücāvir: *Yurdundan uzaklaşıp bir yerde yerleşen.*

1. Didiler Kaʿbe **mücāvirleri** dīẕār görür
Ḥamdulillāh ki ser-i kūyı baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 7). [mücāvirleri, -ler, -i]*
2. Şanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince **mücāvirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [mücāvirdür, -dür]*

mücellā: *Parlak, cilalı.*

1. Dīde-i ʿibretle insānı melek-sīmā gözet
Aḥsen-i taḳvīmi luṭf u ḫalḳa **mücellā** gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 2). [mücellā,]*

mücellā kıl: *Parlatmak, cilalamak.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [mücellā ḳıldı, -dı]*

mücerred: *Katıksız, saf, halis.*

1. Lāʿubālī bir ḳalenderdür **mücerred** pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [mücerred,]*

muʿcizāt: *Mucizeler.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā **muʿcizātuña** Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [muʿcizātuña, -uñ, -a]*

muʿcize-perdāz: *Mucize gösteren, düzenleyen.*

1. Cānsuz tenüm ḥayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını **muʿcize-perdāz** ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [muʿcize-perdāz,]*

mücmelā: *Kısa ve az sözle anlatılmış, özet.*

1. Biñ kitāb itsem Behiştī derdümi
Kān-ı tafṣīlī maḳāmā **mücmelā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 10). [mücmelā,]*

mücrim: *Suç işlemiş, suçlu.*

1. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle **mücrim** ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [mücrim,]*
2. Gözlerüñ fikrüme gelse döner ol **mücrime** dil
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [mücrime, -e]*
3. Lāzım olupdur aña ināyetler idesin
Mücrimlerüñ ḥalāṣını çün itdüñ iltizām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 100). [mücrimlerüñ, -ler, -üñ]*
4. Bir alay **mücrimlerüz** zindānumuz dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [mücrimlerüz, -ler, -üz]*

müdām: *Sürekli. II Şarap, mey.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ **müdām**
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [müdām,]*

müdām: *Devamlı, sürekli.*

1. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda **müdām**
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [müdām,]*

müddeʿī: *Söz söyleyen, iddia eden.*

1. Ḫāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin **müddeʿī** Yoḫsa bunda faʾide itmez igen ḳālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [müddeʿī,]*
2. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden **müddeʿī**

Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [müddeʿī,]*

3. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [müddeʿī,]*
4. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya şal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [müddeʿīler, -ler]*
5. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler **müddeʿīler** sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [müddeʿīler, -ler]*

müddeʿī: *İddiacı. II Rakip, ağyar.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [müddeʿīnüñ, -n, -üñ]*

müddeʿī kelām: *İddialı söz, etkili söz.*

1. Bezm-i ḫavāṣ nuḳli getürsün Behiştiyā
Ḳo **müddeʿī kelāmını** itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 10). [müddeʿī kelāmını, -ı, -n, -ı]*

müderris: *Hoca.*

1. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice **müderris** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [müderris,]*

müdīr ol: *Müdür olmak.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 4). [müdīr olmasa, -ma, -sa]*

müdre müdre: *Fazla fazla.*

1. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı **müdre müdre** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [müdre müdre,]*

müʾebbed: *Ebedî.*

1. Fenā bezmi bu ʿālemde **müʾebbed** ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [müʾebbed,]*

müezzin: *Ezan okuyan.*

1. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi
Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [müezzin,]*

müfāż ol: *Bereketli olmak, bereketlenmek.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur nevvār-ı ṣevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 6). [müfāż olsa, -sa]*

müferriḥ: *İç açıcı, serinletici.*

1. Ḥāl-i dehānı yārüñ cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline **müferriḥ** bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 4). [müferriḥ,]*
2. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [müferriḥ,]*

müfīd: *Faydalı, yararlı.*

1. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış **müfīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [müfīd,]*

müflis: *Müflis,, iflas etmiş.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar **müflis** ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [müflis,]*

müfti-i māçīn: *Güney Çin'in müftüsü.*

1. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları dünyānuñ
Her birisi yanumda bir **müfti-i Māçīndür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 8). [müfti-i māçīndür, -dür]*

muġ-beçe: *Şarap dağıtan kimse, meyhaneci çırağı. II Saki.*

1. Görürseñ **muġ-beçe** yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [muġ-beçe,]*
2. Sāḳıyā **muġ-beçenüñ** meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*
3. Olıcaḳ bezme **muġ-beçe** sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [muġ-beçe,]*
4. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ

kez baña
ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [muġ-beçe,]*

5. Ne görmiş **muġ-beçe** yā Rab ki böyle ḫayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [muġ-beçe,]*

6. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür meykedede **muġ-beçenüñ** lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 8). [muġ-beçenüñ, -n, -üñ]*

muḫāl: *Olması, gerçekleşmesi, yapılması mümkün olmayan, imkânsız.*

1. Özler göñül viṣālüñi irmek **muḫāl** aña
Eglence ola gibi ölince bu ḫāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [muḫāl,]*

2. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek **muḫāle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [muḫāle, -e]*

muḫālif: *Muhalefet eden. II Ters.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
Zevraḳ-ı cismüñ **muḫālif** rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [muḫālif,]*

muḫārīb-i mesācid: *Mescitlerin cengâveri.*

1. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl **muḫārīb-i mesācidden** kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [muḫārīb-i mesācidden, -den]*

muḫāt: *Kuşatma.*

1. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle **muḫāṭıdur** anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 64). [muḫāṭıdur, -ı, -dur]*

mühendis: *Mühendis.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme **mühendis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [mühendis,]*

müheyyā: *Hazır, amade.*

1. Mey **müheyyā** elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [müheyyā,]*

muḥīb ol: *Yâr, dost olmak.*

1. Ḳanı bir ʿāṣıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb
Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 3). [muḥīb olam, -am]*

muḥibbe: *Sevgili.*

1. Ṣādıḳ **muḥibbe** ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [muḥibbe,]*

muḥibb-i ḫānedān iseñ: *Ehlibeyti seven.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [muḥibb-i ḫānedān iseñ, -i, -se, -ñ]*

muḥibb-i ḫānedān: *Ehlibeyt sevgisi.*

1. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [muḥibb-i ḫānedāna, -a]*

2. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [muḥibb-i ḫānedānuñ, -uñ]*

mühimm: *Önemli.*

1. Ne **mühimm** rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [mühimm,]*

muḥīt: *Çevre.*

1. Bir kemteridür baḥr u **muḥīt** içre ḥabābuñ
Keffinde yed-i ḳudretiñüñ ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 19). [muḥīt,]*

muḥkem: *Sağlam, sert.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam **muḥkem** yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [muḥkem,]*

muḥkem: *Sağlam, güçlü.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda **muḥkemdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [muḥkemdür, -dür]*

2. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḥı **muḥkem** kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227,*

Mısra 8). [muḥkem,]

3. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı **muḥkem** ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [muḥkem,]*
4. Żabṭ eyle göñül ḫānesini ṣerʿile **muḥkem**
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [muḥkem,]*
5. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüñi **muḥkem** yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [muḥkem,]*

muhliṣ: *Halis, gönülden, samimi.*

1. Behiştīyem baña **muḫliṣ** yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [muḫliṣ,]*
2. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma **muḫlis** ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [muḫlis,]*

mühr: *Mühür, damga.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [mühr,]*

mühr: *Mühür. II Peygamberlik mührü.*

1. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne **mühre** rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [mühre, -e]*

mühr ur: *Mühür vurmak, kilitlemek.*

1. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 2). [mühr ursa, -sa]*

mühr-i iḫtitām: *Son mühür.*

1. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş **mühr-i iḫtitām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [mühr-i iḫtitām,]*

mühr-i süleymān: *Süleyman'ın mührü. II Hz. Süleyman'ın yüzüğü, bu yüzüğün üstünde ism-i Âzâm yazar ve Hz. Süleyman bu yüzükle tüm varlıklara hükmedermiş.*

1. Ey perī-sīret raḳīb-i dīvi ḳılduñ çün esīr
Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün **mühr-i Süleymān** ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 4). [mühr-i süleymān,]*
2. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan **mühr-i Süleymān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [mühr-i süleymān,]*
3. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur
Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ **mühr-i Süleymān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 62). [mühr-i süleymān,]*

muhrik: *Yakan, yakıcı.*

1. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [muḥriḳ,]*

muḫtāc: *İhtiyacı olan, muhtaç.*

1. Cān virürken dīdede olsun ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde **muḫtācum** Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 10). [muḫtācum, -um]*

muḫtāc ol: *Muhtaç olmak.*

1. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider
Gücenmiş bir kişi **muḫtāc olıcaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 2). [muḫtāc olıcaḳ, -ıcaḳ]*
2. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḫtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 5). [muḫtāc olmışuz, -mış, -uz]*
3. Muḫtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [muḫtāc olup, -up]*
4. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur **muḫtāc olur**
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [muḫtāc olur, -ur]*

muhtaṣar eyle: *Kısa tutmak, öz anlatmak.*

1. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [muḫtaṣar eyle,]*

muhtesib: *İslam hukukunda şehir halkının şer'i emir ve yasaklara uymasını sağlamakla görevli, çarşı ve pazarı kontrol eden, ticari davalara ve bazı amme davalarına bakan belediye zabıta memuru.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile **muḫtesib** ḫużūr
Bezm āletin Behiştī perākende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 9). [muḫtesib,]*

muḥtesib: *Çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen görevli.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 4). [muḥtesib,]*

muḥtesib-i bād-ı bī-emān: *İstikrarsız rüzgarın hesabı.*

1. Ẓālim degül mi **muḥtesib-i bād-ı bī-emān**
Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 3). [muḥtesib-i bād-ı bī-emān,]*

mühürle: *Mühürlemek.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile rāz-ı nihānumı
Gel ḫātem-i lebüñle **mühürle** dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 2). [mühürle,]*

müje: *Kirpik.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ satırları olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [müjeñ, -ñ]*
2. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [müjeñ, -ñ]*
3. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [müjeñ, -ñ]*
4. Cān riştesin **müjeñde** dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [müjeñde, -ñ, -de]*
5. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
Sen iseñ anı **müjeñ** tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [müjeñ, -ñ]*
6. Yüregümde bir oḳ olur **müjeñüñ** her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [müjeñüñ, -ñ, -üñ]*
7. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [müjeñ, -ñ]*
8. Ḳan ṭamar gözde **müjem** gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [müjem, -m]*
9. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [müjelerle, -ler, -le]*

müje-i bī-bāk: *Korkusuz kirpik.*

1. Niçün eyler dili ḫışm ol **müje-i bī-bāküñ**
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [müje-i bī-bāküñ, -üñ]*

müjgān: *Kirpik.*

1. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [müjġānuñ, -uñ]*
2. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem
Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [müjġānlarum, -lar, -um]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi **müjġānuñdan**
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [müjġānuñdan, -uñ, -dan]*

muḳābele id: *Yüz yüze gelmek.*

1. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [muḳābele idermiş, -er, -miş]*

muḳābil ol: *Karşısına çıkmak, karşı karşıya gelmek.*

1. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa gönlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [muḳābil olmaġa, -maġ, -a]*
2. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna **muḳābil olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [muḳābil olmazam, -maz, -am]*

muḳaddem: *Önce, evvel.*

1. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan **muḳaddemdür**
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 3). [muḳaddemdür, -dür]*
2. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre **muḳaddem** n'ola Şaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [muḳaddem,]*

muḳadder ise: *Allah tarafından ezelde belirlenip takdir edilen, alın yazısında bulunan.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz **muḳadder ise** vişāl

Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [muḳadder ise, -ise]*

muḳarrer: *Kararlaştırılmış, kesin, şüphesiz.*

1. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḥr-ı ḫūn sefīnesidür
   Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 8). [muḳarrer,]*
2. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ **muḳarrerdür** hemān
   Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*
3. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek **muḳarrerdür**
   Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [muḳarrerdür, -dür]*
4. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek **muḳarrerdür**
   Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [muḳarrerdür, -dür]*

muḳīm ol: *Kalıcı olmak, sabit olmak.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
   Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [muḳīm olmaḳ, -maḳ]*

muḳīm-ı maḳām: *Makam sahibi.*

1. Ben deyrde **muḳīm-ı maḳām** olduġum yeter
   Manṣıb baña hem anda imām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [muḳīm-ı maḳām,]*

mül: *Şarap, mey.*

1. Bir ʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī Laʿl-i lebinüñ mesti olaldan **müle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [müle, -e]*
2. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
   Yumaġa ġam ġubārını **mül ile** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [mül ile, -ile]*

mülāḳāt: *Karşılıklı konuşma, görüşme. II Buluşma.*

1. Behiştī dil-rübālarla **mülāḳāta** duʿā ḳılsañ
   Ḳabūl olmaġa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 11). [mülāḳāta, -a]*

mülāyim: *Yumuşak huylu, uysal.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi **mülāyimsin** sen Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [mülāyimsin, -sin]*
2. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi **mülāyim** maḥbūb
   Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 3). [mülāyim,]*

mülemmā ol: *Karışmak, birbirine bulaşmak.*

1. Esrār ile **mülemmā olan** berş ü ḥab degül
   Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 7). [mülemmā olan, -an]*

mülevven: *Boyanmış, boyalı.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
   Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [mülevven,]*

mülevves eyle: *Pisletmek, kirletmek.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye ṣanma keder virür
   Baḥrı **mülevves eyleyimez** her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [mülevves eyleyimez, -y, -i, -mez]*

mülevves it: *Kirletmek.*

1. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
   Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [mülevves itme, -me]*

mülk: *Memleket, ülke.*

1. Her ḳaçan ġam **mülkine** rāhum olur
   Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [mülkine, -i, -n, -e]*
2. Görinmezsin baña gördüm ʿadem **mülkine** ʿazm itdüm
   Ki saña gösterem nice olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 3). [mülkine, -i, -n, -e]*
3. Ne müstaḳbel ne māżī **mülki** olmaḳ yoḳdur insānuñ
   ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [mülki, -i]*
4. Mesken itmezsem ḳanāʿat **mülkini** Mecnūn-miṣāl
   Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*
5. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
   Unutmasun duʿādan kim ʿadem **mülkine** gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [mülkine, -i, -n, -e]*

6. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
Saʿādet **mülkidür** ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [mülkidür, -i, -dür]*

7. Cihān **mülkinde** bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [mülkinde, -i, -n, -de]*

8. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem **mülkine** rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [mülkine, -i, -n, -e]*

9. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı Göñüller **mülkinüñ** bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*

10. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem **mülkinüñ** Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [mülkinüñ, -i, -n, -üñ]*

mülk: *Varlık. II Ruh.*

1. Vücūdum **mülkini** teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [mülkini, -i, -n, -i]*

mülket-i vīrāne: *Harap, yıkık mülk.*

1. Almaġa irdüginüñ göñlini ʿār eylemeyüp Bulduġı **mülket-i vīrāneye** sulṭān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 6). [mülket-i vīrāneye, -y, -e]*

mülk-i ʿadem: *Yokluk ülkesi.*

1. Ḳatı teng oldı benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger **mülk-i ʿadem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*

2. Ġamlaruñ **mülk-i ʿadem** rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [mülk-i ʿadem,]*

3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān **mülk-i ʿadem** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [mülk-i ʿadem,]*

4. Ḫalāṣ olam diyü **mülk-i ʿademde** hecrüñden
Behiştī ʿazm-i sefer ḳıldı fī-emāni'llāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 9). [mülk-i ʿademde, -de]*

5. Gönderürseñ beni **mülk-i ʿademe** yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 5). [mülk-i ʿademe, -e]*

mülk-i belāġat: *Belagat mülkü.*

1. Behiştī nice ṣafʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine **mülk-i belāġatde** bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [mülk-i belāġatde, -de]*

mülk-i fenā: *Yokluk mülkü. II Dünya.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [mülk-i fenā,]*

mülk-i ferāġat: *El çekme, vazgeçme mülkü.*

1. Behişti **mülk-i ferāġatde** rūbāyilesin Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 9). [mülk-i ferāġatde, -de]*

mülk-i harāb: *Harap mülkü. II Meyhane.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [mülk-i ḫarāba, -a]*

mülk-i hıtā: *Çin toprakları.*

1. Olur seyreylesem **mülk-i Ḫıtāyı** Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [mülk-i ḫıtāyı, -ı]*

mülk-i hüsn: *Güzellik ülkesi.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*

2. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḥüsnüñ pādişāh-ı kāmrānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 4). [mülk-i ḥüsnüñ, -üñ]*

mülk-i ʿışḳ: *Aşk mülkü.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [mülk-i ʿışḳuñ, -uñ]*

mülk-i ḳanāʿat: *Kanaat yurdu.*

1. Kime kim **mülk-i ḳanāʿatde** riyāżet ola ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra*

1). [mülk-i ḳanāʿatde, -de]

mülk-i şeddādī: *Şeddâdî'nin mülkü. II Şeddâd Yemen'de Ad kavminin hükümdarı, Şeddâdî hükümdarın yeryüzünde bir cennet kurmak iddiasıyla yaptırdığı çok büyük ve sağlam İrem bağı.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
   Ten ġamın çekme göñül yap **mülk-i Şeddādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [mülk-i şeddādī,]*

mülk-i vücūd: *Vücut mülkü. II Beden, vücut.*

1. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
   Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 9). [mülk-i vücūdı, -ı]*
2. Ḫayāl-i ḫançerüñ **mülk-i vücūdum** şehriyārıdur
   Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [mülk-i vücūdum, -um]*
3. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile **mülk-i vücūd** Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [mülk-i vücūd,]*

mülk-i yemīn: *İslam adına galip gelme veya satın alma suretiyle sahip olunan köle, cariye.*

1. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi **mülk-i yemīn**
   ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [mülk-i yemīn,]*

müller ile: *Şarap, mey.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
   Cāmlardur ki senüñçün ṭolıdur **müller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [müller ile, -ler, -ile]*

mülūk: *Melikler, hükümdarlar.*

1. Yegdür göñül cefāya taḥammül ıraġ olup
   Artuḳ çeker belāyı **mülūka** ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [mülūka, -a]*

mūm: *Mum.*

1. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına **mūmam** belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [mūmam, -am]*
2. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ odına **mūmam** belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [mūmam, -am]*
3. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
   Yel **mumı** gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [mumı, -ı]*
4. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
   Didi ebsem ʿaselden yegdür ayrı olduġı **mūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [mūmuñ, -uñ]*

mümeyyiz: *Temyiz yeteneğine, ayırt edebilme gücüne sahip olan.*

1. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme **mümeyyiz** geçinüp
   Be bu fende daḫı sen ṭoġrı elif bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 3). [mümeyyiz,]*

müʾmin: *İnanan, inançlı, imanlı.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
   Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müʾminlere, -ler, -e]*
2. Ben fürḳatüñde yandum düşmen viṣāle irdi
   Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 2). [müʾmin,]*

mū-miyān: *İnce belli, beli kıl kadar ince.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
   Semen-ber sīm-sāʿid **mū-miyān** u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [mū-miyān,]*

mümkin: *Mümkün, imkân dahilinde.*

1. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer
   Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 4). [mümkin,]*

mümkin ol: *İmkân bulunmak.*

1. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
   Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [mümkin olmaz, -maz]*
2. Eger **mümkin olursa** yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
   Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [mümkin olursa, -ur, -sa]*
3. Çünki yeʾs itdüm viṣālüñden senüñ ey bī-vefā
   Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 2). [mümkün olduġınca,]*

mūmlar yak: *Aydınlatmak, parlamak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña ola kim beñzedem diyü
Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 8). [mūmlar yaḳup, -up]*

mūmlar yakup ara: *Mumla aramak, çok isteyerek ve özlemle aramak.*

1. Ruḥuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şebtābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [mūmlar yaḳup arar, -ar]*
2. Şehā bulınmaya **mūmlar yaḳup ararsañ** eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [mūmlar yaḳup ararsañ, -r, -sa, -ñ]*

mümtāz: *Seçilmiş, üstün.*

1. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş **mümtāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [mümtāzdur, -dur]*

mümtāz ol: *Üstün tutulmak, tercih edilen olmak.*

1. Ehl-i ʿışḳa ḥarīf u hem-rāz ol
Āhveş āsmānda **mümtāz ol** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 12). [mümtāz ol,]*

mümtāz-ı ʿāḳıl: *Akıllı insan.*

1. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir **mümtāz-ı ʿāḳıl** olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [mümtāz-ı ʿāḳıl,]*

münāfık: *İman esaslarına inanmadığı halde inanmış gibi görünen ve öyle davranan kimse, iki yüzlü.*

1. Hem-nişīn olma raḳībe şanemā kendü gibi
Ol **münāfıḳ** seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [münāfıḳ,]*

münāfıḳāne: *Münâfıkçasına.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid **münāfıḳāne** pīr-i muġān derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [münāfıḳāne,]*

münʿaḳis ol: *Yansımak.*

1. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa **münʿaḳis olmış** ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [münʿaḳis olmış, -mış]*

münaḳḳaş: *Nakışlı, işlemeli, süslü.*

1. Felek ṣūretde gerçi bir **münaḳḳaş** girdebālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [münaḳḳaş,]*

münʿaks ol: *Aksetmek.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [münʿaḳs olur, -ur]*

münāsebet: *Münasebet, bağ, ilişki.*

1. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen ẕerrece **münāsebetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [münāsebetüñ, -üñ]*
2. Āl dest-māle māʾilimiş ol iki gözüm
Anuñla ben **münāsebetüñ** aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 6). [münāsebetüñ, -üñ]*

münāsib: *Yaraşır, uygun.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya **münāsib**
Ḫāl-i ruḥuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [münāsib,]*
2. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ **münāsibdür**
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [münāsibdür, -dür]*
3. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir **münāsib** doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [münāsib,]*

mūnis: *Sıcakkanlı, cana yakın.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled refīʿuñ dāʿimā
Lem yekün her maʿnide **mūnis** lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 4). [mūnis,]*

münkesir ol: *Kırılmak.*

1. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [münkesir olur, -ur]*

münkesirü'l-bāl ol: *Kanadı kırılmış olmak. II Bir*

şey yapamayacak duruma gelmek, çaresiz kalmak.

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
   Güli ḫārile görüp **münkesirü'l-bāl olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 2). [münkesirü'l-bāl olmış, -mış]*

münkir: *İnkar eden, kabul etmeyen.*

1. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa **münkirsin** dime
   Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [münkirsin, -sin]*

münkir ol: *İnkar etmek. II Karşı olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
   Beñzer ol kāfire kim **münkir ola** Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [münkir ola, -a]*
2. Semāʿ-ı ʿāşıḳa **münkir olan** faḳīh-ı fużūl
   Bilürdi ḫāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 1). [münkir olan, -an]*
3. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
   Vaḥdet-i Ḥaḳḳa **münkir olmadum** a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [münkir olmadum, -ma, -du, -m]*

münkirler ile: *İnkâr eden, kabul etmeyen. II Rakip.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
   Münkirler ile itmege geldük meṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 2). [münkirler ile, -ler, -ile]*

mūr: *Karınca.*

1. Dil ü cān ortaya almış ḫayāl-i ḫālüñi gözler
   Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki **mūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 4). [mūruñ, -uñ]*
2. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
   Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [mūrdan, -dan]*
3. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
   Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [mūra, -a]*
4. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
   Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki **mūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [mūrı, -ı]*
5. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
   Merdiseñ merdāne baḳ **mūra** Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [mūra, -a]*

murād: *Murat, arzu, istek.*

1. Ey göñül dirseñ cefākār ki vefā itsün saña
   Māniʿ olma ḳo **murādınca** cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 2). [murādınca, -ı, -n, -ca]*
2. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir şabā-yı ʿömr
   Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ şavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [murāduñ, -uñ]*
3. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
   Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [murāduñca, -uñ, -ca]*
4. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
   Ola kim bir dem **murādum** ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [murādum, -um]*
5. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
   Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [murādı, -ı]*
6. Ger **murāduñsa** diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
   Ger ṭarīḳ-ı ʿışḳa kim hāẕā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 1). [murāduñsa, -uñ, -sa]*
7. Ey Behiştī cān **murādı** ṣaydın eylerdüm şikār
   Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [murādı, -ı]*
8. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam **murādum** Ḳāfına
   Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [murādum, -um]*
9. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
   Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [murādum, -um]*
10. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
    Oldur **murād** varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [murād,]*
11. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
    İrem bostān-ı ʿālemde ben ol serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [murādum, -um]*
12. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
    Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [murādum, -um]*
13. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum **murādum**

üzre
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [murādum, -um]*

14. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
Ḥarābāt ehli içinde **murādı** üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [murādı, -ı]*

15. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā **murād**
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [murād,]*

murād al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden **murād alur** degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 18). [murād alur, -ur]*

murād iste: *Murat istemek, dilekte bulunmak.*

1. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 9). [murād isteme, -me]*

murāda ir: *İsteğine ulaşmak, arzusu yerine gelmek.*

1. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẕan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [murāda irmege, -meg, -e]*

2. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde şehre girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi **murāda irmeyüp** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 18). [murāda irmeyüp, -y, -üp]*

murādınca: *İstek, arzu, heves.*

1. ʿAcebdür kim **murādınca** içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī ẕaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 19). [murādınca,]*

murādını vir: *İsteğini yerine getirmek.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [murādını virme, -me]*

murādum al: *Murat almak, dileğine kavuşmak.*

1. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ feṭḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [murādum alam, -am]*

mürāʿī: *Riyakâr, ikiyüzlü.*

1. Ṣūfī diyen **mürāʿīye** virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [mürāʿīye, -y, -e]*

2. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir **mürāʿī** birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 2). [mürāʿī,]*

3. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfīnüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [mürāʿī,]*

4. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur **mürāʿī** ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [mürāʿī,]*

5. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı ṣūfī
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 8). [mürāʿī,]*

6. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm **mürāʿī** ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [mürāʿī,]*

7. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuṣṣāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [mürāʿīler, -ler]*

murakkaʿ gir: *Yamalı hırkaya bürünmek, giymek.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [muraḳḳaʿ girdi, -di]*

muraṣṣaʿ: *Mücevherlerle süslü.*

1. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ **muraṣṣaʿ** tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [muraṣṣaʿ,]*

2. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [muraṣṣaʿ,]*

murdār: *Kirli, pis.*

1. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri **murdāra** kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [murdāra, -a]*

2. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol **murdārdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [murdārdan, -dan]*

3. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
Āb-ı Ḥayvān ile bir **murdārı** pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 8). [murdārı, -ı]*

mürde: *Ölü, ölmüş.*

1. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 5). [mürdeye, -y, -e]*

2. Ey Behiştī **mürde** ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [mürde,]*

3. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden **mürde** cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 6). [mürde,]*

4. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi **mürdeye** cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 4). [mürdeye, -y, -e]*

5. Behiştī **mürde** iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 9). [mürde,]*

6. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun **mürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [mürdesin, -sin]*

7. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [mürde,]*

8. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan **mürdeleri** zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [mürdeleri, -ler, -i]*

9. Biz ḥaḳīḳat defterinde **mürdeyüz** ey zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 19). [mürdeyüz, -y, -üz]*

mürde: *Ölü, ölmüş. II Perişan.*

1. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān **mürdelerden** cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [mürdelerden, -ler, -den]*

mürde ol: *Ölmek.*

1. Ḳalur bir zindeveş **mürde olup** bu kūşe-i ġamda
Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [mürde olup, -up]*

mürdeye dön: *Ölüye dönmek, ölüye benzemek.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḥş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [mürdeye döndüm, -dü, -m-y, -e]*

müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişret: *Eğlence meclisinin yâren.*

1. Benüm sāḳī **müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm** sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 1). [müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm, -üm]*

murġ: *Kuş.*

1. Bir niçe dil **murġı** kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [murġı, -ı]*

2. Dūd-ı āhum **murġına** şeh-bāzlıḳ göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [murġına, -ı, -n, -a]*

3. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül **murġı** ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [murġı, -ı]*

4. Cān **murġına** ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [murġına, -ı, -n, -a]*

5. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil **murġı** dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [murġı, -ı]*

6. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol **murġ** diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [murġ,]*

7. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [murġı, -ı]*

8. Dil **murġı** dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [murġı, -ı]*

9. Tīr-i müjgān ile dil **murġın** urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [murġın, -ın]*

10. Pāy-mālem itmezdi dil **murġın** raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [murġın, -ın]*

11. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller **murġını**
Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

12. Kāküllerüñ ucından dil **murġı** helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh ağı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [murġı, -ı]*

13. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil **murġı** Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [murġı, -ı]*

14. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel **murġın** şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [murġın, -ın]*

15. Cān u dil **murġını** sensüz ravżada berg-i çenār
Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [murġını, -ı, -n, -ı]*

16. Şöyle ḳapdı kim göñül **murġın** Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [murġın, -ın]*

17. ʿAḳl **murġın** uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀṣiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [murġın, -ın]*

18. Cān **murġını** aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [murġını, -ı, -n, -ı]*

murġ: *Kuş. II Mürşit.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir **murġa** şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [murġa, -a]*

murġ: *Kuş. II Âşık kulun gönlü.*

1. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül şevḳı güzeldür kim ide **murġı** ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [murġı, -ı]*

murġ-āb: *Su kuşu.*

1. Bār-giyeh-i dehre ṭālib eyleme **murġ-ābveş**
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [murġ-ābveş, -veş]*

murġ-ı āh: *Ah kuşu.*

1. Süz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [murġ-ı āhum, -um]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cān ṭursa ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [murġ-ı cān,]*

2. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle **murġ-ı cān**
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3). [murġ-ı cān,]*

3. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [murġ-ı cān,]*

4. Bedenden **murġ-ı cān** uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [murġ-ı cān,]*

5. Dāne gösterse **murġ-ı cāna** biñi
Ḥasretinden ḳopar ġarībüñ iñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 1). [murġ-ı cāna, -a]*

6. İtmek isterse **murġ-ı cānı** şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [murġ-ı cānı, -ı]*

murġ-ı cān-ı aġyār: *Başka ruhun kuşu.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün **murġ-ı cān-ı aġyārı**
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 3). [murġ-ı cān-ı aġyārı, -ı]*

murġ-ı cān: *Can kuşu.*

1. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāṣ
Bunı bildüm kim ben olmaḳ yoġimiş ġamdan ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 1). [murġ-ı cānum, -um]*

2. İsterem ten-perver olduġını **murġ-ı cānumuñ**
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine

cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [murġ-ı cānumuñ, -um, -uñ]*

3. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün **murġ-ı cānuñ** zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [murġ-ı cānuñ, -uñ]*

murġ-ı çemen: *Çemen kuşu. II Bülbül.*

1. Ġonca yārüñ olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni **murġ-ı çemen** kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 2). [murġ-ı çemen,]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [murġ-ı dil,]*

murġ-ı dil ü cān: *Can ve gönül kuşu.*

1. Zülf-i siyāhı **murġ-ı dil ü cāne** aġ olup
Ṣalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [murġ-ı dil ü cāne, -e]*

murġ-ı dil: *Gönül kuşu.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur ol **murġ-ı dilin** bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [murġ-ı dilin, -in]*

murġ-ı ġam: *Keder kuşu.*

1. Hezārān **murġ-ı ġam** ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [murġ-ı ġam,]*

2. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [murġ-ı ġam,]*

murġ-ı ġam: *Gam kuşu. II Aşk.*

1. Bāl açup **murġ-ı ġamı** ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi şeh-bāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 9). [murġ-ı ġamı, -ı]*

murġ-ı ḫadeng: *Okun kuşu.*

1. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki **murġ-ı ḫadengüñ** senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 4). [murġ-ı ḫadengüñ, -üñ]*

murġ-ı ḫarem: *Harem kuşu. II Harem, Kâbe ve Ravza-i Mutahhara ile bunların bulunduğu Mekke ve Medîne şehirleri.*

1. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör **murġ-ı Ḥaremden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 4). [murġ-ı ḥaremden, -den]*

murġ-ı hoş-elhān: *Hoş nağmeli kuş. II Bülbül.*

1. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur **murġ-ı ḫoş-elḥān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [murġ-ı ḫoş-elḥān,]*

2. Beni ḳoñ ṣohbet-i ṣaḥrāya daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan **murġ-ı ḫoş-elḥāndan** daḥı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 6). [murġ-ı ḫoş-elḥāndan, -dan]*

murġ-ı idrāki: *İdrak, akıl kuşu.*

1. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş biryān iderseñ **murġ-ı idrāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 8). [murġ-ı idrāki, -i]*

murġ-ı iḫlās: *Samimiyet kuşu.*

1. Ṭāʿatüñde **murġ-ı iḫlās** itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [murġ-ı iḫlās,]*

murġ-ı kafes: *Kafes kuşu. II Gönül.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül **murġ-ı ḳafes** bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 2). [murġ-ı ḳafes,]*

murġ-ı maʿnī: *Anlam, mana kuşu.*

1. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [murġ-ı maʿnī,]*

murġı şikār ḳılmaġa dāne gerek: *Kuşu dane ile avlarlar.*

1. N'ola dil olsa giriftār ḫālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 10). [murġı şikār ḳılmaġa dāne gerek,]*

murġ-ı viṣāl: *Kavuşma kuşu.*

1. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül **murġ-ı viṣāl**
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [murġ-ı viṣāl,]*

murġ-ı zīrek: *Akıllı kuş.*

1. İʿtimād itme cihāna **murġ-ı zīreksin** göñül
Bu dıraḫt-ı bī-şebāt üstinde ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 7). [murġ-ı zīreksin, -sin]*

murġ-zār: *Kuş bahçesi, çayırlık.*

1. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül **murġ-zāruñ** … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [murġ-zāruñ, -uñ]*
2. Maḥabbet **murġ-zārında** ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [murġ-zārında, -ı, -n, -da]*

mürīd: *Mürit, derviş.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice **mürīdüm** var idi
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [mürīdüm, -üm]*
2. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne **mürīdüm** var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [mürīdüm, -üm]*

mürşid-i kāmil: *Tasavvufta seyr-i sülûkunu tamamlamış, irşat faaliyetleri yürüten kamil mürşit, şeyh.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir **mürşid-i kāmil** büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [mürşid-i kāmil,]*

mürşid-i kūy: *Semtinin, sokağının kılavuzu.*

1. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [mürşid-i kūyuñ, -uñ]*

murtażā: *Hz. Ali.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle **Murtażāya** bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [murtażāya, -y, -a]*

mürūr-ı gerdiş-i gerdūn: *Dönen feleğin geçişi. II Zaman.*

1. Bu **mürūr-ı gerdiş-i gerdūn** aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 11). [mürūr-ı gerdiş-i gerdūn,]*

müşābih ol: *Benzeyen, benzer olmak.*

1. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler **müşābih olmaġın**
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 3). [müşābih olmaġın, -maġ, -ın]*

müşābih ol: *Benzemek.*

1. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı **müşābih olmaya**
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 3). [müşābih olmaya, -ma, -y, -a]*

müsāfir: *Konuk, misafir.*

1. Ṣanma her dem bir diyār özler **müsāfirdür** göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [müsāfirdür, -dür]*
2. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir yerde eglenmez **müsāfirdür** göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [müsāfirdür, -dür]*

muṣāḥabet: *Sohbet etme, konuşma, görüşme.*

1. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ **muṣāḥabetinden** ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 2). [muṣāḥabetinden, -i, -n, -den]*
2. Seni kim beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa **muṣāḥabetüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 6). [muṣāḥabetüñ, -üñ]*

müşāhade: *Seyretme, temaşa etme.*

1. Dīdāruñuñ **müşāhadesi** ẕevḳını ṭuyup
Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [müşāhadesi, -s, -i]*

müsahhar id: *Ele geçirmek, boyun eğdirmek.*

1. Tā kim beni **müsaḫḫar ide** ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [müsaḫḫar ide, -e]*

müsahhar ol: *Büyülenmek, etkisinde kalmak.*

1. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḫḫar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [müsaḫḫar olmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

muṣāḥib: *Sohbet arkadaşı.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini sevmezsin **muṣāḥibüñ**

erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [muṣāḥibüñ, -üñ]*

2. Dil-rübāmuñ ola **muṣāḥibi** ġayr
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [muṣāḥibi, -i]*

3. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṯḥ-i bāb olsun
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [muṣāḥibüm, -üm]*

4. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa **muṣāḥib** olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [muṣāḥib,]*

muṣāḥib ol: *Sohbette bulunmak, bir araya gelmek.*

1. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [muṣāḥib olmasun, -ma, -sun]*

müsāʿid ol: *Uygun, elverişli olmak.*

1. Behiştī nāme yazmaġa **müsāʿid olmadı** ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [müsāʿid olmadı, -ma, -dı]*

müsāvī: *Denk, eşit.*

1. Ferhādı sūz-ı ġamda baña **müsāvī** görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [müsāvī,]*

muṣavver: *Zihinde tasarlanmış, düşünülmüş, canlandırılmış.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey ḳıyāmet bir **muṣavver** cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 4). [muṣavver,]*

müsellem ol: *Verilmek, teslim edilmek.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre **müsellem oldı**
Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [müsellem oldı, -dı]*

müsellem ol: *Kabul edilmek, ispatlanmak. II Herkes tarafından kabul edilmiş olmak.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı reşk āteşiyle ḥāsid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 9). [müsellem olduñ, -du, -ñ]*

müselles-i şürb: *Şurup şarabı. II Müselles, üzüm şırasının üçte biri kalacak şekilde kaynatılmasıyle elde edilen ve haram sayılmayan bir nevi şarap.*

1. Ḳāżī meger **müselleṣ-i şürbümden** oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı żarb-dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 1). [müselleṣ-i şürbümden, -üm, -den]*

müselmān: *Müslüman.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur **müselmānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*

2. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ **müselmāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmāndur, -dur]*

3. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ **müselmānlar** aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 6). [müselmānlar, -lar]*

4. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı **müselmān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [müselmān,]*

5. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur mażmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme **müselmāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [müselmāna, -a]*

6. Ben **müselmāna** Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 9). [müselmāna, -a]*

7. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek nice **müselmānsın** sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [müselmānsın, -sın]*

8. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki **müselmānı** cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 10). [müselmānı, -ı]*

müselmān: *Müslüman. II Âşık.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
Bir **müselmānı** be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 2). [müselmānı, -ı]*

müselmān eyle: *Müslüman etmek.*

1. N'ola ẓevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile **müselmān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 10). [müselmān eylerüz, -r, -üz]*

müselmān id: *Müslüman etmek.*

1. Gördüm belāda ʿāṣıḳı raḥm eyledüm dimiş
   Kāfir raḳībi ṭınma **müselmān idem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [müselmān idem, -em]*

müselmān ol: *Müslüman olmak. II Aydınlık olmak.*

1. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
   Maʿnide kāfīr ü ẕāhirde **müselmān olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [müselmān olıcı, -ıcı]*

müselmān ol: *Müslüman olmak, imana gelmek.*

1. Gönline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa raḥm eylemek
   Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā **müselmān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [müselmān olmaġa, -maġ, -a]*

müselmānlıḳ: *Müslümanlık.*

1. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
   Ara yerde **müselmānlıḳ** ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 4). [müselmānlıḳ,]*
2. Geçersin el yüze ṭutup idersin türlü fettānlıḳ
   Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir **müselmānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 2). [müselmānlıḳ,]*
3. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
   Büt-perest olmaḳ **müselmānlıḳ** degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [müselmānlıḳ,]*

müşerref ḳıl: *Şereflendirmek.*

1. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
   Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [müşerref ḳılsa, -sa]*

müşg-bū: *Misk kokulu.*

1. Müşg-būluḳ ṣaçına ḳalmışdur
   Fitnelük beñlerine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 1). [müşg-būluḳ, -luḳ]*

muṣḥaf: *Kur'ân-ı Kerim.*

1. Yüzi **muṣḥaflaruñ** evṣāfı benüm ey ḫ∨āce
   ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [muṣḥaflaruñ, -lar, -uñ]*

muṣḥaf: *Kitap.*

1. Muṣḥaf yüzüñi tefsīr itdükde femüñ baḫ̲si Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [muṣḥaf,]*
2. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ **muṣḥafından** Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [muṣḥafından, -ın, -dan]*

muṣḥaf: *Kitap. II Güzellik.*

1. Aġyār oḳur naẕarda yüzüñ **muṣḥafın** ʿıyān
   Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [muṣḥafın, -ın]*

muṣḥaf-ı ḥüsn: *Güzellik kitabı.*

1. Femüñ kim **muṣḥaf-ı ḥüsne** leṭāfet virdi ġāyetde
   Dönüpdür noḳta-i sürḫa ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 1). [muṣḥaf-ı ḥüsne, -e]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı. II Divan.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki **muṣḥaf-ı ʿışḳa** Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳa, -a]*
2. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin tamām
   Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẕ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*
3. Viṣālüñ Kaʿbesine **muṣḥaf-ı ʿışḳuñla** ʿazm itdüm
   Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [muṣḥaf-ı ʿışḳuñla, -uñ, -la]*

muṣḥaf-ı ʿışḳ: *Aşk kitabı.II Kur'an Kerîm.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
   Nitekim Tevrātı yazdı ẕāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [muṣḥaf-ı ʿışḳı, -ı]*

muṣḥaf-ı ḳur'ān: *Kur'an'ın sayfaları. II Kur'an-ı Kerîm.*

1. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı ʿİzzetde olasın nitekim **muṣḥaf-ı Ḳur'ān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [muṣḥaf-ı ḳur'ān,]*

muṣḥaf-ı mecīd: *Yüce Kur'ân-ı Kerim.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
   Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe **muṣḥaf-ı mecīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [muṣḥaf-ı mecīd,]*

muṣḥaf-ı ruḥsār: *Yüz kitabı.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ

Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 5). [muṣḥaf-ı ruḥsāruña, -uñ, -a]*

mūsī: *Hz. Musa.*

1. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
   Temāşā eyledüm **Mūsī** gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [mūsī,]*

müşk: *Misk.*

1. Getüren **müşki** Ḫıtādan neyiki Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [müşki, -i]*
2. Vaṣluñ günide şām-ı firāḳuñ beyān ide
   Kāfūr birle **müşkini** hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 6). [müşkini, -i, -n, -i]*

müşk-i ḳıymet-dāra: *Kıymetli misk.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
   Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [müşk-i ḳıymet-dāra, -a]*

müşkil: *Güçlük, zorluk, sıkıntı.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil fırāḳuñ miḥnetin ammā
   Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı **müşkildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [müşkildür, -dür]*
2. Rāh-ı ġamda **müşkili** çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [müşkili, -i]*
3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol **müşkillerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [müşkillerüñ, -ler, -üñ]*
4. Nār-ı dūzaḫ gerçi **müşkil** nesnedür zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh şaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [müşkil,]*
5. Ne deñlü **müşkil ise** cān bedenden ayrılmaḳ
   Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [müşkil ise,]*

müşkilāt-ı ʿışk: *Aşkın zorlukları.*

1. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden şorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
   Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 5). [müşkilāt-ı ʿışḳı, -ı]*

müşkil-i derd: *Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç dert.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
   Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde **müşkil-i derd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [müşkil-i derd,]*

müstaʿcil: *Sabırsız, acele eden.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
   Ol ḫıdmete ʿömrümce **müstaʿcilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [müstaʿcilidüm, -i, -dü, -m]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. II Hz. Muhammed'in adı.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḥsāreler
   Muṣṭafāya şan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Mustafa.*

1. Yüze yüz **Muṣṭafāya** uġradum
   Kaʿbe gördüm ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 1). [muṣṭafāya, -y, -a]*

muṣṭafā: *Seçilmiş, güzide. ll Hz. Muhammet.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [muṣṭafādur, -dur]*

muṣṭafā: *Hazreti Muhammet.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẕīr
   Dünyāya bir nebī mi gelür **Muṣṭafā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Mustafa. II Seçilmiş, güzide.*

1. Ḥātem-i ḥüsn-i cemālüm **Muṣṭafā** dirler baña
   Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 25). [muṣṭafā,]*

muṣṭafā: *Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Mustafa.*

1. Ḳatl oldı sulṭan **Muṣṭafā** *(Behiştî Dîvânı, Mısra 1, Mısra 1). [muṣṭafā,]*

muṣṭafālı: *Hazreti Muhammet Peygamberli. II Hazreti Muhammet'in kıssaları.*

1. Añma Behişti sen bize Yūsuf hikāyetin
Biz ġayra māʾil olmazuz **Muṣṭafālıyuz**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 10). [muṣṭafālıyuz, -y, -uz]

müştāḳ: *Arzu eden, özleyen.*

1. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile **müştāḳıyam**
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [müştāḳıyam, -ı, -y, -am]*

müştāk ol: *Âşık olmak.*

1. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 1). [müştāḳ olmışdı, -mış, -dı]*

müstakbel: *Gelecek.*

1. Ne **müstaḳbel** ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [müstaḳbel,]*

müstaḳīm: *Doğru.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde **müstaḳīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [müstaḳīmem, -em]*

müstecāb: *Kabul olunmuş, hoş görülmüş.*

1. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı **müstecāb**
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [müstecāb,]*

müstedām: *Sürekli, devamlı.*

1. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre **müstedām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [müstedām,]*

müsteḥaḳḳ: *Hak etmiş, hak kazanmış, lâyık.*

1. Behişti cennete biz **müsteḥaḳḳuz** irṣ ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 9). [müsteḥaḳḳuz, -uz]*

müşterek: *Ortak, beraber, ikisi birden.*

1. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine **müşterek** oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [müşterek,]*

müşterek ol: *Ortak olmak.*

1. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül
Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 5). [müşterek olalı, -alı]*

müşterī: *Müşteri, alıcı. II Müşteri gezegeni.*

1. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na **Müşterī** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [müşterī,]*

müşterī ol: *Alıcı olmak, talip olmak. II Bağlanmak, tutulmak.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim **müşterī oldum**
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [müşterī oldum, -du, -m]*

muştula: *Müjdelemek.*

1. Esrāʿ düninde **muştuladı** saña Cebreʾīl
Kim ṣubḥ-ı vaṣla daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 67). [muştuladı, -dı]*

mū-tāb-ı felek: *Feleğin kıldan çul dokuyanı.*

1. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür ṣabā
Ḳıldı **mū-tāb-ı felek** ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 4). [mū-tāb-ı felek,]*

muʿtād: *Alışmış, alışkın.*

1. Ey Behiştī ḥüznler **muʿtādısın** çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāṣıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [muʿtādısın, -ı, -sın]*

muʿtād ol: *Alışmak, alışkanlık haline gelmek.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 8). [muʿtād olup, -up]*
2. Şol ḳadar **muʿtād olupdur** dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [muʿtād olupdur, -up, -dur]*

müṭālaʿ id: *Okumak. II Üzerinde konuşmak.*

1. Şükr ḳıl kim Behişti her fende

İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 10). [müṭālaʿ idemez, -e, -mez]*

muʿteber: *İtibarlı, sayılır, hatırlı.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ **muʿteber** kemāl
   Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [muʿteber,]
2. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāṣıḳ-ı şeydāsıyuz
   Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ **muʿteber** paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [muʿteber,]*
3. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
   Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir **muʿteber** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 10). [muʿteber,]*

muʿteber ol: *İtibar görmek, değerli olmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
   Ḥāşiye yazıldugınca **muʿteber olur** kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [muʿteber olur, -ur]*

muʿtedil: *Ilımlı, itidalli.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
   Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı **muʿtedil** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [muʿtedil,]*

muʿtekif: *İtikafa çekilmiş, kendisini ibadete vermiş. II Kendini adamış.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
   Ki der-i meykedede **muʿtekifem** her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 2). [muʿtekifem, -em]*

muṭīʿ olmaz idi: *Boyun eğmek, itaat etmek.*

1. Ṭıfl-ı dil emre **muṭīʿ olmaz idi** şimdiye dek
   Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [muṭīʿ olmaz idi, -maz, -i, -di]*

muṭrib: *Sazende, çalgıcı.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
   Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [muṭrib,]*
2. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
   Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [muṭriblerüñ, -ler, -üñ]*
3. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
   Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [muṭriblerüñ, -ler, -üñ]*
4. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
   Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [muṭribüñ, -üñ]*
5. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
   Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [muṭribüm, -üm]*
6. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
   Behiştī **muṭribe** ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [muṭribe, -e]*

muṭribā: *Ey çalgıcı.*

1. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger
   Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 9). [muṭribā,]*
2. Bu meşeldür kim alan bir ḳıldan alur **muṭribā**
   ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 3). [muṭribā,]*

muṭrib-i gül-ruḫ: *Gül yanaklı sazende.*

1. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
   Zühreveş ol **muṭrib-i gül-ruḫ** ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [muṭrib-i gül-ruḫ,]*

muttakī: *Sakınan, çekinen. II Zahit.*

1. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi **muttaḳī**
   ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [muttaḳī,]*

muttaṣıl: *Sürekli, aralıksız.*

1. Āteş-i āhum yaḳarsın **muttaşıl** ey kibr-i çarḫ
   Göreyin şol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [muttaşıl,]*
2. Ey Behiştī **muṭṭaşıl** her yaña çalḳanmadasın
   Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [muṭṭaşıl,]*

muṭṭaşıl: *Daima. II Alışık.*

1. Yüri ḥavf itme ḳıl bu pendi sited
   Muṭṭaşıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [muṭṭaşıldur, -dur]*

muvāfıḳ ol: *Münasip, uygun olmak.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada iltür **muvāfıḳ olsa** riyāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [muvāfıḳ olsa, -sa]*

müvesvis: *Vesveseli, evhamlı kişi.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde **müvesvis** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [müvesvis,]*

müy: *Saç teli. II Saç.*

1. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her **müyı** zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [müyı, -ı]*

müyesser eyleye mi: *Nasip etmek.*

1. Allāh **müyesser eyleye mi** baña ol güni
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [müyesser eyleye mi, -y, -e, -mi]*

müyesser iken: *Kolayken, nasipken.*

1. Görmek senüñ **müyesser iken** pāk çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [müyesser iken,]*

müyesser ol: *Nasip olmak.*

1. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [müyesser olmamaḳ, -ma, -maḳ]*
2. Ger baña rıḥlet **müyesser olsa** ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [müyesser olsa, -sa]*
3. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [müyesser olur mi,]*
4. Ol deme irmek **müyesser ola mı** ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [müyesser ola mı,]*

müy-ı sepīde: *Beyaz saç teli.*

1. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
Müy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [müy-ı sepīde,]*

müze: *Çizme. II Ayakkabı.*

1. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem **müzesiz** geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [müzesiz, -siz]*

müzeyyen: *Bezenmiş, süslenmiş.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle **müzeyyen** bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir zer-nişān ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 5). [müzeyyen,]*

müzeyyen ol: *Süslenmek, bezenmek.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile **müzeyyen olan** nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [müzeyyen olan, -an]*
2. Göñül şöyle **müzeyyen oldı** dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [müzeyyen oldı,]*
3. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen ṭıfl-ı cān
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [müzeyyen olmışdur, -mış, -dur]*

mużḥiklik id: *Güldürmek, eğlendirmek.*

1. Bāġda **mużḥiklik idüp** ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir şaḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 7). [mużḥiklik idüp, -üp]*

muẓlim: *Karanlık.*

1. Muẓlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 3). [muẓlim, -da]*

mużṭarīb ol: *Sıkıntı duymak.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [mużṭarīb olsalar, -sa, -lar]*
2. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve **mużṭarīb olur**
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [mużṭarīb olur, -ur]*

N

na: *İşte bak, gör.*

1. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar **na** Müşterī
degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [na,]*

na: *Aha, işte.*

1. Tene dir **nā** diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten
(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [nā,]

nā-bahr: *Denizsiz, deniz olmadan.*

1. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña **nā-baḥr**
Ehl-i naẓaruñ ḥāşılı ancaḳ ḳurı ġavġā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [nā-baḥr,]

nā-bedīd: *Belirsiz, belli olmayan.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [nā-bedīd,]*

nā-bedīd id: *Belirsiz kılmak.*

1. Mihr-i sipihri āhumile **nā-bedīd idüp**
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [nā-bedīd idüp, -üp]

nā-bedīd ol: *Kaybolmak, yok olmak.*

1. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [nā-bedīd oldı, -dı]*
2. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [nā-bedīd olmış, -mış]*

nā-çār: *Çaresiz.*

1. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürürından urur **nā-çār**
çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [nā-çār, -ur]*
2. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ **nā-çārları**
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [nā-çārları, -lar, -ı]*

nā-çār imiş: *Çaresizlikten imiş.*

1. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi **nā-çār imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [nā-çār imiş,]*

nā-cins: *Cinsi bozuk, soysuz.*

1. Cihān bezminde ʿuşşāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca **nā-cinse** giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 10). [nā-cinse, -e]*

nā-dān: *Cahil, kendini bilmez.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın **nā-dān**
Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [nā-dān,]*
2. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup **nā-dān** raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [nā-dān,]*
3. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme Māʿnā ebkārını **nā-dāna** ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [nā-dāna, -a]*
4. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide **nā-dān** Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 9). [nā-dān,]*
5. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese **nā-dān**
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [nā-dān,]*
6. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir manġıra almazsa ne noḳṣān anı **nā-dān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [nā-dān,]*
7. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma **nā-dān** añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 12). [nā-dān,]*

nā-dānlıġ: *Cahillik, bilgisizlik.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫvār
Sen ṣanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [nā-dānlıġ,]*

nā-dānlıġ eyle: *Cahillik etmek.*

1. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim **nā-dānlıġ eylersin**
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [nā-dānlıġ eylersin, -r, -sin]*

nādir: *Seyrek, ender, az.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı **nādir** bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [nādir,]*

2. ʿIşḳ-perverlikde ʿuşşāḳ içre **nādirdür** göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [nādirdür, -dür]*

nā-ehl: *Ehil olmayan. II Güvenilmeyen.*

1. Sevdigüñ kimdür dime **nā-ehle** maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [nā-ehle, -e]*

nāgeh: *Ansızın, apansız.*

1. Bürḳaʿı **nāgeh** cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāşıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [nāgeh,]*

nāgehān: *Ansızın, birdendire.*

1. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [nāgehān,]*

naġme: *Ezgi, nağme.*

1. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī dirler
Naġmesin gūş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 10). [naġmesin, -sin]*

2. Budur ol ḫūb **naġme** işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 25). [naġme,]*

naġme-i bezm-i ṣabūḥ: *Şarap meclisinin sesi.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül **naġme-i bezm-i ṣabūḥ**
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 1). [naġme-i bezm-i ṣabūḥ,]*

naġme-i çeng-i ḫama: *Eğri sazın namesi.*

1. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm **naġme-i çeng-i ḫama** irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [naġme-i çeng-i ḫama, -a]*

naġme-i şiʿr: *Şiirin nağmesi.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [naġme-i şiʿrüñ, -üñ]*

2. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [naġme-i şiʿrüñ, -üñ]*

nā-ḫaḳ: *Haksız.*

1. ʿIşḳ meydānında **nā-ḫaḳ** yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [nā-ḫaḳ,]*

nā-ḫaḳ-ı zehr ile: *Haksız zehir. II Kin.*

1. O gülzāruñ felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ **nā-ḫaḳ-ı zehr ile** andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 22). [nā-ḫaḳ-ı zehr ile, -ile]*

nahçīr: *Av, sayd.*

1. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ **naḫçīrüñ**
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 1). [naḫçīrüñ, -üñ]*

nahīf: *Arık, çelimsiz, zayıf.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum **naḫīf** u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [naḫīf,]*

nahīf eyle: *Zayıf kılmak.*

1. Mizāc-ı yāri **naḫīf eylemiş** meded ḥummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [naḫīf eylemiş, -miş]*

naḫīf ol: *Zayıf, arık, çelimsiz olmak.*

1. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḫīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [naḫīf olup, -up]*

nahl: *Hurma ağacı. II Fidan boylu sevgili.*

1. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu **naḫluñ** ḥāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [naḫluñ, -uñ]*

naḫl-bend-i bād: *Rüzgârın ağaç budayanı.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben **naḫl-bend-i bād**
Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 3). [naḫl-bend-i bād,]*

nahl-ı ʿālem-ārā: *Cihanı süsleyen fidan. II Sevgili.*

1. Ne ser-keş servdür ḳaddi o **naḫl-ı ʿālem-ārānuñ**
   Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [naḫl-ı ʿālem-ārānuñ, -n, -uñ]*

nahl-ı ġazel: *Gazel dalı.*

1. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
   Zīrā Behişti şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 9). [naḫl-ı ġazel,]*

nahl-i kāmet: *Fidan boy.*

1. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
   Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [naḫl-i ḳāmetinüñ, -i, -n, -üñ]*

naḫl-ı kārbān-ı ġam: *Gam kervanının hurma ağacı. II Gam yükünün fidanı.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde **naḫl-ı kārbān-ı ġam**
   Göñül tācir gibi ḫvāb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 5). [naḫl-ı kārbān-ı ġam,]*

nāhūn: *Tırnak.*

1. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam **nāḫūnları**
   Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [nāḫūnları, -lar, -ı]*

nā-kābil: *Kabiliyetsiz, yeteneği olmayan.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
   Tā güççügüken zühde **nā-ḳābilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [nā-ḳābilidüm, -i, -dü, -m]*

nāḳa-i leylā: *Leyla'nın devesi.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
   Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [nāḳa-i leylā,]*
2. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
   Olımaz Mecnūn gözinde **nāḳa-i Leylā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [nāḳa-i leylā,]*

nā-kām ol: *Amacına ulaşamamış, mutsuz olmak.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
   Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün **nā-kām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [nā-kām ola, -a]*

nakd: *Nakit, sermaye.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk **naḳdin** ber-murād olınca ṣaç
   Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [naḳdin, -in]*
2. Cān **naḳdin** alup nāzük-püserler
   Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [naḳdin, -in]*
3. ʿIşḳıñuñ **naḳdin** ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
   Bir yaban Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [naḳdin, -in]*
4. Aldı dil **naḳdini** ḥarāmi gözi
   Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [naḳdini, -i, -n, -i]*
5. Viṣāl-i yār **naḳdidür** bahāsı cevher-i cānuñ
   Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [naḳdidür, -i, -dür]*
6. ʿĀlemde kimse būseye cān **naḳdi** virmemiş
   Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [naḳdi, -i]*
7. Kitāb-ı ḥüsnüñe her kim ki itmez yaşı **naḳdin** ṣarf
   İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [naḳdin, -in]*
8. Fenā meyḫānesinüñ **naḳde** çekdüm ālet-i bezmin
   Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [naḳde, -e]*
9. Şebistān-ı melāmetde selāmet **naḳdin** itdüm güm
   Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [naḳdin, -in]*

nakd id: *Nakde çevirmek.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
   Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [naḳd idüp, -üp]*

naḳd-i cān: *Can sermayesi.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa **naḳd-i cān** virdüm
   Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [naḳd-i cān,]*
2. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
   Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [naḳd-i cān,]*

3. Vuṣlat metāʿın alımadın **naḳd-i cān** ile
Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [naḳd-i cān,]

4. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam n'ola
Düşde daḥı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [naḳd-i cāna, -a]*

5. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [naḳd-i cānı, -ı]*

6. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -ı]*

7. Ḫarc eyle **naḳd-i cānı** ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -i]*

8. Ḫarc eyle **naḳd-i cānı** ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -i]*

9. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan **naḳd-i cānı** dermiyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [naḳd-i cānı, -ı]*

10. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ **naḳd-i cānın** alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [naḳd-i cānın, -ın]*

naḳd-i cān: *Can sermayesi. II Canını verme.*

1. Naḳd-i cānum yoluña eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ üzre ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 5). [naḳd-i cānum, -um]*

naḳd-i dil: *Gönül sermayesi, varlığı.*

1. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [naḳd-i dil,]*

2. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [naḳd-i dili, -i]*

3. Virürem **naḳd-i dili** ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [naḳd-i dili, -i]*

naḳd-i eşk: *Gözyaşı sermayesi.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin **naḳd-i eşkümden** ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 4). [naḳd-i eşkümden, -üm, -den]*

naḳd-i ʿışḳ: *Aşk sermayesi.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳ,]*

2. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳ,]*

3. Çıḳarmayam ölince **naḳd-i ʿışḳı** maḫzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳı, -ı]*

naḳd-i maʿārif: *Hüner sermayesi, marifet.*

1. Gösterme ḥasūda var ise **naḳd-i maʿārif** Ḳaṣd itse gerek görse ḫarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [naḳd-i maʿārif,]*

naḳd-i ʿömr: *Ömür sermayesi. II Ömür.*

1. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce **naḳd-i ʿömri** varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [naḳd-i ʿömri, -i]*

2. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 5). [naḳd-i ʿömrüñ, -üñ]*

3. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda **naḳd-i ʿömrüñ** eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 18). [naḳd-i ʿömrüñ, -üñ]*

4. Çünki pīr-i mey-fürūşa ey göñül hem-sāyesin
Yolına ḫarc eyle **naḳd-i ʿömrüñüñ** sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 2). [naḳd-i ʿömrüñüñ, -üñ, -üñüñ]*

naḳd-i vaḳt: *Zaman sermayesi. II Vakit.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [naḳd-i vaḳti, -i]*

naḳd-ı veraʿ: *Takva serveti.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki **naḳd-ı veraʿa** gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 50). [naḳd-ı veraʿa, -a]*

nakd-i viṣāl-i yār: *Sevgiliye kavuşma sermayesi.*

1. Gördüler **naḳd-i viṣāl-i yārden** destüm Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 3). [naḳd-i viṣāl-i yārden, -den]*

nakkāş: *Nakkaş. II Allah.*

1. ʿĀrıżuñ **naḳḳāşı** ḫaṭ yazdukça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [naḳḳāşı, -ı]*
2. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün **naḳḳāşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [naḳḳāşına, -ı, -n, -a]*

nakkāş: *Nakkaş, süsleme ustası.*

1. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını **naḳḳāş** gibi Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 1). [naḳḳāş,]*
2. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ **naḳḳāşıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [naḳḳāşıdur, -ı, -dur]*

nakkāş-ı ezel: *Ezeli Nakkaş. II Allah.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin deyrüñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanẕīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [naḳḳāş-ı ezel,]*
2. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki **Naḳḳāş-ı Ezel**
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 9). [naḳḳāş-ı ezel,]*

nakl id: *Nakletmek, anlatmak, rivayet etmek, hikayet etmek.*

1. ʿAndelīb-i şūḫdan nāzük leṭāʾif **naḳl idüp** Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [naḳl idüp, -üp]*

naḳş: *Akis, görüntü.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
Kāse-i mey **naḳşını** resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 8). [naḳşını, -ı, -n, -ı]*
2. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol **naḳşa** ḫayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 10). [naḳşa, -a]*
3. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir yaṣṣı yüzli **naḳşı** güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [naḳşı, -ı]*
4. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ **naḳşı** anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [naḳşı, -ı]*
5. Kebkebüñ **naḳşı** ile rūy-ı Behiştīyi gören Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 9). [naḳşı, -ı]*
6. Dest-mālüm **naḳşı** taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [naḳşı, -ı]*
7. Yār **naḳşın** seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [naḳşın, -ın]*
8. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat **naḳşına** ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [naḳşına, -ı, -n, -a]*
9. N'ola görinse **naḳşı** merḥametden ṣu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [naḳşı, -ı]*
10. Serāy-ı sīnede eyler meserret **naḳşını** peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [naḳşını, -ı, -n, -ı]*

naḳş: *Nakış, tasvir. II Yaratılan, kul.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl **naḳşı** kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [naḳşı, -ı]*

naḳş eyle: *Nakşetmek, resmini çizmek.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin **naḳş eylemedin** deyrüñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanẕīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [naḳş eylemedin,]*
2. Dil levḥına **naḳş eyler iseñ** nuṭḳ-ı İlāhı ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39).*

[nakş eyler iseñ, -r, -i, -se, -ñ]

nakş eyle: *Nakşetmek, resmetmek. II Yazmak.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını **nakş eyleyen** ey dil gözüñ aç
   Yazmış ol ḫāne ḥayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [nakş eyleyen, -y, -en]*

nakş id: *Nakşetmek, resmetmek.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
   Sen ey merdüm şu üzre **nakş ider** üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [nakş ider, -er]*
2. ʿĀrıżuñ nakḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
   Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [nakş iderler, -er, -ler]*
3. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını naḳḳāş gibi
   Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 1). [nakş idüp, -üp]*

nakş ile: *Nakışla.*

1. Biñ **nakş ile** öñüñde zemīne yüz urmaġa
   Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḥüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [nakş ile,]*

nakş it: *İşlemek, anlatmak, dile getirmek.*

1. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā
   Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 10). [nakş it,]*

nakş it: *Nakşetmek, süslemek.*

1. Ey Behiştī baña ol şūḫ-nigār itdügi naḳş
   Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [nakş itdügi, -düg, -i]*
2. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
   Deyr-i ḥüsninde anuñ **nakş itmiş** istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 10). [nakş itmiş, -miş]*

nakş kıl: *Nakşetmek, süslemek.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
   İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [nakş ḳıldum, -du, -m]*

nakş olın: *Nakş olunmuş, işlenmiş.*

1. Gerd-i felekde ṣanma ṣafaḳdur Behiştiyā
   Ḳanlu yaşumla **nakş olınupdur** bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 10). [nakş olınupdur, -up, -dur]*

nakş-ı cemāl: *Güzelliğinin resmi.*

1. Ṣūfiye **nakş-ı cemālüñ** göz ile ḳaş gelür
   ʿAyn-ı uṣṣāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [nakş-ı cemālüñ, -üñ]*

nakş-ı dīvār: *Duvar resmi.*

1. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
   Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḥayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [nakş-ı dīvār,]*

nakş-ı dīvār: *Duvar resmi. II Tablo.*

1. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
   Her biri ḥayretlerinden **nakş-ı dīvār** oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 4). [nakş-ı dīvār,]*

nakş-i fenā: *Fena, yokluk nakşı.*

1. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
   Yazdılar **nakş-i fenā** ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [nakş-i fenā,]*

nakş-ı mīm-i dehen: *Ağzının mim nakşı.*

1. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup
   Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 5). [nakş-ı mīm-i dehenüñde, -üñ, -de]*

nakş-ı mül: *Şarap sureti.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
   Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 5). [nakş-ı mül,]*

nakş-ı naʿlçeñ: *Nalça izi, daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir izi.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
   Yüzde **nakş-ı naʿlçeñ** vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [nakş-ı naʿlçeñ,]*

nakş-ı rengīn: *Renkli desen, resim.*

1. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
   Gerçi dirler zāʾil olur **nakş-ı rengīn** ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [nakş-ı rengīn,]*

naʿl: *Nal, hayvanların ayaklarına vurdukları demir.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm **naʿl** ü zerrīn mīḫ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [naʿl,]

nālān: *İnleyerek, ağlayarak.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [nālān,]

nālān eyle: *İnletmek, sızlatmak.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi **nālān eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 4). [nālān eyledüñ, -dü, -ñ]*

nālān id: *Ağlatmak, inletmek.*

1. Bülbüli **nālān ider** gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
Sünbüli ġamgīn ider zülf-i perīşānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 1). [nālān ider, -er]*

nālān ol: *İnlemek, sızlamak.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi **nālān olan** nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nālān olan, -an]*
2. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi **nālān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 6). [nālān olmaġa, -maġ, -a]*

nālān u giryān id: *İnletmek ve ağlatmak.*

1. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [nālān u giryān idüp, -üp]*

nāle: *İnleme, inilti.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin ṣalduġı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [nāle,]*
2. Nālem gibi eser idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 9). [nālem, -m]*
3. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
Serv dūd-ı āhı bülbül **nālesi** efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [nālesi, -s, -i]*
4. Āhum felekde Zühreye āvāz ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu **nāleler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 8). [nāleler, -ler]*
5. Dil **nāleye** dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [nāleye, -y, -e]*
6. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u **nāle** vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [nāle,]*
7. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler **nāleler** peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 7). [nāleler, -ler]*
8. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler **nāleler** peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 7). [nāleler, -ler]*
9. Raʿd üzre ṣalup **nāle** vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [nāle,]*
10. Bülbül-i dil **nālesi** vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [nālesi, -s, -i]*
11. Ehl-i diller **nālemi** maʿẕūr ṭutsunlar ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [nālemi, -m, -i]*
12. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [nāleden, -den]*
13. Destilerle şu virüñ çeşme-i ḫūndan bāña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı **nāle** gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [nāle,]*
14. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [nāleñi, -ñ, -i]*
15. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi **nālesini** ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 2). [nālesini, -si, -n, -i]*
16. Derūnum **nāle** peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [nāle,]*
17. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
Nāleñi gūş iden ṣafā bulsun *(Behiştî*

Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 16). [nāleñi, -ñ, -i]

18. Fiġān u **nālelerle** şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [nālelerle, -ler, -le]*
19. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun **nāle mi** ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [nāle mi, -mi]*

nāle eyle: *İnlemek, feryad etmek.*

1. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 5). [nāle eyledükçe, -dükçe]*

nāle kıl: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ **nāle ḳılam**
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [nāle ḳılam, -am]*
2. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i vişāl içinde
Ney gibi **nāle ḳılmaḳ** olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 8). [nāle ḳılmaḳ, -maḳ]*
3. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben **nāle ḳılmaḳdan**
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḥı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 3). [nāle ḳılmaḳdan, -maḳ, -dan]*

nāle vü efġān id: *İnlemek ve feryat etmek.*

1. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 112). [nāle vü efġān ider, -er]*

nāle vü efġān kıl: *İnleyip feryat etmek.*

1. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni **nāle vü efġān ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [nāle vü efġān ḳılur, -ur]*

nāle vü feryād eyle: *Feryat, figan etmek.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 7). [nāle vü feryād eylersem, -r, -se, -m]*

nāle-i ʿāşık: *Âşığın inlemesi.*

1. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden **nāle-i ʿāşıḳdur** kim Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 7). [nāle-i ʿāşıḳdur, -dur]*

nāle-i bülbül: *Bülbülün feryadı. II Âşığın figanı.*

1. Gülşende göñül iñlemede **nāle-i bülbül** Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḥama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 7). [nāle-i bülbül,]*
2. Cihānda **nāle-i bülbülsüz** olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 3). [nāle-i bülbülsüz, -süz]*
3. Gülsitān güm güm öter **nāle-i bülbüller ile**
Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 1). [nāle-i bülbüller ile, -ler, -ile]*
4. Ḳuşluġa dek şenlik idi bu gice
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 8). [nāle-i bülbüllerile, -ile-ler, -ile]*

nāle-i dil: *Gönül iniltisi.*

1. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 9). [nāle-i dilden, -den]*

nāle-i hazīn it: *Hüzünlü, dertli feryat etmek.*

1. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 1). [nāle-i ḥazīn itsem,]*

nāle-i lāzım: *Gerekli inleme.*

1. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller dizüp gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 2). [nāle-i lāzım,]*

nāle-i sāz u sürūd: *Saz ve nağmenin inlemesi, ahı.*

1. Ṣaldum sipihre **nāle-i sāz u sürūdumı**
Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 17). [nāle-i sāz u sürūdumı, -um, -ı]*

nāle-i sāz: *Saz iniltisi.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı **nāle-i sāzı** aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [nāle-i sāzı, -ı]*

nāle-i ser-tīz: *Sivri uçlu, keskin feryat.*

1. Rāh-ı ġamda yaraġum **nāle-i ser-tīz** midür
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 1). [nāle-i ser-tīz,]*

nāle-keş: *İnilti çeken, inleyen.*

1. Muṭriblerüñ cihānda bu ben **nāle-keş** gibi
Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [nāle-keş,]*

nāleler eyle: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan **nāleler eyler** göñül
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 7). [nāleler eyler, -r]*
2. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı **nāleler eyler** rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [nāleler eyler, -r]*

nāleler it: *İnlemek, ah etmek.*

1. Zāhidā bülbül olup **nāleler itsem** n'ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [nāleler itsem, -se, -m]*

nāle-sāz ol: *Ağlayan, inleyen olmak.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [nāle-sāz oldum, -du, -m]*

nāl-i gülistān: *Gül bahçesinin kamışı.*

1. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi **nāl-i gülistāndan** daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [nāl-i gülistāndan, -dan]*

nāliş: *Feryat, inleme. II Şikayet etme, sızlanma.*

1. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm
Niyedür **nālişüñ** beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 10). [nālişüñ, -üñ]*

nām: *Ad, şan, şöhret.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı **nāmı** var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [nāmı, -ı]*
2. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde **nāmı** anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [nāmı, -ı]*
3. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mıṣr-ı cāmiʿ **nāmumuzdur** biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [nāmumuzdur, -u, -muz, -dur]*
4. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün **nāmda** nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [nāmda, -da]*
5. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda **nāmem**
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [nāmem, -em]*
6. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile **nāmumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 4). [nāmumdan, -um, -dan]*
7. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi **nāmuñda**
Ḳatı nerm olma eṣḥāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [nāmuñda, -uñ, -da]*
8. Ẕikrüñle bugün güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür **nāmuñile** buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 90). [nāmuñile, -uñ, -ile]*
9. Ey sehī-ḳad ḳuluñam **nāmumı** āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [nāmumı, -um, -ı]*

nā-mahal: *Yersiz. II Uygunsuz.*

1. Zāhidā ʿāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña **nā-maḥaller** manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [nā-maḥaller, -ler]*

nā-maḥrem: *Mahrem olmayan, yabancı.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme
Māʿnā ebkārını nā-dāna ki **nā-maḥremdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [nā-maḥremdür, -dür]*
2. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında **nā-maḥrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 8). [nā-maḥrem,]*

namāz: *Namaz.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte **namāzını** ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 6). [namāzını, -ı, -n, -ı]*
2. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [namāza, -a]*

namāz-ı girye: *Ağlama namazı.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [namāz-ı giryeye, -y, -e]*

namāzı kıl: *Namaz kılmak.*

1. Nice ḳılsun namāzı şūfī kim
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [namāzı ḳılsun, -sun]*

namāzın kıl: *Cenaze namazı kılmak.*

1. ʿĀşıḳlaruñ **namāzın ḳılmaġıçün** ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 5). [namāzın ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

nāme: *Mektup.*

1. Behiştī **nāmesinden** ḥışṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
Fenā bāġında ṣanma bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 9). [nāmesinden, -s, -i, -n, -den]*
2. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde **nāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [nāme,]*
3. Yār añarsa ben ḳulını **nāme** aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [nāme,]*

nāme yaz: *Mektup yazmak.*

1. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [nāme yazarsañ, -ar, -sa, -ñ]*
2. Cānsuz tenüm ḥayātı içün **nāme yazmaduñ**
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [nāme yazmaduñ, -ma, -du, -ñ]*
3. Behiştī **nāme yazmaġa** müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [nāme yazmaġa, -maġ, -a]*

nāme-i aʿmāl: *Amel defteri.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ
Āftābuñ sāde levḥi **nāme-i aʿmāl** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [nāme-i aʿmāl,]*
2. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ mihrābına
Rūz-ı maḥşer **nāme-i aʿmālüme** ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 4). [nāme-i aʿmālüme, -üm, -e]*

nāme-i ecel: *Ecel mektubu.*

1. Ḫaṭṭuñ görince didi budur **nāme-i ecel**
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 9). [nāme-i ecel,]*

nāme-i ḥaṭṭ-ı ġubār: *Gubâr yazısının nâmesi.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde tūtiyā
Nāme-i ḥaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 4). [nāme-i ḥaṭṭ-ı ġubāruñ, -uñ]*

nāme-i şevḳ: *Keyif, neşe mektubu.*

1. Saña benden ḫaber uçursa n'ola **nāme-i şevḳ**
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 3). [nāme-i şevḳ,]*

nāme-i ʿuşşāk: *Âşıkların mektubu.*

1. İtdürür nām-ı şerīfin **nāme-i ʿuşşāḳa** ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 7). [nāme-i ʿuşşāḳa, -a]*

nā-merd: *Namert, mert olmayan.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan zendür
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi **nā-merd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 6). [nā-merd,]*
2. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti **nā-merdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [nā-merdedür, -e, -dür]*
3. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde **nā-merd** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [nā-merd,]*

nā-merd-i dünyā: *Namert dünya.*

1. Merdiseñ **nā-merd-i dünyādan** vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [nā-merd-i dünyādan, -dan]*

nā-merd-i pīr-zen: *Kocakarı namerdi.*

1. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet **nā-merd-i pīr-zendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 6). [nā-merd-i pīr-zendür, -dür]*

nām-ı lezīz: *Güzel şöhretli.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam şerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o **nām-ı lezīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 8).*

[nām-ı leẕīẕ,]

nām-ı mübārek: *Mübarek ad, nam.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile ẕikr iden
Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde nīk-nām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 77). [nām-ı mübāreküñ,]*

nām-ı şerīfi: *Mübarek nam.*

1. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola **nām-ı şerīfi** Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 18). [nām-ı şerīfi, -i]*
2. İtdürür **nām-ı şerīfin** nāme-i ʿuṣṣāḳa ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 7). [nām-ı şerīfin, -in]*

nāmumı aġzına al: *Adını ağzına almak, anmak.*

1. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 3). [nāmumı aġzına alaldan, -al, -dan]*

nā-muntaẓam: *Düzensiz, ahenksiz.*

1. Degüldür ġayrı ṣāʿirler gibi **nā-muntaẓam** şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [nā-muntaẓam,]*

nā-murād: *Muradına ermeyen, muradını alamayan.*

1. Ḳullaruñ içre **nā-murād** hemān
Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 5). [nā-murād,]*
2. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum **nā-murād** *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [nā-murād,]*
3. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda yār
Ben **nā-murād** kūşe-i tenhāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 6). [nā-murād,]*

nā-murād ol: *Muradına erememek.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 1). [nā-murād oldı, -dı]*

nāmūs: *Namus, edep, haya.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl **nāmūs** boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [nāmūs,]*

nā-müselmān: *Müslüman olmayan, kâfir.*

1. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı **nā-müselmān** añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 11). [nā-müselmān,]*

nān: *Ekmek.*

1. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī **nān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [nān,]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir **nān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [nān,]*
3. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre **nānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [nānına, -ı, -n, -a]*
4. Seng urdıġınca yār ḳapusında başumuza
Yād itdi ṣanuram beni bir pāre **nān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 8). [nān ile, -ile]*

nā-pāk: *Temiz, saf olmayan.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi **nā-pāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [nā-pāki, -i]*

nār: *Ateş, od.*

1. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum **nārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [nārdur, -ur]*
2. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā **nār** ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān gönlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [nār,]*
3. Ecel **nārınuñ** āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 5). [nārınuñ, -ı, -n, -uñ]*
4. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda **nār** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [nār,]*
5. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol **nār** u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [nār,]*

naʿra: *Bağırma, haykırma.*

1. Raʿd-ı āhum **naʿrasın** gūş eylese maġlūb olur
   Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [naʿrasın, -sın]*
2. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
   Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [naʿramuzdan, -muz, -dan]*
3. Bezm-i ġamuñda **naʿralarum** eyledükçe gūş
   Erbāb-ı şevḳı her yañadan çaġırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 1). [naʿralarum, -lar, -um]*

naʿra eyle: *Nara atmak, bağırmak.*

1. Feryād-ı şūfinüñ eseri ḳalmaz anda kim
   Mestāne **naʿra eyleye** uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [naʿra eyleye, -y, -e]*

naʿra-i āh u fiġān ile: *Ah ve hüznün feryadı.*

1. Yaḳdı cihānı **naʿra-i āh u fiġān ile**
   Fülānlaruz ki ceng iderüz āsmānile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 1). [naʿra-i āh u fiġān ile, -ile]*

narh: *Bedel, değer.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
   Belā bāzār-ı kāmında bu **narḫı** ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 8). [narḫı, -ı]*

nār-ı āh: *Ah ateşi.*

1. Kimüñ kim **nār-ı āhı** cānib-i eflāke yol itmez
   Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 1). [nār-ı āhı, -ı]*
2. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
   Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [nār-ı āhum, -um]*

nār-ı dūzah: *Cehennem ateşi.*

1. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh şaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [nār-ı dūzaḫ,]*

nār-ı fürkat: *Ayrılık ateşi.*

1. Kāġız alsam yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
   Nūr ider fi'l-cümleten elümde **nār-ı fürḳatüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [nār-ı fürḳatüm, -üm]*

nār-ı ġam: *Gam ateşi.*

1. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
   Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [nār-ı ġam,]*
2. Ey felek **nār-ı ġam** oldı baña āb u bāduñ
   Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [nār-ı ġam,]*
3. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaṣdur baña
   Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 9). [nār-ı ġamdan, -dan]*
4. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
   Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [nār-ı ġamdan, -dan]*
5. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ şarāb
   Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 2). [nār-ı ġamuñdan, -uñ, -dan]*
6. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen baṣīṭ-i ʿarż
   Ben bu ten-i żaʿīfüm ile kāh-ı ḫırmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 3). [nār-ı ġamuñla, -uñ, -la]*

nār-ı ḥadd: *Yanağının ateşi.*

1. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
   Şu **nār-ı ḫaddüñe** kendin uran bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [nār-ı ḫaddüñe, -üñ, -e]*

nār-ı ḥasret: *Hasret ateşi.*

1. Ümīżüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
   Niçe şeb **nār-ı ḥasretde** yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [nār-ı ḥasretde, -de]*
2. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
   Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [nār-ı ḥasretde, -de]*

nār-ı hecr: *Ayrılık ateşi, ayrılık acısı.*

1. Ṭutışdum **nār-ı hecrüñle** derūnum sūznāk itdüm
   Beni mihrinde sābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 53). [nār-ı hecrüñle, -üñ, -le]*

nār-ı ḥışm: *Gazap ateşi.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
Vücūdumı eridür **nār-ı ḥışmuñ** āb eyler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [nār-ı ḥışmuñ, -uñ]

nār-ı ʿışḳ: *Aşk ateşi.*

1. Nār-ı ʿışḳıle rişte-i cānı
Kākül-i yār gibi örsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 7). [nār-ı ʿışḳıle, -ıle]*

nār-ı saḳar: *Cehennem ateşi.*

1. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan **nār-ı saḳar** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 8). [nār-ı saḳar,]*

nār-ı şevḳ: *Hevesinin ateşi.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 8). [nār-ı şevḳuñ, -uñ]*

nār-ı ẓulm: *Zulüm ateşi.*

1. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 5). [nār-ı ẓulm,]*

nāriyāne id: *Ateşe vermek.*

1. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [nāriyāne idem, -em]*

nā-sāz imiş: *Uymaz, uygunsuz imiş.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan **nā-sāz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nā-sāz imiş,]*

nā-sezā: *Uygunsuz, yakışmayan.*

1. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp **nā-sezā** naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [nā-sezā,]*

naṣīb: *Nasip, kısmet.*

1. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi pürdür
Velī bezm-i viṣālüñde **naṣībüm** bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [naṣībüm, -üm]*

naṣīb al: *Sebeplenmek, nasiplenmek.*

1. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden **naṣīb almaḳ** Behiştī ḫālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 10). [naṣīb almaḳ, -maḳ]*

naṣīb ol: *Kısmet olmak.*

1. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
Şāyed ki bir zamānda **naṣīb ola** bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [naṣīb ola, -a]*
2. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [naṣīb oldı, -dı]*
3. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre ol **naṣīb olmaz** ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [naṣīb olmaz, -maz]*
4. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb **naṣīb olup** ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [naṣīb olup, -up]*
5. Naṣīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 5). [naṣīb olup, -up]*
6. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 7). [naṣīb olurdı, -ur, -dı]*

naṣīb um: *Beklemek, ümit etmek, nasiplenmek.*

1. Zāhidā ʿāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [naṣīb umma, -ma]*

naṣīḥat: *Öğüt, tavsiye.*

1. Vāʿiẓ **naṣīḥatin** başına eylesün ki men
Künc-i belāñı küşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [naṣīḥatin, -in]*
2. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [naṣīḥat,]*

naṣīḥat eyleyigör: *Öğüt vermek.*

1. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü ṭıfl-ı dile
Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 7). [naṣīḥat eyleyigördüm, -y, -i, -gör, -dü, -m]*

naṣīhat it: *Nasihat etmek, öğüt vermek.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 7). [naṣīḥat itmege, -meg, -e]

naṣīhat ol: *Nasihatte bulunmak, öğüt vermek.*

1. Saṭr-ı evvel ki var **naṣīḥat ola**
Saṭr-ı s̱ānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 23). [naṣīḥat ola, -a]*

nāṣıḥ-ı nā-dān: *Cahil nasihatçı.*

1. Ey Behiştī **nāṣıḥ-ı nā-dānı** şöyle eyle kim
ʿĀṣıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [nāṣıḥ-ı nā-dānı, -ı]*

naṣūḥ: *Nasihat eden.*

1. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim
ʿĀṣıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun **naṣūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 10). [naṣūḥ,]*

naʿṭ-ı devrān: *Dünyanın methi.*

1. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam olur
Cām-ı meyden piyāde sürsem olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 1). [naʿṭ-ı devrānda, -da]

naṭʿ-ı sipihr: *Feleğin örtüsü. II Yeryüzü.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider **naṭʿ-ı sipihrüñ** şāhını açmazdan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [naṭʿ-ı sipihrüñ, -üñ]

nāṭık: *Tefekkür eden, idrak eden.*

1. ʿUnṣur evine girdügi dem **nāṭıḳa** miskīn
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [nāṭıḳa, -a]

nāṭūr: *Bağ, bahçe bekçisi.*

1. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri **nāṭūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [nāṭūruñ, -uñ]*

nā-tüvān: *Zayıf, güçsüz, çaresiz.*

1. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam **nā-tüvānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 6). [nā-tüvānıdur, -ı, -dur]*

2. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir **nā-tüvān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [nā-tüvān,]*

3. ʿAmri'yem zār u **nā-tüvān** eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 25). [nā-tüvān,]*

nāvek: *Ok II Sevgilinin kirpiği.*

1. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın bilüp
Nāveklerüñden üstine ṣalduñ ḥavāleler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 6). [nāveklerüñden, -ler, -üñ, -den]

nāvek-i ṭaʿne: *Eleştiri oku.*

1. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir **nāvek-i ṭaʿne**
Üşermiş üstine ḳuşlar işitse ṣavt-ı Dāvūdı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 7). [nāvek-i ṭaʿne,]

nāz: *Naz, işve, cilve.*

1. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [nāz,]

2. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 1). [nāzile, -ile]

3. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez **nāzından**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [nāzından, -ı, -n, -dan]

4. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh **nāzdan**
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [nāzdan, -dan]

nāz id: *Cilve, işve yapmak, nazlanmak.*

1. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ **nāz ide** sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [nāz ide, -e]*

nāz ile: *Nazla, nazlanarak.*

1. Ṣalınup **nāz ile** o bālā-ḳadd
Serv-i gülzāra ögredür reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 19). [nāz ile,]*

2. Ṣalınup **nāz ile** seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [nāz ile, -ile]*

nazar: *Bakış.*

1. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir **naẓar** bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [naẓar,]*

2. Bir **naẓarda** ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [naẓarda, -da]*

3. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā **naẓar**
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā **naẓar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [naẓar,]*

4. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña **naẓar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 6). [naẓar,]*

5. Aġyār oḳur **naẓarda** yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [naẓarda, -da]*

6. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir **naẓar** ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 6). [naẓar,]*

7. Bir **naẓarda** nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [naẓarda, -da]*

8. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben **naẓar** ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [naẓar,]*

9. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel **naẓarum** ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [naẓarum, -um]*

10. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur **naẓarda** beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 6). [naẓarda, -da]*

11. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet Ḫurşīde **naẓar** nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [naẓar,]*

12. Çün ġayra **naẓar** … bedr-i cemāle
Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 37). [naẓar,]*

13. Cürmüne baḳup irte ceybüñ **naẓarında**
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [naẓarında, -ı, -n, -da]*

naẓar dey: *Nazar değmek, göz değmek.*

1. Aʿmā yaratdı Ḫażret-i Ḫaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 4). [naẓar deymeye, -me, -y, -e]*

naẓar eyle: *Bakmak, dikkat etmek, dikkate almak.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 5). [naẓar eylemez, -mez]*

2. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [naẓar eyler, -r]*

3. Dir **naẓar eyleyen** ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 1). [naẓar eyleyen, -y, -en]*

naẓar it: *Bakmak, seyretmek, temaşa etmek.*

1. Nāzük miyānuña **naẓar itdükce** ben hele Müy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [naẓar itdükce, -dükce]*

2. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ Sözümi diñle yabana **naẓar itme** baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 4). [naẓar itme, -me]*

3. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 9). [naẓar itme, -me]*

4. Seni gördüm göreli ġayrı **naẓar itmege** Aṣdı eşküm gözümüñ ḫānesine al perde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 3). [naẓar itmege, -meg, -e]*

5. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḫbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [naẓar itmek, -mek]*

6. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḫbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 8). [naẓar itmek,]*

7. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir **naẓar itmez** biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [naẓar itmez, -mez]*

8. Ol şeh ki **naẓar itmez** aña bir kişi isbāt Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [naẓar itmez, -mez]*

naẓar it: *Bakmak, bakış atmak.*

1. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir **naẓar itseñ** çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4).*

[naẓar itseñ, -se, -ñ]

2. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın **naẓar itseñ**
Ednā ḳuluñuñ yerini eflākden aʿlā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 17). [naẓar itseñ, -se, -ñ]

naẓar ḳıl: *Bakmak, gözetmek.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña **naẓar ḳıl** ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [naẓar ḳıl,]*
2. Pādişāhum gör neye döndüm **naẓar ḳıl** ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [naẓar ḳıl,]*
3. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
Naẓar ḳıl ben ḳuluña gāh u bī-gāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 6). [naẓar ḳıl,]*
4. Āyet-i ḥüsne **naẓar ḳıl** naḳşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [naẓar ḳıl,]*
5. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir **naẓar ḳıldı** baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [naẓar ḳıldı, -dı]*
6. Çihre-i zerd-i Behiştīye **naẓar ḳılmazsın**
Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 9). [naẓar ḳılmazsın, -maz, -sın]*
7. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī
Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 9). [naẓar ḳılsam, -sa, -m]*

naẓar ḳıl: *Bakmak. II Aldanmak.*

1. Adına **naẓar ḳılma** Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [naẓar ḳılma, -ma]*

naẓar ḳıl: *Bakmak, seyretmek.*

1. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [naẓar ḳılmaḳ, -maḳ]*
2. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 20). [naẓar ḳılmaḳ, -maḳ]*

naẓarda ol: *Bakış, görüş alanında olmak.*

1. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẓarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [naẓarda ola, -a]*

naẓargāh: *Bakılacak yer, seyir yeri.*

1. Yüzini görsem Behiştī ṣanuram
Gülşen-i cennet **naẓargāhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 10). [naẓargāhum, -um]*
2. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu **naẓargāhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [naẓargāhuñ, -uñ]*

nazargāh-ı dil ü cān: *Can ve gönlün nazargâhı.*

1. Naẓargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 9). [naẓargāh-ı dil ü cān,]*

naẓargāhum ol: *Bakılan, nazar edilen yer, bakılacak yer.*

1. Ey Behiştī eylenürdi bu göñül
Rūy-ı yār olsa naẓargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 10). [naẓargāhum olsa, -sa]*

naẓargeh: *Bakılacak yer, seyir yeri.*

1. Dil bir **naẓargeh** eylese çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [naẓargeh,]*

nazar-ı kāmet-i bālā: *Uzun boyunun bakışı.*

1. Her kim uzada vuṣlatuña himmet elini
Alçaḳ gelür aña **naẓar-ı ḳāmet-i bālā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 28). [naẓar-ı ḳāmet-i bālā,]*

nāzenīn: *Narin, ince yapılı. II Sevgili.*

1. Aç ṭutdı **nāzenīnümi** ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 9). [nāzenīnümi, -üm, -i]*
2. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [nāzenīnüñ, -üñ]*
3. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res **nāzenīn** olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [nāzenīn,]*

nāzı imiş: *Naz, işve imiş.*

1. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup

Būse almaġa rıżā virmedügi **nāzı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 10). [nāzı imiş,]*

naẕīr: *Eş, benzer, denk.*

1. Cihāna Yūsufuñ gerçi **naẕīri** gelmedi dirler
   Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [naẕīri, -i]*
2. Ṣanma her şāʿiri ʿālemde Behiştīye **naẕīr** Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [naẕīr,]*
3. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña **naẕīr** Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [naẕīr,]*

naẕīr ol: *Denk, eş olmak.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẕīr Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 3). [naẕīr olmaz, -maz]*

naẓm: *Şiir, nazım.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī **naẓmuñ** Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 11). [naẓmuñ, -uñ]*
2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
   Dişlerüñ **naẓmında** çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [naẓmında, -ı, -n, -da]*
3. Ḥalel gelmez Behiştī **naẓmuña** ṭaʿn eylese nā-dān
   Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [naẓmuña, -uñ, -a]*
4. Sefīne ḳılmadı **naẓmuñ** Behiştī pür-güher ḳıldı
   Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [naẓmuñ, -uñ]*
5. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur **naẓmı** çün
   Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [naẓmı, -ı]*

naẓm eyle: *Şiir yazmak.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
   Dişlerüñ evṣāfını **naẓm eylese** dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [naẓm eylese, -se]*

naẓm id: *Dizmek, kaleme almak, şiir yazmak.*

1. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā
   Ola her beyti daḫı ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 13). [naẓm idem, -em]*
2. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
   Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [naẓm iden, -en]*
3. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri **naẓm itdüñ** iki mıṣraʿ ile Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [naẓm itdüñ, -dü, -ñ]*

nazm-ı behişti: *Behiştî'nin şiiri.*

1. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [nazm-ı behişti,]*
2. Dürr-i kelāmuñ olmış **naẓm-ı Behiştī** ḫāṣṣı
   Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 9). [naẓm-ı behiştī,]*
3. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [naẓm-ı behiştinüñ, -n, -üñ]*

naẓm-ı ġarrā mı: *Parlak şiir. II Sevinci, mutluluğu ele alan şiir.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister şiʿr-i ter
   Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 12). [naẓm-ı ġarrā mı, -mı]*

nazm-ı ḫār: *Yakıcı, etkileyici şiir.*

1. Pür-güher eyle **naẓm-ı ḫārını** Ḳo Behiştī cihānda bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 9). [naẓm-ı ḫārını, -ı, -n, -ı]*

naẓm-ı türkī: *Türk şiiri.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
   Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [naẓm-ı türkīde, -de]*

nāz-perverlik: *Nazlılık, naz etme.*

1. Nihān idi ezel nāzük tenüñde **nāz-perverlik**
   Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nāz-perverlik,]*

nāzük: *İnce, narin, nazik.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā **nāzük**

tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [nāzük,]*

2. Barmaḳlaruñ ucıyla **nāzük** elüñ gören dir
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [nāzük,]*

3. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [nāzük,]*

4. Gül bergidür ol **nāzük** seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [nāzük,]*

5. ʿAndelīb-i şūḫdan **nāzük** leṭāʾif naḳl idüp
Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [nāzük,]*

6. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir **nāzük** gülün sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [nāzük,]*

7. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb
Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [nāzük,]*

8. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [nāzük,]*

9. Nihān idi ezel **nāzük** tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nāzük,]*

10. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı **nāzük** meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [nāzük,]*

nāzükligile: *Kibarlıkla.*

1. Cān naḳdin alup nāzük-püserler
Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 2). [nāzükligile, -, -]*

nāzük-mizāc: *Nazik huylu.*

1. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm **nāzük-mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 6). [nāzük-mizāc,]*

nāzük-püser: *Nazik oğul. II Nazik delikanlı.*

1. Cān naḳdin alup **nāzük-püserler**
Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [nāzük-püserler, - ler]*

ne: *Nasıl.*

1. Ḫaddüñe beñzer **ne** yeri var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [ne,]*

2. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña **ne** ḫālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [ne,]*

3. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [ne,]*

4. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben **ne** taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [ne,]*

5. Baña yetmez mi seg-i kūy-ı ḥabīb
Ne belādur başuma seng-i rakīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 2). [ne,]*

6. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [ne,]*

7. Ḫvān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç
Zīrā **ne** aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [ne,]*

8. Ḳadrüni zāhid **ne** bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [ne,]*

9. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [ne,]*

10. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
Hey **ne** devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [ne,]*

11. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it **ne** ḫālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [ne,]*

12. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu **ne** ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [ne,]*

13. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ gülşenini seyrāndur
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu **ne** zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 2). [ne,]*

14. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẕulmet-ḫāne-i

dilde
Bu **ne** şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [ne,]*

15. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin **ne** bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [ne,]*
16. Ḥüsnüñ leṭāfetin **ne** bilür ʿāşıḳ olmayan
Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [ne,]*
17. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 5). [ne,]*
18. Sīm ü zer **ne** nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger **ne** şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [ne,]*
19. Görmeyeydüm n'olaydı ol periyi
Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 8). [ne,]*
20. Ey Behiştī maʿni ebkārın **ne** raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [ne,]*
21. Aʿdā **ne** ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [ne,]*
22. Cismüm **nedür** ṣorarsañ eger diñle evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [nedür, -dür]*

ne: *Yok, değil.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost **ne** ġam
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [ne,]*
2. Cihān dārü'ş-şifāsından **ne** ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāzıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [ne,]*

ne: *Ne kadar.*

1. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel **neler** ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [neler, -ler]*
2. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e Naẓm-ı Behiştinüñ **ne** güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [ne, -ı]*
3. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī **ne** güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿsīr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [ne,]*
4. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḥ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [ne,]*
5. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör **ne** cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [ne,]*
6. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o **ne** gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 4). [ne,]*
7. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ
Ammā **ne** ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [ne,]*
8. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden **ne** ḫāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ne,]*
9. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi merdümler **ne** ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [ne,]*
10. Raḳībiçün baña sögdüñ **ne** sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [ne,]*
11. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde **ne** leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [ne,]*
12. Sīm ü zer **ne** nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger **ne** şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [ne,]*
13. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [ne,]*
14. Aldı dil naḳdini ḥarāmi gözi
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 4). [ne,]*
15. Ṣorma aġyāra Behiştī **ne** çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [ne,]*

16. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Şu içinde ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 7). [ne,]*

17. Ne güzeldür Behişti bir ʿāşıḳ
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 9). [ne,]*

18. Beni maḥzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler **ne** cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [ne,]*

19. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 6). [ne,]*

20. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-şafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ne,]*

21. Bir içim ṣuyın içen Ḫızırveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [ne,]*

22. Şiʿr-i nermüm **ne** ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [ne,]*

23. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [ne,]*

24. Ḥaḳḳā bu diyārı **ne** ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [ne,]*

25. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa **neler** çekdüm **neler** çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [neler, -ler]*

26. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa **neler** çekdüm **neler** çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [neler, -ler]*

27. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin **ne** ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ne,]*

28. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [ne,]*

29. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [ne,]*

ne: *Neden, niçin.*

1. Ṣūfī be illerüñ **ne** alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [ne,]*

2. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī **ne** ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [ne,]*

3. Tīġuñı benden **ne** menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [ne, -uñ, -ı]*

4. Çün baña incinmek istersin perī peyker disem
Yā **nedür** çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 10). [nedür, -dür]*

5. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 10). [ne,]*

6. Ḳudretüñ var ise her mīre **ne** yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [ne,]*

7. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
Neñ aldum ey felek her gün **nedür** baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [nedür, -dür]*

8. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [ne,]*

9. Ey Behiştī **ne** şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [ne,]*

ne: *Öyle bir.*

1. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḫüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [ne,]*

2. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [ne,]*

3. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 10). [ne,]*

4. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar **ne** ġam çeker
Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 1). [ne,]*

5. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı **ne** dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [ne,]*

6. Zāhid riyā ile **ne** dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 3). [ne,]*

7. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben **ne** sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [ne,]*

8. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
Bilmezem **ne** burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 4). [ne,]*

9. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen **ne** deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [ne,]*

10. Ḫayāl-i yāri dīdemde **ne** zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [ne,]*

11. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫs itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [ne,]*

12. Baña bu kūşe-i ġamda **ne** seyr olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [ne,]*

13. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından **ne** ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [ne,]*

14. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre iltifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [ne,]*

15. Baḳ a ey gözleri nergis **ne** gülşensin ki şevḳuñden
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [ne,]*

ne: *Asla, hiçbir zaman.*

1. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña **ne** ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [ne,]*

2. Belālar **ne** biter ʿāşıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [ne,]*

ne ʿaceb: *Ne kadar güzel.*

1. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil Ṣad āferīn aña **ne ʿaceb** ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [ne ʿaceb,]*

ne bāk: *Bakma, ilgilenme.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā **ne bāk**
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [ne bāk,]*

ne bil: *Nasıl bilebilir, ne bilsin.*

1. Her başīretsüz **ne bilsün** ḥadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [ne bilsün, -sün]*

ne çāre: *Çaresi yok, elden ne gelir.*

1. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem **ne çāre** ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [ne çāre,]*

ne deñlü: *Ne kadar, ne ölçüde.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 1). [ne deñlü,]*

2. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle **ne deñlü** azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 7). [ne deñlü,]*

3. Her **ne deñlü** aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 5). [ne deñlü,]*

4. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden ayrılmaḳ
Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [ne deñlü,]*

5. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [ne deñlü,]*

ne ġam: *Gam değil, dert değil.*

1. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū **ne ġam**
Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra*

3). [ne ġam,]

2. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [ne ġam,]*
3. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [ne ġam,]*
4. Gün dutılsa **ne ġam** ol çihre-i gül-gün dökile
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [ne ġam,]*
5. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde **ne ġam** olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [ne ġam,]*
6. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 14). [ne ġam,]*

ne ḥāṣıl kim: *Ne çıkar ki.*

1. Bī-ʿaded zerden **ne ḥāṣıl kim** cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [ne ḥāṣıl kim,]*

ne içün: *Niçin.*

1. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 6). [ne içün,]*

ne idi: *Neydi, ne vardı.*

1. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol ṭarafda maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [ne idi,]*

ne imiş: *Neymişsin.*

1. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [ne imişsin, -i, -miş, -sin]*

ne ḳadar: *Her ne kadar.*

1. Bāl açup nükte hümāsı **ne ḳadar** uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [ne ḳadar,]*
2. Ḳılduḳ **ne ḳadar** var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [ne ḳadar,]*
3. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [ne ḳadar,]*

ne ḳadar: *Ne kadar, ne ölçüde.*

1. Götürür gūş-ı Behiştī **ne ḳadar** sögse lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [ne ḳadar,]*

ne kim: *Her ne.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede **ne kim** bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [ne kim,]*

ne lāzım: *Ne gerek.*

1. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [ne lāzım,]*
2. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 4). [ne lāzım,]*
3. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [ne lāzım,]*
4. Ney **ne lāzım** ṣadā-yı bülbül ile
Göñlün egler çemende ʿāşıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 9). [ne lāzım,]*

ne revādur ki: *Reva mı ki.*

1. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin
Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [ne revādur ki,]*

ne vaḳt: *Ne vakit, ne zaman.*

1. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā **ne vaḳt** ire
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 65). [ne vaḳt,]*

ne var: *Şaşılır mı, tuhaf mı?.*

1. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir naẓar **ne var** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 6). [ne var,]*

ne var: *Ne var. II Zor mu.*

1. İẖtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
   Didi ölmekde **ne var** it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [ne var,]*

ne var idi: *Ne vardı.*

1. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ **ne var idi**
   Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [ne var idi,]*

nebāt: *Bitki.*

1. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
   Ol cānibüñ **nebātı** şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [nebātı, -ı]*

nebī: *Peygamber.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẕīr
   Dünyāya bir **nebī** mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [nebī,]*

necāt: *Kurtulma, kurtuluş.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā **necāt**
   Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [necāt,]*

necm: *Yıldız.*

1. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
   Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [necm,]*
2. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış **necmsin**
   Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [necmsin, -sin]*

nedāmet göster: *Pişmanlık göstermek, pişman olmak.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre göñül
   Bir büyük cürm eylemiş gibi **nedāmet gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 10). [nedāmet gösterür, -ür]*

neden: *Niçin, hangi sebepten.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek **neden**
   Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [neden,]*
2. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür **nedendür**
   ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [nedendür, -dür]*
3. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür **nedendür**
   ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 2). [nedendür, -dür]*
4. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
   Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [nedendür, -dür]*
5. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḫal degüldür
   Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [nedendür, -dür]*
6. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
   Bezm-i çemende bülbül pervānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 8). [nedendür, -dür]*
7. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
   Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [nedendür, -dür]*
8. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
   Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [nedendür, -dür]*
9. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
   Çoḳdan berü Behiştī divānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 14). [nedendür, -dür]*
10. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
    Didi Behişti **neden** düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [neden,]*
11. Gördügüñ meste **neden** zāhid kerāhatle naẕar
    Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [neden,]*

nefʿ ise: *Fayda, çıkar, kâr, menfaat ise.*

1. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
   Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [nefʿ ise,]*

nefāʿis: *Makbul, nefis, güzel şeyler.*

1. Dünyā **nefāʿisiyle** boynuñ bezin şişirme
   Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 7). [nefāʿisiyle, -i, -y, -le]*
2. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
   Murāduñca **nefāʾis** ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57,*

Mısra 4). [nefāʾis,]

3. Beẕl eyledüñ **nefāʾisi** ehl-i meẕāḳ olan
Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 9). [nefāʾisi, -i]

nefes: *Nefes, soluk.*

1. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
Bir **nefes** yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 6). [nefes,]*
2. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ
Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi **nefesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 8). [nefesdür, -dür]*
3. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 5). [nefes,]*
4. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol **nefesde** ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nefesde, -de]*
5. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir **nefes**
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [nefes,]*
6. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād oluban
Bir **nefes** şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [nefes,]*
7. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her **nefes** āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [nefes,]*
8. Luṭfuñ **nefesi** fāḳa memātına Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [nefesi, -i]*

nefese uġra: *Nefese maruz kalma.*

1. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [nefese uġrar, -r]*

nefḥa-ı ʿīsā: *Hz. İsa'nın diriltici nefesi.*

1. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri zinde ḳılur **nefḥa-ı ʿīsā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [nefḥa-ı ʿīsā,]*

nefs: *Nefis, benlik.*

1. Şehr için seyr itdügüm **nefsüm** hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẓẓ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [nefsüm, -üm]*
2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 9). [nefsüñi, -üñ, -i]*
3. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [nefsüñüñ, -üñ, -üñ]*
4. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın **nefsüm** ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [nefsüm, -üm]*
5. Taʿlīm ḳıla **nefse** vücūduñ diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [nefse, -e]*

nefsāni: *Nefse ait, nefisle ilgili.*

1. Ṣanma ruḫsāruñ öpen **nefsāni** ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḥalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [nefsāni,]*

nefsine uy: *Nefsine uymak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan **nefsine uyup**
Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [nefsine uyup, -up]*

nehār: *Gündüz.*

1. Şeb olmaz idi **nehārı** Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [nehārı, -ı]*
2. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe **nehār**
Ṣemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [nehār,]*

nekbet: *Felaket, musibet, bela.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese **nekbet** ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [nekbet,]*

nekbet-hāne: *Talihsizlik evi.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir tāze **nekbet-ḫāneye** mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [nekbet-ḫāneye, -y, -e]*

nekkāre: *Dümbelek.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim

Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u **neḳḳāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [neḳḳāresüz, -süz]*

nem: *Gözyaşı.*

1. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde **nemden** incindüñ
   Çün incindüklerüñ bunlar degül ya **nemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [nemden, -den]*
2. Eger bir ḳaṭre **nem** dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
   Leb-i Kevs̱er ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [nem,]*

nem: *Neyden, neden.*

1. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
   Ol gözüm nūrı bileydüm bāri **nemden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [nemden, -den]*
2. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde **nemden** incindüñ
   Çün incindüklerüñ bunlar degül ya **nemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 2). [nemden, -den]*

nem ḳal: *Neyi kalmak, neyi bulunmak.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
   Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle **nem ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [nem ḳaldı, -dı]*

nemed: *Keçe, kaba.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem **nemed** ki var
   Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [nemed,]*
2. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
   Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı ṣudan **nemedi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 2). [nemedi, -i]*

nemlen: *Nemlenmek, ıslanmak.*

1. N'ola görinse naḳşı merḥametden ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı **nemlendi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 8). [nemlendi, -di]*

nemüz ḳal: *Hiçbir şeyi kalmamak.*

1. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
   Anuñ ṣeydāsıyuz yoḫsa **nemüz ḳaldı** bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [nemüz ḳaldı, -dı]*

nerd-bān: *Merdiven.*

1. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
   Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [nerd-bān,]*

nerdbān: *Merdiven.*

1. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḫīf
   Üstüh∨ān-ı cismin anuñ **nerdbānı** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 10). [nerdbānı, -ı]*

nereye başduġını bil: *Bastığı yeri bilmemek, çok sevinmek, ayakları yere basmamak.*

1. Nereye başduġını bilmez olur ẕevḳından
   Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 7). [nereye başduġını bilmez, -mez]*
2. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni beñzetdi diyü
   Nereye başduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 10). [nereye başduġını bilmezimiş, -i, -miş]*

nergis: *Nergis. II Sevgilinin mahmur bakan gözleri.*

1. Şemʿ **nergis** tīġ sūsen servler abdāl-şekl
   Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [nergis,]*
2. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm **nergisin**
   Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [nergisin, -in]*
3. Ṣalınur serv uyur **nergis** ider gül ḫande
   Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [nergis,]*
4. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
   Kim dizdi sīm-i jāleyi **nergis** çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [nergis,]*
5. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol **nergis**
   Ṣarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [nergis,]*
6. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
   Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [nergis,]*

nergis: *Nergis, iri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek.*

1. Gözüñe öykünüp lāf urdı **nergis**
   İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 5). [nergis,]*
2. Ṣararup **nergisleyin** bīmār u dil-teng

olmasun
Gül gibi gülmek yaraşur ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 3). [nergisleyin, -leyin]*

3. Niçün **nergis** gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 3). [nergis,]*

4. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün **nergis** gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [nergis,]*

5. Ṣarardı **nergisüñ** beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 33). [nergisüñ, -üñ]*

nergis-āsā: *Nergis gibi.*

1. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
Ṣararsın **nergis-āsā** gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [nergis-āsā,]*

nergis-i bīmāruña uyḥu gelmez: *Hasta gözüne uyku girmemek.*

1. Būseñi yā Rab nice uġurlayam ey ġonca-leb
Ṣubḥ irişdi uyḥu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 6). [nergis-i bīmāruña uyḥu gelmez, -mez]*

nergis-i maḥmūr: *Mahmur nergis. II Sevgilinin baygın bakışlı gözü.*

1. Her seḥer çeşmine şeb-nem ṣu seper gülşende
Ḫ∨ābdan **nergis-i maḥmūrı** uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 4). [nergis-i maḥmūrı, -ı]*

2. Çeşm-i ruḥsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
Gülşenüñ **nergis-i maḫmūrına** şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [nergis-i maḫmūrına, -ı, -n, -a]*

nergis-i şehlā: *Şehla göz, güzellik unsuru kabul edilen hafif şaşı göz.*

1. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḥużūr ol **nergis-i şehlā** ḳapar
Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [nergis-i şehlā,]*

nerm: *Yumuşak.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden **nerm** olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [nerm,]*

nerm id: *Yumuşatmak.*

1. Āhumla göñlüñ āhenini **nerm idem** diyü Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [nerm idem, -em]*

2. Maḥabbet **nerm idüp** vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [nerm idüp, -üp]*

nerm ol: *Gevşemek, kendini bırakmak, lakayıt olmak.*

1. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı **nerm olma** eşḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [nerm olma, -ma]*

neşāṭ: *Sevinç, neşe.*

1. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur **neşāṭı** lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [neşāṭı, -ı]*

neşʾe: *Sevinç, mutluluk.*

1. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ eyüdür
Neşʾe ḥadden geçicek āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 4). [neşʾe,]*

nesīm: *Hafif hafif esen, hoş ve latif rüzgâr.*

1. Raḳībe yaz **nesīmi** gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [nesīmi, -i]*

2. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş **nesīmüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [nesīmüm, -üm]*

nesīm-i kākül-i yār: *Sevgilinin saçının rüzgârı.*

1. Yele alup getürmezseñ **nesīm-i kākül-i yārı**
Bizüm olduġumuz yerde gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 5). [nesīm-i kākül-i yārı, -ı]*

nesīm-i kūy: *Sevgilinin semtinin rüzgârı.*

1. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 3). [nesīm-i kūyuñ, -uñ]*

nesine: *Neyine.*

1. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān
   Bilmezem cān **nesine** ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 10). [nesine,]*

nesl: *Sülale, soy.*

1. Ey melek ḥūrī misüñ **neslüñde** var mı yā perī
   Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [neslüñde, -üñ, -de]*

nesne: *Kavram, unsur, bir şey.*

1. Her **nesne** çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur
   Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [nesne,]*
2. Gizlü ḳapaklı **nesne** yoġ ey uġru gözlüler
   Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 7). [nesne,]*
3. Sīm ü zer ne **nesnedür** cānā yoluñda cān fedā
   Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [nesnedür, -dür]*
4. Āteş-i ḥışmı raḳībüñ söyünür **nesne** degül
   Aña ḳaldı ki hemān üstine varam şu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 3). [nesne,]*
5. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe
   Didi hīç **nesne** bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [nesne,]*
6. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil **nesnedür** zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [nesnedür, -dür]*
7. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
   Ṭaşdan artuḳ **nesne** ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [nesne,]*
8. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ
   Seni gördükde bilmezem n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 9). [nesnesi, -s, -i]*
9. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
   Ne güzel **nesne** olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [nesne,]*
10. Bezm-i ezelüñ her kişi bir **nesnesin** aldı
    Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 7). [nesnesin, -sin]*
11. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur **nesne** degül
    Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 23). [nesne,]*

neşv ü nemā bul: *Gelişmek ve büyümek.*

1. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
   Serv-i raʿnā gibi eylerse n'ola reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 7). [neşv ü nemā bulan, -an]*

netice: *Sonuç.*

1. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur
   Her vaṣluñ **neticesi** zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [neticesi, -s, -i]*

nev: *Yeni, taze.*

1. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
   Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [nev,]*

nevā: *Ezgi, ses, seda.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u **nevāsından** nevīdüm var
   Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [nevāsından, -sı, -n, -dan]*

Nevāʿī: *Nizâmüddîn Ali Şîr Nevâi veya yaygın adıyla Ali Şîr Nevâi 15.yy Çağatay edebiyatının en çok bilinen şairidir.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
   Cāmi bir abdāl aña nisbet **Nevāʿī** bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [nevāʿī,]*

nevāle: *Yiyecek, azık. II Nasip.*

1. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
   Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [nevāle,]*
2. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
   Alsun Behişti māʾide sözden **nevāleyi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [nevāleyi, -y, -i]*

nev-ʿarūs-ı lāle: *Yeni gelin lalesi. II Gelincik lalesi.*

1. Gūş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
   Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿizāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 2). [nev-ʿarūs-ı lāle,]*

nev-bahār: *İlkbahar.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi

Gül gibi açıl ki ʿālem **nev-bahār** olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [nev-bahār,]*

2. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum **nev-bahārınuñ** meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [nev-bahārınuñ, -ı, -n, -uñ]*

3. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa **nev-bahār** olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [nev-bahār,]*

nev-bahār ol: *İlkbaharın gelmesi.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [nev-bahār oldı, -dı]*

nev-bahār-ı ʿömr: *Ömrümün ilkbaharı.*

1. Fer virür bārān-ı raḥmet **nev-bahār-ı ʿömrüme**
Ḳarşısında girye ḳılsam ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 5). [nev-bahār-ı ʿömrüme, -üm, -e]*

nevbet: *Nöbet, nöbet sırası.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye **nevbet** degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 2). [nevbet,]*

2. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye **nevbet** degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 2). [nevbet,]*

nev-cevān: *Genç sevgili.*

1. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḥālet baña
Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 7). [nev-cevānum, -um]*

2. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3). [nev-cevān,]*

3. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [nev-cevānum, -um]*

4. Bir **nev-cevāna** ʿāşıḳ pīr olmaḳ isterin
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 1). [nev-cevāna, -a]*

5. Āh kim ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 2). [nev-cevāndur, -dur]*

6. Ḳılmaya ol **nev-cevānuñ** ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [nev-cevānuñ, -uñ]*

7. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir **nev-cevān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 10). [nev-cevān ile, -ile]*

nev-cevānlıḳ: *Gençlik, delikanlılık.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 6). [nev-cevānlıḳda, -da]*

nev-ḫaṭ: *Ayva tüyleri yeni çıkmış.*

1. Ḥüsnüñe **nev-ḫaṭ** lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [nev-ḫaṭ,]*

2. Laʿl-i lebin gören kişi **nev-ḫaṭları** nʿider Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [nev-ḫaṭları, -lar, -ı]*

3. Şaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [nev-ḫaṭ,]*

nev-ḥayāt vir: *Yeniden hayat vermek, canlandırmak.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḥayāt
Hey ḳıyāmet bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 3). [nev-ḥayāt virdi, -di]*

nevʿ-i insān: *İnsanoğlu, insanlık.*

1. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum **nevʿ-i insāna**
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [nevʿ-i insāna, -a]*

nevīd: *Müjde, iyi haber.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından **nevīdüm** var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [nevīdüm, -üm]*

nevmīd: *Ümitsiz.*

1. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
   Otururken Behiştiyā **nevmīd** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 24). [nevmīd,]*

nev-mīd id: *Ümitsiz etmek, ümitsizliğe düşürmek.*

1. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur **nev-mīd ider** ġamzeñ
   Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [nev-mīd ider, -er]*

nev-rūz: *Baharın ilk günü.*

1. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
   Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [nev-rūz,]*
2. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı **nev-rūz**
   Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 5). [nev-rūz,]*
3. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
   Gül-gūn ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 3). [nev-rūz,]*

nev-rūz-ı sulṭānī: *Sultana özgü nevruz.*

1. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
   Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler **nev-rūz-ı sulṭānī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 2). [nev-rūz-ı sulṭānī,]*

nev-rūz-ı ʿuşşāk: *Âşıkların bahar günü.*

1. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
   Ṣadāsı bülbülüñ **nev-rūz-ı ʿuşşāḳa** ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 2). [nev-rūz-ı ʿuşşāḳa, -a]*

nevvār-ı şevḳ: *Şevk nurları.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur **nevvār-ı şevḳ**
   Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 5). [nevvār-ı şevḳ,]*

ney: *Ney, kamıştan yapılmış nefesli çalgı. II Âşık.*

1. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
   Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ **neydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [neydendür, -den, -dür]*

ney: *Ney, kamıştan yapılmış nefesli çalgı.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
   Deff ü **ney** olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [ney,]*
2. Bir yaña ben bir yaña **ney** bir yaña da ʿandelīb
   Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [ney,]*
3. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
   Ol nefesde **ney** gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [ney,]*
4. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl içinde
   Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 8). [ney,]*
5. Çeng u **ney** eṭrāfuñ almış varise varın virüp
   Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [ney,]*
6. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
   Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [ney,]*
7. Ney ne lāzım ṣadā-yı bülbül ile
   Göñlün egler çemende ʿāşıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 9). [ney,]*
8. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
   Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [ney,]*
9. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
   Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [ney,]*

neydügin: *Ne ettiğini.*

1. Ṣanma kim derde şifā **neydügini** bilmeyevüz
   Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [neydügini, -i]*
2. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
   Bildüñ ey şāh-ı zamān **neydügini** ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 8). [neydügini, -i]*
3. Ger ṣorarsañ tā-ezelden **neydügin** keyfiyyetüm
   Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [neydügin,]*

neyiki: *Nedir ki.*

1. Getüren müşki Ḫıtādan **neyiki** Rūma didüm
   Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [neyiki,]*
2. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini

Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [neyiki,]*

3. ʿIşḳ ehli **neyki** bağrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [neyki,]*

neyle: *Ne ile.*

1. Ger nüvāzişler irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 6). [neyle,]*

neyle: *Ne eylemek, ne yapmak.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 10). [neyleye, -y, -e]*

2. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [neylesün, -sün]*

3. Ġam gelicek nūş iderüz şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 8). [neyleyem, -y, -em]*

4. Ben gedānuñ sīnesinde **neyler** ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [neyler, -r]*

5. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [neyleyem, -y, -em]*

6. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [neyler, -r]*

7. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur raġbetüm
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 2). [neyleyem, -y, -em]*

8. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında nā-maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 8). [neyler, -r]*

9. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 6). [neylesin, -sin]*

10. İşigüñ çevresinde **neyler** aġyār
Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 5). [neyler, -r]*

11. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 4). [neylerem, -r, -em]*

12. Ṣaḥrā-yı Çīni **neyleyem** būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 3). [neyleyem, -y, -em]*

13. Ferhādı **neyledüñ** diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [neyledüñ, -dü, -ñ]*

14. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [neyledüñ, -dü, -ñ]*

15. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda **neyler** ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [neyler, -r]*

16. Sīnemüzde zāhidā **neyler** ġam-ı ferdā bizüm
Bezmümüz peymānesidür Kevşer-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 3). [neyler, -r]*

17. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi **neʿylersin** lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [neʿylersin, -r, -sin]*

18. N'eyleyem teşne kim ṣusuz yana
Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [n'eyleyem, -y, -em]*

19. Çeker **ne'ylerse** eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [ne'ylerse, -r, -se]*

20. Dergāhuñı süpürmege cārūbı **ne'ylerem**
Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 5). [ne'ylerem, -r, -em]*

21. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli **ne'ylerdi** ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [ne'ylerdi, -r, -di]*

22. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [ne'ylesin, -sin]*

ne'ylerseñ eyledüñ: *Ne yapıp etmek.*

1. Ṣarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 4). [ne'ylerseñ eyledüñ, -dü, -ñ]*

2. Nev-cevānum **neyledüñse eyledüñ** mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [neyledüñse eyledüñ, -dü, -ñ]*

ne'ylerseñ id: *Ne yapıp edip, mutlaka.*

1. Hele **ne'ylerseñ idersin** ṣusayup yaşumdan
   Tīrinüñ zaḥmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 5). [ne'ylerseñ idersin, -er, -sin]*

neyyīr-i aʿẕām: *En büyük nur.*

1. Ẕātuñ felek-i salṭanata **neyyīr-i aʿẕām** ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿālemi raḥṣān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 85). [neyyīr-i aʿẕām,]*

ney-zen: *Neyzen, ney çalan.*

1. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
   Ṣeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 17). [ney-zenüñ, -üñ]*

neẓāre kıl: *Bakmak, seyretmek.*

1. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
   Ki bāde nūş ide yārān u ben **neẓāre ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [neẓāre ḳılam, -am]*

ni: *Ne, neyi.*

1. Ṣöyle alışdı dil cefāñula kim
   Ārzū eylemez vefāñı **niñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 6). [niñi, -ñ, -i]*

nice: *Nasıl, ne çeşit.*

1. Ey ṣabā yāre **nice** ʿarż ideyüm ḥālüm saña
   Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [nice,]*
2. Zāhidā ben meclis-i meyden **nice** ẕevḳ itmeyem
   ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [nice,]*
3. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
   Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [nice,]*
4. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
   Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [nice,]*
5. Ben **nice** yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
   Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [nice,]*
6. Ey gözüm nūrı Behiştī **nice** merdümdür diseñ
   Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [nice,]*
7. Ġayra luṭf it sen Behiştīye ḳahr
   Hey begüm bu **niçe** ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 10). [niçe,]*
8. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
   Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [nice,]*
9. Sensüz **nice** revān olınur geşt-i bāġa kim
   Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [nice,]*
10. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī kim
    Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [nice,]*
11. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın **nice** ḳaṭʿ itsün
    Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [nice,]*
12. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [nice,]*
13. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
    Gör e billāhi Behiştī **nice** abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [nice,]*
14. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
    Viṣālüñ fetḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [nice,]*
15. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
    Ki saña gösterem **nice** olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [nice,]*
16. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı **nice** şu ḥayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 4). [nice,]*
17. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
    Velī görseñ **nice** cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [nice,]*
18. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
    Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 6). [nice,]*
19. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli **nice** ṭaʿn ide kim
    Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [nice,]*
20. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden **nice** cūş itmesün

Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 5). [nice,]*

21. Zücāc-ı çarḫ **nice** mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [nice,]*
22. Senüñ sözüñle **nice** terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [nice,]*
23. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [nice,]*
24. Bilsem raḳīb yārüñ gönlüne **nice** girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [nice,]*
25. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek **nice** müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [nice,]*
26. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [nice,]*
27. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice bilmek yüzini görmeden āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [nice,]*
28. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [nice,]*
29. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez ṣaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 1). [nice,]*
30. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 7). [nice,]*
31. Būseñi yā Rab **nice** uġurlayam ey ġonca-leb
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 5). [nice,]*
32. Felek cevşen giyer her şeb **nice** kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [nice,]*
33. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm **nice** iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [nice,]*
34. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [nice,]*
35. Senüñ rūyuñ ḳoyup **nice** teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [nice,]*
36. Bed-ḫū raḳībe **nice** seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [nice,]*
37. Ṭaşı nerm itdi ḳatı göñlüñe kār eylemedi
Nice āhen-dil olursın begüm Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 4). [nice,]*
38. Cān murġını aʿdā **nice** ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [nice,]*
39. Gör **nice** ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 1). [nice,]*
40. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [nice,]*
41. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 4). [nice,]*

nice: *Neden.*

1. Ṣu gibi göñlüm gözüm saña **nice** meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [nice,]*
2. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [nice,]*

nice: *Öyle bir, nasıl.*

1. Bir **niçe** dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [niçe,]*
2. Gül-ʿiẕārum ʿacebā **niçe** dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 7). [niçe,]*
3. Niçe döysün eşk-i çeşmüm ṣuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile

baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [niçe,]*

4. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [niçe,]*

5. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [niçe,]*

6. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem **niçe** alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 10). [niçe,]*

7. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [niçe,]*

8. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña **niçe** tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 6). [niçe,]*

9. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı lezzeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [niçe,]*

10. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [niçe,]*

11. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [niçe,]*

12. Lebüñ ḳandi **niçe** şīrīn ise cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [niçe,]*

13. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle **niçe** urur yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [niçe,]*

14. Baḳ a pīr-i muġān **niçe** kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [niçe,]*

15. Yārı aġyār ile görsem **niçe** lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [niçe,]*

16. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [niçe,]*

17. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [niçe,]*

18. Varup oñmazın **niçe** ʿarż eylesem kim ḫācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḫasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [niçe,]*

19. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben **niçe** sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [niçe,]*

20. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā **niçe** Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [niçe,]*

21. Ġam-ı ʿışḳ itdüginçe cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 22). [niçe,]*

22. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [niçe,]*

nice: *Pek çok, hayli, epey.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [niçe,]*

2. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [niçe,]*

3. Ṣordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
Dem-beste ḳaldı **niçe** zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 8). [niçe,]*

4. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde **niçe** yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [niçe,]*

5. ʿAdemden bir dem içinde **niçe** mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [niçe,]*

6. Ġoncaveş göñlümden aṣlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña **niçe** dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 2). [niçe,]*

7. Dīdeden **niçe** zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [niçe,]*

8. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül **niçe** kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [niçe,]*

9. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [niçe,]*

10. Bezm-i ʿişretde **niçe** cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [niçe,]*

11. Ümīẕüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [niçe,]*

12. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden **niçe** şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [niçe,]*

13. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ **niçe** yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [niçe,]*

14. Zülfüñ **niçe** ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [niçe,]*

nice: *Nice, ne çok.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [nice,]*

2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [nice,]*

3. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [nice,]*

4. Şāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 10). [nice,]*

5. Ḫānkāh-ı ʿışḳda **nice** mürīdüm var idi
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [nice,]*

6. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [niceler, -ler]*

7. Ben **nice** mey-ḫāne yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [nice,]*

8. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi **nice** ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [nice,]*

9. İrişmiş bāġ-ı ḥüsnüñde yemişler
İşitdüm **niceler** andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 2). [niceler, -ler]*

10. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur **nice** müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [nice,]*

11. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
Ḫıdmetde **nice** şāhı ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [nice,]*

12. Gülşen-i ʿālemde **nice** ʿandelībüñ rūzgār
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 5). [nice,]*

13. Tīġ-i müjgānile itmiş **nice** aġyārı helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [nice,]*

14. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [nicesinden, -s, -i, -n, -den]*

15. Niçe dīvānelerüñ ḫāli diger-gūn oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni uşla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 7). [niçe,]*

16. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫizmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [nice,]*

17. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [nice,]*

18. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi **nice** yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 8). [nice,]*

19. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından

(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [nice,]

20. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ **nice** yüzden şühūdı var
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [nice,]*

21. Behiştī **nice** ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [nice,]*

22. Riyā vādīlerinde zāhid-i ḫuşk
Dıraḫt-ı gūr gibidür **nice** dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 8). [nice,]*

23. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevs̱er olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın **niçe** pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [niçe,]*

24. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [niçe,]*

25. Her gice **nice** menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [nice,]*

26. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben **nice** eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 8). [nice,]*

27. Od ṣaldı **nice** ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Mazlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [nice,]*

28. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [nice,]*

29. Bir naẓarda **nice** yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [nice,]*

30. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim oldı **nice** ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [nice,]*

31. Bu mey yā Rab **nice** ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [nice,]*

32. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ ems̱āli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [nice,]*

33. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı **nice** bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [nice,]*

34. Anuñçün **nice** esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 7). [nice,]*

35. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi **nice** şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [nice,]*

36. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẓer
Gizlidür vīrānelerde **nice** genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [nice,]*

niçe bir: *Ne vakte kadar.*

1. Ey Behiştī **nice bir** her gül-i raʿnāyı görüp
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 9). [nice bir,]*

niçe bir: *Nasıl, öyle ki.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [nice bir,]*

niçe bir: *Öyle bir.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde **niçe bir** maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [niçe bir,]*

2. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [niçe bir,]*

nice ise: *Nasılsa.*

1. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet
Ḫurşīde naẓar **nice ise** dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [nice ise,]*

nice kerre: *Nice kez, defalarca.*

1. Behiştīye **nice kerre** didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾs̱īr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [nice kerre,]*

nice kez: *Kaç kere, defalarca.*

1. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-

ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [nice kez,]*

nice kim: *Nasıl ki.*

1. Yā Rab **nice kim** dāʾir ola künbed-i devrān
Yā Rab **nice kim** sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 137). [nice kim,]*
2. Yā Rab **nice kim** dāʾir ola künbed-i devrān
Yā Rab **nice kim** sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [nice kim,]*

nice ol: *Nasıl olur.*

1. Düşdi gönlüm saña dil-ber içinde **nice ola** Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 3). [nice ola, -a]*

niçesiz: *Nasılsınız.*

1. Pīr-i muġāna zāhidle **niçesiz** didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 5). [niçesiz,]*

nic'id: *Ne etmek, ne yapmak.*

1. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni görse **nic'iderdi** Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 8). [nic'iderdi, -er, -di]*

nic'ol: *Nice olur, nasıl olur.*

1. Bir daḫı Caʿfer bulursam **nic'olur** ḥālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [nic'olur, -ur]*

niçün: *Neden, ne sebepten.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar **niçün** nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [niçün,]*
2. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [niçün,]*
3. Düşmen **niçün** göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 3). [niçün,]*
4. Her gün Behişti kūyuma **niçün** gelür dime
Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [niçün,]*
5. Niçün eyler dili ḫışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [niçün,]*
6. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [niçün,]*
7. Ḫusrevā derd-i fırāḳa düşeli ben bildüm
Cān-ı şīrīne **niçün** ḳıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 4). [niçün,]*
8. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
Be-hey ẓālim beni **niçün** yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 2). [niçün,]*
9. Tīġ-i hecrüñle **niçün** ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [niçün,]*
10. Görüp aġyārı ḳapuñda **niçün** itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [niçün,]*
11. Biz saña ḳul olavuz sen bize ḫünkār olasın
Bizi öldürmege aʿdāya **niçün** yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 2). [niçün,]*
12. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini Bezm-i vuṣlatda meyi ṣevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [niçün,]*
13. Naḳd-i dil göz göre ẕāyiʿ ola lāyıḳ mı ṣehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [niçün,]*
14. Benüm ḫāk olduġum her dem **niçün** istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [niçün,]*
15. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 3). [niçün,]*
16. Görüp ḫüsnüñ **niçün** zāhid baş egmez Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [niçün,]*
17. Virürem naḳd-i dili şūfī metāʿ-ı ʿışḳa Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 8).*

[niçün,]

18. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna **niçün** nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [niçün,]*
19. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 1). [niçün,]*
20. Ruḫlaruñ şemʿin **niçün** gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [niçün,]*
21. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [niçün,]*
22. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli **niçün** incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [niçün,]*
23. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [niçün,]*
24. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 17). [niçün,]*
25. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [niçün,]*

n'id: *Ne yapayım, ne edeyim.*

1. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşḳuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [n'ideyin, -eyin]*
2. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı **n'ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [n'ider, -er]*
3. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları **nʿider**
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [nʿider, -er]*
4. Ḥased ḳılup **n'ideyin** bendegān-ı sīm ü zere
Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 1). [n'ideyin, -e, -y, -in]*

nidā gel: *Ses gelmek.*

1. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā
Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 2). [nidā geldi, -di]*

nifāk: *Münafıklık, ikiyüzlülük.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Fażl ehline taʿaṣṣub u buġż u **nifāḳdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [nifāḳdur, -dur]*

nifāk it: *Nifak sokmak, fitnelik etmek.*

1. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger ṣoñra **nifāḳ itmezse** bed-ḫ∨āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 10). [nifāḳ itmezse, -mez, -se]*

nifāḳ it: *Ara bozuculuk, fitnelik etmek. II Şikâyet etmek.*

1. Şarāba tevbe itmiş diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 8). [nifāḳ itmiş, -miş]*

nigāh: *Bakış, nazar.*

1. Beni öldür ḳabīle-i Mecnūn
Degil ise Behişti **nigāhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 10). [nigāhum, -um]*
2. Sīnemde cāna remīde olur **nigāh** eger
Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 3). [nigāh,]*

nigāh it: *Bakmak.*

1. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 6). [nigāh itseñ, -se, -ñ]*

nigār: *Güzel yüzlü sevgili.*

1. Ol **nigār** āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 1). [nigār,]*
2. Nigārā gül yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 5). [nigārā, -ā]*

nigeh: *Bakış, nazar.*

1. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol **nigehle** eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [nigehle, -le]*

nigehdār: *Gözetleyen, koruyan.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
   Vey **nigehdāruñ** gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [nigehdāruñ, -uñ]*

nigerān ol: *Seyretmek.*

1. Çeşmüm ʿaḳīḳına **nigerān olmaduñ** meger
   Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [nigerān olmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

nihāl: *Fidan.*

1. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
   Olur baña varaḳları peykān **nihāli** tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [nihāli, -i]*

nihāl: *Fidan. II Fidan boylu sevgili.*

1. Nāz ile tāze **nihālüm** yüriyüp ḳılsa ḫırām
   Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [nihālüm, -üm]*
2. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
   Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her **nihāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 2). [nihāl,]*
3. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb **nihāl**
   Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [nihāl,]*
4. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş **nihālüm** var imiş
   Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [nihālüm, -üm]*
5. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet **nihālini** Ṣāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [nihālini, -i, -n, -i]*
6. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze **nihāl**
   Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [nihāl,]*

nihāl tāzelikde her yaña māʾil olur: *Ağaç yaşken eğilir.*

1. Ol servi bezm-i gülşene taḥrīḳ idem gibi
   Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 6). [nihāl tāzelikde her yaña māʾil olur, -a-ur]*

nihāl-i ergavān: *Erguvan fidanı. II Eflatun ile kırmızı arası morumsu pembe renkte, çok güzel çiçekler açan süs ağacı.*

1. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
   Bu naḫluñ ḫāletin bezme **nihāl-i ergavān** virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [nihāl-i ergavān,]*
2. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ şanma
   Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür **nihāl-i ergavānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 6). [nihāl-i ergavānumdan, -um, -dan]*

nihāl-i ergavān: *Erguvan fidanı. II Erguvan rengi.*

1. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
   Tenüm döndi **nihāl-i ergavāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 4). [nihāl-i ergavāna, -a]*

nihāl-i gül: *Gül fidanı.*

1. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
   Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 2). [nihāl-i gül,]*

nihāl-i ʿışḳ: *Aşk fidanı. II Aşk oku, temreni.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
   Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 6). [nihāl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

nihāl-i kadd: *Fidan boy. II Fidan gibi boy.*

1. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
   Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [nihāl-i ḳaddüñi, -üñ, -i]*

nihāl-i luṭf-ı yār: *Yârin lütfunun fidanı.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler **nihāl-i luṭf-ı yār**
   Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 5). [nihāl-i luṭf-ı yār,]*

nihāl-i tāze: *Taze fidan. II Sevgili.*

1. N'ola bizden yaña şalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
   Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 4). [nihāl-i tāzenüñ, -n, -üñ]*

nihāl-i tīr: *Ok fidanı. II. Sevgilinin boyu.II Sevgilinin bakışı.*

1. Yārüñ **nihāl-i tīri** Behiştī ʿaceb nihāl
   Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [nihāl-i tīri, -i]*

nihān: *Saklı, gizli.*

1. Tīr-i ġamzeñde **nihān** el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 3). [nihān,]*
2. Āftābuz kim **nihānuz** ẕerre-i nā-çīzde
Bizi ġāfil çaġlama kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 5). [nihānuz, -uz]*
3. ʿIşḳ-bāzīde **nihān** kāra mecāl olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [nihān,]*
4. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde **nihān**
Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 7). [nihān,]*
5. Melūl olursa Behiştī **nihān** mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [nihān,]*
6. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden **nihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [nihān,]*
7. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nihān idi, -i, -di]*

nihān eyle: *Gizlenmek, saklanmak.*

1. Sūz u sāzı yeter **nihān eyle**
Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 1). [nihān eyle,]*

nihān eyle: *Gizlemek, saklamak.*

1. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre **nihān eyledi** Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [nihān eyledi, -di]*
2. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki **nihān eyleyimez** şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 6). [nihān eyleyimez, -y, -i, -mez]*

nihān id: *Gizlemek, saklamak.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı **nihān ider** oldum
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [nihān ider, -er]*

nihān it: *Gizlenmek, saklanmak.*

1. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān
Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 3). [nihān itdükce, -dükce]*

nihān ol: *Gizlenmek, görünmez olmak.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden **nihān ola** Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 1). [nihān ola, -a]*
2. Kūşe-i meykedede şöyle **nihān oldı** kim Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 1). [nihān oldı, -dı]*

nihāyet: *Sonunda, nihayetinde.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme keşret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [nihāyetsüz, -süz]*

niḳāb: *Yüz örtüsü, peçe, yaşmak.*

1. Görinelden ḳāmet-i rifʿat **niḳābuñ** ʿaynına
Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 1). [niḳābuñ, -uñ]*
2. Görinse **niḳābuñdan** ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer şehrüñ şūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 7). [niḳābuñdan, -uñ, -dan]*

niḳāb-ı kākül: *Sevgilinin kakül örtüsü.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 7). [niḳāb-ı kākülüñden, -üñ, -den]*

nīk-baht: *Talihli, mutlu, bahtiyar.*

1. Bir saʿādet-ḫānede tenhā düşüp bir **nīk-baḫt**
ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 7). [nīk-baḫt,]*

nīk-nām: *İyi adlı, namlı.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile ẕikr iden
Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde **nīk-nām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 78). [nīk-nām,]*

nīk-nām ol: *Namı iyi olmak.*

1. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām
Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 7). [nīk-nām olanlara, -an, -lar, -a]*

nīl: *Nil nehri.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi **Nīl** üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [nīl,]*

nīl-gūn ol: *Çivit rengi, lacivert renkli olmak. II Morarmak.*

1. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı **nīl-gūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [nīl-gūn olmış, -mış]*
2. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı **nīl-gūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [nīl-gūn olmış, -mış]*

niʿmet: *İyilik, lütuf, ihsan.*

1. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ **niʿmetinde** çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 3). [niʿmetinde, -i, -n, -de]*

nīm-geşte: *Yarısı geçmiş, yarım.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı **nīm-geşte** gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [nīm-geşte,]*

nīm-hurd-ı laʿl: *Dudağın yarısı.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 7). [nīm-ḫurd-ı laʿlüñ,]*

nīm-i bār-ı kīn: *Kin meyvesinin yarısı.*

1. ʿAcebdür içersin **nīm-i bār-ı kīn**
Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 7). [nīm-i bār-ı kīn,]*

nīm-mest ol: *Yarı sarhoş olmak.*

1. Bir iki cām-ı bāde ile **nīm-mest olup**
Ṣayd-ı murādum almaġa şīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 3). [nīm-mest olup, -up]*

nişān: *İz, işaret, belirti.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan **nişān** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [nişān,]*
2. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña **nişān** Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 10). [nişān,]*
3. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki **nişānlardur** felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [nişānlardur, -lar, -dur]*
4. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña **nişāndur** kim
Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [nişāndur, -dur]*
5. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir **nişānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [nişānuñ, -uñ]*

nişān: *Hedef.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma **nişān** yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [nişān,]*
2. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçīrüñ
Ġırre olma ki **nişānında** ṭursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [nişānında, -ı, -n, -da]*
3. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā oḳına **nişāndur** gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [nişāndur, -dur]*

nişān dik: *Hedef yapmak, hedef göstermek.*

1. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni tīre **nişān dikmek** işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [nişān dikmek, -mek]*

nişān ile: *İşaret, hareket.*

1. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād
Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı **nişān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 10). [nişān ile, -ile]*

nişān ol: *Hedef olmak.*

1. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū **nişān oldum** ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 8). [nişān oldum, -du, -m]*

nişān ur: *İşaret koymak.*

1. Zaḫm-ı tīre ḫalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 8). [nişān urduñ, -du, -ñ]*

nişāne: *Hedef.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
   Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [nişāne,]

nişāne: *İşaret, alamet, belirti, iz.*

1. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya var mıdur
   Sende vefā **nişānesi** yoḳdur ya var mıdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [nişānesi, -s, -i]
2. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi **nişāne**
   Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [nişāne,]

nişāne eyle: *Hedef haline getirmek.*

1. Ġayra tīr-i müjeñ şalup beni sen
   Ġam oḳına **nişāne eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 4). [nişāne eylersin, -r, -sin]*

nişāne ur: *İz, işaret vurmak.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
   Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 6). [nişāne urdum, -du, -m]

nişān-ı hāl-ı ruhsār: *Yüzdeki ben izi.*

1. Dil **nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ** yabanlarda arar
   Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 7). [nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ, -uñ]

nişān-ı naʿlçe: *Ayakkabının altına çakılan demirin izi.*

1. Ey meh **nişān-ı naʿlçeñe** öykünür diyü
   Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 5). [nişān-ı naʿlçeñe, -ñ, -e]*

nişān-ı nāvek-i kīn: *Kin okunun hedefi.*

1. Şu kim oldı **nişān-ı nāvek-i kīn**
   Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 1). [nişān-ı nāvek-i kīn,]*

nişān-ı sīb-i sinān: *Mızrak elmasının izi.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
   Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 5). [nişān-ı sīb-i sinānem, -em]

nisār: *Saçma, dağıtma.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler
   nişārından
   Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [nişārından, -ı, -n, -dan]*

nisār eyle: *Saçmak, dağıtmak.*

1. Mevc üzre **nişār eylemege** gevher-i maḳṣūd
   Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [nişār eylemege, -meg, -e]*

nisār id: *Saçmak, dağıtmak.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl **nişār ideyin**
   Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 5). [nişār ideyin, -eyin]*

nisār it: *Saçmak, serpmek, dağıtmak.*

1. Gülzāra geldükce **nişār itmege** saña
   Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı jāleler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 3). [nişār itmege, -meg, -e]
2. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin **nişār itsem**
   Cünün ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [nişār itsem, -se, -m]*

nisār kıl: *Saçmak, serpmek, dağıtmak.*

1. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa nişār
   Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [nişār ḳılmaġa,]*
2. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa nişār
   Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [nişār ḳılmaġa, -maġ, -a]*
3. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa nişār
   Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [nişār ḳılmaġa, -maġ, -a]*

nisār ol: *Saçılmak, serpilmek.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe **nişār ola**
   Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḫalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [nişār ola, -a]*
2. Cürʿa-i cāmum **nişār olsa** eger Cem üstine
   Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 1). [nişār olsa, -sa]*

nisār-ı sīm id: *Gümüş saçmak, serpmek.*

1. Yāruñ **niṣār-ı sīm ider** üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 5). [niṣār-ı sīm ider, -er]

nisār-ı zer: *Altın saçmaları.*

1. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 8). [niṣār-ı zer,]*

nisbet: *Nispet, nazaran.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
Cāmi bir abdāl aña **nisbet** Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [nisbet,]*
2. Hecrüñde ölüm vaḳti lezzetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña **nisbet** bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [nisbet,]*
3. Her tāze mīve laʿlüñe **nisbet** birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārızıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [nisbet,]*
4. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki **nisbeti** Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [nisbeti, -i]*
5. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña **nisbet**
Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [nisbet,]*

nisbet eyle: *Nispet etmek, karşılaştırmak, kıyaslamak.*

1. Beni aġyāra **nisbet eylesen**
ʿĀṣıḳ oldumsa kāfir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 3). [nisbet eylesen, -se, -n]*

nisbet id: *Nispet etmek, karşılaştırmak, bir tutmak.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün **nisbet idersüz** bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [nisbet idersüz, -er, -sünüz]*

nisbet kıl: *Kıyaslamak, mukayese etmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [nisbet ḳılalı, -alı]*

nisbet olın: *Karşılaştırılmak.*

1. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl
Ebrūña **nisbet olınalı** büyüdi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 2). [nisbet olınalı, -alı]*

nīş-i ʿibret: *İbret zehri.*

1. Ṣıddīḳa **nīş-i ʿibreti** nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 81). [nīş-i ʿibreti, -i]*

nīst: *Yokluk, adem.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger **nīst** bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [nīst,]*

n'it: *Ne yapayım, ne edeyim.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 5). [n'itsün, -sün]*

nite ki: *Nitekim.*

1. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḥużūr **nite ki** bārān zūr-ı ʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 4). [nite ki,]*

nitekim: *Nitekim, hasılı.*

1. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim merd-i ḳalender idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [nitekim,]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [nitekim,]*
3. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma **nitekim** kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [nitekim,]*
4. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḫaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli **nitekim** güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [nitekim,]*
5. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek **nitekim** niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [nitekim,]*
6. Dil levḥına nakş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı
ʿİzzetde olasın **nitekim** muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [nitekim,]*
7. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete **nitekim** milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [nitekim,]*
8. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī **nite kim** Yūnusı

ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [nite kim,]*

nitekim: *Nasıl.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
   Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [nitekim,]*
2. Deyr öñünde ḥalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
   Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 2). [nitekim,]*
3. Şıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
   Ġār içre eyledi **nitekim** sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [nitekim,]*
4. Olup şaḳīl-i şayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
   Birlikde **nitekim** çalışdılar iki ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [nitekim,]*

n'itseñ gerek: *Ne etmek. II Ne edebilirsin ki.*

1. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
   Ey felek daḫı baña **n'itseñ gerek** ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 2). [n'itseñ gerek,]*

niyām: *Uykuda olan, gafil.*

1. Ḥançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
   Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim **niyām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [niyām,]*

niye: *Neden, niçin.*

1. Niye ḫalḳ itdi Ḥudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
   Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [niye,]*
2. Bu merdümler **niye** aġlar revān olsa gözümden seyl
   ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [niye,]*
3. İller āhumdan **niye** incindi didüm didiler
   Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 5). [niye,]*
4. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşüfteligi
   Sevdügi burnı dibinde **niye** eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 6). [niye,]*
5. Zāhid geçindügi **niyedür** ṭuysa ḥālini
   Tel tel yolardı şāne raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [niyedür, -dür]*
6. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
   Bilmezem ṭaşların **niye** fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [niye,]*
7. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm
   Niyedür nālişüñ beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 10). [niyedür, -dür]*

niyyet: *Niyet, kasıt, amaç.*

1. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
   Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [niyyetleri, -ler, -i]*
2. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
   Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha **niyyetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [niyyetdür, -dür]*

niyyet it: *Niyetlenmek, karar vermek.*

1. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
   Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 1). [niyyet itsem, -se, -m]*

niyyet-i cürm: *Suç işleme niyeti.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan **niyyet-i cürmin**
   Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [niyyet-i cürmin, -in]*

niyyetümüz var: *Niyeti olmak.*

1. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
   Behiştī **niyyetümüz var** ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 10). [niyyetümüz var,]*

nizār: *Zayıf, aciz, arık.*

1. Yoḳ yerlere mi zerd ü **nizār** oldı felekde
   Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [nizār,]*

nīze: *Mızrak, süngü, kargı. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Zāl-i sipihri **nīzesi** üstinde oynadur
   Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 3). [nīzesi, -s, -i]*
2. Biñ zīnetile **nīzesi** şeklini gören dir
   Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [nīzesi, -s, -i]*

nīze: *Mızrak, süngü.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün **nīze**

Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [nīze,]*

2. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 6). [nīzeye, -y, -e]*

noḳṣān: *Eksik.*

1. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür Bir manġıra almazsa ne **noḳṣān** anı nā-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [noḳṣān,]*

noksān gel: *Azalmak, eksilmek.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 50). [noḳsān gelmeye, -me, -y, -e]*

noḳṣān gelür mi: *Eksilir mi, ne kaybeder.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 24). [noḳṣān gelür mi, -ür, -mi]*

noḳṣān ol: *Eksik, noksan olmak.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi **noḳṣān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [noḳṣān ola, -a-a, -]*

noḳta: *Nokta, zerre.*

1. Ḳılsa merdümler n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḥs Eylemez mi **noḳṭalar** aḳrān u emṣālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 2). [noḳṭalar, -lar]*

2. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan Dökilen **noḳṭa** şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [noḳṭa,]*

3. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [noḳta,]*

4. Ḳonmışdı ṣanki surḫile levḥ-i feṣāḥate Bir **noḳṭa idi** ol dehen-i teng ü la'l-fām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 38). [noḳṭa idi, -i, -di]*

noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕār: *Yanağının beninin noktası.*

1. Eger ḥüsnüñle baḥs itmek dilerse ey yüzi Firdevs Umaram **noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ** ḫūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 6). [noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ, -uñ]*

noḳta-i sürh: *Kırmızı nokta. II Gonca dudak.*

1. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde Dönüpdür **noḳta-i sürḫa** ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 2). [noḳta-i sürḫa, -a]*

2. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup Yerine **noḳṭa-i surḫile** ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 6). [noḳṭa-i surḫile, -ile]*

noḳṭa-i vaḥdet: *Vahdet noktası. II Ben.*

1. Cümle eşyā yüzine **noḳṭa-i vaḥdet** ḳondı Ḫālveş zīnet içün cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [noḳṭa-i vaḥdet,]*

n'ol: *Ne olmak, ne hale gelmek.*

1. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden **n'oldı** kim Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 3). [n'oldı, -dı]*

2. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından **n'oldı** yār Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [n'oldı, -dı]*

3. Bilmezin şaḥn-ı çemen bülbüline **n'oldı** yine Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup şoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [n'oldı, -dı]*

4. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [n'olduñ, -du, -ñ]*

5. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ Seni gördükde bilmezem **n'oldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 10). [n'oldı, -dı]*

6. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam **n'olsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [n'olsa, -sa]*

n'ola: *Ne olur, şaşılır mı?.*

1. Şāh-ı ʿālemsin **n'ola** virsek dil ü cānlar saña Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 1). [n'ola,]*

2. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından **n'ola** bī-bāk Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10,*

Mısra 9). [n'ola,]

3. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem **n'ola**
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [n'ola,]*

4. Maʿni maʿmūr olsun olursa **n'ola** ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḥte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [n'ola,]*

5. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle **n'ola**
Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [n'ola,]*

6. Ḳılsa merdümler **n'ola** ḫaddüñdeki ḫālile baḫs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emṣālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [n'ola, -ler]*

7. Rūyuñ ḫayālini **n'ola** dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [n'ola,]*

8. Her nesne çıḳtısa **n'ola** maʿnīde ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [n'ola,]*

9. Eşkümi rāha düşürmek dilese **n'ola** gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [n'ola,]*

10. Cevr itme baña sen de seversin birin ṣaḳın
Bugün **n'ola** bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 4). [n'ola,]*

11. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīṣ olsa **n'ola**
Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevṣer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [n'ola,]*

12. N'ola döksem ġam eyyāmında eşküm
Aġ akçe ḳara gün içün dimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 3). [n'ola,]*

13. Bulduġı pārtālı yüklense **n'ola** ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [n'ola,]*

14. Firāḳuñda **n'ola** ḫālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [n'ola,]*

15. Ḳadrümüz yoġise kāfire **n'ola** yanuñda
Çāġ ezelden ṣanemā yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [n'ola,]*

16. N'ola ẕevḳ itse Behiştī ṣiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [n'ola,]*

17. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda **n'ola** ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [n'ola,]*

18. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn **n'ola**
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [n'ola,]*

19. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa **n'ola** pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 1). [n'ola,]*

20. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse **n'ola**
Pādişehler daḫı olmamış durur ẕemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [n'ola,]*

21. Nergis **n'ola** uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [n'ola,]*

22. Çeşm-i giryānumı gördükce **n'ola** gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 7). [n'ola,]*

23. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī **n'ola** gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [n'ola,]*

24. N'ola dil olsa giriftār ḫālini göricek
Ṣikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9). [n'ola,]*

25. Yüzinden perde-i ebri **n'ola** refʿ itmese ḫurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [n'ola,]*

26. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde **n'ola**
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [n'ola,]*

27. Ḳaçarsa ṭaġa **n'ola** kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [n'ola,]*

28. Görmese kūyuñ ṭolanurken **n'ola** çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür gönül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [n'ola,]*

29. Cefāña kīmyā dirsem **n'ola** ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i

zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [n'ola,]*

30. Saña benden ḫaber uçursa **n'ola** nāme-i şevḳ
Mürdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 3). [n'ola,]*

31. Şorudursa **n'ola** faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [n'ola,]*

32. N'ola şekl-i gedāya girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 5). [n'ola,]*

33. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan **n'ola** bīzār ise
ʿāşıḳ
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 7). [n'ola,]*

34. Görmek istersem **n'ola** ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [n'ola,]*

35. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam **n'ola**
Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [n'ola,]*

36. Cürʿa ʿahd it **n'ola** bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [n'ola,]*

37. Ġurūrumdan **n'ola** gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 7). [n'ola,]*

38. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 9). [n'ola,]*

39. Āh itse **n'ola** ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi nālesini ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 1). [n'ola,]*

40. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ **n'ola** sīnemde ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [n'ola,]*

41. Ben melekdür dir isem **n'ola** perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [n'ola,]*

42. Denī felek **n'ola** dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [n'ola,]*

43. Ṭıfl-ı nā-bāliġā şorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [n'ola,]*

44. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [n'ola,]*

45. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḥālüm viṣāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [n'ola,]*

46. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ **n'ola** yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [n'ola,]*

47. N'ola yüzüm gören yārān firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [n'ola,]*

48. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse **n'ola** mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [n'ola,]*

49. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta şanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [n'ola,]*

50. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem **n'ola** kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [n'ola,]*

51. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [n'ola,]*

52. N'ola bizden yaña şalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 3). [n'ola,]*

53. N'ola görinse naḳşı merḥametden şu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [n'ola,]*

54. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse **n'ola** reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 8). [n'ola,]*

55. Daḫı yāre **n'ola** ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3).*

[n'ola,]

56. Künhüñ gözeden aḳlı **n'ola** ḥayret alursa
Zîrā ki gözi tîre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [n'ola,]*

57. Dürr-i yetîmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22). [n'ola,]*

58. Dünyā kelāmını **n'ola** aġzına almasa
Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 33). [n'ola,]*

59. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem **n'ola**
Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [n'ola,]*

60. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 15). [n'ola,]*

61. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref **n'ola** ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [n'ola,]*

62. İtme ʿār āhumuñ ḫurūşundan
Ki **n'olur** bülbülüñ ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 2). [n'olur, -ur]*

n'ola: *Keşke.*

1. Görmeyeydüm **n'olaydı** ol periyi
Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 7). [n'olaydı, -y, -d]*

n'olsa gerek: *Ne olur, ne çıkar.*

1. Uralum kendümizi **n'olsa gerek** ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 10). [n'olsa gerek,]*

nücūm: *Yıldızlar.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde **nücūm**
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [nücūm,]*

2. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer **nücūm**
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [nücūm,]*

nücūm ol: *Yıldız olmak, parlamak.*

1. Çarḫ-ı hidāyet üzre **nücūm oldı** her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 79). [nücūm oldı, -dı]*

nüh: *Dokuz, sayı sıfatı.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne sebū **nüh** çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [nüh,]*

2. Ṣeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan **nüh** ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [nüh,]*

3. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden **nüh** cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [nüh,]*

nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr: *Felek meyhanesinin dokuz kubbesi. II Feleğin dokuz katı.*

1. Benem ol mest ki **nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr**
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr,]*

nuḫās: *Bakır.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola **nuḫās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [nuḫās,]*

nukl: *Meze, çerez.*

1. Bezm-i ḫavāṣ **nuḳli** getürsün Behiştiyā
Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 9). [nuḳli, -i]*

nükte: *Anlamı ince ve nazik olan söz.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ **nüktedür**
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [nüktedür, -dür]*

2. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [nükte,]*

3. Bāl açup **nükte** hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [nükte,]*

4. Yazsam altunile bir **nükte** ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 1). [nükte,]*

5. Şāʿirdür iden midḥatüñüñ **nüktelerin** naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125).*

[nüktelerin, -ler, -in]

6. Her **nüktesi** bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ Yaġmurı seḥābını daḫı görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 133). [nüktesi, -s, -i]*

nuḳūş: *Nakışlar, şekiller.*

1. Ḥüsn taṣvīri ḫoş görindi baña Deyr-i dehrüñ ḳamu **nuḳūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 4). [nuḳūşundan, -u, -n, -dan]*

nūn: *Nûn harfi. II Nûn biçimli kaş.*

1. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde **nūn** olsa Ḳara bağrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [nūn,]*

nūn-ı ebrū: *Sevgilinin nûn harfine benzeyen kaşları.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḥalḳa ʿIyān it **nūn-ı ebrūñı** hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [nūn-ı ebrūñı, -ñ, -ı]*

nūr: *Işık, aydınlık, nur.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet **nūrı** Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [nūrı, -ı]*
2. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün Nūruñı görmiş sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [nūruñı, -uñ, -ı]*
3. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme Ol gözüm **nūrı** bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [nūrı, -ı]*
4. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma **nūrdur** Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [nūrdur, -dur]*
5. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez Mezārı üzre olduḳ da şeref **nūrı** nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [nūrı, -ı]*
6. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger **nūruñ** Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [nūruñ, -uñ]*
7. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ Kaʿbeye ey gözlerüm **nūrı** nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [nūrı, -ı]*
8. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ Göreyin şol nār u **nūruñ** oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [nūruñ, -uñ]*
9. Aẓher degül mi meh yüzünüñ **nūrı** şemsden Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [nūrı, -ı]*
10. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür Merve ḥaḳīçün Gözüm **nūrı** senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [nūrı, -ı]*
11. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa Seḥerde **nūr** iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [nūr,]*
12. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra Murādum **nūrını** gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [nūrını, -ı, -n, -ı]*
13. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi ʿĀleme **nūr** aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [nūr,]*
14. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur **nūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 8). [nūrı, -ı]*
15. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden Ḳ'ol **nūrdur** bu merḥalede reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [nūrdur, -dur]*
16. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı her biri Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 80). [nūruñdan, -uñ, -dan]*
17. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [nūr,]*
18. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ **nūrıdur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [nūrıdur, -ı, -dur]*

nūr al: *Aydınlanmak, ışık almak.*

1. Güneşden **nūr alan** meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [nūr alan, -an]*

nūr id: *Aydınlatmak.*

1. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün

ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [nūr ider, -er]*

nūr vir: *Aydınlatmak.*

1. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi **nūr vire** her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [nūr vire, -e]*

nūrāni: *Temiz, mübarek.*

1. Nūrāni ruḥlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
Teşbīh ider ḥabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [nūrāni,]*

nūr-ı aḥmed: *Ahmet'in nuru. II Hz. Muhammed'in nuru.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 6). [nūr-ı aḥmed,]*

nūr-ı çihre-i yār: *Sevgilinin yüzünün nuru.*

1. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki **nūr-ı çihre-i yāre**
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 5). [nūr-ı çihre-i yāre, -e]*

nūr-ı ilāh: *İlahi nur.*

1. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki **nūr-ı İlāha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 2). [nūr-ı ilāha, -a]*

nūr-ı ʿışḳ: *Aşk nuru.*

1. Anuñ feryādına raḥm eyleyüp kevn ü mekān iñler
Olupdur **nūr-ı ʿışḳıle** benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 6). [nūr-ı ʿışḳıle, -ıle]*

2. Nūr-ı ʿışḳıle derünuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 17). [nūr-ı ʿışḳıle, -ıle]*

nūr-ı ʿizzet: *Şeref nuru.*

1. Ol **nūr-ı ʿizzet** şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḫāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [nūr-ı ʿizzet,]*

nūr-ı muḥammed: *Hz. Muhammed'in nuru.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme **nūr-ı Muḥammed** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 4). [nūr-ı muḥammed,]*

nūr-ı şāḥib: *Hz. Muhammet'in nuru.*

1. Āfāḳı ṭutdı gün gibi **nūr-ı şāḥib**
Senden urınmaġıle edeb tācın ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 85). [nūr-ı şāḥib,]*

nūr-ı siyāh: *Siyah nur. II Siyah saç.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar **nūr-ı siyāh**
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 7). [nūr-ı siyāh,]*

nūr-ı siyeh: *Siyah nur. II Göz bebeği.*

1. Yigitsin **nūr-ı siyeh** tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [nūr-ı siyeh,]*

nūş eyle: *İçmek.*

1. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [nūş eyler, -r]*

2. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle kim **nūş eylesem** deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [nūş eylesem, -se, -m]*

nūş eyle: *İçmek. II Öpmek.*

1. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm **nūş eyleyen**
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [nūş eyleyen, -y, -en]*

nūş id: *İçmek, yudumlamak.*

1. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde **nūş ide** yārān u ben neẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [nūş ide,]*

2. Derdüñile yatan ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı **nūş idenüñ** cānına şıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 40). [nūş idenüñ,]*

3. Şanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevs̱er **nūş ider**
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [nūş ider, -er]*

4. Sāḳī-i Kevs̱er olduġın añlar Behiştīnüñ
Kim **nūş iderse** ṣiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [nūş iderse, -er, -se]*

5. Ġam gelicek **nūş iderüz** şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [nūş iderüz, -er, -üz]*

6. Cām-ı cünün **nūş idüben** mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [nūş idüben, -üben]*

7. Meclisde mey yerine **nūş itmedise** ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [nūş itmedise, -me, -di, -se]*

nūş itdür: *İçmek, içirmek.*

1. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil **nūş itdürüp** her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 3). [nūş itdürüp, -dür, -üp]*

nūş ide ide: *İçe içe.*

1. Ṣaḥrāda **nūş ide ide** sāḳī piyāleyi
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 1). [nūş ide ide, -e]*

nüsha: *Eş, benzer.*

1. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler **nüsḫasın** merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [nüsḫasın, -sın]*

nuṣh-ābād: *Sonsuz nasihatler.*

1. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola nām-ı şerīfi **Nuṣḥ-ābād** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 18). [nuṣḥ-ābād,]*

nūş-ı maḫabbet: *Aşk coşkusu.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti **nūş-ı maḫabbetüñ**
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 81). [nūş-ı maḫabbetüñ, -üñ]*

nuṭḳ-ı ilāh: *Allah'ın sözü. II Ayet.*

1. Dil levḥına naḳş eyler iseñ **nuṭḳ-ı İlāhı**
ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39). [nuṭḳ-ı ilāhı, -ı]*

nutḳ-ı ṣafā-baḫş: *Safa bahşeden söz.*

1. Dem ursa **nutḳ-ı ṣafā-baḫşa** laʿl-i cānānum
Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 1). [nutḳ-ı ṣafā-baḫşa, -a]*

nüvāziş: *Gönül alma, iltifat etme.*

1. Ger **nüvāzişler** irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 5). [nüvāzişler, -ler]*

nüzhet: *Ferahlık, tazelik.*

1. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī **nüzhet** isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [nüzhet,]*

na: *İşte bak, gör.*

1. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar **na** Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [na,]*

na: *Aha, işte.*

1. Tene dir **nā** diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [nā,]*

nā-baḥr: *Denizsiz, deniz olmadan.*

1. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña **nā-baḥr**
Ehl-i naẓaruñ ḫāşılı ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [nā-baḥr,]*

nā-bedīd: *Belirsiz, belli olmayan.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [nā-bedīd,]*

nā-bedīd id: *Belirsiz kılmak.*

1. Mihr-i sipihri āhumile **nā-bedīd idüp**
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 5). [nā-bedīd idüp, -üp]*

nā-bedīd ol: *Kaybolmak, yok olmak.*

1. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [nā-bedīd oldı, -dı]*

2. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük şudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol şuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [nā-bedīd olmış, -mış]*

nā-çār: *Çaresiz.*

1. İḫtiyār ile döner şanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürürından urur **nā-çār** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [nā-çār, -ur]*

2. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ **nā-çārları**
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [nā-çārları, -lar, -ı]*

nā-çār imiş: *Çaresizlikten imiş.*

1. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi **nā-çār imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [nā-çār imiş,]*

nā-cins: *Cinsi bozuk, soysuz.*

1. Cihān bezminde ʿuṣṣāḳa enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca **nā-cinse** giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 10). [nā-cinse, -e]*

nā-dān: *Cahil, kendini bilmez.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın **nā-dān**
Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [nā-dān,]*
2. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup **nā-dān** raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [nā-dān,]*
3. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme Māʿnā ebkārını **nā-dāna** ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [nā-dāna, -a]*
4. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide **nā-dān** Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 9). [nā-dān,]*
5. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese **nā-dān**
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [nā-dān,]*
6. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir manġıra almazsa ne noḳṣān anı **nā-dān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [nā-dān,]*
7. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma **nā-dān** añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 12). [nā-dān,]*

nā-dānlıġ: *Cahillik, bilgisizlik.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫ∨ār
Sen şanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [nā-dānlıġ,]*

nā-dānlıġ eyle: *Cahillik etmek.*

1. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim **nā-dānlıġ eylersin**
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [nā-dānlıġ eylersin, -r, -sin]*

nādir: *Seyrek, ender, az.*

1. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı **nādir** bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 9). [nādir,]*
2. ʿIşḳ-perverlikde ʿuṣṣāḳ içre **nādirdür** göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [nādirdür, -dür]*

nā-ehl: *Ehil olmayan. II Güvenilmeyen.*

1. Sevdigüñ kimdür dime **nā-ehle** maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [nā-ehle, -e]*

nāgeh: *Ansızın, apansız.*

1. Bürḳaʿı **nāgeh** cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāşıḳ şafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [nāgeh,]*

nāgehān: *Ansızın, birdendire.*

1. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḥalkı yüzine şu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [nāgehān,]*

naġme: *Ezgi, nağme.*

1. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ olmış Behiştī dirler
Naġmesin gūş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 10). [naġmesin, -sin]*
2. Budur ol ḫūb **naġme** işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 25). [naġme,]*

naġme-i bezm-i ṣabūḥ: *Şarap meclisinin sesi.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül **naġme-i bezm-i ṣabūḥ**
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 1). [naġme-i bezm-i ṣabūḥ,]*

naġme-i çeng-i ḫama: *Eğri sazın namesi.*

1. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm **naġme-i çeng-i ḫama** irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [naġme-i çeng-i ḫama, -a]*

naġme-i şiʿr: *Şiirin nağmesi.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [naġme-i şiʿrüñ, -üñ]*
2. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 9). [naġme-i şiʿrüñ, -üñ]*

nā-ḥak: *Haksız.*

1. ʿIşḳ meydānında **nā-ḥaḳ** yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [nā-ḥaḳ,]*

nā-ḥak-ı zehr ile: *Haksız zehir. II Kin.*

1. O gülzāruñ felek bir bergine dest-res olmazken
Ḳoparduñ **nā-ḥaḳ-ı zehr ile** andan bir gül-i ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 22). [nā-ḥaḳ-ı zehr ile, -ile]*

nahçīr: *Av, sayd.*

1. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ **naḫçīrüñ**
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 1). [naḫçīrüñ, -üñ]*

nahīf: *Arık, çelimsiz, zayıf.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum **naḫīf** u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [naḫīf,]*

naḫīf eyle: *Zayıf kılmak.*

1. Mizāc-ı yāri **naḫīf eylemiş** meded ḥummā
Gelüñ benüm ḳolumı boynına idüñ meftūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 3). [naḫīf eylemiş, -miş]*

naḫīf ol: *Zayıf, arık, çelimsiz olmak.*

1. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḥīf
Üstüh∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 9). [naḫīf olup, -up]*

naḫl: *Hurma ağacı. II Fidan boylu sevgili.*

1. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu **naḫluñ** ḥāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [naḫluñ, -uñ]*

nahl-bend-i bād: *Rüzgârın ağaç budayanı.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben **naḫl-bend-i bād**
Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 3). [naḫl-bend-i bād,]*

nahl-ı ʿālem-ārā: *Cihanı süsleyen fidan. II Sevgili.*

1. Ne ser-keş servdür ḳaddi o **naḫl-ı ʿālem-ārānuñ**
Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [naḫl-ı ʿālem-ārānuñ, -n, -uñ]*

nahl-ı ġazel: *Gazel dalı.*

1. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti şiʿrde ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 9). [naḫl-ı ġazel,]*

nahl-i ḳāmet: *Fidan boy.*

1. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin özler cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [naḫl-i ḳāmetinüñ, -i, -n, -üñ]*

nahl-ı kārbān-ı ġam: *Gam kervanının hurma ağacı. II Gam yükünün fidanı.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde **naḫl-ı kārbān-ı ġam**
Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 5). [naḫl-ı kārbān-ı ġam,]*

nāhūn: *Tırnak.*

1. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam **nāḫūnları**
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [nāḫūnları, -lar, -ı]*

nā-ḳābil: *Kabiliyetsiz, yeteneği olmayan.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde **nā-ḳābilidüm** cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [nā-ḳābilidüm, -i, -dü, -m]*

nāḳa-i leylā: *Leyla'nın devesi.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [nāḳa-i leylā,]*
2. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī
Olımaz Mecnūn gözinde **nāḳa-i Leylā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [nāḳa-i leylā,]*

nā-kām ol: *Amacına ulaşamamış, mutsuz olmak.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün **nā-kām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [nā-kām ola, -a]*

nakd: *Nakit, sermaye.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk **naḳdin** ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [naḳdin, -in]*
2. Cān **naḳdin** alup nāzük-püserler
Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [naḳdin, -in]*
3. ʿIşḳıñuñ **naḳdin** ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir yaban Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 3). [naḳdin, -in]*
4. Aldı dil **naḳdini** ḥarāmi gözi
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 3). [naḳdini, -i, -n, -i]*
5. Viṣāl-i yār **naḳdidür** bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [naḳdidür, -i, -dür]*
6. ʿĀlemde kimse būseye cān **naḳdi** virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [naḳdi, -i]*
7. Kitāb-ı ḥüsnüñe her kim ki itmez yaşı **naḳdin** ṣarf
İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [naḳdin, -in]*
8. Fenā meyḫānesinüñ **naḳde** çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 13). [naḳde, -e]*
9. Şebistān-ı melāmetde selāmet **naḳdin** itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [naḳdin, -in]*

nakd id: *Nakde çevirmek.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḫīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [naḳd idüp, -üp]*

nakd-i cān: *Can sermayesi.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa **naḳd-i cān** virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [naḳd-i cān,]*
2. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [naḳd-i cān,]*
3. Vuṣlat metāʿın alımadın **naḳd-i cān** ile
Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [naḳd-i cān,]*
4. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḥarīṣ olsam n'ola
Düşde daḫı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [naḳd-i cāna, -a]*
5. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye vīrāneden ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 3). [naḳd-i cānı, -ı]*
6. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -ı]*
7. Ḫarc eyle **naḳd-i cānı** ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ırakdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -i]*
8. Ḫarc eyle **naḳd-i cānı** ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ırakdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [naḳd-i cānı, -i]*
9. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan **naḳd-i cānı** der-miyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [naḳd-i cānı, -ı]*
10. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ **naḳd-i cānın** alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [naḳd-i cānın, -ın]*

nakd-i cān: *Can sermayesi. II Canını verme.*

1. Naḳd-i cānum yoluña eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ üzre ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 5). [naḳd-i cānum, -um]*

nakd-i dil: *Gönül sermayesi, varlığı.*

1. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḫarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [naḳd-i dil,]*
2. Naḳd-i dili sen kendüñ żabṭ eyle Behiştī kim
Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür

(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [naḳd-i dili, -i]

3. Virürem **naḳd-i dili** ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [naḳd-i dili, -i]

naḳd-i eşk: *Gözyaşı sermayesi.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin **naḳd-i eşkümden** ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 4). [naḳd-i eşkümden, -üm, -den]*

naḳd-i ʿışḳ: *Aşk sermayesi.*

1. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳ,]*
2. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳ,]*
3. Çıḳarmayam ölince **naḳd-i ʿışḳı** maḫzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [naḳd-i ʿışḳı, -ı]*

naḳd-i maʿārif: *Hüner sermayesi, marifet.*

1. Gösterme ḥasūda var ise **naḳd-i maʿārif** Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [naḳd-i maʿārif,]*

naḳd-i ʿömr: *Ömür sermayesi. II Ömür.*

1. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce **naḳd-i ʿömri** varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [naḳd-i ʿömri, -i]*
2. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 5). [naḳd-i ʿömrüñ, -üñ]*
3. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda **naḳd-i ʿömrüñ** eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 18). [naḳd-i ʿömrüñ, -üñ]*
4. Çünki pīr-i mey-fürūşa ey göñül hem-sāyesin
Yolına ḫarc eyle **naḳd-i ʿömrüñüñ** sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 2). [naḳd-i ʿömrüñüñ, -üñ, -üñüñ]*

naḳd-i vaḳt: *Zaman sermayesi. II Vakit.*

1. Naḳd-i vaḳti ʿişrete ḫarc it bahār eyyāmıdur
Dehr fānīdür esās-ı ʿömre itme iʿtimād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 5). [naḳd-i vaḳti, -i]*

naḳd-ı veraʿ: *Takva serveti.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki **naḳd-ı veraʿa** gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 50). [naḳd-ı veraʿa, -a]*

naḳd-i viṣāl-i yār: *Sevgiliye kavuşma sermayesi.*

1. Gördüler **naḳd-i viṣāl-i yārden** destüm
Dāmenüm pür-sīm idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 3). [naḳd-i viṣāl-i yārden, -den]*

nakkāş: *Nakkaş. II Allah.*

1. ʿĀrıżuñ **naḳḳāşı** ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [naḳḳāşı, -ı]*
2. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün **naḳḳāşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [naḳḳāşına, -ı, -n, -a]*

nakkāş: *Nakkaş, süsleme ustası.*

1. Naḳş idüp sāye-i ebrūsını **naḳḳāş** gibi
Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 1). [naḳḳāş,]*
2. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ **naḳḳāşıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [naḳḳāşıdur, -ı, -dur]*

nakkāş-ı ezel: *Ezeli Nakkaş. II Allah.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin naḳş eylemedin deyrüñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanẕīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [naḳḳāş-ı ezel,]*
2. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki **Naḳḳāş-ı Ezel**
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 9). [naḳḳāş-ı ezel,]*

nakl id: *Nakletmek, anlatmak, rivayet etmek, hikayet etmek.*

1. ʿAndelīb-i ṣūḫdan nāzük leṭāʾif **naḳl idüp** Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān

eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [naḳl idüp, -üp]*

nakş: *Akis, görüntü.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
   Kāse-i mey **naḳşını** resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 8). [naḳşını, -ı, -n, -ı]*
2. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
   ʿAḳlumı alup beni ol **naḳşa** ḫayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 10). [naḳşa, -a]*
3. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
   Bir yaṣṣı yüzli **naḳşı** güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [naḳşı, -ı]*
4. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
   Şöyle ṣanmış fürḳatüñ **naḳşı** anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [naḳşı, -ı]*
5. Kebkebüñ **naḳşı** ile rūy-ı Behiştīyi gören Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 9). [naḳşı, -ı]*
6. Dest-mālüm **naḳşı** taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
   Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [naḳşı, -ı]*
7. Yār **naḳşın** seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
   Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [naḳşın, -ın]*
8. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
   Naṣīḥat **naḳşına** ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [naḳşına, -ı, -n, -a]*
9. N'ola görinse **naḳşı** merḥametden ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [naḳşı, -ı]*
10. Serāy-ı sīnede eyler meserret **naḳşını** peydā
    Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [naḳşını, -ı, -n, -ı]*

nakş: *Nakış, tasvir. II Yaratılan, kul.*

1. Āyet-i ḥüsne naẓar ḳıl **naḳşı** kerrem-nā gözet
   Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [naḳşı, -ı]*

nakş eyle: *Nakşetmek, resmini çizmek.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel resmin **naḳş eylemedin** deyrüñ
   Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanzīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [naḳş eylemedin,]*
2. Dil levḥına **naḳş eyler iseñ** nuṭḳ-ı İlāhı ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39). [naḳş eyler iseñ, -r, -i, -se, -ñ]*

nakş eyle: *Nakşetmek, resmetmek. II Yazmak.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını **naḳş eyleyen** ey dil gözüñ aç
   Yazmış ol ḫāne ḫayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [naḳş eyleyen, -y, -en]*

nakş id: *Nakşetmek, resmetmek.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
   Sen ey merdüm ṣu üzre **naḳş ider** üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [naḳş ider, -er]*
2. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
   Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [naḳş iderler, -er, -ler]*
3. Nakş idüp sāye-i ebrūsını naḳḳāş gibi
   Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 1). [naḳş idüp, -üp]*

nakş ile: *Nakışla.*

1. Biñ **naḳş ile** öñüñde zemīne yüz urmaġa
   Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḫüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [naḳş ile,]*

nakş it: *İşlemek, anlatmak, dile getirmek.*

1. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā
   Nakş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 10). [naḳş it,]*

nakş it: *Nakşetmek, süslemek.*

1. Ey Behiştī baña ol ṣūḫ-nigār itdügi nakş
   Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [naḳş itdügi, -düg, -i]*
2. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
   Deyr-i ḥüsninde anuñ **naḳş itmiş** istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 10). [naḳş itmiş, -miş]*

nakş kıl: *Nakşetmek, süslemek.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [naḳş ḳıldum, -du, -m]*

nakş olın: *Nakş olunmuş, işlenmiş.*

1. Gerd-i felekde şanma şafaḳdur Behiştiyā Ḳanlu yaşumla **naḳş olınupdur** bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 10). [nakş olınupdur, -up, -dur]*

nakş-ı cemāl: *Güzelliğinin resmi.*

1. Ṣūfiye **naḳş-ı cemālüñ** göz ile ḳaş gelür
ʿAyn-ı uṣṣāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [nakş-ı cemālüñ, -üñ]*

nakş-ı dīvār: *Duvar resmi.*

1. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḥayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [nakş-ı dīvār,]*

nakş-ı dīvār: *Duvar resmi. II Tablo.*

1. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
Her biri ḥayretlerinden **naḳş-ı dīvār** oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 4). [nakş-ı dīvār,]*

nakş-i fenā: *Fena, yokluk nakşı.*

1. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar **naḳş-i fenā** ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [nakş-i fenā,]*

nakş-ı mīm-i dehen: *Ağzının mim nakşı.*

1. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup
Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 5). [nakş-ı mīm-i dehenüñde, -üñ, -de]*

nakş-ı mül: *Şarap sureti.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 5). [nakş-ı mül,]*

nakş-ı naʿlçeñ: *Nalça izi, daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir izi.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde **naḳş-ı naʿlçeñ** vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [nakş-ı naʿlçeñ,]*

nakş-ı rengīn: *Renkli desen, resim.*

1. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi dirler zāʾil olur **naḳş-ı rengīn** ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [naḳş-ı rengīn,]*

naʿl: *Nal, hayvanların ayaklarına vurdukları demir.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm **naʿl** ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [naʿl,]*

nālān: *İnleyerek, ağlayarak.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [nālān,]*

nālān eyle: *İnletmek, sızlatmak.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi **nālān eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 4). [nālān eyledüñ, -dü, -ñ]*

nālān id: *Ağlatmak, inletmek.*

1. Bülbüli **nālān ider** gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
Sünbüli ġamgīn ider zülf-i perīşānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 1). [nālān ider, -er]*

nālān ol: *İnlemek, sızlamak.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi **nālān olan** nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nālān olan, -an]*
2. Bülbül olmaġı severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi **nālān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 6). [nālān olmaġa, -maġ, -a]*

nālān u giryān id: *İnletmek ve ağlatmak.*

1. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [nālān u giryān idüp, -üp]*

nāle: *İnleme, inilti.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin ṣaldugı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8).*

[nāle,]

2. Nālem gibi eser idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 9). [nālem, -m]*

3. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin şorarsañ gülşenüñ
Serv dūd-ı āhı bülbül **nālesi** efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [nālesi, -s, -i]*

4. Āhum felekde Zühreye āvāz ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu **nāleler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 8). [nāleler, -ler]*

5. Dil **nāleye** dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 5). [nāleye, -y, -e]*

6. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u **nāle** vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [nāle,]*

7. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler **nāleler** peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 7). [nāleler, -ler]*

8. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler **nāleler** peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 7). [nāleler, -ler]*

9. Raʿd üzre ṣalup **nāle** vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [nāle,]*

10. Bülbül-i dil **nālesi** vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [nālesi, -s, -i]*

11. Ehl-i diller **nālemi** maʿẕūr ṭutsunlar ki ben
Gülşen-i ruḫsār-ı yārüñ ʿandelīb-i zārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 3). [nālemi, -m, -i]*

12. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [nāleden, -den]*

13. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
Muṭribüñ cān yakıcı **nāle** gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [nāle,]*

14. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [nāleñi, -ñ, -i]*

15. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi **nālesini** ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 2). [nālesini, -si, -n, -i]*

16. Derūnum **nāle** peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3). [nāle,]*

17. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
Nāleñi gūş iden ṣafā bulsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 16). [nāleñi, -ñ, -i]*

18. Fiġān u **nālelerle** şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [nālelerle, -ler, -le]*

19. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun **nāle mi** ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [nāle mi, -mi]*

nāle eyle: *İnlemek, feryad etmek.*

1. Eyledükçe ceres-i nāḳa-i Leylī nāle
Kūh-ı ġamda ḳulaġı çıñlar idi Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 5). [nāle eyledükçe, -dükçe]*

nāle kıl: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ **nāle ḳılam**
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [nāle ḳılam, -am]*

2. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl içinde
Ney gibi **nāle ḳılmaḳ** olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 8). [nāle ḳılmaḳ, -maḳ]*

3. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben **nāle ḳılmaḳdan**
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 3). [nāle ḳılmaḳdan, -maḳ, -dan]*

nāle vü efġān id: *İnlemek ve feryat etmek.*

1. Mehterlerüñüñ zemzemesi ceng güninde
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 112). [nāle vü efġān ider, -er]*

nāle vü efġān ḳıl: *İnleyip feryat etmek.*

1. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni **nāle vü efġān ḳılur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [nāle vü efġān ḳılur, -ur]*

nāle vü feryād eyle: *Feryat, figan etmek.*

1. Derūn-ı dilden eylersem ʿaceb mi nāle vü feryād
Fiġāne mā-teḳaddemden olup erbāb-ı ġam muʿtād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 7). [nāle vü feryād eylersem, -r, -se, -m]*

nāle-i ʿāşık: *Âşığın inlemesi.*

1. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden **nāle-i ʿāşıḳdur** kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 7). [nāle-i ʿāşıḳdur, -dur]*

nāle-i bülbül: *Bülbülün feryadı. II Âşığın figanı.*

1. Gülşende göñül iñlemede **nāle-i bülbül**
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 7). [nāle-i bülbül,]*
2. Cihānda **nāle-i bülbülsüz** olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 3). [nāle-i bülbülsüz, -süz]*
3. Gülsitān güm güm öter **nāle-i bülbüller ile**
Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 1). [nāle-i bülbüller ile, -ler, -ile]*
4. Ḳuşluġa dek şenlik idi bu gice
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 8). [nāle-i bülbüllerile, -ile-ler, -ile]*

nāle-i dil: *Gönül iniltisi.*

1. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 9). [nāle-i dilden, -den]*

nāle-i ḥazīn it: *Hüzünlü, dertli feryat etmek.*

1. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 1). [nāle-i ḥazīn itsem,]*

nāle-i lāzım: *Gerekli inleme.*

1. Ṣaġlu ṣollu āteşīn güller dizüp gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 2). [nāle-i lāzım,]*

nāle-i sāz u sürūd: *Saz ve nağmenin inlemesi, ahı.*

1. Ṣaldum sipihre **nāle-i sāz u sürūdumı**
Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 17). [nāle-i sāz u sürūdumı, -um, -ı]*

nāle-i sāz: *Saz iniltisi.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı **nāle-i sāzı** aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [nāle-i sāzı, -ı]*

nāle-i ser-tīz: *Sivri uçlu, keskin feryat.*

1. Rāh-ı ġamda yaraġum **nāle-i ser-tīz** midür
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 1). [nāle-i ser-tīz,]*

nāle-keş: *İnilti çeken, inleyen.*

1. Muṭriblerüñ cihānda bu ben **nāle-keş** gibi
Diller deler terānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 7). [nāle-keş,]*

nāleler eyle: *İnlemek, feryat etmek.*

1. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan **nāleler eyler** göñül
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 7). [nāleler eyler, -r]*
2. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı **nāleler eyler** rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [nāleler eyler, -r]*

nāleler it: *İnlemek, ah etmek.*

1. Zāhidā bülbül olup **nāleler itsem** n'ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [nāleler itsem, -se, -m]*

nāle-sāz ol: *Ağlayan, inleyen olmak.*

1. Furṣat el virse kemānuñ sīneye çeksem diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 8). [nāle-sāz oldum, -du, -m]*

nāl-i gülistān: *Gül bahçesinin kamışı.*

1. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi **nāl-i gülistāndan** daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [nāl-i gülistāndan, -dan]*

nāliş: *Feryat, inleme. II Şikayet etme, sızlanma.*

1. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm
Niyedür **nālişüñ** beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 10). [nālişüñ, -üñ]*

nām: *Ad, şan, şöhret.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı **nāmı** var

Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [nāmı, -ı]*

2. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya ʿUşşāḳ içinde **nāmı** anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [nāmı, -ı]*
3. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mıṣr-ı cāmiʿ **nāmumuzdur** biz şu şehristānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [nāmumuzdur, -u, -muz, -dur]*
4. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün **nāmda** nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [nāmda, -da]*
5. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda **nāmem**
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [nāmem, -em]*
6. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile **nāmumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 4). [nāmumdan, -um, -dan]*
7. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi **nāmuñda**
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [nāmuñda, -uñ, -da]*
8. Ẕikrüñle bugün güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür **nāmuñile** buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 90). [nāmuñile, -uñ, -ile]*
9. Ey sehī-ḳad ḳuluñam **nāmumı** āzāde ḳoma
Gözlerüm merdümini ḥasret ile ḳana yuma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 11). [nāmumı, -um, -ı]*

nā-maḥal: *Yersiz. II Uygunsuz.*

1. Zāhidā ʿāṣıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña **nā-maḥaller** manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 8). [nā-maḥaller, -ler]*

nā-maḫrem: *Mahrem olmayan, yabancı.*

1. Ey Behiştī yüzüñi perdeye çek gösterme Māʿnā ebkārını nā-dāna ki **nā-maḫremdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 10). [nā-maḫremdür, -dür]*
2. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında **nā-maḫrem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 8). [nā-maḫrem,]*

namāz: *Namaz.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf İrte **namāzını** ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 6). [namāzını, -ı, -n, -ı]*
2. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [namāza, -a]*

namāz-ı girye: *Ağlama namazı.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [namāz-ı giryeye, -y, -e]*

namāzı ḳıl: *Namaz kılmak.*

1. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī kim
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [namāzı ḳılsun, -sun]*

namāzın ḳıl: *Cenaze namazı kılmak.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ **namāzın ḳılmaġıçün** ṣalāya
Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 5). [namāzın ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

nāme: *Mektup.*

1. Behiştī **nāmesinden** ḥiṣṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
Fenā bāġında ṣanma bülbül-i ṣīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 9). [nāmesinden, -s, -i, -n, -den]*
2. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde **nāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [nāme,]*
3. Yār añarsa ben ḳulını **nāme** aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [nāme,]*

nāme yaz: *Mektup yazmak.*

1. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [nāme yazarsañ, -ar, -sa, -ñ]*
2. Cānsuz tenüm ḥayātı içün **nāme yazmaduñ**
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [nāme yazmaduñ, -ma, -du, -ñ]*
3. Behiştī **nāme yazmaġa** müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 9). [nāme yazmaġa, -maġ, -a]*

nāme-i aʿmāl: *Amel defteri.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāṣıḳlaruñ
Āftābuñ sāde levḥi **nāme-i aʿmāl** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [nāme-i aʿmāl,]*
2. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ mihrābına
Rūz-ı maḥşer **nāme-i aʿmālüme** ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 4). [nāme-i aʿmālüme, -üm, -e]*

nāme-i ecel: *Ecel mektubu.*

1. Ḫaṭṭuñ görince didi budur **nāme-i ecel**
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 9). [nāme-i ecel,]*

nāme-i haṭṭ-ı ġubār: *Gubâr yazısının nâmesi.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde tūtiyā
Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 4). [nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ, -uñ]*

nāme-i şevḳ: *Keyif, neşe mektubu.*

1. Saña benden ḫaber uçursa n'ola **nāme-i şevḳ**
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 3). [nāme-i şevḳ,]*

nāme-i ʿuşşāk: *Âşıkların mektubu.*

1. İtdürür nām-ı şerīfin **nāme-i ʿuşşāḳa** ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 7). [nāme-i ʿuşşāḳa, -a]*

nā-merd: *Namert, mert olmayan.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan zendür
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi **nā-merd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 6). [nā-merd,]*
2. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim zen-i çarḫuñ Behiştī himmeti **nā-merdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [nā-merdedür, -e, -dür]*
3. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde **nā-merd** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 8). [nā-merd,]*

nā-merd-i dünyā: *Namert dünya.*

1. Merdiseñ **nā-merd-i dünyādan** vefā itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [nā-merd-i dünyādan, -dan]*

nā-merd-i pīr-zen: *Kocakarı namerdi.*

1. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet **nā-merd-i pīr-zendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 6). [nā-merd-i pīr-zendür, -dür]*

nām-ı lezīz: *Güzel şöhretli.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam şerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o **nām-ı leẕīẕ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 8). [nām-ı leẕīẕ,]*

nām-ı mübārek: *Mübarek ad, nam.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile ẕikr iden
Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde nīk-nām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 77). [nām-ı mübāreküñ,]*

nām-ı şerīfi: *Mübarek nam.*

1. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola **nām-ı şerīfi** Nuṣḥ-ābād *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 18). [nām-ı şerīfi, -i]*
2. İtdürür **nām-ı şerīfin** nāme-i ʿuşşāḳa ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 7). [nām-ı şerīfin, -in]*

nāmumı aġzına al: *Adını ağzına almak, anmak.*

1. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār
Būy-ı cān ẕāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 3). [nāmumı aġzına alaldan, -al, -dan]*

nā-muntaẓam: *Düzensiz, ahenksiz.*

1. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi **nā-muntaẓam** şiʿrüñ
Behiştī hem ẕarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [nā-muntaẓam,]*

nā-murād: *Muradına ermeyen, muradını alamayan.*

1. Ḳullaruñ içre **nā-murād** hemān
Begüm ancaḳ kemīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 5). [nā-murād,]*
2. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum **nā-murād** *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [nā-murād,]*
3. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda yār
Ben **nā-murād** kūşe-i tenhāda aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 6). [nā-murād,]*

nā-murād ol: *Muradına erememek.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān şaydı vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 1). [nā-murād oldı, -dı]*

nāmūs: *Namus, edep, haya.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl **nāmūs** boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [nāmūs,]*

nā-müselmān: *Müslüman olmayan, kâfir.*

1. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı **nā-müselmān** añlayup
Ḳays-ı mecnūnı yabana atma nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 11). [nā-müselmān,]*

nān: *Ekmek.*

1. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī **nān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [nān,]*
2. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
Ḳoynumda zād-ı rāhum bir **nān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [nān,]*
3. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre **nānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [nānına, -ı, -n, -a]*
4. Seng urdıġınca yār ḳapusında başumuza
Yād itdi şanuram beni bir pāre **nān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 8). [nān ile, -ile]*

nā-pāk: *Temiz, saf olmayan.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi **nā-pāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [nā-pāki, -i]*

nār: *Ateş, od.*

1. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum **nārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [nārdur, -ur]*
2. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā **nār** ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [nār,]*
3. Ecel **nārınuñ** āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem yanmaġiçün aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 5). [nārınuñ, -ı, -n, -uñ]*
4. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda **nār** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [nār,]*
5. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol **nār** u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [nār,]*

naʿra: *Bağırma, haykırma.*

1. Raʿd-ı āhum **naʿrasın** gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [naʿrasın, -sın]*
2. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn n'ola
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [naʿramuzdan, -muz, -dan]*
3. Bezm-i ġamuñda **naʿralarum** eyledükçe gūş
Erbāb-ı şevḳı her yañadan çağırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 1). [naʿralarum, -lar, -um]*

naʿra eyle: *Nara atmak, bağırmak.*

1. Feryād-ı şūfinüñ eşeri ḳalmaz anda kim
Mestāne **naʿra eyleye** uşşāḳ-ı mey-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [naʿra eyleye, -y, -e]*

naʿra-i āh u fiġān ile: *Ah ve hüznün feryadı.*

1. Yaḳdı cihānı **naʿra-i āh u fiġān ile** Fülānlaruz ki ceng iderüz āsmānile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 1). [naʿra-i āh u fiġān ile, -ile]*

narḫ: *Bedel, değer.*

1. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu **narḫı** ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 8). [narḫı, -ı]*

nār-ı āh: *Ah ateşi.*

1. Kimüñ kim **nār-ı āhı** cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 1). [nār-ı āhı, -ı]*
2. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 5). [nār-ı āhum, -um]*

nār-ı dūzah: *Cehennem ateşi.*

1. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür zāhid velī
Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [nār-ı dūzaḫ,]*

nār-ı fürḳat: *Ayrılık ateşi.*

1. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde **nār-ı fürḳatüm** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [nār-ı fürḳatüm, -üm]*

nār-ı ġam: *Gam ateşi.*

1. Nār-ı ġam baġrum Behiştī şöyle biryān itdi kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [nār-ı ġam,]*
2. Ey felek **nār-ı ġam** oldı baña āb u bāduñ
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [nār-ı ġam,]*
3. Nār-ı ġamdan ṭalʿatuñ gülzār-ı maḫlaṣdur baña
Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 9). [nār-ı ġamdan, -dan]*
4. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [nār-ı ġamdan, -dan]*
5. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ ṣarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 2). [nār-ı ġamuñdan, -uñ, -dan]*
6. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen başīṭ-i ʿarż
Ben bu ten-i żaʿīfüm ile kāh-ı ḫırmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 3). [nār-ı ġamuñla, -uñ, -la]*

nār-ı ḥadd: *Yanağının ateşi.*

1. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
Ṣu **nār-ı ḫaddüñe** kendin uran bir dāne gendümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [nār-ı ḫaddüñe, -üñ, -e]*

nār-ı ḥasret: *Hasret ateşi.*

1. Ümīẕüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb **nār-ı ḥasretde** yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [nār-ı ḥasretde, -de]*
2. Ġam idüp nālān u giryān ṭoġrayaldan baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 10). [nār-ı ḥasretde, -de]*

nār-ı hecr: *Ayrılık ateşi, ayrılık acısı.*

1. Ṭutışdum **nār-ı hecrüñle** derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde ṣābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 53). [nār-ı hecrüñle, -üñ, -le]*

nār-ı ḥışm: *Gazap ateşi.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
Vücūdumı eridür **nār-ı ḫışmuñ** āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [nār-ı ḫışmuñ, -uñ]*

nār-ı ʿışḳ: *Aşk ateşi.*

1. Nār-ı ʿışḳıle rişte-i cānı
Kākül-i yār gibi örsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 7). [nār-ı ʿışḳıle, -ıle]*

nār-ı saḳar: *Cehennem ateşi.*

1. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan **nār-ı saḳar** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 8). [nār-ı saḳar,]*

nār-ı şevḳ: *Hevesinin ateşi.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 8). [nār-ı şevḳuñ, -uñ]*

nār-ı zulm: *Zulüm ateşi.*

1. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 5). [nār-ı ẓulm,]*

nāriyāne id: *Ateşe vermek.*

1. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [nāriyāne idem, -em]*

nā-sāz imiş: *Uymaz, uygunsuz imiş.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan **nā-sāz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nā-sāz imiş,]*

nā-sezā: *Uygunsuz, yakışmayan.*

1. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar

Elbetde eyler aña dönüp **nā-sezā** naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [nā-sezā,]

naşīb: *Nasip, kısmet.*

1. Egerçi baḥā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi pürdür
   Velī bezm-i viṣālüñde **naşībüm** bir taşavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [naşībüm, -üm]*

naşīb al: *Sebeplenmek, nasiplenmek.*

1. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
   ʿÖmr-i sermedden **naşīb almaḳ** Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 10). [naşīb almaḳ, -maḳ]*

naşīb ol: *Kısmet olmak.*

1. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
   Ṣāyed ki bir zamānda **naşīb ola** bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [naşīb ola, -a]*
2. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
   Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [naşīb oldı, -dı]*
3. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
   Faḳīre ol **naşīb olmaz** ekābir aşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [naşīb olmaz, -maz]*
4. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
   Şöyle kim bir şeb **naşīb olup** ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [naşīb olup, -up]*
5. Naşīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
   Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 5). [naşīb olup, -up]*
6. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
   Gözde kuvvet olsa bir gün yüzüñi görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 7). [naşīb olurdı, -ur, -dı]*

naşīb um: *Beklemek, ümit etmek, nasiplenmek.*

1. Zāhidā ʿāşıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
   İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [naşīb umma, -ma]*

naşīḥat: *Öğüt, tavsiye.*

1. Vāʿiẓ **naşīḥatin** başına eylesün ki men
   Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [naşīḥatin, -in]*
2. Benüm peymāne-i ʿışḳa düşüpdür defter-i ṭabʿum
   Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 8). [naşīḥat,]*

nasīhat eyleyigör: *Öğüt vermek.*

1. Naşīḥat eyleyigördüm şu deñlü ṭıfl-ı dile
   Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 7). [naşīḥat eyleyigördüm, -y, -i, -gör, -dü, -m]*

naşīhat it: *Nasihat etmek, öğüt vermek.*

1. Naşīḥat itmege ʿuşşāḳa ey yüzi muṣḥaf
   Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 7). [naşīḥat itmege, -meg, -e]*

naşīhat ol: *Nasihatte bulunmak, öğüt vermek.*

1. Saṭr-ı evvel ki var **naşīḥat ola**
   Saṭr-ı s̲ānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 23). [naşīḥat ola, -a]*

nāşıḥ-ı nā-dān: *Cahil nasihatçı.*

1. Ey Behiştī **nāşıḥ-ı nā-dānı** şöyle eyle kim
   ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [nāşıḥ-ı nā-dānı, -ı]*

naṣūḥ: *Nasihat eden.*

1. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun **naṣūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 10). [naṣūḥ,]*

naʿṭ-ı devrān: *Dünyanın methi.*

1. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam olur
   Cām-ı meyden piyāde sürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 1). [naʿṭ-ı devrānda, -da]*

naṭʿ-ı sipihr: *Feleğin örtüsü. II Yeryüzü.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
   Māt ider **naṭʿ-ı sipihrüñ** şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [naṭʿ-ı sipihrüñ, -üñ]*

nāṭık: *Tefekkür eden, idrak eden.*

1. ʿUnṣur evine girdügi dem **nāṭıḳa** miskīn
   Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [nāṭıḳa, -a]*

nāṭūr: *Bağ, bahçe bekçisi.*

1. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẕīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri **nāṭūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [nāṭūruñ, -uñ]*

nā-tüvān: *Zayıf, güçsüz, çaresiz.*

1. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam **nā-tüvānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 6). [nā-tüvānıdur, -ı, -dur]*
2. Derünum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir **nā-tüvān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [nā-tüvān,]*
3. ʿAmri'yem zār u **nā-tüvān** eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 25). [nā-tüvān,]*

nāvek: *Ok II Sevgilinin kirpiği.*

1. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın bilüp
Nāveklerüñden üstine şalduñ ḥavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 6). [nāveklerüñden, -ler, -üñ, -den]*

nāvek-i ṭaʿne: *Eleştiri oku.*

1. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir **nāvek-i ṭaʿne**
Üşermiş üstine ḳuşlar işitse şavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 7). [nāvek-i ṭaʿne,]*

nāz: *Naz, işve, cilve.*

1. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [nāz,]*
2. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 1). [nāzile, -ile]*
3. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez **nāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [nāzından, -ı, -n, -dan]*
4. Ruḫlaruñ üstine kākül şalsa ol meh **nāzdan**
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [nāzdan, -dan]*

nāz id: *Cilve, işve yapmak, nazlanmak.*

1. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ **nāz ide** sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [nāz ide, -e]*

nāz ile: *Nazla, nazlanarak.*

1. Şalınup **nāz ile** o bālā-ḳadd
Serv-i gülzāra ögredür reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 19). [nāz ile,]*
2. Şalınup **nāz ile** seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola şaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [nāz ile, -ile]*

nazar: *Bakış.*

1. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir **naẕar** bāri gel ol bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [naẕar,]*
2. Bir **naẕarda** ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi ol kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 3). [naẕarda, -da]*
3. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā **naẕar**
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā **naẕar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 1). [naẕar,]*
4. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña **naẕar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 6). [naẕar,]*
5. Aġyār oḳur **naẕarda** yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [naẕarda, -da]*
6. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir **naẕar** ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 6). [naẕar,]*
7. Bir **naẕarda** nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [naẕarda, -da]*
8. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben **naẕar** ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [naẕar,]*
9. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel **naẕarum** ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [naẕarum, -um]*
10. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur **naẕarda** beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 6). [naẕarda, -da]*
11. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet
Ḫurşīde **naẕar** nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [naẕar,]*

12. Çün ġayra **naẓar** … bedr-i cemāle
Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 37). [naẓar,]

13. Cürmüne baḳup irte ceybüñ **naẓarında**
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 55). [naẓarında, -ı, -n, -da]

naẓar dev: *Nazar değmek, göz değmek.*

1. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 4). [naẓar deymeye, -me, -y, -e]

naẓar eyle: *Bakmak, dikkat etmek, dikkate almak.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 5). [naẓar eylemez, -mez]*

2. Olsa kimüñle bir iki göz āşinā naẓar
Elbetde eyler aña dönüp nā-sezā naẓar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 2). [naẓar eyler, -r]

3. Dir **naẓar eyleyen** ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı yıḳılmış başuña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 1). [naẓar eyleyen, -y, -en]

naẓar it: *Bakmak, seyretmek, temaşa etmek.*

1. Nāzük miyānuña **naẓar itdükce** ben hele
Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [naẓar itdükce, -dükce]

2. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
Sözümi diñle yabana **naẓar itme** baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 4). [naẓar itme, -me]*

3. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 9). [naẓar itme, -me]*

4. Seni gördüm göreli ġayrı **naẓar itmege**
Aşdı eşküm gözümüñ ḫānesine al perde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 3). [naẓar itmege, -meg, -e]

5. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 7). [naẓar itmek, -mek]*

6. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid severlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 8). [naẓar itmek,]*

7. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ Velī şefḳat göziyle bir **naẓar itmez** biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [naẓar itmez, -mez]*

8. Ol şeh ki **naẓar itmez** aña bir kişi iṣbāt Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [naẓar itmez, -mez]

naẓar it: *Bakmak, bakış atmak.*

1. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir **naẓar itseñ** çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4). [naẓar itseñ, -se, -ñ]*

2. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın **naẓar itseñ**
Ednā ḳuluñuñ yerini eflākden aʿlā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 17). [naẓar itseñ, -se, -ñ]

naẓar kıl: *Bakmak, gözetmek.*

1. Ġam reh-zeni ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña **naẓar ḳıl** ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 2). [naẓar ḳıl,]*

2. Pādişāhum gör neye döndüm **naẓar ḳıl** ḥālüme
Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [naẓar ḳıl,]*

3. Emīrüm ser-fīrāzum pādişāhum
Naẓar ḳıl ben ḳuluña gāh u bī-gāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 6). [naẓar ḳıl,]

4. Āyet-i ḥüsne **naẓar ḳıl** nakşı kerrem-nā gözet
Kendü miḳdārından ey dil herkesi aʿlā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 3). [naẓar ḳıl,]*

5. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir **naẓar ḳıldı** baña vü didi düşer üstüñe
(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [naẓar ḳıldı, -dı]

6. Çihre-i zerd-i Behiştīye **naẓar ḳılmazsın**
Ḳıymeti yoḳ gibi yanuñda ḳızıl altunuñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 9). [naẓar ḳılmazsın, -maz, -sın]

7. Bir ġayrı gül-ʿiẕāra ḳılsam naẓar Behiştī
Cān gözlerine anuñ her ġamzesi dikendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 9). [naẓar ḳılsam, -sa, -m]

naẓar kıl: *Bakmak. II Aldanmak.*

1. Adına **naẓar ḳılma** Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 51). [naẓar ḳılma, -ma]*

naẓar kıl: *Bakmak, seyretmek.*

1. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin

Naẕar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [naẕar ḳılmaḳ, -maḳ]*

2. Naẕar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẕar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 20). [naẕar ḳılmaḳ, -maḳ]*

naẕarda ol: *Bakış, görüş alanında olmak.*

1. Kenār-ı āteşi kimdür viren gülistāna
Naẕarda ola ḫuşūşā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 10). [naẕarda ola, -a]*

naẕargāh: *Bakılacak yer, seyir yeri.*

1. Yüzini görsem Behiştī ṣanuram
Gülşen-i cennet **naẕargāhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 10). [naẕargāhum, -um]*
2. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu **naẕargāhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [naẕargāhuñ, -uñ]*

naẕargāh-ı dil ü cān: *Can ve gönlün nazargâhı.*

1. Naẕargāh-ı dil ü cān şimdiden Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 9). [naẕargāh-ı dil ü cān,]*

naẕargāhum ol: *Bakılan, nazar edilen yer, bakılacak yer.*

1. Ey Behiştī eylenürdi bu göñül
Rūy-ı yār olsa naẕargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 10). [naẕargāhum olsa, -sa]*

naẕargeh: *Bakılacak yer, seyir yeri.*

1. Dil bir **naẕargeh** eylese çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 1). [naẕargeh,]*

naẕar-ı ḳāmet-i bālā: *Uzun boyunun bakışı.*

1. Her kim uzada vuṣlatuña himmet elini
Alçaḳ gelür aña **naẕar-ı ḳāmet-i bālā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 28). [naẕar-ı ḳāmet-i bālā,]*

nāzenīn: *Narin, ince yapılı. II Sevgili.*

1. Aç ṭutdı **nāzenīnümi** ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem niçe alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 9). [nāzenīnümi, -üm, -i]*
2. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [nāzenīnüñ, -üñ]*
3. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res **nāzenīn** olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [nāzenīn,]*

nāzı imiş: *Naz, işve imiş.*

1. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup
Būse almaġa rıżā virmedügi **nāzı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 10). [nāzı imiş,]*

nazīr: *Eş, benzer, denk.*

1. Cihāna Yūsufuñ gerçi **naẓīri** gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [naẓīri, -i]*
2. Ṣanma her şāʿiri ʿālemde Behiştīye **naẓīr** Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [naẓīr,]*
3. ʿĀlemde var mı kākül-i ḫoş-būyuña **naẓīr** Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [naẓīr,]*

nazīr ol: *Denk, eş olmak.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir nebī mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 3). [naẓīr olmaz, -maz]*

naẓm: *Şiir, nazım.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī **naẓmuñ** Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 11). [naẓmuñ, -uñ]*
2. Kākülüñ vaṣfında ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ **naẓmında** çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 2). [naẓmında, -ı, -n, -da]*
3. Ḥalel gelmez Behiştī **naẓmuña** ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [naẓmuña, -uñ, -a]*
4. Sefīne ḳılmadı **naẓmuñ** Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [naẓmuñ, -uñ]*
5. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur **naẓmı** çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü

ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [naẓmı, -ı]*

naẓm eyle: *Şiir yazmak.*

1. Ey gözüm nūrı Behiştī nice merdümdür diseñ
   Dişlerüñ evṣāfını **naẓm eylese** dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 10). [naẓm eylese, -se]*

naẓm id: *Dizmek, kaleme almak, şiir yazmak.*

1. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā
   Ola her beyti daḫı ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 13). [naẓm idem, -em]*
2. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
   Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [naẓm iden, -en]*
3. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri **naẓm itdüñ** iki mıṣraʿ ile
   Levḥ-i cān üzre Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 9). [naẓm itdüñ, -dü, -ñ]*

naẓm-ı behişti: *Behiştî'nin şiiri.*

1. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
   Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [nazm-ı behişti,]*
2. Dürr-i kelāmuñ olmış **naẓm-ı Behiştī** ḫāṣṣı
   Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 9). [naẓm-ı behiştī,]*
3. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
   Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [naẓm-ı behiştinüñ, -n, -üñ]*

naẓm-ı ġarrā mı: *Parlak şiir. II Sevinci, mutluluğu ele alan şiir.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister şiʿr-i ter
   Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 12). [naẓm-ı ġarrā mı, -mı]*

naẓm-ı ḥār: *Yakıcı, etkileyici şiir.*

1. Pür-güher eyle **naẓm-ı ḥārını**
   Ḳo Behiştī cihānda bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 9). [naẓm-ı ḥārını, -ı, -n, -ı]*

naẓm-ı türkī: *Türk şiiri.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
   Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [naẓm-ı türkīde, -de]*

nāz-perverlik: *Nazlılık, naz etme.*

1. Nihān idi ezel nāzük tenüñde **nāz-perverlik**
   Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nāz-perverlik,]*

nāzük: *İnce, narin, nazik.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā **nāzük** tenüñ
   Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [nāzük,]*
2. Barmaḳlaruñ ucıyla **nāzük** elüñ gören dir
   Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [nāzük,]*
3. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
   Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [nāzük,]*
4. Gül bergidür ol **nāzük** seyr itmege eṭrāfı
   Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [nāzük,]*
5. ʿAndelīb-i şūḫdan **nāzük** leṭāʾif naḳl idüp
   Gülleri bād-ı ṣabā gülşende ḫandān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 3). [nāzük,]*
6. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir **nāzük** gülün sengin
   Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [nāzük,]*
7. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup raḳīb
   Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [nāzük,]*
8. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
   Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş tele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 1). [nāzük,]*
9. Nihān idi ezel **nāzük** tenüñde nāz-perverlik
   Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nāzük,]*
10. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
    Ṭabʿı **nāzük** meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [nāzük,]*

nāzükligile: *Kibarlıkla.*

1. Cān naḳdin alup nāzük-püserler
   Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 2). [nāzükligile, -, -]*

nāzük-mizāc: *Nazik huylu.*

1. Bilmezem āḫir ser-encāmum neye irse gerek
   Lāʿubāli ʿāşıḳum ben dil-berüm **nāzük-mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 6). [nāzük-mizāc,]*

nāzük-püser: *Nazik oğul. II Nazik delikanlı.*

1. Cān naḳdin alup **nāzük-püserler**
   Nāzükligile ʿāşıḳ umarlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 1). [nāzük-püserler, -ler]*

ne: *Nasıl.*

1. Ḫaddüñe beñzer **ne** yeri var imiş berg-i gülüñ
   Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [ne,]*
2. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
   Ezelde kim bilür saña **ne** ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [ne,]*
3. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
   Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [ne,]*
4. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben **ne** taḥṣīl itdügüm
   Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [ne,]*
5. Baña yetmez mi seg-i kūy-ı ḥabīb
   Ne belādur başuma seng-i rakīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 2). [ne,]*
6. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne var
   Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 10). [ne,]*
7. Ḫ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme uşuñı aç
   Zīrā **ne** aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [ne,]*
8. Ḳadrüni zāhid **ne** bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
   Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [ne,]*
9. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
   Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [ne,]*
10. Dirler ki ḫaste dillere laʿlüñ devā olur
    Hey **ne** devā ki anı gören mübtelā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 2). [ne,]*
11. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it **ne** ḥālet gösterür
    Dil murġı dirler bende bir çābük-semender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [ne,]*
12. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu **ne** ḥikmetdür
    İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [ne,]*
13. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ gülşenini seyrāndur Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu **ne** zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 2). [ne,]*
14. Görenler dir ṣuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
    Bu **ne** şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [ne,]*
15. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin **ne** bilsün sīne-i mesrūr
    Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḥmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [ne,]*
16. Ḥüsnüñ leṭāfetin **ne** bilür ʿāşıḳ olmayan Ehl-i velāyete görinür ey perī sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 5). [ne,]*
17. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
    Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 5). [ne,]*
18. Sīm ü zer **ne** nesnedür cānā yoluñda cān fedā
    Ger **ne** şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [ne,]*
19. Görmeyeydüm n'olaydı ol periyi
    Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 8). [ne,]*
20. Ey Behiştī maʿni ebkārın **ne** raʿnā beslemiş
    Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [ne,]*
21. Aʿdā **ne** ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [ne,]*
22. Cismüm **nedür** ṣorarsañ eger diñle evvelā Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [nedür, -dür]*

ne: *Yok, değil.*

1. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost **ne** ġam Bu cihān ḫalḳını hep düşmen-i bed-gevher ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 5). [ne,]*
2. Cihān dārü'ş-şifāsından **ne** ḳayġu derd-i

ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḥāẕıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 5). [ne,]*

ne: *Ne kadar.*

1. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel **neler** ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 8). [neler, -ler]*
2. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ **ne** güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [ne, -ı]*
3. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī **ne** güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi teʿs̱īr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 9). [ne,]*
4. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [ne,]*
5. Dersgāh-ı ʿışḳa istiʿdād bulmadan faḳīh
Gör **ne** cāhildür ki kendin bir büyük mollā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 8). [ne,]*
6. Cāme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş
Gör ki serv-i gülsitānı o **ne** gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 4). [ne,]*
7. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ
Ammā **ne** ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [ne,]*
8. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden **ne** ḥāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ne,]*
9. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
Didi merdümler **ne** ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [ne,]*
10. Raḳībiçün baña sögdüñ **ne** sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [ne,]*
11. Dīdeden niçe zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde **ne** leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 6). [ne,]*
12. Sīm ü zer **ne** nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger **ne** ṣāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [ne,]*
13. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [ne,]*
14. Aldı dil naḳdini ḫarāmi gözi
Ne ʿacāʿib belāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 4). [ne,]*
15. Ṣorma aġyāra Behiştī **ne** çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [ne,]*
16. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Şu içinde ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 7). [ne,]*
17. Ne güzeldür Behişti bir ʿāşıḳ
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 9). [ne,]*
18. Beni maḫzūn iden reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur
Ki anı behre-mend eyler **ne** cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 6). [ne,]*
19. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 6). [ne,]*
20. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ne,]*
21. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [ne,]*
22. Şiʿr-i nermüm **ne** ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [ne,]*
23. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [ne,]*
24. Ḥaḳḳā bu diyārı **ne** ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 55). [ne,]*
25. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa **neler** çekdüm **neler** çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [neler, -ler]*
26. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i ʿışḳa **neler** çekdüm **neler** çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [neler, -ler]*

27. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin **ne** ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ne,]*

28. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [ne,]*

29. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [ne,]*

ne: *Neden, niçin.*

1. Ṣūfī be illerüñ **ne** alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [ne,]*

2. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī **ne** ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [ne,]*

3. Tīġuñı benden **ne** menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [ne, -uñ, -ı]*

4. Çün baña incinmek istersin perī peyker disem
Yā **nedür** çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 10). [nedür, -dür]*

5. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 10). [ne,]*

6. Ḳudretüñ var ise her mīre **ne** yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [ne,]*

7. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
Neñ aldum ey felek her gün **nedür** baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 4). [nedür, -dür]*

8. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu reyḥānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [ne,]*

9. Ey Behiştī **ne** şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [ne,]*

ne: *Öyle bir.*

1. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [ne,]*

2. Ġanī göñüllü şu ʿāşıḳ durur ki gözünden
Ne ḳaṭre kim gele bir dāne dür hisāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 6). [ne,]*

3. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 10). [ne,]*

4. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar **ne** ġam çeker
Gül gibi elde ṭurmayup ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 1). [ne,]*

5. Bedenden murġ-ı cān uçmaḳ diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı **ne** dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 10). [ne,]*

6. Zāhid riyā ile **ne** dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 3). [ne,]*

7. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben **ne** sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [ne,]*

8. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa ṭop
Bilmezem **ne** burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 4). [ne,]*

9. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen **ne** deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 10). [ne,]*

10. Ḫayāl-i yāri dīdemde **ne** zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm şu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [ne,]*

11. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik yoḳ
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫṣ itdi cānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [ne,]*

12. Baña bu kūşe-i ġamda **ne** seyr olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [ne,]*

13. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından **ne** ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [ne,]*

14. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [ne,]*

15. Baḳ a ey gözleri nergis **ne** gülşensin ki

şevḳuñden
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [ne,]*

ne: *Asla, hiçbir zaman.*

1. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfîdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña **ne** ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [ne,]*
2. Belālar **ne** biter ʿāṣıḳ taḥammül eyler ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [ne,]*

ne ʿaceb: *Ne kadar güzel.*

1. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil
Ṣad āferīn aña **ne ʿaceb** ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [ne ʿaceb,]*

ne bāk: *Bakma, ilgilenme.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā **ne bāk**
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [ne bāk,]*

ne bil: *Nasıl bilebilir, ne bilsin.*

1. Her başīretsüz **ne bilsün** ḫadd ü ḫālüñ ḥikmetin
Görmege Leylā cemālin dīde-i Mecnūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 3). [ne bilsün, -sün]*

ne çāre: *Çaresi yok, elden ne gelir.*

1. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem **ne çāre** ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [ne çāre,]*

ne deñlü: *Ne kadar, ne ölçüde.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 1). [ne deñlü,]*
2. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle **ne deñlü** azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 7). [ne deñlü,]*
3. Her **ne deñlü** aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 5). [ne deñlü,]*
4. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden ayrılmaḳ
Hezār o deñlü gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 1). [ne deñlü,]*
5. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [ne deñlü,]*

ne ġam: *Gam değil, dert değil.*

1. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū **ne ġam**
Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 3). [ne ġam,]*
2. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [ne ġam,]*
3. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [ne ġam,]*
4. Gün dutılsa **ne ġam** ol çihre-i gül-gūn dökile
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [ne ġam,]*
5. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde **ne ġam** olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [ne ġam,]*
6. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger rāh-ı ʿadem ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 14). [ne ġam,]*

ne ḥāṣıl kim: *Ne çıkar ki.*

1. Bī-ʿaded zerden **ne ḥāṣıl kim** cihān bāḳī degül
Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [ne ḥāṣıl kim,]*

ne içün: *Niçin.*

1. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 6). [ne içün,]*

ne idi: *Neydi, ne vardı.*

1. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol ṭarafda maşlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [ne idi,]*

ne imiş: *Neymişsin.*

1. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [ne imişsin, -i, -miş, -sin]*

ne kadar: *Her ne kadar.*

1. Bāl açup nükte hümāsı **ne ḳadar** uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [ne ḳadar,]*
2. Ḳılduḳ **ne ḳadar** var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [ne ḳadar,]*
3. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [ne ḳadar,]*

ne kadar: *Ne kadar, ne ölçüde.*

1. Götürür gūş-ı Behiştī **ne ḳadar** sögse lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [ne ḳadar,]*

ne kim: *Her ne.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl niṣār ideyin
Maḫzen-i dīdede **ne kim** bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 6). [ne kim,]*

ne lāzım: *Ne gerek.*

1. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḫāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [ne lāzım,]*
2. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 4). [ne lāzım,]*
3. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [ne lāzım,]*
4. Ney **ne lāzım** ṣadā-yı bülbül ile
Gönlün egler çemende ʿāṣıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 9). [ne lāzım,]*

ne ne: *Olumsuzluk anlamı katmak için kullanılan tekrarlamalı bağlaç.*

1. Baña ne medrese olsun ne ḫānḳāh olsun
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [ne ne,]*
2. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḥużūra varam
Ne yād serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 6). [ne ne,]*
3. Ecele ṣanma Behiştī ola ḥikmet ḥāʾil
Göresin bunda ne ḫākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 10). [ne ne,]*
4. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [ne ne,]*
5. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ne ne,]*
6. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [ne ne,]*
7. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 1). [ne ne,]*
8. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [ne ne,]*
9. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [ne ne,]*
10. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [ne ne,]*
11. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [ne ne,]*
12. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẓālim
Ne girībān ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 4). [ne ne,]*
13. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 4). [ne ne,]*
14. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [ne ne,]*

15. Ḳaçan yanumca ṣalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 2). [ne ne,]*

16. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [ne ne,]*

17. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [ne ne,]*

18. Ne ruḥ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev añalum
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 9). [ne ne,]*

19. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [ne ne,]*

20. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [ne ne,]*

21. Ne ḫiẓmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 3). [ne ne,]*

22. Ne ḫiẓmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [ne ne,]*

23. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [ne ne,]*

24. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [ne ne,]*

25. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [ne ne ne,]*

26. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [ne ne ne,]*

27. Ne ser-keş servdür ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [ne ne ne,]*

ne revādur ki: *Reva mı ki.*

1. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin
Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 7). [ne revādur ki,]*

ne vaḳt: *Ne vakit, ne zaman.*

1. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā **ne vaḳt** ire
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 65). [ne vaḳt,]*

ne var: *Şaşılır mı, tuhaf mı?.*

1. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir naẓar **ne var** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 6). [ne var,]*

ne var: *Ne var. II Zor mu.*

1. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
Didi ölmekde **ne var** it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [ne var,]*

ne var idi: *Ne vardı.*

1. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ **ne var idi**
Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [ne var idi,]*

nebāt: *Bitki.*

1. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ **nebātı** şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [nebātı, -ı]*

nebī: *Peygamber.*

1. Olmaz cihānda ġayrı güzeller saña naẓīr
Dünyāya bir **nebī** mi gelür Muṣṭafā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 4). [nebī,]*

necāt: *Kurtulma, kurtuluş.*

1. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā **necāt**
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [necāt,]*

necm: *Yıldız.*

1. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [necm,]*

2. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış **necmsin**
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [necmsin, -sin]*

nedāmet göster: *Pişmanlık göstermek, pişman olmak.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen ʿömre göñül
   Bir büyük cürm eylemiş gibi **nedāmet gösterür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 10). [nedāmet gösterür, -ür]*

neden: *Niçin, hangi sebepten.*

1. Ḥār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek **neden**
   Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [neden,]*
2. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür **nedendür**
   ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 1). [nedendür, -dür]*
3. ʿIşḳ ile ġam göñülde hem-ḫānedür **nedendür**
   ʿAḳl anlara ḳarışmaz bīgānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 2). [nedendür, -dür]*
4. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
   Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [nedendür, -dür]*
5. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
   Her-dem serāy-ı sīnem vīrānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [nedendür, -dür]*
6. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
   Bezm-i çemende bülbül pervānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 8). [nedendür, -dür]*
7. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
   Ġamdan penāhgāhum mey-ḫānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [nedendür, -dür]*
8. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
   Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [nedendür, -dür]*
9. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
   Çoḳdan berü Behiştī divānedür **nedendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 14). [nedendür, -dür]*
10. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri
    Didi Behişti **neden** düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [neden,]*
11. Gördügüñ meste **neden** zāhid kerāhatle naẓar
    Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [neden,]*

nefʿ ise: *Fayda, çıkar, kâr, menfaat ise.*

1. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
   Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [nefʿ ise,]*

nefāʿis: *Makbul, nefis, güzel şeyler.*

1. Dünyā **nefāʿisiyle** boynuñ bezin şişirme
   Nāzük tenüñ libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 7). [nefāʿisiyle, -i, -y, -le]*
2. Bu dehr-i bī-s̲ebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
   Murāduñca **nefāʾis** ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [nefāʾis,]*
3. Beẕl eyledüñ **nefāʾisi** ehl-i meẕāḳ olan
   Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 9). [nefāʾisi, -i]*

nefes: *Nefes, soluk.*

1. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
   Bir **nefes** yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 6). [nefes,]*
2. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ
   Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi **nefesdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 8). [nefesdür, -dür]*
3. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
   Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 5). [nefes,]*
4. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
   Ol **nefesde** ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [nefesde, -de]*
5. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir **nefes**
   Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [nefes,]*
6. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād oluban
   Bir **nefes** şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [nefes,]*
7. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her **nefes** āhum
   Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [nefes,]*
8. Luṭfuñ **nefesi** fāḳa memātına Mesīḥā
   Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 87). [nefesi, -i]*

nefese uġra: *Nefese maruz kalma.*

1. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese
(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [nefese uġrar, -r]

nefḥa-ı ʿīsā: *Hz. İsa'nın diriltici nefesi.*

1. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri zinde ḳılur **nefḥa-ı ʿīsā**
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [nefḥa-ı ʿīsā,]

nefs: *Nefis, benlik.*

1. Şehr için seyr itdügüm **nefsüm** hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [nefsüm, -üm]*
2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 9). [nefsüñi, -üñ, -i]
3. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [nefsüñüñ, -üñ, -üñ]
4. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın **nefsüm** ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [nefsüm, -üm]*
5. Taʿlīm ḳıla **nefse** vücūduñ diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [nefse, -e]

nefsāni: *Nefse ait, nefisle ilgili.*

1. Ṣanma ruḫsāruñ öpen **nefsāni** ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḥalḳa kerāmet gösterür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [nefsāni,]

nefsine uy: *Nefsine uymak.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan **nefsine uyup**
Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [nefsine uyup, -up]

nehār: *Gündüz.*

1. Şeb olmaz idi **nehārı** Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [nehārı, -ı]
2. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe **nehār**
Ṣemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [nehār,]

nekbet: *Felaket, musibet, bela.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese **nekbet** ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [nekbet,]*

nekbet-ḫāne: *Talihsizlik evi.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir tāze **nekbet-ḫāneye** mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [nekbet-ḫāneye, -y, -e]*

nekkāre: *Dümbelek.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u **neḳḳāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [neḳḳāresüz, -süz]*

nem: *Gözyaşı.*

1. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde **nemden** incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya **nemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 1). [nemden, -den]*
2. Eger bir ḳaṭre **nem** dökseñ bükā idüp Hüseyn içün
Leb-i Kevşer ḳarārgāhuñ maḳāmın ḳaṣr-ı cennetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 59). [nem,]*

nem: *Neyden, neden.*

1. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri **nemden** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [nemden, -den]*
2. Ya dilde dūd-ı āhumdan ya gözde **nemden** incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül ya **nemden** incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 2). [nemden, -den]*

nem ḳal: *Neyi kalmak, neyi bulunmak.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle **nem ḳaldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [nem ḳaldı, -dı]*

nemed: *Keçe, kaba.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem **nemed** ki var
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [nemed,]*
2. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı şudan **nemedi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 2). [nemedi, -i]*

nemlen: *Nemlenmek, ıslanmak.*

1. N’ola görinse nakşı merḥametden ṣu gibi sāde
   Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı **nemlendi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 8). [nemlendi, -di]*

nemüz ḳal: *Hiçbir şeyi kalmamak.*

1. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
   Anuñ ṣeydāsıyuz yoḫsa **nemüz ḳaldı** bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [nemüz ḳaldı, -dı]*

nerd-bān: *Merdiven.*

1. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
   Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [nerd-bān,]*

nerdbān: *Merdiven.*

1. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḫīf
   Üstüh∨ān-ı cismin anuñ **nerdbānı** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 10). [nerdbānı, -ı]*

nereye başduġını bil: *Bastığı yeri bilmemek, çok sevinmek, ayakları yere basmamak.*

1. Nereye başduġını bilmez olur żevḳından
   Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 7). [nereye başduġını bilmez, -mez]*
2. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni beñzetdi diyü
   Nereye başduġını bilmezimiş serv-i bülend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 10). [nereye başduġını bilmezimiş, -i, -miş]*

nergis: *Nergis. II Sevgilinin mahmur bakan gözleri.*

1. Şemʿ **nergis** tīġ sūsen servler abdāl-şekl
   Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [nergis,]*
2. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm **nergisin**
   Gülşende tā ki deymeye andan saña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [nergisin, -in]*
3. Ṣalınur serv uyur **nergis** ider gül ḫande
   Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [nergis,]*
4. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
   Kim dizdi sīm-i jāleyi **nergis** çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [nergis,]*

nergis: *Nergis, iri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol **nergis**
   Ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [nergis,]*
2. Nergis n’ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
   Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [nergis,]*
3. Gözüñe öykünüp lāf urdı **nergis**
   İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 5). [nergis,]*
4. Ṣararup **nergisleyin** bīmār u dil-teng olmasun
   Gül gibi gülmek yaraşur ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 3). [nergisleyin, -leyin]*
5. Niçün **nergis** gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
   Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 3). [nergis,]*
6. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
   Niçün **nergis** gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [nergis,]*
7. Ṣarardı **nergisüñ** beñzi benefşe boynunı bükdi
   Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi tenin ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 33). [nergisüñ, -üñ]*

nergis-āsā: *Nergis gibi.*

1. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
   Ṣararsın **nergis-āsā** gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [nergis-āsā,]*

nergis-i bīmāruña uyḫu gelmez: *Hasta gözüne uyku girmemek.*

1. Būseñi yā Rab nice uġurlayam ey ġonca-leb
   Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 6). [nergis-i bīmāruña uyḫu gelmez, -mez]*

nergis-i maḫmūr: *Mahmur nergis. II Sevgilinin baygın bakışlı gözü.*

1. Her seḥer çeşmine şeb-nem ṣu seper gülşende
   Ḫ∨ābdan **nergis-i maḫmūrı** uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 4). [nergis-i maḫmūrı, -ı]*
2. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
   Gülşenüñ **nergis-i maḫmūrına** şehlā

dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [nergis-i maḥmūrına, -ı, -n, -a]*

nergis-i şehlā: *Şehla göz, güzellik unsuru kabul edilen hafif şaşı göz.*

1. Dīdeden ḫvāb-ı ḥużūr ol **nergis-i şehlā** ḳapar
   Dilden ārām u ḳarār ol çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [nergis-i şehlā,]*

nerm: *Yumuşak.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
   Berg-i gülden **nerm** olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [nerm,]*

nerm id: *Yumuşatmak.*

1. Āhumla göñlüñ āhenini **nerm idem** diyü Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 5). [nerm idem, -em]*
2. Maḥabbet **nerm idüp** vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
   Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [nerm idüp, -üp]*

nerm ol: *Gevşemek, kendini bırakmak, lakayıt olmak.*

1. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
   Ḳatı **nerm olma** eṣḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [nerm olma, -ma]*

neşāt: *Sevinç, neşe.*

1. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye Meyden artuḳdur **neşāṭı** leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 6). [neşāṭı, -ı]*

neşʾe: *Sevinç, mutluluk.*

1. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ eyüdür Neşʾe ḥadden geçicek āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 4). [neşʾe,]*

nesīm: *Hafif hafif esen, hoş ve latif rüzgâr.*

1. Raḳībe yaz **nesīmi** gibi mülāyimsin sen Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [nesīmi, -i]*
2. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
   Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş **nesīmüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [nesīmüm, -üm]*

nesīm-i kākül-i yār: *Sevgilinin saçının rüzgârı.*

1. Yele alup getürmezseñ **nesīm-i kākül-i yārı**
   Bizüm olduġumuz yerde gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 5). [nesīm-i kākül-i yārı, -ı]*

nesīm-i kūy: *Sevgilinin semtinin rüzgârı.*

1. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
   Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 3). [nesīm-i kūyuñ, -uñ]*

nesine: *Neyine.*

1. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān Bilmezem cān **nesine** ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 10). [nesine,]*

nesl: *Sülale, soy.*

1. Ey melek ḥūrī misüñ **neslüñde** var mı yā perī
   Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [neslüñde, -üñ, -de]*

nesne: *Kavram, unsur, bir şey.*

1. Her **nesne** çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [nesne,]*
2. Gizlü ḳapaklı **nesne** yoġ ey uġru gözlüler Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 7). [nesne,]*
3. Sīm ü zer ne **nesnedür** cānā yoluñda cān fedā
   Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [nesnedür, -dür]*
4. Āteş-i ḥışmı raḳībüñ söyünür **nesne** degül Aña ḳaldı ki hemān üstine varam ṣu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 3). [nesne,]*
5. Didüm Mecnūnuñam bend eyle zülfe Didi hīç **nesne** bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 4). [nesne,]*
6. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil **nesnedür** zāhid velī
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [nesnedür, -dür]*
7. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
   Ṭaşdan artuḳ **nesne** ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [nesne,]*
8. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ

Seni gördükde bilmezem n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 9). [nesnesi, -s, -i]*

9. Bir içim şuyın içen Ḫızırveş ölmez ebedī
Ne güzel **nesne** olur ġabġab-ı yārüñ çāhı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [nesne,]
10. Bezm-i ezelüñ her kişi bir **nesnesin** aldı
Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 7). [nesnesin, -sin]
11. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur **nesne** degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 23). [nesne,]

neşv ü nemā bul: *Gelişmek ve büyümek.*

1. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse n'ola reftārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 7). [neşv ü nemā bulan, -an]

netice: *Sonuç.*

1. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur
Her vaṣluñ **neticesi** zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [neticesi, -s, -i]*

nev: *Yeni, taze.*

1. Nev ḫaṭ-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [nev,]*

nevā: *Ezgi, ses, seda.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u **nevāsından** nevīdüm var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [nevāsından, -sı, -n, -dan]*

Nevāʿī: *Nizâmüddîn Ali Şîr Nevâi veya yaygın adıyla Ali Şîr Nevâi 15.yy Çağatay edebiyatının en çok bilinen şairidir.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
Cāmi bir abdāl aña nisbet **Nevāʿī** bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [nevāʿī,]*

nevāle: *Yiyecek, azık. II Nasip.*

1. Görüp ża'fum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [nevāle,]*
2. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
Alsun Behişti māʾide sözden **nevāleyi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [nevāleyi, -y, -i]*

nev-ʿarūs-ı lāle: *Yeni gelin lalesi. II Gelincik lalesi.*

1. Gūş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 2). [nev-ʿarūs-ı lāle,]*

nev-bahār: *İlkbahar.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl kiʿālem **nev-bahār** olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [nev-bahār,]*
2. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum **nev-bahārınuñ** meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [nev-bahārınuñ, -ı, -n, -uñ]*
3. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa **nev-bahār** olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [nev-bahār,]*

nev-bahār ol: *İlkbaharın gelmesi.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen rinde çenār
Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [nev-bahār oldı, -dı]*

nev-bahār-ı ʿömr: *Ömrümün ilkbaharı.*

1. Fer virür bārān-ı raḥmet **nev-bahār-ı ʿömrüme**
Ḳarşısında girye ḳılsam ġonca-i ḫandānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 5). [nev-bahār-ı ʿömrüme, -üm, -e]*

nevbet: *Nöbet, nöbet sırası.*

1. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye **nevbet** degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 2). [nevbet,]*
2. Kendüm gözüm yaşıyla döner bir degirmenem
Çarḫ-ı felekde kimseye **nevbet** degirmenem *(Behiştî Dîvânı, Matla 18, Mısra 2). [nevbet,]*

nev-cevān: *Genç sevgili.*

1. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḫālet baña
Eyleyem ilzām idersem pīr-i ṣad sālile

baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 7). [nev-cevānum, -um]*

2. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3). [nev-cevān,]*

3. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [nev-cevānum, -um]*

4. Bir **nev-cevāna** ʿāşıḳ pīr olmaḳ isterin
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 1). [nev-cevāna, -a]*

5. Āh kim ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 2). [nev-cevāndur, -dur]*

6. Ḳılmaya ol **nev-cevānuñ** ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [nev-cevānuñ, -uñ]*

7. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir **nev-cevān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 10). [nev-cevān ile, -ile]*

nev-cevānlık: *Gençlik, delikanlılık.*

1. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir pīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 6). [nev-cevānlıḳda, -da]*

nev-ḫaṭ: *Ayva tüyleri yeni çıkmış.*

1. Ḥüsnüñe **nev-ḫaṭ** lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [nev-ḫaṭ,]*

2. Laʿl-i lebin gören kişi **nev-ḫaṭları** nʿider
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [nev-ḫaṭları, -lar, -ı]*

3. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [nev-ḫaṭ,]*

nev-ḫayāt vir: *Yeniden hayat vermek, canlandırmak.*

1. Ḳālıb-ı fersūdeme virdi ḫayālüñ nev-ḫayāt
Hey kıyāmet bir muṣavver cāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 3). [nev-ḫayāt virdi, -di]*

nevʿ-i insān: *İnsanoğlu, insanlık.*

1. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum **nevʿ-i insāna**
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [nevʿ-i insāna, -a]*

nevīd: *Müjde, iyi haber.*

1. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından **nevīdüm** var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [nevīdüm, -üm]*

nevmīd: *Ümitsiz.*

1. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
Otururken Behiştiyā **nevmīd** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 24). [nevmīd,]*

nev-mīd id: *Ümitsiz etmek, ümitsizliğe düşürmek.*

1. Ḥayātından kişiyi vaḳt olur **nev-mīd ider** ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [nev-mīd ider, -er]*

nev-rūz: *Baharın ilk günü.*

1. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [nev-rūz,]*

2. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı **nev-rūz**
Cā-be-cā oldı dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 5). [nev-rūz,]*

3. Nev-rūz irişdi gül gibi kīse
Gül-gün ḳabāsı gülzāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 3). [nev-rūz,]*

nev-rūz-ı sulṭānī: *Sultana özgü nevruz.*

1. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler **nev-rūz-ı sulṭānī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 2). [nev-rūz-ı sulṭānī,]*

nev-rūz-ı ʿuşşāḳ: *Âşıkların bahar günü.*

1. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ **nev-rūz-ı ʿuşşāḳa** ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 2). [nev-rūz-ı ʿuşşāḳa, -a]*

nevvār-ı şevḳ: *Şevk nurları.*

1. Bezmgāh-ı cāna sāḳī feyż olur **nevvār-ı şevḳ**
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 5). [nevvār-ı şevḳ,]*

ney: *Ney, kamıştan yapılmış nefesli çalgı. II Âşık.*

1. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ
neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [neydendür, -den, -dür]*

ney: *Ney, kamıştan yapılmış nefesli çalgı.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü **ney** olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [ney,]*
2. Bir yaña ben bir yaña **ney** bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [ney,]*
3. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde **ney** gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [ney,]*
4. ʿĀşıḳ degüldür ol kim bezm-i viṣāl içinde
Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya aña ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 8). [ney,]*
5. Çeng u **ney** eṭrāfuñ almış varise varın virüp
Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [ney,]*
6. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [ney,]*
7. Ney ne lāzım ṣadā-yı bülbül ile
Göñlün egler çemende ʿāşıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 9). [ney,]*
8. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [ney,]*
9. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey vāy beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 19). [ney,]*

neydügin: *Ne ettiğini.*

1. Ṣanma kim derde şifā **neydügini** bilmeyevüz
Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [neydügini, -i]*
2. Deldigüñ dilleri her demde şifāsuz ḳor iseñ
Bildüñ ey şāh-ı zamān **neydügini** ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 8). [neydügini, -i]*
3. Ger ṣorarsañ tā-ezelden **neydügin** keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [neydügin,]*

neyiki: *Nedir ki.*

1. Getüren müşki Ḫıtādan **neyiki** Rūma didüm
Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [neyiki,]*
2. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [neyiki,]*
3. ʿIşḳ ehli **neyki** baġrı delik beñzi sāz olur
Muḥriḳ ṣadāsı ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 1). [neyki,]*

neyle: *Ne ile.*

1. Ger nüvāzişler irişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 6). [neyle,]*

neyle: *Ne eylemek, ne yapmak.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam genc-i ferāġ
Neyleye ʿöẕr eyleyüp gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 10). [neyleye, -y, -e]*
2. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [neylesün, -sün]*
3. Ġam gelicek nūş iderüz şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 8). [neyleyem, -y, -em]*
4. Ben gedānuñ sīnesinde **neyler** ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [neyler, -r]*
5. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [neyleyem, -y, -em]*
6. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3). [neyler, -r]*
7. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur raġbetüm
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 2). [neyleyem, -y, -em]*

8. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında nā-maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 8). [neyler, -r]*

9. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 6). [neylesin, -sin]*

10. İşigüñ çevresinde **neyler** aġyār
Ḥaremde ne arar küffār-ı bī-dīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 5). [neyler, -r]*

11. Tāze tāze lāle-ḥadlerle göñül ḥandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 4). [neylerem, -r, -em]*

12. Ṣaḥrā-yı Çīni **neyleyem** būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 3). [neyleyem, -y, -em]*

13. Ferhādı **neyledüñ** diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [neyledüñ, -dü, -ñ]*

14. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [neyledüñ, -dü, -ñ]*

15. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda **neyler** ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [neyler, -r]*

16. Sīnemüzde zāhidā **neyler** ġam-ı ferdā bizüm
Bezmümüz peymānesidür Kevşer-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 3). [neyler, -r]*

17. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi **neʿylersin** lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [neʿylersin, -r, -sin]*

18. N'eyleyem teşne kim ṣusuz yana
Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [n'eyleyem, -y, -em]*

19. Çeker **ne'ylerse** eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 3). [ne'ylerse, -r, -se]*

20. Dergāhuñı süpürmege cārūbı **ne'ylerem**
Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 5). [ne'ylerem, -r, -em]*

21. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli **ne'ylerdi** ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [ne'ylerdi, -r, -di]*

22. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az
olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [ne'ylesin, -sin]*

ne'ylerseñ eyledüñ: *Ne yapıp etmek.*

1. Ṣarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 4). [ne'ylerseñ eyledüñ, -dü, -ñ]*

2. Nev-cevānum **neyledüñse eyledüñ**
mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 3). [neyledüñse eyledüñ, -dü, -ñ]*

ne'ylerseñ id: *Ne yapıp edip, mutlaka.*

1. Hele **ne'ylerseñ idersin** ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḫmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 5). [ne'ylerseñ idersin, -er, -sin]*

neyyīr-i aʿẓām: *En büyük nur.*

1. Ẕātuñ felek-i salṭanata **neyyīr-i aʿẓām**
ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿālemi raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 85). [neyyīr-i aʿẓām,]*

ney-zen: *Neyzen, ney çalan.*

1. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 17). [ney-zenüñ, -üñ]*

nezāre kıl: *Bakmak, seyretmek.*

1. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde nūş ide yārān u ben **neẕāre ḳılam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [neẕāre ḳılam, -am]*

ni: *Ne, neyi.*

1. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı **niñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 6). [niñi, -ñ, -i]*

nice: *Nasıl, ne çeşit.*

1. Ey ṣabā yāre **nice** ʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [nice,]*

2. Zāhidā ben meclis-i meyden **nice** ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [nice,]*

3. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile

baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [nice,]*

4. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [nice,]*

5. Ben **nice** yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [nice,]*

6. Ey gözüm nūrı Behiştī **nice** merdümdür diseñ
Dişlerüñ evṣāfını naẓm eylese dürler döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 9). [nice,]*

7. Ġayra luṭf it sen Behiştīye ḳahr
Hey begüm bu **niçe** ʿadāletdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 10). [niçe,]*

8. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest olıcaḳ
Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [nice,]*

9. Sensüz **nice** revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [nice,]*

10. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī kim
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [nice,]*

11. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın **nice** ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [nice,]*

12. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [nice,]*

13. Tekye-i ʿışḳa girüp ṣāl-i melāmet giymiş
Gör e billāhi Behiştī **nice** abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [nice,]*

14. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ feṭḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 3). [nice,]*

15. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem **nice** olur ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [nice,]*

16. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār
Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı **nice** ṣu ḥayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 4). [nice,]*

17. Egerçi ʿāṣıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
Velī görseñ **nice** cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [nice,]*

18. Girān itmiş gülüñ gūşını şeb-nem
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 6). [nice,]*

19. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli **nice** ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [nice,]*

20. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden **nice** cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 5). [nice,]*

21. Zücāc-ı çarḫ **nice** mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [nice,]*

22. Senüñ sözüñle **nice** terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [nice,]*

23. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [nice,]*

24. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne **nice** girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [nice,]*

25. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek **nice** müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 6). [nice,]*

26. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [nice,]*

27. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice bilmek yüzini görmeden āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [nice,]*

28. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm aña ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [nice,]*

29. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez şaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 1). [nice,]*

30. Nice şaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 7). [nice,]*

31. Būseñi yā Rab **nice** uġurlayam ey ġonca-leb

Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 5). [nice,]*

32. Felek cevşen giyer her şeb **nice** kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [nice,]*

33. Āşināden kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm **nice** iʿlām idem yārānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [nice,]*

34. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden ṭaşra beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 3). [nice,]*

35. Senüñ rūyuñ ḳoyup **nice** teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [nice,]*

36. Bed-ḫū raḳībe **nice** seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [nice,]*

37. Ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi
Nice āhen-dil olursın begüm Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 4). [nice,]*

38. Cān murġını aʿdā **nice** ḳurtarsa gerek kim
Ṣāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 113). [nice,]*

39. Gör **nice** ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 1). [nice,]*

40. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [nice,]*

41. Cilve eyyāmıdur ammā ki bu ġam aldı beni
Nice doyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 4). [nice,]*

nice: *Neden.*

1. Ṣu gibi göñlüm gözüm saña **nice** meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [nice,]*

2. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [nice,]*

nice: *Öyle bir, nasıl.*

1. Bir **niçe** dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 3). [niçe,]*

2. Gül-ʿiẕārum ʿacebā **niçe** dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 7). [niçe,]*

3. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [niçe,]*

4. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [niçe,]*

5. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [niçe,]*

6. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
Bilmem **niçe** alam Ramażāndan ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 10). [niçe,]*

7. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [niçe,]*

8. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña **niçe** tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 6). [niçe,]*

9. Niçe teşbīh ideyin laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [niçe,]*

10. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [niçe,]*

11. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [niçe,]*

12. Lebüñ ḳandi **niçe** şīrīn ise cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [niçe,]*

13. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle **niçe** urur yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [niçe,]*

14. Baḳ a pīr-i muġān **niçe** kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [niçe,]*

15. Yārı aġyār ile görsem **niçe** lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [niçe,]*

16. Niçe baḳa bu fānī cenābına ol hümā ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [niçe,]*

17. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [niçe,]*

18. Varup oñmazın **niçe** ʿarż eylesem kim ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [niçe,]*

19. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben **niçe** sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [niçe,]*

20. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā **niçe** Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [niçe,]*

21. Ġam-ı ʿışḳ itdügince cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda ṣabr u ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 22). [niçe,]*

22. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [niçe,]*

nice: *Pek çok, hayli, epey.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [niçe,]*

2. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [niçe,]*

3. Ṣordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
Dem-beste ḳaldı **niçe** zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 8). [niçe,]*

4. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde **niçe** yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [niçe,]*

5. ʿAdemden bir dem içinde **niçe** mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [niçe,]*

6. Ġoncaveş göñlümden aṣlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña **niçe** dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 2). [niçe,]*

7. Dīdeden **niçe** zamān oldı melāʾik gibi dūr
Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [niçe,]*

8. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül **niçe** kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [niçe,]*

9. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [niçe,]*

10. Bezm-i ʿışretde **niçe** cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [niçe,]*

11. Ümīżüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [niçe,]*

12. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden **niçe** şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [niçe,]*

13. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ **niçe** yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [niçe,]*

14. Zülfüñ **niçe** ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [niçe,]*

nice: *Nice, ne çok.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [nice,]*

2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ

ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [nice,]*

3. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 7). [nice,]*

4. Ṣāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 10). [nice,]*

5. Ḫānkāh-ı ʿışḳda **nice** mürīdüm var idi
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [nice,]*

6. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [niceler, -ler]*

7. Ben **nice** mey-ḫāne yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [nice,]*

8. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi **nice** ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [nice,]*

9. İrişmiş bāġ-ı ḫüsnüñde yemişler
İşitdüm **niceler** andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 2). [niceler, -ler]*

10. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur **nice** müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [nice,]*

11. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
Ḫıdmetde **nice** şāhı ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [nice,]*

12. Gülşen-i ʿālemde **nice** ʿandelībüñ rūzgār
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 5). [nice,]*

13. Tīġ-i müjgānile itmiş **nice** aġyārı helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [nice,]*

14. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [nicesinden, -s, -i, -n, -den]*

15. Niçe dīvānelerüñ ḥāli diger-gūn oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni uşla dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 7). [niçe,]*

16. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [nice,]*

17. Ferāġat eyledüm bülbül gibi ben nāle ḳılmaḳdan
Nice bülbül gibi nāl-i gülistāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 4). [nice,]*

18. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi **nice** yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 8). [nice,]*

19. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [nice,]*

20. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ **nice** yüzden şühūdı var
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [nice,]*

21. Behiştī **nice** ṣafʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [nice,]*

22. Riyā vādīlerinde zāhid-i ḫuşk
Dıraḫt-ı gūr gibidür **nice** dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 8). [nice,]*

23. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup şundum
Behiştī perveriş cāmın **niçe** pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [niçe,]*

24. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [niçe,]*

25. Her gice **nice** menzil rūşen iderse ṭañ mı
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [nice,]*

26. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ
Yaḳdum anuñ gibi ben **nice** eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 8). [nice,]*

27. Od ṣaldı **nice** ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [nice,]*

28. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [nice,]*

29. Bir naẓarda **nice** yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [nice,]*

30. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī

Kim oldı **nice** ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [nice,]*

31. Bu mey yā Rab **nice** ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [nice,]*
32. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 14). [nice,]*
33. Evlāda göñül baġlama gülzār-ı fenāda
Kim ḳıldı **nice** bülbüli giryān güli ḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 44). [nice,]*
34. Anuñçün **nice** esrār-ı nihāna vāḳıf oldum ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 7). [nice,]*
35. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi **nice** şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [nice,]*
36. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde **nice** genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [nice,]*

niçe bir: *Ne vakte kadar.*

1. Ey Behiştī **nice bir** her gül-i raʿnāyı görüp
ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına zār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 9). [nice bir,]*

niçe bir: *Nasıl, öyle ki.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḥalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [nice bir,]*

niçe bir: *Öyle bir.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde **niçe bir** maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [niçe bir,]*
2. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [niçe bir,]*

nice ise: *Nasılsa.*

1. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet Ḫurşīde naẕar **nice ise** dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 32). [nice ise,]*

nice kerre: *Nice kez, defalarca.*

1. Behiştīye **nice kerre** didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm teʾṯīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [nice kerre,]*

nice kez: *Kaç kere, defalarca.*

1. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [nice kez,]*

nice kim: *Nasıl ki.*

1. Yā Rab **nice kim** dāʾir ola künbed-i devrān
Yā Rab **nice kim** sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 137). [nice kim,]*
2. Yā Rab **nice kim** dāʾir ola künbed-i devrān
Yā Rab **nice kim** sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [nice kim,]*

nice ol: *Nasıl olur.*

1. Düşdi göñlüm saña dil-ber içinde **nice ola** Ġāyetī ġamzelerüñ gibi cefākār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 3). [nice ola, -a]*

niçesiz: *Nasılsınız.*

1. Pīr-i muġāna zāhidle **niçesiz** didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 5). [niçesiz,]*

nic'id: *Ne etmek, ne yapmak.*

1. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni görse **nic'iderdi** Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 8). [nic'iderdi, -er, -di]*

nic'ol: *Nice olur, nasıl olur.*

1. Bir daḫı Caʿfer bulursam **nic'olur** ḥālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 23). [nic'olur, -ur]*

niçün: *Neden, ne sebepten.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar **niçün** nā-kām ola

(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 2). [niçün,]

2. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [niçün,]*

3. Düşmen **niçün** göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 3). [niçün,]*

4. Her gün Behişti kūyuma **niçün** gelür dime
Elbetde bir bahānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 9). [niçün,]*

5. Niçün eyler dili ḫışm ol müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [niçün,]*

6. Niçün ey tīr-i ġam dil ṭıflınuñ göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [niçün,]*

7. Ḫusrevā derd-i firāḳa düşeli ben bildüm
Cān-ı şīrīne **niçün** ḳıyduġını Ferhāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 4). [niçün,]*

8. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
Be-hey ẓālim beni **niçün** yanar āteşlere şalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 2). [niçün,]*

9. Tīġ-i hecrüñle **niçün** ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [niçün,]*

10. Görüp aġyārı ḳapuñda **niçün** itmezler cidāl
İsterem varup seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 7). [niçün,]*

11. Biz saña ḳul olavuz sen bize ḫünkār olasın
Bizi öldürmege aʿdāya **niçün** yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 2). [niçün,]*

12. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [niçün,]*

13. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [niçün,]*

14. Benüm ḫāk olduġum her dem **niçün** istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 5). [niçün,]*

15. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 3). [niçün,]*

16. Görüp ḥüsnüñ **niçün** zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [niçün,]*

17. Virürem naḳd-i dili ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 8). [niçün,]*

18. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna **niçün** nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [niçün,]*

19. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 1). [niçün,]*

20. Ruḫlaruñ şemʿin **niçün** gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [niçün,]*

21. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [niçün,]*

22. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli **niçün** incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 24). [niçün,]*

23. Beni ḳo gel sen inṣāf eyle çün ehl-i ṣadāḳatsin
Niçün nergis gibi ey gül ḥarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 14). [niçün,]*

24. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 17). [niçün,]*

25. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [niçün,]*

n'id: *Ne yapayım, ne edeyim.*

1. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşkuñuñ derdi ṭabībüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [n'ideyin, -eyin]*

2. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken şemʿ-i şebistānı **n'ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [n'ider, -er]*

3. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḥaṭları **nʿider**
Ṣāfī şarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 5). [nʿider, -er]*

4. Ḥased ḳılup **n'ideyin** bendegān-ı sīm ü zere
Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 1). [n'ideyin, -e, -y, -in]*

nidā gel: *Ses gelmek.*

1. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā
Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 2). [nidā geldi, -di]*

nifāk: *Münafıklık, ikiyüzlülük.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Faẕl ehline taʿaṣṣub u buġż u **nifāḳdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [nifāḳdur, -dur]*

nifāk it: *Nifak sokmak, fitnelik etmek.*

1. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger soñra **nifāḳ itmezse** bed-ḫvāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 10). [nifāḳ itmezse, -mez, -se]*

nifāk it: *Ara bozuculuk, fitnelik etmek. II Şikâyet etmek.*

1. Şarāba tevbe itmiş diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 8). [nifāḳ itmiş, -miş]*

nigāh: *Bakış, nazar.*

1. Beni öldür ḳabīle-i Mecnūn
Degil ise Behişti **nigāhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 10). [nigāhum, -um]*

2. Sīnemde cāna remīde olur **nigāh** eger
Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 3). [nigāh,]*

nigāh it: *Bakmak.*

1. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 6). [nigāh itseñ, -se, -ñ]*

nigār: *Güzel yüzlü sevgili.*

1. Ol **nigār** āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 1). [nigār,]*

2. Nigārā gül yüzinüñ ḥasretinden
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 5). [nigārā, -ā]*

nigeh: *Bakış, nazar.*

1. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol serv-i revān
Her dem ol **nigehle** eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [nigehle, -le]*

nigehdār: *Gözetleyen, koruyan.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey **nigehdāruñ** gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [nigehdāruñ, -uñ]*

nigerān ol: *Seyretmek.*

1. Çeşmüm ʿaḳīḳına **nigerān olmaduñ** meger
Engüştüñe liyāḳatı yoḳdur bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 5). [nigerān olmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

nihāl: *Fidan.*

1. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān **nihāli** tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [nihāli, -i]*

nihāl: *Fidan. II Fidan boylu sevgili.*

1. Nāz ile tāze **nihālüm** yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [nihālüm, -üm]*

2. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
Ayaġ üzre ṭurup şaḫn-ı çemende her **nihāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 2). [nihāl,]*

3. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb **nihāl**
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [nihāl,]*

4. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş **nihālüm** var imiş
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [nihālüm, -üm]*

5. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet **nihālini**
Şāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [nihālini, -i, -n, -i]*

6. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze **nihāl**
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [nihāl,]*

nihāl tāzelikde her yaña māʾil olur: *Ağaç yaşken eğilir.*

1. Ol servi bezm-i gülşene taḥrīḳ idem gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 6). [nihāl tāzelikde her yaña māʾil olur, -a-ur]

nihāl-i ergavān: *Erguvan fidanı. II Eflatun ile kırmızı arası morumsu pembe renkte, çok güzel çiçekler açan süs ağacı.*

1. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin bezme **nihāl-i ergavān** virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [nihāl-i ergavān,]*
2. Ufuk āyīnesin gül-gün iden reşk-i şafaḳ şanma
Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür **nihāl-i ergavānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 6). [nihāl-i ergavānumdan, -um, -dan]*

nihāl-i ergavān: *Erguvan fidanı. II Erguvan rengi.*

1. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
Tenüm döndi **nihāl-i ergavāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 4). [nihāl-i ergavāna, -a]*

nihāl-i gül: *Gül fidanı.*

1. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 2). [nihāl-i gül,]*

nihāl-i ʿışḳ: *Aşk fidanı. II Aşk oku, temreni.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 6). [nihāl-i ʿışḳuñ, -uñ]*

nihāl-i ḳadd: *Fidan boy. II Fidan gibi boy.*

1. Nihāl-i ḳaddüñi teşbīh iderdüm gül budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [nihāl-i ḳaddüñi, -üñ, -i]*

nihāl-i luṭf-ı yār: *Yârin lütfunun fidanı.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler **nihāl-i luṭf-ı yār**
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 5). [nihāl-i luṭf-ı yār,]*

nihāl-i tāze: *Taze fidan. II Sevgili.*

1. N'ola bizden yaña ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 4). [nihāl-i tāzenüñ, -n, -üñ]*

nihāl-i tīr: *Ok fidanı. II. Sevgilinin boyu.II Sevgilinin bakışı.*

1. Yārüñ **nihāl-i tīri** Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [nihāl-i tīri, -i]*

nihān: *Saklı, gizli.*

1. Tīr-i ġamzeñde **nihān** el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 3). [nihān,]*
2. Āftābuz kim **nihānuz** ẕerre-i nā-çīzde
Bizi ġāfil çaġlama kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 5). [nihānuz, -uz]*
3. ʿIşḳ-bāzīde **nihān** kāra mecāl olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [nihān,]*
4. Fikr-i laʿlüñ ki yatur kūşe-i sīnemde **nihān**
Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 7). [nihān,]*
5. Melūl olursa Behiştī **nihān** mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 9). [nihān,]*
6. Dest-mālüm naḳşı taṣvīr-i ḫayālüñdür meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden **nihān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 4). [nihān,]*
7. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [nihān idi, -i, -di]*

nihān eyle: *Gizlenmek, saklanmak.*

1. Sūz u sāzı yeter **nihān eyle**
Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 1). [nihān eyle,]*

nihān eyle: *Gizlemek, saklamak.*

1. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi velī
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre **nihān eyledi** Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 6). [nihān eyledi, -di]*
2. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki **nihān eyleyimez** şemʿi zücāc-ı Ḥalebī

(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 6). [nihān eyleyimez, -y, -i, -mez]

nihān id: *Gizlemek, saklamak.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı **nihān ider** oldum Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [nihān ider, -er]*

nihān it: *Gizlenmek, saklanmak.*

1. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 3). [nihān itdükce, -dükce]*

nihān ol: *Gizlenmek, görünmez olmak.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden **nihān ola** Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 1). [nihān ola, -a]*
2. Kūşe-i meykedede şöyle **nihān oldı** kim Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 1). [nihān oldı, -dı]*

nihāyet: *Sonunda, nihayetinde.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme kes̲ret
Nihāyetsüz biter zīrā türāba düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [nihāyetsüz, -süz]*

nikāb: *Yüz örtüsü, peçe, yaşmak.*

1. Görinelden ḳāmet-i rifʿat **niḳābuñ** ʿaynına
Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 1). [niḳābuñ, -uñ]*
2. Görinse **niḳābuñdan** ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer şehrüñ şūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 7). [niḳābuñdan, -uñ, -dan]*

nikāb-ı kākül: *Sevgilinin kakül örtüsü.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 7). [niḳāb-ı kākülüñden, -üñ, -den]*

nīk-baḫt: *Talihli, mutlu, bahtiyar.*

1. Bir saʿādet-ḫānede tenhā düşüp bir **nīk-baḫt**
ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh saḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 7). [nīk-baḫt,]*

nīk-nām: *İyi adlı, namlı.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile z̲ikr iden Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde **nīk-nām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 78). [nīk-nām,]*

nīk-nām ol: *Namı iyi olmak.*

1. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 7). [nīk-nām olanlara, -an, -lar, -a]*

nīl: *Nil nehri.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi **Nīl** üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [nīl,]*

nīl-gūn ol: *Çivit rengi, lacivert renkli olmak. II Morarmak.*

1. ʿAşā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı **nīl-gūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [nīl-gūn olmış, -mış]*
2. ʿAşā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı **nīl-gūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [nīl-gūn olmış, -mış]*

niʿmet: *İyilik, lütuf, ihsan.*

1. Bu dehr-i bī-s̲ebātuñ **niʿmetinde** çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 3). [niʿmetinde, -i, -n, -de]*

nīm-geşte: *Yarısı geçmiş, yarım.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı Māh oldı **nīm-geşte** gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [nīm-geşte,]*

nīm-hurd-ı laʿl: *Dudağın yarısı.*

1. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ olan luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 7). [nīm-ḫurd-ı laʿlüñ,]*

nīm-i bār-ı kīn: *Kin meyvesinin yarısı.*

1. ʿAcebdür içersin **nīm-i bār-ı kīn** Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 7). [nīm-i bār-ı kīn,]*

nīm-mest ol: *Yarı sarhoş olmak.*

1. Bir iki cām-ı bāde ile **nīm-mest olup**

Ṣayd-ı murādum almaġa ṣīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 3). [nīm-mest olup, -up]*

nişān: *İz, işaret, belirti.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
   Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan **nişān** peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [nişān,]*
2. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
   Aña **nişān** Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 10). [nişān,]*
3. Ṣarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
   Mihr ü māh iki **nişānlardur** felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 2). [nişānlardur, -lar, -dur]*
4. Başında ehl-i kibrüñ tāc-ı zer aña **nişāndur** kim
   Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [nişāndur, -dur]*
5. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
   Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir **nişānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [nişānuñ, -uñ]*

nişān: *Hedef.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma **nişān** yerinden
   Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [nişān,]*
2. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḥçīrüñ
   Ġırre olma ki **nişānında** ṭurursuñ tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [nişānında, -ı, -n, -da]*
3. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
   Belā oḳına **nişāndur** gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [nişāndur, -dur]*

nişān dik: *Hedef yapmak, hedef göstermek.*

1. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
   Beni tīre **nişān dikmek** işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [nişān dikmek, -mek]*

nişān ile: *İşaret, hareket.*

1. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād
   Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı **nişān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 10). [nişān ile, -ile]*

nişān ol: *Hedef olmak.*

1. Āh kim oldı viṣālüñ sehmi aġyāra naṣīb
   Ey kemān-ebrū **nişān oldum** ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 8). [nişān oldum, -du, -m]*

nişān ur: *İşaret koymak.*

1. Zaḫm-ı tīre ḥalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
   Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 8). [nişān urduñ, -du, -ñ]*

nişāne: *Hedef.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
   Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [nişāne,]*

nişāne: *İşaret, alamet, belirti, iz.*

1. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya var mıdur
   Sende vefā **nişānesi** yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [nişānesi, -s, -i]*
2. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi **nişāne**
   Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [nişāne,]*

nişāne eyle: *Hedef haline getirmek.*

1. Ġayra tīr-i müjeñ ṣalup beni sen
   Ġam oḳına **nişāne eylersin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 4). [nişāne eylersin, -r, -sin]*

nişāne ur: *İz, işaret vurmak.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
   Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 6). [nişāne urdum, -du, -m]*

nişān-ı ḥāl-ı ruḥsār: *Yüzdeki ben izi.*

1. Dil **nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ** yabanlarda arar
   Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 7). [nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ, -uñ]*

nişān-ı naʿlçe: *Ayakkabının altına çakılan demirin izi.*

1. Ey meh **nişān-ı naʿlçeñe** öykünür diyü
   Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 5). [nişān-ı naʿlçeñe, -ñ, -e]*

nişān-ı nāvek-i kīn: *Kin okunun hedefi.*

1. Şu kim oldı **nişān-ı nāvek-i kīn**
   Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 1). [nişān-ı*

nāvek-i kīn,]

nişān-ı sīb-i sinān: *Mızrak elmasının izi.*

1. Nişân-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan zemīn-i sīneye bīḫ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 5). [nişān-ı sīb-i sinānem, -em]

nisār: *Saçma, dağıtma.*

1. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler
niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [niṣārından, -ı, -n, -dan]*

nisār eyle: *Saçmak, dağıtmak.*

1. Mevc üzre **niṣār eylemege** gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [niṣār eylemege, -meg, -e]*

nisār id: *Saçmak, dağıtmak.*

1. Gel ḳadem-rence ḳıl **niṣār ideyin**
Maḫzen-i dīdede ne kim bulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 5). [niṣār ideyin, -eyin]*

nisār it: *Saçmak, serpmek, dağıtmak.*

1. Gülzāra geldükce **niṣār itmege** saña
Gül kāsesini dürrile pür ḳıldı jāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 3). [niṣār itmege, -meg, -e]*
2. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin **niṣār itsem**
Cünün ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [niṣār itsem, -se, -m]*

nisār kıl: *Saçmak, serpmek, dağıtmak.*

1. Geldügi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [niṣār ḳılmaġa,]*
2. Geldüġi demler ḫayālüñ üzre ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [niṣār ḳılmaġa, -maġ, -a]*
3. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [niṣār ḳılmaġa, -maġ, -a]*

nisār ol: *Saçılmak, serpilmek.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe **niṣār ola**
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḫalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [niṣār ola, -a]*
2. Cürʿa-i cāmum **niṣār olsa** eger Cem üstine
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 1). [niṣār olsa, -sa]*

nisār-ı sīm id: *Gümüş saçmak, serpmek.*

1. Yāruñ **niṣār-ı sīm ider** üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 5). [niṣār-ı sīm ider, -er]*

nisār-ı zer: *Altın saçmaları.*

1. Çenārı gör elüñ açuḳ ṭut eyyām-ı ḫazān irdi
Niṣār-ı zer bülend-āyīnlerüñ bu demde kārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 8). [niṣār-ı zer,]*

nisbet: *Nispet, nazaran.*

1. Bir emīr oldı Behiştī milket-i naẓm içre kim
Cāmi bir abdāl aña **nisbet** Nevāʿī bī-nevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 10). [nisbet,]*
2. Hecrüñde ölüm vaḳti lezzetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña **nisbet** bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [nisbet,]*
3. Her tāze mīve laʿlüñe **nisbet** birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [nisbet,]*
4. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki **nisbeti** Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [nisbeti, -i]*
5. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña **nisbet**
Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [nisbet,]*

nisbet eyle: *Nispet etmek, karşılaştırmak, kıyaslamak.*

1. Beni aġyāra **nisbet eylesen**
ʿĀşıḳ oldumsa kāfir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 3). [nisbet eylesen, -se, -n]*

nisbet id: *Nispet etmek, karşılaştırmak, bir tutmak.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün **nisbet idersüz** bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [nisbet idersüz, -er, -sünüz]*

nisbet kıl: *Kıyaslamak, mukayese etmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük
(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 1). [nisbet ḳılalı, -alı]

nisbet olın: *Karşılaştırılmak.*

1. Ḳavs-ı ḳuzaḥ felekde degildür ʿabes ḫayāl
Ebrūña **nisbet olınalı** büyüdi hilāl
(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 2). [nisbet olınalı, -alı]

nīş-i ʿibret: *İbret zehri.*

1. Ṣıddīḳa **nīş-i ʿibreti** nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 81). [nīş-i ʿibreti, -i]

nīst: *Yokluk, adem.*

1. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger **nīst** bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 10). [nīst,]*

n'it: *Ne yapayım, ne edeyim.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 5). [n'itsün, -sün]

nite ki: *Nitekim.*

1. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḥużūr **nite ki** bārān zūr-ı ʿīd
(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 4). [nite ki,]

nitekim: *Nitekim, hasılı.*

1. Dünbekīler eşer-i faḳr u fenā gösteremez
Nitekim merd-i ḳalender idemez lāf-ı bürūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 6). [nitekim,]*
2. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [nitekim,]*
3. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma **nitekim** kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 8). [nitekim,]*
4. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ ẓalāli **nitekim** güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [nitekim,]*
5. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek **nitekim** niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [nitekim,]*
6. Dil levḥına naḳş eyler iseñ nuṭḳ-ı İlāhı
ʿİzzetde olasın **nitekim** muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 40). [nitekim,]*
7. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete **nitekim** milket-i ʿOṯmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [nitekim,]*
8. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī **nite kim** Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [nite kim,]*

nitekim: *Nasıl.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [nitekim,]*
2. Deyr öñünde ḫalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḫalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 2). [nitekim,]*
3. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi **nitekim** sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [nitekim,]*
4. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde **nitekim** çalışdılar iki ḥüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 90). [nitekim,]*

n'itseñ gerek: *Ne etmek. II Ne edebilirsin ki.*

1. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
Ey felek daḫı baña **n'itseñ gerek** ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 2). [n'itseñ gerek,]*

niyām: *Uykuda olan, gafil.*

1. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim **niyām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [niyām,]*

niye: *Neden, niçin.*

1. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [niye,]*
2. Bu merdümler **niye** aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [niye,]*
3. İller āhumdan **niye** incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra*

5). [niye,]

4. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşüfteligi
Sevdügi burnı dibinde **niye** eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 6). [niye,]*
5. Zāhid geçindügi **niyedür** ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [niyedür, -dür]*
6. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem ṭaşların **niye** fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [niye,]*
7. Ḳaçma bizden senüñle dilleşelüm
Niyedür nālişüñ beyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 10). [niyedür, -dür]*

niyyet: *Niyet, kasıt, amaç.*

1. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [niyyetleri, -ler, -i]*
2. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha **niyyetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 62). [niyyetdür, -dür]*

niyyet it: *Niyetlenmek, karar vermek.*

1. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 1). [niyyet itsem, -se, -m]*

niyyet-i cürm: *Suç işleme niyeti.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan **niyyet-i cürmin**
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 11). [niyyet-i cürmin, -in]*

niyyetümüz var: *Niyeti olmak.*

1. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
Behiştī **niyyetümüz var** ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 10). [niyyetümüz var,]*

nizār: *Zayıf, aciz, arık.*

1. Yoḳ yerlere mi zerd ü **nizār** oldı felekde
Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [nizār,]*

nīze: *Mızrak, süngü, kargı. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Zāl-i sipihri **nīzesi** üstinde oynadur
Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 3). [nīzesi, -s, -i]*
2. Biñ zīnetile **nīzesi** şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [nīzesi, -s, -i]*

nīze: *Mızrak, süngü.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün **nīze**
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [nīze,]*
2. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ
Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 6). [nīzeye, -y, -e]*

noḳṣān: *Eksik.*

1. Her beyti anuñ ʿālem-i maʿnā güheridür
Bir manġıra almazsa ne **noḳṣān** anı nādān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 132). [noḳṣān,]*

noḳsān gel: *Azalmak, eksilmek.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 50). [noḳsān gelmeye, -me, -y, -e]*

noḳṣān gelür mi: *Eksilir mi, ne kaybeder.*

1. Aʿdā ne ṭaʿn ider saña cevher ki ḫāṣ ola
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 24). [noḳṣān gelür mi, -ür, -mi]*

noḳṣān ol: *Eksik, noksan olmak.*

1. Ḥākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi **noḳṣān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [noḳṣān ola, -a-a, -]*

noḳṭa: *Nokta, zerre.*

1. Ḳılsa merdümler n'ola ḫaddüñdeki ḫālile baḫṣ
Eylemez mi **noḳṭalar** aḳrān u emṣālile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 2). [noḳṭalar, -lar]*
2. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen **noḳṭa** şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [noḳṭa,]*
3. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [noḳta,]*

4. Ḳonmışdı ṣanki surḫile levḥ-i feṣāḥate
Bir **noḳṭa idi** ol dehen-i teng ü la'l-fām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 38). [noḳṭa idi, -i, -di]

noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕār: *Yanağının beninin noktası.*

1. Eger ḥüsnüñle baḥs itmek dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram **noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ** ḫūr ide ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 6). [noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ, -uñ]*

nokta-i sürh: *Kırmızı nokta. II Gonca dudak.*

1. Femüñ kim muṣḥaf-ı ḥüsne leṭāfet virdi ġāyetde
Dönüpdür **noḳṭa-i sürḫa** ki ḳorlar anı āyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 2). [noḳta-i sürḫa, -a]*
2. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup
Yerine **noḳṭa-i surḫile** ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 6). [noḳṭa-i surḫile, -ile]*

noḳṭa-i vaḥdet: *Vahdet noktası. II Ben.*

1. Cümle eşyā yüzine **noḳṭa-i vaḥdet** ḳondı
Ḫālveş zīnet içün cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [noḳṭa-i vaḥdet,]*

n'ol: *Ne olmak, ne hale gelmek.*

1. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden **n'oldı** kim
Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 3). [n'oldı, -dı]*
2. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından **n'oldı** yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [n'oldı, -dı]*
3. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline **n'oldı** yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [n'oldı, -dı]*
4. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eşeri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [n'olduñ, -du, -ñ]*
5. Nesnesi yoġ idi Behiştīnüñ
Seni gördükde bilmezem **n'oldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 10). [n'oldı, -dı]*
6. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam **n'olsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [n'olsa, -sa]*

n'ola: *Ne olur, şaşılır mı?.*

1. Şāh-ı ʿālemsin **n'ola** virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 1). [n'ola,]*
2. Behiştī olsa Mecnūnuñ belāsından **n'ola** bī-bāk
Ġurūr-ı ḥüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [n'ola,]*
3. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem **n'ola**
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [n'ola,]*
4. Maʿni maʿmūr olsun olursa **n'ola** ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḥte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [n'ola,]*
5. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle **n'ola**
Gülşen-i kūyuñda raḳṣ itdürse āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [n'ola,]*
6. Ḳılsa merdümler **n'ola** ḫaddüñdeki ḫālile baḥs
Eylemez mi noḳṭalar aḳrān u emsālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 1). [n'ola, -ler]*
7. Rūyuñ ḫayālini **n'ola** dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [n'ola,]*
8. Her nesne çıḳtısa **n'ola** maʿnīde ṭāḳdur
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [n'ola,]*
9. Eşkümi rāha düşürmek dilese **n'ola** gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [n'ola,]*
10. Cevr itme baña sen de seversin birin ṣaḳın
Bugün **n'ola** bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 4). [n'ola,]*
11. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīṣ olsa **n'ola**
Āb-ı sāfī teşneye cennetde Kevser gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 9). [n'ola,]*
12. N'ola döksem ġam eyyāmında eşküm
Aġ aḳça ḳara gün içün dimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 3). [n'ola,]*
13. Bulduġı pārtālı yüklense **n'ola** ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [n'ola,]*
14. Firāḳuñda **n'ola** ḫālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3).*

[n'ola,]

15. Ḳadrümüz yoġise kāfire **n'ola** yanuñda
Çāġ ezelden ṣanemā yalımı alcaġuz biz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [n'ola,]

16. N'ola ẕevḳ itse Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [n'ola,]

17. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
Ḥāke yüz ursaḳ biz anda **n'ola** ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [n'ola,]*

18. Naʿramuzdan güm güm ötse ḳubbe-i gerdūn **n'ola**
Meclis-i rūḥāniyān içinde ḥālāt ehliyüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 5). [n'ola,]

19. Erbāb-ı ʿışḳı sürete ḳoysa **n'ola** pelās
En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās
(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 1). [n'ola,]

20. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse **n'ola**
Pādişehler daḥı olmamış durur ẕemden ḥalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 5). [n'ola,]*

21. Nergis **n'ola** uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [n'ola,]*

22. Çeşm-i giryānumı gördükce **n'ola** gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 7). [n'ola,]

23. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī **n'ola** gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḥurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [n'ola,]*

24. N'ola dil olsa giriftār ḥālini göricek
Şikār ḳılmaġa murġı Behiştī dāne gerek
(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 9). [n'ola,]

25. Yüzinden perde-i ebri **n'ola** refʿ itmese ḥurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [n'ola,]*

26. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde **n'ola**
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [n'ola,]*

27. Ḳaçarsa ṭaġa **n'ola** kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul
(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [n'ola,]

28. Görmese kūyuñ ṭolanurken **n'ola** çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [n'ola,]*

29. Cefāña kīmyā dirsem **n'ola** ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 5). [n'ola,]*

30. Saña benden ḫaber uçursa **n'ola** nāme-i şevḳ
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 3). [n'ola,]*

31. Ṣorudursa **n'ola** faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [n'ola,]*

32. N'ola şekl-i gedāya girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 5). [n'ola,]*

33. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan **n'ola** bīzār ise ʿāşıḳ
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 7). [n'ola,]*

34. Görmek istersem **n'ola** ol laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [n'ola,]*

35. Naḳd-i cāna būseñ almaġa ḫarīṣ olsam **n'ola**
Düşde daḥı görmezem bunuñ gibi bāzārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 7). [n'ola,]*

36. Cürʿa ʿahd it **n'ola** bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [n'ola,]*

37. Ġurūrumdan **n'ola** gögsüm gererse deşt-i ʿālemde
Beni tīre nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 7). [n'ola,]*

38. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 9). [n'ola,]*

39. Āh itse **n'ola** ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb olan
Eksük ider mi nālesini ʿandelīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 1). [n'ola,]*

40. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ **n'ola** sīnemde ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [n'ola,]*

41. Ben melekdür dir isem **n'ola** perī-peykerüme
Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [n'ola,]*

42. Denī felek **n'ola** dünyā varursa her dūna
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [n'ola,]*

43. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 8). [n'ola,]*

44. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [n'ola,]*

45. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḫālüm vişāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [n'ola,]*

46. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ **n'ola** yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [n'ola,]*

47. N'ola yüzüm gören yārān fırār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [n'ola,]*

48. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse **n'ola** mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [n'ola,]*

49. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta şanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [n'ola,]*

50. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem **n'ola** kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [n'ola,]*

51. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [n'ola,]*

52. N'ola bizden yaña ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 3). [n'ola,]*

53. N'ola görinse nakşı merḥametden şu gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [n'ola,]*

54. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse **n'ola** reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 8). [n'ola,]*

55. Daḫı yāre **n'ola** ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [n'ola,]*

56. Künhüñ gözeden aḳlı **n'ola** ḥayret alursa
Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 29). [n'ola,]*

57. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22). [n'ola,]*

58. Dünyā kelāmını **n'ola** aġzına almasa
Olmaz ʿalef melāʾike-i ḳurbete ḫıtām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 33). [n'ola,]*

59. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem **n'ola**
Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [n'ola,]*

60. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 15). [n'ola,]*

61. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref **n'ola** ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [n'ola,]*

62. İtme ʿār āhumuñ ḥurūşundan
Ki **n'olur** bülbülüñ ḫamūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 2). [n'olur, -ur]*

n'ola: *Keşke.*

1. Görmeyeydüm **n'olaydı** ol periyi
Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 7). [n'olaydı, -y, -d]*

n'olsa gerek: *Ne olur, ne çıkar.*

1. Uralum kendümizi **n'olsa gerek** ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 10). [n'olsa gerek,]*

nücūm: *Yıldızlar.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde **nücūm**
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [nücūm,]*

2. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer **nücūm**
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [nücūm,]*

nücūm ol: *Yıldız olmak, parlamak.*

1. Çarḫ-ı hidāyet üzre **nücūm oldı** her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 79). [nücūm oldı, -dı]

nüh: *Dokuz, sayı sıfatı.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḥayāl
Arżı bir dāne sebū **nüh** çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [nüh,]*
2. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan **nüh** ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 6). [nüh,]*
3. Didüm ey dil seni ser-mest iden kimdür bu ʿālemde
Didi bezm-i vücūda cemʿ iden **nüh** cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 8). [nüh,]*

nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr: *Felek meyhanesinin dokuz kubbesi. II Feleğin dokuz katı.*

1. Benem ol mest ki **nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr**
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr,]*

nuḥās: *Bakır.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola **nuḥās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [nuḥās,]*

nukl: *Meze, çerez.*

1. Bezm-i ḫavāṣ **nuḳli** getürsün Behiştiyā
Ḳo müddeʿī kelāmını itsün ʿavām-gīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 9). [nuḳli, -i]*

nükte: *Anlamı ince ve nazik olan söz.*

1. Baña Mecnūn-ı zamān didükleri Ḥaḳ **nüktedür**
Līk sen meh-pāreye Leylā dimek bāṭıl ʿinād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 7). [nüktedür, -dür]*
2. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [nükte,]*
3. Bāl açup **nükte** hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [nükte,]*
4. Yazsam altunile bir **nükte** ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 1). [nükte,]*
5. Şāʿirdür iden midḥatüñüñ **nüktelerin** naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [nüktelerin, -ler, -in]*
6. Her **nüktesi** bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ
Yaġmurı seḥābını daḫı görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 133). [nüktesi, -s, -i]*

nuḳūş: *Nakışlar, şekiller.*

1. Ḥüsn taṣvīri ḫoş görindi baña
Deyr-i dehrüñ ḳamu **nuḳūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 4). [nuḳūşundan, -u, -n, -dan]*

nūn: *Nûn harfî. II Nûn biçimli kaş.*

1. Ḳaşuña ḫarf atarmış meh ufuḳ levḥinde **nūn** olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [nūn,]*

nūn-ı ebrū: *Sevgilinin nûn harfine benzeyen kaşları.*

1. İkide bir ufuk levḥinde ġarrālanmasun ḫalḳa
ʿIyān it **nūn-ı ebrūñı** hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 8). [nūn-ı ebrūñı, -ñ, -ı]*

nūr: *Işık, aydınlık, nur.*

1. Hergiz Behiştiyi boġdı merḥamet **nūrı**
Ger dest-gīr olmaya ḥüsn-i meʾāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 9). [nūrı, -ı]*
2. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [nūruñı, -uñ, -ı]*
3. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm **nūrı** bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [nūrı, -ı]*
4. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma **nūrdur**
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [nūrdur, -dur]*
5. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da şeref **nūrı** nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [nūrı, -ı]*
6. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger **nūruñ**

Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle
Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [nūruñ, -uñ]*

7. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm **nūrı** nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [nūrı, -ı]*
8. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin şol nār u **nūruñ** oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [nūruñ, -uñ]*
9. Aẕher degül mi meh yüzünüñ **nūrı** şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [nūrı, -ı]*
10. Dem-i ṭūfānda şūfī görmemişdür Merve ḥaḳīçün
Gözüm **nūrı** senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [nūrı, -ı]*
11. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde **nūr** iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [nūr,]*
12. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum **nūrını** gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [nūrını, -ı, -n, -ı]*
13. ʿĀrıżuñ şevḳı ile çeşme-i ḫurşīd gibi ʿĀleme **nūr** aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 4). [nūr,]*
14. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur **nūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 8). [nūrı, -ı]*
15. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
Ḳ'ol **nūrdur** bu merḥalede reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [nūrdur, -dur]*
16. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 80). [nūruñdan, -uñ, -dan]*
17. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [nūr,]*
18. Ne ola ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ **nūrıdur** *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [nūrıdur, -ı, -dur]*

nūr al: *Aydınlanmak, ışık almak.*

1. Güneşden **nūr alan** meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [nūr alan, -an]*

nūr id: *Aydınlatmak.*

1. Kāġıẕ alsam yazup iʿlām itmek içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 2). [nūr ider, -er]*

nūr vir: *Aydınlatmak.*

1. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi **nūr vire** her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [nūr vire, -e]*

nūrāni: *Temiz, mübarek.*

1. Nūrāni ruḥlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
Teşbīh ider ḥabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [nūrāni,]*

nūr-ı aḥmed: *Ahmet'in nuru. II Hz. Muhammed'in nuru.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 6). [nūr-ı aḥmed,]*

nūr-ı çihre-i yār: *Sevgilinin yüzünün nuru.*

1. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki **nūr-ı çihre-i yāre**
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 5). [nūr-ı çihre-i yāre, -e]*

nūr-ı ilāh: *İlahi nur.*

1. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş yüzüñdeki **nūr-ı İlāha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 2). [nūr-ı ilāha, -a]*

nūr-ı ʿışk: *Aşk nuru.*

1. Anuñ feryādına raḥm eyleyüp kevn ü mekān iñler
Olupdur **nūr-ı ʿışḳıle** benüm göñlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 6). [nūr-ı ʿışḳıle, -ıle]*
2. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ şöyle bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 17). [nūr-ı ʿışḳıle, -ıle]*

nūr-ı ʿizzet: *Şeref nuru.*

1. Ol **nūr-ı ʿizzet** şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış miŠāl aña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [nūr-ı ʿizzet,]

nūr-ı muḥammed: *Hz. Muhammed'in nuru.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme **nūr-ı Muḥammed** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 4). [nūr-ı muḥammed,]*

nūr-ı şāḥib: *Hz. Muhammet'in nuru.*

1. Āfāḳı ṭutdı gün gibi **nūr-ı şāḥib**
Senden urınmaġıle edeb tācın ey hümām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 85). [nūr-ı şāḥib,]

nūr-ı siyāh: *Siyah nur. II Siyah saç.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar **nūr-ı siyāh**
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 7). [nūr-ı siyāh,]*

nūr-ı siyeh: *Siyah nur. II Göz bebeği.*

1. Yigitsin **nūr-ı siyeh** tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [nūr-ı siyeh,]*

nūş eyle: *İçmek.*

1. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var
(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [nūş eyler, -r]
2. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz şöyle kim **nūş eylesem** deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [nūş eylesem, -se, -m]*

nūş eyle: *İçmek. II Öpmek.*

1. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm **nūş eyleyen**
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [nūş eyleyen, -y, -en]*

nūş id: *İçmek, yudumlamak.*

1. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde **nūş ide** yārān u ben neẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [nūş ide,]*
2. Derdüñile yatan ḥastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı **nūş idenüñ** cānına şıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 40). [nūş idenüñ,]*
3. Şanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevs̱er **nūş ider**
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [nūş ider, -er]*
4. Sāḳī-i Kevs̱er olduġın añlar Behiştīnüñ
Kim **nūş iderse** şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [nūş iderse, -er, -se]*
5. Ġam gelicek **nūş iderüz** şerbetin
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [nūş iderüz, -er, -üz]*
6. Cām-ı cünün **nūş idüben** mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 5). [nūş idüben, -üben]*
7. Meclisde mey yerine **nūş itmedise** ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [nūş itmedise, -me, -di, -se]*

nūş itdür: *İçmek, içirmek.*

1. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil **nūş itdürüp** her dem
Ḥarām olsun senüñ tenhā mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 3). [nūş itdürüp, -dür, -üp]*

nūş ide ide: *İçe içe.*

1. Ṣaḥrāda **nūş ide ide** sāḳī piyāleyi
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 1). [nūş ide ide, -e]*

nüsha: *Eş, benzer.*

1. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb üstine
Naḳş iderler **nüsḫasın** merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [nüsḫasın, -sın]*

nuṣh-ābād: *Sonsuz nasihatler.*

1. Bir ʿaceb ḳalʿa eyleyem bünyād
Ḳ'ola nām-ı şerīfi **Nuṣḥ-ābād** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 18). [nuṣḥ-ābād,]*

nūş-ı maḥabbet: *Aşk coşkusu.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti **nūş-ı maḥabbetüñ**
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 81). [nūş-ı maḥabbetüñ, -üñ]*

nuṭḳ-ı ilāh: *Allah'ın sözü. II Ayet.*

1. Dil levḥına nakş eyler iseñ **nuṭḳ-ı İlāhı**
ʿİzzetde olasın nitekim muṣḥaf-ı Ḳur'ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 39). [nuṭḳ-ı ilāhı, -ı]*

nutḳ-ı ṣafā-baḥş: *Safa bahşeden söz.*

1. Dem ursa **nutḳ-ı ṣafā-baḫşa** laʿl-i cānānum
   Diler ki pīrehen-i cismi çāk ide cānum
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 1). [nutḳ-ı ṣafā-baḫşa, -a]

nüvāziş: *Gönül alma, iltifat etme.*

1. Ger **nüvāzişler** irişmezse ṣadā-yı çengden
   Neyle dem-sāz eylesün ʿāṣıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 5). [nüvāzişler, -ler]*

nüzhet: *Ferahlık, tazelik.*

1. ʿĀṣıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
   Ey Behiştī **nüzhet** isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 10). [nüzhet,]*

nüzūl it: *İnmek.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
   Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı **nüzūl itmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [nüzūl itmez, -mez]*

O/‘O

o: *O, işaret zamiri.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
   Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [odur, -dur]*
2. Muẓlim **odur** dil-i perīşānum
   Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 3). [odur, -dur]*
3. Dergāhı balçıġın yüze sürdük Behiştiyā
   Onsuz evüñ ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 10). [onsuz, -n, -suz]*

o deñlü: *O kadar, o derece, o ölçüde.*

1. Ne deñlü müşkil ise cān bedenden ayrılmaḳ
   Hezār **o deñlü** gelür baña senden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 2). [o deñlü,]*

ocaġ: *Ocak, kaynak, memba.*

1. Çerāġı vādi-i Eymen **ocaġından** uyarursın
   Eger pervāneveş biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 7). [ocaġından, -ı, -n, -dan]*

ocaġ: *İlahî aşkın tecellî ettiği yer, süveydâ noktası.*

1. Sīne būstān-ı belā yer yer **ocaġı** dāġlar
   İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 1). [ocaġı, -ı]*
2. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim ʿIşḳuñ dil **ocaġında** bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 42). [ocaġında, -ı, -n, -da]*

ocaġına düş: *Ocağına düşmek.*

1. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh
   Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 4). [ocaġına düşer, -er]*

ocak: *Bazı hastalıkları okuma yoluyla iyi etme yetenek ve iznine sahip oldukları kabul edilen kişi.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
   Gel sīneme üşenme ki meşhūr **ocaḳdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [ocaḳdur, -dur]*

od: *Ateş.*

1. Her dem ġam **odıdur** ḳurudup ḳanın eşkümüñ
   Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 3). [odıdur, -ı, -dur]*
2. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler **oda** yanmadılar
   Baḫre ġarḳ oldılar ammā ṣuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 1). [oda, -a]*
3. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
   Gerçi bir rişte-i yek-tādur **oda** muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [oda, -a]*
4. Aġzumda zebānumı görmez misin ʿIşḳ **odınuñ** zebānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [odınuñ, -ı, -n, -uñ]*
5. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
   Şöyle beñzer ki cehennem **odı** ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [odı, -ı]*
6. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl olmaz
   Firāḳuñ **odına** mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [odına, -ı, -n, -a]*
7. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl olmaz

Firāḳuñ **odına** mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [odına, -ı, -n, -a]*

8. Yaḳarsa şevḳuñ **odı** ẕerre ẕerre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [odı, -ı]*

9. ʿAşḳ **odına** yanan kişi girse cehenneme
Ẕannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [odına, -ı, -n, -a]*

10. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum vücūd zaḳḳını ʿışḳ **odına** körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [odına, -ı, -n, -a]*

11. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev añalum
Defteri **oda** urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 10). [oda, -a]*

12. Sīne-i ṣad-çākümi hecr **odı** şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [odı, -ı]*

13. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk **odı** şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [odı, -ı]*

14. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ **odı**
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 1). [odı, -ı]*

15. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ **odı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [odı, -ı]*

16. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ **odına** yaḳduḳca beni ol ẕālim-i bīdād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 6). [odına, -ı, -n, -a]*

17. Çıḳmasun āhum **odı** aġzumı açdurma benüm
Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 9). [odı, -ı]*

18. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum şarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet **odı** kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 2). [odı, -ı]*

od şal: *Ateşe vermek.*

1. Şehre **od şaldı** diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [od şaldı, -dı]*

2. Od ṣaldı nice ẓālim rūy-ı zemīne ammā
Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [od ṣaldı, -dı]*

odlara yaḳ: *Ateşe atmak, tutuşturmak, aşk ateşine düşürmek.*

1. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni **odlara yaḳmaġa**
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 7). [odlara yaḳmaġa, -maġ, -a]*

odlara yandur: *Ateşe atmak.*

1. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum dili **odlara yandurduñ**
Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uṣandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [odlara yandurduñ, -du, -ñ]*

od-nişār: *Ateş saçan.*

1. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında **od-nişār**
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 9). [od-nişār,]*

oġl: *Oğul, evlat.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān **oġluñ** gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 6). [oġluñ, -uñ]*

2. İncinmeñ urdurursa beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın helāk idende lāzım degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 8). [oġlın, -ın]*

oġlan: *Delikanlı, genç.*

1. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc **oġlan** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [oġlan,]*

2. Benem ol pīr ki Ferhād ile Mecnūn ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki **oġlanumdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 8). [oġlanumdur, -um, -dur]*

3. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle būstān **oġlanıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 2). [oġlanıdur, -ı, -dur]*

4. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban **oġlanıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [oġlanıdur, -ı, -dur]*

5. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
Şerbet-i bāde ile defʿ olur ol **oġlanum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 8).*

[oġlanum, -um]

6. Ṣūfī sevmez beni dil virdi diyü **oġlana** Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 1). [oġlana, -a]*
7. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ **oġlandur** Giyürseler yaraşur zer ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 7). [oġlandur, -dur]*
8. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar Ay u gün bir iki ortada gezer **oġlana** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 6). [oġlana, -a]*
9. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse dir Rūm iline kim getürdi bu ʿArab **oġlanını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [oġlanını, -ı, -n, -ı]*

oġlan: *Erkek çocuk.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı Ana beş beş ṭoġıra sencileyin **oġlanı** *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [oġlanı, -ı]*
2. Bir **oġlan idi** āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [oġlan idi,]*

oġlan: *Delikanlı, genç. II Hizmetkâr.*

1. Ṣāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur **oġlanlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 2). [oġlanlar, -lar]*

oḫ: *Sevinme veya bir zahmet ve sıkıntıdan kurtulma anında söylenen söz.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam şerīf-i nābuñı **oḫ** Dehānum acılığın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [oḫ,]*

oh cānum: *Oh canım.*

1. Gözüme görinügeldükde leb-i cānānum İştiyāḳıyla göñülden dimişem **oḫ cānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 2). [oḫ cānum, -um]*

oḫ oh: *Oh oh, yaşasın.*

1. Derdini seyridüp **oḫ oḫ** dimege Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 5). [oḫ oḫ,]*
2. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā Olmaduḳ göñlüm **oḫ oḫ** istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [oḫ oḫ,]*

oḫṣa: *Okşamak.*

1. Gizlü varup kākülüñi her gice **oḫṣar** menem Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [oḫṣar, -r]*
2. Nāzük ʿiẕāruñ **oḫṣamasun** el ṣunup raḳīb Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [oḫṣamasun, -ma, -sun]*
3. Āstānuñda beni ṣol itden āzār eyleyüp Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā **oḫṣar imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [oḫṣar imiş,]*

ok: *Ok, temren.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [oḳuñ, -uñ]*
2. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ yere ḳanlar dökmege Ġamze-i yāri belā **oḳına** peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 8). [oḳına, -ı, -n, -a]*
3. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [oḳ,]*
4. Müjeñ belā **oḳıdur** ḳaşlaruñ aña yādur Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [oḳıdur, -ı, -dur]*
5. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [oḳ,]*
6. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış **oḳ** yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 2). [oḳ,]*
7. Ġam **oḳı** zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḥmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [oḳı, -ı]*
8. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [oḳuñ, -uñ]*
9. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ Bāṭıluñ çeşmine āh **oḳını** urdum şabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [oḳını, -ı, -n, -ı]*
10. Ṭut Behiştī sipihri āh **oḳına**

Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [oḳına, -ı, -n, -a]*

11. Tāze tāze urup aġyāra cefā **oḳlarını**
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [oḳlarını, -lar, -ı, -n, -ı]*
12. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça **oḳ** gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [oḳ,]*
13. Ġayra tīr-i müjeñ ṣalup beni sen
Ġam **oḳına** nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 4). [oḳına, -ı, -n, -a]*
14. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin ṣol nār u nūruñ **oḳına** uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [oḳına, -ı, -n, -a]*
15. Yüregümde bir **oḳ** olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [oḳ,]*
16. Dil ehline dimek ister felekde ḳavs-i ḳuzaḥ
Belā **oḳına** nişāndur gelen bu meydāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 6). [oḳına, -ı, -n, -a]*
17. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā **oḳ mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [oḳ mı, -mı]*

ok: *Ok. II Sevgilinin kirpiği, yan bakışı.*

1. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup geçelden
Ḫarāba yüz ṭutupdur ol ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 3). [oḳuñ, -uñ]*
2. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ **oḳlarından** ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 8). [oḳlarından, -lar, -ı, -n, -dan]*
3. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ **oḳı** beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 4). [oḳı, -ı]*
4. Ġamze **oḳların** ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 1). [oḳların, -lar, -ın]*
5. Deşt-i ġamda **oḳlaruñla** seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḫş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 5). [oḳlaruñla, -lar, -uñ, -la]*
6. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde **oḳuñ** Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 9). [oḳuñ, -uñ]*
7. Müjġānuñ **oḳı** sīnemizi itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [oḳı, -ı]*
8. Ġamzesin añma Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma **oḳlar** urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 10). [oḳlar, -lar]*
9. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ **oḳ** meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [oḳ,]*
10. Ḳanı ol dem ki **oḳuñla** yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [oḳuñla, -uñ, -la]*

ok: *Ok, silah. II Beddua.*

1. Āh **oḳıyla** cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [oḳıyla, -ı, -y, -la]*

ok at: *Ok atmak.*

1. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir **oḳ aṭılsa** ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 10). [oḳ aṭılsa, -ıl, -sa]*

okı: *Okumak.*

1. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz **oḳıyalum** gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 8). [oḳıyalum, -y, -alum]*
2. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 2). [oḳıdı, -dı]*
3. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḫṣa ʿālemde
Gülistān **oḳıyan** bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 8). [oḳıyan, -y, -an]*
4. Diñlemeñ ẕemm ider olursa eger ʿışḳı faḳīh
Ne bilür **oḳıduġın** añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 4). [oḳıduġın, -duġ, -ın]*
5. Semāʿ-ı ʿāşıḳa münkir olan faḳīh-ı fużūl

Bilürdi ḥāli eger **oḳısa** kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 2). [oḳısa, -sa]*

6. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir şiʿr **oḳı** ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [oḳı,]*

oḳı peykān: *Okun ucundaki sivri demir, temren. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Ṣaḳlasam ġamzeñ **oḳı peykānını** dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [oḳı peykānını, -ı, -n, -ı]*

okını şal: *Ok fırlatmak.*

1. İtdüm şuʿā-ı çeşmümi ebrū-yı yāre rāst
Ṣayd-ı ümīdüm **oḳını şaldum** kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 6). [oḳını ṣaldum, -du, -m]*

oḳu: *Okumak.*

1. Ḫaṭ **oḳurken** düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa yāre mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 5). [oḳurken, -r, -ken]*
2. Belāġat bülbüli olup **oḳursın** ol gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [oḳursın, -r, -sın]*
3. Aġyār **oḳur** naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [oḳur, -r]*
4. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem **oḳur** aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 2). [oḳur, -r]*

oḳu: *Söylemek, dua okumak.*

1. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam **oḳumış** dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 8). [oḳumış, -mış]*

oḳuñ at: *Ok atmak. II Sevgilinin gözlerini süzerek bakması.*

1. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl vardur bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 1). [oḳuñ atılmasun, -ma, -sun]*

ol: *Olmak.*

1. Zāhidā **olmaġa** ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḫayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [olmaġa, -ma, -ġa]*

ol: *O. II Ol deyince olduran.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş **ol** Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [ol,]*

ol: *Ölmek, can vermek.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı intihā
Bilmezin ötesin aña **ölmekdür** ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 2). [ölmekdür, -mek, -dür]*
2. Bezm-i ʿışḳuñda **ölürsem** ḫākümi cemʿ eyleyüp
Kāse-i mey naḳşını resm eylesün ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 7). [ölürsem, -ür, -se, -m]*
3. Derdüñden **öldügüm** bilesin ey ṭabīb-i cān
ʿĀşıḳlar arasında ḳaçan kim fiġān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 5). [öldügüm, -düg, -im]*
4. Behiştī bendeñi **öldür** efendi tīġuñile
Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [öldür, -dür]*
5. Behiştī bendeñi öldür efendi tīġuñile
Eger ḥasedden **ölürse** ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 10). [ölürse, -ür, -se]*
6. Elem degüldür ol ki **ölem** tīr-i yār ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 3). [ölem, -em]*
7. Özler göñül viṣālüñi irmek muḥāl aña
Eglence ola gibi **ölince** bu ḥāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 2). [ölince, -ince]*
8. Derd ü ġamdan çoḳdan **ölürdi** Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla taḥṣīl-i mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 9). [ölürdi, -ür, -di]*
9. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle **ölür**
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle **ölür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 1). [ölür, -ür]*
10. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle **ölür**
Luṭfuñı yād idicek şevḳ-ı viṣālle **ölür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [ölür, -ür]*
11. Beni öldürmezise çeşme-i laʿlüñ eyüdür
Neşʾe ḥadden geçicek āb-ı zülālle **ölür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 4). [ölür, -ür]*
12. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle **ölür**

(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 6). [ölür, -ür]

13. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde Mesīḥāne ṣebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle **ölür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 8). [ölür, -ür]*

14. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen ṣiʿrüñi teʿṣīr-i Teʿālle **ölür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [ölür, -ür]*

15. Dil-rübāmuñ ola muṣāḥibi ġayr
Be bu dirlikden **ölmek** olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 2). [ölmek, -mek]*

16. Hecrüñde ölüm vaḳti leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 2). [ölmek, -mek]*

17. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben **ölürsem** itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [ölürsem, -ür, -se, -m]*

18. ʿIşḳ deştinde **ölüp** adı ḳalan Mecnūnuñ
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḥaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 3). [ölüp, -üp]*

19. Behiştī gitmez **ölince** cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān vaṭandan ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 9). [ölince, -ince]*

20. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz **ölürsek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [ölürsek, -ür, -se, -k]*

21. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda **ölince** mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 2). [ölince, -ince]*

22. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı māʾil olmazam
Günde biñ kez **ölmeñe** zīrā ki ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [ölmeñe, -me, -ñ, -e]*

23. Ḫor baḳma baña yoluñda **ölürsem** umaram
Kuḫl-ı erbāb-ı baṣīret ola ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 3). [ölürsem, -ür, -se, -m]*

24. ʿĀṣıḳ-ı gül ḫāra ṣabr itmek degül mi ġāyetī
Sen gül içün ben **ölem** ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 4). [ölem, -em]*

25. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 2). [ölmemek, -me, -mek]*

26. Çıḳarmayam **ölince** naḳd-i ʿışḳı maḥzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında virüp anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 3). [ölince, -ince]*

27. Ben **ölüp** şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 3). [ölüp, -üp]*

28. İḫtiyār itdüm yoluñda **ölmegi** cānā didüm
Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 3). [ölmegi, -meg, -i]*

29. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
Didi **ölmekde** ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [ölmekde, -mek, -de]*

30. ʿĀṣıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes cānsın sen
Öpen **ölmez** lebüñi Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 2). [ölmez, -mez]*

31. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile **ölmiş** durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [ölmiş, -miş]*

32. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye şāyed
Ölürsem müzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 4). [ölürsem, -ür, -se, -m]*

33. Ḳodı derdile ṭabībüm beni künc-i ġamda
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye **ölsem** de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 2). [ölsem, -se, -m]*

34. Ḳomazuz ʿışḳı **ölürsek** de Behiştī elden
Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 9). [ölürsek, -ür, -se, -k]*

35. Muġ-beçe öñünde **ölmek** yeg gelür biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i şad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [ölmek, -mek]*

36. Beni **öldükde** bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 1). [öldükde, -dük, -de]*

37. Başı devletlü şaḫṣ imiş Mecnūn
Miḥnet-i ġamdan **öldi** ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 6). [öldi, -di]*

38. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżrveş **ölmez** ebedī
Ne güzel nesne olur ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 5). [ölmez, -mez]*

39. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [ölmezden, -mez, -den]*

40. Günde biñ kez **ölürem** ḥasret-i dil-dār ile ben
A begüm almaġıle ḳorḳudamazsın beni sen *(Behiştî Dîvânı, Matla 24, Mısra 1). [ölürem, -ür, -em]*

ol: *Olmak. II Uygun olmak, hoş olmak.*

1. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam **olur**
Cām-ı meyden piyāde sürsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 1). [olur, -ur]*
2. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam **olur**
Cām-ı meyden piyāde sürsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 2). [olur, -ur]*
3. Yāreye ebrişīm götürmez iken
İnce meyden biraz götürsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 4). [olur, -ur]*
4. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben de görsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [olur, -ur]*
5. Nār-ı ʿışḳıle rişte-i cānı
Kākül-i yār gibi örsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 8). [olur, -ur]*
6. Ele alup Behiştī dīvānın
Selefüñ defterini dürsem **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 10). [olur, -ur]*

ol: *O.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [ol,]*
2. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler **ol** ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [ol,]*
3. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
Bülbülüñ ḥāleti zindān ider **ol** bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 2). [ol,]*
4. Çünki oldı **ol** kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [ol,]*
5. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı **ol** kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [ol,]*
6. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [ol,]*
7. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün **ol** tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [ol,]*
8. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫvān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [ol,]*
9. Göresin āḫir ġamı **ol** Ḫusrevi şīrīn lebüñ ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [ol,]*
10. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [ol,]*
11. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḫsār ile
Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı **ol** bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [ol,]*
12. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña
Gel berü sāḳī yeter **ol** laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 2). [ol,]*
13. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla **ol** çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [ol,]*
14. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez yeñi ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 4). [ol,]*
15. Elem degüldür **ol** ki ölem tīr-i yār ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 3). [ol,]*
16. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [ol,]*
17. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma **ol** dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [ol,]*
18. Lāleveş **ol** laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī ṭaġlar aḳdarsam gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 9). [ol,]*
19. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḫ
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur **ol** ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 8). [ol,]*
20. Ey Behiştī **ol** ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 9). [ol,]*
21. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḫa ḳonma **ol** serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [ol,]*
22. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
Rū-be-rū **ol** bir dem **ol** ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 6). [ol,]*
23. Ol perī her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ

Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [ol,]*

24. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde riyāżet ola ḳūt
Odur **ol** murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 2). [ol,]*

25. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
Yazmış **ol** ḫāne ḥayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 4). [ol,]*

26. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀṣıḳa eyler vefālar olıcaḳ **ol** yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [ol,]*

27. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup geçelden
Ḫarāba yüz ṭutupdur **ol** ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 4). [ol,]*

28. Behiştī ehl-i ʿışḳa uydı gitdi
İmāmı oldı anuñ **ol** cemāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 10). [ol,]*

29. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp **ol** manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [ol,]*

30. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Ol ṣabādur kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [ol,]*

31. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [ol,]*

32. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
Şehlik **oldur** kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 8). [oldur, -dur]*

33. Olmış çemende lāle siyeh ṣaçlu bir gedā
Şāhāne gerçi başına **ol** giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [ol,]*

34. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol fetīle kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 6). [ol,]*

35. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla **ol** güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 10). [ol,]*

36. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster **ol** āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [ol,]*

37. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
Ḥaḳ bu **ol** şūḫ-ı cefā--pīşe ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [ol,]*

38. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe **ol** bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [ol,]*

39. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı **ol** verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [ol,]*

40. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem **ol** ḫāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [ol,]*

41. Biricük ḳāmet-i bālāyile **ol** serv-i revān
Bezm-i gülzāra ḫırām itse ḳıyāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 3). [ol,]*

42. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 9). [ol,]*

43. Ey Behiştī sāde ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni **ol** naḳşa ḥayrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 10). [ol,]*

44. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāṣıḳa
Ġam şebinde **ol** yüzi māhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [ol,]*

45. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi **ol** ḫāneye kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [ol,]*

46. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh **oldur** ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 6). [oldur, -dur]*

47. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede **ol** berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [ol,]*

48. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa **ol** serv-i revān gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [ol,]*

49. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 6). [ol,]*

50. Ḳaçan ki görmese **ol** ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
Sirişk ü āha Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 9). [ol,]*

51. Ol nigār āyīneye baḳmaġı āyīn eyler
Ḳorḳaram kim anı bu ʿādeti ḫod-bīn eyler

(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 1). [ol,]

52. Hem-nişīn olma raḳībe ṣanemā kendü gibi
Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 6). [ol,]*

53. Yollarda ṣabā ṣām u seher ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāṣıḳa **ol** ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 2). [ol,]*

54. Āh kim ṣol ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen **ol** cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 2). [ol,]*

55. Benem **ol** pīr ki Ferhād ile Mecnūn ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [ol,]*

56. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [ol,]*

57. Benem **ol** mest ki nüh künbed-i ḫum-ḫāne-i devr
Himmetüm çeşmine bir dāne-i ḫaşḫāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 5). [ol,]*

58. Her ne ʿāṣıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam ola
Ey Behiştī baña **ol** merdüm-i ʿayyāṣ gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 10). [ol,]*

59. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül **ol** murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [ol,]*

60. Ben **ol** Ḫıżram ki ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda sāḳī
Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir ḫum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 3). [ol,]*

61. Bāġum üstinde götürsem zaḫmuñı erzānidür
Kim maḥabbet deştinüñ **ol** lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 2). [ol,]*

62. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler zebān-ı ḫāl ile
Murġı **ol** ḫālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 8). [ol,]*

63. Ṣol cān ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān **ol** baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 2). [ol,]*

64. Gül bergidür **ol** nāzük seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi ṣāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [ol,]*

65. Gün ruḫlaruña beñzer āh itdügüm **oldur** kim
Ḳaṣr-ı felege ʿāṣıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [oldur, -dur]*

66. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [ol,]*

67. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāṣıḳ
Hemān **ol** zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 8). [ol,]*

68. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen **ol** ruḫsāreler
Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 1). [ol,]*

69. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [ol,]*

70. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime **ol** şeh yapar
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [ol,]*

71. Mevc-i eşküm ġālib olsa acırum merdümlere
Ḳorḳaram ġarḳ ola bu deryāda **ol** bī-çāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 8). [ol,]*

72. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi **ol** fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [ol,]*

73. Meclisde mey yerine nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 4). [ol,]*

74. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer **ol** ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [ol,]*

75. ʿĀṣıḳlar arasında faḫrum yeri **oldur** kim
Göñlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [oldur, -dur]*

76. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
Gül gibi elde ṭurmayup **ol** cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [ol,]*

77. Ol zamāndan kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 5). [ol,]*

78. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen

Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet **ol** daḫı
defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 8). [ol,]*

79. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt **ol** yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [ol,]*

80. Ṣikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
Baña **ol** merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [ol,]*

81. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle yüri gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 7). [ol,]*

82. Ḫaste-ḥāl olmış maḥallüñde Behiştī derd-mend
Ey ṭabībüm bir naẓar bāri gel **ol** bīmārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 14). [ol,]*

83. Revān oldı yetiş **ol** servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 7). [ol,]*

84. Ben **ol** şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [ol,]*

85. Kevs̱eri ger bize ṣatmaḳ dileseñ vāʿiẓ it
Bu da **ol** meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 6). [ol,]*

86. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı **ol** gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [ol,]*

87. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer **ol** hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [ol,]*

88. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [ol,]*

89. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı **ol** ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [ol,]*

90. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda
Evvel oyunda māt olan **ol** günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [ol,]*

91. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb **ol** ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [ol,]*

92. Mümkin olmaz ki kenāre gele **ol** serv-i revān
Her dem **ol** nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [ol,]*

93. Mümkin olmaz ki kenāre gele **ol** serv-i revān
Her dem **ol** nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 8). [ol,]*

94. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi **ol** Yūsuf-liḳā anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [ol,]*

95. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan **ol** pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [ol,]*

96. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ **ol** bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 4). [ol,]*

97. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [ol,]*

98. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı **ol** bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [ol,]*

99. Ne ʿāṣıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā ġam-ḫānesinde **ol** giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 6). [ol,]*

100. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz **ol** meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 4). [ol,]*

101. Degüldür ʿışḳ içinde **ol** kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿuṣṣāḳa mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 3). [ol,]*

102. Metāʿ-ı vuṣlata **ol** ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 5). [ol,]*

103. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini ʿīd olduġına **ol** gün bir ẓerrece şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 8). [ol,]*

104. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż ʿĀlemde Behiştī hīç **ol** baña yürek

gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 10). [ol,]*

105. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar **ol** güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [ol,]*

106. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme **ol** dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [ol,]*

107. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün **ol**
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [ol,]*

108. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 2). [ol,]*

109. Kuḫlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa yolında ġubār
Āh kim **ol** merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 10). [ol,]*

110. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer **ol** ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [ol,]*

111. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [ol,]*

112. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [ol,]*

113. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle **ol** demde hem-pā ġālibā **ol** ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [ol,]*

114. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle **ol** demde hem-pā ġālibā **ol** ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 8). [ol,]*

115. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş **ol** sünbül
Ḫumārından şarāb-ı şeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [ol,]*

116. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş **ol** nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [ol,]*

117. Ṣımış cām-ı ġurūru geçmiş **ol** mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [ol,]*

118. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 6). [ol,]*

119. Felek şūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
Velī baş virmiş **ol** kişi aña bir pāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [ol,]*

120. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme **ol** iki ʿālemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [ol,]*

121. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse **ol** semden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [ol,]*

122. Ben gedānuñ sīnesinde neyler **ol** zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [ol,]*

123. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña yoḳdan gelür **ol** ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [ol,]*

124. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı **ol** bezm-i ezelde olınan mīṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [ol,]*

125. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem **ol** tekyeye yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [ol,]*

126. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ
Beñzer **ol** gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [ol,]*

127. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu ḳaddile **ol** illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [ol,]*

128. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın **ol** şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [ol,]*

129. Ḳomaduñ medḥin **ol** melek-ṣıfatuñ
Budur ey dil felekde maʿrifetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 1). [ol,]*

130. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi **ol** ṭarafda maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [ol,]*

131. Berg-i gülden yegdür **ol** ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg

(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 7). [ol,]

132. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü **ol** yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [ol,]*

133. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın **ol** māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 4). [ol,]*

134. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün **ol** yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [ol,]*

135. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāṣıḳ-ı bī-dillerüñ
Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin **ol** müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [ol,]*

136. Yüri vaḳtüñde **ol** vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [ol,]*

137. Gel **ol** serv-i revāna ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [ol,]*

138. Helāk olur **ol** āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 3). [ol,]*

139. Ṣan **ol** ṣaḥṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [ol,]*

140. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen **ol** ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [ol,]*

141. Niçün eyler dili ḫışm **ol** müje-i bī-bāküñ
Saña göz baḳdı günāhı ne dil-i ġamnāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 1). [ol,]*

142. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür **ol** ḳavs-ı felekde
Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün yāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 3). [ol,]*

143. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi **ol** demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 10). [ol,]*

144. Var **ol** yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden **ol** pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [ol,]*

145. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
Ol merdüm-i muḫtācuñ rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [ol,]*

146. Gözlerüñ fikrüme gelse döner **ol** mücrime dil
Ki giriftār ola destinde iki cellāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 7). [ol,]*

147. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde **ol** medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 8). [ol,]*

148. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [ol,]*

149. Ol servi bezm-i gülşene taḥrīḳ idem gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 5). [ol,]*

150. Ḫāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeyṭāndan **ol** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [ol,]*

151. İrerdi ʿīd-i saʿādet eger **ol** iki hilāl
Görinse göz arasından eger ḫayāl meyāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 1). [ol,]*

152. Ṣāḥ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī ṣāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı **ol** bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 10). [ol,]*

153. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda **ol** ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 6). [ol,]*

154. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḥḥār imiş şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [ol,]*

155. Yā Rab **ol** ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [ol,]*

156. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 6). [ol,]*

157. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 3). [ol,]*

158. Dīde-i raḥmile baḳmaz **ol** ṭabīb-i cān

baña
Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 7). [ol,]*

159. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger **ol** deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün şikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 4). [ol,]*

160. Behiştī kīnümi alurdum **ola** çarḫ-ı ẕālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tārmār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 9). [ola, -a]*

161. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse
Olur mı bu kim **ol** ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 6). [ol,]*

162. Firdevs-i ʿiẕāruñdaki **ol** dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi olur seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 7). [ol,]*

163. Ben irişdüm menzile Ferhād u Mecnūn ḳaldı dūr
Ol cemāʿatden ben oldum Kaʿbe-i ʿışḳa imām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 6). [ol,]*

164. Behiştīyem baña muḫliş yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben **ol** yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 10). [ol,]*

165. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
Ṣerbet-i bāde ile defʿ olur **ol** oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 8). [ol,]*

166. Göñül ṣayd itmek ister **ol** hümāyı
Kim itdi yā Rab **ol** şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 3). [ol,]*

167. Göñül ṣayd itmek ister **ol** hümāyı
Kim itdi yā Rab **ol** şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [ol,]*

168. Geçüp **ol** yāre ʿadū ḳıldı baña ẕulm-i ʿaẕīm
Göreyin dostlar **ol** bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [ol,]*

169. Geçüp **ol** yāre ʿadū ḳıldı baña ẕulm-i ʿaẕīm
Göreyin dostlar **ol** bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 2). [ol,]*

170. İtmesün mi **ol** güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 7). [ol,]*

171. Görmeyeydüm n'olaydı **ol** periyi
Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 7). [ol,]*

172. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 10). [ol,]*

173. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
Ben **ol** ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ol,]*

174. Ḫayr iden māl-i ḥarām ile bulur ṣanma ṣevāb
Ki metāʿı alımaz **ol** kes ki ola aḳçası kem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 8). [ol,]*

175. Meger **ol** dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı şerbet-i cām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 3). [ol,]*

176. Dest-gīr **ol** kim ḳatı üftādedür dil dostum
Aña elden geldügince merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [ol,]*

177. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar **ol** daḫı oldı āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [ol,]*

178. Ben **ol** destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 7). [ol,]*

179. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi **ol** yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [ol,]*

180. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan **ol** ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 10). [ol,]*

181. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi **ol** yār
Ḫayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [ol,]*

182. Manġır yerine geçmez bir ādem **ol** perīnüñ
Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [ol,]*

183. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 10). [ol,]*

184. Görmek istersem n'ola **ol** laʿl-i rūḥ-efzā yüzin
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [ol,]*

185. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı şehā
Niçün **ol** iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 8). [ol,]*

186. Ben **ol** Behiştiyin ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevs̱erden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [ol,]*

187. Ben Behiştī bugün **ol** rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur Kevs̱eri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 9). [ol,]*

188. Her kim ki ṣoyuna gire meydān-ı vuṣlata ʿĀlemde āferīn dirüm **ol** pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 4). [ol,]*

189. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner **ol** ṣaḥṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [ol,]*

190. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen **ol** murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [ol,]*

191. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda **ol** pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 6). [ol,]*

192. Beni öldürmege **ol** şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 1). [ol,]*

193. Didüm bildüñ mi ben bende kimem ġam bīsütūnında
Didi **ol** ḫusrev-i Şīrīn-zebān Ferhāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 4). [ol,]*

194. Ey Behiştī baña **ol** şūḫ-nigār itdügi naḳş
Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [ol,]*

195. Ey Behiştī **ol** gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 9). [ol,]*

196. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [ol,]*

197. Ṭāliʿüm mesʿūd olup **ol** şeb irerdüm ḳadre ben
Kim vişālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [ol,]*

198. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür **ol** yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [ol,]*

199. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen Behiştī bu aralarda tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 9). [ol,]*

200. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ nice yüzden şühūdı var
Oldur murād varise tende bu ḥamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [oldur, -dur]*

201. Hilāli yāda getüren **ol** iki ḳaşuñ içün
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [ol,]*

202. Eger rūz-ı vişālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma **ol** iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [ol,]*

203. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı **ol** ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 7). [ol,]*

204. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa **ol** meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [ol,]*

205. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [ol,]*

206. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan **ol** berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [ol,]*

207. Düşde görsem ḳoynuma girdügini cānānumuñ
İstemez uyanduġum dil ḫaşre dek **ol** ḫ∨ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 8). [ol,]*

208. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur **ol** yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 8). [ol,]*

209. Diye bir vaḳt ola **ol** şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm **ol** raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [ol,]*

210. Diye bir vaḳt ola **ol** şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm **ol** raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 10). [ol,]*

211. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül **ol** çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 6). [ol,]*

212. Yoḳdur **ol** bezmüñ cihānda dadı kim

Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [ol,]*

213. Yazma **ol** şiʿri Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [ol,]*

214. Her ki Firdevse vire kūyını **ol** ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [ol,]*

215. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ terkin uran
Beñzer **ol** kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 6). [ol,]*

216. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ **ol** kāfirüñ aşlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [ol,]*

217. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫş-ı eblehden ki **ol**
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 9). [ol,]*

218. Yār-ı muvāfıḳ **oldur** ʿālemde kim Behiştī
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 9). [oldur, -dur]*

219. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür **ol** ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 6). [ol,]*

220. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger **ol** baña mīzāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 6). [ol,]*

221. Her gice **ol** mehi fikr eyleme şāyed ṭolına
Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [ol,]*

222. Ṣu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
Ol sifāli yine zeyn itdi ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 4). [ol,]*

223. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı şaçuña
Beñzer **ol** lāleye kim baġlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [ol,]*

224. Gelmez **ol** serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [ol,]*

225. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ ucından ider āh
Birgün **ol** āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 4). [ol,]*

226. Görinse niḳābuñdan **ol** ʿārıż-ı reng-ā-renk
Ṣevḳuñle düşer şehrüñ ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 7). [ol,]*

227. Benüm çün **ol** perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm var
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 3). [ol,]*

228. Murādum mīvesin **ol** dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben **ol** serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 9). [ol,]*

229. Murādum mīvesin **ol** dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben **ol** serv-i ḫırāmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 10). [ol,]*

230. Bulışursam yine **ol** āfet ile
Alayın būsesin ẓarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 1). [ol,]*

231. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur **ol** bizüm pedere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [ol,]*

232. Mülevves itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup ṣal **ol** ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [ol,]*

233. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler **ol** resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [ol,]*

234. Dün doġdı dünle büyüdi **ol** meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 3). [ol,]*

235. Ṣubḥ-ı saʿādet **ol** gicedür kim Behişti yār
Çeşm-i ḫasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [ol,]*

236. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince **ol** perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [ol,]*

237. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın **ol** dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [ol,]*

238. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben **ol** şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [ol,]*

239. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur **ol** rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [ol,]*

240. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām

olmaz
Dimiş **ol** luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [ol,]*

241. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿuşşāḳı **ol** meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [ol,]*

242. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa **ol** cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 1). [ol,]*

243. Naḳd-i cānı yolına **ol** servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [ol,]*

244. Ol ḫadd-i pāki ḳañlu gözümden ḳılur ḳarār
Ārām idermiş ehl-i sefer çeşmesārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 7). [ol,]*

245. Gün dutılsa ne ġam **ol** çihre-i gül-gün dökile
Yā dem-i vuṣlata çarḫ itmege altun dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 1). [ol,]*

246. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum serv-i bülend
Ey Behiştī hele **ol** ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 10). [ol,]*

247. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür **ol** ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [ol,]*

248. Ḳılmaya **ol** nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [ol,]*

249. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [ol,]*

250. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör **ol** yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [ol,]*

251. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz **ol** bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [ol,]*

252. İşiginden ḳopdı **ol** meh ʿarż idüp ṭalʿat yine
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [ol,]*

253. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı **ol** ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [ol,]*

254. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
Gösterseñe ey dil ṭaş kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 3). [ol,]*

255. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta şanmış **ol** elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [ol,]*

256. Gör e billāhi Behiştī **ol** yaban alçaġını
Ḳaṣd idermiş baḫs ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [ol,]*

257. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde vedīʿat ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 10). [ol,]*

258. Bed-ḫū raḳībe nice seg dimeyem Behiştī
Gördükce **ol** ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 10). [ol,]*

259. Ben **ol** rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [ol,]*

260. Gülmez oldı yüze **ol** gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 3). [ol,]*

261. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāşıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ **ol** şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8). [ol,]*

262. Dehānuñdan eşer yoḳ bu vilāyetlerde **ol** ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [ol,]*

263. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ belā bu ki ḫışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 6). [ol,]*

264. Āl dest-māle māʾilimiş **ol** iki gözüm
Anuñla ben münāsebetüñ aldum ālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 5). [ol,]*

265. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı dinen **ol** belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [ol,]*

266. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [ol,*

]

267. Aġyāra luṭf idermiş **ol** ġamzekār ḫūnī
Bulmaz düşerdi ʿāşıḳ evvel bileydi bunı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 1). [ol,]

268. Ḳanı **ol** demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [ol,]

269. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı **ol** evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [ol,]

270. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda neyler **ol** cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [ol,]*

271. Ey Behiştī ne şikāyet ider **ol** tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [ol,]

272. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden **ol** ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 11). [ol,]*

273. Köhne şālum dönüpdür **ol** kefene
Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [ol,]*

274. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez **ol** mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [ol,]

275. Allāh müyesser eyleye mi baña **ol** güni
Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 1). [ol,]

276. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur sāḳī
Faḳīre **ol** naṣīb olmaz ekābir aşıdur sāḳī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [ol,]

277. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim **ol** bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [ol,]*

278. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [ol,]

279. Ol cürʿa bugün şol ḳadar ide bī-ḫod
Kim gönlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [ol,]

280. Sen **ol** ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 7). [ol,]

281. Dīn-i cedīdüñ **ol** yeñi zer-befte döndi kim
Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [ol,]*

282. Niçe baḳa bu fānī cenābına **ol** hümā
ʿAnḳāya ʿankebūt idi ey dil olur mı dām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 31). [ol,]

283. Şīrīn şeker gıdālıġa cānlar virürken **ol**
Eylerdi ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve idām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [ol,]

284. Ḳonmışdı şanki surḫile levḥ-i feṣāḥate
Bir noḳṭa idi **ol** dehen-i teng ü la'l-fām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 38). [ol,]

285. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi
Ḳ'anda ḥayālüñ eylememiş ola irtisām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 53). [ol,]

286. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür **ol** menām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [ol,]

287. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine **ol** maḳām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [ol,]

288. Ġayrı ḳapudan istemez **ol** ber-murād ola
İster şefāʿatüñle bula dü cihānda kām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 101). [ol,]

289. Ol sebebden gelür ḫayāle bu fikr
Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 11). [ol,]*

290. İki saṭr ola **ol** kelām-ı bülend
Biri şāha duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 19). [ol,]*

291. Budur **ol** ḫūb naġme işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile temāşā ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 25). [ol,]*

292. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise gönlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [ol,]

293. Ol şeh ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt
Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [ol,]

294. Dīvānuñ **ol** evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden ola **ol** eve erkān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 81). [ol,]

295. Dīvānuñ **ol** evdür ki eyā şāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden ola **ol** eve erkān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [ol,]

296. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-

elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [ol,]*

297. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ şerʿa ki **oldur** saña mīzān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [oldur, -dur]

298. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün **ol** şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [ol,]*

299. Ol perī-yüzle şalıncaġa gidenler dirler
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 1). [ol,]

300. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur
Beni bunda ṭutan **ol** serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 2). [ol,]*

301. Dest-i dellāki görüp **ol** zülf-i ʿanber-fāmda
Başuma ḳaynar şular ḳoydı duşa ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 1). [ol,]*

302. Ḳanı **ol** dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm **ol** daḫı bir ḫālet idi
(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [ol,]

303. Ḳanı **ol** dem ki oḳuñla yüregüm rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm **ol** daḫı bir ḫālet idi
(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 2). [ol,]

304. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 1). [ol,]*

305. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün **ol** şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [ol,]*

306. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner **ol** ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı pīrūze
(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [ol,]

307. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni **ol** ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 6). [ol,]*

308. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem olur mı
Bir serde ki ʿışḳ olmaya **ol** ādem olur mı
(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2). [ol,]

309. Dil meyl iderse dil-dāra lāyıḳ
Cāy-ı ṣafādur **ol** bāra lāyıḳ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 5, Mısra 2). [ol,]*

310. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki **ol** ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 6). [ol,]*

311. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 22). [ol,]*

312. Görmedüm **ol** māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [ol,]*

313. Kim dilümi **ol** bilür ancaḳ **ol** añlar ḫāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [ol,]*

314. Kim dilümi **ol** bilür ancaḳ **ol** añlar ḫāletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 25). [ol,]*

315. Añup **ol** demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 39). [ol,]*

316. İrince Kerbelā deştine **ol** şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġül-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [ol,]*

317. Üşüp zāġ u zeġanlar başına **ol** şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [ol,]*

318. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı **ol** maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [ol,]*

ol: *Olmak. II Ayak uydurmak.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa **olmaz** hem-ḳadem zen-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [olmaz, -maz]*

ol: *Hale gelmek, bürünmek.*

1. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez
Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām **olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [olduġum, -duġ, -um]*

2. Göñül cihānda puḫte-i zühd **olmaḳ** istemez
Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 5). [olmaḳ, -maḳ]*

3. Nāgehān ussı gider **olsa** seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine şu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [olsa, -sa]*

4. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya

ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [olur, -ur]*

5. Dürr-i kelāmuñ **olmış** naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 9). [olmış, -mış]*

ol: *Olmak, edilmek.*

1. Ġavġālar **olur** düşmen-i gül yanuma gelse
Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 5). [olur, -ur]*

ol: *Olmak, hâlini almak.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek neden
Şuç mı itdüm bülbül **oldumsa** gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 8). [oldumsa, -du, -m, -sa]*

2. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
Bir güzel maḥbūb **olurdı** kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [olurdı, -ur, -dı]*

3. Bezme gelseñ zāhidā yaḳmaġa ġam Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder **olurdı** ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 6). [olurdı, -ur, -dı]*

4. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḥāl **olur**
Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre şāl **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 2). [olur, -ur]*

5. Deyr-i ʿālemde ṣanemler ṣūretüñ ḥüsnin görüp
Her biri ḥayretlerinden naḳş-ı dīvār **oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 4). [oldular, -du, -lar]*

6. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār **oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 8). [oldular, -du, -lar]*

7. Ger baña uşmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār **oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 10). [oldular, -du, -lar]*

8. Kuḥl itmese şehā gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 10). [olmazdı, -maz, -dı]*

9. Ey Behiştī şöyle kim ṣīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 10). [olur, -ur]*

10. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun **ola** nuḥās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [ola, -a]*

11. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī **olsa** yolında ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [olsa, -sa]*

12. Hilālile şihābı gör ḥaẓer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki **olmış** öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [olmış, -mış]*

13. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [olmış, -mış]*

14. Çeküp ġam kāfiri leşker ne deñlü baḳsa alınmaz
Dil-i ʿāşıḳ Behiştī ḳulle-i şehr-i Bedūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 14). [olmış, -mış]*

15. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 4). [olmış, -mış]*

16. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [olmış, -mış]*

17. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 4). [olmış, -mış]*

18. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 6). [olmış, -mış]*

19. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [olmış, -mış]*

20. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
Gör e billāhi Behiştī nice abdāl **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 10). [olmış, -mış]*

21. Behiştī şimdiden ser-geşte-i deşt-i ʿadem **olduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 245, Mısra 1). [olduḳ, -du, -ḳ]*

22. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān **olduġuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [olduġuñ, -duġ, -uñ]*

23. Seni kim beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş **olmasa** muṣāḥabetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 6). [olmasa, -*

ma, -sa]

24. Sidre şeh-bāzı daḫı gūş idemez **olmışdur**
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [olmışdur, -mış, -dur]*

25. Ne müstaḳbel ne māżī mülki **olmaḳ**
yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [olmaḳ, -maḳ]*

26. Yüzüñe baḳdum cihān **oldı** ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [oldı, -dı]*

27. ʿĀrıż-ı nev-ḥaṭṭını gördüm tirāş itmiş yine
Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem **olmış**
mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 4). [olmış, -mış]*

28. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu āteşden ṣızam altun **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [olam, -am]*

29. Oldı kūy-ı Behiştī ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki dāru'ş-şifāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 9). [oldı, -dı]*

30. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider **oldum**
Ezel utanmaz idüm āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 3). [oldum, -du, -m]*

31. Şöyle **oldum** ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 5). [oldum, -du, -m]*

32. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Şādīden
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 6). [oldum, -du, -m]*

33. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir ser-āmed cevheri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [oldum, -du, -m]*

34. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 10). [oldum, -du, -m]*

35. Ger ʿinād eylerse Mecnūn pīr-i ʿışḳ **olduġuma**
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [olduġuma, -duġ, -um, -a]*

36. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī **oldum**
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 2). [oldum, -du, -m]*

37. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [oldum, -du, -m]*

38. Baña ögretmesün her lāf-zen Ferhād u Mecnūn
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 8). [oldum, -du, -m]*

39. Olmadı rıḥlet şebinde gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret **oldı** baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 14). [oldı, -dı]*

40. Ne revādur ki beni cevrile maḥzūn idesin Ġayri bülbülleriñe ġonca-i bī-ḫār **olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 8). [olasın, -asın]*

41. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre **olur** aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [olur, -ur]*

42. Zār u dil-ḫaste **olup** gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 1). [olup, -up]*

43. Bir dem **ola** Behiştī ki evvel bahār irüp
Cennet miṣāl **ola** bu cehennem-ṣıfat cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 10). [ola, -a]*

44. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle **oldum** reşk-i ḥayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [oldum, -du, -m]*

45. Degül her ḫırḳa-pūş ġam-ı ʿadīlüm
Ki Mecnūn **olımazam** ḳara şallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 6). [olımazam, -ı, -maz, -am]*

46. Yüregümde bir oḳ **olur** müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [olur, -ur]*

47. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her yaña çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḫr-ı ʿummān **olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 10). [olmaġa, -maġ, -a]*

48. ʿAlevī ṭutdı ḳamu milket-i ʿOṣmāniyye Dīvler **oldılar** aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 2). [oldılar, -dı, -lar]*

49. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli **olup** göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 6). [olup, -up]*

50. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ **olalı** göñlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [olalı, -alı]*

51. Mecnūn giyāh-ı deşte ṣalardı gözünden āb
İsterdi kim ʿalef **ola** Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 8). [ola, -a]*

52. Hidāyet şemʿi **olmışdur** vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [olmışdur, -mış, -dur]*

53. Dehr mānend-i caḥīm **olmışdı** ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 9). [olmışdı, -mış, -dı]*

54. Māluñı ḫarc idüp **olmışdur** gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 5). [olmışdur, -mış, -dur]*

55. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup
Pür-āteş **olsa** meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [olsa, -sa]*

56. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār **oldı** felekde
Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [oldı, -dı]*

57. Bir içim ṣuyın içen Ḫıżırveş ölmez ebedī
Ne güzel nesne **olur** ġabġab-ı yārüñ çāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 6). [olur, -ur]*

58. Nereye başduġını bilmez **olur** zevḳından
Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 7). [olur, -ur]*

59. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [oldı, -dı]*

60. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ **olmışdı** bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 30). [olmışdı, -mış, -dı]*

61. Eyyām-ı şebāb **oldı** bahār zamān-ı ʿömr
Saʿy it ki ola ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 53). [oldı, -dı]*

62. Deryā-yı muḥīṭ **oldı** meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 63). [oldı, -dı]*

63. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden **olmaya** seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 38). [olmaya, -ma, -y, -a]*

64. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem **olmāġile** ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 18). [olmāġile, -māġ, -ile]*

ol: *Olmak. II Kendini kaybetmek.*

1. Dime kim **olmaz** benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 1). [olmaz, -maz]*

ol: *Olmak, bulunmak.*

1. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi vuṣlatuñ
Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 4). [ola, -a]*

2. Çünki **oldı** ol kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [oldı, -dı]*

3. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār **olsun** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [olsun, -sun]*

4. Çevreden itsün iḥāṭa cismümi peykānlaruñ
Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥişār **olsun** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 6). [olsun, -sun]*

5. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār **olsun** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 8). [olsun, -sun]*

6. Behiştī **olsa** Mecnūnuñ belāsından n'ola bī-bāk
Ġurūr-ı ḫüsn cāmından ayılmaz mest midür Leylā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 9). [olsa, -sa]*

7. Sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā
Cām-ı ʿışḳı baña ṣundı mı **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 2). [ola, -a]*

8. Gül ruḫuñ şevḳından **olmışdur** berī
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [olmışdur, -mış, -dur]*

9. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var **ola**
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ola, -a]*

10. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var **ola**
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ola, -a]*

11. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niŠār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [ola, -a]*

12. Ġonce-i gülşen bize bir dem **ola** kim ḫār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [ola, -a]*

13. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var **ola**
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ola, -a]*

14. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var **ola**
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 2). [ola, -a]*

15. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem **ola** kim ḫār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [ola, -a]*

16. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem **ola** kim ḫār **ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 10). [ola, -a]*

17. Ey Behiştī tünd ü ser-tīz **olduġından** añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [olduġından, -duġ, -ın, -dan]*

18. Hem-rāh **olanı** kendüye ʿışḳ öldürür velī
Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [olanı, -an, -ı]*

19. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş **ol** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [ol,]*

20. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş **ol** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 10). [ol,]*

21. Bir ayaḳ sāḳī belā rāhında yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben **oldumsa** sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 2). [oldumsa, -dum, -sa]*

22. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve's-selām **ola** min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 2). [ola, -a]*

23. Mürşid-i kūyuñ **olup** ider ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [olup, -up]*

24. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḫsār ile
Vādi-i Eymen dıraḫtı **oldı** ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [oldı, -dı]*

25. Gāh **olur** kim bezm-i şevḳuñde maḥabbet cāmına
Bir ḥabābī görinür bu künbed-i mīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 5). [olur, -ur]*

26. Ehl-i ẕevḳ **ol** iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki ṣıġmaz lāf'aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 3). [ol,]*

27. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı ṣāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr **olanlar** bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 4). [olanlar, -an, -lar]*

28. Her ḳaçan **olsam** ṣeb-i baḫtumda gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 5). [olsam, -sa, -m]*

29. Göñlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu ṣād
Ey dirīġā itmez **olduñ** gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 6). [olduñ, -du, -ñ]*

30. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde cām-ı mey
Bundan özge **olmaya** ʿālemde billāhi ṣafā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 8). [olmaya, -ma, -ya]*

31. Ġam yime dünyā-yı dūn içün denīler gibi sen
Ey Behiştī çün **olur** ḥükm eyleyen ḳāfdan ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 10). [olur, -ur]*

32. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf **olsa** selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [olsa, -sa]*

33. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum **olursa** daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 5). [olursa, -ur, -sa]*

34. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh **olur** taḥte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 2). [olur, -ur]*

35. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 4). [olmış, -mış]*

36. Ḫat-ı nev **olsa** Behiştī leb-i cānında ne var
Ne ḫaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [olsa, -sa]*

37. Her neʿaded ḥavāle olursa Behiştiye
Cānān cefāsı deñlü biri **olımaz** mehīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 10). [olımaz, -ı, -maz]*

38. Çekmek **olurdı** ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 7). [olurdı, -ur, -dı]*

39. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [olmaya, -ma, -y, -a]*

40. Ey ṣanem deyr-i felekde şemse-i ruyuñ görüp
Naḳş-ı dīvār **oldı** ḳaldı ḥayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 6). [oldı, -dı]*

41. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb **olup**
Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 1). [olup, -up]*

42. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb **olup**
Ġam perīşān olmaġa başlar ġubār-üslūb **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 2). [olup, -up]*

43. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda ṭop **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [olup, -up]*

44. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [olup, -up]*

45. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 8). [olup, -up]*

46. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz **olup**
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [olup, -up]*

47. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz **olup**
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [olup, -up]*

48. Bir niçe dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı şeh-bāz **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 4). [olup, -up]*

49. Dün gice künc-i belāda ṣubḥa dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz **olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 8). [olup, -up]*

50. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh **olıcaḳ**
Ḫaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

51. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı yine
Ṣanmaʿīsī-nefes **olduġumuz** buldı s̲übūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 8). [olduġumuz, -duġ, -u, -muz]*

52. Nīm-ḫurd-ı laʿlüñ **olan** luḳma ey rūḥ-ı revān
Ġālib olur eylese ḥükminde Luḳmān ile baḥs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 7). [olan, -an]*

53. İtmezem Mecnūna ben esrār-ı ʿışḳuñdan kelām
ʿĀḳıl u hūşyār **olan** eyler mi ḥayrān ile baḥs̲ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 8). [olan, -an]*

54. Dil serāy-ı kākülüñden **oldı** sevdāī mizāc
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [oldı, -dı]*

55. Kāse-i zehr olsa destüñden baña ʿaz̲b-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz **olıcak** milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 4). [olıcak, -ıcak]*

56. Kāse-i zehr **olsa** destüñden baña ʿaz̲b-i furāt
Çeşme-i Ḥayvān lebüñsüz olıcak milḥ-ı ücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 3). [olsa, -sa]*

57. Ṣūfilik ṣūreti bir ḫırḳa ile **olur** evet
Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 3). [olur, -ur]*

58. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
Pādişāh **olanlar** aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 4). [olanlar, -an, -lar]*

59. Yaḳmaġa rāh-ı ḥayālüñde senüñ ḳandīller
İki gözüm ṣanki **olmışdur** benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [olmışdur, -mış, -dur]*

60. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki **oldı** her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [oldı, -dı]*

61. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ saṭırları **olmışdur** āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [olmışdur, -mış, -dur]*

62. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [ola, -a]*

63. Āhum revān olur felek-āstānuña
Bālāya māʾil **olsa** gerek ḳanda **olsa** dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 6). [olsa, -sa]*

64. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet **olmazmış** müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [olmazmış, -maz, -mış]*

65. ʿAceb mi **olsa** vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [olsa, -sa]*

66. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat **ola** ḫaste cismüñe
Gel sīneme üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 5). [ola, -a]*

67. Gel e inşāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney **olmasa** meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 6). [olmasa, -ma, -sa]*

68. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum **olur**
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [olur, -ur]*

69. Her ḳaçan ġam mülkine rāhum **olur**
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 2). [olur, -ur]*

70. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam ṣitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 4). [olur, -ur]*

71. Bir gedāyam himmet itse mey-fürūş
Evc-i gerdūn taḫt-ı dergāhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 6). [olur, -ur]*

72. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāṣıḳa
Ġam şebinde ol yüzi māhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [olur, -ur]*

73. Yüzini görsem Behiştī ṣanuram
Gülşen-i cennet naẓargāhum **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 10). [olur, -ur]*

74. Dem **olur** ṣūfī ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm menzil-i vildān **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 4). [olur, -ur]*

75. Eşk-i çeşmümden ḫaẓer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿummān **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [olur, -ur]*

76. Nāle-i dilden Behiştī sīne-i vīrānumuz
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 10). [olur, -ur]*

77. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ **olmaya** münāsib
Ḫāl-i ruḫuñ ḫalīlüm şeh-dāne bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 5). [olmaya, -ma, -y, -a]*

78. Āteş-i āhumdan **olmışdur** bu kim eflākde
Ay u gün ḫākister içre ḳalmış aḫker gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 7). [olmışdur, -mış, -dur]*

79. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden incinür
Gāh **olur** göñlüm zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [olur, -ur]*

80. Baña ne medrese **olsun** ne ḫānḳāh **olsun**
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [olsun, -sun]*

81. Baña ne medrese **olsun** ne ḫānḳāh **olsun**
Gerekmez ikisi daḫı maḥall-i ġavġādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 7). [olsun, -sun]*

82. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda **olsam** bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger ṭayy-ı mekān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 7). [olsam, -sa, -m]*

83. Her ne ṭañ eylerse vāʿiẓ ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü **olan** kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [olan, -an]*

84. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi zehr-i ġam **ola**
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 9). [ola, -a]*

85. Ḫāk-i dergāhuñ **olupdur** gözümüzde tūtiyā
Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 3). [olupdur, -up, -dur]*

86. Rūşen-żamīr **olana** ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 3). [olana, -an, -a]*

87. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña **olur**
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [olur, -ur]*

88. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña **olur**
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 2). [olur, -ur]*

89. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 4). [olur, -ur]*

90. Ḫaṭṭuñ ġubārı gözüme gelse mizācda
Ḫ∨ān-ı memāta ġāyetile iştihā **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 8). [olur, -ur]*

91. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir yaşşı yüzli naḳşı güzel dil-rübā **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [olur, -ur]*

92. Ben ol Ḫıżram ki ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda sāḳī
Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir ḫum **olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 4). [olmışdur, -mış, -dur]*

93. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü serv-i ḫırāmān heyzüm **olmışdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 8). [olmışdur, -mış, -dur]*

94. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [olur, -ur]*

95. Tīn u zeytūnile **olursa** riyāżet zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [olursa, -ur, -sa]*

96. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim maḥbūb
Kim **ola** anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 4). [ola, -a]*

97. Diñlemeñ ẕemm ider **olursa** eger ʿışḳı faḳīh
Ne bilür oḳıduġın añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 3). [olursa, -ur, -sa]*

98. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn cām **olur**
Rūz-ı hicrān dem **olur** baña düğün bayram **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 1). [olur, -ur]*

99. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 4). [olur, -ur]*

100. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde Mesīḥāne ṣebāt
Ḫar-ı pā-der-gil **olup** bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 8). [olup, -up]*

101. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
Eşʿār sūznāk **olıcaḳ** dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 10). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

102. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend **olur**
Āhum gibi yoluña yelen ser-bülend **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 2). [olur, -ur]*

103. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
Ey mehliḳā bir ara maḥabbet semend **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [olur, -ur]*

104. Ḥayret kemendidür dil-i ʿuṣṣāḳa kākülüñ
Ḥüsnüñ görenler anuñiçün anda bend **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 6). [olur, -ur]*

105. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
Ol cānibüñ nebātı şehā cümle ḳand **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [olur, -ur]*

106. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 10). [olur, -ur]*

107. Uyuriken **olup** gülşende şeb-nem
Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 9). [olup, -up]*

108. Bir uġurdan iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm **olmaz** ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 4). [olmaz, -maz]*

109. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām **olduġum** yeter
Manṣıb baña hem anda imām **olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [olduġum, -duġ, -um]*

110. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī mey-i maḥabbete cām **olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [olduġum, -duġ, -um]*

111. Sulṭān-ı ʿāleme ḫasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām **olduġum** yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [olduġum, -duġ, -um]*

112. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 3). [olmadumise, -ma, -du, -m, -i, -se]*

113. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 4). [olur, -ur]*

114. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāşıḳlaruñ
Āftābuñ sāde levḥi nāme-i aʿmāl **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [olur, -ur]*

115. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim **ol**
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [ol,]*

116. Dil-rübāmuñ **ola** muṣāḥibi ġayr
Be bu dirlikden ölmek olsun ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 1). [ola, -a]*

117. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

118. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd **olanlaruñ**
ʿĀlemde āşiyānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 3). [olanlaruñ, -an, -lar, -uñ]*

119. Ehl-i dünyā gibi **olma** ki Behiştī anlar
Lehebī dūzaḫın altına zehebler ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 9). [olma, -ma]*

120. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ **olalı** āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 5).*

[olalı, -alı]

121. Ey ḫ∨āce ġāfil olma ṣaḳın kātib-i ecel
Bir gün **olur** ki defter-i ʿömre ḳalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 4). [olur, -ur]*

122. Bir naẓarda ʿālemüñ keyfiyyetin maʿlūm ider
Cem gibi **ol** kim ele cām-ı mey-i gül-reng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 4). [ol,]*

123. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş **ol** muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [ol,]*

124. Dīdeden ḫ∨āb-ı ḥużūr **ol** nergis-i şehlā ḳapar
Dilden ārām u ḳarār **ol** çeşm-i şūḫ u şeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 7). [ol,]*

125. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ **olursa** daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [olursa, -ur, -sa]*

126. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ **olanlara** ḥāẕıḳ ḥekīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [olanlara, -an, -lar, -a]*

127. Cünūn mey-ḫānesinde **olmayan** ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [olmayan, -ma, -y, -an]*

128. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār **oldular**
Serv-bünler ʿişret ehline hevā-dār **oldular** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 1). [oldular, -du, -lar]*

129. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ **olduġı** mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [olduġı, -duġ, -ı]*

130. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [olur, -ur]*

131. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli ṭār **olanları** ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [olanları, -an, -lar, -ı]*

132. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ **olsa** Behiştī anuñ
Aġzını ṭatlu iden şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 9). [olsa, -sa]*

133. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet **olacaġuñ** Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 8). [olacaġuñ, -acaġ, -uñ]*

134. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ **olsa** benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 10). [olsa, -sa]*

135. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz **olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [olur, -ur]*

136. Güller çemende **olmasa** pür-bāde cāmlar
Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 1). [olmasa, -ma, -sa]*

137. Güller çemende olmasa pür-bāde cāmlar
Serv-i sehīde **olmazdı** bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 2). [olmazdı, -maz, -dı]*

138. ʿĀlemde sīnem **olmadı** bir laḫẓa yāresüz
Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 1). [olmadı, -ma, -dı]*

139. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ **olmasa**
Ḳalurdı Vize cāmiʿi gibi mināresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 5). [olmasa, -ma, -sa]*

140. Düş ayaġına tereddüd itme kim **olmaz** göñül
Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [olmaz, -maz]*

141. Devr-i ḥüsnüñde güzeldür ʿāşıḳuñ hengāmesi
Kim **olur** hengām-ı gülde bülbül-i gūyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 12). [olur, -ur]*

142. Ḳarañu **oldı** ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 1). [oldı, -dı]*

143. Kūhveş ʿasker **olup** gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha ṣaymazuz anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 9). [olup, -up]*

144. Ġam cāmiʿi **olalı** dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [olalı, -alı]*

145. Ġam cāmiʿi olalı dil **oldı** bülend āh
Mescid yapılsa degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 5). [oldı, -dı]*

146. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid yapılsa degmede **olmaz** mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [olmaz, -maz]*

147. Giryem dükenmez iki gözüm ḳıldı çāresiz
Deryā-yı eşk-i ʿāşıḳ **olurmış** kenāresiz

(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 2). [olurmış, -ur, -mış]

148. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl **olmaz**
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [olmaz, -maz]*

149. Celālüñ görmeyen cāna tecellā-yı cemāl **olmaz**
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 2). [olmaz, -maz]*

150. Neʿāşıḳ kim bugün rūz-ı viṣālüñden ḫaber ṭuydı
Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 6). [olmaz, -maz]*

151. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [olmaz, -maz]*

152. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl **olmaz**
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [olmaz, -maz]*

153. Celālüñden ḳaçan cānā tecellā-yı cemāl **olmaz**
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 2). [olmaz, -maz]*

154. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [olmaz, -maz]*

155. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [olmaz, -maz]*

156. Behiştī nāmesinden ḥiṣṣe-dār ol ehl-i ḥālüñ
Fenā bāġında şanma bülbül-i şīrīn-maḳāl **olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 10). [olmaz, -maz]*

157. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ **olursa** pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 10). [olursa, -ur, -sa]*

158. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre **olduḳ** da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [olduḳ, -du, -ḳ]*

159. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse **olur** nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [olur, -ur]*

160. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
Mecnūn ile **olurdı** aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 4). [olurdı, -ur, -dı]*

161. Necm ṣanmañ her gice **olan** felekde tābdār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [olan, -an]*

162. Nev-cevān **olup** ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı şitā itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 3). [olup, -up]*

163. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb **olmasa** yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [olmasa, -ma, -sa]*

164. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn **olmış**
Ḳalem mānendi ḥayret yazısında sernigūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 1). [olmış, -mış]*

165. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lālegūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [olmış, -mış]*

166. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [olmış, -mış]*

167. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn **olmış**
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [olmış, -mış]*

168. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [olmış, -mış]*

169. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [olmış, -mış]*

170. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend **olmış**
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [olmış, -mış]*

171. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend **olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [olmış, -mış]*

172. Gündüzin göstermez **oldı** ḫalḳa kendin māhveş

Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 1). [oldı, -dı]*

173. Ey göñül çün kim semend-i himmete **olduñ** süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 5). [olduñ, -du, -ñ]*

174. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Riṣte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ **olmış** sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 4). [olmış, -mış]*

175. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde **olan** ḳuş görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [olan, -an]*

176. Yaḳarsa şevḳuñ odı z̲erre z̲erre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm **olur** raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 6). [olur, -ur]*

177. Ġam ḫastesi **olana** bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 9). [olana, -an, -a]*

178. Ġonca gibi bādeden pīrāhenüñ menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ **olmasun** gül gibi ʿıtr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 6). [olmasun, -ma, -sun]*

179. Sīneme penbe-i zaḫm **oldı** ḫayāl-i sīneñ
ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 7). [oldı, -dı]*

180. Kime itdi zen-i gerdūn baña itdüklerini
Göreyin añа ʿazīm **ola** Behiştī er eḫaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 10). [ola, -a]*

181. ʿAyn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rūz
Cā-be-cā **oldı** dıraḫt-ı çemenüñ istebraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 6). [oldı, -dı]*

182. Çeşm-i giryānumı gördükce n’ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese **olmaz** revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [olmaz, -maz]*

183. Belāġat bülbüli olup oḳursın **ol** gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [ol,]*

184. Ḳadīmī bende kim şāhum görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde **olınan** mīs̲āḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 6). [olınan, -ı, -n, -an]*

185. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöz̲re refʿ-i ġam **olmaz**
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken z̲evvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [olmaz, -maz]*

186. Belāġat bülbüli **olup** oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [olup, -up]*

187. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice **olur** ʿālemde pinhānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [olur, -ur]*

188. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān mis̲āl nāmūs boynunda **olmasun** ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [olmasun, -ma, -sun]*

189. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret **olaldan** ṣurāḫīveş
Bir kimsenüñ döge söge burnun ḳanatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 5). [olaldan, -al, -dan]*

190. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise **olsa** gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n’olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 1). [olsa, -sa]*

191. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet **oluñ**
Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet **oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 1). [oluñ, -uñ]*

192. Yürüñ varuñ gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün
Biraz bu gülşen-i dehre gül-i leṭāfet **oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 4). [oluñ, -uñ]*

193. Bizi ḫarāretüñizle igende çoḳ yaḳmañ
Ṣabā gibi irişüñ rūḫa ʿayn-ı rāḥat **oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 8). [oluñ, -uñ]*

194. Ol deme irmek müyesser ola mı ey dil baña
Kim görem ʿīd-i viṣāl-i yāre ḳurbān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 3). [ol,]*

195. Āh-ı dil-sūzile eşk **olmayıcaḳ** şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 7). [olmayıcaḳ, -ma, -y, -ıcaḳ]*

196. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ **olsun** baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [olsun, -sun]*

197. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz **ola** ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 10). [ola, -a]*

198. Ey dil ġarāʿib **oldı** senüñ çeşm-i pür-nemüñ
Merdümler anı seyr idüben ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra*

1). [oldı, -dı]

199. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẕīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben **olaydum** bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [olaydum, -a, -y, -du, -m]*

200. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb **olmaġa** fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 8). [olmaġa, -maġ, -a]*

201. Cihānda nāle-i bülbülsüz **olmaġıl** gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 3). [olmaġıl, -ma, -ġıl]*

202. Ey felek nār-ı ġam **oldı** baña āb u bāduñ
Göreyin ḥażret-i Ḥaḳ ḫāke ṣala bünyāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 1). [oldı, -dı]*

203. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ **olsa**
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [olsa, -sa]*

204. Bülbül-i gülzār-ı ʿışḳ **olmış** Behiştī dirler
Naġmesin gūş eyleyenler bu dil-i nālānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 9). [olmış, -mış]*

205. Ṭāyir-i evc-i şeref **oldı** hümā-yı ʿizzet
Başumuz üzre yine sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 7). [oldı, -dı]*

206. Kim yetüreydi saña bāzār-ı ḥüsn içre bahā
Ey metāʿ-ı vaṣl eger **olmasa** hicrānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 6). [olmasa, -ma, -sa]*

207. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn **olmadan** daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [olmadan, -madan]*

208. Göñülde kim ki yer açmazsa rāy-ı ebrūña
Ola bu dār-ı fenāda şükūfe-i çengāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 8). [ola, -a]*

209. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
Behiştī niyyetümüz var ki **olavuz** remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 10). [olavuz, -avuz]*

210. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde **olsam** ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [olsam, -sa, -m]*

211. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā **olupdur** ehl-i ʿışḳ
Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 3). [olupdur, -up, -dur]*

212. Bendeyem bir şeh-süvāra kim **olupdur** mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [olupdur, -up, -dur]*

213. Şu ḳaṭresi yaşum gibi **olmaz** ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [olmaz, -maz]*

214. Sāḳī-i Kevs̱er **olduġın** añlar Behiştīnüñ
Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 13). [olduġın, -duġ, -ın]*

215. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ **olup**
Ṣalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [olup, -up]*

216. Bed-ḫū raḳībüñ elinden ne gelüp **olur**
Alur o deşt-i ḥüsn ġazālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 5). [olur, -ur]*

217. Olur ṣanma maḥkūmı her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [olur, -ur]*

218. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen **olsa** yaḳa ġam ḳalʿasını ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [olsa, -sa]*

219. Pervāneñ **olayın** şeb-i ġamda hemān baña
Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 5). [olayın, -ayın]*

220. Mesken itmezsem ḳanāʿat mülkini Mecnūn-miṣāl
Ḫalḳ-ı ʿālem içre bir mümtāz-ı ʿāḳıl **olmazam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 8). [olmazam, -maz, -am]*

221. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş **olmasa** aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 10). [olmasa, -ma, -sa]*

222. Güneş maġribde kim **olup** ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi rūşen ider māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 1). [olup, -up]*

223. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer **olupdur** bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [olupdur, -up, -dur]*

224. Bu **oldı** fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [oldı, -dı]*

225. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm **olur** billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 6). [olur, -ur]*

226. Ṣevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük **ola** ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 5). [ola, -a]*

227. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ **olmaġa** ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 3). [olmaġa, -maġ, -a]*

228. ʿIşḳ ehli **olan** göze diken olsa gerekdür
Ḫor baḳsa ḳayırmaz bize mollā-yı mükerrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 3). [olan, -an]*

229. Şekline baḳar **olsa** raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [olsa, -sa]*

230. Firdevs-i ʿiẕāruñdaki ol dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi **olur** seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 8). [olur, -ur]*

231. Bir lebi şīrīne Ferhād **olduġından** n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [olduġından, -duġ, -ı, -n, -dan]*

232. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān **olmayandandur** Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 10). [olmayandandur, -ma, -y, -an, -dan, -dur]*

233. Yārdan ayrı ḳarār **olmaz** Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [olmaz, -maz]*

234. Kākülüñ zencīri aṣlā bir ḳıla almaz beni
Ger cünün-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 4). [olam, -am]*

235. Bādeden geçdüm bilüp keyfiyyet-i aḥvālini
Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gün **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 6). [olam, -am]*

236. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde **olam**
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [olam, -am]*

237. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde **olam**
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [olam, -am]*

238. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḫużūra varam
Ne yād serzenişinde ne āşināda **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 6). [olam, -am]*

239. Ezelde cān ile cānāne āşinālar imiş
Çün eyledür ya ne ḫācet ki ben arada **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 8). [olam, -am]*

240. Behiştīyem baña muḫliṣ yaḳası kūyuñdur
Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada **olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 10). [olam, -am]*

241. Dehān-ı yāre beñzetmek yoġidi
Behiştī ḫoḳḳa-i dürr **olmasa** mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 10). [olmasa, -ma, -sa]*

242. Eger zāhidden **olsa** çekdigüm bīm
Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 1). [olsa, -sa]*

243. Senüñ sözüñle nice terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki dil-āzürde **ola** yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 4). [ola, -a]*

244. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen **olupdur** vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [olupdur, -up, -dur]*

245. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl **olsa** kemālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 4). [olsa, -sa]*

246. Ey Behiştī ḥiṣṣe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳıṣṣa-ḫvān **olup** raḳīb ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 10). [olup, -up]*

247. Bir gülsitān ki anda gül-i rūyuñ **olmaya** Bülbül hezār aġlasa ben aña girmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 7). [olmaya, -ma, -y, -a]*

248. Zebūn-ı derd u ġam **olmış** dili cānāna ṭabşırdum
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [olmış, -mış]*

249. Benüm almaz selāmumı dir imiş
Bāri ʿömrinde virmiş **olsa** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 8). [olsa, -sa]*

250. Vuṣlat deminde ʿāşıḳa rūze revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd **ola** cāʿiz midür şıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 4). [ola, -a]*

251. Ḫor baḳma baña yoluñda ölürsem umaram
Kuḫl-ı erbāb-ı başīret **ola** ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 4). [ola, -a]*

252. Ġamzekārumdan cüdā ḳıldı meded düşmen beni
Bir yañadan dostlar ol daḫı **oldı** āfetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 8). [oldı, -dı]*

253. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī **oldum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra*

4). [oldum, -du, -m]

254. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi
oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [oldum, -du, -m]*

255. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ
Zekā ehli **olan** ḳābil midür ḥavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [olan, -an]*

256. Ehl-i kibre ḫılʿat **olmazmış** teraḥḥum cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [olmazmış, -maz, -mış]*

257. Kūhdur cismüm **olursa** kūhda envār-ı şevḳ
Lāledür çeşmüm dem-ā-dem lāleden ṭamlarsa ḳan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 9). [olursa, -ur, -sa]*

258. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām **olsun**
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [olsun, -sun]*

259. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
Varup dellāk **ola** diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [ola, -a]*

260. Beni öldürmege ol şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ **ola** her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 2). [ola, -a]*

261. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
Uş göresin **olısar** ol daḫı pā-māl-i segān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 6). [olısar, -ısar]*

262. Şu kim **oldı** nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 1). [oldı, -dı]*

263. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş **olayın**
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [olayın, -ayın]*

264. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek **olsun**
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 1). [olsun, -sun]*

265. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek **olsun**
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 2). [olsun, -sun]*

266. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 4). [olsun, -sun]*

267. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı birlek **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 8). [olsun, -sun]*

268. Cānān lebinden emsem **olmazise** ṭabībā
Ben ḥasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [olmazise, -maz, -i, -se]*

269. İrişürse ġam-ı hecrüñden **olan** vuṣlatuña Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 5). [olan, -an]*

270. Cān virürken dīdede **olsun** ḫayāl-i rūy-ı yār
Leyle-i rıḥletde muḥtācum Behiştī bedre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 9). [olsun, -sun]*

271. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ **ola**
Sen Behiştī bu aralarda tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 9). [ola, -a]*

272. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi **ola** ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [ola, -a]*

273. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden duʿā alsun
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 7). [olanlar, -an, -lar]*

274. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [olurdı, -ur, -dı]*

275. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṭḥ-i bāb **olsun**
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 1). [olsun, -sun]*

276. Ḳapuñda olmaġa beg baña feṭḥ-i bāb **olsun**
Muṣāḥibüm gerek ādem gerek kilāb **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 2). [olsun, -sun]*

277. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān şarāb **olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [olsun, -sun]*

278. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫ ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [olurken, -ur, -ken]*

279. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb **olan**
Eksük ider mi nālesini ʿandelīb **olan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 1). [olan, -an]*

280. Āh itse n'ola ʿāşıḳ-ı rūy-ı ḥabīb **olan**

Eksük ider mi nālesini ʿandelīb **olan**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 2). [olan, -an]

281. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb **olan**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 4). [olan, -an]

282. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim
ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb **olan**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 6). [olan, -an]

283. Yegdür göñül cefāya taḥammül ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb **olan**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 8). [olan, -an]

284. Ger **olmasa** ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [olmasa, -ma, -sa]

285. Bādveş her kim seḫer-ḫīz **olmaya**
Maʿrifet baġında gül-bīz **olmaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 1). [olmaya, -ma, -y, -a]*

286. Bādveş her kim seḫer-ḫīz **olmaya**
Maʿrifet baġında gül-bīz **olmaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 2). [olmaya, -ma, -y, -a]*

287. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri
Sīneler çāk itmege tīz **olmaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 4). [olmaya, -ma, -y, -a]*

288. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda şeker-rīz **olmaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 6). [olmaya, -ma, -y, -a]*

289. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
Ger feminde kāse pür-hīz **olmaya**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 8). [olmaya, -ma, -y, -a]

290. Yazma ol şiʿri Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḫālet-engīz **olmaya** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 10). [olmaya, -ma, -y, -a]*

291. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ **olan** şūrīde
Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [olan, -an]

292. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
Pādişāh **oldı** gedālıḳda geçüp Cem yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [oldı, -dı]

293. Biri **olmazsa** dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [olmazsa, -maz, -sa]

294. Her ki sevsün gören diyü düzine
Āyine **olsa** baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 2). [olsa, -sa]*

295. Bülbül **olmaġı** severseñ gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 5). [olmaġı, -maġ, -ı]*

296. Āsūdelik degül mi bu kim kūy-ı ʿışḳda
Olmaz cidāl-ı medrese ġavġā-yı ḫān-ḳāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 8). [olmaz, -maz]

297. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına
Serv-i gülşen çöpce gelmez **oldı** ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 2). [oldı, -dı]*

298. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn **olsa**
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [olsa, -sa]*

299. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn **olsa**
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [olsa, -sa]*

300. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi şāfī-derūn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 4). [olsa, -sa]*

301. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 8). [olsa, -sa]*

302. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz maʿāẕallāh
Eger enhār-ı cennet aña zencīr-i cünūn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 10). [olsa, -sa]*

303. Olıcaḳ şöyle bahār **olsa**
Ki gülistānda gül hezār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 2). [olsa, -sa]*

304. Gelmez ol serv-ḳad teferrüc içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 4). [olsa, -sa]*

305. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir naẕar ne var **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 6). [olsa, -sa]*

306. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle **olsa** ki yādgār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 8). [olsa, -sa]*

307. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle **olsa** ki yādgār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 8). [olsa, -sa]*

308. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı **olmaz** hīç
Bir yiyüm bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye
(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 7). [olmaz, -maz]

309. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz **olduġı** ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [olduġı, -duġ, -ı]*

310. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer **olmaz**
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña
Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [olmaz, -maz]*

311. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki **oldı** yine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [oldı, -dı]

312. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [olmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

313. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr **olurdı** eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [olurdı, -ur, -dı]*

314. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger Cem üstine
Zinde olup ḥaşre dek **olurdı** ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 2). [olurdı, -ur, -dı]*

315. Faḳīre dirlik umılmaz zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh **olup** ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 4). [olup, -up]*

316. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yārı
Bizüm **olduġumuz** yerde gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 6). [olduġumuz, -duġ, -u, -muz]*

317. Ṣafā var idügin bilmedi cān laʿlüñde
Ḳābiliyyet **olıcaḳ** böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 2). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

318. Ölüm **olmaz** diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [olmaz, -maz]*

319. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 4). [olsa, -sa]*

320. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 6). [olsa, -sa]*

321. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [olsa, -sa]*

322. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn **olan** gözüm
Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 9). [olan, -an]*

323. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm
Tügme **olupdı** bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [olupdı, -up, -dı]*

324. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [olınca, -ınca]*

325. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām **olmaz**
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [olmaz, -maz]*

326. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn **olsa**
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [olsa, -sa]*

327. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn **olsa**
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [olsa, -sa]*

328. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [olsa, -sa]*

329. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 6). [olsa, -sa]*

330. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye teklīf-i cām olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [olur, -ur]*

331. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevṣer **olup** ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 9). [olup, -up]*

332. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr **olduġuña** inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 3). [olduġuña, -duġ, -uñ, -a]*

333. Görse yüzüñ Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cünūna düşmese **olmaz** bahārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 10). [olmaz, -maz]*

334. Ḳara yer itmek **olur** eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [olur, -ur]*

335. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā **olmış**
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [olmış, -mış]*

336. Maḥabbet genci **olmasa** cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [olmasa, -ma, -sa]*

337. Defn eyler **olıcaḳ** reh-i kūyunda ḳoñ beni Kim şāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 3). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

338. Meclisde ezel beñzer görmiş leb-i cānānı Daḫı o hevā ile bezm **olsa** döner bāde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 8). [olsa, -sa]*

339. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev **olup** Pür-āteş olsa meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 5). [olup, -up]*

340. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı Māh **oldı** nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2). [oldı, -dı]*

341. Şiʿr-i Behişti **oldı** tābende ḳılmaġıçün Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 9). [oldı, -dı]*

342. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi **ola** boynuñ şemʿ-i kāfūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [ola, -a]*

343. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde **olanı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [olanı, -an, -ı]*

344. Mesīḥā cünbişin itmek **olurdı** her benī Ādem
Eger Rūhu'l-Ḳudüsden irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 3). [olurdı, -ur, -dı]*

345. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ olsa bārı āb-ı zindegī Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 8). [olımaz, -ı, -maz]*

346. Ey Behiştī **olmış** ebyātuñ süṭūrında midād Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [olmış, -mış]*

347. Ger ḳaṭār-ı ebrüñ **olsa** bārı āb-ı zindegī Olımaz Mecnūn gözinde nāḳa-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 7). [olsa, -sa]*

348. Ḫırmen-i gül **olalı** dāʾire-i ruḫsāruñ Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 7). [olalı, -alı]*

349. Nerd-bān **oldı** ecel ḳasrına żaʿfile tenüm Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [oldı, -dı]*

350. Senden ayrılsam **olur** gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ varise sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 3). [olur, -ur]*

351. Ben ol rindem ki **oldum** deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [oldum, -du, -m]*

352. Ġonca yārüñ **olalı** laʿl-i şeker-ḫandi gibi Aġladur oldı beni murġ-ı çemen kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 1). [olalı, -alı]*

353. Gülmez **oldı** yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 3). [oldı, -dı]*

354. Dem-ā-dem şu yerine içdügi laʿl-i müẕāb **oldı**
Behiştī şol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [oldı, -dı]*

355. Biz ḫayāl-i yāri tenhā görmege
Ey Behiştī **olmışuzdur** ḫalvetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 10). [olmışuzdur, -mış, -uz, -dur]*

356. Yılda bir **olur** şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [olur, -ur]*

357. Cānı yoḳdur ki **ola** ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẕar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [ola, -a]*

358. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [ola, -a]*

359. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden **ola** cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 8). [ola, -a]*

360. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl **oldı** yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 9). [oldı, -dı]*

361. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri **olmasa**
Üstümde dil zücācı dinen ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 3). [olmasa, -ma, -sa]*

362. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm mürāʿī şūfiʿi **olmış** ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [olmış, -mış]*

363. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim **oldı** nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10).*

[oldı, -dı]

364. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ **olan**
Alsun Behişti māʾide sözden nevāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 9). [olan, -an]

365. Yine eşküm sipāhı irdükce
Pādişāhum dizin dizin **oldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 8). [oldı, -dı]*

366. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger ümīd-i vuṣlatuñ **olmasa** anuñ egleri
(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 4). [olmasa, -ma, -sa]

367. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı **olupdur** meger anuñ āhı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [olupdur, -up, -dur]

368. Birʿāşıḳ-ı maḥrūm idi bezmüñde Behiştī
Laʿl-i lebinüñ mesti **olaldan** müle düşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 10). [olaldan, -al, -dan]

369. Cemālüñ Mescid-i Aḳṣādur ebrūñ **oldı** miḥrābı
Ḥarem ḫādimleridür beñlerüñ bir iki
Aʿrabī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 1). [oldı, -dı]*

370. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
Kişi ayaḳda ḳalur **olmasa** şāfī senedi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 4). [olmasa, -ma, -sa]

371. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr **olam** gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [olam, -am]*

372. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum **olup**
Müjelerle süpürem rāhuñı ferrāş gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 11). [olup, -up]

373. Köhne şālum dönüpdür ol kefene
Ki anuñ **olmaya** yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 8). [olmaya, -ma, -y, -a]*

374. Zühdi ḳorʿışḳa aḳar şu gibi göñlüm ṣāfī
Ki ṣafā ehli **olan** derde degişmez ṣāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [olan, -an]

375. Kūy-ı yāri vire mi ādem **olan** Firdevse
Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [olan, -an]

376. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
Dürr-i naẓmuñ **olayın** dirsen eger ṣarrāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 10). [olayın, -ayın]

377. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim **ola** görmege meyl eylemeye ḫünkārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 4). [ola, -a]

378. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger **ola** ḳadeḥ cerrārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [ola, -a]

379. Ne mühimm rind **olan** manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [olan, -an]

380. Ne mühimm rind olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ **olur** dizdārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 6). [olur, -ur]

381. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar meclisine şemʿ-i şebistān **olıcı**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [olıcı, -ıcı]

382. Ebedī bāġ-ı Behiştīye güẕer eylemeyüp
Ġayrı gülşenlere her-dem gül-i ḫandān **olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 10). [olıcı, -ıcı]*

383. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser yel şimdi mi **oldı** aḥibbāna ilüñ odı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [oldı, -dı]

384. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb **olmaz** şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [olmaz, -maz]*

385. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ leb üzre Ḥummā-yı hevāñıle **olur** ābile gūyā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 36). [olur, -ur]

386. Ol göz cihānda çihre-i maḳṣūdı görmedi Ḳ'anda ḫayālüñ eylememiş **ola** irtisām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 54). [ola, -a]

387. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [oldı, -dı]*

388. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa Miḥrābuñ **oldı** ümmetüñe ḥüccet-i temām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [oldı, -dı]

389. Tā-ḥaşr **olınca** cümle senüñ rūḫ-ı pākine Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve's-selām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 93). [olınca, -ınca]

390. Ey şeh ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ **olmasa**
Āzādelerden olmaz idi serv-i ḫoş-ḫırām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 47). [olmasa, -ma, -sa]

391. Olup ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar iki ḫüsām

(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 89). [olup, -up]

392. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi cān u dilden **olupdur** saña ġulām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [olupdur, -up, -dur]

393. Naẓm idem bir ḳaṣīde-i raʿnā
Ola her beyti daḥı ḫuld-āsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 14). [ola, -a]*

394. İki saṭr **ola** ol kelām-ı bülend
Biri ṣāha duʿā **ola** biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 19). [ola, -a]*

395. İki saṭr **ola** ol kelām-ı bülend
Biri ṣāha duʿā **ola** biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 20). [ola, -a]*

396. Ola bir saṭrı genc-i dürr-i maḳāl
Birisi daḥı dürc-i gevher-i ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 21). [ola, -a]*

397. Saṭr-ı evvel ki var naṣīḥat **ola**
Saṭr-ı s̱ānī duʿā-yı devlet **ola** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 24). [ola, -a]*

398. Ey ṣeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm
Oldum ilḫām ile bu reʾye ʿalīm *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 2). [oldum, -du, -m]*

399. Ki vücūdumda biñ dehān **olsa**
Her dehānumda biñ zebān **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 3). [olsa, -sa]*

400. Ki vücūdumda biñ dehān **olsa**
Her dehānumda biñ zebān **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 4). [olsa, -sa]*

401. Eyyām-ı ṣebāb oldı bahār zamān-ı ʿömr
Ṣaʿy it ki **ola** ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 54). [ola, -a]*

402. Dīvānuñ ol evdür ki eyā ṣāh-ı cihān-dār
Ḳıymetlü güherlerden **ola** ol eve erkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 82). [ola, -a]*

403. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta ṣarṣar-ı ḳaḥruñ
Bir lāle-i bī-berg **ola** biñ ṣāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 118). [ola, -a]*

404. Şeh luṭfı gerek ṣāʿir **ola** maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [ola, -a]*

405. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb **ola** ki anuñ
Yaġmurı seḥābını daḥı görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 133). [ola, -a]*

406. Yā Rab nice kim dāʾir **ola** künbed-i devrān
Yā Rab nice kim sāyir **ola** reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [ola, -a]*

407. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ **olalı** memleket-i şevket-i sulṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 94). [olalı, -alı]*

408. Şehzādelerüñ **olalı** şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 99). [olalı, -alı]*

409. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek
Būy **olmasa** raġbet mi bulurdı gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 6). [olmasa, -ma, -sa]*

410. Biñ zīnetile nīzesi şeklini gören dir
Maḥbūb-ı bülend **olmasa** bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 72). [olmasa, -ma, -sa]*

411. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 126). [olmaya, -ma, -y, -a]*

412. Biñ ecniḥası **olsa** melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 3). [olsa, -sa]*

413. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr **olsa** yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [olsa, -sa]*

414. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün **olupdur**
Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 61). [olupdur, -up, -dur]*

415. Taḥsīl-i kemāl ile **olur** ʿizzete irmek
Būy olmasa raġbet mi bulurdı gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 5). [olur, -ur]*

416. Dervīş-ṣıfatlarda **olur** gevher-i tevḥīd
Kim genc-i nihānuñ yeridür kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 17). [olur, -ur]*

417. Ḥāl ehli küdūretde bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre **olur** Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 20). [olur, -ur]*

418. ʿAzm itseñ **olur** her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [olur, -ur]*

419. Gülzāra döner zīnine bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler **olur** murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 110). [olur, -ur]*

420. Şeh luṭfı gerek ṣāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāṣılı **olur** terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 128). [olur, -ur]*

421. Bildigüñ bilmedigüñ ṣaḫṣa muṣāḥib **olma**
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [olma, -ma]*

422. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli gerek

Bunlaruñ **olmayıcaḳ** bāri gerek ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 4). [olmayıcaḳ, -ma, -y, -ıcaḳ]*

423. Ṭālib-i maʿrifet **olmazsa** seḫāʾ ehli gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [olmazsa, -maz, -sa]*

424. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum **oldum** nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 2). [oldum, -du, -m]*

425. Ne **ola** ḫurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḫa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 1). [ola, -a]*

426. Müyesser olmamaḳ **olmaz** muḳadder ise viṣāl
Ki **olmaz** ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [olmaz, -maz]*

427. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ **oldı** çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [oldı, -dı]*

428. Behiştī'yem Behiştī'yem Behiştī
Mekānum cennetü'l-meʾvā **olupdur** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 9, Mısra 2). [olupdur, -up, -dur]*

429. Zenb-i vücūdı maḫv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil **olcaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [olcaḳ, -caḳ]*

430. Çekemezken iki ebrūlaruñuñ çillesini
Çār-ebrū **oluyor** ḳaşı kemānum giderek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 17, Mısra 2). [oluyor, -u, -yor]*

431. Oldı bād-ı ṣabā şükūfe-niṣār
Ravżalarda ḳurıldı ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 3). [oldı, -dı]*

432. ʿĀḳıbet maṭlabına yol buldı
Himmetüñde yeli yelken **oldı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 14). [oldı, -dı]*

433. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste **olup** bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [olup, -up]*

434. Maḥabbet ʿāşıḳı rūbāh **olursa** dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [olursa, -ur, -sa]*

435. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre **olup** serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 16). [olup, -up]*

436. Şeyṭānlıḳ itmez ādem **olan** nefsine uyup
Dil māʾil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [olan, -an]*

437. Genc-i maḫfī **olsa** yanında degül vīrānece
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 23). [olsa, -sa]*

438. Şānumuz ẕikr itmek **oldı** bu kelām-ı şādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 23). [oldı, -dı]*

439. ʿAceb mi ḥalḳa **olursa** ümīdüm güş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 3). [olursa, -ur, -sa]*

440. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm **olmasa** ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 6). [olmasa, -ma, -sa]*

441. Kendü kirpigüm **olupdur** baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [olupdur, -up, -dur]*

442. Kim **ola** kim bāġ-ı ḥüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 15). [ola, -a]*

443. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār **olur**
Ne der u dīvār **olur** anda ne ḫod mismār **olur** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [olur, -ur]*

444. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār **olur**
Ne der u dīvār **olur** anda ne ḫod mismār **olur** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 14). [olur, -ur]*

445. Bir ḫāne ki bī-dil-ber **ola** ʿālem olur mı
Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 1). [ola, -a]*

446. Göñlünce ġam u derd **olana** ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda **olana** ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [olana, -an, -a]*

.447. Göñlünce ġam u derd **olana** ḫurrem olur mı
Derd u elem ü ġamda **olana** ḫurrem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [olana, -an, -a]*

448. Meclisde şarāb **olmasa** defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey **olmasa** defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3).*

[olmasa, -ma, -sa]

449. Meclisde şarāb **olmasa** defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey **olmasa** defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [olmasa, -ma, -sa]*

450. Bir ḫāne ki bī-dil-ber olaʿālem olur mı
Bir serde kiʿışḳ **olmaya** ol ādem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2). [olmaya, -ma, -y, -a]*

451. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam yimezüz
Tatlu **olmaduġına** dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 2). [olmaduġına, -ma, -duġ, -ı, -n, -a]*

452. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz **ol**
Alçaḳ uçma bülend-pervāz **ol** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 14). [ol,]*

453. Cilvegāhuñ feżā-yı ḳuds **olsun**
ʿAzm-i ṣaḥrā-yı lā-mekān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 19). [olsun, -sun]*

454. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḫası güller gibi yüzi **ola** şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [ola, -a]*

455. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan eşnaʿ ibtilā olmaz eşedd-i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 73). [olalar, -a, -lar]*

456. Olalar ḫānedān-ı Muṣṭafā pā-māl-ı ḫūn-ālūd
Cihānda bundan eşnaʿ ibtilā **olmaz** eşedd-i ġam *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 74). [olmaz, -maz]*

457. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
Bahār **olmışdı** ezhār-ı çemen açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 30). [olmışdı, -mış, -dı]*

ol: *Olmak, gelmek.*

1. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [olur, -ur]*

2. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi **olur** baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [olur, -ur]*

3. Bahār **oldı** ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünūn ṣaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [oldı, -dı]*

4. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne fāʾide
ʿÖmr-i raḳībden uzun **oldı** baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 4). [oldı, -dı]*

5. Olıcaḳ şöyle bahār olsa
Ki gülistānda gül hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 1). [olıcaḳ, -ıcaḳ]*

6. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār **olsa**
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār **olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [olsa, -sa]*

7. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola
Şaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [olsa, -sa]*

8. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup ṣolınca heyhāt
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 4). [olınca, -ınca]*

9. Ben yarın gelen belā içün bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 8). [olınca, -ınca]*

10. Bu mürūr-ı gerdiş-i gerdūn aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 12). [olınca, -ınca]*

11. Kim ola kim bāġ-ı ḥüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 16). [olınca, -ınca]*

12. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 20). [olınca, -ınca]*

13. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic'olur ḫālüñ senüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 24). [olınca, -ınca]*

14. Eyle bilgil varıcaḳ menşūr-ı taḳrīrüm saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt **olınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 28). [olınca, -ınca]*

ol: *Olmak. II Sürmek.*

1. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl **ola** her sāʿati biñ gün **ola** her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [ola, -a]*

ol: *Eğer, şayet.*

1. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler

Ḫarābāt ehli **ol** sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [ol,]*

ol: *Anılmak, adlandırılmak.*

1. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
   Yeridür şehr-i küşāde **olsa** adı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [olsa, -sa]*

ol: *Ölmek. II Harap olmak.*

1. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
   Derd ü ġamdan **öldüm** istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 8). [öldüm, -dü, -m]*
2. Ḫarāretden meded **öldük** Küşeyrī
   Bize inʿām-ı ʿām eyle karuñdan *(Behiştî Dîvânı, Müfret 21, Mısra 1). [öldük, -dü, -k]*

ol: *Olmak, yaşamak.*

1. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
   Olmadı **olmaz** Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [olmaz, -maz]*
2. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
   Ağlar diyārın añsa Behiştī ġarīb **olan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 10). [olan, -an]*
3. Şol deñlü beḳā vir añа kim ʿömri güninde
   Biñ yıl **ola** her sāʿati biñ gün **ola** her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [ola, -a]*
4. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
   Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ **olur** biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [olur, -ur]*

ol dahı: *O bile, o da.*

1. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
   Uş göresin olısar **ol daḫı** pā-māl-i segān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 6). [ol daḫı,]*

ol dem: *O zaman.*

1. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı ḫānmān
   Gülşen-i kūyuñda **ol dem** bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 2). [ol dem,]*
2. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan **ol dem**
   Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [ol dem,]*

ol deñlü: *O denli, o kadar.*

1. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḫüsnüñe **ol deñlü** rifʿat
   Gören dir bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 3). [ol deñlü,]*

ol günki: *O gün ki.*

1. Vuṣlat deminde ʿāşıḳa rūze revā mıdur
   Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür şıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 4). [ol günki, -ki]*

ol kadar: *O kadar, o ölçüde.*

1. Kākülüñ sevdāsı cismüm **ol ḳadar** ḳurutdı kim
   Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [ol ḳadar,]*

ol ki: *Şöyle ki.*

1. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
   Günde beñzer **ol ki** sīmīn eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [ol ki,]*

ol kim: *O ki.*

1. ʿĀşıḳ degüldür **ol kim** bezm-i viṣāl içinde
   Ney gibi nāle ḳılmaḳ olmaya añа ḳānūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 7). [ol kim,]*

ol vaḳt: *O vakit, o zaman.*

1. Güllerüm pejmürde-ḫāl olup ṣolınca heyhāt
   Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 4). [ol vaḳt,]*
2. Ben yarın gelen belā içün bugün ġam yimezem
   Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 8). [ol vaḳt,]*
3. Bu mürür-ı gerdiş-i gerdūn aña itmez ziyān
   Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 12). [ol vaḳt,]*
4. Eyle bilgil varıcaḳ menşūr-ı taḳrīrüm saña
   Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 28). [ol vaḳt,]*
5. Bir daḫı Caʿfer bulursam nic'olur ḫālüñ senüñ
   Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 24). [ol vaḳt,]*

6. Kim ola kim bāġ-ı ḥüsnümden benüm bīzār olur
Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 16). [ol vaḳt,]*

7. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿömrüñ olduḳca yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp **ol vaḳt** olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 20). [ol vaḳt,]*

ola ki: *Ola ki, diyelim ki.*

1. Nār-ı ġamdan ola bir gün ki Behiştī çıḳasın
Ki müselmānı cehennemde ḳomazlar ebedī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 9). [ola ki,]*

ola kim: *Ola ki.*

1. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕāruña **ola kim** beñzedem diyü Mūmlar yaḳup felekde ḳamer ḳaralar miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 7). [ola kim,]*

olan ol: *İş işten geçmek.*

1. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
Şimdiden soñra **olan oldı** hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 2). [olan oldı, -dı]*

2. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẕaruñ ḥāṣılı ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [olan oldı, -dı]*

olanca: *Varını yoğunu.*

1. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim **olancasını** ṣatduñ ṣarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [olancasını, -sı, -n, -ı]*

olay: *Olay, mesele.*

1. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 6). [olayın, -ın]*

olmaḳ gerek: *Olmalı.*

1. Behiştī şāʿirüñ **olmaḳ gerek** ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 9). [olmaḳ gerek,]*

olmaz idi: *Olmak.*

1. Ey şeh ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ olmasa Āzādelerden **olmaz idi** serv-i ḫoş-ḫırām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 48). [olmaz idi, -maz, -i, -di]*

2. Şeb **olmaz idi** nehārı Behiştīnüñ ġamdan Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [olmaz idi,]*

olmaz imiş: *Olmak.*

1. Kişi **olmaz imiş** mīr-i kelām
Ehl-i ʿirfāna olmayınca ġulām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 1). [olmaz imiş, -maz, -i, -miş]*

2. ʿĀşıḳlıġum görür ḳomaz inkārını ḥasūd İslāma gelmek **olmaz imiş** degmede cehūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 2). [olmaz imiş,]*

3. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl **olmaz imiş** ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 7). [olmaz imiş,]*

olmaz ise: *Olmak.*

1. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe Ḫānemde ne ġam **olmaz ise** şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [olmaz ise, -maz, -ise]*

olmaz mı: *Olmaz mı?. II Olur.*

1. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı **olmaz mı**
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [olmaz mı, -maz, -mı]*

2. Cihānda ʿāşıḳuñ yā Rab cefāsuz yārı **olmaz mı**
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 2). [olmaz mı, -maz, -mı]*

3. N'ola bizden yaña ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 4). [olmaz mı, -maz, -mı]*

4. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 6). [olmaz mı, -maz, -mı]*

5. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 8). [olmaz mı, -maz, -mı]*

6. Virüp cān u göñül naḳdin metāʿ-ı miḥnet almaġa
Behiştī ġam bilādında belā bāzārı **olmaz mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 10). [olmaz mı, -maz, -mı]*

7. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd **olmaz mı** ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 6). [olmaz mı,]*

8. Ehl-i ṭamaʿ sözinden söz isteme Behiştī
Bilmez misin ışıḳsuz **olmaz mı** cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 10). [olmaz mı,]*

9. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye diseñ **olmaz mı** āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 10). [olmaz mı, -maz, -mı]*

10. Mihr ü māha iki gözüm didügi yerde felek
Gözi dört **olmaz mı ki** ḥadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 2). [olmaz mı ki,]*

olur mı: *Olur mu? II Olmaz.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḡūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 7). [olur mı,]*

2. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi lūle-i dīde
Olur mı künbed-i gerdūnda bir germ-ābe külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 6). [olur mı,]*

3. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [olur mı,]*

4. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ bağı bilürlerken
Olur mı ḫırḳa-i cisme taḥammül eyleye ʿuṣṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 8). [olur mı,]*

5. Ġavġālar olur düşmen-i gül yanuma gelse
Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 6). [olur mı,]*

6. Zenaḫuñ būs idem **olur mı** didüm
Didi pür-Āb-ı Ḫızırdur çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 7). [olur mı,]*

7. Olur mı Behiştī gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 129). [olur mı,]*

8. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem **olur mı**
Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 1). [olur mı, -ur, -mı]*

9. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem **olur mı**
Bir serde ki ʿışḳ olmaya ol ādem **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2). [olur mı, -ur, -mı]*

10. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam **olur mı**
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [olur mı, -ur, -mı]*

11. Meclisde şarāb olmasa defʿ-i ġam **olur mı**
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 4). [olur mı, -ur, -mı]*

12. Göñlünce ġam u derd olana ḫurrem **olur mı**
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 7). [olur mı, -ur, -mı]*

13. Göñlünce ġam u derd olana ḫurrem **olur mı**
Derd u elem ü ġamda olana ḫurrem **olur mı** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 8). [olur mı, -ur, -mı]*

14. Bundan özge ʿālem **olur mu ki** bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 3). [olur mu ki,]*

olur olmaz: *Yerli yersiz, rastgele, sıradan, önemsiz.*

1. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 5). [olur olmaz,]*

2. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 6). [olur olmaz, -maz]*

oñ: *Daha önce.*

1. Bir türbedür vücūda gelmezden **öñ** yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [öñ,]*

oñ: *Ön, karşı.*

1. Her ne deñlü aġlasam **öñünde** baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 5). [öñünde, -ü, -n, -de]*

2. Ḥālümi bir bir **öñüñde** söylemek ḳaṣd eylesem
Siḥr-i çeşmüñ rişte-i ḥayretle aġzum baġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 5). [öñüñde, -üñ, -de]*

3. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [öñümde, -üm, -de]*

4. Deyr **öñünde** ḫalḳa-i ḫumdan olur dil şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḫalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [öñünde, -ü, -n, -de]*

<u>oñ:</u> *Ön, eşik.*

1. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
   Dökdi ʿişret rāyetini deyr **öñinde** mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [öñinde, -i, -n, -de]*
2. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül murġ-ı viṣāl
   Eşk-i dīde dökmeyince **öñine** erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 8). [öñine, -i, -n, -e]*

<u>oñ:</u> *Ön, huzur.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
   Kendüsini şāhidi **öñinde** ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [öñinde, -i, -n, -de]*
2. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş
   ʿĀşıḳuñ cümleden **öñ** fāş olacak rāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 8). [öñ,]*
3. Gözüm **öñünde** raḳībi öldürüp
   Ben gedāya ẓulm iden şāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 3). [öñünde, -ü, -n, -de]*
4. Ey Behiştī yār **öñinde** ḫāke ṣalup kendümi
   Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [öñinde, -i, -n, -de]*
5. Yār **öñünde** gözümüñ yaşı segirdüm ṣaldı
   Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 5). [öñünde, -ü, -n, -de]*
6. Sen şu bī-resm ḥarāmīsin eyā çeşmi siyāh
   Dürr-i eşküm gözüm **önüñde** görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 8). [önüñde, -üñ, -de]*
7. Muġ-beçe **öñünde** ölmek yeg gelür biñ kez baña
   ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [öñünde, -ü, -n, -de]*
8. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
   Şemʿi götürdür **öñince** ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [öñince, -i, -n, -ce]*
9. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
   Kim gözüm **öñünde** her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [öñünde, -ü, -n, -de]*
10. Uṣṣum gider **önüñde** düşdükce baña sevgüñ
    Bir merd-i mürde gūyā yek fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 3). [önüñde, -üñ, -de]*
11. Ṣafā gülzārınuñ **öñ** ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
    Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 7). [öñ,]*
12. Biñ naḳş ile **öñüñde** zemīne yüz urmaġa
    Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḫüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [öñüñde, -üñ, -de]*
13. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār
    Silker **öñine** aḫżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 2). [öñine, -i, -n, -e]*

<u>oñ:</u> *İyileşmek, düzelmek.*

1. Görinmezsin ser-i kūyında yārin
   Yeler **oñmazlaruñ** sen de birisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 4). [oñmazlaruñ, -maz, -lar, -uñ]*
2. Varup **oñmazın** niçe ʿarẕ eylesem kim ḫācetüm
   Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [oñmazın, -maz, -ın]*

<u>oñ:</u> *Önüne, eline.*

1. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
   Rūz-ı maḥşerde şehā **öñüñe** defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [öñüñe, -ü, -ñ, -e]*

<u>oñar:</u> *Düzeltmek, halletmek.*

1. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ
   ʿÖtesin Allāh **oñara** hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [oñara, -a]*
2. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
   Allāh **oñara** bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 60). [oñara, -a]*

<u>oñul:</u> *İyileşmek, düzelmek.*

1. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger **oñulsun** dir iseñ
   Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [oñulsun, -sun]*
2. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir yara açduñ kim
   Oñulmaz ḥaşre dek işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 26). [oñulmaz, -maz]*

<u>orta:</u> *Orta, meydan.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
   Velī **ortada** ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [ortada, -da]*

ortada: *Görünür, meydan.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
   Velī **ortada** ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [ortada,]*

ortada gez: *Dolanmak, gezinmek.*

1. Niçe teşbīh ideyin ben saña kim doġmışlar
   Ay u gün bir iki **ortada gezer** oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 6). [ortada gezer, -er]*

ortaya al: *Etrafını çevirmek, kuşatmak.*

1. Dil ü cān **ortaya almış** ḫayāl-i ḫālüñi gözler
   Eline gūyiyā bir dāne girmişdür iki mūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 3). [ortaya almış, -mış]*
2. Ehl-i bezm **ortaya almışlar** idinmişler meze
   Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 9). [ortaya almışlar, -mış, -lar]*

oṭur: *Oturmak, hüküm sürmek.*

1. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
   Muṣṭafādur kim geçüp **oturdu** aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [oturdu, -du]*
2. Otursa ṣadra geçüp sāḳıyā emīrāne
   Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 1). [otursa, -sa]*
3. Didiler keff-i terāzūda **oturmış** Yūsuf
   ʿīdgāh içre gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 3). [oturmış, -mış]*

oṭur: *Kalmak, uymak.*

1. Dīvār-ı şerīʿatde **otur** ṭaşra bulınma
   Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 29). [otur,]*

oṭur: *Oturmak, beklemek.*

1. Ġamgīn olup **oturmayalum** kūy-ı yārda
   Şāyed sirāyet eyleye bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 7). [oturmayalum, -ma, -y, -alum]*
2. Mey müheyyā elüñde ferd u vaḥīd
   Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 24). [otururken, -ur, -ken]*

oṭur: *Oturmak. II Yer almak, bulunmak.*

1. Oṭurur eṭrāfuñ almış bī-bedel maḥbūblar
   Ay efendi hāle olmış māh-ı tābānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 3). [oṭurur, -ur]*

oyn: *Oynamak, eğlenmek.*

1. Uṣanmaz ṣubḥ u şām **oynar** çemende berg-i güllerle
   Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [oynar, -ar]*

oyna: *Oynamak. II Esmek.*

1. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl **oynar**
   Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 1). [oynar, -r]*

oyna: *Oynamak, eğlenmek.*

1. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl **oynar**
   Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 2). [oynar, -r]*
2. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
   Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [oynar, -r]*
3. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
   Şaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [oynar, -r]*
4. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḫāletler ḳonılmışdur
   Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḫāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [oynar, -r]*
5. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
   ʿArablar ḫod güler **oynar** ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [oynar, -r]*
6. Allāh müyesser eyleye mi baña ol güni
   Oynayavuz ḥabībile peyġamber oyunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 2). [oynayavuz, -y, -avuz]*

oyna: *Oynamak, sergilemek.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
   Felek cān perde ardında ṭurup zıll-i ḫayāl **oynar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 6). [oynar, -r]*

oyna: *Oynamak. II İstediği gibi şekillendirmek, hâkim olmak.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter

Ebkār-ı perīdür kim **oynar** ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 10). [oynar, -r]*

oyna: *Hareket etmek, hareketli olmak.*

1. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
   Farżdur baş **oynamaḳ** çün ʿāşıḳ-ı merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 4). [oynamaḳ, -maḳ]*
2. Bir dil-āver baş u cān **oynar** bahādırdur göñül
   Bir ṣaçı Leylāya ṣeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 15). [oynar, -r]*

oynad: *Oynatmak.*

1. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde **oynadur** Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 3). [oynadur, -ur]*

oyun: *Oyun.*

1. Mecnūn ki ḥaṣm ola baña ṣaṭranc-ı ʿışḳda Evvel **oyunda** māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 4). [oyunda, -da]*

oyun: *Öğün.*

1. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi Lāzım mıdur saña her **öyünde** şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 4). [öyünde, -de]*

Ö/ʻÖ

ög: *Övmek, yüceltmek.*

1. Ḫaddüñe beñzer ne yeri var imiş berg-i gülüñ
   Ey Behiştī **ögdügini** göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 10). [ögdügini, -dügin, -i]*
2. Şiʿr **ögmegi** ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [ögmegi, -meg, -i]*

ög: *Ovmak, yıkamak.*

1. Beni yatursa **oġsa** Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
   Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 3). [oġsa, -sa]*

ögred: *Öğretmek, belletmek.*

1. Āhum felekde Zühreye āvāz **ögredür** Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 7). [ögredür, -ür]*
2. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin Aġızdan **ögredür** baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 4). [ögredür, -ür]*
3. Ṣalınup nāz ile o bālā-ḳadd Serv-i gülzāra **ögredür** reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 20). [ögredür, -ür]*

ögren: *Öğrenmek.*

1. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar sögse lebüñ
   Giderek gevher-i düşnāmuña **ögrendi** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 10). [ögrendi, -di]*
2. Var Behiştī ġazelin **ögrenüp** enmūzec idin
   Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [ögrenüp, -üp]*

ögren: *Öğrenmek, edinmek.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
   Şīve **ögrendi** zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [ögrendi, -di]*
2. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
   ʿĀşıḳ olan ʿışḳ **ögrenmek** gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 4). [ögrenmek, -mek]*
3. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
   Dil ġamuñla dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 9). [ögrenelden, -elden]*
4. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
   Ders-i ʿışḳı benden **ögrensin** ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 2). [ögrensin, -sin]*

ögret: *Anlatmak, izah etmek.*

1. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb söyleme yüri Ben ḫūb bilürin anı **ögretme** sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 8). [ögretme, -me]*
2. Ṣūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār Ḫuyun **ögretdi** meger ṣūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [ögretdi, -di]*

3. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde
Sen **öğretdüñ** baña ammā seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 8). [öğretdüñ, -dü, -ñ]*

4. Baña **ögretmesün** her lāf-zen Ferhād u Mecnūn
Ben anlara cünūn bāzīçesinde baş eri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 7). [ögretmesün, -me, -sün]*

5. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
Behiştī muṭribe **ögret** bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [ögret,]*

ögret: *Öğretmek, getirmek.*

1. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm ey ḫ∨āce
ʿIşḳ Cibrīlinüñ **ögretdügi** Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 6). [ögretdügi, -düg, -i]*

ögül: *Oğul.*

1. Ḳoyma gel câme-i rengīne **oġulcuḳlaruñı**
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 3). [oġulcuḳlaruñı, -cuḳ, -lar, -uñ, -ı]*

ögül: *Bilinmek, hatırlanmak.*

1. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ **ögülürse** ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 4). [ögülürse, -ür, -se]*

ögün: *Kendini övmek, övünmek.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ diler
Varsun **ögünsün** eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 4). [ögünsün, -sün]*

öksürük ṭut: *Öksürmek, öksürmeye başlamak.*

1. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse yār
Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 10). [öksürük ṭutar, -ar]*

öldür: *Öldürmek. II Yok etmek.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ **öldürür** velī
Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [öldürür, -ür]*

2. Mār-ı nefsi **öldürürseñ** ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile
Ḫāṭıruñ vīrānesinde gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 7). [öldürürseñ, -ür, -se, -ñ]*

öldür: *Öldürmek, canını almak.*

1. Elā yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā
Bizi **öldürmedin** ġam ġāfil olma çāremiz ḳıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 2). [öldürmedin, -me, -di, -n]*

2. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ yāyı ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem **öldürür** mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 2). [öldürür, -ür]*

3. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū virür
ʿĀşıḳı **öldürmege** ḫalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2). [öldürmege, -meg, -e]*

4. Beni **öldürmezise** çeşme-i laʿlüñ eyüdür
Neşʾe ḫadden geçicek āb-ı zülālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 3). [öldürmezise, -mez, -i, -se]*

5. İşigüñden ırılmaḳ yoḳ saña dāʾim duʿā eyler
Gerek **öldür** gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 10). [öldür,]*

6. Dil şāh-ı ʿışḳa bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek **öldür** gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 2). [öldür,]*

7. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [öldür,]*

8. Pervānesini **öldürüben** kendi şeyḫvār
Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 5). [öldürüben, -üben]*

9. Bu idi ʿahdüm yoluñda ser virem **öldürmedüñ**
Sen beni erbāb-ı ʿışḳ içinde yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 7). [öldürmedüñ, -me, -dü, -ñ]*

10. Gözüm öñünde raḳībi **öldürüp**
Ben gedāya ẓulm iden şāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 3). [öldürüp, -üp]*

11. Beni **öldür** ḳabīle-i Mecnūn
Degil ise Behişti nigāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 9). [öldür,]*

12. Biz saña ḳul olavuz sen bize ḫünkār olasın
Bizi **öldürmege** aʿdāya niçün yār olasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 2). [öldürmege, -meg, -e]*

13. Ḥasret-i tīġuñile aġların **öldürmezsin**
Ġayra iḥsānlar idersin beni güldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 1). [öldürmezsin, -mez, -sin]*

14. Beni **öldürmege** ol şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 1). [öldürmege, -meg, -e]

15. Tīġile yā tīr-i müjġānile **öldürsün** beni
Mānīʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 5). [öldürsün, -sün]

16. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ **öldürmesün** gökcek
Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 3). [öldürmesün, -me, -sün]*

17. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī **öldürürlerse** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 10). [öldürürlerse, -ür, -ler, -se]*

18. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi **öldüre** yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 10). [öldüre, -e]*

19. Ḫaste-i hecrüñi **öldürse** ne ġamzeñile
Biñ yıla çekmiş iken bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 3). [öldürse, -se]*

20. Ḥınnālarını her kişiye gösterür yürür
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün **öldürür** *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 2). [öldürür, -ür]*

öldürd: *Öldürtmek, canını aldırmak.*

1. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur eger **öldürdesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 2). [öldürdesin, -esin]*

ölem gid: *Ölüp gitmek. II Ölmeyi istemek.*

1. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem **ölem gidem**
Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 7). [ölem gidem, -em]*

ölmez ise: *Ölmek, can vermek.*

1. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti **ölmez isem** ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [ölmez isem, -mez, -i, -se, -m]*

ölsün mü: *Ölsün mü, helak mı olsun.*

1. Döyemez cevrüñe cānum seven **ölsün mü** seni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 25). [ölsün mü,]*

ölüm: *Ölüm. II Zor, imkânsız, güç.*

1. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ **ölümdür** ʿāşıḳa
Aña ṣabritmez Behiştī cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 13). [ölümdür, -dür]*

2. Dirīġ ḳılma temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ
Ki ʿandelībe **ölümdür** çemenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 8). [ölümdür, -dür]*

ölüm: *Ölüm, hayatın son bulması.*

1. Hecrüñde **ölüm** vaḳti leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [ölüm,]*

2. Yārsuz gülşen **ölümdür** baña gül şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [ölümdür, -dür]*

3. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
Ben **ölüm** ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 6). [ölüm,]*

4. Seni aġyār ile bir kez görüp terk-i diyār itdüm
Eger bir daḫı görürsem **ölümüm** iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 2). [ölümüm, -üm]*

5. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [ölüm,]*

6. Senden artuḳ baña **ölüm** yeg gelür görinür
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 7). [ölüm,]*

ölüm eri: *Ölümlü, insan.*

1. Luṭfuñ nefesi fāḳa memātına Mesīḥā
Ölüm erine eylememek eyleme dermān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 88). [ölüm erine, -n, -e]*

ölümli: *Ölümlü, fâni. II Düşkün.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ **ölümlisiyem** şimdi ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [ölümlisiyem, -s, -i, -y, -im]*

ölümlü: *Ölümlü, ölmeye mahkûm.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
Ben ol **ölümlü** bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ölümlü,]*

2. Ölümlü ḫaste oldum ey ṣabā ben
Hele bir pāre sen benden dirisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 1). [ölümlü,]*

ʿömr: *Ömür, hayat, yaşam.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū virseñ
Ol ḫıdmete **ʿömrümce** müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 10). [ʿömrümce, -üm, -ce]*
2. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
Yazmış ol ḫāne ḫayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 3). [ʿömrüñ, -üñ]*
3. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce **ʿömrüñ** ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 8). [ʿömrüñ, -üñ]*
4. Ey Behiştī ʿışḳ-ı dil-bersiz geçen **ʿömre** göñül
Bir büyük cürm eylemiş gibi nedāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 9). [ʿömre, -e]*
5. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [ʿömründe, -ü, -n, -de]*
6. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
Baña ol merg degül **ʿömrüm** ḫayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 4). [ʿömrüm, -üm]*
7. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül Çün her zamānda ʿādeti **ʿömrüñ** şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 8). [ʿömrüñ, -üñ]*
8. ʿÖmrüñ beḳāsı var diriseñ cūy-ı āba baḳ Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḫabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [ʿömrüñ, -üñ]*
9. Zen-i felekde vefādan eşer olaydı eger
Bu deñlü ḫüsnile **ʿömri** anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [ʿömri, -i]*
10. Benüm almaz selāmumı dir imiş
Bāri **ʿömrinde** virmiş olsa selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 8). [ʿömrinde, -i, -n, -de]*
11. Zaḫmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma Ṣıḥḥatüm **ʿömrüm** cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 10). [ʿömrüm, -üm]*
12. Daḫı **ʿömründe** nedür bilmez iken ḫüsn-i edā
Her denī Türki görürsin ẓurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 5). [ʿömründe, -ü, -n, -de]*
13. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile **ʿömrüñ** olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [ʿömrüñ, -üñ]*
14. Bunca yıllar **ʿömrümüz** derd ü belāda geçdi ḫayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [ʿömrümüz, -ü, -müz]*

ömr: *Ömür, hayat.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur **ömrüñ**
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 3). [ömrüñ, -üñ]*
2. Baña **ömrüm** sübḥasınuñ inḳıtāʿı yeg gelür
Devr-i ḫüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 9). [ömrüm, -üm]*

ʿömr sür: *Ömür sürmek, iyi ve rahat yaşamak.*

1. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl **ʿömr sürmek** az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 8). [ʿömr sürmek, -mek]*
2. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 10). [ʿömr sürmekden, -mek, -den]*

ʿömren: *Ömrü boyunca.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir terkībdür ḫayrānını **ʿömren** melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [ʿömren,]*

ʿömr-i cāvidān: *Ebedî, daimi, baki ömürlü.*

1. Ecel cāmın elüñden içse itmez
Behiştī ġıbṭa **ʿömr-i cāvidāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 10). [ʿömr-i cāvidāna, -a]*

ʿömri güni: *Ömür, hayat.*

1. Şol deñlü beḳā vir aña kim **ʿömri güninde**
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [ʿömri güninde, -i, -n, -de]*

ʿömr-i hezār-sāle: *Bin yıllık ömür.*

1. Bir dem menām-ı rüʾyetiñe irişenlere
ʿÖmr-i hezār-sāleden efżaldür ol menām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 64). [ʿömr-i hezār-sāleden, -den]*

ʿömr-i nāzenīn: *Nazlı ömür.*

1. İtsem ʿaceb mi ṣubḥa degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿ**ömr-i nāzenīn** *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 2). [ʿömr-i nāzenīn,]*

ʿ**ömr-i nāzenīn:** *Nazlı ömür. II Nazlı sevgili.*

1. Revān oldı yetiş ol servi ey dil
Ki ʿ**ömr-i nāzenīnüñ** sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 8). [ʿömr-i nāzenīnüñ, -üñ]*

ʿ**ömr-i nev**ʿ**:** *Türlü ömür. II Türlü türlü ömür.*

1. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl
ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 10). [ʿömr-i nevʿ,]*

ʿ**ömr-i rakīb:** *Rakibin ömrü.*

1. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne fāʾide
ʿÖmr-i raḳībden uzun oldı baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 4). [ʿömr-i raḳībden, -den]*

ʿ**ömr-i sermed:** *Ebedi ömür.*

1. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez ṣabā
ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 10). [ʿömr-i sermedden, -den]*

ʿ**ömrüm geç:** *Ömür geçirmek, yaşamak.*

1. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfîye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 3). [ʿömrüm geçdi, -di]*
2. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 19). [ʿömrüm geçerse, -er, -se]*

ʿ**ömrüñ ol:** *Yaşamak, hayatta olmak.*

1. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿ**ömrüñ olduḳca** yeter ḳıl ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 19). [ʿömrüñ olduḳca, -duḳca]*

ʿ**ömür:** *Ömür, hayat, yaşam.*

1. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ yoḳdur insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 2). [ʿömür,]*

öñ var: *Önce gitmek.*

1. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden **öñ varam**
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [öñ varam, -am]*

öñine gel: *Önüne çıkmak.*

1. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḥāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inşāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 2). [öñine gelse, -se]*

öñüñce var: *Önüne gelmek, karşısına çıkmak.*

1. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim Behiştī
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi **öñüñce vara** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 10). [öñüñce vara, -a]*

öp: *Öpmek.*

1. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ **öpdügi**
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 5). [öpdügi, -düg, -i]*
2. İrmez ayaġın **öpmege** serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 5). [öpmege, -meg, -e]*
3. Ṣanma ruḫsāruñ **öpen** nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḫalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [öpen, -en]*
4. Dehānuñ **öpmege** bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 1). [öpmege, -meg, -e]*
5. Öpe ser-mūzeñi ṣāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [öpe, -e]*
6. Ruḫsāruñ **öpdügiçün** zülfini kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [öpdügiçün, -düg, -içün]*
7. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ **öpmege** lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 7). [öpmege, -meg, -e]*
8. ʿĀṣıḳ-ı mürdeye ey ʿīsi-nefes cānsın sen
Öpen ölmez lebüñi Çeşme-i Ḥayvānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 2). [öpen, -en]*
9. Cevri çoḳ eyleme ʿuşşāḳa **öperler** lebüñi
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 3). [öperler, -er, -ler]*

10. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [öpmek, -mek]*

öpüp başına ko: *Öpüp başına koymak, minnetle karşılamak, seve seve kabul etmek.*

1. İrmesün gülzār-ı ʿālemde göñül maḳṣūdına
İtlerüñ izin öpüp her kim ḳomazsa başına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 4). [öpüp başına ḳomazsa, -maz, -sa]*

ör: *Örmek, saça şekil vermek.*

1. Nār-ı ʿışḳıle rişte-i cānı
Kākül-i yār gibi **örsem** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 8). [örsem, -se, -m]*

ʿ**örf:** *Gelenek, âdet.*

1. Ey Behiştī ʿ**örf** esīri bāġ-ı cennet ummasun
Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 9). [ʿörf,]*
2. Behiştī fāriġ ol ʿ**örf** u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe vü destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 9). [ʿörf,]*

örnek ol: *Örnek olmak.*

1. Ey Behiştī baña ol şūḫ-nigār itdügi naḳş
Sūzen-i cevre gögüs ṭutana **örnek olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 10). [örnek olsun, -sun]*

ört: *Örtmek, üzerini kaplamak.*

1. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi **örter** cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [örter, -er]*

örtü: *Örtü.*

1. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe **örtüsi** örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [örtüsi, -s, -i]*

öt: *Ateş, od.*

1. Yanmaġa **ot** Behiştī gerekdür hevā velī
Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [ot, -maġ, -a]*

öt: *Ötmek, ses çıkarmak.*

1. Gülsitān güm güm **öter** nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz kim varalum seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 1). [öter, -er]*
2. Ẕikrüñle bugün güm güm **öter** ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 89). [öter, -er]*

öte: *Başka türlü.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen var mı intihā
Bilmezin **ötesin** aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 2). [ötesin, -sin]*

öte: *İleri.*

1. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden **öte** Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [öte,]*

öte: *Öteki, diğer. II Kendinden önceki.*

1. Soñ geldüñ **öte** silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 91). [öte,]*

öte yanı: *Öte taraf.*

1. Behiştī şimdiki ḫālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben **öte yanına** dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 10). [öte yanına, -ı, -n, -a]*

ötesi: *Gerisi.*

1. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḫabībüm **ötesin** Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 10). [ötesin, -n]*
2. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [ʿötesin, -n]*

öyke: *Öfke, hiddet, hışım.*

1. Hilālile şihābı gör ḫaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış **öykesinden** eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [öykesinden, -s, -i, -n, -den]*

öykün: *Özenmek, imrenmek, gıpta etmek.*

1. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
Alnuña **öykünmege** yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12). [öykünmege, -meg, -e]*

2. Ḳaṣd idermiş yüz ḳızardup laʿl-i yāre **öyküne**
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 11). [öyküne, -e]*

3. Gel ol serv-i revāna ey çenār **öykünmeden** el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [öykünmeden, -meden]*

4. Gözüñe **öykünüp** lāf urdı nergis
İşidüp ġonca didi dīde gūyīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 5). [öykünüp, -üp]*

5. Ey meh nişān-ı naʿlçeñe **öykünür** diyü
Her-dem hilāl-i çarḫ-ı sitemgerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 5). [öykünür, -ür]*

6. Gül-bünler **öykünür** diyü sen gül budaġına
Göñlüm teveccüh eylemez dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 1). [öykünür, -ür]*

7. Hecrüñde eşk-i çeşmümi seyr eyleyen didi
Deryā bu ḥavżuñ **öykünibilmez** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 6). [öykünibilmez, -i, -bil, -mez]*

8. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim **öykünür**
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 5). [öykünür, -ür]*

9. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña **öykündi** senüñ
Dürri gözden bıraġursam yeridür yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 5). [öykündi, -di]*

10. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 68). [öykünmez, -mez]*

öyle: *O denli, öyle.*

1. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ **öyle** ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [öyle,]*

öz: *Varlık.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī **özüñi** ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [özüñi, -üñ, -i]*

2. Öz vücūdumdan Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [öz,]*

3. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḫammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ **özi** yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [özi, -i]*

4. Yıḳıldı dil yitürdi cān **özin** ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 7). [özin, -in]*

5. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz **özüñ** temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [özüñ, -üñ]*

6. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle **özüñ** şerʿa ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [özüñ, -üñ]*

özen: *İmrenmek, gıpta etmek.*

1. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete **özenme** kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [özenme, -me]*

özge: *Başka, başkaca.*

1. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan **özge** irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [özge,]*

2. Behiştī gel bir **özge** ʿāleme ṭut rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [özge,]*

3. Aḳıtduñ ṣu gibi erbāb-ı faẓlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī **özge** deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [özge,]*

4. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan **özge** çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 2). [özge,]*

5. Felekde ādeme hergiz vaṭandan **özge** yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [özge,]*

özle: *Beklemek, arzulamak.*

1. Salṭanat **özlersin** ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [özlersin, -r, -sin]*

2. Salṭanat **özlersin** ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ

ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [özlersin, -r, -sin]*

özle: *Özlemek, arzulamak.*

1. Özler göñül viṣālüñi irmek muḥāl aña
   Eglence ola gibi ölince bu ḥāl aña
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [özler, -r]
2. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
   Ḫāk-i pāyüñ **özleyen** olmaḳ gerek ṣu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 4). [özleyen, -y, -en]*
3. Behiştī āstān-ı yāri **özler** sīne-i pür-şevḳ
   Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 9). [özler, -r]*
4. Ṣanma her dem bir diyār **özler** müsāfirdür göñül
   Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [özler, -r]*
5. Ḫaste-i zār u zebūnem baña dermān eyle
   Naḫl-i ḳāmetinüñ mīvesin **özler** cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 4). [özler, -r]*
6. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
   Kebāb **özler** meger kim cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [özler, -r]*
7. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ
   Ehl-i īmān **özler** elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 4). [özler, -r]*
8. Ḫaste yatur ġam bucaġında seni **özler** göñül
   İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [özler, -r]*
9. Göñül dīdāruñ **özler** bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
   Senüñ ṣīveñ görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 1). [özler, -r]*

ʿ**özr:** *Özür, bir kusurun, bir suçun elde olmadan yapıldığını ileri sürme veya bu kusurun hoş görülmesini gerektiren sebep, mazeret.*

1. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿ**özre** refʿ-i ġam olmaz
   ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [ʿözre, -e]*

ʿ**özr eyle:** *Özür dilemek.*

1. Künc-i ʿuzletde Behiştī bulmışam genc-i ferāġ
   Neyleye ʿ**özr eyleyüp** gerdūn-ı dūn-perver baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 10). [ʿözr eyleyüp, -y, -üp]*

P

pā-bendin al: *Esir almak.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
   Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 21). [pā-bendin alup, -up]*

pādişā: *Padişah, hükümdar.*

1. Ser-kūçe-i belāda ʿaceb **pādişālaruz**
   Dīvānumuzda defter-i ʿışḳı ḳaralaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 1). [pādişālaruz, -lar, -uz]*

pādişāh: *Padişah, hükümdar.*

1. Ben ḳuluñ gönder raḳībüñ naḳd-i cānın alayın
   Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 4). [pādişāh,]*
2. Cevrüñe göre vefā itmeñ gerek sen ʿāşıḳa
   Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 6). [pādişāh,]*
3. Behişti mülk-i ferāġatde rūbāyilesin
   Gedā libāsı giyer **pādişāha** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 10). [pādişāha, -a]*
4. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
   Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [pādişāh,]*
5. Emīrüm ser-fīrāzum **pādişāhum**
   Naẓar ḳıl ben ḳuluña gāh u bī-gāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 5). [pādişāhum, -um]*
6. Ol sebebden gelür ḫayāle bu fikr
   Besleyem **pādişāhiçün** bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 12). [pādişāhiçün, -içün]*

pādişāh: *Padişah, sultan. II Sevgili.*

1. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
   Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 2). [pādişāh,]*
2. Pādişāhum gör neye döndüm naẓar ḳıl ḥālüme

Ḳulaġum ḳurtar beni luṭf eyle bu efġāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 5). [pādişāhum, -um]*

3. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 10). [pādişāhı, -ı]*

4. Yine eşküm sipāhı irdükce
Pādişāhum dizin dizin oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 8). [pādişāhum, -um]*

pādişāh iken: *Padişah, sultan.*

1. Āzādelik vilāyetine **pādişāh iken**
Bir ẓālime göñül beni sen bende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 7). [pādişāh iken,]*

pādişāh olduñ ise: *Padişah olmak. II Padişahsan.*

1. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim yarın
Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḥaşmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 3). [pādişāh olduñ ise,]*

pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb ol: *Gönül dünyasının sultanı olmak.*

1. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm añma ḥurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 7). [pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı, -alı]*

pādişāh-ı cihān: *Cihan padişahı.*

1. N'ola şekl-i gedāya girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 6). [pādişāh-ı cihān,]*

pādişāh-ı dehr: *Cihan padişahı.*

1. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı şāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 4). [pādişāh-ı dehr,]*

pādişāh-ı ḥüsn: *Güzellik padişahı. II Güzel sevgili.*

1. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
Bir **pādişāh-ı ḥüsne** vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 8). [pādişāh-ı ḥüsne, -e]*

pādişāh-ı kāmrān: *Nasibini almış padişah. II Güzel sevgili.*

1. Ḳullaruz budur duʿāmuz kim seni dāyim Ḫudā
Mülk-i ḥüsnüñ **pādişāh-ı kāmrānı** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 4). [pādişāh-ı kāmrānı, -ı]*

pādişāh-ı mülk-i fenā: *Yokluk mülkünün padişahı.*

1. Bir **pādişāh-ı mülk-i fenādur** Behişti kim
Ḫıdmetde nice şāhı ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 9). [pādişāh-ı mülk-i fenādur, -dur]*

pādişāh-ı mülk-i ʿīşem: *Eğlence mülkünün padişahı.*

1. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī serv-i bülend
Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 8). [pādişāh-ı mülk-i ʿīşem, -em]*

pādişeh: *Padişah, hükümdar.*

1. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u cāh istemez
Hīç bir sulṭān gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 11). [pādişehlerden, -ler, -den]*

2. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
Ḫarābāt ehli içre **pādişehden** ḥürmetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [pādişehden, -den]*

3. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur ẓemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 6). [pādişehler, -ler]*

4. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 8). [pādişehler, -ler]*

pādişeh: *Padişah. II Sevgili.*

1. Devletüñde irişüp zaḫm-ı müjeñ **pādişehüm**
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 3). [pādişehüm, -üm]*

pāk: *Arınmış, temiz.*

1. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden **pāk** dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḥayretden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [pāk,]*

2. Görmek senüñ müyesser iken **pāk** çihreñi
Dünyā zeni didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 7). [pāk,]*

3. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī **pāk** meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 10). [pāk,]*

pāk dāmān: *Eteği temiz. II İffetli, namuslu.*

1. Pāk dāmānlarla ḫaşr eyle Behiştī bendeñi
   Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan yaḳalar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 9). [pāk dāmānlarla, -lar, -ke]*
2. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler lāf urmasun
   Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 7). [pāk dāmānuz, -uz]*

pāk dāmen ol: *Eteği temiz olmak. II Nefsine karşı iradeli olmak.*

1. Dīde-i nā-dāna ḥüsnüñ ʿarża ḳılma zen gibi
   Pāk dāmen ol ḥabībüm Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 2). [pāk dāmen ol,]*

pāk eyle: *Temizlemek, arındırmak.*

1. Ḫālişlerüñüñ yüzi ṣuyına kerem eyle
   Telvīş-i riyādan anı **pāḳ eyle** Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 54). [pāḳ eyle,]*
2. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
   Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 12). [pāk eyledüm, -dü, -m]*
3. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
   Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı **pāk eyler misin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 8). [pāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*
4. Cihānda ehl-i dilüñ başı üzre yer bulasın
   Yuyup derūnuñı **pāk eyleseñ** ʿimāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 8). [pāk eyleseñ, -se, -ñ]*

pāk it: *Temizlemek, arındırmak.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
   Vücūduñ cāmesin **pāk itmege** üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 8). [pāk itmege, -meg, -e]*

pāk kıl: *Arındırmak, temizlemek.*

1. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam derūnumı pāk
   Ḫurūş u cūş ile deryā gibi ṣafāda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 3). [pāk ḳılam, -am]*

pāk ol: *Temizlenmek, arınmak.*

1. Gönül **pāk olıcaḳ** ṭaʿn-ı ʿavāma iʿtibār olmaz
   Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 7). [pāk olıcaḳ, -ıcaḳ]*

pāk-dāmān ol: *Namuslu olmak.*

1. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
   Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 7). [pāk-dāmān ol,]*

pāk-dil: *Gönlü temiz.*

1. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred **pāk-dil**
   İki gün bir yerde eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 9). [pāk-dil,]*

pākize: *Temiz, pak. II Latif, güzel.*

1. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup ṣundum
   Behiştī perveriş cāmın niçe **pākize** ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [pākize,]*

palā: *Eski kıyafet, paçavra.*

1. Gelmeʿ ey dil ġam **palāsından** baña dībā ʿazīz
   Himmet ehline görinmez zīnet-i dünyā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 1). [palāsından, -s, -ı, -n, -dan]*

pā-māl it: *Ayaklar altına almak, çiğnemek.*

1. Kimseyi bencileyin devrān **pā-māl itmedi**
   Ey Behiştī devr elinden her kişi yer gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 9). [pā-māl itmedi, -me, -di]*

pā-māl-i segān: *Köpeklerin ayakları altına alınmış.*

1. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
   Uş göresin olısar ol daḫı **pā-māl-i segān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 6). [pā-māl-i segān,]*

pāre: *Parça.*

1. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
   Gör e eblehligin ider baña bir **pāre** yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [pāre,]*
2. Felek ṣūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
   Velī baş virmiş ol kişi aña bir **pāre** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [pāre,]*
3. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
   Egleyen bir **pāre** şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 10). [pāre,]*
4. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
   Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir **pāre**

nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [pāre,]*

5. Seng urdıġınca yār ḳapusında başumuza
Yād itdi ṣanuram beni bir **pāre** nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 8). [pāre,]*
6. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir **pāre** ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [pāre,]*
7. Ölümlü ḫaste oldum ey ṣabā ben
Hele bir **pāre** sen benden dirisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 2). [pāre,]*

pāre pāre: *Parça parça.*

1. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa ṣevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi gül gibi **pāre pāre** ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 8). [pāre pāre,]*

pāre pāre id: *Parça parça etmek.*

1. Gördükce ġayretümden ḳabżuñdaki kemānı
Bulsam çeker iderdüm baġrını pāre pāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 6). [pāre pāre iderdüm, -er, -dü, -m]*
2. Elümde olsa dili **pāre pāre eyler idüm**
Anuñla derd-i ġam-ı ʿışḳa çāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 1). [pāre pāre eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

pārsā: *Dinine çok bağlı, zahit, takva sahibi kimse.*

1. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür hemān bizüm
Yoluñ ḳolayın alucı **pārsālaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 6). [pārsālaruz, -lar, -uz]*

pārtāl: *Çok kullanılmaktan yıpranmış, eski püskü kumaş.*

1. Bulduġı **pārtālı** yüklense n'ola ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [pārtālı, -ı]*

paşa: *Paşa, efendi.*

1. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ muʿteber **paşasıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [paşasıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*
2. Muḥtāc olup ʿadū bańa **paşa** disün diyü
Bir pādişāh-ı ḥüsne vezīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 7). [paşa,]*
3. Ne beg yanında maḳsūdum ne **paşadan** ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [paşadan, -dan]*

pāy: *Pay, hisse, nasip.*

1. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd üleşdükde
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ **pāyı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 10). [pāyı, -ı]*

pāy: *Ayak altı. II Huzur.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
Bulsun ḥayāt-ı bünyesi **pāyinde** inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 52). [pāyinde, -i, -n, -de]*

pāy: *Ayak, kadem.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz **pāyine** gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 7). [pāyine, -i, -n, -e]*
2. Ser ü **pāyum** gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 7). [pāyum, -um]*

pāyān: *Nihayet, son.*

1. Yoġiken böyle vaṣfuña **pāyān**
Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 7). [pāyān,]*

pāy-būs: *Ayak öpme.*

1. Sen degül ey dil cihānda **pāy-būs** yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 7). [pāy-būs,]*

pāy-dār ol: *Kalıcı olmak. II Sabit olmak.*

1. Bir laṭīfe geçdi aġyāra hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 6). [pāy-dār olsun, -sun]*

pāy-der-gil: *Ayağı çamurda. II Sıkıntıda, dertte.*

1. Gelüp ḳaddüñ temāşā itmege ḳādir degüllerdür
Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi **pāy-der-gildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 6). [pāy-der-gildür, -dür]*

pāye: *Rütbe, mertebe, derece.*

1. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [pāyemi, -m, -i]*

2. ʿAm tarīḳın başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol **pāyesin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 6). [pāyesin, -sin]*

3. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile tenüm
Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 8). [pāyelerdür, -ler, -dür]*

pāye-i vaṣl: *Kavuşma derecesi.*

1. ʿAlem-i āhile ġam manṣıbın elden ḳomaduñ
Ey göñül **pāye-i vaṣl** isteriseñ anı bıraḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 6). [pāye-i vaṣl,]*

pāy-ı semend: *Atının ayağı.*

1. Yüzüm miḥrābdan dönsün ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ **pāy-ı semendüñden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 8). [pāy-ı semendüñden, -üñ, -den]*

pāy-māl: *Ayak altında kalmış, ezilmiş.*

1. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [pāy-mālem, -em]*

2. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur yoluñda **pāy-mālem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 8). [pāy-mālem, -em]*

3. Ḫārile hem-sāyeliḳden ʿizzete irişdi gül
Pāy-mālem olmāġile ḥürmet bulupdur cām-ı mül *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 18). [pāy-mālem, -em]*

pāy-māl it: *Ayak altına almak, ezmek, yok etmek.*

1. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḥaẕer ḳıl **pāy-māl itme**
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 7). [pāy-māl itme, -me]*

peder: *Peder, baba.*

1. Behişti cennete biz müsteḥaḳḳuz irs ile kim
Ezelden mevhibe-i Ḥaḳdur ol bizüm **pedere** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 10). [pedere, -e]*

pehlevān: *Pehlivan, yiğit.*

1. Çoḳ hünerdür baş açıḳ dīvāne olmaḳ gerçi kim
Pehlevānlıḳ seng-i taʿna ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 4). [pehlevānlıḳ, -lıḳ]*

2. ʿArṣa-i ʿışkuñ ser-āmed **pehlevānısın** diyü
Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan selām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 7). [pehlevānısın, -ı, -sın]*

3. Göz açdurmaz başar ġam küştigīrin
Yüzi aġ ola ḳara **pehlevānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 8). [pehlevānuñ, -uñ]*

4. Her kim ki ṣoyuna gire meydān-ı vuṣlata ʿĀlemde āferīn dirüm ol **pehlevāna** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 4). [pehlevāna, -a]*

5. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur
Bülend-hevādur āhum evet ḫayli **pehlevān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 4). [pehlevān,]*

6. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle **pehlevānlardur** berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 6). [pehlevānlardur, -lar, -dur]*

pehlevān ol: *Pehlivan olmak. II Kahraman olmak.*

1. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre **pehlevān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [pehlevān ola, -a]*

pehlū: *Göğüs, gerdan, omuz.*

1. Ḳangı şeb kim ṭaş işigüñ ḫākine **pehlū** ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [pehlū,]*

pejmür: *Dağınık, perişan, solgun.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ
Ol merdüm-i muḫtācuñ rūḥına duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 9). [pejmürde, -de]*

pejmürde-ḫāl ol: *Dağılmak, perişan hâlde olmak.*

1. Güllerüm **pejmürde-ḫāl olup** ṣolınca heyhāt
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 3). [pejmürde-ḫāl olup, -up]*

pek: *Çok.*

1. Göremez ẕerre ḳadar gerçi ḳarasın nā-dān
Bu **pek** eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 6). [pek,]*

pek: *Sert, katı.*

1. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi **pek** olsun
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 1). [pek,]*

pelās: *Çul, aba.*

1. Ġam ḫırḳasını egnüme alsam ʿaceb degül
   Evvelden eski ʿādetidür ʿāṣıḳuñ **pelās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 8). [pelās,]*
2. Erbāb-ı ʿışḳı sürete ḳoysa n'ola **pelās**
   En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 1). [pelās,]*
3. Sulṭān ḳabāçesini **pelāsa** virür velī
   Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [pelāsa, -a]*

pelās-ı faḳr: *Yoksulluk çulu.*

1. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānīʿ
   Pelās-ı faḳrile ḫānum yaraşur iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 8). [pelās-ı faḳrile, -ile]*

pelās-pūş: *Çul giyen.*

1. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
   Ḫıdmetde nice şāhı ḳılupdur **pelās-pūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [pelās-pūş,]*

penāhgāh: *Sığınacak yer, melce.*

1. Mihrāb-ı mescid ey meh ebrūñı ʿarż iderken
   Ġamdan **penāhgāhum** mey-ḫānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 10). [penāhgāhum, -um]*

penbe-i zaḥm: *Pamuktan yara.*

1. Sīneme **penbe-i zaḫm** oldı ḫayāl-i sīneñ
   ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 7). [penbe-i zaḫm,]*

pençe: *Pençe. II Kuvvet.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
   Hezārān Erdşīrüñ **pençesin** şīrāne burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [pençesin, -sin]*

pençe şal: *Pençe atmak, vurmak, saldırmak.*

1. Baña bir ġonca-i zībā gelür her dest-i rengīnüñ
   Ṣalaldan gül-bün-i ʿışḳuñ zemīn-i sīnede pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 6). [pençe ṣalaldan, -al, -dan]*

pençe ur: *Pençe vurmak. II Mücadele etmek, rekabet etmek.*

1. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür yoḳ
   Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle **pençe urur** yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 24). [pençe urur, -ur]*

pençe-i bāz-ı himmet: *İhsan kuşunun pençesi.*

1. Pençe-i bāz-ı himmetüñde yine
   Ey Behiştī kuşuñ durur ʿālem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 9). [pençe-i bāz-ı himmetüñde, -üñ, -de]*

pençe-i ġam: *Gam pençesi.*

1. Pençe-i ġam şol kadar çāk itdi kim farḳ eylemem
   Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [pençe-i ġam,]*

pençe-i şeh-bāz: *Şahin pençesi.*

1. Cān u dil murġını sensüz ravżada berg-i çenār
   Ey sehī-ḳad beş beterdür **pençe-i şeh-bāzdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 4). [pençe-i şeh-bāzdan, -dan]*

pend: *Nasihat, öğüt.*

1. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār
   Zāhidüñ **pendi** degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 10). [pendi, -i]*
2. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
   Pīrümüz **pendi** girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 4). [pendi, -i]*
3. Olurdı vāʿiẓā varup kelāmuñ istimāʿ itmek
   Eger incinmese ādem senüñ bīhūde **pendüñden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 6). [pendüñden, -üñ, -den]*
4. İki saṭr ola ol kelām-ı bülend
   Biri şāha duʿā ola biri **pend** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 20). [pend,]*
5. Yüri ḫavf itme ḳıl bu **pendi** sited
   Muṭṭaṣıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 17). [pendi, -i]*
6. Diñle bu **pendi** Behiştī kim virür dehre ziyā
   ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [pendi, -i]*

pend eyle: *Öğüt vermek, nasihat etmek.*

1. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
   Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 1). [pend eyleme, -me]*
2. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim
   ʿĀṣıḳa **pend eylemekden** tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra*

10). [pend eylemekden, -mek, -den]

pend-i nāṣiḥ: *Nasihatçinin öğüdü.*

1. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa **pend-i nāṣiḥ** aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 10). [pend-i nāṣiḥ,]*

per: *Kanat.*

1. Peykān-ı ḫadengüñ kim **per** bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 5). [per,]*
2. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür **per** ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10). [per,]*
3. Şemʿe meclisde ḫarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü **perin** pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [perin, -in]*

perākende: *Dağınık, darmadağın.*

1. Gülistānuñ yüzi gülse açılsa nev-bahār olsa
Ḳasāvetler **perākende** göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 2). [perākende,]*

perākende eyle: *Dağınık, darmadağınık, perişan etmek.*

1. Gördüm ki virmez ehl-i dile muḥtesib ḫużūr
Bezm āletin Behiştī **perākende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 10). [perākende eyledüñ, -dü, -ñ]*

perde: *Hicap, örtü.*

1. Ey Behiştī yüzüñi **perdeye** çek gösterme Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 9). [perdeye, -y, -e]*
2. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine **perdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 4). [perdedür, -dür]*

perde: *Perde, örtü. II Gözyaşı.*

1. Seni gördüm göreli ġayrı naẓar itmege Aşdı eşküm gözümüñ ḫānesine al **perde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 4). [perde,]*

perde: *Örtü, engel.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra **perde** eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ sil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 7). [perde,]*

perde ardında ṭur: *Perde arkasında durmak. II Görünmeden iş yapmak.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek cān **perde ardında ṭurup** ẓıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 6). [perde ardında ṭurup, -up]*

perde-i ebr: *Bulut perdesi.*

1. Yüzinden **perde-i ebri** n'ola refʿ itmese ḫurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [perde-i ebri, -i]*

perde-i ġaflet: *Gaflet perdesi.*

1. Eṭrāf-ı dili **perde-i ġaflet** bürümişdür Ḳıl kuḫl-ı başīretle İlāhī anı bīnā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 3). [perde-i ġaflet,]*

perde-i nisyān: *Gaflet perdesi.*

1. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa miskīn Aşıldı hemān ḳapusına **perde-i nisyān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 26). [perde-i nisyān,]*

perdesin aç: *Engeli kaldırmak.*

1. Kuḫl-ı ʿışḳıle gözüñ **perdesin aç** kim Mecnūn
Seyr iderdi ruḥ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 7). [perdesin aç,]*

perest: *Tapan. II Bende, köle.*

1. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba **perestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [perestem, -em]*

perhīz: *Kaçınmak, uzak durmak.*

1. Gerçi kim şerbet virüp **perhīz** umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i şāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [perhīz,]*
2. Ṣūfinüñ süfresine şunmaġa meyl itmedi Beni ilten ḫarem-i ʿışḳa bu **perhīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 6). [perhīz,]*

perhīz eyle: *Uzak durmak, vazgeçmek.*

1. Nice **perhīz eyleyem** meyden ki ser-mest olıcaḳ

Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [perhīz eyleyem, -y, -em]*

perī: *Tabiat üstü bir güce sâhip bulunduğuna inanılan cin tâifesinin çok alımlı ve çok güzel olanlarına verilen isim. II Peri gibi güzel sevgili.*

1. Ol **perī** her dīve olmasun muṣāḥib diriseñ
   Ey dil Āṣaf gibi dergāh-ı Süleymān'uñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 7). [perī,]*
2. Bir melek-sīmā **perīnüñ** ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
   Bir şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 1). [perīnüñ, -n, -üñ]*
3. Görmeyeydüm n'olaydı ol **periyi**
   Ne görinmez ḳażāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 7). [periyi, -y, -i]*
4. Manġır yerine geçmez bir ādem ol **perīnüñ**
   Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [perīnüñ, -n, -üñ]*
5. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
   Şemʿi götürdür öñince ol **perī** pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [perī,]*
6. Hidāyet şemʿi olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
   Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 2). [perīler, -ler]*
7. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib **perīler** gibidür
   Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 9). [perīler, -ler]*

per-i ʿanḳā: *Anka kuşunun kanadı.*

1. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
   Bālin ü bister derūnın pür **per-i ʿanḳā** idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [per-i ʿanḳā,]*

per-i murġ ile: *Kuş kanadı ile.*

1. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ añmaḳdan
   Ferāġat it **per-i murġ ile** pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 6). [per-i murġ ile, -ile]*

perī peyker: *Peri yüzlü.*

1. Çün baña incinmek istersin **perī peyker** disem
   Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 9). [perī peyker,]*

perī ruḥsār: *Peri yanaklı. II Sevgili.*

1. Benüm çün ol **perī ruḫsārile** ʿīş-ı leẕīẕüm var
   Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 3). [perī ruḫsārile, -ile]*

perī-peyker: *Peri yüzlü. II Sevgili.*

1. Ben melekdür dir isem n'ola **perī-peykerüme**
   Bu leṭāfetleri kim gördi benī ādemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 5). [perī-peykerüme, -üm, -e]*

perī-rū: *Peri yüzlü.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
   Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [perī-rū,]*
2. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
   Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [perī-rū,]*

perīşān eyle: . *Darmadağın etmek, perişan etmek.*

1. Geldi yārān-ı ṣafā cemʿin **perīşān eyledi**
   Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 3). [perīşān eyledi, -di]*
2. Ġoncañı kim ḫārlar içinde ḫandān eyledüñ
   Göñlümi sünbüllerüñ gibi **perīşān eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 2). [perīşān eyledüñ, -dü, -ñ]*
3. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ rūzgār
   Perr ü bālin berg-i gül gibi **perīşān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 6). [perīşān eylemiş, -miş]*
4. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri **perīşān eylerüz**
   Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 1). [perīşān eylerüz, -r, -üz]*

perīşān kıl: *Dağıtmak, karmakarışık etmek.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez **perīşān ḳıl** çözüp
   Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [perīşān ḳıl,]*

perīşān ol: *Altüst olmak, darmadağın olmak.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde **perīşān oldular**
   Nāle tīrin ṣaldugı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 7). [perīşān oldular, -du, -lar]*
2. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād

oluban
Bir nefes şādlığum görse **perīşān olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [perīşān olıcı, -ıcı]*

3. Sen ḫırām itseñ çemende dāmenüñ cārūb olup
Ġam **perīşān olmaġa** başlar ġubār-üslūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 2). [perīşān olmaġa, -maġ, -a]*
4. Ṣol ḳadar muʿtād olupdur dil **perīşān olmaġa**
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [perīşān olmaġa, -maġ, -a]*

perīşān-dil: *Perişan gönül. II Zavallı.*

1. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
Biz **perīşān-dillere** el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 4). [perīşān-dillere, -ler, -e]*

perīşān-ḥāl ol: *Darmadağınık olmak.*

1. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 6). [perīşān-ḥāl olur, -ur]*

perī-yüz: *Peri yüzlü. II Sevgili.*

1. Ol **perī-yüzle** ṣalıncaġa gidenler dirler
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 1). [perī-yüzle, -le]*

perr: *Kanat.*

1. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde **perr** ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [perr,]*
2. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ rūzgār
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 6). [perr,]*

perrān ol: *Uçmak, yükselmek.*

1. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü şeref evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [perrān olmaḳ, -maḳ]*

pertev: *Işık, parıltı.*

1. Ḫalvetümde yüzüñüñ **pertevini** gördi güneş
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 5). [pertevini, -i, -n, -i]*

pervā: *Korku.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse **pervā** ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 1). [pervā,]*
2. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm var
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse **pervā** ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 4). [pervā,]*

pervāne: *Geceleri ışık etrâfında dönerek uçan küçük kelebek.*

1. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳıne
Her gice **pervāne** gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 6). [pervāne,]*
2. Şemʿ-i kāfūrī ki **pervāne** anuñ meyyālidür
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [pervāne,]*
3. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine **pervāne**
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [pervāne,]*
4. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
Çevirüp başına **pervāneyi** āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 6). [pervāneyi, -y, -i]*
5. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi
Bir cān ḳomadı dāʾirede şemʿ-i cemāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 5). [pervāne,]*

pervāne: *Geceleri ışık etrâfında dönerek uçan küçük kelebek. II Dönüp durmak, kendini parçalamak.*

1. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül **pervānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 8). [pervānedür, -dür]*

pervāne: *Çark.*

1. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ **pervānesinde** perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [pervānesinde, -s, -i, -n, -de]*

pervāne: *Pervane. II Yol gösteren, rehber.*

1. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ mey-ḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi **pervāne** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 2). [pervāne,]*

pervāne: *Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek. II Âşık.*

1. ʿIşḳ **pervānesine** dil uzadan ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 5). [pervānesine, -s, -i, -n, -e]

2. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Şan ol **pervāneyem** ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [pervāneyem, -y, -em]*

3. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 5). [pervānesini, -s, -i, -n, -i]

4. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur **pervāne** her çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [pervāne,]

5. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda hemān baña
Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm
(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 5). [pervāneñ, -ñ]

6. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur **pervāneden**
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [pervāneden, -den]*

7. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi **pervāne**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 2). [pervāne,]

8. Dikdigüm şemʿi söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde gice **pervāne**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 8). [pervāne,]

9. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī **pervāneye**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [pervāneye, -y, -e]

10. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne bil vücūduñı devrān ḫilāline
(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [pervāne,]

11. Ṣaḳın **pervāneler** cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḫayrān olup şemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [pervāneler, -ler]*

12. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından uyarursın
Eger **pervāneveş** biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 8). [pervāneveş, -veş]*

13. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya beñzer bāġda
Sen aña **pervāneler** ṭut bülbül-i gūyāları
(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 4). [pervāneler, -ler]

14. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi **pervāneñi**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 8). [pervāneñi, -ñ, -i]

15. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı **pervāne** şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [pervāne,]*

16. Yoḳ mıdur ʿālemde bir **pervāne** deñlü ġayretüm
İḫtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 15). [pervāne,]*

pervāne: *Pervane, kul, köle.*

1. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde **pervāne**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 10). [pervāne,]

pervāne it: *Etrafında dönmek, isteyerek hizmet etmek.*

1. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne
(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 2). [pervāne itdi, -di]

pervāne kıl: *Pervane olmak, canını feda etmek, uğruna ölmek.*

1. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri **pervāne ḳılmaġa**
Uyardı āteş-i gülden niçe şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 7). [pervāne ḳılmaġa, -maġ, -a]*

pervāne ol: *Pervane olmak, etrafında dolanmak.*

1. Nazm-ı Behişti şemʿine **pervāne oldı** ḫalḳ
Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [pervāne oldı, -dı]*

2. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup **pervāne olmaġa**
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [pervāne olmaġa, -maġ, -a]*

3. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek **pervāneñ olmaġa** idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 10).[pervāneñ olmaġa, -maġ, -a]*

pervāne-misāl: *Pervane gibi. II Âşık gibi.*

1. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde ʿIşḳ şemʿine Behiştī yine **pervāne-misāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9).*

[pervāne-miṣāl,]

pervāz-ı murġ-ı vuṣlat: *Kavuşma kuşunun uçması.*

1. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Şeh-bāz-ı zülf iderse piyāle gelür ele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 5). [pervāz-ı murġ-ı vuṣlat,]

perver: *Beslenmiş, büyütülmüş, terbiye edilmiş.*

1. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn **perverini**
Her gice bir tāze nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 5). [perverini, -i, -n, -i]*

perverde id: *Yetiştirmek, büyütmek.*

1. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde var mı yā perī
Āferīn olsun seni **perverde iden** anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 10). [perverde iden, -en]*

perveriş: *Yetiştirme, eğitme.*

1. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī **perverişdür** kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 9). [perverişdür, -dür]*
2. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup ṣundum
Behiştī **perveriş** cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 10). [perveriş,]*

perveriş bul: *Beslenmiş.*

1. Cürʿamuzdan **perveriş bulmış** durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 5). [perveriş bulmış, -mış]*

perveriş ol: *Beslenmek.*

1. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden **perveriş olmış**
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [perveriş olmış, -mış]*

pes: *Daha, artık.*

1. Pes ne lāzım ki Behiştī çekesin derd ü ġamı
Gel berü dār-ı şifāsıdur anuñ mey-ḫāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 9). [pes,]*

peşīmān eyle: *Pişman etmek.*

1. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān eylerüz
Şimdiye dek itdügi cevre **peşīmān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 2). [peşīmān eylerüz, -r, -üz]*

peşīmān ol: *Pişman olmak, yapılan bir işin yanlış ya da uygunsuz sonuç verdiğini anlamak.*

1. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde **peşīmān olıcı**
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [peşīmān olıcı, -ıcı]*

peşmīne: *Sofuların giydiği yünden, sade, süssüz kıyafet. II Hırka, aba.*

1. Ten-i ʿuryān bir **peşmīne** içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 3). [peşmīne,]*

peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳ: *Aşk erbabının hırkası.*

1. Şu kim **peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ** ḳıymetin bilmez
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 1). [peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ, -uñ]*

pest: *Alçak, aşağı.*

1. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi **pestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 6). [pestem, -em]*

pest ol: *Aşağı olmak, alçalmak.*

1. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 4). [pest olmaḳ, -maḳ]*

peyām-ı lezīz: *Güzel haber.*

1. Acıtdı cānumı fürḳat diyār-ı yār-ı baʿīd
Getür Behiştiye ey yār bir **peyām-ı lezīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 10). [peyām-ı lezīz,]*

pey-ā-pey: *Birbiri arkasından gelen, birbiri ardınca.*

1. Sīnemde bu **pey-ā-pey** peykān mübārek olsun
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [pey-ā-pey,]*

peydā: *Aşikâr, görünür.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher **peydā**
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser **peydā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [peydā,]*
2. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher

peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eşer **peydā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 2). [peydā,]*

3. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar **peydā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 8). [peydā,]*

4. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse **peydā**
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 7). [peydā,]*

5. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Şafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer **peydā** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [peydā,]*

peydā eyle: *Ortaya çıkarmak, aşikâr etmek.*

1. Derūnum nāle **peydā eyledükce** ins ü cān iñler
Ḳaçan kim zār u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 3).[peydā eyledükce, -dükce]*

2. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 7). [peydā eyler, -r]*

3. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 7). [peydā eyler, -r]*

4. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [peydā eyler, -r]*

5. Ṭaġlarca mevc **peydā eyleyen** deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [peydā eyleyen, -y, -en]*

peydā eylemek: *Elde etmek, edinmek, kazanmak.*

1. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
Ḫāne **peydā eylemek** isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 8). [peydā eylemek, -mek]*

peydā id: *Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.*

1. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar **peydā idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 2). [peydā idem, -em]*

2. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 3). [peydā iderdi, -er, -di]*

3. Naḳş-ı mül **peydā idüp** ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 5). [peydā idüp, -üp]*

4. Ḫalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem **peydā idüp**
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 7). [peydā idüp, -üp]*

5. Ḳāżılar başḳa birer meẕhep idüpdür peydā
Künc-i nisyānda ḳalupdur kütüb-ḫāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 3). [peydā idüpdür, -üp, -dür]*

peydā kıl: *Ortaya çıkmak.*

1. Ol dem ışınam tāʿatüñe varise ben kim ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 42). [peydā ḳıla, -a]*

2. Benüm bir sūz **peydā ḳıldı** sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 1). [peydā ḳıldı, -dı]*

peydā ḳıl: *Ortaya çıkarmak, göstermek.*

1. Felek deryāsını gözden geçürse ebr-i ġabrāyı
Benüm bir ḳaṭre eşküm gibi ḳılmaya güher peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 4). [peydā ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

peydā kıl: *Edinmek.*

1. Nefes **peydā ḳılup** ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir yıldur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 5). [peydā ḳılup, -up]*

peydā ol: *Ortaya çıkmak, belirmek.*

1. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 9). [peydā ola, -a]*

2. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür **peydā olan** āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 6). [peydā olan, -an]*

3. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [peydā oldı, -dı]*

4. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī

Miyānuñ giyüp olmasa vücūdumdan
nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [peydā olmasa, -ma, -sa]*

5. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [peydā olmış, -mış]*
6. Ḳaçan kim olmış idi ibtilā-yı Kerbelā peydā
Bahār olmışdı ezhār-ı çemen açmış idi bīnā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 29). [peydā olmış idi, -mış, -i, -di]*
7. Cihān ırmaġınuñ şuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [peydā olmışdur, -mış, -dur]*
8. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 4). [peydā olsa, -sa]*
9. Ṣaḳın hercāʾilik **peydā olur** gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [peydā olur, -ur]*
10. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Baṣīret ehline **peydā olur** şitāda bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2). [peydā olur, -ur]*
11. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup ẕıll-i ḫayāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 5). [peydā olur, -ur]*
12. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda zībā ġoncalar peydā
İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 7). [peydā olurdı, -ur, -dı]*

peyġamber: *Allah tarafından insanları doğruya yöneltmek için gönderilen elçi.*

1. Ẕulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
Ḫaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżır **peyġamber** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 8). [peyġamber,]*

peyġamber oyunı: *Peygamber oyunu.*

1. Allāh müyesser eyleye mi baña ol güni
Oynayavuz ḫabībile **peyġamber oyunı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 2). [peyġamber oyunı, -ı]*

peyġām-ı mātem: *Matem, yas haberi.*

1. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā **peyġām-ı mātemde**
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 31). [peyġām-ı mātemde, -de]*

peykān: *Okun ucundaki sivri demir, temren.*

1. Tāze **peykān** ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [peykān,]*
2. ʿIşḳ meydānında nā-ḫaḳ yere ḳanlar dökmege
Ġamze-i yārі belā oḳına **peykān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 8). [peykān,]*
3. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tāb-dār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini **peykān** eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [peykān,]*
4. Oḳuñ Ferhādı **peykān** tīşesin alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [peykān,]*

peykān: *Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā cismümi **peykānlaruñ**
Leşker-i ġamdan şehā āhen-ḥişār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 5). [peykānlaruñ, -lar, -uñ]*
2. ʿAceb degül ḳızarursa yürekde **peykānuñ** Ki her kimesne bu biñ başludan ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 3). [peykānuñ, -uñ]*
3. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim Olur baña varaḳları **peykān** nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [peykān,]*
4. Olur mı tebdeki **peykānlaruñ** ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rüy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [peykānlaruñ, -lar, -uñ]*
5. Didüm yürekdeki peyḳānuña gel e bāri Didi Behişti neden düşdi anda **peykānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 10). [peykānum, -um]*
6. Didüm yürekdeki **peyḳānuña** gel e bāri Didi Behişti neden düşdi anda peykānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 9). [peyḳānuña, -uñ, -a]*
7. Sīnemde bu pey-ā-pey **peykān** mübārek olsun
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [peykān,]*
8. Bunca **peykānuñ** yaturken sīnede ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler

misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 3). [peykānuñ, -uñ]*

9. Urma her bir senge varup tīrinüñ **peykānını**
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [peykānını, -ı, -n, -ı]*

peykān-ı belā: *Bela oku.*

1. Her ṭaraf ḳıldı iḥāṭa cānı **peykān-ı belā**
ʿAndelīb itdi dikenler arasında āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 5). [peykān-ı belā,]*

peykān-ı ḥadeng: *Okun temreni. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Peykān-ı ḥadengüñ kim per bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 5). [peykān-ı ḥadengüñ,]*

peykān-ı ḥasret: *Hasret oku.*

1. Geçmeye **peykān-ı ḥasret** gibi sīnem ṣadrına
Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ ḫargāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 9). [peykān-ı ḥasret,]*

peykān-ı tīr: *Ok temreni.*

1. Bu gice baṣdum ten-i eflāke yer yer yāreler
Görinen **peykān-ı tīrümdür** degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 2). [peykān-ı tīrümdür, -üm, -dür]*

peykānlar imiş: *Okun ucundaki sivri demir, temren.*

1. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege **peykānlar imiş**
Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 4). [peykānlar imiş, -lar, -imiş]*

peyker-i leylā: *Leyla'nın yüzü.*

1. Bir naẓarda nice yüzbiñ ʿāḳılı Mecnūn ider
Cilve ʿarż itdükce çihreñ **peyker-i Leylā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 8). [peyker-i leylā,]*

peyk-i āh: *Ah habercisi.*

1. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke ser-ā-ser **peyk-i āhum** cüst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 6). [peyk-i āhum, -um]*

peymāna ṭur: *Sözünde durmak, verdiği sözü yerine getirmek.*

1. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [peymāna ṭurmadı, -ma, -dı]*

peymāne: *Kadeh.*

1. Göz terāzūsıyla olmaz ḥüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra **peymāne** ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 2). [peymāne,]*

2. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde **peymānesine** ḫāk-i fenā ṭolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [peymānesine, -s, -i, -n, -e]*

3. Derdile **peymāne** ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [peymāne,]*

4. Gel ḥadīṣ-i ʿışḳı rengīn eyle cām-ı mey gibi
Ey Behiştī kendüden geçsün içen **peymāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 10). [peymāneñi, -ñ, -i]*

5. Sīnemüzde zāhidā neyler ġam-ı ferdā bizüm
Bezmümüz **peymānesidür** Kevṣer-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 4). [peymānesidür, -si, -dür]*

peymāne: *Kadeh. II Şarap.*

1. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna yār
Çāresi **peymānedür** gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 6). [peymānedür, -dür]*

peymāne ol: *Şarap kadehi olmak.*

1. Lebüñ hecrinde reng-āmīz olaldan bādeveş āhum
Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 8). [peymāne olupdur, -up, -dur]*

peymāne-i ʿışḳ: *Aşk kadehi. II Aşk şarabı.*

1. Benüm **peymāne-i ʿışḳa** düşüpdür defter-i ṭabʿum
Naṣīḥat naḳşına ḳābil degüldür ʿaḳlum evrāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 7). [peymāne-i ʿışḳa, -a]*

peymānına ṭur: *Sözünü tutmamak.*

1. Āh kim ʿahd itdi dil-ber ṭurmadı peymānına
Nev-cevāndur girmesün mi ʿāşıḳınuñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 1). [peymānına ṭurmadı, -ma, -dı]*

pilav: *Pilav.*

1. Baġrı yufḳa kişidür ṣūfiyi aġladursız
Dest-māliyle **pilavını** güm itmeñ çıḳaruñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 8). [pilavını, -ı, -n, -ı]

pinhān: *Saklı, gizli.*

1. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında **pinhāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [pinhāndur, -dur]*
2. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı ṣīt-ı şöhretüñ
Gerçi **pinhānsın** Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 10). [pinhānsın, -sın]*

pinhān eyle: *Gizlemek, saklamak.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 3). [pinhān eyledüm, -dü, -m]*
2. Ḫışm ide şāyed diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile **pinhān eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 10). [pinhān eyledüñ, -dü, -ñ]*
3. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḥüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi **pinhān eylemek** yoḳdur derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [pinhān eylemek, -mek]*
4. Ḥaḳ dehānuñ ḥoḳḳasın bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāṣıḳdan ṣaḳınmış anı **pinhān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 2). [pinhān eylemiş, -miş]*

pinhān eyle: *Saklamak. II Son vermek.*

1. Niçün şerm ü ḥayā ḳılmaduñ anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 18). [pinhān eyledüñ, -dü, -ñ]*

pinhān ḳıl: *Gizli tutmak, gizlemek.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 9). [pinhān ḳılayın, -ayın]*
2. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 7). [pinhān ḳılmasa, -ma, -sa]*

pinhān ol: *Saklanmak, gizlenmek.*

1. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ teʾsīridür **pinhān olan** āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 10). [pinhān olan, -an]*
2. Çün baña incinmek istersin perī peyker disem
Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu **pinhān olduġuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261,Mısra 10).[pinhān olduġuñ, -duġ, -uñ]*
3. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde **pinhān olur** sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [pinhān olur, -ur]*

pinhānlıḳ: *Gizlilik, saklılık.*

1. Görinmezsin baña gördüm ʿadem mülkine ʿazm itdüm
Ki saña gösterem nice olur ʿālemde **pinhānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 4). [pinhānlıḳ,]*

pīr: *Pir, mürşit, üstat.*

1. Benem ol **pīr** ki Ferhād ile Mecnūn ezelī
Ḫıdmetüm eyleyügelmiş iki oġlanumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 7). [pīr,]*
2. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat **pīri** benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 5). [pīri, -i]*
3. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü **pīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [pīr,]*
4. Ḫıdmetin ʿizzet olur mīvesi ey Tañrı ḳulı
Nev-cevānlıḳda duʿāsın alagör bir **pīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 6). [pīrüñ, -üñ]*
5. Neyleyem ben zāhidā mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 4). [pīrümüz, -ümüz]*
6. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir **pīre** ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek ṣaḳalı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 7). [pīre, -e]*

pīr: *İhtiyar, yaşlı.*

1. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol **pīre** ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 6). [pīre, -e]*

pīr it: *Yaşlandırmak.*

1. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 2). [pīr itdi, -di]*

pīr ol: *Pîr olmak.*

1. Bir nev-cevāna ʿāşıḳ **pīr olmaḳ** isterin
Bir kāfirüñ elinde esīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 1). [pīr olmaḳ, -maḳ]*

pīrāhen: *Gömlek, mintan.*

1. Ġonca gibi bādeden **pīrāhenüñ** menʿ eyle kim
Būy-ı cismüñ olmasun gül gibi ʿıṭr her dimāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 5). [pīrāhenüñ, -üñ]*

pīrāne: *İhtiyar olan kimseye yakışır surette.*

1. Yazma **pīrāneler** evrāḳa cevānlar vaṣfın
Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [pīrāneler, -ler]*

pīrāye: *Süs, zinet.*

1. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-gūnuña **pīrāye** ṣal
Fitne çevgānını māhum āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 1). [pīrāye,]*

pīrehen: *Gömlek.*

1. Aḫlāḳ-ı ehl-i faḳrı idüp **pīrehen** daḫı
Her gördügüñ ḳabāçe-i ālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 11). [pīrehen,]*
2. ʿIşḳınuñ ḫum-ḫānesinde mest-i ḫāb-ālūdlar
Pīrehenden ḳılduġı laʿlīn ḳabālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 6). [pīrehenden, -den]*

pīrehen: *Gömlek. II Maddi varlık.*

1. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger **pīrehenüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 6). [pīrehenüm, -üm]*

pīrehen-i cism: *Beden gömleği.*

1. Dem ursa nutḳ-ı ṣafā-baḫşa laʿl-i cānānum
Diler ki **pīrehen-i cismi** çāk ide cānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 2). [pīrehen-i cismi, -i]*

pīre-zen: *Kocamış, acûze.*

1. Pīre-zen dünyāya baş egme göñül yoḫsa hemān
Aduñı merdān-ı ʿışḳ içinde nā-merd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 7). [pīre-zen,]*
2. Bu **pīre-zen** felekde cevānuz dimiş bahār
Kim dizdi sīm-i jāleyi nergis çerāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 5). [pīre-zen,]*

pīre-zen-i çarh-ı dü-tān: *Kamburu çıkmış feleğin kocakarısı.*

1. Her şeb yüzine **pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ**
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 21). [pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ, -n, -uñ-uñ]*

pīr-i dehr: *Yaşlı, kocamış dünya.*

1. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin aḫşam ḳoşar birini seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 3). [pīr-i dehrüñ, -üñ]*

pīr-i deyr: *Meyhanenin piri.*

1. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz göñül
Rind-i dürd-āşāma **pīr-i deyrden** aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 6). [pīr-i deyrden, -den]*

pīr-i felek: *Feleğin ihtiyarı. II Dünya.*

1. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük ṭutar **pīr-i felek** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [pīr-i felek,]*

pīr-i ʿışḳ: *Aşk piri, ustası.*

1. Ger ʿinād eylerse Mecnūn **pīr-i ʿışḳ** olduġuma
Āşiyān-ı murġı başından alup rüsvā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 5). [pīr-i ʿışḳ,]*

pīr-i mey-fürūş: *İhtiyar meyhaneci.*

1. İncinmeñ urdursa beni **pīr-i mey-fürūş** Oġlın helāk idende lāzım degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 7). [pīr-i mey-fürūş,]*
2. Çünki **pīr-i mey-fürūşa** ey göñül hem-sāyesin
Yolına ḫarc eyle naḳd-i ʿömrüñüñ sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 1). [pīr-i mey-fürūşa, -a]*

pīr-i mey-ḫāne: *Meyhanenin en tecrübelisi, meyhaneci.*

1. Ben müselmāna Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi tersā dimedüm

(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 10). [pīr-i mey-ḫāneye, -y, -e]

pīr-i muġān: *Meyhaneci.*

1. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi **pīr-i muġān**
Şerbet-i bāde ile defʿ olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 7). [pīr-i muġān,]*
2. Baḳ a **pīr-i muġān** niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 7). [pīr-i muġān,]*
3. Meclis-i ṣūfī-i şeyṭān-ṣıfatuñ bī-mezedür
Gel berü aña göre **pīr-i muġān** ādemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 8). [pīr-i muġān,]*
4. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 11). [pīr-i muġān,]*
5. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār
Zāhidüñ pendi degül **pīr-i muġān** alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 10). [pīr-i muġān,]*
6. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 2). [pīr-i muġān,]*
7. Ḳıl gūş sen de ṣūfī **pīr-i muġān** ṣūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 5). [pīr-i muġān,]*
8. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun ṣūfī gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 4). [pīr-i muġān,]*
9. Pīr-i muġān serāyumı ṣatdursa ġam degül
Kimse elümden alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 7). [pīr-i muġān,]*
10. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün **pīr-i muġān**
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 7). [pīr-i muġān,]*
11. Ḳıldı bezm ehlini zencīre dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise **pīr-i muġān** heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 8). [pīr-i muġān,]*
12. Çün elinde bādesi var laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne **pīr-i muġān** ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 2). [pīr-i muġān,]*
13. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī żaʿīf oldum diyü **pīr-i muġān** iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [pīr-i muġān,]*
14. Şarāba tevbe itmiş diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni **pīr-i muġāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 8). [pīr-i muġāna, -a]*
15. Pīr-i muġāna zāhidle niçesiz didüm
Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 5). [pīr-i muġāna, -a]*
16. Zāhidā **pīr-i muġāna** varduġum ʿayb itme kim
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [pīr-i muġāna, -a]*
17. Ḳaṣd itdi beni **pīr-i muġandan** kese aġyār
Müʾminlere şeyṭān olur elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 5). [pīr-i muġandan, -dan]*
18. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu kim
Destinde himmet itdüginüñ laʿl olur zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 3). [pīr-i muġānuñ, -uñ]*
19. Ben nice mey-ḫāne yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā **pīr-i muġānuñ** baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 8). [pīr-i muġānuñ, -uñ]*

pīr-i muġān: *Meyhaneci. II Âşık, rint.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfiḳāne **pīr-i muġān** derūnī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [pīr-i muġān,]*

pīr-i ṣad sāl: *Yüz yaşındaki ihtiyar.*

1. Nev-cevānum cām-ı laʿlüñ virdi bir ḫālet baña
Eyleyem ilzām idersem **pīr-i ṣad sālile** baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 8). [pīr-i ṣad sālile, -ile]*

pīr-i sālik: *Yaşlı mürit.*

1. Ṣol kimse minnet eylemesün **pīr-i sālike** Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [pīr-i sālike, -e]*

piristū-beççe: *Kırlangıç yavrusu.*

1. Göricek tīrüñ **piristū-beççeler** gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 3). [piristū-beççeler, -ler]*

pīrlik: *İhtiyarlık, kocalık.*

1. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik vaḳtinde ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271,*

Mısra 4). [pīrlik,]

2. Pür oldı **pīrlik** devrinde eṭrāfum cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 3). [pīrlik,]*

pīrūze: *Firuze, mavi renkli kıymetli taş.*

1. Ḳabā-yı sebz ile dollāba binseñ ʿīdgāh içre
Döner ol ḫāteme dollāb k'ola ḳaşı **pīrūze** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 27, Mısra 2). [pīrūze,]*

pīşe: *Sanat, meslek.*

1. Sen tevekkül **pīşesinde** ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [pīşesinde, -s, -i, -n, -de]*

pīş-tahta: *Tahtanın önü.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī **pīş-taḫta** istemez
Bir velāyet mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 9). [pīş-taḫta,]*

pister: *Yatak, döşek.*

1. Yārüñ Behişti gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 10). [pister,]*

pister-i nerm: *Yumuşak yatak, döşek.*

1. Bezm-i gülşende saña **pister-i nerm** eylemege
Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 7). [pister-i nerm,]*

2. Cinānda **pister-i nermīni** ḫūruñ añmaḳdan
Ferāġat it per-i murġ ile pür-firāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 5). [pister-i nermīni, -i]*

pişür: *Pişirmek, yakmak.*

1. Ġaraż bahāne ile ʿāşıḳı **pişürmegise**
Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 3). [pişürmegise, -meg, -i, -se]*

piyāde: *Satrançtaki piyon taşı.*

1. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam olur
Cām-ı meyden **piyāde** sürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 2). [piyāde,]*

piyāle: *Kadeh.*

1. Bir **piyāle** mestiyem kim cürʿasın ẓabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [piyāle,]*

2. Hemān **piyāle** gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki tevbe içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 9). [piyāle,]*

3. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Şeh-bāz-ı zülf iderse **piyāle** gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 6). [piyāle,]*

piyāle: *Kadeh. II Şarap.*

1. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī **piyāleyi**
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 1). [piyāleyi, -y, -i]*

puhte-i zühd: *Olgunlaşmış züht.*

1. Göñül cihānda **puḫte-i zühd** olmaḳ istemez
Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 5). [puḫte-i zühd,]*

pür: *Dolu, çok fazla.*

1. Çünki el-iḥsān illā bi't-tamām
Sāġarı ʿuṣṣāḳa **pür** ṣun sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 6). [pür,]*

2. Gelince sīneme laʿliyle dāmenüm **pür** ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [pür,]*

3. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi **pürdür**
Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 1). [pürdür, -dür]*

4. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını **pür** ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [pür,]*

5. Pür ṣevḳ olan ḫurūşunı haẓm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [pür,]*

6. Himmetüm şeh-bāzını ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın **pür** per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 4). [pür,]*

pür id: *Doldurmak.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola

mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 11). [pür iderseñ, -er, -se, -ñ]*

pür kıl: *Doldurmak.*

1. Gülzāra geldükce niṣār itmege saña
   Gül kāsesini dürrile **pür ḳıldı** jāleler
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 4). [pür ḳıldı, -dı]
2. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm **pür ḳılmasa** cihāna
   Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ erirdi
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 3). [pür ḳılmasa, -ma, -sa]

pür ol: *Dolmak, etrafını sarmak.*

1. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum cevānlarla
   Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 3). [pür oldı, -dı]*
2. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
   Ey Behiştī biz cevāhirle **pür olmış** kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 14). [pür olmış, -mış]*
3. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında zenaḫdānuñ senüñ
   Sīb-i nābile **pür olmış** bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 6). [pür olmış, -mış]*
4. Cihān eşkümle **pür olsa** ne dirsin bu temāşāya
   Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [pür olsa, -sa]*
5. ʿĪşumuz şöyle olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
   Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 13).[pür olupdur, -up, -dur]*

pür-āb-ı ḥıżr: *Hızır'ın suyuyla dolu.*

1. Zenaḫuñ būs idem olur mı didüm
   Didi **pür-Āb-ı Ḫıżrdur** çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 8). [pür-āb-ı ḫıżrdur, -dur]*

pür-āhen: *Sabır, tahammül.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
   Ki imlā eyleyüp **pür-āhen** üzre eylesen tasṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 6). [pür-āhen,]*

pür-āteş: *Ateşlenmiş, ateş dolu.*

1. Bālā-yı ḫumda bāde-i ḫamrā ʿalev olup
   Pür-āteş olsa meykede aña girem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 6). [pür-āteş,]*

pür-bāde: *Şarapla dolu.*

1. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
   Nūş eyler elde gül gibi **pür-bāde** cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [pür-bāde,]*
2. Güller çemende olmasa **pür-bāde** cāmlar
   Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 1). [pür-bāde,]*

pür-cefā: *Cefası çok.*

1. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme ümīd
   Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 8). [pür-cefādur, -dur]*

pür-dem: *Kanlı, kan dolu.*

1. Ey Behiştī dem-i vuṣlat didigüñ **pür-demdür**
   Ki irilmez aña ḫarc olmaġıle yüzbiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 9). [pür-demdür, -dür]*

pür-derd: *Çok dertli, dert dolu.*

1. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd eyledüñ
   Reşkile māhuñ ḳara baġrını **pür-derd** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [pür-derd,]*

pür-encüm: *Yıldız dolu.*

1. Ol meh yüzinde kīse **pür-encüm** gerekse āh
   Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [pür-encüm,]*

pür-firāş: *Yatak, döşek. II Mevki.*

1. Cinānda pister-i nermīni ḫūruñ añmaḳdan
   Ferāġat it per-i murġ ile **pür-firāşuñ** içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 6). [pür-firāşuñ, -uñ]*

pür-güher eyle: *Cevherle dolu kılmak.*

1. Pür-güher eyle naẓm-ı ḫārını
   Ḳo Behiştī cihānda bir ṣanʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 9). [pür-güher eyle,]*

pür-güher ḳıl: *Cevherle doldurmak.*

1. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī **pür-güher ḳıldı**
   Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [pür-güher ḳıldı, -dı]*

pür-hevā: *Kendinden geçmiş, mest.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı üff diyicek **pür-hevā** ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [pür-hevā,]*

pür-hīz: *Dolu kaldıran, dolu dolu alan.*

1. ʿĀfiyet rāhını ṭutmaz esb-i nefs
Ger feminde kāse **pür-hīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 8). [pür-hīz,]*

pür-ıżṭırāb: *Iztırap dolu.*

1. Bir yaña andan ġamı bir yaña mecrān-ı dost
Niçe dil **pür-ıżṭırāb** u dîde giryān olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 4). [pür-ıżṭırāb,]*

pür-revnāḳ id: *Göz alıcı güzellikte parlatmak.*

1. ʿIşḳı **pür-revnāḳ iden** nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 7). [pür-revnāḳ iden, -en]*

pür-riyā: *Riya dolu.*

1. ʿĀşıḳ ehl-i şevḳ u zāhid **pür-riyā**
Böyle taḳdīr itmiş Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 7). [pür-riyā,]*

pür-şafak ol: *Aydınlıkla dolmak, parlamak. II Şarap renginde olmak.*

1. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut **pür-şafaḳ olsun** yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 2). [pür-şafaḳ olsun, -sun]*

pür-şevk ol: *Neşe dolu olmak.*

1. Her şeb ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 2). [pür-şevḳ olur, -ur]*
2. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur **pür-şevḳ olur**
Dāʾimā ey muġ-beçe şen görelüm mey-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 5). [pür-şevḳ olur, -ur]*

pür-sīm: *Gümüş ile dolu.*

1. Gördüler naḳd-i viṣāl-i yārden destüm Dāmenüm **pür-sīm** idüp merdümler iḥsān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 4). [pür-sīm,]*

pür-teşne: *Çok susamış.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle ṣafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 6). [pür-teşne,]*

pür-zemzeme: *Nağme dolu, ezgi dolu.*

1. Ẕikrüñle bugün güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 90). [pür-zemzemedür, -dür]*

püser: *Oğul, erkek evlat.*

1. Ṣanma ḥüsn ehli hemān sāde **püser** yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḥı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [püser,]*

püser-i ġam: *Gam oğlu, evladı.*

1. Firāḳuñ deştinüñ rāh-ı dırāzın nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim **püser-i ġam** nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 6). [püser-i ġam,]*

pūte: *Pota.*

1. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten **pūtesinde** olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [pūtesinde, -si, -n, -de]*

R

rabb: *Rab, Allah.*

1. Kūşe-i ʿuzletde Behiştī gibi
Rabbümüze ḥamd u ṣenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 10). [rabbümüze, -ü, -müz, -e]*

raʿd: *Gök gürültüsü.*

1. Āhumı **raʿd** eşkümi bārān ider her bār çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 1). [raʿd,]*
2. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [raʿd,]*
3. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān

Āhum yanında ʿadd olınur **raʿd** hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 4). [raʿd,]*

4. Gelen āvāzeler **raʿduñ mı** ṣanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [raʿduñ mı, -uñ , -mı]*

raʿd-ı āh: *Feryadın gürültüsü.*

1. Raʿd-ı āhum naʿrasın gūş eylese maġlūb olur
Mevc-i eşküm ġālib olur itse melʾān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 3). [raʿd-ı āhum, -um]*

raġbet: *Meyil, teveccüh.*

1. Senden ayruġa şu günler Ḥaḳ içün
Raġbetüm yoḳ ey yüzi māhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 6). [raġbetüm, -üm]*
2. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur **raġbetüm**
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [raġbetüm, -üm]*
3. Kūyuñda yer bulursam Firdevse **raġbetüm** yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 3). [raġbetüm, -üm]*
4. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ
Gülşene **raġbet** ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 4). [raġbet,]*
5. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz ṭayanma sen
Maġrūr olma **raġbetine** anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 2). [raġbetine, -i, -n, -e]*

raġbet bul: *Rağbet görmek, beğenilmek.*

1. Pāk-dāmān ol ki **raġbet bulmaġa** yer var mıdur
Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 7). [raġbet bulmaġa, -maġ, -a]*

raġbet eyle: *Rağbet etmek, beğenmek, itibar etmek, teveccüh göstermek.*

1. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [raġbet eyledi, -di]*
2. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib
Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 10). [raġbet eyler, -r]*

raġbet ider mi: *İtibar etmek, teveccüh göstermek.*

1. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān merḥabāsına
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 5). [raġbet ider mi,]*

raġbet ḳo: *Rağbet bırakmak.*

1. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını gül
Ravżada Kevsere **raġbet ḳomadı** kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 22). [raġbet ḳomadı, -ma, -dı]*

raġbet mi bul: *Rağbet bulmak, değer kazanmak, tercih edilmek.*

1. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek
Būy olmasa **raġbet mi bulurdı** gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 6). [raġbet mi bulurdı, -ur, -dı]*

rāġıb: *Rağbet eden, istekli.*

1. Rāġıbuñdur şehr-i müstesnāları kim görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mıṣra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 9). [rāġıbuñdur, -uñ, -dur]*

raġm: *Aksine, rağmen, zıttına.*

1. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 8). [raġmuñda, -uñ, -da]*

rāh: *Yol. II Yoldaş.*

1. Her ḳaçan ġam mülkine **rāhum** olur
Hem-dem eşküm hem-nefes āhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 1). [rāhum, -um]*

rāh: *Yol, tarîk.*

1. Maḥabbet **rāhınuñ** gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [rāhınuñ, -ı, -n, -uñ]*
2. Bir ayaḳ sāḳī belā **rāhında** yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 1). [rāhında, -ı, -n, -da]*
3. Eşkümi **rāha** düşürmek dilese n'ola gözüm
Ḳanlumı ālile bir cānibe ırmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 7). [rāha, -a]*
4. Naḳd idüp varın tecerrüd **rāhınuñ** nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [rāhınuñ, -ı, -n, -uñ]*
5. Ġam reh-zeni ḥużūruñ **rāhından** atsun ʿavḳ
Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-

fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [rāhından, -ı, -n, -dan]*

6. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz menzil-i maḳṣūda irmek yoġ imiş **rāhuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [rāhuñ, -uñ]*
7. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ **rāhı** ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 1). [rāhı, -ı]*
8. İrgürüp **rāhın** Behiştīnüñ kemāl eṭvārına
Anı andan ṣoñra ḫayret deştinüñ güm-rāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 13). [rāhın, -ın]*
9. Uġrayaldan kūyuña **rāhum** benüm
Bir dem ārām itmedi āhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 1). [rāhum, -um]*
10. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne fāʾide
ʿÖmr-i raḳībden uzun oldı baña bu **rāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 4). [rāh,]*
11. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle süpürem **rāhuñı** ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [rāhuñı, -uñ, -ı]*
12. Zer-bāft döşer şems-i felek **rāhuña** zīrā
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [rāhuña, -uñ, -a]*

rāh: *Yol, istikâmet.*

1. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem **rāhında** yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [rāhında, -ı, -n, -da]*
2. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ vāʿiẓā
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine **rāh idi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 8). [rāh idi, -i, -di]*

rāh vir: *Yol vermek, geçit vermek.*

1. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine şāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 1). [rāh virmeñ, -me, -ñ]*

rāḥat: *Huzur, rahat.*

1. ʿĀlemde ümīd itme ki **rāḥat** ola bī-renc
Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 51). [rāḥat,]*
2. Ḳanı ol dem ki oḳuñla yüregüm **rāḥat idi**
Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi *(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [rāḥat idi, -i, -di]*

rāḥat ol: *Huzurlu olmak.*

1. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 6). [rāḥat olurdum, -ur, -du, -m]*

rāḥat-ı dendān: *Dişinin rahatı. II Dişine göre, gücünün yeteceği, kolay olan.*

1. Meh-be-meh taḫlīl-i insān itmegiçün ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli **rāḥat-ı dendān** ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 4). [rāḥat-ı dendān,]*

rāh-ı ʿadem: *Yokluk yolu.*

1. Fenā meyḫānesinüñ naḳde çekdüm ālet-i bezmin
Ne ġam ʿışḳuñla eylersem eger **rāh-ı ʿadem** ʿazmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 14). [rāh-ı ʿadem,]*
2. Gāh olur **rāh-ı ʿademden** yaña rıḥlet-dāram
Derdüñi dilde ḫalāṣ itmege dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 5). [rāh-ı ʿademden, -den]*

rāh-ı ʿadl: *Adalet yolu, hakkaniyet tarafı.*

1. Cihānda şimdi **rāh-ı ʿadl** içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [rāh-ı ʿadl,]*

rāh-ı dalālet: *Sapkınlık yolu.*

1. Bulduġı pārtālı yüklense n'ola ṣūfīler
Her biri **rāh-ı dalāletde** riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 8). [rāh-ı dalāletde,]*

rāh-ı dırāz: *Uzun yol.*

1. Firāḳuñ deştinüñ **rāh-ı dırāzın** nice ḳaṭʿ itsün
Dil-i bī-ṭāḳatüm kim püser-i ġam nā-tüvānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 5). [rāh-ı dırāzın, -ın]*

rāhı düş: *Yolu düşmek, uğramak.*

1. Nereye baṣduġını bilmez olur ẕevḳından
Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [rāhı düşerse, -er, -se]*

rāh-ı felāket: *Belâ yolu.*

1. Ey semend-i devlet-i dehre süvār olan saña
Ġāfil olma ki felek **rāh-ı felāket** gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 8). [rāh-ı felāket,]*

rāh-ı ġam: *Gam yolu.*

1. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin velī
   Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 3). [rāh-ı ġam,]*
2. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz midür
   Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 1). [rāh-ı ġamda, -da]*
3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
   Cām-ı mey var olsun eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 1). [rāh-ı ġamda, -da]*
4. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
   Yel mumı gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 5). [rāh-ı ġamuñda, -uñ, -da]*

rāh-ı ḥasret: *Hasret yolu.*

1. Olmadı rıḥlet şebinde gözüm öñünden cüdā
   Ey Behiştī **rāh-ı ḥasret** oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 14). [rāh-ı ḥasret,]*

rāh-ı ḥayāl: *Hayalinin yolu.*

1. Yaḳmaġa **rāh-ı ḫayālüñde** senüñ ḳandīller
   İki gözüm şanki olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 7). [rāh-ı ḫayālüñde, -üñ, -de]*

rāh-ı ʿışḳ: *Aşk yolu.*

1. Ey baña **rāh-ı ʿışḳa** diyen var mı intihā
   Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [rāh-ı ʿışḳa, -a]*
2. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle **rāh-ı ʿışḳa**
   Ṭut kim olancasını şatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [rāh-ı ʿışḳa, -a]*
3. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
   Kim **rāh-ı ʿışḳa** ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 10). [rāh-ı ʿışḳa, -a]*
4. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u Mecnūn **rāh-ı ʿışḳ** içre
   Benümle pehlevānlardur berāberce yürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 5). [rāh-ı ʿışḳ,]*

rāh-ı kūy: *Sevgilinin mahallesinin yolu.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi kim
   Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [rāh-ı kūyuñda, -uñ, -da]*

rāh-ı maḥabbet: *Aşk, sevgi yolu.*

1. Deşt-i ġam **rāh-ı maḥabbetde** ʿaceb yazı imiş
   Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara yazı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 1). [rāh-ı maḥabbetde, -de]*

rāh-ı şafā: *Safa yolu.*

1. Meslegümüz **rāh-ı şafā** eylerüz
   Maṭlabumuz faḳr u fenā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 1). [rāh-ı şafā,]*

rāh-ı ümīde vir: *Ümit yoluna vermek.*

1. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
   Teveccüh eyledük **rāh-ı ümīde virmek** Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 2). [rāh-ı ümīde virmek, -mek]*

rāhib: *Rahip.*

1. Bir cām ile bir **rāhib** ḳurtardı beni ġamdan
   ʿĀşıḳlara diñ anuñ düşsünler ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 5). [rāhib,]*

rāhını tut: *Yolunu tutmak, benimsemek.*

1. ʿĀfiyet **rāhını ṭutmaz** esb-i nefs
   Ger feminde kāse pür-hīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 7). [rāhını ṭutmaz, -maz]*

raḥm: *Merhamet, acıma.*

1. Mübtelāyam bir vefāsı **raḥmı** yoḳ hercāʾīye
   Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [raḥmı, -ı]*
2. Zülfüñde **raḥm** şānesi yoḳdur ya var mıdur
   Sende vefā nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [raḥm,]*
3. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi
   Zīrā ki sende **raḥm** eṣeri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 8). [raḥm,]*
4. Kūyuñuñ **raḥmile** bir kez yüzüme baḳsa segi
   ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [raḥmile, -ile]*

raḥm eyle: *Acımak, merhamet göstermek.*

1. Gördüm belāda ʿāşıḳı **raḥm eyledüm** dimiş

Kāfir raḳībi ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 3). [raḥm eyledüm, -dü, -m]*

2. Gönline gelmez raḳībüñ ʿāṣıḳa **raḥm eylemek**
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aṣlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 7). [raḥm eylemek, -mek]*
3. Ḳodı derdile ṭabībüm beni künc-i ġamda İʿtiḳādum bu ki **raḥm eylemeye** ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 2). [raḥm eylemeye, -me, -y, -e]*
4. Bunı bildüm kim Behiştī ʿāṣıḳa **raḥm eyleyen**
Bī-vefā ālemde ancaḳ dīde-i giryānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 9). [raḥm eyleyen, -y, -en]*
5. Anuñ feryādına **raḥm eyleyüp** kevn ü mekān iñler
Olupdur nūr-ı ʿışḳıle benüm gönlüm gözüm rūşen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 5). [raḥm eyleyüp, -y, -üp]*

raḥm id: *Merhamet etmek.*

1. Raḥm ider yoḳ baña benüm ḥālüm Erḥamü'r-rāḥimīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 7). [raḥm ider, -er]*
2. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma zārılıḳ ḳılup Ey ḳaşı yā **raḥm idüp** ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 8). [raḥm idüp, -üp]*
3. Ḳanlu göricek yaşumı **raḥm itdi** egerçi Ḳılmazdı revāc aḳçaya ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 7). [raḥm itdi, -di]*
4. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine **raḥm itdi** Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 10). [raḥm itdi, -di]*
5. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle **raḥm itmez** gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [raḥm itmez, -mez]*

raḥmet: *Merhamet.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 7). [raḥmet,]*
2. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi añup Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol **raḥmetlü** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 10). [raḥmetlü, -lü]*
3. Mizācı lālenüñ **raḥmet** meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa ṭurur naẕarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 5). [raḥmet,]*

rāh-rev: *Yolcu, yola çıkan. II Mürit.*

1. Yā ilāhī **rāh-revler** reh-nümālar ḥaḳḳıçün
Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 1). [rāh-revler, -ler]*

raḥşān eyle: *Aydınlatmak, parlatmak.*

1. Ẕātuñ felek-i salṭanata neyyīr-i aʿẓām ʿAdlüñ ṣanʿatı eyleyeli ʿālemi raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 86). [raḫşān eyleyeli, -y, -eli]*

raḥşān olmış iken: *Parlamak.*

1. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ yanınca çoḳ ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 24). [raḫşān olmış iken, -mış, -i, -ken]*

raht: *Mal varlığı.*

1. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān **raḫtın**
Ten ḥişārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 9). [raḫtın, -ın]*

raht-ı ġam: *Gam varlığı, mülkü.*

1. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum meleklerle
Yaḳup **raḫt-ı ġamı** ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 6). [raḫt-ı ġamı, -ı]*

rāhum çık: *Yol çıkmak, karşılaşmak.*

1. Çıḳmadı kūy-ı vuṣlata rāhum
Cānumı bāri alsañ Allāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 1). [rāhum çıḳmadı, -ma, -dı]*

rāʿī ḳıl: *Çoban kılmak.*

1. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster yolına cümle raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 79). [rāʿī ḳılalı, -alı]*

raʿiyyet: *Halk, tebaa.*

1. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster yolına cümle **raʿiyyet** ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 80). [raʿiyyet,]*

rakam: *Rakam, işaret.*

1. Tīrüñ cihānda ġam **raḳamın** yazmaġa

ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [raḳamın, -ın]*

rākiʿ it: *Rüku etmek.*

1. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḥurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 7). [rākiʿ itdi, -di]*

rakīb: *Rakip, ağyar, gayr.*

1. Sürmezseñ it **raḳībi** ḳapuñdan benüm gibi
Gözüme görinür ki maḥallüñde ḳan ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 3). [raḳībi, -i]*
2. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın urmasa **raḳīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [raḳīb,]*
3. Başın **raḳībüñ** ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 5). [raḳībüñ, -üñ]*
4. Ben ḳuluñ gönder **raḳībüñ** naḳd-i cānın alayın
Pādişāh olanlar aldurmaz mı kāfirden ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 3). [raḳībüñ, -üñ]*
5. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse **raḳīb**
Ne deñlü zerd ise terkīb olınmaz zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 3). [raḳīb,]*
6. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [raḳībe, -e]*
7. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül tenhā bulup nā-dān **raḳībe** kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [raḳībe, -e]*
8. Ḳaṣd ider ʿuṣṣāḳı ḳūyuñdan uçurmaġa **raḳīb**
Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 3). [raḳīb,]*
9. Hem-nişīn olma **raḳībe** ṣanemā kendü gibi
Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 5). [raḳībe, -e]*
10. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden **raḳīb**
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [raḳīb,]*
11. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp **raḳīb**
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [raḳīb,]*
12. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [raḳībüñ, -üñ]*
13. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [raḳībe, -e]*
14. Ol cefā-ḫūdan vefā gördüm dimiş kāfir **raḳīb**
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [raḳīb,]*
15. Büse-i laʿlüñ **raḳīb** almaḳ ölümdür ʿāṣıḳa
Aña ṣabritmez Behiştī cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 13). [raḳīb,]*
16. Ecdādını bir kimse şümār itse **raḳībüñ**
İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 3). [raḳībüñ, -üñ]*
17. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir **raḳīb**
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [raḳīb,]*
18. Pāy-mālem itmezdi dil murġın **raḳīb** olmasa yār
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [raḳīb,]*
19. Bed-duʿāmile **raḳībi** hele kör eyledi Ḥaḳ
Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 1). [raḳībi, -i]*
20. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide **raḳīb**
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [raḳīb,]*
21. Raḳībi ṣaḥn-ı gülşende görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḥudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [raḳībi, -i]*
22. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde **raḳībile** bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [raḳībile, -ile]*
23. Raḳībiçün baña sögdüñ ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [raḳībiçün, -içün]*
24. Neyler **raḳībüñ** adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 3).*

[raḳībüñ, -üñ]

25. Bed-ḫū **raḳībüñ** elinden ne gelüp olur
Alur o deşt-i ḥüsn ġazālin güzel güzel
(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 5). [raḳībüñ, -üñ]

26. Kūyuña ḳaṣd itse **raḳīb** uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 7). [raḳīb,]*

27. Gözüm öñünde **raḳībi** öldürüp
Ben gedāya ẓulm iden şāhum benüm
(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 3). [raḳībi, -i]

28. Meskeni kāfir **raḳībüñ** kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm
(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 7). [raḳībüñ, -üñ]

29. Şekline baḳar olsa **raḳībüñ** dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem
(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [raḳībüñ, -üñ]

30. Ġam benüm yüzümi zerd itdi **raḳībüñ** gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [raḳībüñ, -üñ]*

31. Ey Behiştī ḥışşe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳışşa-ḫvān olup **raḳīb** ile ḳıtālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 10). [raḳīb,]*

32. Āteş-i ḫışmı **raḳībüñ** söyünür nesne degül
Aña ḳaldı ki hemān üstine varam ṣu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 3). [raḳībüñ, -üñ]*

33. Bilsem **raḳīb** yārüñ göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [raḳīb,]*

34. Ḍarbda tīġuñ **raḳībe** görme billāhi revā
Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [raḳībe, -e]*

35. Belā yolında yürürken **raḳībe** rāst gelüp
ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 5). [raḳībe, -e]*

36. Nāzük ʿiẕāruñ oḫşamasun el ṣunup **raḳīb**
Berg-i güle ḫalel gelür ey ġonca lemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 7). [raḳīb,]*

37. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim
ʿĀşıklar arasında sevilmez **raḳīb** olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 6). [raḳīb,]*

38. Ḥamlemi gördi **raḳīb** üzre benümçün didi yār
Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [raḳīb,]*

39. Göñline gelmez **raḳībüñ** ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli yoḳ ol kāfirüñ aşlā müselmān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 7). [raḳībüñ, -üñ]*

40. Raḳībüñ yüzini gösterdügüñ öldürmesün gökcek
Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 3). [raḳībüñ, -üñ]*

41. Mülevveş itme şemşīrüñ **raḳībin** başını kesme
Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [raḳībin, -in]*

42. Vaṣldan ben baḫş idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı **raḳīb**
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [raḳīb,]*

43. Vaṣldan ben baḫş idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek **raḳībüñ** ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 10). [raḳībüñ, -üñ]*

44. Bed-ḫū **raḳībe** nice seg dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [raḳībe, -e]*

45. Cānuma kār ide gibi zaḫm-ı ġam
İşleye gibi **raḳībüñ** devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 8). [raḳībüñ, -üñ]*

46. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı şāne **raḳībüñ** ṣaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [raḳībüñ, -üñ]*

47. Yalvarmaġıle çekmedi senden **raḳīb** elin
Üstine seyl-i eşki ṣalup ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 7). [raḳīb,]*

48. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir **raḳībi** ṭınma müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [raḳībi, -i]*

49. Āstānuñda **raḳībüñ** bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda neyler ol cehennem segleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 7). [raḳībüñ, -üñ]*

50. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [raḳībe, -e]*

51. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān

iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 9). [raḳībüñ, -üñ]*

raḳīb ol: *Rakip olmak, rekabet etmek.*

1. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū **raḳīb olmaz** ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [raḳīb olmaz, -maz]*

rakībā: *Ey rakip.*

1. Yār işiginde **raḳībā** ideyin şöyle fiġān
   Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [raḳībā,]*
2. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
   Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 3). [raḳībā,]*
3. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña
   Ben seni gördüm **raḳībā** ʿādemüñ şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 4). [raḳībā,]*

raḳīb-i bed-güher: *Mayası bozuk, kötü yaratılışlı rakip.*

1. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi **raḳīb-i bed-güher**
   Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 5). [raḳīb-i bed-güher,]*

raḳīb-i bed-likā: *Çirkin yüzlü rakip.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
   Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ şād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 2). [raḳīb-i bed-liḳā,]*

raḳīb-ı dīv: *Şeytan rakip.*

1. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm var
   Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 4). [raḳīb-ı dīv,]*
2. Ey perī-sīret **raḳīb-i dīvi** ḳılduñ çün esīr
   Ḫaṭṭ-ı laʿlüñ eylesün mühr-i Süleymān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 3). [raḳīb-i dīvi, -i]*

raḳīb-i gāv: *Öküze benzeyen rakip.*

1. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
   Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [raḳīb-i gāvı, -ı]*

raḳīb-i seg: *Köpek rakip.*

1. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
   Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 5). [raḳīb-i seg,]*

rakkāṣ: *Raks eden.*

1. Yaḳarsa şevḳuñ odı ẕerre ẕerre eczāmı
   Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur **raḳḳāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 6). [raḳḳāṣ,]*

raḳṣ: *Dans, raks, oyun.*

1. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ **raḳṣını** görmez
   Diyenler sūz-ı şevḳuñle semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 5). [raḳṣını, -ı, -n, -ı]*
2. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ
   Ḳılsam ʿaceb mi **raḳṣa** girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 2). [raḳṣa, -a]*

raks eyle: *Dans etmek.*

1. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
   Şevḳıle **raḳs eylemekde** çarḫdan ger dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [raḳs eylemekde, -mek, -de]*

raḳs it: *Dans etmek.*

1. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum reng-i eşkümle n'ola
   Gülşen-i kūyuñda **raḳṣ itdürse** āhum bād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 6). [raḳṣ itdürse, -dür, -se]*

raḳs ur: *Dans etmek.*

1. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli
   Ḳapuñda ẕerreveş **raḳs ura** ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 8). [raḳs ura, -a]*
2. Şevḳuñla **raḳṣ urur** diyü gözüm ṭolagelür
   Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 3). [raḳṣ urur, -ur]*
3. Gören dir **raḳṣ ururken** gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
   Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 1). [raḳṣ ururken, -ur, -ken]*

rām eyle: *Boyun eğmek, itaat etmek.*

1. Leb-i ʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed ḥaḳıçün
   Ḫāl-i ruḫsāruña **rām eyledi** Rūm u ʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 4). [rām eyledi, -di]*

rām ḳıl: *İtaat ettirmek, boyun eğdirmek, hükmetmek.*

1. İtdiyse ḫātemiyle Süleymān cihāna ḥükm
   Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 12). [rām ḳılduñ, -du, -ñ]*

rām ol: *Uymak, boyun eğmek.*

1. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı yine
   N'ola **rām olsa** saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 10). [rām olsa, -sa]*

ramażān: *Ramazan ayı.*

1. Aç ṭutdı nāzenīnümi ḳaç gün Behiştiyā
   Bilmem niçe alam **Ramażāndan** ben intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 10). [ramażāndan, -dan]*
2. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
   Olsa **Ramażān** üzre muḳaddem n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [ramażān,]*

raʿnā: *Güzel, hoş, latif.*

1. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle **raʿnā** dimedüm
   Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına şehlā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 1). [raʿnā,]*
2. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi dirler
   Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı **raʿnāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 6). [raʿnāsın, -sın]*
3. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne **raʿnā** beslemiş
   Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 9). [raʿnā,]*
4. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre
   Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ **raʿnā** ṣikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [raʿnā,]*

raʿnālıḳ: *Güzellik, hoşluk, latiflik, parlaklık.*

1. Ḳoymadı ḳoymaz da **raʿnālıḳda** bir mis̲lüm benüm
   Gelmedi gelmez de şeydālıḳda bir mis̲lüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 21). [raʿnālıḳda, -da]*

rāst gel: *Rast gelmek, rastlamak, denk gelmek, tesadüf etmek.*

1. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer
   Mümkin degül ki **rāst gelem** ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 4). [rāst gelem, -em]*
2. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını ṣorsañ dile inkār ider
   Neylesün kim **rāst gelmez** ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [rāst gelmez, -mez]*
3. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerem
   Ehl-i ḥāle **rāst gelsem** ḥasb-i ḥālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 2). [rāst gelsem, -se, -m]*
4. Belā yolında yürürken raḳībe **rāst gelüp** ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 5). [rāst gelüp, -üp]*

rāst it: *Rast gelmesini sağlamak.*

1. İtdüm ṣuʿā-ı çeşmümi ebrū-yı yāre rāst
   Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 5). [rāst itdüm, -dü, -m]*

rāsti: *Doğrusu, işin aslı.*

1. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger
   Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 4). [rāsti,]*

rasūle iṭāʿat: *Hz. Muhammet'e itaat.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
   İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [rasūle iṭāʿatdür, -dür]*

ravża: *Bahçe.*

1. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye teşbīh itsün
   Ravżada serv-i bülendise senüñ āzāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 10). [ravżada, -da]*
2. Cān u dil murġını sensüz **ravżada** berg-i çenār
   Ey sehī-ḳad beş beterdür pençe-i şeh-bāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 3). [ravżada, -da]*
3. Oldı bād-ı ṣabā şükūfe-nis̲ār
   Ravżalarda ḳurıldı ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 4). [ravżalarda, -lar, -da]*
4. Gerçi ʿAdn itdi Behiştīye cinān bāġını gül
   Ravżada Kevs̲ere raġbet ḳomadı kāse-i mül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 22). [ravżada, -da]*

ravża-i ʿāşıḳ: *Âşığın kabri.*

1. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler abdāl-şekl
   Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 6). [ravża-i ʿāşıḳ,]*

ravża-i cennet-misāl: *Cennet gibi bahçe.*

1. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum

şükūfemdür
Behiştī dünyede bir **ravża-i cennet-miṣālem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 10). [ravża-i cennet-miṣālem, -em]*

ravża-ı firdevsi: *Cennet bahçesi.*

1. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n'ola kim
Unıdur **Ravża-ı Firdevsi** gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 6). [ravża-ı firdevsi, -i]*

ravża-i ḥüsn: *Güzellik bahçesi.*

1. Ravża-i ḥüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür hemān
ʿĀrıż ummañ sebze-i ezhārına anuñ ḥazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 9). [ravża-i ḥüsnüm, -üm]*

ravża-i ʿömr: *Ömür bahçesi.*

1. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 7). [ravża-i ʿömrine, -i, -n, -e]*

ravża-i rıżvān: *Cennet.*

1. Eyyām-ı şebāb oldı bahār zamān-ı ʿömr
Ṣaʿy it ki ola ʿāḳibeti **ravża-i Rıżvān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 54). [ravża-i rıżvān,]*

rāy: *Fikir, düşünce.*

1. Didüñ baña ki elüñ kākülüme şāne gerek
Bu **rāyı** kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 2). [rāyı, -ı]*
2. Ögrenelden beri üstād-ı maḥabbetden edeb
Dil ġamuñla dürli **rāyuña** ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 10). [rāyuña, -uñ, -a]*

rāyet: *Sancak, bayrak.*

1. Ḫalḳa-i ḫumdan bir aʿlā ser-ʿalem peydā idüp
Dökdi ʿişret **rāyetini** deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 8). [rāyetini, -i, -n, -i]*
2. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı memleket-i şevket-i sulṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 93). [rāyetlerüñi, -ler, -üñ, -i]*

rāygān: *Karşılıksız, bedelsiz.*

1. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye yetmez mi anı **rāygān** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 6). [rāygān,]*
2. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña **rāygān** gelür
Olursa şeb-çerāġı berāber semende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 3). [rāygān,]*
3. Olurken **rāygān** āteş firāḳa naḳd-i cān virdüm
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫ ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [rāygān,]*

rāygān vir: *Karşılıksız vermek.*

1. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu kime her ne virürse **rāygān virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [rāygān virmez, -mez]*

rāv-ı ebrū: *Ra şeklindeki kaş.*

1. Göñülde kim ki yer açmazsa **rāy-ı ebrūña**
Ola bu dār-ı fenāda şükūfe-i çengāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 7). [rāy-ı ebrūña, -ñ, -a]*

rāyiḥa-i bāde-i elest: *Elest şarabının kokusu. II Bezm-i Elestin, ruhların yaratıldığı anın atmosferi.*

1. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti kim
Var sözlerüñde **rāyiḥa-i bāde-i elest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 10). [rāyiḥa-i bāde-i elest,]*

rāz: *Gizlenen şey, sır.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile **rāzını** āşikāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 10). [rāzını, -ı, -n, -ı]*
2. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe yoġ olayın
Nice esrārı dimezsem dehenüñ **rāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 6). [rāzından, -ı, -n, -dan]*
3. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī **rāzuñı** yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 10). [rāzuñı, -uñ, -ı]*

rāżı: *Rıza gösteren, boyun eğen.*

1. Cevrüñe **rāżıdur** Behiştī velī
Seni ġayra vefā ider didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 9). [rāżıdur, -dur]*
2. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
Bu bāzāra gelen **rāżı** gerekdür dirler ol resme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [rāżı,]*
3. Senüñ cefāña **rāżı idüm** bāri olmasa

Üstümde dil zücācı dinen ol belā yüki
(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 3). [rāżı idüm, -i, -dü, -m]

rāz-ı dü ʿālem: *İki cihanın sırrı.*

1. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir kelām-ı cān-fezā
Söyle kim **rāz-ı dü ʿālem** āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 10). [rāz-ı dü ʿālem,]*

rāz-ı ḥüsnüñ şakla: *Güzelliğinin sırrını saklamak, gizlemek.*

1. İʿtimād itme ki göñlüm **rāz-ı ḥüsnüñ şaḳlaya**
Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 9). [rāz-ı ḥüsnüñ şaḳlaya, -y, -a]*

rāzı imiş: *Sır imiş.*

1. ʿIşḳ-bāzīde nihān kāra mecāl olmaz imiş
ʿĀşıḳuñ cümleden öñ fāş olacak **rāzı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 8). [rāzı imiş,]*

rāz-ı nihān: *Gizli sır.*

1. Āhum ṭuyurmasun ile **rāz-ı nihānumı**
Gel ḫātem-i lebüñle mühürle dehānumı *(Behiştî Dîvânı, Matla 34, Mısra 1). [rāz-ı nihānumı, -um, -ı]*

rāżı ol: *Razı olmak, kabul etmek.*

1. Böyle ḫāk itme efendi yoluña cān vireni
Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 16). [rāżı olmaduñ, -ma, -du, -ñ]*
2. Būs-ı kenāra **rāżı olmaḳ** gerek mestler
Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 7). [rāżı olmaḳ, -maḳ]*

rebāb: *Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kâsesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin ṣalduġı gibi kemānından **rebāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [rebāb,]*
2. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı nāleler eyler **rebāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [rebāb,]*
3. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı ṣanduñ
Ney ü çeng ü **rebābuñ** sen fiġānun nāle mi ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [rebābuñ, -uñ]*
4. Ṣayd-ı meges mi eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum **rebābı** Zühreden evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 16). [rebābı, -ı]*

red: *Reddetme.*

1. Yüri ḥavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaşıldur ḳabūle āḫir **red** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 18). [red,]*

redd it: *Reddetmek, geri çevirmek.*

1. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda **redd itme** faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [redd itme, -me]*

refʿ it: *Yok etmek.*

1. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [refʿ it,]*

refʿ it: *Kaldırmak, yükseltmek.*

1. Faṣl-ı bahār irişdi **refʿ itdi** ġonca ber-ṣaʿ
Gülşen-revādur olsa erbāb-ı ʿīşe mecmaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 1). [refʿ itdi, -di]*

refʿ itmese: *Kaldırmak.*

1. Yüzinden perde-i ebri n'ola **refʿ itmese** ḫurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [refʿ itmese, -me, -se]*

refʿ ḳıl: *Kaldırmak, örtü indirmek.*

1. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāşıḳ ṣafādan eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 3). [refʿ ḳılsa, -sa]*

refīʿ: *Yüce, yüksek.*

1. Lem yelīd yārüñ velemyūled **refīʿuñ** dāʿimā
Lem yekün her maʿnide mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 3). [refīʿuñ, -uñ]*

refʿ-i ġam: *Gamı yükseltme.*

1. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre **refʿ-i ġam** olmaz
ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken ẕevvāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 3). [refʿ-i ġam,]*

refīka: *Eş, yâr.*

1. Beni zerd itdi **refīḳa** ġamı bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiṣeden yoḳ
ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 1). [refīḳa,]*

reftār: *Salınarak yürüme, edalı yürüyüş.*

1. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ **reftārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 2). [reftārı, -ı]*
2. N'ola bizden yaña ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe **reftārı** olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 4). [reftārı, -ı]*
3. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse n'ola **reftārı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 8). [reftārı, -ı]*
4. Ṣalınup nāz ile o bālā-ḳadd
Serv-i gülzāra ögredür **reftār** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 20). [reftār,]*

reftār it: *Gitmek, gezinmek.*

1. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Ṣarḳa ġarba ṭoġru **reftār itse** irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [reftār itse, -se]*

reftār-ı ʿömr: *Ömrün gidişi, yürüyüşü.*

1. Gülşen hevā yeridür ammā ne çāre ey dil
Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 6). [reftār-ı ʿömr,]*

reg: *Damar.*

1. Beni öldürmege ol şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her **regi** bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 2). [regi, -i]*
2. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret **regleri** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 6). [regleri, -ler, -i]*

reh-ber: *Kılavuz, yol gösterici.*

1. Ben şūre sālikiyem kim ayaġı ṭoprāġını
Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā **reh-berümüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 6). [reh-berümüñ, -üm, -üñ]*
2. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki **reh-berem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [reh-berem, -em]*

reh-ber-i hiyām: *Susamışların rehberi, peygamberi.*

1. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
Ḳ'ol nūrdur bu merḥalede **reh-ber-i hiyām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 62). [reh-ber-i hiyām,]*

reh-güzār: *Geçilen yol, geçit.*

1. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre **reh-güẕār** itmez
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [reh-güẕār,]*

reh-i ʿışḳ: *Aşk yolu.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz Mecnūn
Üştür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 5). [reh-i ʿışḳuñda, -uñ, -da]*

reh-i kūy: *Sevgilinin semtinin yolu.*

1. Defn eyler olıcaḳ **reh-i kūyunda** ḳoñ beni
Kim ṣāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 3). [reh-i kūyunda, -un, -da]*

reh-i viṣāl ṭut: *Kavuşma yolunu tutmak. II Bir yere doğru gitmeye başlamak, benimsemek.*

1. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl
Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 7). [reh-i viṣāl ṭutarsañ, -ar, -sa, -ñ]*
2. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne fāʾide
ʿÖmr-i raḳībden uzun oldı baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 3). [reh-i viṣālüñi ṭutdum, -du, -m]*

rehn it: *Rehin vermek, rehin bırakmak.*

1. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt ehliyüz
Ḫırḳasın bir cāma **rehn itmiş** ḫarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 2). [rehn itmiş, -miş]*

rehne ḳonıl: *Rehin konulmak.*

1. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
Bādeye **rehne ḳonılmış** her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 2). [rehne ḳonılmış, -mış]*

reh-nümā: *Yol gösteren.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḥsārın ḥabībüm **reh-nümā** itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 8). [reh-nümā,]*

reh-nümā: *Rehber, yol gösteren. II Mürşit.*

1. Yā ilāhī rāh-revler **reh-nümālar** ḥaḳḳıçün
   Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 1). [reh-nümālar, -lar]*

reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat: *Kavuşma mevkinin yol göstereni.*

1. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāṣıḳa
   Ġam şebinde ol yüzi māhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 7). [reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat,]*

reh-nümūn ol: *Rehber olmak, yol göstermek.*

1. Ġamzeñ ḥadengi sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı
   Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 4). [reh-nümūn oldı, -dı]*

reh-rev-i ezmān: *Zamanın yolcusu.*

1. Yā Rab nice kim dāʾir ola künbed-i devrān
   Yā Rab nice kim sāyir ola **reh-rev-i ezmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [reh-rev-i ezmān,]*

reh-zen: *Haydut, eşkıya.*

1. Ġam **reh-zeni** ḥużūruñ rāhından atsun ʿavḳ
   Mā-taḫtuña naẓar ḳıl ey dil gözetme mā-fevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 1). [reh-zeni, -i]*

reh-zen ol: *Haydut, eşkıya olmak.*

1. Ecel düzdi irüp āḫirle **reh-zen olmaḳ** yoḳdur
   Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [reh-zen olmaḳ, -maḳ]*

reʾīs-i ʿaḳl: *Akıl reisi, yöneticisi.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde **reʾīs-i ʿaḳla** uy
   Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 7). [reʾīs-i ʿaḳla, -a]*

reʾīsi ol: *Kaptanı olmak. II En iyisi, lideri olmak.*

1. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī rūzgār içre
   Reʾīsi oldıġum bes şiʿr-i āb-dārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 10). [reʾīsi oldıġum, -dıġ, -um]*

remād kıl: *Ateş külü eylemek.*

1. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
   Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [remād ḳılsa, -sa]*

remīde ol: *Ürkmek, korkmak.*

1. Sīnemde cāna **remīde olur** nigāh eger
   Bāġ-ı ruḥuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 3). [remīde olur, -ur]*
2. Seyr itmege ʿiẕāruñı bāġ-ı İrem gibi
   ʿAvn-ı İlāh **remīde olursa** irem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 2). [remīde olursa, -ur, -sa]*

remmāl: *Falcı, remilci.*

1. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz yāruñ
   Behiştī niyyetümüz var ki olavuz **remmāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 10). [remmāl,]*

renc: *Eziyet, ağırlık.*

1. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
   Sīnem sicilli **renc** ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 4). [renc,]*
2. Zaḥmet ü **renc** ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma
   Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 9). [renc,]*

reng: *Renk.*

1. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden **renge** ḳoymışdur
   Ṣanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 3). [renge, -e]*
2. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
   Sirişküm **rengi** çeşmüm kāsesinde lāle-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [rengi, -i]*
3. Çemen **rengin** kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
   Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [rengin, -in]*
4. ʿİẕāruñ **rengini** görüp gül-i aḥmer ḫicāb itdi
   Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 1). [rengini, -i, -n, -i]*

reng: *Renk. II Hile, oyun.*

1. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
   Rengler virmekdedür ʿuṣṣāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [rengler, -ler]*

reng: *Nitelik, vasıf. II Tarz, üslup.*

1. Gülzār-ı vücūduñ gül-i ḫandānıdur insān
Būy-ı ḫoş aña ḫulḳ-ı ḥasen **reng** aña
ʿirfān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 2). [reng,]*

reng al: *Renk almak, yeni bir renk kazanmak.*

1. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret
baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp **reng aldı**
rūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [reng aldı, -dı]*
2. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden
reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1). [reng alur, -ur]

reng-āmīz ol: *Karışık, alaca renkli olmak.*

1. Lebüñ hecrinde **reng-āmīz olaldan**
bādeveş āhum
Olupdur kāse-i çeşmüm belā bezminde
peymāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 7). [reng-āmīz olaldan, -aldan]*

reng-i bāde: *Şarap rengi.*

1. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını
peydā
Meger kim **reng-i bādeyle** anuñ
naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [reng-i bādeyle, -y, -le]*

reng-i eşk: *Gözyaşı rengi.*

1. Ḫār-ı ġam gül bergi oldum **reng-i**
eşkümle n'ola
Gülşen-i kūyuñda raḳş itdürse āhum bād
olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 5). [reng-i eşkümle, -üm, -le]*

reng-i ruḫ: *Yanağın rengi.*

1. Gül ġoncasında jāle görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi şermende eyledüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 2). [reng-i ruḫuñla, -uñ, -la]

reng-i rūy: *Yüzünün rengi.*

1. Gören dir **reng-i rūyuñla** ḳad-i
mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin bezme nihāl-i ergavān
virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 5). [reng-i rūyuñla, -uñ, -la]*

rengīn eyle: *Renklendirmek, renkli kılmak.*

1. Gel ḥadīṯ-i ʿışḳı **rengīn eyle** cām-ı mey
gibi
Ey Behiştī kendüden geçsün içen
peymāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 9). [rengīn eyle,]*
2. Rengin eylerdi ziyāde ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña mīzāb
eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 5). [rengin eylerdi, -r, -di]*

reʾs: *Baş, ser.*

1. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ
cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā **reʾsüñ** bedenden sen o
sulṭānuñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [reʾsüñ, -üñ]*

reşās erit: *Kurşun eritmek.*

1. Başum degül görinen kim gözüm
gümüşlerini
Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi sanki reşāş
(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 4). [reşāş eritdi, -di]

resen: *İp, urgan. II Saç bağı.*

1. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi **resen**
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [resen,]

resen-i cezbe: *Allah'ın, kulunu manen kendisine çekmesinden doğan coşkunluk, kendinden geçme ve istiğrak hâlinin kaynağı.*

1. Ger luṭfuñ elinden **resen-i ceẕbe** irerse
Āsān çıḳa bu çāh-ı belādan dil-i şeydā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 49). [resen-i ceẕbe,]

resīd eyle: *Hesabı kapatmak.*

1. Boynuñda būse borcu ṭururken Behiştiye
Ẓulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd
(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 10). [resīd eylemiş, -miş]

reşk: *Haset, kıskançlık.*

1. Eşʿārda Behiştī olduñ müsellem el-küll
Ḫākister olmasun mı **reşk** āteşiyle ḥāsid
(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 10). [reşk,]
2. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin
yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 10). [reşkden, -den]*
3. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini zerd
eyledüñ
Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd
eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 2). [reşkile, -ile]*
4. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb
itdi
Vücūdın **reşk** odı şöyle eritdi kim gül-āb
itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [reşk,]*
5. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde
Ebrūlaruñuñ **reşki** bugün bükdi hilāli

(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 8). [reşki, -i]

reşk eyle: *Kıskanmak, haset etmek.*

1. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
   Tecemmül ehli **reşk eyler** Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [reşk eyler, -r]*

reşk id: *Kıskanmak, haset etmek.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
   Reşk ider serv-i sehīler ṣīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 4). [reşk ider, -er]*

reşk ile: *Haset, kıskanma.*

1. Ney-zenüñ beñzi **reşk ile** ṣolsun
   Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 17). [reşk ile, -ile]*

reşk it: *Haset etmek, kıskanmak. II İmrenmek.*

1. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
   Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [reşk itme, -me]*

reşk it: *Kıskanmak.*

1. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām
   Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 7). [reşk itmezem, -mez, -em]*

reşk-i ġubār-ı bezmgāh: *Eğlence meclisinin tozunun kıskançlığı.*

1. Beni maḥzūn iden **reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur**
   Ki anı behre-mend eyler ne cürʿa ḳalsa cāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 5). [reşk-i ġubār-ı bezmgāhuñdur, -uñ, -dur]*

reşk-i ḥayret: *Şaşkınlık hasedi, kıskançlığı.*

1. Görelden mevc-i ḥüsnüñ şöyle oldum **reşk-i ḥayretden**
   Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [reşk-i ḥayretden, -den]*

reşk-i rūy: *Yüzünün kıskanılması.*

1. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
   Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [reşk-i rūyuñdan, -uñ, -dan]*

reşk-i şafak: *Şafak kızıllığının hasedi.*

1. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden **reşk-i şafaḳ** ṣanma
   Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 5). [reşk-i şafaḳ,]*

resm: *Suret, tasvir.*

1. Naḳḳāş-ı Ezel **resmin** naḳş eylemedin deyrüñ
   Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanzīlidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 5). [resmin, -in]*
2. Behiştī ʿışḳ içün Ferhād geçmiş cān-ı Şīrīnden
   Bu bāzāra gelen rāżı gerekdür dirler ol **resme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 10). [resme, -e]*
3. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
   Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam **resmini** icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [resmini, -i, -n, -i]*

resm eyle: *Resmetmek.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda ölürsem ḫākümi cemʿ eyleyüp
   Kāse-i mey naḳşını **resm eylesün** ḫazzāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 8). [resm eylesün, -sün]*

resm-i pāy-i esb-i yār: *Yârin atının ayağının tasviri.*

1. Yolda gitmez ḫāṭırumdan **resm-i pāy-i esb-i yār**
   Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 9). [resm-i pāy-i esb-i yār,]*

revā: *Uygun, münasip.*

1. Ne **revādur** giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
   Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [revādur, -dur]*

revā gör: *Reva, münasip görmek.*

1. Ḍarbda tīġuñ raḳībe görme billāhi revā
   Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [revā görme, -me]*
2. Unutma buñ deminde Behiştī ḫaḳīrüñi
   Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 98). [revā görme, -me]*

revā mı: *Uygun mu, yakışır mı, hiç olur mu?.*

1. Dehr ḫammāmında gördüm **reva mı** ʿuryān seni
   Mīr-i ḫasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 3).*

[reva mı,]

2. Dirīġ ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān
Revā mı ehl-i beyti eylemeklik böyle sergerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 16). [revā mı,]*
3. Felek bu kār-ı hem-vārını haẕm eyliyemez ādem
Revā mı ẓālimānı ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [revā mı,]*
4. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye **revā mıdur** ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 14). [revā mıdur, -dur]*
5. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum ẓulm ider
Bed-duʿā itmek **revā mıdur** müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 6). [revā mıdur, -dur]*
6. Behiştī şāʿirüñ olmaḳ gerek ey şāh-ı gülçihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 10). [revā mıdur, -dur]*
7. Senüñ sözüñle nice terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 4). [revā mıdur, -dur]*
8. Vuṣlat deminde ʿāşıḳa rūze **revā mıdur**
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [revā mıdur, -dur]*

revāc: *İtibar , değer, kıymet.*

1. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş **revāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [revāc,]*
2. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur **revāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 2). [revāc,]*

revāc ḳıl: *İtibar etmek.*

1. Ḳanlu göricek yaşumı raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc aḳçaya ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 8). [revāc ḳılmazdı, -maz, -dı]*

revān: *Gitmek, akmak.*

1. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün **revān** āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 1). [revān,]*
2. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa **revān** terk idüp evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [revān,]*
3. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben niçe sen şemʿ-i tābāna **revān** cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [revān,]*

revān: *Revan şehri.*

1. Şāhuñ **Revāna** ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 3). [revāna, -a]*
2. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün **Revānı** daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [revānı, -ı]*

revān edil: *Sevk edilmek, hücum edilmek.*

1. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça suʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [revān edilse, -il, -se]*

revān eyle: *Akıtmak. II Göndermek, yollamak.*

1. Felekden baña ey dil āsmānīler **revān eyle**
Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 3). [revān eyle,]*
2. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [revān eylerdüm, -r, -dü, -m]*

revān eyle: *Sunmak.*

1. Ġayra ḳaysılar **revān eyler** nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa şāḫ-ı ḳahrı bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 5). [revān eyler, -r]*

revān git: *Yol almak, akıp gitmek.*

1. Gitdi dil ey Behiştī yāre revān
Bilmezem cān nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 9). [revān gitdi, -di]*

revān it: *Dökmek, akıtmak.*

1. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke **revān it** kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 77). [revān it,]*
2. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3).*

[revān itdük, -dü, -k]

3. Gözüm yaşını çarḫ **revān itse** gören dir
Bir ʿavret ere ḥīle ile iplik egirdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 7). [revān itse, -se]

revān ḳıl: *Akıtmak.*

1. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 3). [revān ḳıldum, -du, -m]*

revān ol: *Akmak.*

1. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [revān ola, -a]*
2. Bu merdümler niye aġlar **revān olsa** gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [revān olsa, -sa]*
3. Āhum **revān olur** felek-āstānuña
Bālāya māʾil olsa gerek ḳanda olsa dūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 5). [revān olur, -ur]*
4. Yaşum **revān olursa** gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 9). [revān olursa, -ur, -sa]*

revān ol: *Akıp gitmek. II Salınarak yürümek.*

1. Revān oldı yetiş ol servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 7). [revān oldı, -dı]*
2. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ **revān olduḳça** yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun serv-i ḫoş-reftār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 9). [revān olduḳça, -duḳ, -ça]*
3. Sensüz nice **revān olınur** geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [revān olınur,]*
4. Sensüz nice **revān olınur** geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 7). [revān olınur, -ın, -ur]*
5. Beni öldürmege ol ṣūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 1). [revān olsa, -sa]*

revān ol: *Çıkmak. II Yola koyulmak.*

1. Kendüyi mey żāyiʿ eyler kāse olur
münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 6). [revān olsañ, -sa, -ñ]*

revān ol: *Gitmek, yola koyulmak.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 2). [revān olurdum, -ur, -du, -m]*

revān ol: *Akmak. II Gelmek, uğramak.*

1. Yāruñ niṣār-ı sīm ider üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 6). [revān olsa, -sa]*

revān olmış iken: *Gitmek, sefere çıkmak.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı dahı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 3). [revān olmış iken, -mış, -i, -ken]*

revġān: *Yağ. II Yağ kandili.*

1. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle **revġānsuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [revġānsuz, -suz]*

revnaḳ: *Parlaklık, güzellik, letafet.*

1. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz **revnaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [revnaḳ, -maz]*
2. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi ruḫlaruñ
Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ **revnaḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 4). [revnaḳı, -ı]*

reʾy: *Görüş, düşünce, mütalaa.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü **reʾyüñle**
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet virmiş ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 3). [reʾyüñle, -üñ, -le]*
2. Ey şeh-i kām-rān-ı heft iḳlīm
Oldum ilḥām ile bu **reʾye** ʿalīm *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 2). [reʾye, -e]*

rey: *Görüş, düşünce, mütalaa.*

1. Ṣanma ʿuryān tenümüñ lerzesini deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī **reydendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 2). [reydendür, -den, -dür]*

reyḥān: *Fesleğen denilen güzel kokulu bir bitki.*

1. Dimāġ-ı cān muʿaṭṭar oldı bu güft u gūyuñdan
Ne gülşende ḳoparduñ ey Behiştī sen bu **reyḥānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 10). [reyḥānı, -ı]*

rezm: *Kavga, savaş.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa ser-cümle ḥased erbābınuñ **rezmin** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [rezmin, -in]*

rezzāḳ: *Mahlukların rızkını veren, Allah.*

1. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn idüp durur **Rezzāḳ**
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [rezzāḳ,]*

riʿāyet: *Saygı, hürmet, itaat.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil **riʿāyetdür** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 64). [riʿāyetdür, -dür]*

riʿāyet eyle: *Saygı göstermek, saymak.*

1. Ey Behiştī maʿni ebkārın ne raʿnā beslemiş
Eyle billāhi riʿāyet luṭf-ı ṭabʿuñ dāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 10). [riʿāyet eyle,]*
2. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet nā-merd-i pīr-zendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 5). [riʿāyetini eyler, -r]*

riʿāyet ḳıl: *Riayet etmek, uymak, rıza göstermek.*

1. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [riʿāyet ḳılmaġa, -maġ, -a]*

ribā-ḫ∨ār: *Faiz yiyen.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi **ribā-ḫ∨ār**
Sen ṣanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [ribā-ḫ∨ār,]*

ridāʿ: *Dervişlerin omuzlarına attıkları, gerektiğinde seccade veya yorgan gibi kullandıkları yün örtü.*

1. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güẕer
Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı **ridāʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 8). [ridāʿ,]*

rifʿat: *Yücelik.*

1. Döne döne āstānuñ **rifʿatin** añlatmaġa
Çıġırup āhum ḳılur gerdūn-ı gerdān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 3). [rifʿatin, -in]*
2. Dime ʿāciz-i ġamdan ḫāk-ı ẕillet iḫtiyār itdüm
Bu fānīnüñ beḳāsuz **rifʿatin** göñlüm ḳabūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 4). [rifʿatin, -in]*
3. Yüz sürelden ayaġın tozına **rifʿat** buldum
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [rifʿat,]*
4. Pāyemi **rifʿat** sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [rifʿat,]*
5. Reşk itme **rifʿatine** evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete özenme kim tīz ola zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 3). [rifʿatine, -i, -n, -e]*
6. Kaʿbe yüzüñde kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 40). [rifʿat, -dı]*
7. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 1). [rifʿat,]*

rifʿat gel: *Yücelik kazanmak.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına **rifʿat gelür** Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [rifʿat gelür, -ür]*

rifʿat vir: *Yücelik vermek, güzellik katmak.*

1. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḥüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir meleksin sākin-i ʿarş-ı muallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 3). [rifʿat virüpdür, -üp, -dür]*

rifʿat-i dünyā: *Dünya mevkisi, yüceliği.*

1. Olupdur **rifʿat-i dünyā** ümīdinden cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [rifʿat-i dünyā,]*

rıhlet: *Ölüm.*

1. Ger baña **rıḥlet** müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31,*

Mısra 1). [rıḥlet,]

2. Behiştīyem baña dünyā serāy-ı dār-ı ġurbetdür
Bu yād elde ḳarār itmekdenise **rıḥletüm** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 10). [rıḥletüm, -üm]*

3. Olmadı **rıḥlet** şebinde gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 13). [rıḥlet,]*

4. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [rıḥlet,]*

rıḥlet id: *Göç etmek, ölmek.*

1. Şavḳ-ı dīdāruñ ile **rıḥlet idersem** yarın
Gün gibi nūr vire her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 7). [rıḥlet idersem, -er, -se, -m]*

rıḥlet ḳıl: *Göç etmek. II Ölmek.*

1. Dehānuñdan eser yoḳ bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine **rıḥlet ḳılmaġa** dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 6). [rıḥlet ḳılmaġa, -maġ, -a]*

rıhlet-dār: *Sefer tutan, yol giden.*

1. Gāh olur rāh-ı ʿademden yaña **rıḥlet-dāram**
Derdüñi dilde ḥalāṣ itmege dermānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 5). [rıḥlet-dāram, -am]*

rıhlet-i kūy-ı ʿadem: *Yokluk semtinin seferi.*

1. Nāleden ṭoldı ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 8). [rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür, -dür]*

rīḥun ʿakīm: *Köklerini kesen bir rüzgâr. II " Âd kavminde de ibretler vardır. Hani onların üzerine köklerini kesen rüzgârı göndermiştik." 51/41.*

1. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu **rīḥun ʿakīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 8). [rīḥun ʿakīm,]*

rimāḥ-ı ġam: *Gam mızrakları.*

1. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ
Nīzeye aldı **rimāḥ-ı ġam** ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 6). [rimāḥ-ı ġam,]*

rind: *Gönül ehli, âşık.*

1. Nev-bahār oldı gülistāna gelen **rinde** çenār
Gel buyur diyü işāret itmegiçün açdı dest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 7). [rinde, -e]*

2. Ben ol **rindem** ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 1). [rindem, -em]*

3. Ne mühimm **rind** olan manṣıb içün ġam çekmek
İki cām ile Ḳalatanuñ olur dizdārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 5). [rind,]*

rindān: *Rintler.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki ṭoḳunsa **rindān**
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [rindān,]*

rindāne: *Rintlere yakışır tarzda.*

1. Genc-i maḫfī olsa yanında degül vīrānece
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider **rindānece** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 24). [rindānece, -ce]*

rind-i dürd-āşām: *Şarabın tortusunu içen rint. II Kalender meşrep rint.*

1. Düş ayaġına tereddüd itme kim olmaz göñül
Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 6). [rind-i dürd-āşāma, -a]*

rind-i harāb: *Perişan rint. II Âşık.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 5). [rind-i ḫarābı, -ı]*

rind-i mest: *Kendinden geçmiş, sarhoş rint.*

1. Ṣanma **rind-i meste** ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [rind-i meste, -e]*

rind-i mey-āşām: *Şarap düşkünü rint.*

1. Ben Behiştī bugün ol **rind-i mey-āşāmem** ki
Unıdur Kevseri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 9). [rind-i mey-āşāmem, -em]*

rīş: *Sakal.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ

Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [rīşin, -in]*

2. ʿĀyine alup ele zeyn itse **rīşin** vechi var
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [rīşin, -in]*

rismān: *İp, halat.*

1. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
Ḳıla cānıyle **rismāndan** ḫażż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 8). [rismāndan, -dan]*

rişte: *İp, iplik.*

1. Cān **rištesin** müjeñde dilerdüm görem velī
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [rişte-sin, -si, -n]*

rişte-i cān: *Can ipi.*

1. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil ṭıflını
Rişte-i cān elde bir ḫāžır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 8). [rişte-i cān,]*

rişte-i cān: *Can ipi. II İnsanın hayat kaynağı.*

1. Beni öldürmege ol şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir **rişte-i cān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 2). [rişte-i cān,]*

2. Nār-ı ʿışḳıle **rişte-i cānı**
Kākül-i yār gibi örsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 7). [rişte-i cānı, -ı]*

3. Yoluñda **rişte-i cānı** ayaḳ bağı bilürlerken
Olur mı ḫırḳa-i cisme taḥammül eyleye ʿuşşāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 7). [rişte-i cānı, -i]*

4. Cism-i mecrūḥumda döndi **rişte-i cānum** benüm
Ol fetīle kim anuñla zaḫm eylerler ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 5). [rişte-i cānum, -um]*

5. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu **rişte-i cānum** daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 8). [rişte-i cānum, -um]*

rişte-i ḥayret: *Hayret ipi.*

1. Ḥālümi bir bir öñüñde söylemek ḳaṣd eylesem
Siḫr-i çeşmüñ **rişte-i ḥayretle** aġzum bağlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 6). [rişte-i ḥayretle, -le]*

rişte-i naẓm: *Şiir ipi.*

1. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ **rişte-i naẓma**
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına ṭalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 9). [rişte-i naẓma, -a]*

rişte-i ʿömr: *Ömür ipi.*

1. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış sürme-keş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 4). [rişte-i ʿömrine, -i, -n, -e]*

rişte-i yek-tā: *Tek kat ip.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
Gerçi bir **rişte-i yek-tādur** oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 6). [rişte-i yek-tādur, -dur]*

rıṭl-ı girān: *Ağır ve dolu kadeh.*

1. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir **rıṭl-ı girānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [rıṭl-ı girānum, -um]*

rivāyet: *Söylenti.*

1. Āb-ı Ḥayvān ki bir **rivāyetdür**
Dehen-i yārdan kināyetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 1). [rivāyetdür, -dür]*

2. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol **rivāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [rivāyetde, -de]*

rivāyet eyle: *Nakletmek, anlatmak, aktarmak.*

1. Sürūr-ı meclise cānā **rivāyet eyleye** diyü
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 7). [rivāyet eyleye, -y, -e]*

riyā: *İki yüzlülük, gösteriş.*

1. Gösterüp ḫalḳa **riyā** bağruña ṭaş bağlarsın
Seni ādem ṣanur ey ṣūfī baḳanlar ṭaşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 3). [riyā,]*

2. Bulduġı pārtālı yüklense n'ola ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde **riyā** ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 8). [riyā,]*

3. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī ṣūretin ekşitmesün mi ḫaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 9). [riyānuñ, -n, -uñ]*

4. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḫīle ḳatmaduḳ

Ṣūfī gibi **riyāyı** hüner diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 2). [riyāyı, -y, -ı]*

5. Zāhid **riyā** ile ne dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 3). [riyā,]*

6. Bir **riyā** mestisin ey ṣūfi ki ayılmazsın
İʿtiḳādum bu ki beş vaḳti daḫı ḳılmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 1). [riyā,]*

7. Riyā vādīlerinde zāhid-i ḫuşk
Dıraḫt-ı gūr gibidür nice dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 7). [riyā,]*

8. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāṣıḳ dir
Bu **riyā** kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8). [riyā,]*

riyā-fürūş: *İkiyüzlülük, riyakârlık.*

1. Ṣoḥbet-i pīr-i meykede yegdür
Ḫān-ḳāhuñ **riyā-fürūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 12). [riyā-fürūşundan, -u, -n, -dan]*

riyāḥ: *Rüzgarlar.*

1. İrişdürür beni ʿışḳuñ hevāları ḳapuña
Ki fülki maḳṣada iltür muvāfıḳ olsa **riyāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 6). [riyāḥ,]*

riyāżet: *Dünya lezzetlerinden sakınmak suretiyle nefsi terbiye etme.*

1. Tīn u zeytūnile olursa **riyāżet** zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [riyāżet,]*

2. Çeşmüñ **riyāżetiyle** hilāl idi gerçi kim
Burc-ı hevāda ṭalʿatuñ olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 29). [riyāżetiyle, -i, -y, -le]*

riyāżet ol: *Nefsin arzuladığı şeylerin aksini yapmak, dünya lezzetlerinden sakınmak, nefsi terbiye etmek.*

1. Kime kim mülk-i ḳanāʿatde **riyāżet ola** ḳūt
Odur ol murġ-ı dilin bülbül-i bāġ-ı melekūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 1). [riyāżet ola, -a]*

riyāż-ı dil: *Gönül bahçeleri.*

1. Dikdüm **riyāż-ı dilde** maḥabbet nihālini
Şāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 7). [riyāż-ı dilde, -de]*

riyāż-ı himmet: *Himmet bahçesi.*

1. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum
cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle kim baḳar serv-i ḫırāmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 4). [riyāż-ı himmetümle, -üm, -le]*

rıżā vir: *Rıza vermek, rıza göstermek, razı olmak.*

1. Ḳoynuma girdi Behiştī gice göñlücek olup
Būse almaġa **rıżā virmedügi** nāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 10). [rıżā virmedügi, -me, -düg, -i]*

rıżā-yı hālık: *Allah'ın rızası.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük **rıżā-yı Ḫālıḳı**
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 21). [rıżā-yı ḫālıḳı, -ı]*

rıżvān: *Cennetin kapıcısı olan büyük melek.*

1. Yār işiginde göñül derbāna beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki **Rıżvāna** beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 2). [rıżvāna, -a]*

rū sür: *Yüz sürmek, aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.*

1. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 8). [rū sürdüm, -dü, -m]*

rūbā: *Elbise, giysi.*

1. Behişti mülk-i ferāġatde **rūbāyilesin**
Gedā libāsı giyer pādişāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 9). [rūbāyilesin, -y, -ile, -sin]*

rūbāh: *Tilki. II Kurnaz.*

1. Maḥabbet ʿāşıḳı **rūbāh** olursa dönderür bebre
Dem-i ġayretde ḳalmaz ḳudreti bir ẕerrece cebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 21). [rūbāh,]*

rū-be-rū: *Yüz yüze.*

1. Ben nice yalvarayın vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 8). [rū-be-rū,]*

rū-be-rū ol: *Yüz yüze olmak.*

1. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 6). [rū-be-rū ol,]*

rubʿ-ı meskūnı: *Dünyanın dörtte biri.*

1. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
   Ṭolandum **rubʿ-ı meskūnı** hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [rubʿ-ı meskūnı, -ı]*

ruḫ: *Yanak. II Satranç oyununda kale taşı.*

1. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ ṣaṭranc-i ḥüsn
   Herbirinüñ **ruḫları** ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [ruḫları, -lar, -ı]*
2. Dil-rübālarda ḳomaz zībā **ruḫuñ** ṣaṭranc-i ḥüsn
   Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 7). [ruḫuñ, -uñ]*

ruḥ: *Can, ruh.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
   Meh-liḳālar gördügümce ḥaẕẕ ider ġāyetde **rūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 4). [rūḥ,]*
2. Dem-i ʿīsīye **rūḥum** ben ölürsem itmeyem minnet
   Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 7). [rūḥum, -um]*
3. Bizi ḥarāretüñizle igende çoḳ yaḳmañ Ṣabā gibi irişüñ **rūḥa** ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 8). [rūḥa, -a]*
4. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup sövdüñ Ol merdüm-i muḥtācuñ **rūḥına** duʿā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 10). [rūḥına, -ı, -n, -a]*

ruh: *Can. II Ömür.*

1. Nice seyr ola Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm **rūḥum** aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 10). [rūḥum, -um]*

ruh: *Yanak, yüz.*

1. Gül **ruḫuñ** şevḳından olmışdur berī Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [ruḫuñ, -uñ]*
2. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse zevāl Ḫaṭā ne olsa **ruḫuñla** ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 4). [ruḫuñla, -uñ, -la]*
3. Rūşen-żamīr olana **ruḫuñdan** külāleler Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 3). [ruḫuñdan, -uñ, -dan]*
4. Gün **ruḫlaruña** beñzer āh itdügüm oldur kim
   Ḳaṣr-ı felege ʿāşıḳ çıḳmaġa kemend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 7). [ruḫlaruña, -lar, -uñ, -a]*
5. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
   Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 7). [ruḫum, -um]*
6. ʿĀlemüñ zevḳı **ruḫuñ** gülşenini seyrāndur
   Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 1). [ruḫuñ, -uñ]*
7. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
   Cān u dil eglencesi bir ḫüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [ruḫları, -lar, -ı]*
8. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa āteş salmaġa Ruḫları vaṣfında şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [ruḫları, -lar, -ı]*
9. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
   Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [ruḫlaruñ, -lar, -uñ]*
10. Ruḫuñ şemʿi firāḳında olup ser-geşte dīvāne
    İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [ruḫuñ, -uñ]*
11. Nūrāni **ruḫlaruñla** rūḥāni leblerüñ dil Teşbīh ider ḥabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [ruḫlaruñla, -lar, -uñ, -la]*
12. Bulmaya **ruḫları** mānendi Behiştī gül-i ter
    Bād-ı gül-bīz-i cinān bāġını bir bir elese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 9). [ruḫları, -lar, -ı]*
13. Ḳadd-i yār üstindeki **ruḫlar** Behiştīnüñ yine
    Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 9). [ruḫlar, -lar]*
14. Gülleri āteş ṭoḳunmış gibi itdi **ruḫlaruñ** Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [ruḫlaruñ, -lar, -uñ]*
15. Niḳāb-ı kākülüñden **ruḫlaruñ** görmez mi ʿāşıḳlar
    Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 7). [ruḫlaruñ, -lar, -uñ]*
16. Çün tāze **ruḫuñ** bezm-i çemende güle düşdi
    Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [ruḫuñ, -uñ]*

17. Ey Behiştī **ruḫlaruñda** ḫālini kim görse dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 9). [ruḫlaruñda, -lar, -uñ, -da]*

18. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [ruḫuñ, -uñ]*

19. Ruḫlaruñ şemʿin niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [ruḫlaruñ, -lar, -uñ]*

20. Gözümde merdüm-i dīde **ruḫuñda** ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [ruḫuñda, -uñ, -da]*

21. Ruḫlarum cennet gülidür ṣanma anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [ruḫlarum, -lar, -um]*

rūḥāni: *Ruhani.*

1. Nūrāni ruḫlaruñla **rūḥāni** leblerüñ dil Teşbīh ider ḥabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 7). [rūḥāni,]*

rūḥ-baḫş: *Ruh veren, ruh bahşeden.*

1. Seni kim beñzedürdi ʿīsāya
Rūḥ-baḫş olmasa muṣāḥabetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 6). [rūḥ-baḫş,]*

ruh-ı leylā: *Leyla'nın yüzü.*

1. Kuḥl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim Mecnūn
Seyr iderdi **ruḫ-ı Leylāyı** beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 8). [ruḫ-ı leylāyı, -y, -ı]*

rūḥ-ı muḥammed: *Hz. Muhammed'in ruhu.*

1. Leb-i ʿīsī-nefesüñ **rūḥ-ı Muḥammed** ḥaḳıçün
Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi Rūm u ʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 3). [rūḥ-ı muḥammed,]*

rūḥ-ı muṣavver: *Tasavvur olunan ruh.*

1. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük tenüñ
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün **rūḥ-ı muṣavver** gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 6). [rūḥ-ı muṣavver,]*

rūḥ-ı pāk-ı ḥāfız-ı şīrāz imiş: *Temiz ruhlu Hâfız-ı Şîrâz.*

1. Ey Behiştī **rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş** Ṭıflıken ʿışḳ āyetini itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 9). [rūḥ-ı pāk-ı ḥāfız-ı şīrāz imiş,]*

rūḥ-ı pāk: *Temiz, mübarek ruh.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ **rūḥ-ı pākine** Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 93). [rūḥ-ı pākine, -i, -n, -e]*

rūh-ı revān: *Su gibi akıp giden can. II Sallanan sevgili.*

1. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse
Ṣanur **rūḥ-ı revān** ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 4). [rūḥ-ı revān,]*

ruh-ı sāde: *Tüysüz yanak.*

1. Ne **ruḫ-ı sāde** Behiştī ne ḫat-ı nev añalum
Defteri oda urup aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 9). [ruḫ-ı sāde,]*

rūḥ-ı selmān: *Selman (14.asırda yaşamış ünlü Fars şairi)'ın ruhu. II Selman.*

1. Ṣāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür **rūḥ-ı Selmān** ile baḥş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 10). [rūḥ-ı selmān,]*

ruh-ı yār: *Sevgilinin yanağı.*

1. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi ṣan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 3). [ruḫ-ı yāri, -i]*

2. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi ṣanduñ
Dil-i ʿuşşaḳı bu ḥusn ü mecāzı ala mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [ruḫ-ı yāri, -i]*

ruḫ-ı zerd u āh u eşk: *Solgun, üzgün ve ağlayan yüz.*

1. Gösterdi ehl-i derde **ruḫ-ı zerd u āh u eşk**
Ḫarc eyledi Behiştī bugün var kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 9). [ruḫ-ı zerd u āh u eşk,]*

ruh-ı zībā: *Güzel yüz. II Yaratılmış kul.*

1. Göstermegiçün ḳudretüñi çeşm-i ʿuḳūle Bir şemʿ-i münevver gibidür her **ruḫ-ı zībā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 26). [ruḫ-ı zībā,]*

ruḥsār: *Yanak, yüz.*

1. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ
Ḫurşīd işigüñde **ruḫsāruñ** itdi sācid
(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 8). [ruḫsāruñ, -uñ]
2. Ey Behiştī sāde **ruḫsāra** çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol nakşa ḥayrān itdiler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 9). [ruḫsāra, -a]
3. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre tāb-ı kemter
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 4). [ruḫsāruñ, -uñ]
4. Şanma **ruḫsāruñ** öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḥalḳa kerāmet gösterür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [ruḫsāruñ, -uñ]
5. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın **ruḫsārı** üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 10). [ruḫsārı, -ı]*
6. Gül disem **ruḫsārına** dil-ber sözümden reng alur
Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1). [ruḫsārına, -ı, -n, -a]
7. Şuʿle şalalı sīneme **ruḫsāruñ** āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [ruḫsāruñ, -uñ]
8. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol yār
Ḫayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn
(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [ruḫsāruñ, -uñ]
9. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter **ruḫsār** u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [ruḫsār,]*

ruhsār: *Yanak, yüz. II Sevgili.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol **ruḫsāreler**
Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki meh-pāreler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 1). [ruḫsāreler, -ler]

ruḫsār-ı āteşīn: *Ateş gibi parlayan yüz.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ barmaġı yanmaḳ sezā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 5). [ruḫsār-ı āteşīnüñe, -üñ, -e]

ruhsār-ı rengīn: *Parlak renkli yüz.*

1. Berg-i gülden yegdür ol **ruḫsār-ı rengīn** ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg
(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 7). [ruḫsār-ı rengīn,]

ruḥsār-ı yār: *Sevgilinin yanağı.*

1. Ruḥsār-ı yāre irmedi ḳıymetde berg-i gül
Dellāl-ı bād egerçi anı eyledi mezād
(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 5). [ruḫsār-ı yāre, -e]

rūhu'l-ḳudüs: *Kutsal ruh, Cebrâil.*

1. Mesīḥā cünbişin itmek olurdı her benī Ādem
Eger **Rūhu'l-Ḳudüsden** irse bir dem feyż-i Rabbānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 4). [rūhu'l-ḳudüsden, -den]*

ruḳʿa: *Mektup, yazı.*

1. Ḳalemi kāġıẕ üzre füsūn-sāz ḳılmaduñ
Bir **ruḳʿa** birle bizi ser-efrāz ḳılmaduñ
(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 2). [ruḳʿa,]

Rūm: *Rum, Anadolu.*

1. Şimdi Behişti **Rūmda** eñ muʿteber kemāl
Faẓl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [rūmda, -da]
2. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 2). [rūma, -a]*
3. Olur seyreylesem mülk-i Ḫıtāyı **Rūmdan** ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [rūmdan, -dan]*
4. Getüren müşki Ḫıtādan neyiki **Rūma** didüm
Didi kim cāẕibe-i zülf-i dil-āvīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 7). [rūma, -a]*
5. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde Behişti gözcüsi olduk bugün **Rūmuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [rūmuñ, -uñ]*
6. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [rūm,]*
7. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse **Rūm** ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [rūm,]*
8. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ sīnesine
Rūm abdālı olupdur meger anuñ āhı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 10). [rūm,]

9. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne **Rūm** u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [rūm,]*

10. Ey Behiştī ruḫlaruñda ḫālini kim görse dir
Rūm iline kim getürdi bu ʿArab oġlanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 10). [rūm,]*

11. Bahār oldı yine **Rūm** illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuṣṣāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 1). [rūm,]*

12. Leb-i ʿīsī-nefesüñ rūḥ-ı Muḥammed ḥaḳıçün
Ḫāl-i ruḫsāruña rām eyledi **Rūm** u ʿArabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 4). [rūm,]*

rumḥ: *Mızrak, kargı, süngü.*

1. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u **rumḥ** olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 10). [rumḥ,]*

2. Sinān u **rumḥına** yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 3). [rumḥına, -ı, -n, -a]*

rūşen: *Parlak.*

1. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm
Gün gibi ʿālemde bir **rūşen** çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [rūşen,]*

rūşen: *Aşikâr, ortada.*

1. Yanar ġam āteşinden dil ża ʿīf u bī-mecālem ben
Bu **rūşendür** ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 2). [rūşendür, -dür]*

2. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı ẕātuña nisbet
Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [rūşen,]*

rūşen: *Parlak. II Güzel.*

1. N'ola **rūşen** kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu Şems-i Tebrīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 3). [rūşen,]*

Rūşen Çelebi: *Ruşen Çelebi.*

1. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa şebi
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi **Rūşen Çelebi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 2). [rūşen çelebi,]*

rūşen eyle: *Parlatmak, aydınlatmak.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḥsāreler
Muṣṭafāya ṣan delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 1). [rūşen eyler, -r]*

rūşen id: *Aydınlatmak.*

1. Güneş maġribde kim olup ḳılursa bī-żiyā merdüm
Ne ġam çün ʿālemi **rūşen ider** māh-ı siyeh-çerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 2). [rūşen ider, -er]*

2. Her gice nice menzil **rūşen iderse** ṭañ mı Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [rūşen iderse, -er, -se]*

rūşen kıl: *Işıtmak, aydınlatmak.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [rūşen ḳılmaġa, -maġ, -a]*

rūşen-żamīr: *Aydın gönüllü.*

1. Rūşen-żamīr olana ruḫuñdan külāleler
Māhile hem-nişīn iki dāne hümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 3). [rūşen-żamīr,]*

rüsvā eyle: *Rezil etmek.*

1. Cürmüne baḳup irte ceybüñ naẓarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 56). [rüsvā eyleme, -me]*

rüsvā id: *Rezil etmek.*

1. Ger ʿinād eylerse Mecnūn pīr-i ʿışḳ olduġuma
Āṣiyān-ı murġı başından alup **rüsvā idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 6). [rüsvā idem, -em]*

rūy: *Yüz.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki ṣuya düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 7). [rūyuñ, -uñ]*

2. Ezel ʿāşıḳlıġum bilmezdi ḥumret baġlamış bengi
Meger ki eşk-i ḫūnīnüm görüp reng aldı **rūyumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 8). [rūyumdan, -um, -dan]*

3. Senüñ **rūyuñ** ḳoyup nice teveccüh

eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [rūyuñ, -uñ]*

4. Yaşlı gözile oldı olan **rūyuña** nā-baḥr
Ehl-i naẕaruñ ḥāşılı ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [rūyuña, -uñ, -a]*

rüʾyā: *Rüya. II Uyku.*

1. Bīdārlıġda aġlayı aġlayı ḳat ḳalup
Ḫ∨āb aldugınca çeşmümi **rüʾyāda** aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 4). [rüʾyāda, -da]*

ruʿyā-yı rūḥ-baḫş: *Can bahşeden rüya.*

1. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 65). [ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña, -uñ, -a]*

rūy-ı behiştī: *Behiştî'nin yüzü.*

1. Kebkebüñ naḳşı ile **rūy-ı Behiştīyi** gören
Dir ki sermāyesi bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 9). [rūy-ı behiştīyi, -y, -i]*

rūy-ı cānān: *Sevgilinin yüzü.*

1. Ehl-i ʿışḳı ayaġa bandurmadın
Rūy-ı cānāndan elin çeksün edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 8). [rūy-ı cānāndan, -dan]*

rūy-ı ḫalāṣ: *Kurtulmuş yüz. II Özgürlük.*

1. Olur mı tebdeki peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi **rūy-ı ḫalāṣ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 8). [rūy-ı ḫalāṣ,]*

rūy-ı ḫalāṣ: *Kurtulmuş yüz. II Huzur, rahat.*

1. Bildüm ki bir belāya giriftārdur ki hīç
Rūy-ı ḫalās görmeye ben mübtelā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 8). [rūy-ı ḫalās,]*

rūy-ı iḳbāl: *Geleceğin yüzü.*

1. Behiştī gel bir özge ʿāleme ṭut **rūy-ı iḳbāli**
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [rūy-ı iḳbāli, -i]*

rūy-ı iltiyām: *İyileşme yüzü.*

1. ʿĀlemde senden istedigüm budur ey şefīʿ
Ḫāk-ı taẕarruʿa ḳoyuban **rūy-ı iltiyām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 96). [rūy-ı iltiyām,]*

rūy-ı lāle: *Lalenin yüzü.*

1. Kūhsāra çünki yāruñ ʿaḳs-ı ʿiẕārı düşdi
Eşkinden aña **rūy-ı lāle** ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 2). [rūy-ı lāle,]*

rūy-ı şarḥ: *Ortaya çıkmış yüz.*

1. Ne ola ḥurşīd-i ḫāver kim cihān meşhūrıdur
Rūy-ı şarḥa münʿaḳis olmış ʿiẕāruñ nūrıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 14, Mısra 2). [rūy-ı şarḥa, -a]*

rūy-ı yār: *Sevgilinin yüzü.*

1. Ey Behiştī eylenürdi bu göñül
Rūy-ı yār olsa naẕargāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 10). [rūy-ı yār,]*

2. Dün gice **rūy-ı yāri** görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [rūy-ı yāri, -i]*

3. Ey ḫ∨āce künc-i medresede ṣubḥa dek bu şeb
Ben **rūy-ı yāri** fikr ideyin sen kitāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 8). [rūy-ı yāri, -i]*

rūy-ı yūsuf: *Yusuf'un yüzü.*

1. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
Şan gördi **rūy-ı Yūsufı** Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 2). [rūy-ı yūsufı, -ı]*

rūy-ı zemīn: *Yeryüzü. II Dünya.*

1. Od ṣaldı nice ẓālim **rūy-ı zemīne** ammā
Maẓlūmuñ āhı anuñ külin göge ṣavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [rūy-ı zemīne, -e]*

rūyını sür: *Yüz sürmek.*

1. Ümīdüm **rūyını sürsem** ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 3). [rūyını sürsem, -se, -m]*

rūz u şeb: *Gündüz ve gece. II Sürekli.*

1. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 8). [rūz u şeb,]*

rūze: *Oruç.*

1. Ben **rūze** güni görsem ebrūsı hilālini ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece şekk

gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 7). [rūze,]*

2. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa **rūze** revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [rūze,]*

rūze-i fakr u fenā: *Fakirlik ve yoksulluk günü. II Yoklukla.*

1. Geçerse **rūze-i faḳr u fenāda** ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 19). [rūze-i faḳr u fenāda, -da]*

rūze-i firāḳ: *Ayrılık günü. II Ayrılık orucu.*

1. Ben **rūze-i firāḳı** tamām eyledüm görüp
Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 7). [rūze-i firāḳı, -ı]*

rūze-i ġam: *Gam orucu.*

1. Ḳalduḳ gürisne **rūze-i ġamda** Behiştiyā Ḫvān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma ṭatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 9). [rūze-i ġamda, -da]*

rūzgār: *Zaman, vakit.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif **rūzgārıdur** hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [rūzgārıdur, -ı, -dur]*

2. Gülşen-i ʿālemde nice ʿandelībüñ **rūzgār**
Perr ü bālin berg-i gül gibi perīşān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 5). [rūzgār,]*

rūzgār: *Rüzgâr, yel, bad.*

1. Derdile āh itse bir ʿāṣıḳ gözüm göñlüm ṭaşar
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 6). [rūzgār,]*

2. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ ṭolanur
Birḳaç hevāyiler geçerüz **rūzgārda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 6). [rūzgārda, -da]*

3. Belā ṭūfānına ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra **rūzgār ile** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 2). [rūzgār ile, -ile]*

rūzgār içre: *Rüzgârına karşı.*

1. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī **rūzgār içre**
Reʾīsi oldıġum bes şiʿr-i āb-dārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 9). [rūzgār içre,]*

rūzgār-ı furṣatum: *Fırsat rüzgârı. II Fırsat zamanı.*

1. Benüm vuṣlat şebinden **rūzgār-ı furṣatum** yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [rūzgār-ı furṣatum, -um]*

rūz-ı bahār: *Bahar günü. II Gençlik.*

1. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek **rūz-ı bahār**
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 9). [rūz-ı bahār,]*

rūz-ı ecel: *Ölüm günü.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür **rūz-ı ecel** ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [rūz-ı ecel,]*

rūz-ı ezel: *Ezel günü. II Bezm-i Elest.*

1. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük meṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 1). [rūz-ı ezel,]*

2. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi **rūz-ı ezel** meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [rūz-ı ezel,]*

3. Laʿlüñi **rūz-ı ezelde** ʿāṣıḳa cān itdiler
Bir ʿaraḳ aldılar andan Āb-ı Ḥayvān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 1). [rūz-ı ezelde, -de]*

rūz-ı hicrān: *Ayrılık günü.*

1. Bezm-i ġamda āh-ı muṭrib çeşm-i pür-ḫūn cām olur
Rūz-ı hicrān dem olur baña düğün bayram olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 2). [rūz-ı hicrān,]*

rūz-ı ʿīd: *Bayram günü.*

1. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi **rūz-ı ʿīd** Yārdan ʿāṣıḳ bu günlerde ırağ olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 1). [rūz-ı ʿīd,]*

2. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa rūze revā mıdur
Ol günki **rūz-ı ʿīd** ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 4). [rūz-ı ʿīd,]*

rūz-ı ḳıyāmet: *Kıyamet günü.*

1. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm **rūz-ı ḳıyāmet** ʿadlu

ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [rūz-ı ḳıyāmet,]*

rūz-ı maḥşer: *Maḥşer günü.*

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ mihrābına
   Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 4). [rūz-ı maḥşer,]*
2. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
   Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [rūz-ı maḥşerde, -de]*
3. Ḳāl u ḳīl ehli ne fehm eyler benüm aḳvālümi
   Rūz-ı maḥşerde diyem Mecnūna Caʿfer ḥālümi *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 24). [rūz-ı maḥşerde, -de]*

rūz-ı müjde: *Müjde, sevinç günü.*

1. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye yok ḳābiliyyetüm Ammā ʿināyet-i ezelī **rūz-ı müjdedür** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 2). [rūz-ı müjdedür, -dür]*

rūz-ı viṣāl: *Kavuşma günü.*

1. Nice seyr ola Behiştī saña kim **rūz-ı viṣāl** ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [rūz-ı viṣāl,]*
2. Eger **rūz-ı viṣālüñde** lebüñ tiryāki el virse
   Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 3). [rūz-ı viṣālüñde, -üñ, -de]*
3. Ne ʿāṣıḳ kim bugün **rūz-ı viṣālüñden** ḫaber ṭuydı
   Fenā ġam-ḫānesinde ol giriftār-ı melāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 5). [rūz-ı viṣālüñden, -üñ, -den]*

rūz-ı vuṣlat: *Kavuşma günü.*

1. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim **rūz-ı vuṣlatda**
   Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [rūz-ı vuṣlatda, -da]*

rūz-merre: *Günlük. II Gündelik.*

1. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḥāl olur
   Cāme-i zer-bāft-ı şāhı **rūz-merre** şāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 2). [rūz-merre,]*

S/Ṣ/S

ṣaʿādet: *Saadet, mutluluk.*

1. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet ummasun
   Mesken olursa **saʿādetdür** eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 10). [saʿādetdür, -dür]*
2. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez **saʿādetden** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [saʿādetden, -den]*
3. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
   Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [saʿādet,]*
4. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
   Saʿādet ehlidür ʿizz ü **saʿādet** ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 2). [saʿādet,]*
5. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
   Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [saʿādet,]*
6. Saʿādet ṣubḥına sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 1). [saʿādet,]*
7. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına Saʿādet ehli üzre açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [saʿādet,]*
8. Diyār-ı ʿışḳa her kim gelse istiḳbāl ider ġamlar
   Saʿādet mülkidür ikrām iderler anda mihmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 4). [saʿādet,]*
9. Efendüm devletüm şāhum Memi şāh Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 2). [saʿādet,]*
10. Ḥoş **ṣaʿādet** degül mi maḳdem-i yār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 25). [ṣaʿādet,]*
11. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
    Yüri var ey göñül **saʿādet ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 6). [saʿādet ile, -ile]*

saʿādet-ḫāne: *Saadet evi.*

1. Bir **saʿādet-ḫānede** tenhā düşüp bir nīk-baḫt
   ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 7). [saʿādet-ḫānede, -de]*
2. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını ḫālī ḳoma

Seyl olur ṣaḳın ḫarāb eyler **saʿādet-ḫāneñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 4). [saʿādet-ḫāneñi, -ñ, -i]*

sāʿat: *Saat, vakit, zaman.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
   Ki der-i meykedede muʿtekifem her **sāʿat** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 2). [sāʿat,]*
2. Ṣol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
   Biñ yıl ola her **sāʿati** biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [sāʿati, -i]*

ṣabā: *Sabaha doğru kuzeydoğudan hafif hafif esen serin, hoş, latif bahar rüzgârı.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür **ṣabā**
   Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [ṣabā,]*
2. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür **ṣabā**
   Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [ṣabā,]*
3. ʿĀṣıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
   Gözine ḳarşı ayardup her yaña sürür **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [ṣabā,]*
4. Çıḳsa kūyından semendile giyüp laʿlīn ḳabā
   Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 2). [ṣabā,]*
5. Mürşid-i kūyuñ olup ider **ṣabā**
   Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 1). [ṣabā,]*
6. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
   Bir **ṣabādur** kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 2). [ṣabādur, -dur]*
7. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
   Ol **ṣabādur** kim ider şemʿ-i şebistān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [ṣabādur, -dur]*
8. Yollarda **ṣabā** şām u seher ṭurma segirdür
   Ḫāk-i rehüñ ʿāṣıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [ṣabā,]*
9. Cānib-i gülşene geldükce **ṣabā** kūyuñdan
   Çemen iki bükilüp aña sitāyişler ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 7). [ṣabā,]*
10. Kākülüñ būyın meşāmumdan dirīġ itmez **ṣabā**
    ʿÖmr-i sermedden naṣīb almaḳ Behiştī ḥālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 9). [ṣabā,]*
11. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
    Gelür kūyuñ cenābından **ṣabāyā** ḫoş nesīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [ṣabāyā, -y, -ā]*
12. Bizi ḥarāretüñizle igende çoḳ yaḳmañ Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 8). [ṣabā,]*
13. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun semendidür **ṣabā**
    Ḳıldı mū-tāb-ı felek ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 3). [ṣabā,]*
14. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm bir bir Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [ṣabā,]*
15. Çemenüñ gerçi **ṣabā** bir yaluñuz yügrügidür
    Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 7). [ṣabā,]*
16. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve muẕṭarīb olur
    İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [ṣabā,]*
17. Alaldan kākülüñ būyın **ṣabā** ardıncayam ammā
    Görinmez ġālibā aḥvāli ṭuydı cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 3). [ṣabā,]*
18. Ḫār-ı ġamda ġonca gibi göñlüm açmazdı **ṣabā**
    İrmese būy-ı teraḥḥum sen gül-i ḫandāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 7). [ṣabā,]*
19. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin ey düşmen
    Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek yoḳ mı ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 6). [ṣabā,]*
20. İkide bir **ṣabā** çıḳup yoldan
    El uzatmasun ayaġuñ tozına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 3). [ṣabā,]*
21. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīş-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
    Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 4). [ṣabā,]*
22. Bir ṣubḥ-dem **ṣabāyile** kūyuñ ṭolanur
    Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 5). [ṣabāyile, -y, -ile]*
23. İbādetgāha gelse bī-mecālem mest-i mey gibi

Benem ammā çemenzāruñ **ṣabāveş** cüst u çālāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 4). [ṣabāveş, -veş]*

24. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿaybı
Düriş ki setr idesin dāmenüñle cāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 5). [ṣabā,]*

25. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür vecd
Dem ursa **ṣabā** cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 14). [ṣabā,]*

26. Gül berg-i teri ṭut ki **ṣabā** aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [ṣabā,]*

27. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüni muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 15). [ṣabā,]*

28. Böyle ḫāk itme efendi yoluña cān vireni
Olmaduñ rāżı ki kūyuñda **ṣabā** gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 16). [ṣabā,]*

sabā: *Sabaha doğru kuzeydoğudan hafif hafif esen serin, hoş, latif bahar rüzgârı. II Zaman.*

1. Bir laṭîfe geçdi aġyāra hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun yeri geldükce devşürür **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 6). [ṣabā,]*

2. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler lāf urmasun
Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 8). [ṣabā,]*

3. Ḫaddüñe beñzer ne yeri var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur **ṣabā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 10). [ṣabā,]*

sabāh: *Sabah, sabah vakti.*

1. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā **ṣabāḥa** deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 6). [ṣabāḥa, -a]*

2. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām **ṣabāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 10). [ṣabāḥ,]*

3. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı **ṣabāḥa** dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [ṣabāḥa, -a]*

4. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa **ṣabāḥuñda** selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [ṣabāḥuñda, -uñ, -da]*

sabāha deñlü: *Sabaha kadar.*

1. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben **ṣabāḥa deñlü** sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 8). [ṣabāḥa deñlü,]*

sabā-i midhat: *Methedilmiş, övülmüş rüzgâr.*

1. Ḳaddüñe lāyıḳ **ṣabā-i midḥat** isterseñ eger
Rāsti biz işbu ṣıfat ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 3). [ṣabā-i midḥat,]*

ṣabā-yı luṭf: *Lütuf rüzgârı, esintisi.*

1. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa şevḳumdan
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 7). [ṣabā-yı luṭfuñ, -uñ]*

ṣabā-yı ʿömr: *Ömrün rüzgârı. II Yaşam.*

1. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir **ṣabā-yı ʿömr**
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [ṣabā-yı ʿömr,]*

sābit: *Açık, belli, net.*

1. Kendü şehādet itdi Ḫudā muʿcizātuña
Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 14). [sābitdür, -dür]*

sābit kıl: *Yer vermek, sabit eylemek.*

1. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde **sābit ḳıl** meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 54). [sābit ḳıl,]*

ṣabr: *Sabır, dayanma gücü.*

1. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı **ṣabra**
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḥı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [ṣabra, -a]*

2. Kūşe-i fürḳatde bir gün **ṣabr** çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [ṣabr,]*

3. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u **ṣabrumı** alduñ
Be-hey ẓālim beni niçün yanar āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 1). [ṣabrumı, -um, -ı]*

4. Ya **ṣabr** u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542,*

Mısra 1). [ṣabr,]

5. Ġam-ı ʿışḳ itdügince cānuña kār
Niçe bir künc-i ġamda **ṣabr** u ḳarār
(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 22). [ṣabr,]

ṣabr eyle: *Sabretmek, dayanmak.*

1. Her kimin ʿāṣıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
Eṣküñe **ṣabr eyle** yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [ṣabr eyle,]*
2. Hele bir dem ṣehā **ṣabr eyle** gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḫḫar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [ṣabr eyle,]*
3. Küffār-ı ġam silāḥına **ṣabr eyledüñ** velī
Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 7). [ṣabr eyledüñ, -dü, -ñ]*

ṣabr it: *Sabır göstermek, tahammül etmek.*

1. Firdevs-i ʿiẕāruñdaki ol dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi olur seyr iden ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 8). [ṣabr itmege, -meg, -e]*
2. ʿĀṣıḳ-ı gül ḫāra **ṣabr itmek** degül mi ġāyetī
Sen gül içün ben ölem ḫārı der-āġūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 3). [ṣabr itmek, -mek]*
3. Dil ü cāndan senüñ derd ü belāña her ki **ṣabr itmez**
Aña daʿvā-yı ʿışḳ itmek bu ʿālemde ḥelāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 7). [ṣabr itmez, -mez]*
4. Maḥabbet ehli cevr-i yāre **ṣabr itmez** degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya ṣaḳın açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 5). [ṣabr itmez, -mez]*

ṣabr-ı ḥaḳ: *Hak sabrı. II Peygamber sabrı.*

1. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ **ṣabr-ı Ḥaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 8). [ṣabr-ı ḥaḳ,]*

ṣabrile ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur: *Sabırla koruk helva, belalar bal olur.*

1. Vuṣlat isterseñ taḥammül ḳıl Behiştī fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 10). [ṣabrile ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur,]*

ṣabrit: *Sabretmek.*

1. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāṣıḳa Aña **ṣabritmez** Behiştī cān olur zīrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 14). [ṣabritmez, -mez]*

ṣabūḥ: *Sabahları içilen şarap.*

1. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī **ṣabūḥı** bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 1). [ṣabūḥı, -ı]*

sabūn sür: *Sabun sürmek, sabunlamak.*

1. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 2). [ṣabūn sürüp, -üp]*

saç: *Saçmak, dağıtmak.*

1. ʿĀṣıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca **ṣaç**
Kim viṣāl-i yār bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 1). [ṣaç,]*

saç: *Saç, zülüf. II Tuzak.*

1. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı **ṣaçuña** Beñzer ol lāleye kim baġlana sünbüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 9). [ṣaçuña, -uñ, -a]*

saç: *Saç, zülüf.*

1. Olmış çemende lāle siyeh **ṣaçlu** bir gedā Ṣāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 7). [ṣaçlu, -lu]*
2. Benüm deşt-i cününda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme **ṣaçuñ** zencīri biñ baş ḥaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [ṣaçuñ, -uñ]*
3. Müşg-būluḳ **ṣaçına** ḳalmışdur
Fitnelük beñlerine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 1). [ṣaçına, -ı, -n, -a]*
4. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 5). [ṣaçuñ, -uñ]*
5. Lebi Şīrīn **saçı** Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [saçı, -ı]*
6. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur **ṣaçuñ** perīṣān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 6). [ṣaçuñ, -uñ]*
7. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur göñül

Bir **şaçı** Leylāya şeydā oldı ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 16). [şaçı, -ı]*

sācid it: *Secde etmek.*

1. Māh-ı nevi felekde miḥrābuñ itdi rākiʿ Ḫurşīd işigüñde ruḫsāruñ itdi sācid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 8). [sācid itdi, -di]*

saçın yol: *Saçını başını yolmak, üzüntüsünden dövünmek.*

1. Cām-ı gül bāde-i fenā ṭoldı Sünbül anı görüp **şaçın yoldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 2). [şaçın yoldı, -dı]*
2. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār Lāle ḳan aġlasa sünbül **şaçını yolsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 10). [şaçını yolsa, -sa]*

sad: *Yüz, yüzlerce.*

1. Bir luʿbile dehānuña virmiş Behişti dil Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 10). [ṣad,]*
2. Girībān-çāk idüp **ṣad** şerḥa çek sīneñde ey abdāl İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [ṣad,]*
3. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim Hemīşe **ṣad** hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 70). [ṣad,]*

sadā: *Ses, avaz, yankı.*

1. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür hevā velī Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül **ṣadā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 10). [ṣadā,]*
2. ʿIşḳ ehli neyki baġrı delik beñzi sāz olur Muḥriḳ **ṣadāsı** ehl-i dile cān-güdāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 2). [ṣadāsı, -s, -ı]*
3. Sidre şeh-bāzı daḫı gūş idemez olmışdur Evc-i ʿizzetde **ṣadāsını** benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 4). [ṣadāsını, -s, -ı, -n, -ı]*
4. Ṣāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u **ṣadādan** geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [ṣadādan, -dan]*
5. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu tārumdan Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [ṣadālar, -lar]*
6. Zāhidüñ ṣūfī **ṣadāsın** işiden ʿāşıḳ dir Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [ṣadāsın, -sı, -n]*
7. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür Hīç aşlı yoḳ Behiştī hemān bir **ṣadā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10). [ṣadā,]*
8. Bahār oldı yine Rūm illeri bāġ-ı İremlendi Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuṣṣāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 2). [ṣadāsı, -s, -ı]*

ṣadā ir: *Ses gelmek.*

1. Cānān lebinden irdi benüm semʿüme ṣadā Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 1). [ṣadā irdi, -di]*

ṣadā ol: *Ses olmak.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā Ġoncanuñ başına şeb-nem sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 3). [ṣadā olmışdur, -den-mış, -dur]*

ṣadā vir: *Ses vermek.*

1. Pür şevḳ olan ḫurūşunı haẓm eylemek gerek Zīrā **ṣadā viren** ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 4). [ṣadā viren, -en]*

ṣadāḳat ile: *Sadakat, vefa, bağlılık.*

1. Ne güzeldür Behişti bir ʿāşıḳ Seve bir dil-beri **ṣadāḳat ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 10). [ṣadāḳat ile, -ile]*

ṣadā-yı bülbül ile: *Bülbül sesi.*

1. Ney ne lāzım **ṣadā-yı bülbül ile** Göñlün egler çemende ʿāşıḳ-ı zār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 9). [ṣadā-yı bülbül ile, -ile]*

ṣadā-yı çeng: *Çeng çalgısının sesi.*

1. Ger nüvāzişler irişmezse **ṣadā-yı çengden** Neyle dem-sāz eylesün ʿāşıḳ dil-i āzürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 5). [ṣadā-yı çengden, -den]*

ṣadā-yı raʿd: *Gök gürültüsünün sesi.*

1. Āhum felekde Zühreye āvāz ögredür Yoḫsa **ṣadā-yı raʿd** degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 8). [ṣadā-yı raʿd,]*

sadā-yı sāz: *Sazın sesi.*

1. Melūl olursa Behiştī nihān mey içmekden
Ṣadā-yı sāz ile rāzını āşikāre ḳılam
(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 10). [ṣadā-yı sāz,]

şad-bār: *Yüz, yüzlerce.*

1. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ **şad-bār** mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 6). [ṣad-bār,]*

sāde: *Süsten arınmış, ziynetsiz.*

1. Muṣḥaf-ı ruḫsāruña ʿizzet ḳılan ʿāşıḳlaruñ
Āftābuñ **sāde** levḥi nāme-i aʿmāl olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 6). [sāde,]
2. N'ola görinse naḳşı merḥametden ṣu gibi **sāde**
Biḥār-ı eşk-i ʿāşıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [sāde,]*

sāde: *Sadece.*

1. Ey Behiştī **sāde** ruḫsāra çeküp ḫaṭṭ-ı ġubār
ʿAḳlumı alup beni ol naḳşa ḥayrān itdiler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 9). [sāde,]

sāde: *Sade, iddiasız.*

1. Ṣanma ḥüsn ehli hemān **sāde** püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḥı ʿışḳ aḥsendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [sāde,]

sāde-ʿārıż: *Sade yanak. II Ayva tüyü çıkmamış yanak.*

1. Demidür **sāde-ʿārıżlar** Behiştī berg-i gül gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile seyr-i Süleymānı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 9). [sāde-ʿārıżlar, -lar]

sādece: *Tek, yalnız.*

1. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden **sādece** īmān yeg
(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [sādece, -sun]

ṣadef: *Sedef.*

1. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya **ṣadef** dür mi olur ḳaṭre-i nīsān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 126). [ṣadef,]
2. Ṣadefden yapılupdur bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 1). [ṣadefden, -den]*

ṣadef-i baḥr-ı raḥmet: *Rahmet denizinin sedefi.*

1. Dürr-i yetīmisin **ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ**
N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 21). [ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ, -üñ]

sāde-rū: *Yüzünde tüy bitmemiş körpe, genç.*

1. Behiştī **sāde-rūlar** bir şınuḳ āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 9). [sāde-rūlar, -lar]*
2. Sīneñe bir **sāde-rū** dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [sāde-rū,]*
3. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḥı sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [sāde-rūlar, -lar]*

sādıḳ: *Dost.*

1. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam yime
Göñlü her bir ʿāşıḳ u **şādıḳlaruñ** maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 10). [şādıḳlaruñ, -lar, -uñ]*

sādık: *Sadık, gerçek.*

1. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī
(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 7). [ṣādıḳ,]

sādır ol: *Ortaya çıkmak, meydana gelmek.*

1. Sen ey sipihr-i berīn āteş-i derūnumdan
Ezelde **ṣādır olan** dūd-ı āha beñzersin
(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 4). [ṣādır olan, -an]

sadme: *Hızla vurma, çarpma.*

1. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki **ṣadme** andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 1). [ṣadme,]*

sad-pāre: *Yüz parça.*

1. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş

(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 2). [ṣad-pāre,]

<u>ṣadr:</u> *Göğüs. II Gönül.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin **ṣadrında** saḳlar āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [ṣadrında, -ı, -n, -da]*

<u>ṣadr:</u> *Ön, en baş.*

1. Erbāb-ı cehl **ṣadrda** iḫlāsumızla biz
Ḳalduk cihānda ḫār u ḫas altında ābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 7). [ṣadrda, -da]*

<u>ṣadra geç:</u> *Başa geçmek, öne geçmek, baş köşeye geçip oturmak.*

1. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben*(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 2).[ṣadra geçeydüm, -e, -y, -dü,-m]*
2. Baña berāber olur mıydı **ṣadra geçse** raḳīb
Ne deñlü zerd ise terkīb olınmaz zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 3). [ṣadra geçse, -se]*
3. Otursa **ṣadra geçüp** sāḳıyā emīrāne
Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 1). [ṣadra geçüp, -üp]*
4. Ġamuñ **ṣadra geçürmez** diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 5). [ṣadra geçürmez, -mez]*
5. Didüm **ṣadra geçürmişken** emān virmez baña ʿışḳuñ
Didi āteş-pereste daḫı olmaz mihrbān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 5). [ṣadra geçürmişken, -miş, -ken]*

<u>ṣadr-ı defter-i ʿizzet:</u> *Şeref defterinin başı.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile ẕikr iden
Yazıldı **ṣadr-ı defter-i ʿizzetde** nīk-nām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 78). [ṣadr-ı defter-i ʿizzetde, -de]*

<u>ṣadr-ı meclis:</u> *Meclis başı.*

1. Behiştī **ṣadr-ı meclisde** ele cām aldı şāhāne
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [ṣadr-ı meclisde, -de]*

<u>ṣadr-ı meclisde otur:</u> *Eğlence meclisinin başına geçmek, baş köşeye geçip oturmak.*

1. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde yüzinüñ berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 8). [ṣadr-ı meclisde otursa, -sa]*

<u>ṣadrına geç:</u> *Gönülde yer etmek, işlemek.*

1. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi sīnem ṣadrına
Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ ḫargāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 9). [ṣadrına geçmeye, -me, -y, -e]*

<u>ṣāf:</u> *Saf, sıra.*

1. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz **ṣāf** aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 6). [ṣāf,]*
2. Behiştī nice **ṣaf** ʿasker çeküp ṣiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [ṣaf,]*
3. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar ṣu gibi göñlüm ṣāfī
Ki ṣafā ehli olan derde degişmez **ṣāfı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [ṣāfı, -ı]*

<u>ṣāf it:</u> *Temiz tutmak, arındırmak.*

1. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi **ṣāf it**
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [ṣāf it,]*

<u>ṣāf kıl:</u> *Temiz tutmak, saf kılmak.*

1. Ṣāf ḳılup ḳalbümizi ʿışḳıle
Āyīne-i ġayb-nümā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 3). [ṣāf ḳılup, -up]*

<u>ṣāf ṣaf:</u> *Yan yana.*

1. Gördügi dem didi ʿāşıḳları cānān **ṣāf ṣaf**
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān **ṣāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 1). [ṣāf ṣaf,]*

<u>ṣāf ṣaf:</u> *Yer yer, kısım kısım.*

1. Gördügi dem didi ʿāşıḳları cānān **ṣāf ṣaf**
İdeyin bunları ben ḫākile yeksān **ṣāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 2). [ṣāf ṣaf,]*
2. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān **ṣāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [ṣāf ṣaf,]*
3. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān **ṣāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 8). [ṣāf ṣaf,]*

4. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān **şāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 10). [ṣāf ṣaf,]*

şāf ṣaf: *Saf saf.*

1. Bu ḫayālile yataġuñda şikār eylemege
Sen ġazālı gözedür dīde-i giryān **şāf ṣaf** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 6). [ṣāf ṣaf,]*

safā: *Gönül şenliği, rahat, huzur, zevk.*

1. Bir elümde zülf-i dil-ber bir elümde cām-ı mey
Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi **ṣafā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 8). [ṣafā,]*
2. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḫaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden **ṣafālar** kesb ider taḫmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [ṣafālar, -lar]*
3. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne **ṣafādur** Behişti ṣuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 10). [ṣafādur, -dur]*
4. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden **ṣafālıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 2). [ṣafālıyuz, -lı, -y, -uz]*
5. Sūz-ı şevḳüñde **ṣafā** kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 11). [ṣafā,]*
6. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u **ṣafādan** geçelüm
Ṣimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [ṣafādan, -dan]*
7. Bürḳaʿı nāgeh cemālinden ḥabībüm ḳılsa refʿ
Dir gören ʿāṣıḳ **ṣafādan** eṣṣalātu ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 4). [ṣafādan, -dan]*
8. Yüze yüz Muṣṭafāya uġradum
Kaʿbe gördüm **ṣafāya** uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 2). [ṣafāya, -y, -a]*
9. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz **ṣafāmuz** yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [ṣafāmuz, -muz]*
10. Dem-i ṭūfānda ṣūfī görmemişdür Merve ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm **ṣafāyı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 6). [ṣafāyı, -y, -ı]*
11. Ṣafā var idügin bilmedi cān laʿlüñde Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [ṣafā,]*
12. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim **ṣafādan** mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [ṣafādan, -dan]*
13. Ṣafā bezmin dilerseñ ġıll u ġışdan ḳalbüñi ṣāf it
Behiştī pāk meşrebler ḳabūl eyler mi nā-pāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 9). [ṣafā,]*
14. Ṣafā gülzārınuñ öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 7). [ṣafā,]*
15. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar ṣu gibi göñlüm ṣāfī
Ki **ṣafā** ehli olan derde degişmez ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 2). [ṣafā,]*
16. Bezm-i gülşende eşer ḳalmadı cām-ı Cemden
Götürüldi dükeli ẕevḳ ü **ṣafā** ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 2). [ṣafā,]*
17. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 22). [ṣafāsın, -sın]*
18. ʿArşa çıḳ anda āşiyān eyle
Nāleñi gūş iden **ṣafā** bulsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 16). [ṣafā,]*

safā al: *Huzur almak, neşelenmek.*

1. Düşnām-ı yārdan dil şöyle **ṣafā alur** kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5). [ṣafā alur, -ur]*

safāda ol: *Sefa içinde olmak, huzurlu olmak.*

1. Elden düşürme ayaġı dāʾim **ṣafāda ol**
Bezm-i cihānda āḫiri her kim ḳadem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 7). [ṣafāda ol,]*
2. Göñlüm **ṣafāda olalı** mānend-i āyine
Ḫālī degül ḫayāl-i ruḫuñdan herāyine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 1). [ṣafāda olalı, -alı]*
3. Bu dehr-i dūn kederinden ḳılam derūnumı pāk
Ḫurūş u cūş ile deryā gibi **ṣafāda olam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 4). [ṣafāda olam, -am]*

safā-yı cevher-i ʿışḳ: *Aşk cevherinin sefası.*

1. Ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ ile eyle ḳalbüñi ḫāṣ
ʿAvām-ı bed-güheri ʿışḳ ider cihānda ḫ∨āṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra*

1). [ṣafā-yı cevher-i ʿışḳ,]

ṣafā-yı vaṣl: *Vuslatın keyfi. II Vuslatın Safa'sı.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum **Ṣafā-yı vaṣla** olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 2). [ṣafā-yı vaṣla, -a]*

ṣafḥa: *Sayfa.*

1. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān **ṣafḥası** gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 10). [ṣafḥası, -s, -ı]*
2. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān **ṣafḥasında** yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [ṣafḥasında, -sı, -n, -da]*

safha-i cān: *Can sayfası.*

1. Elif ḳaddüñ miṣālin **ṣafḥa-i cān** içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum sözümde müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 7). [ṣafḥa-i cān,]*

safha-i dil: *Gönül sayfası.*

1. Şemse-i dāġ **ṣafḥa-i dilde**
Şöyle olsa ki yādgār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 7). [ṣafḥa-i dilde, -de]*

safha-i laʿl: *Dudak yüzeyi.*

1. Ṣafḥa-i laʿlüñdeki ḥaṭṭuñ maḥabbet-nāmedür
ʿĀlem-i ervāḥdan geldi baña mektūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 7). [ṣafḥa-i laʿlüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

safḥa-i mercān-ı laʿl: *Kırmızı dudağının mercan gibi görünen kısmı.*

1. Yāḳūt-ı dehr **ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe** Bir ferd yaza başladı ammā ḫayāl-i ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 5). [ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe, -üñ, -e]*

safha-i rūy-i nigār: *Sevgilinin yüzünün sayfası.*

1. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu ḥayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 3). [ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ, -uñ]*

safha-ı sīne: *Gönül sayfası.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ **ṣafḥa-ı sīnemde** yazmışdur şürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 8). [ṣafḥa-ı sīnemde, -m, -de]*

sāfī: *Şifa verici, veren.*

1. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa **ṣāfī** senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 4). [ṣāfī,]*

sāfī: *Saf, safiyane, halis.*

1. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī ṣarāb var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [ṣāfī,]*
2. Görenler yaşumı aydur ne **ṣāfī** ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [ṣāfī,]*
3. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar ṣu gibi göñlüm **ṣāfī**
Ki ṣafā ehli olan derde degişmez ṣāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 1). [ṣāfī,]*

sāfī: *Saf, temiz, pak.*

1. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi **ṣāfī** mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [ṣāfī,]*

sāfī: *Saf, halis, net.*

1. Göñül **sāfī** cevāb ister lebüñden
Dilin çekmez o ṭūṭī-i şeker-ḫā *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 1). [sāfī,]*

sāfī ol: *Duru, temiz, safiyane olmak.*

1. Hemi **ṣāfī olur** āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 1). [ṣāfī olur, -ur]*

ṣāfī-derūn: *Temiz gönüllü.*

1. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi **ṣāfī-derūn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 4). [ṣāfī-derūn,]*

sāfī-derūn ol: *Kalbi temiz olmak.*

1. Zühde degişmez ʿışḳı **ṣāfī-derūn olanlar** Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 5). [ṣāfī-derūn olanlar, -an, -lar]*

sāfī-dil: *Saf, temiz gönüllü.*

1. Ālāyiş-i ġuṣṣadan **ṣāfī-dilidüm** cānā Ġavvās-ı yem-i ʿışḳa bī-sāḥilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 1). [ṣāfī-dilidüm, -i, -dü, -m]*

safīr: *İnce ve tiz ses.*

1. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ şikārıdur
Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña **şafīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 6). [ṣafīr,]*

saġ: *Sağlam, esen.*

1. İvdürürsen bizi dermān ḫaberin virme bize
Bir bölük ḫastelerüz derdüñile **ṣaġuz** biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 6). [ṣaġuz, -uz]*
2. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet menbāʿını **ṣaġ** u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [ṣaġ,]*

saġ: *Sağ, sağ taraf.*

1. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey **ṣaġ** eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [ṣaġ,]*

saġ iken: *Hayatta iken.*

1. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [ṣaġ iken,]*

saġ kal: *Ömrünü devam ettirmek, yaşamasını sürdürmek.*

1. Vaṣldan ben baḫs idicek ṣanma **ṣaġ ḳaldı** raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [ṣaġ ḳaldı, -dı]*

saġ ol: *Sağ olmak, yaşamak.*

1. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde **saġ olsun** vefāsı az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [saġ olsun, -sun]*

saġ u sālim: *Sağ selamet.*

1. Ṣaġ u sālim her kişi āzādelerle seyr ide
Ben esīr-i pister ü bālīn olam bīmār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 3). [ṣaġ u sālim,]*

sāġar: *Kadeh.*

1. Çünki el-iḥsān illā bi't-tamām
Sāġarı ʿuṣṣāḳa pür ṣun sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 6). [sāġarı, -ı]*
2. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ lālesini **ṣāġar** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [ṣāġar,]*
3. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde ṭolu **sāġarlarıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [sāġarlarıdur, -lar, -ı, -dur]*
4. Bezme gel el üzre tutsunlar seni **sāġar** gibi
Bāda virme lāle gibi ḫüsnünüñ devrānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 5). [sāġar,]*
5. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Güş urma aña yañṣaġı **sāġar** ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 2). [sāġar,]*

sāġar: *Kadeh. II Arif kimsenin gönlü.*

1. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış **sāġaruñ** āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 4). [sāġaruñ, -uñ]*

sāġar-ı bī-bāde: *Şarapsız kadeh.*

1. Şemʿ Leylīdür ṣürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 4). [sāġar-ı bī-bāde,]*

sāġar-ı mīnā: *Billur kadeh.*

1. Ger olam hem-reng-i bāde **sāġar-ı mīnā** gibi
Ḥārikʿāde gösterem ḫum-ḫānede ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 1). [sāġar-ı mīnā,]*

sāġar-ı pür-bāde: *Şarap dolu kadeh.*

1. Ḳadrüni zāhid ne bilsün **sāġar-ı pür-bādenüñ**
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [sāġar-ı pür-bādenüñ, -n, -üñ]*

sāġar-ı pür-mey: *Şarap dolu kadeh.*

1. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī senedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 3). [sāġar-ı pür-meyi, -i]*

saġı kalmaz idi: *Sağ kalmak, yaşamını sürdürmek.*

1. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ şerbet
Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 4). [ṣaġı ḳalmaz idi, -ı]*

saġına ṣolına: *Her taraf.*

1. Yine ʿabdāl-ı ʿışḳ olup sīnem

Dāġlar yaḳdı **şaġına şolına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 8). [şaġına şolına,]*

saġlıġ: *Sıhhat, afiyet.*

1. N'ideyin istemezin **şaġlıġı** düşmen görsen
ʿIşḳuñuñ derdi ṭabîbüm baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 3). [şaġlıġı, -ı]*

saġlu sollu: *Her iki taraftan, her yönden.*

1. Şāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Şaġlu şollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 2). [şaġlu şollu,]*
2. Şaġlu şollu āteşīn güller dizüp gülzāruña
Nāle-i lāzım getürdüñ ʿandelīb-i zāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 1). [şaġlu şollu,]*

saḥābe: *Sahabe, Hz. Muhammed zamanında yaşayıp,onunla sohbet edenler ve onun yolunu tutanlar.*

1. ʿĀlī menāḳıbın eger āl u **şaḥābeñüñ**
Elfāẓ iḥāṭa eylese eylerdüm iḫtimām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 91). [şaḥābeñüñ, -ñ, -üñ]*

sahan: *Sahan, kap.*

1. Nev-rūz şāhı gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş **şaḥanlar** ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 4). [şaḥanlar, -lar]*

saḥbā: *Şarap.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan **şaḥbā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 4). [şaḥbā,]*

saḥbān: *Sahban, hitâbeti, fesâhât ve belagâtiyle meşhur Cahiliye Dönemi şairi.*

1. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki nisbeti **Saḥbān** hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [saḥbān,]*

saḫī: *Eli açık.*

1. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir **saḫī** vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [saḫī,]*

sahīhülbāl ol: *Refah içinde olmak.*

1. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 6). [ṣaḥīḥü'l-bāl olan, -an]*

saḥn: *Orta, merkez.*

1. Ḳonmış ʿizār **şaḥnına** Hindū-yı ḫāl-i yār
Gelmiş diyār-ı Rūmdan almaġıçün ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 5). [şaḥnına, -ı, -n, -a]*
2. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun yüzüñ **şaḥnınuñ** āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 2). [şaḥnınuñ, -ı, -n, -uñ]*

şaḥn: *Yer, alan.*

1. Çemen **şaḥnında** ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur
Leṭāfetler viren āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 5). [şaḥnında, -ı, -n, -da]*
2. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem **şaḥnını** pür şevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [şaḥnını, -ı, -n, -ı]*
3. Çemen **şaḥnında** āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 5). [şaḥnında, -ı, -n, -da]*

sahn-ı çemen: *Çimenlik, gül bahçesi.*

1. Bilmezin **şaḥn-ı çemen** bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup şoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [şaḥn-ı çemen,]*
2. Boyuñ yādına āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
Ayaġ üzre ṭurup **şaḥn-ı çemende** her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 2). [şaḥn-ı çemende, -de]*
3. ʿīş ü işret ḳıl diyü **şaḥn-ı çemende** her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler zebān-ı ḥāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 5). [şaḥn-ı çemende, -de]*
4. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola **şaḥn-ı çemeni** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 2). [şaḥn-ı çemeni, -i]*

şaḥn-ı felek: *Felek sahası. II Gökyüzü, sema.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev **şaḥn-ı felekde** ṭolu sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [şaḥn-ı felekde, -de]*
2. Tā kim beni müsaḥḫar ide ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 6).*

[ṣaḥn-ı felekde, -de]

<u>ṣaḥn-ı gülşen:</u> *Gül bahçesinin avlusu.*

1. Raḳībi **ṣaḥn-ı gülşende** görüp ḳaçmış bugün bir mār
Ḫudā ḥaḳḳı eger bulsam ezerdüm başın ol māruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 3). [ṣaḥn-ı gülşende, -de]*
2. Müşterek olalı berg-i gül-i surḫa bülbül
Ṣaḥn-ı gülşende biñi bir puladur feryāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 6). [ṣaḥn-ı gülşende, -de]*

<u>ṣaḥn-ı ṣıḥḥat:</u> *Sağlık, sıhhat meydanı.*

1. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ revān olduḳça yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun serv-i ḫoş-reftār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 10). [ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde, -de]*

<u>ṣaḥrā:</u> *Mecra, alan.*

1. Sīne **ṣaḥrāsına** yaġdırmaġa bārān-ı ġamı
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 3). [ṣaḥrāsına, -sı, -n, -a]*

<u>ṣaḥrā:</u> *Sahra, çöl.*

1. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 1). [ṣaḥrāda, -da]*
2. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp **ṣaḥrāya** ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [ṣaḥrāya, -y, -a]*
3. Bahār oldı ʿaceb olmaz yaşum laʿlin niṣār itsem
Cünūn **ṣaḥrāsını** ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 2). [ṣaḥrāsını, -s, -ı, -n, -ı]*
4. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm **ṣaḥrā** yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [ṣaḥrā,]*
5. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi Mecnūn ile **ṣaḥrāda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [ṣaḥrāda, -da]*
6. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 1). [ṣaḥrāda, -da]*
7. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it şāneñi
Yā hemān Mecnūn ile **ṣaḥrāda** bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 2). [ṣaḥrāda, -da]*
8. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş yansun
Kül olsun kūh u **ṣaḥrālar** hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 80). [ṣaḥrālar, -lar]*

<u>ṣaḥrā-yı çīn:</u> *Çin çölü.*

1. Ṣaḥrā-yı Çīni neyleyem būy-ı cürʿadan
Mey-ḫānedür meşāmumuza ḫāk-i ṭīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 3). [ṣaḥrā-yı çīni, -i]*

<u>ṣaḥrā-yı cünūn:</u> *Delilik çölü. II Delirmişlik durağı.*

1. Kūy-ı dil-i Mecnūnda yer eylemedin Leylā
Ṣaḥrā-yı cünūn içre bī-menzilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 8). [ṣaḥrā-yı cünūn,]*
2. Lāle **ṣaḥrā-yı cünūn** içre ḳızıl dīvāneñ
Bāġda ġonca-i gül mest-i girībān-çāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 3). [ṣaḥrā-yı cünūn,]*

<u>ṣaḥrā-yı ebed:</u> *Ebedî çöl. II Ahiret, öbür dünya.*

1. Vaṣluñdan ırağ eyleme **ṣaḥrā-yı ebedde** Göñlümde ezelden budur ey dost temennā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 47). [ṣaḥrā-yı ebedde, -de]*

<u>ṣaḥrā-yı selāmet:</u> *Esenlik vadisi.*

1. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi **ṣaḥrā-yı selāmetden** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [ṣaḥrā-yı selāmetden, -den]*

<u>ṣaʿīd:</u> *Mübarek, kutlu. II Mübarek vakit.*

1. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevṣer nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir **ṣaʿīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 4). [ṣaʿīd,]*

<u>ṣāʿiḳa:</u> *Yıldırım, şimşek, berk.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh **ṣāʿiḳa** İster ki ṭaş ile cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 7). [ṣāʿiḳa,]*

<u>ṣāʾil-i eşk:</u> *Akıp giden gözyaşı.*

1. Ḫāke yüz urup Behiştī **ṣāʾil-i eşküñ** gibi Āstān-ı yārda bir vaż'-ı dervīşāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 9). [ṣāʾil-i eşküñ, -üñ]*

<u>ṣakal:</u> *Sakal.*

1. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ **ṣaḳalını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [ṣaḳalını, -ı, -n, -ı]*

2. ʿIşḳ-ı ebed dilerseñ bir pīre ʿāşıḳ ol kim
Maḥbūb-ı sāde-rūnuñ gelse gerek **şaḳalı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 8). [şaḳalı, -ı]*

şaḳallu: *Sakallı.*

1. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez **şaḳallu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 2). [şaḳallu,]*

saḳf-ı āsmān: *Göğün çatısı.*

1. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu **saḳf-ı āsmān** āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [saḳf-ı āsmān,]*

saḳf-ı eflāk: *Feleğin çatısı.*

1. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḥāb eyler
Ne cüzʿīdür baña yaḳup kül itmek **saḳf-ı eflāki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 6). [saḳf-ı eflāki, -i]*

saḳf-ı sipihr: *Feleğin çatısı.*

1. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [saḳf-ı sipihre, -e]*

sāḳī: *Mecliste kadeh sunan.*

1. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker var mı mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 5). [sāḳıye, -y, -e]*
2. Olmışuz her yañadan **sāḳıye** muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey şaġ eline düşdi şurāḥī şolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 5). [sāḳıye, -y, -e]*

sāḳī: *Bahtsız, nasipsiz.*

1. Bāġda mużḥiklik idüp ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi yoḳdur cihānda bir **şaḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 8). [şaḳī,]*

sāḳī: *Mecliste kadeh sunan.*

1. Bir ayaḳ **sāḳī** belā rāhında yoldaş ol baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 1). [sāḳī,]*
2. Ekşi şūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña
Gel berü **sāḳī** yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 2). [sāḳī,]*
3. Senden ayru derd-i ġam defʿine meyden çāre yoḳ
Cān bedende olmasa **sāḳī** müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 8). [sāḳī,]*
4. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur **sāḳī** fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 2). [sāḳī,]*
5. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ yedi **sāḳī** aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [sāḳī,]*
6. Ben ol Ḫıżram ki ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda **sāḳī**
Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir ḫum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 3). [sāḳī,]*
7. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [sāḳīmizüñ, -miz, -üñ]*
8. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam
Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [sāḳī,]*
9. Olıcaḳ bezme muġ-beçe **sāḳī**
Ne ṣafādur Behişti şuffe-i deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 9). [sāḳī,]*
10. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı **sāḳī**
Bu naḫluñ ḫāletin bezme nihāl-i ergavān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 5). [sāḳī,]*
11. Bezmgāh-ı cāna **sāḳī** feyż olur nevvār-ı şevḳ
Olsa bir cām-ı ṣafā-baḫşa mey-i ṣāfī müfāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 5). [sāḳī,]*
12. Sāḳī benümle itdi bugün kār-sāzlıḳ
Ḳılsam ʿaceb mi raḳṣa girüp ḫırḳa-bāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 1). [sāḳī,]*
13. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni **sāḳī** laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 6). [sāḳī,]*
14. Dem irdi kim yine **sāḳī** celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [sāḳī,]*
15. Bikr-i mey cārī midür **sāḳī**
Ki ḳodın adını anuñ gül-fām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 5). [sāḳī,]*
16. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm

Ġam iḳlīminde **sāḳī** bir ser-āmed cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [sāḳī,]*

17. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur yoḳ ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle **sāḳī** anı bir gün ayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 8). [sāḳī,]*

18. Sāḳī bahār irelden olduḳ şarāba meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [sāḳī,]*

19. Mey u maḥbūbu terk itmek ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni **sāḳī** bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 6). [sāḳī,]*

20. Bre dimiş başumçün ḥürmetin **sāḳī** bugün bāde
Ki gelmiş ṣūfinüñ ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 7). [sāḳī,]*

21. Ṣaḥrāda nūş ide ide **sāḳī** piyāleyi
Bir vechile semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 1). [sāḳī,]*

22. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur **sāḳī**
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 1). [sāḳī,]*

23. Gülāc-ı vaṣluñ ummaz dil ġamuñ ʿayyāşıdur **sāḳī**
Faḳīre ol naṣīb olmaz ekābir aşıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 2). [sāḳī,]*

24. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 4). [sāḳī,]*

25. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar yoldaşıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [sāḳī,]*

26. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿuṣṣāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 8). [sāḳī,]*

27. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur **sāḳī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 10). [sāḳī,]*

28. Benüm **sāḳī** müretteb-sāz-ı bezm-i ʿişretüm sensin
Celīsüm hem-enīsüm hem-demüm hem-ṣoḥbetüm sensin *(Behiştî Dîvânı, Matla 22, Mısra 1). [sāḳī,]*

29. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün **sāḳī** żaʿīf oldum diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [sāḳī,]*

30. Her yaña ṣalınup bilinürseñ ʿaceb degül Sāḳī kim eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 10). [sāḳī,]*

31. Ne **sāḳīdür** lebüñ ġam bezmine yaşum ṣarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [sāḳīdür, -dür]*

sāki-i ġamgīn: *Kederli, dertli saki.*

1. Sāḳi-i ġamgīn bāde ṣun ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 1). [sāḳi-i ġamgīn, -gīn]*

sāki-i hum-hāne-i ḳāl u belā: *Bela ve söz meyhanesinin sakisi, içki sunanı.*

1. Sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā
Cām-ı ʿışḳı baña ṣundı mı ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 1). [sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā,]*

sāḳī-i kevser: *Kevser şarabı sunan saki.*

1. Sāḳī-i Kevser olduġın añlar Behiştīnüñ
Kim nūş iderse şiʿr-i zülālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 13). [sāḳī-i kevser,]*

2. Cenāb-ı maʿrifetde **sāḳi-i Kevser** olup ṣundum
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 9). [sāḳi-i kevser,]*

sakīl-i ṣayḳal-ı himmet: *Himmet cilasının ağırı.*

1. Olup **ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet** Ḥasan Ḥüseyn
Birlikde nitekim çalışdılar iki ḫüsām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 89). [ṣaḳīl-i ṣayḳal-ı himmet,]*

sākın: *Sakınmak, geride tutmak.*

1. Bunca peykānuñ yaturken sīnede ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ **ṣaḳınmaz** anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 4). [ṣaḳınmaz, -maz]*
2. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın kesret-i aḥbāb
Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḫvān (Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 45). [ṣaḳın,]

sākın: *Sakın, asla.*

1. Ey ḫᵛāce ġāfil olma **ṣaḳın** kātib-i ecel
Bir gün olur ki defter-i ʿömre ḳalem çeker

(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 3). [ṣaḳın,]

2. Her kūşeden gelür Behişti şerbet-i ecel
Ġurbetde sen **ṣaḳın** dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 10). [ṣaḳın,]*

3. Ḥarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḥaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder yataġıdur bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [ṣaḳın,]*

4. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül **ṣaḳın**
Sen lezẕetini ṣoñra bilürsin bu ʿālemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 7). [ṣaḳın,]*

5. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [ṣaḳın,]*

6. Dāmdur dünyā-yı dūn u dānedür cāh-ı cihān
Ey Behiştī key **ṣaḳın** aldanma dām u dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 12). [ṣaḳın,]*

7. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma **ṣaḳın** āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 8). [ṣaḳın,]*

8. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup ṣemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [ṣaḳın,]*

9. Maḥabbet ehli cevr-i yāre ṣabr itmez degül ammā
Olur olmaz cefā-ḫūya **ṣaḳın** açma bu aḥvāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 6). [ṣaḳın,]*

10. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [ṣaḳın,]*

11. Ele āyīne alup gün yüzüñe baḳma **ṣaḳın**
Sen de āşüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [ṣaḳın,]*

sāḳin: *Sakin, sessiz.*

1. Şimdi **sākin** gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [sākin,]*

sāḳın: *Sakınmak, kendini gözetmek, korumak.*

1. Cevr itme baña sen de seversin birin **ṣaḳın**
Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 3). [ṣaḳın,]*

2. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün **ṣaḳın** ʿummān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [ṣaḳın,]*

3. Ey Behiştī cām-ı ṣāfile cilā vir ḳalbüñe
Ġam ġubārından **ṣaḳın** āyīneyi kim jeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 10). [ṣaḳın,]*

4. Göñül esbāb-ı dünyāya mübāşir ol ḳo dünyāyı
Ṣaḳın bāzīçeye meşgūl iken çoḳ māh u sāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 8). [ṣaḳın,]*

5. Ḥaḳ dehānuñ ḫoḳḳasın bir dürr ü mercān eylemiş
Çeşm-i ʿāşıḳdan **ṣaḳınmış** anı pinhān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 2). [ṣaḳınmış, -mış]*

6. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki **ṣaḳın** kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6). [ṣaḳın,]*

7. Nice **ṣaḳınmayayın** laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 7). [ṣaḳınmayayın, -ma, -y, -ayın]*

8. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḥuñda selāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 1). [ṣaḳın,]*

9. Āh-ı ʿāşıḳdan **ṣaḳın** cānā ʿizāruñ bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül yapraġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 1). [ṣaḳın,]*

10. Ey ḫayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını ḫālī ḳoma
Seyl olur **ṣaḳın** ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 4). [ṣaḳın,]*

11. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ **sāḳın**
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 21). [sāḳın,]*

sākin ol: *Endişelenme.*

1. ʿĀlemüñ maʿmüresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [sākin ol,]*

sākin-i ʿarş-ı muallā: *Yüksek arşın mülayimi. II Sevgili.*

1. Gird-i çeşmüñ virüpdür ḫüsnüñe ol deñlü rifʿat
Gören dir bir meleksin **sākin-i ʿarş-ı muallāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366,*

Mısra 4). [sākin-i ʿarş-ı muallāsın, -sın]

sākin-i şaff-ı niʿāl: *Huzurda bekleyen.*

1. Bendeyem bir şeh-süvāra kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde **sākin-i şaff-ı niʿāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 6). [sākin-i şaff-ı niʿāl,]*

sākin-i şehr-i viṣāl eyle: *Kavuşma şehrinin şahsı kıl. II Kavuşanlardan eyle.*

1. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı
Ḳaryede ḳahrını çekdürme şehā etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 9). [sākin-i şehr-i viṣāl eyle,]*

sāḳıyā: *Ey saki.*

1. Çünki el-iḥsān illā bi't-tamām
Sāġarı ʿuşşāḳa pür şun **sāḳıyā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 6). [sāḳıyā,]*
2. Ġāfil olma bāde-i ḫoş-bū gibi
Sāḳıyā olmaz dimāġ-ı ḫār ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 4). [sāḳıyā,]*
3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 3). [sāḳıyā,]*
4. Viṣālüñ gevherine **sāḳıyā** ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 5). [sāḳıyā,]*
5. Ben nice mey-ḫāne yolında ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 8). [sāḳıyā,]*
6. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi şun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 6). [sāḳıyā,]*
7. Sāḳıyā keyfiyyet-i mey mīr-i çarḫ idüp beni
Ḫıdmetümde bendeler Keyvān ile Behrām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 3). [sāḳıyā,]*
8. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm var imiş
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [sāḳıyā,]*
9. Kimdür Behişti dirseñ eger **sāḳıyā** dün ol
Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 9). [sāḳıyā,]*
10. Sāḳıyā gel bir ayaġ ile feraḥ-baḫş ol bize
Devr elinden olmışuzdı biz bugün ġāyet melūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 5). [sāḳıyā,]*
11. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini ser-mest ider
Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 9). [sāḳıyā,]*
12. Otursa ṣadra geçüp **sāḳıyā** emīrāne
Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 1). [sāḳıyā,]*
13. Bulduġın meydān-ı meclisde baḳarken **sāḳıyā**
Furṣat el virdi baña aldum meyüñ ayaġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 7). [sāḳıyā,]*
14. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [sāḳīyā,]*
15. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
Yumaġa ġam ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 5). [sāḳıyā,]*

sakkā: *Saka, su taşıyan.*

1. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse **saḳḳāyı** gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 8). [saḳḳāyı, -y, -ı]*

sakla: *Korumak, esirgemek.*

1. Dil metāʿın kendü cānum gibi **saḳlarken** faḳīr
Aḥsen-i vechile aldı bir emīr-i dil-pezīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 1). [saḳlarken, -r, -ken]*

sakla: *Saklamak, gizlemek.*

1. Metāʿ-ı vuṣlata ol ʿārif olur ʿāḳıbet mālik
Maḥabbet gevherin ṣadrında **saḳlar** āşkār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 6). [saḳlar, -r]*
2. Ṣaḳlasam ġamzeñ oḳı peykānını dilde n'ola
Gencdür genc-i ḫarāb içinde ol medfūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 7). [ṣaḳlasam, -sa, -m]*
3. Şehā çünki ḫarcanmayup **saḳladuñ** Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 3). [saḳladuñ, -du, -ñ]*

sāl: *Bırakmak, yaymak.*

1. Ravża-i ʿömrine her kim **şalmaya** āb-ı ṣalāḥ
ʿĀdem olmaḳ yoḳdur ol ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 7). [ṣalmaya, -ma, -y, -a]*
2. Ejder-i zülfüñi **şal** ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden ṣoñra bizüm derdümüze em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 3). [ṣal,]*

3. Şuʿle **şalalı** sīneme ruḫsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [şalalı, -alı]*

4. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem **şal**
Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 9). [şal,]*

5. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Şalayın baḫr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [şalayın, -ayın]*

6. Şalduḳça künc-i mescide seccāde aġların
Deyr içre aldıġumca ele bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 1). [şaldukça, -duḳça]*

sāl: *Sevk etmek, bırakmak, göndermek.*

1. Ġamze oḳların ki **şalan** çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 1). [şalan, -an]*

sāl: *Salmak, kurmak.*

1. Şaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [şaldı, -dı]*

sāl: *Bırakmak, terk etmek.*

1. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa **şalar** hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [şalar, -ar]*

sāl: *Bırakmak, bağırmak.*

1. Raʿd üzre **şalup** nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [şalup, -up]*

sāl: *Bırakmak, alnına dökmek.*

1. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye **şal**
Fitne çevgānını māhum āftāb u aya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 1). [şal,]*

2. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ olup
Şalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 10). [şalmış, -mış]*

sāl: *Salmak, bırakmak.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin **şalduġı** gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [şalduġı, -duġ, -ı]*

2. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 6). [şal,]*

3. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke **şalup** kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [şalup, -up]*

4. Yandıġum bu sāye **şalduġına** ʿarʿar üstüñe
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 1). [şalduġına, -duġ, -ı, -n, -a]*

şāl: *Bırakmak, göndermek.*

1. Şarḳ u ġarba **şalmaġıçün** ʿāşıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [şalmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

2. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-günuña pīrāye **şal**
Fitne çevgānını māhum āftāb u aya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 2). [şal,]*

3. Her denīnüñ gönli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [şal,]*

4. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [şal,]*

5. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya **şal** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 10). [şal,]*

6. Himmetüm şeh-bāzını **şalam** murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [şalam, -am]*

7. Ġayra tīr-i müjeñ **şalup** beni sen
Ġam oḳına nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 3). [şalup, -up]*

8. Şemşīrüñi ʿadūya **şalarsın** bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 7). [şalarsın, -ar, -sın]*

9. Maḥabbet şāhıyam Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine **şaldum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 4). [şaldum, -du, -m]*

10. Mülevveş itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup **şal** ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [şal,]*

11. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin Üstine seyl-i eşki **şalup** ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 8). [şalup, -up]*

12. Tīġ-ı cefāyı ehl-i fażla **şalar** Behiştī Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 9). [şalar, -ar]*

13. Şaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 17). [şaldum, -du, -m]*

sāl: *Göndermek, akıtmak, ağlamak.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm **şaldı** Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 5). [şaldı, -dı]*

2. Mecnūn giyāh-ı deşte **şalardı** gözünden āb
İsterdi kim ʿalef ola Leylā ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 7). [şalardı, -ar, -dı]*

sāl: *Sene, yıl.*

1. Eylesem vaṣf-ı ẕātuñı biñ **sāl** Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 5). [sāl,]*

salā: *Cuma ve cenaze namazına çağırmak için minarelerden okunan salavat.*

1. ʿĀşıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün **şalāya** Her serv-i ser-firāzuñ ḳaddi minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 5). [şalāya, -y, -a]*

salā: *Çağrı, davet.*

1. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp Dönderdi aña kim **şala** āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [şala,]*

şalā olmış idi: *Ses olmak, çağrılmak.*

1. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 21). [şalā olmış idi, -mış, -i, -di]*

şalā vir: *Müslümanları namaza çağırmak, bir kimsenin ölümünü duyurmak, haber vermek amacıyla minarelerde okunan dua. II Ses vermek.*

1. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur berī Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 8). [şalā virmez, -mez]*

şalagör: *Salıver, bırakıver.*

1. Ḳoynuña ḳoyma dehāna **şalagör** māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ yolına ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 7). [şalagör,]*

şalāt ol: *Hz. Muhammed'e edilen dua.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḫ-ı pākine Biñ biñ tahiyyatile **şalāt ola** ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [şalāt ola, -a]*

salāyı vir: *Minarelerde, salat okuyarak cuma namazını haber vermek.*

1. Behiştī bezme gelmek vaʿde itdi Cumʿadan şoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 10). [şalāyı virem, -em]*

salb id: *Darağacına çekmek.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi **şalb iden** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [şalb iden, -en]*

saldum idi: *Salmak, göndermek.*

1. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
Kūyuña **şaldum idi** oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 6). [şaldum idi, -du, -m, -i, -di]*

sālik: *Bir yola girmiş, yol tutturmuş.*

1. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı **sālik** sālike Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [sālik,]*

2. İrmedi irmek daḫı yoḳ ġayrı sālik **sālike** Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [sālike, -e]*

3. Ben şüre **sālikiyem** kim ayaġı ṭopraġını Kuḫl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 5). [sālikiyem, -i, -y, -em]*

salın: *Naz ve eda ile yürümek, salınmak.*

1. Ḳaçan yanumca **şalınsa** o ḳāmet-i bālā Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 1). [şalınsa, -sa]*

2. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ revān olduḳça yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde **şalınsun** serv-i ḫoş-reftār

olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 10). [şalınsun, -sun]*

3. Āh kim şol **şalınan** bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [şalınan, -an]*

4. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i ażḥāda
Şalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [şalınmaġa, -maġ, -a]*

5. Serv-i sehī **şalınsa** yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 7). [şalınsa, -sa]*

6. Şalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [şalınur, -ur]*

7. Çıḳup seyrāne dil-berler **şalınsa** serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 3). [şalınsa, -sa]*

8. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Şalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 8). [şalınup, -up]*

9. N'ola bizden yaña **şalınsañ** ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 3). [şalınsañ, -sa, -ñ]*

10. Şalınup nāz ile o bālā-ḳadd
Serv-i gülzāra ögredür reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 19). [şalınup, -up]*

11. Her yaña **şalınup** bilinürseñ ʿaceb degül
Sāḳī kim eyledi bizi ser-mest-i ṣāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 9). [şalınup, -up]*

12. Şalınup nāz ile seyr itmege serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [şalınup, -up]*

<u>salıncaġ:</u> *Salıncak.*

1. ʿīdgāh içre **şalıncaġı** gören dolāb ile
Didi kim bunlar hümā ṣaydına ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 5). [şalıncaġı, -ı]*

2. Göñül bayram güni yāri **şalıncaġ** üzre seyr itse
Şanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [şalıncaġ,]*

3. Ol perī-yüzle **şalıncaġa** gidenler dirler
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 1). [şalıncaġa, -a]*

4. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf
ʿīdgāh içre gören yārı **şalıncaġı ile** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 4). [şalıncaġı ile, -ı, -ile]*

<u>şalıvir:</u> *Salıvermek, bırakmak.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ **şalıvir** çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 8). [şalıvir,]*

2. Bürehne **şalıvirüñ** ben gedāyı meykedede
Ki şaḫne bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 5). [şalıvirüñ, -üñ]*

<u>salṭanat:</u> *Hükümdarlık, sultanlık.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫunkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [salṭanat,]*

2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ var ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫunkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [salṭanat,]*

3. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 1). [saltanat,]*

4. Refʿ it ġażabı taḥtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim **salṭanata** himmet iden olmaya segbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 38). [salṭanata, -a]*

<u>salṭanat-ı memleket-i ʿışḳ:</u> *Aşk diyarının hükümdarlığı.*

1. Ger **salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa** irerseñ
Ḳullar gibi ḳarşuñda melikler ṭura dīvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 15). [salṭanat-ı memleket-i ʿışḳa, -a]*

<u>sāmiʿ:</u> *İşiten, dinleyen.*

1. ʿAceb mi ġafletin artursa **sāmiʿüñ** vāʿiẓ
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [sāmiʿüñ, -üñ]*

<u>şan:</u> *Nişan, alamet.*

1. Ḥüsnüñi eyler ḥabībüm rūşen ol ruḫsāreler
Muṣṭafāya **şan** delīl olur iki meh-pāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 2). [şan,]*

<u>şan:</u> *Sanmak, zannetmek.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola

Mihrüñe sīnemde **şanma** meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [ṣanma, -ma]*

2. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram **şanmañuz** İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 7). [ṣanmañuz, -ma, -ñuz]*
3. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce **şanuram**
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 3). [ṣanuram, -ur, -am]*
4. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı göreydi Yūsuf **şanurdı** Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 2). [ṣanurdı, -ur, -dı]*
5. Bezm-i bāġa daʿvet eyler **şanuram**
Eyyüheʿl-ḫullān didügince ḫaṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 5). [ṣanuram, -ur, -am]*
6. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye **şanma** keder virür
Baḥrı mülevves eyleyimez her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*
7. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı yine
Ṣanma ʿīsī-nefes olduġumuz buldı sübūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 8). [ṣanma, -ma]*
8. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [ṣan,]*
9. İḫtiyār ile döner **şanma** ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürürından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 5). [ṣanma, -ma]*
10. Görinen meh **şanma** bir ṣāhuñ muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [ṣanma, -ma]*
11. Ḫaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz sevād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*
12. Ṣanuram maḥşer yerinde cām-ı Kevser nūş ider
ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [ṣanuram, -ur, -am]*
13. Yüzini görsem Behiştī **şanuram**
Gülşen-i cennet naẓargāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 9). [ṣanuram, -ur, -am]*
14. Ṣanma ruḫsāruñ öpen nefsāni ḥālet gösterür
Aġzına āteş alup ḫalḳa kerāmet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*
15. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne yüzden renge ḳoymışdur
Ṣanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 4). [ṣanurduñ, -ur, -du, -ñ]*
16. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki ṣerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [sanmañ, -ma, -ñ]*
17. Ḥüsn içinde seni ḫālüñ gibi bir dāne görüp
Dil ü cān ʿāşıḳuñ olmaḳda iki **şanmadılar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 6). [ṣanmadılar, -ma, -dı, -lar]*
18. Ey cefā-ḫū sen beni **şanma** sitemden incinür
Gāh olur göñlüm zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*
19. Ḥasret-i tīġuñ Behiştīye ʿaẕāb-ı rūḥdur
Sen anı **şanma** ki cismānī elemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*
20. Bir ḫāl olur güzelde kim ehli añlar anı
Esbāb-ı ḥüsni **şanmañ** çeşm ü ʿiẕār u lebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 8). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*
21. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫ∨ār
Sen **şanma** Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*
22. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarṣı āṣiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 4). [ṣanur, -ur]*
23. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār **şanma** nūrdur
Kaʿbeveş anuñla vīrān göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*
24. Ṣanma ḥüsn ehli hemān sāde püser yazandur
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*
25. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle **şanmış** fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [ṣanmış, -mış]*
26. Maḥbūb **sanma** ḥaddüñle ebrūñ
Laʿlīn ḳabālar miskīn kemerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 5). [sanma, -ma]*
27. Yeg sever **şanma** seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

28. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm yüzüñi görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān **şanma** ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 4). [ṣanma, -ma]*

29. Ten-i Mecnūnı sen **şanma** iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

30. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

31. Ṣanma ʿuryān tenümüñ lerzesini deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

32. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı **şanduñ** hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 4). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

33. Ṣanma bülbül gibi şeydā-yı gül-i bāġuz biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

34. Ṣāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi **şanur** zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [ṣanur, -ur]*

35. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [ṣan,]*

36. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [ṣanma, -ma]*

37. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz **şanmañuz**
Biz bu gülzārın ezelden bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 5). [ṣanmañuz, -ma, -ñuz]*

38. Behiştī nāmesinden ḥışşe-dār ol ehl-i ḥālüñ
Fenā bāġında **şanma** bülbül-i şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*

39. Girye-i ḫūnīnümüz çün şöyle mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi **sanasın** günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 8). [sanasın, -a, -sın]*

40. Her ṣāẕlıgın āḫiri **şanma** ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

41. Ṣanma biz erbāb-ı şöhret gibi dārāt ehliyüz
Ḫırḳasın bir cāma rehn itmiş ḫarābāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

42. Necm **şanmañ** her gice olan felekde tāb-dār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*

43. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 6). [ṣanuram, -ur, -am]*

44. Şerāre **şanma** sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [ṣanma, -ma]*

45. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp üstinde ġubār
Ḫaṭṭ-ı nev **şanmışam** anı nice şu ḫayrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 4). [ṣanmışam, -mış, -am]*

46. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uşlu mı **şanduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

47. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [ṣanur, -ur]*

48. Felekde görinen seyyāre **şanma** gözlerin açdı
Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 7). [ṣanma, -ma]*

49. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫ∨ānıdur **şanma**
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

50. Gerd-i felekde **şanma** şafaḳdur Behiştiyā
Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

51. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı **şanmañ** ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 1). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*

52. Ṣanma her dem bir diyār özler müsāfirdür göñül
Kaʿbe-i kūyuñda ölince mücāvirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

53. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-

ṣıfat
Bir yaban Mecnūnı **ṣanma** kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [ṣanma, -ma]*

54. Olur **ṣanma** maḥkūmı her bāṭıluñ
O demde ki Ḥaḳ emrine imtisāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 5). [ṣanma, -ma]*

55. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle **ṣandum** ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 8). [ṣandum, -du, -m]*

56. Ecele **ṣanma** Behiştī ola ḥikmet ḥāʾil
Göresin bunda ne ḥākem ḳılur āḫir ne ḥakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

57. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin
Yüzine daḫı direm **ṣanmañ** ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 6). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*

58. Yanında sāyesi **ṣanup** … diyü bulsam
Tenümde şālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 7). [ṣanup, -up]*

59. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn **ṣanur** ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [ṣanur, -ur]*

60. Ḫūn **ṣanma** bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 7). [ṣanma, -ma]*

61. Ṣanmañ ki hemān laʿl-i mey-gūn ile mestem ben
Hem anuñile mestem hem mest-i elestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 1). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*

62. Ben ol Behiştiyin ki leb-i yār teşneyin
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevs̲erden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 10). [sanmañ, -ma, -ñ]*

63. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 4). [ṣanmañuz, -ma, -ñuz]*

64. Ṣanma şehr içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

65. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp
ʿAleniyen baña şeyṭān görindi **ṣandum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 6). [ṣandum, -du, -m]*

66. Ḳapuñda ḳanlu yaşum **ṣanma** surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 7). [ṣanma, -ma]*

67. İḫāṭa eyleyen kūhsārı **ṣanma** ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 3). [ṣanma, -ma]*

68. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [ṣanma, -ma]*

69. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [ṣan,]*

70. Şöyle ḫayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş **ṣanur** bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [ṣanur, -ur]*

71. Gelen āvāzeler raʿduñ mı **ṣanursız** bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [ṣanursız, -ur, -sız]*

72. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ **ṣanma**
Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 5). [ṣanma, -ma]*

73. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 2). [ṣan,]*

74. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
Behiştī sen anı ḳādir degüldür **ṣanma** s̲emāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*

75. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [ṣanma, -ma]*

76. Müjeñ tīġından almayup vişāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar **ṣanma** şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [ṣanma, -ma]*

77. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde ḫabīb
Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 6). [ṣanuram, -ur, -am]*

78. Ben beni aġlar **ṣanurdum** sūz-ı ġamdan yaluñuz
Lālelerde jāle gördüm ṣu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 3). [ṣanurdum, -ur, -du, -m]*

79. Firāḳ demlerin añma meded helāk olduḳ
Bizi döyer mi **ṣanursın** bunuñ gibi

ḫabere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 6). [ṣanursın, -ur, -sın]*

80. Vaṣldan ben baḥs idicek **ṣanma** ṣaġ ḳaldı raḳîb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳîbüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

81. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı **ṣanma** çevre yanına
Saña ḫayrān olup ṣemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

82. Gül-bergile Behiştī gülzāra çekdi bād
Ṣan daʿvet itdi ḳāżīye anı nişān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 10). [ṣan,]*

83. Seng urdığınca yār ḳapusında başumuza
Yād itdi **ṣanuram** beni bir pāre nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 8). [ṣanuram, -ur, -am]*

84. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 6). [ṣanmañ, -ma, -ñ]*

85. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uṣṣum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi **ṣan** āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [ṣan,]*

86. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta **ṣanmış** ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [ṣanmış, -mış]*

87. Ṣanma her ṣāʿiri ʿālemde Behiştīye naẓīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [ṣanma, -ma]*

88. Ṣanma rind-i meste ṭaʿn iden faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

89. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār **ṣanma** kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [ṣanma, -ma]*

90. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam **ṣanma** bu ḫayāli
ʿĀṣıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi ṣālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

91. Cihāna ebr-i ẓulmet **ṣanmañuz** Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde sebze içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 3). [ṣanmañuz, -ma, -ñuz]*

92. Ṣaḳın Mecnūnı **ṣanma** tekye-i ʿışḳ iḫtiyārıdur
Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [ṣanma, -ma]*

93. ʿUṣṣāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri zinde ḳılur nefḥa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [ṣan,]*

94. Taḥṣīl ideni **ṣanma** ṣaḳın keṣret-i aḥbāb
Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 45). [ṣanma, -ma]*

95. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Ṣafaḳ **ṣanma** görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [ṣanma, -ma]*

96. Ẓālimi **ṣanma** ki ber-ḫudār olur
Ya boġılur ṣuya ya ber-dār olur *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 1). [ṣanma, -ma]*

97. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi **ṣanduñ**
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı **ṣanduñ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 11). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

98. Ruḫ-ı yāri belā deştinde bitmiş lāle mi **ṣanduñ**
Dil-i ʿuṣṣaḳı bu ḥüsn ü mecāzı ala mı **ṣanduñ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 12). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

99. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı **ṣanduñ**
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi **ṣanduñ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 13). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

100. Fenā bezmi bu ʿālemde müʾebbed ḳala mı **ṣanduñ**
Ney ü çeng ü rebābuñ sen fiġānun nāle mi **ṣanduñ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 14). [ṣanduñ, -du, -ñ]*

101. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
Kebūter **ṣanma** destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [ṣanma, -ma]*

102. Ṣemṣīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur **sanma** lāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 4). [sanma, -ma]*

103. Ruḫlarum cennet gülidür **ṣanma** anda ḫār olur
Ne der u dīvār olur anda ne ḫod mismār olur *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 13). [ṣanma, -ma]*

104. Viren kūhsāra zīnet lāle **ṣanma** ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 3). [ṣanma, -ma]*

<u>san:</u> *Şan, şöhret, nam.*

1. İşigüñden ḳatlüme emr itdügi demde

ḥabīb
Ṣanuram kim āsmāndan āyet indi
şānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 6). [şānuma, -um, -a]*

2. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḥūblar sulṭānı dimişüz televvün **şānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [şānına, -ı, -n, -a]*
3. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 12). [şānına, -ı, -n, -a]*
4. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu kelām-ı ṣādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 23). [şānumuz, -u, -muz]*

şan: *Şan, nam. II Yan.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
Ehl-i Ḥaḳ **şānında** ey dil söyleme bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [şānında, -ı, -n, -da]*

şan ki: *Farzet ki.*

1. Ṣan ol şaḥṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [ṣan ki,]*

sanʿat: *Sanat, ustalık, marifet, hüner.*

1. Pür-güher eyle naẓm-ı ḥārını
Ḳo Behiştī cihānda bir **şanʿat** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 10). [ṣanʿat,]*
2. Bu feyżullāhı ey Leylī-ṣıfat **şanʿat** ḫayāl idüp
Behiştī ʿaḳl-ı evveldür diyen Mecnūn-ı ṣānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 9). [ṣanʿat,]*
3. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne **sanʿat** eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 10). [sanʿat,]*
4. Ẕātuñ felek-i salṭanata neyyīr-i aʿẓām ʿAdlüñ **şanʿatı** eyleyeli ʿālemi raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 86). [ṣanʿatı, -ı]*

şanavber: *Çam fıstığı ağacı. II Sevgilinin uzun boyu.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn **şanavber** gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [şanavber,]*
2. Ḳadd-i dil-cūña **şanavberler** müşābih olmaġın
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün ṭaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 3). [şanavberler, -ler]*

sanc: *Saplamak, sokmak.*

1. Çevirdür bāña **şancup** sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 5). [şancup, -up]*

sancaġ: *Osmanlı mülki teşkilatında vilayet ile kaza arasında yer alan ve bir mutasarrıf tarafından yönetilen idari bölüm, liva.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi ṣubaşılıġ ister kimi **şancaġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [şancaġ,]*

sancak çek: *Bayrak çekmek.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 1). [sancaḳ çekse, -se]*

sancıl: *Saplanmak, batmak.*

1. Bezm-i şarāb ḳanlu yürek iştiyāḳ ider
Ṣancılsa tīr-i ġam aña sīḫ-i kebābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 6). [şancılsa, -sa]*

sanem: *Put. II Tapılırcasına sevilen sevgili.*

1. Deyr-i ʿālemde **şanemler** ṣūretüñ ḥüsnin görüp
Her biri ḥayretlerinden naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 3). [şanemler, -ler]*
2. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol **şanem** anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [şanem,]*
3. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḥaṭ **şanemler** ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [şanemler, -ler]*
4. Ey Behiştī bir **şanem** zünnārına bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 9). [şanem,]*
5. Bir **şanem** sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 9). [şanem,]*
6. Sen **şanemden** ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel

(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 5). [ṣanemden, -den]

ṣanemā: *Ey put gibi güzel olan sevgili.*

1. Hem-nişīn olma raḳībe **ṣanemā** kendü gibi
   Ol münāfıḳ seni de kāfir-i bī-dīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 5). [ṣanemā,]*
2. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola yanuñda
   Çāġ ezelden **ṣanemā** yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 4). [ṣanemā,]*
3. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [ṣanemā,]*

ṣanevber: *Sanavber ağacı. II Uzun.*

1. Gülistānuñ **ṣanevber** ḳadleri hep ser-nigūn oldı
   Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 37). [ṣanevber,]*

sanki: *Sanki, güya, âdeta.*

1. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller
   İki gözüm **ṣanki** olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [ṣanki,]*
2. Başum degül görinen kim gözüm gümüşlerini
   Ḫayāl-i āteş-i ḫaddüñ eritdi **sanki** reṣāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 4). [sanki,]*
3. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
   Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [ṣanki,]*
4. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
   Çemende **sanki** ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 2). [sanki,]*
5. Ḳonmışdı **ṣanki** surḫile levḥ-i feṣāḥate
   Bir noḳṭa idi ol dehen-i teng ü la'l-fām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 37). [ṣanki,]*

ṣanma kim: *Sanma ki.*

1. Ṣanma kim derde şifā neydügini bilmeyevüz
   Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [ṣanma kim,]*

sar: *Sarmak, takmak.*

1. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
   Velleyli sin **sarındı** ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [sarındı, -ın, -dı]*

sar: *Sarıp sarmalamak, sarılmak.*

1. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem **ṣarasın**
   Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [ṣarasın, -asın]*

ṣarar: *Sararmak, rengi sarıya dönmek, solmak.*

1. Çemen bezminde göz yumup **ṣararmış** geçmiş ol sünbül
   Ḫumārından ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [ṣararmış, -mış]*
2. Çemen bezminde göz yumup **ṣararmış** geçmiş ol nergis
   Ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 9). [ṣararmış, -mış]*
3. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
   Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [ṣararsın, -sın]*
4. Ṣararup nergisleyin bīmār u dil-teng olmasun
   Gül gibi gülmek yaraşur ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 3). [ṣararup, -up]*

sarard: *Sarartmak, rengini attırmak.*

1. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
   Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [ṣarardup, -up]*
2. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
   Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [ṣarardup, -up]*

ṣarf it: *Harcamak.*

1. Kitāb-ı ḫüsnüñe her kim ki itmez yaşı naḳdin ṣarf
   İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [ṣarf itmez,]*

ṣarf ol: *Harcamak, kullanmak.*

1. Naḳd-i ʿömrüñ neye **ṣarf oldı** ḥisāb eyle diyü
   Rūz-ı maḥşerde şehā öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 5). [ṣarf oldı, -dı]*

sark: *Sarkmak, eğilmek.*

1. Ṣarḳardı gül uġurlamaġa bāġ-ı ʿārıża

Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 3). [ṣarḳardı, -ar, -dı]

ṣarrāf: *Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ **ṣarrāfı** yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 8). [ṣarrāfı, -ı]*
2. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger **ṣarrāfı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 10). [ṣarrāfı, -ı]*

ṣarrāf-ı dür-şināṣ: *İnciden anlayan sarraf.*

1. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 9). [ṣarrāf-ı dür-şināsuñı, -uñ, -ı]*

ṣarṣar-ı ḳaḥr: *Padişahın kahrının şiddeti.*

1. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta **ṣarṣar-ı ḳaḥruñ**
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [ṣarṣar-ı ḳaḥruñ, -uñ]*

ṣat: *Satmak, satışa çıkarmak.*

1. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını **ṣatmaġa** dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [ṣatmaġa, -maġ, -a]*
2. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḫīle ḳatmaduḳ
Ṣūfī gibi riyāyı hüner diyü **ṣatmaduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 2). [ṣatmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

ṣat: *Satmak, elden çıkarmak.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda **ṣatma** sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [ṣatma, -ma]*
2. Kevşeri ger bize **ṣatmaḳ** dileseñ vāʿiẓ it
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [ṣatmaḳ, -maḳ]*
3. Ḳuldur diyü mezāda ḳoyup **ṣatsalar** beni
Alur gözile itmez efendüm baña naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 7). [ṣatsalar, -sa, -lar]*
4. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını **ṣatduñ** ṣarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [ṣatduñ, -du, -ñ]*
5. Felekde āftāb-ı ʿışḳa tā kim müşterī oldum
Cihānı hīçe **ṣatdum** ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 2). [ṣatdum, -du, -m]*

ṣat: *Anlatmak, sunmak.*

1. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 3). [ṣatmaġa, -maġ, -a]*

ṣatdur: *Sattırmak, elden çıkartmak.*

1. Pīr-i muġān serāyumı **ṣatdursa** ġam degül
Kimse elümden alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 7). [ṣatdursa, -sa]*

ṣatır: *Satır, dize.*

1. Naṣīḥat itmege ʿuṣṣāḳa ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ **ṣaṭırları** olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 8). [ṣaṭırları, -lar, -ı]*

ṣaṭr: *Satır, dize.*

1. İki **ṣaṭr** ola ol kelām-ı bülend
Biri şāha duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 19). [ṣaṭr,]*
2. Ola bir **ṣaṭrı** genc-i dürr-i maḳāl
Birisi daḫı dürc-i gevher-i ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 21). [ṣaṭrı, -ı]*

ṣaṭranc-i ḥüsn: *Güzellik satrancı.*

1. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ **ṣaṭranc-i ḥüsn**
Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 7). [ṣaṭranc-i ḥüsn,]*

ṣaṭranc-ı ʿışḳda: *Aşk satrancı.*

1. Mecnūn ki ḫaṣm ola baña **ṣaṭranc-ı ʿışḳda**
Evvel oyunda māt olan ol günde bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 3). [ṣaṭranc-ı ʿışḳda, -da]*

ṣaṭr-ı evvel: *İlk dize.*

1. Saṭr-ı evvel ki var naṣīḥat ola
Saṭr-ı ṣānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 23). [saṭr-ı evvel,]*

saṭr-ı sānī: *İkinci dize.*

1. Saṭr-ı evvel ki var naṣīḥat ola
Saṭr-ı ṣānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 24). [saṭr-ı ṣānī,]*

şavt-ı bülbül: *Bülbül sesi.*

1. Vaḳt-i güldür **şavt-ı bülbül** naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 1). [şavt-ı bülbül,]*

şavt-ı dāvūdı: *Hz. Davut'un gür sesi.*

1. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş üstine ḳuşlar işitse **şavt-ı Dāvūdı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 8). [şavt-ı dāvūdı, -ı]*

şaʿy: *Çaba, gayret.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [şaʿyile, -ile]*
2. Viremez **saʿyi** ile kişi ṣūret
Dād-ı Ḥaḳdur Behiştī ḥüsn-i kelām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 9). [saʿyi, -i]*

say: *Saymak, kabul etmek.*

1. Bende-i kemter **şayaldan** ben gedāyı şāh-ı ʿışḳ
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 3). [şayaldan, -al, -dan]*
2. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān **şaydı** vaḥdetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [şaydı, -dı]*
3. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha **şaymazuz** anı ʿaceb sulṭānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 10). [şaymazuz, -maz, -uz]*
4. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel **şaymayan** yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 8). [şaymayan, -ma, -y, -an]*

say: *Saymak, karşılaştırmak, ciddiye almak.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde **şaymaz** bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [şaymaz, -maz]*

şaʿy eyle: *Çalışmak, çabalamak.*

1. Düşme yemege içmege kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 50). [şaʿy eyle,]*

saʿy eyle: *Safa ile Merve arasında süratle gidip gelme.*

1. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa şol ḳadar **saʿy eyledüm**
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [saʿy eyledüm, -dü, -m]*

saʿy eyle: *Çalışmak, çabalamak.*

1. Derd-i ʿışḳuñla mizācum şol ḳadar alışdı kim
Düşmenümdür dostum **saʿy eyleyen** dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 8). [saʿy eyleyen, -y, -en]*

şaʿy ile: *Gayret, çalışma.*

1. Meskenüñ **şaʿy ile** kūyı meskenet ḳıl ey göñül
Mertebeñ eflākden biñ mertebe bālā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 19). [şaʿy ile, -ile]*

şaʿy it: *Çalışmak, çabalamak.*

1. Eyyām-ı şebāb oldı bahār zamān-ı ʿömr
Ṣaʿy it ki ola ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 54). [şaʿy it,]*
2. Teʾdīb-i bed-güherlere **saʿy itme** bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola nuḥās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 1). [saʿy itme, -me]*
3. Behiştī fāriġ ol vaṣlından anuñ
Ne lāzım bunca **şaʿy itmek** muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 10). [şaʿy itmek, -mek]*

şayd: *Av, şikâr.*

1. ʿīdgāh içre ṣalıncaġı gören dolāb ile
Didi kim bunlar hümā **şaydına** ġālib dām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 6). [şaydına, -ı, -n, -a]*
2. Ol hümāyam kim Behiştī **şayd** içün ṣayyād-ı ʿışḳ
Ḫāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [şayd,]*
3. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller **şaydınuñ** şeh-bāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [şaydınuñ, -ı, -n, -uñ]*
4. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
Ṣayda geldük de şikār itdüm kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [şayda, -a]*
5. Murġ-ı maʿnī **şaydına** yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var

benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [ṣaydına, -ı, -n, -a]*

6. Ey Behiştī cān murādı **ṣaydın** eylerdüm ṣikār
Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı ṣiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [ṣaydın, -ın]*

7. Ger ṣikār aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥṣī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [ṣayda, -a]*

ṣayd eyle: *Avlanmak.*

1. Belā ṭūfānına **ṣayd eyleye** mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [ṣayd eyleye, -y, -e]*

ṣayd id: *Avlamak.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ **ṣayd idermiş** kebg-i ḫandānın
Ki el üzre ṭuta şeh-bāzveş cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 7). [ṣayd idermiş, -er, -miş]*

ṣayd it: *Avlamak.*

1. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup şeh-bāzuñı aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 3). [ṣayd itdürme, -dür, -me]*

2. Göñül **ṣayd itmek** ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 3). [ṣayd itmek, -mek]*

3. Hezārān murġ-ı ġam **ṣayd itse** günde azdur göñlüm
Ṣikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 1). [ṣayd itse, -se]*

ṣayd ol: *Av olmak, yakalanmak.*

1. Ṣöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir **ṣayd oldı** bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [ṣayd oldı, -dı]*

ṣayd ol: *Avlanmak, yakalanmak. II Âşık olmak, tutulmak.*

1. Vaḥşidür **ṣayd olmaġa** ḳābil degül murġ-ı vişāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [ṣayd olmaġa, -maġ, -a]*

ṣayd-āşiyān: *Yuva yapma, mesken tutma. II Dergâh.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā **ṣayd-āşiyān** virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [ṣayd-āşiyān,]*

ṣaydgāh: *Avlanma mahali, yeri.*

1. Göñül şeh-bāzı ʿālem **ṣaydgāhında** ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı ṣikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [ṣaydgāhında, -ı, -n, -da]*

2. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet **ṣaydgāhında**
Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın ṣikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 5). [ṣaydgāhında, -ı, -n, -da]*

3. Bu ʿālem **ṣaydgāhında** irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün ṣikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 3). [ṣaydgāhında, -ı, -n, -da]*

4. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre Ḥaḳḳā bu **ṣaydgāhuñ** raʿnā ṣikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [ṣaydgāhuñ, -uñ]*

ṣayd-ı maḳṣūd: *Niyet avı. II Sevgili.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
Açdı himmet bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 5). [ṣayd-ı maḳṣūda, -a]*

2. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm **ṣayd-ı maḳṣūda**
Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün ṣikār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 3). [ṣayd-ı maḳṣūda, -a]*

ṣayd-ı maḳṣūd: *Hedeflenen av.*

1. Getürdüm **ṣayd-ı maḳṣūduñ** zamān-ı furṣatın yaḳın
Kebūter ṣanma destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 23). [ṣayd-ı maḳṣūduñ, -uñ]*

ṣayd-ı meges: *Sinek avcılığı.*

1. Ṣayd-ı meges mi eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı Zühreden evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 15). [ṣayd-ı meges,]*

ṣayd-ı murādum al: *Muradının avını almak.*

1. Bir iki cām-ı bāde ile nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa ṣīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 4). [ṣayd-ı murādum almaġa, -maġ, -a]*

ṣayd-ı rızk: *Rızık avı.*

1. Ṣayd-ı rızḳ eyleme sūfī gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 21). [ṣayd-ı rızḳ,]*

şayd-ı ümīd: *Ümit, umut avı.*

1. İtdüm şuʿā-ı çeşmümi ebrū-yı yāre rāst
Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 6). [ṣayd-ı ümīdüm, -üm]*

saydın eyle: *Av etmek, avlamak.*

1. Murġ-ı dil **ṣaydın eyle** ṣeh-bāz ol
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [ṣaydın eyle,]*
2. Sen tevekkül pīşesinde **şayduñ eyle** şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [ṣayduñ eyle, -le]*

sāye: *Gölge.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi **sāye** gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [sāye,]*
2. Sāyem ḳadar Behiştī beni beklemezse āh
Her bir Ḥabeş ġulāmı ʿAli Ḳanberi degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 9). [sāyem, -m]*
3. Yanında **sāyesi** ṣanup … diyü bulsam
Tenümde ṣālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 7). [sāyesi, -si]*
4. Bāġbānā dün ü gün serv-i revān beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 2). [sāyesinde, -si, -n, -de]*
5. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
Serv boy **sāyesi** ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 8). [sāyesi, -s, -i]*
6. Yandıġum bu **sāye** ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 1). [sāye,]*
7. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar **sāyem** hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [sāyem, -m]*
8. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı **sāyeñdeki** terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 2). [sāyeñdeki, -ñ, -de, -ki]*
9. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña himmet uma
Dest-gīr ol beni **sāyem** gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 14). [sāyem, -m]*

sāye: *Gölge. II Vesile.*

1. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ **sāyesinde** sebze içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 4). [sāyesinde, -si, -n, -de]*

sāye ṣal: *Gölge yapmak, gölgelendirmek.*

1. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 7). [sāye ṣal,]*

sāye ṣal: *Gölge salmak, etkisi altına almak.*

1. Ḳaṣr-ı felege **sāye ṣala** ḳadr-i bülendüñ
Miʿmār-ı tedābīrüñ iderse aña bünyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 47). [sāye ṣala, -a]*

sāyebān: *Gölgelik, otağ.*

1. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar **sāyebān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [sāyebān,]*

sāyebān ol: *Gölgelik olmak.*

1. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 14). [sāyebān ola, -a]*

sāye-i ebrū: *Sevgilinin kaşının gölgesi. II Kaşının resmi.*

1. Naḳş idüp **sāye-i ebrūsını** naḳḳāş gibi
Eylemiş ḫātem-i laʿl-i lebine ḳaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 1). [sāye-i ebrūsını, -sı, -n, -ı]*

sāye-i raḥmān: *Rahmeti bol olan Allah'ın gölgesi. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine **sāye-i Raḥmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 102). [sāye-i raḥmān,]*

sāye-i serv-i çemende: *Çemendeki servi ağacının gölgesi.*

1. Göñül ḳadüñ görüp kūyuñda ḳonmaġa mekān ister
Ki bülbül **sāye-i serv-i çemende** āṣiyān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 2). [sāye-i serv-i çemende,]*

sāye-i serv-i ḥırāmān: *Salınan servinin gölgesi.*

1. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
   Nice ṣu **sāye-i serv-i ḥırāmāndan** daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [sāye-i serv-i ḥırāmāndan, -dan]*

sāye-i ṭūbā: *Tûba ağacının gölgesi.*

1. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında midād
   Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş **sāye-i Ṭūbā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 10). [sāye-i ṭūbā,]*

sāye-i yār: *Yârin gölgesi, himayesi.*

1. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm yatlu
   Yüz sürer ayaġuna vāy bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 1). [sāye-i yāri, -i]*

sāye-perver: *Gölge salan, gölgelendiren.*

1. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
   Zīrā Behişti şiʿrde ben **sāye-perverem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 10). [sāye-perverem, -em]*

sāyesinde: *Yardımıyla, desteğiyle.*

1. Ḥayāl-i sīm-tenüm **sāyesinde** kim ne bilür
   Ne gence maḫzen olupdur vücūd-ı vīrānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 7). [sāyesinde,]*

sāyeveş: *Gölge gibi.*

1. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
   Ey Behiştī **sāyeveş** her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 10). [sāyeveş,]*
2. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim **sāyeveş** düşdi
   Ḳıyāmet üstine her yıl ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 47). [sāyeveş,]*

sāyir: *Gezen, dolaşan.*

1. Yā Rab nice kim dāʾir ola künbed-i devrān
   Yā Rab nice kim **sāyir** ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [sāyir,]*

şayḳal: *Cila, parlaklık.*

1. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı başīret
   Şeb **şayḳalı** mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [şayḳalı, -ı]*

sayyād: *Avcı.*

1. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup **şayyādlar**
   Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [şayyādlar, -lar]*

sayyād-ı ʿışḳ: *Aşk avcısı.*

1. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd içün **şayyād-ı ʿışḳ**
   Ḥāl-i yāri dāne zülf-i yāri dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 9). [şayyād-ı ʿışḳ,]*

sāz: *Saz, çalgı aleti.*

1. Destilerle ṣu virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
   Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür **sāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 8). [sāzından, -ı, -n, -dan]*
2. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise varın virüp
   Ḫāne peydā eylemek isterisen ey **sāzdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 8). [sāzdan, -dan]*
3. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
   Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [sāz,]*
4. Biñ dürlü sūz u **sāzile** bir bülbül-i ġarīb
   Ḥālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 3). [sāzile, -ile]*
5. Sāzumuz diñler felekde Zühre-i zehrā bizüm
   Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur bugün dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 1). [sāzumuz, -u, -muz]*
6. Sūz u **sāzı** yeter nihān eyle
   Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 1). [sāzı, -ı]*

sebā: *Hz. Süleyman'ın eşi Belkıs'ın Yemen'deki şehri.*

1. Ġamzeñ ḫadengi sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı Hüdhüd **Sebāda** oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 4). [sebāda, -da]*

sebaḳ vir: *Ders vermek.*

1. Bir ṭıflı iken mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
   Mollāya **sebaḳ virse** olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 4). [sebaḳ virse, -, --se]*

sebak-ı nāz: *Naz, nazlanma dersi.*

1. Dil-rübālar **sebaḳ-ı nāz** iderler ezber
   Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 3). [sebaḳ-ı nāz,]*

sebāt ḳıl: *Kararlılık göstermek.*

1. Ḳılmayan burc-ı tecerrüdde Mesīḥāne ṣebāt
Ḫar-ı pā-der-gil olup bār-ı ʿıyālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 7). [ṣebāt ḳılmayan, -ma, -y, -an]*

sebb ü laʿn it: *Sövmek ve küfür etmek.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā ṣubḥ u mesā elzem
Ḫavāric zümresine **sebb ü laʿn itmek** ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 66). [sebb ü laʿn itmek, -mek]*

sebeb: *Sebep, neden, gerekçe.*

1. Ṣūfī yanumda ʿışḳa **sebeb** söyleme yüri
Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [sebeb,]*
2. Gösterüp göz göre aġyāra vefā yüzlerini
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ **sebebi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 8). [sebebi, -i]*
3. Ol **sebebden** gelür ḫayāle bu fikr
Besleyem pādişāhiçün bir bikr *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 11). [sebebden, -den]*

sebeb ol: *Vesile olmak, yol açmak.*

1. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe **sebeb olurdı** ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 6). [sebeb olurdı, -ur, -dı]*

sebekdaş ol: *Ders arkadaşı olmak.*

1. Ḫāra sır keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel **sebekdaş ol** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 8). [sebekdaş ol,]*

sebt it: *Yazmak, kaleme almak.*

1. İtdürür nām-ı şerīfin nāme-i ʿuşşāḳa ṣebt
Defter-i dünyā ṣuvarını ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 7). [ṣebt itdürür, -dür, -ür]*

sebū: *Testi, şarap testisi.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine **sebū** virseñ
Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [sebū,]*
2. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi üstād-ı ḫayāl
Arżı bir dāne **sebū** nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 4). [sebū,]*
3. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta **sebū** ne ġam Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 3). [sebū,]*

sebük-bār: *Dert yükü taşımayan, düşünce ve gamdan uzak, yükü hafif.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler **sebük-bār** oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 8). [sebük-bār, -e]*

sebū-keş: *Testi çeken, taşıyan.*

1. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde **sebū-keş** olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm tek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 3). [sebū-keş,]*

sebük-rūḥ it: *Canı tez, tez canlı etmek.*

1. Ey Behiştī cümle yārānı **sebük-rūḥ itmege**
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 9). [sebük-rūḥ itmege, -meg, -e]*

sebze: *Çimen, yeşillik.*

1. Cihāna ebr-i ẓulmet ṣanmañuz Ḫıżr-ı saʿādetdür
Ki anuñ sāyesinde **sebze** içdi Āb-ı Ḥayvānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 4). [sebze,]*
2. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim **sebze** ẓuhūr eyleyimez yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 10). [sebze,]*

sebze-i būstān: *Çiçek bahçesinin yeşili.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḫāṣılı olur terbiyesüz **sebze-i būstān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 128). [sebze-i būstān,]*

sebze-i ezhār: *Yeşermiş, canlı çiçekler.*

1. Ravża-i ḫüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür hemān
ʿĀrıż ummañ **sebze-i ezhārına** anuñ ḫazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 10). [sebze-i ezhārına, -ı, -n, -a]*

sebzeveş: *Yeşillik gibi. II Çimenlik, ot.*

1. Ey göñül āḫir olınca gele eyyām-ı bahār
Sebzeveş eyleyelüm bir ṣu kenārında ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 2). [sebzeveş,]*

sebze-zār: *Yeşillik, çayırlık, çimenlik yer.*

1. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez

Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet **sebze-zār** itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [sebze-zār,]*

seccāde: *Seccade, namazlağı.*

1. Ṣalduḳça künc-i mescide **seccāde** aġların
Deyr içre aldıġumca ele bāde aġların *(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 1). [seccāde,]*

secde eyle: *Secde etmek.*

1. Kūyuñda **secde eylemeyem** mi ḳapusına
Ṣūfī ḳıla mı Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 5). [secde eylemeyem, -me, -y, -em]*

secde it: *Secde etmek. II Namaz kılmak.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe **secde itmeden**
Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ istiḫāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 9). [secde itmeden, -meden]*

secde ḳıl: *Secde etmek.*

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ mihrābına
Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [secde ḳılduġum, -duġ, -um]*

secdegāh: *Secde edilecek yer, mescit.*

1. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 6). [secdegāhum, -um]*

sedd id: *Set çekmek, engellemek.*

1. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḫāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş **sedd ider** inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 2). [sedd ider, -er]*

sedd ol: *Engel olmak, önlemek.*

1. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat tarīḳ-ı vuṣlata sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 16). [sedd oldı, -dı]*

sefer: *Yolculuk.*

1. Sefer zamānı degülken ġarīb ḥādiṣedür
Felekler üştür-i ebri sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 7). [sefer,]*
2. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi olur baña **sefer** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [sefer,]*
3. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim **sefer** ehline ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 10). [sefer,]*
4. Her ḳaçan düşmen **seferden** eylese şehre ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [seferden, -den]*
5. Ya ṣabr u yā **sefer** diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 1). [sefer,]*
6. ʿAzm itseñ olur her **sefere** meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 95). [sefere, -e]*

sefer eyle: *Yolculuk etmek, ölmek.*

1. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre şiʿr-i dil-pesendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 9). [sefer eylerdüm, -r, -dü, -m]*

sefer it: *Yolculuk etmek.*

1. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 1). [sefer itmege, -meg, -e]*

sefer ḳıl: *Yolculuğa çıkmak. II Gücünü kaybetmek, yenilmek, itibarsızlaşmak.*

1. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir **sefer ḳıldı**
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [sefer ḳıldı, -dı]*

sefīh: *Alçak, bayağı.*

1. Mecnūn diyen **sefīh** ʿaceb ḳuş degül midür
Ṣıġmayıyazdı ʿāleme bir āşiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 3). [sefīh,]*

sefīne: *Gemi.*

1. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ **sefīnesini** mellāḥ-ı ḫ∨āba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [sefīnesini, -si, -n, -i]*
2. Deryā-yı mey **sefīnesidür** cām-ı mey gibi
Dīvānuñ ey Behiştī ġazel defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 9). [sefīnesidür, -s, -i, -dür]*

3. Aḳıtduñ ṣu gibi erbāb-ı faẕlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 10). [sefīneñ, -ñ]*

4. Bilüñ ki taḫt-ı cihān baḥr-ı ḫūn **sefīnesidür**
Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 7). [sefīnesidür, -s, -i, -dür]*

sefīne: *Çeşitli konuları içine alan ansiklopedik eser.*

1. Sefīne ḳılmadı naẓmuñ Behiştī pür-güher ḳıldı
Egerçi bilmediler müddeʿīler sen ne deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 9). [sefīne,]*

seg: *Köpek.*

1. Bed-ḫū raḳībe nice **seg** dimeyem Behiştī
Gördükce ol ġazālı bulsa göziyle yerdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 9). [seg,]*

2. Yāre ser-keşlikler iẓhār eylemekdür işlerüñ
Hem-ser-i aġyārı **seg mi** ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 8). [seg mi,]*

seg: *Köpek. II Rakip.*

1. Ṣāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā görse anı ḳoyup ider ṣālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [seg,]*

2. Deşt-i ġamda oḳlaruñla **seglerüñ** üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḥş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 5). [seglerüñ, -ler, -üñ]*

3. Başumı alup giderdüm **seglerinden** ḳorḳaram
Kim zamān giçe aradan āşinālar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 5). [seglerinden, -ler, -i, -n, -den]*

4. Kūyuñda **seglerüñ** yerin emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 9). [seglerüñ, -ler, -üñ]*

5. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [segler, -ler]*

6. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne **segdür** ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 8). [segdür, -dür]*

7. Kūyuñuñ raḥmile bir kez yüzüme baḳsa **segi**
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [segi, -i]*

8. Āstānuñda raḳībüñ bir degül iki degül
Cennet-i kūyuñda neyler ol cehennem **segleri** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 8). [segleri, -ler, -i]*

seg-bān: *Köpek bakıcısı.*

1. Refʿ it ġażabı taḫtuña ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya **seg-bān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 38). [seg-bān,]*

seg-i kūy-ı ḥabīb: *Sevgilinin semtinin köpeği.*

1. Baña yetmez mi **seg-i kūy-ı ḥabīb**
Ne belādur başuma seng-i rakīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 1). [seg-i kūy-ı ḥabīb,]*

seg-i kūy:. *Sevgilinin mahallesinin köpeği.*

1. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen aḥbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 4). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

2. Nālān gezer Behiştī **seg-i kūyuñ** içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri ṭabl u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 9). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

3. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 3). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

4. Görüp żaʿfum **seg-i kūyuñ** ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 1). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

seg-i kūy: *Sevgilinin mahallesinin köpeği. II Rakip.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
Zihī ʿizzet ki ʿāşıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 9). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

2. Çāk itdi ḫırḳamı **seg-i kūyuñ** didüm didi
İncinmemek gerek kişi aḳrānı lāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 7). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

3. Derd-i ser irdi **seg-i kūyuña** feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 7). [seg-i kūyuña, -uñ, -a]*

4. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem varup **seg-i kūyuñla** bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [seg-i kūyuñla, -uñ, -la]*

5. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem ṭaşların niye fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 1). [seg-i kūyuñladur, -uñ, -la, -dur]*

6. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
Sen iseñ anı müjeñ tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 9). [seg-i kūyuñ, -uñ]*

segir: *Seğirmek, süzülmek.*

1. Yollarda ṣabā şām u seher ṭurma **segirdür**
Ḥāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [segirdür, -dür]*

segir: *Hücum etmek, akın etmek.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı **segirdüm** ṣaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 5). [segirdüm, -dü, -m]*

segird: *Hızlıca yürümek.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ **segirdüp** dāmenin öpdi
Zihī ʿizzet ki ʿāşıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 9). [segirdüp, -üp]*

sehāʾ: *El açıklığı, cömertlik.*

1. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa **seḫā**ʾ ehli gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek ḳādr-şinās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [seḫāʾ,]*

sehāb: *Bulut, ebr.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
Zülfüñ ucından delürdi ṭaġlara düşdi **seḫāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [seḫāb,]*

2. Ey Behiştī ġam **seḫābı** alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 9). [seḫābı, -ı]*

3. Maḥabbet gülşenin ser-sebz ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum **seḫāb** itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 4). [seḫāb,]*

4. Āfāḳ-ı dil ḳararsa yaşum boşanur hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ **seḫāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 4). [seḫāb imiş,]*

seḫāb: *Bulut. II Cömert Kanuni Sultan Süleyman'ı.*

1. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ
Yaġmurı **seḫābını** daḫı görmedi Seyḫān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 134). [seḫābını, -ı, -n, -ı]*

seḫāb-āsā: *Bulut gibi.*

1. Seḫāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḫası güller gibi yüzi ola şeb-nem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 77). [seḫāb-āsā,]*

seḫāb-ı ẓulm ile: *Zulüm bulutu.*

1. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ yanınca çoḳ ḳamer-ṭalʿat
Dolandurduñ **seḫāb-ı ẓulm ile** olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 24). [seḫāb-ı ẓulm ile, -ile]*

seḫābveş: *Bulut gibi.*

1. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar Cemʿ olsa başum üstine āhum **seḫābveş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 4). [seḫābveş,]*

seher: *Tan yerinin ağarmasından biraz önceki ve şafağın sökmek üzere olduğu vakit.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne **seher** peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [seher,]*

2. Her **seḫer** çeşmine şeb-nem şu seper gülşende
Ḫ∨ābdan nergis-i maḫmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [seḫer,]*

3. Yollarda ṣabā şām u **seher** ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [seher,]*

4. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 1). [seherde, -de]*

5. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḫer şemʿi gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 6). [seḫer,]*

6. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḫerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 4). [seḫerde, -de]*

7. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsüñ **seḫerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 4). [seḫerlerde, -ler, -de]*

8. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir **seḫer** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 2).*

[seḥer,]

9. Pīr-i dehrüñ iki cevānıdur
Birin aḫşam ḳoşar birini **seḥer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 4). [seḥer,]*
10. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri aḫşam uçar birisi **seḥer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 8). [seḥer,]*
11. İki ḥassāsıdur şeh-i dehrüñ
Biri aḫşam gezer birisi **seḥer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 12). [seḥer,]*
12. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri şeb açılur birisi **seḥer** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [seḥer,]*
13. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin **seḥerlerde**
Be vāʿiẓ kendüni muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 15). [seḥerlerde, -ler, -de]*
14. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her **seḥer** peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [seḥer,]*

seher-hīz: *Sabahın erken saatlerinde kalkan, erkenci.*

1. Bādveş her kim **seḫer-ḫīz** olmaya
Maʿrifet baġında gül-bīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 1). [seḥer-ḫīz,]*

sehhār: *Büyücü.*

1. Ger baña uşmaz Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi **seḥḥār** oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 10). [seḥḥār,]*
2. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ **seḥḥār imiş** şāʿir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [seḥḥār imiş, -i, -miş]*

sehī: *Doğru, düzgün, fidan gibi.*

1. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum **sehī** serv-i bülend
Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [sehī,]*

sehī serv: *Servi gibi uzun, düzgün. II Uzun boylu sevgili.*

1. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 10). [sehī servüm,]*

sehm: *Nasip, kısmet.*

1. Āh kim oldı viṣālüñ **sehmi** aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [sehmi, -i]*

sekdür: *Fırlatmak.*

1. Sensüzin göñlümi ġam ġayra żarūrī düşürür
Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 6). [sekdürür, -ür]*

selām: *Selam verme, esenlik dileme.*

1. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā **selāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 8). [selāmlar, -lar]*
2. Düşnāmlar işitdi lebüñden sevindi cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā **selāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 8). [selāmlar, -lar]*
3. Egerçi bunca zamandan Behiştī mensī idi
Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 10). [selāmdan, -dan]*
4. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne **selām**
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna **selām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [selām,]*
5. Ṣaḳın hercāʾilik peydā olur gün gibi nāmuñda
Ḳatı nerm olma eşḫāṣa ṣabāḥuñda **selāmuñda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 2). [selāmuñda, -uñ, -da]*

selām eyle: *Selam etmek.*

1. ʿArṣa-i ʿışḳuñ ser-āmed pehlevānısın diyü
Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan **selām eyler** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 8). [selām eyler, -le, -r]*

selām iletmez mi: *Selam göndermek.*

1. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi Süleymāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [selām iletmez mi, -mez, -mi]*

selām ir: *Selam ulaştırmak.*

1. Ne ʿaleyk adın añar var idi ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 2). [selām irerdi, -er, -di]*

selām it: *Selam etmek, selamlaşmak.*

1. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 10). [selām itse, -se]*

selām ol: *Selam, esenlik olmak.*

1. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña **selām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 10). [selām olsun, -sun]*

selām vir: *Selamlamak.*

1. Şorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 8). [selām vire, -e]*
2. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 6). [selām vire, -e]*
3. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur mażmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [selām virmeyesin, -me, -y, -esün]*
4. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi dünyede sulṭāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 10). [selām virmez idi, -mez, -i, -di]*
5. Benüm almaz selāmumı dir imiş
Bāri ʿömrinde virmiş olsa selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 8). [selām virmiş, -miş]*

selāmet: *Esenlik, kurtuluş.*

1. Ḥamdülillāh yine bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u **selāmet** gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 2). [selāmet,]*
2. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 9). [selāmet,]*
3. Şebistān-ı melāmetde **selāmet** naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [selāmet,]*

selāmet ol: *Selamet olmak, güvende olmak.*

1. Egerçi bunca zamandan Behiştī mensī idi
Selāmdan hele almışsuñuz **selāmet oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 10). [selāmet oluñ, -uñ]*

selāmı vir: *Selam vermek, selamlamak.*

1. Otursa ṣadra geçüp sāḳıyā emīrāne
Gedā-yı meykede virmez selāmı sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 2). [selāmı virmez, -mez]*

selāmumı al: *Selamını almak.*

1. Benüm almaz selāmumı dir imiş
Bāri ʿömrinde virmiş olsa selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 7). [selāmumı almaz, -maz]*

selāset: *Açıklık, akıcılık.*

1. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem **selāset** var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [selāset,]*

selāsil: *Zincirler. II Zincir.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa **selāsil** tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [selāsil,]*

selb id: *Ortadan kaldırmak, yok etmek.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın **selb iden**
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [selb iden, -en]*

selef: *Bir mevkide daha önce bulunan ve yerine geçilen kimse.*

1. Ele alup Behiştī dīvānın
Selefüñ defterini dürsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 10). [selefüñ, -üñ]*

sem: *Zehir, ağu.*

1. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden ṣoñra bizüm derdümüze em **semdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 4). [semdür, -dür]*
2. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol **semden** ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 10). [semden, -den]*
3. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb **semdür** ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [semdür, -dür]*
4. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın aldanma ki **sem** ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [sem,]*
5. Destinde kemān ṭut ki hemān ḳavs-ı ḳażādur
Sem ḳaṭresidür ejder-i tīrindeki peykān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 76). [sem,]*

semāʿ: *Mevlevî dervişlerinin ney, kudüm, rebap gibi çalgılar ve okunan ilâhîler eşliğinde tennûre*

giyerek, usûlle ayakta ve kolları iki yana açılmış vaziyette dönmeleri.

1. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳṣını görmez
   Diyenler sūz-ı şevḳuñle **semāʿum** iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 6). [semāʿum, -um]*
2. ʿĀşıḳ degül diyü baña şūfī iderse ṭaʿn
   Vardur **semāʿa** girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [semāʿa, -a]*

semāʿ: *Gökyüzü.*

1. Gören dir raḳṣ ururken gerd-bād-ı deşt u hāmūnı
   Semāʿa ḳoydı Leylīnüñ hevāsı ḫāk-i Mecnūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 2). [semāʿa, -a]*

semāʿ it: *Sema etmek, Mevlevî dervişlerinin ney eşliğinde başını eğip, kollarını iki yana açıp dönerek ayin yapması.*

1. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḥāletler ḳonılmışdur
   Ki eşʿāruñ **semāʿ itse** ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [semāʿ itse, -se]*

semāʿ-ı ʿāşık: *Âşığın seması.*

1. Semāʿ-ı ʿāşıḳa münkir olan faḳīh-ı fużūl
   Bilürdi ḥāli eger oḳısa kitāb-ı uṣūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 1). [semāʿ-ı ʿāşıḳa, -a]*

semān: *Sekiz. II Sahn-ı Seman. II Eski medreselerde tahsil sonunda elde edilen ilmî rütbe.*

1. Ḳabā dülbendini görmez misin başında mollānuñ
   Behiştī sen anı ḳādir degüldür ṣanma **şemāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 10). [şemāne, -e]*

semen: *Yasemin, güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç. II Sevgilinin beyaz yüzü.*

1. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
   Olursa şeb-çerāġı berāber **semende** şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [semende, -de]*
2. Ṣalınup nāz ile seyr itmege serv ü **semeni**
   Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [semeni, -i]*

semen-ber: *Yasemin göğüslü.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
   Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [semen-ber,]*

semend: *Çevik at.*

1. Çıḳsa kūyından **semendile** giyüp laʿlīn ḳabā
   Berg-i güldür kim götürmüşdür gülistāndan ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 1). [semendile, -ile]*
2. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
   Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [semendüñ, -üñ]*
3. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
   Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne **semend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 6). [semend,]*
4. Eflāk-i āstānuña ʿazm eylesem baña
   Ey mehliḳā bir ara maḥabbet **semend** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 4). [semend, -uñ, -a]*
5. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
   Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm şuʿāʿına **semend** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [semend,]*
6. Kākülüñ sulṭān-ı Hind anun **semendidür** ṣabā
   Ḳıldı mū-tāb-ı felek ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 3). [semendidür, -i, -dür]*
7. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
   Şīr ü **semend** ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [semend,]*
8. Yüzüm ṣuyı gibi varum yolında ḫāke ṣaldum ben
   Semendüñ gibi āhumla ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 2). [semendüñ, -üñ]*
9. Dil bir naẓargeh eylese çarḫuñ ḫilāline
   Teşbīh ider ḳapuñda **semendüñ** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 2). [semendüñ, -üñ]*

semend: *At. II Ordu.*

1. Beñzer ki felek üzre ḳadem başdı **semendüñ**
   Anuñ eser-i naʿlidür anda meh-i tābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 103). [semendüñ, -üñ]*

semender: *Ateşte yanmadığına inanılan ve ağzından alevler saçan, büyük bir kertenkele şeklinde tasavvur edilen masal hayvanı.*

1. Ṣuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
   Bir gümüş serv üstine ḳonmış **semender** gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 2). [semender,]*

semend-i çāpük: *Çevik at.*

1. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān **semend-i çāpüke** meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 8). [semend-i çāpüke, -e]*

semend-i devlet-i dehr: *Dünya devletinin çevik atı.*

1. Semend-i devlet-i dehre süvār olma ki demdür
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña maġrūr olan kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 1). [semend-i devlet-i dehre, -e]*

semend-i himmet: *Himmetin çevik atı.*

1. Ey göñül çün kim **semend-i himmete** olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 5). [semend-i himmete, -e]*

semend-i ʿömr-i ādem: *Varlık ömrünün süratli atı.*

1. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [semend-i ʿömr-i ādem,]*

semen-sīmā: *Yasemin yüzlü.*

1. Gül çemen sulṭānı sünbüller **semen-sīmāları**
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 1). [semen-sīmāları, -lar, -ı]*

semerāt: *Kazançlar, kazanımlar.*

1. Tīġi ṣuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden **semerātı** Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 73). [semerātı, -ı]*

semir: *İyi duruma getirmek.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp şişdi ribā-ḫ∨ār
Sen ṣanma Behiştī ki ḥarām anı **semirdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 10). [semirdür, -dür]*

semir: *Semirmek, çokça tüketmek.*

1. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir vechile **semirdi** ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 2). [semirdi, -di]*

semm: *Zehir.*

1. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse **semm** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [semm,]*

semt: *Semt, bölge, çevre.*

1. Her ḳaçan olsam şeb-i baḫtumda gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam **semtin** ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 6). [semtin, -in]*
2. Uymazsa ġayrı şāʿire **semtüm** Behiştiyā Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [semtüm, -üm]*
3. Nereye başduġını bilmez olur ẕevḳından
Her kimüñ meykede **semtine** düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 8). [semtine, -i, -n, -e]*

semt-i kūy: *Mahallenin semti.*

1. Ṣabā ey **semt-i kūyuñdan** derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [semt-i kūyuñdan, -uñ, -dan]*

semt-i ṣafā: *Huzur semti.*

1. Semt-i ṣafāya ṣūfī ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki rehberem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 7). [semt-i ṣafāya, -y, -a]*

semūm: *Sam yeli, çölden esen çok etkili, sıcak ve kuru rüzgâr.*

1. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur **semūm** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 2). [semūm,]*

sen: *Şen, huzurlu, mesrûr.*

1. Baña bu kūşe-i ġamda ne seyr olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese **şence** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 2). [şence, -ce]*
2. Ehl-i ʿışḳı gördügi dem açılur pür-şevḳ olur
Dāʾimā ey muġ-beçe **şen** görelüm meyḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 6). [şen,]*

senā: *Övme, övgü, medh.*

1. Vaṣfuñda **senā** bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [senā,]*

sencileyin: *Senin gibi.*

1. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda **sencileyin** bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [sencileyin,]*
2. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı

Ana beş beş ṭoġıra **sencileyin** oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [sencileyin,]*

sened: *Dayanak, dayanılacak şey.*

1. Sāġar-ı pür-meyi elden ḳomazam başum içün
   Kişi ayaḳda ḳalur olmasa şāfī **senedi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 4). [senedi, -i]*

seng: *Taş.*

1. Gül disem ruḫsārına dil-ber sözümden reng alur
   Lebleri ḳatında laʿl añsam eline **seng** alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 2). [seng,]*
2. Riʿāyet ḳılmaġa sen şāha bir nāzük gülün **sengin**
   Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [sengin, -in]*
3. Leb-i rengīni sırrın ṣorduġuma
   Eline **seng** alup itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 4). [seng,]*
4. Urma her bir **senge** varup tīrinüñ peykānını
   Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [senge, -e]*

seng ur: *Taş atmak.*

1. Seng urdıġınca yār ḳapusında başumuza
   Yād itdi ṣanuram beni bir pāre nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 7). [seng urdıġınca, -dıġ, -ınca]*
2. Ġayra **seng urma** ġayret-i Ḥaḳvār
   Ṭuyasın başuña taḳındugı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 3). [seng urma, -ma]*

seng-i bed-duʿā: *Beddua taşı. II Ah etme, ilenme.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi **seng-i bed-duʿām**
   Maḥv olmaya mı üff diyicek pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 5). [seng-i bed-duʿām, -m]*

seng-i ġam: *Gam taşı.*

1. Gögerdüp cismümi **seng-i ġam** ayaḳlarda bitdüm ben
   Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 1). [seng-i ġam,]*
2. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden incinür
   Gāh olur göñlüm zücācı **seng-i ġamdan** incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [seng-i ġamdan, -dan]*

seng-i hāre: *Çok sert taş.*

1. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
   Yaġsa gökden başuma kūyuñda **seng-i ḫāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 8). [seng-i ḫāreler, -ler]*

seng-i melāmet: *Ayıplama, kınama taşı.*

1. Ḥalḳ içinde gördi yoḳ **seng-i melāmetden** ḫalāṣ
   Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [seng-i melāmetden, -den]*

seng-i mıḳnāṭıs: *Mıknatıs taşı.*

1. Dili bir **seng-i mıḳnāṭīs** idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
   Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 3). [seng-i mıḳnāṭīs,]*

seng-i mıḳnāṭıs: *Mıknatıs taşı. II Kendisine çekme.*

1. Dili bir **seng-i mıḳnāṭıs** idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
   Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 3). [seng-i mıḳnāṭıs,]*

seng-i rakīb: *Rakibin taşı.*

1. Baña yetmez mi seg-i kūy-ı ḥabīb
   Ne belādur başuma **seng-i rakīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 2). [seng-i rakīb,]*

seng-i taʿn: *Ayıplama taşı. II Dedikodu, kınama.*

1. Çoḳ hünerdür baş açıḳ dīvāne olmaḳ gerçi kim
   Pehlevānlıḳ **seng-i taʿna** ṭutabilmekdür ḳafa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 4). [seng-i taʿna,]*
2. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
   Raḳībüñ **seng-i ṭaʿnına** taḥammül ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [seng-i ṭaʿnına, -ı, -n, -a]*

sengine çal: *Taşa çarpmak, taşa vurmak.*

1. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
   Melāmet **sengine çalup** Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [sengine çalup, -up]*

seni mi: *İkinci teklik şahıs zamiri.*

1. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine tīġından
   Ey Behiştī **seni mi** öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 10).*

[seni mi, -i, -mi]

2. Şanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim **seni mi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [seni mi, -i, -mi]*

senüñçün: *Senin için.*

1. Ehl-i ḥased **senüñçün** ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti tāze bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 9). [senüñçün,]*

sep: *Serpmek, dökmek.*

1. Her seḥer çeşmine şeb-nem şu **seper** gülşende
Ḥ∨ābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [seper, -er]*

sepīd: *Beyazlık, aydınlık. II Sabah vakti.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş felek
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş **sepīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 6). [sepīd,]*

ser: *Baş, lider.*

1. Mānend-i mey ayaḳda isem ṣūretā ne bāk
Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde **serem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 4). [serem, -em]*

ser: *Baş, ser.*

1. Şanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum **serdedür**
Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [serdedür, -de, -dür]*

2. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 8). [serlerin, -ler, -in]*

3. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer **sere** her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [sere, -e]*

4. Serde mū aġardı serd oldı hevā şimden girü
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [serde, -de]*

5. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 7). [ser,]*

6. Bir ḫāne ki bī-dil-ber ola ʿālem olur mı
Bir **serde** ki ʿışḳ olmaya ol ādem olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 2). [serde, -de]*

7. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben niçe sen şemʿ-i tābāna revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 13). [ser,]*

ser ʿalem: *Cihanın başı.*

1. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine **ser ʿalemüñ** şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [ser ʿalemüñ, -üñ]*

ser vir: *Baş vermek, canını feda etmek.*

1. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe **ser virmeyen**
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [ser virmeyen, -me, -y, -en]*

serāb imiş: *Hayal, hülya imiş.*

1. Āb-ı ḥayāt eger leb-i cānāndaki ise
Ḫıżruñ cihānda behresi ancaḳ **serāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 6). [serāb imiş,]*

ser-ʿalem: *Baş sancak.*

1. Ḥalḳa-i ḫumdan bir aʿlā **ser-ʿalem** peydā idüp
Dökdi ʿişret rāyetini deyr öñinde mey-fürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 7). [ser-ʿalem,]*

ser-āmed: *Başta gelen, önde gelen.*

1. ʿArṣa-i ʿışḳuñ **ser-āmed** pehlevānısın diyü
Deh-zebānlar ḳabr-i Mecnūndan selām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 7). [ser-āmed,]*

2. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı **ser-āmed** görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 6). [ser-āmed,]*

3. Ben ol destüñdeki laʿlīn ayāġuñ ḳıymetin bildüm
Ġam iḳlīminde sāḳī bir **ser-āmed** cevheri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 8). [ser-āmed,]*

ser-ā-ser: *Baştan başa.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 5). [ser-ā-ser,]*

2. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [ser-ā-ser,]*

3. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [ser-ā-ser,]*

4. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki
Görinür köhne ḫırḳamdan **ser-ā-ser** sīnemüñ çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [ser-ā-ser,]*

5. Aġlamaḳ ṭutar beni güftāra ḳalmaz ḳudretüm
Ḳıldı eflāke **ser-ā-ser** peyk-i āhum cūst-cū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 6). [ser-ā-ser,]*

serāy: *Saray.*

1. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil **serāyında** ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 8). [serāyında, -ı, -n, -da]*

2. Pīr-i muġān **serāyumı** ṣatdursa ġam degül
Kimse elümden alımaz a künc-i külḫanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 7). [serāyumı, -um, -ı]*

3. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā **serāyına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 10). [serāyına, -ı, -n, -a]*

serāy-ı dār-ı ġurbet: *Dârıgurbet sarayı.*

1. Behiştīyem baña dünyā **serāy-ı dār-ı ġurbetdür**
Bu yād elde ḳarār itmekdenise rıḥletüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 9). [serāy-ı dār-ı ġurbetdür, -dür]*

serāy-ı kāʾināt: *Kainat sarayı. II Dünya.*

1. Gözüñi aç kim yapılduḳda **serāy-ı kāʾināt**
Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 7). [serāy-ı kāʾināt,]*

serāy-ı kākül: *Perçem sarayı.*

1. Dil **serāy-ı kākülüñden** oldı sevdāī mizāc
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [serāy-ı kākülüñden, -üñ, -den]*

serāy-ı ḳurb: *Yakınlık sarayı. II Sevgili.*

1. Zenb-i vücūdı maḥv it iriş **serāy-ı ḳurba**
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [serāy-ı ḳurba, -a]*

serāy-ı sīne: *Gönül sarayı.*

1. Serāy-ı sīnede eyler meserret naḳşını peydā
Meger kim reng-i bādeyle anuñ naḳḳāşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 3). [serāy-ı sīnede, -de]*

2. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
Her-dem **serāy-ı sīnem** vīrānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [serāy-ı sīnem, -m]*

ser-bāz imiş: *Yiğit, cesur, serdengeçti imiş.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın **ser-bāz imiş**
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [ser-bāz imiş,]*

ser-ber: *Baş alıp götüren.*

1. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı **ser-ber** üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 8). [ser-ber,]*

ser-bülend: *Başı yüksek, yüce.*

1. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend olur
Āhum gibi yoluña yelen **ser-bülend** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 2). [ser-bülend, -uñ, -a]*

2. Burc-ı eflāk-ı belāġatde ḳılup menzilini
Ser-bülend itdi Behiştī ʿalem-i eşʿārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 10). [ser-bülend,]*

ser-bülend it: *Yüceltmek.*

1. Ne deñlü **ser-bülend itseñ** dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 1). [ser-bülend itseñ, -se, -ñ]*

ser-bülend ol: *Başı yüksekte olmak.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde melāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 9). [ser-bülend oldı, -dı]*

ser-bülend-i ʿālem: *Âlemin yüksek başlısı.*

1. Serv ḳaddüñ **ser-bülend-i ʿālem** itmiş ḫüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek şu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 3). [ser-bülend-i ʿālem,]*

serçe: *Küçük serçe kuşu.*

1. ʿĀḳılisen kimseye itme ḥaḳāretle naẕar
Sırçayı gevher bil ey dil **serçeyi** ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [serçeyi, -y, -i]*

ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt: *Ölümsüzlük suyunun pınarı, kaynağı.*

1. Ben ol Ḫıżram ki ẓulmet-ḫāne-i ḥammārda sāḳī
Benüm **ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum** bir ḫum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 4). [ser-çeşme-i āb-ı ḥayātum, -um]*

ser-çeşme-i ġam: *Gamın çeşme başı.*

1. Dilde **ser-çeşme-i ġamdur** bilürin baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan yaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 1). [ser-çeşme-i ġamdur, -dur]*

ser-cümle: *Baştan aşağı, tamamen.*

1. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez şeb tā-seher çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 7). [ser-cümle,]*
2. Naṣīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı **ser-cümle** yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 6). [ser-cümle,]*
3. Deryā-yı muḥīṭ oldı meger ʿilm-i şerīfi
Ser-cümle muḥāṭıdur anuñ ʿālem-i ekvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 64). [ser-cümle,]*
4. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm ṣulḥa **ser-cümle** ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [ser-cümle,]*

serd: *Soğuk, sert.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi **serd** eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 4). [serd,]*

serd: *Sert, acımasız.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ **serd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [serd,]*

serd ol: *Sert olmak. II Zor olmak, zorlaşmak.*

1. Serde mū aġardı **serd oldı** hevā şimden girü
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [serd oldı, -dı]*

serdār-ı pāy-ı ḫum: *Şarap küpü ayağının efendisi.*

1. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm var
Ḫarābāt-ı cihān içre olup **serdār-ı pāy-ı ḫum** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 16). [serdār-ı pāy-ı ḫum,]*

ser-defter: *Önder, reis.*

1. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Ṣādīden
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ **ser-defteri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 6). [ser-defteri, -i]*
2. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile **ser-defteri** oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [ser-defteri, -i]*

sere ḳon: *Başa gelmek, maruz kalmak.*

1. Miʿmār-ı ʿışḳuñ irmese nekbet ḳonar sere
Vīrāne ḳalsa mesken olur būm-ı şūma bām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 57). [sere ḳonar, -ar]*

ser-efrāz ḳıl: *Yüceltmek, yükseltmek.*

1. Ḳalemi kāġıẕ üzre füsūn-sāz ḳılmaduñ
Bir ruḳʿa birle bizi **ser-efrāz ḳılmaduñ** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 2). [ser-efrāz ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

ser-encām: *Akıbet, son.*

1. Bilmezem āḫir **ser-encāmum** neye irse gerek
Lāʿubāli ʿāṣıḳum ben dil-berüm nāzük-mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 5). [ser-encāmum, -um]*
2. Yazsam altunile bir nükte **ser-encāmumdan**
Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 1). [ser-encāmumdan, -um, -dan]*

ser-figende ol: *Başını eğmek, başı önde olmak.*

1. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [ser-figende olmış, -de-mış]*

ser-fīrāz: *Başı yüksek olan.*

1. Emīrüm **ser-fīrāzum** pādişāhum
Naẕar ḳıl ben ḳuluña gāh u bī-gāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 5). [ser-fīrāzum, -um]*

ser-gerdān: *Başı dönmüş, sersem, şaşkın.*

1. Mihr zerrīn ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi **ser-gerdānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 4). [ser-gerdānlaruz, -lar, -uz]*

ser-gerdān: *Başı dönmüş, şaşkın, perişan. II Âşık.*

1. Gitdi **ser-gerdān** göñül irmezse zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [ser-gerdān,]*

ser-gerdān eyle: *Başını döndürmek, şaşırtmak.*

1. Dirīġ ey çarḫ-ı ġaddār-ı belā-āmīz olan devrān
Revā mı ehl-i beyti eylemeklik böyle ser-gerdān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 16). [ser-gerdān eylemeklik, -mek, -lik]*

ser-gerdān id: *Perişan etmek, başını döndürmek.*

1. ʿĀrıżı üzre ḳaçan kim kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı **ser-gerdān ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 2). [ser-gerdān ider, -er]*

ser-gerdān ol: *Başı dönmüş, şaşkın olmak.*

1. Ḫākimüñ her ẕerresi bir yerde **ser-gerdān ola**
Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 1). [ser-gerdān ola, -a]*

ser-geşte: *Sersem, başı dönmüş, şaşkın.*

1. Bir ḳamer alınlu gün yüzlüye ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün **ser-geşteyem** eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 8). [ser-geşteyem, -y, -em]*
2. Ruḥuñ şemʿi firāḳında olup **ser-geşte** dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [ser-geşte,]*

ser-geşte-i deşt-i ʿadem: *Yokluk çölünün şaşkını.*

1. Behiştī şimdiden **ser-geşte-i deşt-i ʿadem** olduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 245, Mısra 1). [ser-geşte-i deşt-i ʿadem,]*

ser-hadd-i vaḥdet: *Vahdet sınırı.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı **ser-hadd-i vaḥdet** şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 2). [ser-hadd-i vaḥdet,]*

serheng: *Bekçi.*

1. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ **serhengi**
ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 5). [serhengi, -i]*
2. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ **serhengi**
Yapışup ṭaşra atar cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 3). [serhengi, -i]*
3. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey **serhengini**
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 9). [serhengini, -i, -n, -i]*

serheng-i meye: *Şarap çavuşu.*

1. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥużūr itmek dilerseñ anı **serheng-i meye** sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 6). [serheng-i meye, -e]*

ser-hoş: *Sarhoş.*

1. Ġonca **ser-ḫoş** lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [ser-ḫoş,]*
2. Laʿl-i mey-gūnuñ dimiş hergiz ifāḳat bulmaya
Bā-murād-ı rūz-ı maḥşer olmayınca **ser-ḫoşum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 8). [ser-ḫoşum, -um]*

ser-hūş: *Sarhoş.*

1. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi **ser-ḫūş** kimi tiryāki kimi ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [ser-ḫūş,]*

ser-h∨ān-ı himmet: *Lütfun ihsanı.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde Sī-murġ bir megesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 2). [ser-ḫ∨ān-ı himmetümde, -üm, -de]*

ser-i aʿdā: *Düşmanın başı.*

1. Sīnem içre dostum āsūde-ḫāl iken yüzüñ
Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam **ser-i aʿdā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 6). [ser-i aʿdā,]*

ser-i ʿāşıḳ: *Âşığın başı.*

1. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb yazı imiş
Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara yazı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 2). [ser-i ʿāşıḳda, -da]*

ser-i bī-devlet: *Devletsiz baş.*

1. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa vardur raġbetüm
   Neyleyem lāyıḳ degül aña **ser-i bī-devletüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 2). [ser-i bī-devletüm, -üm]*

ser-i bülend-i āh: *Ahın yüksekte olan başı.*

1. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet
   Bāġ-ı belāya ʿışḳ beni ḳıldı bāġbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 5). [ser-i bülend-i āhumı, -um, -ı]*

ser-i ferhād: *Ferhat'ın başı.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe **ser-i Ferhāda** Ḫusrevā kūh-ı fenā Ṣīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 7). [ser-i ferhāda, -a]*

ser-i kūy: *Sokak başı.II Sevgilinin sokağı.*

1. Didiler Kaʿbe mücāvirleri dīẕār görür Ḫamdulillāh ki **ser-i kūyı** baña meskendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 8). [ser-i kūyı, -ı]*
2. Görinmezsin **ser-i kūyında** yārin Yeler oñmazlaruñ sen de birisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 3). [ser-i kūyında, -ı, -n, -da]*
3. Şeb-i ġamda **ser-i kūyuñ** ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
   Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [ser-i kūyuñ, -uñ]*
4. İkide bir **ser-i kūyuña** geldükçe hemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 25). [ser-i kūyuña, -uñ, -a]*
5. Var **ser-i kūyunda** ber-dār olmayı miʿrāc bil
   Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [ser-i kūyunda, -u, -n, -da]*
6. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
   Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 7). [ser-i kūyunda, -u, -n, -da]*
7. Ol ġazāluñ **ser-i kūyunda** ne būy alduñ ola
   Sen Behiştī bu aralarda tehī bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 9). [ser-i kūyunda, -u, -n, -da]*
8. İḫtiyār ile döner ṣanma **ser-i kūyuñda** gün
   Nūruñı görmiş sürūrından urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 5). [ser-i kūyuñda, -uñ, -da]*
9. Āhdan ḫayme ḳurar deşt-i ʿademde ḫānum
   Ser-i kūyuñda Behiştīye bulınmazsa ḳonaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 10). [ser-i kūyuñda, -uñ, -da]*
10. Ölüm olmaz diyü cennetde vāʿiẓ medḥ ider ammā
    Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 10). [ser-i kūyuñ, -uñ]*

ser-i māh: *Hilalin başı.*

1. Her **ser-i māh** eylemezseñ ey güneş ʿarż-ı cemāl
   Derd ü ġam eyler beni ebrūlaruñ gibi hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 1). [ser-i māh,]*

ser-i serv: *Servinin başı.*

1. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
   Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [ser-i serv,]*

seri virem sır vir: *Ser verip sır vermemek.*

1. Sır virmeyem ʿadūya yoluñda virem seri Ben ʿarṣa-i maḥabbet içinde şu serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 5). [seri virem sır virmeyem, -me, -y, -em]*

ser-i zülf: *Zülfün ucu. II Kakül, perçem.*

1. Düşeli dil **ser-i zülfüñde** hevā vü hevese Döndi miskīn dehen-i ejdere gitmiş megese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 1). [ser-i zülfüñde, -üñ, -de]*

serīr: *Kalacak yer, hane.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez Bir velāyet mīriyüz kim ḳayd olur bize **serīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [serīr,]*

ser-keş: *Dikbaşlı.*

1. Ne **ser-keş** servdür ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
   Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [ser-keş,]*

ser-keşlig: *Dikbaşlılık, itaatsizlik.*

1. Gerek geçsün gerek **ser-keşliginden** geçmesün ol şāh
   Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [ser-keşliginden, -i, -n, -den]*
2. Gerek geçsün gerek **ser-keşliginden** geçmesün ol şāh
   Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [ser-keşliginden, -i, -n, -den]*

ser-keşlik: *Dikbaşlılık, asilik.*

1. Yāre **ser-keşlikler** iẓhār eylemekdür işlerüñ
   Hem-ser-i aġyārı seg mi ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 7). [ser-keşlikler, -ler]*
2. Zen-i gerdūn bege **ser-keşlik** ider
   Gücenmiş bir kişi muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 1). [ser-keşlik,]*

ser-kūçe-i belā: *Belanın sokak başı.*

1. Ser-kūçe-i belāda ʿaceb pādişālaruz
   Dīvānumuzda defter-i ʿışḳı ḳaralaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 1). [ser-kūçe-i belāda, -da]*

ser-kūşe-i muġan: *Meyhanecinin baş köşesi.*

1. Kimdür Behişti dirseñ eger sāḳıyā dün ol
   Ser-kūşe-i muġandaki mest ü ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 10). [ser-kūşe-i muġandaki, -da, -ki]*

ser-leşker-i ʿarab: *Arap komutan.*

1. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
   Rūma teveccüh itmiş **ser-leşker-i ʿArabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 2). [ser-leşker-i ʿarabdur, -dur]*

sermā: *Kış, kış mevsimi, soğuk.*

1. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
   Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 9). [sermāda, -da]*
2. Dildeki buḥrānumuzdan bir eserdür sūr-ı ṣayf
   Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur **sermā** bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 10). [sermā,]*

sermāye: *Varlık, servet, sermaye.*

1. Derdile ṭurma ey dil āh it ki ʿandelībüñ
   Bāzār-ı ʿışḳ içinde **sermāyesi** nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 8). [sermāyesi, -s, -i]*
2. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi gören
   Dir ki **sermāyesi** bir sikke imiş altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 10). [sermāyesi, -s, -i]*
3. Ġāfil yürüme bunda ticāret idegeldüñ
   Bāzār-ı fenāda saña **sermāyedür** īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 24). [sermāyedür, -dür]*

sermāyesin yolına harc eyle: *Varlığını yoluna harcamak.*

1. Çünki pīr-i mey-fürūşa ey göñül hem-sāyesin
   Yolına ḫarc eyle naḳd-i ʿömrüñüñ sermāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 2). [sermāyesin yolına ḫarc eyle,]*

ser-menzil-i ṣūret: *Biçimin yol kıyısı.*

1. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi bālādur
   Ser-menzil-i ṣūretde yaşum gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 6). [ser-menzil-i ṣūretde, -de]*

ser-mest: *Sarhoş, kendinden geçmiş.*

1. Rāh-ı ġam **ser-mestini** ṣūfī begenmezsin velī
   Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 3). [ser-mestini, -i, -n, -i]*

ser-mest id: *Sarhoş etmek, kendinden geçirmek.*

1. Didüm ey dil seni **ser-mest iden** kimdür bu ʿālemde
   Didi bezm-i vücūda cemʿ iden nüh cām-ı gerdānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 7). [ser-mest iden, -en]*
2. Sāḳıyā bir demde biñ ḥāl ehlini **ser-mest ider**
   Cām-ı nuṭḳından Behiştī cürʿa işrāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 9). [ser-mest ider, -er]*
3. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
   Bir ednā cürʿası **ser-mest idüpdür** cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 4). [ser-mest idüpdür, -üp, -dür]*

ser-mest ol: *Sarhoş olmak.*

1. Nice perhīz eyleyem meyden ki **ser-mest olıcaḳ**
   Dilde yāre ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 7). [ser-mest olıcaḳ, -ı, -cak]*
2. Bezm-i gülde bülbül-i gūyālar efġān itdiler
   Ġoncalar **ser-mest olup** çāk-i girībān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 2). [ser-mest olup, -up]*

ser-mest-i şāf-ı ʿışḳ: *Gerçek aşkın sarhoşu.*

1. Her yaña ṣalınup bilinürseñ ʿaceb degül
   Sāḳī kim eyledi bizi **ser-mest-i şāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 10). [ser-mest-i şāf-ı ʿışḳ,]*

ser-mūze: *Çizmenin ucu.*

1. Öpe **ser-mūzeñi** şāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
   İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [ser-mūzeñi, -ñ, -i]*

ser-nigūn ol: *Baş aşağı olmak, yıkılmak, devrilmek,*

tepetaklak olmak.

1. Gülistānuñ şanevber ḳadleri hep **ser-nigūn oldı**
   Esince bād-ı mātem şiddet-i bād-ı semūm-āsā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 37). [ser-nigūn oldı, -dı]*
2. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre ṭās-ı āsmān
   Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 1). [ser-nigūn olmasa, -ma, -sa]*
3. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
   Ḳalem mānendi ḥayret yazısında **ser-nigūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [ser-nigūn olmış, -mış]*
4. Menem bir ġoncanuñ ḫārı ucından baġrı ḫūn olmış
   Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş **ser-nigūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 2). [ser-nigūn olmış, -mış]*

ser-pā: *Baştan ayağa.*

1. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
   Başı yine Behiştinüñ ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 9). [ser-pā,]*

ser-pençe: *Pençe ucu.*

1. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
   Kim oldı nice ʿanḳā **ser-pençemüñ** zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [ser-pençemüñ, -m, -üñ]*
2. Ḫoros-ı ʿarşa **ser-pençe** urur bāz-i sepīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [ser-pençe,]*

ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳ: *Aşk kuşunun pençesi.*

1. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
   Senüñ **ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan** zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 6). [ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan, -uñ, -dan]*
2. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
   Senüñ **ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan** zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 6). [ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan, -uñ, -dan]*

ser-sebz: *Yemyeşil.*

1. Maḥabbet gülşenin **ser-sebz** ü ḫurrem ḳılmaġıçün ġam
   Gözüm yaşını bārān eyleyüp āhum seḥāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 3). [ser-sebz,]*

serserī: *Boşuna.*

1. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda yazlıdur
   Cān atduġum viṣāle benüm **serserī** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 8). [serserī,]*

ser-te-ser: *Baştan başa.*

1. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl serv-i ḫoş-reftār mest
   Bāde-i vaḥdetden olmış **ser-te-ser** gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 2). [ser-te-ser,]*
2. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
   Tīr-i āhum **ser-te-ser** cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [ser-te-ser,]*

ser-tirāş: *Berber.*

1. Başına yārüñ yürek oynar el ursa **ser-tirāş**
   Ey Behiştī ḳorḳarın ruḫsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 9). [ser-tirāş,]*

ser-tīz: *Sivri uçlu, keskin.*

1. Ey Behiştī tünd ü **ser-tīz** olduġından añlanur
   Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [ser-tīz,]*

serv: *Kışın koyu yeşil yapraklarını dökmeyen, daha çok mezarlıklara dikilen uzun ömürlü, güzel kokulu, kozalaklı, ince uzun ağaç.*

1. Nāz ile tāze nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
   Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 6). [servden, -den]*
2. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür
   Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 1). [servlerde, -ler , -de]*
3. Şuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
   Bir gümüş **serv** üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 2). [serv,]*
4. Şemʿ nergis tīġ sūsen **servler** abdāl-şekl
   Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [servler, -ler]*
5. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aẓḥāda
   Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi **serv** ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [serv,]*
6. Sensüz ey gül-çihre aḥvālin ṣorarsañ gülşenüñ
   Serv dūd-ı āhı bülbül nālesi efġānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 4). [serv,]*

7. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ sivrisidür **serv** evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [serv,]*
8. Ḥayretümden ḳaddüñe geh **serv** ü geh Ṭūbā didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [serv,]*
9. Ḳāmet-i yār añılsa gülşende
Serv boy sāyesi ḳomaz izine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 8). [serv,]*
10. Ṣalınup nāz ile seyr itmege **serv** ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [serv,]*
11. Ne ser-keş **servdür** ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
Cemāl-i nūrına zülf-i şebāsāsın hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 3). [servdür, -dür]*

serv: *Servi ağacı. II Servi boylu sevgili.*

1. Ṣalınur **serv** uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [serv,]*
2. Köki Ṭūbā gibi **servüñ** yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḥse ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [servüñ, -üñ]*
3. ʿIşḳ bir der-bend-i hāyildür menār **servleri**
Ġāfil olmasun Behiştī eksük olmaz anda leş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 9). [servleri, -ler, -i]*
4. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca **serve** muẓṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [serve, -e]*
5. Naḳd-i cānı yolına ol **servüñ** eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [servüñ, -üñ]*

serv: *Servi ağacı. II Uzun.*

1. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek ṣu gibi pest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 3). [serv,]*
2. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi **serv**
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [serv,]*

serv-bün: *Esası, kökü servi olan ağaç. II Servi ağacı.*

1. Lāleler bezm-i çemende kāseler-dār oldular
Serv-bünler ʿişret ehline hevā-dār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 2). [serv-bünler, -ler]*

server: *Baş, başkan, reis.*

1. Sır virmeyem ʿadūya yoluñda virem seri
Ben ʿarṣa-i maḥabbet içinde şu **serverem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 6). [serverem, -em]*

servi: *Servi ağacı. II Servi boylu güzel.*

1. Revān oldı yetiş ol **servi** ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 7). [servi,]*
2. Ol **servi** bezm-i gülşene taḥrīḳ idem gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 5). [servi,]*
3. Ġoncayı eyledi dem-beste lebüñ güftārı
Servi ālūde-i ḫāk itdi boyuñ reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 2). [servi,]*

serv-i bāġ: *Bağın servisi.*

1. Gelüp ḳaddüñ temāşā itmege ḳādir degüllerdür
Yoluñda **serv-i bāġuñ** her birisi pāy-der-gildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 6). [serv-i bāġuñ, -uñ]*

serv-i bālā: *Uzun servi.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram ṣanmañuz
İltimās-ı sāye iltem **serv-i bālādan** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 8). [serv-i bālādan, -dan]*

serv-i bülend: *Yüksek servi ağacı.*

1. Muṭribüm bülbül ʿalemdārum sehī **serv-i bülend**
Pādişāh-ı mülk-i ʿīşem devlet ü iḳbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 7). [serv-i bülend,]*
2. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye teşbīh itsün
Ravżada **serv-i bülendise** senüñ āzāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 10). [serv-i bülendise, -ise]*

serv-i bülend: *Uzun boylu servi. II Uzun boylu sevgili.*

1. Ḳāmet-i yāre Behiştī beni beñzetdi diyü
Nereye başduġını bilmezimiş **serv-i bülend** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 10). [serv-i bülend,]*
2. Cān bendesi olmaġa bir şāh-levend ister

Gönlüm ḳuşı ḳonmaġa bir **serv-i bülend** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 2). [serv-i bülend,]*

3. Medḥile göklere çıḳmış ṭutalum **serv-i bülend**
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [serv-i bülend,]*
4. Ey sehī **serv-i bülendüm** āteş-i ruḥsār ile Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 3). [serv-i bülendüm, -üm]*
5. Gör e billāhi Behiştī ol yaban alçaġını Ḳaṣd idermiş baḫş ide **serv-i bülendümle** çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 9).[serv-i bülendümle, -üm, -le]*
6. İrmez ayaġın öpmege **serv-i bülendümüñ**
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 5). [serv-i bülendümüñ, -ü, -m, -üñ]*

serv-i çemān: *Çemenin servisi. II Sevgili.*

1. Ḳılmaġa seyr-i çemen **serv-i çemānum** çıḳsun
Anı ḳarşılamaga eşk-i revānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 1). [serv-i çemānum, -um]*

serv-i gül: *Servi boylu gül. II Sevgili.*

1. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur
Beni bunda ṭutan ol **serv-i gül** endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 2). [serv-i gül,]*

serv-i gülşen: *Gül bahçesinin servisi.*

1. Görinelden ḳāmet-i rifʿat niḳābuñ ʿaynına Serv-i gülşen çöpce gelmez oldı ābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 2). [serv-i gülşen,]*

serv-i gülsitānı: *Gülşenin servi ağacı. II Gül bahçesinin servi boylu güzeli.*

1. Câme-i sebz giyüp kendüye zīnet virmiş Gör ki **serv-i gülsitānı** o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 4). [serv-i gülsitānı, -ı]*

serv-i gülzār: *Gül bahçesinin servisi. II Uzun boylu sevgili.*

1. Ṣalınup nāz ile o bālā-ḳadd
Serv-i gülzāra ögredür reftār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 20). [serv-i gülzāra, -a]*

serv-i hevā-baḫş: *Heves veren servi boylu.*

1. Beni ḳaddüñ belāsına giriftār eyleyen dildür
Ki her **serv-i hevā-baḫşa** aḳar ṣu gibi māʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 2). [serv-i hevā-baḫşa, -a]*

serv-i hırāmān: *Naz ile salınarak yürüyen servi boylu.*

1. Çemende ḫadd ü ḳaddüñsüz beni odlara yaḳmaġa
Gül-i surḫ āteş ü **serv-i ḫırāmān** heyzüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 8). [serv-i ḫırāmān,]*

serv-i hırāmān: *Salınarak yürüyen servi. II Sultan.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür vecd
Dem ursa ṣabā cünbiş ider **serv-i ḫırāmān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 14). [serv-i ḫırāmān,]*

serv-i hırāmān: *Salınarak yürüyen servi. II Sevgili.*

1. Pür oldı pīrlik devrinde eṭrāfum cevānlarla
Riyāż-ı himmetümle kim baḳar **serv-i ḫırāmāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 4). [serv-i ḫırāmāna, -a]*
2. Murādum mīvesin ol dem görem elde Behiştī kim
İrem bostān-ı ʿālemde ben ol **serv-i ḫırāmāne** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 10). [serv-i ḫırāmāne, -e]*
3. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḫa ḳonma ol **serv-i ḫırāmānuñ** gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [serv-i ḫırāmānuñ, -uñ]*

serv-i hoş-hırām: *Hoş edalı servi.*

1. Ey şeh ġulām-ı ḳāmet-i mevzūnuñ olmasa Āzādelerden olmaz idi **serv-i ḫoş-ḫırām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 48). [serv-i ḫoş-ḫırām,]*

serv-i hoş-reftār: *Güzel yürüyen servi. II Salına salına yürüyen sevgili.*

1. Ġonca ser-ḫoş lāle ḳanẕīl **serv-i ḫoş-reftār** mest
Bāde-i vaḥdetden olmış ser-te-ser gülzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 1). [serv-i ḫoş-reftār,]*

serv-i hoş-reftār: *Salına salına yürüyen servi.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ **serv-i ḫoş-reftārıyem**
Bir boyı āzāde şāhuñ ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 1). [serv-i ḫoş-reftārıyem, -ı, -y, -em]*

serv-i hoş-reftār ol: *Hoş yürüyüşlü servi olmak. II Uzun boylu sevgilinin salınarak yürümesi.*

1. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ revān olduḳça

yār
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun **serv-i ḫoş-reftār olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 10). [serv-i ḫoş-reftār olup, -up]*

serv-i ḳadd-i bālā: *Yüce boylu servi. II Hz. Hüseyin.*

1. O **serv-i ḳadd-i bālā** ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet üstine her yıl ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 47). [serv-i ḳadd-i bālā,]*

serv-i raʿnā: *Güzel, hoş servi.*

1. Cūy-bār-ı mey-i nāb ile bulan neşv ü nemā
Serv-i raʿnā gibi eylerse n'ola reftārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 8). [serv-i raʿnā,]*

serv-i revān: *Salınarak yürüyen, salınan servi. II Uzun boylu sevgili.*

1. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol **serv-i revān** gelsün
Behiştīyem bu demlerde yerüm gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 9). [serv-i revān,]*
2. Biricük ḳāmet-i bālāyile ol **serv-i revān**
Bezm-i gülzāra ḫırām itse ḳıyāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 3). [serv-i revān,]*
3. Mümkin olmaz ki kenāre gele ol **serv-i revān**
Her dem ol nigehle eşk ābına ırmaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 7). [serv-i revān,]*
4. Bāġbānā dün ü gün **serv-i revān** beslersin
Sāyesinde ne görürsin ki her ān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 1). [serv-i revān,]*
5. Gel ol **serv-i revāna** ey çenār öykünmeden el çek
Senüñ gibi çoġ olur bu cihānda gölgesi gökcek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 1). [serv-i revāna, -a]*
6. Nāzile büküp ḳaddümi bir **serv-i revāncuḳ**
Pīr itdi beni cevrile bir tāze cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 1). [serv-i revāncuḳ, -cuḳ]*
7. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki āb imiş
Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 1). [serv-i revānı, -ı]*

serv-i revān: *Salınarak yürüyen servi. II Gül.II Sevgili.*

1. Geldi gülzāra ḳabā-i sebzile **serv-i revān**
Āblar aḳup ayaġına didiler gel emīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 7). [serv-i revān,]*

serv-i sehī: *Fidan boylu servi.*

1. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 7). [serv-i sehī,]*
2. Güller çemende olmasa pür-bāde cāmlar
Serv-i sehīde olmazdı bu ḫırāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 2). [serv-i sehīde, -de]*
3. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
Reşk ider **serv-i sehīler** ṣīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 4). [serv-i sehīler, -ler]*

serv-i ser-bülendüm: *Başı yüksek servi. II Servi boylu sevgili.*

1. ʿAzm iden gülzāra **serv-i ser-bülendümdür** benüm
Seyr iden āzāde-ḳadlerle efendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 1). [serv-i ser-bülendümdür, -üm, -dür]*

serv-i ser-efrāz: *Başı yüksekte servi. II Uzun boylu güzel, sevgili.*

1. Nice gelmek uma dil **serv-i ser-efrāzından**
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [serv-i ser-efrāzından, -ı, -n, -dan]*

serv-i ser-firāz: *Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan servi.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ namāzın ḳılmaġıçün ṣalāya
Her **serv-i ser-firāzuñ** ḳaddi minārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 6). [serv-i ser-firāzuñ, -uñ]*

serv-i ser-keş: *Dikbaşlı, itaatsiz servi.*

1. Yaramaz ḫāli var ḳaddüñle **serv-i ser-keşüñ** ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [serv-i ser-keşüñ, -üñ]*

serv-ḳad: *Servi boylu. II Sevgili.*

1. Gelmez ol **serv-ḳad** teferrüc içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [serv-ḳad,]*
2. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa **serv-ḳadlerle**
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 3). [serv-ḳadlerle, -ler, -le]*

serzeniş: *Sitem, şikâyet.*

1. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḫużūra

varam
Ne yād **serzenişinde** ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 6). [serzenişinde, -i, -n, -de]*

ser-zenişlerin çek: *Sitem çekmek.*

1. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 7). [ser-zenişlerin çekmek, -mek]*

setr id: *Örtmek, gizlemek.*

1. Ṣabā gibi açıcı olma gördügüñ ʿaybı
Düriş ki **setr idesin** dāmenüñle câme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 6). [setr idesin, -e, -sin]*

setr-i ḥak id: *Gerçeği örtmek, gizlemek.*

1. Her maḥalde meẕheb-i Manṣūra zāhib oluram
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 6). [setr-i ḥaḳ iden, -en]*

sev: *Sevmek, gönül vermek.*

1. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek yoḳdur
Kemāl ehlini **sevmezsin** muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 10). [sevmezsin, -mez, -sin]*
2. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür **sevmege** Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [sevmege, -meg, -e]*
3. Cevr itme baña sen de **seversin** birin ṣaḳın
Bugün n'ola bañayise yarın saña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 3). [seversin, -er, -sin]*
4. Sevsem Behişti bir güzeli yād olur hemān
Göñlüm alınca bir iki gün āşinā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 9). [sevsem, -se, -m]*
5. Yeg **sever** ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [sever, -er]*
6. Ḳoñ ilāc eylemeñ Behiştīye
Derd-i ʿışḳı anuñ mizācı **sever** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 10). [sever, -er]*
7. Sevdügüñle sevindi cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü melūl idiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 5). [sevdügüñle, -düg, -üñ, -le]*
8. Āhum āvāzesin **sever** ʿuşşāḳ
Ehl-i İslām ider eẕāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 5). [sever, -er]*
9. Zen-i fertūtken ilāhī **severseñ** dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 7). [severseñ, -er, -se, -ñ]*
10. Egerçi ʿāşıḳı sevmezlenürsin **sevdigüm** kendüñ
Velī görseñ nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 1). [sevdigüm, -dig, -üm]*
11. Egerçi ʿāşıḳı **sevmezlenürsin** sevdigüm kendüñ
Velī görseñ nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 1). [sevmezlenürsin, -mez, -len, -ür, -sin]*
12. Ḫışm ide şāyed diyü **sevmez** geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [sevmez, -mez]*
13. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl itdükce
Beni unutmasun Allāhı **seven** yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 10). [seven, -en]*
14. Bir ṣanem **sevdüm** Behiştī ben ki
Naḳḳāş-ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 9). [sevdüm, -dü, -m]*
15. Niçün Allāhı **severseñ** yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi ṣevḳıle toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [severseñ, -er, -se, -ñ]*
16. Cezālar eyleyicek cürmise seni **sevmek**
Efendi cümleden artuḳ baña ʿaẕāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 3). [sevmek, -mek]*
17. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 9). [sevdigüñ, -dig, -üñ]*
18. Nice ġam çekmesün ṣūfī zavallu
Bilür gün yüzlüler **sevmez** ṣaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 2). [sevmez, -mez]*
19. Ṣūfi **sevmez** beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 1). [sevmez, -mez]*
20. Her ki **sevsün** gören diyü düzine
Āyine olsa baḳmazam yüzine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 1). [sevsün, -sün]*
21. Bülbül olmaġı **severseñ** gördügüñ gül yüzlüye
Ey göñül murġı hevessin gibi nālān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 5). [severseñ, -er, -se, -ñ]*
22. Ne güzeldür Behişti bir ʿāşıḳ
Seve bir dil-beri ṣadāḳat ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 10). [seve, -e]*

23. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe zāhid **severlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 8). [severlerde, -er, -ler, -de]*

24. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşüfteligi
Sevdügi burnı dibinde niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 6). [sevdügi, -düg, -i]*

25. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb
Kişi Yūsuf yerine **sevmelüdür** Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 4). [sevmelüdür, -me, -lü, -dür]*

26. Ḳanı ol demler ki aġlardum **sevüp** bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [sevüp, -üp]*

27. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet **severem**
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 5). [severem, -er, -em]*

28. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün **sevmeyesin** sen seni cāndan seveni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 6). [sevmeyesin, -me, -y, -e, -sin]*

29. Naẓar ḳılmaḳ kişi şerʿī degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki **severlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 20). [severlerde, -er, -ler, -de]*

30. Döyemez cevrüñe cānum **seven** ölsün mü seni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 25). [seven, -en]*

sevāba gir: *Sevap kazanmak.*

1. Sevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse ṣūfī ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 5). [sevāba girerdük, -er, -dü, -k]*

sevād: *Siyahlık, karalık, karanlık. II Sevda.*

1. Ḫaṭṭuñ görince didi budur nāme-i ecel
Ṣanma Behiştīyi güzelüm añlamaz **sevād** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 10). [sevād,]*

sevād: *Siyahlık, karalık.*

1. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür **sevādı** Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 1). [sevādı, -ı]*

sevdā: *Heves, arzu, aşk.*

1. Kākülüñ **sevdāsı** cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden şāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 3). [sevdāsı, -s, -ı]*

2. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli **sevdāsını** terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [sevdāsını, -s, -ı, -n, -ı]*

sevdāī: *Sevdalı.*

1. Dil serāy-ı kākülüñden oldı **sevdāī** mizāc
Ey ṭabībüm şerbet-i laʿlüñle ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 1). [sevdāī,]*

seven: *Seven kişi.*

1. Hele ben cān u göñülden seni ġāyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cāndan **seveni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 6). [seveni, -i]*

sevgend vir: *Yemin vermek, ant vermek.*

1. Geçmişem bādeden aşlā dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 4). [sevgend virürse, -ür, -se]*

sevgilü: *Sevgili, sevilen.*

1. ʿĀlem-i īcāda biz iẓnile gelmiş cānlaruz
Cilvegāh-ı dehr içinde **sevgilü** cānānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 2). [sevgilü,]*

sevgü: *Sevgi.*

1. Uṣṣum gider önüñde düşdükce baña **sevgüñ**
Bir merd-i mürde gūyā yek fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 3). [sevgüñ, -ñ]*

sevil: *Hoş görülmek, sevilmek.*

1. Dünyāya dil virenlerüñ üstine doġma kim ʿĀşıklar arasında **sevilmez** raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 6). [sevilmez, -mez]*

sevin: *Sevinmek, mutlu olmak.*

1. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken yād olup
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm **sevindüm** şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 2). [sevindüm, -dü, -m]*

2. Ṭıfl-ı dil ḫoş **sevinür** yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [sevinür, -ür]*

3. Düşnāmlar işitdi lebüñden **sevindi** cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 7). [sevindi, -di]

4. Sevdügüñle **sevindi** cān u göñül
Gerçi çoḳdan berü melūl idiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 5). [sevindi, -di]*

5. Düşnāmlar işitdi lebüñden **sevindi** cān
Ḥasretden irdi ḥasrete gūyā selāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 7). [sevindi, -di]

sevk it: *Sevk etmek, yöneltmek.*

1. Ġamzeñ ḥadengi sīneme **sevḳ itdi** ʿışḳuñı
Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [sevḳ itdi, -di]*

2. Ġamzeñ ḥadengi sīneme **sevḳ itdi** ʿışḳuñı
Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [sevḳ itdi, -di]*

sevr: *Öküz, boğa. II Hayvan.*

1. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen **sevri** bögürdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [sevri, -i]

sevr-i gerdūn: *Feleğin boğası.*

1. Çevirdür baña şancup sīḫ-i āha **sevr-i gerdūnı**
Kebāb özler meger kim cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 5). [sevr-i gerdūnı, -ı]*

seyf: *Kılıç.*

1. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur Ṭūbā bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt **seyf** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 6). [seyf,]*

seyhān: *Seyhan nehri.*

1. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ
Yaġmurı seḥābını daḥı görmedi **Seyḥān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 134). [seyḥān,]*

seyl: *Sel.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm **seyli** ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [seyli, -i]*

seyl: *Sel. II Gözyaşı.*

1. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden **seyl**
ʿArablar ḫod güler oynar ziyāde gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 1). [seyl,]*

seyl id: *Sele çevirmek. II Sel gibi gözyaşı dökmek.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim **seyl idüp** ḥarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 6). [seyl idüp, -üp]*

seyl ol: *Sel olmak.*

1. Ey ḥayāl-i yār çeşmüm ḳaşrını ḫālī ḳoma
Seyl olur şaḳın ḫarāb eyler saʿādet-ḫāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 4). [seyl olur, -ur]*

sey-lāb-ı eşk-i çeşm: *Gözyaşı seli.*

1. Çoḳdan baturdı çarḫı felek āsyābınuñ
Sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm aña olmasa müdīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 4). [sey-lāb-ı eşk-i çeşmüm, -üm]*

seyl-i belā: *Bela seli.*

1. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin **seyl-i belā** yolını baġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 6). [seyl-i belā,]*

seyl-i eşk: *Gözyaşı seli.*

1. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine **seyl-i eşki** şalup ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 8). [seyl-i eşki, -i]*

2. Ḫalḳ-ı ʿālem **seyl-i eşkinden** şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 1). [seyl-i eşkinden, -i, -n, -den]*

3. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḫāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 1). [seyl-i eşküm, -üm]*

seyl-i ḥavādis: *Olaylar seli.*

1. Bünyesin **seyl-i ḥavādiş** yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 7). [seyl-i ḥavādiş,]*

seylveş: *Sel gibi.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [seylveş,]*

seyr: *Yürüyüş, gezinme.*

1. Göz uruyor **seyrine** yer yer feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [seyrine, -i, -n, -e]*

seyr: *Temaşa, görüntü, izleme.*

1. Ḫayālüñ **seyre** ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [seyre, -e]*
2. Baña bu kūşe-i ġamda ne **seyr** olurdı eglence
Eger merdümleri kūyuñ ġubārı itmese şence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 1). [seyr,]*

seyr eyle: *Seyretmek, karşıdan bakmak.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı **seyr eyle** ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 2). [seyr eyle,]*
2. Hecrüñde eşk-i çeşmümi **seyr eyleyen** didi
Deryā bu ḥavżuñ öykünibilmez ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 5). [seyr eyleyen, -y, -en]*

seyr eyle: *Temaşa etmek.*

1. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin **seyr eyle** Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [seyr eyle,]*
2. Bu şeb **seyr eyledüm** bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 3). [seyr eyledüm, -dü, -m]*
3. ʿĀlem-i rüʿyāda gibi eylerüz dünyāyı seyr
Mest-i cām-ı ġaflet itmişdür bizi bu köhne deyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 1). [seyr eylerüz, -r, -üz]*

seyr id: *Gezmek, gezinmek.*

1. Ṣaġ u sālim her kişi āzādelerle **seyr ide**
Ben esīr-i pister ü bālīn olam bīmār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 3). [seyr ide, -e]*
2. Naḳd-i cānı yolına ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup **seyr ide** gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 8). [seyr ide, -e]*
3. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz kim varalum **seyr idelüm** güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [seyr idelüm, -elüm]*
4. Firdevs-i ʿiẕāruñdaki ol dāne-i ḫāli
Ṣabr itmege ḳādir mi olur **seyr iden** ādem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 8). [seyr iden, -en]*
5. ʿAzm iden gülzāra serv-i serbülendümdür benüm
Seyr iden āzāde-ḳadlerle efendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 2). [seyr iden, -en]*

seyr id: *Seyretmek, temaşa etmek.*

1. Genc-i maḫfī olsa yanında degül vīrānece
Görmeyüp kimse cihānı **seyr ider** rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 24). [seyr ider, -er]*
2. Kuḫl-ı ʿışḳıle gözüñ perdesin aç kim Mecnūn
Seyr iderdi ruḫ-ı Leylāyı beyābānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 8). [seyr iderdi, -er, -di]*
3. Ey dil ġarāʿib oldı senüñ çeşm-i pürnemüñ
Merdümler anı **seyr idüben** ḫoş sürer demüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 2). [seyr idüben, -üben]*
4. Yār naḳşın **seyr idüp** baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [seyr idüp, -üp]*
5. Geh güneşde geh ḳamerde **seyr idüp** Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna temāşāgāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 3). [seyr idüp, -üp]*

seyr it: *Seyretmek, izlemek.*

1. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin **seyr it** ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābüksemender vardur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 5). [seyr it,]*
2. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerdsīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri **seyr it** temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [seyr it,]*
3. Bülbül beyān ider güle ḥālin güzel güzel
Seyr itdürür gül aña cemālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 2). [seyr itdürür, -ür]*
4. Seyr itmege ʿiẕāruñı bāġ-ı İrem gibi
ʿAvn-ı İlāh remīde olursa irem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 1). [seyr itmege, -meg, -e]*
5. Dūd-ı āhı felekde **seyr itmek**
ʿĀşıḳa başġa bir kerāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 7). [seyr itmek, -mek]*

6. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ üzre
seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [seyr itse, -se]*

seyr itd: *Yürümek, temaşa etmek.*

1. Şehr için **seyr itdügüm** nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥazz ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [seyr itdügüm, -düg, -üm]*
2. Deryā-yı ḥüsni ey dil **seyr itmedüñ** düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḥ∨āba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 7). [seyr itmedüñ, -me, -dü, -ñ]*
3. Gül bergidür ol nāzük **seyr itmege** eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi şāhāne semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 5). [seyr itmege, -meg, -e]*
4. Ṣalınup nāz ile **seyr itmege** serv ü semeni
Ḳademüñ ḳılsa müşerref n'ola ṣaḥn-ı çemeni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 1). [seyr itmege, -meg, -e]*
5. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi **seyr itse** ṣād-kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [seyr itse, -se]*

seyr kıl: *Seyretmek, temaşa etmek.*

1. Gül-fām-ı ḫarābātı kıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 9). [seyr ḳıldum, -du, -m]*

seyr ol: *Seyr edilmek, görünmek.*

1. Nice **seyr ola** Behiştī saña kim rūz-ı viṣāl ʿÖmr-i nevʿ olsa benüm rūḥum aña bir andur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 9). [seyr ola, -a]*

seyr ü güzer it: *Gezmek, dolanmak.*

1. Her gülşen mānend-i Behiştī seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi **seyr ü güẕer itse** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 6). [seyr ü güẕer itse, -se]*

seyr ü sülūk: *İlâhî hakikatlere ulaşmak için bir mürşidin öncülüğünde çıkılan mânevî yolculuk.*

1. Ger **seyr ü sülūk** ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ temāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 7). [seyr ü sülūk,]*

seyrān: *Gezme, gezinme.*

1. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ gülşenini **seyrāndur**
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 1). [seyrāndur, -dur]*
2. Bir kākül-i Leylīye çıḳdı dil-i üftāde
Seyrāncı düşem gibi Mecnūn ile ṣaḥrāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 2). [seyrāncı, -cı]*

seyrān: *Temaşa, bakma.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle **seyrān** cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 4). [seyrān,]*

seyrān kıl: *Gezinmek. II Temaşa etmek.*

1. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [seyrān ḳılsa, -sa]*

seyrāna çık: *Gezmek, dolaşmak, gezintiye çıkmak.*

1. Şeb-be-şeb **seyrāna çıḳduḳca** degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [seyrāna çıḳduḳca, -duḳca]*
2. Çıḳup seyrāne dil-berler ṣalınsa serv-ḳadlerle
Güzellense cihān bāġı çemenler lālezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 3). [seyrāne çıḳup, -up]*
3. Seyyārelerle **seyre çıḳar** her şeb ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [seyre çıḳar, -ar]*
4. Güş idüp gül **seyre çıḳduġın** ḳabā-yı āl ile
Nev-ʿarūs-ı lāle zeyn itmiş ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 1). [seyre çıḳduġın, -duġ, -ın]*

seyre çık: *Temaşa etmek.*

1. Ḫünkār şehre geldi diyü **seyre çıḳdılar**
Her kūşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [seyre çıḳdılar, -dı, -lar]*

seyreyle: *Seyretmek, izlemek.*

1. Olur **seyreylesem** mülk-i Ḫıtāyı Rūmdan ben kim
Ḫayāl-ı ḫāl-i miskīnüñ gözümde merdüm olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 5). [seyreylesem, -se, -m]*
2. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı **seyreyle** ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 2). [seyreyle,]*
3. Cihān meydānını **seyreyleyen** ehl-i naẕar

ider
Semend-i ʿömr-i ādem yügrügi ancaḳ bu meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 3). [seyreyleyen, -y, -en]*

seyr-i çemen ḳıl: *Çimenlik gezintisi yapmak.*

1. Ḳılmaġa seyr-i çemen serv-i çemānum çıḳsun
Anı ḳarşılamaga eşk-i revānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 1). [seyr-i çemen ḳılmaġa, -maġ, -a]*

seyr-i güzer it: *Gezip dolaşmak.*

1. Her gülşen mānend-i Behiştī **seyr-i güẕer itse**
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 5). [seyr-i güẕer itse, -se]*

seyr-i kenār eyle: *Sahili, kıyıyı seyretmek.*

1. Görmedüm bād-ı ṣabā gibi mülāyim maḥbūb
Kim ola anuñile eylemeye seyr-i kenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 4). [seyr-i kenār eylemeye, -me, -y, -e]*

seyr-i süleymānı: *Sultan Süleyman'ın seyri.*

1. Demidür sāde-ʿārıżlar Behiştī berg-i gül gibi
İde esb-i ṣabā-reftārile **seyr-i Süleymānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 10). [seyr-i süleymānı, -ı]*

seyrid: *Seyretmek, izlemek.*

1. Derdini **seyridüp** oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 5). [seyridüp, -üp]*

seyrin it: *İzlemek, temaşa etmek.*

1. Ṣabā gibi gülistān **seyrin itmezsin** seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüñi muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 15). [seyrin itmezsin, -mez, -sin]*

seyrin it: *Gezmek, gezinmek.*

1. Niçün nergis gibi ey gül ḥarīṣ-i ḫ∨āb-ı ġafletsin
Ṣabā gibi gülistān **seyrin itmezsüñ** seḥerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 4). [seyrin itmezsüñ, -mez, -sü, -ñ]*

seyrin kıl: *İzlemek, seyretmek.*

1. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 10). [seyrin kılmayam, -ma, -y, -am]*

seyrine gel: *Seyretmeye gelmek, temaşa etmek.*

1. Gül gülistān **seyrine gelmiş** çemen sulṭānıdur
Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 1). [seyrine gelmiş, -miş]*

seyrit: *Seyretmek.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli **seyritmeyen** bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [seyritmeyen, -me, -y, -en]*

seyyāre: *Yıldız.*

1. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳıne
Her gice pervāne gibi çarḫ urur **seyyāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 6). [seyyāreler, -ler]*
2. Bu gice başdum ten-i eflāke yer yer yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül **seyyāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 2). [seyyāreler, -ler]*
3. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [seyyārelerle, -ler, -le]*
4. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez şeb tā-seher çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [seyyārenüñ, -n, -üñ]*
5. Felekde görinen **seyyāre** ṣanma gözlerin açdı
Fiġān u āhile ey dil uyur ejder uyandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 7). [seyyāre,]*

sez: *Sezmek, anlamak. II Kâfî görmek, yeterli bulmak.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç **sezmezem** kim ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 10). [sezmezem, -mez, -em]*

sezā ol: *Layık, uygun olmak.*

1. Ruḫsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ barmaġı yanmaḳ **sezā olur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [sezā olur, -ur]*

şı: *Kırmak.*

1. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm **şıyan**
Bezm-i ʿışkuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [şıyan, -y, -an]*

2. Şımış cām-ı ġurūru geçmiş ol mestāneliklerden
Olalı mübtelā ʿışḳa Behiştī derd-mend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 9). [şımış, -mış]*

3. Gül şuyı ẕarfın **şımış** gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [şımış, -mış]*

sīb: *Elma. II Çene.*

1. Ġabġabuñ itme Behiştīden dirīġ
Çoḳ mıdur bir ʿāşıḳa bir dāne **sīb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 10). [sīb,]*

2. Sībdür ġabġabuñ ammā ki ṭoḳunsa rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [sībdür, -dür]*

sīb: *Elma.*

1. Enār u **sīb** u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 7). [sīb,]*

sīb-i nāb: *Halis, saf elma. II Çene çukuru.*

1. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında zenaḫdānuñ senüñ
Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 6). [sīb-i nābile, -ile]*

sicilli: *Sicile geçmiş, kayıtlı.*

1. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem **sicilli** renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 4). [sicilli,]*

sıddīk: *Hz. Ebubekir.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 81). [şıddīḳa, -a]*

sıdk: *Gerçeklik, doğruluk.*

1. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe şemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm **ṣıdḳına** çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 12). [şıdḳına, -ı, -n, -a]*

sidre: *Sidre ağacı.*

1. Ḳaçan yanumca şalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne **Sidre** görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 2). [sidre,]*

sidre: *Göğün yedinci katındaki alan.*

1. Sidre şeh-bāzı daḫı gūş idemez olmışdur
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [sidre,]*

sifāl: *Çanak, çömlek.*

1. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
Şeb-efrūz ile bir degil mi **sifāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 4). [sifāl,]*

sifāl: *Topraktan yapılmış kap. II Kadeh.*

1. Şu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
Ol **sifāli** yine zeyn itdi ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 4). [sifāli, -i]*

sıfat: *Sıfat. II İstenilen sıfat.*

1. Ḳaddüñe lāyıḳ ṣabā-i midḥat isterseñ eger
Rāsti biz işbu **şıfat** ehlinüñ aʿlāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 4). [şıfat,]*

sıfat: *Nitelik, özellik.*

1. Vaṣfuñda şenā bülbüli ʿacz idicek iẓhār
Güldeste-i ẕātuñ **şıfatın** kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 34). [şıfatın, -ın]*

sığ: *Sığmak. II Yakışmak, uygun düşmek.*

1. Ehl-i zevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür ṣūfī ki **şığmaz** lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [şığmaz, -maz]*

sığ: *Almak, kapsamak.*

1. Göñlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ
Zīrā ki degme yerlere **şığmaz** senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 10). [şığmaz, -maz]*

sığmayıyaz: *Sığmayıvermek.*

1. Mecnūn diyen sefīh ʿaceb ḳuş degül midür
Şığmayıyazdı ʿāleme bir āşiyān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 4). [şığmayıyazdı, -dı]*

sıḥḥā: *Sağlık, afiyet.*

1. Derdüñile yatan ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına **şıḥḥā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 40). [şıḥḥā,]*

sıḥḥat: *Sağlık, afiyet.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile **şıḥḥat** isterseñ müdām

Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 9). [ṣıḥḥat,]*

2. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim **ṣıḥḥat** ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6). [ṣıḥḥat,]*
3. Behiştī ḫaste cān-efzā lebüñden
İrişmez **ṣıḥḥate** ḥikmet Ḫudānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 10). [ṣıḥḥate, -e]*
4. Zaḥmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 10). [ṣıḥḥatüm, -üm]*

sıhhat gör: *Sağlık bulmak, iyileşmek.*

1. Ḫaste çeşmüñ gibi **ṣıḥḥat görmesün**
Derd-i ʿışḳa olmayanlar mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 5). [ṣıḥḥat görmesün, -me, -sün]*

sıhhat ol: *Sağlık, esenlik olmak.*

1. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna **ṣıḥḥat oluñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 6). [ṣıḥḥat oluñ, -uñ]*

sıhhat-i cān: *Can sağlığı. II Gönül huzuru.*

1. Oldı kūy-ı Behiştī **ṣıḥḥat-i cān**
Ṭut ki dāru'ş-şifāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 9). [ṣıḥḥat-i cān,]*

sıhhat-ı mizāc: *Yaratılış sıhhati.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā
Virdi göñül ġınāsı ile **sıḥḥat-ı mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 10). [sıḥḥat-ı mizāc,]*

sīḫ-i āh: *Ahın demirden şişi.*

1. Çevirdür baña şancup **sīḫ-i āha** sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim cān firāḳuñdan zebūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 5). [sīḫ-i āha, -a]*

sīḫ-i kebābveş: *Kebap şişi.*

1. Bezm-i şarāb ḳanlu yürek iştiyāḳ ider
Ṣancılsa tīr-i ġam aña **sīḫ-i kebābveş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 6). [sīḫ-i kebābveş, -veş]*

sihr: *Sihir, büyü, efsun.*

1. Ḳandan açar ḫayālüñ aña der melāletüm
Ġam āb-ı ʿayn-ı dīdemi **siḥrile** itdi ḫūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 6). [siḥrile, -ile]*
2. ʿİlm-i aḫfāda be-ġāyet **siḥre** māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 25). [siḥre, -e]*

sihr id: *Büyü yapmak. II Büyülemek.*

1. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib
Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 9). [siḥr ider, -er]*

sihr-i çeşm: *Gözlerinin büyüsü.*

1. Ḥālümi bir bir öñüñde söylemek ḳaṣd eylesem
Siḥr-i çeşmüñ riṣte-i ḥayretle aġzum baġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 6). [siḥr-i çeşmüñ, -üñ]*

sihr-i ḥelāl: *Sihr-i helal sanatı.*

1. Ey Behiştī ġazelüñ **siḥr-i ḥelāl** oldı yine
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 9). [siḥr-i ḥelāl,]*

sikender: *Büyük İskender.*

1. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 6). [sikender,]*

sikke imiş: *Akçe, sikke.*

1. Kebkebüñ naḳşı ile rūy-ı Behiştīyi gören
Dir ki sermāyesi bir **sikke imiş** altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 10). [sikke imiş, -i, -miş]*

sil: *Silmek, temizlemek.*

1. Ṭurumadı göricek ʿāṣıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir ḳabāçe **silimiş** başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 6). [silimiş, -i, -miş]*

sil: *Silmek.*

1. Olur mı dīdeden dīdāra perde eşk-i ḫūn-ālūd
İrişdi cilve eyyāmı göñül demdür gözüñ **sil** hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 8). [sil,]*
2. Sen şu bī-resm ḫarāmīsin eyā çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür **silmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 8). [silmezsin, -mez, -sin]*
3. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [silmegile, -meg, -ile]*

4. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile **sil** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 16). [sil,]*

5. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ yaşumı luṭfuñla **silem** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 18). [silem, -em]*

silāh: *Silah, savaş aleti.*

1. Uçurdı beñzümi dün yolda ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḥarāmī ḥavāle ḳıldı **silāḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 8). [silāḥ,]*

2. Küffār-ı ġam **silāḥına** ṣabr eyledüñ velī
Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 7). [silāḥına, -ı, -n, -a]*

silk: *Silkelemek.*

1. Dāmeninden kākülüñ **silker** ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de yoġimiş revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 5). [silker, -er]*

2. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār Silker öñine aḥżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 2). [silker, -er]*

silsile: *Soy, sop, hanedan, ocak.*

1. Ecdādını bir kimse şümār itse raḳībüñ İblīse çıḳar **silsilesi** Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 4). [silsilesi, -s, -i]*

silsile: *Padişahlar zinciri, silsilesi.*

1. Soñ geldüñ öte **silsilenüñ** zübdesi sensin Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 91). [silsilenüñ, -n, -üñ]*

sīm: *Gümüş.*

1. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ Semendüñ ayaġına **sīm** naʿl ü zerrīn mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [sīm,]*

2. Manġıra geçmedi yaşum **sīmi** Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [sīmi, -i]*

3. Yüzümüz zer gözümüz **sīm** eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [sīm,]*

4. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [sīm,]*

5. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü **sīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 4). [sīm,]*

sīm: *Gümüş. II Gözyaşı.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma **sīmüm** var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [sīmüm, -üm]*

2. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [sīme, -e]*

sīmā: *Yüz, çehre.*

1. Gelür şīrāne **sīmāsın** gören kāfirler īmāna Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [sīmāsın, -sın]*

simāʿ-ı çeng: *Çengin, telli çalgının çalması.*

1. Simāʿ-ı çengile mey içmege sen māʾil olaldan
Benüm eşk ile hem-dem āhile dem-sāzdur gönlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 7). [simāʿ-ı çengile, -ile]*

sīm-i eşk: *Gözyaşı gümüşü.*

1. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 3). [sīm-i eşke, -e]*

sīm-i eşk: *Gözyaşı gümüşü. II Gözyaşı damlaları.*

1. Yoluñda **sīm-i eşkile** zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḥālüm viṣāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 7). [sīm-i eşkile, -ile]*

sīm-i eşküm: *Gözyaşı gümüşü.*

1. Sīm-i eşküm işügüñde ḫāk-i yek olsun dirüm
İsterem kim seyl idüp ḫarc eyleyem mālum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 5). [sīm-i eşküm, -üm]*

2. Ser-cümle **sīm-i eşküm** almaġıçün ḥisāba Seyyārenüñ söyünmez şeb tā-seher çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 7). [sīm-i eşküm, -üm]*

3. Dökdüñ Behişti her ṭarafa **sīm-i eşkümi** Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd

(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [sīm-i eşkümi, -üm, -i]

sīm-i jāle: *Çiy tanesi. II Gözyaşı.*

1. Bu pīre-zen felekde cevānuz dimiş bahār
Kim dizdi **sīm-i jāleyi** nergis çerāġına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 6). [sīm-i jāleyi, -y, -i]

sīmīn: *Gümüş.*

1. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki **sīmīn** eylemiş deryā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [sīmīn,]*

sīmīn: *Gümüşü andıran. II Gümüş gibi parlak.*

1. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile **sīmīn** olan gözüm
Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 9). [sīmīn,]*

sīm-nisār: *Gümüş para.*

1. Bu aḳça aḳça düşen yeryüzine berf degül
Bahār ümīdi idüpdür sipihri **sīm-nisār** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 6). [sīm-nisār,]*

sīm-sāʿid: *Gümüş kollu.*

1. Dil-ārām olmaġa bir ṭıfl-ı nev-res nāzenīn olsa
Semen-ber **sīm-sāʿid** mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 2). [sīm-sāʿid,]*

sīm-ten: *Gümüş ten. II Beyaz tenli sevgili.*

1. Benümle **sīm-tenüm** bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 3). [sīm-tenüm, -üm]*
2. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā olupdur ehl-i ʿışḳ
Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 3). [sīm-tenler, -ler]*

sī-murġ: *Simurg, Kâf dağında yaşadığına inanılan efsanevi anka kuşu.*

1. Ben bir hümā-yı ʿışḳam gerdūn baña ḳafesdür
Ser-ḫ∨ān-ı himmetümde **Sī-murġ** bir megesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 2). [sī-murġ,]*
2. Bir megesdür dil evet māʾide-i ʿışḳuñda Kāf **Sī-murġı** kebāb olsa degüldür kāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 4). [sī-murġı, -ı]*

sīmurġ: *Simurg, Kaf Dağı'nın arkasında yaşadığına inanılan efsanevi anka kuşu.*

1. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil **sīmurġa** siñek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [sīmurġa, -a]*
2. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi **sīmurġa** siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 6). [sīmurġa, -a]*

sī-murġ-ı kāf-ı ʿışḳ: *Kâf dağındaki Simurg aşkı.*

1. Ṣayd-ı meges mi eyleye **sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ**
Aldum rebābı Zühreden evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 15). [sī-murġ-ı ḳāf-ı ʿışḳ,]*

sī-murġ-sıfat: *Anka sıfatlı. II Sevgili.*

1. Her gülşen mānend-i Behiştī seyr-i güẕer itse
Sī-murġ-sıfat ʿālemi seyr ü güẕer itse *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 6). [sī-murġ-sıfat,]*

sinān: *Ok temreni, mızrak.*

1. Behiştī ʿışḳ meydānında himmet cevşenin giydi
Sinān u rumḥ olursa pend-i nāṣiḥ aña kār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 10). [sinān,]*

sinān: *Ok temreni, mızrak.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabṣırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 3). [sinān,]*

sinān: *Ok temreni. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Görse **sinānuñı** dil olur şöyle ṣādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [sinānuñı, -uñ, -ı]*

sinān-ı āh ile: *Ah oku, mızrağı.*

1. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 4). [sinān-ı āh ile, -ile]*

sincāb: *Sincap kürkünden. II Sincap kürkünden yapılan giysi.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi **sincābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 6). [sincābdan, -dan]*

sīne: *Göğüs, sadr. II Gönül.*

1. Çünki oldı ol kebūter **sīnede** dāmum tehī
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [sīnede, -de]*
2. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 2). [sīnem, -m]*
3. Ḥākimüñ her ẕerresi bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe **sīnemde** ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 2). [sīnemde, -m, -de]*
4. Behiştī dil-rübālarla mülāḳāta duʿā ḳılsañ
Ḳabūl olmaġa **sīneñde** gerekmez ḳıl ḳadar ġıl hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 12). [sīneñde, -ñ, -de]*
5. Beñzedügiyçün hilāl ebrūña ḳurbān olduġum
Sīneye alup kemānı nāleler eyler rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 4). [sīneye, -y, -e]*
6. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi **sīneñde** gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 4). [sīneñde, -ñ, -de]*
7. Oḳuñ **sīnemde** ḳonmayup geçelden
Ḫarāba yüz ṭutupdur ol ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 3). [sīnemde, -m, -de]*
8. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
Gel **sīneme** üşenme ki meşhūr ocaḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [sīneme, -m, -e]*
9. Sīne ḫūnīn eylemekde derd-i ġam nāḫūnları
Ġamzeñ oḳlarından ey ḳaşı kemānum beş beter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 7). [sīne,]*
10. Göricek cān yüzüñi **sīneden** uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [sīneden, -den]*
11. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ **sīnede** ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [sīnede, -de]*
12. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña nişān Behiştī **sīnemde** yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 10). [sīnemde, -m, -de]*
13. Gelince **sīneme** laʿliyle dāmenüm pür ider
Meger ki murġ-ı ḫadengüñ senüñ güher-zādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 3). [sīneme, -m, -e]*
14. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola **sīnemdeki** cān
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [sīnemdeki, -m, -de, -ki]*
15. Zaḫm-ı tīġuñla bürür **sīnemi** ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 3). [sīnemi, -m, -i]*
16. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 4). [sīneden, -den]*
17. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ **sīnesinde** tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [sīnesinde, -s, -i, -n, -de]*
18. Peykān-ı ḫadengüñ kim per bükdü kemānuñdan
Sīnemde yuva yapdı bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 6). [sīnemde, -m, -de]*
19. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẕālim
Ne girībān ne **sīne** ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 4). [sīne,]*
20. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 1). [sīne,]*
21. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāşıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 2). [sīnede, -de]*
22. Sīneñe āteş-i ʿışḳıle Behiştī ur dāġ
Çāresüz ḫasteye dirler ki devā keydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 9). [sīneñe, -ñ, -e]*
23. ʿĀlemde **sīnem** olmadı bir laḥẓa yāresüz
Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 1). [sīnem, -m]*
24. Siper ḳıl **sīneñi** tīġ-ı fırāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [sīneñi, -ñ, -i]*
25. Her ne yüzden ṭoġsa **sīnem** ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [sīnem, -m]*
26. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḫarāretile **sīne** ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [sīne,]*
27. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse **sīneme** ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 10). [sīneme, -m, -e]*
28. Bu vīrān **sīnemi** maʿmūr idelden dāġlar yer yer

Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [sīnemi, -m, -i]*

29. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür **sīnemde** ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 1). [sīnemde, -m, -de]

30. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [sīne,]*

31. Ben gedānuñ **sīnesinde** neyler ol zerrīn ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur zerrīn çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [sīnesinde, -s, -i, -n, -de]*

32. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 3). [sīnesi, -s, -i]*

33. Sīneme penbe-i zaḫm oldı ḫayāl-i sīneñ
ʿÖtesin Allāh oñara hele bulduḳ ṣabr-ı Ḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 7). [sīneme, -m, -e]*

34. Müjġānuñ oḳı **sīnemizi** itdi nişāne
Ḳaşuñ gerinüp üstümüze geldi kemāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 5). [sīnemizi, -miz, -i]*

35. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu **sīnemüñ** taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 2). [sīnemüñ, -m, -üñ]*

36. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [sīnem, -m]*

37. Şuʿle ṣalalı **sīneme** ruḥsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [sīneme, -m, -e]*

38. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi **sīnem** ṣadrına
Ḳalbümi sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ ḫargāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 9). [sīnem, -m]*

39. Neyler raḳībüñ adı dilüm ḫāmesinde kim
Sīnem sicilli renc ü belā defteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 4). [sīnem, -m]*

40. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum vīrāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 3). [sīneden, -den]*

41. Sīne ṣaḥrāsına yaġdırmaġa bārān-ı ġamı
Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 3). [sīne,]*

42. Çekmege dām-ı viṣāle bir kebūter **sīneyi**
Ṭurmışamdur intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 3). [sīneyi, -y, -i]*

43. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [sīnede, -de]*

44. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin **sīnemden** aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [sīnemden, -m, -den]*

45. Ġamzeñ ḫadengi **sīneme** sevḳ itdi ʿışḳuñı
Hüdhüd Sebāda oldı Süleymāna rehnümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 3). [sīneme, -m, -e]*

46. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḫmı gülin **sīnede** ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [sīnede, -de]*

47. Dil ü cān bülbülüm **sīnemde** her zaḫmum şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [sīnemde, -m, -de]*

48. Çünki **sīnemdür** beni derde giriftār eyleyen
Āḫir anuñ üstine yaḳsam gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 5). [sīnemdür, -m, -dür]*

49. Sīnemde bu pey-ā-pey peykān mübārek olsun
İḥyā-yı ḫāk-i ḫuşke bārān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 1). [sīnemde, -m, -de]*

50. Sīnede tīrine yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 7). [sīnede, -de]*

51. Ḳaṭre-i eşküm tüfeng atsa ʿaceb mi **sīneme**
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 5). [sīneme, -m, -e]*

52. Bunca peykānuñ yaturken **sīnede** ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 3). [sīnede, -de]*

53. Sīneñe bir sāde-rū dil-dārı muḥkem ṣarasın
Derd-i ʿışḳuñ bulmadum ben bundan özge çāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 1). [sīneñe, -ñ, -e]*

54. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola **sīnemde** ḳosa
Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [sīnemde, -m, -de]*

55. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri Sīneler çāk itmege tīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 4). [sīneler, -ler]*

56. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez Acebā **sīnede** ṣāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [sīnede, -de]*

57. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş **sīnemde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [sīnemde, -m, -de]*

58. Sīnede sürmege aḥlāṭ-ı ġamı olmaz hīç Bir yiyüm bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 7). [sīnede, -de]*

59. ʿĀşıḳ olduġı içün **sīneme** kīnüm var idi Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [sīneme, -m, -e]*

60. Ġamuñla şol ḳadar oynadı **sīnede** yüregüm Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 3). [sīnede, -de]*

61. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh Bir gün düşer ḳażāyile **sīnem** ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 4). [sīnem, -m]*

62. Yine ʿabdāl-ı ʿışḳ olup **sīnem** Dāġlar yaḳdı şaġına şolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 7). [sīnem, -m]*

63. Sīnemde cāna remīde olur nigāh eger Bāġ-ı ruḥuñda uġrasa zülfüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 3). [sīnemde, -m, -de]*

64. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen velī ben Abdāl-ı ʿışḳam āhum **sīnemde** er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 4). [sīnemde, -m, -de]*

65. N'ola teşbīh eylese ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd Noḳta şanmış ol elif ḳāmet bu **sīnem** dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 4). [sīnem, -m]*

66. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḫammāma Yaḳdı **sīnemde** ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [sīnemde, -m, -de]*

67. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken yüzüñ Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 5). [sīnem, -m]*

68. Ben ol rindem ki oldum deyr-i ʿışḳuñ mest-i bī-bāki Görinür köhne ḫırḳamdan ser-ā-ser **sīnemüñ** çāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 2). [sīnemüñ, -m, -üñ]*

69. Saña teslīm itdi **sīnem** Mışrını cān-ı ʿazīz Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [sīnem, -m]*

70. Dāġlar urdı Behiştī felegüñ **sīnesine** Rūm abdālı olupdur meger anuñ āhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 9). [sīnesine, -si, -n, -e]*

71. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [sīneme, -m, -e]*

72. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını Sīneme gel **sīneme** isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 2). [sīneme, -m, -e]*

73. Sīneme ṭoġruldıġı dem tīr-i cefāñ bilsek Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [sīneme, -m, -e]*

74. Benüm bir sūz peydā ḳıldı **sīnemde** ġamuñ odı Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 1). [sīnemde, -m, -de]*

75. Serde mū aġardı serd oldı hevā şimden girü Düşdi **sīnem** deştine berf-i fenā şimden girü *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [sīnem, -m]*

76. İşlek yol aña **sīnedeki** her şikāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 25). [sīnedeki, -de, -ki]*

77. Sīnemüzde zāhidā neyler ġam-ı ferdā bizüm Bezmümüz peymānesidür Kevs̲er-i Meʾvā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 3). [sīnemüzde, -müz, -de]*

78. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür Cānı yoḳdur **sīnemüzden** defʿ ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [sīnemüzden, -müz, -den]*

79. Girībān-çāk idüp ṣad şerḥa çek **sīneñde** ey abdāl İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [sīneñde, -ñ, -de]*

80. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek **sīneñe** yer yer Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [sīneñe, -ñ, -e]*

sīne ṭut: *Göğüs germek, dayanmak.*

1. Bir aʿlā tīrüñe dün **sīne ṭutdı** bönlüge urup Nicesinden ẕarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 9). [sīne ṭutdı, -dı]*

2. Zīnete ġarḳ olmak ister cismini gül gül idüp
Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 10). [sīne ṭutduġı, -duġ, -ı]*

sīne-i ʿāşık: *Âşığın sinesi.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne **sīne-i ʿāşıḳ** ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [sīne-i ʿāşıḳ,]*

sīne-i ḫāk: *Topraktan olan göğüs. II Gönül.*

1. Seḥāb-āsā sirişkin **sīne-i ḫāke** revān it kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 77). [sīne-i ḫāke, -e]*

sīne-i ḫūnīn: *Kana bulaşmış gönül. II Yaralı gönül.*

1. Sīne-i ḫūnīnümi ġamzeñle çāk eyler misin
Bir müselmānı be-hey kāfir helāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 1). [sīne-i ḫūnīnümi, -üm, -i]*

sīne-i maẓlūm: *Mazlumun göğsü, bağrı.*

1. Nār-ı ẓulm ile urursañ **sīne-i maẓlūma** dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 5). [sīne-i maẓlūma, -a]*

sīne-i mecrūḥ: *Yaralı kalp.*

1. Aldı derdi beni bu **sīne-i mecrūḥumuñ** āh
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 5). [sīne-i mecrūḥumuñ, -um, -uñ]*

sīne-i mesrūr: *Sevinçli, mutlu gönül.*

1. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün **sīne-i mesrūr**
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [sīne-i mesrūr,]*

sīne-i pür-mūy-ı behiştī: *Behiştî'nin kılla dolu göğsü.*

1. Gūyiyā **sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde** oḳuñ
Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 9). [sīne-i pür-mūy-ı behiştīde, -de]*

sīne-i pür-şevḳ: *Heves dolu gönül.*

1. Behiştī āstān-ı yāri özler **sīne-i pür-şevḳ**
Hevā ġālib olınca ḫāke ʿazm-i āsmān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 9). [sīne-i pür-şevḳ,]*

sīne-i pür-zaḫm: *Yara dolu göğüs.*

1. Bir dem ancaḳ **sīne-i pür-zaḫma** tīrüñ geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [sīne-i pür-zaḫma, -a]*

sīne-i şad-çāk: *Yüz parçaya ayrılmış yürek. II Paramparça gönül.*

1. Murġ-ı cān ṭursa ʿaceb mi **sīne-i şad-çākde**
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [sīne-i şad-çākde, -de]*

sīne-i şad-çāk: *Yüzlerce parçaya ayrılmış yürek. II Âşığın yüreği.*

1. Sīne-i şad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [sīne-i şad-çākümi, -üm, -i]*

sīne-i şad-pāre: *Yüz parçaya bölünmüş gönül.*

1. Elinde tīşe-i hicrānile Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi **sīne-i şad-pāre** kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 8). [sīne-i şad-pāre,]*

sīne-i vīrān: *Yıkık gönül.*

1. Nāle-i dilden Behiştī **sīne-i vīrānumuz**
Beñzedi ol ḫāneye kim anda genc oġlan olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 9). [sīne-i vīrānumuz, -u, -muz]*

sīne-i yār: *Sevgilinin göğsü.*

1. Eger gözüm gören şefḳat düşerse **sīne-i yāre**
Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 3). [sīne-i yāre, -e]*

sīne-i zerd: *Sararmış, solgun göğüs.*

1. Bilüñ ḫayāli **sīne-i zerdümde** gūyiyā
Bir ince mūya eyledi bir güher bām-sās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 5). [sīne-i zerdümde, -üm, -de]*

siñek: *Sinek.*

1. Bir ejder imiş ʿışḳuñ kim aña ġıdāyiçün
Biñ bencileyin bī-dil sīmurġa **siñek** gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 4). [siñek,]*
2. Ḳāf-ı ḳalbümden uçup āhum benüm açduḳça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa **siñek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra*

6). [siñek,]

sīnemi yaḳa yaḳa: *Göğsümü yaka yaka.*

1. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿuryān seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 4). [sīnemi yaḳa yaḳa, -a]*

sīnesin ṭut: *Göğüs germek, dayanmak.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki şemşīre siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 9). [sīnesin ṭutar, -ar]*

sīneye çek: *İstenmeyen bir durumu kabullenmek. II Bağrına basmak, kucaklamak.*

1. Furṣat el virse kemānuñ **sīneye çeksem** diyü
Nāle-sāz oldum belā bezminde mānend-i rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 7). [sīneye çeksem, -se, -m]*

siñile: *İnceden ses çıkarmak.*

1. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler ṣubḥa degin durmaz o miskīn **siñiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [siñiler, -r]*

sınır ṭaşı: *Sınırı belirlemek için koyulan taş.*

1. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri velī
Biz bir **ṣınır ṭaşı** gibi ḳalduḳ kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 4). [ṣınır ṭaşı,]*

sınuḳ: *Kırık, kırılmış.*

1. Behiştī sāde-rūlar bir **ṣınuḳ** āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 9). [ṣınuḳ,]*

sipāh: *Asker, ordu.*

1. Yine eşküm **sipāhı** irdükce
Pādişāhum dizin dizin oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 7). [sipāhı, -ı]*

sipāh: *Asker, ordu. II Âşıklar.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün
Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm **sipāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [sipāh,]*

sipāh-ı eşk: *Gözyaşı askeri.*

1. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḥaṭṭuñ
Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 6). [sipāh-ı eşkümi, -üm, -i]*

sipāh-ı ġam: *Gam ordusu.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim **sipāh-ı ġam** üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 6). [sipāh-ı ġam,]*

siper: *Kalkan.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki şemşīre **siper** ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 10). [siper,]*

siper kıl: *Siper etmek, kalkan etmek.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [siper ḳıl,]*

siper vir: *Kalkan olmak.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa **siper virdi** gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 25). [siper virdi, -di]*

siper-āsā: *Siper, kalkan gibi.*

1. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 3). [siper-āsā,]*

sipihr: *Felek, talih, kader.*

1. Şerbeti ṭāsı **sipihrüñ** bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [sipihrüñ, -üñ]*
2. Ṭut Behiştī **sipihri** āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [sipihri, -i]*

sipihr: *Gök, sema.*

1. Bu aḳça aḳça düşen yeryüzine berf degül
Bahār ümīdi idüpdür **sipihri** sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 6). [sipihri, -i]*
2. Kimüñ kim ebrveş āhı **sipihre** reh-güẕār itmez
Vücūdı ʿarşasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 1). [sipihre, -e]*
3. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse **sipihre** sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli taʾvīlün aḫmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 1). [sipihre, -e]*
4. Melāʾik çeşmine kuḥl-ı cilā itmek

hevāsına
Sipihrüñ kārıdur her gün işigüñden ġubār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 8). [sipihrüñ, -üñ]*

5. Pāyemi rifʿat **sipihrinde** bülend eyle velī
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [sipihrinde, -i, -n, -de]*
6. Ḥavāle olduġıçün ḳaṣduña ey ṣāh-ı ʿālem-tāb
Sipihri āteş-i āhumla yaḳdum ḥāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 4). [sipihri, -i]*
7. ʿAmūd-ı āhum altından **sipihre** olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 5). [sipihre, -e]*
8. Ṣaldum **sipihre** nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem gibi yine cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 17). [sipihre, -e]*

sipihr-i āstān: *Eşiğinin seması.*

1. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla **sipihr-i āstānuñdan**
Varam bir pāre ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 7). [sipihr-i āstānuñdan, -uñ, -dan]*

sipihr-i bed-fiʿāl: *Kötü işler yapan felek.*

1. Bir oġlan idi āhum şimdi boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 2). [sipihr-i bed-fiʿāle, -e]*

sipihr-i fānī: *Fâni gökyüzü.*

1. Çölde gāh **sipihr-i fānīde**
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 5). [sipihr-i fānīde, -de]*

sīr-āb: *Suya kanmış, doymuş. II Körpe.*

1. Ey Behiştī verd-i ruḫsārını **sīr-āb** itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 9). [sīr-āb,]*

sirāc: *Kandil, mum, ışık.*

1. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
Kim güneş anuñ yanında ṣubḥa ḳalmış bir **sirāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 4). [sirāc,]*

sirāce: *Kandil, meşale, çerağ.*

1. Ḫoş başdı ḳara bağrına merdümcügüm bu şeb
Çeşmüm **sirācesinde** ḫayālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 4). [sirācesinde, -si, -n, -de]*

sirāyet: *Geçme, bulaşma, tesir.*

1. N'ola yüzüm gören yārān firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur **sirāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 8). [sirāyetde, -de]*

sirāyet eyle: *Geçmek, bulaşmak, tesir etmek.*

1. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Ṣāyed **sirāyet eyleye** bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [sirāyet eyleye, -y, -e]*

sirāyet it: *Geçirmek, bulaştırmak.*

1. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa ol cānānuma
Yā İlāhī sen **sirāyet itdür** anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 2). [sirāyet itdür, -dür]*

sırça: *Cam, billur.*

1. ʿĀḳıliseñ kimseye itme ḥaḳāretle naẓar
Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi ʿanḳā gözet *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 10). [sırçayı, -y, -ı]*

sīret: *Ahlak.*

1. Raḳībiçün baña sögdüñ ne **sīretlü** meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [sīretlü, -lü]*
2. Gelür ṣīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli **sīretlü** şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [sīretlü, -lü]*

sirişk: *Gözyaşı.*

1. Ḳaçan ki görmese ol ḥüsn-i ʿālem-ārāyı
Sirişk ü āha Behiştī cihānı aradur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 10). [sirişk,]*
2. Göñül deyrinde ḥaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lāle-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 4). [sirişküm, -üm]*
3. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabṣırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 6). [sirişküm, -üm]*
4. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola ṭāḳ-ı muʿallāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [sirişküm, -üm]*
5. Seḥāb-āsā **sirişkin** sīne-i ḫāke revān it

kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola şeb-nem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 77). [sirişkin, -in]*

6. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [sirişk ile, -ile]*

sirişk-i dīde: *Gözün yaşı. II Gözyaşı.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş felek
Ḥasret **sirişk-i dīdelerin** eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 6). [sirişk-i dīdelerin, -ler, -in]*

sırma-keş-i ġam: *Sırma işleyen keder.*

1. Zerrīn tel itdi **şırma-keş-i ġam** vücūdumı
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [şırma-keş-i ġam,]*

sırr: *Sır, giz, gizem.*

1. Aġzı **sırrın** ġonca laʿlüñden ḫaber fāş eylemiş
Ey gül-i ḫandān ne dirdüñ sen aña hem-rāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 5). [sırrın, -ın]*

2. Ḳuş dilince söyleşürlermiş dehānuñ **sırrını**
ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 5). [sırrını, -ı, -n, -ı]*

3. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet şemsinüñ āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 2). [sırrumı, -um, -ı]*

4. Men ʿaref **sırrını** fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [sırrını, -ı, -n, -ı]*

5. Leb-i rengīni **sırrın** şorduġuma
Eline seng alup itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 3). [sırrın, -ın]*

6. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem **sırrını** feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [sırrını, -ı, -n, -ı]*

sırr-ı nihān: *Gizli sır.*

1. Yine bir **sırr-ı nihān** oldı vilāyetde ʿıyān
Ḫārikʿu'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 3). [sırr-ı nihān,]*

sitāre: *Yıldız, necm.*

1. Sanmañ felekde mihr ü māhı **sitārelerdür**
Derd ü fiġānum içre iki şerārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 1). [sitārelerdür, -ler, -dür]*

2. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her **sitāre** dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 4). [sitāre,]*

3. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir **sitāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 4). [sitāresüz, -süz]*

4. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur **sitāre** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [sitāre,]*

sitāre: *Yıldız. II Yalnız, tenha.*

1. Seyyārelerle seyre çıḳar her şeb ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben **sitāresüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 4). [sitāresüz, -süz]*

sitāre ol: *Yükselmek, yücelmek.*

1. Naḳş-ı mül peydā idüp ʿişret işāret ḳılmaġa
Ḥarf-i mīm olur sitāre māh-ı nev bir dām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 6). [sitāre olur, -ur]*

sitāyişler id: *Övmek, methetmek.*

1. Cānib-i gülşene geldükce ṣabā kūyuñdan
Çemen iki bükilüp aña **sitāyişler ider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 8). [sitāyişler ider, -er]*

sited kıl: *Almak, dinlemek.*

1. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaṣıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 17). [sited ḳıl,]*

sitem: *Zulüm, eziyet.*

1. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma **sitemden** incinür
Gāh olur göñlüm zücācı seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 1). [sitemden, -den]*

şīt-ı şöhret: *Şöhretin nâmı.*

1. Ḳāfdan ḳāfa cihānı ṭutdı **şīt-ı şöhretüñ**
Gerçi pinhānsın Behiştī dīdeden ʿanḳā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 9). [şīt-ı şöhretüñ, -üñ]*

sivri: *Sivri. II Uzun.*

1. Ehl-i bezm gülşenüñ eñ **sivrisidür** serv evet
Ḳadd-i dil-cūyuñ ḳıyāmuñ görse eyler intihāz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 7). [sivrisidür, -s, -i, -dür]*

siyāh: *Kara, esved.*

1. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār Olmış **siyāh** kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [siyāh,]*
2. Gel ey ṣūfī **siyāhın** görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle Ṭayfūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 1). [siyāhın, -ın]*
3. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār Behişti zeber-i serüñde **siyāh** ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 10). [siyāh,]*
4. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh Mey bir uçuġlu şemʿ ise bir baldırı **siyāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [siyāh,]*

sıyām: *Oruç, oruç ibadeti.*

1. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata **ṣıyām** Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [ṣıyām,]*
2. Ger mānīʿ olmaḳ ister ise vuṣlata ṣıyām Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp **ṣıyam** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 2). [ṣıyam,]*
3. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa rūze revā mıdur Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür **ṣıyām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 4). [ṣıyām,]*

siyāset: *Siyaset.*

1. Şānumuz ẕikr itmek oldı bu kelām-ı ṣādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ **siyāset** lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 24). [siyāset,]*

siyeh: *Siyah, kara.*

1. Olmış çemende lāle **siyeh** ṣaçlu bir gedā Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 7). [siyeh,]*
2. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu **siyeh** aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [siyeh,]*

siyeh: *Siyah. II Kötü, umutsuz.*

1. Ol çeşm-i şīvekārı **siyeh** giydügi yeter Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 3). [siyeh,]*

sıyt: *Ses, yüksek ses.*

1. Ṣāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş Şeh-per-i kibri ḳoyup **ṣıyt** u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [ṣıyt,]*
2. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun Şeh-perüñ **ṣıytı** ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [ṣıytı, -ı]*

ṣız: *Sızmak, damlamak.*

1. Beñzümi ḥasret Behiştī zerd ider günden güne
Beñzer āḫir ben bu āteşden **ṣızam** altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 10). [ṣızam, -am]*

sofra: *Sofra.*

1. Ṣaldı miyāne **sofra** ki bir ʿişret eylese Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 5). [sofra,]*

sög: *Sövmek, kızmak, azarlamak.*

1. Raḳībiçün baña **sögdüñ** ne sīretlü meleksin sen
Olayın āşinā-yı seg diyü ādemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 5). [sögdüñ, -dü, -ñ]*
2. Olanlar ey ṣanem cām-ı zeneḫdānuñ meyiyle mest
Sögerler deyr-i ʿālemde büt-i Çīnüñ çanaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 6). [sögerler, -er, -ler]*
3. Götürür gūş-ı Behiştī ne ḳadar **sögse** lebüñ
Giderek gevher-i düşnāmuña ögrendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 9). [sögse, -se]*

söğütcük: *Mekan, Söğütçük.*

1. Dime ḳaddin görüp yāruñ vişāli şehrine irdüm
Söğütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 10). [söğütcükden, -den]*

soḫbet: *Sohbet, söyleşi, hasbihâl.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler **soḫbetde** gūyā kim ider mālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 6). [soḫbetde, -de]*
2. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḫṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile **şoḫbetüm** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra*

8). [ṣoḥbetüm, -üm]

3. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle **ṣoḥbeti** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 4). [ṣoḥbeti, -i]*

4. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem ciger yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 6). [ṣoḥbetlerinde, -leri, -n, -de]*

5. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
Şimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [ṣoḥbeti, -i]*

6. Bādeden menʿ itmesünler mi ki ehl-i rıḥletüz
Ḳaydı olan kimseye **ṣoḥbet** degil midür ḥarām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 8). [ṣoḥbet,]*

7. Gider añma baña **ṣoḥbetlerin** Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm zenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 5). [ṣoḥbetlerin, -ler, -in]*

<u>soḥbet-i pīr-i meykede:</u> *Meyhane pirinin sohbeti.*

1. Ṣoḥbet-i pīr-i meykede yegdür
Ḫān-ḳāhuñ riyā-fürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 11). [ṣoḥbet-i pīr-i meykede,]*

<u>soḥbet-i sāḥib-dil:</u> *Gönül sahibinin sohbeti. II Sevgilinin sohbeti.*

1. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿuzletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 9). [ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ, -üñ]*

<u>ṣohbet-i ṣaḥrā:</u> *Sahra, çöl sohbeti.*

1. Beni ḳoñ **ṣohbet-i ṣaḥrāya** daʿvet eylemeñ kim ben
Çemende bāġdan murġ-ı ḫoş-elḥāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 5). [ṣohbet-i ṣaḥrāya, -y, -a]*

<u>ṣol:</u> *Solmak, rengini atmak.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim **solmasun**
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler tīġ-ı bürrān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 7). [solmasun, -ma, -sun]*

<u>ṣol:</u> *Solmak. II Sona gelmek.*

1. Tāzelikde beni ḥüsnüñden ırağ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen **ṣolsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 4). [ṣolsa, -sa]*

<u>ṣol:</u> *Sol, sol taraf.*

1. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī **ṣolına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [ṣolına, -ı, -n, -a]*

<u>ṣol:</u> *Solmak, sararmak.*

1. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı yine
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup **ṣoldı** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 2). [ṣoldı, -dı]*

2. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
Tāzelik demde beñzümüz **ṣoldı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 4). [ṣoldı, -dı]*

3. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme ṭoldı
Yüzi berg-i ḥazīn gibi **ṣoldı** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 12). [ṣoldı, -dı]*

4. Güllerüm pejmürde-ḥāl olup **ṣolınca** heyhāt
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 3). [ṣolınca, -ınca]*

5. Ney-zenüñ beñzi reşk ile **ṣolsun**
Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 17). [ṣolsun, -sun]*

<u>soldur:</u> *Solmasına izin vermek.*

1. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḥmı gülin sīnede **ṣoldurmazsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [ṣoldurmazsın, -maz, -sın]*

<u>soñ:</u> *Son, akıbet.*

1. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil **ṣoñı** vardur bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 2). [ṣoñı, -ı]*

2. Ḫaṭ gelüp ḫ∨ān-ı hüsnüñile canā
Çıḳmaya mı faḳīre **ṣoñı** diñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 4). [ṣoñı, -i]*

3. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola Ṣaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 91). [soñ,]*

4. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki **soñunda** benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [soñunda, -u, -n, -da]*

<u>soñra:</u> *Sonra.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden **soñra** ola yarın ʿaẕāb

Ben muaẕẕeb olmazam zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 1). [soñra,]*

2. Şimdiden **soñra** Behiştī gibi bu dünyāda
Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 9). [soñra,]*

3. İncinmek eyleme ġam-ı telḫe göñül ṣaḳın
Sen lezzetini **şoñra** bilürsin bu ʿālemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 8). [ṣoñra,]*

soñra: *Sonunda.*

1. Behiştī devlet-i ḳurb oldı ḥāṣıl
Eger **şoñra** nifāḳ itmezse bed-ḫ∨āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 10). [ṣoñra,]*

sor: *Sormak, araştırmak.*

1. Ṣordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
Dem-beste ḳaldı niçe zamān virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 7). [ṣordum, -du, -m]*

2. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını **şorsañ** dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez ṭoġrısın dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 5). [ṣorsañ, -sa, -ñ]*

3. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden **şorsa** ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 5). [ṣorsa, -sa]*

4. ʿIşḳ deştinde ölüp adı ḳalan Mecnūnuñ
Ṣorsañ ey Leylī-ḫırām aṣlı bizüm ḥaydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 4). [ṣorsañ, -sa, -ñ]*

5. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [ṣorsañ, -sa, -ñ]*

6. Ṣor kenār-ı yār ẕevḳın eşk-i ḥasret ġarḳına
Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 5). [ṣor,]*

7. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur **şorarsañ** toġrı yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [ṣorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

8. Ger **şorarsañ** tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [ṣorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

9. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin **şorsañ**
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ tefsīri durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 5). [ṣorsañ, -sa, -ñ]*

sor: *Sormak, söylemek.*

1. Derdini dil kime **şorsun** ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 7). [ṣorsun, -sun]*

sor: *Sormak, sual etmek.*

1. Mey duḫterini zāhide virmeñ eri degül
Dürr-i ḥabābı **şormañ** aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 2). [ṣormañ, -ma, -ñ]*

2. Ṣorma aġyāra Behiştī ne çeker ġamda diyü
Bilimez ḫastelerüñ ḥālini saġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 9). [ṣorma, -ma]*

3. Ben dehānın **şoranum** sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 9). [ṣoranum, -an, -um]*

4. Leb-i rengīni sırrın **şorduġuma**
Eline seng alup itdi ḥavāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 3). [ṣorduġuma, -duġ, -um, -a]*

5. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḫı **sor** baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [sor,]*

6. Cismüm nedür **şorarsañ** eger diñle evvelā
Başum Behişti bir depedür çıḳmaġa belā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 23). [ṣorarsañ, -ar, -sa, -ñ]*

soradur: *Soradurmak, sormak.*

1. Derd-mendin **şoradururken** ṭabībi gāh gāh
Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 3). [ṣoradururken, -ur, -ken]*

sorġuç: *Kavuk ve başlıkların ön tarafına takılan, tüyden veya kıymetli madenlerden çeşitli şekillerde yapılmış, mücevherlerle bezenmiş süs.*

1. Ṭıfl-ı nā-bāliġā **şorġuç** ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [ṣorġuç,]*

sorud: *Somurtmak.*

1. Ṣorudursa n'ola faḳr ehline dünyā ehli
Ḳanda gördüñ ki vire ādeme dīvāne selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 7). [ṣorudursa, -ur, -sa]*

söv: *Kötü söz söylemek, küfretmek.*

1. Pejmürde Behiştīnüñ adını añup **sövdüñ**
   Ol merdüm-i muḥtācuñ rūḥına duʿā itdüñ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 9). [sövdüñ, -dü, -ñ]

sovuk bak: *Soğuk bakmak. II Uzak durmak, mesafe koymak.*

1. Yüzüme yār **ṣovuḳ baḳsa** beni lerze ṭutar
   ʿĀṣıḳuñ var ise bunuñ gibi demler ḳışıdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 5). [ṣovuḳ baḳsa, -sa]

soy: *Üzerindeki elbiseleri çıkarmak.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler tenhā
   Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [ṣoyup, -up]*
2. Vuṣlat yolında gice ile **ṣoyma** beni
   Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḥarāmi var
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 3). [ṣoyma, -ma]

sök: *Sökmek. II Giyilmez hale getirmek.*

1. Her şeb cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
   Eyle ḥaẕer ki tīr-i āhum cebe **sökendür**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 4). [sökendür, -en, -dür]

söyle: *Söylemek, vermek.*

1. Ejdehā-yı ḳahr-ı Yezdān iltiḳām eyler seni
   Ehl-i Ḥaḳ şānında ey dil **söyleme** bāṭıl cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 4). [söyleme, -me]*

söyle: *Sormak.*

1. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde **söylermiş**
   Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 7). [söylermiş, -r, -miş]*

söyle: *Dile getirmek.*

1. Vāʿiẓüñ **söyledügi** dürlü leṭāʾifdenise
   Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 7). [söyledügi, -düg, -i]*
2. Laʿl-i dil-berden Behiştī bir kelām-ı cān-fezā
   Söyle kim rāz-ı dü ʿālem āşikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 10). [söyle,]*
3. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb **söyleme** yüri
   Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [söyleme, -me]*
4. Ḥālümi bir bir öñüñde **söylemek** ḳaṣd eylesem
   Siḫr-i çeşmüñ rişte-i ḥayretle aġzum baġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 5). [söylemek, -mek]*
5. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm **söylerem**
   Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 1). [söylerem, -r, -üm]*
6. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm **söylerem**
   Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 2). [söylerem, -r, -üm]*
7. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerem ʿarż-ı cünūn
   Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 4). [söylerem, -r, -em]*
8. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
   Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [söylerem, -r, -üm]*
9. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
   Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [söylerem, -r, -üm]*
10. Ey Behiştī ḥişşe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
    Ḳışşa-ḫ∨ān olup raḳīb ile ḳıtālum **söylerem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 10). [söylerem, -r, -üm]*
11. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh Ṭūbā didüm
    Bilmezem ne **söyledigüm** ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 4). [söyledigüm, -dig, -üm]*
12. ʿĀşıḳ irerdi **söylemese** vuṣlata dimiş
    Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 9). [söylemese, -me, -se]*
13. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
    Be-hey āfet biricük **söyle** e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [söyle,]*
14. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḫācetüm
    Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 4). [söylemek, -mek]*

söyle: *Demek, söylemek. II Öğüt vermek, akıl vermek.*

1. Ne lāzım **söylemek** ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
   Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār

olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [söylemek, -mek]*

söyled: *Konuşturmak, laf ettirmek.*

1. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña vāz gel diyü meyden
   Seni ben **söyledürmiyem** elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 8). [söyledürmiyem, -ür, -mi, -y, -em]*

söyleş: *Konuşmak, sohbet etmek.*

1. Ḳuş dilince **söyleşürlermiş** dehānuñ sırrını
   ʿAndelīb ile çemende ġoncalar hem-rāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 5). [söyleşürlermiş, -ür, -ler, -miş]*
2. Kūy-ı yāre ʿazm idüp mey-ḫāneden mestānece
   Kendü kendüyle Behiştī **söyleşür** dīvānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 22). [söyleşür, -ür]*
3. Sen benümle **söyleşüp** furṣat bulınca heyhāt
   Gülşen-i ḫüsnüm dikenlerle ṭolınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 1). [söyleşüp, -üp]*

söylet: *Konuşturmak, ağzını açtırmak.*

1. Çıḳmasun āhum odı aġzumı açdurma benüm
   Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni **söyletme** beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 10). [söyletme, -me]*

soyun: *Girmek, dahil olmak.*

1. Gel **şoyun** meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
   Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [şoyun,]*
2. Her kim ki **şoyuna** gire meydān-ı vuṣlata ʿĀlemde āferīn dirüm ol pehlevāna ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 3). [şoyuna, -a]*

soyun: *Sönmek, parlaklığını gidermek.*

1. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
   Seyyārenüñ **söyünmez** şeb tā-seher çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [söyünmez, -mez]*
2. Āteş-i ḫışmı raḳībüñ **söyünür** nesne degül
   Aña ḳaldı ki hemān üstine varam şu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 3). [söyünür, -ür]*

söyündür: *Söndürmek.*

1. Ġaraż bahāne ile ʿāşıḳı pişürmegise
   Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 4). [söyündür,]*
2. Dikdigüm şemʿi **söyündürmege** ḳaṣd itdi hemān
   Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [söyündürmege, -meg, -e]*

söz: *Söz, söylem. II Şiir.*

1. Virme dünyāya Behiştī **söz** bahāristānını
   Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [söz,]*
2. Siḥr ider **sözleri** üstine Behiştī ġālib
   Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 9). [sözleri, -ler, -i]*
3. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti kim
   Var **sözlerüñde** rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 10). [sözlerüñde, -ler, -üñ, -de]*
4. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
   Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 15). [sözde, -de]*
5. Beẕl eyledüñ nefāʾisi ehl-i meẕāḳ olan
   Alsun Behişti māʾide **sözden** nevāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 10). [sözden, -den]*
6. Olur mı Behiştī gibi bir şāʿir-i efṣaḥ
   Kim oldı feṣāḥatlerine **sözleri** bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 130). [sözleri, -ler, -i]*

söz: *Söz, laf, söylem.*

1. Her ne ṭañ eylerse vāʿiż ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
   Kim delü olan kişinüñ her **sözi** maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 8). [sözi, -i]*
2. Acı **sözinden** ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
   Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 5). [sözinden, -i, -n, -den]*
3. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
   Vāʿiẓ **sözi** yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [sözi, -i]*
4. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
   Bu **sözlerüñ** bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 10). [sözlerüñ, -ler, -üñ]*
5. Yetişdi bedlige dil-berle **sözi**
   Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 9). [sözi, -i]*
6. Gül disem ruḫsārına dil-ber **sözümden** reng alur
   Lebleri ḳatında laʿl añsam eline seng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 1).*

[sözümden, -üm, -den]

7. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni yāre
Maʿāẕallāh inanmañuz bu **sözler** baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 6). [sözler, -ler]*

8. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ **sözine**
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 7). [sözine, -i, -n, -e]*

9. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ **sözüñ** baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [sözüñ, -üñ]*

10. Ehl-i ṭamaʿ **sözinden** söz isteme Behiştī
Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 9). [sözinden, -i, -n, -den]*

11. Güç gelmesün göñül saña şeydā geçindügi
Dīvānedür anuñ **sözine** iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 6). [sözine, -i, -n, -e]*

12. Dīdār-ı yāre dīde taḥammül ider degül
Ger **sözüme** inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 4). [sözüme, -üm, -e]*

13. Ḫurdeden ḫurde Behiştī dehen-i yār **sözin**
Cevher-i ferde yazam dāne-i ḫaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 9). [sözin, -in]*

14. Senüñ **sözüñle** nice terk-i bezm idem ṣūfī
Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [sözüñle, -üñ, -le]*

15. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi velī
Hīç bir kerre ben anuñ **sözine** lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 6). [sözine, -i, -n, -e]*

16. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek yoḳdur lebüñden bu **sözi** gūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 2). [sözi, -i]*

17. Elif ḳaddüñ miṣālin ṣafḥa-i cān içre ḳıldum naḳş
İnan ey serv-i mevzūnum **sözümde** müstaḳīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 8). [sözümde, -üm, -de]*

18. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp **sözini** feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 8). [sözini, -i, -n, -i]*

19. Ey oġul balı gelen **söz** dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 3). [söz,]*

20. Ḫürmetin żāyiʿ itme cām-ı meyüñ
Gūş urursañ Behiştī'nin **sözine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 10). [sözine, -i, -n, -e]*

21. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 3). [sözümi, -üm, -i]*

22. Dehenüñ varlıġın **sözüñle** bilen
Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 3). [sözüñle, -üñ, -le]*

23. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe şemʿ-i ḫalvetsin
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 12). [sözüm, -üm]*

söz iste: *Söz istemek, söz almak.*

1. Ehl-i ṭamaʿ sözinden **söz isteme** Behiştī
Bilmez misin ışıḳsuz olmaz mı cer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 9). [söz isteme, -me]*

söz mi: *Laf mı, uygun mu.*

1. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu **söz midür**
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 5). [söz midür, -dür]*

söz söylen: *Söz söylenmek, konuşulmak.*

1. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri **söz söylense** meclisde zebānum lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [söz söylense, -se]*

söz ṭut: *Laf dinlemek, itaat etmek.*

1. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri **söz ṭut** ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [söz ṭut,]*

sözin diñ: *Söz dinlemek, denileni yapmak.*

1. Ṣūret-i ḥālin ḳo ʿuşşāḳuñ **sözin diñle** hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 7). [sözin diñle,]*

sözin ṭut: *Söz dinlemek.*

1. Behiştīnüñ **sözin ṭut** ayaġı bārān gibi yaġdur
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 9). [sözin ṭut,]*

sözüm ṭut: *Söz dinlemek, öğüdüne uymak.*

1. Göremezsin yāri yanuñda **sözüm ṭut** ebsem ol

Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 261, Mısra 5). [sözüm ṭut,]*

2. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde **sözüm ṭut**
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān *(Behişt Dîvânı, Kaside 4, Mısra 21). [sözüm ṭut,]*

sözümi diñle: *Söz dinlemek, laf dinlemek.*

1. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
Sözümi diñle yabana naẓar itme baña baḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 246, Mısra 4). [sözümi diñle,]*

şu: *Su, ab. II Deniz.*

1. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük **şuya** batmaduḳ *(Behişt Dîvânı, Gazel 256, Mısra 4). [şuya, -y, -a]*

şu: *Su. II Akarsu.*

1. Rūyuñ ḫayālini n'ola dil alsa dīdeden
Lāyıḳ mıdur ki **şuya** düşe muṣḥaf-ı mecīd *(Behişt Dîvânı, Gazel 77, Mısra 8). [şuya, -y, -a]*

2. Şu gibi göñlüm gözüm saña nice meyl itmesün
Ḳaddüñ ey serv-i hevā-baḫş istiḳāmet gösterür *(Behişt Dîvânı, Gazel 96, Mısra 3). [şu,]*

3. Ey göñül āḫir olınca gele eyyām-ı bahār
Sebzeveş eyleyelüm bir **şu** kenārında ḳarār *(Behişt Dîvânı, Gazel 119, Mısra 2). [şu,]*

4. Varup bir **şu** kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice **şu** sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behişt Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [şu,]*

5. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük **şudur** yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behişt Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [şudur, -dur]*

şu: *Su, âb.*

1. Serv ḳaddüñ ser-bülend-i ʿālem itmiş ḥüsnüñi
Ḫāk-i pāyüñ özleyen olmaḳ gerek **şu** gibi pest *(Behişt Dîvânı, Gazel 50, Mısra 4). [şu,]*

2. Her seḥer çeşmine şeb-nem **şu** seper gülşende
Ḫ∨ābdan nergis-i maḫmūrı uyarmaġ ister *(Behişt Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [şu,]*

3. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behişt Dîvânı, Gazel 98, Mısra 2). [şusuz, -suz]*

4. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda yanmadılar
Baḥre ġarḳ oldılar ammā **şuya** ışlanmadılar *(Behişt Dîvânı, Gazel 101, Mısra 2). [şuya, -y, -a]*

5. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine **şu** döker *(Behişt Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [şu,]*

6. Baña devr itdüren eṭrāf-ı kūyuñ āsyābını
Ṣu nār-ı ḥaddüñe kendin uran bir dāne gendümdür *(Behişt Dîvânı, Gazel 185, Mısra 8). [şu,]*

7. Vaż' itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Ṣu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behişt Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [şu,]*

8. Āvāre Behiştīnüñ alma gözi yaşın kim
Bu ʿārıż-ı pür-mevcüñ **şu** gibi geçer çaġı *(Behişt Dîvânı, Gazel 241, Mısra 10). [şu,]*

9. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz **şuyı** ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 294, Mısra 2). [şuyı, -y, -ı]*

10. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behişt Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [şu,]*

11. Āteş-i ḫışmı raḳībüñ söyünür nesne degül
Aña ḳaldı ki hemān üstine varam **şu** dökem *(Behişt Dîvânı, Gazel 349, Mısra 4). [şu,]*

12. Varup bir **şu** kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice **şu** sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behişt Dîvânı, Gazel 358, Mısra 8). [şu,]*

13. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm **şu** üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behişt Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [şu,]*

14. Destilerle **şu** virüñ çeşme-i ḫūndan baña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behişt Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [şu,]*

15. Girmege şāh-ı ḫayālüñ **şuyı** bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behişt Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [şuyı, -y, -ı]*

16. Gül **şuyı** ẓarfın ṣımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [ṣuyı, -y, -ı]*

17. Dem-ā-dem **şu** yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī ṣol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [ṣu,]*

18. N'ola görinse nakṣı merḥametden **şu** gibi sāde
Biḥār-ı eşk-i ʿāṣıḳdan felek evrāḳı nemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 7). [ṣu,]*

19. N'eyleyem teşne kim **şusuz** yana
Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [ṣusuz, -suz]*

20. Tīġi **şuyunuñ** ḫ∨āb-ı ecelden s̱emerātı
Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 73). [ṣuyunuñ, -y, -u, -n, -uñ]*

21. Ẓālimi ṣanma ki ber-ḫudār olur
Ya boġılur **şuya** ya ber-dār olur *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 2). [ṣuya, -y, -a]*

22. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim **şu** dirīġ idüp şehīd itdüñ anı
ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [ṣu,]*

su: *Su. II Gözyaşı.*

1. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne **şudur** bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [ṣudur, -dur]*

2. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur yaşum
Gözlerüm dönmişdür ol **şuda** ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 6). [ṣuda, -da]*

3. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Ṣu içinde ṭurur kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 8). [ṣu,]*

4. İrmedi āḫire eyyām-ı firāḳuñ ʿadedi
Eşk-i giryānlarumuñ çıḳmadı **şudan** nemedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 2). [ṣudan, -dan]*

su: *Su. II Söz, söylem, şiir.*

1. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
Ebkār-ı perīdür kim oynar **şuya** deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 10). [ṣuya, -y, -a]*

su gibi akıt: *Su gibi akıtmak, bol bol saçmak.*

1. Aḳıtduñ ṣu gibi erbāb-ı faẕlı her ṭarafdan sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 9). [ṣu gibi aḳıtduñ, -du, -ñ]*

su sep: *Su serpmek.*

1. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm
Ṣu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 2). [ṣu sepüp, -üp]*

suʿbān: *Büyük yılan, ejderha.*

1. Ol ṭılısmam ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi
Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 10). [šuʿbānumdur, -um, -dur]*

2. ʿAsker yüriyüp ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça **suʿbān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 116). [s̱uʿbān,]*

subaşılıġ: *Osmanlılarda kapı kulu süvarileri arasından savaş zamanında güvenliği sağlamak, barışta ise vergi toplamak için ayrılan görevli.*

1. ʿĀrıż u ḳaddüñedür meyl-i Behiştī gerçi
Kimi **şubaşılıġ** ister kimi ṣancaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 10). [ṣubaşılıġ,]*

sū-be-sū: *Her taraf, her yan.*

1. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı **sū-be-sū**
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [sū-be-sū,]*

subḥ: *Sabah, sabah vakti.*

1. Dün gice künc-i belāda **ṣubḥa** dek ʿīş eyledüm
Meclisümde eşk-i çeşmüm bāde-āşām-sāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 7). [ṣubḥa, -a]*

2. Māh-tābum **ṣubḥa** dek şemʿ-i ʿiẕāruñ şevḳıne
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [ṣubḥa, -a]*

3. Derd-i ser irdi seg-i kūyuña feryādumdan
Giceler **ṣubḥa** degin durmaz o miskīn siñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 8). [ṣubḥa, -a]*

4. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā **ṣubḥ**
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [ṣubḥ,]*

5. Ey ḫ∨āce künc-i medresede **ṣubḥa** dek bu şeb
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [ṣubḥa, -a]

6. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde **ṣubḥı** almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [ṣubḥı, -ı]*
7. Uṣanmaz **ṣubḥ** u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [ṣubḥ,]*
8. Ol gözüm nūrı yanında **ṣubḥa** ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [ṣubḥa, -a]*
9. İtsem ʿaceb mi **ṣubḥa** degin nāle-i ḥazīn
Geçdi ḳarañu gice gibi ʿömr-i nāzenīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 23, Mısra 1). [ṣubḥa, -a]*
10. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā **ṣubḥ** u mesā elzem
Ḫavāric zümresine sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 65). [ṣubḥ,]*

subḥ: *Sabah. II Gün.*

1. Saʿādet **ṣubḥına** sen āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Melāḥat burcına māh-ı şebistān-ı tecellāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 1). [ṣubḥına, -ı, -n, -a]*

subḥ irişi: *Sabah olmak.*

1. Būseñi yā Rab nice uġurlayam ey ġonca-leb
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 6). [ṣubḥ irişdi, -di]*

subḥ ol: *Sabah olmak, günün aydınlanması.*

1. Çün ġayra naẓar … bedr-i cemāle Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı Süreyyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 38). [ṣubḥ olıcaġuz, -ı, -caġ, -uz]*
2. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı **ṣubḥ olsa** felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 8). [ṣubḥ olsa, -sa]*

subḥ u şām: *Sabah ve akşam. II Sürekli.*

1. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu şevḳıle aġlaya **ṣubḥ u şām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [ṣubḥ u şām,]*

sübha: *Tespih.*

1. Baña ömrüm **sübḥasınuñ** inḳıtāʿı yeg gelür
Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 9). [sübḥasınuñ, -s, -ı, -n, -uñ]*

subḥa deñlü: *Sabaha kadar.*

1. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan ṭaşra lerzān **ṣubḥa deñlü** çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [ṣubḥa deñlü,]*

subḥa kal: *Sabaha kalmak.*

1. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
Kim güneş anuñ yanında **ṣubḥa ḳalmış** bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 4). [ṣubḥa ḳalmış, -mış]*

sübḥa-i mercān: *Mercan tespih.*

1. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
Biñ kerre çevirseñ ne virür **sübḥa-i mercān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [sübḥa-i mercān,]*

sübḥāneke yā men-caʿalen nevme sübātā: *Her türlü noksandan münezzeh olan Allah uykuyu bir dinlenme eyle.*

1. Sübḥāneke yā men-caʿalen nevme sübātā
Bīdār kon ez-ḫ∨āb-ı hevā dīde-i mā-rā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 1). [sübḥāneke yā men-caʿalen nevme sübātā,]*

subḥ-dem: *Sabah vakti.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [ṣubḥ-dem,]*
2. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [ṣubḥ-dem,]*
3. Ṣubḥ-dem mey-ḫāneye ḳaṣd itdüm elden öñ varam
Gördüm eṭrāfını almış sāġaruñ āvāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 3). [ṣubḥ-dem,]*
4. Ġoncada şeb-nem degüldür görinen her **ṣubḥ-dem**
Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 7). [ṣubḥ-dem,]*
5. Bir **ṣubḥ-dem** ṣabāyile kūyuñ ṭolanur
Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 5). [ṣubḥ-dem,]*

ṣubḫgāh-ı vuṣlat: *Kavuşmanın sabah vakti.*

1. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳıne her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 3). [ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ, -uñ]*

<u>subḥ-ı devlet:</u> *Devlet sabahı. II Talih, bahtın vuku bulması.*

1. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 8). [ṣubḥ-ı devlet,]*

<u>ṣubḥ-ı saʿādet:</u> *Mutluluğun sabahı.*

1. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti yār Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [ṣubḥ-ı saʿādet,]*

<u>ṣubḥ-ı vaṣl:</u> *Kavuşma sabahı.*

1. Esrāʿ düninde muştuladı saña Cebreʾīl Kim **ṣubḥ-ı vaṣla** daʿvet ider ḥayy-i lā-yenām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 68). [ṣubḥ-ı vaṣla, -a]*

<u>subḥ-ı viṣāl:</u> *Vuslat, kavuşma sabahı.*

1. İrişüp **ṣubḥ-ı viṣāl** āḫir olur ġuṣṣa şebi Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [ṣubḥ-ı viṣāl,]*

<u>sübūt bul:</u> *Açık ve kesin bir şekilde ortaya çıkmak, gerçekleşmek veya ispat edilmek.*

1. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı yine Ṣanmaʿīsī-nefes olduġumuz buldı <u>s</u>übūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 8). [<u>s</u>übūt buldı, -dı]*

<u>ṣuç mı it:</u> *Suç işlemek.*

1. Ḫār-ı cevrüñ ṭatlu cāna acılar virmek neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 8). [ṣuç mı itdüm, -dü, -m]*

<u>sücūd:</u> *Secde etmek.*

1. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi yüzüm üzre düşdügüm
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür **sücūd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 8). [sücūd,]*

<u>sücūd ḳıl:</u> *Secde etmek.*

1. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 5). [sücūd ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

2. Ḳılsun sücūd ḥüsnüñe diyü melāʾike Āhum çıḳup feleklere her vaḳt oḳur ezān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 7). [sücūd ḳılsun, -sun]*

<u>ṣuffe-i deyr:</u> *Meyhane sediri.*

1. Olıcaḳ bezme muġ-beçe sāḳī
Ne ṣafādur Behişti **ṣuffe-i deyr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 10). [ṣuffe-i deyr,]*

<u>sūfī:</u> *Tasavvuf ehli, sofu.*

1. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb söyleme yüri
Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [ṣūfī,]*

2. Rāh-ı ġam ser-mestini **ṣūfī** begenmezsin velī
Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 3). [ṣūfī,]*

3. Ehl-i zevḳ ol iʿtibārāt u ʿibārātı gider
ʿIşḳ bir ḫoş ḥāldür **ṣūfī** ki ṣıġmaz lāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 4). [ṣūfī,]*

4. Şarāba tevbe itmiş diyü **ṣūfī**
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [ṣūfī,]*

5. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 7). [ṣūfī,]*

6. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güzer
Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı ridāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 7). [ṣūfī,]*

7. Baña yetmez mi be-hey **ṣūfī** bu deñlü ṭāʿat
Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [ṣūfī,]*

8. Ṣūfī diyen mürāʿīye virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [ṣūfī,]*

9. Ṣūfilik ṣūreti bir ḫırḳa ile olur evet
Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 3). [ṣūfilik, -lik]*

10. Maḥbūba māʾil olsam **ṣūfī** ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [ṣūfī,]*

11. Gel e inṣāf ide **ṣūfī** elüñi gögsüñe ur
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [ṣūfī,]*

12. Dem olur **ṣūfī** ḫayāl-i dil-rübālarla benüm
Ḳaṣr-ı cennet gibi çeşmüm menzil-i vildān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94,*

Mısra 3). [ṣūfī,]

13. ʿÖmründe **ṣūfī** göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [ṣūfī,]*

14. Ṣūfiye nakş-ı cemālüñ göz ile ḳaş gelür
ʿAyn-ı uşşāḳa velī cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 1). [ṣūfiye, -y, -e]*

15. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi var
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 6). [ṣūfī,]*

16. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī **ṣūfinüñ** hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [ṣūfinüñ, -n, -üñ]*

17. Bulduġı pārtālı yüklense n'ola **ṣūfīler**
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [ṣūfīler, -ler]*

18. Mülevven yürüme **ṣūfī** özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [ṣūfī,]*

19. Nice ḳılsun namāzı **ṣūfī** kim
Āb-destüñ yerinde yeller eser *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 7). [ṣūfī,]*

20. Ṣanma **ṣūfī** ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir yerdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 1). [ṣūfī,]*

21. Ṣūfinüñ süfresine ṣunmaġa meyl itmedi
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [ṣūfinüñ, -n, -üñ]*

22. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī **ṣūfiye** Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [ṣūfiye, -y, -e]*

23. Gelüp mey-ḫāneye **ṣūfī** iderse ṭaʿne ʿuşşāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [ṣūfī, -ı, -n, -da]*

24. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül **ṣūfī** velī
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [ṣūfī,]*

25. Cānı var ise ḳılmasun **ṣūfī**
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥazz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 3). [ṣūfī,]*

26. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz
Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 4). [ṣūfī,]*

27. Kūyuñda secde eylemeyem mi ḳapusına
Ṣūfī ḳıla mı Kaʿbede ben bī-namāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 6). [ṣūfī,]*

28. Ḳıl gūş sen de **ṣūfī** pīr-i muġān şūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 5). [ṣūfī,]*

29. Bāzār-ı ġamda kārumıza ḫīle ḳatmaduḳ
Ṣūfī gibi riyāyı hüner diyü ṣatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 2). [ṣūfī,]*

30. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin **ṣūfi** ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [ṣūfi,]*

31. Baġrı yufḳa kişidür **ṣūfiyi** aġladursız
Dest-māliyle pilavını güm itmeñ çıḳaruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 7). [ṣūfiyi, -y, -i]*

32. ʿIşḳuñ şerārı düşse aña aḫkeri degül
Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 2). [ṣūfīnüñ, -n, -üñ]*

33. Hīç meni daʿvet idüp yorılmasun **ṣūfī** gibi
Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [ṣūfī,]*

34. Semt-i ṣafāya **ṣūfi** ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 7). [ṣūfi,]*

35. Sevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse **ṣūfī** ben ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 6). [ṣūfī,]*

36. Senüñ sözüñle nice terk-i bezm idem **ṣūfī**
Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [ṣūfī,]*

37. Ṣūfiyem mescidde vü dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [ṣūfiyem, -y, -em]*

38. Ben müselmāna Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye **ṣūfī** gibi tersā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 10). [ṣūfī,]*

39. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür **ṣūfī**
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [ṣūfī,]*

40. ʿAceb mi bādeye **ṣūfī** ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 1).*

[ṣūfī,]

41. ʿAẕāb-ı nār ile ḳorḳutma muḫlis ʿāṣıḳı **ṣūfī**
Mürāʿī menzili itmez Ḫudā Firdevs-i aʿlāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 7). [ṣūfī,]*

42. Dem-i ṭūfānda **ṣūfī** görmemişdür Merve ḥaḳīçün
Gözüm nūrı senüñ kūyuñda gördügüm ṣafāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 5). [ṣūfī,]*

43. Nice ġam çekmesün **ṣūfī** zavallu
Bilür gün yüzlüler sevmez ṣaḳallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 1). [ṣūfī,]*

44. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 1). [ṣūfi,]*

45. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Ṣevḳuñle düşer şehrüñ **ṣūfileri** telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [ṣūfileri, -ler, -i]*

46. Bre dimiş başumçün ḥürmetin sāḳī bugün bāde
Ki gelmiş **ṣūfinüñ** ʿār itmeyüp bugün ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 8). [ṣūfinüñ, -n, -üñ]*

47. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 8). [ṣūfi,]*

48. Ne lāzım söylemek **ṣūfī** baña vāz gel diyü meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [ṣūfī,]*

49. ʿĀṣıḳ degül diyü baña **ṣūfī** iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 5). [ṣūfī,]*

50. Virürem naḳd-i dili **ṣūfī** metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [ṣūfī,]*

51. Zāhidüñ **ṣūfī** ṣadāsın işiden ʿāṣıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [ṣūfī,]*

52. Ṣayd-ı rızḳ eyleme **sūfī** gibi dām-ı riyā
Ol kişi ʿākıl degül kim cismiçün cāna ḳıya *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 21). [sūfī,]*

sūfiʿ: *Tasavvuf ehli, sofu.*

1. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti zevḳ
Gördüm mürāʿī **ṣūfiʿi** olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [ṣūfiʿi, -i]*

sūfiyā: *Ey sofu.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında yüz aġardumaz
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 3). [ṣūfiyā,]*

süfre: *Sofra.*

1. Ṣūfinüñ **süfresine** ṣunmaġa meyl itmedi
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [süfresine, -s, -i, -n, -e]*

süḫan: *Söz, kelam.*

1. Yārüñ **süḫanlerin** götürürsem ʿaceb degül
Zaḥmet degüldür ehl-i dile āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 5). [süḫanlerin, -ler, -in]*

süḫan-ver: *Güzel söz söyleyen, güzel söz söyleyici.*

1. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī ṣūretin ekşitmesün mi ḥaḳ **süḫan-verdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 10). [süḫan-verdür, -dür]*

suhen-senc: *Sözden anlayan, sözü tartan, yerinde söz söyleyen.*

1. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir **suḫen-sence** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 10). [suḫen-sence, -e]*

sūhte: *Yanmış, yanık.*

1. Ṣūretā **sūḫte** vażʿına girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [sūḫte,]*

sükkān-ı kūh-ı zühd: *Takva dağının halkı.*

1. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini **sükkān-ı kūh-ı zühd**
Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ yörük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 7). [sükkān-ı kūh-ı zühd,]*

sükker: *Şeker.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim **sükkeri** ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [sükkeri, -i]*

sükker-i senbūse: *Senbuse şekeri.*

1. Laʿl-i dil-ber **sükker-i senbūsedür** gūyā hemān
Ey Behiştī anı bir ḥayrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 9). [sükker-i senbūsedür, -dür]*

sükūn gel: *Sakinleşmek, huzura ermek.*

1. Yandı ṭutuşdı Ṭūr-ı dili eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 8). [sükūn gelmedi, -me, -di]*

süleymān: *Hazreti Süleyman.*

1. Cengde itmek ḳızılbaş āl-i ʿOs̱mān ile baḥs̱
Leşker-i mūr itmege beñzer **Süleymān** ile baḥs̱ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 2). [süleymān,]*
2. Cünūn mey-ḫānesinde olmayan ādem **Süleymānı**
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 9). [süleymānı, -ı]*
3. Saña benden ḫaber uçursa n'ola nāme-i şevḳ
Mūrdan Hüdhüd iletmez mi **Süleymāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 4). [süleymāna, -a]*
4. Ġamzeñ ḫadengi sīneme sevḳ itdi ʿışḳuñı
Hüdhüd Sebāda oldı **Süleymāna** reh-nümūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 4). [süleymāna, -a]*
5. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 2). [süleymāna, -a]*
6. İtdiyse ḫātemiyle **Süleymān** cihāna ḥükm
Sen ḳılduñ iki ʿālemi bir dāne mühre rām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 11). [süleymān,]*
7. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe sulṭān añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra **Süleymān** añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 14). [süleymān,]*

süleymān-ı diyār-ı ʿişret: *Eğlenme meclisinin Süleyman'ı.*

1. Ben **Süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm** ey mey-fürūş
Ḫātemüm cām ü hevā çāpük-semendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 3). [süleymān-ı diyār-ı ʿişretüm, -üm]*

süleymānlıḳ it: *Süleymanlık etmek. II Hükmetmek.*

1. Çıḳdı ʿasker mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 18). [süleymānlıḳ itmişdür, -miş, -dür]*

süleymānveş: *Süleyman Peygamber gibi.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 2). [süleymānveş,]*

sulḥ: *Barışma, uzlaşma.*

1. Maḳām-ı ʿuzletüñ itdüm derūndan niyyet-i cürmin
Degişdüm **şulḥa** ser-cümle ḥased erbābınuñ rezmin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 12). [şulḥa, -a]*

sulṭān: *Padişah. II Sevgili.*

1. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ serhengi ʿAdl u dād eyle baña vaṣluñ ile **sulṭānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 6). [sulṭānum, -um]*
2. Merḥabā-yı lebüñe irse Behiştī biricük
Ol gedā virmez idi dünyede **sulṭāna** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 10). [sulṭāna, -a]*
3. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña **sulṭānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 2). [sulṭānum, -um]*
4. Zaḥmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün **sulṭānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 10). [sulṭānuma, -um, -a]*

sulṭān: *Padişah, sultan. II Şair.*

1. Belāġat taḫtınuñ **sulṭānları** bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [sulṭānları, -lar, -ı]*

sulṭān: *Hükümdar, padişah.*

1. Pādişehlerden Behiştī manṣıb u cāh istemez
Hīç bir **sulṭān** gedāya gösterür mi iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 12). [sulṭān,]*
2. Gül gülistān seyrine gelmiş çemen **sulṭānıdur**
Efser-i surḫile lāle būstān oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 1). [sulṭānıdur, -ı, -dur]*
3. Gice gündüz kendü kendiyle virüp almaḳdadur
Bu dil-i dīvāne iḳlīm-i cünūn **sulṭānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 8). [sulṭānıdur, -ı, -dur]*
4. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına **sulṭān** ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [sulṭān,]*
5. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse
Baña ṭaʿn eyleme zāhid ki göñül

sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 4). [sulṭāndur, -dur]*

6. Kūhveş ʿasker olup gelse ʿadū-yı bī-şümār
Berg-i kāha şaymazuz anı ʿaceb **sulṭānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 10). [sulṭānlaruz, -lar, -uz]*
7. Efendi sen şeh-i Yūsuf-likāya ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı göñlüm baş egmez degme **sulṭāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 6). [sulṭāna, -a]*
8. Otursa ṣadra geçüp sāḳıyā emīrāne
Gedā-yı meykede virmez selāmı **sulṭāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 2). [sulṭāna, -a]*
9. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
Ḫūblar **sulṭānı** dimişüz televvün şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [sulṭānı, -ı]*
10. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda **sulṭānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 8). [sulṭānda, -da]*
11. Gül çemen **sulṭānı** sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 1). [sulṭānı, -ı]*
12. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [sulṭān,]*
13. Ḫıẕmet eyle gördügüñ dervīşe **sulṭān** añlayup
Merdiseñ merdāne baḳ mūra Süleymān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 13). [sulṭān,]*

sulṭān: *İmam. II Hz. Hüseyin.*

1. Ḫaṭā-yı maḥż iken luṭfen doḳunmaḳ cismine anuñ
Niçe itdüñ cüdā reʾsüñ bedenden sen o **sulṭānuñ** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 28). [sulṭānuñ, -uñ]*

sulṭān: *Sultan. II Şehzade.*

1. Ḳatl oldı **sulṭan** Muṣṭafā *(Behiştî Dîvânı, Mısra 1, Mısra 1). [sulṭan,]*

sulṭān ol: *Sultan olmak. II Hükmetmek.*

1. Başuña **sulṭān olayın** dirseñ ey dil kendüñe
Faḳr kūyuñda ḳanāʿat külbesini ḫāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 7). [sulṭān olayın, -ayın]*
2. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında **sulṭān olduġuñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 2). [sulṭān olduġuñ, -duġ, -uñ]*
3. Almaġa irdüginüñ göñlini ʿār eylemeyüp Bulduġı mülket-i vīrāneye **sulṭān olıcı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 6). [sulṭān olıcı, -ıcı]*
4. Gel berü lāyıḳ seni gördüm ben ey Yūsuf-cemāl
Ḫūblar içre göñül Mışrına **sulṭān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 4). [sulṭān olmaġa, -maġ, -a]*

sulṭān-ı ʿālem: *Âlemin sultanı. II Sevgili.*

1. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 9). [sulṭān-ı ʿāleme, -e]*

sulṭān-ı ʿazīm: *Büyük sultan.*

1. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce **sulṭān-ı ʿaẕīmem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 6). [sulṭān-ı ʿaẕīmem, -em]*

sulṭān-ı cihān: *Cihan Sultanı. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ḥaḳḳā bu diyārı ne ʿaceb ḳıldı imāret
Sulṭān-ı cihān devlet ile olalı mihmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 56). [sulṭān-ı cihān,]*

sulṭān-ı dehr: *Dünyanın nimeti.*

1. Ḳanāʿat şāhıyam **sulṭān-ı dehre** ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [sulṭān-ı dehre, -e]*

sulṭān-ı hind: *Hint sultanı.*

1. Kākülüñ **sulṭān-ı Hind** anun semendidür ṣabā
Ḳıldı mū-tāb-ı felek ebr-i siyāhı aña çul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 3). [sulṭān-ı hind,]*

sulṭān-ı ʿışḳ: *Aşk sultanı. II Âşık.*

1. Geldi Behişti kūyuña **sulṭān-ı ʿışḳdur**
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 9). [sulṭān-ı ʿışḳdur, -dur]*

sulṭān-ı mülk-i ʿişret: *Meyhanenin sultanı.*

1. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret olaldan ṣurāḥīveş
Bir kimsenüñ döge söge burnun ḳanatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 5). [sulṭān-ı mülk-i ʿişret,]*

sulṭānı ol: *Sultan olmak.*

1. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn
ʿĀlemüñ **sulṭānı oldum** ġuṣṣadan āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 4). [sulṭānı oldum, -du, -m]*

sulṭān-ı rūḥāniyyet: *Manevi sevgili. II Allah sevgisi.*

1. Geçmeye peykān-ı ḥasret gibi sīnem ṣadrına
Ḳalbümi **sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ** ḫargāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 10). [sulṭān-ı rūḥāniyyetüñ,]*

sulṭān-ı rūm: *Anadolu'nun sultanı.*

1. Ey Behiştī geldi göñlüñ şehrini yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi **sulṭān-ı Rūm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 10). [sulṭān-ı rūm,]*

sulṭān-ı şehīdān: *Şehitlerin sultanı. II Hz. Hüseyin.*

1. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki **sulṭān-ı şehīdān** mātemin vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [sulṭān-ı şehīdān,]*

sulṭān-ı zer: *Altın sultanı.*

1. Görmedük fürḳate beñzer döşeliksüz manṣıb
Ḥāṣılı bendesiyüz bir iki **sulṭān-ı zerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 4). [sulṭān-ı zerüñ, -üñ]*

sulṭāniyye: *Altın bozuk para.*

1. Ḳudretüñ var ise her mīre ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki **sulṭāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 6). [sulṭāniyye,]*

sulṭānlıḳ: *Sultanlık, hükümdarlık.*

1. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur ide **sulṭānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 8). [sulṭānlıḳ,]*

sümm-i semend: *Atın tırnağı, toynağı.*

1. Dehānum olmadı **sümm-i semendüñ** öpmege lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 7). [sümm-i semendüñ, -üñ]*

şun: *Sunmak, uzatmak, takdim etmek.*

1. Çünki el-iḥsān illā bi't-tamām
Sāġarı ʿuṣṣāḳa pür **şun** sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 6). [şun,]*
2. Ṣunmadın güller hezārān dāstāna cām-ı mey
Bezm-i ʿışḳuñda ben olmışdum senüñ ṣad-bār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 5). [şunmadın, -ma, -dı, -n]*
3. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
Yā ümīdüm bādesin yā zehr-i ḥasret **şuna** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 6). [şuna, -a]*
4. Sāḳi-i ġamgīn bāde **şun** ki gül-bīn oldı bād
Oḳıdı gülşende bülbül āyet-i ḳul yā ʿibād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 1). [şun,]*
5. Beni çekerdi lebüñden gelen kelām-ı leẕīẕ
Ecel şarābını **şundı** baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 2). [şundı, -dı]*
6. Bozdı ġam şeklümi zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi **şun** elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 6). [şun,]*
7. Kāse kāse ḳan yudarken lāleveş
Cām-ı mül **şundı** bize gülden bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 4). [şundı, -dı]*
8. Ṣūfinüñ süfresine **şunmaġa** meyl itmedi
Beni ilten ḥarem-i ʿışḳa bu perhīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 5). [şunmaġa, -maġ, -a]*
9. Ger **şunmasa** düşdükce düşnām-ı lebüñ şerbet
Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [şunmasa, -ma, -sa]*
10. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte **şun**
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 9). [şun,]*
11. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña yüri bir dāne ġonca **şun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 10). [şun,]*
12. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem **şunsa** gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [şunsa, -sa]*
13. Cām-ı meyden **şun** ey Behiştī devā
Şīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 9). [şun,]*
14. Cenāb-ı maʿrifetde sāḳi-i Kevşer olup **şundum**
Behiştī perveriş cāmın niçe pākize ġılmāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 9). [şundum, -du, -m]*
15. Cām-ı zer **şunsañ** baña mihr-i cihān-ārā gibi
Bezmgāhum çarḫ-ı çārümde idem ʿīsā

gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 1). [ṣunsañ, -sa, -ñ]*

sünbül: *Sümbül, zambakgillerden, ilkbaharda basit salkım şeklinde, daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu çiçekler açan soğanlı ve otsu süs bitkisi.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol **sünbül**
   Ḥumārından ṣarāb-ı ṣeb-nemüñ ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 9). [sünbül,]*
2. Şu kim bir deste **sünbül** diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
   Bu ʿālem câme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [sünbül,]*
3. Ey Behiştī bu cihāndan gidicek rūz-ı bahār
   Lāle ḳan aġlasa **sünbül** ṣaçını yolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 10). [sünbül,]*
4. Bülbüli nālān ider gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
   Sünbüli ġamgīn ider zülf-i perīṣānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 2). [sünbüli, -i]*
5. Gül çemen sulṭānı **sünbüller** semen-sīmāları
   Ġoncalar şehzādelerdür lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 1). [sünbüller, -ler]*
6. Cām-ı gül bāde-i fenā ṭoldı
   Sünbül anı görüp ṣaçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 2). [sünbül,]*
7. Dögünüp gömgök itdi cismini **sünbül** bu miḥnetle
   Düşüpdür ḫançere sūsen idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 35). [sünbül,]*
8. Bāġa varduḳca yer yüzi gül ile
   Bir lebi ġonca zülfi **sünbül ile** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 8). [sünbül ile, -ile]*

sünbül: *Sümbül. II Sevgilinin saçı.*

1. Gerdenüñde dir gören **sünbüllerüñ** zībālıġın
   Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 5). [sünbüllerüñ, -ler, -üñ]*
2. Ġoncañı kim ḫārlar içinde ḫandān eyledüñ
   Gönlümi **sünbüllerüñ** gibi perīṣān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 2). [sünbüllerüñ, -ler, -üñ]*
3. Sünbülüñden ʿārıż-ı gül-gūnuña pīrāye ṣal
   Fitne çevgānını māhum āftāb u aya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 1). [sünbülüñden, -üñ, -den]*
4. Ey Behiştī ol gül üstinde bu **sünbüller** nedür
   Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 9). [sünbüller, -ler]*
5. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
   Āftābuñ eşeri yerde bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 7). [sünbülüñ, -üñ]*
6. Māsivā gerdini zülfüñle süpürdüm dilden
   Baḫtlu ḫāne ki **sünbülden** ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 8). [sünbülden, -den]*
7. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
   Evvel naẓarum ṭāliʿi gör **sünbüle** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [sünbüle, -e]*

sünbülī: *Sümbül, sevgilinin saçı. II Halvetiye tarikatının Sünbüliye koluna mensup olan kimse.*

1. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
   Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra yapış *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 1). [sünbülī,]*

sünbülistān-ı āsmān: *Gökyüzünün sümbül bağı.*

1. Sünbülistān-ı āsmān içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 13). [sünbülistān-ı āsmān,]*

sünbüller ile: *Sümbül. II Sevgilinin saçı.*

1. Dil-i ḫūnīn-i Behiştī ki daḳıldı ṣaçuña
   Beñzer ol lāleye kim baġlana **sünbüller ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 10). [sünbüller ile, -ler, -ile]*

şundı mı: *Takdim etmek, uzatmak.*

1. Sāḳi-i ḫum-ḫāne-i ḳāl u belā
   Cām-ı ʿışḳı baña **şundı mı** ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 2). [şundı mı,]*

şunıl: *Sunmak, takdim etmek.*

1. Ey Behiştī yāra bayram gün **şunılsa** bu ġazel
   Būseye hīç sezmezem kim ḫācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 9). [şunılsa, -sa]*

sunul: *Sunmak. II Davet etmek.*

1. Niçe yıllar itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
   Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde **şunulmaz** ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 6). [şunulmaz, -maz]*

süpür: *Süpürmek, temizlemek.*

1. Dergāhuñı **süpürmege** cārūbı ne'ylerem

Müjġānlarum hümā-yı şeref şeh-peri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 5). [süpürmege, -meg, -e]*

2. Māsivā gerdini zülfüñle **süpürdüm** dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [süpürdüm, -dü, -m]*

3. Ger imāret ḳılasın ḫānemi mihmānum olup
Müjelerle **süpürem** rāhuñı ferrāş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 12). [süpürem, -em]*

sür: *Sürmek, dökmek.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına şeb-nem **sürdi** gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [sürdi, -di]*

sür: *Sürmek.*

1. ʿĀşıḳa ġayret degül mi kākülüñ bunı senüñ
Gözine ḳarşı ayardup her yaña **sürür** ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 4). [sürür, -ür]*

2. Sefer zamānı degülken ġarīb ḥādiṣedür
Felekler üştür-i ebri **sürer** ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 8). [sürer, -er]*

3. Naʿṭ-ı devrānda bezm ḳursam olur
Cām-ı meyden piyāde **sürsem** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 2). [sürsem, -se, -m]*

4. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze **sürmek** degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 3). [sürmek, -mek]*

5. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
Tā-naḳş-ı cāmına **süre** zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 20). [süre, -e]*

sür: *Sürmek, kovmak, göndermek.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña şeh-bāz-ı āhum açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 3). [sürüp, -üp]*

2. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 7). [sürerseñ, -er, -se, -ñ]*

sür: *Sürmek, yaşamak.*

1. Sīnede **sürmege** aḥlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
Bir yiyüm bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 7). [sürmege, -meg, -e]*

2. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol **sürmek** dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [sürmek, -mek]*

surāhi: *İçine şarap konan uzun boyunlu kap.*

1. Bezmüñde ḫandesini işitse **ṣurāḥinüñ** Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 9). [ṣurāḥinüñ, -n, -üñ]*

2. Ḫum yanında **ṣurāḥi** ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 5). [ṣurāḥi,]*

3. Öñümde kebgveş ṭurmaz **ṣurāḥī** ḳahḳaha eyler
Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [ṣurāḥī,]*

4. Olmışuz her yañadan sāḳıye muḥtāc ki anuñ
Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi **ṣurāḥī** ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 6). [ṣurāḥī,]*

surāḫi: *İçine şarap konan uzun boyunlu kap. II Dağıtan, sunan.*

1. Şemʿ Leylīdür **ṣürāḫīmüz** anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [ṣürāḫīmüz, -müz]*

surāhīveş: *Sürahi gibi.*

1. Sulṭān-ı mülk-i ʿişret olaldan **ṣurāḫīveş** Bir kimsenüñ döge söge burnun ḳanatmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 5). [ṣurāḫīveş,]*

sürʿat: *Sürat, hız, çabuk.*

1. Revān oldı yetiş ol servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ **sürʿati** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 8). [sürʿati, -i]*

2. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 7). [sürʿatle, -le]*

sürdür: *Sürmek, kovmak, uzaklaştırmak.*

1. Göñül şehrindeki ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḫużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye **sürdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 6). [sürdür,]*

sūre-i iḫlāṣ: *İhlas suresi.*

1. Behiştīnüñ yine gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa
Beş āyet ile bu beş beyti **sūre-i İḫlāṣ**

(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 10). [sūre-i iḫlāṣ,]

<u>şüret:</u> *Yol, tarz.*

1. Ṣūfilik **şüreti** bir ḥırḳa ile olur evet
   Bir kişi kendözini ehl-i ṣafā itmek güç
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 3). [ṣūreti, -i]

<u>şüret:</u> *Görünüş, şekil, biçim.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola **şüret** ḫarāb
   Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur taḫte'l-ḳıbāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 1). [ṣūret,]*
2. Beñzüm bulmışdur evet şevḳ-ı ʿiẕāruñ dildedür
   Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 8). [ṣūretde, -de]*
3. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ Ḥüsn **şüretde** görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [ṣūretde, -de]*
4. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti var
   Bu dehrüñ dürlü dürlü **şüreti** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 2). [ṣūreti, -i]*
5. Deyr-i ʿālemde ṣanemler **şüretüñ** ḥüsnin görüp
   Her biri ḫayretlerinden naḳş-ı dīvār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 3). [ṣūretüñ, -üñ]*
6. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin temāşā eyleyüp
   Didi merdümler ne **şüretsüz** ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 4). [ṣūretsüz, -süz]*
7. Faḫrdur **şüret** bināsını ḫarāb itmek bize
   Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan vīrānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 7). [ṣūret,]*
8. Ṣūretde şöyleyem ki degülmişse āşiyān
   Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 3). [ṣūretde, -de]*
9. Felek **şüretde** gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
   Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 7). [ṣūretde, -de]*
10. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān **şüretin**
    Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 5). [ṣūretin, -in]*
11. Beni yatursa oġsa Ehrimen **şüretlü** bir dellāk
    Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 3). [ṣūretlü, -lü]*
12. Mānend-i mey ayaḳda isem **şüretā** ne bāk
    Erbāb-ı bezm-i maʿrifete maʿnīde serem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 3). [ṣūretā, -ā]*
13. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
    Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören **şüretüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [ṣūretüm, -üm]*
14. Sāye-i yāri görelden beri ḫālüm yatlu
    Yüz sürer ayaġuna vāy bu zebān **şüretlü** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 2). [ṣūretlü, -lü]*
15. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde şeklinde
    Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [ṣūret,]*
16. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
    Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [ṣūretin, -in]*

<u>şüret düz:</u> *Yeni şekil vermek.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣüret
   Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [ṣüret düzme, -me]*

<u>şüret şat:</u> *Surat asmak.*

1. Ekşi **şüret şatmasun** hīç bāde-i ḫamrā baña
   Gel berü sāḳī yeter ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 1). [ṣüret ṣatmasun, -ma, -sun]*

<u>şüret vir:</u> *Şekillendirmek, biçimlendirmek.*

1. Viremez saʿyi ile kişi ṣüret
   Dād-ı Ḥaḳdur Behiştī ḫüsn-i kelām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 9). [ṣüret viremez, -e, -mez]*

<u>şüretā:</u> *Dış görünüşe göre, görünüşte.*

1. Ḥāle baḳsañ **şüretā** ednādan ednāyuz velī ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [ṣūretā,]*
2. Ṣūretā sūḫte vażʿına girelden berü āh
   Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [ṣūretā,]*

<u>sürete ḳoy:</u> *Bir şekil ya da görünüşe dönüştürmek.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı **sürete ḳoysa** n'ola pelās
   En-nāsu ḳad yekūnu cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 1). [sūrete ḳoysa, -sa]*

<u>şüret-i cāmūs:</u> *Manda, kömüş şekli.*

1. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş **şūret-i cāmūsa** cehennem
(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 2). [ṣūret-i cāmūsa, -a]

şūret-i ḥāl: *İçinde bulunulan durumun ortaya çıkardığı görünüm, hâl.*

1. Hīç kim yā Rab baña mānend maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 2). [ṣūret-i ḥāli, -i]*
2. Ṣūret-i ḥālin ḳo ʿuṣṣāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 7). [ṣūret-i ḥālin, -i, -n]*

sūret-i ẓāhiri: *Dış görünüşü, görünürde.*

1. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi fetḥ idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 8). [ṣūret-i ẓāhiri, -i]*

sūretin ekşit: *Suratını ekşitmek, yüzüne memnun olmadığını belirten bir anlam vermek.*

1. Riyānuñ dadın almışsın didükce zāhid-i şehre
Behiştī **şūretin ekşitmesün** mi ḥaḳ süḫan-verdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 10). [ṣūretin ekşitmesün, -me, -sün]*

süreyyā: *Ülker yıldızı.*

1. Çün ġayra naẓar … bedr-i cemāle
Ṣubḥ olıcaġuz gözlerini yumdı **Süreyyā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 38). [süreyyā,]*

surh: *Kırmızı mürekkep. II Canlı, parlak.*

1. Ḳonmışdı şanki **surḫile** levḥ-i feṣāḥate
Bir noḳṭa idi ol dehen-i teng ü la'l-fām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 37). [surḫile, -ile]*

sürh-ser: *Kızılbaş.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha **sürḫ-ser** Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 5). [sürḫ-ser,]*

sürḫ-ser: *Kızılbaş II Safevi ordusu.*

1. Şaḥrāda **surḫ-ser** gibi cemʿ oldı lāleler
Niyyetleri budur ki gelüp şehri alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 1). [surḫ-ser,]*

sūr-ı şayf: *Yaz kalesi.*

1. Dildeki buḥrānumuzdan bir eserdür **sūr-ı şayf**
Bād-ı āh-ı serdümüzden ḳalmadur sermā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 9). [sūr-ı şayf,]*

sürme çek: *Sürme çekmek, gözünü sürme ile boyamak.*

1. Ḥüsn-i yāre ẕerre miḳdārı müşābih olmaya
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 4). [sürme çekse, -se]*

sürme-keş: *Sürme çeken, sürme çekmiş.*

1. Mihr ü māhı çarḫ idinmiş gice gündüz dönderür
Rişte-i ʿömrine gerdūn ḫalḳuñ olmış **sürme-keş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 4). [sürme-keş,]*

sürt: *Sürtmek, dolanmak.*

1. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün **sürten**
Ey Behiştī ider yalandan ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 9). [sürten, -en]*

sürü: *Sürüklemek.*

1. Senden artuḳ baña ölüm yeg gelür görinür
Niçe bir **sürüyeyüm** her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 8). [sürüyeyüm, -y, -e, -y, -üm]*

sürūd: *Şarkı, türkü, nağme.*

1. Tāḳ-ı gerdūnuñ **sürūdı** āh-ı āteşnākden
Ger meded irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 1). [sürūdı, -ı]*

sürūd eyle: *Şarkı söylemek.*

1. Ġonca laʿlüñden **sürūd eyler** zebān-ı ḥāl ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 7). [sürūd eyler, -r]*
2. Nālem gibi eser idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde Zühre çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [sürūd eylese, -se]*

sürūd it: *Şarkı söylemek.*

1. Tene dir nā diyü meclisde **sürūd itseñ** sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [sürūd itseñ, -se, -ñ]*

sürūr: *Sevinç, mutluluk, neşe.*

1. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş **sürūrından** urur nā-çār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [sürūrından, -ı, -n, -dan]*

2. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
Sāz u **sürūrı** aña tesbīḥi saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [sürūrı, -ı]*

3. Eger ṣādān olup yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it **sürūrı** ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 8). [sürūrı, -ı]*

sürūr-ı meclis: *Meclisin sevinci.*

1. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü
Behiştī bezme gelse zāhid-i ġamnākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 7). [sürūr-ı meclise, -e]*

sürūş: *Melek, Cebrail.*

1. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş
Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden **sürūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 2). [sürūş,]*

2. Kesb idüpdür Behiştī aḫlāḳı
ʿĀlem-i maʿrifet **sürūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 14). [sürūşundan, -u, -n, -dan]*

susa: *Susamak.*

1. Hele ne'ylerseñ idersin **ṣusayup** yaṣumdan
Tīrinüñ zaḫmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 5). [ṣusayup, -y, -up]*

sūsen: *Süsen.*

1. Ṣemʿ nergis tīġ **sūsen** servler abdāl-şekl
Ravża-i ʿāṣıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [sūsen,]*

2. Dögünüp gömgök itdi cismini sünbül bu miḥnetle
Düşüpdür ḫançere **sūsen** idüp ġam resmini icrā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 36). [sūsen,]*

sütūn-ı āh: *Ah sütunu.*

1. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
Ḥalḳa-i ḫamdur **sütūn-ı āhum** üstinde hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 4). [sütūn-ı āhum, -um]*

süṭūr: *Satırlar.*

1. Behiştī nice ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm **süṭūrından**
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [süṭūrından, -ı, -n, -dan]*

2. Ey Behiştī olmış ebyātuñ **süṭūrında** midād
Ḳaṣr-ı cennet üzre düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 9). [süṭūrında, -ı, -n, -da]*

süvār: *Ata binmiş, binici.*

1. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ **süvār**
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 5). [süvār,]*

süvār: *Suretler.*

1. İtdürür nām-ı şerīfin nāme-i ʿuṣṣāḳa ṣebt
Defter-i dünyā **ṣuvarını** ferāmūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 8). [ṣuvarını, -ı, -n, -ı]*

süvār ol: *Ata binmek, binmek.*

1. Ey semend-i devlet-i dehre **süvār olan** saña
Ġāfil olma ki felek rāh-ı felāket gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 7). [süvār olan, -an]*

2. Semend-i devlet-i dehre **süvār olma** ki demdür
Ḫarāb-ābād-ı ʿālemde aña maġrūr olan kimdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 1). [süvār olma, -ma]*

3. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür **süvār olsun** diyü gāhī
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabṣırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [süvār olsun, -sun]*

süveydā: *Kalbin tam ortasında bulunduğu kabul edilen siyah nokta, insan varlığında ilâhî tecellînin odak noktası.*

1. Beñzer ġam-ı ʿışḳ āteşinüñ ḫarḳatıdur kim
Göz nūrı gibidür dil-i ʿāṣıḳda **süveydā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 14). [süveydā,]*

suya ṣal: *Suya vermek.*

1. Dil baġıyla **ṣuya ṣalmış** gözi cādūlıġ ider
Gūyiyā āb-ı ʿizārındaki zülf-i şikeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 9). [ṣuya ṣalmış, -mış]*

suyın iç: *Su içmek.*

1. Cihān ırmaġınuñ **ṣuyın içersin** daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur vücūduñda senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 5). [ṣuyın içersin, -er, -sin]*

sūz: *Ateş, acı, ıztırap.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti şūret
   Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā **sūz** u yā ṭarabdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [sūz,]
2. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
   Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş cāhillerüñ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [sūzdan, -dan]
3. Biñ dürlü **sūz** u sāzile bir bülbül-i ġarīb
   Ḥālini yandı geldi baña āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 3). [sūz,]*
4. Benüm bir **sūz** peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
   Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 1). [sūz,]*
5. Sūz u sāzı yeter nihān eyle
   Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 1). [sūz,]*

sūzān id: *Yakmak. II Acıtmak, üzmek.*

1. Taḥammül eylemez **sūzān ider** āteş gibi ḥarfi
   Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen tasṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 5). [sūzān ider, -er]*

sūzen: *İğne.*

1. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem velī
   Ol **sūzenüñ** bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 6). [sūzenüñ, -üñ]*

sūzen-i cevre: *Sıkıntı iğnesi.*

1. Ey Behiştī baña ol şūḫ-nigār itdügi naḳş
   Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 10). [sūzen-i cevre, -e]*

sūz-ı derūn: *Gönül yangını.*

1. Çıḳmasun āhum odı aġzumı açdurma benüm
   Yaḳmasun **sūz-ı derūnum** seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 10). [sūz-ı derūnum, -um]*

sūz-ı dil: *Gönül ateşi, gönül yangını.*

1. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
   Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [sūz-ı dilden, -den]*

sūz-ı ġam: *Gam ateşi.*

1. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde **sūz-ı ġam** bir dem
   Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [sūz-ı ġam,]*
2. Ferhādı **sūz-ı ġamda** baña müsāvī görmeñ
   Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 7). [sūz-ı ġamda, -da]*
3. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān eylerüz
   Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 1). [sūz-ı ġamdan, -dan]*
4. Ben beni aġlar ṣanurdum **sūz-ı ġamdan** yaluñuz
   Lālelerde jāle gördüm şu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 3). [sūz-ı ġamdan, -dan]*
5. İrişür yol deminde **sūz-ı ġamdan** teşne ʿuşşāḳa
   Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [sūz-ı ġamdan, -dan]*

sūz-ı ʿışḳ: *Aşk ateşi.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz vāʿiẓā
   Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [sūz-ı ʿışḳa, -a]*
2. Sermāda **sūz-ı ʿışḳıle** eyler Behişti ẕevḳ
   Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 9). [sūz-ı ʿışḳıle, -ıle]*

sūz-ı leylī: *Leyla'nın derdi, aşkı.*

1. Sūz-ı Leylīden ki olmaya Mecnūn ḫaste-dil
   Ṣanmañ mizāc alışdıra ḫūr-ı cinān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 5). [sūz-ı leylīden, -den]*

sūz-ı şevḳ: *Arzu ateşi.*

1. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
   Murġ-ı āhum şeh-perin her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 11). [sūz-ı şevḳüñde, -üñ, -de]*
2. Meger kim āteşe ḳarşu kebābuñ raḳşını görmez
   Diyenler **sūz-ı şevḳuñle** semāʿum iḫtiyārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 6). [sūz-ı şevḳuñle, -uñ, -le]*

sūz-ı sīne: *Gönül ateşi, yangını.*

1. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı **sūz-ı sīnemde**
   Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [sūz-ı sīnemde, -m, -de]*

sūznāk: *Yakıcı, can yakan.*

1. Nazm-ı Behişti şemʿine pervāne oldı ḫalḳ
   Eşʿār **sūznāk** olıcaḳ dil-pesend olur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 10). [sūznāk,]
2. Gel ey ḫāme yine bir **sūznāk** aḥvāli it taḥrīr
   Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [sūznāk,]*

sūznāk eyler mi: *Yakmak, gönle dokunmak.*

1. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa āteş salmaġa
   Ruḫları vaṣfında ṣiʿrüñ **sūznāk eyler misin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [sūznāk eyler misin, -r, -mi, -sin]*

Ş

şāb: *Genç, delikanlı.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
   Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler şeyḫ u **şāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [şāb,]*

şabadak: *Şap diye.*

1. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
   Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum **şabadaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [şabadaḳ,]*

şaʿbān: *Şaban ayı.*

1. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
   Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola **Şaʿbān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [şaʿbān,]*

şad: *Sevinçli, mutlu.*

1. Şād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
   Kūşe-i ḥasretde ʿāşıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [şād,]*

şād id: *Mutlu etmek.*

1. Gönlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu şād
   Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [şād iderdüñ, -er, -düñ]*

şād ol: *Mutlu olmak.*

1. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni **şād oluban**
   Bir nefes şādlıġum görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [şād oluban, -uban]*
2. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken yād olup
   ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm **şād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 2). [şād olup, -up]*
3. Cān u dil bir şāh-ı ḫüsne bende olsa **şād olur**
   Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [şād olur, -ur]*

şādān ol: *Sevinmek, memnun olmak.*

1. Eger **şādān olup** yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
   Bu güncek it sürūrı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [şādān olup, -up]*

şād-kām: *Memnuniyetle, mutlulukla.*

1. Levlāke ḫılʿatin giyene olmaya baʿīd
   Heft āsmānı gün gibi seyr itse **şād-kām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [şād-kām,]*

şād-kām ol: *Mutlu olmak.*

1. Gider gīsū-yı şeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
   Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāşıḳ **şād-kām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 2). [şād-kām olsun, -sun]*

şādlıġ: *Sevinç, mutluluk.*

1. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni şād oluban
   Bir nefes **şādlıġum** görse perīşān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [şādlıġum, -um]*

şādmān: *Mutlu, sevinçli.*

1. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
   Şādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [şādmānam, -am]*

şādmān eyle: *Mutlu etmek, sevindirmek.*

1. Meclis ehlini **şādmān eyle**
   Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [şādmān eyle,]*

şādmān ol: *Mutlu olmak.*

1. Deyr öñünde ḫalḳa-i ḫumdan olur dil

şādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [şādmān olur, -ur]*

2. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [şādmān olur, -ur]*

şafaḳ: *Şafak, şafak vakti.*

1. Gerd-i felekde şanma **şafaḳdur** Behiştiyā
Ḳanlu yaşumla nakş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 9). [şafaḳdur, -dur]*

2. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı **şafaḳ** gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [şafaḳ,]*

3. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Ṣafaḳ şanma görinen dāmeninde ay başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [şafaḳ,]*

4. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup şeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [şafaḳ,]*

şāh: *Padişah. II Gönül.*

1. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı **şāḫa** ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [şāḫa, -a]*

şāh: *Padişah. II Sevgili.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi **şāhum** ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [şāhum, -um]*

2. Nev-rūz **şāhı** gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [şāhı, -ı]*

3. Her ne **şāhı** kim göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [şāhı, -ı]*

4. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol **şāh** ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [şāh,]*

5. Gözüm öñünde raḳībi öldürüp
Ben gedāya ẓulm iden **şāhum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 4). [şāhum, -um]*

6. Riʿāyet ḳılmaġa sen **şāha** bir nāzük gülün sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [şāha, -a]*

7. N'ola şekl-i gedāya girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz **şāhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 6). [şāhum, -um]*

8. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī **şāhum** dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [şāhum, -um]*

9. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine **şāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [şāh,]*

10. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol **şāh**
Güẕergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [şāh,]*

11. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol **şāh**
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [şāh,]*

şāh: *Şah, sultan.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme **şāhum** ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [şāhum, -um]*

2. Görinen meh ṣanma bir **şāhuñ** muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [şāhuñ, -uñ]*

3. Şāhlar zīnet içün tācına gevher ḳorlar
Ḥāne-i dīni ḫarāb itmege aḥker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [şāhlar, -lar]*

4. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
Ḫıdmetde nice **şāhı** ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [şāhı, -ı]*

5. Ḳadīmī bende kim **şāhum** görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan mīṯāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 5). [şāhum, -um]*

6. Kūy-ı yāri beklesün ʿuṣṣāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ **şāhıyam** muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*

7. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde **şāhuñ** ṭoġrı

ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [şāhuñ, -uñ]*

8. Gelür şīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü **şāhuñ** Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [şāhuñ, -uñ]*
9. Maḥabbet **şāhıyam** Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*
10. Diye bir vaḳt ola ol **şāh** Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [şāh,]*
11. Efendüm devletüm şāhum Memi **şāh**
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [şāh,]*
12. Efendüm devletüm **şāhum** Memi şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [şāhum, -um]*
13. Ḳanāʿat **şāhıyam** sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*
14. Ġamuñ der-bendini ḳatʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ **şāhum** yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [şāhum, -um]*
15. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez **şāhum** eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 9). [şāhum, -um]*

şāh: *Dal, budak.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel **şāḫın** şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [şāḫın, -ın]*

şāh: *Şah. II İran Şahı.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan **şāhı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [şāhı, -ı]*
2. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 4). [şāha, -a]*

şāh: *Padişah. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. İki saṭr ola ol kelām-ı bülend
Biri **şāha** duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 20). [şāha, -a]*

şāh: *İran şahı. II Şah Tahmasb.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 3). [şāhuñ, -uñ]*

şāh: *Satranç oyununda en önemli taş.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ **şāhını** açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [şāhını, -ı, -n, -ı]*

şāh beyt: *Gazelin en güzel beyti.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 10). [şāh beyti, -i]*

şāh ol: *Padişah olmak, saltanatın başına geçmek.*

1. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen **şāh olalı** yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 102). [şāh olalı, -alı]*
2. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [şāh olan, -an]*
3. Cihāna **şāh olanlar** oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [şāh olanlar, -an, -lar]*
4. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları ey **şāh olupdur** gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [şāh olupdur, -up, -dur]*

şāhāne: *Şahlara yakışacak şekilde.*

1. Olmış çemende lāle siyeh ṣaçlu bir gedā
Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [şāhāne,]*
2. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi **şāhāne** semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 6). [şāhāne,]*
3. Şāhāne zaḥm uralı kilābuñ Behiştiye
Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 9). [şāhāne,]*
4. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı **şāhāne**
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [şāhāne,]*

5. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim şuʿarā ḫayline **şāhāne** ḳıl iḥsān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [şāhāne,]

şah-bāz: *Avcı. II Âşık.*

1. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā **şah-bāzı** uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [şah-bāzı, -ı]*

şāh-bāz ol: *Avcı olmak.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne **şāh-bāz olanlar** müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [şāh-bāz olanlar, -an, -lar]*

şāh-bāzī idü: *İri, güçlü ve heybetli doğan kuşu.*

1. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi şanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 9). [şāh-bāzī idük, -idü, -k]*

şāh-ı ʿālem: *Âlemin sultanı.*

1. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 1). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*
2. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*

şāh-ı ʿālem: *Âlemin padişahı, dünyaya hükmeden padişah. II Sevgili.*

1. Şāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 1). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*

şāh-ı ʿanḳā: *Ankaların sultanı. II Hz. Hüseyin.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol **şāh-ı ʿanḳānuñ**
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [şāh-ı ʿanḳānuñ, -n, -uñ]*

şāh-ı cihān: *Cihan şahı. II Sevgili.*

1. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün
Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [şāh-ı cihāndan, -dan]*

şāh-ı diyār-ı ʿışḳ: *Aşk ülkesinin padişahı.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 5). [şāh-ı diyār-ı ʿışḳ,]*

şāh-ı gül: *Güllerin şahı. II Sevgili.*

1. Ṣāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 1). [ṣāḫ-ı gülde, -de]*

şāh-ı gül: *Güllerin şahı.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
Tesḫīr idüp girdi **şāh-ı güle** muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [şāh-ı güle, -e]*

şāh-ı ḫayāl: *Hayal sultanı.*

1. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni **şāh-ı ḫayāl**
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 3). [şāh-ı ḫayāl,]*
2. Girmege **şāh-ı ḫayālüñ** ṣuyı bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [şāh-ı ḫayālüñ, -üñ]*

şāh-ı horasān: *Horasan şahı. II Şah Tahmasb.*

1. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta ṣarṣar-ı ḳahruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ **şāh-ı Ḫorasān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 118). [şāh-ı ḫorasān,]*

şāh-ı hūbān: *Güzellerin şahı, sultanı.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm **şāh-ı ḫūbānum** emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 10). [şāh-ı ḫūbānum, -um]*

şāh-ı ḥüsn: *Güzellik padişahı.*

1. Sen **şāh-ı ḥüsne** olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [şāh-ı ḥüsne, -e]*

şāh-ı ḥüsn: *Güzellik sultanı. II Sevgili.*

1. Cān u dil bir **şāh-ı ḥüsne** bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [şāh-ı ḥüsne, -e]*

şāh-ı ʿışḳ: *Aşk sultanı.. II Sevgili.*

1. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı **şāh-ı**

ʿ**ışḳ**
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 3). [şāh-ı ʿışḳ,]*

2. Dil **şāh-ı ʿışḳa** bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 1). [şāh-ı ʿışḳa, -a]*

3. Behiştī gerçi **şāh-ı ʿışḳa** ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [şāh-ı ʿışḳa, -a]*

şāḫ-ı ḳahr: *Kahrın, zulmün şahını.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa **şāḫ-ı ḳahrı** bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [şāḫ-ı ḳahrı, -ı]*

şāh-ı kerem: *Yüce imam. II Hz. Hüseyin.*

1. İrince Kerbelā deştine ol **şāh-ı kerem** kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [şāh-ı kerem,]*

şāh-ı maḳṣūd: *Amaçlanan dal. II Sevgilinin gönlü.*

1. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [şāḫ-ı maḳṣūd,]*

şāh-ı mülk-i ʿışḳ it: *Aşk mülkünün şahı kılmak.*

1. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden duʿā alsun
Ki **şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm** göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 8). [şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm, -dü, -m]*

şāh-ı pür-kīn: *Kin dolu şahı.*

1. Ġam derūnum ʿālemīnüñ **şāh-ı pür-kīni** geçer
Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [şāh-ı pür-kīni, -i]*

şāh-ı sühan-dān: *Güzel sözden anlayan padişah. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür tercemesüz **şāh-ı süḫan-dān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [şāh-ı süḫan-dān,]*

şāh-ı ʿuzlet: *Yalnızlık hükümdarlığı. II Yalnızlık.*

1. Şāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş
Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 7). [şāḫ-ı ʿuzletde, -de]*

şāh-ı zamāne: *Zamanın, devrin sultanı. II Hz. Muhammet.*

1. Bende ḳılur cihānı şu **şāh-ı zamāne** kim
Āsār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḫtişām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 49). [şāh-ı zamāne, -e]*

şāhid: *Şahit, tanık.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
Kendüsini **şāhidi** öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [şāhidi, -i]*

2. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa **şāhid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 4). [şāhid,]*

3. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine **şāhid** diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [şāhid,]*

şāhid: *Güzel, sevgili.*

1. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir **şāhidi**
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi **şāhidi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [şāhidi, -i]*

şāhid-i ʿadl: *Doğruluk şahidi.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ **şāhid-i ʿadl** Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 7). [şāhid-i ʿadl,]*

şāhidi olmış idi: *Şahidi olmak.*

1. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 2). [şāhidi olmış idi, -mış, -i, -di]*

şāhīn-i ḳażā: *Kader avcısı.*

1. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 114). [şāhīn-i ḳażā,]*

şāh-levend: *Baş asker. II Komutan, mîr.*

1. Cān bendesi olmaġa bir **şāh-levend** ister
Göñlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 1). [şāh-levend,]*

şahne: *İnzibat memuru, şehir zabıtası.*

1. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı meykededе
Ki **ṣaḫne** bulmaya dest urmaġa girībānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 6). [ṣaḫne,]

ṣaḥṣ: *İnsan, kişi.*

1. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz **ṣaḥṣa** ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [ṣaḥṣa, -a]*
2. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol **ṣaḥṣa** ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [ṣaḥṣa, -a]*
3. Bildigüñ bilmedigüñ **ṣaḥṣa** muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [ṣaḥṣa, -a]*

ṣaḥṣ imiş: *İnsan, kişi.*

1. Başı devletlü **ṣaḥṣ imiş** Mecnūn
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [ṣaḥṣ imiş, -i, -miş]*

ṣāh-sār: *Dallık, ağaçlık, koruluk.*

1. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
Saʿādet **ṣāḫ-sārından** senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [ṣāḫ-sārından, -ı, -n, -dan]*

ṣaḥṣ-ı beyābān: *Çöl insanı, bedevi.*

1. Ṣan ol **ṣaḥṣ-ı beyābānem** ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [ṣaḥṣ-ı beyābānem, -em]*

ṣaḥṣ-ı ebleh: *Ebleh, bön, ahmak kişi.*

1. Ey Behiştī iḫtirāz it **ṣaḥṣ-ı eblehden** ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 9). [ṣaḥṣ-ı eblehden, -den]*

ṣāʿir: *Şair.*

1. Ger baña uṣmaz Behiştī şimdiki **ṣāʿirleri**
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḫḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [ṣāʿirleri, -leri]*
2. Uymazsa ġayrı **ṣāʿire** semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [ṣāʿire, -e]*
3. Behiştī **ṣāʿirüñ** olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 9). [ṣāʿirüñ, -üñ]*
4. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḫḥār imiş **ṣāʿir** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [ṣāʿir,]*
5. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd **ṣāʿirsin**
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [ṣāʿirsin, -sin]*
6. Rūm **ṣāʿirlerinüñ** şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [ṣāʿirlerinüñ, -ler, -i, -n, -üñ]*
7. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ
Ġayri **ṣāʿirlerüñ** eṣʿārı bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [ṣāʿirlerüñ, -ler, -üñ]*
8. Degüldür ġayrı **ṣāʿirler** gibi nā-muntaẓam ṣiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [ṣāʿirler, -ler]*
9. Ṣanma her **ṣāʿiri** ʿālemde Behiştīye naẓīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [ṣāʿiri, -i]*
10. Şeh luṭfı gerek **ṣāʿir** ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [ṣāʿir,]*
11. Ṣāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya ṣadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [ṣāʿirdür, -dür]*

ṣāʿir ol: *Şair olmak.*

1. Ṣāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḫṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 9). [ṣāʿir olmadın, -ma, -dı, -n]*

ṣāʿirān-ı rūm: *Anadolu şairleri.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī **ṣāʿirān-ı Rūma** di
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [ṣāʿirān-ı rūma, -a]*

ṣāʿir-i efṣaḥ: *Fasih şair.*

1. Olur mı Behiştī gibi bir **ṣāʿir-i efṣaḥ**
Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 129). [ṣāʿir-i efṣaḥ,]*

ṣākir: *Şükreden.*

1. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez

Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine **şākir** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [şākir,]*

şākird iken: *Öğrenci, talebe.*

1. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze nihāl
   Bize **şākird iken** anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 10). [şākird iken, -i, -ken]*

şākird ol: *Talebe olmak.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
   Niçe yıl **şākird olurdı** Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [şākird olurdı,]*

şāl: *Şal. II Aba, hırka.*

1. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider **şālile** baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [şālile, -ile]*
2. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [şāluma, -um, -a]*
3. İtlerüñden birinüñ **şālını** isterdüm velī
   Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḥarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [şālını, -ı, -n, -ı]*
4. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
   Şayda geldük de şikār itdüm kilābuñ **şālıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [şālıdur, -ı, -dur]*
5. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḥāl olur
   Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre **şāl** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 2). [şāl,]*
6. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
   Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā **şāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [şāl,]*
7. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
   Tenümde **şālumı** āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [şālumı, -um, -ı]*
8. Vuṣlata irmeyicek eylemezem **şālumı** terk
   Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [şālumı, -um, -ı]*
9. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi **şāli** ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 1). [şāli, -i]*
10. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
    Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta **şālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [şālini, -i, -n, -i]*
11. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam ṣanma bu ḫayāli
    ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi **şālı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 2). [şālı, -ı]*
12. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
    Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña **şāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [şāli, -i]*
13. Köhne **şālum** dönüpdür ol kefene
    Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [şālum, -um]*
14. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
    Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum **şālumı** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [şālumı, -um, -ı]*

şāl-i fenā: *Yokluk şalı.*

1. Cihān mülkinde bir **şāl-i fenāya** ḳāniʿ olaldan
   Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [şāl-i fenāya, -y, -a]*

şāl-i melāmet: *Melamet şalı. II Kınanmışlık hırkası.*

1. Tekye-i ʿışḳa girüp **şāl-i melāmet** giymiş
   Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [şāl-i melāmet,]*

şāl-i siyāh: *Siyah şal. II Kâbe örtüsü.*

1. Beni öldükde bu **şāl-i siyāhumla** bürürlerse
   Yeridür ḫāküme gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 1). [şāl-i siyāhumla, -um, -la]*

şāl-pūş: *Hırka, aba giyen.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden **şāl-pūş** abdāl idüm
   Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [şāl-pūş,]*

şām: *Akşam, akşam vakti.*

1. Yollarda ṣabā **şām** u seher ṭurma segirdür
   Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [şām,]*

2. Uşanmaz ṣubḥ u **şām** oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [şām,]*

şām ol: *Akşam olmak. II Kısmet, nasip olmamak.*

1. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki **şām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 8). [şām ola, -a]*

şām-ı firāḳ: *Ayrılık akşamı.*

1. Vaṣluñ günide **şām-ı firāḳuñ** beyān ide
Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [şām-ı firāḳuñ, -uñ]*

şām-ı ġam: *Gam akşamı. II Şam şehrinin gamı.*

1. Ṣām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [şām-ı ġamda, -da]*

şāne: *Tarak.*

1. Şemʿi-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim **şāneden** gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [şāneden, -den]*
2. Zülfüñde raḥm **şānesi** yoḳdur ya var mıdur
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [şānesi, -s, -i]*
3. Didüñ baña ki elüñ kākülüme **şāne** gerek
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [şāne,]*
4. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eşer
Destümi gīsū-yı yāra üstüḥ∨āndan **şāne** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [şāne,]*
5. Ḳurusun ey raḳīb elüñ ki anı
Kākül-i yāre **şāne** eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 8). [şāne,]*
6. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden **şāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [şāneye, -y, -e]*
7. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı **şāne** raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [şāne,]*
8. Ey şaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it **şāneñi**
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 1). [şāneñi, -ñ, -i]*
9. Kaʿbe yüzüñde kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi **şāne** anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 40). [şāne,]*

şarāb: *Şerbet.*

1. Beni çekerdi lebüñden gelen kelām-ı leẕīẕ
Ecel **şarābını** ṣundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 2). [şarābını, -ı, -n, -ı]*

şarāb: *Şarap, mey. II Dudak.*

1. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut **şarābından** ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [şarābından, -ı, -n, -dan]*

şarāb: *Şarap, mey.*

1. Şarāba tevbe itmiş diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [şarāba, -a]*
2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş **şarāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [şarāb,]*
3. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün **şarāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [şarāb,]*
4. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ **şarāb**
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [şarāb,]*
5. Bir **şarābuñ** mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [şarābuñ, -uñ]*
6. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider Ṣāfī **şarāb** var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [şarāb,]*
7. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa Ṭut kim olancasını ṣatduñ **şarāba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [şarāba, -a]*
8. Sāḳī bahār irelden olduḳ **şarāba** meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [şarāba, -a]*
9. Ḥubb-ı dünyā **şarābını** içme
Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 7). [şarābını, -ı,*

-n, -ı]

10. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān **şarāb** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [şarāb,]*
11. Meclisde **şarāb** olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [şarāb,]*
12. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum **şarāb** eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [şarāb,]*

şarāb iç: *Şarap içmek.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gün şarāb
Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [şarāb içmedüm, -me, -dü, -m]*

şarāb-ı nāb ile: *Saf, halis şarap.*

1. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [şarāb-ı nāb ile, -ile]*

şarāb-ı şeb-nem: *Gözyaşı şarabı.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından **şarāb-ı şeb-nemüñ** ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 10). [şarāb-ı şeb-nemüñ, -üñ]*
2. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 10). [şarāb-ı şeb-nemüñ, -üñ]*

şark: *Doğu.*

1. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [şarḳ,]*
2. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [şarḳa, -a]*

şavḳ-ı dīdār: *Güzel yüzünün ışığı.*

1. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 7). [şavḳ-ı dīdāruñ, -uñ]*

şāyed: *Ola ki, olur da.*

1. Ol senüñ **şāyed** dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫvān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [şāyed,]*
2. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Şāyed bir ehl-i zevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 10). [şāyed,]*
3. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Şāyed sirāyet eyleye bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [şāyed,]*
4. Öpe ser-mūzeñi **şāyed** diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [şāyed,]*
5. Ḫışm ide **şāyed** diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [şāyed,]*
6. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye **şāyed**
Ölürsem mūzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [şāyed,]*
7. Her gice ol mehi fikr eyleme **şāyed** ṭolına
Gel ḥarīş olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [şāyed,]*
8. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim **şāyed** uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [şāyed,]*

şāyed ki: *Belki, ola ki.*

1. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
Şāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [şāyed ki,]*
2. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 6). [şāyed ki,]*

şāz iken: *Bulunmazken.*

1. Şāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī **şāz iken**
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [şāz iken, -i, -ken]*

şāz ol: *Mutlu olmak, sevinmek.*

1. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin **şāz olup**
Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9). [şāz olup, -up]*

şāzī: *Sevinç, mutluluk.*

1. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede **şāẕī** gele mi ġam yerine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [şāẕī,]

şāzlıg: *Sazlık.*

1. Her **şāẕlıgın** āḫiri şanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [şāẕlıgın, -ın]*

şāzmān: *Mutlu, sevinçli.*

1. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet ḳondı
Şāẕmānem ki yine başuma devlet ḳondı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 2). [şāẕmānem, -em]

şeb: *Gece.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir **şeb** añılmaḳ meḥāsin-i Leylā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [şeb,]
2. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir **şeb**
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [şeb,]*
3. Eşk ucından gözlerüm **şeb** tā-seher yıldız ṣayar
Ḥvāceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [şeb,]*
4. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [şeb,]
5. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāşıḳa
Ġam **şebinde** ol yüzi māhum olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [şebinde, -i, -n, -de]
6. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her **şeb** ṣerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 4). [şeb,]
7. Benüm vuṣlat **şebinden** rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [şebinden, -i, -n, -den]*
8. Her **şeb** cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 3). [şeb,]
9. Seyyārelerle seyre çıḳar her **şeb** ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [şeb,]
10. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş **şebinde** şemʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [şebinde, -i, -n, -de]
11. Rāh-ı ġamuñda her **şeb** āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi olur baña sefer çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 5). [şeb,]
12. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez **şeb** tā-seher çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [şeb,]
13. Ey ḫvāce künc-i medresede ṣubḥa dek bu **şeb**
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [şeb,]
14. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [şeb,]*
15. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her **şeb** tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [şeb,]*
16. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu **şeb**
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel
(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [şeb,]
17. Ḳangı **şeb** kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [şeb,]*
18. Yā İlāhī ġam **şebinde** niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [şebinde, -i, -n, -de]*
19. Her **şeb** ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 1). [şeb,]*
20. Olmadı rıḥlet **şebinde** gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 13). [şebinde, -i, -n, -de]*
21. Her **şeb** lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [şeb,]*
22. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol **şeb** irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1).*

[şeb,]

23. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir **şeb** naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [şeb,]*

24. Bu **şeb** seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 3). [şeb,]*

25. Ümīẕüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe **şeb** nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [şeb,]*

26. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat **şebinde** ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [şebinde, -i, -n, -de]*

27. Felek cevşen giyer her **şeb** nice kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [şeb,]*

28. Hicrān **şebinde** encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [şebinde, -i, -n, -de]*

29. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül dil **şebinden** saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [şebinden, -i, -n, -den]*

30. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān **şeb** tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [şeb,]*

31. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [şeb,]*

32. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa **şebi**
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [şebi, -i]*

33. Her **şeb** yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 21). [şeb,]*

34. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı başīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [şeb,]*

35. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet **şebine** ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [şebine, -i, -n, -e]*

36. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri **şeb** açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [şeb,]*

şebāb: *Gençlik, tazelik, civanlık.*

1. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [şebābum, -um]*

2. Ḳomamışdı **şebābuñı** gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [şebābuñı, -uñ, -ı]*

şeb-be-şeb: *Her gece.*

1. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [şeb-be-şeb,]*

şeb-çerāġ: *Gece parlayan kıymetli taş.*

1. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
Olursa **şeb-çerāġı** berāber semende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [şeb-çerāġı, -ı]*

şeb-dīz-i āh: *Ahın kara atı.*

1. Ṭañ degül **şeb-dīz-i āhum** göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [şeb-dīz-i āhum, -um]*

şeb-efrūz: *Geceyi aydınlatan.*

1. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 4). [şeb-efrūz,]*

şeb-h∨āb: *Gece uykusu.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [şeb-ḫ∨ābe, -e]*

şeb-i baht: *Bahtın gecesi.*

1. Her ḳaçan olsam **şeb-i baḫtumda** gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 5). [şeb-i baḫtumda, -um, -da]*

şeb-i ġam: *Gam gecesi.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen

Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [şeb-i ġamda, -da]*

2. Ey **şeb-i ġamda** benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 7). [şeb-i ġamda, -da]*

3. Pervāneñ olayın **şeb-i ġamda** hemān baña
Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 5). [şeb-i ġamda, -da]*

şeb-i hecr: *Ayrılık gecesi.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eşer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 1). [şeb-i hecr,]*

şeb-i hecr: *Ayrılık gecesi.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre **şeb-i hecrüñde** şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [şeb-i hecrüñde, -üñ, -de]*

2. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [şeb-i hecrüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

şeb-i kadr: *Kudret gecesi.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 8). [şeb-i ḳadrüñ, -üñ]*

şeb-i yeldā: *Yılın en uzun gecesi.*

1. Yılda bir olur **şeb-i yeldā** velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [şeb-i yeldā,]*

2. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur **şeb-i yeldāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 8). [şeb-i yeldāları, -lar, -ı]*

şebistān: *Yatak odası. II Yatak.*

1. Ġam **şebistānında** ey dil menzilüñ meyḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [şebistānında, -ı, -n, -da]*

şebistān-ı melāmet: *Kınanmışlık mahali.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [şebistān-ı melāmetde, -de]*

şeb-nem: *Çiy, jale, su damlası.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına **şeb-nem** sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [şeb-nem,]*

2. Her seḥer çeşmine **şeb-nem** ṣu seper gülşende
Ḫ∨ābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [şeb-nem,]*

3. Uyuriken olup gülşende **şeb-nem**
Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 9). [şeb-nem,]*

4. Girān itmiş gülüñ gūşını **şeb-nem**
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [şeb-nem,]*

5. Bülbül tażarruʿun gūş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [şeb-nem,]*

6. Ġoncada **şeb-nem** degüldür görinen her ṣubḥ-dem
Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 7). [şeb-nem,]*

7. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup **şeb-nem** degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [şeb-nem,]*

8. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola **şeb-nem** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [şeb-nem,]*

şeb-reng: *Gece renkli.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki **şeb-reng** ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [şeb-reng,]*

şeb-revān-ı mesālik-i himmet: *İhsan yolunun gece yolcusu.*

1. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar ṭaʿñ mı Kaʿbe-i vuṣlat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 1). [şeb-revān-ı mesālik-i himmet,]*

şeb-tāb: *Ateş böceği.*

1. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül **şeb-tāb** uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye

(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [şeb-tāb,]

<u>şeb-tāb:</u> *Ateş böceği. II Âşık.*

1. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
   Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi **şeb-tābı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [şeb-tābı, -ı]*

<u>şeb-tā-seher:</u> *Geceden sabaha kadar.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş felek
   Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [şeb-tā-seher,]*
2. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳına her **şeb-tā-seher**
   Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 3). [şeb-tā-seher,]*

<u>şeb-zinde-dār ol:</u> *Geceleri uyanık olmak, geceyi uykusuz geçirmek.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
   Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [şeb-zinde-dār olalıdan, -alı, -dan]*

<u>şefāʿat:</u> *Şefaat.*

1. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola İster **şefāʿatüñle** bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [şefāʿatüñle, -üñ, -le]*

<u>şefḳat:</u> *Merhamet, acıma.*

1. Eger gözüm gören **şefḳat** düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 3). [şefḳat,]*
2. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
   Velī **şefḳat** göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [şefḳat,]*

<u>şeh:</u> *Sultan, padişah.*

1. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
   Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 8). [şehlik, -lik]*
2. Gönlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol **şeh** yapar
   Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [şeh,]*
3. Cismümde zīnet her zaḫm-ı sengüñ
   Şehden gedālar ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 8). [şehden, -den]*
4. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
   Bir yiyüm bir **şeh** irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [şeh,]*

<u>şeh:</u> *Sultan. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ol **şeh** ki naẓar itmez aña bir kişi iṣbāt Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [şeh,]*
2. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [şeh,]*

<u>şeh süleymān:</u> *Sultan Süleyman. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
   Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [şeh süleymān,]*

<u>şehā:</u> *Ey şah.*

1. Dār-gīrüñde **şehā** yarıcuñ Allāh olıcaḳ Ḫaṣm-ı bī-fāʿideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [şehā,]*
2. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ **şehā** ʿacebdür
   Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [şehā,]*
3. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
   Ol cānibüñ nebātı **şehā** cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [şehā,]*
4. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
   Rūz-ı maḥşerde **şehā** öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [şehā,]*
5. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı Ḳaryede ḳahrını çekdürme **şehā** etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 10). [şehā,]*
6. Ṣanma kim derde şifā neydügini bilmeyevüz
   Biz **şehā** her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 8). [şehā,]*
7. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
   Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 3). [şehā,]*
8. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem

Baḳar ṣanma **şehā** minberdeki vāʿiẓ
yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [şehā,]*

9. Hele bir dem **şehā** ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [şehā,]*
10. Ġurūr itme **şehā** bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [şehā,]*

şehā: *Ey şah. II Ey sevgili.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā cismümi peykānlaruñ
Leşker-i ġamdan **şehā** āhen-ḥiṣār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 6). [şehā,]*
2. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme **şehā**
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [şehā,]*
3. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle **şehā**
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü ṣenā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [şehā,]*
4. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı **şehā** mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [şehā,]*
5. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün **şehā** ḥayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [şehā,]*
6. Yıḳmaḳ gazā degül mi **şehā** ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [şehā,]*
7. Kuḥl itmese **şehā** gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 9). [şehā,]*
8. Başına altun üsküf urınmazidi **şehā**
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [şehā,]*
9. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [şehā,]*
10. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı **şehā** kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [şehā,]*
11. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı **şehā**
Niçün ol iki ḥarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [şehā,]*
12. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri **şehā** dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [şehā,]*
13. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḫaṭṭuñ
Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 5). [şehā,]*
14. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [şehā,]*
15. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme **şehā**
Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 3). [şehā,]*

şehādet: *Şahit.*

1. Aġız açup yürekde yārelerüñ
İşleri ḳatlüme **şehādetdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 4). [şehādetdür, -dür]*

şehādet it: *Allah'ın varlığını tasdik etmek, tanıklık etmek.*

1. Kendü **şehādet itdi** Ḫudā muʿcizātuña
Sābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [şehādet itdi, -di]*

şeh-bāz: *Doğan kuşu.*

1. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup **şeh-bāzuñı** aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [şeh-bāzuñı, -uñ, -ı]*
2. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 6). [şeh-bāzdur, -dur]*

şeh-bāz: *Kuş. II Simurg, zümrüdüanka.*

1. Himmetüm **şeh-bāzını** ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [şeh-bāzını, -ı, -n, -ı]*

seh-bāz: *Doğan kuşu. II Avcı.*

1. Bir niçe dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı **şeh-bāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 4).*

[şeh-bāz,]

2. Dūd-ı āhum murġına **şeh-bāzlıḳ** göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [şeh-bāzlıḳ, -lıḳ]*

3. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḥükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ **şeh-bāzıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [şeh-bāzıdur, -ı, -dur]*

4. Göñül **şeh-bāzı** ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [şeh-bāzı, -ı]*

5. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar **şeh-bāzı** bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [şeh-bāzı, -ı]*

6. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḫī ḳahḳaha eyler
Hevā **şeh-bāzıyam** lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [şeh-bāzıyam, -ı, -y, -am]*

7. Sidre **şeh-bāzı** daḫı gūş idemez olmışdur
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [şeh-bāzı, -ı]*

8. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
Fenā **şeh-bāzı** anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 6). [şeh-bāzı, -ı]*

9. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol **şeh-bāza** taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [şeh-bāza, -a]*

10. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden **şeh-bāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [şeh-bāzdur, -dur]*

11. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi **şeh-bāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 10). [şeh-bāzından, -ı, -n, -dan]*

12. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi **şeh-bāzumuñ** n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [şeh-bāzumuñ, -um, -uñ]*

13. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu **şeh-bāzıyam** Behiştī
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 9). [şeh-bāzıyam, -ı, -y, -am]*

14. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler
Yine **şeh-bāzın** uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [şeh-bāzın, -ın]*

15. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān ġamları
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb **şeh-bāz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 4). [şeh-bāz imiş,]*

16. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb **şeh-bāz imiş** Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [şeh-bāz imiş, -i, -miş]*

şeh-bāz ol: *Avcı, avlayan olmak.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle **şeh-bāz ol**
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [şeh-bāz ol,]*

şeh-bāz-ı āh: *Feryat kuşu.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña **şeh-bāz-ı āhum** açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 4). [şeh-bāz-ı āhum, -um]*

şeh-bāz-ı dil: *Gönül doğanı. II Gönül kuşu.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün **şeh-bāz-ı dil**
Açdı himmet bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 5). [şeh-bāz-ı dil,]*

şeh-bāz-ı evc: *Zirvede uçan doğan.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola **şeh-bāz-ı evcile** ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 6). [şeh-bāz-ı evcile, -ile]*

şeh-bāz-ı firāk: *Ayrılık kuşu.*

1. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki **şeh-bāz-ı firāḳuñla** ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [şeh-bāz-ı firāḳuñla, -uñ, -la]*

şeh-bāz-ı hümā: *Hüma kuşu, devlet kuşu. II Mürşit.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa **şeh-bāz-ı hümā** ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [şeh-bāz-ı hümā,]*

şeh-bāz-ı hümā-ṣayd: *Devlet kuşunun avcısı.*

1. Şehzādelerüñ olalı **şeh-bāz-ı hümā-ṣayd** Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 99). [şeh-bāz-ı hümā-ṣayd,]*

şeh-bāzı imiş: *Avcı imiş.*

1. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını

Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn eli **şeh-bāzı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 4). [şeh-bāzı imiş,]*

şeh-bāz-ı ʿışḳ: *Aşk avcısı.*

1. Ben ol **şeh-bāz-ı ʿışḳam** kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [şeh-bāz-ı ʿışḳam, -am]*

şeh-bāz-ı maḥabbet: *Muhabbet kuşu.*

1. Dāmgāh-ı dile **şeh-bāz-ı maḥabbet** ḳondı
Ṣāẕmānem ki yine başuma devlet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 1). [şeh-bāz-ı maḥabbet,]*

şeh-bāz-ı ṣayd-āver: *Av yakalayan avcı.*

1. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey gönül **şeh-bāz-ı ṣayd-āver** irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 2). [şeh-bāz-ı ṣayd-āver,]*

şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keş: *Gönül çeken şiirin ustası.*

1. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
Dest-i şāha düşse ger **şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 10). [şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm, -üm]*

şeh-bāz-ı zülf: *Sevgilinin doğan kuşuna benzeyen zülfü. II Avcı, tuzak kuran saç.*

1. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Ṣeh-bāz-ı zülf iderse piyāle gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 6). [şeh-bāz-ı zülf,]*

şeh-bāzveş: *Doğan kuşu gibi. II Avcı gibi.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
Ki el üzre ṭuta **şeh-bāzveş** cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 8). [şeh-bāzveş,]*

şeh-dāne: *İri parlak inci.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib
Ḫāl-i ruḥuñ ḫalīlüm **şeh-dāne** bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 6). [şeh-dāne,]*

şehenşāh: *Şahlar şahı.*

1. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne **şehenşāh** u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [şehenşāh,]*

şeh-i dehr: *Cihanın padişahı.*

1. İki ḫassāsıdur **şeh-i dehrüñ**
Biri aḫşam gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 11). [şeh-i dehrüñ, -üñ]*

şeh-i ḫayāl: *Hz. Muhammet'in hayalinin sevgisi.*

1. Bu iki gözlerüm dil-i ḫūnīnile benüm
Oldı **şeh-i ḫayālüñe** bir iki üç ḫıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 56). [şeh-i ḫayālüñe,]*

şeh-i hūbān: *Güzeller padişahı.*

1. Ol **şeh-i ḫūbān** giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [şeh-i ḫūbān,]*

şeh-i iḳlīm-i ḥüsn: *Güzellik ülkesinin sultanı.*

1. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir **şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ** muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [şeh-i iḳlīm-i ḥüsnüñ, -üñ]*

şeh-i ʿışḳ: *Aşk sultanı.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 1). [şeh-i ʿışḳam, -am]*

şeh-i mervān: *Sultan Mervan. II Mervan., Emevilerin dördüncü halifesi.*

1. Gūş itse ʿÖmer ḫażreti inṣāf ide ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını görse **şeh-i Mervān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [şeh-i mervān,]*

şeh-i vilāyet-i ḥüsn: *Güzellik diyarının padişahı.*

1. Şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde defter-i ʿışḳa yazılmadan bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 3). [şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ, -üñ]*

şeh-i yūsuf-likā: *Yusuf yüzlü padişah. II Güzel yüzlü sevgili.*

1. Efendi sen **şeh-i Yūsuf-likāya** ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı gönlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [şeh-i yūsuf-likāya, -y, -a]*

şehīd it: *Şehit etmek.*

1. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim şu dirīġ idüp **şehīd itdüñ** anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [şehīd itdüñ, -dü, -ñ]*

şehīd ḳıl: *Şehit etmek.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
   Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [şehīd ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

şehīd ol: *Şehit olmak, Allah yolunda can vermek.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
   Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [şehīd olmayanuñ, -ma, -y, -an, -n, -uñ]*

şehīd-i kerbelā: *Kerbelâ şehitleri. II Hz. Hüseyin ve arkadaşları.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
   Gözinden ḳan aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [şehīd-i kerbelānuñ, -n, -uñ]*

şehlā: *Şehla, hafif şaşı göz.*

1. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
   Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına **şehlā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [şehlā,]*

seh-per: *Kuş kanadındaki uzun tüy.*

1. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem
   Müjġānlarum hümā-yı şeref **şeh-peri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [şeh-peri, -i]*
2. Sidre şeh-bāzı daḥı gūş idemez olmışdur
   Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm **şeh-perümüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 4). [şeh-perümüñ, -üm, -üñ]*
3. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
   Murġ-ı āhum **şeh-perin** her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [şeh-perin, -in]*
4. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
   Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [şeh-perüñ, -üñ]*

seh-per-i kibr: *Kibir kanadı.*

1. Şāḫ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş
   Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [şeh-per-i kibri, -i]*

şeh-per-i ṭāvūs: *Tavus kuşunun uzun tüyleri.*

1. Cihānda **şeh-per-i ṭāvūs** dūd-ı āhumdur
   Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña bād-efrāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 7). [şeh-per-i ṭāvūs,]*

şehr: *Şehir. II Ahali.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
   Meh-liḳālar gördügümce ḥaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [şehr,]*

şehr: *Şehir. II Mekân.*

1. Göñül **şehrindeki** ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
   Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [şehrindeki, -i, -n, -de, -ki]*

şehr: *Şehir, kent.*

1. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli **şehrine** irdüm
   Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [şehrine, -i, -n, -e]*
2. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
   Niyyetleri budur ki gelüp **şehri** alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [şehri, -i]*
3. Ḫünkār **şehre** geldi diyü seyre çıḳdılar
   Her küşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [şehre, -e]*
4. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
   Ki ʿāteş düşse **şehre** her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [şehre, -e]*
5. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
   Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [şehre, -e]*
6. Her ḳaçan düşmen seferden eylese **şehre** ḳudūm
   Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [şehre, -e]*
7. Ey Behiştī geldi göñlüñ **şehrini** yapdı ḫayāl
   Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 9). [şehrini, -i, -n, -i]*
8. Ṣanma **şehr** içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
   Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [şehr,]*
9. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
   Şevḳuñle düşer **şehrüñ** ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [şehrüñ, -üñ]*
10. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan **şehr** içre ʿıyān olsa
    Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501,*

Mısra 5). [şehr,]

11. Bir ġam ki **şehre** gelse diyār-ı baʿīdden
Benden yaña teveccüh ider āşinā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 7). [şehre, -e]

şehr: *Şehir. II İnsanlar arasına.*

1. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde **şehre** girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [şehre, -e]

şehr-i küşāde: *Ferah, iç açan şehir.*

1. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
Yeridür **şehr-i küşāde** olsa adı Çorlunuñ
(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [şehr-i küşāde,]

şehr-i müstesnā: *Müstesna, seçkinlerin şehri.*

1. Rāġıbuñdur **şehr-i müsteşnāları** kim görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mışra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 9). [şehr-i müsteşnāları, -lar, -ı]

şehr-i viṣāl: *Kavuşma şehri.*

1. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān **şehr-i viṣāle** ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [şehr-i viṣāle, -e]*

şehristān: *Şehir, büyük şehir.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu **şehristānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [şehristānlaruz, -lar, -uz]*

şehriyār: *Hükümdar, padişah.*

1. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum **şehriyārıdur**
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [şehriyārıdur, -ı, -dur]*

şeh-suvār: *Ata iyi binen, usta binici.*

1. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [şeh-suvārum, -um]*

2. Bendeyem bir **şeh-süvāra** kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [şeh-süvāra, -a]*

şehzāde: *Padişah, hükümdar oğlu, saltanat varisi. II Evlat.*

1. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar **şehzādelerdür** lāleler lalaları
(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 2). [şehzādelerdür, -ler, -dür]

şehzāde: *Şehzade, saltanat vârisi.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 99). [şehzādelerüñ, -ler, -üñ]

şeker: *Şeker, tatlı, kand.*

1. İl **şeker** yerken lebüñ ḳaşdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [şeker,]*

2. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān ṭūṭisine gūyā **şekerler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [şekerler, -ler]*

3. Ḳanda görse bu lezzet ile **şeker**
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 1). [şeker,]*

4. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi **şeker** yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [şeker,]*

5. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde **şeker** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 4). [şeker,]*

6. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [şeker,]*

7. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña **şekerden** ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [şekerden, -den]*

8. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā **şekerlerde**
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [şekerlerde, -ler, -de]*

9. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney **şeker** ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [şeker,]*

10. Şīrīn **şeker** gıdālıġa cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḫāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [şeker,]*

11. ʿAceb mi ḫalḳa olursa ümīdüm gūş-ı

dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā
şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [şekerlerde, -ler, -de]*

şeker-güftār: *Sözü şeker gibi olan. II Tatlı dilli.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī Mıṣr-ı ḫüsnüñ bir **şeker-güftārıyem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [şeker-güftārıyem, -ı, -y, -em]*

şekerin: *Şeker gibi, şekere benzer.*

1. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya
Gösterme leblerüñ **şekerin** dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [şekerin,]*

şeker-rīz: *Şeker saçan. II Tatlı sözlü.*

1. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda **şeker-rīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 6). [şeker-rīz,]*

şekerüñ çıḳar: *Şeker ezmek. II Tatlı tatlı konuşmak.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 6). [şekerüñ çıḳarurlar, -ur, -lar]*

sekk: *Şüphe, zan.*

1. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur **şekk** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [şekk,]*

sekk gel: *Şüphe gelmek, şüphe etmek, şüphelenmek.*

1. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini
ʿīd olduġına ol gün bir ẓerrece **şekk gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 8). [şekk gelmez, -mez]*

sekk olın: *Şüphelenmek.*

1. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm **şekk olınup**
Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 5). [şekk olınup, -up]*

şekker: *Şeker.*

1. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını **şekker**
Laʿlüñ içün bağlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [şekker,]*

şekki götür: *Şüpheyi götürmek, kaldırmak.*

1. Var ise dīdāra meylüñ aradan **şekki götür**
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [şekki götür,]*

şekl: *Şekil, biçim, kılık, görünüş.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet **şeklini** ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [şeklini, -i, -n, -i]*
2. Ṣūret-i ḫālin ḳo ʿuṣṣāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ **şekli** degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 8). [şekli, -i]*
3. Bozdı ġam **şeklümi** zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [şeklümi, -ü, -m, -i]*
4. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [şeklen, -en]*
5. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [şekline, -i, -n, -e]*
6. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde **şeklinde**
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [şeklinde, -i, -n, -de]*
7. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde **şeklinde**
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [şeklinde, -i, -n, -de]*
8. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [şeklinde, -i, -n, -de]*
9. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḫüsn-i edā
Her denī Türki görürsin ẓurefā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [şeklinde, -i, -n, -de]*
10. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi feth idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 8). [şeklinde, -i, -n, -de]*
11. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [şeklinde, -i, -n, -de]*
12. Biñ zīnetile nīzesi **şeklini** gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [şeklini, -i, -n, -i]*
13. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib **şekle** girmişsin

İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [şekle, -e]*

14. Ġāfil olma **şekli** maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [şekli, -i]*

şekl-i bahār: *Bahar biçimi.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 4). [şekl-i bahār,]*

şekl-i çār: *Çarşaf şekli.*

1. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim **şekl-i çār** ebrū virür
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [şekl-i çār,]*

şekl-i gedā: *Dilenci kılığı.*

1. N'ola **şekl-i gedāya** girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 5). [şekl-i gedāya, -y, -a]*

şekl-i habāb-ı āb-ı revān: *Akarsuyun kabarcığının şekli.*

1. Her **şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ** leb üzre
Ḥummā-yı hevāñile olur ābile gūyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 35). [şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ, -uñ]*

şekl-i insāna gir: *İnsan şekline girmek.*

1. Ey perī-ruḫ **şekl-i insāna gireydi** vuṣlatuñ
Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 3). [şekl-i insāna gireydi, -e, -y, -di]*

şekl-i kefen: *Kefen biçimi.*

1. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül **şekl-i kefen**
Ṣanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [şekl-i kefen,]*

şekl-i mecnūn: *Mecnun'un şekli, sureti.*

1. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
Sözümi diñle yabana naẕar itme baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 3). [şekl-i mecnūnı, -ı]*

şemʿ: *Kulak.*

1. Cānān lebinden irdi benüm **semʿüme** ṣadā
Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 1). [semʿüme, -üm, -e]*

şemʿ: *Mum.*

1. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḥüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [şemʿi, -i]*

2. Ne revādur giceler **şemʿ** ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [şemʿ,]*

3. Şuʿle kim **şemʿüñ** başında efser-i zer gibidür
Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [şemʿüñ, -üñ]*

4. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler abdāl-şekl
Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [şemʿ,]*

5. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet **şemʿinüñ** pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [şemʿinüñ, -i, -n, -üñ]*

6. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende **şemʿ**
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [şemʿ,]*

7. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende **şemʿ**
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [şemʿ,]*

8. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
Olursa şeb-çerāġı berāber semende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [şemʿ,]*

9. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [şemʿ,]*

10. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 8). [şemʿ,]*

11. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
Beñzer Behiştī bencileyin derd-mende **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [şemʿ,]*

12. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende **şemʿ**
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande **şemʿ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [şemʿ,]*

13. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende **şem**ʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande **şem**ʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [şemʿ,]*

14. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende **şem**ʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [şemʿ,]*

15. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende **şem**ʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [şemʿ,]*

16. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde **şem**ʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [şemʿ,]*

17. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār **şem**ʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [şemʿ,]*

18. Şuʿle ṣalalı sīneme ruḫsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ **şem**ʿ**ini** tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 6). [şemʿini, -i, -n, -i]*

19. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḥer **şem**ʿ**i** gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 6). [şemʿi, -i]*

20. Ümīẕüm **şem**ʿ**ini** bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 3). [şemʿini, -i, -n, -i]*

21. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü **şem**ʿ
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [şemʿ,]*

22. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ **şem**ʿ**ine** Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9). [şemʿine, -i, -n, -e]*

23. Dikdigüm **şem**ʿ**i** söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [şemʿi, -i]*

24. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [şemʿi, -i]*

25. Hidāyet **şem**ʿ**i** olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [şemʿi, -i]*

26. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa **şem**ʿ**i** gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [şemʿi, -i]*

27. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [şemʿe, -e]*

28. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu **şem**ʿ **ise** bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [şemʿ ise, -i, -se]*

şemʿ**:** *Mum. II Aşk ateşi.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [şemʿe, -e]*

şemʿ**:** *Mum. II Yakan, zâr eden. II Aşk.*

1. Şemʿ Leylīdür ṣürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [şemʿ,]*

şemʿ**:** *Mum. II Sevgilinin parlak yüzü.*

1. Ruḫuñ **şem**ʿ**i** firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [şemʿi, -i]*

2. ʿİẕārı **şem**ʿ**ini** benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 1). [şemʿini, -i, -n, -i]*

3. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḫayrān olup **şem**ʿ**üñ** meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [şemʿüñ, -üñ]*

4. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez **şem**ʿ**i** zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 6). [şemʿi, -i]*

şemʿ**:** *Mum. II Parlaklık.*

1. Nazm-ı Behişti **şem**ʿ**ine** pervāne oldı ḫalḳ
Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [şemʿine, -i, -n, -e]*

2. Ruḫuñ **şem**ʿ**in** arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [şemʿin, -in]*

3. Ruḫlaruñ **şemʿin** niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [şemʿin, -in]*

4. ʿİẕāruñ **şemʿinüñ** ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [şemʿinüñ, -i, -n, -üñ]*

şemʿ: *Mum. II Sevgili.*

1. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne **şemʿüñ** yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [şemʿüñ, -üñ]*

şemʿ ol: *Aydınlanmak.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice **şemʿ olmış** aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [şemʿ olmış, -mış]*

şemʿ ṭut: *Mum tutmak, ortamı aydınlatmak.*

1. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [şemʿ ṭutdı, -dı]*

şemʿdān: *Mumluk, şamdan.*

1. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn **şemʿdānıdur**
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [şemʿdānıdur, -ı, -dur]*

şemʿ-i bārān: *Yağmur mumu.*

1. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inşāf ide
Nice bir itse gerekdür **şemʿ-i bārān** ile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [şemʿ-i bārān,]*

şemʿ-i bezm-ārā: *Meclisi süsleyen mum.*

1. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ meyḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 2). [şemʿ-i bezm-ārāya, -y, -a]*

2. Āteşīn gül **şemʿ-i bezm-ārāya** beñzer bāġda
Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [şemʿ-i bezm-ārāya, -y, -a]*

şemʿ-i bezm-i ġam: *Gam meclisinin mumu.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde **şemʿ-i bezm-i ġam** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [şemʿ-i bezm-i ġam,]*

şemʿ-i cemāli: *Güzelliğin mumu.*

1. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi
Bir cān ḳomadı dāʾirede **şemʿ-i cemāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 6). [şemʿ-i cemāli, -i]*

şemʿ-i cemʿ-ārā: *Meclisi süsleyen mum.*

1. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi **şemʿ-i cemʿ-ārā** daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 8). [şemʿ-i cemʿ-ārā,]*

şemʿ-i cemʿiyyet: *Topluluk, kalabalık mumu.*

1. Muẕlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda **şemʿ-i cemʿiyyet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 4). [şemʿ-i cemʿiyyet,]*

şemʿ-i halvet: *Halvet mumu. II Tenha, yalnızlık mumu.*

1. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe **şemʿ-i ḫalvetsin**
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [şemʿ-i ḫalvetsin, -sin]*

şemʿ-i hidāyet: *Hidayet mumu.*

1. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol **şemʿ-i hidāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [şemʿ-i hidāyetde, -de]*

şemʿ-i ʿışḳ: *Aşk mumu.*

1. Yanar ġam āteşinden dil żaʿīf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki **şemʿ-i ʿışḳa** fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 2). [şemʿ-i ʿışḳa, -a]*

şemʿ-i ʿiẕār: *Yanağının mumu.*

1. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 7). [şemʿ-i ʿiẕārı, -ı]*

2. Māh-tābum ṣubḥa dek **şemʿ-i ʿiẕāruñ** şevḳıne
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [şemʿ-i ʿiẕāruñ, -uñ]*

şemʿ-i kāfūrī: *Beyaz renkli, güzel kokulu mum.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür

Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [şemʿ-i kāfūrī,]*

2. Bu ʿālem ʿışgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ **şemʿ-i kāfūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [şemʿ-i kāfūrı,]*

şemʿ-i kāfūrī: *Beyaz renkli, güzel kokulu mum. II Ak gerdan.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 7). [şemʿ-i kāfūrīnüñ, -n, -üñ]*

şemʿ-i meh-tāb: *Dolunayın mumu, aydınlığı.*

1. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [şemʿ-i meh-tābuñ, -uñ]*

şemʿ-i münevver: *Parlak, nurlu mum.*

1. Göstermegiçün ḳudretüñi çeşm-i ʿuḳūle
Bir **şemʿ-i münevver** gibidür her ruḫ-ı zībā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 26). [şemʿ-i münevver,]*

şemʿ-i reh-nümā: *Yol gösteren mum.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir **şemʿ-i reh-nümādur**
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [şemʿ-i reh-nümādur, -dur]*

şemʿ-i ruhsār: *Yanağın mumu. II Parlak yüz.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 8). [şemʿ-i ruḫsārın, -ın]*

şemʿ-i ruḫ: *Yanağının mumu.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 3). [şemʿ-i ruḫuñ, -uñ]*

şemʿ-i ruḫ: *Yanağının mumu. II Sevgilinin parlayan yanağı.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [şemʿ-i ruḫuñ, -uñ]*

2. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [şemʿ-i ruḫuñla, -uñ, -la]*

şemʿ-i rūşen: *Parlak mum. II Sevgilinin yüzü.*

1. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Ṣan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum **şemʿ-i rūşensüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [şemʿ-i rūşensüz, -süz]*

şemʿ-i şādmānī: *Şevinç, mutluluk mumu.*

1. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī eylesün
Āh-ı ġam-sūzını **şemʿ-i şādmānī** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 2). [şemʿ-i şādmānī,]*

2. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde **şemʿ-i şādmānīden** eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 2). [şemʿ-i şādmānīden, -den]*

şemʿ-i şeb-ārā: *Geceyi süsleyen mum. II Parlak yüzlü sevgili.*

1. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise **şemʿ-i şeb-ārā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [şemʿ-i şeb-ārā,]*

şemʿ-i şeb-i ḥasret: *Hasret gecesinin mumu.*

1. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 1). [şemʿ-i şeb-i ḥasretdür, -dür]*

şemʿ-i şebistān: *Gece mülkünün mumu.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Bir ṣabādur kim ider **şemʿ-i şebistān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 2). [şemʿ-i şebistān,]*

2. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Ol ṣabādur kim ider **şemʿ-i şebistān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [şemʿ-i şebistān,]*

3. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış ey ḳaşı kemān **şemʿ-i şebistān** ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 4). [şemʿ-i şebistān,]*

4. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ **şemʿ-i şebistān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [şemʿ-i şebistān,]*

5. İnanma āteşe el çek göñül **şemʿ-i şebistāndan**
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [şemʿ-i şebistāndan, -dan]*

6. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde

Bu ne **şemʿ-i şebistāndur** yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [şemʿ-i şebistāndur, -dur]*

7. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden niçe **şemʿ-i şebistānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [şemʿ-i şebistānı, -ı]*
8. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken **şemʿ-i şebistānı** n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [şemʿ-i şebistānı, -ı]*
9. Ḳarañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar meclisine **şemʿ-i şebistān** olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [şemʿ-i şebistān,]*

şemʿ-i siyeh-derūn: *İçi kararmış mum.*

1. Her şeb ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi **şemʿ-i siyeh-derūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 2). [şemʿ-i siyeh-derūn,]*

şemʿ-i tābān: *Parlayan mum. II Yanan mum.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir **şemʿ-i tābān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [şemʿ-i tābān,]*

şemʿ-i tābān: *Parlayan mum. II Sevgili.*

1. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben niçe sen **şemʿ-i tābāna** revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [şemʿ-i tābāna, -a]*

şems: *Güneş.*

1. Aẓher degül mi meh yüzünüñ nūrı **şemsden**
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [şemsden, -den]*
2. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 2). [şems,]*
3. Çölde gāh sipihr-i fānīde
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 6). [şems,]*
4. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 10). [şems,]*
5. Sünbülistān-ı āsmān içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 14). [şems,]*

şems: *Güneş. II Lütuf.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet **şemsinüñ** āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 2). [şemsinüñ, -i, -n, -üñ]*

şemse-i dāġ: *Gönül yarasının umudu.*

1. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle olsa ki yādgār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 7). [şemse-i dāġ,]*

şemse-i ruy: *Yüz güneşi. II Sevgilinin güneş yüzlü yüzü.*

1. Ey ṣanem deyr-i felekde **şemse-i ruyuñ** görüp
Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḥayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 5). [şemse-i ruyuñ, -uñ]*

şems-i dülbend: *Tülbentin güneşi.*

1. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi **şems-i dülbendüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [şems-i dülbendüñ, -üñ]*

şems-i felek: *Göğün güneşi.*

1. Zer-bāft döşer **şems-i felek** rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [şems-i felek,]*

şems-i tābān: *Parıldayan güneş.*

1. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup **şems-i tābāna** muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [şems-i tābāna, -a]*

şems-i tebrīz: *Şems-i Tebrîzî.*

1. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu **Şems-i Tebrīze** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [şems-i tebrīze, -e]*

şemşīr: *Kılıç.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki **şemşīre** siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 10). [şemşīre, -e]*
2. Şemşīrüñi ʿadūya ṣalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 7). [şemşīrüñi, -üñ, -i]*
3. Mülevves itme **şemşīrüñ** raḳībin başını kesme

Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [şemşīrüñ, -üñ]*

şemşīr-i āh: *Ah kılıcı.*

1. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur sanma lāf-ı ʿışḳ
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 3). [şemşīr-i āha, -a]

şemşīr-i ḳahr-ı ḥaḳḳ: *Allah'ın kahrının kılıcı.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫıṣām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 25). [şemşīr-i ḳahr-ı ḥaḳḳa, -a]

şemşīr-zen: *Kılıçla vuran.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile **şemşīr-zen** erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 1). [şemşīr-zen,]*

semʿveş: *Mum misali.*

1. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 6). [şemʿveş,]
2. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [şemʿveş,]
3. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı **şemʿveş** āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [şemʿveş,]*
4. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz **şemʿveş** anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [şemʿveş,]*

senlik idi: *Şenlik, neşe, eğlence.*

1. Ḳuşluġa dek **şenlik idi** bu gice
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 7). [şenlik idi,]*

şerʿ: *Allah yolu, din.*

1. Giy **şer**ʿ libāsın bulasın câme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [şerʿ,]
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ **şer**ʿ**a** ki oldur saña mīzān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [şerʿa, -a]
3. Żabṭ eyle göñül ḫānesini **şer**ʿ**ile** muḥkem Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [şerʿile, -ile]

şerār: *Kıvılcım. II Ateş.*

1. ʿIşḳuñ **şerārı** düşse aña aḫkeri degül
Ṣūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül
(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 1). [şerārı, -ı]
2. Āhum **şerārı** eyler iḥāṭa minārеyi
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām
(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [şerārı, -ı]
3. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum **şerārı** düşdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [şerārı, -ı]

şerāre: *Kıvılcım.*

1. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki **şerārelerdür**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [şerārelerdür, -ler, -dür]
2. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm ṣuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [şerāre,]*
3. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen nokṭa **şerāre** olur aḳlāmumdan
(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [şerāre,]
4. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir **şerāre**
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre
(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [şerāre,]

şerār-ı āh: *Ah kıvılcımı.*

1. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb **şerār-ı āhdan** eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 4). [şerār-ı āhdan, -dan]*

şerbet: *Tatlı içecek, şerbet. II İlaç.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb **şerbetinden** enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [şerbetinden, -i, -n, -den]*

şerbet: *Şerbet, tat.*

1. Gerçi kim **şerbet** virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [şerbet,]

2. Bāde nūş it ża'f-ı rūze zā'il olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer **şerbet** olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [şerbet, -r]*

3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 4). [şerbetin, -in]*

4. Ġam gelicek nūş iderüz **şerbetin**
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [şerbetin, -in]*

5. Ḳılma denīlerüñ bir içim **şerbetine** meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [şerbetine, -i, -n, -e]*

6. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir 'aceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [şerbeti, -i]*

7. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ **şerbet**
Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [şerbet,]*

8. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne **şerbet** te'sīr ider ne ma'cūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [şerbet,]*

9. La'l-i nābı **şerbeti** yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [şerbeti, -i]*

10. Cihān **şerbetlerinden** bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [şerbetlerinden, -ler, -i, -n, -den]*

şerbet-i bāde: *Şarap şerbeti.*

1. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
Şerbet-i bāde ile def' olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 8). [şerbet-i bāde,]*

şerbet-i cām: *Kadehin şerbeti. II Şarap, bade.*

1. Meger ol dem irişmezise
Murġ-ı ġam ilācı **şerbet-i cām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [şerbet-i cām,]*

şerbet-i ecel: *Ecel şerbeti.*

1. Her kūşeden gelür Behişti **şerbet-i ecel**
Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 9). [şerbet-i ecel,]*

şerbet-i la'l: *Sevgilinin dudağının şerbeti.*

1. Gel baña mizācumca 'ilāc eyle ṭabībüm
Ben ḫaste-dile **şerbet-i la'lüñ** birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 4). [şerbet-i la'lüñ, -üñ]*

2. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī mizāc
Ey ṭabībüm **şerbet-i la'lüñle** ḳıl aña 'ilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 2). [şerbet-i la'lüñle, -üñ, -le]*

şerbet-i mül: *Şarap şerbeti.*

1. Nef' ise mizāca ġarażuñ **şerbet-i mülden**
Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [şerbet-i mülden, -den]*

şerbet-i ṣāfī: *Halis, saf şerbet.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir **şerbet-i ṣāfī** velī çün la'l-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [şerbet-i ṣāfī,]*

şerbet-i şekker: *Şeker şerbeti.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mıṣrında ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür **şerbet-i şekker** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 6). [şerbet-i şekker,]*

şerbet-i sulṭāniyye: *Sultan şerbeti.*

1. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
Bir yiyüm bir şeh irer **şerbet-i sulṭāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [şerbet-i sulṭāniyye,]*

şerbet-i ṭıb: *Sağlık şerbeti.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı yoḳdur sīnemüzden def' ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 11). [şerbet-i ṭıbdan, -dan]*

şerbet-i vaṣl: *Kavuşma şerbeti.*

1. Dökersem acı yaşum yeridür gül **şerbet-i vaṣl**
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [şerbet-i vaṣl,]*

şerbet-i vaşl: *Kavuşma şerbeti.*

1. Derd u ġam anlar ile def' olınur nesne degül
Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 24). [şerbet-i vaṣluñ, -uñ]*

şeref: *Şeref, yücelik.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı üzre olduḳ da **şeref** nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [şeref,]*

2. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
Olmaḳ dilese ʿızz ü **şeref** evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [şeref,]*

seref bul: *Şeref bulmak, şereflenmek.*

1. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [şeref buldı, -dı]*

2. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22). [şeref bulsa, -sa]*

seref-i hüsn: *Güzellik onuru.*

1. ʿAcebdür **şeref-i ḥüsnüñde** ebrūlarla ol çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [şeref-i ḥüsnüñde, -üñ, -de]*

serh: *Açmak, yarmak.*

1. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı **şerḥ** içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [şerḥ,]*

serh it: *Açıklamak, izah etmek.*

1. Ḥaşre dek **şerḥ itsün** ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [şerḥ itsün, -sün]*

serha: *Yara.*

1. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun **şerḫası** güller gibi yüzi ola şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [şerḫası, -s, -ı]*

serḥa çek: *Yara açmak.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad **şerḥa çek** sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [şerḥa çek,]*

serhalar aç: *Yara açmak, yaralamak.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [şerḥalar açsa, -sa]*

şerḥalar çek: *Yara açmak.*

1. Fiġān u nālelerle **şerḥalar çek** sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [şerḥalar çek,]*

şerʿī: *Şeriata uygun.*

1. Naẓar ḳılmaḳ kişi **şerʿī** degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [şerʿī,]*

şerīf-i nāb: *Katıksız, halis şerefli. II Soyu temiz ve şerefli olan, asil kimse.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam **şerīf-i nābuñı** oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [şerīf-i nābuñı, -uñ, -ı]*

şerm ü ḥayā ḳıl: *Utanmak, sıkılmak.*

1. Niçün **şerm ü ḥayā ḳılmaduñ** anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 17). [şerm ü ḥayā ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

şermende eyle: *Utandırmak, mahçup duruma düşürmek.*

1. Gül ġoncasında jāle görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi **şermende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 2). [şermende eyledüñ, -dü, -ñ]*

şermende ol: *Utanmak, mahcup olmak.*

1. Dişlerüñ dürrin görüp **şermende olmasun** diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [şermende olmasun, -ma, -sun]*

şermsār it: *Mahcup etmek, utandırmak.*

1. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḫaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [şermsār itdi, -di]*

şeş: *Ölmek, birden ölmek.*

1. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim **sesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 4). [sesme, -me]*

şeş: *Çözmek.*

1. Eski derdüñ ʿaṣābesin **şeşelüm**
Baġrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 7). [şeşelüm, -elüm]*

şevk: *İstek, heves, arzu.*

1. Gül ruḫuñ **şevḳından** olmışdur berī
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [şevḳından, -ın, -den]*
2. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 3). [şevḳuñla, -uñ, -la]*
3. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ **şevḳıne**
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [şevḳıne, -ı, -n, -e]*
4. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum **şevḳa** geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [şevḳa, -a]*
5. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu **şevḳ** olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [şevḳ,]*
6. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar **şevḳıle** revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [şevḳıle, -ıle]*
7. Gezdirür **şevḳıle** bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [şevḳıle, -ıle]*
8. Yaḳarsa **şevḳuñ** odı ẕerre ẕerre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [şevḳuñ, -uñ]*
9. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [şevḳından, -ın, -den]*
10. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur **şevḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [şevḳ,]*
11. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa **şevḳumdan**
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 7). [şevḳumdan, -um, -dan]*
12. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [şevḳıle, -ıle]*
13. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi **şevḳıle** toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [şevḳıle, -ıle]*
14. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ **şevḳıne** her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 3). [şevḳıne, -ı, -n, -e]*
15. Görinse niḳābuñdan olʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer şehrüñ ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [şevḳuñle, -uñ, -le]*
16. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül **şevḳı** güzeldür kim ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [şevḳı, -ı]*

şevk: *İstek, arzu, şevk. II Aşk.*

1. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki **şevḳuñden**
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [şevḳuñden, -uñ, -den]*
2. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu **şevḳıle** aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [şevḳıle, -ıle]*

şevk eyle: *Arzu duymak, istemek.*

1. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān şūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [şevḳ eyleñ,]*

şevk id: *Neşelendirmek, şen kılmak.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür **şevḳ ider**
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [şevḳ ider, -er]*

şevk ile: *Arzu, istek, heves.*

1. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ **şevḳ ile**
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [şevḳ ile, -ile]*
2. ʿĀrıżuñ **şevḳı ile** çeşme-i ḫurşīd gibi ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 3). [şevḳı ile, -ı, -ile]*

şevk ol: *İstekli, hevesli olmak.*

1. Pür **şevḳ olan** ḫurūşunı haẓm eylemek

gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [şevḳ olan, -an]*

şevḳ ur: *Şevke gelmek.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [şevḳ uram, -am]*

şevka gel: *Hevesi artmak, coşmak.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek **şevḳa gelüp** eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 100). [şevḳa gelüp, -üp]*

şevk-ı ʿizār: *Yanağının hevesi.*

1. Beñzüm bulmışdur evet **şevḳ-ı ʿiẕāruñ** dildedür
Ṣūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [şevḳ-ı ʿiẕāruñ, -uñ]*
2. Lāleveş **şevḳ-ı ʿiẕāruñla** ḳızıl ḳana yunup
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [şevḳ-ı ʿiẕāruñla, -uñ, -la]*

şevk-ı laʿl: *Lal renkli dudağın arzusu.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür **şevḳ-ı laʿlüñle**
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 3). [şevḳ-ı laʿlüñle, -üñ, -le]*

şevk-ı peykān: *Sevgilinin kirpiklerinin arzusu.*

1. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür **şevḳ-ı peykānuñ**
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 3). [şevḳ-ı peykānuñ, -uñ]*
2. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür **şevḳ-ı peykānuñ**
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 3). [şevḳ-ı peykānuñ, -uñ]*

şevk-ı ruḫsār: *Yanağının arzusu.*

1. Ṣanma bülbül gibi şeydā-yı gül-i bāġuz biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 2). [şevḳ-ı ruḫsāruñile, -uñ, -ile]*

şevk-ı vişāl: *Kavuşmanın heyecanı.*

1. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek **şevḳ-ı vişālle** ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [şevḳ-ı viṣālle, -le]*

şevḳ-ı yārān: *Dostların neşesi.*

1. Muẕlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 4). [şevḳ-ı yārānda, -da]*

şevḳ-ı zülf: *Saçının hevesi.*

1. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
Ḳıla cānıyle rismāndan ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 7). [şevḳ-ı zülfüñle, -üñ, -le]*

şevkıle: *Şevkle, hevesle.*

1. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda **şevḳıle** itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 10). [şevḳıle,]*

şeydā: *Çılgın, divane, âşık.*

1. Güç gelmesün göñül saña **şeydā** geçindügi
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 5). [şeydā,]*
2. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ **şeydāsıyuz** yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [şeydāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

şeydā id: *Delirtmek, çıldırtmak.*

1. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 2). [şeydā ider, -er]*

şeydā ol: *Tutulmak, delirmek, divane olmak.*

1. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur göñül
Bir ṣaçı Leylāya **şeydā oldı** ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 16). [şeydā oldı, -dı]*

şeydālıḳ: *Divanelik, çılgınlık.*

1. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir mişlüm benüm
Gelmedi gelmez de **şeydālıḳda** bir mişlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [şeydālıḳda, -da]*

şeydā-yı gül-i bāġ: *Gül bağının divanesi.*

1. Ṣanma bülbül gibi **şeydā-yı gül-i bāġuz** biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 1).*

[şeydā-yı gül-i bāġuz, -uz]

şeyḫ: *Şeyh, mürşit.*

1. Didiler āḫir ırakdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 6). [şeyḫ,]*
2. Ne ḫizmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne **şeyḫ** u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [şeyḫ,]*

şeyh: *Şeyh, mürşit. II İhtiyar.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler **şeyḫ** u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [şeyḫ,]*

şeyḫ-i şehr: *Şehrin şeyhi, başı.*

1. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 4). [şeyḫ-i şehr,]*

şeyḫ-ı şehr: *Şehrin şeyhi.*

1. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 8). [şeyḫ-ı şehre, -e]*

şeyḫvār: *Şeyh. II Şeyh gibi.*

1. Pervānesini öldürüben kendi **şeyḫvār** Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 5). [şeyḫvār,]*

şeyḫveş: *Şeyh gibi, şeyhe benzer.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [şeyḫveş,]*

şeyṭān: *Şeytan. II Kötü düşünceli, kötü niyetli kimse.*

1. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
Niçe bir **şeyṭānile** ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [şeyṭānile, -ile]*

şeyṭān: *Şeytan, İblis, Hâris.*

1. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿışḳı baña
Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi **şeyṭānumdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 4). [şeyṭānumdur, -um, -dur]*
2. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [şeyṭān,]*
3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg Çünki bīgāne melekden āşinā **şeyṭān** yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [şeyṭān,]*
4. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
Ne ġam **şeyṭān** ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [şeyṭān,]*
5. Ḥāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür **şeyṭāndan** ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [şeyṭāndan, -dan]*
6. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi Beñzer Behişti ādem **şeyṭānıdur** bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [şeyṭānıdur, -ı, -dur]*
7. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp ʿAleniyen baña **şeyṭān** görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 6). [şeyṭān,]*
8. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı **şeyṭāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [şeyṭāna, -a]*
9. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola **şeyṭān** gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [şeyṭān,]*
10. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña Ben seni gördüm raḳībā ʿādemüñ **şeyṭānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 4). [şeyṭānını, -ı, -n, -ı]*

şeyṭān ol: *Şeytan olmak, musallat olmak.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār Müʾminlere **şeyṭān olur** elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [şeyṭān olur, -ur]*

şeyṭān-ı merīd: *Azgın şeytan.*

1. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda **şeyṭān-ı merīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 6). [şeyṭān-ı merīd,]*

şeyṭānlıḳ it: *Kötülük, hinlik etmek.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [şeyṭānlıḳ itmez, -mez]*

şiddet-i bād-ı semūm-āsā: *Zehire benzeyen*

zamanın şiddeti.

1. Gülistānuñ şanevber ḳadleri hep sernigūn oldı
   Esince bād-ı mātem **şiddet-i bād-ı semūm-āsā** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 38). [şiddet-i bād-ı semūm-āsā,]*

şifā: *Şifa, derman.*

1. Şanma kim derde **şifā** neydügini bilmeyevüz
   Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [şifā,]*
2. Deldigüñ dilleri her demde **şifāsuz** ḳor iseñ
   Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 7). [şifāsuz, -suz]*

şifā-i bedr-i ḥüsn: *Güzellik dolunayının dermanı.*

1. Ḥātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
   Kim **şifā-i bedr-i ḥüsnüm** irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 26). [şifā-i bedr-i ḥüsnüm, -üm]*

şihāb: *Kıvılcım, ateş parçası,yıldız.*

1. Hilālile **şihābı** gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
   Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [şihābı, -ı]*

şikāf-ı ʿışḳ: *Aşk yarası.*

1. İşlek yol aña sīnedeki her **şikāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 25). [şikāf-ı ʿışḳ,]*

şikār: *Av.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
   İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā **şikār** olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [şikār,]*
2. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ **şikārıdur**
   Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [şikārıdur, -ı, -dur]*
3. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
   Viṣāl-i yārdan ġayrı **şikāra** iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [şikāra, -a]*
4. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup Terbiyet it ki **şikārın** alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [şikārın, -ın]*
5. Ger **şikār** aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
   Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [şikār,]*
6. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
   Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [şikār,]*
7. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā **şikārı** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [şikārı, -ı]*

şikār: *Av. II Sevgili, mahbûp.*

1. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
   Ki ʿanḳāveş **şikārını** iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 6). [şikārını, -ı, -n, -ı]*

şikār al: *Av yakalamak, avlanmak.*

1. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
   Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña **şikār almaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [şikār almaḳ, -maḳ]*

şikār eyle: *Avlamak.*

1. Ne **şikār eyledüñ** ey şāh-ı cihān ʿālemde Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 7). [şikār eyledüñ, -dü, -ñ]*
2. Bu ḥayālile yataġuñda **şikār eylemege** Sen ġazālı gözedür dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 5). [şikār eylemege, -meg, -e]*
3. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
   Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [şikār eylerdüm, -r, -dü, -m]*

şikār id: *Avlamak, av etmek.*

1. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
   Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 10). [şikār iderem, -er, -em]*

şikār it: *Avlamak, ele geçirmek.*

1. Câme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
   Ṣayda geldük de **şikār itdüm** kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [şikār itdüm, -dü, -m]*
2. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
   Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın **şikār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [şikār itdüm, -dü, -m]*

3. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [şikār itmege, -meg, -e]

şikār itmek: *Avlamak, ele geçirmek. II Âşık etmek, gönlünü çelmek.*

1. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [şikār itmek, -mek]*
2. Ḳara gözlerle **şikār itdi** göñüller murġını
Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [şikār itdi, -di]*
3. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün **şikār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 4). [şikār itsem, -se, -m]*

şikār kıl: *Avlamak.*

1. Behiştī yārile kuhsārı bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 10). [şikār ḳılursın, -ur, -sın]

şikār ol: *Av olmak.*

1. Gözi āhūlara şimdi **şikār olmaḳ** münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [şikār olmaḳ, -maḳ]*

şikār-ı būse-i laʿl: *Dudak busesinin avı.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
Baña ol merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 3). [şikār-ı būse-i laʿlüñ, -üñ]*

şikārın igen: *Avın iken.*

1. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda dil **şikārın igen** āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 8). [şikārın igen,]*

şikāristān-ı ser-sebz: *Dünya çemeni.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 22). [şikāristān-ı ser-sebzüñ, -üñ]*

şikāyet eyle: *Şikâyet etmek, yakınmak.*

1. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [şikāyet eyleme, -me]*

şikāyet id: *Şikâyet etmek.*

1. Ey Behiştī ne **şikāyet ider** ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [şikāyet ider, -er]*

şikāyet it: *Şikâyetçi olmak, yakınmak.*

1. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de **şikāyet it** efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [şikāyet it,]*
2. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden **şikāyet itdiler**
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 1). [şikāyet itdiler, -di, -ler]*
3. Yanumda ḳıṣṣa-i ḥüsnini Yūsuf-ı Mıṣruñ
Şikāyet itme ḥabībüm ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 4). [şikāyet itme, -me]*
4. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz **şikāyet itmege** senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [şikāyet itmege, -meg, -e]*

şikest: *Kırık, kırılmış.*

1. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışkuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki **şikestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 8). [şikestem, -em]*

şikest eyle: *Kırmak.*

1. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür böyle
Ḳanḳı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 10). [şikest eyledi, -di]*
2. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın **şikest eyler** ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [şikest eyler, -r]*
3. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 2). [şikest eyleseler, -se, -ler]*

şikest id: *Kırmak, dağıtmak.*

1. Gül-ʿizārum ʿacebā niçe dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 8). [şikest iden, -en]*

şikest it: *Kırmak, parçalamak.*

1. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm

ṣıyan
Bezm-i ʿışkuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 6). [şikest itdüñ, -dü, -ñ]*

şikest k'eyle: *Kırmak.*

1. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 1). [şikest k'eyledi, -di]*

şikest kıl: *Kırmak. II Ezip geçmek.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 12). [şikest kıldı, -dı]*
2. İsterüz Ḫıżr ḫaṭuñ beklesün ey cān gelsün
Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 6). [şikest kılmasun, -ma, -sun]*

şikest kıl: *Kırmak. II Dağıtmak.*

1. Ẓālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān
Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 4). [şikest kılmış, -mış]*

şikest kıl: *Kırmak. II Üzmek.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 4). [şikest kılur, -ur]*

şimāl: *Kuzey. II Kuzey rüzgârı.*

1. Dokunsa ʿarʿara āhum **şimāli**
Olurdı kūhsāruñ başı ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 3). [şimāli, -i]*

şimāl-i zemistān: *Kış mevsiminin kuzeyi. II Kışın soğuğu.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize **şimāl-i zemistān** gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [şimāl-i zemistān,]*

şimden gerü: *Bundan sonra, artık.*

1. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa **şimden gerü** şemʿ
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [şimden gerü,]*
2. Serde mū aġardı serd oldı hevā **şimden girü**
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā **şimden girü** *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [şimden girü,]*
3. Serde mū aġardı serd oldı hevā **şimden girü**
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā **şimden girü** *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [şimden girü,]*

şimdi: *Şimdi, şu anda.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [şimdi,]*
2. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm **şimdi** ḥużūr
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 9). [şimdi,]*
3. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lülesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [şimdi,]*
4. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Fażl ehline taʿaṣṣub u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [şimdi,]*
5. Naẓargāh-ı dil ü cān **şimdiden** Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 9). [şimdiden, -den]*
6. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [şimdi,]*
7. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān **şimdi** bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [şimdi,]*
8. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 10). [şimdi,]*
9. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [şimdi,]*
10. Birlige yetdi bizümle **şimdi** yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 1). [şimdi,]*
11. Bilmez geçinme **şimdi** bizi kim senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿālem iden āşinālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 3). [şimdi,]*
12. Bir oğlan idi āhum **şimdi** boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [şimdi,]*

13. Behiştī **şimdiki** ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [şimdiki, -ki]*

14. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla **şimdi** ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [şimdi,]*

15. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī **şimdi** feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 6). [şimdi,]*

16. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 1). [şimdi,]*

17. Rūm şāʿirlerinüñ **şimdi** Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [şimdi,]*

18. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla **şimdi** idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [şimdi,]*

19. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ **şimdi** fütāde şeklinde
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [şimdi,]*

20. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [şimdi,]*

21. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī **şimdi** anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [şimdi,]*

22. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh **şimdi** yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [şimdi,]*

23. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [şimdi,]*

24. Cihānda **şimdi** rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [şimdi,]*

25. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 2). [şimdi,]*

26. Daḫı yāre n'ola ḫumret virürse her nefes āhum
Eser yel **şimdi mi** oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [şimdi mi, -mi]*

<u>şimdi:</u> *Şimdi. II Bundan böyle.*

1. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda
Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 9). [şimdiden, -den]*

2. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören **şimdi** ṣanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [şimdi,]*

3. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 6). [şimdi,]*

4. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür **şimdi** ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [şimdi,]*

5. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin **şimdi** benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [şimdi,]*

<u>şimdi:</u> *Şimdi. II Artık.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem **şimdi** ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [şimdi,]*

2. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī **şimdi** yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 10). [şimdi,]*

3. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 10). [şimdi,]*

4. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [şimdi,]*

5. Gözi āhūlara **şimdi** şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [şimdi,]*

6. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken **şimdi**
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [şimdi,]*

7. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāşıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol **şimdi** ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8).*

[şimdi,]

8. Çıḳdı ʿasker mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña
eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 18). [şimdi,]*

şimdiden: *Şimdiden.*

1. Behiştī **şimdiden** ser-geşte-i deşt-i ʿadem olduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 245, Mısra 1). [şimdiden,]*

şimdiden soñra: *Bundan sonra, bundan böyle, artık.*

1. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden ṣoñra bizüm derdümüze em
semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 4). [şimdiden ṣoñra,]*
2. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan
geçelüm
Şimdiden soñra olan oldı hevādan
geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 2). [şimdiden soñra,]*
3. Ḫırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [şimdiden ṣoñra,]
4. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām
olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [şimdiden soñra,]*
5. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri
dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 10). [şimdiden soñra,]*
6. Bādeden geçdüm bilüp keyfiyyet-i
aḥvālini
Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gün
olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 6). [şimdiden ṣoñra,]*

şimdiki: *Şu an ki.*

1. Ger baña uṣmaz Behiştī **şimdiki** ṣāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār
oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [şimdiki,]*
2. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda
geçdi ḥayf
Ger ṣorarsañ **şimdiki** aḥvālümizden
kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 8). [şimdiki,]*

şimdiye dek: *Şimdiye kadar, bugüne kadar.*

1. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān
eylerüz
Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 2). [şimdiye dek,]
2. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi **şimdiye dek**
Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [şimdiye dek,]

şimşek: *Berk, şimşek.*

1. Ṣan ol şaḫṣ-ı beyābānem ki ḳaldum
ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ
urur **şimşek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [şimşek,]*

şīr: *Arslan.*

1. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle **şīrveş**
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [şīrveş, -veş]
2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol **şīrüñ**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [şīrüñ, -üñ]
3. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u **şīr**
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [şīr,]
4. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [şīr,]
5. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye **şīr** idicek hücūm
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [şīr,]

şīr: *Sır, giz, gizem.*

1. Ḫāra **sır** keşf itme ey murġ-ı çemen
ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol
baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [sır,]*
2. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb **sırdur**
göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz miṣli yoḳ
birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [sırdur, -dur]*

şīr: *Süt.*

1. Ṣarardup **şīre** dönderdi ġamuñ ben zerd-
sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster
temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [şīre, -e]*

şiʿr: *Şiir, edebi değeri olan ifade.*

1. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib
Ehl-i ʿirfān hep anuñ **şiʿrine** eyler raġbet
(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 10). [şiʿrine, -i, -n, -e]
2. Ḫāl baḫş itsün Behiştī gibi **şiʿrin** müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḫs
(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9).

[şiʿrin, -in]

3. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen **şiʿrüñi** teʿsīr-i Teʿālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [şiʿrüñi, -üñ, -i]

4. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister
(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [şiʿrini, -i, -n, -i]

5. Çendānca degül gerçi bu **şiʿri** Behiştīnüñ
Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 9). [şiʿri, -i]

6. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī **şiʿrini**
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler
(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [şiʿrini, -i, -n, -i]

7. N'ola ẕevḳ itse Behiştī **şiʿrümüzden** müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [şiʿrümüzden, -ü, -müz, -den]

8. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde şemʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]

9. Şuʿarā beyti arasında Behiştī **şiʿrüñ**
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]

10. Müddeʿī **şiʿrüme** ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [şiʿrüme, -üm, -e]*

11. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti **şiʿrde** ben sāye-perverem
(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 10). [şiʿrde, -de]

12. Naẓm-ı Türkīde görüp **şiʿrüñi** dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [şiʿrüñi, -üñ, -i]*

13. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa āteş salmaġa
Ruḫları vaṣfında **şiʿrüñ** sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [şiʿrüñ, -üñ]*

14. Behiştī nice ṣafʿasker çeküp **şiʿrüm** sütūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [şiʿrüm, -üm]*

15. Yazma ol **şiʿri** Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [şiʿri, -i]*

16. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir **şiʿr** oḳı ey ḥ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [şiʿr,]*

17. Behiştī **şiʿrine** daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [şiʿrine, -i, -n, -e]*

18. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam **şiʿrüñ**
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]*

19. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [şiʿr,]*

şīr ol: *Aslanʿolmak.*

1. Bir iki cām-ı bāde ile nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa **şīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 4). [şīr olmaḳ, -maḳ]*

şīrāne: *Arslanca, arslan gibi.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin **şīrāne** burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [şīrāne,]*

2. Gelür **şīrāne** sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [şīrāne,]*

şīre: *Henüz mayalanmamış üzüm suyu, şıra.*

1. Ṣarardup **şīre** dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [şīre,]*

şiʿr-i āb-dār: *Parlak, güzel, nükteli, zarif şiir.*

1. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum bes **şiʿr-i āb-dārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 10). [şiʿr-i āb-dārumdan, -um, -dan]*

şiʿr-i behişti: *Behiştî'nin şiiri.*

1. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 9). [şiʿr-i behişti,]*

2. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [şiʿr-i behiştīye, -y, -e]*

şiʿr-i dil-pesend: *Gönle hoş gelen, gönlün*

beğendiği şiir.

1. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
   Egleyen bir pāre **şiʿr-i dil-pesendümdür** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 10). [şiʿr-i dil-pesendümdür, -üm, -dür]*

şiʿr-i ġurbet-ālūd: *Gurbete bulaşmış şiir. II Gurbeti anlatan şiir.*

1. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
   Behiştī muṭribe ögret bu **şiʿr-i ġurbet-ālūdı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [şiʿr-i ġurbet-ālūdı, -ı]*

şīr-i jiyān: *Kükremiş aslan.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
   Ki ṣaḳın kendüñ içün **şīr-i jiyān** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6). [şīr-i jiyān,]*
2. Bir **şīr-i jiyāndur** ki benüm āteş-i āhum
   Meydān-ı felekde yüriyen ş̲evri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 5). [şīr-i jiyāndur, -dur]*

şīr-i ḳahr: *Kahır sütü.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
   Gerçi bir riş̲te-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [şīr-i ḳahruñ, -uñ]*

şīr-i mihr: *Güneşin aslanı.*

1. Vücūdum **şīr-i mihre** menzil olup ey güneş yüzli
   Aña bu riş̲te-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [şīr-i mihre, -e]*

şīr-i ner: *Erkek aslan. II Cesur ve kendine güvenen kimse.*

1. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
   Belāġat ḳullesin mesken idinmiş **şīr-i nerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [şīr-i nerlerde, -ler, -de]*

şīr-i ner: *Erkek aslan. II Behiştî.*

1. Belāgat bīşesin mesken idinen **şīr-i nerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [şīr-i nerlerde, -ler, -de]*

şiʿr-i nerm: *Yumuşak söylemli şiir.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
   Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [şiʿr-i nermüm, -üm]*

şiʿr-i pür-sūz: *Acı yüklü şiir.*

1. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḥasūda sen daḫı
   Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaz̲āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 14). [şiʿr-i pür-sūzuñla, -uñ, -la]*

şiʿr-i rūḥ-baḫş: *Can bağışlayan şiir.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
   Bu **şiʿr-i rūḥ-baḫşı** defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [şiʿr-i rūḥ-baḫşı, -ı]*

şiʿr-i şeker-rīz: *Şeker saçan şiir. II Tatlı sözlü şiir.*

1. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ
   Aġzını ṭatlu iden **şiʿr-i şeker-rīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [şiʿr-i şeker-rīz,]*

şiʿr-i ter: *Yeni şiir. II Taze gazel.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister **şiʿr-i ter**
   Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 11). [şiʿr-i ter,]*

şiʿr-i zülāl: *Tatlı şiir.*

1. Sāḳī-i Kevs̲er olduġın añlar Behiştīnüñ
   Kim nūş iderse **şiʿr-i zülālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [şiʿr-i zülālin, -in]*

şīrīn: *Tatlı, hoş.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş
   Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [şīrīn,]*
2. Ḫıżr-ı cān **şīrīn** lebüñle şöyle itmiş imtizāc
   Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [şīrīn,]*
3. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi **şīrīn** idüp durur Rezzāḳ
   Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [şīrīn,]*
4. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
   Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 3). [şīrīn,]*
5. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ
   Ammā ne ḫoş-āmedce **şīrīnce** ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [şīrīnce, -ce]*
6. Behiştī her ki bu **şīrīn** kelāma olmaya kāʾil
   Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra*

9). [şīrīn,]

7. Şīrīn şeker gıdālıġa cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḥāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [şīrīn,]*

<u>şīrīn:</u> *Ferhad ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda
Ḫusrevā kūh-ı fenā **Şīrīninüñ** dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 8). [şīrīninüñ, -i, -n, -üñ]*

<u>şīrīn:</u> *Güzel, tatlı. II Ferhad ile Şirin, Hüsrev ü Şirin adlı aşk hikâyelerinin kadın kahramanı.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi **şīrīn** lebüñ
ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [şīrīn,]*
2. Ey Behiştī şöyle kim **şīrīn** kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [şīrīn,]*
3. Lebi **Şīrīn** saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [şīrīn,]*
4. Şeker lebüñ maḳālesi **Şīrīn** ḥikāyetin
Ağızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [şīrīn,]*
5. Bir lebi **şīrīne** Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [şīrīne, -e]*
6. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı **Şīrīn** görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [şīrīn,]*

<u>şīrīn ise:</u> *Tatlı.*

1. Lebüñ ḳandi niçe **şīrīn ise** cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [şīrīn ise, -ise]*
2. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice **şīrīn ise** cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [şīrīn ise, -ise]*

<u>şīrīn-makāl:</u> *Tatlı sözlü.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen **şīrīn-maḳāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [şīrīn-maḳāl,]*

<u>şiʿrüm evrāḳ:</u> *Şiir sayfaları. II Divan.*

1. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
Kebūter ṣanma destümde Behiştī **şiʿrüm evrāḳın** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [şiʿrüm evrāḳın, -ın]*

<u>şiş:</u> *Şişmek, kabarmak.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp **şişdi** ribā-ḫ∨ār
Sen ṣanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [şişdi, -di]*

<u>şīşe:</u> *Şişe, cam.*

1. Selāmet **şīşesin** benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 9). [şīşesin, -si, -n]*

<u>şīşe-i dil:</u> *Gönül şişesi.*

1. Cām-ı meyden ṣun ey Behiştī devā
Şīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 10). [şīşe-i dilde, -de]*

<u>şīşe-i pür-bāde:</u> *Şarapla dolu şişe.*

1. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan mey-i
ʿışḳuñdur
Bir **şīşe-i pür-bāde** ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 8). [şīşe-i pür-bāde,]*

<u>şitā:</u> *Kış mevsimi.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Başīret ehline peydā olur **şitāda** bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2). [şitāda, -da]*
2. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı **şitā** itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [şitā,]*

<u>şitāb eyle:</u> *Acele etmek.*

1. Anuñçün vuṣlata ʿāṣıḳ **şitāb eyler** zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 1). [şitāb eyler, -r]*

<u>şitāb imiş:</u> *Acele, çabuk imiş.*

1. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ **şitāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 8). [şitāb imiş,]*

şitāb kıl: *Acele etmek.*

1. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 3). [şitāb ḳılsam, -sa, -m]

şīve: *Naz, şive, eda, işve.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [şīve,]*
2. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör diyü **şīveyle** çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 4). [şīveyle, -y, -le]*
3. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu **şīveyi** eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10). [şīveyi, -y, -i]*
4. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir **şīvedür** ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [şīvedür, -dür]*
5. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ **şīveñ** görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [şīveñ, -ñ]*

şīve-i ġılmān: *Gençlerin nazı, işvesi.*

1. Aldanma bugün **şīve-i ġılmānına** dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 41). [şīve-i ġılmānına, -ı, -n, -a]*

şīveʿi nāzükāne: *Nazikâne, nazik bir şekilde nazlanma.*

1. Ḫālüñi dāne dāne eylersin
Şīveʿi nāzükāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 2). [şīveʿi nāzükāne,]*

şīve-i reftār: *Edalı, işveli yürüyüş.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler **şīve-i reftāruña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 4). [şīve-i reftāruña, -uñ, -a]*

şīvekār: *İşveli, cilveli.*

1. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde
Sen öġretdüñ baña ammā seni ben **şīvekār** itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 8). [şīvekār,]*

şīven eyle: *Matem etmek, yas tutmak.*

1. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Ṣanuram bülbül ki **şīven eyleyüp** aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 6). [şīven eyleyüp, -y, -üp]*
2. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [şīvenüm eylemesüñ, -me, -süñ]*

şol: *Şöyle, şu şekil.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum **şol** işler itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [şol,]*

şol: *Şu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḫalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil **şol** ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [şol,]*
2. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 10). [şol,]*
3. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [şol,]*
4. Āh kim **şol** ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [şol,]*
5. Şol cān ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [şol,]*
6. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [şol,]*
7. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [şol,]*
8. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ
Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [şol,]*
9. Āstānuñda beni **şol** itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 3). [şol,]*
10. ʿAşā-yı āhı eflāke gice **şol** deñlü urdum kim

Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [şol,]*

11. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice **şol** deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [şol,]*
12. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin **şol** nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [şol,]*
13. ʿAm tarīḳın başa ilten **şol** iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [şol,]*
14. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [şol,]*
15. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī **şol** gedā kim mīr-i bezme intiṣāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [şol,]*
16. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi **şol** yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [şol,]*

şol dem ki: *O zaman ki.*

1. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 21). [şol dem ki,]*

şol deñlü: *O denli, o kadar.*

1. Derd-i fürḳat beni **şol deñlü** zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 7). [şol deñlü,]*
2. Ezel bezminde bir cāmın çeken **şol deñlü** mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳ ı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [şol deñlü,]*
3. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [şol deñlü,]*

şol ḳadar: *Şu kadar, o denli, öyle çok.*

1. Derd-i ʿışḳuñla mizācum **şol ḳadar** alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [şol ḳadar,]*
2. Ol cürʿa bugün **şol ḳadar** ide bī-ḥod
Kim göñlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [şol ḳadar,]*
3. Pençe-i ġam **şol kadar** çāk itdi kim farḳ eylemem
Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [şol kadar,]*
4. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa **şol ḳadar** saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [şol ḳadar,]*
5. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [şol ḳadar,]*
6. Ġamuñla **şol ḳadar** oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 3). [şol ḳadar,]*

şol kim: *Şöyle ki.*

1. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān merḥabāsına
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [şol kim,]*

şol kim: *Şu kimse ki.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 51). [şol kim,]*

şöhret-perest ol: *Şöhrete tapan olmak, meşhur olmayı istemek.*

1. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet nā-merd-i pīr-zendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 5). [şöhret-perest olana, -an, -a]*

Şöyle: *Öyle bir, o kadar çok.*

1. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [şöyle,]*

şöyle: *Şöyle, şu şekil.*

1. Yār işiginde raḳībā ideyin **şöyle** fiġān
Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [şöyle,]*
2. Nār-ı ġam baġrum Behiştī **şöyle** biryān itdi kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [şöyle,]*

3. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [şöyle,]*

4. Ḫıżr-ı cān şīrīn lebüñle **şöyle** itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [şöyle,]*

5. Çün ġamuñla itdi göñül **şöyle** imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [şöyle,]*

6. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı **şöyle** eyle kim ʿĀṣıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [şöyle,]*

7. Düşnām-ı yārdan dil **şöyle** ṣafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5). [şöyle,]*

8. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [şöyle,]*

9. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [şöyle,]*

10. Niye ḫalḳ itdi Ḥudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [şöyle,]*

11. Göñül **şöyle** müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṯāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [şöyle,]*

12. Behiştī **şöyle** beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [şöyle,]*

13. Girye-i ḫūnīnümüz çün **şöyle** mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [şöyle,]*

14. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [şöyle,]*

15. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [şöyle,]*

16. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 8). [şöyle,]*

17. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 5). [şöyle,]*

18. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [şöyle,]*

19. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir ṣīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [şöyle,]*

20. Görelden mevc-i ḥüsnüñ **şöyle** oldum reşk-i ḥayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [şöyle,]*

21. Görse sinānuñı dil olur **şöyle** şādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [şöyle,]*

22. Olıcaḳ **şöyle** bahār olsa
Ki gülistānda gül hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 1). [şöyle,]*

23. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir naẓar ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 5). [şöyle,]*

24. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde **şöyle** māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [şöyle,]*

25. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı **şöyle** eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [şöyle,]*

26. Şükūfe **şöyle** tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [şöyle,]*

27. Bildigüñ bilmedigüñ ṣaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ **şöyle** bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [şöyle,]*

28. ʿīşumuz **şöyle** olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 13). [şöyle,]*

29. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ **şöyle** bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [şöyle,]*

söyle ki: *Şöyle ki.*

1. Oldum ża'īf **şöyle ki** hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eşer didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [şöyle ki,]*
2. Ben ölüp **şöyle ki** bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 3). [şöyle ki,]*
3. Ġamuñla şöyle me'nūsem ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [şöyle ki,]*
4. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle olsa ki yādgār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 8). [şöyle ki,]*
5. La'l-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle beñzer ki Behiştī yine ḥayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [şöyle ki,]*
6. 'Işḳdan **şöyle ki** bir laḥża Behiştī ola dūr
Döner ol şaḫṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [şöyle ki,]*

şöyle kim: *Şöyle ki.*

1. Tekyegāh-ı 'ışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [şöyle kim,]*
2. Ey Behiştī la'l-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḥadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [şöyle kim,]*
3. Vuṣlatuñ 'īdin dilerdüm Ḥaḳ Te'ālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [şöyle kim,]*
4. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [şöyle kim,]*
5. Şöyle ḥayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş şanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 9). [şöyle kim,]*
6. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Def' olınmaz **şöyle kim** nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [şöyle kim,]*
7. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [şöyle kim,]*
8. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 5). [şöyle kim,]*
9. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 1). [şöyle kim,]*
10. Ey Behiştī **şöyle kim** şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [şöyle kim,]*
11. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse 'arşdan 'ālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [şöyle kim,]*
12. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük 'uḳābuñ 'aynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [şöyle kim,]*
13. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [şöyle kim,]*

söyleyem ki: *Şu şekilde ki.*

1. Ṣūretde **şöyleyem ki** degülmişse āşiyān
Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 3). [şöyleyem ki,]*

şu denlü: *O kadar çok.*

1. Reşk-i rūyuñdan **şu denlü** gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne şem'üñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [şu denlü,]*

şu ki: *Şöyle ki.*

1. Ey perī-ruḫ **şu ki** sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 5). [şu ki,]*
2. Şu ki 'ışḳıle 'āleme ṭoldı
Yüzi berg-i ḥazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [şu ki,]*

şu kim: *Şu ki.*

1. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 3). [şu kim,]*
2. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda

Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [şu kim,]*

3. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
Bu ʿālem câme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [şu kim,]*

4. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 1). [şu kim,]*

şu kim: *O kimse ki.*

1. Ḫançer gibi yanuñda **şu kim** iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 27). [şu kim,]*

şuʿāʿ: *Ziya, tel tel görünen ışık.*

1. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm **şuʿāʿına** semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [şuʿāʿına, -ı, -n, -a]*

şuʿā-ı çeşm: *Gözün ışığı, parlaklığı.*

1. İtdüm **şuʿā-ı çeşmümi** ebrū-yı yāre rāst
Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 5). [şuʿā-ı çeşmümi, -üm, -i]*

şuʿā-ı ʿışḳ: *Aşkın tel tel ışığı. II Aşk nuru.*

1. Görenler dir **şuʿā-ı ʿışḳı** ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 7). [şuʿā-ı ʿışḳı, -ı]*

şuʿā-ı mihr-i raḫşān: *Parlayan güneşin ışığı. II Hz. Hüseyin.*

1. İḥāṭā eyledi encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā
Küsūf-ı ebrveş ṭutdı **şuʿā-ı mihr-i raḫşānı** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 46). [şuʿā-ı mihr-i raḫşānı, -ı]*

şuʿāʿ-ı şems: *Güneş ışınları.*

1. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
Seḥerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 3). [şuʿāʿ-ı şems,]*

2. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [şuʿā-ı şemse, -e]*

şuʿarā: *Şairler.*

1. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [şuʿarā,]*

2. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
Birin ḳomaz **şuʿarānuñ** evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [şuʿarānuñ, -n, -uñ]*

3. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim **şuʿarā** ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [şuʿarā,]*

şübhe: *Şüphe, kuşku.*

1. ʿAnḳālıġumda **şübhe** yoḳ ammā bu deñlü var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [şübhe,]*

2. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken **şübhe** iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [şübhe,]*

şūh-ı cefā-pīşe: *Cefa etmeyi huy edinmiş sevgili. II Zalim sevgili.*

1. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger **şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ, -ler, -üñ]*

2. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
Ḥaḳ bu ol **şūḫ-ı cefā--pīşe** ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [şūḫ-ı cefā--pīşe,]*

şūh-ı cihān: *Dünyalar güzeli.*

1. Beni öldürmege ol **şūḫ-ı cihān** olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 1). [şūḫ-ı cihān,]*

şūh-nigār: *Resim gibi güzel sevgili.*

1. Ey Behiştī baña ol **şūḫ-nigār** itdügi naḳş
Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [şūḫ-nigār,]*

şūh-tabʿ: *Şen, neşeli tabiat.*

1. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
Ḫuyun ögretdi meger şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [şūḫ-tabʿ,]*

şühūd: *Mevcut olma, meydana gelme, göze görünme.*

1. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden **şühūdı** var
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [şühūdı, -ı]*

şükr idegör: *Şükretmeye devam etmek.*

1. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur Ḥālüñe **şükr idegör** bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 2). [şükr idegör,]*

şükr it: *Şükretmek.*

1. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe **şükr it**
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [şükr it,]*

şükr kıl: *Şükretmek.*

1. Şükr ḳıl kim Behişti her fende İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [şükr ḳıl,]*

şükūfe: *Çiçek.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her **şükūfe** ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [şükūfe,]*
2. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum **şükūfemdür**
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [şükūfemdür, -m, -dür]*
3. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [şükūfe,]*

şükūfe-i çengāl: *Hayvan pençesinin çiçeği.*

1. Göñülde kim ki yer açmazsa rāy-ı ebrūña Ola bu dār-ı fenāda **şükūfe-i çengāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 8). [şükūfe-i çengāl,]*

şükūfe-nisār: *Çiçek saçan.*

1. Oldı bād-ı ṣabā **şükūfe-niṣār** Ravżalarda ḳurıldı ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 3). [şükūfe-niṣār,]*

şuʿle: *Alev.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm **şuʿlesi** inṣāf it Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [şuʿlesi, -s, -i]*
2. Nice döysün eşk-i çeşmüm **şuʿlesi** inṣāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [şuʿlesi, -s, -i]*
3. Şuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [şuʿle,]*
4. Şuʿle ṣalalı sîneme ruḫsāruñ āteşi Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [şuʿle,]*

şuʿle-i māh: *Ay ışığı.*

1. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler Yazı yazmaġa vefā itse eger **şuʿle-i māh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 10). [şuʿle-i māh,]*

şūm: *Kötü, sıkıntılı.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi **şūm** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [şūm,]*

şümār it: *Saymak.*

1. Ecdādını bir kimse **şümār itse** raḳībüñ İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 3). [şümār itse, -se]*

şūre: *Çorak, verimsiz.*

1. Ben **şūre** sālikiyem kim ayaġı ṭoprağını Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 5). [şūre,]*

şūr-engīz ol: *Gürültü koparmak.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne **şūr-engīz olur** Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [şūr-engīz olur, -ur]*

şūrīde: *Perişan. II Âşık, tutkun.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan **şūrīde** Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [şūrīde,]*

şūrīde-meşreb: *Perişan yaratılışlı. II Âşık.*

1. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 1). [şūrīde-meşrebüz, -üz]*

şürūʿ ḳıl: *Başlamak.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ istiḫāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 10). [şürūʿ ḳılmaz, -maz]*

şürūh: *Şerhler. II İzahlar, açıklamalar.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur **şürūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 8). [şürūḥ,]*

ṣāb: *Genç, delikanlı.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler ṣeyḫ u **ṣāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [ṣāb,]*

ṣabadak: *Ṣap diye.*

1. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını urdum **ṣabadaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [ṣabadaḳ,]*

ṣaʿbān: *Şaban ayı.*

1. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola **Ṣaʿbān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [ṣaʿbān,]*

ṣad: *Sevinçli, mutlu.*

1. Ṣād u ḫurrem her kişi ʿālem dügün bayrām ola
Kūşe-i ḥasretde ʿāṣıḳlar niçün nā-kām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 1). [ṣād,]*

ṣād id: *Mutlu etmek.*

1. Gönlümüz bir merḥabā ile iderdüñ ḳarşu ṣād
Ey dirīġā itmez olduñ gördügüñce merḥabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 5). [ṣād iderdüñ, -er, -düñ]*

ṣād ol: *Mutlu olmak.*

1. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni **ṣād oluban**
Bir nefes ṣādlıġum görse perīṣān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 7). [ṣād oluban, -uban]*
2. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken yād olup
ʿĀṣnāsın bulmışa döndüm sevindüm **ṣād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 2). [ṣād olup, -up]*
3. Cān u dil bir ṣāh-ı ḥüsne bende olsa **ṣād olur**
Ṣol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [ṣād olur, -ur]*

ṣādān ol: *Sevinmek, memnun olmak.*

1. Eger **ṣādān olup** yarın cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [ṣādān olup, -up]*

ṣād-kām: *Memnuniyetle, mutlulukla.*

1. Levlāke ḥılʿatin giyene olmaya baʿīd
Heft āsmānı gün gibi seyr itse **ṣād-kām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 74). [ṣād-kām,]*

ṣād-kām ol: *Mutlu olmak.*

1. Gider gīsū-yı ṣeb-rengi yüzüñ māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāṣıḳ **ṣād-kām olsun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 2). [ṣād-kām olsun, -sun]*

ṣādlıġ: *Sevinç, mutluluk.*

1. Gördügünce ġam ü miḥnetde beni ṣād oluban
Bir nefes **ṣādlıġum** görse perīṣān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 8). [ṣādlıġum, -um]*

ṣādmān: *Mutlu, sevinçli.*

1. Didi ʿāṣıḳlıḳ senüñdür şimdi ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 9). [ṣādmānam, -am]*

ṣādmān eyle: *Mutlu etmek, sevindirmek.*

1. Meclis ehlini **ṣādmān eyle**
Ḳoma bülbül ḳoma fiġān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 3). [ṣādmān eyle,]*

ṣādmān ol: *Mutlu olmak.*

1. Deyr öñünde ḥalḳa-i ḫumdan olur dil ṣādmān
Nitekim görse hilāl-i ʿīdi bu ḥalḳ-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 1). [ṣādmān olur, -ur]*
2. Görse sinānuñı dil olur şöyle ṣādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [ṣādmān olur, -ur]*

ṣafak: *Şafak, şafak vakti.*

1. Gerd-i felekde ṣanma **ṣafaḳdur** Behiştiyā Ḳanlu yaşumla naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 9). [ṣafaḳdur, -dur]*
2. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı **ṣafaḳ** gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [ṣafaḳ,]*
3. Cihān bir ḳaḥbedür anuñ hilāl altında ḳaşıdur
Ṣafaḳ ṣanma görinen dāmeninde ay

başıdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 6, Mısra 2). [şafaḳ,]*

4. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup ṣeb-nem degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [şafaḳ,]*

şāh: *Padişah. II Gönül.*

1. Çünki uçduñ āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı **şāḫa** ḳonma ol serv-i ḫırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 4). [şāḫa, -a]*

şāh: *Padişah. II Sevgili.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi **şāhum** ġabġabuñda ṭop olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [şāhum, -um]*

2. Nev-rūz **şāhı** gülşene geldi teferrüce
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [şāhı, -ı]*

3. Her ne **şāhı** kim göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [şāhı, -ı]*

4. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm yoḳ Behiştiyā
Ol **şāh** ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [şāh,]*

5. Gözüm öñünde raḳībi öldürüp
Ben gedāya ẓulm iden **şāhum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 4). [şāhum, -um]*

6. Riʿāyet ḳılmaġa sen **şāha** bir nāzük gülün sengin
Külāh-ı gülleyi başdan ṣavar kurnāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 5). [şāha, -a]*

7. N'ola şekl-i gedāya girdükse
Pādişāh-ı cihān bizüz **şāhum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 6). [şāhum, -um]*

8. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī **şāhum** dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [şāhum, -um]*

9. Derūn-ı cāna hücūm itse ʿaḳla virmeñ rāh
Ḥarām ḳoymaġa olmaz maḥal ḫaznesine **şāh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 2). [şāh,]*

10. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol **şāh**
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 3). [şāh,]*

11. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol **şāh**
Güzergāhında ḫāk olmaḳ yaraşur ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 1). [şāh,]*

şāh: *Şah, sultan.*

1. Ol iki kāfirlere yüz virme **şāhum** ẓulm ider
Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [şāhum, -um]*

2. Görinen meh ṣanma bir **şāhuñ** muraṣṣaʿ tācıdur
Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [şāhuñ, -uñ]*

3. Şāhlar zīnet içün tācına gevher ḳorlar
Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [şāhlar, -lar]*

4. Bir pādişāh-ı mülk-i fenādur Behişti kim
Ḫıdmetde nice **şāhı** ḳılupdur pelās-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 10). [şāhı, -ı]*

5. Ḳadīmī bende kim **şāhum** görüp bilmezlige urma
Senüñle ḳanı ol bezm-i ezelde olınan mīṯāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 5). [şāhum, -um]*

6. Kūy-ı yāri beklesün ʿuṣṣāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ **şāhıyam** muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*

7. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde **şāhuñ** ṭoġrı ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [şāhuñ, -uñ]*

8. Gelür ṣīrāne sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü **şāhuñ** Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 10). [şāhuñ, -uñ]*

9. Maḥabbet **şāhıyam** Ferhād ü Mecnūn iki bendemdür
Ḳonaḳ ṭutmaġa anları ʿadem deştine ṣaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 3). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*

10. Diye bir vaḳt ola ol **şāh** Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [şāh,]*

11. Efendüm devletüm şāhum Memi **şāh**
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [şāh,]*

12. Efendüm devletüm **şāhum** Memi şāh
Saʿādet bārek u yarıcuñ Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 1). [şāhum, -um*

]

13. Ḳanāʿat **şāhıyam** sulṭān-ı dehre ilṭifātum yoḳ
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [şāhıyam, -ı, -y, -am]*

14. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ **şāhum** yarar yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [şāhum, -um]*

15. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez **şāhum** eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 9). [şāhum, -um]*

şāh: *Dal, budak.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel **şāḫın** şikest eyler ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [şāḫın, -ın]*

şāh: *Şah. II İran Şahı.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan **şāhı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [şāhı, -ı]*

2. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 4). [şāha, -a]*

şāh: *Padişah. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. İki saṭr ola ol kelām-ı bülend
Biri **şāha** duʿā ola biri pend *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 20). [şāha, -a]*

şāh: *İran şahı. II Şah Tahmasb.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi şūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 3). [şāhuñ, -uñ]*

şāh: *Satranç oyununda en önemli taş.*

1. Ruḫlaruñ üstine kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ **şāhını** açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 2). [şāhını, -ı, -n, -ı]*

şāh beyt: *Gazelin en güzel beyti.*

1. Ey Behiştī yoġ iken bende ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 10). [şāh beyti, -i]*

şāh ol: *Padişah olmak, saltanatın başına geçmek.*

1. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen **şāh olalı** yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 102). [şāh olalı, -alı]*

2. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḫtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [şāh olan, -an]*

3. Cihāna **şāh olanlar** oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 5). [şāh olanlar, -an, -lar]*

4. Dil-rübālarda ḳomaz zībā ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
Herbirinüñ ruḫları ey **şāh olupdur** gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 8). [şāh olupdur, -up, -dur]*

şāhāne: *Şahlara yakışacak şekilde.*

1. Olmış çemende lāle siyeh ṣaçlu bir gedā
Şāhāne gerçi başına ol giyeridi tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [şāhāne,]*

2. Gül bergidür ol nāzük seyr itmege eṭrāfı
Ber-bād-ı ṣabā gibi **şāhāne** semend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 6). [şāhāne,]*

3. Şāhāne zaḥm uralı kilābuñ Behiştiye
Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 9). [şāhāne,]*

4. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı **şāhāne**
Ḫarābāt ehli içinde murādı üzre Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 9). [şāhāne,]*

5. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
Dāʾim ṣuʿarā ḫayline **şāhāne** ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [şāhāne,]*

şah-bāz: *Avcı. II Âşık.*

1. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā **şah-bāzı** uçurdı Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [şah-bāzı, -ı]*

şāh-bāz ol: *Avcı olmak.*

1. Sīm ü zer ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
Ger ne **şāh-bāz olanlar** müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 6). [şāh-bāz olanlar, -an, -lar]*

şāh-bāzī idü: *İri, güçlü ve heybetli doğan kuşu.*

1. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören şimdi şanur zāġuz biz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 9). [şāh-bāzī idük, -idü, -k]

şāh-ı ʿālem: *Âlemin sultanı.*

1. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 1). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*
2. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ taḫtgāhuñ ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*

şāh-ı ʿālem: *Âlemin padişahı, dünyaya hükmeden padişah. II Sevgili.*

1. Şāh-ı ʿālemsin n'ola virsek dil ü cānlar saña
Ṣaġlu ṣollu ḫıdmete lāzımdur oġlanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 1). [şāh-ı ʿālemsin, -sin]*

şāh-ı ʿanḳā: *Ankaların sultanı. II Hz. Hüseyin.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol **şāh-ı ʿanḳānuñ**
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [şāh-ı ʿanḳānuñ, -n, -uñ]*

şāh-ı cihān: *Cihan şahı. II Sevgili.*

1. ʿĀṣıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün
Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [şāh-ı cihāndan, -dan]*

şāh-ı diyār-ı ʿışḳ: *Aşk ülkesinin padişahı.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam üzerine ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 5). [şāh-ı diyār-ı ʿışḳ,]*

şāh-ı gül: *Güllerin şahı. II Sevgili.*

1. Şāḫ-ı gülde germ olup uçurmasun bīhūde lāf
Ders-i ʿışḳı benden ögrensin ne ḳuşdur ʿandelīb *(Behiştî Dîvânı, Müfret 3, Mısra 1). [şāḫ-ı gülde, -de]*

şāh-ı gül: *Güllerin şahı.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
Tesḫīr idüp girdi **şāh-ı güle** muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [şāh-ı güle, -e]*

şāh-ı ḫayāl: *Hayal sultanı.*

1. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni **şāh-ı ḫayāl**
Ṣanmañuz begler ulūfem yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 3). [şāh-ı ḫayāl,]*
2. Girmege **şāh-ı ḫayālüñ** ṣuyı bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 3). [şāh-ı ḫayālüñ, -üñ]*

şāh-ı horasān: *Horasan şahı. II Şah Tahmasb.*

1. Çün maʿreke-i rezmi ṭuta şarşar-ı ḳaḫruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ **şāh-ı Ḫorasān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 118). [şāh-ı ḫorasān,]*

şāh-ı hūbān: *Güzellerin şahı, sultanı.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm **şāh-ı ḫūbānum** emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 10). [şāh-ı ḫūbānum, -um]*

şāh-ı ḥüsn: *Güzellik padişahı.*

1. Sen **şāh-ı ḥüsne** olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [şāh-ı ḥüsne, -e]*

şāh-ı hüsn: *Güzellik sultanı. II Sevgili.*

1. Cān u dil bir **şāh-ı ḥüsne** bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 1). [şāh-ı ḥüsne, -e]*

şāh-ı ʿışḳ: *Aşk sultanı.. II Sevgili.*

1. Bende-i kemter ṣayaldan ben gedāyı **şāh-ı ʿışḳ**
Pādişāh-ı dehr olanlar bende-i kemter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 3). [şāh-ı ʿışḳ,]*
2. Dil **şāh-ı ʿışḳa** bende olup itdi iḫtişāş
Gitmez bu ḳapudan gerek öldür gerekse aş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 1). [şāh-ı ʿışḳa, -a]*
3. Behiştī gerçi **şāh-ı ʿışḳa** ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından velī āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 9). [şāh-ı ʿışḳa, -a]*

şāh-ı ḳahr: *Kahrın, zulmün şahını.*

1. Ġayra ḳaysılar revān eyler nihāl-i luṭf-ı yār
Ehl-i ʿışḳa **şāḫ-ı ḳahrı** bī-meze ālū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 6). [şāḫ-ı ḳahrı, -ı]*

şāh-ı kerem: *Yüce imam. II Hz. Hüseyin.*

1. İrince Kerbelā deştine ol **şāh-ı kerem** kānı
   Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 43). [şāh-ı kerem,]*

şāḥ-ı maḳṣūd: *Amaçlanan dal. II Sevgilinin gönlü.*

1. Ṣāḥ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī ṣāẕ iken
   Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [şāḥ-ı maḳṣūd,]*

şāh-ı mülk-i ʿışḳ it: *Aşk mülkünün şahı kılmak.*

1. Olanlar ṭālib-i rifʿat gelüp benden duʿā alsun
   Ki **şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm** göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 8). [şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm, -dü, -m]*

şāh-ı pür-kīn: *Kin dolu şahı.*

1. Ġam derūnum ʿālemīnüñ **şāh-ı pür-kīni** geçer
   Dūd-ı āhum anuñ esb-i ʿanberīn-zīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 1). [şāh-ı pür-kīni, -i]*

şāh-ı sühan-dān: *Güzel sözden anlayan padişah. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
   Kim anı bilür tercemesüz **şāh-ı süḫan-dān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [şāh-ı süḫan-dān,]*

şāh-ı ʿuzlet: *Yalnızlık hükümdarlığı. II Yalnızlık.*

1. Ṣāḥ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş
   Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 7). [şāḥ-ı ʿuzletde, -de]*

şāh-ı zamāne: *Zamanın, devrin sultanı. II Hz. Muhammet.*

1. Bende ḳılur cihānı şu **şāh-ı zamāne** kim
   Āṣār-ı ḥaşmetüñde ide kesb-i iḫtişām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 49). [şāh-ı zamāne, -e]*

şāhid: *Şahit, tanık.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
   Kendüsini **şāhidi** öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [şāhidi, -i]*
2. Maḥbūba māʾil olsam şūfī ne ṭaʿn idersin
   Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa **şāhid** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 4). [şāhid,]*
3. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine **şāhid** diyü
   Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [şāhid,]*

şāhid: *Güzel, sevgili.*

1. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir **şāhidi**
   ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi **şāhidi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 1). [şāhidi, -i]*

şāhid-i ʿadl: *Doğruluk şahidi.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ **şāhid-i ʿadl** Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 7). [şāhid-i ʿadl,]*

şāhidi olmış idi: *Şahidi olmak.*

1. Ḳanı ol demler ki aġlardum sevüp bir şāhidi
   ʿIşḳı daʿvāsınuñ eşküm olmış idi şāhidi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 2). [şāhidi olmış idi, -mış, -i, -di]*

şāhīn-i każā: *Kader avcısı.*

1. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
   Şāhīn-i ḳażā gibi irer zümre-i fürsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 114). [şāhīn-i ḳażā,]*

şāh-levend: *Baş asker. II Komutan, mîr.*

1. Cān bendesi olmaġa bir **şāh-levend** ister
   Göñlüm ḳuşı ḳonmaġa bir serv-i bülend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 1). [şāh-levend,]*

şahne: *İnzibat memuru, şehir zabıtası.*

1. Bürehne ṣalıvirüñ ben gedāyı meykedede
   Ki **şaḫne** bulmaya dest urmaġa girībānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 6). [şaḫne,]*

şaḥṣ: *İnsan, kişi.*

1. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz **şaḥṣa** ʿālemde
   Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 7). [şaḥṣa, -a]*
2. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dūr
   Döner ol **şaḫṣa** ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [şaḥṣa, -a]*
3. Bildigüñ bilmedigüñ **şaḫṣa** muṣāḥib olma
   Hem-nişīni kişinüñ şöyle bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 1). [şaḫṣa, -a]*

şahş imiş: *İnsan, kişi.*

1. Başı devletlü **şaḫş imiş** Mecnūn
Miḥnet-i ġamdan öldi ḳurtuldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 5). [şaḫş imiş, -i, -miş]*

şāh-sār: *Dallık, ağaçlık, koruluk.*

1. Eger mümkin olursa yanuña bir gül-ʿiẕār almaḳ
Saʿādet **şāḫ-sārından** senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 2). [şāḫ-sārından, -ı, -n, -dan]*

şahş-ı beyābān: *Çöl insanı, bedevi.*

1. Şan ol **şaḫş-ı beyābānem** ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [şaḫş-ı beyābānem, -em]*

şahş-ı ebleh: *Ebleh, bön, ahmak kişi.*

1. Ey Behiştī iḫtirāz it **şaḫş-ı eblehden** ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 9). [şaḫş-ı eblehden, -den]*

şāʿir: *Şair.*

1. Ger baña uşmaz Behiştī şimdiki **şāʿirleri**
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḫḥār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [şāʿirleri, -leri]*
2. Uymazsa ġayrı **şāʿire** semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [şāʿire, -e]*
3. Behiştī **şāʿirüñ** olmaḳ gerek ey şāh-ı gül-çihre
Revā mıdur ki bülbülsüz ola ʿālemde gülzāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 9). [şāʿirüñ, -üñ]*
4. Cān u diller ceẕb ider efsānesi efsūn gibi
Ol Behiştī didügüñ seḫḥār imiş **şāʿir** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 10). [şāʿir,]*
5. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behiştī merd **şāʿirsin**
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [şāʿirsin, -sin]*
6. Rūm **şāʿirlerinüñ** şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [şāʿirlerinüñ, -ler, -i, -n, -üñ]*
7. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ
Ġayri **şāʿirlerüñ** eşʿārı bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [şāʿirlerüñ, -ler, -üñ]*
8. Degüldür ġayrı **şāʿirler** gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [şāʿirler, -ler]*
9. Şanma her **şāʿiri** ʿālemde Behiştīye naẓīr
Kelimātında faṣīḥa bedel olmaz kelegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 9). [şāʿiri, -i]*
10. Şeh luṭfı gerek **şāʿir** ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [şāʿir,]*
11. Şāʿirdür iden midḥatüñüñ nüktelerin naẓm
Olmaya şadef dür mi olur ḳaṭre-i nīsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 125). [şāʿirdür, -dür]*

şāʿir ol: *Şair olmak.*

1. Şāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice yıllar eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 9). [şāʿir olmadın, -ma, -dı, -n]*

şāʿirān-ı rūm: *Anadolu şairleri.*

1. Ġayrdan geçsün Behiştī **şāʿirān-ı Rūma** di
Mekteb-i ʿışḳa muʿallim Ḥāfıż-ı Şīrāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 9). [şāʿirān-ı rūma, -a]*

şāʿir-i efṣah: *Fasih şair.*

1. Olur mı Behiştī gibi bir **şāʿir-i efṣaḥ**
Kim oldı feṣāḥatlerine sözleri bürhān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 129). [şāʿir-i efṣaḥ,]*

şākir: *Şükreden.*

1. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine **şākir** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [şākir,]*

şākird iken: *Öğrenci, talebe.*

1. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize **şākird iken** anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 10). [şākird iken, -i, -ken]*

şākird ol: *Talebe olmak.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe yıl **şākird olurdı** Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [şākird olurdı,]*

şāl: *Şal. II Aba, hırka.*

1. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider **şālile** baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 4). [şālile, -ile]*
2. Şāluma ṭañ eylese bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
   Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [şāluma, -um, -a]*
3. İtlerüñden birinüñ **şālını** isterdüm velī
   Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḥarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [şālını, -ı, -n, -ı]*
4. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
   Şayda geldük de şikār itdüm kilābuñ **şālıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [şālıdur, -ı, -dur]*
5. Dem gelür kim ben gedā-yı kūyuña bir ḥāl olur
   Cāme-i zer-bāft-ı şāhı rūz-merre **şāl** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 2). [şāl,]*
6. Şabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
   Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā **şāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [şāl,]*
7. Yanında sāyesi şanup … diyü bulsam
   Tenümde **şālumı** āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [şālumı, -um, -ı]*
8. Vuṣlata irmeyicek eylemezem **şālumı** terk
   Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [şālumı, -um, -ı]*
9. Fürḳat bu benüm egnüme giydürdügi **şāli** ʿĀlemde çıḳarmaya meger dest-i viṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 1). [şāli, -i]*
10. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
    Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta **şālini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [şālini, -i, -n, -i]*
11. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam şanma bu ḫayāli
    ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi **şālı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 2). [şālı, -ı]*
12. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
    Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña **şāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [şāli, -i]*
13. Köhne **şālum** dönüpdür ol kefene
    Ki anuñ olmaya yaḳası yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 7). [şālum, -um]*
14. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
    Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum **şālumı** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [şālumı, -um, -ı]*

şāl-i fenā: *Yokluk şalı.*

1. Cihān mülkinde bir **şāl-i fenāya** ḳāniʿ olaldan
   Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 9). [şāl-i fenāya, -y, -a]*

şāl-i melāmet: *Melamet şalı. II Kınanmışlık hırkası.*

1. Tekye-i ʿışḳa girüp **şāl-i melāmet** giymiş
   Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [şāl-i melāmet,]*

şāl-i siyāh: *Siyah şal. II Kâbe örtüsü.*

1. Beni öldükde bu **şāl-i siyāhumla** bürürlerse
   Yeridür ḫāküme gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 1). [şāl-i siyāhumla, -um, -la]*

şāl-pūş: *Hırka, aba giyen.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden **şāl-pūş** abdāl idüm
   Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [şāl-pūş,]*

şām: *Akşam, akşam vakti.*

1. Yollarda ṣabā **şām** u seher ṭurma segirdür
   Ḫāk-i rehüñ ʿāṣıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [şām,]*
2. Uṣanmaz ṣubḥ u **şām** oynar çemende berg-i güllerle
   Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [şām,]*

şām ol: *Akşam olmak. II Kısmet, nasip olmamak.*

1. İl şeker yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
   Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki **şām ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 8). [şām ola, -a]*

şām-ı firāḳ: *Ayrılık akşamı.*

1. Vaṣluñ günide **şām-ı firāḳuñ** beyān ide
   Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [şām-ı firāḳuñ, -uñ]*

şām-ı ġam: *Gam akşamı. II Şam şehrinin gamı.*

1. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 5). [şām-ı ġamda, -da]*

şāne: *Tarak.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim **şāneden** gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [şāneden, -den]*
2. Zülfüñde raḥm **şānesi** yoḳdur ya var mıdur
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [şānesi, -s, -i]*
3. Didüñ baña ki elüñ kākülüme **şāne** gerek
Bu rāyı kimseye açma ele bahāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 1). [şāne,]*
4. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eşer
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan **şāne** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [şāne,]*
5. Ḳurusun ey raḳīb elüñ ki anı
Kākül-i yāre **şāne** eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 8). [şāne,]*
6. Kākülüñ sevdāsı cismüm ol ḳadar ḳurutdı kim
Döndi iki ellerüm iki kemikden **şāneye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 4). [şāneye, -y, -e]*
7. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı **şāne** raḳībüñ ṣaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [şāne,]*
8. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya żabṭ it **şāneñi**
Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 1). [şāneñi, -ñ, -i]*
9. Kaʿbe yüzüñde kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi **şāne** anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 40). [şāne,]*

şarāb: *Şerbet.*

1. Beni çekerdi lebüñden gelen kelām-ı leẕīẕ
Ecel **şarābını** ṣundı baña bu cām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 2). [şarābını, -ı, -n, -ı]*

şarāb: *Şarap, mey. II Dudak.*

1. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut **şarābından** ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [şarābından, -ı, -n, -dan]*

şarāb: *Şarap, mey.*

1. Ṣarāba tevbe itmiş diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [şarāba, -a]*
2. Ḳatı güc ancaḳ ḳadeḥ meclisde aġzuñ öpdügi
Bezme geldükce ḳolayına köpürmezmiş **şarāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 6). [şarāb,]*
3. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına ṭaʿn eyledügiyçün **şarāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [şarāb,]*
4. Sensüz varup içersem eger bir ḳadeḥ **şarāb**
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [şarāb,]*
5. Bir **şarābuñ** mesti olmışdur Behiştī kim anuñ
Cürʿasından oldı mecmūʿ-ı cihān hem-vār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 9). [şarābuñ, -uñ]*
6. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider Ṣāfī **şarāb** var iken esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [şarāb,]*
7. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa Ṭut kim olancasını ṣatduñ **şarāba** virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [şarāba, -a]*
8. Sāḳī bahār irelden olduḳ **şarāba** meftūn
Beñzer çemende her dem oḳur aña gül efsūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 1). [şarāba, -a]*
9. Ḥubb-ı dünyā **şarābını** içme
Menfaʿat umma zehr-nūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 7). [şarābını, -ı, -n, -ı]*
10. Nedür ḳo būse-i laʿli yeter baña ʿışḳuñ
Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān **şarāb** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 6). [şarāb,]*
11. Meclisde **şarāb** olmasa defʿ-i ġam olur mı
Maḥbūbile mey olmasa defʿ-i ġam olur mı *(Behiştî Dîvânı, Murabba 2, Mısra 3). [şarāb,]*
12. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine yaşum **şarāb** eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [şarāb,]*

şarāb iç: *Şarap içmek.*

1. Devr-i gül geçdi dirīġā içmedüm gül-gün ṣarāb

Bu melālinden be-ġāyet dostlar ḥālüm ḫarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 1). [şarāb içmedüm, -me, -dü, -m]*

şarāb-ı nāb ile: *Saf, halis şarap.*

1. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Ṣarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ yılca bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [şarāb-ı nāb ile, -ile]*

şarāb-ı şeb-nem: *Gözyaşı şarabı.*

1. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından **şarāb-ı şeb-nemüñ** ġāyet zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 10). [şarāb-ı şeb-nemüñ, -üñ]*
2. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Ṣarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 10). [şarāb-ı şeb-nemüñ, -üñ]*

şark: *Doğu.*

1. Ṣarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa tīr-i āh
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [şarḳ,]*
2. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Ṣarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [şarḳa, -a]*

şavḳ-ı dīdār: *Güzel yüzünün ışığı.*

1. Ṣavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 7). [şavḳ-ı dīdāruñ, -uñ]*

şāyed: *Ola ki, olur da.*

1. Ol senüñ **şāyed** dıraḫt-ı ʿömrüñe niş̲ār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 4). [şāyed,]*
2. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Ṣāyed bir ehl-i z̲evḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 10). [şāyed,]*
3. Ġamgīn olup oturmayalum kūy-ı yārda
Ṣāyed sirāyet eyleye bizden melāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 8). [şāyed,]*
4. Öpe ser-mūzeñi **şāyed** diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ tozın çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 1). [şāyed,]*
5. Ḫışm ide **şāyed** diyü sevmez geçindüñ dil-beri
Ey Behiştī kendüñe ḳaṣd ile pinhān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 9). [şāyed,]*
6. Gözümden ayrılan kirpiklerüm kār eyleye **şāyed**
Ölürsem mūzesiz geçme benüm ḫāk-i mezārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 3). [şāyed,]*
7. Her gice ol mehi fikr eyleme **şāyed** ṭolına
Gel ḥarīş olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [şāyed,]*
8. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim **şāyed** uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [şāyed,]*

şāyed ki: *Belki, ola ki.*

1. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
Ṣāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [şāyed ki,]*
2. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār
Ṣāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 6). [şāyed ki,]*

şāz iken: *Bulunmazken.*

1. Ṣāḫ-ı maḳṣūd üzre dil murġı Behiştī **şāz̲ iken**
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [şāz̲ iken, -i, -ken]*

şāz ol: *Mutlu olmak, sevinmek.*

1. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin **şāz̲ olup**
Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 9). [şāz̲ olup, -up]*

şāzī: *Sevinç, mutluluk.*

1. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede **şāz̲ī** gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [şāz̲ī,]*

şāzlıg: *Sazlık.*

1. Her **şāz̲lıgın** āḫiri ṣanma ġama irmez
Fevt itme göñül furṣatı kim dem deme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 1). [şāz̲lıgın, -ın]*

şāzmān: *Mutlu, sevinçli.*

1. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet ḳondı
Ṣāz̲mānem ki yine başuma devlet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 2). [şāz̲mānem, -em]*

şeb: *Gece.*

1. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir **şeb** añılmaḳ meḥāsin-i Leylā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [şeb,]

2. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir **şeb**
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [şeb,]*

3. Eşk ucından gözlerüm **şeb** tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [şeb,]*

4. Şeb olmaz idi nehārı Behiştīnüñ ġamdan
Anuñla ol güneş itse eger selām ṣabāḥ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 9). [şeb,]

5. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāṣıḳa
Ġam **şebinde** ol yüzi māhum olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [şebinde, -i, -n, -de]

6. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her **şeb** ṣerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 4). [şeb,]

7. Benüm vuṣlat **şebinden** rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [şebinden, -i, -n, -den]*

8. Her **şeb** cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
Eyle ḫaẕer ki tīr-i āhum cebe sökendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 3). [şeb,]

9. Seyyārelerle seyre çıḳar her **şeb** ol ḳamer
Mümkin degül ki rāst gelem ben sitāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 3). [şeb,]

10. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş **şebinde** şemʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [şebinde, -i, -n, -de]

11. Rāh-ı ġamuñda her **şeb** āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi olur baña sefer çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 5). [şeb,]

12. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez **şeb** tā-seher çerāġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [şeb,]

13. Ey ḫ∨āce künc-i medresede ṣubḥa dek bu **şeb**
Ben rūy-ı yāri fikr ideyin sen kitāba baḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 7). [şeb,]

14. Maḥabbet ehline her gāh āh kāfīdür
Şeb irse kūh-ı cünūnda baña ne ḫāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 6). [şeb,]*

15. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẕarın her dīdenüñ her **şeb** tecellī māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [şeb,]*

16. Ḫoş başdı ḳara baġrına merdümcügüm bu **şeb**
Çeşmüm sirācesinde ḫayālin güzel güzel
(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 3). [şeb,]

17. Ḳangı **şeb** kim ṭaş işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [şeb,]*

18. Yā İlāhī ġam **şebinde** niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [şebinde, -i, -n, -de]*

19. Her **şeb** ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 1). [şeb,]*

20. Olmadı rıḥlet **şebinde** gözüm öñünden cüdā
Ey Behiştī rāh-ı ḥasret oldı baña kehkeşān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 13). [şebinde, -i, -n, -de]*

21. Her **şeb** lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [şeb,]*

22. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol **şeb** irerdüm ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [şeb,]*

23. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḫaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir **şeb** naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [şeb,]*

24. Bu **şeb** seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḫ∨ābumda
Didiler baña gel sen de şikāyet it efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 3). [şeb,]*

25. Ümīẕüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe **şeb** nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [şeb,]*

26. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat **şebinde** ṣubḥı almazlar iʿtibāre

(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [şebinde, -i, -n, -de]

27. Felek cevşen giyer her **şeb** nice kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 1). [şeb,]*
28. Hicrān **şebinde** encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [şebinde, -i, -n, -de]*
29. Bir ġoncaya göñülcügi düşmiş fütādenüñ
Gül ġoncası degül dil **şebinden** saña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 6). [şebinden, -i, -n, -den]*
30. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān **şeb** tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [şeb,]*
31. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz şemʿveş anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [şeb,]*
32. İrişüp ṣubḥ-ı viṣāl āḫir olur ġuṣṣa **şebi**
Çihre gösterse ḳaçan gün gibi Rūşen Çelebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 1). [şebi, -i]*
33. Her **şeb** yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 21). [şeb,]*
34. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı başīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 24). [şeb,]*
35. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet **şebine** ser ʿalemüñ şemʿ-i şebistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [şebine, -i, -n, -e]*
36. İki güldür bu bāġ-ı ʿālemde
Biri **şeb** açılur birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 16). [şeb,]*

şebāb: *Gençlik, tazelik, civanlık.*

1. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı zerrīn olmaduḳ bergi
Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 8). [şebābum, -um]*
2. Ḳomamışdı **şebābuñı** gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm yine demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 3). [şebābuñı, -uñ, -ı]*

şeb-be-şeb: *Her gece.*

1. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [şeb-be-şeb,]*

şeb-çerāġ: *Gece parlayan kıymetli taş.*

1. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
Olursa **şeb-çerāġı** berāber semende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [şeb-çerāġı, -ı]*

şeb-dīz-i āh: *Ahın kara atı.*

1. Ṭañ degül **şeb-dīz-i āhum** göġe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [şeb-dīz-i āhum, -um]*

şeb-efrūz: *Geceyi aydınlatan.*

1. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 4). [şeb-efrūz,]*

şeb-hˇāb: *Gece uykusu.*

1. Şeb-ḫˇābe varma varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [şeb-ḫˇābe, -e]*

şeb-i baht: *Bahtın gecesi.*

1. Her ḳaçan olsam **şeb-i baḫtumda** gümrāh-ı viṣāl
Kūy-ı ġam semtin ḳılavuzlar ḳamu aḫter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 5). [şeb-i baḫtumda, -um, -da]*

şeb-i ġam: *Gam gecesi.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [şeb-i ġamda, -da]*
2. Ey **şeb-i ġamda** benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya ṭoldı māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 7). [şeb-i ġamda, -da]*
3. Pervāneñ olayın **şeb-i ġamda** hemān baña
Göster tarīḳ-ı ḫidmeti ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 5). [şeb-i ġamda, -da]*

şeb-i hecr: *Ayrılık gecesi.*

1. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫˇāb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde şemʿ-i şādmānīden eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra*

1). [şeb-i hecr,]

şeb-i hecr: *Ayrılık gecesi.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lā-yaʿḳıl
Ayaġ üzre **şeb-i hecrüñde** şemʿ-i bezm-i ġam ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [şeb-i hecrüñde, -üñ, -de]*
2. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 3). [şeb-i hecrüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

şeb-i ḳadr: *Kudret gecesi.*

1. Niḳāb-ı kākülüñden ruḫlaruñ görmez mi ʿāşıḳlar
Şeb-i ḳadrüñ gözi açıḳlara envārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 8). [şeb-i ḳadrüñ, -üñ]*

şeb-i yeldā: *Yılın en uzun gecesi.*

1. Yılda bir olur **şeb-i yeldā** velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [şeb-i yeldā,]*
2. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur **şeb-i yeldāları** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 8). [şeb-i yeldāları, -lar, -ı]*

şebistān: *Yatak odası. II Yatak.*

1. Ġam **şebistānında** ey dil menzilüñ meyḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 1). [şebistānında, -ı, -n, -da]*

şebistān-ı melāmet: *Kınanmışlık mahali.*

1. Şebistān-ı melāmetde selāmet naḳdin itdüm güm
Maḳām-ı istirāḥatden murād alur degül merdüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 17). [şebistān-ı melāmetde, -de]*

şeb-nem: *Çiy, jale, su damlası.*

1. ʿĀrıż olmışdur diyü ġavġā-yı bülbülden ṣadā
Ġoncanuñ başına **şeb-nem** sürdi gülşende gül-āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 4). [şeb-nem,]*
2. Her seḥer çeşmine **şeb-nem** ṣu seper gülşende
Ḥvābdan nergis-i maḥmūrı uyarmaġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 3). [şeb-nem,]*
3. Uyuriken olup gülşende **şeb-nem**
Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 9). [şeb-nem,]*
4. Girān itmiş gülüñ gūşını **şeb-nem**
Nice kār itsün ey bülbül fiġānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 5). [şeb-nem,]*
5. Bülbül taẕarruʿun gūş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 6). [şeb-nem,]*
6. Ġoncada **şeb-nem** degüldür görinen her ṣubḥ-dem
Aġzınuñ ṣuyı aḳar laʿl-i şeker-güftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 7). [şeb-nem,]*
7. Añup ol demleri encüm giceler dīdesin yummaz
Ṣafaḳ ḳan aġlayup **şeb-nem** degüldür her seḥer peydā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 40). [şeb-nem,]*
8. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḥası güller gibi yüzi ola **şeb-nem** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [şeb-nem,]*

şeb-reng: *Gece renkli.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki **şeb-reng** ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [şeb-reng,]*

şeb-revān-ı mesālik-i himmet: *İhsan yolunun gece yolcusu.*

1. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar ṭaʿñ mı Kaʿbe-i vuṣlat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 1). [şeb-revān-ı mesālik-i himmet,]*

şeb-tāb: *Ateş böceği.*

1. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül **şeb-tāb** uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [şeb-tāb,]*

şeb-tāb: *Ateş böceği. II Âşık.*

1. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi **şeb-tābı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [şeb-tābı, -ı]*

şeb-tā-seher: *Geceden sabaha kadar.*

1. Şeb-tā-seher ġamuñda ḳalup ey güneş felek
Ḥasret sirişk-i dīdelerin eylemiş sepīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 5). [şeb-tā-seher,]*
2. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ şevḳıne her **şeb-tā-seher**

Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 3). [şeb-tā-seher,]*

<u>seb-zinde-dār ol:</u> *Geceleri uyanık olmak, geceyi uykusuz geçirmek.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
   Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 3). [şeb-zinde-dār olalıdan, -alı, -dan]*

<u>şefāʿat:</u> *Şefaat.*

1. Ġayrı ḳapudan istemez ol ber-murād ola İster **şefāʿatüñle** bula dü cihānda kām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 102). [şefāʿatüñle, -üñ, -le]*

<u>şefḳat:</u> *Merhamet, acıma.*

1. Eger gözüm gören **şefḳat** düşerse sīne-i yāre
   Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 3). [şefḳat,]*
2. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
   Velī **şefḳat** göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [şefḳat,]*

<u>şeh:</u> *Sultan, padişah.*

1. Şāh olan her bendeye ẓāhir budur muḥtāc olur
   Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 8). [şehlik, -lik]*
2. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol **şeh** yapar
   Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [şeh,]*
3. Cismümde zīnet her zaḫm-ı sengüñ
   Şehden gedālar ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 8). [şehden, -den]*
4. Sīnede sürmege aḫlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
   Bir yiyüm bir **şeh** irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [şeh,]*

<u>şeh:</u> *Sultan. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ol **şeh** ki naẓar itmez aña bir kişi i<u>ş</u>bāt
   Ḳılmaz bu işi kimse meger āyīne devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 59). [şeh,]*
2. Şeh lutfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
   Ḥāṣılı olur terbiyesüz sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 127). [şeh,]*

<u>şeh süleymān:</u> *Sultan Süleyman. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
   Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [şeh süleymān,]*

<u>şehā:</u> *Ey şah.*

1. Dār-gīrüñde **şehā** yarıcuñ Allāh olıcaḳ
   Ḫaṣm-ı bī-fāʿideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [şehā,]*
2. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ **şehā** ʿacebdür
   Rūma teveccüh itmiş ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 1). [şehā,]*
3. Her ḳanda ḳılsa eşkümi bārān-ı ġam lebüñ
   Ol cānibüñ nebātı **şehā** cümle ḳand olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 8). [şehā,]*
4. Naḳd-i ʿömrüñ neye ṣarf oldı ḥisāb eyle diyü
   Rūz-ı maḥşerde **şehā** öñüñe defter ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 6). [şehā,]*
5. Sākin-i şehr-i viṣāl eyle Behiştī ḳuluñı
   Ḳaryede ḳahrını çekdürme **şehā** etrāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 10). [şehā,]*
6. Ṣanma kim derde ṣifā neydügini bilmeyevüz
   Biz **şehā** her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 8). [şehā,]*
7. Şehā çünki ḫarcanmayup saḳladuñ
   Şeb-efrūz ile bir degil mi sifāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 3). [şehā,]*
8. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
   Baḳar ṣanma **şehā** minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [şehā,]*
9. Hele bir dem **şehā** ṣabr eyle gör ol yeñi cāẕū kim
   Müsaḥḫar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [şehā,]*
10. Ġurūr itme **şehā** bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
    Saña dünyā-yı zer-bāftı viren virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 3). [şehā,]*

<u>şehā:</u> *Ey şah. II Ey sevgili.*

1. Çevreden itsün iḥāṭā cismümi peykānlaruñ
   Leşker-i ġamdan **şehā** āhen-ḥiṣār olsun

baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 6). [şehā,]*

2. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme **şehā**
Mülk-i ḫüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [şehā,]*
3. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle **şehā**
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü s̱enā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [şehā,]*
4. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı **şehā** mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [şehā,]*
5. Deryā-yı dīde doldı bī-ḥad çıḳup durur
Gelsün **şehā** ḫayālüñ eger kim alursa bāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 8). [şehā,]*
6. Yıḳmaḳ gazā degül mi **şehā** ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [şehā,]*
7. Kuḥl itmese **şehā** gözine ḫāk-i pāyüñi
Olmazdı Behiştī ḳuluñ kīmyā-naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 9). [şehā,]*
8. Başına altun üsküf urınmazidi **şehā**
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [şehā,]*
9. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma tek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [şehā,]*
10. Sīnede tīġ-i müjeñ zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı **şehā** kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 4). [şehā,]*
11. Naḳd-i dil göz göre żāyiʿ ola lāyıḳ mı **şehā**
Niçün ol iki ḫarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [şehā,]*
12. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri **şehā** dünki ziyānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [şehā,]*
13. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḫaṭṭuñ
Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 5). [şehā,]*
14. Şehā bulınmaya mūmlar yaḳup ararsañ eger
Ḳuluñ Behişti gibi ḫıdmetüñde pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 9). [şehā,]*
15. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme **şehā**
Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 3). [şehā,]*

şehādet: *Şahit.*

1. Aġız açup yürekde yārelerüñ
İşleri ḳatlüme **şehādetdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 4). [şehādetdür, -dür]*

şehādet it: *Allah'ın varlığını tasdik etmek, tanıklık etmek.*

1. Kendü **şehādet itdi** Ḫudā muʿcizātuña
S̱ābitdür āyetiyle enām içre bu kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 13). [şehādet itdi, -di]*

şeh-bāz: *Doğan kuşu.*

1. Her denīnüñ göñli murġın çeşmüñe itdürme ṣayd
Himmetüñ ʿālī ṭutup **şeh-bāzuñı** aʿlāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 4). [şeh-bāzuñı, -uñ, -ı]*
2. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 6). [şeh-bāzdur, -dur]*

şeh-bāz: *Kuş. II Simurg, zümrüdüanka.*

1. Himmetüm **şeh-bāzını** ṣalam murādum Ḳāfına
Bālin ü bister derūnın pür per-i ʿanḳā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 3). [şeh-bāzını, -ı, -n, -ı]*

şeh-bāz: *Doğan kuşu. II Avcı.*

1. Bir niçe dil murġı kim kendü hevāsında uçar
Göz yumup açınca alursın anı **şeh-bāz** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 4). [şeh-bāz,]*
2. Dūd-ı āhum murġına **şeh-bāzlıḳ** göstermege
Ey Behiştī māh-ı nevden eylemiş minḳār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 9). [şeh-bāzlıḳ, -lıḳ]*
3. Ġamze oḳların ki ṣalan çeşm-i ḫükm-endāzıdur
Oḳ degül ol murġ diller ṣaydınuñ **şeh-bāzıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 2). [şeh-bāzıdur, -ı, -dur]*
4. Göñül **şeh-bāzı** ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 7). [şeh-bāzı, -ı]*
5. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege

Ḫūblar **şeh-bāzı** bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [şeh-bāzı, -ı]*

6. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
Hevā **şeh-bāzıyam** lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [şeh-bāzıyam, -ı, -y, -am]*
7. Sidre **şeh-bāzı** daḥı gūş idemez olmışdur Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm şeh-perümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 3). [şeh-bāzı, -ı]*
8. Bile uçup ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
Fenā **şeh-bāzı** anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 6). [şeh-bāzı, -ı]*
9. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol **şeh-bāza** taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [şeh-bāza, -a]*
10. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
Şikār ehli çoġ ammā cümleden **şeh-bāzdur** göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [şeh-bāzdur, -dur]*
11. Bāl açup murġ-ı ġamı ḳapdı Behiştī göñlüm
Bu hüner bir kişinüñ gelmedi **şeh-bāzından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 10). [şeh-bāzından, -ı, -n, -dan]*
12. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi **şeh-bāzumuñ** n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [şeh-bāzumuñ, -um, -uñ]*
13. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu **şeh-bāzıyam** Behiştī
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ zebūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 9). [şeh-bāzıyam, -ı, -y, -am]*
14. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler
Yine **şeh-bāzın** uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [şeh-bāzın, -ın]*
15. Cām-ı mey bir kez hücūm itse hezārān ġamları
Ṭaġıdur çil yavrusı gibi ʿaceb **şeh-bāz imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 4). [şeh-bāz imiş,]*
16. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb **şeh-bāz imiş** Mecnūn
Ki ʿanḳāveş şikārını iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 5). [şeh-bāz imiş, -i, -miş]*

şeh-bāz ol: *Avcı, avlayan olmak.*

1. Murġ-ı dil ṣaydın eyle **şeh-bāz ol**
Alçaḳ uçma bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 13). [şeh-bāz ol,]*

şeh-bāz-ı āh: *Feryat kuşu.*

1. Sürüp çıḳarmaġıçün murġ-ı cān-ı aġyārı
Cenāb-ı ḳūyuña **şeh-bāz-ı āhum** açdı cenāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 4). [şeh-bāz-ı āhum, -um]*

şeh-bāz-ı dil: *Gönül doğanı. II Gönül kuşu.*

1. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün **şeh-bāz-ı dil**
Açdı himmet bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 5). [şeh-bāz-ı dil,]*

şeh-bāz-ı evc: *Zirvede uçan doğan.*

1. Ey başīretsüz kerūbīlerle çingān bir midür
Ḳanda hem-pervāz ola **şeh-bāz-ı evcile** ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 6). [şeh-bāz-ı evcile, -ile]*

şeh-bāz-ı firāḳ: *Ayrılık kuşu.*

1. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
Ki **şeh-bāz-ı firāḳuñla** ecel murġın şikār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [şeh-bāz-ı firāḳuñla, -uñ, -la]*

şeh-bāz-ı hümā: *Hüma kuşu, devlet kuşu. II Mürşit.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa **şeh-bāz-ı hümā** ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [şeh-bāz-ı hümā,]*

şeh-bāz-ı hümā-ṣayd: *Devlet kuşunun avcısı.*

1. Şehzādelerüñ olalı **şeh-bāz-ı hümā-ṣayd** Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 99). [şeh-bāz-ı hümā-ṣayd,]*

şeh-bāzı imiş: *Avcı imiş.*

1. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli **şeh-bāzı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 4). [şeh-bāzı imiş,]*

şeh-bāz-ı ʿışḳ: *Aşk avcısı.*

1. Ben ol **şeh-bāz-ı ʿışḳam** kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 1). [şeh-bāz-ı ʿışḳam, -am]*

şeh-bāz-ı maḥabbet: *Muhabbet kuşu.*

1. Dāmgāh-ı dile **şeh-bāz-ı maḥabbet** ḳondı
Şāẕmānem ki yine başuma devlet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 1). [şeh-bāz-ı maḥabbet,]*

şeh-bāz-ı ṣayd-āver: *Av yakalayan avcı.*

1. Dāne-i eşküñ yine sen gösterüp cānāneye
Ey gönül **şeh-bāz-ı ṣayd-āver** irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 2). [şeh-bāz-ı ṣayd-āver,]*

şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keş: *Gönül çeken şiirin ustası.*

1. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm ṣikār
Dest-i şāha düşse ger **şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 10). [şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm, -üm]*

şeh-bāz-ı zülf: *Sevgilinin doğan kuşuna benzeyen zülfü. II Avcı, tuzak kuran saç.*

1. Pervāz-ı murġ-ı vuṣlat egerçi bülend olur
Şeh-bāz-ı zülf iderse piyāle gelür ele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 6). [şeh-bāz-ı zülf,]*

şeh-bāzveş: *Doğan kuşu gibi. II Avcı gibi.*

1. Ṣafā gülzārınuñ öñ ṣayd idermiş kebg-i ḫandānın
Ki el üzre ṭuta **şeh-bāzveş** cām-ı mey-i nābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 8). [şeh-bāzveş,]*

şeh-dāne: *İri parlak inci.*

1. Cān murġına ġıdā-yı ruḥ olmaya münāsib Ḥāl-i ruḫuñ ḫalīlüm **şeh-dāne** bir ʿadesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 6). [şeh-dāne,]*

şehenşāh: *Şahlar şahı.*

1. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel yaġıları
Ne ḫazīne ne **şehenşāh** u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 8). [şehenşāh,]*

şeh-i dehr: *Cihanın padişahı.*

1. İki ḫassāsıdur **şeh-i dehrüñ**
Biri aḫşam gezer birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 11). [şeh-i dehrüñ, -üñ]*

şeh-i hayāl: *Hz. Muhammet'in hayalinin sevgisi.*

1. Bu iki gözlerüm dil-i ḫūnīnile benüm
Oldı **şeh-i ḫayālüñe** bir iki üç ḫıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 56). [şeh-i ḫayālüñe,]*

şeh-i hūbān: *Güzeller padişahı.*

1. Ol **şeh-i ḫūbān** giyelden başına zerrīn tāc
Dil-rübālardan alur ḫüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [şeh-i ḫūbān,]*

şeh-i iḳlīm-i ḫüsn: *Güzellik ülkesinin sultanı.*

1. Bir melek-sīmā perīnüñ ʿāşıḳ-ı şeydāsıyuz
Bir **şeh-i iḳlīm-i ḫüsnüñ** muʿteber paşasıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 2). [şeh-i iḳlīm-i ḫüsnüñ, -üñ]*

şeh-i ʿışḳ: *Aşk sultanı.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña yād eylemeñ ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 1). [şeh-i ʿışḳam, -am]*

şeh-i mervān: *Sultan Mervan. II Mervan., Emevilerin dördüncü halifesi.*

1. Gūş itse ʿÖmer ḫażreti inṣāf ide ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını görse **şeh-i Mervān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [şeh-i mervān,]*

şeh-i vilāyet-i ḫüsn: *Güzellik diyarının padişahı.*

1. Şeh-i vilāyet-i ḫüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde defter-i ʿışḳa yazılmadan bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 3). [şeh-i vilāyet-i ḫüsnüñ, -üñ]*

şeh-i yūsuf-likā: *Yusuf yüzlü padişah. II Güzel yüzlü sevgili.*

1. Efendi sen **şeh-i Yūsuf-likāya** ḳul diyen kimdür
Ki bendeñ olalı gönlüm baş egmez degme sulṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 5). [şeh-i yūsuf-likāya, -y, -a]*

şehīd it: *Şehit etmek.*

1. Derūnuñ ṭaşdan pek idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim ṣu dirīġ idüp **şehīd itdüñ** anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 20). [şehīd itdüñ, -dü, -ñ]*

şehīd ḳıl: *Şehit etmek.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür şu kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 10). [şehīd ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

şehīd ol: *Şehit olmak, Allah yolunda can vermek.*

1. Siper ḳıl sīneñi tīġ-ı firāḳa kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 8). [şehīd olmayanuñ, -ma, -y, -an, -n, -uñ]*

şehīd-i kerbelā: *Kerbelâ şehitleri. II Hz. Hüseyin ve arkadaşları.*

1. Şehīd-i Kerbelānuñ derd-i hecri maḥż-ı niʿmetdür
Gözinden ḳan aḳıt kim cūybār-ı feyż-i raḥmetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 55). [şehīd-i kerbelānuñ, -n, -uñ]*

şehlā: *Şehla, hafif şaşı göz.*

1. Çeşm-i ruḫsāruñı gördüm güle raʿnā dimedüm
Gülşenüñ nergis-i maḫmūrına **şehlā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 2). [şehlā,]*

şeh-per: *Kuş kanadındaki uzun tüy.*

1. Dergāhuñı süpürmege cārūbı ne'ylerem
Müjġānlarum hümā-yı şeref **şeh-peri** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 6). [şeh-peri, -i]*
2. Sidre şeh-bāzı daḫı gūş idemez olmışdur
Evc-i ʿizzetde ṣadāsını benüm **şeh-perümüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 4). [şeh-perümüñ, -üm, -üñ]*
3. Sūz-ı şevḳüñde ṣafā kesb itmegiçün cānumuñ
Murġ-ı āhum **şeh-perin** her demde bād-efrāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 12). [şeh-perin, -in]*
4. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
Şeh-perüñ şıytı ʿāleme ṭolsun *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [şeh-perüñ, -üñ]*

şeh-per-i kibr: *Kibir kanadı.*

1. Ṣāḥ-ı ʿuzletde ḳarār eyleyelüm ʿanḳāveş
Şeh-per-i kibri ḳoyup ṣıyt u ṣadādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 8). [şeh-per-i kibri, -i]*

şeh-per-i ṭāvūs: *Tavus kuşunun uzun tüyleri.*

1. Cihānda **şeh-per-i ṭāvūs** dūd-ı āhumdur
Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña bād-efrāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 7). [şeh-per-i ṭāvūs,]*

şehr: *Şehir. II Ahali.*

1. Şehr için seyr itdügüm nefsüm hevāsiçün degül
Meh-liḳālar gördügümce ḥaẕẕ ider ġāyetde rūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 3). [şehr,]*

şehr: *Şehir. II Mekân.*

1. Gönül **şehrindeki** ġam bir fesād ehli levend ancaḳ
Ḥużūr itmek dilerseñ anı serheng-i meye sürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 5). [şehrindeki, -i, -n, -de, -ki]*

şehr: *Şehir, kent.*

1. Dime ḳaddin görüp yāruñ viṣāli **şehrine** irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [şehrine, -i, -n, -e]*
2. Ṣaḥrāda surḫ-ser gibi cemʿ oldı lāleler
Niyyetleri budur ki gelüp **şehri** alalar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 2). [şehri, -i]*
3. Ḫünkār **şehre** geldi diyü seyre çıḳdılar
Her küşe dil-rübā ṭolu ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 3). [şehre, -e]*
4. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse **şehre** her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 6). [şehre, -e]*
5. Şehre od ṣaldı diyü āhuma ḳılmaġa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çarḫda çengāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 5). [şehre, -e]*
6. Her ḳaçan düşmen seferden eylese **şehre** ḳudūm
Her ṭarafdan ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 1). [şehre, -e]*
7. Ey Behiştī geldi göñlüñ **şehrini** yapdı ḫayāl
Nitekim Baġdādı maʿmūr eyledi sulṭān-ı Rūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 9). [şehrini, -i, -n, -i]*
8. Şanma **şehr** içre ʿalem oldı Behiştī ancaḳ
Eyledi mihrüñ anı gün gibi meşhūr-ı cihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 9). [şehr,]*
9. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer **şehrüñ** ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [şehrüñ, -üñ]*
10. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan **şehr** içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı tenhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 5). [şehr,]*
11. Bir ġam ki **şehre** gelse diyār-ı baʿīdden
Benden yaña teveccüh ider āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 7). [şehre, -e]*

şehr: *Şehir. II İnsanlar arasına.*

1. Ḳaldı Mecnūnveş belā deştinde **şehre** girmeyüp
Dār-ı dünyādan gide gibi murāda irmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 17). [şehre, -e]*

şehr-i küşāde: *Ferah, iç açan şehir.*

1. Ādemün göñlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
Yeridür **şehr-i küşāde** olsa adı Çorlunuñ

(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [şehr-i küşāde,]

şehr-i müstesnā: *Müstesna, seçkinlerin şehri.*

1. Rāġıbuñdur **şehr-i müsteşnāları** kim görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mışra Yūsuf-ı zībā ʿAzīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 9). [şehr-i müsteşnāları, -lar, -ı]*

şehr-i viṣāl: *Kavuşma şehri.*

1. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān **şehr-i viṣāle** ṭoġrı eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [şehr-i viṣāle, -e]*

şehristān: *Şehir, büyük şehir.*

1. Çār-sūmuzda ne isterseñ bulursuñ gel berü
Mışr-ı cāmiʿ nāmumuzdur biz şu **şehristānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 12). [şehristānlaruz, -lar, -uz]*

şehriyār: *Hükümdar, padişah.*

1. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum **şehriyārıdur**
Ṣusuz yanmışlara āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 1). [şehriyārıdur, -ı, -dur]*

şeh-suvār: *Ata iyi binen, usta binici.*

1. Şeh-suvārum al ele çevġānuñı kim mihr ü māh
Serlerin kūy-ı felekde gūy-ı meydān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 7). [şeh-suvārum, -um]*
2. Bendeyem bir **şeh-süvāra** kim olupdur mihr ü māh
Ḥüsn ḫalvet-ḫānesinde sākin-i ṣaff-ı niʿāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 5). [şeh-süvāra, -a]*

şehzāde: *Padişah, hükümdar oğlu, saltanat varisi. II Evlat.*

1. Gül çemen sulṭānı sünbüller semen-sīmāları
Ġoncalar **şehzādelerdür** lāleler lalaları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 2). [şehzādelerdür, -ler, -dür]*

şehzāde: *Şehzade, saltanat vârisi.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 99). [şehzādelerüñ, -ler, -üñ]*

şeker: *Şeker, tatlı, kand.*

1. İl **şeker** yerken lebüñ ḳaṣdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [şeker,]*
2. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān ṭūṭisine gūyā **şekerler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [şekerler, -ler]*
3. Ḳanda görse bu lezzet ile **şeker**
Laʿl-i şīrīnüñe senüñ baş eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 1). [şeker,]*
4. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi **şeker** yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [şeker,]*
5. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde **şeker** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 4). [şeker,]*
6. Şeker lebüñ maḳālesi Şīrīn ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [şeker,]*
7. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña **şekerden** ṭatlu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [şekerden, -den]*
8. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā **şekerlerde**
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [şekerlerde, -ler, -de]*
9. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney **şeker** ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [şeker,]*
10. Şīrīn **şeker** gıdālıġa cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḫāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [şeker,]*
11. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā **şekerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [şekerlerde, -ler, -de]*

şeker-güftār: *Sözü şeker gibi olan. II Tatlı dilli.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī Mışr-ı ḥüsnüñ bir **şeker-güftārıyem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [şeker-güftārıyem, -ı, -y, -em]*

şekerin: *Şeker gibi, şekere benzer.*

1. Ben anı isterem diyü yalvara aġlaya
Gösterme leblerüñ **şekerin** dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 12). [şekerin,]*

şeker-rīz: *Şeker saçan. II Tatlı sözlü.*

1. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda **şeker-rīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 6). [şeker-rīz,]*

şekerüñ çıkar: *Şeker ezmek. II Tatlı tatlı konuşmak.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 6). [şekerüñ çıḳarurlar, -ur, -lar]*

şekk: *Şüphe, zan.*

1. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẕan gelmiş iken ẓāhir olur **şekk** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [şekk,]*

şekk gel: *Şüphe gelmek, şüphe etmek, şüphelenmek.*

1. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini
ʿīd olduġına ol gün bir ẕerrece **şekk gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 8). [şekk gelmez, -mez]*

şekk olın: *Şüphelenmek.*

1. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm **şekk olınup**
Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 5). [şekk olınup, -up]*

şekker: *Şeker.*

1. Nice yerden ḳuşanup cānā ḳuşaġını **şekker**
Laʿlüñ içün bağlamışdur ḫizmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [şekker,]*

şekki götür: *Şüpheyi götürmek, kaldırmak.*

1. Var ise dīdāra meylüñ aradan **şekki götür**
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [şekki götür,]*

şekl: *Şekil, biçim, kılık, görünüş.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet **şeklini** ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḫāl ile yazmış miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 5). [şeklini, -i, -n, -i]*
2. Ṣūret-i ḫālin ḳo ʿuşşāḳuñ sözin diñle hemān
Bülbülüñ **şekli** degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 8). [şekli, -i]*
3. Bozdı ġam **şeklümi** zīnet vireyin aña biraz
Sāḳıyā cām-ı meyi ṣun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [şeklümi, -ü, -m, -i]*
4. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her vechile yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 1). [şeklen, -en]*
5. Şekline baḳar olsa raḳībüñ dil-i pür-ġam
Dir beñzerimiş ṣūret-i cāmūsa cehennem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 1). [şekline, -i, -n, -e]*
6. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde **şeklinde**
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [şeklinde, -i, -n, -de]*
7. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde **şeklinde**
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [şeklinde, -i, -n, -de]*
8. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [şeklinde, -i, -n, -de]*
9. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḥüsn-i edā
Her denī Türki görürsin ẓurefā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [şeklinde, -i, -n, -de]*
10. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi feṯḥ idemez
Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿulemā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 8). [şeklinde, -i, -n, -de]*
11. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā **şeklinde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [şeklinde, -i, -n, -de]*
12. Biñ zīnetile nīzesi **şeklini** gören dir
Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [şeklini, -i, -n, -i]*
13. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib **şekle** girmişsin
İşitdüm ṭaʿn idüp ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 17). [şekle, -e]*
14. Ġāfil olma **şekli** maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
Gizlidür vīrānelerde nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 7). [şekli, -i]*

şekl-i bahār: *Bahar biçimi.*

1. Gül-bergi berfe ġarḳ idüben naḫl-bend-i bād
Şekl-i bahār bağladı eşcār-ı gülsitān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 4). [şekl-i bahār,]*

şekl-i cârebru: *Dört kaşlı şekil.*

1. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim **şekl-i çār** ebrū virür

ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū virür *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [şekl-i çār,]*

şekl-i gedā: *Dilenci kılığı.*

1. N'ola **şekl-i gedāya** girdükse
   Pādişāh-ı cihān bizüz şāhum *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 350, Mısra 5). [şekl-i gedāya, -y, -a]*

şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revān: *Akarsuyun kabarcığının şekli.*

1. Her **şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ** leb üzre
   Ḥummā-yı hevāñıle olur ābile gūyā *(Behişt̂ Dîvânı, Kaside 1, Mısra 35). [şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ, -uñ]*

şekl-i insāna gir: *İnsan şekline girmek.*

1. Ey perī-ruḥ **şekl-i insāna gireydi** vuṣlatuñ
   Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 4, Mısra 3). [şekl-i insāna gireydi, -e, -y, -di]*

şekl-i kefen: *Kefen biçimi.*

1. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül **şekl-i kefen**
   Şanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [şekl-i kefen,]*

şekl-i mecnūn: *Mecnun'un şekli, sureti.*

1. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
   Sözümi diñle yabana naẓar itme baña baḳ *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 246, Mısra 3). [şekl-i mecnūnı, -ı]*

şemʿ: *Kulak.*

1. Cānān lebinden irdi benüm **semʿüme** ṣadā
   Gūyā ki geldi ʿālem-i ervāḥdan nidā *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 30, Mısra 1). [semʿüme, -üm, -e]*

şemʿ: *Mum.*

1. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḥüsnüñ ṣaḳlaya
   Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda zücāc *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [şemʿi, -i]*
2. Ne revādur giceler **şem**ʿ ile meclis ḳurasın
   Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 79, Mısra 7). [şemʿ,]*
3. Şuʿle kim **şemʿüñ** başında efser-i zer gibidür
   Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [şemʿüñ, -üñ]*
4. Şemʿ nergis tīġ sūsen servler abdāl-şekl
   Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [şemʿ,]*
5. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
   Maḥabbet **şemʿinüñ** pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 203, Mısra 6). [şemʿinüñ, -i, -n, -üñ]*
6. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende **şemʿ**
   Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [şemʿ,]*
7. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende **şemʿ**
   Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [şemʿ,]*
8. Bāzār-ı vuṣlatuñdan baña rāygān gelür
   Olursa ṣeb-çerāġı berāber semende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 4). [şemʿ,]*
9. Ṣaldı miyāne sofra ki bir ʿişret eylese
   Nev-ḫaṭ ṣanemler ile budur kühende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 6). [şemʿ,]*
10. Bād-ı ṣabā ḳo lāfı diyü yüzine urur
    Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 8). [şemʿ,]*
11. Ġarḳ olmış eşke dīdesi başında od-niṣār
    Beñzer Behişt̂ī bencileyin derd-mende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 238, Mısra 10). [şemʿ,]*
12. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende **şemʿ**
    Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 239, Mısra 1). [şemʿ,]*
13. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende **şemʿ**
    Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [şemʿ,]*
14. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
    Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [şemʿ,]*
15. Pervānesini öldürüben kendi şeyḫvār
    Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 239, Mısra 6). [şemʿ,]*
16. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḫarāb idüp
    Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde **şemʿ** *(Behişt̂ Dîvânı, Gazel 239, Mısra 10). [şemʿ,]*
17. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim

Tekrār **şemʿ** uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [şemʿ,]*

18. Şuʿle ṣalalı sīneme ruḫsāruñ āteşi
Ḥargāh-ı ʿışḳ **şemʿini** tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 6). [şemʿini, -i, -n, -i]*
19. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḥer **şemʿi** gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 6). [şemʿi, -i]*
20. Ümīẕüm **şemʿini** bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 3). [şemʿini, -i, -n, -i]*
21. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü **şemʿ**
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [şemʿ,]*
22. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ **şemʿine** Behiştī yine pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9). [şemʿine, -i, -n, -e]*
23. Dikdigüm **şemʿi** söyündürmege ḳaṣd itdi hemān
Göricek māhumı meclisde gice pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 7). [şemʿi, -i]*
24. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb uçan
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 6). [şemʿi, -i]*
25. Hidāyet **şemʿi** olmışdur vücūdum nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [şemʿi, -i]*
26. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa **şemʿi** gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [şemʿi, -i]*
27. Şemʿe meclisde ḥarāret viricek mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [şemʿe, -e]*
28. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir uçuġlu **şemʿ ise** bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [şemʿ ise, -i, -se]*

<u>şemʿ</u>: *Mum. II Aşk ateşi.*

1. Şemʿe düşmek çoḳ bahādırlıḳ mıdur pervāneden
Ḥüsn-i cān-efrūzuñı ʿarż eyle seyrān cürʿetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 3). [şemʿe, -e]*

<u>şemʿ</u>: *Mum. II Yakan, zâr eden. II Aşk.*

1. Şemʿ Leylīdür ṣürāḥīmüz anuñ Mecnūnıdur
Sāġar-ı bī-bāde olmış başı üzre āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 3). [şemʿ,]*

<u>şemʿ</u>: *Mum. II Sevgilinin parlak yüzü.*

1. Ruḫuñ **şemʿi** firāḳında olup ser-geşte dīvāne
İfāḳat bulmaġa gice çerāġa geldi pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 1). [şemʿi, -i]*
2. ʿİẕārı **şemʿini** benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 1). [şemʿini, -i, -n, -i]*
3. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḥayrān olup **şemʿüñ** meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [şemʿüñ, -üñ]*
4. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez **şemʿi** zücāc-ı Ḥalebī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 6). [şemʿi, -i]*

<u>şemʿ</u>: *Mum. II Parlaklık.*

1. Nazm-ı Behişti **şemʿine** pervāne oldı ḫalḳ Eşʿār sūznāk olıcaḳ dil-pesend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 9). [şemʿine, -i, -n, -e]*
2. Ruḫuñ **şemʿin** arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda uçar gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 3). [şemʿin, -in]*
3. Ruḫlaruñ **şemʿin** niçün gizlersin ey şeh bendeden
Añsızın göyündüre dirsin gibi pervāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 7). [şemʿin, -in]*
4. ʿİẕāruñ **şemʿinüñ** ḫurşīd-i zerrīn şemʿdānıdur
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [şemʿinüñ, -i, -n, -üñ]*

<u>şemʿ</u>: *Mum. II Sevgili.*

1. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne **şemʿüñ** yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [şemʿüñ, -üñ]*

<u>şemʿ ol:</u> *Aydınlanmak.*

1. Giderken kūyına yāruñ gice **şemʿ olmış** aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [şemʿ olmış, -mış]*

şemʿ ṭut: *Mum tutmak, ortamı aydınlatmak.*

1. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı yerde kim Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 8). [şemʿ ṭutdı, -dı]*

şemʿdān: *Mumluk, şamdan.*

1. ʿİẕāruñ şemʿinüñ ḫurşīd-i zerrīn **şemʿdānıdur**
Melek pervāneñ olmaġa idinmişdür per ü bāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 9). [şemʿdānıdur, -ı, -dur]*

şemʿ-i bārān: *Yağmur mumu.*

1. Nice döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf ide
Nice bir itse gerekdür **şemʿ-i bārān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 6). [şemʿ-i bārān,]*

şemʿ-i bezm-ārā: *Meclisi süsleyen mum.*

1. Ġam şebistānında ey dil menzilüñ meyḫāne ḳıl
Şemʿ-i bezm-ārāya cām-ı bādeyi pervāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 2). [şemʿ-i bezm-ārāya, -y, -a]*
2. Āteşīn gül **şemʿ-i bezm-ārāya** beñzer bāġda
Sen aña pervāneler ṭut bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 3). [şemʿ-i bezm-ārāya, -y, -a]*

şemʿ-i bezm-i ġam: *Gam meclisinin mumu.*

1. Yıḳıldı dil yitürdi cān özin ʿaḳl oldı lāyaʿḳıl
Ayaġ üzre şeb-i hecrüñde **şemʿ-i bezm-i ġam** ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 8). [şemʿ-i bezm-i ġam,]*

şemʿ-i cemāli: *Güzelliğin mumu.*

1. Pervāne gibi kendüsine çekdi getürdi
Bir cān ḳomadı dāʾirede **şemʿ-i cemāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 6). [şemʿ-i cemāli, -i]*

şemʿ-i cemʿ-ārā: *Meclisi süsleyen mum.*

1. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi **şemʿ-i cemʿ-ārā** daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 8). [şemʿ-i cemʿ-ārā,]*

şemʿ-i cemʿiyyet: *Topluluk, kalabalık mumu.*

1. Muẓlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda **şemʿ-i cemʿiyyet** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 4). [şemʿ-i cemʿiyyet,]*

şemʿ-i ḫalvet: *Halvet mumu. II Tenha, yalnızlık mumu.*

1. Gice tā-ṣubḥa dek bezm-i raḳībe **şemʿ-i ḫalvetsin**
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [şemʿ-i ḫalvetsin, -sin]*

şemʿ-i hidāyet: *Hidayet mumu.*

1. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice teveccüh eyleyem ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol **şemʿ-i hidāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 4). [şemʿ-i hidāyetde, -de]*

şemʿ-i ʿışḳ: *Aşk mumu.*

1. Yanar ġam āteşinden dil żaʿīf u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki **şemʿ-i ʿışḳa** fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 2). [şemʿ-i ʿışḳa, -a]*

şemʿ-i ʿizār: *Yanağının mumu.*

1. Şemʿ-i ʿiẕārı yārüñ gülde degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 7). [şemʿ-i ʿiẕārı, -ı]*
2. Māh-tābum ṣubḥa dek **şemʿ-i ʿiẕāruñ** şevḳıne
Her gice pervāne gibi çarḫ urur seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [şemʿ-i ʿiẕāruñ, -uñ]*

şemʿ-i kāfūrī: *Beyaz renkli, güzel kokulu mum.*

1. Şemʿ-i kāfūrī ki pervāne anuñ meyyālidür
Ehl-i bezme ḫıdmet eyler bir külehlü bālidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 1). [şemʿ-i kāfūrī,]*
2. Bu ʿālem ʿīşgāhından Behiştī hīç farḳ itmez
Meger anda lebüñ mi ola boynuñ **şemʿ-i kāfūrı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 10). [şemʿ-i kāfūrı,]*

şemʿ-i kāfūrī: *Beyaz renkli, güzel kokulu mum. II Ak gerdan.*

1. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni üzre ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 7). [şemʿ-i kāfūrīnüñ, -n, -üñ]*

şemʿ-i meh-tāb: *Dolunayın mumu, aydınlığı.*

1. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum var benüm

Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum var
benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [şemʿ-i meh-tābuñ, -uñ]*

şemʿ-i münevver: *Parlak, nurlu mum.*

1. Göstermegiçün ḳudretüñi çeşm-i ʿuḳūle
Bir **şemʿ-i münevver** gibidür her ruḫ-ı zībā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 26). [şemʿ-i münevver,]*

şemʿ-i reh-nümā: *Yol gösteren mum.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir **şemʿ-i reh-nümādur**
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir ṭatlucaḳ belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 1). [şemʿ-i reh-nümādur, -dur]*

şemʿ-i ruhsār: *Yanağın mumu. II Parlak yüz.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 8). [şemʿ-i ruḫsārın, -ın]*

şemʿ-i ruh: *Yanağının mumu.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 3). [şemʿ-i ruḫuñ, -uñ]*

şemʿ-i ruh: *Yanağının mumu. II Sevgilinin parlayan yanağı.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ żiyāsı maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [şemʿ-i ruḫuñ, -uñ]*
2. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Şemʿ-i ruḫuñla şimdi idermiş muḳābele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [şemʿ-i ruḫuñla, -uñ, -la]*

şemʿ-i rūşen: *Parlak mum. II Sevgilinin yüzü.*

1. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
Şan ol pervāneyem ẓulmetde ḳaldum **şemʿ-i rūşensüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [şemʿ-i rūşensüz, -süz]*

şemʿ-i şādmānī: *Şevinç, mutluluk mumu.*

1. Eşkini dil bāde-i bezm-i nihānī eylesün
Āh-ı ġam-sūzını **şemʿ-i şādmānī** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 2). [şemʿ-i şādmānī,]*
2. Şeb-i hecr āfetüm oldı ne ḫ∨āb u ne seher peydā
Ne ġam-ḫānemde **şemʿ-i şādmānīden** eser peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 2). [şemʿ-i şādmānīden, -den]*

şemʿ-i şeb-ārā: *Geceyi süsleyen mum. II Parlak yüzlü sevgili.*

1. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise **şemʿ-i şeb-ārā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 12). [şemʿ-i şeb-ārā,]*

şemʿ-i şeb-i ḥasret: *Hasret gecesinin mumu.*

1. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 1). [şemʿ-i şeb-i ḥasretdür, -dür]*

şemʿ-i şebistān: *Gece mülkünün mumu.*

1. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Bir ṣabādur kim ider **şemʿ-i şebistān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 2). [şemʿ-i şebistān,]*
2. Āh-ı āhestem ki eyler māh-ı tābān ile baḥs
Ol ṣabādur kim ider **şemʿ-i şebistān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 2). [şemʿ-i şebistān,]*
3. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış ey ḳaşı kemān **şemʿ-i şebistān** ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 4). [şemʿ-i şebistān,]*
4. ʿAzm itseñ olur her sefere meşʿale-sūz kim
Rıḥlet şebine ser ʿalemüñ **şemʿ-i şebistān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 96). [şemʿ-i şebistān,]*
5. İnanma āteşe el çek göñül **şemʿ-i şebistāndan**
Kişinüñ yārı cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 3). [şemʿ-i şebistāndan, -dan]*
6. Görenler dir ṣuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne **şemʿ-i şebistāndur** yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [şemʿ-i şebistāndur, -dur]*
7. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden niçe **şemʿ-i şebistānı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [şemʿ-i şebistānı, -ı]*
8. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān variken **şemʿ-i şebistānı** n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [şemʿ-i şebistānı, -ı]*
9. Karañularda bizi kūşe-i tenhāda ḳoyup
Ġayrılar meclisine **şemʿ-i şebistān** olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 4). [şemʿ-i şebistān,]*

şemʿ-i siyeh-derūn: *İçi kararmış mum.*

1. Her şeb ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi **şemʿ-i siyeh-derūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 2). [şemʿ-i siyeh-derūn,]*

şemʿ-i tābān: *Parlayan mum. II Yanan mum.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm şuʿlesi inṣāf it
Niçe bir itse gerek bir **şemʿ-i tābān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 6). [şemʿ-i tābān,]*

şemʿ-i tābān: *Parlayan mum. II Sevgili.*

1. Ser bedenden ayıram dil ışḳdan ayırmayam
Ben niçe sen **şemʿ-i tābāna** revān cān virmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 14). [şemʿ-i tābāna, -a]*

şems: *Güneş.*

1. Aẕher degül mi meh yüzünüñ nūrı **şemsden**
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [şemsden, -den]*
2. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 2). [şems,]*
3. Çölde gāh sipihr-i fānīde
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 6). [şems,]*
4. Ḫayme-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 10). [şems,]*
5. Sünbülistān-ı āsmān içre
Bildüñüz mi nedür bu **şems** u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 14). [şems,]*

şems: *Güneş. II Lütuf.*

1. Meslek-i ʿazmüm İlāhī āstānuñ rāhı ḳıl
Sırrumı ser-hadd-i vaḥdet **şemsinüñ** āgāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 2). [şemsinüñ, -i, -n, -üñ]*

şemse-i dāġ: *Gönül yarasının umudu.*

1. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle olsa ki yādgār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 7). [şemse-i dāġ,]*

şemse-i ruy: *Yüz güneşi. II Sevgilinin güneş yüzlü yüzü.*

1. Ey ṣanem deyr-i felekde **şemse-i ruyuñ** görüp
Naḳş-ı dīvār oldı ḳaldı ḥayretinden āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 5). [şemse-i ruyuñ, -uñ]*

şems-i dülbend: *Tülbentin güneşi.*

1. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi **şems-i dülbendüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [şems-i dülbendüñ, -üñ]*

şems-i felek: *Göğün güneşi.*

1. Zer-bāft döşer **şems-i felek** rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [şems-i felek,]*

şems-i tābān: *Parıldayan güneş.*

1. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳarāġu bir daḫı
Dīde açup **şems-i tābāna** muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 4). [şems-i tābāna, -a]*

şems-i tebrīz: *Şems-i Tebrîzî.*

1. N'ola rūşen kelāmumla ʿamel itmezse Rūm ehli
ʿAcem meẕhebsüz olduġı ne ḳayġu **Şems-i Tebrīze** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 4). [şems-i tebrīze, -e]*

şemşīr: *Kılıç.*

1. Ġamze-i yāre ṭutar her dem Behiştī sīnesin
Bir dil-āverdür ki **şemşīre** siper ḳarşu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 10). [şemşīre, -e]*
2. Şemşīrüñi ʿadūya ṣalarsın bu yaña ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 7). [şemşīrüñi, -üñ, -i]*
3. Mülevveṣ itme **şemşīrüñ** raḳībin başını kesme
Cefā yāyın alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 1). [şemşīrüñ, -üñ]*

şemşīr-i āh: *Ah kılıcı.*

1. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur sanma lāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 3). [şemşīr-i āha, -a]*

şemşīr-i ḳahr-ı ḥaḳḳ: *Allah'ın kahrının kılıcı.*

1. Şemşīr-i ḳahr-ı Ḥaḳḳa siper virdi gerdenin
Meydān-ı daʿvetüñde senüñle iden ḫışām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 25). [şemşīr-i ḳahr-ı ḥaḳḳa, -a]*

şemşīr-zen: *Kılıçla vuran.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile **şemşīr-zen** erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 1). [şemşīr-zen,]*

şemʿveş: *Mum misali.*

1. ʿIşḳ pervānesine dil uzadan ḳaḥbe nehār
Şemʿveş ʿāḳıbet enfās-i ricālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 6). [şemʿveş,]*
2. Şemʿveş meclisde görsem bir gice meh-tābumı
Gökde baña her sitāre dīde-i iḳbāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 3). [şemʿveş,]*
3. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı **şemʿveş** āteş ẓuhūr itse zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [şemʿveş,]*
4. Benüm bir sūz peydā ḳıldı sīnemde ġamuñ odı
Şeb olmaz **şemʿveş** anuñ depemden çıḳmaya dūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 2). [şemʿveş,]*

senlik idi: *Şenlik, neşe, eğlence.*

1. Ḳuşluġa dek **şenlik idi** bu gice
Nāle-i bülbüllerile zāġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 7). [şenlik idi,]*

serʿ: *Allah yolu, din.*

1. Giy **şerʿ** libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 33). [şerʿ,]*
2. Miḳdāruñı bil ḫıffeti ḳo aġır ol ey dil
ʿArż eyle özüñ **şerʿa** ki oldur saña mīzān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 36). [şerʿa, -a]*
3. Żabṭ eyle göñül ḫānesini **şerʿile** muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [şerʿile, -ile]*

şerār: *Kıvılcım. II Ateş.*

1. ʿIşḳuñ **şerārı** düşse aña aḫkeri degül
Sūfīnüñ adı ḳalmaya ḫākisteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 1). [şerārı, -ı]*
2. Āhum **şerārı** eyler iḥāṭa mināreyi
Ḳandīl-i zīnet añlar anı gerçi kim ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 7). [şerārı, -ı]*
3. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum **şerārı** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [şerārı, -ı]*

şerāre: *Kıvılcım.*

1. Sanmañ felekde mihr ü māhı sitārelerdür
Derd ü fiġānum içre iki **şerārelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 2). [şerārelerdür, -ler, -dür]*
2. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm ṣuʿāʿına semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 5). [şerāre,]*
3. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa **şerāre** olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 2). [şerāre,]*
4. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir **şerāre**
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [şerāre,]*

şerār-ı āh: *Ah kıvılcımı.*

1. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre yüz ammā bizüm
Her şeb **şerār-ı āhdan** eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 4). [şerār-ı āhdan, -dan]*

serbet: *Tatlı içecek, şerbet. II İlaç.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse ṭıb **şerbetinden** enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [şerbetinden, -i, -n, -den]*

şerbet: *Şerbet, tat.*

1. Gerçi kim **şerbet** virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [şerbet,]*
2. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze zāʿil olsun diriseñ
Kim cihānda aña beñzer **şerbet** olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 8). [şerbet, -r]*
3. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler uşlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 4). [şerbetin, -in]*
4. Ġam gelicek nūş iderüz **şerbetin**
Neyleyem derde devā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 7). [şerbetin, -in]*
5. Ḳılma denīlerüñ bir içim **şerbetine** meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 3). [şerbetine, -i, -n, -e]*
6. Şerbeti ṭāsı sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden

ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [şerbeti, -i]*

7. Ger ṣunmasa düşdükce düşnām-ı lebüñ **şerbet**
   Dil-ḫastelerüñ cānā ḳalmaz idi bir ṣaġı
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 3). [şerbet,]
8. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
   Ben ḫasteye ne **şerbet** teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [şerbet,]*
9. Laʿl-i nābı **şerbeti** yetmez mi billāh ey ṭabīb
   Ṭut şarābından ne ışṣı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [şerbeti, -i]*
10. Cihān **şerbetlerinden** bulmaġa dil derdine dermān
    Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 5). [şerbetlerinden, -ler, -i, -n, -den]*

şerbet-i bāde: *Şarap şerbeti.*

1. Çekdigüm derd ü ġamı gördi didi pīr-i muġān
   Şerbet-i bāde ile defʿ olur ol oġlanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 8). [şerbet-i bāde,]*

şerbet-i cām: *Kadehin şerbeti. II Şarap, bade.*

1. Meger ol dem irişmezise
   Murġ-ı ġam ilācı **şerbet-i cām** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 353, Mısra 4). [şerbet-i cām,]*

şerbet-i ecel: *Ecel şerbeti.*

1. Her kūşeden gelür Behişti **şerbet-i ecel**
   Ġurbetde sen ṣaḳın dime bīmāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 9). [şerbet-i ecel,]*

şerbet-i laʿl: *Sevgilinin dudağının şerbeti.*

1. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle ṭabībüm
   Ben ḫaste-dile **şerbet-i laʿlüñ** birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 4). [şerbet-i laʿlüñ, -üñ]*
2. Dil serāy-ı kākülüñden oldı sevdāī mizāc
   Ey ṭabībüm **şerbet-i laʿlüñle** ḳıl aña ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 2). [şerbet-i laʿlüñle, -üñ, -le]*

şerbet-i mül: *Şarap şerbeti.*

1. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ **şerbet-i mülden**
   Ben tecribe itdüm anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 5). [şerbet-i mülden, -den]*

şerbet-i sāfī: *Halis, saf şerbet.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
   Olmaya bir **şerbet-i ṣāfī** velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [şerbet-i ṣāfī,]*

şerbet-i şekker: *Şeker şerbeti.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mıṣrında ey Yūsuf-cemāl
   Zehr-i ḳātilden beterdür **şerbet-i şekker** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 6). [şerbet-i şekker,]*

şerbet-i sulṭāniyye: *Sultan şerbeti.*

1. Sīnede sürmege aḥlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
   Bir yiyüm bir şeh irer **şerbet-i sulṭāniyye** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [şerbet-i sulṭāniyye,]*

şerbet-i tıb: *Sağlık şerbeti.*

1. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
   Cānı yoḳdur sīnemüzden defʿ ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 11). [şerbet-i ṭıbdan, -dan]*

şerbet-i vaṣl: *Kavuşma şerbeti.*

1. Dökersem acı yaşum yeridür gül **şerbet-i vaṣl**
   Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [şerbet-i vaṣl,]*

şerbet-i vaṣl: *Kavuşma şerbeti.*

1. Derd u ġam anlar ile defʿ olınur nesne degül
   Şerbet-i vaṣluñ irişmezse olur ḫaste göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 24). [şerbet-i vaṣluñ, -uñ]*

şeref: *Şeref, yücelik.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
   Mezārı üzre olduḳ da **şeref** nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [şeref,]*
2. Biñ ecniḥası olsa melek ādeme irmez
   Olmaḳ dilese ʿızz ü **şeref** evcine perrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 4). [şeref,]*

şeref bul: *Şeref bulmak, şereflenmek.*

1. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
   Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [şeref buldı, -dı]*
2. Dürr-i yetīmisin ṣadef-i baḥr-ı raḥmetüñ
   N'ola senüñle bulsa şeref ḫār intiẓām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 22).*

[şeref bulsa, -sa]

şeref-i ḥüsn: *Güzellik onuru.*

1. ʿAcebdür **şeref-i ḥüsnüñde** ebrūlarla ol çihre
İki dāne hilāl üstinde olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 5). [şeref-i ḥüsnüñde, -üñ, -de]*

şerḥ: *Açmak, yarmak.*

1. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı **şerḥ** içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 2). [şerḥ,]*

şerḥ it: *Açıklamak, izah etmek.*

1. Ḥaşre dek **şerḥ itsün** ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 5). [şerḥ itsün, -sün]*

serha: *Yara.*

1. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun **şerḫası** güller gibi yüzi ola şebnem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [şerḫası, -s, -ı]*

serha çek: *Yara açmak.*

1. Girībān-çāk idüp ṣad **şerḫa çek** sīneñde ey abdāl
İṭāʿatdür Rasūle Murtażāya bil riʿāyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 63). [şerḫa çek,]*

serḫalar aç: *Yara açmak, yaralamak.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [şerḥalar açsa, -sa]*

serḫalar çek: *Yara açmak.*

1. Fiġān u nālelerle **şerḫalar çek** sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [şerḥalar çek,]*

serʿī: *Şeriata uygun.*

1. Naẓar ḳılmaḳ kişi **şerʿī** degül maḥbūba dirmişsin
Naẓar ḳılmaḳ degül körlügüñe bil ki severlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 19). [şerʿī,]*

şerīf-i nāb: *Katıksız, halis şerefli. II Soyu temiz ve şerefli olan, asil kimse.*

1. Ne vaḳtin aġzuma alsam **şerīf-i nābuñı** oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [şerīf-i nābuñı, -uñ, -ı]*

şerm ü ḥayā kıl: *Utanmak, sıkılmak.*

1. Niçün **şerm ü ḥayā ḳılmaduñ** anuñ cedd-i pākinden
Güm itdüñ Kerbelāda naḳd-i ʿömrüñ eyledüñ pinhān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 17). [şerm ü ḥayā ḳılmaduñ, -ma, -du, -ñ]*

şermende eyle: *Utandırmak, mahçup duruma düşürmek.*

1. Gül ġoncasında jāle görüp ḫande eyledüñ
Reng-i ruḫuñla lāleyi **şermende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 2). [şermende eyledüñ, -dü, -ñ]*

şermende ol: *Utanmak, mahcup olmak.*

1. Dişlerüñ dürrin görüp **şermende olmasun** diyü
Jālelerden ġoncanuñ aġzına dendān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 5). [şermende olmasun, -ma, -sun]*

şermsār it: *Mahcup etmek, utandırmak.*

1. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [şermsār itdi, -di]*

şeş: *Ölmek, birden ölmek.*

1. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir zaḫm urayın saña kim **sesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 4). [sesme, -me]*

şeş: *Çözmek.*

1. Eski derdüñ ʿaṣābesin **şeşelüm**
Baġrumuz başını birez deşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 7). [şeşelüm, -elüm]*

şevḳ: *İstek, heves, arzu.*

1. Gül ruḫuñ **şevḳından** olmışdur berī
Bülbül-i gülşen tehī virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 7). [şevḳından, -ın, -den]*
2. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
Görsem taḥarrük eylese kūyuñda gerdbād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 3). [şevḳuñla, -uñ, -la]*
3. Māh-tābum ṣubḥa dek şemʿ-i ʿiẕāruñ **şevḳıne**
Her gice pervāne gibi çarḫ urur

seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 5). [şevḳıne, -ı, -n, -e]*

4. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum **şevḳa** geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 3). [şevḳa, -a]*

5. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu **şevḳ** oldugı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [şevḳ,]*

6. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar **şevḳıle** revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [şevḳıle, -ıle]*

7. Gezdirür **şevḳıle** bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsūfını ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 7). [şevḳıle, -ıle]*

8. Yaḳarsa **şevḳuñ** odı ẕerre ẕerre eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [şevḳuñ, -uñ]*

9. Dün gice rūy-ı yāri görüp encümende şemʿ
Şevḳından aġlayıncaya dek itdi ḫande şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 2). [şevḳınden, -ın, -den]*

10. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur **şevḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [şevḳ,]*

11. Ṣabā-yı luṭfuñ eger dem urarsa **şevḳumdan**
Ḳabā-yı cismümi gül gibi pāre pāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 7). [şevḳumdan, -um, -dan]*

12. Ey güneş yanuñda ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dün olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 8). [şevḳıle, -ıle]*

13. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi **şevḳıle** toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [şevḳıle, -ıle]*

14. Ṣubḥgāh-ı vuṣlatuñ **şevḳıne** her şeb-tā-seher
Dūd-ı āh ile göge aġan duʿālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 3). [şevḳıne, -ı, -n, -e]*

15. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer şehrüñ ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [şevḳuñle, -uñ, -le]*

16. Dil ḥasret-i dīdāruñla iñleyiṭursun
Gül **şevḳı** güzeldür kim ide murġı ḫoş-āvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 46). [şevḳı, -ı]*

şevḳ: *İstek, arzu, şevk. II Aşk.*

1. Baḳ a ey gözleri nergis ne gülşensin ki **şevḳuñden**
Fenāya virdi dünyāyı bilenler bu gülistānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 5). [şevḳuñden, -uñ, -den]*

2. Ruʿyā-yı rūḥ-baḫşuña eyā ne vaḳt ire
Bir dīde kim bu **şevḳıle** aġlaya ṣubḥ u şām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 66). [şevḳıle, -ıle]*

şevk eyle: *Arzu duymak, istemek.*

1. Ḳıl gūş sen de ṣūfī pīr-i muġān ṣūretin
Kim didi bulduġuñuz eyleñ bu cāna şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 6). [şevḳ eyleñ,]*

şevḳ id: *Neşelendirmek, şen kılmak.*

1. Her ne yüzden ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür **şevḳ ider**
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [şevḳ ider, -er]*

şevḳ ile: *Arzu, istek, heves.*

1. Bādeveş cūş eylesün dirseñ derūnuñ **şevḳ ile**
Menzilüñ ḫum-ḫāne eyle ey Behiştī ben gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 9). [şevḳ ile, -ile]*

2. ʿĀrıżuñ **şevḳı ile** çeşme-i ḫurşīd gibi
ʿĀleme nūr aḳıdur dīdelerüm enhārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 3). [şevḳı ile, -ı, -ile]*

şevk ol: *İstekli, hevesli olmak.*

1. Pür **şevḳ olan** ḫurūşunı hażm eylemek gerek
Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 3). [şevḳ olan, -an]*

şevk ur: *Şevke gelmek.*

1. ʿİẕārı şemʿini benden dirīġ itmezse pervā ne
Uram şevḳ āteşine kendümi mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 2). [şevḳ uram, -am]*

şevka gel: *Hevesi artmak, coşmak.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek **şevḳa gelüp** eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 100). [şevḳa gelüp, -üp]*

şevḳ-ı ʿiẕār: *Yanağının hevesi.*

1. Beñzüm bulmışdur evet **şevḳ-ı ʿiẕāruñ** dildedür
Şūretde bir ḫākisterem ammā derūnum nārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 7). [şevḳ-ı ʿiẕāruñ, -uñ]*

2. Lāleveş **şevḳ-ı ʿiẕāruñla** ḳızıl ḳana yunup
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [şevḳ-ı ʿiẕāruñla, -uñ, -la]*

şevk-ı laʿl: *Lal renkli dudağın arzusu.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür **şevḳ-ı laʿlüñle**
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 3). [şevḳ-ı laʿlüñle, -üñ, -le]*

şevk-ı peykān: *Sevgilinin kirpiklerinin arzusu.*

1. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür **şevḳ-ı peykānuñ**
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 3). [şevḳ-ı peykānuñ, -uñ]*

2. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür **şevḳ-ı peykānuñ**
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 3). [şevḳ-ı peykānuñ, -uñ]*

şevk-ı ruhsār: *Yanağının arzusu.*

1. Şanma bülbül gibi şeydā-yı gül-i bāġuz biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 2). [şevḳ-ı ruḫsāruñile, -uñ, -ile]*

şevk-ı viṣāl: *Kavuşmanın heyecanı.*

1. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı yād idicek **şevḳ-ı viṣālle** ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [şevḳ-ı viṣālle, -le]*

şevk-ı yārān: *Dostların neşesi.*

1. Muẓlim odur dil-i perīşānum
Şevḳ-ı yārānda şemʿ-i cemʿiyyet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 4). [şevḳ-ı yārānda, -da]*

şevk-ı zülf: *Saçının hevesi.*

1. Şevḳ-ı zülfüñle olsa dil ber-dār
Ḳıla cānıyle rismāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 7). [şevḳ-ı zülfüñle, -üñ, -le]*

şevḳıle: *Şevkle, hevesle.*

1. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda **şevḳıle** itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 10). [şevḳıle,]*

şeydā: *Çılgın, divane, âşık.*

1. Güç gelmesün göñül saña **şeydā** geçindügi
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 5). [şeydā,]*

2. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ **şeydāsıyuz** yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [şeydāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

şeydā id: *Delirtmek, çıldırtmak.*

1. Niçün böyle ḳarār üzre degüldür ḫālüñ ey deryā
Senüñ ḫāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 2). [şeydā ider, -er]*

şeydā ol: *Tutulmak, delirmek, divane olmak.*

1. Bir dil-āver baş u cān oynar bahādırdur göñül
Bir şaçı Leylāya **şeydā oldı** ʿaḳlın dirmeyüp *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 16). [şeydā oldı, -dı]*

şeydālıḳ: *Divanelik, çılgınlık.*

1. Ḳoymadı ḳoymaz da raʿnālıḳda bir miṣlüm benüm
Gelmedi gelmez de **şeydālıḳda** bir miṣlüñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 22). [şeydālıḳda, -da]*

şeydā-yı gül-i bāġ: *Gül bağının divanesi.*

1. Şanma bülbül gibi **şeydā-yı gül-i bāġuz** biz
Şevḳ-ı ruḫsāruñile lāle-i pür-dāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 1). [şeydā-yı gül-i bāġuz, -uz]*

şeyḫ: *Şeyh, mürşit.*

1. Didiler āḫir ıraḳdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 6). [şeyḫ,]*

2. Ne ḫizmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm var
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne **şeyḫ** u ne mürīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [şeyḫ,]*

şeyḫ: *Şeyh, mürşit. II İhtiyar.*

1. Ey Behiştī ḥikmet ile ṣıḥḥat isterseñ müdām
Ḳoma ol dārūyı sen elden ki eyler **şeyḫ** u şāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 10). [şeyḫ,]*

şeyh-i şehr: *Şehrin şeyhi, başı.*

1. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm yoḳ içerem
   Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 4). [şeyḫ-i şehr,]*

şeyh-ı şehr: *Şehrin şeyhi.*

1. Bādenüñ menfaʿatin gör ki bugün pīr-i muġān
   Şeyḫ-ı şehre didi kim dünki bir oġlansın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 8). [şeyḫ-ı şehre, -e]*

şeyhvār: *Şeyh. II Şeyh gibi.*

1. Pervānesini öldürüben kendi **şeyḫvār** Olmış siyāh kisve giyüp ser-figende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 5). [şeyḫvār,]*

şeyhveş: *Şeyh gibi, şeyhe benzer.*

1. Şeyḫveş tünd olma zār itme beni bülbül gibi
   Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [şeyḫveş,]*

şeyṭān: *Şeytan. II Kötü düşünceli, kötü niyetli kimse.*

1. Gel şoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ zāhidā
   Niçe bir **şeyṭānile** ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 8). [şeyṭānile, -ile]*

şeyṭān: *Şeytan, İblis, Hâris.*

1. Cān virürken şu ki terk eyle didi ʿışḳı baña
   Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi **şeyṭānumdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 4). [şeyṭānumdur, -um, -dur]*
2. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
   Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [şeyṭān,]*
3. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān yeg
   Çünki bīgāne melekden āşinā **şeyṭān** yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [şeyṭān,]*
4. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña ṭaʿn eylese nā-dān
   Ne ġam **şeyṭān** ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 10). [şeyṭān,]*
5. Ḥāke yüz urmış işigüñde Behiştī dirler
   Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür **şeyṭāndan** ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 10). [şeyṭāndan, -dan]*
6. Bilsem raḳīb yārüñ göñlüne nice girdi
   Beñzer Behişti ādem **şeyṭānıdur** bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 10). [şeyṭānıdur, -ı, -dur]*
7. Belā yolında yürürken raḳībe rāst gelüp ʿAleniyen baña **şeyṭān** görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 6). [şeyṭān,]*
8. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
   Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı **şeyṭāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [şeyṭāna, -a]*
9. Ey perī-ruḫ şu ki sen ādeme ḳılmaya sücūd
   Ola **şeyṭān** gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 6). [şeyṭān,]*
10. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña
    Ben seni gördüm raḳībā ʿādemüñ **şeyṭānını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 4). [şeyṭānını, -ı, -n, -ı]*

şeyṭān ol: *Şeytan olmak, musallat olmak.*

1. Ḳaṣd itdi beni pīr-i muġandan kese aġyār
   Müʾminlere **şeyṭān olur** elbetde müvesvis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 6). [şeyṭān olur, -ur]*

şeyṭān-ı merīd: *Azgın şeytan.*

1. ʿArṣagāh-ı ʿīd içinde görüp aġyārı didüm
   Ḳurtulurmış ḥabsden bayramda **şeyṭān-ı merīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 6). [şeyṭān-ı merīd,]*

şeyṭānlık it: *Kötülük, hinlik etmek.*

1. Şeyṭānlıḳ itmez ādem olan nefsine uyup
   Dil māʿil-i mülk ola mı haddüñi ḳoyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 13). [şeyṭānlıḳ itmez, -mez]*

şiddet-i bād-ı semūm-āsā: *Zehire benzeyen zamanın şiddeti.*

1. Gülistānuñ şanevber ḳadleri hep ser-nigūn oldı
   Esince bād-ı mātem **şiddet-i bād-ı semūm-āsā** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 38). [şiddet-i bād-ı semūm-āsā,]*

şifā: *Şifa, derman.*

1. Şanma kim derde **şifā** neydügini bilmeyevüz
   Biz şehā her yerin ezber çalaruz ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 7). [şifā,]*
2. Deldigüñ dilleri her demde **şifāsuz** ḳor iseñ
   Bildüñ ey şāh-ı zamān neydügini ḳānūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 7). [şifāsuz, -suz]*

şifā-i bedr-i hüsn: *Güzellik dolunayının dermanı.*

1. Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
   Kim **şifā-i bedr-i ḥüsnüm** irişüpdür her yaña *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 26). [şifā-i bedr-i ḥüsnüm, -üm]*

şihāb: *Kıvılcım, ateş parçası,yıldız.*

1. Hilālile **şihābı** gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
   Ki olmış öykesinden eldeki tīr ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 9). [şihābı, -ı]*

şikāf-ı ʿışḳ: *Aşk yarası.*

1. İşlek yol aña sīnedeki her **şikāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 25). [şikāf-ı ʿışḳ,]*

şikār: *Av.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
   İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā **şikār** olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [şikār,]*
2. Dil murġı dām-ı ḥalḳa-i bezmüñ **şikārıdur**
   Muṭrib ḳılalı nāle-i sāzı aña ṣafīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 5). [şikārıdur, -ı, -dur]*
3. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
   Viṣāl-i yārdan ġayrı **şikāra** iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [şikāra, -a]*
4. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup Terbiyet it ki **şikārın** alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [şikārın, -ın]*
5. Ger **şikār** aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
   Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 5). [şikār,]*
6. Hezārān murġ-ı ġam ṣayd itse günde azdur göñlüm
   Şikār ehli çoġ ammā cümleden şeh-bāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 2). [şikār,]*
7. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum üzre
   Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā **şikārı** düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 4). [şikārı, -ı]*

şikār: *Av. II Sevgili, mahbûp.*

1. Maḥabbet murġ-zārında ʿaceb şeh-bāz imiş Mecnūn
   Ki ʿanḳāveş **şikārını** iletmiş āşiyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 6). [şikārını, -ı, -n, -ı]*

şikār al: *Av yakalamak, avlanmak.*

1. Öñümde kebgveş ṭurmaz ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
   Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña **şikār almaḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 6). [şikār almaḳ, -maḳ]*

şikār eyle: *Avlamak.*

1. Ne **şikār eyledüñ** ey şāh-ı cihān ʿālemde Buncadan ata biner ṭazı ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 7). [şikār eyledüñ, -dü, -ñ]*
2. Bu ḫayālile yataġuñda **şikār eylemege** Sen ġazālı gözedür dīde-i giryān şāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 5). [şikār eylemege, -meg, -e]*
3. Ey Behiştī cān murādı ṣaydın eylerdüm şikār
   Dest-i şāha düşse ger şeh-bāz-ı şiʿr-i dil-keşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 9). [şikār eylerdüm, -r, -dü, -m]*

şikār id: *Avlamak, av etmek.*

1. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar uçsa bülend
   Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 10). [şikār iderem, -er, -em]*

şikār it: *Avlamak, ele geçirmek.*

1. Cāme-i zer-bāft-ı şāle dirmezem ki giydigüm
   Ṣayda geldük de **şikār itdüm** kilābuñ şālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 4). [şikār itdüm, -dü, -m]*
2. Bu oldı fāʾidem ancaḳ maḥabbet ṣaydgāhında
   Ki şeh-bāz-ı firāḳuñla ecel murġın **şikār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 6). [şikār itdüm, -dü, -m]*
3. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḫlās itmege ey dil şikār
   Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [şikār itmege, -meg, -e]*

şikār itmek: *Avlamak, ele geçirmek. II Âşık etmek, gönlünü çelmek.*

1. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
   Gözi şeh-bāzumuñ n'ola yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 3). [şikār itmek, -mek]*
2. Ḳara gözlerle **şikār itdi** göñüller murġını
   Yār-ı ʿālī-naẕarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 3). [şikār itdi, -di]*
3. Bu ʿālem ṣaydgāhında irerdüm ṣayd-ı maḳṣūda
   Eger ol deşt-i ḥüsn āhūsını bir gün **şikār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra*

4). [şikār itsem, -se, -m]

şikār ḳıl: *Avlamak.*

1. Behiştī yārile kuhsārı bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḥāmı ḳılursın şikār Usāme gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 10). [şikār ḳılursın, -ur, -sın]

şikār ol: *Av olmak.*

1. Gözi āhūlara şimdi **şikār olmaḳ** münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [şikār olmaḳ, -maḳ]*

şikār-ı būse-i laʿl: *Dudak busesinin avı.*

1. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup zülfüñde dār olmaḳ
Baña ol merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 3). [şikār-ı būse-i laʿlüñ, -üñ]*

şikārın igen: *Avın iken.*

1. Gizlü ḳapaklı nesne yoġ ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda dil **şikārın igen** āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 8). [şikārın igen,]*

şikāristān-ı ser-sebz: *Dünya çemeni.*

1. Alup pā-bendin ıṭlāḳ itdüm esb-i himmetüñ sāḳın
Şikāristān-ı ser-sebzüñ çıḳup geşt itdüm āfāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 22). [şikāristān-ı ser-sebzüñ, -üñ]*

şikāyet eyle: *Şikâyet etmek, yakınmak.*

1. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [şikāyet eyleme, -me]*

şikāyet id: *Şikâyet etmek.*

1. Ey Behiştī ne **şikāyet ider** ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [şikāyet ider, -er]*

şikāyet it: *Şikâyetçi olmak, yakınmak.*

1. Bu şeb seyr eyledüm bendeñ ḳıyāmet ḳopdı ḥvābumda
Didiler baña gel sen de **şikāyet it** efendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 4). [şikāyet it,]*

2. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden **şikāyet itdiler**
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir zamān *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 1). [şikāyet itdiler, -di, -ler]*

3. Yanumda ḳıṣṣa-i ḥüsnini Yūsuf-ı Mıṣruñ
Şikāyet itme ḥabībüm ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 4). [şikāyet itme, -me]*

4. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz **şikāyet itmege** senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [şikāyet itmege, -meg, -e]*

şikest: *Kırık, kırılmış.*

1. Ḫūn şanma bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir şīşe-i pür-bāde ammā ki **şikestem** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 8). [şikestem, -em]*

şikest eyle: *Kırmak.*

1. Ḫātem-i laʿlüñi cānā kim idüpdür böyle
Ḳankı eyledi dil-i mühr-i Süleymānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 10). [şikest eyledi, -di]*

2. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın **şikest eyler** ḳonup bir gün ecel Zāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [şikest eyler, -r]*

3. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 2). [şikest eyleseler, -se, -ler]*

şikest id: *Kırmak, dağıtmak.*

1. Gül-ʿiẕārum ʿacebā niçe dikendür iden
Bāġ-ı ḥüsnüñdeki bu ġonca-i ḫandānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 8). [şikest iden, -en]*

şikest it: *Kırmak, parçalamak.*

1. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 6). [şikest itdüñ, -dü, -ñ]*

şikest k'eyle: *Kırmak.*

1. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 1). [şikest k'eyledi, -di]*

şikest kıl: *Kırmak. II Ezip geçmek.*

1. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 12). [şikest kıldı, -dı]*

2. İsterüz Ḫıẓr ḥaṭuñ beklesün ey cān gelsün

Ḳılmasun kimse leb-i Çeşme-i Ḥayvānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 6). [şikest kılmasun, -ma, -sun]*

şikest kıl: *Kırmak. II Dağıtmak.*

1. Ẓālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān
Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 4). [şikest kılmış, -mış]*

şikest kıl: *Kırmak. II Üzmek.*

1. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 4). [şikest kılur, -ur]*

şimāl: *Kuzey. II Kuzey rüzgârı.*

1. Dokunsa ʿarʿara āhum **şimāli**
Olurdı kūhsāruñ başı ḥallü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 3). [şimāli, -i]*

şimāl-i zemistān: *Kış mevsiminin kuzeyi. II Kışın soğuğu.*

1. Raḳībe yaz nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize **şimāl-i zemistān** gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 8). [şimāl-i zemistān,]*

şimden gerü: *Bundan sonra, artık.*

1. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa **şimden gerü** şemʿ
Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [şimden gerü,]*
2. Serde mū aġardı serd oldı hevā **şimden girü**
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā **şimden girü** *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 1). [şimden girü,]*
3. Serde mū aġardı serd oldı hevā **şimden girü**
Düşdi sīnem deştine berf-i fenā **şimden girü** *(Behiştî Dîvânı, Matla 37, Mısra 2). [şimden girü,]*

şimdi: *Şimdi, şu anda.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [şimdi,]*
2. Aşaḳ olmaḳda imiş farż idelüm **şimdi** ḥużūr
Ey Behiştī kişi adını gedā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 9). [şimdi,]*
3. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 3). [şimdi,]*
4. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Faż̇l ehline taʿaşşub u buġż̇ u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 9). [şimdi,]*
5. Naẓargāh-ı dil ü cān **şimdiden** Firdevs-i kūyuñdur
Anuñçün ehl-i nām içre Behiştī adum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 9). [şimdiden, -den]*
6. Hem-dem olmış ġoncalarla ʿāşıḳa ādem dimez
Şimdi bülbül murġ-zāruñ … … geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 4). [şimdi,]*
7. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān **şimdi** bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [şimdi,]*
8. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī velī
Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 10). [şimdi,]*
9. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
Şimdi ol fenni cihānda bir benem zīrā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [şimdi,]*
10. Birlige yetdi bizümle **şimdi** yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 1). [şimdi,]*
11. Bilmez geçinme **şimdi** bizi kim senüñle biz
Bezm-i ezelde ʿālem iden āşinālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 3). [şimdi,]*
12. Bir oġlan idi āhum **şimdi** boy çekmiş bülend olmış
Sipihr-i bed-fiʿāle dik gelür maḳdem levend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 1). [şimdi,]*
13. Behiştī **şimdiki** ḥālüm ṣorarsañ bir ṭarīḳ olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [şimdiki, -ki]*
14. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla **şimdi** ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [şimdi,]*
15. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı yaʿnī **şimdi** feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 6). [şimdi,]*
16. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce yaḫşı āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra*

1). [şimdi,]

17. Rūm şāʿirlerinüñ **şimdi** Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye
(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 9). [şimdi,]

18. Dün doġdı dünle büyüdi ol meh didükleri
Ṣemʿ-i ruḥuñla **şimdi** idermiş muḳābele
(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 4). [şimdi,]

19. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ **şimdi** fütāde şeklinde
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [şimdi,]

20. Menbaʿ-ı sırr-ı fenāda ḳatı nādir bulınur
Şimdi bir mürşid-i kāmil büdalā şeklinde
(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 10). [şimdi,]

21. Belāġat taḫtınuñ sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī **şimdi** anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 10). [şimdi,]*

22. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh **şimdi** yüz ṭutdı bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [şimdi,]*

23. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 5). [şimdi,]*

24. Cihānda **şimdi** rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [şimdi,]*

25. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 2). [şimdi,]*

26. Daḫı yāre n'ola ḫumret virürse her nefes āhum
Eser yel **şimdi mi** oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [şimdi mi, -mi]*

şimdi: *Şimdi. II Bundan böyle.*

1. Şimdiden soñra Behiştī gibi bu dünyāda
Daḫı bir bülbül-i gülzār-ı belāġat mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 9). [şimdiden, -den]*

2. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
Dūd-ı āh içre gören **şimdi** şanur zāġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [şimdi,]*

3. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür üstine şāhid diyü
Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 6). [şimdi,]*

4. Didi ʿāşıḳlıḳ senüñdür **şimdi** ḳardaşlıḳ ḥaḳı
Ṣādmānam kim Behiştī ḫ∨ābda Mecnūn baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 10). [şimdi,]*

5. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin **şimdi** benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 2). [şimdi,]*

şimdi: *Şimdi. II Artık.*

1. Bir Mesīḥā lebüñ ölümlisiyem **şimdi** ki ben
Cebhesinde gözüme nūr-ı Muḥammed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 3). [şimdi,]*

2. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī **şimdi** yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 10). [şimdi,]*

3. Cürʿamuzdan behre-mend itdük Behiştī ʿālemi
Şimdi biz ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ḫayrāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 10). [şimdi,]*

4. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [şimdi,]*

5. Gözi āhūlara **şimdi** şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 5). [şimdi,]*

6. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken **şimdi**
Niçe zāhid geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 3). [şimdi,]*

7. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāşıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol **şimdi** ḫudāvendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 8). [şimdi,]*

8. Çıḳdı ʿasker mācerāsı dīde-i nemnākden
Şimdi itmişdür Süleymānlıḳ baña eflākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 18). [şimdi,]*

şimdiden: *Şimdiden.*

1. Behiştī **şimdiden** ser-geşte-i deşt-i ʿadem olduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 245, Mısra 1). [şimdiden,]*

şimdiden şoñra: *Bundan sonra, bundan böyle, artık.*

1. Ejder-i zülfüñi ṣal ġayrı ʿilāc itme bize
Şimdiden şoñra bizüm derdümüze em semdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 4). [şimdiden şoñra,]*

2. Ṣoḥbeti bāde virüp ẕevḳ u ṣafādan

geçelüm
Şimdiden soñra olan oldı hevādan
geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 2). [şimdiden soñra,]*

3. Ḥırḳa vü tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 10). [şimdiden ṣoñra,]

4. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām
olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [şimdiden soñra,]*

5. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri
dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 10). [şimdiden soñra,]*

6. Bādeden geçdüm bilüp keyfiyyet-i aḥvālini
Şimdiden ṣoñra hevā-dār-ı leb-i mey-gūn
olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 6). [şimdiden ṣoñra,]*

şimdiki: *Şu an ki.*

1. Ger baña uṣmaz Behiştī **şimdiki** ṣāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḥḥār
oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [şimdiki,]*

2. Bunca yıllar ʿömrümüz derd ü belāda geçdi ḥayf
Ger ṣorarsañ **şimdiki** aḥvālümizden
kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 8). [şimdiki,]*

şimdiye dek: *Şimdiye kadar, bugüne kadar.*

1. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ yāri perīşān eylerüz
Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 2). [şimdiye dek,]

2. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi **şimdiye dek**
Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [şimdiye dek,]

şimşek: *Berk, şimşek.*

1. Ṣan ol şaḫṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur **şimşek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [şimşek,]*

şīr: *Arslan.*

1. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle **şīrveş**
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [şīrveş, -veş]

2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol **şīrüñ**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [şīrüñ, -üñ]

3. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u **şīr**
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [şīr,]

4. Olsa ḥavāle ger baña yoluñda mār u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben
(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 8). [şīr,]

5. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye **şīr** idicek hücūm
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [şīr,]

şīr: *Sır, giz, gizem.*

1. Ḫāra **sır** keşf itme ey murġ-ı çemen ġavġāyı ḳo
Gülşen-i Rāz oḳıyalum gel sebekdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 7). [sır,]*

2. Fıṭrat-ı insānda ḳonmış bir ʿaceb **sırdur** göñül
Meyl-i ḥüsn itmekde hergiz mi<u>ş</u>li yoḳ birdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 1). [sırdur, -dur]*

şīr: *Süt.*

1. Ṣarardup **şīre** dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [şīre, -e]*

şiʿr: *Şiir, edebi değeri olan ifade.*

1. Siḥr ider sözleri üstine Behiştī ġālib Ehl-i ʿirfān hep anuñ **şiʿrine** eyler raġbet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 10). [şiʿrine, -i, -n, -e]*

2. Ḫāl baḫş itsün Behiştī gibi **şiʿrin** müddeʿī Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḫ<u>s</u> *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 9). [şiʿrin, -in]*

3. Ḫālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā Diñleyen **şiʿrüñi** teʿ<u>s</u>īr-i Teʿālle ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [şiʿrüñi, -üñ, -i]*

4. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ tā Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [şiʿrini, -i, -n, -i]*

5. Çendānca degül gerçi bu **şiʿri** Behiştīnüñ Ammā ne ḫoş-āmedce şīrīnce ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 9). [şiʿri, -i]*

6. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī **şiʿrini** Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [şiʿrini, -i, -n, -i]*

7. N'ola ẕevḳ itse Behiştī **şiʿrümüzden**

müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [şiʿrümüzden, -ü, -müz, -den]*

8. Şiʿrüñ Behişti beytini ġayruñ ḥarāb idüp
Dönderdi aña kim ṣala āteş şebinde şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]*

9. Ṣuʿarā beyti arasında Behiştī **şiʿrüñ**
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]*

10. Müddeʿī **şiʿrüme** ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı ṭabʿı götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 9). [şiʿrüme, -üm, -e]*

11. Naḫl-ı ġazel bülend gerek eyleyem ḳabūl
Zīrā Behişti **şiʿrde** ben sāye-perverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 10). [şiʿrde, -de]*

12. Naẓm-ı Türkīde görüp **şiʿrüñi** dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu ṭarzı ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 9). [şiʿrüñi, -üñ, -i]*

13. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuşşāḳa āteş salmaġa
Ruḫları vaṣfında **şiʿrüñ** sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [şiʿrüñ, -üñ]*

14. Behiştī nice ṣafʿasker çeküp **şiʿrüm** süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 9). [şiʿrüm, -üm]*

15. Yazma ol **şiʿri** Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḥālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [şiʿri, -i]*

16. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir **şiʿr** oḳı ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [şiʿr,]*

17. Behiştī **şiʿrine** daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña var anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 9). [şiʿrine, -i, -n, -e]*

18. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam **şiʿrüñ**
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 9). [şiʿrüñ, -üñ]*

19. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür tercemesüz şāh-ı süḫan-dān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 135). [şiʿr,]*

şīr ol: *Aslan olmak.*

1. Bir iki cām-ı bāde ile nīm-mest olup
Ṣayd-ı murādum almaġa **şīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 4). [şīr olmaḳ, -maḳ]*

şīrāne: *Arslanca, arslan gibi.*

1. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin **şīrāne** burduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [şīrāne,]*

2. Gelür **şīrāne** sīmāsın gören kāfirler īmāna
Behiştī bir ʿAli sīretlü şāhuñ Ḳanberi oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 9). [şīrāne,]*

şīre: *Henüz mayalanmamış üzüm suyu, şıra.*

1. Ṣarardup **şīre** dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [şīre,]*

şiʿr-i āb-dār: *Parlak, güzel, nükteli, zarif şiir.*

1. Hele deryā-yı maʿnīnüñ Behiştī rūzgār içre
Reʾīsi oldıġum bes **şiʿr-i āb-dārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 10). [şiʿr-i āb-dārumdan, -um, -dan]*

şiʿr-i behişti: *Behiştî'nin şiiri.*

1. Şiʿr-i Behişti oldı tābende ḳılmaġıçün
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 9). [şiʿr-i behişti,]*

2. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [şiʿr-i behiştīye, -y, -e]*

şiʿr-i dil-pesend: *Gönle hoş gelen, gönlün beğendiği şiir.*

1. Ey Behiştī bu cihāndan çoḳdan eylerdüm sefer
Egleyen bir pāre **şiʿr-i dil-pesendümdür** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 10). [şiʿr-i dil-pesendümdür, -üm, -dür]*

şiʿr-i ġurbet-ālūd: *Gurbete bulaşmış şiir. II Gurbeti anlatan şiir.*

1. Ġarībāne terennümlerle ḥālet virmege bezme
Behiştī muṭribe ögret bu **şiʿr-i ġurbet-ālūdı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 10). [şiʿr-i ġurbet-ālūdı, -ı]*

şīr-i jiyān: *Kükremiş aslan.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter terbiyet it
Ki ṣaḳın kendüñ içün **şīr-i jiyān** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 6).*

[şīr-i jiyān,]

2. Bir **şīr-i jiyāndur** ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde yüriyen şevri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 5). [şīr-i jiyāndur, -dur]*

şīr-i ḳahr: *Kahır sütü.*

1. Şīr-i ḳahruñ umaram bend ola sīnemdeki cān
Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [şīr-i ḳahruñ, -uñ]*

şīr-i mihr: *Güneşin aslanı.*

1. Vücūdum **şīr-i mihre** menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [şīr-i mihre, -e]*

şīr-i ner: *Erkek aslan. II Cesur ve kendine güvenen kimse.*

1. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş **şīr-i nerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 10). [şīr-i nerlerde, -ler, -de]*

şīr-i ner: *Erkek aslan. II Behiştî.*

1. Belāgat bīşesin mesken idinen **şīr-i nerlerde** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 25). [şīr-i nerlerde, -ler, -de]*

şiʿr-i nerm: *Yumuşak söylemli şiir.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [şiʿr-i nermüm, -üm]*

şiʿr-i pür-sūz: *Acı yüklü şiir.*

1. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḥasūda sen daḫı
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 14). [şiʿr-i pür-sūzuñla, -uñ, -la]*

şiʿr-i rūḥ-baḫş: *Can bağışlayan şiir.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
Bu **şiʿr-i rūḥ-baḫşı** defter ü dīvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [şiʿr-i rūḥ-baḫşı, -ı]*

şiʿr-i şeker-rīz: *Şeker saçan şiir. II Tatlı sözlü şiir.*

1. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ Aġzını ṭatlu iden **şiʿr-i şeker-rīz** midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [şiʿr-i şeker-rīz,]*

şiʿr-i ter: *Yeni şiir. II Taze gazel.*

1. Ey Behiştī ehl-i diller benden ister **şiʿr-i ter**
Naẓm-ı ġarrā mı gelürmiş ḫātır-ı ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 11). [şiʿr-i ter,]*

şiʿr-i zülāl: *Tatlı şiir.*

1. Sāḳī-i Kevşer olduġın añlar Behiştīnüñ Kim nūş iderse **şiʿr-i zülālin** güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 14). [şiʿr-i zülālin, -in]*

şīrīn: *Tatlı, hoş.*

1. Şīrīn lebüñle kendin bir görmek ister imiş Cānā meger gözine ḳandüñ düşüp durur çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 3). [şīrīn,]*
2. Ḫıżr-ı cān **şīrīn** lebüñle şöyle itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [şīrīn,]*
3. Çü ḫvān-ı ḥüsnüñi **şīrīn** idüp durur Rezzāḳ
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ ṭaʿām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 3). [şīrīn,]*
4. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 3). [şīrīn,]*
5. Çendānca degül gerçi bu şiʿri Behiştīnüñ Ammā ne ḫoş-āmedce **şīrīnce** ġazelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 10). [şīrīnce, -ce]*
6. Behiştī her ki bu **şīrīn** kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel vardur maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 9). [şīrīn,]*
7. Şīrīn şeker gıdālıġa cānlar virürken ol
Eylerdi ḫall-i ḫāmıż u nān-ı ceve idām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 35). [şīrīn,]*

şīrīn: *Ferhad ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda Ḫusrevā kūh-ı fenā **Şīrīninüñ** dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 8). [şīrīninüñ, -i, -n, -üñ]*

şīrīn: *Güzel, tatlı. II Ferhad ile Şirin, Hüsrev ü Şirin adlı aşk hikâyelerinin kadın kahramanı.*

1. Göresin āḫir ġamı ol Ḫusrevi **şīrīn** lebüñ ʿIşḳ Ferhādını bir ednā ġulām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 5). [şīrīn,]*

2. Ey Behiştī şöyle kim **şīrīn** kelāmuñ göreler
Milket-i naẕmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [şīrīn,]*

3. Lebi **Şīrīn** saçı Leylā güzellerden ferāġuñ var
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıssasından ḥiśśe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [şīrīn,]*

4. Şeker lebüñ maḳālesi **Şīrīn** ḥikāyetin
Aġızdan ögredür baña ey ḫusrev-i cemāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 3). [şīrīn,]*

5. Bir lebi **şīrīne** Ferhād olduġından n'oldı yār
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [şīrīne, -e]*

6. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı **Şīrīn** görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 3). [şīrīn,]*

şīrīn ise: *Tatlı.*

1. Lebüñ ḳandi niçe **şīrīn ise** cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 1). [şīrīn ise, -ise]*

2. ʿAceb mi ḥalḳa olursa ümīdüm gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice **şīrīn ise** cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 4). [şīrīn ise, -ise]*

şīrīn-maḳāl: *Tatlı sözlü.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen **şīrīn-maḳāl** olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 10). [şīrīn-maḳāl,]*

şiʿrüm evrāk: *Şiir sayfaları. II Divan.*

1. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın yaḳın
Kebūter ṣanma destümde Behiştī **şiʿrüm evrāḳın** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 24). [şiʿrüm evrāḳın, -ın]*

şiş: *Şişmek, kabarmak.*

1. Nā-dānlıġ ile zehr yiyüp **şişdi** ribā-ḫ∨ār
Sen ṣanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [şişdi, -di]*

şīşe: *Şişe, cam.*

1. Selāmet **şīşesin** benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 9). [şīşesin, -si, -n]*

şīşe-i dil: *Gönül şişesi.*

1. Cām-ı meyden ṣun ey Behiştī devā
Şīşe-i dilde inkisār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 10). [şīşe-i dilde, -de]*

şīşe-i pür-bāde: *Şarapla dolu şişe.*

1. Ḫūn ṣanma bu çeşmümden aḳan mey-i ʿışḳuñdur
Bir **şīşe-i pür-bāde** ammā ki şikestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 8). [şīşe-i pür-bāde,]*

şitā: *Kış mevsimi.*

1. Hevā-yı ḫūbile yaġsa dıraḫt-ı gülşene ḳar
Baṣīret ehline peydā olur **şitāda** bahār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 2). [şitāda, -da]*

2. Nev-cevān olup ḳabā-yı sebz giydi her dıraḫt
Gerçi dünyāyı **şitā** itmişidi bir ḫırḳa-pūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 4). [şitā,]*

şitāb eyle: *Acele etmek.*

1. Anuñçün vuṣlata ʿāşıḳ **şitāb eyler** zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 1). [şitāb eyler, -r]*

şitāb imiş: *Acele, çabuk imiş.*

1. Sürʿatle geçse yār-ı ʿazīzüm ʿaceb degül
Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ **şitāb imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 8). [şitāb imiş,]*

şitāb kıl: *Acele etmek.*

1. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 3). [şitāb ḳılsam, -sa, -m]*

şīve: *Naz, şive, eda, işve.*

1. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi zemistānda meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [şīve,]*

2. Ḳodı inṣāf eyleyüp yere el arḳasın çenār
Gör diyü **şīveyle** çün ḳadd-i ḫırāmānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 4). [şīveyle, -y, -le]*

3. Bend-i zülfüñden çekinürmiş Behiştī bī-sebeb
Dünyede bu **şīveyi** eyler mi ʿāḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 10).*

[şīveyi, -y, -i]

4. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir **şīvedür** ol yüriyimez nāzından
(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [şīvedür, -dür]

5. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ **şīveñ** görenler degme yārān ile eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [şīveñ, -ñ]*

şīve-i ġılmān: *Gençlerin nazı, işvesi.*

1. Aldanma bugün **şīve-i ġılmānına** dehrüñ
Maḳṣūduñ ise yarın eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 41). [şīve-i ġılmānına, -ı, -n, -a]*

şīveʿi nāzükāne: *Nazikâne, nazik bir şekilde nazlanma.*

1. Ḫālüñi dāne dāne eylersin
Şīveʿi nāzükāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 2). [şīveʿi nāzükāne,]*

şīve-i reftār: *Edalı, işveli yürüyüş.*

1. Olsalar ṭurduḳları yerde ʿaceb mi mużṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler **şīve-i reftāruña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 4). [şīve-i reftāruña, -uñ, -a]*

şīvekār: *İşveli, cilveli.*

1. Ġam-ı ʿışḳa taḥammül itmegi bu dār-ı miḥnetde
Sen öġretdüñ baña ammā seni ben **şīvekār** itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 8). [şīvekār,]*

şīven eyle: *Matem etmek, yas tutmak.*

1. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Şanuram bülbül ki **şīven eyleyüp** aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 6). [şīven eyleyüp, -y, -üp]*

2. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi yeter
Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 4). [şīvenüm eylemesüñ, -me, -süñ]*

şol: *Şöyle, şu şekil.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum **şol** işler itdi kim
Eylemez anı ṭarīḳ-ı Kaʿbeden bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 5). [şol,]*

şol: *Şu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil **şol** ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [şol,]*

2. Bāmdād-ı ḥaşre dek bilmez Behiştī kendüyi
Şol ḳadar lā-yaʿḳıl itmişdür anı cām-ı elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 10). [şol,]*

3. Şol ḳadar dökdüm gözüm yaşın ki oldı her felek
Çeşmesārı eşküm ayaġında bir devvār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 3). [şol,]*

4. Āh kim **şol** ṣalınan bād ile cānānumdur
Beni fürḳatde helāk eyleyen ol cānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 1). [şol,]*

5. Şol cān ki bu vücūdum terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [şol,]*

6. Cān u dil bir şāh-ı ḥüsne bende olsa şād olur
Şol iki ḳullar gibi kim ibtidā āzād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 2). [şol,]*

7. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [şol,]*

8. Bünyādını devirdi vücūdum bīnāsınuñ
Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 6). [şol,]*

9. Āstānuñda beni **şol** itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü vefā oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 3). [şol,]*

10. ʿAşā-yı āhı eflāke gice **şol** deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [şol,]*

11. ʿAşā-yı āhı eflāke gice **şol** deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [şol,]*

12. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin **şol** nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [şol,]*

13. ʿAm tarīḳın başa ilten **şol** iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [şol,]*

14. Şol kimse minnet eylemesün pīr-i sālike
Kim rāh-ı ʿışḳa ʿazm ide bir nev-cevān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 9). [şol,]*

15. Dem-ā-dem ṣu yerine içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī **şol** gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 10). [şol,]*

16. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi **şol** yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [şol,]*

şol dem ki: *O zaman ki.*

1. Şol dem ki olmış idi ezel bezmine ṣalā
Dīdār-ı yāre cān u dil olmışdı mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 21). [şol dem ki,]*

şol deñlü: *O denli, o kadar.*

1. Derd-i fürḳat beni **şol deñlü** zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 7). [şol deñlü,]*

2. Ezel bezminde bir cāmın çeken **şol deñlü** mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 5). [şol deñlü,]*

3. Şol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [şol deñlü,]*

şol kadar: *Şu kadar, o denli, öyle çok.*

1. Derd-i ʿışḳuñla mizācum **şol ḳadar** alışdı kim
Düşmenümdür dostum saʿy eyleyen dermānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 7). [şol ḳadar,]*

2. Ol cürʿa bugün **şol ḳadar** ide bī-ḫod
Kim gönlüne yol bulmaya endīşe-i ferdā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 59). [şol ḳadar,]*

3. Pençe-i ġam **şol kadar** çāk itdi kim farḳ eylemem
Dest-i ʿışḳuña girībānı mı dāmānı mıdur *(Behiştî Dîvânı, Müfret 5, Mısra 1). [şol kadar,]*

4. Ḳaʿbe-i kūyuñ ṭavāfa **şol ḳadar** saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [şol ḳadar,]*

5. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa vīrān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 1). [şol ḳadar,]*

6. Ġamuñla **şol ḳadar** oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 3). [şol ḳadar,]*

şol kim: *Şöyle ki.*

1. Raġbet ider mi ḥūr-i cinān merḥabāsına
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [şol kim,]*

şol kim: *Şu kimse ki.*

1. Şol kim ḳapuñda başını ṭaşrın dirīġ ide
Bulsun ḥayāt-ı bünyesi pāyinde inhidām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 51). [şol kim,]*

şöhret-perest ol: *Şöhrete tapan olmak, meşhur olmayı istemek.*

1. Şöhret-perest olana eyler riʿāyetini
Çarḫ-ı denī-cibillet nā-merd-i pīr-zendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 5). [şöhret-perest olana, -an, -a]*

Şöyle: *Öyle bir, o kadar çok.*

1. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh vāveylā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [şöyle,]*

söyle: *Şöyle, şu şekil.*

1. Yār işiginde raḳībā ideyin **şöyle** fiġān
Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [şöyle,]*

2. Nār-ı ġam baġrum Behiştī **şöyle** biryān itdi kim
Ḥaşre dek ḫāk-i mezārumdan gele būy-ı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 9). [şöyle,]*

3. Şöyle bil ey seng-i ṭaʿnile benüm göñlüm ṣıyan
Bezm-i ʿışḳuñ kāse-i faġfūrını itdüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 5). [şöyle,]*

4. Ḫızr-ı cān şīrīn lebüñle **şöyle** itmiş imtizāc
Çeşme-i Ḥayvān gelür olmış mizācına iʿcāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 1). [şöyle,]*

5. Çün ġamuñla itdi göñül **şöyle** imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı ṭaʿāmı şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 1). [şöyle,]*

6. Ey Behiştī nāṣiḥ-ı nā-dānı **şöyle** eyle kim
ʿĀşıḳa pend eylemekden tevbeler ḳılsun naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 9). [şöyle,]*

7. Düşnām-ı yārdan dil **şöyle** ṣafā alur kim
Pür-teşne buldı gūyā bir kāse mā-i bārid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 5).*

[şöyle,]

8. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 4). [şöyle,]*

9. Didi bayram girdi seni ber-murād itsem gerek
Şöyle beñzer ol hilāl-ebrū beni ḳurbān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 4). [şöyle,]*

10. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā zāhid-i ḫuşki ʿacebā
Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 4). [şöyle,]*

11. Göñül **şöyle** müzeyyen oldı dīz̤āruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı mis̤āl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 3). [şöyle,]*

12. Behiştī **şöyle** beñzer kim tecellī farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [şöyle,]*

13. Girye-i ḫūnīnümüz çün **şöyle** mücrim ʿaddider
Ġamzesi gibi sanasın günde biñ ḳan eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 7). [şöyle,]*

14. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 4). [şöyle,]*

15. Ey Behiştī yār öñinde ḫāke ṣalup kendümi
Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 10). [şöyle,]*

16. Dün gice āhumı gördüm beni ḫavf aldı hemān
Şöyle ṣandum ki görindi baña bir dīv-i racīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 8). [şöyle,]*

17. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur ẓāhirde gören ṣūretüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 5). [şöyle,]*

18. Gördügüñ meste neden zāhid kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 6). [şöyle,]*

19. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [şöyle,]*

20. Görelden mevc-i ḥüsnüñ **şöyle** oldum reşk-i ḫayretden
Libāsumla bile gūyā ki bir deryāya ṭaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 5). [şöyle,]*

21. Görse sinānuñı dil olur **şöyle** ṣādmān
Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı Yaʿḳūb-ı nā-tüvān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 1). [şöyle,]*

22. Olıcaḳ **şöyle** bahār olsa
Ki gülistānda gül hezār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 1). [şöyle,]*

23. Şöyle baḳma efendi biz de ḳuluz
Bize de bir naẓar ne var olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 5). [şöyle,]*

24. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde **şöyle** māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese vesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 7). [şöyle,]*

25. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı **şöyle** eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [şöyle,]*

26. Şükūfe **şöyle** tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [şöyle,]*

27. Bildigüñ bilmedigüñ şaḫṣa muṣāḥib olma
Hem-nişīni kişinüñ **şöyle** bil ey aḳbel-i nās *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 2). [şöyle,]*

28. ʿīşumuz **şöyle** olupdur fürḳat-i telḫ ile pür
Ġam deminde dīdemüzden ḫāke düşmiş ḳaṭredür *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 13). [şöyle,]*

29. Nūr-ı ʿışḳıle derūnuñ ḫāne-i tābende ḳıl
Ḥālümüzden ger ḫaber bilmek dilerseñ **şöyle** bil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 18). [şöyle,]*

şöyle ki: *Şöyle ki.*

1. Oldum ża ʿīf **şöyle ki** hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan es̤er didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [şöyle ki,]*

2. Ben ölüp **şöyle ki** bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 3). [şöyle ki,]*

3. Ġamuñla şöyle meʾnūsem ki göñlüm
Olur andan eger ayrılsa ġamgīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 7). [şöyle ki,]*

4. Şemse-i dāġ ṣafḥa-i dilde
Şöyle olsa ki yādgār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 8). [şöyle ki,]*

5. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle beñzer ki Behiştī yine ḫayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [şöyle ki,]*

6. ʿIşḳdan **şöyle ki** bir laḥẓa Behiştī ola dūr
Döner ol şaḥṣa ki maḥbūbı gide yanından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 9). [şöyle ki,]*

7. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [şöyle kim,]*

8. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [şöyle kim,]*

9. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 4). [şöyle kim,]*

10. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [şöyle kim,]*

11. Şöyle ḫayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 9). [şöyle kim,]*

12. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre yoḳ
Defʿ olınmaz **şöyle kim** nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 6). [şöyle kim,]*

13. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün yārumdan ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 5). [şöyle kim,]*

14. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez vefāñı niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 5). [şöyle kim,]*

15. Kūşe-i meykedede şöyle nihān oldı kim
Sāḳīyā ḳandeligin şimdi benüm ġam bilmez *(Behiştî Dîvânı, Müfret 10, Mısra 1). [şöyle kim,]*

16. Ey Behiştī **şöyle kim** şīrīn kelāmuñ göreler
Milket-i naẓmuñ saña ḫusrevleri Ferhād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 9). [şöyle kim,]*

17. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [şöyle kim,]*

18. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 11). [şöyle kim,]*

19. Ey Behiştī şöyle beñzer kim ḫayāl-i yār içün
Cevherī āyīnelerdür gözlerüm mīnāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 9). [şöyle kim,]*

<u>şöyleyem ki:</u> *Şu şekilde ki.*

1. Ṣūretde **şöyleyem ki** degülmişse āşiyān
Mecnūn ile olurdı aramızda iltibās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 3). [şöyleyem ki,]*

<u>şu:</u> *Şu, işaret zamiri.*

1. Ey Behiştī ʿışḳ daʿvāsında kāẕibdür **şu** kim
Kendüsini şāhidi öñinde ḳılmaya şehīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 9). [şu,]*

2. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye **şunda** bir içim ṣu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [şunda, -n, -da]*

3. Cān virürken **şu** ki terk eyle didi ʿışḳı baña
Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [şu,]*

4. Şu kim peşmīne-i erbāb-ı ʿışḳuñ ḳıymetin bilmez
Saʿādet ehlidür ʿizz ü saʿādet ḫılʿatin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 1). [şu,]*

5. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git **şundan** ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [şundan, -n, -dan]*

6. Sır virmeyem ʿadūya yoluñda virem seri
Ben ʿarṣa-i maḥabbet içinde **şu** serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 6). [şu,]*

7. Sen **şu** bī-resm ḥarāmīsin eyā çeşmi siyāh
Dürr-i eşküm gözüm önüñde görür silmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 7). [şu,]*

<u>şu denlü:</u> *O kadar çok.*

1. Reşk-i rūyuñdan **şu denlü** gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 1). [şu denlü,]*

<u>şu ki:</u> *Şöyle ki.*

1. Ey perī-ruḫ **şu ki** sen ādeme ḳılmaya sücūd
Ola şeyṭān gibi Ḥaḳ ḥażretinüñ maġżūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 5). [şu ki,]*

2. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme ṭoldı
Yüzi berg-i ḫazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [şu ki,]*

şu kim: *Şu ki.*

1. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
   Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile ṭolu ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 3). [şu kim,]*
2. Ḳalur bir zindeveş mürde olup bu kūşe-i ġamda
   Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 6). [şu kim,]*
3. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
   Bu ʿālem câme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [şu kim,]*
4. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
   Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 1). [şu kim,]*

şu kim: *O kimse ki.*

1. Ḫançer gibi yanuñda **şu kim** iki yüzlüdür
   Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 27). [şu kim,]*

şuʿāʿ: *Ziya, tel tel görünen ışık.*

1. Şerāre ṣanma sen māhı felekde görmek eclīçün
   Burāḳ-ı āh-ı dil çeşmüm **şuʿāʿına** semend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 6). [şuʿāʿına, -ı, -n, -a]*

şuʿā-ı çeşm: *Gözün ışığı, parlaklığı.*

1. İtdüm **şuʿā-ı çeşmümi** ebrū-yı yāre rāst
   Ṣayd-ı ümīdüm oḳını ṣaldum kemāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 5). [şuʿā-ı çeşmümi, -üm, -i]*

şuʿā-ı ʿışḳ: *Aşkın tel tel ışığı. II Aşk nuru.*

1. Görenler dir **şuʿā-ı ʿışḳı** ẓulmet-ḫāne-i dilde
   Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 7). [şuʿā-ı ʿışḳı, -ı]*

şuʿā-ı mihr-i raḫşān: *Parlayan güneşin ışığı. II Hz. Hüseyin.*

1. İḥāṭā eyledi encüm-şümār-ı zümre-i aʿdā
   Küsūf-ı ebrveş ṭutdı **şuʿā-ı mihr-i raḫşānı** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 46). [şuʿā-ı mihr-i raḫşānı, -ı]*

şuʿāʿ-ı şems: *Güneş ışınları.*

1. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren ṭaġa
   Seḥerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 3). [şuʿāʿ-ı şems,]*
2. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
   Şuʿā-ı şemse ṭoḳunmış giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [şuʿā-ı şemse, -e]*

şuʿarā: *Şairler.*

1. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ
   Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 9). [şuʿarā,]*
2. Behişti her nereye inse beyt-i maʿmūruñ
   Birin ḳomaz **şuʿarānuñ** evüñ ḫarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 10). [şuʿarānuñ, -n, -uñ]*
3. Güftārı güzel başuñiçün ḳoma ayaḳda
   Dāʾim **şuʿarā** ḫayline şāhāne ḳıl iḥsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 124). [şuʿarā,]*

şübhe: *Şüphe, kuşku.*

1. ʿAnḳālıġumda **şübhe** yoḳ ammā bu deñlü var
   Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [şübhe,]*
2. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
   Ey Behiştī bir iken **şübhe** iki oldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [şübhe,]*

şūh-ı cefā-pīşe: *Cefa etmeyi huy edinmiş sevgili. II Zalim sevgili.*

1. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
   Ḫuyun ögretdi meger **şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 10). [şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ, -ler, -üñ]*
2. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
   Ḫaḳ bu ol **şūḫ-ı cefā--pīşe** ziyāde dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [şūḫ-ı cefā--pīşe,]*

şūḫ-ı cihān: *Dünyalar güzeli.*

1. Beni öldürmege ol **şūḫ-ı cihān** olsa revān
   Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 1). [şūḫ-ı cihān,]*

şūh-nigār: *Resim gibi güzel sevgili.*

1. Ey Behiştī baña ol **şūḫ-nigār** itdügi naḳş
   Sūzen-i cevre gögüs ṭutana örnek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 9). [şūḫ-nigār,]*

şūh-tabʿ: *Şen, neşeli tabiat.*

1. Şūḫ-tabʿ itdi Behiştī seni ʿışḳ āḫir-i kār
   Ḫuyun ögretdi meger şūḫ-ı cefā-pīşelerüñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 9). [şūḫ-tabʿ,]

şühūd: *Mevcut olma, meydana gelme, göze görünme.*

1. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ nice yüzden **şühūdı** var
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [şühūdı, -ı]*

şükr idegör: *Şükretmeye devam etmek.*

1. Gerçi ʿāşıḳ olalı ey dil enīsüñ ġamdur
Ḥālüñe **şükr idegör** bu daḫı bir ʿālemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 2). [şükr idegör,]*

şükr it: *Şükretmek.*

1. Ṭamaʿ itme vişāl-i yāre ey dil ḫālüñe **şükr it**
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [şükr it,]*

şükr ḳıl: *Şükretmek.*

1. Şükr ḳıl kim Behişti her fende
İdemez kimseler müṭālaʿ añı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 9). [şükr ḳıl,]*

şükūfe: *Çiçek.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her **şükūfe** ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 5). [şükūfe,]*
2. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her zaḫmum **şükūfemdür**
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [şükūfemdür, -m, -dür]*
3. Şükūfe şöyle tezyīn itdi eşcār-ı gülistānı
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [şükūfe,]*

şükūfe-i çengāl: *Hayvan pençesinin çiçeği.*

1. Göñülde kim ki yer açmazsa rāy-ı ebrūña
Ola bu dār-ı fenāda **şükūfe-i çengāl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 8). [şükūfe-i çengāl,]*

şükūfe-nisār: *Çiçek saçan.*

1. Oldı bād-ı ṣabā **şükūfe-niṣār**
Ravżalarda ḳurıldı ebr-i bahār *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 3). [şükūfe-niṣār,]*

şuʿle: *Alev.*

1. Niçe döysün eşk-i çeşmüm **şuʿlesi** inşāf it
Niçe bir itse gerek bir şemʿ-i tābān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 5). [şuʿlesi, -s, -i]*
2. Nice döysün eşk-i çeşmüm **şuʿlesi** inşāf ide
Nice bir itse gerekdür şemʿ-i bārān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 5). [şuʿlesi, -s, -i]*
3. Şuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
Bir gümüş serv üstine ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 1). [şuʿle,]*
4. Şuʿle ṣalalı sīneme ruḫsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini tābende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 5). [şuʿle,]*

şuʿle-i māh: *Ay ışığı.*

1. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger **şuʿle-i māh** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 10). [şuʿle-i māh,]*

şūm: *Kötü, sıkıntılı.*

1. Şāhuñ Revāna ḳaṣdına olmış iken revān
Gördün Revānı daḫı ḳara göñli gibi **şūm** *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 4). [şūm,]*

sümār it: *Saymak.*

1. Ecdādını bir kimse **şümār itse** raḳībüñ
İblīse çıḳar silsilesi Ādeme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 3). [şümār itse, -se]*

şūre: *Çorak, verimsiz.*

1. Ben **şūre** sālikiyem kim ayaġı ṭopraġını
Kuḥl idindi gözine ʿarş-ı Ḫudā reh-berümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 5). [şūre,]*

şūr-engīz ol: *Gürültü koparmak.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne **şūr-engīz olur**
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [şūr-engīz olur, -ur]*

şūrīde: *Perişan. II Âşık, tutkun.*

1. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan **şūrīde**
Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 7). [şūrīde,]*

şūrīde-meşreb: *Perişan yaratılışlı. II Âşık.*

1. Şūrīde-meşrebüz baş açuḳ lāʿubāliyüz
Ehl-i dilüñ muṣāḥabetinden ṣafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 1).*

[şūrīde-meşrebüz, -üz]

şürūʿ ḳıl: *Başlamak.*

1. Bir yaña gitmez işigüñe secde itmeden
Ḳılmaz Behişti kāra şürūʿ istiḫāresüz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 10). [şürūʿ ḳılmaz, -maz]

şürūḥ: *Şerhler. II İzahlar, açıklamalar.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur **şürūḥ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 8). [şürūḥ,]*

T/Ṭ

tā: *Ta ki.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [tā,]
2. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum **tā** ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 6). [tā,]*
3. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Şiʿrini Behiştīnüñ **tā** Mīr-i Ḫucend ister
(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [tā,]
4. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs
(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [tā,]
5. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 23). [tā,]

tā ki: *Ta ki, yeter ki.*

1. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende **tā ki** deymeye andan saña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 4). [tā ki,]*

tā kim: *Ne zaman ki.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa **tā kim** müşterī oldum
Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [tā kim,]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa **tā kim** müşterī oldum
Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [tā kim,]*

tā kim: *Ta ki.*

1. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire vaʿẕ itdi hāleyi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [tā kim,]
2. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [tā kim,]

taʿaccüb it: *Şaşırmak.*

1. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [taʿaccüb itme, -me]*

taʿaccüb ḳıl: *Şaşırmak, hayret etmek.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 2). [taʿaccüb ḳılmañ, -ma, -ñ]*

taʿām: *Yemek, aş.*

1. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
Kim çekmez oldı ġayrı **ṭaʿāmı** şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [ṭaʿāmı, -ı]*

taʿām eyle: *Aş kılmak.*

1. Ṣıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [ṭaʿām eyledi, -di]*

ṭaʿām-ı leẕīẕ: *Lezzetli yemeği.*

1. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn idüp durur Rezzāḳ
Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ **ṭaʿām-ı leẕīẕ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 4). [ṭaʿām-ı leẕīẕ,]*

taʿaṣṣub: *Kendi dinini çok üstün tutarak başka dinden olanlara düşman olma.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
Faẕl ehline **taʿaṣṣub** u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [taʿaṣṣub,]*

tāʿat: *İbadet, takva.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü **ṭāʿat**
Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [ṭāʿat,]*

2. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden **ṭāʿatüm** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [ṭāʿatüm, -üm]*

3. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [ṭāʿatüñde, -üñ, -de]*

4. Ol dem ışınam **tāʿatüñe** varise ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [tāʿatüñe, -üñ, -e]*

taʿayyün bul: *Meydana çıkmak, aşikâr olmak, belli olmak.*

1. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿālemde **ṭaʿayyün buldı** taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 2). [ṭaʿayyün buldı, -dı]*

tabʿ: *Yaratılış, mizaç, tıynet.*

1. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī **ṭabʿuñ** Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [ṭabʿuñ, -uñ]*

2. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [ṭabʿında, -ı, -n, -da]*

3. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem ġavvāṣ
Ḳ'ola cevherleri ḥayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 15). [ṭabʿı, -ı]*

4. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [ṭabʿı, -ı]*

tāb: *Parıltı, parlaklık.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ **tābından** yanaram ṣanmañuz
İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 7). [tābından, -ı, -n, -dan]*

tāb eyle: *Parlamak. ışık saçmak.*

1. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde **tāb eyler**
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [tāb eyler, -r]*

tāb-dār: *Parlak.*

1. Necm ṣanmañ her gice olan felekde **tāb-dār**
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [tāb-dār,]*

tābe: *Tava.*

1. Ṣemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı **tābende** illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [tābende, -n, -de]*

tābende eyle: *Parlatmak.*

1. Şuʿle ṣalalı sīneme ruḥsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini **tābende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 6). [tābende eyledüñ, -dü, -ñ]*

tābende kıl: *Parlak kılmak, parlamak.*

1. Ṣiʿr-i Behişti oldı **tābende ḳılmaġıçün**
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 9). [tābende ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

tabʿı: *Tabiat, mizaç.*

1. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı **ṭabʿı** götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 10). [ṭabʿı,]*

tāb-ı kemter: *Değersiz parıltı.*

1. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre **tāb-ı kemter**
Ruḥsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [tāb-ı kemter,]*

tabʿ-ı mirʿāt: *Aynanın mührü.*

1. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum **ṭabʿ-ı mirʿātın**
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [ṭabʿ-ı mirʿātın, -ın]*

tābiʿ ol: *Tabi olmak, uymak, peşinden gitmek.*

1. Sen ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ
Hevāya **tābiʿ olan** ḫāk-i rāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 8). [tābiʿ olan, -an]*

tabʿ-ı pāk: *Temiz yaratılış.*

1. Behiştī **ṭabʿ-ı pāküñden** ne ḥāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ṭabʿ-ı pāküñden, -üñ, -den]*

ṭabīb: *Hekim, doktor. II Sevgili.*

1. N’ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşkuñuñ derdi **ṭabībüm** baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 4). [ṭabībüm, -üm]*
2. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle **ṭabībüm**
Ben ḥaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [ṭabībüm, -üm]*
3. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña
Ḳo **ṭabībüm** çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 6). [ṭabībüm, -üm]*
4. Derd-mendin ṣoradururken **ṭabībi** gāh gāh
Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 3). [ṭabībi, -i]*
5. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse **ṭabīb**
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [ṭabīb,]*
6. Ḳodı derdile **ṭabībüm** beni künc-i ġamda
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 1). [ṭabībüm, -üm]*

ṭabīb: *Hekim, doktor.*

1. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [ṭabīb,]*
2. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir **ṭabībe** ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 2). [ṭabībe, -e]*
3. Mübtelā-yı derd ü ġam olan **ṭabībe** varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [ṭabībe, -e]*
4. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [ṭabībüm, -üm]*

ṭabīb eyle: *Tabip eylemek, tabip kılmak.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i şāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [ṭabīb eyler, -r]*

ṭabībā: *Ey tabip.*

1. Gözümde mevc uran yaşuñ **ṭabībā** dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [ṭabībā,]*

ṭabībā: *Ey doktor. II Ey sevgili.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise **ṭabībā**
Ben ḥasteye ne şerbet teʾsīr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [ṭabībā,]*

ṭabīb-i cān: *Gönül doktoru. II Sevgili.*

1. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol **ṭabīb-i cān** baña
Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 7). [ṭabīb-i cān,]*

ṭabīb-i cān: *Gönül doktoru. II Sevgili.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
Ben ol ölümlü bīmārı **ṭabīb-i cāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ṭabīb-i cāna, -a]*

ṭābiş-i ḥasret: *Hasret parlaması.*

1. Göklerde melek **ṭābiş-i ḥasretde** ḳalupdur
Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [ṭābiş-i ḥasretde, -de]*

ṭabl: *Davul.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
Ḳosun mı ol bu leşkeri **ṭabl** u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [ṭabl,]*

ṭabşır: *Teslim etmek, emanet etmek.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna **ṭabşırdum**
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [ṭabşırdum, -du, -m]*
2. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Yetiştirmek, ulaştırmak.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna **ṭabşırdum**
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Teslim etmek, göndermek.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348,*

Mısra 4). [ṭabşırdum, -du, -m]

ṭabşır: *Anlatmak, aktarmak.*

1. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna **ṭabşırdum**
   Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 1). [ṭabşırdum, -du, -m]*
2. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna **ṭabşırdum**
   Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [ṭabşırdum, -du, -m]*
3. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
   Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 6). [ṭabşırdum, -du, -m]*
4. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
   Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Aktarmak, vermek.*

1. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
   Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Yetiştirmek, ulaştırmak. II Aktarmak.*

1. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
   Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 6). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Akıtmak.*

1. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
   Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Aktarmak, yüklemek. II Yazmak.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
   Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [ṭabşırdum, -du, -m]*

tābūt: *Tabut, ölü taşınan vasıta.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
   Kefen iḥrāmı **tābūt** ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [tābūt,]*

tāc: *Hükümdarlık alameti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi, taç.*

1. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn **tāc**
   Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [tāc,]*
2. Olmış çemende lāle siyeh şaçlu bir gedā Şāhāne gerçi başına ol giyeridi **tāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [tāc,]*
3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi Daḥı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında **tāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [tāc,]*
4. Görinen meh ṣanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ **tācıdur**
   Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [tācıdur, -ı, -dur]*
5. Şāhlar zīnet içün **tācına** gevher ḳorlar Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [tācına, -ı, -n, -a]*
6. Āsān gelürse beglere **tāc** u ḳabā yüki Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [tāc,]*
7. Ḫırḳa vü **tācı** bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [tācı, -ı]*
8. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı şāḥib Senden urınmaġile edeb **tācın** ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 86). [tācın, -ın]*

tāc-ı ʿışḳ: *Aşk tacı.*

1. Her kim ki **tāc-ı ʿışḳı** giye iḫtiyār ile Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 3). [tāc-ı ʿışḳı, -ı]*

tāc-ı ser ḳıl: *Baş tacı etmek.*

1. Ḫāk-i pāyüñ **tāc-ı ser ḳılmaġa** vardur raġbetüm
   Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [tāc-ı ser ḳılmaġa, -maġ, -a]*

tāc-ı zer: *Altın taç.*

1. Başında ehl-i kibrüñ **tāc-ı zer** aña nişāndur kim
   Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [tāc-ı zer,]*
2. Sen şāh-ı ḫüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
   Giymezdi **tāc-ı zer** sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [tāc-ı zer,]*

tācir: *Tüccar.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül **tācir** gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [tācir,]*

tā-ezel: *Ezelden beri. II Bezm-i Elest.*

1. Ger ṣorarsañ **tā-ezelden** neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [tā-ezelden, -den]*

ṭaġ: *Dağ.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn **ṭaġında** bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [ṭaġında, -ı, -(n)da]*
2. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler müşābih olmaġın
Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün **ṭaġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 4). [ṭaġlar, -lar]*
3. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
Ciger **ṭaġı** meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [ṭaġı, -ı]*
4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat **ṭaġ** üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [ṭaġ,]*
5. Ḳaçarsa **ṭaġa** n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [ṭaġa, -a]*
6. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra döndi ki düşe üstine **ṭaġlar** diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [ṭaġlar, -lar]*
7. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren **ṭaġa**
Seḥerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 3). [ṭaġa, -a]*

ṭaġa düşdigi: *Dağa düşmek.*

1. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye
Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [ṭaġa düşdigi, -dig, -i]*

ṭaġī: *Asi, baş kaldıran.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir **ṭaġī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [ṭaġī,]*

ṭaġılmasun mı: *Dağılmak, yok olmak.*

1. Ġamlar **ṭaġılmasun mı** göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [ṭaġılmasun mı, -ma, -sun, -mı]*

ṭaġlar aḳdar: *Dağları devirmek.*

1. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
Ey Behiştī **ṭaġlar aḳdarsam** gerek Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 10). [ṭaġlar aḳdarsam, -sa, -m]*

ṭaġlara düş: *Yerini yurdunu terk etmek.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
Zülfüñ ucından delürdi **ṭaġlara düşdi** seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [ṭaġlara düşdi, -di]*

ṭaġlarca: *Dağlar kadar.*

1. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [ṭaġlarca,]*

taḥammül: *Dayanma, katlanma.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına **taḥammül** ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [taḥammül,]*
2. Yegdür göñül cefāya **taḥammül** ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [taḥammül,]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre **taḥammül** var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [taḥammül,]*

taḥammül eyle: *Dayanmak, katlanmak, tahammül etmek.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen tastīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 5). [taḥammül eylemez, -mez]*
2. Belālar ne biter ʿāşıḳ **taḥammül eyler** ey bülbül
Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [taḥammül eyler, -r]*
3. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra*

2). [taḥammül eylerse, -r, -se]

4. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ bağı bilürlerken
Olur mı ḫırḳa-i cisme **taḥammül eyleye** ʿuşşāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 8). [taḥammül eyleye, -y, -e]*

taḥammül id: *Dayanmak, katlanmak, sabretmek.*

1. Dīdār-ı yāre dīde **taḥammül ider** degül
Ger sözüme inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 3). [taḥammül ider, -er]*

taḥammül it: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Ġam-ı ʿışḳa **taḥammül itmegi** bu dār-ı miḥnetde
Sen öġretdüñ baña ammā seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 7). [taḥammül itmegi, -meg, -i]*
2. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [taḥammül itmez, -mez]*

taḥammül ḳıl: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Vuṣlat isterseñ **taḥammül ḳıl** Behiştī fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [taḥammül ḳıl,]*

taḥarrük eyle: *Hareket etmek.*

1. Ṣevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
Görsem **taḥarrük eylese** kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 4). [taḥarrük eylese, -se]*

tā-ḥaşr: *Kıyamete kadar.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḥ-ı pākine
Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve'ş-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 93). [tā-ḥaşr,]*

tā-ḥaşre dek: *Kıyamete kadar.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem dirdüñ
Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 7). [tā-ḥaşre dek,]*

taḥassür eyle: *Hasret çekmek, özlem duymak.*

1. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ
Ehl-i īmān özler elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 3). [taḥassür eyler, -r]*

tahiyyat: *Hayırlı dualar.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḥ-ı pākine
Biñ biñ **tahiyyatile** ṣalāt ola ve'ş-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [tahiyyatile, -ile]*

tahlīl-i insān it: *İnsan tahlili yapmak.*

1. Meh-be-meh **taḫlīl-i insān itmegiçün** ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [taḫlīl-i insān itmegiçün, -meg, -içün]*

taḥmīk: *Ahmak olduğunu söyleme.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḥaẕẕ ider gönlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider **taḥmīḳa** ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [taḥmīḳa, -a]*

taḥmīr eyle: *Yoğurmak.*

1. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile **taḫmīr eylemişler** ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 2). [taḫmīr eylemişler, -miş, -ler]*

taḥrīk id: *Kımıldatmak, hareket etmek.*

1. Ol servi bezm-i gülşene **taḥrīḳ idem** gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 5). [taḥrīḳ idem, -em]*

tahrīr it: *Yazmak, kaleme almak.*

1. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḫarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [taḥrīr it,]*

taḥṣīl: *İlim edinmek, ilim öğrenmek.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne **taḥṣīl** itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [taḥṣīl,]*

taḥṣīl id: *Elde etmek , hâsıl etmek.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın keşret-i aḥbāb
Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḥvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 45). [taḥṣīl ideni, -en, -i]*

taḥṣīl it: *İlim öğrenmek.*

1. Bunda **taḥṣīl itmege** geldük rıżā-yı Ḥālıḳı
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 21). [taḥṣīl itmege, -meg, -e]*

tahsīl-i kemāl ile: *Olgunluk kazanma.*

1. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek

Būy olmasa raġbet mi bulurdı gül-i reyḫān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 5). [taḥsīl-i kemāl ile, -ile]*

taḥṣīl-i mizāc: *Karakter eğitimi. II Kişilik kazanma.*

1. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla **taḥṣīl-i mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [taḥṣīl-i mizāc,]*

taḥsīn eyle: *Beğenmek, takdir etmek.*

1. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ Ḥüsn ṣüretde görüp her kişi **taḥsīn eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [taḥsīn eyler, -r]*

taḥsīn id: *Beğenmek, takdir etmek.*

1. Güş itse ʿÖmer ḥażreti inṣāf ideʿadlin Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [taḥsīn ide, -e]*

taḫt: *Taht, makam.*

1. Gel ey dil **taḫtuñı** Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [taḫtuñı, -uñ, -ı]*
2. Her ne şāhı kim göñül dil **taḫtına** sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [taḫtına, -ı, -n, -a]*
3. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ **taḫtında** sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 2). [taḫtında, -ı, -n, -da]*
4. Belāġat **taḫtınuñ** sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [taḫtınuñ, -ı, -n, -uñ]*
5. Refʿ it ġażabı **taḫtuña** ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [taḫtuña, -uñ, -a]*

taḫte'l-ḳıbāb: *Kubbenin altı.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur **taḫte'l-ḳıbāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 2). [taḫte'l-ḳıbāb,]*

tahtgāh: *Taht yeri, taht makamı.*

1. Dil **taḫtgāhı** ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı Mülk-i ḫarāba ẓıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [taḫtgāhı, -ı]*
2. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet Şāh-ı ʿālemsin iderseñ **taḫtgāhuñ** ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [taḫtgāhuñ, -uñ]*

taht-ı cihān: *Dünya tahtı. II Yaşam, hayat.*

1. Bilüñ ki **taḫt-ı cihān** baḫr-ı ḫūn sefīnesidür
Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 7). [taḫt-ı cihān,]*

taht-ı dergāh: *Dergahın makamı.*

1. Bir gedāyam himmet itse mey-fürūş Evc-i gerdūn **taḫt-ı dergāhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 6). [taḫt-ı dergāhum, -um]*

tahtuñ idi: *Taht, makam.*

1. Bezm-i ezelde **taḫtuñ idi** çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [taḫtuñ idi, -uñ , -i, -di]*

tahtü'r-revān: *İnsanlar tarafından taşınan, üstü kapalı, ufak bir oda şeklindeki tekerleksiz taşıt.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ **taḫtü'r-revānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [taḫtü'r-revānıdur, -ı, -dur]*

tahvīl it: *Değiştirmek, çevirmek.*

1. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [taḥvīl itdi, -di]*

ṭāk: *Kubbe, eyvan.*

1. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ **ṭāḳı** yıḳılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 2). [ṭāḳı, -ı]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde **ṭāḳdur**
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [ṭāḳdur, -dur]*
3. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [ṭāḳlar, -lar]*
4. Şöyle ḫayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim

Kim baḳarsa yüzüme geçmiş ṣanur bir **ṭāḳden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [ṭāḳden, -den]*

tāk: *Kemer, kavis, şekil.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ **ṭāḳını** göñlinde Behiştī
Ṣu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [ṭāḳını, -ı, -n, -ı]*

tāk: *Kubbe. II Felek.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken ṣol deñlü mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz **tāḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [tāḳı, -ı]*

ṭāḳat ḳal: *Gücü azalmak, bitmek.*

1. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki **ṭāḳat ḳalmadı** ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḥı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [ṭāḳat ḳalmadı, -dı-ma, -dı]*

ṭāḳat ḳılur mı: *Gücü yetmek, direnmek, mücadele etmek.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser
Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [ṭāḳat ḳılur mı, -ur, -mı]*

takāżā-yı sefer kıl: *Sefer serzenişinde bulunmak.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [taḳāżā-yı sefer ḳıldı, -dı]*

takdīr it: *Yaratmak.*

1. ʿĀṣıḳ ehl-i şevḳ u zāhid pür-riyā
Böyle **taḳdīr itmiş** Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 8). [taḳdīr itmiş, -miş]*

takdīr-i ezel: *Ezelden verilen karar. II Takdir-i ilahi.*

1. Çünki **taḳdīr-i ezel** her ne ise olsa gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 1). [taḳdīr-i ezel,]*

ṭāḳ-ı ebrūñı yık: *Kemer biçimindeki kaşını çatmak.*

1. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma kim yoḳdur
Baña bir daḥı ḳıble-i ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 7). [ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma, -ma]*

ṭāḳ-ı gerdūn: *Feleğin kubbesi. II Gökyüzü.*

1. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger meded irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 1). [tāḳ-ı gerdūnuñ, -uñ]*

ṭāḳ-ı muʿallā: *Yüce, ulu kubbe.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola **ṭāḳ-ı muʿallāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [ṭāḳ-ı muʿallāsın, -sın]*

takın: *Takınmak, takmak. II Gelmek.*

1. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña **taḳınduġı** dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [taḳınduġı, -duġ, -ı]*

taḳlīd kıl: *Taklit etmeye çalışmak.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [taḳlīd ḳıldı, -dı]*

taḳrīr id: *İfade etmek, anlatmak, açıklamak.*

1. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp taḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [taḳrīr ide, -e]*

takya: *Takke.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara **taḳyalu** levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [taḳyalu, -lu]*

ṭal: *Dalmak.*

1. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ riṣte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına **ṭalduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [ṭalduñ, -du, -ñ]*

tālān eyle: *Yağmalamak.*

1. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim varise **tālān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [tālān eylemiş, -miş]*

tālān it: *Alt üst etmek, yağmalamak.*

1. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 32). [tālān itmeye, -me, -y, -e]*

ṭalʿat: *Güzellik, parlaklık.*

1. Nār-ı ġamdan **ṭalʿatuñ** gülzār-ı maḫlaṣdur bāña
   Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 9). [ṭalʿatuñ, -uñ]*
2. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp **ṭalʿat** yine
   ʿĀṣıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [ṭalʿat,]*
3. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim Burc-ı hevāda **ṭalʿatuñ** olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 30). [ṭalʿatuñ, -uñ]*

ṭalʿat-ı yār: *Sevgilinin güzel yüzü.*

1. Neye dönderdi beni **ṭalʿat-ı yār** ayrılıġı Bülbüli böyle mi eylerdi bahār ayrılıġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 1). [ṭalʿat-ı yār,]*

taldur: *Daldırmak, batırmak, sokmak.*

1. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı Zehr-āba mı **ṭaldurduñ** yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [ṭaldurduñ, -du, -ñ]*

taleb: *İsteme, istek, dileme.*

1. Çemenüñ gerçi ṣabā bir yaluñuz yügrügidür
   Talebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 8). [ṭalebüñde, -üñ, -de]*

taleb it: *İstemek, dilemek.*

1. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
   Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [ṭaleb itme, -me]*
2. Selāmet şīşesin benden **ṭaleb itmege** ben anı
   Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 9). [ṭaleb itmege, -meg, -e]*

tāliʿ: *Talih, baht, kader.*

1. Bu gice **ṭāliʿümde** sen māhı
   Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [ṭāliʿümde, -üm, -de]*
2. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
   Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [ṭāliʿüm, -üm]*
3. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum Evvel naẓarum **ṭāliʿi** gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [ṭāliʿi, -i]*

ṭālib: *İstekli, isteyen.*

1. Ḫayālüñ seyre **ṭālibdür** süvār olsun diyü gāhī
   Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [ṭālibdür, -dür]*
2. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [ṭālibi, -i]*

ṭālib eyle: *İstemek, talep etmek.*

1. Bār-giyeh-i dehre **ṭālib eyleme** murġ-ābveş
   Lücce-i tevḫīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫvāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [ṭālib eyleme, -me]*

ṭālib ol: *İstemek, talep etmek.*

1. Ḫüsnüñ gülüñe **ṭālib olaldan** dil-i ʿuşşāḳ ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 5). [ṭālib olaldan, -al, -dan]*
2. Kāküllerüñe **ṭālib olup** gülşene vardum Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [ṭālib olup, -up]*

ṭālib-i dünyā: *Dünya meyilli.*

1. Sīm-tenler **ṭālib-i dünyā** olupdur ehl-i ʿışḳ
   Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 3). [ṭālib-i dünyā,]*

ṭālib-i dürr-i ḥakīkat: *Hakikat incisinin talibi, isteklisi.*

1. ʿIşḳuñ yeminde **ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem** Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 7). [ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem, -em]*

ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ: *Aşk esrarının talibi, aşkı isteyen.*

1. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 3). [ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ,]*

ṭālib-i genc-i viṣāl ol: *Kavuşma hazinesinin talibi olmak.*

1. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda bāña Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 7). [ṭālib-i genc-i viṣāl olalı, -alı]*

ṭālib-i ḥaḳ: *Hakk'ı, Allah'ı isteyen.*

1. Ḳanı bir **ṭālib-i Ḥaḳ** şimdi fütāde şeklinde
   Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [ṭālib-i ḥaḳ,]

ṭālib-i maʿrifet: *İlim, hüner isteklisi.*

1. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli gerek
   Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek ḳādr-şinās
   (Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [ṭālib-i maʿrifet,]

ṭālib-i rifʿat: *Yücelik isteklisi.*

1. Olanlar **ṭālib-i rifʿat** gelüp benden duʿā alsun
   Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 7). [ṭālib-i rifʿat,]*

taʿlīm eyle: *Öğretmek.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
   Ḳanı Mecnūn kime **taʿlīm eyledi** üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [taʿlīm eyledi, -di]*

taʿlīm id: *Öğretmek, yetiştirmek.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
   Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 6). [taʿlīm iderdüm, -er, -dü, -m]

taʿlīm it: *Öğretmek, yol göstermek.*

1. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
   Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [taʿlīm itdi, -di]

taʿlīm ḳıl: *Öğretmek.*

1. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
   ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [taʿlīm ḳıla, -a]

taʿlīm-i şīve it: *İşve, naz talimi etmek.*

1. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
   Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 6). [taʿlīm-i şīve itdi, -di]

ṭamaʿ it: *Tamah etmek.*

1. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
   Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [ṭamaʿ itme, -me]*

tamām: *Tam olarak, noksansız olarak.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin **tamām**
   Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [tamām,]*

tamām: *Tam olarak, bütünüyle.*

1. Kūyuñ yolını ṭutdı **tamām** eşk-i Behiştī
   İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 9). [tamām,]*

tamām eyle: *Tamamlamak, bitirmek.*

1. Ben rūze-i firāḳı **tamām eyledüm** görüp
   Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 7). [tamām eyledüm, -dü, -m]*

tamāmla: *Tamamlamak. II Gidermek.*

1. ʿĀşıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
   Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ **tamāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 2). [tamāmlar, -r]*
2. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
   Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ **tamāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 6). [tamāmlar, -r]*

tamar: *Damar.*

1. Ḳan **ṭamar** gözde müjem gibi yine tīġından
   Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [ṭamar,]*

ṭamla: *Damlamak.*

1. Cāy oldı çeşm-i tengüm laʿl-i şeker-feşāna
   Eşküm degül bu andan **ṭamlar** ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 4). [ṭamlar, -r]*

ṭañ: *Ayıp.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
   Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [ṭañ,]*
2. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göġe çıḳmaḳ istese
   Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [ṭañ,]*

ṭañ: *Danışmak.*

1. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
   Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe **ṭandum**

ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 2). [ṭandum, -du, -m]*

ṭaʿn: *Ayıplama, kınama.*

1. Ṭarīḳ-ı ḥalvete **ṭaʿnın** ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ṭaʿnın, -ın]*

ṭaʿn eyle: *Kınamak, ayıplamak.*

1. Ey Behiştîye yüri aʿdāya **ṭaʿn eyle** diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [ṭaʿn eyle,]*
2. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına **ṭaʿn eyledügiyçün** şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [ṭaʿn eyledügiyçün, -düg, -i, -y, -çün]*
3. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse
Baña **ṭaʿn eyleme** zāhid ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 4). [ṭaʿn eyleme, -me]*
4. Esrār ile mülemmā olan berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 8). [taʿn eylemek, -mek]*
5. Her ne **ṭañ eylerse** vāʿiż ʿāşıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿzūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [ṭañ eylerse, -r, -se]*
6. Şāluma **ṭañ eylese** bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [ṭañ eylese, -se]*
7. Ḥalel gelmez Behiştī naẓmuña **ṭaʿn eylese** nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḥarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [ṭaʿn eylese, -se]*

ṭaʿn id: *Kınamak, yermek, ayıplamak, zemmetmek.*

1. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice **ṭaʿn ide** kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [ṭaʿn ide, -e]*
2. Ḳādir midür ki **ṭaʿn ide** nā-dān Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 9). [ṭaʿn ide, -e]*
3. Cām-ı cünūn nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Taʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [ṭaʿn iden, -en]*
4. ʿĀşıḳlara **ṭaʿn iden** zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 9). [ṭaʿn iden, -en]*
5. Şanma rind-i meste **ṭaʿn iden** faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [ṭaʿn iden, -en]*
6. Aʿdā ne **ṭaʿn ider** saña cevher ki ḫāṣ ola
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [ṭaʿn ider, -er]*
7. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 5). [ṭaʿn iderse, -er, -se]*
8. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne **ṭaʿn idersin**
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [ṭaʿn idersin, -er, -sin]*
9. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm **ṭaʿn idüp** ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [ṭaʿn idüp, -üp]*

ṭaʿn it: *Kınamak, yermek, ayıplamak.*

1. Tīz geçer diyü igen **ṭaʿn itme** eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [ṭaʿn itme, -me]*
2. Ḳaddi kemānlaruz bize **ṭaʿn itme** zāhidā
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 3). [ṭaʿn itme, -me]*
3. Kemān ebrūña **ṭaʿn itmiş** anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 5). [ṭaʿn itmiş, -miş]*

ṭañ mı: *Ayıp mı?*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa **ṭañ mı** ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [ṭañ mı,]*
2. Bir ḳaravaşdur benefşe adile gülzārda
Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 8). [ṭañ mı,]*
3. Her gice nice menzil rūşen iderse **ṭañ mı**
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [ṭañ mı, -mı]*
4. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar **ṭaʿñ mı** Kaʿbe-i vuṣlat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 2). [ṭaʿñ mı,]*

tā-naḳş-ı cām: *Kadehin nakışına kadar.*

1. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 20). [tā-naḳş-ı cāmına, -ı, -n, -a]

ṭanbūrveş: *Tambur gibi.*

1. Felek **ṭanbūrveş** burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 3). [ṭanbūrveş,]*

ṭaʿne: *Yerme, sövme, ayıplama.*

1. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına **ṭaʿne** ṭaşın urmasa raḳīb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [ṭaʿne,]
2. Ḳan iden **ṭaʿne** degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [ṭaʿne,]

ṭaʿne id: *Kınamak, ayıplamak.*

1. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuṣṣāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [ṭaʿne iderse, -er, -se]*

ṭaʿne taşın at: *Kınama taşını atmak. II Kınamak, ayıplamak.*

1. Biñ **ṭaʿne ṭaşın atsañ** sözüñ baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [ṭaʿne ṭaşın atsañ, -sa, -ñ]*

ṭaʿn-ı aʿdā: *Düşmanların ayıplaması.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [ṭaʿn-ı aʿdādan, -dan]*

ṭaʿn-ı ʿadū: *Düşman ayıplaması.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye ṣanma keder virür
Baḥrı mülevves eyleyimez her ẕerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 9). [ṭaʿn-ı ʿadū,]*

ṭaʿn-ı ʿavām: *Herkesin ayıplaması.*

1. Göñül pāk olıcaḳ **ṭaʿn-ı ʿavāma** iʿtibār olmaz
Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 7). [ṭaʿn-ı ʿavāma, -a]*

ṭaʿn-ı yetīm: *Yetimin ayıplaması, kınaması.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm ṣaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş **ṭaʿn-ı yetīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 6). [ṭaʿn-ı yetīm,]*

tā-ölince: *Ölünceye kadar.*

1. Kūyuñda **tā-ölince** melāmet olam gibi
Zīrā ki sende raḥm eseri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [tā-ölince,]*

ṭapu: *Huzur, kat, nezd.*

1. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm **ṭapuñdan** ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [ṭapuñdan, -ñ, -dan]*

ṭapu: *Huzur, eşik. II Devlet.*

1. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür **ṭapuña** zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [ṭapuña, -ñ, -a]*

tār: *Karanlık.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu **tārumdan**
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [tārumdan, -um, -dan]*

tār: *Dar. II Sıkıntılı.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli **ṭār** olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [ṭār,]*

tār: *İp, iplik.*

1. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ **tārdan** mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [tārdan, -dan]*

tār ol: *Dar olmak. II Sıkıntılı geçmek.*

1. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 1). [tār olupdur, -up, -dur]*

ṭarab: *Şenlik, sevinç, ferah.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā **ṭarabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [ṭarabdur, -dur]*
2. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḫāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse **ṭarabdan** ehl-i ḥāl

oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [ṭarabdan, -dan]*

3. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha **ṭarab** virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [ṭarab,]*

ṭarab-sāz: *Neşelendirici, coşturucu.*

1. Ne gūşumda **ṭarab-sāz** u nevāsından nevīdüm var
Ne gönlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [ṭarab-sāz,]*

ṭaraf: *Cihet, yön.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güẕer eyle şehā
Her **ṭarafdan** her kişi medḥ ü s̱enā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [ṭarafdan, -dan]*

2. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her **ṭaraf** olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [ṭaraf,]*

3. Dökdüñ Behişti her **ṭarafa** sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [ṭarafa, -a]*

4. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol **ṭarafda** maşlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [ṭarafda, -da]*

5. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her **ṭarafdan** ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [ṭarafdan, -dan]*

6. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı faẕlı her **ṭarafdan** sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 9). [ṭarafdan, -dan]*

ṭarāḳa düş: *Gümbürtü düşürmek.*

1. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [ṭarāḳa düşsün, -sün]*

ṭarāvet: *Tazelik, körpelik.*

1. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi **ṭarāvetde** gül ü yāsemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [ṭarāvetde, -de]*

tārīh ol: *Tarihe geçmek.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine kıyāmete dek
Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10). [tārīḫ ola, -a]*

ṭarīḳ: *Yol.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ **ṭarīḳın** ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [ṭarīḳın, -ın]*

2. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir **ṭarīḳ** olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [ṭarīḳ,]*

3. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe **ṭarīḳında** aña mānīʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [ṭarīḳında, -ı, -n, -da]*

4. Semt-i ṣafāya ṣūfi **ṭarīḳ** istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 7). [ṭarīḳ,]*

5. ʿAm **tarīḳın** başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [tarīḳın, -ın]*

6. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir **tarīḳıla** ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [tarīḳıla, -ıla]*

7. ʿIşḳı ʿālemde dāstān eyle
Āşnālıḳ **ṭarīḳına** eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 6). [ṭarīḳına, -ı, -n, -a]*

ṭarīḳ-ı ḥaḳ: *Hak yolu.*

1. Yaḳduñ **ṭarīḳ-ı ḥaḳda** hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ ẕalāli nitekim güneş ẕalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [ṭarīḳ-ı ḥaḳda, -da]*

ṭarīḳ-ı ḫalvet: *Halvetî tarikatı, yolu.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ṭarīḳ-ı ḫalvete, -e]*

ṭarīḳ-ı ḫidmet: *Hizmet yolu.*

1. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda hemān baña
Göster **tarīḳ-ı ḫidmeti** ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 6). [tarīḳ-ı ḫidmeti, -i]*

ṭarīḳ-ı ʿışḳ: *Aşk yolu.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger **ṭarīḳ-ı ʿışḳa** kim hāẕā ṣırāṭun

mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 2). [ṭarīḳ-ı ʿışḳa, -a]*

ṭarīḳ-ı ʿışḳa gir: *Aşk yoluna girmek, âşık olmak.*

1. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā yüki
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 2). [ṭarīḳ-ı ʿışḳa girdüm, -dü, -m]*

ṭarīḳ-ı kaʿbeden: *Kâbe yolu.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi kim
Eylemez anı **ṭarīḳ-ı Kaʿbeden** bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 6). [ṭarīḳ-ı kaʿbeden, -den]*

ṭarīḳ-ı vuṣlat: *Kavuşma yolu.*

1. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat **ṭarīḳ-ı vuṣlata** sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 16). [ṭarīḳ-ı vuṣlata, -a]*

tār-mār it: *Tarumar etmek, paramparça etmek.*

1. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī **tār-mār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [tār-mār itdüm, -dü, -m]*
2. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın **tār-mār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [tār-mār itsem, -se, -m]*

tā-rūz-ı liḳāya degin: *Kıyamet gününe kadar.*

1. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aşlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 62). [tā-rūz-ı liḳāya degin,]*

ṭarz: *Tarz, yaklaşım, üslup.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẕāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu **ṭarzı** ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ṭarzı, -ı]*

ṭaş: *Taş. II İncitici söz.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam maʿzūr ṭut
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [ṭaşlaruñdan, -lar, -un, -dan]*
2. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne **ṭaşın** urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [ṭaşın, -ın]*

ṭaş: *Taşımak, aktarmak.*

1. Dile ġam gelse merdümler **ṭaşır** fürḥātini ṭaşra
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [ṭaşır, -ır]*

taş: *Taşmak, coşmak.*

1. Derdile āh itse bir ʿāşıḳ gözüm göñlüm **ṭaşar**
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [ṭaşar, -ar]*

taş: *Tas, kap, kâse.*

1. Şerbeti **ṭāsı** sipihrüñ bir ʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [ṭāsı, -ı]*

taş: *Taş. II Dış, görüntü, görünüş.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş baġlarsın
Seni ādem ṣanur ey ṣūfī baḳanlar **ṭaşuña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 4). [ṭaşuña, -uñ, -a]*

taş: *Taş, seng, hacer.*

1. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül **taş** ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 10). [taş,]*
2. Ey Behiştī kūyı **taşı** üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [taşı, -ı]*
3. İşigüñ **ṭaşı** bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [ṭaşı, -ı]*
4. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür **ṭaşlar** ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 2). [ṭaşlar, -lar]*
5. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher **ṭaş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [ṭaş,]*
6. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını **ṭaş** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [ṭaş,]*
7. Ḳangı şeb kim **ṭaş** işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [ṭaş,]*
8. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 2). [ṭaşlar, -lar]*

9. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh **ṭaşuñiçün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 10). [ṭaşuñiçün, -uñ, -içün]*

10. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [ṭaş,]*

11. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [ṭaşdan, -dan]*

12. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum **ṭaşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [ṭaşına, -ı, -n, -a]*

13. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
Gösterseñe ey dil **ṭaş** kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [ṭaş,]*

14. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir **ṭaş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [ṭaş,]*

15. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem **ṭaşların** niye fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [ṭaşların, -lar, -ın]*

ṭaş at: *Taş attırmak, birine dolaylı olarak iğneleyici, dokunacak bir söz söyletmek.*

1. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte **ṭaş atdurdın** ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [ṭaş atdurdın, -dur, -dı, -n]*

ṭaş at: *Taş fırlatmak. II İğneleyici şekilde söz söylemek.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı **ṭaş atmaġile** Ceyḥūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 2). [ṭaş atmaġile, -maġ, -ile]*

ṭaş ile: *Taş, senk, hacer.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki **ṭaş ile** cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 8). [ṭaş ile, -ile]*

ṭās ṭās: *Tas tas, kap kap.*

1. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne **ṭās ṭās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [ṭās ṭās,]*

taṣavvur: *Düşünce, niyet.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ **ṭaṣavvurdan** ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [ṭaṣavvurdan, -dan]*

2. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi pürdür
Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir **taṣavvurdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [taṣavvurdur, -dur]*

taşdan pek: *Taştan daha katı.*

1. Derūnuñ **ṭaşdan pek** idügin bileydüm ey gerdūn
Bir içim ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [ṭaşdan pek,]*

tā-seher: *Sabaha kadar.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb **tā-seher** yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [tā-seher,]*

2. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
Seyyārenüñ söyünmez şeb **tā-seher** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [tā-seher,]*

3. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
Bir zamān şeb **tā-seher** kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [tā-seher,]*

tās-ı āsmān: *Feleğin tası.*

1. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre **ṭās-ı āsmān**
Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 1). [ṭās-ı āsmān,]*

taşı nerm itdi ḳatı göñlüñe kār eylemedi: *Taş bile yumuşadı, katı kalbin yumuşamadı.*

1. Ṭaşı nerm itdi ḳatı göñlüñe kār eylemedi
Nice āhen-dil olursın begüm Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 3). [ṭaşı nerm itdi ḳatı göñlüñe kār eylemedi,]*

taşra: *Dışarı.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan **ṭaşra** ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 3). [ṭaşra,]*

2. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini **ṭaşra**
Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [ṭaşra, -i, -n, -i]*

3. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
Ḳapuñdan **ṭaşra** lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [ṭaşra,]*

4. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
Eger mey-ḫāneden **ṭaşra** beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [ṭaşra,]*

taşra at: *Dışarı atmak.*

1. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ serhengi
Yapışup **ṭaşra atar** cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 4). [ṭaşra atar, -ar]*

taşra bulın: *Dinin dışına çıkmamak.*

1. Dīvār-ı şerīʿatde otur **ṭaşra bulınma**
Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 29). [ṭaşra bulınma, -ma]*

taştīr eyle: *Satıra dökmek, yazmak.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen taştīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 6). [taştīr eylesen, -se, -n]*

tā-ṣubha dek: *Sabaha kadar.*

1. Gice **tā-ṣubḥa dek** bezm-i raḳībe şemʿ-i ḥalvetsin
Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [tā-ṣubḥa dek,]*

taṣvīr: *Tasvir, görüntü.*

1. Ḥüsn **taṣvīri** ḫoş görindi baña
Deyr-i dehrüñ ḳamu nuḳūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 3). [taṣvīri, -i]*

taṣvīr eyle: *Çizmek, resmetmek.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [taṣvīr eyledüñ, -dü, -ñ]*

taṣvīr ḳıl: *Tasvir etmek, anlatmak.*

1. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lāle-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [taṣvīr ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

taṣvīr-i ḫayāl: *Sevgilinin hayalinin tasviri.*

1. Dest-mālüm naḳşı **taṣvīr-i ḫayālüñdür** meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [taṣvīr-i ḫayālüñdür, -üñ, -dür]*

tat: *Tatmak. II Ağzına almak.*

1. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda Behiştiyā Ḫvān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma **ṭatmaduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 10). [ṭatmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

ṭatlu: *Tatlı, evlâ.*

1. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden **ṭatlu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [ṭatlu,]*

ṭatlu: *Tatlı, güzel, hoş.*

1. Ḫār-ı cevrüñ **ṭatlu** cāna acılar virmek neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [ṭatlu,]*

2. Cüllāb-ı şiʿri **ṭatlu** çoḳ eyle Behiştī kim Ṣāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [ṭatlu,]*

3. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum dili odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen **ṭatlu** cānumdan uşandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 2). [ṭatlu,]*

4. İçüp zehrini bu dehrüñ uşandum **ṭatlu** cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [ṭatlu,]*

5. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle **ṭatludur** ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [ṭatludur, -dur]*

6. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle **ṭatludur** ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [ṭatludur, -dur]*

7. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 2). [tatlu,]*

ṭatlu id: *Tatlandırmak.*

1. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ Aġzını **ṭatlu iden** şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [ṭatlu iden, -en]*

ṭatlucak: *Tatlı, şirin.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir **ṭatlucaḳ** belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 2). [ṭatlucaḳ,]*

ṭavāf: *Tavaf, etrafını dolaşma.*

1. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ **ṭavāfında** yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 3). [ṭavāfında, -ı, -n, -da]*
2. Ḳaʿbe-i kūyuñ **ṭavāfa** şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [ṭavāfa, -a]*

ṭavāf eyle: *Tavaf etmek. II Dolanmak.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [ṭavāf eylerem, -r, -em]*

ṭavāf-ı kūy-ı yār it: *Sevgilinin semtini tavaf etmek.*

1. Ṣevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse ṣūfī ben **ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 6). [ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem, -se, -m]*

tā-var: *Varlık, servet.*

1. Żabṭ eyle göñül ḫānesini ṣerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 32). [tā-varın, -ın]*

taʾvīl: *Uzun. II Uzun boylu.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli **taʾvīlün** aḥmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [taʾvīlün, -ün]*

ṭavḳ: *Tasma, halka.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun **ṭavḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [ṭavḳ,]*

ṭavḳ-ı laʿnetī: *Lanet gerdanlığı.*

1. Ḫod-pesend olma ki urdı dest-i ḳahr
Gerden-i şeyṭāna **ṭavḳ-ı laʿnetī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 6). [ṭavḳ-ı laʿnetī, -ī]*

ṭavr-ı insān: *İnsan tavrı, yaklaşımı.*

1. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [ṭavr-ı insānı, -ı]*

ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdet: *Birlik bahçesinin tavus kuşu.*

1. İki **ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür**
Biri aḫşam uçar birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 7). [ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür, -dür]*

ṭāvūs-ı felek: *Feleğin tavus kuşu.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 100). [ṭāvūs-ı felek,]*

ṭayan: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz **ṭayanma** sen
Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 1). [ṭayanma, -ma]*

ṭayfūr: *Tayfur.*

1. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle **Ṭayfūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [ṭayfūruñ, -uñ]*

taʿyīn: *Atama, ayırma.*

1. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı **taʿyīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 2). [taʿyīn,]*

taʿyīn eyle: *Belirlemek.*

1. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla **taʿyīn eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 4). [taʿyīn eyler, -r]*

ṭāyir-i evc-i şeref: *Şeref zirvesinin kuşu.*

1. Ṭāyir-i evc-i şeref oldı hümā-yı ʿizzet
Başumuz üzre yine sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 7). [ṭāyir-i evc-i şeref,]*

ṭāyir-i ḫayret: *Hayret kuşu.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere **ṭāyir-i ḫayret** ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 4). [ṭāyir-i ḫayret,]*

ṭayr: *Kuş.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḫş u **ṭayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra*

6). [ṭayr,]

ṭayr: *Kuş. II Gönül.*

1. Cānı āzāde ḳılˁalāyıḳdan
   Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu **ṭayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [ṭayr,]*

ṭayy-ı mekān eyle: *Mekânı uçar gibi geçmek.*

1. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
   İrer göz yumup açınca meger **ṭayy-ı mekān eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [ṭayy-ı mekān eyler, -r]*

taẕarruˁ: *Yalvarma, yakarma .*

1. Bülbül **taẕarruˁun** gūş itmez gülün ḳulaġı
   Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 5). [taẕarruˁun, -un, -]*

taẕarruˁ ḳıl: *Yalvarmak, dua etmek.*

1. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden **taẕarruˁ ḳıl**
   Unutmasun duˁādan kim ˁadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 9). [taẕarruˁ ḳıl,]*

tāze: *Taze. II Yeni.*

1. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
   Olmış ey ḳaşı kemān şemˁ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [tāze,]*
2. Mürdeye laˁlüñ ey Mesīḥā-dem
   Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 6). [tāze,]*
3. Tāze dāġıyla ḳaçan ˁāşıḳ-ı miskīn iñiler
   Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1). [tāze,]*
4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül **tāze** dāġ
   Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [tāze,]*
5. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
   Āteş-i ġamdan cigerde **tāze** dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [tāze,]*
6. Ehl-i ḥased senüñçün ˁāşıḳ degül dimişler
   Yine Behişti **tāze** bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [tāze,]*

tāze: *Yeni açmış.*

1. Yigitsin nūr-ı siyeh **tāze** gülşen
   Güzel başuñ içün alma şaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [tāze,]*

tāze: *Taze, körpe. II Genç.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür
   Tāze güllerde ne ḫaddüñ gibi bir ḫad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [tāze,]*
2. Nāz ile **tāze** nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
   Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [tāze,]*
3. Hem-reh-i ˁuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
   Her gice bir **tāze** nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [tāze,]*
4. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
   Pīr itdi beni cevrile bir **tāze** cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 2). [tāze,]*
5. Her **tāze** mīve laˁlüñe nisbet birer çürük
   Gül ḫod yanında ˁārıżıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [tāze,]*
6. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
   Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [tāze,]*
7. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
   Kendüyi bir **tāze** mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [tāze,]*
8. Bir **tāze** ḫūbı kendüme cānān idem gibi
   Bu köhne cisme ˁışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [tāze,]*
9. Çün **tāze** ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
   Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [tāze,]*
10. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol **tāze** nihāl
    Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [tāze,]*

tāze tāze: *Yeni.*

1. Ġamuñdan **tāze tāze** dāġlarla
   Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze tāze: *Yeni yeni.*

1. Tāze tāze urup aġyāra cefā oḳlarını
   İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze tāze: *Genç genç.*

1. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze ṭut: *Genç tutmak, körpe tutmak.*

1. Serv-i revānı **tāze ṭutan** çünki āb imiş
Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 1). [tāze ṭutan, -an]*

tāzelen: *Tazelenmek, yenilenmek.*

1. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ **tāzelendi** derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [tāzelendi, -di]*

tāzelen: *Tazelenmek. II Güçlenmek.*

1. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti **tāzelenür** ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 10). [tāzelenür, -ür]*

tāzelik: *Gençlik, körpelik.*

1. Tāzelikde beni ḫüsnüñden ırag̈ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey g̈onca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 3). [tāzelikde, -de]*
2. Dirüm bu **tāzelikde** cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [tāzelikde, -de]*
3. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
Tāzelik demde beñzümüz ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 4). [tāzelik,]*

ṭazı: *Tazı, av köpeği.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde
Buncadan ata biner **ṭazı** ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [ṭazı,]*

taʿẓīm: *Hürmet, saygı.*

1. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil **taʿẓīm** içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [taʿẓīm,]*

teb: *Ateş, hararet, sıcaklık.*

1. Olur mı **tebdeki** peykānlaruñ ḳoyup gide cān
Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [tebdeki, -de, -ki]*

tebdīl-i zemāʿim: *Kötü hallerin değişimi.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOṩmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 57). [tebdīl-i ẕemāʿim,]*

tebessümler id: *Tebessüm etmek, gülümsemek.*

1. Seg-i kūyuñ **tebessümler ider** gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuṩṩāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 3). [tebessümler ider, -er]*

tebşīr eyle: *Müjdelemek.*

1. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [tebşīr eyle,]*

tecdīd id: *Yenilemek, tazelemek.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi **tecdīd idüp** ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [tecdīd idüp, -üp]*

tecdīd ol: *Hatırlanmak, yâd edilmek.*

1. Dem-i ʿāşūredür **tecdīd olur** dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [tecdīd olur, -ur]*

tecellā-yı cemāl: *Güzellik tecellisi.*

1. Celālüñ görmeyen cāna **tecellā-yı cemāl** olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [tecellā-yı cemāl,]*
2. Celālüñden ḳaçan cānā **tecellā-yı cemāl** olmaz
Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [tecellā-yı cemāl,]*

tecellī: *Görünme, belirme.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim **tecellī** farḳın itmişdür
Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [tecellī,]*
2. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
Manẓarın her dīdenüñ her şeb **tecellī** māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [tecellī,]*

tecemmül: *Süslenme, süs.*

1. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [tecemmül,]*

tecemmülāt: *Süs, süslenme.*

1. Terk it **tecemmülātı** ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını şatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [tecemmülātı, -ı]*

tecerrüd: *Soyutlanma, arınma. II Dünyaya ait her şeyden vazgeçip Allah'a yönelme.*

1. Naḳd idüp varın **tecerrüd** rāhınuñ nā-çārları
Çūḥa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [tecerrüd,]*
2. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 4). [tecerrüd,]*

tecribe it: *Tecrübe etmek, denemek.*

1. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
Ben **tecribe itdüm** anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 6). [tecribe itdüm, -dü, -m]*

tecribe kıl: *Denemek, tecrübe etmek.*

1. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm **tecribe ḳılmaduġum** bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [tecribe ḳılmaduġum, -ma, -duġ, -um]*

tedārük it: *Hazır etmek.*

1. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [tedārük itsün, -sün]*

tedbīr eyle: *Tedbir eylemek, önlem almak.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel fetḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [tedbīr eylese, -se]*

teʾdīb-i bed-güher: *Kötü cevherlinin eğitilmiş hali. II Mayası kötü olanla.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola nuḥās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 1). [teʾdīb-i bed-güherlere, -ler, -e]*

teʾessüf: *Esef etme, eseflenme, kederlenme.*

1. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü **teʾessüfden**
Ne meydānda bir oḳ atılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 9). [teʾessüfden, -den]*

tefāvüt: *Farklılık.*

1. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ **tefāvüti** ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [tefāvüti, -i]*

teferrüc: *Gezinmek, gezintiye çıkma.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş **teferrücdür**
Dil-i Mecnūna Vādi-i ḥayret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 5). [teferrücdür, -dür]*
2. Nev-rūz şāhı gülşene geldi **teferrüce**
Güller gümüş şaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [teferrüce, -e]*
3. Gelmez ol serv-ḳad **teferrüc** içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [teferrüc,]*

tefsīr: *Yorum, izah.*

1. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin şorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ **tefsīri** durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [tefsīri, -i]*

tefsīr id: *Açıklamak, yorumlamak.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [tefsīr idüp, -üp]*

tefsīr it: *Açıklamak.*

1. Muṣḥaf yüzüñi **tefsīr itdükde** femüñ baḫṣi
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [tefsīr itdükde, -dük, -de]*

tehī: *Fakir, züğürt.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de **tehī** görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [tehī,]*

tehī: *Boş, boş yere.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum **tehī**
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [tehī,]*

2. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur berī
Bülbül-i gülşen **tehī** virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 8). [tehī,]*

3. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen Behiştī bu aralarda **tehī** bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 10). [tehī,]*

4. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma **tehī** ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [tehī,]*

tehī gör: *Boş görmek. II Hor görmek.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim **tehī görme**
Benüm gönlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [tehī görme, -me]*

tek: *Yeter ki.*

1. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Şehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma **tek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [tek,]*

tek: *Yalnız, tek.*

1. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [tek,]*

2. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya gönlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [tek,]*

3. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm **tek** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 4). [tek,]*

tekāsül it: *Tembellik etmek, üşenmek.*

1. Ey dil **tekāsül itme** terāviḥe var ki yār
Ṣāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [tekāsül itme, -me]*

tekellüf ol: *Güçlüğe katlanmak, zorluk, zahmet görmek.*

1. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [tekellüf olmamaġ, -ma, -maġ]*

teklīf-i cām: *Kadeh teklifi, sunumu.*

1. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye **teklīf-i cām** olmaz
Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [teklīf-i cām,]*

tekrār: *Yeniden, yine.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [tekrār,]*

tekrār ider degül: *Tekrar etmemek.*

1. Sözde Behiştī ḳāfiye **tekrār ider degül**
Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 15). [tekrār ider degül,]*

tekrār id: *Tekrarlamak.*

1. Hemān ez-cān u dil **tekrār idüp** vird ile bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiṣ-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [tekrār idüp, -üp]*

tekrār ḳıl: *Tekrar etmek, tekrarlamak.*

1. Bu duʿāyı Behiştī ḳıl tekrār
Yā İlāhī beni de bülbülvār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 23). [tekrār ḳıl,]*

tekrār ol: *Tekrarlamak, tekrar etmek.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri **tekrār ola** ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [tekrār ola, -a]*

tekye: *Tekke, dergâh.*

1. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol **tekyeye** yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [tekyeye, -y, -e]*

tekyegāh-ı ʿışk: *Aşk tekkesi.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [tekyegāh-ı ʿışḳa, -a]*

2. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 5). [tekyegāh-ı ʿışḳuñ,]*

tekye-i çarḫ-ı lāciverd: *Mavi göğün tekkesi. II Gökyüzü.*

1. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer

(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 1). [tekye-i çarḫ-ı lāciverd,]

tekye-i ḥayret: *Hayret tekkesi.*

1. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin şāz olup
   Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 10). [tekye-i ḥayretde, -de]*

tekye-i ʿışḳ: *Aşk tekkesi.*

1. Şaḳın Mecnūnı şanma **tekye-i ʿışḳ** iḫtiyārıdur
   Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emsāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [tekye-i ʿışḳ,]*
2. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
   Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [tekye-i ʿışḳa, -a]*

tel: *Tel, metal ip.*

1. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
   Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş **tele** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [tele, -e]*
2. Zerrīn **tel** itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
   Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [tel,]*

tel tel yol: *Tek tek yolmak.*

1. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
   Tel tel yolardı şāne raḳībüñ şaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [tel tel yolardı, -ar, -dı]*

televvün: *Bir halden başka bir hale geçmek, renk değiştirmek.*

1. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
   Ḫūblar sulṭānı dimişüz **televvün** şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [televvün,]*

telh id: *Acıtmak.*

1. Ġamuñla **telḫ idüp** ʿīşum dili odlara yandurduñ
   Be-hey ẓālim beni sen ṭatlu cānumdan uşandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [telḫ idüp, -üp]*
2. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
   Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [telḫ itdi, -di]*

telkīne gel: *Ölü defnedildikten sonra ölünün mezarı başında imam tarafından dua okumak, telkine durmak.*

1. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
   Laʿl-i lebi vaṣfından bir şiʿr oḳı ey ḫᵛāce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 4). [telḳīne gelseñ, -e-se, -ñ]*

telvīne düş: *Bir halden bir hale, bir makamdan bir makama geçme durumunda olma. II Boyama, boyanma durumuna gelmek.*

1. Görinse niḳābuñdan olʿārıż-ı reng-ā-renk
   Şevḳuñle düşer şehrüñ şūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [telvīne düşer, -e-er]*

telvīs-i riyā: *İkiyüzlülüğün kiri.*

1. Ḫālişlerüñüñ yüzi şuyına kerem eyle
   Telvīs-i riyādan anı pāḳ eyle Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 54). [telvīs-i riyādan, -dan]*

temām: *Tam, tamam, bütün.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün **temām**
   Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur ṣürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [temām,]*

temāşā: *Zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
   Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb **temāşādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [temāşādur, -+dur]*
2. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī
   Dīdār **temāşāsı** gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 10). [temāşāsı, -s, -ı]*
3. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḫᵛānıdur şanma
   Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [temāşāsında, -sı, -n, -da]*
4. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve mużṭarīb olur
   İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör **temāşāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [temāşāsın, -sın]*
5. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu **temāşāya**
   Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [temāşāya, -y, -a]*
6. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
   Raḳībe gāv gösterseñ baña göster **temāşāyı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [temāşāyı, -y, -ı]*
7. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
   ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ **temāşā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [temāşā,]*

8. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it
temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [temāşāyı, -y, -ı]*

temāşā eyle: *Seyretmek.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil **temāşā eyle** nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [temāşā eyle,]*
2. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin **temāşā eyleyüp**
Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 3). [temāşā eyleyüp, -y, -üp]*

temāşā eyle: *Hayranlıkla izlemek.*

1. Ruḥ-ı yāri görince ḳarşudan uṣṣum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi ṣan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [temāşā eyledüm, -dü, -m]*

temāşā it: *Seyretmek.*

1. Gelüp ḳaddüñ **temāşā itmege** ḳādir degüllerdür
Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-der-gildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 5). [temāşā itmege, -meg, -e]*

temāşā kıl: *Hayranlıkla, zevkle seyretmek.*

1. Budur ol ḫūb naġme işġāʿ kıl
Dīde-i cān ile **temāşā ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 26). [temāşā ḳıl,]*
2. Āhū gözüñ **temāşā ḳıldum** murādum üzre
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [temāşā ḳıldum, -du, -m]*

temāşāgāh idi: *Seyir mahali.*

1. Geh güneşde geh ḳamerde seyr idüp Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna **temāşāgāh idi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 4). [temāşāgāh idi, -i, -di]*

temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebz: *Yanağında beliren ayva tüylerinin seyri.*

1. Dirīġ ḳılma **temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ**
Ki ʿandelībe ölümdür çemenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 7). [temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ, -i, -n, -üñ]*

temāşā-yı riyāż: *Bahçelerin temaşası, seyri.*

1. Ġoncaveş göñlümden aşlā zāyil olmaz inḳıbāż
Baña niçe dil-güşā olsun **temāşā-yı riyāż** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 2). [temāşā-yı riyāż,]*

temennā: *Arzu, istek, temennî.*

1. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat **temennāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [temennāsın, -sın]*
2. Vaṣluñdan ırag eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Göñlümde ezelden budur ey dost **temennā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 48). [temennā,]*

temennī eyle: *Temenni etmek, istemek.*

1. El açup vaṣluñ eylerken temennī
Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 9). [temennī eylerken, -r, -ken]*

temennī id: *Dilemek, istemek.*

1. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 1). [temennī idersin, -er, -sin]*

temevvüc eyle: *Dalgalanmak, coşmak.*

1. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [temevvüc eyleyüp, -y, -üp]*

temsīl: *Örnek, benzetme.*

1. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda ḫarc it dirhem-i eşki
Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur **temsīl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 10). [temsīl,]*

ten: *Beden, cisim, gövde, vücut.*

1. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 4). [tenüm, -üm]*
2. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her ṭaraf olsa selāsil **tendeki** mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [tendeki, -de, -ki]*
3. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük **tenüñ**
Nūr-ı Aḥmed ḥaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [tenüñ, -üñ]*
4. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel*

111, Mısra 2). [ten,]

5. Şol cān ki bu vücūdum terkībi aña **tendür**
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [tendür, -dür]

6. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
Nāzük **tenüñ** libāsı āḫir bugün kefendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [tenüñ, -üñ]

7. Şanma ʿuryān **tenümüñ** lerzesini deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [tenümüñ, -üm, -üñ]

8. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm **tende** birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [tende, -de]*

9. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum **tendeki** her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [tendeki, -de, -ki]*

10. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
Ne deñlü zer gibi **ten** pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [ten,]*

11. Ḳomayup **tende** dem ü laḥmumdan ey ġam bir eser
Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [tende, -de]*

12. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
Tenümde ṣālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [tenümde, -üm, -de]*

13. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
Oldur murād varise **tende** bu ḥamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [tende, -de]*

14. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten ḥiṣārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [ten,]*

15. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3). [tenden, -den]*

16. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre **tenüm** döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [tenüm, -üm]*

17. Şanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ **tenümi**
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [tenümi, -üm, -i]*

18. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile **tenüm**
Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [tenüm, -üm]*

19. Yer yer **tenümde** dāġ-ı ġam ṣanma bu ḥayāli
ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi şālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [tenümde, -üm, -de]*

20. Nihān idi ezel nāzük **tenüñde** nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [tenüñde, -üñ, -de]*

21. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir **ten** *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 2). [ten,]*

22. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [tene, -e]*

23. Zenb-i vücūdı maḫv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u **tenüñ** irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [tenüñ, -üñ]*

24. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde **tenüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [tenüm, -üm]*

25. Cānsuz **tenüm** ḥayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [tenüm, -üm]*

26. Ṣarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi **tenin** ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [tenin, -in]*

ten ḫırḳası: *Gömlek.*

1. İşigüñde isterem **ten ḫırḳasın** çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 3). [ten ḫırḳasın, -sı, -n]*

tenāvül ḳıl: *Elde etmek.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī **tenāvül ḳıl**
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [tenāvül ḳıl,]*

tenden geç: *Candan geçmek.*

1. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp

tenden *(Behişt Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [tenden geçüp, -üp]*

teneffüs: *Nefes alıp vermek.*

1. Behiştī çün **teneffüsden** ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behişt Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [teneffüsden, -den]*

teng ol: *Dar olmak. II Dar gelmek.*

1. Ḳatı **teng oldı** benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behişt Dîvânı, Gazel 349, Mısra 1). [teng oldı, -dı]*

tenhā: *Yalnız, tek başına.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler **tenhā**
Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek deryā *(Behişt Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [tenhā,]*
2. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ **tenhā** mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behişt Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [tenhā,]*
3. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda **tenhā**
Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 385, Mısra 5). [tenhā,]*
4. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı **tenhāda** *(Behişt Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [tenhāda, -da]*
5. Biz ḫayāl-i yāri **tenhā** görmege
Ey Behiştī olmışuzdur ḫalvetī *(Behişt Dîvânı, Gazel 521, Mısra 9). [tenhā,]*

tenhā bul: *Yalnız bulmak, yalnız yakalamak.*

1. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül **tenhā bulup** nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behişt Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [tenhā bulup, -up]*

tenhā düş: *Tenha kalmak, yalnız kalmak.*

1. Bir saʿādet-ḫānede **tenhā düşüp** bir nīk-baḫt
ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behişt Dîvânı, Gazel 415, Mısra 7). [tenhā düşüp, -üp]*

tenhā id: *Müsait kılmak.*

1. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi **tenhā idem** *(Behişt Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [tenhā idem, -em]*

tenhā ḳıl: *Yalnız bırakmak.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki **tenhā ḳıldı** vīrānlar saña *(Behişt Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [tenhā ḳıldı, -dı]*

tenhā mı: *Tenha. II Huzurlu.*

1. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ bī-ġam
Bāri **tenhā mı** ki diyār-ı ʿadem *(Behişt Dîvânı, Gazel 336, Mısra 2). [tenhā mı, -mı]*

ten-i bī-rūḥ: *Cansız beden.*

1. Beni öldürmege ol şūḫ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behişt Dîvânı, Gazel 390, Mısra 2). [ten-i bī-rūḥuñ, -uñ]*

ten-i eflāk: *Göklerin teni.*

1. Bu gice başdum **ten-i eflāke** yer yer yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behişt Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [ten-i eflāke, -e]*

ten-i mecnūn: *Mecnun'un bedeni.*

1. Ten-i Mecnūnı sen ṣanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behişt Dîvânı, Gazel 149, Mısra 1). [ten-i mecnūnı, -ı]*

ten-i ʿuryān: *Çıplak ten. II Beden.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behişt Dîvânı, Gazel 354, Mısra 3). [ten-i ʿuryān,]*

ten-i żaʿīf: *Zayıf beden.*

1. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen başīṭ-i ʿarż
Ben bu **ten-i żaʿīfüm** ile kāh-ı ḫırmenem *(Behişt Dîvânı, Gazel 344, Mısra 4). [ten-i żaʿīfüm, -üm]*

ten-i zerd: *Sararmış ten.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu **ten-i zerdüm** *(Behişt Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [ten-i zerdüm, -üm]*

ten-perver ol: *Kendini beslemek, rahatına düşkün olmak.*

1. İsterem **ten-perver olduġını** murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [ten-perver olduġını, -duġ, -ı, -n, -ı]*

ter: *Ter. II Damla.*

1. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [ter,]*

ter: *Taze. II Hoş.*

1. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi **ter** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [ter,]*

ter: *Tazelik.*

1. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki **terlik** *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 2). [terlik, -lik]*

ter vir: *Tazelik vermek.*

1. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden **ter virür** evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 10). [ter virür, -ür]*

teraḥḥum: *Merhamet.*

1. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış **teraḥḥum** cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [teraḥḥum,]*

teraḥḥum eyle: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 13). [teraḥḥum eyle,]*
2. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 6). [teraḥḥum eyleyüp, -y, -üp]*

terāne: *Nağme, ezgi, ahenk.*

1. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
Diller deler **terānesi** yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [terānesi, -s, -i]*
2. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab virmege **terāne** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [terāne,]*

terāne it: *Nağme düzmek.*

1. Dem-sāz olup ferāġına itdüm terāne ben
Gördüm zamān uymadı uydum zamāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 1). [terāne itdüm, -dü, -m]*

terāne it: *Nağme düzmek. II Söz söylemek.*

1. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
Bezm-i süḫanda şevḳıle itsem terāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 10). [terāne itsem, -se, -m]*

terāvih: *Ramazanda yatsı namazından sonra kılınan yirmi rekatlık namaz.*

1. Ey dil tekāsül itme **terāviḥe** var ki yār
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [terāviḥe, -e]*

terāzū: *Terazi, tartı.*

1. Göz **terāzūsıyla** olmaz ḫüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḫra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 1). [terāzūsıyla, -s, -ı, -y, -la]*

terbiyesüz: *Terbiyesiz, eğitimsiz. II Bakımsız.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
Ḫāşılı olur **terbiyesüz** sebze-i būstān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 128). [terbiyesüz,]*

terbiyet: *Terbiye, öğreti.*

1. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [terbiyetsüz, -süz]*
2. Fārūḳı daḫı **terbiyetüñdür** ḳılan senüñ
ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 83). [terbiyetüñdür, -üñ, -dür]*

terbiyet it: *Eğitmek, yetiştirmek.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter **terbiyet it**
Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [terbiyet it,]*
2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup
Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [terbiyet it,]*

terbiyet kıl: *Terbiye etmek, eğitmek.*

1. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet

Bāġ-ı belāya ʿışḳ beni ḳıldı bāġbān
(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 5). [terbiyet ḳılmaġa, -maġ, -a]

terceme: *Tercüme. II İfade etmek, aktarmak.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
Kim anı bilür **tercemesüz** şāh-ı süḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [tercemesüz,]*

tercīḥ id: *Tercih etmek, yeğlemek.*

1. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur **tercīḥ ider** aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [tercīḥ ider, -er]*
2. Zühde degişmez ʿışḳı şāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 6). [tercīḥ iderler, -er, -ler]*

tereddüd eyle: *Tereddüt etmek, kararsız davranmak.*

1. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var **tereddüd eyleme** ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [tereddüd eyleme, -me]*

tereddüd it: *Endişelenmek.*

1. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse vir baña
Ḳaṭʿā **tereddüd itme** ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 8). [tereddüd itme, -me]*
2. Düş ayaġına **tereddüd itme** kim olmaz göñül
Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [tereddüd itme, -me]*

terennüm: *Şakıma, ötme. II Anlatma, ifade etme.*

1. Ġarībāne **terennümlerle** ḥālet virmege bezme
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [terennümlerle, -ler, -le]*

ter-i maḫfel: *Meclisin rutubeti.*

1. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḫfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 4). [ter-i maḫfel,]*

terk: *Terk etme, bırakma.*

1. Āstānuñ **terkine** ʿazm itmeyem ölem gidem
Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 7). [terkine, -i, -n, -e]*

terk eyle: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Cān virürken şu ki **terk eyle** didi ʿışḳı baña
Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [terk eyle,]*
2. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı **terk eyle**
Egerçi görmedüm teʾsīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [terk eyle,]*

terk eyle: *Terk etmek, çekip gitmek.*

1. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
Kūyuñı **terk eylemek** yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 2). [terk eylemek, -mek]*

terk eyle: *Bırakmak, çıkarmak.*

1. Vuṣlata irmeyicek eylemezem şālumı terk
Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [terk eylemezem, -mez, -em]*

terk id: *Bırakmak, vazgeçmek, terk etmek.*

1. Baş üzre yer bulasın **terk iderseñ** aġyārı
Ki ʿaynı ḳapudadur gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 5). [terk iderseñ, -er, -se, -ñ]*

terk id: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı **terk idüp**
Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 5). [terk idüp, -üp]*
2. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān **terk idüp** evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [terk idüp, -üp]*

terk it: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi **terk it** ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [terk it,]*
2. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını ṣatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [terk it,]*

terk it: *Terk etmek, vazgeçmek, bırakmak.*

1. Mey u maḥbūbu **terk itmek** ḫayālin ḫūy idindi dil
Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399,*

Mısra 5). [terk itmek, -mek]

terk ḳıl: *Terk etmek, vazgeçmek.*

1. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
   Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [terk ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

terk-i bezm id: *Meclisi terk etmek.*

1. Senüñ sözüñle nice **terk-i bezm idem** ṣūfī
   Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [terk-i bezm idem, -em]*

terk-i cān it: *Canını terk etmek, canından vazgeçmek.*

1. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
   Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [terk-i cān it,]*

terk-i diyār it: *Memleketi terk etmek, gurbete çıkmak.*

1. Seni aġyār ile bir kez görüp **terk-i diyār itdüm**
   Eger bir daḫı görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 1). [terk-i diyār itdüm, -dü, -m]*
2. Ḳalenderler gibi **terk-i diyār itmek** muḳarrerdür
   Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [terk-i diyār itmek, -mek]*

terk-i edeb eyle: *Edebi, hayâyı terk etmek.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm ṣaldı
   Dem olur **terk-i edeb eyler imiş** ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 6). [terk-i edeb eyler imiş, -r, -i, -miş]*

terk-i edeb id: *Edepsizlik etmek, edebi terk etmek.*

1. Çāk olmaz idi çihresi **terk-i edeb idüp**
   Ḥüsnüñle baḫşe girmese māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 43). [terk-i edeb idüp, -üp]*

terk-i māl: *Malı mülkü terk etmek, maddi varlıktan vazgeçmek.*

1. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
   Farżdur baş oynamaḳ çün ʿāşıḳ-ı merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 3). [terk-i māl,]*

terkīb: *Birleşim, bütünlük.*

1. Ṣol cān ki bu vücūdum **terkībi** aña tendür
   Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [terkībi, -i]*
2. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
   Bu bir **terkībdür** ḫayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [terkībdür, -dür]*

terkīb olın: *Birleştirmek.*

1. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse raḳīb
   Ne deñlü zerd ise **terkīb olınmaz** zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 4). [terkīb olınmaz, -maz]*

terkin ur: *Terk etmek, ayrılmak.*

1. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
   Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [terkin uram, -am]*
2. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ **terkin uran**
   Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 5). [terkin uran, -an]*
3. Viṣāl-i yār içün **terkini urup** devlet ü cāhuñ
   Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [terkini urup, -up]*

tersā: *Hristiyan.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen **tersā**
   Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [tersā,]*
2. Ben müselmāna Behiştī göreli ḥürmetini
   Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi **tersā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 10). [tersā,]*
3. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
   Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül **tersā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [tersā,]*
4. Faḳīre merḥamet itmez ider **tersāya** vü gebre
   Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [tersāya, -y, -a]*

tertīb-i bezm-i mey: *Şarap bezminin düzeni.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
   Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 1). [tertīb-i bezm-i meyde, -de]*

tesbīḥ: *Tesbih.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā

Sāz u sürürı aña **tesbīḥi** saña virdi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [tesbīḥi, -i]

teşbīh eyle: *Benzetmek.*

1. N'ola **teşbīh eylese** ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [teşbīh eylese, -se]*

teşbīh id: *Benzetmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [teşbīh ideli, -eli]*
2. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
Teşbīh ider ḫabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 8). [teşbīh ider, -er]*
3. Dil bir naẓargeh eylese çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 2). [teşbīh ider, -er]*
4. Nihāl-i ḳaddüñi **teşbīh iderdüm** gül budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [teşbīh iderdüm, -er, -dü, -m]*
5. Lebine lāleyi **teşbīh idersin** diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [teşbīh idersin, -er, -sin]*
6. Niçe **teşbīh ideyin** laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [teşbīh ideyin, -eyin]*
7. Niçe **teşbīh ideyin** ben saña kim doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [teşbīh ideyin, -eyin]*

teşbīh it: *Benzetmek.*

1. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī güş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [teşbīh itmiş, -miş]*
2. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye **teşbīh itsün**
Ravżada serv-i bülendise senüñ āzāduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 9). [teşbīh itsün, -sün]*

tesellī vir: *Avutmak, teselli etmek.*

1. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 9). [tesellī virmez, -mez]*

teshīr id: *Büyülemek, ele geçirmek, teslim almak.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle murāḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [tesḫīr idüp, -üp]*

tesḫīr it: *Sihir yapmak, büyü yapmak.*

1. Ḥūb **tesḫīr itmek** içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [tesḫīr itmek, -mek]*

tesḫīr-i memālik-i cihān: *Cihan memleketlerine hükmetme.*

1. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur
Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 61). [tesḫīr-i memālik-i cihān,]*

teʾsīr: *Tesir, etki.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
Ki **teʾsīrinden** anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [teʾsīrinden, -i, -n, -den]*
2. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ **teʾsīridür** peydā olan āteş ḫacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 6). [teʾsīridür, -i, -dür]*
3. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
Anuñ **teʾsīridür** pinhān olan āteş ḫacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 10). [teʾsīridür, -i, -dür]*

teʾsīr id: *Etki etmek.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā
Ben ḫasteye ne şerbet **teʾsīr ider** ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [teʾsīr ider, -er]*

teʾsīr-i mu: *Saçının etkisi, gücü.*

1. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
Egerçi görmedüm **teʾsīr-i mu** ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 10). [teʾsīr-i mu,]*

teʿsīr-i teʿāl: *Yüce tesir, etki.*

1. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā
Diñleyen şiʿrüñi **teʿsīr-i Teʿālle** ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [teʿsīr-i teʿālle, -le]*

teslīm eyle: *Teslim etmek.*

1. Eger zāhidden olsa çekdigüm bīm
Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 2). [teslīm eylerdi, -r, -di]*

teslīm id: *Teslim etmek. II Vermek.*

1. Vücūdum mülkini **teslīm iderken** ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [teslīm iderken, -er, -ken]*

teslīm it: *Teslim etmek, vermek.*

1. Saña **teslīm itdi** sīnem Mışrını cān-ı ʿazīz
Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [teslīm itdi, -di]*

teşne: *Susuz, susamış.*

1. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben **teşneye** şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [teşneye, -y, -e]*
2. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan **teşne** ʿuşşāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [teşne,]*

teşne: *Susamış. II Çok hevesli, çok arzulu.*

1. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḥarīş olsa n'ola
Āb-ı sāfī **teşneye** cennetde Kevs̱er gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 10). [teşneye, -y, -e]*
2. Ben ol Behiştiyin ki leb-i yār **teşneyin**
Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevs̱erden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [teşneyin, -y, -in]*
3. N'eyleyem **teşne** kim ṣusuz yana
Ḳānīʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [teşne,]*

teşne-dil: *Gönülden isteyen, istekli.*

1. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevs̱er seni bu **teşne-dil** aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 2). [teşne-dil,]*

tevāżuʿ: *Alçak gönüllülük.*

1. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz **tevāżu**ʿ ʿAdnʿinüñ Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [tevāżuʿ,]*

tevbe: *Tövbe.*

1. Seherde **tevbeye** ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 1). [tevbeye, -y, -e]*
2. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki **tevbe** içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 10). [tevbe,]*

tevbe eyle: *Tövbe etmek. II Elini ayağını çekmek.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm **tevbe eylersem** ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [tevbe eylersem, -r, -se, -m]*

tevbe it: *Tövbe etmek.*

1. Şarāba **tevbe itmiş** diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [tevbe itmiş, -miş]*
2. Maḥbūb u bādeye ṭutalum **tevbe itmişüz**
Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [tevbe itmişüz, -miş, -üz]*

tevbekār ol: *Tövbe etmek.*

1. Didiler āḫir ırakdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 6). [tevbekār olanlar, -an, -lar]*
2. Vişāle irmedin vardum el aldum **tevbekār oldum**
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [tevbekār oldum, -du, -m]*

tevbekār ol: *Tövbe etmek. II Elini ayağını çekmek.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm **tevbekār olmış** diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [tevbekār olmış, -mış]*

tevbeler ḳıl: *Tövbe etmek.*

1. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim ʿĀṣıḳa pend eylemekden **tevbeler ḳılsun** naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 10). [tevbeler ḳılsun, -sun]*

tevbeler ol: *Tövbe olsun.*

1. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa dökmeyem
Bu günāhı itmeyem estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 3). [tevbeler olsun, -sun]*

teveccüh eyle: *Yönelmek, yakınlık göstermek.*

1. Vişāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek

Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 2). [teveccüh eyledük, -dü, -k]*

2. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budağına
Gönlüm **teveccüh eylemez** dehr bāğına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 2). [teveccüh eylemez, -mez]*

3. Der-i yāre ʿaceb olmaz **teveccüh eylese** gönlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 7). [teveccüh eylese, -se]*

4. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice **teveccüh eyleyem** ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [teveccüh eyleyem, -y, -em]*

teveccüh id: *Yönelmek.*

1. Bir ġam ki şehre gelse diyār-ı baʿīdden
Benden yaña **teveccüh ider** āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 8). [teveccüh ider, -er]*

teveccüh it: *Doğrulmak, yönelmek.*

1. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma **teveccüh itmiş** ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 2). [teveccüh itmiş, -miş]*

tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḥāl: *Her hâlükârda Allah'a tevekkül et.*

1. Ḥużūr isteriseñ Behiştī gibi
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 10). [tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḫāl,]*

tevekkeltü ʿalallāh: *Allah'a tevekkül ettim. II Allah'a dayandım, güvendim.*

1. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı **tevekkeltü ʿalallāh** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 2). [tevekkeltü ʿalallāh,]*

tevekkül: *İşleri Allah'ın iradesine terk ederek kadere razı olma, Allah'ı vekil kılma.*

1. Sen **tevekkül** pīşesinde şayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [tevekkül,]*

tevḳıʿ-i hümāyūn: *Padişahın nişanı. II Kanuni Sultan Süleyman'ın tuğrası.*

1. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur
Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 62). [tevḳıʿ-i hümāyūnı, -ı]*

tevrāt: *Musa Peygambere indirilen kutsal kitap.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim **Tevrātı** yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [tevrātı, -ı]*

tevsen-i ʿışḳ: *Aşkın dik başlı atı. II Serkeş atı.*

1. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde oḳuñ
Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 10). [tevsen-i ʿışḳa,]*

tezekkür eyle: *Hatırlamak, anmak.*

1. Tezekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāşıḳ
Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 7). [tezekkür eyleme, -me]*

tezvīr: *Yalan dolan.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ **tezvīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [tezvīrüñ, -üñ]*

tezyīn it: *Süslemek.*

1. Şükūfe şöyle **tezyīn itdi** eşcār-ı gülistānı
Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [tezyīn itdi, -di]*

ṭıb: *Tıp, hekimlik. II Tıp ilmine göre.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
Öldür beni degilse **ṭıb** şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [ṭıb, -se]*

ṭīb ol: *Güzel kokulu olmak. II Güzel kokmak.*

1. Ġāfil olma bāde-i ḫoş-bū gibi
Sāḳıyā olmaz dimāġ-ı ḫār ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 4). [ṭīb olmaz, -maz]*

ticāret idegel: *Kazanç elde etmek.*

1. Ġāfil yürüme bunda **ticāret idegeldüñ**
Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 23). [ticāret idegeldüñ, -egel, -dü, -ñ]*

ṭıfl: *Çocuk.*

1. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş
Ṭıflıken ʿışḳ āyetini itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 10). [ṭıflıken, -i, -ken]*

2. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz **ṭıfl** ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra*

10). [ṭıfl,]

3. Ḫum yanında ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol **ṭıfla** kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [ṭıfla, -a]*

4. Niçün ey tīr-i ġam dil **ṭıflınuñ** göñlüne ṭokunduñ
Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [ṭıflınuñ, -ı, -n, -uñ]*

5. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil **ṭıflını**
Rişte-i cān elde bir ḥāžır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [ṭıflını, -ı, -n, -ı]*

ṭıfl olan ḳanda ise oğlanlıḳ eyler imiş: *Çocuk nerede olsa çocukluk eder.*

1. Dil yetīmi zenaḫuñ ṭopına cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oğlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 6). [ṭıfl olan ḳanda ise oğlanlıḳ eyler imiş, -an]*

ṭıfl-ı cān: *Gönül çocuğu.*

1. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen **ṭıfl-ı cān**
Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [ṭıfl-ı cān,]*

ṭıfl-ı dil: *Gönül çocuğu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [ṭıfl-ı dil,]*

2. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur ṣürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [ṭıfl-ı dil,]*

3. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [ṭıfl-ı dil,]*

4. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiṣeden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [ṭıfl-ı dil,]*

5. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek
Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [ṭıfl-ı dil,]*

6. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü **ṭıfl-ı dile**
Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳaṭʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 7). [ṭıfl-ı dile, -e]*

ṭıfl-ı ḥabeş: *Habeş çocuğu. II Kara ben.*

1. Gözümde merdüm-i dīde ruḫuñda **ṭıfl-ı Ḥabeş**
İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [ṭıfl-ı ḥabeş,]*

ṭıflı iken: *Çocukken.*

1. Bir **ṭıflı iken** mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ
Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [ṭıflı iken,]*

ṭıfl-ı merdüm: *İnsanoğlu.*

1. Çeşmümde **ṭıfl-ı merdüm** ḳan aġlar ellerinden
Ḥāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 7). [ṭıfl-ı merdüm, -üm]*

ṭıfl-ı meyyāl: *İstekli, arzulu, hevesli çocuk.*

1. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ ārzū eyler
Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu **ṭıfl-ı meyyāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 12). [ṭıfl-ı meyyāli, -i]*

ṭıfl-ı nā-bāliġā: *Kemale ermemiş güzel.*

1. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür
N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [ṭıfl-ı nā-bāliġā,]*

ṭıfl-ı nev-res: *Yeni yetişen çocuk.*

1. Dil-ārām olmaġa bir **ṭıfl-ı nev-res** nāzenīn olsa
Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [ṭıfl-ı nev-res,]*

tīġ: *Kılıç.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [tīġuñı, -uñ, -ı]*

2. Ḥālet-i nezʿde yārüñ **tīġın** irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 5). [tīġın, -(ı)n]*

3. Şemʿ nergis **tīġ** sūsen servler abdāl-şekl
Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [tīġ,]*

4. Ḥabsgāh-ı cisme **tīġüñ** āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [tīġüñ, -üñ]*

5. Vuṣlata irmez dimişsin **tīġüñe** ser virmeyen

İşte ben hāy ḥāžıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [tīġüñe, -üñ, -e]*

6. Tīġile yā tīr-i müjġānile öldürsün beni Māniʿ olmañ gönli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 5). [tīġıle, -ıle]*
7. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine **tīġından**
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [tīġından, -ı, -n, -dan]*
8. Tīġi şuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden şemerātı Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 73). [tīġi, -i]*

tīġ: *Kılıç. II Sevgilinin yan bakışı.*

1. Behiştī bendeñi öldür efendi **tīġuñile**
Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [tīġuñile, -uñ, -ile]*
2. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [tīġuñı, -uñ, -ı]*
3. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre
Sen iseñ anı müjeñ **tīġına** böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [tīġına, -ı, -n, -a]*
4. Ḍarbda **tīġuñ** raḳībe görme billāhi revā Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [tīġuñ, -uñ]*
5. Müjeñ **tīġından** almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [tīġından, -ı, -n, -dan]*

tīġ-ı āh: *Ah kılıcı.*

1. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [tīġ-ı āhum, -um]*

tīġ-i āh: *Ah kılıcı. II Beddua.*

1. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā ey sipihr-i ceng-cū
Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 6). [tīġ-i āhumdan, -um, -dan]*

tīġ-ı bürrān: *Keskin kılıç.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler **tīġ-ı bürrān** ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 8). [tīġ-ı bürrān,]*
2. Bunca peykānuñ yaturken sīnede ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ şaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 4). [tīġ-ı bürrānuñ, -uñ]*

tīg-ı cedel: *Münakaşa kılıcı. II Keskin dil.*

1. Kesmiş atmışdur anı **tīg-ı cedel**
Tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal *(Behiştî Dîvânı, Müfret 18, Mısra 1). [tīg-ı cedel,]*

tīġ-ı cefā: *Eziyet kılıcı.*

1. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faẓla şalar Behiştī
Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 9). [tīġ-ı cefāyı, -y, -ı]*

tīġ-ı firāḳ: *Ayrılık kılıcı.*

1. Siper ḳıl sīneñi **tīġ-ı firāḳa** kim bu meydānda
Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [tīġ-ı firāḳa, -a]*

tīġ-i ġamze: *Sevgilinin yan bakış kılıcı.*

1. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẓālim
Ne girībān ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 3). [tīġ-i ġamzeñ, -ñ]*

tīġ-i hecr: *Ayrılık kılıcı.*

1. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [tīġ-i hecrüñle, -üñ, -le]*

tīġ-i ʿışk: *Aşk kılıcı.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [tīġ-i ʿışḳa, -a]*

tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal: *Yaptığından dolayı sorguya suale uğramayan kılıç. II Keskin dil.*

1. Kesmiş atmışdur anı tīg-ı cedel
Tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal *(Behiştî Dîvânı, Müfret 18, Mısra 2). [tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal,]*

tīġ-i müje: *Kirpiğinin kılıcı.*

1. Sīnede **tīġ-i müjeñ** zaḫmını herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [tīġ-i müjeñ, -ñ]*

2. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 5). [tīġ-i müjeñle, -ñ, -le]

tīġ-i müjgān: *Sevgilinin kirpik kılıcı.*

1. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk
Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [tīġ-i müjgānile, -ile]*
2. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 3). [tīġ-ı müjgānına, -ı, -n, -a]*

tīġ-ı yār: *Sevgilinin kılıcı. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde **tīġ-ı yār** Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [tīġ-ı yār,]*
2. Naṣīb olup elüme girse **tīġ-ı yār** benüm Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 5). [tīġ-ı yār,]*

tīġ-ı zebān: *Dil kılıcı.*

1. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [tīġ-ı zebān,]*

tīġ-i zebān-ı tīz: *Keskin dilin kılıcı.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 1). [tīġ-i zebān-ı tīzile, -ile]*

tīġ-i zebān: *Dil kılıcı.*

1. Herkes Behişti **tīġ-i zebānuñ** zebūnıdur
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 9). [tīġ-i zebānuñ, -uñ]*

tiken: *Diken.*

1. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm **tikeni**
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [tikeni, -i]*

tılısm: *Tılsım, tılısm, gizli şey, büyü, sihr.*

1. Ol **ṭılısmam** ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [ṭılısmam, -am]*

tılısm-ı hatt u laʿl: *Dudak ve kenarındaki ayva tüylerinin büyüsü.*

1. Ḳılmasa pinhān **ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ** gencveş
Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 7). [ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ, -üñ]*

tīmār id: *Tedavi etmek.*

1. Nāleñi kes saña **tīmār ideyin** dirse ṭabīb
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [tīmār ideyin, -eyin]*

tīn: *İncir.*

1. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [tīn,]*
2. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile **tīni** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [tīni, -i]*

tīn: *Çamur, balçık.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum **ṭīn** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [ṭīn,]*
2. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek **ṭīne**
ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [ṭīne, -e]*

tīn: *Dinlemek, umursamak, önemsemek.*

1. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
Kāfir raḳībi **ṭınma** müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [ṭınma, -ma]*
2. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuślata dimiş
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 10). [ṭınma, -ma]*

ṭīnet: *Maya, hilkat.*

1. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler **ṭīnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 2). [ṭīnetüm, -üm]*

tīr: *Ok.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle **tīrin** ṣalduġı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [tīrin, -in]*
2. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma **tīrüñ**

geldüġi
Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [tīrüñ, -üñ]*

3. Müjeñ **tīrin** görelden çeşm-i ʿāşıḳ
Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [tīrin, -in]*
4. Göricek **tīrüñ** piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 3). [tīrüñ, -üñ]*
5. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña varaḳları peykān nihāli **tīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [tīr,]*
6. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
Ki olmış öykesinden eldeki **tīr** ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [tīr,]*
7. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçīrüñ
Ġırre olma ki nişānında ṭurursuñ **tīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [tīrüñ, -üñ]*

tīr: *Ok. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde **tīrüñ**
Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [tīrüñ, -üñ]*
2. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [tīrüñ, -üñ]*
3. Çārsū-yı derūnuma gönder
Anda **tīrüñ** senüñ ziyāde geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 4). [tīrüñ, -üñ]*
4. Yārüñ ki yürek ḳorḳup **tīrinden** ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [tīrinden, -i, -n, -den]*
5. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [tīr,]*
6. Bir aʿlā **tīrüñe** dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 9). [tīrüñe, -üñ, -e]*
7. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḫmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [tīrinüñ, -in, -üñ]*
8. Sīnede **tīrine** yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 7). [tīrine, -i, -n, -e]*
9. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten ḥiṣārını Behiştī **tīri** ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [tīri, -i]*
10. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni **tīre** nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [tīre, -e]*
11. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān **tīrüñi** merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [tīrüñi, -üñ, -i]*
12. Urma her bir senge varup **tīrinüñ** peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [tīrinüñ, -in, -üñ]*

tīr ol: *Ok olmak.*

1. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe **tīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 6). [tīr olmaḳ, -maḳ]*

tirāş it: *Tıraş etmek, kesmek.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm **tirāş itmiş** yine
Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 3). [tirāş itmiş, -miş]*
2. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın **tirāş itsem** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [tirāş itsem, -se, -m]*

tirāş ol: *Tıraş olmak, saç, sakal ve bıyığı kesmek.*

1. Ḫaṭṭı **tirāş olınsa** ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 9). [tirāş olınsa, -ın, -sa]*

ṭırāz: *Süs, süsleme, ziynet. II Üslup, tarz.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim
Oldı **ṭırāz** kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [ṭırāz,]*

tīre: *Karanlık, kara.*

1. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi **tīre** ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [tīre,]*

tīr-endāz: *Ok atan, nişan alan.*

1. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm

Zaḫmlar urmışdur aña niçe **tīr-endāzdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 6). [tīr-endāzdan, -dan]*

tīr-i āh: *Ah oku.*

1. Şarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāşıḳa **tīr-i āh**
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [tīr-i āh,]*
2. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [tīr-i āha, -a]*
3. Her şeb cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
Eyle ḥaẕer ki **tīr-i āhum** cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 4). [tīr-i āhum, -um]*
4. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [tīr-i āhum, -um]*

tīr-i cefā: *Eziyet oku.*

1. Sīneme ṭoġruldugı dem **tīr-i cefāñ** bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [tīr-i cefāñ, -ñ]*
2. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
Ben senüñ **tīr-i cefāña** ṭururam n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [tīr-i cefāña, -ñ, -a]*

tīr-i ġam: *Gam oku.*

1. Bezm-i şarāb ḳanlu yürek iştiyāḳ ider
Ṣancılsa **tīr-i ġam** aña sīḫ-i kebābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 6). [tīr-i ġam,]*

tīr-i ġamze: *Gamze oku. II Sevgilinin yan bakışının oku.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ şalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 8). [tīr-i ġamzeñ, -ñ]*
2. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḥu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 3). [tīr-i ġamzeñde, -ñ, -de]*

tīr-i ḳudret: *Kudret oku. II Allah'ın takdiri.*

1. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan **tīr-i ḳudret** atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben meyḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [tīr-i ḳudret,]*

tīr-i miḥnet: *Bela oku.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [tīr-i miḥnet,]*

tīr-i müje: *Kirpik oku.*

1. Ġayra **tīr-i müjeñ** ṣalup beni sen
Ġam oḳına nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 3). [tīr-i müjeñ, -ñ]*

tīr-i müjgān: *Sevgilinin kirpik okları.*

1. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [tīr-i müjgān,]*
2. Tīġıle yā **tīr-i müjġānile** öldürsün beni
Mānīʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 5). [tīr-i müjġānile, -ile]*

tīr-i ümīd: *Ümit oku.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 6). [tīr-i ümīdümi, -üm, -i]*

tīr-i yār: *Sevgilinin oku. II Sevgilinin kirpiği, bakışı.*

1. Elem degüldür ol ki ölem **tīr-i yār** ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 3). [tīr-i yār,]*

tīrveş: *Ok gibi.*

1. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben meyḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [tīrveş,]*

tiryāki: *Afyon kullanan, afyonkeş.*

1. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi **tiryāki** kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [tiryāki,]*
2. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ **tiryāki** el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 3). [tiryāki,]*

tiryāk-ı intiḳām: *İntikam çaresi.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ ʿAdliyle ẓulm zehrine **tiryāk-ı intiḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 84). [tiryāk-ı intiḳām,]*

tīşe: *Balta, nacak, külünk.*

1. Zen-perest olduġıçün **tīşe** ser-i Ferhāda
Ḫusrevā kūh-ı fenā Şīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 7). [tīşe,]*
2. Oḳuñ Ferhādı peykān **tīşesin** alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [tīşesin, -s, -i, -n]*

tīşe-i hicrān: *Ayrılık baltası, nacağı.*

1. Elinde **tīşe-i hicrānile** Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [tīşe-i hicrānile, -ile]*

tiz: *Keskin.*

1. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri Sīneler çāk itmege **tīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 4). [tīz,]*

tiz: *Tez, çabuk, çabucak.*

1. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda **tizce** gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [tizce, -ce]*

tīz geç: *Tez geçmek.*

1. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [tīz geçer, -er]*

tīz ol: *Çabuk olmak, tez olmak.*

1. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete özenme kim **tīz ola** zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [tīz ola, -a]*

tob: *Gülle veya şarapnel atan ateşli silah.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra
Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān **ṭob** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [ṭob,]*
2. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
Anı fetḥ itmege atışduravuz bir iki **ṭob** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 2). [ṭob,]*
3. ʿAsker yüriyüp **ṭob** u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [ṭob,]*

toġ: *Doğmak, ortaya çıkmak, belirmek.*

1. Ne mehliḳā ki **ṭoġup** ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [ṭoġup, -up]*
2. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş **toġdı**
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [toġdı, -dı]*
3. Her ne yüzden **ṭoġsa** sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [ṭoġsa, -sa]*
4. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir ṣerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [toġsa, -sa]*

toġan: *Doğan kuşu. II Avcı.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde
Buncadan ata biner ṭazı **ṭoġan** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [ṭoġan,]*

toġır: *Doğurmak, dünyaya getirmek.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana beş beş **ṭoġıra** sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [ṭoġıra, -a]*

toġra: *Doğramak, parçalamak.*

1. Ġam idüp nālān u giryān **ṭoġrayaldan** baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [ṭoġrayaldan, -y, -al, -dan]*

toġrı: *Doğru.*

1. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını şorsañ dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez **ṭoġrısın** dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [ṭoġrısın, -sın]*
2. Oḳ gibi **ṭoġrıyam** ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [ṭoġrıyam, -y, -am]*
3. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [toġrı,]*
4. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir **ṭoġrı** bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [ṭoġrı,]*
5. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza

uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ **toġrı** yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [toġrı,]*

6. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [ṭoġrıyam, -y, -am]*

toġrı: *Edat, e doğru.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine **ṭoġrı** yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [ṭoġrı,]*
2. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle **ṭoġrı** eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [ṭoġrı,]*

toġrı: *Doğru, düzgün.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde şāhuñ **ṭoġrı** ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [ṭoġrı,]*
2. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [ṭoġrı,]*
3. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde **ṭoġrı** yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [ṭoġrı,]*

toġrı elif bil: *Doğruluk bilmek, doğru laf etmek.*

1. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende daḫı sen **ṭoġrı elif bilmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 4). [ṭoġrı elif bilmezsin, -mez, -sin]*

toġrılıḳ: *Doğruluk.*

1. Ol ḳaşı yā o kendine **ṭoġrılıḳ** idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [ṭoġrılıḳ,]*

toġrısı: *Doğrusu.*

1. Birlik isterseñ eger yārile birdür **ṭoġrısı**
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [ṭoġrısı,]*

toġru: *Edat, e doğru.*

1. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Ṣarḳa ġarba **ṭoġru** reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [ṭoġru,]*

toġrul: *Doğrulmak, yönelmek.*

1. Sīneme **ṭoġrulduġı** dem tīr-i cefāñ bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [ṭoġruldugı, -duġ, -ı]*

toġur: *Doğurmak, dünyaya getirmek.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine **ṭoġurdı** ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [ṭoġurdı, -dı]*

tokın: *Dokunmak, değmek. II Gözüne çarpmak, rahatsız etmek.*

1. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
Bülbülüñ gūyā **ṭokındı** çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [ṭokındı, -dı]*

tokun: *Dokunmak, denk gelmek. II Sarartmış.*

1. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
Ṣuʿā-ı şemse **ṭoḳunmış** giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [ṭoḳunmış, -mış]*

tokun: *Dokunmak, değmek.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki **ṭoḳunsa** rindān
Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [ṭoḳunsa, -sa]*
2. Dest-i ġamdan **ṭoḳunur** gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çıñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [ṭoḳunur, -ur]*
3. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne **ṭoḳunmaz** velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [ṭoḳunmaz, -maz]*
4. Gülleri āteş **ṭoḳunmış** gibi itdi ruḫlaruñ Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḫüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [ṭoḳunmış, -mış]*
5. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek Ney şeker ḳıṭʿası mıdur **ṭoḳunan** yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [ṭoḳunan, -an]*

tokun: *Dokunmak, hoşa gitmemek.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī

ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [ṭoḳunur, -ur]*

ṭoḳundur: *Esmek, dokunmak.*

1. Ṣabā ḳaddüñ **ṭoḳundurduḳca** serve mużṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [ṭoḳundurduḳca, -duḳca]*

ṭokuz: *Dokuz.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu **ṭoḳuz** tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [ṭoḳuz,]*

ṭol: *Dolmak. II Herkes tarafından tanınmak.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile **ṭoldı** nāmı var
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [ṭoldı, -dı]*
2. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme **ṭolsun** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [ṭolsun, -sun]*

ṭol: *Dolmak, dolup taşmak.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
İñlerem ben ḫār-ı ġamdan **ṭoldı** göñlüm ıżṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [ṭoldı, -dı]*
2. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
Dīde peymānesine ḫāk-i fenā **ṭolsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [ṭolsa, -sa]*
3. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
Büsbütün dünyāya **ṭoldı** māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [ṭoldı, -dı]*
4. Nāleden **ṭoldı** ceres āvāzile mülk-i vücūd
Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [ṭoldı, -dı]*
5. Derdile peymāne **ṭoldı** ṭurmadı peymāna yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [ṭoldı, -dı]*
6. Cām-ı gül bāde-i fenā **ṭoldı**
Sünbül anı görüp ṣaçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 1). [ṭoldı, -dı]*
7. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme **ṭoldı**
Yüzi berg-i ḫazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [ṭoldı, -dı]*
8. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca heyhāt
Gülşen-i ḥüsnüm dikenlerle **ṭolınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 2). [ṭolınca, -ınca]*

ṭola: *Dolamak, sarmak.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [ṭolardum, -r, -du, -m]*

ṭolan: *Dolanmak.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi **ṭolanur** pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [ṭolanur, -ur]*

ṭolan: *Dolanmak, dolaşmak, gezinmek.*

1. Görmese kūyuñ **ṭolanurken** n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [ṭolanurken, -ur, -ken]*
2. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ **ṭolanur**
Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 5). [ṭolanur, -ur]*
3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [ṭolandum, -du, -m]*

ṭolandur: *Dolamak. II Sarmak.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı der-miyān itdüm
Velī ortada ḫāṣıl yoḳ ʿabes yere **ṭolandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [ṭolandurduñ, -du, -ñ]*

ṭolaş: *Dolaşmak, karışmak.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha **ṭolaşur**
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 5). [ṭolaşur, -ur]*

ṭoldur: *Doldurmak.*

1. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳile **ṭoldurmazsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [ṭoldurmazsın, -maz, -sın]*

ṭoldur: *Doldurmak. II Islatmak.*

1. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
Dürr-i eşküm dānesinden **ṭoldurur** bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 4). [ṭoldurur, -ur]*

tolı: *Dolu. II Dopdolu.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün **ṭolıdur** müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [ṭolıdur, -dur]*

tolın: *Dolanmak, kaybolmak.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün **ṭolınmaz** gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [ṭolınmaz, -maz]*
2. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed **ṭolına** Gel ḥarīṣ olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [ṭolına, -a]*

tolu: *Dolu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde **ṭolu** sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [ṭolu,]*
2. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl
Yā berg-i ḫazāndur yā zer **ṭolu** ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 4). [ṭolu,]*
3. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
Her kūşe dil-rübā **ṭolu** ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [ṭolu,]*
4. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ oldıġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [ṭolu,]*
5. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile **ṭolu** ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [ṭolu,]*
6. Gösterme ḥasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī **ṭolu** hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [ṭolu,]*

top: *Top, çevgan topu.*

1. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden **ṭopumuz** çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [ṭopumuz, -u, -muz]*
2. Mihr zerrīn **ṭopumuzdur** māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [ṭopumuzdur, -u, -muz, -dur]*

top: *Hepsi, tamamı.*

1. Dil yetīmi zenaḫuñ **ṭopına** cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [ṭopına, -ı, -n, -a]*

top: *Top, gülle veya şarapnel atan ateşli silah.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda **ṭop** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [ṭop,]*
2. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa **ṭop**
Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 3). [ṭop,]*

topın: *Hepsi, tamamı.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden **ṭopın** ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [ṭopın, -n]*

top-ı āh: *Ah topu.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā **ṭop-ı āh** ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [ṭop-ı āh,]*

top-ı āh: *Ah topu.*

1. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
Feṭḥ idem gibi gelür ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 3). [ṭop-ı āhumla, -um, -la]*

toptolu: *Dopdolu, tamamen dolu.*

1. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
Himmetüñde **ṭopṭoludur** ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 4). [ṭopṭoludur, -dur]*

toy: *Kanmak, yetinmek, yeterli bulmak.*

1. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña **ṭoyar** ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [ṭoyar, -ar]*

toz: *Toz, toprak.*

1. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ **tozın** çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [tozın, -ın]*
2. Yüz sürelden ayaġın **tozına** rifʿat buldum
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [tozına, -ı, -n, -a]*
3. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ **tozın**
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī

degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [tozın, -ın]*

4. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ **tozını** ḫarc
Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 5). [tozını, -ı, -n, -ı]*
5. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
El uzatmasun ayaġuñ **tozına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 4). [tozına, -ı, -n, -a]*
6. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ **tozından** eşer kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [tozından, -ı, -n, -dan]*

ṭūbā: *Cennette bulunduğuna ve bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç.*

1. Ḳaçan yanumca ṣalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne **Ṭūbā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 2). [ṭūbā,]*
2. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi **Ṭūbā** bilür
Ey lebi Kevşer seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [ṭūbā,]*
3. Köki **Ṭūbā** gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḥşe ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [ṭūbā,]*
4. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ **Ṭūbāsıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [ṭūbāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*
5. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe **Ṭūbāyı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [ṭūbāyı, -y, -ı]*
6. Ḫayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh **Ṭūbā** didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [ṭūbā,]*
7. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 4). [ṭūbā,]*
8. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur **Ṭūbā** bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 5). [ṭūbā,]*

ṭūbī: *Dalları bütün cenneti gölgeleyen ağaç.*

1. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser **Ṭūbī**
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [ṭūbī,]*

tūfān: *Çok şiddetli yağmur, fırtına. II Nuh Tufanı.*

1. Belā **ṭūfānına** ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [ṭūfānına, -ı, -n, -a]*

tūfān-ı eşk: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3). [ṭūfān-ı eşki, -i]*

ṭūfān-ı eşk-i çeşm: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür ḳılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 3). [ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm, -üm]*

tūfān-ı eşk: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ġarḳ iderse eylesün **ṭūfān-ı eşküm** ʿālemi
Tek saña virsün ḥabībüm Ḥaḳ Teʿālā ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 5). [ṭūfān-ı eşküm, -üm]*

tūfān-ı nūh: *Nuh Tufanı.*

1. Teẕekkür eyleme **Ṭūfān-ı Nūhı** ey ʿāṣıḳ
Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 7). [ṭūfān-ı nūhı, -ı]*

tüfeng: *Tüfek.*

1. ʿAsker yüriyüp ṭob u **tüfeng** edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça suʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [tüfeng,]*

tüfeng at: *Tüfek atmak, mermi atmak. II Hedef almak.*

1. Ḳaṭre-i eşküm **tüfeng atsa** ʿaceb mi sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 5). [tüfeng atsa, -sa]*

tügme: *Düğme.*

1. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm
Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [tügme,]*

tūl: *Uzunluk, boy.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı

yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 3). [ṭūlına, -ı, -n, -a]*

ṭūl: *Dul.*

1. Zen-i felekde vefādan eşer olaydı eger
   Bu deñlü ḥüsnile ʿömri anuñ geçer midi
   ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [ṭūl,]*

ṭūl-ı emelcik: *Hırs, tamah, tükenmez arzu.*

1. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā
   Eglencesi miskīnüñ bir **ṭūl-ı emelcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [ṭūl-ı emelcikdür, -cik, -dür]*

ṭūl-ı emel: *Tükenmez emel, arzu.*

1. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
   Pervāne bil vücūduñı devrān ḥilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 13). [tūl-ı emelde, -de]*

ṭūl-ı ḥıdmet: *Sonu gelmez arzu, tükenmez hizmet arzusu.*

1. Ey Behiştī bizüm belāġatümüz
   Ṭūl-ı ḥıdmet gerek ki ẕevḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 10). [ṭūl-ı ḥıdmet,]*

tünd: *Sert, şiddetli.*

1. Ey Behiştī **tünd** ü ser-tīz olduġından añlanur
   Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [tünd,]*

tünd ol: *Sert, haşin olmak.*

1. Şeyḫveş **tünd olma** zār itme beni bülbül gibi
   Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [tünd olma, -ma]*

tünd-bād-ı āh-ı āşık: *Âşığın ahının kasırgası.*

1. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
   Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 8). [tünd-bād-ı āh-ı āşık,]*

tur: *Durmak, yer etmek.*

1. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçīrüñ
   Ġırre olma ki nişānında **ṭurursuñ** tīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [ṭurursuñ, -ur, -suñ]*

tur: *Durmak. II Yaşamak.*

1. Derdile **ṭurma** ey dil āh it ki ʿandelībüñ
   Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [ṭurma, -ma]*

tur: *Durmak, ara vermek.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur **ṭurma** çal
   Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [ṭurma, -ma]*

tur: *Durmak, gezinmek.*

1. Yollarda ṣabā şām u seher **ṭurma** segirdür
   Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [ṭurma, -ma]*

tur: *Durmak, beklemek.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
   Gül gibi elde **ṭurmayup** ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [ṭurmayup, -ma, -y, -up]*
2. Nergis n'ola uyuḳlasa **ṭurduġı** yerde kim
   Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*
3. Öñümde kebgveş **ṭurmaz** ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
   Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [ṭurmaz, -maz]*
4. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde **ṭurmış** laʿlüñi gözler
   Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [ṭurmış, -mış]*
5. Çekmege dām-ı vişāle bir kebūter sīneyi
   Ṭurmışamdur intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 4). [ṭurmışamdur, -mış, -am, -dur]*
6. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
   Mekteb yolında ben **ṭurup** ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [ṭurup, -up]*
7. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
   Bir ḳabāçe silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 5). [ṭurumadı, -u, -ma, -dı]*

tur: *Durmak. II Karşı koymak.*

1. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
   Ben senüñ tīr-i cefāña **ṭururam** n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [ṭururam, -ur, -am]*

tur: *Olmak, kalmak.*

1. Tek **ṭurmaduñ** Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
   Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [ṭurmaduñ, -ma, -du, -ñ]

ṭur: *Durmak, hazır bulunmak.*

1. ʿAcebdür içersin nīm-i bār-ı kīn
Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 8). [ṭururken, -ur, -ken]*

ṭur: *Bulunmak, yer etmek.*

1. Murġ-ı cān **ṭursa** ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [ṭursa, -sa]*

ṭur: *Durmak, bulunmak.*

1. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül **ṭururken** kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [ṭururken, -ur, -ken]*
2. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa **ṭurur** naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 6). [ṭurur, -ur]*

tur: *Ara vermek, durmak. II Sürekli.*

1. Başmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi **ṭurmaz** aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [ṭurmaz, -maz]*
2. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [ṭurmayup, -ma, -y, -up]*
3. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen **ṭurmaya** yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [ṭurmaya, -ma, -y, -a]*

ṭur: *Durmak, bulunmak.*

1. Olsalar **ṭurduḳları** yerde ʿaceb mi muẕṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler ṣīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [ṭurduḳları, -duḳ, -lar, -ı]*
2. Ne ʿacebdür ki ḫāl-i ʿārıż-ı yār
Ṣu içinde **ṭurur** kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 8). [ṭurur, -ur]*

ṭur: *Durmak, bulunmak. II Var, mevcut.*

1. Ey ḥabībüm sen **ṭururken** ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [ṭururken, -ur, -ken]*
2. Zāhidā ʿāşıḳ **ṭururken** umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [ṭururken, -ur, -ken]*

türāb: *Toprak.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme keşret
Nihāyetsüz biter zīrā **türāba** düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [türāba, -a]*

türbe: *Türbe, kabir, mezar.*

1. Bir **türbedür** vücūda gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [türbedür, -dür]*
2. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola **türbemden** iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [türbemden, -m, -den]*
3. Biz ḥaḳīḳat defterinde mürdeyüz ey zinde-dil
Üstümüzde **türbemüzdür** künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 20). [türbemüzdür, -müz, -dür]*

tūr-ı dil: *Gönlün Tûr dağı.*

1. Yandı ṭutuşdı **Ṭūr-ı dili** eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 7). [ṭūr-ı dili, -i]*

türki: *Türk'ü, Türk olanı.*

1. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḫüsn-i edā
Her denī **Türki** görürsin ẕurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [türki,]*

türlü: *Çeşit.*

1. Geçersin el yüze ṭutup idersin **türlü** fettānlıḳ
Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 1). [türlü,]*

ṭurre: *Alna düşen saç, kıvırcık saç lülesi.*

1. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [ṭurreler, -ler]*

tūşe-i rāh-ı sürūd: *Nağme yolunun azığı.*

1. Bāde-i cān-perver imiş **tūşe-i rāh-ı sürūd**
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 5). [tūşe-i rāh-ı sürūd,]*

tūşe-i rāh-ı sürūr: *Mutluluk yolunun azığı. II Yolluk.*

1. Bāde-i cān-perver imiş **tūşe-i rāh-ı sürūr**
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 5). [tūşe-i rāh-ı sürūr,]*

ṭut: *Kılmak, eylemek.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer **ṭut**
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [ṭut,]*
2. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 4). [ṭut,]*
3. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān ḥalḳını hep düşmen-i bed-gevher **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [ṭut,]*
4. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ
Ḫaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 8). [ṭut,]*
5. Muṭribā meclise ḥālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak, saymak, kabul etmek.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ **ṭut**
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [ṭut,]*
2. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ **ṭut**
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 2). [ṭut,]*
3. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [ṭut,]*
4. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen daḫı ḳulluḳlar buyurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [ṭut,]*
5. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [ṭut,]*
6. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [ṭut,]*
7. Maḥbūb u bādeye **ṭutalum** tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Tutmak, kılmak.*

1. Bezmüñde ḫandesini işitse şurāḥinüñ
Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 10). [ṭutar, -ar]*
2. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [ṭut,]*
3. Āteşīn gül şemʿ-i bezm-ārāya beñzer bāġda
Sen aña pervāneler **ṭut** bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 4). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin **ṭutmaḳta** iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [ṭutmaḳta, -mak , -da]*
2. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [ṭuta, -a]*
3. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [ṭutalum, -alum]*
4. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña
Ḥabs içinde **ṭutalum** zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [ṭutalum, -alum]*
5. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ **ṭutup** gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [ṭutup, -up]*

ṭut: *Çevirmek, yönelmek.*

1. Behiştī gel bir özge ʿāleme **ṭut** rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [ṭut,]*

ṭut: *Yönlendirmek, göndermek.*

1. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa **ṭutduġum**

bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [ṭutduġum, -duġ, -um]*

ṭut: *Tutmak, yansıtmak.*

1. Güneşden nūr alan meh-tāba **ṭutdum** ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [ṭutdum, -du, -m]*

ṭut: *Tutmak, kaplamak.*

1. ʿAlevī **ṭutdı** ḳamu milket-i ʿOs̱māniyye
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [ṭutdı, -dı]*

ṭut: *Tutmak, dinlemek.*

1. Sözümi **ṭutmadı** oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 3). [ṭutmadı, -ma, -dı]*

ṭut: *Sunmak.*

1. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre **ṭutarlar** sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [ṭutarlar, -ar, -lar]*
2. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak, yakalamak.*

1. Medḥile göklere çıḳmış **ṭutalum** serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Bir tutmak, değerlendirmek.*

1. Cihān ʿanḳāların ednā megesce **ṭutmayan** göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 5). [ṭutmayan, -ma, -y, -an]*
2. Cihān ʿanḳāların ednā megesce **ṭutmayan** göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [ṭutmayan, -ma, -y, -an]*
3. Zen-i dünyā **ṭutalum** ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Kuşatmak, tutmak.*

1. Çün maʿreke-i rezmi **ṭuta** ṣarṣar-ı ḳaḥruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [ṭuta, -a]*
2. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur
Beni bunda **ṭutan** ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 2). [ṭutan, -an]*

ṭut: *Takmak, geçirmek.*

1. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük **ṭutar** pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [ṭutar, -ar]*

ṭut ki: *Varsayalım, farz edelim ki.*

1. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde **ṭut ki** ʿAzrāʾīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [ṭut ki,]*
2. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur **ṭut ki** vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [ṭut ki,]*
3. Oldı kūy-ı Behiştī ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki dāru'ş-şifāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 10). [ṭut ki,]*
4. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [ṭut ki,]*
5. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [ṭut ki,]*
6. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi **ṭut ki** iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 4). [ṭut ki,]*
7. Gül berg-i teri **ṭut ki** ṣabā aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [ṭut ki,]*

ṭut kim: *Tut ki, farzet ki.*

1. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını ṣatduñ ṣarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [ṭut kim,]*

ṭūṭi: *İşittiği sesleri taklit eden, bazı kelimeleri söyleyebilen papağan türünden bir kuş, dudu kuşu.*

1. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān **ṭūṭisine** gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [ṭūṭisine, -s, -i, -n, -e]*

ṭūṭi: *Papağan. II Âşık.*

1. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [ṭūṭī,]*

ṭūṭī-i şeker-hā: *Şeker çiğneyen papağan. II Tatlı söz söyleyen, tatlı konuşan.*

1. Göñül sāfī cevāb ister lebüñden
Dilin çekmez o **ṭūṭī-i şeker-ḫā** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 2). [ṭūṭī-i şeker-ḫā,]*

ṭutıl: *Tutulmak. II Avlanmak.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı **ṭutılmaġa** meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [ṭutılmaġa, -maġ, -a]*

ṭutış: *Yanmak, tutuşmak.*

1. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde s̱ābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 53). [ṭutışdum, -du, -m]*

ṭūtiyā: *Sürme taşının göze sürülen tozu. II Sevgilinin ayak tozu.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde **ṭūtiyā**
Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 3). [ṭūtiyā,]*

ṭutuş: *Yanmak, ateş almak.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [ṭutuşa, -a]*

ṭūtyā: *Göze çekilen sürme.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol **ṭūtyādur** eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [ṭūtyādur, -dur]*
2. Ṭūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş
ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 7). [ṭūtyādur, -dur]*

ṭuy: *Duymak, işitmek.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḥużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [ṭuyaldan, -al, -dan]*
2. Her kimin ʿāşıḳlıġın **ṭuysa** şalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [ṭuysa, -sa]*
3. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña taḳınduġı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [ṭuyasın, -asın]*
4. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā aḥvāli **ṭuydı** cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [ṭuydı, -dı]*
5. Zāhid geçindügi niyedür **ṭuysa** ḫālini
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ ṣaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [ṭuysa, -sa]*
6. Dīdāruñuñ müşāhadesi z̤evḳını **ṭuyup**
Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [ṭuyup, -up]*

ṭuz etmek bil: *Yapılan iyiliğin değerini bilmek, hatır gözetmek.*

1. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ **ṭuz etmek bilmeyen** aḫbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 4). [ṭuz etmek bilmeyen, -me, -y, -en]*

tā: *Ta ki.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [tā,]*
2. İşigüñ ṭaşı bālīn olsa bir şeb
Olurdum **tā** ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 6). [tā,]*
3. Ey Ḫıżr-ı mübārek bī-dār Āb-ı Ḥayāt irgür
Ṣiʿrini Behiştīnüñ **tā** Mīr-i Ḫucend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 10). [tā,]*
4. Görse beni ister ki diye anlara ıs ıs
Tā ben ḳaçam anlar ḳovalar ol güle ḳıs ḳıs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 2). [tā,]*
5. Tā ʿaḳs-ı cemālüñ göre erbāb-ı baṣīret
Şeb ṣayḳalı mirʿāt-ı mehi ḳıldı mücellā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 23). [tā,]*

tā ki: *Ta ki, yeter ki.*

1. Aʿmā yaratdı Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende **tā ki** deymeye andan saña

naẓar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 4). [tā ki,]*

tā kim: *Ne zaman ki.*

1. Felekde āftāb-ı ʿışḳa **tā kim** müşterī oldum
   Cihānı hīçe ṣatdum ḳayd-ı ʿālemden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 1). [tā kim,]*
2. Felekde āftāb-ı ʿışḳa **tā kim** müşterī oldum
   Murādum evcinün burc-ı şerefde aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 1). [tā kim,]*

tā kim: *Ta ki.*

1. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī ḳamer
   Ṣaḥn-ı felekde dā᾽ire vaʿẕ itdi hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 5). [tā kim,]*
2. Cān gözlerine kuḥl-ı şühūd ile cilā vir
   Tā kim göre dīdāruñı her şeyde hüveydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 6). [tā kim,]*

taʿaccüb it: *Şaşırmak.*

1. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
   Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [taʿaccüb itme, -me]*

taʿaccüb kıl: *Şaşırmak, hayret etmek.*

1. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
   Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 2). [taʿaccüb ḳılmañ, -ma, -ñ]*

ṭaʿām: *Yemek, aş.*

1. Çün ġamuñla itdi göñül şöyle imtizāc
   Kim çekmez oldı ġayrı **ṭaʿāmı** şehā mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 2). [ṭaʿāmı, -ı]*

ṭaʿām eyle: *Aş kılmak.*

1. Şıddīḳa nīş-i ʿibreti nūş-ı maḥabbetüñ
   Ġār içre eyledi nitekim sükkeri ṭaʿām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 82). [ṭaʿām eyledi, -di]*

ṭaʿām-ı leẕīẕ: *Lezzetli yemeği.*

1. Çü ḫ∨ān-ı ḥüsnüñi şīrīn idüp durur Rezzāḳ
   Gelür baña ġam-ı telḫı anuñ **ṭaʿām-ı leẕīẕ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 4). [ṭaʿām-ı leẕīẕ,]*

taʿaṣṣub: *Kendi dinini çok üstün tutarak başka dinden olanlara düşman olma.*

1. Şimdi Behişti Rūmda eñ muʿteber kemāl
   Faẓl ehline **taʿaṣṣub** u buġż u nifāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 10). [taʿaṣṣub,]*

tāʿat: *İbadet, takva.*

1. Baña yetmez mi be-hey ṣūfī bu deñlü **ṭāʿat**
   Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [ṭāʿat,]*
2. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
   Mürāʿī ṣūfînüñ hengāmesinden **ṭāʿatüm** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [ṭāʿatüm, -üm]*
3. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḥlās itmege ey dil şikār
   Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 11). [ṭāʿatüñde, -üñ, -de]*
4. Ol dem ışınam **tāʿatüñe** varise ben kim
   ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [tāʿatüñe, -üñ, -e]*

taʿayyün bul: *Meydana çıkmak, aşikâr olmak, belli olmak.*

1. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
   Bu ʿālemde **ṭaʿayyün buldı** taʿyīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 2). [ṭaʿayyün buldı, -dı]*

tabʿ: *Yaratılış, mizaç, tıynet.*

1. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī **ṭabʿuñ** Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [ṭabʿuñ, -uñ]*
2. Ṭabʿında Behiştīnüñ her maʿnī-i zībā-ter
   Ebkār-ı perīdür kim oynar ṣuya deryāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 9). [ṭabʿında, -ı, -n, -da]*
3. Ṭabʿı bir baḥre eyleyem ġavvāṣ
   Ḳ᾽ola cevherleri ḫayāl-i ḫās *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 15). [ṭabʿı, -ı]*
4. ʿĀlemi gezse bulaşmaz pāyine gün gibi gil
   Ṭabʿı nāzük meşrebi ṣāfī mizācı muʿtedil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 8). [ṭabʿı, -ı]*

tāb: *Parıltı, parlaklık.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ **tābından** yanaram şanmañuz
   İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 7). [tābından, -ı, -n, -dan]*

tāb eyle: *Parlamak. ışık saçmak.*

1. Ne mehliḳā ki ṭoġup ḥüsn elinde **tāb**

eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [tāb eyler, -r]*

tāb-dār: *Parlak.*

1. Necm ṣanmañ her gice olan felekde **tāb-dār**
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 7). [tāb-dār,]*

tābe: *Tava.*

1. Ṣemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı **tābende** illā ki yürek yaġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [tābende, -n, -de]*

tābende eyle: *Parlatmak.*

1. Şuʿle ṣalalı sīneme ruḫsāruñ āteşi
Ḫargāh-ı ʿışḳ şemʿini **tābende eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 6). [tābende eyledüñ, -dü, -ñ]*

tābende ḳıl: *Parlak kılmak, parlamak.*

1. Şiʿr-i Behişti oldı **tābende ḳılmaġıçün**
Ġam-ḫāne-i derūnuñ bir muʿteber çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 9). [tābende ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

tabʿı: *Tabiat, mizaç.*

1. Müddeʿī şiʿrüme ṭutmazsa Behiştī n'ola gūş
ʿīsi-dem olduġumı **ṭabʿı** götürmez ḫurremüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 10). [ṭabʿı,]*

tāb-ı kemter: *Değersiz parıltı.*

1. Alnuñ levāmiʿinden meh-pāre **tāb-ı kemter**
Ruḫsāruñ āteşinden ḫurşīd bir ḳabesdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 3). [tāb-ı kemter,]*

ṭabʿ-ı mirʿāt: *Aynanın mührü.*

1. Güneşden nūr alan meh-tāba ṭutdum **ṭabʿ-ı mirʿātın**
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [ṭabʿ-ı mirʿātın, -ın]*

tābiʿ ol: *Tabi olmak, uymak, peşinden gitmek.*

1. Sen ey ne yerde ne gökde ḳarār iden ʿāşıḳ
Hevāya **tābiʿ olan** ḫāk-i rāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 8). [tābiʿ olan, -an]*

tabʿ-ı pāk: *Temiz yaratılış.*

1. Behiştī **ṭabʿ-ı pāküñden** ne ḥāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse ṭarabdan ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 9). [ṭabʿ-ı pāküñden, -üñ, -den]*

tabīb: *Hekim, doktor. II Sevgili.*

1. N'ideyin istemezin ṣaġlıġı düşmen görsen
ʿIşḳuñuñ derdi **ṭabībüm** baña ʿayn-ı ṣıḥḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 4). [ṭabībüm, -üm]*
2. Gel baña mizācumca ʿilāc eyle **ṭabībüm**
Ben ḫaste-dile şerbet-i laʿlüñ birebirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 3). [ṭabībüm, -üm]*
3. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan vuṣlatuña
Ḳo **ṭabībüm** çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 6). [ṭabībüm, -üm]*
4. Derd-mendin ṣoradurken **ṭabībi** gāh gāh
Derd ü ġam bīmārını dermāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 3). [ṭabībi, -i]*
5. Nāleñi kes saña tīmār ideyin dirse **ṭabīb**
Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [ṭabīb,]*
6. Ḳodı derdile **ṭabībüm** beni künc-i ġamda
İʿtiḳādum bu ki raḥm eylemeye ölsem de *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 1). [ṭabībüm, -üm]*

tabīb: *Hekim, doktor.*

1. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 4). [ṭabīb,]*
2. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir **ṭabībe** ṭandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 2). [ṭabībe, -e]*
3. Mübtelā-yı derd ü ġam olan **ṭabībe** varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [ṭabībe, -e]*
4. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
Ṭabībüm tecribe ḳılmaduġum bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [ṭabībüm, -üm]*

tabīb eyle: *Tabip eylemek, tabip kılmak.*

1. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3).*

[ṭabīb eyler, -r]

ṭabībā: *Ey tabip.*

1. Gözümde mevc uran yaşuñ **ṭabībā** dildedür başı
   Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [ṭabībā,]*

ṭabībā: *Ey doktor. II Ey sevgili.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise **ṭabībā**
   Ben ḫasteye ne şerbet teʾs̱īr ider ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 3). [ṭabībā,]*

ṭabīb-i cān: *Gönül doktoru. II Sevgili.*

1. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol **ṭabīb-i cān** baña
   Gerçi yıllardur işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 7). [ṭabīb-i cān,]*

ṭabīb-i cān: *Gönül doktoru. II Sevgili.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
   Ben ol ölümlü bīmārı **ṭabīb-i cāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ṭabīb-i cāna, -a]*

tābiş-i ḥasret: *Hasret parlaması.*

1. Göklerde melek **tābiş-i ḥasretde** ḳalupdur
   Sen şāh olalı yer yüzine sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 101). [tābiş-i ḥasretde, -de]*

ṭabl: *Davul.*

1. Nālān gezer Behiştī seg-i kūyuñ içre kim
   Ḳosun mı ol bu leşkeri **ṭabl** u neḳḳāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 10). [ṭabl,]*

ṭabşır: *Teslim etmek, emanet etmek.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna **ṭabşırdum**
   Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [ṭabşırdum, -du, -m]*
2. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
   Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Yetiştirmek, ulaştırmak.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna **ṭabşırdum**
   Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 2). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Teslim etmek, göndermek.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
   Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 4). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Anlatmak, aktarmak.*

1. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna **ṭabşırdum**
   Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 1). [ṭabşırdum, -du, -m]*
2. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna **ṭabşırdum**
   Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [ṭabşırdum, -du, -m]*
3. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın yāruñ ḳulaġına
   Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 6). [ṭabşırdum, -du, -m]*
4. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
   Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Aktarmak, vermek.*

1. Cesed ḳanıdur anda żāyiʿ ola diyü ḫavfumdan
   Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 8). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Yetiştirmek, ulaştırmak. II Aktarmak.*

1. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi vaṣfına ḫam itdüm
   Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 6). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Akıtmak.*

1. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
   Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [ṭabşırdum, -du, -m]*

ṭabşır: *Aktarmak, yüklemek. II Yazmak.*

1. Behiştī mürde iḥyā itmege merdüm Mesīḥāveş
   Bu şiʿr-i rūḥ-baḫşı defter ü dīvāna **ṭabşırdum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 10). [ṭabşırdum, -du, -m]*

tābūt: *Tabut, ölü taşınan vasıta.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
   Kefen iḥrāmı **tābūt** ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [tābūt,]*

tāc: *Hükümdarlık alameti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi, taç.*

1. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına zerrīn **tāc**
   Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [tāc,]*
2. Olmış çemende lāle siyeh şaçlu bir gedā
   Şāhāne gerçi başına ol giyeridi **tāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 8). [tāc,]*
3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
   Daḥı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında **tāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [tāc,]*
4. Görinen meh şanma bir şāhuñ muraṣṣaʿ **tācıdur**
   Ġāfil olma ḫ∨āce ʿömrüñ ʿaynıdur ayyār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 7). [tācıdur, -ı, -dur]*
5. Şāhlar zīnet içün **tācına** gevher ḳorlar
   Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [tācına, -ı, -n, -a]*
6. Āsān gelürse beglere **tāc** u ḳabā yüki
   Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [tāc,]*
7. Ḫırḳa vü **tācı** bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
   Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [tācı, -ı]*
8. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı şāḥib
   Senden urınmaġıle edeb **tācın** ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 86). [tācın, -ın]*

tāc-ı ʿışḳ: *Aşk tacı.*

1. Her kim ki **tāc-ı ʿışḳı** giye iḫtiyār ile
   Kendü eliyle ṣatun alur başına belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 3). [tāc-ı ʿışḳı, -ı]*

tāc-ı ser ḳıl: *Baş tacı etmek.*

1. Ḫāk-i pāyüñ **tāc-ı ser ḳılmaġa** vardur raġbetüm
   Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [tāc-ı ser ḳılmaġa, -maġ, -a]*

tāc-ı zer: *Altın taç.*

1. Başında ehl-i kibrüñ **tāc-ı zer** aña nişāndur kim
   Ḳıyāmetde aña dest urısar başdan hemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 11). [tāc-ı zer,]*
2. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir ṭoġrı bende şemʿ
   Giymezdi **tāc-ı zer** sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 2). [tāc-ı zer,]*

tācir: *Tüccar.*

1. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
   Göñül **tācir** gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [tācir,]*

tā-ezel: *Ezelden beri. II Bezm-i Elest.*

1. Ger ṣorarsañ **tā-ezelden** neydügin keyfiyyetüm
   Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 1). [tā-ezelden, -den]*

ṭaġ: *Dağ.*

1. Ḳadd-i Şīrīn yādına her āhı ġam Ferhādınuñ
   Bīsütūn **ṭaġında** bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 4). [ṭaġında, -ı, -(n)da]*
2. Ḳadd-i dil-cūña ṣanavberler müşābih olmaġın
   Başı üstinde yer itmiş anlaruñçün **ṭaġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 4). [ṭaġlar, -lar]*
3. Oḳuñ Ferhādı peykān tīşesin alup gelür her-dem
   Ciger **ṭaġı** meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 4). [ṭaġı, -ı]*
4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
   Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat **ṭaġ** üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [ṭaġ,]*
5. Ḳaçarsa **ṭaġa** n'ola kūy-ı Leylīden Mecnūn
   Efendisinden ayaḳda ider cefāyile ḳul *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 5). [ṭaġa, -a]*
6. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
   Mūra döndi ki düşe üstine **ṭaġlar** diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [ṭaġlar, -lar]*
7. Şuʿāʿ-ı şems degüldür żiyā viren **ṭaġa**
   Seḥerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 3). [ṭaġa, -a]*

taġa düşdigi: *Dağa düşmek.*

1. Lāle-i kuhsārı beñzetmiş ʿiẕār-ı Leyliye

Ṭaġa Mecnūnuñ Behiştī düşdigi nā-çār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 10). [ṭaġa düşdigi, -dig, -i]*

ṭaġī: *Asi, baş kaldıran.*

1. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
   Ferhād ise bir azgun Mecnūn ise bir **ṭaġī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 6). [ṭaġī,]*

ṭaġılmasun mı: *Dağılmak, yok olmak.*

1. Ġamlar **ṭaġılmasun mı** göñülden ki cām bir
   Şeh-bāzdur ki uġradı zāġuñ alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 5). [ṭaġılmasun mı, -ma, -sun, -mı]*

ṭaġlar akdar: *Dağları devirmek.*

1. Lāleveş ol laʿl-i Şīrīne irişmezse elüm
   Ey Behiştī **ṭaġlar aḳdarsam** gerek
   Ferhād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 10). [ṭaġlar aḳdarsam, -sa, -m]*

ṭaġlara düş: *Yerini yurdunu terk etmek.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
   Zülfüñ ucından delürdi **ṭaġlara düşdi** seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [ṭaġlara düşdi, -di]*

ṭaġlarca: *Dağlar kadar.*

1. Ṭaġlarca mevc peydā eyleyen deryā bizüm
   Jeng-i efkārı gözüñden dāmen-i saʿyile sil *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 15). [ṭaġlarca,]*

taḥammül: *Dayanma, katlanma.*

1. Çeker ne'ylerse eyler dil firāḳuñ miḥnetin ammā
   Raḳībüñ seng-i ṭaʿnına **taḥammül** ḳatı müşkildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 4). [taḥammül,]*
2. Yegdür göñül cefāya **taḥammül** ıraġ olup
   Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [taḥammül,]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
   Zaḫm-ı şemşīre **taḥammül** var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [taḥammül,]*

taḥammül eyle: *Dayanmak, katlanmak, tahammül etmek.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
   Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen taṣṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 5). [taḥammül eylemez, -mez]*
2. Belālar ne biter ʿāşıḳ **taḥammül eyler** ey bülbül
   Çemende ḫār-ı zaḫmın görmedin feryād idersin sen *(Behiştî Dîvânı, Müfret 23, Mısra 1). [taḥammül eyler, -r]*
3. Felek cevşen giyer her şeb nice kār eylesün nīze
   Taʿaccüb ḳılmañ eylerse taḥammül āh-ı ser-tīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 2). [taḥammül eylerse, -r, -se]*
4. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ bağı bilürlerken
   Olur mı ḫırḳa-i cisme **taḥammül eyleye** ʿuşşāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 8). [taḥammül eyleye, -y, -e]*

taḥammül id: *Dayanmak, katlanmak, sabretmek.*

1. Dīdār-ı yāre dīde **taḥammül ider** degül
   Ger sözüme inanmaziseñ āftāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 3). [taḥammül ider, -er]*

taḥammül it: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Ġam-ı ʿışḳa **taḥammül itmegi** bu dār-ı miḥnetde
   Sen öġretdüñ baña ammā seni ben şīvekār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 7). [taḥammül itmegi, -meg, -i]*
2. İtmez maḥalleñ ehli taḥammül fiġānuma
   Mühr ursa bāri ḫātem-i laʿlüñ dehānuma *(Behiştî Dîvânı, Matla 30, Mısra 1). [taḥammül itmez, -mez]*

taḥammül kıl: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Vuṣlat isterseñ **taḥammül ḳıl** Behiştī fürḳate
   Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [taḥammül ḳıl,]*

taḥarrük eyle: *Hareket etmek.*

1. Şevḳuñla raḳṣ urur diyü gözüm ṭolagelür
   Görsem **taḥarrük eylese** kūyuñda gerd-bād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 4). [taḥarrük eylese, -se]*

tā-ḥaşr: *Kıyamete kadar.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḫ-ı pākine
   Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 93). [tā-ḥaşr,]*

tā-ḥaşre dek: *Kıyamete kadar.*

1. Tā-ḥaşre dek aġyāra düşmenlik idem dirdüñ
   Düşmenligi sen döndüñ ey dost baña itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 7). [tā-ḥaşre dek,]*

taḥassür eyle: *Hasret çekmek, özlem duymak.*

1. Ḳūyuña eyler taḥassür ehl-i ʿışḳ

Ehl-i īmān özler elbet cenneti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 3). [taḥassür eyler, -r]*

tahiyyat: *Hayırlı dualar.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḫ-ı pākine
Biñ biñ **tahiyyatile** ṣalāt ola ve's-selām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [tahiyyatile, -ile]*

tahlīl-i insān it: *İnsan tahlili yapmak.*

1. Meh-be-meh **taḫlīl-i insān itmegiçün** ġālibā
Çarḫ-ı merdüm-ḫor hilāli rāhat-ı dendān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 3). [taḫlīl-i insān itmegiçün, -meg, -içün]*

taḥmīk: *Ahmak olduğunu söyleme.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider **taḥmīḳa** ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 4). [taḥmīḳa, -a]*

tahmīr eyle: *Yoğurmak.*

1. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
Bāde-i ʿışḳ ile **taḫmīr eylemişler** ṭīnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 2). [taḫmīr eylemişler, -miş, -ler]*

tahrīk id: *Kımıldatmak, hareket etmek.*

1. Ol servi bezm-i gülşene **taḥrīḳ idem** gibi
Kim tāzelikde her yaña māʾil olur nihāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 5). [taḥrīḳ idem, -em]*

tahrīr it: *Yazmak, kaleme almak.*

1. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [taḥrīr it,]*

taḥṣīl: *İlim edinmek, ilim öğrenmek.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne **taḥṣīl** itdügüm
Niçe yıl şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 7). [taḥṣīl,]*

taḥṣīl id: *Elde etmek , hâsıl etmek.*

1. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın keşret-i aḥbāb
Az iş mi idi eyledügi Yūsufa iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 45). [taḥṣīl ideni, -en, -i]*

taḥṣīl it: *İlim öğrenmek.*

1. Bunda **taḥṣīl itmege** geldük rıżā-yı Ḫālıḳı Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 21). [taḥṣīl itmege, -meg, -e]*

taḥsīl-i kemāl ile: *Olgunluk kazanma.*

1. Taḥsīl-i kemāl ile olur ʿizzete irmek
Būy olmasa raġbet mi bulurdı gül-i reyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 5). [taḥsīl-i kemāl ile, -ile]*

taḥṣīl-i mizāc: *Karakter eğitimi. II Kişilik kazanma.*

1. Derd ü ġamdan çoḳdan ölürdi Behiştī ḫaste-dil
İtmeseydi ger mey-i ʿışḳuñla **taḥṣīl-i mizāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 10). [taḥṣīl-i mizāc,]*

taḥsīn eyle: *Beğenmek, takdir etmek.*

1. Nükte ebkārını zeyn itse Behiştī ṭabʿuñ
Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi **taḥsīn eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 10). [taḥsīn eyler, -r]*

taḥsīn id: *Beğenmek, takdir etmek.*

1. Gūş itse ʿÖmer ḫażreti inṣāf ide ʿadlin
Taḥsīn ide iḳdāmını görse şeh-i Mervān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 78). [taḥsīn ide, -e]*

taḫt: *Taht, makam.*

1. Gel ey dil **taḫtuñı** Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [taḫtuñı, -uñ, -ı]*
2. Her ne şāhı kim göñül dil **taḫtına** sulṭān ḳılur
Pādişāh ẓālim olursa ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 1). [taḫtına, -ı, -n, -a]*
3. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿuryān olduġuñ
Cān gibi bu sīnemüñ **taḫtında** sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 2). [taḫtında, -ı, -n, -da]*
4. Belāġat **taḫtınuñ** sulṭānları bir bir sefer ḳıldı
Cülūs itdi Behiştī şimdi anlaruñ mekānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 9). [taḫtınuñ, -ı, -n, -uñ]*
5. Refʿ it ġażabı **taḫtuña** ḫuld ise maḳṣūd
Kim salṭanata himmet iden olmaya seg-bān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 37). [taḫtuña, -uñ, -a]*

taḫte'l-kıbāb: *Kubbenin altı.*

1. Maʿni maʿmūr olsun olursa n'ola ṣūret

ḫarāb
Ġāfil olma evliyāu'l-lāh olur **taḫte'l-ḳıbāb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 2). [taḫte'l-ḳıbāb,]*

taḫtgāh: *Taht yeri, taht makamı.*

1. Dil **taḫtgāhı** ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba zıll-i sulṭān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 7). [taḫtgāhı, -ı]*
2. ʿĀrifiseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet
Şāh-ı ʿālemsin iderseñ **taḫtgāhuñ** ḫāk-i dil *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 16). [taḫtgāhuñ, -uñ]*

taḫt-ı cihān: *Dünya tahtı. II Yaşam, hayat.*

1. Bilüñ ki **taḫt-ı cihān** baḥr-ı ḫūn sefīnesidür
Muḳarrer aña cülūs eyleyen girer ḳana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 7). [taḫt-ı cihān,]*

taht-ı dergāh: *Dergahın makamı.*

1. Bir gedāyam himmet itse mey-fürūş
Evc-i gerdūn **taḫt-ı dergāhum** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 6). [taḫt-ı dergāhum, -um]*

tahtuñ idi: *Taht, makam.*

1. Bezm-i ezelde **taḫtuñ idi** çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref yine ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 75). [taḫtuñ idi, -uñ , -i, -di]*

tahtü'r-revān: *İnsanlar tarafından taşınan, üstü kapalı, ufak bir oda şeklindeki tekerleksiz taşıt.*

1. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ **taḫtü'r-revānıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [taḫtü'r-revānıdur, -ı, -dur]*

taḥvīl it: *Değiştirmek, çevirmek.*

1. Gözi āhūlara şimdi şikār olmaḳ münāsibdür
Esed burcına itdi āftāb ey mehlikā taḥvīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 6). [taḥvīl itdi, -di]*

tāk: *Kubbe, eyvan.*

1. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ **ṭāḳı** yıkılmış başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 2). [ṭāḳı, -ı]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde **ṭāḳdur**
Her vaṣluñ neticesi zīrā firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 1). [ṭāḳdur, -dur]*
3. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [ṭāḳlar, -lar]*
4. Şöyle ḥayrānam lebinde ḥaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa yüzüme geçmiş şanur bir **ṭāḳden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [ṭāḳden, -den]*

tāk: *Kemer, kavis, şekil.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ **ṭāḳını** göñlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [ṭāḳını, -ı, -n, -ı]*

tāk: *Kubbe. II Felek.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu ṭoḳuz **tāḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [tāḳı, -ı]*

tākat kal: *Gücü azalmak, bitmek.*

1. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki **ṭāḳat ḳalmadı** ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 3). [ṭāḳat ḳalmadı, -dı-ma, -dı]*

tākat kılur mı: *Gücü yetmek, direnmek, mücadele etmek.*

1. N'itsün Celāli ʿazm-i şehenşāha sürḫ-ser Ṭāḳat ḳılur mı gürbeye şīr idicek hücūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 6). [ṭāḳat ḳılur mı, -ur, -mı]*

takāżā-yı sefer kıl: *Sefer serzenişinde bulunmak.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [taḳāżā-yı sefer ḳıldı, -dı]*

takdīr it: *Yaratmak.*

1. ʿĀṣıḳ ehl-i şevḳ u zāhid pür-riyā
Böyle **taḳdīr itmiş** Allāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 8). [taḳdīr itmiş, -miş]*

takdīr-i ezel: *Ezelden verilen karar. II Takdir-i ilahi.*

1. Çünki **taḳdīr-i ezel** her ne ise olsa gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña ṭururam n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 1). [taḳdīr-i ezel,]*

tāk-ı ebrūñı yık: *Kemer biçimindeki kaşını çatmak.*

1. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma kim yoḳdur
Baña bir daḫı ḳıble-i ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 7). [ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma, -ma]*

tāḳ-ı gerdūn: *Feleğin kubbesi. II Gökyüzü.*

1. Tāḳ-ı gerdūnuñ sürūdı āh-ı āteşnākden
Ger meded irişmeseydi dīde-i ġamnākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 1). [tāḳ-ı gerdūnuñ, -uñ]*

ṭāḳ-ı muʿallā: *Yüce, ulu kubbe.*

1. ʿAmūd-ı āhum altından sipihre olmasa mesned
Sirişküm seyli ne'ylerdi ola **ṭāḳ-ı muʿallāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 6). [ṭāḳ-ı muʿallāsın, -sın]*

takın: *Takınmak, takmak. II Gelmek.*

1. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña **taḳınduġı** dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [taḳınduġı, -duġ, -ı]*

taḳlīd ḳıl: *Taklit etmeye çalışmak.*

1. Dürr-i kelāmuñ olmış naẓm-ı Behiştī ḫāṣṣı
Taḳlīd ġayre ḳıldı gerçi ʿavām bī-ẕevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 10). [taḳlīd ḳıldı, -dı]*

takrīr id: *İfade etmek, anlatmak, açıklamak.*

1. Gel ey ḫāme yine bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 2). [ṭaḳrīr ide, -e]*

takya: *Takke.*

1. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide yüzüñe ol bir ḳara **taḳyalu** levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [taḳyalu, -lu]*

ṭal: *Dalmak.*

1. Behiştī dürlü cevherler getürdüñ rişte-i naẓma
Meger ġavvāṣ-ı ʿışḳ olup belāġat baḥrına **ṭalduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 10). [ṭalduñ, -du, -ñ]*

tālān eyle: *Yağmalamak.*

1. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim varise **tālān eylemiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [tālān eylemiş, -miş]*

tālān it: *Alt üst etmek, yağmalamak.*

1. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 32). [tālān itmeye, -me, -y, -e]*

ṭalʿat: *Güzellik, parlaklık.*

1. Nār-ı ġamdan **ṭalʿatuñ** gülzār-ı maḥlaṣdur baña
Bil ki anuñçün Behiştī didiler adum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 9). [ṭalʿatuñ, -uñ]*
2. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp **ṭalʿat** yine
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [ṭalʿat,]*
3. Çeşmüñ riyāżetiyle hilāl idi gerçi kim Burc-ı hevāda **ṭalʿatuñ** olmışdı bedr-i tām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 30). [ṭalʿatuñ, -uñ]*

ṭalʿat-ı yār: *Sevgilinin güzel yüzü.*

1. Neye dönderdi beni **ṭalʿat-ı yār** ayrılığı
Bülbüli böyle mi eylerdi bahār ayrılığı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 243, Mısra 1). [ṭalʿat-ı yār,]*

taldur: *Daldırmak, batırmak, sokmak.*

1. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
Zehr-āba mı **ṭaldurduñ** yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [ṭaldurduñ, -du, -ñ]*

ṭaleb: *İsteme, istek, dileme.*

1. Çemenüñ gerçi şabā bir yaluñuz yügrügidür
Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 8). [ṭalebüñde, -üñ, -de]*

ṭaleb it: *İstemek, dilemek.*

1. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 2). [ṭaleb itme, -me]*
2. Selāmet şīşesin benden **ṭaleb itmege** ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī tār-mār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 9). [ṭaleb itmege, -meg, -e]*

ṭāliʿ: *Talih, baht, kader.*

1. Bu gice **ṭāliʿümde** sen māhı
Düşde gördüm didüm didi ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 5). [ṭāliʿümde, -üm, -de]*
2. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm

ḳadre ben
Kim viṣālüñ bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 1). [ṭāliʿüm, -üm]*

3. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene vardum
Evvel naẓarum **ṭāliʿi** gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 4). [ṭāliʿi, -i]*

ṭālib: *İstekli, isteyen.*

1. Ḥayālüñ seyre **ṭālibdür** süvār olsun diyü gāhī
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 7). [ṭālibdür, -dür]*

2. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [ṭālibi, -i]*

ṭālib eyle: *İstemek, talep etmek.*

1. Bār-giyeh-i dehre **ṭālib eyleme** murġ-ābveş
Lücce-i tevḥīdüñüñ ġavvāṣ-ı gevher-ḫ∨āhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 3). [ṭālib eyleme, -me]*

ṭālib ol: *İstemek, talep etmek.*

1. Ḥüsnüñ gülüñe **ṭālib olaldan** dil-i ʿuṣṣāḳ
ʿĀlemlere ey ġonca-dehen ġulġule düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 5). [ṭālib olaldan, -al, -dan]*

2. Kāküllerüñe **ṭālib olup** gülşene vardum
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [ṭālib olup, -up]*

ṭālib-i dünyā: *Dünya meyilli.*

1. Sīm-tenler **ṭālib-i dünyā** olupdur ehl-i ʿışḳ
Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 3). [ṭālib-i dünyā,]*

ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳat: *Hakikat incisinin talibi, isteklisi.*

1. ʿIşḳuñ yeminde **ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem** Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 7). [ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem, -em]*

ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ: *Aşk esrarının talibi, aşkı isteyen.*

1. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿulūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 3). [ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ,]*

ṭālib-i genc-i viṣāl ol: *Kavuşma hazinesinin talibi olmak.*

1. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher ṭaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 7). [ṭālib-i genc-i viṣāl olalı, -alı]*

ṭālib-i ḥaḳ: *Hakk'ı, Allah'ı isteyen.*

1. Ḳanı bir **ṭālib-i Ḥaḳ** şimdi fütāde şeklinde
Ṣūret uġrısı çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 1). [ṭālib-i ḥaḳ,]*

ṭālib-i maʿrifet: *İlim, hüner isteklisi.*

1. Ṭālib-i maʿrifet olmazsa seḫāʾ ehli gerek
Bunlaruñ olmayıcaḳ bāri gerek ḳādr-şināṣ *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 2, Mısra 3). [ṭālib-i maʿrifet,]*

ṭālib-i rifʿat: *Yücelik isteklisi.*

1. Olanlar **ṭālib-i rifʿat** gelüp benden duʿā alsun
Ki şāh-ı mülk-i ʿışḳ itdüm göñül gibi gedāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 7). [ṭālib-i rifʿat,]*

taʿlīm eyle: *Öğretmek.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behre-mend
Ḳanı Mecnūn kime **taʿlīm eyledi** üstād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [taʿlīm eyledi, -di]*

taʿlīm id: *Öğretmek, yetiştirmek.*

1. Mecnūn ile eger ben bir ʿaṣrda gele idüm
Taʿlīm iderdüm aña kūhsārda cünūnı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 6). [taʿlīm iderdüm, -er, -dü, -m]*

taʿlīm it: *Öğretmek, yol göstermek.*

1. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi yā Rab ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [taʿlīm itdi, -di]*

taʿlīm ḳıl: *Öğretmek.*

1. Taʿlīm ḳıla nefse vücūduñ diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [taʿlīm ḳıla, -a]*

taʿlīm-i şīve it: *İşve, naz talimi etmek.*

1. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 6). [taʿlīm-i şīve itdi, -di]*

tamaʿ it: *Tamah etmek.*

1. Ṭamaʿ itme viṣāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [ṭamaʿ itme, -me]*

tamām: *Tam olarak, noksansız olarak.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı Behiştī ezber itmişsin **tamām**
Himmet olmış gibi saña Ḥāfıẓ-ı Şīrāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 9). [tamām,]*

tamām: *Tam olarak, bütünüyle.*

1. Kūyuñ yolını ṭutdı **tamām** eşk-i Behiştī
İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 9). [tamām,]*

tamām eyle: *Tamamlamak, bitirmek.*

1. Ben rūze-i firāḳı **tamām eyledüm** görüp
Āfāḳ-ı ḥüsn-i yār hilālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 7). [tamām eyledüm, -dü, -m]*

tamāmla: *Tamamlamak. II Gidermek.*

1. ʿĀṣıḳlaruñdan alma ḳo sen intiḳāmlar
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ **tamāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 2). [tamāmlar, -r]*
2. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ **tamāmlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 6). [tamāmlar, -r]*

ṭamar: *Damar.*

1. Ḳan **ṭamar** gözde müjem gibi yine tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [ṭamar,]*

ṭamla: *Damlamak.*

1. Cāy oldı çeşm-i tengüm laʿl-i şeker-feşāna
Eşküm degül bu andan **ṭamlar** ʿusārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 4). [ṭamlar, -r]*

ṭañ: *Ayıp.*

1. Ṭañ degül yavı ḳılınsa ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [ṭañ,]*
2. Ṭañ degül şeb-dīz-i āhum göğe çıḳmaḳ istese
Ḳılmaġa cevlān semend-i çāpüke meydān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 7). [ṭañ,]*

ṭañ: *Danışmak.*

1. ʿAceb mi bādeye ṣūfī ki ṣadme andum ben
Devā-yı ġam buyimiş bir ṭabībe **ṭandum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 2). [ṭandum, -du, -m]*

ṭaʿn: *Ayıplama, kınama.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete **ṭaʿnın** ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ṭaʿnın, -ın]*

ṭaʿn eyle: *Kınamak, ayıplamak.*

1. Ey Behiştīye yüri aʿdāya **ṭaʿn eyle** diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [ṭaʿn eyle,]*
2. Ehl-i bezm ortaya almışlar idinmişler meze
Baġrumuñ biryānına **ṭaʿn eyledügiyçün** şarāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 10). [ṭaʿn eyledügiyçün, -düg, -i, -y, -çün]*
3. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse
Baña **ṭaʿn eyleme** zāhid ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 4). [ṭaʿn eyleme, -me]*
4. Esrār ile mülemmā olan berş ü ḥab degül
Taʿn eylemek ekābir-i ʿışḳa edeb degül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 8). [taʿn eylemek, -mek]*
5. Her ne **ṭañ eylerse** vāʿiż ʿāşıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [ṭañ eylerse, -r, -se]*
6. Şāluma **ṭañ eylese** bed-ḫū raḳīb olmaz ʿaceb
Seg gedā görse anı ḳoyup ider şālile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 3). [ṭañ eylese, -se]*
7. Ḥalel gelmez Behiştī naẕmuña **ṭaʿn eylese** nā-dān
Ne ġam şeyṭān ḫarābına dürişse beyt-i maʿmūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 9). [ṭaʿn eylese, -se]*

ṭaʿn id: *Kınamak, yermek, ayıplamak, zemmetmek.*

1. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice **ṭaʿn ide** kim
Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 9). [ṭaʿn ide, -e]*
2. Ḳādir midür ki **ṭaʿn ide** nā-dān Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra*

9). [ṭaʿn ide, -e]

3. Cām-ı cünün nūş idüben mest ü ḫarāb olduġın
Ṭaʿn iden ebleh delüdür ʿāḳıl u hūşyār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 6). [ṭaʿn iden, -en]*
4. ʿĀşıḳlara **ṭaʿn iden** zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 9). [ṭaʿn iden, -en]*
5. Şanma rind-i meste **ṭaʿn iden** faḳīḥi muttaḳī
ʿĀḳılıseñ ehl-i idrāk añlama bu aḥmaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 1). [ṭaʿn iden, -en]*
6. Aʿdā ne **ṭaʿn ider** saña cevher ki ḫāṣ ola
Noḳṣān gelür mi ḳıymetini bilmese ʿavām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 23). [ṭaʿn ider, -er]*
7. ʿĀşıḳ degül diyü baña ṣūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 5). [ṭaʿn iderse, -er, -se]*
8. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne **ṭaʿn idersin**
Lāzım degül mi yoḫsa daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 3). [ṭaʿn idersin, -er, -sin]*
9. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin
İşitdüm **ṭaʿn idüp** ʿuşşāḳa ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [ṭaʿn idüp, -üp]*

ṭaʿn it: *Kınamak, yermek, ayıplamak.*

1. Tīz geçer diyü igen **ṭaʿn itme** eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [ṭaʿn itme, -me]*
2. Ḳaddi kemānlaruz bize **ṭaʿn itme** zāhidā
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 3). [ṭaʿn itme, -me]*
3. Kemān ebrūña **ṭaʿn itmiş** anuñçün
Boġarlar boynına ṭaḳup kirişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 5). [ṭaʿn itmiş, -miş]*

ṭañ mı: *Ayıp mı?*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa **ṭañ mı** ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [ṭañ mı,]*
2. Bir ḳaravaşdur benefşe adile gülzārda
Ṭañ mı yüz sürerse aña ḫaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 8). [ṭañ mı,]*
3. Her gice nice menzil rūşen iderse **ṭañ mı**
Kim māh-ı ʿālem ey gün senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 5). [ṭañ mı, -mı]*
4. Şeb-revān-ı mesālik-i himmet
Bulsalar **ṭaʿñ mı** Kaʿbe-i vuṣlat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 2). [ṭaʿñ mı,]*

tā-naḳş-ı cām: *Kadehin nakışına kadar.*

1. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 20). [tā-naḳş-ı cāmına, -ı, -n, -a]*

ṭanbūrveş: *Tambur gibi.*

1. Felek **ṭanbūrveş** burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 3). [ṭanbūrveş,]*

ṭaʿne: *Yerme, sövme, ayıplama.*

1. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına **ṭaʿne** ṭaşın urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [ṭaʿne,]*
2. Ḳan iden **ṭaʿne** degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḫūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [ṭaʿne,]*

ṭaʿne id: *Kınamak, ayıplamak.*

1. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿuşşāḳa
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḥürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [ṭaʿne iderse, -er, -se]*

ṭaʿne ṭaşın at: *Kınama taşını atmak. II Kınamak, ayıplamak.*

1. Biñ **ṭaʿne ṭaşın atsañ** sözüñ baña yek gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [ṭaʿne ṭaşın atsañ, -sa, -ñ]*

ṭaʿn-ı aʿdā: *Düşmanların ayıplaması.*

1. Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam ister ne olur kül beden
Şānına rifʿat gelür Manṣūr gibi ṣalb iden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 11). [ṭaʿn-ı aʿdādan, -dan]*

ṭaʿn-ı ʿadū: *Düşman ayıplaması.*

1. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye şanma keder virür
Baḥrı mülevves eyleyimez her zerre kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 9). [ṭaʿn-ı ʿadū,]*

ṭaʿn-ı ʿavām: *Herkesin ayıplaması.*

1. Göñül pāk olıcaḳ **ṭaʿn-ı ʿavāma** iʿtibār olmaz
Keder gelmez kilābuñ herzesinden baḥr u ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 7). [ṭaʿn-ı ʿavāma, -a]*

ṭaʿn-ı yetīm: *Yetimin ayıplaması, kınaması.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm şaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş **ṭaʿn-ı yetīm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 6). [ṭaʿn-ı yetīm,]*

tā-ölince: *Ölünceye kadar.*

1. Kūyuñda **tā-ölince** melāmet olam gibi
Zīrā ki sende raḥm eşeri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 7). [tā-ölince,]*

ṭapu: *Huzur, kat, nezd.*

1. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḥākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm **ṭapuñdan** ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [ṭapuñdan, -ñ, -dan]*

ṭapu: *Huzur, eşik. II Devlet.*

1. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr olsa yeridür **ṭapuña** zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [ṭapuña, -ñ, -a]*

tār: *Karanlık.*

1. Gelen āvāzeler raʿduñ mı ṣanursız bu **tārumdan**
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u zārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 1). [tārumdan, -um, -dan]*

tār: *Dar. II Sıkıntılı.*

1. Naġme-i şiʿrüñ Behiştī irse mānend-i ṣabā
Ġonca gibi göñli **ṭār** olanları ḫandān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 10). [ṭār,]*

tār: *İp, iplik.*

1. Jāleden ḳandīl uyarmaġa çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ **tārdan** mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 6). [tārdan, -dan]*

tār ol: *Dar olmak. II Sıkıntılı geçmek.*

1. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün var *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 1). [tār olupdur, -up, -dur]*

tarab: *Şenlik, sevinç, ferah.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma virmez Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā **ṭarabdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 10). [ṭarabdur, -dur]*

2. Behiştī ṭabʿ-ı pāküñden ne ḥāletler ḳonılmışdur
Ki eşʿāruñ semāʿ itse **ṭarabdan** ehl-i ḥāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 10). [ṭarabdan, -dan]*

3. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha **ṭarab** virmege terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [ṭarab,]*

ṭarab-sāz: *Neşelendirici, coşturucu.*

1. Ne gūşumda **ṭarab-sāz** u nevāsından nevīdüm var
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [ṭarab-sāz,]*

taraf: *Cihet, yön.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem üstine gāhī güzer eyle şehā
Her **ṭarafdan** her kişi medḥ ü senā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 4). [ṭarafdan, -dan]*

2. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
Her **ṭaraf** olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [ṭaraf,]*

3. Dökdüñ Behişti her **ṭarafa** sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 13). [ṭarafa, -a]*

4. Kūy-ı yāre giderdüñ ey dil dün
Ne idi ol **ṭarafda** maṣlaḥatuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 4). [ṭarafda, -da]*

5. Her ḳaçan düşmen seferden eylese şehre ḳudūm
Her **ṭarafdan** ḳalbüme ġam leşkeri eyler hücūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 2). [ṭarafdan, -dan]*

6. Aḳıtduñ şu gibi erbāb-ı fażlı her **ṭarafdan** sen
Sefīneñ dürle memlūdur Behiştī özge deryāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 9). [ṭarafdan, -dan]*

ṭarāḳa düş: *Gümbürtü düşürmek.*

1. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [ṭarāḳa düşsün, -sün]*

tarāvet: *Tazelik, körpelik.*

1. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi **ṭarāvetde** gül ü yāsemeni

(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [ṭarāvetde, -de]

tārīh ol: *Tarihe geçmek.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī yine ḳıyāmete dek
Der-i süḥanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 10). [tārīḫ ola, -a]*

ṭarīḳ: *Yol.*

1. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ **ṭarīḳın** ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 7). [ṭarīḳın, -ın]*
2. Behiştī şimdiki ḥālüm ṣorarsañ bir **ṭarīḳ** olsa
Başum alup giderdüm ben öte yanına dünyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 9). [ṭarīḳ,]*
3. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe **ṭarīḳında** aña mānīʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 8). [ṭarīḳında, -ı, -n, -da]*
4. Semt-i ṣafāya ṣūfi **ṭarīḳ** istemez misin
Mey-ḫāneden yaña yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 7). [ṭarīḳ,]*
5. ʿAm **tarīḳın** başa ilten şol iki dīvāneler
Görmedi ben bī-serüñ ʿışḳuñda ol pāyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 5). [tarīḳın, -ın]*
6. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir **tarīḳıla** ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 9). [tarīḳıla, -ıla]*
7. ʿIşḳı ʿālemde dāstān eyle
Āşnālıḳ **ṭarīḳına** eşelüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 6). [ṭarīḳına, -ı, -n, -a]*

ṭarīḳ-ı ḥaḳ: *Hak yolu.*

1. Yaḳduñ **ṭarīḳ-ı ḥaḳda** hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [ṭarīḳ-ı ḥaḳda, -da]*

ṭarīḳ-ı ḫalvet: *Halvetî tarikatı, yolu.*

1. Ṭarīḳ-ı ḫalvete ṭaʿnın ḳomaz cihānda ḥasūd
ʿAdāvetin ḳomaz İslāma nitekim kefere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 7). [ṭarīḳ-ı ḫalvete, -e]*

tarīḳ-ı ḫidmet: *Hizmet yolu.*

1. Pervāneñ olayın şeb-i ġamda hemān baña
Göster **tarīḳ-ı ḫidmeti** ey şemʿ-i rūşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 6). [tarīḳ-ı ḫidmeti, -i]*

ṭarīḳ-ı ʿışḳ: *Aşk yolu.*

1. Ger murāduñsa diyār-ı yārde olmaḳ muḳīm
Ger **ṭarīḳ-ı ʿışḳa** kim hāẓā ṣırāṭun mustaḳīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 2). [ṭarīḳ-ı ʿışḳa, -a]*

ṭarīḳ-ı ʿışḳa gir: *Aşk yoluna girmek, âşık olmak.*

1. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā yüki
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 2). [ṭarīḳ-ı ʿışḳa girdüm, -dü, -m]*

ṭarīḳ-ı kaʿbeden: *Kâbe yolu.*

1. Rāh-ı kūyuñda baña āhum şol işler itdi kim
Eylemez anı **ṭarīḳ-ı Kaʿbeden** bād-ı semūm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 6). [ṭarīḳ-ı kaʿbeden, -den]*

ṭarīḳ-ı vuṣlat: *Kavuşma yolu.*

1. N'ola āhum felekde ḳılsa ḳarār
Oldı fürḳat **tarīḳ-ı vuṣlata** sedd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 16). [tarīḳ-ı vuṣlata, -a]*

tār-mār it: *Tarumar etmek, paramparça etmek.*

1. Selāmet şīşesin benden ṭaleb itmege ben anı
Melāmet sengine çalup Behiştī **tār-mār itdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 10). [tār-mār itdüm, -dü, -m]*
2. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın **tār-mār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [tār-mār itsem, -se, -m]*

tā-rūz-ı liḳāya degin: *Kıyamet gününe kadar.*

1. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 62). [tā-rūz-ı liḳāya degin,]*

ṭarz: *Tarz, yaklaşım, üslup.*

1. Naẓm-ı Türkīde görüp şiʿrüñi dir ehl-i meẓāḳ
Ey Behiştī ne ʿArab buldı bu **ṭarzı** ne ʿAcem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 10). [ṭarzı, -ı]*

taş: *Taş. II İncitici söz.*

1. Ṭaşlaruñdan aġlasam maʿzūr ṭut
Başuma gelmiş degüldür bu belā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 3). [ṭaşlaruñdan, -lar, -un, -dan]*

2. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne **ṭaşın** urmasa raḳīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [ṭaşın, -ın]*

taş: *Taşımak, aktarmak.*

1. Dile ġam gelse merdümler **ṭaşır** fürḥātini ṭaşra
Kiʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [ṭaşır, -ır]*

taş: *Taşmak, coşmak.*

1. Derdile āh itse birʿāşıḳ gözüm göñlüm **ṭaşar**
Rūzgār esse ḳılur elbetde deryālar ḫurūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 5). [ṭaşar, -ar]*

taş: *Tas, kap, kâse.*

1. Şerbeti **ṭāsı** sipihrüñ birʿaceb semdür ki hīç
Olmadı olmaz Behiştī kimse ol semden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 9). [ṭāsı, -ı]*

taş: *Taş. II Dış, görüntü, görünüş.*

1. Gösterüp ḫalḳa riyā baġruña ṭaş baġlarsın
Seni ādem ṣanur ey ṣūfī baḳanlar **ṭaşuña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 4). [ṭaşuña, -uñ, -a]*

taş: *Taş, seng, hacer.*

1. Ey Behiştī kūyı taşı üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül **taş** ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 10). [taş,]*
2. Ey Behiştī kūyı **taşı** üzre baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [taşı, -ı]*
3. İşigüñ **ṭaşı** bālīn olsa bir şeb
Olurdum tā ṣabāḥa deñlü rāḥat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 5). [ṭaşı, -ı]*
4. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür **ṭaşlar** ile eyleseler anı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 2). [ṭaşlar, -lar]*
5. Ṭālib-i genc-i viṣāl olalı dünyāda baña
Kīmyā ḫāk-i siyeh dürr-i güher **ṭaş** gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 8). [ṭaş,]*
6. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını **ṭaş** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [ṭaş,]*
7. Ḳangı şeb kim **ṭaş** işigüñ ḫākine pehlū ḳoyam
Berg-i gülden nerm olur billāh baña mefreşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 5). [ṭaş,]*
8. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn
Ṭaşlar yumasa anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 2). [ṭaşlar, -lar]*
9. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti zeber-i serüñde siyāh **ṭaşuñiçün** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 10). [ṭaşuñiçün, -uñ, -içün]*
10. Her ne ḫıdmet buyurursa daḫı Şīrīn görin
Ṭaş dögen bir ḳulıyam adumı Ferhād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 4). [ṭaş,]*
11. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [ṭaşdan, -dan]*
12. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum **ṭaşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [ṭaşına, -ı, -n, -a]*
13. Ol ḫusrev-i ḫūbānuñ yumışdur sana göñlüni
Göstersene ey dil **ṭaş** kesmegi Ferhāda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 4). [ṭaş,]*
14. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ yüregi başına bir **ṭaş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [ṭaş,]*
15. Seg-i kūyuñladur benüm cengüm
Bilmezem **ṭaşların** niye fırlar *(Behiştî Dîvânı, Müfret 8, Mısra 2). [ṭaşların, -lar, -ın]*

taş at: *Taş attırmak, birine dolaylı olarak iğneleyici, dokunacak bir söz söyletmek.*

1. Ey Behiştīye yüri aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte **ṭaş atdurdın** ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 10). [ṭaş atdurdın, -dur, -dı, -n]*

taş at: *Taş fırlatmak. II İğneleyici şekilde söz söylemek.*

1. Ḳan iden ṭaʿne degül yaşını ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı **ṭaş atmaġile** Ceyḫūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 2). [ṭaş atmaġile, -maġ, -ile]*

taş ile: *Taş, senk, hacer.*

1. Ferhādı neyledüñ diyü her gāh ṣāʿiḳa
İster ki **ṭaş ile** cebelüñ başını dele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 8). [ṭaş ile, -ile]*

ṭās ṭās: *Tas tas, kap kap.*

1. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
   Yarılsa ger ḥarāretile sīne **ṭās ṭās** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [ṭās ṭās,]*

taṣavvur: *Düşünce, niyet.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
   Velī ortada ḥāṣıl yoḳ **ṭaṣavvurdan** ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [ṭaṣavvurdan, -dan]*
2. Egerçi baḥā-ı ʿışḳile ḳalbüm kāsesi pürdür
   Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir **taṣavvurdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [taṣavvurdur, -dur]*

taṣdan pek: *Taştan daha katı.*

1. Derūnuñ **ṭaṣdan pek** idügin bileydüm ey gerdūn
   Bir içim ṣu dirīġ idüp şehīd itdüñ anı ʿaṭşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 19). [taṣdan pek,]*

tā-seher: *Sabaha kadar.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb **tā-seher** yıldız ṣayar
   Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [tā-seher,]*
2. Ser-cümle sīm-i eşküm almaġıçün ḥisāba
   Seyyārenüñ söyünmez şeb **tā-seher** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 8). [tā-seher,]*
3. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin dime
   Bir zamān şeb **tā-seher** kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [tā-seher,]*

ṭās-ı āsmān: *Feleğin tası.*

1. Ser-nigūn olmasa ey meh-pāre **ṭās-ı āsmān**
   Her [gün] eylerdi leb-ā-leb anı bu eşk-i revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 1). [ṭās-ı āsmān,]*

ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi: *Taş bile yumuşadı, katı kalbin yumuşamadı.*

1. Ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi
   Nice āhen-dil olursın begüm Allāh seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 3). [ṭaşı nerm itdi ḳaṭı göñlüñe kār eylemedi,]*

taşra: *Dışarı.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan **ṭaşra** ben üftādeyi
   Her ṭaraf olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 3). [ṭaşra,]*
2. Dile ġam gelse merdümler ṭaşır fürḥātini **ṭaşra**
   Ki ʿāteş düşse şehre her kişi emlākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 5). [ṭaşra, -i, -n, -i]*
3. Gice aġyār ile sen kim içerde bāde eylerdin
   Ḳapuñdan **ṭaşra** lerzān ṣubḥa deñlü çeng çaldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 8). [ṭaşra,]*
4. Nice mescid ki ey ṣūfī helāk itmek muḳarrerdür
   Eger mey-ḫāneden **ṭaşra** beni ġamlar bulurlarsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 4). [ṭaşra,]*

taşra at: *Dışarı atmak.*

1. Ḫāne-i sīneme geldükce ġamuñ serhengi
   Yapışup **ṭaşra atar** cānı girībānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 4). [ṭaşra atar, -ar]*

taşra bulın: *Dinin dışına çıkmamak.*

1. Dīvār-ı şerīʿatde otur **ṭaşra bulınma**
   Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 29). [ṭaşra bulınma, -ma]*

taṣṭīr eyle: *Satıra dökmek, yazmak.*

1. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
   Ki imlā eyleyüp pür-āhen üzre eylesen taṣṭīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 6). [taṣṭīr eylesen, -se, -n]*

tā-ṣubḥa dek: *Sabaha kadar.*

1. Gice **tā-ṣubḥa dek** bezm-i raḳībe şemʿ-i ḥalvetsin
   Sözüm ṣıdḳına çeşm-i pür-ḫumāruñla ʿalāmetsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 11). [tā-ṣubḥa dek,]*

taṣvīr: *Tasvir, görüntü.*

1. Ḥüsn **taṣvīri** ḫoş görindi baña
   Deyr-i dehrüñ ḳamu nuḳūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 3). [taṣvīri, -i]*

taṣvīr eyle: *Çizmek, resmetmek.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
   Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [taṣvīr eyledüñ, -dü, -ñ]*

taṣvīr kıl: *Tasvir etmek, anlatmak.*

1. Göñül deyrinde ḫaddüñ ḳılmaġıçün ey

ṣanem taṣvīr
Sirişküm rengi çeşmüm kāsesinde lālegūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 3). [taṣvīr ḳılmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

taṣvīr-i ḫayāl: *Sevgilinin hayalinin tasviri.*

1. Dest-mālüm naḳşı **taṣvīr-i ḫayālüñdür** meger
Kim dökilsün bir dem eşküm gibi gözümden nihān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 3). [taṣvīr-i ḫayālüñdür, -üñ, -dür]*

ṭat: *Tatmak. II Ağzına almak.*

1. Ḳalduḳ gürisne rūze-i ġamda Behiştiyā Ḫıvān-ı viṣāl-i yārde bir luḳma **ṭatmaduḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 10). [ṭatmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

ṭatlu: *Tatlı, evlâ.*

1. Ey oġul balı gelen söz dehen-i tengüñden
Ne ḳadar acı ise baña şekerden **ṭatlu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 4). [ṭatlu,]*

ṭatlu: *Tatlı, güzel, hoş.*

1. Ḫār-ı cevrüñ **ṭatlu** cāna acılar virmek neden
Ṣuç mı itdüm bülbül oldumsa gülüm balum saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 7). [ṭatlu,]*
2. Cüllāb-ı şiʿri **ṭatlu** çoḳ eyle Behiştī kim Ṣāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir zamān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 9). [ṭatlu,]*
3. Ġamuñla telḫ idüp ʿīşum dili odlara yandurduñ
Be-hey ẓālim beni sen **ṭatlu** cānumdan uṣandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 2). [ṭatlu,]*
4. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum **ṭatlu** cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [ṭatlu,]*
5. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle **ṭatludur** ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [ṭatludur, -dur]*
6. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle **ṭatludur** ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bīdād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [ṭatludur, -dur]*
7. Ḳāniʿüz fürḳate biz vuṣlat içün ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 2). [tatlu,]*

ṭatlu id: *Tatlandırmak.*

1. Ḳanda bir ehl-i mezāḳ olsa Behiştī anuñ Aġzını **ṭatlu iden** şiʿr-i şeker-rīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 10). [ṭatlu iden, -en]*

ṭatlucak: *Tatlı, şirin.*

1. Mecnūnʿa ʿışḳ-ı Leylā bir şemʿ-i rehnümādur
Ferhāda ʿışḳ-ı Şīrīn bir **ṭatlucaḳ** belādur *(Behiştî Dîvânı, Matla 12, Mısra 2). [ṭatlucaḳ,]*

ṭavāf: *Tavaf, etrafını dolaşma.*

1. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ **ṭavāfında** yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 3). [ṭavāfında, -ı, -n, -da]*
2. Ḳaʿbe-i kūyuñ **ṭavāfa** şol ḳadar saʿy eyledüm
Merve-i baḫtum Ṣafā-yı vaṣla olmadı delīl *(Behiştî Dîvânı, Müfret 19, Mısra 1). [ṭavāfa, -a]*

ṭavāf eyle: *Tavaf etmek. II Dolanmak.*

1. Dün yarısında yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [ṭavāf eylerem, -r, -em]*

ṭavāf-ı kūy-ı yār it: *Sevgilinin semtini tavaf etmek.*

1. Sevāba ḳanġımuz artuḳ girerdük ola ey vāʿiẓ
Ḥicāza gitse şūfī ben **ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 6). [ṭavāf-ı kūy-ı yār itsem, -se, -m]*

tā-var: *Varlık, servet.*

1. Żabṭ eyle göñül ḫānesini şerʿile muḥkem
Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 32). [tā-varın, -ın]*

taʾvīl: *Uzun. II Uzun boylu.*

1. Ḳoyup āhum ḳapuñı çekse sipihre sancaḳ
ʿAceb olmaya begüm külli **taʾvīlün** aḫmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 2). [taʾvīlün, -ün]*

ṭavḳ: *Tasma, halka.*

1. Faḳr u fenā yolında ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun **ṭavḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 8). [ṭavḳ,]*

ṭavḳ-ı laʿnetī: *Lanet gerdanlığı.*

1. Ḫod-pesend olma ki urdı dest-i ḳahr
Gerden-i şeyṭāna **ṭavḳ-ı laʿnetī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 6). [ṭavḳ-ı laʿnetī, -ī]*

ṭavr-ı insān: *İnsan tavrı, yaklaşımı.*

1. Cīfe-i dehre Behiştī eger olduñsa ḥarīṣ
Ṭavr-ı insānı ḳoyup it gibi cān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 10). [ṭavr-ı insānı, -ı]*

ṭāvūs-ı bāġ-ı vahdet: *Birlik bahçesinin tavus kuşu.*

1. İki **ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür**
Biri aḫşam uçar birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 7). [ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür, -dür]*

ṭāvūs-ı felek: *Feleğin tavus kuşu.*

1. Şehzādelerüñ olalı şeh-bāz-ı hümā-ṣayd
Ṭāvūs-ı felek şevḳa gelüp eyledi cevlān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 100). [ṭāvūs-ı felek,]*

ṭayan: *Dayanmak, katlanmak.*

1. Erbāb-ı ġurūr-ı rifʿate hergiz **ṭayanma** sen
Maġrūr olma raġbetine anlaruñ igen *(Behiştî Dîvânı, Matla 21, Mısra 1). [ṭayanma, -ma]*

ṭayfūr: *Tayfur.*

1. Gel ey ṣūfī siyāhın görmek isterseñ eger nūruñ
Cemāli Kaʿbesinde kākülin seyr eyle **Ṭayfūruñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 2). [ṭayfūruñ, -uñ]*

taʿyīn: *Atama, ayırma.*

1. Şu kim oldı nişān-ı nāvek-i kīn
Bu ʿālemde ṭaʿayyün buldı **taʿyīn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 2). [taʿyīn,]*

taʿyīn eyle: *Belirlemek.*

1. ʿĀşık urdurmaġa meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla **taʿyīn eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 4). [taʿyīn eyler, -r]*

ṭāyir-i evc-i şeref: *Şeref zirvesinin kuşu.*

1. Ṭāyir-i evc-i şeref oldı hümā-yı ʿizzet
Başumuz üzre yine sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 7). [ṭāyir-i evc-i şeref,]*

ṭāyir-i ḥayret: *Hayret kuşu.*

1. ʿAḳl murġın uçurup kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere **ṭāyir-i ḥayret** ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 4). [ṭāyir-i ḥayret,]*

ṭavr: *Kuş.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḫāṭa vaḫş u **ṭayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [ṭayr,]*

ṭavr: *Kuş. II Gönül.*

1. Cānı āzāde ḳıl ʿalāyıḳdan
Nice bir ḥabs ola ḳafesde bu **ṭayr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 8). [ṭayr,]*

ṭayy-ı mekān eyle: *Mekânı uçar gibi geçmek.*

1. Ġamuñ maġribde ben maşrıḳda olsam bu ne ḥikmetdür
İrer göz yumup açınca meger **ṭayy-ı mekān eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 8). [ṭayy-ı mekān eyler, -r]*

tażarruʿ: *Yalvarma, yakarma .*

1. Bülbül **tażarruʿun** güş itmez gülün ḳulaġı
Şeb-nem meger aḳıtdı gülşende aña ḳurşūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 5). [tażarruʿun, -un, -]*

tażarruʿ ḳıl: *Yalvarmak, dua etmek.*

1. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden **tażarruʿ ḳıl**
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 9). [tażarruʿ ḳıl,]*

tāze: *Taze. II Yeni.*

1. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde tīrüñ
Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [tāze,]*
2. Mürdeye laʿlüñ ey Mesīḥā-dem
Tāze cān virdügi ḳıyāmetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 6). [tāze,]*
3. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāşıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede yārelerüñ köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 1). [tāze,]*
4. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül **tāze** dāġ
Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ üsti bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 1). [tāze,]*
5. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde **tāze** dāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [tāze,]*

6. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti **tāze** bühtān mübārek olsun
(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [tāze,]

tāze: *Yeni açmış.*

1. Yigitsin nūr-ı siyeh **tāze** gülşen
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [tāze,]*

tāze: *Taze, körpe. II Genç.*

1. Servlerde ne boyuñ gibi baña ḳad görinür
Tāze güllerde ne ḥaddüñ gibi bir ḥad görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 2). [tāze,]*
2. Nāz ile **tāze** nihālüm yüriyüp ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [tāze,]*
3. Hem-reh-i ʿuşşāḳ olaldan çarḫ-ı dūn perverini
Her gice bir **tāze** nekbet-ḫāneye mihmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 6). [tāze,]*
4. Nāzile büküp ḳaddümi bir serv-i revāncuḳ
Pīr itdi beni cevrile bir **tāze** cevāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 2). [tāze,]*
5. Her **tāze** mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārızıñuñ bir yüzi dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 1). [tāze,]*
6. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 8). [tāze,]*
7. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer var mıdur
Kendüyi bir **tāze** mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 8). [tāze,]*
8. Bir **tāze** ḫūbı kendüme cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı yeñi cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 1). [tāze,]*
9. Çün **tāze** ruḫuñ bezm-i çemende güle düşdi
Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 1). [tāze,]*
10. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol **tāze** nihāl
Bize şākird iken anı gelse urduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 9). [tāze,]*

tāze tāze: *Yeni.*

1. Ġamuñdan **tāze tāze** dāġlarla
Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze tāze: *Yeni yeni.*

1. Tāze tāze urup aġyāra cefā oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze tāze: *Genç genç.*

1. Tāze tāze lāle-ḫadlerle göñül ḫandān iken
Neylerem ben gülşenüñ birḳaç gül-i pejmürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 3). [tāze tāze,]*

tāze ṭut: *Genç tutmak, körpe tutmak.*

1. Serv-i revānı **tāze ṭutan** çünki āb imiş
Kūyuñda yaşum aḳduġı aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 1). [tāze ṭutan, -an]*

tāzelen: *Tazelenmek, yenilenmek.*

1. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem vaḳt-i mātemdür
Muḥibb-i ḫānedānuñ **tāzelendi** derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 52). [tāzelendi, -di]*

tāzelen: *Tazelenmek. II Güçlenmek.*

1. Ḫaṭṭı tirāş olınsa ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti **tāzelenür** ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 10). [tāzelenür, -ür]*

tāzelik: *Gençlik, körpelik.*

1. Tāzelikde beni ḫüsnüñden ıraġ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ ey ġonca-dehen ṣolsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 3). [tāzelikde, -de]*
2. Dirüm bu **tāzelikde** cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [tāzelikde, -de]*
3. Fürḳat-i pīr-i mey-fürūş ile
Tāzelik demde beñzümüz ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 4). [tāzelik,]*

tazı: *Tazı, av köpeği.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde
Buncadan ata biner **ṭazı** ṭoġan beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [ṭazı,]*

taʿzīm: *Hürmet, saygı.*

1. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil **taʿzīm** içün

naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 2). [taʿzīm,]*

teb: *Ateş, hararet, sıcaklık.*

1. Olur mı **tebdeki** peykānlaruñ ḳoyup gide cān
   Demür ḳafesde olan ḳuş görür mi rūy-ı ḥalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 7). [tebdeki, -de, -ki]*

tebdīl-i zemāʿim: *Kötü hallerin değişimi.*

1. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
   Maʿmūr vilāyete nitekim milket-i ʿOṯmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 57). [tebdīl-i ẕemāʿim,]*

tebessümler id: *Tebessüm etmek, gülümsemek.*

1. Seg-i kūyuñ **tebessümler ider** gördükce ḳapuñda
   Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 3). [tebessümler ider, -er]*

tebşīr eyle: *Müjdelemek.*

1. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe yer yer
   Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 12). [tebşīr eyle,]*

tecdīd id: *Yenilemek, tazelemek.*

1. Sirişk ile vużūʿ-ı mātemi **tecdīd idüp** ey dil
   Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [tecdīd idüp, -üp]*

tecdīd ol: *Hatırlanmak, yâd edilmek.*

1. Dem-i ʿāşūredür **tecdīd olur** dünyā bu mātemle
   Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa vü ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 41). [tecdīd olur, -ur]*

tecellā-yı cemāl: *Güzellik tecellisi.*

1. Celālüñ görmeyen cāna **tecellā-yı cemāl** olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsuz çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 1). [tecellā-yı cemāl,]*
2. Celālüñden ḳaçan cānā **tecellā-yı cemāl** olmaz
   Firāḳuñ odına mūmam belāsız çünki bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 1). [tecellā-yı cemāl,]*

tecellī: *Görünme, belirme.*

1. Behiştī şöyle beñzer kim **tecellī** farḳın itmişdür
   Güli seyritmeyen bülbül igen şīrīn-maḳāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 9). [tecellī,]*
2. Cismümi bir bir felek mānendi idüp dīdeler
   Manẓarın her dīdenüñ her şeb **tecellī** māhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 8). [tecellī,]*

tecemmül: *Süslenme, süs.*

1. Cihān mülkinde bir şāl-i fenāya ḳāniʿ olaldan
   Tecemmül ehli reşk eyler Behiştīnüñ ferāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 10). [tecemmül,]*

tecemmülāt: *Süs, süslenme.*

1. Terk it **tecemmülātı** ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
   Ṭut kim olancasını şatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [tecemmülātı, -ı]*

tecerrüd: *Soyutlanma, arınma. II Dünyaya ait her şeyden vazgeçip Allah'a yönelme.*

1. Naḳd idüp varın **tecerrüd** rāhınuñ nā-çārları
   Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [tecerrüd,]*
2. ʿAlāyıḳ dāmınuñ giryānlarına ḳahḳahā eyler
   Tecerrüd kūhınuñ başında bir kebg-i derī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 4). [tecerrüd,]*

tecribe it: *Tecrübe etmek, denemek.*

1. Nefʿ ise mizāca ġarażuñ şerbet-i mülden
   Ben **tecribe itdüm** anı cām-ı Ceme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 6). [tecribe itdüm, -dü, -m]*

tecribe kıl: *Denemek, tecrübe etmek.*

1. Cihān şerbetlerinden bulmaġa dil derdine dermān
   Ṭabībüm **tecribe ḳılmaduġum** bir kāse semm ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 6). [tecribe ḳılmaduġum, -ma, -duġ, -um]*

tedārük it: *Hazır etmek.*

1. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
   Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [tedārük itsün, -sün]*

tedbīr eyle: *Tedbir eylemek, önlem almak.*

1. ʿĀḳıl vüzerā cemʿ oluban eylese tedbīr
   Bī-ceng ü cedel fetḥ ola her kūşede

büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [tedbīr eylese, -se]*

teʾdīb-i bed-güher: *Kötü cevherlinin eğitilmiş hali. II Mayası kötü olanla.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki żarb ile altun ola nuḥās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 1). [teʾdīb-i bed-güherlere, -ler, -e]*

teʾessüf: *Esef etme, eseflenme, kederlenme.*

1. Raḳībüñ baġrına ṭoḳunmadı diyü
teʾessüfden
Ne meydānda bir oḳ aṭılsa ardınca kemān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 9). [teʾessüfden, -den]*

tefāvüt: *Farklılık.*

1. Hemvāredür Behiştīnüñ ebyāt-ı nāzüki
Beş barmaġuñ **tefāvüti** ellerdedür hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 10). [tefāvüti, -i]*

teferrüc: *Gezinmek, gezintiye çıkma.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş **teferrücdür**
Dil-i Mecnūna Vādi-i ḥayret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 5). [teferrücdür, -dür]*
2. Nev-rūz şāhı gülşene geldi **teferrüce**
Güller gümüş ṣaḥanlar ile çekdiler gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 3). [teferrüce, -e]*
3. Gelmez ol serv-ḳad **teferrüc** içün
Gözlerüm ger aḳar bıñar olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 3). [teferrüc,]*

tefsīr: *Yorum, izah.*

1. Eger Ḫıżr içdügi Āb-ı Ḥayātın maʿnisin ṣorsañ
Leb-i nev-ḫaṭṭınuñ **tefsīri** durur ol rivāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 6). [tefsīri, -i]*

tefsīr id: *Açıklamak, yorumlamak.*

1. Dök evrāḳ üzre derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 4). [tefsīr idüp, -üp]*

tefsīr it: *Açıklamak.*

1. Muṣḥaf yüzüñi **tefsīr itdükde** femüñ baḫṣi
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [tefsīr itdükde, -dük, -de]*

tehī: *Fakir, züğürt.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de **tehī** görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [tehī,]*

tehī: *Boş, boş yere.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum **tehī**
İʿtibārum yoḳ gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 3). [tehī,]*
2. Gül ruḫuñ şevḳından olmışdur berī
Bülbül-i gülşen **tehī** virmez ṣalā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 11, Mısra 8). [tehī,]*
3. Ol ġazāluñ ser-i kūyunda ne būy alduñ ola
Sen Behiştī bu aralarda **tehī** bilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 10). [tehī,]*
4. İş ıssınuñ ululuġuna bir delīldür
Ṣanma **tehī** ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 10). [tehī,]*

tehī gör: *Boş görmek. II Hor görmek.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim **tehī görme**
Benüm göñlüm gözün ol tūtyādur eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 5). [tehī görme, -me]*

tek: *Yeter ki.*

1. Behiştī bendeñe cām-ı cefāyı çifte çifte ṣun
Ṣehā bezm-i maḥabbetde raḳībile bir olma **tek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 10). [tek,]*

tek: *Yalnız, tek.*

1. Ṣūfī be illerüñ ne alursın günāhını
Tek kendü cürmüñi getüre pehlevān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 8). [tek,]*
2. Tek ṭurmaduñ Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [tek,]*
3. Cürʿa ʿahd it n'ola bezmüñde sebū-keş olayın
Başumuñ üstine emrüñ didigüm **tek** olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 4). [tek,]*

tekāsül it: *Tembellik etmek, üşenmek.*

1. Ey dil **tekāsül itme** terāviḥe var ki yār
Ṣāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [tekāsül itme, -me]*

tekellüf ol: *Güçlüğe katlanmak, zorluk, zahmet görmek.*

1. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
   Ara yerden bize cām-ı şarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 5). [tekellüf olmamaġ, -ma, -maġ]*

teklīf-i cām: *Kadeh teklifi, sunumu.*

1. Olur iḥsān-ı vaṣlum būseye **teklīf-i cām** olmaz
   Dimiş ol luṭfa daḫı ḳāniʿüz bāri hemīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 5). [teklīf-i cām,]*

tekrār: *Yeniden, yine.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
   Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [tekrār,]*

tekrār ider degül: *Tekrar etmemek.*

1. Sözde Behiştī ḳāfiye **tekrār ider degül**
   Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 15). [tekrār ider degül,]*

tekrār id: *Tekrarlamak.*

1. Hemān ez-cān u dil **tekrār idüp** vird ile bu beyti
   İkiʿālemde bī-şekk bāʿiş-iʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [tekrār idüp, -üp]*

tekrār ḳıl: *Tekrar etmek, tekrarlamak.*

1. Bu duʿāyı Behiştī ḳıl tekrār
   Yā İlāhī beni de bülbülvār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 23). [tekrār ḳıl,]*

tekrār ol: *Tekrarlamak, tekrar etmek.*

1. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri **tekrār ola** ben zāra
   Dil-i ġam-ḫ∨vār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [tekrār ola, -a]*

tekye: *Tekke, dergâh.*

1. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
   İltem ol **tekyeye** yaşum diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [tekyeye, -y, -e]*

tekyegāh-ı ʿışḳ: *Aşk tekkesi.*

1. Nāḳa-i Leylā yüñünden şāl-pūş abdāl idüm
   Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 8). [tekyegāh-ı ʿışḳa, -a]*

2. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
   Şöyle kim Mecnūn yanumda bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 5). [tekyegāh-ı ʿışḳuñ,]*

tekye-i çarḫ-ı lāciverd: *Mavi göğün tekkesi. II Gökyüzü.*

1. Tekye-i çarḫ-ı lāciverd içre
   Bildüñüz mi nedür bu şems u ḳamer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 1). [tekye-i çarḫ-ı lāciverd,]*

tekye-i ḥayret: *Hayret tekkesi.*

1. Ehl-i ʿışḳ aġlar Behiştī sen gülersin şāẕ olup
   Tekye-i ḥayretde ben ḥayrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 10). [tekye-i ḥayretde, -de]*

tekye-i ʿışḳ: *Aşk tekkesi.*

1. Ṣaḳın Mecnūnı ṣanma **tekye-i ʿışḳ** iḫtiyārıdur
   Nice abdāla mālikdür Behiştī anuñ emṣāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 13). [tekye-i ʿışḳ,]*

2. Tekye-i ʿışḳa girüp şāl-i melāmet giymiş
   Gör e billāhi Behiştī nice abdāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 9). [tekye-i ʿışḳa, -a]*

tel: *Tel, metal ip.*

1. Nāzük miyānuña naẓar itdükce ben hele
   Mūy-ı sepīde beñzedürem yā gümüş **tele** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 2). [tele, -e]*

2. Zerrīn **tel** itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
   Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [tel,]*

tel tel yol: *Tek tek yolmak.*

1. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
   Tel tel yolardı şāne raḳībüñ ṣaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 2). [tel tel yolardı, -ar, -dı]*

televvün: *Bir halden başka bir hale geçmek, renk değiştirmek.*

1. Ben ḳulına luṭf idüp gāh itmesün gāhī cefā
   Ḫūblar sulṭānı dimişüz **televvün** şānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 8). [televvün,]*

telḫ id: *Acıtmak.*

1. Ġamuñla **telḫ idüp** ʿīşum dili odlara yandurduñ

Be-hey ẕālim beni sen ṭatlu cānumdan
uṣandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 1). [telḫ idüp, -üp]*

2. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [telḫ itdi, -di]*

telkīne gel: *Ölü defnedildikten sonra ölünün mezarı başında imam tarafından dua okumak, telkine durmak.*

1. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne
Laʿl-i lebi vaṣfından bir şıʿr oḳı ey ḥ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 4). [telḳīne gelseñ, -e-se, -ñ]*

telvīne düş: *Bir halden bir hale, bir makamdan bir makama geçme durumunda olma. II Boyama, boyanma durumuna gelmek.*

1. Görinse niḳābuñdan ol ʿārıż-ı reng-ā-renk
Şevḳuñle düşer şehrüñ ṣūfīleri telvīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 8). [telvīne düşer, -e-er]*

telvīs-i riyā: *İkiyüzlülüğün kiri.*

1. Ḫālişlerüñüñ yüzi ṣuyına kerem eyle
Telvīs̲-i riyādan anı pāḳ eyle Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 54). [telvīs̲-i riyādan, -dan]*

temām: *Tam, tamam, bütün.*

1. Ṭıfl-ı dil ḥüsnüñ kitābın añlamaġıçün
temām
Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur ṣürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [temām,]*

temāşā: *Zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña yādur
Nişāne sīne-i ʿāşıḳ ʿaceb **temāşādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 2). [temāşādur, -+dur]*

2. Ger ḫuld-i berīn içre ḳarār itse Behiştī
Dīdār **temāşāsı** gibi ʿāleme irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 10). [temāşāsı, -s, -ı]*

3. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde viṣālüñ ḥ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 10). [temāşāsında, -sı, -n, -da]*

4. Ṣabā ḳaddüñ ṭoḳundurduḳca serve muẓṭarīb olur
İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör
temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 8). [temāşāsın, -sın]*

5. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu
temāşāya
Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 7). [temāşāya, -y, -a]*

6. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben zerd-sīmāyı
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster
temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 2). [temāşāyı, -y, -ı]*

7. Ger seyr ü sülūk ilte bizi mertaʿ-ı luṭfa
ʿĀlemde daḫı istemezüz özüñ **temāşā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 8). [temāşā,]*

8. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men zerd-sīmāyı
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it
temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 2). [temāşāyı, -y, -ı]*

temāşā eyle: *Seyretmek.*

1. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil **temāşā eyle** nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 4). [temāşā eyle,]*

2. Ey ṣanem sensüz cihān deyrin **temāşā eyleyüp**
Didi merdümler ne ṣūretsüz ḫarāb-ābād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 3). [temāşā eyleyüp, -y, -üp]*

temāşā eyle: *Hayranlıkla izlemek.*

1. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan uşşum gidüp düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi şan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 4). [temāşā eyledüm, -dü, -m]*

temāşā it: *Seyretmek.*

1. Gelüp ḳaddüñ **temāşā itmege** ḳādir degüllerdür
Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-dergildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 5). [temāşā itmege, -meg, -e]*

temāşā kıl: *Hayranlıkla, zevkle seyretmek.*

1. Budur ol ḫūb naġme işġāʿ ḳıl
Dīde-i cān ile **temāşā ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 26). [temāşā ḳıl,]*

2. Āhū gözüñ **temāşā ḳıldum** murādum üzre
Ḫaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [temāşā ḳıldum, -du, -m]*

temāşāgāh idi: *Seyir mahali.*

1. Geh güneşde geh ḳamerde seyr idüp Leylāsını
Ḳulle-i kūhsār-ı Mecnūna **temāşāgāh idi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 4). [temāşāgāh idi, -i, -di]*

temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebz: *Yanağında beliren ayva tüylerinin seyri.*

1. Dirīġ ḳılma **temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ**
   Ki ʿandelībe ölümdür çemenden ayrılmaḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 7). [temāşā-yı ḫaṭṭ-ı sebzīnüñ, -i, -n, -üñ]

temāşā-yı riyāż: *Bahçelerin temaşası, seyri.*

1. Ġoncaveş göñlümden aşlā zāyil olmaz inḳıbāż
   Baña niçe dil-güşā olsun **temāşā-yı riyāż**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 2). [temāşā-yı riyāż,]

temennā: *Arzu, istek, temennî.*

1. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
   Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat **temennāsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [temennāsın, -sın]*
2. Vaṣluñdan ırag̈ eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
   Göñlümde ezelden budur ey dost **temennā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 48). [temennā,]*

temennī eyle: *Temenni etmek, istemek.*

1. El açup vaṣluñ eylerken temennī
   Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 9). [temennī eylerken, -r, -ken]*

temennī id: *Dilemek, istemek.*

1. Niçün benden idersin sen temennī cām-ı irfānı
   Ṭaleb itme göñül bīgāneden kendüñde olanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 1). [temennī idersin, -er, -sin]*

temevvüc eyle: *Dalgalanmak, coşmak.*

1. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
   Temevvüc eyleyüp deryā yaşum deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [temevvüc eyleyüp, -y, -üp]*

temsīl: *Örnek, benzetme.*

1. Bu zīr-i künbed-i gerdūnda ḫarc it dirhem-i eşki
   Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur **temsīl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 10). [temsīl,]*

ten: *Beden, cisim, gövde, vücut.*

1. Ġamuñdan tāze tāze dāġlarla
   Tenüm döndi nihāl-i ergavāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 4). [tenüm, -üm]*
2. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben üftādeyi
   Her ṭaraf olsa selāsil **tendeki** mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 4). [tendeki, -de, -ki]*
3. Sen şu ādemsin ki ey Yūsuf-liḳā nāzük **tenüñ**
   Nūr-ı Aḥmed ḫaḳıçün rūḥ-ı muṣavver gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 5). [tenüñ, -üñ]*
4. ʿIşḳa uy zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
   Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 2). [ten,]*
5. Şol cān ki bu vücūdum terkībi aña **tendür**
   Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [tendür, -dür]*
6. Dünyā nefāʿisiyle boynuñ bezin şişirme
   Nāzük **tenüñ** libāsı āḫir bugün kefendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 8). [tenüñ, -üñ]*
7. Şanma ʿuryān **tenümüñ** lerzesini deydendür
   Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [tenümüñ, -üm, -üñ]*
8. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
   Şimdi bildüm **tende** birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [tende, -de]*
9. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
   Ṭutalum **tendeki** her mūyı zencīr-i cünūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [tendeki, -de, -ki]*
10. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
    Ne deñlü zer gibi **ten** pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [ten,]*
11. Ḳomayup **tende** dem ü laḥmumdan ey ġam bir eser
    Destümi gīsū-yı yāra üstüḫ∨āndan şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 5). [tende, -de]*
12. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
    Tenümde şālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 8). [tenümde, -üm, -de]*
13. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
    Oldur murād varise **tende** bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [tende, -de]*
14. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
    Ten ḥiṣārını Behiştī tīri ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [ten,]*
15. Tenden uçarsa ḫasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
    Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3).*

[tenden, -den]

16. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān üzre **tenüm** döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [tenüm, -üm]*
17. Şanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ **tenümi**
ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre zālim seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 1). [tenümi, -üm, -i]*
18. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına żaʿfile **tenüm**
Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [tenüm, -üm]*
19. Yer yer **tenümde** dāġ-ı ġam şanma bu ḥayāli
ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi şālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [tenümde, -üm, -de]*
20. Nihān idi ezel nāzük **tenüñde** nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki terlik *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 1). [tenüñde, -üñ, -de]*
21. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir **ten** *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 2). [ten,]*
22. Tene dir nā diyü meclisde sürūd itseñ sen
Başlar ey rūḥ-ı revān ditremege dir dir ten *(Behiştî Dîvânı, Matla 28, Mısra 1). [tene, -e]*
23. Zenb-i vücūdı maḥv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u **tenüñ** irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 2). [tenüñ, -üñ]*
24. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri üstinde **tenüm** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [tenüm, -üm]*
25. Cānsuz **tenüm** ḥayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ ucını muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 3). [tenüm, -üm]*
26. Şarardı nergisüñ beñzi benefşe boynunı bükdi
Derūnuñ lālenüñ yaḳdı bu ġam itdi **tenin** ifnāʿ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 34). [tenin, -in]*

ten ḫırḳası: *Gömlek.*

1. İşigüñde isterem **ten ḫırḳasın** çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿuryān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 3). [ten ḫırḳasın, -sı, -n]*

tenāvül ḳıl: *Elde etmek.*

1. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī **tenāvül ḳıl**
Bu bir terkībdür ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 7). [tenāvül ḳıl,]*

tenden geç: *Candan geçmek.*

1. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [tenden geçüp, -üp]*

teneffüs: *Nefes alıp vermek.*

1. Behiştī çün **teneffüsden** ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 9). [teneffüsden, -den]*

teng ol: *Dar olmak. II Dar gelmek.*

1. Ḳatı **teng oldı** benüm başuma bu kūşe-i ġam
Añma ḥāli buña beñzerse eger mülk-i ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 1). [teng oldı, -dı]*

tenhā: *Yalnız, tek başına.*

1. Ṣoyup bir luʿb ile yāri kenār itmek diler **tenhā**
Dirīġā burnuma ṭuzlu şular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [tenhā,]*
2. Baña bezm-i belāda ḫūn-ı dil nūş itdürüp her dem
Ḥarām olsun senüñ **tenhā** mey-i nāb içdigüñ bensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 4). [tenhā,]*
3. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda **tenhā**
Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 5). [tenhā,]*
4. ʿIşḳ işleri ʿāşıḳdan şehr içre ʿıyān olsa
Mecnūn gibi neʿylersin lāf urmaġı **tenhāda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 501, Mısra 6). [tenhāda, -da]*
5. Biz ḥayāl-i yāri **tenhā** görmege
Ey Behiştī olmışuzdur ḥalvetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 9). [tenhā,]*

tenhā bul: *Yalnız bulmak, yalnız yakalamak.*

1. Ben anı bilmezem kimdür diyü her yerde söylermiş
Göñül **tenhā bulup** nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 8). [tenhā bulup, -up]*

tenhā düş: *Tenha kalmak, yalnız kalmak.*

1. Bir saʿādet-ḫānede **tenhā düşüp** bir nīk-baḫt
ʿīş iderken yār ile yārāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 7). [tenhā düşüp, -üp]*

tenhā id: *Müsait kılmak.*

1. Bu gice benden yaña gelmek diler żayf u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi **tenhā idem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 10). [tenhā idem, -em]*

tenhā ḳıl: *Yalnız bırakmak.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki **tenhā ḳıldı** vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [tenhā ḳıldı, -dı]*

tenhā mı: *Tenha. II Huzurlu.*

1. Dār-ı dünyāda kūşe yoḳ bī-ġam
Bāri **tenhā mı** ki diyār-ı ʿadem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 2). [tenhā mı, -mı]*

ten-i bī-rūḥ: *Cansız beden.*

1. Beni öldürmege ol şūḥ-ı cihān olsa revān
Ten-i bī-rūḥuñ ola her regi bir rişte-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 2). [ten-i bī-rūḥuñ, -uñ]*

ten-i eflāk: *Göklerin teni.*

1. Bu gice başdum **ten-i eflāke** yer yer yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [ten-i eflāke, -e]*

ten-i mecnūn: *Mecnun'un bedeni.*

1. Ten-i Mecnūnı sen şanma iḥāṭa eyleyen ḳıldur
Ġam-ı Leylāyı şerḥ içün anuñ her biri bir dildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 1). [ten-i mecnūnı, -ı]*

ten-i ʿuryān: *Çıplak ten. II Beden.*

1. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp vīrāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 3). [ten-i ʿuryān,]*

ten-i żaʿīf: *Zayıf beden.*

1. Nār-ı ġamuñla sūḫte ḫırmen başīṭ-i ʿarż
Ben bu **ten-i żaʿīfüm** ile kāh-ı ḫırmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 4). [ten-i żaʿīfüm, -üm]*

ten-i zerd: *Sararmış ten.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i saʿid ben
Ki teʾsīrinden anuñ zer olupdur bu **ten-i zerdüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [ten-i zerdüm, -üm]*

ten-perver ol: *Kendini beslemek, rahatına düşkün olmak.*

1. İsterem **ten-perver olduġını** murġ-ı cānumuñ
Kim kebāb itsem gerekdür bezmine cānānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 1). [ten-perver olduġını, -duġ, -ı, -n, -ı]*

ter: *Ter. II Damla.*

1. Ter düşer cāmiʿ içinde seni arar bu diyü
Görse saḳḳāyı gezer dīde-i giryān şāf şaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 7). [ter,]*

ter: *Taze. II Hoş.*

1. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi **ter** yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [ter,]*

ter: *Tazelik.*

1. Nihān idi ezel nāzük tenüñde nāz-perverlik
Güneş gibi ʿıyān itdi anı sāyeñdeki **terlik** *(Behiştî Dîvânı, Matla 15, Mısra 2). [terlik, -lik]*

ter vir: *Tazelik vermek.*

1. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī yazma kim
Berg-i gülden **ter virür** evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 10). [ter virür, -ür]*

teraḥḥum: *Merhamet.*

1. Ehl-i kibre ḫılʿat olmazmış **teraḥḥum** cübbesi
Ol ḳabāhatdür Behiştīyi ʿabā-pūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 9). [teraḥḥum,]*

teraḥḥum eyle: *Merhamet etmek, acımak.*

1. Teraḥḥum eyle āh-ı āteşīn altında ḳalmasun
Behiştīye revā mıdur ki ola sāyebān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 13). [teraḥḥum eyle,]*
2. Ṣabā varup didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 6).*

[teraḥḥum eyleyüp, -y, -üp]

terāne: *Nağme, ezgi, ahenk.*

1. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
   Diller deler **terānesi** yoḳdur ya var mıdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [terānesi, -s, -i]
2. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
   Bu bezmgāha ṭarab virmege **terāne** gerek
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [terāne,]

terāne it: *Nağme düzmek.*

1. Dem-sāz olup ferāġına itdüm terāne ben
   Gördüm zamān uymadı uydum zamāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 1). [terāne itdüm, -dü, -m]*

terāne it: *Nağme düzmek. II Söz söylemek.*

1. Cümle belāġat ehli Behiştī ḫamūş olur
   Bezm-i süḫanda şevḳıle itsem terāne ben
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 10). [terāne itsem, -se, -m]

terāviḥ: *Ramazanda yatsı namazından sonra kılınan yirmi rekatlık namaz.*

1. Ey dil tekāsül itme **terāviḥe** var ki yār
   Ṣāyed ki yañıla vire bizden yaña selām
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [terāviḥe, -e]

terāzū: *Terazi, tartı.*

1. Göz **terāzūsıyla** olmaz ḫüsn-i bī-ḥaddüñ ḥisāb
   Olmaz ey Yūsuf-cemālüm baḥra peymāne ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 1). [terāzūsıyla, -s, -ı, -y, -la]*

terbiyesüz: *Terbiyesiz, eğitimsiz. II Bakımsız.*

1. Şeh luṭfı gerek şāʿir ola maṭlaʿ-ı ḥikmet
   Ḥāşılı olur **terbiyesüz** sebze-i būstān
   (Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 128). [terbiyesüz,]

terbiyet: *Terbiye, öğreti.*

1. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
   Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [terbiyetsüz, -süz]*
2. Fārūḳı daḫı **terbiyetüñdür** ḳılan senüñ ʿAdliyle ẓulm zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 83). [terbiyetüñdür, -üñ, -dür]*

terbiyet it: *Eğitmek, yetiştirmek.*

1. Nefsüñüñ virme murādını yeter **terbiyet it**
   Ki ṣaḳın kendüñ içün şīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [terbiyet it,]*
2. Nefsüñi kendi hevāsına Behiştī ḳomayup Terbiyet it ki şikārın alasın ol şīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 10). [terbiyet it,]*

terbiyet kıl: *Terbiye etmek, eğitmek.*

1. Ser-i bülend-i āhumı ḳılmaġa terbiyet
   Bāġ-ı belāya ʿışḳ beni ḳıldı bāġbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 5). [terbiyet ḳılmaġa, -maġ, -a]*

terceme: *Tercüme. II İfade etmek, aktarmak.*

1. Şiʿr ögmegi ḳo ey dil-i dīvāne duʿā ḳıl
   Kim anı bilür **tercemesüz** şāh-ı süḫandān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 136). [tercemesüz,]*

tercīḥ id: *Tercih etmek, yeğlemek.*

1. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
   Vaḳt olur **tercīḥ ider** aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [tercīḥ ider, -er]*
2. Zühde degişmez ʿışḳı ṣāfī-derūn olanlar
   Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 6). [tercīḥ iderler, -er, -ler]*

tereddüd eyle: *Tereddüt etmek, kararsız davranmak.*

1. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
   Var **tereddüd eyleme** ol iki ʿālemden ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [tereddüd eyleme, -me]*

tereddüd it: *Endişelenmek.*

1. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse vir baña
   Ḳaṭʿā **tereddüd itme** ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 8). [tereddüd itme, -me]*
2. Düş ayaġına **tereddüd itme** kim olmaz göñül
   Rind-i dürd-āşāma pīr-i deyrden aʿlā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 5). [tereddüd itme, -me]*

terennüm: *Şakıma, ötme. II Anlatma, ifade etme.*

1. Ġarībāne **terennümlerle** ḫālet virmege bezme
   Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [terennümlerle, -ler, -le]*

ter-i maḥfel: *Meclisin rutubeti.*

1. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
   Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra*

4). [ter-i maḥfel,]

terk: *Terk etme, bırakma.*

1. Āstānuñ **terkine** ʿazm itmeyem ölem gidem
   Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 7). [terkine, -i, -n, -e]*

terk eyle: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Cān virürken şu ki **terk eyle** didi ʿışḳı baña
   Benüm īmānuma ḳaṣd eyledi şeyṭānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 3). [terk eyle,]*
2. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı **terk eyle**
   Egerçi görmedüm teʾsīr-i mu ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 9). [terk eyle,]*

terk eyle: *Terk etmek, çekip gitmek.*

1. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
   Kūyuñı **terk eylemek** yoḳdur eger öldürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 2). [terk eylemek, -mek]*

terk eyle: *Bırakmak, çıkarmak.*

1. Vuṣlata irmeyicek eylemezem şālumı terk
   Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [terk eylemezem, -mez, -em]*

terk id: *Bırakmak, vazgeçmek, terk etmek.*

1. Baş üzre yer bulasın **terk iderseñ** aġyārı
   Ki ʿaynı ḳapudadur gül dikenden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 5). [terk iderseñ, -er, -se, -ñ]*

terk id: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı **terk idüp**
   Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 5). [terk idüp, -üp]*
2. Ḥubb-ı vaṭanuñ var ise göñlüñde sözüm ṭut
   Ol ʿālem-i ervāḥa revān **terk idüp** evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 22). [terk idüp, -üp]*

terk it: *Bırakmak, vazgeçmek.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi **terk it** ʿışḳa gel
   Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [terk it,]*
2. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa Ṭut kim olancasını ṣatduñ şarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 3). [terk it,]*

terk it: *Terk etmek, vazgeçmek, bırakmak.*

1. Mey u maḥbūbu **terk itmek** ḥayālin ḫūy idindi dil
   Meded bir çāre ḳıl ḳurtar beni sāḳī bu ḫūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 5). [terk itmek, -mek]*

terk kıl: *Terk etmek, vazgeçmek.*

1. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
   Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 9). [terk ḳılmaya, -ma, -y, -a]*

terk-i bezm id: *Meclisi terk etmek.*

1. Senüñ sözüñle nice **terk-i bezm idem** ṣūfī
   Revā mıdur ki dil-āzürde ola yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 3). [terk-i bezm idem, -em]*

terk-i cān it: *Canını terk etmek, canından vazgeçmek.*

1. İḫtiyār itdüm yoluñda ölmegi cānā didüm
   Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 4). [terk-i cān it,]*

terk-i diyār it: *Memleketi terk etmek, gurbete çıkmak.*

1. Seni aġyār ile bir kez görüp **terk-i diyār itdüm**
   Eger bir daḥı görürsem ölümüm iḫtiyār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 1). [terk-i diyār itdüm, -dü, -m]*
2. Ḳalenderler gibi **terk-i diyār itmek** muḳarrerdür
   Eger baña Behiştī bir münāsib doġru yār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 9). [terk-i diyār itmek, -mek]*

terk-i edeb eyle: *Edebi, hayâyı terk etmek.*

1. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm ṣaldı
   Dem olur **terk-i edeb eyler imiş** ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 6). [terk-i edeb eyler imiş, -r, -i, -miş]*

terk-i edeb id: *Edepsizlik etmek, edebi terk etmek.*

1. Çāk olmaz idi çihresi **terk-i edeb idüp**
   Ḥüsnüñle baḫşe girmese māh-ı felek-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 43). [terk-i edeb idüp, -üp]*

terk-i māl: *Malı mülkü terk etmek, maddi varlıktan vazgeçmek.*

1. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
Farżdur baş oynamaḳ çün ʿāşıḳ-ı merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 3). [terk-i māl,]*

terkīb: *Birleşim, bütünlük.*

1. Şol cān ki bu vücūdum **terkībi** aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [terkībi, -i]*
2. Müferriḥ isteseñ esrār-ı rūḥānī tenāvül ḳıl
Bu bir **terkībdür** ḥayrānını ʿömren melūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 8). [terkībdür, -dür]*

terkīb olın: *Birleştirmek.*

1. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse raḳīb
Ne deñlü zerd ise **terkīb olınmaz** zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 4). [terkīb olınmaz, -maz]*

terkin ur: *Terk etmek, ayrılmak.*

1. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 9). [terkin uram, -am]*
2. Ḫaṭṭ-ı nev görmek ile dil-berinüñ **terkin uran**
Beñzer ol kāfire kim münkir ola Ḳur'āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 5). [terkin uran, -an]*
3. Viṣāl-i yār içün **terkini urup** devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [terkini urup, -up]*

tersā: *Hristiyan.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen **tersā**
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 7). [tersā,]*
2. Ben müselmāna Behiştī göreli ḥürmetini
Pīr-i mey-ḫāneye ṣūfī gibi **tersā** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 10). [tersā,]*
3. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül **tersā** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 6). [tersā,]*
4. Faḳīre merḥamet itmez ider **tersāya** vü gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [tersāya, -y, -a]*

tertīb-i bezm-i mey: *Şarap bezminin düzeni.*

1. Tertīb-i bezm-i meyde her üslūbdan ḫabīr
Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü pīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 1). [tertīb-i bezm-i meyde, -de]*

tesbīḥ: *Tesbih.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
Sāz u sürūrı aña **tesbīḥi** saña virdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [tesbīḥi, -i]*

teşbīh eyle: *Benzetmek.*

1. N'ola **teşbīh eylese** ḫam ḳaddümi olmaz baʿīd
Noḳta ṣanmış ol elif ḳāmet bu sīnem dāġını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 3). [teşbīh eylese, -se]*

teşbīh id: *Benzetmek.*

1. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe Ṭūbāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [teşbīh ideli, -eli]*
2. Nūrāni ruḫlaruñla rūḥāni leblerüñ dil
Teşbīh ider ḫabībüm cennetde çār-yāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 8). [teşbīh ider, -er]*
3. Dil bir naẓargeh eylese çarḫuñ ḫilāline
Teşbīh ider ḳapuñda semendüñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 2). [teşbīh ider, -er]*
4. Nihāl-i ḳaddüñi **teşbīh iderdüm** gül budaġına
Eger gülden cefā būyı irişse cān dimāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 1). [teşbīh iderdüm, -er, -dü, -m]*
5. Lebine lāleyi **teşbīh idersin** diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [teşbīh idersin, -er, -sin]*
6. Niçe **teşbīh ideyin** laʿlüñi cüllāb u meye
Meyden artuḳdur neşāṭı leẕẕeti cüllābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 5). [teşbīh ideyin, -eyin]*
7. Niçe **teşbīh ideyin** ben saña kim doġmışlar
Ay u gün bir iki ortada gezer oġlana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 5). [teşbīh ideyin, -eyin]*

teşbīh it: *Benzetmek.*

1. Ḳızıl gül jālesin itmiş birisi eşküme teşbīh
Behiştī gūş iden ʿāşıḳ didi bu ḳandan ol ḳandan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 9). [teşbīh itmiş, -miş]*
2. Ḳad-ı bālāñı Behiştī neye **teşbīh itsün**
Ravżada serv-i bülendise senüñ āzāduñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 286, Mısra 9). [teşbīh itsün, -sün]

tesellī vir: *Avutmak, teselli etmek.*

1. ʿĀşıḳa virmez tesellī kīl u ḳāl-i medrese
   Ey Behiştī nüzhet isterseñ fenā kūyında ḳal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 9). [tesellī virmez, -mez]*

teshīr id: *Büyülemek, ele geçirmek, teslim almak.*

1. Şeb-zinde-dār olalıdan mānend-i şeyḫ bülbül
   Tesḫīr idüp girdi şāh-ı güle muraḳḳaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 4). [tesḫīr idüp, -üp]*

tesḫīr it: *Sihir yapmak, büyü yapmak.*

1. Ḫūb **tesḫīr itmek** içün bir duʿāsı müstecāb
   İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 7). [tesḫīr itmek, -mek]*

teshīr-i memālik-i cihān: *Cihan memleketlerine hükmetme.*

1. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 61). [tesḫīr-i memālik-i cihān,]*

teʾsīr: *Tesir, etki.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
   Ki **teʾsīrinden** anuñ zer olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [teʾsīrinden, -i, -n, -den]*
2. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
   Anuñ **teʾsīridür** peydā olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 6). [teʾsīridür, -i, -dür]*
3. Bir āh-ı sūznāk itmiş ezel kūhsārda Ferhād
   Anuñ **teʾsīridür** pinhān olan āteş ḥacerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 10). [teʾsīridür, -i, -dür]*

teʾsīr id: *Etki etmek.*

1. Cānān lebinden emsem olmazise ṭabībā Ben ḫasteye ne şerbet **teʾsīr ider** ne maʿcūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 4). [teʾsīr ider, -er]*

teʾsīr-i mu: *Saçının etkisi, gücü.*

1. Behiştīye nice kerre didüm gel ʿışḳı terk eyle
   Egerçi görmedüm **teʾsīr-i mu** ger güft u gūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 10). [teʾsīr-i mu,]*

teʿsīr-i teʿāl: *Yüce tesir, etki.*

1. Ḥālet-i ʿışḳı Behiştī ne güzel ḳılduñ edā Diñleyen şiʿrüñi **teʿsīr-i Teʿālle** ölür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 10). [teʿsīr-i teʿālle, -le]*

teslīm eyle: *Teslim etmek.*

1. Eger zāhidden olsa çekdigüm bīm
   Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 2). [teslīm eylerdi, -r, -di]*

teslīm id: *Teslim etmek. II Vermek.*

1. Vücūdum mülkini **teslīm iderken** ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
   Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [teslīm iderken, -er, -ken]*

teslīm it: *Teslim etmek, vermek.*

1. Saña **teslīm itdi** sīnem Mışrını cān-ı ʿazīz Anuñiçün Yūsuf-ı Kenʿāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 5). [teslīm itdi, -di]*

teşne: *Susuz, susamış.*

1. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin Yoḳ mıdur ben **teşneye** şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [teşneye, -y, -e]*
2. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan **teşne** ʿuşşāḳa
   Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [teşne,]*

teşne: *Susamış. II Çok hevesli, çok arzulu.*

1. Ger Behiştī ʿārıż-ı yāra ḫarīş olsa n'ola Āb-ı sāfī **teşneye** cennetde Kevşer gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 10). [teşneye, -y, -e]*
2. Ben ol Behiştiyin ki leb-i yār **teşneyin** Sanmañ beni ki ḥasret-i Kevşerden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 9). [teşneyin, -y, -in]*
3. N'eyleyem **teşne** kim şusuz yana Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [teşne,]*

teşne-dil: *Gönülden isteyen, istekli.*

1. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā bilür Ey lebi Kevşer seni bu **teşne-dil** aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 2). [teşne-dil,]*

tevāżuʿ: *Alçak gönüllülük.*

1. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm

didi
Ey Behiştī biz **tevāżu**ʿ ʿAdnʿinüñ
Ṭūbāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [tevāżuʿ,]*

tevbe: *Tövbe.*

1. Seherde **tevbeye** ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 1). [tevbeye, -y, -e]*
2. Hemān piyāle gelürdi Behiştī ḫāṭırına
Ḳaçan ki **tevbe** içün istiḫāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 10). [tevbe,]*

tevbe eyle: *Tövbe etmek. II Elini ayağını çekmek.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm tevbekār olmış diyü
Şimdi kendüm **tevbe eylersem** ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 8). [tevbe eylersem, -r, -se, -m]*

tevbe it: *Tövbe etmek.*

1. Şarāba **tevbe itmiş** diyü ṣūfī
Nifāḳ itmiş beni pīr-i muġāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 7). [tevbe itmiş, -miş]*
2. Maḥbūb u bādeye ṭutalum **tevbe itmişüz**
Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [tevbe itmişüz, -miş, -üz]*

tevbekār ol: *Tövbe etmek.*

1. Didiler āḫir ıraḳdan merḥabā
Şeyḫ elin alup olanlar tevbekār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 6). [tevbekār olanlar, -an, -lar]*
2. Viṣāle irmedin vardum el aldum **tevbekār oldum**
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [tevbekār oldum, -du, -m]*

tevbekār ol: *Tövbe etmek. II Elini ayağını çekmek.*

1. İllerüñ ʿaybın çekerdüm **tevbekār olmış** diyü
Şimdi kendüm tevbe eylersem ne dir iller baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 7). [tevbekār olmış, -mış]*

tevbeler ḳıl: *Tövbe etmek.*

1. Ey Behiştī nāṣıḥ-ı nā-dānı şöyle eyle kim ʿĀṣıḳa pend eylemekden **tevbeler ḳılsun** naṣūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 10). [tevbeler ḳılsun, -sun]*

tevbeler ol: *Tövbe olsun.*

1. Tevbeler olsun ayaġ altına cürʿa dökmeyem
Bu günāhı itmeyem estaġfuru'llāh el-ʿaẓīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 3). [tevbeler olsun, -sun]*

teveccüh eyle: *Yönelmek, yakınlık göstermek.*

1. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 2). [teveccüh eyledük, -dü, -k]*
2. Gül-bünler öykünür diyü sen gül budaġına
Göñlüm **teveccüh eylemez** dehr bāġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 2). [teveccüh eylemez, -mez]*
3. Der-i yāre ʿaceb olmaz **teveccüh eylese** göñlüm
Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 7). [teveccüh eylese, -se]*
4. Senüñ rūyuñ ḳoyup nice **teveccüh eyleyem** ġayra
Murādum nūrını gördüm ben ol şemʿ-i hidāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 3). [teveccüh eyleyem, -y, -em]*

teveccüh id: *Yönelmek.*

1. Bir ġam ki şehre gelse diyār-ı baʿīdden
Benden yaña **teveccüh ider** āşinā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 8). [teveccüh ider, -er]*

teveccüh it: *Doğrulmak, yönelmek.*

1. Nev ḫat-ı lebüñde ḳonmış ḫālüñ şehā ʿacebdür
Rūma **teveccüh itmiş** ser-leşker-i ʿArabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 2). [teveccüh itmiş, -miş]*

tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḥāl: *Her hâlükârda Allah'a tevekkül et.*

1. Ḥużūr isteriseñ Behiştī gibi
Tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḫāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 10). [tevekkel ʿalā'llāhi fī-külli ḫāl,]*

tevekkeltü ʿalallāh: *Allah'a tevekkül ettim. II Allah'a dayandım, güvendim.*

1. Zülfüñ niçe ʿāṣıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı **tevekkeltü ʿalallāh** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 2). [tevekkeltü ʿalallāh,]*

tevekkül: *İşleri Allah'ın iradesine terk ederek kadere razı olma, Allah'ı vekil kılma.*

1. Sen **tevekkül** pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
Cīfe üstinde Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb

(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 9). [tevekkül,]

tevḳıʿ-i hümāyūn: *Padişahın nişanı. II Kanuni Sultan Süleyman'ın tuğrası.*

1. Tesḫīr-i memālik-i cihān içün olupdur
   Tevḳıʿ-i hümāyūnı anuñ mühr-i Süleymān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 62). [tevḳıʿ-i hümāyūnı, -ı]*

tevrāt: *Musa Peygambere indirilen kutsal kitap.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
   Nitekim **Tevrātı** yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [tevrātı, -ı]*

tevsen-i ʿışḳ: *Aşkın dik başlı atı. II Serkeş atı.*

1. Gūyiyā sīne-i pür-mūy-ı Behiştīde oḳuñ
   Tevsen-i ʿışḳa kemend itmegiçün başum dider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 10). [tevsen-i ʿışḳa,]*

tezekkür eyle: *Hatırlamak, anmak.*

1. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāşıḳ
   Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 7). [teẕekkür eyleme, -me]*

tezvīr: *Yalan dolan.*

1. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
   Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi yoḳ **tezvīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [tezvīrüñ, -üñ]*

tezyīn it: *Süslemek.*

1. Şükūfe şöyle **tezyīn itdi** eşcār-ı gülistānı
   Çemende sanki ḳurdı ḫaymeler nev-rūz-ı sulṭānī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 1). [tezyīn itdi, -di]*

ṭıb: *Tıp, hekimlik. II Tıp ilmine göre.*

1. Ġam ḫastesi olana bir kāse mey Behiştī
   Öldür beni degilse **ṭıb** şerbetinden enfaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 10). [ṭıb, -se]*

ṭīb ol: *Güzel kokulu olmak. II Güzel kokmak.*

1. Ġāfil olma bāde-i ḫoş-bū gibi
   Sāḳıyā olmaz dimāġ-ı ḫār ṭīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 4). [ṭīb olmaz, -maz]*

ticāret idegel: *Kazanç elde etmek.*

1. Ġāfil yürüme bunda **ticāret idegeldüñ**
   Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 23). [ticāret idegeldüñ, -egel, -dü, -ñ]*

ṭıfl: *Çocuk.*

1. Ey Behiştī rūḥ-ı pāk-ı Ḥāfız-ı Şīrāz imiş
   Ṭıflıken ʿışḳ āyetini itdüren ezber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 10). [ṭıflıken, -i, -ken]*
2. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
   Terbiyetsüz **ṭıfl** ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [ṭıfl,]*
3. Ḫum yanında şurāḥi ey sāḳī
   Beñzer ol **ṭıfla** kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 6). [ṭıfla, -a]*
4. Niçün ey tīr-i ġam dil **ṭıflınuñ** göñlüne ṭokunduñ
   Günāhı neydi kim ḳanına girdüñ sen bu maʿṣūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 7). [ṭıflınuñ, -ı, -n, -uñ]*
5. Ger bulursam ayaġından aşmaġa dil **ṭıflını**
   Rişte-i cān elde bir ḥāžır kemendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 7). [ṭıflını, -ı, -n, -ı]*

ṭıfl olan ḳanda ise oğlanlık eyler imiş: *Çocuk nerede olsa çocukluk eder.*

1. Dil yetīmi zenaḫuñ ṭopına cān atdı görüp
   Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oğlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 6). [ṭıfl olan ḳanda ise oğlanlıḳ eyler imiş, -an]*

ṭıfl-ı cān: *Gönül çocuğu.*

1. Cāme-i ʿışḳ ile olmışdur müzeyyen **ṭıfl-ı cān**
   Cismümüñ ḥayyāṭ-ı ḳudret çatmadan āvāresin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 7). [ṭıfl-ı cān,]*

ṭıfl-ı dil: *Gönül çocuğu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda cihān ḥalḳın iderdi bulsa mest
   Ṭıfl-ı dil şol ḫūba beñzer kim ola ʿāşıḳ-perest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 50, Mısra 2). [ṭıfl-ı dil,]*
2. Ṭıfl-ı dil ḫüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
   Kilk-i ġamzeñ ṣafḥa-ı sīnemde yazmışdur şürūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 7). [ṭıfl-ı dil,]*
3. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
   Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [ṭıfl-ı dil,]*
4. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ
   Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiṣeden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [ṭıfl-ı dil,]*
5. Ṭıfl-ı dil emre muṭīʿ olmaz idi şimdiye dek

Kūyuña ṣaldum idi oldı ḳuluñ fermānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 5). [ṭıfl-ı dil,]*

6. Naṣīḥat eyleyigördüm şu deñlü **ṭıfl-ı dile** Levend-i ʿışḳ o da senden kesilmedi ḳatʿā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 7). [ṭıfl-ı dile, -e]*

ṭıfl-ı ḥabeş: *Habeş çocuğu. II Kara ben.*

1. Gözümde merdüm-i dīde ruḫuñda **ṭıfl-ı Ḥabeş** İkisinüñ biri birine yaşı beñzemesin *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 1). [ṭıfl-ı ḥabeş,]*

ṭıflı iken: *Çocukken.*

1. Bir **ṭıflı iken** mekteb-i ʿışḳuñ dil-i ʿāşıḳ Mollāya sebaḳ virse olur nice müderris *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 3). [ṭıflı iken,]*

ṭıfl-ı merdüm: *İnsanoğlu.*

1. Çeşmümde **ṭıfl-ı merdüm** ḳan aġlar ellerinden Ḫāl-i ruḫuñ bir iki üç yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 7). [ṭıfl-ı merdüm, -üm]*

ṭıfl-ı meyyāl: *İstekli, arzulu, hevesli çocuk.*

1. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ ārzū eyler Hele ben ẕabṭa ḳādir olmadum bu **ṭıfl-ı meyyāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 12). [ṭıfl-ı meyyāli, -i]*

ṭıfl-ı nā-bāliġā: *Kemale ermemiş güzel.*

1. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı zībā görinür N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [ṭıfl-ı nā-bāliġā,]*

ṭıfl-ı nev-res: *Yeni yetişen çocuk.*

1. Dil-ārām olmaġa bir **ṭıfl-ı nev-res** nāzenīn olsa Semen-ber sīm-sāʿid mū-miyān u meh-cebīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 1). [ṭıfl-ı nev-res,]*

ṭīġ: *Kılıç.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola Tīġuñı ber-rīḫte kılma üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [tīġuñı, -uñ, -ı]*
2. Ḥālet-i nezʿde yārüñ **tīġın** irgürmez misin Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 5). [tīġın, -(ı)n]*
3. Şemʿ nergis **tīġ** sūsen servler abdāl-şekl Ravża-i ʿāşıḳ hemānā ḳabr-i Seyyid Ġāzidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 5). [tīġ,]*
4. Ḥabsgāh-ı cisme **tīġüñ** āteşīn ursañ hemān Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [tīġüñ, -üñ]*
5. Vuṣlata irmez dimişsin **tīġüñe** ser virmeyen İşte ben hāy ḥāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [tīġüñe, -üñ, -e]*
6. Tīġıle yā tīr-i müjġānile öldürsün beni Mānīʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 5). [tīġıle, -ıle]*
7. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine **tīġından** Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [tīġından, -ı, -n, -dan]*
8. Tīġi ṣuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden s̱emerātı Ġāfildür egerçi buradan zümre-i ṭuġyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 73). [tīġi, -i]*

tīġ: *Kılıç. II Sevgilinin yan bakışı.*

1. Behiştī bendeñi öldür efendi **tīġuñile** Eger ḥasedden ölürse ʿadū cehennem-rā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 9). [tīġuñile, -uñ, -ile]*
2. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [tīġuñı, -uñ, -ı]*
3. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī üzre Sen iseñ anı müjeñ **tīġına** böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 10). [tīġına, -ı, -n, -a]*
4. Ḍarbda **tīġuñ** raḳībe görme billāhi revā Āb-ı Ḥayvān ile bir murdārı pāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 7). [tīġuñ, -uñ]*
5. Müjeñ **tīġından** almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [tīġından, -ı, -n, -dan]*

tīġ-ı āh: *Ah kılıcı.*

1. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [tīġ-ı āhum, -um]*

tīġ-i āh: *Ah kılıcı. II Beddua.*

1. Ḳatlüme ḳaṣd itdüñ ammā ey sipihr-i ceng-cū

Tīġ-i āhumdan benüm sen ḳanda baş ḳurtarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 6). [tīġ-i āhumdan, -um, -dan]*

tīġ-ı bürrān: *Keskin kılıç.*

1. Ġamzekārum ġamze-i ḫūn-rīzile kim solmasun
   Ḳanḳı cān-sūzdur ki eyler **tīġ-ı bürrān** ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 8). [tīġ-ı bürrān,]*
2. Bunca peykānuñ yaturken sīnede ey seng-dil
   Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 4). [tīġ-ı bürrānuñ, -uñ]*

tīg-ı cedel: *Münakaşa kılıcı. II Keskin dil.*

1. Kesmiş atmışdur anı **tīg-ı cedel**
   Tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal *(Behiştî Dîvânı, Müfret 18, Mısra 1). [tīg-ı cedel,]*

tīġ-ı cefā: *Eziyet kılıcı.*

1. Tīġ-ı cefāyı ehl-i faẕla ṣalar Behiştī
   Bu çarḫ-ı ceng-cūnuñ kāfircedür ḳıtālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 9). [tīġ-ı cefāyı, -y, -ı]*

tīġ-ı firāk: *Ayrılık kılıcı.*

1. Siper ḳıl sīneñi **tīġ-ı firāḳa** kim bu meydānda
   Şehīd olmayanuñ meʾvāsı gülzār-ı viṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 7). [tīġ-ı firāḳa, -a]*

tīġ-i ġamze: *Sevgilinin yan bakış kılıcı.*

1. Tīġ-i ġamzeñ elinden a ẓālim
   Ne girībān ne sīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 3). [tīġ-i ġamzeñ, -ñ]*

tīġ-i hecr: *Ayrılık kılıcı.*

1. Tīġ-i hecrüñle niçün ḫāke dökersin ḳanum
   Āstānuñ ḳulıyam ḳıyma baña sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 1). [tīġ-i hecrüñle, -üñ, -le]*

tīġ-i ʿışḳ: *Aşk kılıcı.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden ṭopın ser-bāz imiş
   Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [tīġ-i ʿışḳa, -a]*

tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal: *Yaptığından dolayı sorguya suale uğramayan kılıç. II Keskin dil.*

1. Kesmiş atmışdur anı tīg-ı cedel
   Tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal *(Behiştî Dîvânı, Müfret 18, Mısra 2). [tīġ-ı lā-yüsʾel ammā lā-yefʿal,]*

tīġ-i müje: *Kirpiğinin kılıcı.*

1. Sīnede **tīġ-i müjeñ** zaḫmını herkes bilmiş
   Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [tīġ-i müjeñ, -ñ]*
2. Tīġ-i müjeñle ʿāşıḳları eyleme helāk
   Eksüklik eyleyenleri ʿışḳuñ tamāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 5). [tīġ-i müjeñle, -ñ, -le]*

tīġ-i müjgān: *Sevgilinin kirpik kılıcı.*

1. Tīġ-i müjgānile itmiş nice aġyārı helāk
   Ol cevān-baḫtumı ben bilmez idüm ġāzi imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 5). [tīġ-i müjgānile, -ile]*
2. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
   Şāha ḳurbān mı olur yoḫsa ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 3). [tīġ-ı müjgānına, -ı, -n, -a]*

tīġ-ı yār: *Sevgilinin kılıcı. II Sevgilinin kirpikleri.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde **tīġ-ı yār**
   Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 9). [tīġ-ı yār,]*
2. Naṣīb olup elüme girse **tīġ-ı yār** benüm
   Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 5). [tīġ-ı yār,]*

tīġ-ı zebān: *Dil kılıcı.*

1. Şiʿr-i Behiştīye ḥased ehli nice ṭaʿn ide kim
   Tīġ-ı zebān ile bugün ḳātil-i küffār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 10). [tīġ-ı zebān,]*

tīġ-i zebān-ı tīz: *Keskin dilin kılıcı.*

1. Tīġ-i zebān-ı tīzile şemşīr-zen erem
   Meydān-ı güft u gūyā bugün bir dil-āverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 1). [tīġ-i zebān-ı tīzile, -ile]*

tīġ-i zebān: *Dil kılıcı.*

1. Herkes Behişti **tīġ-i zebānuñ** zebūnıdur
   Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 9). [tīġ-i zebānuñ, -uñ]*

tiken: *Diken.*

1. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm **tikeni**
   Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 5). [tikeni, -i]*

ṭılısm: *Tılsım, tılısm, gizli şey, büyü, sihr.*

1. Ol **ṭılısmam** ki derūnumda yatur genc-i ḫafī
   Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [ṭılısmam, -am]*

ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿl: *Dudak ve kenarındaki ayva tüylerinin büyüsü.*

1. Ḳılmasa pinhān **ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ** gencveş
   Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 7). [ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ, -üñ]*

tīmār id: *Tedavi etmek.*

1. Nāleñi kes saña **tīmār ideyin** dirse ṭabīb
   Dil ḳabūl eylemeyüp sözini feryād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 7). [tīmār ideyin, -eyin]*

tīn: *İncir.*

1. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
   Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [tīn,]*
2. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
   Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile **tīni** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [tīni, -i]*

tīn: *Çamur, balçık.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
   Seylveş uġraduġı ḫāki yaşum **ṭīn** eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [ṭīn,]*
2. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek **ṭīne**
   ʿĀlemde neñe yetmez bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 1). [ṭīne, -e]*

tīn: *Dinlemek, umursamak, önemsemek.*

1. Gördüm belāda ʿāşıḳı raḥm eyledüm dimiş
   Kāfir raḳībi **ṭınma** müselmān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 4). [ṭınma, -ma]*
2. ʿĀşıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
   Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 10). [ṭınma, -ma]*

tīnet: *Maya, hilkat.*

1. Ger ṣorarsañ tā-ezelden neydügin keyfiyyetüm
   Bāde-i ʿışḳ ile taḫmīr eylemişler **ṭīnetüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 2). [ṭīnetüm, -üm]*

tīr: *Ok.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
   Nāle **tīrin** ṣalduġı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 8). [tīrin, -in]*
2. Bir dem ancaḳ sīne-i pür-zaḫma **tīrüñ** geldüġi
   Ḳanını dökmek gerek her kim bu demden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 7). [tīrüñ, -üñ]*
3. Müjeñ **tīrin** görelden çeşm-i ʿāşıḳ
   Hemān ol zaḫma dönmişdür ki işler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 7). [tīrin, -in]*
4. Göricek **tīrüñ** piristū-beççeler gibi hemān
   Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 3). [tīrüñ, -üñ]*
5. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
   Olur baña varaḳları peykān nihāli **tīr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [tīr,]*
6. Hilālile şihābı gör ḥaẕer ḳıl çarḫ-ı ḫūnīden
   Ki olmış öykesinden eldeki **tīr** ü kemān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 10). [tīr,]*
7. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḫçīrüñ
   Ġırre olma ki nişānında ṭursuñ **tīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [tīrüñ, -üñ]*

tīr: *Ok. II Sevgilinin kirpiği.*

1. Tāze peykān ile ḳandīlüñ içinde **tīrüñ**
   Olmış ey ḳaşı kemān şemʿ-i şebistān ḳılup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 3). [tīrüñ, -üñ]*
2. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
   Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [tīrüñ, -üñ]*
3. Çārsū-yı derūnuma gönder
   Anda **tīrüñ** senüñ ziyāde geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 4). [tīrüñ, -üñ]*
4. Yārüñ ki yürek ḳorḳup **tīrinden** ide iʿrāż
   ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [tīrinden, -i, -n, -den]*
5. Tīr elinde geçdi urmadı baña kāfir raḳīb
   Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [tīr,]*
6. Bir aʿlā **tīrüñe** dün sīne ṭutdı bönlüge urup
   Nicesinden ẓarāfetle Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra*

9). [tīrüñe, -üñ, -e]

7. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ zaḥmı gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [tīrinüñ, -in, -üñ]*
8. Sīnede **tīrine** yer eylesem ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḫı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 7). [tīrine, -i, -n, -e]*
9. Düzd-i çeşminden anuñ ḳurtarımaz cān raḫtın
Ten ḥişārını Behiştī **tīri** ābād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 10). [tīri, -i]*
10. Ġurūrumdan n'ola gögsüm gerersem deşt-i ʿālemde
Beni **tīre** nişān dikmek işitdüm ġamzekārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 8). [tīre, -e]*
11. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān **tīrüñi** merhem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [tīrüñi, -üñ, -i]*
12. Urma her bir senge varup **tīrinüñ** peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [tīrinüñ, -in, -üñ]*

tīr ol: *Ok olmak.*

1. Ol ḳaşı yā o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe **tīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 6). [tīr olmaḳ, -maḳ]*

tirāş it: *Tıraş etmek, kesmek.*

1. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm **tirāş itmiş** yine
Ḥamdülillāh āftāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 3). [tirāş itmiş, -miş]*
2. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa ṭutduġum bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın **tirāş itsem** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 4). [tirāş itsem, -se, -m]*

tirāş ol: *Tıraş olmak, saç, sakal ve bıyığı kesmek.*

1. Ḫaṭṭı **tirāş olınsa** ʿiẕārı laṭīf olur
īmān Behişti tāzelenür ḳüfr-i ṭamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 9). [tirāş olınsa, -ın, -sa]*

ṭırāz: *Süs, süsleme, ziynet. II Üslup, tarz.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi zer-befte döndi kim
Oldı **ṭırāz** kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 18). [ṭırāz,]*

tīre: *Karanlık, kara.*

1. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi **tīre** ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [tīre,]*

tīr-endāz: *Ok atan, nişan alan.*

1. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña niçe **tīr-endāzdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 6). [tīr-endāzdan, -dan]*

tīr-i āh: *Ah oku.*

1. Ṣarḳ u ġarba ṣalmaġıçün ʿāṣıḳa **tīr-i āh**
Mihr ü māh iki nişānlardur felek meydānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 1). [tīr-i āh,]*
2. Ṭāʿatüñde murġ-ı iḫlās itmege ey dil şikār
Tīr-i āha ḳıl muḥārīb-i mesācidden kemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 12). [tīr-i āha, -a]*
3. Her şeb cebüñle cenge gele benümle ey çarḫ
Eyle ḥaẕer ki **tīr-i āhum** cebe sökendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 4). [tīr-i āhum, -um]*
4. Necm ṣanmañ her gice olan felekde tābdār
Tīr-i āhum ser-te-ser cismini peykān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 8). [tīr-i āhum, -um]*

tīr-i cefā: *Eziyet oku.*

1. Sīneme ṭoġrulduġı dem **tīr-i cefāñ** bilsek
Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [tīr-i cefāñ, -ñ]*
2. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
Ben senüñ **tīr-i cefāña** ṭururam n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [tīr-i cefāña, -ñ, -a]*

tīr-i ġam: *Gam oku.*

1. Bezm-i şarāb ḳanlu yürek iştiyāḳ ider
Ṣancılsa **tīr-i ġam** aña sīḫ-i kebābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 6). [tīr-i ġam,]*

tīr-i ġamze: *Gamze oku. II Sevgilinin yan bakışının oku.*

1. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 8). [tīr-i ġamzeñ, -ñ]*
2. Tīr-i ġamzeñde nihān el-ḳatl-i minnā minteḳā
Çeşm-i cāna ḫaṭṭ-ı laʿlüñde ʿıyān es-sulḫu ḫayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra*

3). [tīr-i ġamzeñde, -ñ, -de]

tīr-i ḳudret: *Kudret oku. II Allah'ın takdiri.*

1. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan **tīr-i ḳudret** atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben meyḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [tīr-i ḳudret,]*

tīr-i miḥnet: *Bela oku.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [tīr-i miḥnet,]*

tīr-i müje: *Kirpik oku.*

1. Ġayra **tīr-i müjeñ** ṣalup beni sen
Ġam oḳına nişāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 3). [tīr-i müjeñ, -ñ]*

tīr-i müjgān: *Sevgilinin kirpik okları.*

1. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [tīr-i müjgān,]*
2. Tīġile yā **tīr-i müjġānile** öldürsün beni
Mānīʿ olmañ göñli ne isterse anı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 5). [tīr-i müjġānile, -ile]*

tīr-i ümīd: *Ümit oku.*

1. Mihr-i sipihri āhumile nā-bedīd idüp
Tīr-i ümīdümi hele urdum nişāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 6). [tīr-i ümīdümi, -üm, -i]*

tīr-i yār: *Sevgilinin oku. II Sevgilinin kirpiği, bakışı.*

1. Elem degüldür ol ki ölem **tīr-i yār** ile
Elem budur ki yazıla cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 3). [tīr-i yār,]*

tīrveş: *Ok gibi.*

1. Tīrveş ḳavs-ı ḳażādan tīr-i ḳudret atıcaḳ
Ṣūfi mescid kūşesine düşdi ben meyḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 7). [tīrveş,]*

tiryāki: *Afyon kullanan, afyonkeş.*

1. Ṣalınur serv uyur nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi **tiryāki** kimi ḫayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 6). [tiryāki,]*
2. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ **tiryāki** el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 3). [tiryāki,]*

tiryāk-ı intiḳām: *İntikam çaresi.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ ʿAdliyle ẓulm zehrine **tiryāk-ı intiḳām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 84). [tiryāk-ı intiḳām,]*

tīşe: *Balta, nacak, külünk.*

1. Zen-perest olduġıçün **tīşe** ser-i Ferhāda
Ḫusrevā kūh-ı fenā Ṣīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 7). [tīşe,]*
2. Oḳuñ Ferhādı peykān **tīşesin** alup gelür her-dem
Ciger ṭaġı meger kim aña kūh-ı Bīsütūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 3). [tīşesin, -s, -i, -n]*

tīşe-i hicrān: *Ayrılık baltası, nacağı.*

1. Elinde **tīşe-i hicrānile** Ferhāda beñzer ġam
ʿAceb mi sīne-i ṣad-pāre kūh-ı Bīsütūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 7). [tīşe-i hicrānile, -ile]*

tiz: *Keskin.*

1. Hīç dem geçmez ki ġamzeñ ḫançeri Sīneler çāk itmege **tīz** olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 4). [tīz,]*

tiz: *Tez, çabuk, çabucak.*

1. Çü gitdüñüz yine eglenmeñ anda **tizce** gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḫaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [tizce, -ce]*

tīz geç: *Tez geçmek.*

1. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz ziyānı bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 17). [tīz geçer, -er]*

tīz ol: *Çabuk olmak, tez olmak.*

1. Reşk itme rifʿatine evc-i felekde mihrüñ Ol devlete özenme kim **tīz ola** zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [tīz ola, -a]*

ṭob: *Gülle veya şarapnel atan ateşli silah.*

1. Meydān-ı ʿışḳ içinde çevgān-ı zülf-i yāra Az ḳaldı kim Behiştī baş vire hemān **ṭob** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 10). [ṭob,]*

2. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim üslūb
Anı feṯḥ itmege atışduravuz bir iki **ṭob** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 2). [ṭob,]*

3. ʿAsker yüriyüp **ṭob** u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş şaça şuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [ṭob,]*

toġ: *Doğmak, ortaya çıkmak, belirmek.*

1. Ne mehliḳā ki **ṭoġup** ḥüsn elinde tāb eyler
Bir iki günde felek anı āftāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 1). [ṭoġup, -up]*

2. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş **toġdı**
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz zevāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 3). [toġdı, -dı]*

3. Her ne yüzden **ṭoġsa** sīnem şaḥnını pür şevḳ ider
Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [ṭoġsa, -sa]*

4. Görsem yüzüñ görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 2). [toġsa, -sa]*

toġan: *Doğan kuşu. II Avcı.*

1. Ne şikār eyledüñ ey şāh-ı cihān ʿālemde
Buncadan ata biner ṭazı **ṭoġan** beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 8). [ṭoġan,]*

toġır: *Doğurmak, dünyaya getirmek.*

1. Babanuñ cānı yürek yaġı çekerler ḳanı
Ana beş beş **ṭoġıra** sencileyin oġlanı *(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 2). [ṭoġıra, -a]*

toġra: *Doğramak, parçalamak.*

1. Ġam idüp nālān u giryān **ṭoġrayaldan** baġrumı
Nār-ı ḥasretde hemān döndüm kebābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 9). [ṭoġrayaldan, -y, -al, -dan]*

toġrı: *Doğru.*

1. Ḳadd-i yārüñ ʿışḳını şorsañ dile inkār ider
Neylesün kim rāst gelmez **ṭoġrısın** dirse eger *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 6). [ṭoġrısın, -sın]*

2. Oḳ gibi **ṭoġrıyam** ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña nişān Behiştī sīnemde yārelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 9). [ṭoġrıyam, -y, -am]*

3. Gülşende göñül iñlemede nāle-i bülbül
Toġrı diyelüm naġme-i çeng-i ḫama irmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 207, Mısra 8). [toġrı,]*

4. Sen şāh-ı ḥüsne olmasa bir **ṭoġrı** bende şemʿ
Giymezdi tāc-ı zer sere her encümende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 1). [ṭoġrı,]*

5. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur şorarsañ **toġrı** yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [toġrı,]*

6. Şāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam yoluñda redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [ṭoġrıyam, -y, -am]*

toġrı: *Edat, e doğru.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine **ṭoġrı** yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [ṭoġrı,]*

2. Ey göñül çün kim semend-i himmete olduñ süvār
Kimseye baḳma hemān şehr-i viṣāle **ṭoġrı** eş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 6). [ṭoġrı,]*

toġrı: *Doğru, düzgün.*

1. İstiḳāmet gülşeninüñ serv-i ḫoş-reftārıyem
Bir boyı āzāde şāhuñ **ṭoġrı** ḫıdmetkārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 2). [ṭoġrı,]*

2. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında yazılı ḳaddüñ miṣālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 3). [ṭoġrı,]*

3. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde **ṭoġrı** yürür yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [ṭoġrı,]*

toġrı elif bil: *Doğruluk bilmek, doğru laf etmek.*

1. Ḥūblar ḳaddine ḥarf itme mümeyyiz geçinüp
Be bu fende daḫı sen **ṭoġrı elif bilmezsin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 4). [ṭoġrı elif bilmezsin, -mez, -sin]*

toġrılık: *Doğruluk.*

1. Ol ḳaşı yā o kendine **ṭoġrılıḳ** idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [ṭoġrılıḳ,]*

ṭoġrısı: *Doğrusu.*

1. Birlik isterseñ eger yārile birdür **ṭoġrısı**
   Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [ṭoġrısı,]*

toġru: *Edat, e doğru.*

1. Sen ṣanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
   Ṣarḳa ġarba **ṭoġru** reftār itse irmez aña yel *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [ṭoġru,]*

toġrul: *Doğrulmak, yönelmek.*

1. Sīneme **ṭoġrulduġı** dem tīr-i cefāñ bilsek
   Ney şeker ḳıṭʿası mıdur ṭoḳunan yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 7). [ṭoġrulduġı, -duġ, -ı]*

toġur: *Doğurmak, dünyaya getirmek.*

1. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
   Yine **ṭoġurdı** ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [ṭoġurdı, -dı]*

tokın: *Dokunmak, değmek. II Gözüne çarpmak, rahatsız etmek.*

1. Gördi kūyında Behiştī düşmanı ḳan aġladı
   Bülbülüñ güyā **ṭokındı** çeşmine gülşende ḫār *(Behiştî Dîvânı, Müfret 7, Mısra 2). [ṭokındı, -dı]*

tokun: *Dokunmak, denk gelmek. II Sarartmış.*

1. Cemāl-i yāri görelden beri sen ey ruḫı zerd
   Şuʿā-ı şemse **ṭoḳunmış** giyāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 6). [ṭoḳunmış, -mış]*

ṭoḳun: *Dokunmak, değmek.*

1. Sībdür ġabġabuñ ammā ki **ṭoḳunsa** rindān
   Çeşm-i ʿāşıḳ gibi andan dökilür dāne-i nār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 7). [ṭoḳunsa, -sa]*
2. Dest-i ġamdan **ṭoḳunur** gibi yine yüzüme kef
   Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [ṭoḳunur, -ur]*
3. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
   Ṭaşdan artuḳ nesne **ṭoḳunmaz** velī dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [ṭoḳunmaz, -maz]*
4. Gülleri āteş **ṭoḳunmış** gibi itdi ruḫlaruñ Gülşene raġbet ḳomadı bāġ-ı ḥüsnüñ revnaḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 3). [ṭoḳunmış, -mış]*
5. Sīneme ṭoġrulduġı dem tīr-i cefāñ bilsek
   Ney şeker ḳıṭʿası mıdur **ṭoḳunan** yā oḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 8). [ṭoḳunan, -an]*

ṭoḳun: *Dokunmak, hoşa gitmemek.*

1. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī **ṭoḳunur**
   Müddeʿīnüñ yüregi başına bir ṭaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 13). [ṭoḳunur, -ur]*

ṭoḳundur: *Esmek, dokunmak.*

1. Ṣabā ḳaddüñ **ṭoḳundurduḳca** serve mużṭarīb olur
   İnanmazsañ gülistāna ḫırām it gör temāşāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 7). [ṭoḳundurduḳca, -duḳca]*

ṭoḳuz: *Dokuz.*

1. Ezel bezminde bir cāmın çeken şol deñlü mest oldı
   Ebed devrinde ṣaymaz bir ḥabāba bu **ṭoḳuz** tāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 6). [ṭoḳuz,]*

ṭol: *Dolmak. II Herkes tarafından tanınmak.*

1. Cem kim cihāna cāmı ile **ṭoldı** nāmı var
   Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [ṭoldı, -dı]*
2. Ney-zenüñ beñzi reşk ile ṣolsun
   Şeh-perüñ ṣıytı ʿāleme **ṭolsun** *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 18). [ṭolsun, -sun]*

ṭol: *Dolmak, dolup taşmak.*

1. Her kişi gül-çihresiyle ʿīşde bülbül gibi
   İñlerem ben ḫār-ı ġamdan **ṭoldı** göñlüm ıżṭırāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 6). [ṭoldı, -dı]*
2. Leb-i mey-gūnda görüp ḫaṭṭ-ı ġubāruñ bildüm
   Dīde peymānesine ḫāk-i fenā **ṭolsa** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 6). [ṭolsa, -sa]*
3. Ey şeb-i ġamda benüm göñlüm gözüm rūşen iden
   Büsbütün dünyāya **ṭoldı** māh-ı tābān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 8). [ṭoldı, -dı]*
4. Nāleden **ṭoldı** ceres āvāzile mülk-i vücūd
   Rıḥlet-i kūy-ı ʿademdür aña maḥmil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 7). [ṭoldı, -dı]*
5. Derdile peymāne **ṭoldı** ṭurmadı peymāna

yār
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [ṭoldı, -dı]*

6. Cām-ı gül bāde-i fenā **ṭoldı**
Sünbül anı görüp saçın yoldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 1). [ṭoldı, -dı]*
7. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme **ṭoldı**
Yüzi berg-i ḫazīn gibi şoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 11). [ṭoldı, -dı]*
8. Sen benümle söyleşüp furṣat bulınca heyhāt
Gülşen-i ḫüsnüm dikenlerle **ṭolınca** heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 2). [ṭolınca, -ınca]*

ṭola: *Dolamak, sarmak.*

1. Eger rūz-ı viṣālüñde lebüñ tiryāki el virse
Ṭolardum boynuma ol iki şeb-reng ejdehāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 4). [ṭolardum, -r, -du, -m]*

ṭolan: *Dolanmak.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi **ṭolanur** pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 4). [ṭolanur, -ur]*

ṭolan: *Dolanmak, dolaşmak, gezinmek.*

1. Görmese kūyuñ **ṭolanurken** n'ola çeşm-i ʿadū
ʿİlm-i aḫfāda ḫayālüñ gibi māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 7). [ṭolanurken, -ur, -ken]*
2. Bir ṣubḥ-dem ṣabāyile kūyuñ **ṭolanur**
Birḳaç hevāyiler geçerüz rūzgārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 5). [ṭolanur, -ur]*
3. Ya ṣabr u yā sefer diyü ne Rūm u ne ʿAcem ḳaldı
Ṭolandum rubʿ-ı meskūnı hemān mülk-i ʿadem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 2). [ṭolandum, -du, -m]*

ṭolandur: *Dolamak. II Sarmak.*

1. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı der-miyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere **ṭolandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [ṭolandurduñ, -du, -ñ]*

ṭolaş: *Dolaşmak, karışmak.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha **ṭolaşur**
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 5). [ṭolaşur, -ur]*

ṭoldur: *Doldurmak.*

1. Niçün Allāhı severseñ yüregüm kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳıle **ṭoldurmazsın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 4). [ṭoldurmazsın, -maz, -sın]*

ṭoldur: *Doldurmak. II Islatmak.*

1. Gelse ġavvāṣ-ı ḫayālüñ gözlerüm deryāsına
Dürr-i eşküm dānesinden **ṭoldurur** bir dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 4). [ṭoldurur, -ur]*

ṭolı: *Dolu. II Dopdolu.*

1. Bezm-i gülzār idelüm gel berü kim her gül-i surḫ
Cāmlardur ki senüñçün **ṭolıdur** müller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 6). [ṭolıdur, -dur]*

ṭolın: *Dolanmak, kaybolmak.*

1. Biz viṣālüñden senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün **ṭolınmaz** gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 6). [ṭolınmaz, -maz]*
2. Her gice ol mehi fikr eyleme şāyed **ṭolına**
Gel ḥarīş olma göñül kim bile maḥrūm olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 1). [ṭolına, -a]*

ṭolu: *Dolu.*

1. Bezm-i ʿışḳuñda melekler mey-i nāb içmegiçün
Māh-ı nev ṣaḥn-ı felekde **ṭolu** sāġarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 6). [ṭolu,]*
2. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl
Yā berg-i ḫazāndur yā zer **ṭolu** ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 4). [ṭolu,]*
3. Ḫünkār şehre geldi diyü seyre çıḳdılar
Her küşe dil-rübā **ṭolu** ḫünkāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 4). [ṭolu,]*
4. ʿIşḳı pür-revnāḳ iden nāle-i ʿāşıḳdur kim
Ṭolu şevḳ olduġı mey meclisinüñ neydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 8). [ṭolu,]*
5. Şu kim dünyādan el çekmiş degül hüşyār olımaz kim
Felek didükleri çarḫ ḫūnīn ile **ṭolu** ḫumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 4). [ṭolu,]*
6. Gösterme ḫasūda var ise naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī **ṭolu** hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 8). [ṭolu,]*

ṭop: *Top, çevgan topu.*

1. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden **ṭopumuz** çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [ṭopumuz, -u, -muz]*

2. Mihr zerrīn **ṭopumuzdur** māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [ṭopumuzdur, -u, -muz, -dur]*

top: *Hepsi, tamamı.*

1. Dil yetīmi zenaḫuñ **ṭopına** cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [ṭopına, -ı, -n, -a]*

top: *Top, gülle veya şarapnel atan ateşli silah.*

1. Almaġa dil ḳalʿasın ḥüsn ü melāḥat leşkeri
Bir araya geldi şāhum ġabġabuñda **ṭop** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 4). [ṭop,]*

2. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider yıḳa **ṭop**
Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 3). [ṭop,]*

topın: *Hepsi, tamamı.*

1. Tīġ-i ʿışḳa cengveş gerden **ṭopın** ser-bāz imiş
Ol nefesde ney gibi nālān olan nā-sāz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 1). [ṭopın, -n]*

top-ı āh: *Ah topu.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā **ṭop-ı āh** ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [ṭop-ı āh,]*

top-ı āh: *Ah topu.*

1. Ṭop-ı āhumla emān virmeyüp iḳdām itsem
Feṯḥ idem gibi gelür ḳalʿasını gerdūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 3). [ṭop-ı āhumla, -um, -la]*

toptolu: *Dopdolu, tamamen dolu.*

1. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
Himmetüñde **ṭopṭoludur** ḥecrümüz yārāndan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 4). [ṭopṭoludur, -dur]*

toy: *Kanmak, yetinmek, yeterli bulmak.*

1. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña **ṭoyar** ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 8). [ṭoyar, -ar]*

toz: *Toz, toprak.*

1. Öpe ser-mūzeñi şāyed diyü dil ḫākden ḳorḳar
İzüñ **tozın** çeke ala diyü eflākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 2). [tozın, -ın]*

2. Yüz sürelden ayaġın **tozına** rifʿat buldum
Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [tozına, -ı, -n, -a]*

3. Şu ḳaṭresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ **tozın**
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [tozın, -ın]*

4. Çeşm-i aġyāra ider misin izüñ **tozını** ḫarc
Göz göre kuḥl-i cilāyı ḳara ḫāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 5). [tozını, -ı, -n, -ı]*

5. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
El uzatmasun ayaġuñ **tozına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 4). [tozına, -ı, -n, -a]*

6. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ **tozından** eser kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 2). [tozından, -ı, -n, -dan]*

ṭūbā: *Cennette bulunduğuna ve bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç.*

1. Ḳaçan yanumca ṣalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne **Ṭūbā** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 2). [ṭūbā,]*

2. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi **Ṭūbā** bilür
Ey lebi Kevser seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [ṭūbā,]*

3. Köki **Ṭūbā** gibi servüñ yuḳaru gelmek ister kim
Boyuñla baḫse ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [ṭūbā,]*

4. Kimseye baş egme ey serv-i revān didüm didi
Ey Behiştī biz tevāżuʿ ʿAdnʿinüñ **Ṭūbāsıyuz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 10). [ṭūbāsıyuz, -s, -ı, -y, -uz]*

5. Nisbet ḳılalı kūyuña meʿvāyı büyütdük
Teşbīh ideli ḳaddüñe **Ṭūbāyı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 2). [ṭūbāyı, -y, -ı]*

6. Ḥayretümden ḳaddüñe geh serv ü geh **Ṭūbā** didüm
Bilmezem ne söyledigüm ḳalmışam idrākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 3). [ṭūbā,]*

7. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben

(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 4). [ṭūbā,]

8. Cürʿamuzdan perveriş bulmış durur **Ṭūbā** bizüm
İrmedi rūz-ı ezel meşhūr iken el-vaḳt seyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 5). [ṭūbā,]*

ṭūbī: *Dalları bütün cenneti gölgeleyen ağaç.*

1. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser **Ṭūbī**
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [ṭūbī,]*

ṭūfān: *Çok şiddetli yağmur, fırtına. II Nuh Tufanı.*

1. Belā **ṭūfānına** ṣayd eyleye mānend-i Nūh āḫir
Çıḳar deryā-yı ġamdan bir kenāra rūzgār ile *(Behiştî Dîvânı, Müfret 25, Mısra 1). [ṭūfānına, -ı, -n, -a]*

ṭūfān-ı eşk: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3). [ṭūfān-ı eşki, -i]*

ṭūfān-ı eşk-i çeşm: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm pür kılmasa cihāna
Āhum ḥarāretinden mīnā-yı çarḫ erirdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 3). [ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm, -üm]*

ṭūfān-ı eşk: *Gözyaşı tufanı.*

1. Ġarḳ iderse eylesün **ṭūfān-ı eşküm** ʿālemi
Tek saña virsün ḥabībüm Ḥaḳ Teʿālā ʿömr-i Nūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 5). [ṭūfān-ı eşküm, -üm]*

ṭūfān-ı nūh: *Nuh Tufanı.*

1. Teẕekkür eyleme **Ṭūfān-ı Nūhı** ey ʿāşıḳ Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye yaşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 7). [ṭūfān-ı nūhı, -ı]*

tüfeng: *Tüfek.*

1. ʿAsker yüriyüp ṭob u **tüfeng** edilse revān Beñzer aña kim ʿarṣda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [tüfeng,]*

tüfeng at: *Tüfek atmak, mermi atmak. II Hedef almak.*

1. Ḳaṭre-i eşküm **tüfeng atsa** ʿaceb mi sīneme
Burc-ı dilden kāfir-i ġam eksük olmaz her zamān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 5). [tüfeng atsa, -sa]*

tügme: *Düğme.*

1. İksīr-i ʿışḳ-ı yār ile sīmīn olan gözüm Tügme olupdı bārī cevānuñ ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 10). [tügme,]*

tūl: *Uzunluk, boy.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 3). [ṭūlına, -ı, -n, -a]*

tūl: *Dul.*

1. Zen-i felekde vefādan eser olaydı eger Bu deñlü ḫüsnile ʿömri anuñ geçer midi **ṭūl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 8). [ṭūl,]*

ṭūl-ı emelcik: *Hırs, tamah, tükenmez arzu.*

1. ʿĀşıḳ bilür el irmez kāküllerüñe ammā Eglencesi miskīnüñ bir **ṭūl-ı emelcikdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 6). [ṭūl-ı emelcikdür, -cik, -dür]*

tūl-ı emel: *Tükenmez emel, arzu.*

1. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp Pervāne bil vücūduñı devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 13). [tūl-ı emelde, -de]*

tūl-ı ḫıdmet: *Sonu gelmez arzu, tükenmez hizmet arzusu.*

1. Ey Behiştī bizüm belāġatümüz Ṭūl-ı ḫıdmet gerek ki ẕevḳ olına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 10). [tūl-ı ḫıdmet,]*

tünd: *Sert, şiddetli.*

1. Ey Behiştī **tünd** ü ser-tīz olduġından añlanur
Ġonce-i gülşen bize bir dem ola kim ḫār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 9). [tünd,]*

tünd ol: *Sert, haşin olmak.*

1. Şeyḫveş **tünd olma** zār itme beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [tünd olma, -ma]*

tünd-bād-ı āh-ı āşık: *Âşığın ahının kasırgası.*

1. Meskeni kāfir raḳībüñ kūy-ı küfr-ābād-ı Ād
Tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ innehu rīḥun ʿakīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 8).*

[tünd-bād-ı āh-ı āşıḳ,]

ṭur: *Durmak, yer etmek.*

1. ʿĀlemi ḳavs-ı ḳażā itse senüñ naḥçīrüñ
Ġırre olma ki nişānında **ṭurursuñ** tīrüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 2). [ṭurursuñ, -ur, -suñ]

ṭur: *Durmak. II Yaşamak.*

1. Derdile **ṭurma** ey dil āh it ki ʿandelībüñ
Bāzār-ı ʿışḳ içinde sermāyesi nefesdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 95, Mısra 7). [ṭurma, -ma]

ṭur: *Durmak, ara vermek.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur **ṭurma** çal
Kim zaḫm-ı tīġuñ sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 9). [ṭurma, -ma]*

ṭur: *Durmak, gezinmek.*

1. Yollarda ṣabā şām u seher **ṭurma** segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāşıḳa ol ḳanda degirdür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [ṭurma, -ma]

ṭur: *Durmak, beklemek.*

1. Bezm-i fenāda ʿārif olanlar ne ġam çeker
Gül gibi elde **ṭurmayup** ol cām-ı Cem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 2). [ṭurmayup, -ma, -y, -up]*
2. Nergis n'ola uyuḳlasa **ṭurduġı** yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [ṭurduġı, -duġ, -ı]*
3. Öñümde kebgveş **ṭurmaz** ṣurāḥī ḳahḳaha eyler
Hevā şeh-bāzıyam lāzım gelür baña şikār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 5). [ṭurmaz, -maz]*
4. ʿIraḳdan bir ḳarañu yerde **ṭurmış** laʿlüñi gözler
Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [ṭurmış, -mış]*
5. Çekmege dām-ı vişāle bir kebūter sīneyi
Ṭurmışamdur intiẓār-ı vaḳt-i furṣat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 4). [ṭurmışamdur, -mış, -am, -dur]*
6. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben **ṭurup** ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [ṭurup, -up]*
7. Ṭurumadı göricek ʿāşıḳ-ı ser-mesti faḳīh
Bir ḳabāçe silimiş başdaġı dülbendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 5).*

[ṭurumadı, -u, -ma, -dı]

ṭur: *Durmak. II Karşı koymak.*

1. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
Ben senüñ tīr-i cefāña **ṭururam** n'olsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 2). [ṭururam, -ur, -am]*

ṭur: *Olmak, kalmak.*

1. Tek **ṭurmaduñ** Behiştī bir ḳaṭre jāle gibi
Uyduñ hevāya göñlüñ bir āftāba virdüñ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 9). [ṭurmaduñ, -ma, -du, -ñ]

ṭur: *Durmak, hazır bulunmak.*

1. ʿAcebdür içersin nīm-i bār-ı kīn
Ṭururken kenāruñda āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 314, Mısra 8). [ṭururken, -ur, -ken]*

ṭur: *Bulunmak, yer etmek.*

1. Murġ-ı cān **ṭursa** ʿaceb mi sīne-i ṣad-çākde
Eylemez mi āşiyān vīrāne menzillerde būm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 7). [ṭursa, -sa]*

ṭur: *Durmak, bulunmak.*

1. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül **ṭururken** kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [ṭururken, -ur, -ken]*
2. Mizācı lālenüñ raḥmet meyinden perveriş olmış
Anuñçün ṭammaġa **ṭurur** naẓarda beñzinüñ ḳanı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 6). [ṭurur, -ur]*

ṭur: *Ara vermek, durmak. II Sürekli.*

1. Başmadum gülzār-ı şādīden yaña bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi **ṭurmaz** aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 10). [ṭurmaz, -maz]*
2. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 6). [ṭurmayup, -ma, -y, -up]*
3. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen **ṭurmaya** yalvarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [ṭurmaya, -ma, -y, -a]*

ṭur: *Durmak, bulunmak.*

1. Olsalar **ṭurduḳları** yerde ʿaceb mi mużṭarīb

Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [ṭurduḳları, -duḳ, -lar, -ı]*

2. Neʿacebdür ki ḫāl-iʿārıż-ı yār
Şu içinde **ṭurur** kerāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 8). [ṭurur, -ur]*

tur: *Durmak, bulunmak. II Var, mevcut.*

1. Ey ḥabībüm sen **ṭururken** ġayra meyl itmez göñül
Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 5). [ṭururken, -ur, -ken]*
2. Zāhidā ʿāṣıḳ **ṭururken** umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [ṭururken, -ur, -ken]*

türāb: *Toprak.*

1. Göñülde fikr-i ḫālüñden gelüpdür eşküme kes̲ret
Nihāyetsüz biter zīrā **türāba** düşse bir dāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 6). [türāba, -a]*

türbe: *Türbe, kabir, mezar.*

1. Bir **türbedür** vücūda gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [türbedür, -dür]*
2. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola **türbemden** iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [türbemden, -m, -den]*
3. Biz ḥaḳīḳat defterinde mürdeyüz ey zinde-dil
Üstümüzde **türbemüzdür** künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 20). [türbemüzdür, -müz, -dür]*

tür-ı dil: *Gönlün Tûr dağı.*

1. Yandı ṭutuşdı **Ṭūr-ı dili** eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 7). [ṭūr-ı dili, -i]*

türki: *Türk'ü, Türk olanı.*

1. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḥüsn-i edā
Her denī **Türki** görürsin ẕurefā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [türki,]*

türlü: *Çeşit.*

1. Geçersin el yüze ṭutup idersin **türlü** fettānlıḳ
Elüñden ʿāciz olmışdur be-hey kāfir müselmānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 1). [türlü,]*

turre: *Alna düşen saç, kıvırcık saç lülesi.*

1. Ey ṣabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [ṭurreler, -ler]*

tūşe-i rāh-ı sürūd: *Nağme yolunun azığı.*

1. Bāde-i cān-perver imiş **tūşe-i rāh-ı sürūd**
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 5). [tūşe-i rāh-ı sürūd,]*

tūşe-i rāh-ı sürūr: *Mutluluk yolunun azığı. II Yolluk.*

1. Bāde-i cān-perver imiş **tūşe-i rāh-ı sürūr**
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 5). [tūşe-i rāh-ı sürūr,]*

tut: *Kılmak, eylemek.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş yer **ṭut**
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 2). [ṭut,]*
2. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 4). [ṭut,]*
3. Mālik-i dürr-i viṣāl eylerise dost ne ġam
Bu cihān ḫalḳını hep düşmen-i bed-gevher **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 6). [ṭut,]*
4. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ
Ḫaşm-ı bī-fāʾideñe yer yüzini leşker **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 8). [ṭut,]*
5. Muṭribā meclise ḫālet vireyin dirseñ eger
Dāʾimā dilde Behiştī ġazelin ezber **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 10). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak, saymak, kabul etmek.*

1. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ **ṭut**
Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [ṭut,]*
2. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl üzre ḳurduñ **ṭut**
Süleymānveş ḥabāb-ı ḫaymeñi göge uçurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 2). [ṭut,]*
3. Bu dehr-i bī-s̲ebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz

Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı urduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [ṭut,]*

4. Cihāna şāh olanlar oldular birbirine maʿzūl
İrüp ol manṣıba sen daḥı ḳulluḳlar buyurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 6). [ṭut,]*
5. Nice Ḍaḥḥāka ḳanlar aġladup mānend-i Efrīdūn
Hezārān Erdşīrüñ pençesin şīrāne burduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 8). [ṭut,]*
6. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe yıl esdüñ ṣavurduñ **ṭut** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [ṭut,]*
7. Maḥbūb u bādeye **ṭutalum** tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu yaña iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 3). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Tutmak, kılmak.*

1. Bezmüñde ḫandesini işitse ṣurāḥinüñ Ṭutar Behişti bendeñi envāʿ-ı ibtiḥāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 68, Mısra 10). [ṭutar, -ar]*
2. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 9). [ṭut,]*
3. Āteşīn gül şemʿi bezm-ārāya beñzer bāġda
Sen aña pervāneler **ṭut** bülbül-i gūyāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 4). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak.*

1. ʿĀlemüñ maʿmüresin **ṭutmaḳta** iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı vīrānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 7). [ṭutmaḳta, -mak , -da]*
2. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb yer yer bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [ṭuta, -a]*
3. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [ṭutalum, -alum]*
4. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña Ḥabs içinde **ṭutalum** zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [ṭutalum, -alum]*
5. Dem irdi kim yine sāḳī celīs-i bāde olam Ḳadeḥ **ṭutup** gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 2). [ṭutup, -up]*

ṭut: *Çevirmek, yönelmek.*

1. Behiştī gel bir özge ʿāleme **ṭut** rūy-ı iḳbāli
Ne ḳahrını çekersin çünki bu ʿālemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 9). [ṭut,]*

ṭut: *Yönlendirmek, göndermek.*

1. Tīġ-ı āhum gice gündüz çarḫa **ṭutduġum** bu kim
Düşmenüñ ḫalvet bulup başın tirāş itsem gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 3). [ṭutduġum, -duġ, -um]*

ṭut: *Tutmak, yansıtmak.*

1. Güneşden nūr alan meh-tāba **ṭutdum** ṭabʿ-ı mirʿātın
Feżāʾil āsmānınuñ Behiştī aḫteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 9). [ṭutdum, -du, -m]*

ṭut: *Tutmak, kaplamak.*

1. ʿAlevī **ṭutdı** ḳamu milket-i ʿOs̱māniyye
Dīvler oldılar aʿvān-ı Süleymāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 1). [ṭutdı, -dı]*

ṭut: *Tutmak, dinlemek.*

1. Sözümi **ṭutmadı** oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 3). [ṭutmadı, -ma, -dı]*

ṭut: *Sunmak.*

1. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre **ṭutarlar** sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [ṭutarlar, -ar, -lar]*
2. Laʿl-i nābı şerbeti yetmez mi billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 6). [ṭut,]*

ṭut: *Tutmak, yakalamak.*

1. Medḫile göklere çıḳmış **ṭutalum** serv-i bülend
Ey Behiştī hele ol ḳāmet-i mevzūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 9). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Bir tutmak, değerlendirmek.*

1. Cihān ʿanḳāların ednā megesce **ṭutmayan** göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225,*

Mısra 5). [ṭutmayan, -ma, -y, -an]

2. Cihān ʿanḳāların ednā megesce
ṭutmayan gönlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan
zebūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 5). [ṭutmayan, -ma, -y, -an]*

3. Zen-i dünyā **ṭutalum** ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn
dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [ṭutalum, -alum]*

ṭut: *Kuşatmak, tutmak.*

1. Çün maʿreke-i rezmi **ṭuta** şarşar-ı ḳaḥruñ
Bir lāle-i bī-berg ola biñ şāh-ı Ḫorasān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 117). [ṭuta, -a]

2. Bülbül-i gülşen ḳad-i sīm bu cihān dāmumdur
Beni bunda **ṭutan** ol serv-i gül endāmumdur *(Behiştî Dîvânı, Matla 9, Mısra 2). [ṭutan, -an]*

ṭut: *Takmak, geçirmek.*

1. Ol cevān-baḫtuñ cemālini kemāhī görmege
Ay u günden gözüne gözlük **ṭutar** pīr-i felek *(Behiştî Dîvânı, Müfret 15, Mısra 2). [ṭutar, -ar]*

ṭut ki: *Varsayalım, farz edelim ki.*

1. Beni yatursa oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde **ṭut ki** ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 4). [ṭut ki,]*

2. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur **ṭut ki** vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [ṭut ki,]*

3. Oldı kūy-ı Behiştī ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki dāru'ş-şifāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 10). [ṭut ki,]*

4. Ṭut ki ḳanum ḳarışur bezmde bensüz mey-i nāb
Tāze duḫter gibidür meclis-i nā-maḥremde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 7). [ṭut ki,]*

5. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behiştī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿuḳābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [ṭut ki,]*

6. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi **ṭut ki** iki küşt-gīr ḫaşmāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 4). [ṭut ki,]*

7. Gül berg-i teri **ṭut ki** ṣabā aldı çemende
Esb üzre gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 69). [ṭut ki,]*

ṭut kim: *Tut ki, farzet ki.*

1. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını ṣatduñ ṣarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [ṭut kim,]*

ṭūṭi: *İşittiği sesleri taklit eden, bazı kelimeleri söyleyebilen papağan türünden bir kuş, dudu kuşu.*

1. Şīrīn lebile yaş yaş güzeller
Cān **ṭūṭisine** gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 4). [ṭūṭisine, -s, -i, -n, -e]*

ṭūṭi: *Papağan. II Âşık.*

1. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [ṭūṭī,]*

ṭūṭī-i şeker-hā: *Şeker çiğneyen papağan. II Tatlı söz söyleyen, tatlı konuşan.*

1. Göñül sāfī cevāb ister lebüñden
Dilin çekmez o **ṭūṭī-i şeker-ḫā** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 2, Mısra 2). [ṭūṭī-i şeker-ḫā,]*

tutıl: *Tutulmak. II Avlanmak.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün zülf-i siyāha ṭolaşur
Bu göñül murġı **ṭutılmaġa** meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 6). [ṭutılmaġa, -maġ, -a]*

tutış: *Yanmak, tutuşmak.*

1. Ṭutışdum nār-ı hecrüñle derūnum sūznāk itdüm
Beni mihrinde s̲ābit ḳıl meded ey cānumuñ cānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 53). [ṭutışdum, -du, -m]*

tūtiyā: *Sürme taşının göze sürülen tozu. II Sevgilinin ayak tozu.*

1. Ḫāk-i dergāhuñ olupdur gözümüzde **tūtiyā**
Nāme-i ḫaṭṭ-ı ġubāruñ başumızda yazıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 3). [tūtiyā,]*

ṭutuş: *Yanmak, ateş almak.*

1. Ey Behiştī güẕer eyler ise ḳabrümden ol ay
Ṭutuşa şemʿi gibi meşhedimüñ her çemeni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 12). [ṭutuşa, -a]*

tūtyā: *Göze çekilen sürme.*

1. Maḥabbet rāhınuñ gerd-i melālin kim tehī görme
Benüm göñlüm gözün ol **tūtyādur** eyleyen bīnā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 6). [tūtyādur, -dur]*

2. Tūtyādur kim ġubār-ı āstān-ı mey-ḫurūş ʿĀlem esrār içer mest-i ḫarābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 7). [tūtyādur, -dur]*

ṭuy: *Duymak, işitmek.*

1. Yanar bağrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḥużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 8). [ṭuyaldan, -al, -dan]*

2. Her kimin ʿāşıḳlıġın **ṭuysa** ṣalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [ṭuysa, -sa]*

3. Ġayra seng urma ġayret-i Ḥaḳvār
Ṭuyasın başuña taḳınduġı dem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 4). [ṭuyasın, -asın]*

4. Alaldan kākülüñ būyın ṣabā ardıncayam ammā
Görinmez ġālibā aḥvāli **ṭuydı** cüst u cūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 4). [ṭuydı, -dı]*

5. Zāhid geçindügi niyedür **ṭuysa** ḥālini
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ ṣaḳalını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [ṭuysa, -sa]*

6. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını **ṭuyup**
Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [ṭuyup, -up]*

ṭuz etmek bil: *Yapılan iyiliğin değerini bilmek, hatır gözetmek.*

1. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ **ṭuz etmek bilmeyen** aḥbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 4). [ṭuz etmek bilmeyen, -me, -y, -en]*

U/Ū/ʿU/ʿŪ

uç: *Uç, uç kısım.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen Zülfüñ **ucından** delürdi ṭaġlara düşdi seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [ucından, -ı, -n, -dan]*

2. Eşk **ucından** gözlerüm şeb tā-seher yıldız ṣayar
Ḥ∨āceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [ucından, -ı, -n, -dan]*

3. Barmaḳlaruñ **ucıyla** nāzük elüñ gören dir
Bāġ-ı leṭāfet içre bir ḫūşe-i ʿinebdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 5). [ucıyla, -ı, -ı, -la]*

4. Menem bir ġoncanuñ ḫārı **ucından** bağrı ḫūn olmış
Nihāl-i gül gibi iki bükilmiş ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 1). [ucından, -ı, -n, -dan]*

5. Kāküllerüñ **ucından** dil murġı helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 7). [ucından, -ı, -n, -dan]*

6. Bilüñ ḳocmaḳ **ucundan** naḳd-i cānı dermiyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 5). [ucundan, -u, -n, -dan]*

7. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm **ucından** ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [ucından, -ı, -n, -dan]*

8. Her kişi āteş-i ruḫsāruñ **ucından** ider āh
Birgün ol āyineler ḳorḳaram uġrar nefese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 3). [ucından, -ı, -n, -dan]*

9. Āh kim kākülüñ **ucında** leb-i cān-baḫşuñ
Mīve-i tāzedür ammā dehen-i ejderde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 5). [ucında, -ı, -n, -da]*

10. Cānsuz tenüm ḥayātı içün nāme yazmaduñ
Kilküñ **ucını** muʿcize-perdāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 4). [ucını, -ı, -n, -ı]*

uç: *Üç, sayı sıfatı.*

1. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
Ḫāl-i ruḫuñ bir iki **üç** yüz ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 8). [üç,]*

2. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 3). [üç,]*

uç: *Uçmak. II Ölmek, nefesini vermek.*

1. Tenden **uçarsa** ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı üzre idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 3).*

[uçarsa, -ar, -sa]

uç: *Uçmak, havalanmak.*

1. Çünki **uçduñ** āşiyān-ı sīneden ey murġ-ı dil
Ġayrı şāḫa ḳonma ol serv-i ḥırāmānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 3). [uçduñ, -du, -ñ]*
2. Bāl açup nükte hümāsı ne ḳadar **uçsa** bülend
Bāz-ı ṭabʿumla Behiştī iderem anı şikār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 9). [uçsa, -sa]*
3. Bedenden murġ-ı cān **uçmaḳ** diler kūyuñ añılduḳca
Behiştīyem gülüm balı ne dirlik bāna gülşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 9). [uçmaḳ, -maḳ]*
4. Bile **uçup** ḳonarduñ ey göñül niçe kebūterle
Fenā şeh-bāzı anları götürdi sen baḳaḳalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 5). [uçup, -up]*
5. Ḳāf-ı ḳalbümden **uçup** āhum benüm açdukça bāl
Ḳaṣd-ı gerdūn eylese dimezdi sīmurġa siñek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 5). [uçup, -up]*
6. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum **uça** oḳ gibi ol yaña geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [uça, -a]*
7. El çekelden bülbül-i sāzende āh u zārdan
Göñlümüz eglenmez **uçdı** kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 2). [uçdı, -dı]*
8. Bir ḳanadı yoġ **uçup** kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [uçup, -up]*
9. Şeb-be-şeb seyrāna çıḳduḳca degül şeb-tāb **uçan**
Şemʿi götürdür öñince ol perī pervāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 5). [uçan, -an]*
10. Ruḫuñ şemʿin arar mūmlar yaḳup pervāne olmaġa
Benüñ gibi hevālarda **uçar** gördüñ mi şeb-tābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 4). [uçar, -ar]*
11. İki ṭāvūs-ı bāġ-ı vaḥdetdür
Biri aḫşam **uçar** birisi seḥer *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 1, Mısra 8). [uçar, -ar]*
12. Murġ-ı dil ṣaydın eyle şeh-bāz ol
Alçaḳ **uçma** bülend-pervāz ol *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 14). [uçma, -ma]*

uçmaġ: *Cennet.*

1. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz **uçmaġı** baña
Bülbülüñ ḥāleti zindān ider ol bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 1). [uçmaġı, -ı]*

uçmaġ: *Cennet. II Uçmak.*

1. Göricek cān yüzüñi sīneden **uçmaġ** ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [uçmaġ,]*

uçuġlu: *Sersem, derbeder, deli.*

1. Sensüz kimüñle eglene āvāre göñlüm āh
Mey bir **uçuġlu** şemʿ ise bir baldırı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 2). [uçuġlu,]*

uçur: *Uçurmak. ǁ Uzaklaştırmak.*

1. Ḳaṣd ider ʿuşşāḳı ḳūyuñdan **uçurmaġa** raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 3). [uçurmaġa, -maġ, -a]*

uçur: *Uçurmak, havalandırmak.*

1. N'ola kevkebveş ʿazm-i kenār-ı bāġ-ı rāġ itme
Hevā şah-bāzı **uçurdı** Behiştī āşiyānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 10). [uçurdı, -dı]*
2. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler
Yine şeh-bāzın **uçurmış** birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [uçurmış, -mış]*

uçur: *Uçurmak. II Dağıtmak.*

1. ʿAḳl murġın **uçurup** kendü mekān ṭutmaġıçün
ʿĀşiyāngāh-ı sere ṭāyir-i ḥayret ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 3). [uçurup, -up]*

ʿūd: *Ud, gövdesi ladinden yapılan, perdesiz, kısa saplı, beşi çift biri tek on bir telli, mızraplı çalgı.*

1. Bu meseldür kim alan bir ḳıldan alur muṭribā
ʿŪduñı gördüm miyān-ı yārdan aldum ḫaber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 4). [ʿūduñı, -uñ, -ı]*

ufuk: *Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi göründüğü yer.*

1. İkide bir **ufuk** levḥinde ġarrālanmasun ḫalḳa
ʿIyān it nūn-ı ebrūñı hilālüñ ḳaddi lām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 7). [ufuk,]*
2. Ufuk āyīnesin gül-gūn iden reşk-i şafaḳ

şanma
Leṭāfet ʿaḳsi düşmişdür nihāl-i ergavānumdan *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 5). [ufuk,]*

3. Ḳaşuña ḥarf atarmış meh **ufuḳ** levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi yaraşur böyle ḫūn olsa *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 1). [ufuḳ,]*

uġra: *Uğramak, gitmek.*

1. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza **uġrayan**
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı yol *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 7). [uġrayan, -y, -an]*

uġra: *Uğramak, ziyaret etmek.*

1. Uġrayaldan kūyuña rāhum benüm
Bir dem ārām itmedi āhum benüm *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 1). [uġrayaldan, -y, -aldan]*
2. Yüze yüz Muṣṭafāya **uġradum**
Kaʿbe gördüm ṣafāya **uġradum** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 1). [uġradum, -du, -m]*
3. Sīnemde cāna remīde olur nigāh eger
Bāġ-ı ruḫuñda **uġrasa** zülfüñ ḫilāline *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 4). [uġrasa, -sa]*

uġra: *Bulmak, edinmek.*

1. Yüze yüz Muṣṭafāya **uġradum**
Kaʿbe gördüm ṣafāya **uġradum** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 2). [uġradum, -du, -m]*

uġra: *Gelmek, uğramak.*

1. Oldı kūy-ı Behişṭī ṣıḥḥat-i cān
Ṭut ki dāru'ṣ-ṣifāya **uġradum** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 10). [uġradum, -du, -m]*

uġra: *Uğramak, denk gelmek.*

1. Cān u dilden ʿaceb mi yād olsam
Ezelī āṣināya **uġradum** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 6). [uġradum, -du, -m]*
2. Āteş-i āhum yaḳarsın muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
Göreyin ṣol nār u nūruñ oḳına **uġrayasın** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 4). [uġrayasın, -y, -asın]*
3. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki **uġrayam** yatur gence *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 8). [uġrayam, -y, -am]*

uġra: *Maruz kalmak, karşılaşmak.*

1. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
Seylveş **uġraduġı** ḫāki yaşum ṭīn eyler *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [uġraduġı, -duġ, -ı]*
2. Aldı dil naḳdini ḥarāmi gözi
Neʿacāʿib belāya **uġradum** *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 4). [uġradum, -du, -m]*
3. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki **uġradı** zāġuñ alayına *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 6). [uġradı, -dı]*
4. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye **uġramışam** ey vāy beni *(Behişṭî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [uġramışam, -mış, -am]*

uġrı: *Hırsız.*

1. Ḳanı bir ṭālib-i Ḥaḳ şimdi fütāde şeklinde
Ṣūret **uġrısı** çoġaldı fuḳarā şeklinde *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 2). [uġrısı, -s, -ı]*

uġur: *Taraf, yön.*

1. Bir **uġurdan** çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı üzre döne çarḫ *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 3). [uġurdan, -dan]*
2. Bir **uġurdan** iki kāfir üstüme ḳıldı hücūm
Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 3). [uġurdan, -dan]*

uġurla: *Uğurlamak.*

1. Būseñi yā Rab nice **uġurlayam** ey ġoncaleb
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 5). [uġurlayam, -y, -am]*
2. Ṣarḳardı gül **uġurlamaġa** bāġ-ı ʿārıża
Ne'ylerseñ eyledüñ hele kesdüñ külāleyi *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 3). [uġurlamaġa, -maġ, -a]*

uġurluḳ: *Uğur getirdiğine inanılan şey.*

1. Uġurluḳ ḳahbe-zenlikdür Behişṭī merd şāʿirsin
Fikirsiz bikr-i maʿnālar düzersin kendü kendüñden *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 9). [uġurluḳ,]*

ʿuḳāb: *Kartal, avcı. II Sevgili.*

1. Şöyle ḳapdı kim göñül murġın Behişṭī çeşm-i yār
Ṭut ki bir ṣayd oldı bir çābük ʿ**uḳābuñ** ʿaynına *(Behişṭî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 12). [ʿuḳābuñ, -uñ]*

ʿukbā: *Ahiret.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿ**uḳbā** vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
   Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [ʿuḳbā,]*
2. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿ**uḳbādan** yaña
   Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [ʿuḳbādan, -dan]*
3. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
   Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 5). [ʿuḳbāya,]*

ʿulemā: *Âlimler, bilginler.*

1. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
   Niçe zāhid geçinür var ʿ**ulemā** şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [ʿulemā,]*
2. Cühelā çoḳ saña bir mesʾeleyi feth idemez
   Ṣūret-i ẓāhiri ammā ʿ**ulemā** şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 8). [ʿulemā,]*

ulı: *Yüce. II Fena, iyi.*

1. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oġlana
   Kendü ammā bu yaña **ulı** yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [ulı,]*

ulu: *Ulumak.*

1. Ḳapuñda ḳanlu yaşum ṣanma surḥ iden yüzümi
   Kilābuñ mıdur **ulular** görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 8). [ulular, -lar]*

ulu: *Yüce, âli.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
   Zihī ʿizzet ki ʿāṣıḳlar arasında **uludur** bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 10). [uludur, -dur]*

ulūfe: *Maaş, aylık.*

1. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
   Ṣanmañuz begler **ulūfem** yoḳ benüm ḫünkārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 4). [ulūfem, -m]*

ululan: *Büyüklenmek, kendini üstün görmek. II. Köpek uluması.*

1. ʿAcīb olmaya gördükce **ululanursa** aġyāra
   Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi yārāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 9). [ululanursa, -ur, -sa]*

ululuġ: *Büyüklük, yücelik.*

1. İş ıssınuñ **ululuġuna** bir delīldür
   Ṣanma tehī ḳurıldı Behiştī bu kārgāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 9). [ululuġuna, -un, -a]*

ʿulūm: *İlimler, bilimler.*

1. Ṭālib-i esrār-ı ʿışḳ olmaġa ʿār eyler faḳīḥ
   Cāhili gör istemez keşf olduġın cümle ʿ**ulūm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 331, Mısra 4). [ʿulūm,]*

um: *Beklemek.*

1. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
   Girme girme ele yoḫsa çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 5). [umma, -ma]*

um: *Ümit etmek, ummak.*

1. Ḳılduġum secde **umaram** ḳaşlaruñ mihrābına
   Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿunvān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 3). [umaram, -ar, -am]*
2. Ehl-i dünyā bizden **ummasun** ḫużūʿ İltifāt itmez gedāya aġniyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 7). [ummasun, -ma, -sun]*
3. Ey Behiştī ʿörf esīri bāġ-ı cennet **ummasun**
   Mesken olursa saʿādetdür eger aʿrāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 9). [ummasun, -ma, -sun]*
4. Gerçi kim şerbet virüp perhīz **umar** eyler ṭabīb
   Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [umar, -ar]*
5. Ṣīr-i ḳahruñ **umaram** bend ola sīnemdeki cān
   Gerçi bir rişte-i yek-tādur oda muḥkemdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 5). [umaram, -ar, -am]*
6. Muṣḥaf-ı ʿışḳı **umaram** ben yine iḥyā idem
   Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [umaram, -ar, -am]*
7. Cān naḳdin alup nāzük-püserler
   Nāzükligile ʿāṣıḳ **umarlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 2). [umarlar, -ar, -lar]*
8. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
   Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i

muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 3). [ummasun, -ma, -sun]*

9. İtdügüm fikr-i viṣālüñdür **umaram** ki bulam
Çünki ʿālemde kişi itdügini bulsa gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 259, Mısra 7). [umaram, -ar, -am]*
10. Ḫor baḳma baña yoluñda ölürsem **umaram**
Kuḥl-ı erbāb-ı baṣīret ola ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 3). [umaram, -ar, -am]*
11. Nice gelmek **uma** dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol yüriyimez nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 1). [uma, -a]*
12. Faḳīre dirlik **umılmaz** zekāt-ı laʿlüñden
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 3). [umılmaz, -ıl, -maz]*
13. Ne **umar** yārdan aġyār …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 5). [umar, -ar]*
14. Eger ḥüsnüñle baḫs itmek dilerse ey yüzi Firdevs
Umaram noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕāruñ ḫūr ide ḥūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 6). [umaram, -ar, -am]*
15. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña himmet **uma**
Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 13). [uma, -a]*
16. Ravża-i ḥüsnüm benüm bil bāġ-ı cennetdür hemān
ʿĀrıż **ummañ** sebze-i ezhārına anuñ ḫazān *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 10). [ummañ, -ma, -ñ]*

umagel: *Ummak, ümit etmek.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet **umageldüm** hem ʿazīmüm hem yetīmüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [umageldüm, -dü, -m]*

umaram kim: *Umarım ki.*

1. Ben ölüp şöyle ki bu girye ile ḳabre girem
Umaram kim ola türbemden iki çeşme revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 4). [umaram kim,]*

ʿ**ummān:** *Engin deniz, okyanus.*

1. Eşk-i çeşmümden ḫaẕer eyle ne deñlü azise
Cemʿ olup o ḳaṭreler bir gün ṣaḳın ʿ**ummān** olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 8). [ʿummān,]*
2. Āftābuz kim nihānuz ẕerre-i nā-çīzde
Bizi ġāfil çaġlama kim ḳaṭrede ʿ**ummānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 6). [ʿummānlaruz, -lar, -uz]*
3. Ehl-i vuṣlat ḳılur cihāndan ḫaẕẕ
Yoḫsa ʿ**ummān** … ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 2). [ʿummān,]*
4. Sīnesi üzre elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿ**ummān** ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 4). [ʿummān,]*
5. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
Bu giryān gözümüñ zevrāḳların ʿ**ummāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [ʿummāna, -a]*
6. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabşırdum
Belā vādīsinüñ aḳar ṣuyın ʿ**ummāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [ʿummāna, -a]*
7. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden yaña dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿ**ummāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 4). [ʿummāna, -a]*
8. Mevc üzre niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿ**ummān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 68). [ʿummān,]*
9. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse zülfüñ ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿ**ummāna** ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 2). [ʿummāna, -a]*

ummaz mı: *Dilemez mi. II Diler.*

1. Ḫabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn ursañ hemān
Ġamdan āzād olmaġa **ummaz mı** ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 4). [ummaz mı,]*

unıd: *Unutmak, aklından gitmek.*

1. Ben Behiştī bugün ol rind-i mey-āşāmem ki
Unıdur Kevṣeri bir cürʿa çeken cāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 10). [unıdur, -ur]*
2. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n'ola kim
Unıdur Ravża-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 6). [unıdur, -ur]*

ʿ**unnāb:** *Hünnap, kırmızı kabuklu ve çok lezzetli küçük meyve.*

1. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan yegdür

Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ
ʿ**unnābdan** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 2). [ʿunnābdan, -dan]*

ʿunṣur: *Öz, ruh, esas, cevher.*

1. ʿUnṣur evine girdügi dem nāṭıḳa miskīn
Aşıldı hemān ḳapusına perde-i nisyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 25). [ʿunṣur,]*

unut: *Unutmak, aklından çıkarmak.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḥalel virmezse dūd
Hīç **unutma** eyle yarın ḥūr u ġılmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [unutma, -ma]*
2. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl itdükce
Beni **unutmasun** Allāhı seven yārānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 10). [unutmasun, -ma, -sun]*
3. Ḳan yalaşmaġı **unutduñ** gibi ey nāvek-i yār
Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 5). [unutduñ, -du, -ñ]*
4. Behiştī bulduġuñ ehl-i dile benden tażarruʿ ḳıl
Unutmasun duʿādan kim ʿadem mülkine gitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 10). [unutmasun, -ma, -sun]*
5. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış **unutmış** eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [unutmış, -mış]*
6. Unutma buñ deminde Behiştī ḥaḳīrüñi
Görme revā ki ḳaldı ʿaẕāb içre müstedām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 97). [unutma, -ma]*

ʿunvān: *Derece, mertebe, rütbe.*

1. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Ṣādīden
Bu ʿ**unvānile** erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 6). [ʿunvānile, -ile]*
2. Kitābuñ alnına yazdurdıġumçün nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿ**unvān** ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 6). [ʿunvān,]*
3. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenā ʿ**unvānını** bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [ʿunvānını, -ı, -n, -ı]*

ʿunvān ol: *İsim, nam olmak.*

1. Ḳılduġum secde umaram ḳaşlaruñ mihrābına
Rūz-ı maḥşer nāme-i aʿmālüme ʿ**unvān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 4). [ʿunvān ola, -a]*
2. Rūz-ı ezel olup bize ʿunvān muʿāf-ı ʿışḳ
Münkirler ile itmege geldük meşāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 1). [ʿunvān olup, -up]*

ʿunvān-ı sūre-i nūn: *Nûn suresinin sureti.*

1. İncil içinde laʿlüñ mīm-i Mesīḥ-i cān-baḫş
Furḳān içinde ḳaşuñ ʿ**unvān-ı sūre-i Nūn** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 8). [ʿunvān-ı sūre-i nūn,]*

ur-: *Belirmek, meydana gelmek.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ **urmasa** bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 1). [urmasa, -ma, -sa]*

ur: *Vurmak, yaralamak.*

1. Tīr-i müjgān ile dil murġın **urup** götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 5). [urup, -up]*
2. Tīr elinde geçdi **urmadı** baña kāfir raḳīb
Şöyle beñzer ol ṣanem anı müselmān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 3). [urmadı, -ma, -dı]*
3. Zücāc-ı çarḫ nice mānend **urardı** sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [urardı, -ar, -dı]*
4. Ġamzesin añma Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar **urarsın** tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 10). [urarsın, -ar, -sın]*
5. Zaḫm-ı şemşīr **urursa** ben ḳulına
Ḳuvvet olsun efendimüñ ḳolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 1). [urursa, -ur, -sa]*
6. Āh oḳıyla cān ḳuşını **urma** zārılıḳ ḳılup
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [urma, -ma]*
7. Ḫoros-ı ʿarṣa ser-pençe **urur** bāz-i sepīdüm var *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [urur, -ur]*
8. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [urup, -up]*

ur: *Vurmak. II Söylemek.*

1. Çekmek olurdı ġayrılaruñ ser-zenişlerin
Baġrum başına ṭaʿne ṭaşın **urmasa** raḳīb
(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 8). [urmasa, -ma, -sa]

2. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa **urur** sanma lāf-ı ʿışḳ
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 4). [urur, -ur]

ur: *Dönmek.*

1. İḫtiyār ile döner ṣanma ser-i kūyuñda gün
Nūruñı görmiş sürürından **urur** nā-çār
çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 6). [urur, -ur]*

ur: *Vurmak, götürmek.*

1. Gel e inṣāf ide ṣūfī elüñi gögsüñe **ur**
Deff ü ney olmasa meclisde bu ḥālet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 5). [ur,]*

ur: *Vurmak. II İşlemek.*

1. Nār-ı ẓulm ile **ursursañ** sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ zār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 5). [ursursañ, -ur, -sa, -ñ]*

2. Ḥabsgāh-ı cisme tīġüñ āteşīn **ursañ** hemān
Ġamdan āzād olmaġa ummaz mı ṣanduñ hānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 3). [ursañ, -sa, -ñ]*

ur: *Vurmak.*

1. Bu dehr-i bī-ṣebātuñ niʿmetinde çün beḳā olmaz
Murāduñca nefāʾis ḳısmına dendānı **urduñ** ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 4). [urduñ, -du, -ñ]*

2. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice ṣol deñlü **urdum** kim
Ser-ā-ser irtede gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 11). [urdum, -du, -m]*

3. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice ṣol deñlü **urdum** kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm vücūdı nīl-gūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 11). [urdum, -du, -m]*

4. Bed-duʿāmile raḳībi hele kör eyledi Ḥaḳ
Bāṭıluñ çeşmine āh oḳını **urdum** ṣabadaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 2). [urdum, -du, -m]*

5. Ne ruḫ-ı sāde Behiştī ne ḫat-ı nev añalum
Defteri oda **urup** aġ u ḳaradan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 10). [urup, -up]*

6. Urma her bir senge varup tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [urma, -ma]*

ur: *Vurmak, atmak.*

1. Tāze tāze **urup** aġyāra cefā oḳlarını
İkide birde benüm sen kurıdursun ḳanum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 3). [urup, -up]*

ur: *İfade etmek, beyan etmek.*

1. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa **ura**
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [ura, -a]*

ur: *Vuruşmak, mücadele etmek, karşısına çıkmak.*

1. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe **urur** yoḳ
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [urur, -ur]*

ur: *Vurmak. II Takmak, geçirmek.*

1. Ḫod-pesend olma ki **urdı** dest-i ḳahr
Gerden-i şeyṭāna ṭavḳ-ı laʿnetī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 5). [urdı, -dı]*

ur: *Vurmak, kılmak.*

1. Sen ol ḫızāne ḫātemisin kim senüñle Ḥaḳ
Urdı der-i nübüvvete ḫoş mühr-i iḫtitām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 8). [urdı, -dı]*

ur: *Vurmak. II Üflemek.*

1. Bir āteş **urdı** āhum āsmāna
Ki kül oldı vücūdı yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 1). [urdı, -dı]*

urduk mı: *Vurmak, yaralamak.*

1. Ey Behiştī ne şikāyet ider ol tāze nihāl
Bize şākird iken anı gelse **urduḳ mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 10). [urduḳ mı, -du, -ḳ, -mı]*

urdur: *Vurdurmak.*

1. ʿĀşık **urdurmaġa** meyleyleseñ ey ḳaşı kemān
Ġamzeñ oḳı beni barmaġıla taʿyīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 3). [urdurmaġa, -maġ, -a]*

2. İncinmeñ **urdurursa** beni pīr-i mey-fürūş
Oġlın helāk idende lāzım degül ḳışāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 7). [urdurursa, -ur, -sa]*

urġanını çek: *İpini çekmek. II İşini bitirmek.*

1. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa zülfüñ dārına
Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ

urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 8). [urġanını çekerdüm, -er, -dü, -m]*

urın: *Takmak, giymek, geçirmek.*

1. Başına altun üsküf **urınmazidi** şehā
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [urınmazidi, -maz, -i, -di]*
2. Āfāḳı ṭutdı gün gibi nūr-ı şāḥib
Senden **urınmaġıle** edeb tācın ey hümām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 86). [urınmaġıle, -maġ, -ıle]*

ʿ**urve-i vuṣḳā:** *Sağlam bir kulp. II "Artık her kim tâgutu inkar edip, Allah´a inanırsa, sağlam bir kulpa yapışmıştır ki, o hiçbir zaman kopmaz." 2/ 256.*

1. Oldı elümde ʿ**urve-i vuṣḳā** maḥabbetüñ
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 59). [ʿurve-i vuṣḳā,]*

ʿ**uryān:** *Çıplak.*

1. Şanma ʿ**uryān** tenümüñ lerzesini deydendür
Ehl-i ʿışḳ içre bu ḥālet ezelī reydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 1). [ʿuryān,]*
2. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse yeg degül mi aña ʿ**uryānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 6). [ʿuryānlıḳ, -lıḳ]*
3. İşigüñde isterem ten ḫırḳasın çāk eyleyem
Bāliş-i rāḥatdur anda ḫ∨āb iden ʿ**uryān** gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 4). [ʿuryān,]*
4. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār şanma kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 7). [ʿuryān,]*
5. Dehr ḥammāmında gördüm reva mı ʿ**uryān** seni
Mīr-i ḥasret yaḳa yaḳa sīnemi külḫan gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 3). [ʿuryān,]*
6. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿ**uryān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [ʿuryān,]*

ʿ**uryān ol:** *Çıplak olmak. II Soyunmak.*

1. Ben görem mi bir gice ḳoynumda ʿ**uryān olduġuñ**
Cān gibi bu sīnemüñ taḫtında sulṭān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 1). [ʿuryān olduġuñ, -duġ, -uñ]*

ʿ**uryān ol:** *Soyunmak, arınmak.*

1. ʿUryān olup libās-ı ġınādan Behiştiyā
Bir kendü ʿāleminde faḳīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 9). [ʿuryān olup, -up]*

usāme: *Üsâme.*

1. Behiştī yārile kuhsārı bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār **Usāme** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 10). [usāme,]*

uşan: *Yorulmak, bıkmak.*

1. Uṣanmaz ṣubḥ u şām oynar çemende berg-i güllerle
Hevā ehli olup göñlüm ḳoşıldu bād-ı gül-bīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 5). [uṣanmaz, -maz]*

ʿ**usāre:** *Sıkılan şeylerden çıkan su.*

1. Cāy oldı çeşm-i tengüm laʿl-i şeker-feşāna
Eşküm degül bu andan ṭamlar ʿ**usārelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 4). [ʿusārelerdür, -ler, -dür]*

uşlan: *Uslanmak, akıllanmak.*

1. Sāḳıyā muġ-beçenüñ meykede dīvāneleri
Şerbetin döne döne içdiler **uşlanmadılar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 4). [uşlanmadılar, -ma, -dı, -lar]*

uşlu mı: *Uslu mu.*

1. Taʿaccüb itme eşkinden iki zencīre bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī **uşlu mı** ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 10). [uşlu mı,]*

ʿ**uşşāk:** *Âşıklar. II Dervişler.*

1. Şol mest kim düşüp yüzini ḫāke urmaya
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 6). [ʿuşşāḳ,]*
2. Āhum āvāzesin sever ʿ**uşşāḳ**
Ehl-i İslām ider ezān̲dan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 5). [ʿuşşāḳ,]*
3. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ bāġı bilürlerken
Olur mı ḫırḳa-i cisme taḥammül eyleye ʿ**uşşāḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 8). [ʿuşşāḳ,]*

ʿ**uşşāk:** *Âşıklar.*

1. Çünki el-iḥsān illā bi't-tamām
Sāġarı ʿ**uşşāḳa** pür ṣun sāḳıyā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 6). [ʿuşşāḳa, -a]*
2. Naṣīḥat itmege ʿ**uşşāḳa** ey yüzi muṣḥaf
Müjeñ saṭırları olmışdur āyet-i tevbīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 7). [ʿuşşāḳa, -a]*

3. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler virmekdedür ʿ**uşşāḳa** güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [ʿuşşāḳa,]*

4. Ḳaṣd ider ʿ**uşşāḳı** ḳūyuñdan uçurmaġa raḳīb
Kāfir-i bī-raḥmı gör murġ-ı Ḥaremden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 3). [ʿuşşāḳı, -ı]*

5. Ṣūret-i ḥālin ḳo ʿ**uşşāḳuñ** sözin diñle hemān
Bülbülüñ şekli degüldür ḫūb olan āvāzıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 115, Mısra 7). [ʿuşşāḳuñ, -uñ]*

6. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar yāri ʿ**uşşāḳa**
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [ʿuşşāḳa, -a]*

7. Gelüp mey-ḫāneye ṣūfī iderse ṭaʿne ʿ**uşşāḳa**
Edebsüzdür ḳovuñ ol bu ḥarīmüñ ḫürmetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 3). [ʿuşşāḳa, -a]*

8. Degüldür ʿışḳ içinde ol kişi erbāb-ı himmetden
Ki ḳabrin ḫāk-i Mecnūn gibi ʿ**uşşāḳa** mezār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 4). [ʿuşşāḳa, -a]*

9. Meẕmūm idi yanuñda cefākārlar ezel
ʿUşşāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 4). [ʿuşşāḳa, -a]*

10. Kūy-ı yāri beklesün ʿ**uşşāḳ** ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 7). [ʿuşşāḳ,]*

11. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿ**uşşāḳ** içre uş mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [ʿuşşāḳ,]*

12. Cihān bezminde ʿ**uşşāḳa** enīs olsam Behiştīyem
Ḳarīn olduḳca nā-cinse giriftār-ı caḥīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 9). [ʿuşşāḳa, -a]*

13. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿ**uşşāḳile** mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [ʿuşşāḳile, -ile]*

14. Cevri çoḳ eyleme ʿ**uşşāḳa** öperler lebüñi
Dem olur ḳahrile ey ḫūnī ḳıyalar cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 474, Mısra 3). [ʿuşşāḳa, -a]*

15. Ne güne dil-nüvāz olsam diyü fikr ü ḫayāl eyler
Görince her ne dem ʿ**uşşāḳı** ol meh cebhe-çīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 8). [ʿuşşāḳı, -ı]*

16. Ḳamu ʿ**uşşāḳ** cān virür viṣāle
Velī ben ḳāʿilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 1). [ʿuşşāḳ,]*

17. Bu mey yā Rab nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿ**uşşāḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 4). [ʿuşşāḳı, -ı]*

18. İrişür yol deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿ**uşşāḳa**
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [ʿuşşāḳa, -a]*

19. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri zinde ḳılur nefḫa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 15). [ʿuşşāḳuñ, -uñ]*

20. ʿIşḳ-perverlikde ʿ**uşşāḳ** içre nādirdür göñül
Gerçi her meh-rūya dil virmekde māhirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 3). [ʿuşşāḳ,]*

21. Mürāʿīler libāsıyla ʿacā'ib şekle girmişsin İşitdüm ṭaʿn idüp ʿ**uşşāḳa** ḫayli herze yirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 18). [ʿuşşāḳa, -a]*

uşşāḳ-ı mey-perest: *Şaraba düşkün âşıklar.*

1. Feryād-ı ṣūfinüñ eşeri ḳalmaz anda kim
Mestāne naʿra eyleye **uşşāḳ-ı mey-perest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 8). [uşşāḳ-ı mey-perest,]*

ussı gid: *Aklı gitmek, çok beğenmek, bayılmak.*

1. Nāgehān **ussı gider** olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 3). [ussı gider, -er]*

2. Ruḫ-ı yāri görince ḳarşudan **uşşum gidüp** düşdüm
Temāşā eyledüm Mūsī gibi ṣan āteş-i Ṭūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 3). [uşşum gidüp, -üp]*

uşşum gid: *Aklı başından gitmek.*

1. Uşşum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir merd-i mürde gūyā yek fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 3). [uşşum gider, -er]*

utan: *Utanmak, mahcup olmak.*

1. Ḳapuñda ḳanlu yaşum ṣanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ululer görüp **utandum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 8). [utandum, -du, -m]*

utandur: *Utandırmak.*

1. Yüzinden perde-i ebri n'ola refʿ itmese ḫurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile **uṭandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 4). [uṭandurduñ, -du, -ñ]*

utanmaz idüm: *Utanmak, çekinmek.*

1. Melūlem aña ki ʿışḳı nihān ider oldum
Ezel **utanmaz idüm** āşkāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 4). [utanmaz idüm, -maz, -i, -dü, -m]*

uy: *Dinlemek, kulak vermek.*

1. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [uyma, -ma]*

uy: *Uymak, aynı şekilde hareket etmek.*

1. Ġāfil olma baḫr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla **uy**
Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 7). [uy,]*
2. ʿIşḳa **uy** zāhid ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [uy,]*
3. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ ara **uymış** ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [uymış, -mış]*
4. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 9). [uymazsa, -maz, -sa]*

uyan: *Ayılmak, kendine gelmek.*

1. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan **uyanmaḳ** mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [uyanmaḳ, -maḳ]*

uyan: *Uyanmak, fark etmek.*

1. Ölmezden o gördi vire bir ḫ∨āba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin **uyanmaya** aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 62). [uyanmaya, -ma, -y, -a]*

uyar: *Uyarmak, uyandırmak.*

1. Her seḥer çeşmine şeb-nem ṣu seper gülşende
Ḫ∨ābdan nergis-i maḥmūrı **uyarmaġ** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 4). [uyarmaġ, -maġ]*
2. Jāleden ḳandīl **uyarmaġa** çemende ʿankebūt
Ey perī-ruḫ tārdan mühr-i Süleymān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 5). [uyarmaġa, -maġ, -a]*

uyar: *Uyarmak, canlandırmak.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin ziyāde ḳıl kim
Tekrār şemʿ **uyarmaḳ** bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 4). [uyarmaḳ, -maḳ]*
2. Ümīẕüm şemʿini bezm-i vişālüñde **uyarmaġa**
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 3). [uyarmaġa, -maġ, -a]*
3. Çerāġı vādi-i Eymen ocaġından **uyarursın**
Eger pervāneveş biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 7). [uyarursın, -ur, -sın]*

uyar: *Uyarmak, dikkat çekmek.*

1. Bu çarḫ-ı nīzeden bülbülleri pervāne ḳılmaġa
Uyardı āteş-i gülden niçe şemʿ-i şebistānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 551, Mısra 8). [uyardı, -dı]*

uydı git: *Uyum sağlamak, aynı şekil hareket etmek.*

1. Behiştī ehl-i ʿışḳa **uydı gitdi**
İmāmı oldı anuñ ol cemāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 9). [uydı gitdi, -di]*

uyhu: *Uyku.*

1. Mest-i dünyā ġaflet **uyḫusundan** uyanmaḳ mı var
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [uyḫusundan, -s, -u, -n, -dan]*

uyu: *Uyumak, uykuya dalmak.*

1. Uyuriken olup gülşende şeb-nem Behiştī ġoncanuñ aġzını dişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 9). [uyuriken, -r, -i, -ken]*
2. Ṣalınur serv **uyur** nergis ider gül ḫande
Kimi ser-ḫūş kimi tiryāki kimi ḥayrāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 5). [uyur, -r]*
3. Vaṣf-ı yārile Behiştī **uyumazdı** giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger şuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [uyumazdı, -maz, -dı]*
4. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti yār
Çeşm-i ḥasūd evinde **uyurken** çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 10). [uyurken, -r, -ken]*

uyukla: *Uyuklamak. II Mahmur bakmak.*

1. Nergis n'ola **uyuḳlasa** ṭurduġı yerde kim
Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [uyuḳlasa, -sa]*

uyur ejder uyandur: *Uyuyan yılanı uyandırmak.*

1. Felekde görinen seyyāre ṣanma gözlerin açdı
Fiġān u āhile ey dil **uyur ejder uyandurduñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 8). [uyur ejder uyandurduñ, -du, -ñ]*

uzad: *Uzatmak.*

1. Her kim **uzada** vuṣlatuña himmet elini
Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [uzada, -a]*

ʿ**uzlet:** *İnziva, yalnızlık.*

1. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿ**uzletde** ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [ʿuzletde, -de]*
2. Ṣoḥbet-i sāḥib-dilüñ biñ cān ile müştāḳıyam
Ehl-i ʿirfān olmayandandur Behiştī ʿ**uzletüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 10). [ʿuzletüm, -üm]*

ʿ**uzlet it:** *Bir köşeye çekilip toplumdan, insanlardan uzak, yalnız başına yaşamak.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿ**uzlet it** maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 9). [ʿuzlet it,]*

uzun: *Uzun. II Fazla.*

1. Ṭutdum reh-i viṣālüñi ammā ne fāʾide
ʿÖmr-i raḳībden **uzun** oldı baña bu rāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 4). [uzun,]*

Ü

üff di: *Üf demek, hafifçe üflemek.*

1. Başın raḳībüñ ezmeye mi seng-i bed-duʿām
Maḥv olmaya mı **üff diyicek** pür-hevā ḥabāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 6). [üff diyicek, -y, -icek]*

üftāde: *Düşkün, biçare. II Âşık.*

1. Çekmeye çāh-ı cünūndan ṭaşra ben **üftādeyi**
Her ṭaraf olsa selāsil tendeki mūlar baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 3). [üftādeyi, -y, -i]*
2. Giderseñ āh ne çeksem gerek ben **üftāde**
Saña ḳolay görinür gerçi benden ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 3). [üftāde,]*
3. Dest-gīr ol kim ḳatı **üftādedür** dil dostum
Aña elden geldügince merḥamet ḳıl dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 1). [üftādedür, -dür]*

üleş: *Üleşmek, paylaşmak.*

1. Ezel bāġında il ʿālem gül-i maḳṣūd **üleşdükde**
Hemān ḫār u belā olmış Behiştī bendenüñ pāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 9). [üleşdükde, -dük, -de]*

ümīd: *Ümit, umut.*

1. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
Yā **ümīdüm** bādesin yā zehr-i ḥasret ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 6). [ümīdüm, -üm]*
2. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḫālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 3). [ümīdüm, -üm]*
3. Olupdur rifʿat-i dünyā **ümīdinden** cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm yoḳ ögülürse ḥakīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 3). [ümīdinden, -i, -n, -den]*
4. Ümīdüm var kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [ümīdüm, -üm]*
5. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan **ümīdüm** var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [ümīdüm, -üm]*
6. ʿAceb mi ḫalḳa olursa **ümīdüm** gūş-ı dürlerde
Lebüñ ḳandi nice şīrīn ise cānā şekerlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 3). [ümīdüm, -üm]*

ümīd itme: *Ummak, beklemek.*

1. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan vefā itme

ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [ümīd itme, -me]*

2. ʿĀlemde **ümīd itme** ki rāḥat ola bī-renc
Gül virmez imiş ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 51). [ümīd itme, -me]*

ümīd ṭut: *Ümit beslemek, ümitlenmek.*

1. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 5). [ümīd ṭutup, -up]*

ümīd-i çeşme-i kevser: *Kevser çeşmesinin ümidi.*

1. Āteş-i dūzaḫda yanmaḳ emr iderseñ ger baña
Bī-edeblikdür **ümīd-i çeşme-i Kevşer** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 2). [ümīd-i çeşme-i kevşer,]*

ümīdi id: *Ümit etmek, ummak.*

1. Bu aḳça aḳça düşen yeryüzine berf degül
Bahār **ümīdi idüpdür** sipihri sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 6). [ümīdi idüpdür, -üp, -dür]*

ümīd-i vuṣlat: *Kavuşma ümidi.*

1. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden **ümīd-i vuṣlatum** yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 2). [ümīd-i vuṣlatum, -um]*

2. Dil bu ġurbet-ḫānede ḳılmazdı bir laḥẓa ḳarār
Ger **ümīd-i vuṣlatuñ** olmasa anuñ egleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 4). [ümīd-i vuṣlatuñ, -uñ]*

ümīdini it: *Ummak, ümit etmek.*

1. Ḥ∨ān-ı viṣāl **ümīdini itme** uṣuñı aç
Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 1). [ümīdini itme, -me]*

ümīz: *Ümit, umut, beklenti.*

1. Ümīzüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde yürek yaġın eritdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 3). [ümīzüm, -üm]*

ümmet: *Hz. Muhammet'e iman edenlerin, onun getirdiklerine inanıp tâbi olanların meydana getirdiği topluluk.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı **ümmetüñe** ḥüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 42). [ümmetüñe, -üñ, -e]*

üş: *İşte.*

1. Seg-i kūyuñ tebessümler ider gördükce ḳapuñda
Anuñla şimdi ʿuşşāḳ içre **uş** mümtāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 4). [uş,]*

2. Bir kemik ḳaldı benüm cism-i figārumdan evet
Uş göresin olısar ol daḫı pā-māl-i segān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 6). [uş,]*

üş: *Akıl.*

1. Ḥ∨ān-ı viṣāl ümīdini itme **uşuñı** aç
Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 1). [uşuñı, -uñ, -ı]*

2. Niçe dīvānelerüñ ḥāli diger-gün oldı
Ey göñül ḳābil olup ben seni **uşla** dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 8). [uşla, -la]*

üş: *Yukarı, bir şeyin yukarı kısmı, üzeri.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 12). [üstüm, -üm]*

üş: *Üşüşmek, toplanmak.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ **üşüp** baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa vaḥş u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 5). [üşüp, -üp]*

2. Bize himmeti eylesün yidiler
Yoḫsa ġamlar beni **üşüp** yidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 2). [üşüp, -üp]*

3. Ṣaḳın pervāneler cemʿ oldı ṣanma çevre yanına
Saña ḫayrān olup şemʿüñ meges **üşmiş** dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 2). [üşmiş, -miş]*

4. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş üstine ḳuşlar işitse ṣavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 8). [üşermiş, -er, -miş]*

5. İrince Kerbelā deştine ol şāh-ı kerem kānı
Üşüp eṭrāfın aldı bir alay ġūl-i beyābānī *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 44). [üşüp, -üp]*

üş: *Kıyas etmek, karşılaştırmak, benzetmek.*

1. Ger baña **uşmaz** Behiştī şimdiki şāʿirleri
Ġamzekārum gerçi çeşmüñ gibi seḫḫār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 9). [uşmaz, -maz]*

üşen: *Korkmak, çekinmek.*

1. Her dāġı ʿayn-ı ṣıḥḥat ola ḫaste cismüñe
   Gel sīneme **üşenme** ki meşhūr ocaḳdur
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 6). [üşenme, -me]

üsküf: *Genellikle Yeniçeri askerleri tarafından başa takılan kep, kalpak, serpuş, başlık.*

1. Başına altun **üsküf** urınmazidi şehā
   Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 3). [üsküf,]*

üslūb: *Tarz, yol, biçim.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek mestler
   Ādem yaradılaldan budur ḥabībüm **üslūb**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 8). [üslūb,]
2. Ġam göñül ḳalʿasın alduḳça budur kim **üslūb**
   Anı feṯḥ itmege atışduravuz bir iki ṭob
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 1). [üslūb,]
3. Tertīb-i bezm-i meyde her **üslūbdan** ḫabīr
   Pīr-i muġān gibi ḳanı bir maʿrifetlü pīr
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 1). [üslūbdan, -dan]
4. Cānı yoḳdur ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
   Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem **üslūbı**
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 2). [üslūbı, -ı]

üst: *Üst, üzeri.*

1. ʿAcebdür şeref-i ḥüsnüñde ebrūlarla ol çihre
   İki dāne hilāl **üstinde** olmış bir ḳamer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 6). [üstinde, -i, -n, -de]*
2. Sen tevekkül pīşesinde ṣayduñ eyle şīrveş
   Cīfe **üstinde** Behiştī ḳo cidāl itsün ġurāb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 10). [üstinde, -i, -n, -de]
3. Siḥr ider sözleri **üstine** Behiştī ġālib
   Ehl-i ʿirfān hep anuñ şiʿrine eyler raġbet
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 9). [üstine, -i, -n, -e]
4. Şuʿle kim şemʿüñ başında efser-i zer gibidür
   Bir gümüş serv **üstine** ḳonmış semender gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 2). [üstine, -i, -n, -e]*
5. Bāġum **üstinde** götürsem zaḫmuñı erzānidür
   Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 1). [üstinde, -i, -n, -de]*
6. Bir uġurdan iki kāfir **üstüme** ḳıldı hücūm
   Gördüm olmaz ikisine müşterek oldum esīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 3). [üstüme, -üm, -e]*
7. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
   İki gözüm **üsti** yanında aḳar ırmaġlar
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [üsti, -i]
8. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş **üstine** pervāne
   Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [üstine, -i, -n, -e]*
9. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
   Mey-fürūş **üstinde** bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [üstinde, -i, -n, -de]*
10. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa yüz ṭutar
    Cemʿ olsa başum **üstine** āhum seḥābveş
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 4). [üstine, -i, -n, -e]
11. Bārān-ı ḥasret **üstüme** yaġmaġa yüz ṭutar
    Cemʿ olsa başum üstine āhum seḥābveş
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 3). [üstüme, -üm, -e]
12. Sīne kūhsār-ı maḥabbet āteşīn-gül tāze dāġ
    Oldı ben Mecnūna ey Leylā-ṣıfat ṭaġ **üsti** bāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 2). [üsti, -i]*
13. Müjġānuñ oḳı sīnemizi itdi nişāne
    Ḳaşuñ gerinüp **üstümüze** geldi kemāncuḳ
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 6). [üstümüze, -ü, -müz, -e]
14. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
    Deryānuñ **üstine** yüridük şuya batmaduḳ
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 4). [üstine, -i, -n, -e]
15. Ṣafḥa-i rūy-i nigāruñ görüp **üstinde** ġubār
    Ḫaṭṭ-ı nev ṣanmışam anı nice şu ḫayrānlıḳ
    (Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 3). [üstinde, -i, -n, -de]
16. Ser-i serv üzre gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
    Ṣanur kim ḳaddüñ **üstinde** görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 4). [üstinde, -i, -n, -de]*
17. Ṣatmaġa deyr-i fenāda ḫalḳa ʿışḳuñ bādesin
    Ḥalḳa-i ḫamdur sütūn-ı āhum **üstinde** hilāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 4). [üstinde, -i, -n, -de]*
18. ʿĀrıżuñ ʿaḳsi düşüpdür **üstine** şāhid diyü
    Şimdi āb-ı kūyuñuñ ben ʿāşıḳ-ı dīdārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 5). [üstine, -i, -n, -e]*
19. İʿtimād itme cihāna murġ-ı zīreksin göñül
    Bu dıraḫt-ı bī-ṣebāt **üstinde** ḳılma āşiyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 8). [üstinde, -i, -n, -de]*
20. Çünki sīnemdür beni derde giriftār eyleyen

Āḫir anuñ **üstine** yaḳsam gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 6). [üstine, -i, -n, -e]*

21. Yāruñ niṣār-ı sīm ider **üstine** ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 5). [üstine, -i, -n, -e]*

22. Ey Behiştī ol gül **üstinde** bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb üzre ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 9). [üstinde, -i, -n, -de]*

23. Ruḫlaruñ **üstine** kākül ṣalsa ol meh nāzdan
Māt ider naṭʿ-ı sipihrüñ şāhını açmazdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 1). [üstine, -i, -n, -e]*

24. Dünyāya dil virenlerüñ **üstine** doġma kim
ʿĀşıklar arasında sevilmez raḳīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 5). [üstine, -i, -n, -e]*

25. Zāl-i sipihri nīzesi **üstinde** oynadur
Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 3). [üstinde, -i, -n, -de]*

26. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger Cem **üstine**
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 1). [üstine, -i, -n, -e]*

27. Cürʿa-i cāmum niṣār olsa eger Cem **üstine**
Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 2). [üstine, -i, -n, -e]*

28. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste yaturken beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 4). [üstine, -i, -n, -e]*

29. İller āhumdan niye incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ yoḳ mı ādem **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 6). [üstine, -i, -n, -e]*

30. Ḫūb tesḫīr itmek içün bir duʿāsı müstecāb
İsm-i Aʿẓam oḳumış dīnār u dirhem **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 8). [üstine, -i, -n, -e]*

31. Kendü çıḳmazsa ḥavāle eyle mey serhengini
Ey Behiştī ḫāne-i sīneñdeki ġam **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 10). [üstine, -i, -n, -e]*

32. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl **üstine** ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 9). [üstine, -i, -n, -e]*

33. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar **üstüñe**
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer **üstüñe** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 1). [üstüñe, -üñ, -e]*

34. Mışr-ı çeşmüñde ḫayāl üstine ḳılmaġa niṣār
Ey Behiştī lāzım oldı dürr ü gevher **üstüñe** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 10). [üstüñe, -üñ, -e]*

35. Ne umar yārdan aġyār …
Lebi **üstindeki** ḫāl-i siyeh efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 6). [üstindeki, -i, -n, -de, -ki]*

36. Ḳadd-i yār **üstindeki** ruḫlar Behiştīnüñ yine
Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 9). [üstindeki, -i, -n, -de, -ki]*

37. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı dinen ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [üstümde, -üm, -de]*

38. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine seyl-i eşki ṣalup ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 8). [üstine, -i, -n, -e]*

39. Zühde degişmez ʿışḳı şāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı şūr **üstine** zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 6). [üstine, -i, -n, -e]*

40. Göñlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu yaşum ki zeyn ide dāmānum **üstini** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 6). [üstini, -i, -n, -i]*

41. Fiġān itsem gelür her kūşeden bir nāvek-i ṭaʿne
Üşermiş **üstine** ḳuşlar işitse ṣavt-ı Dāvūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 8). [üstine, -i, -n, -e]*

42. Biz ḥaḳīḳat defterinde mürdeyüz ey zinde-dil
Üstümüzde türbemüzdür künbed-i ḫażrā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 20). [üstümüzde, -ü, -müz, -de]*

43. Ser ü pāyum gibi ḳalurdı bürehne bedenüm
Döndi ḫākistere ġam aḫkeri **üstinde** tenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 8). [üstinde, -i, -n, -de]*

44. O serv-i ḳadd-i bālā ḫāke çün kim sāyeveş düşdi
Ḳıyāmet **üstine** her yıl ḳıyāmetdür bilüñ anı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 48). [üstine, -i, -n, -e]*

üst: *Mezar.*

1. Biri derd ehlinüñ bezm-i belāda mest olup geçmiş
Duʿāsın almaġa bulınmasun **üstinde** merḥūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 6). [üstinde, -i, -n, -de]*

üstād: *Hoca, üstat.*

1. Dir gören kūhsār-ı miḥnetde benüm cünbişlerüm
Bīsütūn Ferhādınuñ beñzer ki **üstādı** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 6). [üstādı, -ı]*
2. Anuñiçün māhir-i ʿışḳam ki küçükden beri
Fenn-i ʿışḳ ezberledürdi baña **üstādum** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 4). [üstādum, -um]*

üstād: *Ebru ustası.*

1. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider **üstāda** beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [üstāda, -a]*

üstād ol: *Üstat olmak. II Rehber olmak.*

1. ʿIşḳ-bāzīde cihān ḥalḳını ḳıldum behremend
Ḳanı Mecnūn kime taʿlīm eyledi **üstād olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 8). [üstād olup, -up]*

üstād-ı ḫayāl: *Hayal üstadı, ustası.*

1. Ḳanmazam ʿışḳuñ meyinden gerçi **üstād-ı ḫayāl**
Arżı bir dāne sebū nüh çarḫı cām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 3). [üstād-ı ḫayāl,]*
2. Gelsün gözümi görsün **üstād-ı ḫayālüñ** kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 3). [üstād-ı ḫayālüñ, -üñ]*

üstād-ı maḥabbet: *Aşk hocası.*

1. Ögrenelden beri **üstād-ı maḥabbetden** edeb
Dil ġamuñla dürli rāyuña ḳarındaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 9). [üstād-ı maḥabbetden, -den]*

üstād-ı ṣafā-baḫş: *Huzur veren üstat.*

1. Ezelden mekteb-i ʿışḳuñ bir **üstād-ı ṣafā-baḫşı**
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḫayli ḳābil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 3). [üstād-ı ṣafā-baḫşı, -ı]*

üstād-ı zūrkār: *Zorlayan hoca.*

1. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege **üstād-ı zūrkārdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 8). [üstād-ı zūrkārdur, -dur]*

üstine: *Üzerine.*

1. Ḫalḳ-ı ʿālem **üstine** gāhī güẕer eyle şehā
Her ṭarafdan her kişi medḥ ü s̱enā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 3). [üstine,]*
2. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb **üstine**
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [üstine,]*
3. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ yazduḳça meh-tāb **üstine**
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 2). [üstine,]*
4. Mühr mihr vālih-i ḳaṣr-ı dilde gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 4). [üstine,]*
5. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe varmasun
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 6). [üstine,]*
6. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [üstine,]*
7. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb **üstine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [üstine,]*

üstine düş: *Yıkılmak, altına almak.*

1. Dil-i bī-çāresi bār-ı ġamuñ altunda ḳalup
Mūra döndi ki düşe üstine ṭaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 8). [üstine düşe, -e]*

üstine gel: *Üzerine gelmek.*

1. Müddeʿīler bir yere gelmiş Behiştī sen daḫı
Bād-pāy-ı fikret **üstine gelüp** ālāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 10). [üstine gelüp, -üp]*

üstine giy: *Üzerine giymek.*

1. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam ṣanma bu ḫayāli
ʿĀṣıḳlaruñ zer-i surḫ **üstine giydi** ṣālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 2). [üstine giydi, -di]*

üstine şal: *Üstüne salmak, göndermek.*

1. Kūhsār-ı sīne maʿden-i laʿl olduġın bilüp
Nāveklerüñden **üstine şalduñ** ḥavāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 6). [üstine şalduñ, -du, -ñ]*

üstine üş: *Üstüne üşüşmek, üstüne toplanmak.*

1. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı yüzine ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [üstine üşüp, -üp]*

üstine var: *Üstüne gitmek, işe el atmak.*

1. Āteş-i ḥışmı raḳībüñ söyünür nesne degül
Aña ḳaldı ki hemān **üstine varam** ṣu dökem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 4). [üstine varam, -am]*

üstine yürü: *Üzerine yürümek, öfkeyle yönelmek.*

1. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol yārüñ
Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 2). [üstine yürür, -r]*

üstüḫ∨ān: *Kemik.*

1. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç **üstüḫ∨ānum** var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [üstüḫ∨ānum, -um]*
2. Ḳomayup tende dem ü laḥmumdan ey ġam bir eşer
Destümi gīsū-yı yāra **üstüḫ∨āndan** şāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 6). [üstüḫ∨āndan, -dan]*
3. Segler Behişti eylerse **üstüḫ∨āne** meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 9). [üstüḫ∨āne, -e]*
4. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
Nevāle ārzū eyler meger kim **üstüḫ∨ānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 2). [üstüḫ∨ānumdan, -um, -dan]*

üstüḫ∨ān-ı cism: *Vücut, beden kemiği.*

1. Ey Behiştī ḳaṣr-ı vuṣlat isteyen olup naḥīf
Üstüḫ∨ān-ı cismin anuñ nerdbānı eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 10). [üstüḫ∨ān-ı cismin, -in]*

üstüḫ∨ān-ı ḥalḳ: *Boğaz kemiği.*

1. Ol senüñ şāyed dıraḫt-ı ʿömrüñe niṣār ola
Tīġuñı ber-rīḫte ḳılma **üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 3). [üstüḫ∨ān-ı ḥalḳıle, -ıle]*

üstüḫ∨ān-ı ser: *Baş kemiği. II Baş üstü.*

1. Üstüḫ∨ān-ı serde görinse ʿaceb mi ḥandesi
Ḥoḳḳa aġzı Leylinüñ Mecnūnı ḥayrān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 7). [üstüḫ∨ān-ı serde, -de]*

üstüñe: *Üzerine.*

1. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer **üstüñe** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [üstüñe,]*
2. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim öykünür
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber **üstüñe** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 6). [üstüñe,]*
3. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs yazayın
Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber **üstüñe** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 8). [üstüñe,]*

üstüñe ditre: *Üstüne titremek, ilgi göstermek.*

1. Yandıġum bu sāye ṣalduġına ʿarʿar üstüñe
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 2). [üstüñe ditrer, -r]*

üştür-i ebr: *Buluttan develeri.*

1. Sefer zamānı degülken ġarīb ḥādiṣedür
Felekler **üştür-i ebri** sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 8). [üştür-i ebri, -i]*

üştür-i ter: *Genç deve.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz Mecnūn
Üştür-i terlerle bir mi olur yund eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 6). [üştür-i terlerle, -ler, -le]*

üzere: *Üst, üzeri.*

1. Gül ṣuyı ẓarfın şımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk **üzere** bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 4). [üzere,]*

üzeri: *Üzeri, üst.*

1. Şāh-ı diyār-ı ʿışḳ olalı āh-ı sūzdan
Dāʾim sipāh-ı ġam **üzerine** ʿalem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 6). [üzerine, -n, -e]*

ʿ**üzeyr:** *Hz. Üzeyr, İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlerdendir.*

1. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿ**Üzeyr** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [ʿüzeyr,]*

üzre: *Üzere, üzerine.*

1. Ṣubḥ-dem yol **üzre** gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1).*

[üzre,]

2. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında yār olsun baña
Sīnem **üzre** zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 2). [üzre,]*

3. Ey Behiştī kūyı taşı **üzre** baş virsem n'ola
Bāliş-i dībā-yı pür-güldür degül taş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 9). [üzre,]*

4. Niçün böyle ḳarār **üzre** degüldür ḥālüñ ey deryā
Senüñ ḥāletlerüñ her dem ider ʿāşıḳları şeydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 1). [üzre,]*

5. Gel ey dil taḫtuñı Yūsuf gibi Nīl **üzre** ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [üzre,]*

6. Bir uġurdan çeşmesār-ı eşkümi ḳıldum revān
Ola kim bir dem murādum ḳuṭbı **üzre** döne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 4). [üzre,]*

7. Bāġ-ı vaṣl **üzre** güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 1). [üzre,]*

8. Geldügi demler ḥayālüñ **üzre** ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 7). [üzre,]*

9. Genc-i ḥüsn **üzre** ḳażā bennāları ebrūları
Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi vīrān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 5). [üzre,]*

10. Göñül bayram güni yāri ṣalıncaġ **üzre** seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [üzre,]*

11. Şemʿ-i kāfūrīnüñ eṭrāfın ṭutar nūr-ı siyāh
Gerdeni **üzre** ḳaçan kim şāneden gīsū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 8). [üzre,]*

12. Bāġ-ı vaṣl **üzre** güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 1). [üzre,]*

13. Geldüġi demler ḥayālüñ **üzre** ḳılmaġa niṣār
Gel neler ḥażırlamışdur çeşm-i gevher-bārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 9). [üzre,]*

14. ʿĀrıżı **üzre** ḳaçan kim kākülin çevgān ider
ʿArṣa-i ḥayretde ben meftūnı ser-gerdān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 1). [üzre,]*

15. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke yol itmez
Mezārı **üzre** olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 2). [üzre,]*

16. Vaż' itdi ḳaşuñ ṭāḳını göñlinde Behiştī
Şu **üzre** binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 10). [üzre,]*

17. Sīnesi **üzre** elifler mi iderdi peydā
ʿĀrıżuñ mevcin eger görmese ʿummān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 3). [üzre,]*

18. Ḫaṭṭ-ı laʿl-i yāri naẓm itdüñ iki mıṣraʿ ile
Levḥ-i cān **üzre** Behiştī bir güzel ferd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 10). [üzre,]*

19. Ser-i serv **üzre** gördükce göñül mihr-i cihān-tābı
Ṣanur kim ḳaddüñ üstinde görindi şems-i dülbendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 3). [üzre,]*

20. Enār u sīb u enġūruñ yetişmiş lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı **üzre** ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 8). [üzre,]*

21. Raʿd **üzre** ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [üzre,]*

22. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle
Yeşil baş **üzre** ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [üzre,]*

23. Şāḫ-ı maḳṣūd **üzre** dil murġı Behiştī şāẕ iken
Ḳanda imiş ḳapdı ol bī-çāreyi būm-ı melāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 9). [üzre,]*

24. Naḳd-i cānum yoluña eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ **üzre** ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 6). [üzre,]*

25. Seg-i kūyuñ çekişür cism-i Behiştī **üzre**
Sen iseñ anı müjeñ tīġına böldürmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 9). [üzre,]*

26. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne zībā eyledüñ taṣvīr
Sen ey merdüm şu **üzre** naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 6). [üzre,]*

27. Ey Behiştī ol gül üstinde bu sünbüller nedür
Ḥüsn elinde āftāb **üzre** ṭutarlar sāyebān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 10). [üzre,]*

28. Görüp ḫāk **üzre** çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā vuṣlat temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 1). [üzre,]*

29. Tenden uçarsa ḥasret-i ḳadüñle murġ-ı cān
Ṭūbā budaġı **üzre** idem āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 4). [üzre,]*

30. Olur olmaz kişi irmez maḥabbet āstānına
Saʿādet ehli **üzre** açılu ḳutlu ḳapudur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 6). [üzre,]*

31. Ḥamlemi gördi raḳīb **üzre** benümçün didi yār
Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [üzre,]*

32. Derd-i fürḳat beni şol deñlü zebūn eyledi kim
Murġ-ı cān **üzre** tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 8). [üzre,]*

33. Āhū gözüñ temāşā ḳıldum murādum **üzre**
Ḥaḳḳā bu ṣaydgāhuñ raʿnā şikārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 3). [üzre,]*

34. Ey Behiştī olmış ebyātuñ süṭūrında midād
Ḳaṣr-ı cennet **üzre** düşmiş sāye-i Ṭūbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 10). [üzre,]*

35. Dün ebr araya girmese yār **üzre** düşerdi
Ḥurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [üzre,]*

36. Behiştī ṣadr-ı meclisde ele cām aldı şāhāne
Ḥarābāt ehli içinde murādı **üzre** Cemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 10). [üzre,]*

37. Her şekl-i ḥabāb-ı āb-ı revānuñ leb **üzre**
Ḥummā-yı hevāñile olur ābile gūyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 35). [üzre,]*

38. Çarḫ-ı hidāyet **üzre** nücūm oldı her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben zümre-i kirām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 79). [üzre,]*

39. Mevc **üzre** niṣār eylemege gevher-i maḳṣūd
Öykünmez anuñ keff-i yed-i cūdına ʿummān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 67). [üzre,]*

40. Gül berg-i teri ṭut ki ṣabā aldı çemende
Esb **üzre** gelüp ḳılsa cihān bāġını seyrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 70). [üzre,]*

41. Soñ geldüñ öte silsilenüñ zübdesi sensin
Olsa Ramażān **üzre** muḳaddem n'ola Şaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 92). [üzre,]*

42. Beñzer ki felek **üzre** ḳadem başdı semendüñ
Anuñ eser-i naʿlidür anda meh-i tābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 103). [üzre,]*

43. Ḳalemi kāġız **üzre** füsūn-sāz ḳılmaduñ
Bir ruḳʿa birle bizi ser-efrāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 1). [üzre,]*

44. Dök evrāḳ **üzre** derdüñ hem fiġān eyle feṣāḥatle
İdüp āl-i abānuñ mātem āyātını tefsīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 3). [üzre,]*

45. Taḥammül eylemez sūzān ider āteş gibi ḥarfi
Ki imlā eyleyüp pür-āhen **üzre** eylesen tastīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 6). [üzre,]*

46. Başına yārüñ yürek oynar el ursa ser-tirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḥsārı **üzre mū** döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 10). [üzre mū,]*

V

vaʿd: *Vaad, söz, ahd.*

1. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
Vişālüñ **vaʿdesi** çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [vaʿdesi, -e, -s, -i]*

vaʿde: *Vade, süre.*

1. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege **vaʿdesi** gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 2). [vaʿdesi, -s, -i]*

vaʿde: *Vaad, söz, ahd.*

1. Vişālüñ **vaʿdesi** çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [vaʿdesi, -s, -i]*

vaʿde it: *Vadetmek, söz vermek.*

1. Behiştī bezme gelmek **vaʿde itdi** Cumʿadan şoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi

ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [vaʿde itdi, -di]*

vaʿde-i vaṣl-ı yār: *Sevgiliye kavuşma zamanı.*

1. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün sürten
   Ey Behiştī ider yalandan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 9). [vaʿde-i vaṣl-ı yār,]*

vādī: *Vadi, mecra.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
   Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi **vādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [vādī,]*
2. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabşırdum
   Belā **vādīsinüñ** aḳar ṣuyın ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [vādīsinüñ, -si, -n, -üñ]*
3. Riyā **vādīlerinde** zāhid-i ḫuşk
   Dıraḫt-ı gūr gibidür nice dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 7). [vādīlerinde, -ler, -i, -n, -de]*

vaʿd-i vuṣlat: *Kavuşma sözü.*

1. Olınca **vaʿd-i vuṣlat** yāri tekrār ola ben zāra
   Dil-i ġam-ḫvār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [vaʿd-i vuṣlat,]*

vādi-i ʿālem: *Dünya vadisi.*

1. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler göñül
   Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 8). [vādi-i ʿālemde, -de]*

vādi-i eymen: *Eymen vadisi, Musa Peygamber'in Tûr dağı'nda Allah'ın tecellisine mazhar olduğu yer.*

1. Çerāġı **vādi-i Eymen** ocaġından uyarursın
   Eger pervāneveş biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 7). [vādi-i eymen,]*
2. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḫsār ile
   Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [vādi-i eymen,]*

vādi-i ġam: *Gam, keder vadisi.*

1. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
   Kūh-ı ḥasretden gelüpdür āteş ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 1). [vādi-i ġamdandur, -dan, -dur]*

vādi-i ḥayret: *Hayret vadisi. II Aşk ile kendinden geçilen yer.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş teferrücdür
   Dil-i Mecnūna **Vādi-i ḥayret** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 6). [vādi-i ḥayret,]*

vādi-i hicrān: *Ayrılık vadisi.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı gör
   Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 2). [vādi-i hicrānı, -ı]*

vādi-i hūn-efşān: *Kan saçan vadi. II Aşk meydanı.*

1. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
   Bir **vādi-i ḫūn-efşān** başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [vādi-i ḫūn-efşān,]*

vādi-i nisyān: *Gaflet vadisi. II Dünya.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük rıżā-yı Ḫālıḳı
   Zāyiʿ itdük **vādi-i nisyānda** ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 22). [vādi-i nisyānda, -da]*

vādi-i şiʿr: *Şiir vadisi, mecrası.*

1. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
   Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 10). [vādi-i şiʿrüñ, -üñ]*

vādi-i ṭabʿ: *Yaratılış vadisi.*

1. Ey Behiştī **vādi-i ṭabʿuñ** ne şūr-engīz olur
   Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [vādi-i ṭabʿuñ, -uñ]*

vādi-yi hicrān: *Ayrılık vadisi. II Dünya.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
   Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 2). [vādi-yi hicrānı,]*

vādi-yi zaḥmet: *Zahmet, sıkıntı vadisi.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
   Yorulmış **vādi-yi zaḥmetde** düşmiş yāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [vādi-yi zaḥmetde, -de]*

vaḥdet: *Teklik, birlik.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
   Anuñ içün ehl-i ʿirfān şaydı **vaḥdetden** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [vaḥdetden, -den]*

2. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḥarīm-i vaṣl içinde **vaḥdeti** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [vaḥdeti, -i]*

vaḥdet-i ḥaḳḳ: *Allah'ın birliği.*

1. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa münkir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [vaḥdet-i ḥaḳḳa, -a]*

vahīd: *Bir. II Yegâne.*

1. Mey müheyyā elüñde ferd u **vaḥīd**
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [vaḥīd,]*

vahş: *Ehli olmayan, yabani. II Yabani hayvan.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa **vaḥş** u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [vaḥş,]*

vahşet gel: *Korkuya kapılmak.*

1. Ol āhū-sīrete **vaḥşet gelürse** hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [vaḥşet gelürse, -ür, -se]*

vahşet it: *Vahşilik etmek.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna **vaḥşet itmez idi** gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [vaḥşet itmez idi,]*

vahşī: *Yabani, vahşi.*

1. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan **vaḥşī** ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [vaḥşī,]*

2. Vaḥşidür ṣayd olmaġa ḳābil degül murġ-ı viṣāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [vaḥşidür, -dür]*

vāʿiẓ: *Vaaz veren, dini öğütlerde bulunan kişi.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 7). [vāʿiẓüñ, -üñ]*

2. Her ne ṭañ eylerse **vāʿiż** ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [vāʿiż,]*

3. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [vāʿiẓ,]*

4. Maḥabbet nerm idüp **vāʿiẓ** yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [vāʿiẓ,]*

5. Kevşeri ger bize ṣatmaḳ dileseñ **vāʿiẓ** it
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [vāʿiẓ,]*

6. Yüri vaḳtüñde ol **vāʿiẓ** yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [vāʿiẓ,]*

7. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ **vāʿiẓ**
Ki çeşm merdümi ḫvāb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [vāʿiẓ,]*

8. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
Günc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [vāʿiẓ,]*

9. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki **vāʿiẓ** yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [vāʿiẓ,]*

10. Ölüm olmaz diyü cennetde **vāʿiẓ** medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [vāʿiẓ,]*

11. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatdugınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 5). [vāʿiẓüñ, -üñ]*

12. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Güş urma aña yañşaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [vāʿiẓ,]*

13. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be **vāʿiẓ** kendüñi muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [vāʿiẓ,]*

vāʿiẓā: *Ey vaiz.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz **vāʿiẓā**
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [vāʿiẓā,]*

2. Olurdı **vāʿiẓā** varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416,*

Mısra 5). [vāʿiẓā,]

3. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda **vāʿiẓā** ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 8). [vāʿiẓā,]*

4. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ **vāʿiẓā**
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [vāʿiẓā,]*

vāʿiz-i bāde-perest: *Şaraba tapan vaiz.*

1. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin
Yüzine daḫı direm ṣanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 5). [vāʿiẓ-i bāde-perestin, -in]*

vāʿiz-i bī-zevḳ: *Zevksiz vaiz.*

1. Lāf-zendür **vāʿiẓ-i bī-zevḳı** ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 1). [vāʿiẓ-i bī-zevḳı, -ı]*

vaḳʿa: *Olay, hadise.*

1. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu **vaḳʿadan** ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [vaḳʿadan, -dan]*

vākıf ol: *Bilmek, öğrenmek, haberdar olmak.*

1. Anuñçün nice esrār-ı nihāna **vāḳıf oldum** ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 7). [vāḳıf oldum, -du, -m]*

vaḳt: *Vakit, zaman.*

1. Ne **vaḳtin** aġzuma alsam şerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılıġın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [vaḳtin, -in]*

2. Hecrüñde ölüm **vaḳti** leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [vaḳti, -i]*

3. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [vaḳti, -i]*

4. Yüri **vaḳtüñde** ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [vaḳtüñde, -üñ, -de]*

5. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik **vaḳtinde** ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 4). [vaḳtinde, -i, -n, -de]*

6. Sūz u sāzı yeter nihān eyle
Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 2). [vaḳtidür, -i, -dür]*

7. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne **vaḳta** ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [vaḳta, -a]*

vakt ol: *Vakit olmak, vakti zamanı gelmek.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme ṣehā
Mülk-i ḫüsnüñ **vaḳt ola** göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [vaḳt ola, -a]*

2. Diye bir **vaḳt ola** ol şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [vaḳt ola, -a]*

3. Ḥayātından kişiyi **vaḳt olur** nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [vaḳt olur, -ur]*

4. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [vaḳt olur, -ur]*

5. Ḳoyma gel câme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 4). [vaḳt olur, -ur]*

vakt-i gül: *Gül mevsimi. II İlkbahar.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 1). [vaḳt-i güldür, -dür]*

vaḳt-i mātem: *Yas zamanı.*

1. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem **vaḳt-i mātemdür**
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 51). [vaḳt-i mātemdür, -dür]*

vālih-i ḳaṣr-ı dil: *Gönül köşkünün şaşkını, hayret içinde kalanı.*

1. Mühr mihr **vālih-i ḳaṣr-ı dilde** gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [vālih-i ḳaṣr-ı dilde, -de]*

vallāhi: *Allah'a yemin olsun ki.*

1. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp **vallāhi** dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [vallāhi,]*

2. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẕīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña **vallāhi** andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 6). [vallāhi,]*

3. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz **vallāhi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 2). [vallāhi,]*

4. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [vallāhi,]*

5. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet **vallāhi** şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [vallāhi,]*

vāmıḳ: *Vamık ve Azra hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī **Vāmıḳ** u Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [vāmıḳ,]*

var: *Varlık, mal, mülk.*

1. Naḳd idüp **varın** tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [varın, -ı, -n]*

2. Yüzüm ṣuyı gibi **varum** yolında ḫāke ṣaldum ben
Semendüñ gibi āhumla ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 1). [varum, -um]*

3. Yoluñda **varumı** ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 3). [varumı, -um, -ı]*

var: *Varmak. II Uyumak.*

1. Şeb-ḫᵛābe **varma** varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [varma, -ma]*

var: *Var, mevcut, bulunmak.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ **var** ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [var,]*

2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ **var** ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [var,]*

3. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ **vardur** yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [vardur, -dur]*

4. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānında ne **var**
Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [var,]*

5. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı **var**
Degme derdile olur mı ḫᵛābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [var,]*

6. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti kim
Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 10). [var,]*

7. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender **vardur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [vardur, -dur]*

8. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi **var**
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [var,]*

9. Hīç gözin **var** a Behiştī aça mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [var,]*

10. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum **var**
Mürāʿī ṣūfīnüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [var,]*

11. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı **var**
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [var,]*

12. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı **var**
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [var,]*

13. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-ḫᵛāra gözlerüñ gibi iki ḫarāmi **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [var,]*

14. Raġbet ider mi ḫūr-i cinān merḥabāsına
Ṣol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [var,]*

15. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [var,]*

16. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [var,]*

17. Būy-ı cānándan Behiştīye gelür her dem ḥayāt
Ḥüsni gülzārında güller **var** ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [var,]*

18. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi **vardur** ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [vardur, -dur]*

19. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi **vardur** ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [vardur, -dur]*

20. Aġzumda zebānumı görmez misin
ʿIşḳ odınuñ zebānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [vardur, -dur]*

21. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [vardur, -dur]*

22. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ yıl ḳadar zamānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [vardur, -dur]*

23. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
Elbetde bir bahānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 10). [vardur, -dur]*

24. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti **var**
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [var,]*

25. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti **var**
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 2). [var,]*

26. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle ṣoḥbeti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 4). [var,]*

27. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [var,]*

28. Revān oldı yetiş ol servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 8). [var,]*

29. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [var,]*

30. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm **var**
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [var,]*

31. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm **var**
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [var,]*

32. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [var,]*

33. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāẕıḳ ḥekīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [var,]*

34. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [var,]*

35. Cünün mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [var,]*

36. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [var,]*

37. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [var,]*

38. Behiştī her ki bu ṣīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel **vardur** maʿānī lezzetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [vardur, -dur]*

39. Ḫānmānın ʿāṣıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim **varise** tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [varise, -ise]*

40. Kim **vardı** ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 5). [vardı, -dı]*

41. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki **var**
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [var,]*

42. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum **var** mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [var,]*

43. ʿÖmrüñ beḳāsı **var** diriseñ cūy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1).*

[var,]

44. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [var,]*

45. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil ṣoñı **vardur** bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 2). [vardur, -dur]*

46. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum **var**
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [var,]*

47. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ **var**
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [var,]*

48. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum **var** benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [var,]*

49. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum **var** benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [var,]*

50. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 4). [var,]*

51. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [var,]*

52. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [var,]*

53. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [var,]*

54. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa **vardur** raġbetüm
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [vardur, -dur]*

55. Kendüye gelmek mi **vardur** bu dil-i dīvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [vardur, -dur]*

56. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā bu deñlü **var**
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [var,]*

57. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [variken, -i, -ken]*

58. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı **var**
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [var,]*

59. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm **var**
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 3). [var,]*

60. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [vardur, -dur]*

61. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür **var** ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [var,]*

62. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet **var** ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [var,]*

63. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset **var** kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [var,]*

64. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl **vardur** bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [vardur, -dur]*

65. ʿĀşıḳ degül diyü baña şūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [vardur, -dur]*

66. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aşlı **var**
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [var,]*

67. Senden ayrılsam olur gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ **varise** sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 4). [varise, -i, -se]*

68. Çün elinde bādesi **var** laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 1). [var,]*

69. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi Behiştī bugün **var** kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [var,]*

70. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa **vardur**
ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [vardur, -dur]*

71. Ümīdüm **var** kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [var,]*

72. Ol dem ışınam tāʿatüñe **varise** ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [varise, -ise]*

73. Saṭr-ı evvel ki **var** naṣīḥat ola
Saṭr-ı s̱ānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 23). [var,]*

74. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş **var** *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [var,]*

75. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün **var** *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [var,]*

76. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat **varsa** bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 2). [varsa, -sa]*

77. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi **var**
Yumaġa ġam ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 5). [var,]*

78. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm **var**
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [var,]*

79. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm **var**
Ne göñlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [var,]*

80. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm **var**
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 3). [var,]*

81. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm **var**
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [var,]*

82. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm **var**
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [var,]*

83. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [var,]*

84. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm **var**
Ḫarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [var,]*

85. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [var,]*

86. Ḫoros-ı ʿarşa ser-pençe urur bāz-i sepīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [var,]*

var: *Varmak, gitmek.*

1. Sensüz **varup** içersem eger bir ḳadeḥ şarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm bağrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [varup, -up]*

2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [var,]*

3. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [varup, -up]*

4. Vücūduñ ḫırḳasın **var** āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [var,]*

5. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḫrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [var,]*

6. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [var,]*

7. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [varuñ, -uñ]*

8. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri **varduñ** kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [varduñ, -du, -ñ]*

9. Ṣabā **varup** didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [varup, -up]*

10. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne

ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [varup, -up]*

11. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [varup, -up]*

12. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem **varup** seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [varup, -up]*

13. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [varup, -up]*

14. Göñlüm eglenmez **varup** görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [varup, -up]*

15. Bed-ḫıṣālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri **var** bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [var,]*

16. Olurdı vāʿiẓā **varup** kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [varup, -up]*

17. Viṣāle irmedin **vardum** el aldum tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [vardum, -du, -m]*

18. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabībe **varmasun**
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [varmasun, -ma, -sun]*

19. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz kim **varalum** seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [varalum, -alum]*

20. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
Yüri **var** ey göñül saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 6). [var,]*

21. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña **var** anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 10). [var,]*

22. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene **vardum**
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [vardum, -du, -m]*

23. Urma her bir senge **varup** tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [varup, -up]*

24. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [varup, -up]*

25. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [varam, -am]*

26. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse Cennet ehli **vara** meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [vara, -a]*

27. Bāġa **varduḳca** yer yüzi gül ile
Bir lebi ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 7). [varduḳca, -duḳca]*

28. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [vardı, -dı]*

29. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [varup, -up]*

var: *Gitmek, uğramak.*

1. Gizlü **varup** kākülüñi her gice oḫşar menem
Aṣ'lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [varup, -up]*

2. Zāhidā pīr-i muġāna **varduġum** ʿayb itme kim
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [varduġum, -duġ, -um]*

var: *Gitmek, kılmak.*

1. Ey dil tekāsül itme terāviḥe **var** ki yār
Ṣāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [var,]*

var: *Var, içinde, tutumunda.*

1. Yaramaz ḥāli **var** ḳaddüñle serv-i ser-keşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [var,]*

var: *Yapmak, eylemek.*

1. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [varayın, -ayın]*

var: *Varmak, ulaşmak.*

1. Ḥalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
   Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [vardı, -dı]*
2. Gördüñ ki göñül yāra **varup** güle başladı
   Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [varup, -up]*
3. Behiştī gülşen-i kūyuñda **varmış** bir gice yā ṣubḥ
   İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [varmış, -mış]*
4. Göz yuyup **vardum** ben atdum āteş-i ʿışḳa beni
   Düşmenüm bir ġayrı kimse ṣanma kendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 5). [vardum, -du, -m]*
5. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
   Yār işigine **varmaġa** buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 10). [varmaġa, -maġ, -a]*
6. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
   Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen **varuban** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [varuban, -uban]*
7. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña **varmaġa** ura
   Neylesin seyl-i belā yolını baġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [varmaġa, -maġ, -a]*
8. Denī felek n'ola dünyā **varursa** her dūna
   Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [varursa, -ur, -sa]*
9. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur **varam**
   N'ola ḫālüm viṣāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 7). [varam, -am]*
10. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete **varmış**
    Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [varmış, -mış]*
11. Feryād u nāle eyleyü destān-serā gibi
    Bir bāġ-ı pür-şükūfeye **vardum** hümā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 2). [vardum, -du, -m]*
12. Eyle bilgil **varıcaḳ** menşūr-ı taḳrīrüm saña
    Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [varıcaḳ, -ıcaḳ]*

var: *Varsın, bırak, boş ver.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ diler
   Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 4). [varsun, -sun]*

var: *Mevcudiyet, varlık.*

1. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ yine
   Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 10). [varını, -ı, -n, -ı]*

var: *Hadi.*

1. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
   Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [var,]*
2. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
   Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [var,]*

var dur-: *Var olmak.*

1. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
   Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [var durur, -ur]*

var idi: *Var, mevcut.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm **var idi**
   Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [var idi,]*
2. Ne ʿaleyk adın añar **var idi** ḳaṭʿā ne selām
   Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [var idi,]*
3. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm **var idi**
   Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [var idi,]*

var id-: *Var etmek.*

1. Ṣafā **var idügin** bilmedi cān laʿlüñde
   Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [var idügin,]*

var iken: *Varken.*

1. Sen **var iken** iki gözüm aġyāra kim baḳar
   Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [var iken,]*
2. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
   Ṣāfī şarāb **var iken** esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [var*

iken,]

3. Adına naẕar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ **var iken** gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [var iken,]*

var imiş: *Var, mevcut.*

1. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi **var imiş**
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [var imiş,]*
2. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı **var imiş** māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [var imiş,]*
3. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül **var imiş** sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [var imiş,]*
4. Ḫaddüñe beñzer ne yeri **var imiş** berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [var imiş,]*
5. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [var imiş,]*
6. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [var imiş,]*
7. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [var imiş,]*
8. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [var imiş,]*
9. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm **var imiş**
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [var imiş,]*
10. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm **var imiş**
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [var imiş,]*
11. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḫużūrı **var imiş** cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [var imiş, -imiş]*

var ise: *Varsa, var ise.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [var ise,]*
2. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [var ise,]*
3. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i şīve itdi saña **var ise** edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 6). [var ise,]*
4. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar
ʿĀşıḳuñ **var ise** bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 6). [var ise,]*
5. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [var ise,]*
6. Cānı **var ise** ḳılmasun şūfī
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 3). [var ise,]*
7. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [var ise,]*
8. Her ne **var ise** ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [var ise,]*
9. Ḳılduḳ ne ḳadar **var ise** ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [var ise,]*
10. Ḳudretüñ **var ise** her mīre ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [var ise,]*
11. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 10). [var ise,]*
12. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āşiyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 10). [var ise,]*
13. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [var ise,]*
14. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ **var**

ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [var ise,]*

15. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [var ise,]*

16. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ **var ise**
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [var ise,]*

17. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ **var ise**
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [var ise,]*

18. Gösterme ḥasūda **var ise** naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [var ise,]*

19. Ḥubb-ı vaṭanuñ **var ise** göñlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 21). [var ise,]*

var it: *Var etmek, olmak, bulundurmak, taşımak.*

1. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde **var it** ḫākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [var it,]*

var mı: *Var mı?.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen **var mı** intihā
Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [var mı,]*

2. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [var mı,]*

3. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker **var mı** mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [var mı,]*

4. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde **var mı** yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [var mı,]*

5. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eşeri **var mı** yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [var mı,]*

6. ʿĀlemde **var mı** kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [var mı,]*

7. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya **var mıdur**
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [var mıdur, -dur]*

8. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya **var mıdur**
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [var mıdur, -dur]*

9. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ
ʿĀlemde āşiyānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*

10. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā
Anuñ burada dānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 6). [var mıdur, -dur]*

11. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
Diller deler terānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [var mıdur, -dur]*

12. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 10). [var mıdur, -dur]*

13. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*

14. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*

15. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer **var mıdur**
Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 7). [var mıdur, -dur]*

16. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim öykünür
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 6). [var mıdur, -dur]*

var ol: *Var olmak, yaşamak.*

1. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [var ol,]*

2. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ **var olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [var olasın, -asın]*

3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
Cām-ı mey **var olsun** eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [var olsun, -sun]*

var yoḳ: *Varlığı yokluğu belli olmayan.*

1. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eşer didükleri cismümde **var yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [var yoḳ,]*

varak: *Yaprak, sayfa.*

1. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum **varaḳ**
Bir yaṣṣı yüzli naḳṣı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [varaḳ,]*
2. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña **varaḳları** peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [varaḳları, -lar, -ı]*
3. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her **varaḳı** defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [varaḳı, -ı]*

varaḳ-ı mihr ü vefā: *Vefa ve merhamet sayfaları.*

1. Dil-rübālar sebaḳ-ı nāz iderler ezber
Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 4). [varaḳ-ı mihr ü vefāyı, -y, -ı]*

vāridāt: *Manalar, anlamlar. II Şiirler.*

1. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 10). [vāridātı, -ı]*

varıgör: *Gitmek, ulaşmak.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürür
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ **varıgör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [varıgör,]*
2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ **varıgör** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [varıgör,]*

variken: *Varken.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
Mihr-i raḫşān **variken** şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [variken,]*

varın vir: *Varını yokunu, tüm varlığını vermek.*

1. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise **varın virüp**
Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [varın virüp, -üp]*

varise: *Varsa, var ise.*

1. Şeb-ḫᵛābe varma **varise** çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [varise,]*
2. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
Oldur murād **varise** tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [varise,]*
3. Çeng u ney eṭrāfuñ almış **varise** varın virüp
Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [varise,]*
4. Görenler yaşumı aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret **varise** ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [varise,]*
5. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
Vādi-i şiʿrüñ eger **varise** bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 10). [varise,]*

varlıġ: *Varlık, mevcudiyet.*

1. Dehenüñ **varlığın** sözüñle bilen
Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 3). [varlıġın, -ın]*

varuñ yürüñ: *Gitmek.*

1. Yürüñ varuñ gözüñüz göñlüñüz açılmaġiçün
Biraz bu gülşen-i dehre gül-i leṭāfet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 3). [varuñ yürüñ, -ñ]*
2. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [varuñ yürüñ, -üñ]*

vaṣf: *Nitelik, özellik, medh.*

1. Kākülüñ **vaṣfında** ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʿlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [vaṣfında, -ı, -n, -da]*
2. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar **vaṣfın**
Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
3. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ **vaṣfın**
Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
4. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
Ki her **vaṣfı** baña zībā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra*

2). [vaṣfı, -ı]

5. Bülbül-i dil nālesi **vaṣfın** Behiştī yazma kim
   Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
6. Beyānda ḥaṭṭ-ı ser-sebzin lebi **vaṣfına** ḫam itdüm
   Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabṣırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [vaṣfına, -ı, -n, -a]*
7. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuṣṣāḳa āteş salmaġa Ruḫları **vaṣfında** şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [vaṣfında, -ı, -n, -da]*
8. Ger ḥālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne Laʿl-i lebi **vaṣfından** bir şiʿr oḳı ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [vaṣfından, -ı, -n, -dan]*
9. Vaṣfuñda s̱enā bülbüli ʿacz idicek iẓhār Güldeste-i z̤ātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [vaṣfuñda, -uñ, -da]*
10. Yoġiken böyle **vaṣfuña** pāyān Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 7). [vaṣfuña, -uñ, -a]*

vaṣf id: *Nitelemek, anlatmak, övmek.*

1. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat **vaṣf ide** raḳīb Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [vaṣf ide, -e]*

vaṣf-ı cemāl: *Güzelliğinin vasfı.*

1. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 9). [vaṣf-ı cemāli, -i]*

vaṣf-ı ḥüsn-i yār: *Sevgilinin güzelliğinin methi.*

1. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz ṣanmañuz
   Biz bu gülzārın ezelden bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 5). [vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan, -dan]*

vaṣf-ı ruh: *Yüzünün vasfı. II Yüzünün methiyesi.*

1. Yāruñ Behişti **vaṣf-ı ruḫın** yazdıġum varaḳ
   Bir yaṣṣı yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [vaṣf-ı ruḫın, -ın]*

vaṣf-ı yār: *Sevgilinin övgüsü.*

1. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler Yazı yazmaġa vefā itse eger ṣuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [vaṣf-ı yārile, -ile]*

vaṣf-ı zāt: *Zatının vasfı. II Kanuni Sultan Süleyman'ın nitelikleri.*

1. Eylesem **vaṣf-ı z̤ātuñı** biñ sāl
   Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 5). [vaṣf-ı z̤ātuñı, -uñ, -ı]*

vaṣfın eyle: *Tarif, tasvir etmek.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā **vaṣfın eyle** ḳıldı kim oldı
   Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [vaṣfın eyle, -le]*
2. Neyleyem ben zāhidā mey **vaṣfın eyler** çeng-i bezm
   Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [vaṣfın eyler, -r]*

vāṣıl: *Ulaşan, erişen.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
   Ġayrler maḳsūda **vāṣıl** ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [vāṣıl,]*
2. Ṭālibi çoḳ **vāṣılı** yoḳ kīmyādur naẓmı çün Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [vāṣılı, -ı]*

vaṣl: *Vuslat, kavuşma.*

1. Ben nice yalvarayın **vaṣluñ** içün aġyāra Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [vaṣluñ, -uñ]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur Her **vaṣluñ** neticesi zīrā fırāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [vaṣluñ, -uñ]*
3. Vaṣlı metāʿın bize ʿarż itse yār Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [vaṣlı, -ı]*
4. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ serhengi ʿAdl u dād eyle baña **vaṣluñ** ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 6). [vaṣluñ, -uñ]*
5. Menʿ idüp **vaṣluñ** metāʿın benden aġlatma beni
   Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [vaṣluñ, -uñ]*
6. El açup **vaṣluñ** eylerken temennī Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 9). [vaṣluñ, -uñ]*
7. Vaṣldan ben baḫs̱ idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
   Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [vaṣldan, -dan]*

8. Behiştī fāriġ ol **vaṣlından** anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḥāle
(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 9). [vaṣlından, -ı, -n, -dan]

9. Vaṣluñdan ıraġ eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Gönlümde ezelden budur ey dost temennā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 47). [vaṣluñdan, -uñ, -dan]

10. Vaṣluñ günide ṣām-ı firāḳuñ beyān ide
Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ
(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [vaṣluñ, -uñ]

<u>vaṣl-ı yār:</u> *Sevgiliye kavuşma.*

1. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı **vaṣl-ı yār** içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 3). [vaṣl-ı yār,]*

<u>vaṭan:</u> *Vatan, memleket.*

1. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān **vaṭandan** ayrılmaḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 10). [vaṭandan, -dan]

2. Felekde ādeme hergiz **vaṭandan** özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [vaṭandan, -dan]*

3. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki **vaṭandan** şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [vaṭandan, -dan]*

<u>vāveylā:</u> *Çığlık, feryat, yaygara.*

1. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh **vāveylā** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [vāveylā,]*

<u>vāveylā ḳıl:</u> *Feryat, figan etmek.*

1. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [vāveylā ḳıldı, -dı]*

<u>vāveyla koy:</u> *Çığlık atmak, yaygara koparmak.*

1. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 6). [vāveyla ḳoyup, -up]*

<u>vāy:</u> *Vay, tüh.*

1. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm yatlu
Yüz sürer ayaġuna **vāy** bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 2). [vāy,]*

2. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey **vāy** beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [vāy,]*

<u>vażʿ:</u> *Tavır, duruş, vaziyet.*

1. Ṣūretā sūḫte **vażʿına** girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [vażʿına, -ı, -n, -a]*

<u>vāz gel:</u> *Vazgeçmek, terk etmek. II Vaaz, nasihat.*

1. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña **vāz gel** diyü meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [vāz gel,]*

<u>vażʿ it:</u> *Belirlemek, tespit etmek, ortaya koymak.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını gönlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [vażʿ itdi, -di]*

2. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne **vażʿ itse** gerek
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 9). [vażʿ itse, -se]*

<u>vaʿz it:</u> *Öğüt vermek.*

1. Tā kim beni müsaḫḫar ide ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire **vaʿẓ itdi** hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 6). [vaʿẓ itdi, -di]*

<u>vażʿ-ı dervīşāne:</u> *Dervişane tavır.*

1. Ḫāke yüz urup Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi Āstān-ı yārda bir **vażʿ-ı dervīşāne** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 10). [vażʿ-ı dervīşāne, -e]*

<u>vecd:</u> *Coşku.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür **vecd**
Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [vecd,]*

<u>vech:</u> *Çehre, yüz.*

1. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [vechüñ, -üñ]*

<u>vech:</u> *Şekil, biçim.*

1. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin **vechi** var
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni

geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [vechi, -i]*

vech: *Yön, yönden.*

1. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her **vechile** yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 2). [vechile, -ile]*

vech: *Vesile.*

1. Şaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir **vechile** semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 2). [vechile, -ile]*

vedīʿat ḳon: *Emanet verilmek.*

1. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde **vedīʿat ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 10). [vedīʿat ḳondı, -dı]*

vefā: *Vefa, sadakat.*

1. Mübtelāyam bir **vefāsı** raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [vefāsı, -s, -ı]*
2. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun **vefāsı** az olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [vefāsı, -s, -ı]*
3. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya var mıdur
Sende **vefā** nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [vefā,]*
4. Āstānuñda beni şol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü **vefā** oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [vefā,]*
5. Zen-i felekde **vefādan** eser olaydı eger
Bu deñlü ḫüsnile ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 7). [vefādan, -dan]*
6. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü **vefādan** geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [vefādan, -dan]*
7. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan **vefā** itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [vefā,]*
8. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez **vefāñı** niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 6). [vefāñı, -ñ, -ı]*
9. Gösterüp göz göre aġyāra **vefā** yüzlerini
Neyiki ʿāṣıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [vefā,]*

vefā gör: *İlgi, sadakat görmek.*

1. Ol cefā-ḫūdan **vefā gördüm** dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [vefā gördüm, -dü, -m]*

vefā id: *Vefa göstermek. II Meyletmek.*

1. Cevrüñe rāżıdur Behiştī velī
Seni ġayra **vefā ider** didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 10). [vefā ider, -er]*

vefā id: *Vefa göstermek.*

1. Cefāsına göre āḫir **vefā ider** güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [vefā ider, -er]*

vefā it: *Sadakat göstermek.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [vefā itmek, -mek]*
2. Cevrüñe göre **vefā itmeñ** gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [vefā itmeñ, -me, -ñ]*
3. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ **vefā itmez** dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [vefā itmez, -mez]*
4. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa **vefā itse** eger şuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 10). [vefā itse, -se]*

vefā it: *Sözünde durmak, dostluk göstermek.*

1. Ey göñül dirseñ cefākār ki **vefā itsün** saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 1). [vefā itsün, -sün]*

vefā ḳıl: *Vefa göstermek.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey **vefā ḳıl** diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [vefā ḳıl,]*
2. Ḳılmamaġa vefā Behiştīye
Dürlü dürlü bahāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 9). [vefā ḳılmamaġa, -ma, -maġ, -a]*

vefā-dār ol: *Vefalı, sadık olmak.*

1. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
   Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [vefā-dār olmasun, -ma, -sun]*

vefālar eyle: *Vefa göstermek.*

1. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
   ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [vefālar eyler, -r]*

vefāsuz: *Vefası olmayan, sadakatsiz.*

1. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
   Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 10). [vefāsuz,]*

velāyet: *Vilayet, şehir.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
   Bir **velāyet** mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [velāyet,]*

velāyet: *Velî, velîlik.*

1. Ey ġam **velāyet** ehli misin yoḫsa dün gice
   Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [velāyet,]*

velī: *Allah dostu.*

1. Küffār-ı ġam silāḥına ṣabr eyledüñ **velī**
   Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 7). [velī,]*
2. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān **velī**
   Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3). [velī,]*
3. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle **velī**
   Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [velī,]*
4. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
   Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [velī,]*
5. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi **velī**
   Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [velī,]*
6. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür zāhid **velī**
   Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [velī,]*

velī: *Lâkin.*

1. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür **velī**
   Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 5). [velī,]*
2. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür hevā **velī**
   Eşʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [velī,]*
3. Rāh-ı ġam ser-mestini ṣūfī begenmezsin **velī**
   Gel berü gör ḥālüñi bir dem ayaḳdaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 3). [velī,]*
4. Eyledüñ kendüñi hem-ser-zede gerdūna **velī**
   Ey Behiştī aġu ḳatmazsa ʿacebdür aşuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 9). [velī,]*
5. Almaz Behiştī ʿaynına ḫāk olduġın **velī**
   Ḳorḳar ḫayālüñ ola diyü dīdeden cüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 9). [velī,]*
6. Gerçi kim şerbet virüp perhīz umar eyler ṭabīb
   Olmaya bir şerbet-i ṣāfī **velī** çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 4). [velī,]*
7. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū **velī**
   Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 5). [velī,]*
8. Ey dil-i teşne viṣāl ābına meyl itme k'anı
   Niceler içdi **velī** ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 8). [velī,]*
9. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
   Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [velī,]*
10. Ṣūfiye naḳş-ı cemālüñ göz ile ḳaş gelür
    ʿAyn-ı uṣṣāḳa **velī** cilve-i naḳḳāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 2). [velī,]*
11. Ey Behiştī mürde ihyā eylemiş ʿīsī **velī**
    Şimdi bu daʿvā-yı cān-baḫşı leb-i cānān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 9). [velī,]*
12. İtlerüñden birinüñ şālını isterdüm **velī**
    Bir gedāyam kim baña lāyıḳ degül kimde ḫarīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 5). [velī,]*
13. Egerçi baḫā-ı ʿışḳıle ḳalbüm kāsesi pürdür
    Velī bezm-i viṣālüñde naṣībüm bir

taṣavvurdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 2). [velī,]*

14. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 2). [velī,]*

15. Cevrüñe rāżıdur Behiştī **velī**
Seni ġayra vefā ider dідiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 9). [velī,]*

16. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī **velī**
Gel bizi gör ki bu zībā dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 7). [velī,]*

17. Ḥāle baḳsañ ṣūretā ednādan ednāyuz **velī**
ʿĀlem-i maʿnīde biz ʿālī maḳāmāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 7). [velī,]*

18. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm **velī**
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 7). [velī,]*

19. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet **velī**
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ yıl ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 7). [velī,]*

20. Felek ṣūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [velī,]*

21. Egerçi ʿāṣıḳı sevmezlenürsin sevdigüm kendüñ
Velī görseñ nice cānlar virür laʿl-i şeker-ḫandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 2). [velī,]*

22. Helāk olur ol āfet ḫaste olduġına aġyāruñ
Velī şefḳat göziyle bir naẓar itmez biz ölürsek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 4). [velī,]*

23. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı der-miyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [velī,]*

24. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm **velī**
Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [velī,]*

25. Cān riştesin müjeñde dilerdüm görem **velī**
Ol sūzenüñ bu gözlerüm engüşteri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 5). [velī,]*

26. Dest-i cevrile elif ḳaddümi lām itdi **velī**
Hīç bir kerre ben anuñ sözine lā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 5). [velī,]*

27. İçüp zehrini bu dehrüñ uṣandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem **velī** gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 10). [velī,]*

28. Cefāñı bir kişi yoḳdur ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 2). [velī,]*

29. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ elin zamān ʿīd-i ḫazānı bozdı **velī** berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 2). [velī,]*

30. Behiştī gerçi şāh-ı ʿışḳa ḳul olmış gedāsın sen
Cihānuñ kār u bārından **velī** āzāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 10). [velī,]*

31. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi **velī**
Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [velī,]*

32. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 8). [velī,]*

33. Diş bilermiş laʿlüñe gerçi raḳīb-i bed-güher
Ṭaşdan artuḳ nesne ṭoḳunmaz **velī** dendānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 6). [velī,]*

34. Ḳamu ʿuşşāḳ cān virür viṣāle
Velī ben ḳāʾilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 2). [velī,]*

35. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet var ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [velī,]*

36. Çekdüñ miyāna ḥaddini bilmezleri **velī**
Biz bir ṣınır ṭaşı gibi ḳalduḳ kenārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 3). [velī,]*

37. Bāzār-ı ġamda Mecnūn bir lāf-zen **velī** ben
Abdāl-ı ʿışḳam āhum sīnemde er çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 3). [velī,]*

38. Yılda bir olur şeb-i yeldā **velī** ey ṣubḥ-ruḫ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [velī,]*

39. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür **velī**
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [velī,]*

velleyli: *Geceye and olsun. 92 / 1.*

1. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [velleyli sin, -sin]*

verd: *Gül.*

1. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı ol **verd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [verd,]*

verd-i handān ile: *Açılmış gül.*

1. Ḥuẕūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül **verd-i ḫandān ile** eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [verd-i ḫandān ile, -ile]*

verd-i ruḫsār: *Yanağının gülü.*

1. Ey Behiştī **verd-i ruḫsārını** sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 9). [verd-i ruḫsārını, -ı, -n, -ı]*

verd-i ter: *Taze gül. II Genç sevgili.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū **verd-i ter** ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [verd-i ter,]*

vesme: *Kadınların süs olarak kaşlarına çektikleri rastık.*

1. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese **vesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 8). [vesme,]*

ve’s-selām: *Vesselam.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḥ-ı pākine
Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola **ve’s-selām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [ve’s-selām,]*

ve’s-selām min-etbaʿu’l-hüdā: *Selam hidayete tabi olanlara. II "Selam doğru yola uyanlara olsun." 20/47.*

1. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve’s-selām ola min-etbaʿu’l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 2). [ve’s-selām min-etbaʿu’l-hüdā,]*

vey: *Ve ey.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu’ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [vey,]*

vey: *Vay.*

1. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti var
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [vey,]*

vezīr ol: *Vezir olmak.*

1. Muḫtāc olup ʿadū bāña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḫüsne **vezīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 8). [vezīr olmaḳ, -maḳ]*

vilāyet: *Şehir, il. II Mülk.*

1. Sīnem **vilāyetini** ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [vilāyetini, -i, -n, -i]*

vilāyet: *Şehir, belde.*

1. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [vilāyetde, -de]*
2. Yine bir sırr-ı nihān oldı **vilāyetde** ʿıyān
Ḫāriku’l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 3). [vilāyetde, -de]*
3. Āzādelik **vilāyetine** pādişāh iken
Bir ẓālime göñül beni sen bende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 7). [vilāyetine, -i, -n, -e]*
4. Anuñçün Yūsuf-ı Mıṣr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki faẓla maẓhar olmış bir Behiştīyüz **vilāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [vilāyetde, -de]*
5. Dehānuñdan eser yoḳ bu **vilāyetlerde** ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [vilāyetlerde, -ler, -de]*
6. Tebdīl-i ẓemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr **vilāyete** nitekim milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [vilāyete, -e]*

vilāyet-i faḳr: *Fakirlik beldesi.*

1. Ḥased ḳılup n’ideyin bendegān-ı sīm ü zere
Benüm **vilāyet-i faḳr** içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [vilāyet-i faḳr,]*

vildān: *Kullar, köleler.*

1. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [vildāndan, -dan]*

vildān: *Gençler, delikanlılar.*

1. Ṣūfī sevmez beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür **vildāna**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [vildāna, -a]

vir: *Vermek. II Tutuşturmak.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū **virseñ**
Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [virseñ, -se, -ñ]*

vir: *Vermek. II Bırakmak, terk etmek.*

1. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 6). [virdi, -di]*
2. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā el-ān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek, nasip etmek.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā
Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 10). [virdi, -di]*

vir: *Vermek. II Feda etmek.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı **virdi** bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, sunmak.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre **virem**
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [virem, -em]*
2. Çemen ṣaḥnında ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur
Leṭāfetler **viren** āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 6). [viren, -en]*
3. Gerçi kim şerbet **virüp** perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i ṣāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [virüp, -üp]*
4. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler **virmekdedür** ʿuşşāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [virmekdedür, -mek, -de, -dür]*
5. Ey bu dünyānuñ esīri ne **virür** mālı saña
Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [virür, -ür]*
6. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab **virmege** terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [virmege, -meg, -e]*
7. Mey duḫterini zāhide **virmeñ** eri degül
Dürr-i ḥabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [virmeñ, -me, -ñ]*
8. Destilerle ṣu **virüñ** çeşme-i ḫūndan baña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [virüñ, -üñ]*
9. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa **virür** velī
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [virür, -ür]*
10. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren **virdi** aña şālī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [virdi, -di]*
11. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
Biñ kerre çevirseñ ne **virür** sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [virür, -ür]*
12. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız **virmeyüp**
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [virmeyüp, -me, -y, -üp]*

vir: *Vermek. II Akıtmak.*

1. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 4). [virür, -ür]*

vir: *Vermek. II Yazmak.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma **virmez** Behişti şüret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [virme, -me]*
2. Ḫüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū **virür**
ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [virür, -ür]*
3. Ḫüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū **virür**
ʿĀşıḳı öldürmege ḫalvā ile dārū **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2).*

[virür, -ür]

4. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu
virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [virür, -ür]*

5. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [virdügüñ, -düg, -üñ]*

6. Virme dünyāya Behiştī ḥaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [virme, -me]*

7. Kenār-ı āteşi kimdür **viren** gülistāna
Naẕarda ola ḫuṣūṣā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 9). [viren, -en]*

8. Naḳd-i cān **virmez** viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle şanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [virmez, -mez]*

9. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [virdügüñ, -düg, -üñ]*

10. Bir luʿbile dehānuña **virmiş** Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [virmiş, -miş]*

11. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḥāletin bezme nihāl-i ergavān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [virmez, -mez]*

12. Uymazsa ġayrı şāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 10). [virdüñ, -dü, -ñ]*

13. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān **virmese** olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [virmese, -me, -se]*

14. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam **virürdüm** bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [virürdüm, -ür, -dü, -m]*

15. Ġarībāne terennümlerle ḥālet **virmege** bezme
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [virmege, -meg, -e]*

16. Daḫı yāre n'ola ḫumret **virürse** her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [virürse, -ür, -se]*

17. Şemʿe meclisde ḥarāret **viricek** mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [viricek, -icek]*

18. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül **virmez imiş** ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [virmez imiş, -mez, -i, -miş]*

19. Fetḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel **virse** Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [virse,]*

20. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [virür mi, -ür, -mi]*

vir: *Vermek. II Adamak.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde **virdiler** sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 8). [virdiler, -di, -ler]*

vir: *Vermek. II İcazet vermek.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [virmez, -mez]*

vir: *Teslim etmek.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba **virdüñ**
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Harcamak, yatırmak.*

1. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
Ṭut kim olancasını ṣatduñ şarāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [virdüñ, -dü, -ñ]*

2. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Kaptırmak.*

1. Deryā-yı ḫüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḫ∨āba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Vermek, dahil etmek.*

1. Ṣoḥbeti bāde **virüp** ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
Ṣimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [virüp, -üp]*

vir: *Vermek, değişmek.*

1. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e **virmezem**
Bir bülbülem Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 9). [virmezem, -mez, -em]*
2. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse **virmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 6). [virmenem, -men, -em]*
3. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [virmez, -mez]*

vir: *Açmak, göstermek.*

1. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek
Ġonca gibi yüzini **virdi** gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 10). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, satmak.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḥzen-i dilden
Cihān bāzārgāhında **virüp** anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 4). [virüp, -üp]*

vir: *Vermek, çaldırmak.*

1. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
Virmezüz ḫāṣılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [virmezüz, -mez, -üz]*

vir: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

1. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
Ammā Behişti ölmez isem ben **virem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [virem, -em]*
2. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi **virmemiş**
Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [virmemiş, -me, -miş]*
3. Virürem naḳd-i dili ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [virürem, -ür, -em]*

vir: *Vermek, layık görmek.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña **virdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, söylemek.*

1. Derdini dil kime şorsun ki lebüñden ġayrı
Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek, bağlamak.*

1. Ölmezden o gördi **vire** bir ḫvāba cihānda
Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [vire, -e]*

vir: *Vermek, bahşetmek.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
Ezelde kim bilür saña ne ḥālet **virmiş** ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [virmiş, -miş]*
2. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse **vir** baña
Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 7). [vir,]*
3. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi aġlarsın
Felekdür bu kime her ne **virürse** rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [virürse, -ür, -se]*
4. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān **virdüm**
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [virdüm, -dü, -m]*
5. Her ki Firdevse **vire** kūyını ol ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [vire, -e]*
6. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı **viren** virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [viren, -en]*
7. Şol deñlü beḳā **vir** aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [vir,]*
8. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri ġüle **virüpdür** bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [virüpdür, -üp, -dür]*
9. Gördüm ey dil minnet ister **virmege** dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [virmege, -meg, -e]*

vīrān: *Yıkık dökük, harap.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı **vīrānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [vīrānlar, -lar]*

2. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla **vīrān** gönlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [vīrān,]*

3. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan **vīrānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [vīrānlaruz, -lar, -uz]*

4. Bu **vīrān** sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [vīrān,]*

5. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḥaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder yataġıdur bu **vīrānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [vīrānlıḳ, -lıḳ]*

vīrān: *Yıkık, yıkılmış. II Dünya.*

1. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu **vīrānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [vīrānda, -d]*

vīrān eyle: *Yıkmak, bozmak, harap etmek.*

1. Ḫānmānın ʿāṣıḳuñ ġam düzdi **vīrān eylemiş**
Gönli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [vīrān eylemiş, -miş]*

2. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḥüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı **vīrān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 6). [vīrān eylerüz, -r, -üz]*

vīrān it: *Yıkmak, harap etmek.*

1. Genc-i ḥüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi **vīrān itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [vīrān itdiler, -di, -ler]*

vīrān ol: *Yıkılmak, harap olmak.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola gönlüm gibi **vīrān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [vīrān ola, -a]*

2. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa **vīrān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 2). [vīrān olmaġa, -maġ, -a]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş yer.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem **vīrānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [vīrānedür, -dür]*

2. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile Ḫāṭıruñ **vīrānesinde** gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 8). [vīrānesinde, -s, -i, -n, -de]*

3. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp **vīrāne** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [vīrāne,]*

4. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḥaẕer
Gizlidür **vīrānelerde** nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [vīrānelerde, -ler, -de]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş.*

1. Genc-i maḫfī olsa yanında degül **vīrānece**
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 23). [vīrānece, -ce]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş mahal. II Âşık.*

1. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye **vīrāneden** ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 4). [vīrāneden, -den]*

vīrāne kıl: *Harap etmek, yıkmak.*

1. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum **vīrāne ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [vīrāne ḳıl,]*

vīrānlık ol: *Yıkık, yıkılmış, harap olmak.*

1. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [vīrānlıḳ ola, -a]*

vird: *Dua.*

1. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına Şimdiden soñra Behiştī **virdimüz** inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [virdimüz, -i, -müz]*

vird ile: *Diline dolama, sürekli tekrar etme.*

1. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp **vird ile** bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiṣ-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [vird ile, -ile]*

vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā: *Tüm mahlukatın dilinde senin güzelliğinin bahsi geçer.*

1. Vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā
Ḳüḥl-ı turābi riclike fī uʿyūni'l-enām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 3). [vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā,]

vird-i zebān eyle: *Dilden düşürmemek.*

1. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin **vird-i zebān eyle** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [vird-i zebān eyle,]*

vire mi: *Vermek. II Değişmek.*

1. Kūy-ı yāri **vire mi** ādem olan Firdevse
Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [vire mi, -e, -mi]

virem: *Verem, verem hastalığı.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın **virem** gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 4). [virem,]

viril: *Verilmek, bağışlanmak.*

1. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın **virilse** ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [virilse, -se]*

virüp almaḳda: *Nefes alıp vermek. II Yaşamak.*

1. Gice gündüz kendü kendiyle **virüp almaḳdadur**
Bu dil-i dīvāne iḳlīm-i cünūn sulṭānıdur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 7). [virüp almaḳdadur, -maḳ, -da, -dur]

viṣāl: *Vuslat, kavuşma.*

1. Çünki yeʾs itdüm **viṣālüñden** senüñ ey bī-vefā
Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 1). [viṣālüñden, -üñ, -den]*
2. Ey dil-i teşne **viṣāl** ābına meyl itme k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [viṣāl,]*
3. Dime ḳaddin görüp yāruñ **viṣāli** şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [viṣāli, -i]*
4. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 5). [viṣālüñ, -üñ]*
5. Naḳd-i cān virmez **viṣālüñ** cāmına zāhid meger
Şöyle şanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [viṣālüñ, -üñ]*
6. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün **viṣāl** inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [viṣāl,]*
7. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [viṣālüñ, -üñ]*
8. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [viṣāle, -e]*
9. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ fetḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 4). [viṣālüñ, -üñ]*
10. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 7). [viṣālüñ, -üñ]*
11. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde **viṣālüñ** ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẓargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [viṣālüñ, -üñ]*
12. Biz **viṣālüñden** senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey meh-rū ḫayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 5). [viṣālüñden, -üñ, -den]*
13. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda yazılıdur
Cān atduġum **viṣāle** benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 8). [viṣāle, -e]*
14. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aşkāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [viṣālüñ, -üñ]*
15. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẓīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 6). [viṣālüñ, -üñ]*
16. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim **viṣālüñ** bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 2). [viṣālüñ, -üñ]*
17. Āh kim oldı **viṣālüñ** sehmi aġyāra naṣīb

Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [viṣālüñ, -üñ]*

18. Müjeñ tīġından almayup **viṣāle** ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [viṣāle, -e]*
19. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [viṣālüñ, -üñ]*
20. Ḳamu ʿuşşāḳ cān virür **viṣāle**
Velī ben ḳāʾilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 1). [viṣāle, -e]*
21. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise **viṣāl**
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [viṣāl,]*
22. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece **viṣāle** zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 2). [viṣāle, -e]*
23. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bīdād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [viṣālüñ, -üñ]*

viṣāle ir: *Kavuşmak.*

1. Ben fürḳatüñde yandum düşmen **viṣāle irdi**
Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 1). [viṣāle irdi, -di]*
2. Viṣāle irmedin vardum el aldum tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [viṣāle irmedin, -me, -di, -n]*
3. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḫālüm **viṣāle irmedin** anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [viṣāle irmedin, -me, -di, -n]*
4. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā **viṣāle irmeyem**
Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [viṣāle irmeyem, -me, -y, -em]*

viṣāl-i ʿahd: *Kavuşma sözü, ahdi.*

1. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün
Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 9). [viṣāl-i ʿahdini, -i, -n, -i]*

viṣāl-i yār: *Sevgiliye kavuşma.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca ṣaç
Kim **viṣāl-i yār** bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 2). [viṣāl-i yār,]*
2. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [viṣāl-i yār,]*
3. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [viṣāl-i yār,]*
4. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [viṣāl-i yārdan, -dan]*
5. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ **viṣāl-i yāre** el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [viṣāl-i yāre, -e]*
6. Ṭamaʿ itme **viṣāl-i yāre** ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7). [viṣāl-i yāre, -e]*
7. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her gice dil **viṣāl-i yāri** diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 4). [viṣāl-i yāri, -i]*

viṣālüñi ir: *Kavuşmak.*

1. Özler göñül **viṣālüñi irmek** muḥāl aña
Eglence ola gibi ölince bu ḫāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [viṣālüñi irmek, -mek]*

Vize: *Vize, Osmanlı Devletinde Rumeli Beylerbeyine bağlı bir sancak, günümüzde Kırklareli'nin bir ilçesi.*

1. Çün bahārıdur Behiştī **Vizenüñ**
Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 9). [vizenüñ, -n, -üñ]*
2. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa Ḳalurdı **Vize** cāmiʿi gibi minäresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [vize,]*
3. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña **Vize** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 10). [vize,]*

vü: *Ve.*

1. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī **vü** cūd

(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [vü,]

2. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle **vü** feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [vü,]*

3. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe **vü** destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [vü,]*

4. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle **vü** çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [vü,]*

5. Raʿd üzre ṣalup nāle **vü** feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [vü,]*

6. Ṣūfiyem mescidde **vü** dürdī-keşem meyḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [vü,]*

7. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse hā **vü** hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [vü,]*

8. ʿĀṣıḳ oldum bir cefā **vü** cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāṣıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [vü,]*

9. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña **vü** didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [vü,]*

10. Ḫırḳa **vü** tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [vü,]*

11. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya **vü** gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [vü,]*

12. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice **vü** gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [vü,]*

13. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa **vü** ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkīb-bend 1, Mısra 42). [vü,]*

vücūd: *Beden, cisim, gövde.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa **vücūdumdan** nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [vücūdumdan, -um, -dan]*

2. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur **vücūduñda** senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [vücūduñda, -uñ, -da]*

3. Bir āteş urdı āhum āsmāna
Ki kül oldı **vücūdı** yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 2). [vücūdı, -ı]*

4. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ **vücūdundan** taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [vücūdundan, -u, -n, -dan]*

5. Āteş-i ġam ger **vücūdum** ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [vücūdum, -um]*

6. Vücūd āyinesinde görinmeden eşbāḥ
Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 1). [vücūd,]*

7. ʿAceb mi olsa **vücūdum** naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

8. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
Vücūdumı eridür nār-ı ḥışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [vücūdumı, -um, -ı]*

9. Şol cān ki bu **vücūdum** terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

10. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden **vücūdum** gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

11. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [vücūdum, -um]*

12. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 8). [vücūduñ, -uñ]*

13. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [vücūdumda, -um, -da]*

14. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṯāl

olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [vücūdum, -um]*

15. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [vücūduñ, -uñ]*

16. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez
Vücūdı ʿarşasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [vücūdı, -ı]*

17. Bünyādını devirdi **vücūdum** bīnāsınuñ
Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

18. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm **vücūdı** nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [vücūdı, -ı]*

19. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda **vücūdum** erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [vücūdum, -um]*

20. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm **vücūdı** nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [vücūdı, -ı]*

21. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda **vücūdum** erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [vücūdum, -um]*

22. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [vücūdum, -um]*

23. Bir türbedür **vücūda** gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [vücūda, -a]*

24. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 2). [vücūd,]*

25. Öz **vücūdumdan** Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [vücūdumdan, -um, -dan]*

26. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum **vücūd** zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [vücūd,]*

27. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [vücūdum, -um]*

28. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Ṣādīden
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

29. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [vücūdum, -um]*

30. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam **vücūdum** gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [vücūdum, -um]*

31. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne bil **vücūduñı** devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [vücūduñı, -uñ, -ı]*

32. Hidāyet şemʿi olmışdur **vücūdum** nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

33. Taʿlīm ḳıla nefse **vücūduñ** diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [vücūduñ, -uñ]*

34. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [vücūdın, -ın]*

35. ʿIşḳ-ı Tebrīz **vücūdumda** ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 3). [vücūdumda, -um, -da]*

36. Ki **vücūdumda** biñ dehān olsa
Her dehānumda biñ zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 3). [vücūdumda, -um, -da]*

37. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda **vücūdı**
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [vücūdı, -ı]*

38. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam **vücūdumı**
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [vücūdumı, -um, -ı]*

39. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler **vücūdın** selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [vücūdın, -ın]*

vücūdı hāne: *Vücüt, beden, varlık.*

1. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez çāresiz

ḳaldum
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 6). [vücūdı ḫānesin, -si, -n]*

vücūd-ı nā-tüvān: *Güçsüz, zayıf beden.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 3). [vücūd-ı nā-tüvānem, -em]*

vücūd-ı vīrān: *Harap olmuş beden.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur **vücūd-ı vīrānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [vücūd-ı vīrānum, -um]*

vücūd-ı zār: *Zayıf vücut.*

1. Naṣīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 6). [vücūd-ı zārumı, -um, -ı]*

vuḥūş: *Vahşi, yabani hayvanlar.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḫużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim **vuḥūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [vuḥūş,]*
2. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dūn idi Bīsütūn **vuḥūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 10). [vuḥūşundan, -u, -n, -dan]*

vur: *Vurmak, savurmak.*

1. Baġdād iken yüzi şuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı **vurur** semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 2). [vurur, -ur]*

vuṣlat: *Kavuşmak, ulaşmak.*

1. Ey perī-ruḫ şekl-i insāna gireydi **vuṣlatuñ**
Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 3). [vuṣlatuñ, -uñ]*
2. Ḳullaruñdan **vuṣlatuñ** gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḫüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [vuṣlatuñ, -uñ]*
3. Vuṣlat metāʿın alımadın naḳd-i cān ile
Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [vuṣlat,]*
4. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [vuṣlatuñda, -uñ, -da]*
5. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [vuṣlatuñ, -uñ]*
6. Benüm **vuṣlat** şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [vuṣlat,]*
7. Vuṣlat yolında gice ile şoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḫarāmi var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 3). [vuṣlat,]*
8. Vuṣlat isterseñ taḥammül ḳıl Behiştī fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḫalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [vuṣlat,]*
9. Raḳībe gerçi **vuṣlat** ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [vuṣlat,]*
10. Anuñçün **vuṣlata** ʿāṣıḳ şitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 1). [vuṣlata, -a]*
11. Ārzū itmeyelüm **vuṣlatı** fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 5). [vuṣlatı, -ı]*
12. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa rūze revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [vuṣlat,]*
13. Ger māniʿ olmaḳ ister ise **vuṣlata** ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [vuṣlata, -a]*
14. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan **vuṣlatuña**
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 5). [vuṣlatuña, -uñ, -a]*
15. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḫaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [vuṣlatuñ, -uñ]*
16. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā **vuṣlat** temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [vuṣlat,]*
17. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [vuṣlat,]*
18. Vuṣlatuñ dürrini deryā-yı firāḳda senüñ

Arayu arayu āḫirle hele bulduḳ mı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 5). [vuṣlatuñ, -uñ]

19. Her kim uzada **vuṣlatuña** himmet elini
Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [vuṣlatuña, -uñ, -a]

20. Ḳāniʿüz fürḳate biz **vuṣlat** içün ġam yimezüz
Tatlu olmadugına dirligümüz acımazuz
(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [vuṣlat,]

vuṣlata ir: *Kavuşmak.*

1. ʿĀṣıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 9). [vuṣlata irerdi, -er, -di]

2. Vuṣlata irmeyicek eylemezem ṣālumı terk
Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [vuṣlata irmeyicek, -me, -y, -icek]*

3. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [vuṣlata irmez, -mez]*

vuṣlatdan ise: *Kavuşmak.*

1. Bī-beḳā **vuṣlatdan ise** hecr-i bī-pāyān yeg
Çünki bīgāne melekden āṣinā ṣeyṭān yeg
(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 1). [vuṣlatdan ise, -dan , -ise]

vuṣlat-ı cānāne: *Sevgilinin vuslatı.*

1. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 1). [vuṣlat-ı cānāne, -e]*

vuṣlat-ı yār: *Sevgiliye kavuşma.*

1. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını **vuṣlat-ı yārüñ**
Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye emāncuḳ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 9). [vuṣlat-ı yārüñ, -üñ]

vüzerā: *Vezirler.*

1. ʿĀḳıl **vüzerā** cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel feṭḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [vüzerā,]*

vużūʿ-ı mātem: *Yas abdesti.*

1. Sirişk ile **vużūʿ-ı mātemi** tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [vużūʿ-ı mātemi, -i]*

vaʿd: *Vaad, söz, ahd.*

1. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde
Vişālüñ **vaʿdesi** çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [vaʿdesi, -e, -s, -i]*

vaʿde: *Vade, süre.*

1. ʿAhdi yārüñ dil-i sengīn gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege **vaʿdesi** gerçek olsun
(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 2). [vaʿdesi, -s, -i]

vaʿde: *Vaad, söz, ahd.*

1. Vişālüñ **vaʿdesi** çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [vaʿdesi, -s, -i]*

vaʿde it: *Vadetmek, söz vermek.*

1. Behiştī bezme gelmek **vaʿde itdi**
Cumʿadan ṣoñra
Müezzin gelmedin kendüm virem gibi ṣalāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 9). [vaʿde itdi, -di]*

vaʿde-i vaṣl-ı yār: *Sevgiliye kavuşma zamanı.*

1. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün sürten
Ey Behiştī ider yalandan ḫaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 9). [vaʿde-i vaṣl-ı yār,]*

vādī: *Vadi, mecra.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne ṣūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi **vādī** budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [vādī,]*

2. Dil-i meyyālümi sen ʿārıż-ı cānāna ṭabṣırdum
Belā **vādīsinüñ** aḳar ṣuyın ʿummāna ṭabṣırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 2). [vādīsinüñ, -si, -n, -üñ]*

3. Riyā **vādīlerinde** zāhid-i ḫuşk
Dıraḫt-ı gūr gibidür nice dallu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 7). [vādīlerinde, -ler, -i, -n, -de]*

vaʿd-i vuṣlat: *Kavuşma sözü.*

1. Olınca **vaʿd-i vuṣlat** yāri tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [vaʿd-i vuṣlat,]*

vādi-i ʿālem: *Dünya vadisi.*

1. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler göñül
Vādi-i ʿālemde yüksekden uçan şu çaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 8). [vādi-i ʿālemde, -de]*

vādi-i eymen: *Eymen vadisi, Musa Peygamber'in Tûr dağı'nda Allah'ın tecellisine mazhar olduğu yer.*

1. Çerāġı **vādi-i Eymen** ocaġından uyarursın
Eger pervāneveş biryān iderseñ murġ-ı idrāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 7). [vādi-i eymen,]*
2. Ey sehī serv-i bülendüm āteş-i ruḥsār ile
Vādi-i Eymen dıraḫtı oldı ol bālā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 4). [vādi-i eymen,]*

vādi-i ġam: *Gam, keder vadisi.*

1. Vādi-i ġamdandur āb u ḫāk-i bünyādum benüm
Kūh-ı ḥasretden gelüpdür āteş ü bādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 1). [vādi-i ġamdandur, -dan, -dur]*

vādi-i ḥayret: *Hayret vadisi. II Aşk ile kendinden geçilen yer.*

1. Ġam-ı Leylādan ḫoş teferrücdür
Dil-i Mecnūna **Vādi-i ḥayret** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 6). [vādi-i ḥayret,]*

vādi-i hicrān: *Ayrılık vadisi.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdnʿe gir dīdārı gör
Vādi-i hicrānı seyreyle ʿaẕābeʿn-nār"ı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 2). [vādi-i hicrānı, -ı]*

vādi-i hūn-efşān: *Kan saçan vadi. II Aşk meydanı.*

1. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir **vādi-i ḫūn-efşān** başdan yeñi bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [vādi-i ḫūn-efşān,]*

vādi-i nisyān: *Gaflet vadisi. II Dünya.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük rıżā-yı Ḫālıḳı
Zāyiʿ itdük **vādi-i nisyānda** ʿahd-ı sābıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 22). [vādi-i nisyānda, -da]*

vādi-i şiʿr: *Şiir vadisi, mecrası.*

1. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
Vādi-i şiʿrüñ eger varise bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 10). [vādi-i şiʿrüñ, -üñ]*

vādi-i ṭabʿ: *Yaratılış vadisi.*

1. Ey Behiştī **vādi-i ṭabʿuñ** ne şūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 9). [vādi-i ṭabʿuñ, -uñ]*

vādi-yi hicrān: *Ayrılık vadisi. II Dünya.*

1. Bāġ-ı vaṣl üzre güẕer ḳıl ʿAdne gir dīdārı gör
Vādi-yi hicrānı seyr eyle ʿaẕābeʿn-nārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 2). [vādi-yi hicrānı,]*

vādi-yi zaḥmet: *Zahmet, sıkıntı vadisi.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
Yorulmış **vādi-yi zaḥmetde** düşmiş yāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [vādi-yi zaḥmetde, -de]*

vaḥdet: *Teklik, birlik.*

1. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı **vaḥdetden** yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [vaḥdetden, -den]*
2. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḫarīm-i vaṣl içinde **vaḥdeti** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [vaḥdeti, -i]*

vaḥdet-i ḥakk: *Allah'ın birliği.*

1. Saña dil virdüm ise ey büt-i Çīn
Vaḥdet-i Ḥaḳḳa münkir olmadum a *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 7, Mısra 2). [vaḥdet-i ḥaḳḳa, -a]*

vaḥīd: *Bir. II Yegâne.*

1. Mey müheyyā elüñde ferd u **vaḥīd**
Otururken Behiştiyā nevmīd *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 23). [vaḥīd,]*

vaḥş: *Ehli olmayan, yabani. II Yabani hayvan.*

1. Deşt-i ġamda oḳlaruñla seglerüñ üşüp baña
Mürdeye döndüm ki ḳılmışdur iḥāṭa **vaḥş** u ṭayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 6). [vaḥş,]*

vaḥşet gel: *Korkuya kapılmak.*

1. Ol āhū-sīrete **vaḥşet gelürse** hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [vaḥşet gelürse, -ür, -se]*

vaḥşet it: *Vahşilik etmek.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā bana ḥużūr
Mecnūna **vaḥşet itmez idi** gerçi kim vuḥūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [vaḥşet itmez idi,]*

vahşī: *Yabani, vahşi.*

1. Ger şikār aḥvālin añsa cemʿ olup şayyādlar
Şayda ḳābil olmayan **vaḥşī** ġazālum söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 6). [vaḥşī,]*
2. Vaḥşidür şayd olmaġa ḳābil degül murġ-ı viṣāl
Eşk-i dīde dökmeyince öñine erzen gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 7). [vaḥşidür, -dür]*

vāʿiẓ: *Vaaz veren, dini öğütlerde bulunan kişi.*

1. Vāʿiẓüñ söyledügi dürlü leṭāʾifdenise
Ḫoş gelür meykedede muġ-beçenüñ lāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 7). [vāʿiẓüñ, -üñ]*
2. Her ne ṭañ eylerse **vāʿiż** ʿāṣıḳa ʿayb eylemeñ
Kim delü olan kişinüñ her sözi maʿẕūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 7). [vāʿiż,]*
3. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
Vāʿiẓ sözi yanumda efsānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [vāʿiẓ,]*
4. Maḥabbet nerm idüp **vāʿiẓ** yavuzlar yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [vāʿiẓ,]*
5. Kevseri ger bize ṣatmaḳ dileseñ **vāʿiẓ** it
Bu da ol meykedede içdügüñüz meydendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 182, Mısra 5). [vāʿiẓ,]*
6. Yüri vaḳtüñde ol **vāʿiẓ** yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [vāʿiẓ,]*
7. ʿAceb mi ġafletin artursa sāmiʿüñ **vāʿiẓ**
Ki çeşm merdümi ḫ∨āb olmaġa fesāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 7). [vāʿiẓ,]*
8. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse virmenem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 5). [vāʿiẓ,]*
9. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki **vāʿiẓ** yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [vāʿiẓ,]*
10. Ölüm olmaz diyü cennetde **vāʿiẓ** medḥ ider ammā
Ser-i kūyuñ ḳoyup gitmez Behiştī öldürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 9). [vāʿiẓ,]*
11. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāṣıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 5). [vāʿiẓüñ, -üñ]*
12. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Gūş urma aña yañṣaġı sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 1). [vāʿiẓ,]*
13. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be **vāʿiẓ** kendüñi muḥkem yine çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [vāʿiẓ,]*

vāʿiẓā: *Ey vaiz.*

1. Sūz-ı ʿışḳa māʾilüz ehl-i şebābuz **vāʿiẓā**
Berf-i şeyb añma bize kim meclisi serd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 3). [vāʿiẓā,]*
2. Olurdı **vāʿiẓā** varup kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [vāʿiẓā,]*
3. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aṣlı var
Raġmuñda **vāʿiẓā** ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 8). [vāʿiẓā,]*
4. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı yerdüñ ancaḳ **vāʿiẓā**
Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [vāʿiẓā,]*

vāʿiẓ-i bāde-perest: *Şaraba tapan vaiz.*

1. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin
Yüzine daḫı direm ṣanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 5). [vāʿiẓ-i bāde-perestin, -in]*

vāʿiẓ-i bī-zevḳ: *Zevksiz vaiz.*

1. Lāf-zendür **vāʿiẓ-i bī-zevḳı** ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında yoḳdur fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 1). [vāʿiẓ-i bī-zevḳı, -ı]*

vaḳʿa: *Olay, hadise.*

1. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu **vaḳʿadan** ol dem
Ne vaḳta ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 75). [vaḳʿadan, -dan]*

vāḳıf ol: *Bilmek, öğrenmek, haberdar olmak.*

1. Anuñçün nice esrār-ı nihāna **vāḳıf oldum** ben
Bu maʿnāyı egerçi ey kemān ḳaş añlamazsın sen *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 7). [vāḳıf oldum, -du, -m]*

vaḳt: *Vakit, zaman.*

1. Ne **vaḳtin** aġzuma alsam şerīf-i nābuñı oḫ
Dehānum acılığın defʿ ider o nām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 7). [vaḳtin, -in]*
2. Hecrüñde ölüm **vaḳti** leẕẕetlü ecelcikdür
Ölmek ġamuña nisbet bir kāse ʿaselcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 1). [vaḳti, -i]*
3. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [vaḳti, -i]*
4. Yüri **vaḳtüñde** ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [vaḳtüñde, -üñ, -de]*
5. Nev-cevānum neyledüñse eyledüñ mānend-i çeng
Pīrlik **vaḳtinde** ben ḫam-ḳaddi nālān eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 4). [vaḳtinde, -i, -n, -de]*
6. Sūz u sāzı yeter nihān eyle
Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 2). [vaḳtidür, -i, -dür]*
7. Niçün ḫāk ile yeksān olmaduñ bu vaḳʿadan ol dem
Ne **vaḳta** ḳatlanursın ey felek ben de anı bilsem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 76). [vaḳta, -a]*

vaḳt ol: *Vakit olmak, vakti zamanı gelmek.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ **vaḳt ola** göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [vaḳt ola, -a]*
2. Diye bir **vaḳt ola** ol şāh Behiştīyi añup
Hīç zaḥmetsimedi ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 9). [vaḳt ola, -a]*
3. Ḥayātından kişiyi **vaḳt olur** nev-mīd ider ġamzeñ
Egerçi ey Mesīḥā-dem lebüñden mürde cān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 5). [vaḳt olur, -ur]*
4. Ey Behiştī iḫtirāz it şaḫṣ-ı eblehden ki ol
Vaḳt olur tercīḥ ider aʿdāyı aḥbāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 10). [vaḳt olur, -ur]*
5. Ḳoyma gel cāme-i rengīne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller yolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 4). [vaḳt olur, -ur]*

vaḳt-i gül: *Gül mevsimi. II İlkbahar.*

1. Vaḳt-i güldür ṣavt-ı bülbül naġme-i bezm-i ṣabūḥ
Geçmeyen mey-ḫāne bābından bulur sāḳī fütūḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 1). [vaḳt-i güldür, -dür]*

vakt-i mātem: *Yas zamanı.*

1. İrişdi çünki eyyām-ı Muḥarrem **vaḳt-i mātemdür**
Muḥibb-i ḫānedānuñ tāzelendi derd-i hicrānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 51). [vaḳt-i mātemdür, -dür]*

vālih-i ḳaṣr-ı dil: *Gönül köşkünün şaşkını, hayret içinde kalanı.*

1. Mühr mihr **vālih-i ḳaṣr-ı dilde** gūyā ʿışḳ-ı yār
Muṣṭafādur kim geçüp oturdu aṣḥāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 3). [vālih-i ḳaṣr-ı dilde, -de]*

vallāhi: *Allah'a yemin olsun ki.*

1. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan yaña
Baḳmayam bir kez dönüp **vallāhi** dünyādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [vallāhi,]*
2. Cihāna Yūsufuñ gerçi naẓīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña **vallāhi** andan daḥı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 6). [vallāhi,]*
3. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz **vallāhi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 2). [vallāhi,]*
4. Baḳma efendi ẓāhiri olduġına ḫarāb
Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 104). [vallāhi,]*
5. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet **vallāhi** şol yanından eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [vallāhi,]*

vāmık: *Vamık ve Azra hikâyesinin erkek kahramanı.*

1. Ey Behiştī **Vāmıḳ** u Ferhād u Mecnūn kıṣṣasın
Diñle kim maʿlūm ola aḳrān u emṣālüm saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 9). [vāmıḳ,]*

var: *Varlık, mal, mülk.*

1. Naḳd idüp **varın** tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde virdiler sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 7). [varın, -ı, -n]*
2. Yüzüm ṣuyı gibi **varum** yolında ḫāke ṣaldum ben
Semendüñ gibi āhumla ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 1). [varum, -um]*
3. Yoluñda **varumı** ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 3). [varumı, -um, -ı]*

var: *Varmak. II Uyumak.*

1. Şeb-ḫ∨ābe **varma** varise çeşm-i başīretüñ
Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [varma, -ma]*

var: *Var, mevcut, bulunmak.*

1. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ **var** ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [var,]*
2. Salṭanat özlersin ey dil ẓulme meylüñ **var** ola
Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [var,]*
3. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ **vardur** yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [vardur, -dur]*
4. Ḫat-ı nev olsa Behiştī leb-i cānānda ne **var**
Ne ḥaẕer ḳand-ı nebāt ile olursa bile çūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 9). [var,]*
5. Mest-i dünyā ġaflet uyḫusundan uyanmaḳ mı **var**
Degme derdile olur mı ḫ∨ābdan bīzār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 7). [var,]*
6. Kimdür saña belī dimeyen ey Behişti kim
Var sözlerüñde rāyiḥa-i bāde-i elest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 10). [var,]*
7. ʿArż it ʿiẕāruñ āteşin seyr it ne ḥālet gösterür
Dil murġı dirler bende bir çābük-semender **vardur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 6). [vardur, -dur]*
8. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin vechi **var**
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [var,]*
9. Hīç gözin **var** a Behiştī açа mı inṣāf it
Kim anuñ zānū-yı cānān şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 9). [var,]*
10. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum **var**
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [var,]*
11. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı **var**
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 1). [var,]*
12. Cem kim cihāna cāmı ile ṭoldı nāmı **var**
Sāḳīmizüñ anuñ gibi nice ġulāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 2). [var,]*
13. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-ḥ∨āra gözlerüñ gibi iki ḫarāmi **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 4). [var,]*
14. Raġbet ider mi ḫūr-i cinān merḥabāsına
Şol kim anuñ ḳapuñ gibi dārü's-selāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 6). [var,]*
15. Serv-i sehī ṣalınsa yolına ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 8). [var,]*
16. Ṣarrāf-ı dür-şināsuñı ey müddeʿī gör e
Naẓm-ı Behiştinüñ ne güzel intiẓāmı **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 10). [var,]*
17. Būy-ı cānāndan Behiştīye gelür her dem ḫayāt
Ḥüsni gülzārında güller **var** ki ādem cānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 10). [var,]*
18. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi **vardur** ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [vardur, -dur]*
19. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi **vardur** ya yoḳ mıdur
Mey-ḫāne adlu ḫānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [vardur, -dur]*
20. Aġzumda zebānumı görmez misin ʿIşḳ odınuñ zebānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [vardur, -dur]*
21. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi **vardur** ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [vardur, -dur]*
22. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāşıḳuñ
Biñ yıl ḳadar zamānesi **vardur** ya yoḳ

mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [vardur, -dur]*

23. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
Elbetde bir bahānesi **vardur** ya yoḳ
mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 10). [vardur, -dur]*

24. Vey ḥoş gör ki dehrüñ luʿbeti **var**
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [var,]*

25. Vey ḥoş gör ki dehrüñ luʿbeti **var**
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 2). [var,]*

26. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle ṣoḥbeti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 4). [var,]*

27. Ṣaçuñ küfrin cemālüñ muṣḥafından
Gider billāhi kim dīn ġayreti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 6). [var,]*

28. Revān oldı yetiş ol servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 8). [var,]*

29. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 10). [var,]*

30. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm **var**
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 1). [var,]*

31. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm **var**
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem yetīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [var,]*

32. Ümīdüm rūyını sürsem ḳapuñ ḫākine incinme
Kime ʿarż eyleyem ḥālüm ṭapuñdan ġayrı kimüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 4). [var,]*

33. Cihān dārü'ş-şifāsından ne ḳayġu derd-i ġamzeñ kim
Benüm bīmār-ı ʿışḳ olanlara ḫāżıḳ ḥekīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 6). [var,]*

34. Dem-i ʿīsīye rūḥum ben ölürsem itmeyem minnet
Gelür kūyuñ cenābından ṣabāyā ḫoş nesīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 8). [var,]*

35. Cünūn mey-ḫānesinde olmayan ādem Süleymānı
Bu ʿālemde Behiştī dime ki ʿaḳl-ı selīmüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 10). [var,]*

36. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri **var** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [var,]*

37. Gice gündüz ġabġab u kākül ḫayālin eylerüz
Var bizüm daḫı bu yüzden ṭopumuz çevgānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 6). [var,]*

38. Behiştī her ki bu şīrīn kelāma olmaya kāʾil
Meẕāḳında ḫalel **vardur** maʿānī leẕẕetin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 10). [vardur, -dur]*

39. Ḫānmānın ʿāşıḳuñ ġam düzdi vīrān eylemiş
Göñli gencinde ne kim **varise** tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 2). [varise, -ise]*

40. Kim **vardı** ġam-ı ʿışḳuñ yolını benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 5). [vardı, -dı]*

41. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki **var**
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne yazlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 3). [var,]*

42. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum **var** mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [var,]*

43. ʿÖmrüñ beḳāsı **var** diriseñ cūy-ı āba baḳ
Çarḫuñ fenāsın añlamaziseñ ḥabāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 1). [var,]*

44. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen ẕerrece münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [var,]*

45. Çün düketdüñ diremi eşküñi ḫarc it ḫūnuñ
Dimedüm mi saña ey dil ṣoñı **vardur** bunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 2). [vardur, -dur]*

46. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum **var**
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı yoḳ dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 7). [var,]*

47. Lebi Şīrīn saçı Leylā güzellerden ferāġuñ **var**
Göñül Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasından ḥiṣṣe mi alduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 3). [var,]*

48. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum **var** benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 1). [var,]*

49. Şemʿ-i meh-tābuñ fürūġından ferāġum **var** benüm
Gün gibi ʿālemde bir rūşen çerāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 2). [var,]*

50. Ruḫları lāle dili bülbül yüzi gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra*

4). [var,]

51. Eşk-i surḫum ḳanlu dīdemden nice cūş itmesün
Āteş-i ġamdan cigerde tāze dāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 6). [var,]*

52. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem yasaġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [var,]*

53. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum **var** benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 10). [var,]*

54. Ḫāk-i pāyüñ tāc-ı ser ḳılmaġa **vardur** raġbetüm
Neyleyem lāyıḳ degül aña ser-i bī-devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 1). [vardur, -dur]*

55. Kendüye gelmek mi **vardur** bu dil-i dīvāne kim
Bāde-i ʿışḳuñdur anı mest u medhūş eyleyen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 369, Mısra 5). [vardur, -dur]*

56. ʿAnḳālıġumda şübhe yoḳ ammā bu deñlü **var**
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [var,]*

57. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse ẕevḳ itmez Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 9). [variken, -i, -ken]*

58. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ nice yüzden şühūdı **var**
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [var,]*

59. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm **var**
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 3). [var,]*

60. Sözde Behiştī ḳāfiye tekrār ider degül
Vardur meger ki nisbeti Saḥbān hilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 16). [vardur, -dur]*

61. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe zāhid geçinür **var** ʿulemā şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [var,]*

62. İdersin gerçi sen mest-i ġurūr olduġuña inkār
Velī ey serv-ḳad aña ʿalāmet **var** ḫırāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 4). [var,]*

63. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem ẓarāfet hem selāset **var** kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [var,]*

64. Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda
Niçe anuñ gibi aġzı ḳızıl **vardur** bu meydānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 2). [vardur, -dur]*

65. ʿĀşıḳ degül diyü baña şūfī iderse ṭaʿn
Vardur semāʿa girmezüz ol bed-gümān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 6). [vardur, -dur]*

66. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aşlı **var**
Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [var,]*

67. Senden ayrılsam olur gözüme dünyā ḳarañu
Dīde-i bī-ferümüñ **varise** sensin bebegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 4). [varise, -i, -se]*

68. Çün elinde bādesi **var** laʿl-i rūḥ-efzā gibi
Mürde iḥyā itse ne pīr-i muġān ʿīsā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 1). [var,]*

69. Gösterdi ehl-i derde ruḫ-ı zerd u āh u eşk
Ḫarc eyledi Behiştī bugün **var** kemālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 10). [var,]*

70. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāşıḳa **vardur** ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [vardur, -dur]*

71. Ümīdüm **var** kilābuñla ḳapuñda āşinā olam
Egerçi mertebem ednādur ammā himmetüm ʿāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 7). [var,]*

72. Ol dem ışınam tāʿatüñe **varise** ben kim
ʿIşḳuñ dil ocaġında bir āteş ḳıla peydā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 41). [varise, -ise]*

73. Saṭr-ı evvel ki **var** naşīḥat ola
Saṭr-ı s̱ānī duʿā-yı devlet ola *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 23). [var,]*

74. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş **var** *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [var,]*

75. Gicem gibi olupdur gündüzüm tār
Ne anda ay u ne ḫod bunda gün **var** *(Behiştî Dîvânı, Matla 7, Mısra 2). [var,]*

76. Namāza yüz yumaduġum benüm maʿẕūr ṭutmazlar
Cemāʿat **varsa** bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 2). [varsa, -sa]*

77. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi **var**
Yumaġa ġam ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 5). [var,]*

78. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından

nevīdüm **var**
Ne gönlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 1). [var,]*

79. Ne gūşumda ṭarab-sāz u nevāsından nevīdüm **var**
Ne gönlümde ġam-ı dünyā ne bu fikr-i medīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 2). [var,]*

80. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm **var**
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 3). [var,]*

81. Ne ḫiẕmetkār-ı sulṭānem ne ġavġā-yı ʿabīdüm **var**
Ḥarīf-i fāriġu'l-bālem ne şeyḫ u ne mürīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 4). [var,]*

82. Ne beg yanında maḳsūdum ne paşadan ümīdüm **var**
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [var,]*

83. Gedā-yı lāʿubāliyem gerekmez şāhum eglence
Ne dilde ārzū-yı cū ne meyl-i şāḫ-ı bīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 10). [var,]*

84. Ki ḳoynumda bütün dünyā deger dürr-i ferīdüm **var**
Ḥarābāt-ı cihān içre olup serdār-ı pāy-ı ḫum *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 15). [var,]*

85. Geçerse rūze-i faḳr u fenāda ġam degül ʿömrüm
Ki soñunda benüm rūz-ı ḳıyāmet ʿadlu ʿīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 20). [var,]*

86. Ḫoros-ı ʿarşa ser-pençe urur bāz-i sepīdüm **var** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 25). [var,]*

var: *Varmak, gitmek.*

1. Sensüz **varup** içersem eger bir ḳadeḥ şarāb
Nār-ı ġamuñdan eyle benüm baġrumı kebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 1). [varup, -up]*

2. Var ser-i kūyunda ber-dār olmayı miʿrāc bil
Ehl-i ʿışḳ içre bu meẕheb meẕheb-i Manṣūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 3). [var,]*

3. Derdini seyridüp oḫ oḫ dimege
Varup aġyārı ben de görsem olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 128, Mısra 6). [varup, -up]*

4. Vücūduñ ḫırḳasın **var** āteşe ur ey gönül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [var,]*

5. Birḳaç ḥabāblar durur anda ḳıbāb-ı çarḫ
Var eyle ʿışḳ baḥrını aña göre ḳıyās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 8). [var,]*

6. Birlik isterseñ eger yārile birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 8). [var,]*

7. Giderseñüz güzelüm hem-reh-i saʿādet oluñ
Varuñ bu ḳaddile ol illere ḳıyāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 2). [varuñ, -uñ]*

8. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri **varduñ** kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [varduñ, -du, -ñ]*

9. Ṣabā **varup** didigince ḥikāyetüm bir bir
Teraḥḥum eyleyüp olur ṣaçuñ perīşān-ḥāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 5). [varup, -up]*

10. Ḳapuñ dārü'ş-şifāsı ʿāḳıbet baḫş olduġın gördüm
Varup aña Behiştī adlu bir dīvāne ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 10). [varup, -up]*

11. Varup bir ṣu kenārın bezmgāh itmekden el yudum
Nice ṣu sāye-i serv-i ḫırāmāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 7). [varup, -up]*

12. Görüp aġyārı ḳapuñda niçün itmezler cidāl
İsterem **varup** seg-i kūyuñla bir ġavġā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 8). [varup, -up]*

13. Raḳīb-i seg saña yapışmaġa ḥammāmda tenhā
Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 6). [varup, -up]*

14. Gönlüm eglenmez **varup** görsem gül-i gülzārı ben
Bir dehān-ı yāre beñzer ġonca bulsam bāri ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 1). [varup, -up]*

15. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri **var** bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [var,]*

16. Olurdı vāʿiẓā **varup** kelāmuñ istimāʿ itmek
Eger incinmese ādem senüñ bīhūde pendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 5). [varup, -up]*

17. Viṣāle irmedin **vardum** el aldum tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki

n’itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [vardum, -du, -m]*

18. Mübtelā-yı derd ü ġam olan ṭabîbe **varmasun**
Defʿine anuñ ilāc olmaz mey-i nāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 5). [varmasun, -ma, -sun]*
19. Gülsitān güm güm öter nāle-i bülbüller ile
Gelüñüz kim **varalum** seyr idelüm güller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 2). [varalum, -alum]*
20. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
Yüri **var** ey göñül saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 6). [var,]*
21. Behiştī şiʿrine daḫl itme kim nā-dānlıġ eylersin
İnanmazsañ baña **var** anı göster bir suḫen-sence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 10). [var,]*
22. Kāküllerüñe ṭālib olup gülşene **vardum**
Evvel naẓarum ṭāliʿi gör sünbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 3). [vardum, -du, -m]*
23. Urma her bir senge **varup** tīrinüñ peykānını
Sīneme gel sīneme isterseñ oḳ meydānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 1). [varup, -up]*
24. Varup aġyār ile ʿīş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rūḥ-ı revānum gel e incitme beni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 7). [varup, -up]*
25. Sürerseñ bād-ı ḫışmuñla sipihr-i āstānuñdan
Varam bir pāre ebr olam gidem aġlayı aġlayı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 8). [varam, -am]*
26. Kūy-ı yāri vire mi ādem olan Firdevse
Cennet ehli **vara** meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 6). [vara, -a]*
27. Bāġa **varduḳca** yer yüzi gül ile
Bir lebi ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 7). [varduḳca, -duḳca]*
28. Vardı eşküm yoḳladı baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [vardı, -dı]*
29. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce yāra derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 3). [varup, -up]*

var: *Gitmek, uğramak.*

1. Gizlü **varup** kākülüñi her gice oḫşar menem
Aṣ’lacaḳ işler ider düzd-i siyehkār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 1). [varup, -up]*
2. Zāhidā pīr-i muġāna **varduġum** ʿayb itme kim
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [varduġum, -duġ, -um]*

var: *Gitmek, kılmak.*

1. Ey dil tekāsül itme terāviḥe **var** ki yār
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [var,]*

var: *Var, içinde, tutumunda.*

1. Yaramaz ḥāli **var** ḳaddüñle serv-i ser-keşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [var,]*

var: *Yapmak, eylemek.*

1. Nice ṣaḳınmayayın laʿlüñi dendānumdan
Varayın nefsüm ucından ḳıyayum mı cāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 8). [varayın, -ayın]*

var: *Varmak, ulaşmak.*

1. Ḫalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [vardı, -dı]*
2. Gördüñ ki göñül yāra **varup** güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [varup, -up]*
3. Behiştī gülşen-i kūyuñda **varmış** bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 9). [varmış, -mış]*
4. Göz yuyup **vardum** ben atdum āteş-i ʿışḳa beni
Düşmenüm bir ġayrı kimse ṣanma kendümdür benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 316, Mısra 5). [vardum, -du, -m]*
5. Segler Behişti eylerse üstüḫ∨āne meyl
Yār işigine **varmaġa** buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 10). [varmaġa, -maġ, -a]*
6. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen **varuban** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 4). [varuban, -uban]*
7. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña **varmaġa** ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin

(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [varmaġa, -maġ, -a]

8. Denī felek n'ola dünyā **varursa** her dūna
Ḳomaz ne fāʾide döndermeyince Ḳārūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 1). [varursa, -ur, -sa]*

9. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur **varam**
N'ola ḥālüm vişāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 7). [varam, -am]*

10. Ne görmiş muġ-beçe yā Rab ki böyle ḥayrete **varmış**
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [varmış, -mış]*

11. Feryād u nāle eyleyü destān-serā gibi
Bir bāġ-ı pür-şükūfeye **vardum** hümā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 524, Mısra 2). [vardum, -du, -m]*

12. Eyle bilgil **varıcaḳ** menşūr-ı taḳrīrüm saña
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 27). [varıcaḳ, -ıcaḳ]*

var: *Varsın, bırak, boş ver.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ diler
Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 4). [varsun, -sun]*

var: *Mevcudiyet, varlık.*

1. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ yine
Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 10). [varını, -ı, -n, -ı]*

var: *Hadi.*

1. Ḥamr-ı ʿışḳuñ cürʿası Ferhādı Mecnūn eyledi
Var ḳıyās eyle ki içdüm anı müdre müdre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 6). [var,]*

2. Var Behiştī ġazelin ögrenüp enmūzec idin
Dürr-i naẓmuñ olayın dirsen eger ṣarrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 9). [var,]*

var dur: *Var olmak.*

1. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur yerden göge bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [var durur, -ur]*

var idi: *Var, mevcut.*

1. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm **var idi**
Daḫı Mecnūnuñ Behiştī yoġiken başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 9). [var idi,]*

2. Ne ʿaleyk adın añar **var idi** ḳaṭʿā ne selām
Ġam-ı ʿışḳuñdan irerdi dün u gün cāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 1). [var idi,]*

3. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm **var idi**
Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 5). [var idi,]*

var id: *Var etmek.*

1. Ṣafā **var idügin** bilmedi cān laʿlüñde
Ḳābiliyyet olıcaḳ böyle olur gevherde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 1). [var idügin,]*

var iken: *Varken.*

1. Sen **var iken** iki gözüm aġyāra kim baḳar
Gül-berg-i tāze elde iken ḫāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 1). [var iken,]*

2. Laʿl-i lebin gören kişi nev-ḫaṭları nʿider
Ṣāfī şarāb **var iken** esrāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 6). [var iken,]*

3. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ **var iken** gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [var iken,]*

var imiş: *Var, mevcut.*

1. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi **var imiş**
Ol meger bu yaşla gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 1). [var imiş,]*

2. Ne yüzler ḳarasıdur bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa göñlünde ḳaṣdı **var imiş** māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 6). [var imiş,]*

3. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül **var imiş** sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [var imiş,]*

4. Ḫaddüñe beñzer ne yeri **var imiş** berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [var imiş,]*

5. Ey Behiştī cümle yārānı sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 10). [var imiş,]*

6. Tīġuñı benden ne menʿ eylerdi bilmezdüm velī
Şimdi bildüm tende birḳaç üstüḫ∨ānum

var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 8). [var imiş,]*

7. Tīr-i müjgān ile dil murġın urup götürmege
Ḫūblar şeh-bāzı bir ḳaşı kemānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 6). [var imiş,]*

8. Ḫançer-i ḳahruñ dilermiş ḳurtara ġamdan beni
Dār-ı ġurbetde benüm de mihrbānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 4). [var imiş,]*

9. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm **var imiş**
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 2). [var imiş,]*

10. Sāḳıyā evvel benüm bir ḫoş nihālüm **var imiş**
Lā-mekānlar bezmgāhında mekānum **var imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 1). [var imiş,]*

11. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri yaylaġ imiş
Ey Behiştī gör ḥużūrı **var imiş** cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 10). [var imiş, -imiş]*

var ise: *Varsa, var ise.*

1. Ey Behiştī vādi-i ṭabʿuñ ne ṣūr-engīz olur
Var ise Ferhād u Mecnūn gitdügi vādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 10). [var ise,]*

2. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 2). [var ise,]*

3. Cādū gözüñ füsūnı ile ben zebūnuñam
Taʿlīm-i ṣīve itdi saña **var ise** edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 6). [var ise,]*

4. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar
ʿĀṣıḳuñ **var ise** bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 6). [var ise,]*

5. Var ise dīdāra meylüñ aradan şekki götür
Kim ḥicāb erbāb-ı ʿışḳuñ dīdesine perdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 3). [var ise,]*

6. Cānı **var ise** ḳılmasun ṣūfī
Leb-i laʿl-i şeker-feşāndan ḥazż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 3). [var ise,]*

7. Ṭut Behiştī sipihri āh oḳına
Var ise ger baña muʿāvenetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 10). [var ise,]*

8. Her ne **var ise** ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 3). [var ise,]*

9. Ḳılduḳ ne ḳadar **var ise** ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde yine alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 7). [var ise,]*

10. Ḳudretüñ **var ise** her mīre ne yalvarursın
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [var ise,]*

11. ʿĀṣıḳlara ṭaʿn iden zāhidleredür ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ gönlünde eger kīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 10). [var ise,]*

12. Ḫalḳ-ı ʿālemden Behiştī ʿuzlet it maḥbūb-miṣāl
Kendü başuñ ṣoḳacaḳ bir āṣiyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 10). [var ise,]*

13. Sen daḫı iy tīr-i ṭaʿn uran dil-i pür-dāġuma
Göster e daʿvā-yı ʿışḳa bir nişānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 8). [var ise,]*

14. Ol gözüm nūrı yanında ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 6). [var ise,]*

15. Ḫ∨ābda gördüm maḥabbet lāfın urur Kūhken
Didüm aña gel berü meydāna cānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 4). [var ise,]*

16. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ **var ise**
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [var ise,]*

17. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ **var ise**
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ **var ise** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [var ise,]*

18. Gösterme ḥasūda **var ise** naḳd-i maʿārif
Ḳaṣd itse gerek görse ḥarāmī ṭolu hemyān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 7). [var ise,]*

19. Ḥubb-ı vaṭanuñ **var ise** gönlüñde sözüm ṭut
Ol ʿālem-i ervāḥa revān terk idüp evṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 21). [var ise,]*

var it: *Var etmek, olmak, bulundurmak, taşımak.*

1. Behiştī cürʿa-i pīr-i muġāndan behre isterseñ
Ḳoyup kibri işiginde **var it** ḥākile yeksānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 10). [var it,]*

var mı: *Var mı?.*

1. Ey baña rāh-ı ʿışḳa diyen **var mı** intihā
Bilmezin ötesin aña ölmekdür ibtidā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 1). [var mı,]*
2. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī vü cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [var mı,]*
3. Sāḳıye bülbül-i vaḳt itmede ehl-i bezmi
Bir ayaġını çeker **var mı** mey-i gül-gūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 6). [var mı,]*
4. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde **var mı** yā perī
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [var mı,]*
5. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eşeri **var mı** yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [var mı,]*
6. ʿĀlemde **var mı** kākül-i ḫoş-būyuña naẕīr
Bir ḫūn-ı puḫte misk-i Ḫuten ʿanber ise ḫām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 45). [var mı,]*
7. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya **var mıdur**
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [var mıdur, -dur]*
8. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya **var mıdur**
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [var mıdur, -dur]*
9. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ ʿĀlemde āşiyānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*
10. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā
Anuñ burada dānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 6). [var mıdur, -dur]*
11. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
Diller deler terānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [var mıdur, -dur]*
12. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi yoḳdur ya **var mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 10). [var mıdur, -dur]*
13. Ummasun ʿışḳa esīr olan göñül ḳatʿā necāt
Var mıdur merd-i żaʿīfe bend-i muḥkemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*
14. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [var mıdur, -dur]*
15. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa yer **var mıdur**
Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 7). [var mıdur, -dur]*
16. Ḳadd-i bālā ile bir daḫı saña kim öykünür
Var mıdur bir daḫı ey serv-i semen-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 6). [var mıdur, -dur]*

var ol: *Var olmak, yaşamak.*

1. Var ol yine götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [var ol,]*
2. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele yoḳ dimedüñ **var olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [var olasın, -asın]*
3. Rāh-ı ġamda müşkili çoḳ ʿāşıḳ-ı bī-dillerüñ
Cām-ı mey **var olsun** eyler ḥallin ol müşkillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 2). [var olsun, -sun]*

var yok: *Varlığı yokluğu belli olmayan.*

1. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eşer didükleri cismümde **var yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 2). [var yoḳ,]*

varak: *Yaprak, sayfa.*

1. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum **varaḳ**
Bir yaşşı yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [varaḳ,]*
2. Sensüz nice revān olınur geşt-i bāġa kim
Olur baña **varaḳları** peykān nihāli tīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 156, Mısra 8). [varaḳları, -lar, -ı]*
3. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḫlet idersem yarın
Gün gibi nūr vire her **varaḳı** defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 8). [varaḳı, -ı]*

varaḳ-ı mihr ü vefā: *Vefa ve merhamet sayfaları.*

1. Dil-rübālar sebaḳ-ı nāz iderler ezber
Varaḳ-ı mihr ü vefāyı kim oḳur kim diñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 4). [varaḳ-ı mihr ü vefāyı, -y, -ı]*

vāridāt: *Manalar, anlamlar. II Şiirler.*

1. Rūm şāʿirlerinüñ şimdi Behiştī görseñ
Vāridātı götüri ḥikmet-i şeyṭāniyye

(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 10). [vāridātı, -ı]

varıgör: *Gitmek, ulaşmak.*

1. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūr
   Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ
   varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 6). [varıgör,]*
2. Bāde-i cān-perver imiş tūşe-i rāh-ı sürūd
   Menzil-i maḳṣūda ey dil ayaḳ ayaḳ
   varıgör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 6). [varıgör,]*

variken: *Varken.*

1. Eylemez ʿışḳa iren hüccet ü bürhāna naẓar
   Mihr-i raḫşān **variken** şemʿ-i şebistānı n'ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 6). [variken,]*

varın vir: *Varını yokunu, tüm varlığını vermek.*

1. Çeng u ney eṭrāfuñ almış varise **varın virüp**
   Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [varın virüp, -üp]*

varise: *Varsa, var ise.*

1. Şeb-ḫ∨ābe varma **varise** çeşm-i başīretüñ
   Ḳandīlile müzeyyen olan nüh ḳıbāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 5). [varise,]*
2. Ẕevḳ-ı vişālüñüñ nice yüzden şühūdı var
   Oldur murād **varise** tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 6). [varise,]*
3. Çeng u ney eṭrāfuñ almış **varise** varın virüp
   Ḫāne peydā eylemek isterisen ey sāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 7). [varise,]*
4. Görenler yaşumı aydur ne şāfī ḳan ne ṣudur bu
   Meger ki eşk-i ḥasret **varise** ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 2). [varise,]*
5. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
   Vādi-i şiʿrüñ eger **varise** bizden yegleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 10). [varise,]*

varlıġ: *Varlık, mevcudiyet.*

1. Dehenüñ **varlığın** sözüñle bilen
   Gāʾibe ḥükm ider ʿalāmet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 3). [varlıġın, -ın]*

varuñ yürüñ: *Gitmek.*

1. Yürüñ varuñ gözüñüz gönlüñüz açılmaġiçün
   Biraz bu gülşen-i dehre gül-i leṭāfet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 3). [varuñ yürüñ, -ñ]*
2. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
   Tedārük itsün ol yāre ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [varuñ yürüñ, -üñ]*

vaṣf: *Nitelik, özellik, medh.*

1. Kākülüñ **vaṣfında** ḫāmem ḫaṭṭ-ı ʿanber-bū döker
   Dişlerüñ naẓmında çeşmüm dem-be-dem lüʾlü döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 1). [vaṣfında, -ı, -n, -da]*
2. Yazma pīräneler evrāḳa cevānlar **vaṣfın** Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
3. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ **vaṣfın**
   Gülistān ṣafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
4. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
   Ki her **vaṣfı** baña zībā gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 2). [vaṣfı, -ı]*
5. Bülbül-i dil nālesi **vaṣfın** Behiştī yazma kim
   Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [vaṣfın, -ın]*
6. Beyānda ḫaṭṭ-ı ser-sebzin lebi **vaṣfına** ḫam itdüm
   Sikender gibi Ḫıżrı Çeşme-i Ḥayvāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 5). [vaṣfına, -ı, -n, -a]*
7. Ey Behiştī ḫāne-i ʿuṣṣāḳa āteş salmaġa Ruḫları **vaṣfında** şiʿrüñ sūznāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 10). [vaṣfında, -ı, -n, -da]*
8. Ger ḫālet-i nezʿımde gelseñ baña telḳīne Laʾl-i lebi **vaṣfından** bir şiʿr oḳı ey ḫ∨āce *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 3). [vaṣfından, -ı, -n, -dan]*
9. Vaṣfuñda ṣenā bülbüli ʿacz idicek iẓhār Güldeste-i ẕātuñ ṣıfatın kim ide iḥṣā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 33). [vaṣfuñda, -uñ, -da]*
10. Yoġiken böyle **vaṣfuña** pāyān
    Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 7). [vaṣfuña, -uñ, -a]*

vasf id: *Nitelemek, anlatmak, övmek.*

1. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat **vaṣf ide** raḳīb
   Ṭūṭī gibi şeker yimek ister ġurāba baḳ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 9). [vaṣf ide, -e]

vaṣf-ı cemāl: *Güzelliğinin vasfı.*

1. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā
Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına
(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 9). [vaṣf-ı cemāli, -i]

vaṣf-ı ḥüsn-i yār: *Sevgilinin güzelliğinin methi.*

1. Vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan ḫāmūş olavuz ṣanmañuz
Biz bu gülzārın ezelden bülbül-i gūyāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 5). [vaṣf-ı ḥüsn-i yārdan, -dan]*

vaṣf-ı ruḫ: *Yüzünün vasfı. II Yüzünün methiyesi.*

1. Yāruñ Behişti **vaṣf-ı ruḫın** yazdıġum varaḳ
Bir yaṣṣı yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [vaṣf-ı ruḫın, -ın]*

vaṣf-ı yār: *Sevgilinin övgüsü.*

1. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger ṣuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 9). [vaṣf-ı yārile, -ile]*

vaṣf-ı zāt: *Zatının vasfı. II Kanuni Sultan Süleyman'ın nitelikleri.*

1. Eylesem **vaṣf-ı ẕātuñı** biñ sāl
Biñde birin iḥāṭa ḳılmaya ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 5). [vaṣf-ı ẕātuñı, -uñ, -ı]*

vaṣfın eyle: *Tarif, tasvir etmek.*

1. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā **vaṣfın eyle** ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ vücūdundan taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 9). [vaṣfın eyle, -le]*
2. Neyleyem ben zāhidā mey **vaṣfın eyler** çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [vaṣfın eyler, -r]*

vāṣıl: *Ulaşan, erişen.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda **vāṣıl** ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 2). [vāṣıl,]*
2. Ṭālibi çoḳ **vāṣılı** yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [vāṣılı, -ı]*

vaṣl: *Vuslat, kavuşma.*

1. Ben nice yalvarayın **vaṣluñ** içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [vaṣluñ, -uñ]*
2. Her nesne çıḳtısa n'ola maʿnīde ṭāḳdur
Her **vaṣluñ** neticesi zīrā fırāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [vaṣluñ, -uñ]*
3. Vaṣlı metāʿın bize ʿarż itse yār
Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [vaṣlı, -ı]*
4. Hey meded cānumı acıtdı ġamuñ serhengi
ʿAdl u dād eyle baña **vaṣluñ** ile sulṭānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 6). [vaṣluñ, -uñ]*
5. Menʿ idüp **vaṣluñ** metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 3). [vaṣluñ, -uñ]*
6. El açup **vaṣluñ** eylerken temennī
Behiştīye diseñ olmaz mı āmīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 9). [vaṣluñ, -uñ]*
7. Vaṣldan ben baḥs idicek ṣanma ṣaġ ḳaldı raḳīb
Ey Behiştī farżdur girmek raḳībüñ ḳanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 9). [vaṣldan, -dan]*
8. Behiştī fāriġ ol **vaṣlından** anuñ
Ne lāzım bunca ṣaʿy itmek muḥāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 9). [vaṣlından, -ı, -n, -dan]*
9. Vaṣluñdan ırag eyleme ṣaḥrā-yı ebedde
Göñlümde ezelden budur ey dost temennā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 47). [vaṣluñdan, -uñ, -dan]*
10. Vaṣluñ günide ṣām-ı firāḳuñ beyān ide
Kāfūr birle müşkini hem-rāz ḳılmaduñ *(Behiştî Dîvânı, Nazm 6, Mısra 5). [vaṣluñ, -uñ]*

vaṣl-ı yār: *Sevgiliye kavuşma.*

1. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı **vaṣl-ı yār** içün
Ben dimek yoḳdur mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 3). [vaṣl-ı yār,]*

vaṭan: *Vatan, memleket.*

1. Behiştī gitmez ölince cinān-ı kūyuñdan
Degüldür ādeme āsān **vaṭandan** ayrılmaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 254, Mısra 10). [vaṭandan, -dan]*
2. Felekde ādeme hergiz **vaṭandan** özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [vaṭandan, -dan]*

3. ʿIşḳ-ı Tebrīz vücūdumda ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki **vaṭandan** şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 4). [vaṭandan, -dan]*

vāveylā: *Çığlık, feryat, yaygara.*

1. Deşt-i ġamda ben saña Mecnūn u sen Leylā baña
Şöyle raḥm itmez gidersüñ āh **vāveylā** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 2). [vāveylā,]*

vāveylā ḳıl: *Feryat, figan etmek.*

1. İrişdi gülşene bād-ı ṣabā peyġām-ı mātemde
Ġam u ġuṣṣayla ezhār-ı çemen hep ḳıldı vāveylā *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 32). [vāveylā ḳıldı, -dı]*

vāveyla koy: *Çığlık atmak, yaygara koparmak.*

1. Raʿd üzre ṣalup nāle vü feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 6). [vāveyla ḳoyup, -up]*

vāy: *Vay, tüh.*

1. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm yatlu
Yüz sürer ayaġuna **vāy** bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 2). [vāy,]*
2. Ney gibi baġrumı deldüñ ḳomaduñ nāle ḳılam
Ne imişsin neye uġramışam ey **vāy** beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 20). [vāy,]*

vażʿ: *Tavır, duruş, vaziyet.*

1. Ṣūretā sūḫte **vażʿına** girelden berü āh
Ḫūblar adını anuñ ḳodılar Molla Siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 1). [vażʿına, -ı, -n, -a]*

vāz gel: *Vazgeçmek, terk etmek. II Vaaz, nasihat.*

1. Ne lāzım söylemek ṣūfī baña **vāz gel** diyü meyden
Seni ben söyledürmiyem elümde iḫtiyār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 7). [vāz gel,]*

vażʿ it: *Belirlemek, tespit etmek, ortaya koymak.*

1. Vażʿ itdi ḳaşuñ ṭāḳını gönlinde Behiştī
Şu üzre binā ḳılmazıken degme mühendis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 9). [vażʿ itdi, -di]*
2. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne **vażʿ itse** gerek
Ey Behiştī bu felek bir zen-i ābistendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 9). [vażʿ itse, -se]*

vaʿẕ it: *Öğüt vermek.*

1. Tā kim beni müsaḥḫar ide ey perī ḳamer
Ṣaḥn-ı felekde dāʾire **vaʿẓ itdi** hāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 6). [vaʿẓ itdi, -di]*

vażʿ-ı dervīşāne: *Dervişane tavır.*

1. Ḫāke yüz urup Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi
Āstān-ı yārda bir **vażʿ-ı dervīşāne** ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 10). [vażʿ-ı dervīşāne, -e]*

vecd: *Coşku.*

1. Āzādelere ʿışḳ hevāsı getürür **vecd**
Dem ursa ṣabā cünbiş ider serv-i ḫırāmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 13). [vecd,]*

vech: *Çehre, yüz.*

1. Adına naẓar ḳılma Behiştī ḳuluñuñ kim
Vechüñ var iken gelmez anuñ ʿaynına meʾvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 52). [vechüñ, -üñ]*

vech: *Şekil, biçim.*

1. ʿĀyine alup ele zeyn itse rīşin **vechi** var
Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḥod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [vechi, -i]*

vech: *Yön, yönden.*

1. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
Bed-lehcesi iblīse her **vechile** yaḳındur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 2). [vechile, -ile]*

vech: *Vesile.*

1. Ṣaḥrāda nūş ide ide sāḳī piyāleyi
Bir **vechile** semirdi ki ḳan ṭutdı lāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 2). [vechile, -ile]*

vedīʿat ḳon: *Emanet verilmek.*

1. Cān metāʿına igen olma Behiştī maġrūr
Ol senüñ ḫāne-i cismüñde **vedīʿat ḳondı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 10). [vedīʿat ḳondı, -dı]*

vefā: *Vefa, sadakat.*

1. Mübtelāyam bir **vefāsı** raḥmı yoḳ hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [vefāsı, -s, -ı]*
2. Ey Behiştī ol ḫunīnüñ hele cevri çoḫ ise
Ne'ylesin ʿālemde saġ olsun **vefāsı** az

olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 10). [vefāsı, -s, -ı]*

3. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya var mıdur
Sende **vefā** nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [vefā,]*
4. Āstānuñda beni şol itden āzār eyleyüp
Ḳıldıġuñ cevr ü cefā mihr ü **vefā** oḫşar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 4). [vefā,]*
5. Zen-i felekde **vefādan** eşer olaydı eger
Bu deñlü ḥüsnile ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 7). [vefādan, -dan]*
6. Ārzū itmeyelüm vuṣlatı fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü **vefādan** geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 6). [vefādan, -dan]*
7. Merdiseñ nā-merd-i dünyādan **vefā** itme ümīd
Pür-cefādur adı gerdūnuñ degüldür mihrbān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 7). [vefā,]*
8. Şöyle alışdı dil cefāñula kim
Ārzū eylemez **vefāñı** niñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 6). [vefāñı, -ñ, -ı]*
9. Gösterüp göz göre aġyāra **vefā** yüzlerini
Neyiki ʿāṣıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [vefā,]*

vefā gör: *İlgi, sadakat görmek.*

1. Ol cefā-ḫūdan **vefā gördüm** dimiş kāfir raḳīb
İʿtiḳād itmeñ müselmānlar aña bühtān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 5). [vefā gördüm, -dü, -m]*

vefā id: *Vefa göstermek. II Meyletmek.*

1. Cevrüñe rāżıdur Behiştī velī
Seni ġayra **vefā ider** didiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 10). [vefā ider, -er]*

vefā id: *Vefa göstermek.*

1. Cefāsına göre āḫir **vefā ider** güzel yoḳ mı
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [vefā ider, -er]*

vefā it: *Sadakat göstermek.*

1. Vefā itmek diler yārüñ didükce ḥaẕẕ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [vefā itmek, -mek]*
2. Cevrüñe göre **vefā itmeñ** gerek sen ʿāṣıḳa
Pādişāh oldur ki ḳullara ʿadālet gösterür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 96, Mısra 5). [vefā itmeñ, -me, -ñ]*
3. Bī-ʿaded zerden ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
Çoḳ **vefā itmez** dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 6). [vefā itmez, -mez]*
4. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa **vefā itse** eger şuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 10). [vefā itse, -se]*

vefā it: *Sözünde durmak, dostluk göstermek.*

1. Ey göñül dirseñ cefākār ki **vefā itsün** saña
Māniʿ olma ḳo murādınca cefā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 1). [vefā itsün, -sün]*

vefā kıl: *Vefa göstermek.*

1. Ḳorḳudup ḫaṭṭıle benden mihr ü mehüñ itmezem
Hey **vefā ḳıl** diriseñ biñ kerre di işitmezem *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 6). [vefā ḳıl,]*
2. Ḳılmamaġa vefā Behiştīye
Dürlü dürlü bahāne eylersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 378, Mısra 9). [vefā ḳılmamaġa, -ma, -maġ, -a]*

vefā-dār ol: *Vefalı, sadık olmak.*

1. ʿAceb midür Behiştī dīdeden dūr olmasa bir dem
Vefā-dār olmasun mı ol gözüm nūrı ki merdümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 10). [vefā-dār olmasun, -ma, -sun]*

vefālar eyle: *Vefa göstermek.*

1. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀṣıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [vefālar eyler, -r]*

vefāsuz: *Vefası olmayan, sadakatsiz.*

1. Behiştī degmedi bir merḥabāña dār-ı dünyāda
Vefāsuz dil-rübālardan hele saña selām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 10). [vefāsuz,]*

velāyet: *Vilayet, şehir.*

1. Deyr-i ṣadrında Behiştī pīş-taḫta istemez
Bir **velāyet** mīriyüz kim ḳayd olur bize serīr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 136, Mısra 10). [velāyet,]*

velāyet: *Velî, velîlik.*

1. Ey ġam **velāyet** ehli misin yoḫsa dün gice

Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [velāyet,]*

velī: *Allah dostu.*

1. Küffār-ı ġam silāḥına ṣabr eyledüñ **velī**
Ālāyumuzda ḳalmadı bir baġrı yarasuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 7). [velī,]*
2. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān **velī**
Deryānuñ üstine yüridük ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 3). [velī,]*
3. Pāyemi rifʿat sipihrinde bülend eyle **velī**
Secdegāhum gün gibi erbāb-ı dil dergāhı ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 307, Mısra 5). [velī,]*
4. Seherde tevbeye ʿazm itdüm istiḫāre ḳılam
Velī bahār iricek bilmezem ne çāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 2). [velī,]*
5. Bezm-i ʿişretde niçe cām-ı ṣafā çekdi **velī**
Cürʿaveş kendüyi ḫāk içre nihān eyledi Cem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 349, Mısra 5). [velī,]*
6. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür zāhid **velī**
Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [velī,]*

velleyli sin: *Geceye and olsun. 92 / 1.*

1. ʿIşḳuñ imāmesini ben giymişem cihānda
Velleyli sin sarındı ancaḳ Behişti Mecnūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 395, Mısra 10). [velleyli sin, -sin]*

verd: *Gül.*

1. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı ol **verd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 10). [verd,]*

verd-i ḫandān ile: *Açılmış gül.*

1. Ḥuẓūrını uçurmañ bir iki gün ḳoñ fiġān itsün
Gider bī-çāre bülbül **verd-i ḫandān ile** eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 6). [verd-i ḫandān ile, -ile]*

verd-i ruḫsār: *Yanağının gülü.*

1. Ey Behiştī **verd-i ruḫsārını** sīr-āb itmege
Ehl-i ʿışḳuñ gözleri yaşını bārān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 216, Mısra 9). [verd-i ruḫsārını, -ı, -n, -ı]*

verd-i ter: *Taze gül. II Genç sevgili.*

1. Perī-rū ḳaddi dil-cū zülfi ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū **verd-i ter** ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 4). [verd-i ter,]*

vesme: *Kadınların süs olarak kaşlarına çektikleri rastık.*

1. Cihān ḫalḳı hilāl-i ʿīde şöyle māʾil olmazdı
Eger ebrūsına ḫāk-i rehüñden itmese **vesme** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 8). [vesme,]*

ve's-selām: *Vesselam.*

1. Tā-ḥaşr olınca cümle senüñ rūḫ-ı pākine
Biñ biñ tahiyyatile ṣalāt ola **ve's-selām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 94). [ve's-selām,]*

ve's-selām min-etbaʿu'l-hüdā: *Selam hidayete tabi olanlara. II "Selam doğru yola uyanlara olsun." 20/47.*

1. Mürşid-i kūyuñ olup ider ṣabā
Ve's-selām ola min-etbaʿu'l-hüdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 2). [ve's-selām min-etbaʿu'l-hüdā,]*

vey: *Ve ey.*

1. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice vü gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [vey,]*

vey: *Vay.*

1. Vey ḫoş gör ki dehrüñ luʿbeti var
Bu dehrüñ dürlü dürlü ṣūreti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 1). [vey,]*

vezīr ol: *Vezir olmak.*

1. Muḥtāc olup ʿadū baña paşa disün diyü
Bir pādişāh-ı ḫüsne **vezīr olmaḳ** isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 8). [vezīr olmaḳ, -maḳ]*

vilāyet: *Şehir, il. II Mülk.*

1. Sīnem **vilāyetini** ey dīde āba virdüñ
Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [vilāyetini, -i, -n, -i]*

vilāyet: *Şehir, belde.*

1. Kerāmet bu yeter ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri
Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 10). [vilāyetde, -de]*
2. Yine bir sırr-ı nihān oldı **vilāyetde** ʿıyān
Ḫāriḳu'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük

(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 3). [vilāyetde, -de]

3. Āzādelik **vilāyetine** pādişāh iken
Bir ẕālime göñül beni sen bende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 7). [vilāyetine, -i, -n, -e]*

4. Anuñçün Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet gibi maḥsūruz
Ki faẕla maẕhar olmış bir Behiştīyüz **vilāyetde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 10). [vilāyetde, -de]*

5. Dehānuñdan eser yoḳ bu **vilāyetlerde** ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [vilāyetlerde, -ler, -de]*

6. Tebdīl-i ẕemāʿim idegör bāṭınuñ olsun
Maʿmūr **vilāyete** nitekim milket-i ʿOsmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 58). [vilāyete, -e]*

vilāyet-i faḳr: *Fakirlik beldesi.*

1. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere
Benüm **vilāyet-i faḳr** içre begligüm yeter e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [vilāyet-i faḳr,]*

vildān: *Kullar, köleler.*

1. Gül-fām-ı ḫarābātı ḳıldum çü Behiştī seyr
Vildāndan elüm çekdüm maḥbūba perestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 10). [vildāndan, -dan]*

vildān: *Gençler, delikanlılar.*

1. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu yaña ulı yürür **vildāna** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [vildāna, -a]*

vir: *Vermek. II Tutuşturmak.*

1. Bezmüñde Behiştīnüñ destine sebū **virseñ**
Ol ḫıdmete ʿömrümce müstaʿcilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 9). [virseñ, -se, -ñ]*

vir: *Vermek. II Bırakmak, terk etmek.*

1. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya zār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 6). [virdi, -di]*

2. Behiştī sāde-rūlar bir ṣınuḳ āyīnedür diyü
Begenmezler dil-i ġamgīnümi ammā elān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 10). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek, nasip etmek.*

1. Devlet degül midür ki Behiştī saña Ḫudā
Virdi göñül ġınāsı ile sıḥḥat-ı mizāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 10). [virdi, -di]*

vir: *Vermek. II Feda etmek.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı **virdi** bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 2). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, sunmak.*

1. Dil metāʿını Behiştī dilerem yāre **virem**
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [virem, -em]*

2. Çemen ṣaḥnında ʿaḳs-ı ʿārıżuñdur
Leṭāfetler **viren** āb-ı revāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 6). [viren, -en]*

3. Gerçi kim şerbet **virüp** perhīz umar eyler ṭabīb
Olmaya bir şerbet-i şāfī velī çün laʿl-i nāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 40, Mısra 3). [virüp, -üp]*

4. Dāʾim eşk-i surḫile dūd-ı siyāha hem-demüz
Rengler **virmekdedür** ʿuşşāḳa güne güne çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 8). [virmekdedür, -mek, -de, -dür]*

5. Ey bu dünyānuñ esīri ne **virür** mālı saña
Ḥabs içinde ṭutalum zerdenimiş zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 3). [virür, -ür]*

6. Cihānda nāle-i bülbülsüz olmaġıl gülşen
Bu bezmgāha ṭarab **virmege** terāne gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 278, Mısra 4). [virmege, -meg, -e]*

7. Mey duḫterini zāhide **virmeñ** eri degül
Dürr-i ḫabābı şormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [virmeñ, -me, -ñ]*

8. Destilerle şu **virüñ** çeşme-i ḫūndan baña kim
Muṭribüñ cān yaḳıcı nāle gelür sāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 7). [virüñ, -üñ]*

9. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa **virür** velī
Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 7). [virür, -ür]*

10. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı viren **virdi** aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [virdi, -di]*

11. Dökilmeyicek ḳaṭre-i ḫūnīn-i sirişküñ
Biñ kerre çevirseñ ne **virür** sübḥa-i mercān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 12). [virür, -ür]*

12. Cān virelden laʿlüñe yatur dil aġız **virmeyüp**
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [virmeyüp, -me, -y, -üp]*

vir: *Vermek. II Akıtmak.*

1. Şimdi ben ey dişleri dürr irmişem ol ḥāle kim
Çeşmesār-ı eşkümüñ her lūlesi lüʿlü **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 4). [virür, -ür]*

vir: *Vermek. II Yazmak.*

1. Eşʿāra düzme ḳoşma **virmez** Behişti ṣūret
Ḥāl ehlinüñ ġıdāsı yā sūz u yā ṭarabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 9). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
Andelībe çıḳa zāġuñdur gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 9). [virme, -me]*
2. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū **virür**
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 1). [virür, -ür]*
3. Ḥüsnüñe nev-ḫaṭ lebüñ kim şekl-i çār ebrū **virür**
ʿĀşıḳı öldürmege ḥalvā ile dārū **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 2). [virür, -ür]*
4. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu **virür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [virür, -ür]*
5. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 4). [virdügüñ, -düg, -üñ]*
6. Virme dünyāya Behiştī ḫaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 9). [virme, -me]*
7. Kenār-ı āteşi kimdür **viren** gülistāna
Naẕarda ola ḫuşūşā Behiştī ʿārıż-ı yār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 9). [viren, -en]*
8. Naḳd-i cān **virmez** viṣālüñ cāmına zāhid meger
Şöyle şanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [virmez, -mez]*
9. Naḳd-i ʿışḳ alduñsa ʿaḳl u cāna aldandum dime
Virdügüñ gevherleri ḳo itdügüñ bāzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 4). [virdügüñ, -düg, -üñ]*
10. Bir luʿbile dehānuña **virmiş** Behişti dil
Ṣad āferīn aña ne ʿaceb ḫoḳḳa-bāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 9). [virmiş, -miş]*
11. Gören dir reng-i rūyuñla ḳad-i mevzūnuñı sāḳī
Bu naḫluñ ḫāletin bezme nihāl-i ergavān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 6). [virmez, -mez]*
12. Uymazsa ġayrı ṣāʿire semtüm Behiştiyā
Virdüñ ʿavāmı anlara ḳaldı baña ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 10). [virdüñ, -dü, -ñ]*
13. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān **virmese** olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 8). [virmese, -me, -se]*
14. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam **virürdüm** bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [virürdüm, -ür, -dü, -m]*
15. Ġarībāne terennümlerle ḫālet **virmege** bezme
Behiştī muṭribe ögret bu şiʿr-i ġurbet-ālūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 9). [virmege, -meg, -e]*
16. Daḫı yāre n'ola ḥumret **virürse** her nefes āhum
Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [virürse, -ür, -se]*
17. Şemʿe meclisde ḥarāret **viricek** mihr-i ruḫuñ
Mirvaḥa itdi aña bāl ü perin pervāne *(Behiştî Dîvânı, Müfret 24, Mısra 1). [viricek, -icek]*
18. ʿĀlemde ümīd itme ki rāḥat ola bī-renc
Gül **virmez imiş** ḫār belāsuz bu gülistān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 52). [virmez imiş, -mez, -i, -miş]*
19. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç yıl ecel **virse** Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [virse,]*
20. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [virür mi, -ür, -mi]*

vir: *Vermek. II Adamak.*

1. Naḳd idüp varın tecerrüd rāhınuñ nā-çārları
Çūḫa-yı tevḥīde **virdiler** sebük-bār oldular *(Behiştî Dîvânı, Gazel 181, Mısra 8). [virdiler, -di, -ler]*

vir: *Vermek. II İcazet vermek.*

1. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil yoḳ
   Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā şayd-āşiyān **virmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 4). [virmez, -mez]*

vir: *Teslim etmek.*

1. Sīnem vilāyetini ey dīde āba **virdüñ**
   Maʿmūre-i vücūdum yaḳduñ ḫarāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 1). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Harcamak, yatırmak.*

1. Terk it tecemmülātı ʿazm eyle rāh-ı ʿışḳa
   Ṭut kim olancasını ṣatduñ ṣarāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 4). [virdüñ, -dü, -ñ]*
2. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ yazuḳlar
   Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 6). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Kaptırmak.*

1. Deryā-yı ḥüsni ey dil seyr itmedüñ düşüñde
   Çeşmüñ sefīnesini mellāḥ-ı ḫ∨āba **virdüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 8). [virdüñ, -dü, -ñ]*

vir: *Vermek, dahil etmek.*

1. Ṣoḥbeti bāde **virüp** ẕevḳ u ṣafādan geçelüm
   Şimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [virüp, -üp]*

vir: *Vermek, değişmek.*

1. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e **virmezem**
   Bir bülbülem Behiştī yeter baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 9). [virmezem, -mez, -em]*
2. Vāʿiẓ naṣīḥatin başına eylesün ki men
   Künc-i belāñı kūşe-i Firdevse **virmenem** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 6). [virmenem, -men, -em]*
3. Sulṭān ḳabāçesini pelāsa virür velī
   Virmez gedā ḳabāçe-i zer-bāfta şālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 8). [virmez, -mez]*

vir: *Açmak, göstermek.*

1. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek
   Ġonca gibi yüzini **virdi** gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 10). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, satmak.*

1. Çıḳarmayam ölince naḳd-i ʿışḳı maḫzen-i dilden
   Cihān bāzārgāhında **virüp** anı ne alam ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 4). [virüp, -üp]*

vir: *Vermek, çaldırmak.*

1. Ḳomazuz ʿışḳı ölürsek de Behiştī elden
   Virmezüz ḥāşılı īmānumızı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 10). [virmezüz, -mez, -üz]*

vir: *Bağışlamak, ihsan etmek.*

1. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi virmemiş
   Ammā Behişti ölmez isem ben **virem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 10). [virem, -em]*
2. ʿĀlemde kimse būseye cān naḳdi **virmemiş**
   Ammā Behişti ölmez isem ben virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 9). [virmemiş, -me, -miş]*
3. Virürem naḳd-i dili ṣūfī metāʿ-ı ʿışḳa
   Niçün elden çıḳaram buncılayın bāzārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 7). [virürem, -ür, -em]*

vir: *Vermek, layık görmek.*

1. Rind-i ḫarābı zāhid ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
   Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña **virdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 6). [virdi, -di]*

vir: *Vermek, söylemek.*

1. Derdini dil kime ṣorsun ki lebüñden ġayrı
   Virmez ol mesʾeleye kimse cevāb-ı şāfī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 8). [virmez, -mez]*

vir: *Vermek, bağlamak.*

1. Ölmezden o gördi **vire** bir ḫ∨āba cihānda
   Tā-rūz-ı liḳāya degin uyanmaya aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 61). [vire, -e]*

vir: *Vermek, bahşetmek.*

1. Senüñ bu deñlü çalḳanmañ degüldür kendü reʾyüñle
   Ezelde kim bilür saña ne ḫālet **virmiş** ol Mevlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 4). [virmiş, -miş]*
2. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse **vir** baña
   Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden yaña olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 7). [vir,]*
3. Gül-i nev gibi ḫandān olma bülbül gibi

ağlarsın
Felekdür bu kime her ne **virürse** rāygān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 8). [virürse, -ür, -se]*

4. Olurken rāygān āteş firāḳa naḳd-i cān **virdüm**
Belā bāzār-ı kāmında bu narḫı ʿādet itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 7). [virdüm, -dü, -m]*
5. Her ki Firdevse **vire** kūyını ol ḫūrveşüñ
Ey Behiştī ḳomazam ben anı ādem yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 9). [vire, -e]*
6. Ġurūr itme şehā bāy u gedā bir ḳapu ḳulıdur
Saña dünyā-yı zer-bāftı **viren** virdi aña şāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 4). [viren, -en]*
7. Şol deñlü beḳā **vir** aña kim ʿömri güninde
Biñ yıl ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 139). [vir,]*
8. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
Çoḳ kimseleri ġüle **virüpdür** bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 28). [virüpdür, -üp, -dür]*
9. Gördüm ey dil minnet ister **virmege** dünyā murād
Aña minnet itmeden ḳurtuldum oldum nā-murād *(Behiştî Dîvânı, Matla 2, Mısra 1). [virmege, -meg, -e]*

vīrān: *Yıkık dökük, harap.*

1. ʿĀlemüñ maʿmūresin ṭutmaḳta iller çengeli
Sākin ol ey dil ki tenhā ḳıldı **vīrānlar** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 8). [vīrānlar, -lar]*
2. ʿIşḳ-ı cān-efrūzı cānā nār ṣanma nūrdur
Kaʿbeveş anuñla **vīrān** göñlümüz maʿmūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 2). [vīrān,]*
3. Faḫrdur ṣūret bināsını ḫarāb itmek bize
Kenz-i maḫfī birle biz maʿmūr olan **vīrānlaruz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 8). [vīrānlaruz, -lar, -uz]*
4. Bu **vīrān** sīnemi maʿmūr idelden dāġlar yer yer
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [vīrān,]*
5. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḫaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḫüsn ejder yataġıdur bu **vīrānlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [vīrānlıḳ, -lıḳ]*

vīrān: *Yıkık, yıkılmış. II Dünya.*

1. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu **vīrānda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [vīrānda, -d]*

vīrān eyle: *Yıkmak, bozmak, harap etmek.*

1. Ḫānmānın ʿāṣıḳuñ ġam düzdi **vīrān eylemiş**
Göñli gencinde ne kim varise tālān eylemiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 1). [vīrān eylemiş, -miş]*
2. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḫüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı **vīrān eylerüz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 6). [vīrān eylerüz, -r, -üz]*

vīrān it: *Yıkmak, harap etmek.*

1. Genc-i ḫüsn üzre ḳażā bennāları ebrūları Ṭāḳlar idüp binā-yı zühdi **vīrān itdiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 6). [vīrān itdiler, -di, -ler]*

vīrān ol: *Yıkılmak, harap olmak.*

1. Ḳullaruñdan vuṣlatuñ gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḫüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi **vīrān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 8). [vīrān ola, -a]*
2. Şol ḳadar muʿtād olupdur dil perīşān olmaġa
Ḳaṣd ider anı bahāne olsa **vīrān olmaġa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 2). [vīrān olmaġa, -maġ, -a]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş yer.*

1. Genc-i viṣāl-i yāre çünkim maḥal degüldür
Her-dem serāy-ı sīnem **vīrānedür** nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 6). [vīrānedür, -dür]*
2. Mār-ı nefsi öldürürseñ ger ʿaṣā-yı ʿışḳ ile Ḫāṭıruñ **vīrānesinde** gizlidür genc-i ferāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 8). [vīrānesinde, -s, -i, -n, -de]*
3. Ten-i ʿuryān bir peşmīne içre eyledüm pinhān
Maʿārif gencini mahfī idüp **vīrāne** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 4). [vīrāne,]*
4. Ġāfil olma şekli maʿmūr olmayandan ḳıl ḫaẕer
Gizlidür **vīrānelerde** nice genc-i pür-güher *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 8). [vīrānelerde, -ler, -de]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş.*

1. Genc-i maḫfī olsa yanında degül **vīrānece**
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 23). [vīrānece, -ce]*

vīrāne: *Harap, harap olmuş mahal. II Âşık.*

1. Naḳd-i cānı isteme dīvāne dilden dil-berā
Kimseye **vīrāneden** ʿādet degül almaḳ ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 4). [vīrāneden, -den]*

vīrāne kıl: *Harap etmek, yıkmak.*

1. Sīneden cān gibi çıḳmaz genc-i ʿışḳuñ bir nefes
Sen gerekse günde biñ kez ḫātırum **vīrāne ḳıl** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 4). [vīrāne ḳıl,]*

vīrānlık ol: *Yıkık, yıkılmış, harap olmak.*

1. Şuʿarā beyti arasında Behiştī şiʿrüñ
Beñzer ol gence ki eṭrāfı ola vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 10). [vīrānlıḳ ola, -a]*

vird: *Dua.*

1. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün viṣāl inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī **virdimüz** inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 10). [virdimüz, -i, -müz]*

vird ile: *Diline dolama, sürekli tekrar etme.*

1. Hemān ez-cān u dil tekrār idüp **vird ile** bu beyti
İki ʿālemde bī-şekk bāʿiş-i ʿizz ü saʿādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 67). [vird ile, -ile]*

vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā: *Tüm mahlukatın dilinde senin güzelliğinin bahsi geçer.*

1. Vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā
Ḳüḥl-ı turābi riclike fī uʿyūni'l-enām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 3). [vird-i ḥadīs-i ḥüsnüke fī el-sunʿi'l-verā,]*

vird-i zebān eyle: *Dilden düşürmemek.*

1. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā yazup fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin **vird-i zebān eyle** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 14). [vird-i zebān eyle,]*

vire mi: *Vermek. II Değişmek.*

1. Kūy-ı yāri **vire mi** ādem olan Firdevse
Cennet ehli vara meʾvā ṭuta mı aʿrāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 5). [vire mi, -e, -mi]*

virem: *Verem, verem hastalığı.*

1. Ḳılmazısam yoluñda yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın **virem** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 4). [virem,]*

viril: *Verilmek, bağışlanmak.*

1. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın **virilse** ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [virilse, -se]*

virüp almakda: *Nefes alıp vermek. II Yaşamak.*

1. Gice gündüz kendü kendiyle **virüp almaḳdadur**
Bu dil-i dīvāne iḳlīm-i cünūn sulṭānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 7). [virüp almaḳdadur, -maḳ, -da, -dur]*

viṣāl: *Vuslat, kavuşma.*

1. Çünki yeʾs itdüm **viṣālüñden** senüñ ey bī-vefā
Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 1). [viṣālüñden, -üñ, -den]*
2. Ey dil-i teşne **viṣāl** ābına meyl itme k'anı
Niceler içdi velī ḳābil olup ḳanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 7). [viṣāl,]*
3. Dime ḳaddin görüp yāruñ **viṣāli** şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [viṣāli, -i]*
4. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye yetmez mi anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 5). [viṣālüñ, -üñ]*
5. Naḳd-i cān virmez **viṣālüñ** cāmına zāhid meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [viṣālüñ, -üñ]*
6. Ṣaġ iken aġyār irilmez çün **viṣāl** inʿāmına
Şimdiden soñra Behiştī virdimüz inʿām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 9). [viṣāl,]*
7. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [viṣālüñ, -üñ]*
8. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [viṣāle, -e]*
9. Nice alam murādum senden ey nāzük-beden ben kim
Viṣālüñ feṭḥin itmekden ḳolaydur bir ḥiṣār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 4). [viṣālüñ, -üñ]*
10. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse

Murāda irmege ẕan gelmiş iken ẕāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 7). [viṣālüñ, -üñ]*

11. Murādı ḳaṣr-ı ḥüsnüñde **viṣālüñ** ḫ∨ānıdur ṣanma
Temāşāsında ḥayrāndur Behiştī bu naẕargāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 9). [viṣālüñ, -üñ]*

12. Biz **viṣālüñden** senüñ dūruz dimek cāʿiz degül
Çün ṭolınmaz gözümüzden bir dem ey meh-rū ḥayāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 5). [viṣālüñden, -üñ, -den]*

13. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda yazlıdur Cān atduġum **viṣāle** benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 8). [viṣāle, -e]*

14. Viṣālüñ Kaʿbesine muṣḥaf-ı ʿışḳuñla ʿazm itdüm
Ter-i maḥfel gibi aṣḳāl-ı mihnetden berī oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 3). [viṣālüñ, -üñ]*

15. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet ednāyem
Viṣālüñ yāduma geldükce sulṭān-ı ʿaẕīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 6). [viṣālüñ, -üñ]*

16. Ṭāliʿüm mesʿūd olup ol şeb irerdüm ḳadre ben
Kim **viṣālüñ** bārgāhında geçeydüm ṣadra ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 2). [viṣālüñ, -üñ]*

17. Āh kim oldı **viṣālüñ** sehmi aġyāra naṣīb
Ey kemān-ebrū nişān oldum ḫadeng-i ġadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 7). [viṣālüñ, -üñ]*

18. Müjeñ tīġından almayup **viṣāle** ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ yasaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 3). [viṣāle, -e]*

19. Lebüñ ḳandi niçe şīrīn ise cānā şekerlerde Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ öyle ṭatludur ḫaberlerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 487, Mısra 2). [viṣālüñ, -üñ]*

20. Ḳamu ʿuşşāḳ cān virür **viṣāle**
Velī ben ḳāʾilem ancaḳ ḫayāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 1). [viṣāle, -e]*

21. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise **viṣāl**
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 1). [viṣāl,]*

22. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece **viṣāle** zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 2). [viṣāle, -e]*

23. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol ẕālim-i bīdād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 5). [viṣālüñ, -üñ]*

viṣāle ir: *Kavuşmak.*

1. Ben fürḳatüñde yandum düşmen **viṣāle irdi**
Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 1). [viṣāle irdi, -di]*

2. Viṣāle irmedin vardum el aldum tevbekār oldum
Dirīġā kendüme kendü elümle gör ki n'itdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 5). [viṣāle irmedin, -me, -di, -n]*

3. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N'ola ḥālüm **viṣāle irmedin** anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 8). [viṣāle irmedin, -me, -di, -n]*

4. Ger firāḳuñla ḳalup aṣlā **viṣāle irmeyem**
Bezmgāh-ı luṭfuña iller gire ben girmeyem *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 11). [viṣāle irmeyem, -me, -y, -em]*

viṣāl-i ʿahd: *Kavuşma sözü, ahdi.*

1. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı yār bugün Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 9). [viṣāl-i ʿahdini, -i, -n, -i]*

viṣāl-i yār: *Sevgiliye kavuşma.*

1. ʿĀşıḳ iseñ eşk naḳdin ber-murād olınca saç
Kim **viṣāl-i yār** bāzārında anuñdur revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 2). [viṣāl-i yār,]*

2. Viṣāl-i yār içün terkini urup devlet ü cāhuñ
Teveccüh eyledük rāh-ı ümīde virmek Allāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 1). [viṣāl-i yār,]*

3. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı ziyānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 3). [viṣāl-i yār,]*

4. Göñül şeh-bāzı ʿālem ṣaydgāhında ʿacebdür
Viṣāl-i yārdan ġayrı şikāra iʿtibār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 8). [viṣāl-i yārdan, -dan]*

5. Başum yaṣdıḳda çārem yoḳ **viṣāl-i yāre** el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [viṣāl-i yāre, -e]*

6. Ṭamaʿ itme **viṣāl-i yāre** ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet ẕevḳı bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 7).*

[viṣāl-i yāre, -e]

7. Ḳadre irdüm diyü işigüñde
Her gice dil **viṣāl-i yāri** diler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 4). [viṣāl-i yāri, -i]*

viṣālüñi ir: *Kavuşmak.*

1. Özler göñül **viṣālüñi irmek** muḥāl aña
Eglence ola gibi ölince bu ḥāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 1). [viṣālüñi irmek, -mek]*

Vize: *Vize, Osmanlı Devletinde Rumeli Beylerbeyine bağlı bir sancak, günümüzde Kırklareli'nin bir ilçesi.*

1. Çün bahārıdur Behiştī **Vizenüñ**
Çorluda düşmenlerüm itsün ḳarār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 9). [vizenüñ, -n, -üñ]*
2. Miḥrāb-ı āstānuñ eger ḳaddüñ olmasa
Ḳalurdı **Vize** cāmiʿi gibi mināresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 6). [vize,]*
3. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge yer olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña **Vize** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 10). [vize,]*

vü: *Ve.*

1. Dökdüñ Behişti her ṭarafa sīm-i eşkümi
Var mı cihānda sencileyin bir saḫī **vü** cūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 14). [vü,]*
2. Bir yaña ben bir yaña ney bir yaña da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle **vü** feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 8). [vü,]*
3. Behiştī fāriġ ol ʿörf u izāfet iʿtibārından
Ki ʿāḳıl kimse kendin cübbe **vü** destāra ḳul itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 10). [vü,]*
4. Ṣorsañ zebān-ı ḥāl ile dir lāle **vü** çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḫaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [vü,]*
5. Raʿd üzre ṣalup nāle **vü** feryād u fiġānı
Vāveyla ḳoyup ʿāleme ġavġāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 5). [vü,]*
6. Ṣūfiyem mescidde **vü** dürdī-keşem mey-ḫānede
Ey Behiştī gör bu ḥalḳa ben ne sanʿat eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 9). [vü,]*
7. Ol āhū-sīrete vaḥşet gelürse hā **vü** hūyumdan
Baña ġurbet diyārı yegdür ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 1). [vü,]*
8. ʿĀşıḳ oldum bir cefā **vü** cevri çoḳ cānāneye
Dimişüz bir çāre eyleñ ʿāşıḳ-ı dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 1). [vü,]*
9. Ḳara yer itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña **vü** didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 4). [vü,]*
10. Ḫırḳa **vü** tācı bile ḳoydı Behiştī ḳadeḥe
Şimdiden ṣoñra meger ola ḳadeḥ cerrārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 9). [vü,]*
11. Faḳīre merḥamet itmez ider tersāya **vü** gebre
Behiştī ey güneş yüzli niçün incinmesün ebre *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 23). [vü,]*
12. Ey hemīşe dest-gīrüñ ḳul hüvallāhu ehad
Vey nigehdāruñ gice **vü** gündüz Allāhu'ṣ-Ṣamed *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 2). [vü,]*
13. Dem-i ʿāşūredür tecdīd olur dünyā bu mātemle
Yanar her ehl-i dilden kim derūnı ġuṣṣa **vü** ġamla *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 42). [vü,]*

vücūd: *Beden, cisim, gövde.*

1. Kemer gibi belüm dest-i belā bükmez diye bārī
Miyānuñ giyüp olmasa **vücūdumdan** nişān peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 8). [vücūdumdan, -um, -dan]*
2. Cihān ırmaġınuñ ṣuyın içersin daḫı ḳanmazsın
Ne āteşdür ki olmışdur **vücūduñda** senüñ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 6). [vücūduñda, -uñ, -da]*
3. Bir āteş urdı āhum āsmāna
Ki kül oldı **vücūdı** yana yana *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 2). [vücūdı, -ı]*
4. Oḳuñ Cibrīli ʿuḳbā vaṣfın eyle ḳıldı kim oldı
Behiştīnüñ **vücūdundan** taḳāżā-yı sefer peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 10). [vücūdundan, -u, -n, -dan]*
5. Āteş-i ġam ger **vücūdum** ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 3). [vücūdum, -um]*
6. Vücūd āyinesinde görinmeden eşbāḥ
Biḥār-ı ʿışḳuña ġarḳ idi ʿālem-i ervāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 1). [vücūd,]*
7. ʿAceb mi olsa **vücūdum** naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i

derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

8. Ḥavāle eyleme ḳahruñ yelini ben ḫāke
Vücūdumı eridür nār-ı ḫışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 8). [vücūdumı, -um, -ı]*

9. Şol cān ki bu **vücūdum** terkībi aña tendür
Cism-i laṭīfüñ aña cān ol baña bedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 129, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

10. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden **vücūdum** gömgök oldıġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

11. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre yer bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 7). [vücūdum, -um]*

12. Mülevven yürüme ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zūrkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 8). [vücūduñ, -uñ]*

13. Ben ol şeh-bāz-ı ʿışḳam kim hücūmum āfet-i cāndur
Vücūdumda benüm ʿanḳā ʿadem ḳāfında pinhāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 2). [vücūdumda, -um, -da]*

14. Göñül şöyle müzeyyen oldı dīẕāruñ görelden kim
Vücūdum gülsitānına cinān bāġı miṣāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 202, Mısra 4). [vücūdum, -um]*

15. Vücūduñ ḫırḳasın var āteşe ur ey göñül çün kim
Maḥabbet şemʿinüñ pervānesinde perr ü bāl olmaz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 5). [vücūduñ, -uñ]*

16. Kimüñ kim ebrveş āhı sipihre reh-güẕār itmez
Vücūdı ʿarṣasın bārān-ı raḥmet sebze-zār itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 205, Mısra 2). [vücūdı, -ı]*

17. Bünyādını devirdi **vücūdum** bīnāsınuñ
Şol dem ki dilde baġladı bīnā-yı ʿışḳ esās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

18. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtede gördüm **vücūdı** nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 12). [vücūdı, -ı]*

19. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda **vücūdum** erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 8). [vücūdum, -um]*

20. ʿAṣā-yı āhı eflāke gice şol deñlü urdum kim
Ser-ā-ser irtesi gördüm **vücūdı** nīl-gün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 12). [vücūdı, -ı]*

21. Dil-i ser-geşte her zaḥmumdan eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda **vücūdum** erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 8). [vücūdum, -um]*

22. Vücūdum şīr-i mihre menzil olup ey güneş yüzli
Aña bu rişte-i cānum daḫı muḥkem kemend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 7). [vücūdum, -um]*

23. Bir türbedür **vücūda** gelmezden öñ yapılmış
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [vücūda, -a]*

24. ʿİẕāruñ mihrine olmışdı göñlüm cānile müştāḳ
Vücūd envārı āfāḳ-ı ʿademden ḳılmadan işrāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 2). [vücūd,]*

25. Öz **vücūdumdan** Behiştī yeg gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [vücūdumdan, -um, -dan]*

26. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü
Ḳıldum **vücūd** zaḳḳını ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [vücūd,]*

27. Cihāndan fāriġ olmışdum dil ü cāndan daḫı geçdüm
Vücūdum fikri ḳalmışdı bugün andan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 2). [vücūdum, -um]*

28. Vücūdum ḥarfini ḥakk eyledüm dīvān-ı Şādīden
Bu ʿunvānile erbāb-ı ġamuñ ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 361, Mısra 5). [vücūdum, -um]*

29. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ yaḳup kül itdi velī
Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [vücūdum, -um]*

30. Bāġbān-ı ʿışḳ iderdi ʿālemi ġarḳ-ı gül-āb
Ḫam **vücūdum** gülşen-i ʿirfāna dolāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 4). [vücūdum, -um]*

31. Tūl-ı emelde irince fikr-i daḳīḳ idüp
Pervāne bil **vücūduñı** devrān ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 14). [vücūduñı, -uñ, -ı]*

32. Hidāyet şemʿi olmışdur **vücūdum** nevʿ-i insāna
Perīler başuma üşse n'ola mānend-i pervāne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 1). [vücūdum, -um]*

33. Taʿlīm ḳıla nefse **vücūduñ** diyārını
ʿĀlem ḫarāba varmasun aldanma ḫāyına

(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 7). [vücūduñ, -uñ]

34. ʿİẕāruñ rengini görüp gül-i aḥmer ḥicāb itdi
Vücūdın reşk odı şöyle eritdi kim gül-āb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 2). [vücūdın, -ın]*

35. ʿIşḳ-ı Tebrīz **vücūdumda** ḳomaz ʿaḳla ḳarār
Şeh Süleymān çıḳarur ṭut ki vaṭandan şāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 3). [vücūdumda, -um, -da]*

36. Ki **vücūdumda** biñ dehān olsa
Her dehānumda biñ zebān olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 3). [vücūdumda, -um, -da]*

37. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda **vücūdı**
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [vücūdı, -ı]*

38. Zerrīn tel itdi ṣırma-keş-i ġam **vücūdumı**
Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [vücūdumı, -um, -ı]*

39. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler **vücūdın** selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [vücūdın, -ın]*

vücūdı ḫāne: *Vücüt, beden, varlık.*

1. Ḫayālüñ żīḳi düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 6). [vücūdı ḫānesin, -si, -n]*

vücūd-ı nā-tüvān: *Güçsüz, zayıf beden.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem zindeveşdür şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 3). [vücūd-ı nā-tüvānem, -em]*

vücūd-ı vīrān: *Harap olmuş beden.*

1. Ḫayāl-i sīm-tenüm sāyesinde kim ne bilür
Ne gence maḫzen olupdur **vücūd-ı vīrānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 8). [vücūd-ı vīrānum, -um]*

vücūd-ı zār: *Zayıf vücut.*

1. Naṣīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı ser-cümle yāre eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 6). [vücūd-ı zārumı, -um, -ı]*

vuḥūş: *Vahşi, yabani hayvanlar.*

1. Raḥmet ġamuñda virmedi aʿdā baña ḥużūr
Mecnūna vaḥşet itmez idi gerçi kim **vuḥūş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 8). [vuḥūş,]*

2. Merd-i bī-derd ʿışḳ-ı Ferhāda
Dūn idi Bīsütūn **vuḥūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 10). [vuḥūşundan, -u, -n, -dan]*

vur: *Vurmak, savurmak.*

1. Baġdād iken yüzi ṣuyı ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı **vurur** semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 2). [vurur, -ur]*

vuṣlat: *Kavuşmak, ulaşmak.*

1. Ey perī-ruḥ şekl-i insāna gireydi **vuṣlatuñ**
Bir güzel maḥbūb olurdı kim adı Bayrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 3). [vuṣlatuñ, -uñ]*

2. Ḳullaruñdan **vuṣlatuñ** gencin dirīġ itme şehā
Mülk-i ḥüsnüñ vaḳt ola göñlüm gibi vīrān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 7). [vuṣlatuñ, -uñ]*

3. Vuṣlat metāʿın alımadın naḳd-i cān ile
Bāzār-ı ġamda bāṭıl imiş evdeki ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 3). [vuṣlat,]*

4. Vuṣlatuñda lebüñe irgüren ey cān hicrān
Ḳılur ey rūḥ-ı revānum dem olur cānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 3). [vuṣlatuñda, -uñ, -da]*

5. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür yoḫsa hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 8). [vuṣlatuñ, -uñ]*

6. Benüm **vuṣlat** şebinden rūzgār-ı furṣatum yegdür
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [vuṣlat,]*

7. Vuṣlat yolında gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḫarāmi var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 3). [vuṣlat,]*

8. Vuṣlat isterseñ taḫammül ḳıl Behiştī fürḳate
Ṣabrile zīrā ḳoruḳ ḫalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 9). [vuṣlat,]*

9. Raḳībe gerçi **vuṣlat** ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 1). [vuṣlat,]*

10. Anuñçün **vuṣlata** ʿāṣıḳ ṣitāb eyler zamān virmez
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra*

1). [vuṣlata, -a]

11. Ārzū itmeyelüm **vuṣlatı** fürḳat bize bes
Cevre ḳāniʿ olalum mihr ü vefādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 5). [vuṣlatı, -ı]*
12. Vuṣlat deminde ʿāṣıḳa rūze revā mıdur
Ol günki rūz-ı ʿīd ola cāʿiz midür ṣıyām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 3). [vuṣlat,]*
13. Ger māniʿ olmaḳ ister ise **vuṣlata** ṣıyām
Bī-iḫtiyār anı mecāle itmeyüp ṣıyam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 1). [vuṣlata, -a]*
14. İrişürse ġam-ı hecrüñden olan **vuṣlatuña**
Ḳo ṭabībüm çekeyin derdüñi cānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 5). [vuṣlatuña, -uñ, -a]*
15. Vuṣlatuñ ʿīdin dilerdüm Ḥaḳ Teʿālādan hemān
Şöyle kim bir şeb naṣīb olup ireydüm ḳadre ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 404, Mısra 3). [vuṣlatuñ, -uñ]*
16. Görüp ḫāk üzre çarḫuñ āftāb-ı ʿālem-ārāsın
Getürdüm göñlüme ey mehliḳā **vuṣlat** temennāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 2). [vuṣlat,]*
17. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 4). [vuṣlat,]*
18. Vuṣlatuñ dürrini deryā-yı firāḳda senüñ
Arayu arayu āḫirle hele bulduḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 5). [vuṣlatuñ, -uñ]*
19. Her kim uzada **vuṣlatuña** himmet elini
Alçaḳ gelür aña naẓar-ı ḳāmet-i bālā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 27). [vuṣlatuña, -uñ, -a]*
20. Ḳāniʿüz fürḳate biz **vuṣlat** içün ġam yimezüz
Tatlu olmaduġına dirligümüz acımazuz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 1). [vuṣlat,]*

vuṣlata ir: *Kavuşmak.*

1. ʿĀṣıḳ irerdi söylemese vuṣlata dimiş
Ṭınma Behişti derdüñe dermān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 9). [vuṣlata irerdi, -er, -di]*
2. Vuṣlata irmeyicek eylemezem ṣālumı terk
Kaʿbeye varmayıcaḳ çıḳmazam iḥrāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 7). [vuṣlata irmeyicek, -me, -y, -icek]*
3. Vuṣlata irmez dimişsin tīġüñe ser virmeyen
İşte ben hāy ḫāżıram senden hemān iḥsān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 5). [vuṣlata irmez, -mez]*

vuṣlatdan ise: *Kavuşmak.*

1. Bī-beḳā **vuṣlatdan ise** hecr-i bī-pāyān yeg
Çünki bīgāne melekden āṣinā şeyṭān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 1). [vuṣlatdan ise, -dan , -ise]*

vuṣlat-ı cānāne: *Sevgilinin vuslatı.*

1. Vuṣlat-ı cānāne irmezmiş aña kim cān gerek
Hey meded cān bir cihān iki baña cānān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 1). [vuṣlat-ı cānāne, -e]*

vuṣlat-ı yār: *Sevgiliye kavuşma.*

1. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını **vuṣlat-ı yārüñ**
Bir ḳaç yıl ecel virse Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 9). [vuṣlat-ı yārüñ, -üñ]*

vüzerā: *Vezirler.*

1. ʿĀḳıl **vüzerā** cemʿ oluban eylese tedbīr
Bī-ceng ü cedel feṭḥ ola her kūşede büldān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 83). [vüzerā,]*

vużūʿ-ı mātem: *Yas abdesti.*

1. Sirişk ile **vużūʿ-ı mātemi** tecdīd idüp ey dil
Namāz-ı giryeye ḳāmet fiġān-ı āha niyyetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 61). [vużūʿ-ı mātemi, -i]*

Y

yā: *Yay.*

1. Müjeñ belā oḳıdur ḳaşlaruñ aña **yādur**
Nişāne sīne-i ʿāṣıḳ ʿaceb temāşādur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 1). [yādur, -dur]*

yā: *O halde, peki.*

1. Çün baña incinmek istersin perī peyker disem

Yā nedür çeşm-i Behiştīden bu pinhān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 10). [yā,]*

2. Ya dilde dūd-ı āhumdan **ya** gözde nemden incindüñ
Çün incindüklerüñ bunlar degül **ya** nemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 2). [ya,]*
3. Ey Behiştī bende kim çekdi dil-i abdālumı
Yā niçe Leylī-ṣıfatdan ḫılʿat aldum şālumı *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 22). [yā,]*

yā: *Ve de.*

1. Ġamzesin añma Behiştī **yā** kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 9). [yā,]*

yā: *Ya. II Yay.*

1. Ol ḳaşı **yā** o kendine ṭoġrılıḳ idüp
Ḥāsid gözin kör itmeġe tīr olmaḳ isterin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 418, Mısra 5). [yā,]*

yā ʿazīz: *Ey aziz, azizim.*

1. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol Yūsuf-liḳā anca diyesin **yā ʿazīz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [yā ʿazīz,]*

yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā ileyye: *Ey saki kadehi doldur ve onu bana sun.*

1. Biḥamdillāh Behiştī bezm-i ʿuşşāḳa ayaḳ başdum
Edir keʿsen ve nāvilhā ileyye yā eyyühe's-sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 10). [yā eyyühe's-sāḳī edir keʿsen ve nāvilhā ileyye,]*

yā hāteme'n-nübüvvete yā eşrefe'l-enām: *Ey peygamberlerin sonuncusu, ey mahlukatın en şereflisi.*

1. Yā ḫāteme'n-nübüvvete yā eşrefe'l-enām
Ente'l-leẕī taḥaşşuʿu fī bābihi'l-iẕām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 1). [yā ḫāteme'n-nübüvvete yā eşrefe'l-enām,]*

yā ilāhī: *Ey Allah'ım.*

1. Yā İlāhī ġam şebinde niçe bir maḥzūn olam
Ġayrler maḳsūda vāṣıl ben ḳara maġbūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 1). [yā ilāhī,]*
2. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar ḥaḳḳıçün
Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 1). [yā ilāhī,]*
3. Her nice zaḥmet ki ʿārıż olsa ol cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 2). [yā ilāhī,]*
4. Bu duʿāyı Behiştī ḳıl tekrār
Yā İlāhī beni de bülbülvār *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 24). [yā ilāhī,]*

yā men-lehü'ş-şefāʿatü fī-sāʿati'l-ḳıyām: *Ey kıyamet gününde şefaat hakkı olan kişi.*

1. Haşşaşte bi'l-mekārümi min-zümreti'r-rusul
Yā men-lehü'ş-şefāʿatü fī-sāʿati'l-ḳıyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 6). [yā men-lehü'ş-şefāʿatü fī-sāʿati'l-ḳıyām,]*

yā perī: *Ey peri. II Ey güzel.*

1. Ey melek ḥūrī misüñ neslüñde var mı **yā perī**
Āferīn olsun seni perverde iden anaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 9). [yā perī,]*

yā Rab: *Ey Rabbim.*

1. Yā Rab ol ḥüsn āftābın ḳılmasun ḫaṭ māh-tāb
Gerd-bād-ı çarḫ aña ḳondurmasun gerd-i zevāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 7). [yā rab,]*
2. Göñül ṣayd itmek ister ol hümāyı
Kim itdi **yā Rab** ol şeh-bāza taʿlīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 4). [yā rab,]*
3. Būseñi **yā Rab** nice uġurlayam ey ġonca-leb
Ṣubḥ irişdi uyḫu gelmez nergis-i bīmāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 5). [yā rab,]*
4. Ne görmiş muġ-beçe **yā Rab** ki böyle ḫayrete varmış
Meger kim āyine ḳılmış elinden cām-ı raḫşānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 508, Mısra 5). [yā rab,]*
5. Bu mey **yā Rab** nice ḫum-ḫāneden cūş eylemişdür kim
Bir ednā cürʿası ser-mest idüpdür cümle ʿuşşāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 3). [yā rab,]*
6. Cihānda ʿāşıḳuñ **yā Rab** cefāsuz yārı olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [yā rab,]*
7. Yā Rab nice kim dāʾir ola künbed-i devrān
Yā Rab nice kim sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 137). [yā rab,]*
8. Yā Rab nice kim dāʾir ola künbed-i

devrān
Yā Rab nice kim sāyir ola reh-rev-i ezmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 138). [yā rab,]*

9. Hīç kim **yā Rab** baña mānend maḥzūn olmasun
Ṣūret-i ḥāli ḥavādiṣden dīger-gūn olmasun *(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 1). [yā rab,]*

yā rab sen dilde mihrini zevālden ṣakla: *Ya Rabb'im sen Hz. Muhammet'in gönüllerdeki sevgisini yok olmaktan, sona ermekten koru.*

1. Sen ṣaḳla dilde mihrini yā Rab zevālden
Ḳ'ol nūrdur bu merḥalede reh-ber-i hiyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 61). [yā rab sen dilde mihrini zevālden ṣaḳla, -de-den-i, -n, -i]*

yaban: *Çöl, sahra.*

1. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn yanumda bir **yaban** oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [yaban,]*
2. ʿIşḳıñuñ naḳdin ḳazanmışdur eyā Leylī-ṣıfat
Bir **yaban** Mecnūnı ṣanma kesbe ḳādirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 4). [yaban,]*

yaban: *Kır, taşra.*

1. Dime Mecnūn ile Ferhādı **yaban** erleridür
ʿIşḳ meydānınuñ ad ile dil-āverleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 1). [yaban,]*
2. Gör e billāhi Behiştī ol **yaban** alçaġını
Ḳaṣd idermiş baḫş ide serv-i bülendümle çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 10). [yaban,]*

yaban: *Başka, yabancı. II Uzak.*

1. Dil nişān-ı ḫāl-ı ruḫsāruñ **yabanlarda** arar
Hep aña bu lāle-i deşt-i belānuñ ālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 7). [yabanlarda, -lar, -da]*

yaban: *Yaban, yabancı, gayr, başka, dışarı.*

1. Şekl-i Mecnūnı beyān itdügümi isteriseñ
Sözümi diñle **yabana** naẓar itme baña baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 246, Mısra 4). [yabana, -a]*

yaban: *Rakip, ağyar.*

1. Kūh-ı cünūna gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı yürek çıḳarması gör hey **yaban** bunı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [yaban,]*

yabana at: *Önem vermemek, önemsiz görmek.*

1. İtmezem Ferhād-ı ʿışḳı nā-müselmān añlayup
Ḳays-ı mecnūnı **yabana atma** nā-dān añlayup *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 12). [yabana atma, -ma]*

yād: *Anı, hatıra.*

1. Boyuñ **yādına** āhumdan ḳaçan bād-ı şimāl oynar
Ayaġ üzre ṭurup ṣaḥn-ı çemende her nihāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 1). [yādına, -ın, -a]*

yād: *Hatır.*

1. Ḳadd-i Şīrīn **yādına** her āhı ġam Ferhādınuñ
Bīsütūn ṭaġında bir mevzūn ṣanavber gibidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 100, Mısra 3). [yādına, -ı, -n, -a]*
2. Hilāli **yāda** getüren ol iki ḳaşuñ içün
Ḳamerden açma ḫaber ḫadd-i nev-tirāşuñ içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 1). [yāda, -a]*

yād: *Hatırlama, anma.*

1. Bir iki cām-ı muġāne çeküp ḫuẓūra varam
Ne **yād** serzenişinde ne āşināda olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 6). [yād,]*
2. Ādemün göñlin açar ġurbetde **yādı** Çorlunuñ
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 3). [yādı, -ı]*

yād el: *Gurbet.*

1. Behiştīyem baña dünyā serāy-ı dār-ı ġurbetdür
Bu **yād elde** ḳarār itmekdenise rıḥletüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 10). [yād elde, -de]*

yād eyle: *Anmak, hatırlatmak.*

1. Şeh-i ʿışḳam baña **yād eylemeñ** ḫāḳān-ı Faġfūrı
Süleymāna niçün nisbet idersüz bir iki mūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 1). [yād eylemeñ, -me, -ñ]*

yād eyle: *Söylemek, dillendirmek.*

1. Ḳahruñdan o kim luṭfuñı mesned duta cāna
ʿĀlemde ʿamel adını **yād eyleye** ḫāşā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 44). [yād eyleye, -y, -e]*

yād getür: *Hatırlamak.*

1. Ḫāk-i rehüñle gelmeyicek cān getürse yād
Gelmiş degüldür iki gözüm armaġān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 7). [yād getürse, -ür, -se]

yād id: *Anmak, zikretmek.*

1. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı **yād idicek** şevḳ-ı vişālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [yād idicek, -icek]
2. Añıcaḳ ḳahruñı ʿışḳ ehli melālle ölür
Luṭfuñı **yād idicek** şevḳ-ı vişālle ölür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 131, Mısra 2). [yād idicek, -icek]
3. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem **yād idüp**
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 7). [yād idüp, -üp]*

yād it: *Hatırlamak. II Anmak, bahsetmek.*

1. Seng urdığınca yār ḳapusında başumuza
Yād itdi ṣanuram beni bir pāre nān ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 8). [yād itdi, -di]
2. Ḫaddüñ leṭāfetin **yād itdüm** güşāde oldum
Ḫaṭṭuñ zamānın añdum göñlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 7). [yād itdüm, -dü, -m]*
3. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını **yād itsün**
Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün
(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 1). [yād itsün, -sün]

yād it: *Anımsamak.*

1. Ben dehānın ṣoranum sen belini **yād itdüñ**
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı yine
(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 9). [yād itdüñ, -dü, -ñ]

yād ol: *Hatırlamak, anmak.*

1. Cān u dilden ʿaceb mi **yād olsam**
Ezelī āşināya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 5). [yād olsam, -sa, -m]*
2. Dār-ı ġurbetde ġamuñ gördüm gezerken **yād olup**
ʿĀşnāsın bulmışa döndüm sevindüm şād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 1). [yād olup, -up]*

yād ol: *Yabancı olmak, el olmak.*

1. Sevsem Behişti bir güzeli **yād olur** hemān
Göñlüm alınca bir iki gün āşinā olur
(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 9). [yād olur, -ur]
2. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
Kim zamān giçe aradan āşinālar **yād olur**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [yād olur, -ur]

yāda gel: *Hatırına gelmek, hatırlamak, aklına gelmek.*

1. Günāhum **yāda geldükce** derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī şūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 5). [yāda geldükce, -a-dükce]*
2. Firāḳın ġālib olduḳca gedāyam ġāyet ednāyem
Vişālüñ **yāduma geldükce** sulṭān-ı ʿaẕīmem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 374, Mısra 6). [yāduma geldükce, -dükce]*
3. Vişālüñ fikrin eylerken dehānuñ **yāduma gelse**
Murāda irmege ẓan gelmiş iken ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 7). [yāduma gelse, -se]*

yādgār: *Yadigâr, hatıra.*

1. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden ẓarāfetle Behiştī **yādgār** almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [yādgār,]*
2. Şemse-i dāġ şafḥa-i dilde
Şöyle olsa ki **yādgār** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 455, Mısra 8). [yādgār,]*

yādgār ol: *Yadigâr, hatıra olmak.*

1. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ **yādgār olsun** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 2). [yādgār olsun, -sun]*

yāduñ ile: *Anma, zikretme.*

1. Yā ilāhī rāh-revler reh-nümālar ḥaḳḳıçün
Yāduñ ile hem-dem olan āşinālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 2). [yāduñ ile, -uñ , -ile]*

yaġ: *Yağ.*

1. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki yürek **yaġı**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [yaġı, -ı]
2. Behiştīnüñ sözin ṭut ayaġı bārān gibi **yaġdur**
Kim ol bezm-i maḥabbet içre dolu başıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 9). [yaġdur, -dur]*

yaġ: *Yağmak.*

1. Āstānuñ terkine ʿazm itmeyem ölem gidem
Yaġsa gökden başuma kūyuñda seng-i ḫāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 8). [yaġsa, -sa]*

2. Bārān-ı ḥasret üstüme **yaġmaġa** yüz ṭutar Cemʿ olsa başum üstine āhum seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 3). [yaġmaġa, -maġ, -a]*

3. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā Kim sebze ẓuhūr eyleyimez **yaġmasa** bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 10). [yaġmasa, -ma, -sa]*

yaġ: *Yağmak, düşmek, denk gelmek.*

1. ʿIşḳ meydānına ẕevḳ eyler vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına **yaġsa** ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 14). [yaġsa, -sa]*

yaġdır: *Yağdırmak.*

1. Sīne ṣaḥrāsına **yaġdırmaġa** bārān-ı ġamı Ḳıtʿa-i ebr-i belādur ḳararan ḳaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 3). [yaġdırmaġa, -maġ, -a]*

yaġı: *Düşman.*

1. Bulsalardı bir avuç ṣuda boġarlardı beni Eşkümüñ ḳaṭresinüñ her biri ḳan **yaġı** baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 4). [yaġı,]*

2. Ger hücūm eyler ise bir gün ecel **yaġıları** Ne ḫazīne ne şehenşāh u ne ʿasker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 7). [yaġıları, -lar, -ı]*

yaġlu ballu: *Yağlı ballı, iyi şekilde.*

1. Ġam-ı telḫ ile bunca demden inṣāf Dirildüñ ey Behiştī **yaġlu ballu** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 10). [yaġlu ballu,]*

yaġmā: *Talan, yağma.*

1. Ḥarāmī gözlerüñ eyle hücūm ider ki hemān
Göñüller anlara gūyā helālī **yaġmādur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 104, Mısra 6). [yaġmādur, -dur]*

2. Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı Yaġmāda bizüm destümüze bülbüle düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 541, Mısra 8). [yaġmāda, -da]*

yaġmur: *Yağmur. II Şiir.*

1. Her nüktesi bir ḳaṭre-i āb ola ki anuñ Yaġmurı seḥābını daḫı görmedi Seyḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 134). [yaġmurı, -ı]*

yaġmur yaġ: *Yağmur yağmak.*

1. Ṣan ol şaḫṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [yaġmur yaġar, -ar]*

yaḫşı: *Güzel, hoş.*

1. Şimdi fikrüm bu ki ʿazm-i cānib-i ṣaḥrā idem
Ġam hücūm itdükce **yaḫşı** āhlar peydā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 2). [yaḫşı,]*

yaḳ: *Yakmak, ateşe vermek.*

1. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller İki gözüm ṣanki olmışdur benüm iki zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 7). [yaḳmaġa, -maġ, -a]*

2. Sīme māʾil ola yoḫsa āhile ey genc-i ḫüsn Künbed-i çarḫı **yaḳup** dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 6). [yaḳup, -up]*

3. Sīnem vilāyetini ey dīde āba virdüñ Maʿmūre-i vücūdum **yaḳduñ** ḫarāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 2). [yaḳduñ, -du, -ñ]*

4. Ḫavāle olduġıçün ḳaṣduña ey şāh-ı ʿālem-tāb
Sipihri āteş-i āhumla **yaḳdum** ḫāksār itdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 326, Mısra 4). [yaḳdum, -du, -m]*

5. ʿAdūlar körlügüne hem-nişīn oldum meleklerle
Yaḳup raḫt-ı ġamı ḫākister urdum ḫışm-ı şeyṭāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 481, Mısra 6). [yaḳup, -up]*

6. Yaḳdı cihānı naʿra-i āh u fiġān ile Fülānlaruz ki ceng iderüz āsmānile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 1). [yaḳdı, -dı]*

7. Ferhādı sūz-ı ġamda baña müsāvī görmeñ Yaḳdum anuñ gibi ben nice eser çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 8). [yaḳdum, -du, -m]*

8. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḫammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi yine külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [yaḳdı, -dı]*

9. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
Firāḳ odına **yaḳduḳca** beni ol ẓālim-i bī-dād *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 6). [yaḳduḳca, -duḳca]*

yaḳ: *Yakmak, yandırmak.*

1. Bizi ḫarāretüñizle igende çoḳ **yaḳmañ** Ṣabā gibi irişüñ rūḥa ʿayn-ı rāḥat oluñ

(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 7). [yaḳmañ, -ma, -ñ]

yaḳ: *Yakmak, tutuşturmak.*

1. Bezme gelseñ zāhidā **yaḳmaġa** ġam Firʿavnını
   Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [yaḳmaġa, -maġ, -a]*
2. Yaḳarsa şevḳuñ odı ẕerre ẕerre eczāmı
   Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [yaḳarsa, -ar, -sa]*
3. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ yanar çerāġı
   Ay u güneş felekde senden **yaḳar** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 2). [yaḳar, -ar]*
4. Ḫayālüñ ẕīḳi düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum
   Vücūdı ḫānesin **yaḳmaġa** bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 6). [yaḳmaġa, -maġ, -a]*
5. Yeryüzin **yaḳup** kül eylerdi felekveş āteşüm
   Ṣu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 1). [yaḳup, -up]*
6. Çünki sīnemdür beni derde giriftār eyleyen
   Āḫir anuñ üstine **yaḳsam** gerekdür yārı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 6). [yaḳsam, -sa, -m]*
7. Āteş-i āhum **yaḳarsın** muttaṣıl ey kibr-i çarḫ
   Göreyin ṣol nār u nūruñ oḳına uġrayasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 387, Mısra 3). [yaḳarsın, -ar, -sın]*
8. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle **yaḳdı** kim
   Bāb-ı dūzaḫ gibi yaluñlar çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 5). [yaḳdı, -dı]*
9. Vücūdum āteş-i ʿışḳuñ **yaḳup** kül itdi velī
   Belā bu kim daḫı eksük degül bu dūd-ı siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 3). [yaḳup, -up]*
10. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
    Yaḳar eflāki yer yer encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 84). [yaḳar, -ar]*

yaḳ: *Yakmak, almak.*

1. Her gice nice menzil rūşen iderse ṭañ mı
   Kim māh-ı ʿālem ey gün senden **yaḳar** çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 6). [yaḳar, -ar]*

yaḳ: *Yakmak. II Başlatmak.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
   Maḥv eyledüñ ẕalāli nitekim güneş ẕalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 19). [yaḳduñ, -du, -ñ]*

yaḳ: *Yakmak, üzmek, acıtmak.*

1. Çıḳmasun āhum odı aġzumı açdurma benüm
   Yaḳmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 10). [yaḳmasun, -ma, -sun]*
2. O ḳavm-i bed-fiʿālün kīni çıḳmaz ḳalb-i müʾminden
   Yaḳar ehl-i ḳulūbı ḥaşre dek bu āteş-i mātem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 82). [yaḳar, -ar]*

yaḳa: *Yaka. II Lalenin yeşil yapraklı bölümü.*

1. Çemen rengin kim itdi her **yaḳada** zīnet-i lāle
   Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [yaḳada, -da]*

yaḳa: *Yakmak, etkilemek.*

1. Ger hücūm eylerse żarb-zen-i naʿra-i şevḳ
   Āhen olsa **yaḳa** ġam ḳalʿasını ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 6). [yaḳa,]*

yaḳa: *Taraf, semt.*

1. Behiştīyem baña muḫliṣ yaḳası kūyuñdur
   Başum alup gidem āḫir ben ol **yaḳada** olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 10). [yaḳada, -da]*
2. Behiştīyem baña muḫliṣ **yaḳası** kūyuñdur
   Başum alup gidem āḫir ben ol yaḳada olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 9). [yaḳası, -s, -ı]*

yaḳa: *Yaka. II Bağır.*

1. Pāk dāmānlarla ḫaşr eyle Behiştī bendeñi
   Meclis-i ʿışḳuñda çāk olan **yaḳalar** ḫaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 10). [yaḳalar, -lar]*

yaḳa: *Yaka.*

1. Köhne şālum dönüpdür ol kefene
   Ki anuñ olmaya **yaḳası** yiñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 8). [yaḳası, -s, -ı]*

yaḳı uragör: *Yakı yakmak, yakı vurmak.*

1. Ey Behiştī zaḫm-ı sīneñ ger oñulsun dir iseñ
   Ġāfil olma canlu **yaḳı uragör** meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 10). [yaḳı uragör,]*

yaḳın: *Yakın. II Dost.*

1. Şeklen gören aġyārın ādem diyemez cindür
   Bed-lehcesi iblīse her vechile **yaḳındur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 2). [yaḳındur, -dur]*

yaḳın: *Yakın.*

1. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ zamān-ı furṣatın **yaḳın**
   Kebūter ṣanma destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 23). [yaḳın,]*

yaḳīn gel: *Yaklaşmak, yakın olmak.*

1. Zāhidler ehl-i ʿışḳa **yaḳīn gelmesün** ḳovuñ
   Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 5). [yaḳīn gelmesün, -me, -sün]*

yakında: *Kısa zamanda.*

1. Yaramaz ḥāli var ḳaddüñle serv-i serkeşüñ ammā
   Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 4). [yaḳında,]*

yaʿḳūb: *Yakup Peygamber.*

1. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḥūb
   Dīdāruñı göreydi Yūsuf ṣanurdı **Yaʿḳūb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 2). [yaʿḳūb,]*
2. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
   Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi **Yaʿḳūb** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 8). [yaʿḳūb,]*
3. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb
   Kişi Yūsuf yerine sevmelüdür **Yaʿḳūbı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 4). [yaʿḳūbı, -ı]*

yaʿḳūb: *Yakup Peygamber. II Sadakat.*

1. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez gönül
   Ādeme Yūsuf gerekdür sevmege **Yaʿḳūb** olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [yaʿḳūb,]*

yaʿḳūb-ı nā-tüvān: *Takatsiz Yakup.*

1. Görse sinānuñı dil olur şöyle şādmān
   Ṣan gördi rūy-ı Yūsufı **Yaʿḳūb-ı nā-tüvān** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 2). [yaʿḳūb-ı nā-tüvān,]*

yakup kül it: *Yakıp kül etmek.*

1. Derūnum āteşinden ḳubbe-i ʿarż intiḫāb eyler
   Ne cüzʿīdür baña **yaḳup kül itmek** saḳf-ı eflāki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 515, Mısra 6). [yaḳup kül itmek, -mek]*

yaḳup yıḳmaḳ: *Çok büyük zarar vermek, harap etmek.*

1. Ey göñül her kūşeñi ġamlar **yaḳup yıḳmaḳdadur**
   Issı olmış ḫāne-i vīrāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 7). [yaḳup yıḳmaḳdadur, -da, -dur]*
2. Behiştī kīnümi alurdum ola çarḫ-ı ẓālimden
   Yaḳup yıḳsam cihānuñ kār u bārın tārmār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 10). [yaḳup yıḳsam, -sa, -m]*

yākūt-ı dehr: *Cihanın yakutu. II Değerli sevgili.*

1. Yāḳūt-ı dehr ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe
   Bir ferd yaza başladı ammā ḫayāl-i ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 5). [yāḳūt-ı dehr,]*

yalan: *Yalan, doğru olmayan.*

1. Yüri hey ḳavli **yalan** ʿahde peşīmān olıcı
   Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [yalan,]*

yalan eyle: *Yalancı ve beceriksiz durumuna düşürmek.*

1. Bu idi ʿahdüm yoluñda ser virem öldürmedüñ
   Sen beni erbāb-ı ʿışḳ içinde **yalan eyledüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 8). [yalan eyledüñ, -dü, -ñ]*

yalandan: *Yalandan, göstermelik.*

1. Vaʿde-i vaṣl-ı yār içün sürten
   Ey Behiştī ider **yalandan** ḥaẓẓ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 10). [yalandan,]*

yalaş: *Yalamak.*

1. Ḳan **yalaşmaġı** unutduñ gibi ey nāvek-i yār
   Dil-i pür-zaḫmumı gördükce geçer ilmezsin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 407, Mısra 5). [yalaşmaġı, -maġ, -ı]*

yalımı alcaġ: *Yalımı alçak, ezik durmak.*

1. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola yanuñda
   Çāġ ezelden ṣanemā **yalımı alcaġuz** biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 4). [yalımı alcaġuz, -uz]*

yalıñuz kal: *Bir başına kalmak.*

1. Göñlüm senüñle ben **yalıñuz ḳaldum** ey

ḥabīb
Düşmenlerüm de bencileyin olmasun ġarīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 1). [yalıñuz ḳaldum, -du, -m]*

<u>valuñ:</u> *Yalın. II Tüysüz, sakalsız.*

1. Yaluñ yüzli diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḥı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [yaluñ,]*

<u>valuñ:</u> *Yalın, sade, gösterişsiz.*

1. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
Olmasa ḫıdmetüñde **yaluñ** yüzli bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [yaluñ,]*

<u>valuñ:</u> *Alev, ateş.*

1. Sīne-i ṣad-çākümi hecr odı şöyle yaḳdı kim
Bāb-ı dūzaḫ gibi **yaluñlar** çıḳar her çākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 6). [yaluñlar, -lar]*

<u>valuñuz:</u> *Yalnız, bir başına.*

1. Çemenüñ gerçi ṣabā bir **yaluñuz** yügrügidür
Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 7). [yaluñuz,]*
2. Ben beni aġlar ṣanurdum sūz-ı ġamdan **yaluñuz**
Lālelerde jāle gördüm şu sepildi cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 3). [yaluñuz,]*

<u>valvar:</u> *Yalvarmak, yakarmak.*

1. Ben nice **yalvarayın** vaṣluñ içün aġyāra
Rū-be-rū düşmenine kişi duʿā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 7). [yalvarayın, -ayın]*
2. Bundan özge ʿālem olur mu ki bezm-i ḫāṣda
Nāzenīnüñ nāz ide sen ṭurmaya **yalvarasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 4). [yalvarasın, -asın]*
3. Ḳudretüñ var ise her mīre ne **yalvarursın**
Ḳul ider anı saña bir iki sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 5). [yalvarursın, -ur, -sın]*
4. Ben anı isterem diyü **yalvara** aġlaya
Gösterme leblerüñ şekerin dil ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 11). [yalvara, -a]*
5. Yalvarmaġıle çekmedi senden raḳīb elin
Üstine seyl-i eşki ṣalup ḳan idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 7). [yalvarmaġıle, -maġ, -ıle]*

<u>vañ:</u> *Çok zarar ve ziyan görmek.*

1. Ṭālibi çoḳ vāṣılı yoḳ kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī **yanduġ** ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 10). [yanduġ, -duġ]*

<u>vañ:</u> *Yanmak.*

1. Āteş-i dūzaḫda **yanmaḳ** emr iderseñ ger baña
Bī-edeblikdür ümīd-i çeşme-i Kevşer baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 1). [yanmaḳ, -maḳ]*
2. Ḫayāl-i ḫançerüñ mülk-i vücūdum şehriyārıdur
Ṣusuz **yanmışlara** āb-ı revānuñ ḥükmi cārīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 2). [yanmışlara, -mış, -lar, -a]*
3. Ehl-i ʿışḳ āteşe düşdiler oda **yanmadılar**
Baḥre ġarḳ oldılar ammā ṣuya ışlanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 1). [yanmadılar, -ma, -dı, -lar]*
4. Sūz-ı ġamdan **yanıcaḳ** yāri perīşān eylerüz
Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 1). [yanıcaḳ, -ıcaḳ]*
5. Ey devr içinde bezm-i ḥüsnüñ **yanar** çerāġı
Ay u güneş felekde senden yaḳar çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 1). [yanar, -ar]*
6. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi **yanmışdur** ol yüzi ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 8). [yanmışdur, -mış, -dur]*
7. Yandıġum bu sāye ṣaldugına ʿarʿar üstüñe
Kim gözüm öñünde her bir bergi ditrer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 1). [yandıġum, -dıġ, -um]*
8. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile **yanmadı** pervāne şemʿüñ yaşını *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [yanmadı, -ma, -dı]*
9. Cihān-sūz-ı derūnından giyāh-ı ḫuşkveş **yansun**
Kül olsun kūh u ṣaḥrālar hemān mānende-i heyzüm *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 79). [yansun, -sun]*

<u>yañ:</u> *Yan, taraf.*

1. Saltanat yitmez mi bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü **yanında** makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 2). [yanında, -ı, -n, -da]*
2. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden

yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden
yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 1). [yaña, -a]*

3. Nā-murād oldı gidenler kūy-ı keŠretden
yaña
Anuñ içün ehl-i ʿirfān ṣaydı vaḥdetden
yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 2). [yaña, -a]*

4. Ḥalḳ içinde gördi yoḳ seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden
yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 4). [yaña, -a]*

5. Ṣayd-ı maḳṣūda ẓafer bulmaġıçün şeh-bāz-ı dil
Açdı himmet bālini evc-i irādetden **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 6). [yaña, -a]*

6. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḥayretden **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 8). [yaña, -a]*

7. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre yoḳ
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 10). [yaña, -a]*

8. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan yaña güẕer
Kūy-ı riyāya çekmese **yanındaġı** ridāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 8). [yanındaġı, -ı, -n, -da, -ġı]*

9. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan
yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 1). [yaña, -a]*

10. Ger baña rıḥlet müyesser olsa ʿuḳbādan
yaña
Baḳmayam bir kez dönüp vallāhi dünyādan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 2). [yaña, -a]*

11. Āteş-i ġam ger vücūdum ḫānesin ḳılsa remād
Açmayam minnet gözin ʿālemde deryādan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 4). [yaña, -a]*

12. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
Bir nefes yüz ṭutmayam bu çarḫ-ı mīnādan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 6). [yaña, -a]*

13. Āftāb-ı ʿışḳ tābından yanaram ṣanmañuz
İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 8). [yaña, -a]*

14. Laʿl-i cānān gibi cān virse Behiştī cām-ı mey
Ḳılmayam hergiz ayaḳ seyrin Ḳalatadan **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 10). [yaña, -a]*

15. Ḳaçan **yanumca** ṣalınsa o ḳāmet-i bālā
Benüm ne Sidre görinür gözüme ne Ṭūbā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 1). [yanumca, -um, -ca]*

16. Ey Behiştī derdi yetmez mi ḥasūda sen daḫı
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir **yanından** eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 14). [yanından, -ı, -n, -dan]*

17. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan **yaña** olur
Çeşmüm zücācesi baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 1). [yaña, -a]*

18. Başmadum gülzār-ı şādīden **yaña** bir dem ayaġ
Çeşme-i çeşmüm Behiştī gerçi ṭurmaz aġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 9). [yaña, -a]*

19. Bir **yaña** ben bir **yaña** ney bir **yaña** da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [yaña, -a]*

20. Bir **yaña** ben bir **yaña** ney bir **yaña** da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [yaña, -a]*

21. Bir **yaña** ben bir **yaña** ney bir **yaña** da ʿandelīb
Kārımuz gülşende āh u nāle vü feryād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 7). [yaña, -a]*

22. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz Ṣūfī ne fāʾide bu **yaña** iḫtiyār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 4). [yaña, -a]*

23. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẕar ḳılmazsın Ḳıymeti yoḳ gibi **yanuñda** ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [yanuñda, -uñ, -da]*

24. Meẕmūm idi **yanuñda** cefākārlar ezel ʿUşşāḳa anlar itdügini sen de eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 3). [yanuñda, -uñ, -da]*

25. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem **yanında** bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [yanında, -ın, -da]*

26. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin Mey-ḫāneden **yaña** yüri söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [yaña, -a]*

27. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār Şāyed ki yañıla vire bizden **yaña** selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 6). [yaña, -a]*

28. Nesīm-i kūyuñ irdükce dimāġa ey kemān-ebrū
Diler cānum uça oḳ gibi ol **yaña** geçüp tenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 4). [yaña, -a]*

29. Şemşīrüñi ʿadūya ṣalarsın bu **yaña** ben
Ḳarşuñda dostum bıraġup gerden aġların
(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 7). [yaña, -a]

30. Gāh olur rāh-ı ʿademden **yaña** rıḥlet-dāram
Derdüñi dilde ḫalāṣ itmege dermānından
(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 5). [yaña, -a]

31. Ey Behiştī muṭṭaṣıl her **yaña** çalḳanmadasın
Eşk-i çeşmüñ başlayaldan baḥr-ı ʿummān olmaġa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 443, Mısra 9). [yaña, -a]*

32. Bir ġam ki şehre gelse diyār-ı baʿīdden
Benden **yaña** teveccüh ider āşinā gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 8). [yaña, -a]

33. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
Bizden **yaña** degül mi Behiştī anuñ yöni
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 10). [yaña, -a]

34. Rifʿat atın kime ki çarḫ eyledi mülk-i yemīn
ʿĀḳıbet vallāhi şol **yanından** eyler der-zemīn *(Behiştî Dîvânı, Matla 26, Mısra 2). [yanından, -ı, -n, -dan]*

35. Ḫātem-i ḥüsn-i cemālüm Muṣṭafā dirler baña
Kim şifā-i bedr-i ḥüsnüm irişüpdür her **yaña** *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 26). [yaña, -a]*

36. Bir **yaña** andan ġamı bir **yaña** mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun
(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [yaña, -a]

37. Bir **yaña** andan ġamı bir **yaña** mecrān-ı dost
Niçe dil pür-ıżṭırāb u dīde giryān olmasun
(Behiştî Dîvânı, Nazm 7, Mısra 3). [yaña, -a]

yañ: *Yanmak, ateşe maruz kalmak.*

1. Ruḥsār-ı āteşīnüñe her kim uzatsa el
Mānend-i şemʿ barmaġı **yanmaḳ** sezā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 6). [yanmaḳ, -maḳ]*

yañ: *Yan. II Bana göre, bakış açısı.*

1. Ben ʿabdüñi bilmez mollāları dünyānuñ
Her birisi **yanumda** bir müfti-i Māçīndür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 8). [yanumda, -um, -da]

2. Eger gözüm gören şefḳat düşerse sīne-i yāre
Yanumda eşkümüñ her ḳaṭresi bir bī-bahā dürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 4). [yanumda, -um, -da]*

3. Pīr-i muġān kelāmı gūşumda gūşvārum
Vāʿiẓ sözi **yanumda** efsānedür nedendür
(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 12). [yanumda, -um, -da]

yañ: *Yan, kat, huzur.*

1. Görürseñ muġ-beçe **yanında** bir yañlış ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [yanında, -ın, -da]*

2. Ṣūfī **yanumda** ʿışḳa sebeb söyleme yüri
Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [yanumda, -um, -da]

3. Ṣūfī iderdi bezm-i ṣafādan **yaña** güẕer
Kūy-ı riyāya çekmese yanındaġı ridāʿ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 7). [yaña, -a]

4. Cihānda ḳadre irişmek degül mi Mecnūna
Yanında bir şeb añılmaḳ meḥāsin-i Leylā
(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 6). [yanında, -ın, -da]

5. Olmışam bir āftābuñ mihr-i envārına ġarḳ
Kim güneş anuñ **yanında** ṣubḥa ḳalmış bir sirāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 4). [yanında, -ı, -n, -da]*

6. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā **yanuma** luṭf eyle yüri gülzārı gör
(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [yanuma, -um, -a]

7. Tekyegāh-ı ʿışḳuñ ey Leylī-ṣıfat pīri benem
Şöyle kim Mecnūn **yanumda** bir yaban oġlanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 6). [yanumda, -um, -da]*

8. Sīne būstān-ı belā yer yer ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti **yanında** aḳar ırmaġlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 2). [yanında, -ı, -n, -da]

9. Ḳadrümüz yoġise kāfire n'ola **yanuñda**
Çāġ ezelden şanemā yalımı alcaġuz biz
(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [yanuñda, -uñ, -da]

10. Göremezsin yāri **yanuñda** sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 5). [yanuñda, -uñ, -da]*

11. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı **yanında** cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 8). [yanında, -ı, -n, -da]*

12. Buñ deminde yolına virdüm bükā göñlüm velī
Ben ölüm ḥaddindeyem **yanumda** ol ḫāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 6). [yanumda, -um, -da]*

13. Ġavġālar olur düşmen-i gül **yanuma**

gelse
Olur mı bu kim ol ḳonuşa ben ṭuram ebsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 332, Mısra 5). [yanuma, -um, -a]*

14. Ey güneş **yanuñda** ḳadrüm olmasun bir ẕerrece
Şevḳıle raḳs eylemekde çarḫdan ger dün olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 7). [yanuñda, -uñ, -da]*

15. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dür
Neyler anuñ **yanında** nā-maḥrem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 8). [yanında, -ı, -n, -da]*

16. Yanında sāyesi ṣanup … diyü bulsam
Tenümde ṣālumı āl ile ḳare eyler idüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 7). [yanında, -ı, -n, -da]*

17. ʿIşḳdan şöyle ki bir laḥẓa Behiştī ola dür
Döner ol şaḫṣa ki maḥbūbı gide **yanından** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 10). [yanından, -ı, -n, -dan]*

18. İtdükce ebr-i kākülile gün yüzin nihān
Āhum **yanında** ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 4). [yanında, -ı, -n, -da]*

19. Yanumda ḳıṣṣa-i ḥüsnini Yūsuf-ı Mışruñ
Şikāyet itme ḥabībüm ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 3). [yanumda, -um, -da]*

20. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı **yanumdan**
Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 1). [yanumdan, -um, -dan]*

21. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oġlana
Kendü ammā bu **yaña** ulı yürür vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [yaña, -a]*

22. Göreli ʿārıżuñı gelmedi benden **yaña** dil
Nā-bedīd oldı düşüp gitdi hemān ʿummāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 3). [yaña, -a]*

23. ʿĀşıḳlaruñ alayı **yanuñdan** kesilmesün
Şāh-ı cihāndan ayru yaraşmaz begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 5). [yanuñdan, -uñ, -dan]*

24. Sūz-ı dilden ḳapḳara yanmaḳ muḳarrerdür hemān
Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse **yanuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 10). [yanuma, -um, -a]*

25. N'ola yüzüm gören yārān fırār eylerse **yanumdan**
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [yanumdan, -um, -dan]*

26. Şaḳın pervāneler cemʿ oldı şanma çevre **yanına**
Saña ḥayrān olup şemʿüñ meges üşmiş dehānına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 1). [yanına, -ı, -n, -a]*

27. Bebr-i ebri görse **yanumdan** ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi yoldaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 7). [yanumdan, -um, -dan]*

28. Ol gözüm nūrı **yanında** ṣubḥa ḳalmış necmsin
Ġırre olma ey güneş gökde mekānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 5). [yanında, -ı, -n, -da]*

29. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
Her **yañadan** debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 6). [yañadan, -a, -dan]*

30. N'ola bizden **yaña** ṣalınsañ ey serv-i ḫırāmānum
Nihāl-i tāzenüñ her cānibe reftārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 3). [yaña, -a]*

31. Ḫançer gibi **yanuñda** şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 27). [yanuñda, -uñ, -da]*

32. Kāfir neyimiş kim ḳala **yanuñda** vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 119). [yanuñda, -uñ, -da]*

33. Ne beg **yanında** maḳsūdum ne paşadan ümīdüm var
Gehī eyler ġam-ı ʿışḳı dil aña hem eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 5). [yanında, -ı, -n, -da]*

34. Genc-i maḫfī olsa **yanında** degül vīrānece
Görmeyüp kimse cihānı seyr ider rindānece *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 23). [yanında, -ı, -n, -da]*

yañ: *Yanmak, tükenmek.*

1. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı ẓulmet-ḫāne-i dilde
Bu ne şemʿ-i şebistāndur **yanar** şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 8). [yanar, -ar]*

yañ: *Yan, yakın, çevre, taraf.*

1. Eger mümkin olursa **yanuña** bir gül-ʿiẕār almaḳ
Saʿādet şāḫ-sārından senüñdür berg ü bār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 1). [yanuña, -uñ, -a]*

yañ: *Yan, karşı.*

1. Ḫum **yanında** ṣurāḥi ey sāḳī
Beñzer ol ṭıfla kim anasın emer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 5). [yanında, -ı, -n, -da]*

2. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod **yanında** ʿārıżıñuñ bir yüzi dürük

(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [yanında, -ı, -n, -da]

<u>yañ:</u> *Yanmak, yıkılmak.*

1. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān **yansun**
   Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 1). [yansun, -sun]*
2. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān **yansun**
   Ṭarāḳa düşsün eflāke zemīn u āsmān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [yansun, -sun]*
3. Felekden baña ey dil āsmānīler revān eyle
   Çıḳup yıldızlar andan ejder-i āteş-feşān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 4). [yansun, -sun]*
4. Çemen ṣaḥnında āteş-bāz-ı āhumla ḫazān mānend
   Ṣararsın nergis-āsā gül benefşe erġavān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 6). [yansun, -sun]*
5. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
   Ṣalayın baḥr-ı āhı ben yine kevn ü mekān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [yansun, -sun]*
6. Behiştī āh-ı āteşnāküñi dünyāya bir dem ṣal
   Dime bu dār-ı miḥnetde fülān ḳalsun fülān **yansun** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 10). [yansun, -sun]*

<u>yañ:</u> *Yanmak, aşk acısı çekmek.*

1. Yanmaġa ot Behiştī gerekdür hevā velī
   Eṣʿār-ı sūznāküñe lāzım degül ṣadā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 9). [yanmaġa, -maġ, -a]*
2. Yanar ġam āteşinden dil żaʿīf u bī-mecālem ben
   Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [yanar, -ar]*
3. Yanaram ḳarşuña ben yanmaġa şimden gerü şemʿ
   Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [yanaram, -ar, -am]*

<u>yañ:</u> *Yanmak, tutuşmak.*

1. Āftāb-ı ʿışḳ tābından **yanaram** ṣanmañuz
   İltimās-ı sāye iltem serv-i bālādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 7). [yanaram, -ar, -am]*
2. Sāye ṣal ey ebr **yandum** bu ḥarāretlerle kim
   Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 7). [yandum, -du, -m]*
3. ʿAşḳ odına **yanan** kişi girse cehenneme
   Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 9). [yanan, -an]*
4. Giriftār eyleyüp ʿışḳa ḳarār u ṣabrumı alduñ
   Be-hey ẓālim beni niçün **yanar** āteşlere ṣalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 2). [yanar, -ar]*
5. Ġaraż bahāne ile ʿāṣıḳı pişürmegise
   Söyündür āteş-i hicrānı yoḫsa **yandum** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 4). [yandum, -du, -m]*
6. Ben fürḳatüñde **yandum** düşmen viṣāle irdi
   Müʾmin cehennem içre kāfir cināne girdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 1). [yandum, -du, -m]*
7. N'eyleyem teşne kim ṣusuz **yana**
   Ḳāniʿ olur mı Āb-ı Ḥayvāna *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 9). [yana, -a]*
8. Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
   Yanaldan āteş-i ʿışḳa neler çekdüm neler çekdüm *(Behiştî Dîvânı, Matla 17, Mısra 2). [yanaldan, -aldan]*

<u>yañ:</u> *Yanmak, tütmek.*

1. Yanaram ḳarşuña ben **yanmaġa** şimden gerü şemʿ
   Çevirüp başına pervāneyi āzād itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 5). [yanmaġa, -maġ, -a]*

<u>yañ:</u> *Beraber.*

1. O ḫurşīd-i cihān-bānuñ **yanınca** çoḳ ḳamer-ṭalʿat
   Dolandurduñ seḥāb-ı ẓulm ile olmış iken raḫşān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 23). [yanınca, -ınca]*

<u>yañ:</u> *Yanmak, kararmak.*

1. Sūz-ı dilden ḳapḳara **yanmaḳ** muḳarrerdür hemān
   Ey Behiştī sāyeveş her kim gelürse yanuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 9). [yanmaḳ, -maḳ]*

<u>yañа:</u> *Yan, taraf, yön.*

1. Bezm-i ġamuñda naʿralarum eyledükçe gūş
   Erbāb-ı şevḳı her **yañadan** çaġırur be-cūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 2). [yañadan, -dan]*
2. Olmışuz her **yañadan** sāḳıye muḥtāc ki anuñ
   Cām-ı mey ṣaġ eline düşdi ṣurāḥī ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 5). [yañadan, -dan]*

yaña ol: *Senin istek ve arzunla, isteğinle.*

1. Bir baş esīrüñ olmaġa bir būse vir baña
Ḳaṭʿā tereddüd itme ki senden **yaña olur**
(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 8). [yaña olur, -ur]

yana yana: *Yanmak. II Tekrar tekrar yanmak.*

1. Bir āteş urdı āhum āsmāna
Ki kül oldı vücūdı **yana yana** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 23, Mısra 2). [yana yana,]*

yandı ṭutuş: *Yanıp tutuşmak.*

1. Yandı ṭutuşdı Ṭūr-ı dili eyledi ḳarār
Kūh-ı vücūduma bu benüm gelmedi sükūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 7). [yandı ṭutuşdı, -dı]*

yaʿnī: *Yani.*

1. Ben işitmedüm dimişsin ey melek bu söz midür
Göklere çıḳmaz mı **yaʿnī** şimdi feryādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 6). [yaʿnī,]*

yañıl: *Yanılmak, hata yapmak.*

1. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre yaṣdanmış
Bu ʿālem cāme-ḫ∨ābında **yañılmış** yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 2). [yañılmış, -mış]*
2. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki yār
Şāyed ki **yañıla** vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 6). [yañıla, -a]*

yanına al: *Kendi tarafına çekmek.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden **yanına almaḳ** diler
Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 3). [yanına almaḳ, -maḳ]*

yanına kal: *Yaptığı kötülük karşılıksız kalmak, yanına kalmak.*

1. Dūr idüp dil-dārı benden yanına almaḳ diler
Varsun ögünsün eger ḳalursa anuñ yanına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 483, Mısra 4). [yanına ḳalursa, -ur, -sa]*

yañlış: *Kusur, hata.*

1. Görürseñ muġ-beçe yanında bir **yañlış** ḫayāl itme
Bizi ey pīr-i mey-ḫāne hemān oġluñ gibi bil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 5). [yañlış,]*
2. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
Seni Yūsufdan evvel ṣaymayan **yañlış** hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 8). [yañlış,]*

yanmaġiçün: *Yanmak için.*

1. Ecel nārınuñ āteş-dānıdur ġam-ḫāne-i gerdūn
Gelür ecsād-ı ādem **yanmaġiçün** aña heyzümdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 185, Mısra 6). [yanmaġiçün,]*

yañşaġ: *Geveze, densiz.*

1. Vāʿiẓ melāmet eylese mest-i melāleti
Güş urma aña **yañşaġı** sāġar ḥikāyeti *(Behiştî Dîvânı, Matla 36, Mısra 2). [yañşaġı, -ı]*

yap: *Yapmak. II Onarmak.*

1. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh **yapar**
Kaʿbei yıḳdısa maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 9). [yapar, -ar]*

yapıl: *Yapılmak, kurulmak.*

1. Bir türbedür vücūda gelmezden öñ **yapılmış**
Dārü'l-beḳā degüldür bu künbed-i muraṣṣaʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 7). [yapılmış, -mış]*

yapıl: *Yapılmak, inşa edilmek.*

1. Ġam cāmiʿi olalı dil oldı bülend āh
Mescid **yapılsa** degmede olmaz mināresiz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 6). [yapılsa, -sa]*
2. Gözüñi aç kim **yapılduḳda** serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 7). [yapılduḳda, -duḳda]*
3. Ṣadefden **yapılupdur** bir leṭāfet ḳaṣrı durur köşk
Cevāhir dökdi miʿmār-ı ezel anuñ bināsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 1). [yapılupdur, -up, -dur]*

yapış: *Yapışmak, yaklaşmak.*

1. Raḳīb-i seg saña **yapışmaġa** ḥammāmda tenhā
Varup dellāk ola diyü giriftār-ı melālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 5). [yapışmaġa, -maġ, -a]*

yapış: *Yapışmak, bitişmek.*

1. Sünbülī būyını alduñ diyü bühtān itme
Kerem it ey gül-i ter ḳo beni dīvāra **yapış** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 12, Mısra 2). [yapış,]*

yapraġ: *Yaprak.*

1. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
Güllerüñ **yapraġını** bād-ı ṣabā yoldı yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 8). [yapraġını, -ı, -n, -ı]*
2. Āh-ı ʿāṣıḳdan ṣaḳın cānā ʿiẕāruñ bāġını
Ḳarşu ṭutma āteş-i sūzāna gül **yapraġını** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 506, Mısra 2). [yapraġını, -ı, -n, -ı]*

yār: *Uğramak, aşındırmak.*

1. Dün yarısında **yarar** işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [yarar, -ar]*

yār: *Dost.*

1. Gördüñ ki göñül **yāra** varup güle başladı
Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 5). [yāra, -a]*
2. Lem yelīd **yārüñ** velemyūled refīʿuñ dāʾimā
Lem yekün her maʿnide mūnis lehu küfven eḥad *(Behiştî Dîvânı, Nazm 1, Mısra 3). [yārüñ, -üñ]*

yār: *Sevgili.*

1. Ey ṣabā **yāre** niceʿarż ideyüm ḥālüm saña
Ṭurreler ḥażırlamışdur dirler ol ẓālim saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 1). [yāre, -e]*
2. Ey Behiştī **yāra** bayram gün ṣunılsa bu ġazel
Būseye hīç sezmezem kim ḥācet-i ibrām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 9). [yāra, -a]*
3. Dil metāʿını Behiştī dilerem **yāre** virem
Āh eger dirse gerekmez bunuñ alçaġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 9). [yāre, -e]*
4. Ṣoyup bir luʿb ile **yāri** kenār itmek diler tenhā
Dirīġā burnuma ṭuzlu ṣular ḳoysa gerek deryā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 10, Mısra 1). [yāri, -i]*
5. Yār işiginde raḳībā ideyin şöyle fiġān
Gökde bulut yoġiken yıldırım insin başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 7). [yār,]*
6. Seyl-i eşküm kim yeñilmez ḥāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 2). [yār,]*
7. Ḫaṭ oḳurken düşe ʿaks āyīne-i ruḫsāra
Ḳorḳaram anuñ içün yazmaġa **yāre** mektūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 6). [yāre, -e]*
8. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
Yüz sürer yürür izi tozına **yārüñ** āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 8). [yārüñ, -üñ]*
9. Çeşme-i eşki Behiştīnüñ revān olduḳça **yār**
Ṣaḥn-ı ṣıḥḥatde ṣalınsun serv-i ḫoş-reftār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 9). [yār,]*
10. Yārise el çekdi benden hem-dem-i aġyār olup
Ey felek daḥı baña n'itseñ gerek ġaddār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 1). [yārise, -i, -se]*
11. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀṣıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol **yār** mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 4). [yār,]*
12. Ḳandasın gel ey hilāl-ebrū irişdi rūz-ı ʿīd
Yārdan ʿāṣıḳ bu günlerde ırag olmaḳ baʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 2). [yārdan, -dan]*
13. Ḥālet-i nezʿde **yārüñ** tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim ṣu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 5). [yārüñ, -üñ]*
14. Her ḳaçan **yārüñ** yüzin görsem gözüm giryān olur
Yılda bir bayram olur anda daḥı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 1). [yārüñ, -üñ]*
15. Vefā itmek diler **yārüñ** didükce ḥaẓẓ ider göñlüm
Ḫoş-āmedden ṣafālar kesb ider taḥmīḳa ḳāʾildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 3). [yārüñ, -üñ]*
16. Dime ḳaddin görüp **yāruñ** viṣāli şehrine irdüm
Söġütcükden öte Çorlu Behiştī ḫayli menzildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 9). [yāruñ, -uñ]*
17. Ḫāl-i dehānı **yārüñ** cān ḥoḳḳasında maḫfūẓ
Ġam ehline müferriḥ bir dāne misk-i ḥabdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 105, Mısra 3). [yārüñ, -üñ]*
18. Göñül bayram güni **yāri** ṣalıncaġ üzre seyr itse
Ṣanur rūḥ-ı revān ḳandīl-i ʿarşı āşiyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 3). [yāri, -i]*
19. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir yaşşı yüzli nakşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [yāruñ, -uñ]*
20. Nice perhīz eyleyem meyden ki ser-mest

olıcaḳ
Dilde **yāre** ḥālümi arż itmege iḳdām olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 130, Mısra 8). [yāre, -e]*

21. Başına **yārüñ** yürek oynar el ursa sertirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḥsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

22. Yārüñ Behişti gülşen-i ḥüsninde yüz bulan
Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

23. Şemʿ-i ʿiẕārı **yārüñ** gülde degülse peydā
Bezm-i çemende bülbül pervānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 7). [yārüñ, -üñ]*

24. Yüzüme **yār** ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar ʿĀşıḳuñ var ise bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 5). [yār,]*

25. Gitdi dil ey Behiştī **yāre** revān
Bilmezem cān nesine ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 9). [yāre, -e]*

26. Yārüñ Behişti kūyuna varmaḳ ne var idi
Aġyār ile görüp anı ādem elem çeker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 163, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

27. Giderken kūyına **yāruñ** gice şemʿ olmış aġyāra
Baña māh-ı siyeh-dil bir ḳazā-yı āsmānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 3). [yāruñ, -uñ]*

28. Ġamuñ ṣadra geçürmez diyü geçmişler beni **yāre**
Maʿāẕallāh inanmañuz bu sözler baña bühtāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 5). [yāre, -e]*

29. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ yavuzlar **yāri** ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [yāri, -i]*

30. Birlige yetdi bizümle şimdi **yār**
Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 1). [yār,]*

31. Ḥāl-i durūġ-ı sözümi bildi **yār** kim
Didi baña senüñ gibi çaḳ başlu az olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 7). [yār,]*

32. Vaṣlı metāʿın bize ʿarż itse **yār**
Cevher-i cān aña bahā eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 198, Mısra 5). [yār,]*

33. Sūz-ı ġamdan yanıcaḳ **yāri** perīşān eylerüz
Şimdiye dek itdügi cevre peşīmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 1). [yāri, -i]*

34. Yārüñ nihāl-i tīri Behiştī ʿaceb nihāl
Gelse dikilse sīneme ol dem virür kirās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

35. Pāy-mālem itmezdi dil murġın raḳīb olmasa **yār**
Ol güle ol demde hem-pā ġālibā ol ḫār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 7). [yār,]*

36. Yārsuz gülşen ölümdür baña gül şekl-i kefen
Şanuram bülbül ki şīven eyleyüp aġlar imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 5). [yārsuz, -suz]*

37. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i **yāre** yaṣdanmış
Bu ʿālem cāme-ḫ∨ābında yañılmış **yāre** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 2). [yāre, -e]*

38. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş **yāre** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [yāre, -e]*

39. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda **yāre** yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [yāre, -e]*

40. Birlik isterseñ eger **yārile** birdür ṭoġrısı
Var tereddüd eyleme ol iki ʿālemden ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 7). [yārile, -ile]*

41. Göremezsin **yāri** yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 5). [yāri, -i]*

42. Ser-i kūyunda mecrūḥ itdi hicrān ḥālüm ayrıḳsı
Tedārük itsün ol **yāre** ḫaber eyleñ yürüñ varuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 8). [yāre, -e]*

43. Lebine lāleyi teşbīh idersin diyü ol **yārüñ** Ḳararup ebr-i bārānı yürür üstine kuhsāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 1). [yārüñ, -üñ]*

44. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna **yār**
Eşküñe ṣabr eyle yoḫsa ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 5). [yār,]*

45. Meclisde būse gül-şekerin ḳısmet itse **yār** Ṭutar hemān Behiştīyi ol demde öksürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 9). [yār,]*

46. Ġubār-ı pāyine ṭoymadı gözümüz **yāruñ** Behiştī niyyetümüz var ki olavuz remmāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 9). [yāruñ, -uñ]*

47. Ey Behiştī **yār** öñinde ḫāke ṣalup kendümi

Şöyle mecrūḥ itdüm ayruḳ daḫı ḥāṣıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 9). [yār,]*

48. Bir lebi şīrīne Ferhād olduġından n'oldı **yār**
Çün benüm Ferhāddan eksük degüldür miḫnetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 7). [yār,]*

49. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim yarın virilse ʿarşdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 9). [yārdan, -dan]*

50. Yār öñünde gözümüñ yaşı segirdüm şaldı
Dem olur terk-i edeb eyler imiş ṭaʿn-ı yetīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 5). [yār,]*

51. Geçüp ol **yāre** ʿadū ḳıldı baña ẓulm-i ʿaẕīm
Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [yāre, -e]*

52. Sinān u rumḥına **yārüñ** derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 3). [yārüñ, -üñ]*

53. Beyān itdüm gözüm giryānlıġın **yāruñ** ḳulaġına
Sirişküm jālesin bir bir gül-i ḫandāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 5). [yāruñ, -uñ]*

54. Ey dil tekāsül itme terāviḥe var ki **yār**
Şāyed ki yañıla vire bizden yaña selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 357, Mısra 5). [yār,]*

55. Yāre ser-keşlikler iẓhār eylemekdür işlerüñ
Hem-ser-i aġyārı seg mi ḳadd-i şimşādum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 359, Mısra 7). [yāre, -e]*

56. Ruḫsāruñ öpdügiçün zülfini kesdi ol **yār**
Ḥayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [yār,]*

57. Bilsem raḳīb **yārüñ** göñlüne nice girdi
Beñzer Behişti ādem şeyṭānıdur bu melʿūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

58. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri **yār**
Būy-ı cān ẓāhir olur ehl-i dile nāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 3). [yār,]*

59. Segler Behişti eylerse üstüḫvāne meyl
Yār işigine varmaġa buldum bahāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 381, Mısra 10). [yār,]*

60. Beni ḳan aġladup meclisde ey cām-ı mey-i gül-gūn
Gözüm öñünde **yārüñ** būsesin alduñ ḫarām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 4). [yārüñ, -üñ]*

61. Çünki sīnemdür beni derde giriftār eyleyen
Āḫir anuñ üstine yaḳsam gerekdür **yārı** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 6). [yārı, -ı]*

62. Yāruñ niṣār-ı sīm ider üstine ebr-i berf
Çıḳsa evinden olsa bizüm ḫāneye revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 5). [yāruñ, -uñ]*

63. İy ṣabā **yāre** benümçün yavuz aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [yāre, -e]*

64. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi **yār**
Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 5). [yār,]*

65. ʿAhdi **yārüñ** dil-i sengīn gibi pek olsun
Beni ḳatl eylemege vaʿdesi gerçek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 1). [yārüñ, -üñ]*

66. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını **yārüñ** pinhān
Nice bir ḫalḳ içine zār-ı nihānum çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

67. Ḫār-ı ġamda ben muʿazzeb **yāre** mesken gülsitān
Ben cehennem içre ammā cānuma cennet mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 1). [yāre, -e]*

68. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim yine **yāruñ** ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [yāruñ, -uñ]*

69. Dürr-i nā-süfteye **yār** aġzını ey nisbet iden
Yüri yoḳ yere ʿinād eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 3). [yār,]*

70. Yār eflāk-i melāḥatde melekdür ṣūfī
Aña inkār idicek nice müselmānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 5). [yār,]*

71. Viṣāl-i ʿahdini ferdāya ṣaldı **yār** bugün
Behiştiyā gör e eblehligüm inandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 9). [yār,]*

72. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü **yār**
Behişti zeber-i serüñde siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 9). [yār,]*

73. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
Eylemezse hele el yüzine bir ad itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 1). [yāre, -e]*

74. Ḥamlemi gördi raḳīb üzre benümçün didi **yār**
Ḥāline göre degül ġāyetile cürʾetlü

(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 5). [yār,]

75. İnanma āteşe el çek göñül şemʿ-i şebistāndan
Kişinüñ **yārı** cām-ı mey gibi ṣāfī-derūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 4). [yārı, -ı]*

76. Dirüm bu tāzelikde câme-ḫ∨āb içre bulam **yāri**
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam yatur gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 7). [yāri, -i]*

77. Ṣubḥ-ı saʿādet ol gicedür kim Behişti **yār**
Çeşm-i ḥasūd evinde uyurken çıḳagele *(Behiştî Dîvânı, Gazel 473, Mısra 9). [yār,]*

78. Ḳalenderler gibi terk-i diyār itmek muḳarrerdür
Eger baña Behiştī bir münāsib doġru **yār** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 10). [yār,]*

79. Olınca vaʿd-i vuṣlat **yāri** tekrār ola ben zāra
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [yāri, -i]*

80. Derdile peymāne ṭoldı ṭurmadı peymāna **yār**
Çāresi peymānedür gitmek gerek mey-ḫāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 5). [yār,]*

81. N'olduñ dimez görür beni feryād u zārda
Billāhi merḥamet eṣeri var mı **yārda** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 2). [yārda, -da]*

82. Ne umar **yārdan** aġyār …
Lebi üstindeki ḫāl-i siyeh efyūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 5). [yārdan, -dan]*

83. Yār naḳşın seyr idüp baḳsam gözine ḳaşına
Öpmek ister cān u dil taʿzīm içün naḳḳāşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 1). [yār,]*

84. Vaṣf-ı cemāli beytini **yārüñ** Behiştiyā
Naḳş it ki zīnet ola bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

85. Seng urdığınca **yār** ḳapusında başumuza
Yād itdi ṣanuram beni bir pāre nān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 498, Mısra 7). [yār,]*

86. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa **yār**
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 3). [yār,]*

87. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim şāyed uġraya yolı **yāruñ** zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [yāruñ, -uñ]*

88. Kūhsāra çünki **yāruñ** ʿaḳs-ı ʿiẕārı düşdi
Eşkinden aña rūy-ı lāle ḳızarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 1). [yāruñ, -uñ]*

89. Ġonca **yārüñ** olalı laʿl-i şeker-ḫandi gibi
Aġladur oldı beni murġ-ı çemen kendi gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 1). [yārüñ, -üñ]*

90. Behiştī **yārile** kuhsārı bezmin eyleriseñ
Ġazāl-ı ḫāmı ḳılursın şikār Usāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 9). [yārile, -ile]*

91. Dün ebr araya girmese **yār** üzre düşerdi
Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli zevāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 3). [yār,]*

92. Yār işiginde göñül derbāna beñzetdüm seni
Cennet-i aʿlādaki Rıżvāna beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 1). [yār,]*

93. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿaceb degül
Zaḥmet degüldür ehl-i dile āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 5). [yārüñ, -üñ]*

94. Ġabġab-ı ʿışḳında **yārüñ** ḥabs ola gibi göñül
Bu gice düşde Behiştī menzilüm bir çāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 9). [yārüñ, -üñ]*

95. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa göz revzenin açup
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni götürmez ḥavāleyi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 534, Mısra 8). [yārüñ, -üñ]*

96. Yārı aġyār ile görsem niçe lerzān olmayam
Her yañadan debreşür cismümde ġayret regleri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 5). [yārı, -ı]*

97. Cihānda ʿāṣıḳuñ yā Rab cefāsuz **yārı** olmaz mı
Maḥabbet gülsitānınuñ gül-i bī-ḫārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 1). [yārı, -ı]*

98. Yārümi benden ayırduñ hāy laʿnet cānuña
Ben seni gördüm raḳībā ʿādemüñ şeyṭānını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 3). [yārümi, -üm, -i]*

99. Ġamuñla şöyle alışmış göñül kim rūz-ı vuṣlatda
Bugün **yārumdan** ayrıldum diyü ġāyet de ġamlandı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 6). [yārumdan, -um, -dan]*

100. Çekme bāṭıl yere ġam kim ḳılıcaḳ ḥaḳḳ **yārī**
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 1). [yārī, -ī]*

101. Daḫı **yāre** n'ola ḥumret virürse her nefes āhum

Eser yel şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 3). [yāre, -e]

102. Yār işiginde görüp baña Behiştī didiler
Bu meşeldür kişinüñ gökden inermiş laḳabı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 9). [yār,]*
103. Görinmezsin ser-i kūyında **yārin**
Yeler oñmazlaruñ sen de birisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 3). [yārin, -in]*
104. Didiler keff-i terāzūda oturmış Yūsuf
ʿīdgāh içre gören **yārı** ṣalıncaġı ile
(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 4). [yārı, -ı]
105. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ yaşı ırmaġ oldı çaġlar diyesin
(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 1). [yār,]
106. Muḫtaṣar eyle dilā **yāre** yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını yoḫsa büyür hengāme
(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 1). [yāre, -e]
107. Yārüñ iḳdām idüp iller gibi göñül ṣımazuz
Gelse gelme dimezüz gelmez ise gel dimezüz *(Behiştî Dîvânı, Nazm 3, Mısra 3). [yārüñ, -üñ]*
108. Aġyār ile çemende gülüp oynamaḳda **yār**
Ben nā-murād kūşe-i tenhāda aġların
(Behiştî Dîvânı, Nazm 8, Mısra 5). [yār,]
109. Varup oñmazın niçe ʿarż eylesem kim ḥācetüm
Söylemek ḳaṣd itdügümce **yāra** derd ü ḥasretüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 4). [yāra, -a]*
110. Dökilüp gitse eşküm gibi ʿaynumda degül
Yār ile bezmümüze kāse-i pür-ḫūn dökile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 4). [yār ile, -ile]
111. Vāʿiẓüñ ʿışḳa dil uzatduġınuñ ḥikmeti bu
Yār ile hem-dem olan ʿāṣıḳa vardur ḥasedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 6). [yār ile, -ile]*

yār işigi: *Sevgilinin eşiği, kapısı.*

1. Ser-pā bürehne **yār işigin** ārzū ider
Başı yine Behiştinüñ ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 9). [yār işigin, -in]*

yār ol: *Yardımcı olmak.*

1. Biz saña ḳul olavuz sen bize ḫünkār olasın
Bizi öldürmege aʿdāya niçün **yār olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 2). [yār olasın, -asın]*

yār ol: *Düşmek, gönül vermek.*

1. Behiştī ʿışḳa **yār olmış** dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 9). [yār olmış, -mış]*

yār ol: *Nasip olmak, yoldaş olmak.*

1. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında **yār olsun** baña
Sīnem üzre zaḫm-ı ġamzeñ yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 1). [yār olsun, -sun]*

yara aç: *Yara açmak, büyük üzüntü vermek.*

1. Ḳulūb-ı ehl-i ḥāle ey felek bir **yara açduñ** kim
Oñulmaz ḥaşre dek işler cigerden ḳan idüp iẕʿān *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 25). [yara açduñ, -du, -ñ]*

yaradıl: *Yaratılmak, var edilmek.*

1. Būs-ı kenāra rāżı olmaḳ gerek mestler
Ādem **yaradılaldan** budur ḥabībüm üslūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 8). [yaradılaldan, -al, -dan]*

yaraġ: *Teçhizat, hazırlık.*

1. Rāh-ı ġamda **yaraġum** nāle-i ser-tīz midür
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 1). [yaraġum, -um]*

yaramaz: *İşe yaramaz, kabul görmez.*

1. Yaramaz ḥāli var ḳaddüñle serv-i ser-keşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla yıḳılmazsa eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 3). [yaramaz,]*

yārān: *Dost, arkadaş.*

1. ʿAcīb olmaya gördükce ululanursa aġyāra
Kilāb-ı kūy-ı yār ile Behiştī şimdi **yārāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 10). [yārāndur, -dur]*
2. Ey Behiştī cümle **yārānı** sebük-rūḥ itmege
Mey-fürūş üstinde bir rıṭl-ı girānum var imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 217, Mısra 9). [yārānı, -ı]*
3. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde nūş ide **yārān** u ben neẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 4). [yārān,]*
4. Ey Behiştī diyesin bezm-i viṣāl itdükce
Beni unutmasun Allāhı seven **yārānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 338, Mısra 10). [yārānum, -um]*
5. Senüñ sözüñle nice terk-i bezm idem ṣūfī

Revā mıdur ki dil-āzürde ola **yārānum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 4). [yārānum, -um]*

6. Ḥamdülillāh ḫāne-i dil ġuṣṣadan ḫālī degül
Himmetüñde ṭopṭoludur ḥecrümüz **yārāndan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 4). [yārāndan, -dan]*
7. Sevdigüñ kimdür dime nā-ehle maʿlūm olmasun
Gizle billāhi Behiştī rāzuñı **yārāndan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 424, Mısra 10). [yārāndan, -dan]*
8. N'ola yüzüm gören **yārān** firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [yārān,]*

yārān: *Sevgili, yâr.*

1. Āşinādan kimse yoḳ kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḫālüm nice iʿlām idem **yārānuma** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 468, Mısra 2). [yārānuma, -um, -a]*

yārān: *Güzel, dilber.*

1. Ġam-ı ʿışḳuñ arar dünyā ġamı başında cemʿ olsa
Belā bezminde göñlüm degme bir **yārānla** eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 4). [yārānla, -la]*
2. Göñül dīdāruñ özler bāġ-ı Rıżvān ile eglenmez
Senüñ şīveñ görenler degme **yārān ile** eglenmez *(Behiştî Dîvânı, Nazm 4, Mısra 2). [yārān ile, -ile]*

yārān-ı ṣafā: *Safa dostları.*

1. Geldi **yārān-ı ṣafā** cemʿin perīşān eyledi
Muḥtesib gibi cihānda görmedüm ehl-i fesād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 3). [yārān-ı ṣafā,]*

yarar: *Fayda, katkı.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme **yarar** yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 5). [yarar,]*
2. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum **yarar** yoldaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [yarar,]*

yaraş: *Yakışmak, uygun düşmek.*

1. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat ehli içre **yaraşmaz** cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 6). [yaraşmaz, -maz]*
2. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ zībālıġın
Aḳ bedenlüye **yaraşurmış** be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 6). [yaraşurmış, -ur, -mış]*
3. Libās-ı salṭanat kūyuñ gedāsı olmaġa mānīʿ
Pelās-ı faḳrile ḫānum **yaraşur** iftiḫār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 8). [yaraşur, -ur]*
4. ʿĀşıḳlaruñ alayı yanuñdan kesilmesün Şāh-ı cihāndan ayru **yaraşmaz** begüm sipāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 444, Mısra 6). [yaraşmaz, -maz]*
5. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ oġlandur
Giyürseler **yaraşur** zer ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 8). [yaraşur, -ur]*
6. Ḳaşuña ḫarf atarmış meh ufuḳ levḥinde nūn olsa
Ḳara baġrı şafaḳ gibi **yaraşur** böyle ḫūn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 2). [yaraşur, -ur]*
7. Ṣararup nergisleyin bīmār u dil-teng olmasun
Gül gibi gülmek **yaraşur** ġonca-i ḫandānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 4). [yaraşur, -ur]*
8. Yaraşur āh-ı āteşnākümi ey künbed-i gerdūn
İderlerse eger zerrīn ʿalem bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 7). [yaraşur, -ur]*
9. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güẕergāhında ḫāk olmaḳ **yaraşur** ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 5, Mısra 4). [yaraşur, -ur]*
10. Gerek geçsün gerek ser-keşliginden geçmesün ol şāh
Güzergāhında ḫāk olmaḳ **yaraşur** ben gedāsına *(Behiştî Dîvânı, Müfret 26, Mısra 2). [yaraşur, -ur]*

yarasın tāzele: *Yarasını tazelemek, yarasını deşmek.*

1. Ġamzesin añma Behiştī yā kemān-ebrūsunı
Baġruma oḳlar urarsın tāzelersin yarasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 414, Mısra 10). [yarasın tāzelersin, -r, -sin]*

yarat: *Yaratmak, yoktan var etmek.*

1. Aʿmā **yaratdı** Ḥażret-i Ḥaḳ çeşmüm nergisin
Gülşende tā ki deymeye andan saña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 3). [yaratdı, -dı]*

yāre: *Yaralamak.*

1. Şerḥalar açsa ʿadūnuñ sīnesinde tīġ-ı yār
Reşkden ʿāşıḳ Behiştī kendü kendin
yareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 10). [yareler, -ler]*

yāre: *Yara. II Aşk yarası.*

1. Oḳ gibi ṭoġrıyam ger daʿvā-yı ʿışḳ idersem
Aña nişān Behiştī sīnemde **yārelerdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 10). [yārelerdür, -ler, -dür]*
2. Aġız açup yürekde **yārelerüñ**
İşleri ḳatlüme şehādetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 3). [yārelerüñ, -ler, -üñ]*
3. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden yer yer aġız açmaġa başlar
yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 4). [yāreler, -ler]*
4. Bu gice başdum ten-i eflāke yer yer
yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [yāreler, -ler]*
5. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāşıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede **yārelerüñ** köhnelerini yiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 2). [yārelerüñ, -ler, -üñ]*
6. ʿĀlemde sīnem olmadı bir laḥẓa **yāresüz**
Cerrāḥ-ı ġamzeñ irmezise ḳaldı çāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 1). [yāresüz, -süz]*

yāre eyler idüm: *Yaralamak, yara açmak.*

1. Naṣīb olup elüme girse tīġ-ı yār benüm
Vücūd-ı zārumı ser-cümle **yāre eyler idüm** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 351, Mısra 6). [yāre eyler idüm, -r, -i, -dü, -m]*

yāre irmiş ʿāşıkı hicrāndan allāh ṣaḳlasın: *Sevgiliye kavuşmuş âşığı, ayrılık acısından Allah esirgesin.*

1. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür zāhid velī
Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 415, Mısra 6). [yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan allāh ṣaḳlasın,]*

yarı: *Gece yarısı.*

1. Dün **yarısında** yarar işigin eylerem ṭavāf
İrte namāzını ḳıluram Kaʿbede edā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 5). [yarısında, -s, -ı, -n, -da]*

yār-ı ʿālī-naẓar: *Yüce bakışlı sevgili.*

1. Ḳara gözlerle şikār itdi göñüller murġını
Yār-ı ʿālī-naẓarum ḥüsn eli şeh-bāzı imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 4). [yār-ı ʿālī-naẓarum, -um]*

yār-ı ʿazīz: *Aziz, değerli sevgili.*

1. Sürʿatle geçse **yār-ı ʿazīzüm** ʿaceb degül
Çün her zamānda ʿādeti ʿömrüñ şitāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 7). [yār-ı ʿazīzüm, -üm]*

yāri kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş: *İyileşecek hastanın doktoru ayağına gelirmiş.*

1. Çekme bāṭıl yere ġam kim ḳılıcaḳ ḥaḳḳ yārī
Kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş yāri *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 2). [yāri kişinüñ üstine uġrayu gelürmiş,]*

yār-ı muvāfıḳ: *Münasip sevgili.*

1. Yār-ı muvāfıḳ oldur ʿālemde kim Behiştī
Her ḳanda çekseñ eşküñ gibi öñüñce vara *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 9). [yār-ı muvāfıḳ,]*

yār-ı perī-ruḫ: *Peri yanaklı yâr. II Sevgili.*

1. Yār-ı perī-ruḫum ki gözümden nihān ola
Dīvānelik ʿalāmeti benden ʿıyān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 1). [yār-ı perī-ruḫum, -um]*

yār-i ṣāfī-dil: *Temiz gönüllü sevgili.*

1. Yār-i ṣāfī-dilden irmek güş-ı cāna bir cevāb
Ḫıżr elinden içmege beñzer kişi bir kāse āb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 1). [yār-i ṣāfī-dilden, -den]*

yarıcu: *Yardımcı.*

1. Dār-gīrüñde şehā **yarıcuñ** Allāh olıcaḳ
Ḫaşm-ı bī-fāʿideñe yer yüzini leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 7). [yarıcuñ, -ñ]*
2. Efendüm devletüm şāhum Memi şāh
Saʿādet bārek u **yarıcuñ** Allāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 2). [yarıcuñ, -ñ]*

yarıl: *Parçalanmak, yarılmak.*

1. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn
yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Fagḫfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 5). [yarılur, -ur]*
2. Ḳılma denīlerüñ bir içim şerbetine meyl
Yarılsa ger ḥarāretile sīne ṭās ṭās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 4). [yarılsa, -sa]*

yarın: *Gelecek, ilerideki zaman.*

1. Şavḳ-ı dīdāruñ ile rıḥlet idersem **yarın**
Gün gibi nūr vire her varaḳı defterümüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 7). [yarın,]*

2. Ben **yarın** gelen belā içün bugün ġam yimezem
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 7). [yarın,]*

yarın: *Yarın, ertesi gün.*

1. Ḫaṭ çeküp ḥüsnüñ kitābına ḥalel virmezse dūd
Hīç unutma eyle **yarın** ḥūr u ġılmān ile baḫs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 6). [yarın,]*

2. Yārdan ayrı ḳarār olmaz Behiştī bī-dile
Şöyle kim **yarın** virilse ʿarṣdan ʿālī-maḳām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 10). [yarın,]*

yarın: *Mahşer günü.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola **yarın** ʿaẕāb
Ben muaẕẕeb olmazam zīrā günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 1). [yarın,]*

2. Pādişāh olduñ ise ẓulmi gider kim **yarın**
Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaşmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 3). [yarın,]*

3. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña yürek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [yārüñ,]*

4. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın yüzi ḳararsa gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [yarın,]*

5. Aldanma bugün şīve-i ġılmānına dehrüñ
Maḳṣūduñ ise **yarın** eger ḫıdmet-i vildān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 42). [yarın,]*

6. Eger şādān olup **yarın** cemāl-i Ḥaḳ görem dirseñ
Bu güncek it sürürı ḳalbüñ eyle ġamla mātem-gīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 7). [yarın,]*

yaş: *Hayat, ömür.*

1. Manġıra geçmedi **yaşum** sīmi
Mālik oldı metāʿ-ı vuṣlata ġayr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 154, Mısra 3). [yaşum, -um]*

2. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger yüz **yaşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [yaşına, -ı, -n, -a]*

yaş: *Su.*

1. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña öykündi senüñ
Dürri gözden bıraġursam yeridür **yaş** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 6). [yaş,]*

yaş: *Gözyaşı.*

1. Yaşum cūş itdüren göñlümdeki ġamdur ki deryālar
Ḳarār itmez çün altında olan nār-ı saḳar peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 29, Mısra 7). [yaşum, -um]*

2. Dem-be-dem **yaşum** döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī yuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 9). [yaşum, -um]*

3. Dökersem acı **yaşum** yeridür gül şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [yaşum, -um]*

4. Ḫāne-i ʿışḳ bināsını bülend eylemege
Seylveş uġraduġı ḫāki **yaşum** ṭīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 8). [yaşum, -um]*

5. Ṣabā ey semt-i kūyuñdan derūnum şevḳa geldükce
Temevvüc eyleyüp deryā **yaşum** deryā şāl oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 4). [yaşum, -um]*

6. Ḳanlu göricek **yaşumı** raḥm itdi egerçi
Ḳılmazdı revāc akçaya ġālib olıcaḳ mis *(Behiştî Dîvânı, Gazel 213, Mısra 7). [yaşumı, -um, -ı]*

7. Āfāḳ-ı dil ḳararsa **yaşum** boşanur hemān
Bārān-ı eşküme ġam-ı ʿışḳuñ seḫāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 3). [yaşum, -um]*

8. Düşde gördüm bir deñizde māh ʿaksi var imiş
Ol meger bu **yaşla** gözümde ḫayāl-i yār imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 224, Mısra 2). [yaşla, -la]*

9. Dilerem merḳad-ı Mecnūnda idem giryānlıḳ
İltem ol tekyeye **yaşum** diremin ḳurbānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 2). [yaşum, -um]*

10. Gözümde mevc uran **yaşuñ** ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 5). [yaşuñ, -uñ]*

11. Ḳan iden ṭaʿne degül **yaşını** ben maḥzūnuñ
Ki bulanmaz ṣuyı ṭaş atmaġile Ceyḥūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 1). [yaşını, -ın, -ı]*

12. Gerd-i felekde şanma şafaḳdur Behiştiyā Ḳanlu **yaşumla** naḳş olınupdur bu dest-māl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 300, Mısra 10). [yaşumla, -um, -la]*

13. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde **yaşum** baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [yaşum, -um]*

14. Ḳanlu **yaşum** kim zer-i surḫ ile ḫāṣā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [yaşum, -um]*

15. Şu ḳaṭresi **yaşum** gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler yüzinde her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 7). [yaşum, -um]*

16. Dilde ser-çeşme-i ġamdur bilürin baş degül
Dīdeden anuñ ayaġıdur aḳan **yaş** degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 2). [yaş,]*

17. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm
Şu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu **yaşum** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 2). [yaşum, -um]*

18. Bahār oldı ʿaceb olmaz **yaşum** laʿlin niṣār itsem
Cünūn şaḥrāsını ḫūn-ı cigerle lālezār itsem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 330, Mısra 1). [yaşum, -um]*

19. Maʿnīde maḳāmātum āhum gibi bālādur
Ser-menzil-i şūretde **yaşum** gibi pestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 6). [yaşum, -um]*

20. Hele ne'ylerseñ idersin şusayup **yaşumdan**
Tīrinüñ zaḥmı gülin sīnede şoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 5). [yaşumdan, -um, -dan]*

21. İy ṣabā yāre benümçün yavuz aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu **yaşı** her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 2). [yaşı, -ı]*

22. Ḳapuñda ḳanlu **yaşum** şanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 7). [yaşum, -um]*

23. Teẕekkür eyleme Ṭūfān-ı Nūhı ey ʿāşıḳ
Cihānı ġarḳa viren bī-nihāye **yaşuñ** içün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 8). [yaşuñ, -uñ]*

24. Yaşum revān olursa gözümden ʿaceb degül
Aġlar diyārın añsa Behiştī ġarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 9). [yaşum, -um]*

25. Görenler **yaşumı** aydur ne ṣāfī ḳan ne ṣudur bu
Meger ki eşk-i ḥasret varise ʿālemde budur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 1). [yaşumı, -um, -ı]*

26. Nā-bedīd olmış kenārı bir büyük ṣudur **yaşum**
Gözlerüm dönmişdür ol ṣuda ḥabābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 5). [yaşum, -um]*

27. Ḳılmazısam yoluñda **yaşum** dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 3). [yaşum, -um]*

28. Göñlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
Ḳanlu **yaşum** ki zeyn ide dāmānum üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 6). [yaşum, -um]*

29. Kitāb-ı ḥüsnüñe her kim ki itmez **yaşı** naḳdin ṣarf
İlāhī görmesün iki gözümse rūy-ı maḳṣūdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 5). [yaşı, -ı]*

30. Yaşlı gözile oldı olan rūyuña nā-baḥr
Ehl-i naẕaruñ ḫāṣılı ancaḳ ḳurı ġavġā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 9). [yaşlı, -lı]*

31. Yār añarsa ben ḳulını nāme aġlar diyesin
Gözlerinüñ **yaşı** ırmaġ oldı çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Matla 20, Mısra 2). [yaşı, -ı]*

32. Reşk-i rūyuñdan şu denlü gice giryān oldı kim
Silmegile yanmadı pervāne şemʿüñ **yaşını** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 29, Mısra 2). [yaşını, -ı, -n, -ı]*

33. Yaşum deryāsı mevc urduḳca baḥr-ı bī-gerān iñler
Fiġānum ālemi tutduḳca her kūh-ı girān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 1). [yaşum, -um]*

34. Bezm-i cān-baḫşuña kimler gelür anları bilem
Āh idüp aġlayıcaḳ **yaşumı** luṭfuñla silem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 18). [yaşumı, -um, -ı]*

35. Ne sāḳīdür lebüñ ġam bezmine **yaşum** şarāb eyler
Ne āteşdür maḥabbet odı kim baġrum kebāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 1). [yaşum, -um]*

yaş dök: *Ağlamak, gözyaşı dökmek.*

1. Gözlerüm **yaş dökdügin** ister o çeşm-i pür-fiten
Kişi maḥmūr olsa olur māya māʾil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 3). [yaş dökdügin, -düg, -in]*

yaş yaş: *Islak ıslak. II Farklı yaşlardan.*

1. Şīrīn lebile **yaş yaş** güzeller
Cān ṭūṭisine gūyā şekerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 3). [yaş yaş,]*

yasaġ: *Yasak, yasaklama.*

1. Kūy-ı yāri beklesün ʿuşşāḳ ġāfil olmasun
Mülk-i ʿışḳuñ şāhıyam muḥkem **yasaġum** var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 8). [yasaġum, -um]*
2. Müjeñ tīġından almayup viṣāle ḳaṣd iden ādem
Baḳar ṣanma şehā minberdeki vāʿiẓ **yasaġına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 466, Mısra 4). [yasaġına, -ı, -n, -a]*

yaşdan: *Yaslanmak, dayanmak.*

1. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre **yaşdanmış**
Bu ʿālem cāme-ḫ∨ābında yañılmış yāre **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [yaşdanmış, -mış]*
2. Şu kim bir deste sünbül diyü zülf-i yāre **yaşdanmış**
Bu ʿālem cāme-ḫ∨ābında yañılmış yāre **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 2). [yaşdanmış, -mış]*
3. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [yaşdanmış, -mış]*
4. Açaldan ḫāne-i sīnemde naḫl-ı kārbān-ı ġam
Göñül tācir gibi ḫ∨āb-ı belāda yāre **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 6). [yaşdanmış, -mış]*
5. Felek ṣūretde gerçi bir münaḳḳaş girde-bālişdür
Velī baş virmiş ol kişi aña bir pāre **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 8). [yaşdanmış, -mış]*
6. Behiştī gülşen-i kūyuñda varmış bir gice yā ṣubḥ
İşigüñ ara uymış ara ḳaçmış ara **yaşdanmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 10). [yaşdanmış, -mış]*
7. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi yıllardur işigin **yaşdanur** bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 8). [yaşdanur, -ur]*

yaşdıḳ: *Yastık.*

1. Başum **yaşdıḳda** çārem yoḳ viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [yaşdıḳda, -da]*

yāsemen: *Yasemin çiçeği.*

1. Hemi ṣāfī olur āyīne-i vech-i ḥaseni
Şermsār itdi ṭarāvetde gül ü **yāsemeni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 2). [yāsemeni, -i]*

yaşı beñze: *Yaşı benzemek, ömrü aynı olmamak.*

1. Gözümde merdüm-i dīde ruḥuñda ṭıfl-ı Ḥabeş
İkisinüñ biri birine **yaşı beñzemesin** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 20, Mısra 2). [yaşı beñzemesin, -me, -sin]*

yasın ṭut: *Yas tutmak, matem tutmak.*

1. İḫāṭa eyleyen kūhsārı ṣanma ebr-i bārāndur
Ḳara ṭonlar giyüp ṭutar belā Ferhādınuñ yasın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 408, Mısra 4). [yasın ṭutar, -ar]*

yaşlar çık: *Gözyaşı akmak, ağlamak.*

1. Gözlerümden **yaşlar çıḳsa** benüm ʿayb itme kim
Acı zehr içmekden artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 9). [yaşlar çıḳsa, -sa]*

yaşlar dök: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

1. Zār u ser-gerdān olup **yaşlar döker** ḳan aġlayup
ʿĀşıḳ olan ʿışḳ ögrenmek gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 3). [yaşlar döker, -er]*

yaşlı: *Gözyaşı.*

1. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice yıldur kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 5). [yaşlı,]*

yaşşı: *Yayvan ve düz.*

1. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir **yaşşı** yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [yaşşı,]*

yaşum aḳ: *Gözyaşı dökmek, ağlamak.*

1. Yanar baġrum aḳar yaşum senüñ cūş u ḫurūşuñdan
Ṭuyaldan derdüñi cānum ḫużūrum ḳalmadı aṣlā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 18, Mısra 7). [yaşum aḳar, -ar]*
2. Serv-i revānı tāze ṭutan çünki āb imiş
Kūyuñda **yaşum aḳduġı** aynı ḫarāb imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 218, Mısra 2). [yaşum aḳduġı, -duġ, -ı]*

yat: *Yer almak, bulunmak.*

1. Ol ṭılısmam ki derūnumda **yatur** genc-i

ḫafī
Ey Behiştī ġam-ı ʿışḳ ejderi Šuʿbānumdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 9). [yatur, -ar]*

2. Meger kim ḳaṣr-ı gül-bünde **yatur** bir bikrdür ġonca
Aña çıḳmaġa bir mismāra beñzer her biri ḫāruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 266, Mısra 5). [yatur, -ur]*

3. Fikr-i laʿlüñ ki **yatur** kūşe-i sīnemde nihān
Bir güherdür ki derūnunda ḳalıpdur ḫāküñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 274, Mısra 7). [yatur, -ur]*

4. Bunca peykānuñ **yaturken** sīnede ey seng-dil
Tīġ-ı bürrānuñ ṣaḳınmaz anı çāk eyler misin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 401, Mısra 3). [yaturken, -ur, -ken]*

yat: *Yatmak, uzanmak.*

1. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 4). [yaturken, -ur, -ken]*

yat: *Yatmak.*

1. Yüzüm miḥrābdan dönsün ayaġ altında **yaturken**
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [yaturken, -ur, -ken]*

2. Bürüse dūd-ı siyāhum ḫaste **yaturken** beni
Ṣanki Kaʿbe örtüsi örter cenāzem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 3). [yaturken, -ur, -ken]*

3. Derdüñile **yatan** ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına ṣıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 39). [yatan, -an]*

4. Ḫaste **yatur** ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum meded cānum yetiş *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 1). [yatur, -ur]*

yataġ: *Yatak, döşek.*

1. Bu ḫayālile **yataġuñda** şikār eylemege
Sen ġazālı gözedür dīde-i giryān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 5). [yataġuñda, -uñ, -da]*

yataġ: *Yatak, mekân.*

1. Ḫarāb-ı ʿışḳ olan ḳalbi ḫaẕer ḳıl pāy-māl itme
Ṣaḳın ey genc-i ḥüsn ejder **yataġıdur** bu vīrānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 8). [yataġıdur, -ı, -dur]*

yatlu: *Kötü, fena.*

1. Lebüñsüz ḥāli **yatlu** ḫaste cānuñ
Meded ḳıl ḳalmadı dermānı anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 1). [yatlu,]*

2. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm **yatlu**
Yüz sürer ayaġuna vāy bu zebān ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 1). [yatlu,]*

yatur: *Yatırmak, uzatmak.*

1. Beni **yatursa** oġsa Ehrimen ṣūretlü bir dellāk
Basup cānum alur ḥammām içinde ṭut ki ʿAzrāʿīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 3). [yatursa, -sa]*

yatur: *Yatılı.*

1. Dirüm bu tāzelikde cāme-ḫ∨āb içre bulam yāri
Velī ṭāliʿ mi var bende ki uġrayam **yatur** gence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 8). [yatur,]*

yatur: *Yatırmak, uyutmak.*

1. Cān virelden laʿlüñe **yatur** dil aġız virmeyüp
Ḫaste-dil āşüfte-ḥāl āzürde-ḫātırdur göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 19). [yatur,]*

yavı kılın: *Kaybedilmek, kaybetmek.*

1. Ṭañ degül **yavı ḳılınsa** ʿārıżuñ mevcinde ʿaḳl
Nā-bedīd olmaz mı ol kim ġarḳa-i ʿummān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 5). [yavı ḳılınsa, -sa]*

yavuz: *Kötü, fena.*

1. Maḥabbet nerm idüp vāʿiẓ **yavuzlar** yāri ʿuṣṣāḳa
Ara yerde müselmānlıḳ ider ḳorsañ müselmāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 3). [yavuzlar, -lar]*

2. Çeşmüñ **yavuz** ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
Ol ẓālimüñ belā bu ki ḫışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 5). [yavuz,]*

yavuz: *Kötü. II İyice.*

1. İy ṣabā yāre benümçün **yavuz** aġlar diyesin
Cūş idüp ḳanlu yaşı her yaña çaġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 1). [yavuz,]*

yāy: *Yay, ok atma aracı.*

1. Ḫam ḳaddümizüñ ʿaḳsidür ol ḳavs-ı felekde

Aʿdāya ḫadeng urmaġıçün **yāyı** büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 4). [yāyı, -ı]*

2. Mülevveş itme şemşīrüñ raḳībin başını kesme
Cefā **yāyın** alup ṣal ol ḫınzīra bir bir kesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 2). [yāyın, -ın]*

yāy: *Kavis, yay.*

1. Cāna ḳaṣd eyler ḳaşuñ **yāyı** ḫadeng-endāz olup
Çeşmüñ ādem öldürür mest-i şarāb-ı nāz olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 47, Mısra 1). [yāyı, -ı]*

2. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḥmet ne lāzım ḳaşlaruñ **yāyı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 4). [yāyı, -ı]*

3. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḥmet benümçün ḳaşlaruñ **yāyı** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 4). [yāyı, -ı]*

yaylaġ imiş: *Yayla.*

1. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ yeri **yaylaġ imiş**
Ey Behiştī gör ḫużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [yaylaġ imiş, -imiş]*

yaz: *Yazmak. II Günah yazmak.*

1. Yazdılarsa cürm-i bisyārum Kirāmen Kātibīn
Ġam degül āh-ı nedāmet ol daḫı defterdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 7). [yazdılarsa, -dı, -lar, -sa]*

yaz: *Yazmak, kaleme almak.*

1. ʿÖmrüñ eyvānını naḳş eyleyen ey dil gözüñ aç
Yazmış ol ḫāne ḫayātına ki el-merʿi yemūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 4). [yazmış, -mış]*

2. Ṭıfl-ı dil ḫüsnüñ kitābın añlamaġıçün temām
Kilk-i ġamzeñ şafḥa-ı sīnemde **yazmışdur** şürūḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 70, Mısra 8). [yazmışdur, -mış, -dur]*

3. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın **yazmaġa** ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 7). [yazmaġa, -maġ, -a]*

4. Raḳībe **yaz** nesīmi gibi mülāyimsin sen
Bize şimāl-i zemistān gibi mizācuñ serd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 7). [yaz,]*

5. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın **yazdığum** varaḳ
Bir yaşşı yüzli naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 9). [yazdığum, -dığ, -um]*

6. Şanma ḫüsn ehli hemān sāde püser **yazandur**
ʿIşḳa dil vir ikisinden daḫı ʿışḳ aḥsendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 1). [yazandur, -an, -dur]*

7. Ḳapuñda berātuñ **yazan** āvāre Behiştine
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 9). [yazan, -an]*

8. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim Tevrātı **yazdı** żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [yazdı, -dı]*

9. Yazma pīrāneler evrāḳa cevānlar vaṣfın
Şimdiden soñra Behiştī sen o defterleri dür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 9). [yazma, -ma]*

10. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī şiʿrini
Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [yazmaġa, -maġ, -a]*

11. Yazmaġıçün gülsitān levḥına envāʿı nuḳūş
Aldı deste ḳıl ḳalem bārān-ı raḥmetden sürūş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 220, Mısra 1). [yazmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

12. Bülbül-i dil nālesi vaṣfın Behiştī **yazma** kim
Berg-i gülden ter virür evrāḳ-ı dīvānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 9). [yazma, -ma]*

13. Ḫurdeden ḫurde Behiştī dehen-i yār sözin
Cevher-i ferde **yazam** dāne-i ḫaşḫāş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 10). [yazam, -am]*

14. Mālik-i mülk-i ġamam ey şeh midād-ı ḫūnile
Kilk-i tīrüñ levḥ-i sīnemde **yazupdur** ḫüccetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 333, Mısra 6). [yazupdur, -up, -dur]*

15. Yazsam altunile bir nükte ser-encāmumdan
Dökilen noḳṭa şerāre olur aḳlāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 1). [yazsam, -sa, -m]*

16. Yazma ol şiʿri Behiştī çünki kim
Ḥāl-baḫş u ḫālet-engīz olmaya *(Behiştî Dîvânı, Gazel 437, Mısra 9). [yazma, -ma]*

17. ʿĀrıżuñ naḳḳāşı ḫaṭ **yazduḳça** meh-tāb üstine
Naḳş iderler nüsḫasın merdümlerüm āb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 1). [yazduḳça, -duḳça]*

18. Sen degül ey dil cihānda pāy-būs **yazayın**

Ger ḳabūl itse virürdüm cānı ser-ber üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 7). [yazayın, -ayın]*

19. Hemīşe dāstān-ı Kerbelā **yazup** fiġān eyle
Ki sulṭān-ı şehīdān mātemin vird-i zebān eyle *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 13). [yazup, -up]*

yaz: *Yazmak, nakşetmek.*

1. Ḥaşre dek şerḥ itsün ehl-i ḥāle mānend-i zebān
Yazasuz der-i derūnumdan mezārum ṭaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 6). [yazasuz, -asuz]*

yaz: *Yazmak, ifade etmek.*

1. Kāġıẕ alsam **yazup** iʿlām itmek içün ḥāletüm
Nūr ider fi'l-cümleten elümde nār-ı fürḳatüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 1). [yazup, -up]*

yaz: *Kaderini yazmak.*

1. Ol nūr-ı ʿizzet şeklini ey meh görüp felek
Levḥ-i ufuḳda ḥāl ile **yazmış** miŠāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 6). [yazmış, -mış]*
2. Gözüñi aç kim yapılduḳda serāy-ı kāʾināt
Yazdılar naḳş-i fenā ʿunvānını bāb üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 447, Mısra 8). [yazdılar, -dı, -lar]*

yaza başla: *Yazmaya, tasvir etmeye başlamak.*

1. Yāḳūt-ı dehr ṣafḥa-i mercān-ı laʿlüñe
Bir ferd **yaza başladı** ammā ḫayāl-i ḫāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 233, Mısra 6). [yaza başladı, -dı]*

yazdur: *Yazdırmak.*

1. Kitābuñ alnına **yazdurdığumçün** nāmda nāmem
Maḥabbet ehlinüñ ʿunvān ile ser-defteri oldum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 363, Mısra 5). [yazdurdığumçün, -dığ, -um, -çün]*

yazı: *Yazı.*

1. Devāt-āsā menem ḫaṭṭuñ ġamından baġrı ḫūn olmış
Ḳalem mānendi ḥayret **yazısında** ser-nigūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 2). [yazısında, -s, -ı, -n, -da]*

yazı imiş: *Alın yazısı imiş.*

1. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb **yazı imiş**
Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara **yazı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 2). [yazı imiş,]*
2. Deşt-i ġam rāh-ı maḥabbetde ʿaceb **yazı imiş**
Ser-i ʿāşıḳda anuñ ḳaṭʿı ḳara **yazı imiş** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 229, Mısra 1). [yazı imiş,]*

yazı yaz: *Yazı yazmak. II Methetmek, övmek.*

1. Vaṣf-ı yārile Behiştī uyumazdı giceler
Yazı yazmaġa vefā itse eger şuʿle-i māh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 10). [yazı yazmaġa, -maġ, -a]*

yazıl: *Yazılmak, yüklenmek.*

1. Elem degüldür ol ki ölem tīr-i yār ile
Elem budur ki **yazıla** cürm-i vebāl aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 33, Mısra 4). [yazıla, -a]*

yazıl: *Yazılmak, kaleme alınmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ ziyād eyler bahār-ı ḥüsnüñi
Ḥāşiye **yazıldugınca** muʿteber olur kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 6). [yazıldugınca, -dug, -ın, -ca]*
2. Şeh-i vilāyet-i ḥüsnüñ ġazel-serāyı idüm
Ezelde defter-i ʿışḳa **yazılmadan** bir ferd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 4). [yazılmadan, -madan]*
3. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile ẕikr iden
Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde nīk-nām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 78). [yazıldı, -dı]*

yazılı: *Yazılı.*

1. Ṭoġrı elif ḳaralıyamaz ditrer ellerüm
Cān ṣafḥasında **yazılı** ḳaddüñ miṡālini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 527, Mısra 4). [yazılı,]*

yazlı: *Yazılı, yazılmış.*

1. Ḫaṭṭuñ firāḳnāmesi başumda **yazlıdur**
Cān atduġum viṣāle benüm serserī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 7). [yazlıdur, -dur]*

yazlık: *Yazlık. II Yazlık kıyafet.*

1. Mülk-i fenā ḳalenderiyem nemed ki var
Baña ne ḳışlıḳ istedür ey şeh ne **yazlıḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 4). [yazlıḳ,]*

yazuk: *Yazık, günah.*

1. Kesb-i rumūz-ı ʿışḳa ḫarc itmedüñ **yazuḳlar**
Ey ḫ∨āce naḳd-i ʿömri varduñ kitāba virdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 291, Mısra 5). [yazuḳlar, -lar]*

ye: *Yemek, yutmak.*

1. Kimseyi bencileyin devrān pā-māl itmedi
Ey Behiştī devr elinden her kişi **yer** gerçi k'ac *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 10). [yer, -r]*

ye: *Yemek, tüketmek.*

1. İl şeker **yerken** lebüñ ḳaşdında ey meh-rū benüm
Ṣubḥ-ı devlet başuma lāyıḳ mıdur ki şām ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 4, Mısra 7). [yerken, -r, -ken]*

yedi: *Yedi, sayı sıfatı.*

1. Mey bir güneşdür menzili cām-ı felek-reftārdur
Maşrıḳ **yedi** sāḳī aña maġrib dehān-ı yārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 2). [yedi,]*

yed-i ḳudret: *Kudret eli. II Allah'ın her şeyi yapabilme gücü.*

1. Bir kemteridür baḥr u muḥīt içre ḥabābuñ
Keffinde **yed-i ḳudretiñüñ** ʿarş-ı muʿallā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 20). [yed-i ḳudretiñüñ, -iñ, -üñ]*

yeg: *Daha iyi, daha üstün.*

1. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum **yegdür**
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 1). [yegdür, -dür]*
2. Benüm vuṣlat şebinden rūzgār-ı furṣatum **yegdür**
Ki fürḳat ḫavfı çekmekden ümīd-i vuṣlatum **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 2). [yegdür, -dür]*
3. Ferāmūş eyleyelden dehr-i dūnuñ kār u bārını
Ḫarābāt ehli içre pādişehden ḥürmetüm **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 4). [yegdür, -dür]*
4. Günāhum yāda geldükce derūn-ı dilden āhum var
Mürāʿī ṣūfinüñ hengāmesinden ṭāʿatüm **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 6). [yegdür, -dür]*
5. Enīs olmakdanise maʿrifetsüz şaḫṣa ʿālemde
Gülistān oḳıyan bülbüllerile ṣoḥbetüm **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 8). [yegdür, -dür]*
6. Behiştīyem baña dünyā serāy-ı dār-ı ġurbetdür
Bu yād elde ḳarār itmekdenise rıḥletüm **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 120, Mısra 10). [yegdür, -dür]*
7. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan **yegdür**
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 1). [yegdür, -dür]*
8. Dehānuñ ġoncadan ḫaddüñ gül-i sīr-ābdan **yegdür**
Enār-ı ġabġabuñ bīhden lebüñ ʿunnābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 2). [yegdür, -dür]*
9. Beni gördükleri yerde iderler āşinālıḳlar
Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen aḥbābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 4). [yegdür, -dür]*
10. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 6). [yegdür, -dür]*
11. Şeb-i ġamda ser-i kūyuñ ṭarīḳın ḳılmaġa rūşen
Ḫayāl-i rūy-ı tābendeñ baña meh-tābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 8). [yegdür, -dür]*
12. Beḳāsuz devleti dehrüñ geçer göz yumup açınca
Ne ġāfildür diyen anı Behiştī ḫ∨ābdan **yegdür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 10). [yegdür, -dür]*
13. Yeg sever ṣanma seni bendeñ Behiştīden raḳīb
Ġayba ḥükm itme ḥabībüm ötesin Mevlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 9). [yeg,]*
14. Ger ḫarc ola cān cevheri bāzār-ı ġamuñda
Yegdür baña çün faʾidelerden bu ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 8). [yegdür, -dür]*
15. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān **yeg**
Çünki bīgāne melekden āşinā şeyṭān **yeg** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 1). [yeg,]*
16. Bī-beḳā vuṣlatdan ise hecr-i bī-pāyān **yeg**
Çünki bīgāne melekden āşinā şeyṭān **yeg** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 2). [yeg,]*
17. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān **yeg** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [yeg,]*
18. Ġoncaveş ġamdan dürilmiş ḫāṭır-ı huşyārdan
Ḫandeden gül gibi aġzın yummayan ḫayrān **yeg** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 6). [yeg,]*
19. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān **yeg** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 8). [yeg,]*
20. Öz vücūdumdan Behiştī **yeg** gelür cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān

yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 10). [yeg,]*

21. Berg-i gülden **yegdür** ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan ẓāhir budur kim lāle-i ḫandān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 7). [yegdür, -dür]*
22. İşitdüm ḳandi sen **yegdür** dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir yükin ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 5). [yegdür, -dür]*
23. Didüm laʿlüñ firāḳında eritme ʿāşıḳ-ı zerdi
Didi ebsem ʿaselden **yegdür** ayrı olduġı mūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 4). [yegdür, -dür]*
24. Murġ-ı maʿnī ṣaydına **yegdür** Behiştī dāmda
Ḫāme dirler adına bir ḳara zāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 9). [yegdür, -dür]*
25. Ṣoḥbet-i pīr-i meykede **yegdür**
Ḫān-ḳāhuñ riyā-fürūşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 11). [yegdür, -dür]*
26. Ol āhū-sīrete vaḫşet gelürse hā vü hūyumdan
Baña ġurbet diyārı **yegdür** ey dil kendü kūyumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 399, Mısra 2). [yegdür, -dür]*
27. Yegdür göñül cefāya taḥammül ıraġ olup
Artuḳ çeker belāyı mülūka ḳarīb olan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 428, Mısra 7). [yegdür, -dür]*
28. Ey Behiştī dīdeden ġāʾib perīler gibidür
Vādi-i ṣiʿrüñ eger varise bizden **yegleri** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 536, Mısra 10). [yegleri, -ler, -i]*

yeg degül mi: *Daha iyi değil mi.*

1. Ḳabā giysün diyen baña gözüm yaşına baḳmaz mı
Kişi deryāya düşse **yeg degül mi** aña ʿuryānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 253, Mısra 6). [yeg degül mi,]*

yeg gel: *Daha iyi, daha üstün gelmek.*

1. Baña ömrüm sübḥasınuñ inḳıtāʿı **yeg gelür**
Devr-i ḥüsn-i yāre gelmekden Behiştī inḳırāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 9). [yeg gelür, -ür]*
2. Öz vücūdumdan Behiştī **yeg gelür** cānān baña
Kim kişiye cümle esbāb-ı cihāndan cān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 9). [yeg gelür, -ür]*
3. Muġ-beçe öñünde ölmek **yeg gelür** biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden Behiştī zāhid-i ṣad sāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 9). [yeg gelür, -ür]*
4. Senden artuḳ baña ölüm **yeg gelür** görinür
Niçe bir sürüyeyüm her yaña cānsuz cesedi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 546, Mısra 7). [yeg gelür, -ür]*

yeg idi: *Daha iyi.*

1. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat buldum
Āstānuñda ezel **yeg idi** benden alçaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 4). [yeg idi,]*

yek: *Bir, tek.*

1. Biñ ṭaʿne ṭaşın atsañ sözüñ baña **yek** gelmez
Cāna elemüñ çekmek ʿālemde emek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 1). [yek,]*
2. Uşşum gider önüñde düşdükce baña sevgüñ
Bir merd-i mürde gūyā **yek** fātiḥā-ḫ∨ānı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 4). [yek,]*

yekūn: *Bütün, hep, toplam.*

1. Erbāb-ı ʿışḳı sūrete ḳoysa n'ola pelās
En-nāsu ḳad **yekūnu** cemīlen meʿal-libās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 214, Mısra 2). [yekūnu, -u]*

yel: *Rüzgâr.*

1. Ḥavāle eyleme ḳahruñ **yelini** ben ḫāke
Vücūdumı eridür nār-ı ḥışmuñ āb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 7). [yelini, -i, -n, -i]*
2. Rāh-ı ġamuñda her şeb āh-ı ʿalev-feşānum
Yel mumı gibi olur baña sefer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 6). [yel,]*
3. Daḫı yāre n'ola ḥumret virürse her nefes āhum
Eser **yel** şimdi mi oldı aḥibbāna ilüñ odı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 560, Mısra 4). [yel,]*
4. ʿĀḳıbet maṭlabına yol buldı
Himmetüñde **yeli** yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 14). [yeli, -i]*
5. Sen şanemden ġayrıya baş egse kāfirdür göñül
Şarḳa ġarba ṭoġru reftār itse irmez aña **yel** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 6). [yel,]*

yel: *Yel gibi gitmek, acele gitmek.*

1. Yoluña **yelmekden** el degmez yıḳıldı ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 1). [yelmekden, -mek, -den]*

2. Görinmezsin ser-i kūyında yārin
Yeler oñmazlaruñ sen de birisin *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 4, Mısra 4). [yeler, -er]*

yel: *Yel, rüzgâr. II Esmek.*

1. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend olur
Āhum gibi yoluña **yelen** ser-bülend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 2). [yelen, -en]*

2. Yoluñda **yelmeyen** kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ tozından eser kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 1). [yelmeyen, -me, -y, -en]*

3. Böyle ḫāk itme efendi yoluña cān vireni
Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi **yelem** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 16). [yelem, -em]*

yel es: *Rüzgâr esmek.*

1. Ṣan ol şaḥṣ-ı beyābānem ki ḳaldum ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 6). [yel eser, -er]*

yele al: *Yel almak, rüzgâra katmak.*

1. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yārı
Bizüm olduġumuz yerde gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 5). [yele alup, -up]*

yele vir: *Savurmak, boşuna harcamak.*

1. Ḫırmen-i gül olalı dāʾire-i ruḫsāruñ
Nār-ı şevḳuñ kül idüp virdi yele ḫırmenümi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 8). [yele virdi, -di]*

yelken: *Yelken.*

1. ʿĀḳıbet maṭlabına yol buldı
Himmetüñde yeli **yelken** oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 14). [yelken,]*

yemege iç: *Yiyip içmek.*

1. Düşme **yemege içmege** kendüñ çekerek ṭut
Ṣaʿy eyle ki naḳd-ı veraʿa gelmeye noḳsān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 49). [yemege içmege, -meg, -e]*

yemin: *Yemin, kasem, ant.*

1. ʿIşḳuñ **yeminde** ṭālib-i dürr-i ḫaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 7). [yeminde, -de]*

yemiş: *Yemiş, meyve.*

1. İrişmiş bāġ-ı ḥüsnüñde **yemişler**
İşitdüm niceler andan yimişler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 1). [yemişler, -ler]*

yeñi: *Yeni. II Söylenmemiş.*

1. Gelsün gözümi görsün üstād-ı ḫayālüñ kim
Bir vādi-i ḫūn-efşān başdan **yeñi** bend ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 133, Mısra 4). [yeñi,]*

yeñi: *Şimdi.*

1. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ **yeñi** bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [yeñi,]*

yeñi: *Yeni. II Taze.*

1. Bir tāze ḫūbı kendüme cānān idem gibi
Bu köhne cisme ʿışḳı **yeñi** cān idem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 530, Mısra 2). [yeñi,]*

yeñi: *Yeni.*

1. Düşmen niçün göge çıḳarur dūd-ı āhunı
Ol ejder anı bir gün idinmez **yeñi** ġıdā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 30, Mısra 4). [yeñi,]*

2. Dimeñ ki berf ile zeyn oldı ʿīd-i aẓḥāda
Ṣalınmaġa **yeñi** bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 4). [yeñi,]*

3. Hele bir dem şehā ṣabr eyle gör ol **yeñi** cāẕū kim
Müsaḥḥar olmaduḳ kimse ḳalur mı ḳulda sulṭānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 7). [yeñi,]*

4. Behiştī ʿışḳa yār olmış dil ü cāndan ḫaber bilmez
Yeñi bir āşinā bulmış unutmış eski aḥbābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 10). [yeñi,]*

5. Dīn-i cedīdüñ ol **yeñi** zer-befte döndi kim
Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [yeñi,]*

yeñil: *Mağlup olmak, kaybetmek.*

1. Seyl-i eşküm kim **yeñilmez** ḫāʾil olsa ḳāf aña
Yār gelse öñine ḫoş sedd ider inṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 1). [yeñilmez, -mez]*

yer: *Yer, zemin. II Dünya.*

1. Sünbülüñ fikrini ʿışḳuñ n'ola sīnemde ḳosa
   Āftābuñ eşeri **yerde** bitürmez mi giyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 8). [yerde, -de]*

yer: *Yermek, kötülemek.*

1. Neyledüñ ʿışḳ-ı mecāzı **yerdüñ** ancaḳ vāʿiẓā
   Ḳanı ol evvel ḥaḳīḳat ʿālemine rāh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 7). [yerdüñ, -dü, -ñ]*

yer: *Yer, mekân.*

1. Ḥākimüñ her ẕerresi bir **yerde** ser-gerdān ola
   Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 1). [yerde, -de]*
2. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān **yerinden** Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḥmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 7). [yerinden, -i, -n, -den]*
3. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın ẓabt itmeye
   Bir **yere** cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 6). [yere, -e]*
4. Ṣanuram maḥşer **yerinde** cām-ı Kevşer nūş ider
   ʿīdgāh içre lebüñden būse alsa bir saʿīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 3). [yerinde, -i, -n, -de]*
5. Keşf ider dünyāyı bir **yerde** ḳarār itmez göñül
   ʿĀḫirü'l-emr āstān-ı yārda mihmān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 5). [yerde, -de]*
6. Maḳāmumdan ḫaber ṣorarsa ol serv-i revān gelsün
   Behiştīyem bu demlerde **yerüm** gülşen kenārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 10). [yerüm, -üm]*
7. Ben anı bilmezem kimdür diyü her **yerde** söylermiş
   Göñül tenhā bulup nā-dān raḳībe kendüñi bildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 7). [yerde, -de]*
8. Beni gördükleri **yerde** iderler āşinālıḳlar
   Seg-i kūyuñ ṭuz etmek bilmeyen aḥbābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 3). [yerde, -de]*
9. ʿĀşıḳlar arasında faḫrum **yeri** oldur kim
   Göñlüm alan āfetcik bir ḫoşca güzelcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 7). [yeri, -i]*
10. Ṣanma ṣūfī ḫırḳa egnümde külāhum serdedür
    Bādeye rehne ḳonılmış her biri bir **yerdedür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 2). [yerdedür, -de, -dür]*
11. Yazmaġa bulduḳları **yerde** Behiştī şiʿrini Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler zer-efşān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 9). [yerde, -de]*
12. Ḳaçan ḥammāma girseñ ġayrı **yerden** ġam yimez ʿāşıḳ
    Hemān ʿālemde ey nāzük-beden dellākden ḳorḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 3). [yerden, -den]*
13. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḥalvet-nişīnüñ sözine Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın **yerin** zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [yerin, -i, -n]*
14. Gülşen hevā **yeridür** ammā ne çāre ey dil Reftār-ı ʿömr olupdur bād-ı ṣabādan esrāʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 237, Mısra 5). [yeridür, -i, -dür]*
15. Nergis n'ola uyuḳlasa ṭurduġı **yerde** kim Ṭutdı ṣabāḥa dek gice bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 7). [yerde, -de]*
16. Sūzdan Ferhād u Mecnūnuñ **yeri** yaylaġ imiş
    Ey Behiştī gör ḥużūrı var imiş cāhillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 9). [yeri, -i]*
17. Göñlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ Zīrā ki degme **yerlere** ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 10). [yerlere, -ler, -e]*
18. ʿIşḳı bir menzile irgürdi beni dil-berümüñ Geh ḳarasın göremez dīde-i gerdūn **yerümüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 273, Mısra 2). [yerümüñ, -üm, -üñ]*
19. Aḥbāb böyle çekdigi **yerde** cefā yükin Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 3). [yerde, -de]*
20. Var ol yine götürdüñ **yerden** felegi ey ġam
    Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [yerden, -den]*
21. Mihr ü māha iki gözüm didügi **yerde** felek
    Gözi dört olmaz mı ki ḫadd ü cebīnüñ göricek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 1). [yerde, -de]*
22. Müddeʿīler bir **yere** gelmiş Behiştī sen daḫı
    Bād-pāy-ı fikret üstine gelüp ālāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 9). [yere, -e]*
23. ʿIraḳdan bir ḳarañu **yerde** ṭurmış laʿlüñi gözler
    Çekerdüm Çeşme-i Ḥayvānı bulsam gözlerine mīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 7). [yerde, -de]*

24. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum **yerde** hemān başlar zevālüm söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [yerde, -de]*

25. Nice **yerden** ḳuşanup cānā ḳuşaġını şekker
Laʿlüñ içün baġlamışdur ḫıżmete bil dostum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 355, Mısra 5). [yerden, -den]*

26. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm **yer** yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [yer,]*

27. Biri olmazsa dimişler birine **yer** degmez
Acebā sīnede şāẕī gele mi ġam yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 3). [yer,]*

28. Olsalar ṭurduḳları **yerde** ʿaceb mi muẕṭarīb
Reşk ider serv-i sehīler şīve-i reftāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 3). [yerde, -de]*

29. Pāk-dāmān ol ki raġbet bulmaġa **yer** var mıdur
Kendüyi bir tāze mīve ġarḳ-ı çirk-āb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 7). [yer,]*

30. Felekde ādeme hergiz vaṭandan özge **yer** olmaz
Behiştī bāġ-ı cennetden ʿalāmetdür baña Vize *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 9). [yer,]*

31. Yele alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yārı
Bizüm olduġumuz **yerde** gerekmez ey ṣabā esme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 6). [yerde, -de]*

32. Tekellüf olmamaġ içün güzeller ile meclisde
Ara **yerden** bize cām-ı ṣarāb-ı ḫoş-güvār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 6). [yerden, -den]*

33. Ḳara **yer** itmek olur eflāki āhumla didüm
Bir naẓar ḳıldı baña vü didi düşer üstüñe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 491, Mısra 3). [yer,]*

34. Ey şāh-ı cihān-baḫş ḳılursın naẓar itseñ
Ednā ḳuluñuñ **yerini** eflākden aʿlā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 18). [yerini, -i, -n, -i]*

35. Dervīş-ṣıfatlarda olur gevher-i tevḥīd
Kim genc-i nihānuñ **yeridür** kūşe-i vīrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 18). [yeridür, -i, -dür]*

36. Lāʿubālī bir ḳalenderdür mücerred pāk-dil
İki gün bir **yerde** eglenmez müsāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 10). [yerde, -de]*

yer: *Yer, zemin.*

1. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken **yerde** Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 4). [yerde, -de]*

2. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [yerde, -de]*

yer: *Durum, hâl.*

1. Ḫaddüñe beñzer ne **yeri** var imiş berg-i gülüñ
Ey Behiştī ögdügini göge uçurur ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 9). [yeri, -i]*

2. Ahbāb böyle çekdügi **yerde** cefā yükin
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [yerde, -de]*

yer aç: *Yer açmak, imkân vermek.*

1. Göñülde kim ki **yer açmazsa** rāy-ı ebrūña
Ola bu dār-ı fenāda şükūfe-i çengāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 7). [yer açmazsa, -maz, -sa]*

yer bildür: *Yer bildirmek.*

1. Vücūdum mülkini teslīm iderken ʿışḳa gelmiş ʿaḳl
Gör e eblehligin ider baña bir pāre **yer bildür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 8). [yer bildür, -dür]*

yer bul: *Yer edinmek, yer bulmak.*

1. Kūyuñda **yer bulursam** Firdevse raġbetüm yoḳ
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 3). [yer bulursam, -ur, -sa, -m]*

yer eyle: *Yer almak, yerleşmek.*

1. Kūy-ı dil-i Mecnūnda **yer eylemedin** Leylā
Ṣaḥrā-yı cünūn içre bī-menzilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 7). [yer eylemedin, -me, -di, -n]*

yer eyle: *Yer açmak, yer vermek.*

1. Sīnede tīrine **yer eylesem** ey ḳaşı kemān
Dil derūndan çaġırur kim daḥı birlek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 394, Mısra 7). [yer eylesem, -se, -m]*

yer it: *İz bırakmak, yerleşmek.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde **yer itdüm**
Zelīḥāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 3). [yer itdüm, -dü, -m]*

yer ṭut: *Yer tutmak, yer kaplamak.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda yüri bir ḫoş **yer ṭut**
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 1). [yer ṭut,]*

yer yer: *Yer yer.*

1. Şanma bu çarḫ-ı siyehde görinen **yer yer** nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 5). [yer yer,]*

yer yer: *Zaman zaman.*

1. Sīne būstān-ı belā **yer yer** ocaġı dāġlar
İki gözüm üsti yanında aḳar ırmaġlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 1). [yer yer,]*
2. Göz uruyor seyrine **yer yer** feleklerde nücūm
Alnuña öykünmege yüz ṭutduġunca mahtāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 11). [yer yer,]*

yer yer: *Yer yer, kısım kısım.*

1. Göricek tīrüñ piristū-beççeler gibi hemān
Sīneden **yer yer** aġız açmaġa başlar yāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 4). [yer yer,]*
2. Bu gice başdum ten-i eflāke **yer yer** yāreler
Görinen peykān-ı tīrümdür degül seyyāreler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 1). [yer yer,]*
3. Eger dūd-ı siyāhumdan ḳılam bir gün revān āteş
Ṭuta mānend-i şeb **yer yer** bu saḳf-ı āsmān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 2). [yer yer,]*
4. Bu vīrān sīnemi maʿmūr idelden dāġlar **yer yer**
Görenler dir ki bu ḫālī beyābān kūy u kend olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 227, Mısra 3). [yer yer,]*
5. Hicrān şebinde encüm ẓann itmesün görenler
Saḳf-ı sipihre **yer yer** āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 6). [yer yer,]*
6. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam şanma bu ḫayāli
ʿĀşıḳlaruñ zer-i surḫ üstine giydi şālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 1). [yer yer,]*
7. Fiġān u nālelerle şerḥalar çek sīneñe **yer yer**
Muḥibb-i ḫānedāna eyle mātem ḥālini tebşīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 11). [yer yer,]*
8. Bu mātemden delinmişdür cigergāhı Behiştīnüñ
Yaḳar eflāki **yer yer** encüm-i āhı Behiştīnüñ *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 84). [yer yer,]*

yer yüzi: *Yeryüzü, tabiat.*

1. Bāġa varduḳca **yer yüzi** gül ile
Bir lebi ġonca zülfi sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 7). [yer yüzi,]*

yer yüzi: *Yeryüzü. II Dünya.*

1. Göklerde melek tābiş-i ḥasretde ḳalupdur
Sen şāh olalı **yer yüzine** sāye-i Raḥmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 102). [yer yüzine, -n, -e]*
2. Dār-gīrüñde şehā yarıcuñ Allāh olıcaḳ
Ḫaşm-ı bī-fāʾideñe **yer yüzini** leşker ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 8). [yer yüzini, -n, -i]*

yer yüzü: *Yeryüzü, cihan.*

1. Yer yüzünde ḫāl-i zīnetdür sevādı Çorlunuñ
Bāġ-ı cennetden eser gūyā ki bādı Çorlunuñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 1). [yer yüzünde, -n, -de]*

yerden göge: *Yerden göğe kadar.*

1. Kūyına iltüp götürdi ben ġubārı ḫākden
Var durur **yerden göge** bād-ı ṣabāya minnetüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 20). [yerden göge,]*

yerden göge dek: *Yerden göğe kadar, baştan ayağa kadar.*

1. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḫüsnüñ māhı
Yoḫsa **yerden göge dek** incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 2). [yerden göge dek,]*

yere: *Şekilde.*

1. ʿIşḳ meydānında nā-ḥaḳ **yere** ḳanlar dökmege
Ġamze-i yāri belā oḳına peykān itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 90, Mısra 7). [yere,]*

yere çal: *Yere atmak, yere fırlatmak.*

1. Senüñle ḫūbluḳ daʿvāsını itmiş ḳuluña ḳon
İşigüñde bugün her bir cihān-tābı **yere**

çalduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 293, Mısra 8). [yere çalduñ, -du, -ñ]*

yere ur: *Yere vurmak, yere atmak.*

1. Ḳalḳup giderseñ aḫşam eve āftābveş
Ṣad-pāre ḳıl urup yere cāmı ḥabābveş
(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 2). [yere urup, -up]

yeri: *Uygun, yakışır, layık.*

1. Laʿl-i cānānı kimüñ k'eyledi dendānı şikest
Yeridür ṭaşlar ile eyleseler anı şikest
(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 2). [yeridür, -dür]
2. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār çarḫ
Yeridür ger zār zār iñlese ġaddār çarḫ
(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 2). [yeridür, -dür]
3. Dökersem acı yaşum **yeridür** gül şerbet-i vaṣl
Cihānda kāmumı ḳılmadı gitdi kām-ı leẕīẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 83, Mısra 5). [yeridür, -dür]*
4. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
Yeridür ḫāküme gökde melekler yüz sürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [yeridür, -dür]*
5. Çünki dendān-ı ṣafā-baḫşuña öykündi senüñ
Dürri gözden bıraġursam **yeridür** yaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 6). [yeridür, -dür]*
6. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
Nūr olsa **yeridür** ṭapuña zīnet-i meydān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [yeridür, -dür]
7. Ādemün gönlin açar ġurbetde yādı Çorlunuñ
Yeridür şehr-i küşāde olsa adı Çorlunuñ
(Behiştî Dîvânı, Murabba 3, Mısra 4). [yeridür, -dür]

yeri gel: *Sırası gelmek, zamanı uygun olmak.*

1. Bir laṭīfe geçdi aġyāra hep inṣāf eyledüñ
Pāy-dār olsun **yeri geldükce** devşürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 6). [yeri geldükce, -dükce]*

yeri yoḳ: *Bir yerde,huzurda bulunma hakkı olmamak.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar **yeri yoḳ**
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 5). [yeri yoḳ,]*

yerin: *Karşılık, yerine.*

1. Kūyuñda seglerüñ **yerin** emr it Behiştiye
Lāyıḳdur ehl-i cennete ʿālī maḳāmlar
(Behiştî Dîvânı, Gazel 190, Mısra 9). [yerin,]

yerinde yeller es: *Yerinde yeller esmek, yok olmak.*

1. Nice ḳılsun namāzı ṣūfī kim
Āb-destüñ **yerinde yeller eser** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 8). [yerinde yeller eser, -er]*

yerine: *Yerine, karşılık.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis **yerine** cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 6). [yerine,]*
2. Meclisde mey **yerine** nūş itmedise ḳanum
Ol çeşm-i ʿişve-sāzuñ mestānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 3). [yerine,]*
3. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem **yerine**
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em **yerine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 1). [yerine,]*
4. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem **yerine**
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em **yerine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 2). [yerine,]*
5. Biri olmazsa dimişler birine yer degmez
Acebā sīnede ṣāẕī gele mi ġam **yerine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 4). [yerine,]*
6. Aldı derdi beni bu sīne-i mecrūḥumuñ āh
Gönder ey ḳaşı kemān tīrüñi merhem **yerine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 6). [yerine,]*
7. Mest-i cām-ı leb-i mey-gūnuñ olan şūrīde
Pādişāh oldı gedālıḳda geçüp Cem **yerine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 8). [yerine,]*
8. Naḳş-ı mīm-i dehenüñde güzelüm şekk olınup
Yerine noḳṭa-i surḫile ʿalāmet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 6). [yerine,]*
9. Dem-ā-dem ṣu **yerine** içdügi laʿl-i müẕāb oldı
Behiştī şol gedā kim mīr-i bezme intisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 9). [yerine,]*
10. Ḳanı bir ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḫīb
Kişi Yūsuf **yerine** sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 4). [yerine,]*

yerine geç *Yerine geçmek, yerini almak.*

1. Manġır **yerine geçmez** bir ādem ol perīnüñ

Çeşmüm gibi yolında ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 5). [yerine geçmez, -mez]*

<u>yeryüzi:</u> *Yeryüzü, dünya.*

1. Bu aḳça aḳça düşen **yeryüzine** berf degül Bahār ümīdi idüpdür sipihri sīm-niṣār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 5). [yeryüzine, -n, -e]*
2. Yeryüzin yaḳup kül eylerdi felekveş āteşüm Şu sepüp her dem eger ḳurtarmasa ḳanlu yaşum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 1). [yeryüzin, -n]*

<u>yeʾs it:</u> *Üzülmek.*

1. Çünki **yeʾs itdüm** viṣālüñden senüñ ey bī-vefā Mümkün olduġınca eyle cānuma cevr ü cefā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 1). [yeʾs itdüm, -dü, -m]*

<u>yeşil:</u> *Yeşil.*

1. Çemen rengin kim itdi her yaḳada zīnet-i lāle Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 8). [yeşil,]*

<u>yet:</u> *Yetişmek, erişmek, ulaşmak.*

1. Birlige **yetdi** bizümle şimdi yār Vaḳti iki eyle ey ġam yüri var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 1). [yetdi, -di]*

<u>yet:</u> *Yetmek, kâfi olmak.*

1. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum **yeter** Manṣıb baña hem anda imām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 1). [yeter, -er]*
2. Ben deyrde muḳīm-ı maḳām olduġum **yeter** Manṣıb baña hem anda imām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 2). [yeter, -er]*
3. Olmadumise Āb-ı Ḥayāta sebū ne ġam Sāḳī mey-i maḥabbete cām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 4). [yeter, -er]*
4. Göñül cihānda puḫte-i zühd olmaḳ istemez Bostān-ı ʿışḳa mīve-i ḫām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 6). [yeter, -er]*
5. Reşk itmezem olanlara ʿālemde nīk-nām Bed-nāmlar içinde be-nām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 8). [yeter, -er]*
6. Sulṭān-ı ʿāleme ḫasedüm yoḳ Behiştiyā Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 10). [yeter, -er]*

<u>yet:</u> *Yetmek, kâfi olmak.*

1. Dünyāya gelen ey dil çün düşse gerek ṭīne ʿĀlemde neñe **yetmez** bir ḫırḳa-i peşmīne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 459, Mısra 2). [yetmez, -mez]*

<u>yeter:</u> *Yeter, kâfi.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur **yeter** ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [yeter,]*
2. Ekşi ṣūret ṣatmasun hīç bāde-i ḫamrā baña Gel berü sāḳī **yeter** ol laʿl-i şīrīn-ter baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 2). [yeter,]*
3. Zāhidā dīdāra göz ṭutma **yeter** cennet saña Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 7). [yeter,]*
4. Kerāmet bu **yeter** ʿışḳa ki gördüñ ʿārıż-ı yāri Vilāyetde Behiştī gözcüsi olduk bugün Rūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 9). [yeter,]*
5. Ol çeşm-i şīvekārı siyeh giydügi **yeter** Mātem deminde eylemesüñ kimse şīvenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 3). [yeter,]*
6. ʿĀlemde kūy-ı yārümi Firdevs'e virmezem Bir bülbülem Behiştī **yeter** baña gülşenüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 321, Mısra 10). [yeter,]*
7. Nefsüñüñ virme murādını **yeter** terbiyet it Ki ṣaḳın kendüñ içün ṣīr-i jiyān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 5). [yeter,]*
8. Nedür ḳo būse-i laʿli **yeter** baña ʿışḳuñ Gerekmez Āb-ı Ḥayātı hemān ṣarāb olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 419, Mısra 5). [yeter,]*
9. Ḥased ḳılup n'ideyin bendegān-ı sīm ü zere Benüm vilāyet-i faḳr içre begligüm **yeter** e *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 2). [yeter,]*
10. Çekdüm el hercāʾilerden baña cām-ı mül **yeter** Kim bu ʿālem gülşeninde ʿārife bir gül **yeter** *(Behiştî Dîvânı, Matla 10, Mısra 1). [yeter,]*
11. Geh olur kūşe-i ʿuzletde zikru'llāhum

eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 8). [yeter,]*

12. Sūz u sāzı **yeter** nihān eyle
Vaḳtidür kendüñi ʿıyān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 1). [yeter,]*

yeter ki: *Yeter ki.*

1. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme zāhidā
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 4). [yeter ki,]*

yeter kıl: *Bitirmek, son vermek.*

1. Bāġ-ı ḥüsnüm ʿömrüñ olduḳca **yeter ḳıl** ġulġulüñ
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 19). [yeter ḳıl,]*

yetīm: *Yetim. II Eksik olma, muhtaç.*

1. Beni eşkümle gördüñse ḳapuñda ṣatma sīmüm var
ʿİnāyet umageldüm hem ʿazīmüm hem **yetīmüm** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 179, Mısra 2). [yetīmüm, -üm]*

2. Dil **yetīmi** zenaḫuñ ṭopına cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [yetīmi, -i]*

yetīm: *Yetim, zavallı, çaresiz.*

1. Eşküm **yetīmi** ẕerre ḳadar żabt olınmaz āh
Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 3). [yetīmi, -i]*

yetiş: *Yetişmek, ulaşmak.*

1. Revān oldı **yetiş** ol servi ey dil
Ki ʿömr-i nāzenīnüñ sürʿati var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 7). [yetiş,]*

2. Yetişdi bedlige dil-berle sözi
Ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 9). [yetişdi, -di]*

yetiş: *Yetişmek, oluşmak.*

1. Enār u sīb u enġūruñ **yetişmiş** lā-naẓīr olmış
Cemālüñ bāġı üzre ben olaydum bāri nāṭūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 7). [yetişmiş, -miş]*

yetiş: *Yetişmek, gelmek, uğramak.*

1. Ḥaste yatur ġam bucaġında seni özler göñül
İntiẓār ile helāk oldum meded cānum **yetiş** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 11, Mısra 2). [yetiş,]*

yetmez mi: *Yetmek, kâfî gelmek.*

1. Baña **yetmez mi** seg-i kūy-ı ḥabīb
Ne belādur başuma seng-i rakīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 36, Mısra 1). [yetmez mi,]*

2. Viṣālüñ gevherine sāḳıyā ḳıymet yetişmezken
Kerāmet bādeye **yetmez mi** anı rāygān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 6). [yetmez mi,]*

3. Ey Behiştī derdi **yetmez mi** ḥasūda sen daḫı
Şiʿr-i pür-sūzuñla bir yanından eylersin ʿaẕāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 13). [yetmez mi,]*

4. Baña **yetmez mi** be-hey ṣūfī bu deñlü ṭāʿat
Ki der-i meykedede muʿtekifem her sāʿat *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 1). [yetmez mi,]*

5. Laʿl-i nābı şerbeti **yetmez mi** billāh ey ṭabīb
Ṭut şarābından ne ışşı Çeşme-i Ḥayvānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 5). [yetmez mi, -mez, -mi]*

Yezīd: *Yezit. II Kerbelâ olayına sebep Muaviye'nin oğlu ve Emevî'lerin ikinci halifesidir.*

1. Yezīdüñ āline enṣārına aʿvānına dāʾim
Hemīşe ṣad hezārān laʿnet eyle cānına dāʾim *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 69). [yezīdüñ, -üñ]*

yi: *Maruz kalmak.*

1. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı yine Behiştinüñ ister ḥacer **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [yimek, -mek]*

2. Ey Behiştī ḥüznler muʿtādısın çün ġam **yime**
Göñlü her bir ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruñ maḥzūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 9). [yime, -me]*

yi: *Yemek, tüketmek.*

1. İrişmiş bāġ-ı ḥüsnüñde yemişler
İşitdüm niceler andan **yimişler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 2). [yimişler, -miş, -ler]*

2. Bize himmeti eylesün **yidiler**
Yoḫsa ġamlar beni üşüp **yidiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 2). [yidiler, -di, -ler]*

3. Laʿlüñ diler Behiştī-ṣıfat vaṣf ide raḳīb
Ṭūṭī gibi şeker **yimek** ister ġurāba baḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 257, Mısra 10). [yimek, -mek]*

4. Üç kerre günde būseñi alsam didüm didi
Lāzım mıdur saña her öyünde şeker **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 4). [yimek, -mek]*

5. Ġamlar derūn-ı sīnede cemʿiyyet eyleyüp
Ṣoḥbetlerinde işleri her dem ciger **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 6). [yimek, -mek]*

yi: *Yemek, yutmak.*

1. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker **yimek**
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 1). [yimek, -mek]*

2. Sīnede sürmege aḥlāṭ-ı ġamı olmaz hīç
Bir **yiyüm** bir şeh irer şerbet-i sulṭāniyye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 456, Mısra 8). [yiyüm, -y, -üm]*

3. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse yüze sürmek degül
İştiyāḳumdan **yiyem** gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 4). [yiyem, -y, -em]*

yid: *Götürmek, çekmek.*

1. Ṭūlına baḳma ki zencīr-i fenādur ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı **yider** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 4). [yider, -er]*

yidi: *Yedi sayısı.*

1. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ **yidi** felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 4). [yidi,]*

yidiler: *Yediler, ermişlerin belli bir mertebede bulunan yedisine verilen ad.*

1. Bize himmeti eylesün **yidiler**
Yoḫsa ġamlar beni üşüp **yidiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 1). [yidiler,]*

yidür: *Yedirmek, beslemek.*

1. Ehl-i dünyāya eyā cān **yidüren** bī-idrāk
ʿĀlem-i bāḳīyi ḳorsun güzerān beslersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 370, Mısra 3). [yidüren, -en]*

yigit: *Yiğit, cesur.*

1. Yigitsin nūr-ı siyeh tāze gülşen
Güzel başuñ içün alma ṣaḳın āh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 485, Mısra 7). [yigitsin, -sin]*

yık: *Yıkmak, tahrip etmek.*

1. Yıḳmaḳ gazā degül mi şehā ṭop-ı āh ile
Üstüm alup ṭurur gör e çü künbed-i kebūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 11). [yıḳmaḳ, -maḳ]*

2. Göñlüñi yıḳsa Behiştī ġam yime ol şeh yapar
Kaʿbei **yıḳdısa** maʿmūr eyledi İbn-i Zübeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 10). [yıḳdısa, -dı, -sa]*

3. Ḳalʿa-i çarḫı ḳaṣd ider **yıḳa** ṭop
Bilmezem ne burnaġıdur āhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 3). [yıḳa, -a]*

yıkıl: *Yıkılmak, devrilmek.*

1. Dir naẓar eyleyen ey zāhid-i ġamgīn ḳaşuña
Ḫāne-i nekbetüñüñ ṭāḳı **yıḳılmış** başuña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 20, Mısra 2). [yıḳılmış, -mış]*

2. Yaramaz ḫāli var ḳaddüñle serv-i serkeşüñ ammā
Yaḳında bād-ı āhumla **yıḳılmazsa** eyüdür bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 4). [yıḳılmazsa, -maz, -sa]*

3. İller āhumdan niye incindi didüm didiler
Künbed-i gerdūn **yıḳılmaḳ** yoḳ mı ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 6). [yıḳılmaḳ, -maḳ]*

yıkıl: *Yıkılmak, harap olmak.*

1. Yoluña yelmekden el degmez **yıḳıldı** ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 1). [yıḳıldı, -dı]*

yıkıl git: *Çekil git, defol git.*

1. Ġam-ı cānān baña senden degül cāndan muḳaddemdür
Yıḳıl git şundan ey dil çünki sen ol ġamdan incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 4). [yıḳıl git,]*

yıkmaya mı: *Perişan etmek, yok etmek.*

1. Mülk-i vücūdı **yıḳmaya mı** leşker-i ecel
Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ yöni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 9). [yıḳmaya mı, -ma, -y, -a, -mı]*

yıl: *Sene, yıl.*

1. Bilse laʿlüñ ḥikmetinden ben ne taḥṣīl itdügüm
Niçe **yıl** şākird olurdı Bū-Alī Sīnā baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 19, Mısra 8). [yıl,]*

2. Niçe **yıllar** itmese her kim ki dürd-āşāmlıḳ
Çāre yoḳ bezm-i maḥabbetde ṣunulmaz ṣāf aña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 22, Mısra 5). [yıllar, -lar]*

3. Behiştī çün teneffüsden ḳalur āḫir ṣabā-yı

ʿömr
Murāduñ gülşeninde niçe **yıl** esdüñ ṣavurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 10). [yıl,]*

4. Şāʿir olmadın Behiştī ʿālem-i ervāḥda
Nice **yıllar** eylemişdür rūḥ-ı Selmān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 61, Mısra 10). [yıllar, -lar]*

5. Nefes peydā ḳılup ʿahd-i viṣāli lāfın urduḳda
Göñül sen aña aldanma ki geldi geçdi bir **yıldur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 6). [yıldur, -dur]*

6. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ **yıl** ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [yıl,]*

7. Kūşe-i fürḳatde bir gün ṣabr çoḳ miḥnet velī
ʿĀlem-i vuṣlatda biñ **yıl** ʿömr sürmek az imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 8). [yıl,]*

8. Feṭḥ eyler idi ḳalʿasını vuṣlat-ı yārüñ
Bir ḳaç **yıl** ecel virse Behiştīye emāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 10). [yıl,]*

9. Dīde-i raḥmile baḳmaz ol ṭabīb-i cān baña
Gerçi **yıllardur** işigin yaṣdanur bīmārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 8). [yıllardur, -lar, -dur]*

10. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi nice **yıllardur** yoluñda pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 8). [yıllardur, -lar, -dur]*

11. Niçe biñ **yıldur** Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuṣṣāḳuñ ey şeh yoḳlamazsun mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 9). [yıldur, -dur]*

12. Yaşlı gözüm ʿārıżuñ dīdārına ṭutup ümīd
Nice **yıldur** kim ṣafādan mevc urur deryā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 6). [yıldur, -dur]*

13. Yılda bir olur şeb-i yeldā velī ey ṣubḥ-ruḥ
ʿĀlem-i hecrüñ igen çoḳdur şeb-i yeldāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 7). [yılda, -da]*

14. Ḫaste-i hecrüñi öldürse ne ġamzeñile
Biñ **yıla** çekmiş iken bir naẓar itseñ çoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 4). [yıla, -a]*

15. Ey ġam velāyet ehli misin yoḫsa dün gice
Biñ **yıldan** artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 4). [yıldan, -dan]*

16. Ṣol deñlü beḳā vir aña kim ʿömri güninde
Biñ **yıl** ola her sāʿati biñ gün ola her ān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 140). [yıl,]*

17. Ele al cāmı isterseñ fenā derdine dermānı
Şarāb-ı nāb ile ʿömrüñ olur biñ **yılca** bir anı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 18). [yılca, -ca]*

18. Bunca **yıllar** ʿömrümüz derd ü belāda geçdi ḥayf
Ger ṣorarsañ şimdiki aḥvālümizden kemm u keyf *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 7). [yıllar, -lar]*

yılan: *Yılan.*

1. Raḳībe gerçi vuṣlat ʿīdgāhınuñ kemānıdur
Velī baña hilāl-i çarḫ atılmış oḳ
yılanıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 2). [yılanıdur, -ı, -dur]*

yılda bir bayram olur anda dahı bārān olur:
Yılda bir bayram olur onda da yağmur olur.

1. Her ḳaçan yārüñ yüzin görsem gözüm giryān olur
Yılda bir bayram olur anda daḫı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 2). [yılda bir bayram olur anda daḫı bārān olur,]*

yıldırım: *Yıldırım, şimşek.*

1. Ey Behiştī ġam seḥābı alsa dil āfāḳını
Yıldırım gibi felekde bulınur āh u fiġān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 10). [yıldırım,]*

yıldız: *Yıldız, kevkeb.*

1. Her dem ġam odıdur ḳurudup ḳanın eşkümüñ
Yıldızsuz eyleyen beni bu iḫtirāḳdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 4). [yıldızsuz, -suz]*

2. Felekden baña ey dil āsmānīler revān eyle
Çıḳup **yıldızlar** andan ejder-i āteş-feşān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 4). [yıldızlar, -lar]*

yıldız: *Yıldız. II Sevgili.*

1. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde **yıldızum** yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [yıldızum, -um]*

yıldız şay: *Yıldız saymak. II Gözüne uyku girmemek.*

1. Eşk ucından gözlerüm şeb tā-seher **yıldız şayar**
Ḥvāceler soḥbetde gūyā kim ider mālile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 5). [yıldız şayar, -ar]*

yimek: *Yemek.*

1. Her dem maḥabbetüñ baña ġamdan çeker

yimek
Kim görmedi kimesne anuñ gibi ter **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 2). [yimek,]*

2. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
Ṣāyed ki bir zamānda naṣīb ola bir **yimek** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [yimek,]*

yimek iç: *Yeme içme.*

1. Kūşe-i ġamda **yimek içmek** ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde zāhid bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 3). [yimek içmek,]*

yine: *Tekrar, aynıyla.*

1. Āhumuz ḥasret-i laʿlüñle göge çıḳdı **yine** Ṣanma ʿīsī-nefes olduġumuz buldı s̲übūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 7). [yine,]*

2. Yine bāzār-ı belāġatde Behiştī naẓmuñ
Ḳıldı ḳıymetde dür-i güfte-i Selmānı şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 58, Mısra 11). [yine,]*

3. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben **yine** iḥyā idem
Nitekim Tevrātı yazdı żāyiʿ olmışken ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 7). [yine,]*

4. Felek ṭanbūrveş burdı ḳulaġum
Yine beñzer benümle ṣoḥbeti var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 170, Mısra 4). [yine,]*

5. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi **yine** yüzüme kef
Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [yine,]*

6. Çü gitdüñüz **yine** eglenmeñ anda tizce gelüñ
Firāḳ ile döyinen ḥaste cāna ṣıḥḥat oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 5). [yine,]*

7. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña ziyāndur **yine** giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 6). [yine,]*

8. Ḳılduḳ ne ḳadar var ise ġam leşkerini cemʿ
Dil maʿrekesinde **yine** alayı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 8). [yine,]*

9. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür **yine** şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [yine,]*

10. Pençe-i bāz-ı himmetüñde **yine**
Ey Behiştī kuşuñ durur ʿālem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 9). [yine,]*

11. Cihān eşkümle pür olsa ne dirsin bu temāşāya
Ṣalayın baḥr-ı āhı ben **yine** kevn ü mekān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 8). [yine,]*

12. Dāmgāh-ı dile şeh-bāz-ı maḥabbet ḳondı
Ṣāẕmānem ki **yine** başuma devlet ḳondı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 2). [yine,]*

13. Girmege şāh-ı ḫayālüñ ṣuyı bol ḥammāma
Yaḳdı sīnemde ġamuñ özi **yine** külḫānumı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 4). [yine,]*

14. Ḳomamışdı şebābuñı gözümde sūz-ı ġam bir dem
Görelden lāle-i sīr-ābı eşküm **yine** demlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 4). [yine,]*

yine: *Yine, bir kez daha.*

1. Ġazel didüñ ki Behiştī **yine** ḳıyāmete dek
Der-i süḫanda bu mışrāʿlar ola tārīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 9). [yine,]*

2. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmış
Güli ḫārile görüp münkesirü'l-bāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 1). [yine,]*

3. Behiştīnüñ **yine** gūyā ki muṣḥaf-ı ʿışḳa
Beş āyet ile bu beş beyti sūre-i İḫlāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 9). [yine,]*

4. Meger ey laʿl-i yāri görüp īmāna gelen tersā
Yine ṭoġurdı ʿīsāyı diyü Meryemden incindüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 272, Mısra 8). [yine,]*

5. Var ol **yine** götürdüñ yerden felegi ey ġam
Kim āh-ı bülendümden ol pīre ʿaṣā itdüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 284, Mısra 5). [yine,]*

6. Ser-pā bürehne yār işigin ārzū ider
Başı **yine** Behiştinüñ ister ḥacer yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 10). [yine,]*

7. Ḥamdülillāh **yine** bir ḫayr ʿalāmet gördük
Maʿdelet menbāʿını ṣaġ u selāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 1). [yine,]*

8. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān
Ḫāriḳu'l-āde ẓuhūr itdi kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 3). [yine,]*

9. Ṭāyir-i evc-i şeref oldı hümā-yı ʿizzet
Başumuz üzre **yine** sāye-i devlet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 8).*

[yine,]

10. ʿĀrıż-ı nev-ḫaṭṭını gördüm tirāş itmiş **yine**
Ḥamdülillāh āfṭāb-ı ʿālem olmış mehveşüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 329, Mısra 3). [yine,]*

11. Dem irdi kim **yine** sāḳī celīs-i bāde olam
Ḳadeḥ ṭutup gül-i ḫandān gibi güşāde olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 337, Mısra 1). [yine,]*

12. Gerçi ḳapuñdan ider her gice ḫurşīd gürīz
Yine iltür anı ṣubḥ olsa felek virmez emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 390, Mısra 8). [yine,]*

13. Ehl-i ḥased senüñçün ʿāşıḳ degül dimişler
Yine Behişti tāze bühtān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 10). [yine,]*

14. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı zaḫm-ı sīneden
Şöyle beñzer kim **yine** yāruñ ḫadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 10). [yine,]*

15. Laʿl-i senbūsesine aġız açup ḳalmışsın
Şöyle beñzer ki Behiştī **yine** ḫayrānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 10). [yine,]*

16. Behiştī nice ṣaf ʿasker çeküp şiʿrüm süṭūrından
Yine mülk-i belāġatde bugün bir ḳalʿa aldum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 10). [yine,]*

17. Uralum kendümizi n'olsa gerek ʿālemde
ʿIşḳ şemʿine Behiştī **yine** pervāne-miṣāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 9). [yine,]*

18. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı **yine** raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 10). [yine,]*

19. Şu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
Ol sifāli **yine** zeyn itdi ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 4). [yine,]*

20. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı **yine**
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 1). [yine,]*

21. Bilmezin ṣaḥn-ı çemen bülbüline n'oldı **yine**
Gül gibi beñzi ġarībüñ kül olup ṣoldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 2). [yine,]*

22. Sözümi ṭutmadı oldı hedef-i tīr-i belā
Olmaduḳ göñlüm oḫ oḫ istedügin buldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 4). [yine,]*

23. ʿĀşıḳ olduġı içün sīneme kīnüm var idi
Göricek anı belālarda gözüm ṭoldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 6). [yine,]*

24. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā yoldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 8). [yine,]*

25. Ben dehānın ṣoranum sen belini yād itdüñ
Ey Behiştī bir iken şübhe iki oldı **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 10). [yine,]*

26. Bulışursam **yine** ol āfet ile
Alayın būsesin ẓarāfet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 1). [yine,]*

27. Ey Behiştī **yine** bir dānedür aʿlā ġazelüñ
Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir alçaḳ zerde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 7). [yine,]*

28. Yine ʿabdāl-ı ʿışḳ olup sīnem
Dāġlar yaḳdı ṣaġına ṣolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 7). [yine,]*

29. Dāne-i eşküñ **yine** sen gösterüp cānāneye
Ey göñül şeh-bāz-ı ṣayd-āver irimez dāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 1). [yine,]*

30. Zen-i dünyā ṭutalum ḫüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 8). [yine,]*

31. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp ṭalʿat **yine**
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 1). [yine,]*

32. İşiginden ḳopdı ol meh ʿarż idüp ṭalʿat **yine**
ʿĀşıḳa indi felekden āyet-i raḥmet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 2). [yine,]*

33. Meclis-i yārāna ʿazm itdi ayaḳ başmaġa yār
Biz perīşān-dillere el virdi cemʿiyyet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 4). [yine,]*

34. Māluñı ḫarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
Ḥamdülillāh şimdi yüz ṭutdı bize devlet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [yine,]*

35. Kūşe-i hicrānda ḳalmış ḳālıb-ı bī-rūḥ idüp
Eyledi cān mürdelerden cānına raġbet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 8). [yine,]*

36. Dehr mānend-i caḥīm olmışdı ol ḫūr-liḳā
Ey Behiştī ḳıldı bezmi gülşen-i cennet **yine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 10). [yine,]*

37. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi **yine** tīġından

Ey Behiştī seni mi öldüre yoḫsa beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 9). [yine,]*

38. Ḳadd-i yār üstindeki ruḫlar Behiştīnüñ **yine**
Varını ḫākister itdi āteş-i bālā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 9). [yine,]*

39. Ey Behiştī ġazelüñ siḥr-i ḥelāl oldı **yine**
N'ola rām olsa saña memleketüñ maḥbūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 9). [yine,]*

40. Yine eşküm sipāhı irdükce
Pādişāhum dizin dizin oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 7). [yine,]*

41. Bahār oldı **yine** Rūm illeri bāġ-ı İremlendi
Ṣadāsı bülbülüñ nev-rūz-ı ʿuṣṣāḳa ʿacemlendi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 549, Mısra 1). [yine,]*

42. Bezm-i ezelde taḫtuñ idi çün maḳām-ı ḳurb
Ey şeh senüñle buldı şeref **yine** ol maḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 76). [yine,]*

43. Ol perī-yüzle ṣalıncaġa gidenler dirler
Yine şeh-bāzın uçurmış birisi bāġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 2). [yine,]*

44. Ṣaldum sipihre nāle-i sāz u sürūdumı
Maḥzūn idem gibi **yine** cümle ḥasūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 18). [yine,]*

45. Ṣabā gibi gülistān seyrin itmezsin seḥerlerde
Be vāʿiẓ kendüñi muḥkem **yine** çekmiş çevirmişsin *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 16). [yine,]*

46. Gel ey ḫāme **yine** bir sūznāk aḥvāli it taḥrīr
Ḥarīrüñ ide mātem sırrını feryād idüp ṭaḳrīr *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 1). [yine,]*

47. Yine māh-ı Muḥarrem geldi eyyām-ı melāletdür
Bu eyyām içre ḫurremlik hemān maḥż-ı ḳabāḥatdur *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 57). [yine,]*

viñi: *Yeni.*

1. Köhne şālum dönüpdür ol kefene
Ki anuñ olmaya yaḳası **viñi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 554, Mısra 8). [viñi,]*

viñile: *Yenilemek, tekrarlamak. II Yara açmak.*

1. Tāze dāġıyla ḳaçan ʿāṣıḳ-ı miskīn iñiler
Sīnede yārelerüñ köhnelerini **viñiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 2). [yiñiler, -r]*

yit: *Yetişmek. II Yitmek, yok olmak, kaybolmak.*

1. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā yolında **yitdüm** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [yitdüm, -dü, -m]*

yitmez mi: *Yeterli, kâfî.*

1. Saltanat **yitmez mi** bezm ehli ḳıyām eyler baña
Mīr-i meclis kendü yanında makām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 1). [yitmez mi,]*

yitür: *Yitirmek, kaybetmek.*

1. Şemʿ-i ruḫuñ **yitürmiş** ey nūr-ı dīde yoḫsa
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 3). [yitürmiş, -miş]*

yoġ: *Yok, olmamak, bulunmamak.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm **yoġidi** ammā
Tā güççügüken zühde nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 3). [yoġidi, -i, -di]*

2. Dāmeninden kākülüñ silker ġubār-ı pāyüñi
Müşk-i ḳıymet-dāra bildüm Çīn'de **yoġimiş** revāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 6). [yoġimiş, -i, -miş]*

3. Ḫānkāh-ı ʿışḳda nice mürīdüm var idi
Daḥı Mecnūnuñ Behiştī **yoġiken** başında tāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 10). [yoġiken, -iken]*

4. Gizlü ḳapaklı nesne **yoġ** ey uġru gözlüler
Ḳılmaḳda dil şikārın igen āşkāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 191, Mısra 7). [yoġ,]*

5. Murġ-ı cānum olmayınca dām-ı sīnemden ḫalāş
Bunı bildüm kim ben olmaḳ **yoġimiş** ġamdan ḫalāş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 2). [yoġimiş, -imiş]*

6. Dehān-ı yāre beñzetmek **yoġidi**
Behiştī ḥoḳḳa-i dürr olmasa mīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 339, Mısra 9). [yoġidi, -i, -di]*

7. Bir ḳanadı **yoġ** uçup kūyuña varmaġa ura
Neylesin seyl-i belā yolını bağlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 5). [yoġ,]*

yoġ: *Yok, bulunmamak.*

1. Yoġiken böyle vaṣfuña pāyān
Ne duʿāña ṭoyar ne medḥüñe cān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 7). [yoġiken, -iken]*

2. Nesnesi **yoġ idi** Behiştīnüñ
Seni gördükde bilmezem n'oldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 535, Mısra 9). [yoġ idi, -i, -*

di]

yoġ iken: *Yokken.*

1. Ey Behiştī **yoġ iken** bende ḳadar mikdāruñ
Şāh beyti ġazelüñ baġladı dīvān ṣāf ṣaf *(Behiştî Dîvânı, Gazel 244, Mısra 9). [yoġ iken,]*
2. Cihānda ʿārıż-ı yāruñ **yoġ iken** miṣli mānendi
İgen bārid degül midür aña beñzer dimek ābı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 545, Mısra 5). [yoġ iken, -i, -ken]*

yoġ imiş: *Yokmuş.*

1. Dükenmez deştimişsin ey güẕergāh-ı ġam-ı fürḳat
Ki hergiz menzil-i maḳṣūda irmek **yoġ imiş** rāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 4). [yoġ imiş,]*

yoġ ol: *Yok olmak, varlığı sona ermek.*

1. Gönderürseñ beni mülk-i ʿademe **yoġ olayın**
Nice esrārı dimezsem dehenüñ rāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 5). [yoġ olayın, -ayın]*

yoġise: *Yoksa.*

1. Ḳadrümüz **yoġise** kāfire n'ola yanuñda
Çāġ ezelden ṣanemā yalımı alcaġuz biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 3). [yoġise,]*

yohsa: *Yoksa.*

1. Pāk dāmānuz diyü hercāʾiler lāf urmasun
Yoḫsa hep dāmenlerin başlarına bürür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 8). [yoḫsa,]*
2. Ḥāl baḫş itsün Behiştī gibi şiʿrin müddeʿī
Yoḫsa bunda fāʾide itmez igen ḳālile baḫş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 62, Mısra 10). [yoḫsa,]*
3. Maḥbūba māʾil olsam ṣūfī ne ṭaʿn idersin
Lāzım degül mi **yoḫsa** daʿvā-yı ʿışḳa şāhid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 4). [yoḫsa,]*
4. Ṭıfl-ı dil ḫoş sevinür **yoḫsa** hilālüñ göricek
Vuṣlatuñ ʿīdine bir ḫayr ʿalāmet mi ḳopar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 87, Mısra 7). [yoḫsa,]*
5. Zāhidā āyineye baḳmayalum mı **yoḫsa** ʿĀṣıḳuñ āyinesi cām-ı mey-i rūşendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 5). [yoḫsa,]*
6. Āhum felekde Zühreye āvāz ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 8). [yoḫsa,]*
7. Bize himmeti eylesün yidiler
Yoḫsa ġamlar beni üşüp yidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 2). [yoḫsa,]*
8. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine
Uyma **yoḫsa** Yūsuf-ı cānın yerin zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [yoḫsa,]*
9. ʿĀlemüñ zevḳı ruḥuñ gülşenini seyrāndur
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 2). [yoḫsa,]*
10. Sīme māʾil ola **yoḫsa** āhile ey genc-i ḫüsn
Künbed-i çarḫı yaḳup dünyāyı vīrān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 5). [yoḫsa,]*
11. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
Żabt it anı erkenden **yoḫsa** giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 6). [yoḫsa,]*
12. Ehl-i vuṣlat ḳılur cihāndan ḥaẕẕ
Yoḫsa ʿummān … ḥaẕẕ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 236, Mısra 2). [yoḫsa,]*
13. Şemʿ-i ruḥuñ yitürmiş ey nūr-ı dīde **yoḫsa**
Bīhūde mi ṭolanur pervāne her çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 240, Mısra 3). [yoḫsa,]*
14. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ **yoḫsa** bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [yoḫsa,]*
15. ʿIşḳuñ yeminde ṭālib-i dürr-i ḥaḳīḳatem
Yoḫsa benüm ne maṣlaḥatum var mecāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 8). [yoḫsa,]*
16. Her kimin ʿāşıḳlıġın ṭuysa ṣalar hicrāna yār
Eşküñe ṣabr eyle **yoḫsa** ey gözüm ḳan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 6). [yoḫsa,]*
17. Umma acı sözle ḳurtulasın ey leb-i yār
Girme girme ele **yoḫsa** çıḳarurlar şekerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 6). [yoḫsa,]*
18. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
Ey Behiştī yoḳ mıdur başumda **yoḫsa** devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 10). [yoḫsa,]*
19. Ġaraż bahāne ile ʿāşıḳı pişürmegise
Söyündür āteş-i hicrānı **yoḫsa** yandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 4). [yoḫsa,]*
20. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ yükin ururduḳ
Anuñ ṣeydāsıyuz **yoḫsa** nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 4). [yoḫsa,]*
21. Ḳan ṭamar gözde müjem gibi yine

tīġından
Ey Behiştī seni mi öldüre **yoḫsa** beni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 10). [yoḫsa,]*

22. Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa yerden göge dek incinirüz vallāhi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 2). [yoḫsa,]*

23. Az mıdur **yoḫsa** bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ yoḳ mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 1). [yoḫsa,]*

24. Tīġ-ı müjgānına ḳarşu boyun egmiş aġyār
Şāha ḳurbān mı olur **yoḫsa** ḳızılbaş gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 4). [yoḫsa,]*

25. Ey ġam velāyet ehli misin **yoḫsa** dün gice
Biñ yıldan artuḳ eyledüñ baña bir düni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 3). [yoḫsa,]*

26. Muḫtaṣar eyle dilā yāre yazarsañ nāme
Ḳo cefā ḳıṣṣasını **yoḫsa** büyür hengāme *(Behiştî Dîvânı, Matla 32, Mısra 2). [yoḫsa,]*

yoḳ: *Yok, olmamak, bulunmamak.*

1. Çünki oldı ol kebūter sīnede dāmum tehī
İʿtibārum **yoḳ** gerek ʿanḳā şikār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 4). [yoḳ,]*

2. Perī-rū dil-rübālarda saña beñzer melek **yoḳdur**
Kemāl ehlini sevmezsin muṣāḥibüñ erāzil hā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 9, Mısra 9). [yoḳdur, -dur]*

3. Mübtelāyam bir vefāsı raḥmı **yoḳ** hercāʾīye
Olmasun ʿālemde kimse bencileyin mübtelā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 3). [yoḳ,]*

4. Ḥalḳ içinde gördi **yoḳ** seng-i melāmetden ḫalāṣ
Vardı Mecnūn gitdi ṣaḥrā-yı selāmetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 3). [yoḳ,]*

5. Āstān-ı şāha mesnedsüz Behiştī çāre **yoḳ**
Terbiyetsüz ṭıfl ʿazm itmez saʿādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 9). [yoḳ,]*

6. Kenʿān-ı ḥüsn içinde **yoḳdur** senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı göreydi Yūsuf ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 1). [yoḳdur, -dur]*

7. İrmedi irmek daḫı **yoḳ** ġayrı sālik sālike
Gelmez erbāb-ı yaḳīne baḳan ehl-i irtiyāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 37, Mısra 7). [yoḳ,]*

8. Ravża-i ʿömrine her kim ṣalmaya āb-ı ṣalāḥ
ʿĀdem olmaḳ **yoḳdur** ol ʿālemde ber-ḫurdār olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 8). [yoḳdur, -dur]*

9. Ṭāḳ-ı ebrūñı yıḳma kim **yoḳdur**
Baña bir daḫı ḳıble-i ḥācet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 54, Mısra 7). [yoḳdur, -dur]*

10. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḥüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi pinhān eylemek **yoḳdur** derūnunda zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [yoḳdur, -dur]*

11. Senden ayru derd-i ġam defʿine meyden çāre **yoḳ**
Cān bedende olmasa sāḳī müfīd olmaz ʿilāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 7). [yoḳ,]*

12. Geçmişem bādeden aṣlā dönüşüm **yoḳ** içerem
Şeyḫ-i şehr içme diyü baña virürse sevgend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 3). [yoḳ,]*

13. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl **yoḳ** ṭaṣavvurdan ziyān eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [yoḳ,]*

14. Ḳılmasa pinhān ṭılısm-ı ḫaṭṭ u laʿlüñ gencveş
Yoḳ dimez dirdüm dehānuñ dürr ü gevher kānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 8). [yoḳ,]*

15. Sulṭān-ı ʿāleme ḥasedüm **yoḳ** Behiştiyā
Ol şāh ḫıdmetinde ġulām olduġum yeter *(Behiştî Dîvânı, Gazel 138, Mısra 9). [yoḳ,]*

16. İşigüñden ırılmaḳ **yoḳ** saña dāʾim duʿā eyler
Gerek öldür gerek dirgür Behiştī aña ḳāyildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 149, Mısra 9). [yoḳ, -er, -ken]*

17. Zülfüñde raḥm şānesi **yoḳdur** ya var mıdur
Sende vefā nişānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [yoḳdur, -dur]*

18. Zülfüñde raḥm şānesi **yoḳdur** ya var mıdur
Sende vefā nişānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 2). [yoḳdur, -dur]*

19. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ ʿĀlemde āşiyānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 4). [yoḳdur, -dur]*

20. Bāġ-ı cihānda ister iseñ mīve-i ṣafā
Anuñ burada dānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 6). [yoḳdur, -dur]*

21. Muṭriblerüñ cihānda bu ben nāle-keş gibi
Diller deler terānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 8). [yoḳdur, -dur]*

22. Ḳādir midür ki ṭaʿn ide nā-dān Behiştiye
Bu sözlerüñ bahānesi **yoḳdur** ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 10). [yoḳdur, -dur]*

23. Raḥm ider **yoḳ** baña benüm ḥālüm
Erḥamü'r-rāḥimīne ḳalmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 161, Mısra 7). [yoḳ,]*

24. Ecel düzdi irüp āḫirle reh-zen olmaḳ **yoḳdur**
Ḳonanlar ʿarsa-i ʿarża felāket kārbānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 7). [yoḳdur, -dur]*

25. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
Viṣāle çāre **yoḳ** olursa daḫı çoḳ zamān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [yoḳ,]*

26. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı zühde menzil **yoḳ**
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [yoḳ,]*

27. Geçdi ʿömrüm bir duʿā ḳılmadı vaṣl-ı yār içün
Ben dimek **yoḳdur** mürāʿī ṣūfiye Amrā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 4). [yoḳdur, -dur]*

28. Ol meh yüzinde kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 4). [yoḳdur, -dur]*

29. Behiştī żabṭ olınmaz çāre **yoḳdur** ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 13). [yoḳdur, -dur]*

30. Aġyāra dirīġ eylemez aṣlā ne dilerse
Ammā baña **yoḳdan** gelür ol ġonca dehāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 4). [yoḳdan, -dan]*

31. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār **yoḳ**
Cāndan eser didükleri cismümde var **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [yoḳ,]*

32. Maḥbūb u bādeye ṭutalum tevbe itmişüz
Ṣūfī ne fāʿide bu yaña iḫtiyār **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 4). [yoḳ,]*

33. Güç gelmesün göñül saña şeydā geçindügi
Dīvānedür anuñ sözine iʿtibār **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 6). [yoḳ,]*

34. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi
Zīrā ki sende raḥm eseri bende ʿār **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 8). [yoḳ,]*

35. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [yoḳ,]*

36. Āh-ı dil-sūzile eşk olmayıcaḳ şāhid-i ʿadl
Daʿvī-i ʿışḳı gider maʿnīsi **yoḳ** tezvīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 8). [yoḳ,]*

37. Çeşmüm ʿaḳīḳına nigerān olmaduñ meger
Engüştüñe liyāḳatı **yoḳdur** bu ḫātemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 6). [yoḳdur, -dur]*

38. Çihre-i zerd-i Behiştīye naẓar ḳılmazsın
Ḳıymeti **yoḳ** gibi yanuñda ḳızıl altunuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 275, Mısra 10). [yoḳ,]*

39. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiseden **yoḳ** ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 2). [yoḳ,]*

40. Ne cemʿiyyetde göñlüm ḫoş ne ʿuzletde ferāġum var
Bu fānī kūşede bir dem ḳarārı **yoḳ** dil ü cānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 8). [yoḳ,]*

41. Ne müstaḳbel ne māżī mülki olmaḳ **yoḳdur** insānuñ
ʿÖmür bir laḥẓadur ʿaḳlı olan ḥālin bilür anuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 1). [yoḳdur, -dur]*

42. Bilüñ ḳocmaḳ ucundan naḳd-i cānı dermiyān itdüm
Velī ortada ḥāṣıl **yoḳ** ʿabes yere ṭolandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 6). [yoḳ,]*

43. Bünyesin seyl-i ḥavādiṣ yıḳsa ʿāṣıḳ **yoḳ** dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 7). [yoḳ,]*

44. Lāf-zendür vāʿiẓ-i bī-zevḳı ṣanmañ ehl-i ḥāl
Kim maḳālātında **yoḳdur** fer-i güftār-ı ricāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 308, Mısra 2). [yoḳdur, -dur]*

45. Senden ayruġa şu günler Ḥaḳ içün
Raġbetüm **yoḳ** ey yüzi māhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 6). [yoḳ,]*

46. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī Mışr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 10). [yoḳ,]*

47. Başum yaṣdıḳda çārem **yoḳ** viṣāl-i yāre el irmez
Ṭabīb añmañ baña kim ḳābil-i dermān degül derdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 3). [yoḳ,]*

48. Ey pīr-i muġān dest-i Behiştīde gerek mey

Anuñ gibi **yoḳ** duḫterüñe merdüm-i maḥrem *(Behişt Dîvânı, Gazel 332, Mısra 10). [yoḳ,]*

49. Dār-ı dünyāda kūşe **yoḳ** bī-ġam
Bāri tenhā mı ki diyār-ı ʿadem *(Behişt Dîvânı, Gazel 336, Mısra 1). [yoḳ,]*

50. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz **yoḳ** bizüm zenden *(Behişt Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [yoḳ,]*

51. Cefāñı bir kişi **yoḳdur** ki çoḳ çekmiş ola benden
Velī şāhum dilüm varmaz şikāyet itmege senden *(Behişt Dîvânı, Gazel 365, Mısra 1). [yoḳdur, -dur]*

52. Dime kim olmaz benüm cām-ı lebüm nūş eyleyen
Ölmemek **yoḳdur** lebüñden bu sözi gūş eyleyen *(Behişt Dîvânı, Gazel 369, Mısra 2). [yoḳdur, -dur]*

53. Olupdur rifʿat-i dünyā ümīdinden cihān mecrūḥ
Biḥamdillāh ki derdüm **yoḳ** ögülürse ḥakīmem ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 374, Mısra 4). [yoḳ,]*

54. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer **yoḳ**
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [yoḳ,]*

55. Kemerüñ gibi ḥarīsem belüñe didükce
Dehenüñ gibi hele **yoḳ** dimedüñ var olasın *(Behişt Dîvânı, Gazel 376, Mısra 6). [yoḳ,]*

56. ʿAnḳālıġumda şübhe **yoḳ** ammā bu deñlü var
Ḳāf-ı ʿademde eylemedüm āşiyāne ben *(Behişt Dîvânı, Gazel 381, Mısra 7). [yoḳ,]*

57. Sīm-i eşke ġarḳ ider her dem beni şāh-ı ḫayāl
Ṣanmañuz begler ulūfem **yoḳ** benüm ḫünkārdan *(Behişt Dîvânı, Gazel 384, Mısra 4). [yoḳ,]*

58. Ḫaste-dil maḫmūr-ı ġamdur **yoḳ** ifāḳat çāresi
Cürʿa-i laʿlüñle sāḳī anı bir gün ayasın *(Behişt Dîvânı, Gazel 387, Mısra 7). [yoḳ,]*

59. Merḥametden yüzüñde **yoḳ** lemʿān
Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behişt Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [yoḳ,]*

60. ʿĀşıḳ-ı āvārenüñ giydüm melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek **yoḳdur** eger öldürdesin *(Behişt Dîvânı, Gazel 413, Mısra 2). [yoḳdur, -dur]*

61. Ṭālibi çoḳ vāṣılı **yoḳ** kīmyādur naẓmı çün
Ey Behiştī yanduġ ammā cāhil ü ḳallābdan *(Behişt Dîvânı, Gazel 421, Mısra 9). [yoḳ,]*

62. Ne ḥikmetdür bu kim fikr-i lebüñsüz baña dirlik **yoḳ**
Meger kim anı Ḳassām-ı Ezel baḫş itdi cānumdan *(Behişt Dîvânı, Gazel 426, Mısra 7). [yoḳ,]*

63. Yoḳdur ol bezmüñ cihānda dadı kim
Laʿl-i yār anda şeker-rīz olmaya *(Behişt Dîvânı, Gazel 437, Mısra 5). [yoḳdur, -dur]*

64. Göñline gelmez raḳībüñ ʿāşıḳa raḥm eylemek
Meyli **yoḳ** ol kāfirüñ aşlā müselmān olmaġa *(Behişt Dîvânı, Gazel 443, Mısra 8). [yoḳ,]*

65. Kūyuñda yer bulursam Firdevse raġbetüm **yoḳ**
Vuṣlat şebinde ṣubḥı almazlar iʿtibāre *(Behişt Dîvânı, Gazel 448, Mısra 3). [yoḳ,]*

66. Āşinādan kimse **yoḳ** kār itdi ġurbet cānuma
Bilmezem ḥālüm nice iʿlām idem yārānuma *(Behişt Dîvânı, Gazel 468, Mısra 1). [yoḳ,]*

67. Gülşenüñ beñzeri **yoḳ** laʿl-i leb-i cānāne
Ġonca bir aġzı açuḳ baġlamalu dīvāne *(Behişt Dîvânı, Gazel 474, Mısra 1). [yoḳ,]*

68. Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle niçe urur **yoḳ**
Belāġat ḳullesin mesken idinmiş şīr-i nerlerde *(Behişt Dîvânı, Gazel 487, Mısra 9). [yoḳ,]*

69. Ḳanāʿat şāhıyam sulṭān-ı dehre ilṭifātum **yoḳ**
Ne segdür ol ki aldanur anuñ bir pāre nānına *(Behişt Dîvânı, Gazel 493, Mısra 7). [yoḳ,]*

70. Ṣanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
ʿĀşıḳa merḥametüñ **yoḳ** bre zālim seni mi *(Behişt Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [yoḳ,]*

71. Ṣūretin görüp zere dil virmegüñ maʿnīsi **yoḳ**
Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behişt Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [yoḳ,]*

72. Dehānuñdan eşer **yoḳ** bu vilāyetlerde ol ġamdan
ʿAdem mülkine rıḥlet ḳılmaġa dil ıżtırāb itdi *(Behişt Dîvânı, Gazel 518, Mısra 5). [yoḳ,]*

73. Bāġda mużḥiklik idüp ġoncayı ḫandān ider
Bülbül-i şeydā gibi **yoḳdur** cihānda bir şaḳī *(Behişt Dîvânı, Gazel 519, Mısra 8). [yoḳdur, -dur]*

74. Āvāze-i viṣāl ki efvāhdan gelür
Hīç aşlı **yoḳ** Behiştī hemān bir ṣadā gibi *(Behişt Dîvânı, Gazel 524, Mısra 10).*

[yoḳ,]

75. Bir ḥarāret virdi ġam kim cām-ı meysüz çāre **yoḳ**
Defʿ olınmaz şöyle kim nūş eylesem deryāları *(Behiştî Dîvânı, Gazel 525, Mısra 5). [yoḳ,]*

76. Cānı **yoḳdur** ki ola ḳaddüñe hem-ser Ṭūbī
Ben naẓar ehliyem aʿlā bilürem üslūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 1). [yoḳdur, -dur]*

77. Gerçi ḳumāş-ı tevbeye **yok** ḳābiliyyetüm
Ammā ʿināyet-i ezelī rūz-ı müjdedür *(Behiştî Dîvânı, Müfret 4, Mısra 1). [yok,]*

78. Şerbet-i ṭıbdan iderseñ kāse-i gerdūnı pür
Cānı **yoḳdur** sīnemüzden defʿ ola mānend-i ḫar *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 12). [yoḳdur, -dur]*

79. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi zerlerde
Ne aṣṣı iʿtiyādum **yoḳ** miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 2). [yoḳ,]*

80. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür **yoḳ**
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [yoḳ,]*

81. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı yürür **yoḳ**
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 22). [yoḳ,]*

82. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür **yoḳ**
Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 23). [yoḳ,]*

83. Maʿārif gūşvārını ḳulaġında götürür **yoḳ**
Behiştī iʿtiḳādum bu senüñle pençe urur **yoḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 24). [yoḳ,]*

84. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü ġayretüm
İḫtiyācum **yoḳ** livāya āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 16). [yoḳ,]*

85. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa yuḳaru
Yerde gökde yıldızum **yoḳdur** gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 10). [yoḳdur, -dur]*

yoḳ mı: *Yok mu?.*

1. Benüm ḫāk olduġum her dem niçün istersin ey düşmen
Ṣabā bir gün gözüñ kūr eylemek **yoḳ mı** ġubārumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 6). [yoḳ mı,]*

2. İller āhumdan niye incindi didüm didiler Künbed-i gerdūn yıḳılmaḳ **yoḳ mı** ādem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 6). [yoḳ mı,]*

3. Cefāsına göre āḫir vefā ider güzel **yoḳ mı**
Göñüller mülkinüñ bir ʿadl ider ḫünkārı olmaz mı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 539, Mısra 5). [yoḳ mı,]*

4. Az mıdur yoḫsa bahā-yı leb-i laʿlüñ çoḳ mı
Be-hey āfet biricük söyle e aġzuñ **yoḳ mı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 544, Mısra 2). [yoḳ mı, -mı]*

5. Ḥālet-i nezʿde yārüñ tīġın irgürmez misin
Yoḳ mıdur ben teşneye şunda bir içim şu virür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 6). [yoḳ mıdur, -dur]*

6. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya **yoḳ mıdur**
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 1). [yoḳ mıdur, -dur]*

7. ʿIşḳ ehlinüñ mekānesi vardur ya **yoḳ mıdur**
Mey-ḫāne adlu ḫānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 2). [yoḳ mıdur, -dur]*

8. Aġzumda zebānumı görmez misin
ʿIşḳ odınuñ zebānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [yoḳ mıdur, -dur]*

9. Dil nāleye dem ursa ḳaşuñ ḳarşusında dir
Muṭriblerüñ kemānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 6). [yoḳ mıdur, -dur]*

10. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [yoḳ mıdur, -dur]*

11. Her gün Behişti kūyuma niçün gelür dime
Elbetde bir bahānesi vardur ya **yoḳ mıdur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 10). [yoḳ mıdur, -dur]*

12. Görmege ben ḫastesin gelmez mi başı ucına
Ey Behiştī **yoḳ mıdur** başumda yoḫsa devletüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 10). [yoḳ mıdur, -dur]*

13. Yoḳ mıdur ʿālemde bir pervāne deñlü ġayretüm
İḫtiyācum yoḳ livāya āh-ı āteşnākden *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 15). [yoḳ mıdur, -dur]*

yoḳ yere: *Boş yere, boşuna.*

1. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme **yoḳ yere** kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 6). [yoḳ yere,]*

2. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını ey nisbet

iden
Yüri **yoḳ yere** ʿināḍ eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 4). [yoḳ yere,]*

yoḳ yerlere mi: *Yok yere mi, boşuna mı.*

1. Yoḳ yerlere mi zerd ü nizār oldı felekde
Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli
(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [yoḳ yerlere mi,]

yokla: *Yoklamak. II Takip etmek, hal hatır sormak.*

1. Niçe biñ yıldur Behiştī cevrile ölmiş durur
Defter-i ʿuşşāḳuñ ey şeh **yoḳlamazsun** mürdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 10). [yoḳlamazsun, -maz, -sun]*

yokla: *Yoklamak, bakınmak.*

1. Vardı eşküm **yoḳladı** baḫt-ı serāyı sū-be-sū
Ben ṣabāḥa deñlü sürdüm işigi ḫākine rū *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 7). [yoḳladı, -dı]*

[yoḳsa]: *Yoksa.*

1. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz midür
Yoldaşum **[yoḳsa]** benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 2). [[yoḳsa],]*

yol: *Yol. II Uyulan ilke, sistem, usul.*

1. Evrādumuz duʿā-yı ḳadeḥdür hemān bizüm
Yoluñ ḳolayın alucı pārsālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 6). [yoluñ, -uñ]*
2. Kim vardı ġam-ı ʿışḳuñ **yolını** benüm gibi
Ferhād ise bir azġun Mecnūn ise bir ṭaġī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 5). [yolını, -ı, -n, -ı]*

yol: *Yol, güzergâh.*

1. Ṣubḥ-dem **yol** üzre gördüm gücile yürür ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [yol,]*
2. Uçurdı beñzümi dün **yolda** ġamze-zen çeşmüñ
Ṣan iki merd-i ḫarāmī ḫavāle ḳıldı silāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 71, Mısra 7). [yolda, -da]*
3. ʿĀfiyet iḳlīmine ḳılsam şitāb
Yolda fikr-i ġabġabuñ çāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 4). [yolda, -da]*
4. Yollarda ṣabā ṣām u seher ṭurma segirdür
Ḫāk-i rehüñ ʿāṣıḳa ol ḳanda degirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 1). [yollarda, -lar, -da]*
5. Ben nice mey-ḫāne **yolında** ḫarābāt olmıyam
Sāḳıyā pīr-i muġānuñ baña irşādı budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 7). [yolında, -ı, -n, -da]*
6. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol **yoluñ** taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 2). [yoluñ, -uñ]*
7. Yolda gitmez ḫāṭırumdan resm-i pāy-i esb-i yār
Kim sefer ehline ʿādetdür Behiştī nān gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 279, Mısra 9). [yolda, -da]*
8. Ey merāḥil ḳatʿ idüp kūy-ı mücāza uġrayan
Menzil-i maḳṣūda bundandur ṣorarsañ toġrı **yol** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 8). [yol,]*
9. Aġyār oḳur naẓarda yüzüñ muṣḥafın ʿıyān
Mekteb **yolında** ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 4). [yolında, -ı, -n, -da]*
10. Belā **yolında** yürürken raḳībe rāst gelüp ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 5). [yolında, -ı, -n, -da]*
11. İrişür **yol** deminde sūz-ı ġamdan teşne ʿuşşāḳa
Ya Ḫıżr-ı ḫoş-liḳādur ya anuñ ḳardaşıdur sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 7). [yol,]*
12. İşlek **yol** aña sīnedeki her şikāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 25). [yol,]*

yol: *Yolmak, dağıtmak, perişan etmek.*

1. Bezm-i gülşende saña pister-i nerm eylemege
Güllerüñ yapraġını bād-ı ṣabā **yoldı** yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 461, Mısra 8). [yoldı, -dı]*

yol: *Yol. II Uğruna, uğrunda.*

1. İrmez ayaġın öpmege serv-i bülendümüñ
Yolında olmayınca kişi sāye gibi mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 6). [yolında, -ı, -n, -da]*
2. Gelüp ḳaddüñ temāşā itmege ḳādir degüllerdür
Yoluñda serv-i bāġuñ her birisi pāy-dergildür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 102, Mısra 6). [yoluñda, -uñ, -da]*
3. Serv-i sehī ṣalınsa **yolına** ʿaceb degül
Nūş eyler elde gül gibi pür-bāde cāmı var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 7). [yolına, -ı, -n, -a]*

4. Vuṣlat **yolında** gice ile ṣoyma beni
Ḫūn-h∨āra gözlerüñ gibi iki ḥarāmi var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 122, Mısra 3). [yolında, -ı, -n, -da]*

5. Başum gibi ḳapuñda ḳalan behre-mend olur
Āhum gibi **yoluña** yelen ser-bülend olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 134, Mısra 2). [yoluña, -uñ, -a]*

6. Ey perī-peyker sen inkār itdügüñden n’oldı kim
Yoluña ben mālumuñ ḫarc itdügüm dünyā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 4). [yoluña, -u, -ñ, -a]*

7. Ḳoynuña ḳoyma dehāna ṣalagör māluñı kim
ʿĀḳıbet olacaġuñ Ḥaḳ **yolına** ḳurbāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 8). [yolına, -ı, -n, -a]*

8. Kuḥlveş ʿāşıḳ Behiştī olsa **yolında** ġubār
Āh kim ol merḥametsüz ʿaynına almaz imiş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 219, Mısra 9). [yolında, -ı, -n, -da]*

9. Yoluñda rişte-i cānı ayaḳ baġı bilürlerken
Olur mı ḫırḳa-i cisme taḥammül eyleye ʿuṣṣāḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 7). [yoluñda, -uñ, -da]*

10. Faḳr u fenā **yolında** ġayret ḳuşaḳın it berk
Şeyṭān miṣāl nāmūs boynunda olmasun ṭavḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 7). [yolında, -ı, -n, -da]*

11. Sīm ü zer ne nesnedür cānā **yoluñda** cān fedā
Ger ne ṣāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [yoluñda, -uñ, -da]*

12. Ṣāh-ı ʿālemsin egerçi eksük olmaz saña ḳul
Ṭoġrıyam **yoluñda** redd itme faḳīri ḳıl ḳabūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 2). [yoluñda, -uñ, -da]*

13. Ḳanlu yaşum kim zer-i surḫ ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 2). [yolına, -ın, -a]*

14. Sır virmeyem ʿadūya **yoluñda** virem seri
Ben ʿarṣa-i maḥabbet içinde şu serverem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 5). [yoluñda, -uñ, -da]*

15. Naḳd-i cānum **yoluña** eylerseñ
Dāne-i ḫālüñ üzre ʿıḳd-ı silem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 336, Mısra 5). [yoluña, -uñ, -a]*

16. Ḫor baḳma baña **yoluñda** ölürsem umaram
Kuḥl-ı erbāb-ı başīret ola ḫāk-ı türbetüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 3). [yoluñda, -uñ, -da]*

17. Manġır yerine geçmez bir ādem ol perīnüñ
Çeşmüm gibi **yolında** ḫarc itse māl-i Ḳārūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 6). [yolında, -ı, -n, -da]*

18. Dehānum olmadı sümm-i semendüñ öpmege lāyıḳ
Egerçi nice yıllardur **yoluñda** pāy-mālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 8). [yoluñda, -uñ, -da]*

19. Yoluña yelmekden el degmez yıḳıldı ḫānmān
Gülşen-i kūyuñda ol dem bād gibi lā-mekān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 1). [yoluña, -uñ, -a]*

20. İḫtiyār itdüm **yoluñda** ölmegi cānā didüm
Didi ölmekde ne var it ḳādiriseñ terk-i cān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 3). [yoluñda, -uñ, -da]*

21. Gögerdüp cismümi seng-i ġam ayaḳlarda bitdüm ben
Ṣan ol berg-i giyāhem kim belā **yolında** yitdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 2). [yolında, -ı, -n, -da]*

22. Olsa ḫavāle ger baña **yoluñda** mār u şīr
Şīr ü semend ü māra idem nāriyāne ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 427, Mısra 7). [yoluñda, -uñ, -da]*

23. Yüzüm ṣuyı gibi varum **yolında** ḫāke ṣaldum ben
Semendüñ gibi āhumla ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 1). [yolında, -ı, -n, -da]*

24. Ḳoyma gel câme-i rengîne oġulcuḳlaruñı
Vaḳt olur gülşen-i ʿālemde o güller **yolına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 4). [yolına, -ı, -n, -a]*

25. Yoluñda sīm-i eşkile zer-i ruḫsārıdur varam
N’ola ḫālüm viṣāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 7). [yoluñda, -uñ, -da]*

26. İtmek isterse murġ-ı cānı şikār
Gözi şeh-bāzumuñ n’ola **yolına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 4). [yolına, -ı, -n, -a]*

27. Naḳd-i cānı **yolına** ol servüñ eylerdüm revān
Ṣalınup seyr ide gelse bu gice kāşāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 7). [yolına, -ı, -n, -a]*

28. Behiştī aġlamazdı **yoluña** dürler niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 9). [yoluña, -uñ, -a]*

29. Ḳılmazısam **yoluñda** yaşum dirhemini ḫarc
Ey serv-i sīm gözüm aġrısın virem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 3). [yoluñda, -uñ, -da]*

30. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk

Merdümüm mā-melekin **yoluña** ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 4). [yoluña, -u, -ñ, -a]*

31. Yoluñda yelmeyen kişi bād-ı ṣabā gibi
Görmez izüñ tozından eşer kīmyā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 1). [yoluñda, -uñ, -da]*

32. Yoluñda varumı ḫarc itdüm esbāb-ı vücūdumdan
Göze ṭoḳunmaġa ḳābil temāşā eyle nem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 3). [yoluñda, -uñ, -da]*

33. Rāʿī ḳılalı ʿadlini aġnām u enāma
İster **yolına** cümle raʿiyyet ola ḳurbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 80). [yolına, -ı, -n, -a]*

yol bul: *Yol bulmak, çare bulmak.*

1. ʿĀḳıbet maṭlabına **yol buldı**
Himmetüñde yeli yelken oldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 13). [yol buldı, -dı]*

2. Oldı elümde ʿurve-i vuṣḳā maḥabbetüñ
Allāh oñara bulmaya yol aña infiṣām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 60). [yol bulmaya, -ma, -y, -a]*

3. Dīvār-ı şerīʿatde otur ṭaşra bulınma
Dīn ḳalʿasına bulmaya yol leşker-i şeyṭān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 30). [yol bulmaya, -ma, -y, -a]*

yol düş: *Yola çıkmak, yola gitmek.*

1. Göñül diler ki fenā kūyınuñ uram terkin
Behiştiyā sen esen ḳal baña düşe gibi yol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 10). [yol düşe, -e]*

yol it: *Yol etmek, uğramak.*

1. Kimüñ kim nār-ı āhı cānib-i eflāke **yol itmez**
Mezārı üzre olduḳ da şeref nūrı nüzūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 1). [yol itmez, -mez]*

yol mıdur: *Uygun mu?*

1. Āyet-i ḥüsnüñüñ andan bu mıdur mażmūnı
Yol mıdur virmeyesin degme müselmāna selām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 347, Mısra 6). [yol mıdur, -dur]*

yola düş: *Yola çıkmak, yol almaya başlamak.*

1. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle yoldan çıḳarıdüşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 9). [yola düşüp, -üp]*

yoldan az: *Yoldan çıkmak.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir **yoldan azmış** ġonca mıdur kim
Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaşdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 3). [yoldan azmış, -mış]*

yoldan çıḳarıdüş: *Yoldan çıkarmak.*

1. Yola düşüp giderken kuhsārda Behiştī
Mest itdi cām-ı lāle **yoldan çıḳarıdüşdi** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 10). [yoldan çıḳarıdüşdi, -di]*

yoldan çık: *Yoldan çıkmak, doğru yoldan sapmak.*

1. İkide bir ṣabā çıḳup yoldan
El uzatmasun ayaġuñ tozına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 3). [yoldan çıḳup, -up]*

yoldaş: *Yol arkadaşı.*

1. Rāh-ı ġamda yaraġum nāle-i ser-tīz midür
Yoldaşum [yoḳsa] benüm āh-ı seḥer-ḫīz midür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 2). [yoldaşum, -um]*

2. Bebr-i ebri görse yanumdan ḳaçar sāyem hemān
İʿtimād itmek gerekmezmiş kişi **yoldaşına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 8). [yoldaşına, -ı, -n, -a]*

3. Ġamuñ der-bendini ḳaṭʿ itmege kūhsār-ı fürḳatde
Ḫarābāt ehlinüñ şāhum yarar **yoldaşıdur** sāḳī *(Behiştî Dîvânı, Gazel 559, Mısra 6). [yoldaşıdur, -ı, -dur]*

yoldaş ol: *Yoldaş olmak, yârenlik etmek.*

1. Bir ayaḳ sāḳī belā rāhında **yoldaş ol** baña
Ehl-i ʿışḳuñ başı ben oldumsa sen baş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 1). [yoldaş ol,]*

2. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
Ḫaşre dek **yoldaş olurdı** Ḫıżr peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 8). [yoldaş olurdı, -ur, -dı]*

3. Hem-rāh olanı kendüye ʿışḳ öldürür velī
Yoldaş olursa ger baña cānum aña fedā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 6). [yoldaş olursa, -sa]*

yolı uġra: *Yolu düşmek, ziyaret etmek.*

1. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim şāyed uġraya yolı yāruñ zamān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [yolı uġraya, -ı-y, -a]*

yolına baş u cān fedā it: *Uğruna canını feda etmek.*

1. Terk-i māl itmek nedür yolına baş u cān fedā
Farżdur baş oynamaḳ çün ʿāşıḳ-ı

merdāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 484, Mısra 3). [yolına baş u cān fedā itmek, -mek]*

yolına vir: *Yoluna harcamak, feda etmek.*

1. Buñ deminde **yolına virdüm** bükā göñlüm velī
   Ben ölüm ḥaddindeyem yanumda ol ḥāżır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 5). [yolına virdüm, -dü, -m]*

yolını bağla: *Yolunu kesmek, engellemek.*

1. Bir ḳanadı yoġ uçup kūyuña varmaġa ura
   Neylesin seyl-i belā **yolını bağlar** diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 6). [yolını bağlar, -r]*

yolını ṭut: *Bir yere doğru gitmeye başlamak.*

1. Kūyuñ **yolını ṭutdı** tamām eşk-i Behiştī
   İmkān güẕer kılmadı deryāyı büyütdük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 282, Mısra 9). [yolını ṭutdı, -dı]*

yoluña cān vir: *Yolunda ölmek, yolunda kurban olmak, uğruna canını vermek.*

1. Böyle ḫāk itme efendi **yoluña cān vireni**
   Olmaduñ rāżı ki kūyuñda ṣabā gibi yelem *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 15). [yoluña cān vireni, -en, -i]*

yoluña gelmez ḳalur mı: *Karşına çıkmaz mı. II Kişi ettiğini bulur.*

1. Gözleri yaşın Behiştīnüñ dökersin ḳan idüp
   Yoluña gelmez ḳalur mı dökdügüñ ḳanlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 10). [yoluña gelmez ḳalur mı, -mez]*

yoluñda ser vir: *Uğruna canını feda etmek.*

1. Bu idi ʿahdüm **yoluñda ser virem** öldürmedüñ
   Sen beni erbāb-ı ʿışḳ içinde yalan eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 271, Mısra 7). [yoluñda ser virem, -em]*

yoluñdan çıḳ: *Yoldan çıkmak, doğru yolu kaybetmek.*

1. Dünyā bir aşaḳ dāʾiredür çıḳma yoluñdan
   Çoḳ kimseleri ġüle virüpdür bu beyābān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 27). [yoluñdan çıḳma, -ma]*

yön: *Yön, cihet, taraf.*

1. Mülk-i vücūdı yıḳmaya mı leşker-i ecel
   Bizden yaña degül mi Behiştī anuñ **yöni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 10). [yöni, -i]*

yorıl: *Yorulmak, çabalamak.*

1. Hīç meni daʿvet idüp **yorılmasun** ṣūfī gibi
   Pīr-i muġān ḫāṭırını ḳoyup aña dār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 3). [yorılmasun, -ma, -sun]*

yörük: *Yörük, Anadolu'da hayvancılıkla geçinen konar göçer halk.*

1. ʿIşḳuñ bilür mi ḳadrini sükkān-ı kūh-ı zühd
   Añlar mı ḳıymetin göricek cevherüñ **yörük** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 8). [yörük,]*

yorul: *Yorulmak, yorgun duruma gelmek.*

1. Ḫadeñgüñ gūyiyā bir yoldan azmış ġonca mıdur kim
   Yorulmış vādi-yi zaḥmetde düşmiş yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 4). [yorulmış, -mış]*

yu: *Temizlemek, yıkamak.*

1. Āb-ı cibāli ḳanlu itmişdi eşk-i Mecnūn
   Ṭaşlar **yumasa** anı sürüp köpüklü ṣabūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 2). [yumasa, -ma, -sa]*
2. Cihānda ehl-i dilüñ başı üzre yer bulasın
   Yuyup derūnuñı pāk eyleseñ ʿimāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 8). [yuyup, -y, -up]*

yu: *Yıkamak, gidermek.*

1. Sāḳıyā ʿālemüñ güzelligi var
   Yumaġa ġam ġubārını mül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 6). [yumaġa, -maġ, -a]*

yu: *Yıkamak. II Doldurmak.*

1. Dīdāruñuñ müşāhadesi ẕevḳını ṭuyup
   Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla **yuyup** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 12). [yuyup, -y, -up]*

yu: *Yıkamak.*

1. Yuyup cenāzemi gözümüñ yaşı ḳan ile
   Götürsün ehl-i ʿışḳ anı āh u fiġān ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 1). [yuyup, -y, -up]*

yufḳa bağrı: *Yufka yürek.*

1. Bağrı yufḳa kişidür ṣūfiyi aġladursız
   Dest-māliyle pilavını güm itmeñ çıḳaruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 7). [yufḳa bağrı,]*

yügrüg: *Yörük. II Hızlı koşan at.*

1. Cihān meydānını seyreyleyen ehl-i naẓar ider
   Semend-i ʿömr-i ādem **yügrügi** ancaḳ bu

meydānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 4). [yügrügi, -i]*

2. Çemenüñ gerçi ṣabā bir yaluñuz **yügrügidür**
Ṭalebüñde dil-i çālāke ayaḳdaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 7). [yügrügidür, -i, -dür]*

yük: *Yük, ağırlık.*

1. İşitdüm ḳandi sen yegdür dimişsin ṣūfi ammā ben
Bir içim bādeye bulsam virürdüm bir **yükin** ḳandüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 6). [yükin, -in]*
2. Aḥbāb böyle çekdigi yerde cefā **yükin**
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 3). [yükin, -in]*
3. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā **yüki**
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 1). [yüki, -i]*
4. Āsān gelürse beglere tāc u ḳabā **yüki**
Girdüm ṭarīḳ-ı ʿışḳa gerekmez baña **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 2). [yüki, -i]*
5. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil zücācı dinen ol belā **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [yüki, -i]*
6. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿaceb degül
Zaḥmet degüldür ehl-i dile āşinā **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 6). [yüki, -i]*
7. ʿUryān görüp Işıḳları bī-bār ṣanma kim
Bī-ṭāḳat itmiş anları da iştihā **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 8). [yüki, -i]*
8. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā **yüki** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 10). [yüki, -i]*
9. Ahbāb böyle çekdügi yerde cefā **yükin**
Aʿdā-yı ḫar-mizāca ne ḳusḳun gümüldürük *(Behiştî Dîvânı, Müfret 16, Mısra 1). [yükin, -in]*

yukaru: *Yukarı, yukarı taraf.*

1. Görmedüm ol māhı çoḳ baḳdum aşaġa **yuḳaru**
Yerde gökde yıldızum yoḳdur gidüpdür devletüm *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 2, Mısra 9). [yuḳaru,]*

yuḳaru gel: *Yükseğe çıkmak.*

1. Köki Ṭūbā gibi servüñ **yuḳaru gelmek** ister kim
Boyuñla baḫse ṭurmış bād-ı āhum ġayretin bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 7). [yuḳaru gelmek, -mek]*

yükin ur: *Yükünü almak, yükünü yüklenmek.*

1. Maḥabbet genci olmasa cihānuñ **yükin ururduḳ**
Anuñ şeydāsıyuz yoḫsa nemüz ḳaldı bu vīrānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 3). [yükin ururduḳ, -ur, -du, -ḳ]*

yüklen: *Yüklenmek, sahip olmak, almak.*

1. Bulduġı pārtālı **yüklense** n'ola ṣūfīler
Her biri rāh-ı dalāletde riyā ḫarlarıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 7). [yüklense, -se]*

yüksekden uçan şu çaġlar: *Yüksekten uçan su çağlar.*

1. Her ḳaçan sürseñ ḳapuñdan nāleler eyler göñül
Vādi-i ʿālemde **yüksekden uçan şu çaġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 171, Mısra 8). [yüksekden uçan şu çaġlar, -an-den]*

yun: *Yıkanmak, temizlenmek. II Gusül abdesti almak.*

1. Dem-be-dem yaşum döker beñzer cenābet ehlidür
İster ol āb-ı revān ile Behiştī **yuna** çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 10). [yuna, -a]*

yün: *Yün, deve yünü.*

1. Nāḳa-i Leylā **yüñünden** şāl-pūş abdāl idüm
Tekyegāh-ı ʿışḳa Mecnūn olmadan daḫı köçek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 7). [yüñünden, -ü, -n, -den]*

yun: *Yıkanmak, batmak.*

1. Lāleveş şevḳ-ı ʿiẕāruñla ḳızıl ḳana **yunup**
Ḳara baġrını ġamuñ āteşi daġlar diyesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 389, Mısra 3). [yunup, -up]*

yund: *Kısrak.*

1. Reh-i ʿışḳuñda baña hem-ḳadem olmaz Mecnūn
Üştür-i terlerle bir mi olur **yund** eşegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 6). [yund,]*

yūnus: *Yunus Peygamber.*

1. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī nite kim **Yūnusı** ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [yūnusı, -ı]*

yüreg: *Gönül, kalp.*

1. Niçün Allāhı severseñ **yüregüm** kāsesini
Bezm-i vuṣlatda meyi şevḳıle

toldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 3). [yüregüm, -üm]*

2. Yüregümde bir oḳ olur müjeñüñ her birisi
Ey ḳaşı yā ḳaçan itseñ baña ḫışmile nigāh
(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 5). [yüregümde, -üm, -de]

3. Şiʿr-i nermüm ne ʿacebdür ki Behiştī ṭoḳunur
Müddeʿīnüñ **yüregi** başına bir ṭaş gibi
(Behiştî Dîvânı, Gazel 553, Mısra 14). [yüregi, -i]

4. Ḳanı ol dem ki oḳuñla **yüregüm** rāḥat idi
Geldi geçdi güzelüm ol daḫı bir ḥālet idi
(Behiştî Dîvânı, Matla 35, Mısra 1). [yüregüm, -üm]

yüregin del: *Yüreği yaralamak, acı çektirmek.*

1. Leyliye kūh-ı belāda görinen berg-i dıraḫt
Yüregin delmege peykānlar imiş Mecnūnuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 294, Mısra 4). [yüregin delmege, -meg, -e]*

yüregüm döy: *Yüreği dayanmamak.*

1. Bu ḥālete yüregüm zāhidā benüm döyemez
Ki bāde nūş ide yārān u ben neẕāre ḳılam
(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 3). [yüregüm döyemez, -e, -mez]

yüregüm oyna: *Yüreği oynamak, korkmak.*

1. Ġamuñla şol ḳadar oynadı sīnede yüregüm
Güreşdi ṭut ki iki küşt-gīr ḫaşmāne
(Behiştî Dîvânı, Gazel 464, Mısra 3). [yüregüm oynadı, -dı]

yüregüme şu sep: *Yüreğine su serpmek, ferahlatmak.*

1. Şu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
Ol sifāli yine zeyn itdi ḳaranfüller ile
(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 3). [yüregüme şu sepüp, -üp]

yürek: *Gönül, kalp.*

1. Aġız açup **yürekde** yārelerüñ
İşleri ḳatlüme şehādetdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 114, Mısra 3). [yürekde, -de]*

2. ʿAceb degül ḳızarursa **yürekde** peykānuñ
Ki her kimesne bu biñ başludan ḥicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 127, Mısra 3). [yürekde, -de]*

3. Yārüñ ki **yürek** ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña **yürek** gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 9). [yürek,]*

4. Bezm-i şarāb ḳanlu **yürek** iştiyāḳ ider
Şancılsa tīr-i ġam aña sīḫ-i kebābveş
(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 5). [yürek,]

5. Şemʿ-i şeb-i ḥasretdür sīnemde ġamuñ dāġı
Ḳılmaz anı tābende illā ki **yürek** yaġı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 2). [yürek,]

6. Didüm **yürekdeki** peyḳānuña gel e bāri
Didi Behişti neden düşdi anda peykānum
(Behiştî Dîvânı, Gazel 340, Mısra 9). [yürekdeki, -de, -ki]

yürek: *Cesaret.*

1. Kūh-ı cününa gitme göñül kūh-ı yārdan
Aldı **yürek** çıḳarması gör hey yaban bunı
(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 8). [yürek,]

yürek gel: *Cesaret gelmek.*

1. Yārüñ ki yürek ḳorḳup tīrinden ide iʿrāż
ʿĀlemde Behiştī hīç ol baña **yürek gelmez** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 10). [yürek gelmez, -mez]*

yürek oyna: *Birden heyecanlanmak.*

1. Başına yārüñ **yürek oynar** el ursa sertirāş
Ey Behiştī ḳorḳarın ruḫsārı üzre mū döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 9). [yürek oynar, -r]*

yürek yaġı: *Yürek yağı.*

1. Babanuñ cānı **yürek yaġı** çekerler ḳanı
Ana beş beş ṭoġıra sencileyin oġlanı
(Behiştî Dîvânı, Matla 33, Mısra 1). [yürek yaġı, -ı]

yürek yaġın eritdüm: *Yüreğinin yağını eritmek, çok üzülmek.*

1. Ümīẕüm şemʿini bezm-i viṣālüñde uyarmaġa
Niçe şeb nār-ı ḥasretde **yürek yaġın eritdüm** ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 420, Mısra 4). [yürek yaġın eritdüm, -dü, -m]*

yürek yan: *Yürek yanmak, can yanmak, acı duymak.*

1. Yürek yanmayıcaḳ cūşa gelür mi lūle-i dīde
Olur mı künbed-i gerdūnda bir germ-ābe külḫānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 5). [yürek yanmayıcaḳ, -ma, -y, -ıcaḳ]*

yüri: *Yürü, haydi durma.*

1. Ṣūfī yanumda ʿışḳa sebeb söyleme **yüri**
Ben ḫūb bilürin anı ögretme sen baña
(Behiştî Dîvânı, Gazel 14, Mısra 7). [yüri,]

2. Ol gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳanda gitdi

bilmezem
Ey ṣabā billāhi luṭf eyle **yüri** gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 8). [yüri,]*

3. Birlige yetdi bizümle şimdi yār
Vaḳti iki eyle ey ġam **yüri** var *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 2). [yüri,]*
4. Yüri vaḳtüñde ol vāʿiẓ yeñi bir manḳıra geçmez
Diyār-ı ʿışḳ ṣarrāfı yanında cevher-i pendüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 7). [yüri,]*
5. Gözümde mevc uran yaşuñ ṭabībā dildedür başı
Yüri deryāya dökme yoḳ yere kuḥl-ı Ṣıfāhānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 287, Mısra 6). [yüri,]*
6. Semt-i ṣafāya ṣūfi ṭarīḳ istemez misin
Mey-ḫāneden yaña **yüri** söz ṭut ki reh-berem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 327, Mısra 8). [yüri,]*
7. Bed-ḫıṣālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri var bāri cehennemde zebānī eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [yüri,]*
8. Dürr-i nā-süfteye yār aġzını ey nisbet iden
Yüri yoḳ yere ʿinād eyleme bārānsın sen *(Behiştî Dîvânı, Gazel 403, Mısra 4). [yüri,]*
9. Kaʿbe-i kūy-ı yāre ʿazm itdüñ
Yüri var ey göñül saʿādet ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 6). [yüri,]*
10. Ey Behiştīye **yüri** aʿdāya ṭaʿn eyle diyen
Dek ṭururken işte ṭaş atdurdın ol dīvāneye *(Behiştî Dîvânı, Gazel 476, Mısra 9). [yüri,]*
11. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı
Maʿnide kāfīr ü ẓāhirde müselmān olıcı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 1). [yüri,]*
12. Yüri ḫavf itme ḳıl bu pendi sited
Muṭṭaṣıldur ḳabūle āḫir red *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 17). [yüri,]*

yüri: *Haydi.*

1. ʿAzm-i kūhsār idüp anda **yüri** bir ḫoş yer ṭut
Jālesin bāde anuñ lālesini ṣāġar ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 1). [yüri,]*
2. Ol gül-i bāġ-ı Behiştī ḳanda gitdi bilmezem
Ey ṣabā yanuma luṭf eyle **yüri** gülzārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 88, Mısra 10). [yüri,]*
3. Bir şīr-i jiyāndur ki benüm āteş-i āhum
Meydān-ı felekde **yüriyen** ṣevri bögürdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 6). [yüriyen, -y, -en]*
4. Ṭūfān-ı eşki dīdeden itdük revān velī
Deryānuñ üstine **yüridük** ṣuya batmaduḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 256, Mısra 4). [yüridük, -dü, -k]*

yüri: *Yürümek, salınmak.*

1. Nāz ile tāze nihālüm **yüriyüp** ḳılsa ḫırām
Servden ḳāmet-i bālāsı ser-āmed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 5). [yüriyüp, -y, -üp]*
2. Nice gelmek uma dil serv-i ser-efrāzından
Şöyle bir şīvedür ol **yüriyimez** nāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 2). [yüriyimez, -y, -e, -mez]*

yüri: *Yürümek, yönelmek, meyletmek.*

1. Dünyā esīr beriyyedür ey dil beri **yüri**
Begler güm oldı anda hemān leşkeri degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 3). [yüri,]*
2. Geldi Behişti kūyuña sulṭān-ı ʿışḳdur
Ey laʿl-i yār aña **yüri** bir dāne ġonca ṣun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 10). [yüri,]*

yüri: *İlerlemek, hücum etmek.*

1. ʿAsker **yüriyüp** ṭob u tüfeng edilse revān
Beñzer aña kim ʿarşda āteş ṣaça ṣuʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 115). [yüriyüp, -y, -üp]*

yüri var: *Gitmek, ulaşmak.*

1. Yüri var āb-ı eşküñle Behiştī perverişdür kim
Sehī servüm işitdüm bāġ-ı ḥüsne bāġbān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 9). [yüri var,]*

yürü: *Yürümek, yönelmek, meyletmek.*

1. Ṣūfi sevmez beni dil virdi diyü oğlana
Kendü ammā bu yaña ulı **yürür** vildāna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 441, Mısra 2). [yürür, -r]*

yürü: *Yürümek, hareket etmek.*

1. Ṣubḥ-dem yol üzre gördüm gücile **yürür** ṣabā
Var ise laʿlüñ meyinden gizlüce görür ṣabā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 2, Mısra 1). [yürür, -r]*
2. Mülevven **yürüme** ṣūfī özüñi ʿışḳa vir kim ol
Vücūduñ cāmesin pāk itmege üstād-ı zürkārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 7). [yürüme, -me]*
3. Belā yolında **yürürken** raḳībe rāst gelüp
ʿAleniyen baña şeyṭān görindi ṣandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 5). [yürürken, -r, -ken]

4. Senüñ medḥ itdügüñ Ferhād u Mecnūn rāh-ı ʿışḳ içre
Benümle pehlevānlardur berāberce **yürürlerse** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 6). [yürürlerse, -r, -ler, -se]*

5. Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm tikeni
Yürüyüp dūd-ı dilüm olmasa ger pīrehenüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 6). [yürüyüp, -y, -üp]*

yürü: *Yürümek, davranmak.*

1. Ġāfil **yürüme** bunda ticāret idegeldüñ
Bāzār-ı fenāda saña sermāyedür īmān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 23). [yürüme, -me]*

2. Cihānda şimdi rāh-ı ʿadl içinde ṭoġrı **yürür** yoḳ
Ṣafāsın dürr-i naẓmuñ çeşm-i inṣāfıyla görür yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 21). [yürür, -r]*

yürü: *Yürümek, salınmak.*

1. Ḥınnālarını her kişiye gösterür **yürür**
Kendü ḳızıl eliyle bizi bir gün öldürür *(Behiştî Dîvânı, Matla 3, Mısra 1). [yürür, -r]*

yürü: *Hareket etmek. II Uğramak.*

1. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
Yüz sürer **yürür** izi tozına yārüñ āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 8). [yürür, -r]*

Yūsuf: *Yusuf Peygamber. II Güzellik.*

1. Ey ḥabībüm sen ṭururken ġayra meyl itmez göñül
Ādeme **Yūsuf** gerekdür sevmege Yaʿḳūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 6). [yūsuf,]*

Yūsuf: *Yusuf Peygamber.*

1. Kenʿān-ı ḥüsn içinde yoḳdur senüñ gibi ḫūb
Dīdāruñı göreydi **Yūsuf** ṣanurdı Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 2). [yūsuf,]*

2. Yūsufı görmegile giryeden aʿmā oldı
Ey ḥabībüm seni görse nic'iderdi Yaʿḳūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 38, Mısra 7). [yūsufı, -ı]*

3. Gel ey dil taḫtuñı **Yūsuf** gibi Nīl üzre ḳurduñ ṭut
Süleymānveş ḥabāb-ı ḥaymeñi göge uçurduñ ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 57, Mısra 1). [yūsuf,]*

4. Olımaz **Yūsuf** berāber saña benden al ḫaber
Ey ḥabībüm bu ḫayālüñ gözlerüm mīzānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 123, Mısra 5). [yūsuf,]*

5. Gezdirür şevḳıle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül **Yūsūfını** ṣatmaġa dellāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 8). [yūsūfını, -ı, -n, -ı]*

6. Cihāna **Yūsufuñ** gerçi naẓīri gelmedi dirler
Ḥabībüm sen baña vallāhi andan daḫı raʿnāsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 366, Mısra 5). [yūsufuñ, -uñ]*

7. Ḥabībüm dār-ı dünyāya gelen maḥbūblar içre
Seni **Yūsufdan** evvel ṣaymayan yañlış hisāb itdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 518, Mısra 8). [yūsufdan, -dan]*

8. Ḳanı bir ʿāṣıḳ-ı ṣādıḳ ki olam aña muḥīb Kişi **Yūsuf** yerine sevmelüdür Yaʿḳūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 4). [yūsuf,]*

9. Taḥṣīl ideni ṣanma ṣaḳın kes̲ret-i aḥbāb
Az iş mi idi eyledügi **Yūsufa** iḫvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 46). [yūsufa, -a]*

10. Didiler keff-i terāzūda oturmış **Yūsuf** ʿīdgāh içre gören yārı ṣalıncaġı ile *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 6, Mısra 3). [yūsuf,]*

Yūsuf: *Yusuf Peygamber. II Sevgili.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā **Yūsufum** zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 4). [yūsufum, -um]*

Yūsuf hikāyetin: *Yusuf Peygamber'in hikayesi, kıssası.*

1. Añma Behişti sen bize **Yūsuf hikāyetin**
Biz ġayra māʾil olmazuz Muṣṭafālıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 9). [yūsuf hikāyetin, -n]*

Yūsuf-ı cān: *Can Yusuf'u. II Yusuf Peygamber.*

1. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine Uyma yoḫsa **Yūsuf-ı cānın** yerin zindān ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [yūsuf-ı cānın, -ın]*

Yūsuf-ı dil: *Gönül Yusuf'u.*

1. Yūsuf-ı dil olalı çāh-ı ʿalāyıḳdan birūn ʿĀlemüñ sulṭānı oldum ġuṣṣadan āzād olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 45, Mısra 3). [yūsuf-ı dil,]*

Yūsuf-ı kenʿān: *Kenan ilinin Yusuf'u. II Hz. Yusuf.*

1. Dīde-i nā-dāna ḥüsnüñ ʿarẓa ḳılma zen gibi

Pāk dāmen ol ḥabībüm **Yūsuf-ı Kenʿān** gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 2). [yūsuf-ı kenʿān,]*

Yūsuf-ı kenʿān: *Kenan'ın Yusuf'u. II Hz. Yusuf.*

1. Ḫulḳında ʿadīl oldı ḥabībine Ḫudānuñ
Ḫüsnüñde bedel ḥulḳına çün **Yūsuf-ı Kenʿān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 66). [yūsuf-ı kenʿān,]*
2. Saña teslīm itdi sīnem Mıṣrını cān-ı ʿazīz
Anuñiçün **Yūsuf-ı Kenʿāna** beñzetdüm seni *(Behiştî Dîvânı, Gazel 526, Mısra 6). [yūsuf-ı kenʿāna, -a]*

Yūsuf-ı mışr-ı nübüvvet: *Peygamberlik Mısr'ının Yusuf'u.*

1. Anuñçün **Yūsuf-ı Mışr-ı nübüvvet** gibi maḥsūruz
Ki faẕla maẕhar olmış bir Behiştīyüz vilāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 9). [yūsuf-ı mışr-ı nübüvvet,]*

Yūsuf-ı mışr: *Mısır ülkesinin Yusuf'u. II Hz. Yusuf.*

1. Yanumda ḳıṣṣa-i ḥüsnini **Yūsuf-ı Mışruñ** Şikāyet itme ḥabībüm ʿazīz başuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 3). [yūsuf-ı mışruñ, -uñ]*

Yūsuf-ı şīrīn-dehen: *Tatlı ağızlı Yusuf. II Yusuf Peygamber.*

1. Yūsuf-ı şīrīn-dehensin ḫusrevā didüm didi
Yoḳ Behiştī Mıṣr-ı ḥüsnüñ bir şeker-güftārıyem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 324, Mısra 9). [yūsuf-ı şīrīn-dehensin, -sin]*

Yūsuf-ı zībā: *Güzel Yusuf. II Hz. Yusuf Peygamber.*

1. Rāġıbuñdur şehr-i müstesnāları kim görinür
Dīde-i aʿyān-ı Mıṣra **Yūsuf-ı zībā** ʿAzīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 10). [yūsuf-ı zībā,]*
2. Görmeyen sen **Yūsuf-ı zībāyı** dünyādan ʿazīz
Çah-ı zillet içre ḳalsun görmesün dünyā yüzin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 3). [yūsuf-ı zībāyı, -y, -ı]*

Yūsuf-liḳā: *Yusuf yüzlü.*

1. Būy-ı pīrāhen ḳaçan aydın ider gözüm didüm
Didi ol **Yūsuf-liḳā** anca diyesin yā ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 8). [yūsuf-liḳā,]*
2. Görüp bāzār-ı ḥüsn içinde bir **Yūsuf-liḳāyı** ben
Dirīġā başuma kendüm ṣatun aldum belāyı ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 412, Mısra 1). [yūsuf-liḳāyı, -y, -ı]*

yut: *Yutmak, yudumlamak.*

1. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın ẓabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa **yuṭumaz** zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 6). [yuṭumaz, -u, -maz]*

yut: *Yutmak, midesine almak.*

1. Mevc-i eşkümde gözüm ṭutdı ḫayāl-i yāri
Yutdı deryāda Behiştī nite kim Yūnusı ḥūt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 52, Mısra 10). [yutdı, -dı]*

yuva yap: *Yuva yapmak.*

1. Peykān-ı ḥadengüñ kim per bükdü kemānuñdan
Sīnemde **yuva yapdı** bir gökce gügercindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 6). [yuva yapdı, -dı]*

yüz: *Kat, katman.*

1. Şu ḳatresi yaşum gibi olmaz ḳapuñ tozın
Gökler **yüzinde** her çalar na Müşterī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 310, Mısra 8). [yüzinde, -i, -n, -de]*

yüz: *Yüzey, satıh.*

1. Muṣḥaf **yüzüñi** tefsīr itdükde femüñ baḫsi
Çoḳ fikr-i daḳīḳ ister bir güçce maḥalcikdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 160, Mısra 3). [yüzüñi, -üñ, -i]*
2. Felekde sen ne meleksin ne māha beñzersin
Güneş **yüzüñdeki** nūr-ı İlāha beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 410, Mısra 2). [yüzüñdeki, -üñ, -de, -ki]*

yüz: *Yüz, sayı sıfatı.*

1. Ḳılmaya ol nev-cevānuñ ḫāli sevdāsını terk
Merdüm-i çeşmüm Behiştī girse ger **yüz** yaşına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 494, Mısra 10). [yüz,]*
2. Sāde-rūlar birle **yüz** genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña ziyānuñ var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 1). [yüz,]*

yüz: *Yüz, ön.*

1. Kaʿbe **yüzüñde** kim Ḥacerü'l-Esved oldı ḫaṭ
Rifʿat degül mi şāne anı itdi istilām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 39). [yüzüñde, -üñ, -de]*

yüz: *Yüz, suret.*

1. Nār-ı āhum bende ḳaş kirpik ḳomazsa ġam degül
Yüzde naḳş-ı naʿlçeñ vardur yeter ḳaş ol baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 15, Mısra 6). [yüzde, -de]*

2. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 3). [yüzüñe, -üñ, -e]*

3. Ẕerrece dünyā **yüzini** görmesem dirseñ eger
Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 5). [yüzini, -i, -n, -i]*

4. Ne revādur giceler şemʿ ile meclis ḳurasın
Cilv'ide **yüzüñe** ol bir ḳara taḳyalu levend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 8). [yüzüñe, -üñ, -e]*

5. Göricek cān **yüzüñi** sīneden uçmaġ ister
İricek mevsim-i gül murġ-ı ḳafes bāġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 1). [yüzüñi, -üñ, -i]*

6. Yüzüñe baḳsa Behiştī senüñ ey ḫūr-likā
Dīde-i himmetine devlet-i sermed görinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 91, Mısra 9). [yüzüñe, -üñ, -e]*

7. Reh-nümā-yı kūy-ı vuṣlat ʿāşıḳa
Ġam şebinde ol **yüzi** māhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 8). [yüzi, -i]*

8. Yüzini görsem Behiştī ṣanuram
Gülşen-i cennet naẓargāhum olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 92, Mısra 9). [yüzini, -i, -n, -i]*

9. ʿÖmründe ṣūfī göremez bir kerre **yüz** ammā bizüm
Her şeb şerār-ı āhdan eṭrāfumuz envārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 3). [yüz,]*

10. Çeşmümde ṭıfl-ı merdüm ḳan aġlar ellerinden
Ḫāl-i ruḫuñ bir iki üç **yüz** ḳarelerdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 99, Mısra 8). [yüz,]*

11. Yüzi muṣḥaflaruñ evṣāfı benüm ey ḫ∨āce ʿIşḳ Cibrīlinüñ ögretdügi Ḳur'ān'umdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 108, Mısra 5). [yüzi, -i]*

12. Ey Behiştī **yüzüñi** perdeye çek gösterme Māʿnā ebkārını nā-dāna ki nā-maḥremdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 109, Mısra 9). [yüzüñi, -üñ, -i]*

13. Yāruñ Behişti vaṣf-ı ruḫın yazdıġum varaḳ
Bir yaşşı **yüzli** naḳşı güzel dil-rübā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 10). [yüzli, -li]*

14. Yüzüñi Firdevs-i bālā ḳaddüñi Ṭūbā bilür
Ey lebi Kevṣer seni bu teşne-dil aʿlā bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 1). [yüzüñi, -üñ, -i]*

15. Nāgehān ussı gider olsa seni görüp raḳīb
Üstine üşüp cihān ḫalḳı **yüzine** ṣu döker *(Behiştî Dîvânı, Gazel 145, Mısra 4). [yüzine, -i, -n, -e]*

16. Ḫastedür merdüm-i çeşmüm **yüzüñi** görmeyeli
Dökdügi eşk-i revān ṣanma ecel derleridür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 146, Mısra 3). [yüzüñi, -üñ, -i]*

17. Yüzüme yār ṣovuḳ baḳsa beni lerze ṭutar ʿĀşıḳuñ var ise bunuñ gibi demler ḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 5). [yüzüme, -üm, -e]*

18. Dest-i ġamdan ṭoḳunur gibi yine **yüzüme** kef
Ṭurmayup deff gibi meclisde ḳulaġum çiñiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 5). [yüzüme, -üm, -e]*

19. Yaluñ **yüzli** diyü kükürdveş üstine pervāne
Egerçi şemʿ-i cemʿ-ārā daḫı bir dünki oġlandur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 178, Mısra 7). [yüzli, -li]*

20. Yüzümüz zer gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [yüzümüz, -ü, -müz]*

21. Ol meh **yüzinde** kīse pür-encüm gerekse āh
Yoḳdur felekde bencileyin bir sitāresüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 201, Mısra 3). [yüzinde, -i, -n, -de]*

22. Başına altun üsküf urınmazidi şehā
Olmasa ḫıdmetüñde yaluñ **yüzli** bende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 239, Mısra 4). [yüzli, -li]*

23. Her tāze mīve laʿlüñe nisbet birer çürük
Gül ḫod yanında ʿārıżıñuñ bir **yüzi** dürük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 2). [yüzi, -i]*

24. Yüzinden perde-i ebri n'ola refʿ itmese ḫurşīd
Anı sen bu cemāl-i bā-kemāl ile uṭandurduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 290, Mısra 3). [yüzinden, -i, -n, -den]*

25. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ olup
Ṣalmış **yüzine** dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 10). [yüzine, -i, -n, -e]*

26. Ruḫları lāle dili bülbül **yüzi** gül ḳaddi serv
Cān u dil eglencesi bir ḥüsni bāġum var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra 3). [yüzi, -i]*

27. Yüzüñe baḳdum cihān oldı ḳaraġu bir daḫı
Dīde açup şems-i tābāna muḳābil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 3). [yüzüñe, -üñ, -e]*

28. Ġam benüm **yüzümi** zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [yüzümi, -üm, -i]*

29. Ey Behiştī beni bülbül gibi giryān göricek Ġonca gibi **yüzini** virdi gül-i ḫandānum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 356, Mısra 10). [yüzini, -i, -n, -i]*

30. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā **yüzin**
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā **yüzin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 1). [yüzin, -in]*

31. Görmek istersem n'ola ol laʿl-i rūḥ-efzā **yüzin**
Ḳangı cānsuzdur ki görmek istemez ʿīsā **yüzin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 2). [yüzin, -in]*

32. Eşkümüñ mevci ḫayālinde aġarmış gözlerüm
Günde beñzer ol ki sīmīn eylemiş deryā **yüzin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 6). [yüzin, -in]*

33. Bulmadum ḫaddüñ gibi bir lāle ey Leylī-ṣıfat
Nice kez Mecnūn gibi geşt eyledüm ṣaḥrā **yüzin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 8). [yüzin, -in]*

34. Bir ṣanem sevdüm Behiştī ben ki Naḳḳāş-ı Ezel
Deyr-i ḥüsninde anuñ naḳş itmiş istiġnā **yüzin** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 372, Mısra 10). [yüzin, -in]*

35. Aġyār oḳur naẓarda **yüzüñ** muṣḥafın ʿıyān
Mekteb yolında ben ṭurup ezberden aġların *(Behiştî Dîvânı, Gazel 379, Mısra 3). [yüzüñ, -üñ]*

36. Ḫalvetümde **yüzüñüñ** pertevini gördi güneş
Dūr olur mı göre billāh der u bāmumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 5). [yüzüñüñ, -üñ, -üñ]*

37. Gider gīsū-yı ṣeb-rengi **yüzüñ** māh-ı tamām olsun
Raḳīb-i bed-liḳā ġamnāk ʿāṣıḳ ṣād-kām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 1). [yüzüñ, -üñ]*

38. Żiyā göster **yüzüñden** ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḥer ṣemʿi gibi anuñ cihān başına ṣām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [yüzüñden, -üñ, -den]*

39. Merḥametden **yüzüñde** yoḳ lemʿān
Ḳutlu gün bellidür toġuşundan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 5). [yüzüñde, -ü, -ñ, -de]*

40. Çihre-i maḳṣūdı görmek baña olurdı naṣīb
Gözde kuvvet olsa bir gün **yüzüñi** görsem ʿıyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 8). [yüzüñi, -üñ, -i]*

41. ʿAndelīb-i çemenüñ ehl-i hevā olduġını
Nice bilmek **yüzini** görmeden āvāzından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 406, Mısra 4). [yüzini, -i, -n, -i]*

42. İtdükce ebr-i kākülile gün **yüzin** nihān
Āhum yanında ʿadd olınur raʿd hemsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 3). [yüzin, -in]*

43. Aẓher degül mi meh **yüzünüñ** nūrı şemsden
Aydın degül mi kākülüñüñ ẓulmi emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 1). [yüzünüñ, -ü, -n, -üñ]*

44. Yüzüm miḥrābdan dönsün ayaġ altında yaturken
Eger yüz dönderem ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 7). [yüzüm, -üm]*

45. Bir ḳamer alınlu gün **yüzlüye** ben de ʿāşıḳam
Rūz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflākden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 7). [yüzlüye, -lü, -y, -e]*

46. Şöyle ḫayrānam lebinde ḫaṭṭ-ı reyḥānuña kim
Kim baḳarsa **yüzüme** geçmiş ṣanur bir ṭāḳden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 422, Mısra 10). [yüzüme, -üm, -e]*

47. Yāre diñ luṭf idüben ben ḳulını yād itsün
Eylemezse hele el **yüzine** bir ad itsün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 423, Mısra 2). [yüzine, -i, -n, -e]*

48. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim **yüzi** yanmışdur ol **yüzi** ṣuludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 8). [yüzi, -i]*

49. Her ki sevsün gören diyü düzine
Āyine olsa baḳmazam **yüzine** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 2). [yüzine, -i, -n, -e]*

50. Görsem **yüzüñ** görinmez āhumda bir şerāre
Toġsa güneş felekde pinhān olur sitāre *(Behiştî Dîvânı, Gazel 448, Mısra 1). [yüzüñ, -üñ]*

51. Raḳībüñ **yüzini** gösterdügüñ öldürmesün gökcek
Neñ aldum ey felek her gün nedür baña bu işkence *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 3). [yüzini, -i, -n, -i]*

52. N'ola **yüzüm** gören yārān firār eylerse yanumdan
Ġam-ı sīnem benüm āteşden artuḳdur sirāyetde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 478, Mısra 7). [yüzüm, -üm]*

53. Nigārā gül **yüzinüñ** ḫasretinden
Bükildi ḳāmetüm döndi hilāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 5). [yüzinüñ, -*

in, -üñ]

54. Görse **yüzüñ** Behiştī geçer kendüden hemān
ʿĀşıḳ cünūna düşmese olmaz bahārda
(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 9). [yüzüñ, -üñ]

55. Behiştī aġlamazdı yoluña dürler niṣārından
Yüzüñe baḳmaġa ger ḳalmadı dür çeşm-i giryānda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 497, Mısra 10). [yüzüñe, -üñ, -e]*

56. Baḳ a pīr-i muġān niçe kerāmet ehli ādemdür
Otursa ṣadr-ı meclisde **yüzinüñ** berḳ urur nūrı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 505, Mısra 8). [yüzinüñ, -in, -üñ]*

57. Cümle eşyā **yüzine** noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
Ḫālveş zīnet içün cilveñe keṣretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 7). [yüzine, -i, -n, -e]*

58. Kūyuñuñ raḥmile bir kez **yüzüme** baḳsa segi
ʿĀlemüñ olur idüm ben bu gedālıḳda begi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 1). [yüzüme, -üm, -e]*

59. Sīnem içre dostum āsūde-ḥāl iken **yüzüñ**
Nīzeye aldı rimāḥ-ı ġam ser-i aʿdā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 5). [yüzüñ, -üñ]*

60. Ḫāk-i kūy-ı yār ele girse **yüze** sürmek degül
İştiyāḳumdan yiyem gibi gelür ḥalvā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 3). [yüze, -e]*

61. Dilā gel irdügüñe dil uzatma ḫāme gibi
Yüzüñ dürüp āl içinde nāme gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 522, Mısra 2). [yüzüñ, -üñ]*

62. Ne ḫoş ʿālemdür ey sāḳī ṣabūḥı bāde-i bāḳī
Ḳadeḥ ṭut pür-ṣafaḳ olsun **yüzüñ** ṣaḥnınuñ āfāḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 537, Mısra 2). [yüzüñ, -üñ]*

63. Gösterüp göz göre aġyāra vefā **yüzlerini**
Neyiki ʿāşıḳa bu cevr ü cefānuñ sebebi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 7). [yüzlerini, -ler, -i, -n, -i]*

64. Her şeb **yüzine** pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı ṣunʿuñ düzedür zülf-i semen-sā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 21). [yüzine, -i, -n, -e]*

65. Ele āyīne alup gün **yüzüñe** baḳma ṣaḳın
Sen de āṣüfte olursun güzelüm bencileyin *(Behiştî Dîvânı, Matla 25, Mısra 1). [yüzüñe, -üñ, -e]*

66. Şu ki ʿışḳıle ʿāleme ṭoldı
Yüzi berg-i ḥazīn gibi ṣoldı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 12). [yüzi, -i]*

67. Seḥāb-āsā sirişkin sīne-i ḫāke revān it kim
Açılsun şerḫası güller gibi **yüzi** ola şeb-nem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 78). [yüzi, -i]*

yüz aġard: *Yüz ağartmak, takdir edilmek.*

1. Ṣūfiyā ehl-i ṣafā ḳatında **yüz aġardumaz**
Mest-i ʿışḳ olup kef-endāz olmayan ṣaḥbā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 511, Mısra 3). [yüz aġardumaz, -u, -maz]*

yüz biñ: *Yüz bin.*

1. Ol iki zencīrüñi bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe **yüz biñ** ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 8). [yüz biñ,]*
2. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur zülf-i yār
Her girih başında anuñ niçe **yüz biñ** baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 2). [yüz biñ,]*

yüz bul: *Yüz bulmak. ll İlgi ve yakınlık görmek.*

1. Yārüñ Behişti gülşen-i ḥüsninde **yüz bulan**
Pister döşendiler gül-i terden külāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 9). [yüz bulan, -an]*

yüz dönder: *Yüz çevirmek.*

1. Yüzüm miḥrābdan dönsün ayaġ altında yaturken
Eger **yüz dönderem** ḳorḳup senüñ pāy-ı semendüñden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 416, Mısra 8). [yüz dönderem, -em]*

yüz ekşi göster: *Suratını ekşitmek.*

1. Benüm çün ol perī ruḫsārile ʿīş-ı leẕīẕüm var
Raḳīb-ı dīv eger biñ ekşi yüz gösterse pervā ne *(Behiştî Dîvânı, Gazel 460, Mısra 4). [yüz ekşi gösterse, -se]*

yüz kızard: *Yüz kızartmak, utanmak.*

1. Ḳaṣd idermiş **yüz ḳızardup** laʿl-i yāre öyküne
Ḳıpḳızıl dīvāne olmış lāle-i kūhsārı gör *(Behiştî Dîvânı, Gazel 169, Mısra 11). [yüz ḳızardup, -up]*

yüz süregel: *Yüz sürmek, aşırı sevgi göstermek için eğilmek.*

1. Yüz süregeldüm efendi ḳapuña himmet uma
Dest-gīr ol beni sāyem gibi ayaḳda ḳoma *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 8, Mısra 13). [yüz süregeldüm, -dü, -m]*

yüz sür: *Yüz sürmek, saygı ve sevgi göstermek*

amacıyla yere eğilmek, yere kapanmak..

1. Yüz sürelden ayaġın tozına rifʿat buldum
   Āstānuñda ezel yeg idi benden alçaḳ
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 3). [yüz sürelden, -el, -den]
2. Sāye ṣal ey ebr yandum bu ḥarāretlerle kim
   Yüz sürer yürür izi tozına yārüñ āftāb
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 8). [yüz sürer, -er]
3. Bir ḳaravaşdur benefşe adile gülzārda
   Ṭañ mı **yüz sürerse** aña ḥaṭṭ-ı reyḥānuñ senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 8). [yüz sürerse, -er, -se]*
4. Mey-ḫānede mescidde **yüz sürmedigüm** yer yoḳ
   Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 3). [yüz sürmedigüm, -me, -dig, -üm]*
5. Beni öldükde bu şāl-i siyāhumla bürürlerse
   Yeridür ḫāküme gökde melekler **yüz sürürlerse** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 2). [yüz sürürlerse, -ür, -ler, -se]*

yüz ṭut: *Yüz tutmak, yönelmek.*

1. Bārān-ı ḥasret üstüme yaġmaġa **yüz ṭutar**
   Cemʿ olsa başum üstine āhum seḥābveş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 223, Mısra 3). [yüz ṭutar, -ar]*
2. Māluñı ḥarc idüp olmışdur gedā-yı ḫāksār
   Ḥamdülillāh şimdi **yüz ṭutdı** bize devlet yine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 499, Mısra 6). [yüz ṭutdı, -dı]*
3. Göz uruyor seyrine yer yer feleklerde nücūm
   Alnuña öykünmege **yüz ṭutduġunca** mah-tāb*(Behiştî Dîvânı, Gazel 42, Mısra 12).[yüz ṭutduġunca, -duġ, -un, -ca]*
4. Ay u gün āyīne-i maḳṣūdum olursa daḫı
   Bir nefes **yüz ṭutmayam** bu çarḫ-ı mīnādan yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 31, Mısra 6). [yüz ṭutmayam, -ma, -y, -am-ma, -y, -am , -]*
5. Oḳuñ sīnemde ḳonmayup geçelden
   Ḫarāba **yüz ṭutupdur** ol ʿimāret *(Behiştî Dîvânı, Gazel 55, Mısra 4). [yüz ṭutupdur, -up, -dur]*

yüz ur: *Yüz sürmek. II Secde etmek.*

1. Biñ naḳş ile öñüñde zemīne **yüz urmaġa**
   Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḥüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [yüz urmaġa, -maġ, -a]*

yüz ur: *Yüz sürmek.*

1. Ḫāke **yüz urmış** işigüñde Behiştī dirler
   Didi kim ādemdür ammā çoḳ bilür şeytāndan ol *(Behiştî Dîvânı, Gazel 303, Mısra 9). [yüz urmış, -mış]*
2. Āstān-ı deyr ġamgīnler ziyāretgāhıdur
   Ḫāke **yüz ursaḳ** biz anda n'ola ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 4). [yüz ursaḳ, -sa, -ḳ]*
3. Der-i yāre ʿaceb olmaz teveccüh eylese göñlüm
   Yüz urup ʿarż-ı ḥācet itmege bir āstān ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 8). [yüz urup, -up]*
4. Ḫāke **yüz urup** Behiştī sāʾil-i eşküñ gibi
   Āstān-ı yārda bir vaż'-ı dervīşāne ḳıl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 313, Mısra 9). [yüz urup, -up]*
5. Ḫāke **yüz urup** Behiştī iʿtiẕār it cürmüñe
   İnne aʿẕaru'l-verā maḳbūletün ʿinde'l-kerīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 328, Mısra 9). [yüz urup, -up]*

yüz vir: *İlgi, yakınlık göstermek.*

1. Ol iki kāfirlere **yüz virme** şāhum ẓulm ider
   Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [yüz virme, -me]*

yüz yu: *Yüz kapamak, secde etmek.*

1. Namāza **yüz yumaduġum** benüm maʿẕūr ṭutmazlar
   Cemāʿat varsa bu dīde-i ḫūn-bārumı bilmezler *(Behiştî Dîvânı, Matla 13, Mısra 1). [yüz yumaduġum, -a, -duġ, -um]*

yüz yüze gel: *Yüz yüze gelmek, karşılaşmak.*

1. Şehā ḳaçan yüze yüz gelse ʿasker-i ḥaṭṭuñ
   Sipāh-ı eşkümi bir demde ġarḳ ider ḫūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 5). [yüz yüze gelse, -se]*

yüzbiñ: *Yüz bin. II Sayısız.*

1. Ey Behiştī dem-i vuṣlat didigüñ pür-demdür
   Ki irilmez aña ḫarc olmaġıle **yüzbiñiler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 173, Mısra 10). [yüzbiñiler, -i, -ler]*
2. Bir naẕarda nice **yüzbiñ** ʿāḳılı Mecnūn ider
   Cilve ʿarż itdükce çihreñ peyker-i Leylā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 7). [yüzbiñ,]*

yüzden: *Sebepten.*

1. Göreydüñ eşk-i gül-gūnum ne **yüzden** renge ḳoymışdur
   Şanurduñ dāmenüm kūhsār-ı ḥasret lālezārıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 98, Mısra 3). [yüzden,]*
2. Her ne **yüzden** ṭoġsa sīnem ṣaḥnını pür ṣevḳ ider
   Cevr ider dirsek biz ol meh-rūya bühtān

eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 3). [yüzden,]*

3. Ben ḫaḳīre ʿārızuñ ābı ne **yüzden** ṣuna cām
Ḫāk-i teşne çeşme-i ḫurşīdden alur mı kām *(Behiştî Dîvânı, Gazel 334, Mısra 1). [yüzden,]*

yüzden: *Yüz, çehre. II Sebepten.*

1. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice **yüzden** şühūdı var
Oldur murād varise tende bu ḫamsdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [yüzden,]*

yüze gül: *Sevimli, alımlı görünmek.*

1. Gülmez oldı yüze ol gül-bün-i sīm-i sirişk
Merdümüm mā-melekin yoluña ḫarcandı gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 517, Mısra 3). [yüze gülmez, -mez]*

yüze sür: *Yüze sürmek, edinmek, bulaşmak.*

1. Dergāhı balçıġın **yüze sürdük** Behiştiyā
Onsuz evüñ ḫamīrini alur gedālaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 209, Mısra 9). [yüze sürdük, -dü, -k]*

yüze yüz: *Yüz yüze.*

1. Yüze yüz Muṣṭafāya uġradum
Kaʿbe gördüm ṣafāya uġradum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 345, Mısra 1). [yüze yüz,]*

yüzi aġ ol: *Yüzü ak olmak.*

1. Göz açdurmaz başar ġam küştigīrin
Yüzi aġ ola ḳara pehlevānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 8). [yüzi aġ ola, -a]*

yüzi gül: *Yüzü gülmek, sevinci yüzünden belli olmak.*

1. Gülistānuñ **yüzi gülse** açılsa nev-bahār olsa
Ḳasāvetler perākende göñüller ber-ḳarār olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 477, Mısra 1). [yüzi gülse, -se]*

yüzi ḳarar: *Yüzü kararmak, utanmak.*

1. Ḫançer gibi yanuñda şu kim iki yüzlüdür
Yarın **yüzi ḳararsa** gerek nitekim niyām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 28). [yüzi ḳararsa, -r, -sa]*

yüzi ḳarasıyla ḳal: *Utanmak, utancıyla kalmak.*

1. Behiştī nāme yazmaġa müsāʿid olmadı ammā
Aġızdan söyledüm yüzi ḳarasıyla ḳalem ḳaldı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 542, Mısra 10). [yüzi ḳarasıyla ḳaldı, -dı]*

yüzi şulu: *Güzel, asil yüzlü, yüzü nurlu. II Rağbet edilen.*

1. Benefşe istemez bülbül gül-i sīr-āba māʾildür
Anuñçün kim yüzi yanmışdur ol **yüzi şuludur** bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 8). [yüzi şuludur, -dur]*

yüzi şuyı: *Yüzü suyu hürmetine.*

1. Baġdād iken **yüzi şuyı** ʿAcem mülkinüñ
Ġālib anuñ da bād-ı ṣabāyı vurur semūm *(Behiştî Dîvânı, Kıt'a 3, Mısra 1). [yüzi şuyı,]*

2. Ḫālişlerüñüñ **yüzi şuyına** kerem eyle
Telvīş-i riyādan anı pāḳ eyle Ḫudāyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 53). [yüzi şuyına, -n, -a]*

yüzi yerlere düş: *Utanmak, hicap duymak.*

1. Māh-ı ʿālem-tāba aḫşam ʿarż-ı ḥüsn itdi o māh
Ey Behiştī yerlere düşdi yüzi maḥcūb olup *(Behiştî Dîvânı, Gazel 44, Mısra 10). [yüzi yerlere düşdi, -di]*

yüzin gör: *Karşılaşmak, yüzünü görmek.*

1. Her ḳaçan yārüñ **yüzin görsem** gözüm giryān olur
Yılda bir bayram olur anda daḫı bārān olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 94, Mısra 1). [yüzin görsem, -se, -m]*

yüzin gül: *Yüzü gülmek, sevinci yüzünden belli olmak.*

1. Çeşm-i giryānumı gördükce n'ola gülse yüzin
Gülşene āb-ı revān virmese olmaz revnaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 7). [yüzin gülse, -se]*

yüzin yırt: *Ölüm ve infial duyulan üzücü durumlar karşısında insanların vücutlarını dövüp yüzlerini tırnaklarıyla çizerek keder duygularını açığa vurmaları, kederlenme durumu.*

1. Ṣubḥ-dem yırtup yüzin ġarḳ olsa ṭañ mı ḫūna çarḫ
Bunca dürr-i bī-ḥisābı virdi bir altuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 1). [yüzin yırtup, -up]*

yüzine baḳ: *Yüzüne bakmak, merhamet etmek.*

1. Gel e baḳdı yüzine aġladuġın gördügi dem
Pādişāhı yine raḥm itdi Behiştī ḳulına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 453, Mısra 9). [yüzine baḳdı, -dı]*

yüzine di: *Yüzüne söylemek, arkasından konuşmamak.*

1. Vāʿiẓ-i bāde-perestin ḫalvetinde itdügin
Yüzine daḫı direm şanmañ ki ġıybet eylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 346, Mısra 6). [yüzine direm, -em]*

yüzine urup: *Yüzüne vurmak.*

1. Cürmüne baḳup irte ceybüñ naẓarında
Yüzine urup itdügini eyleme rüsvā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 56). [yüzine urup, -up]*

yüzine ur: *Yüzüne vurmak, kusuru yüzüne söylemek.*

1. Bād-ı şabā ḳo lāfı diyü **yüzine urur**
Güm itse gül-ʿiẕārını bezm-i çemende şemʿ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 238, Mısra 7). [yüzine urur, -ur]*

yüzini ḫāke ur: *Yüzünü toprağa vurmak. II Namaz kılmak.*

1. Şol mest kim düşüp **yüzini ḫāke urmaya**
ʿUşşāḳ içinde nāmı anuñ bī-namāz olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 189, Mısra 5). [yüzini ḫāke urmaya, -ma, -y, -a]*

yüzini ḳara siyāh eyle: *Yüzünü kara çıkarmak.*

1. ʿĀşıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı gelür āḫir-i kār
ʿĀḳıbet ẓālimüñ eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 4). [yüzini ḳara siyāh eyler, -r]*

yüzler karası: *Yüz karası, utanılacak durum.*

1. Ne **yüzler ḳarasıdur** bu ki nūr-ı çihre-i yāre
Muḳābil olmaġa gönlünde ḳaṣdı var imiş māhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 5). [yüzler ḳarasıdur, -dur]*

yüzüm şuyı ḫāke şaldum: *Yüz suyu dökmek, onurunu ayaklar altına alacak şekilde yalvarmak.*

1. Yüzüm şuyı gibi varum yolında ḫāke şaldum ben
Semendüñ gibi āhumla ḳara çullara girdüm ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 429, Mısra 1). [yüzüm şuyı ḫāke şaldum, -du, -m]*

yüzüm üzre düş: *Yüz üstü düşmek, yere kapanmak.*

1. Ḥüsnüñ görüp ʿaceb mi **yüzüm üzre düşdügüm**
Miḥrābuñı görenlere lāzım gelür sücūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 7). [yüzüm üzre düşdügüm, -düg, -üm]*

yüzüme bak: *Yüzüne bakmak, ilgilenmek.*

1. Her ne deñlü aġlasam öñünde baḳmaz yüzüme
Ol gözüm nūrı bileydüm bāri nemden incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 5). [yüzüme baḳmaz, -maz]*

yüzümi surḫ id: *Yüz kızartmak. II Utandırmak.*

1. Ḳapuñda ḳanlu yaşum şanma surḫ iden yüzümi
Kilābuñ mıdur ulular görüp utandum ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 405, Mısra 7). [yüzümi surḫ iden, -en]*

yüzümüze bak: *İlgilenmemek, önem vermemek.*

1. Yüzümüze gel e baḳmadı ġoncamuz hergiz
Behişti gülşenümüzde açıldı ol verd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 9). [yüzümüze baḳmadı, -ma, -dı]*

yüzüñ aḳ ol: *Yüzü ak olmak, saf ve temiz olmak.*

1. Belāġat bülbüli olup oḳursın ol gülüñ vaṣfın
Gülistān şafḥası gibi Behiştī yüzüñ olsun aḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 10). [yüzüñ aḳ olsun, -sun]*

yüzüñ göster: *Yüzünü göstermek, ortaya çıkmak.*

1. Gösterürseñ ʿāşıḳa kūyuñ ṭavāfında yüzüñ
Kaʿbeye ey gözlerüm nūrı nedür sen varuban *(Behiştî Dîvânı, Gazel 386, Mısra 3). [yüzüñ gösterürseñ, -ür, -se, -ñ]*

yüzüñe bakdı ise: *Yüzüne bakmak, değer vermek, ilgi göstermek.*

1. Yüzüñe baḳdı ise bendeñe ḫışm itme şehā
Kim ola görmege meyl eylemeye ḫünkārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 557, Mısra 3). [yüzüñe baḳdı ise, -dı, -ise]*

Z/Ż/Ẓ/Ẕ

zabt: *Tutma, hâkim olma.*

1. Lebüñden menʿ idersem dil ʿiẕāruñ ārzū eyler

Hele ben **ẕabṭa** ḳādir olmadum bu ṭıfl-ı meyyāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 12). [ẕabṭa, -a]*

żabṭ eyle: *Zapt etmek, tutmak.*

1. Naḳd-i dili sen kendüñ **żabṭ eyle** Behiştī kim
   Çeşmine inanursañ aldar seni ḫāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 9). [żabṭ eyle,]*
2. Żabṭ eyle göñlüñi diyü emrüñ ne aṣlı var
   Raġmuñda vāʿiẓā ben aña ḳādirem gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 502, Mısra 7). [żabṭ eyle,]*
3. Żabṭ eyle göñül ḫānesini ṣerʿile muḥkem
   Tā-varın anuñ düzd-i hevā itmeye tālān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 31). [żabṭ eyle,]*
4. Gördüñ ki göñül yāra varup güle başladı
   Żabt it anı erkenden yoḫsa giderek gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra 6). [żabt it,]*
5. Ey ṣaçı Leylām elin çeksün ya **żabṭ it** şāneñi
   Yā hemān Mecnūn ile ṣaḥrāda bil dīvāneñi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 547, Mısra 1). [żabṭ it,]*

zabt it: *Zabdetmek, tutmak.*

1. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın **ẓabt itmeye**
   Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz zücāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 5). [ẓabt itmeye, -me, -y, -e]*

żabṭ kıl: *Ele geçirmek, tutmak.*

1. Ḳıldı bezm ehlini zencīre dizilmiş gibi żabṭ
   Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 7). [żabṭ ḳıldı, -dı]*

żabṭ olın: *Ele geçirilmek, elde tutulmak.*

1. Behiştī **żabṭ olınmaz** çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
   Ṭutalum tendeki her mūyı zencīr-i cünün olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 13). [żabṭ olınmaz, -maz]*

żabṭ olın: *Zabtedilmek, tutulmak. II Akmak, ağlamak.*

1. Eşküm yetīmi ẕerre ḳadar **żabt olınmaz** āh
   Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 3). [żabt olınmaz, -maz]*

zād: *Kendi, öz.*

1. Ḫarc eyle naḳd-i cānı ṭutarsañ reh-i viṣāl Zāduñda ḫısset eyleme maḳṣad ıraḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 8). [zāduñda, -uñ, -da]*

zād-ı rāh: *Yol azığı.*

1. Dāġ-ı ġamuñla ʿazm-i mülk-i ʿadem kılursam
   Ḳoynumda **zād-ı rāhum** bir nān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 4). [zād-ı rāhum, -um]*

żaʿf: *Zaaf, zayıflık.*

1. Nerd-bān oldı ecel ḳasrına **żaʿfile** tenüm
   Pāyelerdür aña gūyā görinen her eyegi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 513, Mısra 7). [żaʿfile, -ile]*

zafer bul: *Galip gelmek, zafer elde etmek.*

1. Bulımaz būd-ı mevzūna ẓafer
   Baḫre olmayan Behiştī āşinā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 17, Mısra 9). [ẓafer bulımaz, -ı, -maz]*
2. Ṣayd-ı maḳṣūda **ẓafer bulmaġıçün** şeh-bāz-ı dil
   Açdı himmet bālini evc-i irādetden yaña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 26, Mısra 5). [ẓafer bulmaġıçün, -maġ, -ıçün]*

żaʿf-ı rūze: *Oruç zayıflığı.*

1. Bāde nūş it **żaʿf-ı rūze** zāʿil olsun diriseñ
   Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 7). [żaʿf-ı rūze,]*

żaʿfum gör: *Zaafını, zayıflığını görmek.*

1. Görüp żaʿfum seg-i kūyuñ ırılmaz oldı yanumdan
   Nevāle ārzū eyler meger kim üstüḫ∨ānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 1). [żaʿfum görüp, -üp]*

zāġ: *Karga.*

1. Virme dünyāya Behiştī söz bahāristānını
   Andelībe çıḳa **zāġuñdur** gülistānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 10). [zāġuñdur, -uñ, -dur]*
2. Şāh-bāzī idük gerçi Behiştī biz ezel
   Dūd-ı āh içre gören şimdi ṣanur **zāġuz** biz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 193, Mısra 10). [zāġuz, -uz]*
3. Ey Behiştī dūd-ı āhumdan çemenzār-ı felek
   Bir ʿaceb gülşendür ammā bülbüli bir ḳara **zāġ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 10). [zāġ,]*
4. Murġ-ı maʿnī ṣaydına yegdür Behiştī dāmda
   Ḫāme dirler adına bir ḳara **zāġum** var benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 320, Mısra*

10). [zāġum, -um]

5. Ġamlar ṭaġılmasun mı göñülden ki cām bir
Şeh-bāzdur ki uġradı **zāġuñ** alayına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 6). [zāġuñ, -uñ]*
6. Üşüp **zāġ** u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [zāġ,]*

zāġ: *Karga. II Rakip.*

1. Ḳuşluġa dek şenlik idi bu gice
Nāle-i bülbüllerile **zāġlar** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 180, Mısra 8). [zāġlar, -lar]*

zaġan: *Karga.*

1. Behiştī lāşe-i dünyāya ḳonmazam **zaġan** mānend
Fezā-yı himmet evcinde hümā-pervāzdur göñlüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 343, Mısra 9). [zaġan,]*

zāġ-ı ġam: *Gam kargası.*

1. Zāġ-ı ġamlar bām-ı sīnemde perīşān oldular
Nāle tīrin ṣalduġı gibi kemānından rebāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 41, Mısra 7). [zāġ-ı ġamlar, -lar]*

zāhib ol: *İnanmak, kabullenmek.*

1. Her maḥalde meẕheb-i Manṣūra **zāhib oluram**
Setr-i Ḥaḳ iden erāzil gibi bāṭıl olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 5). [zāhib oluram, -ur, -am]*

zāhid: *Züht, takva sahibi, sofu.*

1. Zāhid didüklerinüñ bezme yarar yeri yoḳ
Rīşin meger ḳılavuz meclis yerine cārūb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 35, Mısra 5). [zāhid,]*
2. Zāhid el al diyü her dem baña ibrām eyler
Ḳolay el almaḳ evet ʿahde vefā itmek güç *(Behiştî Dîvânı, Gazel 67, Mısra 5). [zāhid,]*
3. Ḳadrüni **zāhid** ne bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī ẕevḳ ider mi Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 9). [zāhid,]*
4. Dehen-i telḫuñile eyleme **zāhid** baña pend
Ḳorḳaram zühd-i kelāmuñdan ire cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 1). [zāhid,]*
5. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü **zāhid**
Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 1). [zāhid,]*
6. ʿIşḳa uy **zāhid** ḳo zühdi kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [zāhid,]*
7. Naḳd-i cān virmez viṣālüñ cāmına **zāhid** meger
Şöyle ṣanmış fürḳatüñ naḳşı anuñ hicrānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 3). [zāhid,]*
8. Zāhidler ehl-i ʿışḳa yaḳīn gelmesün ḳovuñ
Kim ṣıḥḥat ehli içre yaraşmaz cüẕāmlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 132, Mısra 5). [zāhidler, -ler]*
9. Dehr bāġında Behiştīyi iden ber-ḫurdār Zāhidüñ pendi degül pīr-i muġān alḳışıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 10). [zāhidüñ, -üñ]*
10. Zāhid hümā-yı evc-i tecerrüd olanlaruñ ʿĀlemde āṣiyānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 3). [zāhid,]*
11. Pīr-i muġāna **zāhidle** niçesiz didüm Didi duʿāsın almalıyın ben aña naẕar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 183, Mısra 5). [zāhidle, -le]*
12. Leşker-i eşkile āhum ʿalemin gördüñse Baña ṭaʿn eyleme **zāhid** ki göñül sulṭāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 4). [zāhid,]*
13. Kūşe-i ġamda yimek içmek ḥarām oldı baña
Var mıdur ʿālemde **zāhid** bundan özge irtiyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 4). [zāhid,]*
14. Zāhid gibi Behiştī ʿamel fikrin itmezüz ʿĀṣıḳlaruz ʿibādetümüz bī-niyāzlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 251, Mısra 9). [zāhid,]*
15. Her ne var ise ʿibādet saña ʿışḳ olsun baña
Zāhid īmānsuz ʿamelden sādece īmān yeg *(Behiştî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 4). [zāhid,]*
16. Zāhid riyā ile ne dökersin gözüñ yaşın
Bāzār-ı merḥametde geçer ṣanma dirhemüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 3). [zāhid,]*
17. Bünyesin seyl-i ḥavādiṯ yıḳsa ʿāṣıḳ yoḳ dimez
Zāhidi gör ġarḳ-ı niʿmetdür yine şākir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 8). [zāhidi, -i]*
18. Mey duḫterini **zāhide** virmeñ eri degül
Dürr-i ḥabābı ṣormañ aña cevherī degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 309, Mısra 1). [zāhide, -e]*

19. Zāhidi bikr-i meyden eyleñ dūr
Neyler anuñ yanında nā-maḥrem *(Behişt Dîvânı, Gazel 336, Mısra 7). [zāhidi, -i]*

20. Eger **zāhidden** olsa çekdigüm bīm
Eñ ednāsında cān eylerdi teslīm *(Behişt Dîvânı, Gazel 339, Mısra 1). [zāhidden, -den]*

21. Gördügüñ meste neden **zāhid** kerāhatle naẓar
Şöyle beñzer görmemişsindür sen ol murdārdan *(Behişt Dîvânı, Gazel 384, Mısra 5). [zāhid,]*

22. Nār-ı dūzaḫ gerçi müşkil nesnedür **zāhid** velī
Yāre irmiş ʿāşıḳı hicrāndan Allāh ṣaḳlasın *(Behişt Dîvânı, Gazel 415, Mısra 5). [zāhid,]*

23. ʿĀşıḳlara ṭaʿn iden **zāhidleredür** ancaḳ
Var ise Behiştīnüñ göñlünde eger kīne *(Behişt Dîvânı, Gazel 459, Mısra 9). [zāhidleredür, -ler, -e, -dür]*

24. Men ʿaref sırrını fehm itmez iken şimdi
Niçe **zāhid** geçinür var ʿulemā şeklinde *(Behişt Dîvânı, Gazel 486, Mısra 4). [zāhid,]*

25. Naẓar itmek kişi cāʿiz degül maḥbūba dirmişsüñ
Naẓar itmek degül körlügüñe **zāhid** severlerde *(Behişt Dîvânı, Gazel 487, Mısra 8). [zāhid,]*

26. Görüp ḥüsnüñ niçün **zāhid** baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behişt Dîvânı, Gazel 488, Mısra 7). [zāhid,]*

27. Rind-i ḥarābı **zāhid** ʿayb itme Ḥaḳ Teʿālā
Sāz u sürūrı aña tesbīḥi saña virdi *(Behişt Dîvânı, Gazel 510, Mısra 5). [zāhid,]*

28. Zāhidüñ ṣūfī ṣadāsın işiden ʿāşıḳ dir
Bu riyā kūyunuñ ol şimdi ḥudāvendi gibi *(Behişt Dîvânı, Gazel 517, Mısra 7). [zāhidüñ, -üñ]*

29. Zāhid geçindügi niyedür ṭuysa ḥālini
Tel tel yolardı şāne raḳībüñ ṣaḳalını *(Behişt Dîvânı, Gazel 527, Mısra 1). [zāhid,]*

30. Ṣādıḳ muḥibbe ʿarż-ı şefḳat iderler ammā
Zāhid münāfıḳāne pīr-i muġān derūnī *(Behişt Dîvânı, Gazel 532, Mısra 8). [zāhid,]*

31. Zāhid ʿaceb mi baḳmasa göz revzenin açup
Yārüñ ḥarīm-i ḥüsni götürmez ḥavāleyi *(Behişt Dîvânı, Gazel 534, Mısra 7). [zāhid,]*

32. Şemşīr-i āha her birümüz bir ġılāf-ı ʿışḳ
Zāhid bizi güzāfa urur sanma lāf-ı ʿışḳ *(Behişt Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 4). [zāhid,]*

<u>zāhidā:</u> *Ey zahit.*

1. Bezme gelseñ **zāhidā** yaḳmaġa ġam
Firʿavnını
Bir ayaġıyla elüñde ejder olurdı ʿaṣā *(Behişt Dîvânı, Gazel 13, Mısra 5). [zāhidā,]*

2. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ zühdi terk it ʿışḳa gel
Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behişt Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [zāhidā,]*

3. Zāhidā olmaġa ʿaḳl ālāyişinden pāk dil
Gel bizümle bir ḳadem deryā-yı ḥayretden yaña *(Behişt Dîvânı, Gazel 26, Mısra 7). [zāhidā,]*

4. Zāhidā ben meclis-i meyden nice ẕevḳ itmeyem
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behişt Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [zāhidā,]*

5. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet **zāhidā**
Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behişt Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [zāhidā,]*

6. Zāhidā āyineye baḳmayalum mı yoḫsa
ʿĀşıḳuñ āyinesi cām-ı mey-i rūşendür *(Behişt Dîvânı, Gazel 124, Mısra 5). [zāhidā,]*

7. Ḳaddi kemānlaruz bize ṭaʿn itme **zāhidā**
Dek tur ki yeter … el ursañ ḳażālıyuz *(Behişt Dîvânı, Gazel 210, Mısra 3). [zāhidā,]*

8. Gel ṣoyun meydān-ı ʿışḳa gir eriseñ **zāhidā**
Niçe bir şeyṭānile ḫalvetde ṭutarsın güreş *(Behişt Dîvânı, Gazel 228, Mısra 7). [zāhidā,]*

9. Neyleyem ben **zāhidā** mey vaṣfın eyler çeng-i bezm
Pīrümüz pendi girermiş ḳalbine ḳābillerüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 267, Mısra 3). [zāhidā,]*

10. Zāhidā dīdāra göz ṭutma yeter cennet saña
Pādişehler meclisinde işi yoḳ ʿāmillerüñ *(Behişt Dîvânı, Gazel 267, Mısra 7). [zāhidā,]*

11. Bu ḫālete yüregüm **zāhidā** benüm döyemez
Ki bāde nūş ide yārān u ben neẕāre ḳılam *(Behişt Dîvânı, Gazel 322, Mısra 3). [zāhidā,]*

12. Zāhidā pīr-i muġāna varduġum ʿayb itme kim
Derd ü ġamdan öldüm istimdād-ı himmet eylerem *(Behişt Dîvânı, Gazel 346, Mısra 7). [zāhidā,]*

13. Ḳıldı bezm ehlini zencīre dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behişt Dîvânı, Gazel 434, Mısra 8). [zāhidā,]*

14. Zāhidā bülbül olup nāleler itsem n'ola

kim
Unıdur Ravżа-ı Firdevsi gören gülşenümi *(Behişтî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 5). [zāhidā,]*

15. Zāhidā ʿāşıḳ ṭururken umma cennetden naṣīb
İrmez aña nā-maḥaller manṣıb-ı dünyā gibi *(Behişтî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 7). [zāhidā,]*

16. Sīnemüzde **zāhidā** neyler ġam-ı ferdā bizüm
Bezmümüz peymānesidür Kevs̱er-i Meʾvā bizüm *(Behişтî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 3). [zāhidā,]*

zāhid-i ġamnāk: *Gamlı, kederli zahit.*

1. Sürūr-ı meclise cānā rivāyet eyleye diyü Behişтī bezme gelse **zāhid-i ġamnākden** ḳorḳar *(Behişтî Dîvânı, Gazel 177, Mısra 8). [zāhid-i ġamnākden, -den]*

zāhid-i halvet-nişīn: *Münzevi, yalnızlığa çekilmiş zahit.*

1. Ey ʿazīzüm **zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ** sözine
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin zindān ider *(Behişтî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 7). [zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ, -üñ]*

zāhid-i ḫuşk: *Kaba sofu.*

1. Riyā vādīlerinde **zāhid-i ḫuşk** Dıraḫt-ı gūr gibidür nice dallu *(Behişтî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 7). [zāhid-i ḫuşk,]*

2. Niye ḫalḳ itdi Ḫudā **zāhid-i ḫuşki** ʿacebā Şöyle beñzer ki cehennem odı ol ḥīz midür *(Behişтî Dîvânı, Gazel 187, Mısra 3). [zāhid-i ḫuşki, -i]*

zāhid-i ṣad sāl ile: *Yüz yıllık zahit.*

1. Muġ-beçe öñünde ölmek yeg gelür biñ kez baña
ʿÖmr sürmekden Behişтī **zāhid-i ṣad sāl ile** *(Behişтî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 10). [zāhid-i ṣad sāl ile, -ile]*

zāhid-i şehr: *Şehrin zahidi. II Tanınan zahit.*

1. Riyānuñ dadın almışsın didükce **zāhid-i şehre**
Behişтī ṣūretin ekşitmesün mi ḫaḳ süḫan-verdür *(Behişтî Dîvânı, Gazel 152, Mısra 9). [zāhid-i şehre, -e]*

zāhir: *Açık, aşikâr, görünen.*

1. Şāh olan her bendeye **ẓāhir** budur muḥtāc olur
Şehlik oldur kimseye göstermeyesin iḥtiyāc *(Behişтî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 7). [ẓāhir,]*

2. Berg-i gülden yegdür ol ruḫsār-ı rengīn ʿāşıḳa
Ḫārdan **ẓāhir** budur kim lāle-i ḫandān yeg *(Behişтî Dîvânı, Gazel 265, Mısra 8). [ẓāhir,]*

3. Şöyle oldum ben senüñ ʿışḳuñda ey Leylī-ḫırām
Kim beni Mecnūn ṣanur **ẓāhirde** gören ṣūretüm *(Behişтî Dîvânı, Gazel 360, Mısra 6). [ẓāhirde, -de]*

4. Yüri hey ḳavli yalan ʿahde peşīmān olıcı Maʿnide kāfīr ü **ẓāhirde** müselmān olıcı *(Behişтî Dîvânı, Gazel 558, Mısra 2). [ẓāhirde, -de]*

zāhir ol: *Açığa çıkmak, görünür olmak.*

1. Bikriken gülşende ḥamli **ẓāhir olmış** ġoncanuñ
İşidüp anı Behişтī bülbül efġān eylemiş *(Behişтî Dîvânı, Gazel 221, Mısra 9). [ẓāhir olmış, -mış]*

2. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege ẓan gelmiş iken **ẓāhir olur** şekk *(Behişтî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [ẓāhir olur, -ur]*

3. Nāmumı luṭfile aġzına alaldan beri yār Būy-ı cān **ẓāhir olur** ehl-i dile nāmumdan *(Behişтî Dîvânı, Gazel 380, Mısra 4). [ẓāhir olur, -ur]*

zāhiri: *Görünür.*

1. Baḳma efendi **ẓāhiri** olduġına ḥarāb Vallāhi cān u dilden olupdur saña ġulām *(Behişтî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 103). [ẓāhiri,]*

zahm: *Yara.*

1. Cism-i mecrūḥumda döndi rişte-i cānum benüm
Ol fetīle kim anuñla **zaḫm** eylerler ʿilāc *(Behişтî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 6). [zaḫm,]*

2. Tīrüñ cihānda ġam raḳamın yazmaġa ḳalem
Zaḫmum devāt içindeki ḫūn-ı siyeh midād *(Behişтî Dîvânı, Gazel 76, Mısra 8). [zaḫmum, -um]*

3. Bāġum üstinde götürsem **zaḫmuñı** erzānidür
Kim maḥabbet deştinüñ ol lāle-i ḫandānıdur *(Behişтî Dîvânı, Gazel 125, Mısra 1). [zaḫmuñı, -uñ, -ı]*

4. Müjeñ tīrin görelden çeşm-i ʿāşıḳ Hemān ol **zaḫma** dönmişdür ki işler *(Behişтî Dîvânı, Gazel 135, Mısra 8). [zaḫma, -a]*

5. Ġam oḳı **zaḫmınuñ** derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ zaḫmetin

bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 5). [zaḫmınuñ, -ı, -n, -uñ]*

6. Dil-i ser-geşte her **zaḫmumdan** eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 7). [zaḫmumdan, -um, -dan]*
7. Senüñ ey ʿandelīb-i nāvek-i yār
Benüm **zaḫmum** degül mi āşiyānuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 280, Mısra 4). [zaḫmum, -um]*
8. Sīnede tīġ-i müjeñ **zaḫmını** herkes bilmiş
Gerçi ben anı şehā kimseye ḳaṭʿā dimedüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 352, Mısra 3). [zaḫmını, -ı, -n, -ı]*
9. Hele ne'ylerseñ idersin ṣusayup yaşumdan
Tīrinüñ **zaḫmı** gülin sīnede ṣoldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 6). [zaḫmı, -ı]*
10. Dil ü cān bülbülüm sīnemde her **zaḫmum** şükūfemdür
Behiştī dünyede bir ravża-i cennet-miṣālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 9). [zaḫmum, -um]*

zahm: *Sıkıntı.*

1. Dil-i ser-geşte her **zaḫmumdan** eyler nāleler peydā
Meger kim bezm-i şevḳuñda vücūdum erġanūn olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 7). [zaḫmumdan, -um, -dan]*

zahm ur: *Yaralamak, yara açmak.*

1. Şāhāne **zaḫm uralı** kilābuñ Behiştiye
Baş egdi geldi her kişi anuñ ayaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 9). [zaḫm uralı, -alı]*
2. Kūyuña ḳaṣd itse raḳīb uram endāmına zaḫm
Kaʿbe ṭarīḳında aña māniʿ olan ḫār menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 317, Mısra 7). [zaḫm uram, -am]*
3. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaṣd iderseñ gel
Sinān-ı āh ile bir **zaḫm urayın** saña kim sesme *(Behiştî Dîvânı, Gazel 470, Mısra 4). [zaḫm urayın, -ayın]*

zaḫmet: *Sıkıntı, eziyet.*

1. Ġam oḳı zaḫmınuñ derdin ne bilsün sīne-i mesrūr
Ṣaḥīḥü'l-bāl olan ehl-i belānuñ **zaḫmetin** bilmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 199, Mısra 6). [zaḫmetin, -in]*
2. Her nice **zaḫmet** ki ʿārıż olsa ol cānānuma
Yā İlāhī sen sirāyet itdür anı cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 1). [zaḫmet,]*
3. Zaḫmet ü renc ü ʿanāsı ey Behiştī cānuma
Ṣıḥḥatüm ʿömrüm cefāsı … çün sulṭānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 9). [zaḫmet,]*
4. Yārüñ süḫanlerin götürürsem ʿaceb degül
Zaḫmet degüldür ehl-i dile āşinā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 6). [zaḫmet,]*

zaḫmet çek: *Zahmet çekmek, sıkıntıya katlanmak.*

1. Dili bir seng-i mıḳnāṭīs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Benümçün çekmesün zaḫmet ne lāzım ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 4). [zaḫmet çekmesün, -me, -sün]*
2. Dili bir seng-i mıḳnāṭıs idüpdür şevḳ-ı peykānuñ
Ne lāzım çekmesün zaḫmet benümçün ḳaşlaruñ yāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 4). [zaḫmet çekmesün, -me, -sün]*
3. Ṣaʿyile gelmişüñüz ırma nişān yerinden
Tīr-i ġamzeñ ṣalıvir çekmeyelüm hīç zaḫmet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 49, Mısra 8). [zaḫmet çekmeyelüm, -me, -y, -elüm]*

zaḫmetsi: *Zahmete girmek, zahmet olmak.*

1. Diye bir vaḳt ola ol şāh Behiştīyi añup
Hīç **zaḫmetsimedi** ḫıdmetüm ol raḥmetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 10). [zaḫmetsimedi, -me, -di]*

zahm-ı ġam: *Gam yarası.*

1. Cānuma kār ide gibi **zaḫm-ı ġam**
İşleye gibi raḳībüñ devleti *(Behiştî Dîvânı, Gazel 521, Mısra 7). [zaḫm-ı ġam,]*

zahm-ı ġamze: *Sevgilinin yan bakışının yarası.*

1. Ġamlaruñ mülk-i ʿadem rāhında yār olsun baña
Sīnem üzre **zaḫm-ı ġamzeñ** yādgār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 2). [zaḫm-ı ġamzeñ,]*

zahm-ı hūnīn: *Kanlı yara.*

1. Elüñi çek gül-i aḥmerden añup ḫār elemin
Zaḫm-ı ḫūnīnüñi sīneñde gül-i aḥmer ṭut *(Behiştî Dîvânı, Gazel 51, Mısra 4). [zaḫm-ı ḫūnīnüñi, -üñ, -i]*

zahm-ı müje: *Kirpik yarası. II Kirpik okunun yarası.*

1. Devletüñde irişüp **zaḫm-ı müjeñ** pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-i ḳattāl olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 230, Mısra 3). [zaḫm-ı müjeñ, -ñ]*

zahm-ı pür-hūn: *Kanlar içindeki yara.*

1. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış **zaḫm-ı pür-ḫūnı** *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 4). [zaḫm-ı pür-ḫūnı, -ı]*

zahm-ı şemşīr: *Kılıç yarası. II Sevgilinin yan bakışının yarası.*

1. Zaḫm-ı şemşīr ururs̱a ben ḳulına
Ḳuvvet olsun efendimüñ ḳolına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 1). [zaḫm-ı şemşīr,]*
2. Siper-āsā ebedī dönmedi müjġānuñdan
Zaḫm-ı şemşīre taḥammül var imiş sīnemde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 440, Mısra 4). [zaḫm-ı şemşīre, -e]*

zahm-ı seng: *Taş yarası.*

1. Cismümde zīnet her **zaḫm-ı sengüñ**
Şehden gedālar ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 7). [zaḫm-ı sengüñ, -üñ]*

zahm-ı sīne: *Gönül yarası.*

1. Ey Behiştī laʿl-i bī-ḥad çıḳdı **zaḫm-ı sīneden**
Şöyle beñzer kim yine yāruñ ḥadengi deldi kān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 400, Mısra 9). [zaḫm-ı sīneden, -den]*
2. Ey Behiştī **zaḫm-ı sīneñ** ger oñulsun dir iseñ
Ġāfil olma canlu yaḳı uragör meşhūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 9). [zaḫm-ı sīneñ, -ñ]*

zahm-ı tīġ: *Kılıç yarası.*

1. Cism-i Behiştī berbaṭı bezm-i belādur ṭurma çal
Kim **zaḫm-ı tīġuñ** sīnede ol berbaṭa evtārdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 97, Mısra 10). [zaḫm-ı tīġuñ, -uñ]*
2. Zaḫm-ı tīġuñla bürür sīnemi ḫūn ḳaṭreleri
Çaldıran deştine gūyā ki Ḳızılbaş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 3). [zaḫm-ı tīġuñla, -uñ, -la]*

zahm-ı tīr: *Ok yarası. II Yaralayıcı, yan bakış.*

1. Zaḫm-ı tīre ḫalḳ-ı ʿālemden beni ḳılduñ hedef
Ey kemān-ebrū bahāneyle hele urduñ nişān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 373, Mısra 7). [zaḫm-ı tīre, -e]*

zahmlar ur: *Yara açmak.*

1. Ṣanma bu çarḫ-ı siyehde görinen yer yer nücūm
Zaḫmlar urmışdur aña niçe tīr-endāzdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 417, Mısra 6). [zaḫmlar urmışdur, -mış, -lar]*

żaʿīf: *Zayıf, güçsüz.*

1. Yanar ġam āteşinden dil **żaʿīf** u bī-mecālem ben
Bu rūşendür ki şemʿ-i ʿışḳa fānūs-ı ḫayālem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 385, Mısra 1). [żaʿīf,]*

żaʿīf ol: *Güçsüz düşmek.*

1. ʿAcebdür kim murādınca içerken Āb-ı Ḥayvānı
Niçün sāḳī **żaʿīf oldum** diyü pīr-i muġān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 20). [żaʿīf oldum, -du, -m]*
2. Oldum żaʿīf şöyle ki hīç iḳtidār yoḳ
Cāndan eşer didükleri cismümde var yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 1). [żaʿīf oldum, -du, -m]*

zāʿil ol: *Yok olmak, kaybetmek.*

1. Bāde nūş it żaʿf-ı rūze **zāʿil olsun** diriseñ
Kim cihānda aña beñzer şerbet olmazmış müfīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 80, Mısra 7). [zāʿil olsun, -sun]*
2. Gitmedi laʿlüñ ḫayāli çeşm-i pür-ḫūn-ābdan
Gerçi dirler **zāʾil olur** naḳş-ı rengīn ābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 2). [zāʾil olur, -ur]*

zakk: *Ağu ağacı. II Zehir.*

1. Āhumla göñlüñ āhenini nerm idem diyü Ḳıldum vücūd **zaḳḳını** ʿışḳ odına körük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 283, Mısra 6). [zaḳḳını, -ı, -n, -ı]*

zāl: *Şehnâme'de adı geçen İranlı efsanevi kahramandır. Rüstem'in babası, Sam'ın oğludur. Saçı, kirpiği, kaşı beyaz halde doğmuştur. Klasik şiirde yiğitliği, okçuluğu ile ünlenmiştir.*

1. Ne deñlü ser-bülend itseñ dıraḫt-ı ʿizz ü ʿiḳbāli
Emel şāḫın şikest eyler ḳonup bir gün ecel **Zāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 552, Mısra 2). [zāli, -i]*

żalāl: *Batıl, doğru yoldan ayrılma, yoldan çıkma, sapıklık.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ **żalāli** nitekim güneş ẓalām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [żalāli, -i]*

zalām: *Zulmet, karanlık.*

1. Yaḳduñ ṭarīḳ-ı ḥaḳda hidāyet meşāʿilin
Maḥv eyledüñ żalāli nitekim güneş **ẓalām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 20). [ẓalām,]*

zāl-i sipihr: *Feleğin Zâl'i.*

1. Zāl-i sipihri nīzesi üstinde oynadur
   Bülend-hevādur āhum evet ḫayli pehlevān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 430, Mısra 3). [zāl-i sipihri, -i]*

ẕālim: *Zulm eden, eziyet eden.*

1. Ẕālim degül mi muḥtesib-i bād-ı bī-emān
   Ḳılmış çemende kāsecügin lālenüñ şikest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 3). [ẕālim,]*
2. ʿĀşıḳa cevr idenüñ ḫaṭṭı gelür āḫir-i kār
   ʿĀḳıbet **ẕālimüñ** eyler yüzini ḳara siyāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 436, Mısra 4). [ẕālimüñ, -üñ]*
3. Od şaldı nice **ẕālim** rūy-ı zemīne ammā
   Mazlūmuñ āhı anuñ külin göge şavurdı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 510, Mısra 7). [ẕālim,]*
4. Ẕālimi şanma ki ber-ḫudār olur
   Ya boğılur şuya ya ber-dār olur *(Behiştî Dîvânı, Matla 8, Mısra 1). [ẕālimi, -i]*

ẕālim: *Zalim, zulmeden. II Sevgili.*

1. Ey şabā yāre nice ʿarż ideyüm ḥālüm saña
   Ṭurreler ḫażırlamışdur dirler ol **ẕālim** saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 3, Mısra 2). [ẕālim,]*
2. Āzādelik vilāyetine pādişāh iken
   Bir **ẕālime** göñül beni sen bende eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 292, Mısra 8). [ẕālime, -e]*
3. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol **ẕālimüñ**
   Nice biñ ẓulm-i dürüştün gördüm añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 7). [ẕālimüñ, -üñ]*
4. Şanemā cānlu ḳadīd eyledi ʿışḳuñ tenümi
   ʿĀşıḳa merḥametüñ yoḳ bre **zālim** seni mi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 512, Mısra 2). [zālim,]*
5. Çeşmüñ yavuz ḳarardı Ḫudā ḫayrını vire
   Ol **ẕālimüñ** belā bu ki ḫışmı baña gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 6). [ẕālimüñ, -üñ]*

zālim ol: *Zulmeden kişi olmak.*

1. Her ne şāhı kim göñül dil taḫtına sulṭān ḳılur
   Pādişāh **ẕālim olursa** ġāret-i īmān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 2). [ẕālim olursa, -ur, -sa]*

zālimān: *Zalimler.*

1. Felek bu kār-ı hem-vārını haźm eyliyemez ādem
   Revā mı **ẕālimānı** ol maḥalde eylemek ḫurrem *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 72). [ẕālimānı, -ı]*

zālim-i bī-dād: *Adaleti olmayan zalim.*

1. Viṣālüñ vaʿdesi çaḳ böyle ṭatludur ḫaberlerde
   Firāḳ odına yaḳduḳca beni ol **ẕālim-i bī-dād** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 6). [ẕālim-i bī-dād,]*

zamān: *Zaman, vakit.*

1. Şordum dehān-ı dil-beri gülşende ġoncaya
   Dem-beste ḳaldı niçe **zamān** virmedi cevāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 8). [zamān,]*
2. Sefer **zamānı** degülken ġarīb ḥādiṣedür
   Felekler üştür-i ebri sürer ḳaṭar ḳaṭar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 7). [zamānı, -ı]*
3. Ol **zamāndan** kim bizümle bezm-i peymān eyledüñ
   Gözlerüm ey ʿahde durmaz ḫalḳa gibi derdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 5). [zamāndan, -dan]*
4. Viṣālüñ Kaʿbedür rūz-ı ecel ʿazmi **zamānıdur**
   Kefen iḫrāmı tābūt ol yoluñ taḫtü'r-revānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 1). [zamānıdur, -ı, -dur]*
5. Firāḳuñda n'ola ḥālüm ki ṭāḳat ḳalmadı ṣabra
   Viṣāle çāre yoḳ olursa daḫı çoḳ **zamān** ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 175, Mısra 4). [zamān,]*
6. Başumı alup giderdüm seglerinden ḳorḳaram
   Kim **zamān** giçe aradan āşināлar yād olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 184, Mısra 6). [zamān,]*
7. Egerçi bunca **zamandan** Behiştī mensī idi
   Selāmdan hele almışsuñuz selāmet oluñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 260, Mısra 9). [zamandan, -dan]*
8. Dikdüm riyāż-ı dilde maḥabbet nihālini
   Şāyed ki bir **zamānda** naṣīb ola bir yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 285, Mısra 8). [zamānda, -da]*
9. Dīdeden niçe **zamān** oldı melāʾik gibi dūr
   Gör bizi cism-i beşerde ne leṭāfet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 5). [zamān,]*
10. Ḫınnālamışdı gerçi çenāruñ elin **zamān** ʿīd-i ḫazānı bozdı velī berd-i bī-emān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 1). [zamān,]*
11. Ḫaddüñ leṭāfetin yād itdüm güşāde oldum
    Ḫaṭṭuñ **zamānın** añdum göñlüm ḳararı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 8). [zamānın, -ın]*
12. Şimdi sākin gördüñise ʿışḳa münkirsin

dime
Bir **zamān** şeb tā-seher kārum fiġān u āh idi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 533, Mısra 6). [zamān,]*

13. Ḫalḳ-ı ʿālem seyl-i eşkinden şikāyet itdiler
Nice bir aġlarsın ey çeşmüm ki geçdi bir **zamān** *(Behiştî Dîvânı, Müfret 22, Mısra 2). [zamān,]*

zamān ile: *Zamanla, zaman içerisinde.*

1. Defn eyler olıcaḳ reh-i kūyunda ḳoñ beni
Kim şāyed uġraya yolı yāruñ **zamān ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 500, Mısra 4). [zamān ile, -ile]*

zamān ol: *Gün gelmek, vakti gelmek.*

1. Cüllāb-ı şiʿri ṭatlu çoḳ eyle Behiştī kim
Şāyed bir ehl-i ẕevḳe düşe bir **zamān ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 28, Mısra 10). [zamān ola, -a]*

zamān vir: *Zaman vermek, süre tanımak, mühlet vermek.*

1. Anuñçün vuṣlata ʿāṣıḳ ṣitāb eyler **zamān virmez**
Ecelden ḫavf ider zīrā irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 1). [zamān virmez, -mez]*

zamāne: *Zaman, vakit.*

1. Bir dem ḳapuñ ziyāret iden ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ yıl ḳadar **zamānesi** vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 8). [zamānesi, -s, -i]*

zamān-ı furṣat: *Fırsat zamanı.*

1. Getürdüm ṣayd-ı maḳṣūduñ **zamān-ı furṣatın** yaḳın
Kebūter ṣanma destümde Behiştī ṣiʿrüm evrāḳın *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 23). [zamān-ı furṣatın, -ın]*

zamān-ı lāle: *Lale zamanı, lale dönemi.*

1. Dimāġuma benüm ey dostlar ʿilāc eyleñ
Zamān-ı lālede meyden eger güẕāre ḳılam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 322, Mısra 6). [zamān-ı lālede, -de]*

zamān-ı ʿömr: *Ömür demi.*

1. Eyyām-ı şebāb oldı bahār **zamān-ı ʿömr**
Ṣaʿy it ki ola ʿāḳibeti ravża-i Rıżvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 53). [zamān-ı ʿömr,]*

zamān-ı tābiş-i ḥasret: *Hasret parlayışının zamanı. II Hasretin arttığı zaman.*

1. Cihānda şeh-per-i ṭāvūs dūd-ı āhumdur
Zamān-ı tābiş-i ḥasretde baña bād-efrāḥ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 8). [zamān-ı tābiş-i ḥasretde, -de]*

zan gelmiş iken: *Düşüncesi gelmek.*

1. Viṣālüñ fikrin eylerken dehānuñ yāduma gelse
Murāda irmege **ẓan gelmiş iken** ẓāhir olur şekk *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 8). [ẓan gelmiş iken,]*

zann: *Düşünce, fikir.*

1. ʿAşḳ odına yanan kişi girse cehenneme
Ẓannum budur Behiştī diye bunda nār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 10). [ẓannum, -um]*

2. Ẓannum budur ki bulmaya sen bī-vefā gibi
Dünyāyı bir tarīḳıla ḳılsa Behişti geşt *(Behiştî Dîvânı, Gazel 520, Mısra 10). [ẓannum, -um]*

zann it: *Zannetmek, sanmak.*

1. Hicrān şebinde encüm **ẓann itmesün** görenler
Saḳf-ı sipihre yer yer āhum şerārı düşdi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 509, Mısra 5). [ẓann itmesün, -me, -sün]*

zānū-yı cānān: *Sevgilinin dizi.*

1. Hīç gözin var a Behiştī aça mı inṣāf it
Kim anuñ **zānū-yı cānān** şimdi bālīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 10). [zānū-yı cānān,]*

zār: *Ağlama, inleme.*

1. Zār u dil-ḫaste olup gözlerümüñ ḳanından
Merdümüm dem mi geçer el yumaya cānından *(Behiştî Dîvânı, Gazel 383, Mısra 1). [zār,]*

2. El çekelden bülbül-i sāzende āh u **zārdan**
Göñlümüz eglenmez uçdı kuşumuz gülzārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 1). [zārdan, -dan]*

3. Gelen āvāzeler raʿduñ mı şanursız bu tārumdan
Ṣadālar kim olur münʿaḳs feryād u **zārumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 425, Mısra 2). [zārumdan, -um, -dan]*

4. Olınca vaʿd-i vuṣlat yāri tekrār ola ben **zāra**
Dil-i ġam-ḫ∨ār efendüm şāh-ı ḫūbānum emīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 9). [zāra, -a]*

5. N'olduñ dimez görür beni feryād u **zārda**
Billāhi merḥamet eseri var mı yārda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 490, Mısra 1). [zārda, -da]*

6. Derūnum nāle peydā eyledükce ins ü cān iñler

Ḳaçan kim **zār** u dil-ḫaste olup bir nā-tüvān iñler *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 4). [zār,]*

7. ʿAmri'yem **zār** u nā-tüvān eyle *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 3, Mısra 25). [zār,]*

zār it: *Ağlamak, inlemek.*

1. Şeyḫveş tünd olma **zār itme** beni bülbül gibi
Gül gibi açıl ki ʿālem nev-bahār olsun baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 6, Mısra 7). [zār itme, -me]*

zār ol: *Ağlamak, inlemek.*

1. Nār-ı ẓulm ile ursañ sīne-i maẓlūma dāġ
Āḫir ol ḫandān güliçün murġ-ı cānuñ **zār ola** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 6). [zār ola, -a]*
2. Ey Behiştī nice bir her gül-i raʿnāyı görüp ʿAndelībāne geçüp ḳarşusına **zār olasın** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 376, Mısra 10). [zār olasın, -asın]*
3. Bülbülüñ burnı dibinde ġonca-i ḫoş-bū velī
Virdi eṭrāf-ı gülistānı fenāya **zār olup** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 46, Mısra 6). [zār olup, -up]*

zār u ser-gerdān ol: *Ağlayan ve inleyen olmak.*

1. Zār u ser-gerdān olup yaşlar döker ḳan aġlayup
ʿĀşıḳ olan ʿışḳ ögrenmek gerek dolābdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 421, Mısra 3). [zār u ser-gerdān olup, -up]*

zār zār iñle: *Ağlayıp inlemek.*

1. Āhumı raʿd eşkümi bārān ider her bār çarḫ
Yeridür ger **zār zār iñlese** ġaddār çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 72, Mısra 2). [zār zār iñlese, -se]*

zarāfet: *İncelik, zariflik.*

1. Bir aʿlā tīrüñe dün sīne ṭutdı bönlüge urup
Nicesinden **ẓarāfetle** Behiştī yādgār almaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 252, Mısra 10). [ẓarāfetle, -le]*
2. Degüldür ġayrı şāʿirler gibi nā-muntaẓam şiʿrüñ
Behiştī hem **ẓarāfet** hem selāset var kelāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 10). [ẓarāfet,]*
3. Bulışursam yine ol āfet ile
Alayın būsesin **ẓarāfet ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 462, Mısra 2). [ẓarāfet ile, -ile]*

żarb: *Kuvvet, güç. II Darp, vurma.*

1. Teʾdīb-i bed-güherlere saʿy itme bī-ḳıyās
Ḳābil midür ki **żarb** ile altun ola nuḫās *(Behiştî Dîvânı, Gazel 212, Mısra 2). [żarb,]*

żarb-dest: *El zoru, el darbesi.*

1. Ḳāżī meger müşelleş-i şürbümden oldı mest
Kim meykede ḳapusını açdurdı **żarb-dest** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 56, Mısra 2). [żarb-dest,]*

żarb-ı seng: *Taş çarpması. II Taş darbesi.*

1. Ser-ā-ser **żarb-ı sengüñden** vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 5). [żarb-ı sengüñden, -üñ, -den]*

żarb-zen-i naʿra-i şevḳ: *Heves narasının şiddeti.*

1. Ger hücūm eylerse **żarb-zen-i naʿra-i şevḳ**
Āhen olsa yaḳa ġam ḳalʿasını ṭaş degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 315, Mısra 5). [żarb-zen-i naʿra-i şevḳ,]*

zarf: *Kap, kılıf, mahfaza.*

1. Gül ṣuyı **ẓarfın** ṣımış gülşende ʿaṭṭār-ı ṣabā
Görinen ḫāk üzere bir gül degül mīnā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 514, Mısra 3). [ẓarfın, -ın]*

zārı eyle: *Ağlamak, ağlayıp inlemek.*

1. Gül-i ḫoş-būya ise bülbülüñ āşüfteligi
Sevdügi burnı dibinde niye eyler zārı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 504, Mısra 6). [zārı eyler, -r]*

zār-ı nihān: *Gizli ağlama.*

1. Ey Behiştī ḳılayın ʿışḳını yārüñ pinhān
Nice bir ḫalḳ içine **zār-ı nihānum** çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 10). [zār-ı nihānum, -um]*

zārılık ḳıl: *Ağlamak.*

1. Āh oḳıyla cān ḳuşını urma **zārılıḳ ḳılup**
Ey ḳaşı yā raḥm idüp ḳaṣd itme ḳuşca cānuma *(Behiştî Dîvânı, Gazel 482, Mısra 7). [zārılıḳ ḳılup, -up]*

żarūrī: *Zorunlu, mecburi.*

1. Sensüzin göñlümi ġam ġayra **żarūrī** düşürür
Sekdürür bülbüli bāz ey gül-i ter ḫār u ḫasa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 5). [żarūrī,]*

zāt: *Kimse, kişi.*

1. Rūşen bu ki ʿaḳl añladuġı **ẕātuña** nisbet
Ḫurşīde naẓar nice ise dīde-i aʿmā
(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 31). [ẕātuña, -uñ, -a]

zāt: *Kanuni Sultan Süleyman'ın varlığı.*

1. Ẕātuñ felek-i salṭanata neyyīr-i aʿẓām
ʿAdlüñ şanʿatı eyleyeli ʿālemi raḥşān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 85). [ẕātuñ, -uñ]
2. Rāyetlerüñi dir gören āyāt-ı ẓaferdür
Ẕātuñ olalı memleket-i şevket-i sulṭān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 94). [ẕātuñ, -uñ]

zavallu: *Zavallı.*

1. Nice ġam çekmesün şūfī **zavallu**
Bilür gün yüzlüler sevmez ṣaḳallu
(Behiştî Dîvânı, Gazel 432, Mısra 1). [zavallu,]

żayf: *Misafir, konuk.*

1. Bu gice benden yaña gelmek diler **żayf** u ḫayāl
Lāzım oldı kim Behiştī ḫānemi tenhā idem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 362, Mısra 9). [żayf,]*

żayf-ı ḫayāl: *Hayal misafiri.*

1. Żayf-ı ḫayālüñ irdügi dem çeşm-i eşk-bār
Silker öñine aḫżari bir iki enār *(Behiştî Dîvânı, Matla 5, Mısra 1). [żayf-ı ḫayālüñ, -üñ]*

żāyiʿ eyle: *Ziyan etmek.*

1. Kendüyi mey **żāyiʿ eyler** kāse olur münkesir
Ey güneş meclisden aḫşamdur diyü olsañ revān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 397, Mısra 5). [żāyiʿ eyler, -e]*

zāyiʿ it: *Ziyan etmek, heba etmek.*

1. Bunda taḥṣīl itmege geldük rıżā-yı Ḫālıḳı
Zāyiʿ itdük vādi-i nisyānda ʿahd-ı sābıḳı
(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 22). [zāyiʿ itdük, -dü, -k]
2. Ḥürmetin **żāyiʿ itme** cām-ı meyüñ
Güş ursañ Behiştī'nin sözine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 442, Mısra 9). [żāyiʿ itme, -me]*

żāyiʿ ol: *Ziyan olmak, yok olmak, heder olmak.*

1. Cesed ḳanıdur anda **żāyiʿ ola** diyü ḫavfumdan
Maḥabbet gevherin sīnemden aldum cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 354, Mısra 7). [żāyiʿ ola, -a]*
2. Naḳd-i dil göz göre **żāyiʿ ola** lāyıḳ mı şehā
Niçün ol iki ḫarāmīlere buldurmazsın *(Behiştî Dîvânı, Gazel 377, Mısra 7). [żāyiʿ ola, -a]*
3. Muṣḥaf-ı ʿışḳı umaram ben yine iḥyā idem
Nitekim Tevrātı yazdı **żāyiʿ olmışken** ʿÜzeyr *(Behiştî Dîvânı, Gazel 139, Mısra 8). [żāyiʿ olmışken, -mış, -ken]*

zāyil ol: *Sona ermek.*

1. Ġoncaveş göñlümden aşlā **zāyil olmaz** inḳıbāż
Baña niçe dil-güşā olsun temāşā-yı riyāż *(Behiştî Dîvânı, Gazel 235, Mısra 1). [zāyil olmaz, -maz]*

zebān: *Dil.*

1. Gül-ʿiẕārumdan kelām açılsa bülbül olurum
Ġayri söz söylense meclisde **zebānum** lāl olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 8). [zebānum, -um]*
2. Aġzumda **zebānumı** görmez misin
ʿIşḳ odınuñ zebānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 3). [zebānumı, -um, -ı]*

zebān: *Zebani.*

1. Sāye-i yāri görelden beri ḥālüm yatlu
Yüz sürer ayaġuna vāy bu **zebān** ṣūretlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 2). [zebān,]*

zebān: *Dil, lisan.*

1. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş ẓuhūr itse **zebānumdan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [zebānumdan, -um, -dan]*
2. Ki vücūdumda biñ dehān olsa
Her dehānumda biñ **zebān** olsa *(Behiştî Dîvânı, Kaside 3, Mısra 4). [zebān,]*

zebāne: *Alev, ateş yalımı.*

1. Aġzumda zebānumı görmez misin
ʿIşḳ odınuñ **zebānesi** vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 4). [zebānesi, -s, -i]*

zebānī: *Cehennem bekçisi.*

1. Bed-ḫışālüñle seni Allāh Teʿālā ey raḳīb
Yüri var bāri cehennemde **zebānī** eylesün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 402, Mısra 8). [zebānī,]*

zebān-ı ḥāl: *Hâl dili.*

1. Ġonca laʿlüñden sürūd eyler **zebān-ı ḥāl**

ile
Murġı ol ḥālet ḳarīni nāle vü efġān ḳılur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 126, Mısra 7). [zebān-ı ḥāl,]*

2. Ṣorsañ **zebān-ı ḥāl** ile dir lāle vü çemen
Her birimüz birer güzelüñ ḥaṭṭ u ḫāliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 210, Mısra 7). [zebān-ı ḥāl,]*

3. ʿĪş ü işret ḳıl diyü ṣaḥn-ı çemende her giyāh
ʿĀşıḳa eyler işāretler **zebān-ı ḥāl ile** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 6). [zebān-ı ḥāl ile, -ile]*

zeber-i ser: *Başının üstü.*

1. Şikāyet eyleme ḳatı göñüllüdür diyü yār
Behişti **zeber-i serüñde** siyāh ṭaşuñiçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 411, Mısra 10). [zeber-i serüñde, -üñ, -de]*

zebūn: *Güçsüz, zayıf, âciz.*

1. Cādū gözüñ füsūnı ile ben **zebūnuñam**
Taʿlīm-i şīve itdi saña var ise edīb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 39, Mısra 5). [zebūnuñam, -uñ, -am]*

2. Bir çepel ḳaḥbenüñ **zebūnlarıdur**
Ehl-i dünyā diyen çörek gidiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 172, Mısra 7). [zebūnlarıdur, -lar, -ı, -dur]*

3. Herkes Behişti tīġ-i zebānuñ **zebūnıdur**
Meydān-ı naẓm içinde diger nīst bir menem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 344, Mısra 9). [zebūnıdur, -ı, -dur]*

4. Ḳāf-ı ḳanāʿatüñ bu şeh-bāzıyam Behiştī
Kim oldı nice ʿanḳā ser-pençemüñ **zebūnı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 532, Mısra 10). [zebūnı, -ı]*

zebūn eyle: *Güçsüz, zayıf, aciz etmek.*

1. Derd-i fürḳat beni şol deñlü **zebūn eyledi** kim
Murġ-ı cān üzre tenüm döndi kemikden ḳafese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 457, Mısra 7). [zebūn eyledi, -di]*

2. Bu ḥüsn ile dünyāyı **zebūn eyledi** ʿışḳuñ
Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 3). [zebūn eyledi, -di]*

zebūn ol: *Güçsüzleşmek, çaresizleşmek.*

1. Her şeb ki derd-i ḥasretile ben olam zebūn
Pür-şevḳ olur ʿadū gibi şemʿ-i siyeh-derūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 364, Mısra 1). [zebūn olam, -am]*

2. Hevā-yı nefsi elinde **zebūn olan** zendür
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 5). [zebūn olan, -an]*

3. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan **zebūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 6). [zebūn olmış, -mış]*

4. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol sünbül
Ḫumārından şarāb-ı şeb-nemüñ ġāyet **zebūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 10). [zebūn olmış, -mış]*

5. Cihān ʿanḳāların ednā megesce ṭutmayan göñlüm
Senüñ ser-pençe-i şeh-bāz-ı ʿışḳuñdan **zebūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 6). [zebūn olmış, -mış]*

6. Çemen bezminde göz yumup ṣararmış geçmiş ol nergis
Şarāb-ı şeb-nemüñ ġālib ḫumārından **zebūn olmış** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 226, Mısra 10). [zebūn olmış, -mış]*

7. Çevirdür baña ṣancup sīḫ-i āha sevr-i gerdūnı
Kebāb özler meger kim cān fırāḳuñdan **zebūn olsa** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 6). [zebūn olsa, -sa]*

zebūn-ı derd u ġam: *Dert ve gam âcizi.*

1. Zebūn-ı derd u ġam olmış dili cānāna ṭabşırdum
Ben ol ölümlü bīmārı ṭabīb-i cāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 1). [zebūn-ı derd u ġam,]*

zeġan: *Çaylak.*

1. Üşüp zāġ u **zeġanlar** başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler ẓulm-i firāvānı *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 49). [zeġanlar, -lar]*

zeheb: *Zeheb, Ebü-z-Zeheb, altın babası, çok zengin.*

1. Ehl-i dünyā gibi olma ki Behiştī anlar
Lehebī dūzaḫın altına **zehebler** ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 10). [zehebler, -ler]*

zehr: *Zehir, ağu.*

1. Acı sözinden ʿadūnuñ ḳalb-i pür-ḫūn yarılur
Zehre döymez gūyiyā kim kāse-i Faġfūrdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 112, Mısra 6). [zehre, -e]*

2. İçüp **zehrini** bu dehrüñ uşandum ṭatlu cānumdan
Behiştīyem velī gülzār-ı Rıżvāndan daḫı geçdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 358, Mısra 9). [zehrini, -i, -n, -i]*

zehr: *Zehir, fenalık, kötülük.*

1. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ
ʿAdliyle ẕulm **zehrine** tiryāk-ı intiḳām
(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 84). [zehrine, -i, -n, -e]

zehr iç: *Zehir içmek, zehri yudumlamak.*

1. Gözlerümden yaşlar çıḳsa benüm ʿayb itme kim
Acı **zehr içmekden** artuḳdur Behiştī ġam yimek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 298, Mısra 10). [zehr içmekden, -mek, -den]*

zehr ol: *Zehir olmak.*

1. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḫrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 8). [zehr olurmış, -ur, -mış]*

zehr yi: *Zehir yemek, zehirlenmek.*

1. Nā-dānlıġ ile **zehr yiyüp** şişdi ribā-ḫvār
Sen şanma Behiştī ki ḥarām anı semirdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 107, Mısra 9). [zehr yiyüp, -y, -üp]*

zehr-āb: *Zehirli su.*

1. Kāküllerüñ ucından dil murġı helāk oldı
Zehr-āba mı ṭaldurduñ yoḫsa bu siyeh aġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 241, Mısra 8). [zehr-āba, -a]*

zehr-i ġam: *Acı zehri.*

1. Her ne ʿāşıḳ ki anuñ bādesi **zehr-i ġam** ola
Ey Behiştī baña ol merdüm-i ʿayyāş gelür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 113, Mısra 9). [zehr-i ġam,]*
2. Derdüñile yatan ḫastelere ʿāfiyet olsun
Zehr-i ġamuñı nūş idenüñ cānına şıḥḥā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 40). [zehr-i ġamuñı, -uñ, -ı]*

zehr-i ḫasret: *Hasretin zehri.*

1. Gelmişem bezm-i vücūda ikiden ḫālī degül
Yā ümīdüm bādesin yā **zehr-i ḫasret** ṣuna çarḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 74, Mısra 6). [zehr-i ḫasret,]*

zehr-i ḳātil: *Öldürücü zehir.*

1. Leblerüñsüz fürḳatüñ Mıṣrında ey Yūsuf-cemāl
Zehr-i ḳātilden beterdür şerbet-i şekker baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 27, Mısra 6). [zehr-i ḳātilden, -den]*

zehr-nūş: *Zehir içen.*

1. Ḥubb-ı dünyā şarābını içme
Menfaʿat umma **zehr-nūşundan** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 398, Mısra 8). [zehr-nūşundan, -u, -n, -dan]*

zekā: *Akıl, zekâ.*

1. Faḳīh-i kec-ṭabīʿatdan n'ola bīzār ise ʿāşıḳ
Zekā ehli olan ḳābil midür ḫavf ide gevdenden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 8). [zekā,]*

zekan: *Çene.*

1. Ger olmasa **ẕeḳanında** ḫulāṣa zülfi resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [ẕeḳanında, -ı, -n, -da]*

zekāt vir: *Zekât vermek.*

1. Ṣūfī diyen mürāʿīye virmek degül zekāt
Ben ḳādir olsam andan alurdum hele ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 5). [zekāt virmek, -mek]*

zekāt-ı laʿl: *Dudağının zekatı.*

1. Faḳīre dirlik umılmaz **zekāt-ı laʿlüñden**
Meger ʿināyet-i Allāh olup ʿadū gebere *(Behiştî Dîvânı, Gazel 469, Mısra 3). [zekāt-ı laʿlüñden, -üñ, -den]*

zelīḫāveş: *Hz. Yusuf'a âşık olan kadın, Züleyha gibi.*

1. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum zindāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 4). [zelīḫāveş,]*

zem: *Kötülüğünü söyleme, yerme, çekiştirme.*

1. Ben gedāñıçün ʿadū ʿāşıḳ degül dirse n'ola
Pādişehler daḫı olmamış durur **ẕemden** ḫalāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 234, Mısra 6). [ẕemden, -den]*

zemīn: *Yeryüzü, yer.*

1. Muraṣṣaʿ cāmlardur her şükūfe ey lebi şīrīn
Zemīni de tehī görme ki ḫum-ı ḫusrevānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 167, Mısra 6). [zemīni, -i]*
2. Göñül bir āteşīn āh eyle kim küllī cihān yansun
Ṭarāḳa düşsün eflāke **zemīn** u āsmān yansun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 368, Mısra 2). [zemīn,]*
3. Biñ naḳş ile öñüñde **zemīne** yüz urmaġa
Miḥrābuñ oldı ümmetüñe ḫüccet-i temām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 41). [zemīne, -e]*
4. Beni gör kim bir āh itsem **zemīn** ü āsmān

iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ ẕevḳ-ı erzānī *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 15). [zemīn,]*

zemīn-i sīne: *Göğsün üzeri..*

1. Baña bir ġonca-i zībā gelür her dest-i rengīnüñ
Ṣalaldan gül-bün-i ʿışḳuñ **zemīn-i sīnede** pençe *(Behiştî Dîvânı, Gazel 463, Mısra 6). [zemīn-i sīnede, -de]*

zemīn-i sīne: *Göğüs mahali. II Yürek, gönül.*

1. Nişān-ı sīb-i sinānem dıraḫt-ı mīve gibi
Nihāl-i ʿışḳuñ ural'dan **zemīn-i sīneye** bīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 6). [zemīn-i sīneye, -y, -e]*

zemistān: *Kış, kış mevsimi.*

1. Ser-ā-ser żarb-ı sengüñden vücūdum gömgök olduġı
Zemistānda ekābir giydügi sincābdan yegdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 140, Mısra 6). [zemistānda, -da]*
2. Gündüzin göstermez oldı ḫalḳa kendin māhveş
Şīve ögrendi **zemistānda** meger senden güneş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 228, Mısra 2). [zemistānda, -da]*

zemm id: *Yermek, çekiştirmek, dedikodusunu yapmak.*

1. Diñlemeñ **ẕemm ider** olursa eger ʿışḳı faḳīh
Ne bilür oḳıduġın añlayımaz gevdendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 3). [ẕemm ider, -er]*

ẕemm it: *Yermek, çekiştirmek.*

1. Ẕemm itseler ʿaceb mi ʿışḳı faḳīh ü zāhid
Birisi bir mürāʿī birisi bir muʿānid *(Behiştî Dîvânı, Gazel 81, Mısra 1). [ẕemm itseler, -se, -ler]*

zemzeme: *Ezgi, ses.*

1. Mehterlerüñüñ **zemzemesi** ceng güninde
Küffāruñ ider işlerini nāle vü efġān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 111). [zemzemesi, -s, -i]*

zen: *Kadın.*

1. Hevā-yı nefsi elinde zebūn olan **zendür**
Bizüm bölükde gerekmez anuñ gibi nā-merd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 5). [zendür, -dür]*
2. Görmek senüñ müyesser iken pāk çihreñi
Dünyā **zeni** didükleri murdāra kim baḳar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 166, Mısra 8). [zeni, -i]*
3. Gider añma baña ṣoḥbetlerin Ferhād u Mecnūnuñ
Ki merd-i ʿışḳ-ı pāküz biz ṣafāmuz yoḳ bizüm **zenden** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 365, Mısra 6). [zenden, -den]*
4. Dīde-i nā-dāna ḥüsnüñ ʿarża ḳılma **zen** gibi
Pāk dāmen ol ḥabībüm Yūsuf-ı Kenʿān gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 540, Mısra 1). [zen,]*

zenah: *Çene, zekan.*

1. Dil yetīmi **zenaḫuñ** ṭopına cān atdı görüp
Ṭıfl olan ḳanda ise eyler imiş oġlanlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 5). [zenaḫuñ, -uñ]*
2. Zenaḫuñ būs idem olur mı didüm
Didi pür-Āb-ı Ḫızırdur çāhum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 350, Mısra 7). [zenaḫuñ, -uñ]*

zenahdān: *Çene.*

1. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında **zenaḫdānuñ** senüñ
Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet zevraḳı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 5). [zenaḫdānuñ, -uñ]*

zenb-i vücūd: *Vücudunun günahı, suçu.*

1. Zenb-i vücūdı maḫv it iriş serāy-ı ḳurba
Cān u tenüñ irādı cānāne hāʾil olcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 14, Mısra 1). [zenb-i vücūdı, -ı]*

zencīr: *Zincir. II Tutsaklık.*

1. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña
Ḫabs içinde ṭutalum zerdenimiş **zencīrüñ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [zencīrüñ, -üñ]*

zencīr: *Zincir. II Sevgilinin saç bölüğü.*

1. Benüm deşt-i cünūnda gevher-i ʿaḳlum güm olmışdur
Dirīġ itme ṣaçuñ **zencīri** biñ baş ḫaḳḳum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 2). [zencīri, -i]*
2. Taʿaccüb itme eşkinden iki **zencīre** bend olsa
Cihān ʿışḳuñla dīvāne Behiştī uşlu mı ṣanduñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 269, Mısra 9). [zencīre, -e]*
3. Ol iki **zencīrüñi** bir kez perīşān ḳıl çözüp
Niçe yüz biñ ʿāḳılı Mecnūn idüp ṣaḥrāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 7). [zencīrüñi, -üñ, -i]*
4. Kākülüñ **zencīri** aṣlā bir ḳıla almaz beni
Ger cünūn-ı ʿışḳ içinde ġālib-i Mecnūn olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 3). [zencīri, -i]*

zencīr: *Zincir.*

1. Ḳıldı bezm ehlini **zencīre** dizilmiş gibi żabṭ
Zāhidā senden ise pīr-i muġān heybetlü *(Behiştî Dîvânı, Gazel 434, Mısra 7). [zencīre, -e]*

zencīr-i cünūn: *Delilik zinciri.*

1. Behiştī żabṭ olınmaz çāre yoḳdur ey ṣaçı Leylī
Ṭutalum tendeki her mūyı **zencīr-i cünūn** olmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 225, Mısra 14). [zencīr-i cünūn,]*
2. Ḳarār itmez Behiştī bāġ-ı kūyuñsuz maʿāẕallāh
Eger enhār-ı cennet aña **zencīr-i cünūn** olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 452, Mısra 10). [zencīr-i cünūn,]*

zencīr-i fenā: *Devamlı olmayan zincir. II Ölümlü, fânî.*

1. Ṭūlına baḳma ki **zencīr-i fenādur** ömrüñ
Seni her laḥẓa ʿadem maḥbesine ṭoġrı yider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 141, Mısra 3). [zencīr-i fenādur, -dur]*

zencīr-i ʿışḳ: *Aşk zinciri. II Sevgilinin saçı.*

1. Zencīr-i ʿışḳuñ urmasa bir bend-i nā-bedīd
Kūh-ı cünūna çoḳdan olurdum revān demīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 1). [zencīr-i ʿışḳuñ, -uñ]*

zencīr-i zülf-i yār: *Sevgilinin saçının zinciri.*

1. Zencīr-i zülf-i yāre bend olmadıysa göñli
Çoḳdan berü Behiştī divānedür nedendür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 153, Mısra 13). [zencīr-i zülf-i yāre, -e]*

zen-i ābisten: *Gebe kadın.*

1. Gün ṭoġunca ne bilürsin ki ne vażʿ itse gerek
Ey Behiştī bu felek bir **zen-i ābistendür** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 124, Mısra 10). [zen-i ābistendür, -dür]*

zen-i çarḫ: *Felek kocakarısı.*

1. Merd iseñ dehr-i denīden isteme hergiz murād
Kim **zen-i çarḫuñ** Behiştī himmeti nā-merdedür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 164, Mısra 10). [zen-i çarḫuñ, -uñ]*

zen-i dünyā: *Dünya kadını. II Kahpe dünya.*

1. Zen-i dünyā ṭutalum ḥüsnile Leylā olmış
Yine meyl eyler aña bir kişi Mecnūn dökile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 492, Mısra 7). [zen-i dünyā,]*

zen-i felek: *Dünyanın kadını.*

1. Zen-i felekde vefādan eser olaydı eger
Bu deñlü ḥüsnile ʿömri anuñ geçer midi ṭūl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 302, Mısra 7). [zen-i felekde, -de]*

zen-i fertūt: *Çok yaşlı, bunak kadın.*

1. Zen-i fertūtken ilāhī severseñ dünyā
Dil serāyında ne lāyıḳdur ide sulṭānlıḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 258, Mısra 7). [zen-i fertūtken, -ken]*

zen-i gerdūn: *Felek kocakarısı.*

1. Kime itdi **zen-i gerdūn** baña itdüklerini
Göreyin aña ʿazīm ola Behiştī er eḥaḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 247, Mısra 9). [zen-i gerdūn,]*
2. Zen-i gerdūn görinürse saña maḥrem yerine
Ṣaḳın aldanma ki sem ṣunsa gerek em yerine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 439, Mısra 1). [zen-i gerdūn,]*
3. Zen-i gerdūn bege ser-keşlik ider
Gücenmiş bir kişi muḥtāc olıcaḳ *(Behiştî Dîvânı, Müfret 13, Mısra 1). [zen-i gerdūn,]*

zen-i mekkāre: *Hilekâr kadın.*

1. Virme dünyāya Behiştī ḥaẕer it göñlüñi kim
Zen-i mekkāreye merdāneler aldanmadılar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 101, Mısra 10). [zen-i mekkāreye, -y, -e]*

zen-pāre: *Kadın düşkünü, hovarda.*

1. Eylemeñ Ferhād u Mecnūnı Behiştīye ḳıyās
Merd-i rāh-ı ʿışḳa olmaz hem-ḳadem **zen-pāreler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 137, Mısra 10). [zen-pāreler, -ler]*

zen-perest: *Kadın düşkünü, zampara.*

1. Geldügüm gördi götürdi ayaġı Mecnūn-ṣıfat
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 59, Mısra 10). [zen-perest,]*
2. Geldigüm görüp götürdi ayaġı Mecnūnı mest
Zen-perest itmez Behiştī merd-i meydān ile baḥs *(Behiştî Dîvânı, Gazel 60, Mısra 10). [zen-perest,]*

zen-perest ol: *Kadın düşkünü olmak.*

1. Zen-perest olduġıçün tīşe ser-i Ferhāda
Ḫusrevā kūh-ı fenā Ṣīrīninüñ dişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 7). [zen-perest olduġıçün, -duġ, -ıçün]*

zer: *Altın.*

1. Çün bād-ı ecel aldı ḫarcanmadıġuñ emvāl
   Yā berg-i ḥazāndur yā **zer** ṭolu ḫazāʿindür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 150, Mısra 4). [zer,]*
2. Yüzümüz **zer** gözümüz sīm eşkümüz laʿl u ʿaḳīḳ
   Ey Behiştī biz cevāhirle pür olmış kānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 13). [zer,]*
3. Ey bu dünyānuñ esīri ne virür mālı saña
   Ḥabs içinde ṭutalum **zerdenimiş** zencīrüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 262, Mısra 4). [zerdenimiş, -den, -imiş]*
4. Sīm ü **zer** ne nesnedür cānā yoluñda cān fedā
   Ger ne şāh-bāz olanlar müflis ü medyūn gerek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 296, Mısra 5). [zer,]*
5. Benümle sīm-tenüm bir dem iḫtilāṭ itmez
   Ne deñlü **zer** gibi ten pūtesinde olsam ḳāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 304, Mısra 4). [zer,]*
6. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā olupdur ehl-i ʿışḳ
   Zer gibi zerd olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 4). [zer, -ler]*
7. Ġam benüm yüzümi zerd itdi raḳībüñ gözin aḳ
   Anı bir görme benümle ki degül bir **zer** ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 4). [zer,]*
8. Bī-ʿaded **zerden** ne ḥāṣıl kim cihān bāḳī degül
   Çoḳ vefā itmez dıraḫta ey göñül bergi ḳırān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 5). [zerden, -den]*
9. Kebāb-ı bezmüñi ışlāḥa lāyıḳ oġlandur
   Giyürseler yaraşur **zer** ḳabāçe leymūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 8). [zer,]*
10. Ṣūretin görüp **zere** dil virmegüñ maʿnīsi yoḳ
    Büt-perest olmaḳ müselmānlıḳ degül tersā gibi *(Behiştî Dîvânı, Gazel 516, Mısra 5). [zere, -e]*
11. ʿİẕārum hem-ʿayārıdur bulınmaz gerçi **zerlerde**
    Ne aṣṣı iʿtiyādum yoḳ miyān-ı sīm-berlerde *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 7, Mısra 1). [zerlerde, -ler, -de]*

zer: *Altın. II Altın sarısı.*

1. Cefāña kīmyā dirsem n'ola ey sīm-i sāʿid ben
   Ki teʾsīrinden anuñ **zer** olupdur bu ten-i zerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 6). [zer,]*

zer-bāft: *Altın işlemeli, sırmalı.*

1. Giy şerʿ libāsın bulasın cāme-i ṭaḳvā
   Zer-bāft ḳabā ḳanda bulur merdüñ ʿuryān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 34). [zer-bāft,]*
2. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
   Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [zer-bāft,]*

zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ: *Ortası sırmalı aşk kadehi.*

1. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı
   Tā-naḳş-ı cāmına süre **zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 20). [zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ,]*

zer-beft: *Sırmalı, altın işlemeli.*

1. Dīn-i cedīdüñ ol yeñi **zer-befte** döndi kim
   Oldı ṭırāz kim dırāzı anuñ devām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 17). [zer-befte, -e]*

zerd: *Sarı, sararmış, solgun.*

1. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm **zerd**
   Ġamuñ ki cāna geçüpdür ziyāde müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 1). [zerd,]*
2. Ḥasret-i ḫaddüñle mihrüñ beñzini **zerd** eyledüñ
   Reşkile māhuñ ḳara baġrını pür-derd eyledüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 264, Mısra 1). [zerd,]*
3. Sīm-tenler ṭālib-i dünyā olupdur ehl-i ʿışḳ
   Zer gibi **zerd** olmasun mı bir pula ḳādir degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 4). [zerd,]*

zerd: *Sararmak, solmak.*

1. Yoḳ yerlere mi **zerd** ü nizār oldı felekde
   Ebrūlaruñuñ reşki bugün bükdi hilāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 7). [zerd,]*

zerd id: *Sarartmak, soldurmak.*

1. Beñzümi ḥasret Behiştī **zerd ider** günden güne
   Beñzer āḫir ben bu āteşden şızam altun olam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 335, Mısra 9). [zerd ider, -er]*

zerd ise: *Sarı renkliyse.*

1. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse raḳīb
   Ne deñlü **zerd ise** terkīb olınmaz zırnīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 4). [zerd ise,]*

zerd it: *Sarartmak, soldurmak.*

1. Beni **zerd itdi** refīḳa ġamı bir zer-gerüñ
Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiṩeden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 1). [zerd itdi, -di]*
2. Ġam benüm yüzümi **zerd itdi** raḳībüñ gözin aḳ
Anı bir görme benümle ki degül bir zer ü sīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 3). [zerd itdi, -di]*

zerde: *Zerde, safranla koku ve renk verilmiş şekerli pirinç tatlısı.*

1. Ey Behiştī yine bir dānedür aʿlā ġazelüñ
Ġayri şāʿirlerüñ eşʿārı bir alçaḳ **zerde** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 471, Mısra 8). [zerde,]*

zer-dest-i leşker: *Askerin altın eli.*

1. Dil ḳalʿası güşādına **zer-dest-i leşkeri** Zerrīn ʿalemlerile ẓuhūr eylese hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 7). [zer-dest-i leşkeri, -i]*

zerd-sīmā: *Solgun, sarı yüzlü.*

1. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ ben **zerd-sīmāyı**
Raḳībe gāv gösterseñ baña göster temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 550, Mısra 1). [zerd-sīmāyı, -y, -ı]*
2. Ṣarardup şīre dönderdi ġamuñ men **zerd-sīmāyı**
Raḳīb-i gāvı göster gel beri seyr it temāşāyı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 11, Mısra 1). [zerd-sīmāyı, -y, -ı]*

zer-efşān: *Altın saçan.*

1. Yazmaġa bulduḳları yerde Behiştī şiʿrini Çarḫuñ evrāḳını ḳudsīler **zer-efşān** itdiler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 168, Mısra 10). [zer-efşān,]*

zer-ger: *Kuyumcu.*

1. Beni zerd itdi refīḳa ġamı bir **zer-gerüñ** Ṭıfl-ı dil gitdi senüñ ḥādiṩeden yoḳ ḫaberüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 281, Mısra 1). [zer-gerüñ, -üñ]*

zer-i ruḫsār: *Yanağının altını.*

1. Yoluñda sīm-i eşkile **zer-i ruḫsārıdur** varam
N'ola ḥālüm vişāle irmedin anlar çürürlerse *(Behiştî Dîvânı, Gazel 472, Mısra 7). [zer-i ruḫsārıdur, -ı, -dur]*

zer-i surḫ: *Kırmızı altın.*

1. Ḳanlu yaşum kim **zer-i surḫ** ile ḫāşā bir degül
Yolına döksem yanında bir ḳızıl manġır degül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 306, Mısra 1). [zer-i surḫ,]*

zer-i surh: *Kırmızı altın. II Yaralı beden.*

1. Yer yer tenümde dāġ-ı ġam ṣanma bu ḫayāli
ʿĀṣıḳlaruñ **zer-i surḫ** üstine giydi şālı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 2). [zer-i surḫ,]*

zer-nişān: *Altın işlemeli.*

1. Dāġ-ı ʿışḳıle müzeyyen bir ḳalenderdür felek
Gerdeninde māh-ı nev bir **zer-nişān** ḫalḫālıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 147, Mısra 6). [zer-nişān,]*

zerre: *Zerre, az miktar.*

1. Göremez **ẕerre** ḳadar gerçi ḳarasın nādān
Bu pek eglence gelür lālelerüñ dāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 5). [ẕerre,]*
2. Ḫākimüñ her **ẕerresi** bir yerde ser-gerdān ola
Mihrüñe sīnemde ṣanma meh gibi noḳṣān ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 7, Mısra 1). [ẕerresi, -s, -i]*
3. Çoġalsa **ẕerre** irişmez żiyā-yı şemse zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 3). [ẕerre,]*
4. Yüzüñe baḳup dehānuñ gördügümce ṣanuram
Ẕerrenüñ yidi felekde oldı cirmi āftāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 4). [ẕerrenüñ, -n, -üñ]*
5. Ṭaʿn-ı ʿadū Behiştīye ṣanma keder virür
Baḥrı mülevveṩ eyleyimez her **ẕerre** kelāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 43, Mısra 10). [ẕerre,]*
6. Ẕerrece dünyā yüzini görmesem dirseñ eger
Rū-be-rū ol bir dem ol ḫurşīd-i raḫşānuñ gözet *(Behiştî Dîvânı, Gazel 48, Mısra 5). [ẕerrece, -ce]*
7. Ben firāḳuñdan melūl iken cehennem yād idüp
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 84, Mısra 8). [ẕerrece, -ce]*
8. Niyyet itsem kūy-ı yāre itmege bir gün sefer
Ẕerrece ḳalmaz ḳarārum çıḳmaġa cānum iver *(Behiştî Dîvânı, Gazel 86, Mısra 2). [ẕerrece, -ce]*
9. Ben rūze güni görsem ebrūsı hilālini ʿīd olduġına ol gün bir **ẕerrece** şekk gelmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 208, Mısra*

8). [ẕerrece, -ce]

10. Gözi çıḳsun felekdeki gün ile
Var diyen **ẕerrece** münāsebetüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 263, Mısra 8). [ẕerrece, -ce]*
11. Ẕerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet
Faḳr ile faḫr eylemişdür çün ki ol ḫayrü'l-beşer *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 5). [ẕerreyi, -y, -i]*

zerre deñlü: *Zerre kadar.*

1. Ẕerre deñlü luṭfını ben bendeden itmez dirīġ
Ḥaḳ Teʿālā bir günüñ biñ eylesün sulṭānumuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 288, Mısra 3). [ẕerre deñlü,]*

zerre ḳadar: *Zerrece, zerre kadar.*

1. Eşküm yetīmi **ẕerre ḳadar** żabt olınmaz āh
Bir gün düşer ḳażāyile sīnem ocaġına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 465, Mısra 3). [ẕerre ḳadar,]*

zerre miḳdār: *Zerre miktarı, zerre kadar.*

1. Ḥüsn-i yāre **ẕerre miḳdārı** müşābih olmaya
Sürme çekse meh gibi çarḫ āftābuñ ʿaynına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 450, Mısra 3). [ẕerre miḳdārı, -ı]*

zerre zerre: *Zerre zerre, kısım kısım, az az.*

1. Yaḳarsa şevḳuñ odı **ẕerre ẕerre** eczāmı
Hevā-yı mihr-i ruḫuñdan külüm olur raḳḳāṣ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 232, Mısra 5). [ẕerre ẕerre,]*

zerrece: *Zerre kadar.*

1. Ẕerrece ġam itdi mihrüñde yaşum baḥrını telḫ
Zehr olurmış ḳaṭre-i zaḳḳūmdan āb-ı zülāl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 305, Mısra 7). [ẕerrece,]*
2. Żiyā göster yüzüñden **ẕerrece** mihr-i cihān-tāba
Seḥer şemʿi gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [ẕerrece,]*
3. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise viṣāl
Ki olmaz ey yüzi gün **ẕerrece** viṣāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 2). [ẕerrece,]*

zerre-i nā-çīz: *Küçücük, değersiz zerre.*

1. Āftābuz kim nihānuz **ẕerre-i nā-çīzde**
Bizi ġāfil çaġlama kim ḳaṭrede ʿummānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 5). [ẕerre-i nā-çīzde, -de]*

zerreveş: *Zerre gibi.*

1. İşigüñ ḥasretinden ḫāk olursam ey güneş yüzli
Ḳapuñda **ẕerreveş** raḳs ura ḥaşr olınca her gerdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 8). [ẕerreveş,]*

zerrīn: *Altın, altından.*

1. Ol şeh-i ḫūbān giyelden başına **zerrīn** tāc
Dil-rübālardan alur ḥüsn içre bāc ile ḫarāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 63, Mısra 1). [zerrīn,]*
2. Felekde ey yüzi gün māh-tābile Mirrīḫ
Semendüñ ayaġına sīm naʿl ü **zerrīn** mīḫ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 2). [zerrīn,]*
3. Mihr **zerrīn** ṭopumuzdur māh-ı nev çevgānumuz
Ṣanma bu meydānda iller gibi ser-gerdānlaruz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 197, Mısra 3). [zerrīn,]*
4. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol **zerrīn** ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur **zerrīn** çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 3). [zerrīn,]*
5. Ben gedānuñ sīnesinde neyler ol **zerrīn** ḳabā
Degme abdāla müyesser mi olur **zerrīn** çerāġ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 242, Mısra 4). [zerrīn,]*
6. Dil ḳalʿası güşādına zer-dest-i leşkeri Zerrīn ʿalemlerile ẓuhūr eylese hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 8). [zerrīn,]*
7. Yaraşur āh-ı āteşnākümi ey künbed-i gerdūn
İderlerse eger **zerrīn** ʿalem bālā-yı bāmuñda *(Behiştî Dîvânı, Gazel 489, Mısra 8). [zerrīn,]*
8. Zerrīn tel itdi şırma-keş-i ġam vücūdumı Tā-naḳş-ı cāmına süre zer-bāft-ı nāf-ı ʿışḳ *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 19). [zerrīn,]*

zerrīn ol: *Sararmak.*

1. Ruḫum gülzārınuñ ḳalmadı **zerrīn olmaduḳ** bergi
Şebābum nev-bahārınuñ meger faṣl-ı ḫazānıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 7). [zerrīn olmaduḳ, -ma, -du, -ḳ]*

zevāl: *Yok olma, sona erme, felaket.*

1. Çoġalsa ẕerre irişmez żiyā-yı şemse **zevāl**
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 3). [zevāl,]*

2. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar **zevālüm** söylerem *(Behiştî Dîvânı, Gazel 342, Mısra 8). [zevālüm, -üm]*

3. Dün ebr araya girmese yār üzre düşerdi
Ḫurşīdüñüñ ey çarḫ nedür ḥāli **zevāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 523, Mısra 4). [zevāli, -i]*

4. Reşk itme rif'atine evc-i felekde mihrüñ
Ol devlete özenme kim tīz ola **zevāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 4). [zevāli, -i]*

zevāl ol: *Yok olmak, ortadan kalkmak.*

1. Gel ey ʿāşıḳ maḥabbet maşrıḳında bir güneş toġdı
Bütün ʿālem fenā bulsa aña hergiz **zevāl olmaz** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 203, Mısra 4). [zevāl olmaz, -maz]*

2. Müyesser olmamaḳ olmaz muḳadder ise vişāl
Ki olmaz ey yüzi gün ẕerrece vişāle zevāl *(Behiştî Dîvânı, Matla 16, Mısra 2). [zevāl olmaz, -maz]*

zevḳ: *Neşe, keyif, zevk.*

1. Ey Behiştī ḥāl-baḫş eyle belīġ eşʿāruñı
İstimāʿ itdükce **ẕevḳ** ehli duʿā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 10). [ẕevḳ,]*

2. ʿĀlemüñ **zevḳı** ruḫuñ gülşenini seyrāndur
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne zindāndur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 1). [zevḳı, -ı]*

3. Şor kenār-ı yār **ẕevḳın** eşk-i ḥasret ġarḳına
Düşmeyen gird-āba bilmez ḳadrini sāḥillerüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 267, Mısra 5). [ẕevḳın, -ın]*

4. Şoḥbeti bāde virüp **ẕevḳ** u ṣafādan geçelüm
Şimdiden soñra olan oldı hevādan geçelüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 318, Mısra 1). [ẕevḳ,]*

5. Ṭamaʿ itme vişāl-i yāre ey dil ḫālüñe şükr it
Maḥabbet **ẕevḳı** bāḳīdür degişme anı bir āna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 438, Mısra 8). [ẕevḳı, -ı]*

6. Nereye başduġını bilmez olur **ẕevḳından**
Her kimüñ meykede semtine düşerse rāhı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 538, Mısra 7). [ẕevḳından, -ın, -den]*

7. Bezm-i gülşende eṣer ḳalmadı cām-ı Cemden
Götürüldi dükeli **ẕevḳ** ü ṣafā ʿālemden *(Behiştî Dîvânı, Matla 27, Mısra 2). [ẕevḳ,]*

8. Dīdāruñuñ müşāhadesi **ẕevḳını** ṭuyup Pāk eyledüm iki gözümi ʿışḳuñla yuyup *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 11). [ẕevḳını, -ı, -n, -ı]*

zevḳ eyle: *Eğlenmek, hoşlanmak.*

1. Sermāda sūz-ı ʿışḳıle eyler Behişti ẕevḳ
Gördüm mürāʿī ṣūfiʿi olmış ʿabā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 9). [ẕevḳ eyler, -r]*

2. ʿIşḳ meydānına **ẕevḳ eyler** vücūdın selb iden
Tīr-i miḥnet başına yaġsa ırılmaz ḳulbeden *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 5, Mısra 13). [ẕevḳ eyler, -r]*

zevḳ ider mi: *Zevk almak.*

1. Ḳadrüni zāhid ne bilsün sāġar-ı pür-bādenüñ
Ey Behiştī **ẕevḳ ider mi** Āb-ı Ḥayvāndan cemād *(Behiştî Dîvânı, Gazel 75, Mısra 10). [ẕevḳ ider mi,]*

zevk it: *Eğlenmek, zevk almak.*

1. Zāhidā ben meclis-i meyden nice **ẕevḳ itmeyem**
ʿĀşıḳa eyler vefālar olıcaḳ ol yār mest *(Behiştî Dîvânı, Gazel 53, Mısra 3). [ẕevḳ itmeyem, -me, -y, -em]*

2. Variken ḥaddüñ göñül gül istemez didüm didi
Gül ṭururken kimse **ẕevḳ itmez** Behiştī ḫārdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 384, Mısra 10). [ẕevḳ itmez, -mez]*

3. N'ola **ẕevḳ itse** Behiştī şiʿrümüzden müddeʿī
Ḳāfiri ḥüsn-i kelām ile müselmān eylerüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 204, Mısra 9). [ẕevḳ itse, -se]*

zevk olın: *Keyif almak, güzel tat almak.*

1. Ey Behiştī bizüm belāġatümüz
Ṭūl-ı ḥıdmet gerek ki **ẕevḳ olına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 475, Mısra 10). [ẕevḳ olına, -ın, -a]*

zevḳ u ṣafālar sür: *Zevk u safa sürmek.*

1. ʿĀlem-i ünse ḳadem başduḳları eyyāmda
Ehl-i ʿışḳuñ sürdügi ẕevḳ u ṣafālar ḥaḳḳıçün *(Behiştî Dîvânı, Gazel 431, Mısra 8). [ẕevḳ u ṣafālar sürdügi, -düg, -i]*

zevḳ-ı erzānī: *Layık, uygun zevk.*

1. Beni gör kim bir āh itsem zemīn ü āsmān iñler
Ḫarābāt ehli ol sürmek dilerseñ **ẕevḳ-ı erzānī** *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 2, Mısra 16). [ẕevḳ-ı erzānī,]*

zevḳ-ı viṣāl: *Kavuşma zevki.*

1. Ẕevḳ-ı viṣālüñüñ nice yüzden şühūdı var
   Oldur murād varise tende bu ḫamsdan
   (Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 5). [zevḳ-ı viṣālüñüñ, -üñ, -üñ]

zevrāḳ: *Kayık. II Gözyaşı.*

1. Ḫayālüñ seyre ṭālibdür süvār olsun diyü gāhī
   Bu giryān gözümüñ **zevrāḳların**
   ʿummāna ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 8). [zevrāḳların, -lar, -ın]*

zevrāḳ: *Kayık. II Şarap şişesi.*

1. ʿĀrıżuñ baḥrı kenārında zenaḫdānuñ senüñ
   Sīb-i nābile pür olmış bir leṭāfet **zevraḳı** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 519, Mısra 6). [zevraḳı, -ı]*

zevrak-ı cism: *Cisim, beden kayığı.*

1. Ġāfil olma baḥr-ı hestīde reʾīs-i ʿaḳla uy
   Zevraḳ-ı cismüñ muḫālif rūzgārıdur hevā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 13, Mısra 8). [zevraḳ-ı cismüñ, -üñ]*

zevrak-ı zerrīn: *Altın kayık.*

1. Defʿ-i ġam ḳılmaġa bir dem gel kenār-ı ābda
   Zevraḳ-ı zerrīni sāḳī laʿl-gūn deryāya ṣal *(Behiştî Dîvânı, Gazel 299, Mısra 6). [zevraḳ-ı zerrīni, -i]*

zevvāḳ: *Zevkine düşkün, zevk ehli.*

1. Hemān bī-ḫod olup geçmekden ʿöẕre refʿ-i ġam olmaz
   ʿAcāʿib ʿālem itmişdür ecel cāmın çeken **zevvāḳ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 250, Mısra 4). [zevvāḳ,]*

zeyn id: *Süslemek.*

1. Göñlümde lālezāra benüm ḳalmaz iştiyāḳ
   Ḳanlu yaşum ki **zeyn ide** dāmānum üstini *(Behiştî Dîvânı, Gazel 556, Mısra 6). [zeyn ide, -e]*

zeyn id: *Süslemek.*

1. Her gice āyīne-i çarḫı Behiştī **zeyn ider**
   ʿAḳsdür kim gösterür bu dīde-i giryānumuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 192, Mısra 7). [zeyn ider, -er]*
2. Ġonca bikre **zeyn ider** meşşāṭa-i bād-ı sabā
   Ebr-i dürr-i āb-dār iltür aña ġırbāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 3). [zeyn ider, -er]*

zeyn it: *Süslemek.*

1. Şu sepüp yüregüme demren-i tīri ġamuñuñ
   Ol sifāli yine **zeyn itdi** ḳaranfüller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 4). [zeyn itdi, -di]*
2. Gūş idüp gül seyre çıḳduġın ḳabā-yı āl ile
   Nev-ʿarūs-ı lāle **zeyn itmiş** ʿiẕāre ḫāl ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 449, Mısra 2). [zeyn itmiş, -miş]*
3. Nükte ebkārını **zeyn itse** Behiştī ṭabʿuñ
   Ḥüsn ṣūretde görüp her kişi taḥsīn eyler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 106, Mısra 9). [zeyn itse, -se]*
4. ʿĀyine alup ele **zeyn itse** rīşin vechi var
   Ṣūfī ʿiḳlīm-i riyānuñ ḫayl-i ḫod-bīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 5). [zeyn itse, -se]*

zeyn ol: *Süslenmek, bezenmek.*

1. Dimeñ ki berf ile **zeyn oldı** ʿīd-i ażḥāda
   Ṣalınmaġa yeñi bayrami giydi serv ü çenār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 121, Mısra 3). [zeyn oldı, -dı]*

zeytūn: *Zeytin.*

1. Tīn u zeytūnile olursa riyāżet zāhidā
   Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb **zeytūn** ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 8). [zeytūn,]*
2. Tīn u **zeytūnile** olursa riyāżet zāhidā
   Ehl-i ʿışḳuñ ḫāl ü leb zeytūn ile tīni geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 118, Mısra 7). [zeytūnile, -ile]*

zībā: *Süslü, güzel.*

1. Dil-rübālarda ḳomaz **zībā** ruḫuñ şaṭranc-i ḥüsn
   Herbirinüñ ruḫları ey şāh olupdur gerçi ʿāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 7). [zībā,]*
2. Gözde bir kem ḳaṭreye lāyıḳ degül ṣūfī velī
   Gel bizi gör ki bu **zībā** dürlerüñ deryāsıyuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 200, Mısra 8). [zībā,]*
3. Beni ey cevre ṣabr itmez ṣanan olsun bu maʿlūmuñ
   Ki her vaṣfı bana **zībā** gelür ʿālemde bed-ḫūmuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 277, Mısra 2). [zībā,]*
4. Ḫayāl-i yāri dīdemde ne **zībā** eyledüñ taṣvīr
   Sen ey merdüm ṣu üzre naḳş ider üstāda beñzersin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 391, Mısra 5). [zībā,]*
5. Ṭıfl-ı nā-bāliġā ṣorġuç ḳatı **zībā** görinür
   N'ola meyl itse göñül saña bu kāküller ile *(Behiştî Dîvânı, Gazel 454, Mısra 7). [zībā,]*
6. Olurdı gülşen-i ṭabʿumda **zībā** ġoncalar

peydā
İrişse cürʿa-i cām-ı lebüñ ben ḫāk-ı nā-çīze *(Behiştî Dîvânı, Gazel 458, Mısra 7). [zībā,]*

zībālıġ: *Süslülük.*

1. Gerdenüñde dir gören sünbüllerüñ **zībālıġın**
Aḳ bedenlüye yaraşurmış be-ġāyet ḳareler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 142, Mısra 5). [zībālıġın, -ın]*

zihī: *Ne güzel, ne hoş, ne iyi.*

1. Seg-i kūyuñ Behiştīnüñ segirdüp dāmenin öpdi
Zihī ʿizzet ki ʿāṣıḳlar arasında uludur bu *(Behiştî Dîvânı, Gazel 433, Mısra 10). [zihī,]*

zihī: *O denli.*

1. Görüp ḥüsnüñ niçün zāhid baş egmez
Zihī cāhil ki meyl itmez cemāle *(Behiştî Dîvânı, Gazel 488, Mısra 8). [zihī,]*

żīḳ: *Darlık, sıkıntı.*

1. Ḫayālüñ **żīḳi** düşmenden kesilmez çāresiz ḳaldum
Vücūdı ḫānesin yaḳmaġa bārī olsa destūruñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 276, Mısra 5). [żīḳi, -i]*

zikr: *Dünyaya hükmeden sultanın adıyla. II Kanuni Sultan Süleyman.*

1. Ẕikrüñle bugün güm güm öter ḳubbe-i gerdūn
Pür-zemzemedür nāmuñile buḳʿa-i imkān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 89). [ẕikrüñle, -üñ, -le]*

zikr id: *Anmak, zikretmek.*

1. Nām-ı mübāreküñ dil ü cān ile **ẕikr iden** Yazıldı ṣadr-ı defter-i ʿizzetde nīk-nām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 77). [ẕikr iden, -en]*

zikr it: *Söylemek, tekrar etmek.*

1. Şānumuz **ẕikr itmek** oldı bu kelām-ı ṣādıḳı
Ey Behiştī ʿafv olınmazsaḳ siyāset lāyıḳı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 23). [ẕikr itmek, -mek]*

zikru'llāh: *Allah'ı zikretme, anma. II İbadet.*

1. Geh olur kūşe-i ʿuzletde **ẕikru'llāhum** eglence
Yeter baña gözüm yaşıyla dūd-ı āhum eglence *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 3, Mısra 7). [ẕikru'llāhum, -um]*

zıll-i hayāl: *Gölge oyunu.*

1. ʿAdemden bir dem içinde niçe mevcūd olur peydā
Felek cān perde ardında ṭurup **ẓıll-i ḫayāl** oynar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 176, Mısra 6). [ẓıll-i ḫayāl,]*

zıll-i sulṭān: *Sultan gölgesi.*

1. Dil taḫtgāhı ʿışḳ-ı yāre müsellem oldı
Mülk-i ḫarāba **ẓıll-i sulṭān** mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 8). [ẓıll-i sulṭān,]*

zīn: *Eyer.*

1. Gülzāra döner **zīnine** bindükce ʿasākir
Ol gülşene mehterler olur murġ-ı ḫoş-elḥān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 109). [zīnine,]*

zindān: *Zindan, hapishane.*

1. Ey ʿazīzüm zāhid-i ḫalvet-nişīnüñ sözine
Uyma yoḫsa Yūsuf-ı cānın yerin **zindān** ider *(Behiştî Dîvânı, Gazel 186, Mısra 8). [zindān,]*
2. ʿĀlemüñ zevḳı ruḫuñ gülşenini seyrāndur
Yoḫsa ey Yūsuf-ı gül-çihre bu ne **zindāndur** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 188, Mısra 2). [zindāndur, -dur]*
3. Sinān u rumḥına yārüñ derūn-ı dilde yer itdüm
Zelīḫāveş dirīġā Yūsufum **zindāna** ṭabşırdum *(Behiştî Dîvânı, Gazel 348, Mısra 4). [zindāna, -a]*
4. Bir alay mücrimlerüz **zindānumuz** dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 25). [zindānumuz, -u, -muz]*

zindān id: *Bir yeri yaşanmaz, huzursuz, rahatsız, zevk alınmaz bir duruma getirmek.*

1. Aġlamaḳ ṭutdı beni añmañuz uçmaġı baña
Bülbülüñ ḫāleti **zindān ider** ol bāġı baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 5, Mısra 2). [zindān ider, -er]*

zinde: *Canlı, diri.*

1. Vücūd-ı nā-tüvānem **zindeveşdür** şevḳ-ı laʿlüñle
Egerçi mürdeye cān olmaz ey rūḥ-ı revān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 3). [zindeveşdür, -veş, -dür]*

zinde ḳıl: *Canlı kılmak, canlandırmak, hayat vermek.*

1. ʿUşşāḳuñ ider cānını āsūde kelāmuñ
Ṣan mürdeleri **zinde ḳılur** nefḫa-ı ʿīsā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 16). [zinde ḳılur, -ur]*

zinde ol: *Canlı, diri olmak.*

1. Cürʿa-i cāmum nişār olsa eger Cem üstine
   Zinde olup ḥaşre dek olurdı ʿālem üstine *(Behiştî Dîvânı, Gazel 467, Mısra 2). [zinde olup, -up]*

zindeveş: *Canlı, diri gibi.*

1. Ḳalur bir **zindeveş** mürde olup bu kūşe-i ġamda
   Şu kim cismine bir ʿīsī-nefesden cān ḥulūl itmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 206, Mısra 5). [zindeveş,]*

zīnet: *Süs.*

1. Cismümde **zīnet** her zaḫm-ı sengüñ
   Şehden gedālar ḫılʿat giyerler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 143, Mısra 7). [zīnet,]*
2. Şāhlar **zīnet** için tācına gevher ḳorlar
   Ḫāne-i dīni ḫarāb itmege aḫker ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 1). [zīnet,]*
3. Zīnete ġarḳ olmak ister cismini gül gül idüp
   Sīne ṭutduġı anuñçündür Behiştī ḫāruña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 445, Mısra 9). [zīnete, -e]*
4. Cümle eşyā yüzine noḳṭa-i vaḥdet ḳondı
   Ḫālveş **zīnet** için cilveñe keşretde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 507, Mısra 8). [zīnet,]*
5. Biñ **zīnetile** nīzesi şeklini gören dir
   Maḥbūb-ı bülend olmasa bu āfet-i devrān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 71). [zīnetile, -ile]*

zīnet ol: *Süs, ziynet olmak.*

1. Vaṣf-ı cemāli beytini yārüñ Behiştiyā
   Naḳş it ki **zīnet ola** bu dünyā serāyına *(Behiştî Dîvânı, Gazel 496, Mısra 10). [zīnet ola, -a]*

zīnet vir: *Süslemek, güzelleştirmek.*

1. Viren kūhsāra zīnet lāle ṣanma ey lebi şīrīn
   Yaturken yerde Ferhāduñ açılmış zaḫm-ı pür-ḫūnı *(Behiştî Dîvânı, Nazm 10, Mısra 3). [zīnet viren, -en]*
2. Bozdı ġam şeklümi **zīnet vireyin** aña biraz
   Sāḳıyā cām-ı meyi şun elüme āyīnevār *(Behiştî Dîvânı, Gazel 119, Mısra 5). [zīnet vireyin, -eyin]*
3. Cāme-i sebz giyüp kendüye **zīnet virmiş**
   Gör ki serv-i gülsitānı o ne gökcek kişidür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 155, Mısra 3). [zīnet virmiş, -miş]*

zīnet-i dünyā: *Dünya süsü. II Dünya meşgalesi.*

1. Gelmez ey dil ġam palāsından baña dībā ʿazīz
   Himmet ehline görinmez **zīnet-i dünyā** ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 2). [zīnet-i dünyā,]*

zīnet-i lāle: *Lalenin süsü.*

1. Çemen rengin kim itdi her yaḳada **zīnet-i lāle**
   Yeşil baş üzre ġālib oldı gūyā leşker-i şāhuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 295, Mısra 7). [zīnet-i lāle,]*

zīnet-i meydān: *Sahanın süsü.*

1. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña zīrā
   Nūr olsa yeridür ṭapuña **zīnet-i meydān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 98). [zīnet-i meydān,]*

zīrā: *Aslında, gerçekte.*

1. Her nesne çıḳtısa nʾola maʿnīde ṭāḳdur
   Her vaṣluñ neticesi **zīrā** firāḳdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 85, Mısra 2). [zīrā,]*

zīrā: *Çünkü.*

1. Ger ḥisāb-ı cürmden soñra ola yarın ʿaẕāb
   Ben muaẕẕeb olmazam **zīrā** günāhum bī-ḥisāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 2). [zīrā,]*
2. Ḫvān-ı viṣāl ümīdini itme uṣuñı aç
   Zīrā ne aġzuña düşer ey dil senüñ gülāc *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 2). [zīrā,]*
3. ʿUḳbāya ʿazm idem gibi dünyāyı terk idüp
   Zīrā ḳoyun güzelleri hep bī-vefā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 93, Mısra 6). [zīrā,]*
4. Müşkilāt-ı ʿışḳı benden ṣorsa ne erbāb-ı ʿaḳl
   Şimdi ol fenni cihānda bir benem **zīrā** bilür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 144, Mısra 6). [zīrā,]*
5. Vuṣlat isterseñ taḥammül ḳıl Behiştī fürḳate
   Ṣabrile **zīrā** ḳoruḳ ḥalvā belālar bal olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 148, Mısra 10). [zīrā,]*
6. Anuñçün vuṣlata ʿāşıḳ şitāb eyler zamān virmez
   Ecelden ḫavf ider **zīrā** irişdükde emān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 2). [zīrā,]*
7. Būse-i laʿlüñ raḳīb almaḳ ölümdür ʿāşıḳa
   Aña ṣabritmez Behiştī cān olur **zīrā** ʿazīz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 195, Mısra 14). [zīrā,]*
8. Pür şevḳ olan ḫurūşunı haẕm eylemek gerek
   Zīrā ṣadā viren ḫumuñ olur derūnı boş

(Behiştî Dîvânı, Gazel 215, Mısra 4). [zīrā,]

9. Ḳur'ān senüñ kemālüñe āyāt-ı beyyināt
Zīrā beşer dimiş degül anuñ gibi kelām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 16). [zīrā,]*
10. Ḥāl ehli küdūretde bulur cām-ı ṣafāyı
Zīrā ẓulemāt içre olur Çeşme-i Ḥayvān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 20). [zīrā,]*
11. Zer-bāft döşer şems-i felek rāhuña **zīrā**
Nūr olsa yeridür ṭapuña zīnet-i meydān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 97). [zīrā,]*

zīrā ki: *Çünkü.*

1. Kūyuñda tā-ölince melāmet olam gibi
Zīrā ki sende raḥm eşeri bende ʿār yoḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 249, Mısra 8). [zīrā ki,]*
2. Göñlü büyük olursa ḳıramaz Behiştinüñ
Zīrā ki degme yerlere ṣıġmaz senüñ ġamuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 268, Mısra 10). [zīrā ki,]*
3. Bā-vefālar ḥüsnine bir daḫı māʾil olmazam
Günde biñ kez ölmeñe **zīrā ki** ḳāʾil olmazam *(Behiştî Dîvânı, Gazel 323, Mısra 2). [zīrā ki,]*
4. Künhüñ gözeden aḳlı n'ola ḥayret alursa
Zīrā ki gözi tīre ḳılur envār-ı eşyā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 30). [zīrā ki,]*

zīr-i künbed-i gerdūn: *Feleğin kubbesinin altı.*

1. Bu **zīr-i künbed-i gerdūnda** ḫarc it dirhem-i eşki
Behiştī çünki ḥammāma giren derler budur temşīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 9). [zīr-i künbed-i gerdūnda, -da]*

zırnīḫ: *Arsenik, sıçan otu.*

1. Baña berāber olur mıydı ṣadra geçse raḳīb
Ne deñlü zerd ise terkīb olınmaz **zırnīḫ** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 73, Mısra 4). [zırnīḫ,]*

żiyā: *Işık. II Parlaklık, aydınlık.*

1. Żiyā göster yüzüñden ẕerrece mihr-i cihān-tāba
Seḥer şemʿi gibi anuñ cihān başına şām olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 382, Mısra 5). [żiyā,]*
2. Şemʿ-i ruḫuñ **żiyāsı** maḥv itdi her çerāġı
Māh oldı nīm-geşte gün bir seḥer çerāġı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 503, Mısra 1). [żiyāsı, -s, -ı]*

żiyā ṣal: *Işık salmak, aydınlatmak. II Merhametini göstermek.*

1. Mihrüñ güneşi ṣalsa żiyā ʿālem-i ḳalbe
Ḫānemde ne ġam olmaz ise şemʿ-i şeb-ārā *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 11). [żiyā ṣalsa, -sa]*
2. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı
Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [żiyā ṣalsa, -sa]*

żiyā vir: *Işık vermek, aydınlatmak.*

1. Şuʿāʿ-ı şems degüldür **żiyā viren** ṭaġa
Seḥerde nūr iner ey meh mezār-ı Mecnūna *(Behiştî Dîvânı, Gazel 446, Mısra 3). [żiyā viren, -en]*
2. Diñle bu pendi Behiştī kim virür dehre ziyā
ʿIşḳ içinde genc-i lā-yefnā dilerseñ Fevriyā *(Behiştî Dîvânı, Tahmis 1, Mısra 23). [żiyā virür, -ür]*

ziyād eyle: *Artırmak, çoğaltmak.*

1. Ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ **ziyād eyler** bahār-ı ḥüsnüñi
Ḥāşiye yazıldugınca muʿteber olur kitāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 5). [ziyād eyler, -r]*

ziyāde: *Fazlasıyla.*

1. Dilüm aġzum ṭutulup aġzına baḳdum ḳaldum
Ḫaḳ bu ol şūḫ-ı cefā--pīşe **ziyāde** dil-bend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 6). [ziyāde,]*
2. ʿAceb mi olsa vücūdum naḫīf u beñzüm zerd
Ġamuñ ki cāna geçüpdür **ziyāde** müşkil-i derd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 82, Mısra 2). [ziyāde,]*
3. Çārsū-yı derūnuma gönder
Anda tīrüñ senüñ **ziyāde** geçer *(Behiştî Dîvânı, Gazel 159, Mısra 4). [ziyāde,]*
4. Bu merdümler niye aġlar revān olsa gözümden seyl
ʿArablar ḫod güler oynar **ziyāde** gelse āb-ı Nīl *(Behiştî Dîvânı, Gazel 301, Mısra 2). [ziyāde,]*
5. Rengin eylerdi **ziyāde** ʿārıż-ı gül-zārınuñ
Ḫavż-ı çeşmümden eger ol baña mīzāb eylese *(Behiştî Dîvânı, Gazel 451, Mısra 5). [ziyāde,]*

ziyāde ḳıl: *Artırmak.*

1. Hergün göñülde bir meh mihrin **ziyāde ḳıl** kim
Tekrār şemʿ uyarmaḳ bezm içre arturur şevḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 255, Mısra 3). [ziyāde ḳıl,]*

ziyān: *Zarar, ziyan.*

1. Ger ḫarc ola cān cevheri bāzār-ı ġamuñda
Yegdür baña çün fāʾidelerden bu
ziyāncuḳ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 248, Mısra 8). [ziyāncuḳ, -cuḳ]*
2. Göremezsin yāri yanuñda sözüm ṭut ebsem ol
Ey gözüm saña **ziyāndur** yine giryān olduġuñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 261, Mısra 6). [ziyāndur, -dur]*
3. Gelmedüñ gülşene aḫşam ḳatı ḫayf oldı baña
Gel bugün bāri şehā dünki **ziyānum** çıḳsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 396, Mısra 4). [ziyānum, -um]*
4. Viṣāl-i yār naḳdidür bahāsı cevher-i cānuñ
Virür mi ey ecel ʿāḳıl olan anı **ziyānına** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 493, Mısra 4). [ziyānına, -ı, -n, -a]*
5. Sāde-rūlar birle yüz genc-i nihānuñ var ise
Der-miyān ḳıl daḫı sor baña **ziyānuñ** var ise *(Behiştî Dîvânı, Gazel 495, Mısra 2). [ziyānuñ, -uñ]*
6. Tīz geçer diyü igen ṭaʿn itme eyyāmı gülüñ
Ki çoġ olmaz biz de bilürüz **ziyānı** bülbülüñ *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 18). [ziyānı, -ı]*

ziyān eyle: *Ziyan etmek, zarar etmek.*

1. Dehānuñ öpmege bī-çāre dil fikr-i nihān eyler
Velī ortada ḥāṣıl yoḳ ṭaṣavvurdan **ziyān eyler** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 110, Mısra 2). [ziyān eyler, -r]*

ziyān id: *Ziyan etmek, zarar etmek.*

1. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 4). [ziyān idersin, -er, -sin]*

ziyān it: *Zarar vermek, yok etmek.*

1. Bu mürūr-ı gerdiş-i gerdūn aña itmez ziyān
Baña ḳadrüñ bildürüp ol vaḳt olınca heyhāt *(Behiştî Dîvânı, Murabba 1, Mısra 11). [ziyān itmez, -mez]*

ziyān ḳıl: *Zarar etmek.*

1. Dil-i ḫāṣṣından eksük itmesün ʿāṣıḳ ġam-ı ʿışḳı
Ki ḳılmaz kāse-i nā-puḫteye hergiz ziyān āteş *(Behiştî Dîvânı, Gazel 222, Mısra 8). [ziyān ḳılmaz, -maz]*

ziyāret id: *Ziyaret etmek, görmeye gitmek.*

1. Bir dem ḳapuñ **ziyāret iden** ḫaste ʿāṣıḳuñ
Biñ yıl ḳadar zamānesi vardur ya yoḳ mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 158, Mısra 7). [ziyāret iden, -en]*

ziyāretgāh: *Ziyaret edilen yer, ziyaret alanı.*

1. Āstān-ı deyr ġamgīnler **ziyāretgāhıdur**
Ḫāke yüz ursaḳ biz anda n'ola ḥācāt ehliyüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 211, Mısra 3). [ziyāretgāhıdur, -ı, -dur]*

żiyā-yı şems: *Güneş ışığı.*

1. Çoġalsa ẕerre irişmez **żiyā-yı şemse** zevāl
Ḫaṭā ne olsa ruḫuñla ġubār-ı ḫaṭ peydā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 32, Mısra 3). [żiyā-yı şemse, -e]*

zübde: *En değerlisi, kıymetlisi, özü.*

1. Soñ geldüñ öte silsilenüñ **zübdesi** sensin
Olsa Ramażān üzre muḳaddem n'ola Şaʿbān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 91). [zübdesi, -s, -i]*

zücāc: *Cam şişe, sırça.*

1. Pīr-i muġānuñ ayaġına düşdügüm bu kim
Destinde himmet itdüginüñ laʿl olur **zücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 64, Mısra 4). [zücāc,]*
2. İʿtimād itme ki göñlüm rāz-ı ḫüsnüñ ṣaḳlaya
Şemʿi pinhān eylemek yoḳdur derūnunda **zücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 65, Mısra 10). [zücāc,]*
3. Bir piyāle mestiyem kim cürʿasın ẕabt itmeye
Bir yere cemʿ olsa bir cām olsa yuṭumaz **zücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 66, Mısra 6). [zücāc,]*
4. Yaḳmaġa rāh-ı ḫayālüñde senüñ ḳandīller
İki gözüm ṣanki olmışdur benüm iki **zücāc** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 69, Mısra 8). [zücāc,]*
5. Ey cefā-ḫū sen beni ṣanma sitemden incinür
Gāh olur göñlüm **zücācı** seng-i ġamdan incinür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 103, Mısra 2). [zücācı, -ı]*
6. Senüñ cefāña rāżı idüm bāri olmasa
Üstümde dil **zücācı** dinen ol belā yüki *(Behiştî Dîvânı, Gazel 529, Mısra 4). [zücācı, -ı]*

zücāce: *Cam şişe, sırça.*

1. Miḥrāblarda meyl ḳaşuñdan yaña olur
Çeşmüm **zücācesi** baña ḳıble-nümā olur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 116, Mısra 2). [zücācesi, -s, -i]*

zücāc-ı çarh: *Feleğin sırçası.*

1. Zücāc-ı çarḫ nice mānend urardı sūz-ı sīnemde
Behiştī ger hevā-baḫş olmasa aña dem-i serdüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 325, Mısra 9). [zücāc-ı çarḫ,]*

zücāc-ı halebī: *Halep'in sırçası.*

1. Şām-ı ġamda dil ider ʿışḳuñı ʿālemlere fāş
Ki nihān eyleyimez şemʿi **zücāc-ı Ḥalebī** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 561, Mısra 6). [zücāc-ı ḥalebī, -ī]*

zühd: *Dünyaya rağbet etmeme, kendini ibadete verme.*

1. Bāzīçe-i ʿışḳuñda miŠlüm yoġidi ammā
Tā güççügüken **zühde** nā-ḳābilidüm cānā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 8, Mısra 4). [zühde, -e]*

zühd: *Zahit, sofu.*

1. ʿIşḳa uy zāhid ḳo **zühdi** kim saña hādī budur
Ten ġamın çekme göñül yap mülk-i Şeddādī budur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 111, Mısra 1). [zühdi, -i]*
2. Hevā-yı ʿışḳa dil mesken olalı **zühde** menzil yoḳ
Ki her bir murġa şeh-bāz-ı hümā ṣayd-āşiyān virmez *(Behiştî Dîvânı, Gazel 194, Mısra 3). [zühde, -e]*
3. Zühde degişmez ʿışḳı şāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine zülāli *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 5). [zühde, -e]*
4. Zühdi ḳor ʿışḳa aḳar şu gibi göñlüm şāfī
Ki ṣafā ehli olan derde degişmez şāfı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 555, Mısra 1). [zühdi, -i]*

zühdi: *Züht, takva.*

1. Zāhidā ẓulmetde ḳalduñ **zühdi** terk it ʿışḳa gel
Şemʿi ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [zühdi,]*

zühd-i kelām: *Takva söylemi.*

1. Dehen-i telḫuñile eyleme zāhid baña pend
Ḳorḳaram **zühd-i kelāmuñdan** ire cāna gezend *(Behiştî Dîvânı, Gazel 79, Mısra 2). [zühd-i kelāmuñdan, -uñ, -dan]*

zühhād: *Zahitler, sofular.*

1. Mey-ḫānede mescidde yüz sürmedigüm yer yoḳ
Zühhādile hūşyārem ʿuşşāḳile mestem ben *(Behiştî Dîvânı, Gazel 375, Mısra 4). [zühhādile, -ile]*

zühre: *Çoban Yıldızı, Çulpan, Venüs.*

1. Nālem gibi eşer idemez ḳalb-i ʿāşıḳa
Meclisde **Zühre** çengin alup eylese sürūd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 78, Mısra 10). [zühre,]*
2. Āhum felekde **Zühreye** āvāz ögredür
Yoḫsa ṣadā-yı raʿd degüldür bu nāleler *(Behiştî Dîvânı, Gazel 151, Mısra 7). [zühreye, -y, -e]*
3. Çarḫa girer mihr ü meh ṭutar melekler dāʾire
Zühreveş ol muṭrib-i gül-ruḫ ele çün çeng alur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 174, Mısra 6). [zühreveş, -veş]*
4. Ṣayd-ı meges mi eyleye sī-murġ-ı Ḳāf-ı ʿışḳ
Aldum rebābı **Zühreden** evtār-ı ʿūdumı *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 4, Mısra 16). [zühreden, -den]*

zühre-i zehrā: *Parlak Zühre yıldızı.*

1. Sāzumuz diñler felekde **Zühre-i zehrā** bizüm
Kūşe-i ẕevḳ u ṣafāmuzdur bugün dünyā bizüm *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 6, Mısra 1). [zühre-i zehrā,]*

zuhūr eyle: *Görünmek, ortaya çıkmak.*

1. Dil ḳalʿası güşādına zer-dest-i leşkeri Zerrīn ʿalemlerile **ẓuhūr eylese** hemān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 388, Mısra 8). [ẓuhūr eylese, -se]*
2. Gözyaşı gerek maʿrifetu'llāh ola peydā
Kim sebze **ẓuhūr eyleyimez** yaġmasa bārān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 10). [ẓuhūr eyleyimez, -y, -i, -mez]*

ẓuhūr it: *Görünmek, meydana çıkmak.*

1. Yine bir sırr-ı nihān oldı vilāyetde ʿıyān Ḫārikʿu'l-āde **ẓuhūr itdi** kerāmet gördük *(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 4). [ẓuhūr itdi, -di]*
2. Şeb-i hecrüñdeki ḥālüm getürdüm ḳāle ey meh-rū
ʿAça mı şemʿveş āteş **ẓuhūr itse** zebānumdan *(Behiştî Dîvânı, Gazel 426, Mısra 4). [ẓuhūr itse, -se]*

zülāl: *Saf, tatlı su.*

1. Zühde degişmez ʿışḳı şāfī-derūn olanlar
Tercīḥ iderler āb-ı şūr üstine **zülāli** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 531, Mısra 6). [zülāli, -i]*

zulem: *Karanlıklar, zulmetler.*

1. Ser-bülend oldı Behiştī ʿalem-i emn ü emān
Ẓuleme cinsini ʿālemde melāmet gördük

(Behiştî Dîvânı, Gazel 289, Mısra 10). [ẓuleme, -e]

zulemāt: *Karanlıklar.*

1. Ḥāl ehli küdūretde bulur cām-ı şafāyı
Zīrā **ẓulemāt** içre olur Çeşme-i Ḥayvān
(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 20). [ẓulemāt,]

zülf: *Zülüf, saç.*

1. Ey Behiştīnüñ gözi yaşını bārān eyleyen
Zülfüñ ucından delürdi ṭaġlara düşdi seḥāb *(Behiştî Dîvânı, Gazel 34, Mısra 10). [zülfüñ, -üñ]*
2. Zülfüñde raḥm şānesi yoḳdur ya var mıdur
Sende vefā nişānesi yoḳdur ya var mıdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 157, Mısra 1). [zülfüñde, -üñ, -de]*
3. Şikār-ı būse-i laʿlüñ ḳılup **zülfüñde** dār olmaḳ
Baña ol merg degül ʿömrüm ḥayāt-ı cāvidānīdür *(Behiştî Dîvânı, Gazel 165, Mısra 3). [zülfüñde, -üñ, -de]*
4. Ruḫsāruñ öpdügiçün **zülfini** kesdi ol yār
Ḥayfā ki eyledi bu miskīni ḳara maġbūn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 367, Mısra 3). [zülfini, -i, -n, -i]*
5. Didüm Mecnūnuñam bend eyle **zülfe**
Didi hīç nesne bilmezmiş bu miskīn *(Behiştî Dîvânı, Gazel 392, Mısra 3). [zülfe, -e]*
6. Ger olmasa ẕeḳanında ḫulāṣa **zülfi** resen
Helāküñe sebeb olurdı ey göñül ol çāh *(Behiştî Dîvânı, Gazel 435, Mısra 5). [zülfi, -i]*
7. Sīnemde cāna remīde olur nigāh eger
Bāġ-ı ruḫuñda uġrasa **zülfüñ** ḫilāline *(Behiştî Dîvânı, Gazel 479, Mısra 4). [zülfüñ, -üñ]*
8. Perī-rū ḳaddi dil-cū **zülfi** ʿanber-bū hilāl-ebrū
Melek-ḫū verd-i ter ruḫsār u eṭvārı bihīn olsa *(Behiştî Dîvânı, Gazel 480, Mısra 3). [zülfi, -i]*
9. Māsivā gerdini **zülfüñle** süpürdüm dilden
Baḫtlu ḫāne ki sünbülden ola cārūbı *(Behiştî Dîvânı, Gazel 528, Mısra 7). [zülfüñle, -üñ, -le]*
10. Emr ideydüñ ʿāşıḳı aşmaġa **zülfüñ** dārına
Ben hele kendüm çekerdüm bendeñüñ urġanını *(Behiştî Dîvânı, Gazel 543, Mısra 7). [zülfüñ, -üñ]*
11. Gitdi ser-gerdān göñül irmezse **zülfüñ** ger meded
Fülk-i dil çekdir bir ʿummāna ki bī-lenger meded *(Behiştî Dîvânı, Matla 1, Mısra 1). [zülfüñ, -üñ]*
12. Bāġa varduḳca yer yüzi gül ile
Bir lebi ġonca **zülfi** sünbül ile *(Behiştî Dîvânı, Muhammes 1, Mısra 8). [zülfi, -i]*
13. Zülfüñ niçe ʿāşıḳları dem-beste ḳılur ey māh
Şimdi bize dolaşdı tevekkeltü ʿalallāh *(Behiştî Dîvânı, Nazm 9, Mısra 1). [zülfüñ, -üñ]*

zülf-i ʿanber-fām: *Amber renkli saç. II Güzel kokulu siyah saç.*

1. Dest-i dellāki görüp ol **zülf-i ʿanber-fāmda**
Başuma ḳaynar şular ḳoydı duşa ḥammāmda *(Behiştî Dîvânı, Matla 31, Mısra 1). [zülf-i ʿanber-fāmda, -da]*

zülf-i dil-ber: *Sevgilinin saçı.*

1. Bir elümde **zülf-i dil-ber** bir elümde cām-ı mey
Bundan özge olmaya ʿālemde billāhi şafā *(Behiştî Dîvânı, Gazel 25, Mısra 7). [zülf-i dil-ber,]*

zülf-i perīşān: *Sevgilinin dağınık saçı.*

1. Bülbüli nālān ider gül-berg-i ḫandānuñ senüñ
Sünbüli ġamgīn ider **zülf-i perīşānuñ** senüñ *(Behiştî Dîvânı, Gazel 297, Mısra 2). [zülf-i perīşānuñ, -uñ]*

zülf-i şebāsā: *Gece gibi siyah saç.*

1. Ne ser-keş servdür ḳaddi o naḫl-ı ʿālem-ārānuñ
Cemāl-i nūrına **zülf-i şebāsāsın** hicāb eyler *(Behiştî Dîvânı, Nazm 2, Mısra 4). [zülf-i şebāsāsın, -sın]*

zülf-i semen-sā: *Yasemin gibi hoş kokulu saç.*

1. Her şeb yüzine pīre-zen-i çarḫ-ı dü-tānuñ
Meşşāṭa-ı şunʿuñ düzedür **zülf-i semen-sā** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 1, Mısra 22). [zülf-i semen-sā,]*

zülf-i şiken: *Kıvrımlı, büklüm büklüm saç.*

1. Dil baġıyla şuya şalmış gözi cādūlıġ ider
Gūyiyā āb-ı ʿiẕārındaki **zülf-i şikeni** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 548, Mısra 10). [zülf-i şikeni, -i]*

zülf-i siyāh: *Siyah saç.*

1. Dāne-i ḫālüñ içün **zülf-i siyāha** ṭolaşur
Bu göñül murġı ṭutılmaġa meger aġ ister *(Behiştî Dîvânı, Gazel 89, Mısra 5). [zülf-i siyāha, -a]*
2. Zülf-i siyāhı murġ-ı dil ü cāne aġ olup
Şalmış yüzine dāne-i ḫālin güzel güzel *(Behiştî Dîvânı, Gazel 311, Mısra 9). [zülf-i siyāhı, -ı]*

zülf-i yār: *Sevgilinin saçı.*

1. Gör nice ʿayyār u ṭarrār-ı cihāndur **zülf-i yār**
   Her girih başında anuñ niçe yüz biñ baş var *(Behiştî Dîvânı, Matla 4, Mısra 1). [zülf-i yār,]*
2. Şu kim bir deste sünbül diyü **zülf-i yāre** yaṣdanmış
   Bu ʿālem câme-ḫ∨ābında yañılmış yāre yaṣdanmış *(Behiştî Dîvânı, Gazel 231, Mısra 1). [zülf-i yāre, -e]*
3. Ol hümāyam kim Behiştī ṣayd içün ṣayyād-ı ʿışḳ
   Ḫāl-i yāri dāne **zülf-i yāri** dām eyler baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 16, Mısra 10). [zülf-i yāri, -i]*

zulm: *Haksızlık, adaletsizlik, eziyet.*

1. Salṭanat özlersin ey dil **ẓulme** meylüñ var ola
   Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ẓulme, -e]*
2. Salṭanat özlersin ey dil **ẓulme** meylüñ var ola
   Nice ḳan itmek gerek sen kim aduñ ḫünkār ola *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 1). [ẓulme, -e]*
3. ʿArṣa-i maḥşerde ḳaddüñ bükmegiçün bār ola
   Ẓulmile bāġ-ı cihāndan alduġın bir dāne ber *(Behiştî Dîvânı, Gazel 12, Mısra 7). [ẓulmile, -ile]*
4. Boynuñda būse borcu ṭururken Behiştiye Ẓulmile ḫaṭṭ-ı laʿlüñ anı eylemiş resīd *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 10). [ẓulmile, -ile]*
5. Pādişāh olduñ ise **ẓulmi** gider kim yarın Ḥaḳ ḥużūrunda iki ḫaṣmı berāber ḳorlar *(Behiştî Dîvânı, Gazel 162, Mısra 3). [ẓulmi, -i]*
6. Fārūḳı daḫı terbiyetüñdür ḳılan senüñ ʿAdliyle **ẓulm** zehrine tiryāk-ı intiḳām *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 84). [ẓulm,]*

zulm: *Eziyet, cevr, cefa. II Karanlık. II Renk, siyah, siyahlık.*

1. Aẓher degül mi meh yüzünüñ nūrı şemsden
   Aydın degül mi kākülüñüñ **ẓulmi** emsden *(Behiştî Dîvânı, Gazel 409, Mısra 2). [ẓulmi, -i]*

zulm iden: *Zulmetmek, eziyet vermek.*

1. Gözüm öñünde raḳībi öldürüp
   Ben gedāya **ẓulm iden** şāhum benüm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 319, Mısra 4). [ẓulm iden, -en]*
2. Ol iki kāfirlere yüz virme şāhum **ẓulm ider**
   Bed-duʿā itmek revā mıdur müselmānlar saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 1, Mısra 5). [ẓulm ider, -er]*
3. Menʿ idüp vaṣluñ metāʿın benden aġlatma beni
   Ẓulm idüp alma idersin naḳd-i eşkümden ziyān *(Behiştî Dîvânı, Gazel 371, Mısra 4). [ẓulm idüp, -üp]*

zulmet: *Karanlık.*

1. Her şeb lebüñ göñülden çıḳmaz didüm didi yār
   Ẓulmetde Ḫıżra Āb-ı Ḥayvān mübārek olsun *(Behiştî Dîvânı, Gazel 393, Mısra 6). [ẓulmetde, -de]*

zulmet mi: *Zulüm. II Karanlık.*

1. Kāfir neyimiş kim ḳala yanuñda vücūdı
   Ẓulmet mi ḳalur ṣalsa żiyā mihr-i dıraḫşān *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 120). [ẓulmet mi, -mi]*

zulmetde ḳal: *Karanlıkta kalmak, dünyası kararmak.*

1. Ḳarañu oldı ʿālem gözüme ey mehliḳā sensüz
   Ṣan ol pervāneyem **ẓulmetde ḳaldum** şemʿ-i rūşensüz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 2). [ẓulmetde ḳaldum, -du, -m]*

zulmetde kal: *Zulme uğramak.*

1. Zāhidā **ẓulmetde ḳalduñ** zühdi terk it ʿışḳa gel
   Şemʿ-i ruḫsārın ḥabībüm reh-nümā itsün saña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 21, Mısra 7). [ẓulmetde ḳalduñ, -du, -ñ]*

zulmet-hāne-i dil: *Gönlün karanlık köşesi.*

1. Görenler dir şuʿā-ı ʿışḳı **ẓulmet-ḫāne-i dilde**
   Bu ne şemʿ-i şebistāndur yanar şevḳıle revġānsuz *(Behiştî Dîvânı, Gazel 196, Mısra 7). [ẓulmet-ḫāne-i dilde, -de]*

zulmet-hāne-i hammār: *Sarhoşun karanlık hanesi. II Meyhane.*

1. Ben ol Ḫıżram ki **ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda** sāḳī
   Benüm ser-çeşme-i Āb-ı Ḥayātum bir ḫum olmışdur *(Behiştî Dîvânı, Gazel 117, Mısra 3). [ẓulmet-ḫāne-i ḫammārda, -da]*

zulmet-i ġam: *Gam karanlığı. II Sıkıntı hâli.*

1. Ẓulmet-i ġamda duʿā-yı nūr idinsem ḫaṭṭuñı
   Ḥaşre dek yoldaş olurdı Ḫıżr peyġamber baña *(Behiştî Dîvânı, Gazel 24, Mısra 7).*

[ẓulmet-i ġamda, -da]

ẓulmet-i şeb: *Gece karanlığı.*

1. Şan ol şaḫş-ı beyābānem ki ḳaldum
ẓulmet-i şebde
Yaġar yaġmur eser yel her ṭarafdan berḳ urur şimşek *(Behiştî Dîvânı, Gazel 270, Mısra 5). [ẓulmet-i şebde, -de]*

ẓulm-i ʿaẓīm: *Büyük zulüm.*

1. Geçüp ol yāre ʿadū ḳıldı baña **ẓulm-i ʿaẓīm**
Göreyin dostlar ol bāṭıla ḥaḳ ola ġarīm *(Behiştî Dîvânı, Gazel 341, Mısra 1). [ẓulm-i ʿaẓīm,]*

ẓulm-i dürüşt: *Sert, kaba, haşin zulm.*

1. Pādişāh-ı ʿālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Nice biñ **ẓulm-i dürüştün** gördüm añma ḫurdesin *(Behiştî Dîvânı, Gazel 413, Mısra 8). [ẓulm-i dürüştün, -ün]*

ẓulm-i firāvān: *Çok aşırı eziyet, zulüm.*

1. Üşüp zāġ u zeġanlar başına ol şāh-ı ʿanḳānuñ
Urup minḳār-ı cevri itdiler **ẓulm-i firāvānı** *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 50). [ẓulm-i firāvānı, -ı]*

zümre: *Topluluk, grup.*

1. Muḥibb-i ḫānedān iseñ dilā şubḥ u mesā elzem
Ḥavāric **zümresine** sebb ü laʿn itmek ʿibādetdür *(Behiştî Dîvânı, Terkib-bend 1, Mısra 66). [zümresine, -si, -n, -e]*

zümre-i fürsān: *Atlılar zümresi. II Kanuni Sultan Süleyman'ın ordusu.*

1. Cān murġını aʿdā nice ḳurtarsa gerek kim
Şāhīn-i ḳażā gibi irer **zümre-i fürsān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 114). [zümre-i fürsān,]*

zümre-i kirām: *Kerem sahibi zümre. II Sahabeler.*

1. Çarḫ-ı hidāyet üzre nücūm oldı her biri
Nūruñdan iḳtibās idüben **zümre-i kirām** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 2, Mısra 80). [zümre-i kirām,]*

zümre-i ṭuġyān: *Haddini aşanlar.*

1. Tīġi şuyunuñ ḫ∨āb-ı ecelden ş̲emerātı
Ġāfildür egerçi buradan **zümre-i ṭuġyān** *(Behiştî Dîvânı, Kaside 4, Mısra 74). [zümre-i ṭuġyān,]*

zünnār: *Keşişlerin beline bağladığı kıldan kuşak. II Kemer.*

1. Ey Behiştī bir ṣanem **zünnārına** bend olmasa
Ger bu ʿālem deyrine baş egse kāfirdür göñül *(Behiştî Dîvânı, Gazel 312, Mısra 9). [zünnārına, -ı, -n, -a]*

zurefā: *Entelektüel.*

1. Daḫı ʿömründe nedür bilmez iken ḫüsn-i edā
Her denī Türki görürsin **ẓurefā** şeklinde *(Behiştî Dîvânı, Gazel 486, Mısra 6). [ẓurefā,]*

zūr-ı ʿīd: *Bayram kuvveti, gücü.*

1. ʿīd-i cemāl-i yāre irişsem gözüm yaşı
Virmez ḫużūr nite ki bārān **zūr-ı ʿīd** *(Behiştî Dîvânı, Gazel 77, Mısra 4). [zūr-ı ʿīd,]*

SONUÇ

Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları; Türkçe yazılmış eserlerdeki sözcüklerin, sözcük gruplarının, kavramların, kalıp ifadelerin bilinen sözlük anlamlarının yanı sıra bağlamda kazandığı anlamlarını ortaya çıkarmayı esas alan bağlamsal merkezli çalışmalardır.

TEBDİZ (Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlüğü) çalışmalarıyla; metne bağlı anlamı verilmeye çalışılan sözcüklerin başta sözlük anlamları, bağlam içerisinde kazandığı anlam/anlamlar, sözcüklerin Eski Anadolu Türkçesi döneminden -arkaik kelime olarak da adlandırabileceğimiz- yüzyıllar öncesinden bugüne süregelen sözcük ve ek biçimindeki kullanımları, mahallî kullanımlar, şaire ya da şairin yetiştiği bölgeye has söylemler, anlamı sözlüklerde vücut bulup dillerde peyda olmayan kelimeler, bazen de sözlüklerde anlamı olmayan (şairin kişiliği, edebî hassasiyeti, yetiştiği çevre ve bölgesel bakış açıları göz önünde bulundurularak ama en önemlisi beyit içerisinde ihtiva ettiği anlam çerçevesinde) sözcüğe en doğru anlam tarafımızdan verilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalar çerçevesinde unutulmaya yüz tutmuş, günümüzde kullanım alanı daralmış pek çok sözcük gün yüzüne çıkarılmış sözlük anlamlarıyla sisteme kaydedilerek alanda çalışma yapmak isteyen müstefitlerin hizmetine sunulmuştur.

Behiştî Divanı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü tezimizle Klasik Türk edebiyatının XVI. asrında şöhret bulmuş şairlerinden Behiştî'nin *Divan*'ındaki söz varlığı ortaya konulmuş, bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışması hazırlanmıştır. Klasik Türk şiirinde, Arapça ve Farsça kelime ve terkiplere fazla yer vermeden sade ve basit bir Türkçe ile şiir yazma akımı için kullanılan "Türkî-i basît" tabiri, Köprülü'ye göre XVI. asırda İran şiirinin gittikçe artan etkisiyle Arapça ve Farsça kelime ve terkiplerin çoğalmasına bir tepki şeklinde doğmuştur. Mahremî, ardından Nazmî aruz vezniyle sade, basit ve Arapça ile Farsça terkiplerin kullanılmadığı bir Türkçe ile yazmaya başlamıştır. XV. asırda Necatî Bey ile başlayan, XVI. yüzyılda

ise pek çok şair tarafından rağbet gören sade bir dil kullanma temayülü, *Behiştî Divanı*'nda da görülmektedir. Klasik Türk şiiri geleneğinde, bir şairin tamamen Türkçe kelimelerden oluşan, sade bir dil ve üslûba sahip olan bir şiir yazması beklenemez. Zira buna bağlı olduğu şiir geleneği müdahale eder, izin vermez. Diğer taraftan şiirin estetik anlayışı ve çerçevesi içinde şair, geleneğin kendisine sunmuş olduğu birikimden istifade bazı tasarruflarda bulunabilir. Bu hususta Behiştî'nin üslûbunun, dilde sadelikten ve halk söyleyişinden yana olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Behiştî Divanı Arapça ve Farsça terkiplerin kullanımı noktasından değerlendirildiğinde *Divan*'daki terkiplerin azlığı, genellikle terkipsiz söyleyişin tercih edildiği, terkipli söyleyişlerin tercihinde de terkibin çoğunlukla iki kelimeyi geçmediği görülmektedir. *Divan*da yer alan şiirlerde kullanılan rediflerin neredeyse tamamına yakını da Türkçe kelimelerden oluşmaktadır.

Şairlerin şiirlerinde kullandıkları deyimler ve atasözleri dil ve üslûp özellikleri bakımından büyük öneme haizdir. Özellikle XV. asırda Necâtî Bey'in dizelerinde yer verilmeye başlanan bu kalıplaşmış söz öbekleri, deyim ve atasözlerine, XVI. asırda da birçok şairin şiirlerinde rastlanmaktadır. Nitekim şiirde deyim ve atasözlerine yer verme temayülü, diğer şairler gibi Behiştî'nin şiirinde de sıkça görülmektedir. Kelimelerin sahip olduğu anlam inceliklerine vakıf olan, kelimelerle istediği şekilde oynayabilen Behiştî, doğal bir söylem içinde deyimleri yerli yerince kullanmış, hatta bazı deyimlerde kelimeleri eski kullanım biçimleriyle arkaik de diyebileceğimiz şekilde, tercih etmiştir. Behiştî *Divan*'ında bazı deyimlerde, kelimelerin yer değiştirdiği, deyimi oluşturan sözcükler arasına farklı kelimelerin de girdiği tespit edilmiştir. Behiştî bazı deyimlerin kullanımında, deyimi oluşturan kelimelerin Arapça ve Farsçadaki karşılığını tercih etmiş, Arapça ve Farsça sözcüklerle Türkçedeki manaya bire bir uygun deyim oluşturmuştur. Tarafımızdan *Behiştî Divanı*'nda şairin 34 yerde atasözü, 918 yerde deyim kullandığı tespit edilmiştir. Deyimlerin kalıp ifadeler içerisindeki oranı ise % 9'dur.

Behiştî'nin söylemlerinde hâle uygun kelime seçimine titizlikle yaklaşması, dildeki kıvrak söyleyişi, oldukça sade bir dil tercih etmesi bilhassa bazı beyitlerinde konuşma dilini kullanıyormuşçasına sade bir dil tercih etmesi, halk söylemlerine yer

vermesi, atasözü, deyimlere sıklıkla başvurması ve deyimleri yerli yerinde kullanması, Eski Anadolu Türkçesinden gelen arkaik kelimelere yer vermesi, sözcüklere bağlamda farklı anlamlar yükleyebilmesi, Türkçede kullanılan yardımcı eylemlere sık sık başvurması ve bu yardımcı eylemlerin Arapça ve Farsça kelimelerle terkip oluşturabilmesi, kullandığı Arapça ve Farsça kelimelerin büyük bir kısmının dilimize yerleşmiş gündelik hayatta kullanılagelen kelimelerden seçilmesi, redif unsurlarını ağırlıklı olarak Türkçe kelime ve eklerden alması, mahallî söylemleri kullanması, mahallî unsurlara yer vermesi ve zaman zaman Rumeli ağzını da şiirlerine taşıması dikkat çekici niteliktedir. Bütün bunlar, Behiştî'nin dil ve üslûp seçiminde sadelikten ve halk söyleyişinden yana olduğunu göstermektedir.

Behiştî Divanı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü tezimizin Behiştî ve eserleri hakkında yapılan/yapılacak çalışmalara bir ufuk açması, şiirlerinin anlam boyutunun muhatabınca daha anlaşılır olması yoluyla da akademik alana katkı sağlaması çalışmamızın hedefleri arasındadır.

KAYNAKÇA

Ahmet Vefik Paşa. (2000). Lehçe-i Osmânî (Haz: R. Toparlı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ahterî Mustafa Efendi (2009). Ahterî-i Kebîr. (Haz. H. Ahmet Kırkkılıç, Yusuf Sancak). Ankara: TDK Yayınları.

Aksan, D. (1998). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. C. I, Ankara: TDK Yayınları.

Aksan, D. (2004). *Türkçenin Söz Varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.

Aksan, D. (2009). *Anlambilim*. Ankara: Engin Yayınevi.

Aksoy, Ö. A. (1995). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü (2 Cilt.). İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Aktunç, H. (1998). Türkçenin Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Akyalçın, N. (2007). Türkçe İkilemeler Sözlüğü. Ankara: Anı Yayınları.

Alpay (Tekin), G. (1972). "Çengnâme'de Musikî Terimleri (Perde, Nağme, Makam, Seyir, Şube, Terkip, Avaz)". Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi. C. 10, 83-97.

Aptullah Battal (1997). İbni-Mühennâ Lûgati. Ankara: TDK Yayınları.

Arslan Dinçer, S. (2017). *Nev'î Divanı Bağlamsal Dizin ve İşlevsel Sözlük.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. *Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ardahan.

Arslan, M. (2004b). Argo Kitabı. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Aydemir, Y . (2000). *Behiştî Dîvânı: Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

Aydın, S. (2022). *Nesîmî Divanı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. *Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Eskişehir.

Aydın, G. (2019). *Bosnalı Sâbit Divanı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. *Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.

Aynur, H. (2012), "Türkî-i Basît" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 41, s. 555-556.

Banguoğlu, T. (2007). Türkçenin Grameri. Ankara: TDK Yayınları.

Baykal, B. S. (1974). Tarih Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları.

Bingölçe, F. (2011b). Osmanlı Argosu Sözlüğü. Ankara: Altüst Yayınları.
Cebecioğlu, E. (2005). Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü. İstanbul: Anka Yayınları.
Çeltik, H. (2008). Divan Sahibi Rumeli Şairlerinin Şiir Dünyası. Ankara: MEB Yayınları.
Çetin, M. N. (1991). "Arûz". İslam Ansiklopedisi. C. 3. İstanbul: TDV Yayınları. 424-437.
Dankoff, R. (2008). Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi Okuma Sözlüğü (Çev. Semih Tezcan). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
Devellioğlu, F. (1970). Türk Argo Sözlüğü. Ankara: Bilgi Yayınevi.
Devellioğlu, F. (2007). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
Develü (Devellioğlu), F. (1941). Türk Argosu (Tarihçe ve Küçük Sözlük). Ankara: Recep Ulusoğlu Basımevi.
Dilçin, C. (1983), Yeni Tarama Sözlüğü, Ankara: TDK Yayınları.
Dilçin, C. (2009). Örneklerle Türk Şiir Bilgisi. Ankara: TDK Yayınları.
Durmuş, İ. (2012), "Üslûp" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 42, s. 383-385.
Eyüboğlu, E. K. (1973). On Üçüncü Yüzyıldan Günümüze Kadar Şiirde ve Halk Dilinde Atasözleri ve Deyimler. C. I-II, İstanbul: Doğan Kardeş Matbaacılık.
Gölpınarlı, A. (2004). Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri. İstanbul: Kitabevi Yayınları. Gülensoy, T. (2000). Türkçe El Kitabı. Ankara: Akçağ Yayınları
Hasan Enverî (1383). Ferheng-i Kinâyât-ı Sohen. C. I-II, Tahran.
Hatiboğlu, V. (1981). Türk Dilinde İkileme. Ankara: TDK Yayınları.
Hengirmen, M. (2002). Türkçe Dil Bilgisi. Ankara: Engin Yayınları.
Hüseyin Kâzım Kadri (1943). Türk Lûgati. C. III. İstanbul: Maarif Matbaası.
Hüseyin Remzi. (1305). Lugât-ı Remzî (1 Cilt). İstanbul: Hüseyin Remzi Matbaası
İnternet: Kubbealtı Lugatı. http://lugatim.com/ 20 Eylül 2018.
İnternet: TDK Güncel Türkçe Sözlük. http://www.tdk.gov.tr/ adresinden 25 Kasım 2022.
İpek, A. (1971). Behiştî, Mevlid, Metin-Transkripsiyon ve İndeks. Mezuniyet Tezi. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İstanbul.
Kahraman, A. (2012), "Üslûp" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 42, s. 387-388.
Kanar, M. (2009). Arapça Türkçe Sözlük. İstanbul: Say Yayınları.
Kanar, M. (2010). Farsça Türkçe Sözlük. İstanbul: Say Yayınları.

Karaismailoğlu, A.(2012), "Üslûp" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 42, s. 385-387.

Kılıç, H. (1992), "Belâgat" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 5, s. 380-383.

Korkmaz, E. (1994). Ansiklopedik Alevilik Bektaşilik Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Ant Yayınları.

Korkmaz, Z. (2009). Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi. Ankara: TDK Yayınları.

Köksal, M. A. (2011). Peygamberler Tarihi. C. I, Ankara: TDV Yayınları.

Köprülü, M. F. (2006). Divan Edebiyatı Antolojisi (Haz. Ahmet Mermer). Ankara: Akçağ Yayınları.

Kur'an-ı Kerim Meâli. (2008). Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.

Kurnaz, C. (1990). Halk ve Divan Şiirinin Müşterekleri Üzerine Denemeler. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kütüb-i Sitte Hadis Ansiklopedisi (Haz: İbrahim Canan). (2021). Ankara: Akçağ Yayınları.

Levend, A. S. (1984). Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar. İstanbul. Enderun Kitabevi.

Macit, M. (2004). Divan Şiirinde Âhenk Unsurları. İstanbul: Kapı Yayınları.

Mehmet Tahir Efendi. (1972). Osmanlı Müellifleri (Haz: F. Yavuz ve İ. Özen). İstanbul: Meral Yayıncılık.

Muallim Nâcî (2009). Lügat-i Nâcî (Haz. Ahmet Kartal). Ankara: TDK Yayınları.

Mutçalı, S. (1995). Arapça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Dağarcık Yayınları.

Mütercim Âsım Efendi (2009). Burhân-ı Katı (Haz. Mürsel Öztürk-Derya Örs). İstanbul: TDK Yayınları.

Okay, M. O. (2009), "Sihr-i Helâl" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 37, s. 172-173.

Okuyucu, C. (2010). Divan Edebiyatı Estetiği. İstanbul: Kapı Yayınları.

Onay, A. T. (1992). Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar (Haz. Cemal Kurnaz). Ankara: TDV Yayınları.

Ögel, B. (1995). Türk Mitolojisi. C. II. Ankara: TTK Yayınları.

Öztürk, F. (2007). Bakî Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Pakalın, M. Z. (1983). Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C. I-III. İstanbul: MEB Yayınları.

Pala, İ. (2002). “Tehzil ve Argo”. Türk Kültüründe Argo (Editörler: Emine Gürsoy Naskali, Gülden Sağol). Hollanda: Sota Yayınları.

Pala, İ. (2004). Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü. İstanbul: Kapı Yayınları.

Parlatır, İ. (2002). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı Yayınları.

Redhouse, J. W. (2016). Müntehabât-ı Lügât-ı Osmâniyye (Haz. Recep Toparlı, Betül Eyövge Yılmaz, Yaşar Yılmaz). Ankara: TDK Yayınları.

Saraç, M. A. Y. (2007). Klasik Edebiyat Bilgisi Biçim-Ölçü-Kafiye. İstanbul: 3F Yayı- nevi.

Saraç, M. A. Y. (2015). Klâsik Edebiyat Bilgisi Belâgat. İstanbul: Gökkubbe Yayınları.

Şemseddin Sâmî (1306). Kâmûsu’l-A’lâm. C. I-IV. İstanbul.

Şemseddin Sâmî (2004). Kâmûs-ı Türkî. Kapı Yayınları.

Şenödeyici, Ö. (2011). Naili Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Şentürk, A. A. (2015). Osmanlı Şiiri Kılavuzu. C. I. İstanbul: Osmanlı Edebiyat Araştırmaları Merkezi Yayınları.

Şentürk, A. A. (2017). Osmanlı Şiiri Klavuzu. C. II. İstanbul: Osmanlı Edebiyat Araştırmaları Merkezi Yayınları.

Şentürk, A. A., Kartal, A. (2010). Eski Türk Edebiyatı Tarihi. İstanbul Dergâh Yayınları.

Şimşek, S. (2017). Tasavvuf Edebiyatı Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Litera Yayınları.

Şinasi (2003). Durûb-ı Emsâl-i Osmâniyye (Haz. Süreyya Beyzadeoğlu). İstanbul: MEB Yayınları.

Şükûn, Z. (1996). Farsça-Türkçe Lûgat Gencine-i Güftar Ferheng-i Ziya. C. I-III, İstanbul: MEB Yayınları.

Tahirü’l-Mevlevî (1973). Edebiyat Lügatı. İstanbul: Enderun Kitabevi.

Tanyeri, M. A. (1999). Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler. Ankara: Akçağ Yayınları.

Taşdemir, İ. (2020). *Seyyid Vehbî Divanı’nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. *Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Eskişehir.

Tietze, A. (2002), Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı, C. I-II. İstanbul: Simurg Yayınları.

Topaloğlu, A. (1989). Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü (1993). C. I-XI, Ankara: TDK Yayınları.

Uludağ, S. (2001). Tasavvuf Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Kabalcı Yayınları.

Uzun, M. (1992), "Bihiştî Ramazan Efendi" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 6, s. 145-146.

Üzgör, T. (1994), "Dibaçe" mad., TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 9, s. 277-278.

Yazır, E. M. H. (2000). Kur'ân-ı Kerîm ve Türkçe Me'âli (Sadeleştiren: Yakup Çiçek- Necat Kahraman). Ankara: Sefa Yayınları.

Yekbaş, H. (2010). "Klasik Türk Şiirinde Bazı Halk İnanışları". Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Elazığ: C. 20, S. 1, 155-184.

Yeniterzi, E. (2001). *Behiştî'nin Heşt Behişt Mesnevîsi*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Yılmaz, M. (1992). Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler. İstanbul: Enderun Kitabevi.